Azərbaycan dilində Müqəddəs Kitab

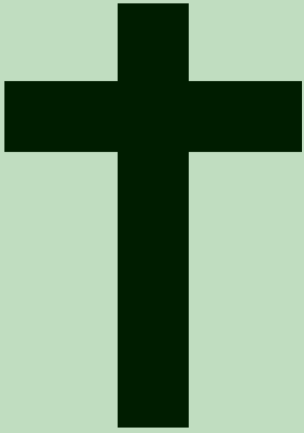

The Holy Bible in the Azerbaijani language, also known as the Azeri language, of Azerbaijan, Iran, Iraq, Syria, and Turkey

Azərbaycan dilində Müqəddəs Kitab

The Holy Bible in the Azerbaijani language, also known as the Azeri language, of Azerbaijan, Iran, Iraq, Syria, and Turkey

Copyright © 2008 Müqəddəs Kitab Sirkəti

Language: Azeri (Azerbaijani, South)

Translation by: Institute for Bible Translation

Contributor: Bible Society of Azerbaijan

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

- You must give Attribution to the work.
- You do not sell this work for a profit.
- You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

- You include the above copyright and source information.
- You do not sell this work for a profit.
- You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2018-11-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 Jul 2024 from source files dated 31 Aug 2023
5d1dd449-0589-5c75-ab0e-6b96786f2985

Contents

Azərbaycan dilində Müqəddəs Kitab 1
YARADILIŞ 2
ÇIXIŞ 61
LEVİLİLƏR 110
SAYLAR 144
QANUNUN TƏKRARI 194
YEŞUA 239
HAKİMLƏR 269
RUT 299
BİRİNCİ ŞAMUEL 304
İKİNCİ ŞAMUEL 341
BİRİNCİ PADŞAHLAR 374
İKİNCİ PADŞAHLAR 411
BİRİNCİ SALNAMƏLƏR 447
İKİNCİ SALNAMƏLƏR 481
EZRA 522
NEHEMYA 535
ESTER 552
ƏYYUB 561
ZƏBUR 612
SÜLEYMANIN MƏSƏLLƏRİ 752
VAİZ 802
NƏĞMƏLƏR NƏĞMƏSİ 817
YEŞAYA 826
YEREMYA 927
MƏRSİYƏLƏR 1019
YEZEKEL 1031
DANİEL 1096
HUŞƏ 1114
YOEL 1132
AMOS 1139
AVDİYA 1151
YUNUS 1154
MİKEYA 1157
NAHUM 1167
HABAQQUQ 1172
SEFANYA 1178
HAQQAY 1184
ZƏKƏRİYYƏ 1187
MALAKİ 1200
MATTA 1204

MARK 1251
LUKA 1281
YƏHYA 1329
HƏVARİLƏRİN İŞLƏRİ 1362
ROMALILARA 1405
1 KORİNFLİLƏRƏ 1425
2 KORİNFLİLƏRƏ 1443
QALATİYALILARA 1455
EFESLİLƏRƏ 1462
FİLİPİLİLƏRƏ 1469
KOLOSSELİLƏRƏ 1474
1 SALONİKLİLƏRƏ 1479
2 SALONİKLİLƏRƏ 1483
1 TİMOTEYƏ 1486
2 TİMOTEYƏ 1491
TİTƏ 1495
FİLİMONA 1498
İBRANİLƏRƏ 1500
YAQUB 1515
1 PETER 1520
2 PETER 1526
1 YƏHYA 1530
2 YƏHYA 1535
3 YƏHYA 1536
YƏHUDA 1537
VƏHY 1539

Azərbaycan dilində Müqəddəs Kitab

The Holy Bible in the Azerbaijani language, also known as the Azeri language, of Azerbaijan, Iran, Iraq, Syria, and Turkey

[azb]

© 2008, Bible Society of Azerbaijan and Institute for Bible Translation

Web resources
2015, Wycliffe Bible Translators, Inc., Orlando, FL 35862-8200 USA
(http://www.Wycliffe.org)

www.ScriptureEarth.org

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons license (Attribution-Noncommercial-No Derivative Works).
http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0
Your are free to share — copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information under the following conditions:
• **Attribution.** You must attribute the work to the Bible Society of Azerbaijan (but not in any way that suggests that they endorse you or your use of the work).
• **Noncommercial.** You do not sell this work for profit.
• **No Derivative Works.** You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.
Notice — For any reuse or distribution, you must make clear to others the license terms of this work. Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

YARADILIŞ
KİTABI
GİRİŞ

«Yaradılış» Kitabı Tövratın birinci kitabıdır. Bu kitab həm də bəşər tarixində ən qədim kitablardan biridir. *«Yaradılış»* Kitabının ilk fəsillərində göy və yerin yaranması, dünyada canlı aləmin meydana gəlməsi barədə danışılır və bu fəsillərin mövzusu əsasında da kitab belə adlanır. Burada Allahın dünya və insanı yaratmasından, ideal mühitdə yaşayan insanın günaha batması və günahın get-gedə artıb çoxalmasından bəhs olunur. Kitabda təsvir olunan mövzular bəşər tarixinin təşəkkülünü, sivilizasiyanın meydana gəlməsini, qədim dünyanın ayrı-ayrı tarixi simalarının və xalqlarının fəaliyyətini əhatə edir.

«Yaradılış» Kitabı şərti olaraq iki əsas hissəyə bölünə bilər: birinci hissə (1:1–11:9) dünyanın yaranması və bəşərin qədim tarixi, ikinci hissə (11:10–50:26) isə İsrail xalqının əcdadları barədə hekayətlərdən ibarətdir.

«Yaradılış» Kitabının əsas ideyasını kamil yaranmış, lakin günaha bataraq maddi və mənəvi problemlərə düçar olmuş insanın Allah fəaliyyəti nəticəsində ruhani məqsədlərə istiqamətləndirilməsi fikri təşkil edir. Bu kitabda Allahın bütün varlıq üzərində hakimiyyətə malik olması və bəşər tarixini Öz məqsədinə – seçilmiş ruhani xalqın xilasına doğru yönəltməsi ideyaları xüsusi vurğulanır.

Kitabın məzmunu:

1:1–2:25 Kainatın və insanın yaranması
3:1-24 İnsanın günaha batması
4:1–5:32 Adəmdən Nuha qədər
6:1–10:32 Nuh və daşqın
11:1-9 Babil qülləsi
11:10-32 Samdan İbrahimə qədər
12:1–35:29 Əcdadlar: İbrahim, İshaq, Yaqub
36:1-43 Esavın nəsli
37:1–45:28 Yusif və onun qardaşları
46:1–50:26 İsrailliləri Misirdə

Dünyanın yaranması

1 * Başlanğıcda Allah göyləri və yeri yaratdı. 2 Yer quruluşsuz və boş idi.
Dərin sular üzərində qaranlıq var idi. Allahın Ruhu suların üzərində dolaşırdı.

3 * Allah dedi: «Qoy işıq olsun». İşıq oldu. 4 Allah gördü ki, işıq yaxşıdır.
Sonra O, işığı qaranlıqdan ayırdı. 5 Allah işığı «gündüz», qaranlığı isə «gecə»
adlandırdı. Axşam oldu, səhər açıldı; bu, birinci gün idi.

6 * Sonra Allah dedi: «Qoy suların arasında bir qübbə olsun və suları bir-
birindən ayırsın». 7 Allah qübbəni düzəltdi və qübbənin altındakı suları onun
üstündəki sulardan ayırdı. Belə də oldu. 8 Allah qübbəni «göy» adlandırdı.
Axşam oldu, səhər açıldı; bu, ikinci gün idi.

---

* **1:1** Yəh. 1:1-3; İbr. 11:3 * **1:3** 2Kor. 4:6 * **1:6** 2Pet. 3:5

9 Sonra Allah dedi: «Qoy göyün altındakı sular bir yerə yığılsın ki, quru
görünsün». Belə də oldu. 10 Allah qurunu «yer», su yığınlarını isə «dənizlər»
adlandırdı. Allah gördü ki, bu, yaxşıdır.
11 Sonra Allah dedi: «Qoy yer üzü bitkilər yetirsin: toxumlar bitirən ot-
ələf və torpaqda hər növ bəhərli ağaclar yetişsin. Ağaclar meyvə gətirsin və
toxumları meyvələrinin içində olsun». Belə də oldu. 12 Yer üzü bitkilər yetirdi:
hər növ toxum bitirən ot-ələf və hər növ ağac yetişdi. Ağaclar meyvə gətirirdi və
toxumları meyvələrinin içində idi. Allah gördü ki, bu, yaxşıdır. 13 Axşam oldu,
səhər açıldı; bu, üçüncü gün idi.
14 Sonra Allah dedi: «Qoy göy qübbəsində gecəni gündüzdən ayıran çıraqlar
olsun. Onlar işarələri, fəsilləri və günlərlə illəri göstərsin. 15 Qoy onlar göy
qübbəsində çıraq olub, yer üzünə işıq saçsın». Belə də oldu. 16 Allah iki böyük
çıraq düzəltdi: gündüzü idarə etmək üçün böyük çıraq, gecəni idarə etmək üçün
kiçik çıraq. O həmçinin ulduzları düzəltdi. 17 Allah onları göy qübbəsinə qoydu
ki, yer üzünə işıq saçsın, 18 gündüzü və gecəni idarə etsin, işığı qaranlıqdan
ayırsın. Allah gördü ki, bu, yaxşıdır. 19 Axşam oldu, səhər açıldı; bu, dördüncü
gün idi.
20 Sonra Allah dedi: «Qoy sular çoxlu canlı məxluqlarla qaynaşsın, yer
üstündəki göy qübbəsində quşlar uçsun». 21 Allah nəhəng su əjdahalarını və
suda qaynaşan hər növ bütün sürünən canlı məxluqları, həmçinin hər növ
bütün qanadlı quşları yaratdı. Allah gördü ki, bu, yaxşıdır. 22 Allah onlara
bərəkət verərək dedi: «Törəyib çoxalın və dənizlərdəki suları doldurun, quşlar
da yer üzündə çoxalsın». 23 Axşam oldu, səhər açıldı; bu, beşinci gün idi.
24 Sonra Allah dedi: «Qoy yer üzü hər növ canlı məxluqlar – hər növ ev
heyvanları, sürünən canlılar və çöl heyvanları əmələ gətirsin». Belə də oldu.
25 Allah hər növ çöl heyvanlarını, hər növ ev heyvanlarını və yerdə sürünən
bütün canlıları yaratdı. Allah gördü ki, bu, yaxşıdır.
26 * Sonra Allah dedi: «Öz surətimizə və bənzərimizə görə insanı yaradaq.
Qoy o, dənizdəki heyvanlara, göydəki quşlara, yerdəki heyvanlara, bütün yer
üzünə və yerdə sürünən canlıların hamısına hökmranlıq etsin». 27 * * Allah
insanı Öz surətində yaratdı, Allahın surətində yaratdı, onları kişi və qadın
olaraq yaratdı. 28 Allah onlara xeyir-dua verərək dedi: «Törəyib çoxalın və
yer üzünü bürüyüb ona sahib olun: dənizdəki heyvanlar, göydəki quşlar,
yerdə sürünən bütün canlılar üzərində hökmranlıq edin». 29 Allah dedi: «Budur,
yer üzündə toxum verən bütün ot-ələfi və meyvələrində toxumu olan bütün
ağacların bəhərini sizə verirəm ki, qidalanasınız. 30 Yerdəki heyvanların,
göydəki quşların və yerdə sürünən canlıların hamısına – nəfəsi olan bütün
canlılara isə yem olmaq üçün bütün yaşıl otları verirəm». Belə də oldu.
31 Allah gördü ki, yaratdığı hər şey çox yaxşıdır. Axşam oldu, səhər açıldı; bu,
altıncı gün idi.

2

1 Göylər və yer, oradakı hər şey beləcə tamamlandı. 2 * * Allah yeddinci
günə qədər gördüyü işləri qurtardı və yeddinci gün gördüyü işlərdən ayrılıb
istirahət etdi. 3 Allah yeddinci günə bərəkət verdi və onu təqdis etdi, çünki
gördüyü bütün yaratma işini qurtarıb həmin gün istirahət etdi.

---

* **1:26** 1Kor. 11:7 * **1:27** Yar. 5:2; Mat. 19:4-5; Mark 10:6 * **1:27** Yar. 5:1-2 * **2:2** İbr. 4:4,10
* **2:2** Çıx. 20:11

Adəm və Həvva Eden bağında

4 Rəbb Allahın göyləri və yeri yaratmasının hekayəti belədir: Rəbb Allah
göyləri və yeri yaradanda 5 yer üzündə heç bir bitki yox idi, heç bir çöl otu
da bitmirdi, çünki Rəbb Allah yer üzünə hələ yağış göndərməmişdi və torpağı
becərən insan da yaranmamışdı. 6 Amma yerdən su çıxırdı və bütün torpağı
sulayırdı. 7 * Rəbb Allah yerin torpağından insanı* düzəltdi və onun burnuna
həyat nəfəsi üfürdü. Beləcə insan canlı varlıq oldu.
8 Sonra Rəbb Allah şərqdə yerləşən Edendə bir bağ saldı və düzəltdiyi insanı
orada yerləşdirdi. 9 * Rəbb Allah torpaqda gözəl görünüşlü və yemək üçün şirin
meyvəli cürbəcür ağaclar yetirdi. O həmçinin bağın ortasında həyat ağacını və
xeyirlə şəri bilmə ağacını bitirdi.
10 Bağı suvarmaq üçün Edendən bir çay çıxırdı, oradan isə dörd qola
bölünürdü. 11 Onlardan birinin adı Pişondur. O bütün Xavila ölkəsini dola-
naraq axır. Orada qızıl çıxır. 12 Bu ölkənin qızılı yaxşıdır. Burada həm də
ətirli qatran və damarlı əqiq var. 13 İkinci çayın adı Gixondur. O, Kuş ölkəsini
dolanaraq axır. 14 Üçüncü çayın adı Dəclədir. O, Aşşur ölkəsinin şərqindən axır.
Dördüncü çay Fəratdır.
15 Rəbb Allah insanı götürüb Eden bağına qoydu ki, oranı becərsin və
saxlasın. 16 Rəbb Allah insana əmr edib dedi: «Bağdakı bütün ağacların
bəhrəsindən istəyəndə yeyə bilərsən. 17 Ancaq xeyirlə şəri bilmə ağacının
meyvəsindən yemə, çünki ondan yeyən gün hökmən öləcəksən».
18 Rəbb Allah yenə dedi: «İnsanın tək olması yaxşı deyil, Mən ona münasib
olan bir köməkçi yaradacağam». 19 Rəbb Allah bütün çöl heyvanlarını və
göydəki bütün quşları torpaqdan düzəltdi. Sonra onları insanın yanına gətirdi
ki, onun bunları necə adlandıracağını görsün. İnsan hər heyvana hansı adı
qoydusa, o cür də adlandı. 20 İnsan bütün ev heyvanlarına, göydəki quşlara
və bütün çöl heyvanlarına ad verdi, amma insana münasib olan bir köməkçi
tapılmadı. 21 O zaman Rəbb Allah insana dərin yuxu göndərdi və o yuxuya
getdi. Onda Rəbb Allah onun qabırğasının birini götürdü və yerini ətlə örtdü.
22 Rəbb Allah insandan götürdüyü qabırğadan qadını düzəltdi və onu insanın
yanına gətirdi. 23 İnsan dedi:
«Bax, nəhayət, bunun
Sümüyü mənim sümüyümdən,
Bədəni mənim bədənimdəndir.
Adına “qadın” deyiləcək,
Çünki o, kişidən† götürülüb».
24 * Buna görə də kişi öz ata-anasını tərk edib arvadına qovuşacaq və onlar
bir bədən olacaq. 25 Adəm və arvadı – ikisi də çılpaq idi, ancaq bundan
utanmırdılar.

3

Adəm və Həvvanın günaha batması

1 * Rəbb Allahın yaratdığı bütün çöl heyvanlarının ən hiyləgəri ilan idi. İlan
qadına dedi: «Doğrudanmı, Allah sizə “bağda olan heç bir ağacın bəhrələrindən
yeməyin” deyib?» 2 Qadın ilana dedi: «Bağdakı ağacların bəhrələrindən yeyə

* **2:7** 1Kor. 15:45 * **2:7** İnsan – ibrani mətnində *adam* sözü olub ilk insana verilən adı ifadə edir. Bu söz həm də torpaq – *adama* sözünə bənzəyir. * **2:9** Yar. 3:22; Vəhy 2:7; 22:2,14 † **2:23** Kişi – ibrani mətnində *iş*, qadın – *işşa*. * **2:24** Mat. 19:4-5; Mark 10:7-8; 1Kor. 6:16; Ef. 5:31 * **3:1** Vəhy 12:9; 20:2

bilərik. 3 Amma bağın ortasındakı ağacın meyvələri barədə Allah deyib:
“Ondan yeməyin və ona toxunmayın, yoxsa öləcəksiniz!”» 4 İlan qadına dedi:
«Yox, əsla ölməzsiniz. 5 Əksinə, Allah bilir ki, o meyvələrdən yediyiniz gün
gözləriniz açılacaq və xeyirlə şəri bilərək Allah kimi olacaqsınız». 6 * Qadın
gördü ki, ağacın meyvəsi yemək üçün yaxşıdır, gözə xoş görünür və bu ağac
insana dərrakə verməyi vəd edir. Buna görə də o həmin meyvədən dərib yedi.
Sonra yanında olan ərinə də verdi, o da yedi. 7 O vaxt ikisinin də gözləri açıldı
və çılpaq olduqlarını bildilər. Buna görə də əncir yarpaqlarını bir-birinə hörüb
özlərinə fitə düzəltdilər.
8 Onlar günün sərinliyində bağda gəzişən Rəbb Allahın səsini eşitdilər. Adəm
və onun arvadı Rəbb Allahın hüzurundan qaçıb bağdakı ağacların arasında
gizləndilər. 9 Rəbb Allah Adəmi səsləyib dedi: «Haradasan?» 10 O cavab
verdi: «Bağda səsini eşitdim və çılpaq olduğum üçün qorxdum, ona görə də
gizlənmişəm». 11 Rəbb Allah dedi: «Kim sənə bildirdi ki, çılpaqsan? Sənə
yeməyi qadağan etdiyim ağacın meyvəsindən yeməmisən ki?» 12 Adəm dedi:
«Mənimlə birgə olmaq üçün verdiyin qadın o ağacın meyvəsindən verdi, mən
də yedim». 13 * Rəbb Allah qadına dedi: «Sən niyə belə etdin?» Qadın dedi:
«İlan məni yoldan çıxartdı, mən də yedim».
14 Rəbb Allah ilana dedi:
«Sən bunu etdiyin üçün
Bütün ev heyvanları və çöl heyvanları arasında
Lənət qazanırsan.
Qarnın üstündə sürünəcəksən,
Bütün ömrün boyu torpaq yeyəcəksən.
15 * Mən sənin lə qadın arasına,
Sənin balanla onun övladı arasına
Düşmənçilik salıram.
Bu övlad sənin başından vuracaq,
Sən də onu dabanından sancacaqsan».
16 Sonra Rəbb Allah qadına dedi:
«Hamilə olanda sənə
Çox əziyyət verəcəyəm,
Üşaqlarını ağrı içində doğacaqsan.
Ərinə meylli olacaqsan,
O sənə ağalıq edəcək».
17 * Sonra Rəbb Allah Adəmə dedi:
«Arvadının sözünə qulaq asdığın üçün,
Qadağan etdiyim, “meyvəsini yemə” dediyim
Ağacdan yediyin üçün
Sənə görə torpaq lənətlənir.
Ömrün boyu zəhmətlə
Torpaqdan yemək əldə edəcəksən.
18 O sənə tikan və qanqal bitirəcək,
Sən də çöldəki ot-ələfi yeyəcəksən.
19 Alın tərinlə çörək yeyəcəksən.
Axırda torpağa qayıdacaqsan,
Çünki oradan götürülmüsən,
Ona görə ki yerin torpağısan,
Torpağa da qayıdacaqsan».

* **3:6** Rom. 5:12 * **3:13** Rom. 7:11; 2Kor. 11:3; 1Tim. 2:14 * **3:15** Vəhy 12:17 * **3:17** İbr. 6:8

20 Adəm arvadının adını Həvva* qoydu, çünki o, yer üzündə yaşayanların
hamısının anası oldu. 21 Onda Rəbb Allah Adəmlə arvadı üçün dəridən paltar
düzəltdi və onlara geyindirdi.
22 * Sonra Rəbb Allah dedi: «Budur, insan xeyirlə şərin nə olduğunu bilərək
bizlərdən biri kimi oldu. Qoy indi əlini uzadaraq həyat ağacının meyvəsindən
dərib yeməsin və əbədi yaşamasın!» 23 Rəbb Allah insanı Eden bağından çıxartdı
ki, o özünün də bir qismindən götürüldüyü torpağı becərsin. 24 Rəbb Allah
insanı qovdu. O, Eden bağının şərqinə keruvlarını və hər tərəfə fırlanan odlu
qılıncını qoydu ki, həyat ağacına gedən yolu qorusunlar.

4

Qabil və Habil

1 Adəm arvadı Həvva ilə yaxınlıq etdi və Həvva hamilə olub Qabili* doğdu.
Həvva dedi: «Rəbbin köməyi ilə bir insan qazandım». 2 Sonra o, Qabilin
qardaşı Habili doğdu. Habil çoban oldu, Qabil isə əkinçi.
3 Bir müddət keçəndən sonra Qabil torpağın bəhrəsindən Rəbb Allaha
təqdim gətirdi. 4 * Habil də sürüsündə ilk doğulan heyvanlardan bir neçəsini
və onların piyini təqdim etdi. Rəbb Habili və onun təqdimini qəbul etdi,
5 ancaq Qabili və onun təqdimini qəbul etmədi. Buna görə də Qabil bərk
qəzəblənib qaşqabağını salladı. 6 Rəbb Qabilə dedi: «Niyə qəzəblənmisən? Niyə
qaşqabağını sallamısan? 7 Əgər yaxşı iş görürsənsə, Mən qəbul etmərəmmi?
Əgər yaxşı iş görmürsənsə, günah qapının ağzında durub. Onun meyli sənədir,
ancaq sən ona üstün gəlməlisən».
8 * Sonra Qabil qardaşı Habilə bir söz dedi və onlar çölə getdilər. Orada
Qabil qardaşı Habilin üstünə hücum çəkib onu öldürdü. 9 Sonra Rəbb Qa-
bildən soruşdu: «Qardaşın Habil haradadır?» O dedi: «Bilmirəm, məgər mən
qardaşımın keşikçisiyəm?» 10 * Rəbb dedi: «Sən nə etdin? Qardaşının qanının
səsi torpaqdan Mənə fəryad edir. 11 İndi sən torpaqdan lənət aldın; o torpaq
ki sənin əlinlə tökülən qardaş qanını udmaq üçün ağzını açdı. 12 Torpağı
becərdiyin zaman o daha gücünü sənə verməyəcək. Yer üzündə qaçaq və
sərgərdan olacaqsan». 13 Qabil Rəbbə dedi: «Cəzam çəkə biləcəyimdən daha
artıqdır. 14 Bax bu gün Sən məni torpaqdan qovursan. Mən də Sənin
hüzurundan gizlənib yer üzündə qaçaq və sərgərdan olacağam. Ancaq kim
mənə rast gəlsə, məni öldürəcək». 15 Rəbb ona dedi: «Xeyr! Kim Qabili öldürsə,
ondan yeddi qat intiqam alınacaq». Rəbb Qabilə bir əlamət qoydu ki, ona rast
gələn kəs onu öldürməsin. 16 Beləcə Qabil Rəbbin hüzurunu tərk etdi və Eden
bağından şərqdə – Nod torpağında yaşamağa başladı.

Qabilin nəsli

17 Qabil arvadı ilə yaxınlıq etdi və arvadı hamilə olub Xanoku doğdu. O
zaman o, bir şəhər tikdi, şəhərə oğlu Xanokun adını verdi. 18 Xanokdan İrad
törədi. İraddan Mehuyael törədi. Mehuyaeldən Metuşael törədi. Metuşaeldən
Lemek törədi. 19 Lemek iki arvad aldı: birinin adı Ada, o birinin adı Silla
idi. 20 Ada Yavalı doğdu. Yaval çadırda yaşamağın və sürü saxlamağın əsasını
qoydu. 21 Onun qardaşının adı Yuval idi. O hər cür lira və tütək çalmağın

---

* **3:20** Həvva – ibrani dilində yaşamaq mənası verən bir sözdən götürülmüşdür. * **3:22** Yar. 2:9; Vəhy 2:7; 22:2,14 * **4:1** Qabil – ibrani mətnində *qayin* sözü olub qazanma deməkdir. * **4:4** İbr. 11:4 * **4:8** Mat. 23:35; Luka 11:51; 1Yəh. 3:12 * **4:10** İbr. 12:22-24

əsasını qoydu. 22 Silla isə Tuval-Qayini doğdu. Tuval-Qayin tuncdan və
dəmirdən hər cür kəsici alətlər düzəldərdi. Onun Naama adlı bacısı var idi.
23 Bir dəfə Lemek arvadlarına dedi:
«Ey Ada və Silla, səsimi eşidin,
Ey Lemekin arvadları, sözümə qulaq asın:
Məni yaraladığı üçün
Bir adam öldürdüm,
Məni zədələdiyi üçün
Bir cavan öldürdüm.
24 Qabil üçün yeddi qat qisas alınacaqsa,
Lemek üçün yetmiş yeddi qat alınacaq».

Şet və Enoş

25 Adəm yenə arvadı ilə yaxınlıq etdi və Həvva bir oğlan doğub adını Şet † qoyaraq dedi: «Qabilin öldürdüyü Habilin yerinə Allah mənə başqa bir oğul bəxş etdi». 26 Şetin də bir oğlu oldu və adını Enoş qoydu. O zaman insanlar Rəbbin adını çağırmağa başladı.

5

Adəmdən Nuha qədər olan nəsillər
(1Saln. 1:1-4)

1 * Adəmin nəsil tarixçəsi belədir. Allah insanı yaradanda onu Öz bənzərinə görə yaratdı. 2 * Allah onları kişi və qadın olaraq yaratdı, onlara xeyir-dua verdi və yaratdığı gün onları «insan» adlandırdı.

3 Adəmin yüz otuz yaşı olanda özünə bənzər, öz surətində bir oğlu oldu və adını Şet qoydu. 4 Şet doğulandan sonra Adəm səkkiz yüz il yaşadı. Onun başqa oğulları və qızları oldu. 5 Adəm doqquz yüz otuz il ömür sürüb öldü.

6 Şet yüz beş yaşında olanda oğlu Enoş doğuldu. 7 Enoş doğulandan sonra Şet səkkiz yüz yeddi il yaşadı. Onun başqa oğulları və qızları oldu. 8 Şet doqquz yüz on iki il ömür sürüb öldü.

9 Enoş doxsan yaşında olanda oğlu Qenan doğuldu. 10 Qenan doğulandan sonra Enoş səkkiz yüz on beş il yaşadı. Onun başqa oğulları və qızları oldu. 11 Enoş doqquz yüz beş il ömür sürüb öldü.

12 Qenan yetmiş yaşında olanda oğlu Mahalalel doğuldu. 13 Mahalalel doğulandan sonra Qenan səkkiz yüz qırx il yaşadı. Onun başqa oğulları və qızları oldu. 14 Qenan doqquz yüz on il ömür sürüb öldü.

15 Mahalalel altmış beş yaşında olanda oğlu Yered doğuldu. 16 Yered doğulandan sonra Mahalalel səkkiz yüz otuz il yaşadı. Onun başqa oğulları və qızları oldu. 17 Mahalalel səkkiz yüz doxsan beş il ömür sürüb öldü.

18 Yered yüz altmış iki yaşında olanda oğlu Xanok doğuldu. 19 Xanok doğulandan sonra Yered səkkiz yüz il yaşadı. Onun başqa oğulları və qızları oldu. 20 Yered doqquz yüz altmış iki il ömür sürüb öldü.

21 * Xanok altmış beş yaşında olanda oğlu Metuşelah doğuldu. 22 Metuşelah doğulandan sonra Xanok üç yüz il Allahla bir yol getdi. Onun başqa oğulları və qızları oldu. 23 Xanok üç yüz altmış beş il yaşadı. 24 O, Allahla bir yol getdi. Sonra qeyb oldu, çünki Allah onu Öz yanına götürdü.

25 Metuşelah yüz səksən yeddi yaşında olanda oğlu Lemek doğuldu. 26 Lemek doğulandan sonra Metuşelah yeddi yüz səksən iki il yaşadı. Onun başqa oğulları və qızları oldu. 27 Metuşelah doqquz yüz altmış doqquz il ömür sürüb öldü.

† **4:25** Şet – ibrani dilində bəxş etmək. * **5:1** Yar. 1:27-28 * **5:2** Yar. 1:27; Mat. 19:4-5; Mark 10:6
* **5:21** İbr. 11:5; Yəhd. 14-15

28 Lemek yüz səksən iki yaşında olanda bir oğlu doğuldu. 29 O dedi: «Bu
oğul Rəbbin lənətlədiyi torpağı becərəndə çəkdiyimiz əziyyətlərdə, əlimizin
zəhmətində bizə təsəlli verəcək». Buna görə də onun adını Nuh * qoydu. 30 Nuh
doğulandan sonra Lemek beş yüz doxsan beş il yaşadı. Onun başqa oğulları və
qızları oldu. 31 Lemek yeddi yüz yetmiş yeddi il ömür sürüb öldü.
32 Nuh beş yüz yaşında olanda Sam, Ham və Yafəs adında oğulları oldu.

6

İnsanların pozğunlaşması və daşqın

1 İnsanlar yer üzündə çoxalmağa başladı və onların qızları doğuldu. 2 O
zaman Allah oğulları gördülər ki, insan qızları çox gözəldir və bəyəndikləri
hər qızı özlərinə arvad etdilər. 3 Rəbb dedi: «Mənim Ruhum insanda əbədi
qalmayacaq, çünki onlar ancaq bədəndir. Onların ömrü yüz iyirmi il olacaq».
4 Həmin dövrdə və Allah oğulları insan qızlarını arvad alıb övladları doğulan
dövrdə də yer üzündə böyük adamlar* yaşayırdı. Bunlar qədim dövrün
qəhrəman və adlı-sanlı adamları idi.
5 * Rəbb gördü ki, yer üzündəki insanların şər əməlləri çoxdur və hər
zaman onların ürəyindəki fikirlər və niyyətlər pisliyə doğru yönəlir. 6 O, yer
üzündə insanları yaratdığına peşman oldu və ürəyində kədərləndi. 7 Rəbb
dedi: «Yaratdığım insanları yer üzündən siləcəyəm, bunu insanlarla birgə
heyvanların, sürünənlərin və quşların da başına gətirəcəyəm, çünki onları
yaratmağıma peşman olmuşam». 8 Ancaq Nuh Rəbbin gözündə lütf tapdı.
9 * Nuhun tarixçəsi belədir: Nuh saleh və öz nəsli arasında qüsursuz bir
adam idi. O, Allahla bir yol gedirdi. 10 Nuhun üç oğlu oldu: Sam, Ham
və Yafəs. 11 Ancaq Allahın önündə yer üzündəki insanlar pozğunlaşmışdı
və dünya zorakılıqla dolmuşdu. 12 Allah yer üzündəki insanların daha da
pozğunlaşdığını gördü, çünki dünyadakı bütün bəşər yolunu azmışdı.
13 Allah Nuha dedi: «Önümdə olan bütün bəşərin sonu çatıb, çünki yer
üzü onların zorakılığı ilə dolub. Buna görə də Mən onları yer üzü ilə birgə
məhv edəcəyəm. 14 Özünə qofer† ağacından bir gəmi düzəlt, onun içində
otaqlar düzəlt, üstünə içəridən və bayırdan qatran vur. 15 Gəmini belə düzəlt:
onun uzunluğu üç yüz qulac, eni əlli qulac, hündürlüyü isə otuz qulac olsun.
16 Gəminin üstündən bir qulac aşağı pəncərə açarsan və qapısını yan tərəfdən
qoyarsan. Gəminin üç mərtəbəsi olsun: biri altda, biri ortada, biri də üstdə.
17 Bax Mən yer üzünü suya qərq edəcəyəm ki, göylər altında həyat nəfəsi olan
bütün canlılar məhv olsun və yer üzündə olanların hamısı öləcək. 18 Ancaq
əhdimi sənlə bağlayıram. Sən oğulların, arvadın və gəlinlərinlə birgə gəmiyə
minərsən. 19 Bütün heyvanlardan, canlı məxluqlardan bir cütünü – erkək
və dişisini gəmiyə götürərsən ki, sənlə birgə sağ qalsın. 20 Növlərinə görə
quşların, heyvanların və yerdə sürünənlərin hər birindən bir cütü sənin
yanına gələcək ki, sağ qalsın. 21 Həmçinin özünlə birlikdə hər cür azuqə götürüb
yanına yığ ki, sənin və onların yeməyi olsun».
22 * Nuh hər şeyi etdi: Allah ona necə əmr etmişdisə, o da hər şeyi eləcə yerinə
yetirdi.

---

* **5:29** Nuh – ibrani dilində təsəlli. * **6:4** Böyük adamlar – ibrani mətnində *nefilim* sözü olub mənası tam aydın deyil. * **6:5** Mat. 24:37; Luka 17:26; 1Pet. 3:20 * **6:9** 2Pet. 2:5 † **6:14** Qofer – naməlum bir ağac növü. * **6:22** İbr. 11:7

7

1 Rəbb Nuha dedi: «Sən bütün ailənlə birgə gəmiyə gir, çünki bu bəşər nəsli
içində yalnız səni önümdə saleh gördüm. 2 Hər pak heyvanın erkək və dişisindən
yeddi cüt, hər murdar heyvanın erkək və dişisindən bir cüt götür, 3 həmçinin
göydəki hər quşun erkək və dişisindən yeddi cüt götür; qoy bütün yer üzündə
onların nəsli kəsilməsin. 4 Çünki yeddi gün sonra yer üzünə qırx gün-qırx gecə
yağış yağdıracağam və yaratdığım bütün canlıları yer üzündə məhv edəcəyəm».
5 Rəbb Nuha necə əmr etmişdisə, o da hər şeyi eləcə yerinə yetirdi.

6 Yer üzündə daşqın olanda Nuhun altı yüz yaşı var idi. 7* Nuh, onun arvadı,
oğulları və gəlinləri daşqından qurtarmaq üçün birlikdə gəmiyə mindilər.
8 Allahın Nuha əmr etdiyi kimi pak və murdar heyvanların, quşların, bütün
yerdə sürünənlərin 9 erkək və dişisi cüt-cüt Nuhun yanına gəlib gəmiyə mindi.

10 Yeddi gün sonra yer üzündə daşqın oldu. 11* Həmin gün – Nuhun ömrünün
altı yüzüncü ilində, ikinci ayın on yeddinci günü dərinlikdə olan bütün gur su
qaynaqları püskürdü və göylərin pəncərələri açıldı. 12 Yer üzünə qırx gün-qırx
gecə yağış yağdı.

13 Elə həmin gün Nuh, onun arvadı, oğulları Sam, Ham, Yafəs və üç gəlini
gəmiyə mindilər. 14 Onlarla birgə hər növ çöl heyvanı, hər növ ev heyvanı,
hər növ yerdə sürünən, hər növ göydə uçan canlı və hər cür quş gəmiyə girdi:
15 həyat nəfəsi olan bütün canlılardan cüt-cüt Nuhun yanına gəlib gəmiyə
mindi. 16 Allahın Nuha əmr etdiyi kimi bütün canlılardan erkək və dişi
heyvanlar gəmiyə girdilər. Onların dalınca Rəbb gəminin qapısını örtdü.

17 Yer üzündə qırx gün daşqın oldu və su çoxalıb gəmini yerdən yuxarı
qaldırdı. 18 Su çox yuxarı qalxıb yer üzünü aldı və gəmi suyun üzündə üzməyə
başladı. 19 Su yer üzünü elə tutdu ki, göylər altında olan bütün uca dağlar
suya qərq oldu. 20 Su dağların zirvəsindən on beş qulac qalxdı və onları
örtdü. 21 Yer üzündə hərəkət edən canlıların hamısı – quşlar, ev heyvanları,
çöl heyvanları, yerdə sürünənlər və bütün insanlar məhv oldu. 22 Quruda
yaşayan, burnunda həyat nəfəsi olan canlı varlıqların hamısı öldü. 23 Rəbb
yer üzündə olan bütün canlıları məhv etdi: insanlardan tutmuş heyvanlara,
sürünənlərə və göydəki quşlara qədər hər şey yer üzündə məhv oldu. Yalnız Nuh
və onunla birgə gəmidə olanlar sağ qaldı. 24 Yüz əlli gün ərzində su yer üzündə
çoxaldı.

8

Daşqının sonu

1 Allah Nuhu və onunla birgə gəmidə olan bütün çöl heyvanlarını və ev
heyvanlarını yada saldı. Allah yer üzünə külək göndərdi və su azalmağa
başladı. 2 Dərinlikdə olan su qaynaqları və göylərin pəncərələri bağlandı, yağış
dayandı. 3 Su yer üzündən tədricən çəkildi, yüz əlli gün keçdikdən sonra su
azaldı. 4 Yeddinci ayın on yeddinci günü gəmi Ararat dağlarında dayandı.
5 Onuncu aya qədər su yavaş-yavaş çəkildi, onuncu ayın birinci günü dağların
zirvələri göründü.

6 Qırx gün sonra Nuh düzəltdiyi gəminin pəncərəsini açıb 7 bir qarğa
buraxdı; qarğa uçub getdi və yer üzündə su quruyana qədər hər tərəfi
dolaşdı. 8 Nuh bu dəfə bir göyərçin buraxdı ki, suyun yer üzündən çəkilib-
çəkilmədiyini bilsin. 9 Amma göyərçin qonmaq üçün rahat bir yer tap-
madığına görə onun yanına – gəmiyə qayıtdı, çünki hələ bütün yer üzündə su

* **7:7** Mat. 24:38-39; Luka 17:27 * **7:11** 2Pet. 3:6

var idi. Nuh əlini uzadıb göyərçini tutdu və gəmiyə – öz yanına apardı. 10 O
daha yeddi gün gözlədi və göyərçini yenə gəmidən buraxdı. 11 Axşamüstü
göyərçin onun yanına qayıtdı. Göyərçinin ağzında təzə zeytun yarpağı var idi.
Nuh suyun yer üzündən çəkildiyini bildi. 12 O daha yeddi gün gözlədi və
göyərçini yenə buraxdı, artıq göyərçin onun yanına qayıtmadı.
13 Nuhun ömrünün altı yüz birinci ilində, birinci ayın birinci günü yer
üzündə su qurudu. Nuh gəminin qapağını qaldırdı və torpağın üzərindəki
suyun quruduğunu gördü. 14 İkinci ayın iyirmi yeddinci günü yer üzündəki su
tamamilə qurudu.
15 Allah Nuha dedi: 16 «Sən öz arvadın, oğulların və gəlinlərinlə birgə
gəmidən çıx. 17 Səninlə birgə olan bütün canlıları – quşları, heyvanları və
yerdə sürünənləri bayıra çıxart. Qoy yer üzünə yayılsınlar və yer üzündə törəyib
çoxalsınlar». 18 Nuh öz arvadı, oğulları və gəlinləri ilə birgə gəmidən çıxdı.
19 Bütün heyvanlar, sürünənlər, quşlar və yerdə sürünən bütün canlılar dəstə-
dəstə gəmini tərk etdilər.
20 Nuh Rəbbə bir qurbangah düzəltdi. O hər cür pak heyvandan və pak
quşdan götürüb orada yandırma qurbanı təqdim etdi. 21 Bundan Rəbbə
xoş ətir qalxdı və Rəbb ürəyində dedi: «Cavanlığından bəri insan ürəyinin
fikirlərinin həmişə pis olmasına baxmayaraq, insanlara görə bir daha yer
üzünü lənətləməyəcəyəm. İndi elədiyim kimi bütün canlıları bir daha məhv
etməyəcəyəm.
22 Dünya durduqca
Əkin-biçin, isti-soyuq,
Yay-qış və gecə-gündüz
Sona yetməyəcək».

9

Allahın Nuha vədi

1 * Allah Nuha və onun oğullarına xeyir-dua verib dedi: «Törəyib çoxalın
və yer üzünü bürüyün. 2 Qurudakı bütün heyvanlar, göydəki bütün quşlar,
yerdə sürünən bütün canlılar və dənizdə olan bütün balıqlar sizdən qorxub
dəhşətə gələcək. Onlar sizin ixtiyarınıza verilib. 3 Bütün canlılar da sizə qida
olsun, onların hamısını bütün göy otlar kimi sizə verirəm. 4 * Ancaq əti
onun canı olan qanla birgə yeməyin. 5 Sizin isə qanınız tökülərsə, əvəzini
hökmən alacağam. Hər heyvandan hesabınızı alacağam. Həmçinin insandan
– qardaşının canını alan hər kəsdən əvəzini alacağam.
6 * * Kim insan qanı töksə,
Onun da qanı
İnsan əli ilə töküləcək.
Çünki Allah insanı
Öz surətinə görə yaradıb.
7 * Siz törəyib çoxalın,
Yer üzünə yayılın,
Orada çoxalın».
8 Allah Nuha və yanında olan oğullarına dedi: 9 «Mən sizinlə, sizdən sonrakı
nəslinizlə Öz əhdimi bağlayıram, 10 gəmidən çıxan yer üzündəki bütün canlı
məxluqlarla – quşlar, ev heyvanları və bütün çöl heyvanları ilə əhdimi

* **9:1** Yar. 1:28 * **9:4** Lev. 7:26-27; 17:10-14; 19:26; Qanun. 12:16,23-25; 15:23 * **9:6** Çıx. 20:13
* **9:6** Yar. 1:26 * **9:7** Yar. 1:28

bağlayıram. 11 Sizinlə Öz əhdimi qoyuram ki, bütün canlılar bir daha daşqınla
məhv olmayacaq və heç vaxt yer üzünü viran edən daşqın baş verməyəcək».
12 Allah yenə dedi: «Mənim sizinlə və sizinlə olan bütün canlılarla nəsillər boyu
əbədi olaraq bağladığım əhdin əlaməti budur: 13 buludda Öz göy qurşağımı
qoyuram ki, Mənimlə yer üzü arasında olan əhdin əlaməti olsun. 14 Mən yer
üzünə bulud gətirdiyim zaman buludda göy qurşağı görünəcək. 15 Onda Mən
sizinlə və bütün canlı məxluqlarla bağladığım əhdi yada salacağam. Sular bir
daha daşqına çevrilib bütün canlıları məhv etməyəcək. 16 Buludda göy qurşağı
olacaq. Mən Allah onu görüb yer üzündə yaşayan bütün canlı məxluqlarla
bağladığım əbədi əhdi yada salacağam». 17 Allah yenə Nuha dedi: «Mənim yer
üzündə yaşayan bütün canlılarla bağladığım əhdin əlaməti budur».

Nuhun oğulları

18 Gəmidən çıxan Nuhun oğulları bunlardır: Sam, Ham və Yafəs. Hamdan
Kənan törədi. 19 Nuhun üç oğlu bunlardır və yer üzündə yayılan bütün
insanlar onlardan törədi.
20 Nuh torpağı becərməyə başladı və bir üzüm bağı saldı. 21 O, şərab içib
sərxoş oldu və öz çadırında çılpaq uzandı. 22 Kənanın atası Ham atasının
çılpaq olduğunu gördü və bunu bayırda iki qardaşına söylədi. 23 Sam və Yafəs
bir paltar götürüb öz çiyinlərinə saldılar və dal-dalı içəri girib, atalarının
çılpaq bədənini örtdülər. Onlar üzlərini əks tərəfə çevirmişdilər ki, atalarının
çılpaqlığını görməsinlər. 24 Nuh öz sərxoşluğundan ayıldı və kiçik oğlunun
əməlini bilib dedi:
25 «Kənana lənət olsun,
Öz qardaşlarının qullarına qul olsun».
26 Yenə dedi:
«Samın Allahı Rəbbə alqış olsun,
Kənan ona qul olsun.
27 Allah Yafəsə genişlik versin,
Samın çadırlarında yaşasın.
Kənan ona qul olsun».

Nuhun ölümü

28 Nuh daşqından sonra üç yüz əlli il yaşadı. 29 O, doqquz yüz əlli il ömür
sürüb öldü.

10

Nuhun nəsli
(1Saln. 1:5-23)

1 Nuhun oğulları Sam, Ham və Yafəsin nəsil tarixçəsi belədir. Daşqından
sonra onların oğulları oldu.
2 Yafəsin oğulları: Qomer, Maqoq, Maday, Yavan, Tuval, Meşek və Tiras.
3 Qomerin oğulları: Aşkenaz, Rifat və Toqarma. 4 Yavanın oğulları: Elişa, Tarşiş,
Kittim və Dodanim. 5 Onların nəsilləri adalara, öz torpaqlarına yayıldı. Öz
millətlərinin arasında dillərə və qəbilələrə ayrıldı.
6 Hamın oğulları: Kuş, Misrayim, Put və Kənan. 7 Kuşun oğulları: Seva,
Xavila, Savta, Raama və Savteka. Raamanın oğulları: Səba və Dedan. 8 Kuşun
Nəmrud adlı bir oğlu da oldu. O, yer üzündə ilk qüdrətli adam oldu. 9 Nəmrud
Rəbbin önündə mahir bir ovçu idi, buna görə də xalqın arasında «Rəbbin
önündə Nəmrud kimi mahir ovçu» sözü deyilir. 10 Əvvəlcə onun padşahlığına
Şinar ölkəsində olan Babil, Erek, Akkad və Kalne daxil idi. 11 O bu torpaqdan

Aşşur torpağına köçüb, Ninevanı, Rexovot-İri, Kelahı, 12 Nineva ilə böyük şəhər
olan Kelahın arasındakı Reseni tikdi.
13 Misrayimin nəsilləri bunlardır: Ludlular, Anamlılar, Lehavlılar, Naftuh-
lular, 14 Patroslular, Filiştlilərin əcdadı olan Kasluhlular, həmçinin Kaftorlu-
lar.
15 Kənanın nəsilləri bunlardır: ilk oğlu Sidon, Xet, 16 həmçinin Yevuslular,
Emorlular, Qirqaşlılar, 17 Xivlilər, Arqlılar, Sinlilər, 18 Ervadlılar, Semarlılar və
Xamatlılar. Sonralar Kənan qəbilələri ətraf yerlərə yayıldı. 19 Kənanlıların
ərazisi Sidondan Gerara tərəf Qəzzəyə qədər, Sodoma, Homorraya, Admaya,
Sevoyimə tərəf Leşaya qədər uzanırdı. 20 Bunlar öz ölkələrində və millətlərinin
arasında qəbilələrinə və dillərinə görə ayrılan Ham oğulları idi.
21 Everin bütün oğullarının əcdadı və böyük olan Yafəsin qardaşı Samın da
oğulları oldu. 22 Samın oğulları: Elam, Aşşur, Arpakşad, Lud və Aram. 23 Aramın
oğulları: Us, Xul, Geter və Maş. 24 Arpakşaddan Şelah törədi, Şelahdan Ever
törədi. 25 Everin iki oğlu oldu: birinin adı Peleq* idi, çünki onun dövründə
yer üzü bölündü. Qardaşının adı Yoqtan idi. 26 Yoqtandan Almodad, Şelef,
Xasarmavet, Yerah, 27 Hadoram, Uzal, Diqla, 28 Oval, Avimael, Səba, 29 Ofir,
Xavila və Yovav törədi; bunların hamısı Yoqtanın oğulları idi. 30 Onlar şərqdə
– Meşadan Sefara tərəf yerləşən dağlıq bölgədə məskən salmışdı. 31 Bunlar
öz ölkələrində və millətləri arasında qəbilələrinə və dillərinə görə ayrılan Sam
oğulları idi.
32 Öz millətləri arasında nəsillərinə görə Nuh oğullarının qəbilələri bunlardır.
Daşqından sonra onların nəsillərindən yer üzünə millətlər yayıldı.

11

Babil qülləsi

1 Bütün dünyada bir dil və bir danışıq var idi. 2 İnsanlar şərqdən köçüb
gəldikləri zaman Şinar torpağında bir düzənliyə rast gəldilər və orada məskən
saldılar. 3 Sonra bir-birlərinə dedilər: «Gəlin kərpic düzəldək və onu yaxşı
bişirək». Onlar daş əvəzinə kərpic və palçıq əvəzinə qatran götürdülər. 4 Yenə
dedilər: «Gəlin özümüzə bir şəhər və başı göylərə çatan bir qüllə tikib ad çıxaraq,
daha bütün yer üzünə yayılmayaq».
5 Rəbb bəşər övladlarının tikdiyi şəhəri və qülləni görmək üçün aşağı endi.
6 Rəbb dedi: «Budur, onların hamısı bir xalqdır və bir dilləri var. Buna
görə də bu işi görməyə başlamışlar və indi etmək istədikləri işə heç kəs mane
olmayacaq. 7 Gəlin aşağı enib orada onların dilini qarışdıraq ki, bir-birlərinin
dilini başa düşməsinlər». 8 Rəbb onları oradan bütün yer üzünə yaydı. Onlar
şəhəri tikməyi dayandırdı. 9 Buna görə də o yerin adına Babil * dedilər, çünki
orada Rəbb bütün dünyadakı adamların dilini qarışdırdı və onları bütün yer
üzünə yaydı.

Samdan İbrama qədər olan nəsillər (1Saln. 1:24-27)

10 Samın nəsil tarixçəsi belədir: daşqından iki il sonra Sam yüz yaşında
olanda oğlu Arpakşad doğuldu. 11 Arpakşad doğulandan sonra Sam beş yüz il
yaşadı. Onun çoxlu oğlu və qızı oldu.

---

* **10:25** Peleq – ibrani dilində bölünmə.
* **11:9** Babil – bu söz ibrani dilində qarışdırmaq mənasını verən *balal* sözünə bənzəyir.

12 Arpakşad otuz beş yaşında olanda oğlu Şelah doğuldu. 13 Şelah doğulandan
sonra Arpakşad dörd yüz üç il yaşadı. Onun çoxlu oğlu və qızı oldu.
14 Şelah otuz yaşında olanda oğlu Ever doğuldu. 15 Ever doğulandan sonra
Şelah dörd yüz üç il yaşadı. Onun çoxlu oğlu və qızı oldu.
16 Ever otuz dörd yaşında olanda oğlu Peleq doğuldu. 17 Peleq doğulandan
sonra Ever dörd yüz otuz il yaşadı. Onun çoxlu oğlu və qızı oldu.
18 Peleq otuz yaşında olanda oğlu Reu doğuldu. 19 Reu doğulandan sonra
Peleq iki yüz doqquz il yaşadı. Onun çoxlu oğlu və qızı oldu.
20 Reu otuz iki yaşında olanda oğlu Seruq doğuldu. 21 Seruq doğulandan sonra
Reu iki yüz yeddi il yaşadı. Onun çoxlu oğlu və qızı oldu.
22 Seruq otuz yaşında olanda oğlu Naxor doğuldu. 23 Naxor doğulandan sonra
Seruq iki yüz il yaşadı. Onun çoxlu oğlu və qızı oldu.
24 Naxor iyirmi doqquz yaşında olanda oğlu Terah doğuldu. 25 Terah
doğulandan sonra Naxor yüz on doqquz il yaşadı. Onun çoxlu oğlu və qızı oldu.
26 Terah yetmiş yaşında olanda oğulları İbram, Naxor və Haran doğuldu.
27 Terahın nəsil tarixçəsi belədir: Terahdan İbram, Naxor və Haran törədi.
Harandan Lut törədi. 28 Haran atası Terahın sağlığında doğulduğu ölkədə –
Xaldeylilərin Ur şəhərində öldü. 29 İbram və Naxor özlərinə arvad aldılar.
İbramın arvadının adı Saray, Naxorun arvadının adı isə Milka idi. Milka və
İska Haranın qızları idi. 30 Saray sonsuz idi, onun uşağı olmurdu.
31 Terah oğlu İbramı, Haranın oğlu olan nəvəsi Lutu, oğlu İbramın arvadı olan
gəlini Sarayı özü ilə götürdü və Kənan torpağına getmək üçün Xaldeylilərin Ur
şəhərindən çıxdı. Onlar Xarana gəlib, orada məskən saldılar.
32 Terah iki yüz beş il ömür sürüb Xaranda öldü.

12

Allahın İbrama çağırışı

1 * Rəbb İbrama dedi: «Öz torpağından, qohumlarının arasından, ata
evindən çıx, sənə göstərəcəyim torpağa get. 2 Səndən böyük bir millət
törədəcəyəm, sənə xeyir-dua verəcəyəm, adını ucaldacağam və bərəkət qay-
nağı olacaqsan. 3 * Sənə xeyir-dua verənlərə xeyir-dua verəcəyəm, sənə lənət
edənləri lənətləyəcəyəm. Yer üzünün bütün tayfaları sənin vasitənlə xeyir-dua
alacaq».
4 İbram Rəbbin ona söylədiyi kimi oradan çıxdı. Lut da onunla birgə getdi.
Xarandan çıxdığı vaxt İbram yetmiş beş yaşında idi. 5 İbram arvadı Sarayı,
qardaşı oğlu Lutu, Xaranda əldə etdikləri bütün əmlakı və özünün bütün
nökərlərini götürüb Kənan torpağına tərəf yola düşdü. Onlar Kənan torpağına
gəldilər. 6 İbram oranı dolaşıb, Şekem deyilən yerdəki More palıdının yanına
çatdı. O vaxt bu torpaqda Kənanlılar yaşayırdı. 7 * Rəbb İbrama görünüb dedi:
«Bu torpağı sənin nəslindən olana verəcəyəm». İbram ona görünən Rəbbə
orada bir qurbangah düzəltdi. 8 Buradan Bet-Elin şərqində yerləşən dağlıq
yerə tərəf yola düşdü və burada çadır qurdu. Çadırdan qərbdə Bet-El, şərqdə
isə Ay şəhəri idi. İbram orada da Rəbbə bir qurbangah qurdu və Rəbbin adını
çağırdı. 9 İbram tədricən cənuba doğru hərəkət edirdi.

İbram Misirdə

* **12:1** Həv. 7:2-3; İbr. 11:8 * **12:3** Yar. 22:18; 26:4; 28:14; Həv. 3:25; Qal. 3:8 * **12:7** Həv. 7:5; Qal. 3:16

10 Bu torpaqda aclıq başlandı. İbram müvəqqəti qalmaq üçün Misirə getdi,
çünki ölkədə böyük aclıq hökm sürürdü. 11 O, Misirə yaxınlaşanda arvadı
Saraya dedi: «Bax mən bilirəm ki, sən gözəl qadınsan. 12 Misirlilər səni
görüb deyəcəklər: "Bu onun arvadıdır". Onda məni öldürəcəklər, səni isə sağ
buraxacaqlar. 13 * Bəlkə sən deyəsən ki, mənim bacımsan, onda sənin xatirinə
mənimlə yaxşı rəftar edərlər və mən də sağ qalaram».
14 İbram Misirə gəlib çatanda Misirlilər onun arvadının çox gözəl olduğunu
gördülər. 15 Fironun əyanları da qadını gördülər və onu firona tərifladilər.
Qadın fironun sarayına aparıldı. 16 Onun xatirinə firon İbramla da yaxşı rəftar
etdi: İbram qoyun-keçi, mal-qara, erkək və dişi eşşəklər, qullar, qarabaşlar və
dəvələr sahibi oldu.
17 Ancaq Rəbb İbramın arvadı Saraydan ötrü fironun və onun ev
adamlarının başına böyük fəlakətlər gətirdi. 18 Firon İbramı çağırıb dedi:
«Bu nə işdir, mənim başıma gətirdin? Bu qadının sənin arvadın olduğunu niyə
mənə bildirmədin? 19 Nə üçün "bu mənim bacımdır" dedin ki, mən də onu
özümə arvad olmaq üçün aldım? İndi isə arvadını da götür get». 20 Firon
adamlara onlar barədə əmr verdi və İbramla arvadını sahib olduğu bütün
şeylərlə birgə yola saldılar.

13

Lutun İbramdan ayrılması

1 İbram arvadı və sahib olduğu bütün şeylərlə birgə Misirdən çıxıb Negev
torpağına getdi. Lut da onunla idi. 2 İbram çox varlandı: onun çoxlu sürüsü
və qızıl-gümüşü oldu. 3 Negevdən çıxıb bir yerdən o biri yerə keçərək Bet-Elə
qədər – Bet-Ellə Ay şəhəri arasında əvvəllər çadır qurduğu yerə getdi. 4 İbram
ilk vaxt düzəltdiyi qurbangahın yanına çatdı və orada Rəbbin adını çağırdı.
5 İbramla birlikdə olan Lutun da qoyun-keçisi, mal-qarası və çadırları var idi.
6 Birlikdə yaşamaq üçün yer onlara darlıq edirdi, çünki onların malı çox idi
və birgə qala bilməzdilər. 7 İbramın sürülərinin çobanları ilə Lutun sürülərinin
çobanları arasında mübahisə düşdü. O vaxt bu torpaqda Kənanlılar və Perizlilər
yaşayırdı.
8 İbram Luta dedi: «Qoy mənimlə sənin və çobanlarımla çobanların arasında
mübahisə olmasın, çünki biz qohumuq. 9 Bütün torpaqlar gözünün önündə
deyilmi? Gəl ayrılaq. Əgər sən sola getsən, mən sağa gedəcəyəm, sən
sağa getsən, mən sola gedəcəyəm». 10 * Lut başını qaldırıb İordan çayının
kənarındakı düzənliyi gördü. O vaxt bu yer Misir torpağı kimi bütünlüklə
Soara qədər suvarılırdı və Rəbbin bağı kimi idi. Rəbb hələ Sodom və Homor-
ranı məhv etməmişdi. 11 Lut özünə İordan çayının kənarındakı düzənliyi seçdi.
O, şərqə tərəf hərəkət etdi. Beləcə onlar bir-birindən ayrıldı. 12 İbram Kənan
torpağında qaldı, Lut isə düzənlikdəki şəhərlərdə yaşamağa başladı və Sodoma
qədər öz çadırlarını qurdu. 13 Sodomun əhalisi çox pozğun idi və Rəbbə qarşı
çoxlu günah edirdi.
14 Lut İbramdan ayrıldıqdan sonra Rəbb İbrama dedi: «Başını qaldırıb
dayandığın yerdən şimala, cənuba, şərqə və qərbə tərəf bax. 15 * Gördüyün
bütün torpaqları əbədi olaraq sənə və nəslinə verəcəyəm. 16 Nəslini yerin tozu
qədər çoxaldacağam. Əgər bir nəfər yerin tozunu saya bilərsə, sənin nəslini də

* **12:13** Yar. 20:2; 26:7 * **13:10** Yar. 2:10 * **13:15** Həv. 7:5

saya bilər. 17 Qalx bu torpağı uzununa və eninə dolaş, çünki Mən onu sənə
verirəm». 18 İbram çadırını götürdü və gəlib Xevronda olan Mamre palıdının
yanında məskən saldı. O burada Rəbbə bir qurbangah düzəltdi.

14

İbramın Lutu xilas etməsi

1 Bu zaman Şinar padşahı Amrafel, Ellasar padşahı Aryok, Elam padşahı
Kedorlaomer və Qoyim padşahı Tidal 2 Sodom padşahı Beraya, Homorra
padşahı Birşaya, Adma padşahı Şinava, Sevoyim padşahı Şemeverə, Bela, yəni
Soar padşahına qarşı müharibəyə başladı. 3 Bu son beş padşah indi Duz
dənizi adlanan Siddim vadisində öz qoşunlarını birləşdirdi. 4 Onlar on iki
il Kedorlaomerin əsarəti altında qalmış, on üçüncü il isə üsyan etmişdilər.
5 On dördüncü il Kedorlaomer və onunla birgə olan padşahlar gəlib Aşterot-
Qarnayimdə Rafaluları, Hamda Zuzluları, Şave-Qiryatayimdə Emliləri, 6 çöl
kənarındakı El-Parana qədər uzanan Seir dağlarında Xorluları qırdılar. 7 Sonra
geri qayıdıb En-Mişpata, yəni Qadeşə getdilər. Bütün Amaleq torpağının
əhalisini və Xaseson-Tamarda yaşayan Emorluları qırdılar. 8 Sodom padşahı,
Homorra padşahı, Adma padşahı, Sevoyim padşahı, Bela, yəni Soar padşahı
Siddim vadisinə gəlib, 9 Elam padşahı Kedorlaomerlə, Qoyim padşahı Tidalla,
Şinar padşahı Amrafellə, Ellasar padşahı Aryokla döyüşə girdilər: dörd padşah
beş padşaha qarşı idi. 10 Siddim vadisində qatranla dolu çoxlu çuxur var idi.
Sodom və Homorra padşahları döyüşdən qaçanda oraya yıxıldılar, sağ qalanlar
isə dağlara qaçdılar. 11 Qaliblər Sodom və Homorranın bütün əmlakını və
azuqəsini götürüb getdilər. 12 İbramın qardaşı oğlu Lutu və onun əmlakını
özləri ilə apardılar, çünki o da Sodomda yaşayırdı.

13 Döyüşdən sağ qurtaran bir nəfər gəlib İbrani İbrama bunu xəbər verdi.
O, Eşkolun və Anerin qardaşı Emorlu Mamrenin palıdının yanında yaşayırdı.
Onlar İbramın müttəfiqləri idi. 14 İbram qohumu Lutun əsir alındığını eşidəndə
evində doğulmuş, döyüş təlimi keçmiş üç yüz on səkkiz nökərini götürüb
düşmənləri Dana qədər təqib etdi. 15 Özü və nökərləri gecə vaxtı dəstələrə
bölünüb, onları qırdılar və sağ qalanları Dəməşqin şimal tərəfində olan Xovaya
qədər təqib etdilər. 16 İbram qarət olunmuş bütün əmlakı, qardaşı oğlu Lutu və
onun əmlakını, həmçinin qadınları və xalqı geri qaytardı.

Melkisedeqin İbrama xeyir-dua verməsi

17 * İbram Kedorlaomer və onunla olan padşahları məğlub edib qayıdanda
Sodom padşahı «Padşah vadisi» adlanan Şave vadisində onun pişvazına çıxdı.
18 Onda Salem padşahı Melkisedeq çörək və şərab gətirdi. O, Allah-Taalanın
kahini idi. 19 Melkisedeq İbrama xeyir-dua verib dedi:

«Göy və yeri yaradan Allah-Taala
İbrama xeyir-dua versin.
20 Düşmənlərini sənə təslim edən
Allah-Taalaya alqış olsun».

İbram bütün qənimətin onda birini Melkisedeqə verdi.

21 Sodom padşahı İbrama dedi: «Adamlarımı mənə ver, əmlak isə sənə qalsın».
22 Ancaq İbram Sodom padşahına dedi: «Göy və yeri yaradan Allah-Taala
Rəbbin dərgahına and üçün əlimi qaldırıram ki, 23 sənin nə bir ipini, nə

* **14:17** İbr. 7:1-10

də bir çarıq bağını götürürəm, ta deməyəsən ki, mən İbramı varlandırdım.
24 Nökərlərin yediklərindən başqa, hər şey sənin olsun. Üstəlik mənimlə gedən
adamlar – Aner, Eşkol və Mamre öz paylarını götürsün».

15

Allahın İbramla əhdi

1 Bir müddət sonra İbrama görüntüdə Rəbbin bu sözü nazil oldu: «Ey İbram,
qorxma. Sənin qalxanın Mənəm. Mükafatın çox böyük olacaq». 2 İbram dedi:
«Ey Xudavənd Rəbb, mənə nə verəcəksən? Mənim övladım yoxdur, evimin
sahibi bu Dəməşqli Eliezer olacaq». 3 İbram sözünə davam etdi: «Sən mənə
övlad vermədiyin üçün evimin nökəri mənim varisim olacaq». 4 Ona Rəbbin
bu sözü nazil oldu: «O sənin varisin olmayacaq, öz belindən gələn övladın
sənin varisin olacaq». 5 * Rəbb onu bayıra çıxarıb dedi: «Göyə bax, oradakı
ulduzları saya bilərsənsə, say». Yenə dedi: «Nəslin o qədər olacaq». 6 * İbram
Rəbbə iman etdi və Rəbb bunu ona salehlik saydı.

7 Rəbb İbrama dedi: «Bu torpağı sənə irs olaraq vermək üçün səni
Xaldeylilərin Ur şəhərindən çıxaran Mən Rəbbəm». 8 İbram soruşdu: «Ya
Xudavənd Rəbb, onu irs olaraq alacağımı necə bilim?» 9 Rəbb ona dedi:
«Mənim üçün bir üçyaşlı düyə, bir üçyaşlı keçi, bir üçyaşlı qoç, həmçinin bir
qumru və bir göyərçin balası gətir». 10 İbram bunların hamısını götürüb kəsdi
və iki hissəyə ayırdı, hər hissəni o birinin qarşısına qoydu, ancaq quşları iki
hissəyə ayırmadı. 11 Yırtıcı quşlar cəmdəklərin üzərinə uçub gəldilər, ancaq
İbram onları qovdu.

12 Günəş batan vaxt İbrama dərin yuxu gəldi. Birdən onun üzərinə dəhşət və
qatı qaranlıq çökdü. 13 * Rəbb İbrama dedi: «Yəqin bil ki, nəslin yad ölkədə
qərib olacaq, orada olan millətə köləlik edəcək və onlara dörd yüz il zülm
ediləcək. 14 * Ancaq onların köləlik edəcəkləri xalqı Özüm cəzalandıracağam.
Bundan sonra onlar böyük əmlakla oradan çıxacaqlar. 15 Sən isə ataların yanına gedəcəksən, uzun ömür sürəndən sonra sülh içində öləcəksən. 16 Sənin
dördüncü nəslin buraya qayıdacaq, çünki Emorluların günah kasası hələ dol-
mayıb».

17 Günəş batıb qaranlıq düşəndə tüstü çıxan bir təndir və alovlanan məşəl
görünərək parçalanmış heyvanların arasından keçdi. 18 * O gün Rəbb İbramla
əhd bağlayıb dedi: «Misir çayından böyük Fərat çayına qədər uzanan bu
torpaqları – 19 Qenlilərin, Qenizlilərin, Qadmonluların, 20 Xetlilərin, Peri-
zlilərin, Rafalıların, 21 Emorluların, Kənanlıların, Qirqaşlıların və Yevusluların
torpağını Mən sənin nəslinə verirəm».

16

Həcər və İsmail

1 İbramın arvadı Sarayın uşağı olmurdu. Onun Həcər adında Misirli bir
qarabaşı var idi. 2 Saray İbrama dedi: «Bax Rəbb mənim bətnimi bağladı ki,
uşağım olmasın. Qarabaşımla yaxınlıq et, qoy o mənim üçün uşaq doğsun».
İbram Sarayın sözünə qulaq asdı. 3 İbramın arvadı Saray qarabaşı Misirli
Həcəri götürüb əri İbrama arvad olmaq üçün verdi; bu əhvalat İbram Kənan

* **15:5** Rom. 4:18; İbr. 11:12 * **15:6** Rom. 4:3,9,22; Qal. 3:6; Yaq. 2:23 * **15:13** Çıx. 1:1-14; Həv. 7:6 * **15:14** Çıx. 12:40-41; Həv. 7:7 * **15:18** Həv. 7:5

torpağında on il yaşadıqdan sonra baş verdi. 4 İbram Həcərlə yaxınlıq etdi
və Həcər hamilə oldu. Həcər hamilə olduğunu görəndə xanımına həqarətlə
baxmağa başladı. 5 Saray İbrama dedi: «Mənim təhqir olunmağıma sən səbəb
oldun. Mən qarabaşımı sənin qoynuna verdim, o da hamilə olduğunu görəndə
mənə həqarətlə baxmağa başladı. Qoy səninlə mənim aramda Rəbb hökm
etsin». 6 İbram Saraya dedi: «Qarabaşını sənin ixtiyarına verirəm, ona nə
istəyirsən, elə». Saray qarabaşı ilə sərt rəftar etməyə başladı və qarabaşı onun
yanından qaçdı.
7 Rəbbin mələyi Şur yolundakı çöldə olan bulağın yanında onu tapdı. 8 Mələk
ondan soruşdu: «Ey Sarayın qarabaşı Həcər, haradan gəlib, haraya gedirsən?»
Həcər dedi: «Mən xanımım Sarayın yanından qaçıram». 9 Rəbbin mələyi ona
dedi: «Xanımının yanına qayıt və ona tabe ol». 10 Rəbbin mələyi sözünə davam
etdi: «Sənin nəslini lap çoxaldacağam, çoxluğuna görə sayı-hesabı bilinməyəcək».
11 Sonra Rəbbin mələyi ona dedi:
«Bax sən hamiləsən,
Bir oğul doğacaqsan.
Onun adını İsmail * qoyarsan,
Çünki Rəbb əziyyət içində fəryadını eşitdi.
12 O, insanlar arasında
Vəhşi eşşək kimi olacaq:
O hamıya,
Hamı isə ona qarşı çıxacaq,
Bütün qardaşları ilə yola getməyərək yaşayacaq».
13 Həcər onunla danışan Rəbbi «Sən El-Roisən» † adlandırdı, çünki o
söyləmişdi: «Doğrudan da, burada məni görən Allahı gördüm». 14 Buna görə də
həmin bulaq Beer-Laxay-Roi ‡ adlanır. O, Qadeşlə Beredin arasında yerləşir.
15 * Həcər İbrama bir oğul doğdu və İbram Həcərdən olan oğlunun adını İsmail
qoydu. 16 Həcər ona İsmaili doğanda İbramın səksən altı yaşı var idi.

17

Əhdin rəmzi olan sünnət

1 İbram doxsan doqquz yaşında olanda Rəbb ona görünərək dedi: «Külli-
İxtiyar Allah Mənəm. Mənim yolumla get və kamil ol. 2 Əhdimi Özümlə
sənin aranda qoyacağam və nəslini lap çoxaldacağam». 3 İbram üzüstə düşdü.
Allah onunla danışıb dedi: 4 «Mən səninlə əhd bağlamışam, sən çoxlu millətin
atası olacaqsan. 5 * Daha sənə İbram deyilməyəcək, bu gündən adın İbrahim
* olacaq, çünki səni çoxlu millətin atası etdim. 6 Nəslini lap çoxaldacağam,
səndən millətlər törədəcəyəm və nəslindən padşahlar çıxacaq. 7 * Özümlə sənin
və səndən sonrakı nəslinin arasında əbədi əhd qoyuram ki, Mən sənin və
səndən sonrakı nəslinin Allahı olacağam. 8 * Sənə və səndən sonrakı nəslinə
qərib kimi yaşadığın bu torpağı – bütün Kənan torpağını əbədi mülk olaraq
verəcəyəm və onların Allahı olacağam».
9 Sonra Allah İbrahimə dedi: «Sən və səndən sonrakı övladların nəsillər boyu
əhdimə əməl edin. 10 * Mənim səninlə və səndən sonrakı nəslinlə bağladığım,

* **16:11** İsmail – ibrani dilində Allah eşidir. † **16:13** El-Roi – ibrani dilində *Məni görən Allah*. ‡ **16:14** Beer-Laxay-Roi – ibrani dilində məni görən Var Olanın bulağı. * **16:15** Qal. 4:22 * **17:5** Rom. 4:16-17 * **17:5** İbram – ibrani dilində ali ata; İbrahim – çoxlarının atası. * **17:7** Luka 1:54-55 * **17:8** Həv. 7:5 * **17:10** Həv. 7:8; Rom. 4:11

sizin əməl edəcəyiniz əhdin əlaməti budur: qoy aranızda olan bütün kişilər
sünnət olunsun. 11 Sünnət ətinizi kəsin; bu Mənimlə sizin aranızda olan
əhdin əlaməti olacaq. 12 Evinizdə doğulmuş yaxud nəslinizdən olmayıb bir
yadellidən satın alınmış kişi cinsindən olan hər uşaq səkkizinci gün sünnət
olunsun; bu, nəsildən-nəslə davam etsin. 13 Evinizdə doğulmuş yaxud satın
alınmış hər uşaq mütləq sünnət olunmalıdır. Beləcə Mənim əhdimin əlaməti
əbədi olaraq bədəninizdə olacaq. 14 Sünnət əti kəsilməmiş kişi cinsindən olan
hər kəs xalqının arasından qovulacaq, çünki əhdimi pozmuş olacaq».

15 Allah yenə İbrahimə dedi: «Arvadın Saraya isə artıq Saray demə. Bundan
sonra onun adı Sara † olacaq. 16 Ona xeyir-dua verəcəyəm, ondan sənə bir
oğul verəcəyəm. Saraya xeyir-dua verəcəyəm: o, millətlərin anası olacaq
və xalqların padşahları ondan doğulacaq». 17 İbrahim üzüstə düşdü və gülüb
ürəyində dedi: «Yüz yaşlı adamın oğlu ola bilərmi? Doxsan yaşında olan Sara
doğacaqmı?» 18 Sonra İbrahim Allaha dedi: «Kaş ki İsmail Sənin önündə xeyir-
dua alaydı!» 19 Allah isə dedi: «Xeyr, arvadın Sara sənə bir oğul doğacaq və
adını İshaq‡ qoyacaqsan. Onunla və ondan sonrakı nəsli ilə əhdimi əbədi
olaraq davam etdirəcəyəm. 20 İsmail barədə dediyin sözləri də eşitdim. Ona
xeyir-dua verəcəyəm, onu bəhərli edəcəyəm, nəslini lap çoxaldacağam. O, on
iki başçının atası olacaq. Ondan böyük bir millət törədəcəyəm. 21 Əhdimi isə
gələn il bu vaxt Saranın sənə doğacağı İshaqla saxlayacağam». 22 Allah İbrahimlə
söhbətini bitirərək ondan ayrılıb yuxarı çəkildi.

23 İbrahim oğlu İsmaili, evində doğulan bütün nökərləri, satın aldığı hər kəsi
– öz evində kişi cinsindən olan bütün adamları götürüb həmin gün Allahın
ona dediyi kimi sünnət etdi. 24 Sünnət əti kəsilən vaxt İbrahim doxsan doqquz
yaşında idi. 25 Oğlu İsmail isə sünnət əti kəsilən vaxt on üç yaşında idi. 26 İbrahim
oğlu İsmaillə birgə həmin gün sünnət olundu. 27 Onunla birgə evdəki bütün
kişilər – evində doğulan və yadellilərdən satın alınmış hər kəs sünnət olundu.

18

İbrahimə oğlu olacağı barədə vəd verilməsi

1 Mamre palıdının yanında Rəbb İbrahimə göründü; bu zaman o, günün
istisində çadırın girəcəyində oturmuşdu. 2 * O, başını qaldırıb baxanda
qarşısında üç adamın dayandığını gördü. Onları görən kimi çadırın
girəcəyindən onları qarşılamağa qaçdı və yerə qədər əyilib dedi: 3 «Ey ağam,
əgər indi gözündə lütf tapdımsa, qulunun yurdundan yan keçmə. 4 İndi bir az
su gətirərlər, ayaqlarınızı yuyub, ağac altında dincələrsiniz. 5 Mən isə bir parça
çörək gətirərəm ki, canınıza qüvvət gəlsin. Ondan sonra gedərsiniz, çünki siz
qulunuzun yanından keçirdiniz». Onlar dedilər: «Dediyin kimi elə».

6 İbrahim çadıra – Saranın yanına qaçıb dedi: «Tez ol, üç sea narın un götürüb
xəmir yoğur və kökə bişir». 7 İbrahim mal-qaraya tərəf qaçdı. Oradan körpə və
yaxşı bir buzov götürüb nökərinə verdi. Nökər də onu hazırlamaq üçün tələsdi.
8 İbrahim kəsmiyi, südü və hazırladığı buzovu götürüb onların qabağına qoydu,
özü isə ağacın altında, onların yanında durdu. Onlar da yedilər.

9 Sonra İbrahimə dedilər: «Arvadın Sara haradadır?» O dedi: «Burada
çadırdadır». 10 * Onlardan biri dedi: «Gələn il bu vaxt yenə də sənin yanına
gələcəyəm. Onda arvadın Saranın bir oğlu olacaq». Sara onun arxasında,

† **17:15** Sara – ibrani dilində mələkə. ‡ **17:19** İshaq – ibrani dilində gülür. * **18:2** İbr. 13:2
* **18:10** Rom. 9:9

çadırın girəcəyində durub qulaq asırdı. 11 İbrahim və Sara qocalıb yaşa dolmuşdular. Sara aybaşıdan kəsilmişdi. 12 * O, ürəyində gülüb dedi: «Qocaldığım halda mənə belə şadlıq üz verə bilərmi? Ağam da qocadır». 13 Rəbb İbrahimə dedi: «Sara nə üçün "Qocaldıqdan sonra mən uşaq doğa bilərəmmi?" deyib güldü? 14 * Rəbb üçün çətin bir şey varmı? Gələn il bu vaxt Mən yenə sənin yanında olacağam və Saranın bir oğlu olacaq». 15 Sara qorxduğu üçün «gülmədim» deyib inkar etdi. Ancaq Rəbb dedi: «Xeyr, güldün». 16 O adamlar qalxıb oradan Sodoma tərəf baxdılar. İbrahim onları yola salmaq üçün onlarla birgə getdi.

İbrahimin Sodom üçün yalvarması

17 O vaxt Rəbb dedi: «Mən edəcəyim şeyi İbrahimdən gizlədəcəyəmmi? 18 Həqiqətən, İbrahimdən böyük və güclü bir millət törəyəcək, onun vasitəsilə yer üzünün bütün millətləri xeyir-dua alacaq. 19 Çünki Mən onu seçdim ki, oğullarına və özündən sonrakı nəslinə saleh və ədalətli işlər görmək üçün Rəbbin yolu ilə getməyi tapşırsın. Rəbb də İbrahim barədə dediyi sözü yerinə yetirsin». 20 Rəbb yenə dedi: «Sodom və Homorraya qarşı qalxan fəryad böyük, oranın adamlarının günahı çox ağırdır. 21 Buna görə də aşağı enib baxacağam ki, Mənə çatan fəryadın doğru olub-olmadığını bilim».

22 O adamlar oradan dönüb Sodoma getdilər, ancaq İbrahim hələ də Rəbbin önündə dururdu. 23 İbrahim yaxın gəlib dedi: «Doğrudanmı, Sən salehi də günahkarla birgə məhv edəcəksən? 24 Əgər bu şəhərdə əlli nəfər saleh adam olsa, Sən yenə də oranı məhv edəcəksən? Əlli nəfər saleh adamın xatirinə bu yerə rəhm etməyəcəksən? 25 Axı Sən bunu eləməzsən, saleh adamı günahkarla birgə öldürməzsən. Saleh adamın aqibətini günahkarınkı kimi etməzsən, Sən bunu eləməzsən. Bütün dünyanın Hakimi belə ədalətsizlik etməz». 26 Rəbb dedi: «Əgər Sodom şəhərində əlli nəfər saleh adam tapsam, onların xatirinə bütün bu yerə rəhm edəcəyəm».

27 İbrahim cavab verdi: «Mən önündə toz və kül kimi bir şey olsam da, indi bunu Rəbbə söyləməyə cəsarət edirəm: 28 əlli nəfərdən beş nəfər az saleh adam tapılsa, beş nəfər əskik olduğu üçün bütün şəhəri məhv edərsənmi?» Rəbb dedi: «Əgər orada qırx beş nəfər tapsam, şəhəri dağıtmayacağam».

29 İbrahim yenə Onu dilə tutub dedi: «Əgər orada qırx nəfər tapılsa, necə?» Rəbb dedi: «Qırx nəfərin də xatirinə bunu etmərəm».

30 İbrahim dedi: «Mən çox danışdığım üçün Rəbb qəzəblənməsin: əgər orada otuz nəfər tapılsa, necə?» Rəbb dedi: «Əgər orada otuz nəfər də tapılsa, bunu etmərəm».

31 İbrahim dedi: «Mən yenə də Rəbbə bunu söyləməyi cəsarət edirəm: orada iyirmi nəfər tapılsa, necə?» Rəbb dedi: «İyirmi nəfərin də xatirinə oranı məhv etmərəm».

32 İbrahim dedi: «Qoy Rəbb qəzəblənməsin ki, mən son dəfə danışacağam: orada on nəfər tapılsa, necə?» Rəbb dedi: «On nəfərin də xatirinə oranı məhv etmərəm».

33 Rəbb İbrahimlə söhbətini bitirib getdi. İbrahim də öz yerinə qayıtdı.

19

Sodom və Homorranın məhv olması

* **18:12** 1Pet. 3:6 * **18:14** Luka 1:37

1 Axşam iki mələk Sodoma gəldi. Lut şəhərin darvazası yanında otur-
muşdu. O, mələkləri gördü, qalxıb onları qarşıladı və yerə qədər əyilib dedi:
2 «Ağalarım, qulunuzun evinə girib gecələyin və ayaqlarınızı yuyun. Səhər
qalxıb yolunuza davam edərsiniz». Onlar dedilər: «Yox, biz gecəni şəhər
meydanında keçirəcəyik». 3 Lut onları çox dilə tutdu, axırda onlar Lutla
birgə onun evinə getdilər. Lut onları qonaq edib mayasız çörəklər bişirdi
və onlar yedilər. 4 Ancaq onlar yatmazdan əvvəl cavandan tutmuş qocaya
qədər Sodom şəhərinin hər məhəlləsindən olan kişilər evi əhatəyə aldılar.
5 Adamlar Lutu çağırıb ona dedilər: «Bu gecə sənin yanına gələn adamlar
haradadır? Onları bizim yanımıza gətir ki, onlarla yaxınlıq edək». 6 Lut
bayıra – onların yanına çıxıb arxasınca qapını örtdü. 7 O dedi: «Qardaşlarım,
pislik etməyin. 8 Mənim ərə getməmiş iki qızım var. Qızlarımı sizin yanınıza
gətirim, onlara nə istəyirsiniz, edin. Ancaq bu adamlara toxunmayın, çünki
onlar mənim evimin qonaqlarıdır». 9 Kişilər qışqırıb dedilər: «Geri çəkil! Bu
adam burada qəribdir, ancaq ağalıq edir. İndi sənin lə onlardan da pis rəftar
edəcəyik». Onlar Luta hücum edib qapını qırmaq üçün yaxınlaşdılar. 10 Onda
içəridəki mələklər əllərini uzadıb Lutu evin içinə – öz yanlarına saldılar və
qapını bağladılar. 11 Evin qapısı arxasında duran adamları kiçikdən tutmuş
böyüyə qədər kor etdilər. Bu səbəbdən adamlar qapını tapa bilmədilər.

12 Mələklər Luta dedilər: «Burada daha kimin var? Bu şəhərdə kürəkənlərin,
oğulların, qızların – nəslindən olan hər kəs varsa, hamısını bu yerdən çıxart,
13 çünki biz bu yeri məhv edəcəyik. Bu xalqın əleyhinə qalxan fəryad Rəbbə
gəlib çatmışdır, buna görə də Rəbb bizi göndərib ki, onu məhv edək». 14 Lut
gedib qızlarını almaq istəyən kürəkənlərinə dedi: «Qalxıb bu yerdən çıxın,
çünki Rəbb şəhəri məhv edəcək». Ancaq kürəkənləri güman etdilər ki, o zarafat
edir.

15 Səhər açılanda mələklər Lutu tələsdirərək dedilər: «Qalx yanındakı arvadını
və iki qızını götür get, yoxsa şəhərdəkilərin günahlarına görə məhv olacaqsan».
16 * Lut yavaş tərpəndi. Rəbb ona mərhəmət etdiyinə görə həmin şəxslər onun,
arvadının və iki qızının əlindən tutub şəhərdən kənara çıxartdılar. 17 Onları
çıxaran zaman mələklərdən biri dedi: «Öz canını qurtar, arxana baxma. Bu
düzənliyin heç yerində qalma, dağa qalx, yoxsa həlak olarsan». 18 Lut onlara
dedi: «Aman, ağam! 19 İndi bu qulun sənin gözündə lütf tapdı və canımı xilas
etməklə mənə göstərdiyin xeyirxahlığını çoxaltdın. Ancaq dağa çata bilmərəm,
çünki bəla mənə də yetişə bilər və həlak olaram. 20 Yaxınlıqda qaça biləcəyim
kiçik bir şəhər var. Qoy oraya qaçıb canımı qurtarım. Axı o şəhər kiçikdir».
21 Mələklərdən biri Luta dedi: «Sənin xatirinə bunu da edərəm: dediyin
şəhəri dağıtmaram. 22 Tez ol, oraya qaç! Sən oraya çatmamış Mən bir şey
etməyəcəyəm». Buna görə də o şəhər Soar * adlandı. 23 Günəş doğanda Lut
Soara gəldi.

24 * Rəbb Sodom və Homorranın üzərinə göydən odlu kükürd yağdırdı, 25 bu
şəhərləri, bütün düzənliyi, oranın bütün sakinlərini və torpaqda bitən hər
şeyi məhv etdi. 26 * Ancaq Lutun arvadı dönüb geriyə baxdı və duz sütununa
çevrildi.

27 İbrahim səhər erkən qalxıb Rəbbin önündə durduğu yerə getdi. 28 Oradan
Sodom və Homorraya, bütün düzənliyə baxdı. O, yerdən kürə tüstüsü kimi bir
tüstü qalxdığını gördü.

---

* **19:16** 2Pet. 2:7 * **19:22** Soar – ibrani dilində kiçik. * **19:24** Mat. 10:15; 11:23-24; Luka 10:12; 17:29; 2Pet. 2:6; Yəhd. 7 * **19:26** Luka 17:32

29 Allah düzənlikdəki şəhərləri məhv etdiyi zaman İbrahimi xatırladı, buna
görə də Lutun yaşadığı şəhərləri dağıdarkən onu fəlakət içindən çıxartdı.

Lut və onun qızları

30 Lut iki qızı ilə birgə Soardan çıxıb dağda yaşadı, çünki Soarda yaşamaqdan
qorxurdu. O, iki qızı ilə bir mağarada qaldı. 31 Onun böyük qızı kiçiyinə dedi:
«Atamız qocalıb və bu dünyada insan adətinə görə yanımıza girməyə bir kişi
yoxdur. 32 Gəl atamıza şərab içirək və onunla yataq ki, öz atamızdan nəslimiz
olsun». 33 Onlar o gecə atalarına şərab içirdilər. Böyük qız içəri girib atası
ilə yatdı, atası isə onun nə vaxt yatıb-durduğunu bilmədi. 34 O biri gün böyük
qız kiçiyinə dedi: «Mən dünən gecə atamla yatdım. Gəl bu gecə də ona şərab
içirək və sən də onunla yat ki, öz atamızdan nəslimiz olsun». 35 O gecə yenə
atalarına şərab içirdilər. Kiçik qız qalxıb onunla yatdı, atası isə onun nə vaxt
yatıb-durduğunu bilmədi.

36 Lutun iki qızı beləcə atalarından hamilə oldu. 37 Böyük qız bir oğul doğdu
və onun adını Moav qoydu. O, indiki Moavlıların əcdadıdır. 38 Kiçik qız da
bir oğul doğdu və onun adını Ben-Ammi qoydu. O, indiki Ammonluların
əcdadıdır.

20

İbrahim və Avimelek

1 İbrahim Mamredən Negev torpağına köçdü və Qadeşlə Şur arasında məskən
saldı. Sonra bir müddət Gerarda qaldı. 2 * İbrahim orada arvadı Sara
barəsində «bu mənim bacımdır» söylədi. Gerar padşahı Avimelek adam
göndərib Saranı apardı. 3 Ancaq gecə yuxuda Allah Avimelekə görünüb
dedi: «Apardığın qadına görə sən öləcəksən, çünki o, bir nəfərin arvadıdır».
4 Avimelek qadına toxunmamışdı. O dedi: «Ya Rəbb, məgər sən günahsız xalqı
öldürə bilərsən? 5 O adam mənə "bu mənim bacımdır" demədimi? Qadın
özü də "o mənim qardaşımdır" dedi. Mən bunu sadədillik və təmiz niyyətlə
etdim». 6 Allah yuxuda dedi: «Mən də bilirəm ki, sən bunu sadədilliklə etdin.
Buna görə də səni ona toxunmağa qoymayaraq Mənə qarşı günah etməkdən
saxladım. 7 İndi isə qadını ərinə qaytar, çünki o, peyğəmbərdir. Sənin üçün
dua edər, salamat qalarsan. Ancaq qadını qaytarmasan, özün və bütün nəslin
hökmən öləcək».

8 Avimelek səhər tezdən qalxıb bütün adamlarını çağırdı və bu sözləri
onların qarşısında söylədi. Adamlar çox qorxdular. 9 Avimelek İbrahimi
çağırıb ona dedi: «Bizə nə etdin? Sənə qarşı nə günah etdim ki, özümün və
padşahlığımın üzərinə bu böyük təqsiri gətirdin? Mənə qarşı nalayiq işlər
etdin». 10 Avimelek yenə İbrahimə dedi: «Bu işi görəndə nə düşünürdün?»
11 İbrahim dedi: «Düşünürdüm ki, burada Allah qorxusu yoxdur və arvadıma
görə məni öldürəcəklər. 12 O, doğrudan da, mənim bacımdır: atamız birdir,
ancaq anamız ayrıdır. Mən onu arvad aldım. 13 Allah məni ata evimdən
qürbətə apardığı vaxt ona dedim: "Mənə bu cür yaxşılıq elə: gedəcəyimiz hər
yerdə mənim barəmdə ‹bu mənim qardaşımdır› söylə"».

14 Avimelek İbrahimə qoyun-keçi, mal-qara, qullar və qarabaşlar verdi.
Arvadı Saranı da ona qaytardı. 15 Avimelek dedi: «Mənim ölkəm sənin
önündədir: istədiyin yerdə yaşaya bilərsən». 16 Sonra Saraya dedi: «Bax
qardaşına min parça gümüş verdim. Qoy bu gümüş sənin yanındakılara
günahsızlığını göstərən bir sübut olsun və hər kəs sənin günahsız olduğunu

* **20:2** Yar. 12:13; 26:7

bilsin». 17 İbrahim Allaha dua etdi, Allah da Avimelekə, onun arvadına və
cariyələrinə şəfa verdi: onların uşaqları oldu. 18 Çünki Rəbb İbrahimin arvadı
Saradan ötrü Avimelekin evində olan bütün qadınların bətnini bağlamışdı.

21

İshaqın doğulması

1 Rəbb dediyi kimi Saraya nəzər saldı və ona söylədiyi sözü yerinə yetirdi: 2*
Sara hamilə oldu və İbrahimin qocalıq çağında – Allahın ona söylədiyi vaxt bir
oğul doğdu. 3 İbrahim Saradan doğulan oğluna İshaq * adını qoydu. 4 * Allahın
İbrahimə əmr etdiyi kimi o, oğlu İshaqı doğulandan səkkiz gün sonra sünnət etdi.
5 İshaq doğulanda İbrahimin yüz yaşı var idi. 6 Sara dedi: «Allah mənim üzümü
güldürdü. Bunu eşidən hər kəs mənimlə birgə güləcək». 7 O yenə dedi: «Kim
İbrahimə deyərdi ki, Sara uşaq əmizdirəcək? Amma qocalıq çağında mən ona
bir oğul doğmuşam».

Həcər və İsmailin evdən qovulması

8 Uşaq böyüyüb süddən kəsildi. İshaqın süddən kəsildiyi gün İbrahim böyük
bir ziyafət verdi. 9 * Sara gördü ki, Misirli Həcərin İbrahimə doğduğu oğlu ona
gülür. 10 Sara İbrahimə dedi: «Bu cariyəni və onun oğlunu qov. Bu cariyənin
oğlu mənim oğlum İshaqla birgə varis olmayacaq». 11 Bu iş İbrahimi çox narahat
etdi, çünki İsmail də onun oğlu idi. 12 * Allah İbrahimə dedi: «Uşaqdan və
cariyəndən ötrü narahat olma. Saranın sənə söylədiyi bütün sözlərə qulaq as,
çünki İshaqdan törəyənlər sənin nəslin adlanacaq. 13 Amma cariyənin oğlundan
da bir millət törədəcəyəm, çünki o da sənin nəslindir».

14 İbrahim səhər tezdən qalxdı, çörək və bir tuluq su götürüb çiyninə qoyaraq
Həcərə verdi. Uşağı da ona verib onu yola saldı. Həcər gedib Beer-Şeva
çölündə dolaşdı. 15 Tuluqda su qurtardı. O, oğlunu bir kolun altına qoydu.
16 Sonra oradan bir ox məsafəsi qədər aralanıb uzaqda oturdu. «Oğlumun
ölümünü görməyim» dedi və uşağın qarşısında oturub hönkür-hönkür ağladı.

17 Allah uşağın səsini eşitdi. Allahın mələyi göylərdən Həcəri çağırıb dedi:
«Sənə nə olub, Həcər? Qorxma, çünki uşağın oturduğu yerdən Allah onun
səsini eşitdi. 18 Qalx uşağı qaldır, onu qucağına götür. Mən ondan böyük bir
millət törədəcəyəm». 19 Allah Həcərin gözlərini açdı və o, bir su quyusu gördü.
Gedib tuluğu su ilə doldurараq uşağa içirtdi. 20 Allah bu uşaqla idi. O böyüyüb,
çöldə yaşamağa başladı və mahir oxatan oldu. 21 O, Paran çölündə məskən
saldı. Anası ona Misir torpağından bir arvad aldı.

İbrahimin Avimeklə əhdi

22 * O zaman Avimelek və onun ordu başçısı Pikol İbrahimə dedilər: «Sən
nə etsən, Allah səninlədir. 23 İndi burada Allahın haqqına mənə and iç ki, nə
mənə, nə oğluma, nə də nəvəmə xəyanət edəcəksən: mən sənə sadiq olduğum
kimi sən də mənə və qaldığın torpağın adamlarına sadiq ol». 24 İbrahim «mən
and içirəm» dedi.

25 Avimelekin adamlarının qəsb etdiyi su quyusundan ötrü İbrahim
Avimeleki məzəmmət etdi. 26 Avimelek dedi: «Bilmirəm, bu işi kim etdi. Sən

---

* **21:2** İbr. 11:11 * **21:3** İshaq – ibrani dilində gülür. * **21:4** Yar. 17:12; Həv. 7:8 * **21:9** Qal. 4:29-30 * **21:12** Rom. 9:7; İbr. 11:18 * **21:22** Yar. 26:26

də mənə bildirmədin, mən ancaq indi eşidirəm». 27 İbrahim qoyun-keçi və mal-
qara alıb Avimelekə verdi. Beləcə ikisi bir əhd bağladı. 28 İbrahim sürüsündən
yeddi dişi quzunu ayırıb qoydu. 29 Avimelek İbrahimə dedi: «Ayırıb qoyduğun
bu yeddi dişi quzu nə üçündür?» 30 O dedi: «Bu yeddi dişi quzunu məndən
götür ki, bu quyunu qazdığıma şəhadət olsun». 31 Buna görə də o buranı Beer-
Şeva† adlandırdı, çünki onların ikisi də orada and içdi. 32 Beləcə Beer-Şevada
əhd bağladılar. Sonra Avimelek və onun ordu başçısı Pikol qalxıb Filiştlilərin
ölkəsinə qayıtdılar. 33 İbrahim Beer-Şevada bir yulğun ağacı əkdi və orada əbədi
Allah olan Rəbbin adını çağırdı. 34 İbrahim Filiştlilərin ölkəsində uzun müddət
qaldı.

22

İbrahimin sınağa çəkilməsi

1 * Bir müddət sonra Allah İbrahimi sınağa çəkdi. O «Ey İbrahim!» deyə çağırdı.
İbrahim «Buradayam!» dedi. 2 Allah dedi: «Sevdiyin yeganə oğlunu – İshaqı
götürüb Moriya torpağına get. Orada sənə göstərəcəyim bir dağda oğlunu
yandırma qurbanı olaraq təqdim et». 3 İbrahim səhər tezdən qalxdı və eşşəyini
palanladı. Özü ilə iki nökərini və oğlu İshaqı götürdü. O, yandırma qurbanı
üçün odun yardı və qalxıb Allahın dediyi yerə yollandı. 4 İbrahim üçüncü
gün başını qaldırıb uzaqdan o yeri gördü. 5 O, nökərlərinə dedi: «Siz eşşəklə
birlikdə burada qalın, mən uşaqla oraya gedəcəyəm. Səcdə edib, yanınıza
qayıdarıq».

6 İbrahim yandırma qurbanı üçün odun götürüb oğlu İshaqın kürəyinə qoydu,
odu və bıçağı isə özü götürdü. İkisi birlikdə getdilər. 7 İshaq atası İbrahimi
çağırdı: «Ay ata!» O cavab verdi: «Buradayam, oğlum». İshaq dedi: «Od və odun
var, bəs yandırma qurbanı olacaq quzu haradadır?» 8 İbrahim dedi: «Oğlum,
yandırma qurbanı olacaq quzunu Allah Özü hazırlayacaq». İkisi birlikdə
getdilər.

9 * Sonra Allahın İbrahimə göstərdiyi yerə gəldilər. İbrahim orada bir qurban-
gah düzəldib odunları düzdü və oğlu İshaqın əl-qolunu bağlayıb qurbangaha,
odunların üstünə qoydu. 10 İbrahim əlini uzadıb oğlunu kəsmək üçün bıçağı
götürdü. 11 Rəbbin mələyi göylərdən onu çağırdı: «İbrahim, İbrahim!» O «Mən
buradayam!» dedi. 12 Mələk dedi: «Uşağa əl qaldırma və ona bir şey etmə. İndi
bildim ki, sən Allahdan qorxursan; öz yeganə oğlunu Məndən əsirgəmədin».
13 İbrahim başını qaldırıb baxdı və arxasında buynuzları kolluğa ilişmiş bir
qoç gördü. İbrahim gedib qoçu götürdü və oğlunun əvəzinə yandırma qurbanı
olaraq təqdim etdi. 14 İbrahim o yeri Yahve-İre * adlandırdı; buna görə də
indiyə qədər belə deyilir: «Rəbbin dağında hazırlanacaq».

15 Rəbbin mələyi yenə göylərdən İbrahimi çağırıb dedi: 16 * «Rəbb bəyan
edir: “Öz varlığıma and içirəm ki, sən bu işi etdiyinə və yeganə oğlunu
əsirgəmədiyinə görə 17 * Mən sənə böyük xeyir-dua verəcəyəm, nəslini göydəki
ulduzlar və dəniz kənarındakı qum qədər artırıb çoxaldacağam. Sənin nəslin öz

† **21:31** Beer-Şeva – ibrani dilində and quyusu yaxud yeddi quyu. * **22:1** İbr. 11:17-19 * **22:9** Yaq. 2:21 * **22:14** Yahve-İre – ibrani dilində Rəbb hazırlayar. * **22:16** İbr. 6:13-14 * **22:17** İbr. 11:12

düşmənlərinin şəhərlərinə sahib olacaq. 18 * Dünyanın bütün millətləri sənin
nəslinin vasitəsilə xeyir-dua alacaq, çünki sən Mənim sözümə qulaq asdın"».
19 Sonra İbrahim öz nökərlərinin yanına qayıtdı və onlar qalxıb Beer-Şevaya
getdilər. İbrahim Beer-Şevada sakin oldu.

Naxorun nəsli

20 Bir müddət sonra İbrahimə xəbər verib söylədilər: «Budur, Milka qardaşın
Naxora oğullar doğdu: 21 ilk oğlu Us, onun qardaşı Buz, Aramın atası olan
Qemuel, 22 Kesed, Xazo, Pildaş, İdlaf və Betuel». 23 Betueldən Rivqa törədi. Bu
səkkiz övladı Milka İbrahimin qardaşı Naxora doğdu. 24 Onun adı Reuma olan
cariyəsi də Tebahı, Qahamı, Taxaşı və Maakanı doğdu.

23

Saranın ölümü

1 Sara yüz iyirmi yeddi il yaşadı; o bu qədər ömür sürdü. 2 Sara Kənan
torpağında olan Qiryat-Arbada, yəni Xevronda öldü. İbrahim yas tutub
ağlamaqdan ötrü Saranın cəsədinin yanına getdi. 3 İbrahim cəsədin yanından
gedib Xetlilərə dedi: 4 * «Mən sizin aranızda qərib və qonağam. Yanınızda
qəbir düzəltmək üçün mənə torpaq sahəsi satın ki, öz ölümü götürüb orada
basdırım». 5 Xetlilər İbrahimə cavab verdilər: 6 «Ey ağamız, bizə qulaq as:
sən aramızda Allahın qoyduğu bir başçısan, öz ölünü də qəbirlərimizin ən
yaxşısında basdır; ölünü basdırmaq üçün bizdən heç kəs qəbrini səndən
əsirgəməz». 7 İbrahim qalxıb o ölkənin xalqı olan Xetlilərə təzim etdi. 8 Sonra
onlarla danışıb dedi: «Əgər siz mənim ölümü basdırmağa razısınızsa, mənə
qulaq asın: mənim üçün Sohar oğlu Efrondan xahiş edin ki, 9 tarlasının
qurtaracağında ona məxsus olan Maxpela mağarasını mənə satsın, yanınızda
qəbir düzəltmək üçün onu tam dəyəri ilə mənə versin».

10 Efron Xetlilərin arasında oturmuşdu. Xetli Efron şəhər darvazasının
yanına yığılan bütün Xetlilərin önündə İbrahimə belə cavab verdi: 11 «Yox, ağam,
mənə qulaq as: mən tarlanı və orada olan mağaranı sənə verirəm, öz xalqımın
adamları önündə onu sənə verirəm; get ölünü basdır».

12 İbrahim o ölkənin xalqına təzim etdi. 13 Sonra o ölkənin xalqının yanında
Efrona belə dedi: «Xahiş edirəm, mənə qulaq as: tarlanın dəyərini verirəm,
onu məndən götür, qoy mən də öz ölümü orada basdırım». 14 Efron İbrahimə
cavab verdi: 15 «Ay ağam, mənə qulaq as: torpağın qiyməti dörd yüz şekel
gümüşdür; mənimlə sənin aranda bu nədir? Ölünü basdır». 16 İbrahim Efronun
sözünü qəbul edib Xetlilərin yanında Efronun dediyi kimi tacirlərin tərəzi
daşları ilə dörd yüz şekel gümüş çəkdi.

17 Beləcə Mamre qarşısındakı Maxpelada olan Efronun tarlası, oradakı
mağara, tarlada və onun ərazisində olan bütün ağaclar 18 Xetlilərin gözü
önündə – şəhər darvazasında yığılanların qarşısında İbrahimin mülkü oldu.

19 Bundan sonra İbrahim arvadı Saranı Kənan torpağında olan Mamre,
yəni Xevron qarşısındakı Maxpela tarlasının mağarasında basdırdı. 20 Beləcə
Xetlilər tarlanı və orada olan mağaranı qəbir düzəltmək üçün İbrahimə mülk
verdilər.

* **22:18** Həv. 3:25 * **23:4** İbr. 11:9,13; Həv. 7:16

24

İshaq və Rivqa

1 İbrahim qocalıb yaşa dolmuşdu. Rəbb hər şeydə ona xeyir-dua vermişdi.
2 Bir gün İbrahim evində bütün işləri idarə edən qulbaşıya dedi: «Əlini budumun altına qoyub 3 göyün və yerin Allahı Rəbbin adına mənə and iç ki, oğluma aralarında yaşadığım Kənanlıların qızlarından arvad almayacaqsan,
4 ancaq mənim ölkəmə, qohumlarımın yanına gedib oğlum İshaq üçün arvad alacaqsan». 5 Nökər ona dedi: «Bəlkə qız mənimlə birgə bu ölkəyə gəlməyə razı olmadı? Onda oğlunu sənin çıxdığın ölkəyə aparımmı?» 6 İbrahim ona dedi: «Bax oğlumu oraya aparma. 7 Məni atamın evindən və doğulduğum torpaqdan çıxaran, mənimlə danışan və and içərək "bu torpağı sənin nəslinə verəcəyəm" deyən göylərin Allahı Rəbb Öz mələyini sənin önündə göndərəcək və sən oradan oğluma arvad alıb gətirəcəksən. 8 Əgər o qadın sənin gəlmək istəməsə, sən bu anddan azad olursan. Ancaq mənim oğlumu oraya aparma».
9 Nökər əlini ağası İbrahimin budu altına qoyub bu işə görə ona and içdi.
10 Nökər ağasından on dəvə və ən yaxşı hədiyyələr götürüb getdi və Aram-Naharayimə,* Naxor şəhərinə gəldi. 11 Axşam qadınlar su çəkmək üçün çıxdıqları zaman onun dəvələri şəhərin kənarında olan su quyusunun yanında dayandı. 12 Sonra dua etdi: «Ya Rəbb, ağam İbrahimin Allahı, yalvarıram, bu gün işimi avand elə və ağam İbrahimə xeyirxahlıq göstər. 13 Mən bu bulağın yanında dururam; şəhər sakinlərinin qızları su çəkmək üçün buraya gəlirlər.
14 Qoy elə olsun ki, mənim "xahiş edirəm, səhəngini endir, su içim" deyəcəyim və mənə "özün də iç və dəvələrinə də verim" söyləyəcək qız qulun İshaq üçün təyin etdiyin arvad olsun; bundan bilərəm ki, ağama xeyirxahlıq edirsən».
15 O, duasını bitirməmişdi ki, İbrahimin qardaşı Naxorun arvadı Milkadan doğulan oğlu Betuelin qızı Rivqa çiynində səhəng gəldi. 16 Qız görünüşcə çox gözəl idi və hələ bakirə idi. O, bulağa endi və səhəngini doldurub yuxarı qalxdı. 17 Nökər onun qabağına qaçıb dedi: «Xahiş edirəm, səhəngindən mənə bir az su ver, içim». 18 Qız dedi: «Ağam, buyur iç». Qız tez səhəngini əli üstünə endirdi və ona su verdi. 19 Ona su verəndən sonra dedi: «Dəvələrin üçün də su çəkim, içib doysunlar». 20 Qız tez səhəngini təknəyə boşaltdı, su çəkmək üçün cəld quyunun yanına qaçdı və nökərin bütün dəvələri üçün su çəkdi. 21 O adam sakit duraraq diqqətlə qıza baxırdı ki, Rəbbin onun yoluna xeyir-dua verib-vermədiyini bilsin.
22 Dəvələr su içib qurtaranda o adam çəkisi bir beqa olan qızıl burun sırğası, qızın qolları üçün çəkisi on şekel olan iki bilərzik götürüb dedi: 23 «Mənə de görüm, sən kimin qızısan? Atanın evində bizə gecə qalmaq üçün yer tapılarmı?» 24 Qız ona dedi: «Mən Milkanın Naxora doğduğu Betuelin qızıyam».
25 Yenə dedi: «Bizdə saman da, yem də çoxdur və gecələməyə yer də var». 26 O adam əyilib Rəbbə səcdə etdi. 27 Sonra dedi: «Ağam İbrahimin Allahı Rəbbə alqış olsun ki, xeyirxahlığını və sədaqətini ağamdan əsirgəmədi: Rəbb məni birbaş ağamın qardaşının evinə gətirdi».
28 Qız qaçıb anasının evində bu barədə danışdı. 29 Rivqanın bir qardaşı var idi, adı Lavan idi. Lavan çıxıb o adamın yanına – bulağa qaçdı. 30 O, bacısının burun halqasını və qollarındakı bilərziyi görəndə, bacısı Rivqanın «bu adam mənimlə belə danışdı» sözlərini eşidəndə o adamın yanına gəldi. O,

* **24:10** Aram-Naharayim – Mesopotamiya.

bulaq başında dəvələrin yanında dayanmışdı. 31 Lavan dedi: «Ey Rəbbin xeyir-
dua verdiyi adam, içəri gir. Nə üçün bayırda durursan? Mən sənə otaq və
dəvələrinə yer hazırlamışam». 32 O adam evə girdi. Lavan dəvələrin yükünü
boşaltdı, onlara saman və yem verdi, o adama və onunla birgə olanlara
ayaqlarını yumaq üçün su verdi. 33 Onların qabağına yemək gətirildi, ancaq
həmin adam dedi: «Məqsədimi söyləməyincə yeməyəcəyəm». Lavan dedi:
«Söylə».

34 O dedi: «Mən İbrahimin nökəriyəm. 35 Rəbb ağama çoxlu xeyir-dua verdi:
onu varlandırdı, ona qoyun-keçi, mal-qara, qızıl-gümüş, qullar, qarabaşlar,
dəvələr və eşşəklər verdi. 36 Ağamın arvadı Sara da qoca ikən ağama bir oğul
doğdu. Ağam özünə məxsus olan hər şeyi ona verdi. 37 Sonra da məni and
içdirərək dedi: "Ölkələrində yaşadığım Kənanlıların qızlarından oğluma arvad
alma, 38 ancaq atamın evinə – qohumlarımın yanına gedib oradan oğluma
bir arvad al". 39 Mən ağama dedim: "Bəlkə o qadın mənimlə gəlmədi". 40 O
mənə dedi: "Önündə davrandığım Rəbb səninlə Öz mələyini göndərəcək, yolun
uğurlu olacaq və qohumlarımın arasından – atamın evindən oğluma bir arvad
alacaqsan. 41 Qohumlarımın yanına getdiyin zaman içdiyin anddan azad
olacaqsan: əgər o qızı sənə verməsələr, içdiyin anddan azad olacaqsan".

42 Mən də bu gün bulağın yanına gəlib dua etdim: "Ey ağam İbrahimin Allahı
Rəbb, yalvarıram, getdiyim yolu aç. 43 İndi mən bulağın yanında dururam; su
çəkməyə gələn və mənim ona ‹xahiş edirəm, mənə səhəngindən bir az su ver,
içim› deyəcəyim, 44 onun da mənə ‹sən də iç, dəvələrinə də gedib su çəkim›
söyləyəcək qız ağamın oğlu üçün Rəbbin təyin etdiyi arvad olsun". 45 Mən
ürəyimdə dua etməyi qurtarmamışdım ki, Rivqa səhəngi çiynində gəldi və
bulağa enib su çəkdi. Ona dedim: "Xahiş edirəm, mənə su ver". 46 O tez
səhəngini çiynindən endirib dedi: "Sən iç, gedim dəvələrinə də su verim". Mən
içdim, o isə dəvələrə su verdi. 47 Ondan soruşdum: "Sən kimin qızısan?" O dedi:
"Milkanın Naxora doğduğu Betuelin qızıyam". Mən də onun burnuna halqa
və qollarına bilərziklər taxdım. 48 Sonra əyilib Rəbbə səcdə etdim. Ağamın
qardaşı qızını oğluna almaq üçün məni birbaş buraya gətirən ağam İbrahimin
Allahı Rəbbə şükür etdim. 49 İndi mənə deyin görüm, siz ağama xeyirxahlıq
və sədaqət göstərmək istəyirsiniz ya yox? Bunu mənə bildirin ki, mən də nə
edəcəyimi bilim».

50 Lavan və Betuel ona belə cavab verdilər: «Bu iş Rəbdən oldu; sənə nə
yaxşı, nə də pis söz deyə bilərik. 51 Bax Rivqa qarşındadır: onu götürüb
get və qoy o, Rəbbin söylədiyi kimi ağanın oğluna arvad olsun». 52 İbrahimin
nökəri onların sözlərini eşidəndə yerə qapanıb Rəbbə səcdə etdi. 53 Nökər qızıl-
gümüş şeylər və paltarlar çıxarıb Rivqaya verdi. Onun qardaşına və anasına
da qiymətli şeylər bağışladı. 54 Özü və onunla birgə olan adamlar yeyib-
içdilər və orada gecələdilər. Səhər qalxanda nökər dedi: «Məni ağamın yanına
göndərin». 55 Qızın qardaşı ilə anası dedilər: «Qoy qız bizimlə heç olmasa on
gün qalsın, sonra gedər». 56 Nökər onlara dedi: «İndi ki Rəbb mənə yol açdı,
məni gecikdirməyin, buraxın ağamın yanına gedim». 57 Onlar dedilər: «Qoy
qızı çağırıb öz dilindən eşidək». 58 Rivqanı çağırıb ona dedilər: «Bu adamla
gedirsənmi?» O da «gedirəm» dedi. 59 Onlar bacıları Rivqanı, onun dayəsini,
İbrahimin nökərini və onunla olan adamları yola saldılar. 60 Rivqaya xeyir-dua
verib dedilər:
«Ey bacımız,

Minlərlə, on minlərlə övlada ana olasan!
Qoy nəslin yağıların yurduna sahib olsun!»
61 Rivqa və qulluqçuları qalxıb dəvələrə mindilər və o adamla birgə getdilər.
Beləliklə, nökər Rivqanı götürüb getdi.
62 İshaq Beer-Laxay-Roi yolu ilə gəldi, çünki o, Negev torpağında yaşayırdı.
63 Axşam düşəndə İshaq bir qədər düşünmək üçün çöllüyə getdi. O, başını
qaldırıb baxanda gördü ki, dəvələr gəlir. 64 Rivqa da başını qaldırıb İshaqı
görəndə dəvədən düşdü. 65 O, nökərdən soruşdu: «Bizi qarşılamaq üçün çöllüyə
gələn bu adam kimdir?» Nökər «ağamdır» dedi. Rivqa rübəndini üzünə çəkib
örtündü.
66 Nökər baş vermiş bütün işlər barədə İshaqa danışdı. 67 İshaq Rivqanı anası
Saranın yaşadığı çadıra apardı və Rivqa onun arvadı oldu. İshaq onu sevdi və
anasının ölümündən sonra onunla təsəlli tapdı.

25

İbrahimin ölümü
(1Saln. 1:32-33)

1 İbrahim başqa bir arvad aldı. Onun adı Qetura idi. 2 Qetura ona bunları
doğdu: Zimran, Yoqşan, Medan, Midyan, İşbaq və Şuah. 3 Yoqşandan Səba və
Dedan törədi. Dedanın nəsilləri: Aşşurlular, Letuşlular, Leumlular. 4 Midyanın
oğulları: Efa, Efer, Xanok, Avida və Eldaa. Bunların hamısı Qeturanın
övladlarıdır. 5 İbrahim özünə məxsus olan hər şeyi İshaqa verdi. 6 Cariyələrinin
oğullarına isə hədiyyələr verdi. Sağlığında onları oğlu İshaqın yanından şərq
torpağına tərəf göndərdi.
7 İbrahim yüz yetmiş beş il ömür sürdü. 8 O, uzun ömür sürdü, qoca vaxtında
son nəfəsini verərək ölüb əcdadlarına qoşuldu. 9 Oğulları İshaq və İsmail
onu Mamre qarşısında olan Maxpela mağarasında, Xetli Sohar oğlu Efronun
tarlasında basdırdılar. 10 * O tarlanı İbrahim Xetlilərdən satın almışdı. İbrahim
və arvadı Sara orada basdırıldı. 11 Allah İbrahimin ölümündən sonra oğlu İshaqa
xeyir-dua verdi. İshaq Beer-Laxay-Roidə yaşayırdı.

İsmailin oğulları
(1Saln. 1:28-31)

12 Saranın qarabaşı Misirli Həcərin İbrahimə doğduğu İsmailin nəsil tarixçəsi
belədir. 13 Doğulma sırasına görə İsmailin oğullarının adları belədir: İsmailin
ilk oğlu Nevayot, Qedar, Adbeel, Mivsam, 14 Mişma, Duma, Massa, 15 Xadad,
Tema, Yetur, Nafiş və Qedma; 16 İsmailin oğulları bunlardır, kəndləri və obaları
ilə birgə onların adları belədir. Onlar öz tayfalarının on iki başçısı idi. 17 İsmail
yüz otuz yeddi il ömür sürdü. O, ömrünü başa vurdu və ölüb əcdadlarına
qoşuldu. 18 İsmailin nəsilləri Xaviladan Şura qədər olan ərazidə məskən saldı.
Şur Aşşura gedərkən Misirin qarşısındadır. Onlar qardaşlarının yaşadığı yerin
qarşısında yerləşmişdi.

Yaqub və Esav

19 İbrahimin oğlu İshaqın tarixçəsi belədir: İbrahimdən İshaq törədi. 20 İshaq
Paddan-Aramdan Aramlı Lavanın bacısı, Aramlı Betuelin qızı Rivqanı ar-
vad alanda qırx yaşında idi. 21 İshaq arvadı üçün Rəbbə yalvardı, çünki o,

* **25:10** Yar. 23:3-16

sonsuz idi. Rəbb İshaqın yalvarışını eşitdi, onun arvadı Rivqa hamilə oldu.
22 Rivqanın bətnindəki uşaqlar çarpışmağa başladı. O da «Niyə bu iş başıma
gəldi?» deyib bu barədə Rəbdən soruşmağa getdi. 23 * Rəbb ona dedi:
«Sənin bətnində iki millət var,
Sənin qarnından iki xalq çıxacaq.
Bir xalq o biri xalqdan güclü olacaq,
Böyüyü kiçiyinə qulluq edəcək».
24 Rivqanın doğmaq vaxtı çatanda məlum oldu ki, onun bətnində əkizlər var.
25 İlk doğulan uşağın bütün dərisi qırmızı və tüklü cübbə kimi idi. Onda onun
adını Esav * qoydular. 26 Ondan sonra qardaşı doğuldu. O, əli ilə Esavın
topuğundan tutmuşdu. Onun adını Yaqub † qoydular. Onların doğulduğu vaxt
İshaq altmış yaşında idi.
27 Uşaqlar böyüdü. Esav mahir ovçu və çöl adamı oldu. Yaqub isə çadırlarda
yaşayan mülayim bir adam oldu. 28 İshaq Esavı sevirdi, çünki onun ovladığı
heyvanlar İshaqın xoşuna gəlirdi. Rivqa isə Yaqubu sevirdi.
29 Bir gün Yaqub şorba bişirirdi. Esav isə çöldən yorğun gəldi. 30 Esav Yaquba
dedi: «Bu qırmızı şorbadan bir az ver, yeyim, çünki acmışam». Buna görə də
ona Edom ‡ adı verildi. 31 Yaqub dedi: «Əvvəlcə ilk oğulluq haqqını mənə
sat». 32 Esav dedi: «Bir halda ki mən acından ölürəm, ilk oğulluq haqqı nəyimə
lazımdır?» 33 * Yaqub dedi: «Əvvəlcə mənə and iç». Esav ona and içdi və ilk
oğulluq haqqını Yaquba satdı. 34 Yaqub Esava çörək və mərci şorbası verdi.
Esav yeyib-içdi, sonra qalxıb getdi. Beləcə Esav ilk oğulluq haqqına etinasızlıq
etdi.

26

İshaq və Avimelek

1 İbrahimin yaşadığı dövrdə olan aclıqdan başqa, ölkədə daha bir aclıq oldu.
İshaq Gerara, Filiştlilərin padşahı Avimelekin yanına getdi. 2 Rəbb ona
görünüb dedi: «Misirə getmə, sənə söylədiyim ölkədə məskən sal, 3 * bu
torpaqda qal. Mən sənin lə olacağam və sənə xeyir-dua verib bütün bu ölkələri
sənə və nəslinə verəcəyəm; atan İbrahimə içdiyim andı yerinə yetirəcəyəm.
4 Nəslini göydəki ulduzlar qədər çoxaldacağam və bütün bu ölkələri nəslinə
verəcəyəm. Yer üzünün bütün millətləri sənin nəslinin vasitəsilə xeyir-dua
alacaq. 5 Çünki İbrahim sözümə qulaq asıb Mənim buyruğuma, əmrlərimə,
qaydalarıma və qanunlarıma əməl etdi».
6 İshaq da Gerarda yaşadı. 7 * O ölkənin sakinləri İshaqın arvadı barədə
soruşanda «bu mənim bacımdır» dedi, çünki «mənim arvadımdır» deməyə
qorxdu. Öz-özünə dedi: «Yoxsa Rivqadan ötrü bu yerin adamları məni
öldürərlər». Rivqa görünüşcə çox gözəl idi. 8 İshaq orada uzun müddət qaldı.
Bir gün Filiştlilərin padşahı Avimelek pəncərədən baxıb gördü ki, İshaq arvadı
Rivqanı əzizləyir. 9 Avimelek İshaqı çağırıb dedi: «O ki sənin arvadındır.
Bəs niyə onun barəsində "bu mənim bacımdır" dedin?» İshaq ona dedi:
«Çünki istəmədim ki, ondan ötrü ölüm». 10 Avimelek dedi: «Bu nə işdir
başımıza gətirdin? Az qalmışdı ki, xalqdan biri sənin arvadınla yatsın. Beləcə

---

* **25:23** Rom. 9:11-12 * **25:25** Esav – ibrani dilində tüklü. † **25:26** Yaqub – ibrani dilində topuq tutan. ‡ **25:30** Edom – ibrani dilində qırmızı. * **25:33** İbr. 12:16 * **26:3** Yar. 22:16-18; Həv. 3:25 * **26:7** Yar. 12:13; 20:2

bizi günaha batıracaqdın». 11 Sonra Avimelek «bu adama və onun arvadına toxunan mütləq öldürüləcək» deyə bütün xalqa elan etdi.

12 İshaq o torpaqda toxum əkdi və o il yüz qat məhsul aldı. Beləcə Rəbb ona xeyir-dua verdi. 13 Bu şəxs böyük adam oldu. Çox böyük adam olana qədər get-gedə yüksəldi. 14 Onun çoxlu qoyun-keçisi, mal-qarası və xidmətçiləri olduğuna görə Filiştlilər ona paxıllıq etməyə başladı. 15 Atası İbrahimin dövründə atasının qullarının qazdığı bütün quyuları Filiştlilər qapayıb torpaqla doldurmuşdular. 16 Avimelek İshaqa dedi: «Yanımızdan get, çünki bizdən çox güclü oldun». 17 İshaq oradan getdi, Gerar vadisində məskən saldı və orada qaldı.

18 İshaq atası İbrahimin dövründə qazılmış su quyularını yenə qazdı, çünki Filiştlilər İbrahimin ölümündən sonra onları qapamışdılar. O, atasının qoyduğu adları yenə onlara verdi. 19 İshaqın qulları vadidə torpağı qazdılar və bir içməli su quyusu tapdılar. 20 Gerar çobanları «su bizimdir» deyib İshaqın çobanları ilə mübahisə etdilər. O, quyunun adını Eseq * qoydu, çünki onun üstündə mübahisə etmişdilər. 21 Onlar başqa bir quyu qazdılar. Onun üçün də mübahisə etdilər. İshaq bu quyunun adını Sitna † qoydu. 22 İshaq oradan köçüb başqa bir quyu qazdı. Ancaq onun üçün mübahisə etmədilər, buna görə də İshaq onun adını Rexovot‡ qoyub dedi: «İndi Rəbb bizə genişlik verdi və biz bu torpaqda çoxalacağıq».

23 İshaq oradan Beer-Şevaya getdi. 24 O gecə Rəbb ona görünüb dedi: «Mən atan İbrahimin Allahıyam. Qorxma, çünki Mən səninləyəm. Qulum İbrahimə görə sənə xeyir-dua verəcəyəm və nəslini çoxaldacağam». 25 İshaq orada bir qurbangah düzəltdi və Rəbbin adını çağırdı. O özünə çadır qurdu. İshaqın qulları orada bir quyu qazdılar.

26 * O zaman Avimelek məsləhətçisi Axuzzat, ordu başçısı Pikol ilə birgə Gerardan İshaqın yaşadığı torpağa gəldi. 27 İshaq onlara dedi: «Nə üçün yanıma gəlmisiniz? Sizin ki məndən acığınız gəlirdi və məni yanınızdan qovdunuz». 28 Onlar dedilər: «Biz aydın gördük ki, Rəbb, doğrudan da, səninlədir. İndi istəyirik ki, səninlə bizim aramızda and olsun. Gəl səninlə əhd bağlayaq ki, 29 biz sənə toxunmadığımız və yalnız yaxşılıq edib sağ-salamat yola saldığımız kimi sən də bizə heç bir pislik etməyəcəksən. İndi sən Rəbbin xeyir-dua verdiyi adamsan». 30 İshaq onlara ziyafət verdi və onlar yeyib-içdilər. 31 Səhər tezdən qalxıb bir-birlərinə and içdilər. İshaq onları yola saldı və onlar sağ-salamat onun yanından getdilər. 32 O gün İshaqın qulları gəldilər və qazdıqları quyu barədə ona bildirərək «su tapdıq» dedilər. 33 İshaq bu quyunun adını Şiva § qoydu, buna görə də şəhərin adı bu günə qədər Beer-Şevadır.

Esavın arvadları

34 Esav qırx yaşında olanda Xetli Beerinin qızı Yehuditi və Xetli Elonun qızı Basmatı arvad aldı. 35 Onlar İshaqın və Rivqanın ürəklərinə dərd oldu.

27

İshaqın Yaquba xeyir-dua verməsi

---

* **26:20** Eseq – ibrani dilində mübahisə. † **26:21** Sitna – ibrani dilində düşmənçilik. ‡ **26:22** Rexovot – ibrani dilində genişlik. * **26:26** Yar. 21:22 § **26:33** Şiva – ibrani dilində and.

1 İshaq qocalıb gözləri görməyəndə böyük oğlu Esavı yanına çağırıb dedi:
«Ay oğlum».
Esav ona «mən buradayam» dedi.
2 İshaq dedi: «Mən artıq
qocalmışam, bu gün-sabah öləcəyəm.
3 İndi silahını, yayını və oxdanını götür,
çöllüyə get və mənim üçün heyvan ovla.
4 Sonra da mənə xoşladığım ləzzətli
yeməyi hazırla və gətir ki, yeyim.
Onda ölməmişdən qabaq mən sənə xeyir-
dua verərəm».
5 İshaq oğlu Esavla danışarkən Rivqa eşidirdi.
Esav heyvan ovlayıb gətirmək
üçün çöllüyə getdi.
6 Rivqa oğlu Yaquba belə dedi: «Bax mən eşitdim ki, atan
qardaşın Esava bu sözləri dedi:
7 "Mənim üçün ov əti gətir, mənə ləzzətli yemək
hazırla ki, yeyim.
Sonra sənə ölümümdən qabaq Rəbbin hüzurunda xeyir-
dua verərəm".
8 Oğlum, indi sənə əmr edəcəyim sözlərə qulaq as:
9 bu saat
sürüyə gedib oradan mənə iki yaxşı oğlaq gətir.
Onlardan atanın xoşladığı kimi
ləzzətli yemək hazırlayacağam.
10 Sən də onu yeməsi üçün atana aparacaqsan
ki, ölümündən qabaq sənə xeyir-dua versin».
11 Yaqub anası Rivqaya dedi:
«Qardaşım Esav tüklü bir adamdır, mən isə tüksüzəm.
12 Birdən atam mənə əlini
sürtər və mən onun nəzərində yalançı olaram.
Onda üzərimə xeyir-dua yox,
lənət gətirərəm».
13 Anası ona dedi: «Sənə olunacaq lənət mənə gəlsin, oğlum.
Ancaq sözümə
qulaq as: get, dediyim şeyi mənə gətir».
14 Yaqub gedib oğlaqları götürdü və
anasına gətirdi, anası da onun atasının xoşladığı kimi ləzzətli yemək hazırladı.
15 Rivqa böyük oğlu Esavın evdə saxladığı ən gözəl paltarını götürüb kiçik oğlu
Yaquba geyindirdi.
16 Onun əllərinə və boynunun tüksüz yerinə oğlaq dəriləri
bağladı.
17 Sonra hazırladığı ləzzətli yeməyi və çörəyi oğlu Yaqubun əlinə verdi.
18 Yaqub atasının yanına gəlib dedi: «Ay ata».
Atası dedi: «Mən buradayam.
Sən kimsən, oğlum?»
19 Yaqub atasına dedi: «Sənin ilk oğlun Esavam.
Dediyin
kimi elədim.
Qalx otur və gətirdiyim ov ətindən ye ki, mənə xeyir-dua
verəsən».
20 İshaq oğluna dedi: «Necə oldu ki, belə tez ov tapdın, oğlum?»
O
dedi: «Sənin Allahın Rəbb mənə uğur verdi».
21 İshaq Yaquba dedi: «Yaxın
gəl, oğlum, əlimi sənə sürtüb bilim ki, doğrudanmı, oğlum Esavsan ya yox?»
22 Yaqub atası İshaqa yaxınlaşdı.
İshaq əlini ona sürtüb dedi: «Səs Yaqubun
səsidir, ancaq əllər Esavın əlləridir».
23 İshaq onu tanımadı, çünki onun əlləri
qardaşı Esavın əlləri kimi tüklü idi.
İshaq Yaquba xeyir-dua verdi.
24 O
soruşdu: «Doğrudanmı, sən oğlum Esavsan?»
Yaqub dedi: «Bəli».
25 İshaq dedi:
«Oğlum, gətirdiyin ov ətini qabağıma qoy, yeyim, sonra da sənə xeyir-dua
verərəm».
Yaqub yeməyi onun qabağına qoydu və o yedi, Yaqub ona şərab
gətirdi və o içdi.
26 Atası İshaq Yaquba dedi: «Oğlum, indi yaxınlaş, atanı öp».
27 * O yaxınlaşıb atasını öpdü.
İshaq onun paltarının qoxusunu hiss etdi və ona
xeyir-dua verib dedi:
«Bax oğlumun qoxusu
Rəbbin xeyir-dua verdiyi
Çölün qoxusu kimidir.
28 Allah sənə göylərin şehini,
Torpağın şirəsini,
Bol buğda və çoxlu təzə şərab versin.
29 * Xalqlar sənə qulluq etsin,
Ümmətlər sənə baş əysin.
Öz qardaşlarına ağa ol,

* **27:27** İbr. 11:20 * **27:29** Yar. 12:3

Ananın oğulları sənə baş əysin.
Sənə lənət edənlərə lənət gəlsin,
Sənə xeyir-dua verənlər xeyir-dua alsın».

İshaqın Esava xeyir-dua verməsi

30 İshaq Yaquba xeyir-dua verib qurtarandan sonra Yaqub atası İshaqın
yanından çıxar-çıxmaz qardaşı Esav ovdan qayıtdı. 31 Esav da ləzzətli yemək
hazırlayıb atasına gətirdi və ona dedi: «Atam qalxıb oğlunun gətirdiyi ov
ətindən yesin və mənə xeyir-dua versin». 32 Atası İshaq ondan soruşdu: «Sən
kimsən?» O cavab verdi: «Mən ilk oğlun Esavam». 33 İshaqın canına bərk
titrətmə düşdü və o dedi: «Bəs onda heyvan ovlayıb mənə gətirən kim idi?
Sən gəlməmişdən qabaq hər şeydən yedim və ona xeyir-dua verdim. Xeyir-
dua da onunku oldu». 34 Esav atasının sözlərini eşidəndə ucadan və acı səslə
fəryad edib dedi: «Ay ata, mənə də xeyir-dua ver». 35 İshaq dedi: «Qardaşın
hiylə ilə gəlib sənin xeyir-duanı aldı». 36 * Esav dedi: «Onu nahaq yerə Yaqub
çağırmırlar ki? Bununla ikinci dəfədir ki, məni aldadır: əvvəl ilk oğulluq
haqqımı, indi də xeyir-duamı aldı». Sonra soruşdu: «Bəs mənə xeyir-dua
saxlamamısan?» 37 İshaq Esava cavab verdi: «Onu sənə ağa etdim, bütün
qardaşlarını ona qul olaraq verdim, buğda və təzə şərabla onu təmin etdim.
Bəs sənə nə edim, oğlum?» 38 * Esav atasına dedi: «Səndə yalnız bir xeyir-dua
varmı, ata? Mənə də xeyir-dua ver, ata». Esav hönkürüb ağladı. 39 * Atası İshaq
ona belə cavab verdi:
«Yaşadığın yer torpağın şirəsindən,
Yuxarıda göylərin şehindən uzaq olacaq.
40 * Qılıncınla yaşayıb
Qardaşına qulluq edəcəksən.
Amma azad olmaq istəyəndə
Onun boyunduruğunu
Boynundan qırıb atacaqsan».
41 Atası Yaquba xeyir-dua verdiyinə görə Esav qardaşına nifrət etdi. O öz-
özünə dedi: «Atamın matəm günləri yaxınlaşır. O zaman qardaşım Yaqubu
öldürərəm». 42 Böyük oğlu Esavın dediyi sözlər Rivqanın qulağına çatdı. Buna
görə də xəbər göndərib kiçik oğlu Yaqubu çağırdı və ona dedi: «Bax qardaşın
Esav səni öldürməklə qisas almaq istəyir. 43 Oğlum, indi sözümə qulaq as:
qalxıb Xarana, qardaşım Lavanın yanına qaç. 44 Qardaşının hirsi soyuyana
qədər bir müddət Lavanın yanında qal. 45 Sənə qarşı qəzəbi sönəndə, ona
elədiyini unudanda xəbər göndərib səni oradan çağıraram. Nə üçün bir gündə
ikinizdən də məhrum olum?»
46 Sonra Rivqa İshaqa dedi: «Xetli qızların əlindən həyatımdan bezdim. Əgər
Yaqub da beləcə bu ölkənin qızlarından – Xetli qızlardan özünə arvad alsa, daha
mən niyə yaşayıram?»

28

İshaqın Yaqubu Lavanın yanına göndərməsi

1 İshaq Yaqubu çağırıb ona xeyir-dua verdi və xəbərdarlıq edərək dedi:
«Kənan qızlarından arvad alma. 2 Qalxıb Paddan-Arama, ana baban Betuelin
evinə get. Oradan dayın Lavanın qızlarından özünə arvad al. 3 Külli-İxtiyar

* **27:36** Yar. 25:29-34 * **27:38** İbr. 12:17 * **27:39** İbr. 11:20 * **27:40** Yar. 36:8; 2Pad. 8:20

Allah sənə xeyir-dua versin, səni bəhərli edib nəslini çoxaltsın, səndən çoxlu
xalq törəsin; 4 * İbrahimin xeyir-duasını sənə və sənin
birgə nəslinə versin
ki, Allahın İbrahimə verdiyi torpağı – qərib kimi yaşadığın torpağı irs olaraq
alasan». 5 İshaq Yaqubu yola saldı. O, Paddan-Arama, Yaqubla Esavın anası
Rivqanın qardaşı Aramlı Betuel oğlu Lavanın yanına getdi.

Esavın üçüncü arvadı

6 Esav gördü ki, İshaq Yaquba xeyir-dua verdi və özünə arvad almaq üçün
onu Paddan-Arama göndərdi; həm də ona xeyir-dua verən zaman «Kənan
qızlarından arvad alma» deyib xəbərdarlıq etdi. 7 Yaqub da ata-anasına qulaq
asıb Paddan-Arama getdi. 8 Esav gördü ki, Kənan qızları atası İshaqın xoşuna
gəlmir. 9 Esav İsmailin yanına getdi. O, İbrahim oğlu İsmailin qızı Maxalatı
arvadlarının üstünə arvad aldı. Maxalat Nevayotun bacısı idi.

Yaqubun Bet-Eldə yuxu görməsi

10 Yaqub Beer-Şevadan çıxıb Xarana tərəf getdi. 11 Bir yerə çatıb orada
gecələdi, çünki günəş batmışdı. O torpaqdan bir daş götürüb başının altına
qoydu və orada yatdı. 12 * O, yuxuda gördü ki, yerin üzərində bir nərdivan
durmuş və onun başı göylərə çatmışdır. Allahın mələkləri onunla çıxıb-
düşürdülər. 13 * Rəbb nərdivanın üstündə durub deyirdi: «Mən baban İbrahimin
və İshaqın Allahı Rəbbəm. Üstündə yatdığın torpağı sənə və nəslinə verəcəyəm.
14 * Sənin nəslin yerin tozu kimi çox olacaq, qərbə, şərqə, şimala və cənuba
yayılacaq. Yer üzünün bütün tayfaları sənin və nəslinin vasitəsilə xeyir-dua
alacaq. 15 Mən həmişə sənin ləyəm, gedəcəyin hər yerdə səni qoruyacağam və
bu torpağa qaytaracağam. Dediyimi edənə qədər səni tərk etməyəcəyəm».
16 Yaqub yuxusundan oyanıb dedi: «Doğrudan da, Rəbb buradadır. Mən isə
bunu bilmirdim». 17 Sonra qorxub dedi: «Bu yer necə də qorxuludur. Bu,
Allahın evindən başqa bir şey ola bilməz, bura göylərin qapısıdır».
18 Yaqub səhər tezdən qalxdı. O, başının altına qoyduğu daşı götürüb sütun
kimi qoydu və üstünə zeytun yağı tökdü. 19 O yerin adını Bet-El * qoydu, ancaq
əvvəlcə şəhərin adı Luz idi. 20 Yaqub əhd edib dedi: «Əgər Allah mənimlə olsa,
getdiyim bu yolda məni qorusa, mənə yemək üçün çörək və geymək üçün
paltar versə, 21 sağ-salamat atamın evinə dönsəm, o zaman Rəbb mənə Allah
olacaq. 22 Sütun kimi qoyduğum bu daş da Allahın evi olacaq. Ay Allah, mənə
verəcəyin hər şeyin onda birini Sənə verəcəyəm».

29

Yaqubun Paddan-Arama gəlişi

1 Yaqub yoluna davam edərək şərq xalqlarının torpağına getdi. 2 O gördü ki,
çöllükdə bir quyu var və onun yanında üç qoyun sürüsü yatıb, çünki quyudan o
sürülərə su verirdilər. Quyunun ağzında böyük bir daş var idi. 3 Bütün sürülər
oraya yığılırdı. Adamlar daşı quyunun ağzından yuvarlayıb qoyunlara su
verir və yenə daşı yerinə – quyunun üstünə qoyurdular.
4 Yaqub onlardan soruşdu: «Ey qardaşlar, haradansınız?» Onlar
dedilər: «Biz Xarandanıq». 5 Yaqub onlara dedi: «Naxorun nəvəsi Lavanı
tanıyırsınızmı?» Onlar dedilər: «Tanıyırıq». 6 Yaqub onlardan soruşdu: «O,
sağ-salamatdırmı?» Onlar dedilər: «Bəli, sağ-salamatdır. Odur, qızı Rəhilə də

* **28:4** Yar. 17:4-8 * **28:12** Yəh. 1:51 * **28:13** Yar. 13:14-15 * **28:14** Yar. 12:3; 22:18; 26:4
* **28:19** Bet-El – ibrani dilində Allahın evi.

qoyunlarla gəlir». 7 Yaqub dedi: «Hələ axşama çox vaxt var, sürülərin yığılma
vaxtı deyil. Qoyunlara su verin, sonra aparıb otarın». 8 Onlar dedilər: «Bütün
sürülər yığılmayınca və daş quyunun ağzından yuvarlanmayınca bunu edə
bilmərik, yalnız onda qoyunlara su verə bilərik».
9 Yaqub onlarla danışarkən Rəhilə atasının qoyunları ilə gəldi, çünki o,
çoban idi. 10 Yaqub dayısı Lavanın qızı Rəhiləni və dayısı Lavanın qoyun-
larını görəndə yaxınlaşıb daşı quyunun ağzından yuvarladı və dayısı Lavanın
qoyunlarına su verdi. 11 Yaqub Rəhiləni öpdü və hönkürtü ilə ağladı. 12 Yaqub
atasının qohumlarından və Rivqanın oğlu olduğunu Rəhiləyə bildirdi. Rəhilə
də qaçıb atasına danışdı.
13 Lavan bacısı oğlu Yaqubun gəldiyini eşidəndə onu qarşılamağa qaçdı. Onu
qucaqlayıb öpdü və evinə gətirdi. Yaqub hər şeyi Lavana danışdı. 14 Lavan ona
dedi: «Sən, doğrudan da, mənim sümüyümdən, mənim ətimdənsən». Yaqub
onun yanında bir ay qaldı.

Yaqubun Leanı və Rəhiləni arvad alması

15 Lavan Yaquba dedi: «Məgər qohum olduğun üçün mənə havayı xidmət
edəcəksən? Mənə söylə, haqqın nə olsun?» 16 Lavanın iki qızı var idi:
böyüyünün adı Lea, kiçiyininki Rəhilə idi. 17 Leanın gözləri zəif görürdü, Rəhilə
isə çox gözəl və qamətli idi. 18 Yaqub Rəhiləyə vuruldu və dedi: «Kiçik qızın
Rəhilə üçün sənə yeddi il xidmət edərəm». 19 Lavan dedi: «Onu sənə vermək
başqa adama verməkdən daha yaxşıdır. Yanımda qal». 20 Yaqub Rəhiləyə görə
yeddi il xidmət etdi. Onu sevdiyi üçün bu müddət gözünə bir neçə gün kimi
göründü.
21 Yaqub Lavana dedi: «Vaxtım çatdı; indi arvadımı mənə ver ki, onun
yanına girim». 22 Lavan o torpağın bütün adamlarını topladı və bir ziyafət
verdi. 23 Gecə qızı Leanı götürüb Yaqubun yanına apardı. Yaqub onun yanına
girdi. 24 Lavan öz qarabaşı Zilpanı Leaya qulluqçu olmaq üçün verdi. 25 Səhər
məlum oldu ki, bu, Leadır. Yaqub Lavana dedi: «Nə üçün mənimlə belə
rəftar etdin? Sənin yanında Rəhilə üçün xidmət etmədimmi? Bəs məni niyə
aldatdın?» 26 Lavan dedi: «Bizim yerdə kiçik qızı böyüyündən əvvəl ərə vermək
olmaz. 27 Bu həftəni bitir, onu da sənə verərik. Onun üçün də yanımda daha
yeddi il xidmət etməlisən». 28 Yaqub belə də etdi: o həftəni bitirdi. Lavan
da qızı Rəhiləni ona arvad olmaq üçün verdi. 29 Öz qarabaşı Bilhanı da qızı
Rəhiləyə qulluqçu olmaq üçün verdi. 30 Yaqub Rəhilənin də yanına girdi.
Rəhiləni Leadan da çox sevdi. O, Lavanın yanında daha yeddi il xidmət etdi.

Yaqubun övladları

31 Rəbb Leanın sevilmədiyini görüb onun bətnini açdı. Rəhilə isə sonsuz idi.
32 Lea hamilə olub bir oğul doğdu və onun adını Ruven * qoyaraq dedi: «Yəqin
Rəbb mənim fağırlığımı gördü. İndi ərim məni sevəcək». 33 O yenə hamilə
olub bir oğul doğdu və dedi: «Rəbb sevilmədiyimi eşidib mənə bunu da verdi».
Onun da adını Şimeon† qoydu. 34 Lea yenə hamilə olub bir oğul doğdu və dedi:
«İndi bu dəfə ərim mənə bağlanacaq, çünki ona üç oğul doğdum». Buna görə də
adını Levi ‡ qoydu. 35 O yenə hamilə olub bir oğul doğdu və dedi: «Bu dəfə
Rəbbi mədh edəcəyəm». Buna görə də onun adını Yəhuda § qoydu. Sonra o,
bir müddət doğmadı.

---

* **29:32** Ruven – ibrani dilində baxın, bir oğul. † **29:33** Şimeon – ibrani dilində eşitmək. ‡ **29:34** Levi – ibrani dilində bağlanma. § **29:35** Yəhuda – ibrani dilində mədh edilmiş.

30

1 Rəhilə Yaquba uşaq doğmadığını görəndə bacısına həsəd apardı və ərinə
dedi: «Mənə uşaq ver, yoxsa ölərəm». 2 Yaqubun Rəhiləyə qəzəbi alovlandı
və o dedi: «Məgər mən sənin bətninə bəhər verməyən Allaham?» 3 Rəhilə
dedi: «Qarabaşım Bilhanı götür və yanına gir. Qoy o, dizlərimin üstünə bir uşaq
doğsun və ondan uşaqlarım olsun». 4 Rəhilə qarabaşı Bilhanı ona arvad olmaq
üçün verdi və Yaquba onun yanına girdi. 5 Bilha hamilə olub Yaquba bir oğul
doğdu. 6 Rəhilə dedi: «Allah məni haqlı çıxartdı və səsimi eşidib mənə bir oğul
verdi». Buna görə də onun adını Dan * qoydu. 7 Rəhilənin qarabaşı Bilha yenə
hamilə olub Yaquba ikinci oğul doğdu. 8 Rəhilə dedi: «Bacımla güclü mübarizəyə
girişib ona üstün gəldim». O, uşağın adını Naftali † qoydu.
9 Lea daha doğmadığına görə qarabaşı Zilpanı götürüb Yaquba arvad olmaq
üçün verdi. 10 Leanın qarabaşı Zilpa Yaquba bir oğul doğdu. 11 Lea «uğur
qazandım» deyib onun adını Qad‡ qoydu. 12 Leanın qarabaşı Zilpa Yaquba
ikinci oğul doğdu. 13 Lea dedi: «Xoşbəxtəm, çünki qadınlar məni bəxtiyar
sayacaqlar». O, uşağın adını Aşer § qoydu.
14 Ruven buğda biçini vaxtı gedib tarlada məhəbbət otları tapdı və onları
anası Leaya gətirdi. Rəhilə Leaya dedi: «Oğlunun məhəbbət otlarından mənə
də ver». 15 Lea ona dedi: «Ərimi əlimdən aldığın bəs deyilmi? İndi də oğlumun
məhəbbət otlarını almaq istəyirsən?» Rəhilə dedi: «Elə isə qoy ərim oğlunun
məhəbbət otlarının əvəzində bu gecə sənինlə yatsın». 16 Yaqub axşam çöldən
gələndə Lea onu qarşılamağa çıxıb dedi: «Mənim yanıma gir, çünki səni oğlumun
məhəbbət otları ilə satın almışam». Yaqub o gecə onunla yatdı. 17 Allah
Leanı eşitdi və o hamilə olub Yaquba beşinci oğlunu doğdu. 18 Lea dedi: «Allah
haqqımı verdi, çünki qulluqçumu ərimə verdim». O, uşağın adını İssakar **
qoydu. 19 Lea yenə hamilə olub Yaquba altıncı oğlunu doğdu. 20 O dedi: «Allah
mənə yaxşı bir hədiyyə verdi, bu dəfə ərim mənə hörmət edəcək, çünki ona altı
oğul doğdum». O, uşağın adını Zevulun †† qoydu. 21 Sonra bir qız doğub, adını
Dina qoydu.
22 Allah Rəhiləni yada salıb onu da eşitdi və bətnini açdı. 23 O hamilə olub
bir oğul doğdu və dedi: «Allah xəcalətimi götürdü». 24 O «Rəbb mənə bir oğul da
artırsın» deyib uşağın adını Yusif‡‡ qoydu.

Yaqubun sürülərə sahib olması

25 Rəhilə Yusifi doğandan sonra Yaqub Lavana dedi: «Məni göndər, öz
torpağıma və ölkəmə gedim. 26 Əvəzində sənə xidmət etdiyim arvadlarımı
və uşaqlarımı da ver, gedim, çünki sənə necə xidmət etdiyimi yaxşı bilirsən».
27 Lavan ona dedi: «Əgər indi sənin gözündə lütf tapdımsa, yanımda qal, çünki
baxıcılıq edib sənə görə Rəbbin mənə xeyir-dua verdiyini gördüm». 28 Sonra
dedi: «Haqqını mənə təyin et, verim». 29 Yaqub ona dedi: «Sənə necə xidmət
etdiyimi və mənimlə olan sürülərini necə saxladığımı bilirsən. 30 Çünki mən
gəlməmişdən əvvəl sənin malın az idi, sonra isə xeyli çoxaldı; Rəbb mənim
gəlişimlə sənə xeyir-dua verdi. Bəs mən öz ailəm üçün nə vaxt çalışacağam?»
31 Lavan dedi: «Sənə nə verim?» Yaqub dedi: «Mənə heç nə vermə. Əgər
bunu etsən, yenə sənin sürünü qoruyub ona baxaram: 32 qoy bu gün sənin
bütün sürülərinin içindən keçib qoyunlar arasından hər xallı, zolaqlı qoyunu

---

* **30:6** Dan – ibrani dilində hökm etdi. † **30:8** Naftali – ibrani dilində mənim mübarizəm. ‡ **30:11** Qad – ibrani dilində uğur. § **30:13** Aşer – ibrani dilində xoşbəxt. ** **30:18** İssakar – ibrani dilində haqq verilsin. †† **30:20** Zevulun – ibrani dilində hörmət. ‡‡ **30:24** Yusif – ibrani dilində artırsın.

və qara quzunu, keçilər arasından hər zolaqlı və xallı keçini ayırım; haqqım da bu olsun. 33 Bundan sonra qarşında olan haqqım üçün gəldikdə düzlüyüm mənim barəmdə şəhadət edəcək. Qoy keçilərdən xallı və zolaqlı olmayanı, quzulardan da qara olmayanı oğurlanmış sayılsın». 34 Lavan dedi: «Yaxşı, qoy dediyin kimi olsun». 35 Amma o həmin gün alabəzək və xallı təkələri, bütün zolaqlı və xallı keçiləri, ağ keçiləri və bütün qara quzuları ayırıb oğullarının ixtiyarına verdi. 36 Sonra özü Yaqubdan üç günlük yol qədər uzaqlaşdı. Yaqub isə Lavanın qalan sürüsünü otarırdı.

37 Yaqub ağcaqovaq, badam və çinar ağacından düzəldilmiş təzə çubuqlar götürdü və çubuqların qabığını soyub ağ rəngli içi üzə çıxana qədər zolaqlar açdı. 38 Sonra qabığını soyduğu çubuqları sürülərin su içmək üçün gəldikləri təknələrə, heyvanların qabağına qoydu. Onlar gəlib su içəndə döllənirdi. 39 Beləcə heyvanlar çubuqların qabağında döllənirdi və sürülərdə alabəzək, xallı və zolaqlı heyvanlar doğulurdu. 40 Yaqub quzuları ayırırdı və sürünün üzünü Lavanın sürüsündə olan bütün alabəzək və qara heyvanlara tərəf tuturdu. O öz sürüsünü ayrıca qoydu və onları Lavanın sürüsünə qatmadı. 41 Hər dəfə sürünün qüvvətli heyvanları döllədikləri zaman Yaqub təknələrə, sürünün gözləri önünə çubuqlar qoyurdu ki, çubuqlar arasında döllənsinlər. 42 Ancaq heyvanlar zəif olanda onları qoymazdı. Beləcə zəif heyvanlar Lavanın, qüvvətli heyvanlar isə Yaqubun oldu. 43 Bu adam çox varlandı: onun çoxlu sürüsü, qarabaşı, qulu, dəvəsi və eşşəyi oldu.

31

Yaqubun Lavandan qaçması

1 Yaqub Lavanın oğullarının bu sözləri dediklərini eşitdi: «Yaqub atamıza məxsus olan hər şeyə sahib oldu, bütün bu var-dövləti atamıza məxsus olan əmlakdan əldə etdi». 2 Yaqub Lavanın ona münasibətini gördü, o da Yaqubla əvvəlki kimi rəftar etmirdi. 3 Rəbb Yaquba dedi: «Atalarının ölkəsinə, öz qohumlarının yanına qayıt. Mən sənin lə olacağam». 4 Yaqub xəbər göndərib Rəhilə ni və Leanı çöllərə – sürüsünü otardığı yerə çağırdı. 5 Yaqub onlara dedi: «Mən atanızın münasibətini görürəm ki, mənimlə əvvəlki kimi rəftar etmir. Ancaq atamın Allahı mənimlədir. 6 Siz bilirsiniz ki, var gücümlə atanıza xidmət etmişəm. 7 Atanız məni aldatdı və haqqımı on dəfə dəyişdirdi, amma Allah onu mənə pislik etməyə qoymadı. 8 O, "xallı heyvanlar sənin haqqın olacaq" deyəndə bütün sürüdə xallı heyvanlar doğuldu. "Sənin haqqın alabəzək heyvanlar olacaq" deyəndə isə bütün sürüdə alabəzək heyvanlar doğuldu. 9 Beləcə Allah atanızın sürüsünü alıb mənə verdi. 10 Sürünün dölləndiyi vaxt yuxuda başımı qaldırıb gördüm ki, sürüdəki heyvanlarla cütləşən təkələr alabəzək, xallı və ləkəlidir. 11 Yuxuda Allahın mələyi mənə dedi: "Yaqub!" "Mən buradayam!" deyə cavab verdim. 12 O dedi: "İndi başını qaldır, gör ki, sürüdəki heyvanlarla cütləşən bütün təkələr alabəzək, xallı və ləkəlidir, çünki Lavanın sənə etdiyi hər şeyi gördüm. 13 * Mən Bet-Eldə sənə görünən Allaham. Orada bir sütun qoyub məsh etdin və Mənim önümdə əhd etdin. İndi qalxıb bu torpaqdan get və doğulduğun torpağa qayıt"».

14 Rəhilə və Lea ona cavab verdilər: «Məgər atamızın mülkündə bir payımız ya mirasımız var? 15 Məgər o bizi özgə hesab etmir? Axı o bizi satıb bizim üçün ödənmiş pulu da xərclədi. 16 Buna görə də Allahın atamızdan aldığı bütün

* **31:13** Yar. 28:18-22

o var-dövlət bizim və uşaqlarımızındır. İndi sən də Allahın söylədiyi şeylərin
hamısına əməl et».
17 Onda Yaqub qalxıb uşaqlarını və arvadlarını dəvələrə mindirdi. 18 Bütün
sürüsünü, qazandığı bütün var-dövlətini, Paddan-Aramda əldə etdiyi öz
sürüsünü sürdü ki, Kənan torpağına, atası İshaqın yanına getsin. 19 Lavan
qoyunlarını qırxmağa gedəndə Rəhilə atasına məxsus olan ev bütlərini
oğurladı. 20 Yaqub qaçdığını bildirməməklə Aramlı Lavanı aldatdı. 21 Beləcə
özünə məxsus olan hər şeyi götürüb qaçdı. O, Fərat çayını keçib Gilead dağlıq
bölgəsinə yönəldi.

Lavanın Yaqubu təqib etməsi

22 Yaqubun qaçdığı Lavana üçüncü gün bildirildi. 23 O, qohumlarını özü
ilə götürüb yeddi gün onu təqib etdi və Gilead dağlıq bölgəsində Yaquba çatdı.
24 Allah gecə yuxusunda Aramlı Lavana görünüb dedi: «Özünü gözlə, Yaquba
nə yaxşı, nə də pis söz de».
25 Lavan Yaquba çatdı. Yaqub dağda çadır qurmuşdu. Lavan qohumları ilə
birgə Gilead dağında çadır qurdu. 26 Lavan Yaquba dedi: «Niyə belə etdin?
Məndən gizlicə qaçdın və qızlarımı müharibə əsirləri kimi apardın. 27 Nə
üçün gizlicə qaçıb məni aldatdın? Mənə bunu bildirmədin ki, səni sevinclə,
mahnı oxumaqla, dəf və lira çalmaqla yola salım. 28 Məni nəvələrimlə qızlarımı
öpməyə qoymadın; ağılsızcasına rəftar etmisən. 29 Sizə pislik edə bilərdim,
ancaq atanızın Allahı dünən gecə mənə belə söylədi: “Özünü gözlə, Yaquba
nə yaxşı, nə də pis söz de”. 30 İndi atanın evi üçün bərk darıxdığına görə çıxıb
gedirsən. Bəs büt allahlarımı niyə oğurlayıb aparırsan?» 31 Yaqub Lavana
cavab verdi: «Qorxub düşündüm ki, qızlarını zorla məndən alarsan. 32 Büt
allahlarını isə kimin yanında tapsan, o sağ qalmayacaq. Qohumlarımızın
önündə yoxlayıb məndə nəyini tapsan, özünə götür». Ancaq Yaqub Rəhilənin
onları oğurladığını bilmirdi.
33 Lavan Yaqubun, Leanın və iki qarabaşın çadırına girdi, ancaq büt al-
lahları tapmadı. O, Leanın çadırından çıxıb Rəhilənin çadırına girdi. 34 Rəhilə
ev bütlərini götürərək dəvənin yəhərinə qoyub onların üstündə oturmuşdu.
Lavan bütün çadırı yoxladı, ancaq onları tapmadı. 35 Rəhilə atasına dedi:
«Hüzurunda qalxa bilmədiyim üçün ağam qəzəblənməsin, çünki qadın adətinə
mübtəlayam». Lavan axtardı, ancaq ev bütlərini tapmadı.
36 Yaqub qəzəblənib Lavanla mübahisə etdi. O, Lavana söylədi: «Günahım
və təqsirim nədir ki, məni belə təqib edirsən? 37 Bütün şeylərimi yoxladın,
bütün ev şeylərindən nə tapdın? Tapdığın şeyi mənim qohumlarımın və öz
qohumlarının qabağına qoy ki, ikimizin arasında şəhadət olsun. 38 Ötən
iyirmi il sənin yanında işlədim, qoyunların və keçilərin balalarını salmadı,
sürülərindəki qoçlarını yemədim. 39 Vəhşi heyvanların parçaladığı heyvanı
sənin yanına gətirməzdim, zərərini özüm çəkərdim. İstər gündüz, istərsə də
gecə oğurlanan hər heyvanı məndən tələb edərdin. 40 Gündüzün istisi, gecənin
soyuğu məni əldən salardı, yuxum gözümdən tökülərdi. 41 İyirmi il sənin
evində qaldım: iki qızın üçün on dörd il və sürün üçün altı il sənə xidmət etdim.
Sən isə on dəfə haqqımı dəyişdirdin. 42 Atamın və İbrahimin Allahı, İshaqın
sitayiş etdiyi Allah mənimlə olmasaydı, indi yəqin məni əliboş yola salardın.
Allah əzabımı və əlimin zəhmətini gördü, dünən gecə sənə xəbərdarlıq etdi».
43 Lavan Yaquba belə cavab verdi: «Qızlar mənim qızlarım, uşaqlar mənim
uşaqlarım, sürülər mənim sürülərim və sənin gördüyün hər şey mənimdir.
Bu gün qızlarıma yaxud onların doğduqları uşaqlara nə edə bilərəm? 44 İndi

gəl bir-birimizə əhd edək ki, sənin lə mənim aramda şahid olsun». 45 Yaqub
bir daş götürüb sütun kimi qoydu. 46 O öz qohumlarına dedi: «Daş yığın».
Onlar daşları götürüb bir qalaq düzəltdilər və o qalağın yanında yeyib-içdilər.
47 Lavan onun adını Yeqar-Sahaduta* qoydu, Yaqub isə onun adını Qaled
† qoydu. 48 Lavan dedi: «Bu qalaq bu gün mənimlə sənin aranda şahiddir».
Buna görə də onun adı Qaleddir. 49 Ona həm də Mispa‡ deyildi, çünki Lavan
demişdi: «Bir-birimizdən ayrılan zaman qoy Rəbb sənin lə mənim aramda
gözətçi olsun. 50 Söz ver ki, qızlarımı incitməyəcəksən və onların üstünə
arvad almayacaqsan. Bil ki, bizim aramızda bir nəfər şahid olmasa da, Allah
aramızda şahiddir».
51 Lavan yenə Yaquba dedi: «Bax bu da öz aramızda düzəltdiyim qalaq və
sütun! 52 Bu qalaq və sütun şahid olsunlar ki, nə mən sənin tərəfinə – qalağın
o tayına gedəcəyəm, nə də sən pislik etmək üçün mənim tərəfimə – qalağın və
sütunun bu tayına gələcəksən. 53 Qoy İbrahimin, Naxorun və onların atalarının
Allahı aramızda hökm etsin!» Yaqub atası İshaqın sitayiş etdiyi Allaha and
içdi. 54 Sonra Yaqub o dağda qurban kəsdi və qohumlarını çörək yeməyə
çağırdı. Onlar çörək yedilər və dağda gecələdilər. 55 Lavan səhər tezdən qalxıb
nəvələrini və qızlarını öpdü, onlara xeyir-dua verdi. Sonra öz yerinə qayıtdı.

32

Yaqubun Esavla görüşə hazırlaşması

1 Yaqub yoluna davam etdi. Allahın mələkləri ona rast gəldi. 2 Yaqub onları
görəndə dedi: «Bu, Allahın ordugahıdır». O yerin adını Maxanayim * qoydu.
3 Yaqub özündən qabaq Edom çölünə, Seir torpağına, qardaşı Esavın yanına
qasidlər göndərdi. 4 Onlara bu əmri verdi: «Ağam Esava söyləyin ki, qulun
Yaqub belə deyir: "Mən Lavanın yanında qalıb indiyə qədər yaşadım". 5 Mal-
qaram, eşşəklərim, qoyun-keçim, qullarım və qarabaşlarım oldu. Mən ağama
xəbər vermək üçün yanına qasidlər göndərdim ki, sənin gözündə lütf tapım».
6 Qasidlər Yaqubun yanına qayıdıb dedilər: «Qardaşın Esavın yanına getdik.
Özü də səni qarşılamaq üçün gəlir və yanında dörd yüz nəfər var». 7 Yaqub çox
qorxub həyəcanlandı. Yanında olan adamları, qoyun-keçini, mal-qaranı və
dəvələri iki dəstəyə ayırıb dedi: 8 «Əgər Esav bir dəstəyə hücum edib onları
qırsa, arxada qalan dəstə qaça bilsin».
9 Sonra Yaqub dedi: «Ey babam İbrahimin Allahı, atam İshaqın Allahı Rəbb,
Sən mənə demişdin: "Öz ölkənə və qohumlarının yanına qayıt. Mən sənə
yaxşılıq edəcəyəm". 10 Quluna göstərdiyin bütün xeyirxahlığa və sədaqətə
layiq deyiləm; bu İordan çayını təkcə dəyənəyimlə keçdim, indi isə iki dəstə
köçüm var. 11 Yalvarıram, məni qardaşım Esavın əlindən qurtar. Çünki onun
gəlib məni, uşaqlarımla analarını öldürməsindən qorxuram. 12 * Sən dedin:
"Hökmən sənə yaxşılıq edəcəyəm, nəslini saysız-hesabsız dəniz qumu qədər
çoxaldacağam"».
13 Yaqub o gecəni orada keçirtdi. Özündə olan hər şeydən qardaşı Esava
hədiyyə olaraq 14 iki yüz keçi, iyirmi təkə, iki yüz qoyun, iyirmi qoç,
15 balaları ilə birgə otuz sağmal dəvə, qırx inək, on buğa, iyirmi dişi və
on erkək eşşək götürdü. 16 Sürüləri ayrı-ayrı qullarına tapşırdı və onlara

* **31:47** Yeqar-Sahaduta – arami dilində şəhadət daş qalağı. † **31:47** Qaled – ibrani dilində şəhadət daş qalağı. ‡ **31:49** Mispa – ibrani dilində gözətçi qülləsi. * **32:2** Maxanayim – ibrani dilində iki ordugah. * **32:12** Yar. 22:17

dedi: «Mənim qabağımda gedin və bir sürü ilə o biri sürü arasında məsafə saxlayın». 17 Yaqub birinci qula əmr edib dedi: «Qardaşım Esav sənə rast gəlib "Kimin adamısan, hara gedirsən, qabağındakı bu heyvanlar kimindir?" deyə soruşanda 18 ona söylə: "Bunlar qulun Yaqubundur, bu da ağam Esava göndərilmiş hədiyyələrdir. Özü də bizim dalımızca gəlir"». 19 Sonra o, ikinci, üçüncü quluna və sürülərin dalınca gedən hər kəsə əmr edib dedi: 20 «Esava rast gələndə ona eyni sözləri söyləyin: "Qulun Yaqub da dalımızca gəlir"». Çünki o öz-özünə deyirdi: «Əvvəlcə qabağımda göndərdiyim hədiyyələrlə onu rəhmə gətirərəm, sonra onunla görüşərəm. Bəlkə onda məni qəbul edər». 21 Hədiyyələr Yaqubun qabağında getdi, o isə gecəni düşərgədə yatdı.

Yaqubun Allahla rastlaşması

22 Yaqub gecə qalxıb iki arvadını, iki cariyəsini və on bir uşağını götürərək Yabboq çayının keçidindən keçdi. 23 Onları götürüb çayı keçirtdi və özünə məxsus şeyləri də keçirtdi. 24 Sonra Yaqub tək qaldı. Dan yeri sökülənə qədər bir Şəxs onunla güləşdi. 25 Yaquba üstün gələ bilmədiyini görüb onun budunun oynağına zərbə vurdu. O Şəxslə güləşərkən Yaqubun budunda oynağı zədələndi. 26 O Şəxs dedi: «Burax, gedim, çünki səhər açılır». Yaqub dedi: «Mənə xeyir-dua verməsən, Səni buraxmaram». 27 O Şəxs soruşdu: «Adın nədir?» O dedi: «Yaqub». 28 * * O Şəxs dedi: «Artıq sənə Yaqub deyil, İsrail † deyiləcək, çünki sən Allahla və insanlarla güləşib üstün gəlmisən». 29 Yaqub soruşdu: «Xahiş edirəm, adını söylə». O dedi: «Adımı niyə soruşursan?» O Şəxs orada Yaquba xeyir-dua verdi. 30 Yaqub o yerin adını Peniel ‡ qoydu, çünki demişdi: «Allahı üz-üzə gördüm və salamat qaldım». 31 Yaqub Penieldən keçəndə günəş doğdu. O, bir budundan axsayırdı. 32 Ona görə bu günə qədər də İsraillilər bud oynağının üzərindəki vətərləri yeməzlər. Çünki güləşən Şəxs Yaqubun bud oynağının vətərinə toxunmuşdu.

33

Yaqubun Esavla görüşü

1 Yaqub başını qaldırıb gördü ki, Esav dörd yüz adamla birlikdə gəlir. O, Leanın, Rəhilənin və iki cariyəsinin uşaqlarını ayırdı: 2 cariyələrlə onların uşaqlarını qabağa, Lea ilə onun uşaqlarını ortaya, Rəhilə ilə Yusifi isə arxaya qoydu. 3 Özü isə onların qabağına keçdi və qardaşına yaxınlaşanda yeddi dəfə yerə əyildi.

4 Esav Yaqubu qarşılamaq üçün qaçıb onu qucaqladı və boynuna sarılıb öpdü. Onlar ağlaşdılar. 5 Esav başını qaldırıb qadınları və uşaqları görəndə dedi: «Bunlar sənin nəyindir?» Yaqub dedi: «Allahın sənin quluna lütf etdiyi uşaqlardır». 6 Əvvəl cariyələrlə uşaqları yaxınlaşıb təzim etdilər, 7 sonra Lea ilə uşaqları yaxınlaşıb təzim etdilər, axırda isə Yusiflə Rəhilə yaxınlaşıb təzim etdilər. 8 Esav soruşdu: «Rast gəldiyim o biri dəstəni nə üçün göndərmişdin?» Yaqub dedi: «Ağamın gözündə lütf tapmaq üçün». 9 Esav dedi: «Mənim sürüm çoxdur, qardaşım, səndə olan sənin olsun». 10 Yaqub dedi: «Yox, xahiş edirəm, indi gözündə lütf tapdımsa, məndən bu hədiyyələri götür. Çünki sənin üzünü görəndə Allahın üzünü görmüş sandım, mənə qarşı çox xeyirxah oldun. 11 Xahiş edirəm, sənə gətirilən hədiyyələri götür. Çünki Allah mənə lütf etdi

* **32:28** Yar. 35:10 * **32:28** Huşə 12:4 † **32:28** İsrail – ibrani dilində Allahla güləşən. ‡ **32:30** Peniel – ibrani dilində Allahın üzü.

və indi mənim hər şeyim var». Yaqub təkid etdikdən sonra Esav hədiyyələri
götürdü.
12 Esav dedi: «Köç edib gedək. Mən sizin qabağınızda gedəcəyəm». 13 Yaqub
ona dedi: «Ağam bilir ki, uşaqlar zəifdir, yanımda olan qoyun-keçi və mal-qara
da sağmaldır. Sürüləri bir gün bərk sürsələr, hamısı tələf olar. 14 Xahiş edirəm,
ağam qulundan qabaqda getsin, mən isə ağamın yanına, Seirə çatana qədər
qabağımda olan sürülərin və uşaqların yerişinə görə yavaş sürəcəyəm». 15 Esav
dedi: «Mənimlə olan adamların bəzisini sənin-lə qalmaq üçün qoyum». Yaqub
dedi: «Bu nəyə lazımdır? Mən ancaq ağamın gözündə lütf tapmaq istəyirəm».
16 Esav o gün yola düşüb Seirə qayıtdı. 17 Yaqub Sukkota köçüb özünə ev tikdi
və sürüsünə ağıllar düzəltdi. Ona görə də bu yerin adını Sukkot* qoydular.
18 Yaqub Paddan-Aramdan qayıtdıqdan sonra sağ-salamat Kənan torpağında
olan Şekem şəhərinə gəldi və şəhərin qarşısında məskən saldı. 19 * O, çadırını
qurduğu tarla sahəsini Şekemin atası Xamorun oğullarından yüz parça gümüşlə
satın aldı. 20 Yaqub orada bir qurbangah qurub adını El-Elohe-İsrail† qoydu.

34

Dinanın rüsvayçılığı

1 Leanın Yaquba doğduğu qızı Dina o ölkənin qızlarını görməyə çıxdı. 2 O
ölkənin ağası Xivli Xamorun oğlu Şekem onu gördü. Qızı aparıb onunla yatdı
və onu zorladı. 3 Onun ürəyi Yaqubun qızı Dinaya bağlandı. Şekem qızı sevdi
və onunla xoş rəftar etdi. 4 Şekem atası Xamora dedi: «Bu qızı mənə arvad al».
5 Yaqub qızı Dinanın zorlandığını eşitdi, ancaq oğulları çöldə sürülərinin
yanında olduqları üçün onlar gələnə qədər susdu. 6 Şekemin atası Xamor
Yaqubla danışmaq üçün onun yanına getdi. 7 Yaqubun oğulları bunu eşidib
çöllükdən gəldilər. Onlar məyus oldular və bərk qəzəbləndilər. Çünki Şekem
Yaqubun qızı ilə yatmaqla İsraili rüsvay etmişdi, belə iş etmək olmazdı.
8 Xamor onlara belə dedi: «Oğlum Şekemin ürəyi qızınıza bağlanıb. Xahiş
edirəm, qızı ona arvad olmaq üçün verəsiniz. 9 Bizimlə qohum olun: öz
qızlarınızı bizə arvad verin, bizim qızlarımızı özünüzə alın. 10 Bizimlə qalın,
ölkə də sizin ixtiyarınızdadır: burada yaşayın, ticarət edin və mülk sahibi
olun». 11 Şekem qızın atasına və qardaşlarına dedi: «Sizin gözünüzdə lütf
tapmaq üçün məndən nə istəsəniz, verərəm. 12 Məndən çoxlu başlıq və
hədiyyələr istəyin, söylədiyiniz hər şeyi verərəm. Ancaq qızı arvad olmaq
üçün mənə verin».
13 Yaqubun oğulları Şekemə və onun atası Xamora hiylə ilə cavab verdilər,
çünki Şekem bacıları Dinanı zorlamışdı. 14 Onlara dedilər: «Biz bunu edə
bilmərik, bacımızı sünnətsiz bir adama ərə verə bilmərik. Bu bizim üçün
rüsvayçılıq olar. 15 Ancaq bir şərtlə sizinlə razı oluruq: bütün kişiləriniz sünnət
edilib bizim kimi olsalar, 16 öz qızlarımızı sizə ərə verərik, sizin qızlarınızı
özümüzə alarıq və sizinlə yaşayıb bir xalq olarıq. 17 Əgər bizə qulaq asmasanız
və sünnət olunmasanız, qızımızı götürüb gedəcəyik».
18 Onların sözləri Xamorun və oğlu Şekemin xoşuna gəldi. 19 Cavan oğlan bu
işi dərhal etdi, çünki Yaqubun qızı çox xoşuna gəlmişdi. Şekem atasının evində
ən hörmətli adam idi. 20 Xamor və oğlu Şekem öz şəhərlərinin darvazasına
gəldilər və şəhərin adamlarına belə dedilər: 21 «Bu adamlar bizimlə səmimidir.

---

* **33:17** Sukkot – ibrani dilində ağıllar yaxud çardaqlar. * **33:19** Yeşua 24:32; Yəh. 4:5; Həv. 7:16
† **33:20** El-Elohe-İsrail – ibrani dilində Allah, İsrailin Allahı.

Qoy bu ölkədə yaşasınlar və ticarət etsinlər. Bu ölkə onlar üçün kifayət qədər genişdir. Onların qızlarını özümüzə arvad alarıq, öz qızlarımızı da onlara ərə verərik. 22 Bu adamlar yalnız bir şərtlə bizimlə yaşamağa və bir xalq olmağa razı olurlar ki, bizim də bütün kişilərimiz onlar kimi sünnət olunsun. 23 Onların sürüləri, mülkləri və heyvanları bizim olmayacaqmı? Gəlin onlarla razılaşaq və onlar bizimlə yaşasın». 24 Şəhərin bütün sakinləri Xamora və oğlu Şekemə qulaq asdılar: şəhər əhalisindən olan bütün kişilər sünnət olundu.

25 Üçüncü gün onlar hələ də ağrı çəkən zaman Dinanın qardaşları – Yaqubun iki oğlu Şimeon və Levi qılınclarını götürüb maneəsiz şəhərə girdilər və bütün kişiləri qılıncdan keçirtdilər. 26 Xamoru və oğlu Şekemi də öldürdülər. Dinanı Şekemin evindən götürüb getdilər. 27 Yaqubun oğulları ölənlərin yanına gəldilər və şəhəri qarət etdilər, çünki bacılarını zorlamışdılar. 28 Onların qoyun-keçilərini, mal-qaralarını, eşşəklərini, şəhərdə və çöldə olan hər şeyi götürdülər. 29 Bütün mallarını, uşaqlarını və qadınlarını əsir apardılar, onların evlərində olan hər şeyi qarət etdilər. 30 Yaqub Şimeona və Leviyə dedi: «Ölkədə yaşayan Kənanlılarda və Perizlilərdə mənə qarşı nifrət oyadıb məni bəlaya saldınız. Biz sayca azıq, əgər birləşib bizi qırsalar, özüm də ailəmlə birgə həlak olacağam». 31 Amma onlar dedilər: «Bəs bizim bacımızla bir fahişə kimi rəftar etmək olarmı?»

35

Yaqubun Bet-Elə qayıtması

1 * Allah Yaquba dedi: «Qalxıb Bet-Elə get və orada qal. Qardaşın Esavın əlindən qaçanda sənə görünən Allaha orada bir qurbangah düzəlt». 2 Yaqub ailəsinə və onunla olanların hamısına dedi: «Yanınızda olan özgə büt allahlarını atın və özünüzü pak edib paltarlarınızı dəyişin. 3 Qalxıb Bet-Elə gedək. Dərdli günümdə mənə cavab verən və getdiyim yolda mənimlə olan Allaha orada bir qurbangah düzəldəcəyəm». 4 Onlar yanlarında olan bütün özgə büt allahlarını və qulaqlarındakı sırğaları Yaquba verdilər. Yaqub bunları Şekem yaxınlığında olan palıdın altında basdırdı. 5 Onlar yola düşdülər. Allah ətraf şəhərlərin sakinlərini dəhşətə salmışdı və buna görə də onlar Yaqubun oğullarını təqib etmədilər.

6 Yaqub yanındakı bütün adamlarla birgə Kənan torpağında olan Luza, yəni Bet-Elə gəldi. 7 Burada bir qurbangah düzəldib o yerin adını El-Bet-El * qoydu, çünki qardaşının əlindən qaçanda Allah Özünü orada Yaquba zahir etmişdi.

8 Rivqanın dayəsi Devora öldü. Onu Bet-Elin aşağısında olan palıdın altında basdırdılar. Oranın adını Allon-Bakut † qoydular.

9 Yaqub Paddan-Aramdan qayıdanda Allah yenə Yaquba göründü və ona xeyir-dua verdi. 10 * Allah ona dedi: «Sənin adın Yaqubdur. Artıq adın Yaqub çağırılmayacaq, bundan sonra adın İsrail olacaq». Allah onun adını İsrail qoydu 11 * və ona dedi: «Külli-İxtiyar Allah Mənəm. Qoy nəslin artıb çoxalsın. Səndən bir millət və çoxlu millət törəyəcək, sənin nəslindən çoxlu padşahlar çıxacaq. 12 İbrahimə və İshaqa verdiyim torpağı sənə verəcəyəm. Səndən sonra da onu sənin nəslinə verəcəyəm». 13 Allah Yaqubla danışdığı yerdə onun yanından yuxarı çəkildi. 14 * Yaqub Allahın onunla danışdığı yerdə bir sütun qoydu,

* **35:1** Yar. 28:11-17 * **35:7** El-Bet-El – ibrani dilində Bet-Elin Allahı. † **35:8** Allon-Bakut – ibrani dilində ağlaşma palıdı. * **35:10** Yar. 32:28 * **35:11** Yar. 17:4-8 * **35:14** Yar. 28:18-19

üstünə içmə təqdimi səpdi və sonra üzərinə zeytun yağı tökdü. 15 Yaqub Allahın onunla danışdığı yerin adını Bet-El qoydu.

Rəhilənin və İshaqın ölümü

16 Onlar Bet-Eldən yola düşdülər. Efrata çatana yaxın Rəhilə doğdu. Onun doğuşu ağır oldu. 17 Doğuş zamanı ağrı çəkəndə mamaça ona dedi: «Qorxma, yenə də bir oğlun oldu». 18 O, ölüm ayağında can verərkən oğlunun adını Ben-Oni‡ qoydu, ancaq atası onun adını Binyamin§ qoydu. 19 Rəhilə öldü və Efrata, yəni Bet-Lexemə gedən yolda basdırıldı. 20 Yaqub onun qəbri üstünə bir daş qoydu. O bu günə qədər Rəhilənin başdaşıdır.

21 İsrail yola düşdü və Eder qülləsinin o biri tərəfində çadır qurdu. 22 İsrail bu ölkədə yaşayanda Ruven gedib atasının cariyəsi Bilha ilə yatdı. İsrail bunu eşitdi.

23 Yaqubun on iki oğlu var idi. Leanın oğulları: Yaqubun ilk oğlu Ruven, Şimeon, Levi, Yəhuda, İssakar və Zevulun. 24 Rəhilənin oğulları: Yusif və Binyamin. 25 Rəhilənin qulluqçusu Bilhanın oğulları: Dan və Naftali. 26 Leanın qulluqçusu Zilpanın oğulları: Qad və Aşer. Yaqubun Paddan-Aramda doğulan oğulları bunlardır.

27 * Yaqub Qiryat-Arbada, yəni Xevronda olan Mamreyə, atası İshaqın yanına gəldi. İbrahim və İshaq Mamredə qərib idilər. 28 İshaq yüz səksən il ömür sürdü. 29 O qocalıb yaşa dolaraq canını tapşırdı və ölüb əcdadlarına qoşuldu. Oğulları Esav və Yaqub onu basdırdılar.

36

Esavın nəsli
(1Saln. 1:34-37)

1 Esavın, yəni Edomun tarixçəsi belədir. 2 * Esav Kənan qızlarından Xetli Elonun qızı Adanı, Xivli Siveonun qızı Ananın qızı Oholivamanı, 3 * həmçinin İsmailin qızı, Nevayotun bacısı Basmatı arvad aldı. 4 Ada Esava Elifazı doğdu, Basmat isə Reueli doğdu. 5 Oholivama Yeuşu, Yalamı və Qorahı doğdu; Esavın Kənan torpağında doğulan oğulları bunlardır.

6 Esav arvadlarını, oğullarını, qızlarını, evindəki adamların hamısını, sürülərini, bütün heyvanlarını və Kənan torpağında qazandığı bütün var-dövləti götürüb qardaşı Yaqubun yanından başqa bir torpağa getdi. 7 Çünki əmlakları çox olduğuna görə bir yerdə yaşaya bilmədilər; sürüləri çox olduğu üçün qaldıqları torpağa sığmırdılar. 8 Esav, yəni Edom Seir dağlıq diyarında məskən saldı.

9 Edomluların əcdadı Esavın Seir dağlıq diyarındakı tarixçəsi belədir. 10 Esavın oğullarının adları belədir: Esavın arvadı Adanın oğlu Elifaz, Esavın arvadı Basmatın oğlu Reuel. 11 Elifazın oğulları: Teman, Omar, Sefo, Qatam və Qenaz. 12 Timna Esavın oğlu Elifazın cariyəsi idi. O, Elifaza Amaleqi doğdu. Esavın arvadı Adanın nəvələri bunlardır. 13 Reuelin oğulları bunlardır: Naxat, Zerah, Şamma və Mizza; bunlar Esavın arvadı Basmatın nəvələridir. 14 Esavın arvadı Siveon qızı Ana qızı Oholivamanın oğulları bunlardır: o, Esava Yeuşu, Yalamı və Qorahı doğdu.

---

‡ **35:18** Ben-Oni – ibrani dilində kədərimin oğlu. § **35:18** Binyamin – ibrani dilində sağ əlimin oğlu.
* **35:27** Yar. 13:18 * **36:2** Yar. 26:34 * **36:3** Yar. 28:9

15 Esav oğullarının başçıları bunlardır: Esavın ilk oğlu Elifazın oğulları: başçı
Teman, başçı Omar, başçı Sefo, başçı Qenaz, 16 başçı Qorah, başçı Qatam,
başçı Amaleq. Edom torpağında Elifazdan olan başçılar bunlardır; onlar
Adanın nəvələridir. 17 Esavın oğlu Reuelin oğulları bunlardır: başçı Naxat,
başçı Zerah, başçı Şamma, başçı Mizza. Edom torpağında Reueldən olan
başçılar bunlardır; onlar Esavın arvadı Basmatın nəvələridir. 18 Esavın arvadı
Oholivamanın oğulları bunlardır: başçı Yeuş, başçı Yalam, başçı Qorah; onlar
Esavın arvadı Ana qızı Oholivamanın nəslindən olan başçılardır. 19 Bunlar
Esavın, yəni Edomun oğullarıdır, bunlar da onların başçılarıdır.

Seirin nəsli (1Saln. 1:38-41)

20 Ölkədə yaşayan Xorlu Seirin oğulları bunlardır: Lotan, Şoval, Siveon, Ana,
21 Dişon, Eser və Dişan. Edom torpağında başçılıq edən Xorlu Seirin oğulları
bunlardır.
22 Lotanın oğulları Xori və Hemam, Lotanın bacısı Timna. 23 Şovalın oğulları
bunlardır: Alvan, Manaxat, Eval, Şefo və Onam. 24 Siveonun oğulları bun-
lardır: Ayya və Ana; atası Siveonun eşşəklərini otararkən çöldə isti bulaqlar
tapan Ana budur. 25 Ananın övladları bunlardır: Dişon və Ananın qızı Oholi-
vama. 26 Dişonun oğulları bunlardır: Xemdan, Eşban, İtran və Keran. 27 Eserin
oğulları bunlardır: Bilhan, Zaavan və Aqan. 28 Dişanın oğulları bunlardır: Us
və Aran.
29 Xorlulardan olan başçılar bunlardır: başçı Lotan, başçı Şoval, başçı
Siveon, başçı Ana, 30 başçı Dişon, başçı Eser, başçı Dişan; Seir torpağında
qəbilələrinə görə Xorlu başçılar bunlardır.

Edomun padşahları və başçıları (1Saln. 1:43-54)

31 İsraillilərə bir kəs padşahlıq etməzdən əvvəl Edom ölkəsində padşahlıq edən
adamlar bunlardır: 32 Edomda Beorun oğlu Bela padşah oldu. Onun şəhəri
Dinhava idi. 33 Bela öldü və onun yerinə Bosradan olan Zerah oğlu Yovav
padşah oldu. 34 Yovav öldü və onun yerinə Temanlıların torpağından olan
Xuşam padşah oldu. 35 Xuşam öldü və onun yerinə Moav çölündə Midyanlıları
qıran Bedad oğlu Hadad padşah oldu. Onun şəhəri Avit idi. 36 Hadad öldü və
onun yerinə Masreqadan olan Samla padşah oldu. 37 Samla öldü və onun
yerinə Rexovot-Hannahardan olan Şaul padşah oldu. 38 Şaul öldü və onun
yerinə Akbor oğlu Baal-Xanan padşah oldu. 39 Akbor oğlu Baal-Xanan öldü
və onun yerinə Hadar padşah oldu. Onun şəhəri Pau idi. Onun arvadının adı
Me-Zahav qızı Matred qızı Mehetavel idi.
40 Esavın nəslindən olan başçıların qəbilələrinə və yerlərinə görə adları
belədir: başçı Timna, başçı Alva, başçı Yetet, 41 başçı Oholivama, başçı Ela,
başçı Pinon, 42 başçı Qenaz, başçı Teman, başçı Mivsar, 43 başçı Maqdiel, başçı
İram; sahib olduqları ölkədə yaşadıqları yerlərə görə Edom başçıları bunlardır.
Esav da Edomluların əcdadıdır.

37

Yusifin yuxuları

1 Yaqub atasının qərib olduğu Kənan torpağında yaşadı. 2 Yaqubun tarixçəsi
belədir.
Yusif on yeddi yaşında bir gənc idi. O öz qardaşları – atasının arvadları
Bilhanın və Zilpanın oğulları ilə birlikdə sürü otarırdı. Yusif onların pis işləri

barədə xəbərləri atasına çatdırırdı. 3 İsrail Yusifi bütün oğullarından çox sevirdi,
çünki Yusif onun qocalıq çağının oğlu idi. O, Yusifə əlvan paltar tikdirdi.
4 Qardaşları gördülər ki, ataları onlardan çox Yusifi sevir. Buna görə də ona
nifrət etdilər və onunla yaxşı rəftar etmədilər.

5 Bir dəfə Yusif yuxu gördü və onu qardaşlarına danışdı. Bundan sonra ona
daha çox nifrət etməyə başladılar. 6 Yusif onlara dedi: «Gördüyüm bu yuxuya
qulaq asın: 7 biz zəminin ortasında dərz bağlayırdıq; mənim dərzim qalxıb dik
durdu, sizin dərzləriniz isə mənim dərzimi əhatəyə alıb ona təzim etdilər».
8 Qardaşları ona dedilər: «Doğrudanmı, sən bizə padşah olacaqsan, hökmranlıq
edəcəksən?» Onlar yuxularına və sözlərinə görə Yusifə daha çox nifrət etdilər.

9 Yusif başqa bir yuxu gördü və onu qardaşlarına danışıb dedi: «Yenə bir
yuxu gördüm; gördüm ki, günəş, ay və on bir ulduz mənə təzim edir». 10 O,
yuxusunu atasına və qardaşlarına danışanda atası onu danlayıb dedi: «Bu
gördüyün yuxu nə deməkdir? Doğrudanmı, mən, anan və qardaşların yerə
əyilib sənə təzim etmək üçün gələcəyik?» 11 * Qardaşları ona paxıllıq etdilər,
atası isə bu sözü yadda saxladı.

Qardaşlarının Yusifi satması

12 Bir gün Yusifin qardaşları atalarının sürüsünü otarmaq üçün Şekemə
getdilər. 13 İsrail Yusifə dedi: «Qardaşların Şekemdə sürü otarırlar. Gəl səni də
onların yanına göndərim». O, atasına dedi: «Getməyə hazıram». 14 İsrail yenə
ona dedi: «Get bax, qardaşların yaxşıdırmı, sürü salamatdırmı? Sonra mənə
xəbər gətir». Beləcə onu Xevron vadisindən yola saldı.

Yusif gəlib Şekemə çatdı. 15 Çöldə dolaşarkən bir nəfər ona rast gəldi. Bu
adam «Nə axtarırsan?» deyə ondan soruşdu. 16 O dedi: «Mən qardaşlarımı
axtarıram. Mənə de görüm, onlar sürünü harada otarırlar?» 17 Bu adam dedi:
«Buradan getdilər, çünki mən onların "Dotana gedək" sözlərini eşitdim». Yusif
qardaşlarının dalınca düşdü və onları Dotanda tapdı.

18 Qardaşları onu uzaqdan gördülər. Yusif onların yanına çatmamış onu
öldürmək qərarına gəldilər. 19 Qardaşlar bir-birlərinə dedilər: «Baxın, bu
yuxular görən gəlir. 20 İndi gəlin onu öldürüb bir quyuya ataq, sonra da
deyək ki, vəhşi heyvan onu parçaladı. Onda görərik, yuxuları necə çin çıxır».
21 Ruven bunu eşidib Yusifi onların əlindən qurtarmaq üçün dedi: «Gəlin ona
toxunmayaq». 22 Ruven onlara «qan tökməyin, onu çöldə olan bu quyuya
atın, ancaq ona toxunmayın» dedi. Bunu ona görə deyirdi ki, Yusifi qar-
daşlarının əlindən qurtarıb atasının yanına qaytarsın. 23 Yusif qardaşlarının
yanına çatanda onlar Yusifin əyninə geydiyi alabəzək paltarı dartıb çıxartdılar.
24 Özünü də götürüb quyuya atdılar. Quyu boş idi, orada su yox idi.

25 Qardaşlar çörək yemək üçün oturdular. Onlar başlarını qaldıranda
gördülər ki, Gileaddan İsmaillilərin bir karvanı gəlir. Onların dəvələri
ədviyyat, balzam və ətriyyatla yüklənmişdi və bunları Misirə aparırdılar.
26 Yəhuda qardaşlarına dedi: «Əgər qardaşımızı öldürüb qətli ört-basdır etsək,
bunun nə xeyri olar? 27 Gəlin onu İsmaillilərə sataq və ona toxunmayaq, çünki
qardaşımızdır, biz eyni qandanıq». Qardaşları onun sözü ilə razılaşdılar. 28 *
Oradan Midyan tacirləri keçəndə Yusifi quyudan çıxarıb İsmaillilərə iyirmi
gümüşə satdılar. Onlar da Yusifi Misirə apardılar.

* **37:11** Həv. 7:9-10 * **37:28** Həv. 7:9-10

29 Ruven quyuya tərəf qayıdıb gördü ki, Yusif orada yoxdur. O, paltarını
cırdı. 30 Sonra qardaşlarının yanına qayıdıb dedi: «Uşaq yoxdur, bəs mən nə
edim?» 31 Onlar Yusifin paltarını götürdülər və bir keçi kəsib paltarı qana
batırdılar. 32 Sonra qardaşlar bu əlvan paltarı götürüb atalarına gətirdilər və
dedilər: «Biz bunu tapdıq: gör, oğlunun paltarıdır ya yox?» 33 O, paltarı tanıyıb
dedi: «Bu, oğlumun paltarıdır; yəqin onu vəhşi bir heyvan yeyib. Həqiqətən,
Yusif parçalanıb». 34 Yaqub öz paltarını cırdı və belinə çul bağladı; o uzun
müddət oğlu üçün yas tutdu. 35 Bütün oğulları və qızları ona təsəlli vermək
üçün yığışdı, ancaq o təsəlli tapmaq istəməyib dedi: «Kədərlə oğlumun yanına
– ölülər diyarına enəcəyəm». Beləcə atası onun üçün ağladı.
36 Midyanlılar isə Yusifi Misirdə fironun bir əyanı olan mühafizəçilər rəisi
Potifara satdılar.

38

Yəhuda və Tamar

1 O zaman Yəhuda qardaşlarından ayrılaraq Xira adlı Adullamlı bir adamın
yanına gedib məskən saldı. 2 Yəhuda orada Şua adlı Kənanlı bir adamın qızını
gördü. Yəhuda qızı arvad alıb yanına girdi. 3 Qadın hamilə olub bir oğlan
doğdu və Yəhuda onun adını Er qoydu. 4 Qadın yenə hamilə olub bir oğlan
doğdu və adını Onan qoydu. 5 Sonra yenə də bir oğlan doğub, adını Şela qoydu.
Qadın onu doğduğu zaman Yəhuda Kezivdə idi.
6 Yəhuda ilk oğlu Er üçün bir arvad aldı, onun adı Tamar idi. 7 Yəhudanın
ilk oğlu Er Rəbbin gözündə pis idi və Rəbb onu öldürdü. 8* Yəhuda Onana dedi:
«Qardaşın arvadının yanına gir, öz qayınlıq vəzifəni yerinə yetirib qardaşın
üçün nəsil yetişdir». 9 Onan bilirdi ki, bu nəsil ona məxsus olmayacaq. Buna
görə də qardaşı arvadının yanına girəndə toxumunu yerə tökərdi ki, qardaşı
üçün nəsil yetişdirməsin. 10 Onun etdiyi bu iş Rəbbin gözündə pis oldu və Rəbb
onu da öldürdü. 11 Yəhuda gəlini Tamara dedi: «Atanın evinə qayıt, oğlum Şela
böyüyənə qədər dul olaraq qal». Yəhuda fikirləşdi ki, Şela da qardaşları kimi
ölə bilər. Tamar gedib atasının evində qaldı.
12 Uzun müddətdən sonra Şuanın qızı olan Yəhudanın arvadı öldü. Yəhuda
matəm qurtarandan sonra dostu Adullamlı Xira ilə birlikdə Timnata
sürüsünü qırxanların yanına getdi. 13 Tamara bildirdilər: «Bax qayınatan
sürüsünü qırxmaq üçün Timnata gəlir». 14 Tamar dulluq paltarını əynindən
çıxarıb rübənd örtdü və bürünüb Timnata gedən yolda olan Enayim dar-
vazasının yanında oturdu. Çünki o görürdü ki, Şela böyüyüb, o isə hələ də Şelaya
ərə verilməyib.
15 Yəhuda onu görəndə elə bildi ki, bir fahişə qadındır, çünki üzünü
örtmüşdü. 16 Yəhuda yolunu ona tərəf salıb dedi: «İcazə ver, sənin yanına
girim». Ancaq onun öz gəlini olduğunu bilmədi. Qadın dedi: «Yanıma girmək
üçün mənə nə verirsən?» 17 Yəhuda dedi: «Sürüdən bir oğlaq göndərərəm». O
dedi: «Onu göndərənə qədər mənə girov olaraq bir şey verərsənmi?» 18 Yəhuda
soruşdu: «Girov olaraq sənə nə verim?» Qadın dedi: «Öz möhürünü, qaytanını
və əlində olan əsanı». Yəhuda bunları qadına verib yanına girdi. Qadın ondan
hamilə qaldı. 19 Sonra Tamar qalxıb getdi və rübəndini çıxarıb dulluq paltarını
geydi.
20 Yəhuda qadından girovunu almaq üçün Adullamlı dostunun vasitəsilə
oğlağı göndərdi. Ancaq o, qadını tapmadı. 21 Qadının olduğu yerin

* **38:8** Qanun. 25:5-7

adamlarından soruşdu: «Enayimdə yol kənarında olan fahişə * haradadır?» Onlar dedilər: «Burada fahişə yoxdur». 22 O, Yəhudanın yanına qayıdıb dedi: «Onu tapa bilmədim. O yerin adamları da "burada fahişə yoxdur" dedilər». 23 Yəhuda dedi: «Qoy bu şeylər onunku olsun, ancaq biz bu işdən rüsvay olmayaq. Bax mən bu oğlağı ona göndərdim, amma sən onu tapmadın».

24 Bundan təxminən üç ay sonra Yəhudaya bildirdilər: «Gəlinin Tamar zina edib, həm də bu zinadan hamilə qalıb». Yəhuda dedi: «Onu çıxarıb yandırın». 25 O bayıra çıxarıldığı zaman qayınatasına xəbər göndərib dedi: «Mən bu şeylərin sahibi olan adamdan hamilə qaldım». Sonra dedi: «Bax gör, bu möhür, qaytan və əsa kimindir?» 26 Yəhuda bunları tanıyıb dedi: «O məndən haqlıdır, çünki onu oğlum Şelaya vermədim». Yəhuda onunla bir daha yaxınlıq etmədi.

27 Tamar doğanda məlum oldu ki, bətnində əkiz var. 28 Doğuş vaxtı bir uşaq əlini çıxartdı. Mamaça götürüb onun əlinə qırmızı ip bağladı və dedi: «Əvvəlcə bu doğuldu». 29 Ancaq o uşaq əlini geri çəkdi və qardaşı birinci doğuldu. Mamaça dedi: «Özünə necə deşik açdın?» Buna görə də onun adını Peres † qoydular. 30 Ondan sonra əlində qırmızı ip olan qardaşı doğuldu. Onun adını Zerah ‡ qoydular.

39

Yusif və Potifarın arvadı

1 Yusif Misirə aparıldı. Fironun bir əyanı – mühafizəçilər rəisi Misirli Potifar onu oraya gətirmiş İsmaillilərdən satın aldı. 2 * Rəbb Yusiflə idi və o, işlərində uğur qazanırdı. Yusif Misirli ağasının evində qalırdı. 3 Ağası gördü ki, Rəbb onunladır və etdiyi hər işdə ona uğur verir.

4 Yusif ağasının gözündə lütf tapdı və onun şəxsi xidmətçisi oldu. Ağası Yusifi evinə nəzarətçi təyin etdi və özünə məxsus olan hər şeyi onun ixtiyarına verdi. 5 Evinin və özünə məxsus olan hər şeyin ixtiyarını ona verən vaxtdan bəri Rəbb Yusifə görə Misirlinin evinə bərəkət verdi, evində, tarlasında və özünə məxsus olan hər şeydə Rəbbin bərəkəti göründü. 6 Ağası özünə məxsus olan hər şeyi Yusifin ixtiyarına vermişdi, yediyi yeməkdən başqa, evində olan heç nədən xəbəri yox idi. Yusif gözəl və yaraşıqlı idi.

7 Bir müddət sonra ağasının arvadının Yusifə gözü düşüb dedi: «Gəl mənimlə yat». 8 Ancaq Yusif bundan imtina edib ağasının arvadına dedi: «Mən burada olarkən ağam evində nə olduğunu bilmir və özünə məxsus olan hər şeyi mənim ixtiyarıma verib. 9 Bu evdə isə hətta o məndən böyük deyil və səndən başqa heç bir şeyi məndən əsirgəmədi, çünki sən onun arvadısan. Bəs mən necə bu böyük pisliyi edib Allahın önündə günaha bata bilərəm?» 10 Qadın hər gün bunu Yusifə deyirdi, Yusif isə onunla yatmağa, hətta birgə olmağa razı olmurdu.

11 Bir gün Yusif öz işini görmək üçün evə girdi. İçəridə ev adamlarından heç kəs yox idi. 12 Qadın «Mənimlə yat!» deyib onun paltarından tutdu. Yusif paltarını onun əlində qoyub qaçdı və bayıra çıxdı. 13 Qadın onun paltarını əlində qoyub qaçdığını görəndə 14 ev adamlarını çağırıb dedi: «Baxın, ağanız bu İbranini bizi təhqir etmək üçün yanımıza gətirib. O mənimlə yatmaq üçün yanıma gəldi, mən isə ucadan qışqırdım. 15 O, səsimi ucaldıb qışqırdığımı görəndə paltarını yanımda qoyub qaçdı və bayıra çıxdı». 16 Yusifin ağası evə

* **38:21** fahişə – yaxud məbəd fahişəsi. † **38:29** Peres – ibrani dilində deşik açmaq. ‡ **38:30** Zerah – ibrani dilində qırmızı. * **39:2** Həv. 7:9-10

gələnə qədər qadın onun paltarını özündə saxladı. 17 Sonra ərinə də bu sözləri
söyləyib dedi: «Bizə gətirdiyin bu İbrani qul məni təhqir etmək üçün yanıma
gəldi. 18 Səsimi ucaldıb qışqırdığım zaman paltarını yanımda qoyub bayıra
qaçdı».
19 Yusifin ağası arvadının «sənin qulun mənimlə belə rəftar etdi» sözlərini
eşidəndə bərk qəzəbləndi. 20 Ağası Yusifi götürüb padşahın məhbuslarının
saxlanıldığı zindana təhvil verdi. Yusif zindanda qaldı. 21 Ancaq Rəbb Yusiflə
idi və ona xeyirxahlıq göstərdi. O, zindanın baş nəzarətçisinin gözündə lütf
tapdı. 22 Zindanın baş nəzarətçisi zindanda olan bütün məhbusları Yusifin
ixtiyarına verdi. Orada görülən hər işə o başçılıq edirdi. 23 Zindanın baş
nəzarətçisi Yusifin ixtiyarında olan heç nəyə nəzarət etmirdi, çünki Rəbb
Yusiflə idi və etdiyi hər işdə ona uğur verirdi.

40

Yusif məhbusların yuxusunu yozur

1 Bir müddət sonra Misir padşahının saqisi və çörəkçisi ağaları Misir
padşahına qarşı günah etdilər. 2 Firon bu iki əyanına – baş saqiyə və baş
çörəkçiyə bərk qəzəbləndi 3 və onları mühafizəçilər rəisinin evində – Yusifin
məhbus olduğu zindanda saxladı. 4 Mühafizəçilər rəisi Yusifi onlara xidmətçi
təyin etdi və Yusif də onlara xidmət etdi. Onlar bir müddət zindanda qaldılar.
5 Bir gün Misir padşahının zindanda məhbus olan saqisi və çörəkçisi yuxu
gördülər. Hər ikisi bir gecədə müxtəlif mənalı yuxular gördü. 6 Səhər Yusif
onların yanına gəldi və kədərli olduqlarını gördü. 7 Yusif onunla birgə ağasının
evində, zindanda olan firon əyanlarından soruşdu: «Niyə bu gün üzünüz
kədərlidir?» 8 Onlar Yusifə dedilər: «Yuxu görmüşük, ancaq onu yozan
yoxdur». Yusif onlara dedi: «Yuxu yozmaq Allahın işi deyilmi? Onu mənə
danışın».
9 Baş saqi yuxusunu Yusifə danışıb dedi: «Yuxumda gördüm ki, önümdə
bir üzüm tənəyi var. 10 Tənəkdə üç budaq var idi. Onlarda tumurcuqlar
görünüb çiçək açdı və salxımlar yetişdi. 11 Fironun piyaləsi mənim əlimdə
idi. Üzümləri götürüb fironun piyaləsinə sıxdım və piyaləni firona verdim».
12 Yusif ona dedi: «Onun yozması belədir: üç budaq üç gündür. 13 Üç
gün ərzində firon səni yüksəldəcək. Səni öz işinə qaytaracaq, sən də onun
saqisi olduğun vaxtdakı kimi əvvəlki qaydaya görə fironun piyaləsini əlinə
verəcəksən. 14 Ancaq sənin vəziyyətin yaxşılaşanda məni yadına sal və xeyirx-
ahlıq göstər. Haqqımda firona danışıb məni bu yerdən çıxart. 15 Doğrudan
da, mən İbranilərin torpağından oğurlanmışam və burada da zindana salınmağa
layiq bir iş görməmişəm».
16 Baş çörəkçi Yusifin yuxunu yaxşılığa yozduğunu görüb ona dedi: «Mən isə
yuxuda gördüm ki, başımın üstündə üç səbət ağ çörək var. 17 Ən üstdəki səbətdə
çörəkçinin firon üçün bişirdiyi hər cür çörək var. Quşlar başımın üstündəki
səbətdən onları yeyirdi». 18 Yusif belə cavab verdi: «Onun yozması belədir:
üç səbət üç gündür. 19 Üç gün ərzində firon sənin başını bədənindən ayıracaq,
özünü də ağacdan asacaq və quşlar sənin ətini didəcək».
20 Üçüncü gün – fironun ad günü o bütün əyanlarına ziyafət verdi. Baş
saqini və baş çörəkçini əyanlarının önünə çıxartdı. 21 Baş saqini saqiliyinə
qaytardı və o, piyaləni fironun əlinə verdi, 22 baş çörəkçini isə asdırdı; hər

şey Yusifin yozduğu kimi oldu. 23 Ancaq baş saqi Yusifi yada salmadı və onu unutdu.

41

Fironun yuxuları

1 İki il keçəndən sonra firon belə bir yuxu gördü: o, Nil çayının sahilində dayanmışdı. 2 Çaydan yeddi bəslənmiş və kök inək çıxdı. Onlar qamışlıq içində otlamağa başladı. 3 Onlardan sonra haldan düşmüş və arıq olan başqa yeddi inək Nil çayından çıxdı. Onlar çayın sahilindəki inəklərin yanında dayandılar. 4 Haldan düşmüş və arıq inəklər bəslənmiş və kök olan yeddi inəyi yedilər. Onda firon yuxudan oyandı.

5 Sonra yatıb ikinci dəfə bu yuxunu gördü: bir saplaqdan yeddi dolu və yaxşı sünbül çıxdı. 6 Onlardan sonra isə cılız və şərq küləyindən yanmış yeddi sünbül bitdi. 7 Cılız sünbüllər yeddi böyük və dolu sünbülü uddular. Onda firon oyandı; bu bir yuxu idi.

8 Səhəri gün onun ürəyi narahat oldu. O xəbər göndərib Misirin bütün sehrbazlarını və müdriklərini çağırdı. Firon onlara öz yuxusunu danışdı, ancaq onların arasında fironun yuxusunu yozan bir adam tapılmadı.

9 Baş saqi firona belə söylədi: «Mən bu gün öz günahımı yadıma saldım: 10 bir dəfə firon qullarına qəzəbləndi və mənimlə baş çörəkçini zindana, mühafizəçilər rəisinin evinə saldı. 11 Biz bir gecə yuxu gördük, hər birimiz müxtəlif mənalı yuxular gördük. 12 Orada bizimlə birgə mühafizəçilər rəisinin qulu olan bir İbrani gənc var idi. Biz ona danışdıq, o da yuxularımızı yozdu, hər birimizə yuxusunun mənasını izah etdi. 13 O bizə necə yozmuşdusa, elə də oldu: mən öz vəzifəmə qaytarıldım, baş çörəkçi isə asıldı».

14 Firon xəbər göndərib Yusifi çağırdı. Onu tez zindandan çıxartdılar. O, başını qırxıb paltarlarını dəyişdi və fironun hüzuruna gəldi. 15 Firon Yusifə dedi: «Bir yuxu görmüşəm, ancaq onu yozan yoxdur. Mən sənin barəndə eşitmişəm ki, yuxuları eşidib yoza bilirsən». 16 Yusif firona cavab verdi: «Bu məndən deyil, Allah fironun xeyrinə cavab verəcək». 17 Firon Yusifə dedi: «Yuxumda gördüm ki, Nil çayının sahilində durmuşam. 18 Çaydan kök və bəslənmiş yeddi inək çıxdı. Onlar qamışlıq içində otlamağa başladı. 19 Onlardan sonra halsız, çox cılız və arıq olan başqa yeddi inək çıxdı. Bütün Misir ölkəsində bunlar kimi cılız inək görməmişəm. 20 Arıq və cılız inəklər əvvəlki yeddi kök inəyi yedilər. 21 Kök inəklər onların qarınlarına girdiklərinə baxmayaraq, bu bilinmirdi, onlar əvvəlki kimi arıq idi. Onda oyandım. 22 Yenə yuxumda gördüm ki, bir saplaqdan yeddi dolu və böyük sünbül çıxdı. 23 Onlardan sonra solğun, cılız və şərq küləyindən yanmış yeddi sünbül bitdi. 24 Cılız sünbüllər yeddi dolu sünbülü uddular; bunları sehrbazlara danışdım, ancaq izah edən olmadı».

25 Yusif firona dedi: «Fironun yuxularının mənası eynidir. Allah etmək istədiyi işi firona bildirdi. 26 Yeddi bəslənmiş inək yeddi ildir, yeddi dolu sünbül də yeddi ildir; yuxuların mənası eynidir. 27 Onlardan sonra çıxan yeddi arıq, cılız inək və şərq küləyindən yanmış boş yeddi sünbül də yeddi ildir; yeddi il aclıq olacaq. 28 Firona demək istədiyim sözlər bunlardır. Allah etmək istədiyi işi firona göstərdi. 29 Bütün Misir torpağında yeddi il böyük bolluq olacaq. 30 Bundan sonra yeddi il aclıq olacaq. Misir ölkəsində olan bütün bolluq yaddan çıxacaq və aclıq ölkəni əldən salacaq. 31 Ölkədəki bolluq ondan sonra gələn aclıq üzündən görünməyəcək, çünki aclıq çox ağır olacaq.

32 Firon yuxunu iki dəfə görüb, çünki Allah belə qərara gəlmişdir və tezliklə
bu işi görəcək. 33 Buna görə də firon ağıllı və müdrik bir adam axtarsın, onu
Misir ölkəsinə başçı təyin etsin. 34 Firon ölkədə məmurlar qoymağı əmr etsin
və yeddi il bolluq zamanı Misir torpağının məhsullarının beşdə birini yığsın.
35 Qoy onlar uğurlu olan bu illərin bütün məhsullarını toplasınlar. Taxılı isə
azuqə olaraq şəhərlərdə fironun nəzarəti altında yığıb saxlasınlar. 36 Bu azuqə
Misir torpağına gələn yeddi il aclıq dövrü üçün ehtiyat olacaq, ta ki ölkə əhalisi
aclıqdan qırılmasın».

Yusifin Misirdə başçı olması

37 Bu sözlər fironun və onun əyanlarının xoşuna gəldi. 38 Firon əyanlarına
dedi: «Bu adam kimi Allahın Ruhuna malik olan bir kəs tapa biləcəyikmi?»
39 Sonra firon Yusifə dedi: «İndi ki Allah sənə bütün bu şeyləri bildirdi, deməli,
sənin kimi ağıllı və müdrik adam yoxdur. 40 * Sən mənim saray adamlarıma
başçılıq edəcəksən və bütün xalqım sənin əmrinlə idarə olunacaq. Mən yalnız
taxtda səndən böyük olacağam». 41 Firon yenə Yusifə dedi: «Səni bütün
Misir ölkəsinə başçı təyin edirəm». 42 Firon öz möhürünü barmağından çıxarıb
Yusifin barmağına taxdı, ona incə kətan paltar geyindirdi və boynuna qızıl
zəncir asdı. 43 Firon əmr etdi ki, onu özünün ikinci arabasına mindirsinlər və
qarşısında «Diz çökün!» deyib bağırsınlar. Beləcə o, Yusifi bütün Misir ölkəsinə
başçı qoydu. 44 Firon Yusifə dedi: «Mən fironam. Bütün Misir ölkəsində heç
kəs sənsiz əlini yaxud ayağını tərpətməyəcək». 45 Firon Yusifin adını Safnat-
Paneah qoydu və On şəhərinin kahini Poti-Feranın qızı Asnatı ona arvad
olmaq üçün verdi. Yusif bütün Misir ölkəsini gəzməyə çıxdı.

46 Misir padşahı fironun hüzurunda olarkən Yusif otuz yaşında idi. Yusif
fironun hüzurundan çıxıb bütün Misir ölkəsini dolaşdı. 47 Yeddi bolluq ilində
torpaq qucaq-qucaq məhsul verdi. 48 Yusif yeddi ildə Misir torpağında
yığılmış bütün məhsulu topladı. O, məhsulu şəhərlərə qoydu. Hər şəhərin
ətrafında olan tarlada yetişən məhsulu o şəhərdə saxladı. 49 Yusif dəniz qumu
qədər çox taxıl yığdı və daha onu hesablamadı, çünki sayı-hesabı yox idi.

50 Aclıq illərindən qabaq Yusifin iki oğlu oldu; onları Yusifə On kahini
Poti-Feranın qızı Asnat doğdu. 51 Yusif ilk oğlunun adını Menaşşe * qoydu,
çünki demişdi: «Allah bütün zəhmətimi və atamın evindəkilərin hamısını mənə
unutdurdu». 52 İkinci oğlunun adını Efrayim † qoydu, çünki demişdi: «Allah
əziyyət çəkdiyim torpaqda məni bəhərli etdi».

53 Misir torpağında yeddi il bolluq qurtardı. 54 * Yusifin söylədiyi kimi
yeddi il aclıq başladı. Bütün ölkələrdə aclıq oldu, lakin Misir torpağının hər
yerində ərzaq var idi. 55 * Bütün Misir əhalisi aclıq çəkəndə çörək üçün firona
fəryad etdi. Firon bütün Misirlilərə dedi: «Yusifin yanına gedin, onun dediyini
edin». 56 Bütün yer üzündə aclıq oldu. Yusif məhsul olan bütün anbarları
açıb Misirlilərə taxıl satırdı. Misir torpağında aclıq güclənди. 57 Bütün ölkələrin
adamları taxıl almaq üçün Misirə, Yusifin yanına gəlirdilər, çünki bütün yer
üzündə şiddətli aclıq idi.

42

Yusifin qardaşları Misirə gedir

* **41:40** Həv. 7:9-10 * **41:51** Menaşşe – ibrani dilində unutduran. † **41:52** Efrayim – ibrani dilində bəhərli. * **41:54** Həv. 7:11 * **41:55** Yəh. 2:5

1 Yaqub öyrəndi ki, Misirdə taxıl var. O öz oğullarına dedi: «Nə üçün bir-
birinizə baxırsınız?» 2 * Yenə dedi: «Mən eşitdim ki, Misirdə taxıl var, gedib
oradan bizim üçün taxıl alın ki, ölməyib yaşayaq». 3 Yusifin on qardaşı
taxıl almaq üçün Misirə getdi. 4 Ancaq Yaqub Yusifin qardaşı Binyamini
qardaşları ilə birgə göndərmədi, çünki fikirləşirdi ki, onun başına bir fəlakət
gələ bilər. 5 Taxıl almağa gələnlər arasında İsrailin oğulları da var idi, çünki
Kənan torpağında da aclıq hökm sürürdü.
6 Yusif ölkənin başçısı idi və ölkənin bütün əhalisinə də taxılı özü satırdı.
Yusifin qardaşları gəlib onun önündə üzlərini yerə qoyub səcdə etdilər. 7 Yusif
qardaşlarını görüb tanıdı, ancaq onlarla yad adam kimi rəftar edərək sərt
danışdı. Yusif onlardan soruşdu: «Haradan gəlirsiniz?» Onlar dedilər: «Ərzaq
almaq üçün Kənan torpağından gəlirik».
8 Yusif qardaşlarını tanıdı, amma onlar Yusifi tanımadılar. 9 * Yusif qar-
daşları barədə gördüyü yuxuları xatırlayıb onlara dedi: «Siz casussunuz,
ölkənin zəif yerlərini öyrənmək üçün gəlmisiniz». 10 Qardaşları ona dedilər:
«Xeyr, ey ağamız, qulların yalnız ərzaq almaq üçün gəliblər. 11 Biz hamımız
bir adamın oğullarıyıq. Biz təmiz adamlarıq, qulların casus deyil». 12 Ancaq
Yusif onlara dedi: «Xeyr, siz ölkənin zəif yerlərini öyrənmək üçün gəlmisiniz».
13 Onlar dedilər: «Biz qulların on iki qardaşıq və Kənan torpağında bir adamın
oğullarıyıq. Kiçik qardaşımız indi atamızın yanındadır, bir qardaşımız isə yoxa
çıxıb». 14 Yusif onlara dedi: «Hər şey mən dediyim kimidir: siz casussunuz,
15 ancaq mən sizi belə yoxlayacağam: fironun canına and olsun ki, kiçik
qardaşınız buraya gəlməsə, siz buradan gedə bilməyəcəksiniz. 16 Aranızdan
bir nəfəri göndərin ki, qardaşınızı gətirsin, siz isə burada saxlanacaqsınız.
Onda sizin düz deyib-demədiyiniz bilinəcək. Yoxsa fironun canına and olsun
ki, siz casussunuz». 17 Yusif üç gün onları zindanda saxladı.
18 Üçüncü gün Yusif onlara dedi: «Dediyimə əməl edib canınızı qurtarın,
çünki mən Allahdan qorxuram. 19 Əgər siz təmiz adamsınızsa, qoy qar-
daşlarınızdan biri həbs olunduğunuz yerdə qalsın, siz isə gedib ailələrinizi
aclıqdan qurtarmaq üçün taxıl aparın. 20 Sonra kiçik qardaşınızı mənim
yanıma gətirin. Beləcə düz dediyinizi biləcəyəm və canınızı qurtaracaqsınız».
Qardaşlar belə də etdilər. 21 Onlar bir-birlərinə dedilər: «Doğrudan da, biz
qardaşımızın qarşısında təqsirkarıq. O bizə yalvardığı vaxt çəkdiyi əziyyəti
gördük, ancaq ona qulaq asmadıq. Buna görə də başımıza bu bəla gəldi».
22 * Ruven onlara belə cavab verdi: «Mən demədimmi uşağa pislik etməyin,
lakin siz mənə qulaq asmadınız. İndi isə onun qanına görə cəza çəkirik».
23 Qardaşları Yusifin onları başa düşdüyünü bilmirdilər, çünki onlar tərcüməçi
vasitəsilə danışırdılar. 24 Yusif onların yanından kənara çəkilib ağladı. Sonra
qardaşlarının yanına qayıdıb onlarla söhbət etdi. Aralarından Şimeonu götürüb
qardaşlarının gözü qabağında onun əl-qolunu bağladı. 25 Yusif əmr etdi ki,
onların çuvalları taxılla doldurulsun, hər birinin verdiyi pul da öz çuvalına
qoyulsun və onlara yol üçün azuqə verilsin. Belə də edildi.
26 Qardaşlar taxıllarını eşşəklərinin belinə yükləyib oradan getdilər.
27 Onlardan biri gecələdiyi yerdə eşşəyinə yem vermək üçün çuvalını açanda
öz pulunu gördü: pul çuvalın ağzında idi. 28 O, qardaşlarına dedi: «Pulum özümə
qaytarılıb, budur, o, çuvalımın içindədir». Qardaşların ürəyi həyəcana düşdü və
onlar qorxa-qorxa bir-birlərinə dedilər: «Allah bizim başımıza nə iş gətirdi?»

* **42:2** Həv. 7:12 * **42:9** Yar. 37:5-10 * **42:22** Yar. 37:21-22

29 Onlar Kənan torpağına, ataları Yaqubun yanına gəldilər və başlarına gələn
bütün hadisələri ona danışıb dedilər: 30 «O ölkənin başçısı olan adam bizimlə
sərt danışdı, bizi ölkəyə gələn casuslar hesab etdi. 31 Ona dedik: “Biz təmiz
adamlarıq, casus deyilik. 32 Biz bir atanın oğulları, on iki qardaşıq. Bir
qardaşımız yoxa çıxıb, biri də indi Kənan torpağında atamızın yanındadır”.
33 O ölkənin başçısı olan adam bizə dedi: “Sizin təmiz adam olduğunuzu bun-
dan biləcəyəm: qardaşlarınızdan birini yanımda qoyub, ailələrinizi aclıqdan
qurtarmaq üçün taxıl götürərək gedin. 34 Sonra kiçik qardaşınızı yanıma
gətirin. O zaman sizin casus deyil, təmiz adam olduğunuzu biləcəyəm. Onda
qardaşınızı sizə təhvil verəcəyəm və ölkədə alver edə bilərsiniz”».
35 Qardaşlar çuvallarını boşaldarkən gördülər ki, hər kəsin çuvalında pul kisəsi
var. Özləri və onların atası pul kisələrini görəndə qorxdular. 36 Ataları
Yaqub onlara dedi: «Siz məni övladsız qoydunuz. Yusif yox, Şimeon
yox, Binyamini də aparacaqsınız. Bütün bunları mənim başıma gətirmək
istəyirsiniz». 37 Ruven atasına belə dedi: «Əgər onu sənin yanına gətirməsəm,
iki oğlumu öldürərsən. Onu mənim ixtiyarıma ver, mən də onu qaytarıb yanına
gətirəcəyəm».
38 Yaqub dedi: «Oğlum sizinlə getməyəcək, çünki onun qardaşı ölüb və tək
qalıb. Əgər getdiyiniz yolda onun başına bir iş gəlsə, mənim ağ saçlı başımı
kədər içində ölülər diyarına endirəcəksiniz».

43

Misirə ikinci səfər

1 Kənan torpağında aclıq güclənmişdi. 2 Qardaşların Misirdən gətirdiyi
buğda yeyilib tükənəndə ataları onlara dedi: «Yenə gedib bizə bir az ərzaq
alın».
3 Yəhuda ona belə söylədi: «O adam bizə ciddi xəbərdarlıq edib dedi ki, əgər
qardaşınız sizinlə gəlməsə, gözümə görünməyin. 4 Əgər sən qardaşımızı biz-
imlə göndərsən, gedib ərzaq alarıq. 5 Ancaq onu göndərməsən, getməyəcəyik,
çünki o adam bizə dedi ki, qardaşınız sizinlə gəlməsə, gözümə görünməyin».
6 İsrail dedi: «Niyə o adama daha bir qardaşınız olduğunu bildirib mənə pislik
etdiniz?» 7 Onlar dedilər: «O adam özümüz və ailəmiz barədə dəfələrlə bizə
belə suallar verdi: “İndi atanız sağdırmı? Başqa qardaşlarınız varmı?” Biz
də onun bu suallarına cavab verdik. Ağlımıza gələrdi ki, o bizə “qardaşınızı
gətirin” deyəcək?» 8 Sonra Yəhuda atası İsrailə dedi: «Uşağı mənimlə göndər
ki, qalxıb gedək. Sən də, biz də, uşaqlarımız da ölməyib sağ qalarıq. 9 Mən ona
zamin dururam, onu məndən tələb edərsən. Əgər onu sənin yanına gətirib
qarşında dayandırmasam, ömrüm boyu önündə təqsirkar olacağam. 10 Çünki biz
gecikməsəydik, indi iki dəfə gedib-qayıdardıq».
11 Ataları İsrail onlara dedi: «Əgər belədirsə, bunu edin: torbalarınızda bu
torpağın ən yaxşı məhsullarından o adama hədiyyə olaraq bir qədər balzam,
bal, ədviyyat, ətriyyat, püstə və badam götürün. 12 Özünüzlə iki qat artıq
pul götürün. Çuvallarınızın içində geri qaytarılmış pulu öz əllərinizlə aparıb
verin, bəlkə bir səhv olub. 13 Qardaşlarınızı götürüb gedin və o adamın yanına
qayıdın. 14 Külli-İxtiyar Allah o adamda sizə qarşı mərhəmət oyandırsın, o da
digər qardaşınızı və Binyamini sizə təhvil versin. Mən uşaqlarımdan məhrum
olacağamsa, qoy olum».
15 Qardaşlar özləri ilə hədiyyə və iki qat artıq pul götürdülər. Binyamini də
götürüb qalxdılar və Misirə gəlib Yusifin önündə durdular. 16 Yusif Binyamini

onlarla bərabər görəndə öz ev nəzarətçisinə dedi: «Bu adamları evə apar və heyvan kəsib hazırla, çünki onlar mənimlə nahar edəcəklər». 17 O adam Yusifin dediyinə əməl etdi: bu adamları Yusifin evinə apardı. 18 Bu adamlar Yusifin evinə aparıldıqları üçün qorxub dedilər: «Keçən dəfə çuvallarımızda geri qaytarılmış pul üstündə bizi aparırlar. O istəyir ki, bizə qarşı bəhanə tapıb üstümüzə düşsün, bizi özünə qul etsin və eşşəklərimizi alsın». 19 Onlar Yusifin ev nəzarətçisinə yaxınlaşdılar və evin astanasında ona belə söylədilər: 20 «Ey ağamız, keçən dəfə biz ərzaq almaq üçün gəlmişdik. 21 Ancaq gecələdiyimiz yerə çatdığımız zaman çuvallarımızı açıb gördük ki, hər birimizin pulu çəkisi əskik olmayaraq çuvalımızın içindədir. İndi onu öz əllərimizlə geri qaytarırıq. 22 Ərzaq almaq üçün özümüzlə başqa pul da gətirmişik. O pulu isə çuvallarımıza kimin qoyduğunu bilmirik». 23 Ev nəzarətçisi dedi: «Narahat olmayın, qorxmayın. Özünüzün və atanızın Allahı sizə çuvallarınızda xəzinə verdi. Pulunuz mənə gəlib çatdı». Sonra Şimeonu onların yanına gətirdi. 24 O adam qardaşları Yusifin evinə gətirdi. Ayaqlarını yumaq üçün onlara su verdi və eşşəklərinə yem verdi. 25 Qardaşlar Yusif nahara gələnə qədər hədiyyəni hazırladılar, çünki orada yemək yeyəcəklərini eşitdilər.

26 Yusif evə gələndə onlar hədiyyəni otağa gətirib təqdim etdilər, onun önündə yerə qədər əyilib səcdə etdilər. 27 Yusif onların kefini soruşub dedi: «O dediyiniz qoca atanız salamatdırmı? Hələ də yaşayırmı?» 28 Onlar dedilər: «Sənin qulun atamız salamatdır, hələ də yaşayır». Onlar Yusifə əyilib təzim etdilər.

29 Yusif başını qaldıranda öz anasının oğlu olan qardaşı Binyamini görüb dedi: «Mənə söylədiyiniz kiçik qardaşınız budurmu?» Sonra Binyaminə dedi: «Ey oğlum, Allah sənə lütf etsin». 30 Yusif tələsik oradan çıxdı, çünki qardaşını görəndə ürəyi sızıldadı, onu ağlamaq tutdu və otağa girib orada ağladı. 31 Sonra üzünü yuyub çıxdı, özünə gəlib dedi: «Yemək gətirin». 32 Yeməyi ona ayrıca, qardaşlarına ayrıca, onunla birgə yeyən Misirlilərə isə ayrıca qoydular, çünki Misirlilər İbranilərlə birgə yemək yeməzdilər; bu, Misirlilər üçün iyrənc bir şey idi. 33 Qardaşlar böyük-kiçikliyinə görə Yusifin hüzurunda oturdular. Onlar birbirlərinə baxıb çaşdılar. 34 Yusifin önündəki yeməklərdən onlara pay ayrıldı. Ancaq Binyaminin payı onların hər birinin payından beş qat artıq idi. Onlar yeyib-içdilər və onunla bərabər xoş vaxt keçirdilər.

44

Yusifin itmiş kasası

1 Yusif öz ev nəzarətçisinə əmr edib dedi: «Bu adamların çuvallarını gücləri çatana qədər ərzaqla doldur və hər kəsin pulunu öz çuvalının ağzına qoy. 2 Kiçiyinin çuvalının ağzına isə mənim kasamı – gümüş kasanı və taxıl əvəzinə verilən pulu qoy». O, Yusifin dediyi sözə əməl etdi. 3 Səhər açılanda bu adamları eşşəkləri ilə birgə yola saldılar. 4 Onlar hələ şəhərdən uzaqlaşmamışdı ki, Yusif öz ev nəzarətçisinə dedi: «Qalx o adamların dalınca get və onlara çatdığın zaman belə söylə: "Nə üçün yaxşılığa pisliklə cavab verdiniz? 5 Bu kasa ağamın içdiyi və onunla baxıcılıq etdiyi kasa deyilmi? Siz çox pis iş tutdunuz"».

6 Ev nəzarətçisi onlara çatdı və bu sözləri söylədi. 7 Qardaşlar ona dedilər: «Nə üçün ağam belə sözlər söyləyir? Bu iş qullarından uzaq olsun. 8 Biz çuvalımızın içində tapdığımız pulu Kənan torpağından sənə geri qaytardıq. Ağanın evindən necə qızıl yaxud gümüş oğurlaya bilərik? 9 Qoy bu şey

qullarından kimdə tapılsa, o adam öldürülsün və biz də ağamıza qul olaq». 10 O
dedi: «Yaxşı, qoy siz deyən kimi olsun: bu kimin yanında tapılsa, o mənə
qul olsun, qalanlarınız isə təqsirkar olmayacaqsınız». 11 Onların hər biri
tələsik çuvalını yerə endirdi və çuvalının ağzını açdı. 12 Ev nəzarətçisi böyükdən
başlayıb kiçiyə qədər onları axtardı və kasa Binyaminin çuvalından tapıldı.
13 Qardaşlar paltarlarını cırdılar və hər biri eşşəyini yükləyib şəhərə qayıtdı.
14 Yəhuda qardaşları ilə birgə Yusifin evinə gəldi. O hələ də orada idi. Onlar
Yusifin önündə yerə qapandılar. 15 Yusif onlara dedi: «Bu nə işdir, görmüsünüz?
Güman etmədiniz ki, mənim kimi bir adam baxıcılıq edə bilər?» 16 Yəhuda
dedi: «Ağama nə deyim, nə söyləyim? Özümüzü necə təmizə çıxara bilərik?
Allah öz qullarında təqsir gördü. İndi biz də, yanında kasa tapılan adam da
ağamızın quluyuq». 17 O dedi: «Yox, mən belə etməyəcəyəm. Yalnız yanında
kasa tapılan adam mənə qul olacaq, siz isə sağ-salamat atanızın yanına gedin».
18 Yəhuda ona yaxınlaşıb dedi: «Ey ağam, xahiş edirəm ki, qulunun dediyi
sözlərə qulaq as və quluna qarşı qəzəbin alovlanmasın, çünki sən firon kimi
bir adamsan. 19 O zaman ağam qullarından “Sizin atanız yaxud qardaşınız
varmı?” deyə soruşanda 20 biz ağamıza söyləmişdik: “Bizim bir qoca atamız
və onun da ixtiyar çağında doğulan bir kiçik uşağı var. Onun bir qardaşı
öldü, anasından doğulan yalnız o qaldı. Atası onu çox sevir”. 21 Sən qullarına
demişdin: “Onu mənim yanıma gətirin ki, öz gözümlə görüm”. 22 Biz də ağamıza
demişdik: “Uşaq atasından ayrıla bilməz, çünki atasından ayrılsa, atası ölər”.
23 Amma sən qullarına demişdin: “Əgər kiçik qardaşınız sizinlə gəlməsə, bir
daha gözümə görünməyin”. 24 Sənin qulun atamın yanına gəldiyimiz zaman
ağamızın sözlərini ona çatdırdıq. 25 Atamız dedi: “Yenə gedin, bizə bir az
ərzaq alıb gətirin”. 26 Biz dedik: “Gedə bilmərik. Kiçik qardaşımız bizimlə
getsə, gedərik, kiçik qardaşımız bizimlə getməsə, o adamın gözünə görünə
bilmərik”. 27 Sənin qulun atam bizə dedi: “Bilirsiniz ki, arvadım mənə iki
oğul doğdu. 28 Bir oğlum yanımdan getdi və dedim ki, onu yəqin vəhşi bir
heyvan parçalayıb; indiyə qədər o oğlumu görməmişəm. 29 Bu oğlumu da
yanımdan aparsanız və onun başına bir iş gəlsə, ağ saçlı başımı kədər içində
ölülər diyarına endirəcəksiniz”. 30 İndi sənin qulun atamın yanına qayıtdığım
zaman uşaq bizimlə olmasa və ürəyi bütün sevgisi ilə uşağa bağlanan atamız
31 onu görməsə, ölər. Onda biz qulların qulun atamızın ağ saçlı başını kədər
içində ölülər diyarına endirərik. 32 Mən qulun, atama uşaq üçün zamin durub
dedim: “Əgər onu sənin yanına gətirməsəm, atamın önündə ömrüm boyu
təqsirkar olacağam”. 33 İndi xahiş edirəm, qoy uşağın əvəzinə mən ağama qul
olmaq üçün qalım, uşaq isə qardaşlarımla birgə getsin. 34 Çünki o mənimlə
olmasa, necə atamın yanına gedə bilərəm? Onda mən atamın başına fəlakət
gəldiyini görərəm».

45

Yusifin özünü tanıtması

1 * Yusif yanında duranların hamısının önündə özünü saxlaya bilməyib
qışqırdı: «Hamını yanımdan çıxarın». Yusif özünü qardaşlarına tanıtdığı zaman
yanında heç kəs yox idi. 2 O hönkürüb ağladı. Misirlilər və fironun saray
adamları eşitdilər.

* **45:1** Həv. 7:13

3 Yusif qardaşlarına dedi: «Mən Yusifəm. Atam hələ sağdırmı?» Qardaşları
ona cavab verməbilər, çünki çaşıb qalmışdılar. 4 Yusif qardaşlarına dedi:
«Mənə yaxın gəlin». Onlar yaxın gəldilər. Yusif dedi: «Misirə satdığınız
qardaşınız Yusif mənəm. 5 İndi məni buraya satdığınız üçün kədərlənməyin
və təəssüflənməyin, çünki Allah həyatınızı qorumaq üçün məni sizdən qabaq
buraya göndərdi. 6 Artıq iki ildir ki, ölkədə aclıqdır, hələ beş il də əkin-biçin
olmayacaq. 7 Allah məni sizdən qabaq buraya göndərdi ki, sizi yer üzündə
saxlasın və böyük bir qurtuluşla həyatınızı qorusun. 8 Ona görə də məni
buraya göndərən siz deyilsiniz, Allahdır. O məni firona ata*, onun bütün
saray adamlarına ağa, bütün Misir ölkəsinə isə başçı etdi. 9* Tez atamın yanına
gedib ona söyləyin ki, oğlun Yusif belə deyir: "Allah məni bütün Misir ölkəsinə
ağa etdi. Daha durma, yanıma gəl. 10 Qoşen vilayətində yaşayarsan. Özün,
oğulların, nəvələrin, qoyun-keçin, mal-qaran – sənin hər şeyin mənə yaxın olar.
11 Orada sənin qayğına qalaram, çünki daha beş il aclıq olacaq. Yoxsa özün,
ailən və bütün yaxın adamların yoxsulluq çəkəcək". 12 İndi sizin və qardaşım
Binyaminin gözləri görür ki, bu sözləri dilimlə sizə deyirəm. 13 Misirdə
sahib olduğum böyük izzəti və bütün gördüklərinizi atama bildirin və tezliklə
atamı buraya gətirin». 14 Yusif qardaşı Binyaminin boynuna sarılıb ağladı,
Binyamin də onun boynuna sarılıb ağladı. 15 Yusif bütün qardaşlarını öpdü
və onların boynuna sarılıb ağladı. Bundan sonra qardaşları onunla söhbət
etdilər.
16 Yusifin qardaşlarının gəlməsi barədə fironun sarayına xəbər çatdı. Bu
xəbər fironun və onun əyanlarının xoşuna gəldi. 17 Firon Yusifə dedi:
«Qardaşlarına söylə ki, belə etsinlər: heyvanlarınızı yükləyin və yola düşüb
Kənan torpağına gedin. 18 Atanızı və ev adamlarınızı götürüb yanıma
gəlin. Sizə Misir ölkəsində ən yaxşı torpağı verəcəyəm, torpağın şirəsini
yeyəcəksiniz. 19 Sənə isə əmr olunur ki, onlara söyləyəsən: "Belə edin: arvad-
uşağınız üçün Misir ölkəsində özünüzə arabalar götürün və atanızı gətirib
gəlin". 20 Orada qalan şeylərinizdə gözünüz qalmasın, çünki bütün Misir
torpağının ən yaxşı şeyləri sizindir».
21 İsrailin oğulları belə də etdilər. Yusif fironun əmri ilə onlara arabalar və yol
üçün azuqə verdi. 22 Onların hər birinə bir dəst paltar verdi, Binyaminə isə üç
yüz parça gümüş və beş dəst paltar verdi. 23 Yusif atası üçün Misirin ən yaxşı
şeyləri ilə yüklənmiş on eşşək, yol üçün taxıl, çörək və azuqə yüklənmiş on dişi
eşşək göndərdi. 24 O, qardaşlarını yola saldı və onlar getdilər. Yusif onlara
dedi: «Yolda dava etməyin». 25 Onlar Misirdən çıxıb Kənan torpağına, ataları
Yaqubun yanına gəldilər. 26 Ona hər şeyi danışıb dedilər: «Yusif sağ-salamatdır,
özü də bütün Misir ölkəsinə başçılıq edir». Yaqub heyrətlənib qaldı və onlara
inanmadı. 27 Qardaşlar Yusifin onlara dediyi bütün sözləri ona söylədilər.
Onu aparmaq üçün Yusifin göndərdiyi arabaları görəndə ataları Yaqubun
ürəyi ruhlandı. 28 İsrail dedi: «İndi inandım ki, oğlum Yusif sağ-salamatdır. Qoy
ölməmişdən qabaq gedib onu görüm».

46

Yaqubun Misirə getməsi

1 İsrail özünə məxsus hər şeyi ilə birgə yola çıxdı. Beer-Şevaya gəlib atası
İshaqın Allahına qurbanlar kəsdi. 2 Gecə görüntülərində Allah İsraili çağırdı:

* **45:8** Ata – yaxud məsləhətçi * **45:9** Həv. 7:14

«Yaqub! Yaqub!» Yaqub cavab verdi: «Mən buradayam». 3 Allah dedi: «Mən
Allaham, atanın Allahıyam. Misirə getməkdən qorxma, çünki orada səndən
böyük bir millət törədəcəyəm. 4 Mən də səninlə birgə Misirə gedəcəyəm. Səni
yenə oradan çıxaracağam. Yusif öz əli ilə sənin gözlərini bağlayacaq».

5 Yaqub Beer-Şevadan çıxdı. İsrailin oğulları ataları Yaqubu və arvad-
uşaqlarını fironun Yaqubu aparmaq üçün göndərdiyi arabalara mindirdilər.
6 * Yaqub və onun bütün övladları heyvanlarını və Kənan torpağında əldə
etdikləri hər şeyi götürüb Misirə gəldilər. 7 O özü ilə birgə oğullarını və qızlarını,
oğul nəvələrini və qız nəvələrini – bütün övladlarını Misirə gətirdi.

8 İsrailin Misirə gələn oğullarının – Yaqubla oğullarının adları belədir:

Yaqubun ilk oğlu Ruven. 9 Ruvenin oğulları: Xanok, Pallu, Xesron və
Karmi. 10 Şimeonun oğulları: Yemuel, Yamin, Ohad, Yakin, Sohar və bir
Kənanlı qadından doğulan Şaul. 11 Levinin oğulları: Gerşon, Qohat və Merari.
12 Yəhudanın oğulları: Er, Onan, Şela, Peres və Zerah. Ancaq Er və Onan Kənan
ölkəsində öldülər. Peresin oğulları: Xesron və Xamul. 13 İssakarın oğulları:
Tola, Puvva, Yov və Şimron. 14 Zevulunun oğulları: Sered, Elon və Yaxleel.
15 Bunlar Yaqubun Leadan doğulan övladlarıdır. Lea onları və qızı Dinanı
Paddan-Aramda doğdu. Yaqubun oğul və qız övladları cəmi otuz üç nəfər idi.

16 Qadın oğulları: Sifyon, Haqqi, Şuni, Esbon, Eri, Arodi və Areli. 17 Aşerin
oğulları: İmna, İşva, İşvi, Beria və onların bacısı Serah. Berianın oğulları: Xever
və Malkiel. 18 Bunlar Lavanın qızı Leaya verdiyi Zilpadan doğulan Yaqub
övladlarıdır. Onlar on altı nəfər idi.

19 Yaqubun arvadı Rəhilənin oğulları: Yusif və Binyamin. 20 * Yusifin
Misirdə On şəhərinin kahini Poti-Feranın qızı Asnatdan Menaşşe və Efrayim
adlı iki oğlu oldu. 21 Binyaminin oğulları: Bela, Beker, Aşbel, Gera, Naaman,
Exi, Roş, Muppim, Xuppim və Ard. 22 Bunlar Yaqubun Rəhilədən doğulan
övladlarıdır. Onlar on dörd nəfər idi.

23 Danın oğlu Xuşim. 24 Naftalinin oğulları: Yaxseel, Quni, Yeser, Şillem.
25 Bunlar Lavanın qızı Rəhiləyə verdiyi Bilhadan doğulan Yaqub övladlarıdır.
Onlar cəmi yeddi nəfər idi.

26 Yaqubun oğullarının arvadlarından başqa, Yaqubun nəslindən olan və
onunla Misirə gələn övladları altmış altı nəfər idi. 27 * Yusifin Misirdə doğulan
iki oğlu ilə birlikdə Misirə köçən Yaqubun ailəsində yetmiş nəfər var idi.

Yaqub oğullarının Qoşendə sakin olması

28 Yaqub Qoşen yoluna bələdçilik etmək üçün özündən əvvəl Yəhudanı
Yusifin yanına göndərdi. Onlar Qoşen torpağına girəndə 29 Yusif arabasını
hazırlayıb Qoşenə atası İsraili qarşılamağa getdi. Özünü atasına tanıtdırıb onun
boynuna sarıldı və uzun müddət onu qucaqlayıb ağladı. 30 İsrail Yusifə dedi:
«İndi ölə bilərəm, çünki üzünü gördüm. Sən sağ-salamatsanmış». 31 Yusif
qardaşlarına və atasının ailəsinə dedi: «Qoy gedim firona xəbər verim ki,
Kənan torpağında yaşayan qardaşlarımla atamın ailəsi yanıma gəliblər. 32 Onlar
sürü sahibi olan çobanlardır. Ona görə də qoyun-keçiləri, mal-qaraları və
bütün şeyləri ilə birlikdə gəliblər. 33 Firon sizi çağırıb "Nə işin sahibisiniz?"
deyə soruşsa, 34 deyin: "Atalarımız kimi biz də uşaqlıqdan bəri heyvandarlıqla
məşğuluq". Belə deyin ki, qoy sizi Qoşen vilayətində yerləşdirsin, çünki
Misirlilər çobanlardan iyrənirlər».

* **46:6** Həv. 7:15 * **46:20** Yar. 41:50-52 * **46:27** Həv. 7:14

47

1 Yusif fironun yanına daxil olub dedi: «Kənan torpağından atam və
qardaşlarım qoyun-keçiləri, mal-qaraları və özlərinə məxsus hər şeyləri ilə
birgə buraya gəliblər və indi Qoşen vilayətindədirlər». 2 Sonra qardaşları
arasından beşini götürüb fironun hüzuruna gətirdi. 3 Firon Yusifin qardaşlarına
dedi: «Nə işin sahibisiniz?» Onlar firona dedilər: «Biz qulların, atalarımız
kimi çobanıq. 4 Bu ölkəyə müvəqqəti yaşamaq üçün gəlmişik, çünki Kənan
torpağında dəhşətli aclıq hökm sürür. Sürülərimiz üçün otlaq yox idi. İndi
xahiş edirik ki, Qoşen vilayətində yaşamağa izin verəsiniz». 5 Firon Yusifə
dedi: «Atanla qardaşların yanına gəliblər. 6 Misir torpağı sənin önündədir:
atanla qardaşlarını bu torpağın ən yaxşı yerlərində yerləşdir. Qoy Qoşen
vilayətində yaşasınlar. Aralarında hansı bacarıqlıdırsa, onu mənim sürülərimə
çoban qoy».

7 Yusif atası Yaqubu götürüb fironun hüzuruna gətirdi. Yaqub firona xeyir-
dua verdi. 8 Firon Yaqubdan soruşdu: «Neçə yaşın var?» 9 Yaqub firona cavab
verdi: «Ömrümün yüz otuz ilini qürbətdə keçirdim, amma ömrüm az və ağır
oldu, atalarımın qürbətdəki ömrü qədər uzun olmadı». 10 Sonra firona xeyir-
dua verib onun hüzurundan çıxdı.

11 Yusif atası ilə qardaşlarını Misirdə yerləşdirdi və fironun əmrinə əsasən
onlara ölkənin ən yaxşı yerində – Ramses bölgəsində mülk verdi. 12 Bundan
əlavə, Yusif atasına, qardaşlarına və atasının ailəsinə malik olduqları uşaqların
sayına görə çörək saxladı.

Aclıq güclənir

13 Aclıq getdikcə o qədər gücləndi ki, heç bir ölkədə çörək tapılmadı. Misir
və Kənan ölkələrinin əhalisini aclıq taqətdən salmışdı. 14 Yusif satdığı
taxılın əvəzində Misir və Kənan ölkələrində yığılan bütün pulları toplayıb
fironun sarayına apardı. 15 Misir və Kənan ölkələrində pul qurtaranda
bütün Misirlilər Yusifin yanına gəlib dedilər: «Bizə çörək ver. Gərək qarşında
ölək? Axı pulumuz qurtarıb». 16 Yusif dedi: «Onda heyvanlarınızı verin.
Əgər pulunuz qurtarıbsa, heyvanlarınızı verin, onların əvəzinə sizə çörək
verərəm». 17 Onlar heyvanlarını Yusif üçün gətirdilər. Yusif də atların, qoyun-
keçi və mal-qara sürülərinin, eşşəklərin əvəzinə onlara çörək verdi. Həmin il
onları heyvanları əvəzinə verdiyi çörəklə saxladı.

18 İl başa çatanda ikinci il yenə onun yanına gəlib dedilər: «Ağamızdan gizli
deyil ki, pulumuz qurtarıb, heyvan sürülərimiz də ağamızındır. Ağamızın
hüzurunda canımız və torpaqlarımızdan başqa bir şeyimiz qalmadı. 19 Nə üçün
gözünün önündə torpağımızla bərabər məhv olaq? Bizi və torpaqlarımızı çörək
əvəzinə satın al. Qoy firon bizim də, torpaqlarımızın da sahibi olsun. Toxum
ver ki, ölməyib yaşaya bilək, həm də torpağımız səhraya çevrilməsin».

20 Beləliklə, Yusif Misirin bütün torpaqlarını firon üçün satın aldı. Bütün
Misirlilər öz zəmilərini satdılar, çünki aclıqdan əzab çəkirdilər. Bütün tor-
paqlar fironun oldu. 21 Yusif Misir ərazisinin bir ucundan o biri ucuna qədər
bütün əhalisini şəhərlərə köçürdü. 22 Yalnız kahinlərin torpağını satın almadı,
çünki onlar firondan məvacib alır və fironun verdiyi məvaciblə dolanırdılar.
Buna görə də torpaqlarını satmadılar.

23 Yusif xalqa dedi: «Sizi də, torpaqlarınızı da firon üçün satın almışam.
Alın, bu sizin toxumunuz, torpağı əkin. 24 Məhsul yığılanda onun beşdə birini
firona verin. Beşdə dördünü isə toxumluq olaraq istifadə edin. Həm özünüz,
həm külfətiniz, həm də övladlarınız yesin».

25 Xalq isə dedi: «Sən bizim canımızı qurtardın. Qoy ağamızın gözündə lütf
tapaq, biz fironun köləsi oluruq». 26 Yusif məhsulun beşdə birinin firona
verilməsi barədə Misirdə bir torpaq qanunu qoydu. Bu qanun bu günə qədər
qüvvədədir. Yalnız kahinlərin torpaqları firona verilmədi.

İsrailin son sözü

27 İsrailin nəsli Misirdəki Qoşen vilayətində yaşayaraq orada mülk sahibi
oldu. Onlar artaraq çoxaldılar. 28 Yaqub Misir torpağında on yeddi il yaşadı.
O, yüz qırx yeddi il ömür sürdü. 29 * İsrailin öləcəyi gün yaxınlaşanda oğlu
Yusifi çağırıb dedi: «Əgər gözündə lütf tapmışamsa, əlini budumun altına qoy
və and iç ki, xeyirxahlıq və sədaqət göstərib məni Misirdə basdırmayacaqsan,
30 ancaq atalarımla birgə uyumaq üçün ölәndə məni Misirdən aparıb onların
məqbərəsində basdıracaqsan». Yusif dedi: «Dediyin kimi edərəm». 31 *
Atası dedi: «Mənə and iç». O da and içdi. İsrail yatağının başına* söykənib Allaha
səcdə etdi.

48

Yaqubun Efrayimə və Menaşşeyə xeyir-dua verməsi

1 Bir müddət sonra Yusifə dedilər: «Atan xəstədir». O, iki oğlunu – Menaşşe
və Efrayimi özü ilə götürdü. 2 Yaquba xəbər verib dedilər: «Budur, oğlun Yusif
yanına gəlir». İsrail gücünü toplayıb yatağı üstündə oturdu. 3 * Yaqub Yusifə
dedi: «Külli-İxtiyar Allah Kənan torpağında olan Luzda mənə göründü və xeyir-
dua verdi. 4 O mənə belə dedi: “Bax Mən səni bəhərli edib nəslini çoxaldacağam,
səndən çoxlu xalq törədəcəyəm. Səndən sonra bu torpağı övladlarına əbədi
mülk olaraq verəcəyəm”. 5 İndi sənin yanına, Misirə gəlməzdən əvvəl Misir
torpağında doğulan iki oğlun da mənimdir: Efrayim və Menaşşe Ruvenlə
Şimeon kimi mənimki olacaq. 6 Onlardan sonra sənin üçün doğulan uşaqlar isə
sənindir olacaq, öz miras torpaqlarında qardaşlarının adları ilə qeyd olunacaq.
7 * Mən Paddandan gələndə Kənan torpağında Efrata yaxın yerdə Rəhilə
yanımdaca öldü. Onu elə orada – Efrat yolunda, yəni Bet-Lexemdə basdırdım».

8 İsrail Yusifin oğullarını görüb dedi: «Bunlar kimdir?» 9 Yusif atasına dedi:
«Allahın burada mənə verdiyi oğullarımdır». İsrail dedi: «Onları yanıma gətir,
xeyir-dua verim». 10 İsrail artıq qocalmış, gözləri zəifləmişdi və görə bilmirdi.
Yusif oğullarını atasının yanına apardı və atası onları öpüb qucaqladı. 11 Sonra
İsrail Yusifə dedi: «Düşünmürdüm ki, üzünü bir də görərəm, amma Allah mənə
sənin övladlarını da göstərdi». 12 Yusif övladlarını atasının dizləri yanından
kənara çəkib onun qarşısında üzünü yerə qoyaraq səcdə etdi. 13 Sonra
oğullarını götürüb Efrayimi sağ əli ilə İsrailin sol tərəfinə, Menaşşeni isə sol əli ilə
İsrailin sağ tərəfinə çəkərək ona yaxınlaşdırdı. 14 İsrail əllərini çarpaz uzatdı: sağ
əlini kiçik olan Efrayimin, sol əlini isə Menaşşenin başına qoydu. Menaşşe ilk
oğul olduğuna baxmayaraq, İsrail əllərini qəsdən dəyişdi. 15 İsrail Yusifə xeyir-
dua verərək belə dedi:
«Atalarım İbrahimin, İshaqın xidmət etdiyi Allah,
Bu günə qədər mənim qayğıma qalan Allah,
16 Məni bütün pisliklərdən xilas edən Mələk

* **47:29** Yar. 49:29-32; 50:6 * **47:31** İbr. 11:21 * **47:31** Yatağının başına – yaxud dəyənəyinin başına. * **48:3** Yar. 28:13-14 * **48:7** Yar. 35:16-19

Qoy bu uşaqlara da xeyir-dua versin!
Onlar mənim adımla,
Atalarım İbrahim və İshaqın
Adı ilə çağırılsın,
Yer üzündə çoxaldıqca çoxalsın!»
17 Yusif atasının sağ əlini Efrayimin başına qoyduğunu gördü və bu onun
xoşuna gəlmədi. O, atasının əlini Efrayimin başından götürüb Menaşşenin
başına qoymaq istədi. 18 Buna görə də atasına dedi: «Ata, ilk oğul Menaşşedir,
sağ əlini onun başına qoy. Belə düz deyil». 19 Lakin atası istəməyib dedi:
«Bilirəm, oğlum, bilirəm. Menaşşenin nəslindən də böyük bir xalq olacaq.
Amma kiçik qardaşından daha böyük bir xalq törəyəcək, onun nəslindən çoxlu
millətlər yaranacaq». 20 * O gün İsrail nəvələrinə xeyir-dua verərək dedi:
«İsrail nəsli
"Qoy Allah səni
Efrayim və Menaşşe kimi etsin"
Deyərək sizin adınızla
Xeyir-dua verəcək».

Yaqub beləcə Efrayimi Menaşşedən üstün tutdu. 21 İsrail Yusifə dedi: «Artıq
mən ölürəm, amma Allah sizinlə olacaq, sizi atalarınızın torpağına qaytara-
caq. 22 Sənə qardaşlarından bir pay da artıq olaraq Şekemi verirəm. Onu mən
Emorluların əlindən qılıncım və kamanımla almışam».

49

Yaqubun oğullarına xeyir-duası

1 Yaqub oğullarını çağırıb dedi: «Yanıma toplaşın, gələcəkdə başınıza gələnləri
sizə söyləyim:
2 Ey Yaqub oğulları, yığılıb eşidin,
Atanız İsrailə qulaq asın:

3 Ey Ruven, ilk oğlum,
Sən mənim gücümsən, qüdrətimin başlanğıcısan.
Ləyaqətin hamıdan üstündür,
Qüvvətin hamıdan çoxdur.
4 Amma sən su kimi oynaqsan,
Artıq üstün olmayacaqsan.
Çünki atanın yatağına girib
Onu murdar etdin –
Bax o, döşəyimə çıxdı.

5 Şimeonla Levi qardaşdır,
Qəddarlıq qılıncları ilə silahlanıblar.
6 Ey qəlbim, onların məclisinə getmə,
Ey şərəfim, onların toplantısında olma.
Çünki onlar qəzəblənəndə qətl etdilər,
Əylənəndə öküzlərin ayaq vətərini kəsdilər.
7 Lənət olsun vəhşi qəzəblərinə,
Lənət olsun qəddar hiddətlərinə.
Onları Yaqubda böləcəyəm,
İsraildə səpələyəcəyəm.

* **48:20** İbr. 11:21

8 Yəhuda, qardaşların səni mədh edəcək,
Düşmənlərin boynu əlində olacaq,
Atanın oğulları önündə səcdə edəcək.
9 * Yəhuda bir aslan balasıdır,
Ey oğlum, sən şikara çıxanda
Bir şir kimi yerə əyilirsən,
Dişi aslan kimi torpağa yatırsan.
Kim səni yerindən qaldıra bilər?
10 Padşahlıq əsası
Yəhudanın əlindən getməyəcək,
Hökmdarlıq əsası onun nəslindən itməyəcək;
O vaxta qədər ki əsanın Sahibi * gələcək.
Onda xalqlar Ona itaət edəcək.
11 Eşşəyini tənəyə,
Ulağını ən seçmə bir tənəyə bağlayacaq.
Paltarını şərabda,
Köynəyini üzümün qanında yuyacaq.
12 Gözləri şərabdan da parlaq olacaq,
Dişləri süddən də ağ olacaq.

13 Zevulun isə dəniz kənarında yaşayacaq,
Ora gəmilərin limanı olacaq,
Ərazisi Sidonun yanınadək uzanacaq.

14 Qoyun ağılları arasında uzanan İssakar
Bir qüvvətli ulağa oxşar.
15 O, yaxşı və rahat olan yer,
Bir səfalı ölkə görsə,
Çiynini yük daşımaq üçün əyər,
Mükəlləfiyyətçi qul olar.

16 Dan İsrail qəbilələrindən biri olub
Öz xalqına hökm edəcək.
17 Dan yol üstündə bir ilan,
Cığırda bir gürzə olacaq;
Elə bir gürzə ki atın topuğundan sancır,
Süvarisi arxası üstə yıxılır.
18 Ya Rəbb! Mən Sənin xilasını gözləyirəm.

19 Qad talançı basqınına düçar olacaq,
Lakin onları topuğundan vuracaq.

20 Aşerdən zəngin nemətlər gələcək,
O, şahanə ləzzətli yeməklər yetirəcək.

21 Naftali azad edilmiş bir maraldır,
Ondan gözəl balalar doğulacaq.

22 Yusif barlı bir ağac,
Çeşmə kənarında meyvəli bir ağacdır,

* **49:9** Say. 24:9; Vəhy 5:5 * **49:10** Əsanın Sahibi – ibrani mətnində *Şilo* sözü olub mənası tam aydın deyil.

Budaqları divarın üstündən aşar.
23 Oxçular ona güclü hücum etdilər,
Düşmənçilik edib üstünə ox yağdırdılar.
24 Amma Yaqubun qüdrətli Allahı –
İsrailin Daşı və Çobanı olan
Allahın sayəsində
Onun kamanı möhkəm,
Qolları qüvvətli oldu.
25 Sənə kömək edən
Atanın Allahıdır,
Sənə xeyir-dua verən
Külli-İxtiyardır.
Yuxarıda göylərin bərəkəti ilə,
Dərinlikdə olan
Su mənbələrinin bərəkəti ilə,
Döşlərin və bətnlərin bərəkəti ilə
Sənə xeyir-dua verəcək.
26 Atanın xeyir-duası
Atalarımın xeyir-duasından daha ucadır;
Əbədi qalan təpələrin
Zirvəsinə çatar.
Qoy xeyir-dualarım
Yusifin – qardaşlar arasında
Başçı olanın üstündə olsun.

27 Binyamin acgöz bir qurddur,
Səhər ovunu yeyər,
Axşam qənimət paylar».

28 Bunların hamısı İsrailin on iki qəbiləsidir. Ataları onlara xeyir-dua verərkən bu sözləri söylədi və hər birinə xeyir-dua verdi.

Yaqubun ölümü

29 * Sonra Yaqub oğullarına vəsiyyət edib dedi: «Mən ölüb əcdadlarıma qoşulacağam. Məni atalarımın yanında – Xetli Efronun tarlasında olan mağarada basdırın. 30 O mağara Kənan torpağında olan Mamre qarşısındakı Maxpela tarlasındadır. İbrahim o mağaranı qəbir düzəltmək üçün Xetli Efrondan tarlası ilə birlikdə satın almışdı. 31 * * İbrahimlə arvadı Sara və İshaqla arvadı Rivqa orada basdırılmışdı. Mən Leanı da orada basdırdım. 32 Həmin tarla ilə oradakı mağara Xetlilərdən satın alınıb». 33 * Yaqub oğullarına vəsiyyət edib qurtaranda ayaqlarını yatağına yığaraq son dəfə nəfəs aldı və ölüb əcdadlarına qoşuldu.

50

Yaqubun dəfni

1 Yusif özünü atasının üstünə atdı və ağlayaraq onu öpdü. 2 Sonra həkim xidmətçilərinə atasının meyitini mumiyalamağı əmr etdi. Həkimlər İsraili mumiyaladılar. 3 Bu iş qırx günə görüldü, çünki mumiyalamaq üçün qırx gün lazım idi. Misirlilər yetmiş gün İsrail üçün yas tutdular.

* **49:29** Yar. 23:3-20 * **49:31** Yar. 25:9-10 * **49:31** Yar. 35:29 * **49:33** Həv. 7:15

4 Yas günləri qurtarandan sonra Yusif fironun saray adamlarına müraciət
edib dedi: «Əgər gözünüzdə lütf tapmışamsa, firona söyləyin ki, 5 * atam məni
and içdirib demişdi: "Mən can üstəyəm. Kənan torpağında özüm üçün qəbir
qazmışam, məni orada basdır". İndi qoy o mənə izin versin ki, gedib atamı
basdırım və qayıdım». 6 Firon dedi: «Get, atanın sənə and içdirdiyi kimi onu
basdır».
7 Beləliklə, Yusif atasını basdırmağa getdi. Fironun bütün əyanları, sarayın
və Misirin bütün ağsaqqalları, 8 Yusifin bütün ev adamları, qardaşları və
atasının ev adamları onu müşayiət etdilər. Qoşen vilayətində yalnız uşaqlarını,
qoyun-keçilərini və mal-qaralarını qoydular. 9 Onlarla birgə atlılar və ara-
balar da yola çıxmışdı, ona görə də dəstə çox böyük idi. 10 Onlar İordan çayının
yaxınlığındakı Atad xırmanına çatanda böyük ağlaşma ilə matəm qurdular.
Yusif atası üçün yeddi gün yas tutdu. 11 O ölkənin əhalisi olan Kənanlılar Atad
xırmanındakı yası görəndə dedilər: «Gör Misirlilər necə böyük matəmlə yas
tuturlar». Ona görə də İordan çayının yaxınlığındakı bu yerə Avel-Misrayim *
adı verildi.
12 Yaqubun oğulları atalarının vəsiyyətini əmr etdiyi kimi yerinə yetirdilər.
13 * Onu Kənan ölkəsinə gətirib Mamre qarşısındakı Maxpela tarlasında olan
mağarada basdırdılar. İbrahim bir vaxt həmin mağaranı qəbir düzəltmək üçün
tarla ilə birlikdə Xetli Efrondan satın almışdı. 14 Yusif atasını dəfn etdikdən
sonra həm özü, həm qardaşları, həm də onunla birlikdə atasının dəfninə
gələnlərin hamısı Misirə qayıtdı.

Yusifin qardaşları ilə mehriban rəftarı

15 Ataları öləndən sonra Yusifin qardaşları öz aralarında dedilər: «Bəlkə
Yusif bizə qarşı kin saxlayır. Əgər ona etdiyimiz pisliyə görə bizdən qisas
alarsa, nə edərik?» 16 Buna görə də Yusifə xəbər göndərdilər: «Atan ölümündən
qabaq bizə vəsiyyət etdi ki, gedib Yusifə belə deyin: 17 "Bax səndən xahişim
budur ki, qardaşlarının günahını və təqsirini bağışlayasan. Axı onlar sənə pislik
ediblər". Xahiş edirik, sən atanın Allahının qulları olan biz qardaşlarının
günahını bağışla». Bu sözlər Yusifə çatanda o ağladı. 18 Sonra qardaşları özləri
Yusifin yanına gedib önündə yerə qapandılar və dedilər: «Biz sənin qullarınıq».
19 Yusif onlara dedi: «Məgər mən Allaham ki, məndən qorxursunuz? 20 Baxın
siz mənə qarşı pis fikrə düşdünüz, lakin Allah onu yaxşı işə çevirdi ki, bu
gün gördüyünüzü etsin və çoxlu adamın həyatını qorusun. 21 Ona görə də
qorxmayın, mən həm sizi, həm də övladlarınızı saxlayacağam». Yusif onlara
ürəklərincə olan sözlərlə təsəlli verdi.

Yusifin ölümü

22 Yusifin və atasının nəsli Misirdə sakin oldu. Yusif yüz on il ömür sürdü.
23 O, Efrayimin üç nəsil övladlarını gördü. Menaşşenin oğlu Makirin övladları
da Yusifin yanında doğuldu. 24 Bir gün Yusif qardaşlarına dedi: «Mən ölürəm,
amma Allah mütləq sizə nəzər salacaq. O sizi bu ölkədən İbrahimə, İshaqa
və Yaquba and içdiyi torpağa aparacaq». 25 * Sonra Yusif İsrailin övladlarını
and içdirib dedi: «Allah mütləq sizə nəzər salacaq. Gedən zaman mənim
sümüklərimi də buradan çıxarın».
26 Yusif yüz on yaşında öldü. Onu Misirdə mumiyalayıb bir tabuta qoydular.

---

* **50:5** Yar. 47:29-31 * **50:11** Avel-Misrayim – ibrani dilində Misirlilərin yası. * **50:13** Həv. 7:16
* **50:25** Çıx. 13:19; Yeşua 24:32; İbr. 11:22

ÇIXIŞ
KİTABI
GİRİŞ

«Çıxış» Kitabının adı İsrail tarixində olan ən mühüm hadisə ilə bağlıdır. Bu, İsrail xalqının Allahın köməyi ilə Misir köləliyindən çıxmasıdır. Allah Öz möhtəşəmliyini, sədaqətini, mərhəmətini seçdiyi xalqına belə aşkar etdi.

Bu kitab dörd əsas hissədən ibarətdir: (1) İsraillilərin köləlikdən azad olması; (2) Onların Sina dağına getməsi; (3) Allahın Öz xalqı ilə bağladığı əhdi və onunla bağlı İsrailə yaşamaq üçün əxlaqi, mülki və dini qanunların verilməsi; (4) İsrail üçün ibadətgahın – müqəddəs məskənin və onun avadanlığının qurulması, həmçinin kahinlər üçün Allaha ibadət qayda-qanunların verilməsi.

Bu kitab hər şeydən əvvəl köləlikdən qurtarıb gələcəyə ümidlə baxan Allah xalqının formalaşmasından danışır. Kitabın əsas qəhrəmanı olan Musa peyğəmbər İsrail xalqını Misirdən çıxarmaq üçün Allah tərəfindən rəhbər seçilmişdir.

Kitabın məzmunu:

1:1–15:21 İsraillilərin Misir köləliyindən azad olması
1:1-22 Misirdə kölәlik
2:1–4:31 Musanın doğulması və həyatının ilk dövrü
5:11–11:10 Musanın və Harunun Misir fironuna qarşı çıxması
12:1–15:21 Pasxa və Misirdən çıxış
15:22–18:27 Qırmızı dənizdən Sina dağına köçmə
19:1–24:18 Sina dağında bağlanmış əhd və qanunlar
19:1-25 İsraillilər Sina dağında
20:1-26 Allahın On Əmri
21:1–24:18 Digər hökmlər
25:1–40:38 Müqəddəs məskən və ibadət üçün qaydalar

İsrail övladlarının Misirdəki vəziyyəti

1 * Yaqubla birlikdə ailələri ilə Misirə gələn İsrail övladlarının adları bunlar
idi: 2 Ruven, Şimeon, Levi, Yəhuda, 3 İssakar, Zevulun, Binyamin, 4 Dan, Naftali,
Qad, Aşer, 5 Yaqubun nəslindən törənən yetmiş nəfər idi. Yaqubun oğlu Yusif
artıq Misirdə idi. 6 Vaxt yetişdi, Yusif, qardaşları və o nəslin hamısı öldü. 7 *
Amma İsrail övladları çoxalıb böyüdülər, sayları artdı və onlar çox qüvvətləndi;
ölkə onlarla doldu.
8 * Misirdə Yusifi tanımayan yeni bir padşah taxta çıxdı. 9 O, xalqına dedi:
«Baxın İsrail övladları sayca bizdən çox və daha qüvvətlidir. 10 * Gəlin onlarla
ağılla rəftar edək, yoxsa çoxalar və müharibə vaxtı düşmənlərimizlə birləşib bizə
qarşı vuruşar, sonra isə ölkəni tərk edərlər».
11 Misirlilər İsrail övladlarına əziyyət vermək üçün onların üzərinə zülmkar iş
nəzarətçiləri qoydular. İsrail övladları firon üçün Pitom və Ramses adlanan
şəhərlər tikdilər. Orada anbarlar yerləşdirdilər. 12 Ancaq İsrail övladlarına
əziyyət vermələrinə baxmayaraq, onlar çoxalıb artırdı. Onda Misirlilər İsrail

* **1:1** Yar. 46:8-27 * **1:7** Həv. 7:17 * **1:8** Həv. 7:18 * **1:10** Həv. 7:19

övladlarından qorxub, 13 onları sıxıntılı əsarətdə saxladılar. 14 Misirlilər İsrail övladlarını ağır işlərlə – palçıq tapdalamaqla, kərpic kəsməklə və hər cür tarla işləri ilə amansızcasına işlədib onların həyatını acı etdilər.

15 Misir padşahı birinin adı Şifra, o birinin adı Pua olan İbrani mamaçalarına dedi: 16 «İbrani qadınlarını doğuzduranda baxın: əgər uşaq oğlan olarsa, onu öldürün, yox, əgər qız olsa, qoy yaşasın». 17 Ancaq mamaçalar Allahdan qorxurdular və buna görə Misir padşahının onlara əmr etdiyi kimi etmədilər və oğlan uşaqlarını sağ buraxdılar. 18 Misir padşahı mamaçaları çağırtdırıb onlara dedi: «Niyə belə etdiniz? Niyə oğlan uşaqlarını sağ buraxdınız?» 19 Mamaçalar firona dedilər: «Çünki İbrani qadınları Misirli qadınlar kimi deyil, onlar daha sağlamdırlar və mamaçalar onların yanına gəlməzdən əvvəl doğurlar». 20 Buna görə Allahın xalqı çoxalıb artdı. Allah mamaçalara da xeyirxahlıq göstərdi. 21 Ondan qorxduqlarına görə bu qadınlara da ailə nəsib etdi.

22 * Firon bütün xalqına əmr edib dedi: «İbranilərdən hər doğulan oğlan uşağını Nil çayına atın! Hər qız uşağını isə sağ qoyun».

2

Musanın doğulması

1 O zaman Levi qəbiləsindən bir kişi öz nəslindən bir arvad aldı. 2 * O hamilə olub oğul doğdu və uşağın gözəl olduğunu görüb üç ay gizlətdi. 3 Bundan artıq onu gizlədə bilməyərək qamışdan bir səbət götürüb ona qır və qatran sürtdü, körpəni səbətin içinə salıb Nil çayının kənarındakı qamışlığın arasına qoydu. 4 Körpənin bacısı isə onun başına nə gələcəyini bilmək üçün uzaqda durub baxırdı.

5 Fironun qızı çimmək üçün çaya girdi. Onun qarabaşları isə çayın kənarında gəzişirdilər. Fironun qızı qarğıların arasında səbəti görüb onu gətirmək üçün kənizini göndərdi. 6 Sonra səbəti açıb bir oğlan gördü. Körpə ağlayırdı. Fironun qızı ona rəhmi gəldiyindən dedi: «Bu, İbrani oğlanlarındandır». 7 Körpənin bacısı fironun qızına dedi: «Bəlkə gedib sənin üçün İbrani qadınlarından bir dayə çağırım ki, körpəni əmizdirsin?» 8 Fironun qızı ona «get» dedi. Qız gedib körpənin anasını çağırdı. 9 Fironun qızı ona dedi: «Bu körpəni götürüb mənim üçün əmizdir, sənə bunun haqqını verərəm». Qadın körpəni götürüb əmizdirdi. 10 * Uşaq böyüdü və qadın onu firon qızının yanına apardı. Fironun qızı uşağı oğulluğa götürdü. O, uşağın adını Musa* qoyub dedi: «Oğlanı sudan çıxartdığım üçün ona bu adı qoydum».

Musa Misirlini öldürür

11 * * Çox illər keçdi, Musa böyüdü. Bir dəfə o öz xalqının yanına getdi və onların ağır zəhmətini gördü. Bir Misirlinin onun xalqından olan İbraninin döydüyünü gördü. 12 Musa ətrafına baxıb heç kəsin olmadığını görəndə Misirlini öldürüb qumda gizlətdi. 13 Ertəsi gün o yenə gedəndə gördü ki, iki İbrani bir-biri ilə dalaşır. Musa haqsız olana dedi: «Yoldaşını niyə vurursan?» 14 O adam dedi: «Səni bizim üstümüzə kim başçı və hakim qoyub? Yoxsa Misirlini öldürdüyün kimi məni də öldürmək fikrindəsən?» Musa qorxaraq ürəyində dedi: «Deyəsən, bu iş barədə bilirlər». 15 * Firon bu işdən xəbərdar

* **1:22** Həv. 7:19 * **2:2** Həv. 7:20-21; İbr. 11:23 * **2:10** Həv. 7:20-21 * **2:10** Musa – ibrani dilində çıxaran. * **2:11** İbr. 11:24 * **2:11** Həv. 7:23-28,35 * **2:15** Həv. 7:29; İbr. 11:27

olanda Musanı öldürtdürmək istədi. Ancaq Musa fironun əlindən qaçıb Midyan torpağına çataraq bir quyunun yanında oturdu.

Musa Midyanda yaşayır

16 Midyan kahininin yeddi qızı var idi. Onlar gəlib quyudan su çəkərək atalarının qoyun-keçilərinə su vermək üçün təknələri doldurdular. 17 O vaxt çobanlar gəlib onları qovdular; onda Musa qalxıb qızlara kömək etdi və qoyun-keçilərinə su verdi. 18 Qızlar ataları Reuelin yanına gələndə o dedi: «Necə oldu ki, bu gün tez gəldiniz?» 19 Onlar dedilər: «Bir Misirli bizi çobanların əlindən qurtardı və bizim üçün quyudan su çəkib qoyun-keçiyə su verdi». 20 O, qızlarına dedi: «O adam haradadır? Onu niyə buraxdınız? Çağırın, gəlib çörək yesin».

21 Musa o adamın evində qalmağa razı oldu. O da qızı Sipporanı Musaya arvad olaraq verdi. 22 Sippora bir oğlan doğdu. Musa onun adını Gerşom† qoyub dedi: «Mən yad bir ölkədə qərib oldum».

Allah İsraillilərin fəryadını eşidir

23 Xeyli vaxt keçəndən sonra Misir padşahı öldü. İsrail övladları ağır zəhmət çəkdikləri üçün fəryad edib inlədilər. Ağır zəhmətlərinə görə etdikləri nalələri Allaha çatdı. 24 * Allah onların iniltisini eşitdi; İbrahimlə, İshaqla və Yaqubla olan əhdini xatırladı. 25 Allah İsrail övladlarının qul olduqlarını gördü və onlara nəzər saldı.

3

Rəbb Musanı çağırır

1 * Musa qayınatası Midyan kahini Yetronun sürüsünü otarırdı. Bir dəfə o, sürünü səhranın o biri tərəfinə aparıb Allahın dağı Xorevə gəldi. 2 Birdən Rəbbin mələyi ona bir kol arasından od-alov içərisində göründü; od içində kolun sönmədən yanmasını görüb 3 Musa öz-özünə dedi: «Gedim, bu qəribə mənzərəyə baxım, görüm nə üçün bu kol yanıb qurtarmır». 4 Rəbb Musanın baxmağa gəldiyini görəndə Allah kolun ortasından onu çağırıb dedi: «Musa, Musa!» O da «mən buradayam» dedi. 5 * Allah dedi: «Buraya yaxınlaşma. Ayaqlarından çarıqlarını çıxart, çünki durduğun yer müqəddəs torpaqdır». 6 * Sonra dedi: «Mən atanın Allahı, İbrahimin Allahı, İshaqın Allahı və Yaqubun Allahıyam». Musa üzünü örtdü, çünki Allaha baxmağa qorxurdu.

7 Rəbb dedi: «Həqiqətən, Mən Misirdə olan xalqımın əziyyətini gördüm, nəzarətçilərin əlindən etdikləri fəryadlarını eşitdim və dərdlərinə nəzər saldım. 8 Mən ona görə gəldim ki, onları Misirlilərin əlindən qurtarıb bu ölkədən çıxarım və geniş, nemətli bir diyara, süd və bal axan torpağa – Kənanlıların, Xetlilərin, Emorluların, Perizlilərin, Xivlilərin və Yevusluların ölkəsinə aparım. 9 İndi isə İsrail övladlarının fəryadı Mənə çatdı, Misirlilərin onlara etdikləri zülmü görürəm. 10 Buna görə də get. Səni fironun yanına göndərirəm ki, xalqım İsrail övladlarını Misirdən çıxarasan».

11 Musa Allaha dedi: «Axı mən kiməm ki, fironun yanına gedib İsrail övladlarını Misirdən çıxarım?» 12 Allah dedi: «Mən sənin-ləyəm. Mənim səni göndərdiyimə əlamət bu olacaq: sən xalqı Misirdən çıxaranda bu dağda Mənə ibadət edəcəksiniz». 13 * Musa Allaha dedi: «İsrail övladlarının yanına gedib

† **2:22** Gerşom – ibrani dilində orada qərib. * **2:24** Yar. 15:13-14 * **3:1** Həv. 7:30-34 * **3:5** Yeşua 5:15 * **3:6** Çıx. 3:15; Mat. 22:32; Mark 12:26; Luka 20:37; Həv. 3:13; 7:32 * **3:13** Çıx. 6:2-3

“məni sizin yanınıza ataларınızın Allahı göndərib” deyəndə onlar məndən
soruşa bilərlər: “Bəs Onun adı nədir?” Onda mən nə deyim?» 14 * Allah
Musaya dedi: «Var Olan Mənəm». Sonra dedi: «İsrail övladlarına belə söylə:
“‹Mənəm› deyən sizin yanınıza məni göndərdi”». 15 * O yenə Musaya dedi:
«İsrail övladlarına söylə: “Ataларınızın Allahı, İbrahimin Allahı, İshaqın Allahı
və Yaqubun Allahı Rəbb* məni sizin yanınıza göndərdi”. Əbədi olaraq adım
budur. Nəsildən-nəslə anılan ismim budur.
16 Get, İsrail ağsaqqallarını topla və onlara belə söylə: “Ataларınızın Allahı,
İbrahimin, İshaqın və Yaqubun Allahı Rəbb mənə görünərək bunları dedi:
‹Siz və Misirdə başınıza gətirilənlərin hamısı nəzərimdədir. 17 Söz verdim
ki, sizi Misirdəki əziyyətdən qurtarıb Kənanlıların, Xetlilərin, Emorluların,
Perizlilərin, Xivlilərin və Yevusluların ölkəsinə – süd və bal axan torpağa
aparacağam›”.
18 İsrail ağsaqqalları sənin sözünə qulaq asacaqlar. Sən onlarla birgə Misir
padşahının yanına gedib de: “İbranilərin Allahı Rəbb bizə göründü. İndi bizə
izin ver ki, çöldə birlikdə üç günlük yol gedək və orada Allahımız Rəbbə qur-
ban gətirək”. 19 Amma bilirəm ki, Misir padşahı güdrətli əl vasitəsilə məcbur
olmasa, sizin getməyinizə izin verməyəcək. 20 Mən də əlimi uzadıb orada hər
cür xariqələrimi göstərərək Misiri vuracağam; bundan sonra Misir padşahı
sizi buraxacaq. 21 * Bu xalqa qarşı Misirlilərin gözündə lütf qazandıracağam
ki, yola düşdüyünüz zaman əliboş getməyəsiniz. 22 Hər qadın öz qonşusundan,
yaxınlıqda qalan qadından qızıl-gümüş əşya və paltar istəsin. Bunlarla oğul və
qızlarınızı bəzəyəcəksiniz, beləcə Misirliləri soyacaqsınız».

4

Allahın Musaya verdiyi əlamətlər

1 Musa belə cavab verdi: «Bəlkə onlar mənə inanmayaraq sözümə qulaq
asmayıb “Rəbb sənə görünməyib” deyəcəklər?»
2 Rəbb Musaya dedi: «Sənin əlindəki nədir?» O dedi: «Əsa». 3 Rəbb dedi:
«Onu yerə at». Musa onu yerə atdı və əsa ilan oldu. Musa onun qabağından
qaçdı. 4 Rəbb Musaya dedi: «Əlini uzadıb onun quyruğundan tut». Musa
əlini uzadıb tutanda o yenə əlində əsa oldu. 5 Sonra Rəbb dedi: «Bu əlamət
ona görədir ki, İsrailliler ataларının Allahı, İbrahimin Allahı, İshaqın Allahı və
Yaqubun Allahı Rəbbin sənə göründüyünə inansınlar».
6 Rəbb yenə dedi: «İndi əlini qoynuna qoy». Musa əlini qoynuna qoydu.
Onu qoynundan çıxaranda, əli cüzama* tutulub qar kimi ağappaq oldu. 7 Sonra
Rəbb dedi: «Əlini yenə qoynuna qoy». Musa yenə əlini qoynuna qoydu. Əlini
qoynundan götürəndə əli yenə də bədəni kimi oldu. 8 Rəbb davam etdi:
«Əgər sənə inanmasalar və əvvəlki əlaməti qəbul etməsələr, sonrakı əlaməti
qəbul edəcəklər. 9 Bu iki əlamətə də inanmayıb sözünə qulaq asmasalar, Nil
çayının suyundan götürüb quruya tök. Çaydan götürdüyün su quruda qana
çevriləcək».
10 Musa Rəbbə dedi: «Ya Xudavənd, mən nə keçmişdə, nə də qulunla
danışdığın vaxt natiq olmamışam, çünki dili ağır, səlis danışmayan bir

* **3:14** Yəh. 8:24,28,58; Vəhy 1:4,8 * **3:15** Mat. 22:32; Mark 12:26; Luka 20:37; Həv. 3:13 * **3:15** Rəbb – ibrani mətnində Yahve olan bu sözü Odur kimi də demək olar. Bu söz səs və məna cəhətindən 3:14-də Mənəm – ibrani mətnində Ehye sözü ilə əlaqəlidir. * **3:21** Çıx. 12:35-36 * **4:6** Cüzam – yaxud iyrənc dəri xəstəliyi.

adamam». 11 Rəbb ona dedi: «Ağzı insana kim verib? İnsanı lal, kar, kor
yaxud gözlü edən kimdir? Bunu edən Mən Rəbb deyiləmmi? 12 İndi get, Mən
ağzınla danışacağam və deyəcəyin sözü sənə öyrədəcəyəm».
13 Musa dedi: «Ya Xudavənd, yalvarıram, başqa adamı göndər». 14 Rəbb
Musaya qəzəblənib dedi: «Qardaşın Levili Harun yoxdurmu? Bilirəm ki, onun
yaxşı nitqi var. İndi o səni qarşılamağa gəlir. Səni görəndə ürəkdən sevinəcək.
15 Qardaşınla danış, nə demək lazımdırsa, ona başa sal. Mən isə sənin və onun
ağzı ilə danışacağam. Sizə nə etməyi öyrədəcəyəm. 16 Sənin əvəzinə xalqla
Harun danışacaq. O sənin üçün ağız kimi, sən isə onun üçün Allah kimi
olacaqsan. 17 Bu əsanı əlinə götür; onunla əlamətlər göstərəcəksən».

Musanın Misirə qayıtması

18 Musa oradan getdi və qayınatası Yetronun yanına qayıdıb dedi: «İzin ver
qayıdıb Misirdəki xalqımın yanına gedim, görüm onlar sağ-salamatdırlar ya
yox?» Yetro Musaya dedi: «Salamat get». 19 Midyan torpağında Rəbb Musaya
dedi: «Misirə qayıt, çünki sənin canını almaq istəyən adamların hamısı ölüb».
20 Musa arvadını və oğullarını götürüb eşşəyə mindirdi və Allahın buyurduğu
əsanı əlinə götürüb Misirə yollandı.
21 Rəbb Musaya dedi: «Misirə qayıdanda sənə buyurduğum bütün möcüzələrə
fikir ver və fironun hüzurunda onları göstər; ancaq Mən onun ürəyini inadkar-
laşdıracağam və o, xalqı buraxmayacaq. 22 Firona söyləyəcəksən: "Rəbb belə
deyir: İsrail Mənim oğlum, Mənim ilkimdir. 23 * Sənə dedim ki, Mənə ibadət
etmək üçün oğlumu burax! Sən isə onu buraxmaqdan boyun qaçırdın. Onda
Mən sənin ilk oğlunu öldürəcəyəm"».
24 Yolda gecələyərkən Rəbb Musaya rast gəldi və onu öldürmək istədi. 25 O
zaman Sippora çaxmaq daşı götürüb oğlunu sünnət etdi və sünnət dərisini Musanın
ayaqlarına toxundurub dedi: «Sən mənim qan adaxlımsan». 26 Beləliklə, Rəbb
ondan əl çəkdi.
Sippora Musaya sünnətə görə «qan adaxlımsan» demişdi.

Musa və Harun İsrail ağsaqqallarının yanında

27 Rəbb Haruna dedi: «Musanı qarşılamaq üçün səhraya get». Harun gedib
Allahın dağında qardaşına rast gəldi və onunla öpüşdü. 28 Musa Haruna Rəbb
onu necə göndərdiyini bildirdi. Rəbbin bütün sözlərini və ona göstərmək üçün
əmr etdiyi bütün əlamətləri barədə Haruna danışdı. 29 Musa və Harun gedib
İsrail övladlarının bütün ağsaqqallarını topladılar. 30 Harun Rəbbin Musaya
söylədiyi sözlərin hamısını onlara dedi və xalqın qarşısında əlamətlər göstərdi.
31 Xalq bunlara inandı. Onlar Rəbbin İsrail övladlarının əziyyətini görüb nəzər
saldığını eşidəndə əyilib Ona səcdə etdilər.

5

Musa və Harun fironun sarayında

1 Musa və Harun gəlib firona dedilər: «İsrailin Allahı Rəbb belə deyir:
"Xalqımı burax ki, səhrada Mənim üçün bayram keçirsinlər!"» 2 Firon dedi:
«Rəbb kimdir ki, Onun səsinə qulaq asıb İsrail övladlarını buraxım? Rəbbi
tanımıram, İsrail övladlarını da buraxmıram». 3 Onlar dedilər: «İbranilərin
Allahı bizə göründü. Qoy səhrada üç gün yol gedək və Allahımız Rəbbə qurban
gətirək ki, bizə vəba göndərməsin yaxud da qılıncla məhv etməsin». 4 Misir
padşahı onlara dedi: «Ey Musa və Harun, nə üçün xalqı işindən ayırırsınız?

* **4:23** Çıx. 12:29

Gedin, işinizi görün». 5 Sonra firon dedi: «Artıq ölkədə xalq çoxdur, siz isə onları
işindən ayırıb istirahət verirsiniz».

Fironun İsrail xalqına qarşı qəddarlığı

6 Həmin gün firon xalqın nəzarətçilərinə və gözətçilərinə əmr edib dedi:
7 «İndiyə kimi etdiyinizdən fərqli olaraq, bir daha xalqa kərpic düzəltmək
üçün saman verməyin. Qoy özləri gedib saman yığsınlar. 8 Ancaq indiyə qədər
onların üzərlərinə qoyduğunuz gündəlik kərpic sayını azaltmayın. Çünki onlar
tənbəldirlər və buna görə də "gedək Allahımıza qurban gətirək" deyib fəryad
edirlər. 9 Bu adamlara daha ağır iş verilsin ki, çox çalışsınlar və yalanlara fikir
verməsinlər».

10 Xalqın nəzarətçi və gözətçiləri adamların yanına gəlib onlara dedilər:
«Firon belə deyir: "Mən sizə saman verməyəcəyəm. 11 Gedin, özünüz haradan
istəyirsiniz, saman götürün, ancaq işiniz azalmayacaq"». 12 Xalq bütün Misir
torpağına səpələnib saman əvəzinə küləş yığmağa başladı. 13 Nəzarətçilər on-
ları məcbur edərək deyirdilər: «Sizə saman verilən vaxt gördüyünüz gündəlik
işi yerinə yetirin». 14 Firon nəzarətçiləri İsrail övladlarının üzərinə qoyduqları
İsrailli gözətçiləri döyüb dedilər: «Niyə dünən və bu gün indiyə qədər olan
gündəlik kərpic sayını yerinə yetirməmisiniz?»

15 İsrail övladlarından olan gözətçilər fironun yanına gəlib ona fəryad edərək
dedilər: «Qullarınla niyə belə rəftar edirsən? 16 Qullarına saman vermirlər,
ancaq bizə "kərpiclər düzəldin" deyirlər. Budur, qulların döyülür. Bu sənin
xalqının günahıdır». 17 O isə dedi: «Tənbəlsiniz, tənbəl, buna görə də "gedək,
Rəbbə qurban gətirək" deyirsiniz. 18 İndi gedin işləyin. Sizə saman ver-
ilməyəcək, ancaq gündəlik kərpic sayını düzəltməlisiniz». 19 İsrailli gözətçilər
«sizin üçün müəyyən olunmuş gündəlik kərpic sayı azalmayacaq» sözlərini
eşidəndə pis vəziyyətə düşdüklərini anladılar. 20 İsrailli gözətçilər fironun
yanından çıxanda yolda durub onları gözləyən Musa və Harunla rastlaşıb
21 dedilər: «Qoy Rəbb sizin nə etdiyinizi görsün və sizi məhkum etsin! Siz bizi
fironla əyanlarının gözündə iyrənc etdiniz və bizi öldürmək üçün əllərinə qılınc
verdiniz».

22 Musa Rəbbə müraciət edib dedi: «Ey Xudavənd, nə üçün xalqı belə bəlaya
saldın? Məni niyə göndərdin? 23 Sənin adınla fironla danışmaq üçün gələndən
bəri o bu xalqı bəlaya salır, Sən isə onları heç azad etmirsən».

6

1 Rəbb Musaya dedi: «İndi Mənim firona nə edəcəyimi görəcəksən: qüdrətli
əllə məcbur olanda İsrail xalqını buraxacaq, qüdrətli əllə məcbur olub onları
ölkəsindən qovacaq».

Allahın Musaya vədləri

2 * Sonra Allah Musaya dedi: «Mən Rəbbəm. 3 Mən İbrahimə, İshaqa və
Yaquba Külli-İxtiyar Allah adı ilə göründüm, ancaq Rəbb adı ilə Özümü onlara
tanıtdırmadım. 4 Onlarla da Mən əhd bağladım ki, qərib yaşadıqları ölkəni
– Kənan torpağını onlara verim. 5 İndi də Misirlilərin əsarətdə saxladığı
İsrail övladlarının iniltisini eşidib Öz əhdimi xatırladım. 6 Buna görə də İsrail
övladlarına söylə: "Mən Rəbbəm. Sizi Misirlilərin zülmündən qurtaracağam,
onların əsarətindən çıxaracağam və qolumu uzadıb böyük cəzalar bahasına
sizi satın alacağam. 7 Sizi Özümə xalq edəcəyəm və sizin Allahınız olacağam.

* **6:2** Çıx. 3:13-15

Onda biləcəksiniz ki, sizi Misirlilərin zülmündən qurtaran Allahınız Rəbb
Mənəm. 8 Mən İbrahimə, İshaqa və Yaquba and içərək verəcəyimi vəd etdiyim
torpağa sizi aparıb, oranı sizə mülk olaraq verəcəyəm. Mən Rəbbəm"». 9 Musa
İsrail övladlarına elə söylədi. Ancaq onlar ruhdan düşdüklərinə və ağır əsarət
çəkdiklərinə görə Musaya qulaq asmadılar.
10 Rəbb Musaya dedi: 11 «Misir padşahı fironun yanına gedib söylə ki,
İsrail övladlarını ölkəsindən buraxsın!» 12 Musa Rəbbin önündə dedi: «İsrail
övladları mənə qulaq asmadı, firon mənə necə qulaq asacaq? Mən yaxşı
danışa bilmirəm». 13 Rəbb Musa və Harunla danışıb onlara İsrail övladları və
Misir padşahı firon üçün əmrlər verdi ki, İsrail övladlarını Misir torpağından
çıxartsınlar.

Musanın və Harunun nəsil şəcərəsi

14 İsrail övladlarının nəsil başçıları bunlardır: İsrailin ilk oğlu Ruvenin
oğulları: Xanok, Pallu, Xesron və Karmi; Ruvenin nəsli bunlardan ibarətdir.
15 Şimeonun oğulları: Yemuel, Yamin, Ohad, Yakin, Sohar və Kənanlı bir
qadının oğlu Şaul; Şimeonun nəsli bunlardan ibarətdir. 16 * Nəsillərinə görə
Levinin oğulları bunlardır: Gerşon, Qohat və Merari. Levi yüz otuz yeddi il
ömür sürdü. 17 Nəsillərinə görə Gerşonun oğulları: Livni və Şimey. 18 Qohatın
oğulları: Amram, İshar, Xevron və Uzziel; Qohat yüz otuz üç il ömür sürdü.
19 Merarinin oğulları: Maxli və Muşi; nəsillərinə görə Levinin ailəsi bunlardan
ibarətdir. 20 Amram bibisi Yokevedi arvad olaraq aldı; arvadı ona Harunu
və Musanı doğdu. Amram yüz otuz yeddi il ömür sürdü. 21 İsharın oğulları:
Qorah, Nefeq və Zikri. 22 Uzzielin oğulları: Mişael, Elsafan və Sitri. 23 Harun
Naxşonun bacısı Amminadavın qızı Elişevanı arvad aldı; arvadı ona Nadavı,
Avihunu, Eleazarı və İtamarı doğdu. 24 Qorahın oğulları: Assir, Elqana və
Aviasaf; Qorahın ailəsi bunlardan ibarətdir. 25 Harunun oğlu Eleazar Putielin
qızlarından birini arvad aldı; arvadı ona Pinxası doğdu. Ailələrinə görə
Levililərin nəsil başçıları bunlardır.
26 Adları çəkilən Harun və Musa o adamlardır ki, Rəbb onlara «İsrail
övladlarını dəstələrlə Misir torpağından çıxarın» demişdi. 27 Onlar həmin Musa
və Harun idi ki, İsrail övladlarını Misir torpağından çıxarmaq üçün Misir padşahı
fironla danışmışdılar.

Allahın Musaya və Haruna buyurduğu əmrlər

28 Misir torpağında Rəbbin Musa ilə danışdığı gün 29 Rəbb Musaya dedi:
«Mən Rəbbəm! Sənə dediyim bütün sözləri Misir padşahı firona söylə».
30 Musa Rəbbin önündə dedi: «Mən yaxşı danışa bilmirəm, firon mənə necə
qulaq asacaq?»

7

1 Rəbb Musaya dedi: «Səni firon üçün Allah kimi qoydum, qardaşın
Harun isə sənin peyğəmbərin olacaq. 2 Mənim sənə verdiyim əmri qardaşın
Haruna söylə. Qoy o da firona söyləsin ki, İsrail övladlarını ölkəsindən bu-
raxsın! 3 * Lakin Mən fironun ürəyini inadkar edəcəyəm ki, Misir torpağında
göstərəcəyim çoxlu əlamətlər və möcüzələrə baxmayaraq, 4 firon sizə qulaq
asmasın. Onda Mən əlimi Misir torpağına uzadıb böyük cəzalar göndərərək
ordularımı – xalqım İsrail övladlarını onların arasından dəstələrlə çıxaracağam.

* **6:16** Say. 3:17-20; 26:57-58; 1Saln. 6:16-19 * **7:3** Həv. 7:36

5 Əlimi Misir torpağına uzadaraq İsrail övladlarını onların arasından çıxardığım
vaxt Misirlilər biləcəklər ki, Rəbb Mənəm!»
6 Rəbb Musa və Haruna necə əmr etmişdisə, onlar da elə etdilər. 7 Fironla
danışdıqları vaxt Musanın səksən, Harunun isə səksən üç yaşı var idi.

Harunun əsası

8 Rəbb Musaya və Haruna dedi: 9 «Firon sizə "məni inandırmaq üçün bir
möcüzə göstərin" deyəndə Musa Haruna desin: "Öz əsanı götürüb fironun
önündə yerə at ki, ilana dönsün"».
10 Musa və Harun fironun yanına gəlib Rəbb necə əmr etmişdisə, elə də
etdilər. Harun öz əsasını fironun və onun əyanlarının qarşısında yerə atdı
və əsa ilana döndü. 11 * Firon isə müdrik adamları və cadugərləri çağırdı.
Misir sehrbazları da öz sehrləri ilə belə etdilər. 12 Hər biri öz əsasını yerə atıb
ilana döndərdi, ancaq Harunun əsası onların əsalarını uddu. 13 Lakin Rəbbin
söylədiyi kimi fironun ürəyi inadkar oldu və onlara qulaq asmadı.

Birinci cəza: suyun qana dönməsi

14 Rəbb Musaya dedi: «Fironun inadkar ürəyi var, xalqı buraxmaqdan
boyun qaçırır. 15 Sən sabah səhər firon suya tərəf gedəndə qarşısına çıx. İlana
dönən əsanı əlinə götürüb, onu Nil çayının sahilində gözlə. 16 Sonra firona
de: "İbranilərin Allahı Rəbb məni yanına göndərdi ki, sənə deyim: ‹Xalqımı
burax ki, səhrada Mənə ibadət etsin!› Ancaq sən indiyə qədər qulaq asmadın,
17 * buna görə də Rəbb belə deyir: ‹Bundan biləcəksən ki, Rəbb Mənəm. Bax
mən əlimdəki əsanı Nil çayının suyuna vuracağam, onda su qana dönəcək.
18 Çayda olan balıqlar öləcək və çay iylənəcək, Misirlilər çaydan su içməyə
iyrənəcəklər›"».
19 Rəbb Musaya dedi: «Haruna belə söylə: "Əsanı götür və əlini bütün Misir
çayları, arxları, gölləri, hovuzları üzərinə uzat". Onlar qana dönsün, bundan
başqa bütün Misir torpağında həm taxta, həm də daş qablarda qan olacaq».
20 Rəbb Musa və Haruna necə əmr etmişdisə, onlar da elə etdilər: fironun
və onun əyanlarının qarşısında Harun əsasını qaldırdı və çaydakı suya vurdu.
Nil çayındakı bütün su qana döndü; 21 çaydakı balıqlar öldü və çay iyləndi.
Misirlilər buradan su içə bilmədilər. Misir torpağı qan içində idi. 22 Amma
Misir sehrbazları da öz sehrləri ilə belə etdilər. Rəbbin söylədiyi kimi fironun
ürəyi inadkar oldu və onlara qulaq asmadı. 23 Firon qayıdıb öz sarayına gəldi;
bu işi də ürəyinə salmadı. 24 Bütün Misirlilər Nil çayı sahilində yer qazmağa
başladılar ki, içməli su tapsınlar. Çünki çayın suyundan içə bilmirdilər. 25 Rəbb
çaya bəla göndərəndən sonra yeddi gün keçdi.

8

İkinci cəza: qurbağalar

1 Rəbb Musaya dedi: «Fironun yanına gedib ona söylə: "Rəbb belə deyir:
xalqımı burax ki, Mənə ibadət etsin! 2 Əgər sən xalqımı buraxmaq istəməsən,
mən sənin bütün torpağını qurbağalarla doldurub bəlaya salacağam. 3 Çay
qurbağalarla qaynaşacaq və oradan çıxıb sənin sarayında, yataq otağında,
yatağının üstündə gəzəcəklər, əyanlarının, xalqının evlərinə, təndirlərinə və
xəmir tabaqlarına girəcəklər. 4 Sənin, xalqının və bütün əyanlarının üstünə
qurbağalar çıxacaq"».

* **7:11** 2Tim. 3:8 * **7:17** Zəb. 78:44; Vəhy 11:6; 16:4

5 Rəbb Musaya dedi: «Haruna belə söylə: əsanı götür və əlini çayların, arxların
və göllərin üzərinə uzat. Qoy Misir torpağı qurbağalarla dolsun». 6 Harun əlini
Misir suları üzərinə uzatdı və oradan qurbağalar çıxıb Misir torpağını bürüdü.
7 Sehrbazlar da öz sehrləri ilə belə etdilər və Misir torpağına qurbağalar
yetirdilər.
8 Firon Musanı və Harunu çağırıb dedi: «Rəbbə yalvarın ki, məndən və
xalqımdan qurbağaları rədd etsin, onda Rəbbə qurban gətirmək üçün xalqı
buraxaram». 9 Musa firona dedi: «Söylə, nə vaxt sənin, əyanların və xalqın
üçün dua edim ki, qurbağalar səndən və evlərindən yox olsun və yalnız çayda
qalsınlar?» 10 Firon dedi: «Sabah». Musa dedi: «Sən dediyin kimi olacaq.
Bundan biləcəksən ki, Allahımız Rəbbə bənzəri yoxdur! 11 Qurbağalar səndən,
evlərindən, əyanlarından və xalqından rədd olacaq, yalnız çayda qalacaqlar».
12 Musa və Harun fironun yanından çıxdılar.
Musa Rəbbin fironun üzərinə göndərdiyi qurbağalara görə Ona yalvardı.
13 Rəbb də Musanın sözünə əməl etdi. Evlərdə, həyətlərdə, tarlalarda olan
qurbağalar öldü. 14 Onları qalaq-qalaq yığdılar və torpaq iylənməyə başladı.
15 Ancaq firon vəziyyətin yüngülləşdiyini görəndə Rəbbin söylədiyi kimi
ürəyində inad etdi və onlara qulaq asmadı.

Üçüncü cəza: mığmığalar

16 Rəbb Musaya dedi: «Haruna belə söylə: "Əsanı uzadıb yerin tozuna vur ki,
o bütün Misir ölkəsində mığmığalara dönsün"». 17 Onlar belə də etdilər. Harun
əlindəki əsanı uzadıb yerin tozuna vurdu və insanların da, heyvanların da
üstünə mığmığalar qondu. Bütün Misir torpağında yerin tozu mığmığaya
döndü. 18 Sehrbazlar da öz sehrləri ilə mığmığalar gətirmək istədilər, ancaq
bunu bacarmadılar. İnsanların da, heyvanların da üstünə mığmığalar qondu.
19 * Sehrbazlar firona dedilər: «Bunda Allahın əli var». Ancaq Rəbbin söylədiyi
kimi fironun ürəyi inadkar oldu və o qulaq asmadı.

Dördüncü cəza: mozalanlar

20 Rəbb Musaya dedi: «Səhər tezdən qalx. Firon suya tərəf gedəndə onun
qarşısına gedib belə söylə: "Rəbb belə deyir: xalqımı burax ki, Mənə ibadət
etsin! 21 Əgər sən onları azad etmək istəməsən, sənin, əyanlarının, xalqının
üzərinə və evlərinin içinə mozalan yığınları göndərəcəyəm. Misirlilərin evləri,
yaşadıqları torpaq mozalanlarla dolacaq. 22 Ancaq o gün xalqımın yaşadığı
Qoşen torpağını ayıracağam ki, orada mozalanlar olmasın. Bundan biləcəksən
ki, bu ölkədə Rəbb Mənəm. 23 Sənin xalqınla Öz xalqım arasında fərq qoya-
cağam. Bu əlamət sabah olacaq"». 24 Rəbb belə də etdi. Fironun sarayını,
əyanlarının evlərini, bütün Misir torpağını ağır mozalan yığını basdı. Moza-
lanların əlindən ölkə viran oldu.
25 Firon Musanı və Harunu çağırıb dedi: «Gedin, bu ölkədə öz Allahınıza qur-
ban gətirin». 26 Ancaq Musa dedi: «Belə etmək olmaz, çünki bizim Allahımız
Rəbbə qurban kəsməyimiz Misirlilərdə ikrah hissi oyadacaq. Misirlilərin
qabağında ikrah oyadan qurbanlar kəssək, onlar bizi daşqalaq etməzlərmi?
27 Biz istəyirik ki, səhrada üç gün yol gedək və Allahımız Rəbbin bizə əmr etdiyi
kimi qurban gətirək». 28 Firon dedi: «Mən sizi buraxıram ki, səhrada Allahınız
Rəbbə qurban gətirəsiniz, ancaq çox uzağa getməyin. Mənim üçün də yal-
varın». 29 Musa dedi: «Mən sənin yanından gedirəm. Rəbbə dua edəcəyəm
ki, sabah fironu, əyanlarını və xalqını mozalanlardan qurtarsın. Ancaq qoy
firon xalqı Rəbbə qurban gətirməyə buraxmamaqla yenə də bizi aldatmasın».

* **8:19** Luka 11:20

30 Musa fironun yanından gedib Rəbbə yalvardı. 31 Rəbb Musanın sözünə
əməl etdi. Fironu, əyanlarını və xalqını mozalanlardan qurtardı. Daha
mozalan qalmadı. 32 Ancaq bu dəfə də firon ürəyində inadkarlıq etdi və xalqı
buraxmadı.

9

Beşinci cəza: qırğın

1 Rəbb Musaya dedi: «Fironun yanına gedib ona söylə: "İbranilərin Allahı
Rəbb belə deyir: xalqımı burax ki, Mənə ibadət etsin! 2 Əgər sən onları
buraxmaqdan boyun qaçırıb saxlamağı davam etsən, 3 budur, Rəbb tarlanda
olan heyvanların – at, eşşək, dəvə, mal-qara və qoyun-keçinin üzərinə əlini
qaldıracaq; çox ağır qırğın olacaq. 4 Ancaq Rəbb İsrail övladlarının heyvanları
ilə Misirlilərin heyvanları arasında fərq qoyacaq. İsrail övladlarına məxsus
olan heyvanlardan heç biri ölməyəcək"».
5 Rəbb vaxt təyin edib dedi: «Rəbb bunu ölkədə sabah edəcək».
6 Məhz bunu da Rəbb səhəri gün etdi. Misirlilərin bütün heyvanları öldü.
Ancaq İsrail övladlarının heyvanlarından heç biri ölmədi. 7 Firon vəziyyəti
soruşdu və İsrail övladlarının heyvanlarından heç birinin ölmədiyi barədə xəbər
aldı. Ancaq fironun ürəyi inadkar oldu və o, xalqı buraxmadı.

Altıncı cəza: irinli çibanlar

8 Rəbb Musaya və Haruna dedi: «Kürədən əlinizə ovuc-ovuc qurum
götürün. Qoy Musa onu fironun gözü önündə göyə səpsin. 9 Bütün Misir
torpağında toz qalxacaq, insanların və heyvanların bədənində irinli çibanlar
əmələ gətirəcək».
10 * Onlar kürə qurumunu götürüb fironun hüzurunda dayandılar. Musa
onu göyə qədər səpdi, insanların və heyvanların bədəninə irinli çibanlar çıxdı.
11 Sehrbazlar da bu cəzaya görə Musanın qabağında dayana bilmədilər, çünki
sehrbazların və bütün Misirlilərin bədənlərinə çibanlar çıxmışdı. 12 Rəbbin
Musaya söylədiyi kimi oldu: Rəbb fironun ürəyini inadkar etdi və firon
onlara qulaq asmadı.

Yeddinci cəza: dolu

13 Rəbb Musaya dedi: «Sabah səhər tezdən qalx və fironun qarşısına gedib
ona belə söylə: "İbranilərin Allahı Rəbb belə deyir: xalqımı burax ki, Mənə
ibadət etsin! 14 Çünki Mən bu dəfə sənin ürəyinə, əyanlarının və xalqının
da üzərinə bütün bəlalarımı göndərəcəyəm. Bundan biləcəksən ki, bütün
dünyada Mənə bənzər yoxdur. 15 Əgər indi əlimi uzadıb səni və xalqını qırğınla
cəzalandırmış olsaydım, yer üzündən silinib atılardın. 16 * Amma ona görə səni
qoruyub saxladım ki, Öz gücümü sənə göstərim və adım bütün dünyaya elan
edilsin. 17 Sən hələ də Mənim xalqıma qarşı durmusan və onu buraxmırsan.
18 Budur, Mən sabah bu vaxt çox güclü bir dolu göndərəcəyəm: elə bir dolu ki
Misir qurulandan indiyə qədər orada olmayıb. 19 İndi heyvanlarını və çöldə
olan hər şeyini apar, çünki tarlada qalan bütün insanlar və heyvanlar evə
gətirilməsə, onların üzərinə dolu yağacaq və öləcəklər"».
20 Fironun əyanlarından bəzisi Rəbbin sözündən qorxub öz qul və heyvan-
larını tələsik evlərinə gətirdi. 21 Rəbbin sözünə etinasızlıq edənlər isə öz qul və
heyvanlarını tarlada qoydular.

---

* **9:10** Vəhy 16:2 * **9:16** Rom. 9:17

22 Rəbb Musaya dedi: «Əlini göyə uzat. Qoy bütün Misir torpağına və
orada olan insanların, heyvanların və bütün tarla bitkilərinin üzərinə dolu
yağsın». 23 Musa əsasını göyə qaldırdı. Rəbb ildırımla dolu göndərdi və yerə od
düşdü; Rəbb Misir torpağı üzərinə dolu yağdırdı. 24 * Beləliklə, çox güclü bir
dolu yağdı. Dolu içində od alışırdı; Misir milləti mövcud olduğu vaxtdan bəri
burada belə dolu olmamışdı. 25 Dolu bütün Misir torpağında insandan tutmuş
heyvana və tarla bitkilərinə qədər hər şeyi məhv etdi. Çöldə bitən bütün otlar
və ağaclar tələf oldu. 26 Ancaq İsrail övladlarının yaşadığı Qoşen torpağına dolu
yağmadı.
27 Firon Musanı və Harunu çağırtdırıb onlara dedi: «Bu dəfə günah etdim.
Rəbb ədalətlidir, mən və xalqım isə haqsızıq. 28 Kifayətdir! Rəbbə yalvarın
ki, bu dəhşətli ildırım və dolu dayansın. Sizi azad edərəm, daha burada qal-
mayın». 29 Musa ona dedi: «Şəhərdən çıxanda əlimi Rəbbə tərəf qaldıracağam,
ildırım dayanacaq və daha dolu yağmayacaq. Bundan biləcəksən ki, dünya
Rəbbə məxsusdur. 30 Ancaq mən bilirəm ki, sən və əyanların yenə də Rəbb
Allahdan qorxmursunuz».
31 Bu vaxt kətan və arpa məhsulu məhv oldu, çünki arpa dən gətirmiş, kətan
isə qozalanmışdı. 32 Ancaq buğda və pərinc məhsulu məhv olmadı, çünki
onlar gec yetişir.
33 Musa fironun yanından ayrılıb şəhərdən çıxdı və əlini Rəbbə tərəf qaldırdı;
ildırım və dolu dayandı və yerə yağış yağmadı. 34 Firon yağışın, dolunun və
ildırımın dayandığını görüb yenə də günah etməyə başladı, özü və əyanları
ürəklərini inadkar etdilər. 35 Rəbbin Musa vasitəsilə söylədiyi kimi fironun
ürəyi inadkarlaşdı və o, İsrail övladlarını buraxmadı.

10

Səkkizinci cəza: çəyirtkə

1 Rəbb Musaya dedi: «Fironun yanına get. Mən fironun və əyanlarının
ürəyini ona görə inadkar etmişəm ki, onların arasında Öz əlamətlərimi
göstərim. 2 Sən isə Misirdə nə cür işlər etdiyimi və onlara göstərdiyim
əlamətləri oğluna və nəvənə nəql edərsən. Onda biləcəksiniz ki, Rəbb Mənəm».
3 Musa və Harun yenə fironun yanına gəlib ona söylədilər: «İbranilərin Al-
lahı Rəbb belə deyir: "Nə vaxta qədər qarşımda özünü aşağı tutmaqdan imtina
edəcəksən? Xalqımı burax ki, Mənə ibadət etsin! 4 Əgər sən Mənim xalqımı
azad etməsən, Mən sabah ölkənə çəyirtkələr göndərəcəyəm. 5 Çəyirtkələr yer
üzünü elə örtəcək ki, torpağı görmək olmayacaq. Dolu yağandan sonra sizə
qalan şeyləri də onlar yeyəcəklər; tarladakı ağaclarınızın verdiyi zoğları da
yeyəcəklər. 6 Onlar sənin, əyanlarının və bütün Misirlilərin evlərini dolduraca-
caqlar. Belə şeyi nə ataların, nə də babaların bu torpaqda məskən saldıqları
gündən indiyə qədər görməmişdilər"». Musa dönüb fironun yanından çıxdı.
7 Fironun əyanları ona dedilər: «Nə vaxta qədər bu adam bizə tələ quracaq?
Bu adamları burax, qoy onlar özlərinin Allahı Rəbbə ibadət etsinlər. Məgər
sən hələ bilmirsən ki, Misir məhv olur?»
8 Musanı və Harunu yenə fironun yanına çağırdılar. Firon onlara dedi:
«Gedin, Allahınız Rəbbə ibadət edin. Ancaq deyin görək kimlər gedəcək?»
9 Musa dedi: «Uşaq, qoca, oğul, qızlarımız, qoyun-keçi və mal-qaramızla birgə
gedəcəyik, çünki Rəbbə bayram etməliyik». 10 Firon onlara dedi: «Əgər mən
sizi arvad-uşağınızla birgə buraxsam, qoy Rəbb sizə kömək olsun! Yəqin sizin

* **9:24** Vəhy 8:7; 16:21

pis niyyətiniz var. 11 Belə olmaz! Siz kişilər gedin və Rəbbə ibadət edin. Məgər
bunu istəmirsiniz?» Sonra firon onları öz hüzurundan qovdu.
12 Onda Rəbb Musaya dedi: «əlini Misir torpağının üzərinə uzat. Qoy Misir
torpağına çəyirtkələr hücum etsin və bütün ölkənin bitkilərini, dolu yağandan
sonra qalan hər şeyi yesinlər». 13 Musa əsasını Misir torpağının üzərinə uzatdı.
Rəbb ölkəyə bütün o günü və gecəni davam edən şərq küləyi göndərdi. Səhər
açılanda şərq küləyi özü ilə çəyirtkələr gətirdi. 14 * Çəyirtkələr Misir ölkəsinə
hücum edərək bütün Misir torpağına yayıldılar. Onlar o qədər çox idi ki,
bu qədəri heç vaxt olmayıb və bundan sonra da olmayacaq. 15 Çəyirtkələr
bütün yer üzünü elə bürüdü ki, torpaq görünmürdü. Onlar ölkənin bütün
bitkilərini və dolu yağandan sonra qalan bütün meyvələrini yedilər; bütün
Misir torpağında nə ağaclarda, nə də çöllüklərdə heç bir yaşıllıq qalmadı.
16 Firon tələsik Musanı və Harunu çağırıb onlara dedi: «Allahınız Rəbbə və
sizə qarşı günah etdim, 17 xahiş edirəm, təkcə bu dəfə günahımı bağışlayın
və Allahınız Rəbbə yalvarın ki, bu ölümcül bəla məni tərk etsin». 18 Musa
fironun yanından çıxıb Rəbbə yalvardı. 19 Rəbb küləyi döndərib çox güclü
qərb küləyi göndərdi və külək çəyirtkələri aparıb Qırmızı dənizə atdı və bütün
Misir ölkəsində bir çəyirtkə belə, qalmadı. 20 Ancaq Rəbb fironun ürəyini
inadkarlaşdırdı və o, İsrail övladlarını buraxmadı.

Doqquzuncu cəza: zülmət

21 * Sonra Rəbb Musaya dedi: «əlini göyə tərəf uzat ki, Misir torpağında
zülmət, qatı qaranlıq olsun». 22 Musa əlini göyə tərəf uzatdı və Misir tor-
pağında üç gün qatı zülmət oldu. 23 Üç gün heç kəs bir-birini görmədi və heç kəs
yerindən tərpənə bilmədi. Bütün İsrail övladlarının yaşadıqları yerlər isə işıqlıq
idi.
24 Firon Musanı çağırıb dedi: «Gedin, Rəbbə ibadət edin. Qoy uşaqlarınız da
sizinlə getsin, ancaq qoyun-keçiniz və mal-qaranız burada qalsın». 25 Musa
isə dedi: «Sən bizə ünsiyyət qurbanları və yandırma qurbanları da verməlisən
ki, Allahımız Rəbbə qurban gətirək. 26 Heyvanlarımız da bizimlə getməlidir:
bir dırnaqlı da qalmamalıdır, çünki Allahımız Rəbbə qurban gətirmək üçün
onları götürməliyik. Ancaq biz oraya gedib çatmamış Rəbbə nəyi qurban
gətirəcəyimizi bilmirik». 27 Rəbb fironun ürəyini inadkar etdi və o, İsrail
övladlarını buraxmaq istəmədi.

Musa fironun yanından çıxır

28 Sonra firon Musaya dedi: «Rədd ol, özünü gözlə və bir də mənim gözümə
görünmə. Yenə də gözümə görünsən, öləcəksən». 29 Musa dedi: «Düz deyirsən,
bir daha gözünə görünmərəm».

11

1 Sonra Rəbb Musaya dedi: «Fironun və Misirlilərin üzərinə daha bir cəza
göndərəcəyəm. Bundan sonra o sizi buradan buraxacaq. Hətta nəinki bu-
raxacaq, buradan tamam qovacaq. 2 Xalqa çatdır ki, hər kişi öz qonşusundan
və hər qadın öz rəfiqəsindən qızıl-gümüş əşyalar istəsin». 3 Rəbb Öz xalqına
Misirlilərin gözündə lütf qazandırdı. Musa özü də Misir ölkəsində fironun
əyanlarının və xalqın gözündə çox böyük adam idi.
4 Musa dedi: «Rəbb belə deyir: “Gecə yarısı Mən Misirin ortasından
keçəcəyəm; 5 Misir torpağında taxtda oturan fironun oğlundan tutmuş

* **10:14** Yoel 2:2; Vəhy 9:2-3 * **10:21** Zəb. 105:28; Vəhy 16:10

dəyirman arxasında olan kəniz oğluna qədər hamının ilk oğlu öləcək. Hətta bütün heyvanların da ilk balaları öləcək. 6 Bütün Misir torpağında elə böyük fəryad qopacaq ki, indiyədək belə olmamışdır və bundan sonra da olmayacaq. 7 Lakin bütün İsrailliləri arasında nə insanların, nə də heyvanların üstünə heç it də hürməyəcək. Bundan biləcəksiniz ki, Rəbb İsrail övladları ilə Misirlilər arasında fərq qoymuşdur". 8 Sonra bütün bu qulların yanıma gələcək və mənə təzim edib deyəcəklər: "Sən və ardınca gələn bütün xalq buradan çıxın!" Bundan sonra mən çıxacağam». Sonra Musa qızğın qəzəblə fironun yanından çıxdı.

9 Rəbb Musaya demişdi: «Misir torpağında möcüzələrim çoxalsın deyə firon sizə qulaq asmayacaq». 10 Musa və Harun bütün bu möcüzələri fironun hüzurunda göstərdilər. Ancaq Rəbb fironun ürəyini inadkarlaşdırdı və o, İsrail övladlarını öz torpağından buraxmırdı.

12

Pasxa bayramı üçün təlimat

1 * Misir torpağında Rəbb Musaya və Haruna dedi: 2 «Bu ay sizin üçün ilin ilk ayı olacaq. 3 Bütün İsrail icmasına söyləyin: qoy bu ayın onuncu günündə hər kəs öz ailəsi üçün bir quzu, hər ev üçün bir quzu götürsün. 4 Əgər bir adamın ailəsi bir quzu üçün sayca azdırsa, qoy o adam evinə yaxın qonşusu ilə birgə bir quzu götürüb insanların sayına, hər kəsin yeyəcəyinə görə bölsün. 5 Özünüzə birillik qüsursuz erkək heyvan götürün: ya qoyunlardan bir toğlu yaxud keçilərdən bir çəpiş olsun. 6 Onu ayın on dördüncü gününə qədər saxlayın. Qoy axşamçağı bütün İsrail icmasının camaatı onu kəssin. 7 Qurbanın qanından götürüb onu yeyəcəkləri evin qapısının hər iki yan taxtasına və üst dirəyinə sürtsünlər. 8 Qoy həmin gecə onun ətini yesinlər; əti odda bişirib mayasız çörək və acı göyərti ilə yesinlər. 9 Onu çiy yaxud suda qaynadılmış halda yox, başı, ayaqları və içalatı ilə birgə odda bişirilmiş halda yeyin. 10 Ondan səhərə qədər bir şey saxlamayın və səhər qalanını yandırın. 11 Onu belə yeyin: beliniz qurşanmış, çarıqlarınız ayağınızda və dəyənəyiniz əlinizdə olsun, onu tələsik yeyin. Bu, Rəbbin Pasxasıdır.

12 Mən isə o gecə Misir torpağından keçəcəyəm. Misir torpağında olan həm insanların bütün ilk oğullarını, həm də heyvanların bütün ilk balalarını öldürəcəyəm. Bütün Misir allahlarına da cəza verəcəyəm. Rəbb Mənəm. 13 Sizin olduğunuz evlər üzərindəki qan sizin üçün əlamət olacaq. Qanı görəndə yan keçəcəyəm və Misir ölkəsini cəzalandırdığım zaman sizə məhvedici bəla gəlməyəcək. 14 Bu gün sizin üçün xatirə günü olacaq və onu Rəbb üçün bayram edəcəksiniz. Nəsildən-nəslə əbədi qayda olaraq onu bayram edin.

Mayasız Çörək bayramı

15 Yeddi gün mayasız çörək yeyin. Hətta birinci gün evlərinizdən mayanı yığışdırın. Çünki birinci gündən yeddinci günə qədər mayalı çörək yeyən hər kəsin ayağı İsrail övladlarının arasından kəsilməlidir. 16 Sizin üçün birinci və yeddinci günlərdə müqəddəs toplantı olsun. Bu günlər hər kəs özünə yemək hazırlamaqdan başqa heç bir iş görməsin. 17 Bu Mayasız Çörək bayramına ona görə riayət edin ki, məhz həmin gün sizi dəstələrlə Misir torpağından çıxartdım. Qoy nəsildən-nəslə bu sizin üçün əbədi qayda olsun və bu günə riayət edin.

* **12:1** Lev. 23:5; Say. 9:1-5; 28:16; Qanun. 16:1-2

18 Birinci ayın on dördüncü gününün axşamından ayın iyirmi birinci gününün
axşamına qədər mayasız çörək yeyin. 19 Yeddi gün evinizdə maya olmasın,
çünki mayalı bir şey yeyən hər kəs istər ölkədə qərib, istərsə də yerli olsun,
ayağı İsrail icmasının arasından kəsilməlidir. 20 Heç bir mayalı şey yeməyin,
yaşadığınız hər bir yerdə mayasız çörək yeyin».

İlk Pasxa bayramı

21 Musa İsrailin bütün ağsaqqallarını çağırıb dedi: «Ailələrinizə görə özünüz
üçün toğlu ya çəpiş seçib götürün və Pasxa qurbanını kəsin.
22 Bir çəngə züfa otu götürüb ləyəndə olan qana batırın və oradakı qandan
qapının üst dirəyinə və yan taxtalarına sürtün. Səhərə qədər heç kəs evinin
qapısından çıxmasın. 23 * Rəbb Misirliləri bəlaya salmaq üçün gələndə qapının
üst dirəyinin və hər iki yan taxtasının üzərində qan görüb o qapıdan yan
keçəcək. Məhvedicini evinizə girməyə qoymayacaq. 24 Buna özünüz və
övladlarınız üçün əbədi qayda kimi həmişə riayət edin. 25 Rəbbin söylədiyi kimi
sizə verdiyi torpağa çatanda bu ibadətə riayət edərsiniz. 26 Övladlarınız sizdən
“Bu ibadətin mənası sizin üçün nədir?” deyə soruşduqları zaman 27 onlara
söyləyin: “Bu, Misirliləri bəlaya saldığı zaman Misirdə İsrail övladlarının evləri
yanından keçib xilas edən Rəbb üçün Pasxa* qurbanıdır”». Xalq əyilib səcdə
etdi. 28 Rəbb Musaya və Haruna necə əmr etmişdisə, İsrail övladları gedib elə
də etdilər.

Onuncu cəza: ilk övladların ölümü

29 * Gecəyarısı Rəbb Misir torpağında olan bütün ilk oğulları öldürdü; taxtda
oturan fironun ilk oğlundan tutmuş zindanda olan əsirin ilk oğluna qədər hər
ilk oğul, heyvanların hər ilk balası da öldü. 30 O gecə firon, onun əyanları
və bütün Misirlilər qalxdılar. Misirdən böyük bir fəryad qopdu, çünki elə bir
ev yox idi ki, orada ölən olmasın. 31 Firon gecə Musanı və Harunu çağırıb
dedi: «Çıxın gedin! Həm özünüz, həm də bütün İsraillilər xalqımın arasından
çıxın gedin, istədiyiniz kimi Rəbbə ibadət edin. 32 Necə ki deyirdiniz, qoyun-
keçinizi və mal-qaranızı da götürüb gedin, mənə də xeyir-dua verin».
33 Misirlilər xalqı ölkədən tələsik qovdular. Onlar deyirdilər: «Yoxsa
hamımız öləcəyik». 34 Xalq maya qata bilmədiyi xəmiri götürdü, paltarlarına
bürünmüş xəmir tabaqlarını çiyinlərində apardı. 35 * İsrail övladları Musanın
sözünə əməl etdilər. Misirlilərdən qızıl-gümüş əşyalar və paltar istədilər. 36 Rəbb
xalqa Misirlilərin gözündə lütf qazandırdı və onlara istədiklərini verdilər.
Beləcə onlar Misirliləri soydular.

İsrail övladlarının Misirdən çıxışı

37 İsrail övladları Ramsesdən Sukkota yola düşdülər. Arvad-uşaqdan əlavə,
altı yüz minə qədər piyada gedən kişi var idi. 38 Qarışıq bir izdiham,
çoxlu qoyun-keçi, mal-qara sürüləri də onlarla birgə yollandı. 39 Misirdən
çıxardıqları maya qatılmayan xəmirdən mayasız kökələr bişirdilər. Çünki
Misirdən qovulmuşdular və orada qalıb özlərinə yol üçün azuqə hazırlaya
bilməmişdilər.
40 * İsrail övladlarının Misirdə yaşadığı müddət dörd yüz otuz il olmuşdu.
41 Məhz bu dörd yüz otuz il tamam olan gün Rəbbin bütün dəstələri Misir

* **12:23** İbr. 11:28 * **12:27** Pasxa – ibrani mətnində pesah sözü olub, yanından keçmək deməkdir.
* **12:29** Çıx. 4:22-31 * **12:35** Çıx. 3:21-22 * **12:40** Yar. 15:13; Qal. 3:17

torpağından çıxdı. 42 Rəbb o gecə onları Misirdən qurtarmaq üçün ayıq saxladı. İsrail xalqı bütün nəsillər boyu o gecə Misirlilərin əlindən qurtarmağın xatirəsi kimi Rəbb üçün ayıq qalmalı idilər.

Pasxa yeməyinin qaydaları

43 Rəbb Musaya və Haruna dedi: «Pasxa bayramının qaydaları belədir: heç bir qərib ondan yeməsin; 44 ancaq hər kəsin pulla satın alınmış qulu sünnət olunduqdan sonra onu yeyə bilər. 45 Qonaq və muzdlu işçi ondan yeməməlidir. 46 * Qoy bu yemək bir evdə yeyilsin, əti evdən bayıra çıxarılmasın və onun bir sümüyü də qırılmasın. 47 Bütün İsrail icması bu yeməyi yesin. 48 Sənin yanında qonaq olan qərib Rəbbin Pasxa bayramını keçirmək istəsə, ailəsində olan bütün kişilərlə birgə sünnət olunsun. Yalnız bu zaman onu keçirə bilər və o da sizin həmtayfanız kimi sayılar. Sünnət olunmayan heç bir kişi ondan yeməsin. 49 Yerli üçün də, yanınızda yaşayan yadelli üçün də qanun eynidir».

50 İsrail övladları Rəbbin Musaya və Haruna əmr etdiyi kimi də etdilər. 51 Rəbb o gün İsrail övladlarını Misir torpağından dəstələrlə çıxartdı.

13

Çıxış xatirəsi

1 * Rəbb Musaya dedi: 2 «İsrail övladları arasında hər bətndən ilk doğulan bütün oğlanları və bütün heyvanların balalarını Mənim üçün təqdis et; onlar Mənimdir».

3 Musa xalqa dedi: «Misirdən, köləlik diyarından çıxdığınız bu günü xatırlayın. Çünki Rəbb sizi qüdrətli əli ilə oradan çıxartdı və buna görə də mayalı çörək yeməyin. 4 Çıxdığınız bu gün Aviv ayındadır. 5 Rəbb ataларınıza and etmişdi ki, Kənanlıların, Xetlilərin, Emorluların, Xivlilərin, Yevusluların ölkəsini sizə verəcək. Sizi süd və bal axan torpağa gətirəcəyi vaxt bu ibadəti həmin ayda icra edin. 6 Yeddi gün mayasız çörək yeyin, yeddinci gün Rəbbə bayram olsun. 7 O yeddi gün ərzində yalnız mayasız çörək yeyilməlidir. Aranızda bütün ölkədə nə mayalı çörək, nə də maya görünməsin. 8 O günü övladlarınıza bildirib deyin: "Misirdən çıxdığım vaxt Rəbb mənim üçün nələr etdiyinə görə belə edirəm". 9 Qoy bu əlinizdə nişanə və gözlərinizin önündə xatirə olsun ki, Rəbbin qanunu dilinizdən düşməsin. Çünki Rəbb sizi qüdrətli əli ilə Misirdən çıxartdı. 10 İldən-ilə təyin olunan vaxt bu qanuna riayət edin.

11 Rəbb sizə və ataларınıza and içdiyi kimi Kənanlıların ölkəsinə gətirib, oranı sizə verən vaxtdan bəri 12 * ana bətnindən hər ilk doğulan oğlanlarınızı Rəbbə təqdim etməlisiniz: ilk doğulan bütün heyvan balaları da Rəbbin olsun. 13 Hər ilk doğulan eşşək balası əvəzinə bir qoyun-keçi balası verin. Əgər əvəzini verməsəniz, boynunu sındırın. Övladlarınızın arasında hər ilk oğulun əvəzini ödəyin. 14 Gələcəkdə övladlarınız sizdən "Bu nədir?" soruşanda deyin: "Rəbb bizi Misirdən, köləlik diyarından qüdrətli əli ilə çıxartdı. 15 Firon bizi buraxmamağa inadkarlıq edəndə Rəbb Misir torpağında olan həm insanların bütün ilk oğlanlarını, həm də heyvanların bütün ilk balalarını öldürdü. Buna görə mən bütün ilk doğulan heyvan balalarını Rəbbə qurban verirəm, bütün ilk oğullarımın isə əvəzini ödəyirəm". 16 Qoy bu əlinizdə nişanə və gözünüz önündə xatirə olsun, çünki Rəbb bizi qüdrətli əli ilə Misirdən çıxartdı».

* **12:46** Say. 9:12; Zəb. 34:20; Yəh. 19:36 * **13:1** Say. 3:13; Luka 2:23 * **13:12** Luka 2:23

Allah İsrail övladlarına yol göstərir

17 Firon xalqı buraxdığı zaman Allah onları Filiştlilərin ölkəsindən yol qısa
olduğuna baxmayaraq, o yolla gətirmədi. Çünki O dedi: «Yoxsa xalq müharibə
görəndə bəlkə peşman olub Misirə qayıdar». 18 Allah xalqı Qırmızı dənizə tərəf
səhra yolu ilə dolayı apardı.

İsrail övladları Misir torpağından silahlanıb çıxdılar. 19 * Musa Yusifin
sümüklərini özü ilə apardı, çünki Yusif İsrail övladlarına «Allah mütləq sizə nəzər
salacaq. Gedən zaman özünüzlə sümüklərimi də buradan çıxarın» deyərək
and içdirmişdi.

20 İsrail övladları Sukkotdan yola düşüb səhranın kənarında olan Etamda
düşərgə saldılar. 21 Rəbb onların qabağı ilə gündüz onlara yol göstərmək üçün
bulud dirəyində, gecə isə onlara işıq vermək üçün od dirəyində gedirdi ki,
gündüz də, gecə də gedə bilsinlər. 22 Gündüzlər bulud dirəyi, gecələr isə od
dirəyi xalqın önündən ayrılmadı.

14

1 Rəbb Musaya dedi: 2 «İsrail övladlarına belə söylə: "Dönüb Pi-Haxirot
qabağında düşərgə salın. Miqdol ilə dənizin arasında, Baal-Sefon qarşısında
dənizin sahilində düşərgəniz olsun". 3 Firon düşünəcək ki, İsrail övladları
torpaqda dolaşır, səhra onların yolunu kəsmişdir. 4 Mən isə fironu inadkar
edəcəyəm ki, o sizi təqib etsin. Sonra firon və onun ordusunu məğlub edib
izzətimi göstərəcəyəm. Bütün Misirlilər biləcəklər ki, Rəbb Mənəm». İsraillilər
belə də elədilər.

Misirlilər İsrail övladlarını təqib edirlər

5 Misir padşahına İsrail xalqının qaçdığını xəbər verəndə firon və
məmurlarının fikri dəyişdi. Onlar dedilər: «Biz nə üçün belə etdik? İsrail
övladları bizim qullarımız idi. Axı niyə onları buraxdıq?» 6 Firon döyüş
arabalarını hazırlayıb adamlarını özü ilə götürdü. 7 O, altı yüz seçmə döyüş
arabasını və Misirin bütün arabalarını götürdü. Hər arabanın öz zabiti var
idi. 8 Rəbb Misir padşahı fironun ürəyini yenə də inadkar etdi və o, İsrail
övladlarını təqib etdi. İsrail övladları isə cürətlə gedirdilər. 9 Misirlilər, fironun
bütün araba atları, süvariləri və ordusu onları təqib edib Pi-Haxirot yanında,
Baal-Sefon qarşısında dənizin sahilində qurduqları düşərgəyə çatdılar.

10 Firon yaxınlaşanda İsrail övladları baxıb gördülər ki, Misirlilər onlara doğru
gəlirlər. Buna görə də İsrail övladları çox qorxdu və Rəbbə fəryad etdilər.
11 Onlar Musaya dedilər: «Məgər Misirdə qəbiristanlıq yoxdur ki, sən bizi
səhrada ölməyə apardın? Bizi Misirdən çıxarıb başımıza nə gətirdin? 12 Misirdə
sənə "Bizdən əl çək, Misirlilərə qulluq edək!" demirdikmi? Səhrada ölməkdən
Misirlilərə qulluq etmək bizim üçün yaxşıdır».

13 Musa isə xalqa belə dedi: «Qorxmayın! Durun, Rəbbin bu gün sizi
necə xilas edəcəyinə baxın. İndi gördüyünüz Misirliləri daha heç vaxt
görməyəcəksiniz. 14 Sakit olun, Rəbb sizin üçün döyüşəcək!»

Qırmızı dənizdən keçid

15 Rəbb Musaya dedi: «Nə üçün Mənə fəryad edirsən? İsrail övladlarına de ki,
yola düşsünlər. 16 Sən isə əsanı qaldırıb, əlini dənizin üzərinə uzat, sularını yar
ki, İsrail övladları dənizin ortasında quru yerdən keçsinlər.

* **13:19** Yar. 50:25; Yeşua 24:32; İbr. 11:22

17 Mən Misirlilərin ürəklərini inadkar edəcəyəm ki, sizi təqib etsinlər. Sonra
fironu, onun bütün ordusunu, döyüş arabalarını və süvarilərini məğlub edib
izzətimi göstərəcəyəm. 18 Fironu, döyüş arabalarını və süvarilərini məğlub edib
izzətimi göstərdiyim zaman Misirlilər biləcəklər ki, Rəbb Mənəm».
19 İsrail düşərgəsinin önündə gedən Allahın mələyi onların arxasına keçdi.
Bulud dirəyi önlərindən arxalarına keçib, 20 Misir ordusunun və İsrail
düşərgəsinin arasında durdu. Bulud bir tərəfə zülmət verdi, o birisinə isə gecə
işığı verdi. Bütün gecə bu xalqlar bir-birinə yaxınlaşmadılar.
21 Musa əlini dəniz üzərinə uzatdı. Rəbb bütün gecə əsən qüvvətli şərq
küləyi ilə dənizin suyunu qovub yerini quruya çevirdi. Sular yarıldı və 22 *
İsrail övladları dənizin ortasında quru yerdən keçdilər. Sular onlar üçün sağ
və sol tərəfdən divar oldu. 23 Misirlilər onları təqib etdilər; fironun atları,
döyüş arabaları və süvariləri İsrail övladlarının ardınca dənizin ortasına girdilər.
24 Dan yeri söküləndə Rəbb od və bulud dirəyindən Misir ordusuna baxıb
onların arasına qarışıqlıq saldı. 25 O, arabaların çarxlarını elə ləngitdi ki,
arabalar güclə hərəkət etdi. Misirlilər dedilər: «Gəlin İsrail övladlarından qaçaq,
çünki Rəbb onların tərəfində bizə qarşı döyüşür».
26 Rəbb Musaya belə dedi: «Əlini dənizin üzərinə uzat ki, sular Misirlilərin,
döyüş arabalarının və süvarilərin üzərinə qayıtsın». 27 Musa əlini dənizin
üzərinə uzatdı. Səhərə yaxın dəniz adi hala qayıtdı. Misirlilər sulardan
qaçmaq istəyəndə Rəbb onları itələyib dənizin ortasına atdı. 28 Yerinə qayıdan
sular döyüş arabalarını, süvariləri, İsrail övladlarının ardınca dənizə gedən
fironun bütün ordusunu örtüb uddu. Onlardan bir nəfər də olsun sağ
qalmadı.
29 İsrail övladları isə dənizin ortasında quru yerdən keçib getmişdilər. Sular
onlar üçün sağ və sol tərəfdə divar olmuşdu.
30 Məhz o gün Rəbb İsraili Misirlilərin əlindən xilas etdi. İsrail xalqı
Misirliləri dənizin sahilində ölü gördü. 31 İsrail xalqı Rəbbin Misirlilərə böyük
qüvvətlə nə etdiyini görəndə Rəbdən qorxdu, Ona və qulu Musaya güvəndi.

15

Musanın qurtuluş ilahisi

1 * O vaxt Musa ilə İsrail övladları Rəbbə bu ilahini oxudular:
«Rəbbə ilahi oxuyacağam,
Çox böyük zəfər çaldı.
Atı və süvarini dənizə tulladı.
2 * Rəbb qüvvətim, məzmurumdur, O məni xilas etdi.
Rəbb mənim Allahımdır, Ona həmd edəcəyəm.
Atamın Allahıdır, Rəbbi yüksəldəcəyəm.
3 Rəbb döyüşçüdür, Rəbdir Onun adı.

4 Fironun döyüş arabalarını,
Ordusunu da dənizə atdı.
Döyüş arabalarının başçıları
Qırmızı dənizdə boğuldu.
5 Əngin sularabürünüb

* **14:22** 1Kor. 10:1-2; İbr. 11:29 * **15:1** Vəhy 15:3-4 * **15:2** Zəb. 118:14; Yeş. 12:2

Daş tək dərinliklərə
Necə də qərq oldular.
6 Ya Rəbb! Sənin sağ əlin qüdrətdən izzətləndi.
Ya Rəbb! Sənin sağ əlin düşməni əzəndir.
7 Sənə qarşı çıxanları möhtəşəm əzəmətin yıxar,
Sənin göndərdiyin qəzəb onları saman çöpü tək yandırar.
8 Burnunun nəfəsi ilə sular toplanar,
Yığılar bir yerə, axınlar dayanar,
Dəniz qoynunda coşan sular qatılaşar.
9 Düşmən dedi:
“İzləyim, çatıb qənimət paylayım:
Bundan canım doyacaq,
Qılıncımla onları məhv edəcəyəm”.
10 Nəfəsinlə üfürdün, dənizlə onları bürüdün.
Qurğuşun tək onlar nəhəng sularda batdılar.

11 Ya Rəbb, allahlar arasında Sənin kimisi varmı?
Müqəddəslikdə əzəmətli, zəhmli və alqışlara layiq,
Möcüzələr yaradan Sənin kimisi varmı?
12 Sağ əlini uzadanda torpaq onları uddu.
13 Məhəbbətinlə qurtardığın xalqa Sən yol göstərdin.
Müqəddəs məskəninə Öz gücünlə apardın.
14 Xalqlar eşidib əsdi,
Filişt sakinlərini qorxu kəsdi.
15 Edom başçılarını o an dəhşət bürüdü.
Moav igidlərini vahimələrə saldı.
Kənan sakinləri isə üzülüb qaldı.
16 Onların üzərini qorxu, vəlvələ aldı.
Güclü qoluna görə daş tək lal-kar oldular,
O vaxtadək ki xalqın keçəcək,
Ya Rəbb, qurtardığın xalq keçəcək!

17 Ya Rəbb, xalqını gətirib salacaqsan mülkün olan dağına,
Yaşamaq üçün Özünə yaratdığın yerə,
Ey Xudavənd! Əlinlə qurduğun Müqəddəs məkanına.
18 Rəbb əbədi, daima padşahlıq edəcəkdir».

19 Fironun atları, döyüş arabaları və süvariləri ilə birgə dənizə girəndə Rəbb dənizin sularını onların üzərinə geri qaytarmışdı. İsrail övladları isə dənizin ortasında quru yerdən keçmişdilər.
20 Harunun bacısı peyğəmbər Məryəm əlinə dəf aldı; bütün qadınlar əllərinə dəf alıb oynayaraq onun ardınca çıxdılar. 21 Məryəm onların qarşısında bu ilahini oxudu:
Rəbbə ilahi oxuyun,
Çox böyük zəfər çaldı.
Atı və süvariləri dənizə tulladı!

Acı su

22 Musa İsrail xalqını Qırmızı dənizin sahilindən gedən yola gətirdi. Onlar Şur səhrasına çıxıb orada üç gün yol getdilər, amma su tapmadılar. 23 Maraya çatdılar, lakin oranın suyunu içə bilmədilər, çünki çox acı idi. Buna görə də o

yer Mara* adlanır. 24 Xalq «Nə içək?» deyə Musadan giley-güzar etdi. 25 Musa
Rəbbə fəryad etdi və Rəbb ona bir ağac göstərdi. Musa onu suya atdı və su
şirin oldu. Orada İsrail övladlarını sınağa çəkdiyi yerdə Rəbb onlar üçün qayda-
qanun qoyaraq dedi: 26 «Əgər siz Allahınız Rəbbin səsinə qulaq asıb Onun
gözündə doğru olsanız, Onun əmrlərini dinləyib bütün qanunlarına riayət
etsəniz, Misirlilərə verdiyim xəstəliklərin heç birini sizə verməyəcəyəm.
Çünki sizə şəfa verən Rəbb Mənəm».
27 * Sonra İsrail övladları Elimə gəldilər. Orada on iki su qaynağı və yetmiş
xurma ağacı var idi. İsrail xalqı orada sular ətrafında düşərgə qurdu.

16

Allah manna və bildirçinləri göndərir

1 Bütün İsrail övladlarının icması Elimdən yola düşdü. Onlar Misir ölkəsindən
çıxdıqdan sonra ikinci ayın on beşinci günü Elim və Sina dağı arasındakı Sin
səhrasına çatdılar. 2 Səhrada bütün İsrail övladlarının icması Musa ilə Harunun
əlindən giley-güzar etdi. 3 İsraillilər onlara dedilər: «Kaş ki Misir ölkəsində ət
qazanlarının yanında oturanda doyunca çörək yediyimiz vaxt Rəbbin əlində
öləydik! Siz bizi bu səhraya ona görə gətirdiniz ki, bütün bu camaatı aclıqdan
öldürəsiniz».
4 * Rəbb Musaya dedi: «Budur, Mən sizin üçün göydən çörək yağdıracağam.
Qoy xalq hər gün çıxıb lazımi miqdarda o çörəyi yığsın. Mənsə onları
sınayacağam ki, qanunuma görə yaşayırlar ya yox. 5 Altıncı gün yığdıqları digər
günlər yığdıqlarından ikiqat artıq olsun, o gün də onu hazırlasınlar».
6 Musa və Harun bütün İsrail övladlarına dedilər: «Axşam biləcəksiniz ki, sizi
Misir ölkəsindən çıxaran Rəbdir. 7 Səhər isə Rəbbin izzətini görəcəksiniz. Çünki
Rəbb Onun əlindən giley-güzarınızı eşitdi. Axı biz kimik ki, siz əlimizdən giley-
güzar edirsiniz?» 8 Musa dedi: «Sizə axşam yeməyə ət, səhər isə doyunca çörək
verən Rəbdir; çünki sizin Ona qarşı olan deyinməyinizi eşidən Odur. Axı biz
kimik ki? Deyinməyiniz bizə qarşı deyil, Rəbbə qarşıdır». 9 Musa Haruna
dedi: «Bütün İsrail icmasına belə söylə: "Rəbbin hüzuruna yaxınlaşın, çünki O
sizin deyinməyinizi eşitmişdir"».
10 Harun bütün İsrail övladlarının icması ilə danışdığı vaxt onlar səhraya
baxıb Rəbbin əzəmətinin buludda göründüyünü gördülər. 11 Rəbb Musaya
dedi: 12 «Mən İsrail övladlarının deyinmələrini eşitdim. Onlara de: axşamçağı
ət yeyəcək, səhər isə çörəklə doyacaqsınız. Onda biləcəksiniz ki, Allahınız Rəbb
Mənəm».
13 Axşam bildirçinlər uçub bütün düşərgəni bürüdülər. Səhər düşərgənin
ətrafına şeh düşdü. 14 Şeh buxarlananda səhrada, torpaq üzərində qırova
bənzər nazik lopalar göründü. 15 * İsraillilər bunu gördükdə bir-birinə «Bu
nədir?» dedilər, çünki onun nə olduğunu bilmirdilər. Musa onlara dedi: «Bu
Rəbbin sizə yeməyə verdiyi çörəkdir. 16 Rəbbin əmri budur: hər adam yemək
üçün özünə lazımi miqdarda ondan yığsın. Öz çadırında olan adamların sayına
görə adambaşı bir omer götürsün».
17 İsrail övladları belə də etdilər. Kimi çox, kimi də az yığdı. 18 * Onlar omer
ilə ölçdükləri zaman çox yığanın artığı, az yığanın əskiyi olmadı. Hər kəs özünə
lazımi miqdarda yemək yığdı.

* **15:23** Mara – ibrani dilində acı. * **15:27** Say. 33:9 * **16:4** Yəh. 6:31 * **16:15** 1Kor. 10:3
* **16:18** 2Kor. 8:13-15

19 Musa İsrail övladlarına dedi: «Qoy səhərə qədər heç kimdə bu yeməkdən
qalmasın». 20 Lakin bəziləri Musanın sözünə baxmayıb bundan səhərə qədər
saxladılar. Saxladıqları yemək qurdlanıb iyləndi. Musa onlara qəzəbləndi.
21 İsrail övladlarından hər kəs özünə lazımi miqdarda hər səhər ondan yığırdı.
Günəş qızanda isə o əriyirdi.
22 İsrail övladları altıncı gün bu yeməkdən ikiqat artıq, adambaşı iki omer
yığdılar. İcma başçıları gəlib bunu Musaya bildirdilər. 23 * Musa onlara dedi:
«Rəbb belə deyir: "Sabah istirahət günü – Rəbb üçün təqdis olunan Şənbə
günüdür. Bu gün bişirdiyiniz hər şeyi bişirin, qaynatdığınız hər şeyi qaynadın,
artığı da özünüz üçün səhərə qoyub saxlayın"». 24 İsrail övladları Musa onlara
əmr etdiyi kimi yeməyi səhərə saxladılar. Onun içində nə qurd oldu, nə
də iyləndi. 25 Musa dedi: «Bu gün o yeməyi yeyin, çünki Rəbb üçün Şənbə
günüdür. Bu gün çöldə yemək tapmayacaqsınız. 26 Siz onu altı gün ərzində
yığın; yeddinci gün – Şənbə günü o yemək yox olacaq».
27 Xalqın bəziləri yeddinci gün yemək yığmağa çıxdılar, amma tapmadılar.
28 Rəbb Musaya dedi: «Nə vaxta qədər əmrlərimə və qanunlarıma itaət
etməkdən boyun qaçıracaqsınız? 29 Baxın Rəbb sizə Şənbə günü verdi. Buna
görə də O sizə hər altıncı gün iki günlük yemək verir. Qoy hər kəs öz evində
qalsın və yeddinci gün heç yerə çıxmasın». 30 Beləcə xalq yeddinci gün istirahət
etdi.
31 * İsrail xalqı bu yeməyin adını «manna»* qoydu. O, görünüşcə keşniş
toxumu kimi idi, rəngi ağ, dadı isə ballı yuxaya bənzəyirdi. 32 Musa dedi:
«Rəbbin əmri budur: "Mannadan bir omer doldurun; Misir ölkəsindən
sizi çıxardığım zaman səhrada sizə yedirtdiyim yeməyi görmək üçün qoy
bu nəsildən-nəslə qorunsun"». 33 * Musa Haruna dedi: «Bir qab götür,
ona omer dolu manna qoy. Bu Rəbbin hüzurunda nəsildən-nəslə qorunub
saxlanmalıdır».
34 Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi Harun onu şəhadət lövhələrinin önündə
qoruyub saxladı. 35 * İsrail övladları qırx il ərzində əhalisi olduqları Kənan
ölkəsinin sərhədinə gələnə qədər manna yedilər. 36 Bir omer efanın onda bir
hissəsidir.

17

Qayadan çıxan su

1 * Bütün İsrail övladlarının icması Sin səhrasından yola düşüb Rəbbin buyur-
duğuna görə dayana-dayana köç edirdilər. Onlar Refidimdə düşərgə saldılar.
Orada xalqın içməyə suyu yox idi. 2 Ona görə də xalq Musa ilə münaqişə edib
belə dedi: «Bizə içməyə su verin». Musa onlara dedi: «Niyə mənimlə münaqişə
edirsiniz? Nə üçün Rəbbi sınayırsınız?» 3 Xalq orada olanda susamışdı. Ona
görə də Musanın əlindən deyinib dedi: «Axı niyə bizi Misirdən çıxartdın? Bu
bizi, oğullarımızı və heyvanlarımızı susuzluqdan öldürmək üçündürmü?»
4 Musa Rəbbə fəryad edib dedi: «Axı mən bu xalq ilə nə edim? Bir az
da keçsə, məni daşqalaq edəcəklər». 5 Rəbb Musaya dedi: «Xalqın qarşısına
çıx. Özünlə bərabər bir neçə İsrail ağsaqqalı götür. Nil çayına vurduğun əsanı
əlinə alıb irəli get. 6 Orada – Xorevdəki qayanın üstündə Mən sənin önündə
dayanacağam. Zərbə ilə qayaya vur və oradan xalq üçün içməli su çıxacaq».

---

* **16:23** Çıx. 20:8-11 * **16:31** Say. 11:7-8 * **16:31** Manna – ibrani dilində nədir. Bax: Çıx. 16:15.
* **16:33** İbr. 9:4 * **16:35** Yeşua 5:12; 1Kor. 10:3 * **17:1** Say. 20:2-13; 1Kor. 10:4

Musa da İsrail ağsaqqallarının gözü qarşısında bunu etdi. 7 Musa o yeri Massa* və Meriva† adlandırdı, çünki orada İsrail övladları münaqişə etmişdilər və «görəsən Rəbb aramızdadır ya yox» deyə Rəbbi sınamışdılar.

Amaleqlilərlə döyüş

8 Bundan sonra Amaleqlilər gəlib Refidimdə İsrail övladları ilə döyüşdülər. 9 Musa Yeşuaya dedi: «Bizim üçün bir neçə adam seç, get Amaleqlilərlə döyüş. Sabah mən əlimdə Allahın əsası ilə təpənin başında dayanacağam». 10 Yeşua da Musa deyən kimi etdi və gedib Amaleqlilərlə döyüşdü. Musa, Harun və Xur isə təpənin başına çıxdılar. 11 Musa əlini qaldıranda İsrail övladları üstün gəlirdi, əlini endirəndə isə Amaleqlilər üstün gəlirdi. 12 Lakin Musanın əlləri yorulurdu. Ona görə də bir daş götürüb onun altına qoydular. Musa daşın üstündə oturdu. Əlinin birindən Harun, o birisindən isə Xur yapışdı. Beləcə Musanın gün batanacan əlləri möhkəm qaldı. 13 Yeşua Amaleq padşahını və xalqını qılıncdan keçirib qırdı.

14 * Rəbb Musaya dedi: «Bunu xatirə olaraq kitaba yaz, Yeşuanın qulağına çatdır ki, Mən Amaleqin adını büsbütün yer üzərindən siləcəyəm».

15 Musa bir qurbangah düzəldərək adını Yahve-Nissi‡ qoyub 16 dedi: «Rəbbin taxtına doğru əl uzadılırdı. O, nəsildən-nəslə Amaleqlilərə qarşı döyüşəcək».

18

Yetronun Musaya baş çəkməsi

1 Midyanlıların kahini olan Musanın qayınatası Yetro Allahın Musa və xalqı İsrail üçün gördüyü bütün işləri, Rəbbin İsraili Misirdən çıxartdığını eşitdi. 2 * * Musanın qayınatası Yetro Musanın arvadı Sipporanı iki oğlu ilə birgə geri gətirdi. Musa əvvəlcədən arvadını onun yanına göndərmişdi. 3 Musa «mən yad bir ölkədə qərib oldum» deyib oğlanlarının birinin adı Gerşom* qoymuşdu. 4 «Atamın Allahı köməyim oldu və məni fironun qılıncından qurtardı» deyib o birisinin adını Eliezer† qoymuşdu.

5 Musanın qayınatası Yetro, oğulları və arvadı Musanın düşərgə saldığı Allahın dağı yerləşən səhraya gəlib, 6 bu xəbəri Musaya göndərdi: «Mən – sənin qayınatan Yetro, arvadın və iki oğlunla yanına gəlirəm». 7 Musa qayınatasının qarşısına çıxdı, təzim edib onunla öpüşdü; onlar bir-birlərindən hal-əhval tutub çadıra girdilər. 8 Musa qayınatasına Rəbbin İsrail övladlarının xatirinə firona və Misirlilərə etdiyi bütün şeylər, yolda çəkdikləri bütün əziyyəti və Rəbbin onları necə qurtardığını nəql etdi. 9 Yetro Rəbbin İsrail övladlarına etdiyi bütün yaxşılıqlara və Misirlilərin əlindən onları qurtardığına görə sevindi.

10 Yetro dedi: «Sizi Misirlilərin və fironun əlindən qurtaran Rəbbə alqış olsun! Xalqı Misirlilərin əlinin altından qurtaran Odur. 11 İndi bildim ki, Rəbb bütün allahlardan böyükdür, çünki onların öyündüklərindən də üstün oldu». 12 Sonra Musanın qayınatası Yetro Allaha yandırma və ünsiyyət qurbanları gətirdi. Harun ilə İsrail övladlarının bütün ağsaqqalları Musanın qayınatası ilə Allahın hüzurunda yemək yeməyə gəldilər.

---

* **17:7** Massa – ibrani dilində sınamaq. † **17:7** Meriva – ibrani dilində münaqişə. * **17:14** Qanun. 25:17-19; 1Şam. 15:2-9 ‡ **17:15** Yahve-Nissi – ibrani dilində Rəbb bayrağımdır. * **18:2** Çıx. 2:21-22 * **18:2** Həv. 7:29 * **18:3** Gerşom – ibrani dilində orada qərib. † **18:4** Eliezer – ibrani dilində Allahım köməkdir.

Yetronun nəsihəti
(Qanun. 1:9-18)

13 Ertəsi gün Musa oturub xalqa hakimlik edirdi. Xalq da səhərdən axşamadək Musanın ətrafında dayanmışdı. 14 Qayınatası Musanın xalq üçün nə etdiyinə baxıb dedi: «Nə üçün bu xalqa belə edirsən? Niyə sən tək otururs
və bütün xalq səhərdən axşamadək ətrafında dayanıb gözləyir?» 15 Musa qayınatasına dedi: «Ona görə ki xalq Allahdan soruşmaq üçün mənim yanıma gəlir. 16 Həll olunmalı məsələləri olan adamlar yanıma gələndə aralarında qərar çıxarıram. Allahın qayda-qanunlarını da onlara bildirirəm».

17 Musanın qayınatası ona dedi: «Gördüyün iş yaxşı deyil. 18 Əlbəttə, həm sən, həm də səninlə olan xalq üzülərsiniz. Axı bu iş sənin üçün ağırdır, onu təkbaşına edə bilməzsən. 19 İndi sözümə qulaq as, sənə bir məsləhət verim. Qoy Allah sənə yar olsun! Sən bu xalqa görə Allahın hüzurunda dayan və işlərini də Ona çatdır. 20 Onları qayda-qanunlar barəsində xəbərdar et, gedəcəkləri yolu və görəcəkləri işi göstər. 21 Bütün xalq arasından bacarıqlı, Allahdan qorxan, etibarlı, haram qazanca nifrət edən adamları seç. Onları minbaşı, yüzbaşı, əllibaşı, onbaşı təyin et ki, 22 xalqı hər zaman mühakimə etsinlər. Qoy hər böyük işi sənin yanına gətirsinlər, hər kiçik işə isə özləri hakimlik etsinlər. Beləcə öz yükünü yüngülləşdir. Qoy o adamlar bu yükü sənin
lə daşısınlar. 23 Əgər belə etsən, Allah da sənə belə əmr etsə, dözə bilərsən. Bütün xalq da razı olub öz yerinə gedər».

24 Musa qayınatası deyən sözlərə qulaq asıb əməl etdi. 25 Bundan sonra Musa İsrail övladları arasından bacarıqlı adamlar seçdi və onlardan xalqa başçı – minbaşılar, yüzbaşılar, əllibaşılar, onbaşılar təyin etdi. 26 Onlar hər vaxt xalqı mühakimə edirdilər. Çətin işləri isə Musanın yanına gətirir, hər kiçik işi isə özləri mühakimə edirdilər. 27 Sonra Musa qayınatasını yola saldı, o da öz ölkəsinə getdi.

19

İsrail övladları Sina dağında

1 İsrail övladları Misir torpağından çıxdıqdan sonra üçüncü ayda – yeni ay günü Sina səhrasına gəldilər. 2 Onlar Refidimdən köçüb Sina səhrasına gəldilər. O səhrada İsrail övladları dağın qarşısında düşərgə saldılar.

3 Musa isə dağa – Allahın hüzuruna çıxdı. Rəbb onu dağdan çağırıb dedi: «Yaqub nəslinə, İsrail övladlarına belə söylə: 4 “Misirlilərə nələr etdiyimi, sizi qartal qanadlarında daşıdığım kimi yanıma gətirdiyimi siz özünüz gördünüz. 5 * * İndi isə əgər sözümə diqqətlə qulaq asıb əhdimə riayət etsəniz, siz bütün xalqlar arasından Mənə məxsus xalq olacaqsınız. Bütün yer üzü Mənimdir; 6 siz isə Mənə xidmət edən kahinlər padşahlığı, müqəddəs millət olacaqsınız”. Bu sözləri İsrail övladlarına söylə».

7 Musa gəlib xalqın ağsaqqallarını çağırdı və Rəbbin ona əmr etdiyi hər kəlməni onların qarşısına qoydu. 8 Bütün xalq bir nəfər kimi belə cavab verdi: «Rəbbin bütün söylədiklərinə əməl edəcəyik». Musa xalqın cavabını Rəbbə çatdırdı.

9 Rəbb Musaya dedi: «Budur, Mən sənin yanına qatı buludda gəlirəm, qoy xalq səninlə danışdığımı eşidib sənə daim inansın». Musa xalqın sözlərini Rəbbə çatdırdı. 10 Rəbb Musaya dedi: «Xalqın yanına get. Bu gün və sabah

* **19:5** Qanun. 4:20; 7:6; 14:2; 26:18; Titə 2:14 * **19:5** 1Pet. 2:9; Vəhy 1:4-6; 5:9-10

onları təqdis et. Qoy paltarlarını da yusunlar. 11 Üçüncü günə hazır olsunlar,
çünki üçüncü gün bütün xalqın gözü qarşısında Rəbb Sina dağı üzərinə enəcək.
12 * Xalqın ətrafına sərhəd çəkib de: "Özünüzü dağa çıxmaqdan, onun ətəyinə
toxunmaqdan gözləyin. Dağa toxunan hər kəs öldürülməlidir. 13 Eləsinə əl
vurulmasın, ancaq daşqalaq edilsin ya da oxla vurulsun. İstər heyvan, istərsə
də insan, bunların yaşamaq üçün izni yoxdur. Qoç buynuzundan olan şeypur
uzun-uzadı çalınanda onlar dağa çıxa bilərlər"». 14 Musa dağdan xalqın yanına
endi. O, xalqı təqdis etdi. Onlar paltarlarını yudular. 15 Sonra Musa xalqa
dedi: «Üçüncü günə hazır olun, qadınlarla yaxınlıq etməyin».

16 * * Üçüncü günün səhəri açılanda göy gurultusu, şimşəklər, dağ üzərində
qatı bir bulud və çox uca şeypur səsi oldu. Düşərgədə olan bütün xalq titrədi.
17 Allahı qarşılamaq üçün Musa xalqı ordugahdan apardı və onlar dağın
ətəyində durdular.

18 Bütün Sina dağı tüstü içində idi, çünki Rəbb onun üzərinə alov içərisində
enmişdi. Bütün dağ kürənin verdiyi tüstü kimi tüstülənirdi, bərk titrəyirdi.
19 Şeypur səsi get-gedə ucalırdı. Musa danışırdı və Allah ona səslə cavab
verirdi. 20 Rəbb Sina dağı üzərinə, dağın başına endi və Musanı dağın başına
çağırdı. Musa oraya qalxdı. 21 Rəbb Musaya dedi: «Düş, xalqa tapşır ki,
məbada Rəbbi görmək üçün Onun tərəfində olan sərhədi keçsin, yoxsa çoxları
məhv olar. 22 Rəbbə yaxınlaşan kahinlər də özlərini təqdis etsin ki, Rəbb onlara
qarşı çıxmasın». 23 Musa Rəbbə dedi: «Xalq Sina dağına çıxmaz, çünki Sən
"dağa sərhəd çək və oranı təqdis et" deyə bizə tapşırıq verdin». 24 Rəbb ona
dedi: «Düş get. Sən və sənin lə bərabər Harun bura çıxın. Qoy kahinlərlə xalq
Rəbbin yanına çıxmaq üçün sərhədi keçməsinlər, yoxsa Rəbb xalqa qarşı çıxar».
25 Musa xalqın yanına enib bunu onlara söylədi.

20

Allahın On Əmri
(Qanun. 5:1-21)

1 Allah bütün bu sözləri belə söylədi: 2 «Səni Misir torpağından, köləlik
diyarından çıxaran Allahın Rəbb Mənəm.

3 Məndən başqa allahların olmasın.

4 * Özün üçün heç bir oyma büt, nə yuxarıda – səmada və ya aşağıda –
yerdə, nə də yerdən aşağıya yığılan sulardakı şeylərin heç birinin surətini
düzəltmə. 5 * Belə şeylərə səcdə qılaraq ibadət etmə. Çünki Mən, sənin Allahın
Rəbb, qısqanc Allaham. Mənə nifrət edən ataların cəzasını üç-dörd nəslə qədər
övladlarına çəkdirərəm. 6 Məni sevib əmrlərimə əməl edənlərin isə minlərlə
nəslinə məhəbbət göstərərəm.

7 * Allahın Rəbbin adını boş yerə dilinə gətirmə, çünki Rəbb Öz adını boş yerə
dilinə gətirəni cəzasız qoymaz.

8 * Şənbə gününü yadda saxlayıb təqdis et. 9 * Altı gün çalışıb bütün işlərini
gör. 10 Lakin yeddinci gün Allahın Rəbbin Şənbə günüdür. Bu gün sən, oğlun,
qızın, qulun, qarabaşın, heyvanların, yanında qalan yadelli də heç bir iş
görməsin. 11 * Çünki altı gün ərzində Rəbb göyləri və yeri, dənizi və kainatdakı

* **19:12** İbr. 12:20 * **19:16** Vəhy 4:5 * **19:16** Qanun. 4:11-12; İbr. 12:18-19 * **20:4** Çıx. 34:17; Lev. 19:4; 26:1; Qanun. 4:15-18; 27:15 * **20:5** Çıx. 34:6-7; Say. 14:18; Qanun. 7:9-10 * **20:7** Lev. 19:12 * **20:8** Çıx. 16:23-30; 31:12-14 * **20:9** Çıx. 23:12; 31:15; 34:21; 35:2; Lev. 23:3 * **20:11** Yar. 2:1-3; Çıx. 31:17

hər şeyi yaratdı, yeddinci gün isə istirahət etdi. Bunun üçün Rəbb Şənbə gününə bərəkət verib onu müqəddəs saydı.

12 * * Ata-anana hörmət et ki, Allahın Rəbbin sənə verdiyi torpaqda ömrün uzun olsun.
13 * Qətl etmə.
14 * Zina etmə.
15 * Oğurluq etmə.
16 * Heç kimə qarşı yalandan şahidlik etmə.
17 * Heç kimin evinə tamah salma. Heç kimin arvadına, quluna, qarabaşına, öküzünə, eşşəyinə – heç bir şeyinə tamah salma».

Xalqın qorxusu
(Qanun. 5:22-33)

18 * Bütün xalq göy gurultusunu, şimşəkləri, şeypur səsini, dağın tüstülənməsini eşidib görəndə qorxub sarsıldı və uzaqda durdu. 19 Musaya dedilər: «Sən bizimlə danış, biz də eşidək. Qoy Allah bizimlə danışmasın, yoxsa ölərik». 20 Musa xalqa dedi: «Qorxmayın, Allah ona görə gəlib ki, sizi sınağa çəksin və siz günah etməmək üçün Onun qorxusu qarşınızda olsun». 21 Xalq uzaqda duranda Musa orada Allahın olduğu qatı qaranlığa yaxınlaşdı.

Qurbangah haqqında

22 * Rəbb Musaya dedi: «İsrail övladlarına belə de: "Siz gördünüz ki, Mən sizinlə göylərdən danışdım. 23 Mənimlə yanaşı olan başqa allahlar düzəltməyin, özünüz üçün qızıldan və gümüşdən allahlar düzəltməyin. 24 Mənim üçün torpaqdan qurbangah düzəldib yandırma və ünsiyyət qurbanları olaraq öz qoyun-keçi və mal-qaranı onun üstündə qurban gətir. Adım çəkilən hər yerdə yanına gəlib sənə bərəkət verəcəyəm. 25 * Əgər Mənim üçün daşdan qurbangah düzəltsən, yonma daşdan tikmə, çünki onun üzərində alətlə işləsən, onu murdar edərsən. 26 Ayıbın açılmamaq üçün Mənim qurbangahıma pilləkənlə çıxma".

21

1 Sən onların qarşısına bu hökmləri qoymalısan:

İbrani qullar
(Qanun. 15:12-18)

2 * * Sizdən biri İbrani qul alarsa, o qul altı il qulluq edib yeddinci il pulu ödəmədən azad olunsun. 3 Əgər qulun tək gəlib, qoy tək də getsin; yox, əgər arvadı vardısa, qoy arvadı ilə getsin. 4 Əgər qul sahibi quluna arvad veribsə və qulun arvadı oğlan yaxud qız doğubsa, arvadla uşaqları ağası üçün qalsın. Qul isə tək getsin. 5 Lakin qul təkidlə: "Ağamı, arvadımla uşaqlarımı sevirəm və azad olmaq istəmirəm" desə, 6 onda qoy qulun ağası onu məbədə – Allahın hüzuruna gətirsin. Qulunu qapıya yaxud qapının yan taxtasına söykəyib qulağını bizlə deşsin. Bu qul ağasına ömürlük qulluq etsin.

---

* **20:12** Qanun. 27:16; Mat. 15:4; 19:19; Mark 7:10; 10:19; Luka 18:20; Ef. 6:2 * **20:12** Ef. 6:3 * **20:13** Yar. 9:6; Lev. 24:17; Mat. 5:21; 19:18; Mark 10:19; Luka 18:20; Rom. 13:9; Yaq. 2:11 * **20:14** Lev. 20:10; Mat. 5:27; 19:18; Mark 10:19; Luka 18:20; Rom. 13:9; Yaq. 2:11 * **20:15** Lev. 19:11; Mat. 19:18; Mark 10:19; Luka 18:20; Rom. 13:9 * **20:16** Çıx. 23:1; Mat. 19:18; Mark 10:19; Luka 18:20 * **20:17** Rom. 7:7; 13:9 * **20:18** İbr. 12:18-19 * **20:22** İbr. 12:25 * **20:25** Qanun. 27:5-7; Yeşua 8:31 * **21:2** Qanun. 15:12 * **21:2** Lev. 25:39-46

7 Bir adam qızını qarabaş olaraq satarsa, qız kişi qullar kimi azad olmasın.
8 Əgər o qız onu özü üçün təyin edən ağasının gözündə pis görünərsə, ağası qızın
ödənmə pulunu qəbul edib onu azad etsin; o ağanın qızı yadellilərə satmağa
ixtiyarı yoxdur, çünki o qızla xaincəsinə rəftar etdi. 9 Əgər ağa onu oğlu üçün
təyin edibsə, onunla adətə görə öz qızı kimi rəftar etməlidir. 10 Əgər o adam
ikinci arvad alırsa, birinci arvadını yemək və paltar təminatından və arvadlıq
hüququndan məhrum etməsin. 11 Əgər əri bu üç haqqı qadına vermirsə, qoy
bu qadın heç nə ödəmədən azad edilsin.

Ölüm cəzasına məhkum olunanlar

12 * Adam vurub öldürən şəxs öldürülməlidir. 13 * Lakin o şəxs öldürmək
qəsdində olmasa və ölüm Mənim iznimlə olsa, o zaman onun üçün bir yer
təyin edərəm ki, oraya pənah gətirsin. 14 Bir adam başqa adamı qəsdən hiylə
ilə öldürsə, o adamı hətta Mənim qurbangahımdan götür ki, öldürülsün.

15 Atasını yaxud anasını döyən adam öldürülməlidir.

16 * İnsan oğurlayıb satan yaxud saxlayan adam öldürülməlidir.

17 * Atasını yaxud anasını söyən adam öldürülməlidir.

Bədən xəsarəti

18 Adamlar münaqişə edəndə başqa adamın daşla yaxud yumruqla vurduğu
bir adam ölməyib yatağa düşərsə və 19 sonra yataqdan qalxıb əl ağacı ilə
bayırda gəzərsə, onu vuran adam cəzasız qalsın və yatdığı müddətin əvəzini
ödəsin, sağalana qədər ona qayğı göstərsin.

20 Bir adamın dəyənəklə vurduğu qulu yaxud qarabaşı zərbədən ölərsə,
o adam cəzalandırılmalıdır. 21 Əgər qul yaxud qarabaş bir-iki gün ərzində
ölməsə, ağa cəzalandırılmasın; çünki qul yaxud qarabaş ağanın əmlakıdır.

22 Adamlar dalaşanda bir hamilə qadın ona dəyən zərbədən uşaq salarsa
və başqa ziyan ona dəyməsə, o qadının ərinin tələbi ilə təqsirkar adam
hakimlərin təyin etdiyi məbləğdə cərimə ödəməlidir. 23 * Əgər qadına ziyan
dəyibsə, təqsirkar adam can əvəzinə can, 24 göz əvəzinə göz, diş əvəzinə diş, əl
əvəzinə əl, ayaq əvəzinə ayaq, 25 yanıq əvəzinə yanıq, yara əvəzinə yara, zədə
əvəzinə zədə ödəsin.

26 Ağa qulunun yaxud kənizinin gözünə vurub onu kor edərsə, gözün
əvəzinə onu azad etsin. 27 Əgər ağa qulunun yaxud kənizinin dişini sındırsa,
dişin əvəzinə qulunu azad etsin.

Heyvan sahibinin məsuliyyəti

28 Mal-qaradan olan heyvan kişini yaxud qadını buynuzla vurub öldürərsə,
heyvan daşqalaq edilsin; onun əti yeyilməsin, heyvan sahibi isə günahsız
sayılsın. 29 Lakin əgər heyvan o vaxta qədər vurağan olub, sahibi isə bundan
xəbərdar edilsə də, onun qarşısını almasa və nəticədə heyvan kişini yaxud
qadını öldürərsə, heyvan daşqalaq edilsin, sahibi isə öldürülsün. 30 Əgər
heyvanın sahibindən ödənmə pulu istənilirsə, o istənilən pulun məbləğini
ödəyib canının əvəzini ödəyə bilər. 31 Oğlanı ya qızı buynuzlayan heyvana
qarşı eyni hökm işlənsin. 32 Əgər heyvan qulu ya kənizi buynuzu ilə vursa,
ağasına otuz şekel gümüş verilsin, heyvan isə daşqalaq olsun.

---

* **21:12** Lev. 24:17 * **21:13** Say. 35:10-34; Qanun. 19:1-13; Yeşua 20:1-9 * **21:16** Qanun. 24:7
* **21:17** Lev. 20:9; Mat. 15:4; Mark 7:10 * **21:23** Lev. 24:20; Qanun. 19:21; Mat. 5:38

33 Bir adam quyunu açıb ya da qazdığı quyunun üstünü örtməsə və ora mal-
qara yaxud eşşək düşsə, 34 quyunun sahibi zərəri ödəsin; heyvanın dəyərini
sahibinə versin, ölən heyvan isə o adama qalsın.
35 Bir adamın mal-qarası başqasının mal-qarasını vurub öldürsə, sahiblər
həm sağ qalan heyvanı satıb dəyərini yarı bölməli, həm də ölü heyvanı
yarı bölməlidirlər. 36 Amma heyvanın o vaxta qədər vurağan olduğu məlum
olanda onun qarşısını almayan sahibi heyvanın əvəzinə heyvan verib zərəri
ödəsin; ölən heyvan isə ona qalmalıdır.

22

Əmlak haqqında hökmlər

1 Bir adam mal-qara yaxud qoyun-keçidən oğurlayıb kəsər yaxud satarsa,
qoy o adam mal-qara əvəzinə beş heyvan, qoyun-keçi əvəzinə dörd hey-
van verib zərəri ödəsin. 2 Əgər gecə oğru birinin evinə girərkən yaxalanıb
öldürülsə, qoy qanı batsın. 3 Əgər hadisə gün doğandan sonra baş versə, qan
tökən müqəssir sayılsın. Oğru zərəri ev yiyəsinə ödəməlidir. Əgər oğrunun
zərəri ödəməyə gücü çatmırsa, qoy oğurluğuna görə özü satılsın. 4 Əgər oğurlanan
mal-qara, eşşəklər ya qoyun-keçi oğrunun əlində diri tapılsa, qoy oğru zərəri
ikiqat ödəsin.
5 Bir adam öz tarlasında yaxud üzüm bağında otardığı heyvanları başqa
adamın tarlasına otlamağa buraxarsa, o adam öz tarlasının yaxud üzüm
bağının ən yaxşı barından zərəri ödəsin.
6 Alışan od kollara düşüb dərz, əkin yaxud tarlanı məhv edərsə, yanğını
yandıran adam zərəri ödəməlidir.
7 Bir adama saxlamağa verilən gümüş yaxud əşya onun evindən oğurlanarsa
və oğru tapılarsa, zərəri ikiqat ödəsin. 8 Əgər oğru tapılmasa, evin sahibi Allahın
hüzuruna yaxınlaşıb and içsin ki, başqa adamın əmanətinə xəyanət etməyib.
9 Hər hansı itmiş bir əşya – mal-qara, eşşək, qoyun-keçi, paltar barədə “bu
mənimdir” deyən iki tərəfin mübahisəli işi Allahın hüzuruna gətirilməlidir;
Allahın haqsız çıxardığı adam o birisinə zərəri ikiqat ödəməlidir.
10 Bir adama saxlamağa verilən başqa adamın eşşəyi, mal-qarası, qoyun-
keçisi yaxud başqa bir heyvanı heç kəs görmədən ölər, yaralanar yaxud
aparılarsa 11 bu adamlar arasında Rəbbin adına içilən and olsun ki, biri o
birisinin əmanətinə xəyanət etməyib. Qoy heyvanın sahibi bunu qəbul
etsin, ona zərəri ödəməsin. 12 Əgər heyvan həmin adamdan oğurlanıbsa,
onu saxlayan adam zərəri sahibinə ödəsin. 13 Əgər heyvanı vəhşi heyvan
parçalayıbsa, onu saxlayan adam parçalanan heyvanı sübut kimi sahibinə
gətirsin, zərərini isə ödəməsin.
14 Bir adamın borc aldığı heyvan sahibinin yanında olmayanda yaralanar
yaxud ölərsə, o adam zərəri ödəməlidir. 15 Əgər heyvanın sahibi yanındadırsa,
zərər ödənməməlidir. Əgər heyvan muzdla tutulubsa, zərər muzd haqqına
daxil edilir.

Əxlaqi və dini hökmlər

16 * Bir adam nişanlı olmayan bakirə qızı tovlayıb onunla yaxınlıq edərsə,
qıza görə başlıq verib onu özünə arvad etməlidir. 17 Əgər qızın atası onu o
adama ərə verməyə qəti razı deyilsə, o adam bakirə qızların başlığına müvafiq
məbləğdə pul ödəsin.
18 * Cadugər qadın sağ qalmasın.

* **22:16** Qanun. 22:28-29 * **22:18** Qanun. 18:10-11

19 * Heyvanlarla cinsi əlaqəyə girən hər kəs öldürülməlidir.

20 * Rəbdən başqa digər allahlara qurban gətirən adam tamamilə məhv olunsun.
21 * Qərib adama nə haqsızlıq, nə də zülm edin, çünki siz özünüz də Misir ölkəsində qərib idiniz. 22 Heç bir dul qadına və yetimə əziyyət verməyin. 23 Əgər bunlardan birinə əziyyət versəniz və o Mənə fəryad etsə, Mən hökmən fəryadını eşidəcəyəm. 24 Qəzəblənib sizi qılıncdan keçirəcəyəm. Arvadlarınız dul, uşaqlarınız isə yetim qalacaq.

25 * Xalqıma, yanında yaşayan kasıba pul borc versəniz, onunla sələmçi kimi rəftar etməyin, üstünə sələm qoymayın. 26 * Əgər başqasının paltarını girov alırsınızsa, gün batandan əvvəl ona girovu qaytarın. 27 Çünki bu paltar onun yeganə örtüyü və əyninin geyimidir. Bəs o adam yatanda nə ilə üstünü örtsün? O Mənə fəryad edəndə səsini eşidəcəyəm, çünki Mən lütfkaram.

28 * Allaha küfr etmə və xalqın başçısına lənət etmə.

29 Öz məhsulunu və şirə təqdimlərini Mənə gətirməyini gecikdirmə. İlk oğullarını Mənə həsr et. 30 Mal-qaranın və qoyun-keçinin ilk balaları ilə də belə et: yeddi gün onları anaları ilə qoyub, səkkizinci gün Mənə həsr et.

31 * Mənim üçün müqəddəs xalq olun. Məhz buna görə də vəhşi heyvanın çöldə parçaladığı heyvanın ətini yeməyin, onu itlərə atın.

23

Ədalət və vicdan

1 * Boş xəbər gəzdirməyin. Yalançı şahid olmaq üçün haqsız adamla əlbir olmayın. 2 Şər iş görən izdihama qoşulmayın. Məhkəmədə çoxları ilə birləşərək ədaləti təhrif edib yalançı şahid olmayın. 3 * Kasıba da məhkəmədə meylini salma.
4 * Sən düşməninin azmış buğasına, inəyinə yaxud eşşəyinə rast gəlsən, sahibinə qaytarmalısan. 5 Sənə nifrət edən adamın eşşəyini yükü altında yıxılmış halda görəndə onu tərk etmə; ona kömək et ki, bu yükdən azad olsun.
6 * Möhtac olan adamın məhkəmə işində ona qarşı ədaləti təhrif etmə. 7 Yalan işdən uzaq ol. Günahsıza və salehə ölüm hökmü vermə. Çünki Mən haqsıza bəraət qazandırmayacağam. 8 Rüşvət alma, çünki rüşvət gözüaçıqları kor edər, salehlərin sözlərini isə təhrif edər.
9 * Qəribə zülm etmə. Siz də qəribliyi hiss etmisiniz, çünki özünüz də Misir ölkəsində qərib idiniz.

İstirahət vaxtları və bayramlar
(Çıx. 34:18-26; Qanun. 16:1-17)

10 * Altı il torpağınızı əkin və məhsulunu yığın. 11 Yeddinci il ona əl dəyməyin ki, xalqınızdan olan möhtaclar oradan yesin. Onlardan artıq qalanı isə çöl heyvanları yesin. Üzüm və zeytun bağlarınızda da belə hərəkət edin.

12 * Altı gün işlərinizi görün, yeddinci gün isə istirahət edin ki, mal-qaranız və eşşəyiniz rahatlansın, evinizdə doğulan qullar və qəriblər də dincəlsin.

---

* **22:19** Lev. 18:23; 20:15-16; Qanun. 27:21 * **22:20** Qanun. 17:2-7 * **22:21** Çıx. 23:9; Lev. 19:33-34; Qanun. 24:17-18; 27:19 * **22:25** Lev. 25:35-38; Qanun. 15:7-11; 23:19-20 * **22:26** Qanun. 24:10-13 * **22:28** Həv. 23:5 * **22:31** Lev. 17:15 * **23:1** Çıx. 20:16; Lev. 19:11-12; Qanun. 5:20 * **23:3** Lev. 19:15 * **23:4** Qanun. 22:1-4 * **23:6** Lev. 19:15; Qanun. 16:19 * **23:9** Çıx. 22:21; Lev. 19:33-34; Qanun. 24:17-18; 27:19 * **23:10** Lev. 25:1-7 * **23:12** Çıx. 20:9-11; 31:15; 34:21; 35:2; Lev. 23:3; Qanun. 5:13-14

13 Mənim sizə söylədiyim hər şeyə riayət edin. Başqa allahların adını çəkməyin,
qoy o adlar sizin ağzınızdan heç vaxt çıxmasın.
14 Mənə ildə üç dəfə bayram edin: 15 * Mayasız Çörək bayramını qeyd edin.
Mən sizə əmr etdiyim kimi Aviv ayında təyin olunmuş vaxt yeddi gün mayasız
çörək yeyin. Çünki Misirdən o ayda çıxdınız. Heç kəs önümə əliboş gəlməsin.
16 * * Tarladakı əkinin nübarı ilə Biçin bayramını qeyd edin. İlin sonunda işinin
bütün məhsulunu tarladan yığıb Yığım bayramını qeyd edin. 17 İldə üç dəfə
sizin bütün kişiləriniz Sahibləri Rəbbin hüzuruna gəlsinlər.
18 Mənə gətirilən qurbanın qanını mayalı çörəklə təqdim etməyin. Bayram
qurbanımın piyi səhərə qədər qalmasın.
19 * * Torpağın nübarının ilk hissəsini Allahınız Rəbbin məbədinə gətirin.
Oğlağı anasının südündə bişirməyin.

Vəd və nəsihətlər

20 Budur, Mən yolda sizi qorumaq və hazırladığım yerə gətirmək üçün
qarşınızda bir Mələk göndərirəm. 21 Onun hüzurunda ehtiyatlı olun və səsinə
qulaq asın. Ona qarşı üsyan qaldırmayın, O, itaətsizliyinizi bağışlamaz, çünki
Mənim adım onun üzərindədir.
22 Əgər Onun səsinə qulaq asıb dediyimə əməl etsəniz, onda Mən sizin
düşmənlərinizə düşmən, yağılarınıza isə yağı olacağam.
23 Mələyim qarşınızda gedəcək və sizi Emorluların, Xetlilərin, Perizlilərin,
Kənanlıların, Xivlilərin və Yevusluların yanına gətirəcək; Mən onları silib
atacağam. 24 Onların allahlarına səcdə etməyin, onlara ibadət etməyin və qay-
dalarına əməl etməyin. O allahları dağıdıb yox edin, onların daş sütunlarını
parça-parça etməlisiniz. 25 Siz isə Allahınız Rəbbə xidmət edin, O da çörəyinizə
və suyunuza bərəkət verəcək; sizin daxilinizdən xəstəliyi yox edəcəyəm.
26 Ölkənizdə nə uşaq salan, nə də sonsuz qadın olacaq. Ömrünüzü də uzun
edəcəyəm.
27 Öz dəhşətimi qarşınızca göndərirəm. Sizin araların getdiyiniz bütün
xalqlara qarışıqlıq salacağam və bütün düşmənlərinizin dönüb sizdən
qaçmasına bais olacağam. 28 Eşşəkarısını da qarşınızca göndərəcəyəm, o da
Xivliləri, Kənanlıları və Xetliləri önünüzdən qovacaq. 29 Lakin bir il ərzində
onları önünüzdən qovmayacağam ki, ölkə viranə qalmasın və çöl heyvanları
çoxalıb sizin üstünüzə daraşmasın. 30 Yavaş-yavaş onları önünüzdən o vaxtacan
qovacağam ki, siz törəyib çoxalaraq ölkənin sahibi olacaqsınız. 31 Qırmızı
dənizdən Filişt dənizinə* qədər, səhradan Fərat çayına qədər sərhədlərinizi
çəkəcəyəm. Ölkənin sakinlərini sizə təslim edəcəyəm, siz isə onları yanınızdan
qovarsınız. 32 Nə onlarla, nə də allahları ilə əhd kəsin. 33 Qoymayın ki, onlar
ölkənizdə yaşasınlar və sizin Mənə qarşı günah edərək onların allahlarına
ibadət etməyinizə bais olsunlar. Bu sizə tələ olacaq».

24

Allahla İsrail arasında əhdin bağlanması

1 Rəbb Musaya dedi: «Sən, Harun, Nadav, Avihu və İsrail ağsaqqallarından
yetmiş nəfər Rəbbin yanına çıxın. Uzaqdan səcdə edin. 2 Sonra yalnız sən, ey
Musa, Rəbbin hüzuruna yaxınlaş, o biriləri yaxınlaşmasınlar. Xalq isə sənin lə
buraya çıxmasın».

* **23:15** Çıx. 12:14-20; Lev. 23:6-8; Say. 28:17-25 * **23:16** Lev. 23:15-21; Say. 28:26-31 * **23:16** Lev. 23:39-43 * **23:19** Qanun. 26:2 * **23:19** Çıx. 34:26; Qanun. 14:21 * **23:31** Filişt dənizi – Aralıq dənizi.

3 Musa gəlib Rəbbin bütün sözlərini və hökmlərini xalqa nəql etdi. Bütün
xalq bir səslə cavab verib dedi: «Rəbbin söylədiyi sözlərin hamısına əməl
edəcəyik». 4 Musa Rəbbin bütün sözlərini yazdı. O, səhər erkən durub dağın
ətəyində qurbangah və İsrailin on iki qəbiləsinə görə on iki sütun qurdu.
5 Sonra Musa İsrailin cavanlarına Rəbbin önündə yandırma qurbanları və
ünsiyyət qurbanları olaraq buğalar kəsdirdi. 6 Musa heyvanların qanının
yarısını götürüb ləyənlərə tökdü. Qanın o biri yarısını isə qurbangahın üstünə
səpdi. 7 O, əhd kitabını əlinə alıb xalqa ucadan oxudu və onlar dedilər:
«Rəbbin söylədiyi bütün sözlərə əməl edib qulaq asacağıq!» 8 * * Sonra Musa
qanı götürüb xalqın üstünə səpərək dedi: «Budur bütün bu sözlərə görə Rəbbin
sizinlə kəsdiyi əhdin qanı».

9 Bunu edib Musa Harun, Nadav, Avihu və İsrail ağsaqqallarından yetmiş
nəfərlə birgə çıxıb, 10 İsrailin Allahını gördülər. Onun ayaqları altında göy
yaqutdan döşəməyə bənzər, səmanın özü kimi aydın bir şey var idi. 11 Allah
İsrailin başçılarına əl qaldırmadı; onlar Allahı gördülər və yeyib-içdilər.

12 Rəbb Musaya dedi: «Mənim yanıma dağa çıx və orada dur; xalqı öyrətmək
üçün qanunu və əmrləri yazdığım daş lövhələri sənə verim». 13 Musa
köməkçisi Yeşua ilə Allahın dağına çıxmaq üçün qalxdı. 14 Ağsaqqallara isə dedi:
«Biz geri qayıdanadək burada gözləyin. Budur, Harun və Xur yanınızdadır;
kimin nə çətin işi varsa, onların yanına gedə bilər».

15 Musa bunu deyəndən sonra dağa çıxdı. Bulud dağı bürüdü. 16 Rəbbin
izzəti Sina dağının üstündə məskən saldı. Bulud onu altı gün bürüdü. Yeddinci
gün Rəbb Musanı buludun içindən çağırdı. 17 Rəbbin izzəti İsrail övladlarının
gözündə dağın başında yandırıb-yaxan alov kimi görünürdü. 18 * Musa buludun
içinə girib dağa çıxdı və qırx gün-qırx gecə dağda qaldı.

25

Müqəddəs məskən üçün ianələr
(Çıx. 35:4-9)

1 Rəbb Musaya dedi: 2 «Mənə ianələr gətirmək barədə İsrail övladlarına belə
söylə: könlü istəyən hər bir adamdan ianəni qəbul edin. 3 Onlardan qəbul
edəcəyiniz ianələr budur: qızıl, gümüş, tunc, 4 bənövşəyi, tünd qırmızı və
al rəngli iplik, incə kətan, keçi yunu, 5 qırmızı boyanmış qoç dəriləri, suiti
dəriləri, əbrişim ağacı, 6 çıraq üçün zeytun yağı, məsh yağı və ətirli buxur üçün
ətriyyatlar, 7 efodla döşlüyün üstünə taxılan damarlı əqiq və sağanaq daşları.

8 Mənim üçün Müqəddəs məkan düzəltsinlər ki, aralarında məskunlaşım.
9 Mənim məskənimi və onun bütün avadanlığını göstərdiyim nümunələrə görə
düzəldin.

Əhd sandığı
(Çıx. 37:1-9)

10 Qoy əbrişim ağacından sandıq düzəltsinlər: uzunluğu iki qulac yarım, eni
qulac yarım, hündürlüyü qulac yarım olsun. 11 Onu içəridən və bayırdan xalis
qızılla ört, ətrafına qızıl zolaq qoy. 12 Sandıq üçün dörd tökmə qızıl halqa
düzəlt və onları onun dörd ayağına, iki halqanı bir yanına, iki halqanı isə
o biri yanına bərkit. 13 Əbrişim ağacından şüvüllər düzəlt və üzərini qızılla
ört. 14 Sandığı daşımaq üçün şüvülləri sandığın yanlarındakı halqalara keçir.

---

* **24:8** İbr. 9:19-20 * **24:8** Mat. 26:28; Mark 14:24; Luka 22:20; 1Kor. 11:25; İbr. 9:20; 10:29
* **24:18** Qanun. 9:9

15 Şüvüllər sandığın halqalarında qalıb oradan ayrılmasın. 16 Sənə verəcəyim
şəhadət lövhələrini sandığın içinə qoy.
17 Xalis qızıldan kəffarə qapağını düzəlt. Qoy uzunluğu iki qulac yarım,
eni isə qulac yarım olsun. 18 Kəffarə qapağının hər iki ucu üçün yastılanmış
qızıldan iki keruv düzəlt. 19 Bir keruv qapağın bir ucunda, o birisi isə o
biri ucunda olaraq qapağın iki ucunda olan keruvlar düzəlt ki, onunla bir
hissədən olsun. 20 Keruvlar yuxarıya açılmış qanadları ilə kəffarə qapağını
örtsünlər. Keruvların üzləri bir-birinə qarşı qapağa doğru olsun. 21 Kəffarə
qapağını sandığın üstünə qoy; sənə verəcəyim şəhadət lövhələrini isə sandığın
içinə qoy. 22 Orada kəffarə qapağının üzərində, Şəhadət sandığının üstündəki
iki keruv arasında səninlə görüşəcəyəm və İsrail övladları üçün sənə əmr
edəcəyim hər şeyi söyləyəcəyəm.

Təqdis çörəkləri üçün masanın quruluşu
(Çıx. 37:10-16)

23 Əbrişim ağacından bir masa düzəlt: uzunluğu iki qulac, eni bir qulac,
hündürlüyü isə qulac yarım olsun. 24 Onu xalis qızılla ört. Ətrafına qızıl zolaq
qoy. 25 Ətrafında eni bir ovuc olan yan lövhələri düzəlt. Yan lövhələrin ətrafına
da qızıl zolaq qoy. 26 Masa üçün dörd qızıl halqa düzəlt, halqaları onun dörd
küncünə, dörd ayağına bərkit. 27 Halqalar yan lövhələrə yaxın olaraq masanı
aparan şüvüllərin keçdiyi yerlər olsun. 28 Şüvülləri əbrişim ağacından düzəlt və
onları qızılla ört; masa onların vasitəsi ilə aparılsın. 29 Masa üçün xalis qızıldan
sinilər və nimçələr, içmə təqdimlərini tökmək üçün dolçalar və piyalələr düzəlt.
30 * Daima Mənim hüzurumda masanın üstünə təqdis çörəkləri qoy.

Qızıl çıraqdan
(Çıx. 37:17-24)

31 Xalis qızıldan bir çıraqdan düzəlt. Bu çıraqdan yastılanmış qızıldan olmalıdır.
Altlığı, gövdəsi, kasacıqları, qönçələri və gülləri onunla bir hissədən olsun.
32 Çıraqdanın yanlarından altı budaq – onun bir yanından üç budaq, o biri
yanından da üç budaq çıxsın. 33 Hər bir budağında badam çiçəyinə bənzər üç
kasacıq, qönçə və gül olsun. 34 Çıraqdanın gövdəsində isə badam çiçəyinə bənzər
dörd kasacıq, qönçə və gül olsun. 35 Çıraqdanın gövdəsindən çıxan altı budağın
bir cütünün altında bir qönçə, o biri cütünün altında bir qönçə, o birinin də
altında bir qönçə olsun. 36 Qönçələr və budaqlar onunla bir hissədən ibarət
olsun; hamısı eyni hissədən, yastılanmış xalis qızıldan olsun. 37 Onun üçün
yeddi çıraq düzəlt və çıraqları onun üstünə qoy ki, qabaq tərəfinə işıq salsın.
38 Maşaları və xəkəndazları da xalis qızıldan olsun. 39 Çıraqdan və onun bütün
avadanlığı bir talant xalis qızıldan düzəldilsin. 40 * Dağda sənə göstərilən
nümunəyə görə bunların hamısını ehtiyatla düzəlt.

26

Müqəddəs məskən
(Çıx. 36:8-38)

1 Müqəddəs məskəni on pərdədən düzəlt. Pərdələri nəfis toxunmuş incə
kətandan, bənövşəyi, tünd qırmızı və al rəngli iplikdən, üstünü isə keruvlar
şəklində naxışla düzəlt. 2 Hər pərdənin uzunluğu iyirmi səkkiz qulac, eni isə
dörd qulac olsun. Qoy bütün pərdələr bir ölçüdə olsun. 3 Pərdələrdən beşi
bir-birinə birləşdirilsin, digər beşi də bir-birinə birləşdirilsin. 4 Bir birləşmənin

* **25:30** Lev. 24:5-8 * **25:40** Həv. 7:44; İbr. 8:5

ucunda olan pərdənin kənarında bənövşəyi ilgəklər düzəlt, o biri birləşmənin
ucunda olan pərdənin kənarında da eyni şəkildə ilgəklər düzəlt. 5 Bir pərdəyə
əlli ilgək, o biri birləşmədəki pərdənin kənarında onlara uyğun gələn əlli ilgək
düzəlt. 6 Qızıldan əlli bənd düzəlt. Bəndlərlə pərdələri bərkit və çadırı birləşdir
ki, məskən bütöv olsun.
7 Məskəni örtən çadır üçün keçi yunundan on bir ədəd pərdə düzəlt. 8 Hər
pərdənin uzunluğu otuz qulac, eni isə dörd qulac olsun. On bir pərdə bir
ölçüdə olsun. 9 Beş pərdəni ayrıca və altı pərdəni ayrıca birləşdir. Altıncı
pərdəni isə çadırın qabaq tərəfindən qatla. 10 Bir birləşmənin qıraq pərdəsinin
kənarında əlli ilgək, o biri birləşmənin qıraq pərdəsinin kənarında da əlli ilgək
düzəlt.
11 Tuncdan əlli bənd düzəlt; bəndləri ilgəklərə tax və çadırı birləşdir ki, o
bütöv olsun. 12 Çadırın pərdələrindən artıq qalan pərdənin yarısını məskənin
arxa tərəfindən salla. 13 Çadırın pərdələrinin uzunluğunun hər iki ucunda artıq
qalan bir qulac parça məskəni örtmək üçün onun hər iki tərəfindən sallansın.
14 Çadır üçün qırmızı boyanmış qoç dərilərindən bir pərdə və onun üstündə
suiti dərilərindən bir pərdə düzəlt.
15 Müqəddəs məskən üçün əbrişim ağacından dik duran çərçivələr düzəlt.
16 Hər çərçivənin uzunluğu on qulac, eni isə qulac yarım olsun. 17 Hər
çərçivənin üstündə iki bir-birinə bağlanan zivana* olsun; məskənin bütün
çərçivələrini belə düzəlt. 18 Məskənin cənub tərəfi üçün iyirmi çərçivə 19 və
onların altına qoyulacaq qırx gümüş altlıq düzəlt; hər çərçivənin altında iki
zivanası üçün iki altlıq olsun. 20 Məskənin şimal tərəfi üçün də iyirmi çərçivə
21 və qırx gümüş altlıq, hər çərçivənin altında iki altlıq olsun. 22 Məskənin qərbə
doğru arxası üçün altı çərçivə düzəlt. 23 Məskənin arxa küncləri üçün isə iki
çərçivə düzəlt ki, 24 bunlar aşağıda birləşib yuxarıda bir halqaya taxılsın; hər iki
künc üçün elə iki çərçivə olsun. 25 Bu səkkiz çərçivə üçün on altı gümüş altlıq,
hər çərçivənin altında iki altlıq olsun.
26 Əbrişim ağacından şüvüllər düzəlt: məskənin hər iki tərəfindəki çərçivələri
üçün beş şüvül, 27 məskənin qərbə doğru arxa tərəfdəki çərçivələri üçün də
beş şüvül olsun. 28 Orta şüvül çərçivələrin ortasından bir ucdan o biri uca
qədər uzansın. 29 Çərçivələri qızılla ört; şüvüllərin keçdiyi halqaları qızıldan
düzəlt; şüvülləri də qızılla ört. 30 Dağda sənə göstərilən layihəyə görə müqəddəs
məskəni qur.
31 Pərdəni bənövşəyi, tünd qırmızı, al rəngli iplikdən və nəfis toxunmuş
incə kətandan, üstünü isə keruvlar şəklində naxışla düzəlt. 32 Onu dörd
dirək üstündə as; hər dirək qızılla örtülmüş əbrişim ağacından olsun. Üstündə
qızıl qarmaqları olsun və dörd gümüş altlıq üstündə dursun. 33 * Pərdəni
bəndlərdən as və Şəhadət sandığını oraya, pərdənin arxasına gətir. Bu pərdə
Müqəddəs yerlə Ən Müqəddəs yeri ayırsın. 34 Ən Müqəddəs yerdə Şəhadət
sandığının üstünə kəffarə qapağını tax. 35 Masanı pərdənin bayır tərəfinə,
çıraqdanı masanın qarşısına – məskənin cənub tərəfinə, masanı isə şimal
tərəfinə qoy.
36 Hüzur çadırının girişi üçün arakəsməni bənövşəyi, tünd qırmızı, al rəngli
iplikdən və nəfis toxunmuş incə kətandan, naxış tikməsi ilə düzəlt. 37 Bu
arakəsmə üçün də əbrişim ağacından beş dirək düzəlt və üstünü qızılla ört;
üstündə qızıl qarmaqlar olsun və onlar üçün tuncdan beş altlıq tök.

* **26:17** Zivana – bir şeyin iki parçasını bir-birinə bənd edən içiboş mil. * **26:33** İbr. 6:19; 9:3-5

27

Yandırma qurbanı üçün qurbangah
(Çıx. 38:1-7)

1 Qurbangahı əbrişim ağacından düzəlt. Qoy dördbucaq şəklində olub
uzunluğu beş qulac, eni də beş qulac, hündürlüyü isə üç qulac olsun.
2 Qurbangahın dörd küncündən onunla bir hissədən olan dörd buynuz
düzəlt. Qurbangahın üstünü tuncla ört. 3 Oranın kül qablarını, kürəklərini,
ləyənlərini, çəngəllərini, xəkəndazlarını – bütün avadanlığını tuncdan düzəlt.
4 Qurbangah üçün tuncdan torlu şəbəkə düzəlt. Torun dörd bucağında tunc-
dan dörd halqa düzəlt. 5 Onu qurbangahın kənarından aşağıya qoy ki, şəbəkə
onun yarısına qədər yetişsin. 6 Qurbangah üçün əbrişim ağacından şüvüllər
düzəlt və üstünü tuncla ört. 7 Şüvülləri halqalara tax ki, onlar qurbangahı
aparan zaman onun hər iki yanında olsun. 8 Qurbangahın içi boş və taxtadan
olsun. Dağda sənə göstərdiyim kimi onu düzəlt.

Müqəddəs məskənin həyəti
(Çıx. 38:9-20)

9 Müqəddəs məskənin həyətini düzəlt. Həyətin cənub tərəfində bir tərəf
üçün uzunluğu yüz qulac olan pərdələr nəfis toxunmuş incə kətandan olsun.
10 Onların iyirmi dirəyi və iyirmi altlığı tuncdan, dirəklərin qarmaqları və
bəndləri isə gümüşdən olsun. 11 Şimal tərəfi üçün də uzunluğu yüz qulac pərdə
olsun; onların iyirmi dirəyi və iyirmi altlığı tuncdan, dirəklərin qarmaqları
və bəndləri isə gümüşdən olsun. 12 Qərb tərəfində uzunluğu həyətin eni qədər
əlli qulac pərdələr olsun. Onlar üçün on dirək və on altlıq düzəlt. 13 Şərq
tərəfində də həyətin eni əlli qulac olsun. 14 Darvazanın bir tərəfi üçün üç dirəyi
və üç altlığı olan uzunluğu on beş qulac pərdələr olsun. 15 O biri tərəf üçün də
üç dirəyi və üç altlığı olan uzunluğu on beş qulac pərdələr olsun. 16 Həyətin
darvazası üçün uzunluğu iyirmi qulac olan bənövşəyi, tünd qırmızı, al rəngli
iplikdən və nəfis toxunmuş incə kətandan naxış tikməli arakəsmə, onun dörd
dirəyi və dörd altlığı olsun.
17 Həyətin bütün ətraf dirəkləri gümüşlə bəndlənsin; onların gümüş qar-
maqları və tunc altlıqları olsun. 18 Həyətin uzunluğu yüz qulac və eni
hər yerdə əlli qulac olsun; nəfis toxunmuş incə kətandan olan pərdənin
hündürlüyü isə beş qulac, altlıqları da tuncdan olsun. 19 Müqəddəs məskənin
ibadəti üçün işlənən bütün avadanlığı, onun bütün payaları kimi həyətin
bütün payaları da tuncdan olsun.

Kahinliyin təyin olunması
(Lev. 24:1-4)

20 Sən İsrail övladlarına əmr et ki, işıq yandırmaq üçün sənə zeytundan
çəkilmiş xalis yağ gətirsinlər. Bu yağdan çıraqlar daima 21 Hüzur çadırında,
Şəhadət sandığının qarşısındakı pərdənin bayır tərəfində yansın. Harunla
oğulları onu hər axşam Rəbbin hüzurunda yandırıb səhərə qədər nəzarət
etsinlər. Qoy bu, nəsildən-nəslə İsrail övladları üçün əbədi qayda olsun.

28

Kahinlərin geyimləri
(Çıx. 39:1-7)

1 Sən isə qardaşın Harunu və onun oğulları Nadavı, Avihunu, Eleazarı və
İtamarı İsrail övladlarının arasından yanına gətir ki, onlar Mənə kahinlik etsin.

2 Qardaşın Haruna izzət və gözəllik üçün müqəddəs geyimlər hazırla. 3 Sən
də hikmət ruhu ilə doldurduğum bütün məharətli ustalara Harunun təqdis
olunması üçün ona geyimlərin hazırlamasını tapşır ki, o Mənə kahinlik etsin.
4 Onların hazırlayacağı geyimlər bunlardır: döşlük, efod,* üst cübbə,† dama-
dama xirqə,‡ çalma və qurşaq. Bu müqəddəs geyimləri qardaşın Haruna və
oğullarına hazırlasınlar ki, Mənə kahinlik etsinlər. 5 Qoy geyimləri hazırlayanlar
qızıl, bənövşəyi, tünd qırmızı, al rəngli iplik və incə kətan götürsünlər.
6 Efodu qızıldan, bənövşəyi, tünd qırmızı, al rəngli iplikdən və nəfis toxun-
muş incə kətandan naxışla düzəltsinlər. 7 Hər iki ucunu bir-birinə bağlayan iki
çiyinlik olsun ki, o bərkidilsin. 8 Efodun üstündəki kəmər eyni hissədən olsun.
O da qızıldan, bənövşəyi, tünd qırmızı və al rəngli iplik və nəfis toxunmuş incə
kətandan olsun. 9 İki ədəd damarlı əqiq daşı götür və üstündə İsrailin oğullarının
adlarını həkk et. 10 Onların doğulma sırası ilə bir daşın üstündə altı ad, o
birisinin üstündə qalan altı adı, 11 həkkakın işi olan möhür oyması kimi iki
daş üstündə İsrailin oğullarının adlarını həkk et. Bunları hörmə qızıl sağanaqlara
salıb, 12 bu iki daşı efodun çiyinliklərinə tax. Bunlar İsrailin oğullarının xatirə
daşlarıdır; Harun onların adlarını Rəbbin önündə iki çiynində xatirə kimi
gəzdirəcək. 13 Hörmə qızıldan sağanaqlar düzəlt, 14 xalis qızıldan iki ipə bənzər
burma zəncir düzəlt; burma zəncirləri sağanaqlara tax.

Döşlük
(Çıx. 39:8-21)

15 Hökm döşlüyünü efod kimi naxışlı düzəlt. Onu qızıldan, bənövşəyi, tünd
qırmızı, al rəngli iplikdən və nəfis toxunmuş incə kətandan düzəlt. 16 Döşlük
ikiqat, dördbucaq şəklində olub uzunluğu bir qarış, eni də bir qarış olsun.
17 Üstündəki bir çərçivəyə dörd sıra daş tax. Birinci sıra yaqut, topaz, zümrüd
18 ikinci sıra firuzə, göy yaqut və almaz, 19 üçüncü sıra sirkon, əqiq və ametist,
20 dördüncü sıra sarı yaqut, damarlı əqiq və yəşəm daşı olsun. Bu daşlar
hörmə qızıl sağanaqlara taxılsın. 21 Daşlar İsrailin oğullarının adlarına görə on
iki dənə olsun; hər daş on iki qəbilədən birinin adının oyma möhürü olsun.
22 Döşlük üçün xalis qızıldan ipəbənzər burma zəncirlər qayır. 23 Döşlük üçün
iki qızıl halqa düzəlt və onları döşlüyün iki ucuna tax. 24 İki qızıl ipi döşlüyün
uclarındakı iki halqaya tax. 25 İplərin o biri uclarını iki hörmə sağanağa taxıb
efodun çiyinliklərinin qabaq tərəfinə bağla. 26 Yenə də iki qızıl halqa düzəlt və
onları döşlüyün iki ucuna, efodla yanaşı iç qatına tax. 27 Digər iki qızıl halqa
düzəlt və onu efodun çiyinliklərinin qabaq tərəfinə, aşağıya, efodun kəməri ilə
birləşmə üzərinə bərkit. 28 Döşlük halqaları ilə efodun halqalarına bənövşəyi
qaytanla bağlanıb efodun kəmərinin üzərinə bərkidilsin ki, döşlük efoddan
sallanmasın.
29 Harun Müqəddəs yerə daxil olduğu zaman Rəbbin önündə daima
xatirə olaraq İsrailin oğullarının adlarını hökm döşlüyündə, ürəyinin üstündə
daşıyacaq. 30 Urim və Tummimi də hökm döşlüyünə qoy ki, Rəbbin hüzuruna
daxil olduğu zaman onlar da ürəyinin üstündə olsun. Beləcə Harun İsrail
övladlarının hökmünü Rəbbin hüzurunda daima ürəyinin üstündə daşıyacaq.

Kahinlərin digər geyimləri
(Çıx. 39:22-31)

---

* **28:4** Efod – kahin xalatı. † **28:4** Cübbə – qədim uzun xalat. ‡ **28:4** Xirqə – cübbənin altından geyilən içi pambıqlı qısa geyim.

31 Efodun cübbəsini büsbütün bənövşəyi iplikdən tik. 32 Ortasında baş
keçirmək üçün yer olsun. Onun kənarında cırılmamaq üçün yaxa toxunsun.
33 Cübbənin ətəyinin ətrafına bənövşəyi, tünd qırmızı və al rəngli iplikdən
narlar və zınqırovlar düz: 34 cübbənin ətəyi boyunca ətrafında qızıl zınqırov və
nar sıra ilə düzülsün. 35 Qoy cübbə Harun xidmət etdiyi zaman əynində olsun.
Verdiyi səs də onun Müqəddəs yerə – Rəbbin hüzuruna girib-çıxdığı zaman
eşidilsin ki, o ölməsin.

36 Xalis qızıldan bir lövhəcik düzəlt və onun üzərində möhür oyması olaraq
"Rəbbə həsr edilmiş" yazısını həkk et. 37 Onu bənövşəyi qaytanla çalmanın
üstünə – qabaq tərəfinə tik. 38 Beləcə lövhəcik Harunun alnının üstündə
olsun. İsrail övladlarının təqdis etdikləri bütün müqəddəs hədiyyələrin Rəbbin
qarşısında məqbul olub-olmamasının məsuliyyətini Harun daşıyacaq. Buna
görə də qoy lövhəcik həmişə Harunun alnında olsun.

39 Xirqəni incə kətandan dama-dama hör. Çalmanı da incə kətandan düzəlt.
Qurşağın üzərinə naxış tikib düzəlt.

40 Harunun oğullarına izzət və gözəllik üçün xirqələr, qurşaqlar və papaqlar
düzəlt. 41 Bunları qardaşın Harunla oğullarına geyindirib onları məsh et,
vəzifəyə qoy və Mənə kahinlik etmək üçün təqdis et. 42 Beldən buda qədər
lüt bədənlərini örtən kətan alt paltarları tik. 43 Bunları Harunla oğulları
Müqəddəs yerdə xidmət etmək üçün Hüzur çadırına daxil olanda yaxud
qurbangaha yaxınlaşanda cəza çəkib ölməmək üçün geyəcəklər. Bu, Harunla
övladlarına əbədi qayda olsun.

29

Kahinliyin təqdis olunması
(Lev. 8:1-36)

1 Mənə kahinlik etmək üçün onları bu qaydada təqdis et. Qüsursuz bir
buğa və iki qoç götür. 2 Mayasız çörəkləri, zeytun yağı ilə yoğrulmuş mayasız
kökələri və üstünə zeytun yağı sürtülmüş mayasız qoğalları narın buğda un-
undan hazırla. 3 Onları bir səbətin içinə qoy, buğa və iki qoçla birgə təqdim
et. 4 Sonra Harunla oğullarını Hüzur çadırının girişinə gətir və onları su ilə
yuyundur. 5 Geyimlərini götürüb Harunun əyninə xirqəni, efod cübbəsini,
efodu və döşlüyü geyindir və efodun kəmərini belinə bağla. 6 Onun başına
çalmanı, çalmaya da müqəddəslik tacını qoy. 7 Məsh yağını götürüb Harunun
başına tök və onu məsh et. 8 Sonra oğullarını gətir və onlara xirqələr geyindir.
9 Haruna və onun oğullarının belinə qurşaq bağla və başlarına papaq qoy. Əbədi
qaydaya görə kahinlik onların olsun. Beləcə Harunla oğullarını vəzifəyə qoy.

10 Sonra Hüzur çadırının önünə buğanı gətir. Qoy Harunla oğulları əllərini
buğanın başına qoysunlar. 11 Buğanı Rəbbin önündə, Hüzur çadırının girişində
kəs. 12 Buğanın qanından götür və barmağınla qurbangahın buynuzlarına
çək. Qanın qalan hissəsini isə qurbangahın altlığına tök. 13 Heyvanın içalatını
örtən bütün piyi, qaraciyərin quyruğa bənzər hissəsini, hər iki böyrəyini və
üstündəki piyi qurbangahda tüstülədib yandır. 14 Buğanın ətini, dərisini və
bağırsağını düşərgənin kənarında yandır. Bu, günah qurbanıdır.

15 Bir qoç da götür; qoy Harunla oğulları əllərini qoçun başına qoysunlar.
16 Sonra qoçu kəs, qanını götür və onu qurbangahın hər tərəfinə səp. 17 Qoçu
parça-parça doğra, içalatını və budlarını yuyub, tikələrinin və başının üstünə

qoy. 18 * Bütün qoçu qurbangahda tüstülədib yandır. Bu, Rəbb üçün yandırma
qurbanı, Onun xoşuna gələn ətir – yandırma təqdimidir.
19 Sən o biri qoçu da götür, Harunla oğulları əllərini onun başına qoysun-
lar. 20 Sonra qoçu kəs; qanından bir az götürüb Harunun sağ qulağının
mərcəyinə, oğullarının sağ qulaq mərcəklərinə, onların sağ əllərinin və sağ
ayaqlarının baş barmaqlarına çək. Qoçun qanını qurbangahın hər tərəfinə
səp. 21 Qurbangahdakı qandan və məsh yağından götürüb Haruna və onun
geyimlərinə, oğullarına və onların geyimlərinə çilə. Beləcə Harun və onun
geyimləri, oğulları və onların geyimləri təqdis olunsun.
22 Sonra qoçun piyini, quyruğunu, içalatını örtən piyi, qaraciyərinin quyruğa
bənzər hissəsini, hər iki böyrəyini, üstündəki piyi və sağ budunu götür. Çünki
bu təqdis qoçudur. 23 Rəbbin önündə olan mayasız çörəklər səbətindən bir
yastı çörək kökəsi, bir zeytun yağı ilə yoğrulmuş çörək kökəsi və bir qoğal
götür. 24 Bunların hamısını Rəbbin hüzurunda yellədərək təqdim etmək üçün
Harunun və onun oğullarının əllərinə qoy. 25 Sonra bu şeyləri əllərindən alıb
qurbangahda yandırma qurbanı ilə tüstülədib yandır. Bu, Rəbbin hüzurunda
Onun xoşuna gələn ətir – yandırma təqdimidir. 26 Harunun təqdis qurbanı
olan qoçdan döş ətini götürüb Rəbbin hüzurunda yellədərək təqdim et. Bu
sənin payındır. 27 Harunla oğullarının təqdis qurbanı olan qoçdan yellədilən
döş ətini və qaldırılan budu təqdis et. 28 Bu qaldırılan pay Harunla övladlarının
İsrailliləərdən gələn əbədi pay olsun. Bu da İsrail övladlarının ünsiyyət qurban-
larından Rəbbə qaldırılan pay olsun.
29 Harunun müqəddəs geyimləri özündən sonra oğullarına qalsın ki, onları
geyərək məsh olunub vəzifəyə qoyulsunlar. 30 Onun yerinə kahin olub
Müqəddəs yerdə xidmət etmək üçün Hüzur çadırına daxil olan oğlu yeddi gün
o geyimləri geysin.
31 Təqdis qurbanı olan qoçun ətini götür və müqəddəs bir yerdə qaynat.
32 Harunla oğulları o qoçun ətini və səbətdə olan çörəyi Hüzur çadırının girişində
yesinlər. 33 Özlərini vəzifəyə qoyub təqdis edəndə günahlarının kəffarə olması
üçün istifadə edilən bu şeyləri onlar yesin; amma yad adamlar bunları
yeməsin, çünki bu şeylər müqəddəsdir. 34 Əgər təqdis qurbanının ətindən
və çörəkdən səhərə qədər qalarsa, qalığını yandır; bu şeylər yeyilməz, çünki
müqəddəsdir. 35 Mən sənə necə əmr etmişəmsə, o cür də Harunla oğulları üçün
et.
Onların vəzifəyə keçmə vaxtını yeddi gün davam etdir. 36 Hər gün kəffarə
üçün günah qurbanı olaraq bir buğa gətir. Qurbangah üçün kəffarə edərək
onu pak et və təqdis etmək üçün məsh et.
37 Yeddi gün ərzində qurbangah üçün kəffarə edərək onu təqdis et. Sonra
qurbangah ən müqəddəs sayılacaq və ona toxunan hər şey müqəddəs olacaq.

Gündəlik təqdimlər
(Say. 28:1-8)

38 Daimi olaraq hər gün qurbangah üzərində birillik iki toğlu gətir.
39 Toğlunun birini səhər, digərini isə axşamçagı təqdim et. 40 Birinci toğlu ilə
birlikdə dörddə bir hin zeytun yağı ilə yoğrulmuş onda bir efa narın un və
içmə təqdimi olaraq dörddə bir hin şərab gətir. 41 Axşamçağı təqdim etdiyin
o biri toğlu ilə səhərki kimi taxıl təqdimi və içmə təqdimi gətir. Bu, Rəbbin
xoşuna gələn ətirli təqdimdir. 42 Bu sizin üçün nəsildən-nəslə Hüzur çadırının
girişində, Rəbbin önündə daimi yandırma qurbanı olacaq. Mən orada sizinlə

* **29:18** Ef. 5:2; Fil. 4:18

görüşüb, səninlə danışacağam. 43 Orada Mən İsrail övladları ilə görüşəcəyəm;
Hüzur çadırı Mənim izzətimlə təqdis olunacaq. 44 Mən Hüzur çadırını və
qurbangahı təqdis edəcəyəm; Harunla oğullarını da təqdis edəcəyəm ki, Mənə
kahinlik etsinlər. 45 İsrail övladları arasında məskunlaşacağam və onların Allahı
olacağam. 46 Onlar da biləcəklər ki, aralarında məskunlaşmaq üçün onları
Misir torpağından çıxaran Allahı Rəbb Mənəm, onların Allahı Rəbb Mənəm.

30

Buxur yandırmaq üçün qurbangah (Çıx. 37:25-28)

1 Əbrişim ağacından buxur yandırmaq üçün qurbangah düzəlt. 2 Qoy uzun-
luğu bir qulac eni də bir qulac, hündürlüyü isə iki qulac olsun, buynuzları
onunla bir hissədən olsun. 3 Onun üzərini, hər yanını və buynuzlarını xalis
qızılla ört və ətrafına qızıl zolaq qoy. 4 Onun üçün iki qızıl halqa düzəlt;
qarşı-qarşıya olan iki yanda, zolağın altında düzəlt. Bu onu aparan şüvüllərin
keçdiyi yerlər olsun. 5 Şüvülləri əbrişim ağacından düzəlt və qızılla ört. 6 Bu
qurbangahı Şəhadət sandığının qarşısında olan pərdənin önünə – Mənim
səninlə görüşəcəyim yerə, kəffarə qapağının önünə qoy.
7 Harun qurbangahda ətirli buxur yandırsın. Həm səhər çıraqları hazırladığı
zaman, 8 həm də axşamçağı çıraqları yandırdığı zaman onu yandırsın. Bu sizin
üçün nəsildən-nəslə Rəbbin önündə daimi buxur təqdimidir. 9 Onun üstündə
nə yad buxur, nə yandırma qurbanı, nə də taxıl təqdimi gətirin; içmə təqdimi
də tökməyin. 10 İldə bir dəfə Harun günah üçün kəffarə qurbanının qanını
qurbangahın buynuzlarına çəkərək qurbangah üçün kəffarə etsin. Nəsildən-
nəslə, ildən-ilə bir dəfə belə etsin. Qurbangah Rəbb üçün ən müqəddəsdir».

Siyahıyaalma pulu

11 Rəbb Musaya belə dedi: 12 «İsrail övladlarını siyahıya aldığın zaman
sayılan hər bir adam öz həyatının əvəzini Rəbbə versin ki, sayıldıqlarına görə
aralarında bəla olmasın. 13 * Sayılmış adamlara daxil olan hər kəs yarım
şekel gümüş versin. Bu, iyirmi geradan ibarət olan Müqəddəs yerdəki şekelə
görə sayılsın. Bu yarım şekel Rəbbin payıdır. 14 İyirmi və ondan yuxarı yaşda
sayılmış adamlar arasından hər bir kişi bu payı Rəbbə versin. 15 Həyatlarınızı
kəffarə etmək üçün Rəbbin payını verəndə varlı yarım şekeldən çox, kasıb
yarım şekeldən əskik verməsin. 16 Bu kəffarə pulunu İsrail övladlarından
götürüb Hüzur çadırının ibadəti üçün təyin et. Bu, həyatlarınızı kəffarə etmək
üçün Rəbbin önündə İsrail övladlarının xatirəsi olacaq».

Tunc ləyən

17 Rəbb Musaya belə dedi: 18 «Yuyunmaq üçün bir tunc ləyən düzəlt. Qoy
altlığı da tuncdan olsun. Onu Hüzur çadırı ilə qurbangahın arasına qoy, içini
də su ilə doldur ki, 19 Harunla oğulları əl-ayaqlarını o su ilə yusunlar. 20 Onlar
Hüzur çadırına daxil olduğu zaman su ilə yuyunsunlar, yoxsa öləcəklər.
Xidmət etmək və Rəbb üçün yandırma təqdimi tüstülədib yandırmaq üçün
qurbangaha yaxınlaşanda da 21 əl-ayaqlarını yusunlar, yoxsa öləcəklər. Bu,
Harunla övladları üçün nəsildən-nəslə əbədi qayda olsun».

Məsh üçün yağ

* **30:13** Çıx. 38:25-26; Mat. 17:24

22 * Rəbb Musaya dedi: 23 «Bu gözəl ətriyyatlardan götür: beş yüz şekel
duru mirra, onun yarısı qədər iki yüz əlli şekel ətirli darçın, iki yüz əlli
şekel ətirli qamış 24 və beş yüz şekel Çin darçını, hər şey Müqəddəs yerdəki
şekelə görə sayılsın; həm də bir hin zeytun yağı. 25 Bunların hamısından
müqəddəs məsh yağı hazırla; bu ətriyyatçının tərtib etdiyi ətriyyat, müqəddəs
məsh yağı olacaq. 26 Həmin yağla bunları məsh et: Hüzur çadırını, Şəhadət
sandığını, 27 masanı və onun bütün ləvazimatını, çıraqdanı və onun əşyalarını,
buxur qurbangahını, 28 yandırma qurbanları üçün qurulan qurbangahı və
onun bütün avadanlığını, tunc ləyəni və onun altlığını. 29 Beləcə bu şeyləri
təqdis et ki, ən müqəddəs olsunlar; onlara toxunan hər şey müqəddəs olacaq.
30 Harunla oğullarını da məsh edərək təqdis et ki, Mənə kahinlik etsinlər.

31 İsrail övladlarına belə de: "Bu sizin üçün nəsildən-nəslə Mənə müqəddəs
məsh yağı olacaq. 32 Bu yağ insan bədənlərinə tökülməsin. Tərkibinə görə
ona bənzər heç nə hazırlamayın. Bu yağ müqəddəsdir, onu müqəddəs sayın.
33 Ona bənzərini düzəldən yaxud onu kənar şəxsin üzərinə tökən hər kəs xalqı
arasından qovulsun"».

Buxur

34 Sonra Rəbb Musaya dedi: «Bu ətirli maddələrdən götür: balzam,
onika, ilan kölgəsi, xalis kündür; hər şey eyni miqdarda olsun. 35 Bunların
hamısından buxur hazırla; ətriyyatçının düzəltdiyi bu qatışıq duzlanmış,
təmiz və müqəddəs olsun. 36 Ondan bir qədərini narın döy və Mənim səninlə
görüşəcəyim yer olan Hüzur çadırında Şəhadət sandığının önünə qoy. Bu sizin
üçün ən müqəddəs olsun. 37 Hazırladığın buxurun tərkibinə görə özünüz üçün
buxur hazırlamayın; bunu Rəbb üçün müqəddəs sayın. 38 Ona bənzər olan ətir
vurmaq üçün hazırlayan hər kəs xalqın arasından qovulsun».

31

Hüzur çadırı üçün ustalar
(Çıx. 35:30-36:1)

1 Rəbb Musaya dedi: 2 «Bax Yəhuda qəbiləsindən Xur oğlu Uri oğlu Besaleli
adı ilə çağırıb, 3 onu Allahın Ruhu ilə hikmət, dərrakə, bilik və hər cür
məharətlə doldurmuşam ki, 4 qızıl, gümüş və tuncla işləməyi bacarsın, 5 daş-qaş
yonsun, ağac oysun, hər cür məharət göstərə bilsin. 6 Mən də Dan qəbiləsində
olan Axisamak oğlu Oholiavı ona köməkçi təyin etmişəm. Hər müdrik adamın
ürəyinə hikmət qoymuşam ki, Mən sənə necə əmr etmişəm, belə də etsinlər:
7 Hüzur çadırını, Şəhadət sandığını və üstündəki kəffarə qapağını, çadırın bütün
avadanlığını, 8 masanı və onun ləvazimatını, xalis qızıldan çıraqdanı və onun
bütün əşyalarını, buxur qurbangahını, 9 yandırma qurbanları üçün qurulan
qurbangahı və onun bütün avadanlığını, ləyəni və onun altlığını, 10 toxunmuş
geyimləri – kahin Harunun müqəddəs geyimlərini və oğullarının kahinlik
etmək üçün geyimlərini, 11 məsh yağını, Müqəddəs yer üçün ətirli buxuru Mən
sənə necə əmr etmişəmsə, qoy o cür də düzəltsinlər».

Şənbə istirahət günü

12 Rəbb Musaya dedi: 13 «Sən İsrail övladlarına belə söylə: "Mənim Şənbə
günlərimə riayət edin. Çünki bu Mənimlə sizin aranızda nəsildən-nəslə onu
bilmək üçün bir əlamətdir ki, sizi təqdis edən Rəbb Mənəm. 14 Beləliklə,
Şənbə gününə riayət edin, çünki o sizin üçün müqəddəsdir. Onu ləkələyən

* **30:22** Çıx. 37:29

öldürülməlidir. O gün iş görən hər kəs xalqı arasından qovulsun. 15 * Altı gün
iş görülsün, yeddinci gün isə Rəbb üçün təqdis olunan Şənbə istirahət günü
olsun. O gün iş görən hər kəs öldürülməlidir. 16 İsrail övladları nəsildən-nəslə
əbədi əhd kimi Şənbə gününə riayət və əməl etsinlər. 17 * Mənimlə İsrail övladları
arasında əbədi bir əlamətdir ki, altı gün ərzində Rəbb göyləri və yeri yaratdı,
yeddinci gün isə istirahət etdi və dincəldi”».
18 Sina dağında Allahın Musa ilə söhbəti qurtarandan sonra Allah Öz bar-
mağı ilə yazılmış iki şəhadət daş lövhəsini Musaya verdi.

32

Qızıl dana
(Qanun. 9:6-29)

1 * Xalq Musanın dağdan enmədiyini, gecikdiyini görəndə Harunun ətrafına
toplaşıb ona dedi: «Qalx və bizim üçün allahlar düzəlt ki, qabağımızca
getsinlər. Çünki bizi Misir torpağından çıxaran adamın – bu Musanın başına
nə iş gəldiyini bilmirik!» 2 Harun onlara cavab verdi: «Arvadlarınızın,
oğullarınızın, qızlarınızın qulaqlarından qızıl sırğaları çıxarıb mənim yanıma
gətirin». 3 Bütün xalq qulaqlarında olan qızıl sırğaları çıxarıb Haruna gətirdi.
4 * Harun onlardan qızıl götürdü, oyma aləti ilə surət verib dana şəklində
tökmə büt düzəltdi. Xalq «Ey İsrail övladları, budur sizi Misir torpağından
çıxaran allahlarınız!» dedi. 5 Harun bunu gördükdə dananın qabağında bir
qurbangah düzəltdi və elan etdi: «Sabah Rəbb naminə bayram olacaq». 6 *
Ertəsi gün xalq səhər tezdən qalxıb yandırma qurbanları ilə ünsiyyət qurban-
ları kəsdi. Xalq oturub yeyib-içdi, sonra isə qalxıb oynaşdı.
7 Rəbb Musaya dedi: «Tez ol, düş aşağı, çünki Misirdən gətirdiyin xalqın
öz əxlaqını pozdu və 8 Mən onlara əmr etdiyim yoldan yaman tez döndü.
Özləri üçün tökmə dana düzəldib ona səcdə qıldılar, qurban kəsdilər və dedilər:
“Ey İsrail övladları, budur sizi Misir torpağından çıxaran allahlarınız!”» 9 Rəbb
Musaya sözünü davam etdi: «Görürəm ki, bu xalq dikbaş xalqdır. 10 Qoy Mən
xalqa qarşı qəzəblənib onu yox edim, səndən isə böyük millət əmələ gətirim».
11 * Musa Allahı Rəbbə yalvarıb dedi: «Ya Rəbb, nə üçün Öz xalqına qarşı
qəzəbin alovlansın? Sən onları Misirdən böyük qüvvətinlə və qüdrətli əlinlə
qurtarmadınmı? 12 Axı nə üçün Misirlilər “Onları pis niyyətlə, dağlarda
öldürüb yer üzündən yox etmək üçün çıxartdı” desinlər? Yalvarıram, qəzəbini
yatır və Öz xalqına bəla gətirmək niyyətindən dön. 13 * * Qulların İbrahimi,
İshaqı, və İsraili xatırla və Özün naminə onlara and edərək “nəslinizi göydəki
ulduzlar qədər çoxaldacağam, vəd etdiyim bu ölkənin hamısını nəslinizə
verəcəyəm və onlar əbədilik oraya sahib olacaqlar” dedin». 14 Beləliklə, Rəbb
Öz xalqına bəla gətirmək niyyətindən döndü.
15 Musa əlində iki şəhadət lövhəsi ilə dönüb dağdan endi. Lövhələrin iki tərəfi
– bu üzü də, o üzü də yazılı idi. 16 Onlar Allahın işi idi; üzərindəki oyma
yazılar Onun yazısı idi. 17 Yeşua xalqın səs-küyünü eşidərək Musaya dedi:
«Düşərgədən müharibə səsi gəlir». 18 Musa cavab verdi:
«Bu qələbə çalanların nidası deyil,
Məğlubiyyətə uğrayanların da səsi deyil.

* **31:15** Çıx. 20:8-11; 23:12; 34:21; 35:2; Lev. 23:3; Qanun. 5:12-14 * **31:17** Çıx. 20:11 * **32:1** Həv. 7:40 * **32:4** Neh. 9:18; Həv. 7:41 * **32:6** 1Kor. 10:7 * **32:11** Say. 14:13-19 * **32:13** Yar. 22:16-17 * **32:13** Yar. 17:8

Mən nəğmə səsi eşidirəm».
19 Musa düşərgəyə yaxınlaşıb dananı və onun ətrafındakı rəqsləri gördü. O
qəzəbləndi və lövhələri əlindən atıb dağın ətəyində parça-parça etdi. 20 Xalqın
düzəltdiyi dananı götürüb yandırdı, toza dönənə qədər əzdi və suyun üzünə
səpələyib İsrail övladlarına içirtdi.
21 Musa Harundan soruşdu: «Bu xalq sənə nə etdi ki, onları belə böyük
günaha batırdın?» 22 Harun cavab verdi: «Qoy ağam qəzəblənməsin. Sən bu
xalqı tanıyırsan. Onun niyyəti pisdir. 23 * Onlar mənə dedilər: "Bizim üçün
allahlar düzəlt ki, qabağımızda getsinlər. Çünki bizi Misir torpağından çıxaran
adamın – bu Musanın başına nə iş gəldiyini bilmirik!" 24 Mən isə onlara
dedim: "Kimdə qızıl varsa, onu çıxarın". Xalq da qızılı mənə verdi. Mən onu
oda atdım və bu dana alındı».
25 Musa bildi ki, xalq nəzarətdən çıxıb. Harun nəzarəti o qədər zəiflətmişdi
ki, düşmənlər onları lağa qoyurdular. 26 Musa düşərgənin girişində durub
çağırdı: «Rəbbin tərəfində olanlar, mənim yanıma gəlin!» Bütün Levi övladları
onun yanına toplaşdı. 27 Musa onlara dedi: «İsrailin Allahı Rəbb belə deyir:
"Qoy hər biriniz qılıncını belinə qurşasın. Hər kəs düşərgədə qapı-qapı gəzərək
öz qardaşını, dostunu və qonşusunu öldürsün"». 28 Levililər də Musa onlara
etdiyi əmrə əməl etdilər. O gün üç minə yaxın adam həlak oldu. 29 Musa
Levililərə dedi: «Bu gün sizin hər biriniz oğlunun və qardaşının canı bahasına
xeyir-dua alıb Rəbb üçün vəzifəyə təyin olundunuz».
30 Ertəsi gün Musa xalqa dedi: «Siz böyük günaha batdınız. İndi isə Mən
Rəbbin hüzuruna qalxacağam ki, bəlkə günahınızı kəffarə edə bilim». 31 Musa
Rəbbin hüzuruna qayıdıb dedi: «Ah, bu xalq böyük günaha batıb, özünə qızıldan
allahlar düzəltdi; 32 * İndi yalvarıram, onların günahlarını bağışla. Əgər belə
etməsən, adımı yazdığın kitabdan sil». 33 Rəbb Musaya dedi: «Mənə qarşı kim
günah işlədibsə, onun adını kitabımdan siləcəyəm. 34 Lakin indi get, xalqı sənə
dediyim yerə apar. Budur, Mələyim sənin qarşında gedəcək. Ancaq cəza günü
gələndə onlara günahlarına görə cəza verəcəyəm».
35 Rəbb Harunun düzəltdiyi danaya və gördükləri işə görə İsrail xalqını
bəlaya saldı.

33

Sinadan ayrılmağa hazırlıq

1 * Rəbb Musaya dedi: «Sən və Misir torpağından çıxardığın xalq bu
yeri tərk edin; İbrahimə, İshaqa və Yaquba and edərək "Sənin nəslinə onu
verəcəyəm" dediyim torpağa, 2 qarşında bir mələk göndərib Kənanlıları, Emor-
luları, Xetliləri, Perizliləri, Xivliləri və Yevusluları oradan qovacağım 3 süd
və bal axan torpağa gedin. Siz dikbaş xalqsınız, buna görə Mən aranızda
getməyəcəyəm, yoxsa yolda sizi məhv edərəm». 4 Xalq bu bəd xəbəri eşidəndə
yas tutdu. Heç kəs bəzək taxmadı.
5 Rəbb Musaya demişdi: «İsrail övladlarına belə söylə: "Siz dikbaş xalqsınız,
Mən aranızdan bir anlıq getsəydim, sizi məhv edərdim. İndi isə bəzəklərinizi
çıxarın, Mən də bilim ki, sizinlə nə edəcəyəm"». 6 Beləcə Xorev dağının ətəyində
İsrail övladları bəzəklərini soyundular.

Musanın Hüzur çadırı

---

* **32:23** Həv. 7:40 * **32:32** Zəb. 69:28; Vəhy 3:5 * **33:1** Yar. 12:7; 26:3; 28:13

7 Musa çadırı götürüb onu düşərgədən kənarda – uzaqda qurardı. Onu
Hüzur çadırı adlandırdı. Rəblə məsləhətləşən hər kəs düşərgədən kənardakı
Hüzur çadırına gedərdi. 8 Musa çadıra tərəf çıxdığı vaxt bütün xalq durardı.
Hər kəs çadırının girişində gözləyib, Musa çadıra girənə qədər ardınca baxardı.
9 Musa Hüzur çadırına girəndə bulud dirəyi düşüb çadırın girişində durardı;
Rəbb Musa ilə danışardı. 10 Bütün xalq Hüzur çadırının girişində duran bulud
dirəyini görər, hamı qalxıb öz çadırının girişində səcdə qılardı. 11 Rəbb Musa ilə
üz-üzə, dostu ilə söhbət etdiyi kimi danışardı. Sonra Musa düşərgəyə qayıdardı.
Lakin onun gənc köməkçisi Nun oğlu Yeşua çadırı tərk etməzdi.

12 Musa Rəbbə dedi: «Bax Sən mənə "bu xalqı çıxart" deyirsən, amma
mənimlə birgə kimi göndərəcəyini mənə bildirmirsən. Halbuki Sən dedin:
"Səni adınla tanıyıram və gözümdə lütf tapmısan". 13 Əgər mən, doğrudan
da, Sənin gözündə lütf tapmışamsa, yalvarıram, Öz yolunu mənə agah elə
ki, Səni tanıyım və gözündə lütf tapım. Bax bu camaat Sənin xalqındır».
14 O isə Musaya cavab verdi: «Mənim hüzurum səninlə gedəcək. Özüm sənə
rahatlıq verəcəyəm». 15 Musa Rəbbə cavab verdi: «Əgər Sənin hüzurun bizimlə
getməsə, bizi buradan göndərmə. 16 Xalqımın mənimlə birlikdə Sənin gözündə
lütf tapması indi nə ilə biliniəcək? Sənin bizimlə getməyindən deyilmi? Biz
yer üzündə olan digər xalqlardan nə ilə fərqlənək?»

17 Rəbb Musaya cavab verdi: «Sən Məndən dilədiyin bu şeyi edəcəyəm.
Çünki gözümdə lütf tapdın və səni adınla tanıyıram». 18 Musa dedi: «İzzətini
mənə göstər». 19 * Rəbb dedi: «Mən bütün xeyirxahlığımı Sənin qarşından
keçirəcəyəm və Rəbb olan adımı qarşında bəyan edəcəyəm. Kimə istəsəm, lütf
göstərərəm, kimə istəsəm, rəhm edərəm». 20 Sonra O davam etdi: «Üzümü
isə görə bilməzsən, çünki Məni görən adam sağ qalmaz». 21 Sonra Rəbb
dedi: «Budur, Mənim yanımda yer var, elə burada, bu qayanın üstündə dur.
22 İzzətim keçəndə səni qayadakı bir yarığa qoyacağam; Mən keçənə qədər
səni əlimlə örtəcəyəm. 23 Sonra əlimi səndən çəkəcəyəm və sən Məni arxadan
görəcəksən, üzüm isə görünməyəcək».

34

Yeni daş lövhələri
(Qanun. 10:1-5)

1 Rəbb Musaya dedi: «Əvvəlki kimi özün üçün iki daş lövhə yon; qırdığın
əvvəlki lövhələrdə yazılan sözləri yeni lövhələrin üstündə yazacağam. 2 Səhərə
hazır ol və Sina dağına çıx. Dağın zirvəsi üstündə önümdə dur. 3 Qoy heç kəs
səninlə çıxmasın və dağda heç bir adam görünməsin. Dağın ətəyində nə qoyun-
keçi, nə də mal-qara otlasın».

4 Rəbb ona buyurduğu kimi Musa əvvəlkilərə bənzər iki daş lövhə yondu
və səhər erkən durub, əlində iki daş lövhə tutaraq Sina dağına çıxdı. 5 Rəbb
buludun içindən enib orada Musa ilə durdu və Rəbb olan Öz adını bəyan
edib 6 * * * Musanın qarşısından keçərək dedi: «Rəbb Mənəm, rəhmli və
lütfkar Rəbb Allaham. Mən hədsiz səbirli, bol məhəbbətli və sədaqətliyəm,
7 minlərlə nəslinə məhəbbətimi göstərərəm, cəzanı, qanunsuzluğu və günahı
bağışlayaram; lakin cəzasız qoymaram, ataların cəzasını üçüncü-dördüncü
nəslə qədər nəvə-nəticələrinə verərəm».

---

* **33:19** Rom. 9:15 * **34:6** Say. 14:18; Neh. 9:17; Zəb. 86:15; 103:8; 145:8; Yoel 2:13; Yun. 4:2
* **34:6** Çıx. 20:5-6; Say. 14:18; Qanun. 5:9-10; 7:9-10

8 Musa dərhal yerə səriləb Rəbbə səcdə qıldı. 9 Sonra Musa dedi: «Ey
Xudavənd, əgər gözündə lütf tapmışamsa, yalvarıram, Sən, ey Xudavənd,
aramızda ol. Biz dikbaş bir xalq olsaq da, təqsirimizlə günahımızı bağışla və
bizə sahib ol».

Əhdin təzələnməsi
(Çıx. 23:14-19; Qanun. 7:1-5; 16:1-7)

10 Rəbb Musaya dedi: «Budur, Mən sənin bütün xalqınla əhd kəsirəm.
Hamının qarşısında elə möcüzələr edəcəyəm ki, beləsi dünyada heç yerdə, heç
bir millət arasında yaranmamışdı. Sizin ətrafınızdakı bütün xalqlar görəcəklər
ki, Rəbbin işi, Mənim sənin üçün etdiyim şeylər qorxuncdur. 11 Mənim
sizə bu gün verdiyim əmrə riayət edin. Budur, Mən önünüzdən Emorluları,
Kənanlıları, Xetliləri, Perizliləri, Xivliləri və Yevusluları qovuram. 12 Özünüzü
girdiyiniz torpağın sakinləri ilə əhd kəsməkdən gözləyin ki, o sizə bir tələ
olmasın. 13 * Onların qurbangahlarını dağıdın, daş sütunlarını sındırın, ilahə
Aşera bütlərini kəsin. 14 Başqa allahlara səcdə etməyin, çünki Rəbbin adı
qısqancdır, O, həqiqətən, qısqanc Allahdır. 15 Ona görə də nə o torpağın sakinləri
ilə əhd kəsin, nə də öz allahları ilə xəyanət edib, onlara qurban kəsən vaxt
sizi də dəvət edəndə qurbanlarından dadın. 16 Onların qızlarını öz oğullarınıza
arvad olaraq almayın ki, onlar öz allahları ilə xəyanət edib sizin oğullarınıza
da o allahlara xəyanət etdirməsinlər.

17 * Özünüz üçün tökmə allahlar düzəltməyin.

18 * Mayasız Çörək bayramını qeyd edin. Mən sizə əmr etdiyim kimi Aviv
ayında təyin olunan vaxtı yeddi gün mayasız çörək yeyin, çünki Aviv ayında
Misirdən çıxdınız.

19 * Bütün ilk doğulan oğlanlar və bütün heyvanlarınızın, istər mal-qaranızın,
istərsə də qoyun-keçinizin ilk doğulan balaları Mənimdir. 20 * İlk doğulan eşşək
balası əvəzinə bir qoyun-keçi balası verin. Əgər əvəzini verməsəniz, boynunu
sındırın. Aranızda hər adamın ilk oğlunun əvəzini ödəyin. Heç kəs önümə əliboş
gəlməsin.

21 * Altı gün işlərinizi görün, yeddinci gün isə istirahət edin. Şum və biçin
vaxtı da belə istirahət edin.

22 * * Buğda biçinin nübarı ilə Həftələr bayramını qeyd edin. İlin sonunda isə
Yığım bayramını qeyd edin.

23 İldə üç dəfə sizin bütün kişiləriniz Sahibləri İsrailin Allahı Rəbbin hüzuruna
gəlsinlər. 24 Çünki Mən sizin qarşınızdan millətləri qovub sərhədlərinizi elə
genişləndirəcəyəm ki, siz ildə üç dəfə öz Allahınız Rəbbin hüzurunda görünmək
üçün gələndə heç kəs sizin torpağınıza tamah salmasın.

25 * Mənə gətirilən qurbanın qanını mayalı çörəklə təqdim etməyin. Pasxa
bayramının qurban əti səhərə qədər qalmasın.

26 * * Torpağın nübarının ilk hissəsini Allahınız Rəbbin məbədinə gətirin.
Oğlağı anasının südündə bişirməyin».

27 Rəbb Musaya dedi: «Bu sözləri yaz, çünki bu sözlərə görə Mən səninlə və
bütün İsraillə əhd kəsirəm». 28 Beləliklə, Musa Rəblə qırx gün-qırx gecə qaldı.

---

* **34:13** Qanun. 16:21 * **34:17** Çıx. 20:4; Lev. 19:4; Qanun. 5:8; 27:15 * **34:18** Çıx. 12:14-20; Lev. 23:6-8; Say. 28:16-25 * **34:19** Çıx. 13:2 * **34:20** Çıx. 13:13 * **34:21** Çıx. 20:9-10; 23:12; 31:15; 35:2; Lev. 23:3; Qanun. 5:13-14 * **34:22** Lev. 23:15-21; Say. 28:26-31 * **34:22** Lev. 23:39-43 * **34:25** Çıx. 12:10 * **34:26** Qanun. 26:2 * **34:26** Qanun. 24:21

Bu müddət ərzində Musa heç nə yemədi, heç nə içmədi. O, lövhələrin üstündə əhdin sözlərini, On Əmri yazdı.

Musanın üzü nur saçır

29 * Musa əlində iki şəhadət lövhəsi tutub Sina dağından enəndə bilmirdi ki, Rəblə danışdığına görə üzü nur saçır. 30 Harun və bütün İsrail övladları Musanın üzünü nur saçan gördülər və ona yaxınlaşmaqdan qorxdular. 31 Musa onları çağıranda Harunla bütün icma başçıları ona yaxınlaşdı və Musa onlarla söhbət etdi. 32 Sonra bütün İsrail övladları ona yaxınlaşdı. Musa Rəbbin Sina dağında ona nəql etdiyi bütün işləri onlara əmr etdi. 33 Musa söhbəti bitirəndə üzünə bir niqab çəkdi. 34 Musa Rəbbin hüzuruna Onunla danışmaq üçün gedəndə niqabı çıxarar və çıxanadək niqabsız olardı. Çıxanda ona nə əmr olunduğunu İsrail övladlarına nəql edirdi. 35 İsrail övladları isə Musanın üzünün nur saçdığını görərdilər. Sonra Musa içəri girib Rəblə danışana qədər yenə də niqabı üzünə çəkərdi.

35

Şənbə günü üçün qanun

1 Musa İsrail övladlarının bütün icmasını toplayıb onlara dedi: «Rəbb sizə bu şeylərə əməl etməyi əmr etdi. 2 * Altı gün işlərinizi görün, yeddinci gün isə sizin Rəbb üçün müqəddəs Şənbəniz, istirahət gününüzdür. O gün iş görən hər kəs öldürülsün. 3 Şənbə günü yaşadığınız heç bir yerdə od yandırmayın».

Müqəddəs məskən üçün ianələr
(Çıx. 25:1-9)

4 Musa bütün İsrail övladlarının icmasına dedi: «Rəbbin əmr etdiyi iş budur: 5 öz aranızdan Rəbbə bir ianə toplayın. Qoy könlü istəyən hər kəs Rəbbə belə ianə gətirsin: qızıl, gümüş, tunc, 6 bənövşəyi, tünd qırmızı və al rəngli iplik, incə kətan, keçi yunu, 7 qırmızı boyanmış qoç dəriləri, suiti dəriləri, əbrişim ağacı, 8 çıraq üçün zeytun yağı, məsh yağı və ətirli buxur üçün ətriyyatlar, 9 efodla döşlüyün üstünə taxılan damarlı əqiq və sağanaq daşları.

10 Aranızdakı ürəyi hikmətlə dolu hər adam gəlib Rəbbin əmr etdiyi hər şeyi düzəltsin: 11 müqəddəs məskəni, onun çadırını, örtüyünü, bəndlərini, çərçivələrini, şüvüllərini, direklərini və altlıqlarını; 12 sandığı və onun şüvüllərini; kəffarə qapağını, arakəsmə pərdəsini; 13 masanı, onun şüvüllərini və bütün ləvazimatını; təqdis çörəklərini; 14 işıq verən çıraqdanı, onun ləvazimatını, çıraqlarını və işıq yağını; 15 buxur qurbangahını və şüvüllərini; məsh yağını, ətirli buxuru; məskənin girişi üçün arakəsməni; 16 yandırma qurbanları üçün qurulan qurbangahı, onun üçün tunc şəbəkəni, şüvüllərini və bütün avadanlığını; ləyəni və onun altlığını; 17 həyətin pərdələrini, direklərini və altlıqlarını; həyətin darvazası üçün arakəsməni; 18 məskənin payalarını; həyətin payalarını; onların iplərini; 19 müqəddəs yerdə xidmət üçün toxunmuş geyimləri: kahin Harunun müqəddəs geyimlərini və oğullarının kahinlik etmək üçün geyimlərini».

20 İsrail övladlarının bütün icması Musanın yanından çıxdı. 21 Ürəyinə toxunan və könlü istəyən hər adam gəlib Hüzur çadırı, onun inşası və müqəddəs geyimlər üçün Rəbbə ianə gətirdi. 22 Kişilər və qadınlar – könlü istəyənlərin hamısı bəzəkli sancaqlar, sırğalar, üzüklər, bilərziklər kimi bütün

* **34:29** 2Kor. 3:7-16 * **35:2** Çıx. 20:8-11; 23:12; 31:15; 34:21; Lev. 23:3; Qanun. 5:12-14

qızıl əşyalarını gətirdilər. Hər kəs qızılı yellətmə təqdimi kimi Rəbbə təqdim etdi. 23 Kimdə bənövşəyi, tünd qırmızı və al rəngli iplik, incə kətan, keçi yunu, qırmızı boyanmış qoç dəriləri və suiti dəriləri var idisə, bunları təqdim etdi. 24 Gümüş və tunc gətirən hər kəs də onu Rəbbə ianə olaraq təqdim etdi. Kimdə əbrişim ağacı var idisə, onu bütün inşa işi üçün təqdim etdi. 25 Ürəyi hikmətlə dolu bütün qadınlar öz əlləri ilə əyirdiyi bənövşəyi, tünd qırmızı və al rəngli iplik və incə kətan ipliyi təqdim etdilər; 26 bu işi ürəkdən görmək istəyən bacarıqlı qadınlar keçi yunu əyirdilər. 27 Xalqın başçıları bunları təqdim etdilər: efodla döşlüyün üstünə taxılan damarlı əqiq və sağanaq daşlarını, 28 çıraq, məsh yağı, ətirli buxur üçün ətriyyatı və zeytun yağını. 29 İsrail övladlarından hər kişi, hər qadın Rəbbin Musa vasitəsilə yerinə yetirmək üçün verdiyi əmrə əsasən Rəbbə könüllü təqdimlər gətirdilər.

Müqəddəs məskən üçün ustalar (Çıx. 31:1-11)

30 Musa İsrail övladlarına dedi: «Baxın Rəbb Yəhuda qəbiləsindən Xur oğlu Uri oğlu Besaleli adı ilə çağırıb 31 Allahın Ruhu ilə hikmət, dərrakə, bilik və hər cür məharətlə doldurmuşdur ki, 32 o, qızılla, gümüşlə, tuncla işləməyi bacarsın, 33 daş-qaş yonsun, ağac oysun, hər cür məharətlə bacarıq göstərə bilsin. 34 Rəbb onun və Dan qəbiləsindən olan Axisamak oğlu Oholiavın ürəklərinə başqalarını öyrətmək bacarığını qoymuş, 35 ürəklərini hikmətlə doldurmuşdur ki, oymaçılıq, naxışçılıq, bənövşəyi, tünd qırmızı və al rəngli iplikdə və incə kətanda naxış tikməsi, toxuculuq – hər cür sənəti bacara bilsinlər.

36

1 Besalel, Oholiav və bütün ürəkləri hikmətlə dolu, Rəbbin onlara bu işi bacarmaq üçün hikmət və dərrakə verdiyi adamlar Rəbbin etdiyi hər şeyə görə müqəddəs yerin inşa işini görsünlər».

2 Musa Besaleli, Oholiavı və bütün ürəkləri hikmətlə dolu – Rəbbin onların ürəklərinə hikmət qoyduğu adamları, bu işi ürəkdən görmək istəyənlərin hamısını çağırdı. 3 Onlar müqəddəs yerin inşa işini görmək üçün İsrail övladlarının gətirdiyi bütün ianələri Musanın yanından götürdülər. İsrail övladları hər səhər könüllü təqdimlər gətirməyə davam edirdilər. 4 Onda müqəddəs yerin inşası ilə məşğul olan hikmətli sənətkarlar hər işlərindən ayrılaraq 5 Musanın yanına gəlib dedilər: «Xalq Rəbbin əmr etdiyi inşa işi üçün lazım olandan çox şey gətirir». 6 Musa əmr verdi və düşərgədə elan etdirdi ki, nə kişi, nə də qadın müqəddəs yer üçün daha ianə gətirməsin. Beləcə xalq bir daha ianə gətirmədi. 7 Çünki bütün işi görmək üçün xammal lazımi miqdardan artıq idi.

Müqəddəs məskənin düzəldilməsi (Çıx. 26:1-37)

8 İşi görmək üçün ürəkləri hikmətlə dolu bütün adamlar müqəddəs məskəni on pərdədən düzəltdilər. Pərdələri nəfis toxunmuş incə kətandan bənövşəyi, tünd qırmızı və al rəngli iplikdən, üstünü isə keruvlar şəklində naxışla düzəltdilər. 9 Hər pərdənin uzunluğu iyirmi səkkiz qulac, eni isə dörd qulac idi. Bütün pərdələr eyni ölçüdə idi. 10 Pərdənin beşini də bir-birinə birləşdirdilər. Digər beşini də bir-birinə birləşdirdilər. 11 Bir birləşmənin qıraq pərdəsinin kənarında bənövşəyi ilgəklər düzəltdilər; o biri birləşmənin qıraq pərdəsinin kənarında da eyni şəkildə ilgəklər düzəltdilər. 12 Bir pərdəyə əlli ilgək, o biri birləşmədəki pərdənin kənarında da onlara uyğun gələn əlli ilgək düzəltdilər.

13 Qızıldan əlli bənd düzəltdilər. Bəndlərlə pərdələri bərkitdilər və çadırı
birləşdirdilər. Beləliklə, müqəddəs məskən bütöv oldu.
14 Məskəni örtən çadır üçün keçi yunundan on bir ədəd pərdə düzəltdilər.
15 Hər pərdənin uzunluğu otuz qulac, eni isə dörd qulac idi. On bir pərdə
bir ölçüdə idi. 16 Beş pərdəni ayrıca, altı pərdəni də ayrıca bitişdirdilər.
17 Bir birləşmənin qıraq pərdəsinin kənarındakı kimi o biri birləşmənin qıraq
pərdəsinin kənarında da əlli ilgək düzəltdilər. 18 Çadırı birləşdirib bütöv etmək
üçün tuncdan əlli bənd düzəltdilər. 19 Çadır üçün qırmızı boyanmış qoç
dərilərindən bir pərdə və onun üstündə suiti dərilərindən bir pərdə düzəltdilər.
20 Müqəddəs məskən üçün əbrişim ağacından dik duran çərçivələr düzəltdilər.
21 Hər çərçivənin uzunluğu on qulac, eni isə qulac yarım idi. 22 Hər çərçivənin
üstündə iki bir-birinə bağlanan zivana var idi; məskənin bütün çərçivələrini
belə düzəltdilər. 23 Məskənin cənub tərəfi üçün iyirmi çərçivə düzəltdilər.
24 Onların altına qoyulmaq üçün hər çərçivənin altındakı iki zivana üçün iki
altlıq düzəltdilər; beləcə qırx gümüş altlıq düzəldildi. 25 Məskənin şimal tərəfi
üçün də iyirmi çərçivə düzəltdilər. 26 Hər çərçivənin altında iki altlıq olmaqla
qırx gümüş altlıq düzəltdilər. 27 Məskənin qərbə doğru arxası üçün altı çərçivə
düzəltdilər. 28 Məskənin arxa küncləri üçün isə iki çərçivə düzəltdilər; 29 bunlar
aşağıda birləşib yuxarıda bir halqaya taxıldı; hər iki künc üçün o cür iki çərçivə
düzəltdilər. 30 Bu səkkiz çərçivə üçün on altı gümüş altlıq, hər çərçivənin altında
iki altlıq düzəldildi.
31 Əbrişim ağacından şüvüllər düzəltdilər: məskənin hər iki tərəfdəki
çərçivələri üçün beş şüvül, 32 məskənin qərbə doğru arxa çərçivələri üçün də
beş şüvül düzəldildi. 33 Çərçivələrin ortasında bir ucdan o biri uca qədər
uzanan orta şüvül düzəltdilər. 34 Çərçivələri qızılla örtdülər; şüvüllərin keçdiyi
halqaları qızıldan düzəltdilər; şüvülləri də qızılla örtdülər.
35 Pərdəni bənövşəyi, tünd qırmızı, al rəngli iplikdən və nəfis toxunmuş
incə kətandan, üstünü isə keruvlar şəklində naxışla düzəltdilər. 36 Onun
üçün əbrişim ağacından dörd dirək düzəltdilər və onları qızılla örtdülər, üstündə
qızıl qarmaqları qoydular; onlar üçün dörd gümüş altlıq tökdülər. 37 Çadırın
girişi üçün arakəsməni bənövşəyi, tünd qırmızı və al rəngli iplikdən və nəfis
toxunmuş incə kətandan naxış tikməsi ilə düzəltdilər. 38 Onun beş dirək və
qarmaqlarını da düzəltdilər. Yuxarılarını və bəndlərini qızılla örtdülər; beş
altlığı isə tuncdan düzəltdilər.

37

Əhd sandığının düzəldilməsi (Çıx. 25:10-22)

1 Besalel əbrişim ağacından sandıq düzəltdi. Sandığın uzunluğu iki qulac
yarım, eni qulac yarım və hündürlüyü qulac yarım idi. 2 Onu içəridən və
bayırdan xalis qızılla örtdü, ətrafına isə qızıl zolaq qoydu. 3 Onun dörd ayağı
üçün dörd tökmə qızıl halqa, iki halqanı bir yanı, qalan iki halqanı isə o biri
yanı üçün düzəltdi. 4 Əbrişim ağacından şüvüllər düzəldib üzərini qızılla örtdü.
5 Sandığı daşımaq üçün şüvülləri sandığın yanlarındakı halqalara keçirtdi.
6 Xalis qızıldan kəffarə qapağını düzəltdi. Uzunluğu iki qulac yarım, eni isə
qulac yarım idi. 7 Kəffarə qapağının hər iki ucu üçün yastılanmış qızıldan iki
keruv düzəltdi. 8 Bir keruv qapağın bir ucunda, o birisi isə o biri ucunda
olaraq qapağın iki ucunda olan keruvlar onunla bir hissədən idi. 9 Keruvlar

yuxarıya açılmış qanadları ilə kəffarə qapağını örtdülər. Keruvların üzləri bir-birinə qarşı qapağa doğru idi.

Təqdis çörəkləri üçün masanın düzəldilməsi
(Çıx. 25:23-30)

10 Əbrişim ağacından masa düzəltdi; uzunluğu iki qulac, eni bir qulac, hündürlüyü isə qulac yarım idi. 11 Onu xalis qızılla örtdü. Ətrafına qızıl zolaq qoydu. 12 Ətrafında eni bir ovuc olan yan lövhələr düzəltdi. Yan lövhələrin ətrafına da qızıl zolaq qoydu. 13 Masa üçün dörd qızıl halqa tökdü, halqaları onun dörd küncünə, dörd ayağına bərkitdi. 14 Halqalar yan lövhələrə yaxın olaraq masanı aparan şüvüllərin keçdiyi yerlər idi. 15 Masanı aparmaq üçün şüvülləri əbrişim ağacından düzəltdi və onları qızılla örtdü. 16 Masanın ləvazimatını – xalis qızıldan siniləri və nimçələri, piyalələri və içmə təqdimlərini tökmək üçün dolçaları düzəltdi.

Qızıl çıraqdanın düzəldilməsi
(Çıx. 25:31-40)

17 Xalis qızıldan bir çıraqdan düzəltdi. Bu çıraqdan yastılanmış qızıldan idi; altlığı, gövdəsi, kasacıqları, qönçələri və gülləri onunla bir hissədən ibarət idi. 18 Çıraqdanın yanlarından altı budaq – bir yanından üç budaq, o biri yanından da üç budaq çıxdı. 19 Hər bir budağında badam çiçəyinə bənzər üç kasacıq, qönçə və gül var idi. 20 Çıraqdanın gövdəsində isə badam çiçəyinə bənzər dörd kasacıq, qönçə və gül var idi. 21 Çıraqdanın gövdəsindən çıxan altı budağın bir cütünün altında bir qönçə, o biri cütünün altında bir qönçə, o birinin də altında bir qönçə var idi. 22 Qönçələr və budaqlar onunla bir hissədən idi; hamısı eyni hissədən, yastılanmış xalis qızıldan idi. 23 Onun üçün yeddi çıraq düzəltdi. Maşaları və xəkəndazları da xalis qızıldan idi. 24 Çıraqdanı və onun bütün avadanlığını bir talant xalis qızıldan düzəltdi.

Buxur yandırmaq üçün qurbangahın düzəldilməsi
(Çıx. 30:1-5; 30:22-38)

25 Əbrişim ağacından buxur yandırmaq üçün qurbangah düzəltdi; uzunluğu bir qulac, eni də bir qulac, hündürlüyü isə iki qulac idi. Buynuzları onunla bir hissədən idi. 26 Onun üzərini, hər yanını və buynuzlarını xalis qızılla örtdü, ətrafına qızıl zolaq qoydu. 27 Onun üçün iki qızıl halqa düzəltdi; qarşı-qarşıya olan iki yanda, zolağın altında düzəltdi. Bu onu aparan şüvüllərin keçdiyi yerlər idi. 28 Şüvülləri əbrişim ağacından düzəltdi və onları qızılla örtdü.

29 * Ətriyyatçının işi olan Müqəddəs məsh yağını və təmiz ətirli buxuru da hazırladı.

38

Yandırma qurbanı üçün qurbangahın qurulması
(Çıx. 27:1-8)

1 Yandırma qurbanı üçün qurulan qurbangahı əbrişim ağacından düzəltdi. Dördbucaq şəklində olub uzunluğu beş qulac, eni də beş qulac, hündürlüyü isə üç qulac idi. 2 Qurbangahın dörd küncündə onunla bir hissədən olan dörd buynuz düzəltdi. Qurbangahın üstünü tuncla örtdü. 3 Qurbangahın bütün avadanlığını – kül qablarını, kürəkləri, ləyənləri, çəngəlləri və xəkəndazları – hər şeyi tuncdan düzəltdi. 4 Qurbangah üçün kənarından aşağıya onun yarısına qədər yetişəcək torlu şəbəkəni tuncdan düzəltdi. 5 Tunc şəbəkənin

* **37:29** Çıx. 30:22-38

dörd bucağında şüvüllərin keçdiyi dörd halqanı tökdü. 6 Əbrişim ağacından
şüvüllər düzəldib üstünü tuncla örtdü. 7 Qurbangahı aparmaq üçün şüvülləri
onun hər iki yanındakı halqalara taxdı. Qurbangahın içi boş və taxtadan idi.

Tunc ləyənin düzəldilməsi
(Çıx. 30:18)

8 Tunc ləyəni və onun tunc altlığını Hüzur çadırının girişində xidmət edən
qadınların güzgülərindən düzəltdi.

Müqəddəs məskənin həyətinin düzəldilməsi
(Çıx. 27:9-19)

9 Müqəddəs məskənin həyətini düzəltdi. Həyətin cənub tərəfində uzun-
luğu yüz qulac olan pərdələr nəfis toxunmuş incə kətandan idi. 10 Onların
iyirmi dirəyi və iyirmi altlığı tuncdan, dirəklərin qarmaqları və bəndləri isə
gümüşdən idi. 11 Şimal tərəfində də uzunluğu yüz qulac pərdə idi; onların
iyirmi dirəyi və iyirmi altlığı tuncdan, dirəklərin qarmaqları və bəndləri isə
gümüşdən idi. 12 Qərb tərəfində uzunluğu əlli qulac pərdələr idi. Onların on
dirəyi və on altlığı var idi. Dirəklərin qarmaqları və bəndləri isə gümüşdən
idi. 13 Şərq tərəfində də həyətin eni əlli qulac idi. 14 Darvazanın bir tərəfində
üç dirəyi və üç altlığı olan uzunluğu on beş qulac pərdələr var idi. 15 Həyətin
darvazasının o biri tərəfində də üç dirəyi və üç altlığı olan uzunluğu on beş
qulac pərdələr var idi. 16 Həyətin bütün ətraf pərdələri nəfis toxunmuş incə
kətandan, 17 dirəklərin altlıqları tuncdan, dirəklərin qarmaqları və bəndləri
gümüşdən, başlıqların örtüyü də gümüşdən idi; həyətin bütün dirəkləri gümüşlə
bəndləndi. 18 Həyətin darvazasının naxış tikməli arakəsməsi bənövşəyi, tünd
qırmızı, al rəngli iplikdən və nəfis toxunmuş incə kətandan idi; uzunluğu
iyirmi qulac, hündürlüyü isə həyətin pərdələri kimi beş qulac idi. 19 Onun
dörd dirəyi, dörd tunc altlığı, gümüş qarmaqları, başlıqlarının gümüş örtüyü
və bəndləri var idi. 20 Məskənin və həyətin bütün ətraf payaları tuncdan idi.

Hüzur çadırı üçün işlənən xammal

21 Musanın əmri ilə kahin Harunun oğlu İtamarın başçılığı ilə Levililərin
xidmət göstərib apardığı məkanın – Şəhadət məskəninin hesabatı budur.
22 Yəhuda qəbiləsindən Xur oğlu Uri oğlu Besalel Rəbbin Musaya əmr etdiyi
hər şeyi düzəltdi. 23 Onunla çalışan Dan qəbiləsindən olan Axisamak oğlu
Oholiav oymaçılıq, naxışçılıq, bənövşəyi, tünd qırmızı və al rəngli iplikdə və
incə kətanda naxış tikməsi işini bacarırdı.

24 Müqəddəs yerin bütün inşası üçün işlənən qızılın, ianə verilən qızılın
ümumi çəkisi Müqəddəs yerdəki şekelə görə iyirmi doqquz talant yeddi yüz
otuz şekel idi. 25 * Siyahıya alınan icmanın verdiyi gümüşün çəkisi Müqəddəs
yerdəki şekelə görə yüz talant və min yeddi yüz yetmiş beş şekel idi. 26 * Bu,
sayılmış adamlara daxil olan hər kəs, iyirmi yaşında və ondan yuxarı olan
altı yüz üç min beş yüz əlli kişi üçün adambaşı bir beqa, yəni Müqəddəs
yerdəki şekelə görə yarım şekel idi. 27 Müqəddəs yerin altlıqlarını və pərdələrin
altlıqlarını tökmək işinə yüz talant gümüş yüz altlıq üçün yüz talant, yəni
hər altlıq üçün bir talant gümüş işləndi. 28 Min yeddi yüz yetmiş beş şekel
gümüş isə dirəklər üçün qarmaqlar düzəltmək, başlıqlarını örtmək və onları
bəndləmək üçün işləndi. 29 İanə verilən tuncun çəkisi yetmiş talant və iki
min dörd yüz şekel idi. 30 Ondan Hüzur çadırı girişinin altlıqları, tunc qurban-
gah, oradakı tunc şəbəkəni, qurbangahın bütün avadanlığı, 31 həyətin ətraf

* **38:25** Çıx. 30:11-16 * **38:26** Mat. 17:24

altlıqları, həyətin darvazasının altlıqları, məskənin bütün payaları və həyətin bütün ətraf payaları düzəldildi.

39

Kahinlərin geyimlərinin düzəldilməsi
(Çıx. 28:1-14)

1 Rəbb Musaya əmr etdiyi kimi bənövşəyi, tünd qırmızı və al rəngli iplikdən
Müqəddəs yerdə xidmət üçün toxunmuş geyimlərini və Harunun müqəddəs
geyimlərini hazırladılar.
2 Efodu qızıldan, bənövşəyi, tünd qırmızı, al rəngli iplikdən və nəfis tox-
unmuş incə kətandan hazırladılar. 3 Qızıl lövhələri döyüb onlardan saplar
kəsdilər və onlarla bənövşəyi, tünd qırmızı və al rəngli iplik və nəfis toxunmuş
kətanın arasına naxışlar tikdilər. 4 Hər iki ucunu bir-birinə bağlayan çiyinlik
düzəltdilər ki, o bərkidilsin. 5 Efodun üstündəki kəmər eyni hissədən idi. O
da qızıldan, bənövşəyi, tünd qırmızı və al rəngli iplik və nəfis toxunmuş incə
kətandan idi. Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi oldu.
6 Hörmə qızıl sağanaqlara salınıb üstündə möhür oyması kimi İsrailin
oğullarının adları həkk olunmuş damarlı əqiq daşlarını 7 efodun çiyinliklərinə
taxdılar. Bunlar İsrailin oğullarının xatirə daşlarıdır. Rəbbin Musaya əmr etdiyi
kimi oldu.

Döşlüyün düzəldilməsi
(Çıx. 28:15-30)

8 Döşlüyü də efod kimi naxışlı qızıldan, bənövşəyi, tünd qırmızı, al rəngli ip-
likdən və nəfis toxunmuş incə kətandan düzəltdilər. 9 Döşlük ikiqat, dördbucaq
şəklində olub uzunluğu bir qarış, eni də bir qarış düzəldildi. 10 Üstünə dörd
sıra daş taxdılar. Birinci sıra yaqut, topaz, zümrüd; 11 ikinci sıra firuzə, göy
yaqut və almaz; 12 üçüncü sıra sirkon, əqiq və ametist; 13 dördüncü sıra sarı
yaqut, damarlı əqiq və yəşəm daşı idi. Bu daşlar hörmə qızıl sağanaqlara
salındı. 14 Daşlar İsrailin oğullarının adlarına görə on iki dənə idi; hər daş on
iki qəbilədən birinin adının oyma möhürü idi.
15 Döşlük üçün xalis qızıldan ipəbənzər burma zəncirlər qayırdılar. 16 İki
hörmə qızıl sağanaq və iki qızıl halqa düzəltdilər. Halqaları döşlüyün iki ucuna
taxdılar. 17 İki qızıl ipi döşlüyün uclarındakı iki halqaya taxdılar. 18 İplərin
o biri uclarını iki hörmə sağanağa taxıb efodun çiyinliklərinin qabaq tərəfinə
bağladılar. 19 Yenə də iki qızıl halqa düzəldib onları döşlüyün iki ucuna, onun
efodla yanaşı iç qatına taxdılar. 20 Digər iki qızıl halqa düzəltdilər və onu
efodun çiyinliklərinin qabaq tərəfinə, aşağıya, efodun kəməri ilə birləşmələrin
üzərinə bərkitdilər. 21 Döşlüyü halqaları ilə efodun halqalarına bənövşəyi
qaytanla bağlayıb efodun kəmərinin üzərinə bərkitdilər ki, döşlük efoddan
sallanmasın. Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi oldu.

Kahinlərin digər geyimlərinin düzəldilməsi
(Çıx. 28:31-43)

22 Efodun cübbəsini büsbütün toxunma bənövşəyi iplikdən tikdilər. 23 Onun
ortasında baş keçirmək üçün yer tikdilər. Onun kənarında cırılmamaq üçün
yaxa toxudular.
24 Cübbənin ətəyinin ətrafına nəfis toxunmuş bənövşəyi, tünd qırmızı və al
rəngli iplikdən narlar düzdülər. 25 Xalis qızıl zınqırovlar düzəldib, cübbənin
ətəyi boyunca narların arasına tikdilər. 26 Beləcə xidmət cübbəsinin ətəyi

boyunca ətrafında zınqırov və nar sıra ilə düzüldü. Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi oldu.
27 Harun və oğulları üçün toxunma incə kətan xirqələri, 28 nəfis toxunmuş
incə kətandan çalma, incə kətan papaqları, əyirmə incə kətan alt paltarı,
29 nəfis toxunmuş incə kətan və bənövşəyi, tünd qırmızı və al rəngli iplikdən
naxış tikməli qurşağı tikdilər. Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi oldu.
30 Xalis qızıldan müqəddəslik tacı olan lövhəciyi düzəltdilər və onun üzərinə
möhür oyması olaraq «Rəbbə həsr edilmiş» yazısını yazdılar. 31 Onu çalmanın
üstünə qoymaq üçün bənövşəyi qaytan tikdilər. Rəbbin Musaya əmr etdiyi
kimi oldu.

İşin tamamlanması
(Çıx. 35:10-19)

32 Beləliklə, müqəddəs məskən, yəni Hüzur çadırı üçün bütün işlər tamam-
landı. Rəbb Musaya necə əmr etmişdisə, İsrail övladları da bu işi eləcə tamam-
ladılar. 33 Müqəddəs məskəni Musanın qarşısına gətirdilər. Çadırını və onun
avadanlığını, bəndlərini, çərçivələrini, şüvüllərini, dirəklərini, altlıqlarını,
34 qırmızı boyanmış qoç dərilərindən örtüyü, suiti dərilərdən düzəldilmiş
örtüyü, arakəsmə pərdəsini, 35 Şəhadət sandığını və onun şüvüllərini, kəffarə
qapağını, 36 masanı və onun ləvazimatını; təqdis çörəklərini, 37 xalis qızıldan
çıraqdanı, onun düzülmüş çıraqlarını və işıq yağını, 38 qızıl qurbangahını, məsh
yağını, ətirli buxuru, çadırın giriş arakəsməsini, 39 tunc qurbangahını, onun
üçün tunc şəbəkəni, onun şüvüllərini və bütün avadanlığını, ləyəni və onun al-
tlığını, 40 həyətin pərdələrini, dirəklərini və altlıqlarını, həyətin darvazası üçün
arakəsməni, onun iplərini və payalarını – Hüzur çadırı və məskənin ibadəti
üçün bütün əşyaları, 41 müqəddəs yerdə xidmət üçün toxunmuş geyimləri –
kahin Harunun müqəddəs geyimlərini və oğullarının kahinlik etmək üçün
geyimlərini – hər şeyi ona gətirdilər. 42 Rəbb Musaya necə əmr etmişdisə, İsrail
övladları da bu işi eləcə tamamladılar. 43 Musa bütün işləri nəzərdən keçirib
gördü ki, onlar bu işə Rəbbin əmr etdiyi kimi əməl ediblər. Musa onlara xeyir-
dua verdi.

40

Hüzur çadırının qurulması və təqdis olunması

1 Rəbb Musaya dedi: 2 «Birinci ayın birinci günü müqəddəs məskəni, yəni
Hüzur çadırını qur. 3 Şəhadət sandığını oraya qoy və pərdə ilə qabağını kəs.
4 Sonra masanı gətir, üstünə əşyaları düz. Çıraqdanı gətir, çıraqları da quraşdır.
5 Buxur üçün qızıl qurbangahı Şəhadət sandığının qabağına qoy. Məskənin
giriş arakəsməsini də qur.
6 Yandırma qurbanları üçün qurulan qurbangahı məskənin – Hüzur
çadırının girişinin qarşısında yerləşdir. 7 Ləyəni Hüzur çadırı ilə qurbangahın
arasına qoy, içinə su tök. 8 Ətrafında həyət qur və həyətin darvazasının
arakəsməsini as.
9 Sonra məsh yağını götürüb məskəni və içindəki hər şeyi məsh et. Beləliklə,
onu və bütün avadanlığını təqdis et ki, müqəddəs olsun. 10 Yandırma qur-
banlar üçün qurulan qurbangahı, onun avadanlığını məsh edib qurbangahı
təqdis et ki, o ən müqəddəs olsun. 11 Ləyənlə altlığını məsh edib təqdis et.
12 Harunla oğullarını Hüzur çadırının girişinə gətirib onları su ilə yuyundur.
13 Haruna müqəddəs geyimlər geyindir. Onu məsh edib təqdis et ki, Mənə
kahinlik etsin. 14 Sonra Harunun oğullarını təqdim et və onlara xirqələr
geyindir. 15 Atalarını məsh etdiyin kimi onları da məsh et ki, Mənə kahinlik

etsinlər. Onlar nəsildən-nəslə əbədi kahinlik üçün məsh olunacaqlar». 16 Rəbb
Musaya necə əmr etmişdisə, o da bu cür etdi.

17 İsrail övladlarının Misirdən çıxdığı vaxtın ikinci ilində, birinci ayın birinci
günündə məskən quruldu. 18 Musa çadırı qurdu: altlıqlarını qoydu, taxta-
larını bərkitdi, şüvüllərini qurdu və dirəklərini dikəltdi. 19 Məskənin üzərinə
çadır saldı, onun üstünə də çadırın örtüyünü qoydu. Rəbbin Musaya əmr
etdiyi kimi oldu. 20 Bundan sonra o, şəhadət lövhələrini götürüb sandığın
içinə qoydu. Şüvülləri sandığa taxdı, kəffarə qapağını da sandığın üstünə
qoydu. 21 Sandığı məskənin içinə gətirdi və arakəsmə pərdəsini qurub Şəhadət
sandığının qabağını kəsdi. Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi oldu.

22 Masanı Hüzur çadırının içində, şimal tərəfində, pərdənin bayır tərəfindən
yerləşdirdi. 23 Onun üstünə Rəbbin hüzurunda çörək düzdü. Rəbbin Musaya
əmr etdiyi kimi oldu.

24 Çıraqdanı isə Hüzur çadırının içində, masanın qarşısında, məskənin cənub
tərəfində yerləşdirdi. 25 Çıraqlarını da Rəbbin hüzurunda quraşdırdı. Rəbbin
Musaya əmr etdiyi kimi oldu.

26 Qızıl qurbangahı da Hüzur çadırının içində, pərdənin önündə yerləşdirdi;
27 onun üstündə ətirli buxur yandırdı. Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi oldu.

28 Məskənin girişində arakəsməni qurdu. 29 Yandırma qurbanları üçün
qurulan qurbangahı məskənin, Hüzur çadırının girişində yerləşdirdi; onun
üstündə yandırma qurbanını və taxıl təqdimini gətirdi. Rəbbin Musaya əmr
etdiyi kimi oldu.

30 Ləyəni Hüzur çadırı ilə qurbangah arasında yerləşdirib içinə yuyunmaq
üçün su tökdü. 31 Musa, Harun və oğulları orada əl-ayaqlarını yuyardılar.
32 Onlar Hüzur çadırına girdikləri və qurbangaha yaxınlaşdıqları zaman yuyu-
nardılar. Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi oldu.

33 Məskənlə qurbangahın ətrafında həyəti qurdu və həyət darvazasının
arakəsməsini asdı. Beləliklə, Musa işləri bitirdi.

Rəbbin izzəti
(Say. 9:15-23)

34 * O vaxt bulud Hüzur çadırını bürüdü və Rəbbin izzəti məskəni doldurdu.
35 Musa Hüzur çadırına girə bilmədi, çünki bulud onun üstündə yerləşmişdi və
Rəbbin izzəti məskəni doldurmuşdu.

36 * İsrail övladlarının bütün səfəri boyu bulud məskənin üstündən qalxanda
yola düşərdilər; 37 bulud qalxmayanda isə, qalxdığı günə qədər yola
düşməzdilər. 38 Səfərləri boyu bütün İsrail xalqının gözləri önündə gündüz
Rəbbin buludu məskənin üzərində, gecələr isə od buludun içində idi.

---

* **40:34** 1Pad. 8:10-11; 2Saln. 5:13-14; Yeş. 6:4; Yez. 43:4-5; Vəhy 15:8 * **40:36** Say. 9:17

LEVİLİLƏR KİTABI
GİRİŞ

«Levililər» Kitabı İsraillilərin hələ də Sina dağında qalmasını təsvir edir. Bu kitab qədim İsrailin ibadət və dini mərasimlərindən bəhs edir.

Burada həmçinin bu ibadət üçün məsuliyyət daşıyan Levi tayfasından olan Harun və onun oğullarının kahinlik vəzifəsinə təyin olunmasından danışılır.

Allahın müqəddəsliyi və insanların Onunla daima ünsiyyətdə olmaq üçün ibadət etməsinin yolları kitabın əsas mövzusudur. İsa Məsihin ikinci böyük əmr adlandırdığı məşhur sözləri: «Qonşunu özün kimi sev» bu kitabdandır (19:18).

Kitabın məzmunu:

1:1–7:38 Təqdim və qurbanlar haqqında qanunlar
8:1–10:20 Harunun və onun oğullarının kahinliyə təyin olunması
11:1–15:33 Paklıq və murdarlıq haqqında qanunlar
16:1-34 Kəffarə günü
17:1–27:34 Təqdisolunma və ibadət haqqında qanunlar

Yandırma qurbanı

1 Rəbb Musanı Hüzur çadırından çağırıb belə dedi: 2 «İsrail övladlarına bəyan
et və de: “Sizdən bir nəfər öz heyvanlarından Rəbbə qurban gətirəndə qoy
qurbanlığı mal-qara yaxud qoyun-keçi olsun.
3 Əgər qurbanı bir baş mal-qaradan ibarət yandırma qurbanıdırsa, bu
qüsursuz erkək heyvan olsun. Bu qurbanın Rəbbin hüzurunda məqbul olması
üçün onu gətirən adam onu Hüzur çadırının girişinə gətirsin. 4 O adam əlini
yandırma qurbanının başına qoysun ki, qurban özü üçün kəffarə kimi qəbul
olunsun. 5 O, buğanı Rəbbin önündə kəssin. Harun nəslindən olan kahinlər
qanı təqdim edərək Hüzur çadırının girişi yanındakı qurbangahın hər tərəfinə
səpsinlər. 6 Sonra o adam yandırma qurbanının dərisini soyub qurbanı parça-
parça doğrasın. 7 Kahin Harunun övladları qurbangahda od qalayıb üstünə
odun düzsünlər. 8 Harun nəslindən olan kahinlər buğanın başını və piyini
parça-parça doğranmış hissələrlə birlikdə qurbangahın odunları ilə qalanan
od üstünə düzsünlər. 9 Qurbanın içalatı və budlarını isə o adam su ilə yusun.
Kahin bunların hamısını qurbangahda tüstülədib yandırsın. Bu, yandırma
qurbanı, Rəbbin xoşuna gələn ətir – yandırma təqdimidir.
10 Əgər kiminsə yandırma qurbanı qoyun-keçidən ibarətdirsə, qoy bu
qüsursuz erkək heyvan olsun. 11 Onu qurbangahın şimal tərəfində, Rəbbin
önündə kəssin; Harun nəslindən olan kahinlər isə heyvanın qanını qurban-
gahın hər tərəfinə səpsinlər. 12 Sonra o adam heyvanı parça-parça doğrasın,
başını və piyini kəssin; xidmət edən kahin də qurbanı qurbangahın odunları
ilə qalanan od üstünə düzsün. 13 İçalatı və budları isə o adam su ilə yusun.
Kahin bunların hamısını təqdim edib qurbangahda tüstülədib yandırsın. Bu,
yandırma qurbanı, Rəbbin xoşuna gələn ətirli təqdimdir.
14 Əgər kiminsə Rəbbə yandırma qurbanı quşdan ibarətdirsə, qoy qumru
quşlarından yaxud göyərçinlərdən qurban gətirsin. 15 Kahin onu qurbangaha
gətirsin, boynunu üzüb başını qurbangahda tüstülədib yandırsın; qanı isə
qurbangahın yan tərəfindən axıdılsın. 16 Kahin quşun çinədanını lələkləri
ilə çıxarıb qurbangahın şərq tərəfinə, küllüyə atsın. 17 Sonra o, qanadlarını

tutaraq quşu yırtsın, amma iki yerə bölməsin. Bundan sonra kahin quşu qurbangahda odunla qalanan od üstündə tüstülədib yandırsın. Bu, yandırma qurbanı, Rəbbin xoşuna gələn ətir – yandırma təqdimidir.

2

Taxıl təqdimi

1 Kimsə Rəbbə taxıl təqdimi gətirərsə, təqdimi narın un olsun, üstünə də
zeytun yağı töküb kündür * qoysun. 2 Onu Harun nəslindən olan kahinlərə
gətirsin. Sonra isə kahin bir ovuc unla yağ və kündürün hamısını götürərək
qurbangahda xatirə təqdimi kimi tüstülədib yandırsın. Bu, Rəbbin xoşuna
gələn ətir – yandırma təqdimidir. 3 Taxıl təqdiminin qalan hissəsi isə Harunla
övladlarına məxsus olsun. Bu, Rəbb üçün verilən yandırma təqdimindən
götürüldüyünə görə ən müqəddəsdir.
4 Təndirdə bişirilmiş taxıl təqdimi gətirəndə zeytun yağı ilə narın undan
yoğrulmuş mayasız kökələr və üstünə zeytun yağı sürtülmüş mayasız qoğallar
təqdim et.
5 Əgər təqdimin sacda bişmiş taxıl təqdimidirsə, onu narın undan, zeytun
yağı ilə yoğrulmuş mayasız kökə kimi bişir. 6 Onu ov və üstünə zeytun yağı tök.
Bu, taxıl təqdimidir.
7 Əgər təqdimin tavada bişən taxıl təqdimidirsə, onu narın undan zeytun
yağı ilə hazırla.
8 Bu üsullarla hazırlanan taxıl təqdimini Rəbbin yanına gətir və kahinə
təqdim et. O da təqdimini qurbangaha aparsın. 9 Kahin bu təqdimdən
xatirə təqdimi kimi pay götürərək qurbangahda tüstülədib yandırsın. Bu,
Rəbbin xoşuna gələn ətir – yandırma təqdimidir. 10 Taxıl təqdiminin qalan
hissəsi isə Harunla övladlarına məxsus olsun. Bu, Rəbb üçün verilən yandırma
təqdimindən götürüldüyü üçün ən müqəddəsdir.
11 Rəbbə gətirilən heç bir taxıl təqdimi mayalı xəmirdən hazırlanmasın.
Tərkibində ya maya ya da bal olan təqdim Rəbb üçün yandırma təqdimi
kimi tüstülədilib yandırılmasın. 12 Bunları ilk məhsul təqdimləri kimi Rəbbin
yanına gətirin. Amma xoşa gələn ətir kimi qurbangahda təqdim olunmasın.
13 Taxıl təqdimlərinin hər birini duzla, onlardan Allahınla əhdinin duzunu
əsirgəmə. Bütün təqdimlərini duzla.
14 Əgər sən Rəbbə nübarından taxıl təqdimini gətirsən, onda təzə taxılı odda
qovurub yarmasını təqdim et. 15 Onun üstünə zeytun yağı və kündür qoy.
Bu, taxıl təqdimidir. 16 Kahin bir az yarma və zeytun yağı götürərək bütün
kündürlə xatirə təqdimi kimi tüstülədib yandırsın. Bu, Rəbb üçün verilən
yandırma təqdimidir.

3

Ünsiyyət qurbanı

1 Əgər kimsə ünsiyyət qurbanı gətirsə və qurbanlıq heyvan mal-
qaradandırsa, qoy o, Rəbbin hüzuruna qüsursuz erkək və ya dişi heyvan
gətirsin. 2 Qoy adam əlini qurbanlığın başına qoyub Hüzur çadırının
girişində kəssin və Harun nəslindən olan kahinlər qanı qurbangahın hər
tərəfinə səpsinlər. 3 Qoy o adam ünsiyyət qurbanından bunları Rəbb üçün
yandırma təqdimi kimi gətirsin: içalatı örtən piyi və üstündəki piyi, 4 belindəki
hər iki böyrəyi, üstündəki piyi və qaraciyərin quyruğa bənzər hissəsini –

* **2:1** Kündür – saqqız ağacının qabığından hazırlanan xoşiyli sarımtıl maddə.

bunları böyrəkləri ilə birgə çıxartsın. 5 Bunları Harun övladları qurbangahda
odunlarla qalanan od üstündəki yandırma qurbanı ilə tüstülədib yandırsınlar.
Bu, Rəbbin xoşuna gələn ətir – yandırma təqdimidir.
6 Əgər Rəbbə təqdim olunan ünsiyyət qurbanı qoyun-keçidəndirsə, qoy o,
qüsursuz erkək və yaxud dişi heyvan gətirsin. 7 Əgər gətirdiyi qurban bir
qoyundursa, qoy onu Rəbbin önündə belə təqdim etsin: 8 əlini qurbanın
başına qoyub onu Hüzur çadırının qabağında kəssin, Harun övladları qanı qur-
bangahın hər tərəfinə səpsinlər. 9 Qoy o adam ünsiyyət qurbanından bunları
Rəbb üçün yandırma təqdimi kimi gətirsin: onurğayadək kəsdiyi quyruğunu,
içalatı örtən piyi və üstündəki bütün piyi 10 belindəki hər iki böyrəyini,
üstündəki piyi və qaraciyərin quyruğa bənzər hissəsini – bunları böyrəkləri ilə
birgə çıxartsın. 11 Bunları kahin qurbangahda tüstülədib yandırsın. Bu, Rəbb
üçün yandırma təqdimi olaraq verilən paydır.
12 Əgər adamın qurbanlığı bir keçidirsə, qoy onu Rəbbin önündə belə təqdim
etsin: 13 əlini heyvanın başına qoyub onu Hüzur çadırının qabağında kəssin.
Harun övladları onun qanını qurbangahın hər tərəfinə səpsinlər. 14 Qoy o
adam qurbandan bunları Rəbb üçün yandırma təqdimi kimi gətirsin: içalatı
örtən piyi və üstündəki bütün piyi, 15 belindəki hər iki böyrəyini və üstündəki
piyi, qaraciyərin quyruğa bənzər hissəsini – bunları böyrəkləri ilə birgə
çıxartsın. 16 Kahin bunları qurbangah üstündə tüstülədib yandırsın. Bu, yemək
– yandırma təqdimi, xoşa gələn ətirdir.
Bütün piy Rəbbə məxsusdur. 17 Bu bütün yaşadığınız yerlərdə nəsildən-nəslə
sizin üçün əbədi qayda olsun: piyi də, qanı da yeməyin"».

4

Günah qurbanı

1 Rəbb Musaya dedi: 2 «İsrail övladlarına belə de: "Əgər kimsə etməməli
olduğu halda Rəbbin bütün əmrlərindən birini bilmədən pozarsa, qoy bun-
lara əməl etsin.
3 Əgər məsh edilmiş baş kahin günah işlədib xalqı da borclu etsə, o günaha
görə Rəbbə günah qurbanı olaraq qüsursuz bir buğa təqdim etsin. 4 Buğanı
Hüzur çadırının girişinə, Rəbbin hüzuruna gətirsin və əllərini heyvanın başına
qoyub onu Rəbbin hüzurunda kəssin. 5 Sonra məsh edilmiş kahin buğanın
qanından götürüb Hüzur çadırına gətirsin. 6 Kahin barmağını qana batıraraq
Rəbbin hüzurunda Müqəddəs yerin pərdəsi qabağında yeddi dəfə çiləsin. 7 *
Sonra kahin Hüzur çadırında, Rəbbin önündə olan ətirli buxur qurbangahının
buynuzlarına o qandan çəksin, buğanın qanının qalan hissəsini isə Hüzur
çadırının girişindəki yandırma qurbanları üçün qurulan qurbangahın altlığına
töksün. 8 Qoy sonra kahin günah qurbanı olan buğanın piyini bütövlükdə
götürsün. İçalatı örtən piyi və üstündəki bütün piyi, 9 belindəki hər iki
böyrəyi və üstündəki piyi, qaraciyərin quyruğa bənzər hissəsini – bunları
böyrəkləri ilə birgə çıxartsın. 10 Bunların hamısı ünsiyyət qurbanı olan mal-
qaradan götürüldüyü kimi götürülsün və həmin kahin onları yandırma qur-
banları üçün qurulan qurbangahda tüstülədib yandırsın. 11 Buğanın dərisini,
başından budlarına qədər bütün ətini – içalatını, bağırsaqlarını, 12 hər qalan
hissəsini düşərgədən kənara çıxarıb kül tökülən pak bir yerə atsın və orada
odunla yandırsın.

* **4:7** Say. 15:27-28

13 Əgər bütün İsrail icması bilmədən günah işlətsə, bu onların nəzərindən
qaçsa və etməməli olduqları halda Rəbbin bütün əmrlərindən birini pozub
təqsirkar olsalar, 14 işlədikləri günah aşkara çıxanda camaat günah qurbanı
olaraq bir buğa götürüb Hüzur çadırının qabağına gətirsin. 15 İcmanın
ağsaqqalları Rəbbin hüzurunda əllərini buğanın başına qoyub onu kəssinlər.
16 Sonra məsh edilmiş kahin buğanın qanından götürüb Hüzur çadırına
gətirsin. 17 Kahin barmağını qana batırıb Rəbbin hüzurunda pərdənin
qabağına yeddi dəfə çiləsin. 18 Sonra kahin Hüzur çadırında Rəbbin önündəki
qurbangahın buynuzlarına o qanı çəksin və buğanın qanının qalan hissəsini
isə Hüzur çadırının girişindəki yandırma qurbanları üçün qurulan qurban-
gahın altlığına töksün. 19 Sonra o heyvanın bütün piyini götürərək qurban-
gahda tüstülədib yandırsın; 20 günah qurbanı olan buğaya nə cür etsə, bu
buğaya da eyni cür etsin. Bununla kahin xalq üçün kəffarə etsin ki, xalq
bağışlansın. 21 Sonra kahin buğanı düşərgədən kənara çıxarıb əvvəlki buğanı
yandıran kimi yandırsın. Bu, camaat üçün verilən günah qurbanıdır.

22 Başçılardan biri günah işlədərək etməməli olduğu halda Allahı Rəbbin
bütün əmrlərindən birini bilmədən pozub təqsirkar olsa, 23 işlətdiyi günah
özünə aşkar olanda qoy qurban olaraq qüsursuz təkə gətirsin; 24 əlini təkənin
başına qoyub onu Rəbbin hüzurunda – yandırma qurbanlar kəsilən yerdə onu
kəssin. Bu, günah qurbanıdır. 25 Sonra kahin barmağı ilə günah qurbanının
qanından bir az götürüb yandırma qurbanları üçün qurulan qurbangahın
buynuzlarına çəksin. Qanın qalan hissəsini isə həmin qurbangahın altlığına
töksün. 26 Sonra o heyvanın bütün piyini ünsiyyət qurbanının piyi kimi
qurbangahda tüstülədib yandırsın. Bununla kahin o adam üçün günahını
kəffarə etsin ki, o bağışlansın.

27 Əgər ölkə xalqından bir nəfər etməməli olduğu halda Rəbbin əmrlərindən
birini pozaraq bilmədən günah işlədib bu günahda təqsirkar olsa, 28 işlətdiyi
günah özünə aşkar olanda qoy o, günahına görə özü üçün qurban – qüsursuz dişi
keçi gətirsin 29 və əlini günah qurbanının başına qoyub bu qurbanı yandırma
qurbanları kəsilən yerdə kəssin. 30 Sonra kahin barmağı ilə qurbanın
qanından bir az götürüb yandırma qurbanları üçün qurulan qurbangahın
buynuzlarına çəksin; qanın qalan hissəsini isə qurbangahın altlığına töksün.
31 Sonra heyvanın bütün piyini ünsiyyət qurbanının piyini çıxardığı kimi
çıxarıb onu Rəbbin xoşuna gələn ətir kimi qurbangahda tüstülədib yandırın.
Bununla kahin o adam üçün kəffarə etsin ki, o bağışlansın.

32 Əgər adam günah qurbanı olaraq qoyun gətirsə, qoy o, qüsursuz dişi hey-
van gətirsin 33 və əlini günah qurbanının başına qoysun və onu yandırma qur-
banları kəsilən yerdə kəssin. 34 Sonra kahin öz barmağı ilə günah qurbanının
qanından bir az götürüb yandırma qurbanları üçün qurulan qurbangahın
buynuzlarına çəksin; qanın qalan hissəsini isə qurbangahın altlığına töksün.
35 Sonra o adam heyvanın bütün piyini ünsiyyət qurbanı olan qoyunun piyi
kimi çıxarsın və kahin onu qurbangahda Rəbb üçün verilən yandırma təqdimi
üzərində tüstülədib yandırsın. Bununla kahin o adam üçün işlətdiyi günahı
kəffarə etsin ki, o bağışlansın.

5

1 Günahın işləndiyini görərək yaxud bilərək şahidi olan adam and içdirilən də
bu barədə şəhadət etməsə, cəzasını çəkər. 2 Bilmədən hər hansı murdar bir
əşyaya, çöl, ev ya da qaynaşan heyvanın leşinə toxunan hər kəs murdar və

təqsirkar sayılır. 3 Birini murdarlayan ifrazata, insandan ifraz olan murdarlığa bilmədən toxunan kəs – nə cür murdarlıq olursa olsun – onu dərk edəndə təqsirkar sayılır. 4 Düşünmədən və bilmədən hər hansı bir ehtiyatsız andla pislik yaxud yaxşılıq etmək üçün and içən hər kəs bunu biləndə təqsirkar sayılır. 5 Bu adam bunlardan birinə görə təqsirini biləndə qoy günahını etiraf etsin 6 və o, günaha görə Rəbbin qarşısında təqsirini yumaq üçün sürüdən dişi qoyun ya da dişi keçi götürüb günah qurbanı olaraq gətirsin. Bununla kahin o adam üçün günahını kəffarə etsin.

7 Lakin əgər o adamın qoyun-keçi qurbanı kəsməyə gücü çatmırsa, günahına görə təqsirini yumaq üçün Rəbbə iki qumru quşu yaxud da iki göyərçin – biri günah qurbanı, digərini yandırma qurbanı olaraq gətirsin 8 və kahinə versin. Kahin əvvəl günah qurbanı olan quşu təqdim etsin: başını bədəndən ayırmadan boynunu üzsün 9 və günah qurbanının qanından qurbangahın bir tərəfinə çiləsin, qanın digər hissəsini isə qurbangahın altlığına töksün. Bu, günah qurbanıdır. 10 İkinci quş da qayda-qanuna uyğun olaraq yandırma qurbanı kimi təqdim olunsun. Bununla kahin o adam üçün işlətdiyi günahı kəffarə etsin ki, o bağışlansın.

11 Əgər o adamın hətta iki qumru quşuna və yaxud iki göyərçinə gücü çatmırsa, qoy işlətdiyi günah üçün narın undan efanın onda birini günah qurbanı kimi təqdim etsin. Lakin qoy onun üstünə nə zeytun yağı, nə də kündür qoymasın, çünki bu günah qurbanıdır. 12 Qoy bu adam onu kahinin yanına gətirsin. Kahin ondan xatirə təqdimi kimi bir ovuc götürüb qurbangahda Rəbb üçün verilən yandırma təqdimi üzərində tüstülətsin. Bu, günah qurbanıdır. 13 Bununla kahin o adam üçün işlətdiyi hər hansı bir günahı kəffarə etsin ki, o adam bağışlansın. Qalan hissə taxıl təqdimi kimi kahinə məxsus olsun"».

Təqsir qurbanı

14 Rəbb Musaya dedi: 15 «Rəbbin müqəddəs şeylərinə etinasız yanaşıb bilmədən günah edən hər kəs təqsir qurbanı olaraq sürüdən qüsursuz bir qoç gətirsin. Bu təqsir qurbanı Müqəddəs yerdəki şekelə münasib gümüş şekellə qiymətləndirilməlidir. 16 Müqəddəs şeylərə vurduğu ziyanı da qoy o adam ödəsin və üstünə beşdə birini əlavə edərək kahinə versin; kahin onun üçün təqsir qurbanı olan qoçla kəffarə etsin ki, o bağışlansın.

17 Əgər bir nəfər günah işlədib etməməli olduğu halda Rəbbin bütün əmrlərindən birini pozarsa və bunu bilmədən edərsə, təqsirkar sayılıb cəzasını çəkməlidir. 18 Qoy o, kahinin yanına təqsir qurbanı olaraq sürüdən qüsursuz və dəyərli bir qoç gətirsin. Bununla kahin onun bilmədən törətdiyi günahı kəffarə etsin ki, o bağışlansın. 19 Bu, təqsir qurbanıdır. Həmin adam Rəbbin qarşısında təqsirkar olmuşdur».

6

1 * Rəbb Musaya dedi: 2 «Əgər bir şəxs günah edib Rəbbə xəyanət edərsə, özünə əmanət edilən, girov qoyulan yaxud oğurluq bir şey barəsində başqa bir adamı aldadarsa ya da ona haqsızlıq edərsə, 3 itmiş bir əşyanı tapıb yalan söylərsə, yalandan and içərsə, yəni insanların edə biləcəyi bu günahlardan birini edərsə, 4 o şəxs günah etmiş olur və təqsirkar sayılır. Oğurladığı ya da haqsızlıqla ələ keçirdiyi şeyi, özünə əmanət edilən ya da tapdığı itmiş əşyanı 5 yaxud barəsində yalandan and içdiyi şeyin üzərinə beşdə birini də əlavə edərək təqsir qurbanını gətirdiyi gün sahibinə geri qaytarsın. 6 Bu adam

* **6:1** Say. 5:5-8

Rəbbin qarşısında təqsirini yumaq üçün kahinin yanına təqsir qurbanı olaraq sürüdən qüsursuz və dəyərli bir qoç gətirsin. 7 Bununla kahin günah edən adam üçün təqsirinə səbəb olduğu hər şeyi Rəbbin önündə kəffarə etsin ki, o bağışlansın».

Kahinlər üçün təlimat: yandırma qurbanı

8 Rəbb Musaya dedi: 9 «Harunla oğullarına əmr verib de: "Yandırma qurbanına aid olan təlimat budur. Yandırma qurbanı bütün gecə səhərə qədər qurbangahdakı odda qalsın, bu od isə qoy sönmədən yansın. 10 Qoy kahin kətan paltarını, kətan alt geyimini əyninə geyib qurbangahda yandırma qurbanını məhv edən oddan çıxan külü götürüb qurbangahın yanına qoysun. 11 Sonra kahin geyimini çıxarıb başqa paltar geyinsin və külü düşərgədən kənara çıxararaq pak bir yerə töksün. 12 Qoy od qurbangahda yansın və sönməsin. Hər səhər kahin odunla od qalayıb üstünə yandırma qurbanını düzsün və ünsiyyət qurbanlarının piyini tüstülədib yandırsın. 13 Qoy bu od qurbangahda daima yansın və sönməsin.

Taxıl təqdimi

14 Taxıl təqdiminə aid olan təlimat budur. Harun övladları bunu Rəbbin hüzurunda qurbangahın qabağında təqdim etsinlər. 15 Qoy kahin bir ovuc taxıl təqdimini, narın un ilə zeytun yağını və üstündəki kündürün hamısını götürüb qurbangahda tüstülətsin. Bu, Rəbbin xoşuna gələn ətir – xatirə təqdimidir. 16 Təqdimin qalan hissəsini Harunla övladları yesin; onu müqəddəs bir yerdə – Hüzur çadırının həyətində mayasız çörək kimi yesinlər. 17 Bu, taxıldan maya ilə bişirilməsin. Bunu Mənə gətirilən yandırma təqdimlərindən kahinlərə düşən pay kimi verirəm. O, günah qurbanı və təqsir qurbanı kimi ən müqəddəsdir. 18 Harunun hər kişi övladı nəsildən-nəslə bunu yesin. Bu, Rəbbə gətirilən yandırma təqdimlərindən onlara verilən əbədi paydır. Bunlara toxunan hər şey müqəddəs sayılar"».

Təqdis təqdimi

19 Rəbb Musaya dedi: 20 «Harunun məsh olunacağı gün Harunla oğullarının Rəbbə edəcəkləri təqdim budur: daimi taxıl təqdimi olaraq narın undan efanın onda birini – yarısı səhər, yarısı isə axşam, 21 zeytun yağı ilə qarışdırılmış, sacda bişmiş halda gətirsin və bu taxıl təqdimini parça-parça qırıb təqdim etsin. Bu, Rəbbin xoşuna gələn ətirdir. 22 Harun nəslindən yerinə keçən məsh edilmiş kahin onu belə də hazırlasın; bunu Rəbbə əbədi pay olaraq bütünlüklə tüstülədib yandırsın. 23 Kahinin gətirdiyi hər taxıl təqdimi bütünlüklə yandırılsın, o yeyilməməlidir».

Günah qurbanı

24 Rəbb Musaya dedi: 25 «Harunla oğullarına belə de: "Günah qurbanına aid olan təlimat budur. Günah qurbanı yandırma qurbanı kəsilən yerdə – Rəbbin önündə kəsilsin. Bu qurban ən müqəddəsdir. 26 Günah qurbanını təqdim edən kahin onu müqəddəs bir yerdə – Hüzur çadırının həyətində yesin. 27 Onun ətinə toxunan hər bir şey müqəddəs sayılar; o qurbandan bir damla qan geyimlərə sıçrasa, o geyim müqəddəs bir yerdə yuyulsun. 28 Ətin bişirildiyi saxsı qab sındırılsın; əgər o, tunc qabda bişirilibsə, həmin qab təmizlənib su ilə yaxalansın. 29 Kahin nəslindən hər kişi onu yesin; o ən müqəddəsdir. 30 Lakin Müqəddəs yerdə günahı kəffarə etmək üçün qanından Hüzur çadırına gətirilən günah qurbanının hamısı yeyilməməlidir, qoy yandırılsın.

7

Təqsir qurbanı

1 Təqsir qurbanına aid olan təlimat budur. O ən müqəddəsdir. 2 Təqsir
qurbanı yandırma qurbanları kəsilən yerdə kəsilsin. Kahin onun qanını qur-
bangahın hər tərəfinə səpsin. 3 Onun bütün piyini təqdim etsin: quyruğunu,
içalatı örtən piyi, 4 belindəki hər iki böyrəyini və üstündəki piyi, qaraciyərin
quyruğa bənzər hissəsini – bunları böyrəkləri ilə birgə çıxartsın. 5 Qoy kahin
bunu Rəbb üçün yandırma təqdimi olaraq qurbangahda tüstülədib yandırsın.
Bu, təqsir qurbanıdır. 6 Ətini kahin nəslindən olan hər kişi yesin; bu ət
müqəddəs bir yerdə yeyilsin, çünki o ən müqəddəsdir.
7 Günah qurbanına da, təqsir qurbanına da aid olan təlimat eynidir: qur-
banın əti həmin qurbanla kəffarə edən kahinə məxsus olsun. 8 Bir adamın
gətirdiyi yandırma qurbanının dərisi də həmin qurbanı təqdim edən kahinə
məxsus olsun. 9 Təndirdə bişirilmiş hər taxıl təqdimi, tavada, sacda hazırlanan
hər bir şey onu götürüb təqdim edən kahinə məxsus olsun. 10 Zeytun yağı
ilə yoğrulmuş yaxud hər quru taxıl təqdimi isə bütün Harun övladları arasında
bərabər paylara bölünsün.

Ünsiyyət qurbanı

11 Rəbbə təqdim olunan ünsiyyət qurbanına aid olan təlimat budur. 12 Əgər
kimsə onu təşəkkür etmək üçün qurban gətirsə, onda o, zeytun yağı ilə
yoğrulmuş mayasız kökələr, üstünə zeytun yağı sürtülmüş mayasız qoğallar və
zeytun yağı ilə narın undan yoğrulmuş kökələr gətirsin. 13 Bundan əlavə, o,
mayalı çörək kökələrini təşəkkür ifadə edən ünsiyyət qurbanı ilə təqdim olaraq
gətirsin. 14 Bunların hər növündən birini Rəbbə qaldırılan pay kimi təqdim
etsin. O, ünsiyyət qurbanının qanını səpən kahinə məxsus olsun. 15 Təşəkkür
ifadə edən ünsiyyət qurbanının əti qurban kəsilən gün yeyilsin. O, səhərə qədər
qalmamalıdır.
16 Əgər kimsə verdiyi əhdə görə yaxud könüllü təqdim olaraq qurban
gətirərsə, qurbanın əti kəsildiyi gün yeyilsin, qalan hissəsi isə sabahkı gün
yeyilə bilər, 17 lakin üçüncü günə qalan qurbanlıq əti yandırılsın. 18 Əgər
ünsiyyət qurbanlarının ətindən üçüncü gün yeyilsə, o qurbanı gətirən adam
qəbul olunmaz və qurban onun xeyrinə sayılmaz, bu ət iyrənc sayılar və onu
yeyən adam cəzasını çəkər.
19 Murdar sayılan hər hansı bir şeyə toxunan ət yeyilməməli və
yandırılmalıdır. Hər pak adam murdar ətdən başqa hər cür ət yeyə bilər;
20 murdar halda isə Rəbbə kəsilən ünsiyyət qurbanının ətini yeyən hər kəs
xalqı arasından qovulsun. 21 Bir nəfər hər hansı murdar əşyaya, insandan
ifraz olan murdarlığa yaxud murdar bir heyvana yaxud hər hansı iyrəndirici
bir murdar şeyə toxunub sonra da Rəbbin ünsiyyət qurbanının ətindən
yeyərsə, xalqı arasından qovulsun"».

Xalq üçün qurbanlara aid olan təlimat

22 Rəbb Musaya dedi: 23 «İsrail övladlarına belə de: "Mal-qara, qoyun və keçi
piyini yeməyin. 24 Təbii yolla ölən yaxud parçalanıb ölən heyvanın piyini
hər bir başqa iş üçün işlədə bilərsiniz, lakin onu qətiyyən yemək olmaz.
25 Rəbb üçün yandırma təqdimi olaraq verilən heyvanın piyindən yeyən
hər kəs xalqı arasından qovulsun. 26 * Bütün yaşadığınız yerlərdə heç vaxt

* **7:26** Yar. 9:4; Lev. 17:10-14; 19:26; Qanun. 12:16,23-25; 15:23

quşların və heyvanların qanını yeməyin; 27 qan yeyən hər kəs xalqı arasından
qovulsun"».

28 Rəbb Musaya dedi: 29 «İsrail övladlarına belə de: "Rəbbə ünsiyyət qurbanı
təqdim edən şəxs onun bir hissəsini Rəbbin hüzuruna qurban gətirsin. 30 Onu
öz əli ilə Rəbb üçün yandırma təqdimi olaraq gətirsin; heyvanın piyi ilə
döş ətini gətirib Rəbbin hüzurunda yellətmə təqdimi versin. 31 Kahin piyi
qurbangahda tüstüladib yandırsın; döş əti isə Harunla övladlarına məxsus
olsun. 32 Ünsiyyət qurbanları olan heyvanlarınızın sağ budunu qaldırma
təqdimi kimi kahinə verin; 33 həmin sağ bud ünsiyyət qurbanının qanını və
piyini təqdim edən Harun övladlarının payı olsun". 34 Çünki Mən yellədilən
döş ətini və qaldırılan budu İsrail övladlarından, onların ünsiyyət qurban-
larından götürüb kahin Harunla övladlarına İsrailliləridən gələn əbədi pay kimi
vermişəm. 35 Bu, Rəbbə kahinlik etmək üçün bunları təqdim etdiyi gün
Rəbb üçün verilən yandırma təqdimlərindən Harunun və övladlarının payıdır;
36 Harunla övladları məsh olunduğu gün Rəbb əmr etmişdir ki, nəsildən-nəslə
İsrail övladları bu əbədi payı onlara versinlər».

37 Bu, yandırma qurbanına, taxıl təqdiminə, günah qurbanına, təqsir qur-
banına, təqdis təqdiminə və ünsiyyət qurbanına aid olan 38 Rəbbin Sina
dağında Musaya əmr etdiyi təlimatdır. Rəbb bu təlimatı İsrail övladlarına
Sina səhrasında qurbanlarını Ona təqdim etməklə əlaqədar əmr etdiyi gündə
vermişdi.

8

Harunla oğullarının kahinliyə təqdis olunması (Çıx. 29:1-37)

1 Rəbb Musaya dedi: 2 «Harunla oğullarını, geyimlərini, məsh yağını və günah
qurbanı kəsmək üçün bir buğa, iki qoç, bir səbət mayasız çörək götür. 3 Sonra
bütün icmanı Hüzur çadırının girişinə topla».

4 Musa Rəbbin əmrinə əməl etdi. İcma Hüzur çadırının girişinə yığılanda
5 Musa onlara dedi: «Rəbbin əmr etdiyi budur».

6 Sonra Musa Harunla oğullarını irəli gətirib onları su ilə yuyundurdu.
7 Harunun əyninə xirqəsini geyindirib belinə qurşağını bağladı, üstündən
cübbəsini geyindirdi və üstünə efodu qoydu. Efodun kəmərini belinə bağlayıb
efodu özünə bərkitdi. 8 Efodun üstündən döşlüyünü, döşlüyündə isə Urim və
Tummimi yerləşdirdi. 9 Onun başına çalmanı, çalmanın qabaq hissəsinə qızıl
lövhəciyi olan müqəddəslik tacını qoydu. Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi
oldu.

10 Musa məsh yağını götürüb məskəni və içindəki hər şeyi məsh edərək təqdis
etdi. 11 Sonra məsh yağını qurbangaha yeddi dəfə çiləyib onunla bütün
avadanlığını, ləyənlə altlığını da təqdis etmək üçün məsh etdi. 12 Musa bir
az məsh yağı götürüb Harunun başına tökərək onu təqdis etmək üçün məsh
etdi. 13 Sonra Musa Harunun oğullarını irəli gətirdi, onlara xirqə geyindirdi,
bellərinə qurşaq bağladı və başlarına papaq qoydu. Rəbbin Musaya əmr etdiyi
kimi oldu.

14 Bundan sonra Musa günah qurbanı üçün nəzərdə tutulmuş buğanı
gətirdi. Harunla oğulları həmin buğanın başına əllərini qoydular. 15 Musa
buğanı kəsdi, qanını götürüb barmağı ilə qurbangahın buynuzlarının ətrafına

çəkərək qurbangahı pak etdi. Sonra qanın qalan hissəsini qurbangahın altlığına tökdü və murdarlığını kəffarə etmək üçün onu təqdis etdi. 16 Musa heyvanın içalatının üstündəki bütün piyi, qaraciyərin quyruğa bənzər hissəsini, hər iki böyrəklə piyini götürərək qurbangahda tüstülədib yandırdı. 17 Buğanı – dərisini, ətini və bağırsaqlarını düşərgənin kənarında yandırdı. Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi oldu.

18 Musa yandırma qurbanı üçün nəzərdə tutulmuş qoçu gətirdi. Harunla oğulları əllərini qoçun başına qoydular. 19 Musa qoçu kəsdi və qanını qurbangahın hər tərəfinə səpdi. 20 Qoçu parça-parça doğradı; Musa qoçun başını, parçalarını və piyini tüstülədib yandırdı. 21 Sonra içalatını və budlarını su ilə yudu və bütün qoçu qurbangahda tüstülədib yandırdı. Bu, yandırma qurbanı, Rəbbin xoşuna gələn ətir – yandırma təqdimi idi. Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi oldu.

22 Musa o biri qoçu – təqdis qoçunu gətirdi; Harun və oğulları əllərini qoçun başına qoydular. 23 Musa onu kəsdi; qanından bir az götürüb Harunun sağ qulağının mərcəyinə, sağ əlinin və sağ ayağının baş barmağına çəkdi. 24 Bundan sonra Musa Harunun oğullarını gətirib onların sağ qulaq mərcəklərinə, sağ əllərinin baş barmaqlarına və sağ ayaqlarının baş barmaqlarına qan çəkdi. Musa heyvanın qanını qurbangahın hər tərəfinə səpdi. 25 Sonra piyini, quyruğunu, içalatının üstündəki piyi, qaraciyərinin quyruğa bənzər hissəsini, hər iki böyrəklə piyini və sağ budunu götürdü. 26 Rəbbin önündə olan mayasız çörəklər səbətindən bir mayasız kökə, bir zeytun yağı ilə yoğrulmuş çörək kökəsi və bir qoğal götürüb piylə sağ budun üstünə qoydu. 27 O bunların hamısını Rəbbin hüzurunda yellətmə təqdimi üçün Harunun və oğullarının əllərinə verdi. 28 Sonra Musa həmin şeyləri onların əllərindən alıb qurbangahda yandırma qurbanı ilə birlikdə tüstülədib yandırdı. Bu, təqdis qurbanı, Rəbbin xoşuna gələn ətir – yandırma təqdimidir. 29 Musa döş ətini götürdü və onu Rəbbin hüzurunda yellədərək təqdim etdi. Bu, təqdis qurbanı olan qoçdan Musanın payı idi. Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi oldu.

30 Musa məsh yağını və qurbangahdakı qanı götürüb Haruna, onun geyimlərinə, oğullarına və geyimlərinə çiləndi. Beləliklə, Harunu və onun geyimlərini, oğullarını və onların geyimlərini təqdis etdi.

31 Sonra Musa Harunla oğullarına dedi: «Əti Hüzur çadırının girişində qaynadın və "Harunla oğulları onu yesin" deyib əmr etdiyimə görə onu orada təqdis təqdimi üçün səbətdəki çörəklə yeyin. 32 Çörəyin və ətin qalan hissələrini yandırın. 33 Təqdis günləri başa çatana qədər yeddi gün Hüzur çadırının girişindən kənara çıxmayın; çünki vəzifəyə keçmə vaxtınız yeddi gün davam edəcək. 34 Bu gün edilən hər şeyi Rəbb kəffarəniz üçün əmr etdi. 35 Yeddi gün ərzində gecə-gündüz Hüzur çadırının girişində qalın və Rəbbin buyruğuna riayət edin ki, ölməyəsiniz. Mənə belə əmr verilib».

36 Harunla oğulları Rəbbin Musa vasitəsilə əmr etdiyi hər şeyə əməl etdilər.

9

Harun qurban gətirir

1 Bundan səkkiz gün sonra Musa Harunla oğullarını və İsrail ağsaqqallarını yanına çağırıb 2 Haruna dedi: «Özün üçün günah qurbanı kimi qüsursuz bir erkək dana və yandırma qurbanı kimi qüsursuz bir qoç götür və Rəbbin hüzurunda təqdim et. 3 Sonra İsrail övladlarına de: "Günah qurbanı kimi bir təkə, yandırma qurbanı kimi birillik qüsursuz bir dana və birillik qüsursuz bir toğlu, 4 Rəbbin hüzurunda kəsilən ünsiyyət qurbanları kimi bir buğa, bir qoç

və zeytun yağı ilə yoğrulmuş taxıl təqdimləri götürün. Çünki bu gün Rəbb sizə görünəcək”».

5 Musanın əmr etdiyi hər şey Hüzur çadırının önünə gətirildi. Sonra bütün
icma yaxınlaşıb Rəbbin hüzurunda durdu. 6 Musa dedi: «Rəbb bu işi əmr
etdi ki, siz əməl edəsiniz, onda Rəbbin izzəti sizə görünəcək». 7 * Musa
Haruna dedi: «Qurbangaha yaxınlaş və özün üçün günah qurbanı ilə yandırma
qurbanını gətir. Həm özünün, həm də xalqının günahlarını bunlarla kəffarə et.
Xalqın qurbanını da təqdim edərək onların günahını bununla kəffarə et. Rəbb
əmr etdiyi kimi olsun».

8 Harun qurbangaha yaxınlaşıb özü üçün günah qurbanı olan dananı kəsdi.
9 Onun qanını Harunun oğulları atalarına təqdim etdilər. Harun barmağını
qana batırıb qurbangahın buynuzlarına çəkdi; qanın qalan hissəsini isə
qurbangahın altlığına tökdü. 10 Sonra günah qurbanının piyini, böyrəklərini,
qaraciyərini, quyruğa bənzər hissəsini qurbangahda tüstülədib yandırdı.
Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi oldu. 11 Qurbanın əti ilə dərisini düşərgənin
kənarında yandırdı.

12 Bundan sonra Harun yandırma qurbanını kəsdi. Onun qanını Harunun
oğulları atalarına gətirdilər; o da qanı qurbangahın hər tərəfinə səpdi. 13 Parça-
parça kəsilən qurbanı və başını Haruna gətirdilər; o da onları qurbangahda
tüstülədib yandırdı. 14 Qurbanın içalatı ilə budlarını yuyaraq qurbangahda
yandırma qurbanı ilə birgə tüstülədib yandırdı.

15 Bundan sonra Harun xalqın qurbanını təqdim etdi. Xalq üçün günah
qurbanı olan təkəni götürüb kəsdi; onu birinci günah qurbanı kimi gətirdi.
16 Yandırma qurbanı üçün heyvan gətirdi və onu qayda-qanuna uyğun olaraq
təqdim etdi. 17 Sonra Harun taxıl təqdimini gətirdi. Səhər təqdim olunan
yandırma qurbanından savayı ovuclarını taxıl təqdimi ilə doldurub qurban-
gahda tüstülədərək yandırdı.

18 * Harun xalq üçün ünsiyyət qurbanı olan buğanı və qoçu kəsdi. Harunun
oğulları bunların qanını atalarına gətirdilər; o da qanı qurbangahın hər
tərəfinə səpdi. 19 Buğanın və qoçun piyini, quyruğunu, içalatı örtən piyini,
böyrəklərini, qaraciyərinin quyruğa bənzər hissəsini götürüb 20 döş ətlərini
üstünə qoydular. Harun da bu piyi qurbangahda tüstülədib yandırdı, 21 döş
ətlərini isə sağ budları ilə birlikdə Rəbbin önündə yellədərək təqdim etdi.
Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi oldu.

22 * Harun günah qurbanını, yandırma qurbanını və ünsiyyət qurbanını
gətirdikdən sonra əllərini xalqa doğru uzadıb onlara xeyir-dua verdi. Sonra
o aşağı düşdü.

23 Musa ilə Harun Hüzur çadırına girdilər. Sonra onlar çıxıb birlikdə xalqa
xeyir-dua verdilər. O vaxt Rəbbin izzəti bütün xalqa göründü 24 və Rəbbin
hüzurundan od çıxıb qurbangahdakı yandırma qurbanı ilə piyi yandıraraq yox
etdi. Bütün xalq bunu görərək sevincdən qışqırıb üzüstə yerə döşəndi.

10

Nadavla Avihunun məhv olması

1 Harun oğulları Nadav və Avihu buxurdanlarını götürüb içinə közərmiş
kömürlə buxur qoydular və Rəbbin önünə haram od gətirdilər. Belə təqdimi
Rəbb əmr etməmişdi. 2 Rəbb hüzurundan od göndərib onları məhv etdi. Onlar
Rəbbin hüzurunda öldülər. 3 Musa Haruna dedi: «Budur, Rəbb belə demişdir:

* **9:7** İbr. 7:27 * **9:18** Lev. 3:1-11 * **9:22** Say. 6:22-26

“Mənə yaxınlaşanlar Məni müqəddəs saysınlar;
Bütün xalq Məni izzətləndirsin”».
Harun isə susurdu.
4 Musa Harunun əmisi Uzzielin oğulları Mişaellə Elsafanı çağırıb dedi:
«Yaxın gəlin və qardaşlarınızın cəsədlərini Müqəddəs yerin önündən
düşərgənin kənarına aparıb qoyun». 5 Musa bu sözü deyən kimi onlar
yaxınlaşdılar və cəsədləri xirqələri əynindəcə düşərgənin kənarına aparıb
qoydular. 6 Musa Haruna və onun sağ qalan oğulları Eleazar və İtamara dedi:
«Siz yas tutaraq saçlarınızı dağıtmayın, geyimlərinizi cırmayın. Yoxsa ölərsiniz
və Rəbb bütün icmaya qəzəblənər. Ancaq bütün İsrailli soydaşlarınız Rəbbin
yandırdığı adamların yasını tutsun. 7 Hüzur çadırının girişindən kənara
çıxmayın, yoxsa ölərsiniz, çünki Rəbbin məsh yağı sizin üstünüzdədir». Onlar
da Musanın dediyi kimi etdilər.

Kahinlər üçün təlimat

8 Rəbb Haruna dedi: 9 «Sən və övladların Hüzur çadırına nə şərab, nə də başqa
kefləndirici içki içib girməyin, yoxsa ölərsiniz. Qoy bu, nəsildən-nəslə sizin
üçün əbədi qayda olsun. 10 * Müqəddəslə adi şeyləri ayırd edin, həm də pak və
murdar şeylər arasında fərq qoyun. 11 Mənim Musa vasitəsilə bəyan etdiyim
bütün qaydaları İsrail övladlarına öyrədin».

12 * Musa Haruna və sağ qalan oğulları Eleazarla İtamara dedi: «Rəbb üçün
verilən yandırma təqdimlərindən qalan taxıl təqdimini götürün və mayasız
çörək bişirib qurbangahın yanında yeyin, çünki bu ən müqəddəsdir. 13 Onu
müqəddəs bir yerdə yeyin, mənə verilmiş əmrə görə bu, Rəbb üçün verilən
yandırma təqdimlərindən sənin və övladlarının payına düşür. 14 * Yellədilən döş
ətini və qaldırılan bud ətini isə sən, oğulların və qızların pak bir yerdə yeyin;
çünki bunlar İsrail övladlarının ünsiyyət qurbanlarından sənin və övladlarının
payı kimi ayrılıb. 15 Qaldırılan bud ətini və yellədilən döş ətini Rəbbin önündə
yellətmək üçün yandırma təqdimi olan piylə birlikdə gətirin. Bu sizin və
övladlarınızın əbədi payı olacaq. Rəbb belə əmr etmişdir».

16 * Musa günah qurbanı olan təkəni axtardı. O isə yandırılmışdı. Musa
Harunun sağ qalan oğullarına – Eleazara və İtamara qəzəblənib dedi: 17 «Siz nə
üçün günah qurbanını müqəddəs sayılan yerdə yemədiniz? Çünki bu qurban
ən müqəddəsdir və sizə verilib ki, onunla icmanın günahlarının cəzasını
üzərindən götürüb onlar üçün Rəbbin önündə kəffarə edəsiniz. 18 Təkənin qanı
içəri, Müqəddəs yerə gətirilmədi. Mən sizə əmr etdiyim kimi siz onun ətini
mütləq Müqəddəs yerdə yeməli idiniz». 19 Harun Musaya dedi: «Bu gün günah
qurbanı və yandırma qurbanı Rəbbin önündə təqdim olunmuşdur. Ancaq
başıma belə iş gəldi. Əgər mən bu gün günah qurbanını yemiş olsaydım, o,
Rəbbə məqbul olardımı?» 20 Musa bunu eşidib razılaşdı.

11

Əti yeyilən və yeyilməyən heyvanlar (Qanun. 14:3-21)

1 Rəbb Musa ilə Haruna belə dedi: 2 «İsrail övladlarına belə deyin: “Quruda
yaşayan heyvanlardan belələrinin ətini yemək olar. 3 Hər hansı qoşadırnaqlı
gövşəyən heyvanın ətini yeyə bilərsiniz. 4 Lakin gövşəyən yaxud qoşadırnaqlı
heyvanlar içində bunları yeməyin: dəvə, çünki o gövşəsə də, qoşadırnaqlı

* **10:10** Yez. 22:26; 44:23 * **10:12** Lev. 6:14-18 * **10:14** Lev. 7:30-34 * **10:16** Lev. 6:24-26

deyil, buna görə də sizin üçün haramdır; 5 qayadovşanı, çünki o gövşəsə də
qoşadırnaqlı deyil, buna görə də sizin üçün haramdır; 6 dovşan, çünki o gövşəsə
də qoşadırnaqlı deyil, buna görə də sizin üçün haramdır; 7 donuz, çünki o
qoşadırnaqlı olsa da, gövşəmir, buna görə də sizin üçün haramdır. 8 Onların
nə ətini yeyin, nə də leşinə toxunun, onlar sizin üçün haramdır.

9 Sularda, dənizlərdə yaxud çaylarda yaşayan heyvanlardan üzgəcləri və
pulcuqları olanların hamısını yeyə bilərsiniz. 10 Amma sularda, dənizlərdə
yaxud çaylarda qaynaşan heyvanlardan üzgəcləri və pulcuqları olmayan hər
canlı məxluq sizin üçün iyrənc olsun. 11 Onların ətini yeməyin və leşindən
iyrənin; onlar sizin üçün iyrənc olsun. 12 Sularda üzgəcləri və pulcuqları
olmayanların hamısı sizin üçün iyrənc olsun.

13 Quşlardan bunları iyrənc olduğuna görə yeməyin: qartal, keçələkərkəs,
qaraquş, 14 çalağan, bütün şahin cinsindən olanlar, 15 bütün qarğa cinsindən
olanlar, 16 dəvəquşu, bayquş, qağayı, bütün qırğı cinsindən olanlar,
17 yapalaq, qarabatdaq, böyük bayquş, 18 ağ bayquş, qutan, leş kərkəsi,
19 leylək, bütün vağ cinsindən olanlar, şanapipik, yarasa.

20 Dördayaqla gəzən, qanadlı qaynaşan heyvanların hamısı da sizin üçün
iyrənc olsun. 21 Lakin dördayaqla gəzən, qanadlı qaynaşan heyvanlardan
yerdə sıçramaq üçün oynaqlı ayaqları olanları yeyə bilərsiniz; 22 onlardan
bütün çəyirtkə cinsindən olanları, bütün keçəl çəyirtkə cinsindən olanları,
bütün sisək cinsindən olanları, bütün şala cırcıraması cinsindən olanları
yemək olar. 23 Bütün digər dördayaqlı qanadlı qaynaşan heyvanlar isə sizin
üçün iyrənc olsun.

24 Bu heyvanlardan siz özünüz murdar ola bilərsiniz. Hər kim onların
leşinə toxunursa, axşama qədər murdar sayılsın. 25 Onların leşindən bir
hissəsini daşıyan hər kəs də geyimlərini yusun; axşama qədər murdar sayılsın.
26 Qoşadırnağı olmayan yaxud gövşəməyən hər dırnaqlı heyvan sizin üçün
murdar olsun. Onların leşinə toxunan hər kəs murdar sayılsın. 27 Pəncələri
üstündə yeriyən dördayaqlı hər heyvan sizin üçün murdar olsun; onların
leşinə toxunan hər kəs axşama qədər murdar sayılsın. 28 Onların leşini daşıyan
geyimlərini yusun və axşama qədər murdar sayılsın. Bu heyvanlar sizin üçün
murdar sayılsın.

29 Yerdə qaynaşan heyvanlar arasında sizin üçün murdar olan bunlardır:
kor siçan, siçan, hər növ kərtənkələ, 30 gekkon, varan, kərtəncik, kələz,
buqələmun. 31 Bunlar bütün qaynaşan heyvanlar arasında sizin üçün murdar
olsun. Onların leşinə toxunan hər kəs axşamadək murdar sayılsın. 32 Onlardan
birisinin leşi üstünə düşən hər şey murdar sayılsın. Hər taxta, parça, dəri
yaxud giş əşya nə cür iş üçün işlənsə, suya salınsın. Axşama qədər murdar
sayılsın, axşamdan sonra təmiz sayılsın. 33 Onlardan biri gil qabın içinə düşsə,
onun içindəki hər şey murdar sayılsın və qab qırılsın. 34 Belə bir qabdan
su körəyin içinə tökülsə, o körək murdarlanır. Bu cür qabın içində hər içki
murdarlanır. 35 O heyvanlardan birinin leşi üstünə düşən hər bir şey murdar
sayılsın. İstər təndir, istərsə də ocaq sökülsün, çünki murdarlanıb; onlar sizin
üçün murdar olsun. 36 Ancaq su bulağı yaxud su anbarı pak sayılsın. Bu
heyvanların leşinə toxunan hər kəs murdar sayılsın. 37 Bunlardan birinin leşi
əkin üçün ayrılmış toxumun üstünə düşərsə, o toxum təmiz sayılsın. 38 Amma
leş suya salınmış toxumun üstünə düşərsə, toxum sizin üçün murdar olsun.

39 Əti sizin üçün yeməli olan heyvanlardan biri ölərsə, leşinə toxunan adam
axşama qədər murdar sayılsın. 40 O heyvanın leşindən yeyən adam geyimini

yusun və axşama qədər murdar sayılsın. Leşini daşıyan adam da geyimləri yusun və axşama qədər murdar sayılsın.
41 Yer üzündə sürünən hər qaynaşan heyvan sizin üçün iyrənc olsun;
onu yeməyin. 42 İstər qarnı üstündə, istər dörd ayağı ilə sürünən ya da
yer üzündəki çoxayaqlı olan qaynaşan heyvanlardan yeməyin, çünki onlar
iyrəncdir. 43 Qaynaşan heyvanların heç biri ilə özünüzü iyrənc edib murdar-
lamayın, çünki onlara görə siz murdar olarsınız.
44 * Allahınız Rəbb Mənəm. Özünüzü təqdis edin və müqəddəs olun, çünki
Mən müqəddəsəm; özünüzü yerdə sürünən heç bir qaynaşan heyvanla mur-
dar etməyin. 45 Çünki Allahınız olmaq üçün sizi Misir torpağından çıxaran Rəbb
Mənəm. Müqəddəs olun, çünki Mən müqəddəsəm"».
46 Heyvan, quş, sularda üzən hər cür canlı məxluq, yer üzündə qaynaşan hər
cür heyvan haqqında təlimat budur. 47 Bununla pakla murdar şeylər arasında,
yeyilən və yeyilməyən heyvanlar arasında fərq qoyulur.

12

Zahı qadınlar üçün qaydalar

1 Rəbb Musaya dedi: 2 «İsrail övladlarına belə de: "Hamilə olub oğlan uşağı
doğan bir qadın aybaşı, murdarlıq dövründə olduğu kimi yeddi gün murdar
sayılsın. 3 * Səkkizinci gün uşaq sünnət olunsun. 4 Qadın qanaxmadan paklan-
maq üçün daha otuz üç gün gözləsin. Bu paklanma dövrü bitənə qədər qadın
heç bir müqəddəs şeyə toxunmamalı və Müqəddəs məkana yaxınlaşmamalıdır.
5 Əgər bir qadın qız uşağı doğarsa, aybaşı vaxtı kimi iki həftə murdar sayılsın
və paklanmaq üçün əlavə olaraq altmış altı gün gözləsin.
6 Oğlan yaxud qız uşağı doğub paklanma müddəti bitəndə qadın Hüzur
çadırının girişinə birillik toğlunu yandırma qurbanı kimi və göyərçin yaxud
qumru quşunu kahinin yanına günah qurbanı kimi gətirsin. 7 Kahin bunları
Rəbbin hüzurunda qurban gətirib, zahı qadın üçün kəffarə etsin ki, o qan
axmasından pak olsun. Qız ya oğlan doğan zahı qadın üçün təlimat budur.
8 * Əgər qadının toğlu gətirməyə gücü çatmırsa, onda birini yandırma qur-
banı, o birini isə günah qurbanı olaraq iki qumru quşu yaxud iki göyərçin
gətirsin. Bununla kahin həmin zahı üçün kəffarə etsin ki, o pak olsun"».

13

Cüzam və dəri xəstəlikləri

1 Rəbb Musaya və Haruna dedi: 2 «Bir adamın dərisində şiş yaxud səpki
yaxud ləkə əmələ gəlib dəridə cüzam * kimi görünən bir əlaməti olarsa, qoy o
adam kahin Harunun yaxud onun nəslindən olan kahinlərin birinin yanına
gətirilsin. 3 Kahin dəridəki əlamətə baxsın. Əlamət üstündəki tükləri ağardıb
dəridən dərin görünsə, bu, cüzamın bir əlamətidir. Kahin baxıb o adamı
murdar elan etsin. 4 Əgər dərisindəki ləkə ağ olub dəridən dərin görünməsə
və üstündəki tükləri ağartmasa, kahin azarlını yeddi gün müddətinə təcrid
etsin. 5 Yeddinci gün kahin ona baxsın. Onun nəzərində əlamət yerində
qalıb dərisinə yayılmayıbsa, kahin onu yenə də yeddi gün müddətinə təcrid
etsin. 6 Yeddinci gün kahin yenə də ona baxsın. Əlamət dərisinə yayılmayıb,
solubsa, kahin o adamı pak elan etsin. Bu azar dəri səpməsidir. Qoy o adam
geyimlərini yusun, sonra pak sayılsın. 7 Lakin kahin ona baxıb pak saydıqdan

* **11:44** Lev. 19:2; 1Pet. 1:16 * **12:3** Yar. 17:12; Luka 1:59; 2:21 * **12:8** Luka 2:24 * **13:2** Cüzam – yaxud iyrənc dəri xəstəliyi.

sonra səpmə dərisinə yayılırsa, o yenə də özünü kahinə göstərsin. 8 Kahin yenə
də ona baxsın, dərisindəki səpmə yayılıbsa, kahin o adamı murdar elan etsin.
Bu cüzamdır.
9 Bir adamın dərisində cüzam əlaməti əmələ gələrsə, qoy o adam kahinin
yanına gətirilsin. 10 Kahin ona baxsın, dəridəki tükləri ağardan xoralı ağ bir şiş
varsa, 11 bu, bədəninin dərisində kök salmış cüzamdır. Kahin o adamı murdar
elan etsin, amma təcrid etməsin, çünki o murdardır. 12 Əgər cüzam dəriyə
yayılıb bütün bədəni bürüsə və əlamətin onu təpədən dırnağadək tutması
kahinə görünsə, 13 qoy kahin diqqətlə baxsın. Cüzam bütün bədəni bürüyübsə,
kahin azarlını pak elan etsin. Ağardığı üçün o adam pak sayılsın. 14 Lakin
o adamda xoralanma görünsə o, murdar sayılsın. 15 Kahin o adama baxıb
xoralanma görsə, onu murdar elan etsin. Xoralanma murdardır, o, cüzamdır.
16 Xoralanma sağalıb ağardığı halda o adam kahinin yanına getsin 17 və kahin
ona baxsın; əlamət ağarıbsa, o adamı pak elan etsin, çünki o, pakdır.
18 Bir adamın dərisində çiban əmələ gəlib sağaldıqdan sonra 19 və yerində
ağ şiş yaxud qırmızımtıl-ağ parlaq ləkə əmələ gələn halda bu əlamət kahinə
göstərilsin. 20 Kahin ləkəyə baxsın, üstündəki tükləri ağarıb dəridən dərin
görünsə, kahin o adamı murdar elan etsin. Bu, çibanla başlanan cüzamdır.
21 Əgər kahin baxıb görsə ki, ləkənin üstündəki ağ tüklər yoxdur və ləkə
dəridən dərin deyil, solğundur, onda kahin azarlını yeddi gün müddətinə təcrid
etsin. 22 Əgər dəridəki ləkə yayılırsa, kahin adamı murdar elan etsin. Çünki
bu, əlamətdir. 23 Amma ləkə yerində qalıb yayılmayıbsa, bu, çibandan qalan
çapıqdır. Kahin o adamı pak elan etsin.
24 Bir adamın dərisində olan yanıq yerində qırmızımtıl-ağ yaxud ağ parlaq
ləkə əmələ gələrsə, 25 kahin ləkəyə baxsın, ləkə üstündəki tükləri ağardıb dəridən
dərin görünsə, bu yanıqda başlanan cüzamdır. Kahin o adamı murdar elan
etsin, çünki bu cüzamın əlamətidir. 26 Əgər kahin baxıb görsə ki, ləkənin
üstündə ağ tüklər yoxdur və ləkə dəridən dərin olmayaraq solğun görünür,
bu halda kahin azarlını yeddi gün müddətinə təcrid etsin. 27 Yeddinci gün
kahin yenə azarlıya baxsın. Əgər ləkə dəriyə yayılıbsa, kahin o adamı murdar
elan etsin; bu, cüzamın əlamətidir. 28 Amma ləkə yerində qalıb dərisində
yayılmayıbsa və solubsa, bu, yanıqdan qalan şişdir; kahin o adamı pak elan
etsin, çünki bu, yanıqdan qalan izdir.
29 Bir kişinin ya qadının başında ya çənəsində əlamət olanda 30 kahin
ona baxsın. Əlamət dəridən dərin görünürsə və üstündəki tüklər sarı və
nazikdirsə, kahin onu murdar elan etsin. Bu başda ya da çənədə iyrənc
xəstəlik – qoturdur. 31 Kahin qotur əlamətinə baxsın. Əlamət dəridən dərin
görünməyib üstündə qara tüklər olmayan halda kahin qotur adamı yeddi
gün müddətinə təcrid etsin. 32 Kahin yeddinci gün yenə də əlamətə baxsın,
qoturluq yayılmayıbsa, üstündəki tüklər saralmayıbsa, qoturluq da dəridən
dərin görünmürsə, 33 qoy o adam qoturluq olan yerdən başqa bütün bədənini
qırxsın. Sonra kahin onu yenə də yeddi gün müddətinə təcrid etsin. 34 Yeddinci
gün kahin yenə də əlamətə baxsın. Əgər qotur dəriyə yayılmayıbsa və dəridən
dərin görünməsə, kahin o adamı pak elan etsin. Qoy o adam geyimlərini
yusun, sonra da pak sayılsın. 35 Lakin əgər kahin xəstəni pak saydıqdan sonra
qoturluq dəriyə yayılırsa, 36 kahin ona təkrarən baxsın. Qoturluq dərisinə
yayılıbsa, kahin üstündəki sarı tükün olub-olmamasına baxmasın. O adam
murdar sayılsın. 37 Lakin kahinin nəzərində qoturluq yerində qalıbsa və
üstündə qara tük əmələ gəlirsə, qotur keçir və onda o adam pak sayılsın, kahin
onu pak elan etsin.

38 Bir kişinin yaxud qadının dərisində ağ parlaq ləkələr olarsa, 39 qoy kahin
baxsın; dərisində donuq ağ ləkələr varsa, bu başlanan dəmrovdur. O adam
pak sayılsın.
40 Başının təpəsində saçı tökülmüş kişi dazdır. O pak sayılsın. 41 Əgər alnından
saçı tökülübsə, o adamın alnı açılmışdır və o pak sayılsın. 42 Lakin daz və yaxud
alnı açılmış adamın saçı tökülən yerdən qırmızımtıl-ağ ləkə çıxarsa, bu həmin
yerdə başlanan cüzamdır. 43 Kahin oraya baxsın, saçı tökülmüş yerdəki şiş
qırmızımtıl-ağdırsa və cüzam kimi görünürsə, 44 o kişi iyrənc xəstəliyə tutulduğu
üçün murdar sayılsın. Başındakı əlamətə görə kahin mütləq onu murdar elan
etsin.
45 Belə iyrənc xəstəliyə tutulan adamın geyimləri cırıq, saçı isə dağınıq
olmalıdır. O adam üzünün aşağı hissəsini örtüb "Murdaram! Murdaram!"
deyə çığırsın. 46 Dərisində əlamət olduğu bütün müddət o murdar sayılsın.
Murdarlığına görə düşərgədən kənarda tək yaşasın.

Parçadakı iyrənc kif

47 Üstündə iyrənc kif əlaməti olan hər cür parça: yun ya da kətan geyim
48 yaxud hər cür toxunma parça yaxud dəri və hər dəri məmulatı haqqında
təlimat budur. 49 Ya geyimdə, dəridə ya da hər cür parçada, dəridən düzəlmiş
hər bir əşyada əmələ gələn əlamət yaşıltəhər və ya qırmızımtıl olsa, bu, iyrənc
kif əlamətidir. Qoy bu, kahinə göstərilsin. 50 Kahin ona baxıb, əşyanı yeddi gün
müddətinə təcrid etsin. 51 Yeddinci gün yenə də ona baxıb görsə ki, geyimə,
parçaya, dəriyə yaxud dəridən düzəlmiş məmulata əlamət yayılıb, bu əlamət
təhlükəli iyrənc kifdir, murdar sayılsın. 52 Üstündə əlamət olan yun ya da
kətan geyimi yaxud parçanı yaxud dəridən olan əşyanı kahin yandırsın. Bu,
iyrənc təhlükəli kifdir, yandırılsın.
53 Amma əgər kahin baxıb görsə ki, geyimə, parçaya yaxud dəridən olan
əşyaya əlamət yayılmayıb, 54 kahin əmr versin ki, üstündə əlamət olan hər şey
yuyulsun. Sonra onu yenə də yeddi gün müddətinə təcrid etsin. 55 Əlamət
yuyulduqdan sonra kahin yenə də o şeyə baxsın. Əlamət yayılmadığı halda
görkəmini dəyişməyibsə, o şey murdar sayılsın. Əlamət istər ön, istərsə arxa
tərəfindən olsun, onu yandırmalısınız. 56 Lakin kahin baxıb görsə ki, əlamət
yuyulduqdan sonra rəngi solub, qoy onu geyimdən, dəridən yaxud parçadan
qopartsın. 57 Əgər bundan sonra əlamət geyimdə, parçada yaxud dəri əşyada
yenidən əmələ gələrsə, o əşyanın sahibi onu yandırsın. 58 Yuyulduqdan sonra
əlamət üstündən yox olan paltar, parça yaxud dəri əşya yenə də yuyulub pak
sayılsın.
59 Bu, yun və ya kətan geyimdə, hər toxunma parçada və dəridən olan hər
əşyada əmələ gələn iyrənc kif əlamətinə əsasən onu pak ya murdar saymaq
üçün təlimatdır».

14

Cüzam haqqında

1 Rəbb Musaya dedi: 2 * «Dərisində cüzam olan adamın paklanması
haqqında təlimat budur. Bu adam kahinin yanına gətirildikdə 3 kahin
düşərgədən kənara çıxıb cüzama tutulan xəstəyə baxsın; onun dərisindəki
əlamətlər sağalıbsa, 4 onda qoy kahin paklanan adam üçün iki pak diri quş,
sidr ağacının budağı, al rəngli ip və züfa otu gətirməyi əmr etsin. 5 Kahinin
buyurduğuna görə quşların biri saxsı qabda axar su üzərində kəsilsin. 6 Sonra

* **14:2** Mat. 8:4; Mark 1:44; Luka 5:14; 17:14

kahin sağ qalan quşu, sidr ağacının budağını, al rəngli ipi və züfa otunu götürüb, axar suyun üzərində kəsilən quşun qanına batırsın. 7 Sonra qoy cüzamdan paklanan adamın üstünə yeddi dəfə qanı çiləyib onu pak elan etsin. Sağ qalan quşu çölə buraxsın. 8 Paklanan adam geyimlərini yusun, özünü bütünlüklə qırxsın, su ilə yuyunsun; sonra pak sayılsın və düşərgəyə girsin. Amma o, yeddi gün ərzində öz çadırından kənarda yaşasın. 9 Yeddinci gün o adam saçını, saqqalını, qaşlarını, bədənindəki bütün tüklərini qırxsın, geyimini yusun, bədənini su ilə yusun, sonra pak sayılsın.

10 Səkkizinci gün o adam qüsursuz iki erkək toğlu, birillik qüsursuz dişi toğlu, taxıl təqdimi olaraq bir efanın onda üç hissəsi miqdarında zeytun yağı ilə yoğrulmuş un və bir loq zeytun yağı gətirsin. 11 Paklanma mərasimi ilə məşğul olan kahin paklanan adamı və gətirdiyi təqdimləri Rəbbin hüzuruna – Hüzur çadırının girişinə gətirsin. 12 Kahin erkək toğluların birini götürüb zeytun yağı ilə təqsir qurbanı kimi təqdim etsin. Onları Rəbbin hüzurunda yellədərək təqdim etsin. 13 Toğlunu günah qurbanı və yandırma qurbanı kəsdiyi yerdə – müqəddəs sayılan yerdə kəssin; çünki günah qurbanı kimi təqsir qurbanı da kahinə aiddir. O qurban ən müqəddəsdir. 14 Sonra kahin təqsir qurbanının qanından bir az götürüb paklanan adamın sağ qulağının mərcəyinə, sağ əlinin və sağ ayağının baş barmağına çəksin. 15 Kahin bir az zeytun yağı götürüb sol ovcuna töksün və 16 sağ əlinin bir barmağını sol ovcundakı zeytun yağına batıraraq Rəbbin hüzurunda yeddi dəfə çiləsin. 17 Ovcunda qalan yağdan kahin paklanan adamın sağ qulaq mərcəyinə, sağ əlinə və sağ ayağının baş barmağına, yəni təqsir qurbanının qanından çəkdiyi yerlərə sürtsün. 18 Kahin ovcundakı yağın qalan hissəsini bu adamın başına çəkib bununla onun üçün Rəbbin önündə kəffarə etsin. 19 Bundan sonra kahin günah qurbanını kəssin. Bununla paklanan adam üçün murdarlığını kəffarə etsin. Sonra isə yandırma qurbanını kəsib 20 onunla taxıl təqdimini qurbangahda təqdim etsin. Beləcə kahin o adam üçün kəffarə etsin ki, o pak sayılsın.

21 Əgər o adam yoxsuldur və bu təqdimlərə gücü çatmırsa, özünün kəffarəsi üçün yellədilən təqsir qurbanı kimi bir erkək toğlu, taxıl təqdimi kimi zeytun yağı ilə yoğrulmuş onda bir efa narın unla bir loq zeytun yağı, 22 biri günah qurbanı, o biri yandırma qurbanı olaraq iki qumru quşu yaxud iki göyərçin götürsün. Bunlara gücü çatar. 23 Paklanmasının səkkizinci günü bu adam bunları kahinin yanına, Hüzur çadırının girişinə – Rəbbin hüzuruna gətirsin. 24 Kahin təqsir qurbanı olan toğlunu və bir loq zeytun yağını götürüb yelləmə təqdimi olaraq Rəbbin hüzurunda yelləsin və 25 təqsir qurbanı olan toğlunu kəssin. Sonra kahin təqsir qurbanının qanından bir az götürüb paklanan adamın sağ qulaq mərcəyinə və sağ əli ilə sağ ayağının baş barmaqlarına çəksin. 26 Kahin zeytun yağından bir az sol ovcuna töksün 27 və sağ əlinin bir barmağı ilə sol ovcundakı yağdan Rəbbin hüzurunda yeddi dəfə çiləsin. 28 Ovcundakı yağdan paklanan adamın sağ qulaq mərcəyinə, sağ əlinin və sağ ayağının baş barmağına, yəni təqsir qurbanının qanını çəkdiyi yerlərə çəksin. 29 Kahin ovcundakı yağın qalan hissəsini bu adamın başına çəksin. Bununla o adam üçün Rəbbin önündə kəffarə etsin. 30 Sonra bu adam gücü çatan qədər qumru quşlarından ya göyərçinlərdən birini təqdim etsin. 31 Gücü çatan qədər birini günah qurbanı kimi, o birisini isə taxıl təqdimi ilə birgə yandırma qurbanı kimi təqdim etsin. Beləcə kahin paklanan adam üçün Rəbbin önündə kəffarə etsin». 32 Bu, dərisində cüzamın əlaməti olub paklanmasına gücü çatmayan adam üçün təlimatdır.

Evlərdəki iyrənc kif

33 Rəbb Musaya və Haruna dedi: 34 «Sizə mülk olaraq verəcəyim Kənan
torpağına girəndən sonra Mən ölkənizdə olan bir evə iyrənc kif əlaməti
göndərsəm, 35 qoy ev sahibi gedib kahinə "evimdə kifə bənzər bir şey görünüb"
deyə xəbər versin. 36 Kahin kifə baxmazdan əvvəl evi boşaltmağı əmr etsin ki,
evdə hər bir əşya murdar sayılmasın, sonra o evə baxmağa getsin. 37 Əlamətə
baxsın: evin divarlarında yaşıltəhər yaxud qırmızımtıl, divarın səthindən
dərin görünən ləkələr varsa, 38 kahin evdən çıxsın və onu bağlayıb yeddi
gün müddətinə təcrid etsin. 39 Yeddinci gün kahin yenə də gəlib baxsın.
Əlamət evin divarına yayılıbsa, 40 onda əmr etsin ki, kifli daşlar qoparılsın
və şəhərdən kənara – murdar yerə atılsın. 41 Sonra evin içinin hər tərəfini
qaşıyıb təmizləsinlər və qaşıdıqları malanı şəhərdən kənara – həmin murdar
yerə töksünlər. 42 Qoparılmış daşların yerinə başqa daşları götürüb qoysunlar,
sonra təzə mala götürüb evi malalasınlar.
43 Əgər daşları qopardıqdan və evi qaşıyıb malalayandan sonra yenə də evdə
kif əlaməti əmələ gəlsə, 44 kahin gedib baxsın. Əlamət evə yayılıbsa, evdə olan
təhlükəli, iyrənc kif budur və o murdar sayılsın. 45 Belə halda qoy ev sökülsün,
onun daşları, taxtaları, bütün malası şəhərdən kənara – murdar yerə atılsın.
46 Ev bağlı olduğu vaxt ərzində evə girən hər bir adam axşama qədər murdar
sayılsın. 47 O evdə yeyən yaxud yatan adam geyimlərini yusun.
48 Ev malalanandan sonra kahin gəlib evə baxanda görsə ki, əlamət evə
yayılmayıb, o, evi pak elan etsin, çünki kif keçib gedib. 49 O, evi pak etmək
üçün iki quş, sidr ağacının budağı, al rəngli ip və züfa otunu götürüb 50 quşların
birini saxsı qabda axar su üzərində kəssin. 51 Sonra kahin sidr ağacının
budağını, züfanı, al rəngli ipi və sağ qalan quşu götürüb kəsilən quşun qanına
və axar suya batırsın, evə yeddi dəfə çiləyərək 52 quşun qanı, axar su, sağ qalan
quş, sidr ağacının budağı, züfa otu və al rəngli iplə o evi pak etsin. 53 Qoy kahin
sağ qalan quşu şəhərdən kənara – çölə buraxsın. Beləcə o evi kəffarə etsin ki,
o pak sayılsın».
54 Bu, hər cür cüzam, qotur, 55 geyimlərdə və evlərdə əmələ gələn iyrənc kif,
56 şiş, səpki və ləkə, 57 belə cüzamın nə vaxt murdar, nə vaxt pak sayılması
barədə müəyyən edən təlimatdır.

15

Xəstəliyə görə bədən axıntıları

1 Rəbb Musaya və Haruna dedi: 2 «İsrail övladlarına belə deyin: "Bir nəfərin
xəstəliyə görə bədən axıntısı olarsa, o murdar sayılsın. 3 Xəstəliyə görə bədən
axıntısı istər sərbəst axsın, istərsə də qatılaşsın, o şəxs murdar sayılır. 4 Üstündə
yatdığı hər yataq və oturduğu hər şey murdar sayılsın. 5 Kim onun yatağına
toxunarsa, geyimini yusun, su ilə yuyunsun; sonra axşama qədər murdar
sayılsın. 6 Xəstəliyə görə bədən axıntısı olan şəxs üstündə oturduğu əşyanın
üstündə oturan hər kəs də geyimlərini yusun, su ilə yuyunsun, sonra axşama
qədər murdar sayılsın. 7 Xəstəliyə görə bədən axıntısı olan şəxsin bədəninə
toxunan hər kəs də geyimini yusun və özü su ilə yuyunsun, sonra axşama
qədər murdar sayılsın. 8 Xəstəliyə görə bədən axıntısı olan şəxs pak adama
tüpürsə, o adam geyimini yusun, su ilə yuyunsun. O, axşama qədər murdar
sayılsın. 9 Xəstəliyə görə bədən axıntısı olan şəxsin mindiyi hər yəhər murdar
sayılsın. 10 Onun altında olmuş hər şeyə toxunan hər kəs də geyimlərini yusun,
su ilə yuyunsun, sonra axşama qədər murdar sayılsın; belə şey daşıyan hər kəs
də geyimini yusun. 11 Xəstəliyə görə bədən axıntısı olan şəxs əllərini yumamış

kimə toxunarsa, o adam geyimlərini yusun və su ilə yuyunsun, sonra axşama qədər murdar sayılsın. 12 Xəstəliyə görə bədən axıntısı olan şəxsin toxunduğu hər saxsı qab sındırılsın, taxta qab isə su ilə yuyulsun.

13 Bu adam öz axıntısı kəsildiyi halda paklanmaq üçün yeddi gün gözləsin, geyimini yusun, bədənini axar su ilə yusun, sonra pak sayılsın. 14 Səkkizinci gün iki qumru quşu ya iki göyərçin götürüb Rəbbin hüzuruna – Hüzur çadırının girişinə gəlsin və bunları kahinə versin. 15 Kahin quşların birini günah qurbanı, o birini isə yandırma qurbanı kimi təqdim etsin. Bunlarla kahin o şəxs üçün axıntısına görə Rəbbin önündə kəffarə etsin.

Cinsi axıntı

16 Toxumu tökülən hər kişi bütün bədənini su ilə yusun, sonra axşama qədər murdar sayılsın. 17 Üstünə toxum tökülüb bulaşan hər geyim ya da dəri əşya yuyulsun, sonra axşama qədər murdar sayılsın. 18 Kişi qadınla yaxınlıq edəndə toxumu tökülsə, hər ikisi su ilə yuyunsun. Sonra onlar axşama qədər murdar sayılsın.

Qadınların qanaxması

19 Aybaşı vaxtı qanaxması olan hər qadın yeddi gün murdar sayılsın, ona toxunan hər kəs isə axşama qədər murdar sayılsın. 20 Aybaşı müddəti qadın nəyin üzərində uzanıb və yaxud otursa, hər şey murdar sayılsın. 21 O qadının yatağına toxunan hər kəs öz geyimlərini yusun, su ilə yuyunsun və axşama qədər murdar sayılsın. 22 O qadının oturduğu hər şeyə toxunan hər kəs də geyimlərini yusun, su ilə yuyunsun, sonra axşama qədər murdar sayılsın. 23 Əgər bir adam o qadının yatağına ya üstündə oturduğu şeyə toxunsa, o adam axşama qədər murdar sayılsın. 24 Əgər kişi qadınla yaxınlıq edən zaman qadın aybaşı görsə və kişi onunla bulaşsa, kişi də yeddi gün murdar sayılsın; kişinin yatdığı hər yataq da murdar sayılsın.

25 Bir qadının aybaşı vaxtından kənar ya da sonra neçə gün davam edən qanaxması olarsa, bütün bu axıntı müddəti aybaşı murdarlığı dövründəki kimi murdar sayılsın. 26 Bütün axıntı vaxtı aybaşı murdarlığı vaxtı kimi üstündə yatdığı yataq və oturduğu hər şey murdar sayılsın. 27 Onlara toxunan hər kəs də murdar sayılsın. Qoy o, geyimini yusun, su ilə yuyunsun və axşama qədər murdar sayılsın. 28 Əgər axıntısı kəsilsə, o qadın yeddi gün gözləsin, sonra pak sayılsın. 29 Səkkizinci gün həmin o qadın iki qumru quşu yaxud iki göyərçin götürüb Hüzur çadırının girişinə, kahinin yanına gətirsin. 30 Kahin quşların birini günah qurbanı, o birisini isə yandırma qurbanı kimi təqdim etsin. Bunlarla kahin bu qadın üçün axıntısının murdarlığını Rəbbin önündə kəffarə etsin.

31 Beləcə İsrail övladlarını öz murdarlığından ayırın ki, aralarında olan Mənim məskənimi murdarlığı ilə murdar edib ölməsinlər"».

32 Bu təlimat xəstəliyə görə bədən axıntısı olan adamlar üçün, toxumu tökülməklə murdarlanan hər kişi üçün, 33 aybaşı olub murdarlanan hər qadın üçün, axıntı növünə görə olan hər kişi və hər qadın üçün, murdar qadınla yaxınlıq edən hər kişi üçündür.

16

Kəffarə günü

1 * Harunun iki oğlu Rəbbin hüzuruna yaxınlaşıb öləndən sonra Rəbb Musaya dedi: 2 «Qardaşın Haruna söylə ki, istənilən vaxt pərdənin iç

* **16:1** İbr. 6:19

tərəfindəki Müqəddəs yerə, sandıq üzərindəki kəffarə qapağının önünə keçməsin ki, özü ölməsin, çünki Mən kəffarə qapağının üzərindəki buludda zahir oluram. 3 * Buna görə Harun Müqəddəs yerə yalnız belə girə bilər: günah qurbanı üçün bir buğa və yandırma qurbanı üçün bir qoç götürsün; 4 müqəddəs kətan xirqə geysin, əynində kətan alt paltarı da olsun, belinə kətan qurşaq bağlasın, başına çalma qoysun. Bunlar müqəddəs geyimlərdir. Qoy Harun əvvəl bədənini su ilə yusun, sonra onları geysin. 5 İsrail övladlarının icmasından günah qurbanı iki təkə və yandırma qurbanı üçün bir qoç götürsün.

6 Harun özü üçün günah qurbanı olan buğanı təqdim etsin. Bununla həm özü, həm də ailəsi üçün günahını kəffarə etsin. 7 Sonra Harun iki təkəni götürüb Rəbbin önündə Hüzur çadırının girişində saxlasın. 8 Harun bu təkələrdən birini Rəbb üçün, o birisini Azazel * üçün püşklə seçsin. 9 Sonra Harun püşklə Rəbbə məxsus olan təkəni günah qurbanı olaraq təqdim etsin. 10 Püşklə Azazel olmaq üçün seçilən təkəni isə Rəbbin önündə diri saxlasın ki, onu sonra Azazel olaraq çölə göndərib onunla kəffarə etsin.

11 Harun özü ilə ailəsi üçün kəffarə edən günah qurbanını – buğanı kəssin. 12 Rəbbin hüzurundan, qurbangahdan gətirilən közərmiş kömürlə dolmuş bir buxurdan götürüb, iki ovuc dolu narın əzilən xoş ətirli buxurla pərdənin iç tərəfinə keçsin. 13 Rəbbin hüzurunda buxuru oda qoysun. Beləcə buxur tüstüsü bulud ilə Şəhadət sandığının üzərində olan kəffarə qapağını örtsün ki, özü ölməsin. 14 Buğanın qanından götürüb barmağı ilə qapağın ön tərəfinə – qapağın qarşısına da yeddi dəfə çiləsin.

15 * Sonra xalq üçün günah qurbanı olan təkəni kəssin və onun qanını pərdənin iç tərəfinə gətirib qanını buğanın qanı kimi kəffarə qapağının ön tərəfinə və qarşısına çiləsin. 16 Bununla Harun İsrail övladlarının murdarlığına, qanunsuzluğuna və bütün günahlarına görə Müqəddəs yer üçün kəffarə etsin; murdar xalqın arasında yerləşdiyinə görə Hüzur çadırı üçün belə etsin. 17 Müqəddəs yerdə kəffarə etməyə girəndən çıxana qədər Hüzur çadırında da heç kim olmasın. Harun özü, ailəsi və bütün İsrail camaatı üçün kəffarə edib 18 çıxsın, sonra Rəbbin önündə olan qurbangaha gedib onun üçün kəffarə etsin; buğanın və təkənin qanından götürüb qurbangahın buynuzlarının ətrafına çəksin. 19 Harun qurbangahın üstünə barmağı ilə yeddi dəfə qan çiləsin. Beləcə onu İsrail övladlarının murdarlığından pak edib təqdis edin.

20 Qoy Harun Müqəddəs yeri, Hüzur çadırını, qurbangahı kəffarə edib qurtarandan sonra sağ qalan təkəni gətirsin 21 və iki əlini o təkənin başına qoyub İsrailliləri bütün qanunsuzluğundan və günahlarından ötrü qazandığı cəzanın hamısını onun üzərində etiraf etsin və təkənin başına ötürsün. Sonra bu iş üçün təyin olunan bir adamın vasitəsilə çöldə yola salınsın. 22 Təkə onların bütün cəzasını öz üzərində ayaq dəyməmiş torpağa aparsın. O adam təkəni çöldə yola salsın.

23 * Harun Hüzur çadırına girsin və Müqəddəs yerə girən zaman geymiş olduğu kətan geyimi çıxarıb orada qoysun. 24 Müqəddəs bir yerdə bədənini su ilə yusun və öz geyimini geysin. Oradan çıxıb öz yandırma qurbanını və xalqın yandırma qurbanını təqdim etsin. 25 Günah qurbanının piyini də

* **16:3** İbr. 9:7 * **16:8** Azazel – xalqın günahını kəffarə etmək üçün çölə qovulan təkə. Kəffarə günü bu təkə xalqın bütün günahını özündə daşıyıb çölə qovulub yox olurdu və bu xalqın günahının gedib yox olmasının rəmzidir. * **16:15** İbr. 9:12 * **16:23** Yez. 44:19

qurbangahda tüstülədib yandırsın. 26 Azazel olan təkəni yola salan adam da
geyimini və bədənini su ilə yusun, sonra düşərgəyə girsin. 27 * Müqəddəs yerdə
kəffarə etmək üçün qanı oraya gətirilən günah qurbanı olan buğa ilə təkənin
dəri, ət və bağırsaqları düşərgənin kənarına aparılıb yandırılsın. 28 Onları
yandıran adam geyimini, bədənini su ilə yusun, ondan sonra düşərgəyə
girsin.
29 * Bu sizin üçün əbədi bir qayda olsun. Yeddinci ayın onuncu günündə
özünüzü hər şeydən məhrum edib heç bir iş görməyin; həm yerliləriniz, həm
də aranızda yaşayan yadellilər belə etsin. 30 Çünki o gün sizin üçün kəffarə
olunacaq ki, siz pak olasınız və Rəbbin hüzurunda bütün günahlarınızdan
təmizlənəcəksiniz. 31 O gün sizin üçün Şənbə gününə bənzər istirahət günüdür.
Özünüzü hər şeydən məhrum edin. Bu, əbədi qayda olsun. 32 Atasının
yerinə kahinlik etmək üçün məsh edilmiş vəzifəli baş kahin belə kəffarə
etsin: o, müqəddəs kətan geyimlərini geyib 33 Ən Müqəddəs yer, Hüzur çadırı,
qurbangah üçün kəffarə etsin; kahinlər və camaatın hər biri üçün də kəffarə
etsin. 34 İldə bir dəfə İsrail övladlarının bütün günahlarının kəffarə edilməsi üçün
bu sizə əbədi qayda olsun». Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi oldu.

17

Həyat verən qandır

1 Rəbb Musaya belə dedi: 2 «Harunla oğullarına və bütün İsrail övladlarına
söylə: “Rəbbin əmri budur: 3 İsrailliləndən düşərgədə yaxud onun kənarında
mal-qara, qoyun ya da keçi kəsən 4 onu Rəbbin məskəninə, Onun önünə
qurban kimi təqdim edərək Hüzur çadırının girişinə gətirməyən hər kəs qan
tökməkdə müqəssir sayılsın. Belə adam xalqı arasından qovulsun. 5 Belə
ki İsrail övladları qurbanlarını çöldə kəsmək əvəzinə onları Rəbbin hüzuruna,
Hüzur çadırının girişinə, kahinin yanına gətirsinlər və Rəbbə ünsiyyət qur-
banları olaraq kəssinlər. 6 Kahin belə qurbanın qanını Hüzur çadırı girişinin
yanındakı Rəbbin qurbangahına səpsin, piyini isə Rəbbin xoşuna gələn ətir
kimi tüstülədib yandırsın. 7 * İsrail övladları bir daha Rəbbə xəyanət edib heç
vaxt təkə görkəmində bütlərə qurban kəsməsinlər. Bu, nəsildən-nəslə onlar
üçün əbədi qayda olsun”.
8 Bir də ki onlara de: “İsrail övladlarından yaxud aralarında yaşayan
yadellilərdən kim yandırma qurbanını və ya ünsiyyət qurbanını kəsəndə
9 Rəbbin hüzuruna təqdim edərək Hüzur çadırının girişinə qurban gətirməyən
hər adam xalqı arasından qovulsun.
10 * İsrail övladlarından ya da aralarında yaşayan yadellilərdən bir az da
olsa, qan yeyən hər kəsdən Mən üz döndərib xalqı arasından qovacağam, 11 *
çünki hər məxluqa həyat verən qandır. Mən onu həyatınızın kəffarəsi üçün
qurbangahda təqdim olunmağa təyin etmişəm; çünki həyat verdiyinə görə
kəffarə edən qandır. 12 Buna görə də Mən İsrail övladlarına demişəm: ‹Sizdən
heç bir kəs, aranızda yaşayan yadelli də qan yeməsin›.
13 İsrail övladlarından ya da aralarında yaşayan yadellilərdən yeyilə bilən
heyvan yaxud quş ovlayan insan onun qanını yerə axıdıb torpaqla örtsün.
14 Çünki hər məxluqa həyat verən onun qanıdır. Buna görə Mən İsrail

* **16:27** İbr. 13:11 * **16:29** Lev. 23:26-32; Say. 29:7-11 * **17:7** 2Saln. 11:15 * **17:10** Yar. 9:4; Lev. 7:26-27; 19:26; Qanun. 12:16,23-25; 15:23 * **17:11** İbr. 9:22

övladlarına ‹heç bir məxluqun qanını yeməyin› demişəm. Çünki hər məxluqa həyat verən onun qanıdır. Onu yeyən hər kəs xalqının arasından qovulsun. 15 Yerli olsun, yadelli olsun, təbii yolla ölən, parçalanıb ölən heyvanı yeyən adam qoy geyimini yusun, su ilə yuyunsun və axşamadək murdar, sonra pak sayılsın. 16 Əgər belə adam geyimini və bədənini yumasa, cəzasını çəkəcək”».

18

Qadağan olunmuş cinsi münasibətlər

1 Rəbb Musaya dedi: 2 «İsrail övladlarına belə de: “Allahınız Rəbb Mənəm. 3 Nə əvvəl yaşadığınız Misir torpağının ənənələrinə əməl edin, nə də sizi aparacağım Kənan torpağına girəndən sonra adət-ənənələrinə əməl edib uymayın; 4 Mənim hökmlərimə əməl edib qanunlarıma riayət edin, onlara uyğun yaşayın. Allahınız Rəbb Mənəm. 5 * Qaydalarıma və hökmlərimə səylə əməl edin; onları yerinə yetirən adam bunların sayəsində yaşayacaq. Rəbb Mənəm.

6 Qoy heç kəs öz yaxın qohumları ilə cinsi əlaqədə olmaq* üçün onlara yaxınlaşmasın. Rəbb Mənəm. 7 Atanla cinsi əlaqədə olma, ananla da cinsi əlaqədə olma; o sənin anandır, onunla cinsi əlaqədə olma. 8 * Atanın arvadı ilə cinsi əlaqədə olma, çünki o sənin atanın namusudur. 9 * Atabir yaxud anabir bacınla, sənin evdə yaxud başqa yerdə böyümüş bacınla cinsi əlaqədə olma. 10 Öz oğlunun qızı yaxud qızının qızı ilə cinsi əlaqədə olma, çünki onların namusu sənin namusundur. 11 Atanın başqa arvadından doğulan qızı ilə cinsi əlaqədə olma; o sənin bacındır. 12 * Bibinlə cinsi əlaqədə olma, çünki o, atanın yaxın qohumudur. 13 Xalanla cinsi əlaqədə olma, çünki o, ananın yaxın qohumudur. 14 Əminin namusunu tapdalama, onun arvadı ilə yaxınlıq etmə, çünki o sənin əmiarvadındır. 15 * Oğlunun arvadı ilə cinsi əlaqədə olma. Oğlunun arvadı olduğu üçün onunla cinsi əlaqədə olma. 16 * Qardaşının arvadı ilə cinsi əlaqədə olma, çünki bu, qardaşının namusudur. 17 * Bir qadının həm özü, həm də qızı ilə cinsi əlaqədə olma. O qadının oğul ya da qız nəvəsi ilə cinsi əlaqədə olmaq üçün onları alma, çünki onlar sənin yaxın qohumların olduğu üçün bu, əxlaqsızlıqdır. 18 Arvadın sağ ikən onun bacısını günü olaraq alma və onunla cinsi əlaqədə olma.

19 * Aybaşı murdarlığı zamanı qadınla cinsi əlaqədə olmaq üçün onunla yaxınlıq etmə. 20 * Başqasının arvadı ilə yaxınlıq edib özünü murdarlama. 21 * Övladlarının heç birini Molekə qurban olaraq təqdim etmə. Beləliklə, Allahının adını ləkələmə. Rəbb Mənəm. 22 * Kişi qadınla yaxınlıq etdiyi kimi kişi ilə yaxınlıq etməsin, bu, iyrəncdir. 23 * Nə kişi, nə də qadın heç bir heyvanla cinsi əlaqəyə girib özünü murdarlamasın. Bu, rəzillikdir.

24 Bu şeylərin heç biri ilə özünüzü murdar etməyin, çünki önünüzdən qovacağım millətlər bunların hamısı ilə murdarlanıb, 25 torpaqlarını da murdarlayıblar. Buna görə də Mən o torpağı cəzalandırıb sakinlərini oradan

---

* **18:5** Neh. 9:29; Yez. 18:9; 20:11-13; Luka 10:28; Rom. 10:5; Qal. 3:12 * **18:6** Cinsi əlaqədə olmaq – hərfi tərcümədə ayıb yerini açmaq. * **18:8** Lev. 20:11; Qanun. 22:30; 27:20; 1Kor. 5:1 * **18:9** Lev. 20:17; Qanun. 27:22 * **18:12** Lev. 20:19-20 * **18:15** Lev. 20:12 * **18:16** Lev. 20:21 * **18:17** Lev. 20:14; Qanun. 27:23 * **18:19** Lev. 20:18 * **18:20** Lev. 20:10 * **18:21** Lev. 20:1-5 * **18:22** Lev. 20:13 * **18:23** Çıx. 22:19; Lev. 20:15-16; Qanun. 27:21

rədd edirəm. 26 İstər yerli, istər aranızda yaşayan yadelli – hamınız qaydalarıma və hökmlərimə riayət edərək iyrənc işlərin heç birinə əməl etməyin. 27 Önünüzdəki ölkənin sakinləri bütün bu iyrənc işləri edərək torpağı murdarlayıblar. 28 Əgər siz də bu torpağı murdarlasanız, torpaq sizdən əvvəlki milləti ağzından qaytardığı kimi sizi də ağzından qaytaracaq. 29 Buna görə də bu iyrənc işlərin hər hansı birinə əməl edən hər kəs xalqının arasından qovulsun. 30 Beləliklə, önünüzdə edilən iyrənc adətlərinə əməl edib onlarla özünüzü murdar etməmək üçün Mənim buyruğuma riayət edin. Allahınız Rəbb Mənəm"».

19

Müqəddəslik və ədalət

1 Rəbb Musaya dedi: 2 * «Bütün İsrail övladlarının icmasına bəyan edib de: "Müqəddəs olun, çünki Mən Allahınız Rəbb müqəddəsəm.

3 * * Sizdən hər kəs atasına və anasına hörmət etsin və Mənim Şənbə günlərimə riayət etsin. Allahınız Rəbb Mənəm. 4 * * Bütlərə tərəf dönməyin və özünüzə tökmə allahlar düzəltməyin. Allahınız Rəbb Mənəm.

5 Rəbbə ünsiyyət qurbanları gətirəndə elə gətirin ki, qurbanınız qəbul edilsin. 6 Qurbanınız kəsilən gün yaxud ertəsi gün yeyilsin, üçüncü günə qalan hissəsi yandırılsın. 7 Əgər ondan üçüncü gün yeyilsə, o qurban qəbul olunmaz, iyrənc sayılar. 8 O qurbanı yeyən adam Rəbbin müqəddəs yeməyini murdar etdiyinə görə cəzasını çəkər. Qoy o, xalqı arasından qovulsun.

9 * Torpağınızda məhsul biçəndə tarlanın qıraq-bucaqlarını biçməyin və biçindən düşən başaqları yığmayın. 10 Üzüm bağında da tənəkləri büsbütün təmizləyib yerə düşən salxımları yığmayın. Qalan məhsul kasıblara və qəriblərə qalsın. Allahınız Rəbb Mənəm.

11 * * Oğurlamayın, bir-birinizə yalan satıb aldatmayın. 12 * Allahınızın adını ləkələməmək üçün adıma yalandan and içməyin. Rəbb Mənəm.

13 * Qonşunu istismar etmə, onu soyma; muzdlu işçinin zəhmət haqqını axşamdan səhərəcən özündə saxlama. 14 * Kar adamı söymə və kor adamın qarşısına büdrədən heç bir şey qoyma. Allahından qorx. Rəbb Mənəm.

15 * Məhkəmədə haqsızlıq etməyin. Nə yoxsula üstünlük ver, nə də varlıya meyl sal, amma bir-birinizi ədalətlə mühakimə edin. 16 Xalq arasında xəbərçilik etmə; qonşunun qanının tökülməsini istəmə. Rəbb Mənəm.

17 * Soydaşına qarşı ürəyində nifrət bəsləmə. Başqa adamı mütləq tənbeh et ki, sən də günahının cəzasını çəkməyəsən. 18 * Öz xalqından heç kəsdən qisas alma, heç kimə qarşı kin saxlama. Ancaq qonşunu özün kimi sev. Rəbb Mənəm.

19 * Mənim qaydalarıma riayət edin. Başqa növlərdən olan heyvanları cütləşdirməyin. Tarlanızda iki növ toxum əkməyin. Əyninizə iki növ sapdan toxunmuş paltar geyməyin.

---

* **19:2** Lev. 11:44-45; 1Pet. 1:16 * **19:3** Çıx. 20:12; Qanun. 5:16 * **19:3** Çıx. 20:8; Qanun. 5:12 * **19:4** Lev. 26:1 * **19:4** Çıx. 20:23; 34:17; Qanun. 27:15 * **19:9** Lev. 23:22; Qanun. 24:19-22 * **19:11** Çıx. 20:15; Qanun. 5:19 * **19:11** Çıx. 20:16; Qanun. 5:20 * **19:12** Çıx. 20:7; Qanun. 5:11; Mat. 5:33 * **19:13** Qanun. 24:14-15 * **19:14** Qanun. 27:18 * **19:15** Çıx. 23:6-8; Qanun. 16:19 * **19:17** Mat. 18:15 * **19:18** Mat. 5:43; 19:19; 22:39; Mark 12:31,33; Luka 10:27; Rom. 13:9; Qal. 5:14; Yaq. 2:8 * **19:19** Qanun. 22:9-11

20 Bir kişi başqa kişinin nişanlı, hələ qiyməti ödənməmiş, azad olunmamış
qarabaşı ilə yaxınlıq edərsə, ona cəza verilsin. Amma onlar öldürülməsinlər,
çünki qarabaş azad deyil, 21 o kişi isə Rəbbin önünə – Hüzur çadırının
girişinə təqsir qurbanı kimi bir qoç gətirsin. 22 Kahin o kişi üçün işlətdiyi
günahını təqsir qurbanı olan qoçla Rəbbin önündə kəffarə etsin ki, bu günahı
bağışlansın.
23 Kənan torpağına girib yemək üçün hər hansı bir meyvə ağacını əksəniz,
meyvəsi sizin üçün üç il haramdır, onu yeməyin. 24 Dördüncü ildə onun bütün
meyvəsi şükür təqdimi kimi Rəbb üçün müqəddəs sayılsın. 25 Beşinci ildə isə o
ağacın meyvəsini yeyə bilərsiniz. Bunu edin ki, məhsul xeyriniz üçün artsın.
Allahınız Rəbb Mənəm.
26 ** Heç bir əti qanlı-qanlı yeməyin. Baxıcılıq etməyin və gələcəyi deməyin.
27 * Gicgahlarınızı qırxmayın, saqqallarınızın kənarlarını kəsməyin. 28 Ölülərə
görə bədəninizə yara vurmayın, bədəninizə heç bir şəkil döydürməyin. Al-
lahınız Rəbb Mənəm.
29 * Qoy heç kim qızını fahişəlik edib ləkələnməyə qoymasın. Qoy fahişəlik
ölkəyə yayılmasın ki, ölkə əxlaqsızlıqla dolub daşmasın. 30 * Şənbə istirahət
günlərimə riayət edin və Müqəddəs məkanıma ehtiramla yanaşın. Rəbb
Mənəm.
31 * Cindarlara və ruh çağıranlara tərəf dönməyin, onlarla danışmayın, yoxsa
murdarlanarsınız. Allahınız Rəbb Mənəm.
32 Yaşlıların qarşısında ayağa durun, ağsaqqallara hörmət eləyin. Allahınızdan
qorxun. Rəbb Mənəm. 33 * Sizinlə ölkənizdə yaşayan heç bir qəribə haqsızlıq
etməyin. 34 Hamınız onu öz adamınız, yerliniz kimi qəbul edin, hər kəs onu
özünü sevən kimi sevsin. Çünki siz özünüz də Misir ölkəsində qərib idiniz.
Allahınız Rəbb Mənəm.
35 * Məhkəmədə, ölçüdə, çəkidə və miqdarda haqsızlıq etməyin. 36 Qoy
tərəziniz, çəki daşınız, taxıl və maye ölçüsü üçün işlənən qablarınız düzgün
olsun. Sizi Misir torpağından çıxaran Allahınız Rəbb Mənəm. 37 Bütün Mənim
qaydalarıma və hökmlərimə səylə əməl edin. Rəbb Mənəm"».

20

İtaətsizliyə görə cəza

1 Rəbb Musaya dedi: 2 «İsrail övladlarına de: "İsraillilərdən və İsraildə yaşayan
yadellilərdən övladını Molekə təqdim edən hər kəs öldürülməlidir. Qoy ölkə
xalqı onu daşqalaq etsin. 3 Öz övladını Molekə təqdim etdiyi üçün Mən
o adamdan üz döndərib xalqı arasından qovacağam; çünki o, Müqəddəs
məkanımı murdarlayıb müqəddəs adımı ləkələmişdir. 4 Əgər ölkə xalqı o
adamın övladını Molekə təqdim etdiyini görüb göz yumaraq onu öldürməsə,
5 Mən Özüm həmin adamdan və ailəsindən üz döndərib onu və onunla birgə
Moleklə Mənə xəyanət edən hər kəsi xalqın arasından qovacağam.
6 Mənə xəyanət edərək cindarlara və ruh çağıranlara tərəf dönən hər kəsdən
üz döndərib xalqın arasından qovacağam. 7 Buna görə də özünüzü təqdis edin
və müqəddəs olun, çünki Allahınız Rəbb Mənəm. 8 Qaydalarıma səylə əməl
edin, çünki sizi təqdis edən Rəbb Mənəm.

---

* **19:26** Yar. 9:4; Lev. 7:26-27; 17:10-14; Qanun. 12:16,23-25; 15:23 * **19:26** Qanun. 18:10 * **19:27** Lev. 21:5; Qanun. 14:1 * **19:29** Qanun. 23:17 * **19:30** Lev. 26:2 * **19:31** Qanun. 18:11; 1Şam. 28:3; 2Pad. 23:4; Yeş. 8:19 * **19:33** Çıx. 22:21; Qanun. 24:17-18; 27:19 * **19:35** Qanun. 25:13-16; Sül. 20:10; Yez. 45:10

9 * Atasına yaxud anasına lənət edən hər kəs öldürülməlidir. O adam öz
atasına yaxud anasına lənət etdiyi üçün qanının tökülməyinə özü baisdir.
10 * Başqa kişinin arvadı ilə zina edənlərə aid: qonşusunun arvadı ilə zina
edən kişi zinakar qadınla birlikdə öldürülməlidir. 11 * Atasının arvadı ilə
yaxınlıq edən kişi atasının namusunu tapdalamış olur. Bunu edənlərin
hər ikisi öldürülməlidir. Onlar qanlarının tökülməyinə özləri baisdir. 12 *
Gəlini ilə yaxınlıq edən kişi gəlini ilə birgə – hər ikisi öldürülməlidir, çünki bu
rəzillikdir. Bunlar qanlarının tökülməyinə özləri baisdir. 13 * Kişi qadınla
yaxınlıq etdiyi kimi kişi kişi ilə yaxınlıq edərsə, hər ikisi iyrənc iş görür və
onlar öldürülməlidirlər; qanlarının tökülməyinə özləri baisdir. 14 * Qadınla
bərabər anasını arvad alan kişi əxlaqsızlıq edər; aranızda belə əxlaqsızlıq
olmamaq üçün o kişi də, o qadınlar da yandırılsın. 15 * Heyvanla cinsi əlaqəyə
girən kişi öldürülməlidir; heyvan isə kəsilməlidir. 16 Hər hansı bir heyvanla
cinsi əlaqəyə girən qadın heyvanla birgə öldürülməlidir. Bunlar qanlarının
tökülməyinə özləri baisdir.
17 * Əgər bir kişi atabir yaxud anabir bacısını alıb onunla cinsi əlaqədə olsa,
qadın da onunla cinsi əlaqədə olsa, bu, rüsvayçılıqdır. Onlar xalqı arasından
qovulsun. Bacısı ilə cinsi əlaqədə olan kişi cəzasını çəkər. 18 * Əgər bir
kişi aybaşı olan qadınla yaxınlıq edib onunla cinsi əlaqədə olarsa, qadının
qanaxma mənbəyinin üstünü açar, qadın da öz qanaxma mənbəyinin üstünü
açar. Hər ikisi xalqı arasından qovulsun. 19 * Xalanla yaxud bibinlə yaxınlıq
etmə, çünki yaxın qohumları ilə yaxınlıq edənlər cəzasını çəkərlər. 20 Əmisi
arvadı ilə yaxınlıq edən kişi öz əmisinin namusunu tapdalamış olur; ikisi də
günahının cəzasını çəkərək övladları olmadan öləcəklər. 21 * Qardaşı arvadını
alan kişi qardaşının namusunu tapdalayaraq murdar iş görür; onlar sonsuz
qalacaqlar.
22 Siz Mənim qaydalarıma və hökmlərimə səylə əməl edin ki, yaşamaq üçün
aparacağım torpaq sizi rədd etməsin. 23 Qarşınızdan qovacağım millətlərin
adətlərinə uymayın; onlar bütün bu şeyləri etdiklərinə görə Mənim gözümdə
iyrəncdirlər. 24 Mən sizə dedim ki, onların torpağına siz sahib olacaqsınız;
Mən o süd və bal axan torpağı sizə irs olaraq verəcəyəm. Sizi digər xalqlardan
ayıran Allahınız Rəbb Mənəm. 25 Beləliklə, siz pak və murdar heyvan və quşları
bir-birindən ayırd edin. Sizin üçün ayırd etdiyim murdar sayılan heyvanlar
yaxud quşlar ya da yerdə sürünən məxluqlarla özünüzü iyrənc etməyin. 26 Siz
Mənim üçün müqəddəs olun, çünki Mən Rəbb müqəddəsəm. Mən sizi digər
xalqlardan ayırdım ki, siz Mənim xalqım olasınız.
27 Cindar yaxud ruh çağıran kişilər və ya qadınlar öldürülməlidir, onlar
daşqalaq olmalıdır. Bunlar qanlarının tökülməyinə özləri baisdir”».

21

Kahinlərə aid qanunlar

1 Rəbb Musaya dedi: «Harun nəslindən olan kahinlərə bəyan edib belə
de: “Qoy kahinlər öz xalqı arasından olan hər hansı bir meyitə görə özlərini
murdar etməsin; 2 ancaq kahinin yaxın qohumu – anası, atası, oğlu, qızı,

---

* **20:9** Çıx. 21:17; Mat. 15:4; Mark 7:10 * **20:10** Çıx. 20:14; Lev. 18:20; Qanun. 5:18 * **20:11** Lev. 18:8; Qanun. 22:30; 27:20; 1Kor. 5:1 * **20:12** Lev. 18:15 * **20:13** Lev. 18:22 * **20:14** Lev. 18:17; Qanun. 27:23 * **20:15** Çıx. 22:19; Lev. 18:23; Qanun. 27:21 * **20:17** Lev. 18:9; Qanun. 27:22 * **20:18** Lev. 18:19 * **20:19** Lev. 18:12-14 * **20:21** Lev. 18:16

qardaşı 3 * yaxud da yanında yaşayan subay bacısı ölsə, kahin o ölüyə görə
özünü murdar etməsin. 4 Qoy o, xalq arasında başçı olduğuna görə özünü
murdar edib ləkələməsin.
5 * Qoy kahinlər yas tutaraq başının heç bir hissəsini qırxmasın, saqqalının
kənarını kəsməsin, bədənlərinə də yara vurmasınlar, 6 özlərinin Allahı üçün
müqəddəs olsunlar və Onun adını ləkələməsinlər, çünki onlar özlərinin Al-
lahına pay, Rəbb üçün yandırma təqdimi gətirirlər. Buna görə də müqəddəs
olsunlar. 7 Kahin fahişəni yaxud ləkələnmiş və ya ərindən boşanmış qadını da
arvad almasın, çünki kahin Allahı üçün müqəddəsdir. 8 Onu müqəddəs say,
çünki Allahına gətirilən payı təqdim edən odur; o sənin üçün müqəddəs olsun,
çünki Mən – sizi təqdis edən Rəbb müqəddəsəm. 9 Fahişəliklə ləkələnən kahin
qızı atasını da ləkələdiyinə görə yandırılsın.
10 Qohumları üzərində olan başında məsh yağı ilə məsh olunan və müqəddəs
geyimləri geyən vəzifəli baş kahin yas tutaraq nə saçını dağıtsın, nə də
əynindəki geyimini cırsın. 11 Bu kahin heç bir meyitə, hətta ölən ata-anasına
yaxınlaşıb özünü murdar etməsin. 12 O, Müqəddəs məkanı tərk etməsin və
Allahın Müqəddəs məkanını ləkələməsin, çünki Allahın nişanəsi olan məsh
yağı üzərindədir. Rəbb Mənəm. 13 Bu kahin bakirə qız alsın; 14 * dul, boşanmış
yaxud fahişəliklə ləkələnmiş qadın yox, yalnız öz xalqından olan bakirə qız
alsın ki, 15 onun övladları xalqı arasında ləkəli olmasın. Onu təqdis edən Rəbb
Mənəm”».
16 Rəbb Musaya dedi: 17 «Haruna belə söylə: “Nəsildən-nəslə övladlarından
qüsuru olan adam Allahına pay təqdim etmək üçün yaxınlaşmasın.
18 Bunlardan heç biri bu xidmətə yaxınlaşmasın: nə kor, nə axsaq, nə eybəcər,
nə əlil, 19 nə əl-ayağından şikəst, 20 nə qozbel, nə cırtdanboy, nə gözündə titə
olan, nə xoralı yaxud dəmrovlu, nə axtalanmış adam, 21 yəni kahin Harunun
nəslindən bədənində hər hansı bir qüsuru olan şəxs Rəbb üçün yandırma
təqdimi verməyə yaxınlaşmasın. Onun bədənində qüsur var. Buna görə də
o, Allahına pay gətirmək üçün yaxınlaşmasın. 22 Belə adam Allahına gətirilən
paydan – həm ən müqəddəs yeməkdən, həm də müqəddəs yeməkdən yeyə
bilər. 23 Lakin o, bədənində qüsuru olduğuna görə nə müqəddəs pərdəyə, nə
də qurbangaha yaxınlaşmasın ki, Müqəddəs məkanlarımı ləkələməsin, çünki
onları təqdis edən Rəbb Mənəm”».
24 Musa Harunla oğullarına və bütün İsrail övladlarına belə dedi.

22

Təqdimlərin və qurbanların müqəddəsliyi

1 Rəbb Musaya dedi: 2 «Harunla oğullarına söylə ki, İsrail övladlarının Mənim
üçün təqdis etdikləri müqəddəs şeylərlə ehtiyatlı olsunlar və müqəddəs adımı
ləkələməsinlər. Rəbb Mənəm. 3 Onlara de: “Nəsildən-nəslə İsrail övladlarının
Rəbb üçün təqdis etdikləri müqəddəs şeylərə murdar halda yaxınlaşan hər
hansı bir övladınız Mənim hüzurumdan qovulsun. Rəbb Mənəm.
4 Harun nəslindən iyrənc dəri xəstəliyi yaxud xəstəliyə görə bədən axıntısı
olan heç kəs pak olana qədər müqəddəs yeməkdən yeməsin. Meyitə görə
murdar olan şeyə toxunan hər kəs, toxumu tökülən hər kəs, 5 onu murdar-
layan qaynaşan heyvana və yaxud hər cür murdarlığı olan insana toxunan
hər kəs də – 6 belə şeylərə toxunan hər adam axşamadək bədənini yumayınca
murdar sayılsın və müqəddəs yeməkdən yeməsin. 7 Günəş batanda isə o

* **21:3** Yez. 44:25 * **21:5** Lev. 19:27-28; Qanun. 14:1 * **21:14** Yez. 44:22

adam pak sayılsın, sonra müqəddəs yeməkdən yesin, çünki bu onun xörəyidir.
8 Murdarlanmamaq üçün kahin nə təbii yolla ölən, nə də parçalanıb ölən
heyvanın ətini yesin. Rəbb Mənəm. 9 Mənim buyruğuma riayət etsinlər ki, onu
ləkələdikləri üçün günahının cəzasını çəkərək ölməsinlər. Onları təqdis edən
Rəbb Mənəm.
10 Heç bir kənar şəxs: nə kahinin qonağı, nə də onun muzdlu işçisi
müqəddəs yeməkdən yeməsin. 11 Lakin kahinin satın aldığı ya da evində
doğulan qul o yeməkdən yeyə bilər. 12 Kənar adama ərə gedən kahin qızı
müqəddəs təqdim yeməyindən yeməsin. 13 Amma dul qalmış və ya boşanmış,
sonsuz qalaraq atasının evinə qayıdıb ailə üzvü kimi yaşayan kahin qızı
atasının yeməyindən yeyə bilər. Lakin heç bir kənar şəxs ondan yeyə
bilməz. 14 Bilmədən müqəddəs yeməkdən yeyən adam beşdə birini əlavə
edərək əvəzini kahinə qaytarsın. 15 Qoy kahinlər İsrail övladlarının Rəbbə
təqdim etdikləri müqəddəs yeməyi ləkələməsinlər. 16 Onlara bu müqəddəs
yeməyi verib bunun təqsirini və cəzasını boyunlarına qoymasınlar; çünki
onları təqdis edən Rəbb Mənəm”».
17 Rəbb Musaya dedi: 18 «Harunla oğullarına və bütün İsrailliərə belə de:
“İsrail övladlarından yaxud İsraildə yaşayan yadellilərdən kimsənin yandırma
qurbanı olaraq Rəbbə təqdim etdiyi hər əhdə görə təqdim və hər könüllü
təqdim 19 sizdən qəbul olunsun deyə ya mal-qaradan ya da qoyun-keçidən
qüsursuz erkək olsun. 20 * Qüsurlu heyvanı gətirmək olmaz, çünki belə qurban
sizdən qəbul olunmaz. 21 Kimsə Rəbbə əhdini ödəmək üçün yaxud könüllü
təqdim olaraq mal-qaradan ya da qoyun-keçidən ünsiyyət qurbanı təqdim
edərsə, heyvan qəbul olunsun deyə qüsursuz olsun; onun bədənində heç
bir qüsur olmasın. 22 Rəbbə kor, yaralı, şikəst, qaysaqlı, xoralı, dəmrovlu
heyvanları təqdim etməyin, Rəbb üçün yandırma təqdimi vermək üçün onları
qurbangaha gətirməyin. 23 Mal-qaradan yaxud qoyun-keçidən çolaq yaxud
qısaqıç heyvanı könüllü təqdim etmək olar, lakin əhdini ödəmək üçün o qəbul
olunmaz. 24 Xayası zədələnmiş, əzilmiş, burulmuş ya da kəsilmiş heyvanı
Rəbbə qurban gətirməyin, ölkənizdə buna yol verməyin. 25 Belə bir heyvanı
yadellidən götürüb pay olaraq Allahınıza təqdim etməyin, çünki bu heyvan
xarab və qüsurlu sayılaraq sizdən qəbul olunmaz”».
26 Rəbb Musaya dedi: 27 «Buzov, quzu ya da oğlaq doğularsa, yeddi gün
anasının yanında qalsın. Səkkizinci gündən etibarən Rəbb üçün yandırma
təqdimi kimi qəbul oluna bilər. 28 Nə inək, nə qoyun, nə də keçi ilə balasını
eyni gündə birlikdə kəsməyin. 29 Rəbbə təşəkkür qurbanı gətirəndə elə gətirin
ki, o sizdən Rəbbə məqbul olsun. 30 Qurbanın əti həmin gün yeyilsin, səhərə
qədər saxlanılmasın. Rəbb Mənəm.
31 Mənim əmrlərimə səylə əməl edin. Rəbb Mənəm. 32 Mənim müqəddəs
adımı ləkələməyin. Qoy İsrail övladları arasında müqəddəs tutulum. Sizi təqdis
edən Rəbb Mənəm. 33 Allahınız olmaq üçün sizi Misir torpağından çıxartdım.
Rəbb Mənəm».

23

Rəbbin bayramları

1 Rəbb Musaya dedi: 2 «İsrail övladlarına belə de: “Rəbbin təyin etdiyi bayra-
mlar, Mənim bayramlarım bunlardır. Bu vaxt müqəddəs toplantı çağırın:

Şənbə istirahət günü

* **22:20** Qanun. 17:1

3 * Altı gün işinizi görün, yeddinci gün isə Şənbə istirahət və müqəddəs
toplantı günüdür. Qoy Rəbbin bu Şənbə günü yaşadığınız bütün yerlərdə heç
bir iş görülməsin.

Pasxa və Mayasız Çörək bayramları
(Çıx. 12:14-20; Say. 28:16-25; Qanun. 16:1-8)

4 Rəbbin təyin etdiyi bu müqəddəs toplantı günlərini bayramlar elan edin.
5 * Birinci ayın on dördü axşamçağı Rəbbin Pasxa bayramıdır. 6 Həmin ayın
on beşi Rəbbin Mayasız Çörək bayramıdır. Yeddi gün mayasız çörək yeyin.
7 Birinci gün müqəddəs toplantınız olsun; gündəlik işlərinizi görməyin. 8 Bu
yeddi gün ərzində Rəbb üçün yandırma təqdimi gətirin. Yeddinci gün isə
müqəddəs toplantınız olsun; gündəlik işlərinizi görməyin"».

İlk dərzin həsr olunması bayramı

9 Rəbb Musaya belə dedi: 10 «İsrail övladlarına de: "Sizə verəcəyim torpağa
gəldiyiniz zaman məhsulunuzu biçəndə biçdiyiniz ilk dərzi kahinin yanına
gətirin. 11 O, dərzi Rəbbin hüzurunda yellədərək təqdim etsin ki, sizdən qəbul
olunsun. Kahin onu Şənbənin ertəsi günü yellətsin. 12 Dərzi yellətdiyiniz
gün Rəbbə birillik qüsursuz erkək toğlu yandırma qurbanı kimi kəsin. 13 Toğlu
ilə birlikdə taxıl təqdimi olaraq zeytun yağı ilə yoğrulmuş bir efanın onda
ikisi olan miqdarda narın un gətirin. Bu, Rəbb üçün yandırma təqdimi –
Onun xoşuna gələn ətirdir. İçmə təqdimi olaraq da bir hin şərabın dörddə
birini gətirin. 14 Bu qurbanı Allahınıza təqdim etdiyiniz həmin günə qədər nə
çörək, nə qovurğa, nə də təzə sünbül yeməyin. Bu bütün yaşadığınız yerlərdə
nəsildən-nəslə sizin üçün əbədi qayda olsun.

Biçin bayramı
(Say. 28:26-31; Qanun. 16:9-12)

15 * Şənbənin ertəsi günü olan yellədilən dərzi gətirdiyiniz gündən tam
yeddi həftə, 16 yeddinci Şənbə gününün ertəsinədək əlli gün sayın, sonra Rəbbə
təzə taxıl təqdimi gətirin. 17 Yaşadığınız hər yerdən yellədib təqdim etmək
üçün bir efanın onda ikisi narın undan maya ilə bişirilmiş iki kömbə çörəyi
Rəbbə nübar təqdimi gətirin. 18 Çörəklə birgə birillik yeddi qüsursuz toğlu, bir
buğa və iki qoç təqdim edin. Bunlar taxıl təqdimləri və içmə təqdimləri ilə
birlikdə Rəbb üçün yandırma qurbanıdır, Rəbbin xoşuna gələn ətir – yandırma
təqdimidir. 19 Günah qurbanı üçün bir təkə, ünsiyyət qurbanı üçün isə iki
birillik toğlu gətirin. 20 Kahin bu iki toğlunu nübar çörəyi ilə birgə Rəbbin
hüzurunda yellədərək təqdim etsin. Bunlar kahinin Rəbb üçün müqəddəs payı
olsun. 21 Həmin gün özünüz üçün müqəddəs toplantı elan edin və heç bir
gündəlik iş görməyin. Bu bütün yaşadığınız yerlərdə nəsildən-nəslə sizin üçün
əbədi qayda olsun.

22 * Torpağınızda məhsul biçəndə tarlanın qıraqlarını biçməyin və biçindən
düşən başaqları yığmayın. Qoy qalan məhsul kasıblara və qəriblərə qalsın.
Allahınız Rəbb Mənəm"».

Şeypur çalınma günü
(Say. 29:1-6)

23 Rəbb Musaya dedi: 24 «İsrail övladlarına belə de: "Yeddinci ayın birinci
günü sizin üçün istirahət günü, şeypur çalınma ilə qeyd olunan gün, müqəddəs

* **23:3** Çıx. 20:8-10; 23:12; 31:15; 34:21; 35:2; Qanun. 5:12-14 * **23:5** Çıx. 12:1-13; Qanun. 16:1-2
* **23:15** Çıx. 23:16; 34:22 * **23:22** Lev. 19:9-10; Qanun. 24:19-22

toplantı günü olsun. 25 O gün heç bir gündəlik iş görməyin və Rəbb üçün yandırma təqdimi gətirin”».

Kəffarə günü
(Lev. 16:2-34; Say. 29:7-11)

26 Rəbb Musaya dedi: 27 * «İsrail övladlarına de: “Yeddinci ayın onu isə Kəffarə günüdür, müqəddəs toplantınız olsun; özünüzü hər şeydən məhrum edin və Rəbb üçün yandırma təqdimi gətirin. 28 Həmin gün heç bir iş görməyin, çünki bu, Allahınız Rəbbin hüzurunda sizin üçün kəffarə edilən Kəffarə günüdür. 29 Həmin o gün özünü hər şeydən məhrum etməyən adam xalqı arasından qovulsun. 30 O gün hər hansı bir iş görən adamı Mən xalqı arasından yox edəcəyəm. 31 Heç bir iş görməyin. Bu bütün yaşadığınız yerlərdə nəsildən-nəslə sizin üçün əbədi qayda olsun. 32 O gün sizin üçün Şənbə istirahət günü kimidir. Özünüzü hər şeydən məhrum edin. Ayın doqquzuncu günü axşamdan ertəsi günün axşamına qədər Şənbə günü kimi istirahət edin”».

Çardaqlar bayramı
(Say. 29:12-40; Qanun. 16:13-17)

33 Rəbb Musaya dedi: 34 * «İsrail övladlarına söylə: “Həmin yeddinci ayın on beşinci günündən Rəbb üçün yeddi gün Çardaqlar bayramını keçirin. 35 Birinci gün müqəddəs toplantı günüdür. Gündəlik işlərinizi görməyin. 36 Bu yeddi gün ərzində Rəbbə yandırma təqdimləri gətirin. Səkkizinci gün isə müqəddəs toplantınız olsun və Rəbbə yandırma təqdimləri gətirin. Bu gün təntənəli toplantı günüdür, gündəlik işlərinizi görməyin.

37 Bunlar Rəbbin təyin etdiyi bayramlardır: bu zaman müqəddəs toplantı çağırıb hər birini öz günündə olmaqla yandırma təqdimlərini – yandırma qurbanlarını, taxıl təqdimlərini, ünsiyyət qurbanlarını və içmə təqdimlərini Rəbbə gətirin. 38 Bunlar Rəbbin Şənbələrinə və Rəbbə verdiyiniz bütün ianələrə, bütün əhdlərin ödəmələrinə, bütün könüllü təqdimlərə əlavədir.

39 * Üstəlik yeddinci ayın on beşinci günü torpağın məhsullarını yığandan sonra yeddi gün Rəbb üçün bayram keçirin. Birinci gün və səkkizinci gün istirahət günləri olsun. 40 Birinci gün gözəl ağacların meyvələrini, xurma ağaclarının budaqlarını, sıx yarpaqlı ağacların və çay kənarında bitən qovaq ağaclarının budaqlarını toplayıb Allahınız Rəbbin hüzurunda yeddi gün şənlik edin. 41 Hər il Rəbb üçün bu bayramı yeddi gün keçirin. Bu, nəsildən-nəslə sizin üçün əbədi qaydadır; bu bayramı yeddinci ayda qeyd edin. 42 Yeddi gün çardaqlarda qalın; bütün yerli İsrailli lər çardaqlarda yaşasın. 43 Beləliklə, sizin nəsilləriniz bilsin ki, Mən İsrail övladlarını Misir torpağından çıxarandan sonra onları çardaqlarda yerləşdirdim. Allahınız Rəbb Mənəm”».

44 Beləcə Musa İsrail övladlarına Rəbbin təyin etdiyi bayramlar barəsində nəql etdi.

24

Rəbbin hüzurunda yanan çıraq
(Çıx. 27:20-21)

1 Rəbb Musaya dedi: 2 «İsrail övladlarına əmr et ki, işıq yandırmaq üçün sənə zeytundan çəkilmiş xalis yağ gətirsinlər. Bu yağdan çıraqlar daima 3 Hüzur çadırında, şəhadət pərdəsinin bayır tərəfində yansın. Harun onu hər axşam

* **23:27** Lev. 16:29-34; Say. 29:7 * **23:34** Say. 29:12,35 * **23:39** Çıx. 23:16; 34:22

Rəbbin hüzurunda yandırıb səhərə qədər nəzarət etsin. Bu, nəsildən-nəslə sizin üçün əbədi qayda olsun. 4 Rəbbin hüzurunda xalis qızıldan düzəlmiş çıraqdandakı çıraqlara daim nəzarət edilsin.

Təqdis çörəkləri

5 * Narın un götürüb hər kökə bir efanın onda ikisi qədər miqdarda on iki kökə bişir. 6 Onları Rəbbin hüzurunda xalis qızıldan düzəlmiş masaya, iki sıraya altı-altı qoy. 7 Çörək sıralarının üstünə xalis kündür qoy. Çörəklərin üstündəki kündür Rəbb üçün yandırma təqdimi, çörək yerinə xatirə təqdimi olsun. 8 Qoy bu çörəklər hər Şənbə günü daim Rəbbin hüzurunda düzülsün. Bu, İsrail övladları üçün əbədi əhddir. 9 * Bu çörəklər Harunla övladlarının payıdır. Onlar bu çörəkləri müqəddəs bir yerdə yesinlər. Çünki bunlar Rəbb üçün verilən yandırma təqdimlərindən ən müqəddəs, Harun övladları üçün əbədi paydır».

Allaha küfr edənin sonu

10 Bir gün anası İsrailli, atası Misirli olan bir adam İsrail övladlarının arasına çıxdı. O, düşərgədə bir İsrailli ilə savaşıb 11 Allahın adına küfr və lənət etdi. O adamı Musanın yanına gətirdilər. Onun anası Dan qəbiləsindən Dibri qızı Şelomit idi. 12 O adamı həbs edib Rəbbin qərarını gözlədilər.

13 Rəbb Musaya belə dedi: 14 «Lənət edəni düşərgədən kənara çıxar; qoy bu lənəti eşidənlər əllərini o adamın başına qoysunlar. Sonra qoy bütün icma onu daşqalaq etsin. 15 İsrail övladlarına belə de: "Allahına lənət edən hər kəs öz günahının cəzasını çəkəcək; 16 Rəbbin adına küfr edən hər kəs öldürülməlidir. Bütün icma onu daşqalaq etsin; istər yadelli, istər yerli olsun, Allahın adına küfr etdiyinə görə öldürülməlidir.

17 * Başqa bir adamın canını alan hər kəs öldürülməlidir. 18 Heyvanı öldürən isə can əvəzinə can olaraq zərəri ödəsin. 19 Bir adam başqa adamı yaralayarsa, o nə cür edibsə, ona da belə edilsin: 20 * sınıq əvəzinə sınıq, göz əvəzinə göz, diş əvəzinə diş; o adama nə cür yara vurubsa, ona da belə yara vurulsun. 21 Heyvan öldürən zərərini ödəsin. Adam öldürən isə özü öldürülsün. 22 * Sizdə istər qərib, istər yerli üçün ədalət bir olsun; çünki Allahınız Rəbb Mənəm"».

23 Musa İsrail övladlarına bunu dedi. Lənət edəni düşərgədən kənara çıxarıb daşqalaq etdilər. Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi İsrail övladları buna əməl etdilər.

25

Dinclik ili haqqında
(Qanun. 15:1-11)

1 * Rəbb Sina dağında Musaya belə söylədi: 2 «İsrail övladlarına de: "Sizə verəcəyim torpağa daxil olanda bütün ölkədə Şənbə günü kimi Rəbb üçün dinclik vaxtları olsun. 3 Altı il tarlanı ək, üzümlüyün budaqlarını kəs və məhsulunu yığ. 4 Yeddinci ildə isə torpaq Şənbə günü kimi dincə qoyulsun. Bu, Rəbbin dinclik ilidir. Bu il sən nə tarlanı ək, nə də üzümlüyünü buda, 5 biçinindən düşən toxumdan bitən məhsulu biçmə və kəsilməmiş tənəklərdən salxımları yığma. Bu, torpaq üçün dinclik ili olsun. 6 Bu dinclik ilində torpağın verdiyi hər məhsul sizin üçün qida olacaq; qulunuz, qarabaşınız, muzdlu

* **24:5** Çıx. 25:30 * **24:9** Mat. 12:4; Mark 2:26; Luka 6:4 * **24:17** Çıx. 21:12 * **24:20** Çıx. 21:23-25; Qanun. 19:21; Mat. 5:38 * **24:22** Say. 15:16 * **25:1** Çıx. 23:10-11

işçiniz, aranızda yaşayan gəlmənin, 7 ev heyvanının və ölkədəki vəhşi heyvanın
qidası olacaq.

Azadlıq ili

8 Özün üçün yeddi dinclik ili – yeddi dəfə yeddi il say. Yeddi dinclik ilinin
müddəti qırx doqquz ildir. 9 Sonra yeddinci ayın onu – Kəffarə günü bütün
ölkənizdə yüksək səslə şeypur çaldırmaqla 10 əllinci ili təqdis edin və ölkənin
bütün sakinləri üçün azadlıq elan edin. Bu il sizin üçün Azadlıq ili olsun;
hamı öz mülkünə, öz ailəsinə qayıtsın. 11 Qoy əllinci il sizin üçün Azadlıq
ili olsun. O il heç nə əkməyin, düşən toxumdan bitən məhsulu biçməyin,
budanmamış meynələrinizdən yığmayın, 12 çünki bu Azadlıq ili sizin üçün
müqəddəs olsun. Tarlalarınızın verdiyi məhsulu yeyin.

13 Bu Azadlıq ilində hər kəs öz mülkünə qayıtsın. 14 Kim torpaq sahəsini
başqa adama satarsa, ondan alan soydaşına haqsızlıq etməsin. 15 Alan şəxs
Azadlıq ilindən neçə il keçməsinə görə qiymətləndirib alsın. Satan isə məhsul
götürəcəyi illərə münasib olaraq satsın. 16 İllərin sayı çoxdursa, qiyməti qaldır,
azdırsa, onu endir, çünki o sənə satılan məhsulların miqdarıdır. 17 Bir-birinizə
qarşı haqsızlıq etməyin, amma Allahınızdan qorxun, çünki Allahınız Rəbb
Mənəm.

18 Mənim qaydalarıma əməl edin, hökmlərimə səylə riayət edin ki, ölkədə
arxayın yaşayasınız. 19 Torpaq da barını verəcək ki, siz doyunca yeyib orada
sakit yaşayasınız. 20 ‹Məhsul əkib-biçmədiyimiz yeddinci ildə nə yeyək?›
soruşanda bilin: 21 altıncı il üstünüzə elə bərəkət göndərəcəyəm ki, torpaq üçillik
məhsul verəcək. 22 Səkkizinci il əkin və köhnə məhsuldan yeyin; doqquzuncu
il təzə məhsul yetişənə qədər köhnəni yeyin.

23 Torpaq əbədi olaraq satılmaz; çünki torpaq Mənimdir, siz isə yanımda
qərib və gəlməsiniz. 24 Bütün mülkünüzdən sahə satanda onu geri satınalma
hüququnu saxlayın.

25 Yanındakı soydaşın yoxsullaşıb mülkündən bir sahə satılmalıdırsa, onun
yaxın qohumu o sahəni geri satın ala bilər. 26 Geri satın alan qohumu
yoxdursa, o soydaş sonra gücü çatıb geri satınalma məbləği tapsa, 27 qoy satılan
vaxtdan neçə illər keçdiyini hesablasın və qiymətin qalığını satdığı adama
verib yenə öz mülkünə malik olsun. 28 Əgər gücü çatıb bu məbləği tapmasa,
sahəsi Azadlıq ilinə qədər onu geri satın alan adama məxsus qalsın. Azadlıq
ilində isə qaytarılsın ki, satan adam yenə öz mülkünə malik olsun.

29 Bir adam qalalı şəhərdə olan yaşayış evini satarsa, onu geri satınalma
hüququ satdığı gündən bir il müddətinə qüvvədədir; satan adam evi geri
satın ala bilər. 30 Amma əgər bütöv il tamamlananacan o adam evi geri
satın ala bilməsə, qalalı şəhərdəki ev onu alana məxsus həmişəlik nəsildən-
nəslə qalsın. Bu, Azadlıq ilində qaytarılmaz. 31 Ətraf qala divarı olmayan
kəndlərdəki evlər isə torpaq sahələri kimi sayılsın; onları geri satınalma
hüququ olsun və Azadlıq ilində qaytarılsın.

32 Lakin Levililər özlərinə aid şəhərlərdə mülklərini satdıqları evləri daima
geri satınalma hüququna malik olsunlar. 33 Levililərdən birinin mülkü satdığı
və geri satın almadığı şəhər evi Azadlıq ilində ona qaytarılsın. Çünki Lev-
ililərin şəhərlərindəki evlər onların İsrail övladları arasındakı irsdir. 34 Onların
şəhərlərinin ətraf otlaqları isə heç satılmamalıdır, çünki bunlar Levililərin
ayrılmaz mülküdür.

35 * Yanındakı soydaşın yoxsullaşıb və özünü təmin edə bilmirsə, ona yardım
et. Qoy o sənin yanında yadelli ya gəlmə kimi yaşasın. 36 Ondan nə sələm, nə
də mənfəət götür. Allahından qorx və qoy soydaşın sənin yanında yaşaya bilsin.
37 * Ona nə sələmlə pul ver, nə də mənfəətini güdmək üçün yemək ver. 38 Kənan
torpağını sizə vermək və Allahınız olmaq üçün sizi Misir torpağından çıxaran
Allahınız Rəbb Mənəm.
39 * Yanındakı soydaşın yoxsullaşıb sənə özünü qul kimi satarsa, ona qu-
lun ağır işini gördürmə. 40 Qoy o, yanında muzdlu işçi yaxud gəlmə kimi
olsun. O, Azadlıq ilinədək yanında işləsin, 41 sonra uşaqları ilə birlikdə səndən
ayrılıb ailəsinin yanına, atalarının mülkünə qayıtsın. 42 Çünki İsrail övladları
Mənim Misir torpağından çıxartdığım qullarımdır, buna görə də onlar qul kimi
satılmasınlar. 43 O soydaşına sərt ağalıq etmə. Allahından qorx.
44 Qullarınız və kənizləriniz ətrafınızdakı millətlərdən olsun. Siz onlardan
nökər və qarabaş geri satın ala bilərsiniz. 45 Aranızda yaşayan gəlmələrdən və
onların ölkənizdə doğulmuş ailə üzvlərindən də geri satın ala bilərsiniz. Bunlar
sizin mülkiyyətiniz olacaq. 46 Siz özünüzdən sonra bunları oğullarınıza əmlak
kimi vəsiyyət edə bilərsiniz və onlar oğullarınızın mirası olub həyatı boyunca
iş görəcəklər. Ancaq İsrailli soydaşlarınız arasında heç kim soydaşına sərt ağalıq
etməsin.
47 Yanındakı soydaşın yoxsullaşıbsa, qonşuluqda yaşayan pulu olan bir
yadelli ya da gəlməyə yaxud onun ailə üzvünə özünü qul olaraq satarsa,
48 satıldıqdan sonra onun geri satınalma hüququ var. Qardaşlarından biri onu
geri satın ala bilər; 49 əmisi ya da əmisi oğlu da onu geri satın ala bilər.
Ailəsindən hər bir yaxın qohumu da onu geri satın ala bilər. Öz gücü çatanda
o adam özünü geri satın ala bilər. 50 Qoy bu adam ağası ilə özünü satdığı
ildən Azadlıq ilinə qədər muzdlu işçinin iş müddəti kimi hesablaşsın və illərin
sayına görə qiyməti qoyulsun. 51 Əgər illərin sayı hələ də çoxdursa, o buna görə
geri satınalınmanın qiyməti olaraq satın alındığı məbləğin böyük bir hissəsini
ödəsin. 52 Lakin əgər Azadlıq ilinə az qalırsa, o müddətə görə hesab edərək
geri satınalınmanın qiyməti olaraq az ödəsin. 53 Yəni ilbəil muzdlu işçi kimi
ağası ilə hesablaşsın. Qoy ağası da sənin gözün qarşısında ona sərt ağalıq
etməsin. 54 Əgər o adam bu yolla geri satın alınmamışdırsa, Azadlıq ilində
uşaqları ilə birgə azad olsun. 55 Çünki İsrail övladları Mənim qullarım, Mənim
Misir torpağından çıxardığım qullarımdır. Allahınız Rəbb Mənəm.

26

Allaha itaətin bərəkətləri (Qanun. 7:12-24; 28:1-14)

1 * * Özünüzə büt düzəltməyin; oyma büt yaxud sütun qoymayın, ölkənizdə
yonulmuş daş qoyub səcdə etməyin; çünki Allahınız Rəbb Mənəm. 2 Şənbə
istirahət günlərimə riayət edin, Müqəddəs məkanıma ehtiramla yanaşın. Rəbb
Mənəm.
3 * Əgər qaydalarımla yaşayıb əmrlərimə səylə əməl etsəniz, 4 sizə
mövsümündə yağış göndərəcəyəm ki, torpaq öz məhsulunu, ağaclar isə
meyvələrini versin. 5 Sizin xırmanınız o qədər bol olacaq ki, onun döyülməsi
üzüm yığımına qədər davam edəcək, üzümünüz o qədər bol olacaq ki, onun

* **25:35** Qanun. 15:7-8 * **25:37** Çıx. 22:25; Qanun. 23:19-20 * **25:39** Çıx. 21:2-6; Qanun. 15:12-18 * **26:1** Lev. 19:4 * **26:1** Çıx. 20:4; Qanun. 5:8; 16:21-22; 27:1 * **26:3** Qanun. 11:13-15

yığılması əkin vaxtına qədər davam edəcək. Çörəyinizi doyunca yeyib ölkənizdə arxayın yaşayacaqsınız.

6 Ölkənizə sülh verəcəyəm; yatanda sizi vahiməyə salan olmayacaq.
Yırtıcı heyvanları ölkədən qovacağam və müharibə üzü görməyəcəksiniz.
7 Düşmənlərinizi qovacaqsınız, onlar döyüş zamanı qarşınızda həlak olacaqlar.
8 Beşiniz yüz adamı, yüzünüz on min adamı qovacaq. Düşmənləriniz döyüş zamanı qarşınızda həlak olacaqlar.
9 Mən üzümü sizə çevirəcəyəm, sizi artırıb çoxaldacağam, sizinlə olan Öz əhdimi yerinə yetirəcəyəm.
10 Saxladığınız məhsul bütün il boyu sizə çatacaq. Yeni məhsula yer tapmaq üçün köhnəni boşaltmalı olacaqsınız.
11 Üstəlik, Mən aranızda məskunlaşacağam və sizə nifrət etməyəcəyəm.
12 * Mən həm də aranızda yaşayıb sizin Allahınız olacağam, siz isə Mənim xalqım olacaqsınız.
13 Sizi Misir torpağından çıxardan və onların köləliyindən azad edən, boyunduruğunuzu qırıb başınızı uca edən Allahınız Rəbb Mənəm.

Allahdan uzaqlaşmanın cəzası (Qanun. 28:15-68)

14 Amma əgər Mənə qulaq asıb bütün bu əmrlərimə əməl etməsəniz,
15 əvəzində qaydalarıma xor baxıb hökmlərimi qəlbinizdən rədd etsəniz, Mənim bütün əmrlərimə əməl etməyib, əhdimi pozsanız,
16 Mən sizə bunu edəcəyəm: göz çıxaran və qəlbi sıxan fəlakət, vərəm, qızdırma göndərəcəyəm. Toxumlarınızı hədər yerə əkəcəksiniz; düşmənləriniz onlardan əmələ gələn məhsulu yeyəcək.
17 Üzümü sizdən döndərəcəyəm, düşmənlərinizin qarşısında məğlub olacaqsınız, yağılarınız üzərinizdə hökm sürəcək; sizi qovan olmasa da, qaçacaqsınız.
18 Əgər buna baxmayaraq yenə də Mənə qulaq asmasanız, o vaxt günahlarınıza görə sizi yeddi qat artıq tənbeh edəcəyəm.
19 Öyündüyünüz güclü təkəbbürünüzü qıracağam. Başınız üzərində olan göyləri dəmir və ayağınız altındakı yeri tunc kimi edəcəyəm ki,
20 qüvvətiniz tükənsin; nə torpağınız məhsul, nə də ağaclarınız meyvə verəcək.
21 Əgər Mənə qarşı çıxıb sözlərimə hələ də qulaq asmaq istəməsəniz, Mən sizə günahlarınıza görə yeddiqat artıq bəla göndərəcəyəm.
22 Üstünüzə vəhşi heyvanlar göndərəcəyəm. Onlar övladlarınızı öldürüb, ev heyvanlarınızı parçalayacaq. Buna görə sayınız elə azalacaq ki, yollarınız viran qalacaq.
23 Əgər bunlardan ibrət dərsi almayıb Mənə qarşı çıxmaqda davam etsəniz,
24 Mən də sizə qarşı çıxacağam və günahlarınıza görə yenə də yeddiqat artıq cəzalandıracağam.
25 Əhdi pozduğunuza görə qisas almaq üçün üstünüzə müharibə göndərəcəyəm. Siz şəhərlərinizdə sığınanda aranıza vəba salacağam ki, düşmənin əlinə düşəsiniz.
26 Çörəyinizin kökünü kəsəcəyəm. On qadın bir təndirdə çörək bişirəcək və onu sizə çəki ilə paylayacaq, siz isə yeyib doymayacaqsınız.
27 Əgər siz bundan sonra da Mənə qulaq asmasanız və Mənə qarşı çıxsanız,
28 bu dəfə Mən də sizə qarşı qəzəblə çıxıb günahlarınıza görə yeddiqat artıq tənbeh edəcəyəm.
29 Oğul və qızlarınızın ətini yeməyə məcbur olacaqsınız.
30 Səcdəgahlarınızı məhv edib, buxur qurbangahlarınızı yox edəcəyəm, bütlərinizi devirəcəyəm və meyitlərinizi o bütlərin üstünə sərəcəyəm. Sizi rədd edəcəyəm;
31 şəhərlərinizi xaraba qoyacağam, Müqəddəs məkanlarınızı viranəliyə döndərib xoş ətirlərinizi qəbul etməyəcəyəm.
32 Mən ölkənizi elə viran qoyacağam ki, oranı işğal edən düşmənləriniz baxıb dəhşətə gəlsinlər.

* **26:12** Yez. 37:27; 2Kor. 6:16; Vəhy 21:3

33 Sizi isə millətlər arasına səpələyəcəyəm və arxanızca qılıncla düşəcəyəm.
Torpağınız viranəliyə, şəhərləriniz xarabalığa dönəcək.
34 O zaman ölkə viran qalacaq, siz isə düşmən torpağında yaşayacaqsınız.
Bütün bu vaxt ərzində ölkə dinclik illərini qeyd edəcək. Yalnız o vaxt
ölkə dinclik illərini qeyd edərək şadlanacaq. 35 Orada yaşadığınız dinclik
illərində görmədiyi dincliyi ölkə viran qalan bütün müddət görəcək. 36 Düşmən
ölkələrində sizdən sağ qalanların ürəklərinə elə cəsarətsizlik salacağam ki,
onlar hətta küləkdən tərpənən yarpağın xışıltısından qorxub qaçacaqlar. On-
ları qovan olmasa da, müharibədən qaçan kimi qaçıb yıxılacaqlar; 37 büdrəyib
bir-birinin üstünə yıxılacaqlar, amma onları qovan olmayacaq; düşmənləriniz
qarşısında durmağa qüvvətiniz olmayacaq. 38 Millətlər arasında həlak ola-
caqsınız, düşmən torpağı sizi udacaq. 39 Sizdən sağ qalanlarsa düşmən
ölkələrində həm öz günahlarının cəzasını, həm də atalarının günahlarının
cəzasını çəkib çürüyəcəklər.
40 Amma özlərinin və ataларının günahlarını, Mənə xainlik etdiklərini və
Mənə qarşı çıxdıqlarını etiraf etsələr, 41 – buna görə Mən də onlara qarşı çıxıb
düşmən torpağına aparmışam – daş ürəkləri yumşalıb günahlarının əvəzini
ödəsələr, 42 * * * o zaman Mən də Yaqubla, İshaqla və İbrahimlə bağladığım
əhdimi və onlara vəd etdiyim ölkəni xatırlayacağam.
43 Bu torpaq onlar tərəfindən tərk ediləcək, onlarsız boş qalıb Şənbə
istirahəti edib şadlanacaq. Onlarsa öz cəzalarını çəkəcəklər, çünki Mənim
hökmlərimi rədd edərək qaydalarıma nifrət etdilər. 44 Bütün bunlara
baxmayaraq, düşmən ölkəsində yaşadıqları zaman onlara xor baxıb rədd
etməyəcəyəm. Beləcə Mən onları məhv edib bağladığım əhdimi pozmaya-
cağam, çünki onların Allahı Rəbb Mənəm. 45 Mən onların əcdadlarını başqa
millətlərin qarşısında onların Allahı olmaq üçün Misir torpağından çıxaran
vaxt bağladığım əhdimi xatırlayacağam; Rəbb Mənəm”».
46 Bunlar Rəbbin Özü ilə İsrail övladları arasında Sina dağında Musa vasitəsilə
verdiyi qaydalar, hökmlər və qanunlardır.

27

Rəbbə təqdimlərin gətirilməsi

1 Rəbb Musaya dedi: 2 «İsrail övladlarına söylə: “İnsanları Rəbbə həsr edən
adam əhdini bu dəyərlərinə görə ödəyə bilər: 3 Müqəddəs yerdəki şekelin
ölçüsünə görə iyirmi yaşından altmış yaşına qədər kişinin dəyəri əlli şekel
gümüş, 4 qadının dəyəri otuz şekeldir; 5 beş yaşından iyirmi yaşına qədər oğlanın
dəyəri iyirmi şekel, qızın isə on şekeldir; 6 bir aydan beş yaşa qədər olan oğlanın
dəyəri beş şekel gümüş, qızın dəyəri isə üç şekel gümüşdür; 7 altmış yaşından
yuxarı olan kişinin dəyəri on beş şekel, qadının isə on şekeldir; 8 əgər əhdinə
əməl edən adam belə dəyəri ödəmək üçün çox kasıbdırsa, qoy həsr etdiyi adamı
kahinin önünə gətirsin ki, kahin onu qiymətləndirsin. Əhdinə əməl edənin
gücü nəyə çatırsa, kahin onun qiymətini təyin etsin.
9 Əgər bir nəfər Rəbbə qurban gətirilən heyvanlardan birini həsr etsə,
bunlardan Rəbbə verilən hər baş heyvan müqəddəs sayılır. 10 O adam heyvanı
dəyişdirməsin. Nə pisi yaxşı ilə, nə yaxşını pislə əvəz etməsin. Əgər o, heyvanı
dəyişdirirsə, dəyişdirilən heyvanların ikisi də müqəddəs sayılsın. 11 Əgər Rəbbə
qurban gətirməyə layiq olmayan hər hansı murdar heyvanlardan birini həsr
etsə, qoy o heyvanı kahinin yanına gətirib ona göstərsin; 12 kahin onu yaxşı

* **26:42** Yar. 28:13-14 * **26:42** Yar. 26:3-4 * **26:42** Yar. 17:7-8

ya pis olduğuna görə qiymətləndirsin və dəyəri onun təyin etdiyinə görə olsun.
13 Əgər heyvanı həsr edən onu geri satın almaq istəsə, qoy o dəyərinə beşdə biri
qədər əlavə edərək ödəsin.
14 Bir nəfər öz evini müqəddəs təqdim kimi Rəbbə təqdis edəndə kahin evi
yaxşı ya pis olduğuna görə qiymətləndirsin. Qiymət kahinin təyin etdiyi kimi
qalsın. 15 Əgər o adam evini geri satın almaq istəsə, qoy o qiymətə görə beşdə
birini əlavə edərək ödəsin və ev ona qayıtsın.
16 Əgər bir nəfər mülkü olan tarla sahəsini Rəbbə təqdis edirsə, oraya əkilən
toxum miqdarına görə bir xomer arpa əkilən tarlanın qiyməti əlli şekel gümüş
olsun. 17 Əgər o adam tarlasını Azadlıq ilindən başlayaraq təqdis edirsə,
bu dəyər olduğu kimi qalsın. 18 Əgər tarlasını Azadlıq ilindən sonra təqdis
edirsə, kahin onunla qiymətini sonrakı Azadlıq ilinə qədər qalan müddətə
görə hesablaşsın və dəyəri belə aşağı salınsın. 19 Əgər tarlanı təqdis edən adam
onu geri satın almaq istəsə, qoy o, gümüşə görə dəyərinə beşdə birini əlavə
edərək ödəsin və tarla ona qayıtsın. 20 Əgər tarlanı geri satın almadan başqa
birinə satarsa, sonra onu heç vaxt geri satın ala bilməz. 21 O tarla Azadlıq
ilində azad olanda həmişəlik həsr olunmuş bir tarla kimi Rəbb üçün təqdis
edilmiş sayılsın; kahinin mülkü olsun.
22 Əgər bir nəfər öz mülkü olmayaraq, satın aldığı bir tarlanı Rəbbə təqdis
edərsə, 23 qoy kahin onunla Azadlıq ilinə qədər dəyərini hesablasın. O adam
həmin gün qiyməti Rəbb üçün təqdis edilmiş bir şey kimi versin. 24 Azadlıq
ilində həmin tarla mülk olub onu satan adama qaytarılsın. 25 Bütün dəyərlər
Müqəddəs yerdəki şekelə görə sayılsın. Bu şekel iyirmi geraya bərabərdir.
26 Heyvanlar arasında ilk doğulanlar Rəbbə məxsusdur. Heç kim onu
yenidən təqdis etməsin. İstər mal-qara, istər qoyun-keçi olsun, onlar
Rəbbindir. 27 Əgər murdar heyvanın balası olsa, onu gətirən adam ümumi
dəyərinə beşdə birini əlavə edərək geri satın ala bilər. Əgər o geri satın
alınmırsa, dəyərinə satılsın.
28 * Bir nəfərin öz əmlakından istər adam, istər heyvan, istər mülkü olan
tarla sahəsi olsun – Rəbb üçün məhv edilməyə həsr etdiyi hər bir şey nə satılsın,
nə də geri satın alınsın. Məhv edilməyə həsr olunmuş hər şey Rəbb üçün ən
müqəddəsdir. 29 Məhv edilməyə həsr olunmuş hər kəs geri satın alınmamalıdır,
hamısı öldürülməlidir.
30 * Torpağın məhsulundan – onun verdiyi taxıldan və ağacların
meyvəsindən bütün onda bir hissə Rəbbə məxsusdur və Onun üçün təqdis
edilib. 31 Əgər bir nəfər öz onda bir hissəsini geri satın almaq istəsə, qoy
qiymətinə beşdə birini əlavə edərək ödəsin. 32 Bütün mal-qaradan, qoyun-
keçidən onda bir hissə, sayla çoban dəyənəyinin altından keçən hər onuncu
heyvan Rəbb üçün təqdis edilmiş sayılsın. 33 Qoy heyvan sahibi heyvanlara
yaxşı yaxud pis fərq qoyub baxmasın; birini o biri ilə dəyişdirməsin. Əgər o
belə dəyişdirsə, dəyişdirilən heyvanların ikisi də müqəddəs sayılıb geri satın
alınmamalıdır"».
34 Bu, Rəbbin Musaya İsrail övladları üçün Sina dağında verdiyi əmrlərdir.

* **27:28** Say. 18:14 * **27:30** Say. 18:21; Qanun. 14:22-29

SAYLAR
KİTABI
GİRİŞ

«Saylar» Kitabı İsrail xalqının Sina dağını tərk etdiyi vaxtdan Allahın onlara vəd etdiyi ölkənin şərq sərhədinə çatdıqları vaxta qədər qırx illik tarixi əhatə edir. Kitab İsraillilərin mühüm bir işinin adı ilə bağlıdır: Musa peyğəmbərin İsrail xalqı ilə yola düşməzdən əvvəl Sina dağında İsrail xalqını siyahıya alması və bir nəsil böyüdükdən sonra İordan çayının şərqində – Moavda yenə də İsrail xalqını siyahıya alması. İki siyahıyaalma dövrü arasında İsraillilər Kənanın cənub sərhədinə – Qadeşə getdilər, amma vəd olunmuş ölkəyə girə bilmədilər. Onlar həmin ərazidə uzun illər qaldıqdan sonra İordan çayının şərqinə getdilər. Xalqın bir hissəsi burada məskunlaşdı, qalan hissəsi isə Kənana daxil olmaq üçün İordan çayını keçməyə hazırlaşdı.

«Saylar» Kitabı çətinliklər qarşısında ruhdan düşən və qorxan, Allaha və Onun göndərdiyi elçiyə – Musaya qarşı üsyankar olan xalqın salnaməsidir. Xalq dəfələrlə Allaha zəif iman və itaətsizlik göstərməsinə baxmayaraq, O Öz xalqına sədaqətli olmuş və ona davamlı qayğı göstərmişdir.

Kitabın məzmunu:

1:1–9:23 İsraillilərin Sina dağını tərk etməyə hazırlaşması
1:1–4:49 Birinci siyahıyaalma
5:1–8:26 Müxtəlif qanun və qaydalar
9:1-23 İkinci Pasxa
10:1–21:35 Sina dağından Moava
22:1–32:42 Moavda baş vermiş hadisələr
33:1-49 Misirdən Moava səyahətin yekunu
33:50–36:13 İordan çayını keçməzdən əvvəl Rəbbin verdiyi öyüd-nəsihətlər

İsrail övladlarının ilk dəfə siyahıya alınması

1 * İsrail övladlarının Misirdən çıxmasının ikinci ilində, ikinci ayın birinci
günü Sina səhrasında, Hüzur çadırında Rəbb Musaya belə dedi: 2 «Bütün İsrail
övladlarının icmasını, nəsilləri və ailələri ilə birlikdə siyahıya alın. Bütün
kişiləri ayrı-ayrı sayıb adlarını yazın. 3 İsraildə iyirmi və ondan yuxarı yaşda
döyüşə qabil olan hər kişini sən və Harun siyahıya alıb dəstələrə ayıracaqsınız.
4 Sizinlə bərabər hər qəbilədən bir kişi olsun; bu adamlar ailə başçısı olmalıdır.
5 Sizə kömək edəcək adamlar bunlardır:
Ruven qəbiləsindən: Şedeur oğlu Elisur;
6 Şimeondan: Surişadday oğlu Şelumiel;
7 Yəhudadan: Amminadav oğlu Naxşon;
8 İssakardan: Suar oğlu Netanel;
9 Zevulundan: Xelon oğlu Eliav;
10 Yusif övladlarından:
Efrayimdən: Ammihud oğlu Elişama;
Menaşşedən: Pedahsur oğlu Qamliel;
11 Binyamindən: Gidoni oğlu Avidan;

* **1:1** Say. 26:1-51

12 Dandan: Ammişadday oğlu Axiezer;
13 Aşerdən: Okran oğlu Pagiel;
14 Qaddan: Deuel oğlu Elyasaf;
15 Naftalidən: Enan oğlu Axira».
16 Bunlar icmadan təyin edilmiş adamlar, öz ata-babalarının qəbilə
rəhbərləri və İsrailin tayfa başçıları idilər. 17 Musa ilə Harun adları göstərilən
bu adamları apardılar. 18 İkinci ayın birinci günündə bütün icmanı topladılar;
nəsillərinə və ailələrinə görə adlarının siyahısı ilə iyirmi və ondan yuxarı yaşda
olanlar ayrı-ayrı yazıldılar. 19 Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi onlar Sina
səhrasında xalqı elə də siyahıya aldılar.
20 İsrailin ilk oğlu Ruvenin övladlarından iyirmi və ondan yuxarı yaşda döyüşə
qabil olan hər kişi mənsub olduğu nəsil və ailəyə görə adlar siyahısına ayrı-ayrı
qeyd edildi. 21 Ruven qəbiləsindən 46 500 nəfər siyahıya alındı.
22 Şimeon övladlarından iyirmi və ondan yuxarı yaşda döyüşə qabil olan hər
kişi mənsub olduğu nəsil və ailəyə görə adlar siyahısına ayrı-ayrı qeyd edildi.
23 Şimeon qəbiləsindən 59 300 nəfər siyahıya alındı.
24 Qad övladlarından iyirmi və ondan yuxarı yaşda döyüşə qabil olan hər
kişi mənsub olduğu nəsil və ailəyə görə adlar siyahısına qeyd edildi. 25 Qad
qəbiləsindən 45 650 nəfər siyahıya alındı.
26 Yəhuda övladlarından iyirmi və ondan yuxarı yaşda döyüşə qabil olan hər
kişi mənsub olduğu nəsil və ailəyə görə adlar siyahısına qeyd edildi. 27 Yəhuda
qəbiləsindən 74 600 nəfər siyahıya alındı.
28 İssakar övladlarından iyirmi və ondan yuxarı yaşda döyüşə qabil olan hər
kişi mənsub olduğu nəsil və ailəyə görə adlar siyahısına qeyd edildi. 29 İssakar
qəbiləsindən 54 400 nəfər siyahıya alındı.
30 Zevulun övladlarından iyirmi və ondan yuxarı yaşda döyüşə qabil olan
hər kişi mənsub olduğu nəsil və ailəyə görə adlar siyahısına qeyd edildi.
31 Zevulun qəbiləsindən 57 400 nəfər siyahıya alındı.
32 Yusif nəslindən – Efrayim övladlarından iyirmi və ondan yuxarı yaşda
döyüşə qabil olan hər kişi mənsub olduğu nəsil və ailəyə görə adlar siyahısına
qeyd edildi. 33 Efrayim qəbiləsindən 40 500 nəfər siyahıya alındı.
34 Menaşşe övladlarından iyirmi və ondan yuxarı yaşda döyüşə qabil olan
hər kişi mənsub olduğu nəsil və ailəyə görə adlar siyahısına qeyd edildi.
35 Menaşşe qəbiləsindən 32 200 nəfər siyahıya alındı.
36 Binyamin övladlarından iyirmi və ondan yuxarı yaşda döyüşə qabil olan
hər kişi mənsub olduğu nəsil və ailəyə görə adlar siyahısına qeyd edildi.
37 Binyamin qəbiləsindən 35 400 nəfər siyahıya alındı.
38 Dan övladlarından iyirmi və ondan yuxarı yaşda döyüşə qabil olan hər
kişi mənsub olduğu nəsil və ailəyə görə adlar siyahısına qeyd edildi. 39 Dan
qəbiləsindən 62 700 nəfər siyahıya alındı.
40 Aşer övladlarından iyirmi və ondan yuxarı yaşda döyüşə qabil olan hər
kişi mənsub olduğu nəsil və ailəyə görə adlar siyahısına qeyd edildi. 41 Aşer
qəbiləsindən 41 500 nəfər siyahıya alındı.
42 Naftali övladlarından iyirmi və ondan yuxarı yaşda döyüşə qabil olan hər
kişi mənsub olduğu nəsil və ailəyə görə adlar siyahısına qeyd edildi. 43 Naftali
qəbiləsindən 53 400 nəfər siyahıya alındı.
44 Musa, Harun və İsrailin on iki rəhbəri tərəfindən bunlar siyahıya alındı;
hər biri mənsub olduqları ailəni təmsil edirdi. 45 İsraildə iyirmi və ondan

yuxarı yaşda döyüşə qabil olan kişilərin hamısı mənsub olduqları ailəyə görə siyahıya alındı. 46 Siyahıya alınanlar cəmi 603 550 nəfər idi.

47 Lakin onların arasında Levililər ailələrinə görə siyahıya alınmadı. 48 Çünki Rəbb Musaya demişdi: 49 «Ancaq Levi qəbiləsini siyahıya alma və digər İsrail övladlarını aldığın siyahıya daxil etmə. 50 Şəhadət məskəni ilə onun bütün avadanlığı və məskənə aid olan hər şey üçün məsuliyyəti Levililərin üzərinə qoy. Məskəni və onun bütün avadanlığını onlar daşısınlar, məskənə baxsınlar və onun ətrafında düşərgə salsınlar. 51 Məskən daşınacağı zaman Levililər onu toplasınlar. Məskən bir yerə qoyulacağı zaman yenə Levililər onu qursunlar. Onlardan savayı məskənə yaxınlaşan öldürülsün. 52 İsrail övladları öz çadırlarını bölüklərinə görə qursunlar. Hər kəs öz düşərgəsində bayrağının altında olsun. 53 Levililər isə Şəhadət məskəni ətrafında düşərgə salsınlar ki, İsrail icması Rəbbin qəzəbinə düçar olmasın. Levililər Şəhadət məskəninə cavabdeh olsunlar».

54 İsrail övladları bütün bunları Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi etdilər.

2

Qəbilələrin düşərgə yerləri

1 Rəbb Musaya və Haruna dedi: 2 «İsrail övladları Hüzur çadırını əhatə edərək bir az kənarda, hər biri öz bayrağının altında ailələrinin nişanı ilə düşərgə salsınlar.

3 Şərq tərəfində, gündoğana tərəf Yəhuda ordugahına aid bölüklər öz bayraqlarının altında düşərgə salsınlar. Yəhudalıların rəhbəri Amminadav oğlu Naxşon olsun. 4 Yəhuda ordusunda 74 600 nəfər siyahıya alındı. 5 Onun yanında düşərgə salanlar İssakar qəbiləsi olacaq. İssakarlıların rəhbəri Suar oğlu Netanel olsun. 6 Onun ordusundan 54 400 nəfər siyahıya alındı. 7 Sonra Zevulun qəbiləsi düşərgə salacaq. Zevulun övladlarının rəhbəri Xelon oğlu Eliav olsun. 8 Onun ordusundan 57 400 nəfər siyahıya alındı. 9 Yəhuda ordugahından bölüklərinə görə bütün sayılanlar 186 400 nəfər idi. Onlar birinci köçəcəklər.

10 Cənub tərəfində Ruven ordugahına aid bölüklər öz bayraqlarının altında düşərgə salacaqlar. Ruvenlilərin rəhbəri Şedeur oğlu Elisur olsun. 11 Ruven ordusundan 46 500 nəfər siyahıya alındı. 12 Onun yanında düşərgə salanlar Şimeon qəbiləsi olacaq. Şimeonluların rəhbəri Surişadday oğlu Şelumiel olsun. 13 Onun ordusundan 59 300 nəfər siyahıya alındı. 14 Sonra Qad qəbiləsi düşərgə salacaq. Qadlıların rəhbəri Deuel oğlu Elyasaf olsun. 15 Onun ordusundan 45 650 nəfər siyahıya alındı. 16 Ruven ordugahından bölüklərinə görə sayılanların cəmi 151 450 nəfər idi. İkinci onlar gedəcəklər.

17 Hüzur çadırı yola düşəndə Levililərin düşərgəsi düşərgələrin ortasında dursun. Hərə necə düşərgə salıbsa, həmin nizamla, öz bayrağı altında yola düşsün.

18 Qərb tərəfində Efrayim ordugahına aid bölüklər öz bayraqlarının altında düşərgə salacaqlar. Efrayimlilərin rəhbəri Ammihud oğlu Elişama olsun. 19 Efrayim ordusundan 40 500 nəfər siyahıya alındı. 20 Onun yanında düşərgə salanlar Menaşşe qəbiləsi olacaq. Menaşşelilərin rəhbəri Pedahsur oğlu Qamliel olsun. 21 Onun ordusundan 32 200 nəfər siyahıya alındı. 22 Sonra Binyamin qəbiləsi düşərgə salacaq. Binyaminlilərin rəhbəri Gidoni oğlu Avidan olsun. 23 Onun ordusundan 35 400 nəfər siyahıya alındı. 24 Efrayim

ordugahından bölüklərinə görə sayılanların cəmi 108 100 nəfər idi. Üçüncü onlar gedəcəklər.

25 Şimal tərəfində Dan ordugahına aid bölüklər öz bayraqlarının altında
düşərgə salacaqlar. Danlıların rəhbəri Ammişadday oğlu Axiezer olsun. 26 Dan
ordusundan 62 700 nəfər siyahıya alındı. 27 Onun yanında düşərgə salanlar
Aşer qəbiləsi olacaq. Aşerlilərin rəhbəri Okran oğlu Pagiel olsun. 28 Onun
ordusundan 41 500 nəfər siyahıya alındı. 29 Sonra Naftali qəbiləsi düşərgə
salacaq. Naftalililərin rəhbəri Enan oğlu Axira olsun. 30 Onun ordusundan
53 400 nəfər siyahıya alındı. 31 Dan ordugahından cəmi 157 600 nəfər siyahıya
alındı. Öz bayraqlarının altında ən sonuncu onlar gedəcəklər».

32 İsrail övladlarından ailələrinə görə siyahıya alınanlar bunlardır. Or-
dugahlardan bölüklərinə görə cəmi 603 550 nəfər siyahıya alındı. 33 Ancaq
Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi Levililər digər İsrail övladları ilə birgə siyahıya
alınmadı. 34 İsrail övladları Rəbbin Musaya əmr etdiyi hər şeyi yerinə yetirdilər.
Bayraqlarının altında belə düşərgə saldılar və hər kəs nəsil və ailəsi ilə birgə
belə yola düşdü.

3

Harun oğulları

1 Rəbb Sina dağında Musa ilə danışdığı zaman Harunla Musanın nəsil
tarixçəsi belədir. 2 * Harun oğullarının adları belədir: ilk doğulan Nadav,
Avihu, Eleazar və İtamar. 3 Harun oğullarının kahinlik vəzifəsinə keçirdiyi məsh
olunmuş kahinlər bunlardır. 4 * Nadav ilə Avihu Sina səhrasında Rəbbin
önündə haram od təqdim edərkən oradaca öldülər. Onların övladları yox idi.
Eleazarla İtamar ataları Harunun yanında kahinlik etdilər.

5 Rəbb Musaya dedi: 6 «Levi qəbiləsini gətir və kahin Harunun önündə
dayandır ki, ona kömək etsinlər. 7 Qoy Hüzur çadırında Harun və bütün
icma üçün öz vəzifələrini yerinə yetirərək müqəddəs məskənə xidmət etsinlər.
8 Hüzur çadırının bütün avadanlığına baxsınlar və məskənə xidmət edərək İsrail
övladları üçün vəzifələrini yerinə yetirsinlər. 9 Levililəri Harunla oğullarının
ixtiyarına ver; onlar İsrail övladları arasından tamamilə Onun xidmətinə
verilmişdir. 10 Harunla oğullarına tapşır ki, öz kahinlik vəzifələrini yerinə
yetirsinlər; müqəddəs yerə yaxınlaşan kənar adam isə öldürülsün».

11 Rəbb Musaya dedi: 12 «Budur, hər İsrail qadınının doğduğu ilk oğlan
uşağının əvəzinə İsraillilər arasından Levililəri seçmişəm. Levililər Mənimdir.
13 * Çünki bütün ilk oğlanlar Mənimdir. Misir torpağında bütün ilk doğulanları
məhv etdiyim gün İsraildə istər insan, istərsə heyvan – erkək olan bütün ilk
doğulanları Özüm üçün ayırdım. Onlar Mənim olacaq. Rəbb Mənəm».

Levililərin vəzifələri

14 Rəbb Sina səhrasında Musaya belə dedi: 15 «Levililəri ailələrinə, nəsillərinə
görə siyahıya al. Bir aylıq və ondan yuxarı yaşda olan bütün kişi cinsindən
olanları siyahıya al». 16 Musa da Rəbbin sözünə görə əmr edildiyi kimi onları
siyahıya aldı. 17 Adbaad Levi oğulları bunlardır: Gerşon, Qohat və Merari.
18 Nəsillərinə görə Gerşonun nəsil başçısı olan oğullarının adları belədir: Livni

* **3:2** Say. 26:60 * **3:4** Lev. 10:1-2; Say. 26:61 * **3:13** Çıx. 13:2

və Şimey. 19 Qohatın nəsil başçısı olan oğulları: Amram, İshar, Xevron və Uzziel.
20 Merarinin nəsil başçısı olan oğulları: Maxli və Muşi.
Ailələrinə görə Levi nəsilləri bunlardır.
21 Livni və Şimey nəsilləri Gerşon nəslindəndir. Gerşon tayfaları bunlardır.
22 Bir aylıq və ondan yuxarı yaşda olan bütün kişi cinsindən 7500 nəfər
siyahıya alındı. 23 Gerşon nəsilləri qərb tərəfində məskənin arxasında düşərgə
salmalıdırlar. 24 Gerşon nəslinə mənsub olan ailələrin rəhbəri Lael oğlu
Elyasafdır. 25 Hüzur çadırında Gerşon övladları Müqəddəs məskənə, çadır
örtüklərinə, Hüzur çadırının girişində olan arakəsməyə, 26 həyətin pərdələrinə,
məskənlə qurbangahın ətrafındakı həyətin darvazasının arakəsməsi ilə
iplərinə və bunlarla əlaqədar olan bütün xidmətə cavabdehdirlər.
27 Amram, İshar, Xevron və Uzziel nəsilləri Qohat nəslindəndir. Qohat
nəsilləri bunlardır. 28 Bir aylıq və ondan yuxarı yaşda olan bütün kişi
cinsindən 8600 nəfər siyahıya alındı. Onlar müqəddəs əşyalara cavabdehdirlər.
29 Qohat nəsilləri çadırın cənub tərəfində düşərgə salmalıdırlar. 30 Qohat
nəsillərinə mənsub ailələrin rəhbəri Uzziel oğlu Elisafandır. 31 Onlar sandığa,
masaya, çıraqdana, qurbangahlara, müqəddəs yerdə ibadət üçün işlənən
bütün əşyalara, arakəsmə pərdəsinə və bunlarla əlaqədar olan bütün xidmətə
cavabdehdirlər. 32 Levili rəhbərlərinin rəhbəri kahin Harun oğlu Eleazardır.
O, Müqəddəs yerə cavabdeh olanlara nəzarətçi təyin edilmişdir.
33 Maxli və Muşi nəsilləri Merari nəslindəndir. Merari nəsilləri bun-
lardır. 34 Bir aylıq və ondan yuxarı yaşda olan bütün kişi cinsindən 6200
nəfər siyahıya alındı. 35 Merari nəsillərinə mənsub ailələrin rəhbəri Avix-
ayil oğlu Surieldir. Onlar məskənin şimal tərəfində düşərgə salmalıdırlar.
36 Merarililərə məskənin çərçivələri, şüvülləri, dirəkləri, altlıqları, bütün
avadanlığı və bunlarla əlaqədar bütün xidmət, 37 məskənin ətrafındakı
həyətin dirəkləri ilə altlıqları, payaları və ipləri həvalə olundu.
38 Musa və Harun ilə oğulları məskənin şərq tərəfində, gündoğana doğru
Hüzur çadırının önündə düşərgə salmalıdırlar. Onlar İsrail övladları üçün
öz vəzifələrini yerinə yetirərək Müqəddəs məkana cavabdehdirlər. Oraya
yaxınlaşan kənar adam öldürülməlidir.
39 Rəbbin əmri ilə Musa və Harunun Levi nəsillərindən saydıqları bir aylıq
və ondan yuxarı yaşda kişi cinsindən olanlar cəmi 22 000 nəfər idi.
40 Rəbb Musaya dedi: «Bir aylıq və ondan yuxarı yaşda kişi cinsindən olan,
ilk doğulan bütün İsrail övladlarını adları ilə siyahıya al. 41 İsrail övladlarının
bütün ilk oğlanlarının əvəzinə Levililəri və İsraillilərin ilk doğulan heyvan-
larının əvəzinə Levililərin heyvanlarını Mənim üçün ayır. Rəbb Mənəm».
42 Musa Rəbbin ona əmr etdiyi kimi etdi. İsrail övladları arasında bütün ilk
doğulanları siyahıya aldı. 43 Adları qeyd edilən, bir aylıq və ondan yuxarı yaşda
ilk doğulan kişi cinsindən olanlar cəmi 22 273 nəfər idi.
44 Rəbb Musaya dedi: 45 «Levililəri İsrail övladlarının ilk doğulanlarının əvəzinə
və Levililərin heyvanlarını onların heyvanları əvəzinə ayır. Levililər Mənim
olacaq; Rəbb Mənəm». 46 İsraillilərin ilk oğlanlarından olub Levililərin sayını
aşan 273 nəfəri satın almaq məqsədi ilə, 47 hər adam üçün hər şekeldə iyirmi
gera olan Müqəddəs yerdəki şekelə görə beş şekel götür. 48 Onları Levililərin
sayını aşanları satınalma ödənişi olaraq Haruna və oğullarına ver. 49 Musa
Levililərlə əvəz olanların sayını aşan İsrail övladlarından satınalma ödənişini
götürdü. 50 İsrail övladlarının ilk oğlanlarından Müqəddəs yerdəki şekelə görə

1365 şekel aldı. 51 Musa Rəbbin sözünə görə, Rəbbin ona əmr etdiyi kimi satınalma ödənişini Harunla oğullarına verdi.

4

Qohat övladlarının vəzifələri

1 Rəbb Musaya və Haruna dedi: 2 «Levililər arasından Qohat övladlarına mənsub nəsillərlə ailələri siyahıya alın. 3 Hüzur çadırında xidmət etməyə gələn otuz yaşından əlli yaşına qədər kişilərin hamısını hesablayın. 4 Qohatlıların Hüzur çadırında xidməti budur: ən müqəddəs əşyalara baxmaq. 5 Düşərgə yola düşəndə Harunla oğulları içəri girsinlər, arakəsmə pərdəsini endirərək onunla Şəhadət sandığını örtsünlər. 6 Onun üzərinə suiti dərisindən örtük çəkərək üstünə büsbütün bənövşəyi kətan sərsinlər və onun şüvüllərini yerinə qoysunlar.

7 Təqdis masası üzərinə bənövşəyi kətan sərərək kətanın üstündə sinilər, nimçələr, dolçalar və içmə təqdimi tökmək üçün piyalələr olmalıdır. Daimi çörək onun üzərində qalsın. 8 Onların üzərinə al rəngli bir kətan sərərək suiti dərisindən bir örtük çəksinlər və onun şüvüllərini yerinə qoysunlar.

9 Bənövşəyi kətan götürüb, işıq verəcək çıraqdanı, çıraqlarını, maşalarını, xəkəndazlarını və çıraqdan xidmətində işlədilən bütün zeytun yağı qablarını örtsünlər. 10 Çıraqdanı və onun bütün avadanlığını suiti dərisindən bir örtüklə sarıyıb xərəyə qoysunlar.

11 Qızıl qurbangahın üzərinə bənövşəyi kətan sərərək onu suiti dərisindən bir örtüklə örtsünlər və şüvüllərini taxsınlar. 12 Müqəddəs yerdə ibadət zamanı işlədilən bütün əşyaları götürərək bənövşəyi kətanla sarısınlar və suiti dərisindən bir örtüklə örtüb xərəyə qoysunlar. 13 Qurbangahdan külü təmizləyib, üzərinə tünd qırmızı kətan çəksinlər. 14 İbadət zamanı işlədilən bütün əşyaları: xəkəndazı, çəngəlləri, kürəkləri, ləyənləri, qurbangahın bütün avadanlığını onun üzərinə qoysunlar. Sonra bunların üstünü suiti dərisindən bir örtüklə örtüb şüvüllərini taxsınlar.

15 Düşərgə yola düşəndə Harunla oğulları müqəddəs əşyaları və bütün avadanlığı örtməyi qurtarandan sonra Qohatlılar onu daşımağa gəlsinlər. Amma müqəddəs şeylərə toxunmamalıdırlar ki, ölməsinlər. Hüzur çadırında olan bu şeyləri daşımaq məsuliyyəti Qohatlılara aiddir.

16 Kahin Harun oğlu Eleazarın işi çıraq üçün zeytun yağına, ətirli buxura, daimi taxıl təqdimi və məsh yağına nəzarət etməkdir. O bütün məskənə və içində olan hər şeyə, müqəddəs yerlə avadanlığına nəzarət edəcəkdir».

17 Rəbb Musaya və Haruna dedi: 18 «Qoymayın ki Levililər arasından Qohatlıların nəsilləri yox olsun. 19 Ancaq ən müqəddəs şeylərə yaxınlaşdıqları zaman ölməyib sağ qalsınlar deyə Harunla oğulları içəri girib onların hərəsini öz işinin üstünə və öz yükünün başında qoysun. 20 Lakin Qohatlılar bir an belə, içəri girib müqəddəs əşyalara baxmasınlar, yoxsa ölərlər».

Gerşon övladlarının vəzifələri

21 Rəbb Musaya belə dedi: 22 «Gerşonluları da mənsub olduqları ailələrə və nəsillərə görə siyahıya al. 23 Onlardan otuz yaşından əlli yaşına qədər olanların hamısını siyahıya al. Qoy xidmət edib Hüzur çadırında iş görmək üçün gəlsinlər. 24 İş görmək və yük daşımaq xüsusunda Gerşon nəsillərinin vəzifəsi budur: 25 Müqəddəs məskənin pərdələrini, Hüzur çadırı ilə onun örtüyünü, üzərindəki suiti dərisindən xarici örtüyü, Hüzur çadırının girişində olan arakəsməni, 26 həyətin pərdələrini və qurbangahın ətrafındakı həyətin

darvazasının arakəsməsi ilə iplərini və onların ibadət üçün işlənən bütün əşyalarını daşısınlar; bu şeylərlə görüləcək bütün işləri Gerşonlular görsünlər.
27 İstər yük daşımaq, istərsə başqa iş görmək, edəcəkləri bütün xidmətlər
Harunla oğullarının rəhbərliyi ilə görülsün. Gerşonlular daşıyacaqları hər yükə
cavabdeh olsunlar. 28 Hüzur çadırında Gerşon nəsillərinin xidməti budur.
Onların vəzifələri kahin Harun oğlu İtamarın nəzarəti altında olsun.

Merari övladlarının vəzifələri

29 Merarililəri mənsub olduqları nəsillərə və ailələrə görə siyahıya al.
30 Otuz yaşından əlli yaşına qədər Hüzur çadırının işini görmək üçün gələnlərin
hamısını siyahıya al. 31 Hüzur çadırında xidmət edərkən onların vəzifəsi
budur: məskənin çərçivələrini, şüvüllərini, direklərini, altlıqlarını, 32 çadırın
ətrafındakı həyətin direkləri ilə altlıqlarını, payalarını, iplərini, bütün avadanlığını və işlətdikləri hər şeyi daşımaq. Hər kəsi adbaad təyin et ki, müəyyən
əşyaları daşısın. 33 Hüzur çadırında Merari nəsillərinin vəzifəsi budur. Onlar
kahin Harun oğlu İtamarın nəzarəti altında xidmət edəcəklər».

Levililərin siyahıya alınması

34 Musa ilə Harun və icma başçıları, Qohatlılardan nəsillərə və ailələrə görə
35 otuz yaşından əlli yaşına qədər Hüzur çadırına xidmət edib iş görmək üçün
gələn kişilərin hamısını siyahıya aldılar. 36 Nəsillərinə görə 2 750 nəfər siyahıya
alındı. 37 Hüzur çadırında xidmət edən Qohat nəsillərinə mənsub kişilərin
cəmi bu idi. Rəbbin Musa vasitəsilə verdiyi əmrə görə Musa ilə Harun onları
siyahıya aldılar.
38 Gerşonlulardan nəsillərinə və ailələrinə görə 39 otuz yaşından əlli yaşına
qədər Hüzur çadırına xidmət edib iş görmək üçün gələn kişilərin hamısı
siyahıya alındı. 40 Nəsillərinə və ailələrinə görə 2630 nəfər siyahıya alındı.
41 Gerşon nəslindən siyahıya alınan, Hüzur çadırında xidmət edən kişilərin cəmi
bu idi. Rəbbin əmrinə görə Musa ilə Harun onları siyahıya aldılar.
42 Merari övladlarından nəsillərinə və ailələrinə görə 43 otuz yaşından əlli
yaşına qədər Hüzur çadırına xidmət edib iş görmək üçün gələn kişilərin hamısı
siyahıya alındı. 44 Nəsillərinə görə 3200 nəfər siyahıya alındı. 45 Hüzur çadırında
xidmət edən Merari nəsillərinə mənsub kişilərin cəmi bu idi. Rəbbin Musa
vasitəsi ilə verdiyi əmrə görə Musa ilə Harun onları siyahıya aldılar.
46 Musa ilə Harun və İsrail rəhbərləri, nəsillərinə və ailələrinə görə bütün
Levililəri, 47 otuz yaşından əlli yaşına qədər, Hüzur çadırında xidmət etmək
və yük daşımaq üçün gələn kişilərin hamısını siyahıya aldılar. 48 8580 nəfər
siyahıya alındı. 49 Rəbbin əmrinə görə hər biri edəcəyi xidmətə və daşıyacağı
yükə görə Musanın nəzarəti ilə siyahıya alındılar; onlar Rəbbin Musaya əmr
etdiyi kimi siyahıya alındılar.

5

Düşərgənin paklığı

1 Rəbb Musaya dedi: 2 «İsrail övladlarına əmr et ki, bütün iyrənc dəri xəstəliyi
və xəstəliyə görə bədən axıntısı olan yaxud da meyitdən murdarlanan hər kəsi
düşərgədən çıxarsınlar. 3 Onlar istər kişi olsun, istər qadın, arasında olduğum
düşərgələrini murdar etməsinlər, onları düşərgədən çıxarın». 4 İsrail övladları
beləcə etdilər: onları düşərgədən çıxardılar. Rəbb Musaya necə söylədisə, İsrail
övladları elə də etdilər.

Günah üçün ödəmə

5 * Rəbb Musaya dedi: 6 «İsrail övladlarına söylə: "İnsanların işlətdiyi
günahlardan birini edərək Rəbbə xəyanət edən kişi yaxud qadın təqsirkardır".
7 Qoy o işlətdiyi günahı etiraf edib təqsirinin əvəzinin beşdə birini əlavə
edərək qarşısında təqsirkar olan adama ödəsin. 8 Əgər o adamın təqsirinin
əvəzini ala biləcək qohumu yoxdursa, ödənəcək əvəz Rəbb üçün verilsin;
qoy bu təqsirkar üçün verdiyi kəffarə təkəsi ilə birlikdə kahininki olsun.
9 İsrail övladlarının kahinə təqdim etdikləri bütün müqəddəs ianələr kahinə
məxsusdur. 10 Hər kəsin özü üçün təqdis etdiyi əşyalar özünə məxsusdur,
amma kahinə nə verərlərsə, kahinə aiddir».

Xəyanətdə ittiham edilən qadınlar

11 Rəbb Musaya belə dedi: 12 «İsrail övladlarına belə söylə: "Bir kişinin arvadı
əyri yola düşüb ona xəyanət etsə və 13 başqa kişi ilə yaxınlıq edib cinsi əlaqədə
olduğu ərindən gizlədilirsə və beləcə qadının murdar işi ortaya çıxmamışsa,
heç bir şahid olmadığı üçün günah üstündə tutulmamışsa, 14 əri qısqanclığa
qapılıb murdar iş görən arvadından şübhələnməyə başlayarsa yaxud arvadı
murdar iş görmədiyi halda yenə qısqanclığa qapılıb ondan şübhələnərsə, 15 kişi
arvadını kahinin yanına aparsın və arvadı üçün təqdim olaraq istənilən
efanın onda biri qədər arpa unu gətirsin. Onun üzərinə nə zeytun yağı töksün,
nə də kündür qoysun, çünki bu qısqanclıq üçün taxıl təqdimidir. Təqsirkarlığı
xatırladan xatirə təqdimidir.
16 Kahin qadını Rəbbin hüzuruna gətirsin; 17 gil qaba müqəddəs su alaraq
müqəddəs məskənin döşəməsindən toz götürüb suya salsın. 18 Kahin qadını
Rəbbin önündə dayandıraraq onun saçını dağıtsın. Sonra xatirə təqdimini
onun ovuclarına qoysun. Bu, qısqanclıq üçün taxıl təqdimidir. Kahinin əlində
isə lənət gətirən acı su olacaq. 19 Kahin qadına and içdirib desin: ‹Əgər sən
başqa kişi ilə yaxınlıq etməmisənsə, ərinin nikahı altında olaraq əyri yola
düşüb murdarlıq etməmisənsə, lənət gətirən bu acı su sənə zərər vurmayacaq.
20 Lakin əri ilə nikahda olaraq əyri yola düşərək ərindən başqa bir kişi ilə
yaxınlıq edib murdar olmusansa› 21 onda kahin qadına lənət andını içdirib
belə desin: ‹Rəbb sənin bətnini sonsuz edib qarnını şişirtdiyi zaman səni
xalqının içində lənət və töhmətə düçar etsin. 22 Lənət gətirən bu su sənin qarnını
şişirtmək və bətnini sonsuz etmək üçün bağırsaqlarına daxil olsun›. Qadın
‹Amin, amin!› desin.
23 Kahin bu lənətləri bir tumara yazsın və acı suda islatsın, 24 sonra lənət
gətirən acı suyu qadına içirtsin. Lənət gətirən su onun bətninə girəcək və
acı olacaq. 25 Kahin qısqanclıq üçün taxıl təqdimini qadının əlindən alsın və
Rəbbin hüzurunda yellədikdən sonra qurbangaha gətirsin. 26 Xatirə təqdimi
olaraq taxıl təqdimindən ovuc dolusu götürsün və qurbangahda tüstülədib
yandırsın, sonra qadına suyu içirtsin. 27 Qadına suyu içirdikdən sonra əgər
qadın murdar olub ərinə xəyanət etmişsə, lənət gətirən su onun bətninə
girəcək və acılıq verəcək; onun qarnı şişəcək, bətni sonsuz olacaq və özü
xalqının arasında lənətlənəcəkdir. 28 Əgər qadın murdarlıq etməmişsə və
pakdırsa, su zərər vurmayacaq və uşaq doğa biləcəkdir.
29 Qısqanclığa aid olan qanun belədir: bir qadın əri ilə nikahda olarkən əyri
yola düşüb murdar olanda 30 yaxud bir kişi qısqanclığa qapılıb arvadından
şübhələnəndə kahin qadını Rəbbin hüzurunda qoysun və ona bütün bu qa-
nunu icra etsin. 31 Kişi bu işdə cəzasız qalsın, o qadın isə öz günahının cəzasını
çəksin"».

* **5:5** Lev. 6:1-7

6

Nəzirilik andı

1 Rəbb Musaya belə dedi: 2 «İsrail övladlarına söylə və onlara əmr et: “Bir kişi
və yaxud bir qadın nəzirilik əhdi edib özünü Rəbbə həsr edərsə, 3* şərabdan və
başqa kefləndirici içkidən çəkinsin. Hətta şərab sirkəsi də, başqa kefləndirici
içkidən hazırlanmış sirkə də, üzüm suyu da içməsin; nə üzüm, nə də kişmiş
yesin. 4 Nəziri olduğu müddətdə çəyirdəkdən qabığa qədər meynədən istehsal
edilmiş heç bir şey yeməsin.
5 Nəziri olduğu bütün müddətdə başına ülgüc dəyməsin, saçını uzatsın;
özünü Rəbbə həsr etdiyi müddət qurtarana qədər müqəddəs olsun.
6 Özünü Rəbbə həsr etdiyi günlərdə meyitə yaxınlaşmasın. 7 Atası və anası,
qardaşı və bacısı ölsə, onlara görə özünü murdar etməsin; çünki özünü Al-
lahına həsretmə rəmzi onun başı üzərindədir. 8 Nəziri olduğu bütün müddətdə
o, Rəbbə həsr edilmişdir.
9 Yanında bir adam birdən-birə qəflətən ölərsə və nəzirinin saçını murdar
eləyərsə, o təmiz olduğu gün – yeddinci gün başını qırxdırsın. 10 Səkkizinci
gün Hüzur çadırının girişində kahinə iki qumru quşu yaxud iki göyərçin
gətirsin. 11 Kahin birini günah qurbanı və o birini yandırma qurbanı kimi
təqdim etsin ki, nəzirinin günahı üçün kəffarə olsun, çünki meyitlə bir yerdə
olmaqla o günah işlətdi. Həmin gün yenidən başını təqdis etsin. 12 Nəziri
olduğu müddətdə özünü Rəbbə yenidən həsr etsin və təqsir qurbanı olaraq
birillik erkək toğlu gətirsin. Əvvəlki günlər isə boşa getsin, çünki nəziriliyi
murdarlanmışdır.
13 * Nəziriyə aid olan qanun budur: özünü həsr etdiyi müddət qurtaranda
nəziri Hüzur çadırının girişinə gətirilsin. 14 Orada Rəbbə bu təqdimləri gətirsin:
yandırma qurbanı olaraq birillik qüsursuz bir erkək toğlu, günah qurbanı
olan birillik qüsursuz bir dişi toğlu, ünsiyyət qurbanı olan qüsursuz bir qoç,
15 bir səbət mayasız çörək, narın undan zeytun yağı ilə yoğrulmuş mayasız
kökələrdən və üstünə zeytun yağı sürtülmüş mayasız qoğallardan ibarət olan
taxıl təqdimləri və içmə təqdimləri. 16 Kahin Rəbbin önündə onları təqdim
etsin; günah qurbanını və yandırma qurbanını gətirsin. 17 Mayasız çörək səbəti
ilə birgə qoçu Rəbbə ünsiyyət qurbanı kimi gətirsin; kahin onun taxıl təqdimi
ilə içmə təqdimini də gətirsin. 18 Nəziri Hüzur çadırının girişində öz həsr etdiyi
saçını qırxsın, sonra saçını götürüb ünsiyyət qurbanının altındakı oda qoysun.
19 Nəziri həsr etdiyi saçını qırxdıqdan sonra kahin qoçun bişmiş bir qolunu,
səbətdən götürdüyü mayasız bir kökə və mayasız bir qoğal ilə birgə nəzirinin
ovuclarına qoysun. 20 Sonra yellətmə təqdimi kimi onları Rəbbin hüzurunda
yellətsin. Onlar yellədilən döş əti və qaldırılan budla birgə müqəddəsdir,
kahinə məxsusdur. Ondan sonra nəziri şərab içə bilər.
21 Özünü həsr etdiyinə görə Rəbbə təqdimini və buna əlavə olaraq verə
biləcəyi başqa şeyləri əhd edən nəziri ilə əlaqədar qanun budur. Nəzirilik
qanuna görə nəziri nə əhd etmişsə, onu icra etməlidir”».

Kahinlərin xeyir-duası

22 Rəbb Musaya dedi: 23 «Harun və oğullarına belə de: İsrail övladlarına belə
xeyir-dua verin:
24 “Qoy Rəbb sənə xeyir-dua verib səni qorusun;
25 Rəbb Öz nurlu üzünü sənə göstərərək lütf versin.
26 Rəbb üzünü sənə tərəf çevirsin, sənə sülh versin”.

* **6:3** Luka 1:15 * **6:13** Həv. 21:23-24

27 Beləcə kahinlər Mənim adımla İsrail övladlarına xeyir-dua verəndə Mən də
onlara xeyir-dua verəcəyəm».

7

Rəhbərlərin təqdimləri

1 Musa məskəni qurub qurtaranda onu və bütün avadanlığını məsh və
təqdis etdi. Qurbangah və bütün avadanlığını da məsh və təqdis etdi. 2 Sonra
İsrail rəhbərləri təqdimləri gətirdilər. Onlar nəsil başçıları, siyahıya alınan
xalqa nəzarət edən qəbilə rəhbərləri idi. 3 Rəbbə təqdim olaraq üstü örtülü
altı araba və on iki öküz gətirdilər; hər iki rəhbər üçün bir araba və hər
rəhbər üçün bir öküz. Bu təqdimləri məskənin önünə gətirdilər. 4 Rəbb Musaya
belə dedi: 5 «Onları bu adamlardan götür ki, Hüzur çadırındakı xidmətlərdə
işlənilsin. Onları Levililərə, hər birinin vəzifəsinə görə ver».

6 Musa arabaları və öküzləri götürüb Levililərə verdi. 7 Gerşonlulara
vəzifələrinə görə iki araba və dörd öküz verdi; 8 Merarililərə isə vəzifələrinə
görə dörd araba və səkkiz öküz verdi. Onların hamısı kahin Harun oğlu
İtamarın nəzarəti altında idi. 9 Lakin Qohatlılara bir şey vermədi, çünki onların
vəzifəsi müqəddəs əşyaları çiyinlərində daşımaqdır.

10 Qurbangah məsh edilən gün rəhbərlər onun təqdisi üçün təqdimlər
gətirdilər; onlar təqdimlərini qurbangahın qabağına gətirdilər. 11 Çünki Rəbb
Musaya demişdi: «Qurbangahın təqdisi üçün hər gün bir rəhbər öz təqdimini
gətirsin».

12 Birinci gün təqdimi gətirən Yəhuda qəbiləsindən Amminadav oğlu
Naxşon oldu. 13 Onun təqdimləri bunlar idi: Müqəddəs yerdəki şekelə görə yüz
otuz şekel ağırlığında bir gümüş sini, yetmiş şekellik bir gümüş ləyən – bunların
ikisi də taxıl təqdimi olaraq zeytun yağı ilə yoğrulmuş narın unla dolu idi;
14 buxur dolu on şekel ağırlığında bir qızıl nimçə; 15 yandırma qurbanı olaraq
bir buğa, bir qoç, bir erkək toğlu; 16 günah qurbanı olaraq bir təkə; 17 ünsiyyət
qurbanı olaraq iki öküz, beş qoç, beş təkə, beş erkək toğlu. Amminadav oğlu
Naxşonun gətirdiyi təqdimlər bunlar idi.

18 İkinci gün İssakarlıların rəhbəri Suar oğlu Netanel təqdimlərini gətirdi.
19 Onun təqdimləri bunlar idi: Müqəddəs yerdəki şekelə görə yüz otuz şekel
ağırlığında bir gümüş sini; yetmiş şekellik bir gümüş ləyən – bunların ikisi də
taxıl təqdimi olaraq zeytun yağı ilə yoğrulmuş narın unla dolu idi; 20 buxur
dolu on şekel ağırlığında bir qızıl nimçə; 21 yandırma qurbanı olaraq bir buğa,
bir qoç, bir erkək toğlu; 22 günah qurbanı olaraq bir təkə; 23 qurban ediləcək
ünsiyyət qurbanı olaraq iki öküz, beş qoç, beş təkə, beş erkək toğlu. Suar oğlu
Netanelin gətirdiyi təqdimlər bunlar idi.

24 Üçüncü gün Zevulunluların rəhbəri Xelon oğlu Eliav təqdimlərini gətirdi.
25 Onun təqdimləri bunlar idi: Müqəddəs yerdəki şekelə görə yüz otuz şekel
ağırlığında bir gümüş sini, yetmiş şekellik bir gümüş ləyən – bunların ikisi də
taxıl təqdimi olaraq zeytun yağı ilə yoğrulmuş narın unla dolu idi; 26 buxur
dolu on şekel ağırlığında bir qızıl nimçə; 27 yandırma qurbanı olaraq bir buğa,
bir qoç, bir erkək toğlu; 28 günah qurbanı olaraq bir təkə; 29 qurban ediləcək
ünsiyyət qurbanı olaraq iki öküz, beş qoç, beş təkə, beş erkək toğlu. Xelon oğlu
Eliavın gətirdiyi təqdimlər bunlar idi.

30 Dördüncü gün Ruvenlilərin rəhbəri Şedeur oğlu Elisur təqdimlərini gətirdi.
31 Onun təqdimləri bunlar idi: Müqəddəs yerdəki şekelə görə yüz otuz şekel
ağırlığında bir gümüş sini, yetmiş şekellik bir gümüş ləyən – bunların ikisi də

taxıl təqdimi olaraq zeytun yağı ilə yoğrulmuş narın unla dolu idi; 32 buxur
dolu on şekel ağırlığında bir qızıl nimçə; 33 yandırma qurbanı olaraq bir buğa,
bir qoç, bir erkək toğlu; 34 günah qurbanı olaraq bir təkə; 35 qurban ediləcək
ünsiyyət qurbanı olaraq iki öküz, beş qoç, beş təkə, beş erkək toğlu. Şedeur oğlu
Elisurun gətirdiyi təqdimlər bunlar idi.

36 Beşinci gün Şimeonluların rəhbəri Surişadday oğlu Şelumiel təqdimlərini
gətirdi. 37 Onun təqdimləri bunlar idi: Müqəddəs yerdəki şekelə görə yüz otuz
şekel ağırlığında bir gümüş sini, yetmiş şekellik bir gümüş ləyən – bunların ikisi
də taxıl təqdimi olaraq zeytun yağı ilə yoğrulmuş narın un ilə dolu idi; 38 buxur
dolu on şekel ağırlığında bir qızıl nimçə; 39 yandırma qurbanı olaraq bir buğa,
bir qoç, bir erkək toğlu; 40 günah qurbanı olaraq bir təkə; 41 ünsiyyət qurbanı
olaraq iki öküz, beş qoç, beş təkə, beş erkək toğlu. Surişadday oğlu Şelumielin
gətirdiyi təqdimlər bunlar idi.

42 Altıncı gün Qadlıların rəhbəri Deuel oğlu Elyasaf təqdimlərini gətirdi.
43 Onun təqdimləri bunlar idi: Müqəddəs yerdəki şekelə görə yüz otuz şekel
ağırlığında bir gümüş sini, yetmiş şekellik bir gümüş ləyən – bunların ikisi də
taxıl təqdimi olaraq zeytun yağı ilə yoğrulmuş narın unla dolu idi; 44 buxur
dolu on şekel ağırlığında bir qızıl nimçə; 45 yandırma qurbanı olaraq bir buğa,
bir qoç, bir erkək toğlu; 46 günah qurbanı olaraq bir təkə; 47 ünsiyyət qurbanı
olaraq iki öküz, beş qoç, beş təkə, beş erkək toğlu. Deuel oğlu Elyasafın
gətirdiyi təqdimlər bunlar idi.

48 Yeddinci gün Efrayimlilərin rəhbəri Ammihud oğlu Elişama təqdimlərini
gətirdi. 49 Onun təqdimləri bunlar idi: Müqəddəs yerdəki şekelə görə yüz otuz
şekel ağırlığında bir gümüş sini, yetmiş şekellik bir gümüş ləyən – bunların ikisi
də taxıl təqdimi olaraq zeytun yağı ilə yoğrulmuş narın unla dolu idi; 50 buxur
dolu on şekel ağırlığında bir qızıl nimçə; 51 yandırma qurbanı olaraq bir buğa,
bir qoç, bir erkək toğlu; 52 günah qurbanı olaraq bir təkə; 53 ünsiyyət qurbanı
olaraq iki öküz, beş qoç, beş təkə, beş erkək toğlu. Ammihud oğlu Elişamanın
gətirdiyi təqdimlər bunlar idi.

54 Səkkizinci gün Menaşşelilərin rəhbəri Pedahsur oğlu Qamliel
təqdimlərini gətirdi. 55 Onun təqdimləri bunlar idi: Müqəddəs yerdəki
şekelə görə yüz otuz şekel ağırlığında bir gümüş sini, yetmiş şekellik bir gümüş
ləyən – bunların ikisi də taxıl təqdimi olaraq zeytun yağı ilə yoğrulmuş narın
unla dolu idi; 56 buxur dolu on şekel ağırlığında bir qızıl nimçə; 57 yandırma
qurbanı olaraq bir buğa, bir qoç, bir erkək toğlu; 58 günah qurbanı olaraq bir
təkə; 59 ünsiyyət qurbanı olaraq iki öküz, beş qoç, beş təkə, beş erkək toğlu.
Pedahsur oğlu Qamlielin gətirdiyi təqdimlər bunlar idi.

60 Doqquzuncu gün Binyaminlilərin rəhbəri Gidoni oğlu Avidan
təqdimlərini gətirdi. 61 Onun təqdimləri bunlar idi: Müqəddəs yerdəki
şekelə görə yüz otuz şekel ağırlığında bir gümüş sini, yetmiş şekellik bir gümüş
ləyən – bunların ikisi də taxıl təqdimi olaraq zeytun yağı ilə yoğrulmuş narın
unla dolu idi; 62 buxur dolu on şekel ağırlığında bir qızıl nimçə; 63 yandırma
qurbanı olaraq bir buğa, bir qoç, bir erkək toğlu; 64 günah qurbanı olaraq bir
təkə; 65 ünsiyyət qurbanı olaraq iki öküz, beş qoç, beş təkə, beş erkək toğlu.
Gidoni oğlu Avidanın gətirdiyi təqdimlər bunlar idi.

66 Onuncu gün Danlıların rəhbəri Ammişadday oğlu Axiezer təqdimlərini
gətirdi. 67 Onun təqdimləri bunlar idi: Müqəddəs yerdəki şekelə görə yüz otuz
şekel ağırlığında bir gümüş sini, yetmiş şekellik bir gümüş ləyən – bunların ikisi
də taxıl təqdimi olaraq zeytun yağı ilə yoğrulmuş narın unla dolu idi; 68 buxur

dolu on şekel ağırlığında bir qızıl nimçə; 69 yandırma qurbanı olaraq bir dana,
bir qoç, bir erkək toğlu; 70 günah qurbanı olaraq bir təkə; 71 ünsiyyət qurbanı
olaraq iki öküz, beş qoç, beş təkə, beş erkək toğlu. Ammişadday oğlu Axiezerin
gətirdiyi təqdimlər bunlar idi.
72 On birinci gün Aşerlilərin rəhbəri Okran oğlu Pagiel təqdimlərini gətirdi.
73 Onun təqdimləri bunlar idi: Müqəddəs yerdəki şekelə görə yüz otuz şekel
ağırlığında bir gümüş sini, yetmiş şekellik bir gümüş ləyən – bunların ikisi də
taxıl təqdimi olaraq zeytun yağı ilə yoğrulmuş narın unla dolu idi; 74 buxur
dolu on şekel ağırlığında bir qızıl nimçə; 75 yandırma qurbanı olaraq bir dana,
bir qoç, bir erkək toğlu; 76 günah qurbanı olaraq bir təkə; 77 ünsiyyət qurbanı
olaraq iki öküz, beş qoç, beş təkə, birillik beş erkək toğlu. Okran oğlu Pagielin
gətirdiyi təqdimlər bunlar idi.
78 On ikinci gün Naftalililərin rəhbəri Enan oğlu Axira təqdimlərini gətirdi.
79 Onun təqdimləri bunlar idi: Müqəddəs yerdəki şekelə görə yüz otuz şekel
ağırlığında bir gümüş sini, yetmiş şekellik bir gümüş ləyən – bunların ikisi də
taxıl təqdimi olaraq zeytun yağı ilə yoğrulmuş unla dolu idi; 80 buxur dolu on
şekel ağırlığında bir qızıl nimçə; 81 yandırma qurbanı olaraq bir buğa, bir qoç,
bir erkək toğlu; 82 günah qurbanı olaraq bir təkə; 83 ünsiyyət qurbanı olaraq iki
öküz, beş qoç, beş təkə, beş erkək toğlu. Enan oğlu Axiranın gətirdiyi təqdimlər
bunlar idi.
84 Qurbangah məsh ediləndə İsrail rəhbərlərinin onun təqdisi üçün gətirdiyi
təqdimlər bunlardır: on iki gümüş sini, on iki gümüş ləyən, on iki qızıl nimçə;
85 hər gümüş nimçənin ağırlığı yüz otuz şekel və hər ləyənin ağırlığı isə yetmiş
şekel idi; bütün gümüş qabların ağırlığı Müqəddəs yerdəki şekelə görə iki min
dörd yüz şekel idi; 86 buxurla dolu on iki qızıl nimçədən hər birinin ağırlığı
Müqəddəs yerdəki şekelə görə on şekel olub. Beləliklə, nimçələrdəki bütün
qızılın ağırlığı yüz iyirmi şekel idi; 87 yandırma qurbanı olaraq, taxıl təqdimləri
ilə birlikdə heyvanların cəmi on iki buğa, on iki qoç, on iki erkək toğlu və
günah qurbanı olaraq on iki təkə; 88 ünsiyyət qurbanı üçün heyvanların cəmi
iyirmi dörd buğa, altmış qoç, altmış təkə, altmış erkək toğlu. Qurbangah məsh
ediləndən sonra onun təqdisi üçün verilən təqdimlər bunlar idi.
89 Musa Rəbb ilə danışmaq üçün Hüzur çadırına girdiyi zaman Şəhadət
sandığında olan kəffarə qapağının üzərindəki iki keruvun arasından ona xitab
edən Rəbbin səsini eşidərdi. Rəbb Musa ilə danışardı.

8

Yeddi çıraq

1 * Rəbb Musaya belə dedi: 2 «Haruna de: “Yeddi çırağı elə qoy ki, çıraqdanın
önünü işıqlandırsın”».
3 Harun belə etdi; Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi çıraqları çıraqdanın
önündə yerləşdirdi. 4 Çıraqdanın quruluşu belə idi: altlığından gül təsvirlərinə
qədər yastılanmış qızıldan hazırlanmışdı. Çıraqdan Rəbbin Musaya göstərdiyi
nümunəyə görə düzəldilmişdi.

Levililərin təyin edilməsi

5 Rəbb Musaya dedi: 6 «İsrail övladlarının arasından Levililəri götür və onları
pak et. 7 Onları pak etmək üçün belə et: paklama suyunu üzərlərinə çilə, sonra
bədənlərindəki bütün tükləri qırxıb geyimlərini yusunlar. Beləliklə, pak olar-
lar. 8 O zaman bir buğa və onun taxıl təqdimi olan zeytun yağı ilə yoğrulmuş

* **8:1** Çıx. 25:31-40; 37:17-24

narın un götürsünlər. Günah qurbanı olaraq yenə bir buğa götür. 9 Levililəri Hüzur çadırının önünə gətir. İsrail övladlarının bütün icmasını da topla. 10 Levililəri Rəbbin önünə gətirdikdə qoy İsrail övladları əllərini onların üzərinə qoysunlar. 11 Harun yellətmə təqdimi olaraq İsrail övladlarının arasından Levililəri Rəbbin önünə gətirəcək ki, Rəbbə xidmət etsinlər. 12 Levililər əllərini buğaların başlarına qoysunlar; birini günah qurbanı və o birini yandırma qurbanı olaraq Rəbbə gətir ki, Levililər üçün kəffarə olunsun. 13 Levililəri Harunla oğullarının önündə dayandır. Sonra da onları Rəbbə gətirib yellətmə təqdimi olaraq həsr edəcəksən.

14 Levililəri İsrail övladları arasından beləcə ayır ki, Levililər Mənim olsun. 15 Levililəri pak edib yellətmə təqdimi olaraq həsr et; bundan sonra onlar Hüzur çadırında xidmət etmək üçün içəri girə bilər. 16 Çünki İsrail övladları arasından onlar tamamilə Mənə verilmişdir; İsrailli qadınların doğduğu bütün ilk oğlanların əvəzinə onları Özümə götürdüm. 17 * İsrail övladları arasında ilk doğulan bütün oğlanlar və bütün heyvan balaları Mənimdir; Misir diyarında bütün ilk oğlanları məhv etdiyim gün onları Özümə təqdis etdim. 18 Ona görə də İsrail övladları arasında bütün ilk oğlanların yerinə Levililəri götürdüm. 19 İsrail övladları arasından Levililəri Haruna və oğullarına hədiyyə olaraq verdim ki, Hüzur çadırında İsrail övladları üçün xidməti yerinə yetirib kəffarə etsinlər və beləcə Müqəddəs yerə yaxınlaşan İsrailliləri bəlaya düçar olmaqdan qorusunlar».

20 Musa ilə Harun və bütün İsrail övladlarının icması Levililər üçün deyilənləri etdilər. İsrail övladları Rəbbin Levililər haqqında Musaya əmr etdiyi hər şeyi yerinə yetirdilər. 21 Levililər özlərini pak edib geyimlərini yudular. Harun onları Rəbbin önünə gətirib yellədilən təqdim olaraq həsr etdi və onlar üçün kəffarə etdi ki, pak olsunlar. 22 Ondan sonra Levililər Harunla oğullarının nəzarəti altında Hüzur çadırında xidmətlərini icra etmək üçün Rəbbin Musaya əmr etdiyini yerinə yetirdilər.

23 Rəbb Musaya belə dedi: 24 «Bu qanun Levililərə aiddir. İyirmi beş yaş və ondan yuxarı olanlar Hüzur çadırının işini görmək üçün içəri girsinlər. 25 Əlli yaşa çatanda isə gördükləri xidmətlərini dayandırıb daha işləməməlidirlər. 26 Hüzur çadırında öz vəzifələrini yerinə yetirən qardaşlarına yardım edə bilərlər, lakin özləri xidmət etməsinlər. Levililərin vəzifələrini belə qaydaya sal».

9

Pasxa bayramının keçirilməsi

1 * İsrail övladları Misir torpağından çıxdıqdan sonra ikinci ilin birinci ayında Rəbb Sina səhrasında Musaya dedi: 2 «İsrail övladları Pasxa bayramını təyin olunmuş vaxtda qeyd etsinlər. 3 Onu ayın on dördüncü günündə, axşamçağı, təyin olunmuş vaxtda keçirin; onu bütün qaydalarına və hökmlərinə görə qeyd edin». 4 Beləcə Musa İsrail övladlarına əmr etdi ki, Pasxa bayramını keçirsinlər. 5 Sina səhrasında, birinci ayın on dördüncü günündə, axşamçağı Pasxa bayramını keçirtdilər. İsrail övladları Rəbbin Musaya əmr etdiyi hər şeyi yerinə yetirdilər.

* **8:17** Çıx. 13:2 * **9:1** Çıx. 12:1-13

6 Ölüyə toxunub murdar olan adamlar vardı ki, o gün onlar Pasxa
bayramını keçirə bilmədilər. Həmin gün bu adamlar Musa və Harunun yanına
gəlib 7 belə dedilər: «Ölüyə görə biz murdarıq, nə üçün biz başqa İsrail övladları
kimi Rəbbə qurban təqdim etməkdən məhrum olaq?» 8 Musa onlara dedi:
«Dayanın, görüm Rəbb sizin barədə nə əmr edəcək».
9 Rəbb Musaya dedi: 10 «İsrail övladlarına belə de: "Əgər sizdən yaxud
nəslinizdən bir nəfər ölüyə toxunub murdar olarsa yaxud uzaq yolda olarsa,
yenə də Rəbbin Pasxa bayramını keçirtsin. 11 İkinci ayın on dördüncü günü
axşamçağı Pasxa bayramını qeyd etsinlər. Pasxa qurbanını mayasız çörək və
acı göyərti ilə yesinlər. 12 * Ondan sabaha qədər heç nə qalmasın və bir sümük
belə qırılmasın. Pasxaya aid olan bütün qanunları icra etsinlər. 13 Amma kim
ki pakdır, uzaq yolda deyil və Pasxanı keçirmirsə, öz xalqı arasından qovulsun;
çünki təyin olunan vaxtda Rəbbin təqdimini gətirməmişdir, o adam günahının
cəzasını çəksin.
14 Əgər sizinlə yaşayan bir yadelli Rəbbin Pasxa bayramını keçirmək
istəyirsə, Pasxanı qaydalarına və hökmlərinə görə keçirsin; həm yadelli üçün,
həm də yerli əhali üçün qayda bir olsun"».

Məskən üzərindəki bulud
(Çıx. 40:34-38)

15 Məskənin qurulduğu gün məskəni, Şəhadət çadırını bulud bürüyərdi;
axşamdan səhərə qədər məskənin üzərindəki bulud alova oxşayırdı. 16 Daima
belə oldu. Məskəni bürüyən bulud gecələr oda oxşayırdı. 17 * Bulud çadırın
üzərindən qalxan zaman İsrail övladları köç edərdilər; əgər bulud harada
dayanardısa, İsrail övladları da orada düşərgə salardılar. 18 Onlar Rəbbin
əmrinə görə yola düşər və Rəbbin əmrinə görə də məskən salardılar. Nə
vaxt bulud məskənin üzərində dayanardısa, onlar düşərgə saldıqları yerdə
qalardılar.
19 Bulud uzun müddət çadırın üzərində dayananda İsrail övladları Rəbbin
buyruğuna riayət edərdilər. 20 Bəzən bulud məskənin üzərində bir neçə gün
görünərdi; onlar Rəbbin əmrinə görə düşərgə saldıqları yerdə qalar, yenə
Rəbbin əmrinə görə yola düşərdilər. 21 Bəzən də bulud axşamdan səhərə kimi
dayanırdı; səhər erkən bulud qalxdıqda yola düşərdilər. İstər gecə, istər
gündüz olsun bulud qalxanda yola düşərdilər. 22 İstər iki gün olsun, istər bir
ay və yaxud bir il, bulud məskən üzərində dayanıb qalanda İsrail övladları
düşərgə saldıqları yerdə qalar, köç etməzdilər. Lakin qalxan zaman yola
düşərdilər. 23 Rəbbin əmrinə görə düşərgə salardılar və Rəbbin əmrinə görə də
yola düşərdilər. Musa vasitəsilə verdiyi əmrə görə Rəbbin buyruğuna riayət
edərdilər.

10

İki gümüş kərənay

1 Rəbb Musaya belə dedi: 2 «Özünə yastılanmış gümüşdən iki kərənay
düzəlt. Bunları icmanı çağırmaq və düşərgədəkilərin köçməsi üçün işlət. 3 İki
kərənay birdən çalınarsa, bütün icma sənin yanına, Hüzur çadırının girişinə
toplansın. 4 Əgər tək biri çalınarsa, rəhbərlər, İsrailin tayfa başçıları sənin yanına
toplansınlar. 5 Yüksək səslə çalınanda şərqi düşərgədəkilər yola düşsünlər. 6 Yenə
də yüksək səslə çalınanda cənubi düşərgədəkilər yola düşsünlər. Onları yola

* **9:12** Çıx. 12:46; Zəb. 34:20; Yəh. 19:36 * **9:17** Çıx. 40:36

salmaq üçün yüksək səslə çalınsın. 7 Camaatı toplamaq lazım olanda çalın,
amma yüksək səslə çalmayın.
8 Kərənayları Harun oğulları olan kahinlər çalsınlar. Bu, nəsildən-nəslə
sizin üçün əbədi qayda olsun. 9 Sizi torpağınızda sıxışdıran düşmənə qarşı
döyüşə çıxanda kərənayları yüksək səslə çalın ki, Allahınız Rəbbin yadına düşüb
düşmənlərinizdən xilas olasınız. 10 Şad gününüzdə, bayramlarınızda və Təzə
Ay mərasimində yandırma qurbanlarınızı və ünsiyyət qurbanınızı verərkən
kərənay çalın; Allahınızın qarşısında bu sizin üçün bir xatirə olsun. Allahınız
Rəbb Mənəm».

İsrail övladları Sinanı tərk edirlər

11 İkinci ilin ikinci ayında, ayın iyirminci günündə Şəhadət məskəninin
üzərindən bulud çəkildi. 12 İsrail övladları köçlərinə görə Sina səhrasından yola
düşdülər. Bulud Paran səhrasında dayandı.
13 İlk dəfə olaraq Musa vasitəsilə Rəbbin əmrinə görə yola düşdülər. 14 Öncə
Yəhuda ordu dəstələri öz bayraqları altında yola düşdülər. Bu orduya Am-
minadav oğlu Naxşon rəhbərlik edirdi. 15 İssakar qəbiləsinin ordusuna Suar
oğlu Netanel rəhbərlik edirdi. 16 Zevulun qəbiləsinin ordusuna isə Xelon oğlu
Eliav rəhbərlik edirdi.
17 Məskən söküləndə məskəni daşıyan Gerşon övladları və Merari övladları
yola düşdülər.
18 Ruven ordu dəstələri öz bayraqları altında yola düşdülər. Onlara Şedeur
oğlu Elisur rəhbərlik edirdi. 19 Şimeon qəbiləsinin ordusuna Surişadday oğlu
Şelumiel rəhbərlik edirdi. 20 Qad qəbiləsinin ordusuna Deuel oğlu Elyasaf
rəhbərlik edirdi.
21 Müqəddəs əşyaları daşıyan Qohatlılar yola düşdülər; onlar gələnədək o
birilər məskəni qurardılar.
22 Efrayim ordu dəstələri öz bayraqları altında yola düşdülər. Onlara
Ammihud oğlu Elişama rəhbərlik edirdi. 23 Menaşşe qəbiləsinin ordusuna
Pedahsur oğlu Qamliel rəhbərlik edirdi. 24 Binyamin qəbiləsinin ordusuna
isə Gidoni oğlu Avidan rəhbərlik edirdi.
25 Ən axırda isə Dan ordu dəstələri öz bayraqları altında yola düşdülər.
Bu orduya Ammişadday oğlu Axiezer rəhbərlik edirdi. 26 Aşer qəbiləsinin
ordusuna Okran oğlu Pagiel, 27 Naftali qəbiləsinin ordusuna Enan oğlu Axira
rəhbərlik edirdi.
28 İsrail ordu dəstələri bu nizamla yola düşərdilər.
29 Musa qayınatası Midyanlı Reuel oğlu Xovava dedi: «Rəbbin “sizə
verəcəyəm” dediyi yerə yola düşürük, bizimlə gəl, biz sənə yaxşılıq edərik.
Çünki Rəbb İsrailə yaxşılıq edəcəyinə söz verib». 30 Xovav ona dedi: «Gedə
bilmərəm. Mən öz torpağıma və qohum-əqrəbamın yanına gedəcəyəm».
31 Musa dedi: «Xahiş edirəm, bizi tərk etmə, çünki səhrada düşərgə salacağımız
yerləri sən bilirsən. Bizə bələdçilik et. 32 Bizimlə getsən, Rəbbin bizə edəcəyi
yaxşılığı biz də sənə edərik».
33 İsrail övladları Rəbbin dağından ayrılıb üç gün yol getdilər. Rəbbin Əhd
sandığı da üç gün onların önündə getdi ki, dincələcəkləri yeri onlara göstərsin.
34 Düşərgə saldıqları yerdən yola düşdükləri vaxt Rəbbin buludu gündüz
onların üzərində idi.
35 * Sandıq yola düşəndə Musa deyirdi:
«Ya Rəbb qalx!
Qoy düşmənlərin dağılsın,

* **10:35** Zəb. 68:1

Sənə nifrət edənlər Sənin hüzurundan qaçsın».
36 Sandıq dayananda belə deyirdi:
«Ya Rəbb, İsrail tayfalarının on minlərinin yanına qayıt».

11

Rəbbin göndərdiyi od və bildirçinlər

1 Camaat çəkdiyi sıxıntıdan Rəbbə şikayət etdi. Rəbb bunu eşidəndə qəzəbi alovlandı. Rəbbin odu onların arasında yandı və düşərgə ətrafındakıların bəzilərini məhv etdi. 2 Camaat Musaya fəryad etdi. Musa Rəbbə yalvardı və od söndü. 3 O yerin adı Tavera * qoyuldu, çünki onların arasında Rəbbin odu yanırdı.

4 * Xalqın arasında olan alçaq yadellilərin iştahası ifrat dərəcədə artdı. İsrail övladları da yenə ağlayıb dedilər: «Kaş ki yeməyə ətimiz olaydı! 5 Misirdə müftə yediyimiz balıqları, xiyarları, qarpızları, kəvərləri, soğanları və sarımsaqları yadımıza salırıq. 6 Ancaq indi iştahamız küsüb, yeməyə mannadan başqa bir şey görmürük».

7 * Manna görünüşcə keşniş toxumu kimi idi, rəngi də mirvari rəngində idi. 8 Camaat dolaşar və onu yığıb dəyirmanda üyüdər yaxud da həvəngdə döyərdilər. Qazanda qaynadaraq kökə düzəldərdilər. Onun dadı zeytun yağı ilə bişirilmiş yeməklərə oxşayırdı. 9 * Manna gecə düşərgə üzərinə düşən şehlə bərabər düşərdi.

10 Musa xalqın, hər ailənin çadırının qarşısında ağlamaqlarını eşitdi və Rəbbin qəzəbi çox alovlandı. Musa da narazı idi. 11 Ona görə Rəbbə dedi: «Sən nə üçün quluna əzab verdin? Sənin gözündə lütf tapmadığım üçün bu xalqın bütün yükünü mənim üzəriməmi qoyursan? 12 Bütün bu xalqa mənmi hamilə olmuşam? Bunları mənmi doğmuşam? Məgər Sən istəyirsən ki, südəmər uşağı gəzdirən dayə kimi ataların a and içib söz verdiyin torpağa onları qucağımda mən aparım? 13 Bütün bu xalqa yedirtmək üçün əti mən haradan tapım? Çünki onlar mənim qarşımda ağlayaraq "bizə ət ver, yeyək" deyirlər. 14 Bu xalqı mən təkbaşına daşıya bilmərəm, çünki bu mənim üçün çox ağırdır. 15 Əgər mənimlə bu cür davranacaqsansa, gözündə lütf tapdımsa, onda nə olar, məni öldür ki, belə əzabı görməyim».

16 Rəbb Musaya dedi: «Mənə xalq arasında rəhbər və mötəbər saydığın İsrail ağsaqqallarından yetmiş nəfər topla. Onları Hüzur çadırına gətir və qoy səninlə dursunlar. 17 Mən enərək orada səninlə danışacağam. Səndə olan Ruhdan götürüb onlara verəcəyəm ki, xalqın yükünü səninlə bərabər çəksinlər. Bununla da bu yükü təkbaşına daşımayacaqsan. 18 Xalqa de ki, sabah üçün özlərini pak etsinlər, çünki ət yeyəcəklər. "Kaş ki ətimiz olaydı! Misirdə halımız yaxşı idi" deyərək bərkdən ağladınız. Bunu Rəbb eşitdi. Ona görə Rəbb sizə ət verəcək, yeyəcəksiniz. 19 Nə bir gün, nə iki gün, nə beş gün, nə on gün, nə də iyirmi gün yeyəcəksiniz. 20 Düz bir ay, burnunuzdan gələnə qədər, iyrənənə qədər yeyəcəksiniz; çünki aranızda olan Rəbbi rədd etdiniz və Onun qarşısında "nə üçün Misirdən çıxdıq?" deyərək ağladınız». 21 Musa dedi: «Arasında olduğum bu xalqda altı yüz min piyada vardır və Sən deyirsən: "Mən onlara bir aylıq yemək üçün ət verəcəyəm". 22 Bütün qoyun-keçi və mal-qara kəsilərsə, onlar doyarmı? Dənizin bütün balıqları tutularsa, onlar

* **11:3** Tavera – ibrani dilində yanğın. * **11:4** 1Kor. 10:6 * **11:7** Çıx. 16:31 * **11:9** Çıx. 16:13-15

doyarmı?» 23 Rəbb Musaya dedi: «Məgər Rəbbin əli qısaldımı? İndi görəcəksən
sənə dediklərim yerinə yetir ya yox».
24 Musa çıxdı və Rəbbin sözünü xalqa çatdırdı. Xalqın ağsaqqallarından yetmiş
nəfəri topladı və çadırın ətrafında dayandırdı. 25 Rəbb buludda endi və Musa
ilə danışdı. Ondakı Ruhdan götürüb yetmiş nəfər ağsaqqallara verdi; onların
üzərinə Ruh çökən zaman peyğəmbərlik etdilər, amma sonra etmədilər.
26 Düşərgədə iki adam qalmışdı, birinin adı Eldad və o birinin adı Medad
idi. Onlar yazılan yetmiş nəfər arasında idilər, lakin çadıra getməmişdilər.
Ruh onların da üzərinə çökdü və onlar düşərgədə peyğəmbərlik edirdilər.
27 Bir gənc qaçaraq Musaya xəbər verib dedi: «Eldad və Medad düşərgədə
peyğəmbərlik edirlər». 28 Gəncliyindən bəri Musanın köməkçisi olan Nun
oğlu Yeşua «ağam Musa, onlara qadağan et» deyib fikrini bildirdi. 29 Musa
ona cavab verdi: «Sən mənə görəmi qısqanırsan? Kaş Rəbbin bütün xalqı
peyğəmbər olaydı və Rəbb onlara Ruhunu verəydi!» 30 Sonra Musa və İsrail
ağsaqqalları düşərgəyə qayıtdılar.
31 Rəbb dənizdən bildirçin gətirən bir külək əsdirdi. Külək bildirçinləri
düşərgənin hər istiqamətindən bir günlük yol qədər uzaqlığa, yerin üzərindən
iki qulac qədər hündürlüyə saldı. 32 Bütün o gün, o gecə və ertəsi gün
camaat çıxıb bildirçinləri yığdı. Ən az yığan on xomer yığdı. Bildirçinləri
özləri üçün düşərgənin ətrafına sərirdilər. 33 Amma əti hələ dişləri arasında
çeynəməmişdən əvvəl xalqa qarşı Rəbbin qəzəbi alovlandı, Rəbb onları şiddətli
vəba ilə cəzalandırdı. 34 O yerin adı Qivrot-Hattaava† qoyuldu, çünki iştahası
başqa yemək çəkənlər orada basdırıldı. 35 Camaat Qivrot-Hattaavadan Xas-
erota köçüb orada qaldı.

12

Məryəmin cəzalanması

1 Məryəm ilə Harun Kuşlu qadından ötrü Musadan giley edirdilər. Çünki
Musa özünə arvad olaraq həmin Kuşlu qadını almışdı. 2 Onlar dedilər: «Rəbb
yalnız Musa vasitəsiləmi danışdı? Bizim vasitəmizlə də danışmadımı?» Rəbb
bunu eşitdi. 3 Musa yer üzündə yaşayan bütün adamlardan daha itaətkar bir
insan idi.
4 Rəbb bir anlıq Musaya, Haruna və Məryəmə dedi: «Üçünüz də Hüzur
çadırına gəlin». Üçü də oraya getdilər. 5 O zaman Rəbb bulud dirəyində endi və
çadırın girişində durub Harunla Məryəmi çağırdı; hər ikisi önə çıxanda 6 Rəbb
onlara dedi:
«İndi sözlərimi dinləyin;
Əgər aranızda bir peyğəmbər varsa,
Mən Rəbb görüntüdə ona Özümü bildirərəm,
Yuxuda onunla danışaram.
7 * Qulum Musa isə elə deyil,
O bütün evimdə sadiqdir.
8 Mən onunla müəmmalarla deyil,
Üzbəüz açıq danışaram və
O, Rəbbin surətini görür.
Nə üçün qorxmayaraq qulum Musadan gileyləndiniz?»
9 Rəbb onlara bərk qəzəbləndi və oradan getdi. 10 Bulud çadırın üzərindən
çəkiləndə Məryəm cüzama tutulmuş, qar kimi ağarmışdı. Harun Məryəmə

† **11:34** Qivrot-Hattaava – ibrani dilində həsrət qəbirləri. * **12:7** İbr. 3:2,5

baxdıqda gördü ki, o cüzama tutulub. 11 Harun Musaya dedi: «Ey ağam, rica
edirəm ki, axmaqlıq və günah işlədiyimizə görə bizi bu cəzanı çəkməyə qoyma.
12 Rica edirəm, qoyma ki onun bədəni ananın bətnindən çıxan ölü doğulmuş
uşağın yarı çürümüş bədəninə bənzəsin». 13 Musa Rəbbə fəryad edib dedi:
«Yalvarıram, ay Allah, ona şəfa ver!» 14 * Rəbb Musaya dedi: «Əgər atası onun
üzünə tüpürmüş olsaydı, yeddi gün gözdən düşməyəcəkdimi?» 15 Məryəm
yeddi gün düşərgədən kənar yerdə saxlandı. O geri gətirilənə qədər camaat
köçmədi.
16 Ondan sonra camaat Xaserotdan yola düşdü və Paran səhrasında düşərgə
saldılar.

13

Kənan ölkəsinə nəzər salma
(Qanun. 1:19-33)

1 Rəbb Musaya dedi: 2 «İsrail övladlarına verəcəyim Kənan torpağına nəzər
salmağa adamlar göndər; ataların hər qəbiləsindən bir rəhbər göndər».
3 Musa Rəbbin əmrinə görə Paran səhrasından onları göndərdi; hamısı İsrail
övladlarının başçılarındandır. 4 Adları bunlardır:
Ruven qəbiləsindən Zakkur oğlu Şammua;
5 Şimeon qəbiləsindən Xori oğlu Şafat;
6 Yəhuda qəbiləsindən Yefunne oğlu Kalev;
7 İssakar qəbiləsindən Yusif oğlu İqal;
8 Efrayim qəbiləsindən Nun oğlu Huşə;
9 Binyamin qəbiləsindən Rafu oğlu Palti;
10 Zevulun qəbiləsindən Sodi oğlu Qaddiel;
11 Yusif qəbiləsindən, yəni Menaşşe qəbiləsindən Susi oğlu Qaddi;
12 Dan qəbiləsindən Gemalli oğlu Ammiel;
13 Aşer qəbiləsindən Mikael oğlu Setur;
14 Naftali qəbiləsindən Vofsi oğlu Naxbi;
15 Qad qəbiləsindən Maki oğlu Geuel.
16 Ölkəni nəzərdən keçirmək üçün Musanın göndərdiyi adamların adları
belədir: Musa Nun oğlu Huşəyə Yeşua adını verdi.
17 Musa onları Kənan torpağını nəzərdən keçirmək üçün göndərərkən dedi:
«Bu yoldan Negevə gedin və dağlığa çıxın. 18 Ölkənin necə olduğunu görün.
Orada yaşayan xalq güclümü, zəifmi, azmı, çoxmu? 19 Yaşadıqları ölkə necə,
yaxşımı, pismi? Şəhərləri necə, hasarlımı, istehkamsızmı? 20 Torpaq necə,
münbitmi, məhsulsuzmu? Orada ağac varmı, yoxsa yox? Əlinizdən gələni edib
ölkənin meyvəsindən gətirin». O zaman üzüm yetişən mövsüm idi.
21 Onlar yola düşdülər və Zin səhrasından Xamat keçidindəki Rexova qədər
ölkəni nəzərdən keçirdilər. 22 Negevə çıxdılar və Xevrona çatdılar; orada Anaqlı
Aximan, Şeşay və Talmay yaşayırdı. Xevron Misirdəki Soan şəhərindən
yeddi il əvvəl tikilmişdi. 23 Eşkol vadisinə çatanda bir salxım üzümü olan
bir tənək budağı kəsdilər və adamların ikisi bir neçə nar və əncirlə birlikdə
tənək budağını aralarında bir şüvüldə aparırdılar. 24 İsrail oğullarının oradan
kəsdikləri salxıma görə o yerə Eşkol * vadisi deyildi.
25 Qırx gündən sonra ölkəni nəzərdən keçirib qayıtdılar. 26 Paran səhrasındakı
Qadeşə, Musa ilə Harunun və bütün İsrail övladlarının icmasının yanına

* **12:14** Say. 5:2-3 * **13:24** Eşkol – ibrani dilində salxım.

gəldilər. Onlara və bütün icmaya xəbər gətirdilər, sonra ölkənin meyvələrini onlara göstərdilər. 27 Musaya belə izah edərək dedilər: «Bizi göndərdiyin ölkəyə çatdıq. Həqiqətən də, orada süd və bal axır. Budur o torpağın meyvələri! 28 Lakin orada yaşayan xalq çox güclüdür. Şəhərlər istehkamlı və çox böyükdür. Hətta orada Anaqlıları gördük. 29 Negev məntəqəsində Amaleqlilər, dağlıqda Xetlilər, Yevuslular və Emorlular, dəniz kənarında və İordan çayı sahilində isə Kənanlılar yaşayırlar».

30 Kalev Musanın önündə camaatı sakitləşdirib dedi: «Gedib oranı ələ keçirək. Çünki biz mütləq onların öhdəsindən gələrik». 31 Onunla gedən adamlar isə dedilər: «O xalqa hücum edə bilmərik, çünki onlar bizdən güclüdürlər». 32 Nəzərdən keçirdikləri torpaq haqqında İsrail övladlarına pis xəbər gətirib dedilər: «Gözdən keçirmək üçün içindən keçdiyimiz torpaq öz əhalisinin başını yeyən torpaqdır və orada gördüyümüz hər kəs uca boyludur. 33 Orada nəhəng adamların nəslindən olan Anaqlıları gördük. Onların yanında özümüzü çəyirtkə boyda hiss etdik, onlara da elə göründük».

14

Xalqın üsyanı

1 Bütün icma uca səslə fəryad qoparıb gecə boyu ağladı. 2 İsrail övladları Musaya və Haruna qarşı deyindilər; bütün icma onlara dedi: «Kaş Misir torpağında ya da bu səhrada öləydik! 3 Nə üçün Rəbb bizi bu torpağa aparır? Yəni biz qılıncla qırılaq? Arvadlarımız və uşaqlarımız əsir olacaqlar. Misirə qayıtmaq bizim üçün daha yaxşı olmazdımı?» 4 Sonra bir-birlərinə dedilər: «Özümüzə başçı seçək və Misirə qayıdaq».

5 O zaman Musa ilə Harun orada toplanmış bütün İsrail icmasının camaatının önündə üzüstə yerə sərildi. 6 Ölkəyə nəzər salanlardan Nun oğlu Yeşua və Yefunne oğlu Kalev paltarlarını cırdılar; 7 bütün İsrail övladlarının icmasına belə dedilər: «Nəzərdən keçirmək üçün içərisindən keçdiyimiz ölkə çox yaxşı bir ölkədir. 8 Əgər Rəbb bizdən razı qalarsa, bizi o ölkəyə aparacaq, süd və bal axan torpağı bizə verəcək. 9 * Ancaq Rəbbə qarşı üsyankarlıq etməyin. Ölkənin xalqından qorxmayın, onları məğlub edə bilərik. Müdafiəçiləri onları atıb getmişdir, amma Rəbb bizimlədir. Onlardan qorxmayın!» 10 Lakin bütün icma «Onları daşqalaq edin!» deyəndə Rəbbin izzəti Hüzur çadırında bütün İsrail övladlarına göründü.

11 Rəbb Musaya belə dedi: «Nə vaxtadək bu xalq Mənə hörmətsizlik edəcək? Aralarında etdiyim əlamətləri görə-görə nə vaxta qədər Mənə iman gətirməyəcəklər? 12 Onları vəba ilə cəzalandıracağam. İrsdən məhrum edəcəyəm. Onlardan çox böyük və güclü bir milləti səndən törədəcəyəm».

13 * Musa Rəbbə dedi: «O zaman Misirlilər eşidəcək, çünki bu xalqı onların arasından qüdrətinlə Sən çıxartdın. 14 Bunu ölkənin əhalisinə anladacaqlar. Eşitdilər ki, Sən Rəbb bu xalqın arasındasan. Çünki, ya Rəbb, Sən onlarla üzbəüz görüşürsən, Sənin buludun onların üzərində durur. Sən gündüz bulud sütunu və gecə alov sütunu ilə onlara yol göstərirsən. 15 Əgər bu xalqın hamısını bir nəfər kimi öldürsən, Sənin şöhrətini eşidən millətlər belə deyəcəklər: 16 "Rəbb and içərək vəd etdiyi ölkəyə bu xalqı apara bilmədiyi üçün onları səhrada öldürdü".

---

* **14:9** İbr. 3:16 * **14:13** Çıx. 32:11-14

17 İstəyirəm ki, qoy indi Xudavəndin böyük qüdrəti göstərilsin, necə ki
Sən dedin: 18 * * “Rəbb hədsiz səbirli, bol məhəbbətli, cəzanı və qanun-
suzluğu bağışlayandır, lakin cəzasız da qoymaz, ataların cəzasını üçüncü-
dördüncü nəslə çəkdirər”. 19 İstəyirəm ki, Misirdən çıxdıqları gündən bu günə
kimi bu xalqı necə bağışlamısansa, onların günahını böyük məhəbbətinə görə
bağışlayasan».

20 Rəbb dedi: «Sənin ricana görə bağışladım, 21 * amma Varlığıma və Rəbbin
bütün dünyanı dolduran izzətinə and olsun ki, 22 izzətimi və Misirdə, eləcə
də səhrada etdiyim əlamətləri görüb Məni on dəfə sınayan, Mənim sözümü
dinləməyən bu adamların heç biri 23 atalarına and içərək vəd etdiyim torpağı
görməyəcək və Mənə hörmətsizlik edənlərin heç biri oranı görməyəcək. 24 *
Ancaq qulum Kalevdə başqa ruh var. O bütün qəlbi ilə ardımca getdi.
Onu gəzdiyi torpağa aparacağam və onun nəsli oranı irs olaraq alacaq.
25 Amaleqlilər və Kənanlılar dərədə yaşayırlar. Ona görə sabah qayıdın və
Qırmızı dənizin yolu ilə səhraya gedin».

26 Rəbb Musaya və Haruna dedi: 27 «Nə vaxta qədər bu pis icma Mənə
qarşı deyinəcək? İsrail oğullarının Mənə deyinmələrini eşitdim. 28 Onlara de
ki, Rəbb deyir: “Varlığıma and olsun ki, Mənə qarşı dediklərinizin eynisini
sizə edəcəyəm. 29 * Meyitləriniz bu səhraya səriləcək. Mənə deyinən iyirmi
və ondan yuxarı yaşda olub siyahıya alınanların hamısı səhrada öləcək, 30 sizi
sakin edəcəyimə əlimi qaldırıb and içdiyim torpağa girməyəcəksiniz. Oraya
yalnız Yefunne oğlu Kalev və Nun oğlu Yeşua girəcək. 31 Lakin ‹əsir olacaqlar›
dediyiniz uşaqlarınızı oraya aparacağam və sizin rədd etdiyiniz ölkəni onlar
tanıyacaqlar. 32 Sizə gəldikdə isə meyitləriniz bu səhraya səriləcək. 33 *
Övladlarınız qırx il səhrada çobanlıq edəcəklər. Nə vaxta qədər ki siz səhrada
məhv olmamısınız, sizin xəyanətinizin acısını çəkəcəklər. 34 Ölkəni nəzərdən
keçirdiyiniz günlərin sayına görə qırx gün, hər gün üçün bir il olmaqla, qırx il
günahlarınızın cəzasını çəkəcəksiniz və sizdən üz döndərdiyimi biləcəksiniz”.
35 Mən Rəbb söylədim: “Həqiqətən, Mənə qarşı birləşən bu pis icmaya belə də
edəcəyəm. Bu səhrada ölüb tələf olacaqlar”».

36 Musanın ölkəni nəzərdən keçirmək üçün göndərdiyi adamlar qayıdıb
ölkə haqqında pis xəbər gətirərək bütün icmanın Rəbbə qarşı deyinməsinə
səbəb oldular. 37 Ölkə haqqında pis xəbər gətirənlər Rəbbin önündə vəbadan
öldü. 38 Ölkəni nəzərdən keçirmək üçün gedənlərdən yalnız Nun oğlu Yeşua və
Yefunne oğlu Kalev sağ qaldılar.

39 Musa bu sözləri bütün İsrail övladlarına danışdı və xalq çox kədərləndi.
40 Onlar səhər tezdən qalxıb dağın təpəsinə çıxaraq dedilər: «Günah etmişik,
indi Rəbbin vəd verdiyi yerə çıxırıq». 41 Musa dedi: «Nə üçün Rəbbin əmrinə
qarşı çıxırsınız? Bunu bacara bilməzsiniz. 42 Döyüşə çıxmayın, çünki Rəbb
aranızda deyil. Düşmənlərinizə məğlub olacaqsınız. 43 Çünki Amaleqlilər
və Kənanlılar orada önünüzdədir və qılıncla öləcəksiniz; madam ki Rəbbin
ardınca getməkdən vaz keçdiniz, Rəbb sizinlə bərabər olmayacaq». 44 Ancaq
onlar özlərinə güvənərək dağlığın ən yüksək təpəsinə çıxdılar. Lakin nə Rəbbin
Əhd sandığı, nə də Musa düşərgədən ayrılmadı. 45 O zaman həmin dağlıqda

* **14:18** Çıx. 34:6; Neh. 9:17; Zəb. 86:15; 103:8; 145:8; Yoel 2:13; Yun. 4:2 * **14:18** Çıx. 20:5-6; 34:6-7; Qanun. 5:9-10; 7:9-10 * **14:21** İbr. 3:18 * **14:24** Yeşua 14:9-12 * **14:29** 1Kor. 10:5; İbr. 3:17 * **14:33** Həv. 7:36; 13:17-18

yaşayan Amaleqlilər və Kənanlılar enib onlara hücum etdilər və Xorma şəhərinədək qovub məğlubiyyətə uğratdılar.

15

Qurban haqqında qanunlar

1 Rəbb Musaya dedi: 2 «İsrail övladlarına belə söylə: “Sakin olmaq üçün sizə
verəcəyim torpağa girib yaşadığınız vaxt 3 əgər kimsə Rəbbin xoşuna gələn
ətri təqdim etmək üçün yandırma qurbanı, əhd qurbanı, könüllü qurban
yaxud bayram qurbanı olaraq mal-qaradan yaxud qoyun-keçidən Rəbb üçün
yandırma təqdimi versə, 4 Rəbbə qurban gətirən adam taxıl təqdimi kimi
dörddə bir hin zeytun yağı ilə yoğrulmuş efanın onda biri qədər narın un
gətirsin. 5 Yandırma qurbanı yaxud digər növlü qurban üçün hər bir quzuya
tökülən içmə təqdimi olaraq dörddə bir hin şərab hazırlayın.
6 Qoç üçün taxıl təqdimi kimi hinin üçdə biri qədər zeytun yağı ilə yoğrulmuş
efanın onda iki hissəsi qədər narın un və 7 içmə təqdimi kimi hinin üçdə biri
qədər şərab hazırlayın. Bunları Rəbbin xoşuna gələn ətir olaraq təqdim edin.
8 Rəbbə yandırma qurbanı, əhd qurbanı və yaxud ünsiyyət qurbanı kimi bir
buğa kəsərkən 9 buğa ilə birlikdə taxıl təqdimi kimi yarım hin zeytun yağı ilə
yoğrulmuş efanın onda üçü qədər narın un gətirin. 10 İçmə təqdimi kimi yarım
hin şərab təqdim edin. Bu, Rəbbin xoşuna gələn ətir – yandırma təqdimidir.
11 Hər buğa, qoç, quzu və yaxud keçi belə hazırlansın. 12 Nə qədər heyvan
kəssəniz, hər biri ilə birlikdə eyni təqdimi gətirin. 13 Hər bir yerli İsrail övladı
Rəbbin xoşuna gələn ətri – yandırma təqdimini gətirərkən bu şeyləri belə etsin.
14 Müvəqqəti yaxud nəsildən-nəslə aranızda yaşayan yadelli Rəbbin xoşuna
gələn ətri – yandırma təqdimini gətirərkən eynilə sizin etdiyiniz kimi etsin.
15 Ey camaat, sizin üçün də, sizinlə yaşayan yadelli üçün də qayda birdir,
nəsillər boyu daimi qaydadır, çünki Rəbb sizə də, yadellilərə də bir gözlə baxır.
16 * Sizin üçün də, sizinlə yaşayan yadellilər üçün də eyni qanun və eyni hökm
olmalıdır”».
17 Rəbb Musaya belə dedi: 18 «İsrail övladlarına belə söylə: “Mən sizi apara-
cağım torpağa girib yaşadığınız vaxt 19 torpağın çörəyindən yeyəndə onun
müəyyən hissəsini Rəbbə qaldırma təqdimi kimi verin. 20 İlk xəmirinizdən
bir yastı kökə gətirin, bunu xırmanınızın qaldırma təqdimi kimi verin. 21 İlk
xəmirinizdən edilən bu qaldırma təqdimini nəsildən-nəslə qədər Rəbbə verin.

Bilmədən işlənən günaha görə təqdim

22 Əgər səhv edib Rəbbin Musaya buyurduğu əmrlərin birinə – 23 Rəbbin
əmr etdiyi gündən başlayaraq nəsildən-nəslə Musa vasitəsilə sizə buyurduğu
hər hansı bir şeyə əməl etmirsinizsə 24 bu iş səhvən İsrail icması tərəfindən
bilmədən edilirsə, onda bütün icma Rəbbin xoşuna gələn ətir olaraq qaydaya
görə taxıl və içmə təqdimləri ilə birlikdə yandırma qurbanı olaraq bir buğa
və günah qurbanı olaraq bir təkə gətirsin. 25 Kahin bütün İsrail övladlarının
icması üçün kəffarə etsin. Beləcə onlar bağışlanacaqlar, çünki səhv olmuşdur
və bu səhv üçün də Rəbb üçün yandırma təqdimi olan qurbanlarını və Onun
hüzurunda günah qurbanlarını gətirmişlər. 26 Bütün İsrail icması və aralarında
yaşayan yadellilər bağışlanacaq, çünki bütün xalq bilmədən səhv etmişdir.
27 * Əgər bir nəfər bilmədən günah edərsə, qoy günah qurbanı olaraq birillik
dişi keçi gətirsin. 28 Kahin bilmədən günah işlədən adam üçün Rəbbin önündə

* **15:16** Lev. 24:22 * **15:27** Lev. 4:27-31

kəffarə etsin ki, o bağışlansın. Kəffarə edilən adam bağışlanacaq. 29 İsrail övladları arasında yerli olsun ya da yadelli olsun, bilmədən günah edənlər üçün qoy qanun bir olsun.

30 Lakin əgər yerli ya yadelli qəsdən günah işlətsə, Rəbbə küfr etmişdir və xalqı arasından qovulsun. 31 Çünki o, Rəbbin sözünə xor baxıb və Onun əmrini pozub. Belə adam mütləq qovulsun və öz cəzasını çəksin"».

Şənbə gününü pozan adam

32 İsrail övladları səhrada olarkən Şənbə günündə odun yığan bir adama rast gəldilər. 33 Odun toplayan adamla rastlaşanlar onu Musanın, Harunun və bütün icmanın qarşısına gətirdilər. 34 O adamı həbs etdilər, çünki onunla nə edəcəkləri hələ qərara alınmamışdı. 35 Rəbb Musaya dedi: «Bu adam öldürülməlidir; qoy bütün icma onu düşərgədən kənara aparsın və daşqalaq edərək öldürsün». 36 İcma o adamı düşərgədən kənara çıxarıb Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi daşqalaq edərək öldürdü.

Qotazlar

37 Rəbb Musaya belə dedi: 38 * «İsrail övladlarına de ki, nəsildən-nəslə geyimlərinin ətəklərinə dörd tərəfdən qotaz tiksinlər. Hər qotazın üzərinə bənövşəyi qaytan salsınlar. 39 Bu qotazlara baxanda Rəbbin bütün əmrlərini xatırlayın və onlara əməl edin; öz ürəyinizin və gözlərinizin istəklərinə qapılıb Mənə xəyanət etməyin. 40 O zaman bütün əmrlərimi yadda saxlayıb yerinə yetirəcəksiniz və Allahınızın hüzurunda müqəddəs olacaqsınız. 41 Allahınız olmaq üçün sizi Misir torpağından çıxaran Allahınız Rəbb Mənəm. Bəli, Allahınız Rəbb Mənəm!»

16

Qorah, Datan və Aviramın etirazı

1 * Levi oğlu Qohat oğlu İshar oğlu Qorah qürurlanıb Ruven nəslindən Eliav oğulları Datan ilə Aviram və Pelet oğlu On ilə birlikdə 2 Musaya qarşı üsyan qaldırdılar. İsrail övladlarından icmada seçilmiş və ad qazanmış iki yüz əlli nəfər icma rəhbəri onlara qoşuldu. 3 Birlikdə toplanaraq Musa ilə Haruna qarşı çıxdılar və onlara dedilər: «Artıq bəsdir! Çünki bütün icmanın hamısı müqəddəsdir və Rəbb onların arasındadır. Nə üçün siz özünüzü Rəbbin camaatından üstün tutursunuz?»

4 Musa bunu eşidib üzüstə yerə sərildi. 5 Sonra Qorah ilə bütün yoldaşlarına dedi: «Səhər Rəbb kimin Ona məxsus, kimin müqəddəs olduğunu göstərəcək və həmin adamın Öz hüzuruna girməsinə izin verəcək. Rəbbin seçdiyi adam hüzuruna girməsinə izin verdiyi adamdır. 6 Ey Qorah və bütün yoldaşları, özünüz üçün buxurdanlar alın; 7 səhəri gün Rəbbin hüzurunda onların içinə közərmiş kömür və buxur qoyun. Beləliklə, Rəbb kimi seçibsə, müqəddəs olan o olacaqdır. Ey Levililər, artıq bəsdir!»

8 Musa Qoraha bunu da söylədi: «Ey Levililər, mənə qulaq asın! 9 İsrailin Allahı sizi İsrail icmasından seçib Öz hüzuruna gəlməniz üçün imkan yaratdı ki, Rəbbin məskənində iş görəsiniz və icmanın önündə duraraq onlara xidmət edəsiniz. 10 Sizə və bütün Levili qardaşlarınıza Öz hüzuruna girmə səlahiyyətini verdi. Bu sizə azmı gəlir? İndi kahinliyi də istəyirsiniz? 11 Deməli, ey Qorah, sən və bütün yoldaşların belə toplanaraq Rəbbə qarşı çıxırsınız. Harun kimdir ki, ona qarşı deyinirsiniz?»

---

* **15:38** Qanun. 22:12 * **16:1** Yəhd. 11

12 Musa Eliav oğulları Datanı və Aviramı çağırtdırdı və onlar dedi:
«Gəlməyəcəyik! 13 Bizi səhrada öldürmək üçün süd və bal axan ölkədən
çıxardığın bəs deyil, hələ özünü üzərimizdə başçı etmək istəyirsən? 14 Bundan
başqa, bizi süd və bal axan bir ölkəyə gətirmədin, irs olaraq bizə tar-
lalar və bağlar vermədin. Bu adamların gözündən pərdə asmaq istəyirsən?
Gəlməyəcəyik!»

15 Musa çox qəzəblənib Rəbbə dedi: «Onların təqdimlərinə əhəmiyyət vermə;
onlardan bir eşşək belə, almadım və onların heç birinə pislik etmədim».

16 Musa Qoraha dedi: «Sən və bütün yoldaşların, sabah Rəbbin hüzurunda
olun – sən, onlar və Harun. 17 Hər biriniz öz buxurdanınızı götürüb üzərinə
buxur qoyun. Sonra iki yüz əlli nəfərin hər biri buxurdan götürüb Rəbbin
hüzuruna gətirsin. Sən və Harun da buxurdanınızı gətirin». 18 Hər kəs öz
buxurdanını götürüb içinə közərmiş kömür və buxur qoydu. Sonra Musa və
Harunla birgə Hüzur çadırının girişində durdular. 19 Qorah Musa ilə Haruna
qarşı çıxmaq üçün bütün yoldaşlarını Hüzur çadırının girişinə toplayanda
Rəbbin izzəti bütün icmaya göründü.

20 Rəbb Musaya və Haruna dedi: 21 «Bu icmadan ayrılın ki, onları bir an
içində məhv edim». 22 Onlar üzüstə yerə sərildilər: «Ey Allah, bütün bəşərə
ruh verən Allah! Bir adamın günahına görə bütün icmayamı qəzəblənirsən?»
23 Rəbb Musaya dedi: 24 «İcmaya de: “Qorah, Datan və Aviramın məskənlərinin
ətrafından çəkilin!”»

25 Musa qalxıb Datanla Aviramın yanına getdi. İsrailin ağsaqqalları da onun
ardınca getdilər. 26 Musa icmaya xəbərdarlıq edib dedi: «Nə olar, bu pis
adamların məskənlərindən uzaqlaşın və onlara aid olan heç bir şeyə toxun-
mayın. Yoxsa onların bütün günahlarına görə siz məhv olarsınız». 27 Hamı
Qorah, Datan və Aviramın məskənlərindən uzaqlaşdı. Datanla Aviram,
arvadları, oğulları və körpə uşaqları ilə çıxıb çadırlarının girişində durdular.
28 Musa dedi: «Bütün bu işləri etmək üçün məni Rəbbin göndərdiyini, özbaşına
hərəkət etmədiyimi bununla biləcəksiniz. 29 Əgər bu adamlar hər kəsin
öldüyü kimi ölsələr və yaxud hər kəsin başına gələn təcrübələrdən keçsələr, o
halda Rəbb məni göndərməmişdir. 30 Lakin Rəbb yeni bir şey etsə, yer ağzını
açaraq onları və onlara aid olan hər şeyi udsa, onlar ölülər diyarına diri-diri
ensələr, bu adamların Rəbbi təhqir etdiklərini anlayacaqsınız».

31 Musa bütün bu şeyləri danışıb qurtaran kimi onların altındakı yer yarıldı.
32 Yer ağzını açdı, onları, ailələrini, Qoraha aid olan bütün adamları və bütün
mallarını uddu. 33 Onlar və onlara aid olanların hamısı diri-diri ölülər
diyarına endilər. Yer üzərlərinə qapandı və camaat arasından yox oldular.
34 Onların ətrafında olan bütün İsrail övladları onların fəryadını eşidib «Yer bizi
də udmasın!» deyərək qaçışdılar. 35 Rəbbin hüzurundan od çıxdı və buxur
təqdim edən iki yüz əlli nəfəri məhv etdi.

36 Rəbb Musaya dedi: 37 «Kahin Harun oğlu Eleazara de, buxurdanları
yanmış adamların üstündən götürsün, sən isə közləri kənara dağıt, çünki
buxurdanlar müqəddəsdir. 38 Öz həyatı bahasına günah edən bu adamların
buxurdanlarından qurbangah üçün örtük olaraq lövhələr düzəltsinlər. Çünki
buxurdanlar Rəbbə təqdim edildiyi üçün müqəddəsdir. Qoy bu, İsrail
övladlarına əlamət olsun». 39 Yandırılan adamların təqdim etmiş olduqları mis
buxurdanları, kahin Eleazar Rəbbin Musa vasitəsilə ona dediyi kimi götürüb
döydü və onlardan qurbangahı örtmək üçün lövhələr düzəltdi. 40 Bu, İsrail

övladlarına bir xatirədir ki, Harunun nəslindən olmayan bir kənar şəxs Rəbbin hüzuruna gəlib buxur yandırmasın, yoxsa Qorah və yoldaşları kimi məhv olar.

41 * Ancaq ertəsi gün bütün İsrail övladlarının icması Musaya və Haruna qarşı deyinərək dedilər: «Rəbbin xalqını siz öldürdünüz». 42 İcma Musaya və Haruna qarşı çıxmaq üçün toplanıb Hüzur çadırına yönələndə qəflətən bulud çadırı bürüdü və Rəbbin izzəti göründü. 43 Musa ilə Harun Hüzur çadırının önünə gəldilər. 44 Rəbb Musaya dedi: 45 «Bu icmanın arasından çıxın ki, onları bir anda məhv edim». Musa ilə Harun üzüstə yerə sərildilər. 46 Sonra Musa Haruna dedi: «Öz buxurdanını götür, içinə qurbangahdan közərmiş kömür və buxur qoy. Tez icmaya apar, onlar üçün kəffarə et, çünki Rəbb qəzəbini tökdü. Vəba başladı». 47 Musanın dediyi kimi Harun buxurdanı götürdü və camaatın arasına qaçdı. Gördü ki, xalq arasında vəba başlamışdır. Buna görə buxuru təqdim edərək xalq üçün kəffarə etdi. 48 Harun ölülərlə dirilər arasında duranda vəba dayandı. 49 Qorah əhvalatında ölənlərdən başqa vəbadan ölənlər on dörd min yeddi yüz nəfər idi. 50 Vəba dayandığına görə Harun Musanın yanına Hüzur çadırının girişinə qayıtdı.

17

Harunun əsası

1 Rəbb Musaya belə dedi: 2 «İsrail övladlarına de və hər qəbilə üçün bir əsa götür. Qəbilə rəhbərlərinin hər birindən alınan on iki əsa olacaq. Hər birinin adını öz əsasının üzərinə yaz. 3 Harunun adını Levi əsasının üzərinə yaz ki, hər qəbilə başçısı üçün bir əsa olsun. 4 Əsaları sizinlə görüşdüyüm yerə, Hüzur çadırındakı Şəhadət sandığının qarşısına qoy. 5 O zaman seçəcəyim adamın əsası tumurcuqlayacaq və İsrail övladlarının sizə qarşı sürəkli deyinmələrinə son qoyacağam». 6 Musa İsrail övladları ilə danışdı. Onların bütün rəhbərləri ona bir əsa verdilər. Hər qəbilə rəhbəri üçün biri olmaqla on iki əsa var idi. Harunun əsası da onların əsaları arasında idi. 7 Musa əsaları Şəhadət çadırında Rəbbin önünə qoydu.

8 * Ertəsi gün Musa Şəhadət çadırına girdi və gördü ki, Levi nəslini təmsil edən Harunun əsası tumurcuqlayıb. Budur, tumurcuq qönçələnmiş, çiçək açmış və badam yetişdirmişdi. 9 Musa əsaların hamısını Rəbbin hüzurundan bütün İsrail övladlarının qarşısına çıxardı. Əsalara baxdılar və hər kəs öz əsasını götürdü.

10 Rəbb Musaya dedi: «Üsyan edənlərə qarşı əlamət olaraq saxlamaq üçün Harunun əsasını Şəhadət sandığının önünə qoy. Bu onların Mənim üçün deyinmələrinə son qoyacaq ki, ölməsinlər». 11 Musa Rəbbin əmr etdiyinə əməl etdi.

12 İsrail övladları Musaya dedilər: «Yox olacağımız bəllidir! Məhv olacağıq! Hamımız həlak olacağıq! 13 Rəbbin məskəninə yaxınlaşan hər kəs ölür. Doğrudanmı hamımız öləcəyik?»

18

Kahinlərlə Levililərin vəzifəsi

1 Rəbb Haruna dedi: «Sən, övladların və atanın nəsli Müqəddəs məkanla əlaqədar hər hansı bir günah üçün məsuliyyət daşıyacaqsınız. Kahinliklə əlaqədar günahlar üçün məsuliyyəti yalnız sən və oğulların daşıyacaqsınız.

* **16:41** 1Kor. 10:10 * **17:8** İbr. 9:4

2 * Atanın qəbiləsi olan Levi qəbiləsinə mənsub olan soydaşlarınızı da
özünlə götür ki, sən və övladların Şəhadət çadırının önündə ikən sənə qoşulub
kömək etsinlər. 3 Sənin qarşında cavabdehlik daşıyaraq çadırın bütün işlərinə
baxsınlar. Ancaq müqəddəs yerin əşyalarına və qurbangaha yaxınlaşmasınlar
ki, həm onlar, həm də siz ölməyəsiniz. 4 Sənə qoşulsunlar və Hüzur çadırının
işlərinə, çadırdakı bütün xidmətlərə cavabdeh olsunlar. Başqa heç kimsə
sizə yaxınlaşmamalıdır. 5 Müqəddəs yerə və qurbangaha cavabdeh olun ki,
İsrail övladları bir də qəzəbimə düçar olmasınlar. 6 Budur, Mən İsrail övladları
arasından Levili soydaşlarınızı sizə hədiyyə olaraq seçdim. Onlar Rəbbə
Hüzur çadırında xidmət etmək üçün həsr olunmuşlar. 7 Lakin qurbangaha
və pərdənin iç tərəfinə aid olan hər şeyə yalnız sən və oğulların kahin kimi
xidmət edin. Kahinlik xidmətinizi sizə hədiyyə olaraq verirəm. Sizdən başqa
müqəddəs yerə kim yaxınlaşarsa, öldürülsün».

Kahinlə Levililərin payı

8 Rəbb Haruna dedi: «Budur, Mənə gətirilən təqdimlərə nəzarət etməyi sənə
tapşırdım. İsrail övladlarının bütün müqəddəs təqdimlərini əbədi pay olaraq
sənə və övladlarına verirəm. 9 Qurbangahda yandırılmayan ən müqəddəs
təqdimlərdən bunlar sənin olsun: taxıl təqdimləri, günah qurbanları və
təqsir qurbanları – Mənə gətirilən ən müqəddəs təqdimlərin hamısı sənin
və övladlarının olsun. 10 Bu ən müqəddəs şeyləri ye. Kişi cinsindən hər kəs
onlardan yeyə bilər. Onları müqəddəs say. 11 Bunlar, İsrail övladlarının xüsusi
hədiyyə olaraq gətirdikləri yellətmə təqdimlərinin hamısı sənindir. Onları
sənə və oğullarınla qızlarına əbədi pay olaraq verdim. Sənin ailəndə pak olan
hər kəs onu yeyə bilər. 12 Rəbbə verdikləri ilk məhsulları, zeytun yağının
ən yaxşısının hamısını, təzə şərabın və buğdanın ən yaxşısının hamısını sənə
verdim. 13 Torpaqlarında bitən nübardan Rəbbə gətirdiklərinin hamısı sənin
olsun. Sənin ailəndə pak olan hər kəs onu yeyə bilər. 14 * İsraildə Rəbbə
həmişəlik həsr olunan hər şey sənin olsun. 15 Hər bətndən ilk doğulan, Rəbbə
həsr olunan bütün oğlanlar və bütün heyvan balaları sənin olsun. Ancaq
hər ilk oğlanın əvəzini mütləq ödə, hər murdar heyvanın ilk balasının da
əvəzini ödə. 16 Onlar bir aylıq olanda sənin qoyduğun qiymətə görə iyirmi
gera ağırlığında olan Müqəddəs yerdəki şekelə görə beş şekel gümüşlə əvəzlərini
ödə. 17 Ancaq inəyin, qoyunun və yaxud da keçinin ilk balasının əvəzini ödəmə.
Onlar müqəddəsdir. Qanlarını qurbangah üzərinə səp və piylərini tüstülədib
yandır ki, Rəbbin xoşuna gələn ətir – yandırma təqdimi olsun. 18 Yelladilən
döş əti və sağ budu kimi onların əti də sənin olsun. 19 İsrail övladlarının Mənə
qaldırma təqdimi kimi gətirdikləri müqəddəs təqdimlərin hamısını Mən Rəbb
sənə və oğullarınla qızlarına əbədi pay olaraq verdim. Bu, Rəbbin sənin və
nəslinlə kəsdiyi əbədi və pozulmaz əhddir». *

20 Rəbb Haruna dedi: «Onların torpağında sənin irsin olmayacaq və onlar
arasında heç bir payın olmayacaq. İsrail övladları arasında sənin payın və
irsin Mənəm. 21 * Levililərə isə İsraildə olan bütün varidatın onda birini irs
olaraq verdim. Bu, xidmətlərinin, Hüzur çadırında etdikləri xidmətin əvəzidir.
22 Artıq İsrail övladları Hüzur çadırına yaxınlaşmasınlar ki, günahlarının cəzasını
çəkib ölməsinlər. 23 Lakin Hüzur çadırının xidmətini Levililər etsinlər və çadırla
əlaqədar günahlarının cəzasını çəksinlər. Bu, nəsildən-nəslə qədər sizin üçün

* **18:2** İbr. 9:6 * **18:14** Lev. 27:28 * **18:19** Əbədi və pozulmaz əhd – hərfi tərcümədə əbədi duz əhdi. * **18:21** Lev. 27:30-33; Qanun. 14:22-29; İbr. 7:5

əbədi qaydadır. İsrail övladları arasında onların irsi olmayacaq. 24 Bunun
yerinə Levililərə irs olaraq İsrail övladlarının Rəbbə qaldırma təqdimi kimi
verdikləri onda birini verdim. Buna görə Levililər üçün dedim ki, İsrail
övladları arasında onların irsi olmayacaq».
25 Rəbb Musaya dedi: 26 «Levililərə belə söylə: "İsrail övladlarının
məhsullarından irsiniz olaraq sizə verdiyim onda bir hissəni aldığınız
vaxt bu hissənin onda birini Rəbbə qaldırma təqdimi kimi verin.
27 Təqdiminiz xırmanda döyülən taxıl yaxud üzümsıxandan çıxan məhsul kimi
sayılacaq. 28 Beləliklə, siz də İsrail övladlarından alacağınız onda birlərinizin
hamısından Rəbbə qaldırma təqdimini gətirib kahin Haruna verin. 29 Bütün
hədiyyələrinizdən Rəbbə qaldırma təqdimi verin. Hər təqdim onun təqdis
olunmuş ən yaxşı hissəsindən olsun". 30 Bunun üçün onlara deyin: "Ondan
ən yaxşısını təqdim etdiyiniz zaman bu, Levililər üçün xırman məhsulu
yaxud üzümsıxan məhsulu kimi sayılacaq. 31 Siz və ev xalqınız hər yerdə
onu yeyəcəksiniz, çünki o, haqqınız, Hüzur çadırında olan xidmətinizin
əvəzidir. 32 Ondan ən yaxşısını təqdim edəndə ondan savayı günahın cəzasını
çəkməmək üçün İsrail övladlarının müqəddəs təqdimlərini pozmayın ki,
ölməyəsiniz"».

19

Qırmızı düyə və paklama suyu

1 Rəbb Musaya və Haruna dedi: 2 «Bu, Rəbbin əmr etdiyi qanunun qay-
dasıdır: İsrail övladlarına deyin ki, qüsursuz, eyibsiz, heç vaxt boynuna bir
boyunduruq taxılmayan bir qırmızı düyə gətirsinlər. 3 Onu kahin Eleazara
verin. Düyə düşərgənin kənarına çıxarılsın və onun önündə kəsilsin. 4 Kahin
Eleazar barmağı ilə onun qanından götürərək Hüzur çadırının önünə doğru
yeddi dəfə çiləsin. 5 Onun gözləri önündə düyə yandırılsın. Dərisi, əti və
qanı, bağırsağı ilə birgə yansın. 6 Kahin sidr ağacının budağını, züfa otunu
və al rəngli ipi götürüb yandırılan düyənin üstünə atsın. 7 Kahin geyimlərini
yusun, bədənini su ilə yusun, sonra düşərgəyə girsin. O, axşama qədər murdar
sayılsın. 8 Qoy düyəni yandıran adam da geyimlərini yusun, bədənini də su
ilə yusun və axşama qədər murdar sayılsın. 9 * Düyənin külünü pak adam
toplayıb düşərgənin kənarında pak bir yerə qoysun və İsrail övladlarının icması
naminə paklama suyu düzəltmək üçün saxlanılsın. Bu, günah qurbanıdır.
10 Düyənin külünü toplayan adam geyimlərini yusun və axşama qədər murdar
sayılsın. Bu, İsrail övladları üçün və aralarında yaşayan yadellilər üçün də əbədi
bir qaydadır.
11 Hər hansı bir insan meyitinə toxunan yeddi gün murdar olacaq.
12 Üçüncü və yeddinci gün özünü paklama suyu ilə paklasın ki, pak olsun.
Əgər üçüncü və yeddinci gün özünü paklamasa, pak olmayacaq. 13 Bir ölüyə,
hər hansı bir insan meyitinə toxunan və özünü pak etməyən adam Rəbbin
məskənini murdar edər, o şəxs İsraildən qovulsun. Paklama suyu onun
üzərinə səpilmədiyi üçün murdar sayılsın. Onun murdarlığı hələ üzərində
qalır.
14 Çadırda ölən adam üçün təlimat belədir: çadıra girən və çadırda olan hər
kəs yeddi gün murdar sayılsın. 15 İplə bağlanmış qapağı olmayan hər açıq
qab murdar sayılsın. 16 Çöldə qılıncla öldürülmüş olana, bir ölüyə yaxud bir

* **19:9** İbr. 9:13

insan sümüyünə yaxud da qəbirə toxunan şəxs yeddi gün murdar sayılsın.
17 Murdar adam üçün yanmış günah qurbanı külündən götürüb onun üzərinə
axar su tökün. 18 Pak bir adam züfa otunu götürüb, o suya batırsın və çadırın,
bütün qabların və orada olanların üzərinə çiləsin. Sümüyə, öldürülən adama,
meyitə yaxud da qəbirə toxunan adamın üzərinə də çiləsin. 19 Pak adam
murdar adamın üzərinə üçüncü gün və yeddinci gün çiləsin və yeddinci gün
bu pak olacaq. O, geyimlərini yusun, su ilə yuyunsun və axşam pak sayılsın.
20 Ancaq murdar olub özünü pak etməyən adam camaat arasından qovul-
sun, çünki Rəbbin Müqəddəs məkanını murdarlayıb. Onun üzərinə paklama
suyu çilənmədiyi üçün o murdar sayılsın. 21 Bu onlara əbədi qayda olsun:
paklama suyu çiləyən adam geyimlərini yusun və paklama suyuna toxunan
adam axşama qədər murdar sayılsın. 22 Murdar adamın toxunduğu hər şey
murdar sayılsın. O şeyə toxunan adam axşama qədər murdar sayılsın».

20

Qayadan çıxan su

1 Birinci ay bütün İsrail övladlarının icması Zin səhrasına gəldi. Onlar
Qadeşdə dayandılar. Məryəm oradaca öldü və elə orada da basdırıldı.
2 * İcma üçün su yox idi, ona görə Musa və Haruna etiraz etmək üçün top-
landılar. 3 Xalq Musaya narazılıq edib dedi: «Kaş ki biz də soydaşlarımızla birgə
Rəbbin önündə öləydik! 4 Rəbbin camaatını bu səhraya nə üçün gətirdiniz?
Bizim və heyvanlarımızın burada ölməsi üçünmü? 5 Nə üçün bizi Misirdən
çıxarıb belə pis yerə gətirdiniz? Bura nə əkin, nə əncir, nə bağ, nə də nar yeridir.
İçməyə belə, su yoxdur».
6 Musa ilə Harun camaatın önündən Hüzur çadırının girişinə getdilər və
üzüstə yerə sərildilər. Rəbbin izzəti onlara göründü. 7 Rəbb Musaya dedi:
8 «Əsanı götür, sən və qardaşın Harun icmanı toplayın və onların gözü önündə
qayaya su versin deyə söyləyin. Qayadan onlara su çıxart, icmaya və heyvan-
larına içirt». 9 Musa əmr olunduğu kimi əsanı Rəbbin önündən götürdü.
10 Musa ilə Harun camaatı qayanın önünə topladılar və onlara dedilər: «Ey
dönük olanlar, indi dinləyin; bu qayadan sizə su çıxaraqmı?» 11 Musa əlini
qaldırdı və əsası ilə iki dəfə qayaya vurdu, qayadan bol su çıxdı. Bütün icma
və onların heyvanları su içdilər.
12 Lakin Rəbb Musaya və Haruna dedi: «Madam ki İsrail övladlarının gözü
önündə Mənim müqəddəsliyimi göstərərək Mənə iman etmədiniz, bu camaatı
onlara verdiyim ölkəyə aparmayacaqsınız». 13 Bu sulara Meriva suları
deyilir, çünki bu yerdə İsrail övladları Rəbb ilə mübahisə etdilər və Rəbb onlara
Öz müqəddəsliyini göstərdi.

Edom padşahının İsrail övladlarına etirazı

14 Musa Qadeşdən Edom padşahına bu xəbərlə qasidlər göndərdi: «Qardaşın
İsrail belə deyir: "Çəkdiyimiz zəhmətin hamısını bilirsən. 15 Atalarımız
Misirə köçdülər və biz bir xeyli vaxt Misirdə yaşadıq. Misirlilər bizimlə və
atalarımızla pis rəftar etdilər. 16 Rəbbə fəryad etdik, O da səsimizi eşitdi
və bir mələk göndərdi, bizi Misirdən çıxardı. İndi biz sənin sərhədinə yaxın
bir şəhər olan Qadeşdəyik. 17 Sənə rica edib torpağından keçmək üçün
izin istəyirəm. Biz tarladan və bağdan keçməyəcəyik, heç bir quyudan su
içməyəcəyik. Padşah yolu ilə sənin torpaqlarından keçənədək sağa və sola

* **20:2** Çıx. 17:1-7; 1Kor. 10:4

dönməyəcəyik”». 18 Lakin Edomlular ona dedilər: «Torpağımızdan keçməyin,
yoxsa qarşınıza qılıncla çıxarıq». 19 İsrail övladları onlara dedilər: «Biz əsas
yolla getmək istəyirik. Əgər biz və sürülərimiz sularından içəriksə, dəyərini
ödəyərik; yalnız piyada getməkdən başqa heç nə istəmirik». 20 Edomlular
dedilər: «Keçmək olmaz». Sonra Edomlular böyük və güclü bir ordu ilə onların
qarşısına çıxdılar. 21 Edomlular ölkəsindən İsrail övladlarının keçməsinə izin
verməyəndə İsraillilər onların torpaqlarından çəkildilər.

Harunun ölümü

22 Bütün İsrail icması Qadeşdən yola düşüb Hor dağına gəldi. 23 Rəbb Edom
torpağı sərhədində Hor dağında Musa ilə Haruna belə dedi: 24 «Harun ölüb öz
xalqına qovuşacaq, çünki Meriva sularında sözümə qarşı çıxdığınız üçün İsrail
övladlarına vəd etdiyim ölkəyə girməyəcək. 25 Harunu və oğlu Eleazarı götür,
onları Hor dağına apar. 26 Harunun paltarlarını çıxar və onları oğlu Eleazara
geyindir, Harun isə oradaca ölüb xalqına qovuşacaq».
27 Musa Rəbbin əmr etdiyi kimi etdi və bütün icmanın gözü önündə Hor
dağına çıxdılar. 28** Musa Harunun kahinlik geyimlərini çıxarıb oğlu Eleazara
geyindirdi. Harun orada dağın təpəsində öldü. Musa ilə Eleazar dağdan
endilər. 29 Bütün icma Harunun öldüyünü bildi. Bütün İsrail xalqı onun üçün
otuz gün yas tutdu.

21

Arad şəhərinin yox edilməsi

1* Negevdə yaşayan Kənanlı Arad padşahı İsrail övladlarının Atarim yolun-
dan keçdiyini eşitdi. O, İsrail övladları ilə vuruşaraq bir neçə nəfəri əsir tutdu.
2 İsrail övladları Rəbbə əhd edib dedilər: «Əgər, həqiqətən, bu xalqı bizə təslim
etsən, o zaman onların şəhərlərini tamamilə yox edəcəyik». 3 Rəbb İsraillilərin
səsini eşitdi. Kənanlıları onlara təslim etdi. İsraillilər də onları və şəhərlərini
tamamilə yox etdilər və beləliklə, o yerin adı Xorma* qoyuldu.

Tunc ilan

4* Xalq Hor dağını tərk edib Edom torpağının ətrafından keçmək üçün
Qırmızı dəniz yolundan keçdi. Yolda onların səbri tükəndi. 5* Onlar Allaha
və Musaya qarşı deyinirdilər: «Nə üçün siz bizi Misirdən çıxardınız? Səhrada
ölmək üçünmü? Axı burada nə çörək, nə də su var. Bu dadsız yeməkdən də
iyrənirik».
6 O zaman Rəbb xalqın arasına zəhərli ilanlar göndərdi. İlanlar xalqı sancdı
və İsrail övladlarından çox adam öldü. 7 Xalq gəlib Musaya dedi: «Biz günah et-
dik, çünki Rəbbə və sənə qarşı deyindik. İndi isə ilanları bizdən uzaqlaşdırmaq
üçün Rəbbə yalvar». Musa xalqı xilas etmək üçün Rəbbə yalvardı. 8 Rəbb
Musaya dedi: «Özünə bir ilan düzəlt və onu uzun dəyənəyin üzərinə qoy.
İlan vuran adam ona baxdıqda sağalsın». 9* Musa tuncdan bir ilan düzəltdi
və dəyənəyin üzərinə qoydu, ilan vuran hər adam tunc ilana baxan kimi
sağalırdı.

Moav səfəri

* **20:28** Çıx. 29:29 * **20:28** Say. 33:38; Qanun. 10:6 * **21:1** Say. 33:40 * **21:3** Xorma – ibrani dilində tamamilə yox etmək. * **21:4** Qanun. 2:1 * **21:5** 1Kor. 10:9 * **21:9** 2Pad. 18:4; Yəh. 3:14

10 İsrail övladları yola düşüb Ovotda düşərgə saldılar. 11 Ovotdan köç
edib Moavın şərqindəki səhrada İye-Avarimdə dayandılar. 12 Oradan da yola
düşdülər və Zered vadisində dayandılar. 13 Oradan da yola düşüb Emorlu-
ların sərhədindən başlanan səhradakı Arnon dərəsinin o tayında dayandılar,
çünki Arnon dərəsi Moavlılarla Emorlular arasındakı sərhəddir. 14 Bu barədə
«Rəbbin Döyüşləri» kitabında yazılmışdır:
«Sufada olan Vahev və vadilər, Arnon,
15 Arın məskəninə uzanıb
Moav sərhədinə çatan vadilərin yamacları...»
16 Oradan Beerə † yola düşdülər; Rəbbin Musaya «xalqı topla, onlara su
verəcəyəm» dediyi quyu budur. 17 O zaman İsrail övladları bu nəğməni
oxudular:
«Ey quyu, suların fışqırsın,
Ona nəğmə oxuyun,
18 O quyu ki onu başçıların açdı,
Xalqın əsilzadələri
Əsa ilə, dəyənəklə qazdı».
Sonra səhradan Mattanaya yollandılar. 19 Mattanadan Naxalielə, Nax-
alieldən Bamota, 20 Bamotdan isə Moav torpağında olan dərəyə, çölə baxan
Pisqa dağının yamaclarına getdilər.

Padşah Sixonun və padşah Oqun məğlub olması (Qanun. 2:26-3:11)

21 İsrail Emorluların padşahı Sixona qasidlər göndərib dedi: 22 «Rica edirəm,
sənin torpağından keçmək üçün bizə izin verəsən. Nə tarlaya, nə də bağa
girəcəyik. Quyularının suyundan belə, içməyəcəyik. Sənin sərhədindən
keçənədək yalnız padşah yolu ilə gedəcəyik».
23 Lakin Sixon İsraili öz sərhədlərindən buraxmayaraq bütün ordusunu
topladı və İsrail övladları ilə vuruşmaq üçün səhraya çıxdı. Yahsaya çatanda
İsraillilərə hücum etdi. 24 İsrail övladları onu qılıncdan keçirdilər, Arnondan Yab-
boqa və Ammonluların sərhədinə qədər uzanan torpaqlarını aldılar. Çünki
Ammon sərhədinin möhkəm istehkamı var. 25 İsrail övladları bu şəhərlərin
hamısını ələ keçirdilər. Xeşbon və ətrafındakı qəsəbələr daxil olmaqla Emor-
luların bütün şəhərlərinə yerləşdilər. 26 Çünki Xeşbon Emorluların padşahı
Sixonun şəhəri idi. Sixon Moavın əvvəlki padşahı ilə döyüşmüş və Arnona
qədər uzanan bütün torpaqlarını ələ keçirmişdi.
27 Bunun üçün şairlər belə deyirlər:
«Xeşbona gəlin;
Qoy yenidən qurulsun,
Sixonun şəhəri bərpa edilsin.
28 * Çünki Xeşbondan atəş,
Sixonun şəhərindən alov çıxdı;
Moavın Ar şəhərini,
Arnonun təpələrinin başçılarını
Yandırıb məhv etdi.
29 Vay halına, ey Moav!
Ey Kemoşun xalqı, yox oldun!
Kemoş övladları Emorluların padşahı Sixonun qarşısından qaçdı,
Qızları əsir aparıldı.
30 Lakin biz onları məğlub etdik,

† **21:16** Beer – ibrani dilində quyu. * **21:28** Yer. 48:45-46

Xeşbondan Divona qədər məhv oldular,
Medvaya uzanan Nofahadək
Hər tərəfi viran etdik».
31 İsraillilər Emorluların torpağında məskunlaşdı. 32 Musa Yazeri nəzərdən
keçirmək üçün adamlar göndərdi. İsrail övladları ətraf qəsəbələri ələ keçirərək
orada yaşayan Emorluları qovdular.
33 Sonra istiqaməti dəyişib Başana yollandılar. Başan padşahı Oq bütün
ordusu ilə birlikdə Edreidə onlarla döyüşə çıxdı. 34 Rəbb Musaya dedi: «Ondan
qorxma, çünki Mən onu, bütün xalqını və torpağını sənə təslim edirəm.
Xeşbonda yaşayan Emorluların padşahı Sixonun başına gətirdiyini onun da
başına gətir». 35 İsraillilər onu, övladlarını və bütün xalqını bir nəfər qalmayana
qədər qırdılar və torpağını ələ keçirdilər.

22

Balaqın Bilamı çağırması

1 İsrail övladları yola düşüb Moav düzənliyində, İordanın şərqində Yerixonun
qarşısında dayandılar.
2 İsrailin Emorluların başına gətirdiyi hər şeyi Sippor oğlu Balaq görmüşdü.
3 Camaatı gördükdə Moavlılar bərk qorxdular, çünki İsrail xalqı çox idi.
Moav sakinləri İsrail övladlarından vahiməyə düşdü. 4 Moavlılar Midyan
ağsaqqallarına dedilər: «Öküz çöl otunu yediyi kimi bu camaat da indi bütün
ətrafımızı yeyib qurtaracaq». O vaxtlar Sippor oğlu Balaq Moav padşahı idi.
5 * Beor oğlu Bilamı çağırmaq üçün Fərat çayının kənarındakı Petora, onun
vətəninə qasidlər göndərib dedi: «Budur, Misirdən bir xalq çıxıb, yer üzünü
bürüyərək yaxınlığımda yerləşmişdir. 6 Xahiş edirəm, indi gəl, mənim xeyrimə
bu xalqa lənət oxu, çünki onlar məndən güclüdür. Bəlkə onda mən onları
məğlub edib ölkədən qova bildim. Sənin xeyir-dua verdiyin şəxsin xeyir-
dualı, lənətlədiyin şəxsin lənətli olduğunu bilirəm».
7 Moav ağsaqqalları ilə Midyan ağsaqqalları fala baxmaq haqqını əllərinə
götürüb Bilamın yanına getdilər və Balaqın sözlərini ona söylədilər. 8 Bilam
onlara dedi: «Bu gecəni burada keçirin ki, Rəbb mənə söyləyəcəyini sizə
deyim». Beləliklə, Moav başçıları Bilamın yanında qaldılar.
9 Allah Bilamın yanına gəlib dedi: «Evindəki bu adamlar kimdir?» 10 Bilam
Allaha dedi: «Moav padşahı Sippor oğlu Balaq mənim yanıma adam göndərib
dedi: 11 “Budur, Misirdən çıxan xalq yer üzünü bürüyür. İndi gəl, mənim
xeyrimə görə ona lənət oxu, bəlkə döyüşüb onları qova bildim”». 12 Allah
Bilama dedi: «O adamlarla getmə, o xalqa lənət etmə, çünki xeyir-dualı
xalqdır». 13 Bilam səhər tezdən durdu və Balaqın başçılarına dedi: «Torpağınıza
qayıdın, çünki Rəbb sizinlə birgə getməyə mənə izin vermir». 14 Moav
başçıları qalxdılar və Balaqın yanına gəlib dedilər: «Bilam bizimlə birgə gəlmək
istəmədi».
15 Yenə Balaq əvvəlkilərdən daha çox və daha etibarlı başçılar göndərdi.
16 Bilamın yanına gəlib ona dedilər: «Sippor oğlu Balaq belə deyir: “Xahiş
edirəm, yanıma gəlməkdən imtina etmə. 17 Çünki sənə çox mükafat verəcəyəm
və nə desən, hamısını edəcəyəm. İndi xahiş edirəm, gəl, mənim xeyrimə görə
bu xalqa lənət oxu”». 18 Bilam cavab verib Balaqın adamlarına dedi: «Balaq
evini qızıl və gümüşlə dolu mənə versə belə, Allahım Rəbbin sözündən yan

* **22:5** 2Pet. 2:15-16; Yəhd. 11

keçib, nə kiçik, nə də böyük iş görə bilərəm. 19 İndi xahiş edirəm, siz də bu
gecə burada qalın və görüm Rəbb mənə başqa nə deyəcək». 20 O gecə Allah
Bilama görünüb ona dedi: «Əgər bu adamlar səni çağırmaq üçün gəliblərsə,
qalx onlarla get, ancaq Mənim sənə söyləyəcəyim şeyləri et».

Bilamın eşşəyi

21 Bilam səhər tezdən qalxaraq eşşəyinə palan vurub Moav başçıları ilə
birgə getdi. 22 O getdiyi üçün Allahın qəzəbi alovlandı və Rəbbin mələyi ona
qarşı çıxmaq üçün yolda durdu. Bilam eşşəyinə minmişdi və onunla bərabər
iki nökəri də vardı. 23 Eşşək sıyrılmış qılıncı əlində, yolda duran Rəbbin
mələyini gördü və yoldan dönərək tarlaya girdi. Bilam yoluna döndərmək
üçün eşşəyi vurdu. 24 Rəbbin mələyi bağların arasında dar bir yolda durdu.
Hər iki tərəf divar idi. 25 Eşşək Rəbbin mələyini görüb divara sıxıldı və Bilamın
ayağını divara sıxışdırdı. O yenə eşşəyi vurmağa başladı. 26 Rəbbin mələyi irəli
çıxdı və sağa-sola dönmək üçün yol olmayan dar bir yerdə durdu. 27 Eşşək
Rəbbin mələyini gördü və Bilamın altında çökdü. Bilamın qəzəbi alovlandı,
dəyənəklə eşşəyi vurdu. 28 Rəbb eşşəyin dilini açdı və o, Bilama dedi: «Sənə
nə etdim ki, məni üç dəfə vurdun?» 29 Bilam eşşəyə dedi: «Çünki mənimlə
əyləndin. Kaş ki əlimdə bir qılınc olaydı, indi səni öldürərdim». 30 Eşşək
Bilama dedi: «Ömrünün əvvəlindən bu günə qədər belinə mindiyin eşşəyin
mən deyiləmmi? Mən sənə heç belə edərdimmi?» Bilam dedi: «Xeyr».

31 Sonra Rəbb Bilamın gözlərini açdı. Bilam əlində sıyrılmış qılınc olan
Rəbbin mələyinin yolda durduğunu gördü və başını əyib üzüstə yerə sərildi.
32 Rəbbin mələyi ona dedi: «Nə üçün eşşəyini üç dəfə vurdun? Budur,
mən sənə qarşı durmaq üçün çıxdım. Məncə tezliklə yolun məhvə doğru
gedir. 33 Eşşək məni gördü, bu üç dəfədir ki, önümdən yana döndü. Əgər
yoldan dönməsəydi, həqiqətən, indi səni öldürərdim və onu sağ buraxardım».
34 Bilam Rəbbin mələyinə dedi: «Günah etdim, çünki sənin mənə qarşı yolda
durduğunu bilmədim. İndi əgər bu sənin gözündə pis görünürsə, qoy evimə
qayıdım». 35 Rəbbin mələyi Bilama dedi: «Bu adamlarla get, ancaq yalnız sənə
deyəcəyim sözü de». Bilam Balaqın başçıları ilə bərabər getdi.

36 Balaq Bilamın gəldiyini eşitdikdə onu qarşılamaq üçün Arnon çayının
kənarında, torpağının ən uzaq sərhədində olan İr-Moav şəhərinə getdi. 37 Balaq
Bilama dedi: «Səni çağırtdırmaq üçün adam göndərmədimmi? Nə üçün mənim
yanıma gəlmədin? Məgər mən sənə mükafat verə bilmirəmmi?» 38 Bilam
Balaqa dedi: «Budur, indi sənin yanına gəldim! Amma nə deyə bilərəm ki?
Ancaq Allahın dilimə qoyacaq sözü söyləyəcəyəm». 39 Bilam Balaqla birgə
getdi və Qiryat-Xusota gəldilər. 40 Balaq mal-qaranı və qoyun-keçini qurban
kəsdi. Bilama və onunla birgə olan başçılara ət göndərdi.

41 Bundan sonra səhəri gün Balaq Bilamı götürdü və onu Bamot-Baala
çıxartdı. Bilam oradan İsrail xalqının bir hissəsini gördü.

23

Bilamın birinci dəfə gələcəkdən xəbər verməsi

1 Bilam Balaqa dedi: «Burada mənə yeddi qurbangah düzəlt və mənim üçün
burada yeddi buğa və yeddi qoç hazırla». 2 Balaq Bilamın dediyi kimi etdi.
Balaq ilə Bilam hər qurbangahda bir buğa və bir qoç təqdim etdilər. 3 Bilam
Balaqa dedi: «Sən yandırma qurbanının yanında dur, mən gedim. Bəlkə Rəbb
məni qarşılamağa gələcək və mənə nə göstərsə, sənə bildirərəm». Sonra çılpaq
bir təpəyə çıxdı.

4 Allah Bilamla qarşılaşdı və Bilam Ona dedi: «Yeddi qurbangah hazırladım
və hər qurbangahda bir buğa ilə bir qoç təqdim etdim». 5 Rəbb Bilamın
vasitəsilə bir kəlam dedi: «Balaqın yanına qayıdıb belə de». 6 Bilam Balaqın
yanına qayıtdı. Gördü ki, Balaq və Moavın bütün başçıları yandırma qurban-
larının yanında durublar. 7 Bilam gələcəkdən xəbər verib dedi:
«Balaq məni Aramdan,
Moav padşahı məni şərq dağlarından gətirdi,
“Gəl, mənim xeyrimə görə Yaquba lənət oxu,
Gəl İsrailə qarğış et” dedi.
8 Allahın lənət etmədiyinə mən necə lənət edim?
Rəbbin qarğış etmədiyinə mən necə qarğış edim?
9 Qayaların zirvəsindən onları görürəm mən,
Təpələrdən onlara baxıram.
Müstəqil yaşayan,
Ellərdən özünü ayıran
Bir xalq görürəm.
10 Kim Yaqubun tozunu saya bilər?
İsrailin dörddə birini
Axı kim hesablar?
Qoy saleh adamların ölümü ilə ölüm!
Onlar necə olubsa, sonum elə olsun!»
11 Balaq Bilama dedi: «Mənə nə etdin? Düşmənlərimə lənət etmək üçün səni
gətirdim, budur, sən onlara xeyir-dua verdin!» 12 Bilam cavab verdi: «Rəbbin
dilimə qoyduğunu söyləməyə diqqət etməli deyiləmmi?»

Bilamın ikinci dəfə gələcəkdən xəbər verməsi

13 Balaq ona dedi: «Xahiş edirəm, mənimlə gəl, başqa bir yerə gedək, oradan
onları görəcəksən. Onların hamısını yox, bir qismini görəcəksən. Oradan
mənim xeyrimə onlara lənət oxu». 14 Onu Pisqa təpəsindəki Sofim yaylağına
apardı, yeddi qurbangah düzəltdi və hər qurbangahda bir buğa, bir qoç
təqdim etdi. 15 Bilam Balaqa dedi: «Bir az irəlidə Rəblə görüşə gedirəm.
Sən burada yandırma qurbanının yanında dur». 16 Rəbb Bilama görünüb nə
deyəcəyini ona bildirərək dedi: «Balaqın yanına qayıt və belə de». 17 Beləliklə,
Bilam Balaqın yanına gəldi. Gördü ki, Balaq yandırma qurbanının yanında
durub. Moav başçıları da onunla bərabər idi. Balaq ondan soruşdu: «Rəbb
nə dedi?» 18 Bilam gələcəkdən xəbər verib dedi:
«Ey Balaq, oyan və dinlə;
Ey Sippor oğlu, mənə qulaq as.
19 Allah insan deyil ki,
Yalan söyləsin,
Bəşər oğlu deyil ki,
Fikrini dəyişdirsin.
Dediyini həyata keçirməzmi?
Verdiyi sözü yerinə yetirməzmi?

20 Budur, xeyir-dua üçün əmr aldım;
O, xeyir-dua vermişdir,
Mən onu dəyişə bilmərəm.
21 Yaqubda bədbəxtlik üz verməyəcək.
İsraildə bəla olmayacaq.
Özlərinin Allahı Rəbb onlarladır,
Onları padşah kimi alqışlayırlar.

22 Allah onları Misirdən çıxardı;
Onların çöl öküzü kimi qüvvəti vardır.
23 Yaqub üçün edilən baxıcılıq baş tutmaz,
İsrail üçün edilən falçılıq alınmaz.
Bax indi deyiləcək:
"Yaqub və İsrail üçün
Allah nələr etdi!"
24 Budur, xalq dişi aslan tək oyanır,
Şir kimi qalxır,
Şikarını yeməyincə,
Ölənlərin qanını içməyincə yatmayacaq».

25 Balaq Bilama dedi: «Onlara nə lənət oxu, nə də xeyir-dua ver». 26 Ancaq Bilam Balaqa cavab verib dedi: «Məgər sənə deməmişdim ki, Rəbb nə desə, hamısını etməliyəm?»

Bilamın üçüncü dəfə gələcəkdən xəbər verməsi

27 Balaq Bilama dedi: «Xahiş edirəm gəl, səni başqa bir yerə aparım; bəlkə Allahın gözünə xoş gələr ki, oradan onlara mənim xeyrimə görə lənət oxuyasan».
28 Balaq Bilamı çölə baxan Peor təpəsinə apardı. 29 Bilam Balaqa dedi: «Burada mənə yeddi qurbangah düzəlt və burada mənim üçün yeddi buğa və yeddi qoç hazırla». 30 Balaq Bilamın dediyi kimi etdi. Hər qurbangahda bir buğa və bir qoç təqdim etdi.

24

1 Bilam Rəbbin gözündə İsrailə xeyir-dua verməyin yaxşı olduğunu gördükdə əvvəlki kimi baxıcılıq etmədi, amma üzünü səhraya doğru çevirdi. 2 Bilam gözlərini qaldırdı və İsraili qəbilələrinə görə yerləşmiş görəndə onun üzərinə Allahın Ruhu endi. 3 O, gələcəkdən xəbər verib dedi:
«Budur, Beor oğlu Bilamın kəlamı,
Uzaq görən adamın kəlamı,
4 Allahın sözlərini eşidən,
Külli-İxtiyarın görüntüsünü görən,
Gözləri açıq, yerə sərilən adamın kəlamı:
5 "Ey Yaqub, sənin çadırların,
Ey İsrail, məskənlərin nə gözəldir!
6 Yayılırlar vadilər tək,
Çay kənarındakı bağ-bağçalar tək,
Rəbbin bitirdiyi əzvay ağacları tək,
Çay kənarındakı sidr ağacları tək.
7 Satıllarından sular axacaq,
Toxumları bol su ilə sulanacaq,
Padşahları Aqaqdan böyük olacaq,
Padşahlıqları ucalacaq.
8 Allah onları Misirdən çıxartdı;
Onların çöl öküzü kimi qüvvəti var.
Onlar düşmən millətləri yeyib qurtaracaq.
Sümüklərini qıracaq,
Oxları ilə onları dələcək.
9 * * Onlar pusub şir kimi yatar,
Dişi aslana oxşar.

* **24:9** Yar. 49:9; Vəhy 5:5 * **24:9** Yar. 12:3

Onları oyandırmağa kim cürət edər?
Sizə xeyir-dua verən xeyir-dualı olsun,
Sizə lənət oxuyan qoy lənətli olsun!”»
10 Bilama qarşı Balaqın qəzəbi alovlandı. Balaq əllərini bir-birinə vurdu
və Bilama dedi: «Səni düşmənlərimə lənət etmək üçün çağırdım və budur,
üçüncü dəfədir ki, onlara ancaq xeyir-dua verirsən. 11 İndi tez get, yerinə
qayıt. Demişdim ki, səni çox mükafatlandıracağam, amma Rəbb səni mükafatdan
məhrum etdi». 12 Bilam Balaqa dedi: «Yanıma göndərdiyin qasidlərə
demədimmi, 13 Balaq mənə qızıl və gümüşlə dolu evini versə belə, Rəbbin
sözündən bilə-bilə yan keçib yaxşılıq yaxud pislik edə bilmərəm. Rəbb nə desə,
onu deyəcəyəm. 14 İndi mən xalqımın yanına qayıdıram. Qoy mən bu xalqın
gələcəkdə sənin xalqının başına nə gətirəcəyini bildirim».

Bilamın dördüncü dəfə gələcəkdən xəbər verməsi

15 Sonra Bilam gələcəkdən xəbər verib dedi:
«Budur, Beor oğlu Bilamın kəlamı,
Uzaq görən adamın kəlamı,
16 Allahın sözlərini eşidən,
Haqq-Taalanın biliyinə qovuşan,
Külli-İxtiyarın görüntüsünü görən,
Gözləri açıq, yerə sərilən adamın kəlamı:
17 “Onu mən görürəm, amma indi deyil,
Mən ona baxıram, amma yaxından deyil.
Yaqubdan bir ulduz çıxacaq,
İsraildən bir Əsa * ucalacaq,
Moavlıların alınlarını,
Şet övladlarının başlarını əzəcək.
18 Onun düşməni Edomla Seir təslim olacaq,
İsrail isə get-gedə güclənəcək.
19 Yaqubun nəslindən olan o adam
Səltənət sürəcək,
Şəhərdə sağ qalanları məhv edəcək”».

Bilamın sonuncu dəfə gələcəkdən xəbər verməsi

20 Bilam Amaleqliləri görəndə gələcəkdən xəbər verib belə dedi:
«Amaleq millətlərin birincisi idi,
Ancaq axırda məhv olacaq».
21 Qenliləri görəndə gələcəkdən xəbər verib belə dedi:
«Məskəniniz möhkəm,
Yuvanız qayada qurulub.
22 Amma, ey Qenlilər, Aşşurlular sizi əsir alanda
Yanıb yox olacaqsınız».
23 Bilam gələcəkdən xəbər verməyə belə davam etdi:
«Vay, Allah bunu etdiyi zaman kim yaşaya biləcək?
24 Kittim sahillərindən gəmilər gələcək,
Aşşur ilə Everi ram edəcək,
Amma onlar da məhv olacaq».
25 Bundan sonra Bilam yola çıxıb evinə qayıtdı. Balaq da öz yoluna davam
etdi.

* **24:17** Əsa – burada başçı mənasında işlənir.

25

İsrail övladlarının Peorda günaha batması

1 * İsrail xalqı Şittimdə yaşayarkən kişiləri Moav qızları ilə zina etməyə başladı.
2 Bu qadınlar allahlarına qurban kəsəndə İsrail xalqını da dəvət edirdilər. İsrail
xalqı qurban ətindən yedi və onların allahlarına səcdə etdi. 3 İsrail övladları
Peordakı Baal bütünə səcdə edənlərə qoşuldular və Rəbbin qəzəbi İsraillilərə
qarşı alovlandı.
4 Rəbb Musaya dedi: «Xalqın bütün başçılarını götürüb gündüz Rəbbin
önündə dar ağacından asdır. Beləliklə, qoy Rəbbin qızğın qəzəbi İsraildən
dönsün». 5 Buna görə Musa İsrailin hakimlərinə dedi: «Hər biriniz öz
adamlarınız arasında Peordakı Baala səcdə edənlərə qoşulanları öldürün».
6 Bu an İsrail övladlarından olan bir nəfər gəldi, Musanın və Hüzur çadırının
girişində ağlaşan bütün İsrail övladlarının icmasının gözü önündə qohumlarına
Midyanlı bir qadın gətirdi. 7 Kahin Harun oğlu Eleazar oğlu Pinxas bunu
görən kimi icmanın arasından qalxdı və əlinə bir nizə götürdü. 8 İsrailli adamın
ardınca çadırın içinə girdi, nizəni İsrailli kişinin və qadının qarnına soxdu.
Beləliklə, İsrail övladlarını qıran vəba dayandı. 9 Vəbadan ölənlərin sayı iyirmi
dörd min nəfər idi.
10 Rəbb Musaya dedi: 11 «Kahin Harun oğlu Eleazar oğlu Pinxas Mənim
qəzəbimi İsrail övladlarından döndərdi, çünki aralarında yalnız o Mənim
qeyrətimi çəkdi. Beləliklə, Mən qeyrətimə görə İsrail övladlarını məhv
etmədim. 12 Buna görə söylə: "Budur, Mən onunla sülh əhdi bağlayıram. 13 Bu
onun üçün və ondan sonra gələn nəsli üçün əbədi kahinlik əhdi olacaq. Çünki
Allahının qeyrətini çəkib İsrail övladları üçün kəffarə etdi"».
14 Midyanlı qadınla birgə öldürülən İsrailli kişinin adı Salu oğlu Zimri idi. O,
Şimeonlular arasında bir nəsil rəhbəri idi. 15 Öldürülən Midyanlı qadının adı
Sur qızı Kozbi idi. Sur Midyanda bir nəsil başçısı idi.
16 Rəbb Musaya dedi: 17 «Midyanlıları düşmən hesab edin və onları qırın.
18 Çünki onlar hiylə ilə sizə düşmənçilik etdilər. Peor hadisəsində və Peorda baş
verən vəba günündə öldürülən bacıları, Midyanlı bəyin qızı Kozbi məsələsində
sizi aldatdılar».

26

İkinci siyahıyaalma

1 * Vəbadan sonra Rəbb Musaya və kahin Harun oğlu Eleazara dedi:
2 «Bütün İsrail övladlarının icmasını, ailələrinə görə iyirmi və ondan yuxarı
yaşda döyüşə qabil olan İsrail övladlarını sayın». 3 Musa ilə kahin Eleazar
İordan çayı yanında, Yerixo qarşısında Moav düzənliyində onlarla danışıb dedi:
4 «Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi iyirmi və ondan yuxarı yaşda olanları
siyahıya alın!»

Misir torpağından çıxan İsrail övladları bunlardır:

5 İsrailin ilk oğlu Ruven, Ruvenlilər bunlardır:
Xanok soyundan Xanok nəsli;
Pallu soyundan Pallu nəsli;
6 Xesron soyundan Xesron nəsli;

* **25:1** 1Kor. 10:8 * **26:1** Say. 1:1-46

Karmi soyundan Karmi nəsli.
7 Ruvenlilərin nəsilləri bunlardır, sayları 43 730 nəfər idi.
8 Palunun oğlu Eliav, 9 Eliavın oğulları Nemuel, Datan və Aviram idi. Bunlar
o Datanla Aviramdır ki, icma tərəfindən seçildi və Rəbbə üsyan edən Qorahın
tərəfdarlarına qoşulub Musa ilə Haruna zidd getdilər. 10 Qorahla 250 yoldaşını
od yandırıb yox edəndə yer yarıqları onları uddu. Qorahla birlikdə ölənlər
başqalarına da bir ibrət oldu. 11 Qorahın nəsli isə ölmədi.
12 Nəsillərinə görə Şimeonlular bunlardır:
Nemuel soyundan Nemuel nəsli;
Yamin soyundan Yamin nəsli;
Yakin soyundan Yakin nəsli;
13 Zerah soyundan Zerah nəsli;
Şaul soyundan Şaul nəsli;
14 Şimeon nəsilləri bunlardır, sayları 22 200 nəfərdir.
15 Nəsillərinə görə Qadlılar bunlardır:
Sefon soyundan Sefon nəsli;
Haqqi soyundan Haqqi nəsli;
Şuni soyundan Şuni nəsli;
16 Ozni soyundan Ozni nəsli;
Eri soyundan Eri nəsli:
17 Arod soyundan Arod nəsli;
Areli soyundan Areli nəsli.
18 Qad nəsilləri bunlardır, sayları 40 500 nəfərdir.
19 Yəhudanın iki oğlu var idi: Er və Onan. Onlar Kənan torpağında öldülər.
20 Nəsillərinə görə Yəhudalılar bunlardır:
Şela soyundan Şela nəsli;
Peres soyundan Peres nəsli;
Zerah soyundan Zerah nəsli.
21 Peres övladları bunlardır:
Xesron soyundan Xesron nəsli;
Xamul soyundan Xamul nəsli.
22 Yəhuda nəsilləri bunlardır, sayları 76 500 nəfərdir.
23 Nəsillərinə görə İssakar övladları bunlardır:
Tola soyundan Tola nəsli;
Puva soyundan Puva nəsli;
24 Yaşuv soyundan Yaşuv nəsli;
Şimron soyundan Şimron nəsli.
25 İssakar nəsilləri bunlardır, sayları 64 300 nəfərdir.
26 Nəsillərinə görə Zevulunlular bunlardır:
Sered soyundan Sered nəsli;
Elon soyundan Elon nəsli;
Yaxleel soyundan Yaxleel nəsli.
27 Zevulun nəsilləri bunlardır, sayları 60 500 nəfərdir.
28 Nəsillərinə görə Yusifin oğulları: Menaşşe və Efrayim.
29 Menaşşe övladları bunlardır:
Makir soyundan Makir nəsli, Makir Gileadın atası idi;
Gilead soyundan Gilead nəsli;
30 Gilead övladları bunlardır:
İezer soyundan İezer nəsli;
Xeleq soyundan Xeleq nəsli;
31 Asriel soyundan Asriel nəsli;

Şekem soyundan Şekem nəsli;
32 Şemida soyundan Şemida nəsli;
Xefer soyundan Xefer nəsli.
33 Xefer oğlu Selofxadın oğlu olmadı, amma Maxla, Noa, Xoqla, Milka və Tirsa
adında qızları var idi.
34 Menaşşe nəsilləri bunlardır, sayları 52 700 nəfərdir.
35 Nəsillərinə görə Efrayim övladları bunlardır:
Şutelah soyundan Şutelah nəsli;
Beker soyundan Beker nəsli;
Taxan soyundan Taxan nəsli;
36 Şutelah övladları bunlardır:
Eran soyundan Eran nəsli.
37 Efrayim övladlarının nəsilləri bunlardır, sayları 32 500 nəfərdir. Nəsillərinə
görə Yusif övladları bunlardır.
38 Nəsillərinə görə Binyaminlilər bunlardır:
Bela soyundan Bela nəsli;
Aşbel soyundan Aşbel nəsli;
Axiram soyundan Axiram nəsli;
39 Şufam soyundan Şufam nəsli;
Xufam soyundan Xufam nəsli.
40 Belanın oğulları Ardla Naaman nəslindən törənənlər bunlardır:
Ard soyundan Ard nəsli;
Naaman soyundan Naaman nəsli.
41 Nəsillərinə görə Binyamin övladları bunlardır, sayları 45 600 nəfərdir.
42 Nəsillərinə görə Dan övladları bunlardır:
Şuxam soyundan Şuxam nəsli.
Bunlar Dan nəslindən törənən nəsillərdir.
43 Hamısı Şuxam nəslindəndir, sayları 64 400 nəfərdir.
44 Nəsillərinə görə Aşerlilər bunlardır:
İmna soyundan İmna nəsli;
İşvi soyundan İşvi nəsli;
Beria soyundan Beria nəsli.
45 Beria övladları bunlardır:
Xever soyundan Xever nəsli;
Malkiel soyundan Malkiel nəsli.
46 Aşerin Serah adında bir qızı var idi.
47 Aşer övladları bunlardır, sayı 53 400 nəfərdir.
48 Nəsillərinə görə Naftali övladları bunlardır:
Yaxseel soyundan Yaxseel nəsli;
Quni soyundan Quni nəsli;
49 Yeser soyundan Yeser nəsli;
Şillem soyundan Şillem nəsli.
50 Naftali nəsilləri bunlardır, sayları 45 400 nəfərdir.
51 Sayılan İsrail övladlarının cəmi 601 730 kişi idi.
52* Rəbb Musaya belə dedi: 53 «Adamların sayına görə ölkə bunlara irs olaraq
bölünsün. 54 Sayı çox olana böyük, sayı az olana az pay verəcəksən. Siyahıya
yazılanların sayına görə hər birinə düşən pay verilsin. 55 Ancaq torpaq püşklə
bölünsün. Hər kəsin payı ataларının aid olduğu qəbilələrin adına görə olacaq.
56 Kiçik ya böyük – hər qəbilənin payı püşklə bölünsün».

* **26:52** Say. 34:13; Yeşua 14:1-2

57 Nəsillərinə görə sayılan Levililər bunlardır:
Gerşon soyundan Gerşon nəsli;
Qohat soyundan Qohat nəsli;
Merari soyundan Merari nəsli.
58 Bunlar da Levi nəsilləridir:
Livni nəsli,
Xevron nəsli,
Maxli nəsli,
Muşi nəsli,
Qorah nəsli.
Qohat Amramın atası idi.
59 Amramın arvadının adı Yokeved idi. O, Misirdə Levi nəslindən doğulmuşdu. Amramdan Harun, Musa və bacıları Məryəm doğuldu. 60 * Harunun Nadav, Avihu, Eleazar, İtamar adlı uşaqları oldu. 61 * Nadavla Avihu Rəbbin önündə haram od təqdim edərkən öldülər. 62 Levililərdən sayılan bir aylıq və ondan yuxarı yaşda bütün kişi cinsindən olanlar 23 000 nəfər idi. Bunlar o biri İsrail övladları ilə birlikdə siyahıya alınmışdı. Çünki İsrail övladları arasında onlara miras verilməmişdi.

63 İsrail övladlarının siyahısı İordan çayının yanında, Yerixo qarşısındakı Moav düzənliyində Musa və kahin Eleazar tərəfindən tutuldu. 64 Amma Musa ilə kahin Harunun Sina səhrasında saydığı İsrail övladlarından heç kim bu siyahıda olmadı. 65 * Ona görə ki Rəbb o vaxt siyahıya alınan İsrail övladlarının səhrada öləcəyini qətiyyətlə söyləmişdi. Onlardan Yefunne oğlu Kalevlə Nun oğlu Yeşuadan başqa kimsə sağ qalmamışdı.

27

Selofxadın qızları

1 Menaşşe oğlu Makir oğlu Gilead oğlu Xefer oğlu Selofxadın qızları Yusif oğlu Menaşşenin nəsillərinə mənsub idi. Qızların adları belədir: Maxla, Noa, Xoqla, Milka və Tirsa. 2 Onlar Musanın, kahin Eleazarın və rəhbərlərlə bütün icmanın önündə, Hüzur çadırının girişində durub dedilər: 3 «Atamız səhrada öldü, lakin Qorahın tərəfini tutub Rəbbə qarşı üsyan edənlərin arasında deyildi. O öz günahına görə öldü və oğulları olmadı. 4 Oğlu olmadığına görə onun adı öz nəsli arasından nə üçün silinməlidir? Atamızın qardaşları arasında bizə bir mülk verin».

5 Musa onların işini Rəbbin önünə qoydu. 6 Rəbb Musaya dedi: 7 * «Selofxadın qızları doğru deyirlər: mütləq onlara ataларının qardaşları arasında mülk ver və ataларının mirasını onlara keçir. 8 İsrail övladlarına de ki, əgər bir adam ölərsə və onun oğlu yoxdursa, o zaman mirası onun qızına keçir. 9 Əgər onun qızı yoxdursa, onda mirasını onun qardaşlarına ver. 10 Əgər qardaşları yoxdursa, onda mirasını atasının qardaşlarına ver. 11 Əgər atasının qardaşları yoxdursa, o zaman mirasını nəslindən ona ən yaxın olan qohumuna ver ki, mülk onun olsun. Bu, Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi İsrail övladlarına qanun və hökm olsun».

Yeşuanın Musanın yerinə təyin olunması
(Qanun. 31:1-8)

* **26:60** Say. 3:2 * **26:61** Lev. 10:1-2; Say. 3:4 * **26:65** Say. 14:26-35 * **27:7** Say. 36:2

12 * Rəbb Musaya dedi: «Bu Avarim dağına çıx və İsrail oğullarına verdiyim
ölkəni gör. 13 Onu gördükdən sonra qardaşın Harun nə cür xalqına qovuşdusa,
sən də elə ölüb, xalqına qovuşacaqsan. 14 Çünki Zin səhrasında əmrimə qarşı
çıxdınız. İcma Mənə üsyan edəndə sulara görə onların gözləri önündə Mənim
müqəddəsliyimi etiraf etmədiniz». Bunlar Zin səhrasındakı Qadeşdə olan
Meriva sularıdır.
15 Musa Rəbbə dedi: 16 «Rəbb – bütün bəşər ruhlarının Allahı, icma üzərinə
bir adam nəsib etsin, 17 * o da onların önündə girib-çıxsın, onların önündə
döyüşə gedib-gəlsin. Qoy Rəbbin icması çobansız sürü kimi olmasın».
18 * Rəbb Musaya dedi: «İçində Ruh olan bir adamı – Nun oğlu Yeşuanı yanına
gətirərək əlini onun üzərinə qoyacaqsan. 19 Onu kahin Eleazar və bütün
icma qarşısında dayandırıb onların gözləri önündə ona vəzifə tapşır. 20 Ona
öz səlahiyyətindən ver ki, bütün İsrail icması ona itaət etsin. 21 O, hökm almaq
üçün kahin Eleazarın qarşısında duracaq. Eleazar isə Urim * vasitəsilə Rəbdən
soruşmalıdır. Yeşua ilə bütün İsraillilər icması Eleazarın əmri ilə döyüşə gedib-
gəlsinlər».
22 Musa Rəbbin ona əmr etdiyi kimi etdi: Yeşuanı götürüb kahin Eleazarın
və bütün icmasının önündə dayandırdı. 23 * Rəbbin Musa vasitəsilə əmr etdiyi
kimi əllərini onun üzərinə qoyaraq ona vəzifə tapşırdı.

28

Gündəlik təqdimlər
(Çıx. 29:38-46)

1 Rəbb Musaya dedi: 2 «İsrail övladlarına əmr edib de: "Diqqət edin ki,
Mənə təqdim olunan payı – yandırma təqdimini, Mənim xoşuma gələn ətri öz
vaxtında verəsiniz". 3 Onlara de: "Rəbbə verəcəyiniz yandırma təqdimi budur:
daimi yandırma qurbanı olaraq hər gün iki birillik qüsursuz erkək toğlu.
4 Toğlulardan birini səhər, o birini isə axşamçağı təqdim edin. 5 Toğlu ilə birlikdə
taxıl təqdimi olaraq dörddə bir hin çəkilmiş zeytun yağı ilə yoğrulmuş efanın
onda biri narın un təqdim edin. 6 Bu, daimi yandırma qurbanı, Sina dağında
buyurulan, Rəbbin xoşuna gələn ətir – Onun üçün yandırma təqdimidir. 7 Hər
toğlu ilə birlikdə içmə təqdimi olaraq dörddə bir hin kefləndirici içkini Rəbbin
adına müqəddəs yerdə tökün. 8 O biri toğlunu axşamçağı təqdim edin. Səhərki
kimi taxıl təqdimi və içmə təqdimi ilə birlikdə onu təqdim edin. Bu, Rəbbin
xoşuna gələn ətir – yandırma təqdimidir.

Şənbə təqdimləri

9 * Şənbə günündə iki birillik qüsursuz erkək toğlu və taxıl təqdimi olaraq
zeytun yağı ilə yoğrulmuş onda iki efa narın un və onun içmə təqdimini
təqdim edin. 10 Daimi yandırma qurbanı və onun içmə təqdimindən başqa hər
Şənbənin yandırma qurbanı olan təqdim budur.

Təzə Ay təqdimləri

11 Hər ayın başında Rəbbə yandırma qurbanı olaraq qüsursuz iki buğa və bir
qoç, birillik yeddi erkək toğlu təqdim edin. 12 Hər buğa üçün taxıl təqdimi
olaraq zeytun yağı ilə yoğrulmuş onda üç efa narın un və tək qoç üçün taxıl

* **27:12** Qanun. 3:23-27; 32:48-52 * **27:17** 1Pad. 22:17; 2Saln. 18:16; Yez. 34:5; Zək. 10:2; Mat. 9:36; Mark 6:34 * **27:18** Çıx. 24:13 * **27:21** Urim – kahin döşlüyünün içində olub, Rəbbin iradəsini bilmək üçün püşk kimi atılan daş. * **27:23** Qanun. 31:23 * **28:9** Mat. 12:5

təqdimi olaraq zeytun yağı ilə yoğrulmuş onda iki efa narın un, 13 hər toğlu
üçün taxıl təqdimi olaraq zeytun yağı ilə yoğrulmuş onda bir efa narın un
təqdim edin. Bu, yandırma qurbanı Rəbbin xoşuna gələn ətir – Onun üçün
yandırma təqdimidir. 14 Onların içmə təqdimləri bir buğa üçün yarım hin, qoç
üçün üçdə bir hin və bir toğlu üçün dörddə bir hin şərab olacaq. İl boyu hər
yeni ayda veriləcək yandırma qurbanı budur. 15 Daimi yandırma qurbanı
və onun içmə təqdimlərindən başqa Rəbbə günah təqdimi olaraq bir təkə də
təqdim edin.

Pasxa bayramının təqdimləri
(Lev. 23:5-14)

16 * Birinci ayın on dördüncü günü Rəbbin Pasxa bayramıdır. 17 Bu ayın on
beşinci günü bayram olsun, yeddi gün mayasız çörək yeyilsin. 18 Birinci gün
müqəddəs toplantı keçirin, gündəlik işlərinizi görməyin. 19 Rəbbə yandırma
qurbanı, yandırma təqdimi olaraq iki buğa, bir qoç və birillik yeddi erkək
toğlu təqdim edin; hamısı qüsursuz olsun. 20 Hər buğa üçün taxıl təqdimi
olaraq zeytun yağı ilə yoğrulmuş onda üç efa, qoç üçün onda iki, 21 yeddi
toğludan hər toğlu üçün onda bir efa narın un təqdim edin. 22 Özünüzü
kəffarə etmək üçün günah qurbanı olaraq bir təkə təqdim edin. 23 Hər səhər
təqdim edəcəyiniz daimi yandırma qurbanına əlavə olaraq bunları da təqdim
edin. 24 Beləliklə, yeddi gün ərzində hər gün Rəbbin payını, Onun xoşuna
gələn ətri – yandırma təqdimini verin. Bunu daimi yandırma qurbanı ilə
içmə təqdiminə əlavə olaraq verin. 25 Yeddinci gün müqəddəs toplantı keçirin,
gündəlik işlərinizi görməyin.

Həftələr bayramının təqdimləri
(Lev. 23:15-22; Qanun. 16:9-12)

26 Nübarın təqdim edilməsi günü Həftələr bayramında Rəbbə təzə taxıl
təqdimi gətirəndə müqəddəs toplantı keçirin, gündəlik işlərinizi görməyin.
27 Yandırma qurbanını Rəbbin xoşuna gələn ətir kimi iki buğa, bir qoç və
birillik yeddi erkək toğlu olmaqla təqdim edin. 28 Hər buğa üçün taxıl təqdimi
olaraq zeytun yağı ilə yoğrulmuş onda üç efa, tək qoç üçün onda iki efa,
29 yeddi toğludan hər toğlu üçün isə onda bir efa narın un təqdim edin.
30 Özünüzü kəffarə etmək üçün bir təkə də təqdim edin. 31 Daimi yandırma
qurbanı taxıl və içmə təqdimlərinə əlavə olaraq bunları gətirin. Qurban
etdiyiniz heyvanlar qüsursuz olmalıdır.

29

Şeypur çalma gününün təqdimləri
(Lev. 23:23-25)

1 Yeddinci ayda, ayın birində müqəddəs toplantı keçirin, heç bir gündəlik
işlərinizi görməyin. O gün sizin üçün şeypur çalma günü olacaq. 2 Yandırma
qurbanını Rəbbin xoşuna gələn ətir kimi qüsursuz bir buğa, bir qoç və birillik
yeddi erkək toğlu olmaqla verin. 3 Buğa üçün taxıl təqdimi olaraq zeytun
yağı ilə yoğrulmuş onda üç efa, qoç üçün onda iki efa, 4 yeddi toğludan hər
toğlu üçün onda bir efa narın un təqdim edin. 5 Özünüzü kəffarə etmək üçün
günah qurbanı olaraq bir təkə də təqdim edin. 6 Aylıq və gündəlik yandırma
qurbanları ilə lazımi taxıl və içmə təqdimlərinə əlavə olaraq bunları gətirin.
Bu, Rəbbin xoşuna gələn ətir – Onun üçün yandırma təqdimidir.

* **28:16** Çıx. 12:1-13; Qanun. 16:1-2

Kəffarə gününün təqdimləri
(Lev. 23:26-32)

7 * Həmin yeddinci ayın onunda müqəddəs toplantı keçirin; özünüzü hər
şeydən məhrum edin və heç bir iş görməyin. 8 Rəbbə xoş ətir kimi yandırma
qurbanı olaraq bir buğa, bir qoç, birillik yeddi erkək toğlu təqdim edin. Onlar
qüsursuz olmalıdır. 9 Buğa üçün taxıl təqdimi olaraq zeytun yağı ilə yoğrulmuş
onda üç efa, qoç üçün onda iki efa, 10 yeddi toğludan hər toğlu üçün onda
bir efa narın un təqdim edin. 11 Günah qurbanı olaraq bir təkə də təqdim
edin. Kəffarələr üçün günah qurbanına, daimi yandırma qurbanına, onun taxıl
təqdiminə və onların içmə təqdimlərinə əlavə olaraq bunları gətirin.

Çardaqlar bayramının təqdimləri
(Lev. 23:33-44)

12 * Yeddinci ayın on beşinci günündə müqəddəs toplantı keçirin; heç bir
gündəlik işlərinizi görməyin. Rəbbin şərəfinə yeddi gün bayram keçirin.
13 Rəbbin xoşuna gələn ətir – yandırma təqdimi olaraq qüsursuz on üç buğa,
iki qoç və birillik on dörd erkək toğlu verin. Onlar qüsursuz olmalıdır. 14 Hər
buğa üçün taxıl təqdimi olaraq zeytun yağı ilə yoğrulmuş onda üç efa, hər
qoç üçün onda iki efa, 15 on dörd toğludan hər toğlu üçün onda bir efa narın
un təqdim edin. 16 Günah qurbanı olaraq bir təkə də təqdim edin. Daimi
yandırma qurbanı ilə taxıl və içmə təqdimlərinə əlavə olaraq bunları gətirin.
17 İkinci gün qüsursuz on iki buğa, iki qoç, birillik on dörd erkək toğlu
təqdim edin. 18 Buğa, qoç və toğluların sayına görə onların lazımi taxıl və içmə
təqdimlərini gətirin. 19 Günah qurbanı olaraq bir təkə də təqdim edin. Daimi
yandırma qurbanı ilə taxıl və içmə təqdimlərinə əlavə olaraq bunları gətirin.
20 Üçüncü gün qüsursuz on bir buğa, iki qoç, birillik on dörd erkək toğlu
təqdim edin. 21 Buğa, qoç və toğluların sayına görə onların lazımi taxıl və içmə
təqdimlərini gətirin. 22 Günah qurbanı olaraq bir təkə də təqdim edin. Daimi
yandırma qurbanı ilə taxıl və içmə təqdimlərinə əlavə olaraq bunları gətirin.
23 Dördüncü gün qüsursuz on buğa, iki qoç, birillik on dörd erkək toğlu
təqdim edin. 24 Buğa, qoç və toğluların sayına görə onların lazımi taxıl və içmə
təqdimlərini gətirin. 25 Günah qurbanı olaraq bir təkə də təqdim edin. Daimi
yandırma qurbanı ilə taxıl və içmə təqdimlərinə əlavə olaraq bunları gətirin.
26 Beşinci gün qüsursuz doqquz buğa, iki qoç, birillik on dörd erkək toğlu
təqdim edin. 27 Buğa, qoç və toğluların sayına görə lazımi taxıl və içmə
təqdimlərini gətirin. 28 Günah qurbanı olaraq bir təkə də təqdim edin. Daimi
yandırma qurbanı ilə taxıl və içmə təqdimlərinə əlavə olaraq bunları gətirin.
29 Altıncı gün qüsursuz səkkiz buğa, iki qoç, birillik on dörd erkək toğlu
təqdim edin. 30 Buğa, qoç və toğluların sayına görə onların lazımi taxıl və içmə
təqdimlərini gətirin. 31 Günah qurbanı olaraq bir təkə də təqdim edin. Daimi
yandırma qurbanı ilə taxıl və içmə təqdimlərinə əlavə olaraq bunları gətirin.
32 Yeddinci gün qüsursuz yeddi buğa, iki qoç, birillik on dörd erkək toğlu
təqdim edin. 33 Buğa, qoç və toğluların sayına görə onların lazımi taxıl və içmə
təqdimlərini gətirin. 34 Günah qurbanı olaraq bir təkə də təqdim edin. Daimi
yandırma qurbanı ilə taxıl və içmə təqdimlərinə əlavə olaraq bunları gətirin.
35 * Səkkizinci gün özünüz üçün təntənəli toplantı keçirin, heç bir gündəlik
işlərinizi görməyin. 36 Yandırma qurbanı, Rəbbin xoşuna gələn ətir – yandırma
təqdimi olaraq qüsursuz bir buğa, bir qoç və birillik yeddi erkək toğlu təqdim

* **29:7** Lev. 23:27 * **29:12** Lev. 23:34-35 * **29:35** Lev. 23:36

edin. 37 Buğa, qoç və toğluların sayına görə onların lazımi taxıl və içmə
təqdimlərini gətirin. 38 Günah qurbanı olaraq bir təkə də təqdim edin. Daimi
yandırma qurbanı ilə taxıl və içmə təqdimlərinə əlavə olaraq bunları gətirin.
39 Əhdə görə və könüllü təqdimlərinizdən əlavə təyin olunan bayra-
mlarınızda Rəbbə bu yandırma qurbanlarınızı, taxıl təqdimlərinizi, içmə
təqdimlərinizi və ünsiyyət qurbanlarınızı təqdim edin"».
40 Musa Rəbbin ona əmr etdiyi hər şeyi İsrail övladlarına bildirdi.

30

Əhdlər

1 Musa İsrail övladlarının qəbilə başçılarına dedi: «Rəbb belə əmr etmişdir: 2 *
bir kişi Rəbbə əhd edərək yaxud and içərək öhdəsinə nə isə götürərsə, verdiyi
sözü pozmasın, ağzından çıxan hər şeyi yerinə yetirsin.
3 Əgər atasının evində yaşayan gənc qız Rəbbə əhd edib öhdəsinə nə isə
götürərsə, 4 lakin atası onun əhdini və öhdəsinə götürdüyü şeyi eşidəndə
ona qarşı çıxmazsa, qızın etdiyi əhdlər və öhdəsinə götürdüyü şeylərin hamısı
qüvvədə qalar. 5 Amma atası bunları eşidən gün mane olarsa, qızın etdiyi
əhdlər və öhdəsinə götürdüyü şeylər qüvvədən düşər. Rəbb onu bağışlayar, çünki
atası mane olmuşdur.
6 Əgər qız əhd yaxud düşünmədən öhdəsinə bir şey götürdükdən sonra ərə
gedərsə, 7 bunu eşidən əri həmin gün ona qarşı çıxmazsa, onun etdiyi əhdlər və
düşünmədən öhdəsinə götürdüyü şeylər qüvvədə qalar. 8 Amma əri bunu eşidən
gün mane olarsa, gəlinin etdiyi əhdlər və öhdəsinə götürdüyü şeylər qüvvədən
düşər. Rəbb onu bağışlayar.
9 Dul yaxud boşanan qadının əhdi və öhdəsinə götürdüyü hər şey qüvvədə
qalar.
10 Əgər ərli bir qadın əhd edər yaxud öhdəsinə nə isə götürərsə, 11 əri bunu
eşidəndə ona qarşı çıxmayıb mane olmazsa, qadının bütün əhdləri yaxud
öhdəsinə götürdüyü şeylər qüvvədə qalar. 12 Amma əri bunları eşidən gün ona
mane olarsa, qadının bütün əhdləri və öhdəsinə götürdüyü şeylər qüvvədən
düşər. Əri mane olduğu üçün Rəbb qadını bağışlayar. 13 Əri qadının özünü
məhrum etmək üçün etdiyi əhdləri yaxud and içərək öhdəsinə götürdüyü
şeyləri təsdiq edə bilər ya da mane ola bilər. 14 Əgər əri bir gün içində bu
barədə ona qarşı çıxmazsa, bütün əhdləri yaxud öhdəliklərini təsdiqləmiş olur.
Onları eşidən gün qadına qarşı çıxmamaqla təsdiqləmiş sayılar. 15 Əgər onları
eşitdikdən bir müddət sonra mane olursa, qadının cəzasını əri çəkər».
16 Kişi ilə arvadı, atası ilə onun evində yaşayan gənc qızı arasında münasibət
barədə Rəbbin Musaya əmr etdiyi qaydalar bunlardır.

31

Midyanlılardan qisas alma

1 Rəbb Musaya belə dedi: 2 «İsrail övladlarının qisasını Midyanlılardan al.
Sonra isə ölüb öz xalqına qovuşacaqsan».
3 Buna görə Musa xalqa belə dedi: «Aranızdan bəzi adamları silahlandırın
ki, Midyanlılarla döyüşə çıxıb Rəbbin qisasını onlardan alsınlar. 4 İsrail
qəbilələrinin hər birindən döyüşə min nəfər göndərin».

* **30:2** Qanun. 23:21-23; Mat. 5:33

5 Beləliklə, İsrailin tayfalarından, hər qəbilədən min nəfər olmaqla döyüşə
hazır on iki min nəfər seçildi. 6 Musa hər qəbilədən min nəfəri kahin Eleazarın
oğlu Pinxasla birlikdə döyüşə göndərdi. Pinxas özü ilə müqəddəs yerə aid bəzi
əşyaları və işarə vermək üçün kərənayları götürdü. 7 Onlar Rəbbin Musaya əmr
etdiyi kimi Midyanlılarla döyüşüb bütün kişiləri qırdılar. 8 Qırılanlar arasında
Midyanın beş padşahı vardı: Evi, Reqem, Sur, Xur və Reva. Beor oğlu Bilamı
da qılıncla öldürdülər.
9 Sonra İsraillilər bütün Midyan qadınları ilə uşaqlarını əsir götürüb onların
bütün naxır və sürülərini, bütün əşyalarını talan etdilər. 10 Midyanlıların
yaşadıqları bütün şəhərlərə, obalara od vurdular. 11 İnsanları, heyvanları,
bütün qəniməti, talan mallarını götürdülər. 12 Əsirləri, qəniməti, talan mal-
larını İordan çayının şərqində, Yerixonun qarşısında, Moav düzənliyindəki
düşərgədə olan Musa ilə kahin Eleazarın və İsrail övladlarının icmasının yanına
gətirdilər.
13 Musa, kahin Eleazar və icma rəhbərləri onları qarşılamaq üçün
düşərgənin kənarına çıxdılar. 14 Musa döyüşdən qayıdan sərkərdələrə –
minbaşılara və yüzbaşılara qəzəblənib 15 «Bütün qadınları nə üçün sağ
saxladınız?» dedi. 16 * «Bunlar həmin qadınlardır ki, Bilamın verdiyi nəsihətə
uyub Peor hadisəsində İsrail övladlarının Rəbdən dönməsinə səbəb oldular.
Ona görə Rəbbin icması arasında vəba törəndi. 17 İndi bütün oğlan uşaqlarını
və kişi ilə yaxınlıq etmiş qadınları öldürün. 18 Yalnız kişi ilə yaxınlıq etməmiş
cavan qızları özünüz üçün sağ saxlayın.
19 Aranızda kimisə öldürən yaxud meyitə toxunan hər kəs yeddi gün
düşərgənin kənarında qalsın. Üçüncü və yeddinci gün özünüzü, həm də
əsirlərinizi pak edin. 20 Hər paltarı, dəridən, keçi tükündən və ağacdan düzələn
nə varsa, hamısını pak edin».
21 Bundan sonra kahin Eleazar döyüşdən qayıdan əsgərlərə dedi: «Rəbbin
Musaya əmr etdiyi qanunun qaydası belədir. 22 Qızılı, gümüşü, tuncu, dəmiri,
qalayı, qurğuşunu, 23 oda davamlı hər şeyi alovdan keçirin ki, pak sayılsın.
Lakin paklama suyu ilə də paklansın. Oda davamsız şeyləri isə sudan keçirin.
24 Yeddinci gün geyimlərinizi yuyun, onda pak olacaqsınız, sonra düşərgəyə
girin».

Talan malının bölünməsi

25 Rəbb Musaya dedi: 26 «Sən, kahin Eleazar və icmanın nəsil başçıları
ələ keçirilən insanları, heyvanları, talan mallarını sayın. 27 Talan mallarını
döyüşə çıxan igidlərlə icmanın qalan qismi arasında yarı bölün. 28 Döyüşə
gedən igidlərə düşən insan, mal-qara, eşşək, qoyun-keçi payından vergi olaraq
beş yüzdə birini Rəbbə ayırın. 29 Bu vergini igidlərə bölünən paydan götürüb
Rəbbə ianə olaraq təqdim etmək üçün kahin Eleazara verin. 30 O biri İsrail
övladlarına düşən paydan insan, mal-qara, eşşək, qoyun-keçi və başqa hey-
vanlardan əllidə birini götürüb Rəbbin məskəninə cavabdeh olan Levililərə
verin». 31 Musa ilə kahin Eleazar Rəbbin Musaya əmr etdiyinə əməl etdilər.
32 Döyüşə gedən igidlərin götürdüyü talan malından bu qəniməltər qalmışdı:
675 000 qoyun-keçi, 33 72 000 mal-qara, 34 61 000 eşşək, 35 kişi ilə yaxınlıq
etməmiş 32 000 qız.
36 Bunların yarısı döyüşə gedən igidlərə pay düşdü: 337 500 qoyun-keçi,
37 bunlardan Rəbbə vergi olaraq 675 qoyun-keçi verildi; 38 36 000 mal-qara,

* **31:16** Say. 25:1-9

bunlardan 72 mal-qara Rəbbə vergi olaraq ayrıldı; 39 30 500 eşşək, bunlardan
61 eşşək Rəbbə vergi olaraq ayrıldı; 40 16 000 nəfər, bunlardan 32 nəfər Rəbbə
vergi olaraq ayrıldı. 41 Musa Rəbbin ona əmr etdiyi kimi Rəbbə vergi olaraq
ayrılanları kahin Eleazara verdi.
42 Musanın döyüşə gedən igidlərdən ayırdığından İsrail övladlarına düşən
payın yarısı bunlardır: 43 İcmaya düşən yarı pay 337 500 qoyun-keçi, 44 36 000
mal-qara, 45 30 500 eşşək, 46 16 000 insan. 47 Rəbbin ona əmr etdiyi kimi Musa
İsrail övladlarının payından hər əlli nəfərdən və heyvandan birini seçib Rəbbin
məskəninə cavabdeh olan Levililərə verdi.
48 Ordu bölmələrində hökm verən sərkərdələr – minbaşılar və yüzbaşılar
Musanın yanına gedib dedilər: 49 «Biz qulların hökm etdiyimiz döyüşçülərin
sayını öyrəndik. Onlardan heç kim əskik deyildir. 50 Ona görə də hər
birimiz əldə etdiyimiz qızıl əşyaları – xalxalları, bilərzikləri, üzükləri, sırğaları,
boyunbağıları təqdim olaraq Rəbbə gətirdik ki, Rəbbin önündə özümüz üçün
kəffarə edək».
51 Musa ilə kahin Eleazar qızılı və hər cür bəzək əşyalarını onlardan aldı;
52 minbaşılardan və yüzbaşılardan Rəbbə ianə olaraq gətirdikləri qızıl cəmi 16
750 şekel * ağırlığında idi. 53 Döyüşə gedən igidlərin hər biri özləri üçün talan
edilmiş maldan götürmüşdü. 54 Musa ilə kahin Eleazar minbaşılardan və
yüzbaşılardan qızılı alıb İsrail övladları üçün Rəbbin önündə bir xatirə olaraq
Hüzur çadırına gətirdilər.

32

Ruvenlilərlə Qadlıların Gileadda məskunlaşması
(Qanun. 3:12-22)

1 Ruvenlilərlə Qadlıların çoxlu heyvanları var idi. Onlar Yazer ilə Gilead
torpaqlarını görəndə heyvan otarmaq üçün bu yerlərin münasib olduğunu
başa düşdülər. 2 Qadlılarla Ruvenlilər gəlib Musaya, kahin Eleazara və ic-
manın rəhbərlərinə dedilər: 3 «Atarot, Divon, Yazer, Nimra, Xeşbon, Elale,
Sevam, Nevo və Beon 4 Rəbbin İsrail icmasına təslim etdiyi bu ölkə heyvan
otarmaq üçün münasib yerdir; qullarının da heyvanları var». 5 Sonra əlavə
etdilər: «Əgər biz sənin gözündə lütf tapmışıqsa, qoy bu torpaq mülk olaraq
biz qullarına verilsin. Bizi İordandan o taya keçirməyin».
6 Musa cavab verdi: «İsrailli qardaşlarınız döyüşməyə gedərkən siz bu-
radamı qalmaq niyyətindəsiniz? 7 Nə üçün çayı keçib Rəbbin onlara verdiyi
torpağa getmək üçün İsrail övladlarını ruhdan salırsınız? 8 * Qadeş-Barneadan
o torpağı gözdən keçirməyə göndərdiyim atalarınız da belə hərəkət etdilər.
9 Onlar Eşkol vadisinə çatıb torpağı gördülər, lakin İsrail övladlarını ruhdan
saldılar ki, Rəbbin verdiyi torpağa girməsinlər. 10 * O gün Rəbbin qəzəbi alov-
landı və and içib dedi: 11 "Misirdən çıxan iyirmi və ondan yuxarı yaşda olan
adamların heç biri İbrahimə, İshaqa və Yaquba and içib vəd etdiyim torpağı heç
vaxt görməyəcək, çünki onlar Mənim yolumda sədaqətlə getmədilər. 12 Ancaq
Qenizli Yefunne oğlu Kalev və Nun oğlu Yeşua bu torpağı görəcək, çünki onlar
yolumda sədaqətlə getdilər". 13 Rəbbin qəzəbi İsrailə qarşı alovlandı və Rəbb
gözündə pislik etmiş nəsil ölənə qədər onları qırx il səhrada gəzdirdi. 14 Budur,
atalarınızın yerinə siz – günahlılar nəsli qalxaraq Rəbbin qızğın qəzəbini İsrailə

* **31:52** 16 750 şekel – təqribən 190 kq. * **32:8** Say. 13:17-33 * **32:10** Say. 14:26-35

qarşı daha da alovlandırırsınız. 15 Əgər siz indi Rəbbin ardınca getməkdən
dönsəniz, O bütün bu xalqı yenə də səhrada atacaq, siz də onların ölümünə
səbəb olacaqsınız».
16 Ruvenlilərlə Qadlılar Musaya yaxınlaşıb dedilər: «Burada sürülərimiz
üçün ağıllar, övladlarımız üçün şəhərlər tikəcəyik. 17 Biz isə silahlanıb İsrail
övladlarının qabağında getməyə hazırıq. Onlar vəd olunmuş torpağa daxil
olana qədər onları tərk etmərik. Uşaqlarımız isə qoy möhkəmlənmiş şəhərlərdə
qalsınlar ki, bu torpağın sakinlərindən qorunsunlar. 18 İsrail övladlarından hər
biri öz irsini alana qədər evlərimizə qayıtmayacağıq. 19 Biz onlarla birlikdə
İordanın o biri tayındakı torpaqdan irs istəməyəcəyik, çünki bizim payımız
İordanın şərq tərəfinə düşdü».
20 Musa onlara belə cavab verdi: «Əgər siz belə hərəkət edib silahlanaraq
Rəbbin hüzurunda döyüşə getsəniz 21 və Rəbb düşmənlərini hüzurundan qovana
qədər hamınız Onun hüzurunda İordanın o biri tayına silahlı olaraq keçsəniz,
22 bu torpaq Rəbbin önündə sizə tabe olarsa, onda qayıda bilərsiniz. Rəbbin
və İsrailin qarşısında borclarınızı yerinə yetirmiş olarsınız. Onda bu torpaq
Rəbbin təsdiqi ilə sizin mülkünüz olacaq. 23 Lakin əgər belə etməsəniz,
budur, Rəbbə qarşı günah etmiş olursunuz və bilin ki, günahınıza görə cəza
alacaqsınız. 24 Uşaqlarınız üçün şəhərlər, sürüləriniz üçün ağıllar düzəldin.
Lakin vədinizi yerinə yetirin».
25 Qadlılarla Ruvenlilər Musaya dedilər: «Ağamız necə buyurursa, biz
qulların elə də edərik. 26 Arvadlarımız, uşaqlarımız, qoyun-keçi və mal-
qaramız, burada – Gilead şəhərlərində qalacaq. 27 Sənin qulların – hamımız
silahlanaraq, ağamız buyurduğu kimi çayı keçib Rəbbin əmri ilə döyüşə
çıxacağıq».
28 * Musa onların haqqında kahin Eleazara, Nun oğlu Yeşuaya və İsrail
övladlarının qəbilə başçılarına əmr etdi. 29 Musa onlara dedi: «Əgər Qadlılarla
Ruvenlilər silahlanaraq Rəbbin əmri ilə sizinlə İordan çayının o biri tayına
keçərlərsə, torpaq zəbt olunarsa, onda Gilead torpağını onlara mülk olaraq
verin. 30 Lakin əgər onlar silahlanıb sizinlə çayın o biri tayına keçməsələr,
onlar sizin aranızda – Kənan torpağında miras alacaqlar».
31 Qadlılar və Ruvenlilər belə cavab verdilər: «Rəbb sənin qullarına necə
deyibsə, biz də elə edərik. 32 Biz Rəbbin hüzurunda silahlanıb çaydan Kənan
torpağına keçəcəyik, lakin bizim miras aldığımız torpaq İordanın bu tayında
olsun».
33 Musa Emorlular padşahı Sixonun ölkəsini, Başan padşahı Oqun ölkəsini
bütün ətraf şəhərləri və torpaqları ilə birlikdə Ruvenlilərlə Qadlılara və
Menaşşe qəbiləsinin yarısına verdi. 34 Qadlılar möhkəmlənmiş şəhərlər olaraq
Divonu, Atrotu, Aroeri, 35 Atrot-Şofanı, Yazeri, Yoqbohanı, 36 Bet-Nimranı və
Bet-Haranı bərpa etdilər və sürülər üçün ağıllar düzəltdilər. 37 Ruvenlilər isə
Xeşbonu, Elaleni, Qiryatayimi, 38 Nevonu, Baal-Meonu – onların adları sonra
dəyişdirildi – və Sivmanı bərpa etdilər. Yenidən tikdikləri şəhərlərə başqa adlar
qoydular. 39 Menaşşe oğlu Makirin övladları Gileada girib oradakı Emorluları
qovdular və oranı ələ keçirdilər. 40 Musa Gileadı Menaşşe oğlu Makirin nəslinə
verdi. Onlar orada məskən saldılar. 41 Menaşşe nəslindən olan Yair gedib
Emorluların kəndlərini alaraq adlarını Xavvot-Yair qoydu. 42 Novah isə gedib
Qenatı və ətrafdakı qəsəbələri aldı. Oranı da öz adı ilə Novah adlandırdı.

* **32:28** Yeşua 1:12-15

33

Misirdən Moava qədər köçlər

1 Musa və Harunun başçılığı ilə ordular halında Misir torpağından çıxan İsrail
övladlarının köçləri bunlardır. 2 Musa Rəbbin əmrinə görə onların köçlərini və
dayanacaqlarını qeyd etdi. Onların köçləri və qaldıqları yerlər bunlardır:
3 İsrail övladları Pasxa bayramının səhəri, birinci ayın on beşində Misirlilərin
gözü qarşısında vüqarla Ramsesdən yola düşdü. 4 O vaxt Misirlilər Rəbbin
qırdığı bütün ilk oğlanları basdırırdılar. Rəbb onların allahlarını da Öz
hökmünə məruz qoymuşdu.
5 İsrail övladları Ramsesdən yola çıxıb Sukkotda düşərgə saldılar.
6 Sukkotu tərk edib səhra kənarındakı Etamda düşərgə saldılar.
7 Etamı tərk edib Baal-Sefonun şərqində Pi-Haxirota qayıtdılar və Miqdol
yaxınlığında düşərgə saldılar.
8 Pi-Haxirotu tərk edib dənizin ortasından keçərək səhraya çıxdılar. Etam
səhrasında üç gün gəzib dolanandan sonra Marada düşərgə saldılar.
9 * Maranı tərk edib on iki su çeşməsi və yetmiş xurma ağacı olan Elimə
gedərək orada düşərgə saldılar.
10 Elimi tərk edib Qırmızı dəniz kənarında düşərgə saldılar.
11 Qırmızı dənizin kənarından ayrılıb Sin səhrasında düşərgə saldılar.
12 Sin səhrasını tərk edib Dofqada düşərgə saldılar.
13 Dofqanı tərk edib Aluşda düşərgə saldılar.
14 Aluşu tərk edib Refidimdə düşərgə saldılar. Orada xalq üçün içməyə su
yox idi.
15 Refidimi tərk edib Sina səhrasında düşərgə saldılar.
16 Sina səhrasını tərk edib Qivrot-Hattaavada düşərgə saldılar.
17 Qivrot-Hattaavanı tərk edib Xaserotda düşərgə saldılar.
18 Xaserotu tərk edib Ritmada düşərgə saldılar.
19 Ritmanı tərk edib Rimmon-Peresdə düşərgə saldılar.
20 Rimmon-Peresi tərk edib Livnada düşərgə saldılar.
21 Livnanı tərk edib Rissada düşərgə saldılar.
22 Rissanı tərk edib Qehelatda düşərgə saldılar.
23 Qehelatı tərk edib Şefer dağında düşərgə saldılar.
24 Şefer dağını tərk edib Xaradada düşərgə saldılar.
25 Xaradadan ayrılıb Maqhelotda düşərgə saldılar.
26 Maqhelotu tərk edib Taxatda düşərgə saldılar.
27 Taxatdan ayrılıb Terahda düşərgə saldılar.
28 Terahı tərk edib Mitqada düşərgə saldılar.
29 Mitqanı tərk edib Xaşmonada düşərgə saldılar.
30 Xaşmonadan ayrılıb Moserotda düşərgə saldılar.
31 Moserotu tərk edib Bene-Yaaqanda düşərgə saldılar.
32 Bene-Yaaqandan ayrılıb Xor-Haqqidqadda düşərgə saldılar.
33 Xor-Haqqidqadı tərk edib Yotvatada düşərgə saldılar.
34 Yotvatanı tərk edib Avronada düşərgə saldılar.
35 Avronanı tərk edib Esyon-Geverdə düşərgə saldılar.
36 Esyon-Geveri tərk edib Zin səhrasında, yəni Qadeşdə düşərgə saldılar.

* **33:9** Çıx. 15:27

37 Qadeşdən ayrılıb Edom torpağının sərhədindəki Hor dağında düşərgə
saldılar. 38 * Kahin Harun Rəbbin əmrinə görə Hor dağına çıxdı. İsrailliləri
Misirdən çıxmasının qırxıncı ilində, beşinci ayın birinci günündə orada öldü.
39 Harun Hor dağında öləndə yüz iyirmi üç yaşında idi.
40 * Kənan ölkəsinin Negev bölgəsində yaşayan Kənanlı Arad padşahı eşitdi
ki, İsrail övladları gəlib.
41 İsrail övladları Hor dağından ayrılıb Salmonada düşərgə saldılar.
42 Salmonanı tərk edib Punonda düşərgə saldılar.
43 Punonu tərk edib Ovotda düşərgə saldılar.
44 Ovotu tərk edib Moav sərhədindəki İye-Avarimdə düşərgə saldılar.
45 İye-Avarimi tərk edib Divon-Qadda düşərgə saldılar.
46 Divon-Qaddan ayrılıb Almon-Divlataymada düşərgə saldılar.
47 Almon-Divlataymanı tərk edib Nevo yaxınlığında olan Avarim dağlıq
bölgəsində düşərgə saldılar.
48 Avarim dağlıq bölgəsindən ayrılıb İordan çayı yanında, Yerixo qarşısında
olan Moav düzənliyində düşərgə saldılar. 49 İordan çayı boyunca Bet-
Yeşimotdan Avel-Şittimə qədər Moav düzənliyində düşərgə saldılar.
50 Orada, İordan çayı yanında, Yerixo qarşısındakı Moav düzənliyində Rəbb
Musaya belə dedi: 51 «İsrail övladlarına de: "İordan çayından Kənan ölkəsinə
keçəndə 52 ölkədə yaşayan bütün əhalini qovun. Oyma daşlarının, tökmə
bütlərinin hamısını yox edin. Onların bütün səcdəgah yerlərini dağıdın.
53 Ölkəni ələ keçirib orada məskunlaşacaqsınız, çünki mülk almaq üçün oranı
sizə verdim. 54 * Püşklə ölkəni nəsilləriniz arasında bölün. Böyük nəslə böyük
torpaq payı, kiçik nəslə kiçik torpaq payı verin. Kimin püşkünə nə çıxsa, qoy
ora onun olsun. Paylarınızı ataларınızın qəbilələrinə görə irs alın.
55 Amma yerli əhalini qovmasanız, qalanlar böyrünüzü kol kimi dolayıb
tikan kimi gözünüzə girəcək. Yaşadığınız ölkədə sizə əziyyət verəcək. 56 Mən
də onlara nə etməyi düşünsəm, onu sizə edəcəyəm"».

34

Kənan ölkəsinin sərhədləri

1 Rəbb Musaya dedi: 2 «İsrail övladlarına əmr et və onlara de: "Kənan ölkəsinə
girdiyiniz zaman irs olaraq sizə düşən torpağın – Kənan torpağının sərhədləri
belə olacaq:
3 * Cənub tərəfiniz Zin səhrasından Edom sərhədi boyunca uzanacaq. Cənub
sərhədiniz şərqdə Duz dənizinin ucundan başlayacaq. 4 Sərhədiniz Aqrabbim
keçidinin cənubundan dolaşaraq Zin səhrasına keçəcək və oradan Qadeş-
Barneanın cənubuna qədər uzanacaq. Oradan Xasar-Addara uzanıb Asmona
keçəcək. 5 Sərhəd Asmondan Misir vadisinə qədər dolaşacaq və onun ucu
dənizin yanında olacaq.
6 Qərb sərhədiniz Böyük dənizi və onun kənarı olacaq, qərb sərhədiniz belə
olacaq.
7 Şimal sərhədiniz bu olacaq: Böyük dənizdən Hor dağına qədər nişan
qoyacaqsınız. 8 Hor dağından da Xamat keçidinə qədər nişan qoyacaqsınız.
Sərhədin ucu Sedadda olacaq. 9 Sərhəd Zifrona uzanacaq və onun ucu Xasar-
Enanda olacaq. Bu, şimal sərhədiniz olacaq.

* **33:38** Say. 20:22-28; Qanun. 10:6 * **33:40** Say. 21:1 * **33:54** Say. 26:54-56 * **34:3** Yeşua 15:2-4

10 Şərq sərhədinizə Xasar-Enandan Şefama qədər nişan qoyacaqsınız.
11 Sərhəd Şefamdan Ayinin şərq tərəfində olan Rivlaya enəcək və oradan
Kinneret gölünün şərq kənarındakı yamaclara çatacaq. 12 Sonra sərhəd İordan
çayı boyunca enəcək və onun ucu Duz dənizinin yanında olacaq.
Hər tərəfdən ölkənizin sərhədləri bunlar olacaq"».

13 * * Musa İsrail övladlarına əmr edib dedi: «Bu o torpaqdır ki, siz onu püşk
vasitəsilə bölməlisiniz. Rəbbin əmri ilə onu doqquz yarım qəbilə arasında
bölməlisiniz. 14 Çünki Ruven qəbiləsinin nəsilləri, Qad qəbiləsinin nəsilləri
və Menaşşe qəbiləsinin o biri yarısı öz irsini aldılar. 15 Bu iki yarım qəbilə
Yerixonun qarşısında İordan çayının şərq tərəfində irsini aldı».

16 Rəbb Musaya dedi: 17 «Torpaqları sizə irs olaraq bölәcək adamların adları
belədir: kahin Eleazar və Nun oğlu Yeşua. 18 Torpaqları bölmək üçün hər
qəbilədən bir nəfər rəhbər götürün. 19 Bu adamlar bunlardır: Yəhuda qəbiləsi
üçün Yefunne oğlu Kalev; 20 Şimeon qəbiləsi üçün Ammihud oğlu Şamuel;
21 Binyamin qəbiləsi üçün Kislon oğlu Elidad; 22 Dan qəbiləsi üçün rəhbər
olan Yoqli oğlu Buqqi; 23 Yusif oğullarından Menaşşe qəbiləsi üçün rəhbər olan
Efod oğlu Xanniel; 24 Efrayim qəbiləsi üçün rəhbər olan Şiftan oğlu Qemuel;
25 Zevulun qəbiləsi üçün rəhbər olan Parnak oğlu Elisafan; 26 İssakar qəbiləsi
üçün rəhbər olan Azzan oğlu Paltiel; 27 Aşer qəbiləsi üçün rəhbər olan Şelomi
oğlu Axihud; 28 Naftali qəbiləsi üçün rəhbər olan Ammihud oğlu Pedahel».

29 Kənan torpağında İsrail övladlarına irs torpaqları bölmək üçün Rəbbin əmr
etdiyi adamlar bunlardır.

35

Levililərə ayrılan şəhərlər

1 * İordan çayının yanında, Yerixo qarşısında olan Moav düzənliyində Rəbb
Musaya dedi: 2 «İsrail övladlarına əmr et ki, mülk etdikləri torpaqda yaşamaq
üçün Levililərə şəhərlər versinlər. Sən şəhərlərin ətrafında Levililərə otlaqlar
da ver. 3 Beləliklə, Levililərin yaşamaq üçün şəhərləri və onların mal-qaraları,
sürüləri və digər heyvanları üçün otlaqları olsun. 4 Levililərə verəcəyiniz
şəhərlərin ətrafındakı otlaqlar şəhər divarından min qulac uzanacaq. 5 Şəhər
ortada olaraq şəhərin bayırından şərq tərəfini iki min qulac, cənub tərəfini iki
min qulac, qərb tərəfini iki min qulac və şimal tərəfini iki min qulac ölçün. Bu
onlar üçün şəhər otlaqları olsun.

6 Levililərə verəcəyiniz şəhərlərdən altı sığınacaq şəhər olsun ki, kimisə
öldürən oraya qaça bilsin. Bunlardan başqa qırx iki şəhər də verin. 7 Levililərə
verəcəyiniz şəhərlərin cəmi qırx səkkiz şəhər olsun. Onları otlaqları ilə birgə
verin. 8 Levililərə verəcəyiniz şəhərlər hər qəbiləyə düşən payın nisbətində
alınsın, çox şəhəri olan qəbilədən çox şəhər, az şəhəri olan qəbilədən az şəhər
alın».

Sığınacaq şəhərlər
(Qanun. 19:1-13; Yeşua 20:1-4)

9 Sonra Rəbb Musaya dedi: 10 «İsrail övladlarına de: "Siz İordan çayını keçib
Kənan torpağına girəndə 11 sığınacaq şəhərlər olaraq bəzi şəhərlər seçin ki,
bilmədən adam öldürən oraya qaçsın. 12 Qisas alandan sığınacaq şəhərləriniz
bunlar olsun ki, adam öldürən şəxs icmanın önündə hökm alana qədər

* **34:13** Say. 26:52-56 * **34:13** Yeşua 14:1-5 * **35:1** Yeşua 21:1-42

öldürülməsin. 13 Verəcəyiniz bu altı şəhər sizin üçün sığınacaq şəhərlər olsun.
14 İordan çayının o biri tayında üç şəhər və Kənan torpağında üç şəhər verin.
Bunlar sığınacaq şəhərlər olsun. 15 Bu altı şəhər İsrail övladlarına, aralarında
yaşayan yadellilərə və qəriblərə sığınacaq şəhərləri olacaq. Belə ki bilmədən
birini öldürən hər kəs oraya qaça bilsin.
16 Əgər biri dəmir bir alətlə başqa birini vurub öldürmüşsə, o adam qatildir.
Qatil öldürülməlidir. 17 Əgər kimsə əlində insanın ölə biləcəyi bir daşla kimisə
vurmuşsa və o adam ölmüşsə, onda o adam qatildir. Qatil öldürülməlidir.
18 Yaxud əlində adam öldürə bilən ağac bir alətlə birini vurub öldürmüşsə, o
adam qatildir. Qatil öldürülməlidir. 19 Tökülən qanın qisasını alan özü qatili
öldürsün, onunla rastlaşdığı zaman öldürsün. 20 Əgər onu kinlə itələyib yaxud
pusquda duraraq ona tərəf bir şey atıb öldürmüşsə 21 ya da ədavətə görə onu əli
ilə vurub öldürmüşsə, vuran mütləq öldürülməlidir. O qatildir, tökülən qanın
qisasını alan adam qatilə rast gəldiyi zaman onu öldürsün.
22 Ancaq ədavəti olmayaraq birini qəflətən itələmişsə yaxud pusquda dur-
madan ona bir şey atmışsa 23 və yaxud da onu görmədən üstünə adam öldürə
bilən bir daş düşürüb öldürmüşsə, onda ölən şəxsi-qərəzlik olmadığından və
ona ziyan vurmaq istəmədiyindən 24 adam öldürənlə tökülən qanın qisasını
alan arasında bu hökmlərə görə icma hökm çıxaracaq. 25 İcma tökülən qanın
qisasını alanın əlindən adam öldürəni qurtaracaq, qaçdığı sığınacaq şəhərə
geri göndərəcək və o, müqəddəs yağla məsh olunmuş baş kahinin ölümünə
qədər orada qalacaq. 26 Əgər adam öldürən qaçdığı sığınacaq şəhərin sərhədini
keçərsə, 27 tökülən qanın qisasını alan adam öldürəni sığınacaq şəhərin sərhəd
kənarında taparsa və onu öldürərsə, o qatil sayılmayacaq. 28 Çünki adam
öldürən baş kahinin ölümünə qədər sığındığı şəhərdə qalmalı idi. Ancaq baş
kahinin ölümündən sonra öz mülkü olan torpağına qayıda bilər.
29 Bunlar nəsildən-nəslə bütün yaşadığınız yerlərdə qanun və hökm olacaq.
30 * Bir adam bir adamı öldürsə, şahidlərin ifadəsi ilə öldürülsün. Lakin heç
bir qatil tək şahidin ifadəsi ilə öldürülməsin. 31 Ölüm cəzasına layiq qatilin
canı üçün fidyə almayın, çünki o öldürülməlidir. 32 Sığınacaq şəhərinə qaçan
üçün fidyə almayın ki, kahinin ölümündən əvvəl torpağında yaşamağa qayıtsın.
33 Beləcə olduğunuz ölkəni murdarlamayın. Çünki qan tökmək ölkəni murdar
edər və ölkədə tökülən qanın əvəzi ancaq onu tökənin qanı ilə kəffarə oluna
bilər. 34 Yaşadığınız, Mənim də olduğum ölkəni ləkələməyin. Çünki İsrail
övladları arasında yaşayan Rəbb Mənəm"».

36

Selofxadın qızlarının irsi

1 Yusif övladlarının nəsillərindən Menaşşe oğlu Makir oğlu Gilead nəslinin
ailə başçıları yaxınlaşıb Musanın önündə və İsrail nəsil başçıları olan
rəhbərlərin önündə belə danışdılar: 2 * «Rəbb ölkəni irs olaraq püşk ilə İsrail
övladları arasında bölüşdürməyi ağamıza əmr etdi. Soydaşımız Selofxadın irsini
onun qızlarına vermək ağamıza Rəbb tərəfindən əmr olundu. 3 Əgər Selofxadın
qızları başqa bir İsrail qəbiləsinə mənsub kişilərə ərə getsələr, onların irsi bizim
irsimizdən götürülüb mənsub olacaqları qəbilənin irsinə qatılar. Beləliklə,
püşklə bizə düşən pay azalar. 4 İsrail övladlarının Azadlıq ili gələndə qızların irsi

* **35:30** Qanun. 17:6; 19:15 * **36:2** Say. 27:7

ərlərinin mənsub olduqları qəbilənin irsinə əlavə olunar. Beləliklə, qızların irsi atalarımızın qəbiləsinə düşən irsdən alınar».

5 Musa Rəbbin əmrinə görə İsrail övladlarına əmr edib dedi: «Yusif nəslinin qəbiləsi doğru söyləyir. 6 Selofxadın qızları haqqında Rəbbin əmr edib dediyi söz budur: onlar öz istədikləri kişiyə ərə gedə bilər, ancaq atalarının mənsub olduğu qəbilədən olan nəsil içində ərə getməlidirlər ki, 7 İsrail övladlarının irsi qəbilədən qəbiləyə keçməsin. İsrail övladlarının hər biri atalarının qəbiləsinin irsinə bağlı qalsın. 8 İsrail qəbilələrindən hər hansı birində irsə malik olan hər qız atasının mənsub olduğu qəbilədən və nəsildən bir nəfərə ərə getməlidir ki, hər bir İsrail övladı atalarının irsinə malik olsun. 9 İrs bir qəbilədən başqa qəbiləyə keçməsin. Hər bir İsrail qəbiləsi öz irsinə bağlı qalsın».

10 Rəbbin Musaya əmr etdiyinə əməl edərək Selofxadın qızları 11 Maxla, Tirsa, Xoqla, Milka və Noa əmisi oğlanlarına ərə getdilər. 12 Onlar Yusif oğlu Menaşşe nəsillərinə mənsub kişilərə ərə getdilər. Ona görə də irsi atalarının mənsub olduğu qəbilə və nəsil içində qaldı.

13 Rəbbin Musa vasitəsilə İordan çayının yanında Yerixo qarşısındakı Moav düzənliyində İsrail övladlarına verdiyi əmr və hökmlər bunlardır.

QANUNUN TƏKRARI
KİTABI
GİRİŞ

«Qanunun Təkrarı» Kitabı Musa peyğəmbər Moav səhrasında olarkən İsrail xalqına söylədiyi nitqdir. Kitabda yazılan mühüm hadisələr bunlardır: Musa ötən qırx il ərzində baş vermiş hadisələri yada salır. O, xalqı Allaha itaətli və sadiq olmağa çağırır, Allahın onları səhradan necə keçirtdiyini yadda saxlasınlar deyə xalqa müraciət edir. Musa Müqəddəs Qanunun əsası olan On Əmri (5:6-21), həmçinin vəd olunmuş torpaqda İsrail xalqının həyatını istiqamətləndirən qanunları nəzərdən keçirir. O, Allahın kim olduğunu dönə-dönə İsrail xalqının yadına salır.

Musa İsrail xalqına Allahın onlarla bağladığı əhdinin mənasını xatırladır və əhdin şərtlərinə əsasən xalqı Allaha həsr olunmağa çağırır. Allah Musadan sonra Yeşuanı İsrail xalqına rəhbər olmağa çağırır. Musa Allahı mədh edən ilahi qoşub oxuyur və İsrail qəbilələrinə xeyir-dua verdikdən sonra Moavda – İordan çayının şərqində vəfat edir.

Kitabın əsas mövzusu budur: Allah seçdiyi xalqı sevdiyinə görə xilas edir və xeyir-dua verir. Buna görə də İsrail xalqı bunu yadda saxlamalı və xeyir-dualı həyat sürmək üçün Allaha itaət etməlidir. İsa Məsihin ən böyük əmr adlandırdığı əmrin sözləri bu kitabdandır:
«Allahın Rəbbi bütün qəlbinlə, bütün varlığınla, bütün gücünlə sev» (6:5).

Kitabın məzmunu:

1:1–4:49 Musanın xalqa nidası
5:1–26:19 Musa qanunu və əmrləri təkrarlayır
27:1–28:68 Bərəkət və lənət
29:1–30:20 Əhdin yeniləşməsi
31:1–33:29 Musanın son sözləri
34:1-12 Musanın ölümü

Qanunun izahı

1 İordan çayının şərq tərəfində səhrada Paranla Tofel, Lavan, Xaserot və
Di-Zahav arasında, Sufun qarşısında olan Arava vadisində Musanın bütün
İsrailliləra söylədiyi sözlər bunlar idi: 2 Seir dağının yolu ilə getmək üçün
Xorevdən Qadeş-Barneaya qədər on bir günlük yol var idi. 3 Misirdən
çıxdıqlarının qırxıncı ilində, on birinci ayın birində Musa Rəbbin İsrail övladları
üçün ona əmr etdiyi hər şeyi söylədi. 4 * Musa Xeşbonda yaşayan Emorluların
padşahı Sixonu və Aştarotda, Edreidə yaşayan Başan padşahı Oqu məğlub
edəndən sonra bu nitqi söylədi. 5 İordan çayının şərq tərəfində yerləşən Moav
torpağında Musa bu Qanunu izah etməyə başladı.

Xorevdən çıxma

6 «Xorevdə olanda Allahımız Rəbb bizə belə dedi: "Bəsdir bu dağda
yaşadığınız! 7 Qalxın buradan köçüb Emorluların dağlıq bölgəsinə, Arava
vadisində, dağlarda, yamaclı-düzənlikli bölgədə, Negevdə və dəniz kənarında
yaşayan bütün qonşu xalqların arasına, böyük Fərat çayına qədər uzanan

* **1:4** Say. 21:21-35

Kənan torpağına və Livana gedin. 8 Sizin qarşınıza çıxardığım torpaq budur.
Rəbbin ataларınıza – İbrahimə, İshaqa, Yaquba özləri üçün və özlərindən sonra
gələn övladları üçün vəd etdiyi bu torpağa girərək oranı özünüzə mülk edin".
9 O vaxt mən sizə belə dedim: "Təkbaşına sizin yükünüzü daşıya bilmərəm.
10 Allahınız Rəbb sizi çoxaltdı və budur, bu gün siz göydəki ulduzlar qədər
çoxsunuz. 11 Qoy ataларınızın Allahı Rəbbin söylədiyi kimi olsun, sizə xeyir-dua
verərək olduğunuzdan min qat artıq etsin. 12 Axı mən təkbaşına zəhmətinizə,
əziyyətinizə və münaqişələrinizə necə tab gətirim? 13 Özünüz üçün hər
qəbilədən müdrik, uzaqgörən və təcrübəli adamlar seçin. Mən onları sizə başçı
təyin edəcəyəm". 14 Siz də "sən deyən yaxşıdır" dediniz. 15 Mən qəbilələrinizin
müdrik və təcrübəli ağsaqqallarından götürüb sizə minbaşı, yüzbaşı, əllibaşı,
onbaşı və qəbilə məmurları təyin etdim. 16 O vaxt hakimlərinizə belə əmr
etdim: "Aralarında münaqişəsi olan soydaşlarınızı dinləyin. Münaqişə istər
İsrailli soydaşlarınız arasında, istərsə bir İsrailli ilə yadelli arasında olsun, hökm
çıxararkən ədalətli olun. 17 Heç kimə tərəfkeşlik etmədən kiçiyi də böyük kimi
dinləyərək hökm çıxarın. İnsan şəxsiyyətindən qorxmayın, hökm Allahındır.
Sizin üçün çətin olan münaqişəli məsələləri isə mənim yanıma gətirin. Mən
onlara qulaq asaram". 18 O vaxt edəcəyiniz şeylərin hamısını sizə əmr etdim.

Vəd edilən torpaqların gözdən keçirilməsi (Say. 13:1-33)

19 Sonra biz Xorevdən köçdük. Allahımız Rəbbin bizə əmr etdiyi kimi
gördüyünüz böyük və qorxunc səhranı keçərək Emorluların dağlıq bölgəsinə
tərəf köçüb Qadeş-Barneaya çatdıq. 20 Mən orada sizə dedim: "Allahınız Rəbbin
bizə verdiyi Emorluların dağlıq bölgəsinə çatdınız. 21 Budur, Allahınız Rəbb
torpağı sizə verdi. Ataларınızın Allahı Rəbbin sizə söylədiyi kimi qalxın, oranı
mülk edin. Heç nədən qorxub çəkinməyin". 22 O zaman hamınız yanıma gəlib
dediniz: "Adamlar göndərək, qoy əvvəlcə torpağı onlar nəzərdən keçirsinlər.
Qoy gedəcəyimiz yol və çatacağımız şəhərlər barədə bizə məlumat gətirsinlər".
23 Bu fikir xoşuma gəldi. Hər qəbilədən bir nəfər olmaqla aranızdan on iki nəfər
götürdüm. 24 Onlar dağlıq bölgəsinə qalxdılar. Eşkol vadisinə qədər gəlib oranı
gözdən keçirdilər. 25 Bu torpağın məhsullarından əllərinə götürüb yanımıza
qayıtdılar və belə məlumat verdilər: "Allahımız Rəbbin bizə vermək istədiyi
münbit torpaqdır".

Rəbbə qarşı üsyankarlıq (Say. 14:1-45)

26 * Siz isə Allahımız Rəbbin əmrinə qarşı çıxaraq oraya qalxmaq
istəmədiniz. 27 Öz çadırlarınızda deyindiniz: "Rəbb bizə nifrət edir. Bizi Misir
ölkəsindən ona görə çıxartdı ki, Emorlulara təslim etsin və həlak etsin. 28 Axı
biz hara gedirik? Soydaşlarımız ‹o xalq sayca bizdən çox və ucaboydur, böyük
şəhərləri, göyə çatan hasarları var, Anaqlıları da orada gördük› deyə-deyə
bizdə ürək qoymadılar".
29 Onda mən sizə dedim: "Onlardan qorxub çəkinməyin. 30 * Allahınız
Rəbb qarşınızca gedir. Sizin üçün Özü döyüşəcək. Misirdə və səhrada gözünüz
qarşısında sizin üçün etdiyi hər şeyi yenə də edəcəkdir. 31 İnsan öz balasını
apardığı kimi səhradan bu yerə çatana qədər Allahınız Rəbbin də sizi elə
apardığını gördünüz". 32 * Buna baxmayaraq, sizə düşərgə salmağa yer

* **1:26** Qanun. 9:23; İbr. 3:16 * **1:30** Həv. 13:18 * **1:32** İbr. 3:19

axtarmaq və gedəcəyiniz yolu göstərmək üçün gecə alovla, gündüz buludla
33 qarşınızca yol gedən Rəbbə etibar etmədiniz.
34 * Rəbb bu danışığınızı eşidib qəzəbləndi və and içərək dedi: 35 “Ataларınıza
vermək üçün and etdiyim bu gözəl torpağı Yefunne oğlu Kalevdən başqa
bu iyrənc nəslin adamlarından heç biri görməyəcək. 36 Oranı Kalev görəcək.
Tamamilə Rəbbin ardınca getdiyi üçün ayaq basdığı torpağı ona və övladlarına
verəcəyəm”. 37 Sizin ucbatınızdan Rəbb mənə də qəzəbləndi və belə dedi: “Sən
də oraya girməyəcəksən. 38 Oraya sənin köməkçin Nun oğlu Yeşua girəcək. Onu
cəsarətləndir, çünki torpağı İsrailliləre irs olaraq o böləcək. 39 ‹Əsir olacaqlar›
dediyiniz balalarınız, yaxşını pisdən hələ ayıra bilməyən uşaqlarınız oraya
girəcəklər. Ölkəni onlara verəcəyəm, oranı onlar mülk olaraq alacaqlar. 40 Siz
isə dönüb Qırmızı dəniz yolundan səhraya köçün”.
41 Sonra siz mənə belə cavab verdiniz: “Rəbbə qarşı günah etdik. Allahımız
Rəbbin bizə etdiyi əmrə əsasən çıxıb döyüşəcəyik”. Hamınız dağlığa çıxmağın
asan olduğunu düşünərək döyüş silahlarına sarıldınız. 42 * Rəbb mənə dedi:
“Onlara de ki, aralarında Mən yoxam. Döyüşə çıxmasınlar, yoxsa düşmənlərinə
məğlub olarlar”. 43 Siz isə mənim sözümə qulaq asmadınız. Rəbbin əmrinə
qarşı çıxaraq döyüşə çıxmağa cürət etdiniz. 44 Bu dağlıq bölgəsində yaşayan
Emorlular müqavimət göstərərək sizi arı kimi qovdular və sizi Seirdən Xor-
maya qədər qırdılar. 45 Belə olanda qayıdıb Rəbbin hüzurunda ağladınız, lakin
Rəbb səsinizi eşitmədi və sizə qulaq asmadı. 46 Uzun müddət yerinizdəcə –
Qadeşdə qaldınız.

2

İsrail xalqının səhrada dolaşdığı illər

1 * Rəbbin mənə əmr etdiyi kimi qayıdıb Qırmızı dəniz yolu ilə səhraya köç
etdik. Xeyli vaxt Seir dağlıq bölgəsini gəzib dolaşandan sonra 2 Rəbb mənə
belə dedi: 3 “Bu dağlıq bölgəsini gəzib dolaşmağınız kifayətdir, indi şimala
dönün. 4 * Xalqa belə əmr et: ‹Seirdə yaşayan qohumlarınız Esav övladlarının
torpağından keçəcəksiniz. Onlar sizdən qorxacaqlar, buna görə çox diqqətli
olun. 5 Onlarla münaqişə yaratmayın, çünki torpaqlarından bir qarış da sizə
verməyəcəyəm. Ona görə ki Mən mülk olaraq Seir dağlıq bölgəsini Esav
nəslinə vermişəm. 6 Onlardan yeməyi də, suyu da pulla alın, yeyib-içməyiniz
qoy belə olsun›”. 7 Çünki Allahınız Rəbb əlinizdə olan hər işə xeyir-dua verib.
Belə böyük səhrada gəzib-dolaşdığınız zaman O sizi qorumuşdu. Bu qırx il
ərzində sizinlə olan Allahınız Rəbbin sayəsində heç nəyə ehtiyacınız olmayıb.
8 Biz Seir dağında yaşayan qohumlarımız Esav övladlarının torpağından,
Elat və Esyon-Geverdən Arava yolundan burularaq Moav səhrası yolundan
keçdik. 9 * Rəbb mənə dedi: “Moavlıları incitmə və onlarla döyüşə girmə. Mən
onların torpağından mülk olaraq sizə heç nə verməyəcəyəm, çünki Ar ölkəsini
mülk olaraq Lut övladlarına vermişəm”. 10 Orada əvvəl Emlilər, Anaqlılar
kimi ucaboy, güclü və çoxsaylı bir xalq yaşayırdı. 11 Onlar da Anaqlılar kimi
Rafalılar sayılırdı, lakin Moavlılar onları Emlilər adlandırırdılar. 12 Seirdə isə
əvvəllər Xorlular yaşayırdı. Esav övladları onları qovdu, İsrailliləin Rəbbin
mülk olaraq verdiyi torpağın əhalisinə etdiyi kimi qarşılarına çıxan Xorluları
qırıb torpaqlarında məskən saldılar.

* **1:34** İbr. 3:18 * **1:42** Say. 14:42,45 * **2:1** Say. 21:4 * **2:4** Yar. 36:8 * **2:9** Yar. 19:37

13 Rəbb sözünə davam etdi: “İndi qalxıb Zered vadisini keçin”. Biz Zered
vadisini keçdik. 14 * Qadeş-Barneadan köçdüyümüz vaxtdan Zered vadisini
keçənədək otuz səkkiz il oldu. Rəbbin and içdiyi kimi düşərgədə olan o
dövrdəki nəslin döyüşçülərindən heç biri sağ qalmamışdı. 15 Onları ordugah-
dan yox edib qurtaranadək Rəbbin əli onlara qarşı oldu.

16 Xalqın bütün döyüş adamları ölüb-qurtarandan sonra 17 Rəbb mənə belə
dedi: 18 “Siz bu gün Moav torpağında yerləşən Ardan keçəcəksiniz. 19 *
Ammon övladlarına yaxınlaşanda onları incitməyin və münaqişə yaratmayın,
çünki sizə Ammon övladlarının torpağından mülk olaraq heç nə verməyəcəyəm,
ona görə ki oranı da Lut övladlarına vermişəm”. 20 Ora da Rafalıların torpağı
sayılırdı, əvvəllər orada Rafalılar yaşayırdı. Ammonlular onları Zamzumlular
adlandırırdılar. 21 Onlar da Anaqlılar kimi ucaboy, güclü və çoxsaylı bir xalq
idi. Rəbb onları Ammonluların qarşısından yox etmişdi. Ammonlular onları
qovub yerlərində məskən salmışdılar. 22 Rəbb Seirdə yaşayan Esav övladları
üçün də həmin işi görərək Xorluları onların qarşısından yox etmişdi. Esav
övladları Xorluları qıraraq yerlərində məskən saldılar və bu günə qədər orada
yaşamaqdadırlar. 23 Kaftordan çıxan Kaftorlular isə Qəzzəyə qədər kəndlərdə
yaşayan Avvalıları qırdılar və onların yerində məskən saldılar.

24 Rəbb dedi: “Qalxıb köç edin, Arnon vadisindən keçin. Bax Xeşbon padşahı
Emorlu Sixonu və onun ölkəsini sizə təslim etdim. Özünüz üçün mülk olaraq
oranı almağa başlayın. Onlarla döyüşə girin. 25 Bu gündən Mən səma altında
olan bütün xalqları sizə görə qorxu və vahiməyə salmağa başlayıram. Sizin
sorağınızı eşidənlər qarşınızda titrəyib büzüşəcəklər”.

İsrailliləin padşah Sixonu məğlub etməsi (Say. 21:21-30)

26 Qedemot səhrasından Xeşbon padşahı Sixonun yanına sülh danışığı üçün
qasidlər göndərdim və dedim: 27 “Rica edirik, sənin torpağından keçmək üçün
bizə izin verəsən. Yalnız yol keçəcəyik, oradan nə sağa, nə də sola dönəcəyik.
28 Pulla bizə yemək satsanız, yeyəcəyik, su satsanız, içəcəyik. Bizə ölkəni
piyada keçmək kifayətdir. 29 Seirdə yaşayan Esav övladları və Arda yaşayan
Moavlılar etdiyi kimi sən də izin ver ki, İordan çayından Allahımız Rəbbin
bizə verdiyi torpağa keçək”. 30 Lakin Xeşbon padşahı Sixon bizi torpağından
keçməyə qoymadı. Çünki bugünkü kimi Allahınız Rəbb sizə təslim etmək üçün
onu inadkar və daşürəkli etdi.

31 Rəbb mənə dedi: “Bax Sixonu və ölkəsini sənə təslim etməyə başlayıram.
Oranı fəth edib irs olaraq almağa başla”. 32 Sixon özü və bütün ordusu
döyüşmək üçün Yahsada bizim qarşımıza çıxdı. 33 Allahımız Rəbb onu bizə
təslim etdi. Biz də Sixonu, övladlarını və bütün ordusunu qırdıq. 34 O vaxt
onun bütün şəhərlərini aldıq. Hər bir şəhəri kişi, qadın və uşaqlarla birlikdə
tamamilə məhv etdik: kimsəni sağ qoymadıq. 35 Heyvanlarını götürüb
aldığımız şəhərləri talan etdik. 36 Arnon vadisinin kənarında Aroerdən və
vadidə olan şəhərdən Gileadadək qarşımıza bizdən güclü bir şəhər çıxmadı.
Allahımız Rəbb onların hamısını bizə təslim etdi. 37 Lakin Ammonluların
ölkəsinə, bütün Yabboq çayı kənarına və dağlıq bölgəsindəki şəhərlərə – Al-
lahımız Rəbbin qadağan etdiyi heç yerə yaxınlaşmadıq.

* **2:14** Say. 14:28-35 * **2:19** Yar. 19:38

3

Başan padşahı Oq üzərində qələbə (Say. 21:31-35)

1 * Sonra istiqaməti dəyişib Başana yollandıq. Başan padşahı Oq bütün
ordusu ilə bərabər Edreidə bizimlə döyüşə çıxdı. 2 Rəbb mənə dedi: “Ondan
qorxma, çünki Mən onu, bütün xalqını və torpağını sənə təslim edirəm.
Xeşbonda yaşayan Emorluların padşahı Sixonun başına gətirdiyini onun da
başına gətir”. 3 Allahımız Rəbb Başan padşahı Oqu və bütün ordusunu
bizə təslim etdi. Biz də kimsəni sağ buraxmadan hamısını qırıb 4 bütün
şəhərlərini aldıq, almadığımız bir şəhər belə, qalmadı. Aldığımız şəhərlərin
sayı altmış idi. Bu yerlər Başanda Oqun ölkəsi olan bütün Arqov diyarını təşkil
edirdi. 5 Şəhərlərin hamısının darvazaları cəftəli idi və hündür divarlarla
əhatə olunmuşdu. Bundan əlavə, çoxlu divarsız kəndlər də var idi. 6 Xeşbon
padşahı Sixonun başına gətirdiyimiz kimi onları da qırıb kişi, qadın və uşaqları
ilə bərabər şəhərlərin hamısını tamamilə məhv etdik. 7 Bütün heyvanları
götürüb şəhərləri talan etdik.

8 Beləcə o vaxtlar Arnon vadisindən Xermon dağına qədər olan İordan
çayının şərqindəki Emorluların iki padşahının əlindən ölkəni aldıq.
9 Sidonlular Xermonu Siryon adlandırırdılar. Emorlular isə oraya Senir
deyirdilər. 10 Yaylada olan bütün şəhərləri, bütün Gileadı, Oqun Başan
ölkəsindəki şəhərləri olan Selka və Edreiyə qədər bütün Başan torpağını aldıq.
11 Rafalılardan ancaq Başan padşahı Oq sağ qalmışdı. O, dəmir çarpayısında
yatardı. Hələ Ammon övladlarının Rabba şəhərində olan bu çarpayının adi
ölçüyə görə uzunluğu doqquz, eni isə dörd qulac idi.

İordan çayının şərq torpaqlarının paylaşdırılması (Say. 32:1-42)

12 O vaxt irs olaraq bu torpaqları aldıq: Arnon vadisinin yanında olan
Aroerdən başlanan ölkəni, Gilead dağlıq bölgəsinin yarısını şəhərləri ilə
bərabər Ruvenlilərə və Qadlılara verdim. 13 Gileadın qalan hissəsini, Oqun
ölkəsi olan bütün Başanı Menaşşe qəbiləsinin yarısına verdim. Başanda olan
bütün Arqov diyarına Rafalılar ölkəsi deyilirdi. 14 Menaşşe oğlu Yair Geşurlular
və Maakatlıların sərhədinə qədər Arqov diyarını aldı. Oraya – Başana öz adına
uyğun Xavvot-Yair adını verdi, bu günə qədər də belə adlanır. 15 Gileadı
Makirə verdim. 16 Ruvenlilərlə Qadlılara Gileaddan Arnon vadisinə qədər
uzanan torpaqları verdim. Vadinin ortası onların sərhədi, Ammonlularla
sərhədləri isə Yabboq çayı idi. 17 * Aravada sərhəd İordan çayı idi: Kinneretdən
Arava dənizinə, yəni Duz dənizinə, şərq tərəfdəki Pisqa yamaclarının altına
qədər uzanırdı.

18 O vaxtlar sizə əmr edib dedim: “Bu torpağı mülk olaraq almaq üçün
Allahınız Rəbb sizə verdi. Siz – bütün cəngavərlər silahlanaraq soydaşlarınız
İsrail övladlarının qarşısında gedin. 19 Hər biriniz sizə verdiyim şəhərlərə
sonralar qayıda bilərsiniz”. 20 Amma Rəbb sizin kimi soydaşlarınıza da
rahatlıq verənə qədər, Rəbbin İordan çayının şərqində onlara verdiyi torpağı
mülk olaraq alana qədər arvadlarınız, uşaqlarınız və heyvanlarınız – bilirəm
ki, çox heyvanlarınız var – sizə verdiyim şəhərlərdə qalsınlar.

21 O vaxtlar Yeşuaya əmr edib dedim: “Allahınız Rəbbin bu iki padşahın
başına gətirdiyi hər şeyi gözlərinizlə gördünüz. Rəbb keçəcəyiniz bütün

* **3:1** Say. 21:33-34 * **3:17** Yeşua 1:12-15

ölkələrdə belə edəcək. 22 Onlardan qorxmayın, çünki Allahınız Rəbb Özü sizin
üçün döyüşəcək!”

Rəbb Musaya İordan çayını keçməyə izin vermir

23 * O zaman Rəbbə yalvararaq dedim: 24 “Ya Xudavənd Rəbb, Sən Öz
böyüklüyünü və qüdrətli əlini bu quluna göstərməyə başladın. Göydə və yerdə
hansı allah var ki, Sənin etdiyin böyük işləri görə bilsin, Sənin kimi hər şeyə
qadir olsun! 25 Rica edirəm, qoy İordan çayını keçib onun qərb tərəfində
olan gözəl torpağı – o gözəl dağlıq bölgəsini və Livanı görüm”. 26 Lakin sizin
ucbatınızdan Rəbb mənə qəzəblənmişdi, ona görə də məni eşitmədi və dedi:
“Bəsdir, bu barədə bir daha Mənə müraciət etmə! 27 Pisqa təpəsinə çıxıb qərbə,
şimala, cənuba və şərqə göz gəzdir. Qoy gözlərin oraları görsün, çünki sən İordan
çayını keçməyəcəksən. 28 Yeşuaya əmr ver. Ona cəsarət verərək qüvvətləndir,
çünki bu xalqın önündən keçərək görəcəyin torpağı irs olaraq onlar üçün Yeşua
böləcək”. 29 Buna görə də Bet-Peor qarşısında olan dərədə dayandıq.

4

Rəbbin qanunlarına itaət

1 İndi, ey İsrailli lər, sizə öyrədəcəyim qaydalara və hökmlərə qulaq asın.
Onlara əməl etsəniz, yaşayacaqsınız, ataların ızın Allahı Rəbbin sizə verəcəyi
torpağa daxil olub oranı irs olaraq alacaqsınız. 2 * Sizə verəcəyim əmrlərə
heç nə artırıb-əskiltməyin. Yalnız Allahınız Rəbbin əmrlərinə – sizə verəcəyim
əmrlərə riayət edin. 3 * Rəbbin Baal-Peorda nələr etdiyini öz gözünüzlə
gördünüz. Allahınız Rəbb Peordakı Baala səcdə edənlərin hamısını aranızdan
yox etdi. 4 Siz isə Allahınız Rəbbə sadiq olduğunuz üçün bu gün sağsınız.
5 Baxın Allahım Rəbbin mənə əmr etdiyi qayda və hökmləri sizə öyrətmişəm
ki, mülk olaraq almaq üçün daxil olacağınız torpaqda bunlara əməl edəsiniz.
6 Onlara diqqətlə riayət edin. Bu, digər xalqlara nə qədər müdrik və aqil
olduğunuzu göstərər. Onlar bu qaydaları eşidəndə deyəcəklər ki, bu böyük
millət, həqiqətən, müdrik və aqil bir xalqdır! 7 Allahımız Rəbb hər dəfə dua
edərkən bizə yaxın olar. Axı hansı millət belə üstündür ki, Allahı ona bu cür
yaxın olsun? 8 Hansı millət belə üstündür ki, bu gün qarşınıza gətirdiyim bu
Qanun kimi ədalətli qaydalara və hökmlərə malik olsun?
9 Ancaq diqqətli olun. Gözünüzlə gördüklərinizi unutmamaq və ömür
boyu yaddan çıxarmamaq üçün böyük səy göstərin. Bunları övladlarınıza,
nəvələrinizə öyrədin. 10 Xorevdə Allahınız Rəbbin önündə dayandığınız günü
xatırlayın. O zaman Rəbb mənə dedi: “Xalqı Mənim üçün bir yerə topla. Mən
Öz sözlərimi onlara eşitdirəcəyəm. Belə ki yer üzərində yaşadıqları müddətdə
yalnız Məndən qorxmağı öyrənsinlər və övladlarına öyrətsinlər”. 11 * Siz də
yaxınlaşıb dağın ətəyində dayandınız. Dağ yanır, alovu göyün dərinliklərinə
çatırdı. Hər yan isə qara bulud və qatı zülmət içində idi. 12 Rəbb sizinlə bu
alovun içərisindən danışdı. Siz Onun danışıq səsini eşitdiniz, lakin bir surət
görmədiniz. Yalnız bir səs var idi. 13 * O sizə əhdini, yəni əməl etmənizi
buyurduğu On Əmri elan etdi. Bunları iki daş lövhə üzərinə yazdı. 14 *
Elə o vaxt Rəbb mənə mülk olaraq almaq üçün gedəcəyiniz torpaqda əməl
edəcəyiniz qayda və hökmləri öyrətmək tapşırığını verdi.

---

* **3:23** Say. 27:12-14; Qanun. 32:48-52 * **4:2** Vəhy 22:18-19 * **4:3** Say. 25:1-9 * **4:11** Çıx. 19:16-18; İbr. 12:18-19 * **4:13** Çıx. 31:18 * **4:14** Çıx. 21:1

Bütpərəstlikdən çəkinmə yolları

15 Rəbb Xorevdə alovun içərisindən sizinlə danışan gün heç bir surət
görmədiniz. Buna görə çox diqqətli olun ki, 16 * * yoldan azıb özünüz üçün
kişi və yaxud qadınabənzər, 17 yerdə olan hər hansı bir heyvanabənzər,
göydə uçan hər hansı bir qanadlı quşabənzər, 18 torpaqda sürünən hər
hansı bir məxluqabənzər, yerin dərinliklərində yığılan suda yaşayan hər
hansı bir balığabənzər, hər hansı bir cisməbənzər oyma büt yaratmayasınız.
19 Gözlərinizi göyə qaldıraraq günəşi, ayı, ulduzları və bütün səma cisimlərini
görəndə azmayın. Allahınız Rəbbin bütün səma altındakı xalqlara verdiyi bu
şeylərlə aldanıb onlara səcdə edərək sitayiş etməyin. 20 * Sizə gəldikdə isə, Rəbb
sizi götürüb dəmirəridən soba içindən – Misirdən çıxarıb ki, bugünkü kimi Ona
məxsus xalq olasınız.

21 * Sizin ucbatınızdan Allahınız Rəbb mənə qəzəbləndi və and etdi ki, mən
İordan çayını keçib irs olaraq sizə verdiyi o gözəl torpağa daxil olmayım.
22 İordan çayını keçə bilməyib bu torpaqda öləcəyəm. Siz isə o gözəl torpağa
keçəcək və oranı mülk olaraq alacaqsınız. 23 Ehtiyatlı olun ki, Allahınız Rəbbin
sizinlə etdiyi əhdi unutmayasınız. Allahınız Rəbbin qadağan etdiyi hər hansı
bir şeyə bənzər oyma büt yaratmayın. 24 * Çünki Allahınız Rəbb hər şeyi
yandırıb-yaxan alovdur. O, qısqanc Allahdır.

25 Siz ölkədə yaşayıb övladlarınız, nəvələriniz doğulandan sonra oyma büt
yaradaraq yoldan azsanız, Allahınız Rəbbin gözündə pis olanı edib Onu
acıqlandırsanız, 26 sizin qarşınızda bu gün göyləri və yeri şahid tuturam ki, mülk
olaraq almaq üçün İordan çayını keçib getdiyiniz torpaq üzərindən tezliklə
yox olacaqsınız. O torpaqda uzun ömür sürməyəcəksiniz, tamamilə məhv
olacaqsınız. 27 * Rəbb sizi xalqlar arasına səpələyəcək və apardığı yerdə
millətlər arasında sizdən az miqdarda adam sağ qalacaq. 28 Orada isə siz
insanın əl işi olan – görməyən, eşitməyən, yeməyən, iy bilməyən ağacdan və ya
daşdan olan allahlara qulluq edəcəksiniz. 29 * Amma o yerdə Allahınız Rəbbi
axtaracaqsınız. Əgər Onu bütün qəlbinizlə, bütün varlığınızla axtarsanız,
tapacaqsınız. 30 Əzabda olarkən, bütün bu hadisələr başınıza gələrkən, nəhayət,
Rəbbə dönüb Ona qulaq asacaqsınız. 31 Axı Allahınız Rəbb rəhmli Allahdır. O
sizi atmaz, məhv etməz. Atalarınıza andla təsdiq etdiyi əhdi unutmaz.

32 İndi Allahınızın yer üzərində insan yaratdığı gündən bəri sizdən əvvəlki
dövrün günləri barədə göylərin bir başından o biri başına qədər hamıdan
soruşun. Belə böyük hadisə olubmu? Belə bir şey eşidilibmi? 33 Hansı bir xalq
sizin kimi alov içərisindən danışan Allahın səsini eşitdi və sağ qaldı? 34 Yaxud
hansı allah Allahınız Rəbb kimi Misirdə gözləriniz önündə sizin xeyrinizə
işləyərək imtahanlarla, əlamətlərlə, möcüzələrlə, döyüşlərlə, qüdrətli əli ilə,
uzanan qolu ilə, böyük zəhmi ilə başqa millətin üstünə gedib onlardan öz
millətini aldı? 35 * Bütün bunlar sizə ona görə göstərildi ki, bunu biləsiniz:
yalnız Rəbb Allahdır, başqası yoxdur. 36 Sizi tərbiyə etmək üçün göylərdən
səsini sizə eşitdirdi. Öz böyük alovunu yer üzərində sizə göstərdi və alovun
içərisindən Onun sözlərini eşitdiniz. 37 Atalarınızı sevdiyindən onlardan
sonra övladlarını seçdi. Sizi böyük qüdrəti ilə Misirdən Şəxsən Özü çıxartdı ki,

* **4:16** Çıx. 20:4; Lev. 26:1; Qanun. 5:8; 27:15 * **4:16** Rom. 1:23 * **4:20** Çıx. 19:5; Qanun. 7:6; 14:2; 26:18; Titə 2:14; 1Pet. 2:9 * **4:21** Say. 20:12 * **4:24** Qanun. 9:3; İbr. 12:29 * **4:27** Lev. 26:33; Qanun. 28:64 * **4:29** Yer. 29:13 * **4:35** Mark 12:32

38 sizdən böyük və qüvvətli millətləri qarşınızdan qovsun və bugünkü kimi
onların torpağını irs olaraq vermək üçün sizi oraya gətirsin. 39 Bu gündən
bilin və yadınızda qalsın ki, yuxarıda – göydə və aşağıda – yerdə Rəbb Allahdır.
Ondan başqası yoxdur. 40 Bu gün sizə verdiyim Rəbbin qanun və əmrlərinə
riayət edin ki, sizə, sizdən sonra gələn övladlarınıza xeyir gətirsin, Allahınız
Rəbbin əbədi olaraq verdiyi bu torpaqda uzun ömür sürəsiniz».

Üç sığınacaq şəhər

41 * O zaman Musa İordan çayının şərq tərəfində üç şəhər seçdi. 42 Bu
şəhərləri qonşusu ilə əvvəlcədən ədavəti olmayan və bilmədən onu öldürən
adamın oraya qaçması üçün ayırdı. Belə adam bu şəhərlərdən birinə qaçıb sağ
qala bilər. 43 Bunlar Ruven qəbiləsi üçün yaylada yerləşən səhradakı Beser,
Qadlılar üçün Gileaddakı Ramot, Menaşşe qəbiləsi üçün isə Başandakı Qolan
şəhərləri idi.

Qanuna giriş

44 Musa Qanunu İsrail övladlarının qarşısına qoydu. 45 Bu, Misirdən çıxan
zaman Musanın İsrail övladlarına verdiyi göstərişlər, qayda və hökmlərdir.
46 Bunları Musa İordan çayının şərqində Misirdən çıxan zaman Musa ilə İsrail
övladlarının həlak etdikləri Xeşbonda yaşayan Emorluların padşahı Sixonun
ölkəsində olan Bet-Peor qarşısındakı dərədə söylədi. 47 İrs olaraq onun ölkəsini
və Başan padşahı Oqun ölkəsini – İordan çayının şərq tərəfindən əldə edilən
Emorluların iki padşahının ölkəsini, 48 Arnon vadisi kənarında olan Aroerdən
Siyon dağına qədər, yəni Xermona qədər, 49 İordan çayının şərqində Arava
dənizinə qədər olan Pisqa yamaclarının altındakı bütün Aravanı aldılar.

5

1 Musa bütün İsrailliləri çağırıb dedi: «Dinlə, ey İsrail! Bu gün sənə deyəcəyim
qayda və hökmləri öyrənib dəqiq əməl et! 2 Xorevdə Allahımız Rəbb bizimlə
əhd kəsdi. 3 Bu əhdi Rəbb atalarımızla deyil, bu gün məhz burada bizim
sağ qalanlarımızla kəsdi. 4 Rəbb dağdakı alovun içərisindən sizinlə üzbəüz
danışdı. 5 O zaman Rəbbin sözünü izah etmək üçün sizinlə Rəbbin arasında
mən dayanmışdım. Alovdan qorxduğunuza görə dağa çıxmadınız.

On Əmr
(Çıx. 20:1-17)

6 Rəbb belə dedi: “Səni Misir torpağından, köləlik diyarından çıxaran Allahın
Rəbb Mənəm.
7 Məndən başqa allahların olmasın.
8 * Özün üçün heç bir oyma büt, nə yuxarıda – səmada və ya aşağıda –
yerdə, nə də yerdən aşağıya yığılan sulardakı şeylərin heç birinin surətini
düzəltmə. 9 * Belə şeylərə səcdə qılaraq ibadət etmə. Çünki Mən sənin Allahın
Rəbb qısqanc Allaham. Mənə nifrət edən ataların cəzasını üç-dörd nəslə qədər
övladlarına çəkdirərəm. 10 Məni sevib əmrlərimə əməl edənlərin isə minlərlə
nəslinə məhəbbət göstərərəm.
11 * Allahın Rəbbin adını boş yerə dilinə gətirmə, çünki Rəbb Öz adını boş
yerə dilinə gətirəni cəzasız qoymaz.

---

* **4:41** Yeşua 20:8-9 * **5:8** Qanun. 4:15-18; 27:15 * **5:9** Çıx. 34:6-7; Say. 14:18; Qanun. 7:9-10
* **5:11** Lev. 19:12

12 * Allahın Rəbbin sənə etdiyi əmrə əsasən Şənbə gününü qeyd və təqdis et.
13 * Altı gün çalışıb bütün işlərini gör. 14 Lakin yeddinci gün Allahın Rəbbin
Şənbə günüdür. Bu gün sən, oğlun, qızın, qulun, qarabaşın, öküzün, eşşəyin,
heç bir heyvanın, yanında qalan yadellin də heç bir iş görməsin, sənin kimi
qul-qarabaşın da istirahət etsin. 15 Misir torpağında sənin kölə olduğunu və
Allahın Rəbbin qüdrətli əli, uzanan qolu ilə səni oradan çıxardığını yadda
saxla. Məhz buna görə Şənbə gününü qeyd etməyi Allahın Rəbb sənə əmr edib.
16 * * Allahın Rəbbin sənə əmr etdiyi kimi ata-anana hörmət et ki, ömrün
uzun olsun və Allahın Rəbbin sənə verəcəyi torpaqda xoş güzəranın olsun.
17 * Qətl etmə.
18 * Zina etmə.
19 * Oğurluq etmə.
20 * Heç kimə qarşı yalandan şahidlik etmə.
21 * Heç kimin arvadına tamah salma. Heç kimin evinə, tarlasına, quluna,
qarabaşına, öküzünə, eşşəyinə – heç bir şeyinə tamah salma".
22 * Rəbb bu sözləri bütün camaatınıza dağda alovun, buludun və qatı
qaranlığın içərisindən ucadan söylədi, başqa bir söz demədi. Sonra bunları
iki lövhə üzərinə yazıb mənə verdi.
23 Dağ alovlanıb-yanarkən zülmət içindən siz Onun səsini eşidəndə bütün
qəbilə başçılarınız və ağsaqqallarınız mənə yaxınlaşdı. 24 Belə dediniz: "Budur,
Allahımız Rəbb bizə ehtişamını və əzəmətini göstərdi. Alovun içərisindən
Onun səsini eşitdik. Bu gün gördük ki, Allah insanla danışanda insan sağ
qalır. 25 Bu gün niyə ölməliyik? Axı bu böyük alov bizi külə döndərər. Əgər
Allahımız Rəbbin səsini bir də eşitsək, o zaman öləcəyik. 26 Bütün bəşəriyyət
içərisində bizim kimi alov içərisindən var olan Allahın səsini eşidib sağ qalan
varmı? 27 Sən Ona yaxınlaş, Allahımız Rəbbin deyəcəyi hər şeyə qulaq as.
Sonra Allahımız Rəbbin dediyi hər şeyi bizə söylə! Biz isə buna qulaq asıb əməl
edəcəyik".
28 Rəbb mənə bunları deyəndə bu sözləri siz də eşitdiniz. Rəbb mənə dedi:
"Bu xalqın sənə söylədiklərini eşitdim. Söylədikləri hər şeyi yaxşı dedilər. 29 Kaş
ki ürəkləri dönməsin, Məndən qorxsunlar və bütün əmrlərimə əməl etsinlər. O
zaman həm özlərinin, həm də övladlarının xoş güzəranı olar. 30 Get, onlara
de ki, çadırlarına qayıtsınlar. 31 Sən isə burada yanımda dayan. Bütün əmrləri,
qayda və hökmləri sənə deyəcəyəm. Sən xalqa öyrət ki, mülk olaraq almaq
üçün onlara verəcəyim torpaqda bunları yerinə yetirsinlər". 32 Allahınız
Rəbbin sizə əmr etdiklərinə diqqətlə əməl edin, onlardan nə sağa, nə də sola
dönün. 33 Bütünlüklə Allahınız Rəbbin sizə əmr etdiyi yolda gəzin. Onda
sağ qalarsınız, xoş güzəranınız olar və mülk olaraq alacağınız torpaqda uzun
ömür sürərsiniz.

6

Allahınız Rəbb yeganə Rəbdir

* **5:12** Çıx. 16:23-30; 31:12-14 * **5:13** Çıx. 23:12; 31:15; 34:21; 35:2; Lev. 23:3 * **5:16** Qanun. 27:16; Mat. 15:4; 19:19; Mark 7:10; 10:19; Luka 18:20; Ef. 6:2 * **5:16** Ef. 6:3 * **5:17** Yar. 9:6; Lev. 24:17; Mat. 5:21; 19:18; Mark 10:19; Luka 18:20; Rom. 13:9; Yaq. 2:11 * **5:18** Lev. 20:10; Mat. 19:18; Mark 5:27; Mark 10:19; Luka 18:20; Rom. 13:9; Yaq. 2:11 * **5:19** Lev. 19:11; Mat. 19:18; Mark 10:19; Luka 18:20; Rom. 13:9 * **5:20** Çıx. 23:1; Mat. 19:18; Mark 10:19; Luka 18:20 * **5:21** Rom. 7:7; 13:9 * **5:22** İbr. 12:18-19

1 Allahınız Rəbbin sizə öyrətmək üçün mənə buyurduğu əmr, qayda və
hökmlər bunlardır. Ona görə də irs olaraq almaq üçün gedəcəyiniz torpaqda
bunlara əməl edin. 2 Ömrün boyu sən, oğlun, nəvələrin sənə buyurduğum
Onun bütün qayda və əmrlərinə əməl etməklə Allahın Rəbdən qorx ki, ömrün
uzun olsun. 3 Dinlə, ey İsrail! Bunlara diqqətlə əməl et ki, ataların Allahı
Rəbbin sənə söz verdiyi kimi süd və bal axan torpaqda xoş güzəran görərək
çoxalıb artasan.
4 * Dinlə, ey İsrail! Allahımız Rəbb yeganə Rəbdir. 5 * Allahın Rəbbi
bütün qəlbinlə, bütün varlığınla, bütün gücünlə sev. 6 * Bu gün sənə əmr
etdiyim bu sözlər ürəyində kök salsın. 7 Bunları övladlarının şüuruna yaxşı-
yaxşı yerit. Evində oturanda, yol gedəndə, yatanda, duranda bunlar barədə
danış. 8 Onları yazıb qoluna bir nişan kimi, gözlərinin arasına alın bağı kimi
bağla, 9 evlərinin qapı çərçivələrinə və darvazalarına yaz.
10 * Allahın Rəbb səni ata-babaların İbrahimə, İshaqa, Yaquba etdiyi anda
görə verəcəyi torpağa aparacaq. Orada inşa etmədiyin böyük və gözəl şəhərlər,
yığmadığın gözəl şeylərlə dolu evlər, 11 zəhmətini çəkmədiyin qazılmış su quyu-
ları, salmadığın üzümlüklər və zeytunluqlar var. Yeyib-doyanda isə diqqətli
ol. 12 Səni Misir torpağından – köləlik diyarından çıxaran Rəbbi unutma. 13 *
Allahın Rəbdən qorx və Ona qulluq et. Andı Onun adı ilə et.
14 Yad allahların – başqa xalqların allahlarının ardınca getmə ki, 15 Allahın
Rəbbin sənə qarşı qəzəbi alovlanmasın və səni yer üzündən yox etməsin, çünki
aranızda olan Allahın Rəbb qısqanc bir Allahdır.
16 * * Allahınız Rəbbi Massada sınadığınız kimi sınamayın. 17 Ona görə də
Allahınız Rəbbin sizə buyurduğu əmrlərə, göstərişlərə və qanunlara diqqətlə
əməl edin. 18 Rəbbin gözündə doğru və yaxşı olana əməl et ki, xoş güzəranın
olsun, Rəbbin ataların vəd etdiyi gözəl torpağı irs olaraq ala biləsən. 19 Rəbb
də söz verdiyi kimi bütün düşmənlərini qarşından qovacaq.

Rəbbin qanunlarının şərhi

20 Əgər gələcəkdə oğlun sənə “Allahımız Rəbbin sizə buyurduğu göstərişlərin,
qayda və hökmlərin mənası nədir?” deyə soruşsa, 21 oğluna belə de: “Biz
Misirdə fironun köləsi idik. Rəbb oradan bizi qüdrətli əli ilə çıxartdı. 22 Rəbb
gözümüzün önündə Misirə, fironla bütün ailəsinə böyük, dəhşətli əlamətlər və
möcüzələr göstərdi. 23 Bizi oradan çıxartdı ki, atalarımıza vəd etdiyi bu torpağa
gətirsin və oranı bizə versin. 24 Allahımız Rəbb bütün bu qaydalara əməl
etməyi və Ondan qorxmağı bizə ona görə buyurdu ki, həmişə güzəranımız
xoş olsun, bugünkü kimi bizi sağ saxlasın. 25 Allahımız Rəbbin hüzurunda
bizə buyurduğu bütün bu əmrlərə diqqətlə əməl etsək, bunu bizə salehlik
sayacaq”.

7

Rəbbin Kənanlıları qovmaq barədəki əmri (Çıx. 34:11-16)

1 * Allahınız Rəbb sizi gedəcəyiniz torpağa aparır. Siz oranı mülk olaraq
alacaqsınız. O sizin önünüzdən bir çox milləti – Xetliləri, Qirqaşlıları, Emor-
luları, Kənanlıları, Perizliləri, Xivliləri, Yevusluları – sizdən xeyli çox, xeyli

* **6:4** Mark 12:29 * **6:5** Mat. 22:37; Mark 12:30; Luka 10:27 * **6:6** Qanun. 11:18-20 * **6:10** Yar. 12:7; 26:3; 28:13 * **6:13** Mat. 4:10; Luka 4:8 * **6:16** Çıx. 17:1-7 * **6:16** Mat. 4:7; Luka 4:12 * **7:1** Həv. 13:19-20

qüvvətli yeddi milləti qovacaq. 2 Allahınız Rəbb onları sizə təslim edəcək.
Siz onları məğlub edərək tamamilə məhv edin. Onlarla əhd bağlamayın və
rəhm etməyin. 3 Onlarla qohum olmayın, oğullarına qız verib, oğullarınıza
onlardan qız almayın. 4 Çünki onlar övladlarınızı Mənim ardımca getməkdən
döndərib, başqa allahlara qulluq etdirəcəklər. Onda Rəbbin sizə qarşı qəzəbi
alovlanacaq və tezliklə sizi yox edəcək. 5 * Onlarla belə rəftar edin: qurban-
gahlarını dağıdıb daş sütunlarını sındırın, ilahə Aşera bütlərini baltalayıb oyma
bütlərini odda yandırın. 6 * Çünki siz Allahınız Rəbbin müqəddəs xalqısınız. O
sizi yer üzündəki bütün xalqlar içərisindən Özünə məxsus xalq olaraq seçdi.
7 Rəbbin sizi sevməsi, seçməsi o biri xalqlardan daha çox olduğunuz üçün
deyil. Həqiqətən, siz onlardan azsınız. 8 Rəbb sizi sevdiyi və atalarınıza
verdiyi vədi yerinə yetirmək istədiyi üçün qüdrətli əli ilə sizi Misirdən çıxartdı.
O sizi kölәlik diyarından, Misir padşahı firondan satın aldı. 9 * Bilin ki, Al-
lahınız Rəbb əsl Allahdır. O, vəfalı Allahdır. Əhdinə sadiq qalıb Onu sevənlərin,
əmrlərini yerinə yetirənlərin minlərlə nəslinə məhəbbətini göstərər. 10 Ona
nifrət edənləri isə qisas alaraq məhv edəcək. Onlardan qisasını almağa
gecikməyəcək, bunu mütləq edəcək. 11 Ona görə sizə bu gün buyurduğum
əmrləri, qaydaları və hökmləri diqqətlə yerinə yetirin.
12 * Əgər bu əmrlərə qulaq asıb diqqətlə əməl edəcəksinizsə, Allahınız Rəbb
ata-babalarınıza etdiyi anda sadiq qalıb məhəbbətini göstərəcək. 13 O sizi
sevəcək, bərəkətli edib çoxaldacaq. Sizə vermək üçün atalarınıza and etdiyi
torpaqda, bətninizdən doğulanlarınızı, torpağınızın bəhrəsini, buğdanızı, təzə
şərabınızı, zeytun yağınızı, mal-qaranızın və qoyun-keçilərinizin balalarını
bərəkətli edəcək. 14 O biri xalqlardan daha çox siz xeyir-dua alacaqsınız. Heç
bir kişi və qadınınız sonsuz, heç bir heyvanınız qısır olmayacaq. 15 Rəbb
üzərinizdən bütün xəstəlikləri götürəcək. Sizi Misirdə gördüyünüz dəhşətli
xəstəliklərin heç birinə məruz qoymayacaq. Bu bəlalara sizə nifrət edənləri
düçar edəcək. 16 Allahınız Rəbbin sizə təslim edəcəyi bütün xalqların axırına
çıxacaqsınız. Onlara rəhm etməyin, allahlarına sitayiş etməyin. Əgər belə
etsəniz, bu sizə tələ olar.
17 Bəlkə düşünürsünüz ki, bu millətlər bizdən güclüdür, onları necə qova
bilərik? 18 Onlardan qorxmayın. Allahınız Rəbbin firona və bütün Misirlilərə
nə etdiyini xatırlayın. 19 Gözünüzlə gördüyünüz böyük sınaqları, sizi Misirdən
çıxaran zaman Allahınız Rəbbin göstərdiyi əlamətləri, möcüzələri, qüdrətli
əlini, uzanan qolunu xatırlayın. Hazırda qorxduğunuz xalqların hamısını
Allahınız Rəbb bu hala salacaq. 20 Yerdə qalıb sizdən gizlənənlərin üzərinə
də Allahınız Rəbb eşşəkarısı göndərib hamısını yox edəcək. 21 Onlardan heç
qorxmayın, çünki aranızda olan Allahınız Rəbb böyük və zəhmli Allahdır.
22 Allahınız Rəbb yavaş-yavaş o millətləri qarşınızdan qovacaq. Onları tezliklə
məhv edə bilməyəcəksiniz, yoxsa çöl heyvanları üstünüzə daraşar. 23 Allahınız
Rəbb onları sizə təslim edəcək və vahiməyə salaraq, nəhayət, yox edəcək.
24 Onların padşahlarını da sizə təslim edəcək. Siz də onların adlarını səma
altından siləcəksiniz. Siz onları qırarkən kimsə qarşınızı ala bilməyəcək.
25 Onların allah saydıqları oyma bütlərə od vurub yandırın. Onlara çəkilmiş
qızıl-gümüşə gözünüz düşməsin. Özünüz üçün onlardan götürməyin, yoxsa
tələyə düşərsiniz, çünki onlar Allahınız Rəbbin gözündə iyrəncdir. 26 Belə

* **7:5** Qanun. 12:3 * **7:6** Çıx. 19:5; Qanun. 4:20; 14:2; 26:18; Titə 2:14; 1Pet. 2:9 * **7:9** Çıx. 20:5-6; 34:6-7; Say. 14:18; Qanun. 5:9-10 * **7:12** Qanun. 11:13-17

iyrənc şeyləri evinizə gətirməyin, yoxsa siz də onlar kimi məhv olarsınız. Onlara tamamilə ikrah və nifrət etməlisiniz, çünki belə təsvirlər məhv olunmağa həsr olunub.

8

Rəbbi unutmayın

1 Bu gün sizə buyurduğum bütün əmrləri yerinə yetirməyə çalışın. Onda yaşayıb çoxalar və Rəbbin atalarınıza vəd etdiyi torpağa daxil olub irs olaraq oranı alarsınız. 2 Allahınız Rəbbin sizi qırx il səhrada gəzdirdiyi uzun səyahəti yada salın. Bunu ona görə etdi ki, təkəbbürünüzü qırsın və sizi sınaqdan keçirərək ürəyinizdəkini öyrənsin; görsün ki, siz Onun əmrlərinə əməl edəcəksiniz ya yox. 3 * Təkəbbürünüzü qırmaq üçün sizi ac qoydu, sonra isə nə sizin, nə də atalarınızın gördüyü manna ilə sizi qidalandırdı. Bununla öyrətdi ki, insan yalnız çörəklə deyil, Rəbbin ağzından çıxan hər kəlmə ilə yaşayar. 4 Bu qırx il ərzində paltarınız yırtılıb dağılmadı, ayaqlarınız şişmədi. 5 Bunu ürəkdən dərk edin ki, insan öz övladına necə tərbiyə verirsə, Allahınız Rəbb də sizə elə tərbiyə verir. 6 Allahınız Rəbbin əmrlərinə riayət edib Onun yolları ilə gedin və Ondan qorxun. 7 Çünki Allahınız Rəbb sizi gözəl torpağa – çay və gölləri olan, dərə və təpələrində bulaqlar çağlayan yerlərə aparır. 8 O torpaq buğda, arpa, üzüm, əncir, nar, yağlı zeytun və bal yetirir. 9 Ora elə bir torpaqdır ki, orada qıtlıqla çörək yeməyəcək və heç nəyə möhtac olmayacaqsınız; daşlarından dəmir, dağlarından isə mis çıxara biləcəksiniz. 10 Yeyib-doyanda sizə verdiyi gözəl torpağa görə Allahınız Rəbbə həmd edəcəksiniz.

Təkəbbürdən çəkinin

11 * Ehtiyatlı olun ki, Allahınız Rəbbi unutmayasınız. Bu gün sizə buyurduğum Rəbbin əmr, hökm və qaydalarına riayət edin. 12 Yeyib doyanda, gözəl evlər tikib içərisində oturanda, 13 naxırınız, sürünüz çoxalanda, qızıl-gümüşünüz və hər şeyiniz artanda 14 ürəyiniz qürurla dolmasın. Diqqət edin ki, sizi Misir torpağından – köləlik diyarından çıxaran Allahınız Rəbbi unutmayasınız. 15 Rəbb sizi o böyük və qorxunc səhrada, zəhərli ilan və əqrəblərlə dolu olan o susuz şoran torpaqlarda gəzdirdi, sizə sərt qayalardan su çıxartdı. 16 Sizi atalarınıza məlum olmayan manna ilə qidalandırdı. Xoş güzəranınız olsun deyə təkəbbürünüzü qıraraq sizi sınaqdan keçirdi. 17 Ürəyinizdə "biz öz qabiliyyətimizlə və biləyimizin gücü ilə bu sərvəti qazandıq" deməyəsiniz. 18 Unutmayın ki, bu sərvəti qazanmaq qabiliyyətini sizə verən Allahınız Rəbdir. O bunu edir ki, bugünkü kimi atalarınıza vəd verərək sizinlə kəsdiyi əhdi yerinə yetirsin.

19 Əgər Allahınız Rəbbi unudub başqa allahların ardınca getsəniz, onlara sitayiş edərək səcdə etsəniz, bu gün sizin qarşınızda şəhadət edirəm ki, mütləq məhv olacaqsınız! 20 Allahınız Rəbbin sözünə qulaq asmasanız, Rəbb sizin qarşınızdan millətləri yox etdiyi kimi sizi də yox edəcək.

9

İtaətsiz xalq

1 Ey İsraillilər, qulaq asın! Bu gün sizdən daha böyük, daha qüdrətli millətlərin torpaqlarını irs olaraq almaq üçün İordan çayını keçmək ərəfəsindəsiniz. Onların şəhərləri böyük, hasarları göylərə çatır. 2 Bu güclü,

* **8:3** Mat. 4:4; Luka 4:4 * **8:11** Huşə 13:5-6

ucaboy xalq Anaqlılardır. Onları tanıyırsınız və barələrində belə eşitmisiniz:
“Anaqlıların qarşısında kim dayana bilər?” 3 * Bu gün də bilin ki, sizin
önünüzdə gedən Allahınız Rəbb hər şeyi yandırıb-yaxan alovdur. Rəbb onları
qıracaq, qarşınızda boyun əydirəcək və sizə söylədiyi kimi onları qovub tezliklə
yox edəcəksiniz.
4 Allahınız Rəbb onları önünüzdən kənara atanda ürəyinizdə deməyin ki,
bu torpağı almaq üçün Rəbb bizi buraya salehliyimizə görə gətirdi. Belə
ki Rəbb bu millətləri pis əməllərinə görə önünüzdən qovur. 5 Torpaqlarına
girib irs olaraq oranı almağınız sizin salehliyinizə və ürəyinizin düzlüyünə
görə deyil. Ancaq Allahınız Rəbb bu millətləri pis əməllərinə görə sizin
qarşınızdan qovacaq ki, ata-babalarınız İbrahimə, İshaqa, Yaquba verdiyi vədi
yerinə yetirsin.
6 Bilin ki, Allahınız Rəbb salehliyinizə görə bu gözəl torpağı mülk olaraq
almaq üçün sizə vermir, çünki siz dikbaş bir xalqsınız. 7 Bunu yada salın və Al-
lahınız Rəbbi səhrada necə qəzəbləndirdiyinizi unutmayın. Misir torpağından
çıxdığınız gündən bu yerə gələnədək Rəbbə qarşı nə qədər itaətsizlik etdiniz.
8 Rəbbi Xorevdə qəzəbləndirdiniz. Rəbb sizi məhv edəcək qədər hiddətləndi.
9 * Mən Rəbbin sizinlə etdiyi əhdin lövhələri olan daş lövhələri götürmək üçün
dağa çıxanda orada qırx gün-qırx gecə qaldım: nə çörək yedim, nə də su içdim.
10 Rəbb Allah mənə Öz barmağı ilə yazdığı iki daş lövhə verdi. Yığıldığınız
gün dağda Rəbbin sizə alovun içindən bildirdiyi bütün əmrlər onların üzərində
yazılmışdı. 11 Rəbb iki daş lövhəni – əhd lövhələrini qırx gün-qırx gecənin
sonunda mənə verdi.
12 Sonra Rəbb dedi: “Tez ol, dağdan en, çünki Misirdən çıxardığın xalq
əxlaqsızlıq edir. Onlar buyurduğum yoldan yaman tez azdılar. Özlərinə tökmə
büt yaradıblar”. 13 Rəbb mənə bunu da söylədi: “Görürəm ki, bu xalq dikbaş
xalqdır. 14 Qoy onları yox edim. Adlarını səma altından silim. Səndən isə
onlardan daha güclü, daha böyük millət törədim”.
15 Mən dönərək dağdan aşağı endim. Dağ alovlanıb yanırdı. Əhdin yazıldığı
iki lövhə əlimdə idi. 16 Gördüm ki, Allahınız Rəbbə qarşı günah edirsiniz.
Özünüz üçün danayabənzər bir tökmə büt düzəltmisiniz və Rəbbin sizə buyur-
duğu yoldan yaman tez azmısınız. 17 Buna görə də əlimdə tutduğum iki lövhəni
atdım və gözünüz önündə onları parça-parça etdim. 18 Yenə Rəbbin hüzurunda
heç nə yeyib-içmədən qırx gün-qırx gecə yerə sərilib qaldım, çünki günah et-
mişdiniz və Rəbbin gözündə pis sayılan işlər görərək Onu qəzəbləndirmişdiniz.
19 * Rəbbin qızğın qəzəbi qarşısında qorxdum. Qəzəbi o qədər alovlanmışdı
ki, O sizi yox etmək istəyirdi. Amma Rəbb yenə də yalvarışımı eşitdi. 20 Rəbb
Haruna da hiddətlənmişdi. Onu da yox etmək istəyirdi. O an Harun üçün də
yalvardım. 21 * Etdiyiniz günah əşyasını – o danayabənzər tökmə bütü götürüb
oda atdım və sındırdım, əzib toza döndərdim. Sonra tozu dağdan axan selə
tökdüm.
22 * * * Siz Taverada, Massada, Qivrot-Hattaavada da Rəbbi
qəzəbləndirdiniz. 23 * * * Rəbb sizi Qadeş-Barneadan yola salarkən belə
buyurmuşdu: “Gedin, sizə verəcəyim torpağı özünüz üçün irs olaraq alın”.
Siz isə Allahınız Rəbbin əmrinə qarşı çıxdınız, Rəbbə güvənmədiniz, sözünə

* **9:3** Qanun. 4:24; İbr. 12:29 * **9:9** Çıx. 24:18 * **9:19** İbr. 12:21 * **9:21** Çıx. 32:20 * **9:22** Say. 11:3 * **9:22** Say. 17:7 * **9:22** Say. 11:34 * **9:23** Say. 13:25–14:38 * **9:23** Qanun. 1:21 * **9:23** Say. 13:31; Qanun. 1:26; İbr. 3:16

qulaq asmadınız. 24 Sizi tanıyan gündən bu vaxta qədər dayanmadan Rəbbə
qarşı üsyankar oldunuz.
25 Rəbb sizi yox edəcəyini söylədiyi üçün qırx gün-qırx gecə Onun hüzurunda
yerə döşənib qaldım. 26 Rəbbə yalvarıb dedim: "Ya Xudavənd Rəbb, Misirdən
böyük qüvvətinlə, qüdrətli əlinlə çıxararaq qurtardığın xalqını, Öz irsini yox
etmə. 27 Qulların İbrahimi, İshaqı, Yaqubu yada sal. Bu xalqın dikbaşlığına,
pisliyinə, günahına nəzər salma. 28 Yoxsa bizi çıxartdığın ölkənin xalqı deyəcək
ki, Rəbb onları vəd etdiyi torpağa apara bilmədi və bu xalqa nifrət etdiyi üçün
onları səhrada məhv etmək məqsədi ilə Misirdən çıxartdı. 29 Halbuki onlar
Sənin xalqın, Sənin irsindir. Sən onları böyük qüdrətinlə, uzanan qolunla
oradan çıxartmısan".

10

Musanın yenidən əmr alması
(Çıx. 34:1-10)

1 O vaxt Rəbb mənə dedi: "Əvvəlki kimi özün üçün iki daş lövhə yon və dağa
– yanıma çıx. Ağacdan bir sandıq da düzəlt. 2 Qırdığın əvvəlki lövhələrdə yazılan
sözləri yeni lövhələrin üstündə yazacağam. Onları sandığa qoy". 3 Əbrişim
ağacından bir sandıq düzəldib əvvəlki kimi iki daş lövhəni yondum. Sonra bu
iki daş lövhəni əlimə götürüb dağa çıxdım. 4 Rəbb yığıldığınız gün dağda alovun
içindən Özünün sizə bildirdiyi On Əmri bu lövhələr üzərinə yenə də əvvəlki kimi
yazdı və mənə verdi. 5 Mən dönüb dağdan enərək Rəbbin mənə əmr etdiyi kimi
bu lövhələri düzəltdiyim sandığa qoydum və həmin lövhələr orada qaldı.
6 * İsrail övladları Yaaqan övladlarına məxsus quyular olan yerdən Moseraya
köçdülər. Harun orada ölüb dəfn olundu. Onun yerinə oğlu Eleazar kahin
oldu. 7 Oradan Qudqodaya və Qudqodadan da axar sular diyarı olan
Yotvataya köçdülər. 8 * O zaman Rəbb Levi qəbiləsini ayırdı ki, Rəbbin Əhd
sandığını daşısınlar, Rəbbə xidmət edərək, Onun adı ilə xeyir-dua verərək
hüzurunda dayansınlar. Onlar bu günədək eyni işi görürlər. 9 * Elə buna görə
də Levililərə İsrailli soydaşları ilə birlikdə pay və irsi torpaq düşmədi. Allahınız
Rəbbin onlara söz verdiyi kimi onların irsi Rəbb Özüdür.
10 * Əvvəlki kimi yenə də qırx gün-qırx gecə dağda qalmışdım. Rəbb bu dəfə
də məni dinlədi və ona görə sizi qırmaq istəmədi. 11 Rəbb mənə dedi: "Qalx
köçən xalqın qarşısında get ki, atalarına vəd edib söz verdiyim torpağa daxil
olub oranı irs olaraq alsınlar".
12 İndi, ey İsrail, axı Allahın Rəbb səndən nə istəyir? Yalnız bunu istəyir:
Ondan qorx, tamamilə Onun yolunu tut, Onu sev, bütün qəlbinlə və bütün
varlığınla Allahın Rəbbə sitayiş et. 13 Bu gün xoş güzəranın üçün sənə buyur-
duğum Rəbbin əmr və qaydalarına riayət et.
14 Bax göylər, göylərin ən uca qatları belə, yer üzü və yer üzərində olan hər
şey Allahın Rəbbindir. 15 Lakin Rəbb atalarınıza şəfqətli olmuşdur. Onları
sevib sonrakı nəsil olan sizi bugünkü kimi bütün xalqlar arasından seçdi.
16 Elə buna görə ürəklərinizi sünnət edin* ki, bir daha dikbaş olmayasınız.
17 * * Çünki Allahınız Rəbb allahların Allahı, hökmranların Hökmranıdır. O

* **10:6** Say. 20:28; 33:38 * **10:8** Say. 3:5-8 * **10:9** Qanun. 18:2 * **10:10** Çıx. 34:28
* **10:16** Ürəklərinizi sünnət edin – yəni ürəklərinizi həsr edin. * **10:17** 1Tim. 6:15; Vəhy 17:14; 19:16 * **10:17** Həv. 10:34-35; Rom. 2:11; Qal. 2:6; Ef. 6:9

tərəfkeşlik etməyən, rüşvət almayan, böyük, qüdrətli, zəhmli Allahdır. 18 O,
yetimin və dul qadının haqqını qoruyur. Qəribi sevir, ona çörək və paltar
verir. 19 Siz də qəribi sevin, çünki özünüz də Misir ölkəsində qərib idiniz.
20 Allahınız Rəbdən qorxun, Ona sitayiş edərək sadiq qalın və yalnız Onun
adı ilə and için. 21 Ona həmişə həmd edin. Gözünüzlə gördüyünüz əzəmətli və
zəhmli əlamətləri edən Allahınızdır. 22 ** Ataralarınız yetmiş nəfər olaraq Misirə
getmişdi. İndi isə Allahınız Rəbb sizi çoxaldaraq göydəki ulduzlar qədər edib.

11

Vəd olunan torpağa Rəbbin verəcəyi bərəkət

1 Allahınız Rəbbi sevin. Həmişə Onun buyruq, qayda, hökm və əmrlərinə
əməl edin. 2 Bu gün yadda saxlayın ki, Allahınız Rəbbin təlimini öyrənib
sınaqdan keçirən övladlarınız deyil, sizsiniz. Onun əzəmətini, qüdrətli əlini,
uzanan qolunu, 3 * Misirdə firona və bütün torpağına etdiyi əlamətləri,
gördüyü işləri, 4 * Misir ordusuna, onların atlarına, döyüş arabalarına nə et-
diyini, ardınızca düşərkən onları Qırmızı dənizin sularında necə qərq etdiyini,
Rəbbin onları bu günədək davam edən bir qırğına necə düçar etdiyini 5 və
səhrada, bu yerə çatanadək sizin üçün nə etdiyini, 6 * Ruvenli Eliavın oğullarına
– Datana və Avirama nə etdiyini gördünüz: bütün İsraillilərin arasında yeri
yardı, onları və evindəkiləri çadırları ilə bərabər onlara məxsus olan bütün
canlıları uddu. 7 Siz Rəbbin etdiyi bu əzəmətli işlərin hamısını öz gözlərinizlə
görürsünüz.

8 Bu gün sizə buyurduğum əmrlərin hamısına əməl edin ki, qüvvətli olasınız
və mülk olaraq almaq üçün İordan çayını keçəcəyiniz torpağa girib oranı
zəbt edəsiniz. 9 Rəbbin atalarınıza və onların övladlarına vəd etdiyi südlə
bal axan torpaqda uzun ömür sürəsiniz. 10 Çünki mülk olaraq almaq üçün
girəcəyiniz torpaq çıxmış olduğunuz Misir ölkəsinə bənzəmir. Orada toxu-
munuzu əkirdiniz, bostan kimi ayağınızla sulayırdınız. 11 Amma mülk olaraq
almağa gedəcəyiniz torpaq dağlı-dərəli bir diyardır. Bu torpaq göydən yağış
suyu içər. 12 Ora Allahınız Rəbbin lütf göstərdiyi elə bir torpaqdır ki, ilin
əvvəlindən sonuna qədər Allahınız Rəbbin nəzəri altındadır.

13 * Rəbb deyir: "Əgər bu gün sizə buyurduğum əmrlərə yaxşı qulaq assanız,
Allahınız Rəbbi sevib bütün qəlbinizlə, bütün varlığınızla ona sitayiş etsəniz,
14 o zaman Mən torpağınıza yağışı – ilk yağışla son yağışı vaxtlı-vaxtında
verəcəyəm. Onda taxılınızı, təzə şərabınızı və zeytun yağınızı yığacaqsınız.
15 Çöldə heyvanlarınıza ot verəcəyəm. Siz doyunca yeyəcəksiniz". 16 Onda
məbada ürəyiniz aldansın, azmayın, başqa allahlara səcdə və sitayiş etməyin.
17 Belə etsəniz, Rəbbin sizə qarşı qəzəbi alovlanacaq. O, göyləri bağlayıb yağış
yağdırmayacaq, torpağınızı məhsulsuz qoyacaq və tezliklə Rəbbin sizə verdiyi
o gözəl torpaqdan yox olacaqsınız.

18 * Buna görə də mənim bu sözlərimi ürəyinizdə və ağlınızda saxlayın,
qolunuza bir nişan kimi, gözlərinizin arasına alın bağı kimi bağlayın,
19 övladlarınıza öyrədin. Evinizdə oturanda, yol gedəndə, yatanda, duranda
bunlar barədə danışın. 20 Onları evlərinizin qapı çərçivələrinə və dar-
vazalarına yazın. 21 Belə etsəniz, Rəbbin atalarınıza vəd etdiyi torpaqlarda

* **10:22** Yar. 46:27 * **10:22** Yar. 15:5; 22:17 * **11:3** Çıx. 7:8–12:13 * **11:4** Çıx. 14:28 * **11:6** Say. 16:31-32 * **11:13** Lev. 26:3-5; Qanun. 7:12-16; 28:1-14 * **11:18** Qanun. 6:6-9

sizin də, övladlarınızın da ömrü uzun olar və göy yer üzərində durduqca orada yaşayarsınız.
22 Əməl etməniz üçün sizə buyurduğum bütün bu əmrləri diqqətlə yerinə
yetirsəniz, Allahınız Rəbbi sevib Onun yolları ilə getsəniz və yalnız Ona bağlı
qalsanız, 23 onda Rəbb qarşınızdan bütün millətləri qovacaq və sizdən daha
böyük, daha güclü millətlərin torpaqlarını mülk olaraq alacaqsınız. 24 *
Ayaq basdığınız hər yer sizin olacaq. Sərhədiniz səhradan Livana, Fərat
çayından Qərb dənizinə* qədər uzanacaq. 25 Sizin qarşınızda heç kim dayana
bilməyəcək. Allahınız Rəbb sizə vəd etdiyi kimi ayaq basacağınız hər yerə
vahimə və qorxunuzu yayacaq.
26 Budur, bu gün qarşınıza xeyir-dua və lənəti qoyuram. 27 Allahınız Rəbbin
əmrlərinə, bu gün sizə buyurduğum əmrlərə qulaq assanız, xeyir-dua ala-
caqsınız. 28 Əgər Allahınız Rəbbin əmrlərini dinləməsəniz, tanımadığınız başqa
allahların ardınca gedərək bu gün sizə buyurduğum yoldan azsanız, lənətə
düçar olacaqsınız. 29 * Allahınız Rəbb mülk olaraq almaq üçün girəcəyiniz
torpağa sizi aparanda Gerizim dağında xeyir-dua, Eval dağında isə lənət
oxuyacaqsınız. 30 Bu iki dağ İordan çayının qarşı tayında, yolun şərqində –
Aravada yaşayan Kənanlılar ölkəsində, Qilqal qarşısında, More palıdlarının
yanındadır. 31 Allahınız Rəbbin sizə verəcəyi torpağı irs olaraq almaq üçün
İordan çayını keçmək ərəfəsindəsiniz. Oranı ələ keçirib yerləşəndə 32 bu gün
önünüzə qoyacağım bütün qayda və hökmləri yerinə yetirmək üçün diqqətli
olun.

12

Tək ibadət yeri

1 Atalarınızın Allahı Rəbbin mülk olaraq almaq üçün sizə verəcəyi tor-
paqda ömür boyu bu qaydalara və hökmlərə riayət edin. 2 Hansı millətlərin
torpaqlarını alacaqsınızsa, allahlarına səcdə etdikləri uca dağlarda, təpələrdə,
kölgəli hər ağacın altında olan bütün yerləri mütləq viran qoyun. 3 *
Qurban-
gahlarını dağıdıb daş sütunları sındırın, ilahə Aşera bütlərini odda yandırıb
allah saydıqları oyma bütləri baltalayın və adlarını o yerlərdən silin.
4 Allahınız Rəbbə bu cür pərəstiş etməyin. 5 Allahınız Rəbbin adını qoy-
maq üçün bütün qəbilələriniz arasından seçəcəyi yeri, Onun məskənini ax-
tarın və oraya gedin. 6 Yandırma qurbanlarınızı, ünsiyyət qurbanlarınızı,
qazancınızın onda bir hissəsini, qaldırma təqdimlərinizi, əhd etdiklərinizi,
könüllü təqdimlərinizi, mal-qara və qoyun-keçilərinizin ilk balalarını oraya
gətirin. 7 Orada sizə bərəkət verən Allahınız Rəbbin önündə ailələrinizlə
birlikdə yemək yeyəcəksiniz. Onda hansı işə əl atacaqsınızsa, sevinc
tapacaqsınız.
8 Bu gün burada etdiklərinizi orada etməyin. Burada hər kəs öz
nəzərində nəyi düz sayırsa, onu da edir. 9 Çünki hələ Allahınız Rəbbin
sizə verəcəyi rahatlığa və irs torpağa çatmamısınız. 10 Amma İordan çayını
keçib Allahınız Rəbbin irs olaraq sizə verəcəyi torpaqda məskunlaşacaqsınız.
Rəbb sizi ətrafınızdakı bütün düşmənlərdən qurtararaq rahatlıq verəcək
və əmin-amanlıq içərisində yaşayacaqsınız. 11 O zaman sizə əmr etdiyim
hər şeyi – yandırma təqdimlərinizi, ünsiyyət qurbanlarınızı, qazancınızın
onda bir hissəsini, qaldırma təqdimlərinizi və Rəbbə həsr etdiyiniz bütün

* **11:24** Yeşua 1:3-5 * **11:24** Qərb dənizi – Aralıq dənizi. * **11:29** Qanun. 27:11-14; Yeşua 8:33-35
* **12:3** Qanun. 7:5

seçmə təqdimlərinizi Allahınız Rəbbin Öz isminə məskən seçəcəyi yerə gətirəcəksiniz. 12 Allahınız Rəbbin qarşısında siz, oğullarınız, qızlarınız, qullarınız, qarabaşlarınız, şəhərlərinizdə yaşayan sizinlə birgə payı və irsi torpağı olmayan Levililər qoy sevinsin. 13 Ehtiyatlı olun! Hər gördüyünüz yerdə yandırma qurbanlarınızı təqdim etməyin. 14 Yandırma qurbanlarınızı qəbilələrinizin birində Rəbbin seçəcəyi yerdə təqdim edin. Sizə əmr etməkdə olduğum hər şeyi orada edəcəksiniz.

15 Ancaq Allahınız Rəbbin sizə verdiyi bərəkətə görə yaşadığınız şəhərlərdə ürəyiniz istəyən qədər heyvan kəsib ətindən yeyə bilərsiniz. Pak yaxud murdar insan bu əti ceyran və ya maral əti yediyiniz kimi yeyə bilər. 16 * Qanını isə yeməyin, su kimi yerə tökün. 17 Taxılınızın, təzə şərablarınızın, zeytun yağınızın onda bir hissəsini, mal-qara və qoyun-keçilərinizin ilk balalarını, əhd etdiklərinizin hamısını, könüllü təqdimlərinizi, qaldırma təqdimlərinizi yaşadığınız şəhərlərdə yeməyin. 18 Siz, oğullarınız, qızlarınız, qul və qarabaşlarınız, şəhərlərinizdə yaşayan Levililər bunları Allahınız Rəbbin hüzurunda, Onun seçəcəyi yerdə yeyəcəksiniz. Allahınız Rəbbin hüzurunda hansı işə əl atsanız, sevinc tapacaqsınız. 19 Ehtiyatlı olun! Bu torpaqda yaşadığınız müddətdə Levililərə etinasız yanaşmayın.

20 Allahınız Rəbbin sizə vəd etdiyi kimi sərhədinizi genişləndirəndə ət yemək istəyərək “gəlin ət yeyək” desəniz, ürəyiniz istəyən qədər ət yeyə bilərsiniz. 21 Allahınız Rəbbin adını qoymaq üçün seçdiyi yer sizdən uzaqdırsa, əmr etdiyim kimi Rəbbin verdiyi naxırlardan, sürülərdən heyvan kəsib öz şəhərlərinizdə ürəyiniz istəyən qədər ət yeyə bilərsiniz. 22 Pak yaxud murdar insan bu əti ceyran və ya maral əti kimi yeyə bilər. 23 * Lakin ehtiyatlı olun ki, əti qanlı-qanlı yeməyəsiniz, çünki ətə can verən qandır. Ətlə birlikdə canı yeməyin. 24 Qanı yeməyin, su kimi yerə tökün. 25 Qan yeməyin. Belə etsəniz, Rəbbin gözündə doğru olanı etmiş olarsınız. Onda həm sizin, həm də sizdən sonra gələn övladlarınızın xoş güzəranı olar.

26 Müqəddəs təqdimlərinizi, əhd etdiyiniz təqdimləri götürüb Rəbbin seçəcəyi yerə gedin. 27 Yandırma qurbanlarınızı, əti və qanı Allahınız Rəbbin qurbangahında təqdim edin. Qurbanlarınızın qanı Allahınız Rəbbin qurbangahında tökülsün. Ətini isə yeyə bilərsiniz. 28 Sizə çatdırdığım bütün bu əmrlərə düzgün əməl edin. Allahınız Rəbbin gözündə yaxşı və doğru işlər gördüyünüz üçün sizin və sizdən sonra gələn övladlarınızın həmişə xoş güzəranı olar.

Başqa allahlara səcdə etməyin

29 Allahınız Rəbb torpaqlarını almağa gedəcəyiniz millətləri qarşınızdan yox edəcək. Torpaqlarını irs olaraq alıb orada yaşayanda, 30 onları yox edəndə ehtiyatlı olun ki, onların felinə düşməyəsiniz. “Bu millətlər allahlarına necə sitayiş edirdilərsə, biz də elə edək” deyərək onların allahlarına müraciət etməyin. 31 Allahınız Rəbbə bu cür pərəstiş etməyin. Onlar öz allahları üçün Rəbbin nifrət etdiyi iyrənc işləri görürlər. Belə ki oğullarını, qızlarını odda yandıraraq allahlarına qurban verirlər.

32 * Sizə buyurduğum bütün əmrlərə diqqətlə əməl edin. Onlardan nəyisə əskildib, onlara nəyisə artırmayın.

13

1 Əgər aranızdan bir peyğəmbər yaxud bir röya görən çıxıb sizə bir əlamət ya da möcüzə olacağını söyləyərsə, 2 sonra “tanımadığınız yad allahların ardınca

* **12:16** Yar. 9:4; Lev. 7:26-27; 17:10-14; 19:26; Qanun. 15:23 * **12:23** Lev. 17:10-14 * **12:32** Qanun. 4:2; Vəhy 22:18-19

gedək və onlara sitayiş edək" deyərsə, bəhs etdiyi əlamət və ya möcüzə həyata
keçsə də, 3 belə peyğəmbərin yaxud röya görənin sözlərinə qulaq asmayın.
Bilin ki, Allahınız Rəbb sizi sınayır, görmək istəyir, siz Allahınız Rəbbi bütün
qəlbinizlə, bütün varlığınızla sevirsinizmi? 4 Siz Allahınız Rəbbin ardınca
gedin və Ondan qorxun. Onun əmrlərinə əməl edib sözlərinə qulaq asın,
Rəbbə sitayiş edərək Ona bağlı qalın. 5 * O peyğəmbər yaxud röya görən isə
öldürülsün, çünki sizi Misir ölkəsindən çıxaran və köləlik diyarından qurtaran
Allahınız Rəbbə qarşı getməyə səvq edirdi. Onlar sizi Allahınız Rəbbin əmr
etdiyi yolla getməkdən azdırmaq istəyirdi. Beləliklə, aranızdan pisliyi atın.
6 Hətta bir anadan doğulan qardaşınız, öz oğlunuz və ya qızınız, qoynunuz-
dakı arvadınız ya da candan əziz dostunuz sizi gizlicə başdan çıxarmaq üçün
sizə və atalarınıza naməlum olan allahlardan, 7 ətraf xalqların, dünyanın bu
başından o biri başına qədər sizə yaxın və ya uzaq xalqların allahlarından bəhs
edib "gedək yad allahlara sitayiş edək" desə, 8 ona uyaraq qulaq asmayın.
Ona heyfiniz gəlməsin, acımayın, onu qorumayın. 9 Mütləq onu öldürün.
Əvvəlcə siz, sonra bütün xalq qoy onu daşqalaq etsin. 10 Sizi Misir torpağından,
köləlik diyarından çıxaran Allahınız Rəbdən ayırmaq üçün çalışdığına görə onu
daşqalaq edib öldürün. 11 Onda bunun sorağını alan bütün İsrailliləri qorxacaq
və bir də aranızda buna bənzər pis işlər olmayacaq.
12 Allahınız Rəbbin sizə yaşamaq üçün verəcəyi şəhərlərin birində 13 sizin
aranızdan yaramaz adamlar çıxıb "tanımadığınız yad allahların ardınca gedək
və onlara sitayiş edək" deyərək şəhərlərində yaşayan xalqı azdırdıqlarını
eşitsəniz, 14 bunu araşdıraraq yaxşı-yaxşı tədqiq edin. Eşitdikləriniz doğrudursa
və aranızdan birisinin belə iyrənc iş gördüyü sübut edilərsə, 15 mütləq o şəhərdə
yaşayanları qılıncdan keçirin. Şəhəri tamamilə məhv edib oradakı bütün
xalqı və heyvanları qılıncdan keçirin. 16 Talan mallarının hamısını toplayıb
meydanın ortasına yığın. Şəhəri və malların hamısını Allahınız Rəbb üçün
tamamilə yandırın. Qoy bu şəhər əbədi olaraq viranəliyə çevrilsin və yenidən
bərpa edilməsin. 17 Məhv edilməyə həsr edilən mallardan heç nəyi özünüz
üçün götürməyin. Onda Rəbbin qızğın qəzəbi yatar və atalarınıza and edib söz
verdiyi kimi sizə rəhm edər və mərhəmət göstərərək sizi çoxaldar. 18 Ona görə ki
siz Allahınız Rəbbin sözünü dinləyirsiniz. Beləliklə, bu gün sizə buyurduğum
əmrlərə əməl edib Rəbbin gözündə doğru olanı etmiş olacaqsınız.

14

Qadağan olan matəm ənənəsi

1 * Siz Allahınız Rəbbin övladlarısınız. Ölən üçün bədəninizi yaralamayın
və saçınızın ön tərəfini qırxmayın. 2 * Axı siz Allahınız Rəbbin müqəddəs
xalqısınız. Rəbb yer üzərində olan bütün xalqlar arasından sizi Özünə məxsus
xalq olaraq seçdi.

Əti yeyilən və yeyilməyən heyvanlar (Lev. 11:1-47)

3 Murdar şeylər yeməyin. 4 Bu heyvanların ətini yeyə bilərsiniz: öküz,
qoyun, keçi, 5 maral, ceyran, xallı maral, dağ keçisi, geyik, cüyür, dağ qoyunu.
6 Heyvanlardan qoşadırnaqlı, gövşəyən heyvanların hamısının ətindən yeyə
bilərsiniz. 7 Lakin gövşəyən yaxud qoşadırnaqlı olan bu heyvanların – dəvə,
dovşan, qayadovşanının ətini yeməyin, çünki onlar gövşəyir, lakin qoşadırnaqlı

* **13:5** Qanun. 17:7; 1Kor. 5:13 * **14:1** Lev. 19:28; 21:5 * **14:2** Çıx. 19:5-6; Qanun. 4:20; 7:6; 26:18; Titə 2:14; 1Pet. 2:9

deyil, buna görə sizin üçün haramdır. 8 Donuz isə qoşadırnaqlı olsa da,
gövşəmir, o sizin üçün haramdır. Onların nə ətini yeyin, nə də leşinə toxunun.
9 Sularda yaşayan heyvanlardan üzgəcləri və pulcuqları olanların hamısını
yeyə bilərsiniz. 10 Amma üzgəcləri və pulcuqları olmayanların hamısı sizə
haram sayılır, yeməyin.
11 Bütün pak quşların ətindən yeyə bilərsiniz. 12 Lakin bu quşların ətini
yeməməlisiniz: qartal, keçələkərkəs, qaraquş, 13 çalağan, şahin, bütün çalağan
cinsindən olanlar, 14 bütün qarğa cinsindən olanlar, 15 dəvəquşu, bayquş,
qağayı, bütün qırğı cinsindən olanlar, 16 yapalaq, böyük bayquş, ağ bayquş,
17 qutan, leş kərkəsi, qarabatdaq, 18 leylək, bütün vağ cinsindən olanlar,
şanapipik, yarasa. 19 Bütün qanadlı qaynaşan heyvanlar sizin üçün haramdır,
yeməyin. 20 Qanadı olan pak heyvanların hamısını yeyə bilərsiniz.
21 * Ölü halda tapılan heyvan ətindən yeməyin. Şəhərinizdə olan əcnəbiyə
verə bilərsiniz ki, yesin yaxud da yadellilərə sata bilərsiniz. Siz isə Allahın
müqəddəs xalqısınız. Oğlağı anasının südündə bişirməyin.

Ondabir hissəyə aid qayda

22 * İlbəil tarlalarınızda bitən bütün məhsulların onda bir hissəsini mütləq
ayırın. 23 Daim Allahınız Rəbdən qorxmağı öyrənmək üçün taxılınızın,
təzə şərabınızın, zeytun yağınızın onda bir hissəsini, mal-qaranızın, qoyun-
keçilərinizin ilk balalarını Allahınız Rəbbin qarşısında, Öz isminə məskən
seçdiyi yerdə yeyin. 24 Allahınız Rəbbin Öz isminə məskən seçdiyi yer sizdən
çox uzaqdadırsa, Allahınız Rəbbin sizə bərəkət verdiyi məhsulların onda bir
hissəsini siz oraya apara bilməyəcək qədər yol uzundursa, 25 o zaman bunları
satıb pula çevirin və bu pulu götürüb Allahınız Rəbbin seçəcəyi yerə gedin.
26 Pulu ürəyiniz istəyəni almağa sərf edin: mal-qara, qoyun-keçi, şərab, başqa
kefləndirici içki – ürəyiniz nə istəyirsə, alın. Siz və külfətiniz orada Allahınız
Rəbbin qarşısında yeyib sevinin. 27 Şəhərlərinizdə yaşayan Levililərə etinasız
yanaşmayın, çünki onların sizinlə birgə payı və irsi torpağı yoxdur.
28 Hər üç ilin sonunda – üçüncü ildə bitən bütün məhsulunuzun onda bir
hissəsini çıxarıb şəhərlərinizdə toplayın. 29 Sizinlə birgə payı və irsi torpağı
olmayan Levililər, şəhərlərinizdə olan qəriblər, yetimlər və dul qadınlar qoy
gəlib bundan doyunca yesinlər. Belə edin ki, Allahınız Rəbb sizə əlinizin bütün
zəhmətinə xeyir-dua versin.

15

Borcların bağışlanma ili
(Lev. 25:1-7)

1 Hər yeddi ilin sonunda sizə borclu olanları bağışlayın. 2 Borcların
bağışlanma işini belə edin: hər alacağı olan şəxs qonşusunun borcunu
bağışlasın. Qonşusunu yaxud soydaşını borcunu geri qaytarmağa məcbur
etməsin, çünki Rəbb tərəfindən borcların bağışlanma ili elan edilmişdir.
3 Yadellilərdən borclarınızı geri ala bilərsiniz, lakin İsrailli soydaşlarınızın
borclarını bağışlamalısınız. 4 Onda aranızda kasıb olmaz. Əgər Allahınız
Rəbbin sizə mülk olaraq almaq üçün verəcəyi torpaqda 5 Onun sözünə
tam itaət etsəniz, bu gün sizə buyurduğum əmrlərin hamısına diqqətlə əməl
etsəniz, 6 Allahınız Rəbb sizə vəd verdiyi kimi mütləq bərəkət verəcək. Siz bir

* **14:21** Çıx. 23:19; 34:26 * **14:22** Lev. 27:30-33; Say. 18:21

çox millətlərə borc verəcək, lakin onlardan borc almayacaqsınız. Siz bir çox millətlərə hökmranlıq edəcəksiniz, onlar sizə hökmranlıq etməyəcək.

7 * Allahınız Rəbbin sizə verəcəyi torpağın hər hansı bir şəhərində yaşayan soydaşlarınızdan biri kasıbdırsa, daşürəkli olmayın. Kasıb soydaşınıza qarşı əliniz bağlı olmasın. 8 Əksinə, əliaçıq olun, nəyə ehtiyacı varsa, ona lazımınca borc verin. 9 Məbada "yeddinci il – borcların bağışlanma ili yaxındır" deyərək ürəyinizə pis fikirlər gətirəsiniz. Soydaşınız üçün xəsislik etməyin, ona kömək etməkdən boyun qaçırmayın. Yoxsa kasıb soydaşınız sizdən Rəbbə şikayət edər və günah qazanarsınız. 10 Kasıba səxavətlə, könüllü surətdə yardım edin, çünki buna görə Allahınız Rəbb bütün əməyinizə, əl atdığınız hər işə bərəkət verəcək. 11 * Ölkədə həmişə kasıblar olacaq, buna görə mən sizə belə əmr edirəm: mütləq öz ölkənizdəki kasıb və möhtac soydaşınıza qarşı əliaçıq olun.

Qullar haqqında
(Çıx. 21:1-11)

12 * * Əgər İbrani soydaşlarınızdan bir kişi və yaxud qadın sizə qul kimi satılıbsa, bu qul altı il sizə qulluq edəndən sonra yeddinci il onu azad edin. 13 Azad edərkən onları əliboş yola salmayın. 14 Səxavət göstərib sürülərinizdən, taxılınızdan, şərabınızdan onlara verin. Allahınız Rəbb sizə necə bərəkət veribsə, siz də onlara elə verin. 15 Misirdə kölə olduğunuzu, Allahınız Rəbbin sizi qurtardığını yada salın. Bu gün ona görə bu əmri verirəm.

16 Əgər qulunuz sizi və külfətinizi sevirsə, sizinlə güzəranı xoşdursa və "sizdən ayrılmaq istəmirəm" deyirsə, 17 onda bir biz götürüb qulunuzun qulağından keçirərək qapıya batırın. Bundan sonra o ömrü boyu qulunuz olaraq qalacaq. Qarabaşlarınızla da bu cür rəftar edin. 18 Qullarınızı azad etmək sizə çətin gəlməsin. Sizə qulluq etdiyi altı il ərzində muzdlu işçidən ikiqat artıq iş görmüşdür. Sizə Allahınız Rəbb hər işdə bərəkət verəcək.

İlk dəfə doğan heyvanlar

19 * Mal-qara və qoyun-keçilərinizin ilk doğulan balalarından hər erkək heyvanı Allahınız Rəbb üçün təqdis edin. Öküzlərinizin ilk balalarını işlətməyin, qoyun-keçilərinizin ilk balalarını qırxmayın. 20 Siz ailələrinizlə birgə hər il Allahınız Rəbbin önündə, Onun seçəcəyi yerdə bu heyvanların ətini yeyin. 21 Bir heyvanın qüsuru varsa, axsaq yaxud kordursa, hansısa ciddi çatışmazlığı varsa, onu Allahınız Rəbbə qurban etməyin. 22 Belə heyvanları kəsib şəhərlərinizdə yeyə bilərsiniz. Pak və yaxud murdar insan bu ətdən ceyran və ya maral əti yediyi kimi yeyə bilər. 23 * Qanını isə yeməyin, onu su kimi torpağa tökün.

16

Pasxa bayramı
(Çıx. 12:1-20)

1 Aviv ayını qeyd edin və Allahınız Rəbbin Pasxa bayramını keçirin. Allahınız Rəbb sizi Misirdən Aviv ayında gecə ikən çıxartdı. 2 Allahınız Rəbbin Öz isminə məskən seçəcəyi yerdə qoyun-keçilərinizdən, mal-qaranızdan Pasxa qurbanı kəsin. 3 Qurban əti ilə birlikdə mayalı çörək yeməyin. Misirdən

* **15:7** Lev. 25:35 * **15:11** Mat. 26:11; Mark 14:7; Yəh. 12:8 * **15:12** Çıx. 21:2 * **15:12** Lev. 25:39-46 * **15:19** Çıx. 13:12 * **15:23** Yar. 9:4; Lev. 7:26-27; 17:10-14; 19:26; Qanun. 12:16,23-25

tələsik çıxdığınıza görə əziyyət içərisində yediyiniz çörək kimi yeddi gün mayasız çörək, yəni əziyyət çörəyi yeyin. Bununla ömür boyu Misirdən çıxdığınız günü yada salın. 4 Ölkənizin heç bir yerində yeddi gün mayadan istifadə olunmasın. İlk gün axşam qurban kəsdiyiniz heyvanların əti səhərə qədər qalmasın.

5 Pasxa qurbanlarını Allahınız Rəbbin sizə verəcəyi şəhərlərin heç birində kəsməyin, 6 ancaq Allahınız Rəbbin Öz isminə məskən seçəcəyi yerdə kəsin. Orada qurbanları axşam, gün batanda, Misirdən çıxdığınız saatlarda kəsin. 7 Əti Allahınız Rəbbin seçəcəyi yerdə bişirib yeyin. Səhər açılanda isə oradan çıxıb çadırlarınıza qayıdın. 8 Altı gün mayasız çörək yeyin. Yeddinci gün Allahınız Rəbb üçün təntənəli toplantı keçirin və heç bir iş görməyin.

Həftələr bayramı
(Çıx. 34:22; Lev. 23:15-21)

9 Əkinə oraq vurduğunuz ilk gündən yeddi həftə sayın və 10 Allahınız Rəbbin sizə verdiyi bərəkətə görə könüllü təqdim verməklə Allahınız Rəbb üçün Həftələr bayramı keçirin. 11 Allahınız Rəbbin qarşısında – Onun Öz isminə məskən seçəcəyi yerdə siz, oğullarınız, qızlarınız, qullarınız, qarabaşlarınız, şəhərlərinizdə yaşayan Levililər, aranızda yaşayan qəriblər, yetimlər və dul qadınlar birlikdə sevinəcəksiniz. 12 Misirdə kölə olduğunuzu yada salın və bu qaydalara diqqətlə əməl edin.

Çardaqlar bayramı
(Lev. 23:33-43)

13 Xırmanınızdan, üzümsıxanınızdan məhsul götürəndən sonra özünüz üçün yeddi gün Çardaqlar bayramı keçirin. 14 Bu bayramda siz, oğullarınız, qızlarınız, qullarınız, qarabaşlarınız, şəhərlərinizdə yaşayan Levililər, qəriblər, yetimlər və dul qadınlarla birlikdə sevinəcəksiniz. 15 Allahınız Rəbbin seçəcəyi yerdə Rəbb üçün yeddi gün bu bayramı keçirin, çünki Allahınız Rəbb bütün məhsullarınıza, əllərinizin hər işinə xeyir-dua verib və siz tam sevinc içində yaşayacaqsınız.

16 Bütün kişiləriniz ildə üç dəfə Mayasız Çörək bayramında, Həftələr bayramında, Çardaqlar bayramında Allahınız Rəbbin hüzurunda olmaq üçün Onun seçəcəyi yerə getsin. Heç kəs Rəbbin hüzuruna əliboş gəlməsin. 17 Hər biriniz Allahınız Rəbbin sizə verdiyi bərəkətə görə bəxşiş götürməlisiniz.

Hakimlərlə məmurların təyin olunması

18 Allahınız Rəbbin sizə verəcəyi şəhərlərdə hər qəbiləniz üçün hakimlər və məmurlar seçin. Qoy onlar xalqa ədalətlə hakimlik etsinlər. 19 * Hökm çıxararkən haqsızlıq etməyin, heç kimin tərəfini saxlamayın. Rüşvət almayın, çünki rüşvət müdrik insanın belə, gözlərini kor edir və məhkəmədə məsum bir insana qarşı səhv qərara yol verir. 20 Salehliyin, yalnız salehliyin ardınca gedin, onda həyat taparsınız və Allahınız Rəbbin sizə verəcəyi torpağı irs olaraq alarsınız.

21 * Allahınız Rəbb üçün quracağınız qurbangahın yanına ilahə Aşeranın surətində heç bir ağac sütunu qoymayın. 22 * Allahınız Rəbbin ikrah etdiyi daş sütun qoymayın.

---

* **16:19** Çıx. 23:6-8; Lev. 19:15 * **16:21** Çıx. 34:13 * **16:22** Lev. 26:1

17

1 Hər hansı bir qüsuru və çatışmazlığı olan öküzü ya da qoyunu Allahınız
Rəbbə qurban etməyin. Belə etmək Allahınız Rəbb üçün iyrəncdir.
2 Allahınız Rəbbin sizə verəcəyi şəhərlərin birində aranızdan Onun əhdini
pozub gözündə pis olanı edən hər hansı bir kişi və ya qadın çıxarsa, 3 *
əmrlərimin ziddinə gedib başqa allahlara sitayiş edərsə, bütlərə yaxud günəşə,
aya yaxud səma cisimlərindən hər hansı birinə sitayiş və səcdə edərsə, 4 bu
hadisədən xəbərdar olsanız, eşitdiklərinizi yaxşı-yaxşı araşdırın. Əgər bu xəbər
doğrudursa və belə iyrənc halın İsraildə baş verdiyi sübuta yetərsə, 5 belə pis
hərəkət edən kişini və ya qadını şəhərin darvazasına gətirib daşqalaq edərək
öldürün. 6 * Ölümə məhkum olan adam iki yaxud üç nəfərin şahidliyi ilə
öldürülməlidir. Tək bir nəfərin şahidliyi ilə öldürülməsin. 7 * O adamı əvvəlcə
şahidlər, sonra isə bütün xalq daşqalaq etsin. Beləliklə, aranızdan pisliyi atın.

Məhkəmə işləri

8 Əgər şəhərlərinizdə qatillik, dava və ya təcavüz barəsində qərar çıxarmaqda
həll edə bilmədiyiniz çətinliklərə rast gəlsəniz, Allahınız Rəbbin seçəcəyi yerə
gedin. 9 O dövrdə xidmət edən Levili kahinlərin və hakimlərin yanına gedib
onlara müraciət edin. Qoy onlar araşdırıb məhkəmə qərarını sizə versinlər.
10 Rəbbin seçəcəyi yerdən sizə deyilən qərara əməl edin. Sizə nə öyrətsələr,
ona diqqətlə əməl edin. 11 Öyrədilən təlimata və söylənilən hökmə görə rəftar
edin. Əmr edilənlərdən nə sağa, nə də sola dönün. 12 Orada Allahınız
Rəbbin hüzurunda vəzifəsini icra edən kahinə yaxud hakimə qulaq asmamaq
iddiasında olan şəxs öldürülsün. Beləliklə, aranızdan pisliyi atın. 13 Bütün xalq
bu xəbəri eşidib qorxacaq və bir daha bu iddiaya düşməyəcək.

Padşahla əlaqədar qanunlar

14 * Allahınız Rəbbin sizə verəcəyi torpağa girib, oranı irs olaraq alanda və
orada məskunlaşanda əgər "bütün ətraf ölkələrdəki kimi bizə hökm edəcək bir
padşah təyin edək" desəniz, 15 mütləq Allahınız Rəbbin seçəcəyi adamı padşah
qoyun. Padşah təyin etdiyiniz adam öz soydaşlarınızdan olmalıdır. İsrailli
soydaşlarınızdan olmayan yadelli bir adamı padşah edə bilməzsiniz. 16 * Qoy
padşah özü üçün at çoxaltmasın. İlxısını artırmaq üçün xalqı Misirə – geriyə
qaytarmasın, çünki Rəbb sizə belə demişdi: "Bir də bu yoldan geri qayıtmayın".
17 * * Padşah çox arvad almasın, yoxsa ürəyi haqq yolundan dönər. O özü üçün
çoxlu qızıl-gümüş yığıb onu çoxaltmasın.
18 Padşah taxta çıxandan sonra Levili kahinlərin nəzarəti altında bu Qanun-
dan bir surətini özü üçün kitaba köçürsün. 19 Qoy o, Qanunun bu surətini
yanında saxlayaraq ömrü boyu hər gün oxusun. Bununla da padşah Allahınız
Rəbdən qorxmağı, bu Qanunun bütün sözlərinə və bu qaydalara diqqətlə əməl
etməyi öyrənsin. 20 Özünü soydaşlarından üstün tutmasın, əmrdən nə sağa, nə
də sola dönsün. Onda İsraildə özünün və nəslinin padşahlıq dövrü uzun olar.

18

Levililərlə kahinlərin payı

---

* **17:3** Çıx. 22:20 * **17:6** Say. 35:30; Qanun. 19:15; Mat. 18:16; 2Kor. 13:1; 1Tim. 5:19; İbr. 10:28
* **17:7** Qanun. 13:5; 1Kor. 5:13 * **17:14** 1Şam. 8:5 * **17:16** 1Pad. 10:28; 2Saln. 1:16; 9:28
* **17:17** 1Pad. 11:1-8 * **17:17** 1Pad. 10:14-22,27; 2Saln. 1:15; 9:27

1 Levili kahinlərin, bütün Levi qəbiləsinin digər İsraillilələ birgə payı və
irsi olmayacaq. Onlar Rəbbə verilən yandırma təqdimləri ilə doyacaqlar
və bu onların irsi olacaq. 2 * Levililərin soydaşları arasında irsi torpaqları
olmayacaq və Rəbbin onlara söz verdiyi kimi onların irsi Rəbb Özüdür.
3 Xalq arasında öküz və qoyun qurbanı təqdim edən qol, çənə və içalatı
kahinlərə pay versin. 4 Taxılınızın, təzə şərabınızın, zeytun yağınızın nübarını
və qoyunlarınızdan qırxdığınız ilk yunu kahinlərə verin. 5 Allahınız Rəbb
onları və övladlarını bütün qəbilələriniz arasından seçdi ki, daim Rəbbin adına
xidmətdə dayansınlar.
6 Əgər bir Levili yaşadığı İsrail şəhərlərinin birindən könüllü surətdə Rəbbin
seçəcəyi yerə gedərsə, 7 orada Allahı Rəbbin qarşısında dayanan Levili soy-
daşları kimi Rəbbin naminə xidmət edə bilsin. 8 O, ata mülkünün satışından
əldə etdiyi vəsaitdən əlavə, onlarla bərabər paydan da istifadə edə bilər.

Başqa millətlərin iyrənc adətləri

9 Allahınız Rəbbin sizə verəcəyi torpağa girdiyiniz zaman o millətlərin
iyrənc adətlərini götürüb təqlid etməyin. 10 * Aranızda oğul və qızını oda
qurban verən, falçı, gələcəyideyən, baxıcı, cadugər, 11 ovsunçu, cindarlara
və ruhçağıranlara müraciət edən yaxud ölülәriçağıran olmasın. 12 Rəbb belə iş
görənlərə nifrət edir. Elə bu iyrənc işlərə görə Allahınız Rəbb millətləri sizin
qarşınızdan qovacaq. 13 * Allahınız Rəbbin gözü önündə kamil olun. 14 Çünki
torpaqlarını alacağınız millətlərin hamısı gələcəyideyənlərin və falçıların
nəsihətlərinə qulaq asırlar. Amma Allahınız Rəbb sizin üçün buna izin vermir.

Gələcək peyğəmbər

15 * Allahınız Rəbb sizin üçün aranızdan – öz soydaşlarınız içərisindən
mənim kimi bir peyğəmbər yetirəcək. Ona qulaq asın. 16 Çünki Xorevdə
yığıldığınız gün Allahınız Rəbdən bunu diləmişdiniz: “Qoy bir də Allahımız
Rəbbin səsini eşitməyək və bir daha bu böyük alovu görməyək, yoxsa ölərik”.
17 Onda Rəbb mənə dedi: “Dedikləri doğrudur. 18 Onlar üçün soydaşları
arasından sənin kimi bir peyğəmbər yetirəcəyəm və sözlərimi onun dilindən
eşidəcəksiniz. O əmr etdiyim hər şeyi sizə söyləyəcək. 19 * Mənim adımla
söylədiyi sözlərə qulaq asmayan adamı ittiham edəcəyəm. 20 Lakin hansı bir
peyğəmbər ona əmr etmədiyim sözü Mənim adımdan danışmağa cürət edərsə
yaxud başqa allahların adından danışarsa, o peyğəmbər öldürülsün”.
21 “Axı bu sözün Rəbdən olub-olmadığını necə bilək?” deyə düşünə
bilərsiniz. 22 Əgər bir peyğəmbər Rəbbin adından danışanda dediyi söz
həyata keçməzsə yaxud düz çıxmazsa, bilin ki, onu Rəbb söyləməmişdir. O
peyğəmbərin dediklərinin səlahiyyəti yoxdur. Ondan qorxmayın.

19

Sığınacaq şəhərlər
(Say. 35:6-34; Qanun. 4:41-43; Yeşua 20:1-9)

1 Allahınız Rəbb torpaqlarını sizə verəcəyi millətləri yox edəndə və siz
onların mülkünü alıb şəhərlərində və evlərində yaşayanda 2 Allahınız Rəbbin
mülk olaraq almaq üçün sizə verəcəyi torpağın mərkəzində özünüz üçün üç
şəhər ayırın. 3 Bu şəhərlərə getmək üçün yollar çəkib Allahınız Rəbbin irs

* **18:2** Say. 18:20; Qanun. 10:9 * **18:10** Çıx. 22:18; Lev. 19:26,31 * **18:13** Mat. 5:48 * **18:15** Yəh. 1:21; 7:40; Həv. 3:22; 7:37 * **18:19** Həv. 3:23

olaraq sizə verəcəyi ölkəni üç bölgəyə ayırın. Belə ki qətl edən bu şəhərlərdən birinə qaçsın.
4 Sağ qalmaq üçün oraya qaçan qatil haqqında – yəni qonşusu ilə əvvəlcədən
ədavəti olmadan və bilmədən onu öldürən adam barədə belə bir qaydanız
olsun. 5 Məsələn, odun kəsmək üçün qonşusu ilə meşəyə gedib ağac doğramaq
üçün balta vuranda baltanın dəmiri sapından çıxıb qonşusuna dəyərsə və
qonşusu ölərsə, ölümə bais adam bu şəhərlərdən birinə qaçıb canını qurtarsın.
6 Yoxsa qan qisasını alan qəzəblə qatilin izinə düşə bilər. Yol uzaq olarsa,
çatıb onu öldürə bilər. Bu adamın öldürdüyü adamla əvvəllər heç bir ədavəti
olmamışdı. Ona görə də ölüm hökmünə layiq deyil. 7 Bunun üçün "özünüzə üç
şəhər seçin" deyə əmr edirəm.
8 Allahınız Rəbbi sevmək və daim Onun yolları ilə getmək üçün bu gün sizə
buyurduğum bütün bu əmrlərə diqqətlə əməl etdiyiniz üçün 9 Allahınız Rəbb
atalarınıza and etdiyi kimi sizin sərhədinizi genişləndirərsə və atalarınıza
verməyi vəd etdiyi bütün torpaqları sizə verərsə, o zaman özünüz üçün bu
üç şəhərdən əlavə üç şəhər də seçin. 10 Belə ki Allahınız Rəbbin irs olaraq sizə
verəcəyi torpaqda günahsız qan tökülməsin və həm də qan tökməkdə təqsirkar
olmayasınız.
11 Lakin kiminsə qonşusu ilə ədavəti varsa, pusquda durub onu izləyərsə,
hücum edərək onu vurub öldürərsə və bu şəhərlərdən birinə qaçarsa, 12 bu
adamın şəhərinin ağsaqqalları adam göndərib onu oradan götürüb öldürmək
üçün qan qisası alana təslim etsin. 13 Ona rəhm etməyin. Günahsız qanı
İsraildən təmizləyin ki, güzəranınız xoş olsun.
14 * Allahınız Rəbbin mülk olaraq almaq üçün sizə verəcəyi torpaqda
alacağınız mülkdə qonşunuzun əvvəlki adamlar tərəfindən qoyulan sərhədini
dəyişdirməyin.

Şahidlər

15 * Bir adamı işlədə biləcəyi hər hansı bir günahda yaxud cinayətdə
təqsirləndirmək üçün bir şahid kifayət deyil. Hər iddia iki yaxud üç nəfərin
şahidliyi ilə təsdiq edilsin.
16 Əgər bir yalançı şahid pis məqsədlə birini təqsirləndirərsə, 17 araların da
münaqişə olan iki adam Rəbbin hüzurunda, o dövrdə xidmət edən kahinlərin
və hakimlərin qarşısında dayansın. 18 Hakimlər yaxşı-yaxşı araşdırsınlar. Əgər
şahid yalançıdırsa, soydaşlarına qarşı yalandan şahidlik etmişsə, 19 onda soy-
daşına etmək istədiyini onun öz başına gətirin. Beləliklə, aranızdan pisliyi atın.
20 Qalanları da bunu eşidib qorxacaq və bir daha bu cür pislik etməyəcəklər.
21 * Belə adama rəhm etməyin, can əvəzinə can, göz əvəzinə göz, diş əvəzinə
diş, əl əvəzinə əl, ayaq əvəzinə ayaq ödənsin.

20

Döyüş zamanı

1 Düşmənlərinizə qarşı döyüşə çıxanda atları, döyüş arabalarını və sizdən
böyük bir ordunu görəndə qorxmayın, çünki sizi Misir torpağından çıxaran
Allahınız Rəbb sizinlədir. 2 Kahin döyüş qabağı ordunun yanına gəlib müraciət
edərək 3 belə desin: "Ey İsrailli lər, qulaq asın! Bu gün düşmənlərinizlə döyüşə
çıxırsınız. Onlardan qorxub ürkməyin və tələşə düşərək ürəyinizi yeməyin,

* **19:14** Qanun. 27:17 * **19:15** Say. 35:30; Qanun. 17:6; Mat. 18:16; Yəh. 19:31; 2Kor. 13:1; 1Tim. 5:19; İbr. 10:28 * **19:21** Çıx. 21:23-25; Lev. 24:20; Mat. 5:38

4 çünki Allahınız Rəbb düşmənlərinizlə döyüşmək və sizə qələbə qazandırmaq
üçün sizinlə gedir".
5 Zabitlər isə orduya belə desinlər: "Yeni ev tikib içində oturmayan kim var?
Qoy evinə qayıtsın. Yoxsa döyüşdə ölər, evində başqası yaşayar. 6 Üzüm bağı
salıb məhsulunu toplamayan varmı? Qoy o da evinə qayıtsın. Birdən döyüşdə
ölər, məhsulunu başqası yığar. 7 Bir qıza nişanlı olub evlənməyən varmı? O da
evinə qayıtsın. Yoxsa döyüşdə ölər, nişanlısını başqası alar". 8 Zabitlərin orduya
müraciətinin davamı belə olsun: "Kim qorxusundan ürəyini yeyirsə, evinə
qayıtsın. Öz ürəyi kimi yoldaşlarının da ürəyini üzməsin". 9 Zabitlər orduya
müraciətini bitirəndən sonra bölmələrə rəhbərlər təyin etsinlər.
10 Hansı şəhərə yürüş etsəniz, əvvəl onun xalqını sülhə çağırın. 11 Əgər
o sizinlə sülh yolu ilə razılaşıb qarşınızda darvazalarını açarsa, qoy oranın
bütün əhalisi sizə mükəlləfiyyətçi olub qulluğunuzda dursun. 12 Yox, əgər
sizin sülh çağırışınızı rədd edib döyüşə başlasa, onda şəhəri mühasirəyə alın.
13 Allahınız Rəbb şəhəri sizə təslim edəndə oranın bütün kişilərini qılıncdan
keçirin. 14 Qadınları, uşaqları, heyvanları və şəhərdə olan bütün malları isə
talan edin. Allahınız Rəbbin sizə verdiyi düşmən malını özünüzə sərf edə
bilərsiniz. 15 Sizə yaxın millətlərə aid olmayan, sizdən uzaqlarda yerləşən
şəhərlərin hamısına qarşı rəftarınız belə olsun!
16 Ancaq Allahınız Rəbbin irs olaraq sizə verəcəyi bu millətlərin
şəhərlərində nəfəsi olan heç bir canlını belə, sağ buraxmamalısınız.
17 Xetliləri, Emorluları, Kənanlıları, Perizliləri, Xivliləri, Yevusluları Allahınız
Rəbbin sizə əmr etdiyi kimi tamamilə yox edin ki, 18 allahlarına iyrənc
adətlərlə səcdə edənlərdən bunları öyrənərək Allahınız Rəbbə qarşı günah
işlətməyəsiniz.
19 Hər hansı bir şəhərlə döyüşəndə oranı almaq üçün mühasirəsi uzun
çəkərsə, ağacları baltalayıb məhv etməyin. Bu ağacların məhsulundan yeyə
bilərsiniz, amma onları qırmayın. Məgər çöldəki ağaclar insandır ki, on-
ları mühasirəyə alasınız? 20 Biləndə ki bir ağac bar vermir, həmin ağacı
kəsib yox edə bilərsiniz. Sizə müqavimət göstərən şəhəri alanadək mühasirə
əməliyyatında bu ağaclardan istifadə edə bilərsiniz.

21

Naməlum şəxs tərəfindən öldürülənlər

1 Allahınız Rəbbin mülk olaraq almaq üçün sizə verəcəyi torpaqda, çöldə
yerə sərilmiş və kim tərəfindən öldürüldüyü bilinməyən meyit görsəniz,
2 ağsaqqallarınız və hakimləriniz gedib meyitin olduğu yerlə ətraf şəhərlər
arasındakı məsafəni ölçsünlər. 3 Meyitə ən yaxın şəhər hansıdırsa, oranın
ağsaqqalları işə qoşulmamış, boyunduruq taxılmayan bir düyə götürsünlər.
4 Düyəni şumlanmamış, əkilməmiş torpaqdakı axar sulu dərəyə gətirsinlər və
orada düyənin boynunu qırsınlar. 5 Levili kahinlər də oraya getsin. Çünki
Allahınız Rəbb onları Özünə xidmətçi seçib. Qoy onlar Rəbbin adı ilə xeyir-
dua versinlər, aranızdakı münaqişə və zorakılıq hallarına baxsınlar. 6 Meyitə
ən yaxın şəhərin ağsaqqalları dərədə boynu qırılmış düyənin üzərində əllərini
yuyub 7 belə bəyan etsinlər: "Bu qan bizim əllərimizlə tökülməyib. Kimin
etdiyini də gözümüzlə görməmişik. 8 Ya Rəbb, qurtardığın xalqı – İsrailliləri
kəffarə et. Xalqını nahaq tökülən qana cavabdeh etmə". Beləliklə, qan tökmək
günahı kəffarə olunacaq. 9 Rəbbin gözündə doğru olanı etdiyiniz üçün nahaq
qan boynunuzdan götürüləcək.

Əsirlərdən arvad almaq

10 Düşmənlərinizlə döyüşə çıxanda, Allahınız Rəbb onları sizə təslim edəndə
və siz onları əsir götürəndə 11 aralarında gözəl qadın görüb ona vurulsanız,
onu arvad olaraq ala bilərsiniz. 12 Qoy o qadın kişinin evinə aparılsın. O,
başını qırxdıraraq dırnaqlarını kəssin, 13 əynindəki əsirlik geyimlərini çıxarsın
və evinizdə qalıb ata-anası üçün bir ay yas tutsun. Bundan sonra qadını alan
kişi onun yanına girib öz arvadı edə bilər. 14 Əgər o sənin sonradan xoşuna
gəlməzsə, könlü istədiyi kimi onu azad burax. Qadını pula satma və qul kimi
rəftar etmə, çünki onu zəlil etmisən.

İlk oğulluq haqqı

15 Əgər bir kişinin iki arvadı varsa, birini sevib digərini sevmirsə və hər iki
qadın ona oğul doğmuşsa, sevmədiyi qadından doğulan oğul ilk oğludursa, 16 bu
kişi əmlakını irs olaraq oğulları arasında bölərkən ilk oğulluq haqqını sevdiyi
qadının oğluna verə bilməz. 17 Sevmədiyi qadının oğlunu ilk oğul olaraq tanısın
və bölünən malın ikiqat payını ona versin, çünki gücünün ilk yadigarıdır. Ona
görə də ilk oğulluq haqqı onundur.

Sözə baxmayan oğul

18 Əgər bir adamın dikbaş, itaətsiz, valideynlərinə qulaq asmayan, ata-
ana tərbiyəsinə məhəl qoymayan bir oğlu varsa, 19 valideynləri onu götürüb
şəhərin darvazasına, şəhərin ağsaqqallarının yanına gətirsinlər. 20 Şəhər
ağsaqqallarına belə desinlər: “Bizim oğlumuz dikbaş və itaətsizdir. Heç
sözümüzə baxmır, qarınqulu və əyyaşdır. 21 Onda şəhərin əhalisi onu daşqalaq
edib öldürəcək. Beləliklə, aranızdan pisliyi atın. Qoy bütün İsrailliler bu xəbəri
eşidib qorxsunlar”.

Digər qanunlar

22 * Əgər bir adam bir günahdan ötrü ölüm cəzasına məhkum olunub ağacdan
asılırsa, 23 meyiti gecə ağacda asılı qoymayın, mütləq onu həmin gün basdırın,
çünki asılan adam Allahın lənətinə düçar olub. Allahınız Rəbbin irs olaraq sizə
verəcəyi torpağı murdarlamayın.

22

1 * Soydaşının itmiş öküz və ya qoyununu görsən, özünü görməməzliyə
vurma. Mütləq öküzü və ya qoyunu soydaşına geri qaytarmalısan. 2 Soydaşın
səndən uzaqdadırsa ya da heyvanın kimə aid olduğunu bilmirsənsə, onu öz
evinə apar. Soydaşın onu axtara-axtara sizə gələnədək qoy bu heyvan evində
qalsın. Sonra onu geri qaytar. 3 Soydaşının eşşəyini, paltarını yaxud itirdiyi
başqa şeyləri tapanda da bu cür etməlisən. Özünü görməməzliyə vurma.
4 Görəndə ki soydaşının eşşəyi yaxud öküzü yolda yıxılıb, özünü görməməzliyə
vurma. Mütləq heyvanı ayağa qaldırmaq üçün soydaşına kömək et.

5 Qadın kişi paltarı, kişi də qadın paltarı geyinməsin, çünki belə şeyləri edən
hər kəs Allahınız Rəbbə iyrənc görünür.

6 Əgər təsadüfən yolda, ağacda yaxud torpaq üzərində bir quş yuvası görsən
və ana quş balalarının ya da yumurtalarının üzərində oturmuşsa, ana quşu
balaları ilə birlikdə götürmə. 7 Özün üçün balalarını götürə bilərsən, amma
mütləq anasını buraxmalısan. Belə etsən, güzəranın xoş, ömrün uzun olar.

8 Yeni tikdiyin evin damının kənarına sürahi çək ki, kimsə damından yıxılıb
ölsə, qanı evinin üstünə düşməsin.

* **21:22** Qal. 3:13-14 * **22:1** Çıx. 23:4-5

9 * Bağında iki növ toxumu qarışdırıb əkmə. Belə etsən, əkdiyin toxumun da,
bağın da məhsulundan istifadə etmək sənə qadağandır.
10 Kotan sürmək üçün eşşəklə öküzü yanaşı qoşma.
11 Yunla kətandan toxunmuş qarışıq parçadan paltar geyinmə.
12 * Əbanın dörd tərəfinə qotaz sal.

Cinsi təmizliyə aid qanunlar

13 Əgər bir nəfər arvad alıb yaxınlıq edəndən sonra onu bəyənməzsə,
14 ona şər ataraq adını ləkələyib "bu qızı aldım, onunla yaxınlıq edəndən
sonra gördüm ki, bakirə deyil" deyərsə, 15 onda ata-anası qızın "üzağlıq
mələfəsini" darvazaya – şəhər ağsaqqallarının yanına gətirsin. 16 Qızın atası
şəhər ağsaqqallarına belə desin: "Bu adama qızımı arvad olaraq verdim. İndi
qızımı bəyənmir. 17 ‹Gördüm ki, sənin qızın bakirə deyil› deyərək mənim
qızımın adını ləkələyir. Bu isə qızımın ‹üzağlıq mələfəsidir›". Mələfə şəhərin
ağsaqqallarının qarşısına sərilsin. 18 Şəhərin ağsaqqalları isə o adama cəza
versin. 19 Onu yüz şekel gümüş pul cəzasına məhkum edib gənc qadının atasına
versinlər, çünki o adam İsraildə bir qızın adını ləkələyib. Bu qadın həmin
adamın arvadı olacaq və ömrü boyu onu boşaya bilməz.
20 Əgər iddia doğrudursa, gənc qadının üzağlığı tapılmazsa, 21 onda gənc
qadını ata evinin qapısına çıxarsınlar. Şəhər sakinləri onu daşqalaq edib
öldürsünlər, çünki ata evində zina etməklə İsraildə namussuzluq edib.
Beləliklə, aranızdan pisliyi atın.
22 Kim başqasının arvadı ilə yataqda tutulsa, o zaman o kişi və qadın – hər
ikisi öldürülsün. Beləliklə, İsraildən pisliyi atın.
23 Əgər bir qız kiməsə nişanlıdırsa, şəhərdə kimsə onu tapıb cinsi yaxınlıq
etsə, 24 o zaman onların ikisini də o şəhərin darvazasına çıxararaq daşqalaq edib
öldürün. Şəhərdə olduğu halda qışqırmadığı üçün qızı, yaxınının nişanlısını
ləyaqətsiz etdiyi üçün kişini öldürün. Beləliklə, İsraildən pisliyi atın.
25 Əgər bir kişi nişanlı qıza çöldə rast gəlsə, onu zorlasa, onunla cinsi yaxınlıq
etsə, o zaman yalnız onunla cinsi yaxınlıq edən kişi öldürülsün. 26 Gənc qadına
heç nə etməyin, çünki onda ölümə layiq günah yoxdur. Ona görə ki bir adam
qonşusuna necə hücum edib öldürərsə, bu iş də elədir. 27 Çünki kişi qıza çöldə
rast gəlib. Nişanlı qız nə qədər qışqırsa da, köməyinə çatan olmayıb.
28 * Əgər kimsə nişanlanmamış bakirə bir qıza rast gəlib onu zorlayarsa və
onlar tapılarsa, 29 o zaman onunla cinsi yaxınlıq edən adam qızın atasına əlli
şekel gümüş versin və həmin qız onun arvadı olsun, çünki onu zəlil etmişdir.
O, qadını ömrü boyu boşaya bilməz.
30 * Kimsə atasının arvadını almasın və atasının nikahını ləkələməsin.

23

Camaat arasına daxil ola bilməyənlər

1 Cinsiyyət üzvü əzilmiş ya da kəsilmiş şəxs Rəbbin camaatı arasına daxil
ola bilməz.
2 Qeyri-qanuni doğulan şəxs Rəbbin camaatı arasına daxil ola bilməz. Onun
övladları, hətta onuncu nəslə qədər olanı Rəbbin camaatı arasına daxil ola
bilməz.

---

* **22:9** Lev. 19:19 * **22:12** Say. 15:37-41 * **22:28** Çıx. 22:16-17 * **22:30** Lev. 18:8; 20:11; Qanun. 27:20; 1Kor. 5:1

3 * Heç bir Ammonlu və yaxud Moavlı Rəbbin camaatı arasına daxil ola
bilməz. Onların heç bir övladı, hətta onuncu nəslə qədər olanlar da Rəbbin
camaatı arasına əsla daxil ola bilməz, 4 * çünki onlar Misirdən çıxdığınız
zaman yolda sizi çörək və su ilə qarşılamadılar. Sizə lənət oxumaq üçün Aram-
Naharayimdəki Petor şəhərindən Beor oğlu Bilamı muzdla tutdular. 5 * Lakin
Allahınız Rəbb Bilamı dinləmək istəmədi. Ona görə də Allahınız Rəbb bu lənəti
xeyir-duaya çevirdi, çünki O sizi sevir. 6 * Nə qədər ömrünüz varsa, onların
xeyri və rifahı üçün çalışmayın.
7 Edomlulara isə ikrahla yanaşmayın, çünki onlar sizin qohumlarınızdır.
Misirlilərə də ikrahla yanaşmayın, çünki torpaqlarında qərib olmusunuz.
8 Onlardan doğulanların üçüncü nəsli Rəbbin camaatı arasına daxil ola bilər.

Ordugahın təmizliyi

9 Düşmənlərinizlə döyüşmək üçün ordugah quranda özünüzü hər cür mur-
darlıqdan qoruyun. 10 Əgər gecə yatarkən aranızda toxumu tökülən şəxs
olarsa, o, ordugahdan kənara çıxsın və buraya daxil olmasın. 11 Axşamadək
yuyunsun və gün batandan sonra ordugaha qayıtsın.
12 Ordugahınızdan kənarda ayaqyolu üçün yer təyin edin. 13 Sursatınız
arasında yer qazmaq üçün bel də olsun ki, ayaqyoluna gedəndə ifrazatın
üstünü basdıra biləsiniz. 14 Çünki sizi qurtarmaq və düşmənlərinizi sizə təslim
etmək üçün ordugahınızın içində Allahınız Rəbb gedir. Ordugahınız müqəddəs
olsun ki, Rəbb natəmiz bir şey görüb sizdən üz döndərməsin.

Müxtəlif qanunlar

15 Ağasının yanından sizin yanınıza qaçan qulu ağasına qaytarmayın. 16 Qoy
öz seçdiyi yerdə, bəyəndiyi bir şəhərdə aranızda yaşasın. Ona əzab verməyin.
17 * İsrailli qadın və kişilər arasından heç kim məbəd fahişəliyi etməsin.
18 Qadının və ya kişinin fahişəliklə qazandığı qazancı Allahınız Rəbbin
məbədinə təqdim etməyin. Hər ikisi Allahınız Rəbbin gözündə iyrəncdir.
19 * Soydaşınıza pulu, ərzağı və yaxud da faiz gətirən başqa bir şeyi sələmlə
borc verməyin. 20 Yadellidənsə faiz ala bilərsiniz, amma soydaşlarınızdan
almayın ki, Allahınız Rəbb mülk olaraq almaq üçün gedəcəyiniz torpaqda əl
atdığınız hər işə xeyir-dua versin.
21 * Allahınız Rəbbə bir əhd təqdimi edəcəyinizi söyləyəndə gecikdirməyin,
çünki Allahınız Rəbb mütləq bunu sizdən istəyəcək. Onu yerinə ye-
tirməməyiniz günahdır. 22 Amma əhd etməkdən çəkinirsinizsə, bu, günah
deyil. 23 Ağzınızdan çıxanı yerinə yetirməyə diqqət edin, çünki Allahınız Rəbbə
əhd edərək ürəkdən təqdim etməlisiniz.
24 Qonşunuzun bağına girəndə doyunca üzüm yeyə bilərsiniz, amma
səbətinizə yığmayın. 25 * Qonşunuzun zəmisinə girəndə əlinizlə başaq yığa
bilərsiniz, amma zəmiyə oraq vurmayın.

24

1 * Kimsə bir qadını alıb, evlilik zamanı onda ləyaqətsiz bir şey tapdığı üçün
qadını bəyənməzsə, talaq kağızı yazıb əlinə verərək evindən çıxararsa, 2 evdən
çıxmış qadın sonra başqa kişiyə ərə gedə bilər. 3 O biri kişi də onu bəyənməzsə,

---

* **23:3** Neh. 13:1-2 * **23:4** Say. 22:1-6 * **23:5** Say. 23:7–24:9 * **23:6** Ezra 9:12 * **23:17** Lev. 19:29 * **23:19** Çıx. 22:25; Lev. 25:36-37; Qanun. 15:7-11 * **23:21** Say. 30:1-16; Mat. 5:33 * **23:25** Mat. 12:1; Mark 2:23; Luka 6:1 * **24:1** Mat. 5:31; 19:7; Mark 10:4

ona talaq kağızı yazıb əlinə verərək evdən çıxararsa və yaxud onu alan kişi ölərsə, 4 onu evdən çıxarmış əvvəlki əri onu təkrar özünə arvad edə bilməz, çünki qadını ləkələmişdir. Bu, Rəbbin hüzurunda iyrəncdir. Allahınız Rəbbin sizə irs olaraq verəcəyi ölkədə belə günaha yol verməyin.

5 Təzə evlənən adam döyüşə getməsin. Ona heç bir iş tapşırmayın. Qoy bir il evində sərbəst qalıb aldığı arvadı sevindirsin.

6 Dəyirmanı yaxud üst daşını kimsə girov götürməsin, çünki o adamın həyatını girov götürmüş olur.

7 * Əgər İsrail övladları arasında kimsə soydaşını oğurlayıb onunla kölə kimi rəftar edərsə yaxud onu satarsa, bu oğru öldürülməlidir. Beləliklə, aranızdan pisliyi atın.

8 * Cüzam xəstəliyinə tutulanda Levili kahinlərin əmr etdiyi kimi sizə öyrədəcəkləri hər şeyə əməl etməyə hədsiz diqqət göstərin. 9 * Misirdən çıxan zaman Allahınız Rəbbin yolda Məryəmə etdiyi hər şeyi xatırlayın.

10 * Qonşunuza bir şey borc verəndə girovu onun evinə girərək özünüz götürməyin. 11 Bayırda dayanın, borc verdiyiniz adam qoy özü girovu bayıra çıxarsın. 12 Əgər o adam kasıbdırsa, onun girovu sizdə ola-ola yatmayın. 13 Girov götürdüyünüzün üst paltarını mütləq gün batanda geri qaytarın ki, o öz üst paltarında yatıb sizə xeyir-dua etsin və bu, Allahınız Rəbbin önündə sizin üçün salehlik sayılsın.

14 * Muzdla işləyəni, kasıb və möhtac bir İsrailli soydaşınızı yaxud şəhərlərinizdə yaşayan hər hansı bir qəribi istismar etməyin. 15 Muzdunu hər gün gün batmazdan əvvəl verin, çünki kasıbdır, ümidini yalnız ona bağlayıb. Yoxsa sizdən Rəbbə fəryad edər və siz günahkar sayılarsınız.

16 * Oğula görə ata, ataya görə oğul öldürülməsin, hər kəs öz günahına görə öldürülsün.

17 * Qəribi və yetimi ədalətdən məhrum etməyin və dul qadının geyimini girov götürməyin. 18 Misirdə kölə olan zaman Allahınız Rəbbin sizi oradan necə qurtardığını xatırlayın. Bunun üçün belə rəftar etməyi sizə əmr edirəm.

19 * Zəminizdə əkini biçən zaman bir dərz unutmusunuzsa, onu götürmək üçün geri qayıtmayın. Qoy o qəribin, yetimin və dul qadının olsun. Onda Allahınız Rəbb ələ götürdüyünüz hər işdə sizə bərəkət verəcək. 20 Ağacları döyüb zeytun yığan zaman budaqlarda qalanı dənləmək üçün geri qayıtmayın. Qoy o, qəribin, yetimin və dul qadının olsun. 21 Bağınızın üzümlərini yığan zaman tənəklərdə qalan məhsulu toplamaq üçün geri qayıtmayın. Qoy o, qəribin, yetimin və dul qadının olsun. 22 Misir torpağında kölə olduğunuzu xatırlayın. Bunun üçün belə rəftar etməyi sizə əmr edirəm.

25

1 İnsanlar arasında münaqişə olarsa, qoy onlar məhkəməyə getsinlər. Hakimlər bu işə baxıb haqlı adama bəraət, haqsıza isə cəza versinlər. 2 Əgər təqsirkar adam kötəklənməyə layiqdirsə, qoy hakim onu yerə uzandırıb kötəyi günahının ağırlığına görə vurdursun. 3 * Təqsirkara qırx zərbədən artıq vurulmasın. Əgər qırxdan çox zərbə vursanız, soydaşınız göz önündə zəlil ola bilər.

---

* **24:7** Çıx. 21:16 * **24:8** Lev. 13:1–14:54 * **24:9** Say. 12:10 * **24:10** Çıx. 22:26-27 * **24:14** Lev. 19:13; Yaq. 5:4 * **24:16** 2Pad. 14:6; 2Saln. 25:4; Yez. 18:20 * **24:17** Çıx. 23:9; Lev. 19:33-34; Qanun. 27:19 * **24:19** Lev. 19:9-10; 23:22 * **25:3** 2Kor. 11:24

4 * Xırman çəkən öküzün ağzını bağlama.

5 * Əgər qardaşlar bir yerdə yaşayırlarsa, onlardan biri ölərsə və ölənin oğlu olmazsa, dul qadın başqa ailədən olan bir adama ərə getməsin. Qaynı yanına gəlib onu arvad olaraq alsın və qayın-qəyyumluq vəzifəsini yerinə yetirsin. 6 Qadının doğacağı ilk oğul mərhumun adını yaşatsın. Qoy İsraildə mərhumun adı batmasın. 7 * Kim mərhum qardaşının dul arvadını almaq istəməzsə, dul qadın darvazada yerləşən ağsaqqalların yanına getsin və belə desin: "Qaynım İsraildə qardaşının adını yaşatmaqdan imtina edir. Mənim üçün qayın-qəyyumluq vəzifəsini icra etmək istəmir". 8 Onda şəhər ağsaqqalları onun qaynını çağırıb danışacaqlar. Əgər o inad edib yenə də "onu almıram" desə, 9 o zaman həmin qadın ağsaqqallar qarşısında gəlib qaynının çarığını çıxararaq üzünə tüpürsün və "qardaşının nəslini yaşatmayana belə edilir" desin. 10 İsraildə onun nəsli "çarığı çıxarılanın nəsli" adlanacaq.

11 Əgər dalaşan iki kişinin arvadlarından hansısa ərini döyən kişinin əlindən qurtarmaq üçün gəlib əl uzatsa və o biri kişinin cinsiyyət üzvündən yapışsa, 12 belə qadına rəhm etmədən onun əlini kəsin.

13 * Aldatmaq üçün torbanızda biri ağır, digəri yüngül çəkən iki cür çəki daşı olmasın. 14 Evinizdə biri böyük, digəri kiçik ölçən iki cür ölçü əşyası olmasın. 15 Çəki daşınız, ölçünüz düzgün və dəqiq olsun ki, Allahınız Rəbbin sizə verəcəyi torpaqda uzun ömür sürəsiniz. 16 Çünki Allahınız Rəbb belə pis işlər görən və haqsızlıq edənlərə nifrət edir.

17 * Misirdən çıxanda Amaleqlilərin yolda sizə nə etdiyini yada salın. 18 Siz yorulub əldən düşərkən onlar yolda sizə hücum etdilər, arxada qalan bütün gücsüzləri qırdılar, Allahdan qorxmadılar. 19 Allahınız Rəbb mülk etmək üçün irs olaraq sizə verəcəyi torpaqda və ətrafınızda olan düşmənlərin hamısından qurtarıb rahatlıq verəndə səma altından Amaleqlilərin xatirəsini silin və bunu unutmayın.

26

İlk məhsul və onda bir hissə

1 Allahınız Rəbbin irs olaraq sizə verəcəyi torpağa girib orada məskunlaşanda 2 * Allahınız Rəbbin sizə verəcəyi ölkənin torpaqlarından topladığınız bütün məhsulların nübarını götürüb bir səbətə yığın. Sonra Allahınız Rəbbin Öz isminə məskən seçəcəyi yerə gedin. 3 O dövrdə xidmət edən kahinin yanına gedib deyin: "Allahın Rəbbə bu gün bəyan edirəm ki, Rəbbin atalarımıza vəd etdiyi ölkəyə çatdım". 4 Kahin əlinizdən səbəti alıb onu Allahınız Rəbbin qurbangahı önündə yerə qoysun. 5 Allahınız Rəbbin önündə bunu bəyan edin: "Atam köçəri Aramlı idi. Azsaylı olaraq Misirə enib orada məskunlaşdı və ondan böyük, güclü, çoxsaylı millət törədi. 6 Misirlilər bizimlə pis rəftar etdilər. Bizi zəlil edib üzərimizə ağır işlər yüklədilər. 7 Onda atalarımızın Allahı Rəbbə fəryad qopardıq və Rəbb səsimizi eşitdi. Əzabımızı, əziyyətimizi və zəlalətimizi gördü. 8 Rəbb qüdrətli əli, uzanan qolu, böyük zəhmi, əlamət və möcüzələri ilə bizi Misirdən çıxartdı. 9 O bizi bu yerə gətirərək süd və bal axan bu torpağı bizə verdi. 10 İndi, ya Rəbb, mənə verdiyin torpağın məhsulunun nübarını Sənə gətirmişəm". Sonra səbəti

* **25:4** 1Kor. 9:9-10; 1Tim. 5:18 * **25:5** Mat. 22:23-24; Mark 12:18-19; Luka 20:27-28 * **25:7** Rut 4:7-8 * **25:13** Lev. 19:35-36 * **25:17** Çıx. 17:8-14; 1Şam. 15:2-9 * **26:2** Çıx. 23:19

Allahınız Rəbbin önünə qoyub Onun qarşısında səcdə edin. 11 Siz, Levililər,
aranızda yaşayan qəriblər Allahınız Rəbbin sizə və ailənizə verdiyi bütün yaxşı
şeylər üçün sevinəcəksiniz.
12 * Üçüncü il onda bir hissəni təqdimetmə ilidir. Bütün məhsulunuzun
onda birini bir yana yığın. Ayırma işini qurtarandan sonra onda bir hissəni
Levililərə, qəriblərə, yetimlərə və dul qadınlara verin ki, şəhərlərinizdə onlar
da yeyib-doysunlar. 13 Sonra Allahınız Rəbbə deyin: "Mənə əmr etdiyin kimi
Rəbb yolunda ayırdıqlarımı evdən çıxarıb Levililərə, qəriblərə, yetimlərə və dul
qadınlara verdim. Əmrlərindən çıxmadım, heç birini yaddan çıxarmadım. 14 Bu
paydan yas tutarkən yemədim, onu evdən çıxaranda murdar deyildim və onu
ölülərə təqdim etmədim. Allahım Rəbbin sözünə qulaq asdım. Mənə əmr et-
diklərinin hamısını yerinə yetirdim. 15 Ya Rəbb, indi müqəddəs məskənindən
– göylərdən aşağıya bax. Xalqın İsrailə, atalarımıza etdiyin anda görə bizə
verdiyin torpağa – süd və bal axan torpağa xeyir-dua ver".

Allahın Öz xalqı

16 Bu gün Allahınız Rəbb bu qaydalara, hökmlərə əməl etməyi sizə buyu-
rur. Onlara bütün qəlbinizlə, bütün varlığınızla əməl etmək üçün diqqətli
olun. 17 Bu gün Rəbbin Allahınız olduğunu, Onun yolları ilə gedəcəyinizi,
qanunlarına, əmrlərinə, hökmlərinə riayət edəcəyinizi, Onun sözünə qulaq
asacağınızı bəyan etdiniz. 18 * Bu gün Rəbb sizə verdiyi sözə görə bəyan etdi
ki, Ona məxsus xalq olasınız. Ona görə də bütün əmrlərinə riayət etməlisiniz.
19 O zaman dediyi kimi Allahınız Rəbb, yaratdığı bütün millətlərdən tərifdə,
şöhrətdə və hörmətdə sizi üstün edəcək ki, Allahınız Rəbb üçün təqdis edilmiş
xalq olasınız».

27

Eval dağındakı qurbangah

1 Musa ilə İsrailin ağsaqqalları xalqa belə dedilər: «Bu gün sizə buyurduğum
bütün əmrlərə riayət edin. 2 * İordan çayını keçib Allahınız Rəbbin sizə verəcəyi
torpağa gedəndə böyük daşları dik qoyub əhəngləyin. 3 Atalarınızın Allahı
Rəbbin vəd etdiyi kimi Onun sizə verəcəyi ölkəyə – süd və bal axan torpağa
girəndə bu qanunun bütün sözlərini bu daşlara yazın. 4 Bu daşları bu gün
sizə əmr etdiyim kimi İordan çayını keçəndən sonra Eval dağında dikəldib
əhəngləyin. 5 * Orada Allahınız Rəbbə dəmir alət vurulmamış daşlardan
bir qurbangah düzəldin. 6 Allahınız Rəbbin qurbangahını yonulmamış
daşlardan düzəldib üzərində Allahınız Rəbbə yandırma qurbanları təqdim
edin. 7 Ünsiyyət qurbanlarını orada kəsib yeyərək Allahınız Rəbbin önündə
sevinin. 8 Bu qanunun bütün sözlərini bu daşlara aydın, oxunabilən tərzdə
yazın».
9 Sonra Musa ilə Levili kahinlər bütün İsraillilərə belə müraciət etdilər: «Ey
İsrailli lər, sakitcə qulaq asın! Bu gündən siz Allahın xalqı oldunuz. 10 Bu gün
sizə buyurduğum kimi Allahınız Rəbbin sözlərinə qulaq asıb Onun əmrlərinə,
qanunlarına və qaydalarına əməl edin».

Eval dağından lənətlər

---

* **26:12** Qanun. 14:28-29 * **26:18** Çıx. 19:5; Qanun. 4:20; 7:6; 14:2; Titə 2:14; 1Pet. 2:9 * **27:2** Yeşua 8:30-32 * **27:5** Çıx. 20:25

11 O gün Musa xalqa belə dedi: 12 * «İordan çayını keçəndə xalqa xeyir-dua
vermək üçün bu qəbilələr Gerizim dağında dursun: Şimeon, Levi, Yəhuda,
İssakar, Yusif, Binyamin. 13 Lənətləmək üçün bu qəbilələr Eval dağında dursun:
Ruven, Qad, Aşer, Zevulun, Dan, Naftali. 14 Levililər bütün İsrail xalqına
ucadan belə müraciət etsin:

15 * "Qoy Rəbbin iyrəndiyi, bir sənətkarın əl işi olan oyma və ya tökmə büt
yaradana, gizlicə belə şeylər saxlayana lənət olsun!"
Bütün xalq cavab versin: "Amin!"

16 * "Qoy ata-anası ilə hörmətsiz rəftar edənə lənət olsun!"
Bütün xalq desin: "Amin!"

17 * "Qoy qonşusunun sərhədini dəyişdirənə lənət olsun!"
Bütün xalq desin: "Amin!"

18 * "Qoy kor olanı yoldan azdırana lənət olsun!"
Bütün xalq desin: "Amin!"

19 * "Qoy qəribə, yetimə, dul qadına haqsızlıq edənə lənət olsun!"
Bütün xalq desin: "Amin!"

20 * "Qoy atasının arvadı ilə yatana lənət olsun! Çünki o, atasının nikahını
ləkələmişdir".
Bütün xalq desin: "Amin!"

21 * "Qoy hər hansı bir heyvanla cinsi əlaqəyə girənə lənət olsun!"
Bütün xalq desin: "Amin!"

22 * "Qoy anadan yaxud atadan bir olan bacısı ilə yatana lənət olsun!"
Bütün xalq desin: "Amin!"

23 * "Qoy qayınanası ilə yatana lənət olsun!"
Bütün xalq desin: "Amin!"

24 "Qoy gizlicə qonşusunu öldürənə lənət olsun!"
Bütün xalq desin: "Amin!"

25 "Qoy günahsız qan tökmək üçün rüşvət alana lənət olsun!"
Bütün xalq desin: "Amin!"

26 * "Qoy bu Qanunun sözlərini əməldə təsdiq etməyənə lənət olsun!"
Bütün xalq desin: "Amin!"

28

Xeyir-dualar
(Lev. 26:3-13; Qanun. 7:12-24)

1 * Əgər Allahınız Rəbbin sözlərinə yaxşı-yaxşı qulaq asıb bu gün sizə
buyurduğum bütün əmrlərinə riayət etsəniz, Allahınız Rəbb sizi yer üzündəki
bütün millətlərdən üstün edəcək. 2 Allahınız Rəbbin sözünü dinləsəniz, bütün
bu xeyir-dualar sizə gələcək və üzərinizdə qalacaq.

3 Şəhərdə və çöldə xeyir-dualı olacaqsınız.

4 Doğulan övladlarınız, torpağınızın məhsulları, heyvanlarınızın, mal-qara və
qoyun-keçilərinizin balaları artımlı olacaq.

---

* **27:12** Qanun. 11:29; Yeşua 8:33-35 * **27:15** Çıx. 20:4; 34:17; Lev. 19:4; 26:1; Qanun. 4:15-18; 5:8 * **27:16** Çıx. 20:12; Qanun. 5:16 * **27:17** Qanun. 19:14 * **27:18** Lev. 19:14 * **27:19** Çıx. 22:21; 23:9; Lev. 19:33-34; Qanun. 24:17-18 * **27:20** Lev. 18:8; 20:11; Qanun. 22:30; 1Kor. 5:1 * **27:21** Çıx. 22:19; Lev. 18:23; 20:15 * **27:22** Lev. 18:9; 20:17 * **27:23** Lev. 18:17; 20:14 * **27:26** Qal. 3:10 * **28:1** Qanun. 11:13-17

5 Səbət və xəmir təknələriniz bərəkətli olacaq.
6 Hər girişiniz, hər çıxışınız xeyir-dualı olacaq.
7 Rəbb sizə hücum edən düşmənlərinizi önünüzdə məğlub edəcək. Onlar sizə
bir yoldan hücum edəndə önünüzdən yeddi yolla qaçacaq.
8 Rəbb anbarlarınıza, əl atdığınız hər işə "Bərəkətli olsun!" deyə əmr verəcək
və Allahınız Rəbb sizə verəcəyi torpağa bərəkət yağdıracaq.
9 Allahınız Rəbbin əmrlərinə riayət etsəniz, Onun yolları ilə getsəniz, Rəbb
vəd etdiyi kimi sizi Özü üçün müqəddəs bir xalq kimi qoruyacaq. 10 Yer
üzərindəki bütün xalqlar Rəbbə məxsus olduğunuzu görüb sizdən qorxacaq.
11 Rəbb ataларınıza vəd etdiyi torpaqda sizi bolluq içərisində yaşadacaq.
Doğulan övladlarınızın nəslini artırıb-çoxaldacaq, heyvanlarınızın balalarını,
torpağınızın məhsulunu artımlı edəcək. 12 Rəbb torpağınıza yağışı vaxtlı-
vaxtında yağdıracaq və bütün zəhmətinizə bərəkət vermək üçün göylərdən
zəngin xəzinəsini açacaq. Siz bir çox millətlərə borc verəcək, lakin heç kimdən
borc almayacaqsınız. 13 Rəbb sizi quyruq deyil, baş edəcək. Əgər bu gün
sizə buyurduğum Allahınız Rəbbin əmrlərinə qulaq assanız, onlara dəqiq
əməl etsəniz, aşağıda deyil, hər zaman yuxarıda olacaqsınız. 14 Bu gün sizə
buyurduğum əmrlərdən kənara çıxmayın, başqa allahların ardınca getməyin,
onlara sitayiş etməyin.

Lənətlər
(Lev. 26:14-46)

15 Amma Allahınız Rəbbin sözünə qulaq asmasanız, bu gün sizə buyur-
duğum əmrlərin, qaydaların hamısına dəqiq əməl etməsəniz, bu lənətlər gəlib
üzərinizə töküləcək.
16 Şəhərdə və çöldə lənət qazanacaqsınız.
17 Səbət və xəmir təknələriniz lənətli olacaq.
18 Doğulan övladlarınız, torpaqlarınızın məhsulları, mal-qara və qoyun-
keçilərinizin balaları lənətə düçar olacaq.
19 Hər girişiniz, hər çıxışınız lənətli olacaq.
20 Rəbb əl atdığınız hər işdə üzərinizə lənət göndərəcək, sizi vahiməyə salıb
çaşdıracaq. Nəhayət, Rəbdən üz döndərib pislik etdiyinizə görə tezliklə sizə
ziyan vurub həlak edəcək. 21 Rəbb mülk olaraq almaq üçün gedəcəyiniz
torpaqdan sizi yox edənədək vəbaya düçar edəcək. 22 O sizi vərəm, qızdırma,
iltihab, insanı qovuran istilik, quraqlıq, səmum küləyi və kiflə cəzalandıracaq.
Siz yox olana qədər bunlar sizdən əl çəkməyəcək. 23 Başınız üzərində olan
göylər tunc, ayağınız altındakı yer isə dəmir kimi olacaq. 24 Rəbb ölkənizə yağış
əvəzinə toz-torpaq yağdıracaq. Siz həlak olana qədər göydən üzərinizə bunlar
yağacaq.
25 Rəbb sizi düşmənlərinizin önündə məğlub edəcək, onlara bir yoldan
hücum edəndə önlərindən yeddi yolla qaçacaqsınız. Dünyanın bütün ölkələrinə
dəhşətli ibrət olacaqsınız. 26 * Cəsədləriniz göydəki quşlara, yerdəki heyvan-
lara yem olacaq, onları ürküdüb qovan olmayacaq. 27 Rəbb sizi sağalmaz Misir
çibanları, şişlər, xoralar, qoturlarla cəzalandıracaq. 28 O sizi cəzalandıraraq dəli
və kor edəcək, ürəyinizi qubarladacaq. 29 Günorta vaxtı kor adam qaranlıqda
əl toxundura-toxundura gəzdiyi kimi gəzəcəksiniz. Hər işiniz uğursuz olacaq,
daim iztirab çəkəcək və talan olacaqsınız. Sizi qurtaran olmayacaq.
30 Nişanlandığınız qızla başqası yatacaq. Tikdiyiniz evdə yaşamayacaqsınız.
Saldığınız bağın məhsulunu dərməyəcəksiniz. 31 Öküzünüz gözünüz önündə
kəsiləcək, ətindən yeməyəcəksiniz. Eşşəkləriniz sizdən zorla alınacaq və

* **28:26** Yer. 7:33

geri qaytarılmayacaq. Sürüləriniz düşmənlərinizə veriləcək və sizi qurtaran olmayacaq. 32 Oğullarınız və qızlarınız gözünüz önündə başqa bir xalqa təslim ediləcək və onların həsrətindən günbəgün gözlərinizin nuru sönəcək. Əlinizdən isə heç nə gəlməyəcək. 33 Torpağınızın və bütün zəhmətinizin məhsulunu tanımadığınız bir xalq yeyəcək, siz isə daima iztirab çəkəcək və əziləcəksiniz. 34 Gözlərinizlə gördüklərinizə ağlınızı başınızdan çıxaracaq. 35 Rəbb dizlərinizə, baldırlarınıza təpədən dırnağa qədər sağalmaz çibanlar çıxararaq sizi cəzalandıracaq.

36 Rəbb sizi, öz üzərinizə təyin etdiyiniz padşahı sizin də, atalarınızın da tanımadığı bir millətə əsir apartdıracaq. Orada ağacdan, daşdan düzəldilmiş yad allahlara sitayiş edəcəksiniz. 37 Rəbbin sizi əsir etdiyi xalqlar arasında heyrət, məsəl və kinayə hədəfinə çevriləcəksiniz.

38 Zəmiyə çox toxum səpib, az yığacaqsınız, çünki onu çəyirtkə yeyib qurtaracaq. 39 Üzüm bağları salacaq, becərəcəksiniz, lakin üzümündən dərməyəcək, şərabından içməyəcəksiniz, çünki onlara qurd düşəcək. 40 Torpağınızın hər tərəfində zeytun ağacları bitsə də, onlardan yağ çəkə bilməyəcəksiniz, çünki zeytun ağaclarınız öz meyvəsini tökəcək. 41 Oğullarınız, qızlarınız olacaq, lakin yanınızda qalmayacaq, çünki əsir düşəcəklər. 42 Bütün ağaclarınızın və əkin sahələrinizin bəhərinə çəyirtkələr daraşacaq.

43 Aranızda yaşayan yadellilər sizdən olduqca üstün olacaq, siz aşağı endikcə enəcəksiniz. 44 Sizə onlar borc verəcək, siz onlara borc verə bilməyəcəksiniz, onlar baş, siz isə quyruq olacaqsınız.

45 Bu lənətlərin hamısı sizin üzərinizə töküləcək. Sizi həlak olanadək qovub yaxalayacaqlar, çünki Allahınız Rəbbin sözünə qulaq asmadınız, sizə buyurduğu əmrlərə və qaydalara riayət etmədiniz. 46 Bunlar sizə və övladlarınıza əbədi bir əlamət, bir möcüzə olacaq.

47 Madam ki bolluq vaxtında Allahınız Rəbbə sevinclə və xoşluqla itaət etmədiniz, 48 Rəbbin sizə qarşı göndərdiyi düşmənlərə ac-susuz, çılpaq və hər cür ehtiyac içərisində qulluq edəcəksiniz. Rəbb sizi həlak edənə qədər boynunuza dəmir boyunduruq salacaq.

49 Rəbb uzaqdan, dünyanın ucqarlarından bir milləti – dilini başa düşmədiyiniz bir milləti qartal kimi üzərinizə şığıdacaq. 50 Bu elə sərt sifətli bir millətdir ki, nə qocaların şəxsiyyətinə hörməti var, nə də uşaqlara rəhmi gəlir. 51 Bu millət sizi həlak edənə qədər heyvanlarınızın balalarını, torpağınızın məhsulunu yeyib qurtaracaq, sizin üçün nə taxıl, nə təzə şərab, nə zeytun yağı, nə mal-qaranızın, nə də qoyun-keçilərinizin balalarını qoymayacaq. 52 Bütün şəhərlərinizi mühasirəyə alıb ölkənizdəki güvəndiyiniz möhkəm və hündür divarlarınızı tamamilə yerlə yeksan edəcəklər. Allahınız Rəbbin sizə verəcəyi ölkənin bütün şəhərlərini mühasirəyə alacaqlar.

53 Mühasirəyə düşəndə düşmənlərinizin sizə verəcəyi aclıqdan doğulan övladlarınızın – Allahın Rəbbin sizə verdiyi oğul-qızlarınızın ətini yeyəcəksiniz. 54 Aranızda ən ürəyinazik və həssas adam belə, öz qardaşına, sevdiyi arvadına, sağ qalan övladlarına rəhm etməyəcək. 55 Yediyi uşaqların ətindən onların heç birinə verməyəcək, çünki mühasirə olunanda düşmənlərinizin yaratdığı qıtlığa görə şəhərlərinizdə yeməyə heç nə qalmayacaq. 56 * Aranızda ən ürəyinazik, həssas qadın – zərifliyindən və incəliyindən ayağını yerə basmaq istəməyən qadın belə, sevdiyi ərinə, öz oğluna, eləcə də qızına rəhm etməyəcək. 57 Bətnindən çıxan cifti və doğduğu uşaqları verməyib gizli yeyəcək, çünki bütün şəhərləriniz mühasirəyə düşəndə aclıq olacaq.

* **28:56** 2Pad. 6:28-29; Mərs. 4:10

58 Əgər bu kitaba yazılmış bu Qanunun bütün sözlərinə diqqətlə əməl
etməsəniz, Allahınız Rəbbin əzəmətli və zəhmli adından qorxmasanız, 59 Rəbb
sizi və nəslinizi dəhşətli bəlalara, böyük və sonsuz müsibətlərə, sağalmaz,
ağır xəstəliklərə düçar edəcək. 60 Qorxduğunuz bütün Misir xəstəliklərini
yenə başınıza gətirəcək, bu xəstəliklərə tutulacaqsınız. 61 Rəbbin bu Qanun
kitabında yazılmamış hər cür xəstəlik və bəlanı sizi yox edənədək başınıza
gətirəcək. 62 Göydəki ulduzlar qədər çoxalmaq əvəzinə sayca çox az qala-
caqsınız, çünki Allahınız Rəbbin sözünə qulaq asmadınız. 63 Sizə yaxşılıq
etmək və artırmaqdan Rəbb necə razı qalırdısa, sizi həlak etdiyi və yox etdiyi
üçün də elə razı qalacaq. Mülk olaraq almaq üçün gedəcəyiniz ölkədən
qoparılacaqsınız.
64 Rəbb sizi dünyanın bu başından o biri başınadək bütün xalqların arasına
səpələyəcək. Orada sizin də, ataларınızın da tanımadığı, ağacdan və ya daşdan
düzəldilmiş yad allahlara sitayiş edəcəksiniz. 65 Bu millətlər arasında nə
sülhünüz, nə də rahatlığınız olacaq. Rəbb sizə orada ürəkqopması, ümidsizlik,
gözləməkdən yorulan gözlər verəcək. 66 Daim canınızın qayğısını çəkəcək,
gecə-gündüz vahimə içərisində yaşayacaqsınız. Həyatınızın asayişi olmay-
acaq. 67 Ürəyinizə dolan vahimədən və gözünüzlə gördüyünüz hadisələr
üzündən səhər olanda “kaş axşam olaydı”, axşam olanda “kaş səhər olaydı”
deyəcəksiniz. 68 Mən sizə demişdim ki, gəldiyiniz yolla geri dönməyəcəksiniz,
amma Rəbb sizi gəmilərlə Misirə geri qaytaracaq. Orada qul və qarabaş kimi
düşmən bazarında satılacaqsınız, amma sizi pulla alan olmayacaq».

29

Əhdin yeniləşməsi

1 Rəbb İsrail övladları ilə Xorev dağında əhd etmişdir. Moavda isə Musaya əmr
etdi ki, yenidən əhd kəssin. Əhdin şərtləri bunlardır:
2 Musa bütün İsraillilәri bir yerə yığıb belə dedi: «Rəbbin Misirdə gözləriniz
önündə firona, əyanlarına və ölkəsinə etdiyi hər şeyi gördünüz. 3 Böyük
sınaqları, bu böyük əlamətləri və möcüzələri öz gözünüzlə gördünüz. 4 Lakin
Rəbb bu günədək sizə anlamaq üçün ağıl, görmək üçün göz, eşitmək üçün qulaq
verмədi. 5 Rəbb deyir: “Sizi qırx il səhrada gəzdirdim. Əyinizdəki paltar,
ayağınızdakı çarıq yırtılıb-dağılmadı. 6 Çörək yemədiniz, şərab ya da başqa
kefləndirici içki içmədiniz. Bunları ona görə etmişəm ki, Mənim Allahınız
Rəbb olduğumu biləsiniz”.
7 * Buraya çatanda Xeşbon padşahı Sixon ilə Başan padşahı Oq bizimlə
döyüşə başladılar. Amma onları məğlub etdik. 8 * Torpaqlarını ələ keçirib
irs olaraq Ruvenlilərə, Qadlılara, Menaşşe qəbiləsinin yarısına verdik. 9 Ələ
götürdüyünüz hər işdə uğur qazanmaq üçün bu əhdin hər sözünə diqqətlə əməl
edin.
10 Bu gün siz hamınız – qəbilə başçılarınız, ağsaqqallarınız, məmurlarınız,
İsraillilərin hamısı, 11 uşaqlarınız, arvadlarınız, aranızda yaşayıb odununuzu
doğrayan, suyunuzu daşıyan yadellilər Allahınız Rəbbin qarşısında
dayanmısınız ki, 12 bu gün Allahınız Rəbbin and edərək sizinlə bağladığı
bu əhdi həyata keçirəsiniz. 13 Qoy bu gün O sizi Öz xalqı kimi təsdiq etsin,
sizə söz verdiyi kimi atalarınız İbrahimə, İshaqa, Yaquba etdiyi anda görə sizin
Allahınız olsun. 14 Mən bu əhdi və andı yalnız sizinlə, 15 Allahımız Rəbbin

* **29:7** Say. 21:21-35 * **29:8** Say. 32:33

hüzurunda bizimlə bərabər duranlarla deyil, bu gün yanımızda olmayanlarla da edirəm.
16 Misirdə necə yaşadığınızı, o biri millətlərin içərisindən keçərək buraya
necə gəldiyinizi özünüz də bilirsiniz. 17 Onların arasında iyrənc şeyləri –
ağacdan, daşdan, qızıldan, gümüşdən düzəldilən iyrənc bütləri gördünüz. 18 *
Ehtiyatlı olun, bu gün aranızda bu millətlərin allahlarına sitayiş etmək üçün
Allahınız Rəbdən dönən nə kişi, nə qadın, nə nəsil, nə də qəbilə olsun. Aranızda
belə acı pöhrəli, zəhərli kök olmasın. 19 Bu andın sözlərini eşidən zaman
kimsə öz-özünə gözaydınlığı verib belə bir fikrə düşməsin: “Onsuz da salamat
qalacağam, qoy kefim istəyən kimi yaşayım”. Bu fikir həm münbit torpağa,
həm də quru torpağa bəla gətirər. 20 Belə adamı Rəbb bağışlamaq istəməz. O
adama qarşı qısqanc Rəbbin qəzəbi alovlanacaq. Bu kitabda yazılan bütün
lənətlər başına töküləcək və Rəbb onun adını göyün altından siləcək. 21 Rəbb bu
Qanun kitabında yazılan əhdin içərisində yer tutan lənətlərin hamısına görə
fəlakətə uğratmaq üçün onu İsrailin bütün qəbilələrinin içərisindən çıxaracaq.
22 Gələcək nəsil, sizdən sonra gələn övladlarınız və uzaq diyardan gələn
yadellilər bu ölkənin bəlalarını, Rəbbin oraya göndərdiyi xəstəlikləri görəcək.
23 * Bütün torpaq yanacaq, kükürd və duzla örtüləcək, toxum əkilməyəcək,
cücərti görünməyəcək, ot bitməyəcək. Ölkə Rəbbin qızğın qəzəbi ilə yerlə yek-
san etdiyi Sodom, Homorra, Adma və Sevoyim kimi viran olacaq. 24 * Bütün
millətlər “Rəbb bu ölkəyə niyə belə etdi? Bu böyük qəzəb niyə alovlandı?”
deyə soruşacaqlar. 25 O zaman deyəcəklər: “Çünki onları Misir torpağından
çıxararkən atalarının Allahı Rəbbin onlarla bağladığı əhdi atdılar. 26 Gedib
tanımadıqları allahlara, Rəbbin onlara bəxş etmədiyi yad allahlara sitayiş
və səcdə etdilər. 27 Ona görə Rəbbin qəzəbi bu ölkəyə qarşı alovlandı, oranı
bu kitabda yazılan bütün lənətlərə düçar etdi. 28 Rəbb qəzəb, hirs və böyük
hiddətlə onları ölkələrindən qopardı. Bu gün olduğu kimi onları başqa bir
torpağa atdı”.
29 Allahımız Rəbbin sirləri var, lakin bəzi şeyləri bizə və övladlarımıza əbədilik
aşkar etdi ki, bu qanunun bütün sözlərinə əməl edək.

30

Şəfa və xeyir-dua

1 Bütün bu hadisələr – qarşınıza qoyduğum xeyir-dua və lənət başınıza
gələndə Allahınız Rəbbin sizi səpələdiyi millətlər arasında bunları
xatırlayacaqsınız. 2 Siz və övladlarınız Allahınız Rəbbə tərəf dönüb bu gün sizə
əmr etdiyim hər işdə Onun sözünü bütün qəlbinizlə və bütün varlığınızla
qulağınızda saxlasanız, 3 Allahınız Rəbb sizə rəhm edib əsirlikdən geri
qaytaracaq, sizi yenidən səpələdiyi bütün xalqların arasından toplayacaq. 4 *
Səpələnib göyün altındakı ən ucqar ölkəyə düşsəniz belə, Allahınız Rəbb sizi
oradan yığıb geri qaytaracaq. 5 Sizi ataralarınıza irs olaraq verdiyi torpağa
qovuşduracaq. Oranı yenə də irs olaraq alacaqsınız, Allahınız Rəbb sizə xoş
güzəran verəcək və sizi ataralarınızdan da artıq çoxaldacaq.
6 Allahınız Rəbb sizin ürəyinizi və övladlarınızın ürəklərini sünnət edəcək ki,
Allahınız Rəbbi bütün qəlbinizlə, bütün varlığınızla sevəsiniz və yaşayasınız.
7 Allahınız Rəbb bütün bu lənətləri isə sizə nifrət və zülm edən düşmənlərinizin
üzərinizə tökəcək. 8 Siz yenə Rəbbin sözünə qulaq asacaq və bu gün sizə

* **29:18** İbr. 12:15 * **29:23** Yar. 19:24-25 * **29:24** Yer. 22:8-9 * **30:4** Neh. 1:9

buyurduğum bütün əmrlərini yerinə yetirəcəksiniz. 9 Onda Allahınız Rəbb
əlinizdə olan hər işinizi uğurlu edəcək, sizə çoxlu övlad, heyvanlarınıza çoxlu
bala, torpaqlarınıza bol məhsul verəcək. Rəbb atalarınıza yaxşılıq etməkdən
necə razı qalırdısa, sizə də yaxşılıq etməkdən elə razı qalacaq. 10 Bir şərtlə:
Allahınız Rəbbin sözünü qulağınızda saxlayın. Onun bu Qanun kitabında
yazılan əmrlərinə və qaydalarına əməl edin, bütün qəlbinizlə, bütün var-
lığınızla Allahınız Rəbbə tərəf dönün.
11 Bu gün sizə verdiyim əmrə əməl etmək sizin üçün çətin və əlçatmaz deyil.
12 * Axı o, göylərdə deyil ki, deyəsiniz: "Kim bizim üçün göylərə çıxacaq və
onu oradan götürüb bizə çatdıracaq ki, biz buna əməl edək?" 13 O, dənizin o
tayında deyil ki, deyəsiniz: "Kim bizim üçün dənizin o tayına gedəcək və onu
götürüb bizə çatdıracaq ki, qulaq asıb buna əməl edək?" 14 Yox, bu kəlam sizə
əməl etmək üçün çox yaxındır, o, dilinizdə və ürəyinizdədir.
15 Bax bu gün sizin qarşınızda həyatla xoşbəxtliyi, ölümlə bədbəxtliyi qoyu-
ram. 16 Bu gün sizə Allahınız Rəbbi sevməyi, Onun qoyduğu yollarla getməyi,
əmrlərinə, qaydalarına, hökmlərinə riayət etməyi əmr edirəm. Belə etsəniz,
yaşayıb artacaqsınız və mülk olaraq almaq üçün gedəcəyiniz torpaqda Al-
lahınız Rəbb tərəfindən xeyir-dua alacaqsınız. 17 Əgər bu yoldan dönsəniz,
qulaq asmasanız, azaraq, yad allahlara səcdə qılaraq onlara qulluq etsəniz,
18 bu gün sizə bildirirəm ki, mütləq məhv olacaqsınız. İordan çayını keçib
mülk olaraq almaq üçün gedəcəyiniz ölkədə uzun ömür sürməyəcəksiniz.
19 Qarşınızda həyatla ölümü, xeyir-dua ilə lənəti qoyduğum üçün bu gün göyü
və yeri sizə şahid tuturam. Həyatı seçin ki, siz və övladlarınız yaşaya biləsiniz.
20 * Allahınız Rəbbi sevin, sözü qulağınızda qalsın və Ona bağlanın. Çünki
sizin həyatınız Odur. Belə etsəniz, Rəbbin ata-babalarınız İbrahimə, İshaqa və
Yaquba verməyi vəd etdiyi torpaqda sizi uzun ömürlü edəcək».

31

Musanın yerinə Yeşuanın gəlməsi

1 Musa bütün İsraillilərin qarşısına çıxıb belə dedi: 2 * «Artıq mən yüz iyirmi
yaşındayam, daha sizə başçılıq etməyə taqətim yoxdur. Rəbb mənə demişdir
ki, sən İordan çayını keçməyəcəksən. 3 Oranı keçəndə Allahınız Rəbb Özü
qabağınızda gedəcək və bu millətləri qarşınızdan yox edəcək, siz də onların
torpaqlarını irs olaraq alacaqsınız. Rəbbin sözünə görə Yeşua sizə rəhbərlik
edəcək. 4 * Rəbb Emorlu padşahları Sixonu və Oqu həlak edərək ölkələrinin
başına gətirdiyini bu millətlərin də başına gətirəcək. 5 Rəbb onları sizə təslim
edəcək. Onlarla əmr etdiyim kimi rəftar etməlisiniz. 6 * Möhkəm və cəsarətli
olun! Onlardan qorxub çəkinməyin! Çünki Allahınız Rəbb sizinlə gedir. O sizi
atmaz, tərk etməz!»
7 Sonra Musa Yeşuanı çağırıb bütün İsraillilərin gözü qarşısında ona belə dedi:
«Möhkəm və cəsarətli ol! Çünki Rəbbin atalarına vəd etdiyi ölkəyə bu xalqla
birlikdə sən gedəcəksən. Ölkəni irs olaraq onlara sən verəcəksən. 8 Başının
üstündə Rəbb gedəcək. O səninlədir, səni atmaz və tərk etməz. Qorxub
çəkinmə!»

Qanunun oxunması

---

* **30:12** Rom. 10:6-8 * **30:20** Yar. 12:7; 26:3; 28:13 * **31:2** Say. 20:12 * **31:4** Say. 21:21-35
* **31:6** Yeşua 1:5; İbr. 13:5

9 Musa bu qanunu yazıb sonra Rəbbin Əhd sandığını aparan Levili
kahinlərə və bütün İsrail ağsaqqallarına verdi. 10 ** Sonra onlara belə buyurdu:
«Hər yeddi ilin sonunda, borcların bağışlanma ilində, Çardaqlar bayramında,
11 bütün İsraillilər Allahınız Rəbbin hüzurunda olmaq üçün Onun seçəcəyi yerə
gələndə bu qanunu İsraillilərə oxuyun. 12 Xalqın kişi, qadın və uşaqlarını,
həmçinin şəhərinizdə yaşayan yadelliləri toplayın. Qoy hamı eşidib öyrənsin
və Allahınız Rəbdən qorxub Qanunun bütün sözlərinə diqqətlə əməl etsin.
13 Qoy qanunu bilməyən uşaqlar da eşitsinlər və mülk olaraq almaq üçün İordan
çayından keçib gedəcəyiniz ölkədə ömür boyu Allahınız Rəbdən qorxmağı
öyrənsinlər».

Rəbbin Musaya son əmri

14 Rəbb Musaya dedi: «Ölümünə az qalıb. Yeşuanı çağır. Hüzur çadırında
hazır dayanın ki, ona əmrlərimi bildirim». Beləliklə, Musa ilə Yeşua gedib
Hüzur çadırında gözlədilər. 15 Sonra Rəbb çadırda sütuna oxşar bir bulud
içərisində göründü. Bulud çadırın qapısı üzərində dayandı.
16 Rəbb Musaya belə söylədi: «Bu yaxınlarda ölüb atalarına qovuşacaqsan.
Bu xalq da gedəcəyi ölkənin allahlarına bağlanıb Mənə xəyanət edəcək. Məni
atıb onlarla bağladığım əhdi pozacaqlar. 17 Onda onlara qəzəblənəcəyəm,
onları ataraq üz döndərəcəyəm. Onlar başqalarına yem olacaq, başlarına çox
bəlalar və müsibətlər gələcək. Həmin gün "Allahımız bizimlə olmadığı üçün
başımıza müsibətlər gəldi" deyəcəklər. 18 Başqa allahlara tərəf dönməklə pis iş
gördüklərinə görə mütləq onlardan üz döndərəcəyəm.
19 İndi özünüz üçün bu ilahini yazın və İsrail övladlarına öyrədin. Qoy onu
oxusunlar. Belə ki bu ilahi İsraillilərə qarşı Mənim şahidim olsun. 20 Çünki on-
ları atalarına and edib söz verdiyim süd və bal axan torpağa gətirəndə, yeyib-
doyanda və kökələndə yad allahlara meyl edərək onlara sitayiş edəcəklər,
Məni rədd edərək əhdimi pozacaqlar. 21 Onlara çox bəlalar və müsibətlər
yetişəndə qoy bu ilahi onlara qarşı şahid kimi səslənsin, çünki bu ilahi
nəsillərin dilindən düşməyəcək. Ona görə ki Mən onları vəd etdiyim torpağa
gətirməzdən əvvəl, bu gün belə, fəndgir olduqlarını bilirəm». 22 Həmin gün
Musa bu ilahini yazıb İsrail övladlarına öyrətdi.
23 * * Rəbb o gün Nun oğlu Yeşuaya əmr edib dedi: «Möhkəm və cəsarətli
ol, çünki İsrail övladlarını onlara vəd etdiyim ölkəyə sən aparacaqsan və Mən
sənin ləyəm».
24 Musa bu Qanunu sözlərindən heç nəyi əskiltmədən kitaba yazmağı
qurtaranda 25 Rəbbin Əhd sandığını daşıyan Levililərə bu əmri verdi: 26 «Bu
Qanun kitabını götürüb Allahınız Rəbbin Əhd sandığının yanına qoyun. Qoy
sizə qarşı bir şahid olaraq orada qalsın. 27 Çünki sizin üsyankar və dikbaş
olduğunuzu bilirəm. Bu gün mən sağ olaraq aranızda ikən belə, Rəbbə üsyankar
oldunuzsa, gör mən öləndən sonra necə olacaqsınız. 28 Qəbilələrinizin bütün
ağsaqqallarını və məmurlarınızı yanıma toplayın. Bu sözləri onlara eşitdirim
ki, göyü və yeri onlara qarşı şahid tutacağam. 29 Ölümümdən sonra tamamilə
pozulacağınızı, sizə əmr etdiyim yoldan azacağınızı bilirəm. Axır zamanda
müsibətlərlə qarşılaşacaqsınız. Çünki Rəbbin gözündə pis olan işləri görərək
əməllərinizlə Onu qəzəbləndirəcəksiniz».

Musanın ilahisi

* **31:10** Qanun. 15:1 * **31:10** Qanun. 16:13-15 * **31:23** Say. 27:23 * **31:23** Yeşua 1:6

30 Musa bu ilahini axıracan oxudu ki, bütün İsrail camaatı ilahinin sözlərini
eşitsin.

32

1 «Ey göylər, qulaq asın, söyləyəcəyəm,
Qoy yer üzü dilimdən çıxan sözləri eşitsin.
2 Qoy təlimim yağış kimi tökülsün,
Sözüm şeh kimi düşsün,
Çəmən üzərinə düşən narın yağış tək olsun,
Ot üzərinə tökülən leysana oxşasın,
3 Çünki Rəbbin ismini elan edəcəyəm!
Allahımızın əzəmətini mədh edin!

4 O, işləri kamil Qayadır,
Çünki bütün yolları haqdır,
Sadiq Allahdır, heç zaman haqsızlıq etməz,
Adil və doğru olan Odur.
5 Ona xəyanət etdilər,
Ona övlad olmadılar,
Ona görə rüsvay oldular.
Çünki əyri və tərs nəsildirlər.
6 Ey axmaq, ağılsız xalq,
Rəbbə budurmu əvəziniz?
Sizi yaradan, sizə görkəm verən
Atanız, Yaradanınız O deyilmi?

7 Ötən günləri yadınıza salın,
Keçmiş nəsillərin dövrünə nəzər salın,
Atanızdan soruşun, o sizə desin,
Ağsaqqallarınızdan soruşun, onlar sizə söyləsin.
8 * Haqq-Taala millətlərə irsi torpaq bölərkən,
Bəşər övladlarını ayırarkən
İsrail övladlarının sayına görə
Xalqlara sərhəd qoydu.
9 Çünki Rəbbin payı Öz xalqıdır!
Yaqub Onun payına düşən irsidir.

10 Onu quraq bir torpaqda,
Uğultulu, boş-biyaban səhrada tapdı.
Bir sipər kimi onu hifz etdi,
Göz bəbəyi kimi onu qorudu.
11 Yuvasında balalarını sövq etdirərək uçuran,
Onlar üzərində qanad çalan,
Qanadlarını açıb onları tutan,
Pərlərinin üzərində aparan qartal kimi
12 Ona yol göstərən yalnız Rəbb idi.
Yanında özgə bir allah yox idi.

13 Onu yer üzünün yüksəkliklərinə çıxartdı,
Zəminin məhsulundan yedirtdi.
Onu qayadan süzülən balla,

* **32:8** Həv. 17:26

Çaxmaq daşından çəkilən yağla bəslədi.
14 Onu inəklərin kəsmiyi, qoyunların südü ilə,
Kökəldilmiş quzularla,
Başandakı təkələrlə, qoçlarla.
Ən yaxşı buğda ilə bəslədi.
Xalq şərabı, üzümün al qanını içdi,

15 Lakin Yeşurun * kökələrkən təpik atdı,
Doyarkən, yoğunlaşıb piyləşərkən
Onu yaradan Allahı tərk etdi,
Xilaskarını, Qayasını rədd etdi.
16 Yad allahlarla Allahı qısqandırdılar,
İyrənc əməllərlə Onu qəzəbləndirdilər.
17 * Allah olmayan cinlərə,
Tanımadıqları allahlara,
Atalarının qorxmadıqları,
Son zamanlar yeni yaranan allahlara
Qurban kəsdilər.
18 Sizi həyata gətirən Qayanı atdınız.
Sizi yaradan Allahı unutdunuz.

19 Rəbb bunu görəndə onları rədd etdi,
Çünki oğul və qızları Onu hiddətləndirdi.
20 O dedi: “Bax onlardan Mənim üzüm dönəcək,
Onların aqibəti görüm necə olacaq?
Çünki onlar etimada layiq olmayan övladlar, azğın nəsildirlər.
21 * * Məni Allah olmayanlarla qısqandırdılar,
Boş bütləri ilə qəzəbləndirdilər.
Mən də onları xalq olmayanlarla qısqandıracağam,
Axmaq bir millətlə qəzəbləndirəcəyəm.
22 Çünki qəzəbimdən bir od alovlandı,
Ölülər diyarı dibinəcən yandı.
Dünyanı və nemətlərini yeyib qurtaracaq,
Dağların bünövrəsi odlanıb tutuşacaq.

23 Mən onların üzərinə bəlalar yığacağam,
Oxlarımı onlara tuşlayacağam.
24 Qıtlıqdan tükənəcək, qızdırmadan qırılacaqlar,
Vəbadan tələf olacaqlar.
Heyvanların dişlərini,
Torpaqda sürünən ilanların zəhərini
Onlara sarı göndərəcəyəm.
25 Gənc oğlanı və qızı,
Südəmər körpəni, ağsaçlı insanı
Bayırdan qılınc, daxildən dəhşət məhv edəcək.
26 Dedim: ‹Qoy onları uzaqlara dağıdım,
Onları insanların yaddaşından çıxarım›.
27 Lakin düşmənin istehzasından çəkindim,
İstəmədim ki, əleyhdarları yanlış anlayıb desinlər:

* **32:15** Yeşurun – İsrailin bir ləqəbi olub düz olan mənasını verir. * **32:17** 1Kor. 10:20 * **32:21** 1Kor. 10:22 * **32:21** Rom. 10:19

›Bütün bu işləri Rəbb görməyib,
Özümüz zəfər qazanmışıq›”.

28 Çünki onlar düşüncəsiz bir millətdir,
Necə də ağılsızdırlar.
29 Kaş ki müdrik olub bunu dərk edəydilər,
Aqibətlərini düşünəydilər.
30 Əgər onların Qayası onları satmasaydı,
Rəbb onları təslim etməsəydi,
Bir adam min nəfəri necə qova bilərdi?
İki kişi on min nəfəri necə qaçıra bilərdi?
31 Həqiqətən, onların qayası Qayamız kimi deyil,
Hətta düşmənlərimiz bunu qəbul edir.
32 Tənəkləri Sodomdakı üzüm ağaclarındandır,
Homorra bağlarındandır.
Üzümləri zəhərlidir,
Salxımları acıdır.
33 Şərabları əfi ilan zəhəridir,
Gürzələrin öldürücü ağısıdır.

34 “Məgər bunların hamısını Mən yanımda saxlamamışammı?
Bunları xəzinəmdə möhürləyən Mən deyiləmmi?
35 * Qisas Mənimdir, əvəzini Mən verəcəyəm.
Vaxtı çatarkən sürüşüb yıxılacaqlar,
Çünki onlar həlak gününə yaxındırlar,
Əcəlləri tez çatar”.

36 * Rəbb Öz xalqını mühakimə edəcək.
Onların gücünün qurtardığını görərkən,
Nə kölədən, nə azaddan kimsə qalmayarkən
Qullarına rəhm edəcək.
37 O belə deyəcək: “Hanı onların Allahı, sığınacaqları qaya?
38 Qurbanlarının yağını yeyən,
Hanı içmə təqdimlərini içən allahları?
Qoy sizə kömək etmək üçün dursunlar,
Pənahgahınız olsunlar.

39 İndi görün ki, Mən, Mən Oyam,
Məndən başqa Allah yoxdur.
Mənəm öldürən və həyat verən,
Mənəm yaralayan və şəfa verən,
Heç kim əlimdən qurtara bilməz.
40 Çünki əlimi göylərə qaldırıb belə bəyan edirəm:
›Əbədi Varlığıma and olsun ki,
41 Şimşək çaxan qılıncımı itiləyib
Hökm etmək üçün əlimə alsam,
Düşmənlərimdən qisas alacağam,
Mənə nifrət edənlərdən əvəz çıxacağam.
42 Onların qanı ilə oxlarımı sərxoş edəcəyəm;
Qılıncım əti, qırılanların, əsir edənlərin qanını,

* **32:35** Rom. 12:19; İbr. 10:30 * **32:36** Zəb. 135:14

Düşmən rəhbərlərinin başını yeyəcək›”.

43 * * Ey millətlər, Onun xalqı ilə birgə sevinin!
Çünki O, qullarının qan qisasını alacaq,
Düşmənlərindən əvəz çıxacaq,
Ölkəsi və xalqı üçün kəffarə edəcək».
44 Musa Nun oğlu Yeşua ilə bərabər gəlib bu ilahinin bütün sözlərini xalq
qarşısında söylədi. 45 Musa bütün İsraillilərə bu sözlərin hamısını söyləyib
qurtaranda 46 belə dedi: «Bu gün sizə bəyan etdiyim sözlərin hamısına ürəkdən
bağlanın ki, övladlarınıza bu qanunun bütün sözlərinə diqqətlə əməl etməyi
əmr edəsiniz. 47 Axı bu sizin üçün əhəmiyyətsiz iş deyil, həyatınızdır. Bu sözlər
mülk olaraq almaq üçün İordan çayını keçərək gedəcəyiniz torpaqda sizə uzun
ömür verəcək».

Musanın ölümünün əvvəldən bildirilməsi

48 * Rəbb elə həmin gün Musaya belə dedi: 49 «Yerixo qarşısında, Moav
torpağında olan bu Avarim dağına, Nevo dağına çıx. İsrail övladlarına mülk
olaraq verəcəyim Kənan torpağını gör. 50 Qardaşın Harun Hor dağında ölüb
əcdadlarına qoşulduğu kimi sən də çıxacağın dağda ölüb xalqına qovuşacaqsan.
51 Çünki Zin səhrasında, Meriva-Qadeş sularında, İsrail övladlarının önündə
Məni müqəddəs saymamaqla İsrail övladları arasında Mənə xəyanət etdiniz.
52 Ona görə ölkəni uzaqdan görəcəksən, lakin İsrail övladlarına verəcəyim
torpağa girməyəcəksən».

33

Musanın İsrail qəbilələrinə xeyir-duası

1 Allah adamı Musa ölümündən əvvəl İsrail övladlarına bu xeyir-duanı ox-
udu. 2 O belə dedi:
«Rəbb Sina dağından gəldi,
Bizə Seirdən zühur etdi,
Paran dağından şəfəq saçdı,
On minlərlə müqəddəs mələklər ilə gəldi.
Sağ əlində yanar alov var idi.
3 Ya Rəbb, həqiqətən, Sən xalqları sevirsən!
Bütün müqəddəslər Sənin əlindədir!
Onlar ayağına düşər, sözlərini dinlər.
4 Musa bizə qanuna əməl etməyi tapşırdı,
Bu, Yaqubun camaatı üçün bir irsdir.
5 İsrail qəbilələri,
Xalqın rəhbərləri bir yerə yığılanda
Rəbb Yeşuruna padşah oldu.

6 Qoy Ruven ölməsin, yaşasın!
Xalqının sayı azalmasın!»

7 Musa Yəhuda üçün belə dedi:
«Ya Rəbb, Yəhudanın səsini eşit,
Onu xalqına geri qaytar.
O özü üçün öz əlləri ilə döyüşdü,

* **32:43** Rom. 15:10-11 * **32:43** Vəhy 19:2 * **32:48** Say. 27:12-14; Qanun. 3:23-27

Düşmənlərinə görə ona kömək et!»

8 * * Levi üçün belə dedi:
«Ya Rəbb, Tummimin və Urimin
Sənin sadiq qulun üçündür.
Onu Massada sınaqdan keçirdin,
Onunla Meriva sularında mübahisə etdin.
9 O, ata-anası üçün dedi:
“Onlara nəzər salmadım”.
Qardaşlarını tanımadı,
Övladlarını unutdu,
Ancaq Sənin sözünə riayət etdi,
Sənin əhdini hifz etdi.
10 Hökmlərini Yaqub nəslinə,
Qanununu İsrailliərə öyrədəcəklər.
Onlar hüzurunda buxuru,
Qurbangahında bütöv yandırma qurbanını təqdim edəcək.
11 Ya Rəbb, onların malına bərəkət ver,
Əməllərindən razı qal.
Kim onlara hücum etsə,
Kim onlara nifrət etsə,
Belini qır,
Bir daha qalxmasınlar!»

12 Binyamin üçün belə dedi:
«Rəbbin sevimlisi
Onun yanında əmin-amanlıqda yaşasın!
Rəbb gün boyu onu qoruyur,
O da Rəbbin qucağında qalır».

13 Yusif üçün belə dedi:
«Onun torpağı Rəbdən bərəkət alsın,
Göydən gələn qiymətli şehlə,
Yer altında yatan dərin sularla,
14 Günəşin yetişdirdiyi ən gözəl barlarla,
Hər ay yetişən ən gözəl bəhərlərlə,
15 Qədimdən qalan dağların əla nemətləri ilə,
Əbədi təpələrin münbitliyi ilə,
16 * Yerin ən qiymətli məhsulu və bolluğu ilə,
Kolda məskən Salanın lütfü ilə
Qoy bərəkət alsın!
Yusifin başı üzərinə –
Qardaşlarından ayrı düşənin başı üzərinə
Qoy bərəkət yağsın!
17 O, birinci doğulan buğa qədər heybətlidir,
Buynuzları çöl öküzünün buynuzlarına bənzəyir.
Bu buynuzlarla xalqları,
Yer üzünün qurtaracağınadək hər yerdə olanları vuracaq.
Bax belədir Efrayimin on minləri,
Bax budur Menaşşenin minləri».

* **33:8** Çıx. 28:30 * **33:8** Çıx. 17:7; Say. 20:13 * **33:16** Çıx. 3:2

18 Zevulun üçün belə dedi:
«Ey Zevulun, yola düşəndə sevin,
Ey İssakar, çadırlarında sevin!
19 Onlar xalqları dağa çağıracaqlar,
Orada salehlik qurbanları kəsəcəklər.
Bol dəniz nemətləri ilə,
Qumlarda gizlənən xəzinələrlə doyacaqlar».

20 Qad üçün belə dedi:
«Qadın ərazisini artırana şükür olsun!
Qad aslan tək yaşayır,
Qolu, başı qoparır.
21 O özü üçün ilk torpağı seçdi.
Çünki onun üçün sərdarın payı saxlanıldı.
Xalq rəhbərləri yığılanda
Rəbbin ədalətini,
İsrailliərə gətirdiyi hökmləri icra etdi».

22 Dan üçün belə dedi:
«Dan Başandan sıçrayan
Bala aslandır».

23 Naftali üçün belə dedi:
«Ey Rəbbin lütfü və bərəkəti ilə dolu olan Naftali,
Qərbi və cənubu mülk edəcəksən».

24 Aşer üçün belə dedi:
«Oğullar arasında Aşer ən çox bərəkət alsın!
Qardaşlarının ən çox bəyəndiyi o olsun!
Ayağını zeytun yağına batırsın.
25 Darvazalarının çəftələri dəmirdən, tuncdan olsun,
Qüvvətin ömrün boyu qurtarmasın!

26 Ey Yeşurun, bax sənə kömək etmək üçün
Göylər və buludlara əzəməti ilə minən
Allahın bənzəri yoxdur.
27 Pənahgahın əzəli əbədi Allahdır,
Səni daim qollarında gəzdirər.
Düşmənlərini qarşından qovar,
“Yox et onları!” sənə deyər.
28 İsrail əmin-amanlıqda yaşayır.
Taxıl və təzə şərab torpağında
Yaqubun çeşməsi sakit qalır,
Oraya göylərdən şeh damır.
29 Ey İsrail! Nə bəxtiyarsan,
Sənin kimisi varmı?
Rəbbin qurtardığı xalqsan!
Rəbb sipərdir, köməyinə çatandır,
Əzəmətli qılıncındır.
Sənə düşmənlər yaltaqlanır,
Sən onların yuxarı yerlərini tapdalayırsan».

34

Musanın ölümü

1 Musa Moav düzənliyindən Nevo dağına gedib Yerixo qarşısında olan
Pisqa təpəsinə çıxdı. Rəbb ona bütün ölkəni göstərdi. Dana qədər uzanan
Gileadı, 2 bütün Naftalini, Efrayim və Menaşşe torpaqlarını, Qərb dənizinə
qədər uzanan bütün Yəhuda torpağını, 3 Negevi, Xurmalar şəhəri Yerixo
vadisinin Soara qədər uzanan hövzəsini göstərdi. 4 * Sonra Rəbb ona dedi:
«İbrahimə, İshaqa və Yaquba vəd etdiyim torpaq budur, oranı sizin övladlarınıza
verəcəyəm. Mən izin verdim ki, oranı öz gözlərinlə görəsən. Lakin oraya
girməyəcəksən».
5 Rəbbin sözünə görə qulu Musa elə orada – Moav torpağında öldü. 6 Rəbb
onu Moav torpağında olan Bet-Peor qarşısındakı dərədə dəfn etdi. Bu günə
qədər heç kim onun qəbrinin yerini bilmir. 7 Musa öləndə yüz iyirmi yaşında
idi. Gözü nurdan düşməmiş, taqəti çəkilməmişdi. 8 İsrail övladları Musa üçün
Moav düzənliyində otuz gün yas tutdular.
Musa üçün olan ağlaşma və yas günləri qurtardı.
9 Nun oğlu Yeşua hikmət ruhu ilə dolmuşdu, çünki Musa onun üzərinə
əllərini qoymuşdu. İsrail övladları da ona qulaq asdılar və Rəbbin Musaya əmr
etdiyi hər şeyə əməl etdilər.
10 * İsraildə Musa kimi Rəbbin üz-üzə görüşdüyü bir peyğəmbər bir daha
çıxmadı. 11 Rəbb onu göndərmişdi ki, Misir torpağında firona, onun bütün
əyanlarına, ölkəsinə çoxlu əlamətlər və möcüzələr göstərsin. 12 Musanın
əməlləri İsrailliərin gözləri önündə böyük və zəhmli idi.

* **34:4** Yar. 12:7; 26:3; 28:13 * **34:10** Çıx. 33:11

YEŞUA
PEYĞƏMBƏRİN KİTABI
GİRİŞ

«Yeşua» Kitabının məzmunu Musanın davamçısı olan Yeşuanın başçılığı ilə İsrail xalqının Kənan torpağını zəbt etmə tarixindən bəhs edir. Bu kitabda yazılan məşhur hadisələr İsrail xalqının İordan çayının keçməsi, Yerixonun süqutu, Ay şəhəri uğrunda döyüş, Kənan torpağının on iki qəbilə arasında bölünməsi və Allahla xalqının arasında əhdin təzələnməsidir. Müqəddəs Kitabın ən geniş yayılan ayələrindən biri *«Yeşua»* Kitabının 24:15-ci ayəsində yazılmışdır: «...bu gün kimə qulluq edəcəyinizi özünüz seçin. ...Amma mən və mənim evimdəkilər Rəbbə qulluq edəcək».

Kitabın məzmunu:

1:1–12:24 Kənan torpağının ələ keçirilməsi
13:1–21:45 Torpağın bölünüb paylanması
13:1-33 İordan çayının şərqindəki torpaq
14:1–19:51 İordan çayının qərbindəki torpaq
20:1-9 Sığınacaq üçün şəhərlər
21:1-45 Levililərin şəhərləri
22:1-34 Şərq qəbilələrinin qayıtması
23:1-6 Yeşuanın vəsiyyəti
24:1-33 Şekemdə yenidən bağlanan əhd

Rəbb Yeşuaya vəd olunmuş torpağı tutmasını əmr edir

1 Rəbbin qulu Musanın ölümündən sonra Rəbb Musanın köməkçisi Nun oğlu
Yeşuaya belə dedi: 2 «Qulum Musa öldü. İndi qalx, sən və bütün bu xalq İordan
çayını keçib İsrail övladlarına verəcəyim torpağa gedin. 3 * Musaya dediyim
kimi qədəm qoyacağınız hər yeri sizə vermişəm. 4 Bu səhra ilə Livandan
böyük çaya – Fərat çayına qədər, Xetlilərin bütün ölkəsi və günbatan tərəfdən
isə Böyük dənizə* qədər yer sizin torpaqlarınız olacaq. 5 * Bütün ömrün
boyu heç kəs sənə qarşı çıxa bilməyəcək. Musa ilə olduğum kimi sənin də
olacağam, səni atmayacağam və tərk etməyəcəyəm. 6 * Möhkəm və cəsarətli
ol, çünki atalarına vermək üçün and içdiyim bu torpağı bu xalqa irs olaraq
sən verəcəksən. 7 Qulum Musanın sənə tapşırdığı Qanuna tam və dəqiq əməl
etmək üçün cəsarətli və çox möhkəm ol. Ondan nə sağa, nə də sola dön ki,
hara getsən, uğur qazanasan. 8 Bu Qanun kitabının sözləri dilindən düşməsin,
orada yazılan hər şeyə dəqiq əməl etmək üçün gecə-gündüz onun üzərində
düşün. Onda yolun uğurlu olacaq və müvəffəqiyyət qazanacaqsan. 9 Sənə
möhkəm və cəsarətli olmağı əmr edən Mən deyiləmmi? Qorxma və ruhdan
düşmə, çünki Allahın Rəbb gedəcəyin hər yerdə sənin ilədir».

10 Yeşua xalqın məmurlarına əmr edib dedi: 11 «Ordugahı gəzin və xalqa
əmr edib deyin: "Özünüzə azuqə hazırlayın, çünki üç gün ərzində İordan çayını
keçib Allahınız Rəbbin sizə mülk olaraq verdiyi torpağa girərək oraya sahib
olacaqsınız"».

---

* **1:3** Qanun. 11:24-25 * **1:4** Böyük dəniz – Aralıq dənizi. * **1:5** Qanun. 31:6,8; İbr. 13:5 * **1:6** Qanun. 31:6,7,23

Torpaq alan İsrail qəbilələri də Yeşua ilə gedir

12 * Yeşua Ruvenlilərə, Qadlılara, Menaşşe qəbiləsinin yarısına belə dedi:
13 «Yadınıza salın ki, Rəbbin qulu Musa sizə belə vəsiyyət etmişdi: "Allahınız
Rəb rahatlığınız üçün bu torpağı sizə verdi". 14 Arvadlarınız, uşaqlarınız,
sürüləriniz İordan çayının bu tayında Musanın sizə verdiyi torpaqda qalsın.
Ancaq siz – bütün igid adamlar silahlanıb qardaşlarınızın qabağında o taya
keçin. 15 Rəbb sizə rahatlıq verdiyi kimi soydaşlarınıza da rahatlıq verənə
qədər və Allahınız Rəbbin verdiyi torpağa sahib olana qədər onlara kömək
edin. Sonra siz Rəbbin qulu Musanın İordan çayının şərqində sizə mülk olaraq
verdiyi torpağa qayıdıb oraya sahib ola bilərsiniz».

16 Onlar da Yeşuaya cavab verib dedilər: «Bizə nə buyursan, edəcəyik və
hara göndərsən, gedəcəyik. 17 Hər işdə Musaya necə qulaq asırdıqsa, sənə də
elə qulaq asacağıq. Qoy Allahın Rəbb Musa ilə olduğu kimi sənինlə də olsun.
18 Sənin əmrlərinə qarşı çıxan, buyurduğun hər sözə qulaq asmayan hər kəs
öldürüləcək. Yalnız sən möhkəm və cəsarətli ol».

2

Yerixoda İsrail casusları və fahişə Raxav

1 * Nun oğlu Yeşua Şittimdən iki kişini casusluq etməyə gizli göndərib dedi:
«Gedin oranın torpağını və Yerixonu gözdən keçirin». Onlar getdilər və Raxav
adlı bir fahişənin evinə girib orada qaldılar. 2 Yerixo padşahına «budur, bu
gecə torpağımızı gözdən keçirmək üçün İsrail övladlarından buraya adamlar
gəldi» deyə bildirildi. 3 Yerixo padşahı Raxava xəbər göndərib dedi: «Sənin
yanına gəlib evinə girən adamları çıxart, çünki onlar torpağımızın hər tərəfini
gözdən keçirməyə gəliblər». 4 Raxav isə o iki kişini gizlətmişdi. O dedi: «Doğrusu,
yanıma adamlar gəlmişdi, amma haradan olduqlarını bilmirdim. 5 Qaranlıq
düşəndə, darvaza bağlananda o adamlar çıxdılar. Bilmirəm hara getdilər.
Tez dallarınca qaçın ki, onları tuta biləsiniz». 6 Lakin qadın onları dama
çıxarıb damda sərdiyi kətan liflərin arasında gizlətmişdi. 7 Padşahın göndərdiyi
adamlar casusları təqib etmək üçün İordan çayının keçidinə qədər yol boyu
qaçdılar. Təqibçilər bayıra çıxan kimi darvazalar bağlandı.

8 Casuslar yatmazdan əvvəl qadın dama – onların yanına çıxdı. 9 O bu
adamlara dedi: «Mən bilirəm ki, Rəbb bu torpağı sizə verib. Siz bizi dəhşətə
saldınız və bu torpağın bütün sakinləri sizin qarşınızda əsir. 10 * * Çünki
Misirdən çıxdığınız zaman Rəbb Qırmızı dənizin sularını qarşınızda necə qu-
rutduğunu və İordan çayının o tayında məhv etdiyiniz iki Emor padşahı Sixonla
Oqa nə etdiyinizi eşitmişik. 11 Biz bunları eşidəndə ürəyimiz qorxuya düşdü
və vahimənizdən heç kimin taqəti qalmadı; çünki Allahınız Rəbb yuxarıda
göyün və aşağıda yerin Allahıdır. 12 İndi rica edirəm, Rəbbə and için ki,
sizə xeyirxahlıq etdiyim üçün siz də mənə və atamın külfətinə xeyirxahlıq
edəcəksiniz. Mənə etibarlı bir nişanə verin ki, 13 atamı, anamı, qardaşlarımı,
bacılarımı, onların yanında olan hər kəsi sağ qoyacaqsınız və canımızı ölümdən
qurtaracaqsınız». 14 Adamlar isə ona dedilər: «Əgər bu işimizin üstünü
açmasanız, canımızı belə, sizə fəda edərik. Rəbb bu torpağı bizə verən vaxt sənə
xeyirxahlıq və sədaqət göstərərik».

---

* **1:12** Say. 32:28-32; Qanun. 3:18-20; Yeşua 22:1-6 * **2:1** İbr. 11:31; Yaq. 2:25 * **2:10** Çıx. 14:21
* **2:10** Say. 21:21-35

15 O vaxt qadın onları kəndirlə pəncərədən aşağı endirdi, çünki onun evi
şəhərin qala divarında idi və o, divarın içində yaşayırdı. 16 Qadın onlara
dedi: «Dağa gedin ki, təqibçilər sizə çatmasınlar, onlar qayıdana qədər üç gün
orada gizlənin, sonra yolunuza davam edərsiniz». 17 Bu adamlar da ona
dedilər: «Sənin bizə içdirdiyin bu anddan bu yolla günahsız olacağıq. 18 Bu
torpağa gəldiyimiz vaxt bizi düşürdüyün pəncərəyə bu al rəngli ipi bağlayarsan.
Atanı, ananı, qardaşlarını və atanın bütün qohumlarını yanına – öz evinə
toplayarsan. 19 Əgər sənin evinin qapısından kim bayıra çıxarsa, qanı öz başına
dönəcək və biz buna günahkar olmayacağıq. Əgər sənlə birgə evində olan
bir kimsəyə toxunularsa, qoy onun qanı bizim başımıza dönsün. 20 Ancaq
bu işimizin üstünü açmaq istəsən, onda sənin bizə içdirdiyin anddan təqsirimiz
olmaz». 21 Raxav dedi: «Necə deyirsiniz, elə də olsun». Sonra onları yola saldı
və onlar getdilər. Raxav al rəngli ipi pəncərəyə bağladı.

22 Bu iki adam getdi. Dağa çatıb təqibçilər qayıdana qədər üç gün orada
qaldılar. Təqibçilər bütün yol boyu onları axtardılar, ancaq tapmadılar. 23 O
iki kişi isə geri dönüb dağdan endi, çayı keçərək Nun oğlu Yeşuanın yanına
gəldi və başlarına gələn hər şeyi ona nəql etdi. 24 Onlar Yeşuaya dedilər:
«Həqiqətən, Rəbb bütün o torpağı bizə təslim edib, o torpağın bütün sakinləri
də qarşımızda qorxu içində əsir».

3

İsrailliləri̇n İordan çayını keçməsi

1 Yeşua səhər erkən qalxdı. Onunla birgə bütün İsrail övladları Şittimdən
irəliləyərək İordan çayına qədər gəldilər. Onlar çayı keçməzdən əvvəl
orada qaldılar. 2 Üçüncü günün sonunda məmurlar ordugahı gəzdilər.
3 Xalqa əmr edib dedilər: «Allahınız Rəbbin Əhd sandığını Levililərdən olan
kahinlərin daşıdığını görəndə siz də yerinizdən irəliləyərək onun ardınca
gedin. 4 Ancaq sizinlə onun arasında iki min qulaca qədər məsafə olmalıdır.
Ona yaxınlaşmayın ki, hansı yolla gedəcəyinizi biləsiniz, çünki siz əvvəllər heç
vaxt bu yoldan keçməmisiniz». 5 Yeşua xalqa dedi: «Özünüzü təqdis edin,
çünki sabah Rəbb aranızda möcüzələr göstərəcək». 6 Kahinlərə isə Yeşua belə
dedi: «Əhd sandığını götürün və xalqın önündə gedin». Onlar da Əhd sandığını
götürüb xalqın önündə getdilər.

7 Rəbb Yeşuaya dedi: «Bu gün Mən səni bütün İsrailliləri̇n gözündə ucaltmağa
başlayacağam ki, onlar Musa ilə olduğum kimi sənlə də olduğumu bilsinlər.
8 Sən isə Əhd sandığını daşıyan kahinlərə əmr edib deyəcəksən: “Siz İordan
çayının kənarına çatanda İordan çayına girib dayanın”».

9 Yeşua İsrail övladlarına dedi: «Buraya yaxınlaşın və Allahınız Rəbbin
sözlərini eşidin». 10 Yeşua dedi: «Var olan Allahın aranızda olmasını buradan
biləcəksiniz ki, O sizin önünüzdən hökmən Kənanlıları, Xetliləri, Xivliləri,
Perizliləri, Qirqaşlıları, Emorluları və Yevusluları qovacaq. 11 Budur, bütün
yer üzünün Sahibinin Əhd sandığı sizin önünüzdən keçib İordan çayına girəcək.
12 İndi isə özünüzə hər qəbilədən bir adam olmaqla İsrail qəbilələrindən on
iki adam götürün. 13 Bütün yer üzünün Sahibi Rəbbin sandığını daşıyan
kahinlərin ayaqları İordan çayının sularına dəyən kimi çayın suları kəsiləcək,
yuxarıdan axan sular yığın halında dayanacaq».

14 Xalq çadırlarından çıxıb İordan çayını keçmək üçün irəliləyirdi və Əhd
sandığını daşıyan kahinlər xalqın önündə gedirdilər. 15 Biçin ərzində İordan

çayının suları daşıb sahilləri basırdı. Sandığı daşıyan kahinlər İordana girəndə
və onların ayaqları çayın sularına dəyəndə 16 yuxarıdan axan sular çox uzaqda
Sartan yanında olan Adam şəhərində yığın halında dayanıb qalxdı. Arava
dənizinə, yəni Duz dənizinə axan sular tamamilə kəsildi. Xalq çayı Yerixonun
qarşısından keçdi. 17 Rəbbin Əhd sandığını daşıyan kahinlər isə İordan çayının
ortasında quru yerdə möhkəm durmuşdular. Bütün İsraillilər İordan çayını
tamamilə keçənə qədər quru yerdə gedirdilər.

4

İordan çayının dibindən on iki daşın götürülməsi

1 Bütün millət tamamilə İordan çayını keçəndən sonra Rəbb Yeşuaya dedi:
2 «Hər qəbilədən bir adam olmaqla özünüzə xalqdan on iki adam götürün.
3 Onlara əmr et ki, buradan, İordan çayının ortasından, kahinlərin ayaqlarının
möhkəm durduğu yerdən on iki daş götürsünlər. Bu daşları aparıb bu gecə
qaldığınız yerdə qoyun».

4 Yeşua hər qəbilədən bir adam olmaqla İsrail övladlarının arasından seçdiyi
on iki adamı çağırdı. 5 Yeşua onlara dedi: «Allahınız Rəbbin sandığı önündən
İordan çayının ortasına keçib İsrail qəbilələrinin sayına görə hərəniz çiyinizə
bir daş götürün. 6 Qoy bu sizin aranızda bir əlamət olsun. Sizdən sonra
övladlarınız "Bu daşlar nədir?" deyərək soruşanda 7 onlara belə deyərsiniz:
"İordan çayının suları Rəbbin Əhd sandığının önündə kəsildi. Əhd sandığını
İordan çayından keçirəndə İordan çayının suları kəsilmişdi". Bu daşlar İsrail
övladlarına əbədi bir xatirə olacaq».

8 İsraillilər Yeşuanın əmr etdiyi kimi etdilər və Rəbbin Yeşuaya dediyi kimi
İsrail qəbilələrinin sayına görə İordan çayının ortasından on iki daş götürdülər,
özləri ilə gecə qalacaqları yerə aparıb onları orada yerə qoydular. 9 Sonra
Yeşua İordan çayının ortasında Əhd sandığını daşıyan kahinlərin ayaqlarının
möhkəm durduğu yerə on iki daş qoydu. Onlar bu günə qədər oradadır.

10 Musanın Yeşuaya dediyi kimi xalqa demək üçün Rəbbin Yeşuaya əmr
etdiyi şeylər qurtarana qədər sandığı daşıyan kahinlər İordan çayının ortasında
dayandılar, xalq isə tələsərək çayı keçdi. 11 Xalq çayı keçib qurtarandan sonra
Rəbbin sandığı və kahinlər xalqın önünə keçdilər. 12 Ruvenlilər, Qadlılar və
Menaşşe qəbiləsinin yarısı Musanın onlara dediyi kimi silahlanaraq İsrail
övladlarının önündə çayı keçdi. 13 Döyüş üçün silahlanmış qırx minə yaxın
adam Rəbbin önündə Yerixo düzənliklərinə keçdi.

14 O gün Rəbb Yeşuanı bütün İsrail xalqının gözündə ucaltdı. Onlar da
Musadan çəkindiyi kimi Yeşuadan da onun ömrü boyu çəkindilər.

15 Rəbb Yeşuaya söyləyib dedi: 16 «Şəhadət sandığını daşıyan kahinlərə əmr et
ki, İordan çayından çıxsınlar». 17 Yeşua da kahinlərə «İordan çayından çıxın!» deyə
əmr etdi. 18 Rəbbin Əhd sandığını daşıyan kahinlər İordan çayının ortasından
çıxanda kahinlərin ayaqları quru torpağa dəyən kimi İordan çayının suları öz
yerinə qayıtdı. Yenə əvvəlki kimi bütün sular daşıb sahilləri basdı.

19 Birinci ayın onuncu günündə xalq İordan çayından çıxıb Yerixonun
şərq sərhədində olan Qilqalda ordugah qurdu. 20 Yeşua İordan çayından
götürülmüş həmin on iki daşı Qilqalda qoydu. 21 O, İsrail övladlarına dedi:
«Sonra övladlarınız atalarından "Bu daşlar nəyə görədir?" deyib soruşanda

22 övladlarınıza bəyan edin: “İsraillilər İordan çayını quru yer üzərində keçib”.
23 Çünki Allahınız Rəbb biz keçənə qədər qarşımızda qurutduğu Qırmızı dəniz
kimi İordan çayının sularını da siz keçənə qədər qarşımızda qurutdu ki, 24 yer
üzünün bütün xalqları Rəbbin əlinin qüdrətli olduğunu bilsin və siz də bütün
ömrünüz boyu Rəbdən qorxasınız».

5

İsraillilərin Qilqalda sünnət olunması

1 İordan çayının qərb tərəfində olan bütün Emorluların padşahları və dəniz
kənarında yaşayan bütün Kənan padşahları biz İordan çayını keçərkən, Rəbbin
İsrail övladlarının qarşısında suları necə qurutduğunu eşidərkən ürəkləri qorx-
uya düşdü. İsrail övladlarının vahiməsindən onlarda taqət qalmadı.
2 O zaman Rəbb Yeşuaya dedi: «Özün üçün çaxmaq daşından bıçaqlar düzəlt
və İsrail övladlarını ikinci dəfə sən sünnət et». 3 Yeşua özü üçün çaxmaq daşından
bıçaqlar düzəldib Giveat-Haaralotda İsrail övladlarını sünnət etdi. 4 Yeşuanın
sünnət etməsinin səbəbi budur: bütün döyüş qabiliyyəti olan kişilər Misirdən
çıxandan sonra səhrada – yolda öldülər. 5 Oradan çıxan xalqın hamısı sünnətli
idi, ancaq Misirdən çıxandan sonra səhrada – yolda doğulanların heç biri
sünnət olunmamışdı. 6 * Misirdən çıxan döyüş qabiliyyəti olan adamların
hamısı ölüb qurtarana qədər İsrail övladları qırx il səhrada dolaşdı, çünki onlar
Rəbbin sözünə qulaq asmamışdı. Rəbb bizə vermək üçün atalarımıza and
içdiyi süd və bal axan torpağı itaətsizlərə göstərməmək üçün də and içdi.
7 Bunun əvəzinə Rəbb onların övladlarını yetişdirdi və Yeşua onları sünnət etdi.
Çünki onlar sünnətsiz idilər və yolda onları heç kim sünnət etməmişdi.
8 Bütün İsraillilərin sünnət olunması qurtardıqdan sonra onlar sağalana
qədər ordugahda öz yerlərində qaldılar. 9 Rəbb Yeşuaya dedi: «Misir
rüsvayçılığını bu gün üzərinizdən atdım». Ona görə də bu günə qədər o yerin
adına Qilqal * deyilir.
10 * İsrail övladları Qilqalda ordugah qurdular. Ayın on dördü axşam vaxtı
Yerixo düzənliklərində Pasxa bayramı keçirdilər. 11 Pasxanın ertəsi günü –
həmin o gün bu torpağın bəhrəsindən olan mayasız çörək və qovurğa yedilər.
12 * Onlar o torpağın bəhrəsindən yedikləri günün səhəri mannanın tökülməsi
kəsildi. Artıq İsrail övladlarının mannası yox idi və o il Kənan torpağının
məhsulları ilə dolandılar.

Yeşua və qılınclı adam

13 Yeşua Yerixo yaxınlığında olanda başını qaldırıb baxdı və əlində sıyrılmış
qılınc olan bir şəxsi qarşısında gördü. Yeşua onun yanına gəlib «Sən bizim
tərəfdənsən, yoxsa düşmənlərimiz tərəfdən?» deyə soruşdu. 14 O dedi: «Xeyr,
mən Rəbbin ordusunun başçısıyam, indi gəlmişəm». Yeşua üzüstə yerə yıxıldı
və ona səcdə edib dedi: «Ağamın quluna nə sözü var?» 15 * Rəbbin ordusunun
başçısı Yeşuaya dedi: «Çarığını ayağından çıxart, çünki üstündə durduğun yer
müqəddəsdir». Yeşua belə də etdi.

6

Yerixonun süqutu

* **5:6** Say. 14:28-35 * **5:9** Qilqal – ibrani dilində atmaq. * **5:10** Çıx. 12:1-13 * **5:12** Çıx. 16:35 * **5:15** Çıx. 3:5

1 İsrail övladlarının qorxusundan Yerixonu bərk-bərk bağlamışdılar. Oraya girib-çıxan yox idi. 2 Rəbb Yeşuaya dedi: «Bax Yerixonu, onların padşahını, igid adamlarını sənə təslim edirəm. 3 Siz – bütün döyüşçülər şəhərin ətrafına bir dəfə dolanın; altı gün belə edin. 4 Sandığın qarşısında yeddi kahin qoç buynuzundan olan yeddi şeypur daşısın. Yeddinci gün şəhəri yeddi dəfə dolanın və kahinlər şeypurları çalsınlar. 5 Onlar qoç buynuzundan olan şeypuru uzun-uzadı çaldıqları və siz şeypurun səsini eşitdiyiniz vaxt bütün xalq gur səslə bağırsın. Onda şəhərin qala divarları yerə çökəcək və xalqın hər biri dayandığı yerdən şəhərə qalxsın». 6 Nun oğlu Yeşua kahinləri çağırıb onlara dedi: «Əhd sandığını götürün, Rəbbin sandığı qarşısında yeddi kahin qoç buynuzundan olan yeddi şeypur daşısın». 7 Xalqa isə dedi: «Gedin şəhəri dolanın, silahlı adamlar isə Rəbbin sandığı önündə getsinlər».

8 Yeşuanın xalqa dediyi kimi Rəbbin önündə qoç buynuzundan olan yeddi şeypuru daşıyan yeddi kahin keçib şeypurları çaldı. Rəbbin Əhd sandığı da onların ardınca aparıldı. 9 Silahlı adamlar şeypurları çalan kahinlərin qarşısında gedirdilər, kahinlər şeypurları çala-çala gedərkən arxada olan dəstə sandığın ardınca gedirdi. 10 Yeşua xalqa əmr edib dedi: «Sizə "Çığırın" deyəcəyim günə qədər çığırmayın, səsinizi eşitdirməyin və ağzınızdan bir söz çıxartmayın, ancaq mən deyən vaxt çığırın». 11 Xalq Rəbbin sandığını bir dəfə şəhərin ətrafına dolandırdı. Sonra ordugaha gəldilər və orada gecələdilər.

12 Yeşua səhər erkən qalxdı. Kahinlər də Rəbbin sandığını götürdülər. 13 Qoç buynuzundan olan yeddi şeypuru daşıyan yeddi kahin Rəbbin sandığı önündə gedirdi və şeypurları çalırdı. Silahlı adamlar onların qarşısında gedirdi. Kahinlər şeypurları çala-çala gedir, arxa dəstə Rəbbin sandığının ardınca gedirdi. 14 Onlar ikinci gün də şəhəri bir dəfə dolandılar və ordugaha qayıtdılar; altı gün belə etdilər.

15 Yeddinci gün tezdən dan yeri söküləndə qalxıb şəhəri yeddi dəfə bu qayda ilə dolandılar. Ancaq yeddinci gün şəhəri yeddi dəfə dolandılar. 16 Yeddinci dəfə dolanan zaman kahinlər şeypurları çalanda Yeşua xalqa dedi: «Çığırın, çünki Rəbb şəhəri sizə verdi. 17 Şəhər məhv edilməyə həsr olunmuşdur * və onda olan hər şey Rəbbə təqdim olunmalıdır. Yalnız fahişə Raxav və onunla birgə evdə olanların hamısı sağ qalmalıdır, çünki o göndərdiyimiz elçiləri gizlətmişdi. 18 Lakin siz məhv edilməyə həsr olunmuş şeylərdən çəkinin ki, heç nə götürməyəsiniz. Əgər bir şey götürsəniz, onda siz də məhv edilməyə həsr olunacaqsınız və bununla da İsrail ordugahını məhv edilməyə həsr etməklə bəlaya salarsınız. 19 Ancaq bütün qızıl və gümüş, tunc və dəmir əşyalar Rəbbə məxsus olduğuna görə Rəbbin xəzinəsinə daxil olacaq».

20 * Xalq çığırdı və kahinlər şeypur çaldılar. Xalq şeypur səsini eşidəndə ucadan çığırdı. Onda qala divarları yerə çökdü və xalqın hər biri dayandığı yerdən irəliləyərək şəhəri aldı. 21 Onlar kişini, qadını, cavanı, qocanı, mal-qaranı, qoyun-quzunu, eşşəyi və şəhərdə olanların hamısını qılıncdan keçirib tamamilə məhv etdilər.

Yeşuanın Raxavı və yanındakıları sağ buraxması

22 Yeşua ölkəni gözdən keçirən o iki nəfər casusa tapşırmışdı: «Fahişə qadının evinə girin, ona and içdiyiniz kimi qadını və onun yanındakıların hamısını evdən çıxarın». 23 O zaman həmin casus cavanlar qadının evinə gəldi. Raxavı,

* **6:17** Məhv edilməyə həsr olunmuş – ibrani mətnində *xerem* sözü olub Allaha təqdim olunan, məhv olunmaq üçün təqdis edilən və götürülməsi qadağan olunan şeylərə deyilir. * **6:20** İbr. 11:30

atasını, anasını, qardaşlarını, onun yanında olan hər kəsi, bütün qohumlarını evdən çıxartdılar və onları İsrail ordugahından kənar yerdə qoydular. 24 Şəhərə və orada olan hər şeyə od vurub yandırdılar. Yalnız qızıl-gümüşü, mis və dəmir əşyaları Rəbbin evinin xəzinəsinə qoydular. 25 * Ancaq Yeşua fahişə Raxavı, onun atasının külfətini və onun yanında olan hər kəsi sağ buraxdı. Qadın bu günə qədər də İsraillilərin arasında yaşayır, çünki Yerixonu gözdən keçirmək üçün Yeşuanın göndərdiyi elçiləri yanında gizlətmişdi.

Yeşuanın Yerixonu lənətləməsi

26 * Yeşua o vaxt xalqa and verib xəbərdarlıq etdi: «Bu şəhəri – Yerixonu kim bərpa etsə, qoy Rəbbin önündə lənətə gəlsin. Bunu edən həmin şəxs onun bünövrəsini ilk oğlunun həyatı bahasına qoyacaq və kiçik oğlunun həyatı bahasına isə onun qapılarını yerinə vuracaq». 27 Rəbb Yeşua ilə idi və onun şöhrəti bütün ölkəyə yayıldı.

7

Akanın günahı və cəzası

1 Amma İsrail övladları məhv edilməyə həsr olunmuş şeylərə münasibətdə xəyanət etdilər. Çünki Yəhuda qəbiləsindən Zerah oğlu Zavdi oğlu Karmi oğlu Akan məhv edilməyə həsr olunmuş şeylərdən götürdü. Ona görə də Rəbbin qəzəbi İsrail övladlarına qarşı alovlandı.

2 Yeşua Yerixodan Bet-Elin şərqində, Bet-Avenin yanında olan Ay şəhərinə adamlar göndərib onlara dedi: «Gedin, ölkəni gözdən keçirin». Adamlar çıxıb Ay şəhərini gözdən keçirdilər. 3 Onlar Yeşuanın yanına qayıdıb dedilər: «Bütün xalq getməsin, ancaq iki ya üç min nəfərə qədər adam gedib Ay şəhərini məhv etsin. Bütün xalqı oraya göndərib yorma, çünki onlar azdır». 4 Beləliklə, oraya xalqın üç min nəfərə qədəri getdi, lakin onlar Ay sakinlərinin qarşısından qaçdılar. 5 Aylılar onlardan otuz altı nəfəri öldürüb, İsraillilər şəhərin darvazasının qabağından daş çıxarılan yerə qədər qovdular və onları enişlikdə qırdılar. Bundan sonra xalqın ürəyi qorxudan dəhşətə gəldi.

6 Yeşua paltarını cırdı, özü və İsrailin ağsaqqalları Rəbbin sandığı önündə axşama kimi yerə yıxılıb başlarına torpaq tökdülər. 7 Yeşua dedi: «Ah, ey Xudavənd Rəbb, bizi Emorlulara təslim etmək, bizi məhv etmək üçünmü bu xalqı İordan çayından keçirtdin? Kaş ki İordan çayının o tayında qalıb yaşayaydıq. 8 Ah, ey Xudavənd, İsraillilər düşmənin qarşısından qaçandan sonra mən nə deyə bilərəm? 9 Bundan sonra Kənanlılar və bu ölkədə yaşayan bütün xalqlar eşidəcək, bizi mühasirəyə alıb adımızı yer üzündən siləcəklər. Bəs Sən Öz böyük adın üçün nə edəcəksən?»

10 Rəbb Yeşuaya dedi: «Qalx, nə üçün belə üzüstə yıxılmısan?» 11 İsraillilər günah etdilər və onlara əmr etdiyim əhdimi pozdular. Məhv edilməyə həsr olunmuş şeylərdən götürdülər, onlardan oğurladılar, gizlədərək öz əşyaları arasına qoydular. 12 Buna görə də İsrail övladları düşmən qabağında dura bilmir, düşmənin qarşısından qaçdılar. Çünki onlar özləri də məhv edilməyə həsr olunmuşlar. Əgər məhv edilməyə həsr olunmuş şeyləri aranızdan yox etməsəniz, bir daha sizinlə olmayacağam. 13 Qalx, xalqı təqdis et və de: «Sabahkı gün üçün özünüzü təqdis edin, çünki İsrailin Allahı Rəbb belə deyir: "Ey İsraillilər, aranızda məhv edilməyə həsr olunmuş şey var. Onu aranızdan

* **6:25** İbr. 11:31 * **6:26** 1Pad. 16:34

götürməsəniz, düşmənləriniz qarşısında dura bilməyəcəksiniz. 14 Sabah
hamınız qəbilələrinizə görə Rəbbin hüzuruna çıxacaqsınız və Onun göstərdiyi
qəbilə nəsillərə görə irəli çıxacaq. Rəbbin göstərdiyi nəsil ailələrə görə irəli
çıxacaq. Rəbbin göstərdiyi ailə kişilərə görə irəli çıxacaq. 15 Məhv edilməyə
həsr olunmuş şeylərə xəyanət edən adam və ona aid olanların hamısı odda
yandırılacaq, çünki o, Rəbbin əhdini pozmuşdur və İsraildə rüsvayçılıq et-
mişdir"».

16 Yeşua səhər tezdən qalxdı və İsraillilərin qəbilələrinə görə Rəbbin hüzuruna
çıxmasını əmr etdi və Yəhuda qəbiləsi göstərildi. 17 Yəhuda qəbiləsini irəli
çıxardı və Zerah nəsli göstərildi. Zerah nəslini ailələrinə görə irəli çıxardı və
Zavdi ailəsi göstərildi. 18 Zavdi ailəsini kişilərinə görə irəli çıxardı və Yəhuda
qəbiləsindən Zerah oğlu Zavdi oğlu Karmi oğlu Akan göstərildi. 19 Yeşua Akana
dedi: «Oğlum, buyur, İsrailin Allahı Rəbbi izzətləndir və Onun önündə etiraf et.
Nə etmisən? İndi mənə bildir, məndən gizlətmə». 20 Akan Yeşuaya cavab verdi:
«Həqiqətən, mən İsrailin Allahı Rəbbə qarşı günah edərək belə elədim: 21 talan
malından Babil malı olan gözəl bir paltar, iki yüz şekel gümüş və ağırlığı əlli
şekel olan bir qızıl külçə görəndə onlara tamah salıb götürdüm. Budur, ən altda
gümüş olmaqla hamısını çadırımın ortasında torpağa basdırmışam».

22 Yeşua adamlar göndərdi və onlar çadıra qaçdılar. Şeylər ən altda gümüş ol-
maqla onun çadırında gizlədilmişdi. 23 Onları çadırın içindən götürüb Yeşuanın
və bütün İsrail övladlarının yanına gətirdilər və Rəbbin önündə yerə qoydular.
24 Yeşua, onunla birgə bütün İsraillilər, Zerah oğlu Akanı, gümüşü, paltarı,
qızıl külçəni, onun övladlarını, qızlarını, mal-qarasını, eşşəklərini, qoyun-
quzularını, çadırını və bütün malını götürüb Akor dərəsinə çıxartdılar. 25 Yeşua
dedi: «Nə üçün bizi bəlaya saldın? Rəbb bu gün səni bəlaya salacaq». Bütün
İsraillilər onu və onunla olanları da daşqalaq edib sonra odda yandırdılar.
26 Onların üstünə böyük daş qalağı yığıldı və o bu günə qədər də durur. Bundan
sonra Rəbbin qəzəb alovu söndü. Bunun üçün bu günə qədər o yerin adına
Akor * dərəsi deyilir.

8

İsraillilərin Ay şəhərini ələ keçirməsi

1 Rəbb Yeşuaya dedi: «Qorxma və dəhşətə gəlmə, bütün döyüşçülərini öz
yanına yığ və qalxıb Ay şəhərinə hücum et. Mən Ay şəhərinin padşahını,
xalqını, şəhərini və torpağını sənə təslim edirəm. 2 Yerixonun və onun
padşahının başına gətirdiyini Ay torpağının və onun padşahının başına gətir.
Mallarını və heyvanlarını isə özünüz üçün qarət edin. Şəhərə qarşı arxa
tərəfdən pusqu qurun».

3 Yeşua ilə bütün döyüşçülər Ay şəhərinə getmək üçün qalxdılar. Yeşua
otuz min igid adam seçib onları gecə ikən oraya göndərəndə belə əmr etdi:
4 «Qulaq asın, şəhərə qarşı arxa tərəfdən pusquda durun, şəhərdən çox uzağa
getməyin, hamınız hazır durun. 5 Mən və yanımda olan bütün xalq şəhərə
yaxınlaşacağıq. Əvvəlki kimi Ay şəhərinin sakinləri bizə qarşı çıxanda biz də
onların qarşısından qaçacağıq. 6 Biz onları şəhərdən ayırana qədər arxamızca
aparacağıq, çünki "əvvəlki kimi qarşımızdan qaçırlar" deyəcəklər. Biz də
onların qarşısından qaçacağıq. 7 O vaxt siz pusqudan qalxıb şəhəri alın,
çünki Allahınız Rəbb oranı sizə təslim edəcək. 8 Şəhəri ələ keçirdiyiniz zaman

* **7:26** Akor – ibrani dilində əziyyət.

şəhərə od vurun. Bunu Rəbbin sözünə görə edin. Sizə belə əmr edirəm».
9 Beləliklə, Yeşua onları göndərdi. Onlar pusquda durdular və Bet-El ilə Ay
şəhəri arasında, Ay şəhərinin qərb tərəfində gözlədilər. Yeşua gecəni camaatın
arasında keçirdi.

10 Yeşua səhər tezdən durdu, xalqı gözdən keçirdi, özü və xalqın ağsaqqalları
xalqın qarşısında Ay şəhərinin üzərinə getdilər. 11 Onunla birgə olan bütün
döyüşçülər getdilər və yaxınlaşıb şəhərin qarşısına gəldilər, Ay şəhərinin şimal
tərəfində toplandılar. Onlarla Ay şəhərinin arasında bir dərə var idi. 12 Yeşua
beş minə qədər adam götürdü, onları Bet-El ilə Ay şəhəri arasında, şəhərin qərb
tərəfində pusquya qoydu. 13 Şəhərin şimalında olan bütün ordu və şəhərin
qərbində pusquda duranlar döyüş üçün yerləşdirildi. Yeşua o gecə dərənin
ortasına getdi.

14 Ay şəhərinin padşahı bunu gördükdə səhər tezdən şəhərin adamları ilə
birgə tələsik qalxdı və bütün camaat düz vaxtında İsrailliləra qarşı Arava
vadisinin önündə döyüşə çıxdı. Lakin padşah bilmirdi ki, şəhər arxasında ona
qarşı pusqu qurulub. 15 Yeşua ilə bütün İsrailliləra özlərini onların qarşısında
məğlub olmuş kimi göstərərək çölə tərəf qaçdılar. 16 Onları təqib etmək
üçün şəhərdə olan bütün camaat çağırıldı. Yeşuanı təqib edərək şəhərdən
çıxdılar. 17 Ay və Bet-El şəhərlərində bir nəfər də qalmadı ki, İsrailliləra ardınca
getməsin. Onlar şəhəri açıq qoyaraq İsrailliləri təqib etdilər.

18 Rəbb Yeşuaya dedi: «əlindəki nizəni Ay şəhərinə tərəf uzat, çünki oranı
sənə təslim edəcəyəm». Yeşua əlindəki nizəni Ay şəhərinə tərəf uzatdı. 19 Yeşua
əlini şəhərə tərəf uzadarkən pusquda duranlar cəld yerlərindən qalxdılar və
şəhərə girib oranı aldılar. O anda bütün şəhərə od vurdular. 20 Ay şəhərinin
əhalisi arxaya dönüb baxanda gördü ki, şəhərdən göyə tüstü qalxır və onların
o yan-bu yana qaçmağa da taqəti yox idi. Çölə tərəf qaçan İsrailliləra də onları
təqib edənlərə tərəf döndü. 21 Yeşua ilə pusquda olan bütün İsrailliləra şəhəri
alındığını və şəhərdən tüstü qalxdığını görəndə dönüb Ay şəhərinin adamlarını
qırdılar. 22 O biri İsrailliləra də şəhərdən onlara tərəf çıxdılar. Onda onlar iki
tərəfdən gələn İsrailliləra arasında qaldılar. İsrailliləra onlardan heç kimi sağ
yaxud qaçmağa qoymadan qırdılar. 23 Ay şəhərinin padşahını isə diri tutub
Yeşuanın yanına gətirdilər.

24 İsrailliləra Ay şəhərinin əhalisinin hamısını öldürüb qurtarana qədər tar-
lada və onları təqib etdikləri çöldə qılıncdan keçirtdilər. Sonra bütün İsrailliləra
Ay şəhərinə qayıdıb orada qalanları da qılıncdan keçirtdilər. 25 O gün qırılan
kişi və qadınlardan hamısı – bütünlüklə Ay şəhərinin əhalisi on iki min nəfər
idi. 26 Bütün Ay şəhərinin əhalisini tamamilə qırıb qurtarana qədər Yeşua
nizə uzadan əlini geri çəkmədi. 27 Ancaq Rəbbin Yeşuaya buyurduğu sözə görə
İsrailliləra o şəhərin heyvanlarını və əmlakını talan edib özlərinə götürdülər.
28 Yeşua Ay şəhərini yandırdı. Oranı əbədi qalan daş qalağına, yəni elə bir
viranəyə çevirdi ki, bu günə qədər qalmaqdadır. 29 O, Ay şəhərinin padşahını
ağacdan asaraq axşama qədər saxladı. Gün batanda isə Yeşua əmr verdi və
onun cəsədini ağacdan düşürtdülər, onu şəhər darvazasının girəcəyinə atdılar.
Üstünə bu günə qədər qalan böyük bir daş qalağı yığdılar.

Eval dağında qurban mərasimi

30 * O zaman Yeşua Eval dağında İsrailin Allahı Rəbbə bir qurbangah qurdu.
31 * O, Rəbbin qulu Musanın İsrail övladlarına əmr etdiyi və Musanın Qanun
kitabında yazıldığı kimi üstünə heç kimin dəmir vurmadığı, yonulmamış
daşlardan bir qurbangah düzəltdi. Onun üstündə Rəbbə yandırma qurbanları
və ünsiyyət qurbanları təqdim etdilər. 32 Yeşua orada Musanın İsrail övladları
qarşısında yazdığı Qanunun bir nüsxəsini daşlar üzərinə yazdı. 33 * Bütün
İsraillilər, ağsaqqallar, məmurlar, hakimlər, qəriblər də daxil olmaqla Rəbbin
Əhd sandığının iki tərəfində sandığı daşıyan Levili kahinlərin qarşısında
dayandılar. Xalqın yarısı Gerizim dağının, o biri yarısı isə Eval dağının
qarşısında durdu. Çünki Rəbbin qulu Musa İsrail xalqına xeyir-dua vermək
üçün əvvəllər bu cür dayanmağı buyurmuşdu. 34 Ondan sonra Yeşua Qa-
nunun bütün sözlərini – xeyir-dua və lənəti, yəni Qanun kitabında yazılanların
hamısını oxudu. 35 Bütün İsrail camaatının, qadınların, uşaqların və aralarında
olan qəriblərin qarşısında Musanın bütün buyurduqlarından Yeşuanın oxu-
madığı bir söz belə, qalmadı.

9

Kənan padşahlarının İsraillilərlə vuruşmaq üçün yığılması

1 İordan çayının qərb tərəfində dağlıqda, yamaclı-düzənlikli bölgədə, Livana
qədər uzanan Böyük dənizin sahilində yaşayan Xetlilər, Emorlular, Kənanlılar,
Perizlilər, Xivlilər və Yevusluların padşahları bunu eşidən zaman 2 Yeşua və
İsraillilərə qarşı birlikdə döyüşmək üçün bir yerə toplandılar.

Giveon əhalisinin İsraillilərlə hiyləgərcəsinə sülh bağlaması

3 Lakin Giveon əhalisi Yeşuanın Yerixonun və Ay şəhərinin başına
gətirdiklərini eşitdikdə 4 hiylə ilə hərəkət etdilər: gedib özlərini elçi kimi
göstərdilər və köhnəlmiş torbalar, köhnə, yırtıq və bağlanmış şərab tuluqlarını
eşşəklərinə yüklədilər. 5 Ayaqlarında cırıq və yamaqlı çarıqları, əyinlərində
köhnə paltarları var idi. Ərzaqları, bütün çörəkləri qurumuş və kiflənmişdi.
6 Onlar Qilqalda olan ordugaha, Yeşuanın yanına getdilər, ona və İsraillilərə
dedilər: «Biz uzaq bir ölkədən gəlmişik, indi bizimlə əhd kəsin». 7 * İsraillilər
Xivlilərə dedilər: «Bəlkə siz bizim aramızda yaşayırsınız? Biz sizinlə necə
əhd kəsək?» 8 Onlar Yeşuaya dedilər: «Biz sənin qullarınıq». Yeşua isə onlara
dedi: «Siz kimsiniz və haradan gəlirsiniz?» 9 Ona dedilər: «Sənin Allahın
Rəbbin şöhrətli adına görə biz qulların çox uzaq ölkədən gəlmişik. Çünki
Rəbbin xəbərini, Misirdə etdiyi bütün şeyləri, 10 * İordan çayının o tərəfində
olan Emorluların iki padşahı – Xeşbon padşahı Sixonun və Aştarotdakı Başan
padşahı Oqun başına gətirdiyi hər şeyi eşitmişik. 11 Ona görə ağsaqqallarımız və
ölkəmizin bütün əhalisi bizə belə dedilər: “Yol üçün əlinizə ərzaq götürüb
onları qarşılamağa gedin və deyin: ‹Biz sizin qullarınızıq, indi bizimlə
əhd kəsin›”. 12 Yanınıza gəlmək üçün çıxdığımız gün bu çörəyimizi ərzaq
kimi evlərimizdən isti-isti götürmüşdük, indi isə quruyub və kiflənib.
13 Doldurduğumuz bu şərab tuluqları təzə idi, indi isə yırtılıb. Yol çox uzun
olduğu üçün paltarlarımız və çarıqlarımız da köhnəlib».

---

* **8:30** Qanun. 27:2-8 * **8:31** Çıx. 20:25 * **8:33** Qanun. 11:29; 27:11-14 * **9:7** Çıx. 23:32; 34:12; Qanun. 7:2 * **9:10** Say. 21:21-35

14 İsraillilər onların ərzaqlarını götürdülər və onlara inandılar, ancaq Rəbdən
məsləhət almadılar. 15 Yeşua onlarla sülh bağlayıb onları sağ buraxacağına söz
verdi və icma rəhbərləri də bunun üçün and içdilər.
16 Onlarla əhd bağladıqdan üç gün sonra eşitdilər ki, bu adamlar İsraillilərlə
qonşuluqda – öz aralarında yaşayanlardır. 17 İsraillilər çıxıb üçüncü gün onların
şəhərlərinə gəldilər. Onların şəhərləri Giveon, Kefira, Beerot və Qiryat-
Yearim idi. 18 İsraillilər onları qırmadılar, çünki icma rəhbərləri onlar üçün
İsrailin Allahı Rəbbə and içmişdilər. Bütün icma rəhbərlərin əleyhinə danışdı.
19 Rəhbərlərin hamısı icmaya dedi: «Biz onlar üçün İsrailin Allahı Rəbbə and
içdik ki, onlara toxunmayaq. 20 Ona görə də belə edək: onları sağ buraxaq,
yoxsa içdiyimiz anda görə üzərimizə qəzəb gələr». 21 Rəhbərlər xalqa dedi:
«Qoy onlar sağ qalsın, amma bütün icma üçün odun kəsən və su daşıyan
olsunlar». Beləcə hər şey rəhbərlər deyən kimi oldu.
22 Yeşua onları çağırıb belə dedi: «Aramızda yaşadığınız halda "biz sizdən
çox uzağıq" deyərək bizi nə üçün aldatdınız? 23 İndi lənətlənmisiniz və siz
həmişəlik Allahımın evi üçün odun kəsən və su daşıyan kölələr olmalısınız».
24 Onlar Yeşuaya cavab verib dedilər: «Sənin Allahın Rəbbin bütün ölkəni sizə
vermək, ölkənin bütün əhalisini qarşınızda həlak etmək üçün qulu Musaya
necə əmr verdiyi bu qullarına aşkar bildirilmişdi. Sizin ucbatınızdan canımız
üçün çox qorxduq və ona görə belə etdik. 25 Artıq sənin əlindəyik. Sənin
gözündə nə xoşdursa və nə doğrudursa, onu et». 26 Yeşua onlarla belə rəftar etdi:
onları İsrail övladlarının əlindən qurtarıb qoymadı ki, öldürülsünlər. 27 O gün
Yeşua icma üçün və Rəbbin seçəcəyi yerdəki öz qurbangahı üçün onları odun
kəsən və su daşıyan işinə təyin etdi və bu günə qədər də belədir.

10

Giveon ətrafında döyüş

1 Yerusəlim padşahı Adoni-Sedeq Yeşuanın Ay şəhərini alıb tamamilə məhv
etməsini, Yerixo ilə padşahının, Ay şəhəri ilə padşahının başına gətirdiyini
və Giveon əhalisinin İsraillilərlə sülh bağlayıb onların arasında olduqlarını
eşitdi. 2 O vaxt onun özü və xalqı çox qorxdu, çünki Giveon şəhəri padşah
şəhərlərindən biri kimi böyük bir şəhər idi. Giveon Ay şəhərindən də böyük
idi və oranın adamları igid idi. 3 Bunun üçün Yerusəlim padşahı Adoni-
Sedeq Xevron padşahı Hohama, Yarmut padşahı Pirama, Lakiş padşahı
Yafiaya, Eqlon padşahı Devirə xəbər göndərib dedi: 4 «Yanıma gəlib Giveon-
luları qırmaqda mənə kömək edin, çünki onlar Yeşua və İsrail övladları ilə sülh
bağlayıb». 5 Beş Emor padşahı olan Yerusəlim padşahı, Xevron padşahı,
Yarmut padşahı, Lakiş padşahı, Eqlon padşahı bütün orduları birləşdirərək
gəlib Giveon qarşısında ordugah quraraq ona qarşı vuruşdular.
6 Giveon adamları Qilqaldakı ordugaha, Yeşuaya xəbər göndərib dedilər:
«Əlini qullarının üstündən çəkmə, tez yanımıza gəl, bizi qurtar və bizə kömək
et. Çünki dağlıqda yaşayan bütün Emor padşahları bizə qarşı birləşib». 7 Yeşua,
onunla birgə bütün döyüşçülər və bütün igid adamlar Qilqaldan çıxdılar.
8 Rəbb Yeşuaya dedi: «Onlardan qorxma, çünki onları sənə təslim etdim,
onlardan heç kim sənin qarşında dura bilməyəcək». 9 Yeşua bütün gecə
Qilqaldan yuxarı çıxıb qəflətən onların üstünə gəldi. 10 Rəbb onları İsraillilərin
qarşısında çaşbaş saldı, İsraillilər onları Giveonda böyük tələfata uğratdı və on-
ları Bet-Xoron yoxuşunda təqib edərək Azeqaya və Maqqedaya qədər qırdılar.

11 Emorlular İsraillilərin qarşısından qaçdıqları zaman Bet-Xoron enişində ikən
Azeqaya qədər Rəbb onların üstünə göydən böyük daşlar yağdırdı və onlar
öldülər. Daş kimi dolu ilə ölənlər İsrail övladlarının qılıncla öldürdüklərindən
daha çox idi.
12 Rəbb Emorluları İsrail övladlarına təslim etdiyi gün Yeşua Rəbbə yalvardı
və İsraillilərin gözü qarşısında dedi:
«Dayan, ey günəş, Giveon üzərində,
Ey ay, Ayyalon dərəsində».
13 * İsrail xalqı düşmənlərindən qisas alana qədər günəş orada dayandı və ay
yerində qaldı. Bu hadisə Yaşar kitabında yazılmışdı. Günəş göyün ortasında
durdu və ləngiyib təxminən bütün günü batmadı. 14 Rəbbin insan səsini
eşitdiyi o gün kimi bir gün nə ondan əvvəl, nə də ondan sonra oldu, çünki Rəbb
İsrail üçün vuruşdu.
15 Sonra Yeşua və onunla birlikdə bütün İsraillilər Qilqaldakı ordugaha
qayıtdı.

Emor padşahlarının öldürülməsi

16 Bu beş padşah qaçıb Maqqedada olan mağarada gizləndi. 17 «Maqqedadakı
mağarada gizlənən beş padşah tapıldı» deyə Yeşuaya xəbər verdilər. 18 Yeşua
dedi: «Mağaranın ağzına böyük daşlar yuvarladın və onlara nəzarət etmək üçün
yanına adamlar qoyun. 19 Ancaq siz dayanmayın, düşmənlərinizi təqib edin
və arxadakıları da qırın. Onları şəhərlərinə girməyə qoymayın. Allahınız
Rəbb onları sizə təslim edib». 20 Yeşua və İsrail övladları düşməni çox ağır
bir məğlubiyyətə uğradaraq tamamilə qırdı. Sağ qalanlar isə qalalı şəhərlərdə
sığındı. 21 Bütün xalq Maqqedadakı ordugaha, Yeşuanın yanına salamat
qayıtdı və bundan sonra İsrail övladlarına qarşı heç kim bir söz deyə bilmədi.
22 O vaxt Yeşua dedi: «Mağaranın ağzını açın, bu beş padşahı mağaradan
mənim yanıma gətirin». 23 Elə də etdilər, mağaradan bu beş padşahı –
Yerusəlim padşahını, Xevron padşahını, Yarmut padşahını, Lakiş padşahını
və Eqlon padşahını onun yanına gətirdilər. 24 Bu padşahları Yeşuanın yanına
gətirən zaman o bütün İsrail adamlarını çağırdı. Onunla gələn döyüşçülərin
başçılarına dedi: «Yaxınlaşın, ayaqlarınızı bu padşahların boynuna qoyun».
Onlar yaxınlaşdılar, ayaqlarını onların boynuna qoydular. 25 Yeşua onlara
dedi: «Qorxmayın və ruhdan düşməyin, qüvvətli və ürəkli olun, çünki Rəbb
vuruşacağınız bütün düşmənlərinizin başına bunları gətirəcək». 26 Ondan
sonra Yeşua onları vurub öldürdü. Onları beş ağacdan asdı və axşama kimi
ağacdan asılı qaldılar. 27 Gün batanda Yeşua əmr etdi ki, onları ağacdan
endirsinlər və onları gizləndikləri mağaraya atdılar. Mağaranın ağzına da
böyük daşlar qoydular və bu daşlar bu günə qədər də oradadır.
28 Yeşua o gün Maqqedanı aldı, onları və onun tərəfində olan bütün
adamları tamamilə məhv etdi, bir adamı belə, sağ buraxmadı. Yerixo
padşahının başına gətirdiyini Maqqeda padşahının da başına gətirdi.

Yeşuanın cənub şəhərləri fəth etməsi

29 Yeşua və onunla birgə bütün İsraillilər Maqqedadan Livnaya keçdilər
və Livnaya qarşı vuruşdular. 30 Rəbb həm şəhəri, həm də onun padşahını
İsraillilərə təslim etdi. Yeşua padşahı və orada olan bütün adamları qılıncdan
keçirib bir adamı belə, sağ buraxmadı. Yerixo padşahının başına gətirdiyini
oranın padşahının da başına gətirdi.

---

* **10:13** 2Şam. 1:18

31 Yeşua və onunla birgə bütün İsraillilər Livnadan Lakişə keçib onların
qarşısında dayanaraq Lakişlilərlə vuruşdular. 32 Rəbb Lakişi İsraillilərə təslim
etdi və oranı ikinci gün aldılar. Livnada etdikləri kimi Lakişi və oradakı bütün
adamları qılıncdan keçirtdilər. 33 O zaman Gezer padşahı Horam Lakişə kömək
etmək üçün gəldi. Yeşua bir nəfəri də sağ buraxmadan onu və onun xalqını da
qırdı.

34 Yeşua və onunla birgə bütün İsraillilər Lakişdən Eqlona keçdilər, onun
qarşısına çıxıb Eqlonlularla vuruşdular. 35 Elə həmin gün oranı aldılar və
qılıncdan keçirdilər. Lakişdə etdikləri kimi Eqlondakı bütün adamları o gün
tamamilə məhv etdilər.

36 Yeşua və onunla birgə bütün İsraillilər Eqlondan Xevrona keçdilər və
oradakılarla vuruşdular. 37 Oranı da alıb padşahını, bütün kəndləri və bütün
əhalisini qılıncdan keçirdilər. Eqlonda etdikləri kimi Xevronda da heç kimi
sağ qoymadılar, oranı və oradakı bütün adamları tamamilə məhv etdilər.

38 Yeşua və onunla birgə bütün İsraillilər Devirə qayıtdılar və oradakılarla
vuruşdular. 39 Deviri, onun padşahını və bütün kəndlərini alaraq əhalisini
qılıncdan keçirdilər. Orada olan bütün adamları tamamilə məhv etdilər, heç
kimi sağ qoymadılar. Yeşua Xevronun, Livnanın və onun padşahının başına
gətirdiyini Devirin və onun padşahının da başına gətirdi.

40 Yeşua bütün ölkəni – dağlıq yerləri, Negevi, yamaclı-düzənlikli bölgəni
tutdu və bütün o yerlərin padşahlarını qırdı. İsrailin Allahı Rəbbin əmr etdiyi
kimi heç kəsi sağ qoymadı, hər nəfəs alan adamı tamamilə məhv etdi. 41 Yeşua
Qadeş-Barneadan Qəzzəyə və Giveona qədər bütün Qoşen diyarında yaşayanları
qırdı. 42 Yeşua bir dəfəyə bütün padşahları və onların ölkələrini aldı, çünki
İsrailin Allahı Rəbb İsrail üçün vuruşdu. 43 Yeşua və onunla birgə bütün İsraillilər
Qilqaldakı ordugaha qayıtdı.

11

Yeşuanın şimal şəhərlərini fəth etməsi

1 Xasor padşahı Yavin bunu eşidəndə Madon padşahı Yovava, Şimron
padşahına, Akşaf padşahına, 2 şimalda – dağlıq yerlərdəki, Kinneretin
cənubunda olan Aravadakı, yamaclı-düzənlikli bölgədəki və qərbdə yerləşən
Nafot-Dordakı padşahlara, 3 şərqdə və qərbdə yaşayan Kənanlılara və
Emorlulara, Xetlilərə, Perizlilərə, dağlıqda yaşayan Yevuslulara, Xermon
dağının aşağısındakı Mispa diyarında yaşayan Xivlilərə xəbər göndərdi.
4 Bunlar özləri ilə birgə bütün orduları dəniz sahilindəki qum kimi böyük
xalq olaraq çoxlu at və döyüş arabaları ilə gəldilər. 5 Bütün bu padşahlar
birləşdilər və İsraillilərlə vuruşmaq üçün gəlib Merom suları yanında birgə
ordugah qurdular.

6 Rəbb Yeşuaya dedi: «Onlardan qorxma, çünki sabah bu vaxt hamısını
İsraillilərin qarşısında öldürüb təslim edəcəyəm, onların atlarının ayaq vətərini
kəsəcəksən, döyüş arabalarına od vurub yandıracaqsan». 7 Yeşua və onunla
birgə bütün döyüşçülər Merom suları yanında qəflətən düşmənlərin üstünə
çıxdılar və onlara hücum etdilər. 8 Rəbb onları İsraillilərə təslim edib qırdırdı.
İsraillilər böyük Sidona və Misrefot-Mayimə qədər, şərq tərəfdəki Mispa va-
disinə qədər düşmənləri qovub heç kim sağ qalmayana qədər hamısını
qırdılar. 9 Yeşua Rəbbin ona dediyi kimi onlarla rəftar etdi; atlarının ayaq
vətərini kəsdi və döyüş arabalarına od vurub yandırdı.

10 O vaxt Yeşua geri qayıdıb Xasoru aldı və onun padşahını qılıncla öldürdü.
Xasor əvvəlcə bütün bu ölkələrin başı idi. 11 Orada olan bütün adamları
qılıncdan keçirib tamamilə məhv etdilər, nəfəs çəkən bir nəfər də qalmadı.
Sonra Xasora od vurdu. 12 Rəbbin qulu Musanın əmr etdiyi kimi Yeşua bu
padşahların bütün şəhərlərini və bütün padşahları tutub hamısını qılıncdan
keçirərək tamamilə məhv etdi. 13 Ancaq Yeşuanın yandırdığı Xasordan başqa
təpəciklər üstündə olan şəhərlərdən heç birini İsraillilər yandırmadılar. 14 İsrail
övladları bu şəhərlərin bütün əmlakını və heyvanlarını qarət etdilər. Hamısını
həlak edənədək qılıncdan keçirib məhv etdilər, nəfəsi çəkən bir adam belə,
qalmadı. 15 Rəbbin qulu Musaya əmr etdiyini Musa da Yeşuaya əmr etdi və
Yeşua da belə etdi. Rəbb Musaya nə əmr etmişdisə, hamısını yerinə yetirdi.

16 Yeşua Seirə çıxan Xalaq dağından, Xermon dağı altında, Livan vadisindəki
Baal-Qada qədər bütün bu diyarı – dağları, 17 bütün Negevi, bütün Qoşen
diyarını, yamaclı-düzənlikli bölgəni, Aravanı və İsrailin dağlıq və yamaclı-
düzənlikli bölgəsini aldı. Onların bütün padşahlarını tutdu və vurub öldürdü.
18 Yeşua uzun müddət bu padşahlarla vuruşdu. 19 Giveonun əhalisi olan
Xivlilərdən başqa İsrail övladları ilə sülh bağlayan başqa bir şəhər yox idi. Bütün
yerlər döyüşlə alınmışdı. 20 * Çünki Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi İsraillilər
onları rəhm etmədən tamamilə məhv etdilər. Beləliklə, İsraillilərə qarşı döyüşə
çıxmağa onların ürəyini sərtləşdirən Rəbbin Özü idi.

21 O vaxt Yeşua gedib dağlıq Xevronda, Devirdə, Anavda, bütün Yəhudanın
dağlıq bölgəsində və bütün İsrailin dağlıq bölgəsində olan Anaqlıları qırıb məhv
etdi. Yeşua onları şəhərləri ilə birgə tamamilə yerlə yeksan etdi. 22 İsrail
övladlarının torpağında Anaqlılar qalmadı, onlar ancaq Qəzzədə, Qatda və
Aşdodda qaldı. 23 Rəbbin Musaya dediyi kimi Yeşua bütün ölkəni aldı. Yeşua
oranı İsraillilərə, hər qəbiləyə irs olaraq öz payını verdi. Ölkə müharibədən
əmin-amanlığa çıxdı.

12

İordan çayının şərq tərəfində Musanın qalib gəldiyi padşahlar

1 * İsrail övladları bu padşahları öldürdülər və onların torpaqlarını – İordan
çayının şərqindəki bütün Arava ilə Arnon vadisindən Xermon dağına qədər
olan yeri zəbt edib özlərinə mülk etdilər. 2 Xeşbonda yaşayan Emorluların
padşahı Sixon bu torpaqlarda hökmranlıq etmişdi: Arnon vadisi sahilindəki
Aroerdən və vadinin ortasındakı Ammonluların sərhədi olan Yabboq çayına
qədər Gileadın yarısı, 3 şərqə tərəf Kinneret gölündən Arava dənizinə, yəni
Duz dənizinə qədər, şərqdə Bet-Yeşimot istiqamətinə və cənuba tərəf Pisqa
yamaclarının ətəklərinə qədər Arava torpağı idi. 4 Sağ qalan Rafalılardan biri
olan Başan padşahı Oq Aştarotda və Edreidə hökmranlıq edirdi. 5 O, Xermon
dağında, Sakada, Geşurlular və Maakatlılar sərhədinə qədər bütün Başanda,
Xeşbon padşahı Sixonun sərhədinə qədər Gileadın yarısında hökmranlıq edirdi.

6 * Rəbbin qulu Musa və İsrail övladları onları öldürdülər. Sonra Rəbbin
qulu Musa onların torpaqlarını irs olaraq Ruvenlilərə, Qadlılara, Menaşşe
qəbiləsinin yarısına verdi.

İordan çayının qərb tərəfində Yeşuanın məğlub etdiyi padşahlar

* **11:20** Qanun. 7:16 * **12:1** Say. 21:21-35; Qanun. 2:26–3:11 * **12:6** Say. 32:33; Qanun. 3:12

7 Livan vadisində olan Baal-Qaddan Seirə çıxan Xalaq dağına qədər
İordan çayının qərb tərəfində olan torpaqlarda Yeşua ilə İsrail övladlarının
öldürdükləri padşahlar bunlardır: 8 Yeşua dağlıq bölgədə, yamaclı-düzənlikli
bölgədə, Aravada, yamaclarda, çöldə, Negevdə yerləşən bu torpaqları, yəni
Xetlilər, Emorlular, Kənanlılar, Perizlilər, Xivlilər və Yevuslular ölkəsini, İsrail
qəbilələrinə torpaq payı kimi mülk olaraq verdi.
9 Yerixo padşahı;
Bet-Elin yanındakı Ay şəhərinin padşahı;
10 Yerusəlim padşahı;
Xevron padşahı;
11 Yarmut padşahı;
Lakiş padşahı;
12 Eqlon padşahı;
Gezer padşahı;
13 Devir padşahı;
Geder padşahı;
14 Xorma padşahı;
Arad padşahı;
15 Livna padşahı;
Adullam padşahı;
16 Maqqeda padşahı;
Bet-El padşahı;
17 Tappuah padşahı;
Xefer padşahı;
18 Afeq padşahı;
Laşşaron padşahı;
19 Madon padşahı;
Xasor padşahı;
20 Şimron-Meron padşahı;
Akşaf padşahı;
21 Taanak padşahı;
Megiddo padşahı;
22 Qedeş padşahı;
Karmeldəki Yoqneam padşahı;
23 Nafot-Dordakı Dor padşahı;
Qilqaldakı Qoyim padşahı;
24 Tirsa padşahı.
Bütün padşahlar cəmi 31 nəfər idi.

13

İsrailliləin almalı olduqları torpaqlar

1 Yeşua qocalıb yaşa dolmuşdu. Rəbb ona dedi: «Sən qocalıb yaşa dolmusan,
ancaq mülk olaraq almaq üçün olduqca çox yer qalıb.
2 Qalan yerlər bunlardır: Filiştlilərin bütün əyalətləri, Geşurluların bütün
torpaqları; 3 Misir qarşısında olan Şixor çayından şimala tərəf Kənanlıların tor-
pağı sayılan Eqron sərhədinə qədər torpaqlar; Filiştlilərin beş ağasına məxsus
Qəzzəlilərin, Aşdodluların, Aşqelonluların, Qatlıların torpaqları və Eqronluların
ağalarına məxsus torpaqlar; Avvalıların torpağı; 4 cənubda bütün Kənan
torpağı, Sidonlulara məxsus Mearadan Afeqə – Emorluların sərhədlərinə

qədər olan torpaqlar; 5 Gevallıların torpağı, Xermon dağı ətəyində olan Baal-
Qaddan Xamat keçidinə qədər gün doğana tərəf bütün Livan; 6 * Livandan
Misrefot-Mayimə qədər bütün dağlıq əhalisi və bütün Sidonluları da İsrail
övladlarının qarşısından Mən qovacağam. Ancaq sənə əmr etdiyim kimi bu
torpaqları İsraillilərə irs olaraq böl. 7 İndi bu yerləri doqquz qəbilə ilə Menaşşe
qəbiləsinin yarısına irs olaraq böl».

İordan çayının şərq tərəfindəki torpaqların bölünməsi

8 * Menaşşe qəbiləsinin yarısı ilə birgə Ruvenlilər və Qadlılar Musanın
İordan çayının şərq tərəfində onlara verdiyi irs torpaqları, Rəbbin qulu Mu-
sanın onlara verdiyi bu torpaqları almışdılar: 9 Arnon vadisi kənarında olan
Aroerdən vadinin ortasında olan şəhərlə Divona qədər bütün Medva yaylası;
10 Ammonluların sərhədinə qədər Xeşbonda hökmranlıq edən Emorluların
padşahı Sixonun bütün şəhərləri; 11 Gilead, Geşurlular və Maakatlıların tor-
paqları, bütün Xermon dağı, Salkaya qədər bütün Başan; 12 Aştarot və Edreidə
hökmranlıq edən, sağ qalan Rafalılardan biri olan Oqun Başandakı bütün tor-
paqları; Musa bütün bu torpaqlarda yaşayanları döyüşlə qovmuşdu. 13 Ancaq
İsraillilər Geşurluları və Maakatlıları qovmadılar. Geşurlularla Maakatlılar bu
günə qədər İsraillilər arasında yaşayır.

14 * Amma Levi qəbiləsinə irs olaraq torpaq verilmədi, çünki Rəbbin
Musaya dediyi kimi onların irsi İsrailin Allahı Rəbb üçün gətirilən yandırma
təqdimləridir.

Ruven qəbiləsinin İordan çayının şərq tərəfindən torpaq alması

15 Musa Ruven övladlarının qəbiləsinə nəsillərinə görə pay verdi. 16 Onların
sərhədi belə idi: Arnon vadisi kənarındakı Aroerdən, bu vadinin ortasındakı
şəhər və Medva yanında olan bütün yayla; 17 Xeşbon və yaylada yerləşən
şəhərlərin hamısı – Divon, Bamot-Baal, Bet-Baal-Meon, 18 Yahsa, Qedemot,
Mefaat, 19 Qiryatayim, Sivma, dərə dağında olan Seret-Şahar, 20 Bet-Peor, Pisqa
yamacları, Bet-Yeşimot, 21 bu yaylanın bütün şəhərləri, Xeşbonda hökmranlıq
edən Emorlular padşahı Sixonun bütün ölkəsi idi. Musa Sixonu və Midyan
başçıları olan və onun ölkəsində yaşayan ağaları – Evini, Reqemi, Suru, Xuru,
Revanı öldürdü. 22 İsrail övladları öldürdükləri adamlarla birgə Beor oğlu falçı
Bilamı da qılıncdan keçirtdilər. 23 Ruven övladlarının sərhədi İordan çayı ilə sahil
torpaqları idi. Ruven övladlarının nəsillərinə görə irsi olan şəhərlər və onların
kəndləri bunlar idi.

Qad qəbiləsinin İordan çayının şərq tərəfindən torpaq alması

24 Musa Qad qəbiləsinə, Qad övladlarına nəsillərinə görə torpaq verdi.
25 Onların sərhədi isə belə idi: Yazer, Gileadın bütün şəhərləri və Rabba
qarşısında olan Aroerə qədər Ammon övladları ölkəsinin yarısı; 26 Xeşbondan
Ramat-Mispa və Betonimə qədər; Maxanayimdən Devir sərhədinə qədər;
27 dərədə Bet-Haram, Bet-Nimra, Sukkot, Safon, Xeşbon padşahı Sixonun
ölkəsinin qalan hissəsi, İordan çayı ilə onun sahil torpaqları, İordan çayının
şərq tərəfindən Kinneret gölünün cənub sahilinə qədər. 28 Qad övladlarının
nəsillərinə görə torpaq irsi olan şəhərlər və onların kəndləri bunlar idi.

Menaşşe qəbiləsinin yarısının İordan çayının şərq tərəfində torpaq alması

* **13:6** Say. 33:54 * **13:8** Say. 32:33; Qanun. 3:12 * **13:14** Qanun. 18:1

29 Musa Menaşşe qəbiləsinin yarısına torpaq verdi ki, bu da Menaşşe
övladları qəbiləsinin yarısı üçün, nəsillərinə görə idi. 30 Onların torpağı
Maxanayimdən, bütün Başan diyarı, Başan padşahı Oqun bütün ölkəsi və
Başanda olan Yairin bütün qəsəbələri də daxil olmaqla altmış şəhər idi.
31 Gileadın yarısı Başan padşahı Oqun ölkəsindəki Aştarot və Edrei şəhərlərini
də əhatə edirdi. Bunlar Menaşşe oğlu Makir övladlarına nəsillərinə görə Makir
övladlarının yarısına verilmək üçün idi.
32 Yerixo şəhərinin qarşısında, İordan çayının şərq tərəfindəki Moav
düzənliklərində Musanın böldüyü irs olan torpaqlar bunlar idi. 33 * Ancaq
Musa Levi qəbiləsinə irs olaraq torpaq verməmişdi. Rəbbin onlara dediyi kimi
İsrailin Allahı Rəbb Özü onların irsidir.

14

Kənan torpağının bölünməsi

1 İsrail övladları Kənan torpağından irs olaraq aldıqları torpaqlar bunlardır;
bu torpaqları kahin Eleazar, Nun oğlu Yeşua və İsrail övladları qəbilələrinin
nəsil başçıları, 2 * Rəbbin Musa vasitəsilə buyurduğu kimi doqquz qəbilə və
bir qəbilənin yarısı üçün irs olaraq püşk ilə böldülər. 3 * Çünki Musa iki
qəbilə ilə yarım qəbilənin irs olan torpağını İordanın şərq tərəfində onlara
vermişdi, lakin onların arasında Levililərə irs olaraq torpaq verməmişdi.
4 Çünki Yusif övladları Menaşşe və Efrayim qəbiləsindən ibarət iki qəbilə oldu.
Bundan sonra Levililərə yaşamaqdan ötrü şəhərlərdən, sürüləri və naxırları
üçün otlaqlardan başqa heç bir torpaq hissəsi verilmədi. 5 İsrail övladları
Rəbbin Musaya buyurduğu kimi etdilər və torpağı bölüşdürdülər.

Kalevin Xevronu alması

6 * Belə bir zamanda Yəhuda övladları Qilqala – Yeşuanın yanına gəldilər.
Qenizli Yefunne oğlu Kalev Yeşuaya dedi: «Qadeş-Barneada Rəbbin səninlə
mənim haqqımda Allah adamı Musaya dediyi sözü sən özün bilirsən. 7 *
Rəbbin qulu Musa ölkəni gözdən keçirtmək üçün Qadeş-Barneadan məni
göndərəndə qırx yaşında idim. Mən ona səmimi qəlbdən müjdə gətirdim.
8 Lakin mənimlə birlikdə gedən soydaşlarım xalqın ürəyini üzdülər. Amma
mən səmimi qəlblə Allahım Rəbbin ardınca getdim. 9 * O gün Musa and
içib dedi: “Sən qədəm basdığın torpaq mütləq sənə və sənin övladlarına
əbədi irs olaraq veriləcək, çünki sən Allahım Rəbbin ardınca səmimi qəlblə
getdin”. 10 İndi artıq İsraillilər səhrada gedərkən Rəbbin Musaya bu sözü dediyi
vaxtdan qırx beş il keçir. Rəbb dediyi kimi mənə ömür verdi, bax mən bu
gün səksən beş yaşındayam. 11 Musanın məni göndərdiyi vaxta olduğum kimi
bu gün də qüvvətliyəm. O zaman qüvvətim necə idisə, indi də girib-çıxmaq
və döyüşmək üçün elə qüvvətim var. 12 Buna görə də Rəbbin o zaman dediyi
bu dağlıq yeri sən indi mənə ver. Bu dağlıq yerdə Anaqlıların, böyük və qala
divarlı şəhərlərin olduğunu o gün sən də eşitdin. Bəlkə Rəbb mənimlə olar və
mən də Rəbbin dediyi kimi onları qovaram».
13 Yeşua ona xeyir-dua verdi. Xevronu Yefunne oğlu Kalevə irs olaraq
verdi. 14 Bunun üçün Xevron bu günə qədər Qenizli Yefunne oğlu Kalevin
irs torpağıdır. Çünki o, səmimi qəlblə İsrailin Allahı Rəbbin ardınca getmişdi.

---

* **13:33** Say. 18:20; Qanun. 18:2 * **14:2** Say. 26:52-56; 34:13 * **14:3** Say. 32:33; 34:14-15; Qanun. 3:12-17 * **14:6** Say. 14:30 * **14:7** Say. 13:1-30 * **14:9** Say. 14:24

15 Xevronun adı əvvəlcə Qiryat-Arba idi. Anaqlılar arasında Arba ən böyük
adam olmuşdu.
Ölkə müharibədən dincliyə çıxdı.

15

Yəhuda qəbiləsinin torpaqları

1 Nəsillərinə görə Yəhuda övladları qəbiləsinin irs torpağı Edom sərhədinə,
cənuba doğru və oranın ən cənubunda yerləşən Zin səhrasına qədər idi.
2 Onların cənub sərhədi Duz dənizi qurtaran yerdən – cənubda yerləşən
körfəzdən başlayırdı. 3 Aqrabbim keçidinin cənubundan keçib Zinə çatırdı
və oradan Qadeş-Barneanın cənubundan qalxaraq Xesrona çatırdı. Buradan
Addara qalxıb Qarqaya dönürdü. 4 * Sonra isə Asmonadan keçib Misir
vadisinə çıxırdı və bu sərhədin sonu dənizdə qurtarırdı. Rəbb demişdi ki,
cənub sərhədiniz bura olacaq. 5 Şərq sərhədi İordan çayının mənsəbindən Duz
dənizi boyunca idi. Şimal tərəfdən isə bu sərhəd İordan çayının mənsəbində
yerləşən su körfəzindən başlayırdı. 6 Sonra bu sərhəd Bet-Xoqlaya qalxaraq
Bet-Aravanın şimalından keçirdi və Ruven oğlu Bohanın qayasına çatırdı.
7 Sonra isə Akor dərəsindən Devirə çıxıb oranın cənubundakı Adummim
yoxuşu qarşısında olan Qilqala doğru, şimala yönəlirdi. Buradan isə En-Şemeş
sularına keçirdi və onun sonu En-Rogeldə qurtarırdı. 8 Sonra sərhəd Ben-
Hinnom vadisindən cənuba doğru Yevusluların şəhərinin, yəni Yerusəlimin
arxasından keçib buradan Refaim vadisinin şimal qütbündə olan Hinnom va-
disinin qərbindəki dağın təpəsinə qalxırdı. 9 Bu dağın təpəsindən isə Neftoah
sularının mənbəyinə doğru uzanıb Efron dağındakı şəhərlərə çıxır və oradan
Baalaya, yəni Qiryat-Yearimə tərəf uzanırdı. 10 Baaladan qərbə doğru, Seir
dağına qədər dönəndən sonra Yearim dağının, yəni Kesalonun şimal tərəfindən
keçib Bet-Şemeşə enərək Timnaya çatırdı. 11 Sonra isə Eqronun yanından şimala
doğru çıxaraq Şikkerona uzanıb Baala dağına keçərək Yavneelə qalxırdı. Burada
sərhədin sonu dənizdə qurtarırdı. 12 Böyük dənizin sahili qərb sərhədi idi.
Nəsillərinə görə Yəhuda övladlarına verilən torpağın sərhədi belə idi.

Kalevlə Otnielin Xevron və Deviri alması

13 Rəbbin əmrinə görə Yeşua Yəhudalıların torpağında olan Qiryat-Arbanı,
yəni Xevronu irs olaraq Yefunne oğlu Kalevə verdi. Arba Anaqın atası idi. 14 *
Kalev Anaq oğullarından Anaqın üç oğlu Şeşayı, Aximanı və Talmayı oradan
qovdu. 15 Bundan sonra Devir əhalisinə qarşı çıxdı. Devirin əvvəlki adı
Qiryat-Sefer idi. 16 Kalev dedi: «Kim Qiryat-Seferliləri qırıb oranı alarsa, qızım
Aksanı ona ərə verəcəyəm». 17 Oranı Kalevin qardaşı Kenazın oğlu Otniel aldı.
Kalev də qızı Aksanı ona ərə verdi. 18 Aksa ona ərə gedəndə ərini atasından
bir tarla istəməyə sövq etdirdi. Qız eşşəyindən düşəndə Kalev ona dedi: «Nə
istəyirsən?» 19 Aksa dedi: «Mənə bir pay da ver. Madam ki Negev torpağını
mənə verdin, onda su qaynaqlarını da mənə ver». Kalev ona yuxarıdakı və
aşağıdakı su qaynaqlarını verdi.

Yəhuda qəbiləsinin şəhərləri

20 Nəsillərinə görə Yəhuda övladlarının qəbiləsinin irs torpağı budur:
21 Yəhuda övladları qəbiləsinin Edom sərhədinə doğru ən cənubda yerləşən
şəhərləri bunlardır: Qavseel, Eder, Yaqur, 22 Qina, Dimona, Adada, 23 Qedeş,

* **15:4** Say. 34:3-5 * **15:14** Hak. 1:10-15,20

Xasor, İtnan, 24 Zif, Telem, Bealot, 25 Xasor-Xadatta, Qeriyot-Xesron, yəni
Xasor 26 Amam, Şema, Molada, 27 Xasar-Qadda, Xeşmon, Bet-Pelet, 28 Xasar-
Şual, Beer-Şeva, Bizyotya, 29 Baala, İyim, Esem, 30 Eltolad, Kesil, Xorma,
31 Ziqlaq, Madmanna, Sansanna, 32 Levaot, Şilxim, Ayin və Rimmon. Bu
şəhərlərin hamısı kəndləri ilə birlikdə iyirmi doqquz şəhər idi.
33 Yamaclı-düzənlikli bölgədə yerləşən şəhərlər isə bunlardır: Eştaol, Sora,
Aşna, 34 Zanoah, En-Qannim, Tappuah, Enam, 35 Yarmut, Adullam, Soko,
Azeqa, 36 Şaarayim, Aditayim, Gedera və Gederotayim. Bunlar da kəndləri ilə
birlikdə on dörd şəhər idi.
37 Senan, Xadaşa, Miqdal-Qad, 38 Dilan, Mispe, Yoqteel, 39 Lakiş, Bosqat,
Eqlon, 40 Kabbon, Laxmas, Kitliş, 41 Gederot, Bet-Daqon, Naama və Maqqeda.
Bunlar da kəndləri ilə birlikdə on altı şəhər idi.
42 Livna, Eter, Aşan, 43 İftah, Aşna, Nesiv, 44 Qeila, Akziv və Mareşa. Bunlar
da kəndləri ilə birlikdə doqquz şəhər idi.
45 Qəsəbələri və kəndləri ilə birlikdə Eqron, 46 Eqrondan dənizə qədər
kəndləri ilə birlikdə bütün Aşdod ətrafında yerləşənlər, 47 Aşdod və onun
qəsəbələri ilə kəndləri, Misir vadisinə və Böyük dənizin sahilinə qədər olan
Qəzzə və onun qəsəbələri ilə kəndləri.
48 Dağlıq bölgəsində yerləşən şəhərlər isə bunlardır: Şamir, Yattir, Soko,
49 Danna, Qiryat-Sanna, yəni Devir, 50 Anav, Eştemo, Anim, 51 Qoşen, Xolon
və Gilo. Bunlar da kəndləri ilə birlikdə on bir şəhər idi.
52 Arav, Ruma, Eşan, 53 Yanim, Bet-Tappuah, Afeqa, 54 Xumta, Qiryat-Arba,
yəni Xevron, Sior. Bunlar da kəndləri ilə birlikdə doqquz şəhər idi.
55 Maon, Karmel, Zif, Yutta, 56 İzreel, Yoqdeam, Zanoah, 57 Qayin, Givea,
Timna. Bunlar da kəndləri ilə birlikdə on şəhər idi.
58 Xalxul, Bet-Sur, Qedor, 59 Maarat, Bet-Anot, Elteqon. Bunlar da kəndləri
ilə birlikdə altı şəhər idi.
60 Qiryat-Baal, yəni Qiryat-Yearim, Rabba. Bunlar da kəndləri ilə birlikdə
iki şəhər idi.
61 Çöllükdə yerləşən şəhərlər isə bunlardır: Bet-Arava, Middin, Sekaka,
62 Nivşan, Duz şəhəri, En-Gedi. Bunlar da kəndləri ilə birlikdə altı şəhər idi.
63 * Yəhuda övladları Yerusəlimdə yaşayan Yevusluları qova bilmədilər və
Yevuslular bu günə qədər Yəhuda övladları ilə birlikdə Yerusəlimdə yaşayır.

16

Menaşşe və Efrayim qəbilələrinə düşən torpağın cənub sərhədi

1 Yusif övladlarına püşk ilə düşən torpaqların sərhədi şərqdən Yerixo su-
larından – qarşısındakı İordan çayından başlayıb çöllüyə, Yerixodan Bet-Elin
dağlıq bölgəsinə qalxırdı. 2 Bet-Eldən isə Luza çıxıb Arklılar torpağına, Atarota
keçirdi. 3 Sonra qərbə doğru Aşağı Bet-Xoron torpağına qədər, Yafletlilər
torpağına, bundan sonra isə Gezerə qədər enirdi. Bu sərhədin sonu dənizdə
qurtarırdı.
4 Yusifin övladları Menaşşe və Efrayim torpaqlarını irs olaraq aldılar.

Efrayim qəbiləsinin torpaqları

5 Efrayim övladlarının nəsillərinə görə irs torpağının sərhədi belə idi. Şərqə
doğru Atrot-Addardan Yuxarı Bet-Xorona qədər gedib dənizdə bitirdi. 6 Şimal
tərəfdən isə Mikmetatdan şərqə tərəf uzanıb, Taanat-Şilo şəhərinin şərqindən

* **15:63** Hak. 1:21; 2Şam. 5:6; 1Salın. 11:4

dönərək Yanoahın şərqinə çıxırdı. 7 Yanoahdan isə Atarota və Naaraya enərək
oradan Yerixoya çatır və sonu İordan çayında qurtarırdı. 8 Bu sərhəd Tap-
puahdan qərbə tərəf Qana vadisinə gedərək sonu dənizdə bitirdi. Nəsillərinə
görə Efrayim övladları qəbiləsinin irs torpağı bunlardır. 9 Bundan əlavə,
Menaşşe övladlarına düşən torpaqlarda da Efrayim övladları üçün ayrılan şəhər
və kəndlər var idi.
10 * Amma Efrayim övladları Gezerdə yaşayan Kənanlıları qovmadılar. Onlar
bu günə qədər Efrayim övladları arasında yaşayır, Efrayim övladları üçün
mükəlləfiyyətçi quldurlar.

17

Menaşşe qəbiləsinin torpaqları

1 Menaşşe qəbiləsinin püşkünə bu torpaqlar düşdü: Menaşşe Yusifin ilk
oğlu idi. Gileadın atası Makir isə Menaşşenin ilk oğlu idi. Makir döyüşçü
olduğu üçün Gilead və Başan torpağı onun oldu. 2 Menaşşenin o biri oğulları
– Aviezerin, Xeleqin, Asrielin, Şekemin, Xeferin və Şemidanın oğulları üçün də
nəsillərinə görə püşk düşdü. Bunlar nəsillərinə görə Yusif oğlu Menaşşenin kişi
nəsli idi.
3 Lakin Menaşşe oğlu Makir oğlu Gilead oğlu Xefer oğlu Selofxadın oğlanları
yox idi, ancaq qızları var idi. Qızlarının adları belə idi: Maxla, Noa, Xoqla,
Milka, Tirsa. 4 * Onlar kahin Eleazarın, Nun oğlu Yeşuanın və rəhbərlərin
qarşısına gəlib dedilər: «Rəbb Musaya buyurmuşdu ki, soydaşlarımızın
yanında bizə irs torpaq versin». Onda Yeşua Rəbbin əmrinə görə atalarının
kişi qohumları arasında onlara irs olaraq torpaq verdi. 5 Menaşşeyə İordan
çayının o tayında olan Gilead və Başan torpağından başqa on hissə torpaq da
düşdü, 6 çünki Menaşşe qızları da onun oğulları arasından irs olaraq torpaq
aldılar. Gilead diyarı Menaşşenin qalan oğullarına məxsus idi.
7 Menaşşenin sərhədi Aşerdən Şekemin şərqində olan Mikmetata uzanaraq
cənuba tərəf En-Tappuah əhalisinin yerlərinə gəlib çatırdı. 8 Tappuah tor-
pağı Menaşşenin idi, amma Menaşşe sərhədində olan Tappuah şəhəri isə
Efrayim oğullarına məxsus idi. 9 Sərhəd Qana vadisinə enirdi. Bu vadinin
cənubunda olan şəhərlər Menaşşenin şəhərləri arasında olsa da, Efrayimin
idi. Menaşşenin sərhədi vadinin şimal tərəfində idi, sonu isə dənizdə qur-
tarırdı. 10 Sərhədin cənubu Efrayimin, şimalı isə Menaşşenin idi. Dəniz
də Menaşşenin sərhədi idi. Sərhəd şimaldan Aşerə, şərqdən İssakara gedib
çatırdı. 11 İssakar və Aşer torpaqlarının daxilində olan bu şəhərlər Menaşşenin
idi: Bet-Şeanla qəsəbələri, İvleamla qəsəbələri, Dorla qəsəbələrinin əhalisi,
En-Dorla qəsəbələrinin əhalisi, Taanakla qəsəbələrinin əhalisi, Megiddo ilə
qəsəbələrinin əhalisi. Bunlar birlikdə üç bölgədən ibarət idi.
12 * Menaşşe övladları bu şəhərlərdə yaşayanları qova bilmədilər, buna görə
Kənanlılar da bu torpaqda qaldılar. 13 İsraillilər qüvvətlənəndə Kənanlıları
özlərinə mükəlləfiyyətçi etdilər, amma tamamilə qovmadılar.

Efrayim ilə Menaşşe qəbilələrinin çox torpaq istəməsi

14 Yusif övladları Yeşuaya belə dedilər: «İrs torpaq almaq üçün niyə bizə
tək püşklə bir pay verdin? Biz böyük xalqıq və indiyə qədər Rəbb bizə
bərəkət verib». 15 Yeşua onlara dedi: «Əgər siz böyük xalqsınızsa və Efrayimin
dağlıq bölgəsi sizə darlıq edirsə, meşəliyə çıxın, orada Perizlilər və Rafalılar

* **16:10** Hak. 1:29 * **17:4** Say. 27:1-7 * **17:12** Hak. 1:27-28

torpağında özünüzə yer edin». 16 Yusif övladları dedilər: «Dağlıq bölgəsi bizə
bəs deyil. Ancaq dərədə olan torpaqda – Bet-Şean və onun qəsəbələrində, İzreel
vadisində yaşayan bütün Kənanlıların dəmir döyüş arabaları var». 17 Onda
Yeşua Yusif nəslinə – Efrayimlilərə və Menaşşelilərə belə dedi: «Siz böyük
xalqsınız, qüvvətiniz də böyükdür, ona görə sizə bir püşk kifayət deyil. 18 Dağlıq
bölgə də sizin olacaq, o yer meşəlikdir, amma siz oranı təmizləyəcəksiniz
və bütünlüklə sizin olacaq. Kənanlılar qüvvətli olsa da, onların dəmir döyüş
arabaları olsa da, siz onları qova biləcəksiniz».

18

Qalan torpaqların bölünməsi

1 Bütün İsrail övladlarının icması Şiloya yığışıb orada Hüzur çadırını qurdu.
Bu torpaq onların hökmranlığı altında idi. 2 İsrail övladlarının yeddi qəbiləsi
arasında isə irs olan torpaqlar hələ paylanmamışdı. 3 Yeşua İsrail övladlarına
dedi: «Atalarınızın Allahı Rəbbin sizə verdiyi torpağa mülk sahibi kimi
girməyə nə vaxta qədər tərəddüd edəcəksiniz? 4 Hər qəbilədən özünüzə üç
adam seçin. Onları göndərəcəyəm ki, çıxıb ölkəni dolaşsınlar və alacaqları
irs torpaqlara görə oranı təsvir edib mənim yanıma gəlsinlər. 5 Onlar oranı
yeddi hissəyə bölsünlər. Yəhuda cənubda olan öz torpağında qalsın, Yusifin
nəsli də şimalda olan torpağında qalsın. 6 Siz ölkəni yeddi hissə kimi təsvir
edin və təsviri buraya mənə gətirin. Burada Allahımız Rəbbin hüzurunda sizin
üçün püşk atacağam. 7 Amma aranızda Levililərin payı yoxdur, çünki onların
irsi Rəbbin kahinliyidir. Qad, Ruven qəbilələri və Menaşşe qəbiləsinin yarısı
İordan çayının şərq tərəfində Rəbbin qulu Musanın onlara verdiyi irs olan
torpaqlarını aldılar».

8 Adamlar qalxıb gedəndə Yeşua onlara ölkəni təsvir edərək yazmağı əmr
edib dedi: «Gedin, ölkəni gəzib oranı yazılı təsvir edərək yanıma qayıdın. Mən
də burada, Şiloda, Rəbbin hüzurunda sizin üçün püşk atacağam». 9 Adamlar
gedib ölkəni dolaşdılar. Şəhərlərinə görə oranı yeddi hissəyə ayıraraq təsvirini
kitaba yazıb Şilodakı ordugaha, Yeşuanın yanına qayıtdılar. 10 Yeşua Şiloda
Rəbbin hüzurunda onlar üçün püşk atdı və orada İsrail övladlarının paylarına
görə torpağı payladı.

Binyamin qəbiləsinin torpaqları

11 İlk püşk nəsillərinə görə Binyamin övladları qəbiləsinə düşdü. Onlara
düşən hissə Yəhuda övladları ilə Yusif övladlarının torpağı arasında idi. 12 Şimal
tərəfdən onların sərhədi İordan çayından başlayırdı. Sərhəd Yerixonun şimal
tərəfindəki yamacına yüksəlirdi, sonra qərbə doğru dağlığa qalxırdı, sonu
isə Bet-Aven çölündə qurtarırdı. 13 Oradan cənuba doğru sərhəd Luza,
yəni Bet-Elə və Luzun yamacına çatırdı. Sonra sərhəd Aşağı Bet-Xoronun
cənubunda olan dağlıqdan Atrot-Addara enirdi. 14 Sərhəd oradan uzanaraq
qərb tərəfdən cənuba doğru, Bet-Xoronun qarşısında olan dağdan da cənuba
doğru dönürdü. Onun sonu Yəhuda övladlarının şəhəri olan Qiryat-Baalda,
yəni Qiryat-Yearimdə qurtarırdı; qərb sərhədi bu idi. 15 Cənub sərhədi Qiryat-
Yearimin ən son hissəsindən qərbə doğru Neftoah sularının mənbəyinə çatırdı.
16 Ondan sonra sərhəd Refaim vadisinin şimalında Ben-Hinnom vadisinin
qarşısındakı dağın ən son hissəsinə enirdi; buradan da cənuba doğru Hinnom
vadisinə, Yevusun cənub yamacına enib En-Rogelə çatırdı, 17 sonra sərhəd
şimala doğru uzanaraq En-Şemeşə çıxırdı, Adummim yoxuşu qarşısında olan

Gelilota çatırdı; oradan da Ruven oğlu Bohanın qayasına enirdi, 18 sonra
şimala doğru Aravanın qarşı tərəfinə keçib Aravaya enirdi. 19 Sərhəd şimala
doğru Bet-Xoqla yoxuşuna keçir, sərhədin sonu Duz dənizinin şimal körfəzində,
İordan çayının cənubunda qurtarırdı. Bu, cənub sərhədi idi. 20 Onun şərq
tərəfdən sərhədi İordan çayı idi. Nəsillərinə görə Binyamin oğullarının irs
torpaqlarının ərazisi bunlar idi.
21 Nəsillərinə görə Binyamin övladları qəbiləsinin şəhərləri bunlar idi: Yeri-
ixo, Bet-Xoqla, Emeq-Qesis, 22 Bet-Arava, Semarayim, Bet-El, 23 Avvim, Para,
Ofra, 24 Kefar-Ammonay, Ofni, Geva, yəni kəndləri ilə birlikdə on iki şəhər;
25 Giveon, Rama, Beerot, 26 Mispe, Kefira, Mosa, 27 Reqem, İrpeel, Tarala,
28 Sela, Elef, Yevus, yəni Yerusəlim, Givea, Qiryat, yəni kəndləri ilə birlikdə
on dörd şəhər. Nəsillərinə görə Binyamin övladlarının irs torpaqları bunlardır.

19

Şimeon qəbiləsinin torpaqları

1 İkinci püşk nəsillərinə görə Şimeona – Şimeon övladlarının qəbiləsinə düşdü.
Onların irs torpağı Yəhuda övladlarının irs torpağı arasında idi. 2 * Onların
irs torpaqları bunlar idi: Beer-Şeva, Şeva, Molada, 3 Xasar-Şual, Bala, Esem,
4 Eltolad, Betul, Xorma, 5 Ziqlaq, Bet-Markavot, Xasar-Susa, 6 Bet-Levaot,
Şaruxen, yəni kəndləri ilə birlikdə on üç şəhər; 7 Ayin, Rimmon, Eter, Aşan, yəni
kəndləri ilə birlikdə dörd şəhər; 8 Baalat-Beerə, yəni cənubda Ramaya qədər
bu şəhərlərin ətrafındakı bütün kəndlər onların irs olan torpağı idi. Bunlar
nəsillərinə görə Şimeon övladları qəbiləsinin irs olan torpaqlarıdır. 9 Şimeon
övladlarının irs olan torpağı Yəhuda övladlarının payından oldu, çünki Yəhuda
övladlarının payı onlar üçün çox idi. Buna görə də Şimeon övladları onların
torpaqları arasında irs torpaqlarını aldılar.

Zevulun qəbiləsinin torpaqları

10 Üçüncü püşk nəsillərinə görə Zevulun övladlarına düşdü. Onların irs olan
torpağının sərhədi Saridə qədərdir. 11 Sonra sərhədi Maralaya qədər – qərbə
doğru yüksəlib Dabbeşetdən keçərək Yoqneam qarşısında olan vadiyə çatırdı.
12 Sariddən şərqə – gün doğana tərəf Kislot-Tavor sərhədinə dönüb Davrata
qalxaraq Yafiaya yüksəlirdi. 13 Oradan şərqə doğru Qat-Xeferə, Et-Qasinə
keçirdi və Neaya dönən Rimmona qalxırdı. 14 Şimala tərəf sərhəd Xannatona
dönüb sonu İftah-El dərəsində idi. 15 Qattat, Nahalal, Şimron, İdala, Bet-
Lexem, yəni kəndləri ilə birlikdə on iki şəhər idi. 16 Nəsillərinə görə Zevulun
övladlarının irsi olan torpaq kəndləri ilə birlikdə bu şəhərlər idi.

İssakar qəbiləsinin torpaqları

17 Dördüncü püşk nəsillərinə görə İssakara – İssakar övladlarına düşdü.
18 Onların torpağı İzreel, Kesulot, Şunem, 19 Xafarayim, Şion, Anaxarat,
20 Rabbit, Qişyon, Eves, 21 Remet, En-Qannim, En-Xadda, Bet-Passes idi.
22 Sərhəd Tavora, Şaxsivmaya, Bet-Şemeşə çatırdı. Sərhədlərinin sonu İordan
çayında idi. Bunlar kəndləri ilə birlikdə on altı şəhər idi. 23 Nəsillərinə görə
İssakar övladları qəbiləsinin irs olan kəndləri ilə birlikdə bu şəhərlər idi.

Aşer qəbiləsinin torpaqları

* **19:2** 1Saln. 4:28-33

24 Beşinci püşk nəsillərinə görə Aşer övladları qəbiləsinə düşdü. 25 Onların
torpağı Xelqat, Xali, Beten, Akşaf, 26 Alamelek, Amad və Mişal idi. Sərhəd
qərbə tərəf Karmelə, Şixor-Livnata çatırdı, 27 Gündoğana tərəf Bet-Daqona
dönürdü. Sonra şimala tərəf Zevuluna, İftah-El dərəsinə, oradan Bet-Emeqə,
Neielə çatırdı, sonra şimala doğru Kavula, 28 Evrona, Rexova, Xammona,
Qanaya, böyük Sidona qədər çatırdı. 29 Onda sərhəd Ramaya, qalalı Sur
şəhərinə dönürdü. Sərhəd Xosaya dönürdü, sonu Akziv, 30 Uma, Afeq, Rexov
torpağında dənizdə qurtarırdı. Bunlar kəndləri ilə birlikdə iyirmi iki şəhər
idi. 31 Nəsillərinə görə Aşer övladları qəbiləsinin irs olan torpaqları kəndləri
ilə birlikdə bu şəhərlər idi.

Naftali qəbiləsinin torpaqları

32 Altıncı püşk Naftali övladları üçün nəsillərinə görə Naftali övladlarına
düşdü. 33 Onların sərhədi Xelefdən Saanannimdəki palıd ağacından başlayaraq
Adami-Negev və Yavneeli keçib Laqquma çatır, sonu isə İordan çayında bitirdi.
34 Sərhəd qərbə doğru Aznot-Tavora dönüb oradan Xuqoqa qalxırdı. Cənubda
Zevuluna, qərbdə Aşerə, gündoğana tərəf İordan çayına * çatırdı. 35 Qalalı
şəhərlər bunlar idi: Siddim, Ser, Xammat, Raqqat, Kinneret, 36 Adama, Rama,
Xasor, 37 Qedeş, Edrei, En-Xasor, 38 İreon, Miqdal-El, Xorem, Bet-Anat, Bet-
Şemeş. Bunlar kəndləri ilə birlikdə on doqquz şəhər idi. 39 Nəsillərinə görə
Naftali övladları qəbiləsinin irs olan torpaqları kəndləri ilə birlikdə bu şəhərlər
idi.

Dan qəbiləsinin torpaqları

40 Yeddinci püşk nəsillərinə görə Dan övladları qəbiləsinə düşdü. 41 İrs
torpaqları bunlar idi: Sora, Eştaol, İr-Şemeş, 42 Şaalabbin, Ayyalon, İtla, 43 Elon,
Timna, Eqron, 44 Elteqe, Gibbeton, Baalat, 45 Yehud, Bene-Beraq, Qat-
Rimmon, 46 Me-Yarqon, Yafo qarşısında olan sərhədi ilə Raqqon. 47 * Amma
Dan övladlarının torpağı onların əlindən çıxdı. Ona görə də Dan övladları Leşem
üzərinə döyüşə getdilər. Oranı alıb əhalisini qılıncdan keçirtdilər və oraya sahib
olub məskən saldılar. Ataları Danın şərəfinə görə Leşemə Dan adı verdilər.
48 Nəsillərinə görə Dan övladları qəbiləsinin irs olan kəndləri ilə birlikdə bu
şəhərlər idi.

Torpağın bölüşdürülməsinin başa çatması

49 Ölkəni torpaq paylarına görə irs olaraq bölüşdürüb qurtarandan sonra
İsrail övladları Nun oğlu Yeşuaya aralarında irs olaraq torpaq verdilər. 50 Rəbbin
əmrinə görə istədiyi şəhəri – Efrayimin dağlıq bölgəsində Timnat-Serahı ona
verdilər. O da bu şəhəri tikib orada yaşadı.
51 Şilodakı Hüzur çadırının girişində, Rəbbin hüzurunda kahin Eleazarın, Nun
oğlu Yeşuanın, İsrail qəbilələrinin nəsil başçılarının püşk ilə bölüşdürdükləri
irs torpaqlar bunlar idi. Beləliklə, onlar ölkənin bölüşdürülməsini başa
çatdırdılar.

20

Altı sığınacaq şəhər

1 Rəbb Yeşuaya dedi: 2 «İsrail övladlarına söylə: "Özünüz üçün Musa vasitəsilə
dediyim sığınacaq şəhərləri seçin ki, 3 bilmədən, səhvən bir adamı öldürən

* **19:34** İordan çayına – yaxud İordan çayından Yəhudaya. * **19:47** Hak. 18:27-29

qatil oraya qaçsın. Ora sizin üçün qan qisasını alan adamdan sığınacaq yeri
olsun. 4 Qoy qatil bu şəhərlərdən birinə qaçsın, şəhər qapısının girəcəyində
dursun. Orada o şəhərin ağsaqqallarına öz əməlini söyləsin. Onlar da onu
şəhərə, yanlarına aparsınlar və yer versinlər ki, onlarla yaşasın. 5 Əgər qan
qisası alan onu təqib edərsə, o zaman qatili ona təslim etməsinlər, çünki
qonşusunu bilmədən öldürmüşdür, əvvəldən onunla ədavəti yox idi. 6 Bu adam
icma qarşısında hökm alana qədər və o dövrdə olan baş kahinin ölümünə qədər
qoy bu şəhərdə yaşasın. Bundan sonra qatil qaçdığı şəhərə, öz şəhərinə, öz
evinə qayıda bilər”».
7 Sığınacaq şəhər üçün Qalileyada, Naftalinin dağlıq bölgəsində Qedeşi,
Efrayimin dağlıq bölgəsində Şekemi və Yəhudanın dağlıq bölgəsində Qiryat-
Arbanı, yəni Xevronu ayırdılar. 8 İordan çayının şərqində, Yerixonun şərqində
isə Ruven qəbiləsinin torpağından yaylada yerləşən səhradakı Beseri, Qad
qəbiləsinin torpağından olan Gileaddakı Ramotu, Menaşşe qəbiləsindən olan
Başanda Qolanı ayırdılar. 9 Bilmədən qətl edən hər bir kəs oraya qaçsın və icma
qarşısında dayananadək qan qisasını alanın əli ilə öldürülməsin deyə bütün
İsraillilərlə aralarında yaşayan yadellilər üçün təyin olunan şəhərlər bunlar idi.

21

Levililərə verilən şəhərlər

1 * O zaman Levililərin nəsil başçıları kahin Eleazara, Nun oğlu Yeşuaya və
İsrail övladları qəbilələrinin nəsil başçılarına yaxınlaşdılar. 2 Kənan torpağında
yerləşən Şiloda onlara belə dedilər: «Rəbb Musa vasitəsilə bizə yaşamaq üçün
şəhərlər, heyvanlarımız üçün otlaqlar verməyi əmr edib». 3 İsrail övladları
Rəbbin əmrinə görə öz irs torpaqlarından bu şəhərləri və oranın otlaqlarını
Levililərə verdilər.
4 Püşk Qohatdan olan nəsillərə düşdü. Levililərdən olan kahin Harun
övladlarına Yəhuda, Şimeon və Binyamin qəbilələrindən püşk ilə on üç şəhər
verildi. 5 Digər Qohat övladlarına isə Efrayim qəbiləsinin nəsillərindən, Dan
qəbiləsindən və Menaşşe qəbiləsinin yarısından püşk ilə on şəhər verildi.
6 Gerşon övladlarına İssakar qəbiləsi nəsillərindən, Aşer, Naftali
qəbilələrindən, Başanda Menaşşe qəbiləsinin yarısından püşk ilə on üç şəhər
verildi.
7 Nəsillərinə görə Merari övladlarına Ruven, Qad, Zevulun qəbilələrindən on
iki şəhər verildi.
8 İsrail övladları Musa vasitəsilə Rəbbin əmr etdiyinə görə bu şəhərləri və
onların otlaqlarını püşk ilə Levililərə verdilər. 9 Onlara Yəhuda və Şimeon
övladlarının qəbilələrindən adları göstərilən bu şəhərləri verdilər. 10 Bunlar
Levililərdən olan Qohat övladlarından Harun övladları üçün idi, çünki ilk püşk
onların idi. 11 Yəhudanın dağlıq bölgəsindəki Anaqlıların atası Arbanın adı ilə
adlanan Qiryat-Arba şəhərini, yəni Xevronu və ətrafında olan otlaqları onlara
verdilər. 12 Amma şəhərin tarlaları ilə kəndlərini mülk olaraq Yefunne oğlu
Kalevə verdilər.
13 Kahin Harun övladlarına qatillər üçün bu sığınacaq şəhərləri verdilər:
Xevronla otlaqlarını, Livna ilə otlaqlarını, 14 Yattirlə otlaqlarını, Eştemoa ilə
otlaqlarını, 15 Xolonla otlaqlarını, Devirlə otlaqlarını, 16 Ayin, Yutta, Bet-
Şemeş şəhərləri ilə otlaqlarını. Bu, iki qəbilədən cəmi doqquz şəhər idi.
17 Binyamin qəbiləsindən isə bu şəhərləri verdilər: Giveonla otlaqlarını, Geva

* **21:1** Say. 35:1-8

ilə otlaqlarını, 18 Anatotla otlaqlarını, Almonla otlaqlarını. Bu, dörd şəhər idi.
19 Harun övladlarının, kahinlərin bütün şəhərləri otlaqları ilə birgə on üç şəhər idi.
20 Levililərdən olan digər Qohat övladlarına nəsillərinə görə püşklə düşən
Efrayim qəbiləsinə aid şəhərləri verdilər. 21 Onlara Efrayimin dağlıq
bölgəsində qatillər üçün bu sığınacaq şəhərləri verdilər: Şekemlə otlaqlarını,
Gezerlə otlaqlarını, 22 Qivsayimlə otlaqlarını, Bet-Xoronla otlaqlarını
verdilər. Bunlar cəmi dörd şəhər idi. 23 Dan qəbiləsindən bu şəhərləri verdilər:
Elteqe ilə otlaqlarını, Gibbetonla otlaqlarını, 24 Ayyalonla otlaqlarını, Qat-
Rimmonla otlaqlarını. Bunlar da dörd şəhər idi. 25 Menaşşe qəbiləsinin
yarısından isə bu şəhərləri verdilər: Taanakla otlaqlarını, Qat-Rimmonla
otlaqlarını. Bunlar isə iki şəhər idi. 26 Digər Qohat övladlarına nəsillərinə görə
verilən bütün şəhərlər otlaqları ilə birlikdə on şəhər idi.
27 Levililərin nəsillərindən Gerşon övladlarına Menaşşe qəbiləsinin
yarısından qatillər üçün bu sığınacaq şəhərləri verdilər: Başandakı Qolanla
otlaqlarını, Beeştera ilə otlaqlarını verdilər. Bunlar iki şəhər idi. 28 İssakar
qəbiləsindən Qişyonla otlaqlarını, Davratla otlaqlarını, 29 Yarmutla
otlaqlarını, En-Qannimlə otlaqlarını verdilər. Bunlar dörd şəhər idi. 30 Aşer
qəbiləsindən Mişalla otlaqlarını, Avdonla otlaqlarını, 31 Xelqatla otlaqlarını,
Rexovla otlaqlarını verdilər. Bunlar dörd şəhər idi. 32 Naftali qəbiləsindən
qatillər üçün sığınacaq şəhəri olan Qalileyadakı Qedeşlə otlaqlarını, Xammot-
Dorla otlaqlarını və Qartanla otlaqlarını verdilər. Bunlar üç şəhər idi.
33 Nəsillərinə görə Gerşonluların bütün şəhərləri otlaqları ilə birlikdə on üç
şəhər idi.
34 Levililərdən olan Merari övladlarının nəsillərinə bu şəhərləri verdilər:
Zevulun qəbiləsindən Yoqneamla otlaqlarını, Qarta ilə otlaqlarını, 35 Dimna
ilə otlaqlarını, Nahalalla otlaqlarını. Bunlar dörd şəhər idi. 36 Onlara
Ruven qəbiləsindən Beserlə otlaqlarını, Yahsa ilə otlaqlarını, 37 Qedemotla
otlaqlarını, Mefaatla otlaqlarını verdilər. Bunlar dörd şəhər idi; 38 Qad
qəbiləsindən qatillər üçün sığınacaq şəhəri olan Gileaddakı Ramotla ot-
laqlarını, Maxanayimlə otlaqlarını, 39 Xeşbonla otlaqlarını, Yazerlə otlaqlarını
verdilər. Bunlar dörd şəhər idi. 40 Bunların hamısı Merari övladlarının,
yəni Levililərdən qalan nəsillərin şəhərləri idi. Onların püşkü on iki şəhərə
düşmüşdü.
41 İsrail övladlarının irsi arasında Levililərin bütün şəhərləri otlaqları ilə
birlikdə qırx səkkiz şəhər idi. 42 Bu şəhərlərin hər birinin ətrafında otlaqları
var idi. Şəhərlərin hamısı belə idi.

Vəd olunmuş torpağın İsrailə verilməsi barədə Rəbbin sözünün yerinə yetirilməsi

43 Rəbb atalarına etdiyi anda görə vəd etdiyi bütün torpağı İsraillilərə
verdi. Onlar bu torpağa sahib oldular və orada məskən saldılar. 44 Rəbb
atalarına etdiyi anda görə hər şeydə onlara hər tərəfdən dinclik verdi və
bütün düşmənlərindən heç biri onların qarşısında dura bilmədi. Rəbb bütün
düşmənlərini onlara təslim etdi. 45 Rəbbin İsrail nəslinə söylədiyi bütün yaxşı
sözlərdən heç biri boşa çıxmadı, hamısı yerinə yetdi.

22

Şərq qəbilələrinin qayıtması

1 O zaman Yeşua Ruvenliləri, Qadlıları, Menaşşe qəbiləsinin yarısını çağırıb
dedi: 2 * «Siz Rəbbin qulu Musanın əmr etdiyi hər şeyə əməl etdiniz və mənim
sizə əmr etdiyim hər şeydə sözümə qulaq asdınız. 3 Bu günə qədər keçən uzun
müddət ərzində soydaşlarınızı tərk etmədiniz və Allahınız Rəbbin sizə buyur-
duğu işlərə əməl etdiniz. 4 Ona görə də Allahınız Rəbb soydaşlarınıza vəd etdiyi
kimi əmin-amanlıq verdi. İndi Rəbbin qulu Musanın İordan çayının o tərəfində
sizə mülk olaraq verdiyi torpağa, öz çadırlarınıza qayıdın. 5 Ancaq Rəbbin qulu
Musanın sizə buyurduğu əmrə və qanuna əməl etməyə səylə çalışın. Allahınız
Rəbbi sevin, tamamilə Allahın göstərdiyi yolla gedin və əmrlərinə əməl edin,
Ona bağlanın, bütün qəlbinizlə, bütün varlığınızla yalnız Ona qulluq edin».
6 Yeşua onlara xeyir-dua verib yola saldı və onlar çadırlarına qayıtdılar.
7 Musa Başanda Menaşşe qəbiləsinin yarısına irs torpağı vermişdi. Yeşua
isə İordan çayının qərb tərəfində bu qəbilənin o biri yarısına soydaşları
arasında irs torpağı verdi. Yeşua onları çadırlarına göndərən zaman xeyir-dua
verdi. 8 Onlara belə dedi: «İndi öz çadırlarınıza çoxlu var-dövlətlə qayıdırsınız.
Özünüzə xeyli heyvan, qızıl-gümüş, tunc, dəmir və çoxlu paltar götürmüsünüz.
Düşmənlərinizdən qarət etdiyiniz bu malı soydaşlarınıza paylayın».
9 Ruven övladları, Qad övladları, Menaşşe qəbiləsinin yarısı Kənan tor-
pağındakı Şilodan, İsrail övladlarının yanından qayıtdılar. Onlar Rəbbin əmrinə
görə Musa vasitəsilə sahib olduqları Gilead torpağına – mülk olaraq onlara
verilən torpağa yola düşdülər.

İordan çayının o tayında qoyulmuş qurbangah barədə mübahisə

10 Onlar Kənan torpağında olan İordan çayının yanındakı Gelilota çatdılar.
Orada – İordan çayının yanında Ruven övladları, Qad övladları və Menaşşe
qəbiləsinin yarısı bir qurbangah – möhtəşəm görünüşlü qurbangah qurdu-
lar. 11 İsrail övladları bunu eşitdilər: «Budur, Ruven övladları, Qad övladları
və Menaşşe qəbiləsinin yarısı Kənan torpağının sərhədində – İordan çayının
yanındakı Gelilotda, İsrail övladlarına aid olan tərəfdə bir qurbangah qurub».
12 İsrail övladları bunu eşidəndə bütün İsrail övladlarının icmasını onlara qarşı
döyüşə çıxmaq üçün Şiloya çağırdılar.
13 İsrail övladları Gilead torpağına, Ruven övladlarının, Qad övladlarının və
Menaşşe qəbiləsinin yarısının yanına kahin Eleazar oğlu Pinxası, 14 onunla
birlikdə İsrail qəbilələrinin hər biri üçün nəsil rəhbəri olmaqla on rəhbər
göndərdilər. Onların hər biri İsrail tayfaları arasında nəsil başçıları idi.
15 Onlar Gilead torpağına, Ruven övladlarının, Qad övladlarının və Menaşşe
qəbiləsinin yarısının yanına gələrək belə dedi: 16 * «Rəbbin icması hamılıqla
belə deyir: “Nədir İsrailin Allahına belə xəyanət etdiniz? Niyə Rəbbin yol-
undan döndünüz və bu gün özünüzə başqa qurbangah quraraq Ona qarşı
üsyan etdiniz? 17 * Rəbbin icması üzərinə bəla gətirən və bu günə qədər
də təmizlənmədiyimiz Peor günahı məgər bizə azlıq edir ki, 18 bu gün də
Rəbbin yolundan dönürsünüz? Əgər siz bu gün Rəbbə qarşı üsyan etsəniz,
O da sabah bütün İsrail icmasına qəzəblənəcək. 19 Əgər sahib olduğunuz
torpaq murdardırsa, Rəbbin məskəninin yerləşdiyi – Rəbbin mülkü olan
torpağa keçin. Qoy torpaq payınız bizim aramızda olsun. Allahımız Rəbbin
qurbangahından başqa özünüzə qurbangah qurmaqla Rəbbə və bizə qarşı

* **22:2** Say. 32:20-32; Yeşua 1:12-15 * **22:16** Qanun. 12:6 * **22:17** Say. 25:1-9

üsyan etməyin. 20 * Zerah oğlu Akan məhv edilmək üçün həsr olunan şeylərdən götürməklə xəyanət etmədimi? Ona görə bütün İsrail icması üzərinə qəzəb gəlmədimi? Bu günahdan ötrü o adam tək özü məhv olmadı”».

21 Ruven övladları, Qad övladları, Menaşşe qəbiləsinin yarısı İsrail tayfalarının başçılarına cavab verdilər: 22 «Qadir Allah Rəbb! Qadir Allah Rəbb! O bilir, qoy İsrail də bilsin. Əgər Rəbbin əleyhinə çıxıb üsyan edəriksə, qoy bu gün O bizə qənim olsun! 23 Əgər Rəbbin yolundan dönmək üçün üzərində yandırma qurbanları, taxıl təqdimləri, ünsiyyət qurbanları təqdim etməkdən ötrü özümüzə başqa bir qurbangah qurmuşuqsa, qoy Rəbb Özü bunun cavabını bizdən istəsin. 24 Amma bunu qorxaraq bu məqsədlə etdik ki, sabah sizin övladlarınız övladlarımıza deməsinlər: “İsrailin Allahı Rəbdən sizə nə? 25 Ey Ruven övladları, ey Qad övladları! Rəbb sizinlə bizim aramızda İordan çayını sərhəd qoydu. Rəbdə sizin payınız yoxdur”. Bununla da sizin övladlarınız bizim övladlarımızı Rəbb qorxusundan döndərə bilər. 26 Ona görə belə dedik: “Özümüzə bir qurbangah qurmaq üçün işə başlayaq”. Bu qurbangah yandırma qurbanı və başqa qurbanlar üçün deyil, 27 bizimlə sizin aranızda və sonrakı nəsillərimiz arasında şahid olmaq üçündür. Ta ki biz də yandırma qurbanlarımız, başqa qurbanlarımız və ünsiyyət qurbanlarımızla Rəbbin hüzurunda Ona xidmət edək. Sabah sizin övladlarınız da bizim övladlarımıza “Rəbdə sizin payınız yoxdur” deməsinlər. 28 Biz dedik: “Sabah bizə yaxud nəsillərimizə belə desələr, biz də belə cavab verərik ki, atalarımızın qurduğu Rəbbin qurbangahının surətinə baxın. Bu yandırma qurbanlar və başqa qurbanlar üçün deyil, yalnız sizinlə bizim aramızda şahid olmaq üçündür”. 29 Rəbbə qarşı üsyan etmək, bu gün Rəbbin yolundan dönmək, yandırma qurbanı, taxıl təqdimləri, başqa qurbanlar üçün Allahımız Rəbbin məskəni qarşısında olan Öz qurbangahından başqa qurbangah qurmaq qoy bizdən uzaq olsun».

30 Kahin Pinxas, onunla birgə olan icma rəhbərləri, yəni İsrail tayfalarının başçıları Ruven övladlarının, Qad övladlarının və Menaşşe övladlarının söylədiklərini eşidəndə bu sözləri bəyəndilər. 31 Kahin Eleazar oğlu Pinxas və rəhbərlər Ruven övladlarına, Qad övladlarına və Menaşşe övladlarına dedilər: «Bu gün bildik ki, Rəbb aramızdadır, çünki Ona qarşı bu xəyanəti etmədiniz və İsrailliləri Rəbbin əlindən qurtardınız».

32 Kahin Eleazar oğlu Pinxas və rəhbərlər Ruven övladları və Qad övladlarının yanından, Gilead torpağından Kənan torpağına İsrail övladlarının yanına qayıdıb onlara xəbər gətirdilər. 33 Bu işi İsrail övladları da bəyəndilər. Onlar Allaha şükür etdilər və Ruven övladlarına, Qad övladlarına qarşı müharibə etmək və onların yaşadıqları ölkəni viran etmək fikrindən döndülər.

34 Ruven övladları və Qad övladları qurbangahın adını «Şahid» qoydular. Çünki onlar dedi: «Bu qurbangah Rəbbin Allah olduğuna aramızda şahiddir».

23

Yeşuanın vəsiyyəti

1 Rəbb İsrailliləra hər tərəfdən düşmənlərindən əmin-amanlıq verəndən sonra uzun müddət keçdi. Artıq Yeşua qocalıb yaşa dolmuşdu. 2 O bütün İsraili, ağsaqqalları, başçıları, hakimləri və məmurları çağırdı və onlara dedi: «Mən qocalmışam, yaşım çoxdur. 3 Allahınız Rəbbin sizin uğrunuzda bütün bu millətlərə

* **22:20** Yeşua 7:1-26

nə etdiyini gördünüz, çünki Allahınız Rəbb Özü sizin üçün döyüşdü. 4 Budur,
İordan çayından qərb tərəfə Böyük dənizə qədər qırdığım bütün millətlərin
torpaqları ilə birlikdə qalan bu millətlərin də torpaqlarını qəbilələriniz üçün
irs olaraq payladım. 5 Allahınız Rəbb Özü onları qarşınızdan silib atacaq
və onları gözünüzün qarşısından qovacaq. Allahınız Rəbbin sizə söz verdiyi
kimi onların torpağına sahib olacaqsınız. 6 Musanın Qanun kitabında yazılan
hər şeyi saxlayıb yerinə yetirmək üçün çox diqqətli olun ki, ondan nə sağa,
nə də sola dönəsiniz. 7 Sizinlə qalan bu millətlərə qarışmayın, allahlarının
adını çəkməyin, onlara and içməyin, onlara qulluq etməyin, onlara səcdə
qılmayın. 8 Yalnız bu günə qədər etdiyiniz kimi Rəbbə etibar edin. 9 Çünki
Rəbb qarşınızdan böyük və qüvvətli millətləri qovdu, ona görə də bu günə
qədər sizin qarşınızda heç kim dura bilmədi. 10 * * Sizdən bir adam min
adamı qova bildi, çünki Allahınız Rəbb sizə dediyi kimi sizin üçün Özü
döyüşdü. 11 Öz canınız xatirinə Allahınız Rəbbi sevməyə cəhd edin. 12 Əgər
geri dönsəniz, sizin aranızda yaşayan bu millətlərdən qalanlara bağlansanız,
onlarla qohum olsanız, onlarla qaynayıb-qarışsanız, 13 yaxşı bilin ki, Allahınız
Rəbb bu millətləri gözünüz qarşısından bir daha qovmayacaq. Allahınız
Rəbbin verdiyi bu nemətli torpaq üzərindən yox olana qədər onlar sizin üçün
kəmənd, tələ, böyürlərinizə qamçı və gözlərinizə tikan olacaq.
14 Budur, bu gün mən də hamı kimi dünyadan köçəcəyəm. Bütün qəlbinizlə
və varlığınızla bilirsiniz ki, Allahınız Rəbbin haqqınızda dediyi bütün yaxşı
şeylərdən heç biri boşa çıxmadı. Hamısı sizin üçün yerinə yetdi. Onun
sözlərindən heç biri boşa çıxmadı. 15 Allahınız Rəbbin sizə vəd etdiyi bütün
nemətli şeylər necə yerinə yetdisə, verdiyi bu yaxşı torpaq üzərindən sizi
həlak edənə qədər bütün pis şeyləri də Rəbb beləcə sizin başınıza gətirəcək.
16 Əgər Allahınız Rəbbin sizə buyurduğu əhdi pozsanız, gedib başqa allahlara
qulluq etsəniz, onlara səcdə qılsanız, Rəbbin qəzəbi sizə qarşı alovlanacaq və
sizə verdiyi nemətli torpaq üzərindən tezliklə yox olacaqsınız».

24

Yeşuanın və İsrail xalqının Şekemdə əhd bağlaması

1 Yeşua İsrailin bütün qəbilələrini Şekemə topladı və İsrailin ağsaqqallarını,
başçılarını, hakimlərini və məmurlarını çağırdı. Onlar Allahın hüzurunda dur-
dular. 2 * Yeşua bütün xalqa dedi: «İsrailin Allahı Rəbb belə deyir: "İbrahimin,
Naxorun atası Terah və ataларınız keçmişdə Fərat çayının o biri tayında
yaşayırdılar. Onlar başqa allahlara qulluq edirdilər. 3 * * Atanız İbrahimi
Fərat çayının o biri tayından gətirib bütün Kənan torpağında gəzdirdim, nəslini
çoxaldaraq ona İshaqı verdim. 4 * * * İshaqa Yaqubu və Esavı verdim. Esavın
mülk sahibi olması üçün Seir dağını ona verdim. Yaqubla övladları isə Misirə
getdilər. 5 * Musa ilə Harunu göndərib Misiri bəlalara düçar etdim və sonra
sizi oradan çıxartdım. 6 * Ataларınızı Misirdən çıxartdım, siz Qırmızı dənizə
tərəf gəldiniz. Misirlilər Qırmızı dənizə qədər döyüş arabaları və süvarilərlə
ataларınızı təqib etdilər. 7 Onlar Rəbbə fəryad edəndə O, Misirlilərlə sizin
aranızda qaranlıq yaratdı, onların üstünə dənizi gətirdi, onlar suların altında

---

* **23:10** Qanun. 32:30 * **23:10** Qanun. 3:22 * **24:2** Yar. 11:27 * **24:3** Yar. 12:1-9 * **24:3** Yar. 21:1-3 * **24:4** Yar. 25:24-26 * **24:4** Yar. 36:8; Qanun. 2:5 * **24:4** Yar. 46:1-7 * **24:5** Çıx. 3:1–12:42 * **24:6** Çıx. 14:1-31

qaldılar. Misirdə etdiyim şeyləri gözünüzlə gördünüz və uzun müddət səhrada yaşadınız.
8 * Sizi İordan çayının şərq tərəfində yaşayan Emorlular torpağına gətirdim,
onlar sizinlə vuruşanda onları sizə təslim etdim, torpaqlarını isə mülk olaraq
aldınız və hamısını qarşınızdan yox etdim. 9 * Moav padşahı Sippor oğlu
Balaq qalxıb İsraillilərlə vuruşdu və xəbər göndərib Beor oğlu Bilamı sizə lənət
etmək üçün çağırdı. 10 Lakin Bilamı eşitmək istəmədim. O da ancaq xeyir-
dua verdi. Beləcə sizi onun əlindən azad etdim. 11 * * İordan çayından keçib
Yerixoya gəldiniz. Yerixo adamları, Emorlular, Perizlilər, Kənanlılar, Xetlilər,
Qirqaşlılar, Xivlilər, Yevuslular sizə qarşı vuruşdular, lakin onları sizə təslim
etdim. 12 Sizin önünüzcə eşşəkarısı çıxarıb onunla Emorluların iki padşahını
qarşınızdan qovdum. Bu iş sizin qılıncınızla və ox-kamanınızla olmadı. 13 *
Üzərində işləmədiyiniz bir torpağı, tikmədiyiniz şəhərləri sizə verdim ki,
orada yaşayasınız. Salmadığınız bağlardan və zeytunluqlardan yeyirsiniz".
14 Ona görə də Rəbdən qorxun, səmimiyyətlə və sədaqətlə Ona qulluq edin.
Fərat çayının o biri tərəfində və Misirdə atalarınızın qulluq etdiyi allahları
atın, yalnız Rəbbə qulluq edin. 15 Əgər Rəbbə qulluq etmək gözünüzdə pisdirsə,
bu gün kimə qulluq edəcəyinizi özünüz seçin. Atalarınızın qulluq etdikləri
Fərat çayının o tayındakı allahlaramı, yoxsa torpaqlarında yaşadığınız Emor-
luların allahlarınamı qulluq edəcəksiniz? Amma mən və mənim evimdəkilər
Rəbbə qulluq edəcək».
16 Xalq cavab verdi: «Rəbbi tərk edib başqa allahlara qulluq etmək qoy
bizdən uzaq olsun! 17 Çünki bizi və atalarımızı Misir torpağından – köləlik
diyarından çıxaran, gözümüzün qarşısında bu böyük əlamətləri göstərən və get-
diyimiz bu yolda, arasından keçdiyimiz bütün xalqlar arasında bizi qoruyan
yalnız Allahımız Rəbdir. 18 Rəbb bütün xalqları, bu torpaqda yaşayan Emorlu-
ları qarşımızdan qovdu. Biz də Rəbbə qulluq edəcəyik, çünki Allahımız Odur».
19 Yeşua xalqa dedi: «Rəbbə qulluq edə bilməzsiniz, çünki O, müqəddəs Al-
lahdır. O, qısqanc Allahdır, qanunsuzluğunuzu və günahlarınızı bağışlamayacaq.
20 Əgər Rəbbi tərk edib yad allahlara qulluq etsəniz, sizə yaxşılıq edən Rəbb
əleyhinizə dönüb pislik edəcək və sizi məhv edəcək». 21 Xalq Yeşuaya dedi:
«Xeyr, ancaq Rəbbə qulluq edəcəyik». 22 Yeşua xalqa dedi: «Qulluq etmək üçün
Rəbbi seçdiyinizə siz özünüz şahidsiniz». Onlar «biz şahidik» dedilər. 23 Yeşua
dedi: «Elə isə indi aranızda olan yad allahları atın, ürəyinizi İsrailin Allahı
Rəbbə meyl etdirin». 24 Xalq Yeşuaya dedi: «Allahımız Rəbbə qulluq edəcəyik
və yalnız Onun sözünə qulaq asacağıq».
25 Yeşua o gün xalqla əhd bağladı. Onlar üçün Şekemdə qanun və hökm
qoydu. 26 Yeşua bu sözləri Allahın Qanun kitabına yazdı. Sonra böyük bir
daş götürüb Rəbbin Müqəddəs məkanının yanında olan palıd ağacı altında
yerləşdirdi. 27 Yeşua bütün xalqa dedi: «Budur, bu daş bizə qarşı şahid olacaq,
çünki Rəbbin bizə dediyi bütün sözləri o eşitdi. Qoy bu daş Allahınızı inkar
etməmək üçün sizə qarşı şahid olsun». 28 Bundan sonra bütün xalqı irs aldığı
torpaqlara göndərdi.

Yeşuanın ölümü

29 Bu hadisələrdən sonra Rəbbin qulu Nun oğlu Yeşua yüz on yaşında vəfat
etdi. 30 * Onu Qaaş dağının şimalında, Efrayimin dağlıq bölgəsindəki Timnat-

* **24:8** Say. 21:21-35 * **24:9** Say. 22:1–24:25 * **24:11** Yeşua 3:14-17 * **24:11** Yeşua 6:1-21
* **24:13** Qanun. 6:10-11 * **24:30** Yeşua 19:49-50

Serahda irs olan torpağının sahəsində dəfn etdilər.

31 Yeşuanın bütün ömrü boyu və ondan sonra sağ qalan, Rəbbin İsrail üçün
etdiyi bütün işləri bilən ağsaqqalların ömrü boyu İsrail xalqı Rəbbə qulluq etdi.

Yusifin sümüklərinin Şekemdə basdırılması

32 ** İsraillilər Misirdən çıxarkən Yusifin sümüklərini özləri ilə götürmüşdülər.
Bunları Yaqubun Şekemdəki tarlasında basdırdılar. Yaqub bu tarlanı Şekemin
atası Xamorun övladlarından yüz parça gümüşə satın almışdı və bu torpaq
Yusif övladlarının irsi oldu.

33 Bundan sonra Harun oğlu Eleazar öldü. Onu Efrayimin dağlıq bölgəsində
oğlu Pinxasa verilən təpədə dəfn etdilər.

* **24:32** Yar. 50:24-25; Çıx. 13:19 * **24:32** Yar. 33:19; Yəh. 4:5; Həv. 7:16

HAKİMLƏR KİTABI

GİRİŞ

«Hakimlər» Kitabı İsrail tarixində Kənan torpağının zəbt olunması və padşahlığın əsasının qoyulması arasındakı dövrü təsvir edir. Bu, qanunsuzluq dövrü idi. Kitabın əsas ideyası budur: «O dövrdə İsraildə padşah yox idi, hərə öz gözündə doğru görünən işi edirdi» (17:6, 21:25).

Burada yazılan hekayələr «hakimlər» adlanan milli qəhrəmanların rəşadətindən bəhs edir. Əslində onların əksəri hakimlərdən çox hərbi başçı idi. Kitabın verdiyi ibrət dərsi budur ki, İsrailin varlığı Allaha sadiqliyindən asılı idi, çünki onların vəfasızlığı başlarına bəla gətirirdi. Amma ən vacib şey odur ki, İsrail xalqı Allaha vəfasız olub üzərinə bəla gətirsə də, onlar Allaha tərəf dönüb tövbə etdikdə O Öz xalqını xilas etməyə həmişə hazır idi.

Kitabın məzmunu:

1:1–2:10 Yeşuanın ölümünə qədər baş verən hadisələr
2:11–3:6 İsrail Rəbdən üz döndərir
3:7–16:31 İsrailin hakimləri
3:7-31 Otniel, Ehud, Şamqar
4:1–5:3 Devora və Baraq
6:1–8:35 Gideon
9:1-57 Avimelek
10:1–12:7 Tola, Yair, İftah
12:8-15 İvsan, Elon və Avdon
13:1–16:31 Şimşon
17:1–21:25 Müxtəlif hadisələr

Yerusəlimin alınması

1 Yeşuanın ölümündən sonra İsrail övladları Rəbdən soruşdu: «Bizim üçün
Kənanlılara qarşı döyüşə birinci kim çıxacaq?» 2 Rəbb dedi: «Yəhudalılar
çıxacaq, budur, Mən torpağı onlara təslim edirəm».
3 Yəhudalılar soydaşları Şimeonlulara dedi: «Torpağın bizə düşən hissəsinə
gəlin, Kənanlılara qarşı vuruşmaq üçün bizimlə döyüşə çıxın. Sonra da
torpağın sizə düşən hissəsinə gəlib sizinlə bərabər biz döyüşə çıxarıq».
4 Yəhudalılar döyüşə çıxdı. Rəbb Kənanlılarla Perizliləri onlara təslim etdi
və Yəhudalılar Bezeqdə onlardan on min nəfər adamı qırdı. 5 Bezeqdə
Adoni-Bezeqi tapıb vuruşdular və həm Kənanlıları, həm də Perizliləri qırdılar.
6 Lakin Adoni-Bezeq qaçdı və Yəhudalılar onun ardınca qaçıb əllərinin və
ayaqlarının baş barmaqlarını kəsdilər. 7 Adoni-Bezeq dedi: «Mənim masamın
altında yetmiş padşah əl və ayaqlarının baş barmaqları kəsilmiş halda çörək
qırıntıları dənləyirdi. Mən necə etmişdimsə, Allah da mənə əvəzini elə verdi».
Yəhudalılar Adoni-Bezeqi Yerusəlimə gətirdi və o orada öldü.
8 Yəhuda övladları Yerusəlimə hücum edib vuruşdu və oranı alıb əhalisini
qılıncdan keçirdilər. Şəhərə isə od vurub yandırdılar. 9 Bundan sonra Yəhuda
övladları dağlıq bölgədə, Negevdə və yamaclı-düzənlikli bölgədə yaşayan
Kənanlılara qarşı vuruşmaq üçün endilər. 10 * Əvvəlki adı Qiryat-Arba olan

* **1:10** Yeşua 15:14-19

Xevronda yaşayan Kənanlılara qarşı yürüş edib Şeşayı, Aximanı və Talmayı məğlub etdilər.
11 Oradan da əvvəlki adı Qiryat-Sefer olan Devir əhalisinə qarşı yürüş
etdilər. 12 Kalev dedi: «Kim Qiryat-Seferə hücum edib oranı alarsa, qızım
Aksanı ona ərə verəcəyəm». 13 Oranı Kalevin kiçik qardaşı Kenazın oğlu
Otniel aldı. Kalev qızı Aksanı arvad olaraq ona verdi. 14 Qız Otnielə ərə
gedəndə ərini atasından bir tarla yeri istəməyə sövq etdi. Qız eşşəkdən düşəndə
Kalev ona dedi: «Nə istəyirsən?» 15 Aksa Kalevə dedi: «Mənə bir pay da ver.
Madam ki mənə Negev torpağını verdin, onda su qaynaqlarını da ver». Kalev
ona yuxarıdakı və aşağıdakı su qaynaqlarını verdi.
16 Musanın Qenli qayınatasının nəslindən olanlar Yəhudalılarla birgə Xurma
şəhərindən * çıxaraq Aradın cənubunda olan Yəhuda çölündə xalqın arasında
məskunlaşdılar. 17 Yəhudalılar soydaşları Şimeonlularla birgə gedib Sefatda
qalan Kənanlıları qıraraq tamamilə məhv etdilər. O şəhərin adı Xorma†
adlandırıldı. 18 Yəhudalılar Qəzzəni və bütün ərazisini, Aşqelonu və bütün
ərazisini, Eqronu və bütün ərazisini aldılar. 19 Rəbb Yəhudalılarla idi.
Yəhudalılar dağlıq bölgəsini ələ keçirdilər. Vadi sakinlərini isə qova bilmədilər,
çünki onların dəmir döyüş arabaları var idi. 20 Musanın söylədiyi kimi
Xevronu Kalevə verdilər. O da Anaqın üç oğlunu oradan qovdu. 21 * Lakin
Binyamin övladları Yerusəlimdə qalan Yevusluları qovmadılar və Yevuslular
bu günə qədər Binyamin övladları ilə birgə Yerusəlimdə yaşayırlar.
22 Yusif nəsli də Bet-Elə hücum etdi və Rəbb onlarla idi. 23 Yusif nəsli Bet-
Elə kəşfiyyata adamlar göndərdi. Şəhərin əvvəlki adı Luz idi. 24 Kəşfiyyatçılar
şəhərdən çıxan bir adamı görüb dedilər: «Rica edirik, bizə şəhərə girmək üçün
yol göstərəsiniz və biz də sizinlə yaxşı rəftar edərik». 25 Bu adam onlara şəhərə
girmək üçün yol göstərdi. Onlar şəhərə girib əhalisini qılıncdan keçirdilər, lakin
həmin adama və qohumlarına dəymədilər. 26 Bu adam Xetlilərin torpağına
getdi və orada bir şəhər salıb adını Luz qoydu. Oranın bu günə qədər adı
belədir.
27 * Menaşşe qəbiləsi Bet-Şeanla qəsəbələrinin əhalisini, Taanakla
qəsəbələrinin əhalisini, Dorla qəsəbələrinin əhalisini, İvleamla qəsəbələrinin
əhalisini və Megiddo ilə qəsəbələrinin əhalisini qovmadı. Kənanlılar bu
ölkədə qalmaq iddiasını etdi. 28 İsraillilər bu torpaqlarda möhkəmlənəndə
Kənanlıların üzərinə mükəlləfiyyət qoydular, amma tamamilə qovmadılar.
29 * Efraym qəbiləsi Gezerdə olan Kənanlıları qovmadı. Bununla da
Kənanlılar Gezerdə – onların arasında yaşadı.
30 Zevulun qəbiləsi Qitron əhalisini və Nahalol əhalisini qovmadı.
Kənanlılar da onların arasında qalıb mükəlləfiyyətçi oldular.
31 Aşer qəbiləsi Akko əhalisini, Sidon, Axlav, Akziv, Xelba, Afeq və Rexov
əhalisini qovmadı. 32 Aşerlilər bu ölkənin sakinləri olan Kənanlılar arasında
yaşadı və onları qovmadı.
33 Naftali qəbiləsi Bet-Şemeş və Bet-Anat əhalisini qovmadı, bu ölkənin
sakinləri olan Kənanlılar arasında yaşadı. Bet-Şemeş və Bet-Anat əhalisi onlar
üçün mükəlləfiyyətçi oldu.
34 Emorlular Dan övladlarını dağlıq bölgəsinə köçməyə vadar etdi və onları
vadiyə düşməyə qoymadı. 35 Emorlular Har-Xeresdə, Ayyalonda və Şaalvimdə
qalıb orada yaşadı. Ancaq Yusif nəsli qüvvətlənəndə Emorlular onlar üçün

* **1:16** Xurma şəhəri – Yerixo şəhəri. † **1:17** Xorma – ibrani dilində tamamilə yox etmək. * **1:21** Yeşua 15:63; 2Şam. 5:6; 1Saln. 11:4 * **1:27** Yeşua 17:11-13 * **1:29** Yeşua 16:10

mükəlləfiyyətçi oldu. 36 Emorluların sərhədi Aqrabbim keçidindən – Seladan yuxarıya uzanırdı.

2

İsrailin sədaqətsizliyi

1 Rəbbin mələyi Qilqaldan Bokimə çıxdı və dedi: «Sizi Mən Misirdən çıxararaq
ataларınıza vəd etdiyim torpağa gətirib dedim ki, sizinlə olan əhdimi heç vaxt
pozmayacağam. 2 * Siz isə bu torpağın əhalisi ilə əhd bağlamayın və onların
qurbangahlarını dağıdın. Lakin siz Mənim sözümə qulaq asmadınız. Niyə
belə etdiniz? 3 Buna görə də Mən deyirəm: onları qarşınızdan qovmayacağam
və onlar sizə əngəl, allahları isə sizə tələ olacaq». 4 Rəbbin mələyi bu sözləri
İsrail övladlarına söylədiyi zaman xalq bərkdən ağlamağa başladı. 5 Ona görə də
o yerin adına Bokim * dedilər və orada Rəbbə qurban təqdim etdilər.

Yeşuanın ölümü

6 Yeşua xalqı yola salan zaman İsrail övladlarından hər biri öz torpaq pay-
larına sahib olmaq üçün getdi. 7 Yeşuanın bütün ömrü boyu Rəbbin İsrail üçün
etdiyi bütün böyük işləri görən və Yeşuadan sonra sağ qalan ağsaqqalların bütün
ömrü boyunca xalq Rəbbə qulluq etdi. 8 Rəbbin qulu Nun oğlu Yeşua yüz on
yaşında vəfat etdi. 9 * Onu Qaaş dağının şimalında, Efrayimin dağlıq bölgəsində
olan Timnat-Xeres adlı irs olan torpaq sahəsində dəfn etdilər. 10 Yeşua ilə bir
dövrdə yaşayan bütün nəsil də ölüb ataларına qovuşdu. Bundan sonra Rəbbin
İsrail üçün etdiyi işləri bilməyən başqa bir nəsil törədi.

11 İsrail övladları Rəbbin gözündə pis olan işlər görərək Baal bütlərinə qulluq
etdilər. 12 Bununla da onları Misir ölkəsindən çıxaran ataларının Allahı Rəbbi
atıb başqa allahlara – ətraflarında yaşayan millətlərin allahlarına sitayiş edərək
onlara səcdə etdilər. Buna görə də Rəbbi qəzəbləndirdilər. 13 Onlar Rəbbi
ataraq Baal və Aştoret bütlərinə qulluq etdilər. 14 Rəbbin İsrailə qarşı qəzəbi
alovlandı və onları basqınçılara təslim etdi. Basqınçılar da onları talan
etdilər. Rəbb onları ətraflarındakı düşmənlərə verdi. İsrail övladları isə düşmən
qabağında tab gətirə bilmədilər. 15 Harada döyüşdülərsə, Rəbbin onlara dediyi
və and içdiyi kimi Rəbbin əli onların əleyhinə qalxdı. Bundan İsraillilər pis
vəziyyətə düşüb çox əziyyət çəkdilər.

16 Rəbb İsrail övladlarını talançıların əlindən qurtarmaq üçün hakimlər
yetirdi. 17 Lakin onlar hakimlərə də qulaq asmadılar. Başqa allahlara
sitayiş etməklə Rəbbə xəyanət etdilər. Rəbbin əmrlərinə itaət edən ataларına
bənzəmədilər və tezliklə ata-babaları gedən yoldan azdılar. 18 Rəbb onlar
üçün hakimlər yetirdi və Özü də hakimlərlə oldu. Hakimlərin ömrü boyunca
Rəbb İsraillilәri düşmənlərin əlindən qurtarırdı. Ona görə ki onları əzənlərin
və sıxışdıranların üzündən nalə çəkdikləri zaman Rəbbin xalqa rəhmi gəlirdi.
19 Hər hansı hakim öləndən sonra xalq yenə başqa allahlara sitayiş etməklə,
onlara qulluq edib səcdə etməklə ataларından daha betər olurdu. Onlar
bu əməllərindən, bu inadkarlıqlarından əl çəkmədi. 20 Ona görə də Rəbbin
İsraillilərə qarşı qəzəbi alovlandı və dedi: «Madam ki bu millət Mənim ataларına
əmr etdiyim əhdi pozub sözümə qulaq asmadı, 21 Mən də Yeşua vəfat edəndə
bu torpaqlarda saxladığı millətlərin heç birini daha onların qarşısından

* **2:2** Çıx. 34:12-13; Qanun. 7:2-5 * **2:5** Bokim – ibrani dilində ağlayanlar. * **2:9** Yeşua 19:49-50

qovmayacağam. 22 Ataları kimi bu yolla gedib-getməyəcəklərini görmək üçün
İsrailliləri bu millətlər vasitəsilə sınaqdan keçirəcəyəm». 23 Rəbb bu millətlərin
həmin torpaqlarda qalmasına izin verdi. Onları Yeşuaya təslim etməyərək
dərhal qovmadı.

3

Kənan torpağında qalan millətlər

1 Rəbb Kənan döyüşlərindən heç birini görməyən İsrailliləri sınamaq istədi.
2 İsrail övladlarının nəsillərindən əvvəldən döyüşə bilməyənlərin hamısına
döyüş təlimi vermək üçün Rəbbin ölkədə saxladığı millətlər bunlar idi: 3 Beş
Filişt ağası, bütün Kənanlılar və Sidonlular, eləcə də Baal-Xermon dağından
Xamat keçidinə qədər Livan dağlarında yaşayan Xivlilər. 4 Onları orada Rəbb
ona görə saxladı ki, İsrailliləri sınasın və Musa vasitəsilə atalarına verdiyi
əmrlərə necə itaət edib-etməyəcəklərini öyrənsin. 5 Beləliklə, İsrail övladları
Kənanlılar, Xetlilər, Emorlular, Perizlilər, Xivlilər və Yevuslular arasında
yaşadı. 6 İsrail övladları onların qızlarından özlərinə arvad aldı, öz qızlarını da
onların oğullarına verdi və onların allahlarına sitayiş etdi.

Birinci hakim Otniel

7 Beləliklə, İsrail övladları Rəbbin gözündə pis olan işlər gördülər. Onlar
özlərinin Allahı Rəbbi unudaraq Baal və Aşera bütlərinə sitayiş etdilər. 8 Ona
görə də Rəbbin qəzəbi İsrailliləra qarşı alovlandı və onları Aram-Naharayim
padşahı Kuşan-Rişatayimə təslim etdi. İsrail övladları səkkiz il Kuşan-Rişatayimə
tabe oldu. 9 İsrail övladları Rəbbə fəryad edəndə Rəbb də onlar üçün bir
xilaskar yetirdi. Xilaskar Kalevin kiçik qardaşı olan Qenazın oğlu Otniel idi.
O, İsrail övladlarını əsarətdən xilas etdi. 10 Rəbbin Ruhu Otnielin üzərinə endi.
O, İsrailin hakimi oldu və döyüşə çıxdı. Rəbb Aram-Naharayim padşahı Kuşan-
Rişatayimi Otnielə təslim etdi. O, Kuşan-Rişatayimdən daha güclü oldu. 11 O
dövrdə ölkə qırx il rahat yaşadı. Sonra Qenazın oğlu Otniel öldü.

Ehudun hakimliyi

12 İsrail övladları yenə də Rəbbin gözündə pis olan işləri gördülər. Rəbb də
Moav padşahı Eqlonu İsrailliləra qarşı qaldıraraq qüvvətləndirdi. Çünki onlar
Rəbbin gözündə pis olan işləri görmüşdülər. 13 Moav padşahı Eqlon Ammon
və Amaleq övladlarını öz yanına toplayaraq İsrailliləri məğlub edib Xurma
şəhərini aldı. 14 Beləliklə, İsrail övladları Moav padşahı Eqlona on səkkiz il tabe
oldu.
15 Lakin İsrail övladları Rəbbə fəryad edəndə Rəbb Binyaminli Geranın oğlu
solaxay Ehudu bir xilaskar kimi onlara yetirdi. İsrail övladları Moav padşahı
Eqlona Ehud vasitəsilə xərac göndərdi. 16 Ehud özünə uzunluğu bir qulac
olan ikiağızlı xəncər düzəltdi və onu paltarının altında sağ buduna bağladı.
17 Ehud xəracı Moav padşahı Eqlona təqdim etdi. Eqlon isə çox tosqun adam
idi. 18 Ehud xərac təqdimini bitirəndən sonra hədiyyə gətirən adamları geri
göndərdi. 19 Amma özü Qilqalın yaxınlığındakı daş bütlərin yanından geriyə
qayıdıb padşaha dedi: «Ey padşah, sənə gizli sözüm var». Padşah «sus» dedi.
Onda yanında dayanan adamların hamısı eşiyə çıxdılar.
20 Ehud onun yanına gəldi. Padşah üst mərtəbədəki sərin otağında tənha
qalırdı. Ehud ona dedi: «Allahdan sənə bir sözüm var». Padşah kürsüsündən
qalxdı. 21 Ehud isə sol əlini uzadıb sağ buduna bağladığı xəncəri çıxarıb

padşahın qarnına soxdu. 22 Xəncəri elə bərk vurmuşdu ki, tiyənin ardınca
qəbzəsi də onun qarnına girmişdi və bağırsaqları yerə tökülmüşdü. Xəncərin
tiyəsini isə piy tutmuşdu, çünki Ehud xəncəri padşahın qarnından çıxarmamışdı.
23 Ehud eyvana çıxıb arxasınca yuxarıdakı otağın qapılarını örtüb qıfılladı.
24 O çıxanda padşahın qulları gəlib baxdılar. Yuxarı otağın qapısını qıfıllı
görəndə dedilər: «Yəqin padşah yuxarı otaqda ayaqyoluna gedir». 25 Padşahı
gözlədilər, lakin otağın qapısını açan olmadığına görə nigaran qaldılar. Sonra
açar götürüb qapıları açanda gördülər ki, ağalarının meyiti yerə sərilib.
26 Onlar padşahı gözləyən zaman Ehud artıq aradan çıxmış və daş bütlərin
yanından keçib Seiraya qaçmışdı. 27 O, İsrailə çatan kimi Efrayimin dağlıq
bölgəsində şeypur çaldı və İsrail övladları onunla birgə dağlıq yerdən aşağı
düşdülər. Ehud onların qabağında gedirdi. 28 Ehud İsraillilərə dedi: «Ardımca
gəlin, çünki Rəbb düşmənimiz olan Moavlıları sizə təslim etdi». İsrail övladları
da Ehudun ardınca enib Moavlılara qarşı bütün İordan çayının keçidlərini
bağladılar ki, heç kim keçə bilməsin. 29 O zamankı döyüşdə Moavlılardan on
min nəfərə qədər qırıldı. Onların da hər biri qüvvətli bir igid idi və heç kim
canını qurtara bilmədi. 30 Həmin gün Moav ölkəsi İsraillilərə tabe oldu və İsrail
ölkəsi səksən il rahat yaşadı.

Şamqarın hakimliyi

31 Bundan sonra Anat oğlu Şamqar hakim oldu və o, altı yüz Filiştlini öküz
payası ilə qıraraq İsraili xilas etdi.

4

Devora və Baraqın İsraili xilas etməsi

1 Ehud öləndən sonra İsrail övladları yenə də Rəbbin gözündə pis olan işlər
gördülər. 2 Buna görə də Rəbb onları Xasorda padşahlıq edən Kənan padşahı
Yavinə təslim etdi. Yavinin ordu başçısı Sisra idi. O, Xaroşet-Haqqoyimdə
yaşayırdı. 3 İsrail övladları Rəbbə fəryad etdilər, çünki doqquz yüz dəmir döyüş
arabasına malik olan Yavin iyirmi il idi ki, İsrail övladlarına zülm edib əziyyət
verirdi.
4 O vaxtlar Lappidotun arvadı peyğəmbər Devora İsraildə hakimlik edirdi.
5 Bu qadın Efrayimin dağlıq bölgəsində Rama ilə Bet-El arasında olan Devo-
ranın xurma ağacı altında yaşayırdı. İsrail övladları da hökm çıxarmaq üçün
onun yanına qalxırdılar. 6 Devora adam göndərib Naftali bölgəsində Qedeş
şəhərindən Avinoam oğlu Baraqı çağırıb dedi: «İsrailin Allahı Rəbb sənə əmr
etdi ki, yanına Naftali və Zevulun övladlarından on min nəfər kişini alıb
Tavor dağına aparasan. 7 Mən də Yavinin ordu başçısı Sisranı və onun
döyüş arabaları ilə əsgərlərini yolundan döndərib Qişon çayına – sənin yanına
gətirəcəyəm və sənə təslim edəcəyəm». 8 Baraq Devoraya dedi: «Əgər sən
mənimlə bərabər getsən, mən də gedəcəyəm, yox, əgər mənimlə bir getməsən,
mən də getməyəcəyəm». 9 Devora dedi: «Mən mütləq səninlə bir gedəcəyəm,
amma bunu da bil ki, getdiyin yolun şöhrəti sənin olmayacaq, çünki Rəbb
Sisranı bir qadına təslim edəcək». Devora ayağa qalxdı və Baraqla birgə
Qedeşə getdi. 10 Baraq Zevulun və Naftali övladlarını Qedeşə topladı və on min
nəfər kişi onun ardınca getdi. Devora da Baraqla birgə yola düşdü.
11 Qenli Xever, Musanın qaynı Xovavın nəslindən olan o biri Qenlilərdən
ayrılmışdı. O, Qedeş yaxınlığında, Saanayimdəki palıd ağacının yanında öz
çadırını qurmuşdu.

12 Sisraya xəbər çatdı ki, Avinoam oğlu Baraq Tavor dağına çıxıb. 13 Sisra
doqquz yüz dəmir arabadan ibarət bütün döyüş arabalarını və yanındakı
bütün xalqı Xaroşet-Haqqoyimdən Qişon çayına topladı. 14 Devora Baraqa dedi:
«Qalx, çünki Rəbbin Sisranı təslim etdiyi gün bu gündür. Sənin qarşında gedən
Rəbb deyilmi?» Baraq da arxasınca gələn on min nəfər kişi ilə birgə Tavor
dağından endi. 15 Rəbb Sisranı və bütün döyüş arabaları ilə ordusunu Baraqın
qarşısında qılıncdan keçirərək məğlub etdi. Sisra isə öz döyüş arabasından
düşüb qaçdı. 16 Baraq Xaroşet-Haqqoyimə qədər onların döyüş arabaları ilə
ordusunu qovdu. Sisranın bütün ordusu qılıncdan keçirildi və heç kim sağ
qalmadı.
17 Sisra Qenli Xeverin arvadı Yaelin çadırına qaçdı, çünki Xasor padşahı
Yavinlə Qenli Xever arasında sülh var idi. 18 Yael Sisranı qarşılamaq üçün
bayıra çıxıb dedi: «Gəl içəri, ağam, qorxma, bizə gəl». Sisra onun çadırına girdi
və qadın onun üstünü kilimlə örtdü. 19 Sisra qadına dedi: «Susamışam, rica
edirəm, mənə bir içim su ver». Qadın süd tuluğunu açıb ona süd içirtdi və
üstünü örtdü. 20 Sisra qadına dedi: «Çadırın qapısında dayan, əgər bir adam
gəlib səndən "Burada kimsə varmı?" deyə soruşsa, deyərsən ki, yox». 21 Lakin
Xeverin arvadı Yael əlinə bir çadır payası və bir də toxmaq götürüb yavaş-
yavaş ona yaxınlaşdı. Sisra isə çox yorulduğundan dərin yuxuya getmişdi. Yael
çadır payasını onun gicgahına zərblə elə vurdu ki, paya onun başından keçib
yerə girdi və Sisra belə öldürüldü. 22 Bu vaxt Baraq Sisranın izinə düşmüşdü.
Yael onun qarşısına çıxıb dedi: «Gəl, axtardığın adamı sənə göstərim». O,
Yaellə birgə çadıra girəndə gördü ki, Sisra gicgahında paya ölüb yerə sərilmişdir.
23 Beləcə o gün Allah Kənan padşahı Yavini İsrail övladlarına tabe etdi. 24 İsrail
övladlarının əli Kənan padşahı Yavinə qarşı get-gedə qüvvətləndi və axırda
Kənan padşahı Yavini məhv etdi.

5

Devora ilə Baraqın ilahisi

1 Həmin gün Devora və Avinoam oğlu Baraq bu ilahini oxudular:

2 Başçılar İsraildə rəhbərlik edəndə,
Xalq özünü könüllü təqdim edəndə
Rəbbə alqış edin!

3 Dinləyin, ey padşahlar! Qulaq asın, əmirlər!
Mən Rəbbi tərənnüm edəcəyəm,
İsrailin Allahı Rəbbə nəğmə söyləyəcəyəm!

4 * Ya Rəbb, Sən Seirdən çıxarkən,
Edom çölündən keçərkən
Yer titrədi, göylər damdı.
Bəli, buludlardan sular axdı.
5 Sina dağına sahib olan Rəbbin qarşısında,
İsrailin Allahı Rəbbin qarşısında
Dağlar titrədi.

6 Anat oğlu Şamqar zamanında,

* **5:4** Çıx. 19:18; Zəb. 68:7-8

Həm də Yael zamanında
Karvanlar buraya gəlişini kəsdi,
Səyyahlar dolanbac yollarla getdi.
7 Mən Devora ayağa qalxanadək,
İsraildə ana kimi meydana çıxanadək
İsraildə kəndlilər artıq yaşamırdı.
8 İsrailliler yeni allahlar seçərkən
Döyüşlər darvazalardan keçdi.
O zaman qırx min İsrailinin əlində
Nə nizə, nə də ki qalxan göründü.
9 Mənim könlüm İsrailə hökm edənlərlədir,
Xalq içində özünü könüllü təqdim edənlərlədir.
Rəbbə alqış edin!

10 Bu nəğməni söyləyin, ey ağappaq eşşəklərə minənlər,
Ey əlvan xalılar üstündə əyləşənlər,
Ey bütün yoldan keçənlər!

11 Oxatanların səs-küyündən uzaqda,
Su çəkənlər arasında –
Orada Rəbbin zəfərlərindən,
İsraildəki igidlərin zəfərlərindən nəql ediləcək.

O zaman Rəbbin xalqı darvazalara endi.
12 Oyan, ey Devora, oyan!
Oyan, ilahi oxu, oyan!
Ayağa qalx, ey Baraq!
Sən, ey Avinoam oğlu, gəl əsirlərini apar!

13 O zaman sağ qalanlar əyanların yanına endi.
Rəbbin xalqı cəngavər tək yanıma endi.
14 Amaleq soyundan olanlar Efrayimdən gəldi,
Sənin ardınca gələn xalq arasında Binyamin də var idi.
Makirdən əmirlər,
Zevulundan sərkərdə əsasını daşıyanlar gəldilər.
15 İssakardakı ağalar Devora ilə gəldilər.
İssakar necədirsə, Baraq da elə idi,
Onun ardınca vadiyə hücum çəkirdilər.

Ruven qəbiləsinin bölmələri çaşıb qalmışdı.
16 Çobanların sürülərinə çaldığı tütək səsini dinləmək üçün
Niyə ağıllar arasında qaldınız?
Ruven qəbiləsinin bölmələri çaşıb qalmışdı.
17 Gilead xalqı İordan çayının o tayında qaldı.
Bəs niyə Dan gəmilərin yanında sakin oldu?
Aşer dənizlərin sahilində qaldı,
Öz limanlarında məskən saldı.
18 Döyüş meydanının yüksək yerlərində, Zevulunla Naftali
Canlarını ölüm təhlükəsinə atan bir xalq oldu.

19 O zaman padşahlar gəlib vuruşdular.

Taanakda, Megiddo suları kənarında
Kənan padşahları vuruşdular.
Nə gümüş, nə də qənimət alan oldu.
20 Ulduzlar göydən döyüşdü,
Sisraya qarşı öz dövrəsində döyüşdülər.
21 Düşmənləri Qişon çayı apardı,
Qişon çayı coşub-daşandı.
Ey canım, sən qüvvətlə irəli get!

22 O zaman at dırnaqları vurdu o yerə damğalar,
Dördnala, dördnala qaçarkən köhlən atlar.

23 Rəbbin mələyi dedi: «Meroza lənət edin,
Onun xalqına ağır lənət söyləyin.
Çünki Rəbbin köməyinə,
Cəngavərlərə qarşı Rəbbin köməyinə gəlmədilər».

24 Qenli Xeverin arvadı Yael
Qadınlar arasında hamıdan artıq xeyir-dua alsın,
Çadırda yaşayan qadınlardan daha bəxtiyar olsun!
25 Su istəyəndə Sisra
Yael ona süd verdi.
Ağalara layiq bir camda ayran verdi.
26 Sol əlinə payanı,
Sağ əlinə isə işçi toxmağını götürdü,
Onlarla Sisranı vurdu, başını əzdi.
Sındırıb gicgahlarını, deşib yerə keçirtdi.
27 O yıxılıb ayaqlar altına sərildi,
Yerə döşəndi,
O yıxılıb ayaqlar altına sərildi,
Yıxıldığı yerə sərilib öldü.

28 Sisranın anası məhəccər arxasından,
Pəncərədən nigaran-nigaran baxıb çığırdı:
«Nə üçün onun döyüş arabası bu qədər gecikir?
Döyüş arabalarının səsi axı niyə ləngiyir?»
29 Müdrik əsilzadə xanımlar ona cavab verirdi,
O da öz-özünə təkrar-təkrar deyirdi:
30 «Bəlkə qənimət malını tapıb bölüşdürürlər,
Yəqin ki hər igidə bir-iki qız düşür.
Sisraya talan malından düşür əlvan geyimlər,
Bəli, talan malından naxışlı əlvan geyimlər.
Qarət etdiklərinin içindən tapıb bölüşdürdülər,
Talançıların boyunları üçün
İki tərəfdən əlvan naxışlı geyimlər».

31 Ya Rəbb, bütün düşmənlərin belə yox olur.
Amma səni sevənlər qüdrəti ilə doğan günəş kimi olur!

Bundan sonra ölkə qırx il rahat yaşadı.

6

Rəbbin Gideona çağırışı

1 İsrail övladları yenə də Rəbbin gözündə pis işlər gördülər və Rəbb də onları
yeddi il Midyanlılara təslim etdi. 2 Midyanlıların güclü əli İsraillilərin əleyhinə
qalxdı və Midyanlıların üzündən İsrail övladları özləri üçün dağlarda sığınacaq
yerləri, mağaralar və qalalar qurdular. 3 İsraillilər əkin əkəndə Midyanlılar,
Amaleqlilər və şərq xalqları gəlib İsrailə hücum edirdi. 4 İsraildə ordugah
quraraq Qəzzəyə çatana qədər torpağın məhsullarını məhv edirdilər. İstər
qoyun, istər öküz, istərsə də eşşək olsun, İsraillilərə dolanmaq üçün heç nə
qoymazdılar. 5 Çünki onlar öz heyvanları və çadırları ilə çıxırdılar. Gələndə
isə çəyirtkə kimi o qədər çox gəlirdilər ki, nə özlərinin, nə də dəvələrinin
sayı-hesabı olmazdı. Onlar İsraili viran qoymaq üçün gəlirdilər. 6 İsraillilər
Midyanlıların əlindən çox yoxsullaşdı. Ona görə də İsrail övladları Rəbbə fəryad
qopardı.

7 Midyanlıların əlindən İsrail övladları Rəbbə fəryad edəndə 8 Rəbb İsrail
övladlarına bir peyğəmbər göndərdi. O, İsraillilərə belə dedi: «İsrailin Allahı
Rəbb belə deyir: "Mən sizi Misirdən çıxardaraq köləlik diyarından qurtardım.
9 Sizi Misirlilərin və bütün zülmkarların əlindən azad edərək onları qarşınızdan
qovdum və torpaqlarını sizə verdim. 10 Sizə dedim ki, Allahınız Rəbb Mənəm,
torpağında yaşadığınız Emorluların allahlarına sitayiş etməyin. Siz isə Mənim
sözümə qulaq asmadınız"».

11 Rəbbin mələyi gəlib Aviezerli Yoaşın Ofra şəhərindəki palıd ağacının
altında durdu. Yoaş oğlu Gideon üzüm sıxılan yerdə Midyanlılardan gizlətdiyi
taxılı döyürdü. 12 Rəbbin mələyi ona görünüb dedi: «Ey cəsur cəngavər,
Rəbb sənինlədir». 13 Gideon dedi: «Ah mənim ağam, əgər Rəbb bizimlədirsə,
bəs bütün bu işlər başımıza niyə gəldi? Atalarımız "Rəbb bizi Misirdən
çıxarmadımı?" deyərək danışdıqları bütün möcüzələr görəsən indi harada
qaldı? İndi Rəbb bizi atmışdır, ona görə də bizi Midyanlılara təslim edib».
14 Rəbb ona tərəf çevrilib dedi: «Bu qüvvətinlə get, İsraili Midyanlıların əlindən
qurtar. Səni göndərən Mən deyiləmmi?» 15 Gideon ona dedi: «Ey Xudavənd,
İsraili mən necə qurtarım? Mənim nəslim Menaşşe qəbiləsində ən zəif nəsildir,
mən də atamın evində ən kiçiyəm». 16 Rəbb ona dedi: «Mən mütləq sənինlə ola-
cağam və sən də Midyanlıların hamısını bir nəfər kimi qıracaqsan». 17 Gideon
dedi: «Əgər indi Sənin gözündə lütf tapmışamsa, mənə bir əlamət göstər, bilim
ki, mənimlə danışan Rəbdir. 18 Rica edirəm, mən sənin yanına qurbanımı
gətirib təqdim edənə qədər buradan getmə». Rəbb Gideona dedi: «Sən geri
qayıdana qədər Mən burada gözləyirəm».

19 Gideon içəri girdi. Bir oğlaq kəsib bir efa undan mayasız çörəklər bişirdi
və əti səbətə qoydu, ətin suyunu isə qazana tökdü. Sonra onları palıd ağacının
altına – Rəbbin yanına gətirib Ona təqdim etdi. 20 Allahın mələyi ona dedi:
«Əti və mayasız çörəkləri götür, bu qayanın üstünə qoy və ətin suyunu da
oraya tök». Gideon belə də etdi. 21 Rəbbin mələyi əlində olan əsanın ucunu
oraya uzadıb ətlə mayasız çörəklərə toxunanda qayadan alov çıxdı və ətlə
mayasız çörəkləri udub yox etdi. Sonra Rəbbin mələyi onun gözü önündəcə
qeyb oldu. 22 Gideon Onun Rəbbin mələyi olduğunu anlayıb dedi: «Ay aman,
ya Xudavənd Rəbb! Mən Sənin mələyinin sifətini gördüm». 23 Rəbb ona dedi:
«Salamat qal, qorxma, ölməyəcəksən». 24 Gideon orada Rəbbə bir qurbangah

düzəltdi və onun adını Yahve-Şalom * qoydu. Bu qurbangah bu günə qədər Aviezerlilərin Ofra şəhərindədir.
25 Həmin gecə Rəbb Gideona dedi: «Get, atanın ikinci yeddiillik buğasını
götür. Sonra get, atanın Baal bütünə düzəltdiyi qurbangahı dağıt və yanındakı
Aşera bütünü kəs. 26 Bu təpənin başında Allahın Rəbbə layiq qurbangah düzəlt.
Sonra kəsdiyin Aşeranın ağac bütünə od vuraraq götürdüyün ikinci buğanı
yandırma qurbanı olaraq təqdim et». 27 Gideon qulluqçularından on nəfəri özü
ilə götürüb Rəbbin tapşırdığı kimi etdi. Lakin atasının ev xalqından və şəhər
sakinlərindən qorxduğu üçün işi gündüz deyil, gecə etdi.
28 Şəhər sakinləri səhər tezdən qalxıb gördülər ki, Baal qurbangahı
tamamilə dağıdılıb və yanındakı Aşera bütü kəsilib. Qurulan yeni qurbangah
üzərində isə ikinci buğa yandırma qurbanı olaraq təqdim olunub. 29 Adamlar
bunu görüb bir-birlərinə dedilər: «Görəsən bu işi kim görüb?» Onlar bunu
araşdırandan sonra bildilər ki, bu işi görən Yoaşın oğlu Gideondur. 30 Şəhər
sakinləri Yoaşa dedilər: «Oğlunu buraya gətir ki, öldürülsün. Çünki o, Baalın
qurbangahını dağıdıb, yanındakı Aşera bütünü isə kəsib». 31 Yoaş ona qarşı
çıxanların hamısına belə dedi: «Bu Baal bütünün əvəzinə sizmi mübarizə
aparacaqsınız? Ya sizmi onu qurtaracaqsınız? Baal üçün mübarizə aparan
səhərə qədər öləcək. Əgər o, həqiqətən, allahdırsa, onun qurbangahını dağıdan
adamla qoy özü mübarizə aparsın». 32 Bundan sonra «qoy Baal onunla özü
mübarizə aparsın, çünki o, Baalın qurbangahını dağıdıb» deyərək Gideonun
adını Yerub-Baal † qoydular.
33 Bu vaxt bütün Midyanlılar, Amaleqlilər və Şərq xalqları bir yerə yığılaraq
İordan çayını keçib İzreel vadisində ordugah qurdular. 34 Gideonun üzərinə
Rəbbin Ruhu endi və o, şeypur çalıb Aviezerliləri öz yanına yığdı. 35 O bütün
Menaşşeyə qasidlər göndərdi və onları da öz yanına yığdı. Sonra Aşerə,
Zevuluna və Naftaliyə qasid göndərdi. Onlar qasidləri qarşılamağa çıxdılar.
36 Gideon Allaha dedi: «Söz verdiyin kimi İsraili mənim əlimlə qurtara-
caqsansa, 37 qoy mən xırmanın üstünə qoyundan qırxılan yun qoyum. Əgər
şeh yalnız yunu isladarsa, torpaq isə quru qalarsa, onda biləcəyəm ki, Sən
dediyin kimi İsraili mənim əlimlə qurtaracaqsan». 38 Belə də oldu. Gideon
ertəsi gün tezdən qalxıb yunu sıxdı. Yundan bir kasa dolu su çıxartdı. 39 Sonra
Gideon Allaha dedi: «Qoy mənə qarşı qəzəbin alovlanmasın, yenə bir ricam
var. Bu yunla bir də bu işi sınamaq istəyirəm. İndi də qoy yalnız bu yun quru
qalsın və bütün yer şehlə islanmış olsun». 40 Allah o gecə belə də etdi. Bütün
torpaq şehə büründü, qırxılmış yun isə quru qaldı.

7

Gideonun Midyan üzərində qələbəsi

1 Yerub-Baal, yəni Gideon və onunla bərabər bütün xalq tezdən durub
Xarod çeşməsinin başında ordugah qurdu. Midyan ordugahı isə onların şimal
tərəfində More təpəsinin yanındakı vadidə idi.
2 Rəbb Gideona dedi: «Yanında olan xalqın sayı çoxdur, ona görə Midyanlıları
onlara təslim etmirəm. Çünki İsrailliler Mənim qarşımda “öz əlimlə özümü
qurtardım” deyib öyünəcək. 3 * İndi sən xalqa bunu eşitdirib de: “Kim
qorxudan əsirsə, Gilead dağından geri qayıtsın”». Xalqdan iyirmi iki min
nəfəri geri qayıtdı, on min nəfəri qaldı.

* **6:24** Yahve-Şalom – ibrani dilində Rəbbin sülhü. † **6:32** Yerub-Baal – ibrani dilində Baal mübarizə aparsın. * **7:3** Qanun. 20:8

4 Rəbb Gideona dedi: «Xalqın sayı yenə də çoxdur, onları su kənarına endir
və orada adamları sənin üçün ələkdən keçirəcəyəm. “Bu sənin gedəcək”
dediyim adam sənin gedəcək və “bu sənin getməyəcək” dediyim bütün
adamlar isə getməyəcək». 5 Gideon xalqı su kənarına endirəndə Rəbb ona
dedi: «Suyu it kimi dili ilə içənlərin hamısını bir tərəfə, su içmək üçün dizüstü
oturanların hamısını isə o biri tərəfə ayırıb yığarsan». 6 Əllərini ağızlarına
aparıb suyu dili ilə içənlərin sayı üç yüz nəfər oldu. Lakin xalqın qalan hissəsi
su içmək üçün dizüstü yerə oturdu. 7 Rəbb Gideona dedi: «Sizi dili ilə su içən
bu üç yüz nəfərlə qurtaracağam və Midyanlıları sənə təslim edəcəyəm. Qoy
xalqın qalan hissəsi öz yerinə qayıtsın». 8 Bu üç yüz adam xalqın azuqəsini
və şeypurlarını əlindən aldı. Gideon qalan İsraillilərin hamısını bir nəfər kimi
öz evlərinə göndərdi və üç yüz nəfəri yanında saxladı. Midyan ordugahı
Gideonun olduğu yerin aşağısındakı vadidə idi.
9 O gecə Rəbb ona dedi: «Qalx, Midyan ordugahına en, çünki onları sənə
təslim edirəm. 10 Əgər ordugaha enməyə qorxursansa, nökərin Pura ilə
bərabər en. 11 Orada sən onların söhbətini eşidəcəksən, onda qüvvət alıb
ordugaha enərsən». O zaman Gideon və nökəri Pura ordugahın kənarında
olan silahlı adamların yanına endilər. 12 Vadiyə yığılan Midyanlılar, Amale-
qlilər və bütün şərq xalqlarının sayı çəyirtkə qədər çox idi. Dəvələrinin
isə dəniz sahilindəki qum qədər sayı-hesabı yox idi. 13 Gideon gəlib gördü
ki, bir nəfər yoldaşına öz yuxusunu danışır və belə deyir: «Bax yuxumda
görmüşəm ki, arpa unundan bişirilmiş bir yumru çörək yuvarlanaraq Midyan
ordugahına girib çadıra çatdı, çadırı vurub yıxaraq alt-üst etdi və çadır yerə
sərildi». 14 Yoldaşı ona cavab verdi: «Bu İsrailli Yoaş oğlu Gideonun qılıncından
başqa bir şey deyil. Allah Midyanı və bütün ordugahını ona təslim edib».
15 Gideon yuxu danışan adamın hekayəsini və yozumunu eşidəndə Allaha
səcdə qıldı və İsrail ordugahına qayıdıb dedi: «Qalxın, çünki Rəbb Midyan
ordusunu bizə təslim edib». 16 Yanında olan üç yüz nəfəri üç dəstəyə ayırdı.
Hamısının əlinə şeypurlar, boş dolçalar və dolçanın içində məşəllər verdi.
17 Onlara tapşırdı ki, «mənə baxın, mən necə edirəmsə, siz də elə edin. Bax mən
ordugahın kənarına çatan zaman nə etsəm, siz də elə edin. 18 Mən və mənimlə
bərabər olanların hamısı şeypur çalan kimi siz də ordugahın bütün ətrafında
şeypurlarınızı çalın və “Rəbb üçün və Gideon üçün!” deyə bağırın».
19 Gideonla yanında olan yüz nəfər kişi orta növbəsinin başlanğıcında * –
növbətçilər təzə dəyişən zaman ordugahın kənarına çatdılar. Onlar şeypurlarını
çalıb əllərindəki dolçaları qırdılar. 20 Üç dəstə də şeypur çalıb dolçaları qırdı, sol
əllərində məşəl, sağ əllərində isə çaldıqları şeypuru tutub «Rəbbin və Gideonun
qılıncı!» deyə bağırdılar. 21 Ordugahın ətrafında hamı öz yerində dayandı və
bütün Midyan ordusuna vurnuxma düşdü. Onlar bağıra-bağıra qaçdılar. 22 Üç
yüz nəfər şeypur çalanda Rəbb düşmən ordugahındakıların qılıncını bir-birinə
qarşı qaldırdı. Düşmən ordusu Sereraya doğru – Bet-Şittaya qədər, Tabbatın
yanında olan Avel-Mexola sərhədinə qədər qaçdı. 23 Naftalidən, Aşerdən və
bütün Menaşşedən çağırılmış İsraillilər Midyanlıları qovdular.
24 Gideon bütün Efrayimin dağlıq bölgəsinə qasid göndərib dedi: «Enin,
Midyanlılara hücuma keçin. Onların yolunu kəsmək üçün Bet-Baraya qədər
İordan çayının sularını tutun». Bütün Efrayimlilər yığılıb Bet-Baraya qədər
İordan çayının sularını tutdular. 25 Sonra iki Midyan başçısı Orevlə Zeevi

* **7:19** Orta növbəsinin başlanğıcı – yəni axşam saat 10-a yaxın.

tutdular. Orevi Orev qayasında, Zeevi isə Zeev üzümsıxanında öldürdülər. Midyanlıları qovdular və İordan çayını keçərək Orevlə Zeevin başlarını Gideona gətirdilər.

8

Efrayimin qısqanclığı

1 Efrayimlilər Gideona dedilər: «Bu nə işdir başımıza gətirdin? Midyanlılarla
döyüşə gedəndə niyə bizi çağırmadın?» Bundan ötrü onunla kəskin mübahisə
etdilər. 2 Gideon onlara dedi: «Axı sizin gördüyünüz işlərin yanında indi
gördüyüm bu iş nədir ki? Efrayimin üzüm başaqları Aviezerin üzüm bağının
məhsullarından yaxşı deyilmi? 3 Midyan başçıları olan, Orevi və Zeevi Allah
sizə təslim etdi. Axı sizin gördüyünüz işlərin yanında mən nə edə bilmişəm?»
Bunu deyəndən sonra Efrayimlilərin ona olan qəzəbi yatdı.

4 Gideon İordan çayına çatdı, özü və yanındakı üç yüz nəfərlə bərabər
çayı keçdilər. Onlar yorulmaqlarına baxmayaraq düşmənləri təqib etməkdə
davam edirdilər. 5 O gəlib Sukkot adamlarının yanına çataraq dedi: «Rica
edirəm, arxamca gələn adamlara bir parça çörək verin, çünki taqətdən
düşüblər. Mən isə Midyan padşahları Zevah və Salmunnanın ardınca qaçıram».
6 Sukkot başçıları ona dedilər: «Zevah və Salmunnanın biləyi indi sənin
əlindədir ki, sənin döyüşçülərinə çörək verək?» 7 Gideon onlara dedi: «Elə
buna görə sizə deyirəm ki, Rəbb Zevah və Salmunnanı mənə təslim edəndə
çölün tikanları və kolları ilə ətinizi didəcəyəm». 8 Oradan gəlib Penuelə
çıxdı və oradakılardan da eyni şeyi istədi. Sukkot sakinləri necə ona cavab
vermişdilərsə, Penuel sakinləri də ona elə cavab verdilər. 9 Gideon Penuel
sakinlərinə isə belə dedi: «Sağ-salamat geriyə qayıtdığım zaman bu qülləni
dağıdacağam».

10 Zevahla Salmunna və bütün şərq xalqlarının ordusundan sağ qalan
təxminən on beş min nəfərlik bir ordu Qarqorda idi. Onların ordusundan
yüz iyirmi min qılınc gəzdirən adam yerə sərilmişdi. 11 Gideon Novah
və Yoqbohanın şərqindən – köçərilərin yolundan keçərək laqeyd dayanan
düşmən ordugahına hücum etdi. 12 Zevah və Salmunna qaçdı. Gideon isə
onları təqib etdi. O, Midyanın iki padşahı Zevahla Salmunnanı tutub bütün
ordunu məğlub etdi.

13 Yoaş oğlu Gideon Xeres keçidi ilə döyüşdən qayıtdı. 14 Sukkot
sakinlərindən bir cavanı tutub ondan söz aldı. O da ona Sukkot başçısı
olan yetmiş yeddi ağsaqqalın adını yazıb verdi. 15 Gideon Sukkot sakinlərinin
yanına gəlib dedi: «"Zevah və Salmunnanın biləyi sənin əlindədir ki, sənin
yorğun adamlarına çörək verək?" deyərək məni ələ salırdınız. Budur, bu
da Zevah və Salmunna!» 16 Sonra o, şəhər ağsaqqallarını topladı və Sukkot
sakinlərini çöl tikanları və kollarla döyərək tənbeh etdi. 17 Bundan sonra da
gəlib Penuel qüllәsini dağıtdı və şəhərin sakinlərini qırdı.

18 Gideon Zevah ilə Salmunnaya dedi: «Tavorda öldürdüyünüz adamlar necə
adamlar idi?» Onlar dedilər: «Hamısı sənin kimi padşah oğullarına oxşayırdı».
19 Gideon dedi: «Onlar mənim qardaşlarım, anamın oğulları idi. Var olan Rəbb
haqqı, əgər siz onları sağ buraxsaydınız, mən də sizi öldürməzdim». 20 İlk
oğlu Yeterə dedi: «Qalx onları öldür». Lakin oğlan qılıncını çəkmədi, çünki hələ
cavan olduğuna görə qorxurdu. 21 Zevah və Salmunna dedilər: «Dur, bizi sən
vur, çünki kişi güclü olar». Gideon qalxıb Zevahla Salmunnanı öldürdü və
sonra onların dəvələrinin boyunlarından asılan ayparalarını götürdü.

Gideonun efodu

22 İsraillilər Gideona dedilər: «Sən, oğlun və nəvən bizə hakimlik edin. Çünki
bizi Midyanın əlindən sən qurtardın». 23 Gideon onlara dedi: «Nə mən sizin
üstünüzdə hakimlik edəcəyəm, nə də oğlum. Sizə hökmranlığı Rəbb edəcək».
24 Sonra Gideon onlara dedi: «Ancaq sizdən bir ricam var ki, götürdüyünüz ta-
lan malından hər kəs mənə bir sırğa versin». Çünki düşmənlər İsmailli olduqları
üçün qızıl sırğa taxırdılar. 25 Onlar Gideona dedilər: «Bunu məmnuniyyətlə
verərik». Onlar yerə bir paltar sərdilər və hamı talan malından götürdüyü
sırğaları bu paltarın üstünə atdı. 26 Ayparalardan, boyunbağılardan, Midyan
padşahlarının əynindəki tünd qırmızı paltarlardan və dəvələrin boynundakı
zəncirlərdən əlavə bu qızıl sırğaların çəkisi min yeddi yüz şekel gəlirdi.
27 Gideon onlardan bir efod düzəltdi və onu öz şəhərində Ofrada qoydu.
Bundan sonra bütün İsraillilər orada bu efoda səcdə etməklə Rəbbə xəyanət
etdilər. Bu efod Gideon və onun külfəti üçün tələ oldu. 28 Midyanlılar İsrail
övladlarına tabe olub bir daha başlarını qaldıra bilmədilər. Gideonun dövründə
ölkə qırx il rahat yaşadı.

Gideonun, yəni Yerub-Baalın ölümü

29 Yoaş oğlu Yerub-Baal qayıdıb yenə öz evində yaşadı. 30 Onun belindən
gələn yetmiş oğlu var idi, çünki arvadı çox idi. 31 Şekemdə olan cariyəsi də ona
bir oğul doğdu və Yerub-Baal onun adını Avimelek qoydu. 32 Yoaş oğlu Gideon
uzun və yaxşı ömür sürüb öldü. O, Aviezerlilərin Orfa şəhərində atası Yoaşın
məqbərəsində dəfn olundu.

33 Gideonun vəfatından sonra İsrail övladları yenə də Baal bütlərinə sitayiş
edərək Rəbbə xəyanət etdilər. Onlar Baal-Beriti özlərinə allah etdilər.
34 İsrail övladları ətraflarındakı bütün düşmənlərinin əlindən onları azad edən
özlərinin Allahı Rəbbi yada salmadılar. 35 Yerub-Baalın, yəni Gideonun
İsraillilərə etdiyi bütün xeyirxahlığın əvəzinə onun nəsli ilə yaxşı rəftar
etmədilər.

9

Gideonun oğlu Avimelekin Şekemdə hökmranlığı

1 Yerub-Baalın oğlu Avimelek Şekemə, dayılarının yanına getdi. Onlara və
bütün ana nəslinə belə dedi: 2 «Rica edirəm, bütün Şekem başçılarına bunu
eşitdirib deyin: “Sizin üçün hansı yaxşıdır, Yerub-Baalın yetmiş oğlu sizə
hakimlik etsin, yoxsa bir nəfər? Unutmayın ki, mən sizin sümüyünüzdən
və ətinizdənəm”». 3 Dayıları onun söylədiyi bu sözləri bütün Şekem əhalisinə
çatdırdı. Bundan sonra onların da könülləri Avimelekə meyl etdi və «o bizim
soydaşımızdır» dedilər. 4 Ona Baal-Beritin ibadət evindən yetmiş şekel gümüş
verdilər. Avimelek isə özünə muzdla yaramaz və macəraçı adamlar tutdu.
Onlar Avimelekin ardınca getdilər. 5 Avimelek Ofraya – öz ata evinə gəldi və
qardaşları Yerub-Baalın yetmiş oğlunu bir daş üstündə öldürdü. Təkcə Yerub-
Baalın kiçik oğlu Yotam sağ qalmışdı, ona görə ki gizlənə bilmişdi. 6 Bütün
Şekem və Bet-Millo əhalisi toplaşaraq gedib Şekemdə daş sütunun yanındakı
palıd ağacının yaxınlığında Avimeleki padşah elan etdi.

7 Bu xəbər Yotama çatanda o gedib Gerizim dağının təpəsində durdu və
bərkdən çığırıb onlara belə dedi: «Ey Şekem sakinləri, məni dinləyin ki, Allah
da sizi dinləsin. 8 Günlərin bir günündə bütün ağaclar özləri üçün padşah məsh
etməkdən ötrü gedib zeytun ağacına dedilər: “Bizim padşahımız ol”. 9 Zeytun
ağacı dedi: “Allahın və insanın şərəfi üçün məndən alınan yağı ataraq ağacların

üstündəmi sallanıb qalım?” 10 Sonra ağaclar əncir ağacına dedilər: “Gəl sən
bizə padşah ol”. 11 Əncir ağacı onlara dedi: “Şirinliyimi və gözəl meyvələrimi
ataraq ağacların üstündəmi sallanıb qalım?” 12 Bu dəfə ağaclar üzüm tənəyinə
dedilər: “Gəl sən bizə padşah ol”. 13 Üzüm tənəyi isə onlara dedi: “Allahı
və insanları sevindirən təzə şərablarımı ataraq ağacların üstündəmi sallanıb
qalım?” 14 Nəhayət, bütün ağaclar gəlib yabanı göyəmə dedilər: “Gəl sən bizə
padşah ol”. 15 Yabanı göyəm dedi: “Əgər, həqiqətən, siz məni özünüzə padşah
olaraq məsh edirsinizsə, gəlin mənim kölgəmə sığının. Belə olmazsa, qoy
yabanı göyəmdən alov çıxsın və Livanın sidr ağaclarını yandırıb-yaxsın”.
16 Baxın Avimeleki padşah etməkdə haqq niyyət və doğruluqla iş
gördünüzmü? Siz Yerub-Baala və onun nəslinə qarşı yaxşı iş gördünüzmü?
Münasibətiniz atama layiqdirmi? 17 Axı atam sizin üçün döyüşdü və öz
canını təhlükəyə atıb sizi Midyanın əlindən qurtardı. 18 Siz isə bu gün atamın
nəslinin əleyhinə çıxıb yetmiş oğlunu bir daş üstündə öldürdünüz və sonra
cariyəsindən olan oğlu Avimeleki Şekem əhalisinin padşahı etdiniz, çünki
o sizin soydaşınızdır. 19 Əgər bu gün Yerub-Baalla onun nəsli üçün haqq
niyyətlə və doğruluqla rəftar etdinizsə, onda bu Avimeleklə sevinin və qoy
o da sizinlə sevinsin. 20 Yoxsa qoy Avimelekdən alov çıxıb Şekem başçılarını
və Bet-Millo əhalisini yox etsin, onlardan da od çıxıb Avimeleki yox etsin».
21 Yotam qaçıb aradan çıxdı və Beerə getdi. Qardaşı Avimelekdən qorxduğu
üçün orada qaldı.

Şekemlə Avimelek arasında münaqişə

22 Avimelek üç il İsrail üzərində başçılıq etdi. 23 Sonra Allahın izni
ilə Avimeleklə Şekem əhalisinin arasına şər ruh girdi və onlar Avimelekə
xəyanətlə yanaşdılar. 24 Bu ona görə baş verdi ki, həm Avimelek Yerub-Baalın
yetmiş oğluna qarşı etdiyi günahın cəzasını çəksin, həm də Avimelekdən və
onu bu qətlə sövq edən Şekem əhalisindən tökdükləri qanların qisası alınsın.
25 Şekem əhalisi dağların başında Avimelekə qarşı pusqu qurub yolda yan-
larından keçənlərin hamısını soyurdular. Bunu Avimelekə xəbər verdilər.
26 Evedin oğlu Qaal və qardaşları gəlib Şekemdə məskunlaşdılar. Şekem
əhalisi də ona etimad göstərdi. 27 Onlar çölə, bağlara gedib üzüm yığdılar.
Sonra bu üzümləri əzib şənlik qurdular və öz allahlarının ibadətgahına
gedərək yeyib-içib Avimelekə lənət oxudular. 28 Eved oğlu Qaal dedi:
«Avimelek kimdir ki, biz Şekem sakinləri ona xidmət edək? Yerub-Baalın oğlu
deyilmi? Onun müavini də Zevul deyilmi? Gəlin Şekemin atası Xamorun
adamlarına xidmət edin! Axı nəyə görə biz Avimelekə xidmət etməliyik?
29 Kaş bu xalq mənim əlimdə olaydı! O zaman Avimeleki qovardım». Sonra
Qaal Avimelekə dedi: «Ordunu yığ, meydana çıx!»
30 Şəhər başçısı Zevul Evedin oğlu Qaalın bu sözlərini eşidəndə qəzəbdən
alışıb yandı. 31 Hiylə işlədərək Avimelekin yanına qasidlər göndərib dedi:
«Budur, Eved oğlu Qaal ilə qardaşları Şekemə gəlib şəhəri sənin əleyhinə
qaldırırlar. 32 İndi sən və adamların bu gecə qalxıb çöldə pusquda durun.
33 Səhər açılanda günəş doğar-doğmaz qalxıb şəhərə hücum edərsən. Bax Qaal
ilə adamları sənə qarşı çıxarkən əlindən gələni et».
34 Avimeleklə adamları gecə ikən qalxdılar və dörd dəstə olub Şekemin
yaxınlığında pusquda durdular. 35 Eved oğlu Qaal çıxıb şəhər darvazasının
giriş yerində duranda Avimelek və adamları pusqudan çıxdılar. 36 Qaal onları
görüb Zevula dedi: «Bax dağların təpəsindən bir dəstə xalq enir». Zevul ona
dedi: «Gördüyün dağların kölgəsidir, adamlara oxşadırsan». 37 Qaal sözünə
davam edərək dedi: «Bax ölkənin orta hissəsindən xalq enir. Gələcəyideyənlər

palıdı yolundan da bir dəstə gəlir». 38 O zaman Zevul ona dedi: «“Avimelek kimdir ki, biz ona xidmət edək” deyə lovğalanan dilin haradadır? Həqarətlə baxdığın xalq bu xalq deyilmi? İndi meydana çıx, onunla döyüş». 39 Qaal Şekem əhalisinin qabağına çıxıb Avimeleklə döyüşdü. 40 Avimelek onu qovdu, Qaal onun qabağından qaçdı. Adamların çoxu yaralanaraq darvazanın giriş yerinə qədər yerə sərildi. 41 Avimelek Arumada yaşadı. Zevul isə Qaal ilə qardaşlarını Şekemdə yaşamağa qoymayıb qovdu.

42 Ertəsi gün Şekem xalqı çölə çıxanda bu barədə Avimelekə xəbər verildi. 43 O, ordusunu götürüb üç dəstəyə ayırdı və onlar çöldə pusqu qurub güddülər. Avimelek xalqın şəhərdən çıxdığını görəndə qalxıb hücuma keçdi. 44 Avimeleklə dəstəsi cəld irəli keçərək şəhər darvazasının girişində dayandılar. O biri iki dəstə isə çöldəki xalqın üstünə düşüb onları qırdı. 45 Avimelek bütün günü şəhərə hücum edərək şəhəri aldı. Orada olan adamları qırdı, şəhəri viran edib yerinə duz əkdi.

46 Şekemin qülləsindəki adamlar bunu eşidəndə El-Berit məbədinin qalasına girdilər. 47 Bütün Şekem qülləsindəkilərin oraya yığıldığını Avimelekə xəbər verdilər. 48 Avimelek bütün adamları ilə bərabər Salmon dağına çıxdı. Əlinə balta götürüb ağacdan bir budaq kəsdi və onu çiyinlərinin üstünə qoyub yanındakı xalqa belə dedi: «Cəld olun, mən necə edirəmsə, siz də elə edin». 49 Bütün xalq bir-bir budaqları kəsərək Avimelekin arxasınca getdi və budaqları qalanın ətrafında qoyub od vurdu. Şekem qülləsindəki adamlardan minə qədər kişi və qadın yanaraq öldü.

50 Avimelek Tevesə getdi və oranı mühasirə edib aldı. 51 Şəhərin ortasında möhkəm bir qüllə var idi. Bütün şəhər əhalisi – kişi və qadınlar qülləyə qaçaraq qapını arxalarınca bağlayıb qüllənin başına çıxdılar. 52 Avimelek gəlib qülləyə hücum etdi. Oraya od vurmaq üçün qüllənin qapısına yaxınlaşdı. 53 Onda bir qadın dəyirmanın üst daşını Avimelekin başına tullayaraq kəlləsini əzdi. 54 Avimelek tez silah daşıyan gənc nökərini çağırıb dedi: «Çək qılıncını, məni öldür. Qoy mənim üçün deməsinlər ki, onu bir arvad öldürdü». Nökər qılıncı ilə onu vuranda Avimelek öldü. 55 İsrailli lər görəndə ki Avimelek ölüb, hamısı öz yerinə qayıtdı. 56 Bununla da Allah Avimelekin yetmiş qardaşını öldürməklə atasına etdiyi pisliyi öz başına gətirdi. 57 Allah Şekem əhalisinin də bütün pisliyini öz başlarına gətirdi. Yerub-Baalın oğlu Yotamın lənəti onların üstünə düşdü.

10

Tolanın hakimliyi

1 Avimelekdən sonra İsraili xilas etmək üçün İssakar qəbiləsindən olan Dodo oğlu Pua oğlu Tola adlı bir adam çıxdı. O, Efrayimin dağlıq bölgəsində Şamirdə yaşayırdı. 2 İsraildə Tola iyirmi üç il hakimlik edəndən sonra öldü və Şamirdə dəfn olundu.

Yairin hakimliyi

3 Bundan sonra Gileadlı Yair çıxıb iyirmi iki il İsraildə hakimlik etdi. 4 Onun otuz sıpaya minən otuz oğlu və oğlanlarının da otuz şəhəri var idi. Gilead bölgəsində olan bu şəhərlərə bu günə qədər Xavvot-Yair deyilir. * 5 Yair öldü və Qamonda dəfn olundu.

İsrailliləri n Ammonlulara və Filiştlilərə təslim edilməsi

* **10:4** Xavvot-Yair – ibrani dilində Yairin qəsəbələri.

6 İsrail övladları yenə də Rəbbin gözündə pis olan işlər görərək Baal və Aştoret
bütlərinə, Aram allahlarına, Sidon allahlarına, Moav allahlarına, Ammon
övladlarının allahlarına, Filiştlilərin allahlarına qulluq edərək Rəbbi atdılar
və Ona qulluq etmədilər. 7 Buna görə də İsraillilərə qarşı Rəbbin qəzəbi
alovlandı və onları Filiştlilərə, Ammon övladlarına təslim etdi. 8 Bu dövrdə
onlar İsraillilәri sıxışdırıb əzdilər. Onlar on səkkiz il İordan çayının o tayında
Gileaddakı Emorlular diyarında olan bütün İsrail övladlarını əzdilər. 9 Ammon
övladları hətta Yəhuda, Binyamin, Efrayim qəbilələrinə qarşı döyüşmək üçün
İordan çayını keçirdilər. Buna görə İsraillilər çox əziyyət çəkirdi.
10* İsrail övladları Rəbbə fəryad edib dedilər: «Sənə qarşı günah etmişik, çünki
Allahımızı atıb Baal bütlərinə qulluq etmişik».
11 Rəbb İsrail övladlarına dedi: «Sizi Misirlilərdən, Emorlulardan, Ammon
övladlarından və Filiştlilərdən Mən qurtarmadımmı? 12 Sidonlular, Amaleqlilər,
Maonlular sizi sıxışdıranda da Mənə fəryad etdiniz və sizi onların əlindən
qurtaran Mən deyildimmi? 13 Amma siz Məni atıb başqa allahlara qulluq
etdiniz, buna görə də bir daha sizi qurtarmayacağam. 14 Gedin seçdiyiniz
allahlara fəryad edin, qoy bu əzablı vaxtınızda onlar sizi qurtarsınlar». 15 İsrail
övladları Rəbbə dedilər: «Günah etmişik. Gözündə nə xoş görünürsə, onu bizə
et. Yalvarırıq bu gün bizi qurtar». 16 Onlar aralarından yad allahları atdılar və
Rəbbə qulluq etdilər. Rəbb İsraillilərin bu əzabına artıq dözə bilmədi.
17 Ammon övladları yığılıb Gileadda ordugah qurdular. İsrail övladları isə
toplanıb Mispada ordugah qurdular. 18 Xalq və Gilead başçıları bir-birlərinə
dedilər: «Kim Ammon övladlarına qarşı döyüşə başlasa, o adam bütün Gilead
əhalisinə rəhbər olacaq».

11

İftahın hakimliyi

1 Bir fahişədən doğulan Gileadlı İftah igid döyüşçü idi. Onun atası Gilead
idi. 2 Gileadın arvadı ona oğullar doğdu və bu qadının oğulları böyüyən zaman
İftahı qovub belə dedilər: «Atamızın evindən sənə miras düşmür, ona görə ki
sən başqa qadının oğlusan». 3 İftah qardaşlarının yanından qaçıb Tov diyarında
yaşadı. İftahın başına macəraçı adamlar yığıldı və onunla birgə basqınçılıq
edirdilər.
4 Bir müddətdən sonra Ammon övladları İsraillilərə qarşı döyüşə çıxdılar.
5 Ammon övladları İsraillilərə qarşı çıxan zaman Gilead ağsaqqalları İftahı Tov
diyarından gətirmək üçün onun yanına getdilər. 6 Onlar İftaha dedilər: «Gəl
bizə sərkərdəlik et və Ammon övladlarına qarşı birgə vuruşaq». 7 İftah Gilead
ağsaqqallarına dedi: «Mənə nifrət edib atamın evindən məni qovan siz deyil-
dinizmi? Bəs indi niyə çətinliyə düşəndə mənim yanıma gəlmisiniz?» 8 Gilead
ağsaqqalları İftaha dedilər: «Sənin yanına ona görə gəlmişik ki, indi sən bizimlə
gedib Ammon övladlarına qarşı döyüşəsən və bizə – bütün Gilead əhalisinə
sərkərdə olasan». 9 İftah Gilead ağsaqqallarına dedi: «Yaxşı, Ammon övladlarına
qarşı döyüşmək üçün məni geri aparırsınız. Bəs Rəbb qarşımda onları mənə
təslim edəndə sizin başçınız mən olacağammı?» 10 Gilead ağsaqqalları İftaha
dedilər: «Sənin bizim aramızda qoy Rəbb şahid olsun! Biz mütləq sənin
sözünə əməl edəcəyik». 11 İftah Gilead ağsaqqalları ilə bərabər getdi və xalq da

* **10:10** 1Şam. 12:10

onu özünə başçı – sərkərdə etdi. İftah Mispada, Rəbbin önündə bütün şərtlərini təkrar etdi.

12 Bundan sonra Ammon padşahının yanına qasidlər göndərib dedi: «Bizim
aramızda nə olub ki, torpağımda mənimlə vuruşmağa gəlmisiniz?» 13 Ammon
padşahı İftahın qasidlərinə dedi: «Ona görə ki İsraillilər Misirdən çıxan zaman
mənim torpaqlarımı Arnondan Yabboq və İordan çaylarına qədər alıb. Gəlin
onları mənə sülh yolu ilə geri qaytarın». 14 İftah yenə də Ammon xalqının
padşahının yanına qasidlər göndərib dedi: 15 İftah belə deyir: «İsraillilər Moav
torpağını, Ammon övladlarının torpağını almayıb. 16 Amma İsraillilər Misirdən
çıxanda Qırmızı dənizə qədər səhradan keçərək Qadeşə gəlib və 17 * Edom
padşahının yanına qasidlər göndərib belə demişdilər: “Rica edib torpağından
keçmək üçün səndən izin istəyirəm”. Lakin Edom padşahı onlara qulaq
asmadı və sonra İsraillilər Moav padşahının yanına adamlar göndərdi, o da razı
olmadı. Ona görə də İsraillilər Qadeşdə qalmışdılar. 18 * İsraillilər səhra ilə gedib
Edomla Moav torpaqlarının ətrafından keçərək Moav ölkəsinin şərqinə çatdı
və Arnon vadisinin o biri tərəfində düşərgə saldılar. Lakin Moavın sərhədini
keçmədilər, ona görə ki Arnon Moavın sərhədi idi. 19 * İsraillilər Emorluların
padşahı – Xeşbon padşahı Sixonun yanına qasidlər göndərib demişdi: “Rica
edirik, öz ölkəmizə çatana qədər sənin torpağından keçmək üçün bizə izin
verəsən”. 20 Amma Sixon öz torpağını yol keçmək üçün İsraillilərə etibar
etmədi və bütün xalqını toplayaraq Yahsada ordugah qurub İsraillilərə qarşı
döyüşdü. 21 İsrailin Allahı Rəbb Sixonu və onun bütün xalqını İsraillilərə təslim
edəndə onları məğlub etdilər. Beləliklə, İsraillilər o yerdə yaşayan Emorluların
torpağını irs olaraq aldı. 22 Arnondan Yabboq çayına qədər, səhradan İordan
çayına qədər bütün Emor torpaqlarını İsraillilər irs olaraq aldı.

23 İndi İsrailin Allahı Rəbb Öz xalqı İsraillilərin qarşısından Emorluları qo-
vandan sonra sənmi buraya sahib çıxacaqsan? 24 Allahın Kemoşun sənə
verdiyi torpağı özünə irs etməzsənmi? Biz də Allahımız Rəbbin bizə verdiyi
torpağı özümüzə irs edəcəyik. 25 * İndi sənin Moav padşahı Sippor oğlu
Balaqdan nəyin yaxşıdır? Gör o, İsraillə heç çəkişdimi? Yaxud onlara qarşı heç
döyüşdümü? 26 Üç yüz il İsrail Xeşbon ilə Aroerdə, bunların ətraf qəsəbələrində
və Arnon vadisi boyunca yerləşən bütün şəhərlərdə yaşadığı müddətdə niyə bu
torpaqları geri almadınız? 27 Mən sənə qarşı günah etmədim. Lakin sən mənə
qarşı döyüşməklə mənə pislik edirsən. Qoy hakim olan Rəbb bu gün İsrail
övladları ilə Ammon övladları arasında hökm etsin». 28 Lakin Ammon padşahı
İftahın ona göndərdiyi sözlərə qulaq asmadı.

29 İftahın üzərinə Rəbbin Ruhu endi. O, Gileaddan və Menaşşedən keçdi,
sonra Gileaddakı Mispadan keçib Ammon övladlarının üstünə getdi. 30 İftah
Rəbbə əhd edib dedi: «Əgər Ammon övladlarını, həqiqətən, mənə təslim etsən,
31 o zaman Ammon övladları ilə döyüşdən sağ-salamat qayıdanda mənim evimin
darvazasından qarşıma birinci nə çıxarsa, Rəbbin olacaq və onu yandırma
qurbanı edəcəyəm». 32 İftah Ammon övladları ilə döyüşə çıxdı. Rəbb də Ammon
övladlarını İftaha təslim etdi. 33 Aroerdən Minnitə çatana qədər iyirmi şəhəri

* **11:17** Say. 20:14-21 * **11:18** Say. 21:4 * **11:19** Say. 21:21-24 * **11:25** Say. 22:1-6

və Avel-Keramimə qədər Ammon övladlarını çox böyük məğlubiyyətə uğratdı. Onlar İsrailliləra tabe oldular.
34 İftah Mispaya, öz evinə qayıtdı. Budur, İftahın qızı dəf çalıb oynayaraq
onu qarşılamağa çıxdı. Bu onun yeganə övladı idi, ondan başqa nə oğlu, nə
də qızı var idi. 35 * O, qızını görəndə paltarını cırıb dedi: «Vay, qızım! Belimi
əydin, qəddimi əyənlərdən biri də sən oldun! Mən Rəbbə əhd etmişəm, artıq
sözümdən dönə bilmərəm». 36 Qızı ona dedi: «Ata, sən Rəbbə əhd etmisən.
Madam ki Rəbb düşmənlərindən, Ammon övladlarından sənin üçün qisas aldı,
söz ağzından necə çıxıbsa, mənə eləcə də et». 37 Sonra qız atasına dedi: «Ancaq
bu arzumu yerinə yetir: mənə iki ay izin ver, qoy rəfiqələrimlə dağları gəzib-
dolaşaraq öz nakam qızlığım üçün ağlayım». 38 Atası ona «yaxşı, gedə bilərsən»
deyərək ona iki ay müddətinə izin verdi. O da rəfiqələri ilə bərabər gedib
dağlarda öz nakam qızlığına ağladı. 39 İki ay keçəndən sonra atasının yanına
qayıtdı və atası onun barəsində etdiyi əhdi yerinə yetirdi. Qız ərə getməmişdi.
Bundan sonra İsraildə belə bir adət oldu: 40 hər il İsrail qızları gedib Gileadlı
İftahın qızı üçün ildə dörd gün yas tutdular.

12

İftahla Efrayimlilərin münaqişəsi

1 Efrayimlilər yığılaraq Safona gedib İftaha dedilər: «Sən nəyə görə Ammon
övladları ilə döyüşə çıxıb bizi özünlə getməyə çağırmadın? Buna görə biz səni də,
evini də yandıracağıq». 2 İftah onlara dedi: «Mən və xalqım Ammon övladları
ilə ağır döyüşdə olan vaxt sizi köməyə çağırdım, lakin siz gəlib məni onların
əlindən qurtarmadınız. 3 Mən də gördüm ki, siz məni qurtarmırsınız, onda
həyatımı təhlükəyə atıb Ammon övladlarına qarşı özüm hücuma keçdim və Rəbb
onları mənə təslim etdi. Nə üçün bu gün mənimlə davaya çıxmısınız?» 4 İftah
bütün Gileadlıları toplayıb Efrayimlilərlə döyüşdü və Gileadlılar Efrayimliləri
qırdılar, çünki Efrayimlilər belə demişdilər: «Ey Efrayimlə Menaşşe arasında
yaşayan Gileadlılar, siz Efrayimdən qaçan fərarilərsiniz!» 5 Gileadlılar Efray-
imin qarşısındakı İordan çayının keçidlərini tutdular. Əgər qaçıb qurtulmaq
istəyən Efrayimlilərdən biri gəlib «qoy çayı keçim» deyərdisə, Gileadlılar on-
dan «sən Efrayimlisənmi?» deyə soruşardılar. O «xeyr» desəydi, 6 o zaman
ona «bir "şibbolet" de görək» deyərdilər. O da kəlməni doğru söyləyə bilməyib
«sibbolet» deyərdi. Onda Gileadlılar onu tutub İordan çayının keçidlərində
öldürərdi. Həmin dövrdə Efrayimlilərdən qırx iki min nəfər qırıldı.
7 İftah altı il İsraildə hakimlik etdi. Sonra Gileadlı İftah öldü və Gileadın bir
şəhərində dəfn olundu.

İvsan, Elon və Avdonun hakimliyi

8 Ondan sonra Bet-Lexemli İvsan İsraildə hakimlik etdi. 9 Onun otuz oğlu
və otuz qızı var idi. Qızlarını başqa nəsillərə ərə vermiş, oğullarına isə başqa
nəsillərdən otuz gəlin gətirmişdi. İvsan İsraildə yeddi il hakimlik etdi. 10 Sonra
İvsan öldü və Bet-Lexemdə dəfn olundu.
11 Ondan sonra Zevulunlu Elon on il İsraildə hakimlik etdi. 12 Zevulunlu
Elon da öldü və Zevulun torpağında, Ayyalonda dəfn olundu.
13 Ondan sonra Piratonlu Hillel oğlu Avdon İsraildə hakimlik etdi. 14 Onun
yetmiş sıpaya minən qırx oğlu ilə otuz nəvəsi var idi və o, səkkiz il İsraildə

* **11:35** Say. 30:2

hakimlik etdi. 15 Piratonlu Hillel oğlu Avdon da öldü və Amaleqlilərin dağlıq
bölgəsindəki Efrayim torpağında – Piratonda dəfn olundu.

13

Şimşonun doğulması

1 İsrail övladları yenə də Rəbbin gözündə pis işlər etdilər. Rəbb onları qırx il
Filiştlilərə təslim etdi.
2 Dan qəbiləsindən Manoah adlı Soralı bir adam var idi. Onun arvadı
doğmurdu, sonsuz idi. 3 Rəbbin mələyi bu qadına görünüb dedi: «Bax indi
sən sonsuzsan, doğmursan, amma hamilə olub bir oğlan doğacaqsan. 4 İndidən
diqqətli ol: sən nə şərab, nə də başqa kefləndirici içki içmə və dilinə heç bir
haram şey dəyməsin. 5 Ona görə ki sən hamilə olub bir oğul doğacaqsan və qoy
onun başına ülgüc dəyməsin. Çünki uşaq ana bətnindən Allaha həsr olunmuş
Nəziri* olacaq. O, İsraili Filiştlilərin əlindən qurtarmağa başlayacaq».
6 Qadın gedib ərinə belə dedi: «Mənim yanıma bir Allah adamı gəlmişdi.
O, Allahın mələyi görkəmində çox zəhmli idi. Buna görə də onun haradan
gəldiyini soruşmadım. Mənə adını da bildirmədi. 7 Lakin dedi ki, sən hamilə
olub bir oğul doğacaqsan. İndidən sən nə şərab, nə də başqa kefləndirici içki iç
və dilinə heç bir haram şey dəyməsin, çünki uşaq ana bətnindən ölən gününə
qədər Allahın Nəzirisi olacaq».
8 Manoah Rəbbə yalvarıb dedi: «Ya Xudavənd, yalvarıram, göndərdiyin
Allah adamı qoy yanımıza yenə gəlsin və doğulacaq uşaq barədə nə edəcəyimizi
bizə öyrətsin». 9 Allah Manoahın səsini eşitdi. Qadın çöldə oturanda Allahın
mələyi yenə onun yanına gəldi. Lakin qadının əri Manoah yanında deyildi.
10 Qadın cəld qaçıb ərinə xəbər verərək dedi: «Budur, ötən gün yanıma gələn
o adam yenə mənə göründü». 11 Manoah durub arvadının arxasınca getdi
və o adamın yanına gəlib soruşdu: «Arvadımla söhbət edən adam sənsənmi?»
O «mənəm» dedi. 12 Manoah dedi: «Sənin sözlərin yerinə yetəndə uşağın
həyat tərzi və işi nə olacaq?» 13 Rəbbin mələyi Manoaha dedi: «Arvadın ona
tapşırdığım şeylərdən özünü qorusun. 14 Tənəkdən emal olunan şeylərdən heç
nə yeməsin. Nə şərab, nə də başqa kefləndirici içki içsin və dilinə heç bir haram
şey dəyməsin. Qoy ona əmr etdiyim hər şeydən özünü qorusun».
15 Manoah Rəbbin mələyinə dedi: «Rica edirəm, bir ayaq saxla, sənin üçün
bir oğlaq kəsib yemək hazırlayaq». 16 Rəbbin mələyi Manoaha dedi: «Məni
burada saxlasan belə, sənin çörəyindən yemərəm. Əgər yandırma qurbanı
vermək istəyirsənsə, onu Rəbbə təqdim et». Amma Manoah bilmirdi ki, bu,
Rəbbin mələyidir. 17 O, Rəbbin mələyinə dedi: «Sənin adın nədir ki, sözlərin
yerinə yetəndə səni şərəfləndirək?» 18 Rəbbin mələyi ona dedi: «Niyə adımı
soruşursan? Ecazkar adım var». 19 Manoah oğlağı və taxıl təqdimini götürüb
qaya üzərində Rəbbə təqdim etdi. Mələk də Manoah ilə arvadının gözü önündə
qeyri-adi bir şey etdi. 20 Qurbangahın üstündən alov göyə qalxanda Rəbbin
mələyi də qurbangahın alovu ilə bərabər göyə qalxdı. Manoahla arvadı bunu
görəndə ikisi də üzüstə yerə döşəndi.
21 Rəbbin mələyi bundan sonra Manoahla arvadına bir daha görünmədi.
Manoah o zaman bildi ki, bu, Rəbbin mələyidir. 22 Manoah arvadına dedi:
«Biz mütləq öləcəyik, çünki Allahı gördük». 23 Arvadı ona dedi: «Əgər Rəbb bizi
öldürmək istəsəydi, bizdən yandırma qurbanı və taxıl təqdimi qəbul etməzdi.

* **13:5** Nəziri – yəni Allaha həsr olunan adam. Bax: Say. 6:2.

Bu şeyləri bizə göstərməz və indi eşitdiklərimizi deməzdi». 24 Beləliklə, qadın
bir oğul doğdu və adını Şimşon qoydu. Uşaq böyüdükcə Rəbb ona xeyir-dua
verdi. 25 Sora ilə Eştaol arasında, Maxane-Danda Rəbbin Ruhu onu idarə
etməyə başladı.

14

Şimşon və Timnalı qadın

1 Bir gün Şimşon Timnaya endi və Timnada Filişt qızlarından bir qadın
gördü. 2 O, ata-anasının yanına qayıdıb dedi: «Timnada Filişt qızlarının arasında
bir qadın görmüşəm, gedin, onu mənim üçün arvad alın». 3 Atası ilə anası
ona dedilər: «Məgər qohumlarının qızları arasında, xalqımın arasında bir
qadın yoxdur ki, gedib özünə sünnətsiz Filiştlilərdən arvad alırsan?» Şimşon
atasına dedi: «Mənim üçün onu alın, çünki gözümə o xoş görünür». 4 Ata
və anası bilmirdi ki, bu istək Rəbdəndir. Ona görə ki Rəbb Filiştlilərin
hakimiyyətini devirmək üçün fürsət axtarırdı. O dövrdə Filiştlilər İsraillilərin
üstündə hökmranlıq edirdi.

5 Şimşon ata və anası ilə birlikdə Timnaya endi. Onlar Timnanın üzüm
bağlarına çatanda qəflətən cavan bir aslan nərə çəkərək onun qarşısına çıxdı.
6 Rəbbin Ruhu qüvvəsi ilə Şimşonun üstünə endi. Onun əli boş idi, amma cavan
aslanı balaca oğlaq kimi parçaladı. Ata-anasına isə heç nə bildirmədi. 7 Sonra
enib qadınla söhbət etdi və qadın Şimşonun gözünə xoş göründü.

Şimşon və tapmaca

8 Bir müddət keçəndən sonra Şimşon qadını almaq məqsədi ilə geri qayıtdı.
Aslanın leşinə baxmaq üçün o öz yolundan döndü. Gördü ki, aslanın leşinin
üstündə arı beçəsi ilə bal var. 9 O, ovucları ilə baldan götürdü və yeyə-yeyə ata-
anasının yanına gəldi. Baldan onlara da verdi, lakin onlara bildirmədi ki, balı
aslanın leşinin üzərindən götürüb.

10 Atası qadının evinə getdi və Şimşon orada ziyafət qurdu, çünki o zamanlar
cavanlar belə edərdi. 11 Onu görən xalq müşayiət üçün ona otuz nəfər sağdış-
soldış seçdi. 12 Şimşon onlara dedi: «İndi mən sizə bir tapmaca deyəcəyəm. Əgər
ziyafətin yeddinci gününə qədər açmasını mənə desəniz, mən sizə otuz dəst
kətan paltar və otuz dəst bayram libası verəcəyəm. 13 Yox, əgər tapmacanın
açmasını mənə deyə bilməsəniz, onda siz mənə otuz dəst kətan paltar və otuz
dəst bayram libası verməlisiniz». Ona dedilər: «Tapmacanı de, bir ona qulaq
asaq». 14 Şimşon onlara dedi:

«Yeyəndən bir yeməli şey çıxdı,
Güclüdən bir şirin şey çıxdı».

Üç gün ərzində onlar tapmacanı tapa bilmədilər.

15 Dördüncü gün * olanda Şimşonun arvadına dedilər: «Ərini başa sal ki, bizə
bu tapmacanın cavabını desin, yoxsa sənin də, atanın da evini yandırarıq. Siz
bizi buraya soymağa çağırmısınız?» 16 Arvadı Şimşonun qarşısında ağlayıb dedi:
«Əslində məndən zəhlən gedir, məni sevmirsən, ona görə də xalqımın oğullarına
dediyin tapmacanın cavabını mənə açmırsan». Şimşon ona dedi: «Bax heç
atama və anama da bu tapmacanın cavabını açmamışam. Sənəmi açım?»
17 Yeddi gün ziyafət davam edə-edə qadın onun qarşısında ağladı. Yeddinci gün
Şimşon tapmacanın açmasını arvadına dedi, çünki qadın onu cana gətirmişdi.

* **14:15** Dördüncü gün – qədim yunan və süryani tərcümələrində belədir, ibrani mətnində isə yeddinci gün.

Qadın da gedib tapmacanın cavabını öz xalqına söylədi. 18 Şəhərin adamları
yeddinci gün günəş batmazdan əvvəl Şimşona dedilər:
«Baldan şirini varmı?
Aslandan güclüsü varmı?»
Şimşon onlara dedi: «Əgər mənim düyəmlə kotan sürməsəydiniz, tap-
macamı tapa bilməzdiniz».
19 Bundan sonra Rəbbin Ruhu qüvvə ilə onun üstünə endi. Şimşon
Aşqelona gedib oradakılardan otuz nəfəri öldürərək onların mallarını talan
edib tapmacanın açmasını deyənlərə bayram libası verdi. Sonra o, alovlu
qəzəblə atasının evinə qalxdı. 20 Şimşonun arvadını isə Şimşonu müşayiət edən
sağdışlarından birinə verdilər.

15

Şimşonun Filiştlilərdən qisas alması

1 Bir müddət keçəndən sonra, buğda biçini mövsümündə Şimşon bir oğlaq
götürüb arvadına baş çəkməyə getdi və dedi: «Arvadımın yanına – gərdəyə
girmək istəyirəm». Lakin qadının atası Şimşonu gərdəyə girməyə qoymadı.
2 Qızın atası dedi: «Elə bildim ki, sənin ondan, həqiqətən, zəhlən gedir,
ona görə də arvadını sənin sağdışına ərə verdim. Bax onun kiçik bacısı
var. O ondan da gözəl deyilmi? Rica edirəm, qoy onun yerinə bu sənin
olsun». 3 Şimşon onlara dedi: «Bu dəfə Filiştlilərə pislik etsəm, heç təqsirkar
olmaram». 4 Şimşon gedib üç yüz tülkü tutdu və məşəllər götürdü. Tülküləri
cüt-cüt quyruq-quyruğa bağladı və quyruqların arasına bir məşəl qoydu.
5 Məşəlləri yandırıb tülküləri Filiştlilərin əkinlərinə buraxdı və bununla da
taxıl dərzlərinə, əkinlərə, üzümlüklərə, zeytunluqlara od vurdu.
6 Filiştlilər bir-birindən soruşdular: «Görəsən bunu kim edib?» Kimsə dedi
ki, bunu Timnalının kürəkəni Şimşon edib, çünki qayınatası götürüb onun
arvadını sağdışına ərə verib. Filiştlilər çıxıb o qadınla atasına od vurub
yandırdılar. 7 Şimşon onlara dedi: «İndi ki siz belə etdiniz, mütləq sizdən
qisasımı almamış əl çəkməyəcəyəm». 8 Şimşon onlara amansızcasına hücum
edərək çoxunun belini qırdı. Özü isə Etam qayasının oyuğuna enib orada qaldı.
9 Filiştlilər çıxıb Yəhudada ordugah qurdular və Lexidə yayıldılar. 10 Yəhuda
adamları dedi: «Nə üçün bizə qarşı çıxmısınız?» Onlar dedilər: «Biz
gəlmişik ki, Şimşonun əl-qolunu bağlayaq və bizim başımıza gətirdiyini onun
başına gətirək». 11 Yəhudadan üç min nəfər Etam qayasının oyuğuna enib
Şimşona dedi: «Bilmirsən Filiştlilər bizim üzərimizdə hakimdir? Bu nə işdir
başımıza gətirdin?» Şimşon onlara dedi: «Onların mənə elədiklərini onların
başına gətirmişəm». 12 Yəhudalılar ona dedi: «Biz sənin əl-qolunu bağlayıb
Filiştlilərə təslim etməyə gəlmişik». Şimşon onlara dedi: «And için ki, məni
öldürməyəcəksiniz». 13 Yəhudalılar söz verdilər: «Yox, biz ancaq səni möhkəm
bağlayıb onlara təslim edəcəyik və səni əsla öldürmərik». Sonra onu iki təzə
iplə sarıdılar və qayadan çıxartdılar.
14 Şimşon Lexiyə gələndə Filiştlilər onu bağıra-bağıra qarşıladılar və elə o anda
Rəbbin Ruhu qüvvə ilə Şimşonun üstünə endi. Qollarına bağlanan ip alışıb-yanan
kətan kimi qırılıb yerə töküldü. 15 O, yerdə bir eşşəyin saf çənə sümüyünü
tapdı. Əl ataraq sümüyü götürüb onunla min nəfər kişini qırdı. 16 Sonra Şimşon
belə dedi:
«Eşşəyin çənə sümüyü ilə bir-iki qalaq yaratdım.
Eşşəyin çənə sümüyü ilə min nəfəri qırıb-çatdım».

17 Şimşon bu sözləri söyləyib qurtarandan sonra eşşəyin çənə sümüyünü
tulladı. Ona görə də o yerə Ramat-Lexi * deyilir.
18 Bundan sonra Şimşon bərk susadı və Rəbbə fəryad edib dedi: «Sən quluna
bu böyük qələbəni verdin, amma indi mən susuzluqdan ölüb sünnətsizlərin
əlinə düşümmü?» 19 Onda Rəbb Lexidə çuxur yarıb su axıtdı. Şimşon su içəndə
cana gəlib ruhlandı. Buna görə bu çeşmənin adı En-Haqqore † qoyuldu və
bu bulaq bu günə qədər Lexidədir. 20 Filiştlilərin hökmranlığı dövründə Şimşon
İsraildə iyirmi il hakimlik etdi.

16

Şimşon və Delila

1 Şimşon Qəzzəyə getdi və orada bir fahişə görüb evinə girdi. 2 Qəzzəlilərə
xəbər çatdı ki, Şimşon buraya gəlib. Qəzzəlilər evi mühasirəyə aldılar. «Dan
yeri ağarana qədər onu öldürərik» deyərək bütün gecəni şəhərin darvazasında
pusquda durub onu gözlədilər. 3 Şimşon gecəyarısına qədər yatdı, sonra ayağa
qalxdı. O gəlib şəhər darvazasının hər iki dirəyindən tutaraq cəftə qarışıq
darvazanı çiyninə qoydu və Xevronun qarşısındakı dağın təpəsinə çıxartdı.
4 Bundan bir qədər sonra Şimşon Soreq vadisində Delila adlı bir qadına
vuruldu. 5 Filiştlilərin ağaları o qadının yanına gəlib dedilər: «Şimşonu dilə
tutub öyrən, gör onda bu qədər güc haradandır? Onu özümüzə tabe etmək
üçün necə gücdən salıb bağlaya bilərik? Bundan ötrü hər birimiz sənə min yüz
şekel gümüş verərik».
6 Delila Şimşona dedi: «Rica edirəm, səndəki bu böyük qüvvənin haradan
olduğunu mənə söylə. Səni necə ram etmək və bağlamaq olar?» 7 Şimşon ona
dedi: «Əgər məni yeddi kaman yayı düzəldilən qurumamış, təzə iplə bağlasalar,
o zaman gücdən düşüb adi adam kimi oluram». 8 Filiştlilərin ağaları qadının
yanına yeddi qurumamış, təzə ip gətirdilər və Delila bunlarla Şimşonu bağladı.
9 İç otaqda qadının pusquda duran adamları var idi. Qadın Şimşona dedi:
«Filiştlilər sənin üstünə gəldilər, ey Şimşon!» Şimşon isə qollarındakı ipləri oda
toxunub qırılan kətan lifi kimi qırdı və gücünün sirri bilinmədi.
10 Delila Şimşona dedi: «Bax məni lağa qoyub yalan demişdin. Rica edirəm,
indi mənə bildir, səni hansı iplə bağlamaq olar?» 11 Şimşon dedi: «Əgər heç
işlədilməmiş təzə iplərlə məni yaxşıca bağlasalar, o zaman gücdən düşüb adi
adam kimi oluram». 12 Delila yeni iplər götürüb onlarla Şimşonu bağlayıb
dedi: «Filiştlilər sənin üstünə gəldilər, ey Şimşon!» Pusquda duranlar iç otaqda
qalmışdı. O isə qollarındakı iplərin sarığını sap kimi qırdı.
13 Delila Şimşona dedi: «Bəsdir, indiyə qədər məni lağa qoyub yalan dedin.
İndi isə bir başa sal görüm, səni nə ilə bağlamaq olar?» Şimşon dedi: «Saçımın
yeddi hörüyünü toxucu dəzgahındakı parça ilə toxusan». 14 Sonra Delila onun
saçının yeddi hörüyünü payaya bərkitdi və onu səslədi: «Filiştlilər sənin üstünə
gəldilər, ey Şimşon!» O yuxudan oyandı və toxucu dəzgahının payasını parça
ilə qopardı.
15 Delila dedi: «Ürəyində mənə etibarın yox ikən necə “səni sevirəm”
deyirsən? Bununla üçüncü dəfədir ki, məni lağa qoyursan və bu böyük
qüvvənin səndə haradan olduğunu mənə bildirmirsən». 16 Qadının bu
sözlərindən, hər gün ona əziyyət və başağrısı verməsindən Şimşonun canı
boğazına yığıldı. 17 Ona görə də ürəyinin sirrini qadına açdı: «Mənim başıma

* **15:17** Ramat-Lexi – ibrani dilində çənə sümüyü təpəsi. † **15:19** En-Haqqore – ibrani dilində fəryad edənin çeşməsi.

ülgüc dəyməmişdi, çünki mən ana bətnindən Allahın Nəzirisiyəm. Əgər başım qırxılsa, o zaman bu qüvvə məndən çıxar və gücdən düşüb adi adam kimi olaram».

Şimşonun ölümü

18 Delila Şimşonun ürəyinin sirrini ona açdığını görəndə Filiştlilərin ağalarına
xəbər göndərib onları çağırdı və dedi: «Bu dəfə də buraya gəlin, çünki o,
ürəyindəki sirri mənə açdı». Filiştlilərin ağaları əllərində gümüş gətirərək
Delilanın yanına gəldilər. 19 Delila dizləri üstündə Şimşonu yuxuya verdi.
Sonra adam çağırıb onun saçının yeddi hörüyünü qırxdırdı və bununla onu
gücdən saldı. Şimşonun gücü get-gedə yox oldu. 20 Delila yenə dedi: «Filiştlilər
sənin üstünə gəldilər, ey Şimşon!» Şimşon yuxudan oyanıb düşündü: «Başqa
vaxtlarda olduğu kimi bu dəfə də onların əlindən sıçrayıb çıxaram». Lakin
bilmirdi ki, Rəbb ondan ayrılıb. 21 Filiştlilər onu yaxalayıb gözlərini çıxartdılar.
Onu Qəzzəyə endirib tunc zəncirlərlə bağladılar. O, zindanda dəyirman daşı
çəkirdi. 22 Lakin Şimşonun qırxılmış saçı yenidən bitməyə başladı.

23 Filiştlilərin ağaları öz allahları Daqona böyük qurban kəsmək və şənlik
etmək üçün yığılıb dedilər: «Allahımız düşmənimiz Şimşonu bizə təslim etdi».
24 Xalq Şimşonu görəndə öz allahlarına həmdlər etdi və dedi:

«Ölkəmizə ziyan vuran,
Bizdən bir çoxunu öldürən
Düşmənimizi allahımız bizə təslim etdi».

25 Onların kefi kökələndə dedilər: «Şimşonu bura gətirin, qoy bizi əyləndirsin».
Onlar Şimşonu zindandan çağırtdırdılar və Şimşon onların qarşısında oynadı.
Onu dirəklər arasında dayandırdılar. 26 Şimşon əlindən tutan gəncə dedi: «Nə
olar, məni burax, məbədin damını saxlayan dirəklərə toxunum və onlara
söykənim». 27 Məbəd kişi və qadınlarla dolu idi. Filiştlilərin bütün ağaları da
orada idi. Şimşonun oynamasına tamaşa edən üç minə qədər kişi və qadın isə
damın üstündə idi.

28 Şimşon Rəbbə fəryad edib dedi: «Ey Xudavənd Rəbb, yalvarıram, məni
yada sal. Yalvarıram, ay Allah, mənə ancaq bu dəfəlik qüvvət ver ki, bu
Filiştlilərdən iki gözüm üçün bir zərbə ilə qisas alım». 29 Şimşon əllərini
məbədin damını saxlayan iki orta dirəyə uzatdı. Sağ əli ilə bir, sol əli ilə isə
o biri dirəkdən yapışdı. 30 Şimşon «qoy mən də Filiştlilərlə bir ölüm» dedi.
Sonra var gücü ilə əyilərək dirəkləri itələyib məbədin damını oradakı bütün
ağaların və xalqın üzərinə saldı. Beləliklə, Şimşon öləndə həyatı boyu öldürdüyü
adamlardan daha çox adam öldürdü. 31 Onun qardaşları, atasının bütün
külfəti məbədə endilər və Şimşonun meyitini oradan çıxarıb apardılar. Onu
Sora ilə Eştaol arasında atası Manoahın məqbərəsində dəfn etdilər. Şimşon
İsraildə iyirmi il hakimlik etmişdi.

17

Mikeyanın ev bütləri

1 Efrayimin dağlıq bölgəsindən olan Mikeya adlı bir adam var idi. 2 O,
anasına belə dedi: «Səndən oğurlanan min yüz şekel gümüşdən ötrü lənət etdin
və bunu mənə eşitdirdin. Budur, o gümüş məndədir, onu mən götürmüşəm».
Anası ona dedi: «Oğlum, qoy Rəbb sənə xeyir-dua versin». 3 O, min yüz şekel
gümüşü anasına qaytardı. Anası ona dedi: «Bu gümüşün hamısını Rəbb üçün
təqdis edirəm. Qoy oğlum ondan bir oyma və bir tökmə büt düzəltsin. İndi
bu gümüşü sənə qaytarıram». 4 Gümüşü anasına geri qaytararkən anası iki
yüz şekel gümüş götürüb zərgərə verdi. Ondan bir oyma və bir tökmə büt

düzəltdirdi. Bu bütləri Mikeyanın evinə qoydular. 5 Mikeyanın ibadətgahı
var idi. O, bir efod və ev bütləri düzəldib oğullarından birini özünə kahin təyin
etdi. 6 * O dövrdə İsraildə padşah yox idi, hərə öz gözündə doğru görünən işi
edirdi.
7 Yəhudanın Bet-Lexem şəhərindən olan bir Yəhudalının ailəsində yaşayan
gənc Levili var idi. 8 Həmin adam yaşamağa bir yer tapmaq üçün Yəhudanın
Bet-Lexem şəhərindən çıxdı. Səfərə çıxarkən Efrayimin dağlıq bölgəsinə –
Mikeyanın evinə gəldi. 9 Mikeya ona dedi: «Haradan gəlirsən?» O, Mikeyaya
dedi: «Mən Yəhudanın Bet-Lexem şəhərindən gələn bir Leviliyəm, bir yer
tapıb yaşamaq istəyirəm». 10 Mikeya ona dedi: «Mənimlə qal, mənə ata və
kahin ol. Mən də sənə ildə on şekel gümüş, bir dəst paltar və yeməyini
verərəm». Levili onunla getdi. 11 O, Mikeya ilə qalmağa razı oldu və bu gənc
ona bir oğul kimi oldu. 12 Mikeya Levilini özünə kahin təyin etdi və bu gənc
onun evində yaşadı. 13 Mikeya dedi: «İndi bilirəm ki, Rəbb mənə yaxşılıq
edəcək, çünki bir Levili kahinim var».

18

Mikeyanın evinin qarət edilməsi

1 O dövrdə İsraildə padşah yox idi. Elə həmin dövrdə Dan qəbiləsi yaşamaq
üçün özlərinə irsi torpaq axtarırdı, çünki o günə qədər İsrail qəbilələri arasında
onlara irs olaraq torpaq düşməmişdi. 2 Dan övladları ölkəni axtarıb aramaq
üçün Sora və Eştaol şəhərlərindən olan bütün nəsillərindən beş nəfər igid
adamı kəşfiyyata göndərdilər və onlara dedilər: «Gedin, ölkəni axtarın». Onlar
Efrayimin dağlıq bölgəsinə – Mikeyanın evinə gəldilər və orada gecələdilər.
3 Hələ Mikeyanın evinin yanında ikən gənc Levilinin səsini tanıdılar və evə
tərəf dönüb ondan soruşdular: «Buraya səni kim gətirib? Burada nə edirsən?
Sənin burada nə işin var?» 4 Levili onlara dedi: «Mikeya mənim üçün belə-belə
işlər gördü. O məni muzdla tutdu və mən də onun kahini oldum». 5 Danlılar
ona dedilər: «Rica edirik, Allaha müraciət et. Qoy biz getdiyimiz bu yolun necə
uğurlu olacağını öyrənək». 6 Kahin onlara dedi: «Salamat gedin, getdiyiniz bu
yol Rəbbə xoşdur».
7 Bu beş igid gedib Layişə çatdı və gördü ki, orada yaşayan xalq qayğısızdır.
Sidonlular kimi dinc və rahat yaşayırlar. Bu bölgədə onlara hökm edib əziyyət
verən heç kim yox idi. Onlar Sidonlulardan uzaqda olub başqa heç kəslə
əlaqələri yox idi. 8 İgidlər Sora və Eştaol şəhərlərinə, öz xalqının yanına
qayıdanda xalq onlara dedi: «Nə öyrənə bildiniz?» 9 İgidlər onlara dedilər:
«Qalxın, Sidonlulara hücum edək, çünki onların torpağını gördük, çox yaxşıdır.
Niyə boş dayanmısınız? Tərəddüd etməyin, gedib torpağı alın! 10 Oraya
çatanda qayğısız bir xalq görəcəksiniz. Allahın sizə verdiyi bu torpaq çox
genişdir. Ora elə torpaqdır ki, heç nəyə ehtiyacları yoxdur».
11 Dan nəslindən altı yüz kişi silahlanaraq Sora və Eştaoldan yola düşdülər.
12 Yəhudaya qalxıb Qiryat-Yearimdə gecələdilər. Buna görə də o yer bu
günə qədər Maxane-Dan * adlanır. O yer Qiryat-Yearimin qərbində yerləşir.
13 Oradan Efrayimin dağlıq bölgəsinə keçdilər və Mikeyanın evinə gəldilər.
14 Layiş diyarını axtarmaq üçün gedən beş nəfər kişi öz xalqına sual
verdi: «Bu evlərdə efod, ev bütləri, həm də oyma və tökmə bütlərin olduğunu
bilirsinizmi? Onda görün nə edirsiniz, bu barədə bir qərara gəlin». 15 Onlar

* **17:6** Hak. 21:25 * **18:12** Maxane-Dan – ibrani dilində Dan ordugahı.

oraya burulub, o gənc Levilinin qaldığı Mikeyanın evinə gələrək onun haləhvalını xəbər aldılar. 16 Dan övladlarından döyüş üçün silahlanmış altı yüz nəfər onun darvazasının girişində dayandı. 17 Ölkəni axtarmağa gedən həmin o beş igid evə girib oyma bütü, efodla ev bütlərini və tökmə bütü götürdülər. Kahin və silahlanmış altı yüz nəfər isə darvazanın girişində dayanmışdı. 18 Onlar Mikeyanın evinə girib oyma bütü, efodla ev bütlərini və tökmə bütü götürdükləri zaman kahin onlardan soruşdu: «Nə edirsiniz?» 19 Onda dedilər: «Sus, əlinlə ağzını yum və dur bizimlə gedək, bizə ata və kahin ol. Sənin üçün bir adama kahin olmaq yaxşıdır, yoxsa bir İsrail qəbiləsinə, bir nəslə?» 20 Kahinin könlü şad oldu, efodla ev bütlərini və oyma bütü götürüb xalq ilə bərabər getdi.

21 Onlar öz külfətlərini, heyvanları və ev əşyalarını qabaqlarına qatıb yola düşdülər. 22 Mikeyanın evindən uzaqlaşanda Mikeyanın qonşuları toplaşaraq Dan övladlarına çatdılar. 23 Onlar Dan övladlarını səslədi. Dan övladları üzlərini Mikeyaya tutub dedi: «Sənə nə olub ki, bunları bura yığmısan?» 24 Mikeya onlara dedi: «Düzəltdiyim allahları və kahini götürüb getdiniz, bəs mənə nə qaldı? Hələ bir soruşursunuz ki, sənə nə olub?» 25 Dan övladları ona dedilər: «Səsin aramızda eşidilməsin, yoxsa qəzəbindən odlanan adamlarımız sənin üstünə düşər, həm öz həyatını, həm də evindəkilərin həyatını itirərsən». 26 Dan övladları yollarına davam etdilər. Mikeya bu adamların ondan güclü olduğunu görüb evinə qayıtdı.

27 Dan övladları Mikeyanın düzəltdiyi şeyləri və onun kahinini götürüb Layişə, dinc və rahat bir xalqa hücum etdi. Əhalisini qılıncdan keçirib şəhərə od vurdular. 28 Onları qurtaran olmadı, çünki Layiş Sidondan uzaqda idi. Bu xalqın başqa heç kəslə əlaqəsi yox idi. Bu şəhər Bet-Rexovun yanında olan bir vadidə yerləşir. Danlılar bu şəhəri bərpa edib orada yaşadılar. 29 Onlar İsraildən törənən öz ataları Danın xatirinə bu şəhərin adını Dan qoydular. Amma əvvəlcə şəhərin adı Layiş idi. 30 Dan övladları orada oyma bütü qurdular və əhali əsirliyə düşən günə qədər Musa oğlu † Gerşom oğlu Yonatan özü və oğulları Dan qəbiləsinə kahin oldu. 31 Allahın evi Şiloda olarkən bütün bu dövrdə Danlılar Mikeyanın düzəltdiyi oyma bütə sitayiş edirdilər.

19

Giveada baş verən dəhşətli hadisə

1 İsraildə padşah olmayan dövrdə Efrayimin dağlıq bölgəsinin ucqar bir hissəsində bir Levili yaşayırdı. O, Yəhudanın Bet-Lexem şəhərindən özü üçün bir cariyə almışdı. 2 Bu cariyə ona qarşı zina etdi və ondan ayrılıb atasının evinə, Yəhudanın Bet-Lexem şəhərinə qayıdaraq orada dörd ay qaldı. 3 Əri cariyənin könlünü alıb geri qaytarmaq üçün onun dalınca getdi. O özü ilə nökərini və bir cüt eşşək götürdü. Cariyə ərini ata evinə apardı və atası kişini görəndə onu sevinclə qarşıladı. 4 Bu kişinin qayınatası – gənc qadının atası onu evində qonaq saxladı. Kişi onlarda üç gün qaldı və onlar yeyib-içib orada gecələdilər. 5 Dördüncü gün sübh tezdən durdular. Kişi getməyə hazırlaşanda gənc qadının atası kürəkəninə dedi: «Bir loğma çörək ye ki, ürəyində taqət olsun, ondan sonra gedərsiniz». 6 Onlar oturdular və ikisi də birlikdə yeyib-içdilər. Sonra gənc qadının atası bu kişiyə dedi: «Rica edirəm, bu gecəni də bizimlə qal, qoy ürəyin şad olsun». 7 Kişi isə yola düşmək üçün ayağa qalxdı, lakin qayınatası təkidlə onun qalmasını istədiyinə görə o gecəni orada keçirdi.

† **18:30** Musa oğlu – ibrani dilində Menaşşe oğlu kimi də oxunur.

8 Beşinci gün kişi geri qayıtmaq üçün sübh tezdən qalxanda gənc qadının atası
ona dedi: «Rica edirəm, bir az yemək ye ki, ürəyində taqət olsun. Günortadan
sonraya qədər ləngisəniz, nə olar?» Onlar ikisi də birlikdə yedilər və içdilər.
9 Kişi cariyəsi və nökəri ilə getmək üçün ayağa qalxanda qayınatası – gənc
qadının atası ona dedi: «Bax gün günortanı keçib, axşama çatır. Rica edirəm, bu
gecəni də burada qal, qoy ürəyin şad olsun. Sabah səhər tezdən durub evinizə
qayıdarsınız».

10 Lakin bu kişi gecəni onunla qalmaq istəməyərək ayağa qalxıb yola düşdü.
O, Yevus, yəni indiki Yerusəlim şəhərinin qarşısına gəlib çıxdı. Onun palanlı
iki eşşəyi var idi, cariyəsi də yanında idi. 11 Onlar Yevusa yaxınlaşanda artıq
gün batmaqda idi. Nökəri ağasına dedi: «Rica edirəm, gəl Yevusluların bu
şəhərinə girək və burada gecələyək». 12 Ağası ona dedi: «Yox, İsrail övladlarından
olmayan yadellilərin şəhərinə girməyək, Giveaya gedək». 13 Sonra ağası
nökərinə dedi: «Gəl çalışaq Giveaya ya da ki Ramaya çataq. Onların birində
gecələyək». 14 Onlar oradan keçib getdilər. Binyaminin Givea şəhərinə
yaxınlaşarkən artıq günəş batmışdı. 15 Gecəni Giveada keçirmək üçün oranın
yoluna döndülər. Kişi şəhərə girib meydanda oturdu, amma onları gecələmək
üçün evinə aparan kimsə yox idi.

16 Bu zaman axşam bir qoca tarladan – işdən evə qayıdırdı. O, Efrayimin dağlıq bölgəsindən idi, amma Giveada yaşayırdı. Oranın sakinləri isə
Binyaminlilərdən ibarət idi. 17 Bu qoca başını qaldırıb şəhərin meydanındakı
yolçunu görüb dedi: «Haradan gəlib, hara gedirsən?» 18 Kişi ona dedi: «Biz
Yəhudanın Bet-Lexem şəhərindən Efrayimin dağlıq bölgəsinin ucqar bir
hissəsinə gedirik. Mən oralıyam. Yəhudanın Bet-Lexem şəhərinə getmişdim,
indi isə Rəbbin evinə qayıdıram, amma məni evinə aparan yoxdur. 19 Halbuki
eşşəklərimizin samanı da var, yemi də var. Mənim, qarabaşımın və yanımdakı
nökərin çörəyi və şərabı var, heç nəyə ehtiyacımız yoxdur». 20 Qoca dedi:
«Canın sağ olsun! Təki mənim üzərimə sənin ehtiyacların düşsün, ancaq
meydanda gecələmə». 21 Onu götürüb evinə gətirdi və eşşəklərinə yem verdi.
Hamı ayaqlarını yuyandan sonra yeyib-içdilər.

22 Onlar könüllərini şad edərkən, budur, şəhər sakinlərindən bir dəstə
yaramaz adam evi əhatəyə alıb qapını döydü. Bu adamlar ev sahibi qocaya
dedi: «Evinə gələn kişini bayıra çıxar, onunla cinsi əlaqədə olaq». 23 Ev sahibi
bayıra çıxıb onlara dedi: «Yox, soydaşlarım, yalvarıram pislik etməyin. Madam
ki bu adam mənim evimə gəlib, bu alçaqlığı etməyin. 24 Bax mənim evdə
ərə getməmiş qızım və o kişinin cariyəsi var. Qoy onları bura çıxarım, bu
biabırçılığı onlarla edin, onlarla gözünüzə xoş görünəni edin, lakin bu kişi
ilə belə alçaqlıq etməyin». 25 Lakin bu adamlar ona qulaq asmaq istəmədilər.
Ona görə də Levili cariyəsinin qolundan tutub bayıra – onların yanına çıxardı.
Onlar onunla cinsi münasibətdə olub bütün gecəni səhərəcən pis işlər gördülər.
Dan yeri sökülənə isə qadını buraxdılar. 26 Qadın gün ağaranda ağasının
qaldığı yerə – qocanın evinə qayıdıb darvazanın yanında yerə sərildi və hava
açılana qədər orada qaldı.

27 Ağası səhər qalxıb evin qapılarını açdı və yoluna davam etmək üçün
çıxanda cariyəsini evin darvazasında əlləri astanada yerə sərilmiş gördü.
28 Kişi qadına dedi: «Dur, gedək». Lakin ondan heç bir cavab gəlmədi. Sonra
kişi cariyəsini eşşəyin üstünə qoyub öz şəhərinə yola düşdü. 29 O, evinə çatanda
bir bıçaq götürüb cariyəsinin cəsədini hissə-hissə on iki parçaya böldü. O
doğradığı hissələri bütün İsrail ərazisinə göndərdi. 30 Bu hissələri görən hər
kəs belə dedi: «İsrail övladları Misirdən çıxandan bu günədək belə bir hadisə

olmamışdır və görünməmişdir. Bu barədə düşünün, məsləhətləşib bir qərar verin».

20

İsraillilərlə Binyaminlilər arasında olan qardaş qırğını

1 Bütün İsrail övladları Dandan Beer-Şevaya qədər ərazidən və Gilead torpağından Mispaya çıxdılar. İcma bir nəfər kimi Rəbbin önündə toplandı. 2 Bütün xalqın, bütün İsrail qəbilələrinin başçıları Allahın xalqının toplantısında öz yerlərini tutdular. Orada qılınc daşıyan dörd yüz min piyada var idi.

3 Binyamin övladları İsrail övladlarının Mispaya çıxdıqlarını eşitdi. Orada İsrail övladları dedilər: «Danışın görək, bu pis hadisə necə baş verdi?» 4 Öldürülən qadının əri olan Levili onlara cavab verdi: «Mənimlə cariyəm gecələmək üçün Binyaminin Givea şəhərinə daxil olduq. 5 Givea kişiləri mənə qarşı qalxdılar və mənim gecələdiyim evi mühasirəyə aldılar, məni öldürmək istədilər və cariyəmi zorladılar. Bunun nəticəsində qadın öldü. 6 Mən də cariyəmi götürüb parça-parça doğrayaraq hər hissəsini İsrailin irs torpaqlarının bütün bölgələrinə göndərdim, çünki İsraildə pozğunçuluq və alçaqlıq edilib. 7 Ey İsrail övladları! Baxın hamınız burada öz fikir və məsləhətinizi verin».

8 Bütün xalq bir nəfər kimi ayağa qalxıb dedi: «Bizdən heç kim çadırına getməyəcək və heç kim evinə qayıtmayacaq. 9 İndi belə bir iş görməliyik: püşk atıb Giveaya hücum edəcəyik. 10 Orduya azuqə gətirmək üçün İsrailin bütün qəbilələrinin hər yüz nəfərdən onunu, min nəfərindən yüzünü, on min nəfərindən minini götürəcəyik ki, Binyaminin Givea şəhərinə gedib çatanda İsraildə etdikləri alçaq işlərin hamısının əvəzini onlara edə bilsinlər». 11 Bütün İsraillilər bir nəfər kimi birləşib o şəhərə qarşı toplandılar.

12 İsrail qəbilələri Binyamin qəbiləsinin torpaqlarının hər tərəfinə qasidlər göndərib dedi: «Bu nə pislikdir, sizin aranızdan çıxıb? 13 İndi Giveada olan o yaramaz adamları bizə verin, onları öldürək və bununla İsraildən bu pisliyi təmizləyək». Lakin Binyamin övladları soydaşları olan İsrail övladlarının sözünə qulaq asmaq istəmədilər. 14 İsrail övladları ilə döyüşə çıxmaq üçün Binyamin övladları öz şəhərlərindən Giveaya toplandılar. 15 Həmin gün şəhərlərdən gələn Binyamin övladları Givea əhalisindən yığılmış yeddi yüz seçmə adamdan savayı, qılınc daşıyan iyirmi altı min kişi də yığdılar. 16 Bütün bu xalqın arasında solaxay olan yeddi yüz seçmə adam var idi ki, hər biri sərrast sapand atıb daşla başda olan bir tükü belə, vura bilirdi və atdıqları boşa çıxmırdı.

17 Binyaminlilərdən başqa, İsraillilərdən qılınc daşıyan dörd yüz iyirmi kişini saydılar ki, bunların da hamısı döyüşçü idi. 18 İsrail övladları Bet-Elə çıxdılar və Allaha müraciət edib dedilər: «Binyamin övladlarına qarşı biz tərəfdən əvvəlcə kim döyüşə çıxacaq?» Rəbb dedi: «Əvvəlcə Yəhuda qəbiləsi çıxacaq».

19 İsrail övladları səhər tezdən qalxıb Giveaya qarşı ordugah qurdular. 20 İsraillilər Binyaminlilərlə döyüşə çıxıb Giveada onlara qarşı düzüldülər. 21 Binyamin övladları Giveadan çıxdılar və o gün İsraillilərdən iyirmi iki min kişini vurub yerə sərdilər. 22 Lakin İsrail ordusu cəsarətə gəlib əvvəlki gün düzüldükləri yerdə yenə də döyüşə düzüldü. 23 İsrail övladları Bet-Elə çıxıb Rəbbin önündə axşama qədər ağladılar və Rəbbə müraciət edib dedilər:

«Soydaşımız olan Binyamin övladları ilə yenə döyüşə girişəkmi?» Rəbb onlara dedi: «Onların qarşısına çıxın».

24 İkinci gün İsrail övladları Binyamin övladlarına yaxınlaşdılar. 25 Həmin gün də Binyaminlilər onların qarşısına çıxaraq İsrail övladlarından bu dəfə on səkkiz min kişini vurub yerə sərdi. Bunların hamısı qılınc daşıyan adamlar idi. 26 Bütün İsrail övladları, bütün ordu Bet-Elə çıxıb ağladı. Orada Rəbbin önündə qalıb axşama qədər oruc tutdular. Rəbbin hüzurunda yandırma və ünsiyyət qurbanları təqdim etdilər. 27 İsrail övladları Rəbbə müraciət etdilər, çünki Allahın Əhd sandığı o günlər orada idi. 28 Harun oğlu Eleazar oğlu Pinxas o dövrdə sandığın önündə dururdu. Onlar Rəbbə dedilər: «Soydaşlarımız olan Binyamin övladlarına qarşı bir daha döyüşə çıxaqmı, yoxsa bu işdən əl çəkək?» Rəbb dedi: «Çıxın, çünki sabah onları sizə təslim edəcəyəm».

29 İsraillilər pusquda duranları Giveanın ətrafında yerləşdirdilər. 30 Üçüncü gün yenə İsrail övladları Binyamin övladlarına qarşı çıxdılar və əvvəlki kimi Giveaya qarşı düzüldülər. 31 Binyamin övladları da bu xalqa qarşı çıxdılar və şəhərdən kənara çəkildilər. Əvvəlki kimi onlar İsrailliləri qırmağa başladılar. Bet-Elə və Giveaya gedən əsas yollarda otuz nəfər İsrailli qırıldı. 32 Binyamin övladları dedilər: «Əvvəlki kimi onlar yenə də qarşımızda məğlub olur». İsrail övladları isə dedilər: «Qaçaq, onları şəhərdən uzağa əsas yollara çıxardaq». 33 Bütün İsraillilər yerlərindən qalxıb Baal-Tamarda düzüldülər. Birdən-birə Givea yaxınlığında pusquda duran İsraillilər də yerlərindən çıxdılar. 34 Bütün İsraildən seçilmiş on min kişi Giveaya ön cəbhədən hücum etdi. Döyüş şiddətli idi. Amma Binyaminlilər müsibətlə qarşılaşdıqlarını bilmədilər. 35 Rəbb İsrailin önündə Binyaminliləri darmadağın etdi. Həmin gün İsrail övladları Binyaminlilərdən iyirmi beş min yüz kişini həlak etdi. Bunların hamısı qılınc gəzdirən adamlar idi.

36 Binyamin övladları gördülər ki, məğlub oldular. Belə oldu ki, İsraillilər Giveaya qarşı qurduqları pusquda duranlara güvəndiklərinə görə Binyaminlilərə meydan vermişdilər. 37 Pusquda duran adamlar cəld tərpənib Giveaya hücum etdilər və ətrafa yayılaraq bütün şəhəri qılıncdan keçirtdilər. 38 Şəhərdən qalxan böyük tüstü İsraillilərlə pusquda duranlar arasında təyin olunmuş işarə idi. 39 Bu işarəyə görə döyüş meydanındakı İsraillilər dönüb Binyaminlilərin üzərinə getməli idi. Binyaminlilər İsrailliləri qırmağa başladılar və otuz nəfərə qədər adamı öldürdülər. Ona görə də belə dedilər: «Yəqin əvvəlki döyüşdə olduğu kimi önümüzdə məğlub olurlar». 40 Lakin şəhərdən sütun kimi tüstü qalxmağa başlayanda Binyaminlilər arxaya baxıb bütün şəhərdən yanğının göyə yüksəldiyini gördülər. 41 İsraillilər dönüb onların üstünə gələndə Binyaminliləri dəhşət bürüdü, çünki fəlakətlə qarşılaşdıqlarını gördülər. 42 Onlar İsraillilərin önündən geri çəkilib çölə tərəf qaçdılar, lakin döyüş oranı da bürüdü. Onları şəhərdən çıxanlar mühasirəyə alıb qırdılar. 43 Binyaminliləri mühasirəyə alıb dayanmadan təqib edərək gündoğana tərəf Giveanın qarşısında onları əzdilər. 44 Binyaminlilərdən on səkkiz min nəfər yerə sərildi. Bunların hamısı igid cəngavər idi. 45 Qalanları dönüb çölə tərəf, Rimmon qayasına qaçdılar. İsraillilər əsas yollar boyunca onlardan beş min kişini qırdılar. Sonra Gidoma qədər Binyaminlilərin ardınca düşüb daha iki minini qırdılar. 46 Həmin gün qılınc gəzdirən iyirmi beş min Binyaminli qırıldı. Bunların hamısı igid cəngavər idi. 47 Altı yüz kişi isə dönüb çölə

tərəf, Rimmon qayasına qaçdı və dörd ay orada qaldı. 48 İsraillilər Binyamin
övladlarının torpaqlarına qayıdıb bütün şəhər sakinlərini və heyvanlarını,
əllərinə nə keçdisə, hamısını qılıncdan keçirdilər. Sonra qarşılarına çıxan bütün
şəhərlərə od vurdular.

21

Binyamin qəbiləsinin sonrakı aqibəti

1 İsraillilər «bizdən heç kim qızını Binyaminliyə ərə verməyəcək» deyə
Mispada and içmişdilər. 2 Xalq Bet-Elə gedib orada axşama qədər Allahın
hüzurunda oturaraq və fəryad edərək bərkdən ağladı. 3 Onlar dedilər: «Ey
İsrailin Allahı Rəbb, niyə İsraildə belə hadisə baş verdi? Nə üçün bu gün İsraildən
bir qəbilə əskildi?» 4 Ertəsi gün xalq tezdən qalxıb orada Rəbbə bir qurbangah
tikərək yandırma və ünsiyyət qurbanları təqdim etdi.

5 İsrail övladları dedi: «Bütün İsrail qəbilələrindən Rəbbin önündəki
toplantımıza gəlməyən varmı?» Çünki Mispada olan Rəbbin önündəki
toplantıya gəlməyənlər haqqında möhkəm and içmişdilər ki, onlar
öldürülməlidirlər. 6 İsrail övladları öz soydaşları Binyaminlilərdən ötrü
kədərlənib dedilər: «Bu gün İsraildən bir qəbilə kəsildi. 7 Onlardan sağ
qalanlara arvad tapmaq üçün nə edək? Axı onlara qızlarımızı ərə verməmək
üçün Rəbbin haqqına and içmişik».

8 Sonra İsrail övladları soruşdu: «İsrail qəbilələrindən Mispaya, Rəbbin
hüzuruna kim gəlməyib?» Toplantı üçün ordugaha Yaveş-Gileaddan heç kimin
gəlmədiyini öyrəndilər, 9 çünki xalq siyahıya alınanda orada Yaveş-Gilead
əhalisindən heç kimin olmadığı məlum oldu. 10 İcma oraya on iki min igid
cəngavər göndərərək onlara əmr edib dedi: «Gedin, qadınlar və uşaqlar da daxil
olmaqla Yaveş-Gilead əhalisinin hamısını qılıncdan keçirin. 11 Edəcəyiniz iş
belə olacaq: hər kişini və kişi ilə yatan qadınların hamısını tamamilə məhv
edin». 12 Yaveş-Gilead əhalisi arasında ərə getməmiş dörd yüz qız tapdılar və
onları Kənan torpağında olan Şilodakı ordugaha gətirdilər.

13 Bütün icma Rimmon qayasında olan Binyamin övladlarının yanına
adam göndərib danışdı və onları barışığa çağırdı. 14 O vaxt Binyaminlilər
qayıtdılar və Yaveş-Gilead qadınlarından sağ qalan qadınlar onlara verildi,
lakin gətirilənlər onların hamısına çatmadı. 15 Xalq Binyaminlilərdən ötrü
kədərləndi, çünki Rəbb İsrail qəbilələri arasında bir yarıq açmışdı.

16 İcmanın ağsaqqalları dedi: «Qalanlar üçün necə arvad tapaq? Çünki
Binyamindəki qadınlar həlak olmuşdu». 17 Ağsaqqallar sözlərinə davam etdi:
«İsraildən bir qəbilə silinməsin deyə Binyamində sağ qalan oğulların varisi
olmalıdır. 18 Biz qızlarımızı onlara ərə verə bilmərik, çünki İsrail övladları
“Binyaminliyə qız verən lənətə gəlsin” deyə and içmişdilər».

19 Onlar sonra dedilər: «Baxın Bet-Elin şimalında, Bet-Eldən Şekemə çıxan əsas
yolun şərqində və Levonanın cənubunda olan Şiloda ilbəil Rəbbin bayramı
olur». 20 Beləliklə, Binyamin övladlarına belə əmr etdilər: «Gedib üzüm
bağlarında pusquda durun, 21 baxın, güdün, Şilo qızları rəqsə çıxanda cəld
bağlardan çıxın, hər kəs özünə arvad etmək üçün bir Şilo qızı götürüb Binyamin
torpağına qaçsın. 22 Əgər onların ataları ya da qardaşları bizim yanımıza
şikayətə gəlsələr, onlara belə deyərik: “Bizim xatirimizə Binyaminliləri
bağışlayın, çünki əsir aldığımız qızlar hamısına çatmadı. Siz də onlara qız
vermədiyinizə görə təqsirkar deyilsiniz”».

23 Binyamin övladları belə də etdilər və öz saylarına görə rəqs edən qızlardan götürüb qaçdılar. Sonra öz irs olan torpaqlarına qayıtdılar və şəhərləri bərpa edib o yerlərdə yaşadılar. 24 O vaxt İsrail övladları oranı tərk etdilər. Hər biri öz qəbiləsinə və öz nəslinin yanına qayıtdı, hər biri öz irs olan torpağına getdi.
25 * O dövrdə İsraildə padşah yox idi, hərə öz gözündə doğru görünən işi edirdi.

* **21:25** Hak. 17:6

RUT
KİTABI
GİRİŞ

«Rut» Kitabı Moavlı bir qadının ürək kövrəldən həyat hekayəsidir. Moavlı Rut İsrailli bir kişiyə ərə gedir. Əri öləndən sonra o, qayınanasına sonsuz sədaqət göstərərək İsrailliləri etiqad etdikləri Allaha bütün ürəyi ilə ümid bağlayır. Allah da Rutun sadiq ürəyini görüb ona yeni bir ümid qapısı açır. Sınıq qəlbli, qərib və tənha dul qadın olan Rut Allahın sonsuz mərhəməti nəticəsində İsrail xalqı arasında sakin olur. O, böyük peyğəmbər və padşah Davudun ulu nənəsidir.

«Rut» Kitabında aydın göstərilir ki, millətindən asılı olmayaraq hər kəs tək Allaha üz tutsa, Allahdan bərəkət alar və Onun sadiq xalqının nümayəndəsi olar.

Kitabın məzmunu:

1:1-22 Naominin Rutla Bet-Lexemə qayıtması
2:1–3:18 Rut Boaza rast gəlir
4:1-22 Boazın Rutla evlənməsi

Elimelekin ailəsi ilə Moav torpağına köçməsi

1 Hakimlərin hökm etdiyi günlərdə ölkədə qıtlıq oldu. Elə bu vaxt-
larda Yəhudanın Bet-Lexem şəhərindən bir kişi arvadı və iki oğlu ilə birgə
müvəqqəti yaşamaq üçün Moav torpağına köçdü. 2 Bu kişinin adı Elimelek,
arvadının adı Naomi, bir oğlunun adı Maxlon, o birinin adı isə Kilyon idi.
Onlar Yəhudanın Bet-Lexem şəhərindən olan Efratlılar idi. Bu adamlar gəlib
Moav torpağında yaşadılar.
3 Bir gün Naominin əri Elimelek öldü və o, iki oğlu ilə qaldı. 4 Oğulları özlərinə
Moav qadınlarından arvad aldı. Bu qadınların birinin adı Orpa, o birinin adı
isə Rut idi. Onlar on ilə yaxın bu torpaqda yaşadı. 5 Sonra Maxlon və Kilyon
da öldü, Naomi həm oğulsuz, həm də ərsiz qaldı.

Bet-Lexemə qayıtma

6 Bir gün Naomi gəlinləri ilə Moav torpağından geri qayıtmaq üçün ayağa
qalxdı. O, Moav torpağında eşitmişdi ki, Rəbb Öz xalqına nəzər salaraq
onlara çörək vermişdir. 7 Naomi Yəhuda torpağına qayıtmaq üçün gəlinləri
ilə yaşadığı yerdən çıxıb yola düşdü. 8 Naomi hər iki gəlininə dedi: «Gəlin
siz hər biriniz ananızın evinə qayıdın. Sizin mərhumlara və mənə etdiyiniz
xeyirxahlığa görə qoy Rəbb sizə xeyirxahlıq etsin. 9 Rəbb elə etsin ki, hər
biriniz ər evində rahatlıq tapasınız». Sonra o, gəlinlərini öpdü və onlar
hönkürüb ağladılar. 10 Gəlinləri ona dedilər: «Xeyr, biz də sənin birgə xalqının
yanına gedirik». 11 Naomi isə dedi: «Ay qızlarım, qayıdın geri. Axı niyə siz də
mənimlə getməlisiniz? Məgər bətnimdə yenə oğullarım var ki, sizə ər olsun?
12 Qayıdın, ay qızlarım, öz yolunuzla gedin. Mən indi ərə getmək üçün çox
yaşlıyam. Desəm ki, ümidim var, hətta bu gecə ərə gedib oğullar doğacağam,
13 onlar böyüyənə qədər gözləyərsinizmi? Ərə getməyib səbir edərsinizmi?
Yox, qızlarım! Sizin halınıza çox acıyıram, çünki mənə qarşı qalxan Rəbbin
əlidir». 14 Onlar yenə də bərkdən ağlaşdılar. Orpa qayınanasını öpüb vidalaşdı,
Rut isə ona sarıldı.

15 Naomi Ruta dedi: «Bax qaynın arvadı öz xalqının və allahlarının yanına
qayıtdı, gəl sən də onun ardınca geri qayıt». 16 Rut dedi:
«Məcbur etmə ki, səni tərk edib
Sənin lə getməyim.
Bil ki, hara getsən, ora gedəcəyəm,
Harada qalsan, orada qalacağam;
Xalqın xalqım olacaq,
Allahın Allahım.
17 Sən harada öləcəksənsə,
Mən də orada öləcəyəm,
Orada da basdırılacağam.
Əgər ölümdən başqa bir şey
Məni səndən ayırarsa,
Qoy Rəbb mənə beləsini və
Bundan betərini etsin».
18 Naomi Rutun onunla getmək üçün qəti qərara gəldiyini görəndə bir daha
onu dilə tutmadı.
19 Hər ikisi Bet-Lexemə qədər gedib oraya çatdılar. Bet-Lexemə daxil
olanda onları görən bütün şəhər əhalisi həyəcanla gəldi və dedilər: «Bu, Naomi
deyilmi?» 20 Naomi onlara dedi: «Mənə Naomi * deməyin, mənə Mara † deyin,
çünki Külli-İxtiyar həyatımı acı etdi. 21 Mən buradan dolu çıxdım, Rəbb məni
boş qaytardı. Bir halda ki Rəbb məni ittiham etdi, Külli-İxtiyar başıma müsibət
gətirdi, daha niyə məni Naomi çağırırsınız?»
22 Beləliklə, Naomi Moav torpağından onunla birgə gələn gəlini Moavlı Rutla
bərabər geri qayıtdı. Onlar Bet-Lexemə arpa biçini başlananda gəldilər.

2

Rut Boazın zəmisində

1 Naominin əri Elimelekin nəslindən Boaz adlı mərd və xeyirxah bir
qohumu var idi.
2 * Bir gün Moavlı Rut Naomiyə dedi: «İzin ver, zəmilərə gedim. Kimin
gözündə lütf tapsam, onun ardınca düşüb başaq yığaram». Naomi ona «get,
qızım» dedi. 3 Rut getdi və bir zəmiyə girib biçinçilərin ardınca başaq yığmağa
başladı. Təsadüfən o, Elimelekin nəslindən olan Boazın sahəsinə girmişdi.
4 Bu vaxt Boaz Bet-Lexemdən gəldi və biçinçilərə dedi: «Qoy Rəbb sizinlə
olsun!» Biçinçilər cavab verdilər: «Rəbb sənə xeyir-dua versin». 5 Boaz
biçinçilərə nəzarət edən nökərinə dedi: «Bəs bu cavan qadın kimdir?» 6 Nökər
cavab verdi: «Bu cavan qadın Moavlıdır. O, Moav torpağından buraya Naomi
ilə birlikdə gəlib. 7 Mənə dedi: "Rica edirəm, qoy biçinçilərin ardınca düşüm və
dərzlərin arasından düşən başaqları yığıb toplayım". Səhərdən gəlib, indiyəcən
buradadır, talvar altında isə lap az dincəlib».
8 Boaz Ruta dedi: «Mənə qulaq as, qızım! Başaq yığmaq üçün buradan ayrılıb
başqa zəmiyə getmə. Burada işləyən mənim qulluqçu qızlarımla qal. 9 Yalnız
biçinçilərin biçdiyi bu zəmiyə gözünü dik və qızların ardınca get. Nökərlərə
əmr etmişəm ki, heç kimin sənin lə işi olmasın. Əgər susasan, su qablarının
yanına gedib nökərlərin çəkdiyi sudan iç». 10 Rut üzüstə yerə döşəndi və
yerədək təzim edərək dedi: «Nəyə görə mən gözlərində lütf tapdım? Nə üçün
mənə hörmət edirsən? Axı mən bir qəribəm». 11 Boaz ona cavab verdi: «Ərin
ölməndən sonra qayınanana etdiyin hər şeyi eşitmişəm. Sən atanı, ananı, doğma

* **1:20** Naomi – ibrani dilində xoş. † **1:20** Mara – ibrani dilində acı. * **2:2** Lev. 19:9-10; Qanun. 24:19

torpağını atıb heç tanımadığın bir xalqın yanına gəlmisən». 12 Bu işinin əvəzini
qoy Rəbb versin! Qoy qanadı altına sığınmaq üçün gəldiyin İsrailin Allahı Rəbb
sənə bol mükafat versin! 13 Rut dedi: «Qoy sənin gözündə lütf tapım, ağam,
necə də mənə təsəlli verdin. Sənin kənizlərinin birinə tay olmadığım halda
bu kənizini ürəkləndirən sözlər söylədin».

14 Yemək zamanı Boaz Ruta dedi: «Buraya gəl, sən də çörəkdən ye, tikəni
sirkə-şirəyə batır». Qadın gəlib biçinçilərin yanında əyləşdi. Boaz ona qovurğa
uzatdı. Qadın yeyib-doydu və yeməyindən artıq da qaldı. 15 Rut başaq yığmaq
üçün ayağa qalxanda Boaz nökərlərinə əmr edib dedi: «Qoy o gedib dərzlərin
arasından başaq yığsın, onu incitməyin. 16 Dərzlər arasından çəkib onun üçün
də atın ki, o da yığsın. Onu qınamayın».

17 Rut axşama qədər zəmidə başaq yığdı və yığdığı başağı döyüb bir efaya
yaxın arpa çıxartdı. 18 Sonra onu götürüb şəhərə gəldi. Qayınanası gördü
ki, o, başaq gətirib. Rut naharda doyandan sonra artıq qalan yeməyini
qayınanasına verdi. 19 Qayınanası ona dedi: «Bu gün harada başaq yığmısan?
Harada işləmisən? Sənə hörmət edən qoy xeyir-dua alsın!» Rut yanında
işlədiyi adam haqqında qayınanasına danışıb dedi: «Bu gün yanında işlədiyim
adamın adı Boazdır». 20 * Naomi gəlininə dedi: «Dirilərdən və ölülərdən Öz
xeyirxahlığını əsirgəməyən Rəbb qoy ona xeyir-dua versin!» Naomi yenə
dedi: «O, qohumumuzdur, yaxın qəyyumlarımızdan biridir». 21 Moavlı Rut
dedi: «Bir də o mənə dedi ki, mənim biçinim qurtarana qədər işçilərimlə birgə
işlə». 22 Naomi gəlininə dedi: «Qızım, onun qulluqçu qızları ilə işləməyin çox
yaxşıdır, yoxsa başqa zəmilərdə səni incidərlər».

23 Beləliklə, Rut arpa və buğda biçinləri qurtarana qədər Boazın qulluqçu
qızlarının yanında başaq yığdı və qayınanası ilə birgə yaşadı.

3

Rut Boazın xırmanında

1 Bir gün qayınanası Naomi Ruta dedi: «Qızım, sənin ailə xoşbəxtliyin üçün
rahat bir yer axtarmayımmı? 2 Bax qulluqçu qızları ilə sahəsində işlədiyin
Boaz bizim qohumumuzdur. O bu gecə xırmanda arpa sovurur. 3 Sən də
yuyun, ətirlən və ən gözəl paltarını geyinib xırmana en. Amma o yeyib-
içməyini qurtarmayınca özünü ona göstərmə. 4 Elə ki yatmağa getdi, yerini
tapıb onun ayaqlarının üstünü açaraq ayaq tərəfində yatarsan. Sonra nə
etmək lazımdırsa, o özü sənə deyəcək».* 5 Rut ona «dediklərinin hamısına əməl
edərəm» dedi.

6 Rut xırmana endi və qayınanasının bütün tapşırıqlarına əməl etdi. 7 Boaz
yeyib-içib kefi kökələndən sonra yatmaq üçün məhsul tayasının kənarına
getdi. Rut da sakitcə gəldi və ayaqlarının üstünü açıb ayaq tərəfində uzandı.
8 Gecə yarısı birdən Boaz səksəndi və çevrilib baxanda gördü ki, ayaqlarının
yanında bir qadın uzanıb. 9 O, qadına dedi: «Sən kimsən?» Qadın cavab
verdi: «Mən qarabaşın Rutam. Ətəyinlə bu qarabaşının da üstünü ört, çünki
sən qəyyumumsan». 10 Boaz dedi: «Qoy Rəbb sənə xeyir-dua versin, qızım!
Sonuncu xeyirxahlığın əvvəlkindən də yaxşıdır. Çünki nə kasıb, nə də varlı bir
cavanın ardınca düşdün. 11 Qızım, daha qorxma! Dediyin hər şeyi sənin üçün
edəcəyəm. Şəhərimizin bütün əhalisi yaxşı bilir ki, sən xeyirxah qadınsan.
12 * Düzdür, sənin qəyyumun mənəm, amma məndən də yaxın qəyyumun var.

* **2:20** Lev. 25:25 * **3:4** Bu, qədim Yəhudilərdə ərə getməyə bir işarədir. * **3:12** Rut 2:20

13 Bu gecəni qal, sabah əgər o adam sənə qəyyum olmaq istəsə, çox yaxşı, qoy
olsun. Yox, əgər bundan imtina etsə, var olan Rəbb haqqı, sənin qəyyumun
mən özüm olacağam. Hələlik sabaha qədər yat».
14 Rut onun ayaqlarının yanında sübhədək yatdı və səhərin alaqaranlığında
– hələ gözün yaxşı seçmədiyi vaxtda ayağa qalxdı, çünki Boaz demişdi: «Qoy
heç kəs bilməsin ki, xırmana bu qadın gəlib». 15 Sonra Boaz Ruta dedi: «Üst
örtüyünü götür, burada tut». Rut örtüyünü götürüb kənarından tutdu. Boaz
altı ölçü arpanı örtüyün üstünə töküb ona verdi. Rut şəhərə qayıtdı.
16 O, qayınanasının yanına gələndə qayınanası ona dedi: «Necə oldu, qızım?»
Rut Boazla olan hər şeyi Naomiyə danışdı, 17 sonra dedi: «O mənə altı ölçü
arpa verib dedi ki, qayınananın yanına əliboş qayıtma». 18 Naomi Ruta dedi:
«Qızım, gözlə, gör bu işin sonu necə qurtarır, çünki o adam bu işi bu gün axıra
çatdırmayınca sakit olmayacaq».

4

Boazın Rutla evlənməsi

1 Boaz şəhərin darvazasına çıxıb adamlar toplanan yerdə oturdu. Boazın
bəhs etdiyi qəyyum oradan keçirdi. Onu görən Boaz «ay filankəs, bir dön,
burada otur» dedi. O da gəlib orada oturdu. 2 Şəhər ağsaqqallarından on
adamı çağırıb «siz də burada oturun» dedi. Onlar da gəlib orada oturdu-
lar. 3 Boaz həmin qəyyuma dedi: «Moav torpağından qayıdan Naomi, qar-
daşımız Elimelekin zəmisini satır. 4 Mən də burada oturanların və xalqımın
ağsaqqalları qarşısında sənə eşitdirmək istədim ki, oranı satın alasan. Əgər
sən bu qəyyumluq vəzifəsini yerinə yetirəcəksənsə, bunu et, əgər bundan
imtina edirsənsə, bunu açıq de, mən də bilim. Çünki səndən başqa bu vəzifəni
öhdəsinə götürən kimsə yoxdur, yalnız səndən sonra mən varam». O, Boaza
dedi: «Qəyyumluq vəzifəsini mən yerinə yetirərəm». 5 Boaz dedi: «Zəmini
Naomidən satın alarkən onun mərhum oğlunun arvadı Moavlı Rutu da arvad
olaraq almalısan ki, mərhumun adı öz irsi üzərində qalsın». 6 Qəyyum olan
adam dedi: «Mən ona qəyyumluq edə bilmərəm, yoxsa öz irsim dağılar.
Mənim vəzifəmi sən öz öhdənə götür, mən qəyyum ola bilmərəm».
7 * Qədim zamanlarda İsraildə belə bir adət var idi: qəyyumluq vəzifəsini
icra edərkən və mal dəyişərkən müqavilə bağlanmasına şəhadət olsun deyə
biri öz çarığını çıxarıb başqasına verərdi. Bu, İsraildə qəbul olunan razılaşma
üsulu idi. 8 Qəyyum olan adam Boaza dedi: «Sən özün satın al». Sonra
da o öz çarığını çıxardı. 9 Boaz ağsaqqallara və bütün xalqa dedi: «Siz də
bu gün şahidsiniz ki, mən Elimelekin bütün mülkünü, Kilyon və Maxlonun
bütün mülklərini Naomidən satın alıram. 10 * Mərhumun adı öz irsi üzərində
qalsın deyə Maxlonun dul arvadı Moavlı Rutu da özümə arvad alıram. Qoy
qardaşları arasından, yurd qapılarından mərhumun adı silinməsin. Siz də bu
gün şahidsiniz». 11 * Darvaza yanına yığılan bütün xalq və ağsaqqallar dedilər:
«Biz şahidik, qoy Rəbb sənin evinə gələn qadını İsrail evini quran iki qadın
Rəhilə və Lea kimi etsin. Efratada qüdrətli işlər görəsən və Bet-Lexemdə adın
tanınsın. 12 * Qoy Rəbb sənin evini bu gənc qadından verəcəyi nəsli Tamarın
Yəhudaya doğduğu Peresin evi kimi etsin».
13 Boaz Rutu aldı və Rut ona arvad oldu. Boaz onun yanına girdi. Rəbb
Rutun bətninə uşaq verdi və Rut oğul doğdu. 14 Qadınlar Naomiyə dedilər:

* **4:7** Qanun. 25:9 * **4:10** Qanun. 25:5-6 * **4:11** Yar. 29:31 * **4:12** Yar. 38:27-30

«Rəbbə alqış olsun ki, bu gün sənə gələcək qəyyumunu verdi. Qoy onun
adı İsraildə tanınsın. 15 Bu körpə səni canlandıracaq və qoca vaxtında səni
saxlayacaq. Çünki onu sənə yeddi oğuldan daha yaxşı olan, səni sevən gəlinin
doğmuşdur». 16 Naomi uşağı qucağına alıb gəzdirdi və onun dayəsi oldu.
17 Qonşu qadınlar ona ad qoyub dedilər: «Naomi üçün oğul doğulub». Onun
adını Oved qoydular. O, Davudun atası olan Yesseyin atasıdır.

Davudun nəsil şəcərəsi

18 Peresin nəsli budur: Peresdən Xesron törədi. 19 Xesrondan Ram törədi.
Ramdan Amminadav törədi. 20 Amminadavdan Naxşon törədi. Naxşondan
Salmon törədi. 21 Salmondan Boaz törədi. Boazdan Oved törədi. 22 Oveddən
Yessey törədi. Yesseydən də Davud törədi.

BİRİNCİ ŞAMUEL KİTABI

GİRİŞ

«1 Şamuel» Kitabı İsrailin hakimlər dövründən padşahlığa keçid dövrünün salnaməsidir. Ölkədə dəyişikliklər əsasən üç nəfər – böyük hakimlərin sonuncusu Şamuelin, İsrailin birinci padşahı Şaulun və onların qarşılaşdığı İsrailin gələcək hökmdarı Davudun vasitəsilə baş verir. Şamuel və Şaul gənc Davudun həyatına təsir edir.

Əhdi-Ətiqin digər tarixi yazıları kimi bu kitabın da əsas mövzusu belədir: Allaha sədaqət uğur, itaətsizlik isə fəlakət gətirir. Bu fikir Rəbbin kahin Eliyə göndərdiyi xəbərdə aydın ifadə olunur: «Mənə hörmət edənləri hörmətə çatdıracağam, Məni saymayanlar isə rüsvay ediləcək!» (2:30).

«1 Şamuel» Kitabında padşahlığın qurulmasına müsbət nöqteyi-nəzərdən baxılmır, çünki Rəbb Özü İsrailin padşahı sayılırdı. Lakin xalqının xahişini nəzərə alaraq Rəbb onlar üçün padşah seçdi. Ən vacib o idi ki, İsrail xalqı da, padşah da Allahın hakimiyyəti altında yaşayırdı. Bütün xalqın – varlıların da, kasıbların da hüquqları Allahın qanunlarının himayəsi altında qorunurdu.

Qədim yunan və bəzi müasir tərcümələrdə *«1 və 2 Şamuel»* ilə *«1 və 2 Padşahlar»* Kitabları *«1, 2, 3 və 4 Padşahlıqlar»* başlığı ilə yazılıb.

Kitabın məzmunu:

1:1–7:17 Şamuel İsrailin hakimidir
8:1–10:27 Şaulun padşah seçilməsi
11:1–15:35 Şaulun hakimiyyətinin ilk illəri
16:1–30:31 Şaulun Davudu təqib etməsi
31:1-13 Şaul və oğullarının ölümü

Şamuelin doğulması

1 Efrayimin dağlıq bölgəsində yerləşən Ramatayim-Sofim şəhərində Elqana
adlı bir adam yaşayırdı. O, Efrayim sakini olub Suf tayfasından – Suf oğlu
Toxu oğlu Elihu oğlu Yeroxamın oğlu idi. 2 Elqananın Xanna və Peninna
adında iki arvadı vardı. Peninnanın uşaqları var idi, amma Xannanın övladı
olmurdu. 3 Elqana Ordular Rəbbinə səcdə qılmaq və qurban kəsmək üçün hər
il öz şəhərindən Şiloya gedərdi. Orada Elinin iki oğlu – Xofni və Pinxas Rəbbin
kahinləri idi. 4 Elqana qurban kəsilən gün arvadı Peninnaya, oğul və qızlarının
hamısına pay verərdi. 5 Xannaya isə ikiqat pay verərdi. Rəbb onun bətnini
bağlamışdı, buna baxmayaraq Elqana onu çox sevirdi. 6 Günüsü Peninna
isə Xannanın Rəbb tərəfindən bətninin bağlanmasına görə həmişə ona sataşar
və xətrinə dəyərdi. 7 Bu, illərlə belə davam edirdi. Xanna hər dəfə Rəbbin
ibadətgahına gedəndə günüsü ona söz atar, Xanna da ağlayar, yemək yeməzdi.
8 Bir gün əri Elqana ona dedi: «Xanna, niyə ağlayırsan? Niyə yemək yemirsən?
Axı niyə kədərlisən? Mən sənə on oğuldan da artıq deyiləmmi?»

9 Onlar Şiloda yeyib-içəndən sonra Xanna ayağa qalxdı. Kahin Eli Rəbbin
məbədinin qapısının yanındakı kürsüdə oturmuşdu.

10 Xanna ürək yanğısı ilə dua edərək acı-acı ağlayırdı. 11 Rəbbə yalvararaq
əhdini belə söylədi: «Ey Ordular Rəbbi, Öz dərdli bəndənin vəziyyətini

görürsən. Mən bəndəni unutmayıb bir oğul versən, oğlumun həyatını Sənə həsr etmək üçün verər və qoymaram ki, onun başına ülgüc dəysin».*
12 Xanna Rəbbin hüzurunda uzun müddət dua etdi. Eli isə onun ağzına
baxırdı. 13 Xanna qəlbində yalvardığı üçün yalnız dodaqları tərpənirdi, səsi
eşidilmirdi. Eli elə güman etdi ki, o sərxoşdur. 14 Ona görə də dedi: «Nə
vaxta qədər sərxoşluq edəcəksən? Bəsdir, at bu şərabı». 15 Xanna cavabında
dedi: «Xeyr, ağam, mən nə şərab içmişəm, nə də başqa kefləndirici içki. Könlü
qəm-qüssəli bir qadınam ki, sadəcə Rəbbin hüzurunda ürəyimi boşaldıram.
16 Kənizini pis qadın sanma. Bu yalvarışım indiyədək çəkdiyim böyük qayğı
və əziyyətə görədir». 17 Eli cavab verib dedi: «Salamat get, qoy İsrailin Allahı
səni muradına çatdırsın!» 18 Xanna «təki bəndən sənin gözlərində lütf tapsın»
deyib yolu ilə getdi və yemək yedi. Artıq çöhrəsi kədərli deyildi.
19 Ertəsi gün onlar sübh tezdən qalxıb Rəbbə səcdə qılandan sonra Ramadakı
evlərinə qayıtdılar. Elqana arvadı Xanna ilə yaxınlıq etdi və Rəbb də Xannanı
yada saldı. 20 Vaxt keçdi, Xanna hamilə olub bir oğul doğdu. «Onu Rəbdən
dilədim» deyərək adını Şamuel† qoydu.

Xannanın Şamueli Allaha təqdim etməsi

21 Elqana Rəbbə illik qurbanını və əhdini yerinə yetirmək üçün evdəkilərlə
bərabər Şiloya getdi. 22 Amma Xanna getmədi. Ərinə «körpəni süddən kəsəndən
sonra onu Rəbbə xidmət etmək üçün aparacağam və ömrü boyu orada qala-
caq» dedi. 23 Əri Elqana ona dedi: «Gözündə nə xoşdursa, elə də et, onu süddən
ayırana qədər evdə otur. Qoy Rəbb Öz vədini yerinə yetirsin». Qadın evdə
qalıb oğlunu süddən ayırana qədər əmizdirdi. 24 Uşağı süddən ayırandan sonra
Xanna onu üç buğa, bir efa un və bir tuluq şərabla birlikdə Rəbbin Şilodakı
ibadətgahına apardı. Uşaq isə hələ balaca idi. 25 Buğanı kəsəndən sonra uşağı
Eliyə verdilər. 26 Xanna dedi: «Ey ağam, canına and olsun, burada – sənin
yanında durub Rəbbə yalvaran qadın mənəm. 27 Yalvarışım bu uşaq üçün idi,
Rəbb muradımı yerinə yetirdi. 28 Mən onu Rəbbə əhd etmişdim və ömrü boyu
Rəbbə həsr olunmalıdır». Sonra uşaq orada Rəbbə səcdə etdi.

2

Xannanın duası

1 * Xanna Rəbbə belə dua etdi:
«Rəbdə tapdığım sevincdən ürəyim cuşa gəlir,
Rəbb mənə böyük güc verir, *
Düşmənlərimin önündə öyünürəm,
Çünki Sən məni qurtardığına görə sevinirəm.

2 Rəbbə oxşar ikinci müqəddəs yoxdur,
Ey Rəbb, yeganəsən Sən!
Allahımız kimi sığınacaq qaya yoxdur!

3 Artıq qürurla danışmayın,
Dilinizdən təkəbbürlü sözlər çıxmasın.
Çünki Rəbb hər şeyi bilən Allahdır,

---

* **1:11** Saçını qırxdırmamaq özünü Rəbbə təqdim etmək əlamətidir. Bax: Say. 6:5. † **1:20** Şamuel – ibrani dilində Allah tərəfindən eşidildi. * **2:1** Luka 1:46-55 * **2:1** Mənə böyük güc verir – bu cümlə ibrani dilində buynuzumu yüksəldir idiomudur.

Hər iş Onun tərəfindən ölçülür.

4 İgidlərin yayları qırılır,
Büdrəyənlər isə Onun qüdrəti ilə qurşanır.
5 Toxlar azuqə üçün muzdla işlərkən
Aclar doyuzdurulur.
Sonsuz qadın yeddi övlad doğur,
Çoxuşaqlı qadın isə tənha qalır.

6 Rəbb insanı həm öldürür, həm dirildir.
Ölülər diyarına həm endirir, həm çıxarır.
7 Rəbb yoxsulluq və var-dövlət göndərir,
Alçaldır və yüksəldir.
8 * O, yoxsulları toz-torpağın içindən götürür,
Fəqirləri küllükdən çıxarır.
Onları hökmdarların yanında əyləşdirir,
Onlara irs olaraq şərəf taxtını verir.
Çünki Rəbb yerin təməlini qoydu,
Onun üzərində dünyanı qurdu.

9 Sadiq qullarının addımlarını qoruyur,
Pisləri isə zülmətdə susdurur.
Çünki insan öz qüvvəsi ilə zəfər çalmır.
10 Rəbbə qarşı duranlar parça-parça olacaq,
Haqq-Taala onların üzərində göyləri gurladacaq.
Rəbb yer üzünün qurtaracağınadək hər yerdə hakimlik edir,
Öz padşahına qüvvət verəcək,
Məsh etdiyinə böyük güc verəcək!»

11 Sonra Elqana Ramadakı evinə qayıtdı. Kiçik Şamuel isə kahin Elinin nəzəri altında Rəbbə xidmət etməyə başladı.

Elinin oğullarının pis əməlləri

12 Elinin oğulları yaramaz adamlar idi. 13 Onlar Rəbbi tanımırdı. Bu kahinlərin xalqla rəftarı belə idi: qurban təqdim edilən zaman, ət qaynayarkən kahinin xidmətçisi əlində üçdişli ət qarmağı ilə gələrdi. 14 Ət qarmağını qazana, təknəyə, tavaya, bardağa salardı və qarmaqla nə çıxardısa, bu kahinlər onu özlərinə götürərdi. Onlar Şiloya qurban gətirən İsrailliləri hamısı ilə belə rəftar edirdilər. 15 Üstəlik də qurbanın iç piyini yandırmazdan əvvəl kahinin xidmətçisi gəlib qurban gətirən adama deyərdi: «Kahinə qızartma üçün ət ver. İndi isə o səndən bişmiş ət deyil, çiy ət istəyir». 16 Əgər qurban gətirən «qoy əvvəlcə iç piyi yandırılsın, sonra istədiyin payı gəl götür» deyərdisə, xidmətçi «xeyr, indi ver, yoxsa zorla götürərəm» deyə cavab verərdi. 17 Rəbbin gözü önündə bu gənclər çox böyük günah işlədirdilər, çünki onlar Rəbbə gətirilən təqdimlərə hörmət etmirdilər.

18 Kiçik Şamuel isə əyninə kətan efod geyərək Rəbbin önündə xidmət edirdi. 19 Anası Şamuelə kiçik cübbə tikərdi. Hər il atası illik qurbanı təqdim etmək üçün Şiloya gələndə o da tikdiyi kiçik cübbəni gətirib oğluna verərdi. 20 Kahin Eli isə Elqana ilə arvadına xeyir-dua verərək «arvadının istədiyi və Rəbbə əhd

* **2:8** Zəb. 113:7

etdiyi uşağın yerinə Rəbb sənə bu qadından yeni övladlar versin» deyərdi. Bundan sonra onlar evlərinə qayıdardı.

21 Rəbbin lütfü ilə Xanna yenə hamilə olub bundan sonra üç oğul və iki qız doğdu. Kiçik Şamuel isə Rəbbin hüzurunda böyüyürdü.

22 Eli artıq çox qocalmışdı. O, oğullarının İsrailliləra etdikləri və Hüzur çadırının girişində xidmət edən qadınlarla əxlaqsızlıqları barədə hər şeyi eşitmişdi. 23 Eli onlara dedi: «Nə edirsiniz? Bütün xalqdan etdiyiniz pis əməllər barədə eşidirəm. 24 Belə yaramaz, oğullarım! Eşitdiyim yaxşı xəbər deyil. Rəbbin xalqını yoldan çıxarırsınız. 25 İnsan insana qarşı günah işlədərsə, onun üçün Allaha yalvarmaq olar. Amma Rəbbə qarşı günah işlədənə kim yalvarışla zamin durar?» Lakin onlar atalarının sözlərinə qulaq asmazdılar, çünki Rəbb onları ölümə məhkum etmişdi.

26 * Kiçik Şamuel isə getdikcə böyüyür, Rəbbin və insanların gözündə hörmət qazanırdı.

Elinin oğulları haqqında peyğəmbərlik sözü

27 Həmin dövrdə bir Allah adamı Elinin yanına gəlib söylədi: «Rəbb belə deyir: “Misirdə atan və onun nəsli fironun xalqına kölə olarkən Özümü onlara aydın göstərmədimmi? 28 * * Qurbangahıma çıxaraq buxur yandırıb önümdə efod geyməsi üçün bütün İsrail qəbilələri arasından yalnız atanı Özümə kahin seçmədimmi? İsraillilərin verdiyi yandırma təqdimlərinin hamısını atanın nəslinə vermədimmi? 29 Bəs nə üçün məskənimə buyurduğum qurban və təqdimlərə hörmətsizlik edirsiniz? Nə üçün oğullarını Məndən üstün tutursan? Xalqım İsrailin bütün təqdimlərinin ən əlası ilə özünüzü kökəltdiyinizə görəmi?” 30 Ona görə də İsrailin Allahı Rəbb belə deyir: “Həqiqətən, ailən və ata nəslin əbədilik Mənə xidmət edəcək” demişdim, amma indi belə deyirəm: “Yox, Mən belə etməyəcəyəm. Mənə hörmət edənləri hörmətə çatdıracağam, Məni saymayanlar isə rüsvay ediləcək! 31 Budur, elə günlər gəlir ki, sənin də, ata nəslinin də gücünü qıracağam və nəslindən heç kim uzun ömür sürməyəcək. 32 İsrailə etdiyim yaxşılığın əvəzinə sən evində qəm-qüssə görəcəksən və artıq nəslindən heç kim uzun ömür sürməyəcək. 33 Aranızda qurbangahımdan ayağını kəsmədiyim bir adam olacaq ki, onu da gözlərini kor etmək və qəlbini kədərləndirmək üçün sağ saxlayacağam. Nəslindən olanların hamısı az ömür sürüb öləcək. 34 İki oğlunun – Xofni və Pinxasın eyni bir gündə ölməsi sənə bir işarə olacaq. 35 Mən isə Özümə istəklərimi və arzularımı yerinə yetirən vəfalı bir kahin seçəcəyəm. Onun nəslini əbədiləşdirəcəyəm. Məsh etdiyimin önündə o xidmət edəcək. 36 Ailəndən sağ qalan hər kəs bir az gümüş pul və bir parça çörək üçün gəlib onun qarşısında əyiləcək, ‹nə olar, bir parça çörək üçün mənə hər hansı bir kahinlik işi ver› deyərək yalvaracaq”».

3

Allahın Şamueli çağırması

1 Gənc Şamuel Elinin başçılığı altında Rəbbə xidmət edirdi. O vaxt Rəbbin sözünün nazil olması və görüntülərin görülməsi nadir hallarda baş verirdi. 2 Bir gecə Eli yatağında uzanmışdı. Onun gözləri zəif olduğuna görə yaxşı görmürdü. 3 Şamuel isə Rəbbin məbədində – Allahın sandığı olan yerdə uzanmışdı və Allahın çırağı hələ sönməmişdi.

* **2:26** Sül. 3:4; Luka 2:52 * **2:28** Çıx. 28:1-4 * **2:28** Lev. 7:35-36

4 Rəbb Şamueli çağırdı. O «buradayam» deyə cavab verdi. 5 Sonra da
Elinin yanına qaçıb «məni çağırdın, mən buradayam» dedi. Amma Eli «mən
çağırmamışam, get yat» deyə cavab verdi. Şamuel gedib yatdı. 6 Rəbb «Şamuel!»
deyə yenidən çağırdı. Şamuel yenə qalxıb Elinin yanına getdi və «Məni çağırdın?
Mən buradayam!» dedi. Eli yenə də «mən çağırmadım oğlum, get yat» deyə
cavab verdi. 7 Şamuel Rəbbi hələ tanımırdı və Rəbbin sözü ona açılmamışdı.
8 Rəbb üçüncü dəfə Şamueli çağırdı və Şamuel yenə qalxaraq Elinin yanına gedib
dedi: «Bax buradayam, məni sən çağırdın». O anda Eli anladı ki, gənc Şamueli
çağıran Rəbdir. 9 Buna görə də Şamuelə dedi: «Get uzan, yenə səni çağırarsa, belə
deyərsən: "Danış, ya Rəbb, qulun Səni eşidir"». Şamuel gedib yerində yatdı.
10 Rəbb gəlib orada durdu və əvvəlki kimi «Şamuel! Şamuel!» deyə çağırdı.
Şamuel dedi: «Danış, ya Rəbb, qulun Səni eşidir». 11 Rəbb Şamuelə belə dedi:
«Bax İsraildə elə bir iş görəcəyəm ki, eşidənin qulaqları cingildəyəcək. 12 Həmin
gün Elinin evi haqqında dediklərimin hamısını əvvəldən axıra qədər yerinə
yetirəcəyəm. 13 Çünki ona çatdırmışdım ki, özü bildiyi günahlarına görə onun
evini əbədi məhkum edəcəyəm. Oğulları özlərini alçaltdılar. Eli isə onların
qarşısını almadı. 14 Buna görə də and içmişəm ki, Elinin ailəsinin günahı heç
vaxt nə qurban, nə də başqa təqdimlərlə bağışlanmayacaq».
15 Şamuel səhərə qədər uzandı, sonra Rəbbin ibadətgahının qapılarını açdı.
Eşitdiyi görüntünü isə Eliyə bildirməyə qorxdu. 16 Amma Eli onu «Şamuel,
oğlum» deyə səslədi. Şamuel cavab verib dedi: «Bəli, buradayam». 17 Eli ondan
soruşub dedi: «Rəbb sənə nə dedi? Rica edirəm, məndən gizlətmə. Əgər sənə
dediklərindən birini belə, məndən gizlətsən, Allah sənə beləsini və bundan
betərini etsin». 18 Bundan sonra Şamuel heç nə gizlətmədi və ona hər şeyi
danışdı. Eli də dedi: «O, Rəbdir, gözündə nə xoşdursa, onu da etsin».
19 Şamuel böyüdü. Rəbb onunla idi və Rəbb onun sözlərindən heç birini boşa
çıxartmadı. 20 Rəbbin Şamueli peyğəmbər kimi təsdiq etdiyini Dandan Beer-
Şevaya qədər bütün İsrail bildi. 21 Rəbb yenə Şiloda görünməyə başladı. O Özünü
Şamuelə kəlamı ilə göstərmişdi.

4

Əhd sandığının ələ keçməsi

1 Şamuelin sözü bütün İsrailə yayılmışdı. O dövrdə İsraillilər Filiştlilərə qarşı
döyüşmək üçün çıxdılar. 2 İsraillilər Even-Ezerdə, Filiştlilər isə Afeqdə ordugah
qurdular. Filiştlilər İsraillilərlə döyüşmək üçün düzüldülər. Döyüş qızışanda
İsraillilər Filiştlilərə məğlub oldular və döyüş meydanında dörd minə yaxın
İsrailli qırıldı. 3 Xalq ordugaha qayıdarkən İsrail ağsaqqalları bir-birindən
soruşdu: «Görəsən Rəbb bu gün bizi Filiştlilər qarşısında nə üçün məğlub etdi?
Şilodan Rəbbin Əhd sandığını yanımıza gətirək. Qoy aramızda olsun və bizi
düşmənlərin əlindən qurtarsın». 4 * Xalq Şiloya adam göndərdi. Keruvlar
arasında taxt qurmuş Ordular Rəbbinin Əhd sandığını oradan gətirdilər.
Elinin iki oğlu Xofni və Pinxas Allahın Əhd sandığının yanında idi.
5 Rəbbin Əhd sandığı ordugaha çatan kimi bütün İsraillilər bərkdən elə
qışqırdılar ki, yer titrədi. 6 Bu qışqırığın gurultusunu eşidərkən Filiştlilər
belə dedilər: «İbranilərin ordugahında niyə belə böyük qışqırıq və gurultu
var?» Ordugaha Rəbbin sandığının gəldiyini bildikdə 7 Filiştlilər qorxub
dedilər: «Ordugaha allahlar gəlib, vay halımıza! Çünki bundan əvvəl belə

* **4:4** Çıx. 25:22

bir şey olmamışdı. 8 Vay halımıza! Bu qüdrətli allahların əlindən bizi kim qurtaracaq? Səhrada Misirlilərə hər cür bəla verən allahlar bunlardır. 9 Ey Filiştlilər, cəsur olun, kişi kimi dayanın! Yoxsa İbranilər sizə necə boyun əydilərsə, siz də onlara elə boyun əyəcəksiniz! Kişi kimi dayanın və döyüşün!»

10 Filiştlilər vuruşdular. İsrailliər məğlub oldu və hamısı öz çadırına qaçdı. Çox böyük qırğın oldu və İsrailliərdən otuz min piyada həlak oldu. 11 Allahın sandığı ələ keçirildi və Elinin iki oğlu – Xofni ilə Pinxas öldü.

Elinin ölümü

12 Bir nəfər Binyaminli döyüş yerindən qaçaraq elə həmin gün gəlib Şiloya çatdı. Onun paltarı cırılmış, başı toz-torpaq içində idi. 13 Budur, o gələn zaman Eli kürsü üstündə oturub yol kənarında gözləyir və Allahın sandığından ötrü ürəyi çırpınırdı. Bu adam şəhərə girib baş verən hadisələri danışanda bütün şəhər şivən qopardı. 14 Eli bu səsi eşidəndə «Bu nə səs-küydür?» deyə soruşdu. Bu adam tez gəlib hər şeyi Eliyə danışdı. 15 Eli doxsan səkkiz yaşında idi, artıq gözləri tutulmuşdu, görmürdü. 16 Həmin adam Eliyə dedi: «Mən döyüş meydanından gəlirəm. Bu gün döyüşdən qaçmışam». Eli soruşdu: «Oğlum, nə baş verib?» 17 Xəbər gətirən adam belə cavab verdi: «İsrailliər Filiştlilərin qabağından qaçdılar və xalq arasında böyük qırğın oldu. İki oğlun Xofni ilə Pinxas ölmüş, Allahın sandığı isə ələ keçirilmişdir». 18 Bu adam Allahın sandığından danışan zaman Eli kürsüdən arxaya – qapının yanına yıxıldı; həm qoca, həm də kök olduğu üçün boynu qırıldı və öldü. O, qırx il İsrail xalqına hakimlik etmişdi.

19 Elinin gəlini – Pinxasın arvadı hamilə idi. Doğuş vaxtı çatmışdı. Allahın sandığının ələ keçirildiyini, qayınatası ilə ərinin ölüm xəbərini eşidərkən onun ağrısı tutdu və çömbəlib doğdu. 20 Ölüm ayağında ona köməк edən qadınlar dedilər: «Qorxma, bir oğlun oldu». O isə bunu əhəmiyyətsiz bir şey saydığı üçün cavab vermədi. 21 Çünki Allahın sandığı ələ keçmiş, qayınatası ilə əri ölmüşdü. Buna görə də «İsrail şərəfdən düşdü» deyərək körpəsinin adını İkavod qoydu. 22 O dedi: «Allahın sandığı ələ keçirildi, İsrail şərəfdən düşdü».

5

Allahın Filiştlilərə qəzəbi

1 Filiştlilər Allahın sandığını ələ keçirib Even-Ezerdən Aşdoda apardılar. 2 Allahın sandığını Daqonun məbədinə aparıb Daqonun heykəlinin yanına qoydular. 3 Ertəsi gün Aşdodlular erkən duranda Daqonu Rəbbin sandığının önündə üzüstə yerə düşmüş gördülər. Onlar Daqonu götürüb öz yerinə qoydular. 4 Amma ertəsi gün səhər erkən durduqları vaxt gördülər ki, Daqon yenə Rəbbin sandığının önündə üzüstə yerə düşmüşdür. Bu dəfə isə Daqonun başı ilə iki əli qırılıb kandarın üstünə düşmüş və yalnız gövdəsi qalmışdı. 5 Daqonun kahinləri də, Aşdoddakı Daqon məbədinə gələnlər də buna görə bu günə qədər bu məbədin kandarına ayaq basmırlar.

6 Rəbbin əli Aşdodlular üzərində ağırlaşdı. Onlara və ətrafındakı camaata bəla verib bədənlərinə şişlər çıxartdı. 7 Aşdodlular vəziyyətin belə olduğunu görəndə dedilər: «Qoy İsrail Allahının sandığı bizim yanımızda qalmasın, çünki Onun əli bizim və allahımız Daqonun üzərində ağır oldu». 8 Ona görə də hər tərəfə qasidlər göndərərək bütün Filiştlilərin ağalarını yanlarına toplayıb soruşdular: «İsrail Allahının sandığını nə edək?» Filiştlilərin ağaları isə dedilər: «İsrail Allahının sandığı Qata aparılsın». Beləliklə, İsrail Allahının

sandığını Qata apardılar. 9 Onlar sandığı Qata gətirəndən sonra Rəbbin əli bu
şəhərin üstündə də ağırlaşdı. Şəhəri dəhşətli qorxu bürüdü, böyükdən-kiçiyə
qədər şəhər sakinlərinin hamısına zərbə dəydi. Onların da bədənlərinə şiş
çıxdı. 10 Bu hadisədən sonra Allahın sandığını Eqrona göndərdilər. Allahın
sandığı Eqrona çatanda Eqronlular fəryad qoparıb dedilər: «Bizi və xalqımızı
öldürmək üçün İsrailin Allahının sandığını bura gətirdilər!» 11 Ona görə də
hər tərəfə qasidlər göndərib bütün Filiştlilərin ağalarını yanlarına toplayaraq
dedilər: «İsrail Allahının sandığını göndərin getsin yerinə, qoy bizi və xalqımızı
qırmasın». Çünki bütün şəhəri ölüm vahiməsi bürümüşdü və Allahın əli ora
üçün də çox ağır olmuşdu. 12 Sağ qalanların da bədənlərinə şiş çıxdı və şəhərin
fəryadı ərşə qalxdı.

6

Əhd sandığının İsrailə qaytarılması

1 Rəbbin sandığı Filiştlilərin diyarında yeddi ay qaldı. 2 Filiştlilər kahinlərlə
falçıları çağırıb dedilər: «Bu Rəbbin sandığını nə edək? Onu öz yerinə necə
qaytarmağı bizə başa salın». 3 Kahinlər və baxıcılar dedilər: «İsrail Allahının
sandığını geri göndərmək istəyirsinizsə, boş göndərməyin. Ona mütləq
təqsir təqdimi verməlisiniz. O zaman sağalacaqsınız və O sizdən nə üçün əl
çəkmədiyini bildirəcək». 4 Filiştlilər soruşdular: «Ona göndərəcəyimiz təqsir
təqdimi nə olmalıdır?» Kahinlər və baxıcılar belə cavab verdi: «Filiştlilərin
ağalarının sayına görə beş qızıl şiş surəti ilə beş qızıl siçovul surəti düzəldib
göndərin. Çünki bu bəla həm sizin, həm də ağalarınızın üstündədir. 5 Ona
görə də həm şişlərinizin, həm də ölkənizi dağıdan siçovulların surətlərini
yaradın və İsrailin Allahını şərəfləndirin. Bəlkə O sizin, allahlarınızın və tor-
pağınızın üstündə əlini yüngülləşdirdi. 6 Misirlilərlə fironun ürəyi inadkarlıq
etdiyi kimi nə üçün sizin də ürəkləriniz inadkarlıq edir? Allah onlarla sərt
davrananda İsrailliləri azad buraxmadılarmı? 7 İndi isə bir təzə araba düzəldin
və boyunduruğa qoşulmayan iki sağmal inəyi arabaya qoşun. Balalarını isə
onlardan ayırıb evə göndərin. 8 Rəbbin sandığını götürüb arabaya qoyun və
təqsir təqdimi olaraq Ona ödəyəcəyiniz qızıl əşyaları isə bir mücrü içərisində
sandığın yanına qoyun, sonra da yola salın getsin. 9 Amma baxın, onlar
sandığın olduğu torpağa – Bet-Şemeş yoluna qalxarlarsa, deməli, bu böyük
bəlanı bizə verən Odur. Yox, əgər oraya getməzlərsə, onda biləcəyik ki, bizi
vuran Onun əli deyil və bu qəza başımıza təsadüfən gəlmişdir».

10 Adamlar belə də etdilər. İki sağmal inək gətirib arabaya qoşdular və bal-
alarını da evdə bağladılar. 11 Rəbbin sandığı ilə bərabər içərisində siçovulların
və şişlərin qızıl surətləri yığılmış mücrünü də arabaya qoydular. 12 İnəklər
birbaşa Bet-Şemeşə gedən yolla sağa-sola dönmədən, böyürə-böyürə getdilər.
Filiştlilərin ağaları isə onları Bet-Şemeş sərhədinə qədər ötürdülər.

13 O zaman Bet-Şemeşlilər zəmidə buğda biçirdilər. Onlar başlarını qaldırıb
sandığı görəndə sevindilər. 14 Araba Bet-Şemeşli Yeşuanın zəmisinə girib böyük
bir daşın yanında dayandı. Bet-Şemeşlilər arabanın ağaclarını qırdılar, inəkləri
isə Rəbbə yandırma qurbanı verdilər. 15 Levililər Rəbbin sandığını və onun
yanındakı qızıl əşyalar yığılmış mücrünü arabadan endirib böyük bir daşın
üstünə qoydular. O gün Bet-Şemeşlilər Rəbbə yandırma qurbanı verib başqa
qurbanlar da kəsdilər. 16 Filiştlilərin beş ağası bu hadisəni gördükdən sonra
həmin gün Eqrona qayıtdı.

17 Filiştlilərin təqsir təqdimi olaraq Rəbbə gətirdikləri qızıl şişlərin hər biri
Aşdod, Qəzzə, Aşqelon, Qat, Eqron üçün olub bu şəhərlərin sayına görə idi.
18 Qızıl siçovullar isə qala divarlı şəhərlərlə ətraf kəndlər də daxil olmaqla
beş ağaya məxsus Filişt şəhərlərinin sayına görə beş dənə idi. Bet-Şemeşli
Yeşuanın zəmisində Rəbbin sandığı qoyulan böyük daş bu günə qədər şahid
kimi qalmaqdadır. 19 Rəbbin sandığının içinə baxdıqları üçün Allah Bet-
Şemeşliləri də vurdu və əlli ailədən yetmiş nəfəri * öldürdü. Xalq isə Rəbbin
onların başına gətirdiyi müsibətə görə yas tutdu. 20 Bet-Şemeşlilər dedilər:
«Bu müqəddəs Allah olan Rəbbin qarşısında kim dayana bilər? Bizdən sonra
kimin yanına gedəcək?» 21 Sonra Qiryat-Yearim əhalisinə qasidlər göndərib
dedilər: «Filiştlilər Rəbbin sandığını geri qaytardılar, gəlin onu aparın».

7

Şamuelin İsrailə hakimlik etməsi

1 * Qiryat-Yearim əhalisi gəlib Rəbbin sandığını apardı. Onu təpədə olan
Avinadavın evinə çıxartdı və oğlu Eleazarı Rəbbin sandığına nəzarətçi təyin
etdi. 2 Sandıq Qiryat-Yearimə gələn gündən çox vaxt keçdi: iyirmi il tamam
oldu. Bütün İsrail xalqı Rəbbin intizarını çəkirdi.

3 Şamuel bütün İsraillilərə müraciət edib dedi: «Əgər bütün qəlbinizlə Rəbbə
dönürsünüzsə, yad allahları, Aştoret bütlərini atıb ürəyinizi Rəbbə verin və
yalnız Ona qulluq edin. Sizi Filiştlilərin əlindən O qurtaracaq». 4 O zaman
İsrail övladları Baal bütlərini və Aştoret bütlərini rədd edib yalnız Rəbbə qulluq
etdilər.
5 Şamuel dedi: «Bütün İsraillilər Mispaya toplayın və mən sizə görə Rəbbə
yalvaracağam». 6 Onlar Mispaya toplaşdılar, su çəkib Rəbbin önünə tökdülər
və o gün orada oruc tutub dedilər: «Rəbbə qarşı günah işlətmişik». Şamuel
Mispada İsraillilərə hakimlik edirdi.

7 İsrail övladlarının Mispada toplandığını Filiştlilər eşidəndə Filiştlilərin
ağaları İsraillilərə qarşı çıxdılar. Bunu eşidən İsrail övladları Filiştlilərdən
qorxdu. 8 Ona görə də İsrail övladları Şamuelə dedilər: «Bizi Filiştlilərin əlindən
qurtarmaq üçün Allahımız Rəbbə durmadan yalvar». 9 Şamuel bir əmlik
quzu götürərək onu bütövlüklə Rəbbə yandırma qurbanı verdi və o, İsrail
üçün Rəbbə yalvardı. Rəbb Şamuelə cavab verdi. 10 Şamuel yandırma qurbanı
verərkən Filiştlilər İsrailə hücum etmək üçün yaxınlaşdılar. Rəbb o gün güclü
səslə gurlayıb Filiştlilərin üzərinə vəlvələ saldı və onları İsrailin önündə məğlub
etdi. 11 İsraillilər Mispadan çıxıb Bet-Kar altına çatana qədər Filiştliləri qovaraq
qırdılar.
12 Sonra Şamuel bir daş götürüb Mispa ilə Şen arasına qoydu və «Rəbb bizə
buraya qədər kömək etdi» deyərək bu daşı Even-Ezer * adlandırdı.

13 Məğlubiyyətə uğrayan Filiştlilər bir daha İsrail torpağına gəlmədi. Şamuelin
bütün ömrü boyu Rəbbin əli Filiştlilərə qarşı oldu. 14 Filiştlilər Eqrondan
Qata qədər İsraildən aldıqları şəhərləri geri qaytardılar. Bundan əlavə, İsrail
ətrafındakı torpaqları da Filiştlilərin əlindən aldı və İsraillilərlə Emorluların
arasında sülh yarandı.

---

* **6:19** Əlli ailədən yetmiş nəfəri – yaxud əlli min yetmiş nəfər.
* **7:1** 2Şam. 6:2-4; 1Saln. 13:5-7
* **7:12** Even-Ezer – ibrani dilində kömək daşı.

15 Şamuel ömrü boyu İsrailə hakimlik etdi. 16 O, ilbəil, növbə ilə Bet-Eli,
Qilqalı, Mispanı gəzir və bu yerlərdə İsrailə hakimlik edirdi. 17 Sonra isə
Ramaya qayıdardı, çünki evi orada idi. Oradan da İsrailə hakimlik edirdi. O
həmin yerdə Rəbbə bir qurbangah tikdi.

8

İsrail xalqının padşah istəməsi

1 Şamuel qocalanda oğullarını İsrailə hakim etdi. 2 Onun ilk oğlunun adı
Yoel, ikincisinin adı isə Aviya idi. Onlar Beer-Şevada hakim idilər. 3 Oğulları
onun yolu ilə getməyib şərəfsiz qazanc ardınca düşdülər və rüşvət alıb düzgün
olmayan hökmlər verirdilər.

4 Bütün İsrail ağsaqqalları yığılıb Ramaya – Şamuelin yanına gəldilər. 5 * Ona
dedilər: «Bax sən qocasan və oğulların sənin yolunla getmir. İndi isə digər
millətlərdə olduğu kimi bizə bir padşah təyin et ki, bizə hökmranlıq etsin».
6 Lakin Şamuel «bizə bir padşah təyin et ki, hökmranımız olsun» deyilən zaman
bu sözlərdən narazı qaldı və Rəbbə dua etdi. 7 Rəbb Şamuelə dedi: «Sənə
dedikləri məsələlərlə əlaqədar xalqın hər sözünə qulaq as, çünki rədd etdikləri
sən deyilsən, onlar üzərində hökmranlıq etməyim deyə, yalnız Məni rədd
edirlər. 8 Onları Misirdən çıxartdığım gündən bu günə qədər yad allahlara
qulluq etməklə Məni tərk edirlər. Mənə etdiklərini indi eyni şəkildə sənə
edirlər. 9 Sən onların sözlərinə qulaq as, amma açıqca xəbərdarlıq et ki, onlara
hökmdarlıq edəcək padşahın hakimiyyəti necə olacaq».

10 Şamuel ondan padşah istəyən xalqa Rəbbin bütün sözlərini söylədi. 11 O
dedi: «Sizə hökmdarlıq edəcək padşahın hökmranlığı belə olacaq: oğullarınızı
döyüş arabaları və süvari qoşununda xidmət etmək üçün aparacaq və
döyüş arabalarının qabağında qaçıracaq. 12 Onlardan bəzisini minbaşı və
əllibaşı təyin edəcək, bəzisinə torpaqlarını şumladacaq və əkinini biçdirəcək,
bəzisini isə hərbi sursat və döyüş arabalarına ləvazimat hazırlamaq üçün
işlədəcək. 13 Qızlarınızı ətir düzəltmək, aşpaz və çörəkçi işlətmək üçün apara-
caq. 14 Ən yaxşı tarlalarınızı, üzüm və zeytun bağlarınızı alıb əyanlarına
verəcək. 15 Taxıllarınızın və üzümlüklərinizin məhsullarından onda birini alıb
xadimlərinə və əyanlarına verəcək. 16 Qullarınızla qarabaşlarınızı, ən seçmə
cavanlarınızı və eşşəklərinizi götürüb öz işində işlədəcək. 17 Sürülərinizin
onda birini özünə götürəcək və siz onun qulu olacaqsınız. 18 Gün gələcək ki,
seçdiyiniz padşahın əlindən fəryad edəcəksiniz, amma o vaxt Rəbb sizə cavab
verməyəcək».

19 Xalq isə Şamuelin sözünə qulaq asmaq istəməyib dedi: «Yox, mütləq
üzərimizdə bir padşah olsun. 20 Başqa millətlərdə olduğu kimi bizə də
padşahımız hökmranlıq etsin, qabağa düşüb döyüşlərimizə başçılıq etsin».
21 Şamuel xalqın hər sözünü dinləyib Rəbbə söylədi. 22 Rəbb Şamuelə belə dedi:
«Onların sözlərinə qulaq as və bir padşah təyin et». Şamuel İsraillilərə «hər kəs
öz şəhərinə qayıtsın» dedi.

9

Şaulun padşahlığa seçilməsi

1 Binyamindən Afiah oğlu Bekorat oğlu Seror oğlu Aviel oğlu Qiş adlı bir
adam var idi. Binyaminli bu adam cəsur cəngavər idi. 2 Onun Şaul adlı gənc,

* **8:5** Qanun. 17:14

yaraşıqlı oğlu var idi və İsrail övladları arasında ondan yaraşıqlısı yox idi. O, xalqın hamısından bir çiyin hündür idi.

3 Şaulun atası Qişin eşşəkləri itmişdi. Qiş oğlu Şaula dedi: «Qalx nökərlərdən
birini yanına al, get, eşşəkləri axtar». 4 Onlar Efrayimin dağlıq bölgəsini
gəzdilər və Şalişa diyarından keçdilər, lakin eşşəkləri tapa bilmədilər. Şaalim
diyarını dolandılar, eşşəklər orada da yox idi. Sonra Binyamin torpağını
gəzdilər, lakin eşşəkləri tapa bilmədilər. 5 Bundan sonra Suf bölgəsinə gəldilər
və Şaul yanındakı nökərinə dedi: «Gəl qayıdaq, yoxsa atam eşşəkləri yaddan
çıxarıb bizim üçün narahat olacaq». 6 Nökəri isə ona dedi: «Bax bu şəhərdə bir
Allah adamı var. O, möhtərəm bir adamdır və nə deyirsə, hamısı mütləq doğru
çıxır. Gəl oraya gedək, bəlkə bizə gedəcəyimiz yolu o göstərdi». 7 Şaul nökərinə
dedi: «Əgər getsək, o adama nə aparaq? Artıq torbalarımızda çörək qurtarmış
və Allah adamına vermək üçün bir hədiyyəmiz belə, yoxdur. Axı nəyimiz
var?» 8 Nökər Şaula cavab olaraq belə dedi: «Bax əlimdə dörddə bir şekel
gümüş var. Mən onu Allah adamına verərəm, qoy o bizə yolumuzu göstərsin».
9 Əvvəllər İsraildə Allahın iradəsini öyrənmək üçün gedəndə adamlar belə
deyərdilər: «Gəl görücünün yanına gedək». O vaxt peyğəmbərləri görücü
adlandırırdılar. 10 Şaul isə nökərinə dedi: «Yaxşı deyirsən, gəl gedək». Onlar
Allah adamının olduğu şəhərə getdilər.

11 Yoxuşdan şəhərə qalxanda su çəkmək üçün şəhərdən çıxan gənc qızlara
rast gəldilər və onlara dedilər: «Görücü buradadırmı?» 12 Onlara cavab
verdilər: «Buradadır, sizdən qabaqdadır. Tələsin, elə bu gün şəhərə gəlib, çünki
xalq bu gün səcdəgahda qurban kəsəcək. 13 Şəhərə girən kimi onu yemək
üçün səcdəgaha qalxmazdan əvvəl taparsınız, ona görə ki o gəlməyincə xalq
yeməyə başlamaz. O, qurbana xeyir-dua verəndən sonra çağırılanlar yeyər. Tez
qalxsanız, ona çatarsınız». 14 Onlar şəhərə qalxdılar. Şaul da təpədə yerləşən
şəhərin mərkəzinə çatanda Şamuellə rastlaşdı, çünki o da səcdəgaha çıxırdı.

15 Şaul gəlməmişdən bir gün əvvəl Rəbb Şamuelə bunu bildirərək qulağına
demişdi: 16 «Sabah bu vaxtlar sənin yanına Binyamin torpağından bir adam
göndərəcəyəm və onu Mənim xalqım İsrailliləra başçı olaraq məsh edəcəksən.
Filiştlilərin əlindən xalqımı o qurtaracaq, çünki xalqımın halına yanıram. Ona
görə ki fəryadı gəlib Mənə çatdı».

17 Şamuel Şaulu görəndə Rəbb ona dedi: «Bax sənə dediyim bu adam xalqıma
hökmranlıq edəcək». 18 Şaul darvazada Şamuelə yaxınlaşıb dedi: «Rica edirəm,
görücünün evinin harada olduğunu mənə göstərəsiniz». 19 Şamuel Şaula cavab
verdi: «Görücü mənəm, qarşımca səcdəgaha qalx. Bu gün mənimlə bərabər
yemək yeyəcəksiniz, sabah açılanda isə ürəyində olanların hamısını sənə
bildirib yola salaram. 20 Üç gün əvvəl itən eşşəklərinə gəlincə, onların fikrini
çəkmə, artıq tapılıblar. Bütün İsrail nəyin həsrətindədir? Bu sənə və ata nəslinə
aid deyilmi?» 21 Şaul cavab verdi: «Mən İsrail qəbilələrinin ən kiçiyi olan
Binyamindən deyiləmmi? Nəslim isə Binyamin qəbiləsinin nəsillərinin ən
kiçiyi deyilmi? Axı nə üçün mənə belə söz söyləyirsiniz?»

22 Şamuel Şaul ilə nökəri götürüb otağa apardı və otuz nəfərə qədər çağırılmış
adamların arasında baş tərəfdə ona yer verdi. 23 Şamuel aşpaza dedi: «“Bir
yana ayrı qoy” deyib sənə verdiyim payı bura gətir!» 24 Aşpaz yağlı budu
Şaulun qarşısına qoydu. Şamuel dedi: «Buyur ye, bu sənin üçün ayrılan paydır,
bunu sənin üçün saxladım ki, təyin etdiyim gün çağırdığım xalqla birlikdə
yeyəsən». O gün Şaul Şamuellə birlikdə yemək yedi.

25 Onlar səcdəgahdan şəhərə endilər, Şamuel Şaulla evin damında söhbət etdi.
26 Onlar erkən qalxdılar. Dan yeri sökülənə damdan Şamuel Şaulu çağırıb

dedi: «Dur, səni yola salım». O da qalxıb Şamuellə birlikdə bayıra çıxdı. 27 Onlar şəhər kənarına enərkən Şamuel Şaula dedi: «Nökərə de ki, qabaqda getsin». Nökər qabağa keçdi. «Amma sən indi ayaq saxla, qoy Allahın sözünü sənə bildirim».

10

Şaulun padşahlığa məsh olunması

1 Şamuel bir qab zeytun yağı götürüb Şaulun başına tökdü və onu öpərək dedi: «Rəbb səni Öz irsi olan İsrail üzərində başçı olmaq üçün məsh etdi, elə deyilmi? 2 Bu gün məndən ayrılandan sonra Binyamin torpağında, Selsahda olan Rəhilənin məzarı yanında iki adama rast gələcəksən və onlar sənə deyəcək: "Axtarmağa getdiyin eşşəklər tapılıb. Artıq atan eşşəkləri unudub sizin dərdinizi çəkərək deyir: ‹Oğluma görə nə edim?›" 3 Oradan da irəli keçib Tavordakı palıd ağacının yanına çatacaqsan və həmin yerdə səni Bet-Elə – Allahın hüzuruna çıxan üç adam qarşılayacaq. Onlardan biri üç oğlaq, o biri üç kömbə çörək, biri də bir tuluq şərab aparacaq. 4 Onlar səni salamlayaraq iki kömbə çörək verəcəklər. Sən də o çörəkləri onlardan alacaqsan. 5 Bundan sonra Filişt keşik dəstəsinin olduğu yerə – Giveat-Elohimə çatacaqsan. Şəhərə girən zaman orada səcdəgahdan enən bir peyğəmbər dəstəsinə rast gələcəksən. Onların qarşılarında çəng, dəf, ney, lira çalınacaq və onlar peyğəmbərlik edəcək. 6 Onda Rəbbin Ruhu üzərinə qüvvə ilə enəcək və sən də onlarla birgə peyğəmbərlik edəcəksən və dönüb tamam başqa bir adam olacaqsan. 7 Bu əlamətlər səndə baş verəndə vəziyyətə uyğun hərəkət et, çünki Allah sənindir. 8 Sən məndən əvvəl Qilqala enəcəksən, mən də yandırma qurbanları təqdim etmək və ünsiyyət qurbanları kəsmək üçün oraya enəcəyəm. Amma mən yanına gəlib nə edəcəyini sənə bildirənədək yeddi gün gözləməli olacaqsan».

9 Şaul Şamuelin yanından yola düşmək üçün çevrilərək Allah onun ürəyini dəyişdirdi və bütün bu əlamətlər o gün yerinə yetdi. 10 Oradan Giveaya gedərkən onları bir peyğəmbər dəstəsi qarşıladı və Allahın Ruhu Şaulun üstünə qüvvə ilə endi. Onların arasında Şaul da peyğəmbərlik etməyə başladı. 11 Əvvəldən onu tanıyan camaatın hamısı onun peyğəmbərlik etdiyini görəndə bir-birinə belə dedi: «Qişin oğluna nə olub? Məgər Şaul da peyğəmbərlərin sırasındadır?» 12 * Bir adam cavab verib dedi: «Görün onların atası kimdir?» Buna görə də «Məgər Şaul da peyğəmbərlərin sırasındadır?» sözü məsələ çevrildi. 13 Şaul peyğəmbərlik edəndən sonra səcdəgaha qalxdı.

14 Şaulun əmisi ondan və nökərindən soruşdu: «Hara getmişdiniz?» Şaul dedi: «Eşşəkləri axtarmağa getmişdik, amma gördük ki, tapa bilmirik, ona görə də Şamuelin yanına getdik». 15 Şaulun əmisi dedi: «Rica edirəm, Şamuelin sənə nə dediyini mənə danış». 16 Şaul əmisinə dedi: «Eşşəklərin tapıldığını bizə aydın bildirdi». Lakin padşahlıq haqqında Şamuelin sözünü əmisinə danışmadı.

17 Şamuel xalqı Rəbbin önünə – Mispaya çağırdı. 18 O, İsrail övladlarına dedi: «İsrailin Allahı Rəbb belə deyir: "İsraili Misirdən Mən çıxartdım. Misirlilərin və sizə zülm edən bütün padşahlıqların əlindən sizi Mən azad etdim". 19 Lakin bəlalarınızdan və müsibətlərinizdən sizi qurtaran Allahınızı bu gün rədd etdiniz və Ona "üzərimizə bir padşah qoy" dediniz. İndi isə qəbilələrinizə və nəsillərinizə görə Rəbbin hüzurunda durun».

20 Şamuel İsrailin bütün qəbilələrini bir-bir qabağa çıxartdı, Binyamin qəbiləsi püşk ilə seçildi. 21 Sonra Binyamin qəbiləsini nəsilbənəsil qabağa çıxartdı. Püşk Matri nəslinə düşdü. Nəhayət Qiş oğlu Şaul seçildi. Lakin

* **10:12** 1Şam. 19:23-24

onu axtarıb tapa bilmədilər. 22 Yenə Rəbdən soruşdular: «O buraya hələ
gəlməyibmi?» Rəbb dedi: «Odur, yüklərin arasında gizlənib». 23 Qaçıb Şaulu
oradan gətirdilər. Xalq arasında duran zaman Şaul xalqın hamısından bir çiyin
hündür görünürdü. 24 Şamuel bütün xalqa dedi: «Rəbbin seçdiyi bu xalqın
arasında bənzəri olmayan adamı görürsünüzmü?» O zaman xalq bir səslə
qışqırıb dedi: «Yaşasın padşah!»
25 Şamuel padşahlıq qaydalarını xalqa söylədi və kitaba yazıb Rəbbin önünə
qoydu. Sonra Şamuel bütün xalqı evinə göndərdi. 26 Şaul da Giveaya, öz evinə
qayıtdı və qəlblərində Allahın oyanış yaratdığı igidlər onunla bərabər getdilər.
27 Bəzi yaramaz adamlar isə belə dedilər: «Bu adam bizi necə qurtaracaq?»
Ona xor baxıb hədiyyə göndərmədilər. Şaul isə buna susdu.

11

Şaulun Ammonluları məğlubiyyətə uğratması

1 Ammonlu Naxaş gəlib Yaveş-Gileada qarşı ordugah qurdu. Bütün Yaveş
əhalisi Naxaşa dedi: «Bizimlə saziş bağla, biz də sənə qulluq edək». 2 Ammonlu
Naxaş isə onlara dedi: «Bu şərtlə sizinlə razılığa gələrəm ki, hər birinizin sağ
gözünü çıxarıb bütün İsraili rüsvay edim». 3 Yaveş ağsaqqalları ona dedilər: «Bizə
yeddi gün möhlət ver ki, İsrailin bütün ərazisinə qasidlər göndərək və əgər bizi
heç kim xilas edə bilməsə, sənə təslim olarıq».
4 Qasidlər Şaulun Givea şəhərinə gəldilər və xalq arasında bu sözləri car
çəkdilər. Bütün xalq da şivən qoparıb ağladı. 5 Bu vaxt Şaul öküzlərin arxasınca
tarladan gəlirdi. O dedi: «Xalqa nə olub ki, ağlayır?» Ona Yaveşlilərin sözünü
çatdırdılar.
6 Həmin sözləri eşidən zaman Allahın Ruhu Şaulun üstünə qüvvə ilə endi,
qəzəbindən od tutub yandı. 7 O, bir cüt öküzünü götürüb parça-parça doğradı
və onları qasidlərin əli ilə bütün İsrail ərazisinə göndərib dedi: «Kim Şaulun
və Şamuelin ardınca getməsə, bax öküzləri bu kökə salınacaq». Xalqın arasına
Rəbbin xofu düşdü və hamı bir nəfər kimi ayağa qalxdı. 8 Şaul onları Bezeqdə
saydı: İsrail övladları üç yüz min və Yəhuda adamları isə otuz min nəfər oldu.
9 Gələn qasidlərə dedilər: «Yaveş-Gileadlılara belə deyərsiniz: “Sabah gün
qızınca sizə qurtuluş olacaq”». Qasidlər gedib bunu Yaveşlilərə bildirdilər və
onlar da sevindilər. 10 Yaveşlilər Ammonlulara dedilər: «Sabah təslim olacağıq
və bizimlə gözünüzdə xoş görünən kimi rəftar edin».
11 Ertəsi gün Şaul xalqı üç bölməyə ayırdı və səhər qarovulunda düşmən
ordugahının içinə girərək gün qızana qədər Ammonluları qırdı. Qalanlar isə
elə dağıldılar ki, onlardan iki nəfər bir yerdə qalmadı. 12 Xalq Şamuelə dedi:
«“Şaulmu üzərimizdə padşah olacaq?” deyənlər kimlərdir? O adamları verin
öldürək». 13 Şaul isə dedi: «Bu gün heç kəs öldürülməyəcək, çünki Rəbb bu gün
İsrailə qurtuluş verdi».
14 Şamuel xalqa dedi: «Gəlin Qilqala gedək və orada padşahlığı yenidən
təsdiq edək». 15 Bütün xalq Qilqala getdi. Orada – Qilqalda Şaulu Rəbbin
önündə padşah olaraq qəbul etdilər və sonra Rəbbin önündə ünsiyyət qurban-
ları kəsdilər. Bütün İsraillilər Şaulla birgə böyük bayram etdilər.

12

Şamuelin nitqi

1 Şamuel İsraillilərin hamısına dedi: «Baxın mən dediklərinizə axıradək
qulaq asaraq üzərinizə bir padşah təyin etdim. 2 İndi qarşınızda padşah
gedir, mən isə qocalmışam, saçlarım ağarıb. Budur, oğlanlarım da sizinlədir.
Mən də gəncliyimdən bu günə qədər sizin qarşınızda getmişəm. 3 Budur,
qarşınızdayam, hansınızın öküzünü almışam? Kimin eşşəyini almışam? Kimi
aldatmışam, kimi incitmişəm və yaxud kimdən rüşvət alıb haqsız əməlinə
göz yummuşam? Rəbbin və Onun məsh etdiyinin qarşısında mənə qarşı
şəhadət edin ki, haqqınızı ödəyim». 4 Onlar belə cavab verdilər: «Sən bizi heç
vaxt aldatmamısan, incitməmisən, heç kimin əlindən də heç nə almamısan».
5 Şamuel onlara dedi: «Sizə qarşı əlimdə bir şey tapmadığınıza bu gün Rəbb və
Onun məsh olunmuş padşahı da şahiddir». Xalq dedi: «Bəli, şahiddir».
6 * Şamuel xalqa dedi: «Musanı və Harunu təyin edən, atalarınızı Misir
torpağından çıxaran Rəbdir. 7 İndi isə Rəbbin hüzurunda dayanın. Rəbbin
sizə və atalarınıza etdiyi bütün haqq işlər barədə sübutlar göstərəcəyəm. 8 *
Yaqub Misirə gəldi. Sonra atalarınız Rəbbə fəryad etdilər. Rəbb Musa ilə
Harunu göndərdi ki, atalarınızı Misirdən çıxardıb bu yerdə məskunlaşdırsın.
9 * * * Lakin onlar özlərinin Allahı Rəbbi unutdular, Rəbb də onları Xasor
ordusunun başçısı Sisraya, Filiştlilərə və Moav padşahına təslim etdi. On-
lar atalarınıza qarşı vuruşdular». 10 * Xalq Rəbbə fəryadla dedi: «Rəbbi
atıb Baal və Aştoret bütlərinə qulluq etməklə günah etdik. Ya Rəbb, indi
bizi düşmənlərimizin əlindən qurtar və biz Sənə qulluq edərik». 11 * * *
Rəbb də Yerub-Baalı, Bedanı, İftahı və Şamueli göndərdi. O sizi ətrafınızdakı
düşmənlərin əlindən qurtardı və əmin-amanlıqda yaşadınız. 12 * Amma siz
Ammon padşahı Naxaşın sizə qarşı gəldiyini görəndə Rəbb Allahınız sizə
padşah ikən mənə dediniz: «Xeyr, gərək bizə bir padşah hökmranlıq etsin».
13 İndi isə budur seçdiyiniz və istədiyiniz padşah! Baxın Rəbb üzərinizə bir
padşah qoydu. 14 Əgər Rəbdən qorxub Ona qulluq edərək səsinə qulaq
assanız, əmrinə qarşı çıxmasanız, həm sizə hökmranlıq edən padşahınız, həm
də siz Allahınız Rəbbin ardınca gedəcəksiniz. 15 Yox, əgər Rəbbin səsinə qulaq
asmasanız və Rəbbin əmrinə qarşı çıxsanız, o zaman Rəbbin əli atalarınıza
qarşı olduğu kimi sizin də əleyhinizə olacaq.
16 İndi isə dayanın, Rəbbin gözünüz önündə edəcəyi bu böyük hadisəni görün.
17 Bu gün buğda biçimi deyilmi? Göy gurultusu və yağış göndərsin deyə Rəbbi
çağıracağam, özünüz üçün padşah istəməklə etdiyiniz pisliyin Rəbbin gözündə
nə qədər böyük olduğunu dərk edib görəcəksiniz.
18 Şamuel Rəbbi çağırdı və Rəbb o gün göy gurladıb yağış yağdırdı. Bütün xalq
həmin gün Rəbdən və Şamueldən çox qorxdu. 19 Camaat Şamuelə belə dedi:
«Qulların üçün Allahın Rəbbə yalvar ki, ölməyək, çünki bütün günahlarımızın
üzərinə özümüzə padşah istəmək təqsirini də əlavə etdik». 20 Şamuel isə xalqa
dedi: «Qorxmayın, bu pisliyi həqiqətən siz etmisiniz, lakin Rəbbin yolundan
dönməyin, bütün qəlbinizlə yalnız Rəbbə qulluq edin. 21 Dönməyin, çünki o
zaman boş bütlərin ardınca getmiş olacaqsınız, o bütlər ki fayda verməz və
xilas etməzlər, çünki puçdurlar. 22 Amma Rəbb xalqını Öz böyük ismi naminə
atmayacaq, ona görə ki sizi Öz xalqı etmək Rəbbin xoşuna gəlmişdi. 23 Mənə
gəlincə, sizin üçün yalvarmağı dayandırmaqla Rəbbə qarşı günah etmək qoy

* **12:6** Çıx. 6:26 * **12:8** Çıx. 2:23 * **12:9** Hak. 4:2 * **12:9** Hak. 13:1 * **12:9** Hak. 3:12
* **12:10** Hak. 10:10 * **12:11** Hak. 7:1 * **12:11** Hak. 11:29 * **12:11** 1Şam. 3:20 * **12:12** 1Şam. 8:19

məndən uzaq olsun. Mən sizə xeyirli və düz yolu öyrədəcəyəm. 24 Ancaq
Rəbdən qorxun, Ona sədaqətlə, bütün qəlbinizlə xidmət edin. Görün sizin
üçün necə əzəmətli işlər görüb. 25 Əgər pislik etməkdə davam etsəniz, həm siz,
həm də padşahınız məhv olacaq».

13

Şaulun itaətsizliyi

1 Şaul bir il padşah oldu və İsrailin üzərində daha iki il padşahlıq edəndən
sonra 2 o özü üçün üç min nəfər İsrailli seçdi. Bunlardan iki min nəfəri Mik-
masda və Bet-El təpələrində Şaulun yanında qaldı, min nəfəri isə Binyaminin
Givea şəhərində Yonatanın yanında saxladı. Xalqın qalan hissəsini isə Şaul öz
evlərinə göndərdi. 3 Yonatan Gevadakı Filiştlilərin keşik dəstəsinin əsgərlərini
qırdı və bunu bütün Filiştlilər eşitdilər. Şaul isə İbranilər eşitsinlər deyə bütün
ölkədə şeypur çaldırdı. 4 İsraillilərin hamısı Şaulun Filiştlilərin keşik dəstəsini
qırdığını, Filiştlilərin İsrailə nifrət etdiyini eşitdi. Xalq Şaulun ətrafında yığılmaq
üçün Qilqala çağırıldı. 5 Filiştlilər İsraillə vuruşmaq üçün yığıldılar. Otuz min
döyüş arabası, altı min atlı və dənizdəki qum dənələrinin sayı qədər camaat
çıxıb Bet-Avenin şərqində Mikmasda ordugah qurdu.

6 İsraillilər təhlükə qarşısında olduqlarını gördülər, çünki xalq sıxışdırıldı, xalq
mağaralarda, kolluqlarda, qayalarda, məqbərələrdə və nohurlarda gizləndi.
7 İbranilərdən bəzisi İordan çayından Qad və Gilead torpağına keçmişdi, lakin
Şaul isə hələ Qilqalda idi və bütün xalq qorxudan əsə-əsə onun ardınca gedirdi.

8 * Şaul Şamuel təyin etdiyi vaxta qədər yeddi gün gözlədi, lakin Şamuel
Qilqala gəlmədi, ona görə də xalq Şaulun yanından dağılmağa başladı. 9 Şaul
dedi: «Yandırma qurbanını və ünsiyyət qurbanını yanıma gətirin». O, yandırma
qurbanını təqdim etdi. 10 Yandırma qurbanının təqdimi qurtaranda Şamuel
gəlib çıxdı və Şaul salamlaşmaq üçün onu qarşılamağa çıxdı. 11 Şamuel dedi:
«Sən nə etmisən?» Şaul isə dedi: «Gördüm ki, ətrafımdakı xalq dağılır, sən isə
təyin etdiyin gün gəlmədin və Filiştlilər Mikmasda toplanıb. 12 Dedim ki, indi
Filiştlilər Qilqala, üstümə gələcəklər, mən isə hələ Rəbbin razılığını almamışam.
Ona görə də özümü məcbur edib yandırma qurbanını təqdim etdim». 13 Şamuel
Şaula dedi: «Ağılsızlıq etdin, Allahın Rəbbin sənə verdiyi əmrə əməl etmədin.
Belə olmasaydı, Rəbb İsrail üzərində sənin padşahlığını əbədi saxlayacaqdı.
14 * Lakin indi padşahlığın davam etməyəcək. Rəbb Özü üçün Öz ürəyinə yatan
bir adam tapıb. Həmin adamı Rəbb xalqına başçı təyin etdi. Çünki sən Rəbbin
verdiyi əmrlərə əməl etmədin». 15 Bundan sonra Şamuel Qilqalı tərk edib
Binyaminlilərin Givea şəhərinə çıxdı. Şaul yanında olan xalqı saydı: altı yüz
nəfərə qədər idi.

16 Şaul, oğlu Yonatan və yanında olan xalq Binyaminlilərin Geva şəhərində
qalmaqda idi. Filiştlilər isə Mikmasda ordugah qurmuşdular. 17 Filişt or-
dugahından qarətçi hücumçular üç dəstəyə bölünüb çıxdılar. Bir dəstə Ofra
yoluna – Şual torpağına yönəldi. 18 Digər dəstə isə Bet-Xoron yoluna, o biri
dəstə isə çölə – Sevoim vadisinə baxan sərhəd yoluna yönəldi.

19 Bütün İsrail ölkəsində bir nəfər də olsun dəmirçi yox idi. Filiştlilər
demişdilər ki, qoy İbranilər qılınc, nizə düzəltməsinlər. 20 Bütün İsraillilər
kotanlarını, kərkilərini, baltalarını və oraqlarını itiləmək üçün Filiştlilərin

* **13:8** 1Şam. 10:8 * **13:14** Həv. 13:22

yanına gəlirdi. 21 Kotanın, kərkinin itiləmə qiyməti bir pim * idi. Bellər, baltalar, bizlər üçün isə şekelin üçdə biri qədər gümüş pul alardılar. 22 Ona görə də müharibə zamanı Şaulla Yonatanın yanında olan xalqın əlində qılınc və nizə yox idi, bu silahlar ancaq Şaulun və oğlu Yonatanın əlində olardı.
23 Filiştlilərin keşik dəstəsi Mikmas keçidinə çıxdı.

14

Yonatanın böyük qələbəsi

1 Bir gün Şaulun oğlu Yonatan silahdarı olan nökərə dedi: «Gəl qarşı tərəfdə olan Filiştlilərin keşik dəstəsinə keçək». Lakin bunu atasına bildirmədi. 2 Şaul isə Givea kənarında Miqrondakı nar ağacı altında oturmuşdu, yanındakı xalq altı yüz nəfərə qədər idi. 3 Şiloda Rəbbin kahini, Eli oğlu Pinxas oğlu İkavodun qardaşı Axituvun oğlu Axiya efod geyinmişdi. Yonatanın getdiyindən xalqın xəbəri yox idi. 4 Filiştlilərin keşik dəstəsinə getmək üçün Yonatanın keçmək istədiyi keçidlər iki şişuclu qayalığın arasında idi. Qayalıqlardan birinin adı Boses, o birinin adı isə Sene idi. 5 Qayalıqlardan biri şimal tərəfdən Mikmasa, o biri qayalıq isə cənub tərəfdən Gevaya baxırdı.
6 Yonatan silahdarı olan nökərə dedi: «Gəl bu sünnətsizlərin keşik dəstəsinə keçək, bəlkə Rəbb bizim üçün bir iş gördü. Çünki həm çox, həm də az adamların üzərində qələbə çalmaq üçün Rəbbə mane olan yoxdur». 7 Silahdarı ona dedi: «Ürəyin necə istəyirsə, elə də et. Get bax, mən sənin ləyəm, çünki ürəyimizin istəyi birdir». 8 Yonatan dedi: «Gəl bu adamlara tərəf gedib özümüzü onlara göstərək. 9 Əgər bizə "sizin yanınıza biz gələnə qədər dayanın" desələr, o zaman yerimizdə durub onların yanına çıxmarıq. 10 Lakin "yanımıza çıxın", desələr, o zaman yerimizdən durub onların yanına qalxarıq, çünki Rəbb onları bizə təslim etmişdir və bu bizim üçün əlamət olacaq».
11 İkisi də özünü Filiştlilərin keşik dəstəsinə göstərdi. Filiştlilər isə dedilər: «Bax İbranilər gizləndikləri deşiklərdən çıxırlar». 12 Əsgərlər Yonatana və onun silahdarına dedilər: «Yanımıza çıxın, sizin dərsinizi verək». Yonatan silahdarına dedi: «Ardımca gəl, çünki Rəbb onları İsrailə təslim etdi». 13 Yonatan, onun ardınca silahdarı əl və ayaqları ilə yuxarı dırmaşdılar, Yonatan Filiştliləri vurub yıxır, arxadan silahdarı onları öldürürdü. 14 Bu ilk döyüşdə yarım sahə torpaqda * Yonatanla silahdarı iyirmi nəfərə qədər adamı qırdı. 15 Ordugaha, çölə, bütün xalq arasına vəlvələ düşdü. Keşikçi əsgərlər və qarət hücumçuları arasına elə bir çaxnaşma düşdü ki, yer sarsıldı. Bu, Allah xofu idi.
16 Şaulun Binyamində olan Givea şəhərindəki gözətçiləri baxanda gördülər ki, Filiştqoşunu dağılıb ora-bura qaçır. 17 Şaul yanında olan xalqa dedi: «İndi sayın, görün bizdən kim yoxdur». Saydıqları zaman Yonatanla silahdarı olmadı. 18 Şaul Axiyaya dedi: «Allahın sandığını buraya gətirin». Çünki o vaxtlar Allahın sandığı İsraillilərin yanında idi.
19 Şaul kahinə bunu deyərkən Filiştlilərin ordugahından gurultu getdikcə çoxalırdı və Şaul kahinə «Əl saxla!» dedi. 20 Şaul və yanında olan bütün xalq yığılıb döyüş meydanına getdilər. Budur, Filiştlilərdən hər bir kəs qılıncını öz ətrafındakı qonşusuna qarşı çıxartdı və çox böyük çaşqınlıq yarandı.
21 Əvvəlcədən Filiştlilər tərəfinə keçən İbranilər Filiştlilərlə bərabər ordugaha gəlmişdilər. Onlar da Şaulun və Yonatanın yanında olan İsraillilərlə birləşdilər.

* **13:21** Pim – şekelin üçdə ikisi, səkkiz qrama yaxın gümüş pul. * **14:14** Yarım sahə torpaq – yarım hektara qədər sahə.

22 Efrayim dağlıq bölgəsində gizlənən bütün İsraillilər də Filiştlilərin qaçdığını
eşitdikdə öz döyüş meydanından Filiştliləri qovmağa başladılar. 23 Beləcə o gün
Rəbb İsrailə qələbə qazandırdı və döyüş Bet-Avendən o tərəfə keçdi.

24 İsraillilər o gün çox yorulmuşdu. Çünki Şaul «Axşama qədər, Şaul
düşmənlərindən qisas alana qədər kim çörək yesə, lənətə gəlsin!» deyərək
onlara and içdirmişdi. Xalqdan heç kim dilinə heç nə vurmadı. 25 Bütün xalq
meşəyə getdi və torpaq üzərində olan bal şanısına rast gəldi. 26 Xalq meşədə
bal şanısına rast gələndə şanıdan bal süzülürdü, lakin heç kəs əlini ağzına
aparmırdı, çünki xalq anddan qorxurdu. 27 Lakin Yonatan atasının xalqa and
içdirdiyini eşitməmişdi. O, əlindəki dəyənəyi uzadıb ucunu şanı balına batıraraq
əlini ağzına apardı və gözlərinə işıq gəldi.

28 Camaat arasından bir nəfər dedi: «"Bu gün kim çörək yesə, lənətə gəlsin!"
deyə atan xalqa möhkəm and içdirmiş, buna görə də xalq taqətdən düşmüşdü».
29 Yonatan dedi: «Atam ölkəyə əzab verir. Rica edirəm, baxın bu baldan bir az
daddım, gör necə gözlərim işıqlandı! 30 Əgər bu gün düşmənlərdən ələ keçirilən
yeməkləri xalq doyunca yemiş olsaydı, gör nələr olardı? O zaman Filiştlilər
arasında daha böyük qırğın olmazdımı?»

31 Həmin gün İsraillilər Mikmasdan Ayyalona qədər Filiştliləri məğlub etdilər.
Xalq çox yorğun idi. 32 Ona görə də düşmən malının üstünə düşüb qoyunları,
öküzləri, buğaları yerindəcə kəsdilər və onları qanlı-qanlı yedilər. 33 * Bunu
Şaula xəbər verdilər: «Bax xalq əti qanlı-qanlı yeyərək Rəbbə qarşı günah edir».
Şaul dedi: «Xəyanət etmisiniz, indi isə yanıma böyük bir daş yuvarlayın».
34 Şaul sözünə davam etdi: «Xalqın arasına gedib onlara deyin: "Hər kəs
öküzünü, qoyununu yanıma gətirsin və burada kəsib yesin. Əti qanlı-qanlı
yeyərək Rəbbə qarşı günah etməyin"». Bütün xalq o gecə öküzünü öz əli ilə
oraya gətirib kəsdi. 35 Şaul Rəbbə bir qurbangah düzəltdi. Bu onun Rəbb üçün
qurduğu ilk qurbangah idi.

36 Şaul dedi: «Filiştlilərin ardınca gecə ikən düşək ki, dan yeri sökülənə qədər
onları talan edək və onlardan heç kimi sağ buraxmayaq». Ona dedilər:
«Gözündə nə xoşdursa, onu da et». Kahin isə dedi: «Gəlin buraya – Allahın
hüzuruna yaxınlaşaq». 37 Şaul Allahdan soruşdu: «Mən Filiştlilərin ardınca
düşümmü? Sən onları İsraillilərə təslim edəcəksənmi?» Lakin həmin gün Allah
ona cavab vermədi. 38 Şaul dedi: «Ey bütün xalq başçıları, buraya yaxınlaşın,
bu gün hansı günah etdiyinizi öyrənin və görün. 39 Çünki İsraili qurtaran,
var olan Rəbbə and olsun, bu işdə oğlum Yonatan təqsirkar olsa belə, mütləq
ölməlidir». Lakin xalq arasından ona cavab verən olmadı. 40 Şaul bütün
İsraillilərə dedi: «Siz bir tərəfdə, mən də oğlumla başqa bir tərəfdə duraq». Xalq
Şaula dedi: «Gözündə nə xoşdursa, onu da et». 41 Şaul İsrailin Allahı Rəbbə dedi:
«Həqiqəti üzə çıxart!» Püşk Şaulla Yonatana düşdü. Xalq təmizə çıxdı. 42 Şaul
dedi: «Mənimlə oğlum Yonatan arasında da püşk atın». Püşk Yonatana düşdü.

43 Şaul Yonatana dedi: «Nə etmisən, mənə bildir!» Yonatan ona dedi: «Ancaq
əlimdə olan dəyənəyin ucu ilə bir az bal dadmışam, buna görə ölməliyəmmi?»
44 Şaul dedi: «Yonatan, əgər mən səni öldürməsəm, Allah mənə beləsini və
bundan betərini etsin! Sən mütləq ölməlisən». 45 Xalq Şaula belə dedi: «İsraildə
belə böyük qurtuluş zəfəri çalan Yonatanmı öləcək? Əsla! Var olan Rəbbə and
olsun, onun başından bir tük belə, yerə düşməyəcək. Çünki bu gün o, Allahın

* **14:33** Yar. 9:4; Lev. 7:26-27; 17:10-14; 19:26; Qanun. 12:16,23-25; 15:23

köməyi ilə iş gördü». Beləliklə, xalq Yonatanı qurtardı və o ölmədi. 46 Şaul daha
Filiştliləri təqib etməyib geri qayıtdı və Filiştlilər öz yerlərinə qayıtdılar.
47 Beləliklə, Şaul İsrail üzərində padşah olandan sonra ətrafdakı bütün
düşmənlərinə – Moavlılara, Ammonlulara, Edomlulara, Sova padşahlarına və
Filiştlilərə qarşı döyüşdü. Hansı tərəfə gedərdisə, onların başına bəla gətirirdi.
48 O şücaət göstərərək Amaleqliləri məğlub etdi və İsraili talan edənlərin əlindən
qurtardı.
49 Şaulun oğulları Yonatan, İşvi və Malki-Şua idi. İki qızından böyüyünün
adı Merav, kiçiyinin adı isə Mikal idi. 50 Şaulun arvadının adı Aximaas qızı
Axinoam idi. Ordu başçısı Şaulun əmisi Nerin oğlu Avner idi. 51 Şaulun atası
Qişlə Avnerin atası Ner Avielin oğulları idi.
52 Şaul ömrü boyu Filiştlilərə qarşı şiddətli döyüşlərdə oldu və o, güclü yaxud
da cəsur bir adam görən zaman öz yanına götürürdü.

15

Şaulun daha bir itaətsizliyi

1 * Şamuel Şaula dedi: «Rəbb məni göndərdi ki, Öz xalqı İsrail üzərində
padşah olaraq səni məsh edim. İndi isə Rəbbin sözünü dinlə, 2 * Ordular
Rəbbi belə deyir: "İsraillilər Misirdən çıxan zaman yolda Amaleqlilər onlara
qarşı müqavimət göstərdilər. Ona görə də onları cəzalandıracağam. 3 İndi
get, Amaleqliləri qır, hər şeylərini tamamilə darmadağın et və onlara heyfin
gəlməsin. Kişidən qadınadək, yeniyetmədən südəmər körpəyədək, öküzdən
qoyunadək, dəvədən eşşəyədək hamısını qır"».
4 Şaul xalqı çağırdı və onları Telaimdə saydı: iki yüz min piyada əsgərlə
bərabər Yəhudadan on min nəfər var idi. 5 Şaul Amaleqlilərin şəhərinə gəlib
vadidə pusqu qurdu. 6 O, Qenlilərə dedi: «Gedib Amaleqlilərdən ayrılın ki, sizi
də onlarla bərabər qırmayım. Çünki İsrail övladları Misirdən çıxan zaman siz
onlara xeyirxahlıq etdiniz». Qenlilər Amaleqlilərdən ayrıldılar.
7 Şaul Xaviladan Misirin şərqindəki Şura çatana qədər Amaleqliləri qırdı.
8 Amaleq padşahı Aqaqı sağ tutdu, bütün xalqı isə tamamilə qılıncdan keçirdi.
9 Amma Şaul xalqı ilə birlikdə Aqaqa və Amaleqlilərin ən yaxşı qoyunlarına,
öküzlərinə, kökəldilmiş heyvanlarına, quzularına və yaxşı şeylərin hamısına
heyfi gəlib tamamilə məhv etmək istəmədi, bütün gərəksiz və yararsız şeyləri
isə tamamilə yox etdi.
10 Bundan sonra Rəbbin sözü Şamuelə nazil oldu: 11 «Şaulu padşah etdiyimə
peşman oldum. Çünki o dönüb Mənim ardımca getməyərək sözlərimi yerinə
yetirməyib». Şamuel qəzəbləndi və bütün gecəni Rəbbə fəryad etdi. 12 O,
Şaulla səhər görüşmək üçün erkən durdu, amma ona belə xəbər verdilər: «Şaul
Karmelə getdi və özünə abidə qoyandan sonra geri qayıdıb irəlidəki Qilqala
endi».
13 Şamuel Qilqala, Şaulun yanına gəldi. Şaul ona dedi: «Qoy Rəbb sənə xeyir-
dua versin, mən Rəbbin sözünə əməl etdim». 14 Şamuel isə dedi: «Elə isə
qulaqlarıma gələn bu qoyun mələşməsi və eşitdiyim bu öküz böyürtüsü nədir?»
15 Şaul dedi: «Onları Amaleqlilərdən gətiriblər. Çünki xalq sənin Allahın Rəbbə
qurban etmək üçün qoyunlarla öküzlərin ən yaxşılarını saxlayıb, qalanlarını
isə tamamilə yox etdi». 16 Şamuel Şaula dedi: «Dayan, bu gecə Rəbbin mənə
söylədiklərini sənə deyəcəyəm». Şaul dedi: «Danış».

---

* **15:1** 1Şam. 10:1 * **15:2** Çıx. 17:8-14; Qanun. 25:17-19

17 Şamuel dedi: «Sən öz gözündə kiçik olduğun halda İsrail qəbilələrinin
başçısı olmadınmı? Rəbb səni İsrail üzərinə padşah olaraq məsh etməyibmi?
18 Rəbb səni yürüşə göndərib dedi: "Günahkarları – Amaleqliləri tamamilə
məhv et və qırıb qurtarana qədər onlarla vuruş". 19 Bəs nə üçün Rəbbin sözünə
itaət etmədin, qarətçilik edib talana girişdin və Rəbbin gözündə pis sayılan iş
gördün?» 20 Şaul Şamuelə dedi: «Mən Rəbbin sözünə itaət etdim. Rəbbin məni
göndərdiyi yürüşə getdim. Amaleq padşahı Aqaqı bura gətirdim, Amaleqliləri
isə tamamilə məhv etdim. 21 Lakin xalq talan malından qoyunları və öküzləri,
məhv edilməyə həsr olunanlardan ən yaxşısını götürdü ki, Qilqalda Allahın
Rəbbə qurban versin». 22 Şamuel isə dedi:

«Rəbb Öz sözünə itaət edilməsindən xoşu gəldiyi qədər
Yandırma qurbanı və başqa qurbanlardan xoşu gələrmi?
Bax itaət etmək qurbandan,
Qulaq asmaq qoçların iç piyindən daha yaxşıdır.
23 Çünki üsyankarlıq falçılığa bərabər günahdır,
İnadkarlıq isə özbaşınalıq və bütpərəstliyə bərabərdir.
İndi ki sən Rəbbin sözünü rədd etdin,
O da səni padşahlıqdan rədd etdi».

24 Şaul Şamuelə dedi: «Günah etdim, çünki Rəbbin əmrini və sənin sözlərini
pozdum və xalqdan qorxub onların sözünə qulaq asdım. 25 Rica edirəm,
günahımı bağışla və indi mənimlə bərabər geri qayıt ki, Rəbbə səcdə qılım».
26 Şamuel Şaula dedi: «Mən sənin lə geri qayıtmayacağam, çünki sən Rəbbin
sözünü rədd etdin. Ona görə Rəbb İsraildə padşah olmayasan deyə səni rədd
etdi».

27 Şamuel geri qayıtmaq üçün dönən zaman Şaul onun cübbəsinin ətəyindən
yapışanda ətək qopdu. 28 Şamuel ona dedi: «Bu gün Rəbb də səndən İsrail
padşahlığını bu cür qoparıb səndən də yaxşı olan yaxınına verdi. 29 İsrailin
İzzətlisi yalan söyləməz və fikrini dəyişməz. Axı insan deyil ki, fikrini
dəyişsin». 30 Şaul dedi: «Günaha batdım. Rica edirəm, indi xalqımın ağsaqqalları
və İsrail qarşısında mənə hörmət et və mənimlə birlikdə geri qayıt ki, Allahın
Rəbbə səcdə qılım». 31 Şamuel Şaulun arxasınca geri qayıtdı və Şaul Rəbbə səcdə
qıldı.

32 Şamuel dedi: «Amaleq padşahı Aqaqı buraya – mənim yanıma gətirin».
Aqaq isə onun yanına tərəddüd içində gəldi. Aqaq öz-özünə deyirdi: «Görəsən
acı ölüm məni mütləq haqlayıbmı?» 33 Şamuel dedi: «Sənin qılıncın qadınları
necə övladsız qoyurdusa, sənin anan da qadınlar arasında beləcə övladsız
qalacaq». Şamuel Qilqalda – Rəbbin önündə Aqaqı doğradı.

34 Sonra Şamuel Ramaya getdi, Şaul isə Giveadakı evinə qalxdı. 35 Şamuel
ölənə qədər daha Şaulu görmədi, çünki Şaulun dərdini çəkirdi. Rəbb Şaulu İsrailin
padşahı etdiyinə peşman olmuşdu.

16

Davudun padşah seçilməsi

1 Rəbb Şamuelə dedi: «İsrail üzərində padşah olmasın deyə Şaulu rədd etdiyim
halda sən nə vaxta qədər onun dərdini çəkəcəksən? Yağ buynuzunu yağla
doldur və get. Səni Bet-Lexemli Yesseyin yanına göndərirəm. Çünki onun
oğulları arasında Özüm üçün padşah təyin etmişəm». 2 Şamuel dedi: «Necə
gedim? Axı Şaul eşitsə, məni öldürər». Rəbb dedi: «Özünlə bir düyə götürüb
"Rəbbə qurban kəsmək üçün gəlmişəm" de. 3 Yesseyi də qurban mərasiminə

dəvət et və sonra nə edəcəyini sənə bildirəcəyəm. Sənə deyəcəyim adamı
Mənim üçün məsh edəcəksən». 4 Şamuel Rəbbin söylədiyi kimi Bet-Lexemə
getdi. Şəhərin ağsaqqalları onu həyəcanla qarşıladılar və dedilər: «Bu gəlişin
xeyirdirmi?» 5 O dedi: «Bəli, xeyirdir. Rəbbə qurban kəsmək üçün gəlmişəm.
Özünüzü təqdis edin və mənimlə bərabər qurban mərasiminə gəlin». Şamuel
Yesseylə oğullarını da təqdis edərək onları da qurban mərasiminə dəvət etdi.
6 Onlar gələrkən Şamuel Eliava baxıb dedi: «Doğrudan da, Rəbbin məsh etdiyi
Rəbbin qarşısındadır!» 7 Lakin Rəbb Şamuelə belə dedi: «Onun görünüşünə
və uca boyuna baxma, Mən onu rədd etmişəm. Ona görə ki Rəbb insanın
gördüyü kimi görməz, çünki insan zahirə, Rəbb isə ürəyə baxar». 8 O zaman
Yessey Avinadavı çağırdı və onu Şamuelin qarşısından keçirdi. Şamuel dedi:
«Rəbb bunu da seçmədi». 9 Yessey Şammanı gətirdi və Şamuel dedi: «Rəbb bunu
da seçmədi». 10 Yessey isə oğlanlarının yeddisini Şamuelin qarşısından keçirdi.
Şamuel Yesseyə dedi: «Rəbb bunları seçmədi». 11 Sonra Yesseydən soruşdu:
«Oğlanlarının hamısı budur?» Yessey cavab verdi: «Lap kiçiyi də var, odur,
qoyun otarır». Şamuel Yesseyə dedi: «Bir nəfər göndər, qoy o da buraya gəlsin.
Çünki o buraya gəlməsə, biz süfrəyə oturmayacağıq». 12 Yessey adam göndərib
onu içəri gətirtdi. Oğlan alyanaq, gözləri gözəl, üzü göyçək idi. Rəbb Şamuelə
dedi: «Dur, onu məsh et, çünki seçilmiş budur». 13 Şamuel yağ buynuzunu
götürüb qardaşları arasında onu məsh etdi və o gündən başlayaraq Davudun
üzərinə Rəbbin Ruhu qüvvə ilə endi. Sonra Şamuel qalxıb Ramaya getdi.

Şaul və Davud

14 Rəbbin Ruhu Şauldan ayrılandan sonra Rəbbin izni ilə şər bir ruh ona əzab
verirdi. 15 Şaulun əyanları ona belə dedilər: «Budur, indi Allahın izni ilə şər
bir ruh sənə əziyyət verir. 16 Ey ağamız, qarşında olan qullarına əmr et ki,
yaxşı çəng çalan bir adam axtarsınlar. Allahın izni ilə şər ruh sənin üstünə
gələn zaman o, lira çalar, sən də ruhlanarsan». 17 Şaul əyanlarına dedi: «Elə
isə mənim üçün yaxşı çəng çalan bir adam tapıb yanıma gətirin». 18 Gənc
əyanlardan biri cavab verdi: «Mən görmüşəm ki, Bet-Lexemli Yesseyin oğlu
yaxşı çəng çalır. O, igid, cəsur döyüşçü, müdrikliklə danışan, yaraşıqlı bir
oğlandır və Rəbb onunladır». 19 Şaul Yesseyin yanına qasidlər göndərib dedi:
«Qoyunotaran oğlun Davudu mənim yanıma göndər». 20 Yessey bir eşşəyə çörək,
bir tuluq şərab, bir oğlaq yükləti və oğlu Davudun əli ilə Şaula göndərdi.
21 Davud Şaulun yanına gəldi və onun qulluğunda durdu. Davud Şaulun çox
xoşuna gəldi və onu öz silahdarı etdi.
22 Sonra Şaul Yesseyin yanına adam göndərib dedi: «Rica edirəm, qoy Davud
yanımda qalsın, çünki o, gözümdə lütf tapıb». 23 Hər dəfə Allahın izni ilə Şaula
şər ruh gələn zaman Davud lirasını götürüb çalar, Şaul sakitləşər, yaxşı olar və
şər ruh ondan ayrılardı.

17

Davud Qolyatı öldürür

1 Filiştlilər müharibə üçün ordularını toplayıb Yəhudaya mənsub Soko
şəhərində cəmləşdilər. Soko ilə Azeqa şəhəri arasında olan Efes-Dammimdə
ordugah qurdular. 2 Şaulla İsraillilər toplaşıb Ela vadisində ordugah qurdular
və Filiştlilərə qarşı döyüş üçün düzüldülər.
3 Filiştlilər bir təpənin üstündə, İsraillilər isə o biri təpədə dayanmışdılar,
aralarında vadi var idi. 4 Qat şəhərindən olan Qolyat adlı bir cəngavər

Filiştlilərin ordugahından irəli çıxdı. Onun boyu altı qulac bir qarış * idi.
5 Başında tunc dəbilqəsi vardı, əyninə beş min şekel ağırlığında tuncdan pullu
zireh geymişdi. 6 Baldırlarına tunc zireh taxmışdı, kürəyində isə tunc mizraq
vardı. 7 Nizəsinin sapı toxucu dəzgahının əriş ağacı boyda olub dəmir ucu altı
yüz şekel ağırlığında idi. Qalxan daşıyan silahdarı isə onun qabağında gedirdi.
8 Qolyat İsrail alaylarının qarşısında dayanaraq qışqıra-qışqıra dedi: «Niyə
döyüşə çıxıb düzülmüsünüz? Mən Filiştli, siz də Şaulun qulları deyilsinizmi?
Aranızdan bir kişi tapın, qoy yanıma gəlsin. 9 Əgər mənimlə vuruşanda o məni
öldürərsə, onda biz sizə qul olarıq, yox əgər mən onu vurub öldürsəm, onda siz
bizə qul olub qulluq edəcəksiniz». 10 Sonra Filiştli sözünü belə davam etdirdi:
«Bu gün mən İsrail alaylarına meydan oxuyuram. Mənim qarşıma təkbətək
vuruşmaq üçün bir kişi çıxarın!» 11 Filiştlinin bu sözlərini eşidən Şaul və bütün
İsraillilər vahiməyə düşüb çox qorxdu.
12 Davud Yəhudanın Bet-Lexem şəhərindən olan Yessey adlı bir Efratlının
oğlu idi. Yesseyin səkkiz oğlu var idi. Şaulun dövründə Yessey qocalıb yaşa
dolmuşdu. 13 Onun üç böyük oğlu Şaulun ardınca döyüşə getmişdi. Döyüşə
gedən üç oğlunun adı belə idi: birincisi Eliav, ikincisi Avinadav və üçüncüsü
Şamma. 14 Davud Yesseyin ən kiçik oğlu idi. Üç böyük oğlu isə Şaulun ardınca
gedirdi. 15 Davud da atasının sürüsünü otarmaq üçün Şaulun yanından
Bet-Lexemə gedər və geri qayıdardı. 16 Filiştli Qolyat qırx gün səhər-axşam
İsraillilərə meydan oxudu.
17 Bir gün Yessey oğlu Davuda dedi: «İndi qardaşların üçün bu bir efa
qovurğa və on kömbə çörəyi götür, ordugaha – qardaşlarının yanına tələs. 18 Bu
on parça pendiri də minbaşı üçün götür, ondan qardaşlarının hal-əhvalını
soruş və mənə onlardan bir xəbər gətir». 19 Davudun qardaşları Şaul və bütün
İsraillilərlə birgə Ela vadisində Filiştlilərlə döyüşdə idi.
20 Davud səhər tezdən durub qoyunlarını çobana tapşıraraq Yesseyin
buyurduğu kimi ərzaqları götürüb getdi. O, ordugaha gələn zaman ordu
döyüş meydanına çıxır və nərə çəkərək döyüşə düzülürdü. 21 İsraillilərlə
Filiştlilər döyüşmək üçün üz-üzə dayandılar. 22 Davud gətirdiyi şeyləri tədarük
keşikçisinə verdi, özü isə cəbhəyə qaçdı və qardaşlarının yanına gəlib onları
salamladı. 23 Davud onlarla söhbət edərkən Filiştlilərin Qat şəhərindən olan
Qolyat adlı cəngavər öz alaylarının arasından irəli çıxıb yenə əvvəlki kimi
sözlər söylədi. Davud bunu eşitdi.
24 Bütün İsraillilər bu adamı görəndə bərk qorxdular və onun qarşısından
qaçdılar. 25 İsraillilər dedilər: «Qabağa çıxan bu adamı görürsünüzmü? Doğrudan
da, o, İsrailə meydan oxumağa çıxıb. Kim onu öldürsə, padşah onu var-
dövlətə çatdıracaq, qızını ona verəcək və atasının ailəsini İsraildəki vergidən
azad edəcək». 26 Davud yanındakı adamlara dedi: «Bu Filiştlini öldürüb İsraili
bu xəcalətdən qurtaran adama nə ediləcək? Axı bu sünnətsiz Filiştli kimdir ki
var olan Allahın alaylarına meydan oxuyur?» 27 Xalq onu öldürən adama nə
ediləcəyini deyərək eyni sözü təkrar etdi.
28 Davud adamlarla danışarkən böyük qardaşı Eliav onun səsini eşitdi və
qəzəbdən alovlanaraq dedi: «Sən niyə aşağı enmisən? Çöldəki bir neçə
qoyunumuzu kimə tapşırmısan? Bilirəm, sən lovğalığından və ürəyinin pis
niyyətindən ötrü buraya döyüşə tamaşa etmək üçün gəlmisən». 29 Davud dedi:
«Axı indi mən nə etmişəm? Yəni danışa da bilmərəm?» 30 Davud oradan

* **17:4** Altı qulac bir qarış – təqribən 3 metr.

qayıdıb başqasından soruşdu və xalq ona yenə də əvvəlki kimi cavab verib eyni
sözləri dedi.
31 Davudun bu sözlərini eşidənlər bunu Şaula çatdırdılar. Şaul onu yanına
çağırtdırdı. 32 Davud Şaula dedi: «Bu adamdan ötrü heç kim ürəyini üzməsin.
Sənin qulun gedib o Filiştli ilə vuruşacaq». 33 Şaul Davuda dedi: «Bu Filiştli
ilə vuruşmağa hünərin çatmaz, çünki sən hələ uşaqsan, o isə cavanlığından
döyüşçüdür». 34 Davud Şaula dedi: «Sənin qulun atasının qoyunlarını
otaranda aslan yaxud da ayı gəlib sürüdən bir quzu götürəndə 35 mən arx-
adan çıxıb onu vurardım və ağzından quzunu qurtarardım. Əgər üstümə
atılardısa, mən boğazının tüklərindən tutaraq çırpıb öldürərdim. 36 Bu qulun
həm aslan, həm də ayı öldürüb, bu sünnətsiz Filiştli də onlardan biri kimi
olacaq, çünki o, var olan Allahın alaylarına meydan oxumuşdur». 37 Davud
sözünə davam etdi: «Məni aslan pəncəsindən, ayı pəncəsindən qurtaran Rəbb
bu Filiştlinin də əlindən qurtaracaq». Şaul Davuda dedi: «Get, Rəbb sənə yar
olsun!»
38 Şaul öz silahlarını Davuda bağladı və başına tunc dəbilqə qoyub əyninə
zireh geyindirdi. 39 Davud bu zirehin üstündən qılınc taxıb gəzməyə çalışdı,
çünki ona alışmamışdı. Sonra Davud Şaula dedi: «Bunlara alışmadığım üçün
gəzə bilmirəm». Davud onları əynindən çıxartdı. 40 Sonra əlinə dəyənəyini
götürüb çaydan özünə beş hamar daş seçdi və onları üstündəki çoban torbasına
– dağarcığına qoyub əlində sapand Filiştliyə yaxınlaşdı.
41 Filiştli irəliləyərək Davuda yaxınlaşırdı. Qalxan daşıyan nökəri isə onun
qabağında idi. 42 O nəzər salıb Davudu görəndə ona kinayə ilə baxdı. Çünki
Davud gənc, alyanaq, üzügöyçək idi. 43 Filiştli Davuda dedi: «Məgər mən itəm
ki, üstümə dəyənəklərlə gəlirsən». Filiştli öz allahları ilə Davudu lənətlədi və
dedi: 44 «Yanıma gəl, sənin ətini göydəki quşlara və çöldəki heyvanlara verim».
45 Davud isə Filiştliyə dedi: «Sən mənim üstümə qılınc, nizə və mizraqla
gəlirsən, lakin mən sənin üstünə söydüyün İsrail alaylarının Allahı Ordular
Rəbbinin ismi ilə gəlirəm. 46 Bu gün Rəbb səni mənə təslim edəcək və mən səni
öldürəcəyəm. Başını bədənindən ayıracağam. Bu gün Filiştordusunun leşlərini
göydəki quşlara və yerdəki heyvanlara verəcəyəm. Bundan sonra bütün dünya
biləcək ki, İsraildə Allah var. 47 Bütün bu camaat biləcək ki, Rəbb qılıncla və nizə
ilə xilas etməz, çünki bu döyüş Rəbbindir və O sizi bizə təslim edəcək».
48 Davudun qabağına çıxmaq üçün Filiştli durub yaxınlaşanda Davud cəld
onu qabaqlayıb Filişt alaylarına tərəf qaçdı. 49 Davud əl atıb dağarcığından bir
daş götürdü, sapandla fırladaraq Filiştlinin alnından vurdu. Daş onun alnına
batdı və o, üzüstə yerə yıxıldı.
50 Davud Filiştlini sapandla, daşla məğlub etdi və vurub yerə sərdi. Davudun
əlində qılınc yox idi. 51 O qaçıb bu Filiştlinin üstünə çıxdı. Filiştlinin qılıncını
götürdü, qınından çəkib onu öldürdü və sonra başını kəsdi. Filiştlilər öz
cəngavərinin öldürüldüyünü görəndə qaçdılar. 52 İsraillilərlə Yəhudalılar isə
qalxıb nərə çəkdilər və Filiştliləri Qatın girişinə və Eqronun darvazalarına
çatana qədər qovdular. Filiştlilərdən ölənlər Şaarayim yolu boyu Qata və
Eqrona qədər yerə sərilmişdilər. 53 İsrail övladları Filiştliləri arxadan qovandan
sonra qayıdıb onların ordugahını talan etdilər. 54 Davud Qolyatın başını
götürüb Yerusəlimə gətirdi, lakin silahını öz çadırına qoydu.
55 Şaul Davudun Filiştliyə qarşı çıxdığını görən zaman ordu başçısı Avnerə
«Avner, bu gənc kimin oğludur?» deyə soruşdu. Avner isə dedi: «Padşah sağ
olsun, bilmirəm». 56 Padşah dedi: «Öyrən gör, bu cavan kimin oğludur».
57 Davud Qolyatı öldürüb qayıdandan sonra Avner onu götürüb Şaulun

qarşısına gətirdi. Filiştlinin başı onun əlində idi. 58 Şaul ona dedi: «Ey cavan, kimin oğlusan?» Davud cavab verdi: «Qulun Bet-Lexemli Yesseyin oğluyam».

18

Davud və Yonatan

1 Davud Şaulla danışığını qurtaran kimi Yonatanın qəlbi Davudun qəlbinə bağlandı və Yonatan onu öz canı kimi sevdi. 2 Şaul o gündən sonra Davudu öz yanında saxlayıb bir daha atasının evinə qayıtmağa qoymadı. 3 Yonatan isə Davudla əhd bağladı, çünki onu öz canı kimi sevirdi. 4 Yonatan cübbəsini əynindən çıxarıb qılınc, ox-kaman və kəməri ilə birlikdə zirehini Davuda verdi.

5 Şaul Davudu hansı işə göndərirdisə, o uğur qazanırdı. Ona görə də Şaul Davudu döyüşçülərinin başçısı etdi və bu da həm xalqın, həm də Şaulun əyanlarının gözünə xoş göründü.

Şaulun Davuda paxıllıq etməsi

6 Davud Filiştli Qolyatı öldürüb qayıdanda əsgərlər geri gələrkən İsrailin bütün şəhərlərindən qadınlar dəflərlə, üçsimli alətlərlə şənlik mahnısı oxuyaraq və rəqs edərək padşah Şaulu qarşılamaq üçün çıxırdılar. 7 * Qadınlar rəqs edə-edə belə mahnı oxuyurdular:

«Şaul qırdı minləri,
Davudsa on minləri».

8 Şaul bundan çox qəzəbləndi, çünki bu söz onun gözündə pis göründü və dedi: «Davud üçün on minləri, mənim üçünsə ancaq minləri deyirlər. Təkcə padşahlıq qaldı, bundan başqa nə var ki, ona verilsin?» 9 O gündən sonra Şaul Davuda çəp-çəp baxmağa başladı.

10 Ertəsi gün Allahın izni ilə şər ruh Şaulun üstünə qüvvə ilə gəldi və o, evinin ortasında sayıqlamağa başladı. Davud isə hər gün etdiyi kimi yenə də əlində lira çalırdı. Şaulun nizəsi əlində olardı. 11 Şaul «qoy Davudu bu nizə ilə divara yapışdırım» deyərək nizəni atdı. Lakin Davud onun qabağından iki dəfə kənara çəkildi. 12 Şaul Davuddan qorxdu, çünki Rəbb Davudla idi və Şauldan ayrılmışdı. 13 Ona görə də Şaul onu öz yanından uzaqlaşdırıb minbaşı etdi və Davud xalqı döyüşə aparıb-gətirməyə başladı. 14 Davud bütün yürüşlərində uğur qazanırdı, çünki Rəbb onunla idi. 15 Şaul Davudun böyük uğurlar qazandığını görüb çox qorxdu. 16 Bütün İsrail və Yəhuda xalqı isə Davudu çox sevirdi, çünki onları döyüşlərə aparıb-gətirirdi.

17 Şaul Davuda dedi: «Bax, budur böyük qızım Merav, onu sənə ərə verəcəyəm. Ancaq sən uğrumda cəsur ol və Rəbbin döyüşlərini apar». Çünki Şaul «qoy o mənim yox, Filiştlilərin əlində ölsün» deyə fikirləşdi. 18 Davud Şaula dedi: «Axı mən kiməm ki? Ailəm kimdir, İsraildə atamın nəsli kimdir ki, padşaha kürəkən olum?» 19 Şaulun qızı Merav isə Davuda veriləcəyi vaxt Mexolalı Adrielə ərə verildi.

20 Şaulun o biri qızı Mikal Davuda vurulmuşdu. Bu xəbəri Şaula çatdırdılar və bu onun gözündə xoş göründü. 21 Şaul «Davuda Mikalı verim ki, bu ona bir tələ olsun. Qoy Davud Filiştlilərin əli ilə öldürülsün» deyə fikirləşdi. Sonra Şaul Davuda dedi: «Bu gün mənə kürəkən olmaq üçün əlində ikinci fürsət var». 22 Şaul əyanlarına əmr etdi ki, Davuda gizlincə belə desinlər: «Bax padşahın səndən xoşu gəlir və bütün əyanları da səni sevir; gəl indi padşaha sən kürəkən ol». 23 Şaulun əyanları bu sözləri Davuda eşitdirəndə o belə dedi: «Kasıb və

* **18:7** 1Şam. 21:11; 29:5

gərəksiz adam olan mən padşahamı kürəkən olum? Məgər bu sizin gözünüzdə kiçik işdirmi?» 24 Şaulun əyanları «Davud belə söylədi» deyərək onun sözünü Şaula çatdırdılar. 25 Şaul dedi: «Davuda deyərsiniz: “Padşah səndən başlıq pulu istəmir. Ancaq padşahın düşmənlərindən qisas almaq üçün yüz Filiştlinin sünnət ətini istəyir”». Bunu da Şaul Davudu Filiştlilərin əli ilə həlak etmək üçün quraşdırmışdı.

26 Şaulun əyanları bu sözləri Davuda çatdırdılar və padşahın kürəkəni olmaq onun gözündə xoş göründü. Təyin olunan günlər hələ başa çatmamış 27 Davud qalxıb adamları ilə getdi və Filiştlilərdən iki yüz kişini öldürdü. Padşahın kürəkəni olmaq üçün Davud onların sünnət ətini gətirdi və onları tam sayda padşaha verdilər. Şaul qızı Mikalı Davuda ərə verdi. 28 Şaul Rəbbin Davudla olduğunu görüb başa düşdü. Şaulun qızı Mikal isə Davudu sevirdi. 29 Bundan sonra Şaul Davuddan daha da qorxdu və ömrünün sonuna qədər ona düşmən oldu.

30 Filiştlilərin başçıları döyüşə çıxırdılar. Onlar hər dəfə döyüşə çıxanda Davud Şaulun əyanlarının hamısından daha çox uğur qazanırdı. Buna görə də onun adı çox şöhrətlənmişdi.

19

Şaulun Davudu təqib etməsi

1 Şaul oğlu Yonatana və bütün əyanlarına tapşırdı ki, Davudu öldürsünlər. Lakin Şaulun oğlu Yonatanın Davuddan çox xoşu gəlirdi. 2 Yonatan Davuda xəbər verib dedi: «Atam Şaul səni öldürmək istəyir. İndi isə rica edirəm, səhərə qədər özünü qoru. Bir yer tap, gizlən. 3 Mən isə çöldə gizləndiyin yerə çıxaraq atamın yanında dayanıb sənin haqqında onunla danışacağam. Əgər bir şey görsəm, gəlib sənə xəbər verərəm». 4 Yonatan atası Şaula Davudu tərifləyib dedi: «Padşah qulu Davuda qarşı günah etməsin, çünki o sənə qarşı heç vaxt günah etməyib və onun işləri sənin üçün çox xeyirli olmuşdur. 5 O, canını dişinə tutub Qolyatı öldürdü və Rəbb bütün İsrailə böyük qələbə qazandırdı. Bunu sən də görüb sevindin. Davudu boş yerə öldürməklə nə üçün nahaq qan töküb günah edirsən?» 6 Şaul Yonatanın sözünü dinləyib «var olan Rəbb haqqı, onu öldürməyəcəyəm» deyə and içdi. 7 Yonatan Davudu çağırdı və bütün bu sözləri ona xəbər verdi. Sonra o, Davudu Şaulun yanına gətirdi və Davud əvvəlki kimi Şaulun qulluğunda durdu.

8 Yenidən müharibə başladı. Davud qalxıb Filiştlilərə qarşı vuruşdu, onları məğlubiyyətə uğratdı və Filiştlilər Davudun qabağından qaçdılar. 9 Şaul əlində nizə evdə oturmuşdu, Rəbbin izni ilə şər ruh onun üzərinə endi. Davud isə əlində lira çalırdı. 10 Şaul Davudu nizə ilə divara yapışdırmağa çalışdı, lakin Davud Şaulun qabağından qaçdı, nizə divara yapışdı. Davud o gecə qaçıb canını qurtardı.

11 * Şaul Davudun evinə adamlar göndərdi ki, onu güdüb səhər ikən öldürsünlər. Davudun arvadı Mikal bunu Davuda xəbər verib dedi: «Əgər bu gecə canını qurtarmasan, səhər ikən öldürüləcəksən». 12 Sonra Mikal Davudu pəncərədən aşağı saldı və o qaçaraq qurtuldu. 13 Mikal ev bütünü götürüb yatağa uzatdı və başına tüklü keçi dərisi keçirib üstünü paltarla örtdü. 14 Şaulun Davudu yaxalamaq üçün göndərdiyi adamlar gələndə Mikal dedi ki, o xəstədir. 15 Şaul Davudu görmək istəyirdi. Onun üçün başqa adamlar göndərib dedi: «Onu yatağının içindən çıxarıb yanıma gətirin ki, öldürüm». 16 Bu adamlar içəri girib gördülər ki, yataqda başına tüklü keçi dərisi keçirilmiş büt

* **19:11** Zəb. 59 başlıq

uzanıb. 17 Şaul Mikala dedi: «Niyə məni aldatdın? Düşmənimi buraxdın, o da qurtuldu». Mikal Şaula cavab verdi: «Davud mənə dedi ki, məni burax, gedim! Axı niyə səni öldürüm?»

18 Davud qaçıb qurtuldu və Ramaya, Şamuelin yanına gəldi. Şaulun ona qarşı nə etdiyini təfsilatı ilə Şamuelə danışdı və onunla birlikdə gedib Nayot məhəlləsində qaldılar. 19 «Budur, Davud Ramanın Nayot məhəlləsindədir» deyə Şaula xəbər verdilər. 20 Şaul Davudu gətirmək üçün oraya adamlar göndərdi. Adamlar Şamuelin başçılığı altında peyğəmbərlər dəstəsinin peyğəmbərlik etdiyini gördülər. Onda bu adamların da üstünə Allahın Ruhu endi və onlar da peyğəmbərlik etməyə başladılar. 21 Bunu Şaula xəbər verdilər, o başqa adamlar göndərdi və onlar da peyğəmbərlik etdilər. Şaul üçüncü dəfə yenə adamlar göndərdi, onlar da peyğəmbərlik etdilər. 22 Axırda özü Ramaya getdi və Sekuda olan böyük quyunun yanına gəlib oradakılardan soruşdu: «Şamuellə Davud haradadırlar?» Bir nəfər dedi ki, budur, Ramadakı Nayotda. 23 Şaul Ramadakı Nayota gedəndə onun da üstünə Allahın Ruhu endi və Ramadakı Nayota çatana qədər peyğəmbərlik edərək getdi. 24 * Sonra o, paltarını soyunub Şamuelin qabağında peyğəmbərlik etdi və gəlib bütün o günü və gecəni çılpaq yerə sərildi. Buna görə də «Məgər Şaul da peyğəmbərlərin sırasındadır?» deyirlər.

20

Yonatanla Davudun əhdi

1 Davud Ramadakı Nayotdan qaçdı və gəlib Yonatana dedi: «Axı nə etmişəm? Təqsirim nədir? Atana qarşı nə günahım var ki, canımın qəsdinə durub?» 2 Yonatan ona cavab verdi: «Əsla, sən ölməyəcəksən. Bax böyük olsun, kiçik olsun, atam mənə deməmiş bir iş görməz. Axı niyə atam məndən bu işi gizlətsin? Belə şey ola bilməz!» 3 Davud yenə and içib dedi: «Atan əmindir ki, mən sənin gözündə lütf tapmışam. Ona görə deyir ki, qoy Yonatan bunu bilməsin, yoxsa kədərlənər. Lakin var olan Rəbbə və canına and olsun, mənimlə ölüm arasında, həqiqətən, ancaq bir addım var». 4 Yonatan Davuda dedi: «Sənin üçün ürəyin nə istəsə, onu da edəcəyəm». 5 * Davud Yonatana dedi: «Sabah Təzə Ay mərasimidir və mütləq padşahla yeməyə oturmalıyam. Lakin sən mənə birisi gün axşama qədər izin ver, gedib çöldə gizlənim. 6 Əgər atan məni axtararsa, o vaxt de ki, Davud öz şəhərinə – Bet-Lexemə dəymək üçün məndən izin istədi. Çünki orada bütün ailəsinin illik qurbanı vardır. 7 Əgər "lap yaxşı" deyərsə, deməli sənin qulun salamatdır, yox, əgər qəzəblənərsə, onda o mənə pislik etmək niyyətindədir. 8 Belə olarsa, bu quluna xeyirxahlıq et, çünki qulunu özünlə Rəbbin əhdinə saldın. Əgər mənim təqsirim varsa, sən özün məni öldür. Axı nə üçün məni atanın yanına aparmalısan?» 9 Yonatan dedi: «Əsla, bu sənin başına gəlməz! Atamın sənə pislik etmək niyyətində olduğunu bilsəydim, sənə xəbər verməzdimmi?» 10 Davud Yonatana dedi: «Atan sənə sərt cavab versə, bunu mənə kim bildirəcək?» 11 Yonatan Davuda dedi: «Gəl çölə çıxaq». Hər ikisi çölə çıxdı.

12 Sonra Yonatan Davuda dedi: «İsrailin Allahı Rəbbə and olsun, sabah yaxud o birisi gün bu vaxtlar mən atamdan fikrini öyrənərəm. Əgər, həqiqətən, Davuda qarşı fikri yaxşıdırsa, bu xəbəri sənə çatdıraram. 13 Yox, əgər sənə pislik etmək atamın xoşuna gəlirsə və mən bunu sənə deməsəm, salamat gedəsən deyə səni yola salmasam, Rəbb Yonatana beləsini və bundan

* **19:24** 1Şam. 10:11-12 * **20:5** Say. 28:11

betərini etsin. Rəbb necə atamla oldusa, qoy sənin-lə də elə olsun. 14 Əgər sağ qalaramsa, Rəbbin sədaqətini mənə göstərərsən. Yox, əgər ölsəm, 15 * bu sədaqəti Rəbb Davudun bütün düşmənlərini yer üzündən silən zaman da heç vaxt evimdən kəsməyəcəksən». 16 Yonatan Davud nəsli ilə əhd bağlayıb dedi: «Qoy Rəbb Davudun düşmənlərini Özü cəzalandırsın!» 17 Yonatan Davuda olan sevgisi naminə bir də ona and içdirdi, çünki onu öz canı kimi sevirdi.

18 Yonatan dedi: «Sabah Təzə Ay mərasimidir, yerin boş olduğu üçün səni axtaracaqlar. 19 Üç gün qalandan sonra tezdən bura enərsən və əvvəl gizləndiyin yerə gəlib Ezel * daşının yanında oturarsan. 20 Mən hədəfə atan kimi daşın bir tərəfinə üç ox atacağam. 21 Sonra "get oxları tap" deyərək bir uşaq göndərəcəyəm. Bax əgər uşağa "oxlar burada – sənin yanındadır, get onları oradan götür" desəm, yanıma gəl, çünki sənin üçün salamatlıqdır və var olan Rəbbə and olsun, heç bir şey yoxdur. 22 Lakin əgər uşağa "oxlar səndən uzaqdadır" desəm, öz yolunla çıx get, çünki Rəbb səni uzağa göndərmişdir. 23 Aramızda danışdığımız sözə gəlincə, bil ki, Rəbb əbədi olaraq sənin-lə mənim aramdadır».

24 Davud çöldə gizləndi. Təzə Ay mərasimi başlayarkən padşah yeməyə oturdu. 25 Həmişəki kimi padşah öz yerində – divarın yanında oturdu. Yonatan ayağa qalxdı və Avner Şaulun yanında oturdu. Davudun yeri isə boş idi. 26 Şaul o gün bir söz demədi, çünki elə düşünürdü ki, Davudun başına nə isə gəlib. Yəqin ki natəmizdir. 27 Ertəsi gün – Təzə Ay mərasiminin ikinci günü Davudun yeri yenə də boş idi və Şaul oğlu Yonatana dedi: «Nə üçün Yesseyin oğlu nə dünən, nə də bu gün yeməyə gəlməyib?» 28 Yonatan Şaula belə cavab verdi: «Davud Bet-Lexemə getmək üçün təkidlə məndən izin istədi. 29 Mənə dedi: "Rica edirəm, izin ver gedim, çünki şəhərdə ailəmizin qurbanı var. Orada olmağımı böyük qardaşım mənə əmr etmişdi. Əgər indi gözündə lütf tapmışamsa, rica edirəm, məni burax, gedim qardaşlarımla görüşüm". Buna görə də padşahın süfrəsinə gələ bilməyib».

30 Yonatana qarşı Şaulun qəzəbi alovlandı və ona belə dedi: «Ey xəyanətkar və dönük qadının oğlu, öz rüsvayçılığına görə, ananın biabırçılığına görə Yesseyin oğlunu özünə dost seçdiyini guya mən bilmirəm? 31 Nə qədər ki Yesseyin bu oğlu yer üzündə yaşayır, nə sən rahat olacaqsan, nə də padşahlığın. İndi isə adam göndər, qoy onu yanıma gətirsin, çünki o mütləq ölməlidir». 32 Yonatan atası Şaula cavab verdi: «Axı nə üçün ölməlidir? O nə edib ki?» 33 Şaul Yonatanı öldürmək üçün nizə atdı. Onda Yonatan atasının Davudu öldürmək niyyətində olduğunu başa düşdü. 34 Yonatan qızğın qəzəblə süfrə üstündən qalxdı. Təzə ayın ikinci günündə yemək yemədi, çünki atası Davuda namərdlik etdiyi üçün qanı qaralmışdı.

35 Səhəri gün erkən Yonatan Davudla təyin etdiyi vaxt çölə getdi. Yanında kiçik bir uşaq var idi. 36 O, uşağa dedi: «Qaç, indi atacağım oxları tap». Uşaq qaçarkən Yonatan onun başı üzərindən bir ox atdı. 37 Uşaq Yonatanın atdığı oxun yanına çatanda Yonatan uşağı arxadan çağırıb dedi: «Ox səndən uzaqda deyilmi?» 38 Yonatan uşağı yenə arxadan çağırıb «Tez ol, qaç, dayanma!» dedi. Yonatanın nökəri oxu götürüb ağasının yanına gəldi. 39 Lakin uşağın heç nədən xəbəri yox idi. Bu işi ancaq Yonatanla Davud bilirdi. 40 Yonatan silahlarını uşağa verib dedi: «Get, bunları şəhərə apar». 41 Uşaq gedəndən sonra Davud daşın cənub tərəfindən çıxıb üzüstə yerə sərildi və üç dəfə onun qarşısında əyildi. Onlar öpüşüb ağlaşdılar, Davud daha çox ağladı. 42 Yonatan Davuda

* **20:15** 2Şam. 9:1 * **20:19** Ezel – ibrani dilində ayrılıq.

dedi: «Sağ-salamat get, çünki “sənin lə mənim aramda və sənin övladlarınla mənim övladlarım arasında əbədilik Rəbb olacaq” deyərək ikimiz də Rəbbin isminə and içmişik». Bundan sonra Davud qalxıb öz yolu ilə getdi, Yonatan isə şəhərə qayıtdı.

21

Davudun Şaulun yanından qaçması

1 * Davud Nov şəhərinə – kahin Aximelekin yanına gəldi. Aximelek qorxudan əsərək Davudu qarşılayıb dedi: «Niyə tənhasan, məgər yanında heç kim yoxdur?» 2 Davud kahin Aximelekə dedi: «Padşah mənə iş buyurub dedi ki, səni nə üçün göndərdiyimi və sənə əmr etdiyim işi heç kim bilməsin. Ona görə də nökərləri müəyyən yerlərə təyin etmişəm. 3 İndi yanında yeməyə nə var? Mənə beş kömbə çörək yaxud nə varsa, ver». 4 Kahin Davuda dedi: «Yanımızda adi çörək yoxdur, ancaq gənclər qadınlarla yaxınlıq etməyiblərsə, müqəddəs çörək var». 5 Davud kahinə belə cavab verdi: «Adətə görə mənim adamlarım adi səfərə çıxanda belə, bədənlərini təmiz saxlayır və qadınlarla yaxınlıq etmirlər. O ki qaldı bugünkü səfərə, sözsüz ki hamı pak olmalıdır». 6 * Kahin ona müqəddəs çörək verdi, çünki Rəbbə təqdim edilən çörəklərdən başqa, çörək yox idi. O çörəklər Rəbbin önündən götürülmüşdü ki, yerinə isti çörəklər qoyulsun.

7 O gün Şaulun əyanlarından bir nəfər orada idi. O, Rəbbin önündə olan dini mərasimə görə yubanmışdı. Bu, Şaulun baş çobanı Edomlu Doeq idi. 8 Davud Aximelekə dedi: «Burada yanınızda bir nizə yaxud bir qılınc varmı? Çünki padşah mənə təcili iş buyurduğu üçün nə qılıncımı, nə də silahlarımı götürə bildim». 9 * Kahin dedi: «Ela vadisində öldürdüyün Filiştli Qolyatın qılıncı bezə bükülü olaraq orada – efodun arxasındadır. Əgər onu istəyirsənsə, götür, çünki burada ondan başqası yoxdur». Davud dedi: «Onun əvəzi yoxdur, mənə ver».

10 O gün Davud Şauldan qaçdı və Qat padşahı Akişin yanına getdi. 11 * Akişin əyanları ona dedilər: «Bu öz ölkəsinin padşahı Davud deyilmi? Rəqslərdə qadınlar bunu tərənnüm edib oxumurdularmı?
“Şaul qırdı minləri,
Davudsa on minləri”».

12 * Davud bu sözləri ürəyinə salıb Qat padşahı Akişdən çox qorxdu. 13 Onların qarşısında görkəmini dəyişdirdi və yanlarında özünü dəli kimi göstərərək darvaza qapısının taylarını cırmaqladı və ağzının suyunu saqqalına axıtdı. 14 Akiş əyanlarına dedi: «Bax görürsünüz ki, bu adam dəlidir. Nə üçün onu mənim yanıma gətirmisiniz? 15 Mənim dəlilərim əskikdir ki, qarşımda dəlilik etmək üçün bunu da gətirdiniz? Heç belə adam da mənim evimə girərmi?»

22

1 * Davud oradan yola çıxıb Adullam mağarasında gizləndi. Qardaşları və atasının külfəti bunu eşidəndə onun yanına gəldilər. 2 Vəziyyəti ağır olanların, borcu olanların, narazıların hamısı yanına yığıldı və Davud onların başçısı oldu. Onun yanında dörd yüz nəfərə qədər adam var idi.

3 Davud oradan Moavın Mispa şəhərinə gəlib Moav padşahına dedi: «Rica edirəm, Allahın mənə nə edəcəyini bilənə qədər qoy atamla anam gəlib

* **21:1** Mat. 12:3-4; Mark 2:25-26; Luka 6:3-4 * **21:6** Lev. 24:5-9 * **21:9** 1Şam. 17:51 * **21:11** 1Şam. 18:7; 29:5 * **21:12** Zəb. 56 başlıq; Zəb. 34 başlıq * **22:1** Zəb. 57 başlıq; Zəb. 142 başlıq

yanında qalsın». 4 Davud onları Moav padşahının yanında qoydu və özü
qalada qaldığı müddətdə ata və anası Moav padşahının yanında qaldı.
5 Peyğəmbər Qad Davuda dedi: «Sən burada – qalada belə dolanma, Yəhuda
diyarına get». Davud gedib Xeret meşəsinə girdi.

Şaulun Nov kahinlərini öldürməsi

6 Şaul Davudla yanındakı adamlarının yerini öyrəndi. O, Giveadakı
bir təpədə, yulğun ağacının altında əlində nizə oturmuş, bütün əyanları
isə ətrafında dayanmışdılar. 7 Şaul ətrafındakı əyanlarına belə dedi: «Ey
Binyaminlilər, indi mənə qulaq asın. Yesseyin oğlu hamınıza tarlalar və
üzümlüklər verəcəkmi? Hamınızı minbaşı və yüzbaşı edəcək ki, 8 mənim
üçün hiylə qurursunuz? Mənim oğlum Yesseyin oğlu ilə əhd bağlayan zaman
bunu qulağıma çatdıran olmadı və heç birinizin mənə yazığı gəlmədi. Pusqu
qurmaq üçün oğlum mənim üstümə qulumu qiyama qaldırır, deyə bu xəbəri
qulağıma çatdıran oldumu?» 9 * Şaulun əyanlarının yanında Edomlu Doeq də
dayanmışdı və o dedi: «Yesseyin oğlunu Novda, Axituv oğlu Aximelekin yanına
gələndə gördüm. 10 Orada Aximelek Davud üçün Rəbbə müraciət etdi və ona
həm ərzaq, həm də Filiştli Qolyatın qılıncını verdi».

11 Padşah Axituv oğlu kahin Aximeleki və atasının külfətini, həm də Novda
olan kahinləri çağırmaq üçün adam göndərdi. Onların hamısı padşahın yanına
gəldi. 12 Şaul dedi: «Ey Axituv oğlu, indi məni dinlə». Aximelek dedi:
«Buyurun, ağam». 13 Şaul dedi: «Allaha müraciət edib bugünkü kimi mənim
üstümə qiyam qaldırmaq üçün Yessey oğlunun əlinə çörək və qılınc verərək
niyə mənə qarşı fənd qurdunuz?» 14 Aximelek padşaha cavab verdi: «Bütün
əyanlarının arasında Davud kimi sədaqətli olanı varmı? O, padşahın kürəkəni,
mühafizəçilərin başçısı və sənin evində çox etibarlı sayılan adamdır. 15 Onun
üçün Allaha müraciət etməyə ancaq o gündənmi başlamışam? Əsla! Padşahım
bu quluna və atamın külfətinə şər atmasın, çünki az-çox olsa belə, qulunun
bu işdən heç bir xəbəri yoxdur». 16 Padşah dedi: «Ey Aximelek, sən və
atanın külfəti mütləq ölməlisiniz». 17 Padşah yanındakı mühafizəçi əsgərlərə
dedi: «Dönün, Rəbbin kahinlərini öldürün. Ona görə ki onlar da Davudla
əlbir olub. Çünki onun qaçdığını bilib bu xəbəri qulağıma çatdırmayıblar».
Lakin padşahın adamları əl qaldırıb Rəbbin kahinlərini öldürmək istəmədilər.
18 Padşah Edomlu Doeqə dedi: «Dön, bu kahinləri öldür». Edomlu Doeq dönüb
kahinləri öldürdü və o gün kətan efod geyən səksən beş kişi öldürüldü. 19 Sonra
o, kahinlərin şəhəri olan Novu da qılıncdan keçirdi. Kişi, qadın, gənc, körpə
bilmədən bütün adamları, eləcə də öküzləri, eşşəkləri və qoyunları qılıncdan
keçirdi.

20 Axituvun oğlu Aximelekin oğullarından Evyatar adlı bir nəfər qurtulub
Davudun yanına qaçdı. 21 Evyatar Şaulun Rəbbin kahinlərini öldürdüyünü
Davuda xəbər verdi. 22 Davud Evyatara dedi: «O vaxt Edomlu Doeq
orada olanda mütləq bunu Şaula çatdıracağını anlamışdım. Atanın külfətinin
qırılmasına səbəb mən oldum. 23 Yanımda qal, qorxma, çünki mənim canımı
almaq istəyən sənin də canını almaq istəyir. Əgər yanımda qalsan, salamat
olarsan».

23

Davudun Qeila şəhərini qurtarması

1 Davuda xəbər verərək dedilər: «Budur, Filiştlilər Qeilaya hücum çəkib
xırmanları talan edirlər». 2 Davud Rəbbə müraciət edib dedi: «Gedib Filiştlilərlə

* **22:9** Zəb. 52 başlıq

vuruşummu?» Rəbb Davuda dedi: «Get Filiştlilərə hücum et və Qeilanı qurtar».
3 Davudun adamları isə ona dedilər: «Bax burada – Yəhudada biz qorxu
içərisindəyik. Bəs biz Qeilaya, Filişt ordularına qarşı necə çıxaq?» 4 Davud
Rəbbə yenidən müraciət etdi və Rəbb ona cavab verib dedi: «Qalx Qeilaya en,
çünki Filiştliləri sənə təslim edəcəyəm». 5 Davudla adamları Qeilaya gedib
Filiştlilərə qarşı hücuma keçdilər. Davud onların mal-qaralarını apardı və
Filiştlilərə güclü zərbə vurub Qeila əhalisini qurtardı.
6 Aximelekin oğlu Evyatar Qeilaya – Davudun yanına qaçarkən əlində
efod enmişdi. 7 Davudun Qeilaya gəlməsi Şaula çatdırıldı. Şaul dedi: «Allah
onu mənim ovcumun içinə qoyub, çünki cəftəli darvazaları olan bir şəhərə
girməklə o özünü çıxılmaz vəziyyətə salıb». 8 Şaul Qeilaya enmək və Davudla
adamlarını mühasirəyə almaq üçün bütün xalqı müharibəyə çağırdı. 9 Şaulun
ona pislik etmək istədiyini Davud bilirdi. O, kahin Evyatara dedi: «Efodu
bura gətir». 10 Davud sözünə davam etdi: «Ey İsrailin Allahı Rəbb, mən
ciddi məlumat almışam ki, bu quluna görə şəhəri məhv etmək üçün Şaul
Qeilaya gəlmək istəyir. 11 Qeila sakinləri məni ona təslim edəcəklərmi? Ey
İsrailin Allahı Rəbb, yalvarıram, bunu quluna agah et. Şaul da Sənin qulun
eşitdiyi kimi bura enəcəkmi?» Rəbb «o enəcək» dedi. 12 O zaman Davud
dedi: «Qeilalılar məni və adamlarımı Şaula təslim edəcəkmi?» Rəbb «təslim
edəcəklər» dedi. 13 Davud təxminən altı yüz nəfər adam ilə qalxıb Qeiladan
çıxdı və bu yerdən başqa yerə getdi. Davudun Qeiladan qaçdığını eşidən
Şaul oraya getmək fikrindən döndü. 14 Davud çöllükdə qalalarda qalıb Zif
səhrasındakı dağlıq bölgəsində yaşadı. Şaul hər gün Davudu axtarırdı, lakin
Allah onu Şaula təslim etmədi.

Yonatan ilə Davudun görüşü

15 Zif səhrasındakı Xoreşdə olan Davud gördü ki, Şaul onun canını almaq
üçün yola çıxıb. 16 Şaulun oğlu Yonatan qalxıb Xoreşə, Davudun yanına
gəldi və onu Allah naminə ruhlandırdı. 17 Ona dedi: «Qorxma, atam Şaulun
əlinə düşməyəcəksən, İsrailin padşahı sən olacaqsan, mən səndən sonra ikinci
olacağam. Bunu hətta atam Şaul da bilir». 18 * Sonra ikisi də Rəbbin önündə
əhd bağladı və Davud Xoreşdə qaldı, Yonatan isə evinə qayıtdı.

Davudun Zifdə Şauldan qurtulması

19 * Ziflilər Giveaya, Şaulun yanına qalxıb dedilər: «Davud bizim yanımızda,
Yeşimonun cənubundakı Xakila təpəsində, Xoreşdəki qalalarda gizlənmişdi.
20 Ey padşah, indi oraya ensən, ürəyindəki arzuna çatarsan. Onu padşaha
təslim etmək bizim payımıza düşər». 21 Şaul dedi: «Mənə xeyirxahlıq etdiyiniz
üçün Rəbb sizə bərəkət versin. 22 Gedin daha yaxşı araşdırın və öyrənin ki,
hara ayaq basıb, kimlər onu görüb. Deyirlər ki, o çox hiyləgərdir. 23 Gizləndiyi
yerlərin hamısını tapıb öyrənin, doğru xəbərlə mütləq yanıma gəlin və mən
də sizinlə oraya gedəcəyəm. Əgər o bölgədə olsa, onu bütün Yəhuda tayfaları
arasında axtaracağam».
24 Ziflilər qalxıb Şauldan qabaq Zifə qayıtdılar. Davudla adamları Yeşimonun
cənubunda – Aravadakı Maon səhrasında idi. 25 Şaulla adamları onu axtar-
maq üçün həmin yerə getdilər. Bu, Davuda xəbər verildi və o da qayalığa
enib Maon səhrasında qaldı. Şaul bunu eşidərkən Maon səhrasında Davudu
təqib etdi. 26 Şaul dağın bir tərəfi, Davudla adamları isə dağın o biri tərəfi
ilə getməkdə idi. Davud cəld tərpənib Şaulun qabağından qaçdı, çünki Şaulla

* **23:18** 1Şam. 18:3 * **23:19** Zəb. 54 başlıq

adamları Davudla adamlarını tutmaq üçün oranı mühasirəyə alırdılar. 27 Bu
vaxt Şaulun yanına bir qasid gəlib dedi: «Tez ol, geri qayıt, çünki Filiştlilər
ölkəyə hücum ediblər». 28 Şaul Davudu təqib etməkdən əl çəkərək Filiştlilərə
qarşı döyüşə getdi. Ona görə də o yerə Sela-Hammaxleqot * adı verildi.
29 Davud oradan çıxıb En-Gedi qalalarında qaldı.

24

Davudun Şaula rəhmi

1 Şaul Filiştliləri təqib edib dönərkən ona belə xəbər verildi: «Davud En-
Gedi səhrasındadır». 2 O bütün İsraildən üç min seçmə adam götürüb Davudla
adamlarını axtarmaq üçün Dağ Keçiləri qayasının yaxınlığına getdi. 3 * Yol
kənarındakı qoyun ağıllarına gəldi. Orada bir mağara vardı. Şaul ayaqyo-
luna getmək üçün oraya girdi. Davud adamları ilə mağaranın lap içəri
tərəfində oturmuşdu. 4 Davudun adamları ona dedi: «Budur, Rəbbin sənə "bax
düşmənini sənə təslim edəcəyəm, gözündə nə xoşdursa, ona edəcəksən" dediyi
gün bu gündür». Davud qalxıb gizlicə Şaulun cübbəsinin ətəyindən kəsdi.
5 Sonra Şaulun ətəyindən bir parça kəsdiyinə görə Davudun ürəyi ağrıdı. 6 O,
adamlarına belə dedi: «Rəbbin məsh etdiyi ağama əl qaldırıb belə bir iş görməyi
Rəbb məndən uzaq etsin, çünki o, Rəbbin məsh olunmuşudur». 7 Davud bu
sözlərlə adamlarının qarşısını aldı və onları Şaula qarşı qalxmağa qoymadı.
Şaul da mağaradan çıxıb yoluna davam etdi.

8 Ondan sonra Davud qalxıb mağaradan çıxdı və Şaulun arxasınca «Ağam
padşah!» deyə çığırdı. Şaul arxaya baxdı. Davud üzüstə yerədək təzim etdi.
9 O, Şaula dedi: «"Davud sənin pisliyini istəyir" deyən adamların sözünə
niyə qulaq asırsan? 10 Bax öz gözlərinlə gördün ki, bu gün Rəbb mağarada
səni mənə necə təslim etdi. Mənə təklif etdilər ki, səni öldürüm, lakin mən
sənə qıymadım. Dedim ki, ağama qarşı əl qaldırmaram, çünki o, Rəbbin
məsh olunmuş padşahıdır. 11 Ey atam, əlimdəkinə bax, bu sənin cübbənin
ətəyidir. Cübbənin ətəyindən kəsib səni öldürmədiyimdən gör və anla ki, sənə
qarşı pislik və qiyam etmək əlimdən gəlmir. Sən canımı almaq üçün məni
ovladığın halda mən sənə qarşı günah etmədim. 12 Sənin mənim aramda
qoy Rəbb hakim olsun! Qoy Rəbb səndən mənim qisasımı alsın. Mən sənə
əl qaldırmaram. 13 Qədim zamanlardan belə bir məsəl var: "Pislik pislərdən
çıxar". Bu məsəldə deyildiyi kimi sənə əl qaldırmayacağam. 14 İsrailin padşahı
kimə qarşı çıxıb? Sən kimi qovursan? Ölü itimi qovursan, yoxsa bir birənimi?
15 Qoy Rəbb sənin mənim aramda hakim olub hökm versin və baxıb bu
çəkişməni görsün, məni sənin əlindən qurtarsın».

16 Davud bu sözləri Şaula söyləyib qurtarandan sonra Şaul «Oğlum Davud,
bu sənin səsindirmi?» dedi və bərkdən ağladı. 17 O, Davuda dedi: «Mən
sənin qədər saleh deyiləm, çünki sən mənə pisliyimin əvəzinə yaxşılıq etdin.
18 Bu gün də mənə yaxşı münasibətini bəlli etdin, çünki Rəbb məni sənə
təslim etdi, sən isə məni öldürmədin. 19 Əgər bir insan düşmənini taparsa,
onu salamat buraxarmı? Buna görə də bugünkü işinin əvəzini Rəbb sənə
yaxşılıqla ödəsin. 20 İndi isə bax bilirəm ki, sən mütləq padşah olacaqsan
və İsrailin padşahlığı sənin əlinə keçib güclənəcək. 21 Məndən sonra nəslimi
kəsməyəcəyinə və atamın nəslindən adımı silməyəcəyinə indi burada mənə

* **23:28** Sela-Hammaxleqot – ibrani dilində ayrılıq qayası. * **24:3** Zəb. 57 başlıq; Zəb. 142 başlıq

Rəbbin haqqı naminə and iç». 22 Davud Şaula and içdi və Şaul evinə qayıtdı.
Davud isə adamları ilə sığınacağa çıxdı.

25

Şamuelin ölümü

1 Şamuel öldü və bütün İsrail yığılıb onun üçün yas qurdu. Onu Ramada – öz
evinin yanında dəfn etdilər. Sonra Davud durub Paran səhrasına endi.

Aviqailin müdrikliyi

2 Maonda yaşayan, Karmeldə mülkü olan çox varlı bir adam var idi. Onun
üç min baş qoyunu, min baş keçisi vardı. O, qoyunlarını Karmeldə qırxdırırdı.
3 Bu adamın adı Naval, arvadının adı isə Aviqail idi. Qadın ağıllı və gözəl
idi. Kalev nəslindən olan kişi isə kobud və bədxasiyyət idi. 4 Davud səhrada
eşitdi ki, Navalın qoyun qırxımı var. 5 O, on nökər göndərib onlara dedi:
«Karmelə qalxıb Navalın yanına gedin və məndən ona salam deyin. 6 Sonra
ona belə deyərsiniz: "Ömrün uzun olsun! Sən və evin, səninkilərin hamısı
qoy var olsun! 7 Eşitmişəm ki, indi sizdə yun qırxımıdır. Sənin çobanların bizim
yanımızda olanda biz onları incitmədik və Karmeldə qaldıqları günlər ərzində
heç nəyi əskilmədi. 8 Bunu öz nökərlərindən də soruşa bilərsən və onlar da
sənə deyər. Qoy nökərlərim sənin gözündə lütf tapsın, çünki yanına bayram
zamanı gəlmişik. Rica edirəm ki, qullarına və oğlun Davuda əlində olanından
ver"».
9 Davudun nökərləri gəlib bütün bu sözləri Davudun adından Navala
söyləyib gözlədilər. 10 Naval isə Davudun nökərlərinə belə cavab verdi: «Davud
kimdir? Yessey oğlu kimdir? İndilərdə ağasından qaçan çox qullar var.
11 Çörəyimi, suyumu və qırxınçılar üçün kəsdiyim heyvanların ətini götürüb
haradan olduğunu bilmədiyim adamlaramı verim?» 12 Davudun nökərləri
öz yolları ilə geriyə qayıtdılar və gəlib bu sözlərin hamısını Davuda söylədilər.
13 Davud adamlarına «hamı qılıncını bağlasın» dedi. Hamı bir nəfər kimi
qılıncını bağladı. Davud da belə etdi. Dörd yüz nəfər Davudun ardınca getdi
və iki yüz nəfər isə ərzaqların yanında qaldı.
14 Navalın nökərlərindən biri onun arvadı Aviqailə xəbər verdi: «Bax
ağamızı salamlamaq üçün Davud səhradan qasidlər göndərdi, ağamız isə
onları təhqir etdi. 15 Amma həmin adamlar bizə çox yaxşılıq etmiş və bizi
incitməmişdilər. Çöldə olduğumuz, onlarla gəzdiyimiz bütün günlər ərzində
heç nəyimiz əskilməmişdi. 16 Qoyunları otararkən yanlarında olduğumuz
günlər gecə və gündüz bizə dayaq oldular. 17 İndi isə budur, bax nə edəcəyini
düşün, çünki ağamıza, onun bütün külfətinə qarşı pis qərar verilmişdir. Çünki
Naval elə yaramaz insandır ki, ona kimsə söz deyə bilmir».
18 Bundan sonra Aviqail cəld tərpənib, iki yüz kömbə çörək və iki tuluq şərab
hazırladı. Beş qoyun cəmdəyi, beş ölçü qovurğa, yüz salxım quru üzüm və
iki yüz parça basılmış əncir lavaşanası götürüb eşşəklərə yüklədi. 19 Sonra
nökərlərinə dedi: «Siz qabaqda gedin, arxanızca gəlirəm». Bu barədə əri
Navala heç nə bildirmədi. 20 Aviqail eşşəyə minib dağın bağlı tərəfindən
enərkən Davud da adamları ilə oraya enməkdə idi və qadın onlarla rastlaşdı.
21 Davud demişdi: «Doğrudan da, bu adamın çöldə olan bütün mallarını
qorudum və onun heç nəyini əskilməyə qoymadım, amma nahaq yerə. O isə
mənə yaxşılığımın əvəzində pislik etdi. 22 Əgər səhərədək onun bütün divar
isladanlarından – kişilərindən birini belə, sağ buraxsam, qoy Allah Davudun
düşmənlərinə beləsini və bundan betərini etsin».

23 Aviqail Davudu görcək cəld eşşəkdən düşdü və Davudun önündə üzünü
yerə qoyaraq təzim etdi. 24 Sonra onun ayaqlarına düşüb dedi: «Ey ağam, bu
günahı mənim üzərimə qoy. İzin ver ki, kənizin sənin lə danışsın. Nə olar,
kənizinin sözlərinə qulaq as. 25 Ağam, rica edirəm, Navalın – o yaramaz
insanın acığını qəlbinə salma, çünki adı necədirsə, özü də elədir. Adı Naval
* olduğu kimi özü də axmaqdır. Ey ağam, mən kənizin ağamın göndərdiyi
nökərləri görməmişəm. 26 Madam ki Rəbb səni indi qana batmaqdan və öz
əlinlə qisas almaqdan saxladı, var olan Rəbbə və canına and olsun, ağamın
düşmənləri və bədxahları Naval kimi olsun. 27 İndi isə izin ver, kənizinin
ağama gətirdiyi bu hədiyyələr arxanca gələn cavanlara verilsin. 28 Yalvarıram,
kənizinin günahını bağışla, çünki Rəbb mütləq ağam üçün möhkəm sülalə
yaradacaq, ona görə ki ağam Rəbbin döyüşlərini edir və ömrün boyu səndə
şər olmayacaq. 29 Kimsə qalxıb səni qovmaq və canını almaq istəyəndə
ağamın canı Rəbb Allahın həyat kisəsində saxlanılacaq, sənin düşmənlərinin
canı isə sapandın ortasından atılan daş kimi atılacaq. 30 Rəbb ağama dediyi
yaxşılıqların hamısını həyata keçirəndə və səni İsrailə hökmdar edəndə 31 ağam
nahaq qan töküb özü üçün qisas aldığına görə peşman olmayacaq, vicdan
əzabı çəkməyəcək. Rəbb ağama yaxşılıq edəndə kənizini də yada sal».

32 Davud Aviqailə dedi: «İsrailin Allahı Rəbbə alqış olsun ki, bu gün məni
qarşılamağa səni göndərdi. 33 Ağlına bərəkallah, xeyir-dualı olasan! Bu gün
məni qan tökməkdən və əlimlə öz qisasımı almaqdan saxladın. 34 Həqiqətən,
məni sizə pislik etməkdən sən saxladın, İsrailin Allahı var olan Rəbbə and
olsun, əgər cəld tərpənib mənim qarşıma çıxmasaydın, mütləq səhər işığına
qədər Navalın divar isladanlarından – kişilərindən biri də sağ qalmayacaqdı».
35 Davud onun gətirdiyi şeyləri əlindən alıb dedi: «Evinə salamat get, budur,
sənin sözünə baxıb xahişini yerinə yetirdim».

36 Aviqail Navalın yanına gəldi. Navalın evində padşah ziyafətinə oxşar
bir ziyafət vardı. O çox sərxoş olduğuna görə könlü nəşəli idi. Səhər açılana
qədər qadın ona heç nə bildirmədi. 37 Səhər açılanda, Naval şərabdan ayılan
kimi arvadı baş verən hadisələri ona danışdı və Navalın ürəyindən ağrı tutdu,
bədəni daşa döndü. 38 Bununla da təxminən on gündən sonra Rəbb Navalı
vurdu və o öldü.

39 Davud Navalın öldüyünü eşidəndə dedi: «Navalın əli ilə yaranan
rüsvayçılığımı görüb qulunu davadan və pislikdən saxlayan Rəbbə alqış olsun!
Rəbb Navalın bədxahlığını öz başına gətirdi». Davud Aviqaili özünə arvad
olaraq almaq üçün ona elçi göndərdi. 40 Davudun elçiləri Karmelə, Aviqailin
yanına gəlib belə söylədilər: «Səni arvad olaraq almaq üçün Davud bizi elçi
göndərdi». 41 Aviqail qalxıb yerədək təzim edib dedi: «Qoy kənizin ağamın
qullarının ayaqlarını yumaq üçün bir qarabaş olsun». 42 O cəld qalxıb eşşəyə
mindi. Ona xidmət edən beş gənc qadını yanına alaraq Davudun qasidlərinin
ardınca getdi və Davudun arvadı oldu.

43 Davud İzreelli Axinoamı da almışdı. Hər ikisi onun arvadı oldu. 44 Şaul isə
qızı Mikalı – Davudun arvadını Qallimli Layiş oğlu Paltiyə ərə vermişdi.

26

Davudun yenə Şaula rəhm etməsi

* **25:25** Naval – ibrani dilində axmaq.

1 * Ziflilər Giveaya, Şaulun yanına gəlib dedilər: «Davud Yeşimon şəhəri ilə
üzbəüz olan Xakila təpəsində gizlənmirmi?» 2 Şaul durub Davudu axtarmaq
üçün özü ilə bərabər İsraildən üç min seçmə adam götürərək Zif səhrasına endi.
3 O, Yeşimonla üzbəüz olan Xakila təpəsindəki yol kənarında ordugah qurdu.
Səhrada qalan Davud Şaulun onun ardınca düşüb gəldiyini gördü. 4 Davud
kəşfiyyatçılar göndərdi və həqiqətən, Şaulun gəldiyini öyrəndi. 5 O qalxıb Şaulun
ordugah qurduğu yerə gəldi və Şaulla ordu başçısı Ner oğlu Avnerin yatdığı
yerə baxdı. Şaul ordugahın içərisində yatırdı. Xalq onun yanında düşərgə
salmışdı.
6 Davud Xetli Aximelekə və Yoavın qardaşı Seruya oğlu Avişaya dedi: «Kim
mənimlə Şaulun yanına – ordugaha enər?» Avişay dedi: «Mən sənin lə enərəm».
7 Davud və Avişay gecə xalqın yanına çatdılar və budur, Şaul ordugahın
içərisində yatıb yuxuya getmişdi, nizəsi isə başı üstündə yerə sancılmışdı.
Avnerlə xalq isə onun ətrafında yatırdı. 8 Avişay Davuda dedi: «Allah bu
gün düşmənini sənə təslim etdi. İndi isə qoy nizə ilə onu birdəfəlik yerə elə
yapışdırım ki, ikinci dəfə vurmağa ehtiyac olmasın». 9 Davud Avişaya dedi:
«Yox, onu öldürmə! Bax Rəbbin məsh etdiyinə əl qaldıran günahsız sayılarmı?»
10 Davud yenə dedi: «Var olan Rəbbə and olsun, Rəbb onu mütləq vuracaq.
Elə gün gələcək ki, öz əcəli ilə öləcək ya da döyüşdə həlak olacaq. 11 Qoy Rəbbin
məsh etdiyinə əl qaldırmaqdan Rəbb Özü məni uzaq etsin. Rica edirəm, indi
başının yanındakı nizəsini və su qabını götür gedək». 12 Davud Şaulun başının
yanındakı nizəsi ilə su qabını götürdü və onlar getdilər. Onları görən olmadı.
Bu işi bilən və oyanan da olmadı. Rəbb tərəfindən onların üstünə dərin yuxu
gəldiyinə görə hamı yatmışdı.
13 Davud qarşı tərəfə keçib uzaqda, dağın başında durdu; onların arasında
xeyli məsafə var idi. 14 Davud xalqa və Ner oğlu Avnerə «ey Avner, mənə
cavab ver» deyə qışqırdı. Avner də cavab verdi: «Sən kimsən ki, qışqıra-qışqıra
padşahı çağırırsan?» 15 Davud Avnerə dedi: «Sən igidsən? İsraildə sənə bənzər
kim var ki? Bəs niyə ağan padşahın keşiyini çəkmirsən? Axı xalq arasından biri
ağan padşahı öldürmək üçün gəlmişdi. 16 İşini yaxşı görmürsən. Var olan Rəbb
haqqı, hamınız ölümə layiq adamlarsınız, ona görə ki ağanızın – Rəbbin məsh
etdiyinin keşiyini çəkmirsiniz. Bax padşahın başının yanında olan nizə və su
qabı indi haradadır?»
17 Şaul Davudun səsini tanıyıb dedi: «Bu sənin səsindirmi, oğlum Davud?»
Davud dedi: «Mənim səsimdir, ağam padşah». 18 Sonra sözünə davam etdi:
«Ağam nə üçün qulunu belə təqib edir? Nə etmişəm ki? Əlimdən nə pislik
gəlib? 19 Rica edirəm, ağam padşah indi qulunun sözlərinə qulaq assın. Əgər
mənə qarşı səni qaldıran Rəbdirsə, bir təqdim qəbul etməyə razı olsun, yox,
əgər bəşər övladlarıdırsa, qoy onlar Rəbb qarşısında lənətə gəlsinlər. Belə ki "get
özgə allahlara qulluq et" deyərək Rəbbin irsindən pay almayım deyə məni
qovdular. 20 Qoy qanım Rəbbin hüzurundan uzaq yerdə tökülməsin. Dağlarda
necə kəklik ovlayırlarsa, indi İsrail padşahı da bir tək birəni axtarmaq üçün
eləcə ova çıxıb».
21 Şaul dedi: «Günah etdim, qayıt, oğlum Davud. Mənim canım bu gün sənin
gözündə qiymətli olduğu üçün bir daha sənə pislik etməyəcəyəm. Bax ağılsızlıq
edib lap çox yanıldım». 22 Davud cavab verdi: «Budur nizən, ey padşah! Qoy
nökərlərindən biri gəlib onu aparsın. 23 Rəbb hər kəsə öz salehliyinin və
sədaqətinin əvəzini verəcək. Bu gün Rəbb səni mənə təslim etdiyi halda mən

* **26:1** Zəb. 54 başlıq

Rəbbin məsh etdiyinə əl qaldırmaq istəmədim. 24 Qoy bu gün sənin canın
gözümdə necə qiymətlidirsə, mənim canım da Rəbbin gözündə elə qiymətli
olsun və məni hər çətinlikdən qurtarsın». 25 Şaul Davuda dedi: «Oğlum Davud,
bəxtiyar olasan! Sən böyük işlər görüb mütləq qalib gələcəksən». Bundan
sonra Davud öz yolu ilə getdi və Şaul da öz yerinə qayıtdı.

27

Davud Filiştlilər arasında

1 Davud ürəyində düşündü: «Bir gün Şaulun əlində öləcəyəm. Mənim üçün
Filiştlilərin ölkəsinə qaçmaqdan yaxşı çarə yoxdur. Şaul da məni bütün İsrail
torpağında axtarmaq fikrindən əl çəkər və mən onun əlindən qurtararam».
2 Davud durub yanındakı altı yüz kişi ilə Qat padşahı Maok oğlu Akişin tərəfinə
keçdi. 3 Davud həm özü, həm də adamlarının hər biri külfəti ilə – Davudun
iki arvadı İzreelli Axinoam və Karmelli Navalın dul arvadı Aviqaillə birlikdə
Qatda, Akişin yanında qaldı. 4 Davudun Qata qaçdığını Şaula xəbər verdilər və
o da bir daha onu axtarmadı.

5 Davud Akişə dedi: «Əgər indi sənin gözündə lütf tapmışamsa, qoy ətraf
şəhərlərin birində mənə yer verilsin və mən də orada qalım. Axı nə üçün bu
qulun padşah şəhərində sənin yanında qalsın?» 6 O gün Akiş ona Ziqlaqı verdi.
Bu günə qədər Ziqlaq Yəhuda padşahlarına məxsusdur. 7 Davudun Filiştlilərin
ölkəsində qaldığı müddət bir il dörd ay idi.

8 Davudla adamları gəlib Geşurlulara, Girzlilərə və Amaleqlilərə basqın
etdilər. Bu xalqlar qədim zamanlardan bəri Şura çatanadək – Misir ölkəsinə
qədər olan ərazidə məskən salmışdılar. 9 O hücum etdiyi bu yerlərdə nə kişi,
nə də qadınlardan heç kimi sağ buraxmazdı. Onların qoyunlarını, öküzlərini,
eşşəklərini, dəvələrini və geyimlərini götürüb Akişin yanına qayıdırdı. 10 Akiş
ondan soruşanda ki bu gün hara basqın etdiniz, Davud belə cavab verirdi:
«Yəhudanın, Yeraxmeellilərin və Qenlilərin cənub bölgəsinə basqın etdik».
11 Davud belə edirdi. Filiştlilərin ölkəsində qaldığı müddət ərzində onun iş
üsulu belə idi: «Bizim haqqımızda qoy xəbər verməsinlər» deyərək nə kişi, nə də
qadınlardan heç kimi sağ buraxmaz və onlardan heç birisini Qata gətirməzdi.

12 Akiş Davuda inanaraq belə düşünürdü: «Artıq o öz xalqının – İsrailin
gözündən tamamilə düşüb və bundan sonra həmişəlik qulum olacaq».

28

Şaul və En-Dorlu cindar qadın

1 Həmin dövrdə İsrailə qarşı döyüşmək üçün Filiştlilər ordularını döyüşə
yığdılar. Akiş Davuda dedi: «Bunu yaxşı bil ki, sən və adamların mənimlə bir
orduda döyüşəcəksiniz». 2 Davud Akişə dedi: «Əla! Sən qulunun nə edəcəyini
görəcəksən». Akiş Davuda dedi: «Çox yaxşı, mən səni həmişə özümə mühafizəçi
qoyacağam».

3 * * Şamuel ölmüşdü və bütün İsrail onun üçün yas tutmuşdu. Onu Ramada
– öz şəhərində dəfn etmişdilər. Şaul isə bütün cindarları və ruhçağıranları
ölkədən qovmuşdu.

4 Filiştlilər yığılaraq gəlib Şunemdə ordugah qurdular. Şaul bütün İsraili yığıb
Gilboa dağında ordugah qurdu. 5 Şaul Filişt ordugahını görəndə qorxudan
ürəyi əsdi. 6 O, Rəbbə müraciət etdi. Amma Rəbb ona nə yuxu, nə Urim, nə

* **28:3** 1Şam. 25:1 * **28:3** Lev. 20:27; Qanun. 18:10-11

də peyğəmbərlər vasitəsilə cavab verdi. 7 Şaul əyanlarına dedi: «Mənim üçün
bir cindar qadın tapın ki, gedib ona müraciət edim». Əyanları ona dedilər: «Bax
En-Dorda bir cindar qadın var».
8 Şaul zahiri görkəmini dəyişdirdi, başqa paltar geyinib, iki nəfərlə bərabər
oraya getdi və gecə ikən qadının yanına gəlib çatdı. Şaul dedi: «Rica edirəm,
mənim falıma baxıb cindarlığını göstər və kimi desəm, onu mənim üçün çıxar».
9 Qadın dedi: «Bax Şaulun bu ölkədə nə etdiyini, cindarları və ruhçağıranları
necə qırdığını bilirsən. Niyə məni öldürmək üçün canıma tələ qurursan?»
10 Şaul qadına «var olan Rəbbə and olsun, bu işin sənə bir ziyanı olmayacaq»
deyərək Rəbbə and içdi. 11 Qadın dedi: «Sənin üçün kimi çıxarım?» Şaul «mənə
Şamueli çıxar» dedi. 12 Qadın Şamueli görüncə bərkdən çığırıb Şaula dedi: «Sən
ki Şaulsan, niyə məni aldatdın?» 13 Padşah ona dedi: «Qorxma, de görüm,
nə görürsən?» Qadın Şaula dedi: «Yer altından çıxan allahlar kimi bir şəxs
görürəm». 14 Şaul dedi: «O kimə oxşayır?» Qadın dedi: «Cübbə geyinmiş qoca
bir adam çıxır». Şaul onun Şamuel olduğunu başa düşüb üzüstə əyilib yerə
sərildi.
15 Şamuel Şaula dedi: «Məni çıxararaq niyə narahat etdin?» Şaul dedi: «Çox
dara düşmüşəm, çünki Filiştlilər mənə qarşı müharibə edirlər. Artıq Allah
da məndən üz döndərib, daha mənə peyğəmbərlər, yuxular vasitəsilə cavab
vermir. Ona görə də səni çağırdım ki, nə etməliyəmsə, onu mənə bildirəsən».
16 Şamuel dedi: «Əgər Rəbb səndən üz döndəribsə, demək O sənə düşmən
olmuşdur. Belə halda bunu niyə məndən soruşursan? 17 * Rəbb mənim va-
sitəmlə söylədiyini etdi və padşahlığı sənin əlindən qoparıb onu sənin yaxının
Davuda verdi. 18 * Sən Rəbbin sözünə baxmadığın və Onun qızğın qəzəbini
Amaleqlilərin üstünə gətirmədiyin üçün bu gün O səni bu hala salıb. 19 Rəbb
səninlə bərabər İsraili də Filiştlilərə təslim edəcək və sabah sən və oğulların
mənimlə bərabər olacaqsınız, çünki Rəbb İsrail ordusunu da Filiştlilərə təslim
edəcək».
20 Şaul o zaman tir-tap yerə sərildi. Ona görə ki Şamuelin sözlərindən çox
qorxmuşdu, həm də onda taqət qalmamışdı, çünki bütün günü və gecəni çörək
yeməmişdi. 21 Qadın Şaulun yanına gəldi və onu sarsılmış halda gördükdə dedi:
«Bax kənizin sənin sözünə itaət etdi. Canımı dişimə tutub mənə dediyin sözlərə
qulaq asdım. 22 Rica edirəm, indi kənizinin sözünə qulaq as və qabağına bir
tikə çörək qoyum, onu ye ki, yola düşəndə qüvvən olsun». 23 Lakin Şaul bunu
rədd edib «yemirəm» dedi. Amma əyanları da qadınla bərabər onu məcbur
etdikdə Şaul onların sözünə qulaq asdı və yerdən qalxıb yatağın üstündə
oturdu. 24 Qadının evində kökəldilmiş bir dana var idi. Tez onu kəsdi və un
götürüb yoğurdu, ondan mayasız çörək bişirdi. 25 Sonra onu Şaulla əyanlarının
qarşısına qoydu. Onlar yeyib ayağa qalxdılar və həmin gecə də durub getdilər.

29

Filiştlilərin Davuda inanmaması

1 Filiştlilər bütün ordularını Afeqdə topladılar. İsraillilər isə İzreeldəki bulağın
yanında ordugah qurdular.
2 Filiştlilərin ağaları yüz və min nəfərlik dəstələrlə irəliləyirdilər. Davudla
adamları isə Akişlə birlikdə arxadan gəlirdilər.
3 Filiştlilərin ağaları dedilər: «Bu İbranilərin burada nə işi var?» Akiş onlara
belə cavab verdi: «Bu adam bu günlərdə yaxud daha doğrusu, bu illərdə

* **28:17** 1Şam. 15:28 * **28:18** 1Şam. 15:3-9

yanımda olan İsrail padşahı Şaulun qulu Davud deyilmi? Mənim yanıma gələn
gündən bəri onda pis bir şey görmədim». 4 Filiştlilərin ağaları Akişin üstünə
qəzəblənib dedilər: «Bu adamı geri qaytar, qoy o təyin etdiyin yerə qayıtsın
və bizimlə döyüşə getməsin, yoxsa döyüşdə bizə düşmənçilik edər. Çünki
o, ağasının rəğbətini qazanmaq üçün buradakı adamların başını kəsib ona
aparmaqdan daha yaxşı yol taparmı? 5 * Rəqslərdə
"Şaul qırdı minləri,
Davudsa on minləri"
deyə haqqında tərənnüm sözləri söylənən Davud bu deyilmi?»
6 Akiş Davudu çağırıb ona dedi: «Var olan Rəbbə and olsun, sən düz
adamsan. Orduda mənimlə yürüşə çıxmağın gözümdə xoşdur, çünki yanıma
gəldiyin gündən bu günə qədər səndə pis bir şey tapmadım. Lakin ağaların
gözünə xoş görünmürsən. 7 İndi sağ-salamat öz yerinə qayıt. Filiştlilərin
ağalarının gözündə pis olanı etmə». 8 Davud Akişə dedi: «Axı mən nə etmişəm?
Yanına gələn gündən bu günə qədər qulunda nə tapdın ki, ağam padşahın
düşmənlərinə qarşı gedib vuruşmayım?» 9 Akiş Davuda cavab verdi: «Bilirəm
ki, mənim gözümdə sən Allahın mələyi kimi yaxşısan, amma Filiştlilərin
başçıları dedilər: "O bizimlə bir döyüşə çıxmasın". 10 İndi səninlə gələn ağanın
qulları ilə birgə səhər tezdən qalxın. Sübh tezdən qalxın və dan yeri ağarar-
ağarmaz buradan gedin».
11 Səhəri yola çıxmaq üçün Davud özü və adamları qalxıb Filiştlilərin tor-
pağına qayıtdı. Filiştlilər isə İzreelə getdilər.

30

Davudun Amaleqliləri məğlub etməsi

1 Davudla adamları üçüncü gün Ziqlaqa çatdılar. Elə bu zaman Amaleqlilər
Negevə və Ziqlaqa hücum edərək Ziqlaq şəhərinə od vurub yandırmışdılar.
2 Orada olan qadınlardan isə heç kimi öldürməmişdilər, böyükdən kiçiyə qədər
hamısını əsir edib öz yolları ilə geri qayıtmışdılar. 3 Davud adamları ilə
şəhərə gəlib gördü ki, şəhər yandırılıb və onların arvadları, oğul və qızları əsir
aparılıb. 4 Buna görə Davud yanına yığılan camaatla birgə taqətdən düşənə
qədər hönkürüb ağladı. 5 * Əsir aparılanlar arasında Davudun iki arvadı, İzreelli
Axinoamla Karmelli Navalın dul arvadı Aviqail də var idi. 6 * Davudun ürəyi
çox sıxılırdı, çünki xalq «onu daşlayaq» deyirdi. Ona görə ki camaatın hər
birinin oğul və qızından ötrü canı yanırdı. Lakin Davud Allahı Rəbdən qüvvət
aldı.
7 O, Aximelekin oğlu kahin Evyatara dedi: «Rica edirəm, efodu mənim üçün
buraya gətir». Evyatar da efodu Davudun yanına gətirdi. 8 Davud Rəbbə
müraciət edərək dedi: «Bu basqınçıların arxasınca düşsəm, onlara çataramm?»
Rəbb ona dedi: «Ardlarınca düş, mütləq onlara çatacaqsan və mütləq əsirləri
qurtaracaqsan». 9 Davud yanında olan altı yüz nəfərlə gedib Besor vadisinə
çatdı. Yorulub dala qalanlar isə vadidə qaldılar. 10 Lakin Davud dörd yüz
nəfərlə basqınçıların ardınca qaçmaqda davam etdi, çünki iki yüz nəfər adam
yorularaq Besor vadisini keçə bilməmişdi. 11 Çöldə bir Misirli tapdılar və
onu Davudun yanına gətirdilər. Ona çörək yedirib, su içirtdilər. 12 Sonra bir
dilim basılmış əncir lavaşanası ilə iki salxım quru üzüm verdilər. O da yeyib
özünə gəldi, çünki üç gün-üç gecə çörək yeməmiş və su içməmişdi. 13 Davud
ona dedi: «Sən kimin qulusan? Haradansan?» O dedi: «Bir Amaleqlinin

* **29:5** 1Şam. 18:7; 21:11 * **30:5** 1Şam. 25:42-43 * **30:6** 1Şam. 22:20-23

qulu, Misirli bir gəncəm. Üç gün əvvəl xəstələndim, ona görə ağam məni atdı.
14 Biz Keretlilərin cənubuna, Yəhuda torpağına və Kalevin cənubuna basqın
etdik, Ziqlaqa od vurub yandırdıq». 15 Davud ona dedi: «Məni bu basqınçıların
yanına apararsanmı?» Həmin adam dedi: «Məni öldürməyəcəyinə və ağama
təslim etməyəcəyinə Allah haqqı üçün and iç, mən də səni basqınçıların yanına
aparım».

16 O, Davudu basqınçıların yanına endirdi. Bu zaman basqınçılar hər yana
yayılmışdılar. Onlar Filiştə və Yəhuda diyarından böyük talan malı götürmüş
və bundan ötrü yeyib-içərək şənlik edirdilər. 17 Davud gün batandan ertəsi
günün axşamınadək onları qırdı. Dəvələrə minib qaçan dörd yüz nəfər gəncdən
başqa heç kim canını qurtara bilmədi. 18 O, Amaleqlilərin götürüb apardığı
hər bir şeyi və iki arvadını geri qaytardı. 19 Böyükləri, kiçikləri, bütün oğul
və qızları, talan edərək ələ keçirdikləri bütün şeyləri Davud geri qaytardı və
onlardan heç nə əskik olmadı. 20 Davud qoyunlarla öküzləri də geri qaytardı.
Onları o biri heyvanların qarşısından sürüb «bu, Davudun talan malıdır»
deyirdilər.

21 Davud yorulub ardınca gələ bilməyən və Besor vadisində qalan iki
yüz nəfərin yanına gəldi. Onlar Davudu və yanındakı adamları qarşılamağa
çıxdılar. Davud oraya yaxınlaşanda xalqa salam verdi. 22 Davudla birlikdə
gedən adamlar arasında olan bütün pis və yaramaz adamlar belə dedilər:
«Onlar bizimlə birlikdə getmədikləri üçün biz də qurtardığımız talan malından
onlara heç nə verməyəcəyik. Ancaq hər adama öz arvad-uşaqlarını verəcəyik.
Qoy onları götürüb buradan getsinlər». 23 Amma Davud onlara belə dedi:
«Xeyr, qardaşlarım! Rəbbin bizə verdiyi şeylərlə belə etməyəcəksiniz. Bizi
qoruyan Rəbdir və üstümüzə gələn basqınçıları O bizə təslim etdi. 24 Sizin bu
sözünüzü kim dinləyər? Çünki döyüşə gedənin payı nə qədərdirsə, yüklərin
yanında qalanın da payı o qədər olacaq, bərabər bölünəcək». 25 Davud bütün
İsrail üçün o gündən bu günə qədər davam edən bir qanun və hökm yaratdı.

26 Davud Ziqlaqa gəldi və «budur, sizin üçün Rəbbin düşmənlərindən alınan
talandan bir hədiyyə» deyərək dostları olan Yəhuda ağsaqqallarına, 27 Bet-Eldə,
Negevdəki Ramotda və Yattirdə, 28 Aroerdə, Sifmotda, Eştemoada, 29 Rakalda,
Yeraxmeellilərin və Qenlilərin şəhərlərində, 30 Xormada, Bor-Aşanda, Atakda,
31 Xevronda olanlara və adamları ilə gəzdiyi yerlərin hamısında yaşayanlara
talan malından göndərdi.

31

Şaulla oğullarının ölümü
(1Saln. 10:1-14)

1 Filiştlilər İsraillilərlə döyüşdü. İsraillilər Filiştlilərin önündən qaçdılar,
qırılanlar Gilboa dağında qaldı. 2 Filiştlilər Şaulla oğullarını təqib edib Şaulun
oğulları Yonatanı, Avinadavı və Malki-Şuanı öldürdülər. 3 Döyüş Şaulun
ətrafında şiddətlənəndə oxatanlar onu tapdılar və ağır yaraladılar. 4 Şaul
öz silahdarına dedi: «Qılıncını çək, məni vur, yoxsa bu sünnətsizlər gəlib
qılınclarını mənə batıraraq əylənəcəklər». Lakin silahdarı çox qorxduğundan
bunu etmək istəmədi. Ona görə də Şaul qılıncını götürüb özünü onun üstünə
yıxdı. 5 Şaulun öldüyünü görəndə silahdarı da özünü qılıncının üstünə yıxıb
Şaulla birgə öldü. 6 O gün Şaul üç oğlu, silahdarı və bütün adamları ilə birlikdə
belə həlak oldu. 7 Dərənin o biri tərəfində və İordan çayının o biri tayında

olan İsraillilər İsrail ordusunun qaçdığını və Şaulla oğullarının öldüyünü görəndə
şəhərləri qoyub qaçdılar. Filiştlilər gəlib o yerlərdə yaşadılar.
8 Ertəsi gün Filiştlilər öldürülənləri soymaq üçün gələndə Gilboa dağında
Şaulla üç oğlunun meyitini tapdılar. 9 Şaulun başını kəsib silahlarını götürdülər.
Bütlərinin məbədinə və xalqa xoş xəbər vermək üçün Filiştlilərin ölkəsinin
hər tərəfinə qasid göndərdilər. 10 Şaulun silahlarını ilahə Aştoretin məbədinə
qoydular və cəsədini Bet-Şean şəhərinin divarına mıxladılar.
11 Yaveş-Gilead əhalisi Filiştlilərin Şaula etdiklərini eşidəndə 12 bütün igidləri
qalxıb gecə boyu yol gedərək Şaulun və oğullarının cəsədini Bet-Şeanın di-
varından götürdülər. Yaveşə gəlib orada cəsədləri yandırdılar. 13 Sonra
cəsədlərin sümüklərini götürüb Yaveşdə, yulğun ağacının altında basdırdılar və
yeddi gün oruc tutdular.

İKİNCİ ŞAMUEL
KİTABI
GİRİŞ

«2 Şamuel» Kitabı *«1 Şamuel»* Kitabının davamıdır. Bu, Davudun əvvəl Yəhuda üzərində, sonra da, İsrail daxil olmaqla bütün millət üzərində hökmranlıq etməsinin tarixidir. Davud padşahlığının sərhədlərini genişləndirmək və mövqeyini möhkəmləndirmək üçün həm daxili, həm də xarici düşmənləri ilə mübarizə aparırdı. Bu Kitab Davudu böyük imana malik və Allaha həsr olunmuş, öz xalqının məhəbbətini qazanan bir insan kimi təsvir edir. Lakin o öz ehtiraslarına uyaraq böyük günah etdi. Amma Rəbbin peyğəmbəri Natan onun günahlarını ifşa edəndə Davud etiraf edərək Allahın verdiyi cəzanı həlimliklə qəbul edir. Davudun həyatı və nailiyyətləri İsrail xalqına o qədər təsir etmişdi ki, sonrakı dövrlərdə millət ən əzablı günlərində belə, Davuda bənzər bir padşah istəyir və arzuladığı padşahı «Davud oğlu» adlandırırdı.

Kitabın məzmunu:

1:1–4:12 Davudun Yəhuda üzərində hökmranlıq etməsi
5:1–24:25 Davudun bütün İsrail üzərində hökmranlıq etməsi
5:1–10:19 Erkən illər
11:1–12:25 Davud və Bat-Şeva
12:26–20:26 Əziyyət və çətinliklər
21:1–24:25 Sonrakı illər

Şaulun ölüm xəbəri

1 Şaulun ölümündən sonra Davud Amaleqliləri məğlub edib qayıdan zaman
iki gün Ziqlaqda qaldı. 2 Üçüncü gün Şaulun yanından – ordugahdan paltarı
cırılmış, başı toz-torpağa batmış bir adam gəldi. O, Davudun yanına çatıb
qarşısında üzünü yerə qoyaraq təzim etdi. 3 Davud ondan soruşdu: «Haradan
gəlirsən?» Həmin adam ona dedi: «Qaçıb canımı İsrail ordugahından qur-
tardım». 4 Davud ona dedi: «Orada nə baş verib? Rica edirəm, mənə de». O
dedi: «Ordu döyüş meydanından qaçdı və onların bir çoxu qırılıb öldü. Şaulla
oğlu Yonatan da həlak oldu».
5 Davud ona xəbər verən cavan adamdan soruşdu: «Bəs sən haradan
bildin ki, Şaulla Yonatan da öldü?» 6 * Davuda xəbər verən cavan belə
dedi: «Təsadüfən Gilboa dağında idim və gördüm ki, Şaul nizəsinə söykənərək
dayanıb. Atlılar və döyüş arabaları isə artıq ona çatmaqda idi. 7 Şaul geriyə
baxanda məni görüb çağırdı. Mən dedim: “Buyurun, buradayam”. 8 O mənə
“Sən kimsən?” dedi. Mən ona dedim ki, mən bir Amaleqliyəm. 9 Şaul mənə
dedi: “Gəl əyil üzərimə, məni öldür, can üstəyəm, bu ağrılardan qurtarmaq
istəyirəm”. 10 Elə buna görə də mən onun üstünə əyilib nəfəsini kəsdim. Çünki
bilirdim ki, o yıxılandan sonra artıq yaşaya bilməyəcək. Sonra onun başının
tacını və qolunun bilərziyini götürdüm və buraya, ağam üçün gətirdim».
11 Bunu eşidən Davud dartıb paltarlarını cırdı və yanındakı bütün adamlar
da belə etdilər. 12 Onlar Şaul üçün, oğlu Yonatan üçün, Rəbbin xalqı və bütün
İsrail nəsli üçün axşamacan yas qurub ağladılar və oruc tutdular, çünki onlar
qılıncdan keçirilərək həlak olmuşdu. 13 Davud əhvalatı ona danışan cavana

* **1:6** 1Şam. 31:1-6; 1Saln. 10:1-6

dedi: «Haralısan?» O cavab verdi: «Mən yadelliyəm, bir Amaleqlinin oğluyam».
14 Davud ona dedi: «Bəs niyə qorxmayaraq Rəbbin məsh olunmuş padşahını
öldürmək üçün əl qaldırdın?» 15 Davud adamlarından birini çağırıb dedi: «Get,
onu öldür». O da Amaleqlini vurub öldürdü. 16 Davud Amaleqliyə dedi: «Qoy
qanın öz başına dönsün! Çünki sənin əleyhinə "mən Rəbbin məsh olunmuş
padşahını öldürdüm" deyən ağzın şahidlik etdi».

Davudun Şaul və Yonatan üçün söylədiyi mərsiyə

17 Davud Şaul və oğlu Yonatanın yasında bu mərsiyəni oxudu. 18 Sonra
tapşırdı ki, «Oxatan yay» adlı bu mərsiyəni Yəhuda övladlarına öyrətsinlər. Bu
mərsiyə Yaşar kitabında* yazılmışdır:

19 Ey İsrail, şərəfin öz yüksək yerlərinin üstündə öldürüldü!
İgidlər necə də qırıldı!
20 Filiştlilərin qızları sevinməsinlər deyə,
Sünnətsizlərin qızları fərəhlənməsinlər deyə
Bunu Qatda bildirməyin,
Aşqelon küçələrində yaymayın.

21 Ey Gilboa dağları,
Üstünə şeh, yağış düşməsin,
Qoy zəmilərin məhsul verməsin!
Çünki orada ləkələndi igidlərin qalxanı,
Şaulun yağ ilə silinməmiş qalxanı.
22 Öldürülənlərin qanına, igidlərin piyinə görə
Yonatanın yayı geri dönməzdi,
Şaulun qılıncı boş qayıtmazdı.

23 Şaul ilə Yonatan necə sevimli, əziz,
Həyatda və ölümdə ayrılmaz oldunuz siz.
Onlar qartallardan sürətli idi,
Aslanlardan qüvvətli idi.

24 Ey İsrail qızları, ağlayın Şaul üçün.
O sizə qiymətli al qumaşlar geydirərdi,
Geyiminizə qızıl naxışlar vurardı.

25 Ah, döyüş meydanında necə də igidlər qırıldı!
Yonatan sənin yüksək təpələrində həlak oldu.
26 Ey qardaşım Yonatan, sənin üçün ürəyim yanar.
Sən mənə çox əziz idin.
Sənin sevgin mənim üçün heyranedici idi,
Qadın sevgisindən də üstün idi.

27 İgidlər necə də qırıldı!
Döyüş silahları necə də yox oldu!

2

Davudun Yəhudada padşah seçilməsi

1 Bundan sonra Davud «Yəhuda şəhərlərindən birinə qalxımmı?» deyə
Rəbbə müraciət etdi. Rəbb «ora qalx» deyə cavab verdi. Davud dedi: «Hara

* **1:18** Yaşar kitabı – bax: Yeşua 10:13.

qalxım?» Rəbb dedi: «Xevrona». 2 * Davud iki arvadı – İzreelli Axinoam və Karmelli Navalın dul arvadı Aviqaillə birlikdə Xevrona qalxdı. 3 Davudun yanında olan adamları öz külfətlərini götürüb Xevronun ətraf məhəllələrində yaşamağa başladı. 4 * Yəhuda adamları isə gəlib Davudu orada Yəhuda nəslinin padşahı olaraq məsh etdilər.

O vaxt Davuda bildirdilər ki, Şaulu Yaveş-Gilead əhalisi dəfn edib. 5 Davud Yaveş-Gilead sakinlərinin yanına qasidlər göndərib belə dedi: «Rəbb sizə xeyir-dua versin, çünki ağanız Şaula sədaqətli oldunuz və onu dəfn etdiniz. 6 Bu işinizin əvəzini indi Rəbb sizə qoy xeyirxahlıq və sədaqətlə versin! Bu işinizin və bu yaxşılığınızın əvəzini mən də sizə ödəyəcəyəm. 7 Ağanız Şaul öldüyü üçün qoy indi qollarınız qüvvətdən düşməsin və cəsur olun, çünki Yəhuda nəsli məni öz üzərində padşah olaraq məsh edib».

8 Şaulun ordu başçısı Ner oğlu Avner Şaulun oğlu İş-Boşeti götürüb Maxanayimə aparmışdı. 9 Orada Avner onu Gilead, Aşuri, İzreel, Efrayim, Binyamin və bütün İsrailin üzərində padşah etdi. 10 Şaul oğlu İş-Boşet İsrailin padşahı olan zaman qırx yaşında idi. O, cəmi iki il padşahlıq etdi. Yəhuda nəsli isə Davudun tərəfində idi. 11 Davud Xevronda, Yəhuda nəsli üzərində yeddi il altı ay idi ki, padşahlıq edirdi.

12 Bir gün Ner oğlu Avner, Şaul oğlu İş-Boşetin əyanları ilə Maxanayimdən Giveona getdi. 13 Seruya oğlu Yoav isə Davudun adamları ilə çıxıb Giveon gölməçəsi yanında onları qarşıladı. Yoav adamları ilə gölməçənin bir tərəfində, Avner isə adamları ilə gölməçənin o biri tərəfində əyləşdi.

14 Avner Yoava dedi: «Qoy cavanlar qalxıb qarşımızda təkbətək döyüşsün». Yoav dedi: «Qalxsınlar». 15 Onlar qalxdılar. Binyamin və Şaul oğlu İş-Boşet tərəfindən on iki nəfər və Davudun adamlarından da on iki nəfər qalxıb sayı-hesabı ilə yerlərinə keçdilər. 16 Onlar bir-birinin başından tutub hər biri öz qılıncını qarşısında olanın böyrünə sapladı. Hamısı birlikdə yerə yıxıldı. Buna görə də Giveonda olan o yerə Xelqat-Hassurim * deyilir. 17 O gün döyüş çox şiddətli oldu və Avnerlə İsrailli lər Davudun adamları qarşısında məğlub oldular.

18 Seruyanın üç oğlu Yoav, Avişay və Asahel də orada idi. Asahel çöl ceyranı kimi ayaqdan iti idi. 19 O, Avnerin dalınca düşüb onu qovurdu və Avnerin arxasınca qaçarkən düz gedərək nə sağa, nə də sola dönürdü. 20 Avner arxaya baxıb dedi: «Asahel, bu sənsənmi?» O dedi: «Bəli, mənəm». 21 Avner ona dedi: «Bir sağına yaxud soluna dön. O gənclərdən birini tut, onun silahlarını al». Lakin Asahel əl çəkmədən onu qovurdu. 22 Avner Asahelə bir də dedi: «Qayıt, əl çək, məni qovma! Axı niyə səni öldürüb yerə sərim? Sonra qardaşın Yoavın üzünə necə baxaram?» 23 Lakin Asahel yolundan dönmək istəmədi. Avner də nizəsinin arxa ucu ilə onun qarnından elə vurdu ki, nizə onun kürəyindən çıxdı. Asahel yerindəcə öldü. Bu hadisədən sonra Asahelin yıxılıb öldüyü yerə gələnlərin hamısı ayaq saxladı.

24 Yoavla Avişay Avnerin ardınca qaçdılar və gün batarkən Giveon çölü yolunda Giahla üzbəüz olan Amma təpəsinə çatdılar. 25 Binyamin övladları toplanıb Avnerin ardınca getdilər və yığılıb bir təpənin başında dayandılar. 26 Avner Yoava üz tutub çığıra-çığıra dedi: «Həmişə bizi qılıncmı yeyib qurtarmalıdır? Bəs bilmirsən ki, bunun sonu acı olacaq? Nə vaxta qədər bu xalqa deməyəcəksən ki, soydaşlarınızdan əl çəkin?» 27 Yoav dedi: «Var olan

* **2:2** 1Şam. 25:42-43 * **2:4** 1Şam. 31:11-13 * **2:16** Xelqat-Hassurim – ibrani dilində qılınclar sahəsi.

Allaha and olsun, əgər sən bu sözləri deməsəydin, həqiqətən, sabaha qədər
döyüşçülər dayanmadan öz soydaşlarını təqib edəcəkdi». 28 Sonra Yoav şeypur
çaldı, hamı dayandı. Artıq İsrailliləri təqib etmədilər və bir daha döyüşmədilər.
29 Avnerlə adamları bütün gecəni Arava vadisindən ötüb İordan çayını keçdilər
və bütün Bitron boyunca irəliləyərək Maxanayimə çatdılar.
30 Yoav Avnerin ardınca düşməkdən vaz keçib qayıtdı və bütün xalqı topladı.
Davudun adamlarından Asaheldən başqa on doqquz nəfər də əskik idi.
31 Davudun adamları isə Binyaminliləri və Avnerin adamlarını vurdu və
üç yüz altmış nəfəri öldürdü. 32 Asaheli götürüb atasının Bet-Lexemdə olan
qəbrində dəfn etdilər. Yoavla adamları bütün gecəni yol getdilər və gün
doğanda Xevrona çatdılar.

3

Davud nəslinin güclənməsi (1Saln. 3:1-4)

1 Şaul nəsli ilə Davud nəsli arasında çəkişmə çox uzun çəkdi. Getdikcə Davud
nəsli qüvvətlənir, Şaul nəsli isə zəifləyirdi.
2 Xevronda Davudun oğulları doğuldu. İlk oğlu İzreelli Axinoamdan doğulan
Amnon idi. 3 İkincisi Karmelli Navalın dul arvadı Aviqaildən doğulan
Kilav, üçüncüsü Geşur padşahı Talmayın qızı Maakadan doğulan Avşalom,
4 dördüncüsü Haqqitdən doğulan Adoniya, beşincisi Avitaldan doğulan Şefatya,
5 altıncısı isə Davudun arvadı Eqladan doğulan İtream idi. Davudun bu oğulları
Xevronda doğulmuşdu.

Avnerin Davudla birləşməsi

6 Şaul nəsli ilə Davud nəsli arasında olan çəkişmə zamanı Şaul nəslini himayə
edən Avner qüvvə toplayırdı. 7 Şaulun Ayya qızı Rispa adlı bir cariyəsi var idi.
İş-Boşet Avnerə dedi: «Niyə atamın cariyəsinin yanına girdin?» 8 İş-Boşetin bu
sözlərinə görə Avner çox qəzəbləndi və dedi: «Mən Yəhuda tərəfini saxlayan
bir köpək başıyammı? Mən bu gün atan Şaulun nəslinə, onun soydaşlarına
və dostlarına havadar olub səni Davuda təslim etmədim, lakin indi sən bir
qadından ötrü mənim üstümə günah yıxırsan? 9 * Rəbb padşahlığı Şaul nəslindən
alıb Dandan Beer-Şevaya qədər İsraildə Davudun taxtını quracağına and içdi.
10 Bunu Davud üçün mən də etməsəm, qoy Allah Avnerə beləsini və bundan
betərini etsin!» 11 Belə olanda İş-Boşet Avnerdən qorxdu, daha cavab qaytara
bilmədi.
12 Sonra Avner Davudun yanına öz adından qasidlər göndərib dedi: «Bu
torpaq kimindir? Gəl sən mənimlə əhd bağla və sonra mən bütün İsraili sənin
tərəfinə çəkmək üçün sənin lə əlbir olacağam». 13 Davud dedi: «Lap yaxşı, mən
sənin lə əhd bağlayaram. Ancaq bir şərtlə ki mənimlə görüşməyə gələn zaman
əvvəlcə Şaulun qızı Mikalı yanıma gətirməlisən, yoxsa məni görməyəcəksən».
14 * Davud Şaul oğlu İş-Boşetin yanına qasidlər göndərib dedi: «Yüz Filiştlinin
sünnət ətini gətirib nişanlandığım arvadım Mikalı mənə qaytar». 15 İş-Boşet
adam göndərib qadını əri Layiş oğlu Paltieldən aldı. 16 Onun əri ağlaya-ağlaya
Baxurimə qədər arvadının dalınca getdi. Burada Avner ona dedi: «Geri qayıt».
O da geriyə qayıtdı.

---

* **3:9** 1Şam. 15:28 * **3:14** 1Şam. 18:27

17 Avner İsrail ağsaqqallarına müraciət edib dedi: «Xeyli vaxtdır istəyirsiniz ki,
Davud padşahınız olsun. 18 İndi isə bunu edin! Çünki Rəbb “qulum Davudun
əli ilə xalqım İsraili Filiştlilərin və bütün düşmənlərinin əlindən qurtaracağam”
sözünü Davud üçün söyləmişdi». 19 Avner bunu Binyaminlilərə də söylədi
və İsrail ilə bütün Binyamin nəslinin gözündə xoş olan hər şeyi Davuda nəql
etmək üçün Xevrona getdi.
20 Avner və onunla bərabər iyirmi nəfər Xevrona, Davudun yanına gəldi.
Davud Avnerlə adamları üçün ziyafət qurdu. 21 Avner Davuda dedi: «Qoy
gedim, bütün İsraili ağam padşaha tərəfdar edim ki, onlar da sənlə əhd
bağlasın. Sən də ürəyin istəyən kimi bütün ölkəyə padşahlıq et». Davud Avneri
buraxdı, o da sağ-salamat çıxıb getdi.

Yoavın Avneri öldürməsi

22 Bu vaxt Davudun adamları ilə Yoav bir basqından qayıtmışdı. Özləri
ilə çoxlu talan malı gətirmişdilər. Avner isə Xevronda Davudun yanında
deyildi, çünki Davud onu buraxmışdı, o da sağ-salamat çıxıb getmişdi. 23 Yoavla
birlikdə bütün ordu gəldi və Yoava bunu xəbər verib dedilər: «Ner oğlu Avner
padşahın yanına gəlmişdi və padşah onu buraxdı, o da sağ-salamat çıxıb getdi».
24 Yoav padşahın yanına gəlib dedi: «Sən nə etmisən? Bax Avner sənin yanına
gəlmişdi, bəs nə üçün onu buraxdın? O getdi. 25 Sən Ner oğlu Avneri tanıyırsan,
bilirsən ki, o səni aldatmaq, hara gedib-gəldiyini öyrənmək və etdiyin hər şeyi
bilmək üçün gəlmişdi». 26 Yoav Davudun yanından çıxıb Avnerin arxasınca
çaparlar göndərdi və onu Sira quyusunun yanından geri qaytardılar, lakin
Davudun bundan xəbəri yox idi.
27 Avner Xevrona qayıdanda Yoav təklikdə danışmaq üçün onu darvazanın
içinə çəkdi və qardaşı Asahelin qanından ötrü Avneri qarnından vurub
öldürdü. 28 Sonra Davud bundan xəbər tutanda dedi: «Rəbb qarşısında
Ner oğlu Avnerin qanından ötrü əbədi olaraq mən və padşahlığım günahkar
deyil. 29 Qoy bu günah Yoavın başına və atasının nəslinin üstünə dönsün.
Qoy Yoavın nəslindən yara-xoralı, cüzamlı, qoltuq ağacına söykənən, qılıncdan
keçən yaxud aclıq çəkən adamlar heç vaxt əskik olmasın». 30 Beləcə Yoavla
qardaşı Avişay Avneri öldürdülər, çünki onların qardaşı Asaheli Giveondakı
döyüşdə o öldürmüşdü.
31 Sonra Davud Yoava və yanında olan bütün xalqa belə dedi: «Paltarlarınızı
cırın, çula bürünüb Avner üçün yas qurun». Padşah Davud mafənin ardınca
gedirdi. 32 Avneri Xevronda dəfn etdilər. Padşah Avnerin qəbri üstündə
bərkdən ağladı və bütün xalq ona qoşulub ağladı. 33 Padşah Avner üçün mərsiyə
oxudu:

Avner, bir axmaq kimi ölməli idinmi?
34 Əllərin bağlanmamışdı,
Ayaqlarına zəncir vurulmamışdı.
Şər adamlar qarşısında yerə düşən bir adam kimi yıxıldın.
Bütün xalq bir daha Avner üçün ağladı.

35 Bütün xalq hələ gündüz ikən Davudun yanına gəlib onu çörək yeməyə
məcbur edirdi. Lakin Davud and içib dedi: «Əgər gün batmazdan əvvəl
çörək yaxud başqa bir şey dilimə vursam, qoy Allah mənə beləsini və bundan
betərini etsin!» 36 Bütün xalq buna fikir verdi, əvvəllər padşahın etdiyi hər şey
onlara xoş təsir bağışladığı kimi bu iş də gözlərində o cür yaxşı göründü. 37 O
gün xalq – bütün İsraillilər başa düşdülər ki, Ner oğlu Avnerin öldürülməsində
günahkar padşah deyil. 38 Padşah əyanlarına dedi: «Bu gün İsraildə bir rəhbərin,

böyük bir adamın həlak olduğunu bilmirsinizmi? 39 Mən məsh edilmiş bir
padşah olduğum halda bu gün nə qədər acizəm. Bu adamlar – Seruyanın
oğulları məndən çox güclüdür. Qoy Rəbb pislik edənə əvəzini versin!»

4

İş-Boşetin qətli

1 Şaul oğlu İş-Boşet Avnerin Xevronda öldürüldüyünü eşidəndə əlləri sustaldı
və bütün İsraili dəhşət bürüdü. 2 Şaul oğlu İş-Boşetin dəstə başçısı olan iki adamı
var idi. Bunlar Binyamin övladlarından olan Beerotlu Rimmonun oğulları
olub, birinin adı Baana, o birinin adı isə Rekav idi. Beerot da Binyaminin
bir hissəsi sayılır. 3 Beerotlular Gittayimə qaçmışdı və bu günə qədər orada
qəriblikdə yaşayırlar.

4 * Şaul oğlu Yonatanın ayaqdan şikəst bir oğlu var idi. İzreeldən Şaulla
Yonatanın ölüm xəbəri çatanda onun beş yaşı var idi. Dayəsi onu götürüb
qaçdı. Tələsib qaçanda uşaq əlindən düşüb topal oldu. Bu uşağın adı Mefiboşet
idi.

5 İş-Boşet günorta vaxtı dincələndə Beerotlu Rimmonun oğulları Rekav və
Baana yola çıxıb günortanın isti çağında onun evinə çatdılar. 6 Rekav qardaşı
Baana ilə buğda daşıyanlar görkəmində evə girdilər və İş-Boşeti qarnından
vurub aradan çıxdılar. 7 Onlar evə girəndə İş-Boşet yataq otağında, öz yatağında
yatırdı. Onu vurub öldürdülər, başını kəsdilər və başını götürüb bütün gecəni
Arava yolu ilə getdilər. 8 İş-Boşetin başını Xevrona Davudun yanına gətirdilər
və padşaha dedilər: «Budur, sənin canına qəsd etmək istəyən düşmənin Şaul
oğlu İş-Boşetin başı! Rəbb Şauldan və onun övladlarından ağam padşaha bu gün
qisaslar ehsan etdi».

9 * Davud Beerotlu Rimmonun oğullarına – Rekavla qardaşı Baanaya belə
cavab verdi: «Canımı hər cür bəlalardan qurtaran var olan Rəbbə and olsun,
10 Ziqlaqda olanda özünə görə guya müjdə verərək “budur, Şaul öldü” deyə
birisi mənə xəbər gətirmişdi. Buna görə də onu yaxalayıb öldürdüm. Ona
gətirdiyi xəbərə görə mükafatım bu oldu. 11 İndi şər adamlar bir günahsızı
öz evində, yatağı üstündə öldürərkən sizdən onun qan qisasını alıb sizi yer
üzündən yox etməyəcəyəmmi?» 12 Sonra Davud nökərlərinə əmr etdi, nökərlər
onları öldürdü və əl-ayaqlarını kəsib Xevrondakı gölməçənin yanından asdı.
İş-Boşetin başını isə götürüb Xevronda Avnerin qəbrinin yanında basdırdılar.

5

Davudun bütün İsrail üzərində padşahlığı
(1Saln. 11:1-3)

1 İsrailin bütün qəbilələri Xevrona, Davudun yanına gəlib belə dedi: «Bax biz
sənin sümüyündən, sənin ətindənik. 2 Əvvəllər – Şaul padşahımız olanda da
İsraillilәri yürüşlərə aparan və gətirən sən idin. Rəbb sənə demişdi ki, xalqım
İsrailə sən çobanlıq edəcəksən, İsrail üzərində sən hökmdar olacaqsan». 3 İsrailin
bütün ağsaqqalları Xevrona, padşah Davudun yanına gəldilər və padşah orada
Rəbbin önündə onlarla əhd bağladı. Ağsaqqallar Davudu İsrail üzərində padşah
olmaq üçün məsh etdilər.

* **4:4** 2Şam. 9:3 * **4:9** 2Şam. 1:1-16

4 * Davud padşah olanda otuz yaşı var idi və qırx il padşahlıq etdi. 5 O,
Xevronda Yəhuda üzərində yeddi il altı ay idi ki, padşahlıq etmişdi və
Yerusəlimdə, bütün İsrail ilə Yəhuda üzərində isə otuz üç il padşahlıq etdi.

Davudun Yerusəlimi alması
(1Saln. 11:4-9; 14:1-2)

6 * Padşahla adamları Yerusəlimə gedib o torpağın yerli əhalisi Yevuslulara
hücum etdilər. Yevuslular Davuda dedilər: «Sən buraya girə bilməzsən.
Əgər buraya gəlsən, səni hətta korlar və topallar da geri ata bilər». Onlar
fikirləşdilər ki, Davud bu şəhərə girə bilməz. 7 Buna baxmayaraq Davud indi
«Davudun şəhəri» adlanan Sion qalasını aldı. 8 Davud həmin gün dedi: «Hər
kim Yevuslulara hücum edəcəksə, yeraltı keçidlə Davudun canına nifrət edən
o topallara və korlara çatmalıdır». Elə buna görə də deyirlər ki, kor və topallar
saraya girməyəcək. 9 Davud qalada məskən saldı və qalanı Davudun şəhəri
adlandırdı. Sonra ətrafda, qala yamacından içəriyə doğru olan sahəni tikdi.
10 Davud getdikcə yüksəlirdi, çünki Ordular Allahı Rəbb onunla idi.

11 Sur padşahı Xiram Davudun yanına qasidlərlə sidr ağacları, dülgərlər,
bənnalar göndərdi. Onlar Davud üçün bir ev tikdilər. 12 Onda Davud başa
düşdü ki, Rəbb onu İsrail üzərində padşah kimi möhkəmləndirib və xalqı
İsrailin xatirinə onun padşahlığını yüksəldib.

13 Davud Xevrondan gələndən sonra Yerusəlimdən özünə təzə arvadlarla
cariyələr aldı. Onlar Davuda yenə oğul və qızlar doğdu. 14 Onun Yerusəlimdə
doğulan oğullarının adları belədir: Şammua, Şovav, Natan, Süleyman, 15 İvxar,
Elişua, Nefeq, Yafia, 16 Elişama, Elyada və Elifelet.

Davudun Filiştliləri məğlub etməsi
(1Saln. 14:8-17)

17 Filiştlilər eşitdilər ki, Davud İsrail üzərində padşah olmaq üçün məsh
edilib. Onda hamısı Davudu axtarmağa çıxdı. Davud bunu eşidib qalaya
endi. 18 Filiştlilər gəlib Refaim vadisinə yayıldı. 19 Davud Rəbdən soruşdu:
«Mən Filiştlilərə qarşı çıxımmı? Onları mənə təslim edəcəksənmi?» Rəbb
Davuda cavab verdi: «Çıx, mütləq Filiştliləri sənə təslim edəcəyəm». 20 Davud
Baal-Perasimə gəlib Filiştliləri qırdı və belə dedi: «Sellər bəndləri dağıtdığı
kimi Rəbb də düşmənlərimi mənim önümdə dağıtdı». Buna görə də o yerin
adını Baal-Perasim* qoydular. 21 Filiştlilər qaçanda bütlərini orada qoydular.
Davudla adamları o bütləri götürüb apardı.

22 Filiştlilər yenə də Refaim vadisinə çıxaraq yayıldılar. 23 Buna görə Davud
Rəbdən soruşdu və Rəbb dedi: «Birbaşa onların qarşısına çıxma, arxalarından
dolanıb balzam ağaclarının qabağında bu düşmənlərin üstünə gəl. 24 Balzam
ağaclarının başından addım səslərini eşidəndə cəld hərəkətə keç, çünki o za-
man Rəbb sənin qarşınca Filiştlilərin ordusunu məğlub etmək üçün çıxacaq».
25 Rəbb Davuda necə buyurmuşdusa, o da elə etdi və Gevadan Gezerə çatana
qədər Filiştliləri qırdı.

6

Əhd sandığının Yerusəlimə gətirilməsi
(1Saln. 13:1-14; 15:25-16:6,43)

* **5:4** 1Pad. 2:11; 1Saln. 3:4; 29:27 * **5:6** Yeşua 15:63; Hak. 1:21 * **5:20** Baal-Perasim – ibrani dilində dağıdıcılıq ağası.

1 Davud İsraildə yenidən bütün seçmə adamları topladı. Onlar otuz min
nəfər idi. 2 * Davud durub yanındakı xalqla birgə Yəhudanın Baale şəhərinə
getdi ki, keruvlar üstündə taxt quran Ordular Rəbbinə aid olan Allahın
sandığını oradan çıxartsın. 3 * Allahın sandığını bir təzə arabaya qoyub
Avinadavın təpədəki evindən çıxartdılar. Təzə arabanı Avinadavın oğulları
Uzza və Axyo sürürdü. 4 Onlar Allahın sandığını Avinadavın təpədəki evindən
arabaya qoyub çıxartdılar. Axyo sandığın qabağında gedirdi. 5 Davudla bütün
İsrail nəsli Rəbbin hüzurunda həvəslə ilahi oxuyur, liralarla, çənglərlə, dəflərlə,
şaxşaxlarla və sinclərlə çalıb oynayırdılar.

6 Nakonun xırman yerindən keçəndə öküzlər büdrədi. Buna görə də Uzza
əl uzadıb Allahın sandığından tutdu. 7 Uzzaya qarşı Rəbbin qəzəbi alovlandı
və Allah onu hörmətsizlik etdiyinə görə oradaca vurdu. Uzza yerindəcə –
Allahın sandığı yanında öldü. 8 Davud Rəbbin Uzzanı vurmasından çox məyus
oldu. O yerə bu günə qədər Peres-Uzza* deyilir. 9 Həmin gün Davud Rəbdən
qorxub dedi: «Rəbbin sandığı mənim yanımda necə qala bilər?» 10 Davud
Rəbbin sandığını öz yanına – Davudun şəhərinə aparmaq istəmədi və sandığı
yolundan döndərib Qatlı Oved-Edomun evinə qoydu. 11 * Rəbbin sandığı
üç ay Qatlı Oved-Edomun evində qaldı. Rəbb Oved-Edoma və onun bütün
külfətinə bərəkət verdi.

12 Padşah Davuda «Rəbb Oved-Edomun nəslinə və ona məxsus hər şeyə
Allahın sandığına görə bərəkət verdi» deyə xəbər verildi. Davud gedib Oved-
Edomun evindən Allahın sandığını sevinclə Davudun adı verilən şəhərə
çıxardı. 13 Rəbbin sandığını daşıyanlar altı addım gedəndən sonra Davud bir
öküzü və kökəldilmiş buğanı qurban kəsdi. 14 O, kətan efod geyib Rəbbin
önündə var gücü ilə rəqs edirdi. 15 Davudla bütün İsrail nəsli Rəbbin sandığını
hay-küylə, şeypur səsi ilə çıxartdılar.

16 Rəbbin sandığı Davudun şəhərinə gətirilərkən Şaulun qızı Mikal
pəncərədən baxıb padşah Davudu Rəbbin önündə atılıb rəqs edərkən gördü və
ürəyində ona kinayə etdi.

17 Rəbbin sandığını gətirib Davudun bu məqsədlə qurduğu çadırın içərisində
onun üçün ayrılan yerə qoydular. Davud Rəbbin önündə yandırma və ünsiyyət
qurbanları kəsdi. 18 Davud yandırma və ünsiyyət qurbanlarını təqdim edib
qurtarandan sonra Ordular Rəbbinin adı ilə xalqa xeyir-dua verdi. 19 * İstər
qadın, istərsə də kişi olsun, xalqın hamısına – İsrail camaatından hərəyə bir
kömbə çörək, bir parça ət və bir üzüm lavaşanası payladı. Sonra xalqın hamısı
öz evinə qayıtdı.

20 Davud öz külfətinə xeyir-dua vermək üçün qayıdanda Şaulun qızı Mikal
Davudun qarşısına çıxıb belə dedi: «Gör bu gün İsrailin padşahı necə də şərəf
qazanıb! Adi bir təlxək kimi utanmadan bu gün əyanlarının və qarabaşlarının
qarşısında soyundu!» 21 Davud Mikala dedi: «Mən bunu atanın və onun
bütün nəslinin yerinə məni seçib Öz xalqı İsraillilərə hökmdar qoyan Rəbbin
qarşısında etmişəm. Bəli, Rəbbin hüzurunda şənlik edəcəyəm. 22 Bundan
sonra bundan betər alçalıb öz mənliyimi heç edəcəyəm, yalnız sən dediyin
qarabaşların qarşısında şərəflənəcəyəm». 23 Buna görə də Şaul qızı Mikalın
ölənə qədər övladı olmadı.

* **6:2** Çıx. 25:22 * **6:3** 1Şam. 7:1-2 * **6:8** Peres-Uzza – ibrani dilində Uzzanın cəzası. * **6:11** 1Saln. 26:4-5 * **6:19** 1Saln. 16:43

7

Davudun məbəd tikmək fikri
(1Saln. 17:1-15)

1 Rəbb padşah Davuda ətrafında olan bütün düşmənlərinin əlindən rahatlıq
verən zamanlarda Davud öz evində oturmuşdu. 2 O vaxt padşah peyğəmbər
Natana belə dedi: «Bax mən sidr ağacından tikilən bir sarayda yaşayıram, lakin
Allahın sandığı isə bir çadırda qalır». 3 Natan padşaha dedi: «Get, ürəyindəki
niyyətini həyata keçir, çünki Rəbb sənin ilədir».
4 Lakin o gecə Natana Rəbbin bu sözü nazil oldu: 5 «Get, qulum Davuda
söylə ki, Rəbb belə deyir: "Sənmi Mənə yaşamaq üçün ev tikəcəksən? 6 İsrail
övladlarını Misirdən çıxartdığım gündən ta bu günə qədər Mən heç bir evdə
yaşamamışam, ancaq bir səyyar çadırda oraya-buraya köçmüşəm. 7 Bütün
İsrail övladları ilə birgə gəzdiyim o yerlərdə xalqım İsrailin qayğısına qalmağı
buyurduğum İsrail qəbilələrindən birinə ‹Niyə Mənə sidr ağacından bir ev
qurmadınız?› deyə bir söz söyləmişəmmi?" 8 İndi qulum Davuda söylə ki,
Ordular Rəbbi belə deyir: "Mən səni otlaqlarda qoyun otaranda götürüb
xalqım İsrailə hökmdar etdim. 9 Getdiyin hər yerdə səninlə oldum və qarşından
bütün düşmənlərini qırıb atdım. İndi isə adını dünyadakı böyüklərin adı kimi
məşhur edəcəyəm. 10 Xalqım İsrail üçün bir yer təyin edib onları oraya sakin
edəcəyəm ki, öz yurdlarında yaşasınlar və bir daha sarsılmasınlar. Şər adamlar
əvvəllər xalqım İsraillilərə hakimlər təyin etdiyim günlərdən bəri etdikləri kimi
yenə də onlara zülm etməsinlər. 11 Sənə bütün düşmənlərinin əlindən rahatlıq
verəcəyəm". Rəbb sənə bildirir ki, Rəbb Özü sənə ev tikəcək. 12 * "Ömrün
başa çatıb atalarınla uyuyanda yerinə sənin toxumundan – belindən gələn
övladını çıxaracağam və onun padşahlığını möhkəmləndirəcəyəm. 13 O Mənim
ismimə ev tikəcək və onun şahlıq taxtını əbədi möhkəm edəcəyəm. 14 * Mən
ona Ata, o isə Mənə oğul olacaq. Günah edəndə onu insanların dəyənəyi ilə,
bəşər övladlarının kötəkləri ilə vuracağam. 15 Qarşından götürdüyüm Şauldan
lütfümü geri aldığım kimi ondan geri almayacağam. 16 Sənin nəslin və
padşahlığın Mənim qarşımda əbədi əmin-amanlıqda olacaq, taxtın isə əbədi
möhkəm qalacaq"». 17 Natan Davuda bütün bu sözləri və bütün bu vəhyi nəql
etdi.

Davudun duası
(1Saln. 17:16-27)

18 Padşah Davud içəri keçib Rəbbin önündə diz çökərək dedi: «Ya Xudavənd
Rəbb, mən kiməm və nəslim kimdir ki, Sən məni bu yerə çıxartdın? 19 Ya
Xudavənd Rəbb, Sənin gözündə bu da kiçik göründü, hələ bu qulunun nəslinin
gələcəyi haqqında xəbər verdin. Bu insanlar üçün bir təlimdirmi, ya Xu-
davənd Rəbb? 20 Davud Sənə daha nə deyə bilər? Ya Xudavənd Rəbb, bu
qulunu Sən tanıyırsan! 21 Sən bütün bu böyük şeyləri quluna başa salmaq
üçün, həm də Öz sözün uğrunda və Öz ürəyincə etdin. 22 Bunun üçün, ya Rəbb
Allah, Sən böyüksən. Axı qulaqlarımızla eşitdiklərimizin hamısına görə Sənin
kimisi heç yoxdur və Səndən başqa Allah yoxdur. 23 Yer üzərində xalqın İsrail
kimi bir millət varmı? Ey Allah, Sən onu Özünə xalq etmək üçün satın almağa
getdin. Sən Misirdən satın aldığın xalqın önündə onlar və öz ölkən uğrunda
böyük və xariqəli işlər gördün. Belə ki millətləri və onların allahlarını qovub

* **7:12** Zəb. 132:11; Həv. 2:30 * **7:14** 1Saln. 17:13; 2Kor. 6:18; İbr. 1:5; Vəhy 21:7

Özünə şöhrət qazandın. 24 Əbədi olaraq xalqın İsraili Özün üçün xalq olaraq
təyin etdin və Sən, ya Rəbb, onların Allahı oldun.
25 İndi isə, ya Rəbb Allah, bu qulun və onun nəsli haqqında söylədiyin sözü
əbədi saxla və dediyinə əməl et. 26 Qoy insanlar "Ordular Rəbbi İsrailə hakim
olan Allahdır" deyərək Sənin adını əbədi ucaltsınlar və qulun Davudun nəsli
Sənin önündə möhkəm qalsın. 27 Çünki Sən Ordular Rəbbi, İsrailin Allahı "sənə
ev tikəcəyəm" deyərək bu quluna vəhy göndərdin. Ona görə də qulun Sənə bu
duanı etməyə cəsarət tapdı. 28 Ya Xudavənd Rəbb, Sən Allahsan, Sənin sözlərin
haqdır və indi də quluna bu yaxşı şeyi vəd etdin. 29 Əbədi olaraq Sənin önündə
olsun deyə qulunun nəslinə xeyir-dua vermək qoy Sənə xoş görünsün! Çünki,
ya Xudavənd Rəbb, Sən belə söz verdin. Bu qulunun nəsli Sənin xeyir-duanla
əbədilik xeyir-dua alsın!»

8

Davudun qələbələri
(1Saln. 18:1-17)

1 Bundan sonra Davud Filiştliləri məğlub edib özünə tabe etdi və Meteq-
Ammahı Filiştlilərdən aldı. 2 Moavlıları da məğlub etdi və yerə uzadaraq ölçü
ipi ilə ölçdü, ölçdüyü iki cərgəni öldürdü, bir cərgəni isə sağ buraxdı. Moavlılar
Davuda tabe olub xərac verdilər.
3 Sova padşahı Rexov oğlu Hadadezer Fərat çayının ətrafında öz
hakimiyyətini bərpa etmək üçün gedəndə Davud onu məğlub etdi. 4 O,
Hadadezerin min yeddi yüz süvarisini və iyirmi min piyada əsgərini əsir
etdi və atlardan yüzə qədərini döyüş arabası üçün saxlayaraq qalan atların
ayaq vətərini kəsdi. 5 Dəməşqdə yaşayan Aramlılar Sova padşahı Hadadezerə
kömək etməyə gələndə Davud onlardan iyirmi iki min nəfəri qırdı. 6 Davud
Dəməşq Aramına hərbi dəstələr yerləşdirdi və Aramlılar ona tabe olub xərac
verdilər. Rəbb Davuda getdiyi hər yerdə zəfər qazandırdı. 7 O, Hadadezerin
zabitlərinin gəzdirdiyi qızıl qalxanları götürüb Yerusəlimə gətirdi. 8 Padşah
Davud Hadadezerin Betah və Berotay şəhərlərindən çoxlu tunc aldı.
9 Xamat padşahı Toi eşitdi ki, Davud Hadadezerin bütün ordusunu məğlub
edib. 10 Toi padşah Davudu salamlamaq və Hadadezeri döyüşdə məğlub
etdiyinə görə təbrik etmək üçün oğlu Yoramı onun yanına göndərdi, çünki
Hadadezer Toi ilə həmişə müharibə etmişdi. Yoram Davuda qızıl-gümüş
və tunc əşyalar bəxş etdi. 11 Padşah Davud bu bəxşişləri də, özünə tabe
etdirdiyi bütün millətlərdən – 12 Aramlılardan, Moavlılardan, Ammonlulardan,
Filiştlilərdən, Amaleqlilərdən əldə etdiyi qızıl-gümüşü də Sova padşahı Rexov
oğlu Hadadezerdən əldə edilən talan malı ilə birlikdə Rəbbə həsr etdi.
13 * Duz vadisində Davud Edomlulardan on səkkiz min nəfəri qırandan
sonra geri qayıdan zaman ad qazandı. 14 Edoma hərbi dəstələr yerləşdirdi.
Edomun hər tərəfinə hərbi dəstələri yerləşdirəndən sonra Edomluların hamısı
Davuda tabe oldu. Rəbb Davuda getdiyi hər yerdə zəfər qazandırdı.
15 Davud bütün İsrailin padşahı oldu. O bütün xalqına ədalət və salehliklə
hökmranlıq edirdi. 16 Seruya oğlu Yoav ordu başçısı idi; Axilud oğlu Yehoşafat
salnaməçi idi; 17 Axituv oğlu Sadoq və Evyatar oğlu Aximelek kahin idi;
Seraya mirzə idi; 18 Yehoyada oğlu Benaya Keretlilər və Peletlilərin başçısı idi;
Davudun oğulları isə vəzir idi.

* **8:13** Zəb. 60 başlıq

9

Davudun Mefiboşetə etdiyi yaxşılıq

1 * Davud dedi: «Şaul nəslindən sağ qalan kimsə varmı? Yonatanın xatirinə
ona yaxşılıq edim». 2 Şaulun nəslində Siva adlı bir xidmətçi var idi. Onu
Davudun yanına çağırdılar və padşah ona dedi: «Siva sənsənmi?» O dedi:
«Qulun özüdür ki, var». 3 * Padşah dedi: «Şaul nəslindən bir adam qalmayıb
ki, ona Allah xatirinə yaxşılıq edim?» Siva padşaha dedi: «Yonatanın iki
ayağından şikəst bir oğlu var». 4 Padşah ona dedi: «İndi o haradadır?» Siva
padşaha dedi: «Budur, indi o, Lo-Devarda Ammielin oğlu Makirin evindədir».
5 Padşah Davud adam göndərib Lo-Devardan Ammielin oğlu Makirin
evindən Mefiboşeti gətirtdi. 6 Şaul oğlu Yonatanın oğlu Mefiboşet Davudun
yanına gəldi və üzünü yerə qoyub təzim etdi. Davud dedi: «Mefiboşet!» O
«Budur, qulun özüdür ki, var!» dedi. 7 Davud ona dedi: «Qorxma, atan
Yonatanın xatirinə mütləq sənə yaxşılıq edəcəyəm və baban Şaulun bütün tor-
pağını sənə qaytaracağam. Sən həmişə mənim süfrəmdə yemək yeyəcəksən».
8 Mefiboşet təzim edib dedi: «Axı bu qulun kimdir ki? Mənim kimi ölü bir
köpəyə tərəf nə üçün üz tutursan?»
9 Padşah Şaulun xidmətçisi Sivanı çağırıb dedi: «Şaula və onun nəslinə aid
olan hər şeyi sənin ağanın nəvəsinə verdim. 10 Ağanızın nəvəsinin torpağını
sən, oğulların və qulların becərəcək. Məhsulunu ona verəcəksiniz ki, azuqəsi
olsun. Ağanızın nəvəsi Mefiboşet isə həmişə mənim süfrəmdə yemək yeyəcək».
Sivanın on beş oğlu və iyirmi qulu var idi. 11 Siva padşaha dedi: «Mən
ağam padşahın bu quluna əmr etdiyi hər şeyi edəcəyəm». Beləliklə, Mefiboşet
padşah oğullarından biri kimi Davudun süfrəsində yemək yeyirdi.
12 Mefiboşetin kiçik bir oğlu var idi. Onun adı Mika idi. Sivanın evində
yaşayanların hamısı Mefiboşetin xidmətçiləri idi. 13 Bundan sonra Mefiboşet
Yerusəlimdə qaldı, çünki həmişə padşahın süfrəsində yemək yeyirdi. O, iki
ayağından şikəst idi.

10

Ammonluların və Aramlıların məğlubiyyəti
(1Saln. 19:1-19)

1 Bir müddət sonra Ammonluların padşahı öldü və onun yerinə oğlu Xanun
padşah oldu. 2 Davud dedi: «Atası mənə yaxşılıq etdiyinə görə mən də Naxaşın
oğlu Xanuna yaxşılıq edəcəyəm». Davud əyanlarından bir neçəsini Xanunun
atası üçün başsağlığı verməyə göndərdi. Lakin Davudun adamları Ammon
ölkəsinə çatanda 3 Ammonluların başçıları öz ağaları Xanuna dedilər: «Sən
elə bilirsən ki, Davud bu başsağlığı verən adamları sənin atana hörməti
olduğu üçün göndərib? Davudun sənin yanına adamlarını göndərməsi şəhəri
gözdən keçirib araşdırmaq və buranı yıxmaq üçün deyilmi?» 4 Xanun Davudun
adamlarını tutaraq saqqallarını yarıyacan qırxdırıb paltarlarını oturacaq
yerinə qədər aşağıdan kəsdirdi və onları geri göndərdi. 5 Bunu Davuda
xəbər verdilər, Davud da onları qarşılamaq üçün qasidlər göndərdi, çünki bu
adamlar çox utanırdı. Padşah dedi: «Saqqalınız çıxana qədər Yerixoda qalın,
sonra qayıdarsınız».
6 Ammonlular özlərinə qarşı Davudda nifrət oyatdıqlarını görəndə adam
göndərib Bet-Rexov Aramlılarından və Sova Aramlılarından iyirmi min piyada
əsgəri, Maaka padşahı ilə min adamı və Tov əhalisindən on iki min nəfəri

* **9:1** 1Şam. 20:15-17 * **9:3** 2Şam. 4:4

muzdla tutdular. 7 Davud bunu eşidib Yoavla bütün igidlər ordusunu onların
üstünə göndərdi. 8 Ammonlular çıxıb darvazanın girişində döyüşə düzüldülər.
Sova və Rexov Aramlıları ilə Tov və Maaka adamları çöldə ayrıca durmuşdular.
9 Yoav öndən və arxadan düşmənlərin ona qarşı düzüldüklərini görəndə
bütün İsrailin seçmə döyüşçülərindən bəzilərini ayırıb Aramlılara qarşı düzdü.
10 Xalqın qalan hissəsinə isə qardaşı Avişayı başçı qoydu və onları Ammon-
lulara qarşı düzdü. 11 Yoav dedi: «Əgər Aramlılar məndən güclü çıxarsa, sən
mənə kömək edərsən, əgər Ammonlular səndən güclü çıxarsa, mən gəlib sənə
kömək edərəm. 12 Cəsarətli ol. Gəl xalqımız naminə, Allahımızın şəhərləri
naminə igidlik göstərək. Qoy Rəbb gözündə xoş olanı etsin». 13 Yoav və
yanındakı qoşun Aramlılara qarşı döyüşə yaxınlaşarkən düşmənlər Yoavın
qabağından qaçdılar. 14 Ammonlular Aramlıların qaçdığını görəndə Avişayın
qabağından qaçıb şəhərə girdilər. Ammonlular ilə döyüş qurtarandan sonra
Yoav Yerusəlimə qayıtdı.
15 Aramlılar İsraillilərin önündə məğlub olduqlarını görəndə bir yerə
yığıldılar. 16 Hadadezer adam göndərib Fərat çayının o tayındakı Aramlıları
döyüşə çıxartdı. Hadadezerin ordu başçısı Şovakla birgə Xelama gəldi.
17 Bunu Davuda xəbər verdilər. O bütün İsraillıləri toplayıb İordan çayını
keçərək Xelama gəldi. Aramlılar Davuda qarşı düzülüb onunla vuruşdular.
18 Aramlılar İsraillilərin qarşısından qaçdılar. Davud Aramlılardan yeddi yüz
döyüş arabaçısı ilə qırx min süvarini qırdı və orada ordu başçısı Şovakı vu-
rub öldürdü. 19 Hadadezerə tabe olan padşahların hamısı İsrail qarşısında
məğlub olduqlarını görəndə İsraillilərlə sülh bağlayıb onlara tabe oldular. Artıq
Aramlılar Ammonlulara kömək etməyə qorxdular.

11

Davud və Bat-Şeva

1 * Bahar gələndə padşahlar müharibəyə çıxan vaxt Davud Yoavı, zabitlərini
bütün İsrail ordusu ilə birlikdə müharibəyə göndərdi. Onlar Ammonluları qırıb
Rabbanı mühasirəyə aldılar. Davud isə Yerusəlimdə qaldı.
2 Bir axşamçağı Davud yatağından qalxıb padşah sarayının damı üstündə
gəzişirdi. O, damdan baxıb gördü ki, bir qadın yuyunur. Qadın çox gözəl
idi. 3 Davud adam göndərib bu qadın barəsində xəbər aldı. Biri belə
dedi: «Bu qadın Xetli Uriyanın arvadı, Eliamın qızı Bat-Şevadır». 4 Davud
qasidlər göndərib onu yanına gətirtdi. Qadın onun yanına gələndə hələ aybaşı
murdarlığından təmizlənməkdə idi. Davud onunla yatdı və sonra qadın evinə
qayıtdı. 5 Qadın bundan boylu olub Davuda «mən hamiləyəm» deyə xəbər
göndərdi.
6 Davud Yoavın yanına adam göndərib dedi: «Xetli Uriyanı mənim yanıma
göndər». Yoav Uriyanı Davudun yanına göndərdi. 7 Uriya Davudun yanına
gələndə Davud Yoavın, xalqın və döyüşün vəziyyətini soruşdu. 8 Sonra
Davud Uriyaya dedi: «Get evinə, ayaqlarını yu». Uriya padşahın sarayından
çıxanda padşah arxasınca ona hədiyyə də göndərdi. 9 Lakin Uriya padşahın
sarayının qapısında ağasının bütün mühafizəçiləri ilə birlikdə yatıb evinə
getmədi. 10 Davuda «Uriya evinə getmədi» deyə bildirdilər. Davud Uriyaya
dedi: «Sən yoldan gəlməmisənmi? Niyə evinə getmədin?» 11 Uriya Davuda
dedi: «Əhd sandığı və İsraillilərlə Yəhudalılar çardaqlarda qalarkən, ağam Yoavla

* **11:1** 1Saln. 20:1

ağamın zabitləri çöllərdə məskən salarkən mən yemək-içmək və arvadım ilə yatmaq üçün evimə gedimmi? Həyatına və canına and olsun, mən belə şey etmərəm». 12 Davud Uriyaya dedi: «Bu gün də burada qal, sabah səni yola salaram». Uriya həmin günü və ertəsi günü Yerusəlimdə qaldı. 13 Davud onu çağırıb yedirib-içirərək sərxoş etdi. Uriya padşahın yanından axşamüstü çıxdı. O öz hərbi yatağında yatmaq üçün ağasının mühafizəçilərinin yanına gedərək yenə də evinə getmədi.

14 Səhər açılanda Davud Yoava məktub yazdı və məktubu Uriyanın əli ilə Yoava göndərdi. 15 Məktubunda belə yazılmışdı: «Uriyanı qızğın döyüşlərə göndər. Onu ön xəttə qoy və yanından çəkilin ki, vurulub öldürülsün». 16 Yoav şəhəri mühasirə altında saxlayarkən igid adamlar olan yeri bilirdi və Uriyanı oraya göndərdi. 17 Şəhərin adamları qalxıb Yoavla döyüşə çıxdılar. Xalqdan, Davudun döyüşçülərindən qırılanlar oldu və Xetli Uriya da ölənlər arasında idi. 18 Yoav Davudun yanına adam göndərib döyüş haqqında olan məlumatların hamısını xəbər verdi. 19 Qasidə əmr edib dedi: «Döyüş haqqında olan bütün məlumatları padşaha söyləyib bitirərkən 20 padşah sənə qəzəblənib "Şəhərə hücum etmək üçün niyə bu qədər yaxınlaşdınız? Divarın üstündən sizə ox atacaqlarını bilmirdinizmi? 21 * Bax Yerubbeşet oğlu Avimeleki kim vurdu? Divarın üstündən bir qadın dəyirmanın üst daşını onun üstünə atmadımı və o, Tevesdə ölmədimi?" deyərsə, o zaman "qulun Xetli Uriya da öldü" deyərsən».

22 Qasid yola düşdü və Davudun yanına gəlib Yoavın göndərdiyi məlumatların hamısını ona xəbər verdi. 23 Qasid Davuda dedi: «Adamlar bizə üstün gəldilər. Onlar bizə qarşı döyüşmək üçün çölə çıxdılar və onları darvazanın girişinə qədər qovduq. 24 Oxatanlar divardan döyüşçülərin üstünə ox yağdırdılar və padşahın döyüşçülərindən ölənlər də oldu. Qulun Xetli Uriya da ölənlər arasındadır». 25 Davud qasidə dedi: «Yoava deyərsən ki, "bu hadisə sənin gözündə pis görünməsin, çünki qılınc gah birinin, gah da başqasının başını yeyir. Şəhərə qarşı döyüşü gücləndirib oranı yıxsın". Bununla Yoavı sən də ruhlandır».

26 Uriyanın arvadı Uriyanın ölümünü eşidib əri üçün yas tutdu. 27 Yas qurtarandan sonra Davud adam göndərib Bat-Şevanı öz evinə gətirdi və o, Davudun arvadı oldu. Sonra Davuda bir oğul doğdu. Lakin Davudun gördüyü bu iş Rəbbin gözündə pis idi.

12

Natan peyğəmbərin Davuda məzəmməti

1 * Rəbb Natanı Davudun yanına göndərdi. Natan onun yanına gəlib belə nəql etdi: «Bir şəhərdə iki adam var idi. Onlardan biri varlı, o biri isə kasıb idi. 2 Varlı adamın çoxlu sürüləri və naxırı var idi. 3 Lakin kasıb adamın satın alıb bəslədiyi bir körpə dişi quzudan başqa heç nəyi yox idi. O, quzusunu öz yanında uşaqları ilə bərabər böyütmüş, ona öz yeməyindən yedirtmiş, öz içdiyi qabdan su içirtmiş və qoynunda yatırtmışdı. Quzu ona doğma qızı kimi idi. 4 Bir gün varlı adamgilə yadelli bir qonaq gəlir. Varlı adam onlara gələn qonağa yemək hazırlamaq üçün öz sürüsündən və naxırından heyvan götürüb kəsməyə qıymadı. O gedib kasıbın quzusunu götürüb kəsdi və yanına gələn qonağa yemək hazırladı». 5 O adama qarşı Davudun qəzəbi alovlandı və Natana dedi: «Var olan Rəbb haqqı, bunu edən adam ölümə layiqdir. 6 Bu işi gördüyünə və rəhmsizliyinə görə o, quzunun əvəzini dördqat verəcək».

* **11:21** Hak. 9:53 * **12:1** Zəb. 51 başlıq

7 Natan Davuda dedi: «O adam sənsən! İsrailin Allahı Rəbb belə deyir:
“Mən səni İsrailin üzərində padşah olaraq məsh etdim və səni Şaulun əlindən
qurtardım. 8 Sənə ağanın evini verdim. Ağanın arvadlarını qoynunda yatırıb
İsraillə Yəhuda nəslini sənə verdim. Əgər bu sənə azlıq edirdisə, Mən sənə
daha nələri, nələri əlavə edərdim. 9 Nə üçün Rəbbin gözündə pis olan işi
etdin? Niyə Onun sözünə xor baxdın? Xetli Uriyanın arvadını özünə arvad
etmək üçün onu qılıncla öldürtdürdün. Uriyanı Ammon övladlarının qılıncı ilə
öldürtdürdün. 10 Bundan sonra heç vaxt qılınc sənin evindən ayrılmayacaq,
çünki sən Mənə xor baxdın və Xetli Uriyanın arvadını özünə arvad etdin”.
11 * Rəbb belə deyir: “Bax sənə qarşı pisliyi öz nəslindən çıxaracağam və sənin
gözünün önündə arvadlarını götürüb yaxınına verəcəyəm. O da göz görə-görə,
gündüzün günorta çağı sənin arvadlarınla yatacaq. 12 Bu işi sən gizli etdinsə,
Mən bu işi bütün İsrailliləri qarşısında gündüzün günorta çağı etdirəcəyəm”».
13 Davud Natana dedi: «Mən Rəbbə qarşı günah etdim». Natan Davuda
dedi: «Rəbb sənin günahını sildi, ölməyəcəksən. 14 Lakin bunu etməklə Rəbbin
düşmənlərinə böyük fürsət verdin ki, Ona küfr etsinlər. Ona görə də mütləq
səndən doğulan uşaq öləcək».

Davudun uşağının ölümü

15 Sonra Natan evinə qayıtdı. Rəbb Davudun Uriyanın dul arvadından olan
uşağını vurdu və uşaq xəstələndi. 16 Davud uşaq üçün Allaha yalvardı və oruc
tutaraq otağına girib bütün gecəni quru yerdə uzandı. 17 Evinin ağsaqqalları
onu yerdən qaldırmaq üçün yanında dayandılar, lakin o qalxmaq istəmədi və
onlarla birgə çörək yemədi. 18 Yeddinci gün körpə öldü. Davudun əyanları
uşağın öldüyünü ona bildirməyə qorxdular və belə düşündülər: «Uşaq sağ ikən
onu dilə tutduq, lakin sözümüzə qulaq asmadı. İndi uşağın öldüyünü ona
necə söyləyək? Özünə bir xətər yetirər». 19 Davud əyanlarının pıçıldaşmasını
görəndə başa düşdü ki, uşaq ölüb və əyanlarına «Uşaq öldümü?» dedi. Onlar
«öldü» dedilər.
20 Davud yerdən qalxdı, yuyunub başına zeytun yağı sürtdü və paltarlarını
dəyişərək Rəbbin evinə gedib səcdə qıldı. Evə qayıdıb yemək istəyəndə
qarşısına yemək qoydular və o yedi. 21 Əyanları ona dedi: «Bu nə işdir edirsən?
Körpə sağ ikən nə üçün oruc tutub ağladın, körpə öləndə isə durub çörək
yedin?» 22 Davud cavab verdi: «Uşaq sağ olanda oruc tutub ağlayırdım və
deyirdim ki, kim bilir, bəlkə Rəbb mənə lütf edər, uşaq sağ qalar. 23 Lakin indi
uşaq ölüb, nə üçün oruc tutum? Məgər onu geri qaytara bilərəmmi? Mən onun
yanına gedəcəyəm, o mənim yanıma qayıtmayacaq».

Süleymanın anadan olması

24 Davud arvadı Bat-Şevaya təsəlli verdi və yanına girib onunla yatdı. Bat-
Şeva bir oğul doğdu və adını Süleyman qoydu. Rəbb bu uşağı sevdi. 25 O, Natan
peyğəmbəri göndərdi və o da Rəbbin naminə uşağın adını Yedidyah * qoydu.

Yenidən müharibənin başlanması
(1Saln. 20:1-3)

26 Yoav Ammon övladlarının Rabba şəhərinə hücum edib padşah qalasını
aldı. 27 Sonra Yoav Davudun yanına qasidlər göndərib belə dedi: «Rabbaya
hücum edib ehtiyat su mənbələrini aldım. 28 İndi isə sən xalqın qalan hissəsini
topla və şəhərə qarşı ordugah qurub oranı al ki, mən gedib oranı almayım

* **12:11** 2Şam. 16:22 * **12:25** Yedidyah – ibrani dilində Rəbbin sevimlisi.

və o yer adımla çağırılmasın». 29 Davud da bütün xalqı toplayıb Rabbaya getdi
və Şəhərə hücum edib oranı aldı. 30 Davud onların padşahının başından tacını
götürdü. Tac qızıldan olub çəkisi bir talant idi. Onun üzərində qiymətli daş
var idi. Bu tac Davudun başına qoyuldu. Davud bu şəhərdən çoxlu qənimət
apardı. 31 O, şəhərdə olan xalqı köçürüb mişar, dəmir külüng, dəmir balta
ilə görülən işlərdə və kərpic emalında işlətdi. Davud Ammonluların bütün
şəhərlərində belə edəndən sonra bütün xalqla birgə Yerusəlimə qayıtdı.

13

Amnon və Tamar

1 Davudun oğlu Avşalomun Tamar adlı gözəl doğma bacısı var idi. Rab-
banın alınmasından bir müddət sonra Davudun oğlu Amnon Tamara vuruldu.
2 Amnon ögey bacısı Tamardan ötrü o qədər qüssələndi ki, lap xəstəliyə düşdü.
Çünki Tamar bakirə qız olduğuna görə Amnona onunla bir şey etmək çətin
gəlirdi. 3 Amnonun Yonadav adlı bir dostu var idi. Yonadav Davudun
qardaşı Şimanın oğlu idi və özü də çox hiyləgər idi. 4 Yonadav Amnona
dedi: «Ey şahzadə, niyə gündən-günə pərişansan? Bunu mənə bildirməzsənmi?»
Amnon ona dedi: «Qardaşım Avşalomun doğma bacısı Tamara vurulmuşam».
5 Yonadav ona dedi: «Yatağına girib özünü xəstə göstər və atan səni görməyə
gələndə ona belə de: "Rica edirəm, bacım Tamar gəlib mənə çörək yedirtsin
və gözümün qarşısında yemək hazırlasın, mən də onu görüm, bişirdiyi yeməyi
onun əlindən alıb yeyim"». 6 Amnon yatağa girib özünü xəstə göstərdi. Padşah
onu görməyə gələndə Amnon padşaha dedi: «Rica edirəm, bacım Tamar gəlsin
və gözümün qarşısında iki kökə bişirsin, mən də o kökələri onun əlindən alıb
yeyim».

7 Davud evə adam göndərib Tamara dedi: «İndi qardaşın Amnonun evinə
get, ona yemək hazırla». 8 Tamar qardaşı Amnonun evinə gedəndə o uzan-
mışdı. Tamar xəmir yoğurdu və onun gözü önündə kökələr düzəldib bişirdi.
9 Tavanı götürüb onun qarşısına boşaltdı. Lakin o yemək istəmədi. Amnon
dedi: «Qoy hamı yanımdan çıxsın». Hamı onun yanından çıxdı. 10 Amnon
Tamara dedi: «Yeməyi içəri otağa apar və orada sənin əlindən alıb yeyim».
Tamar qardaşı Amnon üçün bişirdiyi kökələri götürüb içəri otağa apardı.
11 Kökələri yemək üçün Amnonun yanına gətirəndə Amnon Tamardan yapışıb
dedi: «Gəl mənimlə yat, bacım». 12 Tamar isə ona dedi: «Yox, qardaşım,
mənim namusuma toxunma, çünki İsraildə belə işlər etmək olmaz. Belə iyrənc
iş görmə. 13 Mən bu rüsvayçılıqdan necə qurtara bilərəm? Səni isə İsraildə
binamus kimi tanıyacaqlar. İndi isə rica edirəm, get padşahla danış, o məni sənə
verər, yox deməz». 14 Lakin Amnon onun sözünü dinləmək istəmədi və qızdan
qüvvətli olduğu üçün qızı zorlayaraq onunla yatdı.

15 Bundan sonra Amnonda Tamara qarşı həddən çox nifrət yarandı. Ona
olan nifrəti əvvəlki sevgi hissindən daha güclü idi. Amnon ona «dur, buradan
rədd ol» dedi. 16 Tamar isə dedi: «Yox! Axı indi məni qovmaqla etdiyin
bu pislik mənə etdiyin o biri pislikdən daha böyükdür». 17 Amma Amnon
ona qulaq asmaq istəməyib öz nökərini yanına çağırıb dedi: «Bunu yanımdan
rədd edib bayıra at və arxasınca da qapını qıfılla». 18 Qızın əynində əlvan
paltar var idi, çünki padşahın bakirə qızları belə paltar geyərdilər. Amnonun
nökəri Tamarı bayıra atıb arxasınca qapını qıfılladı. 19 Tamar da başına kül
tökdü. Əynindəki əlvan paltarını cırıb əlləri ilə başını tutaraq getdi. O gedə-
gedə hönkürürdü.

20 Qardaşı Avşalom ona dedi: «Sənə toxunan qardaşın Amnon idimi?
Hələlik sus, bacım, axı o sənin qardaşındır, bunu qəlbinə salma».
Tamar tənha
və qəm içində qardaşı Avşalomun evində yaşadı. 21 Padşah Davud bu hadisəni
eşidərkən çox qəzəbləndi. 22 Avşalom isə Amnona nə yaxşı, nə də yaman bir söz
dedi, çünki bacısı Tamarı zorladığına görə Avşalom Amnona nifrət edirdi.

Avşalomun qisası

23 İki il tamam olandan sonra Efrayimə yaxın Baal-Xasorda Avşalom qoyun
qırxımı keçirirdi. Avşalom padşahın bütün oğullarını oraya dəvət etdi. 24 O,
padşahın yanına gəlib dedi: «Bax bu qulun qoyun qırxımı keçirir. Rica edirəm,
qoy padşah və əyanları bu qulunun yanına gəlsin». 25 Padşah Avşaloma dedi:
«Yox, ay oğul, qoy hamımız getməyək, sənə ağırlıq düşər». Avşalom nə qədər
təkid etsə də, padşah getmək istəmədi, lakin ona xeyir-dua verdi. 26 Sonra
Avşalom dedi: «Heç olmasa qardaşım Amnon bizimlə getsin». Padşah ona
dedi: «Axı nə üçün o sənin lə getsin?» 27 Avşalom isə təkid etdi. Davud
Amnonu və bütün şahzadələri onunla göndərdi. 28 Avşalom nökərlərinə belə
əmr etmişdi: «Baxın Amnonun ürəyi şərabla nəşələnəndə sizə "Amnonu vu-
run!" deyəcəyəm, o zaman onu öldürün, qorxmayın. Sizə əmri verən mən
deyiləmmi? Cəsur və igid olun». 29 Avşalom necə buyurmuşdusa, nökərləri
elə edib Amnonu vurdular. Bunu görən bütün şahzadələr qalxıb hər biri öz
qatırına minərək qaçdı.

30 Hələ onlar yolda ikən Davuda belə xəbər çatdı: «Avşalom bütün şahzadələri
qırıb, onlardan heç birini sağ qoymayıb». 31 Padşah qalxıb paltarını cırdı
və yerə sərildi. Yanındakı əyanların hamısı öz paltarını cırdılar. 32 Davudun
qardaşı Şimanın oğlu Yonadav belə dedi: «Ağam bütün gəncləri, şahzadələri
öldüş zənn etməsin, təkcə Amnon ölüb. Ona görə ki o, ögey bacısı Tamarı
zorladığı gündən bəri Avşalom bu niyyətdə idi. 33 Onun üçün də ağam padşahın
bütün şahzadələrin ölüm xəbərindən ürəyi narahat olmasın, çünki təkcə Am-
non ölüb».

34 Avşalom isə qaçmışdı. Növbətçi nökər başını qaldırıb baxdı və budur, arxa
yoldan dağın yamacından böyük bir qələbəlik gəlirdi. 35 Yonadav padşaha
dedi: «Budur, şahzadələr gəlir, qulun necə dedisə, elə də oldu». 36 O, sözünü
qurtaran kimi şahzadələr içəri girib bərkdən ağladılar və padşahla bütün
əyanları da acı göz yaşları tökdülər.

37 * Avşalom qaçıb Geşur padşahı Ammihud oğlu Talmayın yanına getdi.
Davud isə oğlu Amnon üçün hər gün yas tuturdu. 38 Geşura qaçan Avşalom üç
il orada qaldı. 39 Avşalom üçün padşah Davud ürəyində həsrət çəkirdi, çünki
Amnonun ölümünə görə artıq təsəlli tapmışdı.

14

Teqoalı qadın

1 Seruya oğlu Yoav başa düşdü ki, padşah Avşalomun həsrətini çəkir. 2 Yoav
Teqoaya adam göndərib oradan müdrik bir qadın gətirtdi və ona dedi: «Rica
edirəm, özünü yaslı adam kimi göstər. Yas paltarı geyin, başına zeytun
yağı sürtmə, özünü çoxdan bəridir ki, ölən üçün yas tutan bir qadına bənzət.
3 Padşahın yanına gedib ona belə söyləyərsən». Yoav qadına nə demək lazım
olduğunu öyrətdi.

4 Teqoalı qadın padşahın hüzurunda üzüstə yerə döşəndi və ona müraciət edib
belə dedi: «Kömək et, ey padşah!» 5 Padşah da ona dedi: «Dərdin nədir?» Qadın
dedi: «Həqiqətən, mən dul bir qadınam, ərim ölüb. 6 Kənizinin iki oğlu var idi.

* **13:37** 2Şam. 3:3

Bir gün onların ikisi də çöldə bir-biri ilə dalaşdı. Orada onları ayıran heç kim
yox idi və biri o birini vurub öldürdü. 7 Bax bütün nəsil mənə – kənizinə qarşı
çıxdı və "qardaş qatilini bizə ver, öldürdüyü qardaşının canının əvəzinə onu
öldürək, qoy mirasa varis olan qardaş da həlak olsun" dedilər. Onlar ocağımın
qalan közünü də söndürəcəklər və ərimin yer üzündə nə adı, nə də yadigarı
qalacaq».
8 Padşah qadına dedi: «Evinə qayıt. Mən sənin haqqında əmr verərəm».
9 Teqoalı qadın padşaha dedi: «Ağam padşah, günahın qoy mənim və atamın
nəsli üzərinə düşsün! Qoy padşahla taxtı günahsız qalsın!» 10 Padşah dedi:
«Kim sənə bir söz desə, onu mənim yanıma gətir, heç kim sənə toxuna bilməz».
11 Qadın dedi: «Rica edirəm, padşah Allahı Rəbbi xatırlasın ki, qan qisasını
alaraq qırğını davam etdirməsin, yoxsa onlar mənim oğlumu həlak edəcək».
Davud dedi: «Var olan Rəbb haqqı, oğlunun başından bir tük belə, əskik
olmayacaq».
12 Qadın dedi: «Rica edirəm, izin ver, kənizin ağam padşaha bir söz söyləsin».
O «söylə» dedi. 13 Qadın dedi: «Əgər belə olarsa, nə üçün Allahın xalqına
qarşı bu cür iş gördün? Çünki padşahın bu sözü onun özünü də mühakimə
edir. Ona görə ki sürgün etdiyi adamı qaytarıb geri gətirtmir. 14 Axı hamımız
öləcəyik, yerə dağılan və yenidən bir yerə yığılmayan su kimiyik. Allah da canı
insandan çəkib almaz, lakin bir çarə düşünər ki, sürgündə olan adam Özündən
uzaq düşməsin. 15 İndi ağam padşaha bu sözü söyləmək üçün gəlməyimin
səbəbi budur ki, xalq məni qorxutdu və bu kənizin dedi: "Qoy indi gedib
bunu padşaha söyləyim, bəlkə padşah kənizinin xahişini yerinə yetirər. 16 Ona
görə ki padşah bu kənizini eşidəcək və oğlunu Allahın irs olaraq verdiyi
torpaqdan qoparıb atmaq istəyənin əlindən qurtaracaq". 17 Ona görə kənizin
belə düşündü. Rica edirəm, ağam padşah, sözünlə mənə təskinlik ver, çünki
yaxşını-pisi başa düşməkdə Allahın mələyi necədirsə, ağam padşah da elədir.
Qoy Allahın Rəbb sənə yar olsun!»
18 Bu sözdən sonra padşah qadına belə dedi: «Səndən bir şey soruşacağam,
cavabını məndən gizlətmə». Qadın dedi: «Ağam padşah, söylə, rica edirəm».
19 Padşah dedi: «Sənin bu işlərinin hamısında Yoavın da əli varmı?» Qadın
cavab verdi: «Ağam padşah sağ olsun, padşahın sözündən heç kim nə sağa,
nə də sola dönə bilməz. Qulun Yoav mənə əmr etdi və bu sözlərin hamısını
kənizinə o öyrətdi. 20 Qulun Yoav bunu işin istiqamətini dəyişmək üçün etdi.
Ağam Allahın mələyi qədər müdrikdir, ölkədə olub-keçən hər şeyi bilir».

Avşalomun Yerusəlimə qaytarılması

21 Padşah Yoava dedi: «Yaxşı, bu işi görərəm. Get, o cavanı – Avşalomu geri
qaytar». 22 Yoav üzüstə düşüb yerə döşəndi və padşahı alqışladı. Sonra Yoav
dedi: «Ağam padşah, bu gün sənin gözündə lütf tapdığını bu qulun bilir, çünki
padşah qulunun ricasına əməl etdi». 23 Yoav durub Geşura gedib Avşalomu
Yerusəlimə gətirdi. 24 Lakin padşah dedi: «Qoy o öz evinə qayıtsın, mənim
gözümə görünməsin». Avşalom evinə qayıtdı və padşahın gözünə görünmədi.
25 Bütün İsraildə Avşalom qədər gözəlliyi mədh olunan heç kim yox idi.
Təpədən dırnağa qədər onda bir eyib yox idi. 26 Hər ilin sonunda saçı ona
ağırlıq etdiyi üçün kəsərdi, başından saçını kəsəndə saçı padşah tərəzisi ilə iki
yüz şekel * gələrdi. 27 Avşalomun üç oğlu və Tamar adında bir qızı vardı. Tamar
çox gözəl bir qadın olmuşdu.

* **14:26** Padşah tərəzisi ilə iki yüz şekel – təqribən 2,5 kq.

28 Avşalom tam iki il Yerusəlimdə qaldı və padşahın gözünə görünmədi. 29 O,
Yoavı padşahın yanına göndərmək üçün onun yanına adam göndərdi, amma
Yoav onun yanına gəlmək istəmədi. Avşalom ikinci dəfə Yoavın yanına adam
göndərdi və o yenə də gəlmək istəmədi. 30 Sonra Avşalom qullarına dedi: «Baxın
Yoavın tarlası mənimkinə bitişikdir və orada onun arpası var. Gedib ora
od vurun». Avşalomun qulları gedib tarlaya od vurdular. 31 Yoav durub
Avşalomun evinə gəlib dedi: «Niyə sənin qulların gəlib mənim tarlama od
vurdular?» 32 Avşalom Yoava dedi: «Bax sənin yanına adam göndərdim, dedim
ki, buraya gələsən. "Söylə, mən Geşurdan buraya nə üçün gəlmişəm? Orada
qalsaydım, mənim üçün bundan daha yaxşı olardı" deyərək səni padşahın
yanına göndərmək istəyirdim. İndi gedib padşahın gözünə görünüm, günahım
varsa, qoy məni öldürsün». 33 Yoav da padşahın yanına gəlib bunu ona bildirdi
və padşah Avşalomu çağırdı. Avşalom padşahın yanına gedib onun qarşısında
üzüstə yerə təzim etdi və padşah onu öpdü.

15

Avşalomun qəsdi

1 Bir müddət keçəndən sonra Avşalom özü üçün bir döyüş arabası ilə atlar
və onun qabağında qaçmaq üçün əlli adam hazırladı. 2 Avşalom tezdən du-
rub darvaza yolunun kənarında dayanardı. O, hökm almaq üçün padşahın
yanına aparılacaq davası olan hər adamı öz yanına çağırar, «Sən hansı
şəhərdənsən?» deyə ondan soruşardı. O adam da deyərdi ki, qulun İsrailin
filan qəbiləsindəndir. 3 Avşalom ona belə deyərdi: «Bax sənin işin yaxşı
və düzgündür, lakin padşah tərəfindən heç kim sənə qulaq asmayacaq».
4 Avşalom deyərdi: «Kaş bu ölkəyə məni hakim qoyaydılar. O zaman mənim
yanıma davası və yaxud da iddiası olub gələn hər adamın işinə ədalətlə
baxardım». 5 Bir nəfər ona təzim etmək üçün yaxınlaşanda o əl uzadıb onu
qucaqlayar və öpərdi. 6 Avşalom hökm üçün padşahın yanına gələn bütün
İsraillilərlə belə rəftar edərdi. İsraillilərin könlünü bu surətdə ələ alardı.

7 Dörd il keçəndən sonra Avşalom padşaha dedi: «Rica edirəm, izin ver,
gedib Xevronda Rəbbə əhd etdiyim qurbanı təqdim edim. 8 Çünki qulun
Aram torpağının Geşur şəhərində qalanda belə əhd etmişdi: "Əgər Rəbb məni
Yerusəlimə geri qaytarsa, Ona qulluq edəcəyəm"». 9 Padşah ona «salamat get»
dedi. Avşalom qalxıb Xevrona getdi.

10 Avşalom İsrail qəbilələrinin hamısına gizli qasidlər göndərərək onlara
tapşırdı: «Şeypur səsini eşidəndə "Avşalom Xevronda padşah oldu" deyin».
11 Yerusəlimdən çağırdığı iki yüz nəfər də Avşalomla getdi. Onlar pak niyyətlə
onun arxasınca gedirdi və heç bir şeydən xəbərləri yox idi. 12 Avşalom
qurbanları təqdim edərkən Davudun müşaviri Gilolu Axitofeli öz şəhərindən
– Gilodan öz yanına gətirtdi. Fitnəkar dəstə qüvvətli idi, çünki Avşalomun
yanında olan xalq get-gedə çoxalırdı.

Davudun Yerusəlimdən qaçması

13 Bir adam gəlib Davuda xəbər verərək dedi: «İsraillilər Avşaloma rəğbət
bəsləyir». 14 Davud Yerusəlimdə – yanında olan bütün əyanlarına dedi: «Durun
qaçaq, yoxsa Avşalomun qarşısından heç kim qaçıb qurtula bilməz. Cəld olun,
gedək, yoxsa o tez gəlib bizə çatar, başımıza bəla açar və şəhəri qılıncdan
keçirər». 15 Padşahın əyanları dedilər: «Ağam padşahın istədiyi kimi olsun,
bax biz sənin qullarınıq». 16 Padşah və onun ardınca bütün külfəti çıxdı. Lakin
padşah cariyələrindən on qadını evə nəzarət etmək üçün qoydu. 17 Padşah və

ardınca bütün xalq çıxıb şəhərin sonuncu evində dayandı. 18 Bütün əyanları onun qarşısından keçdilər və bütün Keretlilər, Peletlilər və Qatdan onun ardınca gəlmiş altı yüz nəfər Qatlı da padşahın qarşısından keçdi.

19 Padşah Qatlı Yettaya dedi: «Sən niyə bizimlə gedirsən? Qayıt təzə padşahla qal. Sən ki yadellisən və öz yurdundan sürgünə aparılmış adamsan, qayıt öz yerinə. 20 Sən bura hələ dünən gəlmisən. Bu gün səni özümüzlə getməyəmi məcbur edim? Mən hara gedə bilsəm, ora gedəcəyəm. Sən isə qayıt, öz soydaşlarını da geri qaytar. Xeyirxahlıq və sədaqət sənə yar olsun!» 21 Yettay padşaha cavab verdi: «Var olan Rəbbə və ağam padşahımın canına and olsun, padşahım harada olsa, mütləq bu qulun ölsə də, qalsa da, orada olacaq». 22 Davud Yettaya dedi: «Onda gəl, keç». Qatlı Yettay ilə bütün adamları və yanında olan bütün uşaqlar gəlib onların tərəfinə keçdi. 23 Camaat keçərkən bütün bölgə əhalisi bərkdən ağlayırdı. Padşah da Qidron vadisini keçdi və bütün camaat çölə tərəf irəliləndi.

24 Sonra Sadoq Allahın Əhd sandığını daşıyan bütün Levililərlə bərabər gəldi. Allahın sandığını yerə qoydular. Bütün xalq şəhərdən tamamilə çıxandan sonra Evyatar da çıxdı. 25 Padşah Sadoqa yenə dedi: «Allahın sandığını şəhərə qaytar. Əgər mən Rəbbin gözündə lütf tapsam, O məni geri qaytarıb Öz sandığını və məskənini yenə mənə göstərər. 26 Lakin "səndən razı deyiləm" desə, budur, qoy gözündə nə yaxşı görünsə, mənim üçün elə etsin. Mən hazıram». 27 Padşah kahin Sadoqa dedi: «Sən görücü deyilsənmi? Sən oğlun Aximaas və Evyatarın oğlu Yonatanla bərabər salamat şəhərə qayıt. Sən və Evyatar iki oğlunuzu da özünüzlə aparın. 28 Baxın sizdən mənə hal-əhval bildirən söz çatana qədər mən çöldə – çayın dayaz yerində gözləyəcəyəm». 29 Sadoqla Evyatar Allahın sandığını Yerusəlimə geri qaytardı və orada qaldı.

30 Davud Zeytun dağının yoxuşu ilə çıxır və çıxarkən ağlayırdı. Başıörtülü, ayaqyalın gedirdi. Onunla bərabər gedən bütün xalq da başıörtülü dağı çıxır və gedə-gedə ağlayırdı. 31 Kimsə «Axitofel Avşalomun yanında – qiyamçılar arasındadır» deyə Davuda xəbər verdi. Davud dedi: «Ya Rəbb, Səndən diləyirəm, Axitofelin məsləhətlərini boşa çıxar». 32 Davud xalqın Allaha səcdə etdiyi təpənin başına çatanda, budur, Arklı Xuşay paltarı cırılmış və başı toz-torpaq içində onu qarşılamağa gəldi. 33 Davud ona dedi: «Əgər sən də mənimlə bərabər getsən, mənə yük olarsan. 34 Lakin əgər şəhərə qayıdıb Avşaloma "ey padşah, mən də sənin qulun olacağam. Keçmişdə necə atana qul oldumsa, sənə də indi elə qul olacağam" desən, o zaman mənim xeyrimə Axitofelin məsləhətini poza bilərsən. 35 Kahin Sadoq və kahin Evyatar orada səninlə deyilmi? Padşah sarayından eşidəcəyin hər şeyi kahinlərə – Sadoq və Evyatara bildirəcəksən. 36 Budur, iki oğlu – Sadoqun oğlu Aximaas, Evyatarın oğlu Yonatan onların yanındadır və eşidəcəyiniz hər şeyi onların əli ilə mənə çatdıracaqsınız». 37 Avşalom Yerusəlimə girərkən Davudun dostu Xuşay da şəhərə girdi.

16

Xidmətçi Sivanın iftirası

1 * Davud təpə başından bir az yana keçərkən Mefiboşetin xidmətçisi Siva iki yüz kömbə çörək, yüz salxım quru üzüm, yüz ədəd yay meyvəsi və bir tuluq şərab yüklənmiş bir sürü palanlı eşşəklə onu qarşıladı. 2 Padşah Sivaya dedi: «Bunları hara aparırsan?» Siva dedi: «Eşşəkləri padşahın külfətinin minməsi, çörəklə yay meyvələrini nökərlərin yeməsi və bu şərabı isə çöldə

* **16:1** 2Şam. 9:9-10

olan yorğunların içməsi üçün gətirmişəm». 3 Padşah Sivaya dedi: «Bəs sənin ağanın oğlu haradadır?» Siva padşaha dedi: «Bax o "bu gün İsrail nəsli atamın padşahlığını mənə geri qaytaracaq" deyərək Yerusəlimdə qaldı». 4 Padşah Sivaya dedi: «Belə isə, onda Mefiboşetin hər şeyi sənindir». Siva cavab verdi: «Ayağının torpağı olum, ağam padşah, təki sənin gözündə lütf tapım».

Şimeyin lənəti

5 Padşah Davud Baxurimə gəldi və oradan Şaulun nəslindən olan Gera oğlu Şimey adlı bir nəfər çıxdı. Şimey Davuda lənət edə-edə çıxırdı. 6 Davuda və Davudun adamlarına daş atırdı. Bütün xalq və igidlərin hamısı Davudun sağında və solunda idi. 7 Şimey Davuda lənət edərkən belə deyirdi: «Rədd ol, rədd ol, ey əliqanlı, yaramaz adam! 8 Yerinə padşah olduğun Şaul nəslinin tökülən qan qisasını Rəbb səndən alır. Rəbb padşahlığı oğlun Avşaloma verdi. Budur, sən öz şərinin qurbanısan, çünki sən əliqanlı insansan».

9 Seruya oğlu Avişay padşaha dedi: «Axı nə üçün bu köpək leşi ağam padşaha belə lənət etsin? İzin ver gedim, onun başını üzüm». 10 Padşah dedi: «Ey Seruya oğulları, axı məndən sizə nə? Madam ki lənət edir, demək Rəbb ona "Davuda lənət et" deyib. Elə isə kim ona "belə etmə" deyə bilər?» 11 Davud Avişaya və bütün əyanlarına dedi: «Bax əgər öz belimdən gələn oğlum canımı almaq istəyirsə, bu Binyaminli bundan daha betərini etməzmi? Buraxın onu, qoy o, lənətini etsin, çünki ona Rəbb belə əmr etmişdir. 12 Bəlkə Rəbb çəkdiyim əzabı görüb bu gün onun etdiyi lənətlərin əvəzinə mənə yaxşılıq edər». 13 Davud və adamları yolla gedirdi, Şimey isə onun qarşısında dağın yamacı ilə gedir və gedə-gedə lənət edir, ona daş-torpaq atırdı. 14 Padşahla yanındakı bütün xalq yorulmuşdu və bu yerdə dinclərini aldı.

Avşalomun Yerusəlimə daxil olması

15 Avşalom ilə bütün xalq – İsrail adamları Yerusəlimə gəldilər, Axitofel də onunla idi. 16 Davudun dostu Arklı Xuşay Avşalomun yanına gəlib «Yaşasın padşah! Yaşasın padşah!» dedi. 17 Avşalom Xuşaya dedi: «Dostuna etibarın budurmu? Niyə dostunla bərabər getmədin?» 18 Xuşay Avşaloma dedi: «Xeyr, mən ancaq Rəbbin, bu xalqın və bütün İsrail adamlarının seçdiyi adamın tərəfində olacağam və onunla da qalacağam. 19 Bir də görüm, axı mən kimə xidmət edəcəyəm, dostumun oğluna deyilmi? Atana necə qulluq etdimsə, sənə də elə qulluq edəcəyəm».

20 Avşalom Axitofelə dedi: «Məsləhətinizi verin görək, nə etməliyik?» 21 Axitofel Avşaloma dedi: «Evə nəzarət etmək üçün atanın qoyub getdiyi cariyələrin yanına gir. Onda atanın nifrətini qazandığını bütün İsraillilər eşidəcək və sənin tərəfində olanların hamısının əl-qolu qüvvətlənəcək». 22 * Dam üstündə Avşalom üçün çadır qurdular və bütün İsraillilərin gözü qarşısında Avşalom atasının cariyələrinin yanına girdi. 23 O zamanlar Axitofelin verdiyi məsləhət Allah kəlamına müraciət edən şəxsin aldığı məsləhətlərlə bərabər sayılırdı. Axitofelin hər məsləhəti Davud üçün də, Avşalom üçün də bu cür idi.

17

Xuşayın məsləhəti

1 Axitofel Avşaloma dedi: «İndi seçəcəyim on iki min nəfərlə çıxıb bu gecə Davudu təqib edəcəyəm. 2 Gərək onu yorğun və qol-qanadı qırılmış ikən

* **16:22** 2Şam. 12:11-12

dəhşətə gətirim. Onda yanında olan bütün xalq qaçar və mən də yalnız padşahı
öldürərəm. 3 Bütün xalqı isə sənə qaytararam. Hamının sənə tərəf dönməsi
üçün axtardığın adamın öldürülməsi vacibdir. O zaman bütün xalq salamat
qalar». 4 Bu söz Avşalomun və bütün İsrail ağsaqqallarının nəzərində doğru
göründü.

5 Avşalom dedi: «İndi isə Arklı Xuşayı da çağır, bir onun da dediyinə qulaq
asaq». 6 Xuşay Avşalomun yanına gəldi. Avşalom ona müraciət edib dedi:
«Axitofel belə bir məsləhət verdi. Onun təklifinə əməl edəkmi? Əgər belə
etməyəcəyiksə, sən məsləhətini ver». 7 Xuşay dedi: «Axitofelin bu dəfə verdiyi
məsləhət yaxşı deyil». 8 Sonra Xuşay sözünə davam etdi: «Bilirsən ki, atan
və adamları igiddir. Onlar çöldə balalarından məhrum olan ayı kimi qəzəbli
adamlardır. Atan isə təcrübəli cəngavərdir, o xalqla bir yerdə gecələməz.
9 Bax indi mağaraların birində yaxud başqa bir yerdə gizlənmişdir. İlk həmlədə
sizlərdən qırılanlar olsa, hər eşidən "Avşalomun ardınca gedən xalqın arasında
qırğın var" deyəcək. 10 Aslan ürəyi kimi ürəyi olan igid oğul da bundan
tamamilə yumşalıb əriyəcək. Çünki bütün İsrail bilir ki, atan qoçaqdır və
onunla əlbir olan adamlar da igiddir. 11 Lakin mən belə məsləhət verirəm:
Dandan Beer-Şevaya qədər bütün İsraillilər dəniz kənarında qum kimi yanına
yığılsın və döyüşə şəxsən sən gedəsən. 12 Davudun qaldığı yerlərin birində
onun üstünə gedərək torpağa düşən şeh kimi onların üstünə elə səpələnərik
ki, nə özü, nə də ki yanındakı adamlardan biri belə, sağ qalmaz. 13 Əgər o bir
şəhərə çəkilibsə, o zaman bütün İsraillilər oraya iplər gətirər və yerdə kiçik bir
çınqıl belə, qalmayana qədər şəhəri vadiyə çəkib atarıq». 14 Avşalomla bütün
İsrail adamları dedilər: «Arklı Xuşayın məsləhəti Axitofelin məsləhətindən
yaxşıdır». Çünki Rəbb Avşalomun başına fəlakət gətirmək üçün Axitofelin yaxşı
məsləhətinin pozulmasına qərar vermişdir.

Xuşayın Davuda xəbərdarlığı və Davudun xilası

15 Xuşay kahin Sadoqa və kahin Evyatara dedi: «Axitofel Avşaloma və İsrail
ağsaqqallarına bu cür məsləhət verdi, mən də başqa cür məsləhət verdim.
16 İndi cəld Davudun yanına adam göndərin və ona belə deyin: "Bu gecə
çöldə, çayın dayaz yerində qalma, mütləq qarşı tərəfə keç, yoxsa padşah
və onunla birlikdə bütün xalq məhv olacaq"». 17 Yonatanla Aximaas En-
Rogeldə qalırdılar. Bir qulluqçu qız gedib onlara məlumat gətirir, onlar da
gedib bunu padşah Davuda çatdırırdılar. Ona görə ki şəhər içərisində görünə
bilməzdilər. 18 Lakin bir gənc onları görüb Avşaloma xəbər verdi. Ona görə
də Yonatanla Aximaas cəld gedib Baxurimdə bir adamın evinə girdilər. Bu
adamın həyətində bir quyu var idi. Onlar quyunun içinə girdilər. 19 Ev
sahibəsi bir örtük götürüb quyunun üstünə döşəyib ora yarma sərdi və heç bir
şey bilinmədi. 20 Avşalomun adamları bu evə – qadının yanına gəlib dedilər:
«Aximaas və Yonatan haradadır?» Qadın onlara dedi: «Çayı keçdilər». Onlar
axtarmağa başladılar, lakin heç kəsi tapa bilməyib Yerusəlimə qayıtdılar.

21 Avşalomun adamları gedəndən sonra Yonatanla Aximaas quyudan çıxdı
və gedib padşah Davuda xəbər verərək dedi: «Qalxın, tez axar sulardan keçin,
çünki Axitofel sizə qarşı bu cür məsləhət verib». 22 Davud və yanında olan
bütün xalq qalxıb İordan çayını keçdilər və səhər açılana qədər çayı keçməmiş
adam qalmadı. 23 Axitofel görəndə ki işlər onun məsləhətinə görə edilməyib,
eşşəyinin üstünə palan vuraraq yola çıxdı və öz şəhərinə, öz evinə getdi. Ev

işlərini nizama salandan sonra özünü asıb öldürdü və onu atasının qəbri yanında basdırdılar.

24 Davud Maxanayimə gəldi. Avşalomla yanında olan bütün İsrailliləsə İordan çayını keçdilər. 25 Avşalom Amasanı Yoavın yerinə ordu başçısı qoymuşdu. Amasa Yoavın anası Seruyanın bacısı, Naxaşın qızı Aviqailin yanına girmiş olan İsrailli Yetra adlanan bir adamın oğlu idi. 26 İsraillilələ Avşalom Gilead torpağında ordugah qurdu.

27 Belə oldu ki, Davud Maxanayimə gələndə Ammon oğullarının Rabba şəhərindən Naxaş oğlu Şovi, Lo-Devardan Ammiel oğlu Makir və Rogelimdən Gileadlı Barzillay 28 Davudla yanındakı camaata döşəklər, ləyənlər, gil qablar, yemək üçün buğda, arpa, un, qovurğa, paxla, mərci və qovrulmuş dən, 29 bal və kəsmik, qoyun və inək pendiri gətirdilər. Çünki düşünürdülər ki, xalq çöldə ac, yorğun və susuzdur.

18

Avşalomun ölümü

1 Davud yanındakı xalqı saydı. Onların üzərinə minbaşılar və yüzbaşılar təyin etdi. 2 Davud xalqı üç dəstəyə böldü. Birincisinə Yoavı, ikincisinə Yoavın qardaşını – Seruya oğlu Avişayı, üçüncüsünə isə Qatlı Yettayı başçı etdi. Padşah xalqa dedi: «Mütləq mən də sizinlə bərabər döyüşə çıxacağam». 3 Lakin xalq ona dedi: «Yox, sən döyüşə çıxmayacaqsan, çünki əgər biz qaçsaq, bizə əhəmiyyət verməzlər, yarımız ölsək belə, yenə də əhəmiyyəti olmaz. Ancaq sən bizim on minimizdən də qiymətlisən və indi şəhərdə qalıb bizə kömək etməyə hazır olmağın daha yaxşıdır». 4 Padşah onlara dedi: «Sizin gözünüzdə yaxşı sayılan nədirsə, onu edəcəyəm». Padşah darvazanın yanında dayandı və bütün xalq yüz-yüz, min-min şəhərdən çıxdı. 5 Padşah Yoava, Avişaya və Yettaya müraciətlə əmr edib dedi: «Mənim xatirimə o cavanla – Avşalomla mülayim davranın!» Padşahın Avşalomla əlaqədar bütün bu rəislərə müraciətlə əmrini bütün xalq eşitdi.

6 Ordu çölə, İsrail xalqına qarşı döyüşə çıxdı və döyüş Efrayim meşəsində oldu. 7 İsrail xalqı orada Davudun adamları qarşısında məğlub oldu. O gün o yerdə böyük qırğın oldu, iyirmi min nəfər qırıldı. 8 Orada olan döyüş bütün ətrafa yayıldı və həmin gün qılıncla qırılanlardan çox meşədə qırılanlar oldu.

9 Avşalom Davudun adamlarına rast gəldi. O, qatıra minmişdi və qatır böyük bir palıd ağacının sıx budaqları altından keçəndə Avşalomun saçı palıd ağacına ilişdi. O, göylə yer arasında asılı qaldı, altındakı qatır isə yoluna davam etdi.

10 Bir nəfər bunu görüb Yoava xəbər verdi: «Bax Avşalomun bir palıd ağacından asıldığını gördüm». 11 Yoav ona xəbər verən adama dedi: «Bəs sən gördünsə, nə üçün onu oradaca vurub yerə sərmədin? Onda mən sənə on şekel gümüş və bir kəmər verərdim». 12 Həmin adam Yoava dedi: «Ovcuma min gümüş alsam belə, padşahın oğluna əl qaldırmaram. Çünki sənə, Avişaya və Yettaya "mənim xatirimə o cavana – Avşaloma qıymayın" deyə əmr etdiyini qulaqlarımızla eşitdik. 13 Əgər mən xəyanət edib onun canını almış olsaydım, heç bir şey padşah üçün gizli qalmazdı və sən də mənə kömək etməzdin». 14 Yoav «səninlə belə vaxt itirə bilmərəm» dedi. Avşalom palıd ağacının içində hələ sağ ikən Yoav əlinə üç mizraq alıb onun sinəsinə sapladı. 15 Yoavın silahlarını daşıyan on nəfər cavan adam Avşalomu əhatə edərək onu vurub öldürdü.

16 Yoav şeypur çaldı və ordu İsrailliləri təqib etməkdən əl çəkdi, çünki Yoav
buna mane oldu. 17 Avşalomu isə götürüb meşədəki dərin çuxura atdılar
və üstünə böyük daş qalağı yığdılar. Sonra İsrailliləri öz evlərinə dağılışdılar.
18 Avşalom hələ sağ ikən bir sütunu götürüb özü üçün tikdirmişdi, çünki «adımı
yaşadan bir oğlum olmadı» deyərək həmin sütuna öz adını qoymuşdu. Bu sütun
Padşah Vadisindədir və bu günə qədər ona Avşalomun abidəsi deyilir.

Davud Avşalomun ölümündən xəbər tutur

19 Sadoq oğlu Aximaas dedi: «Qoy qaçım, padşahın haqqını düşmənlərin
əlindən Rəbbin necə aldığını padşaha müjdələyim». 20 Yoav ona dedi: «Sən bu
gün müjdəçi olmayacaqsan, müjdəni başqa gün verəcəksən. Bu gün vermə,
ona görə ki padşahın oğlu ölüb». 21 Yoav Kuşlu kişiyə dedi: «Get, bütün
gördüklərini padşaha xəbər ver». Kuşlu kişi Yoavın qarşısında baş əydi və qaçdı.
22 Sadoq oğlu Aximaas yenə Yoava dedi: «Nə olursa-olsun, qoy mən də Kuşlu
kişinin ardınca qaçım». Yoav dedi: «Axı nə üçün qaçırsan, oğlum? Getdiyin üçün
mükafat almayacaqsan». 23 O dedi: «Nə olursa-olsun, qaçacağam». Yoav ona
«Yaxşı, qaç» dedi. Aximaas hövzə yolu ilə qaçıb Kuşlu kişini ötdü.

24 Davud içəri və çöl darvazaların arasında oturmuşdu. Növbətçi divara,
darvazanın üstünə çıxdı, başını qaldırıb gördü ki, bir adam təkbaşına qaçır.
25 Növbətçi qışqıraraq padşaha xəbər verdi. Padşah dedi: «Əgər o tək gəlirsə,
müjdə gətirir». Həmin adam getdikcə yaxınlaşırdı. 26 Növbətçi qaçan başqa
bir adam gördü və qapıçıya qışqırıb «bax təkbaşına qaçan daha bir adam da
gəlir» dedi. Padşah dedi: «O da müjdəçidir». 27 Növbətçi dedi: «Baxıram,
birincisinin qaçışı Sadoq oğlu Aximaasın qaçışına bənzəyir». Padşah dedi: «O
yaxşı adamdır, müjdə ilə gəlir».

28 Aximaas bərkdən padşaha belə dedi: «Salamatlıqdır». Sonra padşaha təzim
edib üzüstə yerə döşəndi və dedi: «Allahın Rəbbə alqış olsun ki, ağam padşaha
əl qaldıranları Rəbb ona təslim etdi». 29 Padşah dedi: «O cavan – Avşalom
salamatdırmı?» Aximaas dedi: «Yoav padşahın bir qulunu və mən qulunu
göndərən zaman gördüm ki, orada böyük bir qarışıqlıq var, lakin nə olduğunu
bilmədim». 30 Padşah dedi: «Çəkil, bir yanda dayan». O da çəkilib bir yanda
dayandı.

31 Budur, Kuşlu gəldi və dedi: «Ağam padşaha müjdə var! Rəbb bu gün sənə
qarşı qalxanların hamısının əlindən səni qurtardı». 32 Padşah Kuşluya dedi:
«O cavan – Avşalom salamatdırmı?» Kuşlu dedi: «Ağam padşahın düşmənləri,
pis niyyətlə sənə qarşı qalxanların hamısı qoy o cavan kimi olsun». 33 Padşah
həyəcandan titrəyərək darvazanın üstündəki otağa qalxdı və ağladı. Gedə-gedə
belə deyirdi: «Oğlum Avşalom, oğlum, oğlum Avşalom! Kaş sənin yerinə mən
öləydim, oğlum! Oğlum, Avşalom!»

19

Yoavın Davuda məzəmməti

1 Yoava «budur, padşah Avşalom üçün ağlayır və yas tutur» deyə bildirildi.
2 O gün qələbə xalq üçün yasa çevrildi, çünki bütün xalq eşitdi ki, padşah oğlu
üçün kədərlidir. 3 Fərari döyüşdən qaçandan sonra utanan oğru kimi necə geri
qayıdırsa, o gün ordu da şəhərə o cür oğru kimi qayıtdı. 4 Padşah üzünü örtüb
fəryadla çığırırdı: «Oğlum Avşalom, ey Avşalom, oğlum, oğlum!»

5 Yoav saraya – padşahın yanına gəlib dedi: «Bu gün sənin canını, oğullarının,
qızlarının və cariyələrinin canlarını xilas edən bütün qullarını xəcalətli etdin.
6 Çünki sənə nifrət edənləri sevib, səni sevənlərə isə nifrət edirsən. Bu gün
sən aşkar etdin ki, başçıların və zabitlərin sənin gözündə əhəmiyyətsizdir.

Mən bu gün başa düşdüm ki, əgər Avşalom sağ qalıb, biz hamımız bu gün
ölsəydik, bundan razı qalardın. 7 İndi isə qalx ayağa, xalqın qarşısına çıx,
adamlarının könlünü al. Çünki mən Rəbbin haqqı üçün and içirəm, xalqın
qarşısına çıxmasan, bu gecə sənin lə bir nəfər belə, qalmayacaq. Bu da sənin
üçün uşaqlıqdan indiyədək başına gələn müsibətlərin hamısından betər olacaq».
8 Padşah qalxıb darvazada oturdu. Bütün xalqa «budur, padşah darvaza
ağzında oturub» deyə bildirdilər və bütün camaat padşahın qarşısına gəldi. Bu
vaxt İsrailliləri hamısı öz evlərinə dağılmışdı.

Davudun padşahlığının bərpası

9 İsrailin bütün qəbilələrində hər kəs mübahisə edib deyirdi: «Padşah bizi
düşmənlərimizin əlindən qurtardı və Filiştlilərin əlindən xilas etdi. İndi
isə Avşaloma görə o bu ölkədən qaçdı. 10 Bizə hakim olmaq üçün məsh
etdiyimiz Avşalom isə döyüşdə öldü. İndi padşahı geri qaytarmaq barədə niyə
susursunuz?»
11 Padşah Davud kahin Sadoq və kahin Evyatara bu xəbəri göndərib dedi:
«Yəhuda ağsaqqallarına belə deyin: "Padşahı evinə qaytarmaqda siz niyə
axıra qalırsınız? Bütün İsraildə gəzən söz-söhbət padşahın qulağına çatmışdır.
12 Siz mənim qardaşlarım, ətimdən, sümüyümdənsiniz. Niyə padşahı geri
qaytarmaqda axıra qalmısınız?" 13 Amasaya da deyin ki, məgər sən də
mənim ətimdən, sümüyümdən deyilsənmi? Daim mənim qarşımda Yoavın
yerinə ordu başçısı olmasan, qoy Allah mənə beləsini və bundan betərini
etsin». 14 Beləliklə o, bir nəfər kimi bütün Yəhudalıların könlünü aldı və onlar
padşahın yanına adam göndərib dedilər: «Ey padşah, sən bütün qullarınla
bərabər geri qayıt». 15 Padşah geri qayıtdı və İordan çayına çatdı. Yəhudalılar
padşahı qarşılamaq və onu İordan çayından keçirmək üçün Qilqala gəldilər.

16 * Baxurimdən olan Binyaminli Geranın oğlu Şimey də Yəhuda adamları
ilə birgə padşah Davudu qarşılamaq üçün cəld tərpənib aşağı endi. 17 Onun
yanında Binyamindən min nəfər və Şaul evinin xidmətçisi Siva ilə on beş
oğlu və iyirmi qulu var idi. Onlar İordan çayına tərəf – padşahın qarşısına
çıxmağa tələsdilər. 18 Padşahın külfətini çaydan keçirmək və onu razı salmaq
üçün qayıqla o tay-bu taya keçirtdilər. Gera oğlu Şimey padşah İordan çayını
keçən kimi onun qabağında yerə sərildi. 19 O, padşaha dedi: «Qoy ağam məni
günahkar saymasın və ağam padşah Yerusəlimdən çıxdığı gün bu qulunun
etdiyi azğınlığı ürəyinə salıb xatırlamasın. 20 Çünki günah etdiyimi bu qulun
özü də bilir və budur, ağam padşahı qarşılamaq üçün bütün Yusif nəslindən
hamıdan əvvəl bu gün mən gəlmişəm».
21 Lakin Seruya oğlu Avişay cavab verib dedi: «Sən Rəbbin məsh etdiyinə
lənət yağdırdın. Ona görə sən Şimey öldürülməlisən». 22 Davud dedi: «Ey Seruya
oğulları, məndən sizə nə? Niyə mənə düşmənçilik edirsiniz? Heç bu gün də
İsraildə kimi isə öldürmək olarmı? Məgər mən bilmirəm ki, bu gün İsrailin
padşahı mənəm?» 23 Padşah sonra Şimeyə dedi: «Sənə ölüm yoxdur». Buna
görə padşah ona and içdi.

24 * Şaulun nəvəsi Mefiboşet padşahı qarşılamağa gəldi. Padşah gedən gündən
evinə sağ-salamat qayıdan günə qədər o, ayaqlarına baxmamış, bığlarını
kəsməmiş və paltarlarını yumamışdı. 25 Padşahı qarşılamaq üçün Yerusəlimə
gələn zaman padşah ona dedi: «Mefiboşet, bəs niyə sən də mənimlə getmədin?»

---

* **19:16** 2Şam. 16:5-13 * **19:24** 2Şam. 9:1-13; 16:1-4

26 O isə cavab verib dedi: «Ey ağam padşah, xidmətçim məni aldatdı, çünki bu
qulun demişdi ki, padşahla bərabər getmək üçün eşşəyə palan vurub üstünə
minim. Axı qulun şikəstdir. 27 Lakin xidmətçim ağam padşahın qarşısında
quluna böhtan atdı. Ağam padşah Allahın mələyi kimidir. İndi sənin gözündə
nə xoşdursa, mənə et. 28 Atamın bütün evi ağam padşahın önündə ölümdən
başqa bir şeyə layiq deyilkən sən bu qulunu öz süfrəndə yemək yeyənlər
arasında qoydun. Artıq padşahdan bir şey istəməyə nə haqqım var ki?»
29 Padşah ona dedi: «Öz işlərin haqqında nə üçün sözü uzadırsan? Sən və
Siva torpağı öz aranızda bölün, deyirəm». 30 Mefiboşet padşaha dedi: «İndi ki
padşah öz sarayına salamat gəldi, qoy hər şeyi o götürsün».

31 * Gileadlı Barzillay Rogelimdən gəlmişdi. Padşahı İordan çayından
keçirmək üçün onunla bərabər o da İordan çayına qədər getdi. 32 Barzillay
səksən yaşına çatmış, yaşlanmışdı. Padşah Maxanayimdə qalan zaman Barzil-
lay onun dolanacağını təmin etmişdi, çünki o çox böyük adam idi. 33 Padşah
Barzillaya dedi: «Mənimlə bərabər çayı keç, səni Yerusəlimdə öz yanımda
dolandırım». 34 Barzillay padşaha dedi: «Ömrümün illəri və günlərinin
tamamına nə qalıb ki, padşahla bərabər Yerusəlimə qalxım? 35 Mənim bu gün
səksən yaşım var, yaxşını pisdən ayıra bilirəmmi? Bu qulun heç yediyinin,
içdiyinin dadını bilirmi? Kişi və qadın xanəndələrinin səsini eşidə bilərəmmi?
Belə isə, nə üçün bu qulun ağam padşaha artıq yük olsun? 36 Bu qulun ancaq
padşahla İordan çayını keçib bir az yol getmək istəyir. Axı niyə görə padşah
mənə belə mükafat versin? 37 Qoy mən qulun qayıdıb öz şəhərimdə – ata-
anamın qəbrinin yanında ölüm. Lakin budur, qulun Kimham, qoy o, ağam
padşahla çayı keçsin və sən də gözündə xoş görünəni onun üçün et». 38 Padşah
dedi: «Kimham mənimlə bərabər o taya keçəcək, sənin gözündə xoş olanı onun
üçün edəcəyəm. Məndən umduğun hər şeyi sənin üçün edəcəyəm». 39 Bütün
xalq İordan çayını keçdi. Padşah da çayı keçdi. Sonra padşah Barzillayı öpdü və
ona xeyir-dua verdi. O da öz yerinə qayıtdı.

40 Padşah Qilqala tərəf yolunu davam etdirdi və Kimham da onunla bir
getdi. Bütün Yəhuda xalqı və İsrail xalqının yarısı padşahı müşayiət edirdi.
41 Bütün İsraillilər padşahın yanına gəlib və padşaha dedi: «Nə üçün qardaşımız
Yəhudalılar səni oğurladılar? Nə üçün padşah Davudla külfətini və yanındakı
bütün adamları İordan çayından keçirtdilər?» 42 Bütün Yəhudalılar İsraillilərə
cavab verdilər: «Çünki padşah qohumumuzdur. Belə isə nə üçün bundan
qəzəblənirsiniz? Biz padşah kasasından bir şey yedikmi? Yaxud padşah bizə
bir hədiyyə verdimi?» 43 İsraillilər Yəhudalılara cavab verib dedilər: «Padşah
bizə sizdən on qat artıq yaxındır. Davudda bizim sizdən də artıq haqqımız
var. Axı niyə bizə xor baxırsınız? Padşahı geri qaytarmaqdan ilk bəhs edən
biz deyildikmi?» Lakin Yəhudalılar İsraillilərdən daha ötkəm danışırdılar.

20

Binyaminli Şevanın qiyamı

1 * Elə bu zamanlar Binyaminli Bikri oğlu Şeva adında yaramaz bir adam
təsadüfən Qilqalda idi. O, şeypur çalıb dedi:
«Bizim Davudla şərikliyimiz yoxdur.
Yesseyin oğlu ilə heç bir irsimiz yoxdur!

* **19:31** 2Şam. 17:27-29 * **20:1** 1Pad. 12:16; 2Saln. 10:16

Ey İsraillilər, hərə öz çadırına!»
2 Bütün İsraillilər də Davudu atıb Bikri oğlu Şevanın ardınca getdi. Lakin
Yəhudalılar padşahları Davuda sadiq qalaraq İordan çayından Yerusəlimə
qədər onu müşayiət etdi.
3 * Padşah Davud Yerusəlimdəki evinə gedib on qadını – sarayı qorumaq
üçün saxladığı cariyələri götürərək öz nəzarəti altında saxladı və onların
yaşayışını təmin etdi, lakin yanlarına girmədi. Ölənə qədər bu qadınlar dul
kimi qalaraq qapalı saxlandılar.
4 Padşah Amasaya dedi: «Üç gün ərzində Yəhudalıları mənim yanıma çağır
və özün də burada ol». 5 Amasa Yəhudalıları bir yerə çağırmaq üçün getdi,
lakin onun üçün təyin olunan vaxtda geri qayıtmadı. 6 Davud Avişaya dedi:
«İndi Bikri oğlu Şeva bizə Avşalomdan daha çox ziyan vuracaq. Sən ağanın
qullarını götür, onu təqib etməyə get. Yoxsa o özünə qala divarlı şəhərlər tapar
və gözümüzdən qaçar». 7 Beləcə Yoavın adamları, Keretlilərlə Peletlilər və
bütün cəngavərlər Bikri oğlu Şevanı təqib etmək üçün Avişayın başçılığı altında
Yerusəlimdən çıxdılar.
8 Onlar Giveondakı böyük qayanın yanında olanda Amasa onları
qarşılamağa gəldi. Yoav döyüş libasını geymişdi və paltarının üstündə kəməri
var idi. Kəmərinə bağlı qınında olan bir qılınc belində idi. O irəliyərkən
qılınc qınından çıxdı. 9 Yoav Amasaya dedi: «Qardaşım, yaxşısanmı?» Sonra
Yoav onu öpmək üçün sağ əli ilə Amasanın saqqalından yapışdı. 10 Amasa
isə Yoavın sol əlindəki qılınca əhəmiyyət vermədi. Yoav qılıncı ilə Amasanın
qarnından vurub bağırsaqlarını yerə elə tökdü ki, ikinci zərbəyə ehtiyac
qalmadan Amasa öldü. Yoavla qardaşı Avişay Bikri oğlu Şevanı təqib etdilər.
11 Yoavın adamlarından biri onun yanında durub dedi: «Kim Yoavdan
razıdırsa, kim Davudun tərəfindədirsə, Yoavın ardınca gəlsin». 12 Amasa
əsas yolun ortasında qan içində üzürdü. Yoavın tərəfdarı həmin adam gördü
ki, Amasanın cəsədinin yanına gələn hər kəs dayanır. Xalqın dayandığını
gördüyü üçün cəsədi böyük yoldan götürüb çölə apararaq üstünə bir paltar
atdı. 13 Amasa böyük yoldan götürüləndən sonra hamı Bikri oğlu Şevanı təqib
etmək üçün Yoavın ardınca getdi.
14 Şeva Avel-Bet-Maaka və bütün Berim diyarlarına qədər bütün İsrail
qəbilələrinin içərisindən keçdi və bütün camaat yığılıb onun ardınca getdi.
15 Yoavın yanındakı bütün xalq gəlib Şevanın qaldığı Avel-Bet-Maaka şəhərini
mühasirəyə aldı və şəhərin qarşısında bir torpaq qalağı tökdü. Onlar divarı
uçurtmaq üçün lağım atarkən 16 bir ağıllı qadın şəhərdən qışqırıb dedi: «Qulaq
asın! Qulaq asın! Rica edirəm, Yoava söyləyin ki, buraya yaxınlaşsın, ona
sözüm var». 17 Yoav ona yaxınlaşanda qadın «Yoav sənsən?» dedi. O «bəli,
mənəm» dedi. Qadın ona dedi: «Sən bu kənizinin sözünə qulaq as». Yoav
«eşidirəm səni» dedi. 18 Qadın sözünə davam etdi «Qədim zamanlarda "Aveldə
məsləhət alın" deyərdilər və işləri belə həll edərdilər. 19 Mən İsrailin rifahını
istəyən sadiq adamlardan biriyəm. Sən İsraildə şəhərlərin anası olan bir
şəhəri dağıtmaq istəyirsən. Axı nə üçün Rəbbin irsini məhv etmək istəyirsən?»
20 Yoav cavab verdi: «Dağıtmaq yaxud məhv etmək niyyəti məndən uzaq, qoy
uzaq olsun! 21 İş burasındadır ki, Efrayimin dağlıq bölgəsindən Bikri oğlu Şeva
adlı bir adam padşah Davuda qarşı üsyan qaldırıb. Yalnız onu bizə verin,
mən də bu şəhərdən çəkilim». Qadın Yoava dedi: «Onun başı şəhər divarından
sənə atılacaq». 22 Qadın ağıllı tərpənib xalqının yanına getdi. Onlar da Bikri

* **20:3** 2Şam. 16:22

oğlu Şevanın başını kəsib Yoava atdı. Bundan sonra Yoav şeypur çaldı və ordu
şəhərin mühasirəsindən çəkildi. Hamı öz evinə qayıtdı. Yoav isə Yerusəlimə –
padşahın yanına qayıtdı.
23 Yoav bütün İsrail ordusunun başçısı idi. Yehoyadanın oğlu Benaya
Keretlilərin və Peletlilərin qabağında idi. 24 Adoram mükəlləfiyyətçilərin
başçısı və Axilud oğlu Yehoşafat salnaməçi idi. 25 Şeva mirzə, Sadoqla Evyatar
kahin, 26 Yairli İra isə Davudun kahini idi.

21

Giveonluların qisası

1 Davudun dövründə üç il dalbadal qıtlıq oldu. Davud buna görə Rəbbə
müraciət edəndə Rəbb dedi ki, bu qıtlıq Şaula və onun qan tökən nəslinə görədir.
Çünki o, Giveonluları öldürmüşdü. 2 * Padşah Giveonluları çağırdı və onlarla
danışdı. Giveonlular İsrail övladları deyildi. Emorlulardan sağ qalan bir
xalq idi ki, İsraillilər onları sağ buraxacaqlarına and içmişdilər. Lakin Şaul
İsrail və Yəhuda övladları naminə onları ciddi-cəhdlə yox etməyə çalışmışdı.
3 Davud Giveonlulara dedi: «Sizin üçün mən nə edə bilərəm? Edilən bu
günahı nə ilə təmizləyə bilərəm ki, siz Rəbbin irsinə xeyir-dua verəsiniz?»
4 Giveonlular ona dedi: «Şaulla onun nəslindən qızıl-gümüş istəmək fikrində
deyilik. İsraildə adam öldürmək niyyətində də deyilik». Davud dedi: «Siz nə
istəsəniz, onu edərəm». 5 Onlar padşaha dedi: «Bizi qırıb məhv edən və İsrail
ərazisində qalmamaq üçün bizə qəsd quran adamın övladlarından yeddi nəfər
bizə verilsin. 6 Rəbbin seçdiyi Şaulun Givea şəhərində onları Rəbbin önündə
asaq». Padşah dedi: «Yaxşı, mən onları sizə verərəm».
7 * Lakin padşah Davud Rəbbin önündə and içdiyi Şaul oğlu Yonatan oğlu
Mefiboşetə qıymadı. 8 Ayya qızı Rispanın Şauldan doğulan iki oğlunu – Armoni
ilə Mefiboşeti, bir də Şaulun qızı Meravın Mexolalı Barzillay oğlu Adrieldən
doğduğu beş oğlunu padşah götürüb 9 Giveonlulara təslim etdi. Giveonlular
onları Rəbbin önündə, dağın üstündə asdılar və yeddisi də birlikdə öldü. Onlar
biçin vaxtının ilk günlərində, arpa biçini başlanğıcında öldürüldü.
10 Ayyanın qızı Rispa çul götürüb özü üçün qayaya sərdi. Biçin başlanandan
cəsədlərin üstünə yağış yağanadək Rispa orada qalaraq onların meyitlərini
gündüz göydəki quşlardan, gecə vəhşi heyvanlardan qorudu. 11 Şaulun cariyəsi
Ayya qızı Rispanın etdiyi bu işi Davuda xəbər verdilər. 12 * Davud gedib Şaulun
sümüklərini və oğlu Yonatanın sümüklərini Yaveş-Gilead əhalisindən aldı.
Filiştlilər Gilboada Şaulu öldürdükləri gün onların cəsədlərini Bet-Şean mey-
danında asmışdılar, Yaveş-Gilead əhalisi də gəlib cəsədləri oradan oğurlamışdı.
13 Davud Şaulun və oğlu Yonatanın sümüklərini həmin yerdən çıxartdırdı
və asılanların da sümüklərini topladılar. 14 Onlar Şaulun və oğlu Yonatanın
sümüklərini Binyamin torpağında – Selada, Şaulun atası Qişin məqbərəsində
basdırdılar, padşahın onlara əmr etdiyi hər şeyə əməl etdilər. Bundan sonra
Allah ölkə üçün duaları qəbul etdi.

İsraillilərin Filiştli nəhənglərə qarşı döyüşü
(1Saln. 20:4-8)

15 Yenə Filiştlilərin İsraillilərlə döyüşü oldu. Davud adamları ilə birgə döyüşə
getdi və onlar Filiştlilərlə döyüşərkən Davud yoruldu. 16 Rafa övladlarından

* **21:2** Yeşua 9:3-15 * **21:7** 1Şam. 20:15-17; 2Şam. 9:1-7 * **21:12** 1Şam. 31:8-13

* İşbi-Benov Davudu öldürmək istədi. Onun nizəsinin başı üç yüz şekel ağırlığında tuncdan idi və belinə təzə qılınc bağlamışdı. 17 Seruya oğlu Avişay Davudun köməyinə çatıb həmin Filiştlini vurub öldürdü. O zaman Davudun adamları ona and verib dedilər: «Bir daha sən bizimlə bərabər döyüşə çıxma ki, İsrailin çırağını söndürməyəsən».

18 Bundan sonra yenə Filiştlilərlə Qovda döyüş oldu. O zaman Xuşalı Sibbekay Rafa övladlarından Safı öldürdü. 19 Yenə Filiştlilərlə Qovda döyüş oldu və Bet-Lexemli Yaare-Orgimin oğlu Elxanan Qatlı Qolyatı öldürdü. Qolyatın nizəsinin sapı toxucu dəzgahının əriş ağacı boyda idi. 20 Qatda bir də döyüş oldu. Orada Rafa övladlarından digər ucaboy bir adam var idi. Bu adamın əlləri və ayaqları altı barmaqlı idi və cəmi iyirmi dörd barmağı var idi. 21 O, İsrailə meydan oxudu. Onu Davudun qardaşı Şimanın oğlu Yonatan öldürdü. 22 Bu dörd kişi Rafa övladlarından olub Qatda doğulmuşdu. Onlar Davudun və onun adamlarının əli ilə qırıldı.

22

Davudun qələbə məzmuru
(Zəb. 18)

1 Rəbb Davudu bütün düşmənlərinin və Şaulun əlindən qurtaranda Davud bu ilahinin * sözlərini Rəbbə söylədi;

2 O belə oxudu:
Rəbb qayam, qalamdır, xilaskarımdır,
3 Allahım qayamdır, Ona pənah gətirəcəyəm,
Odur qalxanım, qüvvətli qurtarıcım, qülləm,
Sığınacaq yerim, xilaskarım!
Sən məni zalımların əlindən qurtarırsan!

4 Həmdə layiq olan Rəbbi çağıracağam,
Düşmənlərimin əlindən qurtulacağam.
5 Çünki ətrafımı ölüm dalğaları bürümüşdü,
Məni əcəl selləri ürkütmüşdü,
6 Ölülər diyarının ipləri mənə sarılmışdı,
Ölüm kəməndləri məni qarşılamışdı.
7 Əzab içində Rəbbə yalvardım,
Allahımı köməyə çağırdım.
O, məbədindən səsimi eşitdi,
Fəryadımsa Onun qulağına yetdi.

8 O zaman sarsılıb dünya titrədi,
Göylər təməllərindən sarsılıb lərzəyə gəldi.
Çünki O qəzəbləndi.
9 Burnundan tüstü çıxıb yüksəldi,
Ağzından yandırıb-yaxan alov püskürdü,
Bundan közlər tutuşdu.
10 O, göyləri yarıb yerədək endi.
Qatı zülmət ayaqları altında idi.
11 Bir keruva minib uçdu,
Yel qanadları üstündə şığıdı.

* **21:16** Rafa övladları – nəhəng adamlar. * **22:1** İlahi – ruhani nəğmə.

12 Ətrafını zülmətə bürüdü,
Tufan qoparan qara buludlardan Özünə çardaqlar qurdu.
13 Hüzurunun nuru şəfəq saçdı,
Oradan odlu közlər düşüb alovlandı.
14 Rəbb göylərdən gurladı,
Haqq-Taala səs saldı.
15 Oxlar atıb düşmənləri darmadağın etdi,
Şimşəyini çaxdırıb onları dağıtdı.
16 Rəbbin məzəmmətindən,
Burnundakı nəfəsinin şiddətindən
Dənizin dərinlikləri göründü,
Dünyanın bünövrələri açıq qaldı.

17 O, ucalardan əl uzadıb məni tutdu,
Məni dərin sulardan içindən çıxartdı.
18 Məni qüvvətli düşmənimdən azad etdi,
Çünki yağılarım məndən güclü idi.
19 Fəlakətli günümdə qarşıma çıxdılar,
Lakin Rəbb mənə dayaq oldu.
20 O məni geniş yerə çıxartdı,
Məndən razı qalıb məni qurtardı.

21 Rəbb mənə salehliyim naminə ənam verdi,
Mənə əlitəmizliyimin əvəzini verdi.
22 Çünki Rəbbin yolunu tutmuşam,
Pis olub Allahımın yolundan azmamışam.
23 Onun bütün hökmləri önümdədir,
Qaydalarından imtina etməmişəm.
24 Onun önündə kamilliyə çatmışam,
Özümü günahdan qorumuşam.
25 Rəbb mənə salehliyimin əvəzini verdi,
Gözünün önündə təmizliyimin əvəzini verdi.

26 Sədaqətlilərlə sədaqətlisən,
Kamillərlə kamilsən.
27 Təmizlərlə təmizsən,
Əyrilərlə əyriliklərinə görə davranırsan.
28 İtaətkar insanları qurtarırsan,
Lovğalara göz qoyursan, onları alçaldırsan.

29 Ya Rəbb, Sən mənim çırağımsan,
Rəbb zülmətimi nura çevirir.
30 Sənin lə qoşun üstünə hücum çəkirəm,
Allahımla sədlər keçirəm.
31 Allahın yolu kamildir,
Rəbbin kəlamı safdır,
Rəbb ona sığınanların sipəridir.
32 Rəbdən başqa Allah kimdir ki?
Allahımızdan başqa qaya kimdir ki?
33 Allah qalamdır, mənə qüvvət verər,
Yolumu kamil edər.

34 * Ayaqlarımı maral ayaqları kimi çevik edər,
Məni zirvələrdə saxlar.
35 Əllərimə döyüş təlimi verər,
Qollarım tunc kamanı dartar.

36 Sən mənə qurtuluş qalxanını verdin,
Etdiyin köməklə Sən məni yüksəltdin.
37 Geniş yer açdın ki, addımlayım,
Büdrəməsin ayaqlarım.
38 Düşmənlərimi qovdum, onları qırdım,
Onlar məhv olanadək geriyə qayıtmadım.
39 Onları əzib qurtardım, qalxa bilmədilər,
Ayaqlarımın altına sərildilər.
40 Döyüş üçün məni qüvvə ilə bürüdün,
Əleyhdarlarımı ayağımın altına saldın,
41 Düşmənlərimin kürəyini mənə sarı çevirdin,
Mənə nifrət edən yağıları məhv etdim.
42 Gözləsələr də, onları qurtaran olmadı,
Rəbbə baxsalar da, Ondan cavab gəlmədi.
43 Onları yerdəki toz kimi əzdim,
Küçələrin palçığı kimi tapdaladım.

44 Sən məni xalqımın çəkişmələrindən qurtardın,
Məni millətlərə başçı qoydun,
Tanımadığım xalqları mənə tabe etdirdin.
45 Yadellilər mənə boyun əyirlər.
Səsimi eşidəndə mənə itaət edirlər.
46 Yadellilərin cəsarəti qırıldı,
Titrəyərək sığınacaqlarından çıxdılar.

47 Rəbb əbədi yaşayır, Qayama alqış olsun!
Məni qurtaran Qayam, Allahım ucalsın!
48 O Allahdır, mənə görə qisas alır,
Xalqları mənə tabe etdirir.
49 O məni düşmən içindən çıxarır,
Məni yağılar üstündə ucaldır,
Məni zalımların əlindən qurtarır.

50 * Buna görə, ya Rəbb,
Millətlər arasında Sənə şükür edəcəyəm,
İsminə tərənnüm söyləyəcəyəm!
51 Rəbb padşahına böyük zəfərlər verər,
Məsh etdiyi Davuda və nəslinə əbədi məhəbbət göstərər.

23

Davudun son sözləri

1 Davudun son sözləri bunlardır:
Yessey oğlu Davud deyir,
Allahın ucaltdığı adam,
Yaqubun Allahının məsh etdiyi,

* **22:34** Hab. 3:19 * **22:50** Rom. 15:8-9

İsrailin sevimli məzmur şairi belə söyləyir:
2 Rəbbin Ruhu mənim vasitəmlə söylədi,
Onun sözü dilimin ucundadır.
3 İsrailin Allahı belə dedi,
İsrailin Qayası mənə belə söylədi:
İnsanlar üstündə doğruluqla hökm edən,
Allah qorxusu ilə səltənət sürən şəxs
4 Buludsuz bir səmada gün doğarkən sübh şəfəqi kimidir,
Şüası yağışdan sonra yerdən təzə ot bitirir.

5 Həqiqətən, mənim evim Allahla belə deyilmi?
Çünki O mənimlə əbədi əhd bağladı,
Kamil və tam təminatlı əhd bağladı,
Qurtuluşumu və arzumu tam həyata keçirməzmi?
6 Bütün yaramazlar tikanlar kimi atılacaq.
Onlara heç kim əl vurmayacaq.
7 Lakin onlara toxunanlar
Dəmirlə və nizə sapı ilə silahlanmalıdırlar.
Yaramazlar yerindəcə tamamilə yandırılacaqlar.

Davudun igid döyüşçüləri (1Saln. 11:10-47)

8 Davudun igid döyüşçülərinin adları belədir: Taxkemonlu Yoşev-Başşevet «üç igid»in * başçısı idi. O, nizəsini qaldırıb † bir hücumda səkkiz yüz nəfəri vurub öldürmüşdü.
9 Ondan sonra Axoah nəslindən Dodo oğlu Eleazar idi. O, döyüş üçün orada yığılan Filiştlilərə meydan oxunanda Davudun yanındakı «üç igid»dən biri idi. İsraillilər döyüş meydanından geriyə çəkiləndə 10 Eleazar möhkəm dayandı və qılınc çəkib əlləri taqətdən düşənə qədər Filiştliləri qırdı. Rəbb o gün İsraillilərə böyük qələbə bəxş etdi. İsraillilər onun ardınca yalnız talan malı götürmək üçün qayıtdılar.
11 Ondan sonra Hararlı Age oğlu Şamma idi. Filiştlilər Laxidə yığılmışdılar. Orada mərci əkilən bir tarla sahəsi vardı. Xalq Filiştlilərin önündən qaçdı. 12 Lakin Şamma tarlanın ortasında durub oranı qorudu və Filiştliləri qırdı. Rəbb İsraillilərə böyük bir zəfər verdi.
13 Biçin zamanı otuz başçı arasından «üç igid» Davudun yanına – Adullam mağarasına getdi. Filiştlilərin bir döyüş dəstəsi Refaim vadisində ordugah qurmuşdu. 14 Bu zaman Davud qalada idi. Filiştlilərin bir keşikçi dəstəsi isə Bet-Lexemdə idi. 15 Davud həsrət çəkərək dedi: «Kaş ki biri Bet-Lexem darvazası yanındakı quyudan mənə içmək üçün su gətirəydi!» 16 Bu «üç igid» Filiştlilərin ordugahını yararaq darvazanın yanında olan Bet-Lexem quyusundan su çəkdi və onu götürüb Davuda gətirdi. Lakin Davud bu suyu içmək istəmədi və onu Rəbbə təqdim olaraq yerə tökdü. 17 O dedi: «Ya Rəbb, bunu etmək qoy məndən uzaq olsun, canlarını təhlükəyə salaraq gedən adamların qanındanmı içəcəyəm?» Buna görə də bu suyu içmək istəmədi. Bunları «üç igid» etmişdi.
18 Yoavın qardaşı Seruya oğlu Avişay bu «üç igid»in başçısı idi. O, nizəsini qaldırıb üç yüz nəfəri qırdı. Buna görə də onun adı «üç igid»in adı qədər

* **23:8** Üç igid – bax: 1Saln. 11:12. † **23:8** O, nizəsini qaldırıb – qədim yunan tərcüməsində belədir, ibrani mətnində isə o, Esnili Adino idi, çünki... Bax: 1Saln. 11:11.

şöhrətləndi. 19 Əslində «üç igid»dən daha şöhrətli idi və onlara başçı oldu, lakin
«üç igid» kimi deyildi.
20 Yehoyada oğlu Benaya da böyük işlər görən igid adam idi. O, Qavseeldən
gəlmişdi. Benaya iki Moavlı igidi öldürdü. O, qarlı gündə çuxura enib bir şir
öldürdü. 21 O həm də qədd-qamətli bir Misirlini vurub öldürdü. Misirlinin
əlində nizə vardı. Benaya onun üstünə dəyənəklə getdi və Misirlinin əlindən
nizəsini çəkib aldı, onu öz nizəsi ilə öldürdü. 22 Bunları Yehoyada oğlu Benaya
etdi. Buna görə də onun «üç igid» qədər şöhrəti var idi. 23 O, «otuz igid»dən
daha məşhur idi, lakin «üç igid» kimi deyildi. Davud onu öz mühafizəçilərinə
başçı qoydu.
24 «Otuz igid»in arasında olanlar: Yoavın qardaşı Asahel, Bet-Lexemli Dodo
oğlu Elxanan, 25 Xarodlu Şamma və Eliqa, 26 Peletli Xeles, Teqoalı İqqeş
oğlu İra, 27 Anatotlu Aviezer, Xuşalı Mevunnay, 28 Axoahlı Salmon, Netofalı
Mahray, 29 Netofalı Baana oğlu Xelev, Binyamin övladlarından Givealı Rivay
oğlu Yettay, 30 Piratonlu Benaya, Qaaş vadilərindən Hidday, 31 Aravalı Avi-
Alvon, Barxumlu Azmavet, 32 Şaalvonlu Elyaxba, Yaşenin oğulları Yonatan,
33 Hararlı Şamma, Ararlı Şarar oğlu Axiam, 34 Maakalı Axasbay oğlu Elifelet,
Gilolu Axitofel oğlu Eliam, 35 Karmelli Xesro, Aravalı Paaray, 36 Sovalı Natan
oğlu İqal, Qadlı Bani, 37 Ammonlu Seleq, Seruya oğlu Yoavın silahdarı olan
Beerotlu Naxray, 38 Yeterli İra və Yeterli Qarev, 39 Xetli Uriya. Hamısı birlikdə
otuz yeddi nəfər idi.

24

Davudun xalqı siyahıya alması (1Saln. 21:1-27)

1 İsrailə qarşı Rəbbin qəzəbi yenə də alovlandı və «get, İsraillilərlə Yəhudalıları
say» deyə Davudu onlara qarşı təhrik etdi. 2 Padşah yanındakı ordu başçısı
Yoava dedi: «İndi Dandan Beer-Şevaya qədər İsrailin bütün qəbilələri arasında
dolanın və xalqı siyahıya alın ki, sayını bilim». 3 Yoav padşaha dedi: «Xalqın
nə qədərdirsə, qoy Allahın Rəbb onu yüz qat artıq etsin və ağam padşah
bunu gözləri ilə görsün. Axı niyə belə şeylər ağam padşahın xoşuna gəlir?»
4 Lakin padşahın sözü Yoava və onun ordu başçılarına üstün gəldi. Yoavla ordu
başçıları İsrail xalqını siyahıya almaq üçün padşahın hüzurundan çıxdı. 5 İordan
çayını keçdilər və Qad vadisinin ortasında olan şəhərin cənubunda – Aroerdə
düşərgə qurdular. 6 Sonra Yazerə, Gileada və Taxtim-Xodşi torpağına getdilər
və Dan-Yaanı keçib Sidona çatdılar. 7 Sur qalasına və Xivlilərlə Kənanlıların
bütün şəhərlərinə yetişib, nəhayət, Yəhudanın cənubunda olan Beer-Şevaya
gəldilər. 8 Bütün ölkəni dolandılar və doqquz ay iyirmi gün keçəndən sonra
Yerusəlimə qayıtdılar. 9 Yoav xalqın siyahısını padşaha verdi. İsraildə qılınc
çəkən səkkiz yüz min igid, Yəhudada isə beş yüz min igid var idi.
10 Lakin xalqı sayandan sonra Davud vicdan əzabı çəkdi. O, Rəbbə dedi:
«Bu işi görməklə böyük günah etdim. İndi isə, ya Rəbb, yalvarıram, qulunun
bu təqsirindən keç, çünki çox ağılsızlıq etmişəm». 11 Davud ertəsi gün səhər
qalxanda Rəbb Davudun görücüsü Qad peyğəmbərə sözünü bildirib dedi:
12 «Get, Davuda söylə ki, Rəbb belə deyir: “Sənin qarşına üç şey qoyuram,
özün üçün bunların birini seç ki, sənə edim”». 13 Qad Davudun yanına gəlib
bunu bildirdi: «Sənin ölkəndə yeddi il aclıq olsun, yoxsa səni təqib edən
düşmənlərin önündə üç ay qaçasan yaxud da ölkəndə üç gün vəba olsun? İndi

yaxşı fikirləş və qərar ver, məni Göndərənə mən nə cavab verim?» 14 Davud
Qada dedi: «Mənim üçün çox çətindir. İnsan əlinə düşməkdənsə qoy Rəbbin
əlinə düşək, çünki Onun rəhmi çoxdur».
15 Beləcə Rəbb sabahdan təyin olunan vaxta qədər İsrailin üzərinə vəba
göndərdi. Dandan Beer-Şevaya qədər xalqdan yetmiş min nəfər öldü. 16 Xalqı
həlak edən mələk Yerusəlimi məhv etmək üçün oraya doğru əlini uzadanda
Rəbb verəcəyi bəladan vaz keçib mələyə dedi: «Bəsdir, əl saxla!» Rəbbin mələyi
Yevuslu Aravnanın xırmanının yanında idi. 17 Davud xalqı qıran mələyi görən
zaman Rəbbə belə dedi: «Budur, günah edən mənəm, mən təqsirkaram. Bəs bu
yazıq xalq nə edib? Qoy Sənin əlin mənim və ata nəslimin əleyhinə qalxsın».
18 O gün Qad Davudun yanına gəlib dedi: «Çıx, Yevuslu Aravnanın
xırmanında Rəbbə bir qurbangah düzəlt». 19 Qadın sözü ilə Davud Rəbbin əmr
etdiyi kimi çıxdı. 20 Aravna aşağı baxıb gördü ki, padşahla əyanları onlara tərəf
gəlir. O bayıra çıxıb padşahın qarşısında yerə qədər təzim etdi və dedi: 21 «Ağam
padşah nə əcəb bu qulunun yanına gəlib?» Davud dedi: «Rəbbə qurbangah
qurmaq üçün səndən bu xırmanını satın almağa gəldim ki, xalqın üzərinə
gələn vəba dayansın». 22 Aravna Davuda dedi: «Qoy ağam padşah öz gözünə
xoş görünəni götürsün və Rəbbə təqdim etsin. Budur yandırma qurbanı
üçün öküzlər, yandırmağa odun yerinə təllər və öküzlərin boyunduruqları.
23 Ey padşah, Aravna bunların hamısını sənə verir». Aravna padşaha yenə
dedi: «Qoy Allahın Rəbb səndən razı olsun». 24 Lakin padşah Aravnaya dedi:
«Belə yox, amma səndən bunu mütləq qiymət qoyub satın alacağam. Çünki
mən havayı malı Allahım Rəbbə yandırma qurbanı vermərəm». Beləliklə,
Davud xırmanı və öküzləri əlli şekel gümüşə satın aldı. 25 Davud orada Rəbbə
bir qurbangah düzəldib yandırma qurbanları və ünsiyyət qurbanları təqdim
etdi. Rəbb ölkə üçün edilən duaları qəbul etdi və İsrailin üzərinə gələn vəbanı
dayandırdı.

BİRİNCİ PADŞAHLAR
KİTABI
GİRİŞ

«1 Padşahlar» Kitabı *«1 və 2 Şamuel»* Kitablarında başlanan İsrail padşahlığının tarixinin davamıdır.

Bu kitabı iki hissəyə ayırmaq olar: Süleymanın hakimiyyəti və nailiyyətləri, xüsusən Yerusəlimdə məbədin tikilməsi; İsrailin şimal və cənub padşahlıqlara bölünməsi.

«1 və 2 Padşahlar» Kitablarında hər hökmdarın dəyəri Allaha sadiq olması ilə ölçülür. Xalqın uğurları da bu sədaqətdən asılı idi. Bütpərəstlik və itaətsizlik isə bədbəxtliyə aparırdı. Şimaldakı dövlətin padşahlarından heç biri Allaha sadiq qalmadı, cənubda isə Yəhuda padşahlarının bəzisi sadiq, bəzisi isə sədaqətsiz çıxdı. *«1 Padşahlar»* Kitabında Rəbbin peyğəmbərləri əhəmiyyətli rol oynayır. Onlar bütlərə səcdə etməmək üçün adamlara cəsarətlə xəbərdarlıq edir və Allaha tərəf dönməyə çağırırdılar. Bu baxımdan İlyas peyğəmbərlə Baal bütünün kahinlərinin mübahisəsi barədə hekayət xüsusilə diqqəti cəlb edir.

Kitabın məzmunu

1:1–2:12 Davudun padşahlığının sonu
2:13-46 Süleymanın padşah olması
3:1–11:43 Süleymanın hakimiyyəti
3:1–4:34 Erkən illər
5:1–8:66 Məbədin tikilməsi
9:1–11:43 Sonrakı illər
12:1–22:53 Padşahlığın bölünməsi
12:1–14:20 Şimal qəbilələrinin üsyanı
14:21–16:34 Yəhuda və İsrailin padşahları
17:1–19:21 İlyas peyğəmbər
20:1–22:40 İsrail padşahı Axav
22:41-53 Yəhuda padşahı Yehoşafat və İsrail padşahı Axazya

Padşah Davudun son illəri

1 Padşah Davud qocalıb yaşa dolmuşdu. Onun üstünü örtüklərlə nə qədər
örtürdülərsə, o isinmirdi. 2 Əyanları ona dedilər: «Ağamız padşah üçün gənc
bir qız axtaraq. Qoy o, padşahın önündə durub qayğısına qalsın və qoynunda
yatsın ki, ağamız padşah isinsin». 3 Onlar İsrailin bütün ərazisində gözəl bir qız
axtardılar və Şunemli Avişaqı tapıb padşahın yanına gətirdilər. 4 Qız çox gözəl
idi. O, padşaha baxıb xidmət etdi, amma padşah onunla yaxınlıq etmədi.

Adoniyanın padşahlıq iddiası

5 * Davudun Haqqitdən olan oğlu Adoniya «mən padşah olacağam» deyə
lovğalanırdı. O özü üçün döyüş arabaları, atlılar və önündə gedəcək əlli nəfər
hazırlamışdı. 6 Atası Davud heç vaxt ona «Niyə belə etdin?» deməmişdi.
Adoniya görkəmcə çox yaraşıqlı idi. O, Avşalomdan sonra dünyaya gəlmişdi.
7 Adoniya Seruya oğlu Yoav və kahin Evyatarla əlbir oldu və onlar Adoniyaya
kömək etdilər. 8 Amma kahin Sadoq, Yehoyada oğlu Benaya, peyğəmbər

* **1:5** 2Şam. 3:4

Natan, Şimey, Rei və Davudun igidləri Adoniyanın tərəfində deyildilər.
9 Adoniya En-Rogel yaxınlığındakı Zoxelet qayasında qoyun-keçi, mal-qara və
bəslənmiş heyvanlar qurban kəsdi. Bütün qardaşlarını – padşahın oğullarını
və padşaha qulluq edən bütün Yəhudalıları çağırdı, 10 amma peyğəmbər
Natanı, Benayanı, igidləri və qardaşı Süleymanı çağırmadı.

Süleymanın padşah elan edilməsi

11 * Onda Natan Süleymanın anası Bat-Şevaya dedi: «Məgər eşitməmisən
ki, Haqqit oğlu Adoniya ağamız Davudun xəbəri olmadan padşahlıq edir?
12 İndi qulaq as, özünün və oğlun Süleymanın canını necə qurtaracağın barədə
sənə məsləhət verim: 13 get, padşah Davudun yanına gir və ona söylə:
“Ağam padşah! ‹Məndən sonra hökmən oğlun Süleyman padşah olacaq və
taxtımda o oturacaq› deyib kənizinə and içmədinmi? Bəs onda nə üçün
Adoniya padşahlıq edir?” 14 Sən orada padşahla danışarkən mən səndən sonra
girəcəyəm və sözlərini təsdiq edəcəyəm».

15 Bat-Şeva otağa – padşahın yanına girdi. Padşah çox qoca idi və Şunemli
Avişaq ona qulluq edirdi. 16 Bat-Şeva padşahın önündə diz çöküb təzim
etdi. Padşah «Nə istəyirsən?» dedi. 17 Bat-Şeva ona dedi: «Mənim ağam!
“Məndən sonra hökmən oğlun Süleyman padşah olacaq və taxtımda o otura-
caq” deyib kənizinə Allahın Rəbbin haqqı üçün and içdin. 18 Ağam padşah,
indi isə Adoniya padşahlıq edir və sənin bundan xəbərin yoxdur. 19 O,
çoxlu mal-qara, bəslənmiş heyvan və qoyun-keçi qurban kəsdi. Padşahın
bütün oğullarını, kahin Evyatarı və ordu başçısı Yoavı çağırdı, amma qulun
Süleymanı çağırmadı. 20 Ağam padşah, bütün İsrailin gözü səndədir; sən onlara
bildirməlisən ki, ağam padşahdan sonra taxtında kim oturacaq. 21 Yoxsa ağam
padşah ataları ilə uyuyanda mən və oğlum Süleyman müqəssir sayılacağıq».

22 Bat-Şeva hələ padşahla danışarkən peyğəmbər Natan gəldi. 23 Padşaha
«peyğəmbər Natan gəldi» dedilər. O, padşahın hüzuruna gəldi və üzüstə əyilib
təzim etdi. 24 Natan dedi: «Ağam padşah! “Məndən sonra Adoniya padşah
olacaq və taxtımda o oturacaq” deyib söyləmisənmi? 25 Adoniya bu gün
gedib çoxlu mal-qara, bəslənmiş heyvan və qoyun-keçi qurban kəsdi və
padşahın bütün oğullarını, ordu başçılarını və kahin Evyatarı çağırdı. Budur,
“Yaşasın padşah Adoniya!” deyərək onun önündə yeyib-içirlər. 26 Ancaq o
mən qulunu, kahin Sadoqu, Yehoyada oğlu Benayanı və qulun Süleymanı
çağırmadı. 27 Məgər bu iş ağam padşahın əmri ilə olub? Bəs sən nə üçün
qullarına bildirmədin ki, ağam padşahdan sonra taxtında kim oturacaq?»

28 Padşah Davud cavab verib «Bat-Şevanı yanıma çağırın!» dedi. Bat-Şeva
padşahın hüzuruna gəlib önündə durdu. 29 Padşah and içib dedi: «Canımı
bütün bəlalardan qurtarmış var olan Rəbbə and olsun ki, 30 “məndən sonra
hökmən oğlun Süleyman padşah olacaq və mənim əvəzimə taxtımda o oturacaq”
deyib sənin üçün İsrailin Allahı Rəbbə içdiyim andı bu gün yerinə yetirəcəyəm».
31 Bat-Şeva padşahın önündə üzüstə yerə əyilib təzim etdi və «Ağam padşah
Davud əbədi yaşasın!» dedi.

32 Padşah Davud dedi: «Kahin Sadoqu, peyğəmbər Natanı və Yehoyada oğlu
Benayanı mənim yanıma çağırın». Onların hamısı padşahın hüzuruna gəldi.
33 Padşah onlara dedi: «Ağanızın əyanlarını yanınıza alın və oğlum Süleymanı
mənim qatırıma mindirib Gixon bulağına endirin. 34 Orada kahin Sadoq və
peyğəmbər Natan onu İsrail padşahı olmaq üçün məsh etsinlər. Şeypur çalıb
“Yaşasın padşah Süleyman!” söyləyin. 35 Sonra onun dalınca qalxın, o da gəlib

* **1:11** 2Şam. 12:24

taxtımda otursun, çünki mənim yerimə padşah olacaq. Onu İsrail və Yəhudaya
hökmdar təyin etdim». 36 Yehoyada oğlu Benaya cavab verib dedi: «Amin!
Ağam padşahın Allahı Rəbb belə istəyir. 37 Rəbb ağam padşaha yar olduğu kimi
Süleymana da yar olsun və onun taxtını ağam padşah Davudun taxtından daha
uca etsin».
38 Kahin Sadoq, peyğəmbər Natan, Yehoyada oğlu Benaya, Keretlilər və
Peletlilər Süleymanı padşah Davudun qatırına mindirib aşağı endilər və onu
Gixona qədər apardılar. 39 Kahin Sadoq ibadət çadırından yağ buynuzunu
götürüb Süleymanı məsh etdi. Şeypur çalındı və bütün camaat «Yaşasın padşah
Süleyman!» söylədi. 40 Camaat onun dalınca qalxıb getdi. Onlar ney çalaraq elə
sevinirdilər ki, səslərindən yer titrəyirdi.
41 Adoniya və onunla olan bütün qonaqlar yeməklərini qurtaranda bu səsi
eşitdilər. Yoav şeypur səsini eşidəndə dedi: «Şəhərdən niyə gurultu gəlir?» 42 O,
sözünü qurtarmamış birdən kahin Evyatarın oğlu Yonatan gəldi. Adoniya
ona dedi: «Gəl, sən igid adamsan, yaxşı xəbər gətirərsən». 43 Yonatan
Adoniyaya cavab verib dedi: «Yox, elə deyil, ağamız padşah Davud Süleymanı
padşah etmişdir. 44 Padşah kahin Sadoqu, peyğəmbər Natanı, Yehoyada oğlu
Benayanı, Keretliləri və Peletliləri Süleymanla birgə göndərdi və onu padşahın
qatırına mindirdilər. 45 Kahin Sadoq və peyğəmbər Natan Gixonda onu
padşah olmaq üçün məsh etdilər. Oradan sevinclə qalxıb getdilər və şəhər
canlandı. Eşitdiyiniz səs budur. 46 Üstəlik Süleyman padşahlıq taxtında oturdu.
47 Ağamız padşah Davudu təbrik etməyə gələn əyanları da "Sənin Allahın
Süleymanın adını sənin adından daha böyük, taxtını sənin taxtından daha uca
etsin!" deyəndə padşah yatağının üstündən əyildi. 48 Sonra belə dedi: "İsrailin
Allahı Rəbbə alqış olsun ki, bu gün hələ gözlərim görərkən taxtımda oturan bir
nəfər verdi!"»
49 Bunu eşidəndə Adoniyanın bütün qonaqları təşvişə düşüb qalxdılar və
hər kəs öz yolu ilə getdi. 50 Adoniya isə Süleymandan qorxaraq qalxıb
getdi və qurbangahın buynuzlarından yapışdı. * 51 Bunu Süleymana
bildirib dedilər: «Adoniya padşah Süleymandan qorxur və qurbangahın buynu-
zlarından yapışaraq "qoy padşah Süleyman bu gün mənə and içsin ki, bu qulunu
qılıncla öldürməyəcək" deyir». 52 Süleyman dedi: «Əgər o, ləyaqətli adam olsa,
başından bir tük belə, əskik olmaz, amma onda bir pislik tapılsa, öləcək».
53 Padşah Süleyman Adoniyanı qurbangahdan düşürüb gətirtdi. O da gəlib
padşah Süleymana təzim etdi və Süleyman ona «Evinə get!» dedi.

2

Davudun Süleymana vəsiyyəti

1 Davudun ölüm günü yaxınlaşanda oğlu Süleymana vəsiyyət edərək dedi:
2 «Bu yaxınlarda mən də hamı kimi dünyadan köçəcəyəm. Sən möhkəm və
igid ol. 3 Allahın Rəbbin verdiyi buyruğu yerinə yetirib Onun yolları ilə
get və Musanın Qanununda yazıldığı kimi Allahın qaydalarına, əmrlərinə,
hökmlərinə və göstərişlərinə əməl et ki, elədiyin hər işdə və getdiyin hər yerdə
uğur qazanasan. 4 Onda Rəbb mənə verdiyi bu sözü yerinə yetirəcək: "Əgər
övladların öz yollarına diqqət etsələr, bütün ürəkləri və canları ilə Mənə sadiq
qalsalar, İsrail taxtında sənin nəslindən bir kişi əskik olmayacaq".

* **1:50** Qurbangahın buynuzlarından yapışdı – qədim Yəhudilərin adətinə görə qurbangahın buynu-
zlarından yapışmış adamı öldürmək olmazdı. Bax: Çıx. 21:13-14.

5 * * Sən Seruya oğlu Yoavın mənə nə elədiyini bilirsən: İsrail ordusunun
iki başçısı Ner oğlu Avnerlə Yeter oğlu Amasanı öldürərək sülh zamanı hərb
qanı tökdü və belindəki kəmərlə ayağındakı çarıqları qana bulaşdırdı. 6 Sən
öz hikmətinə görə davran, qoy onun ağarmış başı ölülər diyarına salamat
enməsin.
7 * Gileadlı Barzillayın oğullarına xeyirxahlıq et, qoy süfrəndə yemək
yeyənlərin arasında olsunlar. Çünki mən qardaşın Avşalomun önündən
qaçdığım vaxt onlar mənə kömək etdilər.
8 * * Baxurimdən olan Binyaminli Gera oğlu Şimey də sənin yanındadır. Max-
anayimə getdiyim gün o məni ağır lənətlədi. Ancaq sonra məni qarşılamaq
üçün İordan çayı sahilinə endi və mən ona "səni qılıncla öldürməyəcəyəm" deyə
Rəbbin haqqı üçün and içdim. 9 İndi onu cəzasız qoyma, çünki sən müdrik
adamsan və ona nə edəcəyini bilirsən. Onun ağarmış başını qan içində ölülər
diyarına göndər».

Davudun ölümü

10 Davud ataları ilə uyudu və Davudun şəhərində basdırıldı. 11 * Davud İsrail
üzərində qırx il padşah olmuşdu: yeddi il Xevronda və otuz üç il Yerusəlimdə
padşahlıq etmişdi. 12 * Süleyman atası Davudun taxtında oturdu və onun
padşahlığı çox möhkəm oldu.

Adoniyanın öldürülməsi

13 Haqqit oğlu Adoniya Süleymanın anası Bat-Şevanın yanına gəldi. Bat-Şeva
dedi: «Xeyirlə gəlirsənmi?» Adoniya «bəli» deyə cavab verdi. 14 Sonra dedi:
«Sənə söyləyəcək sözüm var». Bat-Şeva «söylə» dedi. 15 O dedi: «Sən bilirsən ki,
padşahlıq mənim idi və bütün İsrailliər mənim padşah olacağımı gözləyirdilər,
ancaq hər şey dəyişdi, padşahlıq qardaşımın əlinə keçdi, çünki Rəbb belə etdi.
16 İndi səndən bir xahişim var, mənə "yox" demə». Bat-Şeva ona «söylə» dedi.
17 O dedi: «Xahiş edirəm, padşah Süleymana söylə – o sənə "yox" deməz – qoy
Şunemli Avişaqı mənə arvad olmaq üçün versin». 18 Bat-Şeva dedi: «Yaxşı, mən
səndən ötrü padşahla danışaram».
19 Bat-Şeva Adoniya barədə padşah Süleymanla danışmaq üçün onun yanına
getdi. Padşah onu qarşılamaq üçün ayağa qalxdı və ona təzim etdi, sonra
taxtına oturdu. Padşah anası üçün də bir taxt qoydurdu. O, padşahın sağında
oturdu, 20 sonra dedi: «Mənim səndən kiçik bir xahişim var, mənə "yox"
demə». Padşah ona dedi: «Söylə, ana, mən sənə "yox" deməræm». 21 Bat-
Şeva dedi: «Şunemli Avişaqı qardaşın Adoniyaya arvad olmaq üçün ver».
22 Padşah Süleyman anasına cavab verib dedi: «Niyə Adoniya üçün Şunemli
Avişaqı istəyirsən? Padşahlığı da onun üçün istə, üstəlik onunla birlikdə kahin
Evyatarla Seruya oğlu Yoav üçün istə. Axı o mənim böyük qardaşımdır!»
23 Padşah Süleyman Rəbbin haqqı üçün and içərək dedi: «Əgər Adoniya bu
sözü öz həyatı bahasına söyləməmişsə, Allah mənə beləsini və bundan betərini
etsin. 24 İndi məni möhkəmləndirib atam Davudun taxtında oturtmuş və
söylədiyi kimi mənə bir ev qurmuş var olan Rəbbə and olsun ki, Adoniya
hökmən bu gün öldürüləcək!» 25 Padşah Süleyman Yehoyada oğlu Benayaya
əmr etdi, Benaya da gedib Adoniyanı vurdu və o öldü.

Evyatarın qovulması və Yoavın ölümü

---

* **2:5** 2Şam. 3:27 * **2:5** 2Şam. 20:10 * **2:7** 2Şam. 17:27-29 * **2:8** 2Şam. 16:5-13 * **2:8** 2Şam. 19:16-23 * **2:11** 2Şam. 5:4-5; 1Saln. 3:4 * **2:12** 1Saln. 29:23

26 * * Padşah kahin Evyatara da dedi: «Anatota, öz tarlalarına get! Sən
ölümə layiqsən, amma indi səni öldürmürəm. Çünki atam Davudun önündə
Xudavənd Rəbbin sandığını daşıyırdın və atamın çəkdiyi hər əzabı sən də
çəkirdin». 27 * Beləcə Süleyman Evyatarı Rəbbin kahinliyindən qovdu.
Bununla da Elinin evinə qarşı Rəbbin Şiloda söylədiyi söz yerinə yetdi.
28 Xəbər Yoava çatdı. Yoav Avşaloma qoşulmadığı halda Adoniyanın tərəfini
tutmuşdu. Buna görə də o, Rəbbin ibadət çadırına qaçdı və qurbangahın
buynuzlarından yapışdı. 29 Padşah Süleymana söylədilər: «Yoav Rəbbin ibadət
çadırına qaçdı və indi qurbangahın yanındadır». Süleyman «get, onu öldür»
deyə Yehoyada oğlu Benayanı göndərdi. 30 Benaya Rəbbin ibadət çadırına
gəlib Yoava dedi: «Çıx, padşah belə deyir!» O dedi: «Yox, burada öləcəyəm».
Benaya padşaha «Yoav belə dedi və mənə bu cavabı verdi» deyə xəbər gətirdi.
31 Padşah ona dedi: «Onun dediyi kimi et: onu orada öldür və basdır ki, Yoavın
səbəbsiz tökdüyü qanın təqsirini mənim və atamın evi üzərindən götürəsən.
32 Rəbb onun qanını öz başına döndərəcək, çünki o özündən daha saleh və
daha yaxşı olan iki nəfəri qılıncla vurdu: atam Davudun xəbəri olmadan İsrail
ordusunun başçısı Ner oğlu Avnerlə Yəhuda ordusunun başçısı Yeter oğlu
Amasanı öldürdü. 33 Beləcə onların qanı həmişəlik Yoavın və onun nəslinin
üstündə qalacaq, amma Rəbb Davuda, onun nəslinə, evinə və taxtına əbədi
əmin-amanlıq verəcək». 34 Yehoyada oğlu Benaya yuxarıya getdi, Yoavı vurub
öldürdü və onu çöldəki evində basdırdılar.
35 Padşah Yoavın yerinə Yehoyada oğlu Benayanı ordu başçısı qoydu. Evya-
tarın yerinə isə kahin Sadoqu təyin etdi.

Şimeyin ölümü

36 Padşah Şimeyi çağırtdırıb ona dedi: «Yerusəlimdə özünə bir ev tik və
orada yaşa, heç yerə getmə. 37 Oradan çıxıb Qidron vadisini keçdiyin gün, bil
ki, hökmən öləcəksən və qanın öz üstündə qalacaq». 38 Şimey padşaha dedi:
«Sözünlə razıyam, ağam padşah necə dedisə, qulun elə də edəcək». Şimey uzun
müddət Yerusəlimdə yaşadı.
39 Üçüncü ilin sonunda Şimeyin iki qulu Qat padşahı Maaka oğlu Akişin
yanına qaçdı. Şimeyə xəbər gəldi ki, qulları Qatdadır. 40 O qalxıb eşşəyini
palanladı, qullarını axtarmaq üçün Qata, Akişin yanına gedib onları Qatdan
gətirdi. 41 Şimeyin Yerusəlimdən Qata gedib-gəlmək xəbəri Süleymana çatdı.
42 Padşah Şimeyi çağırtdırıb ona dedi: «Səni Rəbbin haqqına and içdirmədimmi?
"Çıxıb bir yerə getdiyin gün, bil ki, hökmən öləcəksən!" deyə sənə xəbərdarlıq
etmədimmi? Sən də mənə "yaxşı, sözünlə razıyam" demədinmi? 43 Elə isə
Rəbbə içdiyin anda və sənə verdiyim əmrə niyə əməl etmədin?» 44 Sonra
padşah Şimeyə dedi: «Sən atam Davuda qarşı ürəyində saxladığın və etdiyin
pisliklərin hamısını bilirsən. Pisliyini Rəbb sənin öz başına döndərəcək.
45 Amma qoy padşah Süleyman xeyir-dua alsın və Davudun taxtı Rəbbin
önündə əbədi möhkəmlənsin». 46 Padşah Yehoyada oğlu Benayaya əmr etdi,
Benaya da gedib Şimeyi vurdu və o öldü. Beləliklə, Süleymanın padşahlığı
möhkəmləndi.

3

Süleymanın Allahdan hikmət istəməsi
(2Saln. 1:3-12)

* **2:26** 2Şam. 15:24 * **2:26** 1Şam. 22:20-23 * **2:27** 1Şam. 2:27-36

1 Süleyman Misir padşahı fironun qızını arvad alaraq onunla müttəfiq oldu.
Öz sarayı, Rəbbin məbədi və Yerusəlimin ətrafındakı divarlar tikilib qur-
tarana qədər arvadını Davudun şəhərinə gətirdi. 2 Xalq isə hələ səcdəgahlarda
qurban gətirirdi, çünki o günlərə qədər Rəbbin adına tikilmiş bir məbəd yox
idi. 3 Süleyman atası Davudun qanunlarına əməl edərək Rəbbi sevirdi, ancaq
səcdəgahlarda qurban gətirir və buxur yandırırdı.

4 Padşah qurban gətirmək üçün Giveona getdi, çünki ora səcdəgahların ən
böyüyü idi. Süleyman o qurbangahda min baş yandırma qurbanı təqdim
etmişdi. 5 Giveonda Rəbb Süleymana gecə vaxtı yuxuda göründü. Allah
dedi: «Nə istəyirsən, sənə verim?» 6 Süleyman dedi: «Sən qulun atam
Davuda böyük xeyirxahlıq göstərdin, çünki o Sənin önündə sadiq və saleh işlər
görürdü, düz qəlblə Sənin-lə idi. Bu gün də taxtında oturan bir oğul verməklə
ona Öz böyük xeyirxahlığını saxladın. 7 İndi, ya Rəbb Allahım, Öz qulunu
atam Davudun yerinə padşah etdin. Ancaq mən çox cavanam, nə edib-
etməyəcəyimi bilmirəm. 8 Qulun Sənin seçdiyin xalqın – saysız-hesabsız böyük
bir kütlənin arasındadır. 9 İndi mənə elə bir dərrakəli ürək ver ki, yaxşı ilə pisi
ayırd edib Sənin xalqına hökm edə bilim. Başqa cür Sənin bu böyük xalqını kim
idarə edə bilər?» 10 Süleymanın bu istəyi Xudavəndin gözünə xoş gəldi. 11 Allah
ona dedi: «İndi ki özün üçün uzun ömür, var-dövlət və düşmənlərinin canını
istəmədin, bunların yerinə ədaləti ayırd etmək üçün dərrakə istədin, 12 Mən
istəyini yerinə yetirirəm: sənə elə bir hikmətli və dərrakəli ürək verirəm ki,
sənin kimisi nə səndən əvvəl olmuş, nə də səndən sonra olacaq. 13 Hətta
sənə istəmədiyini – var-dövləti də, şöhrəti də verirəm; belə ki bütün ömrün
boyu padşahlar arasında sənin kimisi olmayacaq. 14 Əgər sən də atan Davud
kimi qanunlarıma və əmrlərimə əməl edib yolumla getsən, sənin ömrünü də
uzadacağam».

15 Süleyman oyandı. Bu, bir yuxu idi. Sonra Yerusəlimə gəldi. Xudavəndin
Əhd sandığının önündə durub yandırma qurbanları və ünsiyyət qurbanları
təqdim etdi və bütün əyanları üçün ziyafət verdi.

Süleymanın hikmətlə hökm verməsi

16 Bir gün iki fahişə qadın gəlib padşahın hüzurunda durdu. 17 Qadınlardan
biri dedi: «Yalvarıram, ay ağam! Mən bu qadınla bir evdə yaşayıram. Bu evdə
onun yanında uşaq doğdum. 18 Mən doğandan sonra üçüncü gün bu qadın
da doğdu. Biz bir yerdə olurduq, evdə bizdən başqa heç kəs yox idi, yalnız
ikimiz idik. 19 Gecə bu qadın yatanda oğlu onun altında qalıb öldü. 20 Kənizin
yuxuda ikən gecə yarısı bu qadın qalxaraq oğlumu yanımdan götürüb öz
qoynuna almış, ölü oğlunu isə mənim qoynuma qoymuşdur. 21 Səhər oğlumu
əmizdirmək üçün duranda gördüm ki, o ölüb. Amma sonra diqqətlə baxanda
bildim ki, bu mənim doğduğum uşaq deyil».

22 O biri qadın isə dedi: «Yox, sağ olan uşaq mənim oğlumdur, ölən isə
sənin-kidir». Amma birinci qadın dedi: «Yox, ölən uşaq sənin oğlundur, sağ olan
mənim-kidir». Padşahın önündə onlar beləcə mübahisə edirdilər.

23 Padşah dedi: «Biri deyir, sağ olan uşaq mənim oğlumdur, ölən sənin-kidir;
o biri isə deyir, yox, ölən uşaq sənin oğlundur, sağ olan mənim-kidir». 24 Padşah
yenə dedi: «Mənə qılınc gətirin!» Padşaha qılınc gətirdilər. 25 Padşah dedi: «Sağ
olan uşağı iki yerə bölün: yarısını birinə, yarısını isə o birinə verin!» 26 Oğlu
sağ olan qadın balası üçün ürəyi yandığına görə padşaha belə söylədi: «Aman,
ağam, sağ olan uşağı ona verin, amma öldürməyin». O biri isə dedi: «Bölün,

qoy nə onun olsun, nə mənim». 27 Onda padşah cavab verib dedi: «Sağ olan uşağı birinci qadına verin, onu öldürməyin, uşağın anası odur».

28 Bütün İsraillilər padşahın verdiyi hökmü eşidib ona hörmət etdilər, çünki gördülər ki, hökm etmək üçün onda Allahın hikməti var.

4

Süleymanın əyanları

1 Padşah Süleyman bütün İsrail üzərində hökmran idi. 2 Əyanları da bunlar idi:
Kahin – Sadoq oğlu Azarya;
3 Mirzələr – Şişanın oğulları Elixoref və Axiya;
Salnaməçi – Axilud oğlu Yehoşafat;
4 Ordu başçısı – Yehoyada oğlu Benaya;
Kahinlər – Sadoq və Evyatar;
5 Baş vali – Natan oğlu Azarya;
Padşahın həmsöhbəti – kahin Natan oğlu Zavud;
6 Saray rəisi – Axişar;
Mükəlləfiyyətçilər üzərində nəzarətçi – Avda oğlu Adoniram.

7 Bütün İsrail üzərində Süleymanın on iki bölgə valisi var idi. Onlar padşahı və onun evini ərzaqla təmin edirdilər və hər biri ildə bir aylıq ərzaq göndərməli idi. 8 Onların adları belədir:
Efrayimin dağlıq bölgəsində Ben-Xur;
9 Maqas, Şaalvim, Bet-Şemeş və Elon-Bet-Xanan bölgələrində Ben-Deqer;
10 Soko və bütün Xefer torpağının da aid olduğu Arubbot bölgəsində Ben-Xesed;
11 bütün Nafat-Dor bölgəsində Süleymanın qızı Tafatın əri olan Ben-Avinadav;
12 Taanak, Megiddo, İzreelin altındakı Sartanın yanında olan bütün Bet-Şean bölgəsində və Bet-Şeandan Avel-Mexolaya, Yoqmeamın o biri tərəfinə qədər uzanan bölgədə Axilud oğlu Baana;
13 Gileadda olan Menaşşe oğlu Yairin kəndlərinin və Başanda olan Arqov ətrafında divarlar və tunc sürgülərlə bağlanmış altmış böyük şəhərin aid olduğu Ramot-Gilead bölgəsində Ben-Gever;
14 Maxanayim bölgəsində İddo oğlu Axinadav;
15 Naftali torpağında Süleymanın qızı Basmatı arvad alan Aximaas;
16 Aşer torpağında və Alot bölgəsində Xuşay oğlu Baana;
17 İssakar torpağında Paruah oğlu Yehoşafat;
18 Binyamin torpağında Ela oğlu Şimey;
19 Gilead torpağında, yəni keçmişdə Emorluların padşahı Sixona və Başan padşahı Oqa məxsus olan ölkədə bu bölgənin yeganə valisi olan Uri oğlu Gever.

Süleymanın bir günlük təminatı

20 Yəhudalılar və İsraillilər dəniz qırağında olan qum qədər çox idi. Onlar yeyib-içir və xoşbəxt yaşayırdılar. 21 * Süleyman Fərat çayından Filiştlilərin torpağına və Misir sərhədinə qədər bütün padşahlıqlar üzərində hökmranlıq edirdi. Onlar Süleymanın ömrünün axırına qədər xərac verdilər və ona qulluq etdilər.

* **4:21** Yar. 15:18; 2Saln. 9:26

22 Süleymanın evinin gündəlik ərzağı bunlardan ibarət idi: otuz kor narın
un və altmış kor iri üyüdülmüş un, 23 on baş bəslənmiş mal-qara, iyirmi otlaq
öküzü, yüz qoyun, maral, ceyran, cüyür və bəslənmiş ev quşları. 24 Tifsahdan
Qəzzəyə qədər Fərat çayının bu tayındakı bütün torpaqlar və çayın bu tayındakı
bütün padşahlar üzərində Süleyman hökmranlıq edirdi və bütün ətraf ölkələrlə
sülh şəraitində yaşayırdı. 25 Onun bütün ömrü boyu Dandan Beer-Şevaya qədər
Yəhuda və İsraildə hər kəs öz üzüm meynəsinin və əncir ağacının altında dinclik
içində yaşayırdı.
26 * Süleymanın qırx min axurunda döyüş arabaları üçün atları və on iki min
atlısı var idi. 27 Valilərin hər biri öz ayında padşah Süleymana və onun süfrəsinə
gələnlərin hamısına ərzaq göndərirdi və heç bir şeyə ehtiyac qalmırdı. 28 Hər
vali ona verilmiş əmrə görə döyüş və çapar atlarının olduqları yerə arpa-
saman göndərirdi.

Süleymanın misilsiz hikməti

29 Allah Süleymana dəniz sahilindəki qum qədər bol hikmət, dərrakə və ürək
genişliyi verdi. 30 Süleymanın hikməti bütün şərq xalqlarının və Misirlilərin
hikmətindən üstün idi. 31 * O bütün adamlardan, Ezrahlı Etandan, Maxolun
oğulları Heman, Kalkol və Dardadan hikmətli idi, şöhrəti bütün ətraf millətlər
arasında yayılmışdı. 32 * O, üç min məsəl söyləmişdi və onun min beş nəğməsi
var idi. 33 Livanda olan sidr ağacından tutmuş divarda bitən züfa otuna qədər
bitkilər barədə bəhs etdi, həmçinin heyvanlar, quşlar, həşəratlar və balıqlar
haqqında danışdı. 34 Süleymanın hikmətli sözlərinə qulaq asmaq üçün bütün
xalqlardan və onun hikməti barədə eşitmiş bütün dünya padşahlarından yanına
adamlar gəlirdi.

5

Məbədin tikilməsinə hazırlıq
(2Saln. 2:1-18)

1 Sur padşahı Xiram atasının yerinə Süleymanın padşah olmaq üçün məsh
edildiyini eşidəndə öz adamlarını onun yanına göndərdi, çünki Xiram Davudla
bütün ömrü boyu dost olmuşdu. 2 Süleyman Xirama xəbər göndərib dedi: 3 «Sən
bilirsən ki, atam Davud Allahı Rəbbin adına bir məbəd tikə bilmədi. Çünki
Rəbb düşmənlərini onun ayaqları altına atana qədər ətrafında müharibələr
gedirdi. 4 Ancaq indi Allahım Rəbb mənə hər tərəfdən əmin-amanlıq verib:
nə bir düşmən var, nə də bir əngəl. 5 * Mən Allahım Rəbbin adına bir məbəd
tikmək niyyətindəyəm; necə ki Rəbb atam Davuda demişdi: "Sənin yerinə
taxtında oturdacağım oğlun Mənim adıma məbəd tikəcək". 6 İndi əmr et ki,
mənim üçün Livan dağlarından sidr ağacları kəsilsin. Adamlarım da sənin
adamlarınla birgə olacaq və mən sənin adamların üçün nə qədər desən, o
qədər zəhmət haqqı verəcəyəm. Çünki bilirsən ki, bizdə Sidonlular kimi ağac
kəsməyi bilən adamlar yoxdur».
7 Xiram Süleymanın sözlərini eşidəndə çox sevindi və dedi: «Bu gün Rəbbə
alqış olsun ki, bu böyük xalqı idarə etmək üçün Davuda belə müdrik oğul
verdi!» 8 O, Süleymana xəbər göndərib dedi: «Mənə göndərdiyin sözü eşitdim.
Mən sənin sidr və şam ağacları barədə hər istəyini yerinə yetirəcəyəm: 9 mənim
adamlarım onları Livandan dənizə endirərlər və mən bu ağaclardan sallar

* **4:26** 1Pad. 10:26; 2Saln. 1:14; 9:25 * **4:31** Zəb. 89 başlıq * **4:32** Sül. 1:1; 10:1; 25:1; Nəğ. 1:1
* **5:5** 2Şam. 7:12-13; 1Saln. 17:11-12

düzəldərəm, dəniz yolu ilə təyin edəcəyin yerə apararam və onları orada ayırıb yığaram, sən isə götürərsən. Ancaq sən də mənim istəyimi yerinə yetirib evimi ərzaqla təmin et». 10 Xiram Süleymana istədiyi qədər sidr və şam ağacları verirdi. 11 Süleyman isə hər il Xiramın evi üçün ərzaq olaraq iyirmi min kor buğda və iyirmi kor xalis zeytun yağı verirdi. 12 Rəbb vəd etdiyi kimi Süleymana hikmət verdi. Xiramla Süleyman arasında sülh var idi və onlar bir-biri ilə saziş bağlamışdılar.

13 Padşah Süleyman bütün İsraillilər üzərinə əmək mükəlləfiyyəti qoydu. Mükəlləfiyyətçilər otuz min nəfər idi. 14 Hər ay onların on min nəfərini növbə ilə Livana göndərirdi; bir ay Livanda, iki ay evlərində qalırdılar. Onların üzərində Adoniram nəzarət edirdi. 15 Süleymanın yük daşıyan yetmiş min və dağlarda daş yonan səksən min adamı var idi. 16 Bunlardan başqa, Süleyman işə nəzarət etmək üçün üç min üç yüz nəfər məmur qoymuşdu. Onlar adamlara hökm edir və iş görürdülər. 17 Padşahın əmrinə görə işçilər məbədin bünövrəsini yonulmuş daşdan qoymaq üçün böyük və dəyərli daşlar kəsib gətirdilər. 18 Süleymanın və Xiramın ustaları Gevallılarla birgə məbədi tikmək üçün taxtalar və daşlar yonub hazırladılar.

6

Məbədin tikilməsi
(2Saln. 3:1-14)

1 İsrail övladları Misir torpağından çıxdıqdan dörd yüz səksən il sonra – Süleymanın İsrail üzərində padşahlığının dördüncü ilində, ikinci ay olan Ziv ayında o, Rəbbə məbəd tikməyə başladı. 2 Padşah Süleymanın Rəbbə tikdiyi məbədin uzunluğu altmış, eni iyirmi və hündürlüyü otuz qulac idi. 3 Məbədin böyük otağının önündə olan eyvanın uzunluğu məbədin eninə görə iyirmi qulac və eni məbədin önündə on qulac idi. 4 O, məbəd üçün qəfəslə bağlı pəncərələr düzəltdi. 5 Məbədin divarına bitişik, bütün məbədin divarını, yəni böyük otağı və iç otağı dövrəyə alan artırma tikdi. Onun içində məbədi əhatə edən yan otaqlar düzəltdi. 6 Artırmanın alt mərtəbəsinin eni beş, ortasındakının eni altı, üçüncüsünün eni isə yeddi qulac idi. Çünki artırmanın dirəkləri məbədin divarına dəyməsin deyə məbədin divarı ətrafında bayır tərəfdən çıxıntılar düzəldilmişdi.

7 Məbədin tikilməsi üçün karxanada hazırlanan yonulmuş daşlar işlədilmişdi. Məbəddə tikinti zamanı nə gürzün, nə iskənənin, nə də başqa bir dəmir alətin səsi eşidildi. 8 Orta mərtəbəyə giriş məbədin sağ tərəfində idi. Pilləkənlərlə orta mərtəbəyə, orta mərtəbədən isə üçüncü mərtəbəyə çıxırdılar. 9 Beləcə Süleyman məbədi tikib qurtardı. Məbədi sidr ağacından olan tirlər və taxtalarla örtdü. 10 Bütün məbədə bitişik olan mərtəbələri beş qulac hündürlüyündə tikdi və bunlar sidr dirəklərlə məbədə bərkidilmişdi.

11 Süleymana Rəbbin bu sözü nazil oldu: 12 «Budur, sən məbəd tikirsən. Əgər sən Mənim qaydalarımla getsən, hökmlərimə və əmrlərimə uyğun hərəkət etsən, onda Mən atan Davuda verdiyim sözü sənin vasitənlə yerinə yetirəcəyəm: 13 İsrail övladlarının arasında yaşayacağam və xalqım İsraili tərk etməyəcəyəm».

14 Süleyman məbədi tikib qurtardı. 15 Məbədin divarlarına içəridən sidr taxtalarla örtük vurdu və məbədin döşəməsini şam ağacından olan taxtalarla örtdü. Beləcə məbədi döşəməsindən divarlarına və tavanına qədər ağacla örtdü.

16 * Məbədin arxa tərəfində döşəmədən tavana qədər sidr taxtalarla örtülmüş uzunluğu iyirmi qulac olan bir bölmə ayırıb orada Ən Müqəddəs yer üçün bir iç otaq hazırladı. 17 İç otağın bayırında olan böyük otaq qırx qulac uzunluğunda idi. 18 Məbədin içindəki sidr ağaclarının üstündə balqabaq və açılmış güllərin təsviri oyulmuşdu. Hər şey sidrlə örtülmüşdü, daş heç görünmürdü. 19 Məbədin içərisindəki iç otağı isə o, Rəbbin Əhd sandığını qoymaq üçün hazırladı. 20 İç otağın uzunluğu iyirmi, eni iyirmi və hündürlüyü iyirmi qulac idi. Oranı və sidr ağacından olan qurbangahın üstünü xalis qızılla örtdü. 21 Süleyman məbədi içəridən xalis qızılla örtdü, iç otağın önündən qızıl zəncirlər keçirdi və onu qızılla örtdü. 22 * O bütün məbədi tikib qurtararaq onu başdan-başa qızılla örtdü. İç otağa aid olan qurbangahı da tamamilə qızılla örtdü.

23 * İç otaqda zeytun ağacından hündürlüyü on qulac olan iki keruv düzəltdi. 24 Keruvun bir qanadının uzunluğu beş qulac, o biri qanadının da uzunluğu beş qulac idi; bir qanadının ucundan o biri qanadının ucuna qədər on qulac idi. 25 O biri keruvun ölçüsü də on qulac idi. Hər iki keruv eyni ölçüdə və eyni görkəmdə idi. 26 Hər ikisinin hündürlüyü on qulac idi. 27 O, keruvları məbədin iç otağının ortasına qoydu. Keruvların qanadları açıq idi. Bir keruvun qanadı bir divara, o birisinin qanadı isə o biri divara toxunurdu. Onların o biri qanadları məbədin ortasında bir-birinə toxunurdu. 28 O, keruvları qızılla örtdü.

29 Məbədin iç və bayır otağındakı bütün divarlarında keruvların, xurma ağaclarının və açılmış güllərin oyma təsvirini düzəltdi. 30 Məbəddə iç və bayır otağın döşəməsini qızılla örtdü.

31 İç otağın girişi üçün zeytun ağacından qapılar düzəltdi. Onların çərçivəsi beşguşəli idi. 32 O, zeytun ağacından düzəldilmiş iki qapı üzərində keruvların, xurma ağaclarının və açılmış güllərin təsvirini oydu və qapıları qızılla örtdü. Keruvların və xurma ağaclarının üstünə qızıl çəkdi. 33 Eləcə də böyük otağın girişi üçün zeytun ağacından dördguşəli çərçivə, 34 həmçinin şam ağacından iki qapı düzəltdi. Bir qapının hər iki tayı qatlanırdı, o biri qapının da hər iki tayı qatlanırdı. 35 Onların üstündə keruvların, xurma ağaclarının, açılmış güllərin təsvirini oydu və oyma işinin üstünü qızılla örtdü. 36 O, üç cərgə yonulmuş daşlardan və bir cərgə sidr direklərdən içəri həyət tikdi.

37 Dördüncü ildə, Ziv ayında Rəbbin məbədinin bünövrəsi qoyuldu, 38 on birinci ildə, səkkizinci ay olan Bul ayında məbəd bütün ləvazimatı ilə birgə və bütün şəklinə görə tikilib qurtardı. Beləcə Süleyman onu yeddi ilə tikdi.

7

Süleymanın sarayı

1 Ancaq Süleyman öz sarayını ətrafdakı bütün evlərlə birlikdə on üç ilə tikib qurtardı. 2 Onun tikdiyi «Livan meşəsi» adlı sarayın uzunluğu yüz, eni əlli, hündürlüyü isə otuz qulac idi. O, dörd cərgə sidr sütunlardan və sütunlar üzərində olan sidr direklərdən ibarət idi. 3 Sütunlar üzərindəki qırx beş direyin üstündə sidrdən olan dam salınmışdı və hər cərgədə on beş direk var idi. 4 Pəncərə çərçivələri üç cərgə idi və onların içində qarşı-qarşıya üç cərgə pəncərə var idi. 5 Bütün girişlər və onların çərçivələri dördguşəli idi. Girişlər qarşı-qarşıya olmaqla üç cərgə idi.

* **6:16** Çıx. 26:33-34 * **6:22** Çıx. 30:1-3 * **6:23** Çıx. 25:18-20

6 Süleyman uzunluğu əlli, eni otuz qulac olan sütunlu bir eyvan tikdi.
Qabağında artırma və sütunlar, onların qabağında isə eşik düzəltdi. 7 O həmçinin
hökm verəcəyi taxt eyvanını, yəni məhkəmə otağını tikdi və onu döşəmədən
tavana qədər sidr ağacı ilə örtdü. 8 * Onun yaşadığı ev eyvanın arxasında, o
biri həyətdə idi və eyni quruluşda tikilmişdi. Süleyman arvad aldığı firon qızı
üçün də bu eyvan kimi bir ev tikdirdi.
9 Bütün bunlar iç və bayır tərəfdən, bünövrədən dama və bayır tərəfdən
böyük həyətə qədər ölçüyə görə yonulmuş, daş mişarı ilə kəsilmiş dəyərli
daşlardan düzəldilmişdi. 10 Bünövrə böyük və dəyərli daşlardan – on qulaclıq
və səkkiz qulaclıq daşlardan qoyulmuşdu. 11 Onların üstündə ölçüyə görə
yonulmuş dəyərli daşlar və sidr dirəklər var idi. 12 Rəbbin məbədinin içəri
həyəti və məbədin eyvanı kimi böyük həyət də üç cərgə yonulmuş daş və bir
cərgə sidr dirəklərlə əhatə olunmuşdu.

Xiramın məbəd üçün tunc şeylər düzəltməsi (2Saln. 3:15-5:1)

13 Padşah Süleyman Xiram adlı bir nəfəri Surdan gətirtdi. 14 Onun anası
Naftali qəbiləsindən dul bir qadın, atası isə Surlu bir misgər idi. Xiram
tuncdan hər cür şey qayırmaq işində hikmətli, dərrakəli və bilikli idi. O, padşah
Süleymanın yanına gəldi və onun bütün işlərini gördü.
15 Xiram iki tunc sütun düzəltdi. Hər sütunun hündürlüyü on səkkiz qulac idi
və hər birinin ətrafına on iki qulaclıq bir ip dolanmışdı. 16 O, sütunların üstünə
qoymaq üçün tökmə tuncdan iki başlıq düzəltdi. Hər iki başlığın hündürlüyü
beş qulac idi. 17 Sütunların üstündə olan başlıqlarda hörmə torlar və zəncirvari
çələnglər var idi. Hər iki başlıqda yeddi dənə var idi. 18 O, sütunları belə
düzəltdi. Sütunların üstündəki başlıqları örtmək üçün hörmə torların ətrafında
iki cərgə nar düzəltdi və hər başlıq üçün də belə etdi. 19 Eyvanda olan
sütunların üstündəki başlıqlar su zanbağı şəklində düzəldilmişdi və hər birinin
hündürlüyü dörd qulac idi. 20 Hər iki sütunun yuxarısında olan başlıqlar hörmə
torların yanındakı girdə çıxıntının üst tərəfində idi. Hər başlığın üzərində
dairəvi cərgələrdə iki yüz nar var idi. 21 Xiram məbədin eyvanında sütunlar
qoydu. Sağ tərəfdə olan sütunu Yakin,* sol tərəfdəkini isə Boaz† adlandırdı.
22 Sütunların üstündəki başlıqlar su zanbağı şəklində idi. Beləcə sütunların işi
qurtardı.
23 Xiram tuncdan tökülmüş dairəvi bir hovuz‡ düzəltdi. Onun hündürlüyü
beş qulac idi və bir kənarından digər kənarına qədər on qulac idi, otuz
qulaclıq bir ip də onun ətrafına dolanmışdı. 24 Hər tərəfdən kənarının altından
onu balqabaq təsvirləri əhatə edirdi. Hər qulacda on balqabaq var idi.
Balqabaqlar iki cərgə idi və onlar hovuzla birgə tökülmüşdü. 25 Hovuz on
iki tökmə buğanın üstündə dururdu: üçü şimala, üçü qərbə, üçü cənuba, üçü
də şərqə baxırdı. Hovuz yuxarıda – onların üzərində idi və buğaların bütün
sağrıları içəriyə doğru idi. 26 Hovuzun qalınlığı bir ovuc idi, onun kənarı kasa
kənarı kimi düzəldilmişdi və açılan zanbağa bənzəyirdi. O, iki min bat su
tuturdu.
27 Xiram tuncdan on dayaq düzəltdi. Hər dayağın uzunluğu dörd, eni dörd
və hündürlüyü üç qulac idi. 28 Dayaqlar belə hazırlanmışdı: onların yan
lövhələri var idi və yan lövhələr gövdəyə bərkidilmişdi. 29 Gövdənin arasında
olan yan lövhələr üzərində şir, buğa və keruv təsvirləri var idi. Həmçinin

---

* **7:8** 1Pad. 3:1 * **7:21** Yakin – ibrani dilində möhkəm. † **7:21** Boaz – ibrani dilində güclü.
‡ **7:23** Hovuz – hərfi tərcümədə dəniz.

gövdədə, şir və buğa təsvirlərinin yuxarısında və aşağısında asma çələnglər var idi. 30 Hər dayağın dörd tunc çarxı, tunc oxları və ləyən üçün dörd tökmə çıxıntısı var idi. Çıxıntılar hər tərəfdən çələnglərlə bəzədilmişdi. 31 Dayağın başlığında bir oyuq var idi. Başlığın hündürlüyü bir qulac idi, oyuq isə dəyirmi və bir qulac yarım enində idi, üstündə oymalar var idi. Yan lövhələr dairəvi deyil, dördguşəli idi. 32 Dörd çarx yan lövhələrin altında idi və çarxların oxları dayaqda idi. Bir çarxın hündürlüyü bir qulac yarım idi. 33 Çarxların quruluşu döyüş arabalarının çarxlarının quruluşu kimi idi. Onların oxları, sağanaqları, milləri və topları – hər şeyi tökmə idi. 34 Hər dayağın dörd küncündə çıxıntı var idi. Çıxıntılar dayağa bitişik idi. 35 Dayağın başında yarım qulac hündürlüyündə dəyirmi bir çənbər var idi. Dayağın başında olan dəstəkləri və yan lövhələri özünə bitişik idi. 36 Xiram dəstəklərin və yan lövhələrin üzərində yer çatan qədər keruv, şir, xurma ağacı təsvirləri, ətrafında isə çələnglər oydu. 37 Beləcə on dayaq düzəltdi. Onların hamısı bir tökmədə, bir ölçüdə və bir quruluşda idi.

38 * Xiram on dayağın üstünə qoymaq üçün tuncdan on ləyən düzəltdi. Hər ləyən qırx bat tuturdu və dörd qulac enində idi. 39 Dayaqların beşini məbədin sağ tərəfində, beşini də məbədin sol tərəfində qoydu. Hovuzu isə məbədin cənub-şərq küncündə yerləşdirdi.

40 O həmçinin qazanlar, kürəklər, piyalələr düzəltdi. Xiram Rəbbin məbədi üçün padşah Süleymanın əmri ilə bütün bu işləri görüb qurtardı:

41 iki sütun;
sütunların üstündə iki dəyirmi başlıq;
sütunların üstündəki başlıqları örtmək üçün iki hörmə tor;
42 sütunların üstündə olan dəyirmi başlıqları örtən hər hörmə torun üzərində iki cərgədə dörd yüz nar;
43 on dayaq;
dayaqların üzərində on ləyən;
44 bir hovuz;
hovuzun altında on iki tökmə buğa;
45 qazanlar, kürəklər və piyalələr.

Bütün bu əşyaları Xiram Rəbbin məbədi üçün padşah Süleymanın əmri ilə cilalanmış tuncdan düzəltmişdi. 46 Padşah bunları İordan çayının kənarındakı düzənlikdə Sukkot ilə Sartan arasındakı gilli torpaqlarda tökmüşdü. 47 Bütün bu əşyalar həddən artıq çox olduğu üçün Süleyman onlara işlədilən tuncun çəkisini müəyyən etmədi.

48 * * Süleyman Rəbbin məbədindəki bütün bu əşyaları düzəltdi:

qızıl qurbangah;
təqdis çörəkləri qoyulan qızıl masa;
49 * iç otağın önündə beşi sağ tərəfdə, beşi də sol tərəfdə olan xalis qızıldan çıraqdanlar;
qızıldan olan qönçə, çıraqlar və maşalar;
50 xalis qızıldan kasalar, maqqaşlar, piyalələr, nimçələr və buxurdanlar;
iç otağın, yəni Ən Müqəddəs yerin və böyük otağın qapıları üçün qızıldan ilgəklər.

51 * Padşah Süleymanın Rəbbin məbədində gördüyü bütün işlər qurtardı. Atası Davudun təqdis etdiyi qızıl-gümüşü və əşyaları Süleyman içəri gətirib Rəbbin məbədinin xəzinələrinə qoydu.

* **7:38** Çıx. 30:17-21 * **7:48** Çıx. 30:1-3 * **7:48** Çıx. 25:23-30 * **7:49** Çıx. 25:31-40 * **7:51** 2Şam. 8:11; 1Saln. 18:11

8

Əhd sandığının məbədə gətirilməsi (2Saln. 5:2-6:2)

1 * O zaman padşah Süleyman İsrailin ağsaqqallarını, bütün qəbilə başçılarını,
yəni İsrail övladlarının nəsil rəhbərlərini Yerusəlimə, özünün yanına topladı
ki, Rəbbin Əhd sandığını Davudun şəhəri olan Siondan yuxarı gətirsinlər.
2 Yeddinci – Etanim ayında olan bayram vaxtı bütün İsrail xalqı padşah
Süleymanın yanına toplandı. 3 Bütün İsrail ağsaqqalları gələndə kahinlər Rəbbin
sandığını götürdülər. 4 Onunla birgə Hüzur çadırını və çadırda olan bütün
müqəddəs əşyaları kahinlər və Levililər yuxarı gətirdilər. 5 Padşah Süleyman
və onun yanına toplanmış bütün İsrail icması sandığın önündə çoxluğuna
görə sayı-hesabı bilinməyən qədər qoyun-keçi və mal-qara qurban kəsirdilər.
6 Kahinlər Rəbbin Əhd sandığını öz yerinə, məbədin iç otağına – Ən Müqəddəs
yerə, keruvların qanadları altındakı yerinə gətirdilər. 7 Keruvlar qanadlarını
sandığın yeri üzərində açmışdı, onlar sandığı və onun şüvüllərini örtmüşdü.
8 Şüvüllər elə uzun idi ki, onların ucu iç otağın önündəki Müqəddəs yerdən
görünürdü, ancaq bayır tərəfdən görünmürdü. Onlar bu günə qədər oradadır.
9 * İsrail övladları Misir torpağından çıxdıqları zaman Rəbbin onlarla əhd
bağladığı Xorevdə Musa sandığın içinə iki daş lövhə qoymuşdu. Bunlardan
başqa, sandığın içində heç bir şey yox idi.
10 * Kahinlər Müqəddəs yerdən çıxdıqları vaxt bulud Rəbbin məbədini elə
doldurdu ki, 11 buluda görə onlar ibadət etmək üçün orada dayana bilmədilər.
Çünki Rəbbin izzəti Onun məbədini doldurmuşdu. 12 O zaman Süleyman dedi:
«Rəbb istədi ki, qatı qaranlıqda məskən salsın.
13 Mən Sənin üçün uca bir məbəd tikdim ki,
Sənin əbədi yaşayacağın yer olsun».

Süleymanın xalqa müraciəti (2Saln. 6:3-11)

14 Padşah dönüb bütün İsrail camaatına xeyir-dua verdi. Bu zaman bütün
İsrail camaatı ayaq üstə durmuşdu. 15 Padşah dedi: «İsrailin Allahı Rəbbə
alqış olsun ki, atam Davuda Öz ağzı ilə dediyini Öz əli ilə yerinə yetirdi. O
söyləmişdi: 16 * “Mən xalqım İsraili Misirdən çıxardığım gündən bəri bir məbəd
tikmək üçün İsrailin heç bir qəbiləsindən şəhər seçməmişdim ki, adım üstündə
olsun, ancaq xalqım İsrailin üzərində olmaq üçün Davudu seçdim”. 17 * Atam
Davudun ürəyində İsrailin Allahı Rəbbin adına bir məbəd tikmək istəyi var
idi. 18 Lakin Rəbb atam Davuda dedi: “Sən yaxşı eləmisən ki, Mənim adıma
bir məbəd tikmək niyyətinə düşmüsən. 19 * Ancaq məbədi sən tikməyəcəksən,
sənin belindən gələn oğlun Mənim adıma məbəd tikəcək”. 20 Rəbb vəd etdiyini
yerinə yetirdi: belə ki mən atam Davudun yerinə qalxdım, Rəbbin dediyi
kimi İsrail taxtında oturdum və İsrailin Allahı Rəbbin adına məbəd tikdim.
21 Orada sandıq üçün yer hazırladım. Atalarımızı Misir torpağından çıxardığı
vaxt Rəbbin onlarla bağladığı əhd onun içindədir».

Məbədin təqdisi üçün Süleymanın duası (2Saln. 6:12-42)

* **8:1** 2Şam. 6:12-16; 1Saln. 15:25-29 * **8:9** Qanun. 10:5 * **8:10** Çıx. 40:34-35 * **8:16** 2Şam. 7:4-11; 1Saln. 17:3-10 * **8:17** 2Şam. 7:1-3; 1Saln. 17:1-2 * **8:19** 2Şam. 7:12-13; 1Saln. 17:11-12

22 Süleyman Rəbbin qurbangahı önündə, bütün İsrail camaatının qarşısında
durdu və əllərini göyə açıb dedi: 23 «Ya Rəbb, İsrailin Allahı! Nə yuxarıda
göydə, nə də aşağıda yerdə Sənin kimi Allah yoxdur. Sən bütün ürəkləri ilə
yolunla gedən qullarına əhdini və lütfünü saxlayırsan. 24 Sən qulun atam
Davuda verdiyin vədə əməl etdin, Öz dilinlə söylədiyini bu gün Öz əlinlə yerinə
yetirdin. 25 * Ya Rəbb, İsrailin Allahı, indi də qulun atam Davuda dediyin sözə
əməl et, Özün söyləmişdin: “Sən yolumla getdiyin kimi oğulların da yolumla
gedərək öz əməllərinə diqqət etsələr, İsrail taxtında sənin nəslindən bir kişi
əskik olmayacaq”. 26 Ey İsrailin Allahı, indi qulun atam Davuda dediyin sözü
təsdiq et!
27 * Lakin, doğrudan da, Allah yerdə yaşayarmı? Sən göyə və göylərin göyünə
sığmazsan, o ki qaldı mənim tikdiyim məbədə! 28 Ancaq Sən bu qulunun
duasına və yalvarışına nəzər sal, ya Rəbb Allahım. Bu gün qulunun Sənin
önündə etdiyi fəryadı və duanı eşit. 29 * Qoy Sənin nəzərin gecə-gündüz bu
məbədin üstündə olsun. Bu yer barədə Sən demisən: “Mənim adım orada
olacaq”. Qulunun buraya üz tutub etdiyi duanı eşit. 30 Bu yerə tərəf dua
etdikləri vaxt Öz qulunun və xalqın İsrailin yalvarışlarını Sən eşit, göydə – Öz
məskənində eşit və bağışla!
31 Əgər bir adam öz yaxınına qarşı günah edərsə və ondan and içmək tələb
olunarsa, o da gəlib bu məbəddə, Sənin qurbangahın önündə and içərsə, 32 o
vaxt Sən göydə eşit və belə et, qulların üzərində hökm et: əməlini öz başına
döndərərək müqəssiri ittiham et və təqsirsizə salehliyinə görə bəraət ver.
33 Əgər xalqın İsrail Sənə qarşı günah etdiyi üçün düşmən önündə məğlub
olsa, onlar təkrar Sənə tərəf dönüb adını dillərinə gətirsələr və bu məbəddə
Sənə yalvarıb fəryad etsələr, 34 o vaxt Sən göydə eşit və xalqın İsrailin günahını
bağışla, onları yenə atalarına verdiyin torpağa qaytar.
35 Əgər xalqın Sənin önündə günah etdiyi üçün göy bağlanıb yağış yağmayan
vaxt bu yerə tərəf dua edərək adını dillərinə gətirsələr və Sən onlara bəla
göndərdiyin vaxt öz günahlarından dönsələr, 36 o vaxt Sən göydə eşit, qullarının
və xalqın İsrailin günahını bağışla və gedəcəkləri doğru yolu onlara göstər.
Xalqına irs kimi verdiyin torpağına da yağış göndər.
37 Əgər ölkədə aclıq, vəba olarsa, səmum küləyi ya kif, çəyirtkə ya bitki
qurdu olarsa, əgər düşmən onları ölkənin hər hansı bir şəhərində mühasirəyə
alarsa – hansı bəla, hansı xəstəlik olursa-olsun – 38 kimsə tərəfindən yaxud
da bütün xalqın İsrail tərəfindən bir dua və yalvarış olarsa, hər kəs öz
ürəyinin dərdini bilib bu məbədə tərəf əllərini açarsa, 39 o vaxt Sən göydə –
Öz məskənində eşit, bağışla və bir əlac et. Ürəyini bildiyin hər adama bütün
əməllərinə görə əvəz ver, çünki hər insanın ürəyini yalnız Sən bilirsən. 40 Ta
ki onlar atalarımıza verdiyin torpaqda yaşadıqları bütün günlər boyu Səndən
qorxsunlar.
41 Əgər xalqın İsraildən olmayan yadelli də Sənin adın naminə uzaq ölkədən
gəlsə, 42 Sənin böyük adın, qüdrətli əlin və uzanan qolun barədə eşidib bu
məbədə tərəf dua etsə, 43 o vaxt Sən göydə – Öz məskənində eşit və yadellinin
Sənə fəryad etdiyi hər şeyi elə ki, yer üzünün bütün xalqları da Sənin adını
tanısınlar, xalqın İsrail kimi Səndən qorxsunlar və tikdiyim bu məbədin Sənin
adınla çağırıldığını bilsinlər.

* **8:25** 1Pad. 2:4 * **8:27** 2Saln. 2:6 * **8:29** Qanun. 12:11

44 Əgər xalqın göndərdiyin yolla düşməninə qarşı müharibəyə çıxsa və Sənin
seçdiyin şəhərə tərəf, Sənin adına tikdiyim məbədə doğru üz çevirib Rəbbə dua
etsə, 45 Sən göydə onların dua və yalvarışlarını eşit, onların tərəfində ol.
46 Əgər onlar önündə günah etsələr – çünki günah etməyən insan yoxdur – Sən
qəzəblənib onları düşmənə təslim etsən və düşmən onları əsir edib yaxın ya
uzaq torpağına aparsa, 47 onlar əsirlikdə olduqları ölkədə ürəklərini döndərib
tövbə etsələr və Sənə dua edərək "biz günah və haqsızlıq etdik, pislik etdik"
desələr, 48 onları əsir edən düşmənlərin ölkəsində bütün ürəkləri və canları
ilə Sənə tərəf dönsələr, atalarına verdiyin torpağa, seçdiyin şəhərə və adına
tikdiyim məbədə tərəf üz tutub Sənə dua etsələr, 49 o vaxt Sən göydə – Öz
məskənində onların dua və yalvarışlarını eşit, onların tərəfində ol. 50 Sənin
önündə günah edən xalqını və onun Sənə qarşı etdiyi bütün üsyankarlıqları
bağışla və onları əsir alanlara insaf ver ki, onlara qarşı rəhmli olsunlar.
51 Çünki onlar Sənin xalqın, Sənin irsindir, Sən onları Misirdən, dəmir kürənin
içindən çıxartmısan. 52 Bu qulunun və xalqın İsrailin yalvarışına nəzər yetir ki,
onların Sənə fəryad etdikləri hər sözü eşidəsən. 53 Çünki, ya Xudavənd Rəbb,
Sən irsin olmaq üçün onları yer üzünün bütün xalqlarından ayırdın. Bunu
atalarımızı Misirdən çıxartdığın vaxt qulun Musa vasitəsilə söyləmişdin».

Süleymanın xalqa xeyir-dua verməsi

54 Süleyman bütün bu dua və yalvarışlarını Rəbbə söyləyib qurtarandan
sonra Rəbbin qurbangahı önündən, əlləri göyə açıq halda diz çökdüyü yerdən
qalxdı. 55 O ayağa durdu və bütün İsrail camaatına uca səslə xeyir-dua
verib dedi: 56 * «Rəbbə alqış olsun ki, vəd etdiyi kimi xalqı İsrailə dinclik
verdi! Öz qulu Musanın vasitəsilə verdiyi yaxşı vədlərindən heç biri hədər
getmədi. 57 Qoy Allahımız Rəbb atalarımıza yar olduğu kimi bizə də yar
olsun, qoy bizi buraxmasın və tərk etməsin. 58 Bizim ürəklərimizi Özünə
tərəf yönəltsin ki, Onun yolları ilə gedək və Onun atalarımıza buyurduğu
əmrlərinə, qanunlarına və hökmlərinə əməl edək. 59 Qoy Rəbbin önündə bu
yalvarış sözlərim gecə-gündüz Rəbb Allahımızın xatirində olsun, Öz qulunun
və xalqı İsrailin yaxşılığı üçün günbəgün çalışsın. 60 Ta ki yer üzünün bütün
xalqları bilsin: yalnız Rəbb Allahdır, Ondan başqası yoxdur. 61 Qoy sizin
ürəyiniz bütünlüklə Allahımız Rəbbə sadiq olsun ki, bu gün olduğu kimi Onun
qanunları ilə gedəsiniz və Onun əmrlərinə əməl edəsiniz».

Məbədin təqdis edilməsi
(2Saln. 7:4-10)

62 Padşah və onunla birgə bütün İsraillilər Rəbbin önündə qurbanlar kəsdilər.
63 Süleymanın Rəbbə təqdim etdiyi ünsiyyət qurbanlarının sayı iyirmi iki min
baş mal-qara və yüz iyirmi min baş qoyun-keçi idi. Beləliklə, padşah və bütün
İsrail övladları Rəbbin məbədini təqdis etdilər. 64 Həmin gün padşah Rəbbin
məbədi önündəki həyətin ortasını təqdis etdi ki, yandırma qurbanlarını,
taxıl təqdimlərini və ünsiyyət qurbanlarının piyini orada təqdim etsin, çünki
Rəbbin önündəki tunc qurbangah kiçik olduğu üçün yandırma qurbanları,
taxıl təqdimləri və ünsiyyət qurbanlarının piyi oraya yerləşməzdi.
65 O vaxt Süleyman və onunla birgə böyük bir camaat – Xamat keçidindən
Misir vadisinə qədər yaşayan bütün İsraillilər Allahımız Rəbbin önündə yeddi
gün və daha yeddi gün – on dörd gün bayram etdilər. 66 Səkkizinci gün

* **8:56** Qanun. 12:10; Yeşua 21:44-45

Süleyman xalqı buraxdı. Onlar padşaha xeyir-dua verib Rəbbin qulu Davuda və xalqı İsrailə etdiyi bütün yaxşılıqlara görə sevinclə və şad ürəklə öz evlərinə getdilər.

9

Rəbbin yenə Süleymana görünməsi
(2Saln. 7:11-22)

1 Süleyman Rəbbin məbədini, padşah sarayını və tikmək istədiyi bütün şeyləri
tamamlayıb qurtarandan sonra 2 * Rəbb Giveonda göründüyü kimi ikinci dəfə
ona göründü. 3 Rəbb Süleymana dedi: «Mən önümdə etdiyin dua və yalvarışını
eşitdim. Adımı əbədilik oraya qoymaq üçün tikdiyin bu məbədi təqdis etdim.
Mənim nəzərim və ürəyim daim orada olacaq. 4 Əgər Mənim sənə əmr
etdiklərimi yerinə yetirərək atan Davud kimi ürək bütövlüyü və düzlüklə
yolumla getsən, Mənim qanunlarıma və hökmlərimə əməl etsən, 5 * sənin
padşahlıq taxtını İsrail üzərində əbədi ucaldacağam. Bunu atan Davuda "İsrail
taxtında sənin nəslindən bir kişi əskik olmayacaq" deyə vəd etmişdim. 6 Ancaq
siz və övladlarınız ardımca getməkdən dönüb qarşınıza qoyduğum əmrlərimə
və qaydalarıma əməl etməsəniz, gedib başqa allahlara qulluq edərək onlara
səcdə etsəniz, 7 Mən İsrailliləri onlara verdiyim torpaqdan silib atacağam və
Öz adıma təqdis etdiyim bu məbədi hüzurumdan rədd edəcəyəm. Onda İsrail
barədə bütün xalqlar arasında məsəl və kinayə söylənilәcək. 8 Bu məbədin
qalaqları elə uca olacaq ki, yanından keçən hər kəs dəhşətə gələrək deyəcək:
"Nə üçün Rəbb bu torpağı və bu məbədi bu cür rədd etdi?" 9 Onlara deyəcəklər:
"Ona görə ki bu xalq atalarını Misir torpağından çıxaran özlərinin Allahı Rəbbi
tərk etdi və başqa allahlardan yapışdı, onlara səcdə və qulluq etdi. Buna görə
də Rəbb bütün bu bəlanı onların üzərinə göndərdi"».

Süleymanın Xiramla müqavilə bağlaması
(2Saln. 8:1-2)

10 Süleyman iki evi – Rəbbin məbədini və padşah sarayını iyirmi ilə tikib
qurtardıqdan sonra 11 Sur padşahı Xirama Qalileya diyarında iyirmi şəhər
verdi, çünki Xiram Süleymana onun arzusuna görə sidr, şam ağacları və qızıl
göndərmişdi. 12 Xiram Surdan çıxdı ki, Süleymanın ona verdiyi şəhərlərə
baxsın. Onlar Xiramın xoşuna gəlmədi. 13 O dedi: «Qardaşım, bu nə şəhərlərdir,
mənə vermisən?» Onları Kavul * torpağı adlandırdı və bu günə qədər onlar
belə adlanır. 14 Xiram padşaha yüz iyirmi talant qızıl göndərdi.

Süleymanın tikinti işləri
(2Saln. 8:3-18)

15 Padşah Süleyman əmək mükəlləfiyyəti qoyub bu işləri gördü: Rəbbin
məbədini, öz sarayını, qala yamacını, Yerusəlim divarını, Xasoru, Megiddonu
və Gezeri tikdi. 16 Misir padşahı firon gəlib Gezeri tutmuşdu və oranı
yandırmışdı. Şəhərdə yaşayan Kənanlıları qırmışdı və bu şəhəri öz qızına –
Süleymanın arvadına cehiz vermişdi. 17 Süleyman yenidən Gezeri tikdi. O
həmçinin Aşağı Bet-Xoronu, 18 Baalatı, ölkədəki səhralıqda olan Tadmoru,
19 özünün bütün anbar şəhərlərini, döyüş arabalarının olduğu şəhərləri,
süvarilərin olduğu şəhərləri, Yerusəlimdə, Livanda və onun hökmranlığı altında
olan bütün yerlərdə tikmək istədiyi hər şeyi tikdi. 20 Ölkədə İsrail övladlarından

* **9:2** 1Pad. 3:5; 2Saln. 1:7 * **9:5** 1Pad. 2:4 * **9:13** Kavul – ibrani dilində heç nə.

olmayan başqa xalqlar – Emorlular, Xetlilər, Perizlilər, Xivlilər və Yevuslular
qalmışdı, 21 çünki İsrailliləronların atalarını tamamilə məhv edə bilməmişdilər.
Süleyman onları mükəlləfiyyətçi qul etdi və bu indiyə qədər belədir. 22 İsrail
övladlarını isə qul etmədi, ancaq onlar Süleymanın əsgərləri, əyanları, rəisləri
və sərkərdələri, döyüş arabalarının və süvarilərinin başçıları idi.
23 Süleymanın işlərinə nəzarət edən rəislər də İsrailliləridi. İş görən xalqa
rəislik edən bu adamlar beş yüz əlli nəfər idi.
24 Fironun qızı Davudun şəhərindən Süleymanın onun üçün tikdiyi evinə
köçdü. Sonra Süleyman qala yamacını tikdi.
25 * Süleyman Rəbbə tikdiyi qurbangahın üzərində ildə üç dəfə yandırma
qurbanları və ünsiyyət qurbanları gətirirdi, bununla bərabər Rəbbin önündə
buxur yandırırdı. Beləcə o, məbədin işini görürdü.

Süleymanın donanması

26 Padşah Süleyman həmçinin Edom ölkəsində, Qırmızı dənizin körfəzində,
Elatın yanında olan Esyon-Gever limanında donanma düzəltdi. 27 Xiram öz
təbəəsi olan dənizə bələd gəmiçiləri Süleymanın adamları ilə birgə donanmaya
göndərdi. 28 Onlar Ofirə gəldilər və oradan dörd yüz iyirmi talant qızıl götürüb
padşah Süleymana gətirdilər.

10

Səba məlikəsinin Süleymanın yanına gəlməsi
(2Saln. 9:1-12)

1 * Səba məlikəsi Rəbbin adından ötrü Süleymanın şöhrətini eşidib onu
tapmacalarla sınamağa gəldi. 2 O, çox böyük karvanla – ətriyyat, çoxlu
qızıl və qiymətli daşlarla yüklənmiş dəvələrlə Yerusəlimə, Süleymanın yanına
gəldi və ürəyində olan hər şey barədə onunla söhbət etdi. 3 Süleyman onun
bütün suallarına cavab verdi, elə bir gizli şey olmadı ki, padşah ona izah
etməsin. 4 Səba məlikəsi Süleymanın bütün hikmətini və onun tikdiyi sarayı,
5 süfrəsindəki yeməyi, əyanlarının oturuşunu, qulluqçularının xidmətini və on-
ların geyimlərini, saqilərini, Rəbbin məbədində gətirdiyi yandırma qurban-
larını görəndə daha özünü saxlaya bilmədi. 6 O, padşaha dedi: «Sənin işlərin
və hikmətin barədə öz ölkəmdə eşitdiyim sözlər düz imiş. 7 Gəlib öz gözlərimlə
görənə qədər mən bu sözlərə inanmamışdım. Mənə heç gördüklərimin yarısı
danışılmayıb, sənin hikmətin və var-dövlətin mən eşitdiyim şöhrətdən üstündür.
8 Sənin adamların nə bəxtiyardır, bu qulluqçuların nə bəxtiyardır ki, həmişə
önündə durub hikmətini eşidirlər. 9 Allahın Rəbbə alqış olsun ki, səni istəyib
İsrail taxtında oturtdu! Rəbb İsrailə olan əbədi sevgisi naminə ədalət və
salehliklə hökm etmək üçün səni padşah qoydu». 10 Səba məlikəsi padşaha
yüz iyirmi talant qızıl, çoxlu ətriyyat və qiymətli daşlar bağışladı. Onun padşah
Süleymana verdiyi qədər çox ətriyyat hələ heç vaxt gəlməmişdi.
11 Ofirdən qızıl gətirən Xiramın gəmiləri oradan çoxlu ardıc ağacı və qiymətli
daşlar gətirdi. 12 Padşah ardıc ağacından Rəbbin məbədi və padşah sarayı
üçün sürahi, musiqiçilər üçün lira və çəng düzəltdi. Heç vaxt bu qədər ardıc
ağacı gəlməmişdi və bu günə qədər görünməmişdi. 13 Padşah Süleymanın öz
səxavətinə görə Səba məlikəsinə verdiklərindən başqa, padşah onun arzu-
ladığı və istədiyi bütün şeyləri verdi. O da adamları ilə birgə qayıdıb öz
ölkəsinə getdi.

* **9:25** Çıx. 23:17; 34:23; Qanun. 16:16 * **10:1** Mat. 12:42; Luka 11:31

Padşah Süleymanın var-dövləti
(2Saln. 9:13-28)

14 Bir ildə Süleymana gələn qızılın çəkisi altı yüz altmış altı talant idi.
15 Alver edən adamlardan, tacirlərin ticarətindən, bütün Ərəb padşahlarından
və ölkənin valilərindən gələn qızıl buraya daxil deyildi. 16 Padşah Süleyman
döymə qızıldan iki yüz sipər düzəltdi. Bir sipərə altı yüz şekel qızıl işləndi. 17 O,
döymə qızıldan üç yüz qalxan da düzəltdi. Bir qalxana üç mina qızıl işləndi.
Padşah onları «Livan meşəsi» adlı sarayına qoydu.
18 Padşah fil sümüyündən böyük taxt düzəltdi və onu xalis qızılla örtdü.
19 Taxtın altı pilləsi var idi. Arxa tərəfdən taxtın başı dəyirmi idi. Oturacağın
hər iki tərəfində qollar var idi, qolların yanında iki şir təsviri var idi. 20 Altı
pillənin iki tərəfində isə on iki şir təsviri var idi. Heç bir padşahlıqda belə şey
yox idi. 21 Padşah Süleymanın bütün içki qabları qızıldan idi, «Livan meşəsi» adlı
sarayında olan bütün əşyalar da xalis qızıldan idi. Gümüşdən heç bir şey yox idi,
çünki gümüş Süleymanın dövründə heç nə sayılırdı. 22 Padşahın dənizdə Xiramın
gəmiləri ilə birgə Tarşiş gəmiləri * var idi. Üç ildə bir dəfə Tarşiş gəmiləri qızıl,
gümüş, fil sümüyü, meymunlar və əntərlərlə yüklənərək gəlirdi.
23 Padşah Süleyman var-dövlətdə və hikmətdə yer üzünün bütün
padşahlarından üstün idi. 24 Süleymanın ürəyinə Allahın qoyduğu hikməti
eşitmək üçün hamı onun üzünü görmək istəyirdi. 25 Onun yanına gələn hər kəs
hədiyyə gətirirdi. Beləcə ona hər il qızıl və gümüş qablar, paltarlar, silahlar,
ətriyyat, atlar və qatırlar gətirilirdi.
26 * Süleyman döyüş arabaları və süvarilər topladı. Onun min dörd yüz döyüş
arabası və on iki min süvarisi var idi. Onları arabalar üçün ayrılan şəhərlərdə
və Yerusəlimdə, padşahın yanında yerləşdirdi. 27 * Padşah Yerusəlimdə
çoxluğuna görə gümüşü daşlara, sidr ağacını isə yamaclı-düzənlikli bölgədə
bitən firon ənciri ağacına bərabər etdi. 28 * Süleymanın atları Misirdən və
Quvedən gətirilirdi, padşahın tacirləri onları Quvedən satın alırdılar. 29 Hər
bir döyüş arabası altı yüz şekel, hər bir at isə yüz əlli şekel gümüşə başa gəlib,
Misirdən gətirilirdi. Bütün Xet və Aram padşahları da bunları Süleymanın
tacirlərinin vasitəsilə alırdılar.

11

Süleymanın Allahdan uzaqlaşması

1 * Padşah Süleyman fironun qızından başqa, Moavlılar, Ammonlular, Edom-
lular, Sidonlular və Xetlilərdən çoxlu yadelli qadın sevdi. 2 * Rəbb İsrail
övladlarına bu xalqlar barədə demişdi: «Onlardan qız almayın və onlara
qız verməyin. Əgər belə etsəniz, hökmən ürəyinizi öz allahlarına tərəf
azdıracaqlar». Bu qadınlar da həmin xalqlardan idi. Süleyman sevgi ilə
onlara bağlandı. 3 Onun zadəgan nəslindən olan yeddi yüz arvadı və üç yüz
kənizi var idi. Arvadları onun ürəyini yoldan çıxartdılar. 4 Onlar Süleymanın
qocalıq çağında onun ürəyini başqa allahlara tərəf azdırdılar və onun ürəyi
atası Davuddan fərqli olaraq Allahı Rəbbə sadiq deyildi. 5 Süleyman Sidon-
luların ilahəsi Aştoretə və Ammonluların iyrənc bütü Milkoma xidmət etdi.
6 Süleyman Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi və atası Davuddan fərqli olaraq

* **10:22** Tarşiş gəmiləri – yaxud ticarət gəmiləri. * **10:26** 1Pad. 4:26 * **10:27** Qanun. 17:17
* **10:28** Qanun. 17:16 * **11:1** Qanun. 17:17 * **11:2** Çıx. 34:16; Qanun. 7:3-4

Rəbbə tamamilə xidmət etmədi. 7 Onda Süleyman Yerusəlimin şərqindəki
dağda Moavın iyrənc bütü Kemoş üçün və Ammon övladlarının iyrənc bütü
Molek üçün səcdəgah düzəltdi. 8 O öz allahlarına buxur yandıran və qurbanlar
gətirən bütün yadelli arvadları üçün belə etdi.

9 Rəbb Süleymana qəzəbləndi, çünki onun ürəyi İsrailin Allahı Rəbdən
dönmüşdü. Rəbb ona iki dəfə görünərək 10 «başqa allahlara xidmət etmə»
deyə bu barədə əmr etdi, o isə Rəbbin əmrinə əməl etmədi. 11 Ona görə də
Rəbb Süleymana dedi: «Bu niyyətdə olduğuna görə, sənə əmr etdiyim əhdimə
və qaydalarıma əməl etmədiyin üçün Mən hökmən padşahlığını əlindən çəkib
alacağam və onu sənin quluna verəcəyəm. 12 Ancaq atan Davudun xatirinə
Mən bunu sənin dövründə etməyəcəyəm, onu sənin oğlunun əlindən çəkib
alacağam. 13 Həm də bütün padşahlığı çəkib almayacağam, qulum Davudun
xatirinə və Mənim seçdiyim Yerusəlimdən ötrü bir qəbiləni sənin oğluna
verəcəyəm».

Süleymanın düşmənləri

14 Rəbb Edomlu Hadadı Süleymana düşmən etdi. O, Edomun padşah
nəslindən idi. 15 Davud Edomda olarkən ordu başçısı Yoav ölənləri basdırmaq
üçün gəlib Edomda bütün kişiləri qırmışdı. 16 Yoav bütün İsraillilərlə birgə
Edomda olan bütün kişiləri qırana qədər altı ay orada qalmışdı. 17 O zaman
Hadad və atasının əyanlarından olan bəzi Edomlular onunla birgə Misirə
tərəf qaçmışdılar. Hadad balaca bir uşaq idi. 18 Onlar Midyandan qalxıb
Parana gəldilər, Parandan özləri ilə adamlar götürüb Misirə, Misir padşahı
fironun yanına gəldilər. O, Hadada ev və torpaq verdi, onu azuqə ilə təmin
etdi. 19 Hadad fironun gözündə böyük rəğbət qazandı və firon arvadı mələkə
Taxpenesin bacısını ona arvad olmaq üçün verdi. 20 Taxpenesin bacısı ona
oğlu Genuvatı doğdu. Taxpenes özü fironun evində onu böyütdü. Genuvat
fironun evində, fironun oğulları arasında idi. 21 Hadad Misirdə olanda
Davudun vəfat etdiyini və ordu başçısı Yoavın öldüyünü eşidib firona dedi:
«Göndər məni, öz ölkəmə gedim». 22 Firon ona dedi: «Məgər mənim yanımda
bir şeyə ehtiyacın var ki, öz ölkənə getmək istəyirsən?» O cavab verdi: «Yox,
ancaq sən məni göndər, gedim».

23 Allah həmçinin ağası Sova padşahı Hadadezerdən qaçan Elyada oğlu
Rezonu Süleymana düşmən etdi. 24 Davud Sovalıları qırandan sonra o, yanına
adamlar toplayıb bir quldur dəstəsinin başçısı olmuşdu. Bu adamlar Dəməşqə
gedib orada qalmışdılar və Dəməşqdə hökmranlıq edirdilər. 25 O, Süleymanın
bütün ömrü boyu İsrailə düşmən idi. Hadadın etdiyi pisliklərlə birgə o da
həmişə İsraillilərə pislik edirdi və kin bəsləyirdi. Aramda o, padşahlıq edirdi.

Yarovamın padşah olacağı barədə peyğəmbərlik

26 Süleymanın təbəələrindən biri – Seredadan olan Efrayimli Nevat oğlu
Yarovam da padşaha qarşı çıxmışdı. Onun dul bir qadın olan anasının adı
Serua idi. 27 Yarovamın padşaha qarşı çıxmasının səbəbi bu idi: Süleyman
qala yamacını tikdi və atası Davudun şəhərinin divarındakı yarığı bərpa etdi.
28 Yarovam bacarıqlı adam idi. Süleyman cavan oğlanın iş bacarığını gördü və
onu Yusifin nəslindən olan ağır işdə işləyən adamların üzərində rəis qoydu.

29 O zaman günlərin birində Yarovam Yerusəlimdən çıxdı və yolda Şilolu
peyğəmbər Axiya onu qarşıladı. Axiya təzə paltar geymişdi. Çöldə yalnız onlar
ikisi idi. 30 Axiya əynində olan təzə paltarı götürüb on iki yerə cırdı. 31 Sonra
Yarovama dedi: «Özünə on hissə götür, çünki İsrailin Allahı Rəbb belə deyir:

“Mən padşahlığı Süleymanın əlindən çəkib alıram və on qəbiləni sənə verirəm.
32 Ancaq qulum Davudun xatirinə və İsrailin bütün qəbilələrindən seçdiyim
şəhər olan Yerusəlimdən ötrü bir qəbilə onun olacaq. 33 Bunu ona görə edirəm
ki, Süleyman Məni tərk etdi və Sidonluların ilahəsi Aştoretə, Moav allahı
Kemoşa, Ammonluların allahı Milkoma səcdə etdi. Atası Davud gözümdə
doğru olan işlər etməklə, qaydalarıma və əmrlərimə əməl etməklə Mənim
yolumla getdi, amma Süleyman belə etmədi. 34 Buna baxmayaraq, bütün
padşahlığı onun əlindən çəkib almayacağam. Əmrlərimə və qaydalarıma
əməl edən seçdiyim qulum Davudun xatirinə onu bütün ömrü boyu hökmdar
edəcəyəm. 35 Padşahlığı onun oğlunun əlindən çəkib alacağam və on qəbiləni
sənə verəcəyəm. 36 * Onun oğluna isə bir qəbiləni verəcəyəm ki, Mənim
önümdə, adımı oraya qoymaq üçün seçdiyim şəhər olan Yerusəlimdə həmişə
qulum Davudun çırağı olsun. 37 Mən səni seçirəm, sən ürəyin istədiyi hər şey
üzərində hökmranlıq edəcəksən və İsrailin padşahı olacaqsan. 38 Əgər qulum
Davud kimi Mənim qanunlarıma və əmrlərimə əməl edərək sənə buyurduğum
hər şeyə qulaq assan, Mənim yolumla getsən və Mənim gözümdə doğru olan
işlər görsən, onda Mən səninlə olacağam. Davud üçün qurduğum kimi sənin
üçün də möhkəm bir sülalə quracağam və İsraili sənə verəcəyəm. 39 Mən
bundan ötrü Davudun nəslini alçaldacağam, ancaq həmişəlik yox”».
40 Süleyman Yarovamı öldürmək istədi, ancaq Yarovam qalxıb Misirə, Misir
padşahı Sisaqın yanına qaçdı və Süleymanın ölümünə qədər Misirdə qaldı.

Süleymanın ölümü
(2Saln. 9:29-31)

41 Süleymanın qalan işləri, etdiyi hər şey və onun hikməti barədə Süleymanın
əməlləri kitabında yazılmışdır. 42 O, Yerusəlimdə bütün İsrail üzərində qırx il
padşahlıq etmişdi. 43 Süleyman ataları ilə uyudu və atası Davudun şəhərində
basdırıldı. Onun yerinə oğlu Rexavam padşah oldu.

12

İsrailliləRexavama qarşı çıxması
(2Saln. 10:1-19)

1 Rexavam Şekemə getdi, çünki bütün İsrailliləronu padşah etmək üçün
Şekemə gəlmişdilər. 2 Nevat oğlu Yarovam bunu eşitdiyi zaman hələ Misirdə
idi. Oraya padşah Süleymanın əlindən qaçmışdı və Misirdə yaşayırdı. 3 Onu
çağırtdırdılar. Yarovam gəldi və bütün İsrail camaatı ilə birgə Rexavama
söylədi: 4 «Atan üzərimizə ağır boyunduruq qoydu. Sən isə indi atanın çətin
qulluğunu və üzərimizə qoyduğu ağır boyunduruğu yüngülləşdir, biz də sənə
qulluq edərik». 5 Rexavam onlara dedi: «İndi gedin və üç gündən sonra yenə
mənim yanıma gəlin». Xalq getdi.
6 Padşah Rexavam atası Süleymanın sağlığında onun önündə duran
ağsaqqallarla məsləhət edib dedi: «Bu xalqa cavab vermək üçün mənə
nə məsləhət verirsiniz?» 7 Ağsaqqallar ona dedilər: «Əgər bu gün sən bu
xalqa xidmətçi olsan, onlara qulluq etsən və onlara cavab verəndə yaxşı
sözlər desən, daim sənə qul olacaqlar». 8 Ancaq o, ağsaqqalların verdikləri
məsləhətə məhəl qoymadı, onunla birgə böyümüş və onun önündə duran
cavan adamlarla məsləhətləşdi. 9 Onlara dedi: «Siz nə məsləhət verirsiniz?
Mənə “atanın üzərimizə qoyduğu boyunduruğu yüngülləşdir” deyən bu xalqa

* **11:36** 1Pad. 15:4; 2Pad. 8:19; 2Saln. 21:7; Zəb. 132:17

nə cavab verim?» 10 Onunla birgə böyümüş cavan adamlar ona dedilər: «Sənə
“atan üzərimizə ağır boyunduruq qoydu, sən isə onu yüngülləşdir” deyən bu
xalqa belə söylə: “Mənim kiçik barmağım atamın belindən yoğundur. 11 Atam
sizi ağır boyunduruqla yükləmişdi, mən isə sizin boyunduruğunuzu daha
da artıracağam; atam sizi qamçılarla cəzalandırırdı, mən isə sizi əqrəblərlə
cəzalandıracağam”».
12 «Üç gündən sonra yenə yanıma gəlin» deyə padşahın söylədiyi kimi
Yarovam bütün xalqla birgə üç gündən sonra Rexavamın yanına gəldi.
13 Padşah xalqa sərt cavab verdi, ağsaqqalların ona verdiyi məsləhətə
məhəl qoymayıb 14 cavan adamların məsləhətinə görə xalqa dedi: «Atam
sizi ağır boyunduruqla yükləmişdi, mən isə sizin boyunduruğunuzu daha
da artıracağam; atam sizi qamçılarla cəzalandırırdı, mən isə əqrəblərlə
cəzalandıracağam». 15 Padşah xalqa qulaq asmadı, çünki bu hadisə Rəbb
tərəfindən oldu ki, O, Şilolu Axiya vasitəsilə Nevat oğlu Yarovama söylədiyi
sözü yerinə yetirsin.
16 * Bütün İsraillilər padşahın onlara qulaq asmadığını gördülər. Onda xalq
ona cavab verib dedi:
«Davudla bizim nə şərikliyimiz var?
Yesseyin oğlu ilə heç bir irsimiz yoxdur!
Ey İsraillilər, çadırınıza!
İndi, ey Davud, öz evinin halına özün bax!»
İsraillilər evlərinə getdilər. 17 Rexavam yalnız Yəhuda şəhərlərində yaşayan
İsrail övladları üzərində padşahlıq etdi. 18 Padşah Rexavam mükəlləfiyyətçilər
üzərində nəzarətçi olan Adoniramı göndərdi, bütün İsraillilər onu daşqalaq
edib öldürdülər. Padşah Rexavam Yerusəlimə qaçmaq üçün tələsik öz döyüş
arabasına mindi. 19 Beləcə İsraillilər Davudun sülaləsinə qarşı qalxdılar və bu
indiyə qədər belədir.
20 Bütün İsraillilər Yarovamın qayıtdığını eşidəndə onu toplantıya
çağırtdırdılar və bütün İsrail üzərində onu padşah etdilər. Yəhuda qəbiləsindən
başqa Davud sülaləsinin arxasınca gedən olmadı.

Şemayanın peyğəmbərliyi (2Saln. 11:1-4)

21 Rexavam Yerusəlimə gəldi. O, İsrail evi ilə müharibə edib öz padşahlığını
qaytarmaq üçün bütün Yəhuda evini və Binyamin qəbiləsini – yüz səksən
min seçmə döyüşçünü topladı. 22 Ancaq Allah adamı Şemayaya Allahın bu
sözü nazil oldu: 23 «Yəhuda padşahı Süleyman oğlu Rexavama, bütün Yəhuda
və Binyamin evinə, qalan xalqa söylə ki, 24 Rəbb belə deyir: “Getməyin və
öz soydaşlarınız olan İsrail övladları ilə müharibə etməyin. Hər kəs öz evinə
qayıtsın, çünki bu iş Mənim tərəfimdən oldu”». Onlar Rəbbin sözünə qulaq
asdılar və Rəbbin sözünə görə geri qayıtdılar.

Yarovamın İsrailə etdirdiyi günah

25 Yarovam Efrayimin dağlıq bölgəsində Şekemi tikdi və orada yaşadı.
Oradan çıxıb Penueli tikdi. 26 Yarovam ürəyində dedi: «Padşahlıq yenə
Davud sülaləsinə qayıda bilər. 27 Əgər bu xalq Yerusəlimə, Rəbbin məbədinə
qurban gətirmək üçün gedərsə, bu xalqın ürəyi ağalarına – Yəhuda padşahı
Rexavama tərəf dönəcək. Onlar məni öldürüb Yəhuda padşahı Rexavamın

* **12:16** 2Şam. 20:1

tərəfinə keçəcəklər». 28 * Padşah məsləhətləşib iki qızıl dana * düzəltdi və
xalqa dedi: «Sizə daha Yerusəlimə getmək lazım deyil. Ey İsraillilər, sizi Misir
torpağından çıxaran allahlarınız bunlardır». 29 O, danalardan birini Bet-Eldə,
o birini isə Danda qoydu. 30 Bu iş günah oldu. Xalq onlardan birinə səcdə
etmək üçün Dana qədər gedirdi.
31 Yarovam səcdəgahlarda ibadət evləri tikdi və xalqın arasından Lev-
ililərdən olmayan kahinlər təyin etdi.

Yarovam və Yəhudalı Allah adamı

32 * Yarovam səkkizinci ayın on beşinci günü Yəhudada keçirilən bayram
kimi bir bayram keçirdi. Bet-Eldə düzəltdiyi danalara qurban gətirmək üçün
qurbangaha qalxdı və tikdiyi səcdəgahların kahinlərini Bet-Eldə vəzifəyə
qoydu. 33 O öz istəyincə uydurduğu vaxt – səkkizinci ayın on beşinci günü İsrail
övladları üçün bayram keçirdi və buxur yandırmaq üçün Bet-Eldə düzəltdiyi
qurbangaha qalxdı.

13

1 Yarovam buxur yandırmaq üçün qurbangahın yanında durduğu vaxt bir
Allah adamı Rəbbin sözü ilə Yəhudadan Bet-Elə gəlib 2 * Rəbbin adından
qurbangaha müraciətlə dedi: «Qurbangah, ay qurbangah! Rəbb belə deyir:
“Budur, Davudun nəslində bir oğlan uşağı doğulacaq, onun adı Yoşiya olacaq.
O sənin üstündə, orada buxur yandıran səcdəgahların kahinlərini qurban
edib insan sümükləri yandıracaq”». 3 Allah adamı həmin gün bir əlamət verib
dedi: «Rəbbin söylədiyi əlamət budur: “Bu qurbangah bölünəcək və üstündəki
kül töküləcək”». 4 Padşah Yarovam Allah adamının Bet-Eldə qurbangaha
müraciətlə dediyi sözü eşidəndə qurbangahın üzərindən əlini uzadıb «onu
tutun» dedi. Onun Allah adamına qarşı uzatdığı əli qurudu və əlini özünə
tərəf döndərə bilmədi. 5 Allah adamının Rəbbin sözü ilə verdiyi əlamətə görə
qurbangah bölündü və kül qurbangahdan töküldü.
6 Onda padşah Allah adamına dedi: «Allahın Rəbbi rəhmə gətir və mənim
üçün dua et ki, əlimi özümə tərəf döndərə bilim». Allah adamı Rəbbi rəhmə
gətirdi və padşahın əli özünə tərəf dönüb əvvəlki kimi oldu. 7 Padşah Allah
adamına dedi: «Mənimlə birgə evə gedib nahar edək. Mən sənə hədiyyə
verərəm». 8 Allah adamı isə padşaha dedi: «Sən mənə malının yarısını da
versən, səninlə getmərəm, bu yerdə çörək yeyib su içmərəm. 9 Çünki Rəbbin
sözü ilə mənə belə əmr gəldi: “Orada çörək yeyib su içmə və getdiyin yolla
geri qayıtma”». 10 Allah adamı başqa yolla getdi və Bet-Elə gəldiyi yolla geri
qayıtmadı.

Allah adamı və qoca peyğəmbər

11 Bet-Eldə qoca bir peyğəmbər yaşayırdı. Onun oğullarından biri gəlib Allah
adamının həmin gün Bet-Eldə etdiyi bütün işlər barədə danışdı. Oğulları onun
padşaha söylədiyi sözləri də atalarına bildirdilər. 12 Ata onlara dedi: «O hansı
yolla getdi?» Oğulları Yəhudadan gələn Allah adamının hansı yolla getdiyini
ona göstərdilər. 13 O öz oğullarına dedi: «Mənim üçün eşşəyi palanlayın».
Eşşəyi onun üçün palanladılar və o, eşşəyin üstünə minib 14 Allah adamının
dalınca getdi. Onu palıd ağacının altında oturmuş halda tapdı və ona dedi:
«Yəhudadan gələn Allah adamı sənsənmi?» O da «mənəm» dedi. 15 Sonra
qoca peyğəmbər ona dedi: «Mənimlə birgə evə gedib nahar edək». 16 O dedi:

* **12:28** Çıx. 32:4 * **12:28** Qızıl dana – bax: Çıx. 32:4. * **12:32** Lev. 23:33-34 * **13:2** 2Pad. 23:15-16

«Sənin‌lə qayıdıb evinə getmərəm, bu yerdə sənin‌lə çörək yeyib su içmərəm.
17 Çünki Rəbbin sözü ilə mənə deyildi: “Orada çörək yeyib su içmə və getdiyin
yolla geri qayıtma”». 18 Qoca peyğəmbər ona dedi: «Mən də sənin kimi bir
peyğəmbərəm. Bir mələk Rəbbin sözü ilə mənə dedi: “Onu qaytarıb özünlə
evinə gətir, çörək yeyib su içsin”». Ancaq bunu ona yalandan söylədi. 19 Allah
adamı onunla qayıtdı, onun evində çörək yeyib su içdi.
20 Onlar süfrə arxasında oturarkən onu yoldan qaytaran peyğəmbərə
Rəbbin sözü nazil oldu. 21 O, Yəhudadan gələn Allah adamına müraciətlə dedi:
«Rəbb belə deyir: “Sən Rəbbin sözünə qarşı getdin və Allahın Rəbbin sənə
etdiyi əmrə əməl etmədin, 22 geri qayıdaraq Onun sənə ‹çörək yeyib su içmə›
dediyi yerdə çörək yeyib su içdin. Buna görə də cəsədin ataların‌ın qəbrinə
girməyəcək”».
23 Yoldan qaytardığı peyğəmbər çörək yeyib su içdikdən sonra qoca
peyğəmbər onun üçün eşşəyi palanladı. 24 Allah adamı getdi, yolda ona bir şir
rast gəldi və onu öldürdü. Onun cəsədi yola sərilmişdi və eşşək onun yanında
dayanmışdı, şir də cəsədin yanında durmuşdu. 25 Adamlar onların yanından
keçirdilər, yola sərilmiş cəsədi, cəsədin yanında durmuş şiri gördülər və qəlib
qoca peyğəmbərin yaşadığı şəhərdə söylədilər.
26 Onu yoldan qaytaran peyğəmbər bunu eşidib dedi: «O, Rəbbin sözünə
qarşı gedən Allah adamıdır. Rəbb də ona söylədiyi sözə görə onu şirə verdi və
şir onu didib öldürdü». 27 O, oğullarına dedi: «Mənim üçün eşşəyi palanlayın».
Onlar eşşəyi palanladılar. 28 O gedib yola sərilmiş cəsədi tapdı. Eşşək və
şir cəsədin yanında durmuşdu. Şir cəsədi yeməmiş və eşşəyə toxunmamışdı.
29 Qoca peyğəmbər Allah adamının cəsədini götürüb eşşəyin üstünə qoydu
və yas tutub onu basdırmaq üçün öz şəhərinə geri gətirdi. 30 Onun cəsədini
özünün qəbrinə qoydu. «Ah, qardaşım!» deyib onun üçün yas tutdular.
31 Onu basdırandan sonra qoca peyğəmbər oğullarına dedi: «Öləndə məni
Allah adamının basdırıldığı qəbirdə basdırın, sümüklərimi onun sümüklərinin
yanına qoyun. 32 Çünki Bet-Eldə olan qurbangaha və Samariya şəhərlərində
olan səcdəgahların bütün ibadət evlərinə müraciətlə deyilmiş Rəbbin sözü
hökmən yerinə yetəcək».

Yarovam günahlarını davam etdirir

33 Bu işdən sonra da Yarovam öz pis yolundan dönmədi. Yenə də
səcdəgahlara xalqın hər təbəqəsindən olan kahinlər qoydu. O, səcdəgahların
kahini olmaq istəyən hər kəsi təqdis etdi. 34 Bu günah iş Yarovam nəslinin yer
üzündən silinib atılmasına və məhv olmasına səbəb oldu.

14

Yarovamın oğlunun ölümü

1 O vaxt Yarovamın oğlu Aviya xəstələndi. 2 Yarovam arvadına dedi: «Qalx öz
qiyafəni elə dəyiş ki, sənin Yarovamın arvadı olduğunu bilməsinlər. Şiloya get,
peyğəmbər Axiya oradadır. O mənim barəmdə demişdi ki, bu xalqın padşahı
olacağam. 3 Əlinə on kömbə çörək, qurabiyələr və bir küpə bal götürüb onun
yanına get. Oğlana nə olacağını o sənə bildirəcək».
4 Yarovamın arvadı belə də etdi: qalxıb Şiloya getdi və Axiyanın evinə gəldi.
Axiya artıq görə bilmirdi, çünki qocaldığı üçün gözləri zəifləmişdi. 5 Rəbb
Axiyaya demişdi: «Yarovamın arvadı oğlu barədə səndən soruşmağa gəlir, çünki
oğlu xəstədir. O başqa bir qiyafədədir. Sən ona belə-belə deyərsən».
6 Qadın qapıdan girəndə Axiya onun ayaq səslərini eşidib dedi: «Yarovamın
arvadı, içəri gəl! Sən nə üçün qiyafəni dəyişmisən? Mən sənə ağır xəbər

söyləmək üçün göndərilmişəm. 7 Get, Yarovama söylə ki, İsrailin Allahı Rəbb
belə deyir: “Mən səni xalqın içindən yüksəldib xalqım İsrailin üzərində hökmran
etdim. 8 Padşahlığı Davudun nəslindən çəkib aldım və sənə verdim. Sən
isə qulum Davud kimi olmadın. O, əmrlərimə əməl edib gözümdə yalnız
doğru olan işi görmək üçün bütün ürəyi ilə Mənə xidmət edirdi. 9 Səndən
əvvəl olanların hamısından çox pislik etdin. Məni qəzəbləndirmək üçün
gedib özünə başqa allahlar, tökmə bütlər düzəltdin və Məni kənara atdın.
10 * Bunun üçün Mən Yarovamın nəsli üzərinə bəla gətirəcəyəm. İsraildə
Yarovamın nəslindən divar isladan hər kəsi – bütün kişiləri, istər kölə olsun,
istər azad, kəsib atacağam və onları peyin yandırılan kimi hamısı tükənənə
qədər bütünlüklə yandırıb məhv edəcəyəm. 11 Yarovamdan şəhərdə ölənləri
köpəklər, çöldə ölənləri quşlar yeyəcək, çünki Rəbb belə söylədi”. 12 Sən qalxıb
evinə get. Şəhərə ayaq basdığın vaxt oğlan öləcək. 13 Bütün İsraillilər yas tutub
onu basdıracaq. Amma Yarovam nəslindən yalnız o, qəbirə gedəcək, çünki
İsrailin Allahı Rəbb Yarovamın nəslindən yalnız onda yaxşı bir şey tapmışdır.
14 Rəbb Özü üçün İsrail üzərində bir padşah qoyacaq, o da Yarovamın nəslini
bu gün kəsib atacaq, hətta indi belə olacaq. 15 Rəbb İsraili suda yellənən
bir qamış kimi vuracaq və İsraillilәri atalarına verdiyi bu yaxşı torpaqdan
çəkib çıxaracaq, onları Fərat çayının o tərəfinə səpələyəcək, çünki özlərinə Aşera
bütləri düzəldərək Rəbbi qəzəbləndirdilər. 16 Yarovamın etdiyi və İsraillilərə
etdirdiyi günahları ucbatından Rəbb İsraildən üz döndərəcək». 17 Yarovamın
arvadı qalxıb getdi və Tirsaya gəldi. Evin astanasına ayaq basdığı vaxt oğlan
öldü. 18 Bütün İsraillilər onu basdırıb yas tutdular. Beləcə Rəbbin Öz qulu
peyğəmbər Axiya vasitəsilə söylədiyi sözü yerinə yetdi.

Yarovamın ölümü

19 Yarovamın qalan işləri, necə döyüşdüyü və necə padşahlıq etdiyi barədə
İsrail padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. 20 Yarovam iyirmi iki il
padşahlıq etdi. O, ataları ilə uyudu və yerinə oğlu Nadav padşah oldu.

Yəhuda padşahı Rexavam (2Saln. 11:5-12:15)

21 Süleyman oğlu Rexavam Yəhudada padşahlıq etdi. Rexavam padşah olan
vaxt qırx bir yaşında idi. O, Rəbbin Öz adını qoymaq üçün İsrailin bütün
qəbilələrindən seçdiyi şəhərdə – Yerusəlimdə on yeddi il padşahlıq etdi. Anası
Ammonlu olub adı Naama idi.
22 Yəhudalılar Rəbbin gözündə pis olan işlər etdilər və atalarının etdiyi bütün
günahlardan da çox günah etməklə Rəbdə qısqanclıq oyatdılar. 23 * Onlar da
hər yüksək təpə üzərində və hər kölgəli ağac altında özləri üçün səcdəgahlar,
sütunlar və Aşera bütləri düzəltdilər. 24 * Ölkədə həm də məbəd fahişəliyi ilə
məşğul olan kişilər var idi. Xalq İsrail övladlarının önündən Rəbbin qovduğu
millətlərin bütün iyrənc işlərinə görə davrandı.
25 * Rexavamın padşahlığının beşinci ilində Misir padşahı Sisaq Yerusəlimə
hücum etdi. 26 * O, Rəbbin məbədinin və padşah sarayının xəzinələrini
götürdü. Hər şeyi aldı, Süleymanın düzəltdiyi bütün qızıl qalxanları da götürdü.
27 Padşah Rexavam onların yerinə tunc qalxanlar düzəltdi və bunları padşah
sarayının qapısını qoruyan mühafizəçi rəislərin əlinə verdi. 28 Hər dəfə padşah

* **14:10** 1Pad. 15:29 * **14:23** 2Pad. 17:9-10 * **14:24** Qanun. 23:17 * **14:25** 2Saln. 12:2-8
* **14:26** 1Pad. 10:16-17; 2Saln. 9:15-16

Rəbbin məbədinə gələndə mühafizəçilər onları daşıyır və sonra mühafizəçilərin otağına geri gətirirdilər.
29 Rexavamın qalan işləri və onun etdiyi hər şey barədə Yəhuda padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. 30 Rexavamla Yarovam arasında həmişə müharibə gedirdi. 31 Rexavam ataları ilə uyudu və Davudun şəhərində, atalarının yanında basdırıldı. Anası Ammonlu olub adı Naama idi. Onun yerinə oğlu Aviya * padşah oldu.

15

Yəhuda padşahı Aviya
(2Saln. 13:1-14:1)

1 Nevat oğlu Yarovamın padşahlığının on səkkizinci ilində Aviya Yəhuda üzərində padşah oldu. 2 O, Yerusəlimdə üç il padşahlıq etdi. Anasının adı Avişalom qızı Maaka idi. 3 Aviya atasının ondan qabaq etdiyi bütün günahları ilə getdi. Onun ürəyi babası Davuddan fərqli olaraq Allahı Rəbbə sadiq deyildi. 4 * Ancaq Allahı Rəbb Davudun xatirinə ona Yerusəlimdə bir çıraq verdi, özündən sonra oğlunu onun yerinə oturtdu və Yerusəlimi möhkəmləndirdi. 5 * Çünki Xetli Uriya ilə olan işindən başqa, Davud Rəbbin gözündə doğru olan işlər etdi və bütün ömrü boyu Onun əmr etdiyi heç bir şeydən kənara çıxmadı. 6 * Aviyanın bütün ömrü boyu Rexavam və Yarovam arasında müharibə gedirdi.
7 Aviyanın qalan işləri və onun etdiyi hər şey barədə Yəhuda padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. Aviya ilə Yarovam arasında müharibə gedirdi. 8 Aviya ataları ilə uyudu və onu Davudun şəhərində basdırdılar. Onun yerinə oğlu Asa padşah oldu.

Yəhuda padşahı Asa
(2Saln. 15:16-16:6)

9 İsrail padşahı Yarovamın padşahlığının iyirminci ilində Asa Yəhuda üzərində padşah oldu. 10 O, Yerusəlimdə qırx bir il padşahlıq etdi. Nənəsinin adı Avişalom qızı Maaka idi. 11 Asa babası Davud kimi Rəbbin gözündə doğru olan işlər etdi. 12 * O, məbəd fahişəliyi ilə məşğul olan kişiləri ölkədən qovdu və atalarının düzəltdiyi bütün bütləri aradan qaldırdı. 13 Nənəsi Maakanı da məlәkəlikdən məhrum etdi, çünki o, Aşera üçün iyrənc bir büt düzəltmişdi. Asa onun bütünü kəsib Qidron vadisində yandırdı. 14 Ancaq səcdəgahlar aradan qaldırılmadı, lakin Asanın ürəyi bütün ömrü boyu Rəbbə sadiq idi.
15 O, atasının və özünün təqdis etdiyi əşyaları – qızılı, gümüşü və qabları Rəbbin məbədinə gətirdi.

16 Asa ilə İsrail padşahı Baaşa arasında ömürləri boyu müharibə gedirdi. 17 İsrail padşahı Baaşa Yəhudaya hücum etdi və Yəhuda padşahı Asanın yanına gəlib-getmək istəyənləri buraxmamaq üçün Rama şəhərini tikdi. 18 Asa Rəbbin məbədinin və padşah sarayının xəzinələrində qalan bütün qızıl-gümüşü götürüb əyanlarına verdi. Padşah Asa onları Dəməşqdə yaşayan Aram padşahı Xezyon oğlu Tavrimmon oğlu Ben-Hadada bu xəbərlə göndərdi: 19 «Sənin atanla mənim atam arasında saziş var idi, qoy bizim aramızda da saziş olsun. Sənə qızıl-gümüş hədiyyə göndərirəm. Get İsrail padşahı Baaşa ilə olan sazişini poz ki, torpağımdan geri çəkilsin». 20 Ben-Hadad padşah

* **14:31** Aviya – ibrani mətnində *Aviyam*. Bax: 2Saln. 12:16. * **15:4** 1Pad. 11:36; 2Pad. 8:19; 2Saln. 21:7; Zəb. 132:17 * **15:5** 2Şam. 11:1-27 * **15:6** 2Saln. 13:3-21 * **15:12** 2Saln. 15:8-15

Asaya qulaq asdı və qoşun başçılarını İsrail şəhərlərinin üstünə göndərdi. Onun qoşunları bütün Naftali torpağına – İyona, Dana, Avel-Bet-Maakaya və bütün Kinneretə zərbə vurdu. 21 Baaşa bunu eşitdikdə Ramanı tikməyi dayandırdı və Tirsada qaldı. 22 Padşah Asa istisna etmədən bütün Yəhudalıları çağırdı və onlar Ramada Baaşanın tikməkdə olduğu yerlərin daşlarını və dirəklərini daşıdılar. Bunlarla padşah Asa Binyamin torpağındakı Gevanı və Mispanı tikdi.

23 Asanın bütün qalan işləri, onun bütün hünəri, etdiyi hər şey və tikdiyi şəhərlər barədə Yəhuda padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. Ancaq qocalanda onun ayaqları xəstə oldu. 24 Asa ataları ilə uyudu və atası Davudun şəhərində, atalarının yanında basdırıldı. Onun yerinə oğlu Yehoşafat padşah oldu.

İsrail padşahı Nadav

25 Yəhuda padşahı Asanın padşahlığının ikinci ilində Yarovam oğlu Nadav İsrail üzərində padşah oldu və iki il padşahlıq etdi. 26 O, Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi, atasının yolu və İsrailə etdirdiyi günahı ilə getdi.

27 İssakar qəbiləsindən Axiya oğlu Baaşa ona qəsd hazırladı və Filiştlilərə məxsus olan Gibbetonda onu öldürdü. O zaman Nadav və bütün İsraillilər Gibbetonu mühasirəyə almışdılar. 28 Yəhuda padşahı Asanın padşahlığının üçüncü ilində Baaşa Nadavı öldürdü və onun yerinə padşah oldu. 29 * O, padşah olan kimi Yarovamın bütün nəslini qırdı, Yarovamdan nəfəs çəkən hər kəsi məhv edənə qədər bir nəfəri sağ buraxmadı. Beləcə Rəbbin Öz qulu Şilolu Axiya vasitəsilə söylədiyi söz yerinə yetdi. 30 İsrailin Allahı Rəbbi qəzəbləndirərək Yarovamın özünün etdiyi və İsrailə etdirdiyi günahların ucbatından bu iş oldu.

31 Nadavın qalan işləri və onun etdiyi hər şey barədə İsrail padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. 32 Asa ilə İsrail padşahı Baaşa arasında bütün ömürləri boyu müharibə gedirdi.

İsrail padşahı Baaşa

33 Yəhuda padşahı Asanın padşahlığının üçüncü ilində Axiya oğlu Baaşa bütün İsrail üzərində padşah oldu və Tirsada iyirmi dörd il padşahlıq etdi. 34 O, Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi, Yarovamın yolu və İsrailə etdirdiyi günahı ilə getdi.

16

1 Baaşaya qarşı Xanani oğlu Yehuya Rəbbin bu sözü nazil oldu: 2 «Səni torpaqdan yüksəldib xalqım İsrail üzərində hökmran etdim, sən isə Yarovamın yolu ilə gedib xalqım İsrailə günah etdirərək Məni qəzəbləndirdin. 3 Buna görə də Baaşanı və onun nəslini Nevat oğlu Yarovamın nəsli kimi yandırıb məhv edəcəyəm. 4 Baaşadan şəhərdə ölənləri köpəklər, çöldə ölənləri quşlar yeyəcək».

5 Baaşanın qalan işləri, etdiyi hər şey və onun hünəri barədə İsrail padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. 6 Baaşa ataları ilə uyudu və Tirsada basdırıldı. Onun yerinə oğlu Ela padşah oldu.

7 Baaşa Rəbbin gözündə pis olan işlər edərək Yarovamın nəsli kimi əməlləri ilə Rəbbi qəzəbləndirdi. O, Yarovamın nəslini də qırdı. Buna görə də peyğəmbər Xanani oğlu Yehu vasitəsilə onun özünə və nəslinə qarşı Rəbbin sözü nazil oldu.

* **15:29** 1Pad. 14:10

İsrail padşahı Ela

8 Yəhuda padşahı Asanın padşahlığının iyirmi altıncı ilində Baaşa oğlu Ela
İsrail üzərində padşah oldu və Tirsada iki il padşahlıq etdi.
9 Döyüş arabalarının yarısına başçılıq edən əyanı Zimri ona qəsd hazırladı.
Ela Tirsada, öz saray rəisi olan Arsanın evində içib sərxoş olarkən 10 Zimri
içəri girdi, onu vurub öldürdü və onun yerinə padşah oldu. Bu hadisə Yəhuda
padşahı Asanın padşahlığının iyirmi yeddinci ilində oldu. 11 O, padşah olub
taxtda oturan kimi Baaşanın bütün nəslini qırdı, istər onun qohumlarından,
istərsə də dostlarından divar isladan heç kəsi – bir kişini də sağ buraxmadı.
12 Peyğəmbər Yehu vasitəsilə Baaşaya qarşı Rəbbin söylədiyi sözə görə Zimri
Baaşanın bütün nəslini məhv etdi. 13 Çünki Baaşa və oğlu Ela öz bütləri
ilə etdikləri və İsrailə etdirdikləri bütün günahlara görə İsrailin Allahı Rəbbi
qəzəbləndirmişdilər.
14 Elanın qalan işləri və onun etdiyi hər şey barədə İsrail padşahlarının
salnamələr kitabında yazılmışdır.

İsrail padşahı Zimri

15 Yəhuda padşahı Asanın padşahlığının iyirmi yeddinci ilində Zimri Tir-
sada yeddi gün padşahlıq etdi. O vaxt xalq Filiştlilərə məxsus olan Gibbetona
qarşı qurulmuş ordugahda qalırdı. 16 Zimrinin padşaha qəsd hazırladığını
və onu öldürdüyünü ordugahda olan xalq eşitdi. O gün bütün İsraillilər
ordu başçısı Omrini ordugahda İsrail üzərində padşah etdilər. 17 Omri bütün
İsraillilərlə birgə Gibbetondan gəlib Tirsanı mühasirəyə aldı. 18 Zimri şəhərin
alınacağını görəndə padşah sarayının qalasına girdi və padşah sarayını odladı,
özü də həlak oldu. 19 Ona görə ki günah edərək Rəbbin gözündə pis olan
işlər etmişdi: Yarovamın yolu və günahı ilə gedib İsrailə günah etdirmişdi.
20 Zimrinin qalan işləri və onun hazırladığı qəsd barədə İsrail padşahlarının
salnamələr kitabında yazılmışdır.
21 O vaxt İsrail xalqı iki hissəyə bölündü: xalqın yarısı Ginat oğlu Tivnini
padşah etmək üçün onun dalınca, yarısı isə Omrinin dalınca getdi. 22 Omrinin
dalınca gedən xalq Ginat oğlu Tivninin dalınca gedən xalqa üstün gəldi.
Beləliklə, Tivni öldü və Omri padşah oldu.

İsrail padşahı Omri

23 Yəhuda padşahı Asanın padşahlığının otuz birinci ilində Omri İsrail
üzərində padşah oldu və on iki il padşahlıq etdi. Tirsada altı il padşahlıq etdi.
24 O, Samariya dağını Samardan iki talant gümüşə satın aldı və dağın üstündə
şəhər tikib, adını dağın sahibi Samarın adına görə Samariya qoydu. 25 Omri
Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi və özündən əvvəl olanların hamısından çox
pislik etdi. 26 O, Nevat oğlu Yarovamın yolu və onun İsrailə etdirdiyi günahlarla
gedib İsrailin Allahı Rəbbi öz bütləri ilə qəzəbləndirdi.
27 Omrinin etdiyi qalan işlər və göstərdiyi hünər barədə İsrail padşahlarının
salnamələr kitabında yazılmışdır. 28 Omri ataları ilə uyudu və Samariyada
basdırıldı. Onun yerinə oğlu Axav padşah oldu.

İsrail padşahı Axav

29 Yəhuda padşahı Asanın padşahlığının otuz səkkizinci ilində Omri oğlu
Axav İsrail üzərində padşah oldu. O, Samariyada iyirmi iki il padşahlıq etdi.
30 Omri oğlu Axav özündən əvvəl olanların hamısından çox Rəbbin gözündə

pis olan işlər etdi. 31 Nevat oğlu Yarovamın günahları ilə getmək ona az gəlirdi, üstəlik Sidonluların padşahı Etbaalın qızı İzeveli də arvad alıb Baala qulluq və səcdə etdi. 32 O, Samariyada tikdiyi Baal məbədində Baal üçün qurbangah qurdu. 33 Aşera bütü də düzəltdi. Axav özündən əvvəl olan bütün İsrail padşahlarından çox pislik edərək İsrailin Allahı Rəbbi qəzəbləndirdi.

34 * Onun dövründə Bet-Elli Xiel Yerixonu tikdi. Nun oğlu Yeşua vasitəsilə Rəbbin söylədiyi sözə görə o, ilk oğlu Aviramın həyatı bahasına şəhərin bünövrəsini tikdi və kiçik oğlu Sequvun həyatı bahasına qapılarını qoydu.

17

İlyasın quraqlıq barədə xəbərdarlığı

1 * Gilead sakinlərindən olan Tişbeli İlyas Axava dedi: «Önündə durduğum İsrailin Allahı var olan Rəbbə and olsun ki, mənim bir sözüm olmayınca bu illərdə şeh və yağış olmayacaq».

2 Ona Rəbbin bu sözü nazil oldu: 3 «Buradan get və şərqə tərəf yollan, İordan çayının şərqində olan Kerit vadisində gizlən. 4 Orada vadidən su içəcəksən, səni yedirməyi də qarğalara əmr etdim». 5 O, Rəbbin sözünə əməl etdi və İordan çayının şərqində olan Kerit vadisinə gedib orada qaldı. 6 Qarğalar ona hər səhər-axşam çörək və ət gətirərdilər, vadidən də su içərdi. 7 Bir müddət sonra vadi qurudu, çünki ölkədə yağış yağmırdı.

İlyas və Sarfatlı qadın

8 İlyasa Rəbbin bu sözü nazil oldu: 9 * «Qalx Sidonun Sarfat şəhərinə get və orada qal. Orada bir dul qadına sənə yemək verməyi əmr etdim». 10 O qalxıb Sarfata getdi. Şəhərin darvazasına çatanda bir dul qadının odun yığdığını gördü və onu çağırıb dedi: «Mənə bir qabda azca su gətir, içim». 11 Qadın gətirməyə gedəndə onu çağırıb dedi: «Mənim üçün əlinə bir tikə çörək də al». 12 Qadın dedi: «Allahın var olan Rəbbə and olsun ki, bişmiş heç nəyim yoxdur, ancaq küpdə bir ovuc un və qabda bir az yağ var. Bax mən iki parça odun yığıram və içəri girib özümlə oğlum üçün bunlardan yemək hazırlayacağam. Biz onu yeyəcəyik və sonra öləcəyik». 13 İlyas ona dedi: «Qorxma, get söylədiyin kimi et. Amma əvvəlcə mənim üçün ondan kiçik bir kökə düzəlt və mənə gətir, özünlə oğlun üçün sonra hazırlayarsan. 14 Çünki İsrailin Allahı Rəbb belə deyir: “Rəbb torpaq üzərinə yağış verəcəyi günə qədər nə küpdə un tükənəcək, nə də qabda yağ qurtaracaq”». 15 Qadın gedib İlyasın sözünə əməl etdi. Qadın və onun ailəsi İlyasla birgə uzun müddət ərzində yemək yedilər. 16 İlyas vasitəsilə Rəbbin söylədiyi sözə görə nə küpdə un tükəndi, nə də qabda yağ qurtardı.

17 Bundan sonra ev sahibi qadının oğlu xəstələndi, xəstəliyi də çox ağır oldu, belə ki onun heç nəfəsi gəlmirdi. 18 Qadın İlyasa dedi: «Mən sənə nə etdim, ey Allah adamı? Günahımı xatırlatmaq və oğlumu öldürmək üçün yanıma gəlmisən?» 19 İlyas ona dedi: «Oğlunu mənə ver». Uşağı qadının qucağından götürüb özünün qaldığı yuxarı otağa çıxartdı və onu öz yatağının üstünə uzandırdı. 20 O, Rəbbi çağırıb dedi: «Ey Allahım Rəbb, yanında qaldığım dul qadının oğlunu öldürməklə onun başına bəla gətirirsən?» 21 Sonra uşağın üstünə üç dəfə uzandı və Rəbbi çağırıb dedi: «Ey Allahım Rəbb, Sənə yalvarıram, qoy bu uşağın canı özünə qayıtsın». 22 Rəbb İlyasın səsini eşitdi: uşağın canı

* **16:34** Yeşua 6:26 * **17:1** Yaq. 5:17 * **17:9** Luka 4:25-26

özünə qayıtdı və o dirildi. 23 İlyas uşağı götürüb yuxarı otaqdan evə düşürtdü
və onu anasına verib dedi: «Bax oğlun sağdır». 24 Qadın İlyasa dedi: «İndi bildim
ki, sən Allah adamısan və sənin ağzında Rəbbin sözü haqdır».

18

İlyas və Avdiya

1 Uzun müddət sonra, quraqlığın üçüncü ilində İlyasa Rəbbin bu sözü nazil
oldu: «Get, Axava görün. Mən torpağın üzərinə yağış verəcəyəm». 2 İlyas
Axava görünmək üçün getdi. O vaxt Samariyada şiddətli aclıq idi. 3 Axav
saray rəisi olan Avdiyanı çağırdı. Avdiya Rəbdən çox qorxurdu. 4 İzevel
Rəbbin peyğəmbərlərini qırıb öldürən zaman Avdiya peyğəmbərlərdən yüz
nəfəri aparıb onları əlli-əlli olaraq mağaralarda gizlətmiş, çörək və su ilə təmin
etmişdi. 5 Axav Avdiyaya dedi: «Ölkədə olan bütün su mənbələrinə və vadilərə
get. Bəlkə ot tapdıq, atları və qatırları salamat saxladıq, heyvanlar da tələf
olmadı». 6 Onlar ölkəni aralarında böldülər ki, hər tərəfi gəzib dolaşsınlar.
Axav ayrıca, bir yolla, Avdiya isə ayrıca, başqa bir yolla getdi.

7 Avdiya yolda ikən İlyas ona rast gəldi. O, İlyası tanıdı və üzüstə yerə döşənib
dedi: «Ağam İlyas, bu sənsənmi?» 8 İlyas dedi: «Mənəm. Get, ağana de ki, İlyas
buradadır». 9 O dedi: «Nə günah etmişəm ki, mən qulunu öldürmək üçün Ax-
avın əlinə verirsən? 10 Allahın var olan Rəbbə and olsun ki, ağamız səni axtar-
mağa adam göndərmədiyi bir millət, bir padşahlıq qalmadı. Onlar “o burada
yoxdur” dedikləri vaxt həmin padşahlığa və millətə səni tapmadıqlarına and
içdirdi. 11 Amma indi sən deyirsən: “Get, ağana de ki, İlyas buradadır”. 12 Sənin
yanından getdiyim vaxt Rəbbin Ruhu səni bilmədiyim bir yerə aparacaq. Mən
də gedib Axava bildirəndə o səni tapmayacaq və məni öldürəcək. Ancaq bu
qulun cavanlığından bəri Rəbdən qorxur. 13 İzevel Rəbbin peyğəmbərlərini
qırıb öldürən zaman mənim etdiyim iş ağama bildirilmədimi? Mən onda
Rəbbin peyğəmbərlərindən yüz nəfəri əlli-əlli olaraq mağaralarda gizlətdim,
onları çörək və su ilə təmin etdim. 14 İndi sən deyirsən: “Get, ağana de ki, İlyas
buradadır”. Axı o məni öldürər». 15 İlyas dedi: «Önündə durduğum var olan
Ordular Rəbbinə and olsun ki, bu gün hökmən ona görünəcəyəm».

İlyas Karmel dağında

16 Avdiya Axavın yanına getdi və ona hər şeyi danışdı. Axav da İlyası
qarşılamağa getdi. 17 Axav İlyası görəndə ona dedi: «Ey İsraili dərdə salan
adam, bu sənsənmi?» 18 O cavab verdi: «İsraili mən yox, sən və atanın
evi dərdə saldınız. Siz Rəbbin əmrlərindən dönüb Baal bütlərinə xidmət
etdiniz. 19 İndi bütün İsrailliləri, İzevelin süfrəsində yemək yeyən dörd yüz əlli
Baal peyğəmbərini və dörd yüz Aşera peyğəmbərini Karmel dağına, yanıma
çağırtdır».

20 Axav bütün İsrail övladlarını və peyğəmbərləri Karmel dağına çağırtdırdı.
21 İlyas bütün xalqın yanına gəlib dedi: «Nə vaxta qədər iki tərəfə əyiləcəksiniz?
Əgər Rəbb Allahdırsa, Ona xidmət edin, yox, Baal Allahdırsa, onda ona xidmət
edin». Xalq onun sözünə cavab vermədi. 22 Onda İlyas xalqa dedi: «Rəbbin
peyğəmbərlərindən təkcə mən qaldım, amma Baalın peyğəmbərləri dörd yüz
əlli nəfərdir. 23 İndi qoy bizə iki buğa verilsin: onlar özləri üçün bir buğa
seçsinlər, onu doğrayıb odunların üstünə qoysunlar, ancaq od vurmasınlar.
Mən isə başqa buğanı hazırlayıb onu odunların üstünə qoyacağam, ancaq

od vurmayacağam. 24 Siz öz allahınızın adını çağırın, mən də Rəbbin adını
çağıracağam; hansı odla cavab verərsə, Allah odur». Bütün xalq cavab verib
«qoy belə olsun» dedi.
25 İlyas Baal peyğəmbərlərinə dedi: «Bir buğanı özünüz üçün seçin və məndən
əvvəl onu hazırlayın, çünki siz çoxsunuz. Siz öz allahınızın adını çağırın,
ancaq od vurmayın». 26 Onlar özlərinə verilən buğanı götürüb hazırladılar
və səhərdən günortaya qədər «Ey Baal, bizə cavab ver!» deyə Baalın adını
çağırdılar, ancaq heç səs-soraq çıxmadı. Onlar düzəltdikləri qurbangahın
ətrafında gəzərək atılıb-düşdülər. 27 Günorta olanda İlyas onları lağa qoyub
dedi: «Onu uca səslə çağırın. O ki allahdır, bəlkə fikrə gedib yaxud bayıra
çıxıb ya da səfərdədir? Bəlkə də yatıb, oyatmaq lazımdır?» 28 Onlar uca səslə
çağırdılar və adətlərinə görə bədənlərindən qan axana qədər qılınc və nizələrlə
özlərini yaraladılar. 29 Günorta keçincə, axşam qurbanı təqdim olunan vaxta
qədər coşub dəlilik etdilər, ancaq nə bir səs-soraq verən, nə də bir qulaq asan
var idi.
30 İlyas bütün xalqa dedi: «Mənim yanıma gəlin». Bütün xalq onun yanına
gəldi. O, Rəbbin dağıdılmış qurbangahını bərpa etdi. 31 * İlyas Yaqub oğulları
qəbilələrinin sayına görə on iki daş götürdü, çünki Yaquba «sənin adın İsrail
olacaq» deyə Rəbbin sözü nazil olmuşdu. 32 İlyas daşlarla Rəbbin adına
qurbangah tikdi. O, qurbangahın ətrafında iki sea toxum tutacaq qədər bir
xəndək düzəltdi. 33 Odunları düzdü, buğanı doğrayıb odunların üzərinə qoydu
və 34 dedi: «Dörd səhəng su gətirin, onu yandırma qurbanının və odunların
üstünə tökün». Sonra o dedi: «İkinci dəfə edin». Onlar ikinci dəfə etdilər.
O dedi: «Üçüncü dəfə edin». Onlar üçüncü dəfə etdilər. 35 Su qurbangahın
ətrafına axdı və xəndək də su ilə doldu.
36 Axşam qurbanı təqdim edilən vaxt peyğəmbər İlyas qabağa çıxıb dedi:
«Ey İbrahimin, İshaqın və İsrailin Allahı Rəbb! Qoy bu gün bilinsin ki, İsraildə
Sən Allahsan və mən Sənin qulunam, bütün bu işləri də Sənin sözünlə etdim.
37 Səsimi eşit, ya Rəbb, mənə cavab ver. Qoy bu xalq bilsin ki, Sən Allahsan,
ya Rəbb, onda onların ürəyini Özünə tərəf döndərəcəksən».
38 O vaxt Rəbdən od düşdü, yandırma qurbanını, odunları, daşları, torpağı
yandırıb-yaxdı və xəndəkdə olan suyu uddu. 39 Bütün xalq bunu gördü və
onlar üzüstə düşüb dedilər: «Rəbb Allahdır! Rəbb Allahdır!» 40 İlyas onlara
dedi: «Baal peyğəmbərlərini tutun, onlardan bir nəfər də qaçıb qurtarmasın».
Onları tutdular. İlyas onları Qişon vadisinə endirib orada öldürdü.

Quraqlığın sonu

41 İlyas Axava dedi: «Get, yeyib-iç, çünki güclü yağış səsi gəlir». 42 * Axav
yeyib-içməyə getdi. İlyas Karmel dağının təpəsinə çıxdı, yerə əyilib üzünü
dizləri arasına qoydu. 43 Öz nökərinə dedi: «İndi qalx və dəniz tərəfə diqqətlə
bax». Nökər qalxdı və diqqətlə baxıb «bir şey yoxdur» dedi. İlyas yeddi dəfə
ona «yenə get» dedi. 44 Yeddinci dəfə gedəndə nökər dedi: «Budur, dənizdən
insan ovcu boyda kiçik bir bulud çıxır». İlyas dedi: «Gedib Axava söylə:
“Arabanı qoşub aşağı en ki, yağış səni ləngitməsin”». 45 Bu vaxt göylər qalın
buludlarla qaraldı, külək əsdi və güclü yağış yağmağa başladı. Axav arabaya
minib İzreelə getdi. 46 İlyasa Rəbbin gücü gəldi və o, belini qurşayıb Axavın
önündə İzreelin girəcəyinə qədər qaçdı.

* **18:31** Yar. 32:28; 35:10 * **18:42** Yaq. 5:18

19

İlyasın təqibdən qaçması

1 Axav İlyasın etdiyi bütün işləri və onun necə bütün peyğəmbərləri qılıncla
öldürdüyünü İzevelə danışdı. 2 İzevel İlyasın yanına qasid göndərib dedi: «Sabah
bu vaxt mən səni onların gününə salmasam, qoy allahlar mənə beləsini və
bundan betərini etsin». 3 İlyas bunu görüb canını qurtarmaq üçün Yəhudada
olan Beer-Şevaya getdi. Nökərini orada qoyub, 4 özü çöldə bir günlük yol
getdi. Gəlib bir süpürgə ağacının altında oturdu və canına ölüm diləyib dedi:
«Bəsdir, ya Rəbb, indi mənim canımı al, çünki mən atalarımdan yaxşı deyiləm».
5 O, süpürgə ağacının altında uzanıb yuxuya getdi. Bu zaman bir mələk ona
toxunub dedi: «Qalx yemək ye!» 6 İlyas baxıb gördü ki, başının kənarında isti
daş üzərində bişən bir kökə və bir bardaq su var. O yeyib-içdi və yenə yuxuya
getdi. 7 Rəbbin mələyi ikinci dəfə qayıtdı və ona toxunub dedi: «Qalx yemək
ye, çünki çox uzun yol gedəcəksən». 8 O qalxdı və yeyib-içdi. Yeməyin gücü ilə
qırx gün-qırx gecə Allahın dağı Xorevə qədər getdi.

Rəbbin İlyasa görünməsi

9 İlyas oradakı mağaraya girdi və burada gecələdi. Ona «İlyas, burada
nə edirsən?» deyə Rəbbin sözü nazil oldu. 10 * O dedi: «Mən Ordular
Allahı Rəbb üçün çox fədakarlıq göstərdim. Çünki İsrail övladları Sənin əhdini
unutdular, qurbangahlarını dağıtdılar və peyğəmbərlərini qılıncla öldürdülər.
Təkcə mən qaldım, onlar canımı almaq üçün məni də axtarırlar». 11 O dedi:
«Çıx, dağda Rəbbin önündə dur, çünki Rəbb buradan keçəcək». Dağları yaran
və Rəbbin önündə qayaları parçalayan böyük və güclü bir külək əsdi, ancaq
Rəbb küləkdə deyildi. Küləkdən sonra zəlzələ oldu, ancaq Rəbb zəlzələdə
deyildi. 12 Zəlzələdən sonra od düşdü, ancaq Rəbb odda deyildi. Oddan
sonra xəfif bir meh səsi gəldi. 13 İlyas bunu eşidəndə üzünü cübbəsi ilə örtdü
və çıxıb mağaranın ağzında dayandı. Bir səs ona dedi: «İlyas, burada nə
edirsən?» 14 O dedi: «Mən Ordular Allahı Rəbb üçün çox fədakarlıq göstərdim.
Çünki İsrail övladları Sənin əhdini unutdular, qurbangahlarını dağıtdılar və
peyğəmbərlərini qılıncla öldürdülər. Təkcə mən qaldım, onlar canımı almaq
üçün məni də axtarırlar».

15 * * Rəbb ona dedi: «Qalx çöl yolu ilə Dəməşqə get. Oraya çatanda Xazaeli
Aram üzərində padşah olmaq üçün məsh et, 16 Nimşi oğlu Yehunu İsrail
üzərində padşah olmaq üçün məsh et, Avel-Mexoladan olan Şafat oğlu Elişanı
öz yerinə peyğəmbər olmaq üçün məsh et. 17 Xazaelin qılıncından qurtaranı
Yehu öldürəcək, Yehunun qılıncından qurtaranı Elişa öldürəcək. 18 * Ancaq
Mən İsraildə Baal qarşısında diz çökməmiş və dodaqları onu öpməmiş hər kəsi
– yeddi min adamı saxlamışam».

Elişanın peyğəmbərlik çağırışı

19 İlyas oranı tərk etdi və Şafat oğlu Elişanı tapdı. O, yer şumlayırdı, önündə on
iki cüt öküz var idi və özü on ikinci cüt öküzü sürürdü. İlyas Elişanın yanından
keçəndə cübbəsini onun üstünə atdı. 20 * Elişa öküzləri qoyub İlyasın dalınca
qaçdı və dedi: «Qoy gedib ata-anamı öpüm, sonra sənin dalınca gələrəm». İlyas
ona dedi: «Geri qayıt, mən sənə nə etdim?» 21 Elişa ondan ayrılıb geri qayıtdı.

* **19:10** Rom. 11:3 * **19:15** 2Pad. 8:7-13 * **19:15** 2Pad. 9:6 * **19:18** Rom. 11:4 * **19:20** Luka 9:61

Öz bir cüt öküzünü götürüb onları qurban kəsdi. Öküzləri kotanın taxtaları ilə bişirib ətlərini xalqa verdi və onlar yedilər. Sonra o qalxıb İlyasın dalınca getdi və ona xidmət etdi.

20

Ben-Hadadın Samariyaya hücumu

1 Aram padşahı Ben-Hadad bütün ordusunu topladı. Onunla birgə otuz iki padşah, atlar və döyüş arabaları var idi. Ben-Hadad gəlib Samariyanı mühasirəyə aldı və şəhərə hücum etdi. 2 O, şəhərə, İsrail padşahı Axavın yanına qasidlər göndərib dedi: «Ben-Hadad belə deyir: 3 "Sənin qızıl-gümüşün mənimdir, arvadlarının və oğullarının ən yaxşıları da mənimdir"». 4 İsrail padşahı cavab verib dedi: «Ağam padşah, sənin söylədiyin kimi özüm və hər nəyim var, sənindir». 5 Qasidlər yenə gəlib dedilər: «Ben-Hadad belə söyləyir: "Hərçənd ki sənə ‹qızıl-gümüşünü, arvadlarını və oğullarını mənə ver› deyə xəbər göndərdim, 6 ancaq sabah bu vaxt adamlarımı sənin yanına göndərəcəyəm. Evini və əyanlarının evlərini axtaracaqlar və sənin xoşuna gələn hər şeyi götürüb gətirəcəklər"».

7 İsrail padşahı ölkənin bütün ağsaqqallarını çağırıb dedi: «Görün bu adam necə pislik axtarır. Arvadlarımı, oğullarımı, qızıl-gümüşümü məndən tələb etdi, mən ondan əsirgəmədim». 8 Bütün ağsaqqallar və xalq ona «qulaq asma və razı olma» dedilər. 9 O, Ben-Hadadın qasidlərinə dedi: «Ağam padşaha deyin: "Bu qulundan əvvəlcə istədiyin hər şeyi verərəm, ancaq bunu edə bilməyəcəyəm"». Qasidlər gedib onun sözünü çatdırdılar. 10 Ben-Hadad ona xəbər göndərib dedi: «Əgər Samariya torpağı mənim dalımca gedən qoşunun ovuclarını doldurmağa bəs edərsə, allahlar mənə beləsini və bundan betərini etsin». 11 İsrail padşahı cavab verib dedi: «Söyləyin, qurşanan adam soyunan kimi öyünməsin». 12 Bu sözü eşidəndə Ben-Hadad padşahlarla birgə çadırlarda şərab içirdi. O, əsgərlərinə «Sıraya düzülün!» dedi. Onlar şəhərin qarşısında sıraya düzüldülər.

Axavın Ben-Hadadı məğlub etməsi

13 Bu vaxt bir peyğəmbər İsrail padşahı Axavın yanına gəlib dedi: «Rəbb belə deyir: "Bu böyük qoşunu görürsənmi? Bu gün onu sənə təslim edəcəyəm və biləcəksən ki, Rəbb Mənəm"». 14 Axav dedi: «Kimin vasitəsilə?» O dedi: «Rəbb belə deyir: "Əyalət başçılarının xidmətində olan igidlərin vasitəsilə bunu edəcəyəm"». Sonra Axav dedi: «Döyüşü kim başlayacaq?» O cavab verdi: «Sən». 15 Sonra Axav əyalət başçılarının igidlərini sıraya düzdü: onlar iki yüz otuz iki nəfər idi. Onlardan sonra orada olan xalqın hamısını – bütün İsrail övladlarını sıraya düzdü: onlar yeddi min nəfər idi.

16 Onlar günorta oradan çıxdılar. Ben-Hadad və ona kömək edən otuz iki padşah çadırlarda içib sərxoşluq edirdilər. 17 Əvvəl əyalət başçılarının igidləri çıxdılar. Ben-Hadadın göndərdiyi casuslar ona «Samariyadan adamlar çıxır» deyə bildirdilər. 18 O dedi: «Əgər sülh üçün çıxırlarsa, onları diri tutun, yox, döyüş üçün çıxırlarsa, yenə onları diri tutun». 19 O vaxt bu adamlar – həm əyalət başçılarının igidləri, həm də onların ardınca gələn qoşun artıq şəhərdən çıxmışdı. 20 Onlardan hər biri qarşısında duranı vurdu. Aramlılar qaçdılar və İsrailliər onları təqib etdilər. Aram padşahı Ben-Hadad at üstündə süvariləri ilə birgə qaçıb qurtardı. 21 İsrail padşahı oradan çıxıb atlara və döyüş arabalarına hücum etdi və Aramlıları böyük tələfata uğratdı.

Aramlıların ikinci hücumu

22 Həmin peyğəmbər İsrail padşahının yanına gəlib ona dedi: «Get özünü möhkəmləndir, gör ki, nə etməlisən. Çünki bahar gələndə Aram padşahı yenə sənin üstünə gələcək».

23 Aram padşahının əyanları ona deyirdilər: «İsrailliləri̇n Allahı təpələr Allahıdır, buna görə də onlar bizə qalib gəldilər. Onlarla düzənlikdə vuruşaq, hökmən biz onlara qalib gələcəyik. 24 Belə et: padşahların hər birini vəzifəsindən götür və onların yerinə valilər təyin et. 25 Sən isə at yerinə at, araba yerinə araba qoyaraq itirdiyin ordu kimi özün üçün bir ordu düzəlt ki, biz onlara qarşı düzənlikdə vuruşaq. Hökmən biz onlara qalib gələcəyik». Ben-Hadad onların sözünə qulaq asdı və belə etdi.

26 Bahar gələndə Ben-Hadad Aramlıları topladı və İsrailliləri̇rlə vuruşmaq üçün Afeqə doğru getdi. 27 İsrail övladları da toplaşdılar, azuqə hazırladılar və onların qarşısına getdilər. İsrail övladları onların önündə iki kiçik sürü kimi ordugah qurdular, Aramlılar isə hər tərəfi tutmuşdular. 28 Allah adamı İsrail padşahının yanına gəlib dedi: «Rəbb belə deyir: “Aramlılar ‹Rəbb təpələr Allahıdır, düzənliklər Allahı deyil› deyirlər. Buna görə də Mən bu böyük qoşunu bütünlüklə sənə təslim edəcəyəm və biləcəksiniz ki, Rəbb Mənəm”». 29 Onlar bir-birlərinin qarşısında yeddi gün ordugahda qaldılar. Yeddinci gün döyüş başlandı. İsrail övladları bir gündə Aramlıların piyada qoşunundan yüz min nəfəri qırdılar. 30 Onların qalanları Afeqə – şəhərin içinə qaçdılar. Şəhərin divarı qalan iyirmi yeddi min nəfərin üstünə yıxıldı. Ben-Hadad şəhərə qaçıb bir iç otağa girdi.

31 Əyanları ona dedilər: «Biz eşitmişik ki, İsrail padşahları mərhəmətli padşahlardır. Gəlin bellərimizə çul, başlarımıza ip sarıyaq və İsrail padşahının yanına gedək. Bəlkə o səni sağ buraxar». 32 Onlar bellərinə çul, başlarına ip bağladılar və gəlib İsrail padşahına dedilər: «Qulun Ben-Hadad “yalvarıram, məni sağ burax” deyir». İsrail padşahı dedi: «O hələ sağdır? O ki mənim qardaşımdır». 33 Bu adamlar bir əlamət gözləyirdilər, padşahın sözünü yaxşı əlamət sayıb cəld dedilər: «Bəli, Ben-Hadad sənin qardaşındır». O dedi: «Gedin, onu gətirin». Ben-Hadad onun yanına gəldi və o, Ben-Hadadı öz döyüş arabasına mindirdi. 34 Ben-Hadad ona dedi: «Mənim atamın sənin atandan aldığı şəhərləri geri qaytarıram. Atamın Samariyada düzəltdiyi kimi sən də Dəməşqdə özün üçün bazarlar düzəldərsən». İsrail padşahı dedi: «Mənimlə saziş bağlayandan sonra səni buraxacağam». Ben-Hadadla saziş bağladı və onu buraxdı.

İsrail padşahı və peyğəmbər

35 Peyğəmbərlərdən olan bir nəfər Rəbbin sözü ilə öz yoldaşına dedi: «Məni vur». O adam onu vurmaq istəmədi. 36 Onda peyğəmbər o adama dedi: «İndi ki sən Rəbbin sözünə qulaq asmadın, mənim yanımdan gedəndə bir şir səni öldürəcək». Peyğəmbərin yanından gedəndə bir şir ona rast gəlib onu öldürdü. 37 Peyğəmbər başqa bir adam tapıb ona dedi: «Məni vur». O adam peyğəmbəri vurub yaraladı. 38 Peyğəmbər getdi və gözlərini örtərək qiyafəsini dəyişib padşahın yolu üstündə dayandı. 39 Padşah keçəndə onu səsləyib dedi: «Bu qulun döyüşün ortasına girmişdi. Bu zaman bir adam kənara çəkildi və mənim yanıma bir nəfər gətirib dedi: “Bu adamı qoru. Əgər aradan çıxsa, əvəzində ya canını verəcəksən ya da bir talant gümüş”. 40 Bu qulun orada-burada çalışarkən o, yanımdan qaçdı». İsrail padşahı bu adama dedi: «Hökmün

elə də olmalıdır, özün qərar vermisən». 41 O cəld gözlərindən örtüyü götürdü.
İsrail padşahı onun peyğəmbərlərdən biri olduğunu gördü. 42 O, İsrail padşahına
dedi: «Rəbb belə deyir: "Mənim lənətlədiyim adamı sən əldən buraxdın.
Buna görə də onun yerinə sən öləcəksən və onun xalqının başına gələcək işlər
sənin xalqının başına gələcək"». 43 İsrail padşahı qaşqabaqlı və dilxor halda
Samariyada olan evinə gəldi.

21

Navotun bağı

1 İzreeldə, Samariya padşahı Axavın sarayının yanında İzreelli Navotun bir
üzüm bağı var idi. 2 Bir müddət sonra Axav Navota dedi: «Üzüm bağını
mənə ver ki, oranı özüm üçün bostan edim, çünki evimə yaxındır. Mən onun
əvəzinə sənə daha yaxşı bağ verərəm ya da istəsən, onun dəyərini sənə pulla
ödəyərəm». 3 Navot Axava dedi: «Qoy atalarımın mirasını sənə verməyi Rəbb
məndən uzaq etsin!» 4 Axav evinə qaşqabaqlı və dilxor halda qayıtdı, çünki
İzreelli Navot ona «atalarımın mirasını sənə vermərəm» demişdi. O, yatağı
üzərinə uzanıb üzünü çevirdi və yemək yemədi.

5 Arvadı İzevel yanına gəlib ona dedi: «Niyə qanın qaradır, heç yemək də
yemirsən?» 6 O dedi: «Mən İzreelli Navota "üzüm bağını pulla mənə sat ya da
istəsən, onun əvəzində sənə başqa üzüm bağı verərəm" söyləyəndə, o isə dedi:
"Üzüm bağımı sənə vermərəm"». 7 Arvadı İzevel ona dedi: «İndi İsrail üzərində
padşahlıq edən sənsən ya yox? Qalx yemək ye, ürəyini sıxma. İzreelli Navotun
üzüm bağını mən sənə verərəm».

8 O, Axavın adından məktublar yazdı və onları Axavın möhürü ilə möhürlədi.
Navotun şəhərində onunla birgə yaşayan ağsaqqallara və əyanlara məktublar
göndərdi. 9 İzevel məktublarda belə yazdı:

> «Oruc elan edin və Navotu xalqın arasında yuxarı başda əyləşdirin. 10 İki
> nəfər yaramaz adamı onun qarşısında oturdun və onlar şahidlik edərək
> desinlər: "Sən Allahı və padşahı lənətlədin". Sonra onu bayıra çıxarın və
> ölənə qədər daşqalaq edin».

11 Navotun yaşadığı şəhərin adamları – orada yaşayan ağsaqqallar və əyanlar
İzevelin onlara göndərdiyi məktublarda yazdığı kimi etdilər. 12 Onlar oruc
elan etdilər və Navotu xalqın arasında yuxarı başda əyləşdirdilər. 13 İki nəfər
yaramaz adam gəlib onun qarşısında oturdu. Onlar xalqın önündə Navota
qarşı «Navot Allahı və padşahı lənətlədi» deyə şahidlik etdilər. Sonra onu
şəhərin kənarına çıxartdılar və daşqalaq edib öldürdülər. 14 Onlar İzevelə xəbər
göndərib dedilər: «Navot daşqalaq olunaraq öldü».

15 İzevel Navotun daşqalaq olunaraq öldüyünü eşidəndə Axava dedi: «Qalx
İzreelli Navotun sənə pulla verməyi istəmədiyi üzüm bağını özünə mülk götür,
çünki Navot sağ deyil, ölüb». 16 Axav İzreelli Navotun öldüyünü eşidəndə onun
üzüm bağını özünə mülk götürmək üçün oraya yollandı.

Axavın nəsli barədə İlyasın peyğəmbərliyi

17 Tişbeli İlyasa Rəbbin bu sözü nazil oldu: 18 «Qalx Samariyada İsrailə
padşahlıq edən Axavı qarşılamağa get. O, Navotun üzüm bağındadır. Axav
onu mülk etmək üçün oraya yollandı. 19 Sən ona söylə ki, Rəbb belə deyir:
"Qatillik etdin, hələ özünə mülk də götürürsən?" Sonra ona söylə ki, Rəbb belə

deyir: “Navotun qanını köpəklərin yaladıqları yerdə sənin də qanını köpəklər yalayacaq”».

20 Axav İlyasa dedi: «Ey düşmənim, axır məni də tapdın». O dedi: «Bəli, səni də tapdım. Sən Rəbbin gözündə pis olan işlər etməyə özünü təslim etdin. 21 “Budur, sənin üzərinə bəla gətirəcəyəm, səni yandırıb məhv edəcəyəm. İsraildə Axavın nəslindən divar isladan hər kəsi – bütün kişiləri, istər kölə olsun, istər azad, kəsib atacağam. 22 Mən sənin evini Nevat oğlu Yarovamın evi kimi, Axiya oğlu Baaşanın evi kimi edəcəyəm. Çünki sən İsrailə günah etdirərək Məni qəzəbləndirdin”. 23 * Rəbb İzevel barədə dedi: “İzreel divarının içərisində İzeveli köpəklər yeyəcək”. 24 Axavın nəslindən şəhərdə öləni köpəklər, çöldə öləni isə quşlar yeyəcək».

25 Həqiqətən, Axav kimi Rəbbin gözündə pis olan işlər etməyə özünü təslim edən hələ olmamışdı. Arvadı İzevel onu buna təhrik edirdi. 26 Axav İsrail övladlarının önündən Rəbbin qovduğu Emorlular kimi bütlərə xidmət edərək çox iyrənc işlər etdi.

27 Axav bu sözləri eşidəndə libasını cırıb əyninə çul geydi. O, oruc tutub çulda yatdı və qüssəyə batdı. 28 Tişbeli İlyasa Rəbbin bu sözü nazil oldu: 29 «Gördünmü Axav Mənim önümdə özünü necə aşağı tutdu? Önümdə özünü aşağı tutduğu üçün Mən bu bəlanı onun dövründə göndərməyəcəyəm, oğlunun dövründə bu bəlanı onun evinə göndərəcəyəm».

22

Yehoşafat, Axav və peyğəmbər Mikeya (2Saln. 18:2-27)

1 Üç il keçdi. Bu müddətdə Aramla İsrail arasında müharibə getmirdi. 2 Üçüncü ildə Yəhuda padşahı Yehoşafat İsrail padşahının yanına gəldi. 3 İsrail padşahı əyanlarına dedi: «Bilirsiniz ki, Ramot-Gilead bizimdir? Biz isə onu Aram padşahının əlindən almaq üçün heç nə etmirik». 4 Sonra o, Yehoşafata dedi: «Sən mənimlə birgə vuruşmaq üçün Ramot-Gileada gedirsənmi?» Yehoşafat İsrail padşahına dedi: «Məni özün kimi, xalqımı xalqın kimi, atlarımı atların kimi hesab et».

5 Yehoşafat yenə İsrail padşahına dedi: «Əvvəlcə görək Rəbbin sözü nədir?» 6 İsrail padşahı dörd yüzə qədər peyğəmbəri topladı və onlara dedi: «Vuruşmaq üçün Ramot-Gileada gedim ya getməyim?» Onlar dedilər: «Get, Xudavənd onu padşaha təslim edəcək». 7 Yehoşafat dedi: «Burada olanlardan başqa, Rəbbin bir peyğəmbəri yoxdur ki, ondan soruşaq?» 8 İsrail padşahı Yehoşafata dedi: «Rəbdən soruşmaq üçün bir nəfər də var: İmla oğlu Mikeya. Ancaq mənim ondan zəhləm gedir, çünki yaxşılığıma deyil, pisliyimə peyğəmbərlik edir». Yehoşafat dedi: «Qoy padşah belə söyləməsin». 9 İsrail padşahı bir saray xidmətçisini çağırıb dedi: «Tez İmla oğlu Mikeyanı buraya gətir». 10 İsrail padşahı və Yəhuda padşahı Yehoşafat Samariya darvazalarının girəcəyindəki meydanda şahlıq libası geymiş halda hər biri öz taxtında oturmuşdu və bütün peyğəmbərlər onların önündə peyğəmbərlik edirdilər. 11 Kenaana oğlu Sidqiya özünə dəmir buynuzlar düzəldib dedi: «Rəbb belə deyir: “Aramlıları qırıb qurtarana qədər onları beləcə buynuzlayacaqsan”». 12 Bütün peyğəmbərlər də peyğəmbərlik edərək deyirdilər: «Ramot-Gileada get, qalib gələcəksən, Rəbb onu padşaha təslim edəcək».

---

* **21:23** 2Pad. 9:36

13 Mikeyanı çağırmaq üçün gedən qasid ona dedi: «İndi peyğəmbərlər
padşaha bir ağızdan xoş sözlər deyirlər. Sənin sözün də onlardan birinin
sözü kimi olsun və yaxşılığa danış». 14 Mikeya dedi: «Var olan Rəbbə and
olsun ki, Rəbb mənə nə desə, onu söyləyəcəyəm». 15 O, padşahın yanına gəldi
və padşah ona dedi: «Mikeya, vuruşmaq üçün Ramot-Gileada gedək, yoxsa
getməyək?» Mikeya ona dedi: «Get, qalib gələcəksən, Rəbb onu padşaha təslim
edəcək». 16 Padşah ona dedi: «Səni neçə dəfə and içdirim ki, mənə Rəbbin
adı ilə həqiqətdən başqa bir şey söyləməyəcəksən?» 17 * Mikeya dedi: «Mən
bütün İsrailliləri təpələr üstündə çobanı olmayan sürü kimi səpələnmiş gördüm.
Rəbb dedi: "Onların ağaları yoxdur. Qoy hər biri salamat öz evinə qayıtsın"».
18 İsrail padşahı Yehoşafata dedi: «Sənə deməmmi o mənim yaxşılığıma deyil,
pisliyimə peyğəmbərlik edəcək?» 19 Mikeya dedi: «Onda Rəbbin sözünü eşit.
Mən Rəbbi Öz taxtında oturmuş və bütün göylər ordusunu Onun sağında və
solunda durmuş gördüm. 20 Rəbb dedi: "Ramot-Gileada gedib həlak olması
üçün Axavı kim tovlayacaq?" Biri elə dedi, o biri belə. 21 Bir ruh irəli
çıxıb Rəbbin önündə dayandı və dedi: "Mən onu tovlayaram". Rəbb ona
dedi: "Necə?" 22 O dedi: "Mən çıxıb bütün peyğəmbərlərin ağzında yalançı
bir ruh olaram". Rəbb dedi: "Sən onu tovlayacaqsan, bunu bacarırsan,
get və belə et"». 23 Mikeya davam etdi: «İndi, budur, Rəbb sənin bütün bu
peyğəmbərlərinin ağzına yalançı bir ruh qoymuşdur. Beləcə Rəbb sənin başına
bəla gətirməyi qərara aldı».

24 Kenaana oğlu Sidqiya yaxınlaşdı və Mikeyanın yanağına vurub dedi:
«Rəbbin Ruhu səndə danışmaq üçün məndən sənə necə keçdi?» 25 Mikeya dedi:
«Sən gizlənmək üçün iç otağa girdiyin gün bunu biləcəksən». 26 İsrail padşahı
dedi: «Mikeyanı götür, onu şəhər rəisi Amonun və padşahın oğlu Yoaşın yanına
göndər. 27 Onlara söylə ki, padşah belə deyir: "Bu adamı zindana atın və mən
salamat qayıdana qədər ona çox az çörək və su verərək zülm edin"». 28 Mikeya
dedi: «Əgər sən salamat qayıtsan, Rəbb mənim vasitəmlə danışmamışdır».
Sonra dedi: «Ey camaat, hamınız eşidin!»

Axavın ölümü (2Saln. 18:28-34)

29 İsrail padşahı və Yəhuda padşahı Yehoşafat Ramot-Gileada getdilər. 30 İsrail
padşahı Yehoşafata dedi: «Mən qiyafəmi dəyişib döyüşə girəcəyəm, ancaq sən
öz şahlıq libasını gey». İsrail padşahı qiyafəsini dəyişib döyüşə girdi. 31 Aram
padşahı öz döyüş arabalarının otuz iki başçısına «nə kiçiklə, nə də böyüklə
vuruşun, yalnız İsrail padşahı ilə döyüşə girin» deyə əmr etmişdi. 32 Döyüş ara-
balarının başçıları Yehoşafatı görəndə dedilər: «Yəqin İsrail padşahı budur».
Dönüb onunla vuruşmağa getdilər. Onda Yehoşafat çığırdı. 33 Döyüş ara-
balarının başçıları onun İsrail padşahı olmadığını görəndə ardınca getməyib
geri qayıtdılar. 34 Bir adam nişan almadan yay çəkib İsrail padşahını zirehlərin
birləşdiyi yerdən vurdu. Padşah arabaçısına dedi: «Döndər və məni döyüşdən
çıxar, çünki yaralanmışam». 35 O gün döyüş qızışdı. Padşah öz döyüş arabasında
Aramlıların önündə söykənib dayandı. Döyüş arabası onun yarasının qanına
bulaşdı. Axşam o öldü. 36 Günəş batmaqda ikən ordugahın içində «Hər kəs öz
şəhərinə! Hər kəs öz ölkəsinə!» deyə car çəkildi.

* **22:17** Say. 27:17; Yez. 34:5; Zək. 10:2; Mat. 9:36; Mark 6:34

37 Beləcə padşah öldü və onu Samariyaya gətirib orada basdırdılar.
38 Arabanı Samariya hovuzunun suyunda yudular. Rəbbin söylədiyi sözə
görə köpəklər onun qanını yaladı. O hovuzda fahişələr yuyunardı.
39 Axavın qalan işləri və onun etdiyi hər şey, fil sümüyündən tikdiyi saray
və tikdiyi bütün şəhərlər barədə İsrail padşahlarının salnamələr kitabında
yazılmışdır. 40 Axav ataları ilə uyudu və yerinə oğlu Axazya padşah oldu.

Yəhuda padşahı Yehoşafat (2Saln. 20:31-21:1)

41 İsrail padşahı Axavın padşahlığının dördüncü ilində Asa oğlu Yehoşafat
Yəhuda üzərində padşah oldu. 42 Yehoşafat padşah olduğu vaxt otuz beş
yaşında idi. O, Yerusəlimdə iyirmi beş il padşahlıq etdi. Anasının adı Şilxi qızı
Azuva idi. 43 O, atası Asanın yolu ilə getdi və Rəbbin gözündə doğru olan işlər
edərək bunlardan kənara çıxmadı. Ancaq səcdəgahlar aradan qaldırılmadı,
xalq hələ səcdəgahlarda qurban gətirir və buxur yandırırdı. 44 Yehoşafat İsrail
padşahı ilə sülh içində yaşadı.
45 Yehoşafatın qalan işləri, onun göstərdiyi hünər və necə döyüşdüyü barədə
Yəhuda padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. 46 O, atası Asanın
qovmadığı məbəd fahişəliyi ilə məşğul olan kişiləri ölkədən qovdu.
47 Edomda padşah yox idi, bir canişin orada hökmranlıq edirdi. 48 Yehoşafat
qızıl dalınca Ofirə getmək üçün Tarşiş gəmiləri * düzəltdi. Ancaq gedə
bilmədilər, çünki gəmilər Esyon-Geverdə parçalandı. 49 Onda Axav oğlu
Axazya Yehoşafata dedi: «Qoy gəmilərdə sənin adamlarınla birgə mənim
adamlarım da getsinlər». Ancaq Yehoşafat razı olmadı.
50 Yehoşafat ataları ilə uyudu və atası Davudun şəhərində, ataların yanında
basdırıldı. Onun yerinə oğlu Yehoram padşah oldu.

İsrail padşahı Axazya

51 Yəhuda padşahı Yehoşafatın padşahlığının on yeddinci ilində Axav oğlu
Axazya Samariyada İsrail üzərində padşah oldu. O, iki il İsrail üzərində
padşahlıq etdi. 52 Axazya Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi, ata-anasının və
İsrailə günah etdirmiş Nevat oğlu Yarovamın yolu ilə getdi. 53 Axazya atasının
etdiyi kimi Baala qulluq və səcdə edərək İsrailin Allahı Rəbbi qəzəbləndirdi.

* **22:48** Tarşiş gəmiləri – yaxud ticarət gəmiləri.

İKİNCİ PADŞAHLAR KİTABI

GİRİŞ

«2 Padşahlar» Kitabı Yəhuda və İsrail padşahlıqlarının tarixini davam etdirir. Kitabdakı hadisələr miladdan əvvəl IX əsrin ortalarından 586-cı ildə Yəhuda padşahlığının süqutuna qədər olan dövrü əhatə edir. Kitabda həmçinin 722-ci ildə İsrail padşahlığının süqutu təsvir edilir.

Yəhuda və İsrail padşahları ilə xalqın Allaha sədaqətsizliyi üzündən millətin başına bu bəlalar gəlmişdi. Yerusəlimin dağıdılması və Yəhuda xalqının əksəriyyətinin sürgün edilməsi İsraillilərin tarixində ən mühüm hadisələrdən biridir.

«2 Padşahlar» Kitabında İlyasın ardıcılı olan Elişa Rəbb tərəfindən peyğəmbərliyə seçilir.

Kitabın məzmunu

1:1–17:41 Bölünmüş padşahlıq
1:1–8:15 Elişa peyğəmbər
8:16–17:4 Yəhuda və İsrail padşahları
17:5-41 Samariyanın süqutu
18:1–25:30 Yəhuda padşahlığı
18:1–21:26 Xizqiyadan Yoşiyaya qədər olan dövr
22:1–23:30 Yoşiyanın hökmranlıq etməsi
23:31–24:20 Yəhudanın axırıncı padşahları
25:1-30 Yerusəlimin süqutu

Rəbbin padşah Axazyanı cəzalandırması

1 İsrail padşahı Axavın ölümündən sonra Moav İsrailə qarşı üsyan qaldırdı.
2 Padşah Axazya Samariyada olan yuxarı otağındakı barmaqlığı olan
pəncərədən yıxılıb yaralandı. O, qasidlərinə «Gedin, Eqron allahı Baal-
Zevuvdan* soruşun, bu yaram sağalacaqmı?» deyib onları göndərdi. 3 Rəbbin
mələyi Tişbeli İlyasa dedi: «Qalx Samariya padşahının qasidlərini qarşılamaq
üçün çıx və onlara de: "İsraildə Allah yoxdur ki, Eqron allahı Baal-Zevuva
müraciət etməyə gedirsiniz?" 4 Buna görə də Rəbb belə deyir: "Üstündə
uzandığın yataqdan qalxa bilməyəcəksən, çünki hökmən öləcəksən!"» İlyas
getdi.
5 Qasidlər padşahın yanına qayıtdılar. Padşah onlara dedi: «Niyə geri
qayıtdınız?» 6 Ona dedilər: «Bir adam bizi qarşılamağa çıxdı və bizə dedi: "Sizi
göndərən padşahın yanına qayıdıb ona söyləyin ki, Rəbb belə deyir: ‹İsraildə
Allah yoxdur ki, Eqron allahı Baal-Zevuva müraciət etmək üçün qasidlər
göndərdin?› Buna görə də üstündə uzandığın yataqdan qalxa bilməyəcəksən,
çünki hökmən öləcəksən!"» 7 Padşah onlara dedi: «Sizi qarşılamağa çıxan və sizə
bu sözləri söyləyən adam nə qiyafədə idi?» 8 * Ona dedilər: «Tüklü bir adam
idi, belinə dəri qurşaq bağlamışdı». Padşah dedi: «O, Tişbeli İlyasdır».

---

* **1:2** Baal-Zevuv – ibrani dilində milçəklərin ağası mənasında olub İsraillilərin Baal-Zevul (yüksək yerin ağası) adlı bir Filiştbütünə verdikləri addır. * **1:8** Mat. 3:4; Mark 1:6

9 Padşah bir əllibaşı ilə əlli adamını İlyasın yanına göndərdi. Əllibaşı onun
yanına qalxdı. İlyas təpənin başında oturmuşdu. Əllibaşı ona dedi: «Ey
Allah adamı, padşah "aşağı düş" deyir». 10 * İlyas əllibaşıya cavab verib dedi: «Əgər
mən Allah adamıyamsa, göydən od yağsın, səni və əlli adamını tələf etsin!»
Onda göydən od yağdı, əllibaşı ilə əlli adamını tələf etdi. 11 Padşah başqa bir
əllibaşı ilə əlli adamını onun yanına göndərdi. Əllibaşı ona dedi: «Ey Allah
adamı, padşah belə deyir: "Tez aşağı düş"». 12 İlyas onlara cavab verib dedi:
«Əgər mən Allah adamıyamsa, göydən od yağsın, səni və əlli adamını tələf
etsin!» Onda göydən Allahın odu yağdı, əllibaşı ilə əlli adamını tələf etdi.
13 Padşah yenə üçüncü bir əllibaşı ilə əlli adamını göndərdi. Üçüncü əllibaşı
qalxıb gəldi, İlyasın qarşısında diz çökdü və ona yalvarıb dedi: «Ey Allah adamı,
xahiş edirəm, mənim və bu əlli qulunun canına yazığın gəlsin. 14 Göydən od
yağıb əvvəl gələn iki əllibaşını və onların hərəsinin əlli adamını tələf etdi. İndi
mənim canıma yazığın gəlsin».

15 Rəbbin mələyi İlyasa dedi: «Onunla birgə aşağı düş, ondan qorxma». İlyas
qalxıb aşağı düşdü və əllibaşı ilə birgə padşahın yanına gəldi. 16 Ona dedi:
«Rəbb belə deyir: "İsraildə sözünü soruşmağa Allah yoxdur ki, Eqron allahı
Baal-Zevuvdan soruşmaq üçün qasidlər göndərdin? Buna görə də üstündə
uzandığın yataqdan qalxa bilməyəcəksən, çünki hökmən öləcəksən!"»

17 İlyasın söylədiyi Rəbbin sözünə görə Axazya öldü. Oğlu olmadığı üçün
yerinə Axavın oğlu Yehoram padşah oldu. Bu da Yəhuda padşahı Yehoşafat
oğlu Yehoramın padşahlığının ikinci ilində oldu. 18 Axazyanın qalan işləri
İsrail padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır.

2

İlyasın göyə aparılması

1 Rəbb İlyası qasırğa ilə göyə qaldırmazdan əvvəl İlyas və Elişa Qilqaldan
getdilər. 2 Onda İlyas Elişaya dedi: «Burada qal, çünki Rəbb məni Bet-Elə
göndərir». Elişa dedi: «Var olan Rəbbə və sənin canına and olsun ki, səndən
əl çəkmərəm». Onlar Bet-Elə getdilər. 3 Bet-Eldə olan peyğəmbərlər Elişanın
yanına gəlib ona dedilər: «Rəbbin bu gün sənin ağanı başının üstündən
götürəcəyini bilirsənmi?» O dedi: «Bəli, bilirəm, susun».

4 İlyas ona dedi: «Elişa, burada qal, çünki Rəbb məni Yerixoya göndərir».
Elişa dedi: «Var olan Rəbbə və sənin canına and olsun ki, səndən əl çəkmərəm».
Onlar Yerixoya gəldilər. 5 Yerixoda olan peyğəmbərlər Elişanın yanına gəlib
ona dedilər: «Bilirsənmi, Rəbb bu gün ağanı sənin başın üstündən götürəcək?»
O dedi: «Bəli, bilirəm, susun!»

6 İlyas ona dedi: «Burada qal, çünki Rəbb məni İordan çayının yanına
göndərir». Elişa dedi: «Var olan Rəbbə və sənin canına and olsun ki, səndən
əl çəkmərəm». Onlar getdilər. 7 Peyğəmbərlərdən əlli adam gedib uzaqda
onların qarşısında dayandı. Onlar da İordan çayının yanında dayandılar. 8 İlyas
cübbəsini götürdü və onu büküb suya vurdu. Su iki yerə ayrıldı və onlar quru
yerin üstündən keçdilər. 9 * Onlar keçəndən sonra İlyas Elişaya dedi: «Mən
sənin yanından götürülməzdən əvvəl məndən bir şey istə, sənin üçün nə edim?»
Elişa dedi: «Qoy indi səndə olan ruh ikiqat artıq məndə olsun». 10 İlyas dedi:
«Sən çətin bir şey istədin. Əgər sənin yanından götürüldüyümü görsən, sənin

* **1:10** Luka 9:54 * **2:9** Qanun. 21:17

belə olacaq, yoxsa bu olmayacaq». 11 Onlar danışa-danışa gedərkən qəflətən odlu bir araba və odlu atlar göründü, onları bir-birindən ayırdı və İlyas qasırğa ilə göyə qaldırıldı. 12 * Elişa bunu görüb qışqırdı: «Atam, ey atam! İsrailin arabası və atlıları!» O, İlyası daha görməyəndə öz paltarını götürdü və onu cırıb iki yerə böldü.

13 Sonra İlyasın əynindən düşən cübbəni götürüb geri döndü və İordan çayının sahilində dayandı. 14 İlyasın əynindən düşən cübbəni götürüb suya vurdu və dedi: «İlyasın Allahı Rəbb haradadır?» O da cübbəni suya vuranda su iki yerə ayrıldı. Elişa oradan keçdi.

15 Yerixoda olan peyğəmbərlər onu uzaqdan görüb dedilər: «İlyasın ruhunun gücü Elişanın üstünə qondu». Onlar Elişanı qarşılamağa gələrək önündə yerə qədər təzim etdilər. 16 Ona dedilər: «Bu qullarının yanında əlli igid var, qoy gedib ağanı axtarsınlar. Bəlkə Rəbbin Ruhu onu qaldırıb dağların yaxud da dərələrin birinə atmışdır?» Elişa dedi: «Göndərməyin». 17 Amma onlar o qədər inad etdilər ki, Elişa utanıb dedi: «Göndərin». Əlli nəfər göndərdilər və onlar üç gün axtardılar, ancaq İlyası tapa bilmədilər. 18 Sonra Yerixoda qalan Elişanın yanına qayıtdılar. Elişa onlara dedi: «Mən sizə demədim ki, getməyin?»

Elişanın suyu pak etməsi

19 Şəhərin adamları Elişaya dedilər: «Ağamın gördüyü kimi bu şəhərin yeri yaxşıdır, ancaq suyu pisdir, torpağı bəhər vermir». 20 O dedi: «Mənə təzə bir qab gətirin və onun içinə duz qoyun». Bunu ona gətirdilər. 21 O, bulağa çıxdı, duzu oraya atıb dedi: «Rəbb belə deyir: "Bu suları pak edirəm, artıq onda ölüm və bəhərsizlik olmayacaq"». 22 Elişanın söylədiyi sözə görə bu su indiyə qədər də pak qalır.

Elişanı lağa qoyan oğlanlar

23 Elişa oradan Bet-Elə qalxdı. O, yola düşəndə kiçik oğlanlar şəhərdən çıxdılar və onu lağa qoyub dedilər: «Rədd ol, keçəl, rədd ol, keçəl!» 24 O arxaya dönüb oğlanları gördü və onları Rəbbin adı ilə lənətlədi. Meşədən iki dişi ayı çıxıb onlardan qırx iki nəfəri parçaladı. 25 Elişa oradan Karmel dağına getdi, oradan da Samariyaya qayıtdı.

3

İsrail padşahı Yehoram

1 Yəhuda padşahı Yehoşafatın padşahlığının on səkkizinci ilində Axav oğlu Yehoram Samariyada İsrail üzərində padşah oldu və on iki il padşahlıq etdi. 2 O, Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi, ancaq atası və anası kimi deyildi, çünki atasının düzəltdiyi Baal sütununu yox etdi. 3 Ancaq Nevat oğlu Yarovamın İsrailə etdirdiyi günahlardan yapışdı, onlardan əl çəkmədi.

Moavlıların üsyan qaldırması

4 Moav padşahı Meşanın sürüsü var idi. O, İsrail padşahına yüz min quzu və yüz min qoçun yununu göndərərdi. 5 Axavın ölümündən sonra Moav padşahı İsrail padşahına qarşı üsyan qaldırdı. 6 O vaxt padşah Yehoram Samariyadan çıxdı və bütün İsraillilərı topladı. 7 O gedəndə Yəhuda padşahı Yehoşafata xəbər göndərib dedi: «Moav padşahı mənə qarşı üsyan qaldırdı. Moavlılara qarşı vuruşmaq üçün mənimlə birgə gedərsənmi?» Yehoşafat dedi: «Gedərəm, məni

* **2:12** 2Pad. 13:14

özün kimi, xalqımı xalqın kimi, atlarımı atların kimi hesab elə». 8 Yehoram
dedi: «Hansı yolla çıxaq?» O dedi: «Edom çölünün yolu ilə». 9 İsrail padşahı,
Yəhuda padşahı və Edom padşahı gedib o yolu yeddi gün dolaşdılar. Əsgərlər
və dallarınca gələn heyvanlar üçün su yox idi. 10 İsrail padşahı dedi: «Ay
aman! Rəbb bu üç padşahı Moavlılara təslim etmək üçün bir yerə çağırıb».
11 Yehoşafat dedi: «Burada Rəbbin bir peyğəmbəri yoxdur ki, onun vasitəsilə
Rəbdən soruşaq?» İsrail padşahının əyanlarından biri cavab verib dedi: «Şafat
oğlu Elişa buradadır. O, İlyasın əlinə su tökərdi». 12 Padşah Yehoşafat dedi:
«Onda Rəbbin sözü var». Sonra İsrail padşahı, Edom padşahı və Yehoşafat
Elişanın yanına enib getdilər.
13 Elişa İsrail padşahına dedi: «Məndən sənə nə? Öz ata-ananın
peyğəmbərlərinin yanına get». İsrail padşahı ona dedi: «Yox! Bu üç padşahı
Moavlılara təslim etmək üçün Rəbb bir yerə çağırıb». 14 Elişa dedi: «Önündə
durduğum var olan Ordular Rəbbinə and olsun ki, Yəhuda padşahı Yehoşafata
hörmət etməsəydim, sənin üzünə baxmazdım. 15 İndi mənim yanıma çəng çalan
bir adam gətirin». Gətirilən adam çəng çalarkən Rəbbin əli Elişanın üzərinə
gəldi. 16 O dedi: «Rəbb belə deyir: "Bu vadinin hər tərəfində xəndəklər qazın".
17 Çünki Rəbb belə deyir: "Siz külək və yağış görməyəcəksiniz, amma bu vadi
su ilə dolacaq. Siz, mal-qaranız və heyvanlarınız doyunca su içəcəksiniz".
18 Bu, Rəbbin gözündə çox asan bir şeydir. O, Moavlıları da sizə təslim edəcək.
19 Bütün qalalı şəhərləri və seçmə şəhərləri dağıdacaqsınız, hər yaxşı ağacı
kəsəcəksiniz, bütün bulaqların gözünü tutacaqsınız və hər yaxşı tarlanı
daşlarla dolduracaqsınız». 20 Ertəsi gün səhər təqdim gətirilən zaman birdən
Edom yolundan su gəldi və torpaq su ilə doldu.
21 Bütün Moavlılar eşitdilər ki, padşahlar onlarla vuruşmağa gəlir. Silah
qurşana bilən hər kəsi və daha yaşlı adamları çağırdılar. Onlar sərhəddə
dayandılar. 22 Moavlılar ertəsi gün səhər tezdən duran zaman günəş çıxıb
suların üzərinə şəfəq salmışdı. Onlar qarşılarındakı suları qan kimi qırmızı
gördülər. 23 O zaman dedilər: «Bu qandır, yəqin padşahlar vuruşub bir-birlərini
qırıblar. İndi, ey Moavlılar, qarət etməyə gedək!» 24 Onlar İsrail ordugahına
gəldilər. İsraillilər qalxıb Moavlıları qırdılar və Moavlılar onların qabağından
qaçmağa başladılar. İsraillilər qalxıb Moav torpağını viran etmək üçün hücum
etdilər. 25 Onlar şəhərləri dağıtdılar, hər yaxşı tarlanı daşlarla doldurdular,
bütün bulaqların gözünü tutdular və hər yaxşı ağacı kəsdilər. Yalnız Qir-
Xaresetin daşları yerində qaldı, ancaq sapandçılar onu da mühasirəyə alıb
vurdular. 26 Moav padşahı döyüşdə məğlub olduğunu görəndə özü ilə yeddi
yüz nəfər əli qılınclı adam götürdü. Onlar Edom padşahının qoşununu yarmaq
istədilər, ancaq bunu edə bilmədilər. 27 Sonra o, vəliəhd olan ilk oğlunu
götürüb divarın üzərində yandırma qurbanı gətirdi. Onda İsraillilərə qarşı
böyük bir qəzəb oyandı, onlar da oranı tərk edib öz ölkələrinə qayıtdılar.

4

Elişanın yoxsul dul qadına kömək etməsi

1 Peyğəmbərlərdən olan bir adamın arvadı Elişaya fəryad edərək dedi:
«Sənin qulun ərim öldü! Bilirsən ki, o qulun Rəbdən qorxurdu. İndi isə bir
borc sahibi iki oğlumu özünə qul etmək üçün gəlmişdi». 2 Elişa ona dedi: «Sənin
üçün nə edim? Mənə söylə görüm, evində nəyin var?» Qadın dedi: «Bir qab
yağdan başqa bu kənizinin evində heç nə yoxdur». 3 Elişa dedi: «Get bayırda

bütün qonşularından özün üçün boş qablar istə, qoy çox olsun. 4 Sonra içəri
gir, özünün və oğullarının dalınca qapını bağla, öz yağını bütün bu qablara tök
və onları doldurub bir tərəfə qoy».
5 Qadın onu tərk edib qapını özünün və oğullarının dalınca bağladı. Oğulları
qabları onun yanına gətirdilər, o da doldurdu. 6 Qablar dolanda o,
oğullarından birinə dedi: «Mənə bir qab da gətir». Oğlu ona dedi: «Daha qab
qalmadı». Onda yağ kəsildi. 7 Qadın gəlib bunları Allah adamına danışdı, o da
dedi: «Get yağı satıb borcunu ödə. Qalanı ilə də oğullarınla birgə dolanarsan».

Elişa və Şunemli varlı qadın

8 Bir gün Elişa Şunemdən keçirdi. Orada yaşayan varlı bir qadın Elişanı çörək
yeməyə dəvət etdi. Sonralar Elişa hər dəfə keçəndə çörək yemək üçün oraya
gedərdi. 9 Qadın ərinə dedi: «İndi bildim ki, həmişə yanımızdan keçən bu adam
müqəddəs bir Allah adamıdır. 10 Gəl damda ona kiçik bir otaq düzəldək, oraya
onun üçün yataq, süfrə, taxt, bir də çıraq qoyaq ki, bizə gələndə orada qalsın».
11 Bir gün Elişa oraya gəldi və damdakı otağa çıxıb orada yatdı. 12 O,
nökəri Gehaziyə dedi: «Şunemli qadını çağır». O, qadını çağırdı və qadın onun
qarşısında dayandı. 13 Elişa nökərinə dedi: «İndi qadına söylə: "Bizim üçün
bu qədər zəhmət çəkmisən. Mən sənin üçün nə edə bilərəm? Sənin barəndə
padşahla ya ordu başçısı ilə danışım?"» Gehazi bunu söylədi. Qadın dedi: «Yox,
lazım deyil, mən öz xalqımla birgə yaşayıram». 14 Elişa dedi: «Elə isə onun üçün
nə edə bilərəm?» Gehazi dedi: «Doğrusu, oğlu yoxdur, əri də qocadır». 15 Elişa
dedi: «Qadını çağır». Gehazi qadını çağırdı və o gəlib qapıda durdu. 16 Elişa
dedi: «Bir ildən sonra bu fəsildə qucağında bir oğlun olacaq». Qadın dedi: «Yox,
ey ağam Allah adamı, kənizinə yalan söyləmə!» 17 Elişanın söylədiyi kimi qadın
hamilə oldu və bir il sonra həmin fəsildə bir oğlan doğdu.
18 Uşaq böyüdü. O, bir gün biçinçilərlə birgə işləyən atasının yanına getdi.
19 O, atasına «Başım ağrıyır, başım!» dedi. Atası nökərə dedi: «Onu anasının
yanına apar». 20 Nökər onu götürüb anasının yanına gətirdi. O, günortaya
qədər anasının dizləri üstündə qaldı və sonra öldü. 21 Qadın yuxarı çıxıb uşağı
Allah adamının yatağı üstünə uzandırdı, sonra qapını dalınca örtüb çıxdı. 22 O,
ərini çağırıb dedi: «Nökərlərindən biri ilə mənə bir eşşək göndər. Tez Allah
adamının yanına gedib-qayıdacağam». 23 Əri dedi: «Nə üçün bu gün onun
yanına gedirsən? Nə Təzə Ay mərasimi, nə də Şənbə günüdür». Qadın dedi:
«Eybi yox». 24 O, eşşəyi palanlayıb nökərinə dedi: «Sür və mən sənə deməyincə
dayanma». 25 O getdi və Karmel dağına, Allah adamının yanına gəldi.
Allah adamı qadını uzaqdan gördükdə nökəri Gehaziyə dedi: «Şunemli qadın
buraya gəlir. 26 İndi onun qabağına qaçıb soruş: "Necəsən, yaxşısanmı, ərin və
oğlun yaxşıdırmı?"» O gedib soruşdu. Qadın dedi: «Yaxşıyıq». 27 Qadın dağa
çıxıb Allah adamının yanına gəldi və onun ayaqlarına sarıldı. Gehazi onu geri
itələmək üçün yaxınlaşdı, ancaq Allah adamı dedi: «Onu burax, çünki ürəyi
kədərlidir, ancaq Rəbb bunun səbəbini gizlətdi və mənə bildirmədi». 28 Qadın
dedi: «Mən ağamdan uşaq istədimmi? "Məni aldatma" demədimmi?» 29 Elişa
Gehaziyə dedi: «Belini qurşa və əsamı əlinə götürüb get. Əgər bir adamla
rastlaşsan, ona salam vermə və sənə salam verənin salamını alma. Get, əsamı
oğlanın üzünün üstünə qoy». 30 Oğlanın anası dedi: «Var olan Rəbbə və sənin
canına and olsun ki, səndən əl çəkmərəm». Elişa qalxıb onun dalınca getdi.
31 Gehazi onlardan qabaq getdi və əsanı oğlanın üzünün üstünə qoydu, ancaq
nə bir səs, nə də bir cavab oldu. Gehazi Elişanı qarşılamaq üçün geri döndü və
«oğlan dirilmədi» deyə ona bildirdi.

32 Elişa evə girdi. Ölən oğlan onun yatağı üstündə uzanmışdı. 33 O içəri girib
qapını onların üzünə bağladı və Rəbbə dua etdi. 34 Sonra yatağa qalxıb uşağın
üstünə əyildi. Ağzını onun ağzının, gözlərini onun gözlərinin, ovuclarını onun
ovuclarının üstünə qoydu. Uşağın bədəni isindi. 35 Elişa yataqdan düşüb
otaqda o tərəf-bu tərəfə gəzdi. Sonra yenə yatağa qalxıb onun üstünə əyildi.
Oğlan yeddi dəfə asqırıb gözlərini açdı. 36 Elişa Gehazini çağırıb dedi: «Şunemli
qadını çağır». O, qadını çağırdı. Qadın Elişanın yanına gələndə o dedi: «Al
oğlunu». 37 Qadın gəlib Elişanın ayaqlarına düşərək yerə qədər əyildi və oğlunu
götürüb getdi.

Elişanın şorbanı pak etməsi

38 Elişa yenə Qilqala gəldi. Vilayətdə aclıq idi. Peyğəmbərlər onun önündə
oturmuşdular. O, nökərinə dedi: «Böyük qazanı ocağa qoy və peyğəmbərlər
üçün şorba bişir». 39 Onlardan biri ot yığmaq üçün çölə çıxdı. Bir çöl tənəyi
tapıb ondan ətək dolusu yabanı balqabaq yığdı və gətirib şorba qazanına
doğradı. Bunun nə olduğunu bilməyərək 40 yemək üçün adamlara verdilər.
Şorba yeyənlər qışqırıb dedilər: «Qazandakı yeməkdən yesək, ölərik, ey Allah
adamı!» Heç kəs ondan yeyə bilmədi. 41 Elişa dedi: «Elə isə un gətirin». Sonra
onu qazana atıb dedi: «Adamlar üçün tök, yesinlər». Qazanda zərərli bir şey
olmadı.

Elişanın yüz adama çörək verməsi

42 Baal-Şalişadan bir adam gəldi. O, Allah adamı üçün ilk nübardan bişirilən
iyirmi kömbə arpa çörəyi və təzə sünbülləri torbada gətirdi. Elişa dedi:
«Adamlara ver, yesinlər». 43 Onun qulluqçusu dedi: «Bunu yüz adamın
qabağına necə qoyaq?» Elişa dedi: «Adamlara ver, yesinlər. Çünki Rəbb
belə deyir: "Yeyəcəklər, hələ artıq da qalacaq"». 44 Yeməyi onların qabağına
qoydular. Rəbbin dediyi kimi onlar yedilər və yemək artıq qaldı.

5

Naamanın cüzamdan şəfa tapması

1 * Aram padşahının ordu başçısı Naaman ağasının yanında hörmət və etibar
sahibi idi, çünki Rəbb onun vasitəsilə Arama qurtuluş vermişdi. O, cəsur bir
döyüşçü idi, ancaq cüzamlı idi. 2 Aramlılar dəstələrlə çıxıb İsrail torpağından
kiçik bir qızı əsir götürmüşdülər. Bu qız Naamanın arvadının yanında qalırdı.
3 O, xanımına dedi: «Kaş ki ağam Samariyada peyğəmbərin yanında olaydı.
O zaman peyğəmbər onun cüzamına şəfa verərdi». 4 Naaman gedib «İsrail
torpağından olan qız belə-belə söylədi» deyə ağasına bildirdi. 5 Aram padşahı
dedi: «Get, mən İsrail padşahına bir məktub göndərərəm». Naaman özü ilə altı
min şekel qızıl, on talant gümüş və on dəst paltar götürüb getdi. 6 Məktubu da
İsrail padşahına gətirdi. Orada belə yazılmışdı:

«İndi bu məktubla bərabər qulum Naamanı da yanına göndərirəm ki, sən
onun cüzamına şəfa verəsən».

7 İsrail padşahı məktubu oxuyanda paltarını cırıb dedi: «Məgər mən öldürüb-
dirildən Allaham? Niyə bu adam cüzamına şəfa vermək üçün mənim yanıma
adam göndərir? Baxarsınız, mənimlə dava etmək üçün bəhanə axtarır».

8 Allah adamı Elişa İsrail padşahının öz paltarını cırdığını eşidəndə ona xəbər
göndərib dedi: «Nə üçün paltarını cırdın? Qoy indi o mənim yanıma gəlsin
və bilsin ki, İsraildə bir peyğəmbər var». 9 Naaman atları və döyüş arabası

* **5:1** Luka 4:27

ilə gəldi və Elişanın evinin qapısında dayandı. 10 Elişa onun yanına qasid
göndərib dedi: «Get, İordan çayında yeddi dəfə yuyun ki, bədənin sağalıb tər-
təmiz olsun». 11 Ancaq Naaman acıqlanıb getdi və dedi: «Mən güman edirdim
ki, mütləq bayıra çıxıb yanıma gələcək, durub Allahı Rəbbin adını çağıracaq və
əlini cüzamlı yerin üzərində yelləyib şəfa verəcək. 12 Dəməşqin çayları Avana və
Parpar İsrailin bütün sularından daha yaxşı deyilmi? Onlarda yuyunub təmiz
ola bilməzdimmi?» O hirslə dönüb getdi.
13 Naamanın adamları onun yanına gəlib dedilər: «Ey atamız, əgər
peyğəmbər sənə böyük bir şey əmr etsəydi, ona əməl etməzdinmi? O yalnız
sənə “yuyun və təmiz ol” deyir». 14 Bundan sonra Naaman Allah adamının
sözünə görə İordan çayına enib yeddi dəfə suya baş vurdu. Onun bədəni sağaldı
və körpə bədəni kimi tər-təmiz oldu.
15 Naaman bütün dəstəsi ilə yenə Allah adamının yanına gəldi və onun
önündə dayanıb dedi: «Bax indi bildim ki, İsraildən başqa, dünyanın heç bir
yerində Allah yoxdur. Buyur bu qulunun hədiyyəsini götür». 16 Lakin
Elişa dedi: «Önündə durduğum var olan Rəbbə and olsun ki, heç nə
götürməyəcəyəm». Naaman götürməyi təkid etdi, ancaq Elişa istəmədi.
17 Naaman dedi: «Əgər götürmürsənsə, onda qoy bu quluna buradan iki qatır
yükü torpaq verilsin. Çünki bu qulun artıq başqa allahlara deyil, yalnız Rəbbə
yandırma qurbanları və təqdimlər gətirəcək. 18 Ancaq Rəbb bu işi quluna
bağışlasın: ağam padşah səcdə etmək üçün Rimmon məbədinə girəndə mən
onun sağında durmalıyam, onda Rimmon məbədində mən də səcdə etməliyəm.
Orada səcdə etdiyimi Rəbb quluna bağışlasın». 19 Elişa ona dedi: «Sağ-salamat
get». Naaman onun yanından çıxıb bir az yol getdi.
20 Allah adamı Elişanın nökəri Gehazi dedi: «Ağam gətirdiyi şeyi bu Aramlı
Naamandan götürmək istəmədi. Var olan Rəbbə and olsun ki, onun dalınca
qaçıb ondan nəsə alacağam». 21 Gehazi Naamanın dalınca qaçdı. Naaman
dalınca bir nəfərin gəldiyini görəndə onu qarşılamaq üçün arabadan düşüb
dedi: «Xeyir ola?» 22 Gehazi dedi: «Xeyirdir. Ağam məni göndərdi ki, sənə
deyim: “Elə indicə Efrayimin dağlıq bölgəsindən yanıma peyğəmbərlərdən
olan iki cavan oğlan gəldi. Xahiş edirəm, onlara bir talant gümüş və iki
dəst paltar ver”». 23 Naaman dedi: «Buyur iki talant götür». Ona təkid
edərək iki talant gümüşü iki torbaya qoyub bağladı və iki dəst paltarla birgə
nökərlərindən ikisinə verdi. Nökərlər Gehazinin qabağında gedib bunları
daşıdılar. 24 Təpəyə çatanda Gehazi şeyləri onların əlindən alıb evinə qoydu.
Nökərləri geri göndərdi və onlar getdilər. 25 Sonra ağası Elişanın yanına
gedib önündə dayandı. Elişa ondan soruşdu: «Haradan gəlirsən, Gehazi?»
Gehazi dedi: «Bu qulun heç yerə getməyib». 26 Elişa ona dedi: «O adam
səni qarşılamaq üçün arabasından düşəndə ürəyim orada deyildimi? İndi
gümüş götürmək, paltar, zeytun və üzüm bağları, qoyun-keçi, mal-qara, qullar
və kənizlər almaq vaxtıdırmı? 27 Buna görə də Naamanın cüzamı əbədi
olaraq sənə və sənin nəslinə yapışacaq». Gehazi qar kimi cüzamlı olub onun
hüzurundan çıxdı.

6

Baltanın su üzərinə çıxması

1 Peyğəmbərlər Elişaya dedilər: «Bax indi sənin yanında qaldığımız yer
bizə dardır. 2 Qoy İordan çayının kənarına gedək, hərəmiz bir ağac kəsib
gətirək və qalmaq üçün orada özümüzə yer düzəldək». Elişa «gedin» dedi.

3 Onlardan biri dedi: «Xahiş edirəm, sən də bu qullarınla gəl». Elişa «gələrəm»
deyib 4 onlarla getdi. Onlar İordan çayının kənarına gəldilər və ağac kəsməyə
başladılar. 5 Onlardan biri ağac kəsərkən baltanın dəmiri suya düşdü. O
qışqırıb dedi: «Vay, ağam! Onu borc almışdım». 6 Allah adamı dedi: «Hara
düşdü?» O, Elişaya həmin yeri göstərdi. Elişa bir budaq kəsib oraya atdı və
dəmir suyun üzərinə çıxdı. 7 Elişa «onu qaldır» dedi. Həmin adam əlini uzadıb
onu qaldırdı.

Elişanın Aram ordusunu əsir alması

8 Aram padşahı İsrailə qarşı vuruşduğu zaman əyanları ilə məsləhətləşib
dedi: «Filan yerdə ordugah quracağam». 9 Allah adamı İsrail padşahına xəbər
göndərib dedi: «O yerdən keçmə, çünki Aramlılar oraya enirlər». 10 İsrail
padşahı Allah adamının dediyi yerə xəbər göndərdi. Beləcə padşah onun
xəbərdarlıq etdiyi yerlərdə dəfələrlə özünü qorudu.
11 Aram padşahı bundan çox qəzəbləndi və əyanlarını çağırıb onlara dedi:
«Mənə deyin görək, bizimkilərdən İsrail padşahına tərəfdar olan kimdir?»
12 Əyanlardan biri dedi: «Heç kim, ağam padşah. Bunları İsrail padşahına
bildirən İsraildə olan peyğəmbər Elişadır. O hətta yataq otağında söylədiyin
sözləri ona çatdırır». 13 Padşah dedi: «Gedin görün, o haradadır, mən onu bura
gətirtdirəcəyəm». Padşaha «o, Dotandadır» deyə bildirdilər. 14 Padşah atlar,
döyüş arabaları və çoxlu qoşun göndərdi və onlar gecə ikən gəlib şəhəri əhatəyə
aldılar.
15 Allah adamının qulluqçusu səhər tezdən durub bayıra çıxdı və şəhərin
ətrafında qoşunun, atların və döyüş arabalarının olduğunu gördü. O, Elişaya
dedi: «Vay, ağam, nə edəcəyik?» 16 O dedi: «Qorxma, çünki bizimlə olanlar
onlarla olanlardan çoxdur». 17 Sonra Elişa dua edib dedi: «Ya Rəbb, onun
gözlərini aç ki, görsün». Rəbb nökərin gözlərini açdı və o gördü ki, dağ odlu
atlar və döyüş arabaları ilə doludur. Onlar Elişanı əhatəyə almışdı. 18 Qoşun
ona tərəf enəndə Elişa Rəbbə dua edib dedi: «Bu adamları kor et». Elişanın
sözünə görə Rəbb onları kor etdi. 19 Elişa onlara dedi: «Yol bu deyil, şəhər də
bu deyil. Ardımca gəlin, sizi axtardığınız adamın yanına aparım». Elişa onları
Samariyaya gətirdi.
20 Onlar Samariyaya girəndə Elişa dedi: «Ya Rəbb, onların gözlərini aç ki,
görsünlər». Rəbb onların gözlərini açdı və onlar gördülər ki, Samariyanın
ortasındadırlar. 21 İsrail padşahı onları görəndə Elişaya dedi: «Mənim atam,
onları qırıb məhv edimmi?» 22 Elişa dedi: «Yox, qırma. Məgər bu adamları
sən qılıncın və ox-kamanınla əsir etmisən ki, qırmağa haqqın olsun? Onların
qabağına çörək və su qoy ki, yeyib-içsinlər və sonra öz ağalarının yanına
getsinlər». 23 O, Aramlılar üçün böyük bir ziyafət verdi və onlar yeyib-içdilər.
Sonra onları öz ağalarının yanına göndərdi. Aramlıların dəstələri bir daha İsrail
torpağına gəlmədi.

Samariyada aclıq

24 Bir müddət sonra Aram padşahı Ben-Hadad bütün ordusunu toplayıb
çıxdı və Samariyanı mühasirəyə aldı. 25 Samariyada böyük bir aclıq oldu.
Çünki şəhəri o qədər mühasirədə saxlamışdılar ki, bir eşşək başı səksən şekel
gümüşə və bir kabın dörddə biri qədər göyərçin peyini beş şekel gümüşə
satılırdı. 26 Bir dəfə İsrail padşahı qala divarının üstündən keçəndə bir qadın
fəryad edib ona dedi: «Ağam padşah, kömək et!» 27 Padşah dedi: «Rəbb sənə
kömək etməsə, mən sənə necə kömək edim? Xırmandan yoxsa üzümsıxandan?»

28 Sonra padşah ona dedi: «Nə istəyirsən?» O dedi: «Bu qadın mənə demişdi:
“Sən öz oğlunu ver, bu gün yeyək, mənim oğlumu isə sabah yeyərik”. 29 *
Oğlumu bişirib yedik. Ertəsi gün ona dedim: “Öz oğlunu ver, yeyək”. Ancaq
o, oğlunu gizlətdi». 30 Padşah qadının sözlərini eşidəndə paltarını cırdı. O bu
vaxt qala divarının üstündən keçirdi və xalq gördü ki, onun əynində çul var.
31 Padşah dedi: «Əgər bu gün Şafat oğlu Elişanın başı çiyni üstündə qalsa, Allah
mənə beləsini və bundan betərini eləsin».
32 Elişa öz evində oturmuşdu, ağsaqqallar da onun yanında əyləşmişdi. Padşah
hüzurundan bir qasid göndərdi. Amma qasid yanına gəlməzdən qabaq Elişa
ağsaqqallara dedi: «Görürsünüzmü, bu qatil mənim boynumu vurmaq üçün
adam göndərir! Baxın qasid gələndə qapını bağlayın və onu içəri buraxmayın.
Onun arxasınca ağasının da ayaq səsləri gələcək!» 33 Elişa hələ danışarkən
qasid onun yanına gəlib dedi: «Bax bu bəlanı göndərən Rəbdir. Nə üçün daha
Rəbdən kömək gözləyək?»

7

1 Elişa dedi: «Rəbbin sözünü eşidin, Rəbb belə deyir: “Sabah bu vaxt
Samariya darvazasında bir sea narın un bir şekelə və iki sea arpa bir şekelə
satılacaq”». 2 Padşahın sağında duran köməkçi Allah adamına cavab verib dedi:
«Rəbb göylərdə pəncərələr açsa da, bu iş ola bilməz». Allah adamı isə dedi:
«Bax sən gözlərinlə bunu görəcəksən, ancaq ondan yeməyəcəksən».

Mühasirənin sonu

3 Şəhər darvazasının önündə dörd cüzamlı adam var idi. Onlar bir-
birlərinə dedilər: «Nə üçün biz ölənə qədər burada oturub qalmalıyıq?
4 Əgər şəhərə girsək, şəhərdə olan aclıqdan öləcəyik, burada qalsaq, burada
öləcəyik. Onda Aramlıların ordugahına gedib təslim olaq. Əgər bizi sağ
buraxsalar, sağ qalarıq, öldürsələr, ölərik». 5 Onlar Aramlıların ordugahına
getmək üçün axşam alaqaranlığında qalxıb onun kənarına gəldilər. Orada heç
kəs yox idi. 6 Rəbb Aramlıların ordusuna döyüş arabalarının gurultusunu,
atların tappıltısını və böyük ordunun səsini eşitdirmişdi. Onlar bir-birlərinə
söyləmişdilər: «İsrail padşahı Xet və Misir padşahlarını muzdla tutmuşdur ki,
bizim üstümüzə gəlsinlər». 7 Onlar axşam alaqaranlığında qalxıb qaçmışdılar.
Çadırlarını, atlarını, eşşəklərini – bütün ordugahı olduğu kimi buraxıb get-
mişdilər. Beləcə canlarını qurtarmaq üçün qaçmışdılar. 8 Bu cüzamlılar
ordugahın kənarına gəlib bir çadıra girdilər və yeyib-içdilər. Oradan qızıl-
gümüş, paltar götürüb getdilər və onları gizlətdilər. Sonra qayıdıb başqa bir
çadıra girdilər. Oradan da şeylər götürüb getdilər və onları da gizlətdilər.
9 Onlar bir-birlərinə dedilər: «Biz yaxşı eləmirik, bu gün müjdə günüdür, biz
isə susuruq. Səhər açılana qədər gözləməyə haqqımız yoxdur, indi gedək, saray
adamlarına bu xəbəri bildirək». 10 Onlar gəlib şəhərin qapıçılarını səslədilər
və onlara bildirib dedilər: «Aramlıların ordugahına getdik, orada heç kəs yox
idi və insan səsi də gəlmirdi. Ancaq bağlı atlar, bağlı eşşəklər və olduğu kimi
qalan çadırlar var idi». 11 Qapıçılar da qışqırıb bu xəbəri saray içərisində olan
adamlara bildirdilər. 12 Padşah gecə ikən qalxıb əyanlarına dedi: «Aramlıların
bizə nə etmək istədiklərini indi sizə deyərəm: onlar bilirlər ki, biz acıq, buna
görə də ordugahdan çıxıb çöldə gizlənmişlər və “şəhərdən çıxanda onları diri
tutarıq və şəhərə girərik” deyə düşünürlər». 13 Əyanlardan biri cavab verib
dedi: «Qoy bir neçə adam şəhərdə qalmış atlardan beşini götürsün və onları
göndərək, gedib görsünlər. Onların da aqibəti qalan bütün İsrail camaatının

* **6:29** Qanun. 28:57

aqibəti kimi olacaq, çünki bütün İsrail camaatı həlak olacaq». 14 Onlar atlar
qoşulmuş iki döyüş arabası götürdülər. Padşah «gedin görün» deyib onları
Aram ordusunun dalınca göndərdi. 15 Onlar Aramlıların dalınca İordan çayına
qədər getdilər. Bütün yol Aramlıların tələsik qaçdıqları vaxt atdıqları geyim və
əşyalarla dolu idi. Qasidlər geri qayıdıb padşaha bu xəbəri bildirdilər. 16 Xalq
çıxıb Aramlıların ordugahını qarət etdi. Rəbbin sözünə görə bir sea narın un
bir şekelə və iki sea arpa bir şekelə satıldı.
17 Padşah sağında duran köməkçini darvazanın ağzına qoymuşdu. Padşah
Allah adamının yanına enib gəldiyi zaman onun söylədiyi kimi xalq padşahın
köməkçisini darvazanın ağzında tapdaladı və o öldü. 18 Allah adamının padşaha
söylədiyi kimi oldu. O demişdi: «Sabah bu vaxt Samariya darvazasında iki sea
arpa bir şekelə və bir sea narın un bir şekelə satılacaq». 19 Padşahın köməkçisi
də Allah adamına cavab verib demişdi: «Rəbb göylərdə pəncərələr açsa da, bu
iş ola bilməz». Allah adamı isə demişdi: «Bax sən gözlərinlə bunu görəcəksən,
ancaq ondan yeməyəcəksən». 20 Həmin şey də onun başına gəldi: xalq onu
darvazanın ağzında tapdaladı və o öldü.

8

Şunemli qadının qayıtması
(2Saln. 21:1-20)

1 * Elişa oğlunu diriltdiyi qadına demişdi: «Qalx öz ev adamlarınla birgə get
və qala biləcəyin yerdə qal. Çünki Rəbb qərar verdi ki, yeddi il ölkədə aclıq
olacaq». 2 Qadın Allah adamının sözünə əməl etmişdi və ev adamları ilə birgə
gedib Filiştlilərin ölkəsində yeddi il qalmışdı. 3 Bu müddətdən sonra qadın
Filiştlilərin ölkəsindən qayıtdı. O, evini və tarlasını istəmək üçün padşahın
yanına getdi. 4 O vaxt padşah Allah adamının nökəri Gehazi ilə danışaraq
ona deyirdi: «Buyur Elişanın etdiyi bütün böyük işləri mənə danış». 5 O,
Elişanın ölünü necə diriltdiyini padşaha danışdığı vaxt oğlu dirilən qadın
da evini və tarlasını istəmək üçün padşaha yalvarmağa başladı. Gehazi
dedi: «Ağam padşah, o qadın budur, Elişanın diriltdiyi oğlu da yanındadır».
6 Padşah qadından soruşanda o, padşaha hər şeyi danışdı. Padşah ona bir saray
xidmətçisi verib dedi: «Onun hər şeyini qaytar, ölkəni tərk etdiyi gündən indiyə
qədər tarlasının yetirdiyi bütün məhsulu ona ver».

Elişa və Aram padşahları

7 Elişa Dəməşqə gəldi. Aram padşahı Ben-Hadad xəstə idi. «Allah adamı
buraya gəlib» deyə ona bildirdilər. 8 Padşah Xazaelə dedi: «Bir hədiyyə
götürüb Allah adamını qarşılamağa get. "Bu xəstəlikdən sağalacağammı?"
deyib onun vasitəsilə Rəbdən soruş». 9 Xazael onu qarşılamağa getdi. Əlindəki
hədiyyə ilə birgə Dəməşqin bütün yaxşı şeylərindən qırx dəvə yükü hədiyyə
götürüb gəldi və onun önündə durub dedi: «Oğlun Aram padşahı Ben-Hadad
"Bu xəstəlikdən sağalacağammı?" deyib məni sənin yanına göndərdi». 10 Elişa
ona dedi: «Get, ona "mütləq sağalacaqsan" söylə. Ancaq Rəbb mənə göstərdi
ki, o mütləq öləcək». 11 Allah adamı Xazaeli utandırana kimi gözünü onun
üzünə dikdi və sonra ağladı. 12 Xazael dedi: «Ağam nə üçün ağlayır?» O dedi:
«Ona görə ki İsraillilərə sənin edəcəyin pisliyi bilirəm: onların qalalarına od
vuracaqsan, cavanlarını qılıncla öldürəcəksən, uşaqlarını daşlara çırpacaqsan və
hamilə qadınlarını doğrayacaqsan». 13 * Xazael dedi: «Bu köpək qulun kimdir
ki, bu böyük işi etsin?» Elişa dedi: «Rəbb mənə göstərdi ki, sən Aram üzərində

* **8:1** 2Pad. 4:8-37 * **8:13** 1Pad. 19:15

padşah olacaqsan». 14 Xazael Elişanı tərk edib ağasının yanına gəldi. Ağası ondan soruşdu: «Elişa sənə nə dedi?» O cavab verdi: «Mənə dedi ki, sən mütləq sağalacaqsan». 15 Ertəsi gün Xazael bir örtük götürüb suya batırdı, ağasının üzünün üstünə çəkdi və o boğulub öldü. Onun yerinə Xazael padşah oldu.

Yəhuda padşahı Yehoram
(2Saln. 21:1-20)

16 İsrail padşahı Axav oğlu Yehoramın padşahlığının beşinci ilində, Yehoşafat Yəhuda padşahı olanda onun oğlu Yehoram da onunla birgə padşah oldu. 17 O, padşah olduğu vaxt otuz iki yaşında idi və Yerusəlimdə səkkiz il padşahlıq etdi. 18 Axav nəslinin etdiyi kimi o da İsrail padşahlarının yolu ilə getdi, çünki Axavın qızı onun arvadı idi. Yehoram Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi. 19 * Ancaq Rəbb Öz qulu Davudun xatirinə Yəhudalıları məhv etmək istəmədi, çünki Davuda və onun nəslinə əbədi olaraq bir çıraq verəcəyini vəd etmişdi.

20 * Onun dövründə Edomlular üsyan qaldırıb Yəhudanın əsarəti altından çıxdılar və özlərinə bir padşah qoydular. 21 Yehoram bütün döyüş arabaları ilə birgə Sairə getdi. Gecə ikən qalxıb onu hər tərəfdən əhatə edən Edomluları və araba rəislərini qırdı, lakin xalq öz torpağına qaçdı. 22 Beləcə Edomlular üsyan qaldırdılar, bu günə qədər də Yəhudanın əsarəti altında deyillər. Həmin vaxt Livnalılar da üsyan qaldırmışdılar.

23 Yehoramın qalan işləri və etdiyi hər şey barədə Yəhuda padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. 24 Yehoram ataları ilə uyudu və Davudun şəhərində, atalarının yanında basdırıldı. Onun yerinə oğlu Axazya padşah oldu.

Yəhuda padşahı Axazya
(2Saln. 22:1-6)

25 İsrail padşahı Axav oğlu Yehoramın padşahlığının on ikinci ilində Yehoram oğlu Axazya Yəhuda üzərində padşah oldu. 26 Axazya padşah olduğu vaxt iyirmi iki yaşında idi və Yerusəlimdə bir il padşahlıq etdi. Anası İsrail padşahı Omrinin nəvəsi olub adı Atalya idi. 27 Axazya da Axav nəslinin yolu ilə getdi və onlar kimi Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi, çünki Axav nəslinin kürəkəni idi.

28 O, Aram padşahı Xazaelə qarşı vuruşmaq üçün Axav oğlu Yehoramla birgə Ramot-Gileada getdi. Aramlılar Yehoramı yaraladılar. 29 Padşah Yehoram Ramot-Gileadda Aram padşahı Xazaelə qarşı vuruşarkən Aramlıların ona vurduqları yaraları sağaltmaq üçün İzreelə qayıtdı. Yəhuda padşahı Yehoram oğlu Axazya, Axav oğlu Yehoramı görmək üçün İzreelə gəldi, çünki o, yaralı idi.

9

İsrail padşahı Yehu

1 Peyğəmbər Elişa peyğəmbərlərdən birini çağırıb ona demişdi: «Belini qurşa və bu yağ qabını əlinə alıb Ramot-Gileada get. 2 Oraya çatınca Nimşi oğlu Yehoşafat oğlu Yehunu tap. Girib onu yoldaşlarının arasından çağır və içəri otağa apar. 3 Yağ qabını götür və yağı onun başına töküb söylə: “Rəbb belə deyir: ‹Səni İsrail üzərində padşah olmaq üçün məsh etdim›”. Sonra qapını açıb qaç və orada durma».

4 Peyğəmbərin nökəri olan bu cavan oğlan Ramot-Gileada getdi. 5 Oraya gəlib gördü ki, qoşun başçıları burada oturmuşlar. O dedi: «Ey rəis, sənə sözüm

* **8:19** 1Pad. 11:36; 15:4; 2Saln. 21:7; Zəb. 132:17 * **8:20** Yar. 27:40

var». Yehu dedi: «Aramızdan kimə?» Nökər dedi: «Ey rəis, sənə». 6 * Yehu
qalxıb içəri girdi. Nökər yağı onun başına töküb dedi: «İsrailin Allahı Rəbb belə
deyir: "Səni Rəbbin xalqı olan İsrail üzərində padşah olmaq üçün məsh etdim.
7 Ağan Axavın nəslini qırıb məhv edəcəksən. Qullarım peyğəmbərlərin və
Rəbbin bütün qullarının qanı üçün Mən İzeveldən qisasımı alacağam. 8 Bütün
Axav nəsli məhv olacaq: İsraildə Axavdan divar isladan hər kəsi – bütün
kişiləri, istər kölə olsun, istər azad, kəsib atacağam. 9 Axavın nəslini Nevat oğlu
Yarovamın və Axiya oğlu Baaşanın nəsilləri kimi edəcəyəm. 10 * İzeveli isə İzreel
tarlasında köpəklər yeyəcək və onu basdıran olmayacaq"». Sonra o, qapını açıb
qaçdı.
11 Yehu çıxıb ağasının adamlarının yanına gəldi. Onlardan biri Yehuya dedi:
«Xeyir ola? Bu dəli sənin yanına nə üçün gəlib?» Yehu onlara dedi: «Onun necə
adam olduğunu və nə deyəcəyini bilirsiniz». 12 Onlar dedilər: «Yalan deyirsən!
Onun nə dediyini bizə bildir». Yehu dedi: «Mənə söylədi ki, Rəbb belə deyir:
"Səni İsrail üzərində padşah olmaq üçün məsh etdim"». 13 Hamı tez qalxıb
öz paltarını götürdü və onları pilləkənin üstünə – Yehunun ayağı altına sərdi.
Onlar şeypur çalıb «Yehu padşahdır!» dedilər.

Yehunun Yehoramı öldürməsi

14 Nimşi oğlu Yehoşafat oğlu Yehu Yehorama qəsd hazırladı. O vaxt Yeho-
ram və onunla birgə bütün İsraillilər Ramot-Gileadı Aram padşahı Xazaelin
hücumundan qoruyurdular. 15 * Ancaq padşah Yehoram Aram padşahı
Xazaelə qarşı vuruşarkən Aramlıların ona vurduqları yaraları sağaltmaq üçün
İzreelə qayıtmışdı. Yehu dedi: «Əgər siz mənimlə razısınızsa, qoy şəhəri heç kəs
tərk etməsin ki, bu xəbər İzreelə gedib çatmasın». 16 Yehu arabaya minib İzreelə
getdi, çünki Yehoram orada yatırdı. Yəhuda padşahı Axazya Yehoramı görmək
üçün gəlmişdi.
17 İzreeldəki qüllə üzərində duran gözətçi Yehunun oraya yaxınlaşan
qoşununu görüb dedi: «Qoşun görürəm». Yehoram dedi: «Bir atlı götürüb
onları qarşılamağa göndər ki, soruşsun: "Xeyir ola?"» 18 Bir atlı Yehunu
qarşılamağa getdi və ona dedi: «Padşah soruşur: "Xeyir ola?"» Yehu dedi:
«Xeyirdən sənə nə? Dön, dalımca gəl». Gözətçi dedi: «Qasid onların yanına
gəldi, ancaq geri qayıtmır». 19 İkinci atlını göndərdilər, o da Yehunun yanına
gəlib dedi: «Padşah soruşur: "Xeyir ola?"» Yehu dedi: «Xeyirdən sənə nə? Dön,
dalımca gəl». 20 Gözətçi dedi: «Qasid onların yanına gəldi, ancaq geri qayıtmır.
Araba sürməyi Nimşi oğlu Yehunun sürməyinə oxşayır, çünki o dəli kimi sürür».
21 Yehoram dedi: «Arabamı qoş». Onun arabasını qoşdular. İsrail padşahı
Yehoram və Yəhuda padşahı Axazya öz arabalarında Yehunu qarşılamağa
çıxdılar və İzreelli Navotun tarlasında onunla rastlaşdılar. 22 Yehoram Yehunu
görəndə soruşdu: «Xeyir ola, Yehu?» Yehu dedi: «Anan İzevelin xainlikləri və
cadugərlikləri bu qədər çox olduğu halda necə xeyir ola bilər?» 23 Yehoram
arabasını döndərdi və Axazyaya «Xəyanət, ey Axazya!» deyib qaçdı. 24 Yehu
ox-kamanını çəkdi və Yehoramı kürəyindən vurdu. Ox onun ürəyindən keçib
çıxdı və o öz arabasına yıxıldı. 25 Yehu padşahın köməkçisi Bidqara dedi: «Onu
götürüb İzreelli Navotun tarlasına at. Yadına sal, mən sənin lə birgə onun
atası Axavın dalınca gedərkən Rəbb ona qarşı belə söyləmişdi: 26 * "Navotun
və onun oğullarının qanı dünən Mənim gözümün qabağına gəldi" bəyan edir

* **9:6** 1Pad. 19:16 * **9:10** 1Pad. 21:23 * **9:15** 2Saln. 22:6 * **9:26** 1Pad. 21:19

Rəbb. “Səndən bu tarlada qisas alacağam” bəyan edir Rəbb. İndi Rəbbin sözünə görə onu götürüb tarlaya at».

Yehunun Yəhuda padşahı Axazyanı öldürməsi

27 Yəhuda padşahı Axazya bunu gördükdə Bet-Haqqan yolu ilə qaçdı. Yehu onu təqib edib dedi: «Onu da vurun». İvleam yanında olan Qur yoxuşunda onu arabada vurdular. O, Megiddoya qaçıb orada öldü. 28 Adamları onu araba ilə Yerusəlimə gətirdilər və Davudun şəhərində, atalarının yanında, öz qəbrində basdırdılar. 29 Axav oğlu Yehoramın padşahlığının on birinci ilində Axazya Yəhuda üzərində padşah olmuşdu.

Yehunun İzeveli öldürməsi

30 Yehu İzreelə gəldi. İzevel bunu eşitdi. O, gözlərinə sürmə çəkib başına bəzək vurdu və pəncərədən boylanıb baxdı. 31 Yehu darvazadan girəndə İzevel dedi: «Xeyir ola, ey öz ağasını öldürən Zimri?» 32 Yehu üzünü pəncərəyə doğru qaldırıb dedi: «Kim mənimlədir, kim?» İki-üç saray xidmətçisi boylanıb ona baxdı. 33 Yehu dedi: «Onu aşağı atın». İzeveli aşağı atdılar. Qanı divarın və atların üstünə sıçradı və atlar onun cəsədini tapdaladı. 34 Yehu içəri girərək yeyib-içdi və dedi: «Bu lənətə gəlmiş qadını götürüb basdırın, çünki padşah qızıdır». 35 Onlar İzeveli basdırmaq üçün getdilər. Ancaq onun kəlləsindən, ayaqlarından və ovucларından başqa heç nə tapmadılar. 36 * Geri qayıdıb Yehuya söylədilər. O dedi: «Qulu Tişbeli İlyas vasitəsilə Rəbbin söylədiyi söz belədir: “İzreel tarlasında İzevelin ətini köpəklər yeyəcək. 37 İzevelin cəsədi İzreel tarlasına tökülmüş peyin kimi olacaq və heç kəs deyə bilməyəcək ki, bu, İzeveldir”».

10

Yehunun şahzadələri öldürməsi

1 Samariyada Axavın nəslindən olan yetmiş nəfər şahzadə var idi. Yehu İzreel başçılarına, ağsaqqallara və Axavın nəslindən olan uşaqların himayəçilərinə məktublar yazıb Samariyaya göndərdi. O belə yazdı: 2 «Ağanızın şahzadələri sizin yanınızdadır, döyüş arabalarınız və atlarınız, qalalı şəhəriniz və silahlarınız var. Bu məktub sizə çatanda 3 ağanızın şahzadələrindən ən yaxşısını, ən layiqlisini seçib onu atasının taxtında oturdun və ağanızın nəsli üçün vuruşun».

4 Onlar çox qorxub dedilər: «İki padşah ona qarşı dayana bilmədi, biz necə dayanacağıq?» 5 Saray rəisi, şəhər başçısı, ağsaqqallar və himayəçilər Yehuya xəbər göndərib dedilər: «Biz sənin qullarınıq və bizə dediyin hər şeyi edərik, heç kəsi də padşah etməyəcəyik. Sən nə istəyirsən, onu da et». 6 Yehu ikinci məktubunda onlara belə yazdı: «Əgər siz mənimlə razı olub sözümə qulaq asırsınızsa, ağanızın şahzadələrinin başlarını götürüb sabah bu vaxt İzreelə, yanıma gəlin». Yetmiş nəfər şahzadə onları tərbiyə edən şəhərin böyük adamlarının yanında qalırdı. 7 Məktub onlara çatanda onlar yetmiş nəfər şahzadəni tutub öldürdülər və başlarını səbətlərə qoyub İzreelə, Yehuya göndərdilər. 8 Qasid gəldi və ona bildirib dedi: «Şahzadələrin başlarını gətirdilər». Yehu dedi: «Onları iki qalaq edib darvazanın girişində səhərə qədər qoyun». 9 Səhəri gün Yehu bayıra çıxdı və qalxıb bütün xalqa dedi: «Sizin təqsiriniz yoxdur. Ağama mən qəsd hazırladım və onu mən öldürdüm. Bəs

* **9:36** 1Pad. 21:23

bunların hamısını kim qırdı? 10 Onda bilin ki, Axavın nəslinə qarşı Rəbbin
söylədiyi sözlərdən heç biri hədər gedə bilməz. Rəbb Öz qulu İlyas vasitəsilə
söylədiyi işi etmişdir». 11 * Yehu Axavın İzreeldəki sarayında olan adamlar-
dan sağ qalanların hamısını – onun bütün böyüklərini, yaxın adamlarını və
kahinlərini qırdı, bir adamını da sağ buraxmadı.

Yehu padşah Axazyanın qohumlarını öldürür

12 Yehu Samariyaya tərəf yola düşdü. Yolda çobanlara məxsus olan Bet-
Eqeddən keçəndə 13 Yəhuda padşahı Axazyanın qohumlarına rast gəldi və
onlara dedi: «Siz kimsiniz?» Onlar dedilər: «Biz Axazyanın qohumlarıyıq.
Padşahın və mələkənin övladlarını salamlamaq üçün gedirik». 14 Yehu dedi:
«Bunları diri tutun». Onları diri tutdular və bu qırx iki nəfər adamı Bet-Eqed
quyusunun yanında öldürdülər. Yehu onlardan heç birini sağ buraxmadı.

Yehu Axavın Samariyada olan adamlarını öldürür

15 Yehu oradan gedəndə onu qarşılamağa gələn Rekav oğlu Yehonadava rast
gəldi və onu salamlayıb dedi: «Sənin niyyətin mənim ürəyimcə olduğu kimi
mənim də niyyətim sənin ürəyincədirmi?» Yehonadav «bəli» dedi. Yehu dedi:
«Elə isə əlini ver». O, əlini verdi və Yehu onu öz arabasına qaldırdı. 16 Sonra
dedi: «Mənimlə gəl və Rəbb üçün göstərdiyim qeyrəti gör». Onu Yehunun
arabasına mindirib apardılar. 17 Yehu Samariyaya gəldi və Rəbbin İlyasa
söylədiyi sözə görə Axavın Samariyada qalan bütün adamlarını tamamilə
qırıb məhv etdi.

Yehunun Baala səcdə edənləri öldürməsi

18 Yehu bütün xalqı toplayıb onlara dedi: «Axav Baala az səcdə etdi, ancaq
Yehu ona çox səcdə edəcək. 19 İndi Baalın bütün peyğəmbərlərini, ona səcdə
edənlərin hamısını, onun bütün kahinlərini mənim yanıma çağırın, heç kəs
qalmasın, çünki Baala böyük qurbanım var. Kim gəlməsə, sağ qalmayacaq».
Ancaq Yehu burada hiylə işlətdi ki, Baala səcdə edənləri məhv etsin. 20 Yehu
dedi: «Baal üçün təqdis olunmuş bir toplantı çağırın». Onlar toplantı çağırdılar.
21 Yehu İsrailin hər tərəfinə xəbər göndərdi. Baala səcdə edənlərin hamısı gəldi,
gəlməyən bir nəfər də qalmadı. Onlar Baal məbədinə girdilər və Baal məbədi
ağzınacan adamla doldu. 22 Yehu paltarlara baxan adama dedi: «Baala səcdə
edənlərin hamısı üçün əba ver». Bu adam da onlar üçün əba verdi.

23 Yehu Rekav oğlu Yehonadavla birgə Baal məbədinə girib Baala səcdə
edənlərə dedi: «Axtarıb baxın, burada Rəbbə səcdə edən bir nəfər sizinlə
olmasın, yalnız Baala səcdə edənlər olsun». 24 Onlar təqdimlər və yandırma
qurbanları gətirmək üçün qabağa gəldilər. Yehu bayırda səksən adam qoy-
muşdu və onlara demişdi: «əlinizə verdiyim bu adamlardan biri kimdən
qaçıb qurtarsa, o adam əvəzində öz canını verəcək». 25 Yandırma qurbanları
gətirilməsi sona çatanda Yehu öz mühafizəçilərinə və rəislərinə dedi: «İçəri
girib onları qırın, heç kəs çıxa bilməsin». Mühafizəçilər və rəislər onları
qılıncdan keçirib qırdılar və meyitlərini bayıra atdılar. Sonra Baal məbədinin
içəri otağına girdilər. 26 Oradan Baal məbədinin büt olan sütununu çıxarıb
yandırdılar. 27 Beləcə Baala qoyulan sütunu yıxdılar. Baal məbədini də dağıdıb
ayaqyolu etdilər, ora bu günə qədər də belədir.

28 Beləliklə, Yehu İsraildən Baalın kökünü kəsdi. 29 * Ancaq Yehu Nevat
oğlu Yarovamın İsrailə etdirdiyi günahlardan, Bet-Eldə və Danda olan qızıl
danalara səcdə etməkdən əl çəkmədi. 30 Rəbb Yehuya dedi: «Sən gözümdə

* **10:11** Huşə 1:4 * **10:29** 1Pad. 12:28-30

doğru olan işlər görməklə yaxşı elədin və Mənim ürəyimdə olan hər şeyə görə Axavın adamları ilə rəftar etdin. Buna görə də dördüncü nəslinə qədər sənin övladların İsrail taxtında oturacaq». 31 Ancaq Yehu bütün qəlbi ilə İsrailin Allahı Rəbbin Qanunu ilə getmək istəmədi və Yarovamın İsrailə etdirdiyi günahlardan əl çəkmədi.

Yehunun ölümü

32 Rəbb o dövrdə İsrail torpağını kəsib kiçiltməyə başladı. Xazael bütün İsrail hüdudlarında onları məğlub etdi: 33 İordan çayının şərq tərəfindəki Qadlılara, Ruvenlilərə və Menaşşelilərə məxsus olan bütün Gilead torpağını, Arnon vadisinin kənarında olan Aroerdən Gileada və Başana qədər hər tərəfi zəbt etdi.

34 Yehunun qalan işləri, etdiyi hər şey və onun bütün hünəri barədə İsrail padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. 35 Yehu ataları ilə uyudu və onu Samariyada basdırdılar. Onun yerinə oğlu Yehoaxaz padşah oldu. 36 Yehunun Samariyada İsrail üzərində padşahlıq etdiyi müddət iyirmi səkkiz il idi.

11

Yəhuda məlikəsi Atalya
(2Saln. 22:10-23:15)

1 Axazyanın anası Atalya oğlunun öldüyünü görəndə qalxıb bütün padşah nəslini məhv etdi. 2 Ancaq padşah Yehoramın qızı, Axazyanın bacısı Yehoşeva öldürülən şahzadələr arasından Axazyanın oğlu Yoaşı gizlincə apardı və onu dayəsi ilə birgə yataq otağında yerləşdirdi. Beləcə Yoaşı Atalyadan gizlətdilər və o öldürülmədi. 3 O, altı il gizli olaraq Rəbbin məbədində dayəsi ilə birgə qaldı. Atalya isə ölkə üzərində padşahlıq etdi.

4 * Yeddinci ildə Yehoyada Karyalıların və mühafizəçilərin yüzbaşılarını çağırtdırdı, onları öz yanına – Rəbbin məbədinin içərisinə gətirdi. Orada bu adamlarla əhd kəsib onları and içdirdi və şahzadəni onlara göstərdi. 5 Sonra Yehoyada onlara əmr edib dedi: «Siz belə edin: Şənbə günü növbə çəkənlərinizin üçdə biri sarayın keşiyini çəksin, 6 üçdə biri Sur darvazasında dursun, üçdə biri isə mühafizəçilərin arxasındakı darvazada dayansın. Beləcə sarayın keşiyini çəkin. 7 Sizin iki bölüyünüz – Şənbə günü növbə çəkməyənlərin hamısı padşahın tərəfində olub Rəbbin məbədinin keşiyini çəksin. 8 Hər kəs silahı əlində padşahı əhatəyə alsın, cərgələrinizə girən öldürülsün. Padşah girib-çıxdığı vaxt onunla olun».

9 Yüzbaşılar kahin Yehoyadanın əmr etdiyi hər şeyi etdilər: hər biri öz adamlarını, Şənbə günü növbə çəkənləri və növbədə olmayanları götürüb kahin Yehoyadanın yanına gəldi. 10 Kahin yüzbaşılara Rəbbin məbədində olan padşah Davudun nizələrini və qalxanlarını verdi. 11 Mühafizəçilər məbədin sağ tərəfindən sol tərəfinə qədər qurbangahın və məbədin yanında, padşahın ətrafında dayandılar. Hər kəsin silahı əlində idi. 12 Kahin şahzadəni irəli çıxartdı və tacı başına qoyub şəhadətnaməni ona verdi. Onu padşah olmaq üçün məsh etdilər və əl çalıb «Yaşasın padşah!» dedilər.

13 Atalya mühafizəçilərin və xalqın səsini eşidəndə xalqın yanına, Rəbbin məbədinə gəldi. 14 O baxıb gördü ki, padşah qaydaya görə sütunun yanında dayanmış, rəislər və kərənay çalanlar da padşahın yanındadır. Bütün ölkə xalqı sevinərək kərənay çalırdı. Atalya paltarını cırıb bağırdı: «Xəyanət! Xəyanət!»

* **11:4** Çıx. 30:11-16; Lev. 27:1-25

15 Kahin Yehoyada qoşun üçün cavabdeh olan yüzbaşılara əmr edib dedi: «Onu
cərgələrin arasından çıxarın və dalınca gələni qılıncla öldürün». Çünki kahin
«qoy o, Rəbbin məbədində öldürülməsin» demişdi. 16 * Atalyanı tutdular, onu
atların girdiyi darvazadan saraya gətirdilər və orada öldürüldü.
17 Yehoyada Rəbb ilə padşah və xalq arasında əhd kəsdi ki, onlar Rəbbin
xalqı olsun. O, padşahla xalq arasında da əhd kəsdi. 18 Bütün ölkə xalqı
Baal məbədinə getdi. Onu dağıdıb qurbangahlarını və bütlərini parça-parça
etdilər, Baal kahini Mattanı qurbangahların önündə öldürdülər. Kahin Rəbbin
məbədinə gözətçilər qoydu. 19 O, yüzbaşıları, Karyalıları, mühafizəçiləri, bütün
ölkə xalqını özü ilə götürdü. Onlar padşahı Rəbbin məbədindən düşürtdülər və
mühafizəçilər darvazasının yolu ilə saraya gəldilər. Yoaş padşahların taxtında
oturdu. 20 Bütün ölkə xalqı sevindi və şəhər sakitləşdi. Çünki Atalyanı padşah
sarayında qılıncla öldürmüşdülər.

Yəhuda padşahı Yoaş
(2Saln. 24:1-27)

21 Yoaş padşah olduğu vaxt yeddi yaşında idi.

12

1 Yehunun padşahlığının yeddinci ilində Yoaş padşah oldu və Yerusəlimdə
qırx il padşahlıq etdi. Anası Beer-Şevadan olub adı Sivya idi. 2 Kahin Yehoyada
Yoaşı öyrətdiyi dövr ərzində Rəbbin gözündə doğru olan işlər etdi. 3 Ancaq
səcdəgahlar aradan qaldırılmadı, xalq hələ səcdəgahlarda qurban gətirir və
buxur yandırırdı.
4 Yoaş kahinlərə dedi: «Müqəddəs şeylər kimi Rəbbin məbədinə gətirilən
gümüşü, siyahıyaalma zamanı toplanmış gümüşü, hər kəsin öz canı əvəzinə
verdiyi gümüşü və Rəbbin məbədinə gətirmək üçün hər kəsin ürəyi istədiyi
qədər verdiyi gümüşün hamısını 5 kahinlərin hər biri öz xəzinədarından
götürsün və məbəddə harada uçuq bir yer varsa, o uçuqları özləri təmir
etsin». 6 Ancaq padşah Yoaşın padşahlığının iyirmi üçüncü ilində kahinlər hələ
məbədin uçuqlarını təmir etməmişdilər. 7 Padşah Yoaş kahin Yehoyadanı və
o biri kahinləri çağırıb onlara dedi: «Nə üçün siz məbədin uçuqlarını təmir
etmirsiniz? İndi daha xəzinədarlarınızdan özünüz üçün gümüş almayın, qoy
bu gümüş məbədin uçuqlarının təmiri üçün verilsin». 8 Kahinlər razı oldular
ki, daha xalqdan gümüş almasınlar və məbədin uçuqlarını da özləri təmir
etməsinlər.
9 Kahin Yehoyada bir sandıq götürdü və onun qapağında dəlik açdı. Onu
qurbangahın yanına, Rəbbin məbədinə girən yerdə sağ tərəfə qoydu. Astana
keşikçisi olan kahinlər Rəbbin məbədinə gətirilən gümüşün hamısını oraya
qoyardı. 10 Sandıqda çoxlu gümüş olduğunu görəndə padşahın mirzəsi və baş
kahin gələrək Rəbbin məbədində tapılan gümüşü torbalara doldurub tərəzidə
çəkirdilər. 11 Çəkilən gümüşü Rəbbin məbədinin işinə nəzarət edən rəislərə
verirdilər. Onlar da bunu Rəbbin məbədində işləyən dülgərlərə, ustalara,
12 bənnalara, daşyonanlara, Rəbbin məbədinin uçuqlarını təmir etmək üçün
taxta və yonulmuş daşlar satın alan adamlara verir və məbədin bütün təmir
işlərinə xərcləyirdilər. 13 Ancaq Rəbbin məbədinə gətirilmiş gümüşdən məbəd
üçün gümüş kasalar, maqqaşlar, piyalələr, kərənaylar və qızıl yaxud gümüş
qablar düzəldilmirdi. 14 * Çünki gümüşü iş görənlərə verirdilər və onunla
Rəbbin məbədini təmir edirdilər. 15 İş görənlərə vermək üçün əllərinə gümüş
verdikləri adamlardan hesabat istəmirdilər, çünki onlar sədaqətlə çalışırdılar.

* **11:16** Lev. 7:7 * **12:14** 2Pad. 2:12

16 Təqsir təqdimlərinin və günah təqdimlərinin gümüşü Rəbbin məbədinə
gətirilmədi, çünki o, kahinlərin idi.
17 O vaxt Aram padşahı Xazael gəldi və Qata hücum edib oranı aldı.
Sonra o, Yerusəlimə hücum etməyə yönəldi. 18 Yəhuda padşahı Yoaş babaları
olan Yəhuda padşahları Yehoşafatın, Yehoramın və Axazyanın təqdis etdiyi
bütün şeyləri, özünün təqdis etdiyi şeyləri, Rəbbin məbədinin və sarayın
xəzinələrində tapılan bütün qızılı götürüb Aram padşahı Xazaelə göndərdi. O
da Yerusəlimdən geri çəkildi.
19 Yoaşın qalan işləri və etdiyi hər şey barədə Yəhuda padşahlarının sal-
namələr kitabında yazılmışdır. 20 Əyanları qalxıb ona qəsd hazırladılar və
Sillaya enən yoldakı Bet-Milloda Yoaşı vurdular. 21 Onu vuranlar əyanları
Şimeat oğlu Yozakar və Şomer oğlu Yehozavad idi. Yoaş ataları ilə uyudu və onu
Davudun şəhərində, atalarının yanında basdırdılar. Onun yerinə oğlu Amasya
padşah oldu.

13

İsrail padşahı Yehoaxaz

1 Yəhuda padşahı Axazya oğlu Yoaşın padşahlığının iyirmi üçüncü ilində
Yehunun oğlu Yehoaxaz Samariyada İsrail üzərində padşah oldu və on yeddi il
padşahlıq etdi. 2 O, Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi və Nevat oğlu Yarovamın
İsrailə etdirdiyi günahların dalınca getdi, onlardan əl çəkmədi.
3 İsrailə qarşı Rəbbin qəzəbi alovlandı və Yehoaxazın bütün ömrü boyu
onları Aram padşahı Xazaelin və Xazaelin oğlu Ben-Hadadın əlinə verdi.
4 Yehoaxaz Rəbbə üz tutub yalvardı və Rəbb onu eşitdi, çünki İsrailliləri
əzabını və Aram padşahının onlara necə zülm etdiyini gördü. 5 Rəbb İsrailliləra
bir xilaskar verdi və onlar Aramın əsarəti altından çıxdılar. İsrailliləra əvvəlki
kimi öz torpaqlarında yaşadılar. 6 Ancaq onlar Yarovam nəslinin İsrailə
etdirdiyi günahlardan əl çəkmədilər və bu günahların dalınca getdilər, Aşera
bütü də Samariyada qalırdı. 7 Əlli süvaridən, on döyüş arabasından və on
min piyadadan başqa, Yehoaxazın daha qoşunu qalmadı, çünki Aram padşahı
onları xırmanda toz kimi əzmişdi.
8 Yehoaxazın qalan işləri, etdiyi hər şey və onun hünəri barədə İsrail
padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. 9 Yehoaxaz ataları ilə uyudu
və onu Samariyada basdırdılar. Onun yerinə oğlu Yoaş padşah oldu.

İsrail padşahı Yoaş

10 Yəhuda padşahı Yoaşın padşahlığının otuz yeddinci ilində Yehoaxaz oğlu
Yoaş Samariyada İsrail üzərində padşah oldu və on altı il padşahlıq etdi. 11 O,
Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi, Nevat oğlu Yarovamın İsrailə etdirdiyi
bütün günahlardan əl çəkmədi və bu günahların dalınca getdi.
12 Yoaşın qalan işləri, etdiyi hər şey və Yəhuda padşahı Amasya ilə döyüşdə
göstərdiyi hünər barədə İsrail padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır.
13 Yoaş ataları ilə uyudu və onun taxtında Yarovam oturdu. Yoaş Samariyada
İsrail padşahlarının yanında basdırıldı.

Elişanın ölümü və Yoaşın qələbələri

14 Elişa ölümcül halda xəstələnmişdi. İsrail padşahı Yoaş ona baş çəkmək
üçün yanına gəldi və ağlayıb dedi: «Atam, ey atam! İsrailin arabası və atlıları!»
15 Elişa ona dedi: «Kaman və oxlar götür». O, kaman və oxlar götürdü. 16 Elişa

İsrail padşahına dedi: «Kamanı çək». O, kamanı çəkdi. Elişa əllərini padşahın əlləri üstünə qoydu. 17 Sonra dedi: «Şərq tərəfdəki pəncərəni aç». O açdı. Elişa «oxu at» dedi. O atdı. Elişa dedi: «Bu, Rəbbin qurtuluş oxu, Arama qarşı qurtuluş oxudur! Sən Aramlıları Afeqdə axıra qədər qıracaqsan». 18 Sonra dedi: «Oxları götür». O götürdü. Elişa İsrail padşahına dedi: «Yerə vur». O, üç dəfə vurub dayandı. 19 Allah adamı ona qəzəblənib dedi: «Beş-altı dəfə vurmalı idin. Onda Aramlıları axıra qədər qıra bilərdin, indi isə onları üç dəfə qıracaqsan».

20 Elişa öldü və onu basdırdılar. Moavlıların dəstələri hər bahar fəslində ölkəyə gələrdi. 21 Bir dəfə bir nəfəri basdırarkən adamlar bir dəstə gördülər və ölünü Elişanın qəbrinə atdılar. Ölü düşüb Elişanın sümüklərinə toxunan kimi dirildi və ayaq üstə qalxdı.

22 Yehoaxazın bütün ömrü boyu Aram padşahı Xazael İsraillilərə zülm etdi. 23 Ancaq Rəbb İbrahim, İshaq və Yaqubla etdiyi əhdindən ötrü lütf və mərhəmət göstərib onlara tərəf üz tutdu, onları məhv etmək istəmədi və indiyə qədər Öz hüzurundan kənar etmədi. 24 Aram padşahı Xazael öldü və yerinə oğlu Ben-Hadad padşah oldu. 25 Yehoaxaz oğlu Yoaş müharibədə atası Yehoaxazın əlindən alınan şəhərləri Xazaelin oğlu Ben-Hadadın əlindən aldı. Yoaş Aramlıları üç dəfə qırıb İsrail şəhərlərini geri aldı.

14

Yəhuda padşahı Amasya (2Saln. 25:1-24)

1 İsrail padşahı Yehoaxaz oğlu Yoaşın padşahlığının ikinci ilində Yəhuda padşahı Yoaşın oğlu Amasya padşah oldu. 2 O, padşah olduğu vaxt iyirmi beş yaşında idi və Yerusəlimdə iyirmi doqquz il padşahlıq etdi. Anası Yerusəlimdən olub adı Yehoaddan idi. 3 Amasya atası Yoaşın etdiyi kimi Rəbbin gözündə doğru olan işlər etdi, amma babası Davud kimi deyildi. 4 Lakin səcdəgahlar aradan qaldırılmadı, xalq hələ səcdəgahlarda qurban gətirir və buxur yandırırdı.

5 Padşahlıq əlində möhkəmlənəndə Amasya padşah olan atasını öldürmüş əyanları öldürdü. 6* Ancaq Musanın Qanun kitabında yazıldığı kimi qatillərin oğullarını öldürmədi, çünki Rəbb əmr edib demişdi: «Oğula görə ata, ataya görə oğul öldürülməsin, hər kəs öz günahına görə ölməlidir». 7 O, on min nəfər Edomlunu Duz dərəsində qırıb Selanı müharibə ilə aldı. Onun adını Yoqteel qoydu və bu günə qədər də belədir.

8 O vaxt Amasya İsrail padşahı Yehu oğlu Yehoaxaz oğlu Yoaşın yanına qasidlər göndərib dedi: «Gəl, qarşılaşaq». 9 İsrail padşahı Yoaş Yəhuda padşahı Amasyaya cavab verib dedi: «Livanda olan qanqal oradakı sidr ağacına xəbər göndərib "qızını oğluma arvad olmaq üçün ver" dedi. Amma Livanda olan bir çöl heyvanı keçərək qanqalı tapdaladı. 10 Əlbəttə, sən Edomluları qırdın və ürəyin qürurlandı. Bununla öyün və öz evində otur. Nə üçün sən Yəhudalılarla birlikdə bəlaya düşmək üçün münaqişəyə atılırsan?»

11 Ancaq Amasya qulaq asmadı. İsrail padşahı Yoaş çıxıb Yəhuda padşahı Amasya ilə Yəhudada olan Bet-Şemeşdə qarşılaşdı. 12 Yəhudalılar İsraillilərin önündə məğlub oldular və hər kəs öz evinə qaçdı. 13 İsrail padşahı Yoaş Yəhuda padşahı Axazya oğlu Yoaş oğlu Amasyanı Bet-Şemeşdə tutdu. Yoaş Yerusəlimə

* **14:6** Qanun. 24:16; 2Saln. 25:4; Yez. 18:20

gəlib şəhər divarının Efrayim darvazasından Künc darvazasına qədər dörd yüz qulacını uçurdu. 14 Rəbbin məbədində və sarayın xəzinələrində tapılan bütün qızıl-gümüşü, bütün əşyaları apardı. Girov olaraq tutduğu adamları da götürüb Samariyaya qayıtdı.

15 Yoaşın qalan işləri, onun hünəri və Yəhuda padşahı Amasya ilə necə vuruşduğu barədə İsrail padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. 16 Yoaş ataları ilə uyudu və Samariyada İsrail padşahlarının yanında basdırıldı. Onun yerinə oğlu Yarovam padşah oldu.

17 Yəhuda padşahı Yoaş oğlu Amasya İsrail padşahı Yehoaxaz oğlu Yoaşın ölümündən sonra on beş il yaşadı.

18 Amasyanın qalan işləri barədə Yəhuda padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. 19 Yerusəlimdə Amasyaya qəsd hazırladılar. O, Lakişə qaçdı. Lakişə onun dalınca adamlar göndərib orada onu öldürdülər. 20 Onu atlar üstündə gətirib Yerusəlimdə, Davudun şəhərində, ataларının yanında basdırdılar. 21 Bütün Yəhuda xalqı on altı yaşlı Azaryanı * götürüb atası Amasyanın yerinə padşah etdi. 22 Padşah ataları ilə uyuduqdan sonra o, Elatı Yəhudaya qaytarıb oranı tikdi.

İsrail padşahı II Yarovam

23 Yəhuda padşahı Yoaş oğlu Amasyanın padşahlığının on beşinci ilində Yoaş oğlu Yarovam Samariyada İsrail üzərində padşah oldu və qırx bir il padşahlıq etdi. 24 O, Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi və Nevat oğlu Yarovamın İsrailə etdirdiyi bütün günahlardan əl çəkmədi. 25 * Qulu Qat-Xeferli peyğəmbər Amittay oğlu Yunus vasitəsilə İsrailin Allahı Rəbbin söylədiyi sözə görə o, Xamat keçidindən Arava dənizinə qədər İsrail torpaqlarını geri aldı. 26 Çünki Rəbb İsraillilərin acı fəlakətini görmüşdü: istər kölə olsun, istər azad, İsraillilərə kömək edən bir kəs olmadı. 27 Rəbb heç vaxt İsrailin adını göylər altından siləcəyini deməmişdi, buna görə də Yoaş oğlu Yarovamın vasitəsilə onlara qurtuluş verdi.

28 Yarovamın qalan işləri, etdiyi hər şey, onun hünəri, necə vuruşduğu və əvvəllər Yəhudaya məxsus olan Dəməşqi və Xamatı İsrailə necə qaytarması barədə İsrail padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. 29 Yarovam ataları İsrail padşahları ilə uyudu və yerinə oğlu Zəkəriyyə padşah oldu.

15

Yəhuda padşahı Azarya (2Saln. 26:1-23)

1 İsrail padşahı Yarovamın padşahlığının iyirmi yeddinci ilində Yəhuda padşahı Amasyanın oğlu Azarya padşah oldu. 2 O padşah olduğu vaxt on altı yaşında idi və Yerusəlimdə əlli iki il padşahlıq etdi. Anası Yerusəlimdən olub adı Yekolya idi. 3 Azarya atası Amasyanın etdiyi kimi Rəbbin gözündə doğru olan işlər etdi. 4 Lakin səcdəgahlar aradan qaldırılmadı, xalq hələ səcdəgahlarda qurban gətirir və buxur yandırırdı.

5 Rəbb padşaha bəla göndərdi, o, ölüm gününə qədər cüzamlı oldu. Padşah başqa bir evdə yaşayırdı. Onun oğlu Yotam isə saraya başçılıq edərək ölkə xalqına hökm edirdi.

---

* **14:21** Azarya – başqa adı Uzziya. Bax: 2Pad. 15:13. * **14:25** Yun. 1:1

6 Azaryanın qalan işləri və etdiyi hər şey barədə Yəhuda padşahlarının
salnamələr kitabında yazılmışdır. 7 * Azarya ataları ilə uyudu və onu Davudun
şəhərində, atalarının yanında basdırdılar. Onun yerinə oğlu Yotam padşah
oldu.

İsrail padşahı Zəkəriyyə

8 Yəhuda padşahı Azaryanın padşahlığının otuz səkkizinci ilində Yarovam
oğlu Zəkəriyyə Samariyada İsrail üzərində padşah oldu və altı ay padşahlıq etdi.
9 O, atalarının etdiyi kimi Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi və Nevat oğlu
Yarovamın İsrailə etdirdiyi günahlardan əl çəkmədi. 10 Yaveş oğlu Şallum ona
qəsd hazırladı, onu xalqın qabağında vurub öldürdü və yerinə padşah oldu.

11 Zəkəriyyənin qalan işləri barədə İsrail padşahlarının salnamələr kitabında
yazılmışdır. 12 * Rəbbin Yehuya «dördüncü nəslinə qədər sənin övladların İsrail
taxtında oturacaqlar» deyə söylədiyi sözə görə belə oldu.

İsrail padşahı Şallum

13 Yəhuda padşahı Uzziyanın * padşahlığının otuz doqquzuncu ilində Yaveş
oğlu Şallum padşah oldu və Samariyada bir ay padşahlıq etdi. 14 Qadi oğlu
Menaxem Tirsadan çıxıb Samariyaya gəldi. Samariyada Yaveş oğlu Şallumu
vurub öldürdü və yerinə padşah oldu.

15 Şallumun qalan işləri və necə qəsd hazırladığı barədə İsrail padşahlarının
salnamələr kitabında yazılmışdır. 16 O vaxt Menaxem Tirsadan çıxıb Tif-
sahda və onun ətrafında yaşayanların hamısını qırdı. Darvazaları onun üzünə
açmadıqlarına görə onları məhv etdi və orada olan bütün hamilə qadınları
doğradı.

İsrail padşahı Menaxem

17 Yəhuda padşahı Azaryanın padşahlığının otuz doqquzuncu ilində Qadi
oğlu Menaxem İsrail üzərində padşah oldu və Samariyada on il padşahlıq
etdi. 18 O, Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi və bütün ömrü boyu Nevat oğlu
Yarovamın İsrailə etdirdiyi günahlardan əl çəkmədi. 19 Aşşur padşahı Pul †
ölkəyə hücum etdi. Menaxem ona min talant gümüş verdi ki, padşahlığını
möhkəmləndirmək üçün Pul onunla müttəfiq olsun. 20 Menaxem Aşşur
padşahına vermək üçün İsrailin varlı adamlarının hamısından gümüş yığdı,
onların hər birindən əlli şekel gümüş aldı. Onda Aşşur padşahı bu ölkədə
qalmayıb geri qayıtdı.

21 Menaxemin qalan işləri və etdiyi hər şey barədə İsrail padşahlarının
salnamələr kitabında yazılmışdır. 22 Menaxem ataları ilə uyudu və yerinə oğlu
Peqahya padşah oldu.

İsrail padşahı Peqahya

23 Yəhuda padşahı Azaryanın padşahlığının əllinci ilində Menaxem oğlu
Peqahya Samariyada İsrail üzərində padşah oldu və iki il padşahlıq etdi. 24 O,
Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi və Nevat oğlu Yarovamın İsrailə etdirdiyi
günahlardan əl çəkmədi. 25 Peqahyanın mühafizəçilər rəisi Remalya oğlu Peqah
ona qəsd hazırladı, Gileadlılardan əlli nəfərin köməyi ilə Samariyada sarayın
qalasında onu Arqov və Arye ilə birgə vurub öldürdü və onun yerinə padşah
oldu.

---

* **15:7** Yeş. 6:1 * **15:12** 2Pad. 10:30 * **15:13** Uzziya – Azaryanın başqa adı. Bax: 2Pad. 14:21; 15:26. † **15:19** Pul – Tiqlat-Pileserin başqa adı. Bax: 1Saln. 5:26.

26 Peqahyanın qalan işləri və etdiyi hər şey barədə İsrail padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır.

İsrail padşahı Peqah

27 Yəhuda padşahı Azaryanın padşahlığının əlli ikinci ilində Remalya oğlu Peqah Samariyada İsrail üzərində padşah oldu və iyirmi il padşahlıq etdi. 28 O, Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi və Nevat oğlu Yarovamın İsrailə etdirdiyi günahlardan əl çəkmədi.

29 İsrail padşahı Peqahın dövründə Aşşur padşahı Tiqlat-Pileser gəlib İyonu, Avel-Bet-Maakanı, Yanoahı, Qedeşi, Xasoru, Gileadı, Qalileyanı və bütün Naftali torpağını tutdu, əhalisini də Aşşura sürgün etdi. 30 Ela oğlu Huşə Remalya oğlu Peqaha qəsd hazırladı, onu vurub öldürdü və Uzziya oğlu Yotamın padşahlığının iyirminci ilində onun yerinə padşah oldu.

31 Peqahın qalan işləri və etdiyi hər şey barədə İsrail padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır.

Yəhuda padşahı Yotam
(2Saln. 27:1-9)

32 İsrail padşahı Remalya oğlu Peqahın padşahlığının ikinci ilində Uzziya oğlu Yotam Yəhuda üzərində padşah oldu. 33 O, padşah olduğu vaxt iyirmi beş yaşında idi və Yerusəlimdə on altı il padşahlıq etdi. Anası Sadoq qızı Yeruşa idi. 34 Yotam atası Uzziyanın etdiyi kimi Rəbbin gözündə doğru olan işlər etdi. 35 Lakin səcdəgahlar aradan qaldırılmadı, xalq hələ səcdəgahlarda qurban gətirir və buxur yandırırdı. O, Rəbbin məbədinin yuxarı darvazasını düzəltdi.

36 Yotamın qalan işləri və etdiyi hər şey barədə Yəhuda padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. 37 Rəbb o dövrdə Aram padşahı Resini və Remalya oğlu Peqahı Yəhudalıların üstünə göndərməyə başladı. 38 Yotam ataları ilə uyudu və babası Davudun şəhərində, atalarının yanında basdırıldı. Onun yerinə oğlu Axaz padşah oldu.

16

Yəhuda padşahı Axaz
(2Saln. 28:1-27)

1 Remalya oğlu Peqahın padşahlığının on yeddinci ilində Yotam oğlu Axaz Yəhuda üzərində padşah oldu. 2 Axaz padşah olduğu vaxt iyirmi yaşında idi və Yerusəlimdə on altı il padşahlıq etdi. O, babası Davuddan fərqli olaraq Allahı Rəbbin gözündə doğru olan işlər etmədi. 3 * Axaz İsrail padşahlarının yolu ilə getdi və Rəbbin İsrail övladlarının önündən qovduğu millətlərin iyrənc əməllərini edərək oğlunu oda qurban verdi. 4 O, səcdəgahlarda, təpələr üstündə və hər kölgəli ağac altında qurban gətirir və buxur yandırırdı.

5 * Onda Aram padşahı Resin və İsrail padşahı Remalya oğlu Peqah Yerusəlimin üzərinə hücum etdilər və Axazı mühasirəyə aldılar, ancaq onu məğlub edə bilmədilər. 6 O vaxt Aram padşahı Resin Elatı Arama qaytardı və Yəhudalıları Elatdan qovub çıxartdı. Edomlular Elata girdilər və bu günə qədər orada yaşayırlar.

7 Axaz Aşşur padşahı Tiqlat-Pileserin yanına qasidlər göndərib dedi: «Mən sənin qulun və nökərinəm. Gəl, məni üstümə hücum edən Aram və İsrail padşahlarının əlindən qurtar». 8 Axaz Rəbbin məbədində və sarayın xəzinələrində tapılan qızıl-gümüşü götürüb Aşşur padşahına hədiyyə göndərdi.

* **16:3** Qanun. 12:31 * **16:5** Yeş. 7:1

9 Aşşur padşahı ona qulaq asdı: Dəməşqə hücum edib onu aldı, əhalisini Qirə
sürgün etdi və Resini öldürdü.
10 Padşah Axaz Aşşur padşahı Tiqlat-Pileseri qarşılamaq üçün Dəməşqə getdi.
O, Dəməşqdə olan qurbangahı gördü, qurbangahın bütün quruluşunu və
təsvirini kahin Uriyaya göndərdi. 11 Kahin Uriya padşah Axazın Dəməşqdən
göndərdiyi bütün şeylərə görə bir qurbangah düzəltdi. O, padşah Dəməşqdən
qayıdana qədər bunu etdi. 12 Padşah Dəməşqdən qayıdıb qurbangahı gördü. O
yaxınlaşıb qurbangahın üstünə qalxdı. 13 Qurbangahın üstündə öz yandırma
qurbanını və taxıl təqdimini yandırdı, tökmə təqdimini tökdü və ünsiyyət
qurbanlarının qanını oraya səpdi. 14 * Rəbbin önündə olan tunc qurbangahı
məbədin qabaq tərəfindən, öz qurbangahı ilə Rəbbin məbədi arasından gətirdi
və onu öz qurbangahının şimal tərəfinə qoydu. 15 Padşah Axaz kahin Uriyaya
əmr edib dedi: «Hər gün səhərin yandırma qurbanını, axşamın taxıl təqdimini,
padşahın yandırma qurbanını və taxıl təqdimini, bütün ölkə xalqının yandırma
qurbanını, taxıl təqdimini və tökmə təqdimini böyük qurbangahın üstündə
yandır. Yandırma qurbanlarının və başqa qurbanların bütün qanını onun
üstünə səp. Ancaq tunc qurbangah soraq etmək üçün mənim olacaq».
16 Kahin Uriya da padşah Axazın əmr etdiyi hər şeyi yerinə yetirdi.

17 * Padşah Axaz dayaqların yan lövhələrini kəsib dayaqların üstündən
ləyənləri götürdü. Hovuzu altında olan tunc buğaların üstündən qaldırıb bir
daş səkinin üstünə qoydu. 18 Şənbə günü üçün məbəddə düzəldilmiş bağlı yeri
və padşahın bayırdakı giriş yerini Aşşur padşahından ötrü Rəbbin məbədindən
götürdü.
19 Axazın qalan işləri barədə Yəhuda padşahlarının salnamələr kitabında
yazılmışdır. 20 * Axaz ataları ilə uyudu və Davudun şəhərində, atalarının
yanında basdırıldı. Onun yerinə oğlu Xizqiya padşah oldu.

17

İsrailin son padşahı Huşə

1 Yəhuda padşahı Axazın padşahlığının on ikinci ilində Ela oğlu Huşə
Samariyada İsrail üzərində padşah oldu və doqquz il padşahlıq etdi. 2 O,
Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi, ancaq özündən əvvəlki İsrail padşahları kimi
deyildi. 3 Aşşur padşahı Şalmaneser Huşənin üstünə hücum etmişdi və Huşə ona
tabe olub xərac vermişdi. 4 Amma Aşşur padşahı Huşənin xəyanət etdiyini
gördü, çünki o həm Misir padşahı Sonun yanına qasidlər göndərmişdi, həm
də hər il olduğu kimi Aşşur padşahına xərac verməmişdi. Buna görə də Aşşur
padşahı onu tutub zindana saldı.

Samariyanın süqutu

5 Aşşur padşahı bütün ölkəyə hücum etdi. O, Samariyaya yaxınlaşdı və oranı
üç il mühasirədə saxladı. 6 Huşənin padşahlığının doqquzuncu ilində Aşşur
padşahı Samariyanı aldı və İsrailliləri Aşşur torpağına sürgün etdi. Onları
Xalahda, Qozan çayı sahilindəki Xavorda və Midiya şəhərlərində yerləşdirdi.
7 Bu iş ona görə İsrail övladlarının başına gəldi ki, onları Misir padşahı
fironun əsarəti altından, Misir torpağından çıxaran özlərinin Allahı Rəbbə qarşı
günah etmişdilər. İsrail övladları başqa allahlara səcdə etmişdilər. 8 Onların

* **16:14** Çıx. 27:1-2; 2Saln. 4:1 * **16:17** 1Pad. 7:23-39; 2Saln. 4:2-6 * **16:20** Yeş. 14:28

önündən Rəbbin qovduğu millətlərin adətlərinə və İsrail padşahlarının qoyduğu qanunlara görə davranmışdılar. 9 Gizlində özlərinin Allahı Rəbbə qarşı doğru olmayan işlər etmişdilər. Məskən saldıqları hər yerdə keşikçi qülləsindən qalalı şəhərə qədər özləri üçün səcdəgahlar tikmişdilər. 10 * Hər hündür təpənin üstündə, hər kölgəli ağacın altında sütunlar və Aşera bütləri qoymuşdular. 11 Onların önündən Rəbbin qovduğu millətlərin etdiyi kimi bütün bu səcdəgahlarda buxur yandırmış və pis işlər görüb Rəbbi qəzəbləndirmişdilər. 12 Rəbb onlara «belə etməyin» söylədiyinə baxmayaraq, onlar bütlərə qulluq etmişdilər.

13 Rəbb bütün peyğəmbərləri və görücüləri vasitəsilə İsraillilərə və Yəhudalılara xəbərdarlıq edib demişdi: «Pis yolunuzdan dönün. Atalarınıza buyurduğum və qullarım peyğəmbərlər vasitəsilə sizə öyrətdiyim Qanunda olan bütün əmrlərimə və qanunlarıma əməl edin». 14 Ancaq onlar bu sözlərə qulaq asmamışdılar və iman etməyən ataları kimi özlərinin Allahı Rəbbə boyun əyməmişdilər. 15 Onun qanunlarını, ataları ilə bağladığı əhdini və onlara etdiyi xəbərdarlıqları rədd etmişdilər. Boş şey dalınca gedib boş adamlar olmuşdular. Rəbb «ətrafınızdakı millətlər kimi etməyin» deyib əmr etdiyi halda onlar kimi davranmışdılar. 16 * Özlərinin Allahı Rəbbin bütün əmrlərindən üz döndərib iki tökmə dana bütü və Aşera bütü düzəltmişdilər, bütün səma cisimlərinə səcdə etmişdilər və Baala qulluq etmişdilər. 17 * Oğullarını və qızlarını oda qurban vermişdilər, falçılıq və baxıcılıq etmişdilər. Rəbbin gözündə pis olan işlərə özlərini təslim edib Onu qəzəbləndirmişdilər.

18 Buna görə də Rəbb İsraillilərə qəzəblənib onlardan üz döndərdi. Yalnız Yəhuda qəbiləsindən başqa heç biri qalmadı.

19 Yəhudalılar da özlərinin Allahı Rəbbin əmrlərinə əməl etməmişdilər və İsraillilərin qoyduğu adətlərlə davranmışdılar. 20 Rəbb bütün İsrail nəslindən üz döndərərək onları alçaldıb soyğunçulara təslim etdi və nəhayət, onları hüzurundan kənara atdı. 21 Rəbb İsraili Davud sülaləsindən alıb ayırmışdı və İsraillilər Nevat oğlu Yarovamı padşah etmişdilər. Yarovam onları Rəbbin yolundan azdırmışdı və onlara böyük günahlar etdirmişdi. 22 İsrail övladları Yarovamın etdiyi bütün günahlara görə davranmışdılar və bu günahlardan əl çəkməmişdilər. 23 Rəbb Öz qulu olan bütün peyğəmbərlər vasitəsilə söylədiyi kimi, nəhayət, İsraillilərdən üz döndərdi. Onlar öz torpaqlarından Aşşur torpağına sürgün olundular və bu günə qədər belədir.

Aşşurluların Samariyaya yeni sakinlər köçürməsi

24 Aşşur padşahı Babildən, Kutadan, Avvadan, Xamatdan və Sefarvayimdən adamlar gətirib İsrail övladlarının yerinə Samariyanın şəhərlərində yerləşdirdi. Onlar Samariyaya sahib oldular və oranın şəhərlərində yaşadılar. 25 Onlar orada yaşamağa başlayanda Rəbbə sitayiş etmirdilər. Rəbb də üstlərinə şirlər göndərdi və şirlər onları öldürməyə başladı. 26 Onlar Aşşur padşahına dedilər: «Sürgün edib Samariyanın şəhərlərində yerləşdirdiyin millətlər bu ölkə Allahının adətlərini bilmirlər. O Allah da üstlərinə şirlər göndərdi və şirlər onları öldürür, çünki bu adamlar ölkə Allahının adətlərini bilmirlər». 27 Aşşur padşahı əmr edib dedi: «Oradan sürgün etdiyiniz kahinlərdən birini geri qaytarın, adamları ilə gedib orada yaşasın və ölkə Allahının adətlərini onlara öyrətsin». 28 Samariyadan sürgün etdikləri kahinlərdən biri gəlib Bet-Eldə yaşadı və Rəbbə necə sitayiş etməyi onlara öyrətməyə başladı.

* **17:10** 1Pad. 14:23 * **17:16** 1Pad. 12:28 * **17:17** Qanun. 18:10

29 Ancaq hər millət öz allahının bütünü düzəltdi. Onları yaşadıqları
şəhərlərdə Samariyalıların səcdəgahlarda tikdikləri məbədlərə qoydular:
30 Babillilər Sukkot-Benot bütünü, Kutalılar Nerqal bütünü, Xamatlılar Aşima
bütünü, 31 Avvalılar Nivxaz və Tartaq bütlərini düzəltdilər. Sefarvayimlilər
isə oğullarını Sefarvayim allahları Adrammelek və Anammelek üçün odda
yandırırdılar. 32 Onlar Rəbbə də sitayiş edirdilər. Səcdəgahların məbədlərində
xidmət etmək üçün öz aralarından kahinlər seçib qoydular. 33 Onlar həm
Rəbbə, həm də aralarından sürgün olunduqları millətlərin adətlərinə görə öz
allahlarına sitayiş edirdilər.

34 * Onlar bu günə qədər də əvvəlki adətlərinə görə davranırlar və Rəbbə
sitayiş etmirlər, adını İsrail qoyduğu Yaqubun nəslinə Rəbbin buyurduğu
qaydalara, hökmlərə, qanunlara və əmrlərə əməl etmirlər. 35 * Rəbb Yaqub
övladları ilə əhd etmişdi və onlara əmr edib demişdi: «Başqa allahlara sitayiş
və səcdə etməyin, onlara qulluq edib qurban gətirməyin. 36 * Ancaq böyük
qüdrəti və uzatdığı əli ilə sizi Misir torpağından çıxaran Rəbbə sitayiş və
səcdə edin, Ona qurban gətirin. 37 Sizin üçün yazdığı qaydalara, hökmlərə,
qanunlara və əmrlərə həmişə diqqətlə əməl edin və başqa allahlara sitayiş
etməyin. 38 Sizinlə bağladığım əhdi unutmayın. Başqa allahlara deyil,
39 yalnız Allahınız Rəbbə sitayiş etsəniz, O sizi bütün düşmənlərinizin əlindən
qurtarar». 40 Ancaq onlar bu sözlərə qulaq asmadılar və bu günə qədər də
özlərinin əvvəlki adətlərinə görə davranırlar. 41 Beləcə bu millətlər həm Rəbbə,
həm də öz bütlərinə sitayiş edirdilər. Ataları necə edirdisə, oğulları və nəvələri
də bu günə qədər belə edirlər.

18

Yəhuda padşahı Xizqiya
(2Saln. 29:1-2; 31:1)

1 İsrail padşahı Ela oğlu Huşənin padşahlığının üçüncü ilində Axaz oğlu
Xizqiya Yəhuda üzərində padşah oldu. 2 O, padşah olduğu vaxt iyirmi beş
yaşında idi və Yerusəlimdə iyirmi doqquz il padşahlıq etdi. Anası Zəkəriyyə
qızı Avi idi. 3 Xizqiya babası Davudun etdiyi kimi Rəbbin gözündə doğru
olan işlər etdi. 4 * O, səcdəgahları aradan qaldırdı, sütunları parça-parça etdi
və Aşera bütünü kəsdi. Musanın düzəltdiyi tunc ilanı əzib parçaladı, çünki
İsraillilər onun adını Nexuştan * qoyub o vaxta qədər ona buxur yandırırdılar.

5 Xizqiya İsrailin Allahı Rəbbə güvəndi. Özündən əvvəl və sonra olan bütün
Yəhuda padşahları arasında onun kimisi olmadı. 6 O, Rəbdən yapışıb Onun
yolundan dönmədi və Rəbbin Musaya verdiyi əmrlərinə əməl etdi. 7 Rəbb
də onunla idi və hara gedirdisə, uğur qazanırdı. Xizqiya Aşşur padşahına
qulluq etməkdən boyun qaçırdı. 8 Qəzzədə və onun sərhədləri boyu, keşikçi
qülləsindən qalalı şəhərə qədər hər yerdə yaşayan Filiştliləri qırdı.

9 Xizqiyanın padşahlığının dördüncü ilində, yəni İsrail padşahı Ela oğlu
Huşənin padşahlığının yeddinci ilində Aşşur padşahı Şalmaneser Samariya
üzərinə hücum edib oranı mühasirəyə aldı. 10 Üç ildən sonra şəhəri
aldılar. Xizqiyanın padşahlığının altıncı ilində, yəni İsrail padşahı Huşənin
padşahlığının doqquzuncu ilində Samariya alındı. 11 Aşşur padşahı İsraillilər

* **17:34** Yar. 32:28; 35:10 * **17:35** Çıx. 20:5; Qanun. 5:9 * **17:36** Qanun. 6:13 * **18:4** Say. 21:9 * **18:4** Nexuştan – ibrani dilində tunc parçası.

Aşşur torpağına sürgün etdi və onları Xalahda, Qozan çayı sahilindəki Xavorda və Midiya şəhərlərində yerləşdirdi. 12 Bu iş ona görə onların başına gəldi ki, özlərinin Allahı Rəbbin sözünə qulaq asmamışdılar və Onun əhdini, Rəbbin qulu Musanın əmr etdiyi hər şeyi pozmuşdular. Onlar buna nə qulaq asmış, nə də əməl etmişdilər.

Aşşurluların Yəhudaya hücum etməsi (2Saln. 32:1-19; Yeş. 36:1-22)

13 Xizqiyanın padşahlığının on dördüncü ilində Aşşur padşahı Sanxeriv Yəhudanın bütün qalalı şəhərlərinə hücum edib onları aldı. 14 Yəhuda padşahı Xizqiya Lakişə, Aşşur padşahına xəbər göndərib dedi: «Təqsirkaram, üzərimdən geri çəkil, məndən nə qədər xərac tələb etsən, verərəm». Aşşur padşahı Yəhuda padşahı Xizqiyadan xərac olaraq otuz talant qızıl və üç yüz talant gümüş tələb etdi. 15 Xizqiya Rəbbin məbədində və sarayın xəzinələrində tapılan gümüşün hamısını verdi. 16 O vaxt Yəhuda padşahı Xizqiya Rəbbin məbədinin qapılarının və sütunlarının üstünə özünün örtdüyü qızılı çıxartdı və onu Aşşur padşahına verdi.

Aşşur padşahının Yerusəlimi hədələməsi

17 Aşşur padşahı öz ordu başçısını, baş məmuru və baş vəzirini böyük qoşunla Lakişdən Yerusəlimə, padşah Xizqiyanın yanına göndərdi. Onlar çıxıb Yerusəlimə gəldilər və Mahudbasan tarlası yoluna, yuxarı hovuzun su kəmərinin yanına qalxıb orada dayandılar. 18 Onlar padşahı çağırdılar. Saray rəisi Xilqiya oğlu Elyaqim, mirzə Şevna və salnaməçi Asəf oğlu Yoah onların qabağına çıxdı.

19 Baş vəzir onlara dedi: «İndi Xizqiyaya söyləyin ki, böyük padşah – Aşşur padşahı belə deyir: “Nəyə güvənirsən? 20 Sən yalnız boş sözlər deyirsən, müharibə üçün tədbir və güc lazımdır. İndi sən kimə güvənirsən ki, mənə qarşı çıxırsan? 21 * Yəqin sən əzilmiş qamış çubuğuna – Misirə güvənirsən. Bil ki, kim ona söykənsə, əlinə batıb deşər. Misir padşahı firon ona güvənənlərin hamısı üçün belədir. 22 Bəlkə mənə ‹biz Allahımız Rəbbə güvənirik› söyləyəsiniz. Məgər bu həmin Allah deyildi ki, Xizqiya Onun səcdəgahlarını və qurbangahlarını aradan qaldırdı? O, Yəhudalılara və Yerusəlimlilərə də ‹yalnız Yerusəlimdəki bu qurbangahın önündə səcdə edin› demədimi? 23 İndi ağam Aşşur padşahı ilə mərcə gəl: əgər sən iki min süvari tapa bilsən, mən sənə o qədər at verərəm. 24 Görək sən ağamın kiçik qulu olan bir başçını necə məğlub edəcəksən. Sən hələ döyüş arabaları və süvarilər almaq üçün Misirə güvənirsən! 25 Məgər indi mən bu yeri viran etməyə Rəbbin istəyi ilə gəlmədimmi? Rəbb mənə ‹bu ölkəyə hücum edib onu viran et› dedi”».

26 Xilqiya oğlu Elyaqim, Şevna və Yoah baş vəzirə dedi: «Xahiş edirik, bu qullarınla Arami dilində danış, biz bu dili başa düşürük, amma divar üzərindəki xalqın eşitdiyi yerdə bizimlə Yəhudi dilində danışma». 27 Baş vəzir onlara dedi: «Məgər ağam məni göndərib ki, bu sözləri təkcə sənin ağana və sənə söyləyim, yoxsa divar üzərində oturan bu adamlara? Axı onlar da sizinlə birgə nəcislərini yeyib sidiklərini içəcəklər».

28 Onda baş vəzir durub Yəhudi dilində uca səslə bağıraraq dedi: «Böyük padşahın – Aşşur padşahının sözünü eşidin! 29 Padşah belə deyir: “Xizqiya sizi aldatmasın, sizi mənim əlimdən qurtara bilməyəcək. 30 Qoy Xizqiya sizə ‹Rəbb bizi hökmən qurtaracaq və bu şəhər Aşşur padşahına təslim edilməyəcək› deyib Rəbbə arxayın etməsin”. 31 Ona qulaq asmayın! Çünki

* **18:21** Yez. 29:6-7

Aşşur padşahı belə deyir: “Mənimlə sülh bağlayın və yanıma gəlin. Mən gələnə
qədər hər kəs öz üzüm meynəsinin və əncir ağacının bəhrəsindən yeyib öz
quyusunun suyundan içəcək. 32 Sonra mən gəlib sizi ölkənizə bənzər bir
ölkəyə – buğda, şərab, çörək, üzüm bağları, zeytun yağı və bal olan bir torpağa
aparacağam. Beləcə ölməyib sağ qalarsınız. ‹Rəbb bizi qurtaracaq› deyib sizi
azdıran Xizqiyaya qulaq asmayın. 33 Millətlərin allahlarından biri öz ölkəsini
Aşşur padşahının əlindən qurtardımı? 34 Hanı Xamatın və Arpadın allahları?
Hanı Sefarvayimin, Henanın və Avvanın allahları? Onlar Samariyanı mənim
əlimdən qurtardılarmı? 35 Bütün bu allahlardan hansı öz ölkəsini mənim
əlimdən qurtardı? Bəs Rəbb necə Yerusəlimi mənim əlimdən qurtara bilər?”»
36 Xalq susdu və onun cavabında heç nə demədi. Çünki padşah «ona cavab
verməyin» deyə əmr etmişdi. 37 Saray rəisi Xilqiya oğlu Elyaqim, mirzə Şevna
və salnaməçi Asəf oğlu Yoah cırılmış paltarlarda Xizqiyanın yanına gəlib baş
vəzirin sözlərini ona çatdırdılar.

19

Padşah Xizqiyanın Yeşayadan məsləhət alması (Yeş. 37:1-7)

1 Padşah Xizqiya bunu eşidəndə paltarını cırdı və çula bürünüb Rəbbin
məbədinə girdi. 2 O, saray rəisi Elyaqimi, mirzə Şevnanı və kahinlərin
ağsaqqallarını çula bürünmüş halda peyğəmbər Amots oğlu Yeşayanın yanına
göndərdi. 3 Onlar Yeşayaya dedilər: «Xizqiya belə deyir: “Bu gün bəla,
təhqir və rüsvayçılıq günüdür, çünki uşaqların doğulması vaxtı çatıb, ancaq
doğmağa güc yoxdur. 4 Bəlkə ağası Aşşur padşahının var olan Allahı təhqir
etməyə göndərdiyi baş vəzirin bütün sözlərini Allahın Rəbb eşidib buna görə
məzəmmət edər. Ona görə də qalanlar üçün dua et”». 5 Padşah Xizqiyanın
adamları Yeşayanın yanına gələndə 6 Yeşaya onlara dedi: «Ağanıza söyləyin
ki, Rəbb belə deyir: “Aşşur padşahının nökərlərinin Mənə qarşı küfr edərək
söylədiyi və sənin eşitdiyin sözlərdən qorxma. 7 Mən onun daxilinə elə bir ruh
göndərəcəyəm ki, bir xəbər eşidib öz ölkəsinə qayıdacaq və orada onu qılıncla
öldürtdürəcəyəm”».

Aşşur padşahının məktubu (Yeş. 37:8-20)

8 Baş vəzir geri qayıdıb Aşşur padşahının Livna üzərinə hücum etdiyini
gördü. Çünki Lakişdən geri çəkildiyini eşitmişdi. 9 Aşşur padşahına «Kuş
padşahı Tirhaqa sənin üstünə vuruşmağa gəlir» xəbəri çatdı. O, Xizqiyanın
yanına yenidən qasidlər göndərib dedi: 10 «Yəhuda padşahı Xizqiyaya
belə söyləyin: “Qoy güvəndiyin Allahın ‹Yerusəlim Aşşur padşahına təslim
edilməyəcək› deyə səni aldatmasın. 11 Axı sən eşitdin ki, Aşşur padşahları bütün
ölkələrə nə ediblər, oraları necə viran ediblər. Sən qurtula biləcəksənmi?
12 Atalarımın məhv etdikləri millətlərin – Qozanın, Xaranın, Resefin və Telas-
sarda olan Edenlilərin allahları onları qurtardımı? 13 Hanı Xamat padşahı,
Arpad padşahı, Sefarvayim şəhərinin, Henanın və Avvanın padşahı?”»
14 Xizqiya məktubu qasidlərdən alıb oxudu. O, Rəbbin məbədinə qalxıb
məktubu Rəbbin önündə yerə sərdi. 15 * Xizqiya Rəbbin önündə dua edib dedi:
«Ey keruvlar üstündə əyləşən İsrailin Allahı Rəbb! Bütün dünya padşahlıqlarının
Allahı yalnız Sənsən. Göyü və yeri Sən yaratmısan. 16 Ya Rəbb, qulağın eşitsin,
gözün görsün, Sanxerivin var olan Allaha qarşı küfr edərək göndərdiyi sözlərə

* **19:15** Çıx. 25:22

qulaq as. 17 Ya Rəbb, doğrudur, Aşşur padşahları millətləri və onların torpaqlarını talan etdilər, 18 allahlarını oda atıb məhv etdilər. Çünki onlar Allah deyildi, insanlar onları ağac və daşdan düzəltmişdilər. 19 Ey Allahımız Rəbb, indi isə yalvarıram, bizi onun əlindən qurtar və bütün dünya padşahlıqları bilsinlər ki, ya Rəbb, Sən, yalnız Sən Allahsan!»

Aşşurluların məğlubiyyəti barədə Yeşayanın peyğəmbərlik etməsi (Yeş. 37:21-38)

20 Amots oğlu Yeşaya Xizqiyaya xəbər göndərib dedi: «İsrailin Allahı Rəbb belə deyir: “Aşşur padşahı Sanxeriv barədə Mənə etdiyin duanı eşitdim”. 21 Onun haqqında Rəbbin söylədiyi söz budur:

“Bakirə Sion qızı
Sənə xor baxıb lağ edir,
Yerusəlim qızı
Sənin arxanca başını bulayır.
22 Kimi söyüb küfr etdin?
Kimə qarşı səsini qaldırdın?
Kimə lovğalıqla baxdın?
İsrailin Müqəddəsinə!
23 Qasidlərinin vasitəsilə
Rəbbi təhqir edib dedin:
‹Çoxlu döyüş arabalarımla
Dağların zirvəsinə,
Livanın ən uca yerlərinə çıxdım.
Uca sidr ağaclarını,
Gözəl sərv ağaclarını kəsdim,
Ən son məskəninə,
Yaşıl meşələrinə girdim.
24 Quyu qazdım və özgə sularını içdim,
Misirin bütün çaylarını ayağımla qurutdum›.

25 Məgər eşitməmisən ki,
Mən çoxdan bu işi hazırladım,
Qədimdən bəri müəyyən etdiyimi
İndi yerinə yetirirəm ki,
Sən qalalı şəhərləri dağıdıb
Viranəliyə çevirəsən.
26 Bu şəhərlərin sakinləri zəifləndi,
Çaşqınlığa və xəcalətə düşdülər.
Yetişməmişdən əvvəl yandırılan
Çöl otu, göyərti və damda bitən ot kimi oldular.
27 Sənin oturuşunu,
Girişini-çıxışını,
Mənə qarşı hiddətini bilirəm.
28 Mənə qarşı hiddətləndiyinə görə,
Lovğalığın qulağıma çatdığına görə
Halqamı burnuna və yüyənimi ağzına taxacağam,
Səni gəldiyin yolla geri qaytaracağam.

29 Ancaq sənin üçün əlamət budur, ey Xizqiya!
Bu il və gələn il özü yetişən barını,
Üçüncü il isə taxıl zəmilərini,

Üzüm bağları salıb onların bəhrəsini yeyin.
30 Yəhuda nəslindən xilas olub qalanlar
Yenə aşağıya doğru kök atacaqlar,
Yuxarıya doğru bəhrə verəcəklər.
31 Çünki qalanlar Yerusəlimdən,
Xilas olanlar Sion dağından çıxacaqlar.
Rəbbin qeyrəti bunu edəcək".

32 Buna görə Aşşur padşahı barədə Rəbb belə deyir:
"O bu şəhərə girməyəcək,
Oraya ox atmayacaq,
Qarşısına qalxanla çıxmayacaq,
Qala önündə torpaq qalağı qurmayacaq.
33 Ancaq gəldiyi yolla geri qayıdacaq,
Bu şəhərə girməyəcək"
Rəbb belə bəyan edir.
34 "Mən bu şəhəri Özüm üçün,
Qulum Davudun xatirinə qoruyub xilas edəcəyəm"».
35 O gecə Rəbbin mələyi çıxıb Aşşur ordugahında yüz səksən beş min nəfəri qırdı. Səhər erkən qalxıb gördülər ki, onların hamısı öldürülüb. 36 Aşşur padşahı Sanxeriv geri çəkilib getdi və Ninevada qaldı. 37 O öz allahı Nisrokun məbədində səcdə edərkən oğulları Adrammelek və Şareser onu qılıncla öldürdülər və Urartu ölkəsinə qaçdılar. Sanxerivin yerinə oğlu Esar-Xaddon padşah oldu.

20

Xizqiyanın xəstələnməsi
(2Saln. 32:24-26; Yeş. 38:1-8,21-22)

1 O günlərdə Xizqiya ölümcül xəstələndi. Peyğəmbər Amots oğlu Yeşaya onun yanına gəlib dedi: «Rəbb belə deyir: "Evin üçün vəsiyyət et, çünki xəstəlikdən sağalmayıb öləcəksən"». 2 Xizqiya üzünü divara çevirdi və Rəbbə dua edib dedi: 3 «Yalvarıram, ya Rəbb, yadına sal ki, necə Sənin önündə salehliklə və sidq ürəklə davranmışam, necə Sənin gözündə yaxşı olan işlər etmişəm». Xizqiya acı-acı ağladı. 4 Yeşaya hələ orta həyətdən çıxmamış ona Rəbbin bu sözü nazil oldu: 5 «Qayıt, Mənim xalqımın hökmdarı Xizqiyaya söylə ki, baban Davudun Allahı Rəbb belə deyir: "Sənin duanı eşitdim, göz yaşlarını gördüm. İndi Mən səni sağaldıram və üçüncü gün Rəbbin məbədinə qalxacaqsan. 6 Sənin ömrünü on beş il artıracam. Səni və bu şəhəri Aşşur padşahının əlindən qurtaracağam, onu Özüm üçün və qulum Davudun xatirinə qoruyacağam"». 7 Sonra Yeşaya «əncir kündəsi götürün» dedi. Bunu götürüb çibanın üstünə qoydular və padşah sağaldı.

8 Xizqiya Yeşayaya demişdi: «Rəbbin məni sağaldacağına və üçüncü gün Rəbbin məbədinə qalxacağıma əlamət nədir?» 9 Yeşaya dedi: «Söylədiyi sözə əməl edəcəyinə Rəbbin verdiyi əlamət budur: sənin istəyinə görə kölgə ya on dərəcə qabağa gedəcək ya da on dərəcə geri çəkiləcək». 10 Xizqiya dedi: «Kölgə üçün on dərəcə qabağa getmək asandır. Qoy on dərəcə geri çəkilsin». 11 Peyğəmbər Yeşaya Rəbbi çağırdı, Rəbb də Axazın tikdiyi günəş saatının üstünə düşən kölgəni on dərəcə geri çəkdi.

Xizqiyanın ağılsızlığı
(Yeş. 39:1-8)

12 O zaman Babil padşahı Baladan oğlu Merodak-Baladan Xizqiyaya
məktublar və hədiyyələr göndərdi, çünki Xizqiyanın xəstələndiyini eşitmişdi.
13 Bunlar Xizqiyanı sevindirdi. O, xəzinəsində olan bütün şeyləri – qızıl-
gümüşü, ətriyyatı, qiymətli yağları, silah anbarını elçilərə göstərdi. Xizqiyanın
sarayında və bütün ölkəsində onlara göstərmədiyi bir şey qalmadı.
14 Onda Yeşaya peyğəmbər padşah Xizqiyanın yanına gəlib ona dedi: «Bu
adamlar nə dedilər? Sənin yanına haradan gəldilər?» Xizqiya dedi: «Uzaq bir
ölkədən – Babildən gəldilər». 15 Yeşaya dedi: «Sənin sarayında nə gördülər?»
Xizqiya dedi: «Sarayımda olan bütün şeyləri gördülər. Xəzinəmdə onlara
göstərmədiyim bir şey qalmadı».
16 Yeşaya Xizqiyaya dedi: «Rəbbin sözünü dinlə: 17 * "Bir gün gələcək ki,
sənin sarayında olan hər şey və ataların bu günə qədər yığdıqları şeylər Babilə
aparılacaq, heç nə qalmayacaq" deyir Rəbb. 18 * "Sənin nəslindən olan və
səndən törəyən bəzi oğullarını götürüb aparacaqlar və onlar Babil padşahının
sarayında hərəmağası olacaq"». 19 Xizqiya Yeşayaya dedi: «Söylədiyin Rəbbin
sözü yaxşı sözdür». Sonra dedi: «Heç olmasa mənim dövrümdə sülh və əmin-
amanlıq olacaq. Bu, yaxşı deyilmi?»
20 Xizqiyanın qalan işləri, onun bütün hünəri, hovuz və su kəməri düzəldib
suyu necə şəhərə gətirməsi barədə Yəhuda padşahlarının salnamələr kitabında
yazılmışdır. 21 Xizqiya ataları ilə uyudu və yerinə oğlu Menaşşe padşah oldu.

21

Yəhuda padşahı Menaşşe
(2Saln. 33:1-20)

1 Menaşşe padşah olduğu vaxt on iki yaşında idi və Yerusəlimdə əlli beş il
padşahlıq etdi. Anasının adı Xefsivah idi. 2 * O, İsrail övladlarının önündən
Rəbbin qovduğu millətlərin etdikləri iyrənc işlər kimi Rəbbin gözündə pis
olan işlər etdi. 3 Atası Xizqiyanın dağıtdığı səcdəgahları yenidən tikdi.
İsrail padşahı Axav kimi Baal bütü üçün qurbangahlar qurdu və Aşera bütü
düzəltdi, bütün səma cisimlərinə səcdə və qulluq etdi. 4 * Rəbbin «adımı
Yerusəlimdə qoyacağam» dediyi məbədində Menaşşe qurbangahlar tikməyə
başladı. 5 Rəbbin məbədinin hər iki həyətində bütün səma cisimlərinə qur-
bangahlar düzəltdi. 6 O, oğlunu oda qurban verdi, gələcəyi dedi, baxıcılıq
edib cindarlara və ruhçağıranlara müraciət etdi. Beləliklə, Rəbbin gözündə
çoxlu pis işlər görərək Onu qəzəbləndirdi. 7 * Düzəltdiyi oyma Aşera bütünü
məbədə qoydu. Rəbb Davuda və oğlu Süleymana demişdi: «Bu məbəddə və
bütün İsrail qəbilələrindən seçdiyim Yerusəlimdə Öz adımı əbədi qoyacağam.
8 Əgər Mənim onlara buyurduqlarıma və qulum Musanın onlara əmr etdiyi
bütün Qanuna əməl etsələr, İsrailliləri ataларına verdiyim torpaqdan didərgin
düşməyə qoymayacağam». 9 Ancaq onlar bu sözlərə qulaq asmadılar. İsrail
övladlarının önündə Rəbbin məhv etdiyi millətlərdən də çox pis işlər etmək
üçün Menaşşe onları yoldan çıxartdı.
10 Rəbb Öz qulları peyğəmbərlər vasitəsilə dedi: 11 «Yəhuda padşahı
Menaşşe bu iyrənc işləri etməklə özündən əvvəlki Emorluların etdiklərindən
də çox pislik etdi və bütləri ilə Yəhudalılara da günah etdirdi. 12 Buna görə
də İsrailin Allahı Rəbb belə deyir: "Mən Yerusəlimin və Yəhudanın üzərinə

* **20:17** 2Pad. 24:13; 2Saln. 36:10 * **20:18** 2Pad. 24:10-16; Dan. 1:1-7 * **21:2** Yer. 15:4 * **21:4** 2Şam. 7:13 * **21:7** 1Pad. 9:3-5; 2Saln. 7:12-18

elə bir bəla gətirəcəyəm ki, bunu eşidən hər kəsin qulaqları cingildəyəcək.
13 Samariyanı ölçdüyüm ipi və Axav nəslinin üstünə çəkdiyim şaqulu
Yerusəlimin üzərinə də çəkəcəyəm. Bir nəfər boşqabı necə silib üzüstə çevirirsə,
Mən də Yerusəlimi elə siləcəyəm. 14 İrsimin qalanlarından üz döndərəcəyəm,
onları düşmənlərinə təslim edəcəyəm və düşmənləri onları soyub talan edəcək.
15 Çünki gözümdə pis olan işlər edirdilər və ataları Misirdən çıxdıqları gündən
bu günə qədər Məni qəzəbləndirirdilər"».

16 Menaşşe Rəbbin gözündə pis olan işlər edərək Yəhudalılara etdirdiyi
günahdan başqa çoxlu günahsız qan töküb Yerusəlimi başdan-başa qana buladı.

17 Menaşşenin qalan işləri, etdiyi hər şey və elədiyi günah barədə Yəhuda
padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. 18 Menaşşe ataları ilə uyudu və
öz sarayının bağçasında – Uzza bağçasında basdırıldı. Onun yerinə oğlu Amon
padşah oldu.

Yəhuda padşahı Amon
(2Saln. 33:21-25)

19 Amon padşah olduğu vaxt iyirmi iki yaşında idi və Yerusəlimdə iki il
padşahlıq etdi. Anası Yotvalı Xarusun qızı olub adı Meşullemet idi. 20 O, atası
Menaşşenin etdiyi kimi Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi. 21 Atasının yolu
ilə gedib onun qulluq etdiyi bütlərə səcdə və qulluq etdi. 22 Atalarının Allahı
Rəbbi tərk etdi və Rəbbin yolu ilə getmədi. 23 Amonun əyanları ona qəsd
hazırladılar və padşahı sarayında öldürdülər. 24 Ölkə xalqı padşah Amona qəsd
hazırlayanların hamısını qırdı və onun yerinə oğlu Yoşiyanı padşah etdi.

25 Amonun qalan işləri barədə Yəhuda padşahlarının salnamələr kitabında
yazılmışdır. 26 O, Uzza bağçasında, öz qəbrində basdırıldı. Onun yerinə oğlu
Yoşiya padşah oldu.

22

Yəhuda padşahı Yoşiya
(2Saln. 34:1-2)

1 * Yoşiya padşah olduğu vaxt səkkiz yaşında idi və Yerusəlimdə otuz bir il
padşahlıq etdi. Anası Bosqatlı Adayanın qızı olub adı Yedida idi. 2 O, Rəbbin
gözündə doğru olan işlər etdi, hər işdə babası Davudun yolu ilə gedərək ondan
kənara çıxmadı.

Məbəddə Qanun kitabının tapılması
(2Saln. 34:8-28)

3 Yoşiyanın padşahlığının on səkkizinci ilində padşah mirzə Meşullam oğlu
Asalya oğlu Şafanı Rəbbin məbədinə göndərib dedi: 4 «Baş kahin Xilqiyanın
yanına get. Qoy o, astana keşikçilərinin xalqdan yığdıqları Rəbbin məbədinə
gətirilən pulu tərəzidə çəksin. 5 Onu Rəbbin məbədinin işinə nəzarət edənlərə
versinlər. Onlar da pulu məbədin uçuq yerlərini təmir etmək üçün Rəbbin
məbədində olan işçilərə – 6 dülgərlərə, ustalara, bənnalara, məbədi təmir
etmək üçün taxta və yonulmuş daş alanlara versinlər. 7 Ancaq əllərinə verilən
pulun hesabı onlarla aparılmasın, çünki sədaqətlə çalışırlar».

8 Baş kahin Xilqiya mirzə Şafana dedi: «Rəbbin məbədində Qanun kitabını
tapdım». Xilqiya kitabı Şafana verdi və Şafan onu oxudu. 9 Mirzə Şafan
padşahın yanına gəldi və ona xəbər gətirib dedi: «Qulların məbəddə tapılan pulu
boşaltdılar və onu Rəbbin məbədinin işinə nəzarət edənlərə verdilər». 10 Mirzə

* **22:1** Yer. 3:6

Şafan padşaha bildirib dedi: «Kahin Xilqiya mənə bir kitab verdi». Şafan onu
padşahın önündə oxudu.
11 Padşah Qanun kitabının sözlərini eşidəndə paltarını cırdı. 12 Padşah kahin
Xilqiyaya, Şafan oğlu Axiqama, Mikeya oğlu Akbora, mirzə Şafana və padşahın
xidmətçisi Asayaya əmr edib dedi: 13 «Gedin, tapılmış bu kitabın sözlərinə görə
mənim üçün, xalq və bütün Yəhuda üçün Rəbdən soruşun, çünki Rəbbin bizə
qarşı alovlanmış qəzəbi böyükdür. Ona görə ki atalarımız bu kitabın sözlərinə
qulaq asmamışdı və orada bizim üçün yazılmış bu şeylərə əməl etməmişdi».
14 Kahin Xilqiya, Axiqam, Akbor, Şafan və Asaya qadın peyğəmbər Xuldanın
yanına getdilər. O, paltarlara baxan Harhas oğlu Tiqva oğlu Şallumun arvadı
idi və Yerusəlimdə ikinci məhəllədə yaşayırdı. Onunla söhbət etdilər. 15 Qadın
onlara dedi: «İsrailin Allahı Rəbb deyir: sizi Mənim yanıma göndərən adama
söyləyin ki, 16 Rəbb belə deyir: "Mən Yəhuda padşahının oxuduğu kitabdakı
bütün sözlərə görə bu yerə və burada yaşayanların üzərinə bəla gətirəcəyəm.
17 Onlar Məni tərk etdilər və başqa allahlara buxur yandıraraq bütün əməlləri
ilə Məni qəzəbləndirdilər. Buna görə də bu yerə qarşı qəzəbim alovlanacaq və
sönməyəcək". 18 Ancaq Rəbdən soruşmaq üçün sizi göndərən Yəhuda padşahına
söyləyin ki, İsrailin Allahı Rəbb belə deyir: "Sözlərimi dinlədin. 19 Mənim bu
yer və orada yaşayanlar barədə ‹viranəlik və lənət olsun› deyə söylədiyim sözü
eşidəndə ürəyin yumşaldı və Rəbbin önündə özünü aşağı tutdun, paltarını cırıb
önümdə ağladın. Buna görə də Mən səni eşitdim" belə deyir Rəbb. 20 "Bundan
ötrü Mən səni atalarına qoşacağam, rahatlıqla öz qəbrinə qoyulacaqsan və
bu yerin üzərinə gətirəcəyim bütün bəlanı gözlərin görməyəcək"». Onlar bu
xəbəri padşaha çatdırdılar.

23

Padşah və xalqın Rəbb ilə əhd bağlaması (2Saln. 34:3-7,29-30)

1 Padşah Yəhuda və Yerusəlimin bütün ağsaqqallarını çağırtdırıb öz yanına
topladı. 2 Padşah, onunla birgə bütün Yəhuda adamları, Yerusəlimdə
yaşayanların hamısı, kahinlər, peyğəmbərlər və böyükdən kiçiyə qədər bütün
xalq Rəbbin məbədinə qalxdı. O, Rəbbin məbədində tapılmış Əhd kitabının
bütün sözlərini onlara eşitdirərək oxudu. 3 Padşah sütunun yanında dayandı.
O, Rəbbin önündə əhd bağladı ki, Rəbbin ardınca gedib Onun əmrlərinə,
göstərişlərinə, qaydalarına bütün qəlbi, bütün varlığı ilə əməl etsin və bu
kitabda yazılmış əhdin sözlərini yerinə yetirsin. Bütün xalq da onunla birgə
əhd bağladı.

Yoşiyanın bütpərəstliyi aradan qaldırması

4 * Padşah baş kahin Xilqiyaya, müavin kahinlərə və astana keşikçilərinə
əmr etdi ki, Baal, Aşera və bütün səma cisimləri üçün düzəldilmiş şeylərin
hamısını Rəbbin məbədindən çıxarsınlar. Onları Yerusəlimin kənarında olan
Qidron vadisindəki tarlalarda yandırdı və küllərini Bet-Elə apardı. 5 O,
Yəhuda şəhərlərində və Yerusəlimin ətrafında olan səcdəgahlarda buxur
yandırmaq üçün Yəhuda padşahlarının qoyduqları kahinləri və Baala, günəşə,
aya, bürclərə, bütün səma cisimlərinə buxur yandıranları işdən kənar etdi.
6 Aşera bütünü Rəbbin məbədindən Yerusəlimin kənarına, Qidron vadisinə
çıxartdı. Onu Qidron vadisində yandırdı, əzib toz etdi və tozunu adi
adamların qəbirləri üstünə səpələyib murdarladı. 7 Rəbbin məbədində məbəd
fahişəliyi ilə məşğul olan kişilərin evlərini dağıtdı. Qadınlar orada Aşera üçün

* **23:4** 2Pad. 21:3; 2Saln. 33:3

çadırlar toxuyurdular. 8 Yoşiya Yəhuda şəhərlərindən bütün kahinləri gətirtdi,
Gevadan Beer-Şevaya qədər bu kahinlərin buxur yandırdıqları səcdəgahları
murdar etdi. Şəhər rəisi Yeşuanın darvazasının girəcək yerində, sol tərəfdə
olan şəhər darvazasındakı səcdəgahları dağıtdı. 9 Lakin səcdəgahların
kahinləri Yerusəlimdə Rəbbin qurbangahına qalxmırdılar, amma qardaşları
ilə birlikdə mayasız çörək yeyirdilər. 10 * * Yoşiya Ben-Hinnom vadisində
olan Tofeti murdar etdi ki, heç kəs oğlunu ya qızını Molek üçün oda qur-
ban verməsin. 11 O, Rəbbin məbədinə, saray xidmətçisi Natan-Melekin
həyətdə olan otağına Yəhuda padşahlarının günəşə həsr etdikləri atların
gətirilməsinə son qoydu və günəş arabalarını odda yandırdı. 12 * Axazın
yuxarı otağının damında Yəhuda padşahlarının düzəltdiyi qurbangahları və
Rəbbin məbədinin iki həyətində Menaşşenin düzəltdiyi qurbangahları da
padşah dağıtdı. Onları orada qırıb əzdi və tozlarını Qidron vadisinə səpələdi.
13 * Yerusəlimin şərq tərəfində, Həlak dağının cənub tərəfində Sidonluların
iyrənc bütü Aştoret, Moavlıların iyrənc bütü Kemoş və Ammonluların iyrənc
bütü Milkom üçün İsrail padşahı Süleymanın düzəltdiyi səcdəgahları padşah
murdar etdi. 14 O, sütunları parça-parça etdi, Aşera bütlərini kəsdi və onların
yerlərini insan sümükləri ilə doldurdu.

15 * Həmçinin Bet-Eldə olan qurbangahı və İsrailə günah etdirmiş Nevat
oğlu Yarovamın düzəltdiyi səcdəgahı dağıtdı. O, səcdəgahı yandırdı və
əzib toz etdi, Aşera bütünü də yandırdı. 16 * Yoşiya dönüb qarşısındakı
dağda olan qəbirləri gördü və sümükləri qəbirlərdən götürtdü. Bu işləri
qabaqcadan söyləyən Allah adamının dediyi Rəbbin sözünə görə onları
qurbangah üzərində yandırıb onu murdar etdi. 17 * Yoşiya dedi: «Orada
gördüyüm abidə nədir?» Şəhərin adamları ona dedilər: «Yəhudadan gələn
Allah adamının qəbridir. O, Bet-El qurbangahına qarşı sənin etdiyin bu
işləri qabaqcadan söyləmişdi». 18 O dedi: «Ona toxunmayın, heç kəs onun
sümüklərini narahat etməsin». Onun və Samariyadan gələn peyğəmbərin
sümüklərinə toxunmadılar. 19 Yoşiya Samariya şəhərlərində olan bütün
səcdəgahlardakı məbədləri aradan qaldırdı. İsrail padşahları bu məbədləri
tikib Rəbbi qəzəbləndirmişdilər. O, Bet-Eldə etdiyi bütün işləri bu yerlərdə
də etdi. 20 Yoşiya qurbangahların üstündə həmin səcdəgahlardakı bütün
kahinləri qurban gətirdi və insan sümükləri yandırdı. Sonra Yerusəlimə
qayıtdı.

Yoşiyanın Pasxa bayramını keçirməsi (2Saln. 35:1-19)

21 Padşah bütün xalqa əmr edib dedi: «Bu Əhd kitabında yazıldığına görə
Allahınız Rəbb üçün Pasxa bayramını keçirin». 22 İsrailə hökm edən hakimlərin
dövründən bəri, İsrail və Yəhuda padşahlarının bütün dövrü boyu Pasxa
bayramı belə keçirilməmişdi. 23 Ancaq Yoşiyanın padşahlığının on səkkizinci
ilində bu Pasxa Rəbb üçün Yerusəlimdə keçirildi.

24 Bundan başqa, Yoşiya Rəbbin məbədində kahin Xilqiyanın tapdığı
kitabda yazılan Qanunun sözlərinə əməl edərək cindarları və ruhçağıranları,
ev bütlərini və başqa bütləri – Yəhuda ölkəsində və Yerusəlimdə gözünə dəyən
bütün mənfur şeyləri məhv etdi. 25 Musanın bütün Qanununa görə bütün

* **23:10** Lev. 18:21 * **23:10** Yer. 7:31; 19:1-6; 32:35 * **23:12** 2Pad. 21:5; 2Saln. 33:5 * **23:13** 1Pad. 11:7 * **23:15** 1Pad. 12:33 * **23:16** 1Pad. 13:2 * **23:17** 1Pad. 13:30-32

qəlbi, bütün varlığı, bütün gücü ilə onun kimi Rəbbə üz tutan bir padşah nə ondan əvvəl, nə də ondan sonra oldu.
26 Ancaq Menaşşenin Rəbbi qəzəbləndirmək üçün etdiyi bütün əməllərindən
ötrü Rəbb Yəhudalılara qarşı alovlanan böyük qəzəbindən dönmədi. 27 Rəbb
dedi: «İsrailliləri gözümün önündən rədd etdiyim kimi Yəhudalıları da rədd
edəcəyəm, seçdiyim şəhər Yerusəlimdən və "adım orada olacaq" dediyim
məbəddən üz döndərəcəyəm».

Yoşiyanın ölümü
(2Saln. 35:20-36:1)

28 Yoşiyanın qalan işləri və etdiyi hər şey barədə Yəhuda padşahlarının
salnamələr kitabında yazılmışdır. 29 * Onun dövründə Misir padşahı firon Neko
Fərat çayına tərəf Aşşur padşahının üstünə hücum etmək istədi. Padşah Yoşiya
onunla qarşılaşmağa çıxdı. Firon Neko Yoşiya ilə Megiddoda qarşılaşıb onu
öldürdü. 30 Adamları onun cəsədini Megiddodan götürüb araba ilə Yerusəlimə
gətirdilər və öz qəbrində basdırdılar. Ölkə xalqı Yoşiyanın oğlu Yehoaxazı
götürüb məsh etdi və onu atasının yerinə padşah etdi.

Yəhuda padşahı Yehoaxaz
(2Saln. 36:2-4)

31 Yehoaxaz padşah olduğu vaxt iyirmi üç yaşında idi və Yerusəlimdə üç
ay padşahlıq etdi. Anası Livnalı Yeremyanın qızı olub adı Xamutal idi. 32 O,
ataларının etdiyi kimi Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi. 33 Firon Neko Xamat
torpağındakı Rivlada onu əsir aldı ki, Yerusəlimdə padşahlıq edə bilməsin. O,
ölkə üzərinə bir talant qızıl və yüz talant gümüş miqdarında xərac qoydu. 34 *
Firon Neko Yoşiyanın oğlu Elyaqimi atası Yoşiyanın yerinə padşah etdi və onun
adını dəyişdirib Yehoyaqim qoydu. Yehoaxazı isə götürüb apardı. Yehoaxaz
Misirə gəlib orada öldü. 35 Yehoyaqim firona qızıl-gümüş verdi və fironun
istədiyi qədər gümüş vermək üçün ölkə üzərinə vergi qoydu. O, firon Nekoya
vermək üçün ölkə xalqından hər kəsə təyin olunmuş məbləğə görə qızıl-gümüş
alırdı.

Yəhuda padşahı Yehoyaqim
(2Saln. 36:5-8)

36 * Yehoyaqim padşah olduğu vaxt iyirmi beş yaşında idi və Yerusəlimdə
on bir il padşahlıq etdi. Anası Rumalı Pedayanın qızı olub adı Zevida idi. 37 O,
ataларının etdiyi kimi Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi.

24

1 * Yehoyaqimin dövründə Babil padşahı Navuxodonosor onun üzərinə
hücum etdi. Yehoyaqim üç il ona tabe oldu, amma sonra ona qulluq
etməkdən boyun qaçırdı. 2 Xaldeylilərin, Aramlıların, Moavlıların və Ammon-
luların qoşunlarını Rəbb ona qarşı göndərdi; Rəbbin Öz qulları peyğəmbərlər
vasitəsilə söylədiyi sözünə görə Yəhudanı məhv etmək üçün onun üzərinə
göndərdi. 3 Həqiqətən, Rəbbin sözünə görə Yəhudanın başına bu iş gəldi
ki, Menaşşenin etdiyi bütün günahlardan ötrü Rəbb onları hüzurundan rədd
etsin. 4 Çünki onun günahsız qan töküb Yerusəlimi qanla doldurmasını Rəbb
bağışlamaq istəmədi.
5 Yehoyaqimin qalan işləri və etdiyi hər şey barədə Yəhuda padşahlarının
salnamələr kitabında yazılmışdır. 6 Yehoyaqim ataları ilə uyudu və yerinə oğlu

* **23:29** Zək. 12:11; Vəhy 16:16 * **23:34** Yer. 22:11-12 * **23:36** Yer. 22:18-19; 26:1-6; 35:1-19
* **24:1** Yer. 25:1-38; Dan. 1:1-2

Yehoyakin padşah oldu. 7 Misir padşahı bir daha öz ölkəsindən kənara çıxmadı,
çünki Misir vadisindən Fərat çayına qədər Misir padşahının əvvəllər işğal etdiyi
hər yeri Babil padşahı tutmuşdu.

Yəhuda padşahı Yehoyakin
(2Saln. 36:9-10)

8 Yehoyakin padşah olduğu vaxt on səkkiz yaşında idi və Yerusəlimdə üç
ay padşahlıq etdi. Anası Yerusəlimli Elnatanın qızı olub adı Nexuşta idi.
9 Yehoyakin atasının etdiyi kimi Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi.

10 O zaman Babil padşahı Navuxodonosorun qoşunları Yerusəlimə
yaxınlaşdı. Şəhər mühasirəyə alındı. 11 Qoşunlar şəhəri mühasirəyə alanda
Babil padşahı Navuxodonosor onun ətrafına gəldi. 12 * Yəhuda padşahı
Yehoyakin anası, əyanları, rəisləri və saray xidmətçiləri ilə birlikdə Babil
padşahına təslim oldu. Padşahlığının səkkizinci ilində Babil padşahı onu
əsir aldı. 13 Rəbbin söylədiyi kimi Rəbbin məbədinin və sarayın xəzinələrini
oradan çıxartdı. İsrail padşahı Süleymanın Rəbbin məbədi üçün düzəltdiyi
bütün qızıl şeyləri parça-parça etdi. 14 O bütün Yerusəlimliləri, bütün rəisləri,
igid adamların hamısını – cəmi on min nəfəri və bütün ustalarla sənətkarları
sürgün etdi. Ölkədə yoxsul xalqdan başqa heç kəs qalmadı. 15 * Yehoyakini
də Babilə sürgün etdi. Padşahın anasını, arvadlarını, saray xidmətçilərini
və ölkənin adlı-sanlı adamlarını Yerusəlimdən sürgün edib Babilə apardı.
16 Babil padşahı sayı yeddi min nəfər olan bütün döyüşçüləri, min nəfər
ustanı və sənətkarı – müharibədə iş görən bütün bacarıqlı adamları əsir
edib Babilə gətirdi. 17 * Babil padşahı Yehoyakinin yerinə əmisi Mattanyanı
padşah etdi və onun adını dəyişib Sidqiya qoydu.

Yəhudanın son padşahı Sidqiya
(2Saln. 36:11-12; Yer. 52:1-3)

18 * Sidqiya padşah olduğu vaxt iyirmi bir yaşında idi və Yerusəlimdə on bir
il padşahlıq etdi. Anası Livnalı Yeremyanın qızı olub adı Xamutal idi. 19 O,
Yehoyaqimin etdiyi kimi Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi. 20 * Həqiqətən,
Rəbbin qəzəbinə görə Yerusəlimin və Yəhudanın başına bu iş gəldi və Rəbb
onları hüzurundan kənar etdi.

Yerusəlimin süqutu
(2Saln. 36:13-21; Yer. 52:3-33)

Sidqiya Babil padşahına qarşı üsyan etdi.

25

1 * Onun padşahlığının doqquzuncu ilində, onuncu ayın onuncu günü Babil
padşahı Navuxodonosor bütün ordusu ilə Yerusəlimin üzərinə hücum etdi,
oraya qarşı ordugah qurdu və ətrafında mühasirə divarları düzəltdi. 2 Padşah
Sidqiyanın hakimiyyətinin on birinci ilinə qədər şəhər mühasirədə qaldı.
3 Dördüncü ayın doqquzuncu günü şəhərdə aclıq elə gücləndi ki, ölkə xalqının
yeməyə çörəyi qalmadı. 4 * Həmin vaxt şəhərin divarlarında dəlik açıldı.
Gecə ikən Xaldeylilər şəhərin ətrafında olanda padşah və bütün döyüşçülər
padşah bağçasının yanında olan iki divar arasındakı darvazadan çıxıb Arava
yolu ilə getdilər. 5 Ancaq Xaldeylilərin qoşunu padşahı təqib etdi və Yerixo

* **24:12** Yer. 22:24-30; 24:1-10; 29:1-2 * **24:15** Yez. 17:12 * **24:17** Yer. 37:1; Yez. 17:13 * **24:18** Yer. 27:1-22; 28:1-17 * **24:20** Yez. 17:15 * **25:1** Yer. 21:1-10; 34:1-5; Yez. 24:2 * **25:4** Yez. 33:21

düzənliklərində ona çatdı. Padşahın ordusu onu tərk edib dağılmışdı. 6 Padşahı
tutub Rivlaya, Babil padşahının yanına apardılar və onun haqqında hökm
verdilər. 7 * Sidqiyanın oğullarını gözü qabağında öldürdülər, özünün isə
gözlərini çıxartdılar və qandallayıb Babilə apardılar.

8 Babil padşahı Navuxodonosorun padşahlığının on doqquzuncu ilində,
beşinci ayın yeddinci günü Babil padşahının əyanı olan mühafizəçilər rəisi
Nevuzaradan Yerusəlimə gəldi. 9 O, Rəbbin məbədinə, padşah sarayına,
Yerusəlimdəki bütün evlərə od vurub bütün əsas binaları yandırdı.
10 Mühafizəçilər rəisi ilə birgə gələn bütün Xaldey ordusu Yerusəlimin
ətrafındakı divarları uçurtdu. 11 Mühafizəçilər rəisi Nevuzaradan şəhərdə
qalan xalqı, Babil padşahının tərəfinə keçən fərariləri və başqa əhalini sürgün
etdi. 12 Ancaq o, bağçılıq və əkinçilik etmək üçün ölkədəki yoxsulların bir
hissəsini orada saxladı.

13 * * Xaldeylilər Rəbbin məbədində olan tunc sütunları, dayaqları və tunc
hovuzu parçalayıb tunclarını Babilə apardılar. 14 * İbadət zamanı işlədilən
qazanları, kürəkləri, maqqaşları, nimçələri və bütün tunc qabları götürüb
apardılar. 15 Mühafizəçilər rəisi xalis qızıldan və gümüşdən olan bütün şeyləri
– buxurdanları və piyalələri götürdü. 16 Rəbbin məbədi üçün Süleymanın
düzəltdiyi iki sütunda, hovuzda və dayaqlarda olan bütün tuncun ağırlığı
hesaba gəlməzdi. 17 Bir sütunun hündürlüyü on səkkiz qulac idi və üzərində
tunc başlıq var idi. Başlığın hündürlüyü üç qulac idi. Bu başlığın ətrafında
hörmə tor və narlar var idi. Hər şey tuncdan düzəldilmişdi. O biri sütun da
hörmə torla birgə bu cür idi.

18 Mühafizəçilər rəisi başçı kahin Serayanı, başçı kahinin müavini Sefanyanı
və üç astana keşikçisini əsir aldı. 19 Şəhərdə qalan döyüşçülərin sərkərdəsini,
padşahın məsləhətçilərindən şəhərdə olan beş nəfəri, ölkə xalqını orduya
yazan sərkərdənin mirzəsini və ölkə xalqından şəhərdə qalan altmış nəfəri
əsir tutdu. 20 Mühafizəçilər rəisi Nevuzaradan onları götürüb Rivlaya, Babil
padşahının yanına apardı. 21 Babil padşahı Xamat torpağında olan Rivlada
onları öldürdü. Beləcə Yəhuda xalqı öz ölkəsindən sürgün olundu.

Yəhuda valisi Gedalya (Yer. 40:7-9; 41:1-3)

22 * Yəhuda ölkəsində Babil padşahı Navuxodonosorun toxunmadığı qalan
xalqa gəlincə, padşah Şafan oğlu Axiqam oğlu Gedalyanı onların üzərində vali
qoydu. 23 Babil padşahının Gedalyanı vali qoyduğunu eşitdikdə bütün qoşun
başçıları və onların adamları – Netanya oğlu İsmail, Qareah oğlu Yoxanan,
Netofalı Tanxumet oğlu Seraya, bir Maakalının oğlu Yaazanya və onların
döyüşçüləri Mispaya, Gedalyanın yanına gəldilər. 24 Gedalya onların özlərinə
və adamlarına and içib dedi: «Xaldeylilərdən qorxmayın. Ölkədə qalıb Babil
padşahına qulluq edin. Belə etsəniz, sizin üçün yaxşı olar». 25 * Yeddinci ayda
padşah nəslindən olan Elişama oğlu Netanya oğlu İsmail on nəfərlə birgə gəlib
Gedalyanı öldürdü. Onlar Mispada Gedalyanın yanında olan Yəhudalıları və
Xaldeyliləri də öldürdülər. 26 * Böyükdən kiçiyə qədər bütün xalq və qoşun
başçıları qalxıb Misirə qaçdı, çünki Xaldeylilərdən qorxurdular.

---

* **25:7** Yez. 12:13 * **25:13** 1Pad. 7:15-22; 2Saln. 3:15-17 * **25:13** 1Pad. 7:23-26; 2Saln. 4:2-5
* **25:14** 1Pad. 7:45; 2Saln. 4:16 * **25:22** Yer. 40:7-9 * **25:25** Yer. 41:1-3 * **25:26** Yer. 43:5-7

Yehoyakinin azad edilməsi
(Yer. 52:31-34)

27 Yəhuda padşahı Yehoyakinin sürgündə olmasının otuz yeddinci ilində
Evil-Merodak Babil padşahı oldu. Həmin ilin on ikinci ayının iyirmi yed-
dinci günü Evil-Merodak Yəhuda padşahı Yehoyakinə mərhəmət göstərərək
onu zindandan azad etdi. 28 Onunla mehribanlıqla söhbət etdi və onun
üçün özü ilə birgə Babildə olan padşahların taxtlarından yuxarı bir taxt
qoydurdu. 29 Yehoyakin həbsxana paltarlarını əynindən çıxartdı. O yaşadığı
müddətdə padşahın süfrəsində yemək yeyərdi. 30 Bütün ömrü boyu ona padşah
tərəfindən gündəlik azuqə verilirdi.

BİRİNCİ SALNAMƏLƏR
KİTABI
GİRİŞ

«1 və 2 Salnamələr» adlanan iki kitab *«Şamuel»* və *«Padşahlar»* Kitablarındakı hadisələri yenidən başqa nöqteyi-nəzərdən işıqlandırır. *«1 Salnamələr»* Kitabı İsrail tarixinin yazılmasının iki əsas məqsədini göstərir:

İsrail və Yəhuda padşahlığının başına gəlmiş bəlalara baxmayaraq, Allah İsrail xalqına verdiyi vədlərinə sadiq olub Yəhudada yaşayanlar vasitəsilə Öz xalqı üçün niyyətini həyata keçirirdi. Müəllif bunu Davud və Süleymanın nailiyyətlərində, Yehoşafat, Xizqiya və Yoşiyanın islahatlarında, həmçinin xalqın Allaha sadiqliyində görürdü.

Yerusəlim məbədində xalqın Allaha səcdə etməsi, xüsusilə kahinlərlə Levililərin ibadət xidməti təsvir olunur. Süleyman məbədi tikdi, amma Davud məbədin təməlini və mərasimlərin əsasını qoydu.

Kitabın məzmunu

1:1–9:44 Nəsil şəcərələri və siyahılar
10:1-14 Şaulun ölümü
11:1–29:30 Davudun padşahlığı
11:1–22:1 Bəlalar və nailiyyətlər
22:2–29:30 Məbədi tikmək üçün hazırlıq

Adəm və onun nəsilləri
(Yar. 5:1-32)

1 Adəm, Şet, Enoş, 2 Qenan, Mahalalel, Yered, 3 Xanok, Metuşelah, Lemek,
4 Nuh, Sam, Ham və Yafəs.

Nuhun nəsilləri
(Yar. 10:1-32; 11:10-26)

5 Yafəsin oğulları: Qomer, Maqoq, Maday, Yavan, Tuval, Meşek və Tiras.
6 Qomerin oğulları: Aşkenaz, Rifat və Toqarma. 7 Yavanın oğulları: Elişa, Tarşiş, Kittim və Rodanim.
8 Hamın oğulları: Kuş, Misrayim, Put və Kənan. 9 Kuşun oğulları: Seva, Xavila, Savta, Raama və Savteka. Raamanın oğulları: Səba və Dedan.
10 Kuşun Nəmrud adlı bir oğlu da oldu. O, yer üzündə ilk qüdrətli adam oldu. 11 Misrayimin nəsilləri bunlardır: Ludlular, Anamlılar, Lehavlılar, Naftuhlular, 12 Patroslular, Filiştlilərin əcdadı olan Kasluhlular, həmçinin Kaftorlular. 13 Kənanın nəsilləri bunlardır: ilk oğlu Sidon, Xet, 14 həmçinin Yevuslular, Emorlular, Qirqaşlılar, 15 Xivlilər, Arqlılar, Sinlilər, 16 Ervadlılar, Semarlılar və Xamatlılar.
17 Samın oğulları: Elam, Aşşur, Arpakşad, Lud, Aram, Us, Xul, Geter və Meşek.
18 Arpakşaddan Şelah törədi və Şelahdan Ever törədi. 19 Everin iki oğlu oldu: birinin adı Peleq * idi, çünki onun dövründə yer üzü bölündü. Qardaşının adı Yoqtan idi. 20 Yoqtandan Almodad, Şelef, Xasarmavet, Yerah, 21 Hadoram, Uzal, Diqla, 22 Eval, Avimael, Səba, 23 Ofir, Xavila və Yovav törədi. Bunların hamısı Yoqtanın oğulları idi.

* **1:19** Peleq – ibrani dilində bölünmə.

24 Sam, Arpakşad, Şelah, 25 Ever, Peleq, Reu, 26 Seruq, Naxor, Terah, 27 İbram,
yəni İbrahim.

İbrahimin nəsilləri
(Yar. 25:12-16; 36:1-19)

28 İbrahimin oğulları: İshaq və İsmail. 29 Onların oğulları bunlardır: İsmailin ilk
oğlu Nevayot, sonra Qedar, Adbeel, Mivsam, 30 Mişma, Duma, Massa, Xadad,
Tema, 31 Yetur, Nafiş və Qedma. Bunlar İsmailin oğullarıdır.

32 İbrahimin cariyəsi Qeturanın doğduğu oğullar bunlardır: Zimran, Yoqşan,
Medan, Midyan, İşbaq və Şuah. Yoqşanın oğulları: Səba və Dedan. 33 Midyanın
oğulları: Efa, Efer, Xanok, Avida və Eldaa. Bunların hamısı Qeturanın
övladlarıdır.
34 İbrahimdən İshaq törədi. İshaqın oğulları: Esav və İsrail. 35 Esavın oğulları:
Elifaz, Reuel, Yeuş, Yalam və Qorah. 36 Elifazın oğulları: Teman, Omar, Sefi,
Qatam, Qenaz, Timna və Amaleq. 37 Reuelin oğulları: Naxat, Zerah, Şamma və
Mizza.

Seirin nəsilləri
(Yar. 36:20-30)

38 Seirin oğulları: Lotan, Şoval, Siveon, Ana, Dişon, Eser və Dişan. 39 Lotanın
oğulları: Xori və Homam, Lotanın bacısı Timna. 40 Şovalın oğulları: Alvan,
Manaxat, Eval, Şefo və Onam. Siveonun oğulları: Ayya və Ana. 41 Ananın
oğlu Dişon. Dişonun oğulları: Xamran, Eşban, İtran və Keran. 42 Eserin oğulları:
Bilhan, Zaavan və Yaaqan. Dişanın oğulları: Us və Aran.

Edomun padşahları və başçıları
(Yar. 36:31-43)

43 İsraillilərə bir kəs padşahlıq etməzdən əvvəl Edom ölkəsində padşahlıq edən
adamlar bunlardır: Beor oğlu Bela. Onun şəhəri Dinhava idi. 44 Bela öldü və
onun yerinə Bosradan olan Zerah oğlu Yovav padşah oldu. 45 Yovav öldü və
onun yerinə Temanlıların torpağından olan Xuşam padşah oldu. 46 Xuşam öldü
və onun yerinə Moav çölündə Midyanlıları qıran Bedad oğlu Hadad padşah
oldu. Onun şəhəri Avit idi. 47 Hadad öldü və onun yerinə Masreqadan olan
Samla padşah oldu. 48 Samla öldü və onun yerinə Rexovot-Hannahardan olan
Şaul padşah oldu. 49 Şaul öldü və onun yerinə Akbor oğlu Baal-Xanan padşah
oldu. 50 Baal-Xanan öldü və onun yerinə Hadad padşah oldu. Onun şəhəri Pau
idi. Onun arvadının adı Me-Zahav qızı Matred qızı Mehetavel idi.
51 Hadad öldü və bunlar Edomun başçıları oldu: başçı Timna, başçı Alva,
başçı Yetet, 52 başçı Oholivama, başçı Ela, başçı Pinon, 53 başçı Qenaz,
başçı Teman, başçı Mivsar, 54 başçı Maqdiel, başçı İram. Edomun başçıları
bunlardır.

2

İsrailin oğulları

1 İsrailin oğulları bunlardır: Ruven, Şimeon, Levi, Yəhuda, İssakar, Zevulun,
2 Dan, Yusif, Binyamin, Naftali, Qad və Aşer.

Yəhudanın nəsilləri

3 Yəhudanın oğulları: Er, Onan və Şela. Onun bu üç oğlu Kənanlı Bat-Şuadan
doğuldu. Yəhudanın ilk oğlu Er Rəbbin gözündə pis adam idi və Rəbb onu

öldürdü. 4 Yəhudanın gəlini Tamar ona Peresi və Zerahı doğdu. Yəhudanın
cəmisi beş oğlu var idi.
5 Peresin oğulları: Xesron və Xamul. 6 Zerahın oğulları: Zimri, Etan, Heman,
Kalkol və Dara. Bunlar cəmisi beş nəfər idi. 7 * Karminin oğlu həsr olunmuş
şeydə xainlik edib İsraili bəlaya salan Akan idi. 8 Etanın oğlu Azarya idi.

Davudun əcdadları

9 Xesronun oğulları: Yeraxmeel, Ram və Kalev. 10 Ramdan Amminadav
törədi və Amminadavdan Yəhudalıların rəhbəri Naxşon törədi. 11 Naxşondan
Salmon törədi və Salmondan Boaz törədi. 12 Boazdan Oved törədi və Oveddən
Yessey törədi. 13 Yesseyin oğulları bunlar idi: ilk oğlu Eliav, ikincisi Avinadav,
üçüncüsü Şimea, 14 dördüncüsü Netanel, beşincisi Radday, 15 altıncısı Osem,
yeddincisi Davud. 16 Onların bacıları Seruya və Aviqail idi. Seruyanın üç oğlu
var idi: Avişay, Yoav və Asahel. 17 Aviqail Amasanı doğdu. Amasanın atası
İsmailli Yeter idi.

Xesronun başqa nəsilləri

18 Xesron oğlu Kalevin arvadı Azuva və Yeriot ona övladlar doğdu. Kalevin
Azuvadan olan oğulları bunlardır: Yeşer, Şovav və Ardon. 19 Azuva öldü. Kalev
Efratı arvad aldı və o da Kalevə Xuru doğdu. 20 Xurdan Uri törədi. Uridən
Besalel törədi.
21 Bundan sonra Xesron altmış yaşında ikən Gileadın atası olan Makirin
qızını aldı və onunla yaxınlıq etdi; o, Xesrona Sequvu doğdu. 22 Sequv Yairin
atası idi. Yairin Gilead torpağında iyirmi üç şəhəri var idi. 23 Amma Geşurlular
və Aramlılar onlardan Xavvot-Yairi aldılar, bundan başqa, Qenatı və onun
qəsəbələrini də – cəmisi altmış şəhəri aldılar. Bunların hamısı Gileadın atası
olan Makirin nəsilləri idi. 24 Xesron Kalev-Efratada öldükdən sonra Xesronun
arvadı Aviya ona Teqoanın atası Aşxuru doğdu.
25 Xesronun ilk oğlu Yeraxmeelin oğulları: ilk oğlu Ram, Buna, Oren, Osem
və Axiya. 26 Yeraxmeelin başqa bir arvadı var idi, onun adı Atara idi. Onamın
anası o idi. 27 Yeraxmeelin ilk oğlu Ramın oğulları: Maas, Yamin və Eqer.
28 Onamın oğulları: Şammay və Yada. Şammayın oğulları: Nadav və Avişur.
29 Avişurun arvadının adı Avihayil idi. O, Avişura Axbanı və Molidi doğdu.
30 Nadavın oğulları: Seled və Appayim. Seled oğulsuz öldü. 31 Appayimin oğlu
İşi idi. İşinin oğlu Şeşan idi. Şeşanın oğlu Axlay idi. 32 Şammayın qardaşı Yadanın
oğulları: Yeter və Yonatan. Yeter oğulsuz öldü. 33 Yonatanın oğulları: Pelet və
Zaza. Bunlar Yeraxmeelin nəsilləri idi.
34 Şeşanın oğulları yox idi, yalnız qızları var idi. Şeşanın bir Misirli qulu
var idi, onun adı Yarxa idi. 35 Şeşan qulu Yarxaya qızını arvad olmaq üçün
verdi. Arvadı ona Attayı doğdu. 36 Attaydan Natan törədi. Natandan Zavad
törədi. 37 Zavaddan Eflal törədi. Eflaldan Oved törədi. 38 Oveddən Yehu törədi.
Yehudan Azarya törədi. 39 Azaryadan Xeles törədi. Xelesdən Eleasa törədi.
40 Eleasadan Sismay törədi. Sismaydan Şallum törədi. 41 Şallumdan Yeqamya
törədi. Yeqamyadan Elişama törədi.
42 Yeraxmeelin qardaşı Kalevin oğulları: Zifin atası ilk oğlu Meşa, Xevro-
nun atası Mareşa. 43 Xevronun oğulları: Qorah, Tappuah, Reqem və Şema.
44 Şemadan Yorqoamın atası olan Raxam törədi. Reqemdən Şammay törədi.
45 Şammayın oğlu Maon idi. Maon Bet-Suru tikdi. 46 Kalevin cariyəsi Efa
Xaranı, Mosanı və Qazezi doğdu. Xaran Qazezin atası idi. 47 Yahdayın oğulları:

* **2:7** Yeşua 7:1

Regem, Yotam, Geşan, Pelet, Efa və Şaaf. 48 Kalevin cariyəsi Maaka Şeveri
və Tirxananı doğdu. 49 O həm də Madmannanın atası Şaafı, Makbenanın və
Giveanın atası Şevanı doğdu. Kalevin qızı Aksa idi. 50 Bunlar Kalevin nəsilləri
idi.

Efratanın ilk oğlu Xurun oğulları bunlardır: Qiryat-Yearimin atası Şoval,
51 Bet-Lexemin atası Salma, Bet-Qaderin atası Xaref. 52 Qiryat-Yearimin
atası Şovalın nəsilləri bunlardır: Haroelilər, Manaxatlıların yarısı. 53 Qiryat-
Yearimin sakinləri: Yeterlilər, Putlular, Şumalılar, Mişralılar. Bunların
arasından Soralılar və Eştaollular çıxdılar. 54 Salmanın nəsilləri: Bet-Lexemlilər,
Netofalılar, Atrot-Bet-Yoavlılar, Manaxatlıların yarısı və Soralılar. 55 Yabesdə
yaşayan mirzələrin nəsilləri: Tirealılar, Şimealılar, Sukalılar. Bunlar Bet-
Rekavın atası Xammatın nəslindən olan Qenlilərdir.

3

Davudun oğulları

1 Davudun Xevronda doğulan oğulları bunlardır: ilk oğlu İzreelli
Axinoamdan doğulan Amnon, ikincisi Karmelli Aviqaildən doğulan Daniel,
2 üçüncüsü Geşur padşahı Talmayın qızı Maakadan doğulan Avşalom,
dördüncüsü Haqqitdən doğulan Adoniya, 3 beşincisi Avitaldan doğulan Şefatya,
altıncısı arvadı Eqladan doğulan İtream. 4 * Davudun bu altı oğlu Xevronda
doğuldu. Davud orada yeddi il altı ay padşahlıq etdi, Yerusəlimdə isə otuz
üç il padşahlıq etdi. 5 * Davudun Yerusəlimdə doğulan oğulları bunlardır:
Ammielin qızı Bat-Şevadan doğulan dörd oğlu: Şimea, Şovav, Natan və Süleyman,
6 daha doqquz oğlu: İvxar, Elişua, Elpelet, 7 Noqah, Nefeq, Yafia, 8 Elişama,
Elyada və Elifelet. 9 Cariyələrdən doğulan oğullarından başqa Davudun bütün
oğulları bunlardır. Tamar da onların bacısıdır.

Yəhuda padşahları

10 Süleymanın oğlu Rexavam, onun oğlu Aviya, onun oğlu Asa, onun oğlu
Yehoşafat, 11 onun oğlu Yehoram, onun oğlu Axazya, onun oğlu Yoaş, 12 onun
oğlu Amasya, onun oğlu Azarya, onun oğlu Yotam, 13 onun oğlu Axaz, onun
oğlu Xizqiya, onun oğlu Menaşşe, 14 onun oğlu Amon, onun oğlu Yoşiya.
15 Yoşiyanın oğulları: ilk oğlu Yoxanan, ikincisi Yehoyaqim, üçüncüsü Sidqiya,
dördüncüsü Şallum. 16 Yehoyaqimin oğulları: onun oğlu Yekonya, * onun oğlu
Sidqiya.

Yekonyanın nəsilləri

17 Əsir aparılmış Yekonyanın oğulları: Şealtiel, 18 Malkiram, Pedaya, Şenassar,
Yeqamya, Hoşama və Nedavya. 19 Pedayanın oğulları: Zerubbabil və Şimey.
Zerubbabilin oğulları: Meşullam və Xananya, onların bacısı Şelomit, 20 daha
beş oğlu: Xaşuva, Ohel, Berekya, Xasadya və Yuşav-Xesed. 21 Xananyanın
nəsilləri: Pelatya, Yeşaya, Refayanın oğulları, Arnanın oğulları, Avdiyanın
oğulları, Şekanyanın oğulları. 22 Şekanyanın oğlu Şemaya idi. Şemayanın altı oğlu:
Xattuş, İqal, Bariah, Nearya və Şafat. 23 Nearyanın üç oğlu: Elyoenay, Xizqiya
və Azriqam. 24 Elyoenayın yeddi oğlu: Hodavya, Elyaşiv, Pelaya, Aqquv,
Yoxanan, Delaya və Anani.

---

* **3:4** 2Şam. 5:4-5; 1Pad. 2:11; 1Saln. 29:27 * **3:5** 2Şam. 11:3 * **3:16** Yekonya – başqa adı Yehoyakin.

4

Yəhudanın nəsilləri

1 Yəhudanın oğulları: Peres, Xesron, Karmi, Xur və Şoval. 2 Şovalın oğlu
Reayadan Yaxat törədi; Yaxatdan Axumay və Lahad törədi. Bunlar Soralıların
nəsilləri idi. 3 Etamın oğulları bunlardır: İzreel, İşma və İdbaş. Onların bacısının
adı Haslelponidir. 4 Penueldən Qedor, Ezerdən isə Xuşa törədi. Bunlar Bet-
Lexemin atası Efratanın ilk oğlu Xurun övladlarıdır. 5 Teqoanın atası Aşxurun
iki arvadı var idi: Xela və Naara. 6 Naara ona bunları doğdu: Axuzzam, Xefer,
Temeni və Axaştari. Bunlar Naaranın oğulları idi. 7 Xelanın oğulları: Seret,
İsxar, Etnan və Qos. 8 Qosdan Anuv, Soveva və Harum oğlu Axarxelin nəsilləri
törədi.
9 Yabes qardaşlarından daha hörmətli idi. Anası «onu ağrı ilə doğdum»
deyib adını Yabes qoymuşdu. 10 Yabes İsrailin Allahını çağırıb dedi: «Kaş Sən
mənə xeyir-dua verəydin! Torpaqlarımı genişləndir, mənə kömək ol və əzab
çəkməyim deyə məni şərdən qoru». Allah da istədiyi şeyi ona verdi.
11 Şuxanın qardaşı Keluvdan Mexir törədi. Mexirdən Eşton törədi.
12 Eştondan Bet-Rafa, Paseahın və İr-Naxaşın atası Texinna törədi. Bunlar
Rekalılardır. 13 Qenazın oğulları: Otniel və Seraya. Otnielin oğulları Xatat və
14 Ofranın atası olan Meonotay. Serayadan Ge-Xaraşimin * atası Yoav törədi.
Bu şəhərin sakinləri ustalar olduğuna görə belə adlanırdı. 15 Yefunnenin oğlu
Kalevin oğulları: İru, Ela və Naam. Elanın oğlu Qenaz idi. 16 Yehallelelin
oğulları: Zif, Zifa, Tirya və Asarel. 17 Ezranın oğulları: Yeter, Mered, Efer,
Yalon. Meredin arvad aldığı firon qızı Bityanın oğulları: Məryəm, Şammay
və Eştemoanın atası İşbah. 18 Yəhudalı arvadı isə bunları doğdu: Qedorun
atası Yered, Sokonun atası Xever və Zanoahın atası Yequtiel. 19 Naxamın
bacısı Hodiyanın arvadı idi. Onun oğullarından Qarmili Qeila və Maakalı
Eştemoa törədi. 20 Şimeonun oğulları: Amnon, Rinna, Ben-Xanan və Tilon. İşinin
oğulları: Zoxet və Ben-Zoxet. 21 Yəhudanın oğlu Şelanın nəsilləri: Lexanın
atası Er, Mareşanın atası Laada və Bet-Aşbeada olan incə kətan toxuyanların
nəsilləri, 22 Yoqim və Kozevalılar, Yoaş və Saraf. Bunlar Moavda arvad aldılar
və Lexemə qayıtdılar. Bu, qədim hadisələrdir. 23 Onlar dulusçu idi, Netaimdə
və Gederada yaşayırdılar. Padşah üçün iş görərək orada qalırdılar.

Şimeonun nəsilləri

24 Şimeonun oğulları: Nemuel, Yamin, Yariv, Zerah və Şaul. 25 Şaulun oğlu
Şallum, onun oğlu Mivsam, onun oğlu Mişma. 26 Mişmanın oğulları: onun oğlu
Xammuel, onun oğlu Zakkur, onun oğlu Şimey. 27 Şimeyin on altı oğlu və altı
qızı var idi, lakin qohumlarının oğulları çox deyildi və onların bütün nəsli
Yəhuda oğulları qədər çoxalmadı.
28 Onlar bu yerlərdə yaşayırdı: Beer-Şeva, Molada, Xasar-Şual, 29 Bilha,
Esem, Tolad, 30 Betuel, Xorma, Ziqlaq, 31 Bet-Markavot, Xasar-Susim, Bet-Biri
və Şaarayim. Davudun padşahlıq etdiyi dövrə qədər onların şəhərləri bunlardır.
32 Onların qəsəbələri bunlardır: Etam, Ayin, Rimmon, Token və Aşan –
cəmi beş şəhər. 33 Bu şəhərlərin ətrafında Baala qədər olan bütün kəndlər
də onların yaşadıqları yerlərdir. Onların nəsil şəcərəsi belədir: 34 Meşovav,
Yamlek, Amasya oğlu Yoşa, 35 Yoel, Asiel oğlu Seraya oğlu Yoşivya oğlu Yehu,
36 Elyoenay, Yaaqova, Yeşoxaya, Asaya, Adiel, Yesimiel, Benaya, 37 Şemaya oğlu

* **4:14** Ge-Xaraşim – ibrani dilində ustalar vadisi.

Şimri oğlu Yedaya oğlu Allon oğlu Şifi oğlu Ziza. 38 Bu adları çəkilənlər nəsil
rəhbərləri idi və onların nəsilləri artıb çoxalmışdı. 39 Onlar sürüləri üçün otlaq
axtarmaqdan ötrü Qedorun yaxınlığına, dərənin şərq tərəfinə qədər getdilər.
40 Bol və yaxşı otlaq tapdılar, ölkə də geniş, sakit və dinc idi. Onlardan əvvəl
orada Hamlılar yaşayırdı. 41 Bu adları yazılanlar Yəhuda padşahı Xizqiyanın
dövründə gəlib öz çadırlarında olan Hamlıları və orada olan Maonluları qırdılar.
Onları tamamilə məhv edib yerlərində yaşadılar, çünki orada sürüləri üçün
otlaq var idi. Bu günə qədər də belədir. 42 Həmin Şimeonlulardan beş yüz nəfər
Seir dağına getdi. İşinin oğulları Pelatya, Naarya, Refaya və Uzziel onlara
başçılıq edirdi. 43 Onlar sağ qalan Amaleqli qaçanları qırdılar. Onlar bu günə
qədər də orada yaşayır.

5

Ruvenin nəsilləri

1 * İsrailin ilk oğlu Ruven idi, amma atasının yatağını murdarladığı üçün
onun ilk oğulluq haqqı İsrailin oğlu Yusifin nəslinə verildi və Ruvenin nəsli
şəcərədə ilk oğul kimi sayılmadı. 2 * Ancaq Yəhuda qardaşları arasında daha
güclü oldu və hökmdar onun nəslindən çıxdı. İlk oğulluq haqqı isə Yusifin idi.
3 İsrailin ilk oğlu Ruvenin oğulları: Xanok, Pallu, Xesron və Karmi. 4 * Yoelin
nəsli: onun oğlu Şemaya, onun oğlu Qoq, onun oğlu Şimey, 5 onun oğlu Mikeya,
onun oğlu Reaya, onun oğlu Baal, 6 onun oğlu Beera. Onu Aşşur padşahı Tiqlat-
Pileser sürgünə aparmışdı. Beera Ruvenlilərin başçısı idi. 7 Nəsil şəcərələrinə
görə onların qohumları bunlar idi: başçı Yeiel, Zəkəriyyə, 8 Yoel oğlu Şema
oğlu Azaz oğlu Bela. O, Aroerdə yaşayırdı, torpağı Nevoya və Baal-Meona
qədər uzanırdı. 9 Şərqə tərəf Fərat çayının bu tayındakı çölün başlanğıc yerinə
qədər torpaqlar onun idi, çünki Gilead torpağında çoxlu heyvanları var idi.
10 Şaulun dövründə bu adamlar Həcərlilərlə müharibə edib onları məğlub etdi
və Gileadın şərqindəki bütün torpaqlarda Həcərlilərin çadırlarında yaşadı.

Qadın nəsilləri

11 Qadlılar Salkaya qədər uzanan Başan torpağında Ruvenlilərin qarşısında
yaşadı. 12 Başanda başçı Yoel, köməkçisi Şafam, sonra Yanay və Şafat idi.
13 Öz nəsillərindən olan qohumları bunlardır: Mikael, Meşullam, Şeva, Yoray,
Yakan, Ziya və Ever – cəmi yeddi nəfər. 14 Bunlar Buz oğlu Yaxdo oğlu Yeşişay
oğlu Mikael oğlu Gilead oğlu Yaroah oğlu Xuri oğlu Avixayilin oğulları idi.
15 Quni oğlu Avdiel oğlu Axi onların nəsil başçısı idi. 16 Onlar Gileadda,
Başanda və onun qəsəbələrində, Şaronun sərhədlərinə qədər uzanan bütün
otlaq torpaqlarında yaşadı. 17 Yəhuda padşahı Yotamın və İsrail padşahı
Yarovamın dövründə onların hamısı nəsil şəcərələrində qeyd olundu.

İsraillilərin Həcərlilərlə müharibəsi

18 Ruvenlilərdən, Qadlılardan, Menaşşe qəbiləsinin yarısından olan, qalxan
və qılınc daşıyan, ox atan, döyüş üçün təlim görmüş və döyüşməyi bacaran
igid adamlar qırx dörd min yeddi yüz altmış nəfər idi. 19 Onlar Həcərlilərdən
olan Yeturun, Nafişin və Nadavın nəsilləri ilə müharibə etdi. 20 İsraillilər
düşmənləri ilə döyüşdə kömək aldıqları üçün Həcərliləri və onlarla olanların
hamısını məğlub etdilər, çünki İsraillilər döyüş zamanı Allahı çağırdılar və Ona
güvəndikləri üçün Allah onları eşitdi. 21 Onlar düşmənlərinin heyvanlarını –

* **5:1** Yar. 35:22; 49:3-4 * **5:2** Yar. 49:8-10 * **5:4** 2Pad. 15:29

əlli min dəvəsini, iki yüz əlli min qoyun-keçisini, iki min eşşəyini ələ keçirdi və yüz min adamını götürüb apardı. 22 Hələk olanlar çox oldu, çünki bu döyüş Allahdan idi. Onlar sürgün olunan zamana qədər Həcərlilərin yerlərində yaşadı.

İordan çayının şərqində yaşayan Menaşşelilərin nəsilləri

23 Menaşşe qəbiləsinin yarısının nəsilləri də həmin torpaqda yaşadı. Onlar çoxalıb Başandan Baal-Xermona, Senirə və Xermon dağına qədər uzanan torpağa yayıldılar. 24 Onların nəsil başçıları bunlardır: Efer, İşi, Eliel, Azriel, Yeremya, Hodavya və Yaxdiel. Bunlar igid döyüşçülər, adlı-sanlı adamlar və nəsil başçıları idi. 25 Amma onlar ataларının Allahına qarşı xainlik etdilər və onların önündə Allahın məhv etdiyi ölkə xalqlarının allahlarına sitayiş edib xəyanət etdilər. 26 * * * Onda İsrailin Allahı Aşşur padşahı Pulda, yəni Tiqlat-Pileserdə niyyət oyandırdı, o da Ruvenliləri, Qadlıları və Menaşşe qəbiləsinin yarısını əsir aparıb Xalaha, Xavora, Haraya və Qozan çayının sahilində yerləşdirdi. Onlar bu günə qədər də oradadır.

6

Levinin nəsilləri

1 Levinin oğulları: Gerşon, Qohat və Merari. 2 Qohatın oğulları: Amram, İshar, Xevron və Uzziel. 3 Amramın övladları: Harun, Musa və Məryəm. Harunun oğulları: Nadav, Avihu, Eleazar və İtamar.

4 Eleazardan Pinxas törədi. Pinxasdan Avişua törədi. 5 Avişuadan Buqqi törədi. Buqqidən Uzzi törədi. 6 Uzzidən Zerahya törədi. Zerahyadan Merayot törədi. 7 Merayotdan Amarya törədi. Amaryadan Axituv törədi. 8 Axituvdan Sadoq törədi. Sadoqdan Aximaas törədi. 9 Aximaasdan Azarya törədi. Azaryadan Yoxanan törədi. 10 Yoxanandan Azarya törədi. Yerusəlimdə Süleymanın tikdiyi məbəddə Azarya kahin idi. 11 Azaryadan Amarya törədi. Amaryadan Axituv törədi. 12 Axituvdan Sadoq törədi. Sadoqdan Şallum törədi. 13 Şallumdan Xilqiya törədi. Xilqiyadan Azarya törədi. 14 Azaryadan Seraya törədi. Serayadan Yehosadaq törədi. 15 Navuxodonosorun vasitəsilə Rəbb Yəhudalıları və Yerusəlimliləri sürgün etdiyi zaman Yehosadaq da sürgün olundu.

16 * Levinin oğulları: Gerşon, Qohat və Merari. 17 Gerşonun oğullarının adları belədir: Livni və Şimey. 18 Qohatın oğulları: Amram, İshar, Xevron və Uzziel. 19 Merarinin oğulları: Maxli və Muşi. Nəsillərinə görə Levililərin övladları bunlardır. 20 Gerşonun nəsli: onun oğlu Livni, onun oğlu Yaxat, onun oğlu Zimma, 21 onun oğlu Yoah, onun oğlu İddo, onun oğlu Zerah, onun oğlu Yeatray. 22 Qohatın nəsli: onun oğlu Amminadav, onun oğlu Qorah, onun oğlu Assir, 23 onun oğlu Elqana, onun oğlu Evyasaf, onun oğlu Assir, 24 onun oğlu Taxat, onun oğlu Uriel, onun oğlu Uzziya və onun oğlu Şaul. 25 Elqananın oğulları: Amasay, Aximot və Elqana. 26 Elqananın nəsli: onun oğlu Sofay, onun oğlu Naxat, 27 onun oğlu Eliav, onun oğlu Yeroxam, onun oğlu Elqana. 28 Şamuelin oğulları: ilk oğlu Yoel və ikincisi Aviya. 29 Merarinin nəsli: onun oğlu Maxli, onun oğlu Livni, onun oğlu Şimey, onun oğlu Uzza, 30 onun oğlu Şima, onun oğlu Haqqiya, onun oğlu Asaya.

* **5:26** 2Pad. 15:19 * **5:26** 2Pad. 15:29 * **5:26** 2Pad. 17:6 * **6:16** Çıx. 6:16-19

Rəbbin evində olan musiqiçilər və kahinlər

31 Əhd sandığı rahatlıq yerinə qoyulduqdan sonra Rəbbin evində musiqi
xidməti üzərində Davudun qoyduğu adamlar bunlardır. 32 Süleyman
Yerusəlimdə Rəbbin məbədini tikənə qədər onlar müqəddəs məskən olan
Hüzur çadırının önündə ilahi oxumaqla xidmət edirdilər və növbələrinə görə
öz xidmətlərində dayanırdılar. 33 Orada xidmət edənlər və onların oğulları
bunlardır: Qohatın nəslindən ilahi oxuyan Heman. Onun nəsil şəcərəsi
belədir: Yoel oğlu Şamuel oğlu 34 Elqana oğlu Yeroxam oğlu Eliel oğlu Toah
oğlu 35 Suf oğlu Elqana oğlu Maxat oğlu Amasay oğlu 36 Elqana oğlu Yoel oğlu
Azarya oğlu Sefanya oğlu 37 Taxat oğlu Assir oğlu Evyasaf oğlu Qorah oğlu
38 İshar oğlu Qohat oğlu Levi oğlu İsrail oğlu. 39 Sağında xidmət edən qohumu
Asəf. Onun nəsil şəcərəsi belədir: Berekya oğlu Şima oğlu 40 Mikael oğlu
Baaseya oğlu Malkiya oğlu 41 Etni oğlu Zerah oğlu Adaya oğlu 42 Etan oğlu
Zimma oğlu Şimey oğlu 43 Yaxat oğlu Gerşon oğlu Levi oğlu. 44 Sol tərəfində
xidmət edən qohumları Merarinin nəslindən Etan. Onun nəsil şəcərəsi
belədir: Qişi oğlu Avdi oğlu Malluk oğlu 45 Xaşavya oğlu Amasya oğlu Xilqiya
oğlu 46 Amsi oğlu Bani oğlu Şemer oğlu 47 Maxli oğlu Muşi oğlu Merari oğlu Levi
oğlu. 48 Onların qohumları olan Levililər müqəddəs məskən olan Allah evinin
bütün xidmət işlərinə təyin olunmuşdu.

49 Harunun və onun nəslinin öhdəsinə isə bu işlər qoyulmuşdu: yandırma
qurbangahında və buxur qurbangahında təqdim gətirilməsi, Ən Müqəddəs
yerə aid hər iş – İsraillilərin günahlarını kəffarə etmək üçün Allahın qulu
Musanın əmr etdiyi bütün işlər. 50 Harunun nəsli budur: onun oğlu Eleazar,
onun oğlu Pinxas, onun oğlu Avişua, 51 onun oğlu Buqqi, onun oğlu Uzzi, onun
oğlu Zerahya, 52 onun oğlu Merayot, onun oğlu Amarya, onun oğlu Axituv,
53 onun oğlu Sadoq, onun oğlu Aximaas.

Levililərə verilən şəhərlər

54 Levililərin öz torpaqlarında yaşadığı yerlər bunlardır: ilk püşk Qohat
nəslindən olan Harunun övladlarına düşdüyü üçün onlara 55 Yəhuda tor-
pağında olan Xevronu və onun ətrafındakı otlaqları verdilər. 56 Ancaq bu
şəhərin çölünü və kəndlərini Yefunne oğlu Kalevə verdilər. 57 Harunun nəslinə
bu şəhərləri verdilər: sığınacaq şəhəri olan Xevron, Livna ilə otlaqları, Yattir,
Eştemoa ilə otlaqları, 58 Xilenlə otlaqları, Devirlə otlaqları, 59 Aşanla otlaqları,
Bet-Şemeşlə otlaqları, 60 Binyamin qəbiləsinin torpağından Geva ilə otlaqları,
Alemetlə otlaqları, Anatotla otlaqları. Onların bütün şəhərləri nəsillərinə görə
on üç şəhərdir.

61 Digər Qohat övladlarına isə Menaşşe qəbiləsinin yarısının torpağından
püşkə görə on şəhər verildi. 62 Gerşon övladlarına nəsillərinə görə İssakar
qəbiləsinin, Aşer qəbiləsinin, Naftali qəbiləsinin və Başanda olan Menaşşe
qəbiləsinin torpağından on üç şəhər verildi. 63 Merari övladlarına nəsillərinə
görə Ruven, Qad və Zevulun qəbilələrinin torpağından püşklə on iki şəhər
verildi. 64 İsrail övladları Levililərə bu şəhərləri və onların otlaqlarını verdilər.
65 Yəhuda, Şimeon və Binyamin qəbilələrinin torpağından adları göstərilən bu
şəhərləri püşkə görə verdilər.

66 Qohat nəslindən bəzilərinə Efrayim qəbiləsinə aid şəhərləri verdilər.
67 Efrayimin dağlıq bölgəsində sığınacaq şəhəri olan Şekemlə otlaqları, Gezerlə

otlaqları, 68 Yoqmeamla otlaqları, Bet-Xoronla otlaqları, 69 Ayyalonla otlaqları, Qat-Rimmonla otlaqları. 70 Menaşşe qəbiləsinin yarısının torpağından Anerlə otlaqları, Bileamla otlaqları Qohat nəslinin qalanına verildi.
71 Gerşon nəslinə bu yerlər verildi: oğullarına Menaşşe qəbiləsinin yarısının torpağından Başandakı Qolanla otlaqları, Aştarotla otlaqları, 72 İssakar qəbiləsinin torpağından Qedeşlə otlaqları, Davratla otlaqları, 73 Ramotla otlaqları, Anemlə otlaqları, 74 Aşer qəbiləsinin torpağından Maşalla otlaqları, Avdonla otlaqları, 75 Xuqoqla otlaqları, Rexovla otlaqları, 76 Naftali qəbiləsinin torpağından Qalileyada olan Qedeşlə otlaqları, Xammonla otlaqları, Qiryatayimlə otlaqları.
77 Merari nəslinin digər adamlarına bu yerlər verildi: Zevulun qəbiləsinin torpağından Rimmono ilə otlaqları, Tavorla otlaqları, 78 Yerixonun qarşısındakı, İordan çayının şərq tərəfində olan Ruven qəbiləsinin torpağından səhradakı Beserlə otlaqları, Yahsa ilə otlaqları, 79 Qedemotla otlaqları, Mefaatla otlaqları, 80 Qad qəbiləsinin torpağından Gileaddakı Ramotla otlaqları, Maxanayimlə otlaqları, 81 Xeşbonla otlaqları, Yazerlə otlaqları.

7

İssakarın nəsilləri

1 İssakarın oğulları: Tola, Pua, Yaşuv və Şimron – cəmisi dörd nəfər. 2 Tolanın oğulları: Uzzi, Refaya, Yeriel, Yaxmay, İvsam və Şamuel. Bunlar Tolanın nəsil başçıları idi. Davudun dövründə onların nəslindən olan igid döyüşçülər iyirmi iki min altı yüz nəfər idi. 3 Uzzinin nəsli: İzrahya və onun oğulları: Mikael, Avdiya, Yoel, İşşiya – cəmisi beş nəfər. Onların hamısı başçı idi. 4 Bunlardan başqa nəsil şəcərələrinə görə döyüşə bilən dəstələrdə otuz altı min nəfər var idi, çünki onların çoxlu arvadları və oğulları var idi. 5 İssakarın bütün nəsilləri arasında igid döyüşçülər olan qohumları nəsil şəcərəsinə görə cəmisi səksən yeddi min nəfər idi.

Binyaminin nəsilləri

6 Binyaminin oğulları: Bela, Beker və Yediael – cəmisi üç nəfər. 7 Belanın oğulları: Esbon, Uzzi, Uzziel, Yerimot və İri – cəmisi beş nəfər nəsil başçısı. Onların nəslindən olan igid döyüşçülər nəsil şəcərələrinə görə iyirmi iki min otuz dörd nəfər idi. 8 Bekerin oğulları: Zemira, Yoaş, Eliezer, Elyoenay, Omri, Yeremot, Aviya, Anatot və Alemet. Bunların hamısı Bekerin oğulları idi. 9 Nəsil başçılarının şəcərəsinə görə onların igid döyüşçüləri iyirmi min iki yüz nəfər idi. 10 Yediaelin nəsli: Bilhan və onun oğulları Yeuş, Binyamin, Ehud, Kenaana, Zetan, Tarşiş və Axişaxar. 11 Bunların hamısı Yediaelin nəsil başçıları idi. Onlardan döyüşə bilən igid döyüşçülər on yeddi min iki yüz nəfər idi. 12 İrin nəsilləri: Şuflular və Xuflular. Xuşlular isə Axerin nəslindən idi.

Naftalinin nəsilləri

13 Naftalinin oğulları: Yaxasiel, Quni, Yeser, Şallum. Bunlar Bilhanın nəsilləri idi.

Menaşşenin nəsilləri

14 Menaşşenin oğulları: Aramlı cariyəsinin doğduğu Asriel, həmin qadının doğduğu Gileadın atası Makir. 15 Makir Xuflulardan və Şuflulardan bir arvad aldı. Onun bacısının adı Maaka idi. Selofxad isə onların qohumu idi. Onun yalnız qızları var idi. 16 Makirin arvadının da adı Maaka idi. O, bir oğul doğub

adını Pereş qoydu. Pereşin qardaşının adı Şereş idi, onun oğulları isə Ulam və Reqem idi. 17 Ulamın oğlu Bedan idi. Menaşşe oğlu Makir oğlu Gileadın nəsli bunlardır. 18 Onun bacısı Hammoleket İşhodu, Aviezeri və Maxlanı doğdu. 19 Şemidanın oğulları: Axyan, Şekem, Liqxi və Aniam.

Efrayimin nəsilləri

20 Efrayimin nəsli: Şutelah, onun oğlu Bered, onun oğlu Taxat, onun oğlu Eleada, onun oğlu Taxat, 21 onun oğlu Zavad, onun oğlu Şutelah. Efrayimin başqa oğulları Ezer və Eleadı o torpağın yerli sakinləri olan Qatlılar öldürdü, çünki onların heyvanlarını oğurlamağa getmişdilər. 22 Ataları Efrayim uzun müddət onlara yas tutdu və qohumları ona təsəlli vermək üçün gəldi. 23 Sonra o, arvadının yanına girdi, qadın hamilə oldu və bir oğul doğdu. Atası onun adını Beria * qoydu, çünki evinə bəla üz vermişdi. 24 Onun Şeera adlı qızı da var idi. O, Aşağı və Yuxarı Bet-Xoronu, Uzzen-Şeeranı tikdi. 25 Efrayimin başqa oğlu Refah, onun oğlu Reşef, onun oğlu Telah, onun oğlu Taxan, 26 onun oğlu Ladan, onun oğlu Ammihud, onun oğlu Elişama, 27 onun oğlu Nun, onun oğlu Yeşua. 28 Onların mülkləri və yaşadıqları yerlər bunlardır: Bet-Ellə qəsəbələri, şərq tərəfdə Naaran, qərb tərəfdə Gezerlə qəsəbələri, Şekemlə qəsəbələri, Ayya ilə qəsəbələri, 29 həm də Menaşşelilərin torpağına yaxın olan Bet-Şeanla qəsəbələri, Taanakla qəsəbələri, Megiddo ilə qəsəbələri, Dorla qəsəbələri. İsrail oğlu Yusifin nəsli bu yerlərdə yaşadı.

Aşerin nəsilləri

30 Aşerin övladları: İmna, İşva, İşvi, Beria və onların bacısı Serah. 31 Berianın oğulları: Xever və Birzayitin atası olan Malkiel. 32 Xever bunların atası idi: Yaflet, Şomer, Xotam və onların bacısı Şua. 33 Yafletin oğulları bunlardır: Pasak, Bimhal və Aşvat. 34 Şemerin oğulları: Axi, Rohqa, Xubba və Aram. 35 Onun qardaşı Helemin oğulları: Sofah, İmna, Şeleş və Amal. 36 Sofahın oğulları: Suah, Xarnefer, Şual, Beri, İmra, 37 Beser, Hod, Şamma, Şilşa, İtran və Beera. 38 Yeterin oğulları: Yefunne, Pispa və Ara. 39 Ullanın oğulları: Arah, Xanniel və Risya. 40 Aşerin nəslindən olan bu adamların hamısı nəsil başçıları, seçilmiş adamlar, igid döyüşçülər və baş rəislər idi. Onlardan döyüşə bilən adamlar nəsil şəcərələrinə görə iyirmi altı min nəfər idi.

8

Binyaminin nəsilləri

1 Binyaminin oğulları bunlardır: ilk oğlu Bela, ikincisi Aşbel, üçüncüsü Axrah, 2 dördüncüsü Noxa, beşincisi Rafa. 3 Belanın oğulları bunlardır: Addar, Gera, Avihud, 4 Avişua, Naaman, Axoah, 5 Gera, Şefufan və Xuram. 6 Gevada yaşayanların nəsil başçıları olan, sonra isə Manaxata köçürülən Ehudun oğulları bunlardır: 7 Naaman, Axiya və onları köçürən Gera. Geradan Uzza və Axixud törədi. 8 Şaxarayim arvadları Xuşim və Baaranı boşadıqdan sonra Moav ölkəsində övlad atası oldu, 9 arvadı Xodeş ona bunları doğdu: Yovav, Sivya, Meşa, Malkam, 10 Yeus, Sakya və Mirma. Onun bu oğulları nəsil başçıları idi. 11 Xuşim isə ona Avituvu və Elpaalı doğmuşdu. 12 Elpaalın oğulları: Ever, Mişam və Şamed. Şamed Ono ilə Lodu, onun qəsəbələrini tikdi. 13 Ayyalonda yaşayanların nəsil başçıları Beria və Şema idi. Onlar Qatda yaşayanları qovdu. 14 Berianın oğulları: Axyo, Şaşaq, Yeremot, 15 Zevadya, Arad, Eder, 16 Mikael,

* **7:23** Beria – ibrani dilində bəla içində.

İşpa və Yoxa. 17 Elpaalın oğulları: Zevadya, Meşullam, Xizqi, Xever, 18 İşmeray,
İzlia və Yovav. 19 Şimeyin oğulları: Yaqim, Zikri, Zavdi, 20 Elienay, Silletay, Eliel,
21 Adaya, Beraya və Şimrat. 22 Şaşaqın oğulları: İşpan, Ever, Eliel, 23 Avdon, Zikri,
Xanan, 24 Xananya, Elam, Antotiya, 25 İfdeya və Penuel. 26 Yeroxamın oğulları:
Şamşeray, Şexarya, Atalya, 27 Yaareşya, İlyas və Zikri. 28 Bunlar nəsil şəcərələrinə
görə nəsil başçıları idi və Yerusəlimdə yaşadılar.

Padşah Şaulun əcdadları və nəsilləri

29 Giveonun atası Yeiel Giveonda yaşayırdı və arvadının adı Maaka idi. 30 İlk
oğlu Avdon idi, o biriləri isə bunlar idi: Sur, Qiş, Baal, Nadav, 31 Qedor, Axyo,
Zeker, 32 Şimanın atası Miqlot. Onlar qohumlarının yanında, Yerusəlimdə
qohumları ilə birgə yaşayırdı. 33 Nerdən Qiş törədi və Qişdən Şaul törədi.
Şauldan Yonatan, Malki-Şua, Avinadav və Eşbaal * törədi. 34 Yonatanın oğlu
Merib-Baal † idi. Merib-Baaldan Mikeya törədi. 35 Mikeyanın oğulları: Piton,
Melek, Tarea və Axaz. 36 Axazdan Yehoadda törədi. Yehoaddadan Alemet,
Azmavet və Zimri törədi. Zimridən Mosa törədi. 37 Mosadan Bina törədi.
Binanın oğlu Rafa, onun oğlu Elasa, onun oğlu Asel. 38 Aselin altı oğlu var
idi, onların adları belədir: Azriqam, Bokru, İsmail, Şearya, Avdiya və Xanan.
Bunların hamısı Aselin oğulları idi. 39 Onun qardaşı Eseqin oğulları: ilk
oğlu Ulam, ikincisi Yeuş və üçüncüsü Elifelet. 40 Ulamın oğulları oxatan igid
döyüşçülər idi. Oğulları və nəvələri çox idi: yüz əlli nəfər. Bunların hamısı
Binyaminin nəslindəndir.

9

Yerusəlimin sakinləri

1 Beləcə bütün İsraillilər nəsil şəcərələrində qeyd olunmuşdu və bunlar İsrail
padşahlarının kitabında yazılmışdır.

Yəhudalılar xainliklərinə görə Babilə sürgün olunmuşdu. 2 * İlk dəfə
mülklərinə qayıdıb yaşayanlar İsraillilərdən bəzi adamlar, kahinlər, Levililər və
məbəd qulluqçuları idi. 3 Yerusəlimdə isə Yəhudalılardan, Binyaminlilərdən,
Efrayimlilərdən və Menaşşelilərdən olan bu adamlar yaşadı. 4 Yəhudanın oğlu
Peresin nəslindən: Bani oğlu İmri oğlu Omri oğlu Ammihud oğlu Utay. 5 Şelanın
nəslindən: ilk oğlu Asaya və onun oğulları. 6 Zerahın nəslindən: Yeuel və
onun qohumları. Hamısı birlikdə altı yüz doxsan nəfər idi. 7 Binyaminin
nəslindən: Hassenua oğlu Hodavya oğlu Meşullam oğlu Sallu, 8 Yeroxam oğlu
İvniya, Mikri oğlu Uzzi oğlu Ela və İvniya oğlu Reuel oğlu Şefatya oğlu Meşullam.
9 Onlar qohumları ilə birgə nəsil şəcərələrinə görə doqquz yüz əlli altı nəfər idi.
Bunların hamısı nəsil başçıları idi.

10 Kahinlərdən: Yedaya, Yehoyariv, Yakin, 11 Allah məbədinin rəisi Axituv
oğlu Merayot oğlu Sadoq oğlu Meşullam oğlu Xilqiya oğlu Azarya, 12 Malkiya
oğlu Paşxur oğlu Yeroxam oğlu Adaya və İmmer oğlu Meşillemit oğlu Meşullam
oğlu Yaxzera oğlu Adiel oğlu Maasay. 13 Bunlar nəsil başçıları idi. Onlar
qohumları ilə birgə – Allah evinin xidməti işində bacarıqlı olan bu adamlar
min yeddi yüz altmış nəfər idi.

14 Levililərdən: Merarinin nəslindən Xaşavya oğlu Azriqam oğlu Xaşşuv oğlu
Şemaya, 15 Baqbaqqar, Xereş, Qalal, Asəf oğlu Zikri oğlu Mikeya oğlu Mattanya,

* **8:33** Eşbaal – başqa adı İş-Boşet. † **8:34** Merib-Baal – başqa adı Mefiboşet. * **9:2** Ezra 2:27; Neh. 7:73

16 Yedutun oğlu Qalal oğlu Şemaya oğlu Avdiya və Netofalıların kəndlərində
yaşayan Elqana oğlu Asa oğlu Berekya.
17 Qapıçılar: Şallum, Aqquv, Talmon, Aximan və onların qohumları. Şallum
onların başçısı idi. 18 Onlar bu günə qədər də məbədin şərq tərəfdəki padşah
qapısında keşik çəkirlər. Levililərin düşərgə qapıçıları bunlardır. 19 Qorah
oğlu Evyasaf oğlu Qore oğlu Şallum və onun Qorah nəslindən olan qohumları
məbədin astana keşikçilərinin xidmət işinə başçılıq edirdi. Əvvəllər onların
babaları Rəbbin düşərgəsinin girəcək yerinin keşiyini çəkirdi. 20 Eleazar oğlu
Pinxas onların başçısı idi və Rəbb onunla idi. 21 Hüzur çadırının girişində
Meşelemya oğlu Zəkəriyyə qapıçı idi. 22 Astana keşikçisi olmaq üçün seçilən
bütün bu adamlar iki yüz on iki nəfər idi. Onlar öz kəndlərində nəsil
şəcərələrində qeyd edilmişlər. Onları vəzifələrinə Davud və görücü Şamuel
təyin etmişdi. 23 Bu adamlar və onların nəsilləri çadırın və Rəbbin məbədinin
qapılarında keşik çəkirdi. 24 Bu qapıçılar məbədin dörd tərəfində – şərq, qərb,
şimal və cənub qapılarında dururdu. 25 Öz kəndlərində yaşayan qohumları
vaxtaşırı yeddi günlüyə onların yanına gəlməli idi. 26 Allah evinin otaqlarının
və xəzinələrinin keşiyini çəkmək Levili olan qapıçıların dörd nəfər rəisinin
öhdəsində idi. 27 Onlar gecə də Allah evinin ətrafında qalırdı, çünki onun
keşiyini çəkmək və hər səhər qapıları açmaq onların işi idi.
28 Onların bəzisi xidmət üçün olan qablara baxırdı: bunları sayıb içəri
gətirir və sayıb bayıra aparırdılar. 29 Bəziləri isə başqa əşyalar, bütün təqdis
olunmuş şeylər və un, şərab, yağ, kündür, ətriyyatlar üzərində nəzarətçi
qoyulmuşdu. 30 Kahinlərdən bəzisi ətriyyatlardan qatışıq maddə hazırlayırdı.
31 Kökələr bişirilməsi Qorah nəslindən olan Şallumun ilk oğlu olan Levili
Mattityanın öhdəsində idi. 32 Onların Qohat nəslindən olan qohumlarından
bəzisinə isə hər Şənbə günü çörək hazırlanması tapşırılmışdı.
33 Levililərin nəsil başçıları olan ilahiçilər başqa xidmətdən azad olub
məbədin otaqlarında qalırdılar, çünki onlar gecə-gündüz öz işləri ilə məşğul
olmalı idi. 34 Bunlar nəsil şəcərələrinə görə Levililərin nəsil başçıları idi və
Yerusəlimdə yaşayırdılar.

Padşah Şaulun əcdadları və nəsilləri (1Saln. 8:29-38)

35 Giveonun atası Yeiel Giveonda yaşayırdı və arvadının adı Maaka idi. 36 İlk
oğlu Avdon idi, o biriləri isə bunlar idi: Sur, Qiş, Baal, Ner, Nadav, 37 Qedor,
Axyo, Zəkəriyyə və Miqlot. 38 Miqlotdan Şima törədi. Onlar qohumlarının
yanında, Yerusəlimdə qohumları ilə birgə yaşayırdılar. 39 Nerdən Qiş törədi.
Qişdən Şaul törədi. Şauldan Yonatan, Malki-Şua, Avinadav və Eşbaal törədi.
40 Yonatanın oğlu Merib-Baal idi. Merib-Baaldan Mikeya törədi. 41 Mikeyanın
oğulları: Piton, Melek, Taxrea və Axaz. 42 Axazdan Yehoadda * törədi. Yehoad-
dadan Alemet, Azmavet və Zimri törədi. Zimridən Mosa törədi. 43 Mosadan
Bina törədi. Binanın oğlu Rafa, onun oğlu Elasa, onun oğlu Asel. 44 Aselin altı
oğlu var idi, onların adları belədir: Azriqam, Bokru, İsmail, Şearya, Avdiya və
Xanan. Bunların hamısı Aselin oğulları idi.

10

Şaulla oğullarının ölümü (1Şam. 31:1-13)

* **9:42** Yehoadda – ibrani mətnində Yara, 1Saln. 8:36 görə Yehoadda yazılır.

1 Filiştlilər İsraillilərlə döyüşdü. İsraillilər Filiştlilərin önündən qaçdılar və
qırılanlar Gilboa dağında qaldı. 2 Filiştlilər Şaulla oğullarını təqib edib Şaulun
oğulları Yonatanı, Avinadavı və Malki-Şuanı öldürdülər. 3 Döyüş Şaulun
ətrafında şiddətlənəndə oxatanlar onu tapdılar və yaraladılar. 4 Şaul öz silah-
darına dedi: «Qılıncını çək, məni vur, yoxsa bu sünnətsizlər gəlib mənimlə
əylənəcəklər». Lakin silahdarı çox qorxduğundan bunu etmək istəmədi. Ona
görə də Şaul qılıncını götürüb özünü onun üstünə yıxdı. 5 Şaulun öldüyünü
görəndə silahdarı da özünü qılıncının üstünə yıxıb Şaulla birgə öldü. 6 Beləcə
Şaul və üç oğlu öldü, bütün nəsli də onunla birgə öldü. 7 Dərədə olan
bütün İsraillilər öz ordularının qaçdığını və Şaulla oğullarının öldüyünü görəndə
şəhərlərini qoyub qaçdılar. Filiştlilər gəlib o yerlərdə yaşadı.
8 Ertəsi gün Filiştlilər öldürülənləri soymaq üçün gələndə Gilboa dağında
Şaulla oğullarının meyitini tapdılar. 9 Onun paltarlarını soyundurdular, başını
və silahlarını götürdülər, öz bütlərinin məbədinə və xalqa xoş xəbər vermək
üçün Filiştlilərin ölkəsinin hər tərəfinə qasid göndərdilər. 10 Şaulun silahlarını
öz allahlarının məbədinə qoydular və başını Daqon məbədinə mıxladılar.
11 Yaveş-Gilead əhalisi Filiştlilərin Şaula etdiklərini eşidəndə 12 onların bütün
igidləri qalxıb Şaulla oğullarının cəsədini götürərək Yaveşə gətirdilər. Onların
sümüklərini götürüb Yaveşdə olan palıd ağacının altında basdırdılar və yeddi
gün oruc tutdular.
13 * * Beləcə Şaul Rəbbə qarşı xainlik etdiyi üçün öldü. O, Rəbbin sözünə əməl
etməyib cindara müraciət etdi, 14 amma Rəbdən məsləhət istəmədi. Ona görə
də Rəbb onu öldürdü və padşahlığı Yesseyin oğlu Davuda verdi.

11

Davudun taxta çıxması (2Şam. 5:1-10)

1 Bütün İsraillilər Xevrona, Davudun yanına toplaşıb dedilər: «Bax biz
sənin sümüyündən, sənin ətindənik. 2 Əvvəlki vaxtlarda, Şaul padşahımız
olanda da İsraillileri yürüşlərə aparan və gətirən sən idin. Allahın Rəbb sənə
demişdi ki, xalqım İsrailə sən çobanlıq edəcəksən, xalqım İsrail üzərində sən
hökmdar olacaqsan». 3 İsrailin bütün ağsaqqalları Xevrona, padşahın yanına
gəldilər. Davud Xevronda, Rəbbin önündə onlarla əhd bağladı və onlar Şamuel
vasitəsilə Rəbbin söylədiyi sözə görə Davudu İsrail üzərində padşah olmaq
üçün məsh etdilər.

Davudun Yerusəlimi paytaxt şəhərinə çevirməsi

4 * Davud və bütün İsraillilər Yerusəlimə gəldilər. O vaxt şəhər Yevus
adlanırdı və burada Yevuslular yaşayırdı. 5 Onlar Davuda dedilər: «Sən
buraya girə bilməzsən». Ancaq Davud indi «Davudun şəhəri» adlanan Sion
qalasını aldı. 6 Davud dedi: «Yevusluları hamıdan əvvəl kim məğlub etsə, rəis
və ordu başçısı o olacaq». Seruya oğlu Yoav hamıdan əvvəl Yevusa qalxdı və
buna görə də o, başçı oldu. 7 Davud qalada məskən saldı və buna görə onu
«Davudun şəhəri» adlandırdılar. 8 O, qala yamacından qalanın ətrafına qədər
bütün yerləri tikdi. Yoav isə şəhərin qalan hissəsini bərpa etdi. 9 Davud
getdikcə yüksəlirdi, çünki Ordular Rəbbi onunla idi.

---

* **10:13** 1Şam. 13:8-14; 15:1-24 * **10:13** Lev. 19:31; 20:6; 1Şam. 28:7-8 * **11:4** Yeşua 15:63; Hak. 1:21

Davudun igid döyüşçüləri (2Şam. 23:8-39)

10 Davudun igid döyüşçülərinin başçıları bütün İsraillilərlə birgə Rəbbin
sözünə görə Davudu İsrail üzərində padşah etmək üçün onun padşahlığında
şücaət göstərirdilər. 11 Davudun igid döyüşçülərinin siyahısı belədir: «otuz
igid»in başçısı olan Xakmoni oğlu Yaşoveam. O, bir hücumda üç yüz nəfəri
nizəsi ilə vurub öldürdü. 12 Ondan sonra «üç igid»dən biri olan Axoahlı
Dodo oğlu Eleazar idi. 13 Filiştlilər döyüşmək üçün Pas-Dammimdə toplaşanda
o da Davudla birgə orada idi. Orada arpa əkilən bir tarla sahəsi var idi.
Xalq Filiştlilərin önündən qaçdı. 14 Lakin Eleazar və döyüşçüləri bu sahənin
ortasında durub oranı qorudular və Filiştliləri qırdılar. Rəbb İsraillilərə xilas
edib böyük zəfər qazandırdı.

15 Otuz başçı arasından «üç igid» qayaya, Davudun yanına, Adullam
mağarasına enib gəldi. Filiştlilərin ordusu Refaim vadisində ordugah qur-
muşdu. 16 Bu zaman Davud qalada idi, Filiştlilərin bir keşikçi dəstəsi isə
Bet-Lexemdə idi. 17 Davud həsrət çəkərək dedi: «Kaş ki biri Bet-Lexem
darvazasının yanındakı quyudan mənə içmək üçün su gətirəydi!» 18 Bu üç
nəfər Filiştlilərin ordugahını yararaq darvazanın yanında olan Bet-Lexem
quyusundan su çəkdilər və onu götürüb Davuda gətirdilər. Lakin Davud suyu
içmək istəmədi və Rəbbə təqdim olaraq yerə tökdü. 19 O dedi: «Allahım bunu
etməkdən məni uzaq eləsin. Bu adamların qanını içəcəyəmmi? Axı canlarını
təhlükəyə salaraq bu suyu gətirdilər». Buna görə də bu suyu içmək istəmədi.
Bunları «üç igid» etmişdi.

20 Yoavın qardaşı Avişay bu «üç igid»in başçısı idi. O, nizəsini qaldırıb üç yüz
nəfəri qırdı. Buna görə də onun adı «üç igid»in adı qədər şöhrətləndi. 21 Əslində
«üç igid»dən ikiqat artıq şöhrəti var idi və onlara başçı oldu, lakin «üç igid»
kimi deyildi.

22 Yehoyada oğlu Benaya da böyük işlər görmüş igid adam idi. O, Qavseeldən
gəlmişdi. Benaya iki Moavlı igidi öldürdü. O, qarlı gündə çuxura enib bir şir
öldürdü. 23 O həm də boyu beş qulac olan bir Misirlini öldürdü. Misirlinin
əlində toxucu dəzgahının əriş ağacı boyda nizə var idi. Benaya onun üstünə
dəyənəklə getdi, nizəni Misirlinin əlindən çəkib aldı və onu öz nizəsi ilə
öldürdü. 24 Bunları Yehoyada oğlu Benaya etdi, buna görə də onun «üç igid»
qədər şöhrəti var idi. 25 O, «otuz igid»dən daha şöhrətli idi, lakin «üç igid» kimi
deyildi. Davud onu öz mühafizəçilərinə başçı qoydu.

26 Ordunun igid döyüşçüləri bunlardır: Yoavın qardaşı Asahel, Bet-Lexemli
Dodo oğlu Elxanan, 27 Harorlu Şammot, Pelonlu Xeles, 28 Teqoalı İqqeş oğlu İra,
Anatotlu Aviezer, 29 Xuşalı Sibbekay, Axoahlı İlay, 30 Netofalı Mahray, Neto-
falı Baana oğlu Xeled, 31 Binyamin övladlarından Givealı Rivay oğlu Yetay, Pi-
ratonlu Benaya, 32 Qaaş vadisindən olan Xuray, Aravalı Aviel, 33 Baxarumlu
Azmavet, Şaalvonlu Elyaxba, 34 Gizonlu Haşemin oğulları, Hararlı Şage oğlu
Yonatan, 35 Hararlı Sakar oğlu Axiam, Ur oğlu Elifal, 36 Mekeralı Xefer,
Pelonlu Axiya, 37 Karmelli Xesro, Ezbay oğlu Naaray, 38 Natanın qardaşı Yoel,
Haqri oğlu Mivxar, 39 Ammonlu Seleq, Seruya oğlu Yoavın silahdarı olan
Beerotlu Naxray, 40 Yeterli İra, Yeterli Qarev, 41 Xetli Uriya, Axlay oğlu Zavad,
42 Ruvenlilərin başçısı Ruvenli Şiza oğlu Adina və onunla birgə otuz nəfər,
43 Maaka oğlu Xanan və Metenli Yehoşafat, 44 Aşteratlı Uzziya, Aroerli Xotamın
oğulları Şama və Yeiel, 45 Şimri oğlu Yediael və qardaşı Tisli Yoxa, 46 Maxavlı

Eliel və Elnaamın oğulları Yerivay, Yoşavya və Moavlı Yetma, 47 Eliel, Oved və Mesovalı Yaasiel.

12

Davuda qoşulan döyüşçülər

1 Davud, Qiş oğlu Şauldan gizlənən vaxt bir neçə nəfər Ziqlaqa, Davudun yanına gəldi. Onlar döyüşdə ona kömək edən igidlər arasında idi. 2 Binyamin nəslindən, Şaulun qohumlarından olan bu adamlar ox-kamanla silahlanıb sağ və sol əllə sapanddan daş atmağı və kamanla ox atmağı bacarırdı. Onların adları belədir: 3 onların başçısı olan Givealı Şemaanın oğulları, Axiezer və Yoaş, Azmavetin oğulları Yeziel və Pelet, Beraka və Anatotlu Yehu, 4 «otuz igid»dən biri olan və onlara başçılıq edən Giveonlu İşmaya, Yeremya, Yaxaziel, Yoxanan, Gederalı Yozavad, 5 Eluzay, Yerimot, Bealya, Şemarya, Xaruflu Şefatya, 6 Qorahın nəslindən olan Elqana, İşşiya, Azarel, Yoezer, Yaşoveam, 7 Qedorlu Yeroxam oğulları Yoela və Zevadya.

8 Qadlılardan sipər və nizə işlədə bilən, döyüşməyi bacaran igidlər Davudun tərəfinə keçdilər və çöldəki qalaya gəldilər. Onların üzləri şir üzü kimi idi və dağlardakı ceyranlar kimi qaça bilirdilər. 9 Bu başçıların adları belədir: Ezer, ikincisi Avdiya, üçüncüsü Eliav, 10 dördüncüsü Mişmanna, beşincisi Yeremya, 11 altıncısı Attay, yeddincisi Eliel, 12 səkkizincisi Yoxanan, doqquzuncusu Elzavad, 13 onuncusu Yeremya, on birincisi Makbannay. 14 Bunlar Qadlılardan olan qoşun başçıları idi. Ən zəifi yüz adamın, ən güclüsü isə min adamın qabağına çıxa bilərdi. 15 Onlar birinci ayda, İordan çayı bütün sahilləri boyu daşanda onu keçib vadilərdə yaşayanların hamısını şərqə və qərbə tərəf qovdular.

16 Binyaminlilərdən və Yəhudalılardan da Davudun yanına, qalaya adamlar gəldi. 17 Davud onları qarşılamağa çıxdı və onlara dedi: «Əgər mənə kömək üçün sülhlə gəlmisinizsə, gözüm üstə yeriniz var, ancaq zorakılıq etmədiyim halda məni düşmənlərimə təslim etmək üçün gəlmisinizsə, atalarımızın Allahı bunu görsün və hökm etsin». 18 Ruh «otuz igid»in başçısı Amasayın üzərinə endi və o dedi:

«Ey Davud, biz sənin ləyik,
Ey Yessey oğlu, biz sənin tərəfindəyik.
Sülh, sülh olsun sənə və sənə kömək edənə,
Çünki Allahın sənə kömək edir».

Davud onları götürüb dəstə başçıları təyin etdi.

19 Davud Filiştlilərlə birgə müharibə etmək üçün Şaulun üstünə gələndə Menaşşelilərdən də bəzisi Davudun tərəfinə keçdi, ancaq Filiştlilərə kömək etmədilər. Çünki Filiştlilərin ağaları məsləhətləşib «Davud bizim başımızı verib ağası Şaulla barışacaq» dedilər və onu geri göndərdilər. 20 Davud Ziqlaqa gedərkən onun tərəfinə keçən Menaşşelilər bunlardır: Adnah, Yozavad, Yediael, Mikael, Yozavad, Elihu və Silletay. Onların hamısı Menaşşelilər arasında minbaşı idi. 21 Onlar quldur dəstəsinə qarşı döyüşdə Davuda kömək etdilər, çünki onların hamısı igid adamlar idi. Sonra onlar qoşun başçıları oldu. 22 Beləcə gündən-günə Davuda kömək etmək üçün onun yanına döyüşçülər gəlirdi və onun ordusu Allah ordusu qədər böyük oldu.

Davudu padşah etmək üçün gələn adamlar

23 Rəbbin sözünə görə Şaulun padşahlığını Davuda vermək üçün onun yanına, Xevrona gələn silahlanmış döyüşçülərin sayı belədir:

24 Yəhudalılardan altı min səkkiz yüz nəfər sipər və nizə ilə silahlanmış əsgər;
25 Şimeonlulardan döyüş üçün yeddi min yüz nəfər igid döyüşçü;
26 Levililərdən
dörd min altı yüz nəfər;
27 Harun evinin rəhbəri Yehoyada və onunla birgə üç
min yeddi yüz nəfər;
28 gənc və igid bir döyüşçü olan Sadoq və onun nəslindən
olan iyirmi iki başçı;
29 Şaulun qohumları olan Binyaminlilərin əksəriyyəti o
vaxta qədər Şaul sülaləsinə sadiq qaldığı üçün onlardan yalnız üç min nəfər;
30 Efrayimlilərdən iyirmi min səkkiz yüz nəfər igid və öz nəsillərinin adlı-sanlı
adamları;
31 Menaşşe qəbiləsinin yarısının arasından gəlib Davudu padşah
etmək üçün təyin olunmuş on səkkiz min nəfər;
32 İssakarlılardan dövrün
vəziyyətinə görə İsrailə nə etmək lazım gəldiyini bilən adamlar – iki yüz nəfər
başçı və onların əmri altında olan bütün qohumları;
33 Zevulunlulardan
döyüşməyi bacaran, bütün silahlarla döyüş nizamını qura bilən və sidq
ürəkdən kömək edən əlli min nəfər;
34 Naftalililərdən min başçı, onlarla birgə
sipər və nizəsi olan otuz yeddi min nəfər;
35 Danlılardan döyüş nizamını qura
bilən iyirmi səkkiz min altı yüz nəfər;
36 Aşerlilərdən döyüşməyi bacaran və
döyüş nizamını qura bilən qırx min nəfər;
37 İordan çayının o tayında yaşayan
Ruvenlilərdən, Qadlılardan və Menaşşe qəbiləsinin yarısından döyüş üçün hər
cür silahı olan yüz iyirmi min nəfər.

38 Döyüşməyi bacaran bu könüllü döyüşçülərin hamısı Davudu bütün İsrail
üzərində padşah etmək üçün Xevrona gəldi. İsraillilərin qalan hissəsi də
Davudu yekdilliklə padşah etmək niyyətində idi.
39 Döyüşçülər orada üç gün
Davudla birgə qaldılar və yeyib-içdilər, çünki qohumları onlar üçün hazırlıq
görmüşdü.
40 İssakara, Zevuluna və Naftaliyə qədər yayılmış yaxınları da onlara
eşşəklər, dəvələr, qatırlar və öküzlər üstündə ərzaq – yaxşı un, sıxılmış əncir,
kişmiş, şərab, yağ, mal-qara və qoyun-keçi gətirmişdi. O zaman İsraildə şadlıq
var idi.

13

Davud Əhd sandığını Qiryat-Yearimdən köçürür (2Şam. 6:1-11)

1 Davud minbaşılar, yüzbaşılar və bütün başçılarla məsləhətləşdi.
2 O bütün
İsrail camaatına dedi: «Əgər bu iş sizə xoş gəlsə və Allahımız Rəbbin iradəsi
ilə olsa, İsrailin hər tərəfində yaşayan soydaşlarımıza, onlarla birgə otlağı olan
şəhərlərdə yaşayan kahinlərə və Levililərə xəbər göndərək ki, bizim yanımıza
toplansınlar.
3 Sonra Allahımızın sandığını yanımıza qaytaraq, axı Şaulun
dövründə biz ona məhəl qoymurduq».
4 Bütün camaat «belə edək» dedi, çünki
bütün xalqın nəzərində bu iş doğru idi.

5 * Davud Allahın sandığını Qiryat-Yearimdən gətirmək üçün Misirdəki
Şixor çayından Xamat keçidinə qədər uzanan torpaqda yaşayan bütün İsraillıləri
topladı.
6 * Davud bütün İsraillilərlə birgə «keruvlar üzərində taxt quran Rəbb»
çağırılan Allahın sandığını Yəhudaya məxsus olan Baalatdan, yəni Qiryat-
Yearimdən çıxartmaq üçün oraya getdi.
7 Allahın sandığını bir təzə arabaya
qoyub Avinadavın evindən apardılar. Arabanı Uzza və Axyo sürürdü.
8 Davud
və bütün İsraillilər Allahın hüzurunda həvəslə ilahi oxuyur, liralarla, çənglərlə,
dəflərlə, sinclərlə və kərənaylarla çalıb oynayırdılar.

* **13:5** 1Şam. 7:1-2 * **13:6** Çıx. 25:22

9 Kidonun xırman yerindən keçəndə öküzlər büdrədi. Buna görə də Uzza əl
uzadıb sandığı tutdu. 10 Uzza əlini uzadaraq sandığa toxunduğu üçün Rəbb
qəzəblənib onu vurdu. Beləcə Uzza orada Allahın önündə öldü. 11 Davud
Rəbbin Uzzanı vurmasından çox məyus oldu. O yerə bu günə qədər Peres-Uzza
* deyilir. 12 Həmin gün Davud Allahdan qorxub dedi: «Allahın sandığını necə
yanıma gətirə bilərəm?» 13 Buna görə də Davud sandığı öz yanına – Davudun
şəhərinə gətirmədi, onu yolundan döndərib Qatlı Oved-Edomun evinə qoydu.
14 * Allahın sandığı üç ay Oved-Edomun evində – onun ailəsinin yanında qaldı.
Rəbb Oved-Edomun ailəsinə və ona məxsus hər şeyə bərəkət verdi.

14

Davudun Yerusəlimdə padşahlıq etməsi
(2Şam. 5:11-16)

1 Sur padşahı Xiram Davudun yanına qasidlər və ona saray tikmək üçün sidr
ağacları, bənnalar və dülgərlər göndərdi. 2 Onda Davud başa düşdü ki, Rəbb
onu İsrail üzərində padşah kimi möhkəmləndirmiş və xalqı İsrailin xatirinə
onun padşahlığını yüksəltmişdi.
3 Davud Yerusəlimdə başqa arvadlar aldı, yenə oğullar və qızlar atası oldu.
4 Onun Yerusəlimdə doğulan oğullarının adları belədir: Şammua, Şovav, Natan,
Süleyman, 5 İvxar, Elişua, Elpelet, 6 Noqah, Nefeq, Yafia, 7 Elişama, Beelyada və
Elifelet.

İki döyüşdə Filiştlilər üzərində qələbə
(2Şam. 5:17-25)

8 Filiştlilər eşitdilər ki, Davud bütün İsrail üzərində padşah olmaq üçün
məsh edilmişdir. Onda hamısı Davudu axtarmağa çıxdı. Davud bunu eşidib
onlarla qarşılaşmağa çıxdı. 9 Filiştlilər gəlib Refaim vadisini talayırdılar.
10 Davud Allahdan soruşdu: «Filiştlilərin qarşısına çıxımmı? Onları mənə
təslim edəcəksənmi?» Rəbb ona cavab verdi: «Çıx, onları sənə təslim
edəcəyəm».
11 Davud Baal-Perasimə çıxıb Filiştliləri qırdı. Davud dedi: «Sellər bəndləri
dağıtdığı kimi Allah da mənim əlimlə düşmənlərimi dağıtdı». Buna görə də
o yerin adını Baal-Perasim* qoydular. 12 Filiştlilər qaçanda öz allahlarının
bütlərini orada qoydular. Davudun əmri ilə bunlar odda yandırıldı.
13 Filiştlilər yenə o vadini taladılar. 14 Davud yenə Allahdan soruşdu və Allah
ona dedi: «Onların arxasınca çıxma, onların ətrafına dolanıb balzam ağaclarının
qabağında bu düşmənlərin üstünə gəl. 15 Balzam ağaclarının başından addım
səsləri eşidəndə döyüşə çıx, çünki o zaman Allah sənin qarşınca Filiştlilərin
ordusunu məğlub etmək üçün çıxacaq». 16 Davud Allahın ona buyurduğu
kimi etdi və onlar Giveondan Gezerə qədər Filiştlilərin ordusunu qırdılar.
17 Davudun şöhrəti bütün ölkələrə yayıldı və Rəbb onun qorxusunu bütün
millətlərin ürəyinə saldı.

15

Allahın sandığını Yerusəlimə gətirmək üçün hazırlıq görülür

1 Davud özü üçün Davudun şəhərində evlər tikdi və Allahın sandığı üçün də
yer hazırlayıb çadır qurdu. 2 * Onda Davud dedi: «Levililərdən başqa heç kəs

* **13:11** Peres-Uzza – ibrani dilində Uzzanın cəzası. * **13:14** 1Saln. 26:4-5 * **14:11** Baal-Perasim – ibrani dilində dağıtma ağası. * **15:2** Qanun. 10:8

Allahın sandığını daşıya bilməz, çünki Rəbbin sandığını daşımaq və Ona əbədi
olaraq xidmət etmək üçün Rəbb onları seçdi». 3 Davud Rəbbin sandığını onun
üçün hazırladığı yerə çıxarmaq üçün bütün İsrailliləri Yerusəlimə yığdı. 4 Davud
Harunun nəslindən olan adamları və Levililəri topladı: 5 Qohat nəslindən
başçı Uriel və onun yüz iyirmi nəfər qohumu; 6 Merarinin nəslindən başçı
Asaya və onun iki yüz iyirmi nəfər qohumu; 7 Gerşon nəslindən başçı Yoel
və onun yüz otuz nəfər qohumu; 8 Elisafan nəslindən başçı Şemaya və onun
iki yüz nəfər qohumu; 9 Xevron nəslindən başçı Eliel və onun səksən nəfər
qohumu; 10 Uzziel nəslindən başçı Amminadav və onun yüz on iki nəfər
qohumu. 11 Davud kahin olan Sadoqu və Evyatarı, Levili olan Urieli, Asayanı,
Yoeli, Şemayanı, Elieli və Amminadavı çağırıb 12 onlara dedi: «Siz Levililər
arasında nəsil başçılarısınız. Siz və qohumlarınız özünüzü təqdis edin və
İsrailin Allahı Rəbbin sandığını onun üçün hazırladığım yerə çıxarın. 13 Çünki
keçən dəfə siz onu daşımadığınıza və lazım olduğu kimi Allahımız Rəbbi
axtarmadığımıza görə O bizi cəzalandırdı».

14 İsrailin Allahı Rəbbin sandığını çıxarmaq üçün kahinlərlə Levililər özlərini
təqdis etdilər. 15 * Rəbbin sözünə görə, Musanın əmr etdiyi kimi Levililər
Allahın sandığının şüvüllərini çiyinlərinə qoyub onu daşıdılar.

16 Davud Levililərin başçılarına əmr etdi ki, şadlıq etmək üçün öz qohumları
arasından musiqi alətlərində – çənglərdə, liralarda və sinclərdə çalıb-oxuyan
ilahiçilər təyin etsinlər. 17 Levililər bu adamları təyin etdilər: Yoel oğlu He-
man, onun qohumlarından Berekya oğlu Asəf – qohumları Merari nəslindən
Quşaya oğlu Etan, 18 onların köməkçisi olan Zəkəriyyə, Ben, Yaaziel, Şemiramot,
Yexiel, Unni, Eliav, Benaya, Maaseya, Mattitya, Elifelehu, Miqneya, qapıçılar
Oved-Edom və Yeiel. 19 İlahiçilər Heman, Asəf və Etan yüksək səsli tunc sinclər,
20 Zəkəriyyə, Aziel, Şemiramot, Yexiel, Unni, Eliav, Maaseya, Benaya Alamot
ahəngi üzrə çənglər, 21 Mattitya, Elifelehu, Miqneya, Oved-Edom, Yeiel və
Azazya Şeminit ahəngi üzrə lira çalmalı idi. 22 Levililərin rəhbəri Kenanya
musiqiyə rəhbərlik edirdi, çünki onun bu işdə bacarığı var idi; 23 Berekya
və Elqana sandığın yanında qapıçı idi; 24 kahinlər Şevanya, Yehoşafat, Ne-
tanel, Amasay, Zəkəriyyə, Benaya və Eliezer Allahın sandığı önündə kərənay
çalırdılar; Oved-Edom və Yexiya sandığın yanında qapıçı idi.

Allahın sandığı Yerusəlimə gətirilir (2Şam. 6:12-22)

25 Davud, İsrail ağsaqqalları və minbaşılar şadlıq etməklə Rəbbin Əhd
sandığını Oved-Edomun evindən gətirməyə getdilər. 26 Rəbbin Əhd sandığını
daşıyan Levililər yeddi buğa və yeddi qoç qurban kəsdilər, çünki Allah onlara
kömək edirdi. 27 Davud incə kətandan cübbə geyinmişdi, sandığı daşıyan
bütün Levililər, ilahiçilər və ilahiçilərin rəhbəri olan Kenanya da belə geyin-
mişdi. Davudun əynində kətan efod da var idi. 28 Bütün İsraillilər səs-küylə
şeypur, kərənay, sinc çalaraq çənglərin və liraların yüksək səsi altında Rəbbin
Əhd sandığını çıxartdılar.

29 Rəbbin Əhd sandığı Davudun şəhərinə gətirilərkə Şaulun qızı Mikal
pəncərədən baxdı, padşah Davudu tullanıb rəqs edən gördü və ürəyində ona
kinayə etdi.

* **15:15** Çıx. 25:14

16

1 Allahın sandığını gətirib onun üçün Davudun qurduğu çadırın ortasına
qoydular. Allahın önündə yandırma və ünsiyyət qurbanları təqdim etdilər.
2 Davud yandırma və ünsiyyət qurbanlarını təqdim edib qurtarandan sonra
Rəbbin adı ilə xalqa xeyir-dua verdi. 3 O bütün İsraillilərə – kişilərin və
qadınların hər birinə bir kömbə çörək, bir parça ət və bir üzüm lavaşanası
payladı.

4 Davud İsrailin Allahı Rəbbi çağırıb Ona şükür və həmd etmək üçün Lev-
ililərdən xidmət edən bu adamları Rəbbin sandığının önünə qoydu. 5 Başçı
Asəf, onun köməkçisi Zəkəriyyə, çəng və lira çalan Yeiel, Şemiramot, Yexiel,
Mattitya, Eliav, Benaya, Oved-Edom və Yeiel, sincləri yüksək səslə çalan Asəf,
6 Allahın Əhd sandığı önündə həmişə kərənaylar çalan kahinlər Benaya və
Yaxaziel. 7 O gün Davud ilk dəfə olaraq Rəbbə şükür etmək işini Asəflə
yoldaşlarına tapşırdı.

Allaha həsr olunan məzmur
(Zəb. 105:1-15; 96:1-13; 106:47-48)

8 * «Rəbbə şükür edin, ismini çağırın,
Əməllərini xalqlar arasında elan edin!
9 Onu ilahilərlə tərənnüm edin,
Bütün xariqələrini bəyan edin!
10 Onun müqəddəs adı ilə fəxr edin,
Ey Rəbbi axtaranlar, ürəkləriniz qoy sevinsin!
11 Rəbbi, Onun qüvvətini arayın,
Daim hüzurunu axtarın.
12 Etdiyi xariqələri,
Möcüzələri, dilindən çıxan hökmləri xatırlayın,
13 Ey Onun qulu İsrail nəsli,
Ey Yaqub övladları, ey Onun seçdikləri!

14 Allahımız Rəbb Odur,
Hökmü bütün yer üzərindədir.
15 * * Əbədi olaraq – min nəslə qədər əhdini,
Əmr etdiyi sözü,
16 İbrahimlə kəsdiyi əhdini,
İshaqa and içərək verdiyi vədini unutmaz.
17 * Bunu qayda kimi Yaqub üçün təsdiq etdi,
Bu əbədi əhdi İsrail üçün etdi,
18 Dedi: "Övladlarının payına düşən mülk kimi
Kənan torpağını sənə verəcəyəm".

19 O zaman sayca onlar az idilər,
Azsaylı olaraq ölkədə qərib idilər.
20 Ölkədən-ölkəyə,
Məmləkətdən-məmləkətə köçürdülər.
21 * Rəbb heç kimi onlara əzab verməyə qoymadı,
Onlara görə padşahları tənbeh etdi.
22 Dedi: "Məsh elədiklərimə dəyməyin,

---

* **16:8** Zəb. 105:1; Yeş. 12:4 * **16:15** Yar. 12:7 * **16:15** Yar. 26:3 * **16:17** Yar. 28:13
* **16:21** Yar. 20:3-7

Peyğəmbərlərimə pislik etməyin”.

23 Ey bütün dünya, Rəbbə ilahi oxuyun,
Xilaskar olduğunu gündən-günə müjdələyin.
24 Ehtişamını millətlərə elan edin,
Xariqələrini bütün xalqlara bəyan edin!
25 Axı Rəbb əzəmətlidir, bol həmdə layiqdir,
O bütün allahlardan daha zəhmlidir.
26 Bütün özgə xalqların allahları bütlərdir,
Lakin göyləri yaradan Rəbdir.
27 Ehtişam və əzəmət hüzurunda olar,
Sevinclə qüdrət Onun yerindədir.

28 Ey xalqların tayfaları, Rəbbə verin –
Ehtişamı, qüdrəti Rəbbə verin,
29 * Adına layiq ehtişamı Rəbbə verin,
Hüzuruna girib təqdimlər verin.
Müqəddəslik zinəti ilə Rəbbə səcdə edin.
30 Ey bütün dünya, Onun hüzurunda lərzəyə gəlin!
O, dünyanı sarsılmaz və möhkəm qurub.
31 Göylər sevinsin, yer üzü şad olsun!
Millətlərə belə elan edin:
“Rəbb hökmranlıq edir”.
32 Dənizin və dənizdəki canlıların səsi ucalsın,
Çöllər və çöldə yaşayanlar fərəhlənsin,
33 Meşədəki bütün ağaclar mədh söyləsin
Rəbbin hüzurunda!
O, dünyanın hökmünü vermək üçün gəlir.

34 *
Rəbbə şükür edin, ona görə ki yaxşıdır,
Çünki məhəbbəti əbədidir.
35 Deyin: “Ey qurtarıcımız Allah, bizi qurtar,
Bizi millətlərin arasından topla və azad et.
Müqəddəs isminə şükür edək,
Biz fəxrlə Sənə həmd söyləyək”.
36 Alqış olsun İsrailin Allahı Rəbbə
Əzəldən sonsuza qədər!»
Bütün xalq «Amin!» söylədi və Rəbbə həmd etdi.

Rəbbin Əhd sandığının önündə və Giveonda xidmət edənlər

37 Davud orada – Rəbbin Əhd sandığının önündə bu adamları qoydu: hər günün işinə görə sandığın önündə daim xidmət edən Asəf və onun yoldaşları, 38 Oved-Edom və onun altmış səkkiz nəfər yoldaşı, qapıçılar Yedutun oğlu Oved-Edom və Xosa. 39 O, Giveonda olan səcdəgahda, Rəbbin məskəni önündə, kahin Sadoqu və onun kahin yoldaşlarını qoydu ki, 40 Rəbbin İsrailə əmr etdiyi Qanunda yazılanların hamısına görə daim səhər və axşam Rəbbə yandırma qurbanları üçün düzəldilən qurbangahda Ona yandırma qurbanları versinlər. 41 Onlarla birgə Hemanı, Yedutunu və adları çəkilən başqa

* **16:29** Zəb. 29:2; 96:8-9 * **16:34** 2Saln. 5:13; 7:3; Ezra 3:11; Zəb. 100:5; 106:1; 107:1; 118:1; 136:1; Yer. 33:11

seçilmiş adamları təyin etdi ki, Rəbbə şükür etsinlər, çünki Onun məhəbbəti
əbədidir. 42 Heman, Yedutun və həmin adamların əlində Allaha yüksək səslə
musiqi çalmaq üçün kərənaylar, sinclər və başqa alətlər var idi. Yedutunun
oğulları isə qapıçı oldular. 43 * Bütün xalq – hər kəs evinə getdi, Davud da öz
evinə xeyir-dua vermək üçün geri qayıtdı.

17

Allahın Davuda vədi
(2Şam. 7:1-17)

1 Davud sarayında yaşayan vaxt peyğəmbər Natana dedi: «Mən sidr
ağacından tikilən bir sarayda yaşayıram, Rəbbin Əhd sandığı isə çadır
altındadır». 2 Natan Davuda dedi: «Ürəyindəki niyyəti həyata keçir, çünki
Allah səninlədir».
3 Lakin gecə Natana Allahın bu sözü nazil oldu: 4 «Get qulum Davuda söylə
ki, Rəbb belə deyir: "Yaşamaq üçün Mənə evi sən tikməyəcəksən, 5 çünki İsraili
çıxartdığım gündən bu günə qədər heç bir evdə yaşamadım, yalnız çadırdan
çadıra, məskəndən məskənə gəzdim. 6 Bütün İsraillilərlə birgə gəzdiyim
yerlərdə xalqımın qayğısına qalmağı buyurduğum İsrail hakimlərindən birinə
‹Niyə Mənə sidr ağacından bir ev tikmədiniz?› deyə bir söz söyləmişəmmi?"
7 İndi qulum Davuda söylə ki, Ordular Rəbbi belə deyir: "Mən səni otlaqlarda
qoyun otararkən götürüb xalqım İsrailə hökmdar etdim. 8 Getdiyin hər yerdə
səninlə oldum, qarşından bütün düşmənlərini qırıb atdım. İndi isə adını
dünyadakı böyüklərin adı kimi məşhur edəcəyəm. 9 Xalqım İsrail üçün bir yer
təyin edəcəyəm, o kök atıb bu yerdə yaşayacaq və bir daha sarsılmayacaq. Şər
adamlar əvvəllər – xalqım İsraillilərə hakimlər təyin etdiyim günlərdən bəri
etdikləri kimi yenə də onu qırıb-çatmayacaq. 10 Bütün düşmənlərini əzəcəyəm.
Sənə bildirirəm ki, Rəbb sənə bir ev tikəcək. 11 * Ömrün başa çatıb ataların
kimi dünyadan getdiyin zaman yerinə sənin övladını – oğullarından birini
çıxaracağam və onun padşahlığını möhkəmləndirəcəyəm. 12 O Mənim üçün ev
tikəcək və Mən onun taxtını əbədi möhkəm edəcəyəm. 13 * Mən ona Ata, o
isə Mənə oğul olacaq. Lütfümü səndən əvvəl olan adamdan geri aldığım kimi
ondan geri almayacağam. 14 Onu Öz evimin və padşahlığımın üzərinə əbədi
olaraq qoyacağam, onun taxtı əbədi möhkəm qalacaq"». 15 Natan Davuda
bütün bu sözləri və bütün bu vəhyi nəql etdi.

Davudun duası
(2Şam. 7:18-29)

16 Padşah Davud içəri keçib Rəbbin önündə diz çökərək dedi: «Ya Rəbb Allah,
mən kiməm və nəslim kimdir ki, Sən məni bu yerə çıxartdın? 17 Ey Allah, Sənin
gözündə bu da kiçik göründü, hələ bu qulunun nəslinin gələcəyi haqqında
xəbər verdin. Mənə yüksək bir adam kimi baxırsan, ya Rəbb Allah! 18 Bu
quluna izzət verdiyin üçün Davud Sənə daha nə deyə bilər? Sən ki bu qulunu
tanıyırsan. 19 Ya Rəbb, qulundan ötrü və Öz istəyinə görə bu böyük işlərin
hamısını etdin ki, bütün əzəmətini göstərəsən. 20 Ya Rəbb, qulaqlarımızla
eşitdiklərimizin hamısına görə Sənin kimisi heç yoxdur və Səndən başqa Allah
yoxdur. 21 Yer üzərində xalqın İsrail kimi bir millət varmı? Ey Allah, Sən

---

* **16:43** 2Şam. 6:19-20 * **17:11** Zəb. 132:11; Həv. 2:30 * **17:13** 2Şam. 7:14; 2Kor. 6:18; İbr. 1:5; Vəhy 21:7

onu Özünə xalq etmək üçün satın almağa getdin. Sən Misirdən satın aldığın
xalqının önündən millətləri qovaraq böyük və xariqəli işlərlə Özünə şöhrət
qazandın. 22 Əbədi olaraq xalqın İsraili Özün üçün xalq olaraq müəyyən etdin
və Sən, ya Rəbb, onların Allahı oldun.
23 İndi isə, ya Rəbb, bu qulun və onun nəsli haqqında söylədiyin söz əbədi
olaraq yerinə yetsin və dediyinə əməl et. 24 Qoy adın əbədi olaraq qalsın və
izzətlənsin, "İsrailin Allahı Ordular Rəbbi İsraili saxlayan Allahdır" desinlər.
Qulun Davudun nəsli də Sənin önündə möhkəm qalsın. 25 Çünki, Sən ey
Allahım, "sənə ev tikəcəyəm" deyərək bunu quluna çatdırdın və buna görə
qulun önündə dua etməyə cəsarət tapdı. 26 Ya Rəbb, Sən Allahsan və indi də
quluna bu yaxşı şeyi vəd etdin. 27 Əbədi olaraq Sənin önündə olsun deyə bu
qulunun nəslinə xeyir-dua vermək Sənə xoş göründü. Sən, ya Rəbb, ona xeyir-
dua verdiyin üçün o əbədi olaraq xeyir-dua almışdır».

18

Davudun qələbələri (2Şam. 8:1-18)

1 Bundan sonra Davud Filiştliləri məğlub edib özünə tabe etdi və Qatı, onun
qəsəbələrini Filiştlilərdən aldı. 2 O, Moavlıları da məğlub etdi və Moavlılar
Davuda tabe olub xərac verdilər.
3 Sova padşahı Hadadezer Fərat çayının ətrafındakı yerlərdə hakimiyyətini
bərpa etməyə gedəndə Davud Xamatda onu məğlub etdi. 4 O, Hadadezerin
min döyüş arabasını aldı, yeddi min süvarisini, iyirmi min piyada əsgərini əsir
etdi və atlardan yüzə qədərini döyüş arabası üçün saxlayaraq qalan atların
ayaq vətərini kəsdi. 5 Dəməşqdə yaşayan Aramlılar Sova padşahı Hadadezerə
kömək etməyə gələndə Davud onlardan iyirmi iki min nəfəri qırdı. 6 Davud
Dəməşq Aramına hərbi dəstələr yerləşdirdi və Aramlılar ona tabe olub xərac
verdilər. Rəbb Davuda getdiyi hər yerdə zəfər qazandırdı. 7 O, Hadadezerin
zabitlərinin gəzdirdiyi qızıl qalxanları götürüb Yerusəlimə gətirdi. 8 * Davud
Hadadezerin şəhərləri olan Tivxatdan və Kundan çoxlu tunc aldı. Sonralar
Süleyman ondan tunc hovuzu, sütunları və tunc qabları düzəltdi.
9 Xamat padşahı Tou eşitdi ki, Davud Sova padşahı Hadadezerin bütün
ordusunu məğlub edib. 10 O, Davudu salamlamaq və Hadadezeri döyüşdə
məğlub etdiyinə görə təbrik etmək üçün oğlu Hadoramı onun yanına göndərdi,
çünki Hadadezer Tou ilə həmişə müharibə etmişdi. Hadoram hər cür qızıl-
gümüş və tunc əşyalar gətirdi. 11 Padşah Davud bütün millətlərdən – Edomlu-
lardan, Moavlılardan, Ammonlulardan, Filiştlilərdən və Amaleqlilərdən alıb
gətirdiyi qızıl-gümüşlə birgə bunları da Rəbbə həsr etdi.
12 * Seruya oğlu Avişay Duz vadisində Edomlulardan on səkkiz min nəfəri
qırdı. 13 O, Edoma hərbi dəstələr yerləşdirdi və bütün Edomlular Davuda tabe
oldular. Rəbb Davuda getdiyi hər yerdə zəfər qazandırdı.

Davudun əyanları

14 Davud bütün İsrailin padşahı oldu. O bütün xalqına ədalət və salehliklə
hökmranlıq edirdi.
15 Seruya oğlu Yoav ordu başçısı idi; Axilud oğlu Yehoşafat salnaməçi idi;
16 Axituv oğlu Sadoq və Evyatar oğlu Avimelek kahin idi; Şavşa mirzə idi;

* **18:8** 1Pad. 7:40-47; 2Saln. 4:11-18 * **18:12** Zəb. 60 başlıq

17 Yehoyada oğlu Benaya Keretlilər və Peletlilərin başçısı idi; Davudun oğulları
padşahın baş məmurları idi.

19

Ammonlular və Aramlılar üzərində qələbə
(2Şam. 10:1-19)

1 Bir müddət sonra Ammonluların padşahı Naxaş öldü və yerinə oğlu padşah
oldu. 2 Davud dedi: «Naxaşın oğlu Xanuna yaxşılıq edəcəyəm, çünki atası mənə
yaxşılıq etdi». Davud qasidlər göndərdi ki, atasına görə Xanuna başsağlığı
versin. Lakin Davudun adamları Ammon ölkəsinə, onun yanına gələndə
3 Ammonluların başçıları Xanuna dedilər: «Sən elə bilirsən ki, Davud bu
başsağlığı verən adamları sənin atana hörməti olduğu üçün göndərib? Bəlkə
onun adamları bu torpaqdan keçməklə onu yoxlayıb öyrənmək, sonra da ələ
keçirmək üçün sənin yanına gəliblər». 4 Xanun Davudun adamlarını tutub
saqqallarını qırxdıraraq paltarlarını oturacaq yerinə qədər aşağıdan kəsdirdi
və onları geri göndərdi. 5 Bu adamlar barədə Davuda xəbər çatdı. Davud
onları qarşılamaq üçün qasidlər göndərdi, çünki bu adamlar çox utanırdı.
Padşah dedi: «Saqqalınız çıxana qədər Yerixoda qalın, sonra qayıdarsınız».

6 Xanun və Ammonlular Davudun yanında nifrət qazandıqlarını görəndə
Aram-Naharayimdən, Aram-Maakadan, Sovadan özlərinə muzdla döyüş ara-
baları və atlılar tutmaq üçün min talant gümüş göndərdilər. 7 Özləri üçün otuz
iki min araba, Maaka padşahını və onun qoşunlarını muzdla tutdular, onlar
da gəlib Medvanın önündə ordugah qurdular. Ammonlular öz şəhərlərindən
yığılıb döyüşə gəldilər. 8 Davud bunu eşidib Yoavla bütün igidlər ordusunu
onların üstünə göndərdi. 9 Ammonlular çıxıb şəhərin girişində, gələn padşahlar
isə ayrıca çöldə döyüş üçün düzüldü.

10 Yoav öndən və arxadan düşmənlərin ona qarşı düzüldüklərini görəndə
bütün İsrailin seçmə döyüşçülərindən bəzisini ayırıb Aramlılara qarşı düzdü.
11 Xalqın qalan hissəsinə isə qardaşı Avişayı başçı qoydu və onlar Ammon-
luların qarşısında düzüldü. 12 Yoav dedi: «Əgər Aramlılar məndən güclü
çıxarsa, sən mənə kömək edərsən, əgər Ammonlular səndən güclü çıxarsa, mən
sənə kömək edərəm. 13 Möhkəm ol. Gəl xalqımız naminə və Allahımızın
şəhərləri naminə igidlik göstərək. Qoy Rəbb gözündə xoş olanı etsin».
14 Yoav və yanındakı qoşun vuruşmaq üçün Aramlıların qarşısına yaxınlaşdı.
Aramlılar Yoavın önündən qaçdı. 15 Ammonlular da Aramlıların qaçdığını
görəndə Yoavın qardaşı Avişayın qabağından qaçıb şəhərə girdilər. Sonra Yoav
Yerusəlimə gəldi.

16 Aramlılar İsraillilərin önündə məğlub olduqlarını görəndə qasidlər
göndərib Fərat çayının o tayındakı Aramlıları döyüşə çıxartdılar. Onların
başçısı Hadadezerin ordu başçısı Şofak idi. 17 Bunu Davuda xəbər verdilər.
O bütün İsrailliləri toplayıb İordan çayını keçdi və Aramlıların qarşısına gəlib
qoşununu onlara qarşı düzdü. Davud öz qoşununu Aramlıların önünə çıxartdı
və Aramlılar onunla vuruşdu. 18 Aramlılar İsraillilərin qabağından qaçdı.
Davud Aramlılardan yeddi min araba döyüşçüsünü və qırx min piyadanı
qırdı, ordu başçısı Şofakı da öldürdü. 19 Hadadezerin adamları İsraillilərin
önündə məğlub olduqlarını görəndə Davudla sülh bağladılar və ona tabe
oldular. Aramlılar bir daha Ammonlulara kömək etmək istəmədi.

20

Ammonluların darmadağın edilməsi (2Şam. 11:1; 12:26-31)

1 * Bahar gələndə padşahlar müharibəyə çıxan vaxt Yoav ordusunu səfərə
çıxardı. O, Ammonluların ölkəsini viran etdi və gəlib Rabbanı mühasirəyə aldı.
Davud isə Yerusəlimdə qaldı. Yoav Rabbanı vurub dağıtdı. 2 Davud onların
padşahının başından tacını götürdü. Tac qızıldan olub çəkisi bir talant idi.
Onun üzərində qiymətli daş var idi. Bu tac Davudun başına qoyuldu. Davud
bu şəhərdən çoxlu qənimət apardı. 3 O, şəhərdə olan xalqı köçürdü və əllərinə
mişar, dəmir, külüng və balta verib ağır işlərə qoydu. Davud Ammonluların
bütün şəhərlərində belə edəndən sonra xalqın hamısı ilə birgə Yerusəlimə
qayıtdı.

İsrailliləri Filiştli nəhənglərə qarşı döyüşü (2Şam. 21:15-22)

4 Bundan sonra Gezerdə Filiştlilərlə döyüş oldu. O zaman Xuşalı Sibbekay
Rafa övladlarından * Sippayı öldürdü. Beləcə Filiştlilər tabe oldu. 5 * Filiştlilərlə
daha bir döyüşdə Yair oğlu Elxanan Qatlı Qolyatın qardaşı Laxmini öldürdü.
Onun əlindəki nizənin sapı toxucu dəzgahının əriş ağacı boyda idi. 6 Qatda
bir də döyüş oldu. Orada Rafa övladlarından digər ucaboy bir adam var idi. Bu
adamın əlləri və ayaqları altı barmaqlı idi və cəmi iyirmi dörd barmağı var
idi. 7 O, İsrailə meydan oxudu. Onu Davudun qardaşı Şimanın oğlu Yonatan
öldürdü. 8 Bunlar Rafa övladlarından olub Qatda doğulmuşdu. Onlar Davudun
və onun adamlarının əli ilə qırıldı.

21

Davudun xalqı siyahıya alması (2Şam. 24:1-25)

1 Şeytan İsrailliləra qarşı qalxdı və Davudu İsrailliləri siyahıya almağa təhrik
etdi. 2 Davud Yoava və xalqın başçılarına dedi: «Gedin, Beer-Şevadan Dana
qədər İsrailliləri siyahıya alın və siyahını mənə gətirin ki, onların sayını bilim».
3 Yoav dedi: «Rəbb xalqını olduğundan yüz qat artıq etsin. Ancaq, ağam padşah,
onların hamısı ağamın qulları deyilmi? Nə üçün ağam bunu istəyir? Nə üçün
bu, İsrailə cəza gətirsin?» 4 Lakin padşahın sözü Yoava üstün gəldi. Yoav çıxıb
bütün İsraili dolaşdı və sonra Yerusəlimə gəldi. 5 O, xalqın siyahısını Davuda
verdi. Bütün İsraildə qılınc çəkən bir milyon yüz min nəfər, Yəhudada isə qılınc
çəkən dörd yüz yetmiş min nəfər adam var idi. 6 Ancaq Yoav onların arasında
Levililəri və Binyaminliləri siyahıya almadı, çünki padşahın sözündən acığı
gəlmişdi.

7 Bu iş Allahın gözündə pis oldu və O, İsrailə cəza verdi. 8 Davud Allaha
dedi: «Bu işi görməklə böyük günah etdim. İndi isə, yalvarıram, bu qulunun
təqsirindən keç, çünki çox ağılsızlıq etmişəm». 9 Rəbb Davudun görücüsü Qada
dedi: 10 «Get, Davuda söylə ki, Rəbb belə deyir: "Sənə üç şey təklif edirəm,
özün üçün bunların birini seç ki, sənə edim"». 11 Qad Davudun yanına gəlib
ona dedi: «Rəbb belə deyir: "Özün üçün seç: 12 ya üç il aclıq olacaq ya üç ay
düşmənlərin səni təqib edəcək və onların qılıncı səni vuracaq ya da üç gün

* **20:1** 2Şam. 11:1 * **20:4** Rafa övladları – nəhəng adamlar. * **20:5** 1Şam. 17:4-7

Rəbbin qılıncı olan vəba ölkənin üzərinə gələcək və Rəbbin mələyi İsrailliləri hər yerdə qıracaq". İndi qərar ver görək məni göndərənə nə cavab verim?»
13 Davud Qada dedi: «Mənim üçün çox çətindir. İnsan əlinə düşüncə qoy Rəbbin əlinə düşüm, çünki Onun rəhmi çox böyükdür».

14 Beləcə Rəbb İsrail üzərinə vəba göndərdi və İsrailliləridən yetmiş min nəfər həlak oldu. 15 Allah Yerusəlimin əhalisini həlak etmək üçün bir mələk göndərdi. Mələk onları həlak edərkən Rəbb bunu görüb bu bəlaya görə təəssüfləndi və həlak edən mələyə dedi: «Bəsdir, əl saxla!» Rəbbin mələyi Yevuslu Ornanın xırmanının yanında dayandı. 16 Davud başını qaldırıb Rəbbin mələyini gördü. Mələk əlindəki sıyrılmış qılıncı Yerusəlimin üzərinə uzadaraq yerlə göyün arasında dayanmışdı. Çula bürünən Davud və ağsaqqallar üzüstə yerə qapandı. 17 Davud Allaha dedi: «Xalqı siyahıya almağı əmr edən mən deyildimmi? Mən günah etdim və həqiqətən, pis iş gördüm, bəs bu yazıq xalq nə edib? Ya Rəbb Allahım, qoy Sənin əlin mənim və ata nəslimin əleyhinə qalxsın, amma Öz xalqına vəba göndərmə».

Davud Ornanın xırman yerində qurbangah düzəldir

18 Rəbbin mələyi Davuda söyləmək üçün Qada dedi: «Qoy Davud çıxıb Yevuslu Ornanın xırmanında Rəbbə bir qurbangah düzəltsin». 19 Rəbbin adı ilə Qadın söylədiyi sözə görə Davud çıxdı. 20 Ornan geri dönüb mələyi gördü. Onunla birgə olan dörd oğlu gizləndi, Ornan isə yenə də buğda döyürdü. 21 Davud Ornanın yanına gələndə Ornan baxıb Davudu gördü, xırmandan çıxdı və ona yerə qədər təzim etdi. 22 Davud Ornana dedi: «Bu xırmanını mənə ver ki, burada Rəbb üçün qurbangah tikim, onu mənə tam dəyərinə sat. Beləcə xalqın üzərinə gələn vəba dayansın». 23 Ornan Davuda dedi: «Götür, havayı sənin olsun, ağam padşah gözündə xoş olanı etsin. Mən yandırma qurbanı olaraq öküzləri, odun yerinə vəlləri və taxıl təqdimi kimi buğdanı verirəm, bunların hamısını verirəm». 24 Padşah Davud Ornana dedi: «Yox, mütləq tam dəyərinə satın alacağam, çünki sənin malını Rəbb üçün götürmərəm, havayı malı yandırma qurbanı vermərəm». 25 Buna görə də Davud bu yer üçün Ornana çəkisi altı yüz şekel qızıl verdi. 26 Davud orada Rəbbə bir qurbangah düzəldib yandırma qurbanları və ünsiyyət qurbanları təqdim etdi. O, Rəbbi çağırdı, Rəbb də yandırma qurbanlarının gətirildiyi qurbangaha göydən od göndərib ona cavab verdi. 27 Rəbb mələyə əmr etdi, o da qılıncını qınına qoydu.

28 Davud Yevuslu Ornanın xırmanında Rəbbin ona cavab verdiyini gördükdə orada qurban kəsdi. 29 Musanın səhrada düzəltdiyi Rəbbin məskəni və yandırma qurbanları üçün düzəldilən qurbangah o vaxt Giveondakı səcdəgahda idi. 30 Ancaq Davud Allahdan soruşmaq üçün Onun hüzuruna gedə bilmədi, çünki Rəbbin mələyinin qılıncından qorxurdu.

22

1 Buna görə də Davud dedi: «Rəbb Allahın evi burada olsun, burada İsrail üçün yandırma qurbanları gətirilən qurbangah da olsun».

Davud məbədin tikilməsinə hazırlıq görür

2 Davud İsrail torpağında olan qəriblərin yığılmasını əmr etdi və Allah evinin tikilişinə yonma daşlar düzəltmək üçün onların arasından daşyonanlar təyin etdi. 3 Davud qapı taylarının mıxları və rəzələri üçün çoxlu dəmir hazırladı. Həmçinin çoxluğuna görə çəkiyə gəlməz tunc hazırladı 4 və saysız-hesabsız sidr ağacları da yığdı. Çünki Sidonlular və Surlular Davuda çoxlu sidr ağacları gətirmişdi. 5 Davud öz-özünə dedi: «Oğlum Süleyman cavandır, təcrübəsi

yoxdur, Rəbbə tikiləcək məbəd isə əzəmətli olmalı, şöhrəti və izzəti bütün ölkələrə yayılmalıdır. Buna görə onun üçün hazırlıq görməliyəm». Beləliklə, Davud ölümündən əvvəl çoxlu hazırlıq işləri gördü.

Davud Süleymana məbəd tikməyi vəsiyyət edir

6 Davud oğlu Süleymanı çağırdı və İsrailin Allahı Rəbb üçün məbəd tikməyi
ona vəsiyyət etdi. 7 * Davud Süleymana dedi: «Ey oğlum, mənim ürəyimdə
Allahım Rəbbin adına məbəd tikmək istəyi vardı. 8 Ancaq mənə Rəbbin bu
sözü nazil oldu: "Sən çoxlu qan tökdün və böyük müharibələr etdin. Sən Mənim
adıma məbəd tikməyəcəksən, çünki önümdə yerə çoxlu qan tökmüsən. 9 Sənin
bir oğlun olacaq. O, dinc yaşayacaq, onu ətrafındakı bütün düşmənlərindən
qoruyacağam. Onun adı Süleyman olacaq. Onun dövründə İsrailə sülh və əmin-
amanlıq verəcəyəm. 10 O Mənim adıma məbəd tikəcək. O Mənə oğul olacaq,
Mən də ona ata olacağam. Onun padşahlıq taxtını İsrail üzərində əbədi olaraq
möhkəmlədəcəyəm". 11 İndi, oğlum, qoy Rəbb sənə yar olsun, sənin barəndə
söylədiyi kimi Allahın Rəbbin məbədini uğurla tikəsən. 12 Ancaq Rəbb səni
İsrailə hökm etmək üçün qoyanda sənə müdriklik və həssaslıq versin ki, Allahın
Rəbbin verdiyi Qanuna əməl edəsən. 13 * Əgər İsrail barədə Rəbbin Musaya
əmr etdiyi qaydalara və hökmlərə əməl etsən, uğur qazanacaqsan. Möhkəm
və cəsarətli ol, qorxma və ruhdan düşmə. 14 Bax böyük cəhdlə Rəbbin məbədi
üçün yüz min talant qızıl, bir milyon talant gümüş, çox olduğu üçün çəkiyə
gəlməz tunc və dəmir yığdım, həmçinin ağaclar və daşlar hazırladım. Sən də
bunların üstünə əlavə et. 15 Sənin yanında çoxlu işçilər – daşyonanlar, bənnalar,
dülgərlər, 16 hər cür qızıl, gümüş, tunc və dəmir işini bacaran ustalar var.
Onların sayı-hesabı yoxdur. Buyur, işə başla, Rəbb sənə yar olsun».

17 Davud İsrailin bütün başçılarına oğlu Süleymana kömək etməyi vəsiyyət
edib dedi: 18 «Allahınız Rəbb sizinlə deyilmi? O, ölkədə yaşayanları mənim
ixtiyarıma verməklə sizə hər tərəfdən dinclik verməmişdi? Ölkə Rəbbə və Onun
xalqına tabe edilib. 19 İndi ürəyinizi və canınızı Allahınız Rəbbi axtarmağa
yönəldin. Rəbb Allahın Müqəddəs məkanını tikməyə başlayın ki, Rəbbin
Əhd sandığını və Allahın müqəddəs əşyalarını Rəbbin adına tikilmiş məbədə
gətirəsiniz».

23

1 * Davud qocalıb yaşa dolanda oğlu Süleymanı İsrail üzərində padşah etdi.

Levililər və onların vəzifələri

2 Davud İsrailin bütün başçılarını, kahinləri və Levililəri topladı. 3 Otuz
yaşında və bundan yuxarı yaşda olan Levililər siyahıya alındı. Onlardan
kişilərin sayı otuz səkkiz min nəfər idi. 4 Bunlardan iyirmi dörd min nəfəri
Rəbbin məbədində xidmət üçün qoyuldu. Altı min məmur və hakim, 5 dörd
mini isə qapıçı oldu. Dörd min nəfər Davudun bu məqsədlə düzəltdiyi musiqi
alətləri ilə Rəbbi həmd etmək üçün qoyuldu. 6 Levinin Gerşon, Qohat və
Merari nəsillərinə görə Davud onları bölmələrə ayırdı.

7 Gerşonun nəslindən: Ladan və Şimey. 8 Ladanın oğulları: ilk oğlu Yexiel,
Zetam və Yoel – üç nəfər. 9 Şimeyin oğulları: Şelomit, Xaziel və Haran – üç nəfər.
Bunlar Ladanın nəsil başçıları idi. 10 Şimeyin oğulları: Yaxat, Ziza, Yeuş və

* **22:7** 2Şam. 7:1-16; 1Saln. 17:1-14 * **22:13** Yeşua 1:6-9 * **23:1** 1Pad. 1:1-40

Beria. Bu dördü Şimeyin oğulları idi. 11 Yaxat ilk oğlu, Ziza isə ikincisi idi. Ancaq Yeuşun və Berianın oğulları çox deyildi. Onlar birlikdə bir nəsil kimi siyahıya alındı.

12 Qohatın oğulları: Amram, İshar, Xevron və Uzziel – dörd nəfər. 13 * Amramın oğulları: Harun və Musa. Harun ən müqəddəs şeyləri təqdis etmək üçün təyin olundu. Onun nəsli əbədi olaraq Rəbbin önündə buxur yandırmaq, Rəbbə xidmət etmək və həmişə Onun adı ilə xeyir-dua vermək üçün təyin olundu. 14 Allah adamı Musaya gəlincə, onun nəsli Levi qəbiləsi arasında siyahıya alındı. 15 Musanın oğulları: Gerşom və Eliezer. 16 Gerşomun ilk oğlu Şevuel. 17 Eliezerin ilk oğlu Rexavya. Eliezerin başqa oğlu yox idi, amma Rexavyanın oğulları olduqca çox idi. 18 İsharın ilk oğlu Şelomit. 19 Xevronun oğulları: ilk oğlu Yeriya, ikincisi Amarya, üçüncüsü Yaxaziel və dördüncüsü Yeqameam. 20 Uzzielin oğulları: ilk oğlu Mikeya və ikincisi İşşiya.

21 Merarinin oğulları: Maxli və Muşi. Maxlinin oğulları: Eleazar və Qiş. 22 Eleazar öləndə onun oğlu yox idi, ancaq qızları var idi və əmiləri Qişin oğulları onları arvad aldılar. 23 Muşinin oğulları: Maxli, Eder və Yeremot – üç nəfər. 24 Bunlar adları ilə siyahıya düşən Levililərin ailə başçılarıdır. Rəbbin məbədinin xidmət işini görən Levililər iyirmi yaşında və bundan yuxarı yaşda idi.

25 Davud demişdi: «İsrailin Allahı Rəbb xalqına dinclik vermişdir və əbədi olaraq Yerusəlimdə məskən salacaq. 26 * Levililər müqəddəs məskəni və onun bütün xidmət əşyalarını daha daşımayacaq». 27 Buna görə də Davudun son sözlərinə görə iyirmi yaşında və bundan yuxarı yaşda olan Levililər siyahıya alındı. 28 * Onların vəzifəsi Rəbbin məbədində Harunun nəslindən olan kahinlərin yanında dayanıb bu xidmət işlərini görmək idi: həyətlərə və otaqlara baxmaq, bütün müqəddəs əşyaları təmizləmək, Allahın evində xidmət etmək, 29 təqdim çörəklərinə, təqdim üçün verilən una, mayasız qoğallara, onların yoğrulmasına və bişməsinə, hər cür ölçü qablarına baxmaq, 30 hər səhər durub Rəbbə şükür və həmd etmək, hər axşam da elə etmək, 31 Şənbə günlərində, Təzə Ay mərasimlərində, bayramlarda əmr edilən qaydalara görə düzgün sayda daim Rəbbin önündə yandırma qurbanları təqdim etmək. 32 Beləcə Levililər Hüzur çadırının, Müqəddəs yerin xidmətlərinə, Rəbbin evinin xidmətlərində qohumları Harun nəslinə xidmət etməyə cavabdeh idilər.

24

Kahinlər və onların xidmət qaydaları

1 Harun nəslinin bölükləri bunlardır. Harunun oğulları: Nadav, Avihu, Eleazar və İtamar. 2 * Ancaq Nadav və Avihu atalarından əvvəl öldü və oğulları da yox idi. Buna görə də Eleazar və İtamar kahin oldu. 3 Davud, Eleazar nəslindən Sadoq və İtamar nəslindən Aximelek onları xidmət işlərinə görə növbələrə ayırdı. 4 Eleazar nəsli arasında İtamar nəslindən daha çox nəsil başçısı tapıldı. Onlar belə ayrıldı: Eleazar nəslindən nəsil başçısı on altı nəfər, İtamar nəslindən nəsil başçısı səkkiz nəfər. 5 Beləcə onlar püşklə eyni qayda ilə ayrıldı, çünki həm Eleazar nəslindən, həm də İtamar nəslindən Müqəddəs yerdə və Allahın önündə durmaq üçün başçılar var idi. 6 Padşahın, rəislərin, kahin

* **23:13** Çıx. 28:1 * **23:26** Qanun. 10:8 * **23:28** Say. 3:5-9 * **24:2** Lev. 10:1-2

Sadoqun, Evyatar oğlu Aximelekin, kahinlərin və Levililərin nəsil başçılarının önündə Levili mirzə Netanel oğlu Şemaya onları qeydə aldı. Bir nəsil Eleazar üçün, o biri İtamar üçün alındı.

7 Birinci püşk Yehoyarivə, ikincisi Yedayaya, 8 üçüncüsü Xarimə,
dördüncüsü Seorimə, 9 beşincisi Malkiyaya, altıncısı Miyaminə, 10 * yeddincisi
Haqqosa, səkkizincisi Aviyaya, 11 doqquzuncusu Yeşuaya, onuncusu
Şekanyaya, 12 on birincisi Elyaşivə, on ikincisi Yaqimə, 13 on üçüncüsü
Xuppaya, on dördüncüsü Yeşevaya, 14 on beşincisi Bilqaya, on altıncısı İmmerə,
15 on yeddincisi Xezirə, on səkkizincisi Happissesə, 16 on doqquzuncusu
Petahyaya, iyirmincisi Yezekelə, 17 iyirmi birincisi Yakinə, iyirmi ikincisi
Qamula, 18 iyirmi üçüncüsü Delayaya, iyirmi dördüncüsü Maazyaya çıxdı.
19 İsrailin Allahı Rəbbin əmr etdiyi kimi babaları Harunun vasitəsilə onlara
verilən qaydalarına görə, Rəbbin məbədinə girmək üçün xidmət işinə görə
növbələri belə idi.

Qalan Levililərin siyahısı

20 Levililərin qalan bölmələri bunlardır: Amramın nəslindən Şuvael, Şuvaelin
nəslindən Yexdeya. 21 Rexavyanın nəslindən ilk oğlu İşşiya. 22 İsharın
nəslindən Şelomot, Şelomotun nəslindən Yaxat. 23 Xevronun oğulları: ilk
oğlu Yeriya, ikincisi Amarya, üçüncüsü Yaxaziel, dördüncüsü Yeqameam.
24 Uzzielin nəslindən Mikeya, Mikeyanın nəslindən Şamir. 25 Mikeyanın qar-
daşı İşşiya, İşşiyanın nəslindən Zəkəriyyə. 26 Merarinin oğulları: Maxli, Muşi,
onun nəslindən Yaaziya. 27 Merari nəslindən olan Yaaziyanın oğulları: Şoham,
Zakkur və İvri. 28 Maxlinin nəslindən Eleazar. Onun oğlu yox idi. 29 Qişin
nəslindən Yeraxmeel. 30 Muşinin oğulları: Maxli, Eder və Yerimot. Bunlar
nəsillərinə görə Levililərin bölüklərdir. 31 Onlar da qohumları olan Harun
nəsli kimi padşah Davudun, Sadoqun, Aximelekin, kahinlərin və Levililərin
nəsil başçılarının önündə püşk atdılar. Böyük nəsil başçıları da, qohumları olan
kiçik nəsil başçıları da eyni qayda ilə püşk atdılar.

25

Məbəddə olan musiqiçilər

1 Davud və ordu başçıları, Asəfin, Hemanın və Yedutunun nəslindən
liralarla, çənglərlə və sinclərlə peyğəmbərlik etsinlər deyə xidmət üçün
ayırdılar. Bu xidmət işini görənlərin siyahısı budur: 2 Asəfin nəslindən: onun
oğulları Zakkur, Yusif, Netanya, Asarela. Asəfin başçılığı altında olan oğulları
padşahın əmrinə görə peyğəmbərlik edirdilər. 3 Yedutunun nəslindən: onun
oğulları Gedalya, Seri, Yeşaya, Xaşavya, Mattitya. Ataları Yedutunun başçılığı
altında olan bu altı nəfər Rəbbə şükür və həmd edərək lira ilə peyğəmbərlik
edirdi. 4 Hemanın nəslindən: onun oğulları Buqqiya, Mattanya, Uzziel,
Şevuel, Yerimot, Xananya, Xanani, Eliata, Giddalti, Romamti-Ezer, Yoşbeqaşa,
Malloti, Hotir və Maxaziot. 5 Bunların hamısı padşahın görücüsü Hemanın
oğulları idi, çünki Hemanı yüksəltmək barədə Allahın verdiyi sözə görə Allah
ona on dörd oğul və üç qız vermişdi. 6 Onların hamısı Rəbbin məbədində
atalarının başçılığı altında Allah evinin xidməti üçün sinclər, çənglər və liralar
çalıb ilahi oxuyurdu. Asəf, Yedutun və Heman isə padşahın başçılığı altında idi.
7 Rəbbə ilahi oxumaq öyrədilmiş qohumları ilə birgə bütün bunu bacaranlar

* **24:10** Luka 1:5

iki yüz səksən səkkiz nəfər idi. 8 Hamısı – böyüyü də, kiçiyi də, müəllimi də, şagirdi də eyni qayda ilə vəzifələri üçün püşk atdı.

9 Birinci püşk Asəfin nəslindən olan Yusifə çıxdı. İkincisi qohumları və oğulları ilə birgə Gedalyaya çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. 10 Üçüncüsü oğulları və qohumları ilə birgə Zakkura çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. 11 Dördüncüsü oğulları və qohumları ilə birgə İsriyə çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. 12 Beşincisi oğulları və qohumları ilə birgə Netanyaya çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. 13 Altıncısı oğulları və qohumları ilə birgə Buqqiyaya çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. 14 Yeddincisi oğulları və qohumları ilə birgə Yesarelaya çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. 15 Səkkizincisi oğulları və qohumları ilə birgə Yeşayaya çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. 16 Doqquzuncusu oğulları və qohumları ilə birgə Mattanyaya çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. 17 Onuncusu oğulları və qohumları ilə birgə Şimeyə çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. 18 On birincisi oğulları və qohumları ilə birgə Azarelə çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. 19 On ikincisi oğulları və qohumları ilə birgə Xaşavyaya çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. 20 On üçüncüsü oğulları və qohumları ilə birgə Şuvaelə çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. 21 On dördüncüsü oğulları və qohumları ilə birgə Mattityaya çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. 22 On beşincisi oğulları və qohumları ilə birgə Yeremota çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. 23 On altıncısı oğulları və qohumları ilə birgə Xananyaya çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. 24 On yeddincisi oğulları və qohumları ilə birgə Yoşbeqaşaya çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. 25 On səkkizincisi oğulları və qohumları ilə birgə Xananiyə çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. 26 On doqquzuncusu oğulları və qohumları ilə birgə Mallotiyə çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. 27 İyirmincisi oğulları və qohumları ilə birgə Eliataya çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. 28 İyirmi beşincisi oğulları və qohumları ilə birgə Hotirə çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. 29 İyirmi ikincisi oğulları və qohumları ilə birgə Giddaltiyə çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. 30 İyirmi üçüncüsü oğulları və qohumları ilə birgə Maxaziota çıxdı. Onlar on iki nəfər idi. 31 İyirmi dördüncüsü oğulları və qohumları ilə birgə Romamti-Ezerə çıxdı. Onlar on iki nəfər idi.

26

Məbədin qapıçıları

1 Qapıçıların bölükləri belədir: Qorah nəslindən, Asəfin övladlarından olan Qore oğlu Meşelemya. 2 Meşelemyanın oğulları: ilk oğlu Zəkəriyyə, ikincisi Yediael, üçüncüsü Zevadya, dördüncüsü Yatniel, 3 beşincisi Elam, altıncısı Yehoxanan, yeddincisi Elyehoenay. 4 * Oved-Edomun oğulları: ilk oğlu Şemaya, ikincisi Yehozavad, üçüncüsü Yoah, dördüncüsü Sakar, beşincisi Netanel, 5 altıncısı Ammiel, yeddincisi İssakar, səkkizincisi Peulletay, çünki Allah Oved-Edoma xeyir-dua vermişdi. 6 Onun oğlu Şemayanın da oğulları oldu və onlar nəsil başçıları oldu, çünki igid adamlar idi. 7 Şemayanın oğulları: Otni, Refael, Oved və Elzavad. Qohumları Elihu və Semakya da igid adamlar idi. 8 Bunların hamısı Oved-Edomun nəslindən idi. Özləri, oğulları və qohumları xidmət işində bacarıqlı və igid adamlar idi. Hamısı birlikdə altmış iki nəfər idi. Onlar Oved-Edomdan idi. 9 Meşelemyanın oğullarından və qohumlarından olan igid adamlar on səkkiz nəfər idi. 10 Merari nəslindən olan Xosanın

* **26:4** 2Şam. 6:11; 1Saln. 13:14; 27:23

oğulları: ilk oğlu olmadığı halda atasının böyük başçı qoyduğu Şimri, 11 ikincisi Xilqiya, üçüncüsü Tevalya, dördüncüsü Zəkəriyyə. Xosanın bütün oğulları və qohumları on üç nəfər idi.

12 Bu adamların başçılıq etdiyi qapıçı bölükləri başqa qohumları kimi Rəbbin məbədində xidmət etmək üçün vəzifələrinə təyin olundular. 13 Böyüyü də, kiçiyi də ata nəsillərinə görə hər qapı üçün püşk atdı. 14 Şelemya üçün püşk Şərq qapısına düşdü. Onun oğlu ağıllı məsləhətçi olan Zəkəriyyə üçün də püşk atdılar. Onun püşkü Şimal qapısına düşdü. 15 Oved-Edom üçün püşk Cənub qapısına, oğulları üçün isə anbar evinə düşdü. 16 Şuppim və Xosa üçün püşk Qərb qapısına və yuxarı qalxan yolda olan Şalleket qapısına düşdü. Bunların hamısı növbə ilə beləcə keşik çəkirdi. 17 Şərq qapısı üçün altı Levili, Şimal qapısı üçün gündə dörd Levili, Cənub qapısı üçün gündə dörd Levili və hər iki anbar üçün iki Levili. 18 Qərb tərəfdə olan həyət üçün isə yolda dördü, həyətdə ikisi dururdu. 19 Bunlar Qorah və Merari nəsillərindən olan qapıçı bölmələridir.

Xəzinə nəzarətçiləri və başqa məmurlar

20 Allah evinin xəzinələrinə və təqdis olunan şeylərin xəzinələrinə nəzarət edən Levililər – onların qohumları bunlardır: 21 Gerşonlulardan olan Ladanın nəslindən Ladanın nəsil başçısı Gerşonlu Yexieli, 22 Rəbbin məbədinin xəzinələrinə nəzarət edən Yexielinin oğulları Zetam və onun qardaşı Yoel. 23 Amramın, İsharın, Xevronun və Uzzielin nəsillərindən 24 Musa oğlu Gerşomun nəslindən olan Şevuel xəzinələr üzərində baş nəzarətçi idi. 25 Gerşomun qardaşı Eliezerin nəsli: onun oğlu Rexavya, onun oğlu Yeşaya, onun oğlu Yoram, onun oğlu Zikri, onun oğlu Şelomit. 26 Şelomit və onun qohumları bütün təqdis olunan şeylər xəzinələri üzərində nəzarətçi idi. Bu şeyləri padşah Davud, minbaşı və yüzbaşı olan nəsil və ordu başçıları təqdis etmişdi. 27 Müharibələrdə ələ keçirilən təqdis olunmuş qənimətin bir hissəsini Rəbbin məbədini təmin etmək üçün ayırmışdılar. 28 Hər kəsin təqdis etdiyi şeylər – görücü Şamuelin, Qiş oğlu Şaulun, Ner oğlu Avnerin və Seruya oğlu Yoavın təqdis etdiyi şeylərin hamısı Şelomitin və onun qohumlarının nəzarəti altında idi.

29 İshar nəslindən Kenanya və onun oğulları İsrail üzərində məmur və hakim olub məbəddən kənardakı işlərə baxırdı. 30 Xevronun nəslindən igid adamlar olan Xaşavya və onun qardaşları – min yeddi yüz nəfər Rəbbə ibadət işi və padşahın xidmət işi üçün İordan çayının qərb tayında yaşayan İsraillilər üzərində məmur idi. 31 Xevronun nəslindən olan Yeriya Xevronluların nəsil başçısı idi. Davudun padşahlığının qırxıncı ilində onların nəsil şəcərələrinə baxıldı və Gileadın Yazer şəhərində onların arasında igid adamlar tapıldı. 32 Yeriyanın nəsil başçıları olan qohumları igid adamlar idi və sayları iki min yeddi yüz nəfər idi. Padşah Davud Allahın və padşahın xidmət işi üçün Ruvenlilər, Qadlılar və Menaşşe qəbiləsinin yarısı üzərində onları məmur qoydu.

27

Qoşun başçılarının aylıq növbələri

1 İlin hər ayında bir bölmə növbə çəkirdi. Hər bölmədə iyirmi dörd min nəfər var idi. Bu bölmələrin bütün işlərində padşaha xidmət edən İsraillilərin nəsil başçılarının, minbaşıların, yüzbaşıların və məmurların siyahısı budur: 2 birinci ay üçün birinci bölməyə Zavdiel oğlu Yaşoveam başçılıq edirdi. Onun bölməsində iyirmi dörd min nəfər var idi. 3 O, Peres nəslindən idi və birinci ay

üçün bütün ordu başçılarının böyüyü idi. 4 İkinci ayın bölməsinə Axoahlı Doday
başçılıq edirdi. Miqlot onun köməkçisi idi və onun bölməsində iyirmi dörd
min nəfər var idi. 5 Üçüncü ay üçün üçüncü qoşun başçısı kahin Yehoyadanın
oğlu Benaya idi. Onun bölməsində iyirmi dörd min nəfər var idi. 6 «Otuz
igid»dən biri və «otuz igid»in başçısı olan Benaya budur. Oğlu Ammizavad
onun köməkçisi idi. 7 Dördüncü ay üçün dördüncü başçı Yoavın qardaşı Asahel
idi, ondan sonra oğlu Zevadya idi. Onun bölməsində iyirmi dörd min nəfər var
idi. 8 Beşinci ay üçün beşinci başçı İzrahlı Şamhut idi. Onun bölməsində iyirmi
dörd min nəfər var idi. 9 Altıncı ay üçün altıncı başçı Teqoalı İqqeşin oğlu İra idi.
Onun bölməsində iyirmi dörd min nəfər var idi. 10 Yeddinci ay üçün yeddinci
başçı Efrayimlilərdən Pelonlu Xeles idi. Onun bölməsində iyirmi dörd min
nəfər var idi. 11 Səkkizinci ay üçün səkkizinci başçı Zerah nəslindən Xuşalı
Sibbekay idi. Onun bölməsində iyirmi dörd min nəfər var idi. 12 Doqquzuncu
ay üçün doqquzuncu başçı Binyaminlilərdən Anatotlu Aviezer idi. Onun
bölməsində iyirmi dörd min nəfər var idi. 13 Onuncu ay üçün onuncu başçı
Zerah nəslindən Netofalı Mahray idi. Onun bölməsində iyirmi dörd min nəfər
var idi. 14 On birinci ay üçün on birinci başçı Efrayimlilərdən Piratonlu
Benaya idi. Onun bölməsində iyirmi dörd min nəfər var idi. 15 On ikinci ay
üçün on ikinci başçı Otnielin nəslindən Netofalı Xelday idi. Onun bölməsində
iyirmi dörd min nəfər var idi.

İsrail qəbilələri üzərində olan başçılar

16 İsrail qəbilələri üzərində olan başçılar bunlardır: Ruvenlilərin başçısı Zikri
oğlu Eliezer; Şimeonluların başçısı Maaka oğlu Şefatya; 17 Levililərin başçısı
Qemuel oğlu Xaşavya, Harun nəslinin başçısı Sadoq; 18 Yəhudalıların başçısı
Davudun qardaşlarından biri Elihu; İssakarlıların başçısı Mikael oğlu Omri;
19 Zevulunluların başçısı Avdiya oğlu İşmaya; Naftalililərin başçısı Azriel oğlu
Yerimot; 20 Efrayimlilərin başçısı Azazya oğlu Huşə; Menaşşelilərin yarısının
başçısı Pedaya oğlu Yoel; 21 Gileadda olan Menaşşelilərin yarısının başçısı
Zəkəriyyə oğlu İddo; Binyaminlilərin başçısı Avner oğlu Yaasiel; 22 Danlıların
başçısı Yeroxam oğlu Azarel. Bunlar İsrail qəbilələrinin başçılarıdır.

23 * Davud iyirmi yaşında və bundan aşağı yaşda olanları hesaba almadı,
çünki Rəbb İsraili göydəki ulduzlar qədər çoxaldacağını vəd etmişdi. 24 *
Seruya oğlu Yoav siyahıya almağa başladı, ancaq bunu başa çatdırmadı. Bu
siyahıyaalmadan ötrü Rəbbin qəzəbi İsrail üzərinə gəldi və siyahıyaalma padşah
Davudun salnamələr kitabına daxil olmadı.

Padşahın nəzarətçiləri və məsləhətçiləri

25 Padşahın anbarlarına nəzarət edən Adiel oğlu Azmavet; tarlalarda,
şəhərlərdə, kəndlərdə və qalalarda olan anbarlara nəzarət edən Uzziya oğlu
Yonatan; 26 tarlada çalışan əkinçilərin üzərində nəzarətçi Keluv oğlu Ezri;
27 üzüm bağlarına nəzarət edən Ramalı Şimey; üzüm bağlarındakı şərab an-
barlarına yığılan üzüm məhsuluna nəzarət edən Şifemli Zavdi; 28 yamaclı-
düzənlikli bölgədə olan zeytunluqlar və firon ənciri ağaclarına nəzarət edən
Gederli Baal-Xanan; yağ anbarlarına nəzarət edən Yoaş; 29 Şaron düzənliyində
otlayan mal-qaraya baxan Şaronlu Şitray; dərələrdə olan mal-qaraya baxan
Adlay oğlu Şafat; 30 dəvələrə baxan İsmailli Ovil; eşşəklərə baxan Meronotlu

* **27:23** Yar. 15:5; 22:17; 26:4 * **27:24** 2Şam. 24:1-15; 1Saln. 21:1-14

Yexdeya; 31 qoyun-keçiyə baxan Həcərli Yaziz. Bunların hamısı padşah Davudun mülklərinə baxan rəislər idi.
32 Davudun əmisi Yonatan məsləhətçi idi. O çox ağıllı və savadlı idi. Xakmoni oğlu Yexiel padşah oğullarının tərbiyəçisi idi. 33 Axitofel padşahın məsləhətçisi idi. Arklı Xuşay padşahın həmsöhbəti idi. 34 Axitofeldən sonra yerinə Benaya oğlu Yehoyada və Evyatar oldu. Padşahın ordu başçısı isə Yoav idi.

28

Məbədin tikilişi barədə Davudun son məsləhətləri

1 Davud İsrailin bütün başçılarını – qəbilə başçılarını, padşaha xidmət edən bölmələrin başçılarını, minbaşıları və yüzbaşıları, padşahla oğullarının bütün mülkünə və heyvanlarına baxanların başçılarını, saray xidmətçilərini, sərkərdələri və bütün igid adamları Yerusəlimə topladı.
2 * Padşah Davud ayağa qalxıb dedi: «Ey qardaşlarım və xalqım, məni dinləyin! Ürəyimdə Allahımızın kətili və Rəbbin Əhd sandığı üçün bir rahatlıq evi tikmək arzusu var idi və onu tikmək üçün hazırlıq gördüm. 3 Ancaq Allah mənə dedi: "Sən Mənim adıma məbəd tikməyəcəksən, çünki sən hərb adamısan və qan tökmüsən". 4 Lakin İsrailin Allahı Rəbb İsrail üzərində əbədi olaraq padşah olmaq üçün bütün nəslimdən məni seçdi, çünki hökmdar olmaq üçün O, Yəhudanı və Yəhuda qəbiləsindən mənim nəslimi seçdi. Bütün İsrail üzərində padşah etmək üçün nəslimin arasında mən xoşuna gəldim. 5 Rəbbin mənə verdiyi çoxlu oğul arasından da İsrail üzərində Rəbbin padşahlıq taxtında oturmaq üçün oğlum Süleymanı seçdi. 6 Rəbb mənə dedi: "Oğlun Süleyman da həmin adamdır ki, Mənim məbədimi və həyətlərimi tikəcək, çünki onu Özümə oğul seçdim və Mən ona Ata olacağam. 7 Əgər bu gün olduğu kimi əmrlərimə və hökmlərimə əməl etməkdə sadiq olsa, onun padşahlığını əbədi olaraq möhkəmləndirəcəyəm".
8 İndi isə bütün İsraillilərin, Rəbbin camaatının gözü önündə və Allahımız eşidərkən belə tapşırıram: "Allahınız Rəbbin bütün əmrlərinə əməl edin, onları öyrənin ki, bu nemətli torpaqda qalasınız və sizdən sonra övladlarınıza onu əbədi miras verəsiniz".
9 Sən də, oğlum Süleyman, atanın Allahını tanı, səmimi qəlbdən və həvəslə Ona qulluq et, çünki Rəbb bütün ürəkləri sınayır və ağılların bütün istəklərini bilir. Əgər Onu axtarsan, sən Onu tapacaqsan. Əgər Onu tərk etsən, O da səni əbədi olaraq atacaq. 10 İndi bax Rəbb səni Müqəddəs məkan olan bir ev tikmək üçün seçmişdir, sən də möhkəm ol və bu işi gör».
11 Davud oğlu Süleymana eyvanın, onun evlərinin, xəzinələrinin, yuxarı otaqların, iç otaqların, Kəffarə yerinin, fikrində olan bütün bunların təsvirini və 12 Ruhun vasitəsilə ona aşkar olmuş bütün bunların təsvirini verdi: Rəbbin məbədinin həyətləri, ətrafdakı bütün otaqlar, Allah məbədinin xəzinələri, təqdis olunan şeylərin xəzinələri, 13 kahinlərin və Levililərin bölükləri, Rəbbin məbədində hər cür xidmət işi, Rəbbin məbədində olan bütün xidmət əşyaları, 14 hər cür xidmət üçün işlədilən bütün qızılın çəkisinə görə qızıl əşyalar, hər cür xidmət üçün işlədilən gümüşün çəkisinə görə gümüş əşyalar, 15 hər çıraqdanın və onun çıraqlarının çəkisinə görə qızıl çıraqdanlar və onların qızıl çıraqları, hər cür xidmət üçün çəkisinə görə gümüş çıraqdanlar və onların çıraqları, 16 təqdis çörəkləri qoyulan masalar üçün hər masanın çəkisinə görə qızıl, hər gümüş

* **28:2** 2Şam. 7:1-16; 1Saln. 17:1-14

masa üçün gümüş, 17 xalis qızıldan olan çəngəllər, piyalələr və dolçalar, hər kasanın çəkisinə görə qızıl kasalar, hər kasanın çəkisinə görə gümüş kasalar, 18 çəkisinə görə xalis qızıldan buxur qurbangahı. Davud həm də qanadlarını açıb Əhd sandığını örtən Rəbbin arabası olan qızıl keruvların təsvirini verdi. 19 Davud dedi: «Bunların hamısının təsviri bütün təfsilatı ilə yazılı şəkildə Rəbb tərəfindən mənə aşkar edildi».

20 Davud oğlu Süleymana dedi: «Möhkəm və cəsarətli ol, bu işi gör, qorxma və ruhdan düşmə, çünki Rəbb Allah, mənim Allahım səninlədir. O, Rəbbin məbədinin bütün xidmət işi sona çatmamış səni atmaz və tərk etməz. 21 Allah məbədinin bütün xidməti üçün kahinlərin və Levililərin bölükləri hazır durub. Sənin yanında bütün işlər üçün hər cür xidməti bacaran könüllü adamlar da var. Rəislər və bütün xalq sənin hər əmrini gözləyir».

29

Məbədə gətirilən nəzirlər

1 * Padşah Davud bütün camaata dedi: «Allahın yeganə seçdiyi oğlum Süleyman cavan və təcrübəsizdir, bu iş isə böyükdür, çünki bu bina insan üçün deyil, Rəbb Allah üçün olacaq. 2 Bütün səyimlə Allahımın məbədindən ötrü qızıl şeylər üçün qızıl, gümüş şeylər üçün gümüş, tunc şeylər üçün tunc, dəmir şeylər üçün dəmir, ağac şeylər üçün ağac, damarlı əqiq daşları və onların sağanaqları, cilalı və cürbəcür rəngli daşlar, hər cür qiymətli daşlar və çoxlu mərmər daşlar hazırlamışam. 3 Bundan başqa, Allahımın məbədini tikməyə həvəsim naminə müqəddəs məbəd üçün hazırladığım hər şeydən əlavə nə qədər qızıl-gümüş xəzinəm varsa, onu da Allahım Rəbbin məbədi üçün verirəm: 4 Ofir qızılından üç min talant qızılı, yeddi min talant xalis gümüşü evlərin divarını örtmək üçün, 5 qızıl şeylər üçün qızılı, gümüş şeylər üçün gümüşü ustaların düzəldəcəyi bütün işlər üçün verirəm. Kim bu gün Rəbbə könüllü nəzir təqdim etmək istəyir?»

6 Nəsil başçıları, İsrail qəbilələrinin başçıları, minbaşılar, yüzbaşılar və padşahın işləri üzərində olan rəislər könüllü gəlib 7 Allah məbədinin xidməti üçün beş min talant və on min darik qızıl, on min talant gümüş, on səkkiz min talant tunc və yüz min talant dəmir verdilər. 8 Kimdə qiymətli daşlar var idisə, onları Gerşon nəslindən olan Yexielin nəzarəti altında olan Rəbbin məbədinin xəzinəsinə verirdi. 9 Xalq onların könüllü nəzir verməsinə sevindi, çünki bütün qəlbi ilə Rəbbə nəzir təqdim etmişdilər. Padşah Davud da çox sevindi.

Davudun duası

10 Davud bütün camaatın gözü önündə Rəbbə alqış edib dedi: «Ey atamız İsrailin Allahı Rəbb, əzəldən sonsuza qədər Sənə alqış olsun! 11 * Ya Rəbb, əzəmət, qüdrət, calal, zəfər və şöhrət Sənə məxsusdur, çünki göydə və yerdə olan hər şey Sənindir. Ya Rəbb, padşahlıq Sənindir və Hökmdar olaraq hər şeydən ucasan. 12 Var-dövlətlə şöhrət Səndən gəlir və Sən hər şeyə hökmranlıq edirsən. Hər kəsi yüksəltmək və gücləndirmək üçün qüdrət və güc Sənin əlindədir. 13 İndi, ey Allahımız, biz Sənə şükür edirik və izzətli adına həmd edirik.

14 Ancaq mən kiməm və xalqım nədir ki, bu cür könüllü nəzirlər verə bilək? Çünki hər şey Səndəndir və əlindən aldığımızı Sənə verdik. 15 Biz bütün atalarımız kimi Sənin önündə bir qərib və qonağıq. Günlərimiz yer üzündə kölgə kimidir və heç nəyə ümidimiz yoxdur. 16 Ya Rəbb Allahımız, Sənin

* **29:1** 1Saln. 22:5 * **29:11** Mat. 6:13

müqəddəs adına məbəd tikmək üçün hazırladığımız bütün bu var-dövlət Sənin əlinlə verilib, bunların hamısı Sənindir. 17 Bilirəm ki, ey Allahım, Sən ürəyi sınayırsan və düzlüyü sevirsən. Mən bütün bu şeyləri ürəyimin düzlüyü ilə könüllü olaraq təqdim etdim, indi də burada olan xalqının Sənə könüllü nəzir verdiyini sevinclə gördüm. 18 Ya Rəbb, atalarımız İbrahimin, İshaqın və İsrailin Allahı! Xalqının ürəyindəki istəklərində bunu əbədi olaraq qoruyub saxla və onların ürəyini Özünə tərəf yönəlt. 19 Oğlum Süleymana sadiq bir ürək ver ki, Sənin əmrlərinə, göstərişlərinə və qanunlarına əməl etsin, bütün bu işləri görsün, tikintisinə hazırlıq gördüyüm bu binanı tiksin».

20 Davud bütün camaata dedi: «İndi Allahınız Rəbbə həmd edin». Bütün camaat ataларının Allahı Rəbbə həmd etdi. Onlar əyilib Rəbbə səcdə, padşaha isə təzim etdilər.

Süleymanın taxta çıxması

21 Ertəsi gün Rəbbə qurbanlar kəsdilər və Rəbbə yandırma qurbanı olaraq min baş buğa, min baş qoç, min baş quzu, onların içmə təqdimlərini və bütün İsrail üçün çoxlu qurbanlar təqdim etdilər. 22 O gün onlar böyük sevinclə Rəbbin önündə yeyib-içdilər. Sonra ikinci dəfə Davud oğlu Süleymanı padşah etdilər. Rəbb üçün onu hökmdar və Sadoqu kahin olaraq məsh etdilər. 23 * Süleyman atası Davudun yerinə padşah olaraq Rəbbin taxtında oturdu və uğur qazandı. Bütün İsraillilər ona itaət etdi. 24 Bütün rəislər, igid adamlar, həm də Davudun bütün oğulları padşah Süleymana tabe oldu. 25 Rəbb Süleymanı bütün İsraillilərin gözündə çox ucaltdı və özündən əvvəl İsraildə heç bir padşahın malik olmadığı padşahlıq əzəmətini ona verdi.

Davudun ölümü

26 Beləliklə, Yessey oğlu Davud bütün İsrail üzərində padşahlıq etdi. 27 * Onun İsrail üzərində padşahlıq etdiyi müddət qırx il idi; yeddi il Xevronda və otuz üç il Yerusəlimdə padşahlıq etdi. 28 O, uzun ömür sürüb sərvət və şöhrətdən doymuş halda xoş bir qocalıq çağında öldü və yerinə oğlu Süleyman padşah oldu. 29 Padşah Davudun əvvəldən axıra qədər bütün işləri görücü Şamuelin kitabında, peyğəmbər Natanın kitabında və görücü Qadın kitabında yazılmışdır. 30 Bu kitablarda həm Davudun padşahlığı və qüdrəti, həm də onun, İsrailin və bütün dünya padşahlıqlarının başına gələn əhvalatlar barədə yazılmışdır.

* **29:23** 1Pad. 2:12 * **29:27** 2Şam. 5:4-5; 1Saln. 3:4

İKİNCİ SALNAMƏLƏR KİTABI

GİRİŞ

«2 Salnamələr» Kitabı *«1 Salnamələr»* Kitabının davamıdır. Müəllif bu kitabı Davud oğlu Süleymanın hökmdarlıq dövrünü təsvir etməklə başlayır. Süleymanın oğlu və varisi Rexavama qarşı Yarovamın başçılıq etdiyi şimal qəbilələrinin qiyamını nəql edəndən sonra yalnız cənub padşahlığı olan Yəhudanın tarixindən danışır. Kitabda miladdan əvvəl 586-cı ildə Yerusəlimin süqutunun təsviri ilə Yəhuda padşahlığının tarixi tamamlanır.

Kitabın məzmunu:

1:1–9:31 Süleymanın hakimiyyəti
1:1-17 Erkən illər
2:1–7:10 Məbədin tikilməsi
7:11–9:31 Sonrakı illər
10:1-19 Şimal qəbilələrinin qiyamı
11:1–36:12 Yəhuda padşahları
36:13-23 Yerusəlimin süqutu

Süleyman Allahdan hikmət istəyir (1Pad. 3:1-15)

1 Davud oğlu Süleyman öz padşahlığını möhkəmləndirdi, Allahı Rəbb onunla
idi və onu çox yüksəltdi.
2 Süleyman bütün İsrailliləri, minbaşıları, yüzbaşıları, hakimləri, bütün İsraildə
hər bir rəhbəri və nəsil başçılarını çağırdı. 3 Süleyman və onunla bərabər bütün
camaat Giveonda olan səcdəgaha getdi, çünki Rəbbin qulu Musanın çöldə qur-
duğu Allahın Hüzur çadırı orada idi. 4 * Ancaq Davud Allahın sandığını Qiryat-
Yearimdən onun üçün hazırladığı yerə gətirmişdi, çünki Davud onun üçün
Yerusəlimdə bir çadır qurmuşdu. 5 * Xur oğlu Uri oğlu Besalelin düzəltdiyi
tunc qurbangah Giveonda, Rəbbin məskəni önündə idi və Süleymanla camaat
oraya Rəbdən söz soruşmağa getdi. 6 Süleyman oraya – Rəbbin önündə, Hüzur
çadırının qarşısındakı tunc qurbangaha qalxdı və onun üzərində min baş
yandırma qurbanı təqdim etdi.
7 Həmin gecə Allah Süleymana görünüb ona dedi: «Nə istəyirsən, sənə
verim?» 8 Süleyman Allaha dedi: «Sən atam Davuda böyük xeyirxahlıq
göstərdin və onun yerinə məni padşah etdin. 9 * İndi, ya Rəbb Allah, atam
Davuda olan vədin yerinə yetsin, çünki Sən məni yerin tozu qədər çox olan
bir xalq üzərində padşah etdin. 10 İndi mənə hikmət və bilik ver ki, bu xalqa
nə edib-etməyəcəyimi bilim, çünki bu qədər böyük olan bu xalqına kim hökm
edə bilər?» 11 Allah Süleymana dedi: «İndi ki ürəyində bu istək var və sən var-
dövlət, əmlak, izzət, hətta sənə nifrət edənlərin canını və özünə uzun ömür
istəmədin, ancaq səni üzərində padşah etdiyim xalqıma hökm edəsən deyə
özün üçün hikmət və bilik istədin, 12 Mən sənə nəinki hikmət və bilik, həm də
var-dövlət, əmlak və izzət verəcəyəm ki, nə səndən əvvəl olan padşahlarda olub,
nə də səndən sonrakılarda olacaq». 13 Süleyman Giveonda olan səcdəgahdan,
Hüzur çadırının önündən Yerusəlimə gəldi və İsrail üzərində padşahlıq etdi.

* **1:4** 2Şam. 6:1-17; 1Saln. 13:5-14; 15:25–16:1 * **1:5** Çıx. 38:1-7 * **1:9** Yar. 13:16; 28:14

Süleymanın var-dövləti
(1Pad. 10:26-29)

14 * Süleyman döyüş arabaları ilə süvarilər topladı. Onun min dörd yüz döyüş
arabası və on iki min süvarisi var idi. Onları arabalar üçün ayrılan şəhərlərdə
və Yerusəlimdə, padşahın yanında yerləşdirdi. 15 * Padşah Yerusəlimdə
çoxluğuna görə qızıl və gümüşü daşlara, sidr ağacını isə yamaclı-düzənlikli
bölgədə bitən firon ənciri ağacına bərabər etdi. 16 * Süleymanın atları Misirdən
və Quvedən gətirilirdi, padşahın tacirləri onları Quvedən satın alırdı. 17 Hər
bir döyüş arabası altı yüz şekel, hər bir at isə yüz əlli şekel gümüşə başa gəlib
Misirdən gətirilirdi. Bütün Xet və Aram padşahları da bunları Süleymanın
tacirlərinin vasitəsilə alırdı.

2

Məbədin tikilməsinə hazırlıq
(1Pad. 5:1-18)

1 Süleyman Rəbbin adına bir məbəd və özü üçün bir saray tikməyi niyyət etdi.
2 Süleyman yük daşıyan yetmiş min nəfər, dağlarda daş yonan səksən min nəfər,
onların üzərində nəzarətçi olan üç min altı yüz adam sayıb ayırdı.
3 Süleyman Sur padşahı Xirama xəbər göndərib dedi:
«Yaşamaq üçün özünə saray tiksin deyə atam Davuda sidr ağacları
göndərdiyin kimi mənə də göndər. 4 Mən Allahım Rəbbə təqdis etmək üçün
Onun adına bir məbəd tikirəm ki, Onun önündə xoş ətirli buxur yandırmaq
üçün, daimi təqdis çörəkləri üçün, səhər-axşam, Şənbə günlərində, Təzə Ay
mərasimlərində və Allahımız Rəbbin bayramlarında yandırma qurbanları
üçün olsun. Bunlar İsrail üçün əbədi qaydadır. 5 Tikəcəyim məbəd böyükdür,
çünki Allahımız bütün allahlardan böyükdür. 6 * Kim Ona ev tikməyə
qadirdir? O, göyə və göylərin göyünə sığmaz və mən kiməm ki, Ona bir ev
tikəm? Onun önündə yalnız buxur yandırmaq üçün bir yer tikə bilərəm.
7 Atam Davudun hazırladığı, Yəhudada və Yerusəlimdə mənim yanımda
olan ustalarla birgə işləmək üçün mənə bir adam göndər ki, qızıl, gümüş,
tunc, dəmir işlərini, tünd qırmızı, al rəngli və bənövşəyi parça işlərini
bacarsın, hər cür oyma işi görsün. 8 Livandan mənə sidr, şam və ardıc
ağacları göndər, çünki bilirəm ki, sənin adamların Livanda ağac kəsməyi
bacarır. 9 İndi mənə bol taxta-şalban hazırlasınlar deyə mənim adamlarım
sənin adamlarınla birgə olacaq. Çünki tikəcəyim məbəd böyük və möcüzəli
bir şey olacaq. 10 Mən isə sənin adamlarına – ağac kəsənlərə iyirmi min kor
döyülmüş buğda, iyirmi min kor arpa, iyirmi min bat şərab və iyirmi min
bat zeytun yağı verirəm».
11 Sur padşahı Xiram göndərdiyi məktubla Süleymana cavab verdi:
«Rəbb xalqını sevdiyi üçün səni onların üzərində padşah etdi».
12 Xiram belə davam etdi:
«Göyü və yeri yaradan İsrailin Allahı Rəbbə alqış olsun ki, padşah Davuda
Rəbb üçün bir məbəd və özü üçün bir padşah sarayı tikən bacarıqlı, dərrakəli
və müdrik oğul verib.
13 Bacarıqlı və həssas olan Xiram-Avini yanına göndərdim ki, sənin usta-
larınla və atanın – ağam Davudun ustaları ilə birgə ona da iş tapşırılsın. 14 O,
Danlı bir qadının oğludur, atası isə Surlu idi. Bu adam qızıl, gümüş, tunc,

* **1:14** 1Pad. 4:26 * **1:15** Qanun. 17:17 * **1:16** Qanun. 17:16 * **2:6** 1Pad. 8:27; 2Saln. 6:18

dəmir, daş, ağac işlərini, tünd qırmızı, bənövşəyi, al rəngli parça və incə kətan
işlərini bacarır, hər cür oyma işini və ona tapşırılan hər naxışı çəkə bilir.
15 Ağamın söylədiyi buğdanı və arpanı, zeytun yağını və şərabı qullarına
göndər. 16 Biz isə sənə lazım olduğu qədər Livandan ağac kəsərik, onu sal-
larla dəniz yolu ilə sənin yanına Yafoya gətirərik və sən də onu Yerusəlimə
çıxararsan».
17 Atası Davud İsrail torpağında olan bütün qəribləri siyahıya aldıqdan sonra
Süleyman onları bir də saydı. Qəriblər yüz əlli üç min altı yüz nəfər idi.
18 Onlardan yetmiş min nəfəri yük daşımağa, səksən min nəfəri dağlarda daş
yonmağa qoydu. Üç min altı yüz adamı da xalqı işlətmək üçün nəzarətçi
qoydu.

3

Məbədin tikilməsi (1Pad. 6:1-38)

1 Süleyman Yerusəlimdə atası Davuda Rəbbin göründüyü Moriya dağında,
Yevuslu Ornanın xırmanında Davudun hazırladığı yerdə Rəbbin məbədini
tikməyə başladı. 2 Onu padşahlığının dördüncü ilində, ikinci ayın ikinci
günündə tikməyə başladı. 3 Allahın məbədinin tikilməsi üçün Süleymanın
qoyduğu bünövrələr bunlardır: bünövrələrin uzunluğu köhnə ölçüyə görə
altmış qulac və eni iyirmi qulac idi. 4 Məbədin önündəki eyvanın uzunluğu
məbədin eninə görə iyirmi qulac və hündürlüyü yüz iyirmi qulac idi. Onu
içəridən xalis qızılla örtdü. 5 Böyük otağa şam ağacı ilə örtük vurub onu
xalis qızılla örtdü, onun üstünə xurma ağacları və zəncir təsvirləri həkk etdi.
6 Əzəmətli olsun deyə evi qiymətli daşlarla bəzədi. Qızıl Parvayim qızılı idi.
7 Məbədi və onun dirəklərini, astanalarını, divarlarını və qapılarını qızılla
örtdü, divarlarda keruvların təsvirini oydu. 8 * Süleyman Ən Müqəddəs yeri
də tikdi. Onun uzunluğu məbədin eninə görə iyirmi qulac və eni iyirmi qulac
idi. Onu altı yüz talant xalis qızılla örtdü. 9 Qızıl mismarların ağırlığı əlli şekel
idi. Yuxarı otaqları da qızılla örtdü.
10 * Ən Müqəddəs yerdə heykəltəraş işi olan iki keruv düzəltdi və onları
qızılla örtdü. 11 Keruvların qanadları iyirmi qulac uzunluğunda idi. Bir
keruvun qanadı beş qulac idi və evin divarına dəyirdi. O biri qanadı da beş
qulac idi və o biri keruvun qanadına dəyirdi. 12 O biri keruvun da qanadı
beş qulac idi və evin divarına dəyirdi. O biri qanadı da beş qulac idi və o
biri keruvun qanadına birləşmişdi. 13 Bu keruvların qanadları iyirmi qulac
uzanırdı. Keruvlar ayaq üstə durmuşdu və üzləri böyük otağa doğru çevrilmişdi.
14 * O, bənövşəyi, tünd qırmızı, al rəngli parça və incə kətandan pərdə tikdi,
üzərində keruvlar işlədi.

Məbəd üçün qızıldan və tuncdan olan əşyalar (1Pad. 7:15-51)

15 Süleyman məbədin önündə otuz beş qulac hündürlüyündə iki sütun
düzəltdi və hər bir sütunun üstündəki başlıq beş qulac idi. 16 İç otaqda
zəncirlər düzəltdi və onları sütunların üstünə qoydu, yüz nar düzəltdi və onları
zəncirlərin üzərinə qoydu. 17 O, sütunları məbədin önünə – birini sağa və o
birini sola qoydu. Sağda olanı Yakin, solda olanı isə Boaz adlandırdı.

* **3:8** Çıx. 26:33-34 * **3:10** Çıx. 25:18-20 * **3:14** Çıx. 26:31

4

1 * Süleyman tuncdan bir qurbangah tikdi. Onun uzunluğu və eni iyirmi
qulac, hündürlüyü isə on qulac idi. 2 O, tökülmüş dairəvi bir hovuz düzəltdi.
Onun hündürlüyü beş qulac idi, bir kənarından digər kənarına qədər on qulac
idi və otuz qulaclıq bir ip onun ətrafına dolanmışdı. 3 Altının hər tərəfindən
onu buğa təsvirləri əhatə edirdi. Hər qulacda on buğa vardı. Buğalar iki cərgə
idi və onlar hovuzla birgə tökülmüşdü. 4 Hovuz on iki tökmə buğanın üstündə
dururdu: üçü şimala, üçü qərbə, üçü cənuba, üçü də şərqə baxırdı. Hovuz
yuxarıda – onların üzərində idi və buğaların bütün sağrıları içəriyə doğru idi.
5 Hovuzun qalınlığı bir ovuc idi. Onun kənarı kasa kənarı kimi düzəldilmişdi
və açılan zanbağa bənzəyirdi. O, üç min bat su tuturdu. 6 * Süleyman on ləyən
düzəltdi, onlarda yuyunmaq üçün beşini sağa, beşini sola qoydu. Yandırma
qurbanı olacaq şeyləri onların içində yuyardılar. Ancaq hovuz kahinlərin
yuyunması üçün idi.

7 * O, təsvirinə görə on qızıl çıraqdan düzəltdi, beşi sağda və beşi solda
olmaqla onları məbədə qoydu. 8 * On masa düzəltdi, beşi sağda və beşi solda
olmaqla onları məbədə qoydu. Qızıldan yüz piyalə də düzəltdi. 9 Kahinlər
həyətini, böyük həyəti, həyətin qapılarını düzəltdi və onların qapılarını tuncla
örtdü. 10 Hovuzu məbədin sağında, cənub-şərq küncündə yerləşdirdi. 11 Xiram
həmçinin qazanlar, kürəklər, piyalələr düzəltdi.

Xiram Allahın məbədi üçün padşah Süleymanın əmri ilə bütün bu işləri görüb
qurtardı:

12 iki sütun;
sütunların üstündə iki dəyirmi başlıq;
sütunların üstündəki başlıqları örtmək üçün iki hörmə tor;
13 sütunların üstündə olan dəyirmi başlıqları örtən hər hörmə torun üzərində
iki cərgədə dörd yüz nar;
14 dayaqlar;
dayaqların üzərində on ləyən;
15 bir hovuz;
onun altında on iki tökmə buğa;
16 qazanlar, kürəklər və piyalələr.

Bütün bu əşyaları Xiram-Avi Rəbbin məbədi üçün padşah Süleymanın
əmri ilə cilalanmış tuncdan tökmüşdü. 17 Padşah bunları İordan çayının
kənarındakı düzənlikdə, Sukkot ilə Seredata arasındakı gil torpaqlarda
tökmüşdü. 18 Süleyman bu əşyaların hamısından lap çox düzəltdi və onlara
işlədilən tuncun çəkisini müəyyən etmədi.

19 Süleyman Allahın məbədindəki bütün əşyaları düzəltdi:
qızıl qurbangah;
təqdis çörəkləri qoyulan masalar;
20 qaydaya görə iç otağın önündə yandırmaq üçün xalis qızıldan çıraqdanlar və
onların çıraqları;
21 xalis qızıldan güllər, çıraqlar və maşalar;
22 xalis qızıldan maqqaşlar, piyalələr, nimçələr və buxurdanlar;
məbədin qızıl qapıları, yəni Ən Müqəddəs yerə açılan içəri qapı tayları və
məbədin böyük otağının qapı tayları.

* **4:1** Çıx. 27:1-2 * **4:6** Çıx. 30:17-21 * **4:7** Çıx. 25:31-40 * **4:8** Çıx. 25:23-30

5

1 * Rəbbin məbədi üçün Süleymanın gördüyü bütün işlər qurtardı. Atası
Davudun təqdis etdiyi qızıl-gümüşü və əşyaları Süleyman içəri gətirib Allahın
məbədinin xəzinələrinə qoydu.

Əhd sandığının məbədə gətirilməsi (1Pad. 8:1-9)

2 * O zaman padşah Süleyman İsrailin ağsaqqallarını, bütün qəbilə başçılarını,
yəni İsrail övladlarının nəsil rəhbərlərini Yerusəlimə, özünün yanına topladı
ki, Rəbbin Əhd sandığını Davudun şəhəri olan Siondan yuxarı gətirsinlər.
3 Yeddinci ayda olan bayram vaxtı bütün İsrail xalqı padşahın yanına toplandı.
4 Bütün İsrail ağsaqqalları gələndə Levililər sandığı götürdü. 5 Onunla birgə
Hüzur çadırını və çadırda olan bütün müqəddəs əşyaları Levili kahinlər yuxarı
gətirdi. 6 Padşah Süleyman və onun yanına toplanmış bütün İsrail icması
sandığın önündə çoxluğuna görə sayı-hesabı bilinməyən qoyun-keçi və mal-
qara qurban kəsirdi. 7 Kahinlər Rəbbin Əhd sandığını öz yerinə, məbədin
iç otağına – Ən Müqəddəs yerə, keruvların qanadları altındakı yerinə gətirdi.
8 Keruvlar qanadlarını sandığın yeri üzərində açmışdı, onlar sandığı və
onun şüvüllərini örtmüşdü. 9 Şüvüllər elə uzun idi ki, onların ucu iç otağın
önündəki Müqəddəs yerdən görünürdü, ancaq bayır tərəfdən görünmürdü.
Onlar bu günə qədər oradadır. 10 * İsrail övladları Misirdən çıxdıqları zaman
Rəbbin onlarla əhd bağladığı Xorevdə Musa sandığın içinə iki lövhə qoymuşdu.
Bunlardan başqa onun içində heç bir şey yox idi.

11 Kahinlər Müqəddəs yerdən çıxdılar. Hazır olan kahinlərin hamısı
bölmələrini gözləmədən özlərini təqdis etmişdi. 12 İlahi oxuyan Levililərin
hamısı da – Asəf, Heman, Yedutun və onların oğulları ilə qohumları incə kətan
geyərək sinclər, çənglər və liralarla qurbangahın şərq tərəfində dayandılar
və onlarla bərabər yüz iyirmi kahin kərənay çalırdı. 13 * * Kərənay çalanlar
və ilahiçilər bir səslə Rəbbə həmd və şükür etməklə səslərini birgə ucaltdılar.
Kərənayların, sinclərin, musiqi alətlərinin səsi yüksələndə onlar dedi: «Rəbbə
həmd edin, çünki yaxşıdır, çünki məhəbbəti əbədidir». O vaxt bulud Rəbbin
məbədini elə doldurdu ki, 14 o buluda görə kahinlər ibadət etmək üçün orada
dayana bilmədilər, çünki Rəbbin izzəti Allahın məbədini doldurmuşdu.

6

1 O zaman Süleyman dedi: «Rəbb istədi ki, qatı qaranlıqda məskən salsın.
2 Mən Sənin üçün uca bir məbəd tikdim ki, Sənin əbədi yaşayacağın yer olsun».

Süleymanın xalqa müraciəti (1Pad. 8:12-21)

3 Padşah dönüb bütün İsrail camaatına xeyir-dua verdi. Bu zaman bütün
İsrail camaatı ayaq üstə durmuşdu. 4 * Padşah dedi: «İsrailin Allahı Rəbbə
alqış olsun ki, atam Davuda Öz ağzı ilə dediyini Öz əli ilə yerinə yetirdi.
O söyləmişdi: 5 "Mən xalqımı Misir torpağından çıxartdığım gündən bəri bir
məbəd tikmək üçün İsrailin heç bir qəbiləsindən şəhər seçməmişdim ki, adım
üstündə olsun. Xalqım İsrail üzərində hökmdar olmaq üçün bir adam da

* **5:1** 2Şam. 8:11; 1Saln. 18:11 * **5:2** 2Şam. 6:12-15; 1Saln. 15:25-28 * **5:10** Qanun. 10:5
* **5:13** 1Saln. 16:34; 2Saln. 7:3; Ezra 3:11; Zəb. 100:5; 106:1; 107:1; 116:1; 136:1; Yer. 33:11 * **5:13** Çıx. 40:34-35 * **6:4** 2Şam. 7:1-13; 1Saln. 17:1-12

seçməmişdim. 6 İndi isə adım orada olsun deyə Yerusəlimi seçmişəm və xalqım
İsrail üzərində hökmdar olmaq üçün Davudu seçmişəm". 7 Atam Davudun
ürəyində İsrailin Allahı Rəbbin adına bir məbəd tikmək istəyi var idi. 8 Lakin
Rəbb atam Davuda dedi: "Sən yaxşı eləmisən ki, Mənim adıma bir məbəd
tikmək niyyətinə düşmüsən. 9 Ancaq məbədi sən tikməyəcəksən, sənin be-
lindən gələn oğlun Mənim adıma məbəd tikəcək". 10 Rəbb vəd etdiyini yerinə
yetirdi: belə ki mən atam Davudun yerinə qalxdım, Rəbbin dediyi kimi İsrail
taxtında oturdum və İsrailin Allahı Rəbbin adına məbəd tikdim. 11 Sandığı
oraya qoydum. Rəbbin İsrail övladları ilə bağladığı əhd onun içindədir».

Süleymanın duası (1Pad. 8:22-53)

12 Süleyman Rəbbin qurbangahı önündə, bütün İsrail camaatının qarşısında
durub əllərini göyə açdı. 13 O, tuncdan uzunluğu ilə eni beş qulac, hündürlüyü
isə üç qulac olan bir kürsü düzəldib həyətin ortasına qoymuşdu və indi onun
üstündə dururdu. Bütün İsrail camaatı önündə diz çöküb əllərini göyə açdı.
14 Süleyman dedi: «Ya Rəbb, İsrailin Allahı! Nə göydə, nə də yerdə Sənin kimi
Allah yoxdur. Sən bütün ürəkləri ilə yolunla gedən qullarına əhdini və lütfünü
saxlayırsan. 15 Sən qulun atam Davuda verdiyin vədə əməl etdin, Öz dilinlə
söylədiyini bu gün Öz əlinlə yerinə yetirdin. 16 * Ya Rəbb İsrailin Allahı, indi də
qulun atam Davuda dediyin sözə əməl et. Özün söyləmişdin: "Sən yolumla
getdiyin kimi oğulların da qanununa görə əməl edərək öz yollarına diqqət
edərlərsə, İsrail taxtında sənin nəslindən bir kişi əskik olmayacaq". 17 Ey İsrailin
Allahı Rəbb, indi qulun atam Davuda dediyin sözü təsdiq et!

18 * Lakin, doğrudan da, Allah yerdə, insanların yanında yaşayarmı? Sən göyə
və göylərin göyünə sığmazsan, o ki qaldı mənim tikdiyim məbədə! 19 Ancaq Sən
bu qulunun duasına və yalvarışına nəzər sal, ya Rəbb Allahım, bu gün onun
önündə etdiyi fəryadı və duanı eşit. 20 * Qoy Sənin nəzərin gecə-gündüz bu
məbədin üstündə olsun. Bu yer barədə Sən demisən ki, adını orada qoyursan.
Qulunun buraya üz tutub etdiyi duanı eşit. 21 Bu yerə tərəf dua etdikləri vaxt
Öz qulunun və xalqın İsrailin yalvarışlarını Sən eşit, göydən – Öz məskənindən
eşit və bağışla!

22 Əgər bir adam öz yaxınına qarşı günah edərsə və ondan and içmək tələb
olunarsa, o da gəlib bu məbəddə, Sənin qurbangahın önündə and içərsə, 23 o
vaxt Sən göydən eşit və belə et, qulların üzərində hökm et: əməlini öz başına
döndərərək müqəssiri ittiham et və təqsirsizə salehliyinə görə bəraət ver.

24 Əgər xalqın İsrail Sənə qarşı günah etdiyi üçün düşmən önündə məğlub
olsa və onlar təkrar Sənə dönüb adını dillərinə gətirsələr və bu məbəddə Sənə
yalvarıb fəryad etsələr, 25 o vaxt Sən göydən eşit və xalqın İsrailin günahını
bağışla, onları yenə özlərinə və atalarına verdiyin torpağa qaytar.

26 Əgər xalqın Sənin önündə günah etdiyi üçün göy bağlanıb yağış yağmayan
vaxt bu yerə tərəf dua edərək adını dillərinə gətirsələr və Sən onlara bəla
göndərdiyin vaxt öz günahlarından dönsələr, 27 o vaxt Sən göydə eşit, qullarının
və xalqın İsrailin günahını bağışla və gedəcəkləri doğru yolu onlara göstər.
Xalqına irs kimi verdiyin torpağına da yağış göndər.

* **6:16** 1Pad. 2:4 * **6:18** 2Saln. 2:6 * **6:20** Qanun. 12:11

28 Əgər ölkədə aclıq, vəba olarsa, səmum küləyi ya kif, çəyirtkə ya bitki
qurdu olarsa, əgər düşmən onları ölkənin hər hansı bir şəhərində mühasirəyə
alarsa – hansı bəla, hansı xəstəlik olursa-olsun – 29 kimsə tərəfindən yaxud da
bütün xalqın İsrail tərəfindən bir dua və yalvarış olarsa, hər kəs öz bəlasını
və dərdini bilib bu məbədə tərəf əllərini açsa, 30 o vaxt Sən göydən – Öz
məskənindən eşit və bağışla. Ürəyini bildiyin hər adama bütün əməllərinə görə
əvəz ver, çünki insan ürəklərini yalnız Sən bilirsən. 31 Ta ki onlar atalarımıza
verdiyin torpaqda yaşadıqları bütün günlər boyu Sənin yolunla getmək üçün
Səndən qorxsun.
32 Əgər xalqın İsraildən olmayan yadelli də uzaq ölkədən gəlsə, Sənin böyük
adın, qüdrətli əlin və uzanan qolun barədə eşidib bu məbədə tərəf dua etsə, 33 o
vaxt Sən göydən – Öz məskənindən eşit və yadellinin Sənə fəryad etdiyi hər
şeyi et ki, yer üzünün bütün xalqları da Sənin adını tanısın, xalqın İsrail kimi
Səndən qorxsun və tikdiyim bu məbədin Sənin adınla çağırıldığını bilsin.
34 Əgər xalqın göndərdiyin yolla düşmənlərinə qarşı müharibəyə çıxsa və
Sənin seçdiyin bu şəhərə tərəf, Sənin adına tikdiyim məbədə doğru üz çevirib
Sənə dua etsə, 35 Sən göydən onların dualarını və yalvarışlarını eşit, onların
tərəfində ol.
36 Əgər onlar önündə günah etsələr – çünki günah etməyən insan yoxdur – Sən
qəzəblənib onları düşmənə təslim etsən və düşmən onları əsir edib yaxın ya
uzaq torpağına aparsa, 37 onlar əsirlikdə olduqları ölkədə ürəklərini döndərib
tövbə etsələr və Sənə dua edərək “biz günah və haqsızlıq etdik, pislik etdik”
desələr, 38 onların əsir olunub aparıldığı ölkədə bütün ürəkləri və canları
ilə Sənə tərəf dönsələr, atalarına verdiyin torpağa, seçdiyin şəhərə və adına
tikdiyim məbədə tərəf üz tutub Sənə dua etsələr, 39 o vaxt Sən göydən – Öz
məskənindən onların dua və yalvarışlarını eşit və onların tərəfində ol. Sənin
önündə günah edən xalqını bağışla. 40 İndi, ey Allahım, Sənə yalvarıram, bu
yerdə edilən duanı gözlərin görsün və qulaqların eşitsin.
41 Ya Rəbb Allah, qüvvənin rəmzi olan sandığınla birgə,
Gücün rəmzi olan sandığınla birgə
İstirahət edəcəyin yerə qalx.
Ya Rəbb Allah, kahinlərin zəfərinlə əhatə olunsun,
Möminlərin xeyirxahlığına görə sevinsin.
42 Ya Rəbb Allah, məsh etdiyindən üz döndərmə,
Qulun Davuda göstərdiyin məhəbbətini yada sal».

7

Məbədin təqdis edilməsi
(1Pad. 8:62-66)

1 * Süleyman duanı bitirdikdə göydən od düşüb yandırma qurbanları və
təqdimləri uddu. Rəbbin izzəti məbədi doldurdu. 2 Kahinlər Rəbbin məbədinə
girə bilmədi, çünki Rəbbin izzəti Öz məbədini doldurmuşdu. 3 * Bütün İsrail
övladları odun düşdüyünü və məbədin üzərində olan Rəbbin izzətini görəndə
daş döşəmənin üstündə üzüstə yerə çöküb «Rəbbə şükür olsun, çünki O yaxşıdır,
Onun məhəbbəti əbədidir» deyərək səcdə etdilər.

* **7:1** Lev. 9:23-24 * **7:3** 1Saln. 16:34; 2Saln. 5:13; Ezra 3:11; Zəb. 100:5; 106:1; 107:1; 118:1; 136:1; Yer. 33:11

4 Padşah və bütün xalq Rəbbin önündə qurbanlar kəsdi. 5 Padşah Süleyman
qurban olaraq iyirmi iki min baş mal-qara və yüz iyirmi min baş qoyun-
keçi təqdim etdi. Beləliklə, padşah və bütün xalq Allahın məbədini təqdis
etdi. 6 Kahinlər öz vəzifələrinə görə dayandı, Levililər isə Rəbbin musiqi
alətləri ilə durdu. Padşah Davud bunları düzəltmişdi ki, o, «Rəbbə şükür olsun,
çünki məhəbbəti əbədidir» oxuyaraq həmd edəndə Levililər onlarda çalsın.
Kahinlər onların qarşısında kərənaylar çalırdı və bütün İsraillilər ayaq üstə
dayanmışdı.

7 Süleyman Rəbbin məbədi önündəki həyətin ortasını təqdis etdi ki, yandırma
qurbanları və ünsiyyət qurbanlarının piyini orada təqdim etsin. Çünki
düzəltdiyi tunc qurbangah kiçik olduğu üçün yandırma qurbanları, taxıl
təqdimləri və piy oraya yerləşməzdi.

8 O vaxt Süleyman və onunla birgə çox böyük bir camaat – Xamat
keçidindən Misir vadisinə qədər yaşayan bütün İsraillilər yeddi gün bayram
etdi. 9 Səkkizinci gün təntənəli toplantı oldu. Qurbangahın təqdisi yeddi gün,
bayram da yeddi gün oldu. 10 Yeddinci ayın iyirmi üçüncü günü Süleyman
xalqı buraxdı. Rəbbin Davuda, Süleymana və xalqı İsrailə etdiyi yaxşılıqlara
görə onlar sevinclə və şad ürəklə öz evlərinə getdi.

Rəbb yenə Süleymana görünür (1Pad. 9:1-9)

11 Süleyman Rəbbin məbədini və padşah sarayını tikib qurtardı. Rəbbin
məbədində və öz sarayında ürəyi istədiyi hər şeyi uğurla etdi. 12 Rəbb Süleymana
gecə görünüb ona dedi: «Sənin duanı eşitdim və bu yeri Özümə qurban evi
seçdim. 13 Göyləri bağladığım və yağış olmadığı vaxt yeri yeyib qurtarsın
deyə, çəyirtkəyə əmr etdiyim və xalqımın arasına vəba göndərdiyim zaman
14 əgər Mənim adımla çağırılan xalqım özünü aşağı tutarsa, dua edib Məni
axtararsa və pis yollarından dönərsə, o vaxt göydən eşidib onların günahını
bağışlayacağam və torpaqlarını sağaldacağam. 15 İndi bu yerdə edilən duanı
gözlərim görəcək və qulaqlarım eşidəcək. 16 İndi adımı əbədilik oraya qoymaq
üçün bu məbədi seçib təqdis etdim. Mənim nəzərim və ürəyim daim orada
olacaq. 17 Əgər sən Mənim əmr etdiklərimi yerinə yetirərək atan Davud kimi
yolumla getsən, Mənim qanunlarıma və hökmlərimə əməl etsən, 18 * sənin
padşahlıq taxtını ucaldacağam. Mən "sənin nəslindən İsrailə hökm edən bir kişi
əskik olmayacaq" deyərək atan Davudla əhd bağlamışdım.

19 Ancaq siz dönüb qarşınıza qoyduğum qanunlarımı və əmrlərimi tərk
etsəniz, gedib başqa allahlara qulluq edərək onlara səcdə etsəniz, 20 Mən
İsrailliləri onlara verdiyim torpaqdan qovub atacağam və Öz adıma təqdis
etdiyim bu məbədi hüzurumdan rədd edəcəyəm. Onda İsrail barədə bütün
xalqlar arasında məsəl və kinayə söylədəcəyəm. 21 İndi uca olan bu məbədin
yanından keçən hər kəs dəhşətə gələrək deyəcək: "Nə üçün Rəbb bu torpağı
və bu məbədi bu cür rədd etdi?" 22 Onlara deyəcəklər: "Bu xalq ataларını
Misir torpağından çıxaran Allahı Rəbbi tərk etdi və başqa allahlardan yapışdı,
onlara səcdə və qulluq etdilər. Buna görə də O bütün bu bəlanı onların üzərinə
göndərdi"».

* **7:18** 1Pad. 2:4

8

Süleymanın tikinti işləri
(1Pad. 9:10-28)

1 Süleyman Rəbbin məbədini və öz sarayını iyirmi ilə tikib qurtardıqdan
sonra 2 Xiramın Süleymana verdiyi şəhərləri Süleyman yenə tikdi və İsrail
övladlarını orada yerləşdirdi.
3 Süleyman Xamat-Sovaya getdi və bu ölkəni tutdu. 4 Səhrada Tadmoru
və Xamatda bütün anbar şəhərlərini tikdi. 5 Yuxarı Bet-Xoronu və Aşağı
Bet-Xoronu, divarlarla, qapılarla və sürgülərlə olan qalalı şəhərlər kimi
tikdi. 6 Baalatı, özünün bütün anbar şəhərlərini, bütün döyüş arabalarının
olduğu şəhərləri, süvarilərin olduğu şəhərləri, Yerusəlimdə, Livanda və onun
hökmranlığı altında olan bütün yerlərdə tikmək istədiyi hər şeyi tikdi.
7 Ölkədə İsrailliləردən olmayan başqa xalqlar – Xetlilər, Emorlular, Perizlilər, Xivlilər və Yevuslular qalmışdı. 8 Çünki İsrail övladları onların ataларını
məhv etməmişdi. Süleyman onları mükəlləfiyyətçi etdi və bu indiyə qədər
belədir. 9 İsrail övladlarından isə heç kəsi öz işi üçün qul etmədi, ancaq
onlar Süleymanın əsgərləri, keşik rəisləri, döyüş arabalarının və süvarilərinin
başçıları idi. 10 Padşah Süleymanın nəzarətçi rəisləri də İsrailliləردən idi. Xalqa
rəislik edən bu adamlar iki yüz əlli nəfər idi.
11 Süleyman fironun qızını Davudun şəhərindən onun üçün tikdiyi evinə
köçürdü. Çünki o dedi: «Arvadım İsrailin padşahı Davudun sarayında yaşamasın,
ona görə ki Rəbbin sandığının gəldiyi yerlər müqəddəsdir».

Süleyman məbəddə ibadət qaydasını müəyyən edir

12 O vaxt Süleyman eyvanın önündə düzəltdiyi Rəbbin qurbangahında Rəbbə
yandırma qurbanları təqdim edərdi. 13 * Şənbə günlərində və Təzə Ay
mərasimlərində, ildə üç dəfə bayramlarda – Mayasız Çörək bayramında,
Həftələr bayramında və Çardaqlar bayramında Musanın əmr etdiyi təqdimlər
günündə təqdim edərdi.
14 Atası Davudun hökmünə görə, o, kahinlərin bölmələrini xidmətlərinə
görə, hər günün qaydası ilə kahinlərin yanında həmd və xidmət etmək üçün
Levililəri vəzifələrinə görə və hər qapıya qapıçıları bölmələrinə görə təyin etdi.
Çünki Allah adamı Davud belə əmr etmişdi. 15 Onlar hər məsələdə, xəzinələrlə
bağlı məsələlərdə padşahın kahinlərə və Levililərə olan əmrindən çıxmadı.
16 Rəbbin məbədinin bünövrəsinin qoyulmasından tikilib qurtarmasına
qədər Süleymanın hər işi hazırlanmışdı. Beləcə Rəbbin məbədi tikilib qurtardı.

Süleymanın donanması

17 Süleyman Edom ölkəsində, dənizin körfəzində olan Esyon-Geverə və Elata
getdi. 18 Xiram adamlarının vasitəsilə ona gəmilər və dənizə bələd adamlar
göndərdi. Onlar Süleymanın adamları ilə birgə Ofirə gəldi və oradan dörd yüz
əlli talant qızıl götürüb padşah Süleymana gətirdilər.

9

Süleyman və Səba mələkəsi
(1Pad. 10:1-13)

1 * Səba mələkəsi Süleymanın şöhrətini eşidib onu tapmacalarla sınamağa
gəldi. O, çox böyük karvanla – ətriyyat, çoxlu qızıl və qiymətli daşlarla

* **8:13** Say. 28:9-15 * **9:1** Mat. 12:42; Luka 11:31

yüklənmiş dəvələrlə Yerusəlimə, Süleymanın yanına gəldi və ürəyində olan hər
şey barədə onunla söhbət etdi. 2 Süleyman onun bütün suallarına cavab verdi,
elə bir gizli şey olmadı ki, padşah ona izah etməsin. 3 Səba mələkəsi Süleymanın
hikmətini və onun tikdiyi sarayı, 4 süfrəsindəki yeməyi, əyanlarının otu-
ruşunu, qulluqçularının xidmətini və onların geyimlərini, saqilərini və onların
geyimlərini, Rəbbin məbədində gətirdiyi yandırma qurbanları görəndə daha
özünü saxlaya bilmədi. 5 O, padşaha dedi: «Sənin işlərin və hikmətin barədə
öz ölkəmdə eşitdiyim sözlər düz imiş. 6 Gəlib öz gözlərimlə görənə qədər
mən bu sözlərə inanmamışdım. Mənə sənin böyük hikmətinin yarısı belə,
danışılmayıb, sənin şöhrətin barədə eşitdiklərimdən də üstünsən. 7 Sənin
adamların nə bəxtiyardır və bu qulluqçuların nə bəxtiyardır ki, həmişə önündə
durub hikmətini eşidirlər. 8 Allahın Rəbbə alqış olsun ki, səni istəyib Al-
lahın Rəbb üçün padşah kimi İsrail taxtında oturtdu! Allahın İsraili əbədi
möhkəmləndirməkdən ötrü ona olan sevgisi naminə ədalət və salehliklə hökm
etmək üçün səni onlar üzərinə padşah qoydu». 9 Səba mələkəsi padşaha yüz
iyirmi talant qızıl, çoxlu ətriyyat və qiymətli daşlar bağışladı. Onun padşah
Süleymana verdiyi qədər ətriyyat hələ heç vaxt gəlməmişdi.
10 Ofirdən qızıl gətirən Xiramın adamları ilə Süleymanın adamları ardıc
ağacı və qiymətli daşlar da gətirdilər. 11 Padşah ardıc ağacından Rəbbin məbədi
və padşah sarayı üçün pilləkənlər, musiqiçilər üçün lira və çəng düzəltdi.
Yəhuda diyarında bu günə qədər beləsi görünməmişdi. 12 Padşah Süleyman
Səba mələkəsinin arzuladığı və istədiyi bütün şeyləri ona verdi; bu, mələkənin
padşaha gətirdiklərindən də çox idi. Sonra mələkə əyanları ilə birgə qayıdıb öz
ölkəsinə getdi.

Süleymanın var-dövləti (1Pad. 10:14-25)

13 Bir ildə Süleymana gələn qızılın çəkisi altı yüz altmış altı talant idi. 14 Alver
edən adamların və tacirlərin gətirdiyi qızıl buraya daxil deyildi. Bütün Ərəb
padşahları və ölkənin valiləri də Süleymana qızıl və gümüş gətirərdi. 15 Padşah
Süleyman döymə qızıldan iki yüz sipər düzəltdi. Bir sipərə altı yüz şekel döymə
qızıl işləndi. 16 O, döymə qızıldan üç yüz qalxan da düzəltdi və bir qalxana üç
yüz şekel qızıl işləndi. Padşah onları «Livan meşəsi» adlı sarayına qoydu.
17 Padşah fil sümüyündən böyük taxt düzəltdi və onu xalis qızılla örtdü.
18 Taxtın altı pilləsi və ayaq qoymaq üçün qızıl kətili var idi, bunlar taxta
bağlı idi. Oturacağın hər iki tərəfində qollar var idi və qolların yanında iki
şir təsviri var idi. 19 Altı pillənin iki tərəfində isə on iki şir təsviri var idi. Heç
bir padşahlıqda belə bir şey yox idi. 20 Padşah Süleymanın bütün içki qabları
qızıldan idi. «Livan meşəsi» adlı sarayında olan bütün əşyalar da xalis qızıldan
idi. Çünki gümüş Süleymanın dövründə heç nə sayılırdı. 21 Padşahın gəmiləri
Xiramın adamları ilə birgə Tarşişə gedərdi. Üç ildə bir dəfə Tarşiş gəmiləri
qızıl, gümüş, fil sümüyü, meymunlar və əntərlərlə yüklənərək gəlirdi.
22 Padşah Süleyman var-dövlətdə və hikmətdə yer üzünün bütün
padşahlarından üstün idi. 23 Bütün yer üzünün padşahları Süleymanın ürəyinə
Allahın qoyduğu hikməti eşitmək üçün onun üzünü görmək istəyirdi. 24 Onun
yanına gələn hər kəs hədiyyə gətirirdi. Beləcə ona hər il qızıl qablar, gümüş
qablar, paltarlar, silahlar, ətriyyat, atlar və qatırlar gətirilirdi. 25 * Süleymanın
dörd min axurunda döyüş arabaları üçün atları və on iki min süvarisi vardı.
Onları arabalar üçün ayrılan şəhərlərdə və Yerusəlimdə, padşahın yanında

* **9:25** 1Pad. 4:26

yerləşdirdi. 26 * O, Fərat çayından Filiştlilərin torpağına və Misir sərhədinə qədər bütün padşahlar üzərində hökmranlıq edirdi. 27 * Padşah Yerusəlimdə çoxluğuna görə gümüşü daşlara, sidr ağacını isə yamaclı-düzənlikli bölgədə bitən firon ənciri ağacına bərabər etdi. 28 * Süleymanın atları Misirdən və bütün ölkələrdən gətirilirdi.

Süleymanın ölümü
(1Pad. 11:41-43)

29 Süleymanın qalan işləri, ilk işlərindən son işlərinə qədər peyğəmbər Natanın tarix kitabında və Şilolu Axiyanın peyğəmbərliyində və görücü İddonun Nevat oğlu Yarovam haqqındakı vəhylərində yazılmışdır. 30 O, Yerusəlimdə bütün İsrail üzərində qırx il padşahlıq etmişdi. 31 Süleyman ataları ilə uyudu və atası Davudun şəhərində basdırıldı. Onun yerinə oğlu Rexavam padşah oldu.

10

İsraillilər Rexavama qarşı çıxır
(1Pad. 12:1-20)

1 Rexavam Şekemə getdi, çünki bütün İsraillilər onu padşah etmək üçün Şekemə gəlmişdi. 2 Nevat oğlu Yarovam bunu eşitdiyi zaman padşah Süleymanın əlindən qaçdığı Misirdən oraya qayıtdı. 3 Onu çağırtdırdılar. Yarovam gəldi və bütün İsraillilərlə birgə Rexavama söylədi: 4 «Atan üzərimizə ağır boyunduruq qoydu. Sən isə indi atanın çətin qulluğunu və üzərimizə qoyduğu ağır boyunduruğu yüngülləşdir, biz də sənə qulluq edərik». 5 Rexavam onlara dedi: «Üç gündən sonra yenə mənim yanıma gəlin». Xalq getdi.

6 Padşah Rexavam atası Süleymanın sağlığında onun önündə duran ağsaqqallarla məsləhət edib dedi: «Bu xalqa cavab vermək üçün mənə nə məsləhət verirsiniz?» 7 Ağsaqqallar ona dedi: «Əgər sən bu xalqa xeyirxahlıq göstərməklə onları razı salıb yaxşı sözlər desən, daim sənə qul olacaq». 8 Ancaq o, ağsaqqalların verdikləri məsləhətə məhəl qoymadı, onunla birgə böyümüş və onun önündə duran cavan adamlarla məsləhətləşdi. 9 Onlara dedi: «Siz nə məsləhət verirsiniz? Mənə "atanın üzərimizə qoyduğu boyunduruğu yüngülləşdir" deyən bu xalqa nə cavab verim?» 10 Onunla birgə böyümüş cavan adamlar ona dedi: «Sənə "atan üzərimizə ağır bir boyunduruq qoydu, sən isə onu yüngülləşdir" deyən bu xalqa belə söylə: "Mənim kiçik barmağım atamın belindən yoğundur. 11 Atam sizi ağır boyunduruqla yükləmişdi, mən isə sizin boyunduruğunuzu daha da artıracağam. Atam sizi qamçılarla cəzalandırırdı, mən isə sizi əqrəblərlə cəzalandıracağam"».

12 «Üç gün sonra yenə yanıma gəlin» deyə padşahın söylədiyi kimi Yarovam bütün xalqla birgə üç gün sonra Rexavamın yanına gəldi. 13 Padşah onlara sərt cavab verdi. Padşah Rexavam ağsaqqalların məsləhətinə məhəl qoymayıb 14 cavan adamların məsləhətinə görə xalqa dedi: «Atam sizi ağır boyunduruqla yükləmişdi, mən isə onu daha da artıracağam. Atam sizi qamçılarla cəzalandırırdı, mən isə əqrəblərlə cəzalandıracağam». 15 Padşah xalqa qulaq asmadı, çünki bu hadisə Allah tərəfindən oldu ki, Rəbb Şilolu Axiya vasitəsilə Nevat oğlu Yarovama söylədiyi sözü yerinə yetirsin.

* **9:26** Yar. 15:18; 1Pad. 4:21 * **9:27** Qanun. 17:17 * **9:28** Qanun. 17:16

16 * Bütün İsraillilər padşahın onlara qulaq asmadığını gördü. Onda xalq ona
cavab verib dedi:
«Davudla bizim nə şərikliyimiz var?
Yesseyin oğlu ilə heç bir irsimiz yoxdur!
Ey İsraillilər, çadırınıza!
İndi, ey Davud, öz evinin halına özün bax!»
Bütün İsraillilər evlərinə getdi. 17 Rexavam yalnız Yəhuda şəhərlərində yaşayan
İsrail övladları üzərində padşahlıq etdi. 18 Padşah Rexavam mükəlləfiyyətçilər
üzərində nəzarətçi olan Adoniramı göndərdi. İsrail övladları onu daşqalaq
edib öldürdülər. Padşah Rexavam Yerusəlimə qaçmaq üçün tələsik öz döyüş
arabasına mindi. 19 Beləcə İsraillilər Davudun sülaləsinə qarşı qalxdı və bu
indiyə qədər belədir.

11

Şemayanın peyğəmbərliyi (1Pad. 12:21-24)

1 Rexavam Yerusəlimə gəldi. O, İsraillilərlə müharibə edib öz padşahlığını
qaytarmaq üçün Yəhuda və Binyamin evini – yüz səksən min seçmə
döyüşçünü topladı. 2 Ancaq Allah adamı Şemayaya Rəbbin bu sözü nazil
oldu: 3 «Yəhuda padşahı Süleyman oğlu Rexavama, Yəhuda və Binyamində
olan bütün İsraillilərə söylə ki, 4 Rəbb belə deyir: “Getməyin və soydaşlarınızla
müharibə etməyin. Hər kəs öz evinə qayıtsın, çünki bu iş Mənim tərəfimdən
oldu”». Onlar Rəbbin sözünə qulaq asdılar və Yarovamın üzərinə getməkdən
əl çəkdilər.

Rexavam qalalar tikir

5 Rexavam Yerusəlimdə yaşadı və Yəhudada müdafiə olunmaq üçün bu
şəhərləri tikdi. 6 Bet-Lexem, Etam, Teqoa, 7 Bet-Sur, Soko, Adullam, 8 Qat,
Mareşa, Zif, 9 Adorayim, Lakiş, Azeqa, 10 Sora, Ayyalon və Xevron. O,
Yəhuda və Binyamin torpağında olan bu qalalı şəhərləri tikdi. 11 Qalaları
möhkəmlədib onlara rəislər təyin etdi və ərzaq, yağ, şərab ehtiyatı gördü.
12 Hər şəhərə sipər və nizələr qoydu, onları çox möhkəmləndirdi. Beləcə
Yəhuda ilə Binyamin torpaqları onun tərəfində qaldı.

13 Bütün İsraildə olan kahinlər və Levililər onların bütün mahallarından
gəlib Rexavamın yanına toplandı. 14 Levililər otlaqlarını və mülklərini qoyub
Yəhudaya və Yerusəlimə gəldilər. Çünki Yarovam onları oğulları ilə birgə
Rəbbə kahinlik etməkdən kənar etmişdi. 15 * * O, səcdəgahlar, təkə bütləri və
düzəltdiyi dana bütləri üçün özünə kahinlər qoymuşdu. 16 Onların ardınca
bütün İsrail qəbilələrindən olan İsrailin Allahı Rəbbi sidq ürəkdən axtarmaq
istəyənlər atalarının Allahı Rəbbə qurban təqdim etmək üçün Yerusəlimə
gəldilər. 17 Yəhuda padşahlığını möhkəmləndirdilər və üç il Süleymanın oğlu
Rexavama kömək etdilər. Çünki üç il Davudun və Süleymanın yolu ilə getdilər.

Rexavamın arvadları və uşaqları

18 Rexavam Maxalatı özünə arvad aldı. Maxalat Davudun oğlu Yerimo-
tunla Yesseyin oğlu Eliavın qızı Avihayilin qızı idi. 19 O, Rexavama oğullar –
Yeuşu, Şemaryanı, Zahamı doğdu. 20 Rexavam Maxalatdan sonra Avşalomun
qızı Maakanı aldı. O, Aviyanı, Attayı, Zizanı və Şelomiti doğdu. 21 Rexavam

* **10:16** 2Şam. 20:1 * **11:15** 1Pad. 12:31 * **11:15** Lev. 17:7

Avşalomun qızı Maakanı bütün arvadları və cariyələrindən daha çox sevirdi. O, on səkkiz arvad və altmış cariyə almışdı, iyirmi səkkiz oğul və altmış qız atası oldu. 22 Rexavam Maaka oğlu Aviyanı qardaşları arasında padşah etmək üçün ayıraraq vəliəhd təyin etdi. 23 Ağıllı davranıb bütün Yəhuda və Binyamin torpağında hər qalalı şəhərə oğullarını göndərdi və onlara bol ərzaq verdi, onlar üçün çoxlu arvad aldı.

12

Sisaqın Yəhudaya hücumu
(1Pad. 4:25-28)

1 Padşahlığı möhkəmlənib özü qüvvətləndikdə Rexavam, onunla bərabər bütün İsrailli lər Rəbbin Qanunundan üz döndərdilər. 2 Padşah Rexavamın beşinci ilində Rəbbə qarşı vəfasızlıq etdiklərinə görə Misir padşahı Sisaq min iki yüz döyüş arabası və altmış min süvari ilə Yerusəlimə hücum etdi. 3 Onunla bərabər Misirdən gələn xalqın, Luvluların, Sukluların və Kuşluların sayı-hesabı bilinmirdi. 4 O, Yəhudanın qalalı şəhərlərini aldı və Yerusəlimə yaxınlaşdı.

5 Peyğəmbər Şemaya Rexavamın və Sisaqdan ötrü Yerusəlimə toplanan Yəhuda rəislərinin yanına gəlib onlara dedi: «Rəbb belə deyir: “Siz Məni tərk etdiniz, buna görə Mən də sizi Sisaqa təslim etdim”». 6 İsrail rəisləri ilə padşah özlərini aşağı tutdular və «Rəbb adildir» dedilər. 7 Rəbb onların özlərini aşağı tutduğunu görəndə Şemayaya Rəbbin bu sözü gəldi: «Özlərini aşağı tutduqları üçün onları məhv etməyəcəyəm, onlara bir az qurtuluş verəcəyəm, Sisaqın əli ilə qəzəbim Yerusəlimin üzərinə tökülməyəcək. 8 Amma Mənə qulluq etməklə dünya padşahlıqlarına qulluq etməyin fərqini başa düşsünlər deyə onun qulları olacaqlar».

9 * Misir padşahı Sisaq Yerusəlimə hücum etdi və Rəbbin məbədinin və padşah sarayının xəzinələrini götürdü. Hər şeyi aldı, Süleymanın düzəltdiyi qızıl qalxanları da götürdü. 10 Padşah Rexavam onların yerinə tunc qalxanlar düzəltdi və bunları padşah sarayının qapısını qoruyan mühafizə rəislərinin əlinə verdi. 11 Hər dəfə padşah Rəbbin məbədinə gələndə mühafizəçilər onları daşıyır və sonra mühafizəçilərin otağına geri gətirirdilər. 12 Özünü aşağı tutduqda onu büsbütün məhv etməmək üçün Rəbbin qəzəbi üzərindən döndü. Çünki Yəhudada yaxşı işlər də var idi.

Rexavamın padşahlığının sonu

13 Padşah Rexavam Yerusəlimdə özünü möhkəmləndirərək padşahlıq etdi. Rexavam padşah olan vaxt qırx bir yaşında idi. O, Rəbbin Öz adını qoymaq üçün İsrailin bütün qəbilələrindən seçdiyi şəhərdə – Yerusəlimdə on yeddi il padşahlıq etdi. Anasının adı Ammonlu Naama idi. 14 O, pis olan işlər etdi, çünki ürəyi Rəbbi axtarmaq istəmədi.

15 Rexavamın etdiyi işlər, ilk işlərindən son işlərinə qədər peyğəmbər Şemayanın və görücü İddonun tarix kitablarında nəsil şəcərəsinə görə yazılmışdır. Rexavamla Yarovam arasında həmişə müharibə gedirdi. 16 Rexavam ataları ilə uyudu və Davudun şəhərində basdırıldı. Yerinə oğlu Aviya padşah oldu.

* **12:9** 1Pad. 10:16-17; 2Saln. 9:15-16

13

Yəhuda padşahı Aviya (1Pad. 15:1-8)

1 Yarovamın padşahlığının on səkkizinci ilində Aviya Yəhuda üzərində
padşah oldu. 2 O, Yerusəlimdə üç il padşahlıq etdi. Anasının adı Givealı Urielin
qızı Maaka idi. Aviya ilə Yarovamın arasında müharibə gedirdi. 3 Aviya dörd
yüz min seçmə igid döyüşçüdən ibarət olan bir ordu ilə hərbə girişdi. Yarovam
isə səkkiz yüz min seçmə igid döyüşçünü ona qarşı döyüş üçün düzdü.

4 Aviya Efrayimin dağlıq bölgəsində olan Semarayim dağına qalxıb dedi:
«Ey Yarovam və bütün İsrailli lər, məni dinləyin! 5 Bilmirsiniz ki, İsrailin
Allahı Rəbb İsrail üzərində padşahlığı əbədi olaraq Davuda və onun oğullarına
vermişdir? Bunu duzla əhd etmişdir. 6 Ancaq Davudun oğlu Süleymanın qulu
Nevat oğlu Yarovam qalxıb ağasına qarşı üsyan etdi. 7 Onun ətrafına boş və
yaramaz adamlar yığılıb Süleyman oğlu Rexavama qarşı çıxdılar. Rexavam
gənc və zəif iradəli olduğu üçün onlara qarşı dura bilmədi. 8 İndi siz Davud
oğullarının əlində olan Rəbbin padşahlığına qarşı durmağı düşünürsünüz və siz
böyük bir kütləsiniz. Yarovamın allahlar deyə sizə düzəltdiyi qızıl danalar da
aranızdadır. 9 Amma Harun nəslindən olan Rəbbin kahinlərini və Levililəri
qovmadınızmı? Başqa ölkələrin xalqlarının qaydasına görə özünüzə kahinlər
qoymadınızmı? Buğa və yeddi qoçla təqdis olunmaq üçün gələn hər kəs
yalançı allahların kahini ola bilər. 10 Amma Rəbb Allahımız olduğuna görə
biz Onu tərk etməmişik və bizdə Rəbbin xidmətində Harun nəslindən olan
kahinlər və onlara kömək edən Levililər vardı. 11 Onlar hər səhər-axşam
Rəbbə yandırma qurbanları və xoş ətirli buxur yandırar, təmiz masa üzərində
çörək təqdimi verər və hər axşam qızıl çıraqdanda çıraqları yandırar. Çünki biz
Allahımız Rəbbin qoyduğu qaydalara əməl edirik, siz isə Onu tərk etdiniz.
12 Budur, Allah bizimlədir, başımızın üstündədir. Onun kahinləri də bizimlədir.
Sizə qarşı çalmaq üçün əllərində yüksək səs verən kərənaylar var. Ey İsrail
övladları, atalarınızın Allahı Rəbbə qarşı müharibə etməyin, çünki işiniz yaxşı
getməz».

13 Yarovam onların arxasından pusqu qurmaq üçün dəstə göndərmişdi.
Onun özü Yəhudalılardan qabaqda idi. Pusqu isə onların arxasında idi.
14 Yəhudalılar geriyə baxdıqda gördülər ki, onlara öndən və arxadan hücum
olunacaq. Onlar Rəbbə fəryad etdilər və kahinlər kərənayları yüksək səslə
çaldılar. 15 Yəhudalılar nərə çəkdilər və onlar nərə çəkəndə Allah Yarovamı
və bütün İsrailliləri Aviyanın və Yəhudanın önündə qırdı. 16 İsrail övladları
Yəhudalıların önündən qaçdı və Allah onları bunlara təslim etdi. 17 Aviya
ilə xalqı onları böyük tələfata uğratdılar: İsrailli lərdən beş yüz min seçmə
adam həlak oldu. 18 Beləcə o vaxt İsrail övladları sakitləşdilər, Yəhudalılar isə
atalarının Allahı Rəbbə güvəndikləri üçün üstün gəldilər. 19 Aviya Yarovamı
təqib etdi və ondan şəhərləri – Bet-Eli və qəsəbələrini, Yeşananı və qəsəbələrini,
Efronu və qəsəbələrini aldı. 20 Aviyanın dövründə Yarovam bir daha güclü
olmadı. Rəbb onu vurdu və o öldü. 21 Ancaq Aviya daha da gücləndi. O, on
dörd arvad aldı, iyirmi iki oğul və on altı qız atası oldu.

22 Aviyanın qalan işləri, əməlləri və sözləri peyğəmbər İddonun təlimində
yazılmışdır.

14

1 Aviya ataları ilə uyudu və onu Davudun şəhərində basdırdılar. Yerinə oğlu
Asa padşah oldu. Onun dövründə ölkə on il rahat yaşadı.

Yəhuda padşahı Asa

2 Asa Allahı Rəbbin gözündə yaxşı və doğru olan işlər etdi. 3 Özgə allahların
qurbangahlarını və səcdəgahları aradan qaldırdı və sütunları qırdı, Aşera
bütlərini kəsdi.
4 Asa atalarının Allahı Rəbbi axtarmağı və qanunla əmrlərinə əməl etməyi
Yəhudaya söylədi. 5 Yəhudanın bütün şəhərlərindən səcdəgahları və buxur
qurbangahlarını aradan qaldırdı. Onun dövründə ölkə rahat yaşadı. 6 O,
Yəhudada qalalı şəhərlər tikdi, çünki o illərdə ölkədə əmin-amanlıq idi və
orada müharibə yox idi. Rəbb ona dinclik vermişdi. 7 Asa Yəhudalılara dedi:
«Bu şəhərləri tikək, ətrafında divarlar və qüllələr, qapılar və sürgülər düzəldək.
Ölkə hələ bizimdir, çünki biz Allahımız Rəbbi axtardıq, Onu axtardığımıza görə
Allah bizə hər tərəfdən dinclik verdi». Onlar beləcə uğurla tikdilər.

Asanın Zerah üzərində qələbəsi

8 Asanın ordusu Yəhudadan sipər və nizə daşıyan üç yüz min nəfər,
Binyamin nəslindən qalxan daşıyan və kaman çəkən iki yüz səksən min
nəfərdən ibarət idi. Onların hamısı igid döyüşçülər idi.
9 Bunlara qarşı Kuşlu Zerah milyon əsgərlə və üç yüz döyüş arabası ilə
Mareşaya hücum etdi. 10 Asa onun üzərinə getdi və Mareşada Sefata dərəsində
döyüş üçün düzüldü. 11 Asa Allahı Rəbbi çağırıb dedi: «Ya Rəbb, güclülər
arasında gücsüzəm, yardım edəcək Səndən başqası yoxdur. Ya Rəbb Allahımız,
bizə yardım et, çünki Sən bizim dayağımızsan və Sənin isminlə bu qoşunun
üstünə gəlmişik. Ya Rəbb, Allahımız Sənsən, qoy insan Sənə üstün gəlməsin».
12 Asanın və Yəhudalıların önündə Rəbb Kuşluları qırdı və Kuşlular qaçdı. 13 Asa
və onunla birgə olan xalq onları Gerara qədər təqib etdi. Kuşlulardan o qədər
ölən oldu ki, heç kəs salamat qalmadı, çünki Rəbbin və onun ordusunun
önündə məhv olmuşdular. Yəhudalılar çoxlu qənimət ələ keçirdilər. 14 Gerar
ətrafındakı bütün şəhərləri dağıtdılar, çünki onların canına Rəbbin qorxusu
düşmüşdü. Bütün şəhərləri qarət etdilər, orada çoxlu qənimət vardı. 15 Çoban
çadırlarını da dağıtdılar, çoxlu qoyun-keçi və dəvə apardılar. Sonra Yerusəlimə
qayıtdılar.

15

Azaryanın peyğəmbərliyi

1 Oded oğlu Azaryanın üzərinə Allahın Ruhu gəldi. 2 O, Asanın qarşısına çıxıb
ona dedi: «Ey Asa, bütün Yəhudalılar və Binyaminlilər, məni dinləyin! Siz
Rəbb ilə bərabər olarkən O da sizinlədir. Əgər siz Onu axtarsanız, O da Özünü
sizə göstərər. Ancaq siz Onu tərk etsəniz, O da sizi tərk edər. 3 Uzun zamandan
bəri İsraildə həqiqi Allah yoxdur. Onun öyrədən kahini və Qanunu da yoxdur.
4 Ancaq ağır günlərində İsrailin Allahı Rəbbə qayıdıb Onu axtaranda O Özünü
onlara göstərdi. 5 O vaxtlar gedib-gəlmək təhlükəli idi. Çünki bütün ölkələrin
əhalisi böyük həyəcana düşmüşdü. 6 Millət millətə qarşı, şəhər şəhərə qarşı
vuruşurdu. Çünki Allah onları hər cür bəla ilə çaşqınlığa salmışdı. 7 Ancaq
siz möhkəm olun və əlləriniz gücdən düşməsin, çünki işiniz üçün mükafat
alacaqsınız».
8 Asa bu sözləri və peyğəmbər Odedin peyğəmbərliyini eşitdikdə cəsarətə
gəlib bütün Yəhuda və Binyamin torpağından, Efrayimin dağlıq bölgəsində

olan aldığı şəhərlərdən iyrənc bütləri götürüb atdı, Rəbbin eyvanı önündə olan Rəbbin qurbangahını təmir etdi. 9 Bütün Yəhudalıları və Binyaminliləri, onların arasında yaşayan Efrayimliləri, Menaşşeliləri və Şimeonluları bir yerə yığdı. Allahı Rəbbin onunla birgə olduğunu gördükdə çoxlu İsrailli onun tərəfinə keçmişdi. 10 Asanın padşahlığının on beşinci ilinin üçüncü ayında onlar Yerusəlimə toplandılar. 11 O gün gətirdikləri qənimətdən yeddi yüz baş mal-qara və yeddi min baş qoyun-keçi Rəbbə qurban etdilər. 12 Atalarının Allahı Rəbbi bütün ürəkləri ilə və bütün canları ilə axtarmaq üçün əhd etdilər. 13 İstər kiçik ya böyük, istərsə də kişi ya qadın olsun, İsrailin Allahı Rəbbi axtarmayan hər kəs öldürülməli idi. 14 Borular və şeypurlar çalaraq bağırtı və yüksək səslə Rəbbə and içdilər. 15 Bu anda görə bütün Yəhudalılar sevindi, çünki bütün ürəkləri ilə and içmişdilər, bütün səyləri ilə Onu axtarmışdılar və O da onlara Özünü göstərmişdi. Rəbb onlara hər tərəfdən dinclik vermişdi.

16 Padşah Asa nənəsi Maakanı mələkəlikdən məhrum etdi, çünki o, Aşera üçün iyrənc bir büt düzəltmişdi. Asa onun bütünü kəsdi və toz edib Qidron vadisində yandırdı. 17 Ancaq İsraildə səcdəgahlar aradan qaldırılmadı. Lakin Asanın ürəyi bütün ömrü boyu Rəbbə sadiq idi. 18 O, atasının və özünün təqdis etdiyi şeyləri – qızılı, gümüşü və qabları Allahın məbədinə gətirdi. 19 Asanın padşahlığının otuz beşinci ilinə qədər müharibə olmadı.

16

Asa ilə İsrail padşahı Baaşanın müharibəsi
(1Pad. 15:17-22)

1 Asanın padşahlığının otuz altıncı ilində İsrail padşahı Baaşa Yəhudaya hücum etdi və Yəhuda padşahı Asanın yanına gəlib-getmək istəyənləri buraxmamaq üçün Rama şəhərini tikdi. 2 Asa Rəbbin məbədinin və padşah sarayının xəzinələrindən qızıl-gümüşü götürdü və onları Dəməşqdə yaşayan Aram padşahı Ben-Hadada bu xəbərlə göndərdi: 3 «Sənin atanla mənim atam arasında saziş var idi, qoy bizim aramızda da saziş olsun. Sənə qızıl-gümüş göndərdim, get İsrail padşahı Baaşa ilə olan sazişini poz ki, torpağımdan geri çəkilsin». 4 Ben-Hadad padşah Asaya qulaq asdı və qoşun başçılarını İsrail şəhərlərinin üstünə göndərdi. Onun qoşunları İyona, Dana, Avel-Mayimə və Naftalinin bütün anbar şəhərlərinə zərbə vurdu. 5 Baaşa bunu eşitdikdə Ramanı tikməyi dayandırdı və işini buraxdı. 6 Padşah Asa bütün Yəhudalıları yanına yığdı. Onlar Ramada Baaşanın tikməkdə olduğu yerlərin daşlarını və dirəklərini daşıdı. Bunlarla Gevanı və Mispanı tikdi.

7 O vaxt görücü Xanani Yəhuda padşahı Asanın yanına gəlib ona dedi: «Madam ki Allahın Rəbbə deyil, Aram padşahına güvəndin, buna görə də Aram padşahının ordusu sənin əlindən qaçıb qurtardı. 8 Kuşlular və Luvlular çoxlu süvari və döyüş arabaları ilə çox böyük bir ordu deyildimi? Rəbb Ona güvəndiyin üçün onları sənə təslim etdi. 9 Çünki Rəbbin gözləri yer üzünü seyr edir ki, ürəyi bütünlüklə Onunla olanları qüvvətləndirsin. Ağılsızlıq etdin. İndidən sənə müharibə olacaq». 10 Asa görücüyə qəzəbləndi və onu işgəncə zindanına atdı, çünki bunun üçün ona hiddətlənmişdi. O vaxt Asa xalqdan bəzilərinə zülm etdi.

Asanın padşahlığının sonu
(1Pad. 15:23-24)

11 Asanın işləri, ilk işlərindən son işlərinə qədər Yəhuda və İsrail
padşahlarının kitabında yazılmışdır. 12 Padşahlığının otuz doqquzuncu ilində
Asa ayaqlarından xəstələndi, xəstəliyi get-gedə ağırlaşdı. Həm də xəstə olduqda
Rəbbi deyil, ancaq həkimləri axtardı. 13 Asa padşahlığının qırx birinci ilində
ölüb ataları ilə uyudu. 14 Onu Davudun şəhərində özü üçün qazdığı qəbirdə
basdırdılar və onu gözəl ədviyyat və hər cür qatışmış ətriyyatla dolu yatağa
qoydular. Onun xatirinə böyük bir tonqal yandırdılar.

17

Yəhuda padşahı Yehoşafat

1 Onun yerinə oğlu Yehoşafat padşah oldu və İsrailə qarşı özünü
möhkəmləndirdi. 2 Yəhudanın hər qalalı şəhərinə qoşun qoydu və Yəhuda
torpağına və atası Asanın aldığı Efrayim şəhərlərinə hərbi dəstələr yerləşdirdi.
3 Rəbb Yehoşafatla idi, çünki atası Davudun əvvəlki yolları ilə getdi və Baal
bütlərini deyil, 4 yalnız atasının Allahını axtardı və İsraillilərin etdiyi işlərə görə
deyil, Allahın əmrləri ilə getdi. 5 Rəbb padşahlığı onun əlində möhkəmləndirdi
və bütün Yəhudalılar Yehoşafata xərac gətirdilər. Onun bol sərvəti və şərəfi
vardı. 6 Rəbbin yollarında cəsarətləndi. Üstəlik səcdəgahları və Aşera bütlərini
Yəhudadan götürdü.

7 Padşahlığının üçüncü ilində Yəhuda şəhərlərində xalqa təlim versinlər
deyə bunları göndərdi: rəisləri olan Ben-Xayil, Avdiya, Zəkəriyyə, Natanel
və Mikeya. 8 Onlarla bərabər Levililər: Şemaya, Netanya, Zevadya, Asahel,
Şemiramot, Yonatan, Adoniya, Toviya, Tov-Adoniya və onlarla birgə kahinlər:
Elişama və Yehoram. 9 Onlar Yəhudada xalqa təlim verdilər. Yanlarında
Rəbbin Qanun kitabı olmaqla Yəhudanın bütün şəhərlərini dolaşdılar və xalqı
öyrətdilər.

10 Yəhuda ətrafında olan bütün ölkələrin padşahlıqları üzərinə Rəbbin
qorxusu düşdü və Yehoşafata qarşı müharibə etmədilər. 11 Filiştlilərdən
bəzisi Yehoşafata hədiyyə və xərac olaraq gümüş gətirdi. Ərəblər də ona
qoyun-keçi – yeddi min yeddi yüz qoç və yeddi min yeddi yüz təkə gətirdi.
12 Yehoşafat get-gedə əzəmət qazandı. Yəhudada qalalar və anbar şəhərləri
tikdi. 13 Yəhuda şəhərlərində çoxlu ehtiyatları vardı. Yerusəlimdə igid
döyüşçülər olan əsgərləri vardı. 14 Nəsillərinə görə onların siyahısı bu idi:
Yəhudadan minbaşılar: başçı Adna və onunla bərabər üç yüz min igid
döyüşçü; 15 onun yanında başçı Yehoxanan və onunla birgə iki yüz səksən min
nəfər; 16 onun yanında könüllü olaraq Rəbbin işini boynuna götürən Zikri oğlu
Amasya və onunla birgə iki yüz min igid döyüşçü; 17 Binyamindən igid bir
döyüşçü olan Elyada və onunla bərabər ox-kaman və qalxanla silahlanmış
iki yüz min nəfər, 18 onun yanında Yehozavad və onunla döyüşə hazır olan
yüz səksən min nəfər. 19 Bunlar padşahın bütün Yəhudadakı qalalı şəhərlərə
qoyduğu döyüşçülərdən əlavə ona xidmət edənlər idi.

18

Yehoşafat, Axav və peyğəmbər Mikeya
(1Pad. 22:1-28)

1 Yehoşafatın bol sərvəti və şərəfi vardı. O, Axavla qohum və müttəfiq
oldu. 2 Bir neçə il sonra Samariyaya Axavın yanına gəldi. Axav onun üçün
və onunla bərabər olan xalq üçün çoxlu qoyun-keçi və mal-qara kəsdi, onu
Ramot-Gileada qalxmağa təhrik etdi. 3 İsrail padşahı Axav Yəhuda padşahı

Yehoşafata dedi: «Sən mənimlə birgə Ramot-Gileada gedirsənmi?» Yehoşafat ona dedi: «Məni özün kimi, xalqımı xalqın kimi hesab elə, səninlə bərabər vuruşarıq».

4 Yehoşafat yenə İsrail padşahına dedi: «Əvvəlcə görək Rəbbin sözü nədir?» 5 İsrail padşahı dörd yüz peyğəmbəri topladı və onlara dedi: «Vuruşmaq üçün Ramot-Gileada gedim ya getməyim?» Onlar dedi: «Get, Allah onu padşaha təslim edəcək». 6 Yehoşafat dedi: «Burada olanlardan başqa Rəbbin bir peyğəmbəri yoxdur ki, ondan soruşaq?» 7 İsrail padşahı Yehoşafata dedi: «Rəbdən soruşmaq üçün bir nəfər də var: İmla oğlu Mikeya. Ancaq mənim ondan zəhləm gedir, çünki həmişə yaxşılığıma deyil, pisliyimə peyğəmbərlik edir». Yehoşafat dedi: «Qoy padşah belə söyləməsin». 8 İsrail padşahı bir saray xidmətçisini çağırıb dedi: «Tez İmla oğlu Mikeyanı buraya gətir». 9 İsrail padşahı və Yəhuda padşahı Yehoşafat Samariya darvazalarının girəcəyindəki meydanda şahlıq libası geyinib oturmuşdu. Hər biri öz taxtında oturmuşdu və bütün peyğəmbərlər onların önündə peyğəmbərlik edirdi. 10 Kenaana oğlu Sidqiya özünə dəmir buynuzlar düzəldib dedi: «Rəbb belə deyir: "Aramlıları qırıb qurtarana qədər onları beləcə buynuzlayacaqsan"». 11 Bütün peyğəmbərlər də peyğəmbərlik edərək deyirdilər: «Ramot-Gileada get, qalib gələcəksən, Rəbb onu padşaha təslim edəcək».

12 Mikeyanı çağırmaq üçün gedən qasid ona dedi: «İndi peyğəmbərlər padşaha bir ağızdan xoş sözlər deyir. Sənin sözün də onlardan birinin sözü kimi olsun və yaxşılığa danış». 13 Mikeya dedi: «Var olan Rəbbə and olsun ki, Allahım mənə nə desə, onu söyləyəcəyəm». 14 O, padşahın yanına gəldi və padşah ona dedi: «Mikeya, vuruşmaq üçün Ramot-Gileada gedək, yoxsa getməyək?» Mikeya ona dedi: «Gedin, qalib gələcəksiniz, onlar sizə təslim ediləcək». 15 Padşah ona dedi: «Səni neçə dəfə and içdirim ki, mənə Rəbbin adı ilə həqiqətdən başqa bir şey söyləməyəcəksən?» 16 * Mikeya dedi: «Mən bütün İsrailliləri təpələr üstündə çobanı olmayan sürü kimi səpələnmiş gördüm. Rəbb dedi: "Onların ağası yoxdur. Qoy hər biri salamat öz evinə qayıtsın"». 17 İsrail padşahı Yehoşafata dedi: «Sənə demədimmi o mənim yaxşılığıma deyil, pisliyimə peyğəmbərlik edəcək?» 18 Mikeya dedi: «Onda Rəbbin sözünü eşit. Mən Rəbbi Öz taxtında oturmuş və bütün göylər ordusunu Onun sağında və solunda durmuş gördüm. 19 Rəbb dedi: "Ramot-Gileada gedib həlak olması üçün Axavı kim tovlayacaq?" Biri elə dedi, o biri belə. 20 Bir ruh irəli çıxıb Rəbbin önündə dayandı və dedi: "Mən onu tovlayaram". Rəbb ona dedi: "Necə?" 21 O dedi: "Mən çıxıb bütün peyğəmbərlərin ağzında yalançı bir ruh olaram". Rəbb dedi: "Sən onu tovlayacaqsan, bunu bacarırsan, get və belə elə"». 22 Mikeya davam etdi: «İndi, budur, Rəbb sənin bütün bu peyğəmbərlərinin ağzına yalançı bir ruh qoyub. Beləcə Rəbb başına bəla gətirməyi qərara aldı».

23 Kenaana oğlu Sidqiya yaxınlaşdı və Mikeyanın yanağına vurub dedi: «Rəbbin Ruhu səndə danışmaq üçün məndən sənə hansı yolla keçdi?» 24 Mikeya dedi: «Sən gizlənmək üçün iç otağa girdiyin gün bunu biləcəksən». 25 İsrail padşahı dedi: «Mikeyanı götürün, onu şəhər rəisi Amonun və padşahın oğlu Yoaşın yanına göndərin. 26 Onlara söyləyin ki, padşah belə deyir: "Bu adamı zindana atın və mən salamat qayıdana qədər ona çox az çörək və su

* **18:16** Say. 27:17; Yez. 34:5; Zək. 10:2; Mat. 9:36; Mark 6:34

verərək zülm edin”». 27 Mikeya dedi: «Əgər sən salamat qayıtsan, Rəbb mənim vasitəmlə danışmayıb». Sonra dedi: «Ey camaat, hamınız eşidin!»

Axavın ölümü
(1Pad. 22:29-35)

28 İsrail padşahı və Yəhuda padşahı Yehoşafat Ramot-Gileada getdi. 29 İsrail padşahı Yehoşafata dedi: «Mən qiyafəmi dəyişib döyüşə girəcəyəm, ancaq sən öz şahlıq libasını gey». İsrail padşahı qiyafəsini dəyişib döyüşə girdi. 30 Aram padşahı öz döyüş arabalarının başçılarına «nə kiçiklə, nə də böyüklə vuruşun, yalnız İsrail padşahı ilə döyüşə girin» deyə əmr etmişdi. 31 Döyüş arabalarının başçıları Yehoşafatı görəndə dedi: «İsrail padşahı budur». Dönüb onunla vuruşmağa getdilər. Yehoşafat çığırdı. Rəbb ona yardım etdi, Allah onları onun yanından geri çəkdi. 32 Döyüş arabalarının başçıları onun İsrail padşahı olmadığını görəndə onun ardından geri qayıtdılar. 33 Bir adam nişan almadan kaman çəkib İsrail padşahını zirehlərin birləşdiyi yerdən vurdu. Padşah arabaçısına dedi: «Dön və məni döyüşdən çıxar, çünki yaralanmışam». 34 O gün döyüş qızışdı. İsrail padşahı axşamacan öz döyüş arabasında Aramlıların önündə söykənib dayandı. Günəş batmaqda ikən o öldü.

19

1 Yəhuda padşahı Yehoşafat Yerusəlimə, evinə salamat qayıtdı. 2 Xanani oğlu görücü Yehu onun önünə çıxdı və padşah Yehoşafata dedi: «Pis adama kömək etmək və Rəbbə nifrət edənləri sevmək sənə lazım idimi? Bundan ötrü Rəbbin qəzəbi sənin üzərindədir. 3 Lakin sənin yaxşı işlərin də var: Aşera bütlərini ölkədən yox etdin və öz ürəyini Allahı axtarmaq üçün hazırladın».

Yehoşafatın hakimləri

4 Yehoşafat Yerusəlimdə yaşadı. Təkrar Beer-Şevadan Efrayimin dağlıq bölgəsinə qədər xalq arasında gəzdi və onları ataларının Allahı Rəbbə tərəf döndərdi. 5 Ölkəyə, Yəhudanın bütün qalalı şəhərlərinə hakimlər – hər şəhərə bir hakim qoydu. 6 O, hakimlərə dedi: «Baxın ki nə edirsiniz, çünki insan üçün deyil, Rəbb üçün hakimlik edirsiniz və hakimlik işində O sizinlədir. 7 İndi sizin üzərinizdə Rəbb qorxusu olsun. Ehtiyat edin, çünki Allahımız Rəbdə haqsızlıq, tərəfkeşlik, rüşvətxorluq yoxdur».

8 Yehoşafat Rəbbin hakimliyinə və mübahisəli işlər üçün Yerusəlimə də bəzi Levililəri, kahinləri və İsrailin nəsil başçılarını təyin etdi. Onlar Yerusəlimə qayıdanda 9 padşah onlara əmr edib dedi: «Rəbb qorxusu ilə, sədaqətlə və bütün ürəklə belə edin: 10 öz şəhərlərində yaşayan qohumlarınızdan sizə gələcək hər mübahisəli iş üçün, istər qan işi olsun, istərsə də qanun, əmr, qayda və hökm barədə olsun, onlara xəbərdarlıq edin ki, Rəbbin qarşısında təqsirkar olmasınlar və Onun qəzəbi sizin və qohumlarınızın üzərinə gəlməsin. Belə etməklə siz təqsirkar olmayacaqsınız. 11 Budur, Rəbbin hər işi üçün başçı kahin Amarya, padşahın hər işi üçün isə Yəhudanın qəbilə rəisi İsmail oğlu Zevadya başçınız olacaq, önünüzdə də Levililər məmur olacaq. Cəsarətlə davranın. Rəbb yaxşılıq edənlərlə olsun».

20

Yehoşafat Moavlıları və Ammonluları məğlub edir

1 Bundan sonra Moavlılar və Ammonlular, onlarla bərabər Maonlulardan bəzisi Yehoşafata qarşı döyüşmək üçün gəldi. 2 Adamlar gəldi və Yehoşafata

bildirib dedi: «Dənizin o biri tərəfindən, Aramdan sənə qarşı böyük bir izdiham gəlir. İndi onlar Xaseson-Tamardadır. Bura En-Gedidir». 3 Yehoşafat qorxdu və üzünü Rəbbi axtarmağa döndərdi və bütün Yəhuda üçün oruc elan etdi. 4 Yəhudalılar Rəbdən kömək diləmək üçün toplandı, Yəhudanın bütün şəhərlərindən də Rəbbi axtarmaq üçün gəldilər.

5 Yehoşafat Rəbbin məbədində, yeni həyətin qabağında, Yəhuda və Yerusəlim camaatının önündə durub dedi: 6 «Ya Rəbb, atalarımızın Allahı, göylərdə olan Allah Sən deyilsənmi? Bütün millətlərin padşahlıqları üzərinə hakim olan Sən deyilsənmi? Qüdrətlə qüvvət Sənin əlindədir və heç kim Sənə qarşı dura bilməz. 7 * Ey Allahımız, bu torpaqda yaşayanları xalqın İsrailin önündə qovan və onu dostun İbrahimin nəslinə əbədi olaraq verən Sən deyilsənmi? 8 Orada məskən saldılar, orada Sənin adına müqəddəs bir məbəd tikdilər və dedilər: 9 "Əgər üzərimizə bəla, cəza qılıncı, vəba və ya aclıq gələrsə, adın bu məbəddə olduğuna görə bu məbədin önündə, yəni Sənin önündə də duracağıq və çətin günlərdə Sənə fəryad edəcəyik, onda Sən eşidəcəksən və xilas edəcəksən".

10 * İndi bax Ammonlular, Moavlılar, Seir dağının sakinləri nə edir! Misirdən gələrkən İsrailliləri onların torpağına girməyə qoymadın, İsraillilər də dönüb onları məhv etmədi. 11 Budur, bizə irs olaraq verdiyin Sənin mülkündən bizi qovmağa gələrək əvəzini necə ödəyirlər. 12 Ey Allahımız, onlara hökm etməyəcəksənmi? Çünki üzərimizə gələn bu böyük qoşuna qarşı gücümüz yoxdur və biz nə edəcəyimizi bilmirik, ancaq gözlərimiz Sənin üzərindədir».

13 Bütün Yəhudalılar uşaqları, qadınları və oğulları ilə birgə Rəbbin önündə durmuşdu. 14 Camaatın arasında olanda Asəf nəslindən olan bir Levili, Mattanya oğlu Yeiel oğlu Benaya oğlu Zəkəriyyə oğlu Yaxazielin üzərinə Rəbbin Ruhu gəldi. 15 * O dedi: «Bütün Yəhudalılar, Yerusəlimdə yaşayanlar və sən padşah Yehoşafat, yaxşı dinləyin! Rəbb sizə belə deyir: "Bu böyük qoşundan qorxmayın və ruhdan düşməyin, çünki döyüş sizin deyil, ancaq Allahındır. 16 Sabah onlara qarşı enin: budur, onlar Sis yoxuşu ilə qalxır və onları vadinin sonunda, Yeruel çölünün önündə tapacaqsınız. 17 Bu səfərdə döyüşmək sizə lazım olmayacaq. Ey Yəhudalılar və Yerusəlimlilər, səf bağlayıb durun, sizinlə bərabər olan Rəbbin xilasını görün. Qorxmayın və ruhdan düşməyin. Sabah onların qarşısına gedin və Rəbb sizinlə olacaq"».

18 Yehoşafat üzüstə yerə qapandı və bütün Yəhudalılar və Yerusəlimdə yaşayanlar Rəbbə səcdə etmək üçün Rəbbin önündə yerə qapandı. 19 Qohat və Qorah nəsillərindən olan Levililər ayağa qalxıb İsrailin Allahı Rəbbə yüksək səslə şükür etdilər.

20 Onlar səhər tezdən qalxdı və Teqoa çölünə çıxdılar. Çıxdıqları zaman Yehoşafat durub dedi: «Ey Yəhuda və Yerusəlimdə yaşayanlar, məni dinləyin: Allahınız Rəbbə inanın, onda qorunacaqsınız, Onun peyğəmbərlərinə inanın və uğur qazanacaqsınız». 21 Xalqla məsləhət etdikdən sonra Rəbbə ilahi oxuyanları irəli qoydu ki, ordusunun önündə gedərək müqəddəs calalına həmd edib oxusunlar: «Rəbbə şükür edin, çünki Onun məhəbbəti əbədidir».

22 Tərənnümlə həmdə başladıqları zaman Yəhudaya gələn Ammonlulara, Moavlılara və Seir dağının sakinlərinə qarşı Rəbb pusqu qurdu və onlar qırıldı. 23 Çünki Ammonlularla Moavlılar Seir dağının sakinlərini qırıb tamam yox

* **20:7** Yeş. 41:8; Yaq. 2:23 * **20:10** Qanun. 2:4-19 * **20:15** Qanun. 20:1-4

etmək üçün onlara qarşı qalxdı və Seir sakinlərini qırandan sonra bir-birlərini məhv etməyə başladı.

24 Yəhudalılar çölə baxan gözətçi yerinə çatdıqda qoşuna baxıb yerə yıxılmış
meyitlər gördülər. Sağ qalan yox idi. 25 Yehoşafat və onun xalqı on-
ların qənimətini götürməyə gəldi, onların arasında çoxlu mallar, paltarlar və
qiymətli şeylər tapdılar. Bunlardan o qədər yığdılar ki, daşıya bilmədilər.
Qənimət o qədər çox idi ki, onu üç gün yığdılar. 26 Dördüncü gün Beraka
* vadisində Rəbbə həmd etmək üçün toplandılar. Bundan ötrü o yerin
adını Beraka vadisi qoydular və bu günə qədər də belədir. 27 Bütün Yəhuda
və Yerusəlim xalqı Yehoşafatın başçılığı altında sevinclə Yerusəlimə qayıtdı,
çünki Rəbb düşmənlərini məhv edərək onları sevindirmişdi. 28 Çənglər, li-
ralar və kərənaylar çalaraq Yerusəlimə, Rəbbin məbədinə gəldilər. 29 İsrailin
düşmənlərinə qarşı Rəbbin döyüşdüyünü eşitdikdə bütün ölkələrdəki padşahlar
üzərinə Allahın qorxusu düşdü. 30 Yehoşafatın padşahlığında isə əmin-amanlıq
oldu, çünki Allahı ona hər tərəfdən dinclik verdi.

Yehoşafatın padşahlığının sonu
(1Pad. 22:41-50)

31 Yehoşafat Yəhuda üzərində padşahlıq etdi. Padşah olduğu zaman otuz beş
yaşında idi. O, Yerusəlimdə iyirmi beş il padşahlıq etdi. Anasının adı Şilxi qızı
Azuva idi. 32 O, atası Asanın yolu ilə getdi və Rəbbin gözündə doğru olan işlər
edərək bunlardan kənara çıxmadı. 33 Ancaq səcdəgahlar aradan qaldırılmadı
və xalqın ürəyi hələ ataларının Allahı Rəbbə tərəf yönəlməmişdi.

34 Yehoşafatın qalan işləri, ilk işlərindən son işlərinə qədər İsrail
padşahlarının kitabına daxil olan Xanani oğlu Yehunun tarix kitabında
yazılmışdır.

35 Ondan sonra Yəhuda padşahı Yehoşafat pis işlər görən İsrail padşahı
Axazya ilə razılığa gəldi. 36 Tarşişə getməyə gəmilər düzəltmək üçün onunla
razılaşdı və gəmiləri Esyon-Geverdə düzəltdilər. 37 Mareşadan olan Dodavın
oğlu Eliezer Yehoşafata qarşı peyğəmbərlik edib dedi: «Axazya ilə razılığa
gəldiyin üçün Rəbb sənin işlərini pozdu». Gəmilər parçalandı və Tarşişə gedə
bilmədilər.

21

Yəhuda padşahı Yehoram
(2Pad. 8:17-24)

1 Yehoşafat ataları ilə uyudu və Davudun şəhərində, ataларının yanında
basdırıldı. Onun yerinə oğlu Yehoram padşah oldu. 2 Onun qardaşları,
Yehoşafatın oğulları bunlar idi: Azarya, Yexiel, Zəkəriyyə, Azarya, Mikael
və Şefatya. Bunların hamısı İsrail padşahı Yehoşafatın oğulları idi. 3 Ataları
onlara çoxlu hədiyyələr – qızıl, gümüş və qiymətli şeylər, bunlarla bərabər
Yəhudada olan qalalı şəhərlər verdi. Padşahlığı isə Yehorama verdi, çünki
o, ilk oğul idi. 4 Yehoram atasının padşahlıq taxtına çıxıb möhkəmləndikdə
bütün qardaşlarını və İsrail rəislərindən bəzisini də qılıncdan keçirdi. 5 Yehoram
padşah olduğu vaxt otuz iki yaşında idi və Yerusəlimdə səkkiz il padşahlıq etdi.
6 Axav nəslinin etdiyi kimi o da İsrail padşahlarının yolu ilə getdi, çünki Axavın
qızı onun arvadı idi. Yehoram Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi. 7 * Ancaq

* **20:26** Beraka – ibrani dilində həmd və bərəkət. * **21:7** 1Pad. 11:36; 2Pad. 8:19; Zəb. 132:17

Rəbb Davudla etdiyi əhddən ötrü Davudun sülaləsini məhv etmək istəmədi. Çünki Davuda və onun nəslinə əbədi olaraq bir çıraq verəcəyini vəd etmişdi.

8 * Onun dövründə Edomlular üsyan qaldırıb Yəhudanın əsarəti altından çıxdılar və özlərinə bir padşah qoydular. 9 Yehoram rəisləri və bütün döyüş arabaları ilə birgə getdi. Gecə ikən qalxıb onu hər tərəfdən əhatə edən Edomluları və araba rəislərini qırdı. 10 Beləcə Edomlular üsyan qaldırdı, bu günə qədər də Yəhudanın əsarəti altında deyil. Həmin vaxt Livnalılar da üsyan qaldırıb onun əsarəti altından çıxdılar, çünki Yehoram atalarının Allahı Rəbbi tərk etmişdi.

11 O, Yəhuda dağlarında da səcdəgahlar tikmişdi. Yerusəlimdə yaşayanları da xəyanətə təhrik edib Yəhudanı da yoldan azdırmışdı. 12 Ona peyğəmbər İlyasdan bu məktub gəldi:

«Atan Davudun Allahı Rəbb belə deyir: "Atan Yehoşafatın və Yəhuda padşahı Asanın yolları ilə deyil, 13 ancaq İsrail padşahlarının yolu ilə getdin, Axav nəslinin etdiyi kimi Yəhudanı və Yerusəlimdə yaşayanları xəyanətə təhrik etdin. Həm də atanın nəslindən qardaşlarını, səndən daha yaxşı olanları öldürdün. 14 Buna görə də Rəbb sənin xalqına, oğullarına, arvadlarına və bütün malına böyük zərbə vuracaq. 15 Sən isə ağır xəstələnəcəksən, elə bir şiddətli xəstəlik keçirəcəksən ki, nəticədə bağırsaqların tökülәcək"».

16 Rəbb Yehorama qarşı Filiştlilərin ruhunu və Kuşluların qonşuluğunda yaşayan Ərəblərin ruhunu oyandırdı. 17 Onlar Yəhudanın üstünə gəlib oraya hücum çəkdilər. Padşahın sarayında tapdıqları bütün malı, onun oğullarını və arvadlarını apardılar. Oğullarının ən balacası Axazyadan başqa oğlu qalmadı.

18 Bunların hamısından sonra Rəbb Yehoramı bağırsaqlarından sağalmaz bir xəstəliklə vurdu. 19 Onun xəstəliyi gündən-günə şiddətləndi. Nəhayət, ikinci ilin sonunda xəstəliyinə görə bağırsaqları töküldü və o, şiddətli ağrılarla öldü. Onun xalqı Yehoramın ataları üçün tonqal yandırdığı kimi onun xatirinə yandırmadı. 20 Yehoram padşah olduğu vaxt otuz iki yaşında idi və Yerusəlimdə səkkiz il padşahlıq etdi. Ölümünə heç kəs təəssüf etmədi. Onu Davudun şəhərində basdırdılar, lakin padşahların qəbirlərində basdırmadılar.

22

Yəhuda padşahı Axazya
(2Pad. 8:25-29; 9:21-28)

1 Yerusəlimdə yaşayanlar onun yerinə ən kiçik oğlu Axazyanı padşah etdilər, çünki Ərəblərlə birgə ordugaha girən dəstələr bütün böyükləri öldürmüşdü. Beləcə Yəhuda padşahı Yehoramın oğlu Axazya padşah oldu. 2 Axazya padşah olduğu vaxt qırx iki yaşında idi və Yerusəlimdə bir il padşahlıq etdi. Anası Omrinin nəvəsi olub adı Atalya idi. 3 Axazya da Axav nəslinin yolları ilə getdi, çünki anası ona pislik etmək öyrədirdi. 4 O da Axav nəsli kimi Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi. Çünki atasının ölümündən sonra məhvi üçün bu adamlar onun məsləhətçiləri oldu. 5 Onların məsləhəti ilə Aram padşahı Xazaelə qarşı vuruşmaq üçün İsrail padşahı Axav oğlu Yehoramla birgə Ramot-Gileada getdi. Aramlılar Yehoramı yaraladı. 6 * Ramot-Gileadda Aram padşahı Xazaelə qarşı vuruşarkən aldığı yaraları sağaltmaq üçün İzreelə qayıtdı. Yəhuda padşahı Yehoram oğlu Axazya, Axav oğlu Yehoramı görmək üçün İzreelə gəldi, çünki o yaralı idi.

* **21:8** Yar. 27:40 * **22:6** 2Pad. 9:15-16

7 Axazyanın bu yolla məhv olması Allahdan idi. O, Yehoramın yanına
gəldi və oraya gəlib Axav nəslini yox etmək üçün Rəbbin məsh etdiyi Nimşi
oğlu Yehuya qarşı Yehoramla birgə çıxdı. 8 Yehu Axav nəslinə hökmü icra
edərkən Yəhuda rəislərini və Axazyanın ona xidmət edən qardaşı oğullarını
tapdı və onları öldürdü. 9 Axazyanı axtardı və onu Samariyada gizləndiyi
halda tutdular. Yehunun yanına gətirdilər və onu öldürdülər. Sonra onu
basdırdılar, çünki dedilər: «Rəbbi bütün ürəyi ilə axtaran Yehoşafatın oğlu
budur». Beləliklə, Axazyanın nəslində padşahlığı əldə saxlaya biləcək adam
qalmadı.

Yəhuda üzərində Atalyanın hökmranlığı
(2Pad. 11:1-20)

10 Axazyanın anası Atalya oğlunun öldüyünü görəndə qalxıb Yəhudanın
bütün padşah nəslini məhv etdi. 11 Ancaq padşahın qızı Yehoşeva öldürülən
şahzadələr arasından Axazyanın oğlu Yoaşı gizlincə apardı və onu dayəsi
ilə birgə yataq otağında yerləşdirdi. Kahin Yehoyadanın arvadı və padşah
Yehoramın qızı olan Yehoşeva Axazyanın bacısı olduğu üçün Yoaşı Atalyadan
gizlətdi ki, Atalya onu öldürməsin. 12 Yoaş altı il gizli olaraq Allahın
məbədində onlarla birgə qaldı. Atalya isə ölkə üzərində padşahlıq etdi.

23

1 Yeddinci ildə Yehoyada cəsarətləndi və yüzbaşılar Yeroxam oğlu Azarya,
Yehoxanan oğlu İsmail, Oved oğlu Azarya, Adaya oğlu Maaseya və Zikri
oğlu Elişafatla əhd etdi. 2 Onlar Yəhudanı gəzib oranın bütün şəhərlərindən
Levililəri və İsrailin nəsil başçılarını topladılar və Yerusəlimə gəldilər. 3 *
Bütün camaat Allahın məbədində padşahla əhd bağladı. Yehoyada onlara
dedi: «Padşahın oğlu budur. Davud oğulları haqqında Rəbbin söylədiyi kimi
padşahlıq edəcək. 4 Siz belə edin: sizdən Şənbə günü növbə çəkən kahinlərin
və Levililərin üçdə biri astanada duran qapıçılar olsun, 5 üçdə biri padşah
sarayında və üçdə biri Bünövrə darvazasında olsun. Bütün xalq isə Rəbbin
məbədinin həyətində olsun. 6 Ancaq kahinlərdən və xidmət edən Levililərdən
başqa Rəbbin məbədinə heç kəs girməsin, onlar girsin, çünki müqəddəsdirlər.
Bütün xalq isə Rəbbin buyurduğunu qorusun. 7 Levililər hər biri silahı əlində
padşahı hər tərəfdən əhatəyə alsınlar, məbədə girən hər kəs öldürülsün. Onlar
padşah girib-çıxdığı vaxt onunla olsun».

8 Levililərlə bütün Yəhudalılar kahin Yehoyadanın əmr etdiyi hər şeyi
etdilər. Hər biri öz adamlarını, Şənbə günü növbə çəkənləri və növbədə
olmayanları götürdü, çünki kahin Yehoyada bölmələrin heç birini burax-
mamışdı. 9 Kahin Yehoyada yüzbaşılara Allahın məbədində olan padşah
Davudun nizələrini, qalxanlarını və sipərlərini verdi. 10 Bütün xalqı məbədin
sağ tərəfindən sol tərəfinə qədər qurbangahın və məbədin yanında, padşahın
ətrafında qoydu. Hər kəsin silahı əlində idi. 11 Yehoyada ilə oğulları şahzadəni
irəli çıxartdılar və tacı başına qoyub şəhadətnaməni ona verdilər. Onu padşah
olmaq üçün məsh etdilər və «Yaşasın padşah!» dedilər.

12 Atalya qaçışan və padşahı alqışlayan xalqın səsini eşitdikdə xalqın yanına,
Rəbbin məbədinə gəldi. 13 O baxıb gördü ki, padşah girəcək yerdə öz sütununun
yanında dayanmışdır və rəislərlə kərənay çalanlar da padşahın yanındadır.
Bütün ölkə xalqı sevinərək kərənay çalırdı. İlahiçilər də musiqi alətləri çalaraq
ucadan həmd edirdilər. Atalya paltarını cırıb bağırdı: «Xəyanət! Xəyanət!»
14 Kahin Yehoyada qoşun üçün cavabdeh olan yüzbaşıları çağırıb dedi: «Onu

* **23:3** 2Şam. 7:12

cərgələrin arasından çıxarın və dalınca gələn qılıncla öldürülsün». Çünki kahin «onu Rəbbin məbədində öldürməyin» demişdi. 15 Atalyanı tutub sarayın atlar darvazasının girəcək yerinə gətirdilər və orada onu öldürdülər.

16 Yehoyada özü və bütün xalqla padşah arasında əhd kəsdi ki, onlar Rəbbin xalqı olsun. 17 Bütün xalq Baal məbədinə getdi. Onu dağıdıb qurbangahlarını və bütlərini parça-parça etdilər. Baalın kahini Mattanı da qurbangahların önündə öldürdülər. 18 Yehoyada Rəbbin məbədi üzərində məsuliyyəti Davudun Rəbbin evində bölmələrə ayırdığı Levili kahinlərə verdi. Davud onları öz qaydasına görə sevinclə və musiqi ilə Musanın Qanununda yazıldığı kimi Rəbbə yandırma qurbanları təqdim etmək üçün Rəbbin məbədinə qoymuşdu. 19 Hər hansı yolla natəmiz bir kəs girməsin deyə Rəbbin məbədinin qapılarına qapıçılar qoydu. 20 O, yüzbaşıları, əyanları, xalqın valilərini, bütün ölkə xalqını özü ilə götürdü. Onlar padşahı Rəbbin məbədindən düşürtdülər və yuxarı darvazadan keçib saraya gəldilər. Padşahı padşahlıq taxtında oturtdular. 21 Bütün ölkə xalqı sevindi və şəhər sakitləşdi, çünki Atalyanı qılıncla öldürmüşdülər.

24

Yəhuda padşahı Yoaş
(2Pad. 12:1-16)

1 Yoaş padşah olduğu vaxt yeddi yaşında idi və Yerusəlimdə qırx il padşahlıq etdi. Anası Beer-Şevadan olub adı Sivya idi. 2 Yoaş kahin Yehoyadanın bütün ömrü boyu Rəbbin gözündə doğru olan işlər etdi. 3 Yehoyada ona iki arvad aldı. O, oğullar və qızlar atası oldu.

4 Bundan sonra Yoaş Rəbbin məbədini bərpa etməyi qərara aldı. 5 Kahinlərlə Levililəri toplayıb onlara dedi: «Yəhudanın şəhərlərinə çıxın və Allahınızın məbədini hər il təmir etmək üçün bütün İsrailliləridən pul toplayın, bu işi görməyə tələsin». Ancaq Levililər tələsmədi. 6 * Başçı olan Yehoyadanı padşah çağırdı və ona dedi: «Rəbbin qulu Musanın və İsrail camaatının Şəhadət çadırı üçün qoyduqları vergini Yəhudadan və Yerusəlimdən gətirmələrini nə üçün Levililərdən tələb etmədin?» 7 Çünki o pis qadın Atalyanın oğulları Allahın məbədini viran etmişdilər və Rəbbin məbədinin bütün müqəddəs şeylərini də Baal bütləri üçün işlətmişdilər.

8 Padşah əmr etdi və bir sandıq düzəldib onu Rəbbin məbədinin darvazasına, bayır tərəfə qoydular. 9 Allahın qulu Musanın çöldə İsrail üzərinə qoyduğu vergini Rəbb üçün gətirsinlər deyə Yəhudada və Yerusəlimdə elan etdilər. 10 Rəislərlə bütün xalq sevindi və sandıq dolana qədər vergini gətirib onun içinə qoydular. 11 Padşahlığın məmurları Levililərin onların yanına gətirdikləri sandığın içində çox pul olduğunu gördükləri vaxt padşahın mirzəsi ilə başçı kahinin məmuru gəlib sandığı boşaldar, sonra onu yenə yerinə qaytarardılar. Hər gün beləcə etməklə olduqca çox pul topladılar. 12 Padşahla Yehoyada onu Rəbbin məbədinin xidmət işini görənlərə verdilər və Rəbbin məbədini bərpa etmək üçün daşyonanları və dülgərləri, Rəbbin məbədini təmir etmək üçün dəmir və tunc ustalarını muzdla tutdular. 13 İşçilər işlədilər, təmir işi onların əlində irəli getdi və Allahın məbədini qaydasına salıb onu möhkəmləndirdilər. 14 İşi qurtardıqları vaxt yerdə qalan pulu padşahın və Yehoyadanın önünə gətirdilər və bununla Rəbbin məbədi üçün əşyalar – xidmət və yandırma qurbanları üçün əşyalar, nimçələr, qızıl və gümüş əşyalar düzəltdilər.

* **24:6** Çıx. 30:11-16

Onlar Yehoyadanın bütün ömrü boyu daim Rəbbin məbədində yandırma qurbanları təqdim edərdi.
15 Yehoyada qocalıb yaşa doldu və öldü. O, öldüyü zaman yüz otuz yaşında
idi. 16 Onu Davudun şəhərində padşahların yanında basdırdılar, çünki İsrail
üçün və Allahla məbədi üçün yaxşılıq etmişdi.
17 Yehoyadanın ölümündən sonra Yəhuda rəisləri gəlib padşaha baş əydilər.
O zaman padşah onlara qulaq asdı. 18 Xalq atalarının Allahı Rəbbin məbədini
tərk etdi, Aşera bütlərinə və başqa bütlərə qulluq etdi. Onların bu günahından
ötrü Yəhuda ilə Yerusəlim üzərinə qəzəb gəldi. 19 Rəbb onları Özünə tərəf
döndərmək üçün onların yanına peyğəmbərlər göndərdi və peyğəmbərlər
onlara qarşı şəhadət etdilər, ancaq xalq qulaq asmadı.
20 * Kahin Yehoyadanın oğlu Zəkəriyyənin üzərinə Allahın Ruhu gəldi və
xalqın arasında çıxış edib onlara dedi: «Allah belə deyir: nə üçün Rəbbin
əmrlərini pozursunuz? İşləriniz yaxşı getməz, çünki siz Rəbbi tərk etdiyiniz
kimi O da sizi tərk etdi». 21 Ona qarşı qəsd hazırladılar və onu padşahın
əmri ilə Rəbbin məbədinin həyətində daşqalaq etdilər. 22 Beləcə padşah Yoaş
Zəkəriyyənin də atası Yehoyadanın ona etdiyi xeyirxahlığı yada salmadı və
oğlunu öldürdü. O da ölərkən dedi: «Rəbb görsün və hökm etsin».
23 O biri ilin əvvəlində Aram ordusu onun üstünə gəldi. Onlar Yəhudaya
və Yerusəlimə hücum etdilər. Xalqın bütün rəislərini xalqın arasından
götürüb məhv etdilər və onlardan alınan bütün qəniməti Dəməşq padşahına
göndərdilər. 24 Aramlılar az qoşunla gəldikləri halda Rəbb çox böyük bir or-
dunu onlara təslim etdi, çünki xalq atalarının Allahı Rəbdən üz döndərmişdi.
Beləliklə, Yoaşa qarşı hökmü icra etdilər.
25 Yoaşın yanından getdikləri zaman onu ağır yaralı vəziyyətdə qoydular.
Onun əyanları kahin Yehoyadanın oğullarının qanına görə ona qarşı qəsd
hazırladılar və onu yatağında öldürdülər. Yoaş öldü və onu Davudun şəhərində
basdırdılar, ancaq padşahların məqbərəsində basdırmadılar. 26 Ona qarşı qəsd
quranlar bunlardır: Ammonlu qadın Şimatın oğlu Zavad və Moavlı qadın
Şimritin oğlu Yehozavad. 27 Yoaşın oğulları, ona edilən çoxlu xəbərdarlıq və
Allah məbədinin bərpası barədə padşahların tarix kitabında yazılmışdır. Onun
yerinə oğlu Amasya padşah oldu.

25

Yəhuda padşahı Amasya
(2Pad. 14:2-20)

1 Amasya padşah olduğu vaxt iyirmi beş yaşında idi və Yerusəlimdə iyirmi
doqquz il padşahlıq etdi. Anası Yerusəlimdən olub adı Yehoaddan idi.
2 Amasya Rəbbin gözündə doğru olan işlər etdi, ancaq bunları bütün ürəyi
ilə etmədi. 3 Padşahlıq əlində möhkəmlənəndə Amasya atasını öldürmüş
əyanlarını öldürdü. 4 * Ancaq Musanın Qanun kitabında yazıldığı kimi
qatillərin oğullarını öldürmədi, çünki Rəbb əmr edib demişdi: «Oğula görə ata,
ataya görə oğul öldürülməsin, hər kəs öz günahına görə ölməlidir».
5 Amasya Yəhudalıları topladı, nəsillərinə görə bütün Yəhudalıları və
Binyaminliləri minbaşıların və yüzbaşıların başçılığı altında düzdü. İyirmi
yaşda və ondan yuxarı olanları yığıb onların arasından nizə və sipər daşıyan,
döyüşmək bacaran üç yüz min adam seçdi. 6 Yüz talant gümüşə İsraildən yüz
min igid döyüşçünü də muzdla tutdu. 7 Ancaq bir Allah adamı gəlib ona

* **24:20** Mat. 23:35; Luka 11:51; İbr. 11:37 * **25:4** Qanun. 24:16; Yez. 18:20

dedi: «Ey padşah, qoy İsrail ordusu səninlə bərabər getməsin, çünki Rəbb
İsraillilərlə, bütün bu Efrayimlilərlə deyil. 8 Əgər getsən, tək get, döyüşdə
cəsarətli ol, amma Allah səni düşmənin önündə büdrədəcək, çünki Allahda
yardım etməyə və büdrətməyə qüdrət var». 9 Amasya Allah adamına dedi:
«Ancaq İsrail ordusuna verdiyim yüz talant üçün nə edim?» Allah adamı dedi:
«Rəbb sənə bundan artığını verə bilər». 10 Amasya Efrayimdən yanına gələn
ordunu yerlərinə getmək üçün ayırdı. Bundan ötrü Yəhudaya qarşı onların
qəzəbi alovlandı və qızğın qəzəblə yerlərinə qayıtdılar.

11 Amasya cəsarətləndi və xalqını götürüb Duz dərəsinə getdi, Seirlilərdən
on min nəfəri qırdı. 12 Yəhudalılar sağ qalan daha on min nəfəri əsir aldılar,
onları qayanın başına gətirib oradan aşağı atdılar. Onların hamısı parça-
parça oldu. 13 Ancaq özü ilə birgə döyüşə getməsinlər deyə Amasyanın
geri göndərdiyi ordunun əsgərləri Samariyadan Bet-Xorona qədər Yəhuda
şəhərlərinə basqın etdilər. Onlardan üç min nəfəri qırdılar və qarət olunmuş
çoxlu qənimət ələ keçirdilər.

14 Amasya Edomluları qırıb gəldikdən sonra Seirlilərin bütlərini gətirib
onları özü üçün allahlar olaraq qoydu. O bunların önündə səcdə etdi və
onlara buxur yandırdı. 15 Amasyaya qarşı Rəbbin qəzəbi alovlandı və
onun yanına bir peyğəmbər göndərdi. Bu peyğəmbər ona dedi: «Nə üçün
o xalqın allahlarına üz tutdun? Onlar öz xalqlarını sənin əlindən qurtara
bilmədilər». 16 Bunu söyləyərkən Amasya ona dedi: «Məgər səni padşaha
məsləhətçi qoymuşuq? Sus, ölməkmi istəyirsən?» Peyğəmbər vaz keçib dedi:
«Allahın səni məhv etməyə qərar verdiyini bilirəm, çünki bunu etdin və mənim
məsləhətimə qulaq asmadın».

17 Yəhuda padşahı Amasya məsləhətləşib İsrail padşahı Yehu oğlu Yehoaxaz
oğlu Yoaşın yanına xəbər göndərib dedi: «Gəl, qarşılaşaq». 18 İsrail padşahı Yoaş
Yəhuda padşahı Amasyaya cavab verib dedi: «Livanda olan qanqal oradakı
sidr ağacına xəbər göndərib "qızını oğluma arvad olmaq üçün ver" dedi. Amma
Livanda olan bir çöl heyvanı keçərək qanqalı tapdaladı. 19 Sən "Edomluları
qırdım" deyərək ürəyin qürurlanıb, bununla öyünürsən. İndi öz evində otur. Nə
üçün sən Yəhudalılarla birlikdə bəlaya düşmək üçün münaqişəyə atılırsan?»

20 Ancaq Amasya qulaq asmadı. Bu iş onları Yoaşın əlinə təslim etmək
üçün Allahdan oldu, çünki Amasya Edomun allahlarına üz tutmuşdu. 21 İsrail
padşahı Yoaş çıxıb Yəhuda padşahı Amasya ilə Yəhudada olan Bet-Şemeşdə
qarşılaşdı. 22 Yəhudalılar İsraillilərin önündə məğlub oldu və hər kəs öz evinə
qaçdı. 23 İsrail padşahı Yoaş Yəhuda padşahı Axazya oğlu Yoaş oğlu Amasyanı
Bet-Şemeşdə tutub onu Yerusəlimə gətirdi. O, şəhər divarının Efrayim dar-
vazasından Künc darvazasına qədər dörd yüz qulacını uçurdu. 24 Bütün qızıl-
gümüşü, Allahın məbədində Oved-Edomun ixtiyarında olan bütün əşyaları,
sarayın xəzinələrini apardı. Girov olaraq tutduğu adamları da götürüb
Samariyaya qayıtdı.

25 Yəhuda padşahı Yoaş oğlu Amasya İsrail padşahı Yehoaxaz oğlu Yoaşın
ölümündən sonra on beş il yaşadı. 26 Amasyanın qalan işləri, ilk işlərindən son
işlərinə qədər Yəhuda və İsrail padşahlarının kitabında yazılmışdır. 27 Amasya
Rəbbin yolundan azdığı vaxtdan başlayaraq Yerusəlimdə ona qarşı qəsd
hazırladılar. O, Lakişə qaçdı, ancaq Lakişə onun dalınca adamlar göndərdilər
və orada onu öldürdülər. 28 Onu atlar üstündə gətirib Yəhuda şəhərində,
ataларının yanında basdırdılar.

26

1 Bütün Yəhuda xalqı on altı yaşlı Uzziyanı götürüb atası Amasyanın yerinə
padşah etdi. 2 Padşah ataları ilə uyuduqdan sonra o, Elatı Yəhudaya qaytarıb
onu tikdi.

Yəhuda padşahı Uzziya (2Pad. 15:1-7)

3 Uzziya padşah olduğu vaxt on altı yaşında idi və Yerusəlimdə əlli iki il
padşahlıq etdi. Anası Yerusəlimdən olub adı Yekolya idi. 4 Uzziya atası
Amasyanın etdiyi kimi Rəbbin gözündə doğru olan işlər etdi. 5 Allahdan
qorxmağı öyrədən Zəkəriyyənin ömrü boyu Uzziya Allahı axtarırdı və Rəbbi
axtardığı dövrdə Allah onun işini avand etdi.

6 O çıxıb Filiştlilərə qarşı döyüşdü və Qat, Yavne və Aşdod şəhərlərinin divar-
larını yıxdı. Aşdod torpağında və Filiştlilər arasında şəhərlər tikdi. 7 Filiştlilərə,
Qur-Baalda yaşayan Ərəblərə və Maonlulara qarşı Allah ona yardım etdi.
8 Ammonlular Uzziyaya vergi verirdilər. Onun şöhrəti Misirin girəcəyinə
qədər yayıldı, çünki get-gedə çox güclü oldu.

9 Uzziya Yerusəlimdə Künc və Dərə darvazaları, divarın küncü üzərində
möhkəm qüllələr düzəltdi. 10 O, çöldə də qüllələr düzəltdi və çoxlu su anbarı
üçün yer qazdı, çünki yamaclı-düzənlikli bölgədə və düzənlikdə çoxlu heyvan-
ları vardı. Dağlarda və Karmeldə əkinçilər və üzümçülər qoydu, çünki torpağı
çox sevərdi.

11 Uzziyanın döyüşməyi bacaran ordusunda qayda belə idi. Padşahın
qoşun başçılarından biri olan Xananyanın nəzarəti altında ordu mirzə Yeielin
və məmur Maaseyanın düzdüyü dəstələrin saylarına görə dəstə-dəstə döyüşə
çıxardı. 12 Nəsil başçılarının ümumi sayı iki min altı yüz nəfər igid döyüşçü
idi. 13 Onların əli altında düşmənə qarşı padşaha yardım etmək üçün böyük
igidliklə döyüşən üç yüz yeddi min beş yüz nəfərlik hərbi qüvvə vardı.
14 Uzziya bütün ordu üçün qalxanlar, nizələr, dəbilqələr, zirehlər, kamanlar
və sapand daşları hazırladı. 15 Yerusəlimdə oxlar və böyük daşlar atmaq üçün
məharətli adamların icad etdiyi mancanaqlar düzəldib qüllələr və künclər
üzərinə qoydu. Onun şöhrəti uzaqlara yayıldı, çünki ona möcüzəli şəkildə
kömək olunduğuna görə çox möhkəmləndi.

16 Ancaq Uzziya qüvvətlənəndə öz həlakı üçün onun ürəyi qürurlandı. Allahı
Rəbbə qarşı xainlik edərək buxur qurbangahı üzərində buxur yandırmaq
üçün Rəbbin məbədinə daxil oldu. 17 Kahin Azarya və onunla bərabər
Rəbbin səksən igid kahini onun ardınca girdi. 18 * Padşah Uzziyaya qarşı
durdular və ona dedilər: «Ey Uzziya, Rəbbə buxur yandırmaq sənin işin deyil,
buxur yandırmaq üçün təqdis edilmiş Harun nəslindən olan kahinlərin işidir,
Müqəddəs məkandan çıx, çünki xainlik etdin və bu iş Rəbb Allahdan sənə
izzət gətirməyəcək». 19 Uzziya qəzəbləndi. Buxur yandırmaq üçün onun
əlində buxurdan vardı. Kahinlərə qarşı qəzəbləndikdə onların önündə Rəbbin
məbədində, buxur qurbangahının yanında alnından cüzama tutuldu. 20 Başçı
kahin Azarya və bütün kahinlər ona baxıb alnından cüzama tutulduğunu
gördülər. Onu oradan tez bayıra çıxartdılar. Özü də çıxmağa tələsdi, çünki Rəbb
ona bəla göndərmişdi. 21 Padşah Uzziya ölüm gününə qədər cüzamlı qaldı.
O başqa bir evdə yaşayırdı, çünki cüzamlı olduğu üçün Rəbbin məbədindən
uzaqlaşdırıldı. Onun oğlu Yotam isə saray üzərində olaraq ölkə xalqına hökm
edirdi.

---

* **26:18** Çıx. 30:7-8; Say. 3:10

22 Uzziyanın qalan işləri barədə, ilk işlərindən son işlərinə qədər Amots oğlu
peyğəmbər Yeşaya yazmışdır. 23 * Uzziya ataları ilə uyudu və onu padşahların
qəbiristanlığında, atalarının yanında basdırdılar, çünki «cüzamlıdır» dedilər.
Onun yerinə oğlu Yotam padşah oldu.

27

Yəhuda padşahı Yotam
(2Pad. 15:32-38)

1 Yotam padşah olduğu vaxt iyirmi beş yaşında idi və Yerusəlimdə on altı il
padşahlıq etdi. Anası Sadoqun qızı Yeruşa idi. 2 Yotam atası Uzziyanın etdiyi
kimi Rəbbin gözündə doğru olan işlər etdi, ancaq Rəbbin məbədinin böyük
otağına girmədi. Xalq hələ də pozğunluq edirdi.
3 O, Rəbbin məbədinin yuxarı darvazasını düzəltdi, Ofel divarında çoxlu
tikinti işi gördü. 4 Yəhudanın dağlıq bölgəsində şəhərlər, meşələrdə qalalar və
qüllələr tikdi. 5 Yotam Ammonlular padşahına qarşı vuruşdu və onları məğlub
etdi. Ammonlular ona o il yüz talant gümüş və on min kor * buğda, on min kor
arpa verdi. İkinci və üçüncü il də Ammonlular ona bu qədər ödədi. 6 Yotam
qüvvətləndi, çünki Allahı Rəbbin önündə öz yollarını düzəltmişdi.
7 Yotamın qalan işləri, bütün döyüşləri və əməlləri barədə İsrail və Yəhuda
padşahlarının kitabında yazılmışdır. 8 O, padşah olduğu vaxt iyirmi beş yaşında
idi və Yerusəlimdə on altı il padşahlıq etdi. 9 Yotam ataları ilə uyudu və onu
Davudun şəhərində basdırdılar. Onun yerinə oğlu Axaz padşah oldu.

28

Yəhuda padşahı Axaz
(2Pad. 16:1-6)

1 Axaz padşah olduğu vaxt iyirmi yaşında idi və Yerusəlimdə on altı il
padşahlıq etdi. O, babası Davuddan fərqli olaraq Rəbbin gözündə doğru olan
işlər etmədi. 2 Axaz İsrail padşahlarının yolları ilə getdi, həm də Baallar üçün
tökmə bütlər düzəltdi. 3 Ben-Hinnom vadisində buxur yandırdı və Rəbbin
İsrail övladları önündən qovduğu millətlərin iyrənc əməllərini edərək oğullarını
odda yandırdı. 4 O, səcdəgahlarda, təpələr üzərində və hər kölgəli ağac altında
qurban gətirər və buxur yandırardı.
5 * Bundan ötrü Allahı Rəbb onu Aram padşahına təslim etdi. Aramlılar onu
məğlub edib çoxlu əsir götürdülər və onları Dəməşqə gətirdilər. Özü də İsrail
padşahına təslim edildi. O da onu böyük tələfatla məğlub etdi. 6 Remalya oğlu
Peqah Yəhudada yüz iyirmi min adamı bir gündə öldürdü, hamısı igid adam
idi. Çünki onlar atalarının Allahı Rəbbi tərk etmişdi. 7 Efrayimli bir igid olan
Zikri padşahın oğlu Maaseyanı və saray rəisi Azriqamı, padşahdan sonra ikinci
adam olan Elqananı da öldürdü.
8 İsraillilər öz qohumlarından qadınlar, oğullar, qızlar, iki yüz min nəfər
əsir götürdü, həm də onlardan çoxlu qənimət götürüb Samariyaya apardılar.
9 Ancaq orada Rəbbin bir peyğəmbəri vardı, adı Oded idi. O, Samariyaya
gələn ordunun qarşısına çıxdı və onlara dedi: «Budur, atalarınızın Allahı Rəbb
Yəhudaya qarşı qəzəbləndiyi üçün onları sizə təslim etdi, siz də göylərə çatan
qəzəblə onları öldürdünüz. 10 İndi Yəhuda və Yerusəlim xalqını kölə və cariyə
olaraq özünüzə tabe etmək istəyirsiniz. Ancaq sizin də Allahınız Rəbbə qarşı

* **26:23** Yeş. 6:1 * **27:5** Kor – cədvələ bax. * **28:5** 2Pad. 16:5; Yeş. 7:1

təqsiriniz yoxdurmu? 11 İndi mənə qulaq asın! Qohumlarınızdan aldığınız
əsirləri geri göndərin, çünki Rəbbin qızğın qəzəbi üzərinizdədir».
12 Efrayimlilərin başçılarından olan Yehoxanan oğlu Azarya, Meşillemot oğlu
Berekya, Şallum oğlu Yexizqiya və Xadlay oğlu Amasa döyüşdən gələnlərə qarşı
qalxıb dedi: 13 «Əsirləri buraya gətirməyin, çünki etmək istədiyiniz şey Rəbbə
qarşı üzərimizə təqsir gətirməklə günahlarımızı və təqsirlərimizi artıracaq. On-
suz da təqsirimiz çoxdur və İsrail üzərinə qızğın qəzəb var». 14 Silahlı əsgərlər
əsirləri və qəniməti rəislərin və bütün camaatın önünə qoydular. 15 Adları
çəkilən adamlar qalxdı və əsirləri götürüb onlardan çılpaq olanların hamısını
qənimətdən götürülmüş paltar və çarıqla geyindirdilər. Onları yedirib-içirdilər
və onlara yağ sürtdülər, zəif olanların hamısını eşşəklərə mindirdilər və onları
xurma ağacları şəhəri Yerixoya – qohumlarının yanına apardılar və sonra
Samariyaya qayıtdılar.

Axazın padşahlığının sonu
(2Pad. 16:7-9)

16 O zaman padşah Axaz özü üçün kömək istəyərək Aşşur padşahlarına
xəbər göndərdi. 17 Çünki yenə Edomlular gəlib Yəhudalıları məğlub edib
əsir götürmüşdülər. 18 Filiştlilər də yamaclı-düzənlikli bölgədə və Yəhudanın
cənubunda olan şəhərlərə basqın etdilər. Bet-Şemeşi, Ayyalonu, Gederotu
və Soko ilə qəsəbələrini, Timna ilə qəsəbələrini və Gimzo ilə qəsəbələrini
almışdılar və orada yaşayırdılar. 19 Beləcə İsrail padşahı Axazın üzündən Rəbb
Yəhudanı alçaltmışdı, çünki o, Yəhudada azğınlıq edib Rəbbə qarşı çox xainlik
etmişdi. 20 Aşşur padşahı Tiqlat-Pileser onun üstünə gəlib kömək etmək
əvəzinə onu sıxışdırdı. 21 Axaz Rəbbin məbədindən, saraydan və rəislərin
evlərindən pay toplayıb onu Aşşur padşahına vermişdi. Ancaq bu ona kömək
etmədi.
22 Bu padşah Axaz sıxıntılı vaxtında Rəbbə qarşı xainliyi artırdı. 23 Onu
məğlub edən Dəməşqlilərin bütlərinə qurban kəsdi və dedi: «Madam ki Aram
padşahlarının allahları onlara kömək etdilər, mən də onlara qurban kəsəcəyəm
ki, mənə də kömək etsinlər». Ancaq bunlar onun və bütün İsrailin büdrəməsinə
səbəb oldu. 24 Axaz Allahın məbədinin əşyalarını yığıb parçaladı və Rəbbin
məbədinin qapılarını bağladı. Yerusəlimin hər küncündə özü üçün qurban-
gahlar, 25 Yəhudanın hər şəhərində başqa allahlara buxur yandırmaq üçün
səcdəgahlar düzəltdi. Beləcə ataларının Allahı Rəbbi qəzəbləndirdi.
26 Onun qalan işləri və bütün əməlləri, ilk işlərindən son işlərinə qədər
Yəhuda və İsrail padşahlarının kitabında yazılmışdır. 27* Axaz ataları ilə uyudu
və onu Yerusəlim şəhərində basdırdılar. Onu İsrail padşahlarının qəbirlərinə
qoymadılar. Onun yerinə oğlu Xizqiya padşah oldu.

29

Yəhuda padşahı Xizqiya
(2Pad. 18:1-3)

1 Xizqiya padşah olduğu vaxt iyirmi beş yaşında idi və Yerusəlimdə iyirmi
doqquz il padşahlıq etdi. Anası Zəkəriyyə qızı Aviya idi. 2 Xizqiya babası
Davudun etdiyi kimi Rəbbin gözündə doğru olan işlər etdi.

Məbədin təmizlənməsi

3 Xizqiya padşahlığının birinci ilində, birinci ayda Rəbbin məbədinin
qapılarını açdı və onları təmir etdi. 4 Kahinləri və Levililəri içəri çağırdı, onları

* **28:27** Yeş. 14:28

şərq meydanına topladı. 5 Xizqiya onlara dedi: «Ey Levililər, məni dinləyin! İndi özünüzü və ataларınızın Allahı Rəbbin məbədini təqdis edin və müqəddəs yerdən murdar şeyləri çıxarın. 6 Atalarımız Rəbbin gözündə xainlik və pis olan işlər edib Onu tərk etdilər. Rəbbin məskənindən üz döndərib Ona arxa çevirdilər. 7 Eyvanın qapılarını bağladılar, çıraqları söndürdülər, İsrail Allahının müqəddəs yerində buxur yandırmadılar və yandırma qurbanları gətirmədilər. 8 Yəhuda və Yerusəlim üzərinə Rəbbin qəzəbi gəldi və gözlərinizlə gördüyünüz kimi onları dəhşət, heyrət və təhqir hədəfinə çevirdi. 9 Ona görə də atalarımız qılıncla öldürülmüş, oğullarımız, qızlarımız və arvadlarımız əsirlikdədir. 10 İndi isə İsrailin Allahı Rəbb ilə əhd bağlamağı ürəyimə qoydum ki, Öz qızğın qəzəbini bizdən döndərsin. 11 Oğullarım, laqeyd olmayın, çünki Rəbb sizi seçib ki, Onun önündə xidmət edəsiniz və Onun buxur yandıran xidmətçiləri olasınız».

12 Levililərdən bu adamlar qalxdı: Qohat nəslindən Amasay oğlu Maxat və Azarya oğlu Yoel; Merari nəslindən Avdi oğlu Qiş və Yehallelel oğlu Azarya; Gerşon nəslindən Zimma oğlu Yoah və Yoah oğlu Eden; 13 Elisafan nəslindən Şimri və Yeiel; Asəf nəslindən Zəkəriyyə və Mattanya; 14 Heman nəslindən Yexiel, Şimeyi və Yedutun nəslindən Şemaya və Uzziel. 15 Onlar qohumlarını topladı və özlərini təqdis etdi. Padşahın əmr etdiyi kimi Rəbbin sözünə görə Rəbbin məbədini təmizləmək üçün getdilər. 16 Kahinlər isə Rəbbin məbədinin içərisinə girib oranı təmizlədilər və böyük otaqda tapdıqları bütün murdar şeyləri məbədin həyətinə çıxartdılar. Levililər isə onları götürüb bayıra, Qidron vadisinə apardı. 17 Birinci ayın birinci günündə təqdisetmə işinə başladılar və həmin ayın səkkizinci günündə Rəbbin eyvanına qədər çatdılar. Səkkiz gün Rəbbin məbədini təqdis etdilər və birinci ayın on altıncı günündə bitirdilər.

18 Onlar padşah Xizqiyanın yanına girib dedilər: «Biz Rəbbin bütün məbədini, yandırma qurbanlarının gətirildiyi qurbangahını və onun bütün avadanlığını, təqdis çörəkləri qoyulan masanı və onun bütün ləvazimatını təmizlədik. 19 Padşah Axaz padşah olanda xainlik edib tulladığı bütün əşyaları da hazırladıq və təqdis etdik. İndi onlar Rəbbin qurbangahı önündədir».

20 Padşah Xizqiya səhər tezdən durdu və şəhərin rəislərini toplayıb Rəbbin məbədinə qalxdı. 21 Padşahlıq, Müqəddəs məkan, Yəhudalılar üçün günah qurbanı olaraq yeddi buğa, yeddi qoç, yeddi quzu və yeddi təkə gətirdilər. O, Harun nəslindən olan kahinlərə əmr etdi ki, onları Rəbbin qurbangahında qurban gətirsinlər. 22 Mal-qaranı kəsdilər və kahinlər qanı götürüb qurbangaha səpdilər, qoçları kəsdilər və qanı qurbangaha səpdilər, quzuları kəsdilər və qanı qurbangaha səpdilər. 23 Təkələri isə günah qurbanı olmaq üçün padşahın və camaatın önünə gətirdilər və əllərini onların üstünə qoydular. 24 Kahinlər onları kəsdi və qurbangahda günah qurbanı olaraq onların qanını bütün İsraillilərin günahlarını bağışlamaq üçün axıtdı. Çünki padşah əmr etmişdi ki, yandırma qurbanı və günah qurbanı bütün İsrail üçün gətirilsin.

25 Davudun, padşahın görücüsü Qadın və peyğəmbər Natanın əmrinə görə Xizqiya Levililəri sinclərlə, çənglərlə və liralarla Rəbbin məbədinə qoydu. Bu əmr peyğəmbərlər vasitəsilə Rəbdən gəlmişdi. 26 Levililər Davudun musiqi alətləri ilə, kahinlər kərənaylarla dayandı. 27 Xizqiya əmr etdi ki, yandırma qurbanı qurbangahda təqdim edilsin. Yandırma qurbanının təqdimi başlananda kərənayların və İsrail padşahı Davudun musiqi alətlərinin sədası altında Rəbbin ilahisi də başlandı. 28 Bütün camaat səcdə etdi, ilahiçilər ilahi oxudu, kərənay çalanlar çaldı. Bunların hamısı yandırma qurbanının

təqdimi qurtarana qədər davam etdi. 29 Yandırma qurbanının təqdimi qurtaranda padşah və yanında olanların hamısı əyilib səcdə etdi. 30 Padşah Xizqiya və rəislər Levililərə əmr etdilər ki, Davudun və görücü Asəfin sözləri ilə Rəbbə həmd oxusunlar. Onlar sevinclə həmd oxudu və əyilib səcdə etdilər.
31 Sonra Xizqiya dedi: «İndi özünüzü Rəbbə həsr etdiniz, yaxın gəlin, Rəbbin məbədinə qurbanlar və şükür təqdimləri gətirin». Camaat qurbanlar və şükür təqdimləri gətirdi, ürəyi istəyənlərin hamısı yandırma qurbanları təqdim etdi.
32 Camaatın gətirdiyi yandırma qurbanlarının sayı yetmiş baş mal-qara, yüz qoç, iki yüz quzu idi. Bunların hamısı Rəbbə yandırma qurbanı gətirildi.
33 Təqdis olunan heyvanların sayı isə altı yüz baş mal-qara və üç min baş qoyun-keçi idi. 34 Ancaq kahinlər az idi və bütün yandırma qurbanlarının dərisini soya bilmədilər. İş qurtarana və kahinlər özlərini təqdis edənə qədər qohumları olan Levililər kahinlərə kömək etdilər. Çünki Levililər kahinlərdən artıq sidq ürəklə özlərini təqdis etmişdi. 35 Ünsiyyət qurbanlarının yağı və yandırma qurbanları ilə birgə gətirilmiş tökmə təqdimlər də çox idi. Beləcə Rəbbin məbədinin xidməti bərpa olundu. 36 Allahın xalq üçün gördüyü işinə görə Xizqiya və bütün xalq sevindi. Çünki bu iş gözlənilmədən olmuşdu.

30

Pasxa bayramının keçirilməsi

1 Xizqiya İsrailin Allahı Rəbbə Pasxa bayramı etmək üçün Yerusəlimdə olan Rəbbin məbədinə gəlsinlər deyə bütün İsraillilərə və Yəhudalılara xəbər göndərdi, Efrayimlilərə və Menaşşelilərə də məktublar yazdı. 2 * Yerusəlimdə padşahla rəislər və bütün camaat Pasxa bayramını ikinci ayda keçirmək barədə qərara gəlmişdi. 3 Çünki lazımi sayda kahin özünü təqdis etmədiyinə görə və xalq Yerusəlimə toplanmadığı üçün onu lazım olan vaxt edə bilməmişdilər. 4 Ona görə də bu qərar padşahın və bütün camaatın gözündə doğru idi. 5 Onlar gəlib Yerusəlimdə İsrailin Allahı Rəbbə Pasxa bayramı etsinlər deyə Beer-Şevadan Dana qədər bütün İsraildə elan etməyə qərar verdilər. Çünki çoxdan bəri bunu yazıldığı kimi etməmişdilər.
6 Padşahın əmrinə görə çaparlar padşahın və rəislərin yazdığı məktublarla bütün İsrail və Yəhuda torpağını dolaşıb dedilər:

«Ey İsrail övladları, İbrahimin, İshaqın və İsrailin Allahı Rəbbə qayıdın! O da sizə – Aşşur padşahlarının əlindən qaçıb qurtarmış, sağ qalan adamlarınıza tərəf qayıdacaq. 7 Atalarının Allahı Rəbbə qarşı xainlik edən atalarınız və qohumlarınız kimi olmayın. Belə ki gördüyünüz kimi Rəbb onları tar-mar etdi. 8 İndi atalarınız kimi dikbaş olmayın, Rəbbə tabe olun və Onun əbədi olaraq təqdis etdiyi Müqəddəs məkana gəlib Allahınız Rəbbə qulluq edin ki, qızğın qəzəbi sizdən dönsün. 9 Siz Rəbbə qayıtdıqda qohumlarınız və oğullarınız onları əsir alanların önündə mərhəmət tapacaq və bu torpağa qayıdacaq. Çünki Allahınız Rəbb lütfkar və rəhmlidir; əgər Ona qayıtsanız, sizdən üz döndərməz».

10 Çaparlar Efrayim və Menaşşe torpaqlarından Zevuluna qədər bu şəhərdən o şəhərə keçdi. Ancaq onlara güldülər və lağa qoydular. 11 Amma Aşerdən, Menaşşedən və Zevulundan bəzi adamlar özlərini aşağı tutub Yerusəlimə gəldi. 12 Yəhudalılara da Allah Öz əli ilə eyni ürək verdi ki, Rəbbin sözünə görə padşahın və rəislərin əmrlərini yerinə yetirsinlər.

* **30:2** Say. 9:9-11

13 İkinci ay Mayasız Çörək bayramını Yerusəlimdə keçirmək üçün çoxlu
xalq, böyük bir camaat toplandı. 14 Qalxıb Yerusəlimdə olan qurbangahları
və bütün buxur qurbangahlarını ləğv etdilər və Qidron vadisinə atdılar.
15 İkinci ayın on dördüncü günü Pasxa qurbanlarını kəsdilər. Kahinlərlə
Levililər utanıb özlərini təqdis etdilər və Rəbbin məbədinə yandırma qurban-
ları gətirdilər. 16 Allah adamı Musanın Qanununda yazılmış qaydalarına
görə öz yerlərində durdular. Kahinlər Levililərdən aldıqları qanı səpdilər.
17 Çünki camaat içində özlərini təqdis etməmiş çox adam olduğuna görə Rəbbə
təqdis etmək üçün təmiz olmayan hər adamın Pasxa qurbanını kəsmək
işi Levililərin öhdəsində idi. 18 Çünki xalqın böyük bir hissəsi, Efrayim
və Menaşşe, İssakar və Zevulun qəbilələrindən bir çoxu özlərini təmizləyib
yazılanlara uyğun olmayaraq öz Pasxa qurbanlarından yedi. 19 Xizqiya on-
lar üçün dua edib demişdi: «Qoy xeyirxah olan Allah müqəddəs yer üçün
təmiz olmadıqları halda sidq ürəklə Allahı, atalarının Allahı Rəbbi axtarmağa
hazırlaşmış hər kəsi bağışlasın». 20 Rəbb Xizqiyanı eşitdi və xalqa şəfqət
göstərdi. 21 Yerusəlimdə olan İsraillilər yeddi gün Mayasız Çörək bayramını
böyük sevinclə keçirdilər. Levililər və kahinlər yüksək səsli musiqi alətləri
ilə hər gün Rəbbə həmd edirdilər. 22 Xizqiya Rəbbin xidmətində bacarıqlı
olan bütün Levililəri ruhlandırdı. Onlar ünsiyyət qurbanlarını kəsərək və
atalarının Allahı Rəbbə şükürlər edərək yeddi gün bayram yeməyi yedilər.
23 Bütün camaat belə qərara gəldi ki, daha yeddi gün də bayram olsun.
Yeddi günü də sevinclə keçirdilər. 24 Yəhuda padşahı Xizqiya camaata təqdim
etmək üçün min buğa və yeddi min baş qoyun-keçi, rəislər isə camaata
min buğa və on min qoyun-keçi verdilər. Bir çox kahin özünü təqdis etdi.
25 Bütün Yəhuda camaatı, kahinlər, Levililər, İsraildən gələn bütün camaat və
İsrail torpağından olan və Yəhudada yaşayan qəriblər sevindi. 26 Yerusəlim
böyük sevinc içində idi, çünki İsrail padşahı Davud oğlu Süleymanın dövründən
bəri Yerusəlimdə belə bayram olmamışdı. 27 Levili kahinlər qalxıb xalqa
xeyir-dua verdi, Allah onların səslərini eşitdi, çünki duaları Onun müqəddəs
məskəninə – göylərə çatdı.

31

1 Bütün bu iş qurtaranda orada olan bütün İsraillilər Yəhuda şəhərlərinə
çıxıb daş sütunları sındırdı, Aşera bütlərini kəsdi. Bütün Yəhuda və Binyamin,
Efrayim, Menaşşe torpaqlarında olan səcdəgahları və qurbangahları axıra
qədər dağıtdılar. Sonra bütün İsrail övladları öz şəhərlərinə, hər kəs öz mülkünə
qayıtdı.

Xizqiya kahinlərin və Levililərin qayğısına qalır

2 Xizqiya kahinləri və Levililəri bölmələrə ayırdı və hər kəsi öz işinə uyğun
olan bölməyə təyin etdi. O, Rəbbin darvazalarla hasarlanmış yerində
yandırma və ünsiyyət qurbanlarını gətirmək, xidmət etmək, şükür və həmd ox-
umaq üçün kahinləri və Levililəri qoydu. 3 * Rəbbin Qanununda yazıldığına
görə yandırma qurbanları – səhər və axşamın yandırma qurbanları, Şənbə
günlərinin, Təzə Ay mərasimlərinin və bayramların yandırma qurbanları
üçün padşah öz malından pay ayırdı.

4 * Kahinlər və Levililər özlərini Rəbbin Qanununa həsr etsinlər deyə
onların payını verməyi Yerusəlimdə yaşayan xalqa əmr etdi. 5 Bu əmr hər

* **31:3** Say. 28:1–29:39 * **31:4** Say. 18:12-13,21

yana yayılanda İsrail övladları taxılın, təzə şərabın, yağın, balın və bütün tarla məhsullarının nübarından bol-bol verdi. Hər şeyin onda birini bol-bol gətirdilər. 6 Yəhuda şəhərlərində yaşayan İsraillilər və Yəhudalılar mal-qaranın və qoyun-keçinin onda birini, özlərinin Allahı Rəbbə təqdis olunan müqəddəs şeylərin onda birini də gətirdilər və qalaq-qalaq verdilər. 7 Üçüncü ayda bunları qalaqlarla üst-üstə yığmağa başladılar və yeddinci ayda qurtardılar. 8 Xizqiya və rəislər gəlib qalaqları gördülər, Rəbbə və Onun xalqı İsrailə minnətdarlıqlarını bildirdilər. 9 Xizqiya bu qalaqlar barədə kahinlərdən və Levililərdən soruşdu. 10 Sadoqun nəslindən olan başçı kahin Azarya ona belə cavab verdi: «Rəbbin məbədinə nəzirlər gətirilən vaxtdan bəri biz yeyib doyuruq, hələ artıq da qalır. Çünki Rəbb Öz xalqına bərəkət verdi və bu bol şeylər də artıq qaldı».

11 Xizqiya əmr etdi ki, Rəbbin məbədindəki otaqları hazırlasınlar. Onlar hazırladılar. 12 Nəzirləri, onda birləri və təqdis olunan şeyləri sədaqətlə oraya gətirib saxladılar. Bu şeyləri rəis olan Levili Konanya və müavini olan qardaşı Şimey saxlayırdı. 13 Yexiel, Azazya, Naxat, Asahel, Yerimot, Yozavad, Eliel, İsmakya, Maxat və Benaya da padşah Xizqiyanın və Allahın məbədində rəis olan Azaryanın əmrinə görə Konanyanın və qardaşı Şimeyin əli altında məmur idi. 14 Şərq darvazasında qapıçı olan Levili İmna oğlu Qore Rəbbə verilən nəzirlər və ən müqəddəs şeyləri paylamaqdan ötrü Allah üçün verilən könüllü təqdimlərə nəzarət edirdi. 15 Onun başçılığı altında olan Edenə, Minyaminə, Yeşuaya, Şemayaya, Amaryaya və Şekanyaya bölmələrinə görə kahin şəhərlərində böyükdən kiçiyə qədər bu qohumlarına payларını bölmək işi tapşırılmışdı: 16 nəsil şəcərələrinə baxmayaraq, üç yaşında və ondan yuxarı yaşda olan, vəzifələrinə və bölmələrinə görə gündəlik xidmət işi üçün Rəbbin məbədinə girən kişilərin hamısı; 17 nəsil şəcərələrində yazıldığı kimi nəsillərinə görə kahinlər, vəzifələrinə, həm də bölmələrinə görə iyirmi yaşında və ondan yuxarı yaşda olan Levililər; 18 nəsil şəcərələrinə görə bütün camaatın uşaqları, arvadları, oğul və qızları – çünki onlar özlərini sədaqətlə müqəddəs xidmət üçün təqdis etmişdilər – 19 öz şəhərlərinin ətraf çöllərində yaşayan Harun nəslindən kahinlər. Hər şəhərdə adları çəkilən adamlar qoyulmuşdu ki, kahinlər arasındakı bütün kişilərə və Levililər arasında nəsil şəcərələrində yazılanların hamısına pay versinlər.

20 Xizqiya bütün Yəhudada belə etdi, Allahı Rəbbin önündə yaxşı, doğru və sədaqətli işlər gördü. 21 O öz Allahını axtararaq Allahın məbədinin xidmətində, qanuna və əmrlərə əməl etməkdə başladığı hər işi bütün qəlbi ilə icra etdi və uğur qazandı.

32

Sanxerivin hücumu
(2Pad. 18:13-37; 19:14-19,35-37; Yeş. 36:1-22; 37:8-38)

1 Bu sədaqətli işlərdən sonra Aşşur padşahı Sanxeriv gəlib Yəhudaya girdi. O, qalalı şəhərlərə qarşı ordugah qurdu və onları ələ keçirmək istədi. 2 Xizqiya Sanxerivin Yerusəlim üzərinə döyüşmək üçün gəldiyini gördükdə 3 şəhərdən kənarda olan su mənbələrini kəsmək üçün öz rəisləri və sərkərdələri ilə məsləhətləşdi və onlar Xizqiyaya kömək etdi. 4 Çoxlu xalq yığıldı və «Aşşur padşahları nə üçün gəlib çoxlu su tapsınlar?» deyib bütün su mənbələrinin və ölkədən axan çayların yollarını kəsdilər. 5 Xizqiya cəsarətləndi, divarın bütün uçmuş yerlərini tikdi və onun üstündə qüllələr

düzəltdi. Bayır tərəfdən başqa bir divar da tikdi, Davudun şəhərində olan qala yamacını da möhkəmləndirdi. Çoxlu silah və qalxan düzəltdi. 6 O, xalqın üzərinə sərkərdələr qoydu, onları şəhər darvazası meydanında yanına topladı və onları ürəkləndirib dedi: 7 «Möhkəm və cəsarətli olun. Aşşur padşahından və onun yanında olan çoxlu qoşundan qorxmayın, ruhdan düşməyin, çünki bizimlə olan onunla olandan böyükdür. 8 Onunla olan insan gücüdür, ancaq bizimlə olan Allahımız Rəbdir ki, bizə kömək edir və müharibələrimizdə vuruşur». Xalq Yəhuda padşahı Xizqiyanın sözlərindən ürəkləndi.

9 Bundan sonra Aşşur padşahı Sanxeriv yanında olan bütün qərargahı ilə Lakişin qarşısında dayanarkən Yerusəlimə, Yəhuda padşahı Xizqiyanın və Yerusəlimdə olan bütün Yəhudalıların yanına adamlarını göndərdi və onlar dedi: 10 «Aşşur padşahı Sanxeriv belə deyir: “Siz nəyə güvənirsiniz ki, Yerusəlimdə mühasirəyə otururşunuz? 11 ‹Allahımız Rəbb bizi Aşşur padşahının əlindən qurtaracaq› deyən Xizqiya sizi aclıqla və susuzluqla ölümə verməк üçün azdırmırmı? 12 O həmin Allahın səcdəgahlarını və qurbangahlarını aradan qaldıran, Yəhudaya və Yerusəlimə ‹bir qurbangahın önündə səcdə edəcəksiniz və onun üzərində buxur yandıracaqsınız› deyə əmr edən Xizqiyanın özü deyildimi? 13 Bütün ölkələrin xalqlarına mənim və atalarımın nə etdiyini bilmirsinizmi? O ölkələrin millətlərinin allahları öz torpaqlarını mənim əlimdən qurtara bildilərmi? 14 Atalarımın tamamilə məhv etdikləri o millətlərin bütün allahları arasında hansı biri öz xalqını əlimdən qurtara bildi ki, Allahınız sizi mənim əlimdən qurtara bilsin? 15 Qoy indi Xizqiya sizi aldatmasın və bu cür azdırmasın, ona inanmayın. Çünki heç bir millətin və heç bir ölkənin allahlarından heç biri öz xalqını mənim və atalarımın əlindən qurtara bilmədi. Sizin Allahınız da sizi mənim əlimdən qurtara bilməyəcək!”»

16 Sanxerivin adamları Rəbb Allaha və Onun qulu Xizqiyaya qarşı hələ çox şeylər söylədi. 17 O özü də İsrailin Allahı Rəbbi təhqir etmək üçün yazdığı məktublarda Ona qarşı belə dedi: «Ölkələrin millətlərinin allahları öz xalqlarını necə əlimdən qurtara bilmədilərsə, Xizqiyanın Allahı da xalqını mənim əlimdən qurtara bilməyəcək». 18 Onun adamları şəhəri almaq üçün divar üzərində olan Yerusəlim xalqını qorxudub dəhşətə salsınlar deyə onlara tərəf uca səslə Yəhudi dilində bağırdılar. 19 Yer üzü xalqlarının insan əllərinin işi olan allahlarına qarşı dedikləri sözləri Yerusəlimin Allahına qarşı da söylədilər.

20 Bundan ötrü padşah Xizqiya və peyğəmbər Amots oğlu Yeşaya dua edib göyə fəryad etdilər. 21 Rəbb bir mələk göndərdi və o, Aşşur padşahının ordugahında olan bütün igid döyüşçüləri, sərkərdələri və rəisləri məhv etdi. Aşşur padşahı biabırçılıqla öz ölkəsinə qayıtdı. O öz allahının məbədinə girdi və orada öz doğma oğullarından bəzisi onu qılıncla öldürdü. 22 Beləcə Rəbb Xizqiyanı və Yerusəlimdə yaşayanları Aşşur padşahı Sanxerivin və bütün başqalarının əlindən qurtardı və onları hər tərəfdən qorudu. 23 Onda çoxlu adam Yerusəlimə, Rəbbə hədiyyələr və Yəhuda padşahı Xizqiyaya dəyərli şeylər gətirdi. Bundan sonra Xizqiya bütün millətlərin gözündə ucaldı.

Xizqiyanın padşahlığının sonu (2Pad. 20:1-3,12-21; Yeş. 38:1-3)

24 * O günlərdə Xizqiya ölümcül xəstələndi. O, Rəbbə dua etdi, Rəbb də ona cavab verdi və ona bir əlamət göstərdi. 25 Ancaq Xizqiya ona edilən yaxşılığın əvəzini ödəmədi. Çünki ürəyi qürurlanmışdı, buna görə də özünün, Yəhudanın və Yerusəlimin üzərinə Allahın qəzəbi gəldi. 26 Amma Xizqiya

* **32:24** 2Saln. 32:31; 2Pad. 20:10-11; Yeş. 38:7-8

ürəyinin qürurundan əl çəkib özünü aşağı tutdu, Yerusəlimdə yaşayanlar da belə etdi. Buna görə də Xizqiyanın dövründə onların üzərinə Rəbbin qəzəbi gəlmədi.

27 Xizqiyanın olduqca çoxlu sərvəti və şöhrəti vardı. O özünə qızıl-gümüş, qiymətli daşlar, ətriyyat, qalxanlar və hər cür qiymətli əşya üçün xəzinələr tikdi. 28 Buğda, təzə şərab və yağ məhsulları üçün anbarlar, hər cür heyvan üçün axurlar və sürülər üçün ağıllar tikdi. 29 O özü üçün şəhərlər də tikdi. Onun çoxlu qoyun-keçisi və mal-qarası vardı. Çünki Allah ona lap çox mal-dövlət vermişdi. 30 Həmin Xizqiya Gixon sularının yuxarı mənbəyini bağladı və onları yer altından qərbə doğru, Davudun şəhərinə keçirdi. Xizqiya bütün işlərində uğur qazandı. 31 Ancaq Babil hökmdarlarının ölkədə baş verən əlamət barədə soruşmaq üçün göndərdiyi elçilər gəldiyi zaman bu işdə Allah sınağa çəkib ürəyində olan hər şeyi bilmək üçün onu tərk etdi.

32 Xizqiyanın qalan işləri və sədaqətli əməlləri barədə peyğəmbər Amots oğlu Yeşayanın peyğəmbərliklərində, Yəhuda və İsrail padşahlarının kitabında yazılmışdır. 33 Xizqiya ataları ilə uyudu və onu Davud sülaləsinin qəbirlərinin yuxarısında basdırdılar. Öldüyü zaman bütün Yəhudalılar və Yerusəlimdə yaşayanlar ona ehtiram göstərdilər. Onun yerinə oğlu Menaşşe padşah oldu.

33

Yəhuda padşahı Menaşşe
(2Pad. 21:1-9)

1 Menaşşe padşah olduğu vaxt on iki yaşında idi və Yerusəlimdə əlli beş il padşahlıq etdi 2 * O, İsrail övladlarının önündən Rəbbin qovduğu millətlərin etdikləri iyrənc işlər kimi Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi. 3 Atası Xizqiyanın dağıtdığı səcdəgahları yenidən tikdi, Baal bütləri üçün qurbangahlar qurdu və Aşera bütləri düzəltdi, bütün səma cisimlərinə səcdə və qulluq etdi. 4 * Rəbbin «adım əbədi olaraq Yerusəlimdə qalacaq» dediyi məbədində qurbangahlar tikməyə başladı. 5 Menaşşe Rəbbin məbədinin hər iki həyətində bütün səma cisimlərinə qurbangahlar düzəltdi. 6 O, oğullarını Ben-Hinnom vadisində oda qurban verdi, gələcəyi dedi, baxıcılıq və cadugərlik edib cindarlara və ruhçağıranlara müraciət etdi. Rəbbin gözündə çoxlu pis işlər görərək Onu qəzəbləndirdi. 7 * Düzəltdiyi oyma bütü Allahın məbədinə qoydu. Bu məbəd barədə Allah Davuda və oğlu Süleymana demişdi: «Bu məbəddə və bütün İsrail qəbilələrindən seçdiyim Yerusəlimdə Öz adımı əbədi qoyacağam. 8 Əgər Mənim onlara buyurduğum hər şeyə və Musa vasitəsilə onlara verilən bütün qanuna, qaydalara və hökmlərə əməl etsələr, İsrail övladlarının atalarına təyin etdiyim torpaqdan didərgin düşməyə qoymayacağam». 9 Menaşşe Yəhudalıları və Yerusəlimdə yaşayanları İsrail övladları önündə Rəbbin məhv etdiyi millətlərdən də çox pis işlər etmək üçün yoldan çıxardı.

10 Rəbb Menaşşe və onun xalqı ilə danışdı, amma onlar qulaq asmadı. 11 Rəbb Aşşur padşahının ordu başçılarını onların üzərinə göndərdi. Onlar Menaşşeyə qandal və tunc zəncir vurub onu əsir aldılar və Babilə apardılar. 12 O bu kədərində Allahı Rəbbə yalvardı və atalarının Allahı önündə özünü çox aşağı tutdu, 13 Allaha dua etdi. Allah da onun duasını qəbul etdi və yalvarışını eşitdi, onu yenə Yerusəlimə – öz padşahlığına gətirdi. Onda Menaşşe bildi ki, Rəbb həqiqi Allahdır.

---

* **33:2** Yer. 15:4 * **33:4** 2Şam. 7:13; 2Saln. 6:6 * **33:7** 1Pad. 9:3-5; 2Saln. 7:12-18

14 Bundan sonra o, vadidə olan Gixonun qərb tərəfindən Balıqlar dar-
vazasının girəcək yerinə qədər Davudun şəhərinə bayır tərəfdən bir divar
tikdi, onunla Ofeli əhatəyə aldı və onu çox yüksəltdi. Yəhudanın bütün
qalalı şəhərlərinə qoşun başçıları qoydu. 15 Menaşşe özgə allahları, Rəbbin
məbədindəki bütü, Rəbbin məbədinin dağında və Yerusəlimdə tikdiyi bütün
qurbangahları aradan qaldırıb onları şəhərin bayırına atdı. 16 O, Rəbbin
qurbangahını təmir edib orada ünsiyyət və şükür qurbanları təqdim etdi və
İsrailin Allahı Rəbbə qulluq etməyi Yəhudalılara əmr etdi. 17 Bununla bərabər
xalq hələ səcdəgahlarda qurban gətirirdi, hərçənd ki bunu özlərinin Allahı
Rəbbə görə edirdi.

18 Menaşşenin qalan işləri, öz Allahına duası və İsrailin Allahı Rəbbin
adı ilə ona söz deyən görücülərin sözləri İsrail padşahlarının tarix kitabında
yazılmışdır. 19 Onun duası və duasının eşidildiyi, bütün günahları və xainliyi,
özünü aşağı tutmazdan əvvəl səcdəgahlar tikib Aşera bütlərini və oyma bütləri
qoyduğu yerlər barədə görücülərin tarix kitabında yazılmışdır. 20 Menaşşe
ataları ilə uyudu və onu öz evində basdırdılar. Onun yerinə oğlu Amon padşah
oldu.

Yəhuda padşahı Amon
(2Pad. 21:19-26)

21 Amon padşah olduğu vaxt iyirmi iki yaşında idi və Yerusəlimdə iki il
padşahlıq etdi. 22 O, atası Menaşşenin etdiyi kimi Rəbbin gözündə pis olan
işlər etdi. Atası Menaşşenin düzəltdiyi bütün oyma bütlərə Amon da qurban
kəsdi və onlara qulluq etdi. 23 O, atası Menaşşedən fərqli olaraq özünü Rəbbin
önündə aşağı tutmadı, əksinə, Amon get-gedə daha çox günah etdi. 24 Əyanları
ona qarşı qəsd hazırladı və onu öz sarayında öldürdülər. 25 Ölkə xalqı padşah
Amona qarşı qəsd hazırlayanların hamısını qırdı və onun yerinə oğlu Yoşiyanı
padşah etdi.

34

Yəhuda padşahı Yoşiya
(2Pad. 22:1-2)

1 * Yoşiya padşah olduğu vaxt səkkiz yaşında idi və Yerusəlimdə otuz bir
il padşahlıq etdi. 2 O, Rəbbin gözündə doğru olan işlər etdi, hər işdə babası
Davudun yolları ilə gedərək onlardan kənara çıxmadı.

3 Padşahlığının səkkizinci ilində hələ gənc ikən babası Davudun Allahını
axtarmağa başladı. On ikinci ildə Yəhudanı və Yerusəlimi səcdəgahlardan,
Aşera bütlərindən, oyma bütlərdən və tökmə bütlərdən təmizləməyə başladı.
4 * Yoşiyanın önündə Baal bütlərinin qurbangahlarını dağıtdılar. Onların
üzərində qoyulan buxur qurbangahlarını kəsib atdı. Aşera bütlərini, oyma
bütləri və tökmə bütləri sındırdı, onları əzib toz etdi və bu bütlərə qur-
ban gətirənlərin qəbirləri üzərinə səpdi. 5 * Öz qurbangahlarında onların
kahinlərinin sümüklərini yandırdı, beləcə Yəhudanı və Yerusəlimi təmizlədi.
6 Yoşiya Menaşşe, Efrayim və Şimeon qəbilələrinin şəhərlərində və ətraf vi-
ranəliklərində də Naftali torpağına qədər qurbangahları dağıtdı. 7 Aşera
bütlərini və oyma bütləri toz edənə qədər əzdi, bütün İsrail ölkəsində buxur
qurbangahlarının hamısını kəsib atdı, sonra Yerusəlimə qayıtdı.

---

* **34:1** Yer. 3:6 * **34:4** 2Pad. 21:3; 2Saln. 33:3 * **34:5** 1Pad. 13:2

Məbəddə Qanun kitabının tapılması
(2Pad. 22:3-20)

8 Padşahlığının on səkkizinci ilində ölkəni və məbədi təmizlədikdən sonra
Yoşiya Asalya oğlu Şafanı, şəhər rəisi Maaseyanı, salnaməçi Yoaxaz oğlu Yoahı
öz Allahı Rəbbin məbədini təmir etmək üçün göndərdi. 9 Onlar baş kahin
Xilqiyanın yanına gəldi. Bütün qalan İsraillilərin – Menaşşelilərin, Efray-
imlilərin, bütün Yəhudalıların, Binyaminlilərin və Yerusəlimdə yaşayanların
Allahın məbədinə gətirdikləri, astana keşikçisi olan Levililərin yığdıqları pulu
10 Rəbbin məbədinin işinə nəzarət edənlərə verdilər. Onlar da pulu məbədin
uçuq yerlərini təmir etmək üçün Rəbbin məbədində olan işçilərə – 11 dülgərlərə
və ustalara verdilər ki, Yəhuda padşahlarının xaraba qoyduqları evlər üçün
yonulmuş daş və rəzələrlə dirəklər üçün taxta alsınlar. 12 Bu adamlar
sədaqətlə iş gördülər. İşə nəzarət etmək üçün onların üzərinə Levililər – Merari
nəslindən olan Yaxat və Avdiya, Qohat nəslindən olan Zəkəriyyə və Meşullam,
hər biri musiqi alətlərində çala bilən Levililər qoyulmuşdu. 13 Bunlar yük
daşıyanların da üzərində idi və hər cür xidmətdə bütün işi görənlərə nəzarət
edirdi. Mirzələr, məmurlar, qapıçılar da Levililərdən idi.

14 Rəbbin məbədinə gətirilmiş olan pulu çıxartdıqları zaman kahin Xilqiya
Musa vasitəsilə verilən Rəbbin Qanun kitabını tapdı. 15 Xilqiya mirzə Şafana
dedi: «Rəbbin məbədində Qanun kitabını tapdım». Xilqiya kitabı Şafana verdi.
16 Şafan kitabı padşahın yanına apardı, həm də ona xəbər gətirib dedi: «Qulların
tapşırdığın hər şeyi edir. 17 Rəbbin məbədində tapılan pulu boşaltdılar, onu
nəzarətçilərin və işçilərin əlinə verdilər». 18 Mirzə Şafan padşaha bildirib dedi:
«Kahin Xilqiya mənə bir kitab verdi». Şafan onu padşahın önündə oxudu.
19 Padşah Qanun sözlərini eşidəndə paltarını cırdı. 20 Padşah Xilqiyaya, Şafan
oğlu Axiqama, Mikeya oğlu Avdona, mirzə Şafana və padşahın xidmətçisi
Asayaya əmr edib dedi: 21 «Gedin, tapılmış kitabın sözlərinə görə mənim üçün,
İsraillilərin və Yəhudalıların qalanı üçün Rəbdən soruşun, çünki Rəbbin bizə
qarşı tökülmüş qəzəbi böyükdür. Ona görə ki atalarımız bu kitabda yazılan hər
şeyə görə Rəbbin sözünə əməl etməmişdilər».

22 Xilqiya və padşahın adamları qadın peyğəmbər Xuldanın yanına get-
dilər. O, paltarlara baxan Xasra oğlu Toqhat oğlu Şallumun arvadı idi və
Yerusəlimdə ikinci məhəllədə yaşayırdı. Onunla bu barədə söhbət etdilər.
23 Qadın onlara dedi: «İsrailin Allahı Rəbb belə deyir: sizi Mənim yanıma
göndərən adama söyləyin ki, 24 Rəbb belə deyir: "Mən Yəhuda padşahının
önündə oxuduqları kitabda yazılan bütün lənətlərə görə bu yerə və burada
yaşayanların üzərinə bəla gətirəcəyəm. 25 Onlar Məni tərk etdilər və başqa
allahlara buxur yandıraraq bütün əməlləri ilə Məni qəzəbləndirdilər. Buna
görə də bu yerə qarşı qəzəbim töküləcək və sönməyəcək". 26 Ancaq Rəbdən
soruşmaq üçün sizi göndərən Yəhuda padşahına söyləyin ki, İsrailin Allahı
Rəbb belə deyir: "Sözlərimi dinlədin. 27 Allahın bu yerə və orada yaşayanlara
qarşı Allah sözlərini eşidəndə ürəyin yumşaldı və Onun önündə özünü aşağı
tutdun. Bəli, Mənim önümdə özünü aşağı tutdun, paltarını cırıb önümdə
ağladın. Buna görə də Mən səni eşitdim" Rəbb belə bəyan edir. 28 "Mən səni
atalarına qoşacağam və rahat öz qəbrinə qoyulacaqsan, bu yerin və orada
yaşayanların üzərinə gətirəcəyim bütün bəlanı gözlərin görməyəcək"». Onlar
bu xəbəri padşaha çatdırdı.

Padşah və xalq Rəbb ilə əhd bağlayır
(2Pad. 23:1-20)

29 Padşah Yəhudanın və Yerusəlimin bütün ağsaqqallarını çağırtdırıb öz
yanına topladı. 30 Padşah, onunla birgə bütün Yəhuda adamları, Yerusəlimdə
yaşayanlar, kahinlər, Levililər və böyükdən kiçiyə qədər bütün xalq Rəbbin
məbədinə qalxdı. O, Rəbbin məbədində tapılmış Əhd kitabının bütün sözlərini
onlara eşitdirərək oxudu. 31 Padşah öz yerində dayandı. O, Rəbbin önündə
əhd bağladı ki, Rəbbin ardınca gedib Onun əmrlərinə, göstərişlərinə, qay-
dalarına bütün qəlbi və bütün varlığı ilə əməl etsin və bu kitabda yazılmış
əhdin sözlərini yerinə yetirsin. 32 O, Yerusəlimdə olanların hamısına və
Binyaminlilərə bu əhdi təsdiq etdirdi. Yerusəlimdə yaşayanlar Allahın, ata-
larının Allahının əhdinə görə belə etdi. 33 Yoşiya İsraillilərin bütün tor-
paqlarında iyrənc şeylərin hamısını aradan qaldırdı və İsraildə olanların
hamısına özlərinin Allahı Rəbbə qulluq etməyi əmr etdi. Onun bütün ömrü
boyu xalq atalarının Allahı Rəbbin ardınca getməkdən dönmədi.

35

Yoşiya Pasxa bayramını keçirir
(2Pad. 23:21-23)

1 Yoşiya Yerusəlimdə Rəbb üçün Pasxa bayramını keçirdi və birinci ayın
on dördüncü günü Pasxa qurbanını kəsdilər. 2 O, kahinləri vəzifələrinə
qoydu və onları Rəbbin məbədinin xidməti üçün ruhlandırdı. 3 Rəbb üçün
təqdis edilmiş və bütün İsrailə təlim verən Levililərə dedi: «Müqəddəs sandığı
İsrail padşahı Davud oğlu Süleymanın tikdiyi məbədə qoyun. O daha sizin
çiyinlərinizə yük olmayacaq. İndi Allahınız Rəbbə və onun xalqı İsrailə xidmət
edin. 4 * İsrail padşahı Davudun və onun oğlu Süleymanın yazdığı kimi
nəsillərinizə, bölmələrinizə görə hazır olun. 5 Qohumlarınız olan xalqın nəsil
bölmələrinə və Levililərin nəsil bölmələrinə görə Müqəddəs yerdə dayanın.
6 Pasxa qurbanını kəsin, özünüzü təqdis edin və Musa vasitəsilə olan Rəbbin
sözünə əməl edərək qohumlarınız üçün hazırlıq görün».

7 Yoşiya xalqa, orada olan hər kəsə Pasxa qurbanı olaraq sürüdən otuz min
quzu və oğlaq verdi, üç min baş mal-qara da verdi. Bunlar padşahın malından
idi. 8 Onun rəisləri də xalqa, kahinlərə və Levililərə könüllü hədiyyələr
verdilər. Allah məbədinin rəisləri olan Xilqiya, Zəkəriyyə və Yexiel, kahinlərə
iki min altı yüz Pasxa qurbanı olacaq davar və üç yüz baş mal-qara verdi.
9 Konanya, onun qardaşları Şemaya və Netanel, Levililərin rəisləri Xaşavya,
Yeiel və Yozavad Levililərə beş min Pasxa qurbanı olacaq heyvan və beş yüz
baş mal-qara verdi.

10 Xidmət işi hazır olanda padşahın əmri ilə kahinlər yerlərində və Levililər
bölmələrinə görə dayanıb 11 Pasxa qurbanını kəsdilər. Kahinlər özlərinə
verilən qanı səpdilər, Levililər isə qurbanların dərisini soydular. 12 Onları
xalqa nəsil bölmələrinə görə vermək üçün ayırdılar ki, Musanın kitabında
yazıldığı kimi xalq Rəbbə yandırma qurbanları təqdim etsin. Mal-qaranı da
belə etdilər. 13 * Pasxa qurbanını da qaydaya görə odda qızartdılar. Müqəddəs
qurbanları qazanlarda, tiyanlarda və tavalarda bişirdilər və bütün xalqa
tələsik payladılar. 14 Bundan sonra özləri və kahinlər üçün hazırladılar, çünki
Harun nəslindən olan kahinlər gecə düşənə qədər yandırma qurbanları və
yağları təqdim etməklə məşğul idi. Bundan ötrü Levililər özləri və Harun
nəslindən olan kahinlər üçün hazırlıq gördülər. 15 * Asəf nəslindən olan

* **35:4** 2Saln. 8:14 * **35:13** Çıx. 12:8-9 * **35:15** 1Saln. 25:1

ilahiçilər Davudun, Asəfin, Hemanın və padşahın görücüsü Yedutunun əmr etdiyi yerlərdə, qapıçılar isə hər darvaza ağzında dayandı. Xidmətlərindən ayrılmaları lazım deyildi, çünki Levili olan qohumları onlar üçün hazırlıq gördü.

16 Padşah Yoşiyanın əmrinə görə Pasxa bayramını keçirmək və Rəbbin qurbangahında yandırma qurbanları təqdim etmək üçün Rəbbin bütün xidməti
o gün beləcə hazırlandı. 17 * Orada olan İsrail övladları o zaman Pasxa bayramını, yeddi gün isə Mayasız Çörək bayramını qeyd etdilər. 18 Peyğəmbər Şamuelin dövründən bəri Pasxa bayramı İsraildə belə keçirilməmişdi. İsrail padşahlarından heç biri Yoşiya ilə kahinlərin, Levililərin, bütün Yəhudalıların, orada olan İsraillilərin və Yerusəlimdə yaşayanların qeyd etdikləri bu Pasxa kimi bir Pasxa keçirməmişdi. 19 Bu Pasxa Yoşiyanın padşahlığının on səkkizinci ilində keçirildi.

Yoşiyanın ölümü
(2Pad. 23:28-30)

20 Yoşiyanın məbəddə gördüyü bütün bu işlərdən sonra Misir padşahı Neko müharibə etmək üçün Fərat çayı yanında olan Karkemişin üzərinə gəldi. Yoşiya onunla qarşılaşmağa çıxdı. 21 Misir padşahı onun yanına qasidlər göndərib dedi: «Ey Yəhuda padşahı, mənim sənlə nə işim var? Mən bu gün sənin üstünə deyil, müharibə etdiyim sülaləyə qarşı gedirəm. Allah mənə tələsməyi əmr etdi, mənimlə olan Allahdan çəkin ki, səni həlak etməsin». 22 Yoşiya ondan əl çəkmədi və onunla vuruşmaq üçün qiyafəsini dəyişdi, Allah tərəfindən olan Nekonun sözlərinə qulaq asmadı və vuruşmaq üçün Megiddo düzənliyinə getdi.

23 Oxatanlar padşah Yoşiyanı oxla vurdu. Padşah adamlarına dedi: «Məni buradan aparın, çünki ağır yaralandım». 24 Adamları onu arabadan götürdülər və onu özünün ikinci arabasına mindirib Yerusəlimə apardılar. Yoşiya öldü və ataларının qəbirlərində basdırıldı. Bütün Yəhudalılar və Yerusəlimlilər Yoşiya üçün yas tutdu. 25 Yeremya Yoşiya üçün mərsiyə qoşdu. Bütün kişi və qadın xanəndələr bu günə qədər məlum olan mərsiyələrində Yoşiya barədə danışmışlar. Bu mərsiyələri oxumağı İsraildə adət etdilər və bunlar mərsiyələr kitabında yazılmışdır.

26 Yoşiyanın qalan işləri, Rəbbin Qanununda yazıldığına görə etdiyi sədaqətli
işləri, 27 ilk işlərindən son işlərinə qədər İsrail və Yəhuda padşahlarının kitabında yazılmışdır.

36

1 Ölkə xalqı Yoşiyanın oğlu Yehoaxazı götürüb atasının yerinə Yerusəlimdə padşah etdi.

Yəhuda padşahı Yehoaxaz
(2Pad. 23:30-35)

2 Yehoaxaz padşah olduğu vaxt iyirmi üç yaşında idi və Yerusəlimdə üç ay padşahlıq etdi. 3 * Misir padşahı onu Yerusəlimdə taxtdan saldı və ölkə üzərinə bir talant qızıl və yüz talant gümüş miqdarında xərac qoydu. 4 Misir padşahı onun qardaşı Elyaqimi Yəhuda və Yerusəlim üzərində padşah etdi və adını dəyişdirib Yehoyaqim qoydu. Neko onun qardaşı Yehoaxazı götürüb Misirə apardı.

* **35:17** Çıx. 12:1-20 * **36:3** Yer. 22:11-12

Yəhuda padşahı Yehoyaqim
(2Pad. 23:36-24:7)

5 * Yehoyaqim padşah olduğu vaxt iyirmi beş yaşında idi və Yerusəlimdə on
bir il padşahlıq etdi. O, Allahı Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi. 6 * Babil
padşahı Navuxodonosor onun üstünə hücum etdi. Tunc zəncir vurub onu
əsir etdi və Babilə apardı. 7 Navuxodonosor Rəbbin məbədinin əşyalarından
bəzilərini Babilə apardı və onları Babildəki öz məbədinə qoydu.

8 Yehoyaqimin qalan işləri, etdiyi iyrənc işlər və onun təqsiri İsrail və
Yəhuda padşahlarının kitabında yazılmışdır. Onun yerinə oğlu Yehoyakin
padşah oldu.

Yəhuda padşahı Yehoyakin
(2Pad. 24:8-17)

9 Yehoyakin padşah olduğu vaxt on səkkiz yaşında idi və Yerusəlimdə üç
ay on gün padşahlıq etdi. O, Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi. 10 * *
Bahar gələndə Navuxodonosor onu Rəbbin məbədinin qiymətli əşyaları ilə
birgə Babilə gətirtdi və Yehoyakinin qohumu Sidqiyanı Yəhuda və Yerusəlim
üzərində padşah etdi.

Yəhudanın son padşahı Sidqiya
(2Pad. 24:18-20; Yer. 52:1-3)

11 * Sidqiya padşah olduğu vaxt iyirmi bir yaşında idi və Yerusəlimdə on
bir il padşahlıq etdi. 12 O, Allahı Rəbbin gözündə pis olan işlər etdi, Rəbbin
dili ilə danışan peyğəmbər Yeremyanın önündə özünü aşağı tutmadı. 13 * Həm
də Allahın adı ilə onu and içdirmiş padşah Navuxodonosora qarşı üsyan etdi,
dikbaşlıqla İsrailin Allahı Rəbbə tərəf dönmək istəməyib ürəyini inadkar etdi.
14 Kahinlərin bütün rəhbərləri də xalqla birgə başqa millətlərin bütün iyrənc
işlərinə görə davranaraq böyük xainlik etdilər və Rəbbin Yerusəlimdə təqdis
etdiyi məbədini murdarladılar.

Yerusəlimin süqutu
(2Pad. 25:1-21; Yer. 52:3-27)

15 Atalarının Allahı Rəbb dəfələrlə Öz elçilərinin vasitəsilə onlara xəbər
göndərdi, çünki Öz xalqına və məskəninə rəhmi gəlirdi. 16 * Ancaq Rəbbin
qəzəbi Öz xalqının üzərinə gəldi və onlara heç bir çarə tapılmadı, çünki Allahın
elçilərini lağa qoydular, Onun sözlərinə xor baxdılar və peyğəmbərlərini
təhqir etdilər.

17 * Rəbb onların üzərinə Xaldeylilərin padşahını göndərdi. O da Müqəddəs
məkanlarında onların cavanlarını qılıncla öldürdü, yeniyetməyə və bakirə
qıza, qocaya və zəifə rəhm etmədi, Rəbb hamısını ona təslim etdi. 18 O,
Allahın məbədinin bütün böyük və kiçik əşyalarını, Rəbbin məbədinin
xəzinələrini, padşahın və onun rəislərinin xəzinələrini – hər şeyi Babilə
apardı. 19 Xaldeylilər Allahın məbədini yandırdılar, Yerusəlimin divarını
uçurdular, onun bütün saraylarına od vurdular və orada olan qiymətli
əşyaların hamısını məhv etdilər. 20 Xaldeylilərin padşahı qılıncdan qurtaran-
ları Babilə sürgünlüyə apardı. Onlar Fars padşahlarının hökmranlığına qədər
ona və onun oğullarına qul oldu. 21 * Yeremyanın dili ilə deyilən Rəbbin sözü

* **36:5** Yer. 22:18-19; 26:1-6; 35:1-19 * **36:6** Yer. 25:1-38; 36:1-32; 45:1-5; Dan. 1:1-2 * **36:10** Yer. 22:24-30; 24:1-10; 29:1-2; Yez. 17:12 * **36:10** Yer. 37:1; Yez. 17:13 * **36:11** Yer. 27:1-22; 28:1-17 * **36:13** Yez. 17:15 * **36:16** Mat. 5:12; Luka 6:23; Həv. 7:52-53 * **36:17** Yer. 21:1-10; 34:1-5 * **36:21** Yer. 25:11; 29:10

yerinə yetsin deyə yetmiş il bitənə qədər torpaq öz Şənbə vaxtlarını qeyd edərək bütün bu viranəlik müddəti dincəldi.

Kir Yəhudilərə öz ölkələrinə qayıtmağa icazə verir (Ezra 1:1-4)

22 Rəbb Fars padşahı Kirin hökmranlığının birinci ilində Yeremyanın dili ilə
dediyi sözü yerinə yetirmək üçün Kiri ruhlandırdı. Ona görə Kir padşahlığının
bütün ərazisində yazılı və şifahi şəkildə elan etdi:

23 * «Budur, Fars padşahı Kir belə deyir: “Göylərin Allahı Rəbb dünyanın
bütün padşahlıqlarını mənə verdi və Yəhudanın Yerusəlim şəhərində Öz
məbədini tikməyi mənə əmr etdi. Aranızda Onun xalqına mənsub olanların
hamısına qoy Allahı Rəbb yar olsun və oraya getsinlər”».

* **36:23** Yeş. 44:28

EZRA KİTABI GİRİŞ

«Ezra» və *«Nehemya»* Kitabları vəhdət təşkil edib *«Salnamələr»* Kitabının davamıdır. Bu kitab yəhudilərin Babil sürgünlüyündən qayıtmasından və Yerusəlimdəki məbədin bərpa olunmasından danışır. Kitabın müəllifi sübut edir ki, yəhudilərin qovulmasına və padşahlığın dağılmasına baxmayaraq, onlar yenə də Allahın seçilmiş xalqı olaraq qalırlar. Kitabın baş qəhrəmanı ilahiyyatçı, Allahın qanununu yaxşı bilən və Ona sadiq olan Ezradır. O öz imanı ilə İsrailin mənəvi irsini qorumaq üçün xalqın ruhani və ictimai həyatının bərpasına kömək edir.

Kitabda hadisələr belə ardıcıllıqla qələmə alınıb:

Sürgündə olan yəhudilərin bir hissəsinin Fars padşahı Kirin əmri ilə vətənə qayıtması.

Məbədin yenidən tikilməsi və təqdis olunması; Yerusəlimdə Allaha ibadətin bərpası.

Sürgündə olan yəhudilərin başqa bir hissəsinin Yerusəlimə qayıtması və nikah problemi.

Kitabın məzmunu:

1:1–2:70 Sürgündən Yəhudaya birinci qayıdanlar
3:1–6:22 Məbədin yenidən tikilməsi və təqdis edilməsi
7:1–10:44 Ezranın başqa sürgün olunanlarla birgə qayıtması

Yerusəlimdəki məbədin bərpası (2Saln. 36:22-23)

1 * Rəbb Fars padşahı Kirin hökmranlığının birinci ilində Yeremyanın dili ilə
dediyi sözü yerinə yetirmək üçün Kiri ruhlandırdı. Ona görə Kir padşahlığının
bütün ərazisində yazılı və şifahi elan etdi:
2 * «Budur, Fars padşahı Kir belə deyir: “Göylərin Allahı Rəbb dünyanın
bütün padşahlıqlarını mənə verdi və Yəhudanın Yerusəlim şəhərində Öz
məbədini tikməyi mənə əmr etdi. 3 Aranızda Onun xalqına mənsub olan-
ların hamısına qoy Allahı yar olsun! Qoy onlar Yəhudanın Yerusəlim
şəhərinə qalxsın və İsrailin Allahı Rəbbin məbədini tiksinlər. Yerusəlimdə
səcdə qılınan Allah Odur. 4 Sağ qalan İsraillilər hansı əhali arasında yaşayırsa,
qoy onlar Yerusəlimdəki Allah evinə verəcəkləri könüllü ianələrdən başqa,
qızıl-gümüş, əşya və heyvanlar verməklə bu adamlara kömək etsinlər”».
5 Yəhuda, Binyamin qəbilələrinin nəsil başçıları, kahinlərlə Levililər, eləcə
də Allahın ruhlandırdığı bütün adamlar Rəbbin Yerusəlimdəki məbədini
tikmək üçün yola düşməyə hazırlaşdılar. 6 Araларında yaşadıqları yerli əhalinin
hamısı verdikləri könüllü ianələrdən başqa, qızılla, gümüş qablarla, əşyalarla,
heyvanlarla və qiymətli şeylərlə onlara kömək etdilər. 7 Padşah Kir Navux-
odonosorun Rəbbin Yerusəlimdəki məbədindən götürüb öz allahlarının
məbədinə qoyduğu əşyaları çıxartdı. 8 Fars padşahı Kir onları xəzinədar
Mitredatın əli ilə oradan çıxardaraq hamısını sayıb Yəhuda rəhbəri Şeşbassara
verdi. 9 Onların sayı bu qədər idi: otuz qızıl ləyən, min gümüş ləyən, iyirmi
doqquz bıçaq, 10 otuz qızıl boşqab, bir-birinə oxşayan dörd yüz on gümüş boşqab

* **1:1** Yer. 25:11; 29:10 * **1:2** Yeş. 44:28

və min ədəd də başqa qablar. 11 Qızıl və gümüş əşyaların hamısı beş min dörd
yüz ədəd idi. Sürgündə yaşayanlar Babildən Yerusəlimə qaytarılanda Şeşbassar
bu əşyaların hamısını onlarla bərabər gətirdi.

2

Sürgündən Yəhudaya qayıdanların siyahısı
(Neh. 7:4-73)

1 Babil padşahı Navuxodonosorun Babilə apardığı əsirlər yaşadıqları vi-
layətdən Yerusəlimə və Yəhudadakı öz şəhərlərinə qayıtdılar.
2 Onlar Zerubbabil, Yeşua, Nehemya, Seraya, Reelaya, Mordokay, Bilşan,
Mispar, Biqvay, Rexum, Baananın başçılığı ilə gəldilər.

Sürgündən qayıdan İsraillilərin sayı:
3 Paroş övladları – 2172 nəfər;
4 Şefatya övladları – 372 nəfər;
5 Arah övladları – 775 nəfər;
6 Yeşua və Yoav nəslindən Paxat-Moav övladları – 2812 nəfər;
7 Elam övladları – 1254 nəfər;
8 Zattu övladları – 945 nəfər;
9 Zakkay övladları – 760 nəfər;
10 Bani övladları – 642 nəfər;
11 Bevay övladları – 623 nəfər;
12 Azqad övladları – 1222 nəfər;
13 Adoniqam övladları – 666 nəfər;
14 Biqvay övladları – 2056 nəfər;
15 Adin övladları – 454 nəfər;
16 Ater, yəni Xizqiya övladları – 98 nəfər;
17 Besay övladları – 323 nəfər;
18 Yora övladları – 112 nəfər;
19 Xaşum övladları – 223 nəfər;
20 Gibbar övladları – 95 nəfər;
21 Bet-Lexem övladları – 123 nəfər;
22 Netofa sakinləri – 56 nəfər;
23 Anatot sakinləri – 128 nəfər;
24 Azmavet övladları – 42 nəfər;
25 Qiryat-Arim, Kefira və Beerot övladları – 743 nəfər;
26 Rama və Geva övladları – 621 nəfər;
27 Mikmas sakinləri – 122 nəfər;
28 Bet-El və Ay sakinləri – 223 nəfər;
29 Nevo övladları – 52 nəfər;
30 Maqbiş övladları – 156 nəfər;
31 Digər Elam övladları – 1254 nəfər;
32 Xarim övladları – 320 nəfər;
33 Lod, Xadid və Ono övladları – 725 nəfər;
34 Yerixo övladları – 345 nəfər;
35 Senaa övladları – 3630 nəfər.
36 Kahinlər:
Yeşua nəslindən Yedaya övladları – 973 nəfər;
37 İmmer övladları – 1052 nəfər;
38 Paşxur övladları – 1247 nəfər;
39 Xarim övladları – 1017 nəfər.

40 Levililər: Hodavya nəslindən yaranan Yeşua və Qadmiel övladları – 74
nəfər.
41 İlahiçilər: Asəf övladları – 128 nəfər.
42 Məbəd qapıçıları: Şallum övladları, Ater övladları, Talmon övladları, Aqquv
övladları, Xatita övladları və Şovay övladları ilə birlikdə 139 nəfər.
43 Məbəd qulluqçuları: Sixa övladları, Xasufa övladları, Tabbaot övladları,
44 Qeros övladları, Siaha övladları, Padon övladları, 45 Levana övladları, Xaqava
övladları, Aqquv övladları, 46 Xaqav övladları, Şamlay övladları, Xanan övladları,
47 Giddel övladları, Qaxar övladları, Reaya övladları, 48 Resin övladları, Neqoda
övladları, Qazzam övladları, 49 Uzza övladları, Paseah övladları, Besay övladları,
50 Asna övladları, Meunim övladları, Nefusim övladları, 51 Baqbuq övladları,
Xaqufa övladları, Xarxur övladları, 52 Baslut övladları, Mexida övladları, Xarşa
övladları, 53 Barqos övladları, Sisra övladları, Tamax övladları, 54 Nesiah övladları,
Xatifa övladları.
55 Süleymanın əyanlarının nəslindən: Sotay övladları, Hassoferet övladları,
Peruda övladları, 56 Yela övladları, Darqon övladları, Giddel övladları, 57 Şefatya
övladları, Xattil övladları, Pokeret-Hassevayim övladları, Ami övladları.
58 Məbəd qulluqçuları ilə Süleymanın əyan qullarının övladları – cəmi 392
nəfər.
59 Tel-Melahdan, Tel-Xarşadan, Keruvdan, Addondan, İmmerdən qayıdan,
ancaq ailələrinin və nəsillərinin İsrail övladlarından olduğunu sübut edə
bilməyənlər bunlardır: 60 Delaya övladları, Toviya övladları, Neqoda övladları
– 652 nəfər.
61 Kahinlərin nəslindən: Xovaya övladları, Haqqos övladları, Gileadlı Barzil-
layın qızlarından arvad alıb qayınatasının adını götürən Barzillay övladları.
62 Onlar nəsil şəcərəsini axtardılar, lakin öz adlarını tapa bilmədilər və buna
görə murdar sayılaraq kahinlikdən çıxarıldılar. 63 Yəhuda valisi onlara əmr
edib belə dedi: «Urim və Tummimi işlədən bir kahin olmayınca onlar ən
müqəddəs yeməklərdən yeməsin».
64 Bütün camaat birlikdə 42 360 nəfər idi. 65 Bundan başqa, 7337 nəfər kölə
və kənizlər, 200 nəfər kişi və qadından ibarət ilahiçi var idi. 66 Bu adamların
736 atı, 245 qatırı, 67 435 dəvəsi, 6720 eşşəyi var idi.
68 Rəbbin Yerusəlimdəki məbədinə gələn zaman bəzi nəsil başçıları Allahın
evini öz yerində tikmək üçün könüllü ianələr verdilər. 69 Bu iş üçün yığılan
xəzinəyə imkan daxilində altmış bir min darik * qızıl, beş min mina gümüş və
yüz kahin geyimi verdilər.
70 * Kahinlər, Levililər, xalqın bəziləri, ilahiçilər, məbəd qapıçıları və qul-
luqçuları öz şəhərlərində yerləşdilər. Beləliklə, İsraillilər isə öz şəhərlərində
yerləşdilər.

3

Yerusəlimdəki qurbangahın tikilməsi

1 * Artıq İsraillilər öz şəhərlərində idi. Yeddinci ay çatanda xalq bir nəfər kimi
Yerusəlimdə toplandı. 2 * Yosadaq oğlu Yeşua ilə kahin qardaşları və Şealtiel
oğlu Zerubbabillə qardaşları İsrailin Allahının qurbangahını qurdular ki, Al-
lah adamı Musanın Qanununda yazıldığı kimi üstündə yandırma qurbanları

* **2:69** Darik – qızıl sikkə. * **2:70** 1Saln. 9:2; Neh. 11:3 * **3:1** Neh. 8:1 * **3:2** Çıx. 27:1

təqdim edilsin. 3 * Ətrafda yaşayan xalqlardan qorxmalarına baxmayaraq,
qurbangahı əvvəlki bünövrə üzərində qurdular. Sonra onun üzərində səhər-
axşam Rəbbə yandırma qurbanları təqdim etdilər. 4 * Yazıya görə Çardaqlar
bayramı keçirdilər və qaydaya görə günbəgün müəyyən miqdarda gündəlik
yandırma qurbanları təqdim etdilər. 5 * Sonra daimi yandırma qurban-
ları verdilər. Təzə Ay mərasimlərinin, eləcə də Rəbbin təqdis etdiyi bütün
bayramların təqdimlərini və hamının könüllü olaraq Rəbbə etdiyi təqdimləri
verdilər. 6 Rəbbin məbədinin bünövrəsinin qoyulmamasına baxmayaraq,
onlar yeddinci ayın birinci günündə Rəbbə yandırma qurbanları təqdim
etməyə başladılar.

Məbədin bünövrəsinin qoyulması

7 Daşyonanlarla dülgərlərə pul verdilər. Fars padşahı Kirdən izin aldıqlarına
görə Livandan dəniz yolu ilə Yafoya sidr ağacları gətirmələri üçün Sidonlu-
larla Surlulara yemək-içmək və zeytun yağı verdilər.

8 Allahın evinə, Yerusəlimə gəlişlərinin ikinci ilinin ikinci ayında Şealtiel oğlu
Zerubbabil və Yosadaq oğlu Yeşua ilə digər qardaşları – kahinlər, Levililər,
əsirlikdən Yerusəlimə qayıdanların hamısı işə başladılar. İyirmi və ondan
yuxarı yaşda olan Levililəri Rəbbin məbədinin tikinti işinə nəzarətçi təyin
etdilər. 9 Levililərdən Yeşua və övladları ilə qardaşları, Hodavya * nəslindən
törənən Qadmiellə övladları, Xenadad övladları, nəvələri və qardaşları Allahın
evində işləyənlərə nəzarət etdilər. 10 * Bənnalar Rəbbin məbədinin təməlini
qoyan zaman İsrail padşahı Davudun qoyduğu qaydaya əsasən kahinlər
xüsusi libas geyinib əllərindəki kərənaylarla, Asəf övladlarından olan Lev-
ililərsə sinclərlə Rəbbə həmd etmək üçün öz yerlərini tutdular. 11 * Onlar
Rəbbə həmd və şükür edib növbə ilə Onu tərənnüm edərək belə deyirdilər:
«Rəbb yaxşıdır, çünki İsrailin üzərində məhəbbəti əbədidir». Onlar Rəbbə həmd
edəndə bütün xalq ucadan qışqırdı, çünki Rəbb evinin bünövrəsi qoyulmuşdu.
12 Əvvəlki məbədi görmüş bir çox qoca kahinlər, Levililər və nəsil başçıları
məbədin bünövrəsinin qoyulduğunu görəndə hönkürüb ağladılar, bir çoxları isə
sevincdən haray çəkdilər. 13 Xalq gurultulu sevinc səsləri ilə ağlaşma səslərini
bir-birindən ayıra bilmirdi, çünki onların gurultu ilə qopan haray səsləri
uzaqlarda eşidilirdi.

4

Samariyalılar məbəd tikintisinə mane olur

1 Yəhudalıların və Binyaminlilərin düşmənləri eşitdilər ki, sürgündən
qayıdanlar İsrailin Allahı Rəbb üçün məbəd tikirlər. 2 * Onlar Zerubba-
bilə və nəsil başçılarına yaxınlaşıb belə dedi: «Qoy biz də sizinlə bərabər
bu məbədi tikək, çünki biz də sizin kimi Allahınıza sitayiş edirik. Bizi
buraya gətirən Aşşur padşahı Esar-Xaddonun dövründən bəri sizin Allaha
qurban təqdim edirik». 3 Lakin Zerubbabil, Yeşua və İsrailin digər nəsil
başçıları onlara belə dedilər: «Allahımızın evini qurmaq üçün sizin bizimlə
heç bir ortaq işiniz yoxdur. Biz özümüz əlbir olaraq Fars padşahı Kirin
əmrinə əsasən İsrailin Allahı Rəbbə məbəd tikəcəyik». 4 Onda bu ölkənin
xalqı Yəhuda xalqının əllərini işdən soyutmaqla tikinti işində onlara əziyyət

* **3:3** Say. 28:1-8 * **3:4** Say. 29:12-38 * **3:5** Say. 28:11–29:39 * **3:9** Hodavya – ibrani mətnində Yəhuda yazılmışdır. Bax: Ezr. 2:40, Neh. 7:43. * **3:10** 1Saln. 25:1 * **3:11** 1Saln. 16:34; 2Saln. 5:13; 7:3; Zəb. 100:5; 106:1; 107:1; 118:1; 136:1; Yer. 33:11 * **4:2** 2Pad. 19:37; Yeş. 37:38

verdi. 5 Bu xalq Yəhudilərin məqsədlərini boşa çıxarmaq üçün Fars padşahları
olan Kirin dövründən Daranın dövrünə qədər onlara qarşı çıxaraq özlərinə
muzdla məsləhətçilər tutdu. 6 * Onlar Axaşveroş padşah olanda, onun
hökmranlığının başlanğıcında Yəhuda və Yerusəlimdə yaşayanların əleyhinə bir
ittiham məktubu yazdılar.

7 Fars padşahı Artaxşastanın* dövründə Bişlam Mitredat, Taveel və digər
yoldaşları padşah Artaxşastaya məktub yazdı. Məktub Arami dilində
yazılaraq† tərcümə edildi.

8 Sərkərdə Rexum və mirzə Şimşay padşah Artaxşastaya Yerusəlimi ittiham
edən bir məktub yazdı. 9 Sonra məktuba sərkərdə Rexumla mirzə Şimşay və
qalan yoldaşları, hakimlər, əmirlər, qulluqçular, Farslar, Ereklilər, Babillilər,
Şuşanlılar, yəni Elamlılar, 10 böyük və şanlı Aşurbanipalın‡ sürgün edib Samariya
şəhərlərində və Fərat çayının qərb torpaqlarında yerləşdirdiyi başqa xalqlar
imza qoydular.

11 Padşah Artaxşastaya göndərdikləri məktubun surəti belədir:

«Padşah Artaxşastaya
Fərat çayının qərb torpaqlarında yaşayan qullarından.

12 Padşaha məlum olsun ki, sizin yanınızdan qayıdan Yəhudilər bizim
yanımıza – Yerusəlimə gəlib bu pis, üsyankar şəhəri bərpa edirlər. Divarları
hörüb qurtardılar və binaların təməlini bərpa etdilər. 13 Padşaha məlum
edirik ki, əgər bu şəhər bərpa edilərsə, divarları hörülüb qurtararsa, onlar
sənə vergi, xərac və gömrük verməyəcəklər. Bununla da padşahın gəlirinə
böyük ziyan dəyəcək. 14 Əgər indi bu sarayın duzu ilə dolanırıqsa, gözümüz
önündə padşaha ziyan dəyməsini görmək bizə yaraşmaz. Ona görə də
padşaha bu xəbəri göndərib belə məlum edirik: 15 qoy ata-babalarının
dəftərxanası axtarılsın. Qeyd kitablarında bu şəhər haqqında məlumat
tapanda biləcəksiniz ki, bu şəhər həm üsyankar, həm də padşahlar və
dövlətlər üçün zərərlidir. Qədimdən bəri oradan həmişə xəyanət törəyib və
bunun üçün şəhər xarabaya çevrilib. 16 Padşaha məlum edirik ki, əgər bu
şəhər bərpa edilərsə və divarları tikilib qurtararsa, sənin Fərat çayının qərb
torpaqlarında payın olmayacaq».

17 Padşah belə cavab göndərdi:

«Sərkərdə Rexuma, mirzə Şimşaya və Samariya ilə Fərat çayının digər qərb
torpaqlarında yaşayan yoldaşlarına salamlar!

18 Bizə göndərdiyiniz məktub hüzurumda tərcümə edildi. 19 Ona görə mən
əmr verdim və əmrimə əsasən istintaq aparıldı. Bu şəhərin sakinlərinin
qədimdən bəri padşahlara qarşı üsyan qaldırması təsdiq olundu. Üsyankarlıq
və xəyanət bu şəhərin daxilindən baş qaldırıb. 20 O zaman Yerusəlimi idarə
edən qüdrətli padşahlar var idi. Fərat çayının qərbindəki bütün torpaqlar
üzərində bu padşahlar hökmranlıq edirdilər. Buranın əhalisi isə onlara xərac,
vergi və gömrük verirdi. 21 İndi əmr verin, bu adamlar işi dayandırsınlar
və mən əmr verənə qədər bu şəhəri bərpa etməsinlər. 22 Bu işə etinasız
yanaşmaqdan çəkinin. Niyə şər artıb padşahlığıma ziyan vursun?»

23 Padşah Artaxşastanın məktubunun surəti Rexumla mirzə Şimşayın və
yoldaşlarının qarşısında oxunanda onlar tələsik Yerusəlimə Yəhudilərin
yanına getdilər. Onların işini zorla, güclə dayandırdılar. 24 Beləliklə,

* **4:6** Est. 1:1 * **4:7** Artaxşasta – Azərbaycanda indiki tarixi ədəbiyyatlarda Artakserks. † **4:7** 4:8–6:18-ə qədər mətn o dövrün rəsmi dili olan arami dilində yazılmışdır. ‡ **4:10** Aşurbanipal – arami mətnində *Osnappar*.

Yerusəlimdəki Allah evinin tikinti işi dayandırıldı və bu iş Fars padşahı Daranın hökmranlığının ikinci ilinə qədər ləngidi.

5

Tikintinin davam etdirilməsi

1 * Peyğəmbərlərdən peyğəmbər Haqqayla İddo oğlu Zəkəriyyə Yəhudada və Yerusəlimdə yaşayan Yəhudilərə İsrail Allahının adı ilə peyğəmbərlik etdi. 2 * * O zaman Şealtiel oğlu Zerubbabil və Yosadaq oğlu Yeşua işə başlayaraq Yerusəlimdəki Allah evinin tikintisini davam etdirdilər. Allahın peyğəmbərləri də onlarla idi və onlara kömək etdi.

3 O vaxtlar Fərat çayının qərb torpaqlarının valisi olan Tattenay, Şetar-Boznay və yoldaşları onların yanına gəlib dedi: «Bu məbədi bərpa etmək və tikintisini qurtarmaq üçün sizə kim icazə verib?» 4 Onda biz onlara bu binanı tikənlərin adlarını bildirdik. 5 Allahın nəzəri Yəhudi ağsaqqallarının üzərinə yönəlmişdi. Ona görə bu işin sorağı Daraya çatana və bu barədə məktubla cavab qayıdanadək onlar Yəhudilərin işini dayandırmadılar.

6 Fərat çayının qərb torpaqlarının valisi Tattenay, Şetar-Boznay və yoldaşları, Fərat çayının qərb torpaqlarındakı məmurlar padşah Daraya bu surətdə məktub yolladı. 7 Ona yolladıqları məktubda belə yazılmışdı:

«Padşah Daraya böyük ehtiramla salamlar!

8 Padşaha məlum olsun ki, biz Yəhuda vilayətindəki böyük Allahın məbədinə getdik. Məbəd böyük daşlardan tikilmiş, divarların içərisinə dirəklər qoyulmuşdur. Bu iş səylə görülərək uğurla idarə edilir. 9 O zaman oranın ağsaqqallarından soruşub belə dedik: "Bu məbədi bərpa etmək və tikintisini qurtarmaq üçün sizə kim icazə verib?" 10 Həm də onlardan bu işin başçılarının adını soruşduq ki, bunları yazaraq sizə bildirək.

11 Onlar bizə belə cavab verdilər:

"Biz göylərin və yerin Allahının qullarıyıq. Bundan bir çox il əvvəl tikilən məbədi bərpa edirik. Vaxtı ilə oranı İsrailin böyük padşahı tikib başa çatdırmışdı. 12 * Lakin atalarımız göylərin Allahını qəzəbləndirdiyi üçün Allah onları Babil padşahı Xaldeyli Navuxodonosora təslim etdi. O da bu məbədi xarabaya çevirdi və xalqını Babilə əsir apardı. 13 * Lakin Babil padşahı Kirin hakimiyyətinin birinci ilində padşah Kir Allah evinin bərpası üçün əmr verdi. 14 Həmçinin Yerusəlimdəki Allah evindən Navuxodonosorun götürüb Babil məbədinə apardığı qızıl və gümüş qabları padşah Kir Babildəki məbəddən çıxartdı. Onları vali təyin etdiyi Şeşbassar adlı bir adama verərək dedi: 15 ‹Bu əşyaları götürüb get, Yerusəlimdəki məbədə qoy. Allahın evi qoy öz yerində bərpa olunsun›. 16 O zaman həmin Şeşbassar gəlib Yerusəlimdəki Allah evinin təməlini qoydu. O zamandan indiyə qədər bu məbəd tikilir, lakin hələ tamamlanmayıb".

17 İndi padşahın xoşuna gələrsə, qoy Babil sarayındakı dəftərxana axtarılaraq Yerusəlimdəki Allah evinin bərpası üçün padşah Kirin verdiyi əmr üzə çıxarılsın. Sonra isə bu iş barədə padşah öz iradəsini bizə bildirsin».

6

Dara Kirin fərmanını təsdiq edir

* **5:1** Ezra 6:14; Haq. 1:1; Zək. 1:1 * **5:2** Haq. 1:12; Zək. 4:6-9 * **5:2** Zək. 3:1 * **5:12** 2Pad. 25:8-12; 2Saln. 36:17-20; Yer. 52:12-15 * **5:13** Ezra 1:2-11

1 O zaman padşah Daranın verdiyi əmrə əsasən Babil xəzinəsində olan
dəftərxana axtarıldı. 2 Midiya vilayətində olan Ekbatana qalasında bir tumar
tapıldı. Bu tumarda belə qeyd edilmişdi:
3 «Padşah Kirin hökmdarlığının birinci ilində Allahın Yerusəlimdəki
məbədi barədə Kir belə əmr verib: “Bu məbəd – qurbanlar təqdim edilən
bu yer əvvəlki bünövrəsi üzərində bərpa edilsin. 4 Üç cərgə böyük daş,
bir cərgə təzə dirək qoyulmaqla altmış qulac hündürlükdə və altmış qulac
uzunluqda olsun. Bu işin bütün xərci padşah xəzinəsindən ödənilsin.
5 Həm də Yerusəlimdəki Allah evindən Navuxodonosorun çıxarıb Babilə
gətirdiyi qızıl və gümüş qablar geri qaytarılsın. Bunların hamısı öz yerinə,
Yerusəlimdə olan məbədə aparılsın. Onları Allahın evinə qoyun”.

6 Ona görə Fərat çayının qərb torpaqlarının valisi Tattenay, Şetar-Boznay
və yoldaşları – Fərat çayının qərb torpaqlarındakı məmurlar qoy indi
oradan uzaqlaşsın, 7 Allah evinin işinə qarışmasınlar. Yəhudilərin valisi
və Yəhudilərin ağsaqqalları Allahın evini öz yerində bərpa etsinlər. 8 Mən
əmr edirəm ki, Allahın bu evinin bərpasında Yəhudilərin bu ağsaqqallarına
kömək edəsiniz, işlərinin dayandırılmaması üçün bu adamların xərci mütləq
padşah xəzinəsindən, Fərat çayının qərb torpaqlarından yığılan vergilərdən
ödənilsin. 9 Göylərin Allahına yandırma qurbanları vermək üçün hər gün
ehtiyaclarına görə cavan buğalar, qoç və quzular, Yerusəlimdəki kahinlərin
istədiyi miqdarda buğda, duz, şərab, zeytun yağı əskik edilmədən onlara
verilsin. 10 Onlar göylərin Allahına xoş ətirli qurbanlar versinlər və buna
görə padşahla övladları üçün dua etsinlər ki, canları sağ olsun. 11 Əmr edirəm
ki, bu fərmanı dəyişdirən adamın evindən bir dirək çıxarıb dik basdırılsın
və həmin adam bu dirəkdən asılsın. Qoy belə ev xarabalığa çevrilsin. 12 Bu
məbədi isminə məskən edən Allah bu fərmanı dəyişdirməyə cəhd edən və
Yerusəlimdəki məbədin dağılmasını istəyən hər padşahı və xalqı yox etsin.
Mən Dara əmr edirəm, əmrim sözsüz yerinə yetirilsin».

Allahın evinin təqdisi

13 O zaman Fərat çayının qərb torpaqlarının valisi Tattenay, Şetar-Boznay
və yoldaşları padşah Daranın göndərdiyi bu əmri alan kimi ona əməl et-
dilər. 14 * Yəhudilərin ağsaqqalları tikintini davam etdirdilər və peyğəmbər
Haqqay ilə İddo oğlu Zəkəriyyənin peyğəmbərlik sözlərinə əsasən onların işləri
uğurlu gedirdi. İsrail Allahının buyruğuna görə Fars padşahları Kir, Dara və
Artaxşastanın əmri ilə məbədi tikib qurtardılar. 15 Məbəd padşah Daranın
hakimiyyətinin altıncı ili, Adar ayının üçündə başa çatdı.
16 İsrail övladları – kahinlər, Levililər və sürgündən qayıdanların hamısı bu
Allah evinin təqdis mərasimini sevinclə qeyd etdilər. 17 Allahın evinin təqdisi
üçün yüz buğa, iki yüz qoç, dörd yüz quzu və bütün İsrail üçün qəbilələrinin
sayına görə günah qurbanı olaraq on iki təkə təqdim etdilər. 18 Yerusəlimdə Al-
laha xidmət üçün Musanın Kitabında yazıldığı kimi kahinləri öz dəstələrində
və Levililəri öz bölmələrində düzdülər.

Pasxa bayramının keçirilməsi

19 * Sürgündən qayıdanlar Pasxa bayramını birinci ayın on dördündə
keçirdilər. 20 Çünki kahinlərlə Levililər bir nəfər kimi özlərini pak etdikləri
üçün təmiz idilər. Levililər bütün sürgündən qayıdanlar üçün, kahin qardaşları

* **6:14** Ezra 5:1; Haq. 1:1; Zək. 1:1 * **6:19** Çıx. 12:1-20

və özləri üçün Pasxa qurbanı kəsdilər. 21 Sürgündən qayıdan İsrail övladları və İsrailin Allahı Rəbbə sitayiş etmək üçün özlərini ətraf millətlərin murdarlığından təcrid edənlərin hamısı qurban əti yedilər. 22 Yeddi gün sevinclə Mayasız Çörək bayramı keçirdilər, çünki onları sevindirən Rəbb idi. Rəbb İsrail Allahının evinin bərpasına kömək etmək üçün Aşşur padşahının ürəyində meyl yaratmışdı.

7

Ezranın Yerusəlimə gəlməsi

1 Bu işlərdən sonra Fars padşahı Artaxşastanın dövründə başçı kahin Harun oğlu Eleazar oğlu Pinxas oğlu Avişua oğlu 2 Buqqi oğlu Uzzi oğlu 3 Zerahya oğlu Merayot oğlu Azarya oğlu Amarya oğlu 4 Axituv oğlu Sadoq oğlu Şallum oğlu 5 Xilqiya oğlu Azarya oğlu Seraya oğlu Ezra Babildən çıxdı. 6 Babildən gələn bu Ezra İsrailin Allahı Rəbbin Musaya verdiyi Qanunu yaxşı bilən ilahiyyatçı idi. Allahı Rəbbin əli onun üzərində olduğuna görə padşah Ezranın istədiyi hər bir şeyi vermişdi.

7 Padşah Artaxşastanın hakimiyyətinin yeddinci ilində İsrail övladlarından, kahinlərdən, Levililərdən, ilahiçilərdən, məbəddəki qapıçılardan və qulluqçulardan bəziləri Yerusəlimə qayıtdı. 8 Ezra Yerusəlimə çatanda Artaxşastanın hökmdarlığının yeddinci ilinin beşinci ayı idi. 9 O, birinci ayın birinci günündə Babildən yola düşüb beşinci ayın birində Yerusəlimə çatdı, çünki Allahın mərhəmətli əli onun üzərində idi. 10 Ezra özünü Rəbbin Qanununu tədqiq və tətbiq etməyə, İsraildə qayda-qanunları öyrətməyə həsr etmişdi.

Padşah Artaxşastanın Ezraya verdiyi məktub

11 Rəbbin əmrlərini və İsrailə buyurduğu qanunları öyrədən ilahiyyatçı, kahin Ezraya padşah Artaxşasta bu məzmunda məktub vermişdi:

12 «Padşahlar* padşahı Artaxşastadan göylərin Allahının qanunlarını öyrədən kahin Ezraya bildiriş:

13 İndi mən əmr edirəm ki, padşahlığımda olan İsrail xalqından, kahinlərdən, Levililərdən könüllü olaraq Yerusəlimə getmək istəyən hər kəs səninlə getsin. 14 İndi sən padşahla yeddi məsləhətçisi tərəfindən əlində olan Allahın Qanununa əsasən Yəhuda və Yerusəlimdəki vəziyyəti öyrənmək üçün göndərilirsən. 15 Yerusəlimi məskəni edən İsrailin Allahına padşah və məsləhətçilərinin könüllü təqdim etdikləri qızıl-gümüşü götür. 16 Xalqın və kahinlərin İsrailin Allahının Yerusəlimdəki məbədinə könüllü surətdə verdikləri hədiyyələrlə bərabər Babil vilayətinin hər tərəfindən yığacağın qızıl-gümüşün hamısını götür. 17 Sonra bu pulla tez buğalar, qoçlar, quzular, taxıl və şərab təqdimlərini alarsan. Onları Allahınızın Yerusəlimdəki məbədinin qurbangahında təqdim edərsiniz. 18 Sən və qardaşların qızıl-gümüşün qalan hissəsini Allahın iradəsinə uyğun, istədiyin kimi istifadə edə bilərsiniz. 19 Allahının məbədində ibadət zamanı işlətmək üçün sənə qaytarılan qabları isə Yerusəlim Allahının hüzurunda təhvil ver. 20 Allahın məbədinə başqa nə lazım olarsa, sən onu padşah xəzinəsindən ödə.

21 Mən padşah Artaxşasta Fərat çayının qərb torpaqlarının bütün xəzinədarlarına əmr edirəm ki, göylər Allahının Qanununun ilahiyyatçısı, kahin Ezranın hər istəyini diqqətlə yerinə yetirin. 22 Yüz talanta qədər

* **7:12** 7:12-26-ya qədər mətn arami dilində yazılmışdır.

gümüş, yüz kora qədər buğda, yüz bata qədər şərab, yüz bata qədər zeytun
yağı və istədikləri qədər duz verin. 23 Göylərin Allahının məbədi üçün,
bu Allah tərəfindən hər nə əmr olunarsa, yerli-yerində ona əməl edilsin.
Niyə padşahın və övladlarının ölkəsi qəzəbə düçar olsun? 24 Sizə bildiririk
ki, kahinlərdən, Levililərdən, ilahiçilərdən, bu Allah evinin qapıçılarından,
qulluqçularından, digər xidmətçilərindən xərac, vergi və gömrük istəməyə
izin yoxdur.
25 Sən Ezra Allahın sənə verdiyi müdrikliyə görə orada hakimlər və qazilər
təyin et. Qoy onlar Fərat çayının qərbində olan bütün xalqa – sənin
Allahının qanunlarını bilənlərin hamısına hökm etsinlər. Bilməyənləri də
sən öyrətməlisən. 26 Sənin Allahının qanununa və padşahın qanununa əməl
etməyən adam mütləq ölüm, sürgün, əmlak müsadirəsi yaxud həbs cəzaları
ilə cəzalansın».
27 Atalarımızın Allahı Rəbbə alqış olsun ki, padşahın qəlbində Rəbbin
Yerusəlimdə olan məbədinə belə hörmət göstərmək istəyini yaratdı. 28 Rəbb
padşahın, onun məsləhətçilərinin və bütün güclü rəislərinin mənə yaxşı
münasibətini yaratdı. Üzərimdə olan Allahım Rəbbin əlindən qüvvət alaraq
mənimlə bərabər getmək üçün İsrailin başçılarından bəzilərini yanıma
topladım.

8

Ezranın yol yoldaşlarının siyahısı

1 Artaxşastanın padşahlığı zamanı mənimlə bərabər Babildən gələn və adları
qeyd edilmiş nəsil başçıları bunlardır: 2 Pinxas övladlarından Gerşom, İtamar
övladlarından Daniel, Davud övladlarından Xattuş, 3 Şekanya nəslindən, Paroş
övladlarından, Zəkəriyyə və onunla bir nəsildən qeydə alınan yüz əlli kişi.
4 Paxat-Moav övladlarından Zerahya oğlu Elyehoenay və onunla bərabər iki
yüz kişi. 5 Şekanya övladlarından Yaxazielin oğlu və onunla bərabər üç yüz kişi.
6 Adin övladlarından Yonatan oğlu Eved və onunla bərabər əlli kişi. 7 Elam
övladlarından Atalya oğlu Yeşaya və onunla bərabər yetmiş kişi. 8 Şefatya
övladlarından Mikael oğlu Zevadya və onunla bərabər səksən kişi. 9 Yoav
övladlarından Yexiel oğlu Avdiya və onunla bərabər iki yüz on səkkiz kişi.
10 Şelomit övladlarından Yosifyanın oğlu və onunla bərabər yüz altmış kişi.
11 Bevay övladlarından Bevay oğlu Zəkəriyyə və onunla bərabər iyirmi səkkiz
kişi. 12 Azqad övladlarından Haqqatan oğlu Yoxanan və onunla bərabər yüz
on kişi. 13 Adoniqamın Elifelet, Yeiel, Şemaya adlı sonuncu oğulları və onlarla
bərabər altmış kişi. 14 Biqvay övladlarından Utay, Zakkur və onlarla bərabər
yetmiş kişi.

Yerusəlimə qayıdış

15 Onları Ahavaya tərəf axan çayın yanına yığdım və üç gün orada qaldıq.
Mən orada xalqla kahinləri yoxladım, lakin orada Levi övladlarından heç
kimi tapa bilmədim. 16 Başçılardan Eliezeri, Arieli, Şemayanı, Elnatanı, Yarivi,
Elnatanı, Natanı, Zəkəriyyəni, Meşullamı, savadlılardan Yoyarivi və Elnatanı
çağırtdırdım. 17 Sonra onları Kasifya deyilən yerdə başçılıq edən İddonun
yanına göndərdim. Allahımızın məbədinə xidmət edən adamları bizə gətirmək
üçün Kasifya deyilən yerdə İddoya və məbəd qulluqçuları olan qardaşlarına
nə deyəcəklərini öyrətdim. 18 Allahımızın mərhəmətli əli üzərimizdə olduğuna
görə İsrail oğlu Levi oğlu Maxli övladlarından zəkalı bir adam olan Şerevya

ilə oğulları və soydaşlarından on səkkiz nəfəri, 19 Haşavyanı, onunla bərabər
Merari övladlarından Yeşayanı və qardaşları ilə onların övladlarından iyirmi
nəfəri, 20 Levililərə kömək etmək üçün Davudla başçılarının təyin etdikləri
məbəd qulluqçularından iki yüz iyirmi nəfəri bizə gətirdilər. Onların hamısı
adbaad qeyd olunmuşdu.

21 Allahımızın qarşısında özümüzü aşağı tutub Ondan özümüz, övladlarımız
və bütün malımız üçün təhlükəsiz yol diləməkdən ötrü Ahava çayı yanında
oruc elan etdim. 22 Çünki düşmənə qarşı yolda bizə kömək etmək üçün
padşahdan əsgər və atlılar istəməyə utanırdım, həm də padşaha belə söyləmişdik:
«Allahımızın əli yaxşılıq etmək üçün Ona etiqad edənlərin üzərindədir. Lakin
Ondan dönənlərə Öz gücünü və qəzəbini göstərir». 23 Elə buna görə də biz oruc
tutub Allahımıza yalvardıq. O bizim duamızı qəbul etdi.

24 Kahinlərin rəhbərləri arasından on iki nəfəri – Şerevya, Xaşavya ilə onların
on nəfər soydaşını seçdim. 25 Padşahın, məsləhətçilərinin, rəislərinin və orada
olan bütün İsrailliləri n Allahımızın məbədi üçün təqdim etdikləri qızıl və
gümüşlə bərabər əşyaları da çəkib onlara verdim. 26 Onların əlinə altı yüz əlli
talant gümüş, yüz talant gümüş əşya, yüz talant qızıl, 27 min dariklik dəyəri
olan iyirmi qızıl boşqab və qızıl qədər qiymətli olan parlaq misdən iki gözəl
qabı da çəkib verdim. 28 Onlara dedim: «Siz Rəbbin müqəddəslərisiniz, bu
əşyalar da müqəddəsdir. Bu qızılla gümüş ataralarınızın Allahı Rəbbə edilən
könüllü təqdimdir. 29 Diqqətli olun! Onları kahinlərin rəhbərləri, Levililər və
İsrailin nəsil başçıları qarşısında Yerusəlimdəki Rəbbin məbədinin otaqlarında
çəkib təhvil verənə qədər qoruyun». 30 Kahinlərlə Levililər çəkilmiş qızıl və
gümüşlə qabları Yerusəlimə, Allahımızın məbədinə aparmaq üçün götürdülər.

31 Yerusəlimə getmək üçün Ahava çayı sahilindən birinci ayın on ikinci
günü köçdük. Allahımızın əli üzərimizdə idi və bizi düşmənin əlindən,
yolumuzdakı pusqulardan qurtardı. 32 Biz Yerusəlimə çatıb orada üç gün
qaldıq. 33 Dördüncü gün isə Allahımızın məbədində qızıl-gümüş əşyaları çəkib
kahin Uriyanın oğlu Meremotun əlinə verdik. Pinxas oğlu Eleazar, habelə
Levililərdən olan Yeşua oğlu Yozavad və Binnuy oğlu Noadya da onunla idi.
34 Əşyaların hamısı sayla, çəki ilə təhvil veriləndə bütün çəki miqdarı yazıldı.

35 Bütün İsrail üçün sürgündən qayıdanlar İsrailin Allahına yandırma qur-
banı olaraq on iki buğa, doxsan altı qoç, yetmiş yeddi quzu və günah
qurbanı olaraq on iki təkə təqdim etdilər. Bunların hamısı Rəbbə təqdim
edilən yandırma qurbanları idi. 36 Sonra onlar padşahın əmrlərini padşahın
canişinlərinə və Fərat çayının qərb tərəfindəki valilərinə verdilər. Onlar da
xalqa və Allahın evinə kömək etdilər.

9

Ezranın tövbə duası

1 Bu işlər qurtarandan sonra rəhbərlər mənə yaxınlaşıb dedilər: «Kahinlərlə
Levililər daxil olmaqla İsrail xalqı ətraflarındakı xalqların – Kənanlıların,
Xetlilərin, Perizlilərin, Yevusluların, Ammonluların, Moavlıların, Misirlilərin,
Emorluların iyrənc adətlərinə uyub özlərini onlardan fərqləndirməyiblər.
2 Belə ki onlar özlərinə və oğullarına ətraflarındakı xalqların qızlarından alıblar.
Bununla müqəddəs xalq başqa xalqlarla qarışıb. Rəhbərlərlə məmurlar bu
xəyanətə ilk yol açmışlar». 3 Mən bu sözü eşidəndə paltarımla cübbəmi cırıb saç-
saqqalımı yolaraq çarəsiz oturdum. 4 Sürgündən qayıdanların bu xəyanətinə

görə İsrail Allahının sözlərindən lərzəyə gələnlərin hamısı yanıma yığıldı. Mən axşam qurbanı təqdim edilənə qədər çaşqın-çaşqın oturdum.
5 Axşam qurbanı vaxtı pərişan halda ayağa qalxdım. Paltarım və cübbəm cırıq idi. Dizüstü oturub əllərimi Allahım Rəbbə açıb 6 belə dua etdim:

«Ey Allahım, utanıram! Üzümü Sənə – Allahıma qaldırmağa xəcalət çəkirəm, çünki təqsirlərimiz başımızdan aşıb, günahlarımız böyüyərək göylərə çatıb. 7 Atalarımızın dövründən bu günə qədər böyük günah içindəyik. Ona görə də hər zaman bugünkü kimi biz, padşahlarımız, kahinlərimiz təqsirlərimiz üzündən yadelli padşahlara təslim edilib qılınca, əsirliyə, talana, rüsvayçılığa düçar olduq. 8 İndi isə bizə Allahımız Rəbb tərəfindən ani olaraq mərhəmət göstərildi. Əsirlikdən qurtulub sağ qalan bir neçə adamı Allahımız bizim üçün saxladı. Müqəddəs məkanında bizə möhkəm bir yer verdi ki, gözümüzə nur versin, bizi köləlikdən qurtarıb bir az həyata qovuşdursun. 9 Axı biz köləyik, lakin Allahımız bizi köləlikdə qoymadı. Bizi Allahımızın məbədini bərpa etmək, onun xarabalıqlarını abad etmək üçün Yəhuda ilə Yerusəlimdə özümüzə divar çəkməyə ruhlandırdı. Ona görə də Fars padşahlarının gözündə bizə qarşı lütf yaratdı.
10 Ey Allahımız, daha nə deyə bilərik? Çünki Sənin əmrlərini tərk etmişdik. 11 Sən əmrlərini qulların peyğəmbərlər vasitəsilə verib dedin: "Mülk olaraq almaq üçün getdiyiniz ölkə öz əhalisinin pozğunluğu ilə, oranı başdan-başa dolduran iyrənc adətləri və murdarlıqları ilə çirkaba batan ölkədir. 12 * * Buna görə də nə qızlarınızı onların oğullarına verin, nə də qızlarından oğullarınıza alın. Əgər qüvvətli olmaq, bu torpağın nemətlərini yemək istəyirsinizsə, heç vaxt onların salamatlığı və firavanlığı üçün çalışmayın. Onda bu torpağı övladlarınıza irs olaraq əbədi saxlayarsınız".
13 Hər şey pis işlərimizdən və böyük günahlarımızdan ötrü başımıza gəldi, lakin, ey Allahımız, Sən bizi təqsirlərimizin layiq olduğundan az cəzalandırdın. Əsirlikdən qurtulub sağ qalan bir neçə adamı – bunları bizə verdin. 14 Bundan sonra yenə əmrlərinimi pozaq? Belə iyrənc işlər görən xalqlarla qohummu olaq? Biz qurtarana, sağ qalıb qurtula bilməyənə qədər bizə qəzəblənməyəcəksənmi? 15 Ey İsrailin Allahı Rəbb, Sən adilsən! Bugünkü kimi biz kiçik bir dəstə halında sağ qalmışıq. Budur, Sənin qarşında günah içindəyik və buna görə heç birimiz Sənin qarşında dayana bilmirik».

10

Yadellilərlə nikahın pozulması

1 Ezra Allah evinin qarşısında ağlayıb yerə sərilərək dua və etiraf edərkən İsraillilərdən çox böyük bir camaat – kişilər, qadınlar və uşaqlar onun yanına yığıldı. Xalq da acı-acı ağlayırdı. 2 Elam övladlarından Yexiel oğlu Şekanya Ezraya müraciət edib dedi: «Biz Allahımıza xəyanət edərək ətrafımızdakı xalqlardan yadelli arvadlar aldıq. Buna baxmayaraq, hələ də İsraillilərin ümidi var. 3 Ağamızın və Allahımızın əmri üzərində əsənlərin məsləhətinə görə bütün belə arvadları və onlardan doğulanları ataq. Gəlin bunun üçün indi Allahımızla əhd bağlayaq. Qoy bu Qanuna görə edilsin. 4 Qalx, çünki bu işin məsuliyyətini daşıyan sənsən və biz də səninləyik. Ürəkli ol, işə başla!»

5 Ezra ayağa qalxdı. Kahinlərin rəhbərlərinə, Levililərə və digər İsraillilərə bu sözü yerinə yetirmələri üçün and içdirdi. Onlar da and içdilər. 6 Ezra Allah evinin qarşısından ayrılıb Elyaşivin oğlu Yehoxananın otağına girdi.

* **9:12** Çıx. 34:11-16; Qanun. 7:1-5 * **9:12** Qanun. 23:6

Gecəni orada keçirib nə çörək yedi, nə də su içdi, çünki sürgündən qayıdanların
bu xəyanətinə görə yas tuturdu. 7 Yəhudada və Yerusəlimdə sürgündən
qayıdanların hamısına elan etdilər ki, Yerusəlimə yığılsınlar. 8 Başçıların və
ağsaqqalların məsləhətinə görə üç gün ərzində buraya gəlməyən hər adamın
bütün əmlakı müsadirə ediləcək və özü də sürgündən qayıdan camaatın
içərisindən çıxarılacaq.
9 Yəhudanın və Binyaminin bütün adamları üç gün ərzində Yerusəlimə
yığıldı. Bu doqquzuncu ayın iyirmisində oldu. Bütün xalq bu hadisədən, həm
də yağışdan ötrü əsə-əsə Allah evinin qarşısında, meydanda oturdu. 10 Kahin
Ezra ayağa qalxıb onlara dedi: «Siz xəyanət etmisiniz. İsrailin günahını
daha da artıraraq yadelli arvadlar almısınız. 11 İndi atalarınızın Allahı Rəbbə
öz günahlarınızı etiraf edin və Onun iradəsini yerinə yetirin. Ətrafınızdakı
xalqlardan, yadelli arvadlardan ayrılın». 12 Bütün camaat bərkdən cavab
verib dedi: «Bəli, haqlısan, sənin sözlərinə əməl etmək bizim borcumuzdur.
13 Amma yağış vaxtıdır, bayırda dayanmağa taqətimiz yoxdur, xalq isə çoxdur.
Bu iş bir-iki günün işi deyil. Çünki belə əməllə günahımızı artırmışıq. 14 Qoy
bütün xalqı rəhbərlərimiz təmsil etsin. Bu işə görə Allahımızın coşan qəzəbi
soyuyanadək şəhərlərimizdəki hər yadelli arvad alan şəxs şəhər ağsaqqalları
və hakimlərlə bərabər təyin olunacaq vaxtda buraya gəlsin». 15 Buna qarşı
yalnız Asahel oğlu Yonatan və Tiqva oğlu Yaxzeya çıxdı. Meşullamla Levili
Şabbetay da onlara kömək etdi.
16 Sürgündən qayıdanlar bu sözə əməl etdi. Kahin Ezra hər nəsildən nəsil
başçısını seçib hamısının adını bəyan etdi. Onuncu ayın birində isə oturub bu
işi araşdırmağa başladılar. 17 Onlar birinci ayın birinci gününə qədər yadelli
arvad alanların hamısı barədə lazımi qərar çıxartdılar.
18 Kahin övladları arasında yadelli arvad alanlardan bunlar tapıldı:
Yosadaqın oğlu Yeşua övladlarından və qardaşlarından Maaseya Eliezer, Yariv
və Gedalya. 19 Onlar da arvadlarını boşayacaqlarına dair əlbir oldu və
öz təqsirlərinə görə təqsir qurbanı olaraq bir qoç təqdim etdi. 20 İmmer
övladlarından Xanani və Zevadya, 21 Xarim övladlarından Maaseya, Eliya,
Şemaya, Yexiel, Uzziya, 22 Paşxur övladlarından Elyoenay, Maaseya, İsmail,
Netanel, Yozavad və Elasa;
23 Levililərdən: Yozavad, Şimey, Qelaya, yəni Qelita, Petahya, Yəhuda və
Eliezer;
24 İlahiçilərdən: Elyaşiv, məbəd qapıçılarından Şallum, Telem və Uri;
25 Digər İsrailliləərdən – Paroş övladlarından Ramya, İzziya, Malkiya, Miyamin,
Eleazar, Malkiya və Benaya; 26 Elam övladlarından Mattanya, Zəkəriyyə,
Yexiel, Avdi, Yeremot və Eliya; 27 Zattu övladlarından Elyoenay, Elyaşiv, Mat-
tanya, Yeremot, Zavad və Aziza; 28 Bevay övladlarından Yehoxanan, Xananya,
Zabbay, Atlay; 29 Bani övladlarından Meşullam, Malluk, Adaya, Yaşuv, Şeal, Yer-
emot; 30 Paxat-Moav övladlarından Adna, Kelal, Benaya, Maaseya, Mattanya,
Besalel, Binnuy və Menaşşe; 31 Xarim övladlarından Eliezer, İşşiya, Malkiya,
Şemaya və Şimeon, 32 Binyamin, Malluk, Şemarya; 33 Xaşum övladlarından Matte-
nay, Mattata, Zavad, Elifelet, Yeremay, Menaşşe, Şimey; 34 Bani övladlarından
Maaday, Amram, Uel, 35 Benaya, Bedeya, Keluhi, 36 Vanya, Meremot, Elyaşiv,
37 Mattanya, Mattenay, Yaasay, 38 Bani, Binnuy, Şimey, 39 Şelemya, Natan,
Adaya, 40 Maknadvay, Şaşay, Şaray, 41 Azarel, Şelemya, Şemarya, 42 Şallum,
Amarya, Yusif; 43 Nevo övladlarından Yeiel, Mattitya, Zavad, Zevina, Yadday,
Yoel və Benaya.

44 Bu adamların hamısı yadelli arvad almışdı və bəzilərinin bu arvadlardan uşaqları da var idi.

NEHEMYA
KİTABI
GİRİŞ

«Nehemya» Kitabı *«Salnamələr»* və *«Ezra»* Kitabları ilə sıx əlaqədədir. Kitabda yəhudilərin üçüncü hissəsinin sürgündən Yerusəlim şəhərinə qayıtmasından bəhs olunur. Kitabın baş qəhrəmanı olan Nehemya Fars padşahının sarayında yüksək vəzifə sahibi, həm də Allaha səmimi qəlblə bağlı bir şəxs idi. Nehemyanın qiymətli keyfiyyətlərindən biri də vaxtaşırı Allaha dua etməsi idi. O, çox fəal adam olduğuna görə sürgündən qayıdan həmvətənlərini ruhlandırıb onların ruhani həyatlarına istiqamət verirdi. Allah da vədlərinə sadiq qalıb Öz xalqına kömək edirdi.

Kitabın məzmunu:

1:1–2:20 Yerusəlimə səyahət
3:1–6:19 Divarın tikilməsi
7:1-73 Siyahıyaalma
8:1–11:36 Xalqın ruhani oyanması
12:1-26 Kahinlərin və Levililərin siyahıya alınması
12:27-43 Divarın təqdis edilməsi
12:44-47 Məbəddə ibadətin bərpa olunması
13:1-31 Nehemyanın qayda-qanunu bərpa etməsi

Nehemyanın Yerusəlim üçün qayğısı

1 Xakalya oğlu Nehemyanın sözləri:

Mən iyirminci ildə * Kislev ayında Şuşan qalasında olarkən 2 qardaşlarımdan biri Xanani və Yəhudadan bəzi adamlar gəldi. Mən onlardan əsirlikdən qurtulub qayıdan Yəhudilərlə Yerusəlim şəhəri barəsində soruşdum. 3 Mənə belə dedilər: «Əsirlikdən qurtulub qayıdanlar orada – vilayətdə böyük məşəqqət və xəcalət içində yaşayır. Yerusəlimin divarı dağıdılıb, darvazaları isə yandırılmışdır». 4 Bu sözləri eşitdikdə oturub ağladım. Günlərlə yas tutdum və göylər Allahının önündə oruc tutaraq dua edib belə dedim:

Nehemyanın duası

5 «Ey göylərin Allahı Rəbb! Səni sevənlərlə, əmrlərinə əməl edənlərlə Öz əhdinə sadiq qalıb lütf göstərirsən. Ey böyük və zəhmli Allah! 6 Yalvarıram, mənə diqqətlə qulaq as. Qulların olan İsrail övladları üçün gözlərini aç, Sənin önündə gecə-gündüz bu qulunun etdiyi duanı dinlə. Mən, biz İsrail övladlarının Sənə qarşı etdiyimiz günahları etiraf edirəm. Mən də, atalarım da günah etmişik. 7 Hüzurunda təqsirimiz çoxdur. Qulun Musaya buyurduğun əmrlərə, qaydalara və hökmlərə əməl etmədik. 8 * Yalvarıram, qulun Musaya "əgər xəyanət etsəniz, sizi xalqlar arasına səpələyəcəyəm. 9 * Amma Mənə tərəf dönsəniz və əmrlərimi tutub onlara əməl etsəniz, göylərin o başına qovulsanız belə, oradan sizi toplayacağam. Adımı yaşatmaq üçün seçdiyim yerə gətirəcəyəm" deyə buyurduğun sözlərini xatırla. 10 Onlar Sənin qulların və xalqındır. Böyük qüvvətinlə və qüdrətli əlinlə onları Sən qurtardın. 11 Ya Xudavənd, yalvarıram, bu qulunun duasına və Sənin adına ehtiram etməkdən

* **1:1** Fars padşahı Artaxşastanın hakimiyyətinin iyirminci ili nəzərdə tutulur. * **1:8** Lev. 26:33
* **1:9** Qanun. 30:4

zövq alan qullarının duasına diqqətlə qulaq as! Yalvarıram, bu gün qulunun
işini uğurlu et, qoy padşahın gözündə lütf tapsın».
Mən o vaxt padşahın saqisi idim.

2

Artaxşastanın Nehemyanı Yerusəlimə göndərməsi

1 Padşah Artaxşastanın * hakimiyyətinin iyirminci ili, Nisan ayı idi.
Padşahın qarşısına şərab gətirildi. Mən şərab camını qaldırıb ona verdim. O
günə qədər mən heç vaxt onun hüzurunda kədərli görünməmişdim. 2 Padşah
mənə dedi: «Üzün niyə belə qəmlidir? Xəstə olmasan da, hər halda ürəyin
dərdlidir». Onda mən çox qorxdum. 3 * Sonra padşaha dedim: «Padşah
həmişə sağ olsun! Atalarımın dəfn edildiyi yer, şəhərimiz xaraba qalıb,
darvazaları yandırılıb. Bəs mən necə kədərlənməyim?» 4 Padşah isə mənə
dedi: «Sən məndən nə diləyirsən?» Mən göylərin Allahına dua edərək padşaha
dedim: 5 «Əgər padşaha bu xoş gəlirsə və qulun sənin gözündə lütf tapıbsa,
məni Yəhudaya, atalarımın dəfn edildiyi şəhərə göndər ki, oranı bərpa edə
bilim». 6 Məlәkə də padşahın yanında oturmuşdu. Padşah mənə dedi: «Bu
səfərin nə qədər çəkər? Nə vaxt qayıda bilərsən?» Məni göndərmək padşaha
məqbul oldu və mən qayıdacağım vaxtı müəyyən etdim. 7 Sonra mən padşaha
dedim: «Əgər padşaha xoş gəlirsə, Fərat çayının qərbindəki torpaqların valiləri
üçün mənə namələr verilsin ki, Yəhudaya çatana qədər məni vilayətlərindən
keçirtsinlər. 8 Həm də padşahın meşə nəzarətçisi Asəfə namə göndərilsin ki,
məbədin yanındakı qala darvazalarına, şəhərin divarına və iqamətgahıma
tirlər düzəltmək üçün mənə ağac versin». Allahın mərhəmətli əli üzərimdə
olduğuna görə padşahdan nə istədimsə, mənə verdi.
9 Fərat çayının qərbindəki valilərin yanına getdim və padşahın namələrini
verdim. Padşah mənimlə birgə ordu zabitləri ilə atlıları da göndərmişdi.
10 Xoronlu Sanballat və Ammonlu məmur Toviya İsrail övladlarının xeyrinə
çalışan bir nəfərin gəldiyini eşitdikdə çox hirsləndilər.

Nehemyanın dağılmış divarlara nəzər salması

11 Mən Yerusəlimə gəlib orada üç gün qaldım. 12 Gecə ikən qalxıb özümlə
bir neçə adam götürdüm. Yerusəlim üçün nə etmək barəsində Allahımın
ürəyimə göndərdiyi fikirləri heç kəsə açmadım. Mindiyimdən başqa heç bir
heyvan götürmədim. 13 Gecə Dərə darvazasından çıxıb Əjdaha quyusuna və
Peyin darvazasına doğru getdim, Yerusəlimin dağıdılan divarına və yandırılan
darvazalarına nəzər saldım. 14 Sonra Çeşmə darvazasına və Padşah hovuzuna
tərəf getdim, lakin mindiyim heyvan o yerlərdən keçə bilmirdi. 15 Həmin
gecə vadi boyunca çıxaraq divarı gözdən keçirtdim. Sonra dönüb Dərə dar-
vazasından girərək geri qayıtdım. 16 Hökumət məmurları hara getdiyimi, nə
etdiyimi bilmirdilər. Çünki Yəhudilərə, kahinlərə, əyanlara, məmurlara və
digər vəzifəlilərə heç bir şey danışmamışdım.
17 Mən onlara dedim: «Düşdüyümüz bu pis vəziyyəti görürsünüz; Yerusəlim
xarabalığa çevrilmiş, darvazalarına isə od vurulmuşdur. Gəlin Yerusəlimin
divarını bərpa edək ki, bir daha rüsvayçılıq içərisində qalmayaq». 18 Mən Al-
lahın mərhəmətli əlinin üzərimdə olduğunu bildirərək padşahın mənə dediyi
sözləri onlara çatdırdım. Onlar belə dedilər: «Gəlin qalxaq, buraları bərpa
edək». Bu xeyirli iş üçün hamı əlbir oldu.

* **2:1** Artaxşasta – Azərbaycanda indiki tarixi ədəbiyyatlarda Artakserks. * **2:3** 2Pad. 25:8-10; 2Saln. 36:19; Yer. 52:12-14

19 Lakin Xoronlu Sanballat, Ammonlu məmur Toviya və Ərəb Geşem bundan xəbər tutanda bizə xor baxaraq ələ salıb dedilər: «Bu nə işdir tutursunuz? Yoxsa siz padşaha qarşı üsyan qaldırırsınız?» 20 Mən onlara cavab verərək dedim: «Göylərin Allahı işimizi uğurlu edəcək. Onun qulları olan bizlər qalxıb buranı bərpa edəcəyik. Sizin isə Yerusəlimdə nə payınız, nə haqqınız, nə də adınız olacaq».

3

Divarı tikənlər

1 Baş kahin Elyaşiv ilə qardaşları qalxıb Qoyun darvazasını tikdilər. Sonra onu təqdis edib qapı taylarını yerinə qoydular. Onlar Yüz qülləsindən Xananel qülləsinə qədər olan divarı təqdis etdilər. 2 Elyaşivin yanındakı hissədə Yerixo sakinləri tikdilər. Onların yanında İmri oğlu Zakkur tikdi.

3 Balıqlar darvazasını Hassenaa oğulları tikdi. Onlar tirləri yerinə qoydular, qapı taylarını, rəzələrini və cəftələrini yerinə taxdılar. 4 Onların yanında isə Haqqos oğlu Uriya oğlu Meremot bərpa işləri gördü. Meremotun yanında Meşezavel oğlu Berekya oğlu Meşullam bərpa işləri gördü. Onların yanında da Baana oğlu Sadoq bərpa etdi. 5 Sadoqun yanında Teqoa sakinləri bərpa işləri gördülər, amma oranın əsilzadələri özlərinin Xudavəndinin işlərini görmək üçün qəddini əymədilər.

6 Köhnə darvazasını Paseah oğlu Yoyada və Besodya oğlu Meşullam bərpa etdi. Onlar tirləri yerinə qoyub qapı taylarını, rəzələri və cəftələri taxdılar. 7 Onların yanında Giveonlu Melatya, Meronotlu Yadon, Fərat çayının qərbindəki torpaqların valisinin hökmünə tabe olan Giveon və Mispa sakinləri bərpa işləri gördü. 8 Onların yanında da zərgərlərdən Xarhaya oğlu Uzziel bərpa işləri gördü. Uzzielin yanında ətriyyatçılardan biri olan Xananya bərpa işləri gördü. Onlar Yerusəlimi Geniş divara qədər təzədən qurdular. 9 Onların yanındakı divarı Yerusəlim əyalətinin yarı hissə rəisi Xur oğlu Refaya bərpa etdi. 10 Xarumaf oğlu Yedaya isə onun yanında öz evinin qarşısında bərpa işləri gördü. Onunla yanaşı Xaşavneya oğlu Xattuş bərpa işləri görürdü. 11 Xarim oğlu Malkiya və Paxat-Moav oğlu Xaşşuv başqa bir sahəni və Sobalar Qüllələsini bərpa etdi. 12 Malkiyanın və Xaşşuvun yanında Yerusəlim əyalətinin o biri yarısının rəisi Halloxeş oğlu Şallum qızları ilə birgə bərpa işləri gördü.

13 Vadi darvazasını Xanun və Zanoah sakinləri bərpa etdi. Onlar darvazanı təzədən tikib qapı taylarını, rəzələrini və cəftələrini yerinə vurdular. Peyin darvazasına qədər min qulac məsafəyə divarı bərpa etdilər.

14 Peyin Darvazasını Bet-Hakkerem əyalətinin rəisi Rekav oğlu Malkiya bərpa etdi. Oranı təzədən tikib qapı taylarını, rəzələrini və cəftələrini yerinə vurdu.

15 Çeşmə darvazasını Mispa əyalətinin rəisi Qal-Xoze oğlu Şallun bərpa edərək oranı təzədən tikib üstünü örtdü və qapı taylarını, rəzələrini, cəftələrini yerinə vurdu. O, Padşah bağçasının yanında Şelah hovuzunun divarını da Davudun şəhərindən enən pilləkənə qədər bərpa etdi. 16 Şallundan sonra Bet-Sur əyalətinin yarı hissə rəisi Azbuq oğlu Nehemya divarı Davudun qəbrinin qarşısına, hovuza və əsgər qışlasına qədər tikdi. 17 Ondan sonra isə Levililər Bani oğlu Rexumun rəhbərliyi altında bərpa işləri gördülər. Rexumun yanında Qeila əyalətinin yarı hissə rəisi Xaşavya öz əyaləti üçün bərpa işləri gördü. 18 Xaşavyadan sonra onların qardaşları, Qaila əyalətinin yarı hissə rəisi Xenadad oğlu Binnuy bərpa işləri gördülər. 19 Onun yanında Mispa əyalətinin rəisi Yeşua oğlu Ezer silah anbarına çıxan yolun qarşısından divarın küncünə

qədər başqa sahəni bərpa etdi. 20 Onun yanında Zabbay oğlu Baruk divarın
küncündən baş kahin Elyaşivin evinin qapısına qədər olan başqa bir sahəni
səylə bərpa etdi. 21 Ondan sonra Haqqos oğlu Uriya oğlu Meremot, Elyaşivin
evinin girişindən axırına qədər bərpa etdi. 22 Ondan sonra isə o düzənlikdə
yaşayan kahinlər bərpa işləri gördülər. 23 Onlardan sonra Binyamin və Xaşşuv
öz evlərinin yanındakı sahəni bərpa etdilər. Onlardan sonra Ananya oğlu
Maaseya oğlu Azarya öz evinin yanındakı sahəni bərpa etdi. 24 Azaryadan
sonra Xenadad oğlu Binnuy Azaryanın evindən divarın künc-bucaqlarına
qədər olan sahəni bərpa etdi. 25 Uzay oğlu Palal divarın küncünün qarşısından
və padşahın yuxarı sarayından irəli çıxan mühafizəçilər həyətinin yanında olan
gözətçilik qülləsindən başlayaraq bərpa işləri gördü. Ondan sonra Paroş oğlu
Pedaya ilə 26 Ofeldə yaşayan məbəd qulluqçuları şərqə doğru Su darvazasının
qarşısını və gözətçi qülləsinə qədər sahəni bərpa etdilər.
27 Onların yanında Teqoa sakinləri böyük gözətçi qülləsindən Ofel di-
varınadək olan başqa bir sahəni bərpa etdilər.
28 At darvazasının yuxarı hissəsində kahinlərdən hər biri öz evinin
qabağını bərpa etdi. 29 Kahinlərdən sonra İmmer oğlu Sadoq öz evinin
qabağını bərpa etdi. Ondan sonra Şərq qapısının gözətçisi Şekanya oğlu Şemaya
bərpa işləri gördü. 30 Ondan sonra Şelemya oğlu Xananya və Salafın altıncı
oğlu Xanun bir sahəni bərpa etdi. Xananya və Xanundan sonra Berekya oğlu
Meşullam öz evinin qarşısını bərpa etdi. 31 Ondan sonra Malkiya adlı bir
zərgər məbəd qulluqçularının və tacirlərin Nəzarət darvazasının qarşısındakı
binasına və divarın künc tərəfindəki otağa qədər sahəni bərpa etdi. 32 Divarın
künc tərəfindəki otağı ilə Qoyun darvazasının arasını zərgərlər və tacirlər
bərpa etdilər.

4

Düşmənlərin Yəhudilərə rişxənd etməsi

1 Sanballat divarı tikdiyimiz barədə eşidəndə qanı qaraldı, qəzəbləndi və
biz Yəhudilərə rişxənd etməyə başladı. 2 O, soydaşlarının və Samariyalıların
silahlı dəstəsinin qarşısında belə dedi: «Bu yazıq Yəhudilər nə edirlər? Onlar
buranı təzədən quracaqlarmı? Onlar qurban kəsəcəklərmi? Görəsən bu
işi bir gün bitirə biləcəklərmi? Məgər yanmış viranəlikdən yenidən daşlar
yaradacaqlar?» 3 Onun yanında olan Ammonlu Toviya belə dedi: «Əgər
tikdikləri daş divarın üstünə bir tülkü çıxarsa, ora dağılacaq».

Nehemyanın dua ilə cavab verməsi

4 Eşit, ey Allahımız, çünki bizə xor baxırlar. Qoy həqarətləri öz başlarına
düşsün və əsir düşdükləri ölkədə talan olunsunlar! 5 Onların günahını əfv etmə
və qoy təqsirləri Sənin yadından çıxmasın! Axı onlar bənnaları təhqir etdilər.

Bərpa işlərinin davam etdirilməsi

6 Biz divarın bərpasını davam etdirdik və onun hər yeri hündürlüyünün
yarısına qədər bitişdirildi. Çünki xalq ürəkdən çalışırdı.
7 Sanballat, Toviya, Ərəblər, Ammonlular və Aşdodlular Yerusəlim divarının
bərpa işlərinin irəlilədiyini və dağıdılmış yerlərin tikildiyini eşidəndə çox
hirsləndilər. 8 Onların hamısı Yerusəlimə gəlib hücum etmək və orada qar-
maqarışıqlıq salmaq üçün əlbir oldu. 9 Lakin biz Allahımıza dua etdik
və divarın üstündə onların hədə-qorxusu qarşısında gecə-gündüz gözətçilər
qoyduq. 10 O zaman Yəhudalılar deyirdi: «İşləyənlər taqətdən düşüb, töküntü
isə çoxdur. Ona görə də biz bu divarı daha tikə bilmərik».

11 Düşmənlərimiz isə dedilər: «Biz Yəhudilərin arasına girib onları öldürək.
Bu işi elə edək ki, kimsə nə görsün, nə də başa düşsün». 12 Onların yanında
yaşayan Yəhudilər gəlib bizə on dəfə dedilər ki, düşmənlər hər tərəfdən
bizə hücum edəcək. 13 Buna görə də mən qılınclı, nizəli, ox-kamanlı xalqı
nəsilbənəsil divarın arxasındakı ən aşağıdakı açıq yerlərə düzdüm. 14 Bu
vəziyyəti görəndə mən qalxıb əyanlara, hökumət məmurlarına və xalqın qalan
hissəsinə belə dedim: «Onlardan qorxmayın! Böyük və zəhmli Xudavəndi
xatırlayın! Siz soydaşlarınız, oğullarınız, qızlarınız, arvadlarınız və evləriniz
uğrunda vuruşacaqsınız».
15 Düşmənlərimiz eşitdi ki, bu iş bizə məlum olub, çünki Allah onların
niyyətini boşa çıxarmışdı. Buna görə hamımız işimizə, divarın tikintisinə
qayıtdıq. 16 O gündən sonra adamlarımın yarısı tikintidə çalışdı. Yarısı isə
nizələri, qalxanları, ox-kamanlarını tutub zireh geydi. Rəislər bütün divar
tikən Yəhuda xalqının arxasında keşik çəkirdi. 17 Yük daşıyan fəhlələr bir əli
ilə iş görür, o biri əli ilə silah tuturdu. 18 Bənnaların da hər biri qılıncı belinə
bağlayaraq divar tikirdi. Şeypurçu isə mənim yanımda idi. 19 Əyanlara, hökumət
məmurlarına və xalqın qalan hissəsinə dedim: «İşimiz çoxdur, tikinti sahəmiz
genişdir. Biz divar üzərində olan ayrı-ayrı sahələrdə bir-birimizdən uzaq-
dayıq. 20 Harada şeypur səsi eşitsəniz, oraya – yanımıza toplanın. Allahımız
bizim üçün vuruşacaq».
21 Beləliklə, işimizi gördük və xalqın yarısı dan sökülməndən ulduzlar
görünənə qədər nizə tutmuşdu. 22 O vaxt mən camaata dedim: «Hər kəs
öz nökəri ilə birgə Yerusəlimdə gecələsin və gecə keşikdə durub, gündüz isə
işləsin». 23 Nə mən, nə soydaşlarım, nə nökərlərim, nə də arxamda dayanan
keşikçilər, heç birimiz paltarlarımızı soyunmadıq. Su gətirəndə də silah
əlimizdə idi.

5

Nehemyanın ədalətsizliklə üzləşməsi

1 O zaman xalqın kişiləri və qadınları Yəhudi soydaşlarından bərk şikayət
etməyə başladılar. 2 Bəziləri belə deyirdi: «Bizim külfətimiz böyük, oğullarımız,
qızlarımız çoxdur. Yaşamaq üçün yeməyə taxıl tapmalıyıq». 3 Bəziləri isə
belə deyirdi: «Qıtlığın üzündən tarlalarımızı, bağlarımızı və evlərimizi girov
qoyuruq ki, taxıl tapaq». 4 Belə deyənlər də var idi: «Padşahın tarlalarımıza
və bağlarımıza qoyduğu vergini ödəmək üçün borc pul aldıq. 5 İndi bizimlə
soydaşlarımız eyni nəsildir, bizim uşaqlarımız da onlarınkından fərqlənmir.
Budur, oğullarımızı və qızlarımızı kölə kimi satmağa məcburuq. Artıq
qızlarımızdan bəziləri belə, satıldı. Lakin biçarəyik, çünki tarlalarımız və
bağlarımız başqalarının əlindədir».
6 Mən onların şikayət və ittihamlarını eşidəndə çox qəzəbləndim. 7 * Ciddi
düşündükdən sonra əyanlarla hökumət məmurlarını tənbeh edib belə dedim:
«Siz hamınız soydaşlarınıza sələmlə pul verirsiniz». Onların əleyhinə böyük
yığıncaq topladım. 8 Mən onlara dedim: «Biz yadellilərə kölə kimi satılan
Yəhudi soydaşlarımızı gücümüz çatana qədər satın alırıq. Siz isə soydaşlarımızı
satırsınız ki, onları təzədən bizə satsınlar?» Onlar deməyə bir söz tapmayıb
susdular. 9 Sonra mən dedim: «Etdiyiniz bu iş yaxşı deyil. Siz düşmənlərimiz
olan yadelli millətlərin danlağından qurtulmaq üçün Allahımıza ehtiram
göstərərək yaşamalı deyilsinizmi? 10 Mən də qardaşlarım və nökərlərimlə birgə

* **5:7** Çıx. 22:25; Lev. 25:35-37; Qanun. 23:19-20

onlara pul və taxıl borc verirəm. Gəlin bu sələmçiliyi dayandıraq. 11 İndi isə bu
gün onlara tarlalarını, bağlarını, zeytunluqlarını, evlərini, onlardan aldığınız
pulun, taxılın, təzə şərabın və yağın sələmini geri qaytarın». 12 Əyanlar və
hökumət məmurları dedilər: «Biz bunları qaytararıq və daha onlardan heç
bir şey tələb etmərik. Sən necə deyirsən, biz də elə edərik». Mən kahinləri
çağırdım və bu sözə əməl edəcəkləri barədə onları and içdirdim. 13 Sonra
ətəyimi silkələyib dedim: «Qoy bu sözə əməl etməyən hər kəsi Allah evindən,
mal-mülkündən silkələyib ataraq boş yerdə qoysun!» Bütün camaat «Amin»
deyib Rəbbə həmd etdi. İcma bu sözlərə əməl etdi.

Nehemyanın təmənnasız xidməti

14 Bundan əlavə, padşah Artaxşastanın hökmranlığının iyirminci ilindən otuz
ikinci ilinə qədər – Yəhuda torpağına vali təyin edildiyim gündən bəri on iki
il mən və qardaşlarım valilərə təyin olunmuş azuqəni işlətmədik. 15 Amma
məndən əvvəlki valilər xalqın üzərində yük olmuşdu. Onlardan çörək və
şərabdan əlavə, qırx şekel gümüş alırdılar. Hətta o valilərin nökərləri də xalqa
ağalıq edirdi. Mən isə Allah qorxusuna görə belə etmirdim. 16 Mən özümü bu
divarın bərpasına həsr etdim. Biz bir tarla belə, almadıq. Bütün nökərlərim
oraya – iş başına toplaşmışdı. 17 Ətraf millətlərdən yanımıza gələnlərdən əlavə,
Yəhudilərdən və məmurlardan da yüz əlli adam süfrəmdə otururdu. 18 Hər gün
mənim üçün bir öküz, altı seçmə qoyun və toyuqlar kəsilərdi. On gündən bir
müxtəlif növ bol-bol şərab gətirilərdi. Buna baxmayaraq, mən valilərə təyin
olunmuş azuqəni tələb etmirdim, onsuz da xalqın yükü ağır idi.
19 Ey Allahım, bu xalq üçün etdiyim işlərə görə məni yaxşılıqla xatırla!

6

Düşmənlərin fənd işlətməsi

1 Divarı bərpa etdiyimi və orada uçuq-söküyün qalmadığını Sanballata,
Toviyaya, Ərəb Geşemə və başqa düşmənlərimizə xəbər verdilər. Lakin mən
o vaxta qədər darvazaların qapı taylarını yerinə vurmamışdım. 2 Sanballat
və Geşem yanıma adam göndərib dedi: «Gəl Ono düzənliyindəki kəndlərin
birində görüşək». Amma onlar mənə pislik etmək niyyətində idi. 3 Mən
onların yanına qasid göndərib dedim: «Böyük bir iş görürəm və oraya
enə bilmərəm. Bu işi qoyub yanınıza endiyim müddət ərzində iş nə üçün
dayansın?» 4 Düşmənlər yanıma dörd dəfə bu xəbəri göndərdi və mən onlara
eyni cavab verdim. 5 Sanballat beşinci dəfə nökərini eyni xəbərlə mənim
yanıma yolladı və onun əlində möhürlənməmiş namə var idi. 6 Məktubda belə
yazılmışdı:

«Başqa millətlər arasında söz yayılıb və Geşem deyir ki, sən və Yəhudilər
üsyan etmək niyyətindəsiniz. Divarı da buna görə tikirsən. Şayiələrə görə
sən onların padşahı olmaq istəyirsən. 7 "Yəhudada padşah var" deyə özün
haqqında car çəkmək üçün Yerusəlimdə peyğəmbərlər də təyin etmisən.
İndi isə bu sözlər padşaha çatacaq. Buna görə də gəl bu barədə birlikdə
məsləhətləşək».

8 O vaxt Sanballatın yanına adam göndərib dedim: «Dediyin şeylərin heç biri
olmayıb, sən onları özündən uydurmusan». 9 Çünki hamı bizi qorxutmağa
çalışıb deyirdi: «Bu işdən əlləri soyuyacaq və bu iş baş tutmayacaq». Ay Allah,
indi Sən əllərimə qüvvət ver!

10 Mən Mehetavel oğlu Delaya oğlu Şemayanın evinə getdim. O, evinə
qapanıb qalmışdı. Mənə dedi: «Gəl Allahın evində – məbəddə görüşək və
qapılarını bağlayaq. Çünki səni öldürməyə adamlar gələcək. Bəli, gecə ikən

səni öldürməyə gələcəklər». 11 Mən isə dedim: «Mənim kimi adam qaçarmı? Canını qurtarmaq üçün məbəddə gizlənərmi? Əsla belə etmərəm!» 12 Bunu başa düşdüm ki, Şemayanı Allah göndərməmişdi. Bu peyğəmbərlik sözünü mənə qarşı ona görə söyləmişdi ki, Toviya ilə Sanballat onu pulla tutmuşdu. 13 O məni qorxutmaq üçün muzdla tutulmuşdu ki, mən dediyini edib günaha batım. Beləcə məni pisləyib hörmətdən salmağa fürsət axtarırdılar.

14 Ey Allahım, Toviya ilə Sanballatı, həm də məni qorxutmaq istəyən qadın peyğəmbər Noadyanı və digər peyğəmbərləri bu əməllərinə görə yadda saxla!

Divarın tikintisinin tamamlanması

15 Elul ayının iyirmi beşində, əlli iki gün ərzində divarın tikintisi tamamlandı. 16 Bütün düşmənlərimiz, ətrafımızdakı xalqlar bunu eşidəndə qorxdular və öz gözlərində çox kiçildilər. Çünki onlar başa düşdülər ki, bu iş Allahımızın köməyi ilə edilib.

17 Həm də o günlər Yəhudanın əyanları Toviyaya çoxlu namə göndərirdi və Toviyadan da onlara cavablar gəlirdi. 18 Toviya Arah oğlu Şekanyanın kürəkəni olduğuna görə Yəhudada çox adam onunla əhd bağlamışdı. Həm də Toviyanın oğlu Yehoxanan Berekya oğlu Meşullamın qızını almışdı. 19 Əyanlar onun yaxşı işləri haqqında mənim yanımda danışardılar və mənim sözlərimi ona çatdırardılar. Toviya məni qorxutmaq üçün namələr göndərirdi.

7

1 Divar tikilib qurtaranda və mən qapı tayalarını vuranda məbəd qapıçıları, ilahiçilər və Levililər təyin olundu. 2 Qardaşım Xananini və qala rəisi Xananyanı Yerusəlimə məmur təyin etdim. Çünki Xanani çoxlarından sadiq və Allahdan qorxan adam idi. 3 Mən onlara dedim: «Gün qızana qədər Yerusəlimin darvazaları açılmasın. Qapıçılar oyaq olduğu müddət qapıları bağlayıb qıfıllayın. Yerusəlimdə yaşayanlardan da keşikçi təyin edin, qoy hamı öz evinin qabağında keşik çəksin».

Sürgündən Yəhudaya qayıdanların siyahısı (Ezra 2:1-70)

4 Şəhər geniş və böyük idi, lakin içində adam az idi. Evlər hələ tikilməmişdi.

5 Allahım ürəyimə fikir göndərdi ki, əyanları, hökumət məmurlarını və habelə xalqı yığıb siyahıya alım. Mən ilk qayıdanların nəsil şəcərələrinin siyahısını əldə edib, içində belə bir yazı tapdım:

6 Babil padşahı Navuxodonosorun əsir aldığı adamlar yaşadıqları vilayətdən Yerusəlimə və Yəhudadakı öz şəhərlərinə qayıtdı. 7 Bunlar Zerubbabil, Yeşua, Nehemya, Azarya, Raamya, Naxamani, Mordokay, Bilşan, Misperet, Biqvay, Nexum və Baananın başçılığı ilə gəldi.

Sürgündən qayıdan İsraillilərin sayı:

8 Paroş övladları – 2172 nəfər;
9 Şefatya övladları – 372 nəfər;
10 Arah övladları – 652 nəfər;
11 Yeşua və Yoav nəslindən Paxat-Moav övladları – 2818 nəfər;
12 Elam övladları – 1254 nəfər;
13 Zattu övladları – 845 nəfər;
14 Zakkay övladları – 760 nəfər;
15 Binnuy övladları – 648 nəfər;
16 Bevay övladları – 628 nəfər;
17 Azqad övladları – 2322 nəfər;
18 Adoniqam övladları – 667 nəfər;

19 Biqvay övladları – 2067 nəfər;
20 Adin övladları – 655 nəfər;
21 Ater, yəni Xizqiya övladları – 98 nəfər;
22 Xaşum övladları – 328 nəfər;
23 Besay övladları – 324 nəfər;
24 Xarif övladları – 112 nəfər;
25 Giveon övladları – 95 nəfər;
26 Bet-Lexem və Netofa sakinləri – 188 nəfər;
27 Anatot sakinləri – 128 nəfər;
28 Bet-Azmavet sakinləri – 42 nəfər;
29 Qiryat-Yearim, Kefira və Beerot sakinləri – 743 nəfər;
30 Rama və Geva sakinləri – 621 nəfər;
31 Mikmas sakinləri – 122 nəfər;
32 Bet-El və Ay sakinləri – 123 nəfər;
33 Digər Nevo sakinləri – 52 nəfər;
34 Digər Elam övladları – 1254 nəfər;
35 Xarim övladları – 320 nəfər;
36 Yerixo övladları – 345 nəfər;
37 Lod, Xadid və Ono övladları – 721 nəfər;
38 Senaa övladları – 3930 nəfər.
39 Kahinlər:
Yeşua nəslindən Yedaya övladları – 973 nəfər;
40 İmmer övladları – 1052 nəfər;
41 Paşxur övladları – 1247 nəfər;
42 Xarim övladları – 1017 nəfər.
43 Levililər: Hodavya nəslindən Yeşua ilə Qadmiel övladları – 74 nəfər.
44 İlahiçilər: Asəf övladları – 148 nəfər.
45 Məbəd qapıçıları: Şallum övladları, Ater övladları, Talmon övladları, Aqquv övladları, Xatita övladları, Şovay övladları – 138 nəfər.
46 Məbəd qulluqçuları: Sixa övladları, Xasufa övladları, Tabbaot övladları,
47 Qeros övladları, Siya övladları, Padon övladları,
48 Levana övladları, Xaqava övladları, Şalmay övladları,
49 Xanan övladları, Giddel övladları, Qaxar övladları,
50 Reaya övladları, Resin övladları, Neqoda övladları,
51 Qazzam övladları, Uzza övladları, Paseah övladları,
52 Besay övladları, Meunim övladları, Nefuşsim övladları,
53 Baqbuq övladları, Xaqufa övladları, Xarxur övladları,
54 Baslit övladları, Mexida övladları, Xarşa övladları,
55 Barqos övladları, Sisra övladları, Tamax övladları,
56 Nesiah övladları, Xatifa övladları.
57 Süleymanın əyanlarının nəslindən: Sotay övladları, Soferet övladları, Perida övladları,
58 Yaala övladları, Darqon övladları, Giddel övladları,
59 Şefatya övladları, Xattil övladları, Pokeret-Hassevayim övladları, Amon övladları.
60 Məbəd qulluqçuları ilə Süleymanın əyanlarının övladları – cəmi 392 nəfər.
61 Tel-Melahdan, Tel-Xarşadan, Keruvdan, Addondan, İmmerdən qayıdan, ancaq ailələrinin və nəsillərinin İsrail övladlarından olduğunu sübut edə bilməyənlər bunlardır:
62 Delaya övladları, Toviya övladları, Neqoda övladları – 642 nəfər.
63 Kahinlərdən: Xovaya övladları, Haqqos övladları, Gileadlı Barzillayın qızlarından arvad alıb qayınatasının adını götürən Barzillay övladları.
64 Bunlar nəsil şəcərəsini axtardılar, lakin öz adlarını tapa bilmədilər və buna görə murdar sayılaraq kahinlikdən çıxarıldılar.
65 Yəhudi valisi onlara əmr edib

belə dedi: «Urim və Tummimi işlədən bir kahin olmayınca onlar ən müqəddəs yeməklərdən yeməsin».
66 7337 nəfər kölə və kənizlərdən başqa, 67 bütün camaat birlikdə 42 360
nəfər idi. Onların kişi və qadınlardan ibarət 245 ilahiçisi var idi. 68 Bu
adamların 736 atı və 245 qatırı, 69 435 dəvəsi, 6720 eşşəyi var idi.
70 Nəsil başçılarının bəziləri işin görülməsi üçün könüllü ianələr verdilər.
Vali xəzinəyə 1000 darik * qızıl, 50 ləyən, 530 kahin cübbəsi verdi. 71 Nəsil
başçılarından bəziləri iş üçün xəzinəyə 20 000 darik qızıl və 2200 mina gümüş
verdilər. 72 Xalqın sağ qalanlarının verdikləri 20 000 darik qızıl, 2000 mina
gümüş, 67 kahin cübbəsi idi.
73 * Kahinlərlə Levililər, qapıçılarla ilahiçilər, xalqın bəzisi, məbəd qul-
luqçuları və bütün İsrailli̇lər öz şəhərlərində yerləşdilər. Yeddinci ay çatanda
artıq İsrailli̇lər öz şəhərlərində idi.

8

Ezranın Qanunu oxuyub izah etməsi

1 * Bütün xalq bir nəfər kimi Su darvazasının qarşısındakı meydana
toplaşdı. Xalq ilahiyyatçı Ezraya dedi ki, Rəbbin İsrailli̇lərə əmr etdiyi Mu-
sanın Qanun kitabını gətirsin. 2 Yeddinci ayın birinci günü Ezra Qanunu
kişilərdən, qadınlardan və dinləyib anlaya bilən uşaqlardan ibarət olan ca-
maatın qabağına gətirdi. 3 Ezra Su darvazasının qarşısındakı meydanda
kişilərin, qadınların və anlaya bilənlərin qabağında səhər açılandan günortaya
qədər bu kitabdan oxudu. Bütün xalq Qanun kitabına qulaq asdı. 4 İlahiyyatçı
Ezra bu iş üçün taxtadan düzəldilmiş hündür kürsünün üstünə çıxdı. Onun
sağ tərəfində Mattitya, Şema, Anaya, Uriya, Xilqiya və Maaseya, solunda isə
Pedaya, Mişael, Malkiya, Xaşum, Xaşbaddana, Zəkəriyyə və Meşullam dayan-
mışdı. 5 Ezra bütün xalqın gözü qabağında kitabı açdı, çünki o bütün xalqdan
daha yüksəkdə durmuşdu. O, kitabı açanda bütün xalq ayağa qalxdı. 6 Ezra
ulu Allaha, Rəbbə həmd etdi və bütün xalq əllərini qaldıraraq «Amin! Amin!»
deyə cavab verdi. Sonra baş əydilər və üzüstə yerə döşənib Rəbbə səcdə
qıldılar. 7 Yeşua, Bani, Şerevya, Yamin, Aqquv, Şabbetay, Hodiya, Maaseya,
Qelita, Azarya, Yozavad, Xanan, Pelaya adlı Levililər Qanunu xalqa izah
etdilər. Xalq isə yerində dayanmışdı. 8 Onlar Allahın Qanun kitabından
oxuyub aydınlaşdırdılar və mənasını camaata izah etdilər ki, oxunan ayələr
başa düşülsün.
9 Vali Nehemya, kahin ilahiyyatçı Ezra və xalqı öyrədən Levililər hamıya
dedilər: «Bu gün Allahınız Rəbb üçün müqəddəs gündür. Buna görə
kədərlənməyin və ağlamayın». Çünki bütün xalq Qanunun sözlərini eşidərkən
ağlayırdı. 10 Nehemya da onlara dedi: «Gedin, yağlı yemək yeyin, şirin
içki için və hazırlıqlı olmayanlara da pay göndərin, çünki bu gün Xu-
davəndimiz üçün müqəddəsdir. Kədərlənməyin, çünki Rəbbin verdiyi sevinc
sizin qüvvətinizdir». 11 Levililər «susun, kədərlənməyin, çünki bu gün
müqəddəsdir» deyə bütün xalqı sakitləşdirdilər. 12 Bütün xalq yeyib-içməyə,
paylar göndərməyə və böyük şənlik etməyə getdi. Çünki xalq ona deyilənləri
başa düşdü.

Çardaqlar bayramının qeyd olunması

* **7:70** Darik – qızıl sikkə. * **7:73** 1Saln. 9:2; İbr. 11:3 * **8:1** Ezra 3:1

13 Ertəsi gün bütün xalqın nəsil başçıları, kahinlər və Levililər Qanunun
sözlərini dinləmək üçün ilahiyyatçı Ezranın yanına toplaşdı. 14 * Rəbbin Musa
vasitəsilə buyurduğu Qanunda bu yazını tapdılar: «İsrail övladları yeddinci
ayın bayram günlərində çardaqlarda yaşasın». 15 Onlar bütün şəhərlərdə və
Yerusəlimdə bu xəbəri elan edib yaydılar: «Dağa çıxın, yazıldığı kimi çardaq
qurmaq üçün zeytun, cır zeytun, mərsin, xurma və sıx yarpaqlı ağacların
budaqlarını buraya gətirin». 16 Bütün xalq çıxıb budaq gətirdi, hər kəs
öz evinin damında, həyətlərində, Allah evinin həyətində, Su darvazasındakı
meydanda və Efrayim darvazasındakı meydanda özlərinə çardaq düzəltdi.
17 Bütün əsirlikdən geri qayıdan camaat çardaqlar düzəldib orada qaldı. Əslində
Nun oğlu Yeşuanın dövründən bu günə qədər İsrail övladları belə etməmişdi. Çox
böyük sevinc oldu. 18 Ezra birinci gündən sonuncu günə qədər hər gün Allahın
Qanun kitabından oxuyurdu. Onlar yeddi gün bayram keçirtdilər, səkkizinci
gün isə qayda-qanuna görə təntənəli toplantı quruldu.

9

Xalqın orucu və tövbəsi

1 Həmin ayın iyirmi dördüncü günü İsrail övladları oruc tutaraq əyinlərində
çul və başları toz-torpaq içində toplandı. 2 İsrail övladları nəsli bütün
yadellilərdən ayrılaraq durub öz günahlarını və atalarının şər işlərini etiraf
etdi. 3 Onlar olduqları yerdə dayanıb günün dörddə bir hissəsini özlərinin
Allahı Rəbbin Qanun kitabından oxudular. Günün digər dörddə bir hissəsini
isə günahlarını etiraf edib özlərinin Allahı Rəbbə səcdə qıldılar.
4 Yeşua, Bani, Qadmiel, Şevanya, Bunni, Şerevya, Bani və Kenani Lev-
ililərin pilləkəninin üstünə qalxıb özlərinin Allahı Rəbbə uca səslə yalvardılar.
5 Levililər – Yeşua, Qadmiel, Bani, Xaşavneya, Şerevya, Hodiya, Şevanya, Petahya
dedilər: «Ayağa qalxın və əbədi olan Allahınız Rəbbə həmd edin! Qoy Sənin
izzətli adına həmd olsun və etdiyiniz bütün həmdlərdən, şükürlərdən də çox
ucaldılsın!
6 Sən, yalnız Sən Rəbsən, göyləri, göylərin ən uca qatlarını və bütün səma
cisimlərini, yer üzünü və onun məxluqlarını, dənizləri və içindəki hər şeyi Sən
yaratdın və hamısına həyat verirsən. Səma cisimləri Sənə səcdə qılır! 7 * *
Ya Rəbb, Sən o Allahsan ki, İbramı seçib Xaldeylilərin Ur şəhərindən çıxararaq
ona İbrahim adını verdin. 8 * Sən Öz önündə onun sadiq ürəyini gördün.
Ona görə də Kənanlıların, Xetlilərin, Emorluların, Perizlilərin, Yevusluların
və Qirqaşlıların diyarını İbrahim övladlarına vermək üçün onunla əhd kəsdin
və sözlərini yerinə yetirdin. Çünki Sən adilsən.
9 * * Misirdə atalarımızın çəkdikləri əziyyəti gördün və Qırmızı dənizin
yanındakı fəryadlarını eşitdin. 10 * Fironla bütün əyanlarına və ölkəsinin
bütün xalqına əlamətlər və möcüzələr göstərdin. Çünki Misirlilərin atalarımıza
qarşı azğınlıq etdiyini bildin və bu günə kimi adını izzətləndirdin. 11 * *
Atalarımızın qarşısında dənizi yardın və onlar dənizin ortasında quru yerdən
keçib getdilər. Onları təqib edənləri isə dərinliklərə, coşğun sulara atılan bir
daş kimi atdın. 12 * Atalarımıza gündüz bulud dirəyi ilə, gecələr isə gedəcəkləri

---

* **8:14** Lev. 23:33-36,39-43; Qanun. 16:13-15 * **9:7** Yar. 12:1 * **9:7** Yar. 17:5 * **9:8** Yar. 15:18-21 * **9:9** Çıx. 3:7 * **9:9** Çıx. 14:10-12 * **9:10** Çıx. 7:8–12:32 * **9:11** Çıx. 14:21-29 * **9:11** Çıx. 15:4-5 * **9:12** Çıx. 13:21-22

yolu nurlandırmaq üçün od dirəyi ilə yol göstərdin. 13 * Sina dağının üstünə enib onlarla göylərdən danışdın. Onlara ədalətli hökmlər, doğru qanunlar, yaxşı qaydalar və əmrlər verdin. 14 Sən müqəddəs Şənbə gününü onlara bildirdin və qulun Musa vasitəsilə əmrləri, qaydaları və qanunu buyurdun. 15 * * * Atalarımız acanda onlara göylərdən çörək göndərdin. Susayanda onlar üçün qayadan su çıxardın. Atalarımıza əmr verdin ki, vəd etdiyin torpağa girib sahib olsunlar.

16 * Lakin atalarımız təkəbbürlü olub dikbaşlıq etdilər və Sənin əmrlərini dinləmədilər. 17 * İtaət etmək istəməyib Sənin onlar üçün göstərdiyin möcüzələri yada salmadılar, dikbaşlıq etdilər, üsyankarlıqları ilə köləlik həyatlarına qayıtmaq üçün özlərinə bir başçı təyin etdilər. Lakin Sən bağışlamağı sevən, lütfkar, rəhmli, çox səbirli və bol məhəbbəti olan Allah olduğuna görə onları tərk etmədin. 18 * Hətta atalarımız özləri üçün tökmə dana düzəldib "Budur, səni Misirdən çıxaran Allahın!" deyə böyük küfr edəndə 19 * Sən Öz böyük mərhəmətin naminə onları səhrada tək qoymadın. Gündüz onlara yolda bələdçilik etmək üçün bulud dirəyini, gecələr isə gedəcəkləri yolu nurlandırmaq üçün od dirəyini qabaqlarından əskik etmədin. 20 Sən onlara nəsihət vermək üçün Öz xeyirxah Ruhunu verdin. İsrail övladlarının ağızlarından mannanı əsirgəmədin, susayanda su verdin. 21 Qırx il onları səhrada bəslədin və onlar heç nədən korluq çəkmədi. Nə paltarları köhnəldi, nə ayaqları şişdi. 22 * Ölkələri və xalqları onlara təslim edərək torpaqlarını aralarında bölüşdürdün. Onlar Sixonun ölkəsini, yəni Xeşbon padşahının ölkəsini və Başan padşahı Oqun ölkəsini ələ keçirtdi. 23 * * Övladlarını göydəki ulduzlar qədər çoxaltdın. Onların atalarına "oraya girib sahib olsunlar" deyə vəd etdiyin ölkəyə gətirdin. 24 * Onların övladları o torpağa girib sahib oldular. Sən oranın əhalisini – Kənanlıları onlara tabe etdirib padşahlarını ölkənin əhalisi ilə bərabər onlara təslim etdirdin ki, o adamlarla istədikləri kimi rəftar etsinlər. 25 * Onlar möhkəmlənmiş şəhərləri və bərəkətli torpağı tutub mal-dövlətlə dolu evlərə, qazılmış quyulara, bağlara, zeytunluqlara və bol-bol meyvə ağaclarına sahib oldular. Yeyib doydular, kökəldilər və verdiyin böyük nemətlər üçün sevindilər.

26 * Lakin onlar itaətsizlik edərək Sənə qarşı üsyankar oldular. Qanununa arxa çevirdilər, Sənə tərəf dönmək üçün onlara xəbərdarlıq edən peyğəmbərlərini öldürdülər və böyük küfr etdilər. 27 Onda Sən onları düşmənə təslim etdin. Düşmənləri də onlara zülm etdilər. Sıxıntılı vaxtlarında İsrail övladları Sənə fəryad etdilər. Sən göylərdən eşitdin və Öz böyük mərhəmətinə görə onlara xilaskarlar göndərdin. Onlar da İsrail övladlarını düşmən əlindən qurtardılar. 28 Lakin rahat olan kimi yenə Sənin nəzərində pis işlər gördülər. Buna görə də Sən onları düşmənə təslim etdin, düşmənləri də onlara hökm etdilər. Onlar yenə də Sənə fəryad etdilər, Sən də onları göylərdən eşidib Öz böyük mərhəmətinə görə dəfələrlə qurtardın. 29 * Onlara xəbərdarlıq etdin ki, Sənin Qanununa tərəf dönsünlər. Amma onlar təkəbbürlü olub əmrlərinə qulaq asmadılar və hökmlərini pozub günah etdilər. Halbuki o hökmlərə əməl

* **9:13** Çıx. 19:18–23:33 * **9:15** Çıx. 16:4-15 * **9:15** Çıx. 17:1-7 * **9:15** Qanun. 1:21 * **9:16** Say. 14:1-4; Qanun. 1:26-33 * **9:17** Çıx. 34:6; Say. 14:18; Zəb. 86:15; 103:8; 145:8; Yoel 2:13; Yun. 4:2 * **9:18** Çıx. 32:1-4 * **9:19** Qanun. 8:2-4 * **9:22** Say. 21:21-35 * **9:23** Yar. 15:5; 22:17 * **9:23** Yeşua 3:14-17 * **9:24** Yeşua 11:23 * **9:25** Qanun. 6:10-11 * **9:26** Hak. 2:11-16 * **9:29** Lev. 18:5

edən hər kəs həyat tapar. Onlar inadkarlıqla Sənə arxa çevirib dikbaşlıq və itaətsizlik etdilər. 30 * Lakin Sən illər boyu onlarla səbirlə davrandın. Öz Ruhunla, peyğəmbərlərin vasitəsilə onlara xəbərdarlıq etdin. Onlar isə qulaq asmadılar və ona görə Sən onları ətraflarındakı xalqlara təslim etdin. 31 Lakin Sən böyük mərhəmətinə görə İsrail övladlarını məhv olmağa qoymadın, onları tərk etmədin, çünki Sən lütfkar və rəhmli Allahsan.

32 * Ey Allahımız! Böyük, qüdrətli və zəhmli, əhdi və məhəbbəti saxlayan Allah! Aşşur padşahlarının dövründən bu günə qədər bizim çəkdiyimiz, padşahlarımızın, ağalarımızın, kahinlərimizin, peyğəmbərlərimizin, atalarımızın və bütün xalqının çəkdiyi əzab-əziyyət Sənin gözündə kiçik görünməsin. 33 Sən haqlısan, başımıza gələn hər işdə bizimlə ədalətlə davrandın, biz isə pis işlər etdik. 34 Padşahlarımız, rəislərimiz, kahinlərimiz, atalarımız Sənin Qanununa riayət etmədi. Sənin əmrlərinə və verdiyin xəbərdarlıqlara qulaq asmadılar. 35 Onlar öz ölkələrində verdiyin böyük nemətlər içində, geniş, bərəkətli torpaqda belə, Sənə qulluq etmədilər və pis əməllərindən əl çəkmədilər. 36 Budur, bu gün biz köləyik. Atalarımıza meyvəsini və gözəl məhsulunu yemək üçün verdiyin o torpaqda biz kölәlik edirik. 37 Günahlarımıza görə torpağımızın bol məhsulu üzərimizdə hökm sürən padşahlara nəsib olur. Bizim özümüzü də, heyvanlarımızı da istədikləri kimi idarə edirlər. Biz isə böyük zülm içindəyik.

38 Bütün bunlara görə biz Sənинlə yazılı sabit əhd bağlayırıq. Rəislərimiz, Levililərimiz və kahinlərimiz də bu əhdi möhürləyir».

10

Əhdi möhürləyənlərin siyahısı

1 Əhdi möhürləyənlər bunlar idi: Xakalya oğlu vali Nehemya, Sidqiya, 2 Seraya, Azarya, Yeremya, 3 Paşxur, Amarya, Malkiya, 4 Xattuş, Şevanya, Malluk, 5 Xarim, Meremot, Avdiya, 6 Daniel, Ginneton, Baruk, 7 Meşullam, Aviya, Miyamin, 8 Maazya, Bilqay, Şemaya. Bunlar kahinlər idi.

9 Levililər: Azanyanın oğlu Yeşua, Xenadad övladlarından Binnuy və Qedmiel, 10 onların qardaşları Şevanya, Hodiya, Qelita, Pelaya, Xanan, 11 Mikeya, Rexov, Xaşavya, 12 Zakkur, Şerevya, Şevanya, 13 Hodiya, Bani, Beninu.

14 Xalqın başçıları: Paroş, Paxat-Moav, Elam, Zattu, Bani, 15 Bunni, Azqad, Bevay, 16 Adoniya, Biqvay, Adin, 17 Ater, Xizqiya, Azzur, 18 Hodiya, Xaşum, Besay, 19 Xarif, Anatot, Nevay, 20 Maqpiaş, Meşullam, Xezir, 21 Meşezavel, Sadoq, Yaddua, 22 Pelatya, Xanan, Anaya, 23 Huşə, Xananya, Xaşşuv, 24 Halloxeş, Pilxa, Şoveq, 25 Rexum, Xaşavna, Maaseya, 26 Axiya, Xanan, Anan, 27 Malluk, Xarim, Baana.

28 Qalan xalq – kahinlər, Levililər, məbəd qapıçıları, ilahiçilər, məbəd qulluqçuları, Allahın Qanununa görə ətraf xalqlardan ayrılan hər kəs arvadları, ağlıkəsən oğul və qızları ilə bərabər 29 əsl soydaşları ilə birləşdi. Allahın qulu Musanın əli ilə verilmiş Qanuna görə hərəkət etmək, Xudavəndimiz Rəbbin bütün əmrlərinə, hökmlərinə və qanunlarına etina ilə əməl etmək üçün and içdilər. Əməl etməyənlərə isə lənət oxudular. 30 * And içdik ki, qızlarımızı ətrafımızdakı xalqlara verməyib onların qızlarını öz oğullarımıza almayacağıq. 31 * * Ətraf xalqlara mənsub olanlar Şənbə günü yaxud başqa müqəddəs bir

* **9:30** 2Pad. 17:13-18; 2Saln. 36:15-16 * **9:32** 2Pad. 15:19,29; 17:3-6; Ezra 4:2,10 * **10:30** Çıx. 34:16; Qanun. 7:3 * **10:31** Çıx. 23:10-11; Lev. 25:1-7 * **10:31** Qanun. 15:1-2

gündə satmaq üçün əşya yaxud taxıl gətirsələr, onlardan heç nə almayacağıq. Yeddi ildə bir dəfə torpağı dincə qoyacağıq və bütün borcları ləğv edəcəyik.

32 * Allahımızın məbədinin xidməti üçün ildə şekelin üçdə bir hissəsini
verməyi öhdəmizə götürdük. 33 Bu pul təqdim çörəkləri, daimi taxıl təqdimi,
daimi yandırma qurbanı, Şənbə günləri, Təzə Ay mərasimləri və başqa bayra-
mlar, müqəddəs sovqatlar, İsrail övladlarının günahını kəffarə etmək üçün
günah qurbanları və Allahımızın məbədinin digər ehtiyacları üçündür.
34 Biz kahinlər, Levililər və xalq hər il müəyyən vaxtda Allahımızın məbədini
odunla təmin etmək üçün nəsillərimizə görə püşk atdıq. Bu odunlar Qanunda
yazıldığı kimi Allahımız Rəbbin qurbangahında yandırılmalı idi. 35 * Hər il
torpağımızın ilk məhsulunu və hər növlü ağacın nübarını Rəbbin məbədinə
aparmalıyıq. 36 * Qanunda yazıldığı kimi ilk doğulan oğullarımızı, heyvan-
larımızı, ilk doğulan mal-qara və qoyun-keçimizi Allahımızın məbədinə, orada
xidmət edən kahinlərin yanına gətirməliyik. 37 * Həm də xəmirimizin,
taxıl təqdimlərimizin, hər növ ağaclarımızın meyvəsinin, təzə şərablarımızın,
zeytun yağımızın nübarını kahinlərə, Allahımızın məbədinin anbarına, tor-
paq məhsullarımızın onda bir hissəsini isə Levililərə gətirməliyik. Çünki
işlədiyimiz bütün şəhərlərdə onda bir hissəni Levililər alır. 38 * Levililər onda
bir hissəni alarkən Harun oğullarından olan kahin onlarla olacaq. Levililər
isə alacaqları onda bir hissənin onda birini Allahımızın məbədinə, xəzinənin
anbar otaqlarına aparacaq. 39 Çünki İsrail övladları və Levililər taxılın,
təzə şərabın və zeytun yağının təqdimlərini anbar otaqlarına gətirməlidir.
Orada Müqəddəs məkanın qabları, xidmət edən kahinlər, məbəd qapıçıları və
ilahiçilər olacaq. Beləcə biz Allahımızın məbədinə laqeyd yanaşmayacağıq.

11

Yerusəlim və digər şəhərlərinin əhalisi barəsində

1 Xalqın rəisləri Yerusəlimdə yerləşdi. Xalqın yerdə qalanı isə püşk atdı
ki, hər on nəfərindən biri müqəddəs Yerusəlim şəhərinə yaşamağa getsin, do-
qquzu isə o biri şəhərlərdə yaşasın. 2 Yerusəlimdə könüllü yaşamağa gedənlərin
hamısına xalq xeyir-dua verdi.
3 * Yerusəlimdə yerləşən vilayət başçıları bunlardır. Ancaq bəzi İsraillilər,
kahinlər, Levililər, məbəd qulluqçuları və Süleymanın əyanlarının oğulları
Yəhuda şəhərlərində, hər kəs öz şəhərindəki mülkündə yerləşdi. 4 Binyamin
övladlarından və Yəhuda övladlarından bəziləri isə Yerusəlimdə məskunlaşdı.
Yəhuda övladları: Peres nəslindən Mahalalel oğlu Şefatya oğlu Amarya oğlu
Zəkəriyyə oğlu Uzziya oğlu Ataya, 5 Şilolu Zəkəriyyə oğlu Yoyariv oğlu Adaya
oğlu Xazaya oğlu Qal-Xoze oğlu Baruk oğlu Maaseya. 6 Peres övladlarından
Yerusəlimdə yerləşən 468 nəfər igid adam idi.
7 Binyamin övladları bunlardır: Yeşaya oğlu Yetiel oğlu Maaseya oğlu Qolaya
oğlu Pedaya oğlu Yoed oğlu Meşullam oğlu Sallu və 8 ondan sonra Qabbay,
Sallay – 928 nəfər. 9 Zikri oğlu Yoel onların rəhbəri idi, Hassenua oğlu Yəhuda
isə şəhərin vali müavini idi.
10 Kahinlərdən: Yoyariv oğlu Yedaya, Yakin, 11 Axituv oğlu Merayot
oğlu Sadoq oğlu Meşullam oğlu Xilqiya oğlu Allah evinin başçısı Seraya və
12 məbəddə iş görən soydaşları – 822 nəfər; Malkiya oğlu Paşxur oğlu Zəkəriyyə
oğlu Amsi oğlu Pelalya oğlu Yeroxam oğlu Adaya və 13 onun nəsil başçısı olan

* **10:32** Çıx. 30:11-16 * **10:35** Çıx. 23:19; 34:26; Qanun. 26:2 * **10:36** Çıx. 13:2 * **10:37** Say. 18:21 * **10:38** Say. 18:26 * **11:3** Neh. 7:73

soydaşları – 242 nəfər; İmmer oğlu Meşillemot oğlu Axzay oğlu Azarel oğlu
Amaşsay və 14 onun soydaşları – 128 nəfər igid döyüşçü. Haqqedolim oğlu
Zavdiel onların rəhbəri idi.
15 Levililərdən: Bunni oğlu Xaşavya oğlu Azriqam oğlu Xaşşuv oğlu Şemaya.
16 Levililərin başçılarından Şabbetay və Yozavad Allah evinin bayır işlərini
idarə edirdilər. 17 Asəf oğlu Zavdi oğlu Mikeya oğlu Mattanya şükür duasını
oxuyan məbəd ilahiçilərinin dəstə rəhbəri və soydaşlarından Baqbuqya onun
müavini idi. Yedutun oğlu Qalal oğlu Şammua oğlu Avda da var idi. 18 Müqəddəs
şəhərdə yaşayan bütün Levililər 284 nəfər idi.
19 Məbəd qapıçıları Aqquv, Talmon ilə qardaşları darvazalarda keşik
çəkənlər, 172 nəfər idi.
20 İsraillilərin, kahinlərin, Levililərin yerdə qalanları bütün Yəhuda
şəhərlərində yaşayırdı. Hər kəs öz mülkündə yaşayırdı.
21 Məbəd qulluqçuları isə Ofeldə qalırdı. Sixa və Gişpa onlara rəhbərlik
edirdi.
22 Allahın evindəki ibadətdə ilahilər oxuyan Asəf övladlarından Mikeya oğlu
Mattanya oğlu Xaşavya oğlu Bani oğlu Uzzi Yerusəlimdə Levililərin rəhbəri idi.
23 Bu ilahiçilər padşahın fərmanına tabe idi və hər gün vəzifələrini müəyyən
edən qaydaları yerinə yetirirdi.
24 Yəhuda oğlu Zerah övladlarından Meşezavel oğlu Petahya İsrail xalqının
ümumi işlərində Fars padşahına kömək edirdi.
25 Kəndlərə və tarlalarına gəlincə, Yəhuda övladlarından bəziləri Qiryat-
Arba ilə qəsəbələrində, Divon ilə qəsəbələrində, Yeqqavseel ilə kəndlərində,
26 Yeşuada, Moladada, Bet-Peletdə, 27 Xasar-Şualda və Beer-Şeva ilə
qəsəbələrində, 28 Ziqlaqda, Mekona ilə qəsəbələrində, 29 En-Rimmonda,
Sorada, Yarmutda, 30 Zanoahda, Adullam ilə kəndlərində, Lakiş ilə
tarlalarında, Azeqa ilə qəsəbələrində qaldılar. Yaşadıqları məntəqə Beer-
Şevadan Hinnom vadisinə qədər idi.
31 Binyamin övladları Gevadan başlayaraq Mikmas ilə Ayyada, Bet-El ilə
qəsəbələrində, 32 Anatot, Nov, Ananya, 33 Xasor, Rama, Gittayim, 34 Xadid,
Sevoim, Nevallat, 35 Lod, Ono və Sənətkarlar dərəsində məskən saldılar.
36 Yəhudadakı Levililərin bəzi bölmələri Binyamin ərazisi üçün ayrıldı.

12

Zerubbabil ilə gələn kahinlər və Levililər

1 Şealtiel oğlu Zerubbabil və Yeşua ilə qayıdan kahinlər və Levililər bunlar idi:
Seraya, Yeremya, Ezra, 2 Amarya, Malluk, Xattuş, 3 Şekanya, Rexum, Meremot,
4 İddo, Ginnetoy, Aviya, 5 Miyamin, Maadya, Bilqa, 6 Şemaya, Yoyariv, Yedaya,
7 Sallu, Amoq, Xilqiya, Yedaya. Bunlar Yeşuanın dövründə kahinlərin və
qardaşlarının başçıları idi.
8 Levililər: Yeşua, Binnuy, Qadmiel, Şerevya, Yəhuda, Mattanya. Mattanya
qardaşları ilə birgə şükür ilahiləri üçün məsuliyyət daşıyırdı. 9 Onların qar-
daşları Baqbuqya ilə Unni ibadətdə onların qarşısında dururdu.
10 Yeşuadan Yoyaqim törədi, Yoyaqimdən Elyaşiv törədi, Elyaşivdən Yoyada
törədi. 11 Yoyadadan Yonatan törədi, Yonatandan Yaddua törədi.
12 Yoyaqimin dövründə nəsil başçıları olan kahinlər bunlar idi: Ser-
aya nəslindən Meraya, Yeremya nəslindən Xananya, 13 Ezra nəslindən
Meşullam, Amarya nəslindən Yehoxanan, 14 Malluk nəslindən Yonatan,
Şevanya nəslindən Yusif, 15 Xarim nəslindən Adna, Merayot nəslindən Xelqay,

16 İddo nəslindən Zəkəriyyə, Ginneton nəslindən Meşullam, 17 Aviya nəslindən
Zikri, Minyamin nəslindən, Moadya nəslindən Piltay, 18 Bilqa nəslindən
Şammua, Şemaya nəslindən Yehonatan, 19 Yoyariv nəslindən Mattenay, Yedaya
nəslindən Uzzi, 20 Şallay nəslindən Qallay, Amoq nəslindən Ever, 21 Xilqiya
nəslindən Xaşavya, Yedaya nəslindən Netanel.

22 Elyaşiv, Yoyada, Yoxanan və Yadduanın günlərində Levili nəsil başçıları və
kahinlər Fars padşahı Daranın hökmranlığına qədər qeyd edilmişdi. 23 Levili
nəsil başçıları, Elyaşiv oğlu Yoxananın günlərinə qədər salnamələr kitabında
yazıldı. 24 Levililərin başçıları Xaşavya, Şerevya və Qadmiel oğlu Yeşua
bir tərəfdə, qardaşları da o biri tərəfdə dayanıb Allah adamı Davudun
əmrinə görə qarşılıqlı həmdlər və şükürlər edirdi. 25 Mattanya, Baqbuqya,
Avdiya, Meşullam, Talmon və Aqquv qapıçılıq edib darvazalardakı anbarları
qoruyurdu. 26 Bunlar Yosadaq oğlu Yeşua oğlu Yoyaqimin günlərində, vali
Nehemya və ilahiyyatçı kahin Ezranın dövründə yaşayırdı.

Yerusəlim divarının təqdis edilməsi

27 Yerusəlim divarının təqdisetmə mərasimini sevinclə, şükürlə, ilahilərlə,
sinc, çəng və lira ilə keçirmək üçün Levililər yaşadıqları hər yerdən çağırılıb
Yerusəlimə gətirildilər. 28 Yerusəlim ətrafındakı sahədən və Netofalıların
kəndlərindən, 29 Bet-Qilqaldan və Geva ilə Azmavet çöllərindən ilahiçilər
toplandı. Çünki ilahiçilər Yerusəlim ətrafında özləri üçün kəndlər salmışdılar.
30 Kahinlər və Levililər özlərini pak edəndən sonra xalqı, darvazaları və
divarı pak etdilər.

31 Onda mən Yəhuda rəislərini divarın üstünə çıxartdım və şükür ilahiləri
oxuyan iki böyük dəstə təyin etdim. Onlardan biri divarın üstü ilə sağ
tərəfdən Peyin darvazasına doğru gedirdi. 32 Onların ardınca Hoşaya və
Yəhuda rəislərinin yarısı, 33 Azarya, Ezra, Meşullam, 34 Yəhuda, Binyamin,
Şemaya, Yeremya, 35 əllərində kərənaylarla kahinlərdən bəziləri – Asəf oğlu
Zakkur oğlu Mikeya oğlu Mattanya oğlu Şemaya oğlu Yonatan oğlu Zəkəriyyə,
36 qardaşları Şemaya, Azarel, Milalay, Gilalay, Maay, Netanel, Yəhuda, Xanani,
Allah adamı Davudun musiqi alətləri ilə gedirdilər. İlahiyyatçı Ezra onların
qabağında gedir. 37 Çeşmə darvazası yanında və onların qarşısında divar
yoxuşunda Davudun şəhərinin pilləkənləri ilə çıxıb Davudun sarayının üst
tərəfindən şərqə doğru Su darvazasına qədər getdilər.

38 Şükür ilahiləri oxuyanların o biri dəstəsi divarın üstü ilə sol tərəfə gedirdi.
Mən xalqın yarısı ilə onların ardınca yeriyirdim. Sobalar qülləsindən keçib
Geniş divara qədər, 39 Efraym darvazasının üstündən Köhnə darvaza, Balıqlar
darvazası, Xananel qülləsi, Yüz qülləsi və Qoyun darvazasına qədər gedib
Mühafizəçilər darvazasında dayandıq. 40 Şükür ilahiləri oxuyanların iki dəstəsi
Allah evinin yanında ayaq saxladı. Mən də hökumət məmurlarının yarısı ilə
dayandım. 41 Yanımda kərənay çalan kahinlər bunlar idi: Elyaqim, Maaseya,
Minyamin, Mikeya, Elyoenay, Zəkəriyyə və Xananya; 42 habelə Maaseya,
Şemaya, Eleazar, Uzzi, Yehoxanan, Malkiya, Elam və Ezer. İlahiçilər İzrahyanın
rəhbərliyi altında tərənnüm etdi. 43 O gün çoxlu qurban kəsildi və şadlıq oldu,
çünki Allah xalqa böyük sevinc bəxş etmişdi. Qadınlar və uşaqlar da sevinirdi
və Yerusəlimin şənliyi uzaqlardan eşidilirdi.

Məbəd ibadəti üçün təminat

44 Elə o gün ianələrin, ilk məhsulun və onda bir hissələrin yığılacağı
anbarları qorumaq üçün adamlar təyin edildi. Bütün bunlar Qanunda

kahinlər və Levililər üçün nəzərdə tutulan şəhərlərin ətrafındakı tarlalardan anbarlara gətirilməli idi. Çünki Yəhudalılar ibadət edən kahinlərlə Levililərdən məmnun idi. 45 * Onlar, ilahiçilərlə məbəd qapıçıları Davud və oğlu Süleymanın əmrinə əsasən özlərinin Allahına xidmət edib pak olma mərasimini yerinə yetirdi. 46 Çünki qədim zamanlarda – Davudun və Asəfin günlərində ilahiçilərin başçıları var idi və Allaha həmd və şükür mahnıları oxunurdu. 47 Zerubbabilin və Nehemyanın günlərində bütün İsraillilər hər gün ilahiçiləri və məbəd qapıçılarını gündəlik paylar ilə təmin edirdi. Onlar Levililərə düşən payı ayırdı. Levililər də Harun övladlarına düşən payı ayırdı.

13

Nehemyanın qayda-qanunu bərpa etməsi

1 * O gün Musanın kitabından oxundu və xalq qulaq asırdı. Bu kitabda belə bir yazı aşkar olundu: «Allahın camaatına Ammonlu və yaxud Moavlı heç vaxt daxil ola bilməz». 2 * Çünki Moav və Ammon övladları İsrail övladlarını çörək və su ilə qarşılamamışdı. Lakin İsrail övladlarına qarşı lənət oxumaq üçün Bilamı muzdla tutmuşdular. Allahımız isə lənəti xeyir-duaya çevirdi. 3 İsrail övladları qanunu dinlədikdə bütün yadelliləri aralarından ayırdı.

4 Bundan əvvəl Allahımızın məbədinin anbarlarına nəzarətçi təyin edilən kahin Elyaşiv Toviyanın yaxın tanışı olduğuna görə 5 ona böyük bir otaq hazırlamışdı. Oraya əvvəllər taxıl təqdimləri, kündür, məbəd əşyaları, qanun üzrə Levililərə, ilahiçilərə və məbəd qapıçılarına verilən taxılın, təzə şərabın və zeytun yağının onda bir hissələri və kahinlərə verilən ianələr qoyulardı. 6 Bu iş baş verəndə mən Yerusəlimdə deyildim. Ona görə ki Babil padşahı Artaxşastanın hakimiyyətinin otuz ikinci ilində onun hüzuruna getmişdim. Bir müddət sonra padşahdan izin alıb 7 Yerusəlimə qayıtdım. Elyaşivin etdiyi pisliyi – Allah evinin həyətində Toviyaya bir otaq hazırladığı barədə xəbər aldım. 8 Bu məni çox qəzəbləndirdi və Toviyanın bütün ev əşyalarını otaqdan bayıra atdım. 9 Mənim əmrimlə otaqları təmizlədilər və Allah evinin əşyalarını, taxıl təqdimlərini kündürlə birgə oraya geri gətirdim.

10 * Bir də xəbər tutdum ki, Levililərin payları onlara verilmir və xidmət edən Levililərlə ilahiçilərin hər biri öz torpağına qayıtmışdır. 11 Mən hökumət məmurlarını tənbeh edib dedim: «Nə üçün Allahın evinə etinasızlıq edilir?» Sonra Levililərlə ilahiçiləri toplayıb yerlərinə qaytardım. 12 * Bütün Yəhudalılar anbarlara taxılın, təzə şərabın və zeytun yağının onda bir hissələrini gətirdilər. 13 Kahin Şelemyanı, ilahiyyatçı Sadoqu və Levililərdən Pedayanı anbarlara nəzarətçi və Mattanya oğlu Zakkur oğlu Xananı onların köməkçisi təyin etdim. Bu adamlar etimada layiq sayıldıqlarına görə qardaşlarına paybölmə işi onlara düşdü.

14 Ey Allahım, buna görə məni yadda saxla. Allahımın məbədi və oradakı xidmətlər üçün etdiyim yaxşı işlərimi yoxa çıxarma!

15 * O günlər Yəhudada gördüm ki, bəzi adamlar Şənbə günü üzüm sıxılan yerdə ayaqları ilə üzüm sıxırdı və içəri taxıl gətirib eşşəklərin üstünə yükləyirdi. Şərab, üzüm, əncir və hər cür yükləri də Şənbə günündə Yerusəlimin içinə gətirirdilər. Həmin gün mən ərzaq satanları töhmətləndirdim. 16 Orada yaşayan Surlular balıq, hər cür mallar gətirərək Şənbə günü Yerusəlimdə

* **12:45** 1Saln. 25:1-8; 26:12 * **13:1** Qanun. 23:3-5 * **13:2** Say. 22:1-6 * **13:10** Qanun. 12:19 * **13:12** Mal. 3:10 * **13:15** Çıx. 20:8-10; Qanun. 5:12-14; Yer. 17:21-22

Yəhudalılara satırdı. 17 Yəhuda əyanlarını töhmətləndirib onlara dedim: «Nə
üçün bu pis işi görüb Şənbə gününü murdar edirsiniz? 18 Atalarımız belə işlər
etmədilərmi? Allahımız bütün bu bəlaları bizim və bu şəhərin üzərinə buna
görə gətirmədimi? Siz isə Şənbə gününü murdar edərək Onun İsrail övladlarına
qəzəbini artırırsınız».
19 * Yerusəlim darvazalarında Şənbənin başlayacağı axşamçağı əmr etdim
ki, qapılar qıfıllansın. Şənbə bitənə qədər qapıların açılmamasını tapşırdım.
Bəzi nökərlərimi də darvazaların qabağına qoymuşdum ki, Şənbə günü
şəhərə heç bir yük gətirilməsin. 20 Tacirlər və hər cür mal satanlar bir-iki
dəfə Yerusəlimdən kənarda gecələmişdi. 21 Mən onlara xəbərdarlıq edərək
dedim: «Nə üçün divarın yanında gecələyirsiniz? Bir də belə etsəniz, sizə
əl qaldıraram!» Tacirlər də o vaxtdan Şənbə günü gəlmədilər. 22 Sonra mən
Levililərə əmr etdim ki, Şənbə gününü təqdis etmək üçün özlərini təmizləyib
gəlsinlər və darvazaların keşiyini çəksinlər.
Ey Allahım, bundan ötrü məni unutma və böyük məhəbbətinə görə rəhm
elə!
23 * Həm də o günlər Aşdodlu, Ammonlu və Moavlılardan arvad alan
Yəhudiləri də gördüm. 24 Onların uşaqlarının yarısı Aşdod dilində yaxud digər
xalqların dilində danışırdı, ancaq Yəhudi dilində danışa bilmirdi. 25 Mən
onları tənbeh və lənət etdim. Bəzilərini isə döyüb saçlarını yoldum. O
adamlara Allah haqqına and içdirib dedim: «Qızlarınızı yadelli oğullarına
verməyin, oğullarınıza və özünüzə onların qızlarını almayın. 26 * * İsrail padşahı
Süleyman buna görə günaha batmadımı? Çox millətlərin arasında onun kimi
padşah yox idi və o, Allahın sevimlisi idi. Allah onu bütün İsrail üzərinə padşah
etdi, lakin yadelli qadınlar onu belə, günaha saldılar. 27 İndi siz Allahımıza
qarşı xainlik edib yadelli qadınlar alırsınız? Etdiyiniz bu böyük pisliyə yol
verərikmi?»
28 * Baş kahin Elyaşivin oğlu Yoyadanın oğullarından biri Xoronlu Sanbal-
latın kürəkəni idi. Buna görə də onu yanımdan qovdum.
29 Ey Allahım, onları yadda saxla, çünki onlar kahinliyi, kahinlər və Lev-
ililərlə kəsdiyin əhdi murdar etdilər!
30 Beləliklə, xalqı bütün yadelli ənənələrdən təmizlədim. Kahinlərlə Lev-
ililərin vəzifələrini müəyyənləşdirdim. Hər kəsin öz işi var idi. 31 Müəyyən
edilmiş vaxtda odun gətirilməsini və ilk nübarın təqdim edilməsini təşkil
etdim.
Ey Allahım, məni yadda saxla və mənə xeyirxah ol!

* **13:19** Yer. 17:21; Yəh. 5:10 * **13:23** Çıx. 34:11-16; Qanun. 7:1-5 * **13:26** 2Şam. 12:24-25
* **13:26** 1Pad. 11:1-8 * **13:28** Neh. 4:1

ESTER
KİTABI
GİRİŞ

«Ester» Kitabında hadisələr Fars padşahı Axaşveroşun (Kserksin) qış iqamətgahında, Şuşan qala şəhərində baş verir.

Kitabın baş qəhrəmanı Ester dir. Gənc, gözəl Ester yəhudi qızıdır və Fars padşahı Axaşveroşa ərə gedib məlәkə olur. O öz xalqını – İsrailliləri kütləvi soyqırımından qurtarır. Onun əmisi oğlu Binyaminli Mordokay Esterin baş məsləhətçisi və köməkçisi olub Esterlə birgə qəhrəmanlıq göstərir və bu böyük təhlükənin qarşısını alıb İsrail xalqını xilas edir.

Bu kitab yəhudilərin Purim bayramının yaranmasını və mənasını izah edir.

Kitabın məzmunu:

1:1-22 Padşah Axaşveroşun ziyafəti və Vaştinin məlәkəlikdən çıxarılması
2:1-23 Esterin məlәkə seçilməsi
3:1–5:14 Hamanın yəhudilərə qəsdi
6:1–7:10 Hamanın məğlubiyyəti və edamı
8:1–10:3 Yəhudilərin düşmənləri üzərində qələbə çalması

Fars padşahı Axaşveroşun ziyafəti

1 * Bu hadisələr Axaşveroşun dövründə baş vermişdi. Axaşveroş Hinddən
Kuşa qədər yüz iyirmi yeddi vilayət üzərində padşahlıq edirdi. 2 O dövrdə
padşah Axaşveroş Şuşan qalasında taxtında oturmuşdu. 3 Padşahlığının üçüncü
ilində o bütün rəisləri və əyanları üçün bir ziyafət qurdu. Farsın və Midiyanın
sərkərdələri, əsilzadələri və vilayət başçıları onun hüzuruna gəldi. 4 O, uzun
müddət ərzində, yəni yüz səksən gün öz padşahlığının cah-calalını, əzəmətini
və parlaq şöhrətini nümayiş etdirdi. 5 Bu ziyafət günləri qurtarandan sonra
padşah Şuşan qalasında böyükdən kiçiyə qədər bütün xalqa sarayının həyət
bağçasında yeddi gün ayrı bir ziyafət verdi. 6 Bağçada tünd qırmızı zərif kətan
qaytanlarla mərmər sütunlardakı gümüş halqalara keçirilmiş pambıq parçadan
ağ və bənövşəyi pərdələr var idi. Sumaqdaşı, mərmər, sədəf və başqa qiymətli
daşlardan düzəldilmiş döşəmə üzərində qızıl və gümüş kürsülər qoyulmuşdu.
7 Oradakılara bir-birindən fərqli qızıl camlarda padşahın səxavətinə layiq
bol-bol şahanə şərab təqdim edilirdi. 8 Padşahın əmri ilə şərab içmək üçün
hüdud qoyulmamışdı, çünki padşah şərab məmurlarına əmr etmişdi ki, hər
kəsə istəyinə görə xidmət göstərilsin. 9 Məlәkə Vaşti də Axaşveroşun sarayında
qadınlar üçün ziyafət qurdu.

Padşahın Vaştini məlәkəlikdən çıxarması

10 Yeddinci gün padşah Axaşveroşun ürəyi şərabdan nəşələnəndə hüzurunda
xidmət edən Mehuman, Bizzeta, Xarvona, Biqta, Avaqta, Zetar və Karkas
adlı yeddi hərəmağasına belə əmr etdi: 11 «Məlәkə Vaşti başında məlәkəlik tacı
ilə padşahın hüzuruna gətirilsin». O, məlәkənin gözəlliyini xalqa və rəislərə
nümayiş etdirmək istəyirdi, çünki məlәkə cazibədar idi. 12 Lakin məlәkə
Vaşti hərəmağaları vasitəsilə göndərilən padşah əmrindən çıxıb onun hüzuruna
gəlmək istəmədi. Padşah buna çox qəzəbləndi və qəzəb ürəyini yandırıb-yaxdı.
13 Padşah adəti üzrə qayda-qanun bilənlərə müraciət edərdi, ona görə də
müdrik adamlarla məsləhətləşdi. 14 Karşena, Şetar, Admata, Tarşiş, Meres,

* **1:1** Ezra 4:6

Marsena, Memukan padşahın yaxın adamları olub Fars-Midiya padşahlığının yeddi rəisi, padşahlıqda ən yüksək rütbə sahibi idi. Bu adamlar padşahla üz-üzə görüşə bilirdi. 15 Padşah soruşdu: «Qanuna əsasən məlәkə Vaştiyə nə edilməlidir? O, padşah Axaşveroşun hərəmağalar vasitəsilə göndərdiyi əmrə əməl etmədi». 16 Memukan padşahın və rəislərin hüzurunda dedi: «Məlәkə Vaşti yalnız padşaha deyil, bütün rəislərə qarşı, padşah Axaşveroşun bütün vilayətlərindəki xalqların hamısına qarşı günah işlətdi. 17 Çünki məlәkənin bu hərəkəti hansı qadının qulağına çatsa və onlara "padşah Axaşveroş məlәkə Vaştini öz önünə gətirilməsini əmr etmişdi, o isə imtina etdi" deyilsə, bütün qadınlar öz ərlərinə xor baxacaq. 18 Məlәkənin bu gün gördüyü işi eşidən Fars və Midiya xanımları padşahın bütün rəisləri ilə belə rəftar edəcək. Bununla da çoxlu itaətsizlik və münaqişə olacaq. 19 Əgər padşahın gözündə xoş görünərsə, qoy padşah tərəfindən belə bir əmr verilsin: "Vaşti bir daha padşah Axaşveroşun önünə çıxmasın". Qoy bu əmr Farsların və Midiyalıların qanunları arasına yazılsın və dəyişdirilməsin. Padşah isə onun məlәkəliyini daha yaxşısına versin. 20 Padşahın verdiyi əmr öz böyük padşahlığının hər yerində elan ediləndə böyükdən kiçiyə qədər bütün qadınlar öz ərlərinə hörmətlə yanaşacaq».

21 Bu söz padşahın və rəislərin xoşuna gəldi, padşah Memukanın təklifinə əməl etdi. 22 Padşahın bütün vilayətlərinə yazılı əmrlər göndərdi. Bu əmrlər hər vilayətə öz yazısı və hər xalqa öz dili ilə yazıldı. «Hər kişi öz ailəsində hakim olsun və öz xalqının dilində danışsın» deyə elan edildi.

2

Esterin məlәkə seçilməsi

1 Bir müddət keçəndən sonra padşah Axaşveroşun qəzəbi soyudu. O, Vaştini, onun etdiyi işi və əleyhinə verdiyi qərarını xatırladı. 2 Padşahın qulluğunda dayanan xidmətçiləri dedi: «Qoy padşah üçün bakirə, gənc və gözəl qızlar axtarılsın. 3 Padşah öz ölkəsinin bütün vilayətlərinə müşahidəçilər təyin etsin. Qoy gözəl surətli qızların hamısı Şuşan qalasına, qalasındakı hərəmxanaya toplanaraq padşahın hərəmağası Heqaya təhvil verilsin və təravətləndirici ləvazimatla təmin olunsun. 4 Padşahın xoşuna gələn qız Vaştinin yerinə məlәkə olsun». Bu fikir padşahın gözündə xoş göründü və ona əməl etdi.

5 Şuşan qalasında Mordokay * adlı bir Yəhudi var idi. O, Binyamin qəbiləsindən olub Qiş oğlu Şimey oğlu Yairin oğlu idi. 6 * Yəhuda padşahı Yekonya əsir alınanda Qiş də Yerusəlimin sakinləri ilə bərabər əsir aparılmışdı. Onları əsir aparan Babil padşahı Navuxodonosor idi. 7 Mordokayın əmisi qızı Hadassanın, yəni Esterin ata-anası yox idi. Bu qızı Mordokay böyütmüşdü. Ester gözəl qamətli, qəşəng surətli idi. Ata-anası ölən gündən Mordokay onu qızlığa götürmüşdü.

8 Padşahın əmri və fərmanı oxunanda Şuşan qalasına Heqayın nəzarəti altına xeyli qız toplandı. O zaman Ester də padşah sarayında hərəmağası olan Heqayın nəzarəti altına düşdü. 9 Bu qız Heqayın xoşuna gələrək hüsn-rəğbətini qazandı. Heqay dərhal onu təravətləndirmək üçün lazımi vəsait və xüsusi yeməklərlə təmin etdi. Esterə padşah sarayından münasib görülən yeddi qız təyin edərək onunla xidmətçi qızlarını hərəmxananın ən yaxşı yerinə apartdırdı. 10 Ester öz milliyyəti və nəsli barədə heç kimə bir söz deməmişdi, çünki Mordokay ona tapşırmışdı ki, bunu heç kimə bildirməsin. 11 Esterin nə

* **2:5** Fərz edilir ki, Mordokay padşah Şaulun nəslindən idi. * **2:6** 2Pad. 24:10-16; 2Saln. 36:10

vəziyyətdə olduğunu və ona nə ediləcəyini öyrənmək üçün Mordokay hər gün hərəmxananın həyəti qarşısında vurnuxurdu.

12 On iki ay hər qıza gözəlləşdirici vasitələr çəkəndən sonra onları növbə ilə padşah Axaşveroşun yanına gətirirdilər. Gözəlləşdirmək üçün qulluq müddəti bundan ibarətdir ki, onlara altı ay mirra yağı, altı ay isə ətirlər və təravətləndirici vasitələr çəkirdilər. 13 Qız padşahın yanına gətiriləndə hərəmxanadan istədiyi hər şeyi götürüb padşahın sarayına aparardı. 14 O, axşamüstü padşahın yanına gedər, səhər açılanda isə ikinci hərəmxanaya, cariyələrin hərəmağası Şaaşqazın nəzarəti altına göndərilərdi. Yalnız padşahın bəyəndiyi və adı ilə çağırdığı qız bir daha onun yanına gələ bilərdi. 15 Padşahın yanına gəlmək üçün növbə Mordokayın qızlığa götürdüyü əmisi Avixayilin qızı Esterə çatanda o, hərəmə məsul olan padşahın hərəmağası Heqayın məsləhət gördüyündən başqa heç nə istəmədi. Ester ona baxanların hamısının gözündə lütf tapdı.

16 Padşah Axaşveroşun hökmranlığının yeddinci ilinin onuncu ayında – Tevet ayında Ester padşah sarayına aparıldı. 17 Padşah Esteri digər qadınlardan çox bəyəndi. O, padşahın hüzurunda lütf və hüsn-rəğbət qazandı. Padşah Esterin başına mələkəlik tacını qoyaraq Vaştinin yerinə mələkə etdi. 18 Sonra isə Esterin şərəfinə böyük bir ziyafət qurdu. Bu ziyafətə padşahın bütün rəisləri və əyanları dəvət olunmuşdu. Padşah bütün vilayətlərdə bayram elan etdi və öz səxavətinə görə hədiyyələr verdi.

Mordokay padşahın həyatını qurtarır

19 Qızlar ikinci dəfə toplananda Mordokay saray darvazasında vəzifə başında idi. 20 Ester isə Mordokayın əmr etdiyi kimi öz nəslini və milliyyətini məlum etməmişdi. O, Mordokayın tərbiyəsi altında olan vaxtlarda olduğu kimi onun əmrlərinə əməl edirdi.

21 Mordokay padşahın saray darvazasında vəzifə başında olanda saray darvazasının keşikçilərindən Biqtana ilə Tereş adlı iki hərəmağası padşaha qəzəblənmişdi və ona sui-qəsd etmək istəyirdi. 22 Bu işdən xəbər tutan Mordokay bunu mələkə Esterə bildirdi. Ester də Mordokayın adından bunu padşaha xəbər verdi. 23 Yoxlama zamanı bu məlumatın həqiqət olduğu üzə çıxarıldı və hər ikisi dar ağacından asıldı. Bu hadisə padşahın hüzurunda salnamələr kitabına yazıldı.

3

Haman Yəhudilərə qəsdi

1 Bir müddət keçəndən sonra padşah Axaşveroş Aqaqlı * Hammedata oğlu Haman şərəfləndirib rütbəsini qaldırdı. Ona yanındakı bütün rəislərdən üstün mövqe verdi. 2 Padşahın əmrinə görə padşahın saray darvazasında olan bütün əyanları Hamana baş əyib qarşısında təzim edirdi. Mordokay isə Hamana baş əyərək təzim etmirdi. 3 Padşah sarayının darvazasında olan əyanlar Mordokaydan soruşdular: «Niyə padşahın əmrinə itaət etmirsən?» 4 Bunu Mordokaydan hər gün soruşurdular, lakin o buna əhəmiyyət vermirdi. Bunun xəbəri Hamana çatdı, çünki Mordokay onlara Yəhudi olduğunu söyləmişdi. Hamı bilmək istəyirdi ki, Mordokay belə davranışını davam etdirəcək, yoxsa yox. 5 Haman Mordokayın ona baş əyməyərək qarşısında təzim etmədiyini görəndə kini artdı. 6 Buna görə də təkcə Mordokayı öldürmək niyyəti ilə kifayətlənmədi. Mordokayın hansı xalqa mənsub olması

* **3:1** Aqaqlı – İsrailin ən qəddar düşmənlərindən olan Amaleq xalqının padşah nəsli. Bax: 1Şam. 15:32.

Hamana məlum edilmişdi. Ona görə də o, Mordokayın xalqını – Axaşveroşun padşahlığının hər tərəfində yaşayan bütün Yəhudiləri qırdırmaq qərarına gəldi.
7 Bu işin görüləcəyi günü müəyyənləşdirmək üçün padşah Axaşveroşun hökmdarlığının on ikinci ilində birinci ay olan Nisan ayında Hamanın önündə pur, yəni püşk atdılar. Püşk on ikinci ay olan Adara düşdü. 8 Sonra Haman padşah Axaşveroşa dedi: «Sənin padşahlığının hər vilayətinin xalqları arasına səpələnib yayılan bir xalq vardır. Onların qanunları bütün xalqların qanunlarından fərqlidir və padşahın qanunlarına əməl etmirlər. Onları bu halda qoymaq padşaha yaraşmaz. 9 Əgər padşahın xoşuna gələrsə, qoy onların məhv olunmasına dair fərman yazılsın. Buna görə padşahın xəzinəsinə, bu işi görənlər üçün on min talant † gümüş çəkib göndərərəm». 10 Padşah barmağından möhür üzüyünü çıxarıb Yəhudilərin düşməninə – Aqaqlı Hammedata oğlu Hamana verdi. 11 Padşah Hamana dedi: «Gümüş də sənin ixtiyarında olsun, xalq da. Bu xalqa gözündə nə xoşdursa, onu da et».
12 Birinci ayın on üçüncü günündə padşahın mirzələri çağırıldı. Hamanın əmri hər vilayətə öz yazısı və hər xalqa öz dili ilə yazılaraq canişinlərə, bütün vilayətlərin valilərinə və xalqların rəislərinə göndərildi. Bu əmr padşah Axaşveroşun adı ilə yazıldı və padşahın möhürlü üzüyü ilə möhürləndi. 13 On ikinci ay olan Adar ayının on üçündə bütün Yəhudiləri – gəncləri, qocaları, körpə uşaqları və qadınları bir gündə qıraraq məhv edib kökünü kəsmək və mallarını talan etmək üçün qasidlərlə bütün vilayətlərə məktublar göndərildi.
14 Bu fərmanın surəti hər vilayətdə qanun kimi dəst-xətlə yazılmalı və o günə hazır olmaları üçün bütün xalqlara bildirilməli idi. 15 Qasidlər padşahın əmri ilə cəld yola düşdü. Fərman Şuşan qalasında tərtib olundu. Padşahla Haman əyləşib şərab içərkən Şuşan şəhəri çaşbaş qalmışdı.

4

Mordokayın Esterdən imdad istəməsi

1 Mordokay baş vermiş bu hadisələrdən xəbər tutanda paltarlarını cırdı və çula bürünüb başına kül tökdü. Şəhərin mərkəzinə çıxıb nalə ilə acı şivən qopardı. 2 O ancaq padşah sarayının darvazasına qədər gəldi, çünki çula bürünən adam padşah sarayına girə bilməzdi. 3 Padşahın bu əmri və fərmanı hansı vilayətə çatmışdısa, oradakı Yəhudilər arasında böyük matəm, oruc, ağlaşma və fəğan var idi. Bir çoxu da çula bürünüb kül üzərində uzanmışdı.
4 Esterin xidmətçi qızları və hərəmağaları gəlib bu xəbəri ona çatdırdı. Məlәkə bundan çox məyus oldu. O, Mordokay üçün paltar göndərdi ki, çulunu çıxarıb əyninə geyinsin, lakin Mordokay bunu qəbul etmədi. 5 Sonra Ester padşahın onun xidmətinə təyin etdiyi hərəmağalarından biri olan Hatakı çağırıb tapşırdı ki, Mordokayın yanına gedərək bu işin nə olduğunu və niyə baş verdiyini öyrənsin. 6 Hatak saray darvazasının qarşısında olan şəhər meydanına – Mordokayın yanına getdi. 7 Mordokay başına gələn hal-qəziyyəni ona danışdı. Yəhudi qırğını üçün padşah xəzinələrinə Hamanın vəd edərək vermək istədiyi gümüşün tam miqdarını ona bildirdi. 8 Sonra Yəhudi qırğını üçün Şuşanda dəst-xətlə yazılan fərmanın surətlərindən birini verdi ki, bunu göstərərək Esterə izah etsin, həm də ona padşahın yanına gedib öz xalqı üçün yalvararaq mərhəmət istəməsini tapşırsın.
9 Hatak qayıdıb Mordokayın sözlərini Esterə çatdırdı. 10 Ester də Mordokaya Hatak vasitəsilə belə bir xəbər göndərdi: 11 «Padşahın bütün əyanları və padşah vilayətlərinin xalqları bilir ki, kişi, qadın – kim olursa-olsun –

† **3:9** On min talant – təqribən 345 ton.

padşahın çağırışı olmadan içəri həyətə girərsə, onun haqqında təkcə ölüm hökmü veriləcək. Yalnız padşah qızıl əsasını kimə uzatsa, o sağ qalar. Otuz gündür ki, padşahın yanına getmək üçün çağırışım yoxdur». 12 Esterin bu sözləri Mordokaya çatdırıldı.

13 Mordokay Esterə belə cavab vermələrini xahiş etdi: «Elə düşünmə ki, padşah sarayında olduğun üçün o biri Yəhudilər qırılanda təkcə sən sağ qalacaqsan. 14 Əgər sən susarsansa, Yəhudilərə yardım və qurtuluş başqa yerdən gələcək, amma sən və ata evin tamamilə məhv olacaq. Kim bilir, bəlkə sən elə bu gün üçün mələkəliyə çatmısan?» 15 Ester Mordokayın bu cavabı qarşısında belə söylədi: 16 «Get, Şuşanda olan bütün Yəhudiləri topla. Üç gün-üç gecə yeməyib-içməyib mənim üçün oruc tutun. Mən də burada xidmətçi qızlarımla oruc tutacağam və sonra qanunu pozub padşahın yanına girəcəyəm. Buna görə ölməliyəmsə, qoy ölüm».

17 Mordokay gedib Esterin ona tapşırdığı kimi etdi.

5

Esterin ziyafəti

1 Üçüncü gün Ester mələkə libasını geyindi və sarayının içəri həyətində padşahın otağı ilə üzbəüz dayandı. Padşah otağında üzü qapıya tərəf taxtında oturmuşdu. 2 O, mələkə Esterin həyətdə dayandığını görəndə gözündə Esterə qarşı lütf yarandı. Padşah qızıl əsasını ona tərəf uzatdı. Ester də yaxınlaşıb əsanın ucuna toxundu. 3 Padşah ona dedi: «Mələkə Ester, sənə nə olub? İstəyin nədir? Padşahlığın yarısını belə, istəsən, verəcəyəm». 4 Ester dedi: «Əgər padşahın xoşuna gələrsə, bu gün onun üçün qurduğum ziyafətə gəlsin, Hamanı da gətirsin».

5 Padşah dedi: «Hamanı tez buraya gətirin, Esterin sözünü yerinə yetirək!» Padşahla Haman Esterin qurduğu ziyafətə gəldi. 6 Şərab içiləndə padşah Esterə dedi: «Arzun nədir? De, sənə verim! İstəyin nədir? Padşahlığın yarısını belə, istəsən, verəcəyəm».

7 Ester cavab verdi: «Arzu-istəyim budur: 8 Əgər padşahın gözündə lütf tapdımsa və mənim arzu-istəyimi yerinə yetirmək padşaha xoş görünürsə, padşahla Haman onlar üçün quracağım yeni ziyafətə gəlsin. Mən də sabah padşahın sualına cavab verərəm».

Haman Mordokayı edam etdirmək niyyəti

9 O gün Haman sevinclə, könlü xoş oradan çıxdı, lakin saray darvazasında Mordokayın ayağa qalxmadığını və hüzurunda yerindən belə, tərpənmədiyini görəndə köksü Mordokaya qarşı qəzəblə doldu. 10 Haman özünü ələ alaraq evə getdi. Adam göndərib dostlarını və arvadı Zereşi çağırtdırdı. 11 Onlara cah-calalından, çoxlu oğullarından, padşahın neçə dəfə rütbəsini qaldıraraq ona digər rəislərdən və əyanlardan üstün mövqe verməsindən danışdı. 12 O belə dedi: «Bəli, mələkə Ester də qurduğu ziyafətə padşahla bərabər gəlmək üçün məndən başqa kimsəni layiq görmədi. Sabah da o məni padşahla bərabər ziyafətə dəvət edib. 13 Amma mən Yəhudi Mordokayı saray darvazasında oturan görəndə gözümdə hər şey qiymətdən düşür». 14 Arvadı Zereş və dostları belə dedi: «Hündürlüyü əlli qulac olan bir dar ağacı düzəltdir. Səhər açılanda isə padşaha söylə ki, Mordokayı ondan asdırsın və padşah ziyafətinə əhvalı xoş get». Bu sözlər Haman ürəyinə yatdı və dar ağacı düzəltdirdi.

6

Padşahın Mordokayı şərəfləndirməsi

1 Həmin gecə padşahın yuxusu qaçdı. O əmr etdi ki, hökmranlığının xatirə
kitabı – salnamələr kitabı gətirilsin. Bunlar padşahın hüzurunda oxundu.
2 * Orada belə bir yazı tapıldı: «Saray darvazasının keşikçilərindən Biqtana
ilə Tereş adlı iki hərəmağası padşah Axaşveroşa sui-qəsd hazırlamışdı. Mor-
dokay bunu padşaha xəbər vermişdi». 3 Padşah dedi: «Buna görə Mordokaya
hansı şərəf və mükafat verildi?» Onun xidmətində duran nökərlər dedi:
«Buna görə ona heç nə edilməyib». 4 Padşah dedi: «Həyətdə kim var?»
Bu zaman Haman padşah sarayının bayır həyətinə girmişdi ki, padşahla
danışıb Mordokayı düzəltdiyi dar ağacından asdırsın. 5 Padşahın nökərləri
ona dedi: «Budur, Haman həyətdə dayanıb». Padşah dedi: «Gəlsin içəri».
6 Haman içəri gələndə padşah ona dedi: «Padşahın şərəfləndirmək istədiyi
adama nə edilməlidir?» Haman da özlüyündə düşündü: «Məndən başqa kimi
şərəfləndirmək istər ki?» 7 Bu halda Haman padşaha belə dedi: «Padşah
kimi şərəfləndirmək istəyirsə, qoy belə edilsin: 8 padşahın geyindiyi şahlıq
libası, padşahın mindiyi və başına şahlıq kəkili qoyulan at gətirilsin. 9 Həmin
paltar və at padşahın ən yüksək rütbəli rəislərindən birinin əlinə verilsin
ki, padşahın şərəfləndirmək istədiyi adamı geyindirərək ata mindirsinlər və
şəhər meydanında gəzdirsinlər və qabağa düşüb belə car çəksinlər: “Padşah
istədiyi adamı bu cür şərəfləndirir”». 10 Padşah Hamana dedi: «Paltar və atı
tez götürüb saray darvazasında vəzifəsi olan Yəhudi Mordokaya dediklərinin
heç birini əskiltmədən et».

11 Haman paltar və at götürüb Mordokayı geyindirdi. Sonra ata mindirərək
şəhərin meydanında gəzdirdi və qarşısında car çəkərək dedi: «Padşah istədiyi
adamı bu cür şərəfləndirir». 12 Bundan sonra Mordokay saray darvazasına
qayıtdı. Haman isə dərdli və başıörtülü halda tez evə qayıtdı. 13 O, ar-
vadı Zereşə və dostlarına başına gələn bütün əhvalatları danışdı. Müdrik
məsləhətçiləri ilə arvadı Zereş ona dedi: «Qarşısında mövqeyini əldən verdiyin
Mordokay Yəhudi soyundandırsa, ona gücün çatmaz, mütləq qarşısında məhv
olacaqsan».

14 Elə onunla söhbət edirdilər ki, padşahın hərəmağaları Hamanı tələsik
Esterin qurduğu ziyafətə apardı.

7

Hamanın məğlubiyyəti və edamı

1 Padşahla Haman mələkə Esterin ziyafətinə gəldi. 2 İkinci gün şərab içiləndə
padşah yenə Esterə dedi: «Mələkə Ester, nə istəyirsən? De, sənə verim! Arzun
nədir? Padşahlığımın yarısını belə, istəsən, verəcəyəm». 3 Ester padşaha
cavab verdi: «Əgər padşahın gözündə lütf tapmışamsa, əgər padşahın xoşuna
gəlirəmsə, istəyim budur ki, mənə həyat bəxş etsin, arzum budur ki, xalqıma
qıymasın. 4 Çünki həm mən, həm də xalqım qırılmaq, öldürülmək, məhv edilmək
üçün satılmışıq. Əgər bizi qul-qarabaş kimi satsaydılar, susardım, çünki
padşahı belə bir dərdlə narahat etməyə dəyməz».

5 O zaman padşah Axaşveroş mələkə Esterdən «Bu işi kim etmişdir? Ürəyində
belə istəyi olan haradadır?» deyib soruşanda 6 Ester dedi: «Bizə nifrət edən
düşmənimiz bu bədxah Hamandır!» Padşahın və mələkənin önündə Hamanı
dəhşət bürüdü. 7 Padşah qəzəblə şərab süfrəsindən qalxdı və sarayın bağçasına

* **6:2** Est. 2:21-22

çıxdı. Haman isə mələkə Esterdən canı üçün əfv diləməkdən ötrü içəridə qaldı, çünki gördü ki, padşah onun aqibətinə qərar verir. 8 Padşah saray bağçasından şərab içdikləri ziyafət yerinə qayıdanda gördü ki, Haman Ester uzanan kürsünün üzərinə döşənib. Padşah dedi: «Bu nədir? Bu adam evimdə, mənim yanımda mələkəni zorlayacaqmı?» Elə bu sözlər padşahın ağzından çıxanda Hamanın üzünü bağladılar. 9 Hərəmağalardan Xarvona adlı bir nəfər padşaha belə dedi: «Budur, Hamanın evinin yanında əlli qulac hündürlüyündə dar ağacı var. Onu padşaha xeyir xəbər verən Mordokay üçün hazırlatdırıb». Padşah dedi: «Ondan özü asılsın!» 10 Hamanın Mordokay üçün düzəltdirdiyi dar ağacından onun özünü asdılar. Bundan sonra padşahın qəzəbi soyudu.

8

Yəhudilərin padşah tərəfindən müdafiəsi

1 Elə həmin gün padşah Axaşveroş Yəhudilərin düşməni olan Hamanın evini mələkə Esterə verdi. Ester Mordokayın kim olduğunu padşaha məlum edəndən sonra o, padşahın hüzuruna gəldi. 2 Padşah Hamandan geri aldığı üzüyü çıxarıb Mordokaya verdi. Ester də Mordokayı Hamanın evinə nəzarətçi qoydu.

3 Bundan sonra Ester yenə də padşaha müraciət etdi. Onun ayaqlarına düşüb ağlaya-ağlaya yalvardı ki, Aqaqlı Hamanın Yəhudilərə qarşı qərəzlə qurduğu qəsdi qüvvədən salsın. 4 Padşah qızıl əsasını Esterə uzatdı. Ester ayağa qalxıb padşahın hüzurunda durdu. 5 Daha sonra belə dedi: «Əgər padşahın xoşuna gələrsə, onun önündə lütf tapmışamsa, bu iş padşahın gözündə doğru görünərsə və o məni bəyənmişsə, Aqaqlı Hammedata oğlu Hamanın qəsd-qərəzlə padşahın vilayətlərində yaşayan Yəhudiləri qırmaq üçün yazdığı məktubları ləğv edən bir fərman yazsın. 6 Axı xalqımın başına gələn bu müsibətə necə dözüm? Görəndə ki qohumlarım qırılır, necə dözüm?» 7 Padşah Axaşveroş mələkə Esterə və Yəhudi Mordokaya dedi: «Budur, Hamanın evini Esterə vermişəm. Hamanı dar ağacından asdırmışam, çünki Yəhudilərin qəsdinə əl uzadıb. 8 Amma padşahın adı ilə yazılaraq padşahın möhürlü üzüyü ilə möhürlənən qərarı heç kim ləğv edə bilməz. Buna görə də gözünüzdə xoş görünən kimi padşahın adı ilə Yəhudilərə başqa bir qərar yazın və padşahın möhürlü üzüyü ilə möhürləyin».

9 Elə o zaman üçüncü ay olan Sivan ayının iyirmi üçündə padşahın mirzələri çağırıldı. Mordokayın Hinddən Kuşa qədər yüz iyirmi yeddi vilayətdəki Yəhudilərə, canişinlərə, valilərə, rəislərə əmr etdiyi hər şey yazılıb, hər vilayətə öz yazısı ilə və hər xalqa öz dili ilə, habelə Yəhudilərə də öz yazı və dillərində göndərildi.

10 Mordokay padşah Axaşveroşun adı ilə onun əmrini məktublara yazıb padşahın möhürlü üzüyü ilə möhürlədi. Padşah üçün bəslənən xüsusi çapar atlara minən qasidlərin əli ilə bu məktubları göndərdi. 11 Bu məktublara görə padşah hər şəhərdə yaşayan Yəhudilərə izin verdi ki, yığılıb öz canlarını qorusunlar. Onlara, arvad və uşaqlarına hücum edən hər millətin yaxud hər vilayətin silahlı dəstələrini tamamilə qırıb öldürərək yox etsinlər, əmlaklarını isə talan etsinlər. 12 Padşah Axaşveroşun bütün vilayətlərində bu iş üçün müəyyən olunmuş gün, on ikinci ay olan Adar ayının on üçü idi. 13 Bu fərmanın surəti hər vilayətdə dəst-xətlə yazılmalı və bütün xalqlara elan olunmalı idi ki, Yəhudilər həmin gün öz düşmənlərindən qisas almağa hazır olsun. 14 Qasidlər padşaha xidmət edən çapar atlara mindirildi və padşahın əmri ilə tələsdirilərək tez yola salındı. Fərman Şuşan qalasında dəst-xətlə yazıldı.

15 Mordokay padşahın hüzurundan başında böyük qızıl tac, ağ və göy rəngli
şahanə libasda, tünd qırmızı incə kətan cübbə ilə çıxdı. Şuşan şəhəri sevinc
içində çığırdı. 16 Artıq Yəhudilərin arasında şadlıq, sevinc, fərəh və təntənə var
idi. 17 Padşahın əmri və fərmanı hansı vilayətə, hansı şəhərə çatırdısa, orada
Yəhudilər üçün sevinc, fərəh, ziyafət və şənlik günü olurdu. Ölkənin xalqları
arasından bir çoxu Yəhudilərdən qorxduqları üçün Yəhudi oldu.

9

Yəhudilərin düşmənlərini məhv etməsi

1 On ikinci ay – Adar ayının on üçü padşahın əmri və fərmanının icra vaxtı
yaxınlaşmaqda idi. Düşmənlər elə güman etmişdilər ki, o gün Yəhudilər onların
hakimiyyəti altına düşəcək. Lakin bunun əksinə, Yəhudilər onlara nifrət
edənlər üzərində zəfər çaldılar. 2 Yəhudilər onlara pislik etməyə çalışanlara
hücum etmək üçün padşah Axaşveroşun bütün vilayətlərində, yaşadıqları
şəhərlərə də yığıldılar. Artıq onların qarşısında heç kim dayana bilməzdi, çünki
onların zəhmi bütün xalqları bürümüşdü. 3 Bütün vilayət rəisləri, canişinlər,
valilər və padşahın məmurları Yəhudilərə kömək etdi. Çünki Mordokaya görə
onların canına qorxu düşmüşdü. 4 Mordokay padşah sarayında yüksək rütbə
sahibi olmuş, şöhrəti bütün vilayətlərə yayılmışdı. Artıq bir şəxsiyyət kimi
Mordokay get-gedə yüksəlirdi.

5 Yəhudilər bütün düşmənlərini qılıncdan keçirərək öldürüb yox etdilər. On-
lara nifrət edənlərə nə istədilərsə, onu da etdilər. 6 Yəhudilər Şuşan qalasında
beş yüz nəfəri öldürüb yox etdilər. Bunlarla bərabər 7 Yəhudilərin düşməni
Hammedata oğlu Hamanın on oğlunu – 8 Parşandatanı, Dalfonu, Aspatanı,
9 Poratanı, Adalyanı, Aridatanı, 10 Parmaştanı, Arisayı, Aridayı, Vayzatanı
öldürdülər, lakin talana əl atmadılar.

11 O gün Şuşan qalasında öldürülənlərin siyahısı padşahın hüzuruna gətirildi.
12 Padşah mələkə Esterə dedi: «Yəhudilər Şuşan qalasında beş yüz nəfəri və
Hamanın on oğlunu öldürüb yox etdilər. İndi gör padşahın digər vilayətlərində
nə ediblər! Yenə nə istəyin var? Sənə veriləcək. Nə arzun var? Yerinə
yetiriləcək». 13 Ester dedi: «Əgər padşaha xoş görünsə, Şuşandakı Yəhudilərə
sabah da izin verilsin ki, bugünkü fərmanı icra etsinlər. Hamanın on oğlunu
isə dar ağacından assınlar». 14 Padşah belə edilməsini əmr etdi. Şuşanda fərman
elan edildi. Hamanın on oğlu asıldı. 15 Şuşandakı Yəhudilər Adar ayının on
dördündə də yığılıb orada üç yüz nəfəri öldürdülər, lakin talana əl atmadılar.

16 Padşahın vilayətlərində yaşayan digər Yəhudilər öz canlarını qoru-
maq üçün yığıldılar. Onlara nifrət edən yetmiş beş min nəfəri öldürüb
düşmənlərindən azad oldular, lakin talana əl atmadılar. 17 Bu hadisə baş
verəndə Adar ayının on üçü idi. On dördüncü gün azad olan Yəhudilər ziyafət
və sevinc günü keçirdi. 18 Şuşandakı Yəhudilər isə həmin ayın on üçündə və
on dördündə yığılıb ayın on beşində istirahət edərək ziyafət və sevinc günü
keçirdilər. 19 Elə buna görə də kəndli olub əyalət şəhərlərində yaşayan Yəhudilər
Adar ayının on dördünü sevinc, ziyafət və bir-birlərinə sovqat göndərdikləri
şənlik günü kimi keçirməkdədir.

Purim bayramının təsisi

20 Mordokay bu hadisələri qeyd edib padşah Axaşveroşun uzaqda və
yaxında olan bütün vilayətlərindəki Yəhudilərin hamısına məktub göndərdi.
21 Onlara buyurdu ki, hər il Adar ayının on dördünü və on beşini qeyd
etsinlər, 22 çünki bu günlər Yəhudilər öz düşmənlərindən azad oldular və o

ay kədərləri sevincə, matəmləri şənlik gününə çevrilmişdi. O günlər şənlik qurub sevinməli və bir-birlərinə yemək sovqatları göndərib kasıblara hədiyyə verməli idilər. 23 Yəhudilər özləri başladığı kimi Mordokayın yazılı əmrinə görə buna əməl etməyə razı oldular. 24 * Çünki bütün Yəhudilərin düşməni Aqaqlı Hammedata oğlu Haman Yəhudiləri yox etmək üçün onlara qəsd qurmuşdu. Onları əzərək məhv etmək üçün pur, yəni püşk atmışdı. 25 Lakin iş padşahın hüzuruna çatanda padşah məktub vasitəsilə əmr etmişdi ki, Hamanın Yəhudilərə qurduğu qəsd-qərəz Hamanın öz başına gətirilsin və Hamanla oğulları dar ağacından asılsın.

26 Elə buna görə də bu günlər Pur kəlməsinə görə Purim adlandırılır. Bu namədə verilən təlimatdan, bu iş haqqında gördüklərindən və başlarına gələn hadisələrdən ötrü 27 Yəhudilər özləri və sonrakı nəsilləri üçün, habelə onlara qoşulanlar üçün bir adət təsis etdirib bunu davam etdirdilər. Dedilər ki, bu iki günü hər il qaydalara və müəyyən vaxta görə qeyd etməkdə laqeydlik göstərməməlidirlər. 28 Bu günlər hər nəsildə, hər ailədə, hər vilayətdə və hər şəhərdə xatırlanıb qeyd edilməli, bu Purim günləri Yəhudilər arasından itməməli və övladlarının yadından çıxmamalıdır.

29 Avixayilin qızı mələkə Ester və Yəhudi Mordokay bu ikinci Purim naməsini tam səlahiyyətlə yazıb təsdiq etdilər. 30 Mordokay Axaşveroşun padşahlığının yüz iyirmi yeddi vilayətində yaşayan bütün Yəhudilərə sülh və həqiqət sözləri yazaraq məktub göndərdi ki, 31 Yəhudi Mordokayla mələkə Esterin onlara əmr etdikləri kimi, eləcə də tutacaqları oruclar və matəm vaxtları barədəki təlimatla özləri və sonrakı nəsilləri üçün müəyyənləşdirdikləri kimi vaxtı bəlli olan bu Purim günlərini təsis etsinlər. 32 Esterin əmri Purim bayramının bu qaydalarını təsdiqlədi və kitabda yazıldı.

10

Mordokayın mötəbər vəzifəsi

1 Padşah Axaşveroş uzaq dəniz sahillərinə qədər padşahlığındakı ölkələrə xərac qoydu. 2 Padşahın bütün güclü və qüdrətli işləri, eləcə də Mordokaya verdiyi yüksək rütbə haqqındakı qərar Midiya və Fars padşahlarının salnamələr kitabında yazılmışdır. 3 Yəhudi Mordokay rütbə etibarı ilə yalnız padşah Axaşveroşdan aşağı idi. Yəhudilər arasında nüfuz sahibi olub onların əksəriyyətinin hörmətini qazanmışdı. O, xalqının xeyrinə işləyən və bütün millətinin əmin-amanlığını müdafiə edən adam idi.

* **9:24** Est. 3:7

ƏYYUB KİTABI
GİRİŞ

«Əyyub» Kitabı böyük bəlalar çəkən bir insanın hekayəsidir. Kamil, əməlisaleh və Allahdan qorxan Əyyub var-dövlətini, bütün övladlarını itirir və ağır xəstəliyə düçar olur. Lakin bunlara baxmayaraq o, Allaha olan böyük imanını itirmir. Üç hissədən ibarət poetik dialoqlarda müəllif Əyyubun və onun dostlarının bu fəlakətlərə münasibətini göstərir. Uzun müzakirələrdən sonra Allah Özü Əyyuba cavab verir. Əyyubun dostları onun çəkdiyi iztirabların səbəbini ənənəvi dini anlayışlarla izah edir. Onlar belə bir nəticəyə gəlir ki, yaxşı əməlləri mükafatlandıran və pisliyi cəzalandıran Allah bu iztirabları Əyyuba onu cəzalandırmaq üçün göndərmişdi. Amma Əyyub düşünür ki, o, çox xeyirxah və saleh adam olduğuna görə belə ağır cəzaya layiq deyil.

Əyyub başa düşə bilmir ki, Allah niyə onun başına bəla gəlməsinə izin verir. O öz imanını itirmir, amma Allahın önündə bəraət qazanmağa can atır.

Allah Əyyubun suallarına birbaşa cavab vermir. O Öz qüdrət və hikməti ilə təbiəti necə yaratmasını poetik surətdə təsvir edərək Əyyubun imanına görə cavab verir. Sonra Əyyubun ürəyi yumşalır, Allahın hikmət və əzəmətini qəbul edərək söylədiyi hiddətli, sərt sözlərdən ötrü tövbə edir.

Kitabın sonunda deyilir ki, Əyyub daha böyük sərvətə çatıb əvvəlkindən daha yaxşı vəziyyətə qayıdır. Allah Əyyubun çəkdiyi iztirabların səbəbini başa düşməyən dostlarını məzəmmət edir.

Çünki onların arasında ənənəvi, dini anlayışların həddini aşaraq Allahın böyüklüyünü dərk edən yalnız Əyyub idi.

Kitabın məzmunu:

1:1–2:13 Proloq
3:1–31:40 Əyyub və onun dostları
3:1-26 Əyyubun şikayəti
4:1–14:22 Birinci söhbət
15:1–21:34 İkinci söhbət
22:1–27:23 Üçüncü söhbət
28:1-28 Hikmətin mədhi
29:1–31:40 Əyyubun yekun sözü
32:1–37:24 Elihunun nitqi
38:1–42:6 Rəbb Əyyuba cavab verir
42:7-17 Epiloq

Əyyubun şəxsiyyəti və dövləti

1 Us ölkəsində Əyyub adlı bir şəxs var idi. O, kamil, əməlisaleh, Allahdan
qorxan və özünü şərdən uzaq saxlayan bir adam idi. 2 Onun yeddi oğlu, üç
qızı var idi. 3 O, yeddi min baş qoyuna, üç min baş dəvəyə, beş yüz cüt öküzə,
beş yüz baş eşşəyə və çoxlu nökərlərə sahib olub şərqdə yaşayanlar arasında ən
varlı adam sayılırdı.

4 Oğlanları növbə ilə evlərində ziyafət qurar və üç bacılarını da çağırardılar
ki, birgə yeyib-içsinlər. 5 Ziyafət müddəti bitəndən sonra Əyyub övladlarını
çağırtdırıb təqdis edər və erkən qalxıb bütün övladlarının sayına görə yandırma

qurbanı təqdim edərdi. Əyyub «bəlkə övladlarım günaha bataraq ürəklərində Allaha lənət ediblər» deyə düşündüyündən həmişə belə edərdi.

Əyyubun ilk sınağı

6 Bir gün ilahi varlıqlar* Rəbbin hüzuruna qalxmaq üçün gələndə Şeytan da onlara qoşulub gəldi. 7 Rəbb Şeytana dedi: «Haradan gəlirsən?» Şeytan cavabında «dünyanı gəzib-dolaşmaqdan» dedi. 8 Rəbb ona dedi: «Qulum Əyyuba yaxşı-yaxşı nəzər sala bildinmi? Axı yer üzərində onun kimisi yoxdur. O, kamil, əməlisaleh, Allahdan qorxan və özünü şərdən uzaq saxlayan bir adamdır». 9 * Şeytan Rəbbə belə cavab verdi: «Əyyub Allahdan boş yerəmi qorxur? 10 Canına, evinə, var-dövlətinə sipər olub onu qoruyan Sən deyilsənmi? Əlinin bütün əməyinə bərəkət vermisən, sürüləri bütün ölkəni bürüyüb. 11 İndi bir əl uzadıb onun var-yoxunu əlindən al, o, gözünün qabağında mütləq Sənə lənət edəcək».

12 Rəbb Şeytana dedi: «Yaxşı, sahib olduğu hər şeyi sənə təslim edirəm, amma canına toxunma». Beləliklə, Şeytan Rəbbin hüzurundan getdi.

13 Bir gün Əyyubun oğulları ilə qızları böyük qardaşlarının evində yemək yeyib şərab içərkən 14 bir nökər gəlib Əyyuba belə dedi: «Öküzlər cüt sürür, eşşəklər də onların yanında otlayırdı. 15 Bu zaman Səbalılar hücum edib onları apardılar və nökərləri qılıncdan keçirtdilər. Təkcə mən sağ qalmışam ki, sənə xəbər gətirim». 16 O hələ sözünü qurtarmamış başqa nökər gəlib dedi: «Göydən Allahın odu töküldü. Həm qoyunları, həm də nökərləri yandırıb külə çevirdi. Təkcə mən sağ qalmışam ki, sənə xəbər gətirim». 17 O, sözünü qurtarmamış başqa nökər gəlib dedi: «Xaldeylilərdən üç qoşun hücum edərək dəvələrini apardı və nökərləri qılıncdan keçirtdi. Təkcə mən sağ qalmışam ki, sənə xəbər gətirim». 18 O hələ sözünü qurtarmamış başqa bir nökər gəlib belə dedi: «Oğullarınla qızların böyük qardaşlarının evində yemək yeyib şərab içərkən 19 qəflətən çöldə güclü tufan qopdu və evin dörd tərəfini bürüdü. Ev uçub bu cavanların üstünə töküldü, hamısı öldü. Təkcə mən sağ qalmışam ki, sənə xəbər gətirim».

20 Buna görə Əyyub durub cübbəsini yırtdı, saç-saqqalını kəsdi, yerə sərilib səcdə etdi. 21 O belə dedi:

«Bu dünyaya çılpaq gəlmişəm,
Çılpaq da gedəcəyəm.
Verən də Rəbdir, alan da Rəbdir.
Rəbbin isminə alqış olsun!»

22 Bütün bu hadisələr baş verərkən Əyyub özünə günah qazanmadı və Allahı təqsirləndirmədi.

2

Əyyubun ikinci sınağı

1 Başqa bir gün ilahi varlıqlar Rəbbin hüzuruna qalxmaq üçün gələndə Şeytan da onlara qoşulub Rəbbin hüzuruna qalxmaq üçün gəldi. 2 Rəbb Şeytana dedi: «Haradan gəlirsən?» Şeytan «dünyanı gəzib-dolaşmaqdan» deyə cavab verdi. 3 Rəbb dedi: «Qulum Əyyuba yaxşı-yaxşı nəzər sala bildinmi? Axı yer üzərində onun kimisi yoxdur. O, kamil, əməlisaleh, Allahdan qorxan və özünü şərdən uzaq saxlayan bir adamdır. Məni vadar etdin ki, boş yerə onu məhv edim, amma o hələ kamil olaraq qalıb». 4 Şeytan Rəbbə belə cavab verdi: «Dəri

* **1:6** İlahi varlıqlar – hərfi tərcümədə Allah oğulları. * **1:9** Vəhy 12:10

əvəzinə dəri! İnsan canına görə hər şeyini verər. 5 Əlini uzadıb onun ətinə və
sümüyünə toxun, o, gözünün qabağında mütləq Sənə lənət edəcək». 6 Rəbb
Şeytana dedi: «Yaxşı, onu sənə təslim edirəm. Yalnız canını alma».
7 Beləliklə, Şeytan Rəbbin hüzurundan getdi və sonra Əyyubun bədəninə
başdan ayağadək ağrılı çibanlar çıxartdı. 8 Əyyub çibanlarını qaşımaq üçün bir
saxsı parçası götürdü və kül içində oturdu. 9 Arvadı ona dedi: «Yenə də kamil
olaraq qalacaqsan? Lənət et Allaha, öl qurtar!» 10 Əyyub cavab verdi: «Lap
nadan arvadlar kimi danışırsan. Nə oldu, Allahdan yaxşılığı qəbul edək,
pisliyi qəbul etməyək?» Bütün bu hadisələr baş verərkən Əyyub özünə günah
qazandıran bir kəlmə də demədi.

Əyyubun üç dostu

11 Əyyubun üç dostu – Temanlı Elifaz, Şuahlı Bildad və Naamatlı Sofar
onun başına gələn bütün bəlaları eşidərkən üçü də yaşadıqları yerdən çıxıb
bir yerdə görüşdü. Onun dərdinə şərik olmaq və onu ovutmaq üçün yanına
gəldilər. 12 Əyyubu uzaqdan görərkən tanıya bilmədilər, hönkürüb ağlayaraq
öz cübbələrini cırıb-dağıtdılar və yerdəki torpağı götürüb başlarına tökdülər.
13 Yeddi gün-yeddi gecə onunla birlikdə quru yerdə oturdular. Kimsə ağzını
açmadı, çünki Əyyubun dərdinin nə qədər böyük olduğunu gördülər.

3

Əyyubun gileyi

1 * Bundan sonra Əyyub ağzını açıb öz doğulduğu günə lənət etdi. 2 Dilə gəlib
belə dedi:
3 «Kaş ki mən doğulan gün yox olaydı,
“Oğlun oldu!” deyilən gecə yox olaydı.
4 O gün qara gələydi,
Allah göydən o günün qayğısına qalmayaydı,
O gün üçün sabah açılmayaydı.
5 O günü zülmət, qatı qaranlıq bürüyəydi,
Üzünü bulud tutaydı,
Nurunu qaranlıq batıraydı.
6 O gecəni zil qaranlıq udub yeyəydi,
İlin günləri arasında fərəh tapmayaydı,
Ayın günləri sırasına girməyəydi.
7 Kaş o gecə qısır olaydı,
Sevincsiz, səssiz qalaydı!
8 Günlərə lənət oxuyanlar,
Livyatanı * oyatmağa mahir olanlar
Qoy o günə lənət yağdırsın.
9 Dan ulduzları sönəydi,
İşığa olan ümidləri boşa çıxaydı,
Sübhün nuru görünməyəydi.
10 Əfsus ki O, anamın bətninin qapılarını bağlamadı,
Gözlərimi əzabsız saxlamadı.

11 Niyə doğulanda mən ölmədim,
Bətndən çıxarkən nəfəsim kəsilmədi?

* **3:1** Yer. 20:14-18 * **3:8** Livyatan – bu gün bizə məlum olmayan nəhəng su heyvanı.

12 Niyə məni dizlərin arasından aldılar,
Əmizdirmək üçün ağzıma döş saldılar?
13 Belə olmasaydı, indi rahat uzanardım,
Yatıb dincələrdim
14 Özləri üçün viranə şəhərləri tikən
Dünya padşahları və müşavirlərlə,
15 Evlərini gümüşə qərq edən
Qızıl xəzinəsi olan rəhbərlərlə.
16 Niyə bətndən yarımçıq uşaq tək düşmədim?
Niyə işıq üzü görməyən körpə kimi basdırılmadım?
17 Orada pis adamlar belə, kini atır,
Yorğunlar rahatlıq tapır,
18 Məhbuslar dinc yaşayır,
Nəzarətçinin səsi çıxmır.
19 Orada kiçik də, böyük də vardır,
Qul ağasından da azaddır.

20 Niyə əzab çəkənlər işıq üzü görür,
Əziyyət içində olanlar həyata gəlir?
21 * Ölüm arzulayırlar amma tapmırlar,
Dəfinə axtarmaqdan da çox onu axtarırlar,
22 Onlar məzar tapanda fərəhlənər,
Şadlanaraq sevinər.
23 Hara getdiyi bilinməyən insana,
Ətrafına Allah sədd çəkdiyi adama niyə ömür verilir?
24 Çörəkdən əvvəl ah-zar gəlir,
Nalələrim sular kimi tökülür.
25 Çəkindiyim şeylər üzərimə tökülür,
Qorxduğum şeylər başıma gəlir.
26 Rahatlığım, sakitliyim, dincliyim yoxdur,
Ancaq sıxıntım vardır».

4

Elifaz

1 Temanlı Elifaz belə cavab verdi:
2 «Kimsə sənə bir söz desə, inciyərsənmi?
Danışmasın deyə kim özünü saxlaya bilər?
3 Bəli, çoxlarına dərs verdin,
Onları əlləri taqətdən düşərkən gücləndirdin.
4 Yıxılanları sözlərinlə qaldırdın,
Dizləri əsənlərə güc verdin.
5 İndi bu iş başına gələrkən
Özün taqətdən düşdün,
Bəla sənə dəyəndə özünü itirdin.
6 Sən Allah xofuna etibar etmirdinmi?
Kamil həyatına ümid edən sən deyildinmi?
7 Kimdir günahsız məhv olan? İndi yada sal.
Əməlisalehlərin həlak olduğunu harada görmüsən?
8 Mənim gördüyümə görə şər sahəsini belləyən,

* **3:21** Yer. 8:3; Vəhy 9:6

Əzab toxumu səpən insanlar əkdiyini biçər.
9 Onlar Allahın nəfəsi ilə yox olar,
Qəzəbinin küləyi onları udar.
10 Aslanların nəfəsi, qızmış şirlərin səsi kəsildi,
Gənc aslanların dişləri qırıldı.
11 Şikarı olmadığı üçün güclü aslan həlak olar,
Dişi aslanların balaları pərən-pərən qalar.

12 Mənə gizli bir söz çatdı,
Qulağım bir pıçıltı eşitdi,
13 Gecə röyalardan doğan düşüncələr içində olanda,
İnsanların dərin yuxuya getdiyi zamanda
14 Üstümə bir qorxu, bir titrətmə gəldi,
Bütün sümüklərimi lərzəyə saldı.
15 Qarşımdan bir ruh keçdi,
Bütün tüklərimi ürpətdi.
16 Ruh dayandı, bunun nə olduğunu bilmədim.
Gözlərimin önündə bir surət dururdu,
Sükunətin içindən bir səs eşitdim:
17 “İnsan Allah qarşısında saleh olarmı?
Yaradanın qarşısında təmiz adam varmı?
18 Allah bəndələrinə güvənmir,
Mələklərində belə, səhv görür.
19 Palçıq evlərdə yaşayanlara,
Mayası torpaqdan olanlara,
Güvədən də tez əzilənlərə O güvənərmi?
20 Ömürləri səhərdən axşama çatmır,
Fərqi yoxdur, hamı əbədi yox olur.
21 Yaşadıqları çadırın ipləri çəkiləndə
Heç nə anlamazlar, ölüb gedərlər”.

5

1 Çağır görək sənə cavab verən varmı?
Müqəddəslərin hansı birinə üz tutacaqsan?
2 Səfehi qəzəb öldürər,
Nadanı həsəd məhv edər.
3 Səfehin kök saldığını görərkən
Dərhal yurduna lənət etmişəm.
4 Övladları əmin-amanlıqdan uzaqdır,
Məhkəmə qapılarında tapdalanır,
Onlara havadar yoxdur.
5 Məhsullarını aclar yeyir,
Tikanlar arasında olanlarını belə, yığırlar,
Susayanlar sərvətini udmaq istəyir.
6 Axı torpaqdan bəla gəlməz,
Əzab yerdən bitməz.
7 Sanki havaya atılan qığılcımdır,
İnsan əzab çəkmək üçün doğulur.

8 Mən olsaydım, Allaha üz tutardım,

Müşkül işlərimi Ona tapşırardım.
9 Çünki O, dərk etmədiyimiz böyük işləri görür,
Saysız xariqələr göstərir.
10 Yer üzərinə yağış yağdırır,
Çöllərə sular axıdır.
11 Alçaldılanları ucaldır,
Yaslıları əmin-amanlığa çıxarır.
12 Əlləri qurğu qurmağı öyrənməsin deyə
Hiyləgərlərin fəndini pozur.
13 * Müdrikləri hiylə qurarkən yaxalayır,
Fəndgirlərin oyununa son qoyur.
14 Gündüzləri qaranlığa dönür,
Günorta onlara gecə kimi görünür,
Onlar kor kimi əl sürtə-sürtə gəzir.
15 Yoxsulları isə onların ağızlarındakı qılıncdan qurtarır,
Zorakının əlindən alır.
16 Kasıblar ümid tapır,
Haqsızlıq ağzını yumur.

17 * Allahın tərbiyə etdiyi insan nə bəxtiyardır!
Sən Külli-İxtiyarın tərbiyəsinə xor baxma.
18 Çünki O yaralayar, sonra isə sarıyar,
Ağrı verər, əlləri ilə sağaldar.
19 O, altı dəfə dara düşsən belə, qurtarar,
Yeddinci dəfə sənə ziyan dəyməz.
20 O səni aclıqda məhv olmaqdan,
Döyüşdəki qılıncdan qurtarar.
21 Kəskin dillərdən uzaq olarsan,
Qırğın gələrkən qorxmazsan.
22 Qırğına, aclığa gülərsən,
Vəhşi heyvanlardan qorxmazsan.
23 Çünki çöldəki daşlarla belə, əhd kəsərsən,
Vəhşi heyvanlarla belə, barışarsan.
24 Çadırının salamat qalacağını bilərsən,
Mülkünə baxanda heç bir əskiklik tapmazsan.
25 Övladlarının necə artdığını görərsən,
Nəslin ot kimi bitib qalxar.
26 Vaxtında yığılan taxıl dərzləri kimi
Kama çatıb məzarına gedərsən.
27 Bax bunu araşdırmışıq, bu həqiqətdir,
Onun üçün bunu dinlə və anla».

6

Əyyub
1 Əyyub belə cavab verdi:
2 «Kaş bu dərdim çəkiləydi,
Bütün ağrılarım tərəziyə qoyulaydı.
3 Onda dənizlərin qumundan ağır gələrdi,

* **5:13** 1Kor. 3:19 * **5:17** Sül. 3:11-12; İbr. 12:5-6

Ona görə tez bu sözləri dedim.
4 Həqiqətən, Külli-İxtiyarın oxları köksümdədir,
Ruhum onların zəhərlərini içir.
Allahın dəhşətləri mənə hücum çəkir.
5 Ot olanda vəhşi eşşək anqırarmı?
Yem tapanda öküz heç böyürərmi?
6 Duzsuz, şit yeməyi yemək olarmı?
Yumurta ağının dadı varmı?
7 Belə yeməklərə əl vurmaq istəmirəm,
Onlardan iyrənirəm.

8 Kaş arzuma çataydım,
Allah mənə həsrətində olduğumu verəydi,
9 Lütf edib məni əzsə belə,
Əldən cəld olub həyatımın bağını kəssə belə,
10 Mən yenə ovunardım,
Bu amansız dərdimə baxmayaraq
Müqəddəs Olanın sözlərini inkar etmədiyimə görə sevinərdim.

11 Nə gücüm var ki, gözləyim?
Sonum nə qədərdir ki, səbir edim?
12 Daş qədər güclüyəmmi?
Ətim tuncdandırmı?
13 Əlacsız qalanda
Özümə kömək etməyə gücüm çatarmı?

14 İnsan Külli-İxtiyarın qorxusundan vaz keçsə belə,
Çarəsiz qalanda ona dostun sədaqəti gərəkdir.

15 Qardaşlarım mənə bir vadi kimi xəyanət etdi,
Çaylar kimi axıb getdi.
16 Bu vadilər buzlar əriyəndə daşar,
Qar suları ilə dolar.
17 Bu vadilər quraq vaxtı quruyar,
İstidə yataqlarından yox olar.
18 Bu vadilərə görə karvanlar yolunu azar,
Səhraya çıxanda həlak olar.
19 Temanın karvanları su axtarar,
Səbadan gələn səyyahlar ora ümid bağlar.
20 Amma ora çatanda ümid bağladıqlarına peşman olar,
Mat-məəttəl qalar.
21 İndi siz də mənim üçün bir heç olmusunuz,
Bu dəhşətə baxıb qorxursunuz.
22 Mən demişəmmi “Mənə nəyisə verin,
Var-dövlətinizdən mənə rüşvət göndərin?
23 Yaxud da məni düşmən əlindən qurtarın,
Zalımların əlindən azad edin?”

24 Mən susum, siz mənə öyrədin,
Nə səhv etmişəmsə, mənə göstərin.
25 Doğru söz kəsərli olar,

Sizin bu iradınız bəs nəyi sübut edir?
26 Niyə sözlərimi qınamaq istəyirsiniz?
Niyə mən biçarənin dediyini boşboğazlıq sanırsınız?
27 Yetim üçün belə, püşk atırsınız,
Dostunuzu satırsınız.
28 İndi lütf edib mənə baxın,
Bax mən üzünüzə ağ yalan deməram.
29 Atın haqsızlığı, haqsızlıq etməyin,
Düşünün ki, bu davada mən haqlıyam.
30 Dilimdən haqsız söz çıxırmı?
Pis şeyləri ağzıma alırammı?

7

1 İnsanın yer üzündəki həyatı ağır xidmət deyilmi?
Keçirdiyi günlərin muzdur ömründən fərqi nədir?
2 Kölgəyə həsrət qalan kölə kimidir,
Muzdunu gözləyən fəhlə kimidir,
3 Bəli, irs olaraq mənə boş aylar verildi,
Qismətimə sıxıntılı gecələr düşdü.
4 Yatanda düşünürəm: "Görəsən nə vaxt qalxacağam?"
Gecə isə hey uzanır,
Mən gün doğana qədər yerimdə qurcalanıram.
5 Bədənimə qurd düşüb, qabıqlanır,
Çatlayan dərimdən irin axır.
6 Günlərim toxucunun məkikindən də sürətli gedir,
Ümidsiz sona çatır.

7 Ey Allah, yada sal, həyatım bir nəfəsdir,
Gözüm yenidən yaxşılıq görməyəcək.
8 Bu anda mənə baxan gözlər məni təzədən görməyəcək,
Sənin gözlərin üzərimdə olacaq, amma mən olmayacağam.
9 Bulud dağılıb getdiyi kimi
Ölülər diyarına enən bir daha çıxmaz.
10 Bir daha evinə qayıtmaz,
Olduğu yer artıq onu tanımaz.

11 Ona görə sakitləşməyəcəyəm,
Ruhumun sıxıntısını dilə gətirəcəyəm,
Canımın ağrısından şikayət edəcəyəm.
12 Dənizəmmi, dəniz əjdahasıyammı?
Niyə üzərimdə nəzarətçi qoyursan?
13 Düşündüm ki, bəlkə yatağım məni rahatlar,
Döşəyim şikayətimi azaldar.
14 Məni yuxularla qorxudursan,
Röyalarla canıma vəlvələ salırsan.
15 Canım boğulub-ölməyi yaşamaqdan üstün tutur,
Quru cəsəddə qalmaqdansa ölüm mənə xoşdur.
16 Həyatımdan bezmişəm,
Uzun ömür istəmirəm.
Məndən əlini çək,

Ömrümün mənası getdi.
17 * İnsan nədir ki, onu bu qədər böyüdürsən,
Qayğısını çəkirsən.
18 Ona hər səhər baş çəkirsən,
Hər an onu sınayırsan.
19 Nə vaxtadək nəzərini üzərimdən çəkməyəcəksən?
Mənə udqunmağa imkan verməyəcəksən?
20 Ey insan nəzarətçisi, nədir günahım?
Mən Sənə nə etmişəm?
Məni niyə Özünə hədəf etdin?
İndi öz yükümü çəkə bilmirəm.
21 Niyə üsyankarlığımı əfv etmirsən,
Təqsirimi bağışlamırsan?
Bir azdan torpaq altda yatacağam,
Axtarsan da, məni tapmayacaqsan».

8

Bildad

1 Şuahlı Bildad belə cavab verdi:
2 «Bunları nə vaxta qədər deyəcəksən?
Sözlərin sərt küləyə bənzər.
3 Allah ədaləti azdırarmı?
Külli-İxtiyar salehi əyri edərmi?
4 Bəlkə oğulların Ona qarşı günah edib,
O da üsyankarlıqlarının cəzasını verib.
5 Əgər cəhd göstərib Allahı axtarsaydın,
Külli-İxtiyara yalvarsaydın,
6 Əgər təmiz, doğru olsaydın,
O sənin üçün, həqiqətən, qalxardı,
Sənə layiqincə bir məskən verərdi.
7 Başlanğıcın kiçik olsa da,
Sonun böyük olacaq.

8 Gəl indi əvvəlki nəsillərdən soruş,
Ata-babaların sınağından keçənlərə yaxşı nəzər sal.
9 Dünənki övladlarıq, heç nə bilmirik.
Bu dünyada ömrümüz sadəcə bir kölgədir.
10 Onlar izah edib sənə öyrətməzlərmi?
Köksündəki sözləri dilə gətirməzlərmi?

11 Bataqlıq olmayan yerdə qarğı bitərmi?
Su olmayan yerdə qamış çıxarmı?
12 Hələ yaşıl ikən qırılmadan,
Hər otdan əvvəl onlar quruyar.
13 Allahı unudan hər kəs axırda belə qalar,
Allahsız insanın ümidi beləcə yox olar.
14 Onun etibar etdiyi şeylər qırılar,
Bel bağladığı sanki hörümçək toru olar.
15 Evinə söykənərkən evi uçar,

* **7:17** Zəb. 8:4; 144:3

Evindən tutarkən dağılar.
16 Sanki bu allahsızlar günəşə baxar, yaşıllaşar,
Pöhrələri bağçanın hər tərəfinə yayılar.
17 Rişələri daş qalağına dolaşar,
Çınqılların arasında yer axtarar.
18 Amma yerindən qoparılarkən
Yer inkar edərək deyər: “Səni görməmişəm”.
19 Bax belə sevincinə son qoyular,
Onun yerində başqa bitkilər bitər.

20 Allah kamil insanı Özündən kənar etməz,
Pislik edənlərinsə əlindən tutmaz.
21 O sənin ağzını yenə gülüşlə,
Dodaqlarını sevinc nidaları ilə doldurar.
22 Düşmənlərini rüsvayçılıq bürüyəcək,
Pislərin çadırı məhv ediləcək».

9

Əyyub

1 Əyyub belə cavab verdi:
2 «Belə olduğunu, həqiqətən, bilirəm.
Amma Allah qarşısında insan necə haqlı çıxa bilər?
3 Əgər Onunla kimsə mübahisə etmək istəsə,
Onun min sualına bir cavab tapa bilməz.
4 Hikməti dərin, gücü tükənməyən Odur.
Ona qarşı duranlardan kim sağ qalıb?
5 Allah dağları yerindən oynadar,
Dağlar heç bilməz.
Qəzəbi ilə onları alt-üst edər.
6 Dünyanı yerindən oynadar,
Dirəklərini lərzəyə salar.
7 Əmr etsə, günəş doğmaz,
Ulduzların işığını örtüb möhürlər.
8 Odur təkbaşına göyləri sərən,
Dəniz dalğalarının üstündə gəzən.
9 * Odur Böyük Ayı, Orion, Ülkər bürclərini,
Cənub bürclərini yaradan.
10 Odur dərk etmədiyimizdən də böyük işlər görən,
Saysız xariqələr göstərən.
11 Bax yanımdan elə keçər ki, Onu görə bilmərəm,
Elə keçib gedər ki, heç hiss etmərəm.
12 Nə isə tutub apararsa, kim Ona mane ola bilər?
Kim Ona “Nə edirsən?” deyə bilər?

13 Allah qəzəbini geri döndərməz,
Rahavın * köməkçiləri belə, ayağı altda qalar.

14 Belə isə Ona necə cavab verə bilərəm?

* **9:9** Əyy. 38:31-32; Amos 5:8 * **9:13** Rahav – xaos və şər qüvvələrin rəmzi olan dəniz əjdahası.

Hüzurunda necə söz tapa bilərəm?
15 Günahsız olsam belə, Ona cavab verə bilmərəm,
Rəhm etsin deyə Hökmdarıma yalvarmalıyam.
16 Onu çağıranda O mənə cavab versə belə,
Yenə inanmıram ki, O, səsimi eşidir.
17 Çünki tufanla məni əzir,
Nahaq yerə yaralarımı çoxaldır,
18 Məni nəfəs almağa qoymur,
Məni acılarla cana doydurur,
19 İş qüvvədədirsə, O qüvvəlidir,
İş ədalətdədirsə, kim Onu hakimin qarşısına apara bilər?
20 Mən günahsız olsam belə, dilim məni ittiham edər,
Kamil olsam belə, məni təqsirkar çıxarar.
21 Kamil olsam da, bir şey deyiləm,
Öz həyatıma xor baxıram.
22 Hamısı birdir, ona görə deyirəm:
“O həm kamili, həm də günahkarı yox edir”.
23 Əgər qəfil ölüm gəlsə,
Günahsızların əzabına gülür.
24 Dünya pislərə təslim edilib,
Dünya hakimlərinin gözünü bağlayan Odur.
O deyilsə, bəs kimdir?

25 Günlərim sürətlə qaçır, çapardan sürətlidir,
Bir xeyir tapmadan qaçırlar.
26 Qamış qayıq kimi keçib gedirlər
Ovunun üstünə şığıyan qartal kimidirlər.
27 Bu şikayətimi unutmaq istəsəm,
Sifətimin ifadəsini dəyişib ürəyimin açılmasını istəsəm,
28 Bu əziyyətdən yenə vahimələnərəm,
Məni günahsız saymayacağını bilərəm.
29 Madam ki yenə günahkar çıxacağam,
Boş yerə niyə belə zəhmət çəkim?
30 Əgər qar suyu ilə yuyunsam,
Əllərimi gilabı ilə yusam,
31 Yenə də məni çirkaba batırarsan,
Paltarlarım belə, məndən iyrənir.

32 O mənim kimi insan olmadığına görə
Ona cavab verə bilmirəm, məhkəməyə birgə gedə bilmirəm.
33 Kaş aramızda bir hakim olaydı,
Əlini ikimizin də üzərinə qoyaydı.
34 Allah Öz dəyənəyini üstümdən götürəydi,
Dəhşəti ilə məni vahimələndirməyəydi.
35 O zaman Ondan qorxmadan danışardım,
Amma bu vəziyyətdə heç nə edə bilmirəm.

10

1 Canım həyatımdan bezib.

Şikayətimə məhdudiyyət qoymayacağam,
Acı həyatımdan danışacağam.
2 Qoy Allaha deyim: “Məni günahlandırma,
Bir mənə söylə, niyə mənimlə çəkişirsən?
3 Məni incitmək,
Əllərinin işini xor görmək,
Pislərin niyyətlərinə işıq vermək Sənə xoşdurmu?
4 Səndə insan gözümü var?
İnsan necə görürsə, Sən də elə görürsənmi?
5 Günlərin insan ömrü kimidirmi?
İllərin insanın yaşadığı illər kimidirmi?
6 Çünki məndə təqsir axtarırsan,
Günahlarımı araşdırırsan.
7 Özün də bilirsən mən şər adam deyiləm,
Məni Sənin əlindən qurtaran yoxdur.

8 Əllərin mənə quruluş verdi, məni yaratdı.
İndi dönüb məni yox edəcəksənmi?
9 Məni palçıqdan düzəltdin, bunu xatırla.
Yenidən məni torpağa çevirəcəksənmi?
10 Məni süd kimi tökmədinmi,
Pendir kimi bərkitmədinmi?
11 Ət və dərini əynimə geyindirdin,
Məni sümük və vətərlərlə hördün,
12 Mənə həyat verdin, sevgi göstərdin,
Qayğıma qalmağınla ruhumu hifz etdin.
13 Amma bunları qəlbində gizlətdin.
Mən isə bilirəm, fikrində bu şeylər var:
14 Günah işlətsəydim, mənə nəzarət edərdin,
Təqsirlərimi cəzasız qoymazdın.
15 Əgər günahkar olsaydım, vay halıma!
Günahsız olsam belə, yenə başımı qaldıra bilmərəm,
Çünki xəcalət içindəyəm, necə də biçarəyəm.
16 Əgər başımı qaldırsam, məni aslan kimi ovlarsan,
Yenə heyrətamiz qüvvəni mənə göstərərsən.
17 Əleyhimə yeni şahidlər çıxararsan,
Mənə qarşı qəzəbini artırarsan,
Ordukların üstümə dayanmadan hücum çəkər.

18 Niyə məni doğulmağa qoydun?
Kimsənin gözü məni görmədən kaş öləydim.
19 Kaş ki heç yaranmayaydım,
Bətndən məzara düşəydim.
20 Məgər ömrümə bir neçə gün qalmayıbmı?
Mənə bir qədər sərbəstlik ver ki, bir az ürəyim açılsın
21 Gedər-gəlməz yerə,
Zülmət və ölüm kölgəsi diyarına,
22 Qatı qaranlıq diyarına,
Ölüm kölgəsi, qarışıqlıq diyarına,
İşığı qaranlıq olan diyara getməzdən əvvəl”».

11

Sofar

1 Naamatlı Sofar belə cavab verdi:
2 «Bu qədər söz cavabsız qalsınmı?
Çox danışan haqlı sayılsınmı?
3 İnsanlar boşboğazlıqlarının qarşısında sussunmu?
Sən rişxənd edəndə səni saxlamasınlar?
4 Allaha deyirsən: “İmanda safam,
Gözün görür ki, pakam”.
5 Kaş ki Allah danışaydı,
Sənə qarşı ağzını açaydı.
6 Səni hikmətin sirlərindən agah etsəydi,
Hikmətin çox şaxələri üzə çıxardı.
Bil ki, Allah günahlarının neçəsindən keçib.
7 Allahın dərin sirlərini dərk edə bilərsənmi?
Külli-İxtiyarın sərhədlərinə çata bilərsənmi?
8 Onlar göylər qədər ucadır, axı nə edə bilərsən?
Ölülər diyarından dərindir, nəyi dərk edə bilərsən?
9 Meyarı aləmdən uzundur,
Dənizlərdən genişdir.

10 Əgər gəlib səni zindana salarsa, məhkum edərsə,
Kim Onun qarşısını ala bilər?
11 O, yalançıları tanıyır,
Pisliyi görəndə onu dərk edir.
12 Vəhşi eşşək insan olaraq doğulanda
Axmaq da ağla gələr.

13 Əgər ürəyini təqdis etsən,
Əllərini Ona tərəf uzatsan,
14 Günahın varsa, ondan əl çək,
Qoyma pislik çadırında sakin olsun.
15 Onda başını utanmadan dik tutarsan,
Sağ-salamat, qorxusuz yaşayarsan.
16 Sən dar gününü unudub
Onu axıb-qurtaran bir su kimi yad edərsən.
17 Həyatın gündüzün günəşindən də parlaq olar,
Qaranlığın səhər kimi işıqlanar.
18 Çünki ümidin var, sən arxayınsan,
Mühafizə olunaraq rahat yatarsan.
19 Yatanda belə, səni qorxudan olmaz,
Sənin lütfünü çoxları arzular.
20 Amma pis adamların gözlərinin nuru sönəcək,
Onların pənah yeri olmayacaq,
Yeganə ümidləri son nəfəslərini vermək olacaq».

12

Əyyub

1 Əyyub belə cavab verdi:
2 «Yəqin ki siz özünüzü xalq içində müdrik sanırsınız,

Siz öləndə hikmət də öləcək.
3 Sizin qədər mənim də ağlım var,
Sizdən geri qalmıram.
Bu cür şeylərì kim bilmir?
4 Mən dostlarımın gülüş hədəfi olmuşam,
Vaxtı ilə Allaha yalvaranda mən də cavab almışam,
Amma indi bir saleh, bir kamil insan gülünc olub.
5 Dərdsizlər bəlanı boş bir şey sanır,
Büdrəyənlər üçün bəla hazır dayanır.
6 Soyğunçuların çadırlarında rahatlıq var,
Allahı qəzəbləndirənlər əmin-amanlıqdadır,
Axı onlar Allaha yox, öz qollarına arxalanır.

7 Gəl heyvanlardan soruş, qoy sənə bildirsin,
Qoy göydəki quşlar sənə desin,
8 Torpağa de, qoy o sənə bildirsin,
Dənizdəki balıqlardan soruş, sənə məlumat versin.
9 Bunlardan hansı biri bilmir ki,
Bunu Rəbbin əli edib?
10 Hər yaratdığının canı Onun əlindədir,
Bütün insanların nəfəsi Onun əlindədir.
11 Yeməyin dadını damaq hiss etdiyi kimi
Qulaq da sözləri sınaqdan keçirməzmi?
12 Ağsaqqalların hikməti var,
Uzunömürlülər dünyagörmüş olar.

13 Hikmət və qüdrət Allahdandır,
O, nəsihət və dərrakə verir.
14 Onun yıxdığı bərpa olunmaz,
Onun həbs etdiyi insan azad olmaz.
15 Suları kəsərsə, quraqlıq olar,
Suları buraxsa, dünyanı sel aparar.
16 Qüdrət və hikmət Onundur,
Aldadan da, aldanan da Onundur
17 Məsləhətçiləri talana məruz qoyar,
Hakimləri axmaqlaşdırar.
18 Padşahların bağladığı bağı açar,
Bellərinə qurşaq salar.
19 Kahinləri talana məruz qoyar,
Mətinləri də devirər.
20 Etibarlı məsləhətçiləri susdurar,
Ağsaqqalların ağlını alar.
21 * Əsilzadələrin üstünə rüsvayçılıq yağdırar,
Güclülərin qurşaqlarını çıxarar.
22 Qaranlığın dərin sirlərini açar,
Ölüm kölgəsini aydınlığa çıxarar.
23 Millətləri çoxaldar, millətləri yox edər,
Millətləri artırar, millətləri sürgün edər.
24 Dünyanın başçılarının ağlını başından alar,
Yolu-izi məlum olmayan çöllərdə dolandırar.

* **12:21** Zəb. 107:40

25 Qaranlıqda əl sürtə-sürtə yeriyərlər,
Onları sərxoş kimi aşa-aşa gəzdirər.

13

1 Bax gözlərim hər şeyi gördü,
Qulaqlarım bunu eşidib dərk etdi.
2 Sizin bildiyinizi mən də anlayıram,
Sizdən geri qalmıram.
3 Amma istəyirəm Külli-İxtiyarla danışım,
Allahla mübarizə aparım.
4 Sizlərsə yalandan mala çəkirsiniz,
Hamınız dəyərsiz həkimlərsiniz.
5 Kaş hamınız səsinizi kəsəydiniz,
Onda hikmətli görünərdiniz.
6 İndi necə bəhsə girdiyimi eşidin,
Dilimin iddiasını yaxşı dinləyin.
7 Məgər Allah üçün haqsız sözlər söyləyəcəksiniz?
Onun adına yalanmı söyləyəcəksiniz?
8 Sizmi Onun tərəfini tutacaqsınız?
Sizmi Onun müdafiəsinə qalxacaqsınız?
9 O sizi istintaq edərsə, yaxşı olarmı?
İnsanları aldatdığınız kimi Onu da aldadacaqsınızmı?
10 Əgər Onun tərəfini gizli tutsanız,
Şübhəsiz ki, sizi də məzəmmət edər.
11 Onun əzəməti sizi vahimələndirməzmi?
Xofu üstünüzə düşməzmi?
12 Fikrinizdəki sözlər, məsəllər külə dəyməz,
Müdafiəniz lilə dəyməz.

13 Susun, qoyun danışım,
Qoy başıma gələn gəlsin.
14 Həyatım təhlükəyə düşürsə-düşsün.
Canım bəlaya düşürsə-düşsün.
15 Məni öldürsə də, Ona etibar edəcəyəm,
Amma yolumun müdafiəsi üçün hüzuruna çıxacağam.
16 Əslində bu məni qurtaracaq,
Çünki Allaha inanmayan Onun hüzuruna gələ bilməz.
17 Diqqətlə sözlərimə qulaq asın,
Qoy elan etdiklərim qulaqlarınızda qalsın.
18 Baxın mühakiməyə hazırlaşmışam,
Haqlı çıxacağımı bilirəm.
19 Kim məni ittiham edəcək?
Eləsi varsa, son nəfəsimi verib susaram.

20 Ey Allah, mənim üçün bu iki şeyi et ki,
Səndən gizlənməyim:
21 Əlini üzərimdən götür,
Məni dəhşətinlə qorxutma.
22 Sonra da məni səslə, qoy Sənə cavab verim,
Yaxud da qoy mən danışım, Sən cavab söylə.

23 Təqsirlərim, günahlarım nə qədərdir?
Mənə üsyankarlığımı və günahlarımı bildir.
24 Niyə üzünü gizlədirsən,
Məni düşmən hesab edirsən?
25 Məgər yelin qopardığı yarpağı qorxudacaqsan?
Məgər quru saman çöpünü qovacaqsan?
26 Çünki əleyhimə acı şeylər yazırsan,
Gənclikdə etdiyim günahları mənə irs olaraq verirsən.
27 Ayaqlarımı buxovlayırsan,
Bütün yollarıma göz qoyursan,
Hər addımımı yoxlayırsan.
28 Ona görə çürük şey tək məhv oluram.
Güvə yemiş paltar kimiyəm.

14

1 Qadından doğulan insanın ömrü azdır,
Həyatı sıxıntı ilə doludur.
2 Çiçək kimi açar, solar,
Kölgə kimi keçib-gedər.
3 Gözlərini beləsinəmi dikirsən?
Mühakimə etmək üçünmü məni hüzuruna gətirirsən?
4 Kim çirkab içindən təmiz bir şey tapar?
Heç kim!
5 İnsana ömür günləri müəyyən edilib,
Aylarının sayını Sən bilirsən,
Ömrü üçün müəyyən hədd qoymusan,
Bu həddi keçən yoxdur.
6 Sən ondan gücünü çək,
İş gününü bitirən zəhmətkeş kimi
Bir az dincəlsin.

7 Bir ağac üçün ümid var,
Kəsilsə belə, yenə pöhrəsini verər,
Şaxələri əskilməz.
8 Kökü yerdə qocalsa da,
Kötüyü torpaqda məhv olsa da,
9 Suyun iyini duyanda çiçəklənər,
Cavan ağac kimi şaxələnər.
10 Amma insan ölər, dəfn olunar,
Son nəfəsini verər, yox olar.
11 Dəniz suları çəkilib getdiyi kimi,
Çaylar azalıb quruduğu kimi
12 İnsan da yatar, bir daha qalxmaz,
Göylər yox olanadək oyadılmaz,
Yuxularından ayılmaz.

13 Kaş ki məni ölülər diyarında gizlədəydin,
Qəzəbin keçənədək saxlayaydın,
Mənə möhlət verəydin,
Sonra məni yada salaydın.

14 İnsan ölsə, dirilərmi?
Növbəm çatanacan
Bu əzabdan qurtulmaq üçün hər gün gözləyəcəyəm.
15 Sən çağıranda cavab verəcəyəm,
Əllərinin bu işinin həsrətini çəkəcəksən.
16 O zaman addımlarımı sayacaqsan,
Günahımı nəzərə almayacaqsan.
17 Üsyankarlığım torbada möhürlənəcək,
Günahımın üstünü örtəcəksən.

18 Amma dağın uçub dağılması kimi,
Qayanın yerindən qopması kimi,
19 Su daşları yuvarladığı kimi,
Sellər torpağı yuyub apardığı kimi
Sən də insanın ümidini yox edirsən.
20 Onu əbədi məğlub edirsən, o köçüb gedir.
Görkəmini dəyişdirib yola salırsan.
21 Övladları şərəflənəndə də onun xəbəri olmaz,
Düşkün hala düşəndə də heç nəyi başa düşməz.
22 Hamı öz canının ağrısını duyur,
Yalnız özü üçün yas tutur».

15

Elifaz

1 Temanlı Elifaz belə cavab verdi:
2 «Müdrik insan boş sözlərlə cavab verərmi?
Köksünü şərq küləyi ilə doldurarmı?
3 Faydasız sözlərlə, dəyərsiz nitqlərlə
Mübahisə etmək olarmı?
4 Amma sən Allah qorxusunu bir kənara qoyursan,
Allah hüzurunda düşünməyə mane olursan.
5 Çünki sənin ağzın günahdan dərs alıb,
Hiyləgərlərin dili ilə danışırsan.
6 Səni məhkum edən mən deyiləm, öz dilindir.
Dodaqların öz əleyhinə şəhadət edir.

7 İlk doğulan insan sənsənmi?
Yoxsa dağlardan da əvvəl sən var olmusan?
8 Allahın sirrinəmi qulaq asmısan?
Təkcə özünümü müdrik sayırsan?
9 Sən nəyi bilirsən ki, biz onu bilmirik?
Sənin dərk etdiyin nədir ki, biz onu dərk etmirik?
10 Bizdə ağsaçlı da, yaşlı da var,
Onlar atandan da yaşlı olar.
11 Sənə Allahın təsəllisi,
Söylədiyi xoş sözlər kifayət deyilmi?
12 Niyə qəlbin səni belə çaşdırır,
Gözlərindən od çıxır?
13 Niyə Allaha qəzəbini göstərirsən,
Dilindən belə sözlər çıxır?

14 İnsan, həqiqətən, təmiz ola bilərmi?
Qadından doğulan insan saleh ola bilərmi?
15 Allah müqəddəslərinə belə, etibar etmirsə,
Göylər belə, Onun gözündə təmiz deyilsə,
16 Haqsızlığı su kimi içən,
İyrənc, korlanmış insana
O etibar edərmi?

17 Dinlə məni, sənə deyim,
Gördüyümü bəyan edim –
18 Hikmətli adamların dediklərini,
Ataларından alıb gizlətmədiyi şeyləri.
19 O atalar ki ölkə yalnız onlara verilmişdi,
Aralarına yadelli girməmişdi.
20 Pis insan həyatı boyu əzab çəkir,
Zorakı adama ayrılan illərin sayı bilinir.
21 Qulağından dəhşətli səslər əskilmir,
Dinc oturanda soyğunçular ona hücum edir.
22 İnana bilməz ki, qaranlıqdan qurtara bilər,
Onu qılınc gözlər.
23 "Haradadır?" deyib çörək üçün avara gəzər,
Qara günlərinin yanında olduğunu bilər.
24 Ağrı və sıxıntı onu qorxudar,
Zəfər çalan padşah kimi onu məğlubiyyətə uğradar.
25 Çünki Allaha belə, əl uzadıb,
Külli-İxtiyara meydan oxuyub.
26 Dikbaşlıq edib, dəyirmi sipərini tutub,
Allahın üstünə hücum çəkir.

27 Onun üzü tosqunluqdan şişər,
Qarnı nə qədər piyləşər,
28 O, dağılmış şəhərlərdə,
Kimsəsiz, yerlə yeksan olan viranələrdə,
Aqibəti dağılmaq olan evlərdə yaşayacaq.
29 Varlı olmayacaq, sərvətləri tükənəcək,
Malları ölkəni bürüməyəcək.
30 Qaranlıqdan qurtulmayacaq,
Pöhrələrini alov tutacaq,
Allahın ağzının nəfəsi ilə yox olacaq.
31 Qoy boş şeyə güvənərək özünü aldatmasın,
Çünki əvəzində nəsibi boşluq olacaq.
32 İşi vaxtsız bitəcək,
Budağı göyərməyəcək.
33 Qorası tökülən üzüm ağacı kimi,
Çiçəyi tökülən zeytun ağacı kimi olacaq.
34 Çünki allahsız icma qısır olar,
Rüşvətxorların çadırı od tutub yanar.
35 * Onlar bəlaya hamilə olub şər doğar,
Bətnləri hiylə ilə dolar».

* **15:35** Zəb. 7:14; Yeş. 59:4

16

Əyyub

1 Əyyub belə cavab verdi:
2 «Bu cür sözləri çox eşitmişəm,
Hamınız adamincidən təsəlliçilərsiniz.
3 Bu boş söhbətləriniz qurtaracaqmı?
Sizi nə vadar edir, belə danışırsınız?
4 Siz mənim yerimdə olsaydınız, mən də belə deyərdim.
Əleyhinizə yaxşı-yaxşı sözlər düzüb başımı yelləyərdim.
5 Ağzım ürəkləndirici sözlər deyərdi,
Dilimdən təsəlliverici sözlər çıxardım,
Mən sizi ovudardım.

6 Danışmağımla dərdim azalmır,
Susuram, nə dəyişir?
7 Ay Allah, məni taqətdən saldın,
Bütün külfətimi darmadağın etdin.
8 Sıxılıb əzilməyim buna şahiddir,
Taqətsizliyim əleyhimə çıxıb şahidlik edir.

9 Allah məni qəzəbi ilə parçalayır,
Mənə nifrət edir, dişlərini qıcıdır,
Düşmənim gözlərini mənə dikir.
10 Mənə qarşı insanlar dodaq büzür,
Həqarətlə üzümə şillə vurur,
Mənə qarşı əlbir olur.
11 Allah məni haqsızlara təslim etdi,
Pislərin əlinə verdi.
12 Rahat yaşayırdım, Allah məni pərən-pərən saldı,
Boynumdan tutub yerə vurdu, məni Özünə hədəf etdi.
13 Onun oxçuları ətrafımı aldı,
Aman vermədən böyrəklərimi deşdilər,
Ödümü yerə tökdülər.
14 Bədənimə yara üstündən yara vurulur,
Cəngavər tək üzərimə yüyürürlər.

15 Əynimə çul tikmişəm,
Qürurumu yerə atmışam.
16 Ağlamaqdan üzüm qızardı,
Kirpiklərimin altı-üstü kölgə saldı.
17 Yenə də zalımlıq əlimdən gəlmir,
Sənə səmimiyyətlə dua edirəm.

18 Ey torpaq, qanımın üstünü örtmə,
Qoy heç nə mənim naləmi saxlamasın.
19 Lap indidən şahidim göylərdədir,
Himayədarım yüksəklərdədir.
20 Dostlarım məni ələ salır,
Gözlərim Allaha baxıb ağlayır.
21 Bəşər oğlu qonşusu üçün yalvardığı kimi
Biri də mən insandan ötrü qoy Allaha yalvarsın.

22 Çünki bir neçə il keçəndən sonra
Gedər-gəlməz yola gedəcəyəm.

17

1 Taqətim kəsilir, günlərim batır,
Məni məzar gözləyir.
2 Həqiqətən, ətrafıma rişxəndçilər yığılır,
Gözüm onların düşmənçiliyini görür.

3 Ey Allah, Öz hüzurunda mənə zəmanət ver.
Başqa kim var ki, mənə zamin dursun?
4 Çünki onların qəlbini anlayış üçün bağladın,
Ona görə onlara zəfər qazandırmayacaqsan.
5 Pul üçün dostlarını satanın
Övladlarının işığı sönəcək.

6 Allah məni insanların dilinə saldı,
Üzümə tüpürdülər.
7 Gözümün nuru kədərdən qaraldı,
Bütün əzalarım kölgə kimi qaldı.
8 Buna əməlisaleh insanlar mat qalıb,
Günahsızlar allahsızlara qarşı çıxır.
9 Saleh insanlar öz yolunu tutur,
Əlitəmiz olanlar getdikcə güclənir.

10 Amma hamınız qayıdıb gəlsəniz,
Aranızdan bir hikmətli insan tapmaram.
11 Günlərim ötüşdü,
Fikirlərim, arzularım pərən-pərən düşdü.
12 Onlar gecəni gündüzə çevirir,
“Zülmətə işıq yaxındır” deyir.
13 Əgər ölülər diyarını evimdir deyə gözləsəm,
Yatağımı qaranlıqda sərsəm,
14 Qəbirə “atam sənsən”,
Qurda “anam-bacım sənsən” desəm,
15 Ümidim hara gedər?
Mənim ümidimi kim görər?
16 Ümid mənimlə ölülər diyarınamı düşər?
Mənimlə birgə torpaq altınamı girər?»

18

Bildad

1 Şuahlı Bildad belə cavab verdi:
2 «Bu sözlər nə vaxt qurtaracaq?
Əgər dərrakəli olsanız, danışarıq.
3 Niyə heyvana bənzəyək?
Gözlərinizə axmaq kimi görünək?
4 Özünü hirsindən didib-dağıdırsan.
Sənə görə bu aləmdən vaz keçəkmi?
Yoxsa sal qayalar yerindən çıxsın?

5 Bəli, şər insanın işığı sönəcək,
Odu-alovu parlamayacaq.
6 Çadırında nur qaranlığa dönəcək,
Yanındakı çıraq sönəcək.
7 Addımları gücdən düşəcək,
Öz işlətdiyi fənddən yıxılacaq.
8 Ayaqları onu tələyə aparacaq,
Öz ayağı ilə tora düşəcək.
9 Kəmənd topuğundan tutacaq,
Tələ açılıb onu qapacaq.
10 Torpaq üstə onun üçün gizli kəmənd səriləcək,
Yolu üstə onu tələ gözləyəcək.
11 Dəhşət onu hər tərəfdən bürüyəcək,
Hər addımda onu təqib edəcək.
12 Aclıq taqətini yeyib-qurtaracaq,
Yanında fəlakət hazır dayanacaq.
13 Dərisini azar yeyəcək,
Ölümün ilk övladı əzalarını yeyib işini bitirəcək.
14 Əmin-amanlıq çadırından atılacaq,
Dəhşətlər padşahının yanına aparılacaq.
15 Çadırında ona aid heç nə olmayacaq,
Yurduna kükürd yağacaq.
16 Aşağıda rişələri quruyacaq,
Yuxarıda budaqları solacaq.
17 Onun adı yer üzündə unudulacaq,
Məhəllə-küçələrdə adı yaddan çıxacaq.
18 İşıqdan zülmətə aparılacaq,
Dünyadan qovulacaq.
19 Nə övladı, nə nəvəsi xalqı arasında olmayacaq,
Məskənində bir kimsəsi qalmayacaq.
20 Qərbdəkilər halına heyrətlənəcək,
Şərqdəkilər onu görüb dəhşətə gələcək.
21 Bəli, pislərin həyatının aqibəti budur,
Allahı tanımayanların məskəni budur».

19

Əyyub

1 Əyyub belə cavab verdi:
2 «Nə vaxtadək məni üzəcəksiniz,
Məni sözlə əzəcəksiniz,
3 On dəfədir ki, məni təhqir edirsiniz,
Utanmadan mənə kəskin sözlər söyləyirsiniz.
4 Həqiqətən, azıb yanlış yola düşmüşəmsə,
Səhvim öz üstümdə qalır.
5 Özünüzü, həqiqətən, məndən üstün tutursunuz,
Eybimi üzümə vurursunuz.
6 Amma bilin ki, Allah mənə haqsızlıq etdi,
Hər tərəfdən məni toruna saldı.

7 Budur, “Zorakılıqdır!” deyə bağırıram,

Bir cavab verən yoxdur,
Kömək üçün nalə çəkirəm, ədalət yoxdur.
8 Keçə bilmirəm, yollarıma sədd çəkilib,
Yollarımı qaranlığa salıb.
9 Şərəfimi əynimdən soyundurub,
Başımdan tacı götürüb.
10 O məni hər tərəfdən yıxdı, əldən gedirəm,
Ümidimi ağac kimi kökündən qopartdı.
11 Mənə qarşı qəzəbi od tutub yandı,
Məni Özünə düşmən saydı.
12 Orduları üstümə gəlir,
Mənə qarşı torpaq qalağı düzəldir,
Çadırımın ətrafında ordugah qurur.

13 Qardaşlarımı məndən uzaqlaşdırdı,
Tanışlarım mənə yad oldu.
14 Qohumlarım məni tərk eləyib,
Yaxın dostlarım məni unudub.
15 Evimin sakinləri və kənizlər
Məni özgə sayır,
Onların gözündə yad olmuşam.
16 Qulumu çağırıram,
Ağız açıb yalvarsam belə, cavab almıram.
17 Nəfəsimdən arvadımın da zəhləsi gedir,
Qardaşlarım məndən iyrənir.
18 Mənə hətta kiçik uşaqlar xor baxır,
Ayağa duranda məni ələ salırlar.
19 Bütün səmimi dostlarım belə, məndən ikrah edir,
Əzizlərim belə, əleyhimə çıxır.
20 Bir dəri, bir sümük qalmışam,
Ölüm kandarına çatmışam.
21 Aman, ey dostlarım, aman,
Allahın əli məni vurdu!
22 Niyə məni Allah kimi qovursunuz?
Niyə mənim ətimdən doymursunuz?

23 Kaş ki sözlərim yazılaydı,
Kitaba köçürüləydi,
24 Dəmir qələmlə, qurğuşunla
Əbədi qalmaq üçün bir qayaya həkk olaydı.
25 Amma mən bilirəm ki, Satınalanım yaşayır,
Axırda O, yer üzərində dayanacaq.
26 Dərim yox olandan sonra
Bədən alıb Allahı görəcəyəm.
27 Mən Ona baxacağam,
Başqası yox, mən öz gözlərimlə görəcəyəm.
Budur, ürəyim həsrətdən üzülür!
28 Mənim üçün “Bəs onu necə qovaq?
Bədbəxtliyin kökü ondadır” desəniz,
29 Qılıncdan qorxmalısınız,
Çünki qılınc cəzası qəzəblə gəlir.

Onda ədalətin var olduğunu görəcəksiniz».

20

Sofar

1 Naamatlı Sofar belə cavab verdi:
2 «Düşüncələrimə görə cavab verməyə məcburam,
Çünki daxilən narahatam.
3 Məni utandıran bir giley eşidirəm,
Ruhum dərrakəsi ilə məni cavab verməyə sövq edir.
4 Bilirsən ki, əzəldən bəri,
İnsanın dünyaya gəlişindən bəri
5 Pislərin qələbə çalması qısa çəkər,
Allahsızın sevinci bir an sürər.
6 Boyu göylərə çatsa da,
Başı buludlara dəysə də,
7 Öz nəcisi kimi əbədilik yox ediləcək,
Onu görənlər “O haradadır?” deyəcək.
8 Yuxu kimi uçacaq, bir daha tapılmayacaq,
Bəli, gecə röyası kimi yox olacaq.
9 Onu görən gözlər bir daha görməyəcək,
Yaşadığı yerdə görünməyəcək.
10 Övladları fəqirlərdən mərhəmət diləyəcək,
Sərvətləri əllərindən gedəcək.
11 İnsanın sümükləri gənclik alovu ilə dolar,
Amma insanla birlikdə torpaq altında yatacaq.

12 Pislik ağzına şirin gəlsə də,
Dilinin altında gizlənsə də,
13 İnsan pisliyi tutub buraxmasa da,
Damağının altında saxlasa da,
14 Yediyi yemək mədəsində qıcqıracaq,
Daxilində ilan zəhərinə dönəcək.
15 Yediyi sərvətləri qusacaq,
Qarnındakıları Allah bayıra çıxaracaq.
16 Başqa yerdə əfi ilan zəhərini əməcək,
Gürzənin dişindən öləcək.
17 Axar suların, bal və qaymaq axan dərələrin
Səfasını görməyəcək.
18 Zəhmətlə qazandığını yeməyib geri qaytaracaq,
Ticarətdən qazandığı sərvətdən ləzzət almayacaq.
19 Çünki fəqirləri əzib üzüqoylu qoymuşdu,
Özü tikmədiyi evi zorla almışdı.

20 Könlü rahatlıq nədir bilməz,
Zövq aldığı şeylər onu xilas etməz.
21 Yeməyindən artıq qalmayacaq,
Ona görə firavanlığı uzun sürməyəcək.
22 Bolluq içində əzaba düşəcək,
Fəlakət ona qarşı əl qaldıracaq.
23 Qarnını dolduranda

Allah şiddətli qəzəbini onun üzərinə göndərəcək,
Onun üstünə tökəcək.
24 Dəmir silahdan qaça bilsə də,
Tunc ox onu dəlib-deşəcək,
25 Ox onu dəlib-keçəcək,
Onun kürəyindən çıxacaq,
Parlaq ucu ödünü dağıdıb tökəcək.
Üstünə dəhşət gələcək.
26 Xəzinələrinin aqibəti qaranlıq olacaq,
Üfürülməmiş od onu yeyib-qurtaracaq,
Çadırında qalanları da yandırıb-yaxacaq.
27 Göylər şər işlərinin üstünü açacaq,
Dünya onun əleyhinə qalxacaq.
28 Allahın qəzəb günündə
Azğın sellər sərvətini aparacaq.
29 Pis insan Allahdan belə pay alacaq,
Allahın ona verdiyi irs budur».

21

Əyyub

1 Əyyub belə cavab verdi:
2 «Sözlərimi diqqətlə dinləyin,
Siz bununla mənə təsəlli verin.
3 Qoyun mən də bir şey deyim,
Mən danışandan sonra lağ edin.

4 Şikayətim insana qarşıdırmı?
Mən necə səbir edim?
5 Mənə baxıb mat qalın,
Əlinizi ağzınızın üstünə qoyun.
6 Bunu düşünəndə köksümü dəhşət bürüyür,
Bədənimə titrətmə düşür.

7 Pislər nə üçün yaşayır?
Yaşlandıqca niyə güclərі artır?
8 Övladları ətrafında,
Nəsilləri gözlərinin qarşısında sapsağlamdır.
9 Evlərində əmin-amanlıqdır, qorxudan uzaqdır,
Allahın dəyənəyi onlara dəymir.
10 Öküzləri cütləşir, qarınları boş qalmır,
Doğar inəkləri var, bala salmaz.
11 Övladlarını sürü tək yola salır,
Uşaqları oynaşır.
12 Dəf və lira çalaraq nəğmə deyirlər,
Tütək səsi ilə şənlənirlər.
13 Ömürlərini firavan keçirirlər,
Ölülər diyarına rahat gedirlər.
14 Allaha belə deyirlər: “Bizdən uzaq ol,
Yolunu tanımaq istəmirik.
15 Kimdir Külli-İxtiyar, biz Ona qulluq edək?

Əgər Ona dua etsək, bizə nə fayda verər?”
16 Görürsən ki, xoşbəxtlikləri öz əllərində deyil,
Pislərin nəsihəti qoy məndən uzaq olsun!

17 Neçə dəfə pislərin çırağı söndü,
Başlarına bəla gəldi.
Allah qəzəblənəndə onlara kədəri pay verdimi?
18 Neçə dəfə yel sovuran saman kimi,
Tufanın uçurduğu saman çöpü kimi oldular?
19 Deyirsiniz ki, Allah
Atanın cəzasını övladına çəkdirir.
Bunun nə olduğunu bilsin deyə özünə çəkdirsin.
20 Qoy öz həlakını gözləri görsün,
Külli-İxtiyarın qəzəbini su kimi içsin.
21 Çünki ili, ayı qurtaranda,
Arxada qalan külfətindən nə zövq ala bilər?

22 Yüksək mənsəb sahiblərinə hökm edən Allaha
Kim bilik verə bilər?
23 Biri tamam güclü,
Tamam rahat və qayğısız,
24 Bədəni ətli-canlı,
Sümükləri ilikli ölür.
25 O biri isə dərd içində,
Həyatdan kam almamış ölür.
26 İkisi də torpaqda yatır,
İkisinin də bədənini qurd basır.

27 Bilirəm nə fikirdəsiniz,
Qəsdiniz mənə qarşı olmaqdır.
28 Deyirsiniz: “Əsilzadələrin evi haradadır?
Pislərin yaşadığı çadır haradadır?”
29 Yoldan keçənlərdən soruşmadınızmı?
Söhbətlərinə qulaq asmadınızmı?
30 Pis insan fəlakət günündə sağ qalır,
Qəzəb günü yol göstərilərək qurtulur.
31 Kim davranışını onun üzünə vurur?
Kim etdiklərinə görə onu cəzalandırır?
32 Qəbiristana aparılarkən
Məzarı üstə qarovul çəkilir.
33 Vadinin torpağı ona şirin gəlir,
Hamı onun ardınca düşür.
Qarşısında gedənlərsə saysızdır.
34 Məni necə boş sözlərlə ovuda bilərsiniz?
Cavablarınız axıradək yalandır».

22

Elifaz

1 Temanlı Elifaz belə cavab verdi:
2 * «İnsan Allaha fayda verə bilərmi?

* **22:2** Əyy. 35:6-8

Müdrik adam Ona fayda verərmi?
3 Sənin salehliyindən Külli-İxtiyar nə ləzzət alır?
Sənin düz həyat tərzinin Ona nə faydası var?
4 Səni tənbeh etməsi, mübarizə aparması
Ondan qorxduğun üçündürmü?
5 Pisliyin böyük deyilmi,
Təqsirin hədsiz deyilmi?
6 Çünki qardaşlarından səbəbsiz girov aldın,
Onları lüt qoydun.
7 Yorğuna bir içim su vermədin,
Ac olandan çörəyini əsirgədin.
8 Qol gücünlə ölkəyə sahib oldun,
Hörmətli insan kimi orada yaşadın.
9 Dul qadınları əliboş qaytardın,
Yetimlərin qol-qanadını qırdın.
10 Ona görə hər yanını tələlər bürüyüb,
Qəfil qorxu səni dəhşətləndirib.
11 Hər şeyə qara vurub görmürsən,
Sellərdə boğulursan.

12 Allah göylərdə – ucalarda deyilmi?
Ən uzaq ulduzlara bir nəzər sal,
Gör nə qədər ucalarda yerləşib!
13 Amma deyirsən "Allah nə bilir?
Qatı qaranlıq içindən hökm verə bilərmi?
14 Görə bilmir, qara buludlar Ona mane olur,
Göy qübbəsinin üzərində dolaşır".
15 Pis adamların gəzdiyi
Köhnə yolumu tutacaqsan?
16 Onlar vaxtı çatmamış çəkilib getdilər,
Təməllərini sellər basdı.
17 Allaha dedilər: "Bizdən uzaq ol!
Bizə Külli-İxtiyar nə edə bilər?"
18 Amma evlərini bərəkətlə dolduran Allah idi,
Ona görə pislərin nəsihəti qoy məndən uzaq olsun.
19 Salehlər pislərin həlak olduğunu görüb sevinir,
Günahsızlar onlara belə istehza edir:
20 "Düşmənlərimiz yox oldu,
Onlardan nə qaldısa, yanıb kül oldu".

21 Allahla barışıb dost olsan,
Xeyir taparsan.
22 Onun ağzından çıxan təlimi qəbul et,
Onun sözlərini qəlbində saxla.
23 Külli-İxtiyara tərəf dönsən,
Əvvəlki halına düşərsən.
Çadırın şərdən uzaq olsa,
24 Qızılını torpağa,
Ofir qızılını dərədəki çınqıllığa atsan,
25 Külli-İxtiyar sənin qızılın olar,

Qiymətli gümüşün olar.
26 Onda Külli-İxtiyardan zövq alarsan,
Allaha üz tutarsan.
27 Ona yalvarsan, səni eşidər,
Etdiyin nəzirləri yerinə yetirərsən.
28 O da dediyin sözü yerinə yetirər,
Yollarına nur səpilər.
29 İnsanlar səni alçaldanda
“Baş ucalığına görədir” deyərsən,
Çünki Allah itaətkarları xilas edər.
30 O, günahsız olmayanı belə qurtarar,
Sənin əllərinin təmizliyinə görə günahkar xilas olar».

23

Əyyub
1 Əyyub belə cavab verdi:
2 «Bu gün də acı-acı şikayət edəcəyəm,
Naləmə baxmayaraq üstümdə Allahın əli ağırdır.
3 Kaş biləydim Onu harada tapmaq olar,
Məskəninə çatmaq olar.
4 O zaman davamı Onun hüzurunda dilə gətirərdim,
Dəlillərimi dalbadal düzərdim.
5 Mənə verəcəyi cavabı öyrənərdim,
Dediyini dərk edərdim.
6 Əzəməti, qüdrəti ilə əleyhimə çıxardımı?
Xeyr, yəqin sözümə qulaq asardı.
7 Hüzurunda bir haqlı insan mübahisə etsəydi,
Mən hakimimin yanında haqq qazanardım.

8 Şərqə getsəm, Allah orada deyil,
Qərbə getsəm, Onu tapa bilmirəm.
9 O, şimalda işləsə, gözüm seçməz,
Cənuba dönsə, Onu görə bilmərəm.
10 Amma tutduğum yolu O tanıyır,
Məni sınayan zaman qızıl kimi çıxaram.
11 Hər addımını yaxından izlədim,
Azmadan yoluna bağlı qaldım.
12 Ağzından çıxan əmrlərdən ayrılmadım,
Gündəlik çörəkdən çox ağzından çıxan sözləri qiymətləndirdim.

13 O təkbaşına dayanıb, kim Onu döndərə bilər?
Könlü nə istəsə, onu edər.
14 Mənimlə bağlı qərarını yerinə yetirəcək,
Belə fikirləri çoxdur.
15 Ona görə hüzurunda dəhşətə gəlirəm,
Bunları düşünəndə Ondan vahimələnirəm.
16 Allah qəlbimin cəsarətini qırdı,
Külli-İxtiyar məni qorxuya saldı.
17 Sifətimi qatı qaranlıq bürüsə belə,
Məni zülmət susdura bilməz.

24

1 Niyə Külli-İxtiyar hökm üçün zaman təyin etmir?
Niyə Onu tanıyanlar hökm günlərini görmür?
2 İnsanlar sərhəd daşlarını qaldırır,
Sürüləri oğurlayıb otarır.
3 Yetimlərin eşşəyini əlindən alır,
Dul qadının öküzünü girov götürür.
4 Yoxsulları yoldan çıxarır,
Ölkədəki fəqirlərin hamısı gizlənməyə məcbur olur.
5 Baxın kasıblar vəhşi eşşəklər kimi
Yemək tapmaq üçün ertədən işə çıxır,
Övladları üçün çöldə çörək axtarır.
6 Zəmilərdən yem yığırlar,
Pislərin üzüm bağından üzüm qalıqlarını toplayırlar.
7 Gecə paltarsız, çılpaq qalırlar,
Soyuqda üstlərini örtməyə bir şey tapmırlar.
8 Dağlara yağan yağışdan islanırlar,
Daldalanacaqları olmadığı üçün qayalara qısılırlar,
9 Yetim uşağı döşdən ayırırlar,
Fəqirin körpəsini girov alırlar.
10 Bu yazıqlar paltarsız, çılpaq dolanır,
Qarınları acdır, amma taxıl dərzləri daşıyır.
11 Pislərin çəpərləri arasında yağ üçün zeytun sıxırlar,
Şərab üçün üzüm sıxırlar,
Amma özləri susuzluqdan yanırlar.
12 Şəhərlərdən insan nalələri ucalır,
Canı yaralı olanlar fəryad qoparır,
Amma Allah duaların nəzərə almır.

13 Elə insanlar var ki, işığa üsyan edir,
Nurlu yolu tanımır,
Onun dalınca getmir.
14 Qatil gün batanda qalxır,
Fəqiri, yoxsulu öldürür,
Gecə oğrusuna bənzəyir.
15 Zinakarın gözü alaqaranlıqdadır,
“Kimsə məni görməz” deyə düşünür,
Üz-gözünü gizlədir.
16 Oğrular evləri qaranlıqda yarır,
Gündüz gizlənir, işıq nədir, bilmir.
17 Çünki onların sabahı qatı qaranlıqdır,
Zülmətin dəhşəti onların aşnasıdır.

18 Amma onlar su üzərində köpüyə bənzər,
Torpaqdan lənət payı alar,
Üzüm bağlarına qayıtmazlar.
19 Necə ki quraqlıq və istilik qarı əridib udar,
Ölülər diyarı da günahkarları elə götürüb aparar.
20 Onları ana bətni unudar,
Qurdlar üçün ləziz yem olar,

Bir də onları heç kim yada salmaz,
Haqsızlıq bir ağac kimi sınar.
21 Çünki sonsuz qadınlara yamanlıq edərlər,
Dul qadınlara yaxşılıq etməzlər.
22 Allah isə qüdrəti ilə bu güclüləri dartıb yerə vurar,
Onlar qalxsa belə, həyatlarından əmin olmazlar.
23 Allah onlara izin verir ki, əmin-amanlıqda yaşasınlar,
Amma onlar gedən yollara göz qoyur.
24 Qısa müddətə ucalır, sonra da yox olurlar.
Yıxılırlar, lap əvvəlkilər kimi götürülüb aparılırlar,
Sünbül kimi dərilib yığılırlar.
25 Əgər belə deyilsə,
Yalançı olduğumu kim sübut edə bilər?
Sözlərimin dəyərsiz olduğunu kim deyə bilər?»

25

Bildad

1 Şuahlı Bildad belə cavab verdi:
2 «Səltənət və zəhm Allaha məxsusdur,
Uca göylərdə nizam quran Odur.
3 Orduları saya gələrmi?
İşığı kimin üzünə doğmaz?
4 Fani insan Allah qarşısında necə saleh ola bilər?
Qadından doğulan necə təmiz ola bilər?
5 Bax Onun gözündə ay belə, parlaq deyilsə,
Ulduzlar belə, pak deyilsə,
6 Torpaq qurduna bənzər fani insan necə ola bilər?
Axı bəşər oğlu bir cücüyə bənzər».

26

Əyyub

1 Əyyub belə cavab verdi:
2 «Biçarəyə necə də kömək etdin!
Taqətdən düşən qolu necə xilas etdin!
3 Hikmətsiz adama necə məsləhət verdin!
Ona bol-bol müdriklik öyrətdin!
4 Axı bu sözləri kimə söyləyirsən?
Sənin ağzınla kimin ruhu danışır?

5 Ölülər titrəyir,
Su altında məskən salanlar lərzəyə gəlir.
6 Allahın hüzurunda ölülər diyarı çılpaqdır,
Həlak yerinin örtüyü yoxdur.
7 Şimalı boş fəzanın üstünə yayır,
Dünyanı heçliyin üstündən asır.
8 Buludların içinə sularını büküb yığır,
Onların ağırlığından buludlar yırtılmır.
9 Bədirlənmiş ayın üzünü örtür,
Buludları üstünə çəkir.
10 Suların üstünə bir sərhəd çəkir,

İşıqla qaranlığı bölür.
11 O qəzəblənəndə göyün dirəkləri sarsılır,
Çaşıb qalır.
12 Dənizi gücü ilə çalxalayır,
Müdrikliyi ilə Rahavı * vurur.
13 Göyləri nəfəsi ilə açır,
Qaçan ilanı əli ilə parçalayır.
14 Bunlar yalnız Onun etdiklərinin bir zərrəsidir,
Ondan eşitdiyimiz çox zəif bir pıçıltıdır.
Axı qüdrətli gurultusunu kim dərk edə bilər?»

27

1 Əyyub misal çəkərək dedi:
2 «Haqqımı əlimdən alan var olan Allaha and olsun,
Canımı dərdə salan Külli-İxtiyara and olsun,
3 Nə qədər canımda can,
Burnumda Allahın nəfəsi varsa,
4 Ağzımdan pis söz çıxmayacaq,
Dilim yalan danışmayacaq!
5 Sizin sözlərinizi əsla təsdiq etməyəcəyəm,
Son nəfəsimə qədər kamilliyimdən əl çəkməyəcəyəm.
6 Salehliyimdən bərk yapışmışam,
Onu buraxmaram,
Elə gün keçirməmişəm ki, ürəyim tərəfindən ittiham olunum.

7 Qoy düşmən pis adamların gününə düşsün,
Haqsız adamlara nə edilirsə, əleyhdarlarıma da elə edilsin.
8 Allahsız insanı Allah kəsib atanda,
Canını alanda ümidi olarmı?
9 Dara düşəndə fəryadını
Allah eşidəcəkmi?
10 O, Külli-İxtiyardan zövq alırmı?
O hər zaman Allaha yalvarırmı?
11 Allahın qolu haqqında sizə bilik verəcəyəm,
Külli-İxtiyarın niyyətini sizdən gizlətməyəcəyəm.
12 Əslində hamınız bunu görmüsünüz,
Bəs niyə boş sözlər söyləyirsiniz?

13 Pis adam Allahdan belə pay alar,
Külli-İxtiyardan zorakı adamlara bu nəsib olar:
14 Nə olsun, övladları çoxalır,
Hamısı qılıncdan keçiriləcək,
Nəslində doyunca çörək tapan olmayacaq.
15 Nəslindən sağ qalanlar xəstəlikdən ölərək dəfn ediləcək,
Dul arvadları ağlaya bilməyəcək.
16 Pis insan qum qədər gümüş yığsa da,
Torpaq zərrələri qədər paltar yığsa da,
17 Onun yığdığını saleh geyəcək,
Gümüşünü günahsızlar bölәcək.

* **26:12** Rahav – 9:13-də olan qeydə bax.

18 Güvə çanağı kimi,
Qarovulçu çardağı kimi ev tikir,
19 Varlı olaraq yatır, amma sona qədər belə qalmaz,
Gözlərini açanda hamısı yox olub gedəcək.
20 Dəhşət onu sel tək basacaq,
Tufan gecə onu qapıb aparacaq.
21 Şərq küləyi onu qaldırıb sovuracaq,
Onu öz yerindən süpürüb aparacaq.
22 Ona qarşı amansız küləklər əsəcək,
O isə yelin əlindən qaçmağa cəhd edəcək.
23 Külək onu ələ salaraq əl çalacaq,
Öz yerindən onun üçün vıyıldayacaq.

28

Hikmətin mədhi

1 Gümüşün mədəni,
Qızılın təmizlənmə yeri var.
2 Dəmir torpaqdan çıxarılır,
Mis daşlardan əridilərək alınır.
3 İnsan qaranlığa son qoyur,
Sonacan qatı qaranlıqda, zülmətdə filiz axtarır.
4 İnsan məskənlərindən uzaq bir çuxur açır,
İnsan ayağı dəyməyən yerlərdə,
İnsanlardan uzaqlarda ilişib yellənə-yellənə qalır.
5 Torpaqdan çörək çıxır,
Torpağın altı isə fırlanır, elə bil odlar yanır.
6 Qayalarından göy yaqut çıxır,
Orada qızıl tozu da var.
7 Oranın yolunu yırtıcı quşlar bilmir,
Şahinin gözü oranı görməyib.
8 Ora məğrur heyvanların ayağı dəyməyib,
Yırtıcı aslanlar oradan keçməyib.
9 Mədənçi əlini çaxmaq daşına uzadır,
Dağları dibindən oynadır.
10 Qayalardan yeraltı keçidlər açır,
Gözləri müxtəlif qiymətli şeylərə baxır.
11 Çayların mənbələrini bağlayır,
Gizlini aşkara çıxarır.

12 Amma hikməti haradan tapmaq olar?
Müdrikliyin yeri hanı?
13 İnsan onun qiymətini bilməz,
Dirilər arasında ona rast gəlməz.
14 Dərinliklər deyər: “Məndə yoxdur”,
Dəniz deyər: “Yanımda yoxdur”.
15 Saf qızıl onu əvəz edə bilməz,
Qiyməti gümüşlə ölçülməz.
16 Onu Ofir qızılı ilə qiymətləndirmək olmaz,
Onu qiymətli damarlı əqiqlə, göy yaqutla dəyərləndirmək olmaz.

17 Nə qızıl, nə də gözəl cam ona tay deyil,
Hikmət saf qızıl qablarla əvəz edilmir.
18 Yanında mərcanın, büllurun adı çəkilməz,
Hikmətin qiyməti yaqutdan artıqdır.
19 Kuş topazı onun tayı deyil,
Onun dəyəri saf qızılla ölçülməz.

20 Bəs hikmət haradan gəlir?
Müdrikliyin yeri hanı?
21 O bütün canlıların gözündən uzaqdır,
Göydə uçan quşlardan belə, gizli qalır.
22 Həlak yeri ilə ölüm belə deyir:
“Qulaqlarımız yalnız sorağını eşidir”.
23 Onun yolunu Allah dərk edir,
Yerini yalnız O bilir.
24 Çünki yer üzünün ucqarlarına qədər baxır,
Göylərin altındakı hər şeyi görür.
25 Küləyin gücünü təyin edəndə,
Suları ölçəndə,
26 Yağışa qanun qoyanda,
Şimşəyə yol açanda
27 Hikmətə baxıb qiymət qoydu,
Onu bərqərar edib araşdırdı.
28 * İnsana dedi: “Rəbb qorxusu hikmətdir,
Pislikdən çəkinmək müdriklikdir”».

29

Əyyubun yekun sözü

1 Əyyub yenə misal çəkərək dedi:
2 «Kaş ki ötən aylar geri dönəydi –
Allahın məni qoruduğu,
3 Çırağının başım üstə işıq saçdığı,
Nuru ilə qaranlıqda gəzdiyim günlər.
4 Kaş ki həyatımın çiçəkli günləri geri dönəydi –
Mənə yar olan Allahın çadırımı qoruduğu,
5 Külli-İxtiyarın hər vaxt mənimlə olduğu,
Övladlarımın ətrafımda dolandığı,
6 Yollarımın südlə yuyulduğu,
Yanımdakı qayadan zeytun yağı axdığı günlər.
7 Şəhər darvazasına gedərkən,
Kürsümü meydanın başına qoyarkən
8 Gənclər məni görüb gizlənərdi,
Yaşlılar ayağa qalxıb hörmət göstərərdi.
9 Başçılar söhbətini dayandırardı,
Əlləri ilə ağızlarını tutardı.
10 Əsilzadələrin səsi çıxmazdı,
Dilləri damaqlarına yapışardı.
11 Qulaq məni eşidəndə alqışlayardı,
Göz məni görəndə tərifləyərdi.

* **28:28** Zəb. 111:10; Sül. 1:7; 9:10

12 Çünki imdad diləyən fəqiri,
Köməksiz yetimi qurtarardım.
13 Son anlarını yaşayanlar mənə xeyir-dua verərdi,
Dul qadının qəlbinə şən nəğmələr verərdim.
14 Libas kimi salehliyi geyinmişdim,
Sanki ədalətim mənə cübbə və tac idi.
15 Korlara göz idim,
Topallara ayaq idim,
16 Yoxsulların atası idim,
Qəriblərin müşküllərinin qayğısına qalırdım,
17 Haqsızın çənəsini qırırdım,
Ovunu dişlərindən qoparırdım.

18 Düşünürdüm: “Son nəfəsimi yuvamdaca verəcəyəm,
Ömrümün günlərini qum qədər çoxaldacağam.
19 Köküm sulara tərəf rişələnəcək,
Budaqlarıma şeh düşəcək.
20 Qazandığım şərəf təzələnəcək,
Əlimə yeni ox-kaman gələcək”.

21 İnsanlar ehtiramla məni dinlərdi,
Səssizcə məsləhətimi gözlərdi.
22 Heç kim sözümün üstündən söz deməzdi,
Sözlərim üzərlərinə tökülərdi.
23 Məni yağış kimi gözləyirdilər,
Yaz yağışı tək sözlərimi içirdilər.
24 Üzlərinə gülümsəyəndə gözlərinə inanmazdılar,
Gülər üzümdən ruhlanardılar.
25 Onlara yol göstərərdim, başçı kimi əyləşərdim,
Əsgərlərin arasında padşah kimi ömür sürərdim,
Yaslılara təsəlli verənə bənzəyərdim.

30

1 Amma indi yaşca məndən kiçiklər
Mənə lağ edirlər.
Vaxtı ilə atalarını heç bir işə layiq görməzdim,
Sürümün itlərinin yanına belə, qoymazdım.
2 Çünki taqətdən düşmüşdülər,
Biləklərinin gücü getmişdi,
Heç biri işimə yaramırdı.
3 Onlar yoxsulluqdan, aclıqdan zəifləmişdi,
Gecələr çöl-biyabanda bitki kökü gəmirirdi.
4 Kollardan duzlu bitkilər toplayırdılar,
Süpürgə kollarının köklərini yeyirdilər.
5 Xalq arasından qovulurdular,
Üstlərinə elə çığırırdılar ki,
Elə bil ki oğrudurlar.
6 Vadi yataqlarında, yerin dəliklərində,
Qaya ovuqlarında yaşayırdılar.
7 Kollar arasında bağırırdılar,

Qara tikan kolu altında daldalanırdılar.
8 Axmaqların, adsız-sansız insanların övladlarıdır,
Ölkədən qovulmuşdular.

9 İndisə dillərində dastan olmuşam,
Ağızlarında məsəl olmuşam.
10 İkrah edərək məndən gen dayanırlar,
Hətta üzümə tüpürməkdən çəkinmirlər.
11 Çünki Allah kamanımın ipini boşaltdı,
Məni zəlil elədi.
Ona görə onlar gözümün qabağındaca
Cilovlarını çıxarıb atdılar.
12 Bu avara gənclər sağ tərəfimdən çıxır,
Ayaqlarımı büdrədir,
Mənə qarşı torpaq qalağı düzəldir.
13 Yolumu bərbad etdilər,
Onlara dəstək verən olmasa da,
Məni yox etməyə çalışırlar.
14 Sanki geniş dəliklərdən keçib
Viranəlikdən üstümə yuvarlanırlar.
15 Dəhşətlər üstümə doldu,
Şərəfimi yel tək sovurdu,
Xoşbəxtliyim bulud kimi keçib getdi.

16 İndi canım taqətdən düşdü,
Dar günlər məndən bərk yapışdı.
17 Gecələr sümüklərim sızıldayır,
Canımı gəmirən ağrılar dayanmır.
18 Allah paltarı zorla əynimdən çıxarır,
Məndən cübbəmin yaxası kimi yapışır.
19 Məni lilə batırır,
Toza, külə dönmüşəm.

20 Sənə yalvarıram, cavab vermirsən,
Ayağa qalxmağıma göz qoyursan.
21 Mənə qarşı rəhmsizsən,
Güclü əllərinlə məni əzirsən.
22 Məni qaldırıb yel üstünə mindirirsən,
Fırtına içinə salıb məni darmadağın edirsən.
23 Bilirəm, məni ölümə,
Bütün ömür sürənlər üçün təyin olunan son mənzilə aparacaqsan.
24 Yıxılana əl qaldırmaq olmaz,
Bəlaya düşənin harayına çatan yoxdur.
25 Məgər dara düşənlər üçün ağlamırdımmı?
Yoxsulların halına yanmırdımmı?
26 Mən yaxşılıq gözlədim, yamanlıq gəldi,
Mən işıq umarkən qaranlıq gəldi.
27 Ürəyim çırpınır, rahatlığı yoxdur,
Ağır günlər qarşımı kəsdi.
28 Yoxdur bir işıq ucu, qarala-qarala gəzirəm,
Camaat arasında durub fəryad edirəm.

29 Çaqqallara qardaş oldum,
Bayquşlara yoldaş oldum.
30 Qaralan dərim soyulur,
Qızdırmadan sümüklərim yanır.
31 Liram yas tutub nalə çəkir,
Tütəyim zar-zar inləyir.

31

1 Gözlərim üçün əhd etmişəm,
Gözüm bir qıza baxarmı?
2 İnsan yuxarıdan – Allahdan nə pay alır?
İnsana ucalardan – Külli-İxtiyardan nə irs qalır?
3 Məgər haqsızların başına fəlakət gəlmir?
Məgər fitnəkarların başına bəla gəlmir?
4 Məgər O, yollarıma baxmır?
Məgər O hər addımımı saymır?

5 Əgər yalançı olaraq gəzmişəmsə,
Ayağım fırıldaq üçün qaçıbsa,
6 Qoy Allah məni haqq tərəzisində çəksin,
Kamil olduğumu görsün.
7 Yolumda əyri addım atmışamsa,
Gözlərimin ardınca qəlbimi sürükləmişəmsə,
Əllərimi ləkələmişəmsə,
8 Əkdiyimi yadlar yesin,
Qoy əkinim kökündən çıxarılsın.

9 Əgər qəlbim başqa bir qadına meyl edibsə,
Qonşumun qapısını pusmuşamsa,
10 Qoy arvadım başqasının taxılını üyütsün,
Qoy onunla başqa kişilər yatsın.
11 Axı bu bir xəcalət olardı,
Məhkəməyə veriləsi bir günah sayılardı.
12 Çünki bu Hələk yerinədək yandırıb-yaxan bir alovdur.
Bu bütün barımı kökündən çıxarardı.

13 Əgər mənimlə çəkişəndə
Nökərlərimin və kənizlərimin
Haqqını yemişəmsə,
14 Allah ayağa qalxanda
Mən nə edə bilərəm?
Məni yoxlayanda nə cavab verərəm?
15 Anamın bətnində məni yaradan
Onu yaratmayıbmı?
Bətndən bizə quruluş verən O olmayıbmı?

16 Əgər yoxsulların istədiklərini bir kənara qoymuşamsa,
Dul qadının ümidini qırmışamsa,
17 Bir tikəmi özüm yeyib
Yetimə verməmişəmsə,

18 Gəncliyimdən bəri yetimlərə atalıq etməmişəmsə,
Doğulandan bəri dul qadına yol göstərməmişəmsə,
19 Paltarı olmadığı üçün canı ağrıyan,
Ya örtüyə möhtac qalan yoxsulları görəndə
20 Qoyunlarımın yunu ilə onları isitməmişəmsə,
Onlar da mənə ürəkdən alqış etməyiblərsə,
21 Məhkəmədə sözü keçən olduğum üçün
Yetimə əl qaldırmışamsa,
22 Qollarım qırılıb çiyinlərimdən düşsün,
Qoy qolum lüləsindən sınsın.
23 Çünki Allahın bəlasından qorxuram,
Əzəməti qarşısında dayana bilmərəm.

24 Əgər qızıla ümid bağlamışamsa,
Saf qızıla "ümidim sənsən" demişəmsə,
25 Əgər bol sərvətimə görə,
Əlimin gəlirinin çoxluğuna görə sevinmişəmsə,
26 Əgər parlayan günəşə,
İşıq saçaraq dövran edən aya baxıb,
27 Könlümün meylini gizlicə azdırıb,
Sitayiş etmək üçün əlimlə onlara
Öpüş yollamışamsa,
28 Bu da məni ittiham edən günah sayılardı,
Çünki ucalarda olan Allahı danmış olardım.

29 Əgər düşmənlərimin bədbəxtliyinə sevinmişəmsə,
Başına bəla gəldi deyə fərəhlənmişəmsə,
30 Kiminsə canına qarğış yağdıraraq
Dilimə günah işlətməyə yol vermişəmsə,
31 Evimdəki insanlar "Əyyubun verdiyi ətlə
Qarnını doyurmayan varmı?" deyə soruşmayıblarsa,
32 – Heç bir yadelli gecəni küçədə keçirməzdi,
Qapım həmişə yoldan keçənlərin üzünə açıq idi –
33 Əgər təqsirimi gizlətmişəmsə,
Adəm kimi üsyankarlığımı ört-basdır etmişəmsə,
34 Camaatdan qorxduğum üçün,
El qınağından dəhşətə gəldiyim üçün
Dinməzcə bayıra çıxmamışamsa...

35 Kaş məni bir eşidən olaydı!
Bu sözümü təsdiq edirəm,
Qoy Külli-İxtiyar mənə bir cavab versin!
Əleyhdarım bunu tumara yazıb əlimə versin.
36 Şübhəsiz, bu tumarı çiynimdə gəzdirərdim,
Başıma tac edərdim.
37 Onda atdığım hər addımı Allaha bildirərdim,
Mən bir şahzadə kimi Onun yanına gedərdim.

38 Torpağım da məndən fəryad edirsə,
Kotanın açdığı yarıqlar əlimdən bir ağızdan ağlayırsa,

39 Pulunu vermədən məhsulu yemişəmsə,
Buranın sakinlərinin ürəyini qırmışamsa,
40 Qoy sahəmdə buğda yerinə tikan,
Arpa yerinə alaq bitsin».

Əyyubun söhbəti sona yetdi.

32

Elihu

1 Beləliklə, bu üç kişi artıq Əyyuba cavab verməyi dayandırdı, çünki Əyyub
öz gözündə saleh idi. 2 Amma Əyyub özünü Allahdan da saleh saydığı üçün
Ram nəslindən Buzlu Barakelin oğlu Elihu ona qarşı qəzəbdən alovlandı.
3 Elihu Əyyubun üç dostuna görə də hirsindən alışıb-yandı, çünki düzgün cavab
tapmayıb Əyyubu günahkar çıxartdılar. 4 Elihu Əyyubla danışmaq üçün növbəsini
gözləyirdi, çünki əvvəlkilər yaşca ondan böyük idi. 5 Bu üç nəfərin daha sözü
qalmadığını görəndə o, hirsindən alışıb-yandı.
6 Buzlu Barakelin oğlu Elihu belə dedi:
«Mən yaşca kiçiyəm, sizsə yaşlısınız.
Ona görə çəkindim,
Bildiyimi sizə söyləməyə qorxdum.
7 Dedim “qoy danışsın çox uzun ömür sürənlər,
Qoy hikmət öyrətsin çox illərin şahidləri”.
8 Həqiqətən, insanda olan ruh,
Külli-İxtiyarın nəfəsi insana ağıl verir.
9 Hikmət yaşda olmaz,
Ədaləti dərk etmək yaşa baxmaz.
10 Ona görə deyirəm ki, məni dinləyin,
Qoy mən də bildiyimi söyləyim.

11 Siz danışarkən mən gözlədim,
Siz sözləri araşdırarkən fikirlərinizi dinlədim.
12 Bütün diqqətimi sizə tərəf çevirdim,
Amma heç biriniz Əyyuba haqsızlığını sübut etmədiniz,
Onun dediklərinə cavab vermədiniz.
13 Əsla deməyin ki, hikmət tapmışıq,
Haqsızlığını insan yox, Allah ona sübut etsin.
14 Amma Əyyubun sözlərinin hədəfi mən deyiləm,
Sizin sözlərinizlə ona cavab verməyəcəyəm.

15 Onlar məəttəl qaldılar.
Artıq cavab tapmadılar.
Deməyə sözləri qalmadı.
16 Onlar danışmırlar, dayanıblar,
Cavab vermirlər deyə
Mən gözləməliyəmmi?
17 Amma deməyə sözüm var,
Mən də bildiyimi söyləyim.
18 Çünki sinəm sözlə doludur,
Köksümdəki ruh məni sıxır,
19 Az qalır açılmamış şərab kimi,
Təzə tuluqlar kimi bağrım çatlasın.

20 Qoy danışım, rahatca nəfəs alaram,
Dil açıb cavab verim.
21 Heç kimin tərəfini saxlamayacağam,
Heç kimə yaltaqlıq etməyəcəyəm.
22 Çünki yaltaqlıq nədir bilmərəm,
Yoxsa Yaradanım məni yox edər.

33

1 Əyyub, indisə mənim sözümü dinlə,
Hər kəlməmə qulaq as.
2 Bax ağzımı açıram,
Dilim bu sözləri deyir.
3 Sözlərim səmimi ürəkdən gəlir,
Dodaqlarım biliyi doğru söyləyir.
4 Məni Allahın Ruhu yaratdı,
Külli-İxtiyarın nəfəsi mənə həyat verdi.
5 Əgər əlindən gəlirsə, mənə cavab ver,
Sıraya düz sözlərini, qarşımda dayan.
6 Mən də Allahın nəzərində sənin kimiyəm,
Mən də palçıqdan düzəldilmişəm.
7 Dəhşətimdən vahiməyə düşmə,
Bu hücumum sənə ağır gəlməsin.

8 Həqiqətən, səsin hələ qulaqlarımdadır,
Belə demişdin:
9 "Pakam, günahsızam,
Təmizəm, təqsirsizəm.
10 Yenə də Allah mənə qarşı bəhanə axtarır,
Məni Özünə düşmən sayır.
11 Ayaqlarımı buxovlayır,
Bütün yollarıma göz qoyur".

12 Amma qoy bunu sənə söyləyim ki,
Sən bu barədə haqsızsan,
Çünki Allah insandan böyükdür.
13 İnsanın heç bir sözünə cavab vermir deyə
Niyə Onunla çəkişirsən?
14 Çünki insan anlamasa da,
Allah bu və ya digər yolla danışır.
15 Yuxuda, gecə röyalarında,
İnsanlar dərin yuxuya qərq olanda,
Yataqda yatanda
16 İnsanın qulağını açır,
Xəbərdarlıq edərək onu qorxudur ki,
17 İnsan şər iş görməkdən dönsün,
Təkəbbürdən uzaq olsun.
18 İnsanın canını quyudan,
Həyatını qılıncla həlak olmaqdan qurtarır,
19 İnsanı yatağında ağrılarla,

Sümüklərini kəsilməyən sızıltılarla yola gətirir.
20 Belə ki könlündən yemək keçmir,
Ən ləziz yeməkdən iyrənir.
21 Əti tökülür, görünməz hala düşür.
Görünməyən sümükləri üzə çıxır.
22 Canı quyuya,
Həyatı ölüm mələklərinə yaxınlaşır.

23 İnsana əməlisalehliyini bəyan etmək üçün
Min mələyin içindən bir mələk, bir vasitəçi olsa,
24 O zaman Allah ona rəhm edib deyər:
“Onu quyuya düşməkdən qurtar,
Onun üçün kəffarə tapmışam”.
25 Onda bədəni uşaq bədəni kimi təzə olar,
Yeniyetmələk dövrünə qayıdar.
26 Dua edəndə Allah ondan razı qalar,
Sevinərək Allahın üzünü görər,
Allah onun vəziyyətini düzəldər.
27 Sonra insanların önündə nəğmə söyləyər:
“Günah işlədib doğru yoldan azmışdım,
Allah mənə layiq olduğum cəzanı vermədi.
28 Canımı quyuya düşməkdən qurtardı,
Həyatım nur görəcək”.

29 Bax Allah bütün bunları insanlara
Ya iki dəfə ya da üç dəfə edər ki,
30 Onların canını quyudan xilas etsin,
Onlar həyatın nurunu görsün.

31 Yaxşı dinlə, Əyyub, bir qulaq as,
Sakit ol, qoy danışım.
32 Əgər deməyə sözün varsa, mənə cavab ver,
Danış, çünki səni haqlı çıxarmaq istəyirəm.
33 Sözün yoxsa, mənə qulaq as,
Sakit ol, qoy sənə hikmət öyrədim».

34

1 Elihu söhbətini belə davam etdirdi:
2 «Ey hikmətlilər, sözlərimi dinləyin,
Ey çoxbilənlər, məni eşidin.
3 Çünki damaq yeməyin dadını bildiyi kimi
Qulaq da sözləri müəyyən edir.
4 Gəlin doğrunu seçək,
Birlikdə yaxşını öyrənək.
5 Çünki Əyyub deyir: “Mən günahsızam,
Allah isə əlimdən haqqımı aldı.
6 Haqlı olduğum halda yalançı sayılıram,
Bir təqsirim yox ikən oxundan sağalmaz yara aldım”.
7 Əyyub kimi şəxsiyyət varmı?
O, kinayəni su kimi içir.

8 Pislik edənlərlə yoldaşlıq edib gəzir,
Pis adamlarla yol gedir.
9 Çünki “çalışıb Allahı razı salmaq
İnsana xeyir gətirməz” deyir.

10 Buna görə, ey dərrakəli insanlar, məni dinləyin!
Məgər Allah pislik edərmi?
Məgər Külli-İxtiyar haqsızlıq edərmi?
11 * Çünki O hər kəsə əməlinin əvəzini verir,
Qazandığını başına gətirir.
12 Məgər Allah pislik edir?
Məgər Külli-İxtiyar haqsızlıq edir?
13 Ona bütün dünyanı kim təslim etdi?
Kim Onu yer üzərində təyin etdi?
14 Əgər qəsdinə durub
Ruhunu, nəfəsini geri çəkərsə,
15 Bir anda bütün bəşər yox olar,
İnsan torpağa qayıdar.

16 Əgər düşüncən varsa, bunları dinlə,
Sözlərimi eşit.
17 Ədalətə nifrət edən səltənət sürə bilərmi?
Adil və qüdrəti Olanımı məhkum edəcəksən?
18 Padşahlara “yaramazsınız”,
Əsilzadələrə “şərsiniz” deyən,
19 Başçılar arasında tərəfkeşlik etməyən,
Varlını yoxsuldan üstün saymayan
O deyilmi?
Çünki hamını Onun əlləri yaratdı,
20 Hamı bir an içində, bir gecə yarısı ölüb gedir,
Xalq lərzəyə gəlib ölür.
Güclülər belə, əl dəyməmiş aradan götürülür.

21 Allah gözlərini insanların yolundan çəkmir,
Atdıqları hər addımı görür.
22 Şər iş görənlərin gizlənəcəyi
Nə qaranlıq, nə də zülmət yeri var.
23 Hökm üçün hüzuruna gəlsinlər deyə
Allah insana nəzarət etmək üçün ehtiyac duymur.
24 İstintaq etmədən güclü insanları qırır,
Onların yerinə başqalarını qoyur.
25 Çünki onların işlərini bilir,
Bir gecə onları alt-üst edir, onlar əzilir.
26 Hamının gözü önündə
Pisliklərı üzündən onlara cəza verir.
27 Çünki Onun ardınca getmədilər,
Yollarının heç birinə fikir vermədilər.
28 Ona görə yoxsulların fəryadı Onun hüzuruna yetdi,
O, fəqirlərin fəryadını eşitdi.

* **34:11** Zəb. 62:12

29 Amma Allah səssiz dursa, kim Onu ittiham edə bilər?
Üzünü gizlədərsə, kim Onu görə bilər?
Hər millət, hər insan üçün O eynidir ki,
30 Allahsız insan hökmranlıq etməsin,
Xalqa tələ qurmasın.

31 Allaha deyən olubmu:
“Günahkaram, bir də pis iş görməyəcəyəm?
32 Görmədiyimi mənə göstər,
Haqsızlıq etmişəmsə, bir də etmərəm”.
33 Onu atdığın halda sənə
Kefin istəyən əvəz verməlidirmi?
Qərar verən sənsən, mən deyiləm,
İndi bildiyini mənə söylə.

34 Dərrakəli insanlar,
Məni dinləyən müdrik adamlar deyəcək:
35 “Əyyub avam-avam danışır,
Sözlərinin mənası yoxdur”.
36 Bir şər adam kimi cavab verdiyi üçün
Qoy Əyyub axıradək sınaqda olsun!
37 Çünki günahına üsyankarlıq da artırır,
Qarşımızda elə bil rişxənd edərək əl çalır,
Allaha qarşı danışdıqca danışır».

35

1 Elihu sözünü belə davam etdirdi:
2 «Allah önündə haqlı olduğunu deyirsən.
Bunun doğru olduğunumu düşünürsən?
3 Bəs niyə soruşursan ki, “əgər günah işlətməsəm,
Bundan xeyrim, qazancım nə ola bilər?”
4 Həm sənə, həm də dostlarına
Belə cavab verəcəyəm.
5 Bir bax səmaya,
Nəzər sal başının üstündəki buludlara.
6 * Günah işlətsən, bunun Allaha nə ziyanı dəyər?
Nə qədər üsyankar olsan da, Ona bir şey olarmı?
7 Sənin salehliyin Ona nə verir?
Yaxud da O, əlindən nəyi alıb götürür?
8 Pisliyin özün kimisinə ziyan vurur,
Salehliyin isə bəşər oğlu üçündür.

9 İnsanlar ağır təzyiq altında fəryad edir,
Güclülərə qarşı yardım istəyir.
10 Amma deyən yoxdur: “Hanı məni yaradan Allah?
Hanı bizə gecələr ilahilər oxutduran Allah?
11 O bizi yer üzünün heyvanlarından çox öyrədib,
Bizə göydəki quşlardan daha çox hikmət verib”.
12 Orada pislərin qüruru üzündən

* **35:6** Əyy. 22:2-3

İnsanlar fəryad edir,
Amma Allah cavab vermir.
13 Əslində Allah boş fəryadı dinləmir,
Külli-İxtiyar buna əhəmiyyət vermir.
14 Sən onu görmədiyini söylədiyin anda belə,
Mübahisən önündədir, Onu gözlə.
15 İndi qəzəblənib cəzalandırmırsa,
Təqsirin çoxluğuna baxmır.
16 Ona görə Əyyub boş yerə ağzını yorur,
Avam-avam danışdıqca danışır».

36

1 Elihu sözünü belə davam etdirdi:
2 «Bir az səbir elə, sənə izah edəcəyəm,
Çünki Allah barədə deyiləcək çox sözüm var.
3 Geniş məlumat toplayacağam,
Yaradanıma haqq verəcəyəm.
4 Dediyimin heç biri, şübhəsiz, yalan deyil,
Qarşında dayanan kamil bilicidir.

5 Allah güclüdür, kimsəyə xor baxmaz,
Güclüdür, dərin şüura malikdir.
6 Pis adamları yaşatmaz,
Fəqirlərin haqqını verər.
7 Salehdən gözünü çəkməz,
Onu padşahlarla birgə taxtda oturdar,
Əbədilik ucaldar.
8 Amma əgər insanlar zəncirlənib
Təzyiq altında saxlanarsa,
9 Onlara əməllərini, günahlarını göstərər,
Təkəbbürlü rəftar etdiklərini bildirər.
10 Öyüdlərini eşitdirər,
Pislikdən dönmələrini əmr edər.
11 Əgər Ona qulaq asıb qulluq edərlərsə,
Qalan günlərini bolluq içində yaşarlar,
Qalan illərini əmin-amanlıqda yaşarlar.
12 Qulaq asmazlarsa, qılıncdan keçirilərlər,
Cəhalət içində canları çıxar.

13 Allahsızlar ürəklərində kin saxlayırlar,
Allah onları qandallayanda belə, Onu çağırmırlar.
14 Vaxtsız ölüb gedərlər,
Şərəfsiz ömür sürərlər.
15 Amma Allah əzabkeşləri əzablarından xilas edər,
Dara düşəndə onlara səsini eşitdirər.
16 Bəli, O səni çətinlikdən
Darısqal olmayan geniş yerə,
Yağlı yeməklərlə bəzənmiş süfrəyə çıxarar.
17 Amma şərin hökmü vücuduna dolar,
Haqq-ədalət isə yaxandan tutar.

18 Ehtiyatlı ol, qoy pul səni başdan çıxarmasın,
Rüşvətin böyüklüyünü görüb azmayasan.
19 Səni dardan qurtarmağa,
Varının, yoxsa qüdrətinin gücü çatarmı?
20 Xalqların öz yerlərindən
Yox edildiyi gecənin həsrətini çəkmə.
21 Ehtiyatlı ol ki, şərə tərəf dönməyəsən,
Çünki zəlil olmaqdan çox bunu seçmisən.

22 Budur, Allah əzəməti ilə ucalır,
Onun kimi müəllim haradadır?
23 Kim Ona nə etməsinin lazım olduğunu söyləyə bilər?
Kim Ona "haqsızsan" deyə bilər?

24 Onun işlərini yada sal,
İnsanların ilahilərlə tərənnüm etdiyi işləri mədh etməlisən.
25 Bütün insanlar bunu görür,
Hamı bu işləri uzaqdan seyr edir.
26 Bəli, Allah çox böyükdür, Onu tanıya bilmirik,
İllərinin sayını araşdıran yoxdur.
27 Su damcılarını yuxarı qaldırır,
Buxarlandırır, yağış yağdırır.
28 Bu yağışlar buludlardan tökülür,
İnsanların üstünə bol yağışlar səpilir.
29 Buludların necə yayılmasını,
Göylərin çadırında guruldamasını
Kim dərk edə bilər?
30 Baxın, ətrafında şimşəkləri çaxdırır,
Dənizin dərinliklərini doldurur.
31 Allah xalqlara rəhbərlik edir,
Onları bol ərzaqla təmin edir.
32 Şimşəyi əlləri ilə tutur,
Hədəfə vurmasını buyurur.
33 Gurultusu qasırğadan xəbər verir,
Qasırğanın qopacağını öküzlərə belə, bildirir.

37

1 Bundan qəlbim çırpınıb yerindən oynayır,
2 Dinləyin! Gurlayan səsini dinləyin,
Ağzından çıxan harayını eşidin!
3 Göy altında, hər yanda səs salır,
Yer üzünün dörd bucağında şimşəyini çaxdırır.
4 Ardınca nərə vurur,
Əzəmətli səsi ilə gurlayır,
Həniri eşidilir, dayanmadan şimşək çaxır.
5 Allahın səsi heyrətamiz şəkildə gurlayır,
O bizə məlum olmayan böyük işlər görür.
6 Çünki "yerə yağ" deyə qara əmr edir,
Leysana "şiddətlə tökül" deyir.
7 Yaratdığı bütün insanlar Onun işlərini bilsinlər deyə

Hər kəsin əlini işdən saxlayır.
8 Heyvanlar yuvalarına çəkilir,
Öz yerlərində qalır.
9 Tufan otağından çıxır,
Soyuq şimal yellərindən gəlir.
10 Allahın nəfəsi suları dondurur,
Ümman sular buz bağlayır.
11 Buludlara nəm çəkdirərək yükləyir,
Buludlar içindən şimşək səpələyir.
12 Buludlar yer üzündə əmrini yerinə yetirmək üçün
Onun istəyi istiqamətində dönüb fırlanır.
13 Bəzən insanları cəzalandırmaq üçün,
Bəzən torpağı suvarmaq üçün,
Bəzən də sevgisini göstərmək üçün yağış göndərir.

14 Əyyub, bunu dinlə,
Bir dayan, Allahın heyrətamiz işlərindən düşün.
15 Allahın buludlar üçün necə nizam qurduğunu bilirsənmi?
Buludlarındakı şimşəkdən necə od çıxır?
16 Buludların tarazlığını,
Kamil biliyə malik olanın heyrətamiz işlərini bilirsənmi?
17 Səmum küləyi dünyanın nəfəsini kəsərkən
Paltarın içərisində istidən huşunu itirirsən.
18 Tökmə bürünc ayna kimi möhkəm olan göy qübbəsini
Allahla birlikdə sərə bilirsənmi?
19 Ona nə deyəcəyimizi bizə öyrət,
Çünki cəhalətimiz üzündən sözlərimiz nizamsızdır.
20 Onunla danışmaq istərəm, bu Ona xəbər verilərmi?
Kimsə udulmasını istərmi?

21 Külək qurtaranda, göyü təmizləyəndə
Göydə parlayan işığa kimsə baxmaz.
22 Şimaldan qızılı parıltı görünür,
Allah qüdrətli əzəmətində gəlir.
23 Biz Külli-İxtiyarı tapa bilmərik,
Qüvvəti möhtəşəmdir.
Salehliyi misilsizdir, ədalətlidir,
Heç haqsızlıq etmir.
24 Buna görə insanlar Ondan qorxar,
O özünü hikmətli sayanlara baxmaz».

38

Allah danışır

1 O zaman Rəbb qasırğanın içindən Əyyuba belə cavab verdi:
2 * «Məsləhəti savadsız sözlərlə qaranlığa salan bu kimdir?
3 İndi kişi kimi belinə qurşaq bağla,
Sual verəcəyəm, Mənə cavab ver.

4 Mən yerin təməlini qoyarkən haradaydın?

* **38:2** Əyy. 42:3

Anlayışın varsa, söylə.
5 İndi ki bilirsən,
De görüm, yerin ölçüsünü kim qoydu,
Yaxud yer üstündə ölçü xəttini kim çəkdi?
6 Nəyin üstündə onun təməlləri quruldu?
Kim onun guşədaşını qoydu?
7 Onda dan ulduzları birgə nəğmə oxuyurdu,
Bütün ilahi varlıqlar sevincdən haray salırdı.

8 * Dəniz bətndən çıxıb fışqırarkən
Onu qapılar arasında kim bağladı?
9 Ona buludları libas,
Qatı qaranlıqları qundaq etdim.
10 Onun sərhədini çəkdim,
Qapı və cəftələrini qoydum.
11 O vaxt dedim: “Buraya qədər gəlib o tərəfə çıxmayacaqsan,
Qürurlu dalğaların burada dursun”.

12 Sən ömründə səhərə buyruq verdinmi?
Şəfəqə yerini göstərdinmi?
13 Belə ki yer üzünün ucqarlarını tutsun,
Üstündən pisləri çırpıb atsın.
14 Torpağın quruluşu dəyişir,
Möhür vurulanda palçıqda əksi qalan kimi,
Libasdakı qırışlar kimi gözə görünür.
15 Pislərin nuru batırılar,
Qaldırdıqları qolları qırılar.

16 Dənizin mənbələrinə getmisənmi?
Dərinliyin dibində gəzmisənmi?
17 Ölüm dərgahı sənə göstərilibmi?
Ölüm kölgəsinin qapılarını görmüsənmi?
18 Dünyanın həcmini dərk edə bilirsənmi?
De görüm, bunların hamısını bilirsənmi?

19 İşıq məskəninə gedən yol haradadır?
Qaranlığın yeri haradadır?
20 Onları yerlərinə apara bilərsənmi?
Evlərinin yolunu bilirsənmi?
21 Əlbəttə, heç nə anlamırsan,
Çünki onlarla eyni vaxtda doğulmusan!
Yaşın bu qədərdir.

22 Qar anbarlarına girmisənmi?
Dolu anbarlarını görmüsənmi?
23 Mən onları dar gün üçün,
Döyüş və müharibə günləri üçün saxlayıram.
24 Hansı yolla işıq yayılır,
Yer üzündə şərq küləyi qopar?

* **38:8** Yer. 5:22

25 Kim sellər üçün arx,
İldırım üçün yol açdı ki,
26 Kimsəsiz yerləri,
İnsan yaşamayan çölləri sulasın,
27 Səhralar – biyabanlar doyunca su içsin,
Yaşıl ot bitsin?

28 Yağışın atası varmı?
Şeh damlalarını kim yaratdı?
29 Buz kimin bətnindən çıxdı?
Göylərdən düşən şaxtanı kim doğdu?
30 Sular nə zaman daş kimi bərkiyir,
Dərinliklərin səthi donur?

31 * Ülkər ulduzlarını bağlaya bilərsənmi?
Orionun bağlarını açа bilərsənmi?
32 Hər bürcü öz vaxtında çıxara bilərsənmi?
Böyük, Kiçik Ayı bürcünə yol göstərə bilərsənmi?
33 Göylərin qanunlarını bilirsənmi?
Allahın hakimiyyətini yer üzərində qura bilərsənmi?

34 Başına bol yağış yağsın deyə
Buludları səsləyə bilərsənmi?
35 Şimşəkləri göndərə bilərsənmi getsinlər,
Sənə də “bax buradayıq” desinlər?
36 Kim ürəyə hikmət qoydu,
Dərk etmək üçün şüur verdi?
37 Kim buludları ağılla saya bilər?
Göyün tuluqlarını kim boşalda bilər?
38 Onda toz yatıb yer bərkiyər,
Kəsəklər bir-birinə yapışar.

39 Dişi aslanlar üçün ov ovlaya bilərsənmi,
Gənc aslanların qarnını doyura bilərsənmi
40 Yuvalarına girəndə,
Kolluqda pusqu quranda?
41 Kim qarğaya yem verə bilər
Balaları Allaha fəryad edəndə,
Acından vurnuxanda?

39

1 Dağ keçilərinin nə vaxt doğduğunu bilirsənmi?
Maralların balalamasının vaxtını sən gözləyirsənmi?
2 Onlar boğaz olanda ayını-gününü sən sayırsanmı?
Nə vaxt doğacaqlarını bilirsənmi?
3 Diz çöküb balalarını doğar,
Ağrılardan qurtarar.
4 Balaları çöldə böyüyüb güc alar,
Gedər, geri qayıtmaz.

* **38:31** Əyy. 9:9; Amos 5:8

5 Kim vəhşi eşşəyi azad buraxdı?
Kim onun iplərini açdı?
6 Ona çölləri məskən verdim,
Şoran düzləri ona yurd etdim.
7 O, şəhərdəki izdihama gülər,
Sahibinin hay-küyünü eşitməz.
8 Təpələri dolaşıb otlar,
Yaşıllığı axtarar.

9 Çöl öküzü sənə xidmət etmək istəyərmi?
Gecəni sənin axurunda keçirərmi?
10 Kotan sürsün deyə onu boyunduruğa sala bilərsənmi?
Ardınca dərələrdə şırım aça bilərmi?
11 Onun hədsiz gücünə bel bağlaya bilərsənmi?
Ona ağır iş gördürə bilərsənmi?
12 Çöl öküzünə etibar edə bilərsən ki,
Əkininin məhsulunu daşısın,
Onu xırmanına yığsın?

13 Dəvəquşu qanadını sevinclə çırpar,
Amma onun qanadı nə leyləyin qanadları ilə,
Nə də ki pərləri ilə müqayisə olunur.
14 Yerdə yumurtalayır,
Onları toz-torpaq üstündə qızdırır.
15 Yadından çıxarır ki, yumurtalar ayaq altında sınır,
Çöl heyvanlarının ayağı altında qalır.
16 Balaları ilə elə sərt rəftar edir ki,
Elə bil özününkü deyil,
Çəkdiyi zəhmətin boşa getməsindən narahat olmaz.
17 Çünki Allah ona müdriklik verməyib,
Ona dərrakə bəxş etməyib.
18 Qaçmaq üçün yenə qanad açanda
Ata və atlıya gülər.

19 Ata güc verən sənsənmi?
Boynuna yalı qoyan sənsənmi?
20 Onu çəyirtkə kimi tullandıran sənsənmi?
Onun təmtəraqlı kişnəməsi xof salır.
21 Dərələrə ayağını bərk vurur,
Öz qüvvəsi ilə sevinib-coşur,
Silahlıların qabağına çıxır.
22 Qorxuya gülər, heç bir şeydən çəkinməz,
Qılınc qarşısında ayağını geri çəkməz.
23 Onun üstündə oxdan cingildəyir,
Parlaq nizə və mizraq şimşək tək keçir.
24 Coşanda qəzəblənib yeri-yurdu qapır,
Şeypur çalınan kimi yerindən dik atılır.
25 Şeypur çalınanda “hiaaa!” deyib kişnəyir,
Döyüş qoxusunu, sərkərdələrin gurlayan səsini,
Döyüşün nərəsini uzaqdan hiss edir.

26 Məgər qırğı sənin dərrakənləmi uçur,
Cənuba tərəf qanad açır?
27 Məgər qartal sənin əmrinləmi göyə qalxır,
Uca yerlərdə özünə yuva qurur?
28 Sıldırım qayalarda yaşayır,
Şiş uclu qayalarda məskən salır.
29 Oradan şikarını axtarır,
Gözləri onları uzaqdan görür.
30 * Onun balaları qanla qidalanır,
Harada leş olsa, o da oradadır».

40

1 Rəbb Əyyuba belə dedi:
2 «Kim ki tənbehə layiq görülür,
O, Külli-İxtiyarla mübahisə edə bilərmi?
Qoy buna Allahı ittiham edən cavab versin».

3 Onda Əyyub Rəbbə belə cavab verdi:
4 «Mənim gərəksizliyimə bax,
Sənə necə cavab verim,
Ağzımı əlimlə tutmuşam.
5 Bir dəfə danışdım, daha cavabım yoxdur,
Artıq ikinci dəfə nə danışım».
6 Rəbb qasırğanın içindən Əyyuba cavab verdi:
7 «İndi kişi kimi belinə qurşaq bağla,
Sual verəcəyəm, Mənə cavab ver.
8 Sənmi ədalətimi boşa çıxaracaqsan?
Özünə haqq qazandırmaq üçün sənmi Məni günahlandıracaqsan?
9 Allahın qolu kimi qolun varmı?
Səsin Onunku kimi gurlayarmı?

10 Əgər belədirsə, şərəfə, şana bürün,
Ehtişamı, əzəməti geyin.
11 Qoy qəzəbinin alovu saçsın,
Hər qürurluya baxıb onları alçalt.
12 Qürurluların hamısına baxıb aşağı endir,
Pisləri yerindəcə təpiyinin altına sal.
13 Hamısını birlikdə torpaq altında basdır,
Məzarda üzləri kəfənə bürünsün.
14 O zaman Mən də bunu qəbul edərəm,
Belə ki sağ qolun səni qurtarır.

15 Behemota * bax, öküz kimi ot yeyir,
Səni yaratdığım kimi onu da Mən yaratmışam,
16 Gör belində nə qədər güc var,
Qarın əzələləri necə möhkəmdir.
17 Sallanan quyruğu sidr ağacına bənzəyir,
Budlarındakı vətərlər bir-birinə hörülüb.

* **39:30** Mat. 24:28; Luka 17:37 * **40:15** Behemot – bu gün bizə məlum olmayan nəhəng su heyvanı.

18 Sümükləri sanki tunc borudur,
Qabırğaları elə bil dəmir çubuqdur.

19 Allahın işləri arasında şah əsərdir,
Yalnız Yaradan ona qılıncla yaxınlaşa bilir.
20 Təpələr məhsullarını ona verir,
Bütün çöl heyvanları yanında oynaşır.
21 Nilufərlərin altında,
Qamışla örtülü bataqlıqlarda yatır.
22 Nilufərlər üstünə kölgə salır,
Dərənin söyüdləri onu əhatəyə alır.
23 Coşğun çaylardan qorxmur,
Sellər boğazına çatsa da, arxayındır.
24 Gözləri açıq ikən kim onu tuta bilər?
Kim qıra ilə onun burnunu deşər?

41

1 Məgər sən Livyatanı * qarmaqla çəkə bilərsənmi?
Dilinə qaytan vura bilərsənmi?
2 Burnuna ip taxa bilərsənmi?
Qıra ilə çənəsini deşə bilərsənmi?
3 Sənə yalvarıb-yaxararmı,
Səninlə şirin-şirin danışarmı?
4 Əbədi qulun olmaq üçün
Səninlə əhd kəsərmi?
5 Quşla oynadığın kimi onunla oynaya bilərsənmi?
Boynuna ip bağlayıb onu qızların üçün apara bilərsənmi?
6 Məgər tacirlər onu alıb-satarlarmı?
Aralarında bölə bilərlərmi?
7 Yabalarla dərisini,
Balıqçı neştərləri ilə başını doldura bilərsənmi?
8 Əlini onun üstünə qoy, nə cəncələ düşəcəyini təsəvvür et,
Onda bu işi bir daha görməzsən.
9 Onu tutmaq ümidin boş istəkdir.
Onun görkəmi adamı yıxmırmı?
10 Onu oyatmaq üçün heç kimdə cəsarət yoxdur.
Bəs Mənim qarşımda kim dayana bilər?
11 * Kim Mənə bir şey verib ki, ona geri qaytarım?
Bax göylər altında hər şey Mənimdir.

12 Sözümü kəsməyib onun əzalarından,
Möhkəm gücündən və gözəl görünüşündən deyəcəyəm.
13 Üstündəki paltarı kim çıxara bilər?
Qoşa cilovla kim ona yaxınlaşa bilər?
14 Ağzının qapılarını kim aça bilər?
Çünki damağındakı dişlər dəhşətlidir.
15 Kürəyi nizamla düzülmüş qalxanlara oxşayır,
Onlar bir-birinə möhkəm bağlanıb,

* **41:1** Livyatan – bu gün bizə məlum olmayan nəhəng su heyvanı. * **41:11** Rom. 11:35

16 Bir-birlərinə elə bağlanıb ki,
Arasından hava keçməz.
17 Bir-birlərinə elə yapışıb ki,
Birdir, ayrılmaz.
18 Asqıranda od sıçrayır,
Gözləri səhər işığı tək par-par yanır.
19 Ağzından alovlu məşəllər çıxır,
Qığılcımlar saçılır.
20 Burnunun deşiklərindən tüstü çıxır,
Elə bil qazan qaynayır, qamış yanır.
21 Nəfəsindən kömürlər közərir,
Ağzından alov çıxır.
22 Boynunda qüvvət yaşayır,
Qabağında dəhşət oynayır.
23 Ətinin qatları bir-birinə bitişib,
Oradan tərpənə bilməz, üstünə bərk yapışıb.
24 Ürəyi daş kimi möhkəmdir,
Dəyirmanın alt daşı kimi bərkdir.
25 Qalxanda güclülər lərzəyə gəlir,
Qorxub ürəkləri gedir.
26 Üstünə qılınc çəkməyin faydasızdır,
Nizə, tir, mizraqdan kar aşmır.
27 Dəmiri saman çöpü,
Tuncu çürük odun sayır.
28 O, oxlardan qaçmır,
Sapanddan daş atsan, elə bilər ki, çöpdür.
29 Dəyənəkləri küləş qırıntısı sanır,
Mizraqın vıyıltısına gülür.
30 Qarnının altı sərt saxsıya oxşayır,
Palçıq üstə vəl kimi iz qoyur.
31 Dərin suları bir qazan kimi qaynadır,
Dənizi ətir küpünə döndərir.
32 Arxasınca parlaq bir iz buraxır,
İnsan bu dərinliyi ağaran saça oxşadır.
33 Yer üzündə misli-bərabəri yoxdur,
Qorxu bilməyən məxluqdur.
34 Hər lovğalanana xor baxır,
Bütün məğrur heyvanların hakimidir».

42

1 O vaxt Əyyub Rəbbə belə cavab verdi:
2 «Bilirəm, Sən hər şeyə qadirsən,
Sənin istəyinin qarşısı alınmaz.
3 * Soruşdun: “Məsləhəti savadsızcasına ört-basdır edən bu kimdir?”
Doğrudan da, bilmədiyim şeylərdən,
Əlim çatmadığı heyrətamiz işlərdən danışdım.

4 * Dedin: “İndi qulaq as, Mən danışacağam,
Sual verəcəyəm, Mənə cavab ver”.

* **42:3** Əyy. 38:2 * **42:4** Əyy. 38:3

5 Qulaqlarıma sorağın çatmışdı,
İndisə Səni gözlərimlə görürəm.
6 Ona görə özümdən zəhləm gedir,
Torpağın, külün içində tövbə edirəm».

Nəticə

7 Rəbb Əyyuba bu sözləri deyəndən sonra Temanlı Elifaza dedi: «Sənə və iki dostuna qarşı qəzəbdən alışıb-yandım. Çünki siz qulum Əyyub kimi Mənim haqqımda doğru olanı demədiniz. 8 İndi özünüz üçün yeddi buğa və yeddi qoç alıb qulum Əyyubun yanına gedin və özünüz üçün yandırma qurbanı təqdim edin. Qulum Əyyub sizin üçün dua etsin. Mən də onun duasını qəbul edib sizinlə axmaqlığınıza görə rəftar etməyəcəyəm, çünki siz qulum Əyyub kimi Mənim haqqımda doğru olanı demədiniz». 9 Beləcə Temanlı Elifaz, Şuahlı Bildad və Naamatlı Sofar gedib Rəbbin onlara dediklərinə əməl etdi. Rəbb də Əyyubun duasını qəbul etdi.

10 * Əyyub dostları üçün dua edəndən sonra Rəbb ondan alınanları geri qaytardı. O, Əyyuba bütün qabaqkı malından da ikiqat artıq var-dövlət verdi. 11 Əyyubun bütün qardaşları, bacıları və bütün əvvəlki dost-tanışları yanına gəlib evində onunla çörək yedi və dərdinə şərik oldular. Rəbbin onun başına gətirdiyi bütün bəlalara görə ona təsəlli verdilər. Hər biri ona bir parça gümüş və bir qızıl halqa verdi.

12 Rəbb Əyyubun axır günlərini əvvəlki günlərindən daha çox bərəkətli etdi. Onun on dörd min qoyunu, altı min dəvəsi, min cüt öküzü və min eşşəyi var idi. 13 Əyyubun yeddi oğlu, üç qızı oldu. 14 İlk qızının adını Yemima, ikincisinin adını Qesia, üçüncüsünün adını Qeren-Happuk qoydu. 15 Ölkənin heç bir yerində Əyyubun qızları kimi gözəl qızlar yox idi. Əyyub onlara da qardaşları ilə yanaşı miras verdi.

16 Bundan sonra Əyyub yüz qırx il yaşadı və dörd nəsil övladlarını gördü. 17 O qocalıb yaşa dolaraq öldü.

* **42:10** Əyy. 1:1-3

ZƏBUR
GİRİŞ

«Zəbur» Müqəddəs Kitabın mədh və dualar toplusudur. Bu mədh və dualar uzun illərin məhsulu olub müxtəlif müəlliflər tərəfindən musiqi üstündə yazılmışdır. Hər fəsil ayrılıqda məzmur, yəni ruhani nəğmə adlanır. İsrail xalqı dini ibadətlərində məzmurlardan geniş istifadə edirdi.

Bu mədh və dualar poetik üslubda yazılmışdır. Onlar məzmunca müxtəlifdir: Allaha mədh ilahiləri, köməк, müdafiə, qurtuluş üçün dualar, bağışlanma yalvarışları, Allaha minnətdarlıq məzmurları, tövbə duaları və s. *«Zəbur»* Kitabında insan duyğuları bütün dolğunluğu ilə təsvir edilir. Kitabın ümumi ideyası budur ki, insan hansı vəziyyətə düşürsə-düşsün, Allah onunladır. Burada həyat həqiqəti və Allahın məhəbbəti sarsılmaz imanla bağlanır. Elə bir insan yoxdur ki, *«Zəbur»* Kitabını oxuyub orada öz duyğularının əksini tapmasın.

Bu kitab İsa Məsihə iman edənlərin cəmiyyətlərinin yaranmasından bəri istifadə etdikləri ruhani xəzinələrdən biridir.

Rus və bəzi tərcümələrdə məzmurların əksəriyyəti qədim yunan tərcüməsinə əsaslandığından sıra sayı fərqlidir. Əlinizdəki tərcümədə isə onların sıra sayı əsl ibrani mətnində, ingilis və başqa Avropa dillərində olan tərcümələrdə istifadə olunan sıra sayına uyğundur. İbrani mətni ilə qədim yunan tərcüməsində olan sıra sayının fərqi belədir:

İbrani mətni (qədim yunan tərcüməsi): 1-8(1-8), 9-10(9), 11-113(10-112), 114-115(113), 116(114-115), 117-146(116-145), 147(146-147), 148-150(148-150)

Kitabın məzmunu:

«Zəbur» Kitabı ənənəvi olaraq 5 hissəyə bölünür:

1. 1-41-ci məzmurlar
2. 42-72-ci məzmurlar
3. 73-89-cu məzmurlar
4. 90-106-cı məzmurlar
5. 107-150-ci məzmurlar

Birinci hissə

1

1-41-ci məzmurlar

Məzmur 1

1 Pislərin məsləhəti ilə getməyən,
Günahkarların yolunda dayanmayan,
Rişxəndçilərin arasında oturmayan insan nə bəxtiyardır!
2 O ancaq Rəbbin Qanunundan zövq alar,
Gecə-gündüz bu təlimatı dərin düşünər.
3 * Axar sular kənarında əkilən ağac kimi
Barını mövsümündə verər,
Yarpağı solmaz,
Etdiyi hər işdə uğur qazanar.

4 Pis adamlarsa belə deyil,
Onlar yelin sovurduğu saman çöpünə bənzəyər.

* **1:3** Yer. 17:8

5 Buna görə pis adamlar hökm günündə,
Günahkarlar salehlərin məclisində dayana bilməz.
6 Çünki Rəbb salehlərin yolunu bilər,
Pislərin yolu isə məhv olar.

2

Məzmur 2

1 * Nə üçün millətlər belə vurnuxmaya düşür,
Ümmətlər boş şeylər düşünür?
2 Dünya şahları yığışır,
Hökmdarlar Rəbbə və
Onun məsh etdiyinə qarşı birləşir.
3 Deyirlər: «Gəlin onların buxovlarını qoparaq,
Üstümüzdəki zəncirlərini ataq».

4 Göylərin sakini gülür,
Xudavənd onlara istehza edir.
5 Sonra onlara hiddəti ilə xəbərdarlıq edəcək,
Qəzəbi ilə onları dəhşətə gətirəcək.
6 O deyir: «Mən padşahımı
Müqəddəs dağım Sionda əyləşdirmişəm».

7 * Rəbbin fərmanını elan edəcəyəm.
Rəbb mənə dedi:
«Sən Mənim oğlumsan,
Mən bu gün sənə Ata oldum.
8 Məndən istə, onda irs olaraq millətləri,
Mülk olaraq yer üzünün qurtaracağınadək hər yeri
Sənə verərəm.
9 * Onları dəmir əsa ilə qıracaqsan,
Saxsı qab kimi çilik-çilik edəcəksən».

10 İndi, ey şahlar, müdrik olun!
Ey dünya hakimləri, ibrət alın!
11 Rəbdən qorxub Ona xidmət edin,
Həm titrəyin, həm sevinin.
12 Oğulu öpün ki, qəzəblənməsin,
Yoxsa tutduğunuz yolda məhv olarsınız.
Çünki qəzəbi tezliklə alovlanar.
Ona pənah gətirənlərin hamısı nə bəxtiyardır!

3

Məzmur 3

Davudun məzmuru.
* Oğlu Avşalomun qarşısından qaçanda.
1 Ya Rəbb, düşmənlərim nə qədər çoxalıb!
Əleyhimə qalxanlar nə qədər artıb!
2 Mənim üçün çoxları deyir:
«Allahdan ona xilas yoxdur».

* **2:1** Həv. 4:25-26 * **2:7** Həv. 13:32-33; İbr. 1:5; 5:5 * **2:9** Vəhy 2:26-28; 12:5; 19:15 * **3:** 2Şam. 15:13–17:22

Sela*

3 Amma Sən, ya Rəbb, ətrafımda sipərsən,
Şərəfimsən, başımı ucaldan Sənsən!
4 Rəbbi ucadan səsləyirəm,
O, müqəddəs dağından mənə cavab verir.
Sela

5 Mən yatıram, yuxuya gedirəm,
Yenə oyanıram, çünki Rəbb mənə kömək edir.
6 Hər yandan məni mühasirəyə alan
On minlərlə xalqdan qorxmuram.

7 Qalx, ya Rəbb! Ey Allahım, məni qurtar!
Çünki Sən bütün düşmənlərimin əngindən vurursan,
Pislərin dişlərini qırırsan.
8 Qurtuluş Rəbdəndir,
Qoy Sənin xeyir-duan xalqının üzərində olsun!
Sela

4

Məzmur 4

Musiqi rəhbəri üçün. Davudun simli alətlərin müşayiəti ilə oxunan məzmuru.
1 Səni çağıranda mənə cavab ver,
Ey adil Allahım!
Dara düşən zaman məni genişə çıxar,
Mənə lütf edib duama qulaq as!

2 Ey insan övladları, nə vaxtadək
Şərəfimi rüsvayçılığa çevirəcəksiniz?
Nə vaxtadək boş şeylərə meyl göstərib
Yalan axtaracaqsınız?
Sela

3 Bilin ki, mömin insanı Rəbb Özü üçün ayırıb;
Nə vaxt Rəbbi çağırsam, məni eşidir.
4 * Qorxub-titrəyin, günah etməyin,
Yatağınızda olarkən ürəyinizdə düşünün, dinməyin.
Sela

5 Salehlik qurbanları kəsin,
Rəbbə güvənin.

6 Çoxları deyir: «Kim bizə yaxşılıq edəcək?»
Ya Rəbb, üzünün nurunu üstümüzə sal.
7 Onların bol taxıl və təzə şəraba görə sevindiklərindən də çox
Mənim qəlbimə sevinc verdin.

8 Arxayın yatıb yuxuya gedirəm,
Çünki yalnız Sən, ya Rəbb, məni əmin-amanlıqda yaşadırsan!

* **3:2** Sela – fərz edilir ki, bu bir musiqi terminidir. * **4:4** Ef. 4:26

5

Məzmur 5

Musiqi rəhbəri üçün. Davudun nəfəs alətlərinin müşayiəti ilə oxunan məzmuru.
1 Ya Rəbb, sözlərimə qulaq as,
Ah-naləmə nəzər sal.
2 Ey Padşahım, ey Allahım, fəryad səsimə qulaq as,
Çünki Sənə dua edirəm.
3 Ya Rəbb, səhər erkən səsimi eşidirsən,
Səhər erkən Sənə dua edib cavab gözləyirəm.

4 Çünki Sən pislikdən xoşlanan Allah deyilsən,
Şər Sənin yanına gəlməz.
5 Təkəbbürlülər hüzurunda dayana bilməz,
Bütün şər iş görənlərə nifrət edirsən.
6 Yalan söyləyənləri məhv edirsən,
Ya Rəbb, qaniçənlərdən, hiyləgərlərdən ikrah edirsən.

7 Fəqət mən bol məhəbbətin naminə evinə gələcəyəm,
Üz tutub müqəddəs məbədinə qorxu ilə səcdə edəcəyəm.
8 Ya Rəbb, ədalətinlə məni düz yola yönəlt,
Düşmənlərimin üzündən Öz yolunu qarşımda düzəlt.
9 * Onların dillərində düz söz yoxdur,
Ürəkləri pis niyyətlə doludur.
Boğazları açıq qəbirdir,
Dilləri yalan danışır.
10 Ey Allah, onları təqsirkar çıxar,
Qoy niyyətlərinə görə bu şər insanlar yıxılsın.
Onları saysız günahlarına görə qov,
Çünki Sənin əleyhinə qalxıblar.

11 Sənə pənah gətirənlərsə qoy sevinsin,
Qoy Səni daima mədh etsinlər,
Çünki onları Sən qoruyursan.
Sənin adını sevənlər sevincdən cuşa gəlsin!
12 Ya Rəbb, salehə xeyir-dua verirsən,
Lütfünlə sipər kimi onları hifz edirsən.

6

Məzmur 6

Musiqi rəhbəri üçün. Davudun səkkiz simli alətlərin müşayiəti ilə oxunan məzmuru.
1 * Ya Rəbb, qəzəblənib məni töhmətləndirmə,
Hiddətlənib məni tənbeh etmə.
2 Ya Rəbb, mənə rəhm et,
Çünki taqətim qalmayıb.
Mənə şəfa ver, ya Rəbb,
Sümüklərim sızlayır.
3 Canıma vəlvələ düşüb.
Ya Rəbb, bu nə vaxtadək olacaq?

* **5:9** Rom. 3:13 * **6:1** Zəb. 38:1

4 Ya Rəbb, gəl, mənə kömək et,
Məhəbbətin naminə məni xilas et!
5 Ölüb-gedən insan Səni xatırlamaz.
Axı ölülər diyarından kim Sənə şükür edəcək?

6 Öz ah-naləmdən bezmişəm,
Hər gecə ağlamaqdan döşəyim islanır,
Göz yaşlarımdan yatağım yaş olur.
7 Qəmdən gözümün nuru sönüb,
Gözlərim düşmənləri görməkdən zəifləyib.

8 * Siz ey şər iş görənlər, məndən uzaq durun!
Çünki Rəbb hönkürtümü eşitdi,
9 O, yalvarışımı dinlədi,
Rəbb duamı qəbul etdi!
10 Bütün düşmənlərim rüsvay olacaq,
Canlarına vəlvələ salınacaq,
Xəcalət içində bir andaca geri qayıdacaq.

7

Məzmur 7

Davudun Binyaminli Kuşa görə Allaha oxuduğu şiqqayon.
1 Ey Rəbb Allahım, Sənə sığınmışam,
Məni bütün təqibçilərimdən qurtar,
Məni xilas et.
2 Yoxsa aslan kimi məni parçalayarlar,
Xilas edən olmasa, məni didib-dağıdarlar.

3 Ya Rəbb Allahım, əgər günah etmişəmsə,
Əllərimdən haqsızlıq gəlibsə,
4 Əgər dostuma xəyanət etmişəmsə,
Düşmənimi nahaqdan qarət etmişəmsə,
5 Qoy məni düşmən qovub tutsun,
Bədənimi təpik altına salsın,
Şərəfimi yerə vursun.

Sela

6 Qəzəblə qalx, ya Rəbb,
Düşmənlərimin hiddətinə qarşı çıxıb yüksəl!
Mənə görə oyan,
Hökmünü bəyan et!

7 Ümmətlər icması Sənin ətrafına yığılsın,
Sən onların başı üzərində ucal, hökmünü ver.
8 Rəbb xalqlar üzərində hakimlik edir;
Məni mühakimə et, ya Rəbb,
Salehliyimə, kamilliyimə görə mənə haqq qazandır!
9 * Pislərin pisliyi sona yetsin,
Salehlərsə möhkəmlənsin!
Ey adil Allah, çünki Sən düşüncələri, hissləri bilirsən.

* **6:8** Mat. 7:23; Luka 13:27 * **7:9** Vəhy 2:23

10 Allah mənim sipərimdir,
Ürəyidüz olanları xilas edir.
11 Allah adil hakimdir,
Hər gün haqsızlığa görə hökm verir.
12 Pislər yolundan dönməzsə,
O, qılıncını itilər,
Ox-kamanını qurar,
13 Onlara qarşı ölüm silahları hazırlayar,
Yandırıcı oxları ilə nişan alar.

14 * Pislər hiyləyə hamilə olar,
Şər üçün ağrı çəkər, yalan doğar.
15 Onlar başqasına quyu qazar, dərinləşdirər,
Qazdıqları quyuya özləri düşər.
16 Yamanlıqları öz üstlərinə dönər,
Zorakılıqları başlarına düşər.

17 Rəbbə ədalətinə görə şükür edəcəyəm,
Haqq-Taala Rəbbin ismini tərənnüm edəcəyəm!

8

Məzmur 8

Musiqi rəhbəri üçün. Davudun «Gittit» üstə oxunan məzmuru.
1 Ey Xudavəndimiz Rəbb,
İsmin bütün yer üzündə nə qədər əzəmətlidir!
Ehtişamın göylərə qalxır!
2 * Düşməni və qisasçını susdurmaq üçün
Körpələrin və çağaların səsi ilə
Yağılarına qarşı qala qurdun.

3 Əllərinin işi olan göyləri,
Öz yerinə düzdüyün ay və ulduzları gördükdə deyirəm:
4 * «İnsan kimdir ki, onun haqqında düşünürsən?
Bəşər oğlu kimdir ki, onun qayğısını çəkirsən?»

5 Onu Allahdan* bir az aşağı yaratdın,
İzzət və əzəmət tacını onun başına qoydun,
6 * Əllərinin işləri üzərində onu hökmdar etdin.
Hər şeyi onun ayağının altına qoydun:
7 Bütün sürü və naxırları,
Çöldə yaşayan heyvanları,
8 Göydəki quşları, dənizdəki balıqları,
Dəryalarda üzənlərin hamısını.

9 Ey Xudavəndimiz Rəbb,
İsmin bütün yer üzündə nə qədər əzəmətlidir!

---

* **7:14** Əyy. 15:35; Yeş. 59:4 * **8:2** Mat. 21:16 * **8:4** Əyy. 7:17-18; Zəb. 144:3; İbr. 2:6-8 * **8:5** Allahdan – yaxud mələklərdən. * **8:6** 1Kor. 15:27; Ef. 1:22; İbr. 2:8

9

Məzmur 9

Musiqi rəhbəri üçün. Davudun «Mut-labben» üstə oxunan məzmuru.
1 Bütün ürəyimlə Rəbbə şükür edəcəyəm,
Bütün xariqələrini deyəcəyəm.
2 Sənə görə fərəhimdən sevinib cuşa gələcəyəm,
Ey Haqq-Taala, ismini tərənnüm edəcəyəm!

3 Düşmənlərim geri dönəndə
Sənin önündə səndələyərək yıxılıb məhv olurlar.
4 Çünki Sən haqqımı və mübarizəmi gördün,
Taxtında oturub ədalətlə hökm etdin.

5 Sən millətləri məzəmmət, pisləri yox etdin,
Adlarını əbədilik sildin.
6 Düşmənin sonu çatdı, o əbədi viran oldu,
Şəhərlərini təməlindən qopartdın,
Onların xatirəsi də məhv oldu.

7 Rəbb isə əbədi olaraq hökmranlıq edir,
O, taxtını hökm üçün qurub.
8 Dünyaya ədalətlə hökm edir,
Ümmətlərə insafla hakimlik edir.

9 Rəbb məzlumların pənahgahıdır,
Sıxıntı anlarında müdafiə qalasıdır.
10 İsmini tanıyanlar Sənə güvənir,
Çünki, ya Rəbb, Səni axtaranları tərk etməzsən!

11 Sionun sakini olan Rəbbi tərənnüm edin!
Xalqlar arasında Onun işlərini bəyan edin!
12 O, tökülən qanın qisasını alır, yadda saxlayır,
Məzlumların fəryadını unutmur.

13 Ya Rəbb, rəhm et!
Ey ölüm qapılarından məni qurtaran,
Mənə nifrət edənlərin üzündən çəkdiyim dərdə bax!
14 Sion qızının darvazalarında
Qoy Sənə edilən həmdlərimdən danışım,
Səndə xilas taparaq şadlanım!

15 Millətlər qazdıqları quyuya özləri düşüb,
Qurduqları tələyə öz ayaqları ilişib.
16 Rəbb Özünü göstərib hökmünü yeritdi,
Pislər öz əməlləri ilə tora düşdü.

Hiqqayon,* Sela

17 Pis adamlar ölülər diyarına düşəcək,
Allahı unudan bütün millətlər də oraya gedəcək.
18 Çünki fəqir adam həmişəlik unudulmaz,

* **9:16** Hiqqayon – mənası bilinməyən musiqi termini.

Məzlumun ümidi əbədi olaraq boşa çıxmaz.

19 Ya Rəbb, qalx, qoy insan qalib gəlməsin,
Sənin hüzurunda millətlər məhkum edilsin.
20 Ya Rəbb, qoy millətlər Səndən qorxsunlar,
Qoy onlar bilsinlər ki, yalnız insandırlar.

Sela

10

Məzmur 10

1 Ya Rəbb, nə üçün uzaqda durmusan?
Mən dara düşəndə niyə gizlənirsən?
2 Pislər təkəbbürlə məzlumları təqib edir,
Öz qurduqları fəndlərə özləri düşür.

3 Pis insan könlünün istəkləri ilə fəxr edir,
Acgöz Rəbbə xor baxır, Ona küfr edir.
4 Təkəbbürlü, pis insan Allahı axtarmaz,
«Allah yoxdur» deyə düşünər.

5 Belə insan həmişə uğur qazanar,
Bütün düşmənlərinə xor baxar.
Sənin hökmlərinsə onun dərrakəsindən çox uzaqdır.
6 Ürəyində deyir: «Sarsılmaram,
Heç zaman fəlakətə düşmərəm».
7 * Onun ağzı lənətlə, hiylə ilə, hədə ilə doludur,
Dilinin altında zülm və şər var.

8 Kəndlərdə pusqu yerlərini qurar,
Günahsızları xəlvətcə öldürər.
Biçarəyə göz qoyub gizlicə güdər,
9 Yuvasında oturmuş aslan kimi gizli yerdə pusqu qurar,
Məzlumu tutmaq üçün güdər,
Toruna salıb onu tutar.

10 Biçarələrin başından basıb qəddini qırar,
Onlar bu pis adamın əlindən yıxılar.
11 Pis adam belə düşünər:
«Allah məni yaddan çıxarıb,
Heç vaxt görməz, çünki mənə göz yumub».

12 Ya Rəbb, qalx, ey Allah, onlara əl qaldır!
Unutma məzlumları!
13 Niyə pis insan Allaha küfr etsin?
Niyə ürəyində «məndən əvəzini çıxmaz» desin?

14 Amma Sən bu əzab-əziyyətə baxırsan,
Məzluma kömək əlini uzadırsan.
Biçarə özünü Sənə tapşırar,
Yetimlərin imdadı Sənsən.

15 Şər iş görənin, pis insanın qol-qanadını qır,

* **10:7** Rom. 3:14

Axıracan pisliklərini ifşa et.
16 Rəbb sonsuzadək, əbədi padşahdır!
Onun diyarından millətlər yox olacaq.

17 Ya Rəbb, məzlumların səsini eşidəcəksən,
Onları ürəkləndirib diqqət yetirəcəksən.
18 Yetimə, fəqirə ədalət göstərəcəksən;
Belə ki torpaqdan yaradılan insan
Bir daha təhlükə yaratmasın.

11

Məzmur 11
Musiqi rəhbəri üçün. Davudun məzmuru.
1 Rəbbə pənah gətirmişəm.
Könlümə necə deyə bilərsiniz ki,
Quş kimi dağlara uç?
2 Bax pislər ox-kaman qurublar,
Oxlarını yayın üstünə qoyublar,
Qaranlıqda dayanıblar,
Ürəyidüz olanları nişan alıblar.
3 Əgər hər şey təməlindən dağılarsa,
Salehlər nə edə bilər?

4 Rəbb Öz müqəddəs məbədindədir,
Onun taxtı göylərdədir.
Rəbbin görən gözləri var, gözünü açar,
Bəşər övladlarına diqqətlə baxar.
5 Rəbb saleh adamı sınaqdan keçirir,
Pisə, zülmkarasa nifrət edir.
6 Pislərin üstünə odlu köz, kükürd yağdırır,
Onların kasalarına düşən pay səmum yeli olacaq.
7 Çünki Rəbb adildir, ədaləti sevir,
Əməlisalehlər Onun üzünü görəcək.

12

Məzmur 12
Musiqi rəhbəri üçün. Davudun səkkiz simli alətlərin müşayiəti ilə oxunan məzmuru.
1 Ya Rəbb, bizə yardım et, mömin insan qalmayıb,
Bəşər övladları arasında vəfalılar qurtarıb.
2 Hər kəs başqasına yalan söyləyir,
Ağzı yalan danışır, ikiüzlülük edir.

3 Qoy Rəbb yalan danışan hər ağzı yumsun,
Hər lovğa dili kəssin!
4 Onlar deyir ki, biz dilimizlə zəfər çalacağıq.
Bu ağız bizdədirsə, kim bizə ağalıq edə bilər?

5 Rəbb deyir: «İndi qalxacağam,
Çünki fəqirlərə zülm edilir,
Məzlumlar nalə çəkir, qurtuluş istəyir.

Mən bunu onlara verəcəyəm».
6 Rəbbin kəlamları pakdır,
Kürədə əridilən, yeddi dəfə təmizlənən gümüş kimidir.

7 Sən, ya Rəbb, onları qoru,
Bu nəsildən onların hər birini əbədilik hifz et.
8 Bəşər övladları arasında namərdlik artarkən
Hər yanda pislər gəzər.

13

Məzmur 13
Musiqi rəhbəri üçün. Davudun məzmuru.
1 Ya Rəbb, nə vaxtadək,
Yoxsa əbədilikmi məni unudacaqsan?
Nə vaxtadək məndən üzünü gizlədəcəksən?
2 Nə vaxtadək qəlbim qəmli olacaq?
Könlümdə hər günmü qubar qalacaq?
Nə vaxtadək düşmənim üstün olacaq?

3 Bax mənə, cavab ver, ey Allahım Rəbb!
Gözümə nur ver ki, əcəl yuxusuna getməyim.
4 Qoy düşmənlərim «uddum onu» deməsinlər,
Mən sarsılarkən şənlənməsinlər.

5 Sənin məhəbbətinə güvənirəm,
Qurtuluşunla qəlbim şadlanacaq.
6 Rəbbə ilahi nəğməmi oxuyacağam,
Çünki mənə comərdlik etdi.

14

Məzmur 14
(Zəb. 53)
Musiqi rəhbəri üçün. Davudun məzmuru.
1 * Axmaqlar ürəyində «Allah yoxdur!» deyə düşünürlər.
İnsanlar pozulmuş, əməlləri iyrənc olmuş,
Yaxşı iş görən yoxdur.

2 Rəbb göylərdən bəşər övladına baxır.
Görəsən Allahı dərk edən, Onu axtaran varmı?
3 Hamı birgə pozulub, namus əldən gedib,
Bir nəfər də olsun yaxşı iş görən yoxdur.

4 Şər iş görənlərin hər biri məgər heç nə qanmır?
Xalqımı çörək yerinə yeyirlər, Rəbbi çağırmırlar.

5 Onlar böyük dəhşətə düşəcək,
Lakin Allah salehlərin nəslinə yar olacaq.
6 Onlar məzlumların niyyətini boşa çıxarır,
Amma Rəbb məzlumların pənahıdır.

* **14:1** Rom. 3:10-12

7 Kaş İsrailin azadlığı Siondan gələydi!
Rəbb Öz xalqına bəxtəvər günlərini qaytaran zaman
Yaqub övladları şadlıq edəcək,
İsraillilər sevinəcək!

15

Məzmur 15
Davudun məzmuru.
1 Ya Rəbb, çadırında kim qalar?
Müqəddəs dağında kim məskən salar?

2 Kamillik yolu ilə gedən,
Əməlisaleh olan,
Ürəkdən həqiqəti söyləyən,
3 Dilinə böhtan gəlməyən,
Dostuna yamanlıq etməyən,
Qonşusunu təhqir etməyən,
4 Şərəfsizə xor baxan,
Rəbdən qorxanlarasa hörmət edən,
Zərərinə olsa belə, andından geri dönməyən,
5 Sələmlə pul verməyən,
Təqsirsizin əleyhinə işləmək üçün rüşvət almayan.
Əsla sarsılmaz belə həyat sürən insan!

16

Məzmur 16
Davudun miktamı.
1 Ey Allah, məni hifz et,
Sənə pənah gətirmişəm.
2 Rəbbə dedim: «Mənim Xudavəndim Sənsən.
Səndən başqa mənim xoşbəxtliyim yoxdur.
3 Yer üzünün müqəddəsləri isə nəcib insanlardır,
Yalnız belələrindən zövq alıram.

4 Yad allahların ardınca qaçanların dərdi artacaq,
Onlar üçün qan təqdimləri verməræm,
Adlarını dilimə gətirmərəm.

5 Ya Rəbb, mənim qismətimsən, kasama düşən paysan,
Püşkümə düşən Səndən asılıdır.
6 Qismətimə gözəl yerlər düşdü,
Bəli, mənə nemət nəsib oldu.

7 Mənə nəsihət verən Rəbbə alqış edirəm,
Hətta gecələr də vicdanım mənə ağıl öyrədir.
8 * Rəbbə həmişə üz tutmuşam,
Sağımda olduğu üçün sarsılmaram.

9 Elə bunun üçün qəlbim sevinir, ruhum şad olur,
Cismim əmin-amanlıqda yaşayır.

* **16:8** Həv. 2:25-28

10 * Çünki məni ölülər diyarına atmazsan,
Mömin insanını qəbirə salmazsan.

11 Mənə həyat yolunu öyrədirsən,
Doyunca sevinc Sənin hüzurundadır,
Sağ əlində hər zaman səadət var».

17

Məzmur 17

Davudun duası.
1 Ya Rəbb, haqq sözümü dinlə, fəryadımı eşit,
Yalansız dilimdən çıxan duama qulaq as.
2 Gözlərinlə həqiqəti görürsən,
Mənə haqq qazandır.

3 Gecə ikən qəlbimi yoxlayıb-araşdırdın,
Məni sınaqdan keçirtdin,
Heç nə tapmadın.
Niyyətim budur ki, ağzım öz həddini aşmasın.
4 Sənin sözünə görə zalımların tutduğu yoldan,
Bu insanların əməlindən özümü qorumuşam.
5 Sənin yolundan möhkəm tutmuşam,
Sarsılmadan addımlamışam.

6 Səni çağırıram, ey Allah, mənə cavab verirsən,
Qulağını mənə tərəf çevir, sözlərimi dinlə.
7 Məhəbbətinlə Sənə sığınanlara xariqələrini göstər,
Sağ əlinlə onları düşmənlərdən qurtar.

8 Məni göz bəbəyin kimi qoru,
Qanadlarının kölgəsində saxla
9 Məni dara salan şər insanlardan,
Ətrafımı bürüyən, canıma düşmən olanlardan.

10 Onların ürəkləri qapalıdır, harınlayıblar,
Ağızlarından lovğa-lovğa sözlər çıxarırlar.
11 İndi izimə düşüb məni mühasirəyə aldılar,
Güdürlər ki, məni yerə vursunlar.
12 Onlar parçalamağa həris bir aslan kimidir,
Pusquda duran cavan bir şir kimidir.

13 Ya Rəbb, qalx,
Onların önündə dayan,
Onları yerlə yeksan et.
Qılıncınla bu pis insanlardan canımı qurtar.
14 Ya Rəbb, məni belə insanlardan,
Nəsibi bu həyatda olanlardan
Öz əlinlə xilas et!
Qarınlarını xəzinənlə doldurursan,
Onlar övladlarını doydurur,
Nəvə-nəticələrinə də miras qoyur.

* **16:10** Həv. 2:31; 13:35

15 Amma mən salehliklə üzünə baxacağam,
Oyananda Səni görməklə doyacağam.

18

Məzmur 18
(2Şam. 22:1-51)

Musiqi rəhbəri üçün. Rəbb Öz qulu Davudu bütün düşmənlərin və Şaulun əlindən qurtaranda Davudun Ona söylədiyi ilahi.
1 O belə oxudu:
Ey mənə qüvvət verən Rəbb, Səni sevirəm.
2 Rəbb qayam, qalam, xilaskarımdır,
Allahım qayamdır, Ona pənah gətirəcəyəm,
Odur qalxanım, güdrətli qurtarıcım, qülləm.
3 Həmdə layiq Rəbbi çağıracağam,
Düşmənlərimin əlindən qurtulacağam.

4 Ətrafımı ölüm ipləri bürümüşdü,
Məni əcəl selləri ürkütmüşdü.
5 Ölülər diyarının ipləri mənə sarılmışdı,
Ölüm kəməndləri məni qarşılamışdı.
6 Əzab içində Rəbbə yalvardım,
Allahıma fəryad qopardım.
O, məbədindən səsimi eşitdi,
Fəryadımsa hüzuruna, Onun qulağına yetdi.

7 O zaman yer üzü sarsılıb titrədi,
Dağların təməlləri lərzəyə gəldi,
Onlar sarsıldı,
Çünki O qəzəbləndi.
8 Burnundan tüstü çıxıb yüksəldi,
Ağzından yandırıb-yaxan alov püskürdü,
Bundan közlər tutuşdu.
9 O, göyləri yarıb yerədək endi,
Qatı zülmət ayaqları altında idi.
10 Bir keruva minib uçdu,
Yel qanadları üstə şığıdı.
11 Gizlənmək üçün ətrafını zülmətə bürüdü,
Tufan qoparan qara buludlardan Özünə çardaq qurdu.
12 Hüzurundan şəfəq saçdı,
Odlu közlər və dolu buludları yardı.
13 Rəbb göylərdə gurladı,
Haqq-Taala səs saldı,
Odlu közlər və dolu yağdı.
14 Oxlarını atıb düşmənləri darmadağın etdi,
Şimşəyini çaxdırıb onları dağıtdı.
15 Ya Rəbb, Sənin məzəmmətindən,
Burnundakı nəfəsinin şiddətindən
Suların dərinlikləri göründü,
Dünyanın bünövrələri açıq qaldı.

16 O, ucalardan əl uzadıb məni tutdu,

Məni dərin suların içindən çıxartdı.
17 Məni qüvvətli düşmənimdən azad etdi,
Çünki yağılarım məndən güclü idi.
18 Fəlakətli günümdə qarşıma çıxdılar,
Lakin Rəbb mənə dayaq oldu.
19 O məni genişliyə çıxardı,
Məndən razı qalıb məni qurtardı.

20 Rəbb mənə salehliyim naminə ənam verdi,
Mənə əlitəmizliyimin əvəzini verdi.
21 Çünki Rəbbin yolunu tutmuşam,
Pis olub Allahımın yolundan azmamışam.
22 Onun bütün hökmləri önümdədir,
Qaydalarından imtina etməmişəm.
23 Onunla mən kamala çatmışam,
Özümü günahdan qorumuşam.
24 Rəbb mənə salehliyimin əvəzini verdi,
Gözünün önündə əlitəmiz olmağımın əvəzini verdi.

25 Sədaqətlilərlə sədaqətlisən,
Kamillərlə kamilsən.
26 Təmizlərlə təmizsən,
Əyrilərlə əyriliyinə görə davranırsan.
27 İtaətkar insanları qurtarırsan,
Təkəbbürlü baxışları alçaldırsan.
28 Ya Rəbb, Sən çırağıma işıq verirsən!
Allahım Rəbb zülmətimi nura çevirir.
29 Sənin qoşun üstünə hücum çəkirəm,
Allahımla sədlər keçirəm.

30 Allahın yolu kamildir,
Rəbbin kəlamı safdır,
Rəbb Ona sığınanların sipəridir.
31 Rəbdən başqa Allah kimdir ki?
Allahımızdan başqa qaya kimdir ki?
32 Allah məni qüvvəsi ilə bürüyər,
Yolumu kamil edər.
33 * Ayaqlarımı maral ayaqları kimi çevik edər,
Məni zirvələrimdə saxlar.
34 Əllərimə döyüş təlimi verər,
Qollarım tunc kamanın yayını dartar.

35 Sən mənə qurtuluş qalxanını verdin,
Mənə sağ əlinlə dayaq oldun,
Köməyinlə məni yüksəltdin.
36 Geniş yer açdın ki, addımlayım,
Ayaqlarım büdrəməsin.
37 Düşmənlərimi qovub onlara çatdım,
Onlar məhv olanadək geriyə qayıtmadım.
38 Onları əzdim, qalxa bilmədilər,

* **18:33** Hab. 3:19

Ayaqlarımın altına sərildilər.
39 Döyüş üçün məni qüvvə ilə bürüdün,
Əleyhdarlarımı ayağımın altına saldın.
40 Düşmənlərimin kürəyini mənə sarı çevirdin,
Mənə nifrət edən yağıları məhv etdim.
41 Fəryad etsələr də, onları qurtaran olmadı,
Rəbbi çağırsalar da, cavab almadılar.
42 Onları əzib külək sovuran toz etdim,
Küçələrin palçığı kimi tapdaladım.

43 Sən məni xalqın çəkişmələrindən qurtardın,
Məni millətlərə başçı qoydun,
Tanımadığım xalqları mənə tabe etdirdin.
44 Yadellilər mənə boyun əydilər,
Səsimi eşidəndə mənə itaət etdilər.
45 Yadellilərin cəsarəti qırıldı,
Titrəyərək sığınacaqlarından çıxdılar.

46 Rəbb əbədi yaşayır! Qayama alqış olsun!
Məni qurtaran Allahım ucalsın!
47 O, Allahdır, mənə görə qisas alır,
Xalqları mənə tabe etdirir.
48 O məni düşmənlərimin arasından xilas edir,
Bəli, məni yağılar üstündə ucaldır,
Məni zalımların əlindən qurtarır.

49 * Buna görə, ya Rəbb,
Millətlər arasında Sənə şükür edəcəyəm,
İsminə tərənnüm söyləyəcəyəm.
50 Rəbb padşahına böyük zəfərlər verər,
Məsh etdiyi Davuda və nəslinə əbədi məhəbbət göstərər.

19

Məzmur 19

Musiqi rəhbəri üçün. Davudun məzmuru.
1 Göylər Allahın əzəmətini bəyan edir,
Göy qübbəsi əllərinin işini elan edir.
2 Hər gün ertəsi günə nəql edir,
Hər gecə o biri gecəyə bilik verir.
3 Onların nə nitqi, nə də sözləri var,
Onların səsləri eşidilmir.
4 * Amma avazları bütün dünyaya yayılır,
Sözləri yerin ucqarlarına çatır.

Allah günəş üçün göylərdə çadır qurur,
5 Günəş gərdəyindən bəy kimi çıxır,
Qaçışa çıxan bir igid kimi şad olur.
6 Bir tərəfdən çıxır, göylərdə dövrə vurur,
Heç nə istisindən gizlənə bilmir.

* **18:49** Rom. 15:8-9 * **19:4** Rom. 10:18

7 Rəbbin qanunu kamildir, canı təzələyir,
Rəbbin öyüdü etibarlıdır, nadanı müdrik edir.
8 Rəbbin qayda-qanunları düzdür, ürəyi sevindirir,
Rəbbin əmrləri pakdır, gözləri aydın edir.
9 Rəbb qorxusu safdır, əbədi yaşayır,
Rəbbin hökmləri haqdır, hamısı ədalətlidir.
10 Onlar qızıldan, bol miqdarda olan saf qızıldan da çox sevilir,
Onlar baldan, şanı balından da şirindir.
11 Bəndən bunlardan nəsihət alar,
Onlara əməl edənin bol mükafatı var.

12 Kim öz səhvlərini duya bilər?
Məni gizli təqsirlərimdən təmizlə.
13 Qulunu aşkar günahlardan qoru,
Qoyma onların hökmü altında qalım.
Onda kamilliyə çataram,
Bütün itaətsizliklərdən ayrılaram.

14 Ağzımdan çıxan sözlər,
Qəlbimdəki düşüncələr
Hüzurunda qəbul olunsun.
Ya Rəbb, ey Qayam və Satınalanım!

20

Məzmur 20

Musiqi rəhbəri üçün. Davudun məzmuru.
1 Dar gündə Rəbb sənə cavab versin,
Yaqubun Allahının ismi səni hifz etsin!
2 Müqəddəs məskənindən köməyinə çatsın,
Siondan sənə dayaq olsun!
3 Bütün təqdimlərindən razı qalsın,
Yandırma qurbanların qəbul olunsun!
Sela
4 O səni ürəyinin istəyinə çatdırsın,
Hər bir niyyətini yerinə yetirsin!
5 Biz sənin zəfərlərinə mədh oxuyarıq,
Allahımız naminə bayraqlarımızı qaldırarıq!
Rəbb səni hər bir diləyinə çatdırsın!

6 İndi bildim ki, Rəbb məsh etdiyinə zəfərlər verər,
Müqəddəs səmasından ona cavab göndərər,
Sağ əlinin qüdrəti onu qalib edər.
7 Bəziləri döyüş arabaları, bəziləri atları ilə öyünür,
Bizsə Allahımız Rəbbin adı ilə öyünürük.
8 Onlar büdrəyəcəklər, yıxılacaqlar,
Bizsə qalxıb dik duracağıq.
9 Ya Rəbb, Sən padşaha zəfər ver,
Səni çağırarkən bizə cavab ver.

21

Məzmur 21

Musiqi rəhbəri üçün. Davudun məzmuru.
1 Ya Rəbb, padşah qüdrətinlə sevinir,
Zəfərinlə fərəhlənir.
2 Onu ürəyinin arzusuna çatdırmısan,
Dilindən çıxan diləyini ondan əsirgəməmisən.
Sela
3 Çünki onu yaxşı nemətlərlə qarşılamısan,
Saf qızıldan başına tac qoymusan.
4 Səndən həyat istəyəndə ona verdin,
Onun ömrünü əbədi olaraq uzatmısan.
5 Ona zəfər çaldıraraq şərəfini ucaltmısan,
Ehtişam və əzəmət bağışlamısan.
6 Əbədi olaraq başına nemətlər tökmüsən,
Hüzurundakı sevinclə Sən onu fərəhləndirmisən.
7 Çünki padşah Rəbbə güvənir,
Haqq-Taalanın məhəbbəti ilə sarsılmazdır.

8 Əlin bütün düşmənlərini tapacaq,
Sağ əlin yağıları tutacaq.
9 Ya Rəbb, onlara görünən zaman
Sən onları soba tək yandıracaqsan,
Onları qəzəbinlə yeyib, alovunla udacaqsan.
10 Övladlarını yer üzündən,
Gələcək nəsillərini insanlar arasından yox edəcəksən.
11 Çünki pis niyyətlə əleyhinə çıxdılar,
Hiylə işlətdilər, amma gücləri çatmadı.
12 Çünki Sən onları geri qovacaqsan,
Yay çəkib oxla üzlərini nişan alacaqsan.

13 Ya Rəbb, qoy Sənin uca qüdrətini görək!
Əzəmətini ilahilərlə tərənnüm edək!

22

Məzmur 22

Musiqi rəhbəri üçün. Davudun «Ayyelet haşşaxar» üstə oxunan məzmuru.
1 * Ey Allahım, Allahım, niyə məni tərk etdin?
Niyə ah-zarımdan uzaq dursun, mənə imdad etmirsən?
2 Ey Allahım, gündüz çağıranda mənə cavab vermirsən,
Gecə rahatlığım yoxdur.

3 Nə qədər müqəddəssən!
İsrailin həmdləri üzərində taxt quran Sənsən!
4 Ata-babalarımız Sənə güvənmişdi,
Sənə güvənəndə onları xilas etdin.
5 Sənə yalvararkən qurtuldular,
Sənə güvənərkən rüsvay olmadılar.

6 Lakin mən torpaq qurduyam, insan deyiləm,

* **22:1** Mat. 27:46; Mark 15:34

Adamların tənə hədəfiyəm,
Xalq mənə xor baxır.
7 * Məni hər görən lağ edir,
Dodaq büzüb, başını yırğalayıb belə deyir:
8 * «Qoy güvəndiyi Rəbb onu azad etsin,
Rəbb ondan razı qalıb, qoy onu xilas etsin».

9 Lakin bətndən dünyaya məni gətirən,
Ana qucağında ikən mənə əminlik verən Sənsən.
10 Doğulandan bəri Səndən asılıyam,
Ana bətnindən bəri Allahım Sənsən.
11 Məndən uzaq durma, çünki əzab yaxındır,
Köməyimə çatan yoxdur.

12 Nə qədər buğa məni dövrəyə salıb,
Güclü Başan buğaları yan-yörəmi bürüyüb.
13 Yırtıcı aslanlar kimi nərə çəkirlər,
Məni parçalamaq üçün ağızlarını açırlar.
14 Mən su kimi töküldüm,
Bütün sümüklərim oynaqlarından çıxdı,
Köksümdəki ürəyim mum kimi əridi.
15 * Saxsı parçası kimi gücüm qurudu,
Dilim damağıma yapışdı,
Sən məni torpağa salıb ölüm verdin.
16 Şər insanlar dəstəsi məni dövrəyə aldı,
İt sürüsü kimi yan-yörəmi bürüdülər,
Ayaqlarımı, əllərimi deşdilər.
17 Sümüklərimi saya bilirəm,
Onlar baxırlar, gözlərini mənə zilləyirlər!
18 * Aralarında paltarlarımı bölüşdürürlər,
Geyimim üçün püşk atırlar.

19 Ya Rəbb, uzaq durma,
Ey mənim Qüdrətlim, dadıma tez çat!
20 Həyatımı qılıncdan qurtar,
Canımı itlərin caynağından qurtar,
21 Məni aslanın ağzından xilas et!
Çöl öküzləri məni buynuzlayarkən mənə cavab ver.

22 * İsmini qardaşlarıma elan edəcəyəm,
Camaat arasında Sənə həmd söyləyəcəyəm:
23 «Siz ey Rəbdən qorxanlar, Ona həmd edin,
Ey bütün Yaqub nəsli, Onu şərəfləndirin,
Siz ey İsrail nəsli, Ona ehtiram edin!
24 Çünki Rəbb bu məzlumun dərdinə xor baxmadı,
Ondan ikrah edərək üzünü gizlətmədi,
İmdada çağıranda səsinə cavab verdi».

---

* **22:7** Mat. 27:39-40; Mark 15:29-30; Luka 23:35 * **22:8** Mat. 27:43 * **22:15** Zəb. 69:21; Yəh. 19:28 * **22:18** Mat. 27:35; Mark 15:24; Luka 23:34; Yəh. 19:24 * **22:22** İbr. 2:12

25 Çoxlu camaat arasında həmd etdiyim Sənsən!
Səndən qorxanların önündə əhd etdiyim təqdimləri verəcəyəm.
26 Qoy məzlumlar doyunca yesin,
Rəbbi axtaranlar Ona həmd etsin!
Qoy canınız həmişə sağ olsun!

27 Yer üzünün qurtaracağınadək hər yerdə yaşayanlar
Rəbbi xatırlayacaq, Ona tərəf dönəcəklər.
Bütün millətlərin soyları
Onun hüzurunda səcdə qılacaq.
28 Çünki hökmranlıq Rəbbindir,
Millətlər üzərində səltənət sürən Odur!
29 Bütün dünya zənginləri yeyib-doyacaq,
Rəbbin hüzurunda səcdə qılacaq.
Torpağa düşənlərin hamısı –
Özlərini ölümdən saxlaya bilməyənlər
Onun hüzurunda diz çökəcəklər.
30 Gələcək nəsillər Ona qulluq edəcək,
Xudavənd haqqında övladlarına deyəcək;
31 Onun ədalətini, Onun əməllərini
Gələcəkdə doğulan xalqa bildirəcək.

23

Məzmur 23

Davudun məzmuru.
1 Rəbb mənim çobanımdır, möhtac olmaram.
2 * O, məni yaşıl çəmənlərdə dincəldir,
Sakit axan sular kənarında gəzdirir.
3 Məni yenə də canlandırır,
İsmi şərəfinə salehlik yolları ilə aparır.
4 Ölüm kölgəsinin dərəsində gəzsəm belə,
Şərdən qorxmaram, çünki Sən mənimləsən,
Sənin əsan, Sənin dəyənəyin mənə təsəlli verir.

5 Düşmənlərimin qarşısında
Mənim üçün süfrə açırsan,
Başıma ətirli yağ çəkirsən,
Ağzınadək camımı doldurursan.
6 Bəli, bütün həyatım boyu
Yaxşılıq, məhəbbət məni izləyir.
Bütün ömrüm boyu
Rəbbin evində yaşayacağam!

24

Məzmur 24

Davudun məzmuru.
1 * Rəbbindir yer üzü və orada mövcud olanlar,
Dünya və orada yaşayanlar.
2 O, yerin təməlini dənizlər üstündə qurdu,

* **23:2** Vəhy 7:17 * **24:1** 1Kor. 10:26

Dünyanı sular üzərində yaratdı.

3 Rəbbin dağına kim çıxa bilər?
Müqəddəs məskəninə kim girə bilər?
4 * – Əlləri pak, qəlbi təmiz,
Hiyləyə könül verməyən,
Yalandan and içməyən insan.
5 O, Rəbdən bərəkət alacaq,
Xilaskarı Allahdan salehlik alacaq.
6 Belə adam Rəbbi soraqlayar,
Yaqubun Allahının üzünü axtarar.

Sela

7 Ey darvazalar, başlarınızı qaldırın,
Ey qədim qapılar, açılın,
Əzəmətli Padşah içəri daxil olsun!
8 Bu əzəmətli Padşah kimdir?
– Odur, güclü-qüdrətli Rəbb,
Döyüşdə qüvvətli Rəbb.
9 Ey darvazalar, başlarınızı qaldırın,
Ey qədim qapılar, açılın,
Əzəmətli Padşah içəri daxil olsun!
10 Bu əzəmətli Padşah kimdir?
– Ordular Rəbbi,
Odur əzəmətli Padşah!

Sela

25

Məzmur 25

Davudun məzmuru.
1 Ya Rəbb, Sənə ürəyimi təqdim edirəm,
2 Ey Allahım, yalnız Sənə güvənirəm!
Məni xəcalətdə qoyma,
Qoy düşmənlərim mənə qalib gələrək sevinməsinlər.
3 Sənə ümid bağlayanlar heç zaman utanmasınlar,
Haqsız xəyanətkarlarsa rüsvay olsunlar.

4 Ya Rəbb, yollarını mənə göstər,
Öz yollarını mənə öyrət.
5 Məni haqq yolu ilə apar,
Həqiqətini mənə öyrət.
Məni qurtaran Allah Sənsən,
Daim Səni gözləyirəm.
6 Ya Rəbb, əzəldən bəri var olan
Mərhəmətini, məhəbbətini yada sal.
7 Gənclikdə günahkar, üsyankar oldum,
Bunları yadına salma.
Məni məhəbbətin naminə,
Ya Rəbb, xeyirxahlığına görə yada sal!

8 Rəbb xeyirxah və haqdır,

* **24:4** Mat. 5:8

Ona görə günahkara düz yol göstərir,
9 İtaətkarları ədalət yolu ilə aparır,
Öz yolunu onlara öyrədir.
10 Kim Rəbbin əhdinə və göstərişlərinə bağlıdırsa,
Rəbb yolunda onun üçün xeyirxahlıq və sədaqət var.

11 Ya Rəbb, ismin naminə məni bağışla,
Təqsirim böyükdür.
12 Rəbdən qorxan kimdir?
Rəbb ona yol seçməyi öyrədir.
13 O bəxtəvər yaşayacaq,
Ölkə onun nəslinə irs olaraq qalacaq.
14 Rəbb Ondan qorxanlara sirrini açar,
Onlara Öz əhdini öyrədər.
15 Həmişə gözüm Rəbdədir,
Çünki O, ayaqlarımı tələdən xilas edir.

16 Üzünü mənə sarı çevir və lütfkar ol,
Çünki tənhayam, zülm içindəyəm.
17 Qəlbimdəki qubar artıb,
Məni dərdlərdən qurtar.
18 Əzab-əziyyətimə bax,
Bütün günahlarımı bağışla.

19 Düşmənlərimə bax, gör nə qədər çoxalıb,
Amansız nifrətlərinə hədəfəm.
20 Canımı qoru, məni qurtar,
Sənə pənah gətirdiyimə görə qoyma rüsvay olum!
21 Qoy kamalla düzlük məni hifz etsin,
Çünki Səni gözləyirəm.

22 Ey Allah, İsraili
Bütün çətinliklərindən qurtar.

26

Məzmur 26

Davudun məzmuru.
1 Məni haqlı çıxar, ya Rəbb,
Çünki mən kamalla gəzmişəm,
Sarsılmadan Rəbbimə güvənmişəm.
2 Ya Rəbb, məni sınaqdan keçir,
Sən məni imtahan et,
Qəlbimi, fikirlərimi saf et.
3 Məhəbbətin gözümün önündə durur,
Sənin sədaqətinlə gəzirəm.
4 Yalançı insanlarla oturmuram,
İkiüzlülərlə yoldaşlıq etmirəm,
5 Yaramazların məclisinə nifrət edirəm,
Pislərlə oturmuram.
6 Ya Rəbb, günahsızlıq içində əllərimi yuyuram,
Qurbangahının başına dolanıram,

7 Şükür səsimi ucaldıram,
Bütün xariqələrini bəyan edirəm.
8 Ya Rəbb, məskənin olan evi,
Calalının sakin olduğu yeri sevirəm.

9 Məni günahkarlara qatıb aparma,
Qatillərlə birgə canımı alma.
10 Onlar pis niyyəti əllərində tutublar,
Sağ əllərini rüşvətlə doldurublar.
11 Mənsə kamalla gəzirəm,
Məni qurtar, mənə lütf et!
12 Ayağım düzlük üstündə durur,
Cəmiyyətin içində Rəbbə alqış edəcəyəm.

27

Məzmur 27

Davudun məzmuru.
1 Rəbdir nurum, qurtuluşum!
Mən kimdən qorxum?
Rəbdir ömrümün qalası,
Mən kimdən vahimələnim?
2 Ətimi yemək üçün hücum edən şər adamlar –
Yağılarım, düşmənlərim büdrəyərək yıxılarlar.
3 Bir ordu qarşımda düzülsə belə, ürəyim qorxmaz,
Mənimlə döyüşsələr də, arxayınam.

4 Rəbdən bir arzum, bir istəyim var:
Bütün ömrüm boyu Rəbbin evində yaşayım,
Məbədində Rəbbin camalına baxım,
Ona pərəstiş edim.
5 Dar gündə məni çardağında gizlər,
Çadırının örtüyü ilə örtər,
Qaya başındakı yüksək yerə gətirər.
6 İndi ətrafımdakı düşmənlərimin üzərində
Qələbələr çalacağam,
Rəbbin çadırında şənlik qurub qurbanlar kəsəcəyəm,
Onu ilahilərlə tərənnüm edəcəyəm.

7 Ya Rəbb, dinlə, Səni çağırıram,
Lütf edib mənə cavab ver.
8 Sən dedin: «Üzümü axtarın».
Ya Rəbb, mən Sənin üzünü axtarıram.
9 Üzünü məndən gizlətmə,
Qulunu qəzəblə qovma.
Mənə Sən kömək etmisən,
Məni atma, tərk etmə,
Ey məni qurtaran Allahım!
10 Ata-anam məni atsa belə,
Rəbb məni qəbul edər.
11 Ya Rəbb, yolunu mənə öyrət,
Düşmənlərimdən ötrü mənə düz yolda rəhbərlik et.
12 Məni düşmənlərin əlinə salma,

Çünki yalançı şahidlər, zorakılar əleyhimə qalxdılar.
13 Rəbbin xeyirxahlığını dirilər arasında görəcəyəm,
Buna şübhəm yoxdur.
14 Rəbbə ümid bağla!
Möhkəm və cəsarətli ol!
Rəbbə ümid bağla!

28

Məzmur 28

Davudun məzmuru.
1 Ya Rəbb, Səni səsləyirəm,
Ey Qayam, qulağını tıxama.
Əgər cavab verməsən,
Qəbirə düşənlərə bənzəyərəm.
2 Səni yardıma çağırarkən,
Məbədinin ən müqəddəs yerinə tərəf əllərimi qaldırarkən,
Yalvarış səsimi eşit.

3 Pislərlə, şər iş görənlərlə birgə
Məni dartıb aparma.
Onlar qonşuları ilə dost kimi danışır,
Lakin qəlblərində şər dolaşır.
4 * Əməllərinə, pis işlərinə görə
Onların əvəzini ver,
Əllərindən gələn bu işlər nəyə layiqdirsə,
Onlar üçün ödə.
5 Rəbbin əməllərinə əhəmiyyət vermədiklərinə görə,
Onun əllərinin əməllərinə fikir vermədiklərinə görə
Rəbb onları yerə vuracaq,
Bir daha qaldırmayacaq.

6 Alqış olsun Rəbbə,
Yalvarış səsimi eşitdi!
7 Rəbb qalam, sipərimdir!
Qəlbim Ona güvənəndə köməyimə çatır.
Sevincdən qəlbim cuşa gəlir,
İlahilərimlə Ona şükür edirəm.
8 Rəbb Öz xalqının gücüdür,
Məsh etdiyi insanın nicat qalasıdır.
9 Öz xalqını qurtar,
Seçdiklərinə xeyir-dua ver.
Öz sürünü otar,
Xalqının əbədilik qayğısına qal!

29

Məzmur 29

Davudun məzmuru.
1 * Ey ilahi varlıqlar, Rəbbə verin –
İzzəti, qüdrəti Rəbbə verin!

* **28:4** Vəhy 22:12 * **29:1** 1Saln. 16:29; Zəb. 96:7-9

2 Adına layiq olan izzəti Rəbbə verin,
Müqəddəslik zinəti ilə Rəbbə səcdə edin!

3 Rəbbin səsi suların üzərindədir,
Ehtişam Allahı gurlayar,
Rəbb ümman suların üzərindədir.
4 Rəbbin səsi qüdrətlidir,
Rəbbin səsi əzəmətlidir,
5 Rəbbin səsi sidr ağaclarını sındırar,
Rəbb Livan sidrlərini qırar.
6 Livan dağlarını dana kimi,
Siryon dağını çöl buğası kimi tullandırar.
7 Rəbbin səsi şimşəkləri çaxdırar,
8 Rəbbin səsi çölləri lərzəyə salar,
Rəbb Qadeş çölünü lərzəyə salar.
9 Rəbbin səsi maralları doğuzdurar,*
Rəbbin səsi meşələri çılpaq qoyar.
Məbədində hamı deyər:
«Ehtişamlısan!»

10 Rəbb daşan sular üstündəki taxtında oturub,
O, əbədi Padşahdır, taxtında oturub.
11 Rəbb Öz xalqına qüvvət verir,
O, xalqına firavanlıq və bərəkət verir.

30

Məzmur 30
Davudun məzmuru.
Məbədin təqdisinə aid ilahi.
1 Ya Rəbb, Səni ucaldıram,
Çünki Sən məni qurtardın,
Düşməni mənə görə sevinməyə qoymadın.
2 Ya Rəbb Allahım,
Səni imdada çağırarkən
Mənə şəfa verdin.
3 Ya Rəbb, canımı
Ölülər diyarından azad etdin,
Qəbirə düşməyim deyə
Sən mənə həyat verdin.

4 Ey Rəbbin möminləri,
Onu tərənnüm edin,
Onun müqəddəs isminə şükür edin.
5 Çünki qəzəbi bir anlıq olur,
Lütfü isə ömür boyu qalır.
Kimin bir gecə gözündən yaş tökülərsə,
Onun üçün sübh tezdən sevinc doğar.

6 Dinclik tapanda dedim:
«Əsla sarsılmaram».

* **29:9** Maralları doğuzdurar – yaxud palıdların qol-budaqlarını qırar.

7 Ya Rəbb, lütfünlə məni
Bir dağ kimi möhkəm etdin.
Sonra məndən üz gizlətdin,
Canıma vəlvələ düşdü.

8 Ya Rəbb, Səni çağırdım,
Xudavəndə belə yalvardım:
9 «Qanımı töküb qəbirə düşsəm,
Sənə fayda verərmi?
Torpaq Sənə şükür edə bilərmi,
Sədaqətini elan edə bilərmi?
10 Ya Rəbb, dinlə, mənə lütf et,
Ya Rəbb, köməyimə çat».

11 Yasımı şənliyə çevirdin,
Çulumu çıxarıb məni sevincə bürüdün.
12 Ona görə susmayacağam,
Səni ucadan tərənnüm edəcəyəm.
Ya Rəbb Allahım,
Sənə daim şükür edəcəyəm!

31

Məzmur 31

Musiqi rəhbəri üçün. Davudun məzmuru.
1 Ya Rəbb, Sənə pənah gətirirəm!
Heç vaxt məni xəcalətdə qoyma,
Ədalətinlə məni xilas et!
2 Qulağını mənə tərəf çevir,
Məni tez azad et!
Bir qaya ol, qoy sığınım,
Möhkəm bir qala ol, qoy qurtulum.
3 Çünki qayam da Sən, qalam da Sənsən!
Öz ismin naminə mənə yol göstərib rəhbərlik et.
4 Məni qarşımda qurulan gizli tordan hifz et,
Çünki Sən mənim sığınacağımsan!
5 * Ruhumu Sənin əlinə verirəm,
Ya Rəbb, sadiq Allah, Sən məni azad et.

6 Boş şey olan bütlərə pərəstiş edənlərə nifrət edirəm,
Mən Rəbbə güvənirəm.
7 Mən Sənin məhəbbətində
Şad olub sevinəcəyəm,
Çünki məzlum halımı görmüsən,
Çəkdiyim əzabı bilmisən.
8 Məni düşmənə təslim etmədin,
Genişlikdə gəzdirdin.

9 Ya Rəbb, mənə rəhm et,
Çünki əzabdayam,
Kədərdən gözüm, qəlbim, bədənim quruyub.
10 Ömrüm qüssə ilə,

* **31:5** Luka 23:46

İllərim ah-nalə ilə keçir.
Təqsirimə görə taqətim qalmayıb,
Sümüklərim quruyub.
11 Bütün düşmənlərim mənə tənə edir,
Qonşularımsa onlardan daha betərdir,
Tanışlarım məni görərkən dəhşətə düşür,
Məni küçələrdə görənlər məndən qaçır.
12 Ölü bir adam kimi unudulmuşam,
Çilik-çilik qırılan bir qaba oxşayıram.
13 * Çox adamların pıçıltısını eşidirəm,
Hər tərəfimi dəhşət alıb,
Hamı əleyhimə əlbir olub,
Canımı almaq üçün qəsd qurub.

14 Ya Rəbb, yalnız Sənə güvənirəm,
Dedim: «Allahımsan Sən».
15 Mənim hər anım Sənin əlindədir,
Düşmənlərimin, təqibçilərimin əlindən
Məni azad et.
16 Bəndənin üstünə üzünün nurunu sal,
Məhəbbətinlə məni qurtar.
17 Ya Rəbb, məni xəcalətdə qoyma,
Çünki Səni çağırıram.
Qoy pislər utansın,
Qoy ölülər diyarında səsləri batsın.
18 Təkəbbürlə, həqarətlə yalan danışan,
Salehlərə böhtan atan dillər lal olsun!

19 Xeyirxahlığın nə qədər böyükdür!
Bunu Səndən qorxanlar üçün saxladın.
Bütün bəşər övladları qarşısında
Sənə pənah gətirənlərə xeyirxahlıq etdin.
20 Onları insanların qəsdlərindən
Hüzurunda sığındırırsan,
Böhtançı dillərə qarşı çardağında gizlədirsən.

21 Qoy Rəbbə alqış olsun!
Çünki mühasirəyə düşən şəhərdə
Məhəbbətini xariqələrlə mənə göstərdi!
22 Mən tələşə düşüb demişdim:
«Sənin gözlərinin önündən kənara atıldım».
Lakin Səni imdada çağıranda
Yalvarış səsimi eşitdin.

23 Rəbbi sevin, siz ey bütün möminlər!
Rəbb həmişə Ona sadiq qalanı qoruyur,
Təkəbbürlü insana isə layiq olduğunu verir.
24 Ey Rəbbə ümid bağlayan bütün insanlar,
Möhkəm olun, qoy ürəyiniz cəsarətli olsun!

* **31:13** Yer. 20:10

32

Məzmur 32

Davudun maskili.*
1 * Üsyankarlığı bağışlanan,
Günahı əfv olunan insan
Nə bəxtiyardır!
2 Rəbb tərəfindən təqsirkar sayılmayan,
Qəlbində hiylə olmayan insan
Nə bəxtiyardır!

3 Etiraf etməyəndə
Bütün gün nalə çəkməkdən
Sümüklərim taqətdən düşdü.
4 Əlin üzərimdə gecə-gündüz ağırlaşdı,
Sanki yayın quraqlığı məni taqətdən saldı.
Sela
5 * Sonra Sənə günahımı etiraf etdim,
Təqsirlərimi gizlətmədim.
Dedim: «Üsyankarlığımı Rəbbə etiraf edirəm».
Təqsirimi, günahımı bağışladın.
Sela

6 Buna görə hər bir mömin
Səni tapan zaman Sənə dua etsin.
Azğın sellər daşsa da,
Möminə toxunmaz.
7 Sığınacaq yerim Sənsən,
Məni dardan hifz edirsən.
Zəfər harayı ilə
Ətrafımda dövr edirsən.
Sela

8 Dedin: «Sənə təlim verəcəyəm,
Gedəcəyin yolu öyrədəcəyəm.
Nəsihət verəcəyəm,
Gözüm sənin üstündə olacaq.
9 At yaxud qatır kimi
Şüursuz olmayın.
Çilov, yüyən vurulmasa,
Onlar idarə edilə bilməz».
10 Pislərin başına çox bəla gələr,
Rəbbə güvənənlər isə hər tərəfdən məhəbbətə bürünər.
11 Ey salehlər, fərəhlənin,
Rəbbə görə sevinin!
Ey ürəyidüz olanlar,
Onu mədh edin!

33

Məzmur 33

1 Ey salehlər, Rəbbi mədh edin,

* **32:** Maskil – bir musiqi və yaxud ədəbi termin. * **32:1** Rom. 4:7-8 * **32:5** 2Şam. 12:13

Ürəyidüz olanlara həmd söyləmək yaraşır.
2 Lira çalın, Rəbbə şükür edin,
On telli çənglə Onu tərənnüm edin,
3 * Ona yeni bir nəğmə oxuyun,
Sevinc nidaları ilə çalın.
4 Çünki Rəbbin sözü haqdır,
Hər işini sədaqətlə aparır.
5 Rəbb salehliyi və ədaləti sevir,
Yer üzü Onun məhəbbəti ilə dolur.

6 Göylər Rəbbin sözü ilə,
Səma cisimləri Onun hökmü ilə yarandı.
7 Dənizin sularını bir yerə yığdı,
Dərin suları anbarlarda saxladı.
8 Qoy bütün dünya Rəbdən qorxsun,
Bütün yer üzünün əhalisi Onu şərəfləndirsin.
9 Çünki nə söylədi, mövcud oldu,
Nə əmr etdi, quruldu.
10 Rəbb millətlərin məsləhətini puç edər,
Xalqların məqsədini heç edər.
11 Lakin Rəbbin məsləhəti əbədi olar,
Ürəyinin məqsədi nəsillər ötsə də, qalar.

12 Nə bəxtiyardır o millət ki Allahı Rəbdir,
O xalq ki Rəbb onu irs olaraq seçmişdir.
13 Rəbb göylərdən baxır,
Bütün bəşər övladlarını görür,
14 Taxtında oturduğu yerdən
Bütün dünya əhalisini görür.
15 Odur hər bir insanın ürəyini yaradan,
Əməllərini anlayan.

16 Qoşunun çoxluğu ilə heç bir padşah qurtulmaz,
Qolunun gücü ilə heç bir cəngavər zəfər çalmaz.
17 Qələbə üçün at boş şeydir,
Qüvvətinin çoxluğu ilə bir kimsə xilas olmaz.
18 Rəbbin gözü Ondan qorxanlara,
Onun məhəbbətinə ümid bağlayanlara baxar.
19 İstəyir ki, onları ölümdən qurtarsın,
Qıtlıqda belə, onlar sağ qalsın.

20 Könlümüz Rəbbin yolunu gözlər,
Odur köməyimiz və sipərimiz.
21 Bizim qəlbimiz Onda sevinc tapır,
Müqəddəs isminə arxalanmışıq.
22 Ya Rəbb, ümidimizi Sənə bağlamışıq,
Məhəbbətin üzərimizdən tükənməsin.

* **33:3** Zəb. 98:1; Yeş. 42:10; Vəhy 5:9-10

34

Məzmur 34

Davudun məzmuru.
* O, Avimelekin önündə özünü dəli kimi göstərib qovulanda.
1 Hər zaman Rəbbə alqış edəcəyəm,
Ona daim mənim dilim həmd edəcək.
2 Rəblə könlüm fəxr edir,
Ey məzlumlar, eşidib sevinin!
3 Gəlin mənimlə birgə Rəbbi müqəddəs tutaq,
Rəbbin ismini birgə ucaldaq.

4 Rəbbə üz tutdum, O mənə cavab verdi,
O hər bir dəhşətdən məni xilas etdi.
5 Rəbbə baxan nur saçar,
Üzü qızarmaz.
6 Mən məzlum, Rəbbi çağırdım, O məni eşitdi,
Bütün əzablarımdan məni xilas etdi.
7 Rəbdən qorxanları Onun mələyi müdafiə edər,
Onlara zəfər verər.

8 * Dadın, görün Rəbb nə qədər şirindir,
Nə bəxtiyardır Ona pənah gətirənlər!
9 Ey Rəbbin müqəddəsləri, Rəbdən qorxun,
Ondan qorxan heç nəyə möhtac qalmaz.
10 Gənc aslanlar ac-yalavac qaldılar,
Lakin Rəbbi axtaranlar
Heç bir yaxşı şeydən korluq çəkməzlər.

11 Gəlin, ey övladlar, məni dinləyin,
Rəbb qorxusunu sizə öyrədim:
12 * Kim həyatdan kam almaq istəyirsə,
Uzun ömür sürüb xoş gün görmək istəyirsə,
13 Qoy dilini şərdən,
Ağzını fırıldaq üçün işlətməkdən qorusun,
14 Qoy şərdən çəkinib yaxşılıq etsin,
Sülhü axtarıb ardınca getsin!

15 Rəbbin gözü salehlərin üzərindədir,
Qulaqları onların fəryadlarına açıqdır.
16 Rəbbin üzü şər iş görənlərə qarşıdır,
Yer üzündə onlardan nişanə qoymayacaq.
17 Salehlər fəryad çəkəndə Rəbb eşidir,
Onları bütün əzablarından azad edir.
18 Rəbb qəlbisınıqlara yaxındır,
O, ruhən əzilmişləri qurtarır.
19 Salehlər çox bəlaya düçar olar,
Lakin Rəbb onları hər birindən qurtarır.
20 * Rəbb onların hər bir sümüyünü qoruyur,
Heç biri zədələnməz.

* **34:** 1Şam. 21:13-15 * **34:8** 1Pet. 2:3 * **34:12** 1Pet. 3:10-12 * **34:20** Yəh. 19:36

21 Pislər öz şəri ilə məhv olacaq,
Salehə nifrət edən məhkum olacaq.
22 Rəbb qullarının canını azad edir,
Rəbbə pənah gətirən məhkum olmur.

35

Məzmur 35

Davudun məzmuru.
1 Ya Rəbb, mənimlə çəkişənlərlə Sən çəkiş.
Mənimlə döyüşənlərlə Sən döyüş.
2 Qalxan və sipərini əlinə al,
Qalx, mənim imdadıma çat.
3 Nizəni tutub ardımca düşənlərin yolunu kəs,
Qəlbimə söylə: «Səni qurtaran Mənəm».

4 Canımın qəsdinə duranlar
Qoy utanıb rüsvay olsunlar,
Mənə qarşı pis niyyəti olanlar
Geri qovulub biabır olsunlar.
5 Saman çöpü tək olsunlar, onları yel sovursun,
Rəbbin mələyi onları silib atsın.
6 Qoy yolları zülmət, sürüşkən olsun,
Qoy Rəbbin mələyi onları qovsun.
7 Çünki nahaq yerə mənə tələ qurdular,
Nahaqdan canım üçün quyu qazdılar.
8 Qoy başlarına qəfil fəlakət gəlsin,
Qurduqları tələyə özləri düşsün,
Hazırladıqları bəlaya düçar olsunlar.

9 Onda canım Rəblə şad olacaq,
Məni qurtardığı üçün qəlbim fərəh tapacaq.
10 Bütün varlığımla belə deyəcəyəm:
«Ya Rəbb, Sənin kimisi varmı?
Məzlumu ondan güclünün əlindən,
Məzlumu və fəqiri istismarçının əlindən azad edirsən».

11 Amansız şahidlər qalxırlar,
Yalandan üzümə dururlar.
12 Yaxşılığımın əvəzində onlardan yamanlıq görürəm,
Əzizi ölən bir adama bənzəyirəm.
13 Vaxtı ilə onlar xəstələnərkən
Çul geyib, oruc tutub canıma zülm edirdim,
Başımı aşağı salıb dua edirdim.*
14 Onları özümə dost və qardaş bilirdim.
Anası üçün yas tutan adam tək
Bükülüb hüznlə gəzirdim.
15 Lakin mən büdrəyərkən
Bir yerə toplaşıb sevindilər.
Tanımadığım əclaflar mənə qarşı toplaşdılar.
Dayanmadan məni didirdilər,

* **35:13** Başımı aşağı salıb dua edirdim – yaxud duam cavabsız qalarkən.

16 Şikəstləri təhqir edən allahsızlar kimi
Mənə dişlərini qıcayırdılar.

17 Ey Xudavənd, nə vaxta qədər buna baxacaqsan?
Canımı məhv edilməkdən,
Həyatımı bu gənc aslanlardan qurtar.
18 Çoxlu camaat arasında Sənə şükür edəcəyəm,
Çoxsaylı xalq arasında Sənə həmd edəcəyəm.

19 * Qoyma haqsız düşmənlərim mənə görə sevinsin,
Mənə nahaqdan nifrət edənlər bir-birinə göz vursun.
20 Çünki onlar sülh üçün danışmırlar,
Sözləri ilə ölkənin dinc sakinlərinə fənd qururlar.
21 Ağızlarını üstümə iri açıb belə deyirlər:
«Aha! Aha! Bax, öz gözümüzlə gördük».

22 Ya Rəbb, bunu gördün, indi susma,
Ey Xudavənd, məndən uzaq durma.
23 Ey Xudavənd Allahım, oyan, qalx,
Bu mübarizəmdən qoy mən haqlı çıxım.
24 Ədalətinə görə mənə bəraət qazandır,
Ya Rəbb Allahım, qoyma mənə görə sevinsinlər.
25 Qoyma düşünsünlər: «Aha! Muradımıza çatmışıq!»
Qoyma söyləsinlər: «Onun başını yemişik!»
26 Pis günümə şadlananlar
Qoy utanıb biabır olsunlar,
Qarşımda qürrələnənlər
Xəcalətə, rüsvayçılığa bürünsünlər.
27 Mənim haqlı çıxmağımı istəyənlər
Sevinib Səni mədh etsinlər.
Daim belə söyləsinlər:
«Öz qulunun əmin-amanlığını istəyən Rəbb ucalsın!»
28 Dilim Sənin salehliyindən deyəcək,
Daim Sənə həmd edəcəyəm!

36

Məzmur 36

Musiqi rəhbəri üçün. Rəbbin qulu Davudun məzmuru.

1 * Şər pis insanın ürəyinə pıçıldayır,
Onun gözündə Allah qorxusu yoxdur.
2 Öz gözündə özünü yüksək tutur,
Nə təqsirini görür, nə də ona nifrət edir.
3 Dilindən fitnə-fəsad düşmür,
Müdrik, xeyirxah əməllərdən əl çəkib.
4 Yatağında fitnələr barədə fikirləşir,
Pis yolda dayanır, şər işlərdən ikrah etmir.

5 Ya Rəbb, məhəbbətin göylərdədir,
Sədaqətin asimanı bürüyür.

* **35:19** Zəb. 69:4; Yəh. 15:25 * **36:1** Rom. 3:18

6 Dağlar kimi salehliyin uludur,
Dərya kimi ədalətin dərindir.
Ya Rəbb, həm insanı, həm heyvanı qoruyursan.

7 Ey Allah, məhəbbətin nə qədər qiymətlidir!
Bəşər övladları Sənin qanadlarının kölgəsinə sığınır.
8 Evinin bolluğu ilə onları doydurursan,
Sənin xoşhal edən axar çayından onları içirirsən.
9 Çünki həyat mənbəyi Səndədir,
Biz Sənin nurunla görə bilirik.

10 Səni tanıyanlara məhəbbətini,
Ürəyidüz olanlara salehliyini daima göstər.
11 Qoy təkəbbürlülərin təpiyi altında qalmayım,
Pis adamların əli ilə qovulmayım.
12 Gördüm ki, şər iş görənlər yıxılıblar,
Onlar yerə sərilib, daha qalxa bilməzlər.

37

Məzmur 37

Davudun məzmuru.
1 Pislik edənlərə görə narahat olma,
Fitnəkarlıq edənlərə qibtə etmə.
2 Tezliklə onlar ot kimi quruyacaq,
Yaşıl çəmən kimi tez solacaq.

3 Rəbbə güvən, yaxşılıq et,
Bu diyarda arxayın ömür sür.
4 Rəbdən zövq al,
O da səni ürəyinin istəklərinə çatdıracaq.

5 Yolunu Rəbbə ver,
Ona güvən,
O edəcək.
6 Rəbb sənin salehliyini nur kimi aydınlaşdıracaq,
Həqiqətini gündüz günəşi tək çıxaracaq.

7 Rəbbin hüzurunda sükut et,
Onu səbirlə gözlə.
Yolunda uğur qazanan
Hiyləgər insan üçün narahat olma.

8 Qəzəbi at, hiddətdən çəkin,
Narahat olma, bunlar insanı şərə salar.
9 Çünki şər adamlar kəsilib atılacaq,
Rəbbə ümid bağlayanlar ölkəni mülk olaraq alacaq.

10 Bir az gözlə, pis yox olacaq,
Yerini axtarsan belə, tapılmayacaq.
11 * Həlimlər yer üzünü mülk olaraq alacaq,
Əmin-amanlığın bolluğundan zövq tapacaq.

* **37:11** Mat. 5:5

12 Şər adam salehin qəsdinə durur,
Ona qarşı dişlərini qıcayır.
13 Amma Xudavənd şər adama gülür,
Onun dövranının az olmasını bilir.

14 Məzlumu, fəqiri yerə vurmaq üçün,
Düz yolda olanı boğazlamaq üçün
Pislər qılınc çəkər, ox-kamanını qurar.
15 Lakin onların qılıncları öz ürəklərinə saplanacaq,
Ox-kamanları parça-parça olacaq.

16 Salehin az malı
Pislərin bütün sərvətlərindən yaxşıdır.
17 Çünki pislərin qol-qanadı qırılacaq,
Rəbb isə salehlərin dayağıdır.

18 Rəbbə kamillərin gündəlik qayğıları məlumdur,
Onların irsi əbədi qalacaq.
19 Dar gündə utanmayacaqlar,
Qıtlıqda tox yaşayacaqlar.

20 Lakin pislər həlak olacaq,
Rəbbin düşmənləri çəmənin təravəti kimi solacaq,
Tüstü kimi çəkilərək yox olacaq.

21 Pis adam borc alır, qaytarmır,
Salehlər səxavətlə paylayır.
22 Rəbdən bərəkət alan ölkəni mülk olaraq alacaq,
Lənət etdiyi kəslər kəsilib atılacaq.

23 Rəbb insana gedəcəyi yolu göstərir,
Kimdən razı qalırsa, onu möhkəmləndirir.
24 Bu insan büdrəsə də, yıxılmaz,
Çünki Rəbb onun əlindən tutar.

25 Gəncliyimdən qocalığımadək
Salehin tərk edildiyini,
Nəslinin çörək üçün diləndiyini görməmişəm.
26 O hər zaman səxavətlə borc verər,
Övladlarına xeyir-dua gələr.

27 Şərdən çəkinib yaxşılıq et ki,
Ölkədə əbədi məskən sala biləsən.
28 Çünki Rəbb ədaləti sevir,
Heç zaman möminlərini tərk etmir.

Salehlər daim müdafiə olunacaq,
Pislər nəsilliklə kəsilib atılacaq.
29 Salehlər ölkəni mülk olaraq alacaq,
Onlar orada əbədi məskən salacaq.

30 Salehin ağzından hikmət çıxar,
Dili haqq söz danışar.

31 Çünki Allahın qanunu ürəyindədir,
Ayaqları büdrəmir.

32 Pis adam salehi güdür,
Onu öldürmək üçün fürsət axtarır.
33 Rəbb salehi pisin əlinə düşməyə qoymaz,
Ona ittiham oxunanda məhkum olmaz.

34 Rəbbi gözlə, Onun yolunu tut,
O sənə ölkəni mülk olaraq verəcək, səni yüksəldəcək.
Pislərin kəsilib atılacağı zamanı görəcəksən.

35 Münbit torpaqda yaşıl ağac tək bitən,
Kök salan zalım, pis adamı görmüşdüm.
36 O keçib-getdi, yeri boş qaldı,
Onu axtararkən tapa bilmədim.

37 Kamil adama bax, əməlisaleh insana nəzər yetir,
Gələcək sülhsevən adama bəxş ediləcək.
38 Amma bütün üsyankarlar birlikdə yox olacaq,
Pislərin kökü kəsiləcək.

39 Salehlərin qurtuluşu Rəbdəndir,
Dar gündə onlara pənah yeridir.
40 Rəbb onların imdadına çatır,
Onları qurtarıb pislərin əlindən alır,
Çünki onlar Rəbbə pənah aparır.

38

Məzmur 38
Davudun yadasalma məzmuru.
1 Ya Rəbb, qəzəblənib məni töhmətləndirmə,
Hiddətlənib məni tənbeh eləmə.
2 Artıq Sənin oxların mənə saplanıb,
Əllərin üstümə ağırlıq salıb.
3 Bədənimdə qəzəbindən sağ yer qalmadı,
Günahıma görə sümüklərim də xəstəlik tapdı.
4 Çünki təqsirlərim başımdan aşır,
Ağır yük tək onlara gücüm çatmır.

5 Ağılsızlığımın üzündən
Yaralarım iyrənc və irinlidir.
6 Mənim qəddim əyilib, ikiqat bükülmüşəm,
Gün boyu yaslı gəzirəm.
7 Çünki belim qızdırmadan yandı,
Bədənimdə sağ yer qalmadı.
8 Taqətim kəsildi, çox əzilmişəm,
Ürəyimdəki iztiraba görə ah-zar edirəm.

9 Ey Xudavənd, mənim arzu-diləyim hüzurundadır,
Mənim iniltilərim Səndən gizli qalmır.
10 Ürəyim çırpınır, gücüm tükəndi,

Gözlərimin nuru da söndü.
11 Azarımı görüb məndən dost-yoldaşım uzaqlaşdı,
Qohumlarım məndən uzaqda qaldı.
12 Canımın qəsdinə duranlar mənə tələ qurur,
Bədxahlarım ölümümdən danışır,
Gün boyu mənim üçün hiylə qururlar.

13 Mən bir kar kimi eşitmirəm,
Dilsiz-ağızsız bir lal kimiyəm.
14 Dilsiz-cavabsız
Bir lal-kar kimiyəm.
15 Ya Rəbb, ümidim Sənə qalıb,
Ey Xudavənd Allahım, Səndən cavab gözləyirəm!
16 Dedim ki, qoy halıma sevinməsinlər,
Ayağım büdrəyəndə qarşımda öyünməsinlər.

17 Mən yıxılmaq üzrəyəm,
Daim əzabla üz-üzəyəm.
18 Təqsirlərimi etiraf edirəm,
Günahlarım üçün nigarançılıq çəkirəm.
19 Düşmənlərim qüvvətlidir, hələ sağdır,
Nahaq yerə mənə nifrət edənlər çoxdur.
20 Yaxşılığa yamanlıq edənlər
Yaxşılığa meyl etdiyimə görə əleyhimə durublar.

21 Ya Rəbb, məni tərk etmə!
Ey Allahım, məndən uzaq dayanma!
22 Ey Xudavənd, tez imdadıma çat,
Mənim xilaskarım Sənsən!

39

Məzmur 39

Musiqi rəhbəri Yedutun üçün. Davudun məzmuru.
1 Dedim: «Hər addımıma diqqət edəcəyəm,
Dilimlə günah etməkdən çəkinəcəyəm.
Pis adam qarşımda durarkən
Dilimi yüyənləyib dinməyəcəyəm».
2 Dilimi saxlayıb susdum,
Yaxşılığa belə, danışmadım.
Dərdlərim ağırlaşdı,
3 Köksümdəki qəlbimə köz doldu.
Dərin düşünəndə yanıb-yaxıldım,
Dilimlə belə dedim:

4 «Ya Rəbb, mənə bildir,
Aqibətim necə olacaq?
Ömrümün günləri nə qədər qalıb?
Qoy nə qədər fani olduğumu anlayım!
5 Budur, günlərim ovcuna sığdı,
Ömrüm qarşında heç oldu.
Bəli, insan sadəcə bir nəfəsdir.

Sela

6 Əlbəttə, insan kölgə kimi dolaşır,
Həqiqətən, o boş yerə çarpışır,
Var-dövlət yığır, kimə qalacağını bilmir.

7 Ey Xudavənd, indi mən nə gözləyim?
Mənim ümidim Sənsən!
8 Məni bütün təqsirlərimdən qurtar,
Məni axmaqların tənəsinə hədəf etmə.
9 Susdum, ağzımı açmadım,
Çünki Sən bunu etdin!
10 Göndərdiyin bəlanı mənim üstümdən götür,
Əlinin zərbəsindən gör necə əzildim.
11 İnsanı təqsirinə görə məzəmmət edən zaman
Arzularını güvə kimi dağıdırsan.
Bəli, insan sadəcə bir nəfəsdir.

Sela

12 Dinlə duamı, ya Rəbb, fəryadımı eşit!
Biganə qalma göz yaşlarıma.
Çünki Sənin yanında bir qəribəm,
Ata-babam kimi bir qonağam.
13 Bir azca nəzərini məndən çək,
Qoy köçüb getməzdən əvvəl dinc yaşayım».

40

Məzmur 40

Musiqi rəhbəri üçün. Davudun məzmuru.
1 Rəbbi səbir edərək gözlədim,
Mənə tərəf dönərək fəryadımı eşitdi.
2 O məni çamırlı quyudan,
Lilli bataqlıqdan çıxartdı.
Ayağımı qaya üzərində bərkitdi,
Hər addımımı möhkəm etdi.
3 Dilimə yeni bir nəğmə verdi,
İlahi ilə Allahımıza həmd etdim.
Bax nə qədər adam bunu görəcək,
Qorxub Rəbbə güvənəcək.

4 Rəbbə ümidlə arxalanan,
Təkəbbürlülərə üz tutmayan,
Bütlərə aldananlara qoşulmayan
İnsan nə bəxtiyardır!
5 Ya Rəbb Allahım, Sənə bənzəyən yoxdur!
Bizə aid xariqələrin, düşüncələrin çoxdur.
Onlardan danışmaq istəsəm,
Belə deyərdim: «Sayı-hesabı yoxdur».

6 * Qurbandan, təqdimdən xoşun gəlmədi,
Yandırma qurbanı, günah qurbanı tələb etmədin,
Amma mənim qulağımı açdın.

* **40:6** İbr. 10:5-7

7 O zaman dedim: «Budur, gəlmişəm,
Sənin tumarında mənim haqqımda yazılıb.
8 Ey Allahım, Sənin iradəni yerinə yetirmək
Mənə zövq verir,
Qanunun qəlbimdədir».

9 Çoxlu camaat arasında salehliyini car çəkdim,
Ya Rəbb, Sən bilirsən ki, ağzımı yummadım.
10 Salehliyini qəlbimdə gizlətmədim,
Xilaskar olduğunu, sədaqətini söylədim.
Çoxlu camaat arasından
Məhəbbətini, həqiqətini gizli saxlamadım.

11 Ya Rəbb, mərhəmətini məndən əsirgəmə,
Daim məni məhəbbətinlə, həqiqətinlə qoru.
12 Çünki sonsuz bəlalar ətrafımı bürüdü,
Günahlarım mənə sarıldı.
Görə bilmirəm, çünki məndə ürək qalmadı,
Onlar başımın tükündən çoxdur.

13 Ya Rəbb, lütfünlə məni xilas et,
Ya Rəbb, dadıma tez çat!
14 Canımı almaq üçün qəsd quranlar
Qoy utanıb biabır olsunlar.
Pis günümdən zövq alanlar
Geri qovulub rüsvay olsunlar.
15 Mənə «Aha! Aha!» deyənlər
Xəcalət içində çaşıb qalsınlar.

16 Lakin Səni axtaranlar
Sənə görə qoy şad olub sevinsinlər.
Xilaskar olduğunu sevənlər
Daim «Qoy ucalsın Rəbb!» desinlər.
17 Budur, bir məzlum, bir fəqirəm,
Lakin Xudavənd qayğıma qalır.
Köməyim, xilaskarım Sənsən,
Ey Allahım, ləngimə!

41

Məzmur 41

Musiqi rəhbəri üçün. Davudun məzmuru.
1 Yoxsulların qayğısına qalan nə bəxtiyardır!
Rəbb dar günündə onu qurtarar,
2 Rəbb onu qoruyar, salamat saxlayar.
O, ölkədə bəxtiyar olar,
Düşmənlərinə təslim edilməz.
3 Yatağa düşəndə Rəbb ona dayaq olar,
Onu bütün xəstəlikdən sağaldar.

4 Mən dedim: «Ya Rəbb, mənə rəhm et,
Canıma şəfa ver,
Çünki Sənə qarşı günah etmişəm».

5 Düşmənlərim məndən pis sözlər söyləyir:
«Bu nə vaxt öləcək, adı batacaq?» deyirlər.
6 Mənə baş çəkənlər yalan danışır,
Ürəklərinə böhtan yığır,
Bayıra çıxanda bundan danışırlar.
7 Bütün mənə nifrət edənlər mənim barəmdə pıçıldaşır,
Mənə qarşı pis fikirləri var.
8 Deyirlər: «Bu, ölümcül bəlaya düşüb,
Budur, yatır, daha qalxmaz».
9 * Hətta etibarlı saydığım ən yaxın dostum,
Çörəyimi yeyən mənə xəyanət etdi.

10 Sən, ya Rəbb, rəhm edib məni ayağa qaldır,
Qoy onlardan bunun əvəzini çıxım!
11 Məndən razı qaldığını bundan bilirəm:
Düşmənlərimin mənə qalib gəlmədiyini görürəm.
12 Kamil olduğum üçün məndən möhkəm yapışdın,
Məni hüzurunda əbədilik dayandırdın.

13 * Alqış olsun İsrailin Allahı Rəbbə
Əzəldən sonsuza qədər!
Amin! Amin!

İkinci hissə

42

42-72-ci məzmurlar

Məzmur 42

Musiqi rəhbəri üçün. Qorah övladlarının maskili.
1 Maral axar sulara həsrət qalan kimi,
Ey Allah, könlüm Sənin həsrətini çəkir!
2 Ey var olan Allah, mənim qəlbim Sənin üçün susayıb.
Ay Allah, nə vaxt gəlib hüzurunda görünüm?
3 Göz yaşlarım gecə-gündüz qidam olub,
Daim mənə deyirlər: «Bəs hanı Allahın?»
4 Bunları yadıma salarkən ürəyim üzülür,
Necə də yüksəkdən sevinc, şükür nidalarını söyləyərək
Bayram edən xalqın qarşısında gedərdim,
Onları Allahın evinə aparardım.

5 Mənim qəlbim, niyə qırılmısan?
Axı niyə bu köksümdə tələşlanırsan?
Ümidini yenə Allaha bağla,
Qoy Allahıma – məni qurtarana şükür edim.

6 Köksümdəki qəlbim qırılıb,
Ona görə İordan diyarında,
Xermon, Misar dağında
Səni düşünürəm.
7 Dərin sular şəlalələrinin səsi ilə

* **41:9** Mat. 26:23; Mark 14:20; Luka 22:21; Yəh. 13:18 * **41:13** 1Saln. 16:36; Zəb. 106:48

Dərin suları çağırdı,
Sənin ləpələrin, dalğaların başımdan aşdı.
8 Rəbb mənə gündüz məhəbbət göstərir,
Gecə isə həyatımın Allahına
Etdiyim dua və ilahi dilimdən düşmür.
9 Qayama – Allahıma deyirəm: «Niyə məni unutdun?
Düşmənin zülmünə görə niyə yaslı gəzməliyəm?»
10 Düşmənlərim sümüklərimi qırıb məni təhqir edirlər,
Daim mənə «Bəs hanı Allahın?» deyirlər.

11 Mənim qəlbim, niyə qırılmısan?
Axı niyə bu köksümdə tələşlanırsan?
Ümidini yenə Allaha bağla,
Qoy Allahıma – məni qurtarana şükür edim.

43

Məzmur 43

1 Ey Allah, etibarsız millətə qarşı olan mübarizəmdən
Məni haqlı çıxart,
Məni hiyləgər, fitnəkar adamın əlindən qurtar.
2 Çünki Sən pənah gətirdiyim Allahsan.
Niyə məni atmısan?
Düşmənin zülmünə görə niyə yaslı gəzməliyəm?
3 Göndər Öz nurunu, həqiqətini,
Qoy yolunu mənə göstərsinlər,
Müqəddəs dağına, məskənlərinə
Qoy məni aparsınlar.
4 Onda Allahın qurbangahına,
Sevincim, fərəhim olan Allahımın yanına gedərəm.
Lira çalıb Sənə şükür edərəm,
Ey Allah, mənim Allahım.

5 Mənim qəlbim, niyə qırılmısan?
Axı niyə bu köksümdə tələşlanırsan?
Ümidini yenə Allaha bağla,
Qoy Allahıma – məni qurtarana şükür edim.

44

Məzmur 44

Musiqi rəhbəri üçün. Qorah övladlarının maskili.
1 Ey Allah, öz qulağımızla eşitmişik ki,
Ata-babalarımızdan bizə çatıb ki,
Onların dövründə, qədim zamanda
Sən hansı işləri görmüsən.
2 Öz əlinlə millətləri torpaqlarından götürdün,
Atalarımızı orada yerləşdirdin.
Xalqlara bəla verdin,
Atalarımızın soyunu şaxələndirdin.
3 Onlar qılıncları ilə deyil,
Sənin sağ əlinlə torpaqlara sahib oldular.
Öz qolları deyil,

Sənin sağ qolun onlara zəfər qazandırdı.
Onlara üzündən nur verdin,
Çünki Sən onları sevirdin.

4 Ey mənim Allahım, Sənsən Padşahım,
Əmr et, Yaqub nəsli qələbə çalsın.
5 Köməyinlə düşmənlərimizi devirək,
İsminlə əleyhdarlarımızı əzək.
6 Ox-kamanıma güvənmərəm,
Qılıncım məni qurtarmaz.
7 Yalnız Sən bizi düşmənlərimizdən xilas etdin,
Bizə nifrət edənləri rüsvay etdin!
8 Gün boyu Allahla fəxr edirik,
İsminə sonsuza qədər şükür edirik.

Sela

9 İndi isə bizi atıb rüsvay etmisən,
Ordularımızla yürüşə çıxmırsan.
10 Düşmənin qarşısından bizi geriyə qovursan,
Bizə nifrət edənlər bizi soyub-talayır.
11 Bizi kəsilməyə gedən qoyun kimi etdin,
Sən bizi millətlər arasına səpdin.
12 Öz xalqını yaman ucuz satdın,
Onların dəyərindən çox qazanmadın.
13 Bizi qonşularımıza tənə hədəfi etdin,
Ələ salıb lağ edənlərlə yan-yörəmizi doldurdun.
14 Bizi millətlərin dilinə saldın,
Ümmətlərin gülüş hədəfinə döndərdin.
15 Rüsvayçılığım daim qarşımı kəsir,
Bu xəcalətin üzündən,
16 Təhqir, söyüş sözlərindən,
Düşməndən, qisasçıdan üzümü gizlədirəm.

17 Səni unutmadığımız,
Əhdinə xəyanət etmədiyimiz halda
Bunların hamısı başımıza gəldi.
18 Səndən qəlbimiz dönmədiyi,
Yolundan ayaqlarımız büdrəmədiyi halda
19 Sən bizi çaqqalların diyarında əzdin,
Qatı zülmətə qərq etdin.

20 Allahımızın ismini unutmuş olsaydıq,
Yad allaha əl açmış olsaydıq,
21 Allah bunu araşdırmazdımı?
Çünki qəlbin hər sirrini bilən Odur.
22 * Biz gün boyu Sənin uğrunda öldürülürük,
Qurbanlıq qoyunlar sayılırıq.

23 Ey Xudavənd, oyan, niyə yatmısan?
Qalx, bizi əbədilik atma!

* **44:22** Rom. 8:36

24 Niyə üzünü bizdən gizlədirsən?
Əzab-əziyyətimizi nə üçün unutdun?
25 Qəlbimiz palçıq kimi əzilmişdir,
Qəddimiz əyilib yerə dəyir.
26 Qalx, bizə kömək et,
Bizi məhəbbətin naminə xilas et!

45

Məzmur 45

Musiqi rəhbəri üçün. Qorah övladlarının «Şoşannim» üstə oxunan maskili.
Sevgi nəğməsi
1 Qəlbim yaxşı sözlərlə çağlayır,
Qoy şeirlərimi padşahıma söyləyim,
Dilim mahir bir xəttatın qələminə oxşayır.

2 Bəşər övladlarının ən gözəli sənsən,
Dodaqlarından lətafətli sözlər tökülür,
Çünki Allah səni əbədilik xeyir-dualı edib.
3 Ey cəngavər, qılıncını belinə bağla,
Əzəmətini, ehtişamını göstər.
4 Həqiqət, itaətkarlıq və salehlik naminə
Döyüş arabasına qalx,
Əzəmətinlə uğur qazan.
Qoy sağ əlindən möhtəşəm işlər gəlsin.
5 Nə itidir oxların,
Padşahın düşmənlərinin köksünə saplanır.
Xalqlar ayağının altına yıxılır.

6 * Ey Allah, taxtın əbədilik, sonsuzadək qalır,
Sənin şahlıq əsan insaf əsasıdır.
7 Salehliyi sevib pisliyə nifrət edirsən.
Ona görə Allah, sənin Allahın
Sevinc yağı ilə
Yoldaşlarından çox səni məsh edib.
8 Bütün paltarlarından
Mirra, əzvay və Çin darçınının ətri gəlir.
Fil dişindən olan saraylarından
Səni şənləndirən simli alətlərin səsası gəlir.
9 Şərəfə çatdırdığın qadınlar arasında
Şahzadə xanımlar da var.
Mələkə olacaq qız sağ qoluna girib,
Ofir qızıllarına bürünüb.

10 Dinlə, ey qız, diqqət elə, sözümə qulaq as,
Öz xalqını, ata evini unut.
11 Sənin gözəlliyin padşahı məftun etsin.
O sənin ağandır, ona itaət et.
12 Sur xalqı yanına hədiyyələr gətirəcək,
Xalqın varlıları səndən lütf istəyəcək.

* **45:6** İbr. 1:8-9

13 Bu şah qızı sarayına cah-calalla gətirilir,
Paltarları qızıl tikmələrə bürünmüş.
14 Padşahın yanına əlvan libasda gətirilir,
Rəfiqələri sağdışı-soldışıdır.
15 Onlar sevinclə, şadlıqla gətirilir,
Padşahın sarayına girirlər.

16 Ey padşah, ata-baban kimi oğulların olacaq,
Onlara bütün yer üzünün hakimiyyətini verəcəksən.
17 Adını nəsillərdən-nəsillərə çatdıracağam,
Xalqlar da sonsuza qədər sənə həmd oxuyacaq!

46

Məzmur 46

Musiqi rəhbəri üçün. Qorah övladlarının «Alamot» üstə oxunan ilahisi.
1 Allah bizə sığınacaqdır, qüvvətdir,
Dar gündə çox kömək edir.
2 Buna görə biz qorxmuruq:
Yer üzü alt-üst olsa belə,
Dağlar uçub dənizin köksünə aşsa belə,
3 Dalğalar kükrəyib qalxsa belə,
Vurub dağları yırğalasa belə,
Biz qorxmuruq.

Sela

4 Bir çay var ki suları Allahın şəhərinə axır,
Haqq-Taalanın müqəddəs məskəninə sevinc gətirir.
5 Allah bu şəhərin mərkəzində sarsılmaz durub,
Ona dan yeri sökülməndə yardım edər.
6 Millətlər kükrəyər, ölkələr sarsılar,
Allah səsini çıxaranda dünya əriyər.
7 Ordular Rəbbi bizimlədir!
Yaqubun Allahı qalamızdır!

Sela

8 Gəlin, görün Rəbbin işlərini,
Dünyada etdiyi viranəliyi.
9 O, yerin ucqarlarınadək döyüşləri dayandırar,
Kamanları qırar, nizələri sındırar,
Döyüş arabalarını oda atar.
10 «Dayanın, bilin ki, Mən Allaham,
Millətlər arasında ucayam,
Yer üzündə ucayam!»
11 Ordular Rəbbi bizimlədir!
Yaqubun Allahı qalamızdır!

Sela

47

Məzmur 47

Musiqi rəhbəri üçün. Qorah övladlarının məzmuru.
1 Ey bütün xalqlar, əl çalın,
Cuşa gəlib Allaha nida edin!

2 Haqq-Taala Rəbb necə də zəhmlidir,
Bütün yer üzünün böyük Padşahıdır!
3 Onun sayəsində xalqlar bizə tabe olub,
O, ümmətləri ayaqlarımızın altına salıb.
4 Sevdiyi Yaqubun fəxri olan torpağı
Bizə mülk etmək üçün seçdi.

Sela

5 Allah nida ilə ucaldı,
Rəbb şeypur səsi ilə yüksəldi.
6 Tərənnüm edin Allahı, tərənnüm edin!
Tərənnüm edin Padşahımızı, tərənnüm edin!

7 Çünki Allah bütün yer üzünün Padşahıdır,
Onu ilahilərlə tərənnüm edin.
8 Allah Öz müqəddəs taxtında əyləşir,
Allah millətlərə padşahlıq edir.
9 İbrahimin Allahının xalqı ilə bir yerdə olmaq üçün
Xalqların əsilzadələri yığılır,
Çünki yer üzünün sipərləri Allahındır.
O nə qədər ucadır!

48

Məzmur 48

Qorah övladlarının məzmuru.
Bir ilahi.
1 Allahımızın şəhərində,
Öz müqəddəs dağında
Rəbb çox əzəmətlidir,
Bol həmdlərə layiqdir.
2 * Şimala tərəf böyük Padşahın şəhəri –
Sion dağı ucalığı ilə gözəldir,
Dünyanın sevincidir.
3 Onun qalalarında Allah Özünü
Alınmaz qala kimi göstərmişdir.

4 Padşahlar bir yerə yığıldılar,
Siona yürüş etdilər.
5 Onu görəndə mat qaldılar,
Qorxub tez qaçdılar.
6 Hamilə qadının ağrısı kimi
Canlarına lərzə düşdü.

7 Sən şərq küləyi ilə
Tarşiş gəmilərini parçaladın.

8 Ordular Rəbbinin şəhərində –
Allahımızın şəhərində
Nə eşitmişiksə, onu gördük,
Allah oranı əbədi saxlayacaq.

Sela

* **48:2** Mat. 5:34-35

9 Ey Allah, məbədində
Məhəbbətin barədə dərindən düşünürük.
10 Ey Allah, yerin ucqarlarına qədər
Adın həmdə layiqdir.
Sağ əlin ədalətinlə doludur.
11 Qoy Sion dağı sevinsin.
Sənin hökmlərinə görə
Qoy Yəhuda qızları şad olsun.

12 Sionun ətrafında gəzib-dolaşın,
Onun qüllələrini sayın.
13 Divarlarına fikir verin,
Qalalarına diqqətlə baxın.
Gələcək nəslə belə deyin:
14 «Əbədi, sonsuzadək
Bu Allah bizim Allahımızdır.
Ömrümüzün sonunadək
O bizə yol göstərəcək!»

49

Məzmur 49

Musiqi rəhbəri üçün. Qorah övladlarının məzmuru.
1 Siz, ey bütün xalqlar,
Bunu dinləyin!
Ey dünya sakinləri,
2 Ey sadə insanlar, əsilzadələr,
Ey zənginlər, fəqirlər,
Hamınız qulaq asın!
3 Dilimdən hikmətli sözlər çıxacaq,
Bu müdrik fikirlər qəlbimdən gəlir.
4 Bu məsəllərə qulaq asacağam,
Bu müəmmamı mən lira ilə açacağam:

5 Niyə yaman günlərdən,
Ətrafımda məni təqib edənlərin pis niyyətindən qorxum?
6 Onlar var-dövlətlərinə güvənirlər,
Bol sərvətləri ilə öyünürlər.
7 Amma kimsə öz ömrünü satın ala bilməz,
Həyatının haqqını Allaha ödəyə bilməz.
8 Çünki insanın canının haqqı çox dəyərlidir,
Ən üstün qiymətlər ona kifayət etmir ki,
9 İnsan əbədi ömür sürsün,
Məzarı heç görməsin.

10 Aydındır ki, həm hikmətlilər ölür,
Həm axmaqlar, həm də səfehlər tələf olur,
Hamının sərvəti başqasına nəsib olur.
11 Torpaqlara sahib olsalar belə,
Son mənzilləri qəbirdir,
Yenə nəsillərdən-nəsillərədək yerləri məzardır.
12 İnsan dəyərli olsa da, qalmır,

Həlak olan heyvana oxşayır.

13 Özünə güvənənlərin yolu ölümə aparır,
Özündən razı lovğaların sonu belədir.
Sela
14 Onlar sürü kimi ölülər diyarına aparılar,
Onları ölüm otarar.
Səhər açılanda əməlisalehlər onlara hakim olar.
Yurd-yuvasından uzaq bir yerdə, ölülər diyarında
Cəsədləri çürüyüb qalar.
15 Amma Allah ölülər diyarının əlindən canımı qurtaracaq,
Məni oradan alacaq.
Sela

16 Qorxma bir adam varlı olanda,
Evinə sərvət yığılanda.
17 Çünki öləndə heç nə apara bilməz,
Sərvəti ardınca getməz.
18 Sağ ikən özünü xoşbəxt saysa da,
Uğur qazananda təriflənsə də,
19 Ata-babalarının yanına gedəcək,
Sonsuzadək orada işıq görməyəcək.
20 İnsan dəyərli olsa da, anlamır,
Həlak olan heyvana oxşayır.

50

Məzmur 50
Asəfin məzmuru.
1 Güclü Rəbb Allah çağırır,
Gündoğandan günbatanadək
Bütün yer üzünü səsləyir.
2 Qüsursuz, gözəl Siondan
Allah Öz nurunu saçır.
3 Allahımız gəlir, sakit dayanmaz,
Önündə yandırıb-yaxan alov var,
Ətrafında şiddətli tufan qopar.

4 O, xalqını mühakimə etmək üçün
Yuxarıdakı göyü və yeri şahid çağırır:
5 «Hüzuruma möminlərimi,
Qurban verib Mənimlə əhd bağlayanları yığın!»
6 Göylər ədalətini bəyan edir,
Çünki hakim Allahın Özüdür.
Sela

7 «Danışıram, dinlə Məni, ey xalqım!
Ey İsrail, əleyhinə şəhadət edirəm.
Allaham, sənin Allahın Mənəm.
8 Qurbanlarından ötrü səni tənbeh etmirəm,
Yandırma qurbanlarını həmişə görürəm.
9 Tövlədəki buğanı, ağılındakı təkəni

Səndən qəbul etmirəm.
10 Çünki Mənimdir bütün meşələrdə olan heyvanlar,
Minlərlə dağda otlayan mal-qaralar.
11 Dağlardakı bütün quşları tanıyıram,
Bütün çöl heyvanları əlimin altındadır.
12 Acsam, sənə demərəm,
Çünki dünyaya, dünyadakı hər şeyə sahibəm!
13 Məgər Mən buğa əti yeyirəm?
Məgər Mən təkə qanı içirəm?
14 Şükür qurbanını Allaha təqdim et,
Haqq-Taalaya əhd etdiyin təqdimlərini ver.
15 Dar gündə Məni çağır,
Mən səni xilas edəcəyəm,
Sən də Məni şərəfləndirəcəksən».

16 Pislərəsə Allah deyir:
«Qaydalarımı əzbər söyləməyə haqqınız varmı?
Əhdimi dilə gətirməyə haqqınız varmı?
17 Mənim iradıma nifrət edirsən,
Sözlərimi qulaq ardına vurursan.
18 Bir oğru görəndə ona qoşulursan,
Zinakarlara yoldaş olursan.
19 Ağzını şər üçün açırsan,
Dilini fırıldaq üçün işə salırsan.
20 Oturub qardaşından gileylənirsən,
Ananın oğlundan qeybət edirsən.
21 Sən belə edəndə Mən dinməmişəm.
Məgər Məni özün kimi sanırsan?
İndi isə səni tənbeh edəcəyəm,
Əməllərini gözünün önünə düzəcəyəm.

22 Ey Allahı unudanlar,
Buna diqqət edin!
Yoxsa sizi parça-parça edərəm,
Heç birinizi xilas edən olmaz.
23 Kim ki şükür qurbanı təqdim edir,
Məni şərəfləndirir.
Doğru yol tutan şəxsə
Allahın xilasını göstərəcəyəm».

51

Məzmur 51
Musiqi rəhbəri üçün. Davudun məzmuru.
* Davudun Bat-Şeva ilə olan münasibətinə görə Natan peyğəmbər onun yanına gəlib irad tutandan sonra.
1 Məhəbbətinə görə, ey Allah, mənə rəhm et,
Bol mərhəmətinə görə qanunsuzluqlarımı sil.
2 Təqsirimi tamamilə yu,
Günahımdan məni təmizlə.
3 Çünki qanunsuzluqlarımı bilirəm,

* **51:** 2Şam. 12:1-15

Günahım daim gözümün qarşısındadır.
4 * Sənə, yalnız Sənə qarşı günah işlətmişəm,
Gözündə pis sayılanı etmişəm.
Mənə görə çıxarılan hökmündə ədalətlisən,
Məni məhkum etməkdə haqlısan.
5 Mən doğulandan bəri günahkaram,
Ana bətnindən belə, təqsirkaram.

6 Sənsə ürəkdə düzlüyün olmasını istəyirsən,
Mənə daxilən hikmət öyrət.
7 Məni züfa ilə pak et, təmiz olum,
Məni yu, qardan da ağ olum.
8 Mənə şadlıq, sevinc səsini eşitdir,
Qırdığın sümüklərim xoşhallansın.

9 Üzünü tut, günahlarımı görmə,
Bütün təqsirlərimi sil.
10 Ey Allah, məndə təmiz ürək yarat,
Daxilimə yenidən sədaqət ruhunu ver.
11 Məni Öz hüzurundan atma,
Müqəddəs Ruhunu məndən götürmə.
12 Xilasının sevincini mənə qaytar,
İtaətkarlıq ruhu verib mənə dayaq ol.

13 Qoy Sənin yollarını qanunsuzlara öyrədim,
Günahkarlar Sənə sarı dönsünlər.
14 Ey Allah, məni azad et,
Qan tökmək təqsirindən məni qurtar,
Dilim ədalətini mədh etsin.
15 Ey Xudavənd, Sən dilimi aç,
Ağzımla Sənə olan həmdlərimi bəyan edim.
16 Sən qurbanlardan zövq almazsan,
Yoxsa kəsərdim.
Yandırma qurbanlarından razı qalmazsan,
17 Allaha məqbul olan qurban sınmış ruhdur,
Sən sınan və peşman olan ürəyə xor baxmazsan, ey Allah!

18 Lütfünlə Siona yaxşılıq et,
Yerusəlimin divarlarını bərpa et.
19 Onda doğru yolla təqdim edilən qurbanlardan,
Bütöv yandırma qurbanlarından zövq alarsan.
O zaman qurbangahında buğalar qurban kəsilər.

52

Məzmur 52
Musiqi rəhbəri üçün. Davudun maskili.
* Edomlu Doeq Davudun Aximelekin evinə getdiyini Şaula xəbər verəndə
1 Pisliyinlə nə üçün öyünürsən, ey cəngavər?
Sonsuzdur Allahın məhəbbəti.
2 Ey hiyləgər, dilin insanı məhv edir,

* **51:4** Rom. 3:4 * **52:** 1Şam. 22:9-10

İti ülgüc kimi kəsir.
3 Yaxşılıqdan çox yamanı,
Doğru sözdən çox yalanı sevirsən.
Sela
4 Ey hiyləgər dilli,
Məhvedici sözləri çox sevirsən!

5 Allah səni əbədilik qıracaq,
Yaxandan yapışaraq evindən çölə atacaq,
Dirilər arasından kökünü qoparacaq.
Sela
6 Salehlər buna baxıb qorxacaqlar,
Gülə-gülə belə deyəcəklər:
7 «Bu adam Allaha pənah gətirmədi,
Öz bol sərvətinə güvəndi,
Başqalarını məhv edərək gücləndi».

8 Amma mən Allahın evində
Yaşıl zeytun ağacına bənzərəm,
Daima, əbədilik
Allahın məhəbbətinə güvənirəm.
9 Sənin gördüyün işlərə görə daim şükür edirəm,
Möminlərin qarşısında gözəl isminə ümid bağlayıram!

53

Məzmur 53
(Zəb. 14)

Musiqi rəhbəri üçün. Davudun «Maxalat» üstə oxunan maskili.
1 * Axmaqlar ürəyində «Allah yoxdur!» deyə düşünürlər,
İnsanlar pozulmuş, əməlləri iyrənc olmuş,
Yaxşı iş görən yoxdur.

2 Allah göylərdən bəşər övladına baxır;
Görəsən Allahı dərk edən, Onu axtaran varmı?
3 Hamı birgə pozulub, namus əldən gedib,
Bir nəfər də olsun yaxşı iş görən yoxdur.

4 Şər iş görənlərin hər biri məgər heç nə qanmırmı?
Xalqımı çörək yerinə yeyirlər, Allahı çağırmırlar.

5 Onlar böyük dəhşətə düşəcək,
Heç görünməmiş dəhşətə düçar olacaqlar.
Allah bizi mühasirəyə salanların
Sümüklərini qırıb dağıdacaq.
Onlar qarşımızda pərt qalacaq,
Çünki Allah tərəfindən rədd olunacaqlar.

6 Kaş İsrailin azadlığı Siondan gələydi!
Allah Öz xalqına bəxtəvər günlərini qaytaran zaman
Yaqub övladları şadlıq edəcək,

* **53:1** Rom. 3:10-12

İsraillilər sevinəcək!

54

Məzmur 54

Musiqi rəhbəri üçün. Davudun simli alətlərin müşayiəti ilə oxunan maskili.
* Ziflilər Şaulun yanına gəlib «yəqin ki Davud bizim aramızda gizlənib» deyəndə.

1 Ey Allah, isminlə məni qurtar,
Qüvvənlə mənə bəraət ver.
2 Ey Allah, mənim duamı dinlə,
Dilimdən çıxan sözlərə qulaq as.
3 Yadellilər əleyhimə qalxıblar,
Zalımlar canımı almaq üçün məni axtarırlar,
Heç Allaha baxmırlar.

Sela

4 Budur, Allah mənə kömək edir,
Xudavənd ömrümə dayaq olur.
5 O bu şəri düşmənlərimə tərəf döndərəcək.
Mənim sadiq Allahım, düşmənləri yox et!
6 Sənə könüllü qurban kəsəcəyəm,
Ya Rəbb, gözəl isminə şükür edəcəyəm!
7 Məni hər darlıqdan xilas etdin,
Gözüm düşmənlərimin məhvini gördü.

55

Məzmur 55

Musiqi rəhbəri üçün. Davudun simli alətlərin müşayiəti ilə oxunan maskili.
1 Ey Allah, duamı dinlə,
Yalvarışımdan gizlənmə!
2 Yaxşı qulaq as mənə, bir cavab söylə,
Düşüncələrim məni narahat edir,
Çaş-baş qalmışam.
3 Düşmənin səsindən,
Zalımların zülmündən narahatam.
Məni onların şər işləri sarsıdır,
Onlar qəzəblə mənə qəsd-qərəz qurur.

4 Köksümdəki ürəyim sancır,
Ölüm dəhşəti üzərimə düşdü.
5 Mənə qorxu və titrətmə gəlib,
Canımı vicvicə bürüyüb.
6 Dedim: «Kaş göyərçin kimi qanadlarım olaydı,
Uçub rahatlıq tapaydım.
7 Doğrudan da, uzaqlara qaçardım,
Çöllərdə məskən salardım.

Sela

8 Bu sərt yellərdən, qasırğalardan
Daldalanmaq üçün tez bir yerə gedəydim».

* **54:** 1Şam. 23:19; 26:1

9 Ey Xudavənd, bu şəhəri alt-üst et,
Oradakıların dillərinə ayrılıq sal.
Orada zorakılıq, dava gördüm;
10 Bunlar gecə-gündüz divarlarının üstündə dolanır,
Pislik və şər şəhərin içindədir,
11 Aralarında qırğın var,
Meydanlarından hədə-qorxu və fırıldaq çıxır.

12 Əgər məni düşmən təhqir etsəydi, dözərdim,
Yağı qarşımda qürrələnsəydi, gizlənərdim.
13 Amma bunu sən etdin, ey rəfiqim,
Ey yoldaşım, ürək həmdəmim.
14 Səninlə şirin-şirin söhbət edərdik,
Allah evinə birgə gedərdik.
15 Qoy düşmənlərə qəfil ölüm gəlsin,
Onlar diri-diri ölülər diyarına düşsün,
Çünki şər onların evində və qəlbindədir.

16 Mənsə Allahı səsləyərəm,
Rəbb məni xilas edər.
17 Səhər, günorta, axşam nalə çəkirəm,
Ah-zar edirəm, O, səsimi eşidir.
18 Çoxları əleyhimə çıxır,
Amma O, canımı döyüşdən qoruyur.
19 Əzəldən bəri taxtında oturan Allah
Məni eşidib onları zəlil edəcək.
Sela
Çünki onlar əsla dəyişməz,
Allahdan qorxmurlar.

20 Yoldaşım dostuna əl qaldırır,
Dostluq əhdini pozur.
21 Onun dili kərə yağından da yağlıdır,
Qəlbində isə çəkişmələr yaşayır,
Sözləri zeytun yağından yumşaqdır,
Amma sıyrılmış qılınclardır.

22 * Sən qayğı yükünü Rəbbə ver,
Qoy sənə dayaq olsun.
O heç vaxt salehə sarsıntı verməz.
23 Ey Allah, qanlı, hiyləgər adamları
Qəbirə endirəcəksən.
Onların ömrü yarıya çatmayacaq.
Amma mən yalnız Sənə güvənirəm!

56

Məzmur 56

Musiqi rəhbəri üçün. Davudun «Yonat elem rexoqim» üstə oxunan miktamı.
* Filiştlilər onu Qat şəhərində yaxalayanda.
1 Rəhm et mənə, ey Allah,

* **55:22** 1Pet. 5:7 * **56:** 1Şam. 21:13-15

İnsanlar sel kimi üstümə cumur,
Gün boyu döyüşərək məni sıxışdırırlar.
2 Gün boyu düşmənlərim sel kimi üstümə cumur,
Əleyhimə qalxan məğrur döyüşçülər çoxdur.
3 Bu dəhşətli gündə
Mən yalnız Sənə güvənirəm.
4 Vədinə görə Allaha həmd edirəm,
Mən Allaha güvənirəm, qorxmuram;
Fani insan mənə nə edə bilər?

5 Hər işimə onlar ziyan vururlar,
Həmişə mənə qəsd-qərəz qururlar.
6 Xəlvət bir yerə yığılıb hər addımımı izləyirlər,
Pusqu qurub canımı almaq üçün gözləyirlər.
7 Günahlarına görə onları cəzalandır,
Ey Allah, qəzəblə bu xalqları yerlə yeksan et.

8 Dərdlərimi saydın,
Göz yaşlarımı tuluğuna yığ.
Bunlar Sənin kitabında yazılmayıbmı?
9 Mən Səni çağıranda düşmənlərim geri dönür,
Bunu bilirəm, Allah mənim tərəfimdədir.
10 Vədinə görə həmd etdiyim Allaha,
Vədinə görə həmd etdiyim Rəbbə,
11 Allaha güvənirəm və qorxmuram;
Fani insan mənə nə edə bilər?

12 Ey Allah, Sənə olan əhdlərimə əməl etməliyəm,
Sənə şükür qurbanı təqdim edəcəyəm.
13 Çünki canımı ölümdən qurtardın,
Ayaqlarımı büdrəməyə qoymadın,
Belə ki Allahın hüzurunda,
Həyatın nurunda dolanım.

57

Məzmur 57

Musiqi rəhbəri üçün. Davudun «Al-taşxet» üstə oxuduğu miktamı.
* Şauldan qaçıb mağarada gizlənəndə.
1 Mənə rəhm et, ey Allah, mənə rəhm et!
Canımı götürüb Sənin yanına pənah gətirmişəm.
Bəlalar keçib-gedənəcən
Qanadlarının altına sığınacağam.
2 Allah-Taalanı çağırıram,
Mənim üçün hər şeyi verən Allahı çağırıram.
3 Göydən mənə qurtuluş göndərəcək,
Başımı yemək istəyəni rüsvay edəcək.
Sela
Allah Öz məhəbbətini və sədaqətini göndərəcək.
4 Sanki aslanların arasındayam,
Yandırıb-yaxan adamların arasında yatıram.

* **57:** 1Şam. 22:1; 24:3

Dişləri nizədir, oxdur,
Dilləri iti qılıncdır.

5 Ey Allah, göylər üzərində ucal!
Ehtişamın bütün yer üzərində olsun!

6 Yolumda tələ qurub canımı üzdülər,
Mənə qazdıqları quyuya özləri düşdülər.

Sela

7 Ey Allah, qəlbim Sənə möhkəm bağlanıb, möhkəm bağlanıb,
Qoy ilahi oxuyum, Səni tərənnüm edim.
8 Ey mənim ruhum, oyan!
Ey çəng və lira, oyan!
Qoy səhəri oyadım.
9 Ey Xudavənd, xalqlar arasında
Sənə şükür edəcəyəm.
Ümmətlər arasında
Səni tərənnüm edəcəyəm.
10 Məhəbbətin böyükdür, göylərə çatır,
Sədaqətin buludlara dəyir.
11 Ey Allah, göylər üzərində ucal!
Ehtişamın bütün yer üzərində olsun!

58

Məzmur 58

Musiqi rəhbəri üçün. Davudun «Al-taşxet» üstə oxuduğu miktamı.
1 Ey qüdrətlilər, doğrudanmı ədalətlə danışırsınız?
Bəşər övladları üçün insaflamı hökm çıxarırsınız?
2 Xeyr, qəlbinizdən fitnə-fəsad çıxır,
Bu dünyada əlinizdən zorakılıq gəlir.

3 Pis adamlar ana bətnindən belə, azğındırlar,
Çaşıblar, doğulan gündən belə, yalançıdırlar.
4 Onlar əfi ilan kimi zəhərlidirlər,
Qulaqlarını tıxayan gürzəyə bənzəyirlər.
5 Onlar ilanoynadanın səsinə gəlmir,
Usta bir ovsunçu onu ovsunlaya bilmir.

6 Ey Allah, onların ağızlarındakı dişlərini qır,
Ya Rəbb, bu gənc aslanların dişlərini çıxar.
7 Qoy onlar su kimi axıb yox olsun,
Kaman üstündəki oxlarının ucları qırılsın.
8 İlbiz kimi gedərkən ərisinlər,
Ölü doğulan körpələr kimi günəş nuru görməsinlər.
9 Ocaqda qazanlarını qızdırmazdan əvvəl kol-kosları sovrulsun,
Nə qurularından, nə də yaşlarından heç nə qalmasın.

10 Pislərdən qisas alındığını görən salehlər şad olacaq,
Ayaqlarını onların qanına batıracaq.
11 İnsanlar belə deyəcək: «Bəli, salehlər barlı olar,

Həqiqətən, dünyanın hökmranı olan bir Allah var!»

59

Məzmur 59

Musiqi rəhbəri üçün. Davudun «Al-taşxet» üstə oxunan miktamı.
* Şaul onu öldürmək üçün evinə adam göndərib pusqu qoyanda.
1 Ey Allahım, məni düşmənlərimdən qurtar,
Əleyhdarlarımın əlindən hifz et.
2 Məni şər iş görənlərdən xilas et,
Məni qaniçənlərdən azad et.

3 Canımı almaq üçün məni güdürlər,
Güclülər əleyhimə birləşiblər.
Ya Rəbb, üsyankar, günahkar,
4 Təqsirkar olmadığım halda
Onlar mənə qarşı qəti tədbir görürlər.
Bir oyan, halımı gör, yardım et,
5 Ya Rəbb, Ordular Rəbbi, İsrailin Allahı!
Bütün millətlərə cəza vermək üçün oyan,
Xəyanətkar pislərin heç birinə rəhm etmə.

Sela

6 Bu pis adamlar axşamüstü qayıdırlar,
Köpək kimi mırıldayırlar,
Şəhərdə sülənib-dolaşırlar.
7 Gör dodaqlarından nələr tökülür,
Ağızlarından qılınclar çıxır.
Onlar zənn edirlər ki, eşidən yoxdur.
8 Lakin, ya Rəbb, Sən onlara gülürsən,
Bütün millətlərə rişxənd edirsən.
9 Ey mənə qüvvət verən,
Səni gözləyirəm!
Ey Allahım, qalamsan,
10 Mənə məhəbbətini göstərirsən!

Ey Allah, imdad etmək üçün çıxacaqsan,
Düşmənlərimin qırılmasını mənə göstərəcəksən.

11 Ey Xudavənd, Sənsən sipərimiz!
Xalqımın yadında qalsın deyə
Düşmənləri qırma, lakin gücünlə
Onları dağıdaraq məğlub et.
12 Günahkar dillərinə görə,
Ağızlarının sözlərinə görə
Təkəbbürlülərin tələsinə özləri düşsünlər.
Yağdırdıqları lənətlərə görə,
Dedikləri yalanlara görə
13 Onları qəzəbinlə məhv et,
Məhv et, qoy bir nişanə qalmasın.
Qoy insanlar bilsinlər:
Allah səltənət sürür

* **59:** 1Şam. 19:11

Yaqub nəslinin üzərində,
Ta ucqarlara qədər yer üzərində.

Sela

14 Bu pis adamlar axşamüstü qayıdırlar,
Köpək kimi mırıldayırlar,
Şəhərdə sülənib-dolaşırlar.
15 Avara-avara gəzib yem axtarırlar,
Doyunca tapmasalar, gecə boyu ulayırlar.

16 Mən isə Sənin qüdrətini tərənnüm edəcəyəm,
Sübh tezdən məhəbbətini mədh edəcəyəm.
Çünki Sən mənə qala olmusan,
Dar günümdə mənim pənahımsan.
17 Ey mənə qüvvət verən,
Səni tərənnüm edəcəyəm!
Ey Allahım, qalamsan,
Mənə məhəbbətini göstərirsən!

60

Məzmur 60

Musiqi rəhbəri üçün. Davudun «Şuşan-edut» üstə oxunan təlim miktamı.
* Davud Naharayim və Sova Aramlıları ilə döyüşərkən Yoav gedib Duz vadisində on iki min Edomlunu öldürəndə.
1 Ey Allah, Sən bizi atmısan,
Müdafiə qüvvələrimizi dağıtmısan.
Bizə qəzəblənmisən,
Bizi əvvəlki halımıza qaytar.
2 Yeri lərzəyə salmısan,
Torpağını dağıtmısan.
Yarıqlarını yenə bitişdir,
Çünki yer sarsılıb.
3 Öz xalqını çətinliyə salmısan,
Şərab içirərək bizi səndələtmisən.

4 Səndən qorxanlara isə bayraq vermisən,
Qoy onu həqiqət naminə qaldırsınlar.

Sela

5 Sevdiyin insanların xilas olması üçün
Sağ əlinlə bizi qurtar, mənə cavab ver!

6 Allah Öz müqəddəs məskənindən belə söylədi:
«Şekemi sevinclə bölüşdürəcəyəm,
Sukkot dərəsini böləcəyəm.
7 Gilead torpağı Mənimdir,
Menaşşe torpağı da Mənimdir,
Efrayim başımın dəbilqəsidir,
Yəhuda Mənim əsamdır.
8 Moav yuyunmaq üçün ləyənimdir,
Çarığımı ataraq Edomu tutacağam,
Zəfər harayını Filiştə salacağam».

* **60:** 2Şam. 8:13; 1Saln. 18:12

9 Kim məni istehkamlı şəhərə apara bilər?
Kim mənə Edoma qədər yol göstərər?
10 Ay Allah, Sən niyə bizi atmısan?
Ay Allah, qoşunlarımızla niyə yürüşə çıxmırsan?
11 Bizə düşmənin qarşısında imdad et,
Çünki insanın köməyi puçdur.
12 Allahın köməyi ilə igidlik edəcəyik,
O, düşmənlərimizi tapdalayacaq!

61

Məzmur 61
Musiqi rəhbəri üçün. Davudun simli alətlərin müşayiəti ilə oxunan məzmuru.
1 Ey Allah, fəryadımı eşit,
Duamı dinlə.
2 Düşkünlük qəlbimi alıb,
Mən dünyanın ucqarından Səni çağırıram.
Sən məni əlçatmaz bir qayaya apar.

3 Çünki Sən mənim pənahgahımsan,
Düşmənə qarşı möhkəm qülləsən.
4 Qoy sonsuzadək çadırında yaşayım,
Qanadlarının altında pənah tapım.
Sela
5 Sən, ey Allah, etdiyim əhdi eşitdin,
Adından qorxanlara təyin etdiyin payı mənə verdin.

6 Sən ömür ver, qoy padşahın yaşasın,
İlləri nəsillərdən-nəsillərə qədər uzansın.
7 Allahın hüzurunda daim taxtda otursun,
Məhəbbət və sədaqət ver, onu qorusun.
8 Mənsə adını həmişə tərənnüm edəcəyəm,
Hər gün əhd etdiyim təqdimləri verəcəyəm!

62

Məzmur 62
Musiqi rəhbəri Yedutun üçün. Davudun məzmuru.
1 Susan qəlbim yalnız Allahı gözləyir,
Ondadır qurtuluşum.
2 Yalnız Odur qayam, qurtuluşum,
O mənim qalamdır, mən əsla sarsılmaram.

3 İnsan divar kimi əyilində,
Hasar kimi laxlayanda
Nə vaxtadək üstünə hücum edəcəksiniz?
Nə vaxtadək onu əzəcəksiniz?
4 Yalnız fikirləşirsiniz, onu nüfuzdan salaq,
Çünki yalandan zövq alırsınız.
Diliniz xeyir-dua söyləsə də,
Qəlbiniz lənət yağdırır.
Sela

5 Ey qəlbim, sükutla Allahı gözlə,
Çünki ümidim Ondadır.
6 Qayam, qurtuluşum yalnız Odur,
O mənim qalamdır, mən sarsılmaram.
7 Qurtuluşum, şərəfim Allaha bağlıdır,
Allah möhkəm qayam və pənahımdır.

8 Ey xalq, hər zaman Ona arxalan,
Onun hüzurunda qəlbini açıb-boşalt,
Çünki Allah bizim pənahımızdır!

Sela

9 Bəşər övladları yalnız bir nəfəsdir –
İnsan övladları fanidir.
Tərəzinin gözündə çəkərkən hamısı yuxarı qalxır,
Çəkisi bir nəfəsdən yüngül gəlir.
10 Heç zaman zorakılığınıza güvənməyin,
Talan malına boş yerə ümid bağlamayın,
Var-dövlətiniz artsa da, ona arxalanmayın.

11 Allah bir dəfə dedi,
Bunu iki dəfə eşitdim:
Qüdrət Allahındır,
12 * Ey Xudavənd, məhəbbət Sənindir!
Sən hər kəsə əməlinə görə əvəz verirsən!

63

Məzmur 63

Davudun məzmuru.
* Yəhuda çölündə olanda.
1 Ey Allah, mənim Allahım Sənsən,
Sənin üçün yaman qəribsəmişəm.
Quraq, cansıxıcı, susuz bir diyarda
Sənsiz könlüm susuzdur.
Bütün varlığımla həsrətini çəkirəm.
2 Müqəddəs yerdə Səni seyr edirdim,
Qüdrətini, əzəmətini görürdüm.
3 Mənim dilim Səni tərənnüm edir,
Məhəbbətin bu həyatdan gözəldir.
4 Bütün ömrüm boyu Sənə alqış edəcəyəm,
Əllərimi qaldırıb adınla Səni səsləyəcəyəm.
5 Sanki yağlı yeməklə canım tox olacaq,
Dilim Səni mədh edəcək, ağzım həmd oxuyacaq.
6 Yatanda belə, Səni xatırlayıram,
Gecə növbələrində Səni düşünürəm.
7 Sən mənə kömək oldun,
Qanadlarının kölgəsində Sənə mədh oxuyacağam.
8 Könlüm Sənə bağlanır,
Sağ əlin məni möhkəm tutur.

* **62:12** Əyy. 34:11; Yer. 17:10; Mat. 16:27; Rom. 2:6; 2Tim. 4:14; Vəhy 2:23 * **63:** 1Şam. 23:14

9 Amma canımın qəsdinə duranlar
Yerin dibinə batacaqlar,
10 Qılıncın ağzına tuş gələcəklər,
Çaqqallara yem olacaqlar.
11 Amma padşah Allaha görə sevinəcək,
Adına and içən hər kəs həmd söyləyəcək,
Yalançıların isə ağzı yumulacaq.

64

Məzmur 64

Musiqi rəhbəri üçün. Davudun məzmuru.
1 Ey Allah, eşit səsimi, Sənə şikayət edirəm,
Həyatımı düşmən vahiməsindən qoru.
2 Pislərin fəndlərindən,
Şər iş görənlərin vəlvələsindən
Məni qoru.
3 Onlar qılınc kimi dillərini itiləyirlər,
Kamanın üstünə ox kimi acı sözlərini qoyurlar,
4 Günahsız insana pusqu qurduqları yerlərdən
Qəfildən, çəkinmədən atırlar.
5 Bir-birlərini şər iş görməkdə cəsarətləndirirlər,
Gizlənib tələ qurmaq üçün məsləhət edirlər,
«Bunu kim görəcək?» deyirlər.
6 Fitnəkarlıqla qəsd qururlar və belə deyirlər:
«Ustalıqla fənd işlətdik».
İnsanın daxili, qəlbi görünməz.

7 Lakin Allah onlara ox atacaq,
Onlar qəflətən yaralanacaq.
8 Öz dilləri özlərini yıxacaq,
Onları görənlər başını bulayıb xor baxacaq.
9 Bütün insanlar qorxacaq,
Allahın əməllərini bəyan edəcək,
Onun işləri barədə düşünəcək.
10 Saleh insan Rəbbə görə sevinəcək,
Ona pənah gətirəcək.
Bütün ürəyidüz insanlar Rəbbə həmd edəcək!

65

Məzmur 65

Musiqi rəhbəri üçün. Davudun məzmuru.
Bir ilahi.
1 Ey Allah, Səni Sionda həmdlər gözləyir,
Sənə edilən əhd yerinə yetiriləcək.
2 Ey duaları eşidən,
Bütün bəşər hüzuruna gələcək.
3 Mən günaha batmışdım,
Lakin Sən üsyankarlığımızı kəffarə edirsən.
4 Nə bəxtiyardır evinin həyətlərində yaşayan,
Seçib Özünə yaxın etdiyin insan!

Biz Sənin evinin, müqəddəs məbədinin
Nemətləri ilə doyacağıq!

5 Sən ey qurtuluşumuzun Allahı,
Zəhmli işlərinlə ədalətini göstərirsən,
Bizə cavab verirsən.
Sən yer üzünün bütün ucqarlarının,
Ən uzaq dənizlərin belə, ümidisən.
6 Sən qüdrətə bürünmüsən,
Qüvvətinlə dağları möhkəmlətmisən.
7 Dənizlərin uğultusunu,
Dalğaların gurultusunu,
Ümmətlərin çaxnaşmasını
Yatıran Sənsən.
8 Dünyanın ucqarlarında yaşayanlar
Sənin əlamətlərinə mat qalırlar.
Gündoğandan günbatanadək bütün insanlar
Sənə mədh oxuyurlar.

9 Yer üzünün qayğısına qalıb su verirsən,
Onu çox məhsuldar edirsən.
Ey Allah, çayın su ilə doludur,
Torpağı taxıl üçün hazır edirsən.
10 Torpağın şırımlarını sulayırsan,
Aralarını bərkidirsən,
Gur yağışla torpağını yumşaldırsan,
Məhsuluna bərəkət verirsən.
11 Yaxşılıqlarınla tac qoyursan,
Yollarından yağ damır,
12 Çöl otlaqlarına tökülür,
Təpələr sevincə bürünür.
13 Çəmənlərin sürülərlə dolur,
Dərələrini taxıl bürüyür.
Onlar cuşa gəlib tərənnüm söyləyir!

66

Məzmur 66

Musiqi rəhbəri üçün. Bir ilahi.
Məzmur.
1 Ey bütün dünya əhli,
Cuşa gəlib Allaha nida edin,
2 Şərəfli ismini tərənnüm edin,
Ona şərəflə həmd edin!
3 Siz Allaha belə deyin:
«Əməllərin nə qədər zəhmlidir!
O qədər qüdrətlisən ki,
Düşmənlərin qarşında diz çökür!
4 Bütün dünya Sənə səcdə edir,
Səni tərənnüm edir,
İsmini tərənnüm edir».

Sela

5 Gəlin, Allahın işlərini,
Bəşər övladları üçün etdiyi zəhmli əməllərini görün.
6 * * Dənizi quruya çevirdi,
Çayın sularını saxlayıb xalqını piyada keçirtdi.
Biz Allaha görə sevinək!
7 Qüdrəti ilə əbədi səltənət sürər,
Günahkarlar Ona qarşı qalxmasın deyə
Göz qoyub millətlərə nəzarət edər.

Sela

8 Ey xalqlar, Allahımıza alqış edin,
Ona həmd edin, səsiniz eşidilsin!
9 Odur canımızı qoruyan,
Ayağımızı büdrəməyə qoymayan.

10 Ey Allah, bizi sınaqdan keçirtdin,
Sən bizi gümüş kimi təmizləyib saflaşdırdın.
11 Sən bizi Öz torunla tutdun,
Kürəyimizə ağır yük qoydun.
12 Sən insanları başımızın üstündən keçirtdin.
Oda düşdük, suya düşdük,
Axırda bizi Sən bolluğa çıxartdın.

13 Sənin evinə yandırma qurbanları ilə gələcəyəm,
Sənə əhd etdiyim təqdimləri verəcəyəm.
14 Dar gündə dilim bunları bəyan etdi,
Mənim ağzım bu əhdləri söylədi.
15 Kökəldilmiş heyvanları
Sənin üçün yandırma qurbanı verəcəyəm.
Qoçların xoş tüstüsü Sənə sarı qalxacaq,
Təkələri, öküzləri qurban gətirəcəyəm.

Sela

16 Ey Allahdan qorxanlar, gəlin, dinləyin,
Onun mənə nə etdiyini sizə bəyan edim.
17 Ağzımla Onu səslədim,
Dilimlə Onu mədh etdim.
18 Mən qəlbimdə təqsirə yer versəydim,
Xudavənd məni eşitməzdi.
19 Lakin Allah məni dinlədi,
Duamın səsini eşitdi.
20 Alqış olsun Allaha! Duamı rədd etmədi,
Məndən məhəbbətini əsirgəmədi!

67

Məzmur 67

Musiqi rəhbəri üçün simli alətlərin müşayiəti ilə oxunan məzmur.
Bir ilahi.
1 Lütf edib, ey Allah, bizə xeyir-dua ver,
Üzün üstümüzə nur saçsın.

---

* **66:6** Çıx. 14:21 * **66:6** Yeşua 3:14-17

Sela

2 Qoy yer üzündə Sənin yolun,
Bütün millətlər arasında qurtuluşun tanınsın.

3 Ey Allah, Sənə xalqlar şükür etsin,
Qoy Sənə bütün xalqlar şükür etsin.
4 Qoy ümmətlər sevinclə Səni mədh etsin,
Çünki xalqlara insafla hökm edirsən,
Yer üzündəki ümmətlərə yol göstərirsən.

Sela

5 Ey Allah, Sənə xalqlar şükür etsin,
Qoy Sənə bütün xalqlar şükür etsin.

6 Yer üzü bəhrəsini verib,
Allah, bizim Allahımız bizə bərəkət verib.
7 Allah bizə xeyir-dua verib.
Qoy yer üzünün qurtaracağınadək hər yerdə olanlar Ondan qorxsun!

68

Məzmur 68

Musiqi rəhbəri üçün. Davudun məzmuru.
Bir ilahi.
1 Allah qalxsın, qoy düşmənlər dağılsın,
Ona nifrət edənlər qarşısından qaçsın,
2 Pislər çəkilən tüstü kimi dağılsın,
Alovun qarşısında mum kimi ərisin.
Qoy onlar Allahın qarşısında məhv olsun.
3 Salehlər sevinsin,
Allahın hüzurunda fərəhindən coşsun,
Sevinib şad olsun.

4 Allaha ilahi oxuyun, ismini tərənnüm edin,
Buludlar üstünə minənə yol açın.
İsmi Rəbdir, hüzurunda fərəhiniz çağlasın.
5 Öz müqəddəs məskənində olan Allah
Yetimlərin atası,
Dul qadınların müdafiəçisidir.
6 Allah kimsəsizlərə ev qurur,
Əsirləri firavanlığa çıxarır,
Günahkarlar isə quru yurdda yaşayır.

7 * Ey Allah, Sən xalqının önündə gedərkən,
Çöllükdə yürüşə çıxarkən

Sela

8 Sina dağındakı Allahın qarşısında,
Allahın, İsrailin Allahının hüzurunda
Yer lərzəyə gəldi, göydən yağış töküldü.
9 Ey Allah, yaxşıca yağışlar yağdırdın,
Solan torpaqlarını canlandırdın.
10 Xalqın orada məskən saldı.

* **68:7** Çıx. 19:18; Hak. 5:4-5

Ey Allah, xeyirxahlığına görə
Məzlumlar üçün oranı Sən hazırladın.

11 Xudavənd əmr edir,
Bir alay qadın
Belə müjdə paylayır:
12 «Düşmən orduları qaçır!
Padşahları qaçır!
Evdə olanlar
Talan malını paylayırlar.
13 Siz ağıllar arasında yatanda
Qanadları gümüş kimi bərq vuran,
Tükləri isə qızıl kimi parlayan,
Göyərçinə oxşayırsınız».
14 Külli-İxtiyar padşahları elə dağıtdı ki,
Elə bil Salmon dağına göydən qar tökülür.

15 Ey Başan dağı, Allahın dağı,
Ey zirvələri çox olan Başan dağı!
16 Ey zirvələri çox olan dağlar,
Allah məskən salmaq üçün seçdiyi dağa
Niyə qibtə ilə baxırsınız?
Bəli, Rəbb orada əbədi yaşar.

17 Allahın döyüş arabaları var
Minlərlə, saysız-hesabsız.
Xudavənd onlarla birgə
Sinadan müqəddəs məskəninə gəlib.
18 * Ya Rəbb Allah, Sən yüksək yerlərə çıxıb məskən saldın,
Əsir etdiyin düşmənləri Özünlə oraya apardın,
Sən bütün insanlardan,
Hətta üsyankarlardan da xərac aldın.

19 Xudavəndə,
Bizi qurtaran Allaha –
Hər gün qayğı yükümüzü çəkənə alqış olsun!
Sela
20 Allahımız azad edən Allahdır,
Ölümdən qurtaran Xudavənd Rəbdir.

21 Allah düşmənlərin kəlləsini,
Günah içində yaşayanların tüklü təpəsini əzəcək.
22 Xudavənd belə dedi:
«Onları Başandan geri qaytaracağam,
Dənizin dibində olsalar belə,
Oradan geri qaytaracağam.
23 Qoy ayaqların düşmənlərin qanına batsın,
Bundan itlərinin dilləri də pay alıb yalasın».

24 Ey Allah, indi burada o zəfər yürüşün,
Ey Allahım, Padşahım, müqəddəs yerə gəlişin görünür,

* **68:18** Ef. 4:8

25 Öndə ilahi oxuyanlar,
Arxalarından isə çalğıçılar,
Aralarında dəfçalan qızlar gəlir.
26 Ey İsrailin belindən gələnlər, cəmiyyət içində
Allahınız Rəbbə alqış edin.
27 Qabaqda kiçik Binyamin qəbiləsi gedir,
Ardınca çoxlu Yəhuda başçıları,
Ondan sonra Zevulunun, Naftalinin başçıları gəlir.

28 Ey Allah, qüdrətini,
Bizim üçün işlətdiyin qüvvətini göstər.
29 Yerusəlimdəki məbədinə görə
Sənə padşahlar xərac gətirir.
30 Qamışlıqda yaşayan heyvanları,
Xalqların danaları ilə buğa sürüsünü tənbeh et.
Bu gümüşpərəstləri təpiyinin altına sal,
Davakar xalqları pərən-pərən et.
31 Misirdən Allahın hüzuruna elçilər gələcək,
Kuşlular da Ona əl açacaqlar.

32 Ey dünya ölkələri,
Allaha ilahi söyləyin.
Xudavəndi tərənnüm edin,
Sela
33 Göylərin, ulu göylərin üstünə minəni,
Güclü səslə gurlayanı dinləyin,
34 Allahın qüdrətini bəyan edin,
Əzəməti İsrail üzərindədir,
Onun qüdrəti göylərdədir!
35 Müqəddəs məkanında olan ey Allah, zəhmlisən!
İsrailin Allahı Öz xalqına qüdrət, qüvvət verir.
Allaha alqış olsun!

69

Məzmur 69

Musiqi rəhbəri üçün. Davudun «Şoşannim» üstə oxunan məzmuru.
1 Ay Allah, məni qurtar,
Su çıxıb boğazımacan,
2 Dərin bataqlığa batmaqdayam,
Ayaq üstə durmağa yer yoxdur.
Dərin sulara qərq olmuşam,
Sellər məni aparır.
3 Fəryad etməkdən taqətim kəsildi,
Allahı gözləməkdən
Boğazım qurudu, gözümün nuru söndü.

4 * Boş yerə mənə nifrət edənlər
Başımın tükündən çoxdur.
Haqsız yerə mənə düşmən kəsilənlər,
Məni məhv etmək istəyənlər qüvvətlidir.

* **69:4** Zəb. 35:19; Yəh. 15:25

Oğurlamadığım şeyləri necə qaytara bilərəm?
5 Ey Allah, ağılsızlıq etdiyimi bilirsən,
Günahlarım Səndən gizli deyil.

6 Ey Ordular Rəbbi Xudavənd, Səni gözləyənlər
Mənə görə qoy utanmasınlar.
Ey İsrailin Allahı, Səni axtaranlar
Mənə görə qoy xəcalət içində qalmasınlar.
7 Sənin uğrunda üzərimə rüsvayçılıq töküldü,
Üzümü xəcalət bürüdü.
8 Qardaşlarıma yad oldum,
Anamın oğullarına özgə sayıldım.
9 * * Evinin qeyrəti məni yandırıb-yaxdı,
Səni təhqir edənlərin rüsvayçılıq təhqirləri altında qaldım.
10 Oruc tutub ağlamağımı belə,
Mənə rüsvayçılıq saydılar.
11 Mən çula bürünəndə
Onlara söz oldum.
12 Darvazadakı adamlar məndən qeybət edirlər,
Sərxoşların dilinin nəğməsinə çevrildim.

13 Mənsə, ya Rəbb, Sənə dua edirəm.
Ey Allah, münasib gördüyün zaman
Bol məhəbbətinə görə mənə cavab ver,
Çünki qurtuluşuna etibar etmişəm.
14 Məni qurtar, bataqlığa batmayım,
Qoy düşmənlərimdən,
Dərin sulardan xilas olum.
15 Qoy sellər məni aparmasın,
Dərinlik məni udmasın,
Quyu üstümdə ağzını yummasın.
16 Ya Rəbb, mənə cavab ver,
Çünki məhəbbətin yaxşıdır.
17 Üzünü bu bəndəndən gizlətmə,
Tez cavab ver, çünki əzab çəkirəm.
18 Yetiş, canımı azad et,
Məni düşmənlərimdən xilas et.

19 Başıma gələn rüsvayçılığı,
Biabırçılığı, xəcaləti bilirsən,
Bütün yağılarım qarşındadır.
20 Rüsvayçılıq qəlbimi qırdı,
Gör necə biçarəyəm.
Çox axtardım, halıma yanan tapılmadı,
Hey axtardım, təsəlli verən olmadı.
21 * Mənə yemək əvəzinə öd verdilər,
Susayanda sirkə içirtdilər.

22 * Süfrələri onlar üçün tələ olsun,

* **69:9** Yəh. 2:17 * **69:9** Rom. 15:3 * **69:21** Mat. 27:48; Mark 15:36; Yəh. 19:28-29 * **69:22** Rom. 11:9-10

Müttəfiqləri üçün tor olsun.
23 Gözlərinə qara gəlsin, görməsinlər,
Belləri onları lərzəyə salsın.
24 Qoy qəzəbin onların üzərinə yağsın,
Qoy hiddətinin qızğınlığı onları tutsun.
25 * Düşərgələri viran olsun,
Çadırları boş qalsın.
26 Çünki Sənin vurduğun insanı təqib edirlər,
Yaraladıqlarının dərdini ona qaxınc edirlər.
27 Bu təqsirkarları daha da təqsirkar çıxar,
Səndən bəraət almasınlar.
28 * Qoy adları həyat kitabından silinsin,
Salehlərlə yanaşı yazılmasın.

29 Mən məzlumam, dərdliyəm,
Ey Allah, Sənin qurtuluşun məni ucaltsın.
30 Allahın isminə ilahilərlə həmd oxuyacağam,
Onu şükürlərlə ucaldacağam.
31 Mal-qara qurbanından çox
Bu, Rəbbin xoşuna gələcək,
Buynuzlu, dırnaqlı buğadan çox
Bu Ona xoş gələcək.
32 Bunu görən məzlumlar qoy sevinsin,
Ey Allahı axtaranlar, ürəyiniz dirçəlsin.
33 Çünki Rəbb fəqirləri eşidir,
Öz əsir xalqına xor baxmır.

34 Göy, yer, dənizlər, oradakı canlılar
Qoy Rəbbə həmd oxusunlar.
35 Çünki Allah Sionu qurtaracaq,
O, Yəhuda şəhərlərini bərpa edəcək.
Onun xalqı oranı mülk edib məskən salacaq,
36 Ora qullarının övladlarına irs olaraq qalacaq,
Allahın ismini sevənlər orada sakin olacaq!

70

Məzmur 70
(Zəb. 40:13-17)

Musiqi rəhbəri üçün. Davudun yadasalma məzmuru.
1 Ey Allah, məni xilas et,
Ya Rəbb, dadıma tez çat!
2 Canımın qəsdinə duranlar
Qoy utanıb biabır olsunlar.
Pis günümdən zövq alanlar
Geri qovulub rüsvay olsunlar.
3 «Aha! Aha!» deyənlər
Xəcalət içində çaşıb-qalsınlar.

4 Lakin Səni axtaranlar
Sənə görə qoy şad olub sevinsinlər,

* **69:25** Həv. 1:20 * **69:28** Çıx. 32:32; Vəhy 3:5; 13:8; 17:8

Verdiyin xilası sevənlər
Daim «Qoy ucalsın Allah!» desinlər.
5 Budur, bir məzlum, bir fəqirəm,
Ey Allah, Sən Özünü tez yetir.
Köməyim, xilaskarım Sənsən,
Ya Rəbb, ləngimə!

71

Məzmur 71

1 Ya Rəbb, Sənə pənah gətirirəm,
Heç vaxt məni xəcalətdə qoyma.
2 Məni ədalətinlə qurtar, xilas et,
Qulağını mənə sarı döndər, məni azad et.
3 Mənə sığınacaq qaya ol,
Qoy əmrinlə hər vaxt ora girib qurtulum.
Çünki qayam da Sən, qalam da Sənsən.

4 Ey Allahım, şər insanın əlindən,
Haqsızın, zalımın pəncəsindən məni qurtar.
5 Ey Xudavənd, Sən mənim ümidimsən,
Ya Rəbb, gəncliyimdən bəri Sənə güvənmişəm.
6 Doğulduğum gündən bəri dayağımsan,
Məni ana bətnindən dünyaya gətirmisən,
Həmişə Sənə həmd edirəm.

7 Çoxlarına qəribə bir şey oldum,
Amma Sən mənim möhkəm sığınacağım oldun.
8 Sənə həmd etmək dilimdən düşməz,
Daim Sənin izzətini düşünürəm.

9 Yaşa dolanda da məni rədd etmə,
Taqətdən düşəndə də məni tərk etmə.
10 Mənim barəmdə düşmənlərim belə söyləyir,
Məni öldürmək istəyənlər belə məsləhətləşir,
11 Deyirlər ki, Allah onu tərk edib,
Gəlin onu təqib edərək tutaq,
Çünki onu xilas edən yoxdur.

12 Ey Allah, məndən uzaq durma,
Ey Allahım, dadıma tez çat!
13 Qoy məni ittiham edənlər utanıb məhv olsun,
Bədxahlarımı xəcalət, rüsvayçılıq bürüsün.
14 Mənsə hər zaman Sənə ümid bağlayacağam,
Sənə həmd oxuduqca oxuyacağam.
15 Gün boyu salehliyini, qurtuluşunu dilim bəyan edir,
Onun ölçüsünü bilməsəm də.
16 Ey Xudavənd Rəbb, qüdrətinlə dolanıb-gəzəcəyəm,
Sənin, yalnız Sənin salehliyini bəyan edəcəyəm.

17 Ey Allah, gəncliyimdən bəri mənə təlim vermisən,
Sənin xariqələrini indiyədək elan edirəm.

18 Yaşa dolub saçıma dən düşənə qədər
Gələcək nəslə qüvvətini,
Gələcək nəslin hər birinə qüdrətini
Elan edəcəyəm.
Ey Allah, məni tərk etmə.

19 Ey Allah, salehliyin göylər qədər ucadır,
Böyük işlər görmüsən!
Ey Allah, Sənin kimisi varmı?
20 Sən mənə çoxlu ağır əzablar versən də,
Yenə məni dirçəldirsən,
Yerin dibindən yenə məni çıxarırsan,
21 Hörmətimi artırmaqla
Mənə yenə əmniyyət verirsən.

22 Ey Allahım, sədaqətinə görə
Çəng çalıb Sənə şükür edəcəyəm!
Ey İsrailin Müqəddəsi,
Səni lira ilə tərənnüm edəcəyəm!
23 Dilim, azadlıq verdiyin qəlbim
Mədh oxuyub Səni tərənnüm edəcək,
24 Dilim daim salehliyindən söyləyəcək,
Çünki bədxahlarımın xəcalətdən üzləri qızarıb.

72

Məzmur 72

Süleymanın məzmuru.
1 Ey Allah, padşaha ədalət ver,
Şah oğluna salehlik ver.
2 Qoy Sənin xalqına salehliklə,
Məzlumlara ədalətlə hakimlik etsin.
3 Xalqın firavanlığı dağlardan aşsın,
Salehlər təpələri dolaşsın.
4 Padşah xalq arasında olan məzlumları qorusun,
Fəqirləri xilas etsin,
Zalımları əzsin.
5 Nə qədər günəş və ay varsa,
Hər gələn nəsil qoy Səndən qorxsun.
6 Biçilən tarlaya yağış kimi,
Torpağı suvaran gur yağış kimi tökülsün.
7 Bu padşahın ömrü boyu qoy salehlər çiçək açsın,
Göydə ay durduqca qoy firavanlıq artsın.

8 * Dənizdən-dənizə qədər,
Fəratdan yer üzünün qurtaracağınadək hər yerdə hökmranlıq etsin.
9 Onun qarşısında köçəri xalqlar diz çöksün,
Düşmənləri isə qoy yerə vurulsun.
10 Tarşişin və adaların padşahları ona xərac gətirsin,
Səba və Seva padşahları ona bəxşiş versin.
11 Qarşısında bütün padşahlar təzim etsin,

* **72:8** Zək. 9:10

Qoy bütün millətlər ona xidmət etsin!

12 Çünki o imdad deyib çağıran fəqirləri,
Məzlumları, köməksizləri qurtarır.
13 Yoxsula, fəqirə rəhm edir,
Fəqirlərin canlarını azad edir.
14 Onları hədə-qorxudan, zorakılıqdan qurtarır,
Onun gözündə bunların qanı qiymətlidir.

15 Yaşasın padşah!
Qoy ona Səba qızılı verilsin,
Qoy onun üçün durmadan dua edilsin,
Hər gün ona xeyir-dua verilsin.
16 Qoy ölkənin zəmiləri bol olsun,
Dağların başında dalğalansın.
Bu ölkə Livan kimi məhsul versin,
Qoy şəhərin əhalisi ot kimi bitsin.
17 Qoy padşahın adı əbədi qalsın,
Günəşin ömrü tək adı var olsun.
Onun vasitəsilə insanlar xeyir-dua alsın,
Onu bütün millətlər bəxtiyar adlandırsın!

18 Alqış olsun Rəbb Allaha, İsrailin Allahına,
Xariqələrin yeganə yaradanına!
19 Onun şərəfli adına əbədi alqış olsun,
Bütün yer üzü Onun izzətinə bürünsün!
Amin! Amin!

20 Yessey oğlu Davudun duaları burada sona çatır.

Üçüncü hissə

73

73-89-cu məzmurlar

Məzmur 73

Asəfin məzmuru.
1 Doğrudan da, İsrail üçün,
Ürəyitəmiz olanlar üçün
Allah xeyirxahdır.
2 Amma mənim ayaqlarım az qala büdrəmişdi,
Addımlarım məni yıxmışdı.
3 Pislərin firavanlığını görərkən
Bu məğrurlara həsəd aparırdım.

4 Ölənədək onların ağrıları yoxdur,
Vücudları ətə-cana gəlib.
5 Onlar başqaları kimi dərdə düşməzlər,
Əzab çəkməzlər.
6 Çünki təkəbbür onlar üçün boyunbağı kimidir,
Zorakılıq libas kimi əyinlərini örtür.
7 Köklükdən gözləri dombalıb çıxır,
Qəlblərinin pis məqsədləri aşıb-daşır.

8 Pis niyyətli sözləri ilə insanlara istehza edirlər,
Onlara yuxarıdan baxıb hədə-qorxu gəlirlər.
9 Ağızlarını göylərin əleyhinə açırlar,
Dillərinin sözləri dünyanı gəzib-dolaşır.
10 Ona görə bütün xalq onların tərəfinə keçir,
Sözlərini axıradək su kimi içir.
11 Deyirlər ki, Allah necə xəbər tutacaq?
Haqq-Taala bundan necə xəbərdar olacaq?
12 Belədir pis adamlar,
Daim arxayındırlar, var-dövlət artırırlar.

13 Məgər mən boş yerə qəlbimi təmizləmişdim,
Günahsızlıq içində əllərimi yumuşdum?
14 Həmişə əziyyətə düşürəm,
Hər səhər töhmətə rast gəlirəm.
15 Əgər «qoy mən də belə danışım» deyə düşünsəydim,
Sənin övladlarına xəyanət edərdim.
16 Bunu anlamaq üçün düşünəndə
Çətin bir iş kimi gözümə durdu.
17 Yalnız Allahın Müqəddəs məkanına girərkən
Onların aqibətini dərk etdim.
18 Doğrudan da, onları sürüşkən yerə qoymusan,
Onları məhvə yuvarlayırsan.
19 Onlar bir anda yox olacaqlar,
Dəhşət içində itib-batacaqlar.
20 Yuxudan ayılanda röyalar unudular,
Ey Xudavənd, Sənin oyanışınla bu adamlar boş sayılacaq.

21 O vaxt könlüm zəhərlənmişdi,
Qəlbim dəlik-deşik olmuşdu.
22 Necə axmaq idim, dərrakəm yox idi,
Qarşında sanki bir heyvan idim.
23 Amma daim Sənin lə olmuşam,
Mənim sağ əlimdən tutmusan.
24 Nəsihətinlə mənə yol göstərirsən,
Sonra məni şərəfə çatdıracaqsan.
25 Göylərdə Səndən başqa kimim var?
Yer üzündə də Səndən başqa heç nə istəmirəm.
26 Cismim və ürəyim taqətdən düşsə belə,
Daim, ey Allah, qəlbimin qüvvəti, nəsibimsən.

27 Budur, Səndən uzaq düşənlər məhv olurlar,
Sənə xəyanət edənləri yox edirsən.
28 Mənim üçün Allaha yaxınlaşmaq yaxşıdır,
Xudavənd Rəbbə pənah gətirmişəm,
Ona görə bütün işlərini hamıya çatdıracağam!

74

Məzmur 74
Asəfin maskili.
1 Ey Allah, niyə bizi əbədilik tərk etmisən?

Otlağının sürüsünə niyə qəzəbin alovlanıb?
2 Yada sal keçmişdə satın aldığın icmanı,
Özünə xalq etmək üçün azad etdiyin tayfanı,
Həm də məskənin olan Sion dağını.
3 Əbədi viranələrə doğru get,
Müqəddəs yerdə hər şeyi düşmən dağıdıb.

4 Səcdəgahının ortasında düşmənlər nərə çəkdilər,
Bu yerə zəfər bayraqlarını keçirtdilər.
5 Sıx meşəni budamaq üçün
Balta qaldıran adamlara bənzəyirlər.
6 Müqəddəs yerin bütün oyma işlərini
Baltalar və çəkiclərlə qırıb tökdülər.
7 Sənin Müqəddəs məkanına od vurdular,
Adının sakin olduğu yeri uçurub murdarladılar.
8 «Bu xalqı biz birgə əzməliyik» deyə düşünərək
Ölkədəki bütün səcdəgahları yandırdılar.

9 Heç bir rəmzimiz görünmür,
Daha peyğəmbərimiz yoxdur.
Kimsə bilmir, biz nə vaxtadək belə qalacağıq.
10 Ey Allah, nə vaxtadək düşmən Səni söyəcək?
Yağı əbədilikmi Sənin adına küfr edəcək?
11 Axı nə üçün əlini geri çəkirsən?
Çıxart qoynundan sağ əlini, onları məhv et.

12 Ey Allah, əzəldən Padşahımsan,
Yer üzünə qurtuluşlar verirsən.
13 * Sən dənizi Öz qüdrətinlə böldün,
Dəniz əjdahalarının başlarını əzdin.
14 Sən Livyatanın* başlarını əzdin,
Onu çöl heyvanlarına yem etdin.
15 Sən bulaqlar açıb sellər axıtdın,
Həmişəaxar çayları isə qurutdun.
16 Gündüz də Sənindir, gecə də Sənin,
Ayı və günəşi Sən yaratmısan.
17 Sən quru yerin bütün sərhədlərini qoydun,
Həm yayı, həm qışı yaratdın.

18 Ya Rəbb, unutma, düşmən Səni söyür,
Sənin adına axmaq bir xalq küfr edir.
19 Öz qumrunun canını yırtıcılara vermə,
Məzlumlarının həyatını əsla unutma.
20 Özün bizimlə bağladığın əhdə bax!
Zorakılıq yuvaları ölkənin hər zülmət yerinə dolub.
21 Qoyma əzabkeş yenə də rüsvay olsun,
Qoy sənin adına məzlumlar və fəqirlər həmd oxusun.

22 Qalx, ey Allah, mübarizəni apar,

* **74:13** Çıx. 14:21 * **74:14** Livyatan – bu gün bizə məlum olmayan nəhəng su heyvanı.

Unutma ki, axmaqlar həmişə Səni söyür.
23 Düşmənlərinin səsini,
Əleyhdarlarının daim yüksələn vəlvələsini unutma.

75

Məzmur 75
Musiqi rəhbəri üçün Asəfin «Al-taşxet» üstə oxunan məzmuru.
Bir ilahi.
1 Ey Allah, biz Sənə şükür edirik,
Bizə doğma olan isminə şükür olsun,
Xariqələrin bunu bəyan edir!

2 Allah deyir: «Müəyyən etdiyim zaman
Mən insafla hakimlik edəcəyəm.
3 Yer və üzərindəkilər lərzəyə gələrkən
Onu saxlayıb sütunlarından tutan Mənəm.
Sela
4 Məğrurlara dedim: "Daha məğrurluq etməyin",
Pislərə dedim: "Gücünüzü göstərməyin,
5 Buynuz çıxartmayın,
Dikbaş-dikbaş danışmayın"».

6 İnsanı yüksəltmək
Nə şərqdən, nə qərbdən, nə də çöllərdən gəlir.
7 Hökm verən Allah isə
Həm alçaldır, həm yüksəldir.
8 Rəbb əlində bir cam tutub,
Onu ədviyyatlı, köpüklənən şərabla doldurub.
Şərabından töküb dünyanın bütün pislərinə paylayacaq,
Onlar da şərabı dibinə qədər içib-qurtaracaq.

9 Mənsə daim bunu elan edəcəyəm,
Yaqubun Allahına tərənnüm oxuyacağam.
10 Pis adamların buynuzları qırılacaq,
Amma salehlərin qüvvəti artacaq.

76

Məzmur 76
Musiqi rəhbəri üçün. Asəfin simli alətlərin müşayiəti ilə oxunan məzmuru.
Bir ilahi.
1 Allah Yəhudada şöhrətlidir,
İsraildə Onun adı böyükdür.
2 Çardağı Salemdədir,
Məskəni Siondadır.
3 Allah orada alovlu oxları,
Qalxan-qılıncı və bütün silahları qırdı.
Sela

4 Ey Allah, şərəfli Sənsən,
Ulu dağlardan da əzəmətlisən!
5 Cəsur ürəklilər talan oldu,

Ölüm yuxusuna daldı,
Bütün cəngavərlərin əlləri sustaldı.
6 Ey Yaqubun Allahı, Sənin məzəmmətindən
Arabaçılar və atlar uyumuş qaldı.

7 Sən zəhmlisən, Sən!
Qəzəblənəndə qarşında kim dura bilər?
8 Öz hökmünü göylərdən elan etdin,
Yer vahimələndi və səsini kəsdi.
9 Onda, ey Allah, hökm çıxarmaq üçün,
Dünyadakı məzlumların hamısını qurtarmaq üçün qalxdın.

Sela

10 Qəzəbli insanlar belə, Sənə şükür edir,
Qəzəbdən qurtulanları Özünə bağlayırsan.

11 Allahınız Rəbbə əhd edin və yerinə yetirin,
Ey bütün ətraf xalqlar, o Zəhmli Olana xərac gətirin.
12 O, hökmdarların nəfəsini kəsər,
Dünya padşahlarını vahimələndirər.

77

Məzmur 77

Musiqi rəhbəri Yedutun üçün. Asəfin məzmuru.
1 Allahı səsləyirəm, fəryad edirəm,
Allahı səsləyirəm, O məni dinlər.
2 Dar günümdə Xudavəndi axtarıram,
Bütün gecə durmadan,
Könlüm ovunmadan Ona əl açmışam.
3 Allahı yada salarkən təlaşa düşürəm,
Dərindən fikirləşəndə ruhdan düşürəm.

Sela

4 Qoymursan gözlərimi yumum,
Üzgünlükdən danışa bilmirəm.
5 Düşünürəm keçən günləri,
Ötən dövranı, illəri.
6 Oxuduğum ilahi gecələr yadıma düşür,
Ürəyimdə düşünəndə könlüm məndən soruşur:
7 «Xudavənd məni əbədilikmi tərk edib?
Bir daha məndən razı qalmayacaqmı?
8 Məhəbbəti həmişəlik qurtardımı?
Vədi nəsildən-nəslə qədər sona çatdımı?
9 Allah rəhm etməyi unudubmu,
Mərhəmətinin yerini qəzəb tutdumu?»

Sela

10 Dedim: «Bu mənim üçün bəladır,
Haqq-Taala daha gücünü göstərmir».

11 Ya Rəbb, Sənin əməllərini yada salıram,

Bəli, xatırlayıram, ta qədimdən xariqələr göstərmisən.
12 Sənin bütün işlərini dərindən düşünürəm,
Əməllərin barədə xəyala dalıram.
13 Allahın yolu müqəddəsdir.
Allah kimi böyük hansı allah var?
14 Xariqələr yaradan Allah Sənsən,
Xalqlar arasında qüdrətini göstərmisən.
15 Əl uzadıb xalqını,
Yaqub, Yusif övladlarını azad etmisən.

Sela

16 Ey Allah, sular Səni gördü,
Səni görən sular qorxdu,
Hətta ümmanlar lərzəyə gəldi.
17 Buludlar yağışa döndü,
Göylərdən gurultular eşidildi,
Hər tərəfə oxların töküldü.
18 Qasırğanın içindən ildırım çaxdı,
Şimşəklər yer üzünə işıq saçdı,
Yer lərzəyə gəlib sarsıldı.
19 Sən dənizdə, ümman sularda yol açdın,
Amma ayaq izlərin məlum olmadı.
20 Sən Musa və Harunun əli ilə
Xalqını bir sürü kimi aparmışdın.

78

Məzmur 78

Asəfin maskili.
1 Ey xalqım, təlimimi dinləyin,
Dilimdən çıxan sözləri eşidin.
2 * Ağzımı bu məsəllə açıb
Keçmişdəki müəmmaları bəyan edəcəyəm.
3 Bunları eşitmişik, bilirik,
Bizə atalarımız nəql edib.
4 Bunu onların nəvələrindən gizlətməyəcəyik;
Rəbbin həmdə layiq işlərini,
Onun qüdrətini, etdiyi xariqələri
Gələcək nəsillərə söyləyəcəyik.

5 Rəbb öyüd vermək üçün Yaqub nəslinə –
İsrailə bir təlim qoydu.
Ata-babalarımıza əmr etdi ki,
Bu təlimi övladlarına öyrətsin.
6 Qoy gələcək nəsil də bilsin,
Gələcəkdə doğulacaq övladlar da
Balalarına bu təlimi verə bilsin.
7 Qoy ümidlərini Allaha bağlasınlar,
Allahın işlərini unutmasınlar,
Əmrlərini yerinə yetirsinlər.
8 Qoy ata-babaları kimi olmasınlar,
Çünki onlar dikbaş, üsyankar bir nəsil idi.

* **78:2** Mat. 13:35

Allaha ürəkləri dönük,
Könülləri vəfasız idi.

9 Efrayim övladları ox-kamanla silahlandılar,
Amma döyüş günü tez geriyə qayıtdılar.
10 Allahın əhdini pozanlar belə etdilər,
Sənin qanunlarınla yaşamaq istəmədilər.
11 Allahın işlərini,
Göstərdiyi xariqələrini unutdular.
12 * Allah Misir torpağında, Soan bölgəsində,
Ata-babalarının gözləri önündə xariqələr göstərmişdi.
13 * Dənizi yarıb onları keçirmişdi,
Suları divar kimi saxlamışdı.
14 * Onlara gündüz buludla,
Bütün gecə şəfəq saçan alovla yol göstərmişdi.
15 * Çöldə qayaları yarmışdı,
İçsinlər deyə ümman kimi bol su çıxarmışdı.
16 Qayadan suları sel kimi çıxarmışdı,
Bu suları çaylar kimi axıtmışdı.

17 Amma onlar günah etməyi davam etdirdilər,
Səhrada Haqq-Taalaya qarşı üsyankar oldular.
18 * İştahaları artdı, yemək tələb etdilər,
Ürəklərində Allahı sınağa çəkdilər.
19 Allahın əleyhinə belə danışdılar:
«Məgər Allah çöldə süfrə qura bilər?
20 Nə olsun qayaya vuranda sular axdı,
Sellər aşıb-daşdı.
Görəsən O, çörək verə bilərmi?
Xalqına ət verə bilərmi?»

21 Rəbb bunu eşidərkən qəzəbləndi,
Yaquba qarşı alovunu yerə tökdü,
İsrailə qarşı hiddəti artdı.
22 Çünki onlar Allaha inanmırdılar,
Onun qurtuluşuna arxalanmırdılar.
23 Bununla belə, uca səmaya əmr etdi,
Göylərin qapılarını açdırdı.
24 * Onlara yemək üçün manna yağdırdı,
Göylərin taxılını verdi.
25 İnsan mələklərin çörəyindən yedi,
Onlara doyunca yemək verildi.
26 Göylərdə şərq küləyini əsdirdi,
Qüdrəti ilə cənub küləyini gətirdi.
27 Başlarına toz kimi ət yağdırdı,
Onlara dənizdəki qum qədər quşlar göndərdi.
28 Düşərgələrinin ortasına,

* **78:12** Çıx. 7:8–12:32 * **78:13** Çıx. 14:21-22 * **78:14** Çıx. 13:21-22 * **78:15** Çıx. 17:1-7; Say. 20:2-13 * **78:18** Çıx. 16:2-15; Say. 11:4-23,31-35 * **78:24** Yəh. 6:31

Qaldıqları yerin ətrafına səpələdi.
29 Onlar doyunca, çox yedi,
İştahaları çəkən şeyləri onlara verdi.
30 Lakin iştahaları qurtarmamış,
Yemək ağızlarında olarkən
31 Allah onlara qarşı hiddətini artırdı,
Ətli-canlılarını qırdı,
İsrail igidlərini vurub yerə sərdi.

32 Bununla belə, günahlarını davam etdirdilər,
Onun xariqələrinə inanmadılar.
33 Buna görə də günlərini puç etdi,
Dəhşətlə ömürlərini sona yetirdi.
34 Ölənləri görüb Allahı axtardılar,
Geri dönüb Allahı səylə aradılar.
35 Yadlarına düşdü ki, Allah onların Qayası idi,
Allah-Taala onların Satınalanı idi.
36 Lakin ağızları ilə Ona yaltaqlanırdılar,
Dilləri ilə Ona yalan danışırdılar.
37 * Qəlblərində Ona qarşı dönük olmuşdular,
Əhdinə vəfasız çıxmışdılar.
38 Allah isə rəhmlidir, günahı bağışlayır,
Günahkarı yox etmir.
Dəfələrlə qəzəbini saxlayır,
Hiddətini tamamilə oyanmağa qoymayır.
39 Yada saldı ki, onlar yalnız bəşərdir,
Onlar əsən, geri dönməyən küləyə bənzəyir.
40 Neçə dəfə səhrada Ona qarşı üsyankar oldular,
Neçə dəfə çöllükdə Onu kədərləndirdilər!
41 Allahı dönə-dönə sınadılar,
İsrailin Müqəddəsinin xətrinə dəydilər.
42 Xatırlamadılar Onun qüdrətini,
Düşməndən azad etdiyi günü,
43 Misirdə göstərdiyi əlamətləri,
Soan bölgəsində göstərdiyi möcüzələri.
44 * Misirlilər sulardan içə bilməsinlər deyə
Suları qana döndərib çaylardan axıtmışdı.
45 * * Onları göndərdiyi mozalanlara yem etmişdi,
Göndərdiyi qurbağalar ölkələrini xarabaya çevirmişdi.
46 * Əkinlərini tırtıllara,
Zəhmətlərinin bəhərini çəyirtkələrə vermişdi.
47 * Üzümlərini dolu ilə,
Firon ənciri ağaclarını şaxta ilə məhv etmişdi.
48 Naxırlarını dolu ilə,
Sürülərini şimşəklə qırmışdı.
49 Onların üzərinə qızğın qəzəbini,
Hirsini, hiddətini, dərdləri,

* **78:37** Həv. 8:21 * **78:44** Çıx. 7:17-21; Vəhy 16:4 * **78:45** Çıx. 8:20-24 * **78:45** Çıx. 8:1-6
* **78:46** Çıx. 10:12-15 * **78:47** Çıx. 9:22-25

Bir qoşun ölüm mələklərini tökmüşdü.
50 Qızğın qəzəbinə yol açmışdı,
Əsirgəmədən canlarına ölüm vermişdi,
Həyatlarına bəla gətirmişdi.
51 * Hər Misirlinin ilk oğlunu,
Ham nəslindən hər kişinin belindən gələn ilk oğlunu qırmışdı.
52 * Öz xalqını isə qoyun kimi oradan çıxarmışdı,
Çöldən onları sürü kimi aparmışdı.
53 * Onları qorxudan uzaq, asayiş içində aparmışdı,
Düşmənləri isə dənizdə qərq olmuşdu.
54 * Onları Öz müqəddəs torpağına,
Sağ əli ilə aldığı dağlar diyarına gətirdi.
55 * Onların qarşısından başqa millətləri qovdu,
Torpaqlarını da İsrail qəbilələrinə mülk olaraq payladı,
Yaşamaq üçün yurd-yuvalarını onlara verdi.

56 * Lakin onlar Allah-Taalanı sınadılar,
Ona qarşı üsyankar oldular,
Göstərişlərinə əməl etmədilər.
57 Ataları kimi dönüklük və xəyanət etdilər,
Xarab kamandan atılan ox kimi əyri getdilər.
58 Onu səcdəgahları ilə qəzəbləndirdilər,
Onu yonma bütləri ilə qısqandırdılar.
59 Bunları eşidən Allah çox hiddətləndi,
İsraili tamamilə rədd etdi.
60 * İnsanlar arasında qaldığı çadırını,
Şilodakı məskənini tərk etdi.
61 * Qüdrətini* əsarətə,
Şərəfini düşmən əlinə təslim etdi.
62 Öz xalqını qılıncdan keçirtdi,
Öz irsini qəzəbinə düçar etdi.
63 İgidləri alov uddu,
Nişanlı qızlara toy çalınmadı.
64 Kahinləri qılınclarla qırıldı,
Arvadları dul qaldı, gözlərinin yaşı qurudu.

65 O zaman Xudavənd yuxulu insan kimi oyandı,
Sanki şərabın təsirindən ayılan bir pəhləvandır.
66 Düşmənlərini vuraraq geri atdı,
Əbədi olaraq onları rüsvay etdi.
67 Yusifin nəslini rədd etdi,
Efrayim qəbiləsini seçmədi.
68 Yəhuda qəbiləsini,
Sevdiyi Sion dağını seçdi.
69 Öz Müqəddəs məkanını səma kimi,

* **78:51** Çıx. 12:29 * **78:52** Çıx. 13:17-22 * **78:53** Çıx. 14:26-28 * **78:54** Çıx. 15:17; Yeşua 3:15-17 * **78:55** Yeşua 11:16-23 * **78:56** Hak. 2:11-15 * **78:60** Yeşua 18:1; Yer. 7:12-14; 26:6 * **78:61** 1Şam. 4:4-22 * **78:61** Qüdrət, şərəf – Əhd sandığının rəmzi. Bax: 1Şam. 4-cü fəsil.

Əbədi qurduğu dünya kimi tikdi.
70 * Çoban olan qulu Davudu seçdi,
Onu qoyun ağıllarından götürdü.
71 Əmlik quzuların qayğısına qalanı gətirdi,
Xalqı Yaqub nəslinin və Öz irsi İsrailin çobanı etdi.
72 Davud onları kamil ürəklə otardı,
Əlindən gələn məharətlə onları irəli apardı.

79

Məzmur 79
Aşəfin məzmuru.
1 * Ey Allah, millətlər Sənin mülkünə giriblər,
Müqəddəs məbədini murdar ediblər,
Yerusəlimi viranəliyə çeviriblər.
2 Qullarının cəsədini göydəki quşlara yem ediblər,
Möminlərinin ətini yerdəki heyvanlara veriblər.
3 Yerusəlimin hər tərəfində onların qanı axıdılıb,
Onları dəfn edən yoxdur.
4 Qonşularımızın tənə hədəfinə döndük,
Ətrafdakılarımız tərəfindən ələ salınıb lağ edildik.

5 Ya Rəbb, nə vaxtacan,
Yoxsa əbədilikmi bu qəzəbindən dönməyəcəksən,
Qısqanclıqdan od tutub yanacaqsan?
6 * Səni tanımayan millətlərin,
İsmini çağırmayan ölkələrin üstünə hiddətini tök.
7 Çünki onlar Yaqub nəslinin başını yeyiblər,
Yurd-yuvasını viranəyə çeviriblər.

8 Ata-babalarımızın günahını boynumuza qoyma,
Nə qədər alçalmışıq, mərhəmətini bizə tez göstər.
9 Ey bizi qurtaran Allah,
İsmin şərəfinə Sən bizə yardım et,
Günahlarımızı kəffarə edərək
İsmin naminə Sən bizi xilas et.
10 Niyə millətlər «Hanı onların Allahı?» desinlər?
Qullarının tökülən qan qisasının alınmasını
Qoy gözümüz görsün, millətlər də bilsinlər.

11 Qoy əsirlərin ah-naləsi hüzuruna çatsın,
Ölümə aparılanları böyük qüdrətinlə qoru.
12 Ey Xudavənd, Sənə tənə vuran bizim qonşuların
Tənələrini yeddi qat artıq kökslərinə qaytar.
13 Biz Sənin xalqın, otlağının sürüsüyük,
Əbədilik Sənə şükür edərik,
Nəsildən-nəslə qədər həmdlərini bəyan edərik!

---

* **78:70** 1Şam. 16:11-12; 2Şam. 7:8; 1Saln. 17:7 * **79:1** 2Pad. 25:8-10; 2Saln. 36:17-19; Yer. 52:12-14
* **79:6** Yer. 10:25

80

Məzmur 80

Musiqi rəhbəri üçün. Asəfin «Şoşannim» üstə oxunan şəhadət məzmuru.

1 * Ey İsrailin Çobanı,
Yusif nəslinə sürü kimi Baxan, qulaq as!
Ey keruvlar üstündə Oturan, nurunu saç!
2 Efrayim, Binyamin, Menaşşe qəbilələrinin önündə
Qoy qüvvətin oyansın, gəl, bizi qurtar!
3 Ey Allah, bizi əvvəlki halımıza qaytar,
Üzündən nur saçıb bizi qurtar!

4 Ya Rəbb, ey Ordular Allahı, nə vaxtacan
Xalqının duasından qəzəblənəcəksən?
5 Onlara çörək yerinə göz yaşı yedirdin,
Onlara bolluca göz yaşı içirdin.
6 Qonşularımızla bizi çəkişməyə vadar etdin,
Düşmən bizi ələ salıb gülür.

7 Ey Ordular Allahı, bizi əvvəlki halımıza qaytar,
Üzündən nur saçıb bizi qurtar!

8 Misirdən tənək fidanı gətirərək
Qovduğun millətlərin torpağında əkdin.
9 Bunun üçün sahə hazırlamışdın,
Tənək rişələnib ölkəni bürüdü.
10 Budaqları dağlara,
Böyük sidr ağaclarına kölgə saldı.
11 Dənizə qədər qol-budaq atdı,
Zoğ atıb Fərat çayına çatdı.
12 Bəs niyə ətrafdakı hasarını uçurdun?
Budur, yoldan keçən hər kəs məhsullarını qoparır,
13 Tənəyi meşənin qabanları korlayır,
Onu çöl heyvanları çeynəyir.

14 Ey Ordular Allahı, dön, göydən bax,
Bu tənəyi gör, qayğısına qal.
15 Axı bu fidanı sağ əlinlə əkmisən,
Kökünə* qüvvət vermisən.
16 Tənəyini kəsib yandıranlar
Qəzəbli məzəmmətinlə qoy yox olsunlar!
17 Sənin əlin, sağ əlin Öz seçdiyin adamı –
Qüvvət verdiyin bəşər oğlunu qorusun.
18 Qoy Səndən dönüb ayrılmayaq,
Bizi elə yaşat ki, ismini çağıraq.

19 Ya Rəbb, ey Ordular Allahı, bizi əvvəlki halımıza qaytar,
Üzündən nur saçıb bizi qurtar!

---

* **80:1** Çıx. 25:22 * **80:15** Kökünə – yaxud oğula.

81

Məzmur 81

Musiqi rəhbəri üçün. Asəfin «Gittit» üstə oxunan məzmuru.
1 Qüvvətimiz olan Allahı mədh edin,
Yaqubun Allahına cuşa gəlib nida edin!
2 İlahi oxuyun,
Dəfi, xoş avazlı liranı və çəngi çalın.
3 * Təzə Ay mərasimində, ay bədirlənəndə,
Bizim bayram günündə
Şeypur çalın!
4 Çünki bu, İsrail üçün verilən qaydadır,
Yaqubun Allahının hökmüdür.
5 O, Misir əleyhinə çıxanda
Yusif nəslinə belə bir öyüd verib.

Naməlum bir səs eşitdim:
6 «Onun çiyinlərini bu yükdən qurtarıram,
Qoy əlləri bu ağır səbətdən azad olsun.
7 * Dar günündə Məni çağırdın,
Mən də səni qurtardım.
Gurlayaraq tufan içindən sənə cavab verdim,
Meriva sularında səni sınadım.
Sela

8 Ey xalqım, dinlə, xəbərdarlıq edirəm,
Ey İsrail, kaş ki Məni dinləyəydin!
9 * Aranızda özgə allah olmasın,
Yad allaha kimsə səcdə qılmasın.
10 Rəbb Allahınız Mənəm,
Mən sizi Misir torpağından buraya gətirmişəm.
Ağzını yaxşı aç,
Doyunca yemək verirəm.

11 Lakin xalqım səsimi eşitmədi,
İsrail nəsli Məni istəmədi.
12 Onların inadkar qəlblərinə izin verdim ki,
Necə istəyirlər, elə gəzsinlər.
13 Kaş ki xalqım Mənə qulaq asaydı,
İsrail nəsli Mənim yolumla gedəydi!
14 Bir anda düşmənlərini yerə sərərdim,
Əlimi yağılarının üstünə qaldırardım.
15 Mən Rəbbə nifrət edənlər Mənə boyun əyərdi,
Əbədi olaraq vaxtları belə keçərdi.
16 Sizə taxılın əlasını yedirərdim,
Sizi qayadan axan balla bəsləyərdim».

* **81:3** Say. 10:10 * **81:7** Çıx. 17:7; Say. 20:13 * **81:9** Çıx. 20:2-3; Qanun. 5:6-7

82

Məzmur 82

Asəfin məzmuru.
1 Allah Öz toplantısında durub,
Hökmünü verərək allahlar arasında deyir:
2 «Nə vaxtadək nahaq hökm verəcəksiniz,
Pislərə tərəfkeşlik edəcəksiniz?

Sela

3 Yoxsulun və yetimin işinə ədalətlə baxın,
Məzlumun və fəqirin haqqını verin.
4 Yoxsul və möhtacları qurtarın,
Pislərin əlindən onları azad edin.

5 Nə bilirsiniz, nə də ki anlayırsınız!
Yerin təməlləri sarsılır, qaranlıqda dolanırsınız.
6 * Demişəm: "Siz allahlarsınız,
Hər biriniz Haqq-Taala övladlarısınız".
7 Lakin insan kimi öləcəksiniz,
Adi bir hökmdar kimi torpağa düşəcəksiniz».
8 Ey Allah, qalx, dünyaya hakim ol,
Çünki bütün millətlərə Sən sahib olacaqsan!

83

Məzmur 83

Bir ilahi.
Asəfin məzmuru.
1 Ey Allah, susub səssiz durma!
Ey Allah, sakit olma!
2 Budur, düşmənlər qiyamət qoparır,
Sənə nifrət edənlər Sənin əleyhinə qalxır.
3 Xalqına qarşı fənd işlədirlər,
Sənin qoruduqlarına qarşı birgə qərara gəlirlər.
4 Deyirlər: «Gəlin, onları millət olmasın deyə məhv edək,
İsrailin adı xatırlanmasın deyə onları yox edək».
5 Ürəkləri bir olaraq qərara gəlibləri,
Sənə qarşı bunlar əhd ediblər:
6 Edomlular, İsmaillilər,
Moavlılar, Həcərlilər,
7 Geval, Ammon, Amaleq,
Filişt və Sur əhalisi.
8 Aşşur da onlara qoşulub,
Lutun övladlarına kömək edir.

Sela

9 * * Başlarına gətir Midyanlılara etdiklərini,
Qişon vadisində Sisranın, Yavinin başına gətirdiklərini.
10 Onlar En-Dorda həlak oldular,
Torpaq üçün peyin oldular.
11 * Əsilzadələrini Orev və Zeev kimi et,

* **82:6** Yəh. 10:34 * **83:9** Hak. 7:1-23 * **83:9** Hak. 4:6-22 * **83:11** Hak. 7:25; 8:12

Bütün ağalarını Zevah və Salmunna kimi et.
12 Onlar demişdilər:
«Allahın otlaqlarına sahib olaq».

13 Ey Allahım, onları sovrulan toza,
Küləyin süpürdüyü saman qırıntısına çevir.
14 Meşəni yandıran od kimi,
Dağları alışdıran alov kimi
15 Onları tufanınla qov,
Qasırğanla dəhşətə sal.
16 Ya Rəbb, onların üzünü xəcalətə bürü,
Qoy Sənin ismini axtarsınlar.
17 Əbədilik utanaraq vəlvələyə düşsünlər,
Rüsvay olub yox olsunlar.
18 Bilsinlər ki, Sənin ismin Rəbdir,
Bütün yer üzündə ancaq Sən Haqq-Taalasan!

84

Məzmur 84
Musiqi rəhbəri üçün. Qorah övladlarının «Gittit» üstə oxunan məzmuru.
1 Ey Ordular Rəbbi, məskənin nə qədər əzizdir,
2 Qəlbim Rəbbin həyətinin həsrətindədir,
Könlüm, cismim var olan Allaha mədh oxuyur.
3 Ey Ordular Rəbbi, Padşahım, Allahım,
Qurbangahının yaxınında sərçələr yurd salar,
Qaranquş bala çıxartmaq üçün yuva qurar.
4 Nə bəxtiyardır evində yaşayanlar,
Daim Sənə həmd oxuyanlar!

Sela

5 Nə bəxtiyardır Səndən qüvvət alanlar,
Qəlbində Sionu ziyarət etməyi arzulayanlar!
6 Baka* vadisindən keçərkən
Onlara çağlayan bulaqlar görünər,
İlk yağışdan ora gölməçələrə bürünər.
7 Bu adamlar getdikcə qüvvət alarlar,
Sionda Allahın hüzurunda olarlar.

8 Ya Rəbb, ey Ordular Allahı, duamı dinlə,
Ey Yaqubun Allahı, qulaq as!

Sela

9 Ey Allah, bizə sipər olana bax,
Məsh etdiyinin üzünə bax!

10 Sənin həyətində keçən bir günüm
Başqa yerdə keçən min günümdən yaxşıdır.
Allahımın evinin keşiyində dayanmağım
Pislərin çadırında rahat ömür sürməkdən yaxşıdır.
11 Axı Rəbb Allah günəşdir, sipərdir,
Rəbb lütf və şərəf verir,

* **84:6** Baka – ibrani dilində ağlama.

Xeyirxahlığını düz yolla gedənlərdən əsirgəmir.
12 Ey Ordular Rəbbi, Sənə güvənən nə bəxtiyardır!

85

Məzmur 85
Musiqi rəhbəri üçün. Qorah övladlarının məzmuru.
1 Ya Rəbb, ölkədən razı qaldın,
Yaqub nəslini bəxtəvər günlərə qaytardın.
2 Xalqının təqsirlərini bağışladın,
Bütün günahlarını əfv etdin.
Sela
3 Sən bütün hirsini uddun,
Qızğın qəzəbini yatırdın.

4 Ey bizi qurtaran Allah,
Bizə bəxtəvər günlərimizi qaytar.
Bizə qarşı hiddətindən əl çək.
5 Əbədilikmi bizə acığın tutacaq?
Qəzəbin nəsildən-nəslə qədərmi uzanacaq?
6 Xalqın Səndən sevinc alsın deyə
Bizi yenə dirçəltməyəcəksənmi?
7 Ya Rəbb, bizə məhəbbətini göstər,
Bizi xilas et.

8 Rəbb Allah nə söyləsə, dinləyirəm.
Sözləri xalqına, möminlərinə sülh bəyan edər ki,
Onlar öz cəhalətlərinə dönməsinlər.
9 Bəli, Rəbb Ondan qorxanları qurtarmaq üçün,
Ehtişamını ölkəmizdə saxlamaq üçün yaxınlaşır!

10 Məhəbbətlə həqiqət bir-birinə qovuşacaq,
Salehliklə əmin-amanlıq bir-biri ilə öpüşəcək.
11 Həqiqət yerdə bitib-göyərəcək,
Ədalət göylərdən baxacaq.
12 Bəli, Rəbb ən yaxşı şeyləri göndərəcək,
Torpağımız bol məhsul verəcək.
13 Ədalət Rəbbin önündə addımlayar,
Qədəmləri üçün cığır salar.

86

Məzmur 86
Davudun duası.
1 Ya Rəbb, mənə qulaq asıb cavab ver,
Çünki mən məzlumam, fəqirəm.
2 Möminəm, Sən Özün məni qoru,
Ey Allahım, Sənə güvənən bəndəni qurtar.
3 Rəhm et mənə, ey Xudavənd,
Çünki bütün gün Səni səsləyirəm!
4 Bu bəndənin qəlbini sevindir,
Ey Xudavənd, Sənə ürəyimi təqdim edirəm.
5 Çünki Sən, ey Xudavənd, xeyirxahsan, bağışlayan Sənsən,

Səni səsləyənlərin hamısı üçün məhəbbətin boldur.
6 Ya Rəbb, duamı dinlə,
Yalvarışlarımın səsinə qulaq as.
7 Dar gündə Səni səsləyirəm,
Bilirəm ki, mənə cavab verərsən.

8 Ey Xudavənd, allahlar arasında Sənin kimisi yoxdur,
Əməllərin kimi əməl yoxdur.
9 * Ey Xudavənd, yaratdığın millətlərin hamısı hüzuruna gələcək,
Sənin ismini izzətləndirərək səcdə edəcək.
10 Çünki əzəmətli, xariqələr yaradan Sənsən,
Yeganə Allah Sənsən!

11 Ya Rəbb, mənə yolunu göstər,
Sənin həqiqətinlə addımlayım.
Qəlbimi səmimi et,
Qoy Sənin ismindən qorxum.
12 Ey Xudavənd Allahım, bütün qəlbimlə Sənə şükür edəcəyəm,
Daim ismini izzətləndirəcəyəm.
13 Çünki mənə olan məhəbbətin böyükdür,
Canımı ölülər diyarına enməkdən qurtardın.

14 Ey Allah, lovğalar əleyhimə qalxır,
Bir dəstə zalım canımı almaq üçün məni axtarır,
Səni qarşılarında görmür.
15 * Ey Xudavənd, Sən rəhmli, lütfkar Allahsan,
Hədsiz səbirlisən, məhəbbətin və sədaqətin boldur.
16 Sən mənə baxıb rəhm et,
Bu bəndənə Öz gücündən ver,
Kənizinin oğlunu xilas et.
17 Xeyirxahlığından mənə bir əlamət göstər,
Qoy mənə nifrət edənlər görüb utansınlar.
Çünki, ya Rəbb, mənə kömək edirsən,
Könlümə təsəlli verirsən.

87

Məzmur 87

Qorah övladlarının məzmuru.
Bir ilahi.
1 Müqəddəs dağlar
Rəbbin şəhərinin təməlidir,
2 Yaqubun bütün məskənlərindən çox
Sionun darvazaları Ona əzizdir.
3 Ey Allahın şəhəri,
Haqqında bu şanlı sözləri deyirlər:

Sela

4 «Məni tanıyanların içindən
Rahavın,* Babilin adını çəkəcəyəm.
Həm də Filişt, Sur, Kuş barədə

* **86:9** Vəhy 15:3-4 * **86:15** Çıx. 34:6; Say. 14:18; Neh. 9:17; Zəb. 103:8; 145:8; Yoel 2:13; Yun. 4:2
* **87:4** Rahav – Misirin rəmzi.

Deyiləcək: “Bunlar da bu yerdə doğulub”.

5 Bəli, Sion barədə deyiləcək:
“Onların hamısı bu yerdə doğulub,
Haqq-Taala buranı sarsılmaz edəcək”.
6 Rəbb xalqları siyahıda qeyd edəndə yazacaq:
“Bunlar bu yerdə doğulub”.

Sela

7 Oxuyanlar, rəqs edənlər belə deyəcəklər:
“Səndə mənim üçün hər cür çeşmə var”».

88

Məzmur 88
Bir ilahi.
Qorah övladlarının məzmuru.
Musiqi rəhbəri üçün Ezrahlı Heman ın «Maxalat leannot» üstə oxunan maskili.
1 Ya Rəbb, ey məni qurtaran Allah,
Gecə-gündüz Sənə yalvarıram!
2 Qoy duam Sənə çatsın,
Qulaq as naləmə.

3 Bəlalardan canım boğazıma gəldi,
Həyatım ölülər diyarına yaxınlaşır.
4 Qəbirə düşənlərin içində sayılıram,
Sanki məndə taqət qalmayıb.
5 Elə bil ölülər içinə düşmüşəm,
Yaddaşından silinmişəm,
Köməyindən əlimi üzmüşəm,
Məzarda yatan meyitlər kimiyəm.
6 Məni dərin qəbirə,
Dərin, qaranlıq bir yerə saldın.
7 Qəzəbin üstümə gəldi,
Təlatümün tamamilə məni əzdi.

Sela

8 Tanışlarımı məndən uzaqlaşdırdın,
Onlarda mənə qarşı ikrah yaratdın.
Qapalı qalmışam, çıxa bilmirəm,
9 Bu zülmümdən gözlərimin nuru sönür.
Ya Rəbb, hər gün Səni çağırıram,
Sənə əl açıram.

10 Xariqələrini ölülərəmi göstərəcəksən?
Kölgələrmi qalxıb Sənə şükür edəcək?

Sela

11 Məhəbbətin məzardamı,
Sədaqətin Hələk yerindəmi bəyan olunacaq?
12 Xariqələrin qaranlıqdamı,
Ədalətin unudulma diyarındamı tanınacaq?

13 Mən isə, ya Rəbb, Səni imdada çağırıram,
Duam hər səhər hüzuruna qalxır.

14 Ya Rəbb, niyə məni rədd edirsən?
Niyə məndən üzünü gizlədirsən?
15 Mən uşaqlıqdan məzlumam, ölümcül haldayam,
Göstərdiyin dəhşətlərdən çarəsiz qalmışam.
16 Qəzəbin üzərimdən basır,
Verdiyin vahimələrdən məhv oluram.
17 Bunlar sel kimi məni dövrəyə salır,
Bunlar birgə həmişə başımın üstünü alır.
18 Yarımı, yoldaşımı məndən uzaqlaşdırmısan,
Yalnız qaranlıqla həmdəm olmuşam.

89

Məzmur 89

* Ezrahlı Etanın maskili.
1 Ya Rəbb, daim məhəbbətindən nəğmə oxuyacağam,
Sənin sədaqətini dilim hər nəslə deyəcək.
2 Deyirəm ki, məhəbbətin əbədiyaşardır,
Sədaqətin göylər qədər sarsılmazdır.
3 Dedin: «Öz seçdiyimlə əhd kəsmişəm,
Qulum Davud üçün belə and içmişəm:
4 * "Mən nəslini əbədi sarsılmaz edəcəyəm,
Sülaləni taxtında sonsuzadək yaşadacağam"».

Sela

5 Ya Rəbb, göylər Sənin xariqələrinə şükür etsin,
Müqəddəslər camaatı arasında sədaqətinə həmd edilsin.
6 Göydə Rəbbin tayı-bərabəri varmı?
İlahi varlıqlar arasında Rəbbin bənzəri varmı?
7 Müqəddəslər məclisində Allah çox zəhmlidir,
Ətrafında olanların hamısından O heybətlidir.
8 Ya Rəbb, Ordular Allahı, Sənin tək qüdrətli varmı?
Səni sədaqətin bürüyüb.
9 Sən qabaran dənizə hökm edirsən,
Aşıb-daşan dalğaları yatırırsan.
10 Sən Rahavı* əzib leşini çıxartdın,
Qüvvətli qolunla düşmənləri dağıtdın.
11 Göylər Sənin, yer üzü Sənin,
Qurduğun yer üzündə hər şeyin təməlini qoymusan.
12 Sən şimalı, cənubu yaratmısan,
Tavor və Xermon adına mədh oxuyur.
13 Qolun nə qədər qüvvətlidir,
Sağ əlin ucadır, əllərin qüdrətlidir!
14 Salehlik və ədalət taxtının təməlidir,
Məhəbbət və sədaqət önündə gedir!
15 Bayram şənliyində olan xalq nə bəxtiyardır!
Ya Rəbb, onlar Sənin üzünün nurunda gəzər.
16 İsminə görə daim sevinirlər,
Salehliyinə görə şərəfə çatırlar.

* **89:** 1Pad. 4:31 * **89:4** 2Şam. 7:12-16; 1Saln. 17:11-14; Zəb. 132:11; Həv. 2:30 * **89:10** Rahav – burada dəniz əjdahası mənasında işlənir.

17 Onların ehtişamı, qüvvəti Sənsən.
Sənin lütfündən gücümüz artır.
18 Çünki sipərimiz Rəbdəndir,
Padşahımız İsrailin Müqəddəsidir.

19 Keçmişdə bir görüntü ilə
Möminlərinə belə söylədin:
«Bir cəngavərə kömək etdim,
Xalqın içindən onu seçib yüksəltdim.
20 * * Qulum Davudu tapdım,
Müqəddəs yağımla onu məsh etdim.
21 Əlim daim onu möhkəmləndirəcək,
Qolum ona qüvvət verəcək!
22 Düşmən ona qalib gələ bilməz,
Fitnəkarlar ona zülm edə bilməz.
23 Qarşısındakı düşmənləri qıracağam,
Ona nifrət edənləri vuracağam.
24 Yanında sədaqətim, məhəbbətim olacaq,
Gücü ismimlə artacaq.
25 Dənizlərə əlini,
Çaylara sağ əlini çatdıracağam.
26 Məni çağırıb deyəcək: "Atamsan, Allahımsan,
Məni xilas edən Qaya Sənsən!"
27 * Mən də ilk oğul haqqını ona verəcəyəm,
Onu yer üzünün ən uca padşahı edəcəyəm.
28 Ona daim məhəbbətimi göstərəcəyəm,
Sadiq qalıb əhdimi pozmayacağam.
29 Onun nəslini əbədi yaşadacağam,
Göylər durduqca taxtını saxlayacağam.

30 Övladları qanunumu atsalar,
Hökmlərimə görə yaşamasalar,
31 Qaydalarımı pozsalar,
Əmrlərimə əməl etməsələr,
32 Bu qanunsuzluqlarını kötəklə cəzalandıracağam,
Təqsirlərini qamçı ilə tənbeh edəcəyəm.
33 Amma yenə də məhəbbətimi atmaram,
Sədaqətimi yalan olmağa qoymaram.
34 Öz əhdimi pozmaram,
Dilimdən çıxan sözləri dəyişmərəm.
35 Müqəddəsliyim naminə bir dəfə and içmişəm:
Davuda yalandan söz verməyəcəyəm.
36 Sülaləsi taxtda əbədi qalacaq,
Taxtı hüzurumda günəş kimi duracaq.
37 Ay kimi –
Göydəki etibarlı şahid kimi sabit qalacaq».

Sela

38 Amma, ya Rəbb, məsh etdiyin padşaha qəzəblənmisən,

* **89:20** 1Şam. 13:14; Həv. 13:22 * **89:20** 1Şam. 16:12 * **89:27** Vəhy 1:4-6

Sən onu rədd etmisən, ona arxa çevirmisən.
39 Qulunla bağladığın əhddən imtina etmisən,
Tacını toz-torpağa atıb bulaşdırmısan.
40 Bütün divarlarını yıxmısan,
Qalalarını viran etmisən.
41 Yoldan keçənlər oranı soyub-talayırlar,
Qonşuları ona tənə vururlar.
42 Onun düşmənlərinin sağ əlini yuxarı qaldırmısan,
Bütün yağılarını sevindirmisən.
43 Qılıncının ağzını kütləşdirmisən,
Onu döyüşdə qaldırmamısan.
44 Onu şərəfdən salmısan,
Taxtını yerlə yeksan etmisən.
45 Nə tez onu gəncliyindən saldın,
Onu xəcalətə bürüdün.

Sela

46 Ya Rəbb, nə vaxta qədər,
Yoxsa əbədilikmi bizdən gizlənəcəksən,
Od tutub qəzəbdən yanacaqsan?
47 Ömrümün nə tez keçdiyini xatırla,
Bütün bəşər övladlarını nə fani yaratmısan!
48 İnsanlar arasında ölüm görməyən kimdir?
Kim canını ölülər diyarının pəncəsindən qurtarar?

Sela

49 Ey Xudavənd, əvvəlki məhəbbətin harada qaldı?
Çünki bu barədə Davuda sədaqətlə and içdin.
50 Ey Xudavənd, unutma, gör bu bəndən necədir,
Köksümdə nə qədər xalqın tənəsini gəzdirirəm.
51 Ya Rəbb, düşmənlərinin etdiyi təhqirləri,
Məsh etdiyinin yoluna vurduqları tənələri daşıyıram.

52 Rəbbə əbədilik alqış olsun!
Amin, Amin.

Dördüncü hissə

90

90-106-cı məzmurlar

Məzmur 90

Allah adamı Musanın duası.
1 Ey Xudavənd, bütün nəsillərdən bəri
Bizə pənah yeri olmusan.
2 Dağlara təvəllüd verməmişdən əvvəl,
Kainatı, dünyanı doğmazdan əvvəl
Əzəldən axıradək Allah Sənsən.

3 İnsanları torpağa çevirirsən,
Deyirsən: «Qoy bəşər övladları toza dönsün».
4 * Sənin gözündə min il ötən bir günə,
Bir gecə növbəsinə bənzər.

* **90:4** 2Pet. 3:8

5 İnsanları silirsən, çəkilirlər,
Elə bil ki yuxudurlar.
Sanki sübh çağı yerdə bitən otdurlar,
6 Səhər boy atar, çiçək açar,
Axşamsa solar, quruyar.

7 Qəzəbindən məhv oluruq,
Hiddətindən vəlvələyə düşürük.
8 Hüzurunda təqsirlərimizi üzə çıxarmısan,
Gizli günahlarımıza üzünün işığını salmısan.

9 Ömür-günümüz Sənin qəzəbin altında keçir,
İllərimiz bir nəfəs tək tükənir.
10 Yetmiş il ömür sürərik,
Sağlam olsaq, səksənə yetişərik.
Ən yaxşı çağımız belə, zəhmətlə, kədərlə keçir,
Ömrümüz tez bitir, uçub-gedir.

11 Axı qəzəbinin gücünü kim dərk edə bilər?
Hirsinin vahiməsini kim duya bilər?
12 Bizə öyrət nə qədər ömrümüz var,
Qoy qəlbimiz hikmətli olsun.

13 Əl çək, ya Rəbb! Nə vaxtadək qəzəbindən dönməyəcəksən?
Sən qullarına rəhm et.
14 Səhər-səhər bizə doyunca məhəbbət göstər,
Qoy ömrümüz boyu sevinib fərəhlənək.
15 Bizi zülmə saldığın günlər qədər,
Bəlaya düşdüyümüz illər qədər sevindir.
16 Əməllərin qullarına,
Əzəmətin övladlarına görünsün.
17 Ey Xudavənd Allahımız, bizimlə xoş rəftar et,
Əllərimizin zəhmətini uğurlu et,
Bəli, bizim əllərimizin zəhmətini uğurlu et.

91

Məzmur 91

1 Haqq-Taalanın pənahında yaşayan,
Külli-İxtiyarın kölgəsində oturan insan
2 Rəbb haqqında belə söyləyir:
«O mənim sığınacağımdır, qalamdır,
Allahımdır, Ona güvənirəm».
3 Bil ki, O səni ovçunun tələsindən,
Ağır xəstəliyə düşüb ölməkdən qurtarar.
4 Səni qanadlarının altına alar,
Pərlərinin altında sığınacaqsan.
Sədaqəti qalxanın, sipərin olar.
5 Nə gecənin kabusundan,
Nə də gündüz atılan oxdan,
6 Nə zülmətdə dolanan ağır xəstəlikdən,
Nə də günorta məhvedici qırğından qorxmazsan.

7 Yanında min nəfər,
Sağında on min nəfər qırılsa,
Sənə xətər dəyməz.
8 Gözlərinlə baxacaqsan,
Pislərin cəzasını görəcəksən.

9 «Ya Rəbb, sığınacağımsan!» dediyin üçün,
Haqq-Taalaya sığındığın üçün
10 Şərə düçar olmazsan,
Bəla çadırından uzaq qaçar.
11 * Allah sənə görə mələklərinə əmr edər ki,
Gedəcəyin hər yerdə səni qorusunlar,
12 * Səni əlləri üstündə aparsınlar,
Ayağın bir daşa dəyməsin.
13 * Şiri, gürzəni ayaqlayarsan,
Gənc aslanı, əfi ilanı tapdalayarsan.

14 «Mən Rəbbi sevdiyinə görə onu azad edəcəyəm,
İsmimi tanıdığına görə onu yüksəldəcəyəm.
15 Məni çağırarkən ona cavab verəcəyəm,
Dar günündə ona yar olacağam,
Onu xilas edib şərəfə-şana çatdıracağam.
16 Onu uzun ömürlə doyduracağam,
Ona qurtuluşumu göstərəcəyəm».

92

Məzmur 92

Məzmur.
Şənbə günü üçün bir ilahi.
1 Nə yaxşıdır Rəbbə şükür etmək,
Ey Haqq-Taala, isminə tərənnüm söyləmək,
2 Hər səhər məhəbbətini elan etmək,
Hər gecə sədaqətini bəyan etmək,
3 On telli alətin avazı ilə,
Çəngin, liranın sədası ilə oxumaq.

4 Çünki, ya Rəbb, əməllərinlə məni sevindirmisən,
Əllərinin işlərinə görə Səni mədh edirəm.

5 Ya Rəbb, Sənin işlərin nə qədər əzəmətlidir,
Sənin fikirlərin dərindən dərindir!
6 Nadan insan bunu heç vaxt bilməz,
Axmaq insan bunu dərk etməz:
7 Pislər ot kimi bitsə də,
Bütün şər iş görənlər çiçəklənsə də,
Əbədilik yox olacaqlar.
8 Amma, ya Rəbb, Sən əbədi ucasan.

9 Ya Rəbb, düşmənlərin mütləq qırılacaq,

* **91:11** Mat. 4:5-6; Luka 4:10 * **91:12** Mat. 4:5-6; Luka 4:11 * **91:13** Luka 10:19

Bütün şər iş görənlər darmadağın olacaq.
10 Sən mənə çöl öküzü kimi güc vermisən,
Başıma təzə zeytun yağı* çəkmisən.
11 Düşmənlərimin yerə sərilməsini gözlərimlə gördüm,
Bədxahlarımın can verməsini qulaqlarımla eşitdim.

12 Salehlər xurma ağacı kimi göyərir,
Livandakı sidr ağacı kimi böyüyür.
13 Onlar Rəbbin evində əkilib,
Onlar Allahımızın həyətində göyərir.
14 Qocalanda da bar verəcəklər,
Təravətli, yamyaşıl qalacaqlar,
15 Belə deyəcəklər: «Rəbb haqdır,
O mənim qayamdır, Onda haqsızlıq yoxdur».

93

Məzmur 93

1 Rəbb hökmranlıq edir, əzəmət libasıdır,
Rəbbin libasına qüdrət qurşanıb.
Dünya möhkəm durub, sarsılmazdır.
2 Ya Rəbb, taxtın əvvəldən qurulub,
Əzəldən var olan Sənsən.

3 Ya Rəbb, sellər çağlayır,
Şırıldayan sellər çağlayır,
Uğuldayan sellər çağlayır.
4 Gur suların uğultusundan da,
Dənizin güclü dalğalanmasından da,
Ucalarda olan Rəbb qüdrətlidir!
5 Ya Rəbb, öyüdlərin tamamilə etibarlıdır,
Evinə müqəddəslik əbədi olaraq yaraşır.

94

Məzmur 94

1 Ya Rəbb, qisas alan Allah!
Ey qisas alan Allah, nurunu saç!
2 Ey dünyanın Hakimi, qalx,
Təkəbbürlülərin əvəzini ödə!
3 Ya Rəbb, nə vaxtadək pislər –
Axı nə vaxtadək pislər sevincdən cuşa gələcəklər?

4 Dillərindən lovğa sözlər tökülür,
Bütün şər iş görənlər öyünürlər.
5 Ya Rəbb, xalqını əzirlər,
Sənin irsindən olan adamlara zülm edirlər.
6 Dul qadını və qəribi öldürürlər,
Yetimləri qırırlar.
7 Belə deyirlər: «Rəbb heç nə görmür,
Yaqubun Allahı heç nə dərk etmir».

* **92:10** Təzə zeytun yağı – xoşbəxtlik rəmzi.

8 Dərk edin, ey xalqın nadanları!
Ey axmaqlar, nə vaxt ağla gələcəksiniz?
9 Qulaqları yaradan eşitməzmi?
Gözlərə quruluş verən görməzmi?
10 Məgər millətlərə təlim verən,
İnsanlara bilik öyrədən tənbeh etməzmi?
11 * Rəbb insanın düşüncələrini görər,
Bunların boş olduğunu bilər.

12 Ya Rəbb, bəxtiyar o insandır ki, ona təlim vermisən,
Öz qanununu öyrətmisən!
13 Pislər üçün qəbir qazılanadək
Onu dar gündən çıxarıb dinclik verəcəksən.
14 Çünki Rəbb xalqını Özündən ayırmaz,
İrsini Öz əlindən verməz.
15 Yenə ədalətli hökmlər çıxarılacaq,
Ürəyidüz olanlar haqqın ardınca gedəcək.

16 Kim mənim üçün pislərə qarşı durar?
Şər iş görənlərə qarşı kim müdafiəçim olar?
17 Əgər Rəbb köməyim olmasaydı,
Canım sükut diyarına vaxtsız köçərdi.
18 Mən «ayağım büdrəyir» deyən zaman,
Ya Rəbb, mənə məhəbbətinlə dayaqsan.
19 Mən daxilən çox narahat olarkən
Təsəlli verərək məni fərəhləndirirsən.

20 Qanun bəhanəsi ilə şər quran
Əzazil hökmdarlardan Sənə yoldaş olarmı?
21 Əlbir olub salehlərin canına qəsd qururlar,
Məhkum edib təqsirsizin qanına bais olurlar.
22 Amma Rəbb mənə qala oldu,
Allahım mənə sığınacaq bir qaya oldu!
23 Pislərin şər işlərini başlarına gətirəcək,
Pisliklərinə görə onları yox edəcək,
Bəli, Allahımız Rəbb onları yox edəcək!

95

Məzmur 95

1 Gəlin Rəbbi mədh edək,
Bizi qurtaran Qayaya sevincdən cuşa gələrək nida edək,
2 Şükür edərək hüzuruna gedək,
Cuşa gəlib ilahilərlə Ona nida edək!

3 Axı Rəbb böyük Allahdır,
Bütün allahlar üzərində əzəmətli Padşahdır.
4 Yerin dərin qatları Onun əlindədir,
Həm də dağların zirvələri Onundur,
5 Onunkudur dəniz, Özü yaratmış,

* **94:11** 1Kor. 3:20

Torpağı əlləri qurmuş!

6 Gəlin Ona səcdə edək, əyilək,
Bizi yaradan Rəbbin hüzurunda diz çökək.
7 * Çünki O, Allahımızdır,
Biz Onun otlağının xalqıyıq,
Əlinin altındakı sürüsüyük.

Əgər bu gün Onun səsini eşitsəniz,
8 * «Qoy ürəkləriniz
Merivada olduğunuz kimi,
Səhradakı Massada keçən gündə olduğu kimi inadkar olmasın.
9 Orada atalarınız Məni sınadılar,
Əməllərimi görsələr də, Məni yoxladılar.
10 Qırx il o nəsildən zəhləm getdi.
Dedim: "Onlar azğın ürəkli xalqdır,
Yollarımı tanımır".
11 * * Buna görə qəzəblənib and içmişəm:
"Onlar Mənim rahatlıq diyarıma girməyəcəklər"».

96

Məzmur 96
(1Saln. 16:23-33)

1 Rəbbə yeni bir ilahi oxuyun,
Ey bütün dünya, Rəbbə ilahi oxuyun,
2 İsminə alqış edin, Rəbbə ilahi oxuyun,
Xilaskar olduğunu hər gün müjdələyin.
3 Ehtişamını millətlərə elan edin,
Xariqələrini bütün xalqlara bəyan edin!
4 Axı Rəbb əzəmətlidir, bol həmdə layiqdir,
O bütün allahlardan daha zəhmlidir.
5 Bütün özgə xalqların allahları bütlərdir,
Lakin göyləri yaradan Rəbdir.
6 Ehtişam və əzəmət hüzurundadır,
Müqəddəs məkanında gözəlliklə qüdrət var.

7 * Ey xalqların tayfaları, Rəbbə verin –
İzzəti, qüdrəti Rəbbə verin,
8 Adına layiq izzəti Rəbbə verin,
Həyətinə girib təqdimlər verin.
9 Müqəddəslik zinəti ilə Rəbbə səcdə edin,
Ey bütün dünya, Onun hüzurunda lərzəyə gəlin!

10 Millətlərə belə elan edin:
«Rəbb hökmranlıq edir,
O, dünyanı sarsılmaz və möhkəm qurub,
O, insafla xalqların hökmünü verəcək».
11 Göylər sevinsin, yer üzü şad olsun,

* **95:7** İbr. 3:7-11,15; 4:3,5,7 * **95:8** Çıx. 17:1-7; Say. 20:2-13 * **95:11** Say. 14:20-23; Qanun. 1:34-36 * **95:11** Qanun. 12:9-10 * **96:7** 1Saln. 16:29-30; Zəb. 29:1-2

Dənizin və dənizdəki canlıların səsi ucalsın,
12 * Çöllər və çöldə yaşayanlar fərəhlənsin,
Meşədəki bütün ağaclar mədh söyləsin
13 Rəbbin hüzurunda!
O gəlir, dünyanın hökmünü vermək üçün gəlir,
Yer üzünün hökmünü ədalətlə,
Xalqların hökmünü həqiqətlə verəcək!

97

Məzmur 97

1 Rəbb hökmranlıq edir, qoy yer üzü şadlıq etsin,
Qoy bütün adalar sevinsin.
2 Buludlar və zülmət Onun ətrafındadır,
Salehliklə ədalət taxtının təməlidir.
3 Onun önündən alov çıxar,
Ətrafındakı düşmənləri yandırıb-yaxar.
4 Şimşəkləri dünyaya işıq saçar,
Yer üzü bunu görəndə sarsılar.
5 Dağlar Rəbbin hüzurunda –
Bütün yer üzünün Sahibinin hüzurunda mum tək əriyər.
6 Göylər salehliyini bəyan edər,
Əzəmətini bütün xalqlar görər.
7 Bütün bütpərəstlər,
Xeyirsiz bütlərlə öyünənlər rüsvay olacaq!
Ey bütün allahlar, Rəbbə səcdə edin!
8 Ya Rəbb, Sənin hökmlərini
Sion eşidib sevinir,
Yəhuda qızları cuşa gəlir.
9 Çünki bütün yer üzərində,
Ya Rəbb, Haqq-Taala Sənsən!
Bütün allahların üzərində
Sən nə qədər yüksəksən!

10 Ey Rəbbi sevənlər, şərə nifrət edin!
O, möminlərinin canını qoruyar,
Onları pislərin əlindən qurtarar.
11 Salehlərin üstünə nur tökülər,
Ürəyidüz olanların üstünə sevinc səpilər.
12 Ey salehlər, Rəbbə görə sevinin,
Onun müqəddəs adına şükür edin!

98

Məzmur 98

Məzmur.
1 * Rəbbə yeni bir ilahi oxuyun,
Çünki O, xariqələr yaratdı.
Öz sağ əli ilə,
Öz müqəddəs qolu ilə zəfərlər qazandı.
2 Rəbb zəfərini bəyan etdi,

* **96:12** Yeş. 11:4; Vəhy 19:11 * **98:1** Zəb. 33:3; Yeş. 42:10; Vəhy 5:9-10

Millətlərin gözündə salehliyini aydın göstərdi.
3 İsrail nəslinə
Göstərdiyi məhəbbətini və sədaqətini xatırladı.
Yer üzünün qurtaracağınadək hər yerdə
Allahımızın zəfərini gördü.

4 Ey bütün dünya, cuşa gəlib Rəbbə nida et,
Birdən nida edin, mədh, tərənnüm səsini ucaldın!
5 Rəbbi lira ilə –
Lira ilə, ilahi bir səslə tərənnüm edin!
6 Kərənay, şeypur səsi ilə,
Padşah olan Rəbbin hüzurunda cuşa gəlin,
Ona nida edin!

7 Qoy dənizin və dənizdəki canlıların,
Yer üzü və orada yaşayanların səsi ucalsın.
8 Onun hüzurunda qoy çaylar əl çalsın,
Dağlar birgə mədh oxusun!
9 Çünki Rəbb dünyaya hökm etmək üçün gəlir.
Yer üzünə ədalətlə,
Xalqlara insafla hökm edəcək!

99

Məzmur 99

1 * Rəbb hökmranlıq edir, qoy xalqlar titrəsin,
O, keruvlar üstündəki taxtındadır, qoy yer üzü lərzəyə gəlsin!
2 Sionda olan Rəbb əzəmətlidir,
O bütün xalqların üzərindədir, yüksəkdədir.
3 Qoy böyük, zəhmli adına şükür etsinlər!
O müqəddəsdir!
4 Ey ədalətsevər güclü Padşah,
İnsafı bərqərar edən Sənsən,
Yaqub nəslinə ədalət və salehliyi göstərmisən.
5 Allahımız Rəbbi ucaldın,
Ayaqlarına düşüb səcdə qılın,
O müqəddəsdir!

6 Onun kahinləri arasında Musa ilə Harun olub,
Onun adını çağıranlar arasında Şamuel olub.
Onlar Rəbbə yalvararkən
O cavab verərdi.
7 * Bulud sütununun içindən onlarla danışdı,
Onun göstərişlərinə,
Onlara verdiyi qaydalarına bağlı qaldılar.

8 Ya Rəbb Allahımız, Sən onlara cavab verdin,
Pis əməllərinin cəzasını versən də,
Bağışlayan Allah olduğunu onlara göstərdin.
9 Allahımız Rəbbi ucaldın,
Müqəddəs dağında Ona səcdə qılın,

* **99:1** Çıx. 25:22 * **99:7** Çıx. 33:9

Çünki Allahımız Rəbb müqəddəsdir!

100

Məzmur 100

Şükran məzmuru.
1 Ey bütün dünya, cuşa gəlib Rəbbə nida edin,
2 Sevinclə Rəbbə qulluq edin,
Mədh oxuyaraq Onun hüzuruna gəlin!

3 Rəbb Allahdır, siz bunu bilin,
O bizi yaradıb, biz Ona aidik,
Xalqıyıq, otlağında otardığı sürüyük.

4 Dərgahına şükürlərlə,
Həyətlərinə həmdlərlə gəlin.
Ona şükür edin,
İsminə alqış söyləyin.

5 * Rəbb nə yaxşıdır, məhəbbəti əbədidir,
Sədaqəti nəsillərdən-nəslə çatır!

101

Məzmur 101

Davudun məzmuru.
1 Məhəbbətini, həqiqətini tərənnüm edəcəyəm,
Ya Rəbb, Sənə ilahi söyləyəcəyəm!
2 Kamillik yolunda müdrik olacağam.
Sən yanıma nə zaman gələcəksən?
Təmiz ürəklə evimdə yaşayacağam,
3 İyrənc şeylərdən gözümü çəkəcəyəm.
Azğınların işlərinə nifrət edirəm,
Qoymaram məndən yapışsın.
4 Əyri ürəkdən dönəcəyəm,
Şəri tapdalayacağam.
5 Qonşusuna gizlincə böhtan atanı susduracağam,
Yuxarıdan baxan lovğa insana dözə bilmərəm.

6 Gözüm ölkənin sadiq insanlarına baxar,
Qoy onlar yanımda yaşasın.
Kamillik yolu ilə gedənlər qulluğumda dayanar.
7 Fırıldaqçıları sarayımda yaşamağa qoymaram,
Yalançını hüzurumda dayanmağa qoymaram.
8 Hər səhər ölkədəki pisləri yox edəcəyəm,
Bütün şər iş görənləri Rəbbin şəhərindən kəsib atacağam.

102

Məzmur 102

Bir məzlumun duası.
Taqətdən düşüb Rəbbin hüzurunda şikayətlənəndə.

---

* **100:5** 1Saln. 16:34; 2Saln. 5:13; 7:3; Ezra 3:11; Zəb. 106:1; 107:1; 118:1; 136:1; Yer. 33:11

1 Ya Rəbb, bu duama qulaq as,
Qoy fəryadım Sənə çatsın.
2 Nə olar, dar günümdə üzünü məndən gizlətmə,
Qulaq as, Səni çağırarkən mənə tez cavab ver.

3 Günlərim tüstü kimi çəkilir,
Sümüklərim elə bil yanıb közə dönür.
4 Ürəyim kəsilib atılan ot kimi saralıb-solur,
Çörək yemək belə, yadımdan çıxır.
5 Ah-zar çəkməkdən
Bir dəri, bir sümük qalmışam.
6 İndi çöldəki yapalağa bənzəyirəm,
Viranəlik bayquşu kimiyəm.
7 Gözümə yuxu getmir,
Damda tənha qalan bir quşa bənzəyirəm.
8 Bütün gün düşmənlərim məni təhqir edir,
Mənə istehza edənlər adımla lənət oxuyur.
9 Yeməyim çörək yerinə kül olub,
İçməyim göz yaşıma qarışıb.
10 Çünki qəzəbindən, hiddətindən
Məni götürüb bir tərəfə atmısan.
11 Günlərim axşamın kölgəsi kimi keçir,
Bir ot kimi quruyuram.

12 * Lakin Sən, ya Rəbb, əbədi taxtında əyləşmisən,
Sənin şöhrətin nəsildən-nəslə deyiləcək.
13 Sən qalxıb Siona mərhəmət edəcəksən,
Zamanını təyin etdin, indi ona lütf ediləcək.
14 Çünki Sənin qulların onun daşlarını əziz tuturlar,
Onun toz-torpağına necə də acıyırlar.
15 Millətlər Rəbbin ismindən,
Dünyanın bütün padşahları Onun əzəmətindən qorxacaqlar.
16 Rəbb Sionu yenidən bərpa edəcək,
Əzəmətində görünəcək,
17 Yoxsulların duasına qulaq asacaq,
Yalvarışlarına xor baxmayacaq.

18 Sonrakı övladları Rəbbə həmd etsin deyə
Qoy gələcək nəsil üçün belə yazılsın:
19 «Rəbb müqəddəs yüksəklikdən,
Göylərdən yer üzünə nəzər saldı;
20 Əsirlərin naləsini eşitmək üçün,
Ölümə aparılanları azad etmək üçün».
21 Ona görə Rəbbin ismini Sionda elan edəcəklər,
Yerusəlimdə Ona həmdlər söyləyəcəklər
22 Rəbbə xidmət etmək üçün gələrkən,
Xalqlar, ölkələr bir yerə gələrkən.

23 Yolda ikən Rəbb gücümü azaltdı,

* **102:12** Mərs. 5:19

O, ömrümü qısaltdı.
24 Dedim: «Ey Allahım, canımı alma, ömrümün yarısıdır,
Sənin illərin nəsillərdən-nəsillərə çatır».

25 * Yerin təməlini əzəldən qurmusan,
Göylər Sənin əllərinin işidir!
26 Onlar yox olacaq, amma Sən qalacaqsan,
Hamısı paltar kimi köhnələcək,
Onları geyim kimi dəyişdirəcəksən,
Keçib-gedəcəklər.
27 Amma Sən dəyişməzsən,
İllərin tükənməzdir.
28 Qullarının övladları yaşayacaq,
Nəvə-nəticələri hüzurunda dayanacaq.

103

Məzmur 103

Davudun məzmuru.
1 Rəbbə alqış et, ey könlüm,
Ey bütün varlığım, Onun müqəddəs adına alqış et!
2 Rəbbə alqış et, ey könlüm,
Unutma etdiyi yaxşılıqları:
3 Odur bütün təqsirlərini əfv edən,
Bütün xəstəliklərinə şəfa verən.
4 Odur həyatını məzara düşməkdən qurtaran,
Məhəbbətin, mərhəmətin tacını başına qoyan.
5 Odur ömür boyu səni bərəkəti ilə doyduran,
Səni təzələyib gənc, gümrah qartala oxşadan.

6 Rəbb bütün miskinlər üçün
Haqq və ədalət edir.
7 Yollarını Musaya,
Əməllərini İsrail övladlarına göstərib.
8 * * Rəbb rəhmli və lütfkardır,
Hədsiz səbirli və bol məhəbbətlidir.
9 Həmişə töhmətləndirməz,
Qəzəbi sonsuza qədər sürməz.
10 Bizimlə günahlarımıza görə davranmaz,
Təqsirlərimizin əvəzini çıxmaz.
11 Çünki göylər yerdən nə qədər ucadırsa,
Ondan qorxanlara olan məhəbbəti o qədər böyükdür.
12 Nə qədər şərq qərbdən uzaqdırsa,
Qanunsuzluqlarımızı bizdən o qədər uzaqlaşdırıb.
13 Ata övladlarına rəhm etdiyi kimi
Rəbb də Ondan qorxanlara elə rəhm edir.
14 Çünki necə yarandığımızı bilir,
Torpaqdan düzəlməyimizi unutmur.

---

* **102:25** İbr. 1:10-12 * **103:8** Yaq. 5:11 * **103:8** Çıx. 34:6; Say. 14:18; Neh. 9:17; Zəb. 86:15; 145:8; Yoel 2:13; Yun. 4:2

15 İnsanınsa ömrü bir ota oxşar,
Çəmən gülləri kimi çiçək açar,
16 Üstündən yel əsərkən yox olur,
Yerində izi belə, qalmır.
17 Rəbbin isə Ondan qorxanlara olan məhəbbəti,
Onların övladlarına olan salehliyi
Əzəldən var, bu əbədi qalacaq.
18 Onun əhdinə vəfa edənlərə bunları göstərir,
Qayda-qanunlarını yerinə yetirənləri unutmur.

19 Rəbb taxtını göylərdə qurub,
Hər yerdə hökmranlıq edir.
20 Rəbbə alqış edin, ey Onun mələkləri,
Ey Onun sözünə baxıb icra edən qüdrətli igidlər!
21 Rəbbə alqış edin, ey səmanın bütün orduları,
İradəsini yerinə yetirən xidmətçiləri!
22 Rəbbə alqış edin, ey Onun yaratdıqları,
Ey Onun hökm etdiyi yer üzərində olan bütün varlıqlar!
Rəbbə alqış et, ey könlüm!

104

Məzmur 104

1 Rəbbə alqış et, ey könlüm!
Ya Rəbb Allahım, Sən nə qədər böyüksən,
Ehtişamı, əzəməti geyinmisən!
2 Nura libas kimi bürünən,
Göyləri çadır tək açan,
3 Yuxarı otaqlarını suların üstündə quran,
Buludları Özünə araba edən,
Yel qanadları üstünə minib gəzən,
4 * Küləyi Özünə elçi edən,
Yanar odu Özünə xidmətçi edən Sənsən!

5 Yer üzünün təməlini elə qurdun ki,
Əsla sarsılmasın.
6 Dərin suları libas kimi yer üzünə geydirdin,
Sular dağların üstünə qalxdı.
7 Sənin məzəmmətindən sular çəkildi,
Şimşəyinin səsindən qorxub qaçdı.
8 Dağlardan dərələrə axdı,
Sənin təyin etdiyin yerlərə töküldü.
9 Onların önünə həd qoydun ki, ondan aşmasınlar,
Heç vaxt daşıb dünyanı basmasınlar.

10 Bulaqları vadilərdən fışqırtdın,
Dağların arasından axıtdın.
11 Bu bulaqlar bütün çöl heyvanlarına su verər,
Vəhşi eşşəklər içər, susuzluğu gedər.
12 Yanlarında quşlar yuva qurar,

* **104:4** İbr. 1:7

Budaqlara qonub oxuyar.
13 Sən dağları göydəki sarayından sulayırsan,
Əlinin bəhrəsindən yer doyur.

14 Heyvanlar üçün ot bitirirsən,
İnsana becərmək üçün bitkilər yetirirsən.
Qoy insan torpaqdan azuqəsini çıxartsın:
15 Ürəkləri xoşhal edən şərabı,
Üzləri güldürən zeytun yağını,
Taqət verən çörəyi.
16 Doyunca su içər Rəbbin ağacları,
Livanda əkdiyi sidr ağacları.
17 Bu ağaclarda quşlar yuva qurar,
Leyləklərin yuvası şam ağacındadır.
18 Uca dağlar dağ keçilərinin oylağıdır,
Qayalar qayadovşanlarının sığınacağıdır.
19 Fəsilləri müəyyən etmək üçün ayı yaratdın,
Günəş batacağı zamanı bilir.
20 Gecə olsun deyə havanı qaraldırsan,
Bütün meşə heyvanları vurnuxmaya düşürlər.
21 Ov üçün gənc aslanlar nərə çəkərlər,
Öz yemlərini Allahdan istəyərlər.
22 Gün doğanda çəkilirlər,
Yuvalarında yatırlar.
23 İnsanlar iş başına gedir,
Qaş qaralana qədər işləyirlər.

24 Ya Rəbb, əməllərin çoxdur!
Hər birini müdrikliklə etmisən,
Yaratdıqların yer üzünü doldurub.
25 Böyük, dərin dənizlərin var,
Orada da saysız məxluqlar –
Həm kiçik, həm də böyük canlılar qaynaşar.
26 Oradan gəmilər keçir,
Yaratdığın Livyatan sularda oynayır.

27 Bunların hamısı gözləyir ki, Sən
Vaxtlı-vaxtında onları yemləyəsən.
28 Sən yem verərkən onlar yem yığırlar,
Açıq əlinin nemətindən doyurlar.
29 Amma üzünü gizlədərkən vəlvələyə düşürlər,
Sən onların nəfəsini kəsərkən ölüb torpağa qarışırlar,
30 Ruhunu göndərərkən onlar yaranır,
Yer üzünə yeni həyat verirsən.

31 Rəbbin ehtişamı qoy əbədi var olsun!
Qoy Rəbb yaratdıqlarına görə şad olsun!
32 Rəbb yerə baxanda yer lərzəyə gəlir,
Dağa toxunanda dağ tüstülənir.
33 Rəbbə ömrüm boyu ilahi söyləyəcəyəm,
Nə qədər varam, Allahımı tərənnüm edəcəyəm.

34 Düşüncəm Ona xoş görünsün,
Mən Rəbbə görə sevinəcəyəm.

35 Günahkarlar yer üzündən silinsinlər,
Pis adamlar yox olsunlar!
Rəbbə alqış et, ey könlüm!
Rəbbə həmd edin! *

105

Məzmur 105
(1Saln. 16:8-22)

1 * Rəbbə şükür edin, ismini çağırın,
Əməllərini xalqlar arasında elan edin!
2 Onu ilahilərlə tərənnüm edin,
Bütün xariqələrini bəyan edin!
3 Onun müqəddəs adı ilə fəxr edin,
Ey Rəbbi axtaranlar, ürəkləriniz qoy sevinsin!
4 Rəbbi, Onun qüvvətini arayın,
Daim hüzurunu axtarın.
5 Etdiyi xariqələri,
Möcüzələri, dilindən çıxan hökmləri xatırlayın,
6 Ey Onun qulu İbrahim nəsli,
Ey Yaqub övladları, ey Onun seçdikləri!

7 Allahımız Rəbb Odur,
Hökmü bütün yer üzündədir.
8 * * Əbədi olaraq min nəslə qədər əhdini,
Əmr etdiyi sözü,
9 İbrahimlə kəsdiyi əhdini,
İshaqa and içərək verdiyi vədini unutmaz.
10 * Bunu qayda kimi Yaqub üçün təsdiq etdi,
Bu əbədi əhdi İsrail üçün etdi.
11 Dedi: «Övladlarının payına düşən mülk kimi
Kənan torpağını sənə verəcəyəm».

12 O zaman onlar sayca az idilər,
Azsaylı olaraq ölkədə qərib idilər.
13 Ölkədən-ölkəyə,
Məmləkətdən-məmləkətə köçürdülər.
14 * Rəbb heç kimi onlara əzab verməyə qoymadı,
Onlara görə padşahları tənbeh etdi.
15 Dedi: «Məsh etdiklərimə dəyməyin,
Peyğəmbərlərimə pislik etməyin».

16 * Ölkəyə qıtlıq göndərdi,
Bütün çörəyin kökünü kəsdi.
17 * Lakin bunlardan əvvəl birini göndərmişdi,

* **104:35** Rəbbə həmd edin – ibrani dilində *Halleluya*. * **105:1** 1Saln. 16:8; Yeş. 12:4 * **105:8** Yar. 12:7; 17:8 * **105:8** Yar. 26:3 * **105:10** Yar. 28:13 * **105:14** Yar. 20:3-7 * **105:16** Yar. 41:53-57 * **105:17** Yar. 37:28; 45:5

Bu, qul kimi satılan Yusif idi.
18 * Ayaqlarını zəncirləyib əzdilər,
Boğazına dəmir halqa keçirdilər.
19 Yusifin sözü düz çıxanadək
Rəbbin sözü onu təmizlədi.
20 * Padşah buyruq verərək onu azad etdi,
Xalqların hökmdarı ona azadlıq verdi.
21 * Onu sarayının ağası etdi,
Varidatı üçün cavabdeh etdi.
22 Ona başçılar üstündə səlahiyyət verdi ki,
Ağsaqqallarına uzaqgörənlik öyrətsin.

23 * * Sonra İsrail Misirə gəldi,
Yaqub Ham ölkəsində yerləşdi.
24 * Rəbb onun xalqına bərəkət verdi,
Düşmənlərindən çox onlara qüdrət verdi.
25 Rəbb düşmənlərinə fikir göndərdi ki, xalqına nifrət etsinlər,
Qullarına qarşı fırıldaq işlətsinlər.

26 * Qulu Musanı,
Həm də seçdiyi Harunu göndərdi.
27 Xalqın arasında Rəbbin əlamətlərini,
Ham ölkəsində Onun möcüzələrini göstərdilər.
28 * Rəbb qaranlıq göndərərək ölkəni zülmət etdi,
Çünki Onun sözlərinə itaət etmədilər.
29 * Sularını qana çevirdi,
Balıqlarını öldürdü.
30 * Ölkəyə qurbağalar qaynaşıb gəldilər,
Padşahın otaqlarına belə, girdilər.
31 * * Əmr etdi, topa-topa mozalan gəldi,
Mığmığalar bütün ərazilərini bürüdü.
32 * Yağış əvəzinə dolu yağdırdı,
Ölkələrini şimşəklərə qərq etdi.
33 Tənəklərinə, əncir ağaclarına zərbə vurdu,
Sahələrində olan ağacları qırdı.
34 * Əmr etdi çəyirtkələrə qaynaşsın,
Saysız balaları torpaqlarına daraşsın.
35 Onlar ölkədə olan bütün otları yedilər,
Torpaqlarının bar-bəhərini yedilər.
36 * O, ölkədə hər yerlinin ilk oğlunu,
Hər kişinin belindən gələn ilk oğlunu öldürdü.

37 * İsrailliləri oradan qızılla, gümüşlə çıxartdı,
Qəbilələri arasında yıxılan olmadı.

---

* **105:18** Yar. 39:20–40:23 * **105:20** Yar. 41:14 * **105:21** Yar. 41:39-41 * **105:23** Yar. 46:6
* **105:23** Yar. 47:11 * **105:24** Çıx. 1:7-14 * **105:26** Çıx. 3:1–4:17 * **105:28** Çıx. 10:21-23
* **105:29** Çıx. 7:17-21 * **105:30** Çıx. 8:1-6 * **105:31** Çıx. 8:20-24 * **105:31** Çıx. 8:16-17
* **105:32** Çıx. 9:22-25 * **105:34** Çıx. 10:12-15 * **105:36** Çıx. 12:29 * **105:37** Çıx. 12:33-36

38 Onlar çıxanda Misirlilər sevindi,
Canlarında İsraillilərin qorxusu var idi.
39 * Üzərlərinə örtük kimi bulud sərdi,
Gecəni işıqlandırmaq üçün od göndərdi.
40 * İstədiklərinə görə O, bildirçin gətirdi,
Onlara göydən doyunca çörək verdi.
41 * Qayanı yararaq suyu fışqırtdı,
Quraq yerə çay kimi axdı.
42 Çünki müqəddəs sözünü yada salmışdı,
Qulu İbrahimə verdiyi vədini xatırlamışdı.

43 O, xalqını sevinclə,
Öz seçdiklərini mədh səsi ilə çıxartdı.
44 * Millətlərin torpaqlarını onlara verdi,
Onları ümmətlərin sərvətlərinə sahib etdi.
45 Qoy Rəbbin qaydalarına riayət etsinlər,
Qanunlarına əməl etsinlər.

Rəbbə həmd edin!

106

Məzmur 106
1 * Rəbbə həmd edin!

Rəbbə şükür edin, ona görə ki yaxşıdır,
Çünki məhəbbəti əbədidir.
2 Rəbbin qüdrətli işlərini sözlə demək olarmı?
Onu layiqincə həmd edən varmı?
3 Nə bəxtiyardır ədalətə bağlananlar,
Hər zaman əməlisaleh olanlar!

4 Ya Rəbb, xalqına lütf edərkən məni yada sal,
Onları nicata çatdırarkən mənim də qayğıma qal.
5 Qoy seçdiklərini bəxtiyar görüm,
Millətinin sevinci ilə sevinim,
İrsinlə birlikdə fəxr edim.

6 Ata-babamız kimi biz də günaha batmışıq,
Biz də şər iş görməklə təqsirkar olmuşuq.
7 * Misirdə olanda ata-babamız Sənin xariqələrini anlamadı,
Bol məhəbbətini yada salmadı,
Dəniz kənarında, Qırmızı dənizdə Sənə qarşı üsyankar oldu.
8 Amma Rəbb qüdrətini göstərmək üçün
Onları ismi naminə qurtardı.
9 * Onun məzəmmətindən Qırmızı dəniz qurudu,
Çöldən keçdikləri kimi onları dərin yerdən keçirtdi.
10 İsraillilәri onlara nifrət edənin əlindən qurtardı,

* **105:39** Çıx. 13:21-22 * **105:40** Çıx. 16:2-15 * **105:41** Çıx. 17:1-7; Say. 20:2-13 * **105:44** Yeşua 11:16-23 * **106:1** 1Saln. 16:34; 2Saln. 5:13; 7:3; Ezra 3:11; Zəb. 100:5; 107:1; 118:1; 136:1; Yer. 33:11 * **106:7** Çıx. 14:10-12 * **106:9** Çıx. 14:21-31

Onları düşməninin əlindən xilas etdi.
11 Yağıları sular basdı,
Bir nəfər də qalmadı.
12 * O zaman Rəbbin sözlərinə inandılar,
Onu həmdlə tərənnüm etdilər.

13 Lakin Rəbbin əməllərini tez unutdular,
Ondan məsləhət almadılar.
14 * Onlar səhrada iştahaya düşdülər,
Çöllükdə Allahı sınağa çəkdilər.
15 O da istədiklərini verdi,
Lakin onlara azar göndərdi.

16 * Düşərgədə Musaya,
Rəbb üçün təqdis olunan Haruna paxıllıq etdilər,

17 Torpaq yarılıb Datanı uddu,
Aviramla yoldaşlarını yerə batırdı.
18 Yoldaşlarının içinə alov saldı,
Bu, pisləri yandırıb-yaxdı.

19 * Xorevdə bir dana heykəli düzəltdilər,
Tökmə bir bütə səcdə etdilər.
20 Allahın əvəzinə
Otyeyən buğanın surətinə şərəf verdilər.
21 Onları qurtaran Allahı –
Misirdə böyük möcüzələr yaradanı,
22 Ham ölkəsində xariqələr göstərəni,
Qırmızı dənizdə zəhmli işlər görəni unutdular.
23 Rəbb onları yox etmək üçün niyyətini söylədi,
Onu məhvedici qəzəbindən döndərmək üçün
Seçdiyi Musa Onun qarşısına gəldi.

24 * Sonra o gözəl diyara da xor baxdılar,
Rəbbin vədinə inanmadılar.
25 Çadırlarında giley-güzar etdilər,
Rəbbin səsini eşitmədilər.
26 Buna görə Rəbb and içdi:
Meyitlərini çöllərə sərəcək,
27 * Övladlarını millətlər arasına səpələyəcək,
Onları ölkələr arasında darmadağın edəcək.

28 * Onlar Peordakı Baala səcdə etməyə gəldilər,
Ölü bütə verilən qurban ətindən yedilər.
29 Bu işlər Rəbbin qəzəbinə gəldi,
Aralarına vəba tökülдü.
30 Onda Pinxas qalxıb buna müdaxilə etdi,
Beləliklə, vəba çəkilib getdi.

---

* **106:12** Çıx. 15:1-21 * **106:14** Say. 11:4-34 * **106:16** Say. 16:1-35 * **106:19** Çıx. 32:1-14
* **106:24** Say. 14:1-35 * **106:27** Lev. 26:33 * **106:28** Say. 25:1-13

31 Bu, nəsillər boyu, əbədilik
Onun üçün salehlik sayıldı.

32 * Onlar Meriva suları kənarında Rəbbi qəzəbləndirdilər,
Buna görə Musanın başına qəza gəldi:
33 Onlar Musanın ruhunu incitdilər,
O da düşünülməmiş sözlər dedi.

34 * Rəbbin əmrini yerinə yetirmədilər,
Dediyi xalqları məhv etmədilər.
35 Əksinə, həmin millətlərə qarışdılar,
Adət-ənənələrini öyrənib onlara əməl etdilər.
36 Onların bütlərinə ibadət edərək
Özlərini bu tələyə saldılar.
37 * Oğul-qızlarını
Cinlərə qurban verdilər.
38 * Oğul-qızlarının günahsız qanını tökdülər,
Onları Kənan bütlərinə qurban verdilər,
Ölkəni qana bulaşdırdılar.
39 Belə işlərlə murdarlandılar,
Öz əməlləri ilə xəyanətə satıldılar.
40 * Rəbb xalqına qarşı qəzəbindən yandı,
Öz irsini iyrənc bir şey sandı.
41 Onları millətlərə təslim etdi,
Onlara nifrət edənlər üzərlərində hakim oldu.
42 Düşmənləri onları zülm altına saldılar,
Onlara tabe olaraq əl altında qaldılar.
43 Rəbb dəfələrlə onları azad etmişdi,
Amma pisniyyətli olduqları üçün üsyankar olmuşdular,
Bu insanları öz günahları alçaltdı.
44 Lakin O, fəryadlarını eşidəndə
Onların əziyyətinə baxdı.
45 Bu insanlarla bağladığı əhdini yada saldı,
Bol məhəbbəti naminə rəhmini göstərdi.
46 Onları əsir edənlərin
Qəlbinə mərhəmət saldı.

47 * Ey Allahımız Rəbb, bizi qurtar,
Bizi millətlərin arasından topla.
Müqəddəs isminə şükür edək,
Biz fəxrlə Sənə həmd söyləyək.

48 Alqış olsun İsrailin Allahı Rəbbə
Əzəldən sonsuza qədər!
Qoy bütün xalq söyləsin «Amin!»

Rəbbə həmd edin!

Beşinci hissə

* **106:32** Say. 20:2-13 * **106:34** Hak. 2:1-3; 3:5-6 * **106:37** 2Pad. 17:17 * **106:38** Say. 35:33
* **106:40** Hak. 2:14-18 * **106:47** 1Saln. 16:35-36; Zəb. 41:13

107

107-150-ci məzmurlar

Məzmur 107

1 * Rəbbə şükür edin, ona görə ki yaxşıdır,
Çünki məhəbbəti əbədidir!
2 Qoy belə söyləsin Rəbbin xilas etdikləri,
Düşmən əlindən qurtardıqları,
3 Şərqdən, qərbdən, şimaldan və cənubdan –
Ölkələrdən topladıqları.

4 Bəziləri səhrada, çöllükdə sərgərdan dolanırdılar,
Yaşamaq üçün heç bir şəhər tapmırdılar.
5 Aclıqdan, susuzluqdan
Canlarının taqəti getmişdi.
6 Onlar dara düşəndə Rəbbə fəryad etdilər,
Rəbb onları dərdlərindən qurtardı.
7 Yaşamaq üçün onlar bir şəhərə çatanadək
Onları düz yolla apardı.
8 Rəbbə şükür etsinlər məhəbbətinə görə,
Bəşər övladlarına göstərdiyi xariqələrinə görə!
9 Çünki O, susuzlara doyunca su verər,
Acları bol nemətlərlə bəslər.

10 Bəziləri əsir düşüb zülmətdə yaşayırdı,
Zəncirlənib qaranlıqda, əziyyətdə qalırdı.
11 Çünki Allahın sözlərinə qarşı çıxmışdılar,
Haqq-Taalanın məsləhətinə xor baxmışdılar.
12 Ona görə ağır işlə onların ürəklərinə əzab verdi,
Yıxılanda heç kim onlara kömək etmədi.
13 Onlar dara düşəndə Rəbbə fəryad etdilər,
Rəbb onları dərdlərindən qurtardı.
14 Onların buxovlarını qopardı,
Zülmətdən, qaranlıqdan çıxardı.
15 Qoy şükür etsinlər Rəbbə məhəbbətinə görə,
Bəşər övladlarına göstərdiyi xariqələrinə görə!
16 Çünki O, tunc qapıları qırar,
Dəmir cəftələri qoparar.

17 Bəzilərinin ağlı çaşıb üsyankar oldu,
Təqsirləri onları zülmə saldı.
18 Hər yeməkdən iyrəndilər,
Ölüm qapılarına yaxın gəldilər.
19 Dara düşərkən Rəbbə fəryad qopardılar,
Rəbb onları dərdlərindən qurtardı.
20 Kəlamını göndərib onlara şəfa verdi,
Məzara düşməkdən onları xilas etdi.
21 Rəbbə şükür etsinlər məhəbbətinə görə,
Bəşər övladlarına göstərdiyi xariqələrinə görə!
22 Qoy şükür qurbanlarını təqdim etsinlər,

* **107:1** 1Saln. 16:34; 2Saln. 5:13; 7:3; Ezra 3:11; Zəb. 100:5; 106:1; 118:1; 136:1; Yer. 33:11

Əməllərinə mədh oxuyub bəyan etsinlər!

23 Bəziləri gəmilərlə dənizlərdə üzdülər,
Dəryalarda böyük işlər gördülər.
24 Orada Rəbbin əməllərinə,
Dərin sularda etdiyi xariqələrinə şahid oldular.
25 Çünki Onun əmri ilə qasırğa qopdu,
Dənizin dalğaları qalxdı.
26 Gəmiçilər göyə qalxıb dərinə enirdi,
Qorxudan canları əldən gedirdi.
27 Onlar sərxoş kimi yırğalanıb-səndələyirdi,
Ağıllarına heç bir çarə gəlmirdi.
28 Onlar dara düşəndə Rəbbə fəryad etdilər,
Rəbb onları dərdlərindən qurtardı.
29 Qasırğanı yatırdı, sükut gətirdi,
Dalğaları sakit etdi.
30 Sakitlik yarananda onlar çox sevindilər,
Rəbb də onları istədikləri limana çatdırdı.
31 Rəbbə məhəbbətinə görə,
Bəşər övladlarına göstərdiyi xariqələrinə görə şükür etsinlər!
32 Qoy Onu xalqın toplantısında ucaltsınlar,
Ona ağsaqqallar məclisində həmd etsinlər!

33 O, çayları qurudub səhra edər,
Bulaqlar olan yeri quraq çölə döndərər,
34 Orada yaşayanların pisliyinə görə
Münbit torpağı şoranlığa çevirər.
35 Səhranı gölməçəyə döndərər,
Quraq torpaqdan bulaqlar çıxardar.
36 Oranı verər ki, aclar məskən salsınlar,
Yaşamaq üçün özlərinə şəhər qursunlar,
37 Tarlanı əksinlər, üzümlüklər salsınlar.
Bol məhsul götürsünlər.
38 Onun xeyir-duası ilə törəyib artırlar,
Heyvanlarının sayı azalmır.

39 Sonra əzabdan, darlıqdan, bəlalardan
Onlar azalıb alçaldılan an
40 * Rəbb əsilzadələrin üstünə həqarət yağdırar,
Onları sonsuz çöldə sərgərdan dolandırar.
41 Amma fəqiri zülm altından qaldırar,
Övladlarını sürü kimi çoxaldar.
42 Bunu görən əməlisalehlər şad olar,
Fitnə söyləyən ağızlarsa yumular.
43 Kimin ağlı varsa, qoy buna fikir versin,
Qoy Rəbbin məhəbbətini dərk etsin!

* **107:40** Əyy. 12:21,24

108

Məzmur 108
(Zəb. 57:7-11; 60:5-12)
Bir ilahi.
Davudun məzmuru.
1 Ey Allahım, qəlbim Sənə möhkəm bağlanıb,
Qoy bütün varlığımla ilahi oxuyum, Səni tərənnüm edim.
2 Ey çəng və lira, oyan!
Qoy səhəri oyadım.
3 Ya Rəbb, xalqlar arasında
Sənə şükür edəcəyəm.
Ümmətlər arasında
Səni tərənnüm edəcəyəm.
4 Məhəbbətin böyükdür, göylərdən ucadır,
Sədaqətin buludlara çatır.

5 Ey Allah, göylər üzərində ucal!
Ehtişamın bütün yer üzərində olsun!
6 Sevdiyin insanların xilas olması üçün
Sağ əlinlə bizi qurtar, mənə cavab ver!

7 Allah Öz müqəddəs məskənindən belə söylədi:
«Şekemi sevinclə bölüşdürəcəyəm,
Sukkot dərəsini biləcəyəm.
8 Gilead torpağı Mənimdir,
Menaşşe torpağı Mənimdir,
Efrayim başımın dəbilqəsidir,
Yəhuda Mənim əsamdır.
9 Moav yuyunmaq üçün ləyənimdir,
Çarığımı ataraq Edomu tutacağam,
Zəfər harayını Filiştə salacağam».

10 Kim məni istehkamlı şəhərə apara bilər?
Edoma qədər kim mənə yol göstərə bilər?
11 Ay Allah, niyə bizi atmısan?
Ay Allah, qoşunlarımızla niyə yürüşə çıxmırsan?
12 Düşmənin qarşısında bizə imdad et,
Çünki insanın köməyi puçdur.
13 Allahın köməyi ilə şücaət göstərəcəyik,
O, düşmənlərimizi tapdalayacaq!

109

Məzmur 109
Musiqi rəhbəri üçün. Davudun məzmuru.
1 Ey tərənnüm etdiyim Allah, susma!
2 Çünki pislər, hiyləgərlər ağzını açıb
Yalançı dilləri ilə məndən danışırlar.
3 Mənə hər tərəfdən nifrət dolu sözlər deyirlər,
Nahaq yerə hücumlarına məruz qalıram.
4 Sevgimin əvəzinə mənə ittiham yağdırırlar,
Mən isə dua etməkdəyəm.

5 Yaxşılığımın əvəzinə yamanlıq edirlər,
Sevgimin əvəzinə nifrətlə cavab verirlər.

6 Belə adamın qarşısına bir pis insanı çıxar,
Sağ tərəfində dayanıb onu ittiham etsin!
7 Hökm oxunanda o təqsirkar çıxsın,
Qoy onun duası günah sayılsın!
8 * Onun ömrü az olsun,
Vəzifəsini başqası tutsun!
9 Övladları yetim,
Arvadı isə dul qalsın!
10 Övladları didərgin düşüb dilənçi olsun,
Yaşamağa xarabalıq belə, tapmasın!
11 Sələmçilər hər şeyini əlindən alsın,
Nə qazanıbsa, yadellilər talayaraq aparsın!
12 Ona məhəbbət göstərən olmasın,
Yetim qalan balalarına yazığı gələn tapılmasın!
13 Qoy onun nəsli kəsilsin,
Gələcək nəslin arasından adları silinsin!
14 Ata-babasının təqsiri Rəbbin hüzurunda yaddan çıxmasın,
Anasının günahı heç zaman yuyulmasın!
15 Belə adamlar Rəbbin hüzurunda daim təqsirkar qalsınlar,
Dünyadan izi-tozu silinsin, yada salınmasınlar!
16 Çünki məhəbbət göstərməyi unutdular,
Məzlumu, fəqiri, qəlbisınıqları
Həlak etmək üçün təqib etdilər.
17 Qarğış etməyi sevirdi, öz başına dönsün,
Alqış etməyi sevmirdi, ona əli çatmasın!
18 Ondan əynindəki paltar kimi qarğış çıxardı,
Qoy qarğışı su kimi canına, ilik kimi sümüklərinə hopsun!
19 Qarğışı onu əyninin libası kimi bürüsün,
Hər gün belinə kəmər tək dolansın!

20 Məni ittiham edənlər,
Mənim barəmdə pis sözlər söyləyənlər
Rəbbin cəzasına gəlsinlər!

21 Lakin, ey Xudavənd Rəbb, ismin naminə
Özün mənə qayğı göstər,
O gözəl məhəbbətinə görə məni azad et.
22 Çünki mən məzlum və fəqir insanam,
Köksümdəki ürəyimdən yaralanmışam.
23 Düşən kölgə kimi itirəm,
Vurulub atılan çəyirtkəyə bənzəyirəm.
24 Bax oruc tutmaqdan dizlərim əsir,
Bir dəri, bir sümük qalmışam.
25 * Görənlər mənə lağ edir,
Başlarını yelləyir.

* **109:8** Həv. 1:20 * **109:25** Mat. 27:39; Mark 15:29

26 Ya Rəbb Allahım, Sən mənə kömək et,
Məhəbbətinə görə məni qurtar.
27 Bilsinlər ki, bu Sənin əlindədir,
Ya Rəbb, Sən bunu edə bilərsən.
28 Qoy onlar qarğış etsinlər, Sən mənə xeyir-dua ver,
Qoy onlar əleyhimə qalxarkən utansınlar.
Sənin qulunam, qoy sevinim!
29 İttihamçılarım rüsvayçılığa bürünsünlər,
Xəcaləti xalat kimi geyinsinlər.

30 Mənim dilim Rəbbə bol-bol şükür söyləyəcək,
Xalq içində Ona həmd edəcək.
31 Çünki O, fəqirin sağ tərəfində dayanar ki,
Edam hökmü verənlərin əlindən onu qurtarsın.

110

Məzmur 110

Davudun məzmuru.
1 * Rəbb mənim Ağama dedi:
«Mən düşmənlərini ayaqlarının altına kətil kimi salanadək
Sağımda otur».
2 Rəbb Siondan Sənin qüdrətli əsanı göndərəcək,
Düşmənlərinin üzərində sənə hökmranlıq verəcək.
3 Döyüşəcəyin gün xalqın könüllü olaraq sənə qoşulacaq,
Gənclərin səhər şehi kimi müqəddəs libasını geyib yanına gələcək.
4 * Rəbb and içdi, qərarını dəyişməz:
«Sən Melkisedeq vəzifəli əbədi bir kahinsən».

5 Xudavənd sənin sağ tərəfindədir,
Qəzəb günündə padşahları qıracaq.
6 Millətlərin hökmünü verəndə cəsədləri hər yeri bürüyəcək,
O bütün ölkələrin başçılarını əzəcək.
7 Yol kənarında olan vadidən su içəcək,
Buna görə güclənib yüksələcək.

111

Məzmur 111

1 Rəbbə həmd edin!

Əməlisalehlər məclisində, icma arasında
Bütün qəlbimlə Rəbbə şükür edəcəyəm.
2 Rəbbin işləri böyükdür,
Bunlardan zövq alanlar ibrət götürür.
3 Əməllərində ehtişamı, əzəməti görünür,
Salehliyi əbədi qalır.
4 Xariqələrini xalqının yadına salır.
Rəbb lütfkar və rəhmlidir,
5 Ondan qorxanları bəsləyərək saxlayır,

---

* **110:1** Mat. 22:44; Mark 12:36; Luka 20:42-43; Həv. 2:34-35; 1Kor. 15:25; Ef. 1:18-22; Kol. 3:1; İbr. 1:13; 8:1-2; 10:12-13 * **110:4** İbr. 5:6,9-10; 6:20; 7:17,21

Öz əhdini əbədi olaraq yadda saxlayır.
6 Xalqına millətlərin torpaqlarını verərək
Qüdrətli işlərini onlara göstərdi.
7 Əllərinin işləri sədaqət və ədalətdir,
Onun bütün qayda-qanunları etibarlıdır.
8 Onlar həmişə, əbədi olaraq möhkəmdir,
Sədaqətdən, düzlükdən yaranmışdır.
9 Öz xalqına qurtuluş göndərdi,
Əhdi əbədi olsun deyə əmr verdi,
İsmi müqəddəsdir, zəhmlidir.
10 * Rəbb qorxusu hikmətin başlanğıcıdır,
Buna əməl edənlərin sağlam düşüncəsi vardır.
Ona əbədi olaraq həmdlər olsun!

112

Məzmur 112
1 Rəbbə həmd edin!

Nə bəxtiyardır Rəbdən qorxan,
Əmrlərindən zövq alan insan!
2 Nəsli yer üzündə güclü olacaq,
Əməlisalehlərin övladları xeyir-dua alacaq.
3 Evindən bolluq və sərvət əskilməz,
Salehliyi əbədi qalar.
4 Zülmətdə belə, əməlisaleh insanlar üçün,
Lütfkar, rəhmli və saleh adamlar üçün nur doğar.
5 Səxavətlə borc verən,
İşlərini ədalətlə görən yaxşı insandır.
6 Belə adam əsla sarsılmaz,
Saleh insan əbədi olaraq yadda qalacaq.
7 Pis xəbərdən qorxmaz,
Rəbbə güvəndiyi üçün ürəyi möhkəmdir,
8 Cəsur ürəklidir,
Düşmənlərinin süqutunu görənədək qorxmaz.
9 * Səpələyər, fəqirlərə paylayar,
Salehliyi əbədi qalar,
Qüdrəti və hörməti ucalar.
10 Pis adamsa bunu görüb qəzəblənər,
Dişlərini qıcıdar, yanıb-tökülər,
Pislərin arzusu puç olar.

113

Məzmur 113
1 Rəbbə həmd edin!

Ey Rəbbin qulları, həmd edin,
Rəbbin isminə həmd edin!
2 İndidən sonsuzadək
Rəbbin isminə alqış olsun!

* **111:10** Əyy. 28:28; Sül. 1:7; 9:10 * **112:9** 2Kor. 9:9

3 Gündoğandan günbatanadək
Rəbbin ismi həmdə layiqdir!
4 Rəbb bütün millətlərdən ucadır,
Ehtişamı göylərdən yüksəkdir!

5 Allahımız Rəbbin misli varmı?
Ucalardakı taxtında oturan,
6 Göyə, yerə əyilərək baxan Odur.
7 * O, yoxsulları toz-torpaqdan qaldırar,
Fəqirləri küllükdən çıxarar.
8 Onları əsilzadələrlə,
Öz xalqının əsilzadələri ilə yanaşı oturdar.
9 Sonsuz qadının evini tikər,
Ona övlad verməklə bəxtəvər ana edər.

Rəbbə həmd edin!

114

Məzmur 114

1 * İsraillilər Misirdən çıxanda,
Yaqub nəsli başqa dildə danışan xalqdan ayrılanda
2 Yəhuda Rəbbin müqəddəs məskəni oldu,
İsrail Rəbbin səltənəti oldu.

3 * * Onları görəndə dəniz qaçdı,
İordan çayı geri çəkildi.
4 Zirvələr qoçlar kimi,
Təpələr quzular kimi tullandı.
5 Ey dəniz, niyə qaçdın, sənə nə oldu?
Ey İordan çayı, niyə belə geri çəkildin?
6 Ey zirvələr, qoçlar kimi,
Ey təpələr, quzular kimi niyə tullandınız?

7 * Ey dünya, Hökmranın hüzurunda,
Yaqubun Allahının qarşısında lərzəyə gəl!
8 Qayanı gölməçəyə döndərən,
Çaxmaq daşını çeşməyə çevirən Odur.

115

Məzmur 115

1 Bizi yox, ya Rəbb, bizi yox,
Məhəbbətin, sədaqətin naminə
Öz adını şərəfləndir.

2 Niyə millətlər belə desin:
«Onların Allahı haradadır?»
3 Allahımız göylərdədir,
Öz istədiyini edir.

* **113:7** 1Şam. 2:8 * **114:1** Çıx. 12:51 * **114:3** Çıx. 14:21 * **114:3** Yeşua 3:16 * **114:7** Çıx. 17:1-7; Say. 20:2-13

4 * Amma onların bütləri qızıldan, gümüşdən düzəlmişdir,
Onlar insan əllərinin işidir.
5 Ağızları var, danışa bilmir,
Gözləri var, amma görmür,
6 Qulaqları var, eşitmir,
Burunları var, qoxu bilmir,
7 Əlləri var, hiss etmir,
Ayaqları var, gəzə bilmir,
Boğazlarından səs gəlmir.
8 Bütləri düzəldən, onlara güvənən insanlar
Bu bütlər kimi cansız olacaqlar.

9 Ey İsrailli lər, Rəbbə güvənin,
Odur köməyiniz və sipəriniz!
10 Ey Harun nəsli, Rəbbə güvənin,
Odur köməyiniz və sipəriniz!
11 Ey Rəbdən qorxanlar, Rəbbə güvənin,
Odur köməyiniz və sipəriniz!
12 Rəbb bizi unutmayıb,
Bizə xeyir-dua verəcək –
İsrail nəslinə xeyir-dua verəcək,
Harun nəslinə xeyir-dua verəcək,
13 * Kiçikdən böyüyə qədər
Ondan qorxanlara xeyir-dua verəcək.

14 Qoy Rəbb sizi,
Sizi və nəslinizi artırsın!
15 Rəbdən, göyləri və yeri Yaradandan
Bərəkət alasınız!

16 Rəbb səmaya sahibdir,
Yeri bəşər övladlarına verdi.
17 Ölənlər, sükut diyarına düşənlər
Rəbbə həmd etmirlər.
18 Lakin biz Rəbbə alqış edirik
İndidən sonsuzadək.

Rəbbə həmd edin!

116

Məzmur 116

1 Rəbbi sevirəm,
Çünki O, yalvarışımı eşidir.
2 Səsimə qulaq asdığı üçün
Nə qədər varam, Onu çağıracağam.

3 Ətrafıma ölüm bağları sarıldı,
Ölülər diyarının sıxıntıları məni haqladı,
Dərd-bəlalar məni tapdı.
4 O zaman Rəbbin adını çağırdım:

* **115:4** Zəb. 135:15-17; Vəhy 9:20 * **115:13** Vəhy 11:18; 19:5

«Ya Rəbb, amandır, canımı qurtar!»

5 Rəbb lütfkardır, ədalətlidir,
Allahımız mərhəmətlidir.
6 Rəbb avam adamı qoruyur,
O məni düşkünlüyə düçar olanda qurtardı.
7 Ey canım, rahat ol,
Çünki Rəbb sənə comərdlik etdi.

8 Ya Rəbb, canımı ölümdən,
Gözlərimi göz yaşından, ayağımı büdrəməkdən qurtardın.
9 İndi Rəbbin hüzurunda gəzib-dolaşıram,
Dirilər arasındayam.
10 * «Mən çox əzab çəkirəm» deyərkən
İnamımı itirməmişdim.
11 Mən tələşə düşüb belə demişdim:
«Bütün insanlar yalançıdır».

12 Mənə etdiyi comərdliyə görə
Rəbbin borcunu necə qaytara bilərəm?
13 Qurtuluş piyaləsini qaldıracağam,
Rəbbin ismini çağıracağam.
14 Rəbbə Onun bütün xalqı qarşısında
Əhd etdiyim təqdimləri verəcəyəm.

15 Rəbbin gözündə hər bir möminin
Ölümü çox bahadır.
16 Aman, ya Rəbb, mən Sənin qulunam,
Qulunam, kənizinin oğluyam,
Buxovlarımı açmısan.
17 Sənə şükür qurbanları təqdim edəcəyəm,
Rəbbin adını çağıracağam.
18 Rəbbə Onun bütün xalqı qarşısında
Əhd etdiyim təqdimləri verəcəyəm
19 Rəbbin evinin həyətində,
Ey Yerusəlim, sənin mərkəzində.

Rəbbə həmd edin!

117

Məzmur 117

1 * Ey bütün millətlər, Rəbbə həmd edin!
Ey bütün ümmətlər, Onu mədh edin!
2 Bizə olan məhəbbəti böyükdür,
Rəbbin sədaqəti əbədidir!

Rəbbə həmd edin!

118

Məzmur 118

* **116:10** 2Kor. 4:13 * **117:1** Rom. 15:10-11

1 * Rəbbə şükür edin, ona görə ki yaxşıdır,
Çünki məhəbbəti əbədidir!
2 Qoy İsraillilər belə desin:
«Çünki məhəbbəti əbədidir!»
3 Harun nəsli belə desin:
«Çünki məhəbbəti əbədidir!»
4 Qoy Rəbdən qorxanlar belə söyləsin:
«Çünki məhəbbəti əbədidir!»

5 Sıxıntı içində Rəbbi çağırdım,
Cavab verib məni genişliyə çıxartdı.
6 * Rəbb mənimlədir, heç qorxmaram.
İnsan mənə nə edə bilər?
7 Rəbb mənimlədir, mənə yardım edər,
Mənə nifrət edənlərin aqibətini görəcəyəm.
8 Rəbbə pənah gətirmək
İnsana güvənməkdən yaxşıdır.
9 Rəbbə pənah gətirmək
Əsilzadələrə güvənməkdən yaxşıdır.

10 Bütün millətlər məni mühasirəyə aldılar,
Rəbbin ismi ilə onları qırdım.
11 Hər tərəfdən məni mühasirəyə aldılar,
Rəbbin ismi ilə onları qırdım.
12 Arılar tək məni mühasirəyə aldılar,
Lakin kol-kos kimi alışıb tez söndülər,
Rəbbin ismi ilə onları qırdım.
13 Möhkəm təzyiq altında yıxılmağıma az qalmışdı,
Lakin Rəbb imdadıma çatdı.
14 * Rəbb qüvvətim, məzmurumdur,
O məni xilas etdi!

15 Salehlərin çadırlarından zəfər nidası yüksəlir:
«Rəbbin sağ əli qüdrətli işlər göstərir!
16 Rəbbin sağ əli necə əzəmətlidir!
Rəbbin sağ əli qüdrətli işlər göstərir!»

17 Ölməyib sağ qalacağam,
Rəbbin işlərini bəyan edəcəyəm.
18 Rəbb mənə möhkəm cəza verdi,
Amma məni ölümə təslim etmədi.

19 Salehlik darvazalarını üzümə açın,
Qoy oradan keçib Rəbbə şükür edim.

20 Bu, Rəbbin darvazasıdır,
Oradan saleh insanlar keçəcək.

21 Ya Rəbb, Sənə şükür edirəm,

* **118:1** 1Saln. 16:34; 2Saln. 5:13; 7:3; Ezra 3:11; Zəb. 100:5; 106:1; 107:1; 136:1; Yer. 33:11 * **118:6** İbr. 13:6 * **118:14** Çıx. 15:2; Yeş. 12:2

Çünki cavab verərək məni xilas etmisən!

22 * * Bənnaların rədd etdiyi daş
Guşədaşı olub.
23 Bu, Rəbbin işi idi,
Gözümüzdə xariqəli bir işdir.
24 Bu günü Rəbb yaratdı,
Onda sevinib şadlıq edək!

25 * Aman, ya Rəbb, bizi qurtar!
Aman, ya Rəbb, bizə uğur göndər!

26 * Rəbbin ismi ilə gələnə alqış olsun!
Sizə Rəbbin evindən xeyir-dua veririk.
27 Rəbb Allahdır, O, üzərimizə nur saçdı,
Qurbangahın buynuzlarına bayram qurbanını bağlayın.

28 Allahım Sənsən, Sənə şükür edəcəyəm!
Allahımsan, Səni yüksəldəcəyəm!

29 Rəbbə şükür edin, ona görə ki yaxşıdır,
Çünki məhəbbəti əbədidir!

119

Məzmur 119

*Alef**

1 Nə bəxtiyardır öz yolunda kamil olanlar,
Rəbbin qanununa görə yaşayanlar.
2 Nə bəxtiyardır Onun göstərişlərinə əməl edənlər,
Bütün qəlbi ilə Onu axtaranlar.
3 Həqiqətən, onlar fitnəkarlıq etməzlər,
Rəbbin yolunda gəzərlər.
4 Sən qayda-qanunlarını qoydun,
Bunlara bağlı qalmağı buyurdun.
5 Sənin qaydalarına bağlı qalmaq üçün
Kaş tutduğum yolda möhkəm olaydım.
6 Onda xəcalət çəkməzdim,
Sənin bütün əmrlərindən gözümü çəkməzdim.
7 Adil hökmlərini öyrənərkən
Sənə düz qəlblə şükür edəcəyəm.
8 Sənin qaydalarına əməl edəcəyəm,
Sən məni tamamilə tərk etmə!

Bet

9 Bir cavan yolunu necə təmiz saxlaya bilər?
– Sənin sözlərinə bağlı qalmaqla.
10 Bütün qəlbimlə Səni axtarmışam,
Qoyma əmrlərindən çıxım.

---

* **118:22** Luka 20:17; Həv. 4:11; 1Pet. 2:7-8 * **118:22** Mat. 21:42; Mark 12:10-11 * **118:25** Mat. 21:9; Mark 11:9; Yəh. 12:13 * **118:26** Mat. 21:9; 23:39; Mark 11:9; Luka 13:35; 19:38; Yəh. 12:13
* **119:** Məzmur 119-da hər səkkiz ayə ibrani əlifba sırası ilə başlayır.

11 Sənə qarşı günah etməyim deyə
Kəlamını qəlbimdə qoruyub saxlamışam.
12 Ya Rəbb, Sənə alqış olsun!
Qaydalarını mənə öyrət.
13 Ağzından çıxan hər hökmü
Dilimlə bəyan edirəm.
14 Göstərişlərinin ardınca gedərkən sevinirəm,
Elə bil bolluca var-dövlətə çatmışam.
15 Qayda-qanunlarını dərindən düşünürəm,
Sənin yollarından gözümü çəkmirəm.
16 Qaydalarından zövq alıram,
Sözünü unutmuram.

Gimel

17 Quluna comərdliyini göstər,
Qoy yaşayım və sözünə bağlı qalım.
18 Gözlərimi aç ki,
Qanununun xariqələrini görüm.
19 Əmrlərini məndən gizlətmə,
Çünki mən bu dünyada bir qəribəm,
20 Hökmlərinin həsrətini çəkməkdən
Hər zaman ürəyim ağrıyır.
21 Sənin əmrlərindən çıxan lovğaları məzəmmət etdin,
Çünki onlar lənətləndi.
22 Həqarəti, tənəni məndən uzaq et,
Göstərişlərinə əməl etmişəm.
23 Başçılar yığılıb mənim üçün qəsd qurdular,
Lakin mən qulun qaydalarını dərin düşünürəm.
24 Göstərişlərin mənə zövq verir,
Onlar mənim məsləhətçilərimdir.

Dalet

25 Mən torpağa düşmüşəm,
Öz sözünə görə məni həyata qaytar.
26 Keçdiyim yolları Sənə bəlli edəndə cavab verdin,
Mənə qaydalarını öyrət.
27 Qayda-qanunlarının yollarını mənə Özün izah et,
Xariqələrin barədə dərin düşünüm.
28 Kədərdən canım üzülüb,
Öz sözünə görə mənə güc ver.
29 Məni yanlış yoldan uzaqlaşdır,
Qanununa görə mənə lütf göstər.
30 Mən sədaqət yolunu seçdim,
Hökmlərini gözümün önünə gətirdim.
31 Sənin göstərişlərindən yapışmışam,
Ya Rəbb, qoyma xəcalətli qalım.
32 Qəlbimin düşüncəsini genişləndirərkən
Əmrlərinin yolu ilə getməyə səy göstərəcəyəm.

He

33 Ya Rəbb, Sən mənə qaydalarının yolunu öyrət,
Onlara axıradək əməl edəcəyəm.
34 Mənə ağıl ver, qanununa görə yaşayım,

Bütün qəlbimlə ona bağlanım.
35 Mənə əmrlərinin yollarını göstər,
Bu yollardan zövq alaram.
36 Qəlbimi haram qazanca deyil,
Göstərişlərinə tərəf yönəlt.
37 Qoyma gözlərim fani şeylərə baxsın,
Öz yolunda mənə həyat bəxş et.
38 Səndən qorxanlara verdiyin vədini
Qulun üçün həyata keçirt.
39 Qorxduğum tənələri məndən sovuşdur,
Sənin hökmlərin nə yaxşıdır!
40 Qayda-qanunlarının həsrətini çəkirəm,
Salehliyinlə məni yaşat.

Vav

41 Ya Rəbb, mənə məhəbbətini göstər,
Kəlamına görə məni qurtar!
42 Məni təhqir edənlərə layiqincə cavab verəcəyəm,
Çünki Sənin sözlərinə güvənirəm.
43 Qoy həqiqət kəlamı dilimdən düşməsin,
Çünki Sənin hökmlərinə ümid bağlamışam.
44 Daim, əbədi olaraq
Qanununa bağlı qalacağam.
45 Azad gəzib-dolaşacağam,
Çünki qayda-qanunlarını axtarmışam.
46 Padşahların hüzurunda göstərişlərindən danışacağam,
Bundan utanmayacağam.
47 Sənin əmrlərindən zövq alıram,
Onları sevirəm.
48 Sevdiyim əmrlərinə tərəf əl açacağam,
Sənin qaydalarını dərindən düşünəcəyəm.

Zayin

49 Sən quluna verdiyin sözü xatırla,
Bu sözünlə mənə ümid vermisən.
50 Əzab çəkəndə bundan təsəlli tapıram ki,
Kəlamın məni həyata qaytaracaq.
51 Lovğalar mənə çox istehza etdilər,
Amma Sənin qanunundan dönmədim.
52 Əzəldən var olan hökmlərini xatırladıqca,
Ya Rəbb, bunlardan təsəlli tapıram.
53 Qanununu atan pisləri görərkən
Qəzəb məni bürüyür.
54 Sənin qaydalarını bu qürbət eldə
İlahi tək oxuyuram.
55 Hər gecə adını yadıma salıram,
Ya Rəbb, qanununa bağlı qalıram.
56 Bu mənə bir adət oldu,
Sənin qayda-qanunlarını yerinə yetirdim.

Xet

57 Ya Rəbb, mənim nəsibimsən,
Sözlərinə bağlı qalmaq üçün vəd etmişəm.

58 Bütün qəlbimlə Sənə yalvarıram,
Sən Öz kəlamına görə mənə lütf göstər.
59 Tutduğum yollara nəzər salmışam,
Hər addımımı göstərişlərinə tərəf yönəltmişəm.
60 Əmrlərinə bağlanmaq üçün tələsirəm,
Bunun üçün ləngimirəm.
61 Pis adamlar mənə kəmənd atarkən
Qanununu unutmadım.
62 Adil hökmlərinə görə Sənə şükür etmək üçün
Gecə yarısı qalxıram.
63 Səndən qorxanların hamısı ilə,
Qayda-qanunlarına bağlı qalanlarla dostam.
64 Ya Rəbb, yer üzü məhəbbətinə bürünüb,
Mənə qaydalarını öyrət.

Tet

65 Ya Rəbb, verdiyin sözə görə
Quluna xeyirxahlıq etmisən.
66 Mənə ağıl, bilik öyrət,
Çünki əmrlərinə inanıram.
67 Əzaba düşməzdən əvvəl yoldan azırdım,
Amma indi mən kəlamına bağlıyam.
68 Nə qədər yaxşısan, xeyirxahlıq edirsən!
Mənə qaydalarını öyrət.
69 Lovğalar yalanları ilə mənə qara yaxırlar,
Amma mən bütün qəlbimlə qayda-qanunlarını yerinə yetirirəm.
70 Onların ürəkləri piylənərək daş bağlayıb,
Mənsə qanunundan zövq alıram.
71 Çəkdiyim əzabın xeyri mənə bu olub:
Sənin qaydalarını öyrənirəm.
72 Ağzından çıxan qanun mənim üçün
Minlərlə qızıldan, gümüşdən daha qiymətlidir.

Yod

73 Əllərinlə yaranmışam, mənə surət vermisən,
Mənə qabiliyyət ver, qoy əmrlərini öyrənim.
74 Səndən qorxanlar məni görərkən sevinsinlər,
Çünki Sənin sözünə ümid bağlamışam.
75 Ya Rəbb, bilirəm ki, hökmlərin ədalətlidir,
Mənə əzab çəkdirsən də, sədaqətin yox olmur.
76 Quluna verdiyin kəlama görə
Məhəbbətin mənə təsəlli versin.
77 Mənə mərhəmət et ki, yaşayım,
Çünki qanunundan zövq alıram.
78 Mənim barəmdə yalan danışan lovğaları utandır,
Çünki mən qayda-qanunlarını dərindən düşünürəm.
79 Səndən qorxanlar yanıma gəlsin,
Onlar Sənin göstərişlərini bilənlərdir.
80 Qaydalarına görə mənim qəlbim kamil olsun,
Qoy heç zaman xəcalət çəkməyim!

Kaf

81 Qurtuluş həsrətini çəkməkdən qəlbimdə tab qalmayıb,

Sözünə ümid bağlamışam.
82 Sözünün intizarından gözümün nuru sönür.
Deyirəm: «Nə vaxt mənə təsəlli verəcəksən?»
83 Tüstü içindəki tuluq kimi oldum,
Amma qaydalarını unutmuram.
84 Qulun daha nə qədər gözləsin?
Məni təqib edənləri nə vaxt mühakimə edəcəksən?
85 Qanununu pozan lovğa insanlar
Mənim üçün quyu qazıblar.
86 Sənin bütün əmrlərin etibarlıdır.
Kömək et! Məni yalançı insanlar təqib edir.
87 Az qaldı ki, yer üzündən məni yox etsinlər,
Lakin qayda-qanunlarından çıxmamışam.
88 Məhəbbətinə görə mənə həyat ver,
Ağzından çıxan göstərişlərə bağlı qalım.

Lamed

89 Ya Rəbb, sözün əbədidir,
Göylərdədir, dəyişməzdir.
90 Sədaqətin nəsildən-nəslə çatır,
Yer üzünü Sən qurmusan, möhkəm qalır.
91 Hökmlərinə görə bu günədək hər şey qalır,
Onlar Sənin xidmətində dayanırlar.
92 Sənin qanunundan zövq almasaydım,
Əzab çəkməkdən həlak olardım.
93 Qayda-qanunlarını heç vaxt unutmaram,
Çünki onlarla məni həyata qaytarmısan.
94 Qurtar məni, mən Sənindəm,
Qayda-qanunlarını axtarmışam.
95 Pislər məni öldürmək üçün pusqu qurarkən
Mən Sənin göstərişlərinin üzərində düşünürəm.
96 Görmüşəm ki, hər kamil şeyin qarşısına bir həddi qoyulur,
Sənin əmrlərin isə sərhəd tanımır.

Mem

97 Qanununu nə qədər sevirəm!
Həmişə onun üzərində dərindən düşünürəm.
98 Əmrlərin məni düşmənlərimdən daha müdrik edir,
Çünki onlar həmişə mənimlədir.
99 Bütün müəllimlərimdən daha aqil olmuşam,
Çünki göstərişlərin üzərində dərindən düşünürəm.
100 Ağsaqqallardan da artıq dərrakəliyəm,
Çünki qayda-qanunlarına əməl edirəm.
101 Ayağımı hər pis yoldan kənar qoydum ki,
Sözlərinə bağlı qalım.
102 Hökmlərindən dönməmişəm,
Çünki məni Sən belə öyrətmisən.
103 Vədlərin damağıma necə də ləzzət verir!
Onlar dilimdə baldan şirindir.
104 Qayda-qanunlarına görə dərrakəliyəm,
Buna görə hər yanlış yola nifrət edirəm.

Nun

105 Sözün addımıma çıraqdır,
Yollarıma işıqdır.
106 Ədalətli hökmlərinə bağlı qalmaq üçün and içmişəm,
Yerinə yetirəcəyəm.
107 Ya Rəbb, nə qədər əzab çəkmişəm!
Öz sözünə görə həyatımı qoru.
108 Ya Rəbb, sidq ürəkdən etdiyim həmdi qəbul et,
Mənə Öz hökmlərini öyrət.
109 Həyatım daim təhlükəyə düşdü,
Amma qanununu unutmadım.
110 Pislər mənə tələ quranda belə,
Mən Sənin qayda-qanunlarını pozmadım.
111 Əbədilik Sənin göstərişlərinə malikəm,
Çünki onlar qəlbimə sevinc verir.
112 Qəlbimi əbədilik, sonsuzadək
Qaydalarına əməl etməyə meyl etdirmişəm.

Samek

113 İkiüzlü insanlara nifrət edirəm,
Qanununu isə sevirəm.
114 Sən pənahgahım, sipərimsən,
Sözünə ümid bağlamışam.
115 Siz ey pislər, məndən uzaq olun!
Qoy Allahımın əmrlərinə əməl edim.
116 Kəlamınla mənə dayaq ol ki, yaşayım,
Ümidim boşa çıxmasın, utanmayım.
117 Özün mənə dayaq ol, qoy mən nicat tapım,
Sənin qaydalarını həmişə nəzərimdə tutum.
118 Qaydalarını atanları Özündən kənar edirsən,
Çünki onların bütün fəndləri boşdur.
119 Yer üzünün bütün pislərini tullantı hesab edirsən,
Buna görə göstərişlərini sevirəm.
120 Zəhmindən bədənim lərzəyə gəlir,
Hökmlərindən çox qorxuram.

Ayin

121 Ədalətli, düz işlər görmüşəm,
Məni zülmkarlara təslim etmə.
122 Qulunun xeyri üçün zamin dur,
Qoyma lovğa insanlar mənə zülm etsin.
123 Xilasını, haqq sözünə əməl olunmasını gözləməkdən
Gözümün nuru sönür.
124 Quluna məhəbbət göstər,
Qaydalarını mənə öyrət.
125 Qulunam, mənə ağıl ver ki,
Sənin göstərişlərini dərk edim.
126 Ya Rəbb, insanlar qanununu pozdular,
Vaxtı çatıb, onlar üçün bir tədbir gör.
127 Qızıldan, saf qızıldan çox
Sənin əmrlərini sevirəm.
128 Bəli, bütün qayda-qanunlarına görə
Mən düz yolla gedirəm,

Bütün səhv yollarasa nifrət edirəm.

Pe

129 Göstərişlərinin heyrətamizliyinə görə
Onlara ürəkdən əməl edirəm.
130 Kəlamının açıqlanması nur saçır,
Hər nadanı ağıllandırır.
131 Ağız açıb ah-zar edirəm,
Çünki əmrlərinin həsrətini çəkirəm.
132 Adını sevənlər üçün etdiyin adətə görə
Mənə bax və lütf göstər.
133 Kəlamınla addımlarımı möhkəmləndir,
Qoy heç bir təqsirim mənə hakimlik etməsin.
134 Məni insanların zülmündən qurtar,
Qoy Sənin qayda-qanunlarına bağlı qalım.
135 Üzün qulunun üstünə nur saçsın,
Sən mənə qaydalarını öyrət.
136 Gözlərimdən sellər kimi yaş axır,
Çünki insanlar qanununa bağlı qalmırlar.

Sade

137 Ya Rəbb, adilsən,
Hökmlərin doğrudur.
138 Buyurduğun göstərişlər ədalətlidir,
Onlar tamamilə etibarlıdır.
139 Qeyrətim məni yandırıb-yaxıb,
Çünki düşmənlərim Sənin sözlərini unudub.
140 Sənin kəlamın çox safdır,
Bu qulun onu sevir.
141 Kiçik sayılsam da, mənə xor baxsalar da,
Qayda-qanunlarını unutmamışam.
142 Salehliyin əbədi salehlikdir,
Sənin qanunun həqiqətdir.
143 Başıma sıxıntı və məşəqqət gəldi,
Amma Sənin əmrlərin mənə zövq verdi.
144 Sənin göstərişlərin həmişə ədalətlidir,
Mənə ağıl ver ki, yaşayım.

Qof

145 Ya Rəbb, cavab ver! Bütün qəlbimlə Səni səsləyirəm,
Sənin qaydalarına əməl edəcəyəm.
146 Səni səslədim, məni qurtar,
Qoy göstərişlərinə bağlı qalım.
147 Dan yeri sökülməzdən əvvəl qalxıb Səni imdada çağırıram,
Çünki ümidimi Sənin sözlərinə bağlayıram.
148 Gecə boyu gözümə yuxu getmir,
Kəlamını dərindən düşünürəm.
149 Məhəbbətinə görə mənim səsimi eşit,
Ya Rəbb, hökmlərinə görə mənə həyat bəxş et.
150 Şər ardınca qaçanlar mənə yaxınlaşdılar,
Onlar Sənin qanunundan uzaqlaşdılar.
151 Ya Rəbb, Sən mənə yaxınsan,
Bütün əmrlərin həqiqətdir.

152 Göstərişlərini lap əvvəldən öyrənirəm,
Əbədi qalsın deyə öyüdlərini verdin.

Reş

153 Çəkdiyim əzabı gör, məni qurtar,
Çünki qanununu unutmamışam.
154 Münaqişəmi həll edib Özün məni azad et,
Mənə kəlamına görə həyat bəxş et.
155 Pislər qurtuluşdan uzaqdır,
Çünki onlar Sənin qaydalarını axtarmırlar.
156 Ya Rəbb, mərhəmətin çoxdur,
Hökmlərinə görə məni yaşat.
157 Düşmənlərim, məni təqib edənlər çoxdur,
Lakin Sənin göstərişlərindən dönmədim.
158 Bu xainlərə ikrahla baxıram,
Çünki Sənin vədinə bağlı qalmayıblar.
159 Sənin qayda-qanunlarını gör nə qədər sevirəm,
Ya Rəbb, məhəbbətinə görə mənə həyat ver.
160 Sözlərinin mahiyyəti həqiqətdir,
Bütün ədalətli hökmlərin əbədidir.

Sin və Şin

161 Başçılar boş yerə məni təqib edir,
Amma ürəyim Sənin sözlərindən qorxur.
162 Çoxlu qənimət tapan bir insan kimi
Sənin kəlamın məni sevindirir.
163 Yalandan zəhləm gedir, iyrənirəm,
Çünki qanununu sevirəm.
164 Ədalətli hökmlərinə görə
Hər gün yeddi dəfə Sənə həmd edirəm.
165 Qanununu sevənlər böyük əmin-amanlıq tapırlar,
Onlar heç nə ilə büdrəməzlər.
166 Ya Rəbb, xilasına ümid bəsləmişəm,
Əmrlərinə əməl etmişəm.
167 Göstərişlərinə ürəkdən bağlanmışam,
Onları çox sevirəm!
168 Qayda-qanunlarına, göstərişlərinə bağlı qalıram,
Çünki bütün yollarım Sənin hüzurundadır.

Tav

169 Ya Rəbb, mənim fəryadım qoy Sənə çatsın,
Mənə Öz sözünə görə ağıl ver.
170 Qoy yalvarışım hüzuruna çatsın,
Məni Öz kəlamınla azad et.
171 Qoy dilimdən həmdlər tökülsün,
Mənə qaydalarını öyrətmisən.
172 Sənin kəlamını dilim tərənnüm etsin,
Çünki Sənin bütün əmrlərin ədalətlidir.
173 Sənin əlin mənə kömək etsin,
Çünki Sənin qayda-qanunlarını seçdim.
174 Ya Rəbb, qurtuluşun üçün həsrət çəkirəm,
Qanunundan zövq alıram.

175 Mənə həyat bəxş elə, qoy Sənə həmd oxuyum,
Hökmlərin qoy mənə kömək olsun.
176 İtən quzu kimi azmışam, qulunu axtar,
Çünki əmrlərini unutmamışam.

120

Məzmur 120
Ziyarət nəğməsi.
1 Dar gündə Rəbbi səslədim,
O mənə cavab verdi.
2 Dedim: «Ya Rəbb, yalançı dodaqlardan,
Fitnəkar dillərdən canımı qurtar».

3 Ey fitnəkar dil, sənə nə veriləcək?
Bu işinin əvəzi nə ilə ödəniləcək?
4 Cəngavərin iti oxları ilə,
Süpürgə ağacının odlu közləri ilə!

5 Yazıq canım, Meşekdə qərib olmuşam,
Qedar çadırlarında yaşayıram!
6 Mənim belə yerdə,
Sülhə nifrət edənlərin içində yaşamağım bəsdir.
7 Mən sülh sevirəm, buna görə danışıram,
Onlarsa müharibə üçün çalışır.

121

Məzmur 121
Ziyarət nəğməsi.
1 Gözlərimi dağlara dikirəm,
Haradan mənə kömək gələcək?
2 Göyləri və yeri yaradan Rəbdən
Mənə kömək gələcək.

3 O, ayaqlarını büdrəməyə qoymaz,
Səni qoruyan yatmaz.
4 Bax İsraili qoruyan yuxulamaz,
Yatıb qalmaz.

5 Səni qoruyan Rəbdir,
O, sağ tərəfindədir, sənə kölgədir.
6 Gündüz günəşin ziyanı sənə dəyməz,
Gecə ay da sənə zərər verməz.

7 Rəbb səni hər cür şərdən saxlayar,
Canını qoruyar.
8 Rəbb gediş-gəlişini hifz edər
İndidən sonsuza qədər.

122

Məzmur 122
Davudun ziyarət nəğməsi.
1 Mənə «Rəbbin evinə gedək» deyilərkən sevindim.
2 Ey Yerusəlim, sənin darvazalarından keçdim,
Torpağına qədəm qoydum.

3 Bu, Yerusəlim şəhəridir,
Çox sıx tikilmişdir.
4 İsrail üçün verilən şəhadət naminə
Qəbilələr, Rəbbin qəbilələri
Rəbbin isminə şükür etmək üçün
Buranı ziyarət etməyə gəlirlər.
5 Hökm üçün burada taxtlar qurulub,
Bu taxtlarda Davud sülaləsi oturub.

6 Hamı Yerusəlim üçün sülh diləsin:
«Qoy səni sevənlər dinc həyat sürsün!
7 Qoy qala divarlarının içində sülh olsun!
Qoy saraylarındakılar dinc yaşasın!»
8 Yoldaşlarıma, dostlarıma görə
«Səndə sülh olsun!» deyirəm.
9 Allahımız Rəbbin evinə görə
Sənə bəxtiyarlıq diləyirəm.

123

Məzmur 123
Ziyarət nəğməsi.
1 Ey göylərdəki taxtında Oturan,
Gözlərimi Sənə dikmişəm.
2 Ağasının əlinə baxan qul kimi,
Xanımının əlinə baxan kəniz tək
Biz də Allahımız Rəbbə göz dikmişik,
Bizə rəhm etməsini gözləyirik.

3 Bizə rəhm et, ya Rəbb, rəhm et!
Çünki təhqirlərdən doymuşuq.
4 Laqeydlərin rişxəndləri,
Təkəbbürlülərin təhqirləri bizi cana doydurdu.

124

Məzmur 124
Davudun ziyarət nəğməsi.
1 İndi İsrail söyləsin:
Rəbb tərəfimizi saxlamasaydı,
2 Bizə qarşı insanlar qalxarkən
Rəbb tərəfimizi saxlamasaydı,
3 Bizə qarşı qəzəblərindən yanarkən
Bizi diri-diri udardılar,
4 Sular bizi yuyub-aparardı,
Sellər üstümüzü basardı,

5 Azğın sular üstümüzü basardı.

6 Alqış olsun Rəbbə!
O bizi onların dişlərinə ov etmədi.
7 Bizi ovçunun tələsindən bir quş kimi qurtardı,
Tələ qırıldı, canımız azad oldu.
8 Bizə Rəbbin adından,
Göyləri və yeri yaradandan yardım gəlir.

125

Məzmur 125
Ziyarət nəğməsi.
1 Rəbbə güvənənlər Sion dağı kimi
Sarsılmaz, əbədi qalar.
2 Dağlar Yerusəlimi dövrəyə aldığı kimi
Rəbb də indidən sonsuzadək xalqının ətrafındadır.
3 Salehlərin payı üstündə
Şər insanların dəyənəyi hökm sürə bilməz,
Yoxsa salehlər də şərə əl atardı.

4 Ya Rəbb, xeyirxahlara,
Ürəyidüz olan insanlara xeyirxahlıq et!
5 Rəbb əyri yola dönənləri aparacaq,
Onları şər iş görənlərlə bir yerə qoyacaq.

İsrailin üzərinə sülh olsun!

126

Məzmur 126
Ziyarət nəğməsi.
1 Rəbb Siona bəxtəvər günlərini qaytaranda
Bizə röya kimi gəldi.
2 Dodaqlarımızdan gülüş tökülürdü,
Dilimizdən sevinc harayı yüksəlirdi.
Millətlər öz aralarında belə deyirdi:
«Rəbb onlar üçün böyük işlər görüb».
3 Bunun üçün sevinirik,
Çünki Rəbb bizim üçün böyük işlər görüb.

4 Selləri Negevə qaytardığın kimi,
Ya Rəbb, o bəxtəvər günləri bizə qaytar.
5 Göz yaşı ilə əkənlər
Sevinc harayı çəkərək biçəcək.
6 Ağlaya-ağlaya toxum torbasını daşıyıb-gedən
Sevinc harayı ilə dərzləri daşıya-daşıya gələcək.

127

Məzmur 127
Süleymanın ziyarət nəğməsi.
1 Evi Rəbb tikməzsə,
Bənnaların zəhməti boşa gedər.

Şəhəri Rəbb qorumazsa,
Keşikçilər boş yerə orada gözlər.
2 Erkən qalxıb gec yatmağınız,
Azuqə üçün özünüzü çox yormağınız faydasızdır.
Rəbb sevdiklərinə yuxuda olanda belə, verər.

3 Övladlar Rəbbin verdiyi paydır,
Bətnin bəhrəsi Onun mükafatıdır.
4 İnsanın gənc ikən övladları olarsa,
Bir igidin əlindəki oxlara bənzər.
5 Oxdanı bu cür dolu olan nə bəxtiyardır!
Darvazada əleyhdarları ilə çəkişən zaman
Xəcalətli olmayacaq.

128

Məzmur 128
Ziyarət nəğməsi.
1 Nə bəxtiyardır Rəbdən qorxan,
Onun yolları ilə gedən insan!
2 Çünki öz əlinin bəhrəsini yeyəcəksən,
Xoşbəxt olub uğur qazanacaqsan.

3 Evində arvadın tənək kimi bar gətirəcək,
Övladların zeytun pöhrələri kimi
Süfrənin ətrafını bürüyəcək.
4 Rəbdən qorxan insan
Belə xeyir-dua alacaq:

5 Rəbb Siondan sənə xeyir-dua versin,
Ömür boyu Yerusəlimin xoşbəxtliyini görəsən,
6 Övladlarının övladlarını görəsən!

İsrailin üzərinə sülh olsun!

129

Məzmur 129
Ziyarət nəğməsi.
1 Qoy İsrail söyləsin:
«Mənə gəncliyimdən bəri əzab verdilər.
2 Bəli, gəncliyimdən bəri mənə əzab verdilər,
Lakin məğlub edə bilmədilər.
3 Elə bil kürəyimdə kotan sürüblər,
Qamçılarla bədənimə uzun-uzun şırım çəkiblər.
4 Rəbb isə adildir,
Pislərin buxovlarını qırdı».

5 Siona nifrət bəsləyənlərin hamısı
Qoy xəcalət içində geri qovulsun!
6 Qoy cücərmədən solsunlar,
Damda bitən ot kimi olsunlar!
7 O, biçinçinin ovcunu,

Dərz bağlayanın qucağını doldurmaz!
8 Yoldan keçən onlara belə deməz:
«Rəbb sizə xeyir-dua versin,
Sizə Rəbbin ismi ilə alqış olsun!»

130

Məzmur 130
Ziyarət nəğməsi.
1 Ya Rəbb, dərinliklərdən
Səni səsləyirəm.
2 Ey Xudavənd, səsimi eşit,
Yalvarış səsimi yaxşı dinlə.
3 Ya Rəbb, bizim təqsirlərimizi siyahıya alsan,
Bəs, ey Xudavənd, kim bunun qarşısında dayana bilər?
4 Amma Sən bağışlayansan,
Ona görə hamı Səndən çəkinir.

5 Rəbbi gözləyirəm, döyünən ürəyim gözləyir,
Onun sözünə ümid edirəm.
6 Keşikçilər səhərin açılmasını gözlər,
Bəli, keşikçilər səhərin açılmasını gözlər,
Qəlbimsə bundan da çox Xudavəndin həsrətini çəkər.

7 Ey İsrail, Rəbbə ümidini bağla!
Çünki Rəbdə məhəbbət var,
Onda bol-bol qurtuluş var.
8 * Ey İsrail, O səni
Bütün təqsirlərindən azad edər!

131

Məzmur 131
Davudun ziyarət nəğməsi.
1 Ya Rəbb, təkəbbürlü deyiləm,
Gözümü yuxarı yerlərə dikməmişəm,
Gücüm çatmayan böyük işlərə girişməmişəm.
2 Ovunub səsimi kəsmişəm,
Ana qucağında olan körpə kimiyəm,
Sanki bir sakit körpəyə dönmüşəm.

3 Ey İsrail, Rəbbə ümidini bağla,
İndidən sonsuzadək ümidini Ona bağla!

132

Məzmur 132
Ziyarət nəğməsi.
1 Ya Rəbb, Davudu,
Çəkdiyi bütün əzabları,
2 Rəbbə etdiyi andı,
Yaqubun qüdrətli Allahına etdiyi əhdi yada sal.

* **130:8** Mat. 1:21; Titə 2:14

3 O dedi: «Öz evimdə yaşamaram,
Yatağımda yatmaram,
4 Gözümə yuxu getməz,
Gözlərimi yummaram
5 Rəbbə layiq bir yer,
Yaqubun qüdrətli Allahına bir məskən tapana qədər».

6 * Əhd sandığının Efratada olduğunu eşitdik,
Onu Yaar tarlalarında tapdıq.
7 Dedik: «Gəlin, Onun məkanına gedək,
Kətilində səcdə edək».

8 Ya Rəbb, qüvvənin rəmzi olan sandığınla birgə
İstirahət edəcəyin yerə qalx.
9 Kahinlərin həqiqətə bürünsün,
Möminlərin Səni mədh etsin.
10 Qulun Davudun xatirinə
Məsh etdiyindən üz döndərmə.

11 * Rəbb Davuda sədaqətlə and içdi,
Bu andından dönməz:
«Belindən gələn oğullarından birini
Səndən sonra taxtında oturdacağam.
12 Əgər övladların əhdimə,
Onlara öyrədəcəyim göstərişlərə əməl edərlərsə,
Onların oğulları da
Sonsuza qədər sənin taxtında oturacaq».

13 Çünki Rəbb Sionu seçdi,
Orada Öz məskənini salmaq istədi.
14 Dedi: «Bura əbədi olaraq istirahət edəcəyim yerdir,
İstəyirəm ki, burada məskən salım.
15 Bu yerə bol ruzi-bərəkət verəcəyəm,
Buradakı fəqirlərə doyunca ərzaq verəcəyəm.
16 Kahinlərini zəfərə bürüyəcəyəm,
Möminləri sevinclə mədh oxuyacaq.
17 * Burada Davud sülaləsindən güclü hökmdar yetirəcəyəm,
Məsh etdiyim üçün bir çıraq hazır etmişəm.
18 Düşmənlərini xəcalətə salacağam,
Lakin onun tacı nur saçacaq».

133

Məzmur 133
Davudun ziyarət nəğməsi.
1 Nə yaxşıdır, nə xoşdur
Qardaş olub bir yaşamaq!
2 Belə yaşamaq qiymətli yağ kimidir;
O yağ ki başa çəkilib saqqala,

* **132:6** 2Saln. 6:41-42 * **132:11** 2Şam. 7:12-13; 1Saln. 17:11-12; Zəb. 89:3-4; Həv. 2:30 * **132:17** 1Pad. 11:36; 15:4; 2Pad. 8:19; 2Saln. 21:7

Harunun saqqalından paltarının yaxasına axırdı.
3 Sanki Xermon dağının şehi
Sion dağlarına düşür,
Çünki Rəbb buyurub ki,
Bu məkana bərəkət, əbədi həyat verilsin.

134

Məzmur 134
Ziyarət nəğməsi.
1 Rəbbə alqış edin, ey Onun qulları,
Ey Rəbb evinin xidmətində gecələr oyaq duranlar!
2 Müqəddəs yerə tərəf əllərinizi qaldırın,
Rəbbə alqış edin!

3 Göyləri və yeri yaradan Rəbb
Siondan sizə xeyir-dua versin.

135

Məzmur 135
1 Rəbbə həmd edin!

Rəbbin isminə həmd edin,
Ey Rəbbin qulları, həmd edin!
2 Ey Rəbbin evində xidmət edənlər,
Allahımızın evinin həyətində duranlar,
3 Rəbb yaxşıdır, Rəbbə həmd edin,
O nə qədər şirindir, isminə tərənnüm oxuyun!
4 Çünki Rəbb Özü üçün Yaqubu seçdi,
İsraili Özünə məxsus xalq olaraq seçdi.

5 Bilirəm, Rəbb əzəmətlidir,
Xudavəndimiz bütün allahlardan üstündür.
6 Göylərdə, yer üzündə,
Dənizlərdə, bütün ümmanlarda Rəbb istədiyini edər.
7 * Yerin ucqarlarından buludları qaldırar,
Şimşəkləri çaxdırar, yağış yağdırar,
Küləkləri öz mənbələrindən çıxarar.

8 Rəbb Misirlilərin ilk oğullarını qırdı,
Hər insanın, hər heyvanın ilk balasını öldürdü.
9 Ey Misir, sənin daxilində,
Fironla bütün əyanlarının üzərində
O, əlamətlərini, möcüzələrini göstərdi.
10 Nə qədər millətləri qırdı,
Qüdrətli padşahları öldürdü.
11 Emorluların padşahı Sixonu,
Başan padşahı Oqu,
Bütün Kənan padşahlarını qırdı.
12 Onların torpaqlarını, mülklərini
Öz xalqı İsrailə irs olaraq verdi.

* **135:7** Yer. 10:13; 51:16

13 Ya Rəbb, Sənin adın əbədidir!
Ey Rəbb, ismin nəsillərdən-nəsillərə çatır!
14 Rəbb xalqına haqq verəcək,
Qullarına rəhm edəcək.

15 * Amma millətlərin bütləri qızıldan, gümüşdən düzəlmişdir,
Onlar insan əllərinin işidir.
16 Ağızları var, danışa bilmir,
Gözləri var, amma görmür,
17 Qulaqları var, eşitmir,
Ağızlarından nəfəs gəlmir.
18 Bütləri düzəldən, onlara güvənən insanlar
Bu bütlər kimi cansız olacaqlar.

19 Ey İsraillilər, Rəbbə alqış edin!
Ey Harun nəsli, Rəbbə alqış söyləyin!
20 Ey Levi nəsli, Rəbbə alqış edin!
Ey Rəbdən qorxanlar, Ona alqış söyləyin!
21 Rəbbə Siondan alqış oxunsun!
Rəbb Yerusəlimdə yaşayır!

Rəbbə həmd edin!

136

Məzmur 136

1 * Rəbbə şükür edin, ona görə ki yaxşıdır,
Çünki məhəbbəti əbədidir!
2 Allahların Allahına şükür edin,
Çünki məhəbbəti əbədidir!
3 Hökmranların Hökmranına şükür edin,
Çünki məhəbbəti əbədidir!

4 Yalnız Odur böyük xariqələr yaradan,
Çünki məhəbbəti əbədidir!
5 * Odur göyləri hikməti ilə quran,
Çünki məhəbbəti əbədidir!
6 * Odur yerin təməlini sular üstündə qoyan,
Çünki məhəbbəti əbədidir!
7 * Odur böyük işıqları yaradan,
Çünki məhəbbəti əbədidir!
8 Gündüzü günəşin hökmü altına saldı,
Çünki məhəbbəti əbədidir!
9 Gecə ay-ulduzların hökmü altında oldu,
Çünki məhəbbəti əbədidir!

10 * O, Misirlilərin ilk oğullarını qırdı,
Çünki məhəbbəti əbədidir!

---

* **135:15** Zəb. 115:4-7; Vəhy 9:20 * **136:1** 1Saln. 16:34; 2Saln. 5:13; 7:3; Ezra 3:11; Zəb. 100:5; 106:1; 107:1; 118:1; Yer. 33:11 * **136:5** Yar. 1:1 * **136:6** Yar. 1:2 * **136:7** Yar. 1:16 * **136:10** Çıx. 12:29

11 * İsrail nəslini Misirlilərin arasından çıxartdı,
Çünki məhəbbəti əbədidir!
12 İsraillilәri qüdrətli əli, uzanan qolu ilə apardı,
Çünki məhəbbəti əbədidir!
13 * Qırmızı dənizi iki yerə yardı,
Çünki məhəbbəti əbədidir!
14 İsraillilәri dənizin ortasından keçirtdi,
Çünki məhəbbəti əbədidir!
15 Fironla ordusunu Qırmızı dənizdə batırdı,
Çünki məhəbbəti əbədidir!

16 O, xalqını səhrada apardı,
Çünki məhəbbəti əbədidir!
17 O, böyük padşahları vurdu,
Çünki məhəbbəti əbədidir!
18 O, güclü padşahları qırdı,
Çünki məhəbbəti əbədidir!
19 * Emor padşahı Sixonu vurdu,
Çünki məhəbbəti əbədidir!
20 * Başan padşahı Oqu öldürdü,
Çünki məhəbbəti əbədidir!
21 Onların torpaqlarını irs olaraq verdi,
Çünki məhəbbəti əbədidir!
22 Bu yerləri qulu İsrail nəslinin mülkü etdi,
Çünki məhəbbəti əbədidir!

23 O, miskin halımızda bizi yaddan çıxarmadı,
Çünki məhəbbəti əbədidir!
24 Bizi düşmən əlindən qurtardı,
Çünki məhəbbəti əbədidir!
25 O, bəşəriyyətə ruzi verir,
Çünki məhəbbəti əbədidir!

26 Göylərin Allahına şükür edin,
Çünki məhəbbəti əbədidir!

137

Məzmur 137

1 Babil torpağında olanda Sionu yada salardıq,
Çay kənarında oturaraq ağlayardıq,
2 Liralarımızı söyüd ağaclarından asardıq.
3 Bizi əsir edənlər
Nəğmə oxumağımızı əmr edirdilər,
Bizə zülm verənlər
Onları şənləndirməyimizi istəyirdilər,
«Bizim üçün Sion nəğmələrini oxuyun» deyirdilər.

4 Axı yad ölkədə Rəbbin nəğmələrini necə oxuyaq?
5 Ey Yerusəlim, əgər səni unutsam,

* **136:11** Çıx. 12:51 * **136:13** Çıx. 14:21-29 * **136:19** Say. 21:21-30 * **136:20** Say. 21:31-35

Qoy sağ əlim qurusun.
6 Ey Yerusəlim,
Səni anmasam, ən böyük sevincim olmasan,
Qoy dilim damağıma yapışsın.

7 Ya Rəbb, Edomluları bir yada sal,
Məğlubiyyət günü Yerusəlimdən danışırdılar,
Deyirdilər: «Gəlin oranı uçuraq, təməlindən dağıdaq!»

8 * Ey Babil qızı, xaraba qalacaqsan.
Bizə etdiyinin əvəzini sənə verən qoy bəxtiyar olsun!
9 Körpələrini daşa çırpıb öldürən bəxtiyar olsun!

138

Məzmur 138
Davudun məzmuru.
1 Bütün qəlbimlə Sənə şükür edirəm,
«Allahlar»ın önündə Səni tərənnüm edirəm.
2 Müqəddəs məbədinə tərəf səcdə edirəm,
Məhəbbətin, sədaqətin naminə isminə şükür edirəm.
Çünki ismini, kəlamını hər şeydən üstün tutmusan.
3 Səni çağıranda mənə cavab vermisən,
Canıma taqət verib məni ürəkləndirmisən.

4 Ya Rəbb, bütün dünya padşahları Sənə şükür edəcəklər,
Çünki ağzından çıxan kəlamları eşidiblər.
5 Rəbbin yollarını tərənnüm edəcəklər,
Çünki Rəbbin ehtişamı böyükdür.
6 Rəbb ucalarda olsa da, yazıqlara nəzər salar,
Amma lovğaları uzaqdan tanıyar.

7 Sıxıntı içində gəzsəm də,
Mənə həyat verirsən.
Düşmənin qəzəbinə qarşı əl qaldırırsan,
Məni sağ əlinlə qurtarırsan.
8 Rəbb mənə verdiyi vədə əməl edir.
Ya Rəbb, məhəbbətin əbədidir.
Öz əlinin işini tərk etmə!

139

Məzmur 139
Musiqi rəhbəri üçün. Davudun məzmuru.
1 Ya Rəbb, məni yoxlayaraq tanıdın,
2 Oturuşumu-duruşumu Özün bilirsən,
Fikirlərimi uzaqdan duyursan.
3 Getməyimə, yatmağıma nəzarət edirsən,
Nə yollardan keçdiyimi bilirsən.
4 Sözlərimi dilə gətirməmişdən əvvəl,
Ya Rəbb, hamısını tamamilə bilirsən.
5 Hər yandan məni əhatə etmisən,

* **137:8** Vəhy 18:6

Öz əlini üzərimə qoymusan.
6 Bu bilik əsrarəngizdir, məndən yüksəkdir,
Bunu dərk edə bilmərəm.

7 Hara gedim ki, Ruhun orada olmasın?
Hara qaçım ki, hüzurunda olmayım?
8 Əgər göylərə çıxsam, Sən oradasan,
Ölülər diyarında yatsam, Sən oradasan.
9 Qanad alıb gündoğana uçsam belə,
Dənizi keçib günbatana qonsam belə,
10 Sənin sağ əlin bələdçim olacaq,
Sağ əlin məni qoruyacaq.
11 Desəm də: «Qoy zülmət məni bürüsün,
İşıq batsın, ətrafım gecəyə dönsün»,
12 Sənin qarşında zülmət batar,
Önündə gecə də gündüz kimi nur saçar.
Nurun, zülmətin Sənin üçün nə fərqi var?

13 Sən mənim daxili üzvlərimi yaratmısan,
Mənə ana bətnində quruluş vermisən.
14 Sən məni ecazkar, əsrarəngiz yolla yaratmısan,
Ona görə şükür edirəm.
Nə qədər xariqəli işlər görmüsən!
Bunu ürəkdən yaxşı dərk edirəm.
15 Mən gizli bir yerdə yaranarkən,
Dünyanın dərin yerində yaranarkən
Bədənim Səndən gizli qalmadı.
16 Dünyaya gəlməzdən əvvəl
Sənin gözlərin məni gördü.
Ömrüm başlamazdan əvvəl
Mənə təyin etdiyin hər bir günü kitabına yazmısan.

17 Ey Allah, mənim üçün fikirlərinin qiyməti çoxdur,
Onların sayı-hesabı yoxdur!
18 Saysaydım onları, qum dənələrindən çox olardı,
Oyananda yenə mən Sənin ləyəm.

19 Ey Allah, kaş ki pisləri qıraydın,
Qantökənlərin hamısı məndən uzaq olaydı,
20 Onlar Sənə qarşı pis niyyətlə danışır,
Düşmənlərin adına küfr edirlər!
21 Ya Rəbb, Sənə nifrət edənlərə nifrət etmərəmmi?
Əleyhdarlarından ikrah etmərəmmi?
22 Onlara tamamilə nifrət edirəm,
Onları özümə düşmən sayıram.

23 Ey Allah, məni yoxla, qəlbimi öyrən,
Sən məni sınaqdan keçirib bütün fikirlərimi bil.
24 Gör qəlbimdə pisliyə yol verirəmmi?
Əbədi yolda mənə rəhbər ol!

140

Məzmur 140

Musiqi rəhbəri üçün. Davudun məzmuru.
1 Ya Rəbb, məni şər adamlardan xilas et,
Məni qəddar insanlardan hifz et.
2 Ürəklərində pis niyyətləri var,
Hər gün dava yaradırlar.
3 * Kəskin dilləri ilan tək çalar,
Sanki dodaqlarında gürzə zəhəri var.
Sela

4 Ya Rəbb, şər insanın əlindən,
Qəddar insanlardan məni qoru.
İstəyirlər ki, ayağımı büdrətsinlər.
5 Bu təkəbbürlü insanlar mənə tələ qurublar,
Tor atıblar, cələlərini yolumun üstünə qoyublar.
Sela

6 Rəbbə dedim: «Allahım Sənsən,
Ya Rəbb, yalvarıram, Sən məni eşit!
7 Ey Xudavənd Rəbb, Sən qüvvətli Xilaskarımsan,
Döyüş günündə başıma dəbilqə qoymusan.
8 Ya Rəbb, qoy pis adam muradına çatmasın,
Pis niyyətinə imkan vermə, qoy lovğalanmasın».
Sela

9 Ətrafımdakıların ağzından çıxan pis sözlər
Qoy öz başlarına tökülsün!
10 Qoy onların üstünə yanar közlər tökülsün,
Onlar quyuya düşüb, çıxa bilməsin!
11 Qoyma ki bu ölkədə iftiraçı uğur qazansın,
Bəlalar qəddarı vursun, onu ovlasın!

12 Bilirəm ki, Rəbb məzlumların məhkəmə işinə baxır,
Fəqirlərə haqq qazandırır.
13 Bəli, salehlər Sənin isminə şükür oxuyacaq,
Əməlisalehlər hüzurunda yaşayacaq.

141

Məzmur 141

Davudun məzmuru.
1 Ya Rəbb, Səni çağırıram, tez imdadıma yetiş,
Fəryad edərkən səsimi eşit!
2 * Qoy hüzurunda dualarım buxur kimi,
Açılan əllərim axşam qurbanı kimi qəbul olunsun!

3 Ya Rəbb, ağzıma nəzarətçi qoy,
Dodağımın qapısını qoru.
4 Qoyma qəlbim şərə meyl etsin,
Şər iş görənlərə qoşulub mən də pis iş görməyim,

* **140:3** Rom. 3:13 * **141:2** Vəhy 5:8

Pislərlə birgə onların ləziz yeməklərindən yeməyim.

5 Saleh insan məni vursa, məhəbbətinə görə tənbeh edər,
Bundan imtina etmərəm, sanki başıma çəkilən yağdır.
Daim pislərin şərinə qarşı dua edərəm.
6 Hakimləri yarğandan atılarkən
Qoy xalq sözlərimi eşitsin, şirinliyini bilsin.
7 Şumlanan yerdə şırımlara narın torpaq tökküldüyü kimi
Sümüklərimiz ölülər diyarının qapısına səpilib.

8 Ey Xudavənd Rəbb, gözlərimi Sənə dikmişəm,
Məni təhlükədə qoyma, Sənə pənah gətirmişəm.
9 Şər iş görənlərin tələsindən,
Onların qurduğu cələdən məni qoru.
10 Qoy pislər öz torlarına düşsün,
Mən də yolumu salamat keçib-gedim.

142

Məzmur 142

Davudun məzmuru.
Maskil.
* Mağarada olanda etdiyi dua.
1 Rəbbə fəryad qoparıb haray salıram,
Rəbbə yalvararaq haray salıram.
2 Hüzuruna şikayətimi tökürəm,
Qarşısında əziyyətimi söyləyirəm.
3 Ruhdan düşəndə hansı yolda olduğumu bildin,
Yolumda gizli tələ qurublar.
4 Sağıma bax, Özün gör, heç kim məni saymır,
Pənah yerim yoxdur,
Heç kim qayğıma qalmır.

5 Ya Rəbb, Sənə fəryad edərək dedim:
«Pənahım Sənsən,
Dirilər arasında Sən mənim nəsibimsən».
6 Qulaq as fəryadıma,
Nə qədər alçaldılmışam!
Məni təqib edənlərdən qurtar,
Çünki onlar məndən güclüdür.
7 Canımı zindandan qurtar,
Qoy isminə şükür edim!
Onda salehlər məni əhatə edəcək,
Çünki mənə comərdlik etdin!

143

Məzmur 143

Davudun məzmuru.
1 Ya Rəbb, eşit duamı, yalvararkən məni dinlə,
Mənə sədaqətin, salehliyin naminə cavab söylə.
2 * Qulunu məhkəməyə çəkmə,

* **142:** 1Şam. 22:1; 24:3 * **143:2** Rom. 3:20; Qal. 2:16

Bu bəşəriyyət içindən kimsə qarşında saleh çıxmaz.

3 Məni düşmən təqib etdi,
Yerə vurdu, həyatım əldən getdi.
Sanki lap çoxdan ölənlərin biriyəm,
Bu düşmən məni zülmətə saldı.
4 Ona görə ruhdan düşmüşəm,
Bu dəhşət qəlbimi sarsıtdı.

5 Qədim dövrlər yadıma düşür,
Sənin bütün işlərini dərindən düşünürəm,
Əməllərin barədə hey fikirləşirəm.
6 Sənə sarı əllərimi açmışam,
Bir quraq torpaq kimi Sənin üçün susamışam.

Sela

7 Ya Rəbb, mənə tez cavab ver,
Çünki ürəyim çəkilir.
Üzünü məndən gizlətmə,
Qoyma qəbirə düşən insanlara bənzəyim.
8 Hər səhər məhəbbətini mənə hiss etdir,
Çünki Sənə güvənirəm.
Gedəcəyim yolu mənə öyrət,
Çünki varlığımı Sənə verirəm.

9 Ya Rəbb, məni düşmənlərdən qurtar,
Sənə pənah gətirirəm.
10 Mənə Sənin iradənə əməl etməyi öyrət,
Çünki mənim Allahım Sənsən.
Sənin Ruhun yaxşıdır,
Düz yer üçün mənə yol göstər.

11 Ya Rəbb, mənə ismin naminə həyat ver,
Salehliyin naminə canımı dardan qurtar.
12 Məhəbbətin naminə yağılarımı məhv et,
Canıma düşmən olanları qır, çünki mən Sənin qulunam.

144

Məzmur 144

Davudun məzmuru.
1 Alqış olsun Rəbbə, Qayama!
Əllərimə döyüş təlimi,
Barmaqlarıma müharibə təlimi verən Odur.
2 Mənə Məhəbbət göstərən, mənim Qalam,
Qülləm, Xilaskarım,
Qalxanım, Pənahgahım,
Xalqımı mənə itaət etdirən Odur.

3 * Ya Rəbb, insan kimdir ki, qayğısına qalırsan,
Bəşər övladı kimdir ki, onu düşünürsən?
4 İnsan bir nəfəsə bənzər,

* **144:3** Əyy. 7:17-18; Zəb. 8:4

Ömrü kölgə kimi keçib-gedər.

5 Ya Rəbb, göyləri yar, aşağı en,
Dağlara toxun, qoy tüstülənsin.
6 Şimşəyini çaxdır, düşmənləri dağıt,
Oxlarını yağdır, yağıları darmadağın et.
7 Göylərdən əl uzadıb dərin sulardan məni xilas et,
Məni yadellilərin əlindən azad et.
8 Onların dili yalan danışar,
Sağ əlləri yalandan and etmək üçün qalxar.

9 Ey Allah, Sənə yeni bir ilahi ilə şükür edəcəyəm,
Səni ontelli çənglə tərənnüm edəcəyəm.
10 Sənsən padşahlara zəfər qazandıran,
Qulun Davudu amansız qılıncdan qurtaran.
11 Məni yadellilərin əlindən xilas et,
Sən məni azad et!
Onların dili yalan danışar,
Sağ əlləri yalandan and etmək üçün qalxar.

12 Qoy yeniyetmə oğullarımız sağlam fidan kimi boy atsın,
Qızlarımız oyulmuş saray sütunları kimi gümrah olsun.
13 Anbarlarımız müxtəlif nemətlərlə dolub-daşsın,
Otlaqda qoyunlarımız minlərlə, on minlərlə çoxalsın.
14 Naxırlarımız çoxlu balalar versin,
Hasarlarımız dəlmə-deşiksiz olsun.
İnsanlarımız əsir düşməsin,
Meydanlarımız şivən səsinə bir daha bürünməsin.
15 Nə bəxtiyardır belə xeyir-dua alan xalq!
Nə bəxtiyardır Allahı Rəbb olan xalq!

145

Məzmur 145

Davudun həmd nəğməsi.
1 Ey Padşahım olan Allahım, Səni yüksəldəcəyəm,
İsminə sonsuza qədər alqış edəcəyəm.
2 Sənə hər gün alqış edəcəyəm,
İsminə əbədilik həmd edəcəyəm.
3 Rəbb əzəmətlidir, bol həmdə layiqdir,
Onun əzəməti insan ağlına sığmaz.

4 Əməllərin nəsildən-nəslə qədər mədh ediləcək,
Qüdrətli işlərin bəyan ediləcək.
5 Əzəmətindən, izzətindən, şərəfindən deyiləcək,
Xariqəli işlərini dərindən düşünəcəyəm.
6 İnsanlar zəhmli işlərinin qüdrətindən danışacaq,
Sənin əzəmətini elan edəcəyəm.
7 İnsanlar Sənin bol xeyirxahlığını bəyan edəcəklər,
Salehliyini mədh edəcəklər.

8 * Rəbb lütfkar və rəhmlidir,
Hədsiz səbirli və bol məhəbbətlidir.
9 Rəbb hamıya xeyirxahlıq edər,
Yaratdıqlarının hər birinə mərhəmət göstərər.
10 Ya Rəbb, bütün yaratdıqların Sənə şükür edəcək,
Möminlərin Sənə alqış edəcək.
11 Padşahlığının əzəmətindən deyəcəklər,
Qüdrətindən danışacaqlar.
12 Qoy bəşər övladları Sənin qüdrətini,
Padşahlığının izzətini, əzəmətini bilsin.
13 Sənin padşahlığın əbədi padşahlıqdır,
Səltənətin nəsildən-nəslə qədər uzanır.

14 Rəbb yıxılanların hamısına dayaqdır,
Qəddi əyilənlərin hamısını qaldırır.
15 Ya Rəbb, hamının gözü Sənə baxır,
Vaxtlı-vaxtında onlara azuqə verirsən.
16 Əlini açırsan,
Bütün canlıları doyunca yedirirsən.
17 Rəbb bütün yollarında adildir,
Hər işində sadiqdir.
18 Rəbb Onu çağıran bütün insanlara,
Onu sidq ürəkdən çağıran bütün insanlara yaxındır.
19 Ondan qorxanları murada çatdırar,
Fəryadlarına qulaq asıb onları qurtarar.
20 Rəbb Onu sevənlərin hamısını hifz edər,
Bütün pis adamlarınsa kökünü kəsər.

21 Mənim dilim Rəbbə həmd oxuyacaq,
Qoy Onun müqəddəs isminə bütün bəşəriyyət əbədilik alqış etsin!

146

Məzmur 146
1 Rəbbə həmd edin!

Ey könlüm, Rəbbə həmd et!
2 Ömür boyu Rəbbə həmdlər söyləyəcəyəm,
Allahımı nə qədər varam, tərənnüm edəcəyəm!

3 Əsilzadələrə,
Sizi qurtara bilməyən bəşər oğluna güvənməyin.
4 Onlar canı çıxan kimi torpağa düşər,
Niyyətləri bircə anda yox olar.

5 Nə bəxtiyardır Yaqubun Allahından kömək alan,
Yalnız Allahı Rəbbə ümid bağlayan insan!
6 Odur göyləri, yeri, dənizi, dənizdəkiləri yaradan,
Odur əbədi sadiq qalan.
7 O, miskinlərə haqq qazandırır,
O, acları azuqə ilə doydurur.

* **145:8** Çıx. 34:6; Say. 14:18; Neh. 9:17; Zəb. 86:15; 103:8; Yoel 2:13; Yun. 4:2

Rəbb əsirləri azad edir,
8 Rəbb kor gözləri açır.
Rəbb qəddi əyilənləri düzəldir,
Rəbb salehləri sevir.
9 Rəbb qəriblərə dayaq olur,
Yetimi, dul qadını ayağa qaldırır,
Pislərinsə yollarını dolaşdırır.

10 Rəbb əbədi hökmranlıq edir,
Ey Sion, Allahın nəsillər boyu hökm verir!

Rəbbə həmd edin!

147

Məzmur 147
1 Rəbbə həmd edin!

Allahımızı tərənnüm etmək nə qədər yaxşıdır!
O buna layiqdir, Ona həmdlər söyləmək xoşdur!

2 Rəbb Yerusəlimi bərpa edər,
İsrailin əsarətdə olanlarını yığıb-gətirər.
3 O, sınıq qəlblərə şəfa verər,
Yaralarını sarıyar.
4 * Ulduzların sayını hesablar,
Hər birini öz adı ilə çağırar.
5 Xudavəndimiz əzəmətlidir,
Qüvvəti çoxdur, dərrakəsi hədsizdir!
6 Rəbb məzlumları ayağa qaldırar,
Pisləri isə toz-torpaq içinə atar.

7 Rəbbə şükür nəğməsi söyləyin,
Allahımızı lira ilə tərənnüm edin!
8 O, göyləri buludlarla bürüyər,
Yer üzünü yağışla təmin edər,
Dağlarda ot bitirər.
9 O, heyvanlara yem verər,
Çığırışan quzğun balalarını yemlər.
10 O, güclü atlardan zövq almaz,
Qüvvətli addımlardan razı qalmaz.
11 Amma Rəbb Ondan qorxanlardan,
Onun məhəbbətinə ümid bağlayanlardan razı qalar.

12 Ey Yerusəlim, Rəbbi mədh et!
Ey Sion, Allahına həmd et!
13 Çünki darvazalarının cəftələrini bərkidər,
Sənin əhalinə bərəkət verər.
14 Sərhədinə əmin-amanlıq,
Sənə doyunca əla taxıl yetirər.

15 Kəlamını yer üzünə yollar,

* **147:4** Yeş. 40:26

Onun sözü tez yayılar.
16 Ağ yun kimi qar yağdırar,
Kül kimi qırov salar.
17 Parça-parça dolu tökər.
Onun soyuğuna kim dözə bilər?
18 Buyruq verəndə buz əriyər,
Külək əsdirəndə sular sel tək axar.

19 O, Yaqub nəslinə sözlərini,
İsraillilərə qanun və hökmlərini bildirir.
20 Başqa millətlər üçün belə etməyib,
Heç birinə hökmlərini bildirməyib.

Rəbbə həmd edin!

148

Məzmur 148
1 Rəbbə həmd edin!

Göylərdən Rəbbə həmd edin,
Yüksəklərdən Ona həmd edin!
2 Ey Onun bütün mələkləri, Ona həmd edin!
Ey Onun bütün orduları, Ona həmd edin!
3 Ey günəş, ey ay, Ona həmd edin!
Ey parlayan bütün ulduzlar, Ona həmd edin!
4 Ey göylərin ən uca qatları, Ona həmd edin!
Ey göy üzərindəki sular, Ona həmd edin!
5 Rəbbin isminə həmd etsinlər!
Çünki Onun əmri ilə yaranıblar.
6 Rəbb onları həmişəlik, əbədi olaraq yerinə qoyub,
Bunun üçün pozulmaz qayda qoyub.

7 Rəbbə həmd edin, ey yer üzündəkilər,
Ey dəniz əjdahaları, ey bütün dərinliklər,
8 Ey şimşək, dolu, qar, buludlar,
Ey Onun əmrinə tabe olan qasırğalar,
9 Ey dağlar, bütün təpələr,
Ey bəhərli ağaclar, bütün sidr ağacları,
10 Ey çöl və ev heyvanları,
Ey sürünənlər və uçan quşlar,
11 Ey dünya padşahları və bütün ümmətlər,
Ey başçılar və dünyada olan bütün hakimlər,
12 Ey gənc oğlanlar və qızlar,
Ey qocalar, cavanlar!
13 Hamınız Rəbbin isminə həmd edin!
Çünki yalnız Onun ismi ucadır.
Əzəməti göylərin, yerin üstündədir,
14 O, xalqına böyük qüvvət verib.
Buna görə Ona həmd etsin Onun bütün möminləri,
Əziz xalqı olan İsrail övladları!

Rəbbə həmd edin!

149

Məzmur 149

1 Rəbbə həmd edin!

Rəbbə yeni bir ilahi oxuyun,
Mömin̈lər camaatı arasında Ona həmd edin!
2 İsrail nəsli Yaradanına görə sevinsin,
Sion övladları Padşahına görə şad olsun!
3 Rəqslərlə isminə həmd edin,
Dəflə, lira ilə Onu tərənnüm edin!
4 Çünki Rəbb Öz xalqından zövq alar,
Zəfəri ilə itaətkarların üstünə yaraşıq salar.
5 Bu şərəfə görə qoy möminlər sevinsinlər,
Yataqlarında belə, Onu tərənnüm etsinlər.
6 Dilləri ilə Allahı ucaltsınlar,
Əllərində ikiağızlı qılınc tutsunlar.
7 Millətləri qıraraq qisas alsınlar,
Ümmətləri cəzalandırsınlar.
8 Padşahlarına zəncir vursunlar,
Sərkərdələrini dəmir buxovlara salsınlar.
9 Onlar üçün yazılan hökmü yerinə yetirsinlər,
Rəbbin bütün möminləri bununla şərəflənsinlər.

Rəbbə həmd edin!

150

Məzmur 150

1 Rəbbə həmd edin! *

Müqəddəs məskənində Allaha həmd edin!
Möhtəşəm göy qübbəsində Ona həmd edin!
2 Qüdrətli işləri üçün Ona həmd edin!
Bol əzəmətinə görə Ona həmd edin!

3 Şeypur səsi ilə Ona həmd edin!
Çənglə, lira ilə Ona həmd edin!
4 Dəflə, rəqslərlə Ona həmd edin!
Sazla, tütəklə Ona həmd edin!
5 Xoş səsli sinclərlə Ona həmd edin!
Cingildəyən sinclərlə Ona həmd edin!
6 Ey bütün canlı varlıqlar, Rəbbə həmd edin!

Rəbbə həmd edin!

* **150:1** Rəbbə həmd edin – ibrani dilində *Halleluya*.

SÜLEYMANIN MƏSƏLLƏRİ

GİRİŞ

«Süleymanın Məsəlləri» Kitabı hikmətli sözlər və məsəllər şəklində olan əxlaqi və mənəvi təlim toplusudur. Bu kitab Allahdan gələn müdrikliyi gündəlik həyatda tətbiq etməyi tövsiyə edir:
«Rəbb qorxusu biliyin başlanğıcıdır» (1:7),
«Bütün qəlbinlə Rəbbə güvən,
Öz idrakına etibar etmə» (3:5).

Buradakı əsas fikir *«Qanunun Təkrarı»* Kitabı ilə həmahəng səslənir: Allaha güvənən, Onun göstərdiyi yolla gedən insan hər işində xeyir-dua alar. Məsəllər ailə və dostluq münasibətlərindən, əmək və ictimai həyatdan bəhs edir. Əsas mövzular müdriklik və səfehlik, salehlik və pislik, hikmətli sözün qüvvəti, sərvət və yoxsulluq, ümid və ehtiyat, sevinc və kədər, ağır əmək və bikarçılıqdır.

Biliyin, hikmətin təməli «Allah qorxusudur», yəni Allaha hörmət və ehtiramla yanaşmaqdır.

Kitabın məzmunu:

1:1–9:18 Hikmətin faydası
10:1–22:16 Süleymanın məsəlləri
22:17–24:22 Otuz hikmətli söz
24:23-34 Hikmətli sözlərin davamı
25:1–29:27 Süleymanın məsəllərinin davamı
30:1-33 Aqurun məsəlləri
31:1-9 Lemuel padşahın anasının sözləri
31:10-31 Xeyirxah arvad

1 * İsrail padşahı Davud oğlu Süleymanın məsəlləri:

Hikmət mənbəyi

2 Hikmət və tərbiyəyə malik olmaq,
Müdrik sözləri dərk etmək üçün,
3 Salehlik, ədalət, insaf barədə
İdrak tərbiyəsi almaq üçün,
4 Cahillərə uzaqgörənlik,
Gənc oğlana bilik və dərrakə vermək üçün;
5 Qoy hikmətli qulaq asıb müdrikliyini artırsın,
Dərrakəli adam sağlam məsləhət alsın.
6 Bu yolla insanlar məsəl və kinayələri,
Hikmətlilərin sözlərini və müəmmalarını anlasınlar.
7 * Rəbb qorxusu biliyin başlanğıcıdır,
Amma səfehlər hikmət və tərbiyəyə xor baxar.

Günahkarlardan uzaq durmaq

8 Oğlum, ata tərbiyəsinə qulaq as,
Ananın öyrətdiklərini kənara atma.
9 Onlar başını gözəl çələng kimi,
Boynunu boyunbağı kimi bəzər.
10 Oğlum, qoyma səni günahkarlar azdırsın.

* **1:1** 1Pad. 4:32 * **1:7** Əyy. 28:28; Zəb. 111:10; Sül. 9:10

11 Desələr ki: «Gəl bizimlə pusqu qurub qan tökək,
Nahaq yerə günahsızları güdək,
12 Gəl onları ölülər diyarı kimi diri-diri udaq,
Tamam qəbirə düşənlərə bənzəsinlər.
13 Onda çoxlu qiymətli sərvət taparıq,
Evlərimizi talan malı ilə doldurarıq.
14 Bizə qoşul,
Qoy kisəmiz bir olsun»,
15 Oğlum, onlara qoşulma,
Yollarına ayaq basma.
16 * Çünki onların ayaqları pisliyə tərəf qaçar,
Qan tökməyə tələsər.
17 Bir quşun gözü önündə
Tələ qurmaq faydasızdır.
18 Çünki onların qurduğu pusqu öz qanlarını tökmək üçündür,
Güdmələri öz canları üçündür.
19 Tamahkarın yolu həmişə belədir,
Tamahı onun canını alar.

Hikmət çağırır

20 * Hikmət bayırda ucadan çağırır,
Meydanlarda onun səsi ucalır.
21 O, səsli-küylü küçələrin başında çağırır,
Şəhər darvazalarında deyir:
22 «Ey cahillər, nə vaxtadək
Cəhaləti sevəcəksiniz?
Nə vaxtadək rişxəndçilər rişxənddən zövq alacaq,
Axmaqların bilikdən zəhləsi gedəcək?
23 Məzəmmətimdən düzəlsəydiniz,
Ruhumu üstünüzə tökərdim,
Sözlərimi sizə bildirərdim.
24 Sizi çağıranda məni rədd etdiniz,
Əlimi uzadanda əhəmiyyət vermədiniz.
25 Bütün nəsihətlərimi boş saydınız,
Məzəmmətlərimi qəbul etmədiniz.
26 Ona görə də sizin üzərinizə bəla gələndə güləcəyəm,
Dəhşət sizi bürüyəndə,
27 Tufan kimi dəhşət sizə hücum çəkəndə,
Sizə qasırğa kimi bəla gələndə,
Dara, əziyyətə düşəndə istehza edəcəyəm.
28 O vaxt məni çağıranlara cavab verməyəcəyəm,
Səylə axtarsalar da, məni tapa bilməyəcəklər.
29 Çünki onlar biliyə nifrət etdilər,
Rəbdən qorxmaq istəmədilər,
30 Nəsihətimi istəmədilər,
Hər məzəmmətimi rədd etdilər.
31 Buna görə də öz yollarının bəhrəsini yeyəcəklər,
Öz nəsihətləri ilə doyacaqlar.
32 Cahili özbaşınalığı öldürəcək,
Axmağı laqeydliyi məhv edəcək.

* **1:16** Yeş. 59:7; Rom. 3:15 * **1:20** Sül. 8:1-3

33 Mənə qulaq asanlarsa əmin-amanlıqda yaşayacaq,
Rahatlıq tapacaq, pislikdən qorxmayacaq».

2

Hikmətin dəyəri

1 Oğlum, əgər sözlərimi qəbul etsən,
Əmrlərimi qorusan,
2 Qulağını hikmətə tərəf çevirsən,
Ürəyini dərrakəyə tərəf meyl etdirsən,
3 Sən, həqiqətən, idrakı çağırsan,
Səs ucaldıb dərrakəni səsləsən,
4 Bunları gümüş kimi axtarsan,
Gizli xəzinə kimi arasan,
5 Onda Rəbb qorxusunu anlayarsan,
Allahı tanıyarsan.
6 Çünki Rəbb hikmət verir,
Onun ağzından bilik və dərrakə çıxır.
7 O, əməlisalehlərin sağlam şüurunu qoruyur,
Kamalla gəzənlərə sipər olur.
8 O, ədalətin yollarını qoruyur,
Möminlərin yollarını hifz edir.
9 Onda salehlik və ədaləti dərk edərsən,
İnsafı, bütün yaxşı yolları tanıyarsan.
10 Hikmət qəlbinə dolar,
Bilikdən könlün xoş olar.
11 İdrak səni hifz edər,
Dərrakə səni qoruyar.
12 Hikmət səni pislərin yolundan,
Sözü məkrli adamlardan qurtarar.
13 Onlar düz yolları atıblar,
Qaranlıq yollarda dolanırlar.
14 Şər iş görəndə şad olurlar,
Şərin məkrindən xoşhallanırlar.
15 Bu adamların yolları əyridir,
Onlar dolaşıq yollarla gedir.

16 Hikmət səni yad arvaddan,
Şirin dilli əxlaqsız qadından qurtarar.
17 Bu qadın gənc vaxtı getdiyi ərini atıb,
Allahının əhdini unudub.
18 Onun evi ölümə,
Yolları qəbiristanlığa aparar.
19 Yanına gələn kimsə geri qayıtmaz,
Bir daha həyat yollarına çatmaz.

20 Beləliklə, yaxşıların yolu ilə gedərsən,
Salehlərin yollarına bağlı qalarsan.
21 Çünki əməlisalehlər yer üzündə sakin olacaq,
Kamillər burada qalacaq.
22 Pis adamlar bu torpaqdan atılacaq,
Xainlərin kökü buradan qoparılacaq.

3

Rəbbə güvən

1 Oğlum, təlimimi unutma,
Qoy qəlbin əmrlərimə bağlansın.
2 Onlar ömrünü uzadar,
Həyatına illər, firavanlıq artırar.
3 Qoy səni xeyirxahlıq və sədaqət tərk etməsin,
Onları boynuna bağla, ürəyinin lövhəsinə yaz.
4 * Onda Allahın və insanların gözündə
Lütf tapıb şərəfə çatarsan.

5 Bütün qəlbinlə Rəbbə güvən,
Öz idrakına etibar etmə.
6 Bütün yollarında Onu tanı,
O sənin yollarını düzəldər.
7 * Öz gözündə özünü hikmətli sanma,
Rəbdən qorx, şərdən çəkin.
8 Bu, bədəninə şəfa verər,
Sümüklərinə ilik olar.

9 Rəbbi var-dövlətinlə,
Məhsulunun nübarı ilə şərəfləndir.
10 Onda anbarların nemətlə dolar,
Şərab çənlərin təzə şərabla daşar.

11 * * Oğlum, Rəbbin verdiyi tərbiyəyə xor baxma,
Onun məzəmmətinə nifrət etmə.
12 * Ata sevdiyi oğlunu necə məzəmmət edərsə,
Rəbb də sevdiyini elə məzəmmət edər.

Hikmətin mədhi

13 Hikmətə çatan,
Dərrakə tapan insan nə bəxtiyardır!
14 Bunları qazanmaq gümüş qazanmaqdan yaxşıdır,
Bu qazanc saf qızıldan dəyərlidir.
15 Hikmət yaqutlardan qiymətlidir,
Xoşladığın bütün şeylər ona tay deyil.
16 Onun sağ əlində uzun ömür,
Sol əlində sərvət və şərəf var.
17 Onun yolları bəyənilir,
Bütün yolları əmin-amandır.
18 Ona bağlananlar üçün o, həyat ağacıdır,
Ondan möhkəm yapışanlar nə bəxtiyardır!

19 Rəbb dünyanın təməlini hikmətlə qurub,
Dərrakə vasitəsilə göyləri bərqərar edib.
20 Biliyi ilə dərinliklər yarılıb,
Göylərdən şeh çilənir.

---

* **3:4** 1Şam. 2:26; Sül. 3:4; Luka 2:52 * **3:7** Rom. 12:16 * **3:11** İbr. 12:5-6 * **3:11** Əyy. 5:17
* **3:12** Vəhy 3:19

Qonşularla davranış

21 Oğlum, sağlam şüura, dərrakəyə bağlan,
Bunlardan gözünü çəkmə.
22 Onlar sənin həyatın olar,
Gözəl naxış kimi boynuna bağlanar.
23 O zaman rahat gəzərsən,
Ayaqların büdrəməz.
24 Qorxusuz, rahat yatarsan,
Şirin yuxu taparsan.
25 Qəfil fəlakətdən,
Pislərə gələn bəladan qorxma.
26 Çünki güvəndiyin Rəbdir,
O qoymaz ki, sən tələyə düşəsən.

27 Əlindən yaxşılıq gəlirsə,
Buna layiq insanlardan əsirgəmə.
28 İmkanın varsa, qonşuna demə:
«Sonra gələrsən, sabah verərəm».
29 Yanında sakit yaşayan qonşun üçün
Şər qurma.
30 Sənə pislik etməyənlə
Nahaq yerə çəkişmə.

31 Zorakıya qibtə etmə,
O gedən yolların heç birini seçmə.
32 Çünki azğınlar Rəbdə ikrah yaradar,
Rəbb əməlisalehlərlə dost olar.
33 Rəbb pislərin ocağına lənət edər,
Salehlərin yurduna xeyir-dua verər.
34 * Rəbb rişxəndçilərə istehza edər,
İtaətkarlara isə lütf göstərər.
35 Hikmətlilər şərəfi irs alacaq,
Axmağın nəsibi şərəfsizlik olacaq.

4

Hikmətin üstünlüyü

1 Ey oğullar, atanızın verdiyi tərbiyə qulağınızda qalsın,
İdrakı dərk etmək üçün diqqətli olun.
2 Çünki sizə yaxşı dərs verirəm,
Təlimimi atmayın.
3 Mən ata ocağında uşaq olanda,
Anamın yeganə balası olanda
4 Atam mənə təlim verərək dedi:
«Qoy qəlbin sözümə möhkəm bağlansın,
Əmrlərimə əməl et ki, ömrün uzun olsun.
5 Hikmət qazan, idrak qazan,
Sözlərimi unutma, sözümdən çıxma.
6 Hikmətdən ayrılmasan, o səni qoruyar,
Əgər onu sevsən, səni saxlayar.

* **3:34** Yaq. 4:6; 1Pet. 5:5

7 Hikmət hər şeydən üstündür, gərək onu qazanasan,
İdraka sahib olmaq üçün var-yoxunu verəsən.
8 Onu üstün tutsan, səni ucaldar,
Əgər ona bağlansan, səni şərəfə çatdırar.
9 O sənin başının gözəl çələngi olar,
Başına şərəf tacı qoyar».

10 Oğlum, məni dinlə,
Sözlərimi qəbul etsən, ömrünü uzadarsan.
11 Sənə hikmət yolunun təlimini verirəm,
Düz yolda gəzdirirəm.
12 Gedəndə addımların büdrəməz,
Qaçanda ayaqların sürüşməz.
13 Aldığın tərbiyəyə bağlan, ayrılma,
Onu saxla, o sənin həyatındır.
14 Pislərin yoluna ayaq basma,
Şər insanın yolu ilə getmə.
15 Çəkil, bu yolun yaxınından belə, keçmə,
Uzaq dur, başqa bir səmtdən yolu keç.
16 Çünki şər adamlar pislik etməsələr,
Yata bilməzlər.
Kimisə yıxmasalar, yuxuları qaçar.
17 Şərin çörəyini yeyərlər,
Zorakılığın şərabını içərlər.
18 Salehlərin yolu isə dan yeri tək şəfəq saçar,
Nurunu artıraraq gündüzə qovuşar.
19 Pislərinsə yolu zülmətdir,
Onlar nəyə görə büdrədiklərini bilməzlər.

20 Oğlum, sözlərimə fikir ver,
Dediklərimə qulaq as.
21 Onları gözlərinin önündən ayırma,
Onları ürəyində qoru.
22 Çünki onları tapanlar
Həyat və cansağlığı tapar.
23 Hər şeydən əvvəl öz ürəyini qoru,
Çünki həyat çeşməsi odur.
24 Əyri danışığı ağzından götür,
Azğın dodaqları özündən uzaqlaşdır.
25 Gözlərin irəliyə baxsın,
Düppədüz qarşına nəzər sal.
26 * Getdiyin yolu düzəlt,
Yollarını sahmana sal.
27 Nə sağa, nə də sola dön,
Ayağını pislikdən çək.

5

Əxlaqsızlıqdan uzaqlaş

1 Oğlum, mənim hikmətimə diqqət yetir,

* **4:26** İbr. 12:12-13

Qulağını müdrik sözlərimə tərəf çevir.
2 Onda dərrakəyə bağlanarsan,
Dilin biliyi kənara atmaz.
3 Əxlaqsız qadının dodağından sanki bal axır,
Dili şirin, yağdan yumşaqdır.
4 Amma aqibəti yovşan kimi acıdır,
İkiağızlı qılınc kimi kəskindir.
5 Onun ayaqları ölümə aparır,
Onun addımları ölülər diyarına çatır.
6 Həyat yoluna fikir vermir,
Yolları dolaşıqdır, özü də bilmir.

7 İndi, ey övladlar, mənə qulaq asın,
Dilimdən çıxan sözlərdən yayınmayın.
8 Belə qadından uzaq ol,
Evinin qapısına yaxın getmə.
9 Yoxsa şərəfini yadlara verərsən,
Ömrünü zalımlara sərf edərsən.
10 Sənin var-yoxunu yadlar yeyər,
Qazancın özgənin evinə gedər.
11 Ömrünün sonu çatanda,
Canında taqət qalmayanda
Ah-nalə çəkərək belə deyərsən:
12 «Mən də tərbiyəyə nifrət etdim,
Ürəyimdə məzəmmətlərə güldüm!
13 Müəllimimin sözünə baxmadım,
Tərbiyəçilərimə qulaq asmadım.
14 Camaatın və icmanın arasında
Az qala hər cür bəlaya düşəcəkdim».

Arvadına vəfalı ol

15 Öz su anbarından,
Öz quyunun içməli suyundan iç.
16 Niyə sənin qaynaqların küçələrə,
Su arxların meydanlara axıb getsin?
17 Onlar yalnız səninki olsun,
Yadlara paylama.
18 Qoy çeşmən bərəkətli olsun,
Gənc ikən evləndiyin arvadınla xoşbəxt yaşa!
19 Sevimli maralın, gözəl ceyranın
Həmişə səni öz döşləri ilə doydursun,
Onun eşqi ilə məst ol.
20 Oğlum, niyə əxlaqsız qadınla məst olmalısan,
Yad arvadı qoynuna almalısan?

21 İnsanların yolları Rəbbin gözü qarşısındadır,
Onların hər addımlarını yoxlayır.
22 Şər insan öz təqsirlərinə görə tutular,
Günahının kəməndinə dolanar.
23 Tərbiyəsizliyi üzündən həlak olar,
Hədsiz səfehliyi üzündən azar.

6

Tələlərdən ehtiyatlı ol

1 Oğlum, qonşuna zamin durub,
Yadlarla əlbir olub,
2 Ağzından çıxan sözlərlə tələyə düşmüsənsə,
Ağzından çıxan sözlərlə ələ keçmisənsə,
3 Demək bu qonşunun əlinə düşmüsən.
Oğlum, çalış, özünü qurtar:
Get onun ayağına düş, yalvar-yaxar.
4 Qoy gözünə yuxu getməsin,
Kirpiklərin ağırlaşmasın.
5 Özünü ovçunun əlindən ceyran kimi,
Quşbazın əlindən quş kimi qurtar.

6 Ey tənbəl, qarışqalara diqqət yetir,
Onların həyatından ibrət götür.
7 Onların nə başçıları var,
Nə nəzarətçiləri, nə də hökmdarları.
8 Yayda azuqələrini yığar,
Biçin vaxtı özlərinə yem toplayarlar.
9 Ey tənbəl, nə qədər yatacaqsan?
Nə vaxt yuxudan oyanacaqsan?
10 * Bir az da uzanıb yuxuya dalsan,
Əl-qolunu uzadaraq yatsan,
11 Yoxsulluq soyğunçu kimi üstünə gələr,
Ehtiyac quldur kimi sənə hücum çəkər.

12 Yaramaz adam – şər insan
Əyri danışaraq dolanar,
13 Göz vurar, ayaqları ilə işarə edər,
Barmaqları ilə göstərər.
14 Qəlbinin məkrli niyyəti var,
Həmişə şər qurar, nifaq salar.
15 Ona görə başına qəfildən bəla gələr,
Birdən yıxılıb çarəsiz qalar.

16 Rəbbin zəhləsi altı şeydən gedir,
Yeddi şey var, ondan ikrah edir:
17 Təkəbbürlə baxan gözlər;
Yalan danışan dil;
Nahaq qan tökən əllər;
18 Məqsədi şər olan ürək;
Şərə çatmaq üçün qaçan ayaqlar;
19 Nəfəsini yalanla çıxaran yalançı şahid;
Qardaşlar arasında nifaq salan şəxs.

Zinaya qarşı xəbərdarlıq

20 Oğlum, atanın əmrini yerinə yetir,
Ananın öyrətdiklərini atma.
21 Onları qəlbinin başına yapışdır,

* **6:10** Sül. 24:33-34

Həmişə onları boynuna bağla.
22 Gəzəndə onlar sənə yol göstərər,
Yatanda səni hifz edər,
Oyananda sənə məsləhət verər.
23 Bu əmr çıraqdır, bu təlim nurdur,
Tərbiyə üçün edilən məzəmmət həyat yoludur.
24 Bunlar səni pozğun qadından,
Şirindilli yad arvaddan qoruyar.
25 Onun gözəlliyinə aşiq olma,
Onun kirpiklərinin əsiri olma.
26 Fahişənin üzündən insan bir tikə çörəyə möhtac qalar,
Kiminsə zinakar arvadı insanın qiymətli canını ovlar.
27 Bir kişi qoynuna od alanda
Əyin-başı yanmazmı?
28 Köz üzərində gəzənin
Ayaqları bişməzmi?
29 Qonşusunun arvadının yanına girənin də halı belədir,
O qadına toxunan cəzasını çəkər.

30 Qarnını doydurmaq üçün ac oğru oğurlarsa,
Kimsə onu qınamaz.
31 Amma onu tutsalar, yeddi qat ödəməlidir,
Evinin var-yoxunu verməlidir.
32 Qadınla zina edən qanmazdır,
Özünü məhv etmək istəyən belə edər.
33 Bu kişinin nəsibi kötək, şərəfsizlikdir,
Biabırçılığı üzərindən silinməz.
34 Çünki ərini qeyrət coşdurar,
Ondan amansızcasına qisas alar.
35 Heç nə ilə ərinin qarşısını almaq olmaz,
Nə verilsə belə, o razılaşmaz.

7

Əxlaqsız qadının hiyləsi

1 Oğlum, sözlərimə bağlı qal,
Əmrlərimi özündə saxla.
2 Əmrlərimə bağlı qalsan, yaşayacaqsan,
Təlimimi göz bəbəyin kimi qoru.
3 Onları üzük kimi barmağına keçir,
Ürəyinin lövhəsinə köçür.
4 Hikmətə de: «Bacımsan»,
İdraka söylə: «Yaxın dostumsan».
5 Onlar səni əxlaqsız qadından,
Şirindilli yad arvaddan qoruyar.

6 Evimin pəncərəsinin şəbəkəsindən
Mən bayıra baxırdım.
7 Bir dəstə cahil gənc arasında
Qanmaz bir cavanı gördüm.
8 Bu qadının evinin tininə yaxın küçədən keçirdi,

Onun evi olan yolla gedirdi.
9 Alaqaranlıqda, gün batanda,
Gecə düşəndə, hava qaralanda.
10 Fahişə libaslı, qəlbi fitnə dolu bu qadın
Dərhal onu qarşıladı.
11 O hay-küyçüdür, o bihəyadır,
Öz evində oturmayandır.
12 Gah küçəyə, gah meydanlara çıxar,
Hər tin başı bir pusqu qurar.
13 O, oğlanı tutub öpdü,
Həyasızcasına belə dedi:
14 «Ünsiyyət qurbanı kəsməyə borclu idim,
Əhdimə bu gün əməl etmişəm.
15 Ona görə səni görmək üçün qarşına çıxdım,
Səni çox axtardım, axır ki tapdım.
16 Yatağıma Misir kətanından toxunan
Əlvan üz çəkmişəm.
17 Yorğan-döşəyimə
Mirra, əzvay, darçın səpmişəm.
18 Gəl sübhə qədər doyunca sevişək,
Eşqdən məst olaq.
19 Ərim evdə yoxdur,
Uzaq bir səfərə gedib.
20 Pul kisəsini götürüb,
Evə ay bədirlənəndə qayıdacaq».
21 Fəndlər işlədib onu tovladı,
Şirin dilə tutub yoldan çıxartdı.
22 Kəsilməyə aparılan bir öküz kimi,
Kəməndə salınan bir maral kimi
Bu oğlan o qadının ardınca düşdü.
23 Axırda ciyərinə bir ox saplanacaq.
Uçub tez tora düşən quş kimi
Bu oğlan da canının alınacağını bilmirdi.

24 İndi, ey övladlar, mənə qulaq asın,
Dilimdən çıxan sözlərə laqeyd olmayın.
25 Qoyma qəlbin o qadının yollarına meyl etsin,
Onun yoluna dönmə.
26 Çünki o qadın nə qədər insanı qurban edib,
Nə qədər adamı öldürüb.
27 Onun evinin yolu ölülər diyarına aparır,
Ölüm mənzilinə gedib çatır.

8

Hikmətin nitqi

1 * Məgər hikmət çağırmırmı,
Məgər dərrakə səsləmirmi
2 Uca yerlərdə, yol kənarında,
Yollar ayrıcında dayanıb?

* **8:1** Sül. 1:20-21

3 Darvazaların yanında, şəhərin qarşısında,
Qapıların kandarında çağırır:
4 «Ey insanlar, mən sizi səsləyirəm,
Ey bəşər övladları, sizə xitab edirəm.
5 Ey cahillər, uzaqgörən olun,
Ey axmaqlar, ağıllanın.
6 Dinləyin, əla şeylərdən danışıram,
Dilimdən düz sözlər çıxır.
7 Ağzım həqiqət söyləyir,
Dilim şərdən iyrənir.
8 Ağzımdan yalnız salehlik sözləri çıxır,
Sözlərimdə nə əyrilik, nə də ki yalan var.
9 Anlayanlar üçün hər şey aydındır,
Bilik qazananlar üçün bu bir həqiqətdir.
10 Gümüşü yox, tərbiyəmi qəbul edin,
Saf qızıldan çox biliyi seçin.
11 Çünki hikmət yaqutdan qiymətlidir,
İnsanın könlü istəyən şeylər ona tay deyil.

12 Mən hikmətəm, uzaqgörənlik məndə məskən salıb,
Biliyi, dərrakəni tapmışam.
13 Rəbb qorxusu pisliyə nifrət etməkdir,
Lovğalığa, təkəbbürə, pis yola,
Hiyləli dilə nifrət edərəm.
14 Nəsihət, sağlam şüur mənimdir,
İdrak mənəm, qüvvəm var.
15 Mənim vasitəmlə şahlar hökmranlıq edir,
Hökmdarlar ədalətli fərman verir.
16 Ədalətli hakim olan bütün başçılar və əsilzadələr
Mənim vasitəmlə hökm verir.
17 Məni sevənləri sevirəm,
Məni səylə axtaran tapır.
18 Sərvət və şərəf,
Dağılmaz var-dövlət və salehlik yanımdadır.
19 Barım qızıldan, saf qızıldan dəyərlidir,
Bəhərim gümüşdən qiymətlidir.
20 Mən salehlik yolunda,
Ədalət yollarının ortasında gəzərəm.
21 Məni sevənləri sərvətə çatdıraram,
Xəzinələrini dolduraram.

22 * Rəbb Öz yolunun başlanğıcında,
Hər işindən əvvəl mənə malik oldu.
23 Yaradılışın əzəlindən,
Dünya yaranmazdan əvvəl mən var idim.
24 Dərin sular olmazdan əvvəl,
Bol sulu çeşmələr olmazdan əvvəl doğulmuşam.
25 Dağlar yaradılmazdan əvvəl,
Təpələr mövcud olmazdan əvvəl təvəllüd tapmışam.

* **8:22** Vəhy 3:14-15

26 Rəbb dünyanı, çölü-düzü, torpaqları yaradanda,
27 Göyləri yaradanda,
Dərinliyin üzü üstündə bir dairə çəkəndə,
28 Buludları yuxarıda yerləşdirəndə,
Dərinlikdə bulaqları bağlayanda,
29 Sular əmrindən çıxmasın deyə dənizə sədd çəkəndə,
Yerin bünövrələrini təyin edəndə
30 Rəbbin yanında memar idim.
Hər gün fərəhlənirdim,
Hüzurunda həmişə sevinirdim.
31 Yaratdığı aləmə görə sevinirdim,
Bəşər övladlarına görə fərəhlənirdim.

32 İndi, ey övladlar, mənə qulaq asın:
Yoluma bağlı qalan nə bəxtiyardır!
33 Verdiyim tərbiyəyə qulaq asın,
Hikmət alın, onu bir tərəfə atmayın.
34 Mənə qulaq asan,
Hər gün darvazalarım qarşısında duran,
Qapılarımda dayanıb gözləyən nə bəxtiyardır!
35 Çünki məni tapan həyat tapar,
Rəbbi razı salar.
36 Məni əldən verən canına qəsd edər,
Mənə nifrət edənlərin hamısı ölümü sevər».

9

Hikmət yolu

1 Hikmət evini qurub,
Yeddi dirəyini yonub,
2 Heyvanlarını kəsib,
Şərabını hazırlayıb,
Süfrəsini də düzəldib.
3 Göndərdiyi kənizlər
Şəhərin uca yerlərindən car çəkərlər:
4 «Gəlin bura, ey cahillər!»
Qanmazlara belə deyərlər:
5 «Gəlin, çörəyimdən yeyin,
Hazırladığım şərabdan için.
6 Cəhaləti atın, ömür sürün,
İdrak yolu ilə düz gedin».

7 Rişxəndçini tənqid edən özünü rüsvayçılığa salar,
Şər adamı danlayan axırda ləkələnər.
8 Rişxəndçini danlama, yoxsa sənə nifrət edər,
Müdrik insanı danlasan, səni sevər.
9 Hikmətliyə öyüd versən, hikmətini artıracaq,
Salehə bilik öyrətsən, müdrikliyini çoxaldacaq.

10 * Rəbb qorxusu hikmətin başlanğıcıdır,

* **9:10** Əyy. 28:28; Zəb. 111:10; Sül. 1:7

Müqəddəsi tanımaq idraklı olmaqdır.
11 Hikmətin vasitəsilə ömrün-günün çoxalar,
Həyatına illər əlavə olar.
12 Əgər hikmət qazansan, özünə xeyir verərsən,
Əgər rişxənd etsən, zərərini özün çəkərsən.

Axmaqlıq yolu

13 Axmaq qadın hay-küy salır,
Cahildir, heç nə qanmır.
14 O, evinin qapısı önündə oturub,
Şəhərin uca yerlərində kətil üstə əyləşib,
15 Yoldan ötənləri,
Düz yolda olanları çağırır:
16 «Bura gəlin, ey cahillər!»
Qanmazlara belə deyir:
17 «Oğurluq su şirin olar,
Gizli yeyilən çörəyin başqa ləzzəti var».
18 Lakin yanına gələnlər bilməzlər ki,
Orada ölüm var,
Bu qadının çağırdıqları ölülər diyarının dərinliyindədir.

10

Məsəllər

1 Süleymanın məsəlləri:
Hikmətli oğul atasını sevindirər,
Axmaq oğul anasına dərd gətirər.

2 Şər yolla yığılan xəzinədən fayda götürmək olmaz,
Amma salehlik insanı ölümdən qurtarar.

3 Rəbb saleh insanı ac qoymaz,
O, acgöz pisləri doydurmaz.

4 Tənbəlin əlləri onu yoxsullaşdırar,
Çalışqanın əli sərvət qazanar.

5 Ağıllı oğul yayda məhsul yığar,
Biçin vaxtı yatan oğul rüsvay olar.

6 Saleh insanın başından bərəkət yağar,
Şər adamın dili zorakılığı gizli saxlar.

7 Saleh insanın adı xeyir-dua ilə çağırılar,
Şər adamın adı isə çürüyər.

8 Qəlbən hikmətli olan əmrləri qəbul edər,
Səfeh boşboğazlığı üzündən itib-batar.

9 Kamalla gəzib-dolaşan dinc yaşar,
Yolu əyri olanlar üzə çıxar.

10 Göz vuran başına bəla açar,

Səfeh boşboğazlığı üzündən itib-batar.

11 Salehin ağzı həyat qaynağı olar,
Amma şər adamın dili zorakılığı gizli saxlar.

12 * Nifrət nifaq yaradar,
Lakin məhəbbət bütün günahları örtər.

13 Dərrakəlinin dilindən hikmət tökülər,
Qanmaz kürəyindən kötəklənər.

14 Hikmətli adamlar bilik toplar,
Səfehin boşboğazlığı onu bəlaya yaxınlaşdırar.

15 Zənginin var-dövləti ona qalalı şəhərdir,
Kasıbı yoxsulluq bəlaya salar.

16 Salehin mükafatı həyatdır,
Şər adamınsa qazancı günahdır.

17 Tərbiyəyə bağlanan həyat yolunda olar,
Məzəmməti rədd edən yolunu azar.

18 Nifrətini gizlədən yalan danışar,
Axmaq hər yana böhtanlar yayar.

19 Çox sözlərlə günahı azaltmaq olmaz,
Dilini saxlayan ağıllıdır.

20 Saleh insanın dili saf gümüşə oxşar,
Şər adamın qəlbinin dəyəri az olar.

21 Saleh öz dili ilə çox adamı doydurar,
Səfeh qanmazlığı üzündən həlak olar.

22 Rəbbin xeyir-duası insana sərvət gətirər,
Daha ona qüssə verməz.

23 Axmaq üçün şər iş görmək bir əyləncədir,
Dərrakəlininsə hikməti var.

24 Şər adam nədən qorxursa, başına gələr,
Saleh isə muradına çatar.

25 Qopan tufan şəri süpürüb aparar,
Salehin təməli əbədi qalar.

26 Dişlərə sirkə, gözlərə tüstü necə təsir edirsə,
Tənbələ iş buyuran bunu elə hiss edər.

27 Rəbb qorxusu ömür uzadar,
Şər insanların ömründən illər azalar.

* **10:12** Yaq. 5:19-20; 1Pet. 4:8

28 Salehləri sevinc gözlər,
Şər insanların ümidi boşa çıxar.

29 Kamilin pənahı Rəbbin yoludur.
Şər iş görənin başı bəla ilə doludur.

30 Saleh heç vaxt sarsılmaz,
Şər insanlar yer üzündə qalmaz.

31 Salehin ağzı hikmətlə çiçəklənər,
Hiyləli dillər kəsilər.

32 Saleh insanın dili razı salmağı bacarar,
Şər insanın ağzından hiyləli sözlər çıxar.

11

1 Aldadıcı tərəzi Rəbdə ikrah yaradar,
Rəbb düz çəki daşından razı qalar.

2 Lovğalıq gələndə şərəfsizlik gətirər,
Hikmət itaətkarın yanına gələr.

3 Əməlisalehi kamillik yolu aparar,
Xəyanətkar əyriliyindən məhv olar.

4 Heç kimi var-dövləti qəzəb günündən xilas etməz,
Amma salehlik insanı ölümdən qurtarar.

5 Kamil insanın yolunu salehliyi düz edər,
Şər adamı pisliyi yıxar.

6 Əməlisalehi salehliyi qurtarar,
Xaini acgözlüyü tələyə salar.

7 Şər insan ölər, ümidi də boşa çıxar,
Pislərin arzusu itib-batar.

8 Saleh dardan qurtular,
Onun yerinə pis insan dara düşər.

9 Allahsızın dili qonşusunu məhv edər,
Bilik salehi xilas edər.

10 Salehlər xeyrə çatanda bütün şəhər şad olar,
Şər adamlar öləndə sevinc harayı qalxar.

11 Əməlisalehlərin alqışı şəhəri şərəfə çatdırar,
Lakin şərin qarğışı oranı viran qoyar.

12 Qanmaz qonşusuna xor baxar,
Dərrakəli insan dinc dayanar.

13 Sözgəzdirən sirləri açıb yayar,

Etibarlı adam sözü gizli saxlar.

14 Düz məsləhət verilməyən yerdə xalq yıxılar,
Doğru nəsihət verən çoxdursa, xalq qurtuluşa çatar.

15 Özgəyə zamin duran özünü bəlaya salar,
Belə zaminlikdən zəhləsi gedən dinc yaşar.

16 Mehriban qadın şərəfdən,
Zalım insan isə sərvətdən yapışar.

17 İnsanın sadiqliyi ona xeyir gətirər,
Qəddar adam özünə əzab verər.

18 Şər adam saxta mükafat qazanar,
Salehlik toxumu əkən, həqiqətən, onun əvəzini alar.

19 Sidq ürəkdən saleh olan həyata qovuşar,
Şərin ardınca düşən ölümə çatar.

20 Əyri ürəkli olmaq Rəbdə ikrah yaradar,
O, yolu kamil olanlardan razı qalar.

21 Doğrudan da, pis cəzasız qalmaz,
Salehlərin nəsli xilas olar.

22 Bir gözəl qadının xoş rəftarı olmazsa,
Burnuna qızıl halqa taxılmış donuza bənzər.

23 Salehlər yalnız yaxşılıq arzular,
Şər adama qəzəb nəsib olar.

24 Əliaçıq adamın bərəkəti artar,
Başqasının qazancını yeyən ehtiyaca düşər.

25 Comərd bolluğa yetişər,
Su verənə su verilər.

26 Taxılı anbarda gizlədənə camaat lənət oxuyar,
Onu satanın başına bərəkət yağar.

27 Səylə yaxşılığın ardınca gedən lütf axtarar,
Şər ardınca düşən isə başını bəlaya salar.

28 Sərvətinə güvənənlər yıxılar,
Salehlər isə yaşıl yarpaq kimi təzələnər.

29 Külfətini əzaba salanın nəsibi yel tək sovrular,
Qəlbində hikmət olana səfeh qul olar.

30 Salehin barı həyat ağacıdır,
Hikmətli insan canları qurtarar.

31 * Əgər bu dünyada salehlərə belə, cəza verilirsə,
Pislərə, günahkarlara gör nə qədər cəza veriləR!

12

1 Tərbiyəni sevən biliyi sevər,
Məzəmmətə nifrət edən şüursuzdur.

2 Rəbb yaxşı adamdan razı qalar,
Pisniyyət adamı isə məhkum edər.

3 İnsan şərlə möhkəm olmaz,
Salehinsə kökü sarsılmaz.

4 Xeyirxah arvad ərinin tacıdır,
Adbatıran qadın çürümüş sümüyə oxşar.

5 Salehlərin məqsədi ədalətdir,
Şər insanların məsləhəti hiyləgərlikdir.

6 Şər adamların sözləri ölüm üçün pusqu qurar,
Əməlisalehlər dili ilə xilas olar.

7 Pislər yıxılıb məhv olar,
Salehin evi dağılmaz.

8 İnsan ağıllı sözlərinə görə tərifləNər,
Qəlbində hiylə olanlara xor baxılar.

9 Şöhrətsiz, lakin qul sahibi olan insan
Lovğalanan, lakin çörəyə möhtac adamdan yaxşıdır.

10 Saleh insan hətta heyvanlarının ehtiyacını duyar,
Şər insanın mərhəmətində də zalımlıq var.

11 Torpağını əkib-becərən doyunca çörək yeyər,
Qanmaz boş şeylərin ardınca gedər.

12 Şər adam pislərin şikarına qibtə edər,
Salehin kökü pöhrələnər.

13 Pis adamı itaətsiz dili tələyə salar,
Saleh dara düşsə də, oradan salamat qurtarar.

14 İnsanın dilindən yaxşı söz çıxarsa, bol xeyir tapar,
Əlinin zəhmətinin əvəzini alar.

15 Səfehin yolu öz gözündə düz görünər,
Hikmətli adam nəsihəti dinlər.

16 Səfeh dərhal qəzəbini üzə verər,
Uzaqgörən şərəfsizliyin üstünü örtər.

* **11:31** 1Pet. 4:18

17 Doğru şahid həqiqəti danışar,
Yalançı şahid hiylə qurar.

18 Düşünmədən danışanın dili qılınc kimi yaralar,
Hikmətlinin dili isə insanları sağaldar.

19 Düz söz əbədi yaşar,
Yalanın ömrü az olar.

20 Şər quranın qəlbində hiylə olar,
Nəsihət verib sülhə çağıran sevinc tapar.

21 Saleh heç vaxt bəlaya düşməz,
Pislərin başı bəla ilə dolu olar.

22 Rəbb yalançı dilə ikrah edər,
Həqiqəti yerinə yetirənlərdən isə razı qalar.

23 Uzaqgörən bildiyini özü üçün saxlar,
Axmaq qəlbinin səfehliyini hamıya yayar.

24 Çalışqanın əli özünü ağa edər,
Tənbəllik insanı qula çevirər.

25 Qəlbi narahat olanın qəddi əyilər,
Xoş söz könlü şad edər.

26 Saleh insan qonşusuna da yol göstərər,
Lakin şər insanın yolu dolaşıqdır.

27 Tənbəlin əlinə ov düşsə də, onu bişirməz,
Çalışqan qiymətli sərvətə çatar.

28 Salehliyin yollarında həyat var,
Kim bu yolla getsə, orada ölüm tapmaz.

13

1 Hikmətli oğul ata tərbiyəsinə qulaq asar,
Rişxəndçi iradı qulaq ardına vurar.

2 İnsanın dilində yaxşı söz olsa, onun xeyrini yeyər,
Xain zorakılıq istər.

3 Dilini saxlayan canını qoruyar,
Boşboğaz başını bəlaya salar.

4 Tənbəl arzuladığına çatmaz,
Çalışqan bolluğa qovuşar.

5 Saleh adam yalana nifrət edər,
Şər insanın sözləri xəcalət və rüsvayçılıq gətirər.

6 Kamillik yolunda olanı salehlik qoruyar,

Günahkarı şər yıxar.

7 Adam var ki, heç nəyi yoxdur, özünü varlı göstərir,
Adam var ki, malı çoxdur, özünü yoxsul göstərir.

8 Sərvət insanın canını təhlükədən qurtarar,
Yoxsul isə hədə-qorxu eşitməz.

9 Saleh insanların işığı könlü sevindirər,
Şər insanların çırağı sönər.

10 Təkəbbürdən ancaq münaqişə yaranar,
Yaxşı nəsihətə qulaq asanın hikməti var.

11 Kələklə gələn sərvət azalar,
Zəhmətlə qazanılan sərvət isə artar.

12 Gecikən ümid ürəyi xəstələndirir,
Arzuya çatmaq həyat ağacıdır.

13 Öyüdə xor baxan öz canını həlak edər,
Əmrə ehtiram edənlərə mükafat verilər.

14 Hikmətli adamın təlimi həyat qaynağıdır,
İnsanı ölüm tələsinə düşməkdən geri qaytarır.

15 Dərin ağlı olan lütf qazanır,
Xainin yolu dolaşıqdır.

16 Uzaqgörən hər gördüyü işi bilir,
Axmaq öz səfehliyini hamıya göstərir.

17 Pis qasid bəlaya düşər,
Etibarlı elçi şəfa verər.

18 Tərbiyəni rədd edən yoxsullaşıb şərəfdən düşər,
Məzəmməti qəbul edən şərəfə yetişər.

19 Arzuya çatmaq qəlbə, cana şirin gələr,
Axmaq pislikdən dönməyə ikrah edər.

20 Hikmətli ilə oturub-duran hikmət qazanar,
Axmaqlarla ayaqlaşan bədbəxt olar.

21 Günahkarı şər qovar,
Salehin yaxşı bir əvəzi var.

22 Yaxşı insan nəvələrinə də irs qoyar,
Günahkarın yığdığı sərvət salehə qalar.

23 Yoxsulların əkini bol bəhrə versə də,
Ədalət olmayan yerdə bada gedər.

24 Oğlundan kötəyi əsirgəyən sanki ona nifrət edər,
Oğlunu sevən ona düzgün tərbiyə verər.

25 Saleh yeyib doyar,
Şər adamsa ac qalar.

14

1 Hikmətli qadın evini qurar,
Səfeh qadın onu öz əli ilə uçurar.

2 Düz yol tutan Rəbdən qorxar,
Yolunu azan Ona xor baxar.

3 Səfeh lovğa sözlərinə görə kötək qazanar,
Hikmətlinin dili onu qoruyar.

4 Öküz olmayan yerdə axur təmiz olar,
Amma bol məhsul öküzün gücü ilə yaranar.

5 Doğru şahid yalan deməz,
Yalançı şahid yalandan üzə durar.

6 Rişxəndçi hikmət axtaranda onu tapmaz,
Dərrakəli adama bilik tapmaq asan olar.

7 Axmağın qarşısından çəkil,
Onun dilində ağıllı söz tapmazsan.

8 Uzaqgörən hikməti ilə öz yolunu anlar,
Axmaq səfehliyi ilə öz-özünü aldadar.

9 Səfehlər günaha rişxənd edər,
Əməlisalehlər bir-birini məmnun edər.

10 Ürək öz dərdini bilər,
Özgələr onun sevincinə şərik olmaz.

11 Şərin evi tar-mar olar,
Əməlisalehlərin yurdu çiçək açar.

12 * Yol var ki, insanın qarşısında düz görünür,
Amma sonu ölümdür.

13 Ürək güləndə də qəmli olar,
Sevincin sonunda da kədər var.

14 Azğın ürəklilər öz yollarının bəhrəsini doyunca yeyir,
Yaxşı adam isə əməlinin əvəzini alır.

15 Cahil hər sözə inanar,
Uzaqgörən hər addımına nəzər salar.

* **14:12** Sül. 16:25

16 Hikmətli qorxub pislikdən dönər,
Axmaq ehtiyatsızdır, özünə güvənər.

17 Hövsələsiz səfeh-səfeh iş görər,
Pisniyyət adama nifrət edilər.

18 Cahil səfehliyi irs alar,
Uzaqgörənin başına bilik tacı qoyular.

19 Pislər yaxşıların qarşısında,
Şər adam isə salehin qapısında əyilər.

20 Yoxsula qonşusu da nifrət edər,
Zəngini isə çox adam sevər.

21 Qonşusuna xor baxan günaha batar,
Məzluma səxavət göstərən nə bəxtiyardır!

22 Şər quranlar yolundan azmırlarmı?
Məqsədi xeyirxahlıq olan xeyirxahlığa, sədaqətə çatar.

23 Hər zəhmətdə bir fayda var,
Boş sözlər insanı ehtiyac içində qoyar.

24 Hikmətlinin başına sərvət tacı qoyular,
Axmaqlar səfehliyi ilə tanınar.

25 Doğru şahid canları qurtarar,
Yalançı şahid hiylə qurar.

26 Rəbdən qorxan tam arxayındır,
Çünki Rəbb onun övladlarının pənahıdır.

27 Rəbb qorxusu həyat qaynağıdır,
İnsanı ölüm tələsinə düşməkdən geri qaytarır.

28 Padşahın əzəməti xalqın çoxluğu ilə bilinər,
Əgər təbəələri olmasa, hökmdar süqut edər.

29 Gec qəzəblənənin böyük dərrakəsi var,
Hövsələsizlərdən səfehlik çıxar.

30 Ürəyin rahatlığı cana həyat verər,
Paxıllıqsa sümükləri çürüdər.

31 Kasıba zülm edən Yaradanına xor baxar,
Yoxsula lütf göstərən Ona hörmət edər.

32 Şər adam pisliyi üzündən qovular,
Salehin ölümündə belə, pənahı var.

33 Hikmət dərrakəlinin qəlbində özünə rahat yuva qurar,
Hətta axmaqların arasında da bəlli olar.

34 Salehlik bir milləti ucaldar,
Günah ümmətləri utandırar.

35 Padşah ağıllı qulundan razı qalar,
Adbatıransa onun qəzəbinə düçar olar.

15

1 Həlim cavab hirsi yatırar,
Sərt söz qəzəbi alovlandırar.

2 Hikmətlinin dili biliyi mədh edər,
Axmaqların dilindən səfehlik tökülər.

3 Rəbbin gözü hər yerə baxar,
Pislərə, yaxşılara nəzər salar.

4 Şəfa gətirən dil həyat ağacıdır,
Əyri dil ürək qırar.

5 Səfeh ata tərbiyəsini ələ salar,
Məzəmməti qəbul edən uzaqgörən olar.

6 Salehin evində böyük xəzinə yaşar,
Şər insanın isə gəlirində əzab var.

7 Hikmətlinin dili bilik səpələyir,
Axmağın qəlbi bunu edə bilmir.

8 Rəbb şər insanın etdiyi qurbandan ikrah edir,
Əməlisalehlərin duasından isə razı qalır.

9 Rəbb şər insanın yollarından ikrah edər,
Amma salehliyin ardınca gedəni sevər.

10 Düz yolu buraxana şiddətli töhmət verilər,
Məzəmmətə nifrət edənə ölüm gələr.

11 Ölüm və Həlak yeri Rəbbə aşkardır,
Gör O, insan ürəyindən necə agahdır.

12 Rişxəndçi iradı sevməz,
Hikmətlilərin yanına gəlməz.

13 Qəlbin sevinci üzü xoş edər,
Ürəyin kədəri könlü sındırar.

14 Dərrakəlinin könlü bilik axtarar,
Axmaqların ağzı səfehliklə qidalanar.

15 Məzlumun hər günü qaradır,
Ürəyi bəxtəvərin elə bil daima ziyafəti var.

16 Rəbb qorxusu ilə qazanılan az şey
Qayğı ilə yığılan böyük xəzinədən yaxşıdır.

17 Sevgi dolu bir yerdə göyərti yemək
Nifrət dolu bir yerdə yağlı dana əti yeməkdən yaxşıdır.

18 Kəmhövsələ dava yaradar,
Səbirli münaqişəni sovuşdurar.

19 Tənbəlin yolunu tikanlar basar,
Əməlisalehlərin yolu baş yoldur.

20 Hikmətli oğul atasını sevindirər,
Axmaq anasına xor baxar.

21 Qanmaz səfehlikdən sevinər,
Dərrakəli düz yolla gedər.

22 Məsləhətsiz niyyət boşa çıxar,
Doğru nəsihət verən çoxdursa, uğur qazandırar.

23 İnsan münasib cavab versə, şad olar,
Sözü yerində demək nə yaxşıdır!

24 Ağıllı insan aşağıdan – ölülər diyarından ayrılmaq üçün
Həyat yolunu tutub yuxarı gedər.

25 Rəbb təkəbbürlünün evini yıxar,
Dul qadının sərhədini qoruyar.

26 Pislərin məqsədləri Rəbdə ikrah yaradar,
Ona xoş gələnlərin sözlərini təmiz sayar.

27 Tamahkar külfətini əzaba salar,
Rüşvətə nifrət edənin ömrü uzun olar.

28 Saleh insan cavab verməzdən əvvəl qəlbində düşünər,
Şər insanın dilindən pislik tökülər.

29 Rəbb şər adamdan gen dayanar,
Saleh insanların duasına qulaq asar.

30 Nurlu gözlər qəlbi sevindirər,
Yaxşı xəbər qəddi düzəldər.

31 Həyatverici məzəmmətə qulaq asan
Hikmətlilərin içərisində yaşar.

32 Tərbiyəni rədd edən öz canına xor baxar,
Məzəmmətə qulaq asan anlayış qazanar.

33 Rəbb qorxusu hikmət tərbiyəsi verər,
İtaətkarlıq şərəfdən əvvəl gələr.

16

1 Ürəyin fikirləri insandan,
Dilin cavabı isə Rəbdəndir.

2 İnsanın bütün yolları öz gözündə təmiz sayılar,
Lakin Rəbb ürəkləri yoxlar.

3 Görəcəyin işləri Rəbbə ver,
Onda niyyətlərin yerinə yetər.

4 Rəbb hər şeyi məqsədinə müvafiq yaradıb,
O, pis insanı bəla günü üçün yaradıb.

5 Rəbb qəlbi təkəbbürlülərdən ikrah edər,
Doğrudan da, onlar cəzasız qalmaz.

6 Xeyirxahlıq və sədaqət hər təqsiri kəffarə edər,
İnsan Rəbb qorxusuna görə pislikdən dönər.

7 Rəbb insanın həyatından razı qaldısa,
Düşmənlərini belə, onunla barışdırar.

8 Salehliklə qazanılan az şey
Haqsız yolla olan bol gəlirdən yaxşıdır.

9 İnsan ürəyində özü üçün yol qurar,
Amma Rəbbin verdiyi istiqamətlə addımlar.

10 Padşah uzaqgörənliklə dilindən sözlər çıxarar,
Qoy onda məhkəmədə ədalətdən yan keçməsin.

11 Rəbb düzgün tərəzi və çəkini tələb edər,
O, torbadakı hər çəki daşını müəyyən edər.

12 Şər iş görmək padşahlarda ikrah yaradar,
Çünki salehliklə taxtlar möhkəm olar.

13 Saleh adamın dili padşahları razı salar,
Onlar düz danışanı sevər.

14 Padşahın hiddəti ölüm elçisidir,
Amma hikmətli insan bu hiddəti yatırar.

15 Padşahın üzü nuranidirsə, demək, həyat var,
Razılığı yaz yağışı gətirən buluda oxşar.

16 Qızıldan çox hikmət qazanmaq yaxşıdır,
Gümüşü yox, idrakı yığmaq üstün tutular.

17 Əməlisalehlər pislikdən dönmək yolunu tutar,
Yoluna diqqət edən canını qoruyar.

18 Əcəldən əvvəl təkəbbür gələr,

Fəlakətdən əvvəl lovğalıq ruhu gələr.

19 Məzlumlar arasında sadə qəlbli olmaq
Təkəbbürlülərlə talan malı bölüşdürməkdən yaxşıdır.

20 Sözdən hikmət alan xeyir tapar,
Rəbbə güvənən insan nə bəxtiyardır!

21 Qəlbində hikmət olan dərrakəli adlanar,
Şirin dilli olan müdrikliyi artırar.

22 Ağıl insan üçün həyat çeşməsidir,
Axmağa tərbiyə vermək səfehlikdir.

23 Hikmətlinin ürəyi dilinə tərbiyə verir,
Ağzındakı müdrik sözləri artıq edir.

24 Xoş sözlər sanki pətəkdə baldır,
Cana şirinlik, sümüklərə şəfadır.

25 * Yol var ki, insanın qarşısında düz görünür,
Amma sonu ölümdür.

26 Əməkçi qarnı üçün zəhmət çəkir,
Aclıq onu məcbur edir.

27 Yaramaz şər quyusu qazar,
Dili alov kimi yandırıb-yaxar.

28 Hiyləgər adam dava yaradar,
Qeybətçi əziz dostları ayırar.

29 Zorakı qonşularını aldadar,
Onları yaxşı olmayan yola aparar.

30 Niyyəti hiyləli olan göz vurar,
Dodaq büzər, şər qurar.

31 Ağaran saçlar şərəf tacıdır,
Salehlik yolunun qazancıdır.

32 İgid olmaqdan səbirli olmaq yaxşıdır,
Nəfsə hakim olmaq şəhəri almaqdan üstündür.

33 Ətəyin üstünə püşk atılar,
Amma hökm Rəbdən gələr.

17

1 Quru bir loğması olan dinc ev
Münaqişəli olan, ziyafət dolu evdən yaxşıdır.

* **16:25** Sül. 14:12

2 Ağıllı nökər adbatıran oğlun ağası olar,
Qardaşlar arasında miras payı alar.

3 Qızıl-gümüş isti kürədə yoxlanar,
Rəbb isə ürəyi araşdırar.

4 Pis adamın diqqəti şər ağızdadır,
Yalançı fitnəkarın sözlərinə qulaq asır.

5 Yoxsula rişxənd edən Yaradanına xor baxır,
Başqasının bəlasına sevinən cəzasız qalmır.

6 Nəvələr ahılların tacıdır,
Oğulların şərəfi atalarıdır.

7 Sarsağa bəlağətli * söz yaraşmadığı kimi
Əsilzadəyə də yalançı dil yaraşmaz.

8 Rüşvət verənin gözündə rüşvət bir tilsimdir,
Çünki hansı tərəfə getsə, uğur gətirir.

9 Günahı örtən məhəbbət axtarar,
Sözgəzdirən əziz dostları ayırar.

10 Qanan insan üçün bir irad
Axmağa vurulan yüz zərbədən də artıq təsir edir.

11 Pis insan ancaq üsyankarlıq axtarar,
Onun əleyhinə qəddar qasid göndərilər.

12 Balalarını itirmiş bir ayıya rast gəlmək
Səfahətə batmış axmaqla rastlaşmaqdan yaxşıdır.

13 Kim yaxşılıq əvəzinə pislik etsə,
Evindən pislik ayrılmaz.

14 Davanın başlanması su bəndinin açılmasına bənzər,
Dava başlanmamış münaqişəni tərk et.

15 Şərə haqq vermək, salehi məhkum etmək –
Hər ikisi Rəbdə ikrah yaradır.

16 Axmaq hikmət qazanmaq istəməz,
Bunun üçün pul sərf etmək fayda verməz.

17 Dost hər zaman sevər,
Qardaş dar gün üçün doğular.

18 Qanmaz başqası ilə əlbir olar,
O, qonşusuna zamin durar.

* **17:7** Bəlağətli – inandırıcı, gözəl və aydın nitq.

19 İtaətsizliyi sevən münaqişəni sevər,
Qapısını ucaldan əcəlini səslər.

20 Əyri ürəkli xeyir tapmaz,
Hiyləgər dilli insanı bəlaya salar.

21 Axmağın atası dərdə düşər,
Sarsağın atasının sevinci itər.

22 Ürək sevinci can üçün ən yaxşı məlhəmdir,
Könlün sınması sümükləri qurudar.

23 Şər qoltuğuna rüşvət götürər ki,
Ədalət yollarını pozsun.

24 Qanan adam hikmətə baxar,
Axmağın gözləri dünyanın o tayını axtarar.

25 Axmaq oğul atasına qəm-kədər verər,
Onu doğan anasını qubarladar.

26 Saleh insanı cərimə etmək yaxşı deyil,
Əsilzadəni düzlüyünə görə döymək yaxşı deyil.

27 Çoxbilən az danışar,
Müdrik həlimlik ruhunda olar.

28 Səfeh belə, sakit dayansa, hikmətli hesab edilər,
Ağzını yumsa, dərrakəli görünər.

18

1 Tənhalığı sevən niyyətinin ardınca düşür,
Sağlam şüura zidd gedir.

2 Axmaq dərrakəni deyil,
Fikrini ortaya tökməyi sevir.

3 Şər insanla hörmətsizlik,
Şərəfsizliklə rüsvayçılıq gələr.

4 Dilin sözlərindən dərin sular yaranar,
Hikmət qaynağından çay axar.

5 Məhkəmədə salehi haqsız çıxarmaq üçün
Pis adama tərəfkeşlik etmək yaxşı deyil.

6 Axmağın dili münaqişəyə girişər,
Ağzı özünü döydürər.

7 Axmağın ağzı onu bəlaya salar,
Dili canına tələ qurar.

8 Qeybətçinin sözləri şirin tikələrə bənzər,

Mədənin ən dərin yerlərinə düşər.

9 Ləng işləyən dağıdıcıya yoldaşdır.

10 Rəbbin adı qüvvətli bir qaladır,
Saleh qaçıb ona pənah aparır.

11 Varlı üçün sərvəti ona qala şəhəridir,
Öz gümanında özü üçün pənah hasarı tikir.

12 Ürəyin təkəbbürü əcəldən əvvəl gələr,
İtaətkarlıq şərəfdən əvvəl gələr.

13 Eşitməzdən qabaq cavab vermək
Səfehlik və rüsvayçılıqdır.

14 Xəstənin ürəyi bütün ağrıları çəkər.
Amma ürəyi sınıqdırsa, buna necə dözər?

15 Dərrakəli ürək bilik qazanar,
Hikmətlinin qulağı bilik axtarar.

16 İnsanın hədiyyəsi ona yol açar,
Böyük adamların hüzuruna aparar.

17 İddiasını əvvəl deyən haqlı görünər,
Amma əleyhdarı gəlib onu istintaq edər.

18 Püşk atmaq davaları yatırar,
Savaşanları bir-birindən ayırar.

19 İncik qardaşın könlünü almaq qalalı şəhəri almaqdan daha çətindir,
Belə davalar qapısı cəftəli qala kimidir.

20 İnsanın qarnı ağzının bəhəri ilə,
Dilinin səmərəsi ilə doyar.

21 Ölüm və həyat dilin əlindədir,
Onu sevənlər barından yeyir.

22 Arvad alan uğur qazanar,
Rəbbin razılığını alar.

23 Yoxsul rəhm istəyər,
Zəngin isə sərt cavab verər.

24 Dost çoxaldan öz-özünü yıxar,
Amma qardaşdan daha yaxın dost da var.

19

1 Kamalla yaşayan yoxsul insan

Şər danışan axmaqdan yaxşıdır.

2 Bilik yoxdursa, həvəs yaxşılıq edə bilməz.
Tələsən tərsə düşər.

3 İnsan öz səfehliyi ilə yolunu alt-üst edər,
Ürəyində isə Rəbbə hiddətlənər.

4 Var-dövlət dost artırar,
Kasıbı isə dostları atar.

5 Yalançı şahid cəzasız qalmaz,
Yalandan üzə duran qurtuluş tapmaz.

6 Çoxları nəcabətlinin üzünü görmək istər,
Səxavətli adamla çoxları dostluq edər.

7 Yoxsuldan qardaşının da zəhləsi gedər,
Dostları ondan lap uzaq gəzər,
Yalvararaq ardınca düşsə də, yaxınına gəlməz.

8 Anlayış qazanan öz canını sevər,
Dərrakəyə bağlanan uğur qazanar.

9 Yalançı şahid cəzasız qalmaz,
Yalandan üzə duran həlak olar.

10 Axmağa dəbdəbəli həyat yaraşmadığı kimi
Qulun ağalara hökm etməsi də yaraşmaz.

11 İnsanın ağlı hiddəti ləngidər,
Başqasının günahını bağışlamaq ona şərəf gətirər.

12 Padşahın qəzəbi aslan nərəsinə bənzər,
Razılığı çəmənə düşən şehə bənzər.

13 Axmaq oğul atasına bəla olar,
Davakar arvad kəsilməyən damcıya oxşar.

14 İnsana ev, var-dövlət atalardan miras qalar,
Ağıllı arvadı isə Rəbb nəsib edər.

15 Tənbəllik insana dərin yuxu gətirər,
Avaralıq insanı ac qoyar.

16 Əmrə əməl edən canını saxlar,
Yoluna baxmayan həlak olar.

17 Kasıba səxavət göstərən sanki Rəbbə borc verər,
Çünki onun əvəzi Rəbdən gələr.

18 Ümid varkən oğluna tərbiyə ver,
Ölümünə bais olma.

19 Kəmhövsələ insan cəriməyə düşər,
Onu qurtarsan belə, yenə də davam edər.

20 Nəsihətə qulaq as, tərbiyəni qəbul et,
Bunun nəticəsində hikmətli olarsan.

21 İnsanın qəlbində çox amalı var,
Amma Rəbbin niyyəti həyata keçər.

22 İnsan etibar arzular,
Yoxsul adam fırıldaqçıdan yaxşıdır.

23 Rəbb qorxusu insana həyat verər,
Ona şər yaxınlaşmaz, tox yatar.

24 Tənbəl əlini qabda olana batırar,
Ağzına belə, aparmaz.

25 Rişxəndçini döysən, cahil insan uzaqgörən olar,
Dərrakəlini danlasan, biliyini artırar.

26 Kim ki atasını soyub, anasını qovar,
Xəcalət gətirən övladdır, ad batırar.

27 Oğlum, bilik verən sözlərdən dönmək istəsən,
Tərbiyəyə qulaq asmaqdan vaz keç!

28 Yaramaz şahid ədalətə rişxənd edər,
Pislərin ağzı acgözlüklə şəri yeyər.

29 Rişxəndçilər üçün məhkəmə,
Axmaqların kürəyi üçün kötək hazırlanar.

20

1 Şərab insanları ələ salar,
Kefləndirici içki onları dalaşdırar,
Sərxoş olan müdrik olmaz.

2 Padşahın vahiməsi aslan nərəsinə bənzər,
Onu əsəbləşdirən canını itirər.

3 Münaqişədən çəkinmək insana şərəf gətirər,
Hər səfeh davaya girişər.

4 Mövsümündə kotan sürməyən tənbəl əkinçi
Biçin vaxtı heç nə tapmaz.

5 Ürəyin düşüncələri dərin sulara oxşar,
Dərrakəli adam onu çəkib çıxarar.

6 İnsanların çoxu sədaqətindən dəm vurar.
Amma sadiq adamı haradan tapmaq olar?

7 Saleh kamalı ilə yaşar,
Özündən sonra gələn nəsli bəxtiyar olar.

8 Nə zaman ki padşah hökm üçün taxta çıxar,
Gözləri ilə bütün pisliyi sovurar.

9 Kim deyər ki, qəlbimi təmizləmişəm,
Günahımı silmişəm?

10 Aldadıcı ölçü, aldadıcı çəki –
Hər ikisi Rəbdə ikrah yaradar.

11 Hətta uşaq da əməlləri ilə,
İşlərinin saf, doğru, yoxsa əksinə olması ilə tanınar.

12 Eşidən qulaq, görən gözlər –
Bunların hər ikisini yaradan Rəbdir.

13 Sevmə yatmağı, yoxsullaşarsan,
Ayıq ol, onda bol çörəyə çatarsan.

14 Müştəri deyər: «Pisdir, pis maldır»,
Amma alıb gedəndə özünü öyər.

15 Qızıl və çox yaqut var,
Amma ağıllı söz danışan dil qiymətli cəvahirdir.

16 Özgəyə zamin duranın libasını al,
Onu qəriblər üçün girov saxla.

17 Kələklə əldə edilən çörək əvvəlcə şirin olar,
Axırda ağzı çınqılla doldurar.

18 Nəsihət alaraq möhkəm qərar çıxar,
Müharibəni sağlam məsləhətlə apar.

19 Sözgəzdirən sirləri açıb yayar,
Gərək boşboğaza qoşulmayasan.

20 Kim ki atasına, anasına qarğış edər,
Zülmətə düşərkən çırağı sönər.

21 Tələsik alınan mülk
Axırda xeyir gətirməz.

22 Demə «bu pisliyin əvəzini çıxacağam»
Rəbbi gözlə, qoy O səni xilas etsin.

23 Fərqli çəki daşları Rəbdə ikrah yaradar,
O, aldadıcı tərəzidən xoşlanmaz.

24 Kişiyə addım atdıran Rəbdir.
Bəs tutduğu yolu insan necə anlasın?

25 Düşünmədən nəzir edən özünü tələyə salar,
Sonra öz əhdi barədə çox fikirləşməli olar.

26 Hikmətli padşah pisləri sovurar,
Onlar dəyirman daşında üyüdülər.

27 İnsanın ruhu Rəbbin çırağıdır,
Daxilinin dərin yerlərini araşdırar.

28 Padşahı məhəbbət və sədaqət qoruyar,
Taxtını xeyirxahlıq möhkəm saxlar.

29 Gəncləri qüvvəti şərəfləndirər,
Ağ saçlar qocalara zinət verər.

30 Yaralayıcı zərbələr pis insanı düzəldə bilər,
Kötəkləmək daxilin dərin yerlərinə təsir edə bilər.

21

1 Padşahın ürəyi Rəbbin əlindədir,
Onu su arxı kimi istədiyi səmtə döndərər.

2 İnsanın yolu öz gözündə düz sayılar,
Lakin ürəkləri Rəbb yoxlayar.

3 Rəbb Ona qurban təqdimindən çox
Salehliyə, ədalətə riayət edilməsini istər.

4 Təkəbbürlü baxış, lovğa ürək
Pislərin işığı və günahıdır.

5 Çalışqanın niyyəti xeyir gətirər,
Tələsən ehtiyac içinə düşər.

6 Yalançılıqla qazanılan xəzinə
Havaya yayılan sis-dumandır, bir ölüm tələsidir.

7 Zorakılığına görə pislər süpürülüb atılacaq,
Çünki onlar ədalətə əməl etmək istəmir.

8 Günahkarın yolu dolaşıqdır,
Pak insanın etdiyi doğru sayılır.

9 Davakar arvadla bir evdə yaşamaqdansa
Damın bir küncündə yaşamaq yaxşıdır.

10 Pis insan şərə can atar,
Qonşusu gözündə lütf tapmaz.

11 Rişxəndçini cərimə etsən, cahil bundan hikmət alar,
Hikmətli ibrətdən bilik qazanar.

12 Saleh insan pislərin evi barədə düşünər,
Çünki pislər alt-üst olub bəlaya düşər.

13 Qulağını tutub kasıbın fəryadını eşitməyənin
Fəryadına cavab verilməyəcək.

14 Gizli hədiyyə qəzəbi,
Qoltuqdakı rüşvət hiddəti yatırar.

15 Haqq öz yerinə gələndə saleh sevinər,
Şər iş görənin başı bəlaya düşər.

16 Kim ki ağlın yolundan çıxar,
Ölülər camaatı arasında uyuyar.

17 Zövq-səfaya düşkün olan ehtiyaca düşər,
Şərab və yağlı yemək hərisi sərvət tapmaz.

18 Pis insan salehin yerinə,
Xain əməlisalehin əvəzinə girov verilər.

19 Davakar, deyingən arvadla yaşamaqdansa
Çöllükdə yaşamaq yaxşıdır.

20 Hikmətlinin evində istənilən xəzinə və bolluq var,
Axmağın nəyi varsa, yeyib-qurtarar.

21 Salehlik və sədaqətin ardınca gedən
Həyat, salehlik və şərəf tapar.

22 Bir hikmətli qəhrəmanların şəhərinə hücum çəkər,
Alınmaz qalanı darmadağın edər.

23 Ağzını, dilini tutan insan
Canını bəlalardan saxlayar.

24 Lovğa, təkəbbürlü adam rişxəndçi adlanır,
Lovğalandıqca lovğalanır.

25 Tənbəlin arzusu onu ölümə aparır,
Çünki əlləri zəhmətdən qaçır.
26 Tənbəl bütün gün çox şey arzulayar,
Salehsə əsirgəmədən azuqə paylayar.

27 Şər adamın etdiyi qurban iyrəncdir,
Pis niyyətlə təqdim olunarsa, daha pisdir.

28 Yalançı şahid həlak olar,
Söz eşidən həmişə danışdırılar.

29 Şər adam üzünü sərtləşdirər,
Əməlisaleh tutduğu yolu möhkəmləndirər.

30 Heç bir hikmət, dərrakə, ibrət
Rəbbin qarşısında dayana bilməz.

31 Atlar döyüş günü üçün hazırlanar,
Amma zəfəri Rəbb qazandırar.

22

1 Yaxşı ad böyük sərvətdən,
Lütfkarlıq isə qızıl-gümüşdən üstündür.

2 Zəngin və yoxsul insan bir şeydə bir-birinə bənzəyir –
Hər ikisini yaradan Rəbdir.

3 Uzaqgörən qabaqcadan şəri görüb ondan qaçar,
Cahil isə irəli çıxar, ziyan tapar.

4 İtaətkarlığın və Rəbb qorxusunun nəticəsi
Sərvət, şərəf, həyatdır.

5 Əyri yol tikanlıdır, orada tələlər var,
Canını qoruyan bundan uzaqlaşar.

6 Uşağa tərbiyə ver ki, layiqli yol tutsun,
O qocalanda da bu yoldan dönməz.

7 Zəngin yoxsulun ağası olar,
Borclu adam borc verənə qul olar.

8 Haqsızlıq əkən şər biçər,
Onun qəzəbinin dəyənəyi məhv edilər.

9 Əliaçıq bərəkət qazanar,
Çünki çörəyindən kasıba paylar.

10 Rişxəndçi adamı qovsan, münaqişə qurtarar,
Çəkişmə, şərəfsizlik sona çatar.

11 Ürək təmizliyini sevən,
Dilindən lütfkar sözlər tökülən padşahın dostudur.

12 Rəbbin gözləri biliyi qoruyar,
Xainin sözlərini isə boşa çıxarar.

13 Tənbəl deyər: «Bayırda aslan var,
Küçəyə çıxsam, məni parçalar».

14 Əxlaqsız qadının ağzı dərin çuxura oxşar,
Rəbbin lənətinə gələn ora yıxılar.

15 Səfehlik uşağın qəlbindən yapışar,
Kötəklə tənbeh ediləndə bu ondan uzaqlaşar.

16 Varlanmaq üçün kasıba zülm edən,
Zəngin adama verən ehtiyaca düşər.

Hikmətlilərin sözləri

17 Qulağını aç, hikmətlilərin sözlərini eşit,
Ürəyini mənim biliyimə ver.
18 Onları sinənə doldursan,
Onların hamısını dilinə salsan, yaxşı olar.
19 Rəbbə güvənəsən deyə
Bu gün bunları sənə bildirirəm.
20 Sənə nəsihətlə, biliklə dolu əla məsəllər yazmamışammı?
21 Qoy bunlar haqq sözün həqiqətini sənə bildirsinlər ki,
Hara səni göndərsələr, düz məlumat gətirəsən.

22 Kasıbı fəqir olduğu üçün soyma,
Darvazada məzlumu zülmə salma.
23 Çünki onların münaqişəsinə Rəbb baxar,
Onları soyanları soyub-talayar.

24 Tez qəzəblənənə yoldaş olma,
Kəmhövsələ ilə yola çıxma.
25 Yoxsa onun yollarına alışarsan,
Canını tələyə salarsan.

26 Başqalarının borclarına zamin durmaqdan,
Belə işə əl atmaqdan çəkin.
27 Ödəməyə pulun olmasa,
Altından yatağını apararlar.

28 Ata-babalarından qalan
Qədim sərhəd daşının yerini dəyişmə.

29 İşində mahir olanı görürsənmi?
Sıravi adamların deyil, şahların hüzurunda dayanar.

23

1 Bir ağa ilə süfrəyə əyləşəndə
Qarşında olana yaxşı bax.
2 İştahan çox olsa da, boğazına sərhəd qoy.
3 Onun ləziz xörəklərinə tamah salma,
Çünki bu yemək adamı aldadar.

4 Sərvət qazanmaq üçün özünü əldən salma,
İdraklı ol, bu fikirdən vaz keç.
5 Gözünü sərvətə diksən, yox olar,
Birdən qanadlanar, uçub qartal tək göyə qalxar.

6 Xəsisin çörəyini yemə,
Onun ləziz xörəklərinə tamah salma.
7 O, ürəyində hər şeyin hesabını edər.
Dilində sənə «ye, iç» deyər,

Amma ürəyi ilə dili bir deyil.
8 Yediyin loğmanı qusarsan,
Dediyin bütün şirin sözlər boşa çıxar.

9 Axmağın qulağına söz demə,
Çünki sənin ağıllı sözlərinə xor baxar.

10 Qədim sərhəd daşının yerini dəyişmə,
Yetimlərin əkininə girmə.
11 Çünki onların Hamisi qüvvətlidir,
Sənin lə olan münaqişəyə O baxar.

12 Qəlbini tərbiyəyə,
Qulaqlarını bilik sözlərinə ver.

13 Uşağa tərbiyə ver, bundan vaz keçmə,
Tərbiyə kötəyi ona ölüm gətirməz.
14 Əgər sən onu kötəkləsən,
Canını ölülər diyarından xilas edərsən.

15 Oğlum, ürəyin hikmətli olarsa,
Mənim də ürəyim sevinər.
16 Dilindən düz sözlər çıxarsa,
Könlüm sevincdən cuşa gələr.

17 Ürəyin günahkarlara qibtə etməsin,
Ancaq bütün gün Rəbb qorxusu ilə yaşa.
18 Sənin də bir aqibətin var,
Ümidin boşa çıxmaz.

19 Oğlum, dinlə, hikmətli ol,
Qəlbini düz yola bağla.
20 Şərab düşkünü olan əyyaşlara,
Ət qapan qarınqululara qoşulma.
21 Çünki əyyaş və qarınqulu yoxsullaşar,
Yeyib-içib, məst olan cır-cındır içində qalar.

22 Doğma atana qulaq as,
Qoca anana xor baxma.
23 Həqiqət al, onu satma,
Hikməti, tərbiyəni, idrakı qoruyub-saxla.
24 Salehin atası bolluca fərəhlənəcək,
Hikmətlinin övladı onu sevindirəcək.
25 Qoy ata-anan sevinsin,
Səni doğan fərəhlənsin.

26 Oğlum, ürəyini mənə yönəlt,
Gözlərin mənim yollarımı nəzərdən keçirsin.
27 Fahişə dərin bir çuxurdur,
Yad arvad dar quyudur.
28 Quldur kimi pusqu qurar,
İnsanlar arasında xainləri artırar.

29 Kimdir yaslı?
Kimdir dərdli?
Kimin münaqişəsi var?
Kimin şikayəti var?
Kim boş yerə yaralandı?
Kimin gözləri qızarar?
30 Şərab içməyə oturub qalxmayan,
Gedib müxtəlif şərab dadanlar!
31 Şərabın al rənginə,
Qədəhdə parlamasına, rahat içilməsinə baxma.
32 Axırda ilan kimi sancar,
Əfi ilan kimi zəhərlər.
33 Gözlərinə qəribə şeylər görünər,
Qəlbinə əyri fikirlər gələr.
34 Özünü dənizin ortasında sanarsan,
Sanki gəmi dirəyinin başında yatmısan.
35 Deyərsən: «Məni vurublar, hiss etməmişəm,
Məni döyüblər, heç bilməmişəm.
Yenə içmək üçün nə zaman ayılacağam?»

24

1 Pis adamlara qibtə etmə,
Onlara qoşulmaq istəmə.
2 Çünki ürəklərində zalımlığı fikirləşər,
Dilləri qəddarlıqdan danışar.

3 Ev hikmətlə tikilər,
Dərrakə ilə möhkəmlənər.
4 Mənzillər bilik vasitəsilə,
Hər cür dəyərli, yaxşı şeylərlə dolar.

5 Hikmətli kişi qüvvətli olar,
Bilikli adam öz gücünü artırar.
6 Düzgün məsləhətlə müharibə edə bilərsən,
Doğru nəsihət verən çoxdursa, qələbəyə çatarsan.

7 Səfeh üçün hikmət əlçatmazdır,
Darvazada susub ağzını açmır.

8 Şər quran fitnəkar adlanar,
9 Səfehin pis əməlləri günah sayılar,
Rişxəndçilər insanlarda ikrah yaradar.

10 Dar gündə taqətdən düşsən,
Necə də zəif adamsan!
11 Ölümə aparılanları qurtar,
Qırğın təhlükəsi altında olanları geri çək.
12 Desən ki, bax bundan xəbərim yox idi,
Ürəkləri yoxlayan bunu görməzmi?
Canını qoruyan bunu bilməzmi?
İnsan əməlinə görə Ondan əvəz almazmı?

13 Oğlum, bal ye, xeyri var,
Şanı balının şirin dadı damağında qalar.
14 Bil ki, hikmət də canın üçün belə olar,
Onu tapsan, nəticəsi də var,
Ümidin boşa çıxmaz.

15 Ey şər insan, salehin yurdu üçün pusqu qurma,
Onun evini soyma.
16 Saleh yeddi dəfə yıxılsa belə, yenə qalxar,
Şər insan büdrəsə, bəlaya düçar olar.

17 Düşmənin yıxılmasına sevinmə,
Onun büdrəməsinə görə ürəyin fərəhlənməsin.
18 Yoxsa Rəbb görər, bundan xoşu gəlməz,
Düşmənin üzərindən qəzəbini götürər.

19 Pislik edənlərə görə qəzəblənmə,
Şər insanlara qibtə etmə,
20 Çünki pis insanın axırı yoxdur,
Şər adamın çırağı sönər.

21 Oğlum, Rəbdən və padşahdan qorx,
Xəyanətkarlarla yoldaş olmaqdan çəkin.
22 Onların bəlası qəfildən gəlir.
Hər ikisinin verəcəyi cəzanı kim bilir?

Hikmətli sözlərin davamı

23 Bu sözləri də hikmətlilər deyib:

Məhkəmədə tərəfkeşlik etmək yaxşı deyil.
24 Pis insana «sən salehsən» deyəni xalqlar qınayar,
Ümmətlər lənət yağdırar.
25 Amma onu danlayanlar xeyir tapar,
Başlarından bol bərəkət yağar.

26 İnsana doğru cavab verən
Sanki onun üzündən öpər.

27 Əvvəlcə çöldəki işini qurtar,
Zəmi sal, sonra evini tik.

28 Qonşunun əleyhinə haqsız şahidlik etmə,
Qoy dilindən yalan söz çıxmasın.
29 Demə: «Mənə etdiyini mən də ona edəcəyəm,
Onun əməlinin əvəzini verəcəyəm».

30 Tənbəlin zəmisindən,
Qanmazın üzümlüyündən keçdim.
31 Gördüm hər yanı tikan basıb,
Gicitkən bürüyüb, daşı-divarı uçub.
32 Baxaraq ona diqqət yetirdim,
Bundan ibrət götürdüm:

33 * Bir az da uzanıb yuxuya dalsan,
Əl-qolunu uzadaraq yatsan,
34 Yoxsulluq üstünə soyğunçu kimi,
Ehtiyac üstünə quldur kimi hücum çəkər.

25

Süleymanın məsəllərinin davamı

1 Bunlar da Süleymanın məsəlləridir. Yəhuda padşahı Xizqiyanın adamları
bir yerə yığılıb bunların üzünü köçürtdü.

2 Allahın işlərinin müəmması Onu şərəfləndirər,
Bu işləri aşkar etmək padşahlara şərəf gətirər.

3 Göyün yüksəkliyini, yerin dərinliyini,
Padşahın da qəlbindən keçənləri bilmək olmaz.

4 Tullantını gümüşdən ayırsan,
Zərgərə əl işi qalar.
5 Əgər şər adam padşahın yanından ayrılarsa,
Taxtı salehliklə möhkəmlənər.

6 * Padşahın hüzurunda özünü ucaltma,
Rütbəlilərin yanında dayanma.
7 Çünki «buyur yuxarı» dəvətini almaq
Bir əsilzadə qarşısında aşağı endirilməkdən yaxşıdır.

8 Gördüyün şeylər barədə
Dava yaratmağa tələsmə.
Sonra qonşun səni utandırsa, nə edərsən?
9 Münaqişəni qonşunla özün həll et,
Özgənin sirrini açma.
10 Yoxsa hər eşidən sənə xor baxar,
Bu səni etibardan salar.

11 Yerində deyilən sözlər,
Gümüş oymalar içində qızıl almalara bənzər.

12 Sözəbaxan insana hikmətlinin məzəmməti
Qızıl sırğa, qızıl bəzək kimidir.

13 Biçin zamanı qar kimi sərinlik necədirsə,
Etibarlı elçi də onu göndərən üçün belədir.
O, ağasının ruhunu təzələyir.

14 Kim ki vermədiyi bəxşişlərlə öyünür,
Yağışsız buluda və küləyə bənzəyir.

15 Səbirlə hökmdarı da inandırmaq olar,
Şirin dil sümükləri belə, yumşaldar.

* **24:33** Sül. 6:10-11 * **25:6** Luka 14:7-10

16 Bal tapsan, lazımi qədər ye,
Acgözlüklə yesən, qusarsan.
17 Qonşunun evinə az-az get,
Yoxsa bezər, sənə nifrət edər.

18 Kim ki qonşusuna qarşı yalandan şahidlik edir,
Toppuza, qılınca, iti oxa bənzəyir.

19 Dar gündə namərdə bel bağlamaq
Çürük dişə, şikəst ayağa güvənməyə bənzəyir.

20 Qəlbi qubarlıya nəğmə söyləmək
Soyuq havada lüt qoyulmağa,
Soda üstə sirkə tökülməyə bənzəyir.

21 * Düşmənin acdırsa, onu yedizdir,
Susuzdursa, ona su ver.
22 Belə etməklə sanki onun başına köz tökərsən,
Bunun əvəzini Rəbdən alarsan.

23 Şimal küləyi yağış gətirir,
Qeybətçi dil isə insanın üzünə qəzəb gətirir.

24 Davakar arvadla bir evdə yaşamaqdansa
Damın bir küncündə yaşamaq yaxşıdır.

25 Susuzluqdan yanana sərin su necədirsə,
Uzaq diyardan gələn xoş xəbər də elədir.

26 Əgər saleh insan pis adama təslim olarsa,
Bulanan bulağa, murdarlanan quyuya bənzəyir.

27 Qədərindən çox bal yemək xeyirli olmadığı kimi
Tərifə uymaq da yaxşı deyil.

28 Nəfsini saxlaya bilməyən
Dağılmış, hasarsız şəhərə bənzəyir.

26

1 Yay fəslinə qar, biçinə yağış yaraşmadığı kimi
Axmağa da şərəf yaraşmaz.

2 Sərçənin ora-bura uçduğu kimi,
Qaranquşun gəlib-getdiyi kimi
Nahaq qarğış da boşdur.

3 Ata qamçı, eşşəyə noxta necə yaraşırsa,
Axmağın kürəyinə də kötək elə yaraşır.

4 Axmağa səfehliyinə görə cavab vermə,
Yoxsa ona bənzərsən.

* **25:21** Rom. 12:20

5 Axmağa səfehliyinə görə elə bir cavab ver ki,
Öz gözündə hikmətli görünməsin.

6 Kim ki axmaq vasitəsilə xəbər göndərir,
Öz ayaqlarını kəsib ziyan çəkənə bənzəyir.

7 Axmağın ağzından çıxan məsəl
Topalın ayağının axsamağına bənzəyir.

8 Axmağı tərifləmək
Sapanda qoyulan daşa bənzəyir.

9 Sərxoş tikanlı budağı əlində tutduğu kimi
Axmaq da məsəl çəkər.

10 Axmağı, hər yoldan ötəni muzdla tutan
Hamını yaralayan naşı oxatan kimidir.

11 * Hansı axmaq öz səfehliyini təkrarlayırsa,
Qusduğuna qayıdan itə oxşayır.

12 Öz gözündə hikmətli sayılanı görmüsənmi?
Axmağa ondan artıq ümid var.
13 Tənbəl deyər: «Yolda aslan var,
Şir küçələri dolanır».
14 Qapı öz oxu üstündə necə fırlanırsa,
Tənbəl də yatağında elə fırlanır.
15 Tənbəl əlini qabda olana batırar,
Ağzına aparmağa ərinər.
16 Tənbəl öz gözündə
Ağıllı cavab verən yeddi nəfərdən də çox hikmətli görünər.

17 Ona aid olmayan münaqişəyə qarışan
Elə bil küçədəki iti qulaqlarından tutur.

18 Odlu, öldürücü oxlar atan dəli necədirsə,
19 Qonşusunu aldadıb «zarafat etdim» deyən də elədir.

20 Odun qurtaranda ocaq sönər,
Qeybətçi olmayan yerdə dava bitər.

21 Necə ki kömür köz salar, odun alışar,
Davakar adam da münaqişəni bu cür alovlandırar.

22 Qeybətçinin sözləri şirin tikələrə bənzər,
Mədənin ən dərin yerlərinə düşər.

23 Hərarətli dili, şər dolu ürəyi olan insan
Gümüşü suya çəkilmiş saxsı qaba oxşayır.

24 Düşmən kinini dili altında gizlədər,

* **26:11** 2Pet. 2:22

Qəlbində hiyləsini saxlar.
25 Onun mehriban danışığına inanma,
Qəlbinə yeddi cür iyrənclik doldurub.
26 Nifrətini fırıldaqla gizlətsə də,
Şəri camaat qarşısında üzə çıxar.

27 Quyu qazan özü quyuya düşər,
Daş isə onu yuvarlayanın üstünə gələr.

28 Yalan danışan dil sancdığı adamlara nifrətini göstərər,
Yaltaqlanan ağız hər yanı xarabaya çevirər.

27

1 * Sabahkı gününlə öyünmə,
Günün nə doğacağını bilməzsən.

2 Qoy səni özün yox, başqaları tərifləsin,
Sənə tərifi öz dilin yox, yad söyləsin.

3 Daşın, qumun çəkisi ağırdır,
Səfehin əsib-coşması bunların ikisindən də ağırdır.

4 Hiddət amansızdır, qəzəbsə aşıb-daşar,
Paxıllıq daha betərdir, ona necə dözmək olar?

5 Aşkar irad gizli məhəbbətdən üstündür.

6 Dostun vurduğu yara onun sədaqətinə görədir,
Amma düşmən öpdükcə öpər.

7 Toxun könlü şanı balını belə, rədd edər,
Lakin ac olana acı şeylər belə, şirin gələr.

8 Yurdundan ayrı düşən insan
Bir quş kimi yuvasından ayrı düşür.

9 Gözəl ətir və buxurun ürəyə verdiyi ləzzət kimi
Dostun nəsihəti də insana xoş gələr.

10 Həm öz dostunu, həm də atanın dostunu tərk etmə,
Dara düşəndə qardaşının evinə getmə.
Yaxın qonşu uzaq qohumdan yaxşıdır.

11 Oğlum, hikmətli ol, qoy qəlbim sevinsin,
Onda məni utandırana cavab verə bilərəm.

12 Uzaqgörən qabaqcadan şəri görüb ondan qaçar,
Cahil isə irəli çıxar, ziyan tapar.

13 Özgəyə zamin duranın libasını al,
Onu qərib qadın üçün girov saxla.

* **27:1** Yaq. 4:13-14

14 Kim ki qonşusunu sübh erkən ucadan salamlar,
O zaman salamı söyüş sayılar.

15 Davakar qadın yağışda daman damcıya oxşar.
16 Onu yel kimi dayandırmaq olmaz,
Zeytun yağı kimi ovucda saxlamaq olmaz.

17 Dəmir dəmiri itilər,
İnsan insanın ağlını iti edər.

18 Əncir becərən barını yeyər,
Ağasının qayğısına qalan şərəfləndirilər.

19 Sifətin əksi suyun üzünə düşdüyü kimi
İnsanın ürəyi də onu elə göstərər.

20 Ölüm və Həlak yeri doymadığı kimi
İnsanın da gözü doymaz.

21 İsti kürədə qızıl-gümüş yoxlanar,
İnsan da başqalarının tərifi ilə tanınar.

22 Buğdanı həvəngdəstədə döysən, kəpəyi çıxar,
Amma səfehi nə qədər döysən, səfehliyi çıxmaz.

23 Sürünə yaxşı bax, naxırına nəzər yetir,
24 Nə var-dövlət əbədidir, nə də tac nəsildən-nəslə keçir.
25 Saman yığılandan sonra təzə ot bitəndə,
Dağlarda ot biçiləndə
26 Quzuların səni geyindirər,
Təkələrini satıb tarla ala bilərsən.
27 Keçilər sənə yemək üçün o qədər süd verər ki,
Bu, evin azuqəsinə, kənizlərinin dolanışığına çatar.

28

1 Şər insan onu qovan yox ikən qaçar,
Saleh aslan kimi mərd dayanar.

2 Ölkədə üsyan olanda rəhbərlər artar,
Dərrakəli, işbilən adam olsa, ölkəni uzun müddət qoruyar.

3 Bir yoxsul kişi kasıbları incidərsə,
Bu, əkini yuyub aparan, qıtlıq yaradan güclü yağışa bənzər.

4 Qanunu pozanlar pisi təriflər,
Qanuna əməl edənlər onlara qarşı çıxar.

5 Pis insanlar nə bilir ki, ədalət nədir,
Rəbbi axtaranlar bunu dərk edir.

6 Kamalla yaşayan yoxsul insan

Əyri yolla sərvət qazanandan yaxşıdır.

7 Qanan oğul qanunu yerinə yetirər,
Qarınquluya qoşulan atasına xəcalət çəkdirər.

8 Kim ki müamilə ilə, sələmlə var-dövlət yığar,
Onun varı axırda kasıblara səxavət göstərənə qalar.

9 Kim ki qanunu eşitməmək üçün qulaqlarını bağlayır,
Onun duaları iyrəncdir.

10 Kim ki əməlisalehləri əyri yola çəkər,
Öz qazdığı quyuya düşər,
Kamillərə yaxşı şeylər irs qalar.

11 Zəngin özünü hikmətli sanar,
Amma müdrik kasıb onun qəlbini oxuyar.

12 Salehlərin zəfəri hamıya şərəf gətirər,
Amma pislər hakim olsa, hamı gizlənər.

13 Günahlarını ört-basdır edən uğur qazanmaz,
Onu etiraf edərək tərk edən mərhəmət tapar.

14 Həmişə Rəbdən qorxan bəxtiyardır,
Ürəyi inadkar bəlaya düşər.

15 Kasıb xalqın üzərində olan pis hökmdar
Nərildəyən aslan, hücum edən ayıya oxşar.

16 Dərrakəsiz hökmdar qəddar, zülmkar olar,
Haram qazanca nifrət edənin ömrü uzanar.

17 Qantökən qorxub məzara düşənədək qaçar.
Qoy heç kim ona kömək etməsin.

18 Kamillik yolu ilə gedən qurtular,
Əyri yolda olanlar qəflətən yıxılar.

19 Torpağını əkib-becərən doyunca çörək yeyər,
Boş şeylərin ardınca gedən müflisləşər.

20 Etibarlı insanın bərəkəti boldur,
Tez varlanmaq istəyən cəzasız qalmır.

21 Tərəfkeşlik yaxşı deyil,
Kişi bir loğma çörək üçün günah işlədə bilər.

22 Xəsis var-dövlət ardınca düşər,
Bilmədən yoxsulluğa yetişər.

23 Kim ki başqasını danlayır,
Yağlı dilə tutandan çox axırda o, lütf qazanır.

24 Ata-anasını soyub «günah deyildir» deyən
Qırıcı insana yoldaşdır.

25 Tamahkar dava yaradar,
Rəbbə güvənən bolluğa çatar.

26 Öz ağlına güvənən axmaqdır,
Hikmətlə gəzib-dolaşan azad olur.

27 Yoxsula əl tutan möhtac qalmır,
Ona məhəl qoymayan lənət qazanır.

28 Pislər hakim olsa, hamı gizlənər,
Onlar yox olanda salehlər çoxalar.

29

1 Məzəmmətlərə baxmayıb dikbaşlıq edən
Birdən yıxılıb çarəsiz qalar.

2 Salehlər artanda xalq sevinər,
Pis hökmdar olanda xalq nalə çəkər.

3 Hikmət sevən atasını sevindirər,
Fahişələrə aşna olanın əlindən var-yoxu gedər.

4 Padşah ölkəni ədalətlə möhkəmləndirər,
Ağır vergilər qoyansa ölkəni süqut etdirər.

5 Bir kişi ki qonşusunu yağlı dilə tutur,
Onun addımları üçün tor qurur.

6 Pisin günahı özünə tələdir,
Saleh sevincindən haray çəkir.

7 Saleh kasıbların haqqını görür,
Pis adam bunu dərk etmir.

8 Rişxəndçilər şəhəri çaxnaşdırar,
Hikmətlilər isə qəzəbi yatırar.

9 Hikmətli səfehi məhkəməyə versə,
Səfeh coşub lağ edər, dinclik gedər.

10 Qana susayanlar kamil insana nifrət edər,
Əməlisalehlər can qurtarar.

11 Axmaq həddini aşıb özündən çıxar,
Hikmətli səbirli dayanar.

12 Hökmdar yalan sözə qulaq asarsa,
Bütün xidmətçiləri şər insana çevrilər.

13 Yoxsul insan və zalım bir-birinə bir şeydə bənzəyir:

Hər ikisinin gözlərini işıqlandıran Rəbdir.

14 Padşah kasıblara həqiqətlə hökm versə,
Taxtı əbədi möhkəmlənər.

15 Kötək və məzəmmət hikmət gətirər,
Özbaşına qalan uşaq anasını rüsvay edər.

16 Pislər çoxalanda cinayət artar,
Salehlər görəcək ki, onlar necə yıxılacaqlar.

17 Oğluna tərbiyə ver ki, canın dinc olsun,
Könlün bundan ləzzət alsın.

18 İlahi söz nazil olmayanda xalqda hərc-mərclik olar.
Qanuna əməl edən nə bəxtiyardır!

19 Qula sözlə tərbiyə vermək olmaz,
Çünki başa düşsə belə, qulaq asmaz.

20 Düşünmədən danışana baxmısanmı?
Axmağa ondan artıq ümid var.

21 Kim ərköyün qul böyütsə,
Axırda bu ona dərd verər.

22 Qəzəbli insan dava yaradar,
Kəmhövsələ günahı artırar.

23 İnsanı təkəbbürü alçaldar,
İtaətkar şərəfə çatar.

24 Oğruya qoşulan öz-özünə düşməndir,
And içsə də, məhkəmədə həqiqəti söyləməz.

25 İnsandan qorxan özünü tələyə salar,
Amma Rəbbə güvənən arxayın yaşar.

26 Çoxu hökmdarın hüzurunu arzular,
Amma insan ədaləti Rəbdə tapar.

27 Salehlər haqsızlardan,
Pis insanlarsa əməlisalehlərdən ikrah edər.

30

Aqurun müdrik məsəlləri

1 Yaqe oğlu Aqurun sözləri, onun kəlamı.
Bu adam Yetielə, Yetiel və Ukala belə dedi: *

2 Həqiqətən, mən hamıdan ağılsızam,

* **30:1** Bu adam Yetielə, Yetiel və Ukala belə dedi – yaxud ey Allah, yorulmuşam, yorulub taqətdən düşmüşəm.

İnsan idrakına malik deyiləm.
3 Nə hikmət öyrənmişəm,
Nə də Müqəddəsin biliyindən xəbərim var.
4 Kim göylərə qalxıb endi?
Kim yeli ovcunda topladı?
Kim suları paltarına sarıdı?
Yer üzünün qurtaracağınadək hər yeri kim yaratdı?
Adı nədir? Oğlunun adı nədir?
Bilirsənmi?

5 Allahın hər bir kəlamı safdır,
Ona pənah gətirənlərin sipəri Odur.
6 Onun sözünə heç nəyi əlavə etmə,
Yoxsa səni tənbeh edər, yalanını çıxarar.

7 Ey Allah, Səndən iki şey istəyirəm,
Nə qədər ömrüm var, məndən onları əsirgəmə:
8 Saxta, yalan sözlər qoy məndən uzaq olsun;
Məni nə yoxsul, nə də zəngin et,
Ancaq mənə gündəlik çörəyimi ver.
9 Varlansam, «Rəbb kimdir?» deyə Sənə küfr edərəm,
Yoxsul olsam, oğurlaram və Allahımın adını ləkələrəm.

10 Qul barədə ağasına pis sözlər demə,
Yoxsa sənə qarğış edər, bu təqsirlə yüklənərsən.

11 Adam var ki, atasına qarğış edir,
Anasına alqış etmir.
12 Adam var ki, özünü təmiz sanır,
Amma murdarlıqdan təmizlənməyib.
13 Adam var ki, yuxarıdan aşağı baxar,
Təkəbbürlə baxmaq üçün gözlərini qaldırar.
14 Adam var ki, dişləri qılınca bənzər,
Elə bil çənəsinə bıçaqlar düzüb,
Yer üzündən məzlumları udar,
İnsanların içindən fəqirləri məhv edər.

15 Zəlinin iki qızı var,
«Ver, ver» deyib bağırar.

Üç şey var ki, heç doymaz,
Dörd şey var ki, «bəsdir» deməz:
16 Ölülər diyarı, qısır bətn,
Sudan doymayan torpaq,
«Bəsdir» deməyən alov.

17 Kim ki atasına rişxənd edir,
Anasının sözünə xor baxır,
Dərələrdəki qarğalar onun gözlərini deşəcək,
Qartal balaları onun bəbəklərini yeyəcək.

18 Mənim ağlım kəsməyən üç şey var,

Anlamadığım dörd şey var:
19 Səmada qartalın yolu,
Qayada ilanın yolu,
Dənizdə gəminin yolu,
Kişi ilə gənc qadının yolu.
20 Zinakar qadının da yolu belədir:
Yeyər, ağzını silər,
«Nə pis iş görmüşəm ki?» deyər.

21 Yer üç şeydən lərzəyə gəlir,
Dörd şey var ki, ona tab gətirmir:
22 Qulun padşah olması,
Sarsağın doyunca çörək tapması,
23 Nifrətəlayiq qadının ərə getməsi,
Qarabaşın öz xanımının yerinə keçməsi.

24 Yer üzündə dörd şey var,
Kiçik olsa da, hikməti çoxdur:
25 Qarışqalar qüvvətli olmayan birlikdir,
Yemini yayda tədarük edir;
26 Qayadovşanları † da güclü olmayan birlikdir,
Evlərini qaya içində tikir;
27 Çəyirtkələrin şahı yoxdur,
Lakin hamısı dəstə-dəstə irəliləyir;
28 Kərtənkələni əllə tutmaq olur,
Amma o, padşah saraylarına çıxır.

29 Üç məxluq var ki, yerişi gözəldir,
Dörd məxluq var ki, gedişi gözəldir:
30 Heyvanların ən güclüsü,
Heç nəyin qarşısından geri dönməyən şir,
31 Döyüşkən xoruz, təkə,
Qoşun qabağına çıxan padşah.

32 Əgər özünü ucaltmaqla sarsaqlıq etmisənsə,
Fikrində pis niyyətin varsa, əlinlə ağzını tut.
33 Çünki südü çalxalayanda yağ çıxdığı kimi,
Burnu sıxanda qan çıxdığı kimi
Qəzəbi qızışdıranda da dava yaranar.

31

Lemuel padşahın anasının sözləri

1 Lemuel padşahın sözləri, anasının ona öyrətdiyi kəlam.

2 Nə deyim, oğlum, ey doğduğum oğul,
Nəzir-niyazla əldə etdiyim oğul?
3 Gücünü qadınlara,
Yollarını padşahları məhvə aparanlara sərf etmə.

† **30:26** Qayadovşanı – ibrani dilində *şafan* adlanan məməli heyvan.

4 Ey Lemuel, şərab içmək padşahlara yaraşmaz,
Kefləndirici içkiyə aludə olmaq hökmdarlara yaraşmaz.
5 İçəndə qayda-qanunu unudarlar,
Bütün məzlumların haqqını pozarlar.
6 Kefləndirici içkini düşkünə,
Şərabı dərdliyə verin.
7 Qoy içib yoxsulluğunu unutsun,
Öz dərdini daha yada salmasın.

8 Dilsizə görə ağız aç,
Bütün möhtacların haqqını qoru.
9 Ağzını aç, ədalətlə hökm ver,
Məzlumların, fəqirlərin haqqını yerinə yetir.

Xeyirxah arvad

10 Xeyirxah arvad tapan kimdir? *
O, yaqutlardan daha qiymətlidir.
11 Ərinin qəlbi ondan arxayındır,
Dayanmadan bərəkət qazanır.
12 Ömrü boyu ərinə pislik deyil, yaxşılıq gətirir,
13 Yunu, kətanı tapıb seçir,
Əlindən hər iş zövqlə gəlir.
14 Ticarət gəmilərinə bənzəyir,
Uzaqlardan gələn ruzini gətirir.
15 Alaqaranlıqda yuxudan durur,
Ailəsinə yemək hazırlayır,
Kənizlərinə də paylayır.
16 Tarlaya baxandan sonra satın alır,
Əlinin zəhməti ilə bağ salır.
17 Belini möhkəm bağlayır,
Qolları güc üstündən güc alır.
18 Ticarətin şirinliyindən dadır,
Bütün gecə boyu çırağı yanır.
19 Əlləri ilə cəhrə əyirir,
İyini † bərkidir.
20 Məzlumlar üçün əliaçıqdır,
Fəqirlərə əl tutur.
21 Qar yağanda ailəsi üçün qayğısı olmaz,
Çünki hamısı qırmızı paltar geyinib.
22 Yorğan-döşək üçün örtük toxuyur,
Öz libası tünd qırmızı incə kətandandır.
23 Əri şəhər darvazalarında yaxşı tanınır,
El ağsaqqalları ilə oturub-durur.
24 Qadın tacirlərə qurşaqları,
Toxuduğu kətan paltarları satır.
25 Qüvvəyə, şərəfə bürünür,
Gələcək üzünə gülür.
26 Ağzını açanda hikmət axır,

* **31:10** Bu ayələr akrostix şəkildə yazılıb, yəni ayələr ibrani əlifbasının sırası ilə başlayır. † **31:19** İy – cəhrənin sap dolanan düz çubuğu.

Dilindən sədaqət təlimi çıxır.
27 Ailəsinin işini idarə edir,
Tənbələ layiq olan çörəyi yemir.
28 Övladları ayağa qalxıb onu alqışlayır,
Əri onu tərifləyir:
29 «Xeyirxah qadınlar çoxdur,
Amma sənin tayın yoxdur».
30 Qadının məlahəti aldadıcı, gözəlliyi fanidir,
Yalnız Rəbdən qorxan qadın tərifə layiqdir.
31 Ona əlinin bəhrəsini verin,
Qoy şəhər darvazasında əməlləri ona tərif gətirsin.

VAİz KİTABI

GİRİŞ

«Vaiz» Kitabı insan həyatının qısa və təzadlı olmasından, onun müəmmalı haqsızlığından, insan ümidlərinin puça çıxmasından və «həyat puçdur» deyib bu nəticəyə gələn adamın fikirlərindən danışır. O, insan həyatını nizamlayan Allahın yollarını başa düşə bilmir. Buna baxmayaraq, adamlara səylə işləməyi və Allahın bəxş etdiyi nemətlərdən zövq almağı tövsiyə edir.

Vaizin çox fikirləri mənfi və sıxıntılı görünür. Lakin bu kitabın Müqəddəs Kitaba daxil olması göstərir ki, Allaha inam belə bədbinliyi və ruh düşkünlüyünü aradan qaldıra bilər.

Çox adam *«Vaiz»* Kitabını oxuyarkən öz fikir və düşüncələrini sanki güzgüdə görür və bu kitabdan təsəlli tapır. Belə fikirlər əks etdirən adam Allaha daha çox ümid etməyi öyrənir və beləliklə, həyatın əsl mənasını aşkar edir.

Kitabın məzmunu:

1:1-18 Hər şey puçdur
2:1-26 Şadlığın puçluğu
3:1-22 Hər şeyin öz vaxtı var
4:1-16 Dünyanın əziyyətləri
5:1–6:20 Allaha münasibət
7:1–8:17 Hikmət haqqında
9:1–10:20 Hər kəsin taleyi eynidir
11:1–11:6 Zəhmətin qiyməti
11:7–12:8 Son məsləhət: Allahı yada sal
12:9-14 Son söz

Hər şey puçdur

1 Bu, Yerusəlimdə padşahlıq edən Davud oğlu Vaizin sözləridir.
2 Vaiz deyir:
«Hər şey puçdur, puçdur, tamam puçdur!
3 İnsanın səma altında çəkdiyi
Bütün zəhmətlərinin nə faydası var?
4 Bir nəsil gedir, o biri nəsil gəlir,
Amma dünya daim qalır.
5 Günəş çıxır, günəş batır,
Sonra tələsik yerinə dönür ki,
Təzədən çıxsın.
6 Külək cənub səmtinə əsir,
Sonra şimal səmtinə dönür.
Dönə-dönə gedir,
Öz yolunu təkrar edir.
7 Bütün çaylar dənizə axır,
Amma dəniz heç vaxt dolmur.
Axdıqları yerə qayıdırlar ki,
Təzədən axsınlar.
8 Hər şey çətin başa gəlir.
Sözlər kifayət etmir,
Göz görməkdən doymur,

Qulaq da eşitməkdən.
9 Nə olubsa, yenə olacaq,
Nə edilibsə, yenə ediləcək.
Ona görə də səma altında tamam təzə bir şey yoxdur.
10 Məgər bir şey var ki,
Onun haqqında deyilsin:
“Bax bu təzə bir şeydir?”
O da çoxdan var imiş –
Bizim dövrümüzdən əvvəl.
11 Əvvəlki şeylərdən heç nə xatırlanmır,
Gələcəkdə baş verən şeylərdən də
Bundan sonra gələnlər arasında
Heç nə xatırlanmayacaq.

Hikmətin puçluğu

12 Mən Vaiz Yerusəlimdə İsrailin padşahı idim. 13 Ürəyimdə niyyət etdim ki, göylər altında edilən bütün işləri hikmətlə öyrənib araşdırım. Bu çətin işi üzərində zəhmət çəkmək üçün Allah insanlara verib. 14 Səma altında edilən bütün işlərə nəzər saldım və bildim ki, onların hamısı puçdur, külək dalınca qaçmağa bənzər.
15 Əyri olan düz ola bilməz,
Əskik olan sayıla bilməz.
16 * Öz-özümə dedim: “Bax mən böyük adam olmuşam və məndən əvvəl Yerusəlimdə yaşayanların hamısından çox hikmət qazanmışam. Ağlımda çoxlu hikmət və bilik var”. 17 Sonra ürəyimdə niyyət etdim ki, hikmətin nə olduğunu, dəlilik və axmaqlığın nə olduğunu öyrənim. Amma bildim ki, bu da külək dalınca qaçmağa bənzər.
18 Çünki hikmət çox olduqca
Kədər də çoxalır.
Bilik artdıqca
Dərd də artır.

2

Şadlığın puçluğu

1 Mən ürəyimdə dedim: “Gəl indi də şadlıq etməyi sınaqdan keçir və kefə bax”. Amma gördüm ki, bu da puçdur. 2 Gülmək haqqında “Dəlilikdir!”, şadlıq haqqında “Nə faydası var?” dedim. 3 Hələ ağlım başımda olarkən cəhd etdim ki, necə özümü şərabla şənləndirib ağılsız olum. Beləcə görmək istəyirdim ki, göylər altında insanlar üçün bir neçə günlük ömürlərində kef açan nədir.

4 * Mən böyük işlər gördüm: özümə evlər tikdim, üzüm bağları saldım, 5 özümə bağçalar və bağlar düzəltdim, orada hər cür meyvə ağacı əkdim. 6 Özümə su hovuzları düzəltdim ki, meşədə bitən ağacları suvarsın. 7 * Nökərlər və kənizlər aldım, evimdə doğulan qullarım var idi. Naxırlarım və sürülərim də məndən əvvəl Yerusəlimdə yaşayanların hamısınkından çox idi. 8 * Özümə qızıl-gümüş, padşahların və vilayətlərin xəzinələrini yığdım. Özümə kişi və qadın müğənnilər gətirtdim, kişilərin xoşuna gələn ən gözəl qadınların sayını artırdım.

---

* **1:16** 1Pad. 4:29-31 * **2:4** 1Pad. 10:23-27; 2Saln. 9:22-27 * **2:7** 1Pad. 4:23 * **2:8** 1Pad. 10:10,14-22

9 * Beləcə yüksəlib məndən əvvəl Yerusəlimdə yaşayanların hamısından daha
əzəmətli oldum. Hikmətim də özümdə qaldı.
10 Gözlərimin istədiyi hər şeyi özümdən əsirgəmədim,
Ürəyimi heç bir həzzdən məhrum etmədim,
Könlüm etdiyim hər işdən zövq aldı.
Bu çəkdiyim bütün zəhmətlərin payı idi.
11 Mən etdiyim bütün işlərə,
Nail olmaq üçün çəkdiyim bütün zəhmətlərə dönüb baxdım:
Gördüm ki, hər şey puçdur,
Külək dalınca qaçmağa bənzər.
Səma altında bunların faydası yoxdur.

Hikmət və ağılsızlıq puçdur

12 Sonra mən hikmət, dəlilik və ağılsızlığın
Nə olduğuna dönüb baxdım.
Bundan sonra padşah olan adam
İndiyə qədər görülən işlərdən başqa
Nə edə bilər ki?
13 Mən gördüm ki,
Necə işıq qaranlıqdan üstündürsə,
Hikmət də ağılsızlıqdan eləcə üstündür.
14 Hikmətli adamın gözləri yerindədir,
Ağılsız adam isə qaranlıqda gəzir.
Lakin mən yenə bilirəm ki,
İkisinin də aqibəti eyni cür olur.
15 Mən ürəyimdə dedim:
"Mənim də aqibətim ağılsız adamın
Aqibəti kimi olacaq.
Onda hikmətli olmağımın
Nə faydası var?"
Ona görə də ürəyimdə dedim:
"Bu da puçdur".
16 Çünki müdrik adam da
Ağılsız adam kimi
Bir daha xatırlanmayacaq,
Gələcək dövrdə hamısı unudulacaq.
Heyf ki hikmətli adam da
Ağılsız adam kimi ölür!
17 Beləcə həyata nifrət etdim,
Çünki səma altında edilən işlər
Mənim üçün dərddir.
Hər şey puçdur,
Külək dalınca qaçmağa bənzər.

Zəhmətin puçluğu

18 Mən səma altında çəkdiyim bütün zəhmətlərə nifrət etdim. Çünki onun da səmərəsini məndən sonra gələn adama verməliyəm. 19 Kim bilir, o da bir müdrik adam olacaq, yoxsa ağılsızın biri? Lakin hər halda səma altında hikmətlə davranıb çəkdiyim bütün zəhmətlərin səmərəsinə sahib olacaq. Bu da puçdur. 20 Ona görə də səma altında çəkdiyim bütün zəhmətlərdən əlimi üzdüm. 21 Çünki biri hikmət, bilik və bacarıqla zəhmət çəkir, axırda isə

* **2:9** 1Saln. 29:25

onun payını heç bir zəhmət çəkməmiş başqa adama verməli olur. Bu da puçdur, böyük bir dərddir. 22 İnsanın səma altında çəkdiyi bütün zəhmətlərin, ürəyindəki qayğıların ona nə faydası var? 23 * Onun bütün günləri dərd içində, işləri kədər içində keçir. Hətta gecə də ürəyi rahatlanmır. Bu da puçdur.

24 * İnsan üçün yeyib-içməkdən və gördüyü işdən zövq almaqdan yaxşı şey yoxdur. Ancaq mən gördüm ki, bunu da verən Allahdır. 25 Çünki Onsuz * kim yeyə, kim kef çəkə bilər? 26 * Allah hikməti, biliyi və şadlığı razı qaldığı adama verir. Günahkarlara isə var-dövlət yığıb-toplamaq zəhmətini verir ki, sonra onu Özünün razı qaldığı adama bəxş etsin. Bu da puçdur, külək dalınca qaçmağa bənzər.

3

Hər şeyin öz vaxtı var

1 Hər şeyin öz vaxtı var, göylər altında hər işin öz vaxtı var:

2 Doğulmağın öz vaxtı var, ölməyin öz vaxtı.
Əkməyin öz vaxtı, kökündən çıxartmağın öz vaxtı.
3 Öldürməyin öz vaxtı, sağaltmağın öz vaxtı.
Yıxmağın öz vaxtı, qurmağın öz vaxtı.
4 Ağlamağın öz vaxtı, gülməyin öz vaxtı.
Yas tutmağın öz vaxtı, rəqs etməyin öz vaxtı.
5 Daş atmağın öz vaxtı, daş yığmağın öz vaxtı.
Qucaqlaşmağın öz vaxtı, qucaqlaşmamağın öz vaxtı.
6 Axtarmağın öz vaxtı, itirməyin öz vaxtı.
Saxlamağın öz vaxtı, atmağın öz vaxtı.
7 Yırtmağın öz vaxtı, tikməyin öz vaxtı.
Susmağın öz vaxtı, danışmağın öz vaxtı.
8 Sevməyin öz vaxtı, nifrət etməyin öz vaxtı.
Müharibənin öz vaxtı, sülhün öz vaxtı.

9 İşləyən adama zəhmət çəkib gördüyü işin nə faydası var? 10 Gördüm ki, bu işi üzərində zəhmət çəkmək üçün Allah insanlara verib. 11 Allah hər şeyi öz vaxtında gözəl yaratdı və əbədiyyəti də insanların ürəyinə qoydu. Hərçənd ki insan Allahın etdiyi işi əvvəldən axıra qədər anlaya bilməz. 12 Mən bilirəm ki, insan üçün şadlıq etməkdən və ömrü boyu xeyirxahlıq etməkdən yaxşı şey yoxdur. 13 Həm də hər kəsin yeyib-içməyi və gördüyü işdən zövq almağı Allahın bəxşişidir. 14 Bunu bilirəm ki, Allahın etdiyi hər iş daim qalır: ona nə bir şey artırmaq, nə də bir şey əskiltmək olar. Allah bunu ona görə edir ki, insanlar Ondan qorxsun.

15 İndi nə olursa, keçmişdə də olub,
Nə olacaqsa, lap qədimdən də var idi.
Allah olub-keçənləri araşdırır.
16 Səma altında bir şey də gördüm:
Ədalətin yerində pislik var,
Salehliyin də yerində pislik.
17 Mən ürəyimdə dedim:
“Allah həm salehi,
Həm də pis adamı mühakimə edəcək.

---

* **2:23** Əyy. 5:7; 14:1 * **2:24** Vaiz 3:13; 5:18; 9:7; Yeş. 56:12; Luka 12:19; 1Kor. 15:32 * **2:25** Onsuz – bəzi qədim mətnlərdə mənsiz. * **2:26** Əyy. 32:8; Sül. 2:6

Çünki O hər iş, hər əməl üçün
Bir vaxt qoyub”.
18 İnsanlar barədə mən ürəyimdə dedim: “Allah onları sınayır ki, heyvan
kimi olduqlarını görsünlər”. 19 Çünki heyvanın başına gələn insanın da başına
gəlir, ikisinin də aqibəti eyni cür olur. Necə biri ölürsə, eləcə də o biri ölür.
İkisi də eyni nəfəsə malikdir, insan heyvandan üstün deyil, çünki hər şey
puçdur. 20 Hamısı bir yerə gedir, hamısı torpaqdan yaranıb, torpağa da
qayıdır. 21 Bunu kim bilir ki, insanların ruhu yuxarı qalxır, heyvanların ruhu
aşağı – yerin altına enir?
22 Gördüm ki, insanın etdiyi işdən zövq almasından yaxşı şey yoxdur, çünki
onun payına düşən budur. Kim onu bir də geri qaytaracaq ki, özündən sonra
nə olacağını görsün?

4

Dünyanın əziyyətləri

1 Mən yenə səma altında edilən
Bütün zülmləri gördüm:
Məzlumların göz yaşlarını gördüm,
Onlara təsəlli verən yox idi,
Qüdrət zalımların əlində idi,
Məzlumlara təsəlli verən yox idi.
2 Çoxdan ölüb getmiş adamları
Hələ diri qalanlardan daha xoşbəxt saydım.
3 Bunlardan da xoşbəxt o adamdır ki,
Hələ dünyaya gəlməyib,
Səma altında edilən pisliyi görməyib.
4 Mən gördüm ki, bir adamın çəkdiyi bütün zəhmətlər, yaxşı gedən bütün
işlər qonşusunda qısqanclıqdan həvəs yaradır. Bu da puçdur, külək dalınca
qaçmağa bənzər.
5 Ağılsız adam əlini qoynuna qoyur,
Öz canını üzür.
6 Bir ovuc dolusunun gətirdiyi rahatlıq
İki ovuc dolusunun gətirdiyi
Zəhmətdən və külək dalınca qaçmaqdan yaxşıdır.
7 Mən yenə səma altında puç olan başqa bir şeyi gördüm:
8 Tənha bir adam var idi,
Onun nə oğlu, nə də qardaşı var idi.
Zəhmət çəkməkdən yorulmazdı,
Lakin yenə də gözləri mal-dövlətdən doymurdu.
Özündən soruşmurdu ki,
Kimin üçün bu qədər zəhmət çəkirəm,
Kimin üçün özümü zövq almaqdan məhrum edirəm?
Bu da puçdur, böyük bir dərddir.
9 İki adam bir adamdan yaxşıdır,
Çünki zəhmətləri üçün yaxşı muzd alacaqlar.
10 Əgər biri yıxılsa,
O biri yoldaşını qaldırar.
Lakin vay o adamın halına ki,
Yıxılanda onu qaldıran olmur!
11 Həmçinin iki nəfər bir yerdə yatarsa,

Bir-birini isidər.
Amma tək yatan necə isinə bilər?
12 Əgər bir nəfər tək qalıb məğlub olarsa,
İki nəfər hücuma tab gətirə bilər.
Üçqat ip tez qırılmaz.
13 Yoxsul və hikmətli bir cavan irad qəbul etməyən qoca və səfeh padşahdan
yaxşıdır. 14 Çünki o cavan bu ölkədə yoxsulluq içində doğulsa da, zindana
düşsə də, çıxıb padşah ola bilər. 15 Gördüm ki, səma altında dolaşan bütün
adamlar padşah taxtına oturan bu cavanın ardınca gedir. 16 Onun başına
yığışan bütün xalqın sayı-hesabı yox idi. Ancaq sonra gələn nəsillər onun üçün
də sevinməyəcək. Bu da puçdur, külək dalınca qaçmağa bənzər.

5

Allaha münasibət

1 Allahın evinə getdiyin zaman hərəkətlərinə diqqət et. Qulaq asmaq üçün
oraya girmək yaxşı və pisin nə olduğunu bilməyən səfeh adamların qurban
təqdim etməsindən yaxşıdır.
2 Dilin tələsməsin,
Allahın hüzurunda söz deməyə
Ürəyin tələsməsin.
Çünki Allah göydədir, sən yerdə.
Buna görə də az danış.
3 Necə ki iş çox olanda adam yuxu görər,
Söz də çox olanda səfeh danışığa çevrilər.
4 * Allaha əhd edəndə onu yerinə yetirməkdə yubanma, çünki ağılsızlar
Onun xoşuna gəlməz. Öz əhdini yerinə yetir. 5 Əhd etməmək əhd edib onu
yerinə yetirməməkdən yaxşıdır. 6 Qoyma sözlərin səni günaha batırsın. Allahın
elçisinə demə ki, bu, kiçik səhv idi. Nə üçün Allah sənin sözünə qəzəblənsin və
əlinin zəhmətini yox etsin? 7 Çünki çox yuxu görəndə də, çox söz danışanda da
puç şeylər çox olar. Sən ancaq Allahdan qorx.

Var-dövlətin puçluğu

8 Əgər bir vilayətdə yoxsullara zülm edildiyini, ədalət və salehliyin ayaq
altında tapdalandığını görürsənsə, gördüyünə təəccüb etmə. Çünki hər vəzifə
başında olana özündən yuxarıda bir nəzarətçi qoyulub və onların başında
da özlərindən yuxarıda olanlar var. 9 Ancaq hamıdan yuxarıda olan padşah
ədalətli olsa, hər kəs öz tarlasının bəhrəsindən xeyir götürər.
10 Pul sevən puldan doymaz,
Var-dövlət sevən də qazancdan.
Bu da puçdur.
11 Var-dövlət çoxaldıqca
Onu yeyənlər də çoxalır.
Gözləri ilə görməkdən savayı
Sahibinə ondan nə fayda var?
12 Fəhlə az da yesə, çox da yesə,
Yuxusu şirindir.
Amma varlı adamın dövləti qoymaz ki,
O, rahat yatsın.

* **5:4** Zəb. 66:13-14

13 Səma altında gördüyüm
Başqa böyük dərd də var:
Yığdığı sərvət sahibinə zərər gətirir,
14 Bu sərvəti bədbəxt hadisələr yox edir,
Sərvət sahibinin oğlu doğulanda
Ona verməyə bir şeyi qalmır.
15 * Necə ki o, anasının bətnindən çılpaq doğulub,
Eləcə də bu dünyadan gedir.
Zəhmətinin bəhrəsindən
Heç nəyi əlinə götürüb
Özü ilə apara bilmir.
16 Bu da böyük bir dərddir:
İnsan dünyaya necə gəlirsə,
Elə də gedir.
Boş yerə çəkdiyi zəhmətin
Ona nə faydası var?
17 Ömrü boyu öz çörəyini
Qaranlıq, böyük sıxıntı, xəstəlik və
Qəzəb içində yeyir.

18 İnsan üçün mənim gördüyüm yaxşı və gözəl olan budur ki, o yeyib-içsin və Allahın ona verdiyi bir neçə günlük ömründə səma altında çəkdiyi bütün zəhmətlərindən zövq alsın, çünki ona düşən bəxşiş budur. 19 Həmçinin Allah hər kəsə var-dövlət bəxş edərək qüvvət verib ki, ondan yesin, payını götürsün və zəhmətindən zövq alsın. Bu, Allahın hədiyyəsidir. 20 Çünki Allah insanın başını şənliklə qatdığı üçün insan ömrünün günlərini dərindən düşünmür.

6

1 Səma altında gördüyüm bir dərd də var ki, insanlar arasında çox yayılıb: 2 adam var ki, Allah ona var-dövlət, izzət verir, arzu etdiyi hər şeyi yerinə yetirir, ancaq ona bu şeylərdən yeyib-içməyə imkan vermir, yad bir adam onun malını yeyir. Bu da puçdur, böyük bir dərddir. 3 Bir adam yüz uşaq atası olub, uzun illər yaşasa da, amma uzun ömrünün əvəzində firavanlığından doymayıb hörmətlə dəfn olunmazsa, məncə, ölü doğulmuş uşaq ondan yaxşıdır. 4 Çünki ölü doğulmuş uşaq boş yerə doğulur, qaranlıq içində itib-gedir, heç adı da çəkilmir. 5 Nə günəş üzü görür, nə də bir şey bilir. Amma bu uşağın rahatlığı o adamınkından çoxdur. 6 Çünki o adam iki dəfə min il ömür sürsə də, sevincin nə olduğunu bilmir. Məgər hər ikisi eyni yerə getmirmi?

7 İnsan bütün zəhməti
Qarnı üçün çəkir,
Amma yenə də iştahası bitib-tükənmir.
8 Hikmətli adamın ağılsızdan
Nə üstünlüyü var?
Yoxsul başqa insanlarla
Necə rəftar etməyi bilsə də,
Bunun ona nə faydası var?
9 Gözün görməsi ürəyin istəməsindən yaxşıdır.
Bu da puçdur, külək dalınca qaçmağa bənzər.

* **5:15** Əyy. 1:21; Zəb. 49:17; 1Tim. 6:7

10 Nə varsa, adı çoxdan qoyulmuşdur,
İnsanın da nə olduğu bilinir.
Heç kəs özündən güclü ilə güləşə bilməz.
11 Sözün çoxluğu puçluğu çoxaldır.
Bunun insana nə faydası var?
12 Görəsən kim bilir ki, kölgə kimi keçən qısa puç həyatda insan üçün yaxşı
şey nədir? Kim insana deyə bilər ki, özündən sonra səma altında nə baş
verəcək?

7

Hikmət haqqında

1 * Yaxşı ad ətirli yağdan,
Ölüm günü isə doğum günündən yaxşıdır.
2 Yas evinə getmək
Ziyafət evinə getməkdən yaxşıdır,
Çünki hər kəsin axırı ölümdür.
Gərək yaşayan hər adam
Bunu yadında saxlasın.
3 Qüssə gülməkdən yaxşıdır,
Çünki üzün qəmgin olması
İnsan üçün daha yaxşıdır.
4 Hikmətli adamın ürəyi yas evindədir,
Amma ağılsızın ürəyi şadlıq evində.
5 Hikmətli adamın məzəmmətini eşitmək
Ağılsızın nəğməsini eşitməkdən yaxşıdır.
6 Çünki ağılsız adamın gülməyi
Qazan altında yanan tikanlı kolun səsi kimidir.
Bu da puçdur.
7 Haram gəlir hikmətli adamı ağılsıza çevirir,
Rüşvət isə ürəyi bərbad edir.
8 Bir şeyin axırı əvvəlindən yaxşıdır,
Səbirli adam qürurludan yaxşıdır.
9 * Qəzəblənməyə tələsmə,
Çünki qəzəb ağılsızların
Ürəyində yuva salar.
10 “Niyə keçən günlər bu gündən yaxşı idi?” demə,
Çünki verdiyin sual hikmətli sual deyil.
11 Hikmət miras mal qədər yaxşıdır,
Dünyada yaşayan hər kəs üçün faydalıdır.
12 Çünki pul necə insanın sipəridirsə,
Hikmət də eləcə insanın sipəridir.
Amma biliyin faydası bundan ibarətdir:
Hikmət ona sahib olana həyat verər.

13 Allahın işinə diqqət et:
Onun əydiyini kim düzəldə bilər?
14 Yaxşı gündə şad-xürrəm ol,
Pis gündə isə bunu anla:

* **7:1** Sül. 22:1 * **7:9** Yaq. 1:19

Hər cür günü Allah təyin edib ki,
İnsan özündən sonra nə olacağını bilməsin.

15 Puç ömrümdə bunları gördüm:
Saleh adam salehliyinə baxmayaraq, ölür,
Pis adamın isə pisliyinə baxmayaraq, ömrü uzanır.
16 Həddən artıq saleh olma,
Həddən artıq müdrik olma.
Nə üçün özünü üzəsən?
17 Həddən artıq pis olma,
Həddən artıq ağılsız olma.
Nə üçün əcəlin çatmamış öləsən?
18 Bir şeydən yapışmağın yaxşıdır,
Amma o birindən də əlini çəkmə.
Çünki Allahdan qorxan adam
Hər ikisini tarazlayar.

19 Hikmət ağıllı adama
Şəhərdə olan on hakimin hökmündən
Daha çox güc verər.
20 Doğrudan da, yer üzündə elə saleh adam yoxdur ki,
Yalnız yaxşılıq edib heç bir günah etməsin.
21 Adamların dediyi hər sözə məhəl qoyma,
Onda nökərinin səni söydüyünü eşitməzsən.
22 Çünki sənin ürəyin də yaxşı bilir ki,
Sən də başqa adamları çox söymüsən.

23 Bu deyilənlərin hamısını hikmətlə sınadım.
“Hikmətli olacağam” söylədim.
Amma buna qadir olmadım.
24 Hikmət deyilən şey
Çox uzaqda, çox dərindədir.
Onu kim tapa bilər?
25 Mən ürəyimdə niyyət etdim ki,
Hikməti və hər şeyin əsasını bilim,
Axtarıb araşdırım,
Bilim ki, pislik ağılsızlıqdır,
Ağılsızlıq isə dəlilikdir.

26 Tələ quran qadını
Ölümdən acı gördüm.
Onun ürəyi tora,
Əlləri zəncirə bənzər.
Allahın razı qaldığı adam ondan qaçar,
Ancaq günahkar adam ona əsir olar».

27 Vaiz deyir:
«Bax bunu öyrəndim:
Hər şeyin əsasını tapmaq üçün
Bir-bir araşdıran zaman
28 Ürəyim hey axtarır, ancaq tapa bilmir.
Min kişinin içində bir yaxşısını tapdım,

Amma bu qədər qadının içində bir yaxşısını tapmadım.
29 Ancaq bunu öyrəndim ki,
Allah insanları kamil yaratdı,
Onlar isə qarışıq fikirlərə düşdü.

8

1 Kim hikmətli adama tay ola bilər?
Şeylərin mənasını kim bilər?
Hikmət insanın üzünü nurlandırar,
Tutqun simasını dəyişdirər.

Padşaha itaət

2 Mən deyirəm: padşahın hökmünə qulaq as, çünki Allaha and içmisən.
3 Padşahın hüzurundan çıxmağa tələsmə, onun xoşuna gəlməyən işində inad etmə, çünki o istədiyi hər şeyi edə bilər.
4 Padşahın sözündə səlahiyyət var.
Kim ona “Nə edirsən?” deyə bilər?
5 Onun hökmünü yerinə yetirən
Heç bir bəlaya düşməz.
Hikmətli adamın ürəyi
Bunun vaxtını da, qaydasını da bilir.
6 Axı hər şeyin həm öz vaxtı,
Həm də öz qaydası var.
Hərçənd ki insanın daşıdığı dərd çox ağırdır.
7 Çünki kim bilir ki, nə olacaq?
Bəs kim ona deyə bilər ki, necə olacaq?
8 Küləyi tutub saxlamağa heç kəsin gücü çatmadığı kimi
Ölüm gününü saxlamağa da heç kəsin gücü çatmaz.
Döyüşçü meydanı tərk etmədiyi kimi
Pislik də pis adamı tərk etməz.
9 Bunların hamısını gördüm və səma altında görülən hər işə diqqət etdim: bir adamın başqa adama ağalıq etməsi başına bəla olur. 10 Sonra mən pis adamların axırını da gördüm. Bu adamlar müqəddəs yerə gəlib-gedər, buna görə də pislik etdikləri şəhərdə təriflənərdi. Bu da puçdur. 11 Pis işin cəzası tez verilmədiyinə görə insanların ürəyi də pislik etməyə cəsarət tapır. 12 Günahkar adam yüz dəfə pislik edib uzun müddət yaşasa da, Allahdan qorxanların, Onun hüzurunda ehtiramla duranların yaxşılıq görəcəyini bilirəm. 13 Ancaq pis adam yaxşılıq görməyəcək və onun kölgəyə bənzər günləri uzadılmayacaq, çünki Allahın hüzurunda ehtiramla durmur.
14 Yer üzündə baş verən başqa puç şey də var: saleh adamlara layiq olan şeylər pis adamlara qismət olur, pis adamlara layiq olan şeylər saleh adamlara qismət olur. Dedim ki, bu da puçdur.
15 Beləcə mən kef çəkməyi üstün saydım, çünki səma altında insan üçün yeyib-içməkdən və kef çəkməkdən yaxşı şey yoxdur. Çünki səma altında Allahın insana ömrü boyu çəkdirdiyi zəhmətdən ona ancaq bu qalır.
16 O zaman ürəyimdə niyyət etdim ki, hikmət öyrənim və yer üzündə insanların gecə-gündüz gözlərinə yuxu getməyərək gördükləri işlərə nəzər salım.
17 Onda Allahın bütün işlərini gördüm. Bildim ki, kimsə səma altında edilən işləri anlaya bilməz, nə qədər səy göstərsə də, yenə də bunu anlaya bilməz. Bir hikmətli adam bunu bildiyini iddia etsə də, yenə dərk edə bilməz.

9

Hər kəsin taleyi eynidir

1 Beləcə bunların hamısını ürəyimdə araşdırıb bu nəticəyə gəldim: salehlər,
hikmətlilər və onların etdikləri işlər Allahın əlindədir. İstər sevgi olsun, istər
nifrət, insan qabağına nə çıxacağını bilmir. 2 Hər kəsin aqibəti eyni cür olur:
salehlərin və pislərin, yaxşıların və yamanların, təmizlərin və murdarların,
qurban təqdim edənlərin və qurban təqdim etməyənlərin. Yaxşı adama nə
olursa, günahkarlara da elə olur. And içənə nə olursa, and içməkdən qorxana
da elə olur. 3 Səma altında edilən işlərin hamısının pis cəhəti bundadır ki, hər
kəsin aqibəti eyni cür olur. Doğrudan da, insanların ürəyi pisliklə doludur. Nə
qədər ki yaşayırlar, ürəklərində dəlilik var. Sonra isə ölüb gedirlər. 4 İnsan nə
qədər ki yaşayır, onun üçün ümid var, ona görə ki diri it ölü şirdən yaxşıdır.
5 Çünki dirilər öləcəklərini bilir,
Ancaq ölülər heç nə bilmir.
Onlara daha heç vaxt əvəz verilməyəcək,
Çünki onların xatirəsi də unudulub.
6 Ölülərin sevgisi, nifrəti,
Paxıllığı artıq məhv olub.
Səma altında görülən işlərdə
Daha payları olmayacaq.

7 Get çörəyini şadlıqla ye,
Şərabını şən ürəklə iç.
Çünki artıq Allah
Etdiyin işlərdən razıdır.
8 Qoy paltarın həmişə ağ olsun,
Başından ətirli yağ əskik olmasın.
9 Səma altında Allahın sənə verdiyi puç ömrünün bütün günlərini – həyatının
hamısını sevdiyin qadınla xoş həyat keçir. Çünki həyatından və səma altında
çəkdiyin zəhmətdən sənə qalan pay budur. 10 Çalışmaq üçün nə bacarırsan,
var gücünlə et. Çünki gedəcəyin ölülər diyarında nə iş, nə fikir, nə bilik, nə də
hikmət var.
11 Səma altında daha bir şey də gördüm:
Yarışı həmişə bərk qaçanlar udmur,
Müharibədə həmişə igidlər qalib gəlmir.
Çörək həmişə müdriklərə,
Var-dövlət həmişə ağıllılara nəsib olmur,
Hörmət alimlərə göstərilmir.
Ancaq zaman və fürsətdir ki, hər kəsin qabağına çıxır.
12 Həmçinin insan öz vaxtını bilmir.
Balıqlar amansız bir tora,
Quşlar tələyə düşdüyü kimi
İnsanlar da pis bir zəmanəyə düçar olur,
Onda pis zəmanə qəfildən başlarının üstünü alır.

Hikmətin ağılsızlıqdan üstünlüyü

13 Səma altında mənə çox təsir edən bu hikməti də gördüm: 14 içində az adam
yaşayan kiçik bir şəhər var idi. Güclü bir padşah oraya hücum edib onu dövrəyə
aldı, ətrafında böyük mühasirə işləri gördü. 15 Orada yoxsul, ancaq hikmətli
bir adam yaşayırdı. O öz hikməti ilə şəhəri xilas etdi. Lakin heç kəs bu yoxsul
adamı xatırlamadı.

16 O zaman mən dedim:
“Hikmət qüdrətdən yaxşıdır,
Lakin yoxsul adamın hikmətinə xor baxırlar,
Onun sözləri eşidilmir”.
17 Hikmətli adamın pıçıltı ilə dediyi sözlər
Ağılsızların içindəki başçının qışqırtısından yüksəkdir.
18 Hikmət döyüş silahından üstündür,
Amma bir günahkar hər cür yaxşılığı bərbad edər.

10

1 Ölü milçəklər ətirdüzəldənin yağını
İylədib xarab edər.
Kiçik ağılsızlıq da
Hikmət və hörmət sahibini rüsvay edər.
2 Hikmətli adamın ürəyi düzlüyə tərəf yönələr,
Ağılsız adamın ürəyi əyriliyə.
3 O yol gedəndə də ağlının azlığı bilinər,
Ağılsız olduğunu hamıya göstərər.
4 Əgər hakimin qəzəbi sənə qarşı alovlansa,
Yerindən tərpənmə.
Çünki sakitlik
Böyük xətaların üstünü örtər.

5 Səma altında bir dərd də gördüm:
O da hökmdarın əlindən çıxan səhvdir.
6 Ağılsızlar yüksək vəzifələrə qoyulur,
Halbuki varlılar aşağıda oturur.
7 Gördüm ki, qullar necə at üstündə,
Ağalar isə qul kimi piyada gedir.

8 * Quyu qazan içinə özü düşə bilər,
Divar sökəni ilan sanca bilər.
9 Daş kəsəni daşlar yaralar,
Odun yarana odun xətər yetirər.
10 Əgər balta kütdürsə,
Onun ağzı itilənməyə verilməyibsə,
Daha çox güc sərf olunmalıdır.
Amma hikmət insanın köməyinə çatar.
11 Əgər ilan ovsun oxunmazdan qabaq sancsa,
Ovsunçu çağırmağın faydası yoxdur.

12 Hikmətli adamın ağzından lütfkar sözlər çıxar,
Lakin ağılsız öz dili ilə həlakına yol açar.
13 Onun dilindəki sözlər ağılsızlıqla başlanar,
Danışığının axırı da sarsaqlıqdır.
14 Ağılsız adam çox söz danışar.
Heç kəs nə olacağını bilməz.
Bəs kim ona özündən sonra
Nə olacağını deyə bilər?
15 Ağılsızların çəkdikləri zəhmət

* **10:8** Zəb. 7:15; Sül. 26:27

Özlərini yorar,
Onlar şəhərə gedən yolu da bilmir.

16 Əgər padşahın bir uşaqdırsa,
Başçıların səhər tezdən
Ziyafətə başlayırsa,
Onda vay halına, ey ölkə!
17 Əgər padşahın bir əsilzadədirsə,
Başçıların da vaxtında
Keflənmək üçün yox, qüvvətlənmək üçün yeyirsə,
Onda xoş halına, ey ölkə!
18 Tənbəllik üzündən evin damı uçar,
Heç bir iş görməsən, evin tavanı damar.
19 Yemək şadlıq gətirər,
Şərab həyatı keflə doldurar,
Pul isə hər istəyini ödəyər.
20 Padşahı hətta ürəyində də söymə,
Varlı adamı yataq otağında da lənətləmə.
Çünki göydə uçan quşlar xəbər aparar,
Qanadlı məxluqlar sənin sözünü çatdırar.

11

Zəhmətin qiyməti

1 Çörəyini suların üzünə burax,
Çünki uzun müddət sonra yenə onu taparsan.
2 Yeddi ya səkkiz adama pay ver,
Çünki bilmirsən ki,
Ölkədə necə bir pis gün olacaq.
3 Əgər buludlar su ilə dolu olsa,
Yağışlarını yer üzünə səpər.
Əgər bir ağac cənub ya şimal
Səmtinə yıxılsa,
Elə yıxıldığı yerdə də qalar.
4 Küləyə baxan toxum səpməz,
Buludlara baxan əkdiyini biçməz.

5 Küləyin səmtini,
Hamilə qadının qarnında
Sümüklərin necə böyüdüyünü bilmədiyin kimi
Hər şeyi yaradan
Allahın işlərindən də xəbərsizsən.
6 Toxumunu səhər vaxtı səp,
Axşama qədər də əlin boş durmasın.
Çünki bilmirsən ki, əvvəlki məhsuldar olacaq
Yoxsa sonrakı
Yaxud hər ikisi birlikdə.

Yaradanı unutma

7 Həqiqətən, işıq gözəldir,
Günəşi görmək gözlərə xoşdur.
8 Əgər insan uzun ömür sürürsə,

Qoy sevinclə yaşasın.
Ancaq qaranlıq günlərinin də olduğunu unutmasın,
Çünki onlar daha çox olacaq.
Baş verəcək hər şey puçdur.

9 Ey gənc, cavanlığında sevin,
Qoy ürəyin səni cavanlıq günlərində sevindirsin.
Ürəyinin istədiyi ilə,
Gözlərinin gördüyü ilə get.
Ancaq bil ki, Allah
Bunların hamısına görə
Səni mühakimə edəcək.
10 Buna görə də təşvişi ürəyindən qov,
Əzabı bədənindən uzaqlaşdır.
Çünki cavanlıq da,
Cavanlıqdakı güc də puçdur.

12

1 Pis günlər gəlməzdən qabaq,
"Onlardan zövq almıram" deyəcəyin illər
Yaxınlaşmazdan əvvəl,
Cavanlıq günlərində
Səni Yaradanı xatırla.
2 Günəş, işıq, ay və ulduzlar sönməzdən əvvəl,
Yağışdan sonra buludlar yenə qayıtmazdan əvvəl
Onu xatırla.
3 O gün gələndə
Evi qoruyanlar tir-tir əsəcək,
Güclülər əyiləcək,
Əl dəyirmanı ilə işləyənlər
Az olduqları üçün
Dən üyüdə bilməyəcək,
Pəncərədən baxanlar qaralacaq.
4 Küçəyə açılan qapılar bağlanacaq,
Dəyirmanların səsi kəsiləcək.*
Adamlar quş səsi ilə oyanacaq,
Nəğmə oxuyan bütün qızların səsini
Zəif eşidəcəklər.
5 O zaman onlar uca yerdən qorxacaq,
Yolda yerimək də təhlükəli olur.
Bax badam ağacı çiçək verir,
Çəyirtkə özünü güclə çəkir,
Həvəsi zəifləyir.
Beləcə insan son mənzilə gedir,
Yas tutanlar küçələrə düşür.

6 Gümüş iplər qopmamış,
Qızıl kasa qırılmamış,
Bulaq başında kuzə tikə-tikə olmamış,

* **12:4** Burada rəmzi izah mümkündür: evi qoruyanlar – əl-qol, güclülər – ayaqlar, əl dəyirmanı ilə işləyənlər – dişlər, pəncərədən baxanlar – gözlər, küçəyə açılan qapılar – qulaqlar, dəyirmanlar – dişlər mənasını verə bilər.

Quyu yanında çarx sınmamış,†
7 Torpaq gəldiyi yerə qayıtmamış,
Həyat nəfəsi isə onu verən Allaha dönməmiş‡
Səni Yaradanı xatırla».

8 Vaiz deyir:
«Hər şey puçdur, tamam puçdur».

Son söz

9 Vaiz hikmətli adam olmaqdan başqa, xalqa bilik də öyrədirdi. O bir çox
məsəlləri araşdırıb axtardı və tərtib etdi. 10 Vaiz faydalı sözlər tapmağa çalışdı.
Onun yazdıqları düzgün və doğrudur. 11 Hikmətlilərin sözləri çoban çubuğu
kimi, topladıqları sözləri bərk vurulmuş mıxlar kimidir; o sözlər bir Çoban
tərəfindən verilir.
12 Bunlardan başqa, oğlum, sən buna diqqət et ki,
Çox kitab yazmağın axırı yoxdur,
Çox oxumaq adamı yorur.

13 Hər şey aşkar oldu,
Nəticə bundan ibarətdir:
Allahdan qorx,
Onun əmrlərini yerinə yetir.
Bəli, insanın əsas vəzifəsi budur.
14 Çünki Allah hər işi, gizli olan hər şeyi –
İstər yaxşı olsun, istər pis –
Mühakimə edəcək.

† **12:6** Bu sözlər insanın bədən üzvlərinin çürüməsini təsvir edən rəmzi ifadələr də ola bilər. ‡ **12:7** Bax: Yar. 2:7.

NƏĞMƏLƏR NƏĞMƏSİ
KİTABI
GİRİŞ

«Nəğmələr Nəğməsi» poetik kitab olub məhəbbət şeirlərindən ibarətdir. Kitabın baş qəhrəmanı qızdır. Burada əsasən qız oğlanla, oğlan qızla şeirlərlə deyişir. Bu şeirlərdə insan məhəbbətinin ecazkar qüvvəsindən bəhs edilir.

Məhəbbət insana Allah tərəfindən verilmişdir. Buna görə də Müqəddəs Kitaba *«Nəğmələr Nəğməsi»*nin daxil olması heç də təəccüblü deyil. Bu şeirlərin şərhi məcazi məna daşıyır. Bu məhəbbət nəğmələri yəhudilər tərəfindən Allahla xalqının münasibətlərinin əyani təsviri kimi şərh edilir. Məsihçilər isə bunu İsa Məsihlə imanlılar arasında olan münasibətlərin əksi kimi şərh edirlər.

Kitabın məzmunu:

1:1–2:7 Birinci nəğmə
2:8–3:5 İkinci nəğmə
3:6–5:1 Üçüncü nəğmə
5:2–6:3 Dördüncü nəğmə
6:4–8:4 Beşinci nəğmə
8:5-14 Altıncı nəğmə

1

1 * Bu nəğmələr nəğməsi Süleymanındır.
Qız:
2 Qoy dodaqların məni öpdükcə öpsün,
Çünki eşqin şərabdan da yaxşıdır.
3 Vurduğun ətrin qoxusu nə gözəldir,
Adın belə, ətirqabıdan tökülən ətri xatırladır,
Ona görə qızların sevimlisi olmusan.
4 Bağrına bas məni, sənin lə qaçaq,
Qoy padşah məni otağına aparsın.
Qızın rəfiqələri:
Sənin lə sevinib biz şadlanarıq,
Şərabdan da artıq eşqinizi anarıq.
Qız:
Sənə heyran olanlar haqlıdır.
5 Ey Yerusəlimdəki qızlar,
Qedar çadırları tək,
Süleymanın pərdələri tək
Qaralsam da mən,
Yenə gözələm.
6 Baxmayın ki, mən qarayanızam,
Günəşdən qaralmışam,
Qardaşlarımın mənə qəzəbi tutarkən
Məni üzümlüklərinə qarovulçu qoydular.
Mən də öz üzümlüyümə baxa bilmədim.
7 Ey könlümün sevgilisi, söylə mənə:
Sürünü harada otarırsan?
Günorta sürünü harada yatırırsan?

---

* **1:1** 1Pad. 4:32

Niyə sənin dostlarının sürülərinin yanında gedən,
Üz-gözünü bürüyən bir qadına bənzəyim?
Qızın rəfiqələri:
8 Ey gözəllər gözəli, əgər yerini tapa bilməsən,
Sürülərin izi ilə get,
Oğlaqlarını çoban çadırlarının yanında otar.
Oğlan:
9 Ey yarım, sən
Fironun arabalarını çəkən
Gözəl madyana bənzəyirsən.
10 Yanağına düşən bəzəklərlə,
Boynundakı daş-qaşdan olan boyunbağı ilə
Bax nə qədər gözəlsən.
11 Sənə düymələri gümüşdən
Qızıl silsilə düzəldəcəyik.
Qız:
12 Padşah süfrəsində oturarkən
Hər yanı nard çiçəyimin ətri bürüyür.
13 Mənim üçün sevgilim
Döşlərimin arasında yatan mirra kisəsidir.
14 Mənim üçün sevgilim
En-Gedinin üzüm bağlarındakı bir dəstə xınagülüdür.
Oğlan:
15 Ey yarım, nə gözəlsən, nə gözəlsən!
Göyərçin gözlüsən!
Qız:
16 Ey sevgilim, nə gözəlsən,
Sən nə qədər şirinsən!
Yaşıldır yatağımız.
Oğlan:
17 Evlərimizin dirəkləri sidr ağacındandır,
Tavanımızın oymaları şam ağacındandır.

2

Qız:
1 Mən Şaron nərgiziyəm,
Dərələrdə bitən zanbağam.
Oğlan:
2 Mənim yarım qızlar arasındadır,
Elə bil bir zanbaq tikanlar arasındadır.
Qız:
3 Mənim sevgilim oğlanlar arasındadır,
Meşədəki ağaclar arasında alma ağacına oxşayır.
Kölgəsində oturmaqdan zövq alıram,
Meyvəsinin dadı damağımdan getmir.

4 O məni ziyafət evinə apardı,
Sevgisi bayraq kimi üzərimdə dalğalanır.
5 Mən eşq xəstəsiyəm,
Kişmiş verin, qüvvətlənim,
Alma verin, cana gəlim.

6 Sevgilim sol əlini başımın altına salır,
Sağ əli ilə məni qucağına alır.
7 Ey Yerusəlimdəki qızlar, sizi and verirəm
Dişi ceyranlara, çöldəki marallara!
Bizi bu sevgidən oyatmayın, ayıltmayın,
Qoy könül istəyənəcən qalsın.

8 Bu, sevgilimin hənirtisidir!
O, dağlardan aşaraq, təpələrdən sıçrayaraq gəlir.
9 Sevgilim ahuya, maral balasına oxşayır,
Budur, hasarımızın o tayında dayanır,
Pəncərələrdən boylanır, barmaqlıqlardan baxır.
10 Mənə belə dedi sevgilim:
«Dur gəl, yarım, gözəlim.
11 Budur, artıq qış keçib,
Yağıntılar kəsilib.
12 Hər yanda güllər bitib,
Nəğmə oxumağın zamanı yetib,
Qumrunun səsi torpağı bürüyüb.
13 Əncir yaşıl bar gətirib,
Üzüm çiçəklənib ətrini saçır.
Dur gəl, yarım, gözəlim!»
Oğlan:
14 Ey gözəl göyərçinim,
Sanki sal qayalarda, sıldırımlarda gizlənmisən.
Qoy üzünü görüm, səsini eşidim,
Çünki şirin səsli, gözəl surətlisən.

15 Tülküləri, kiçik tülküləri tutun,
Üzümlükləri korlamağa qoymayın,
Çünki bağlarımız çiçəklənib.
Qız:
16 Sevgilim mənimdir, mən də onunam,
O, sürüsünü zanbaqlıq içərisində otarır.
17 Gün sərinləşənəcən, kölgələr düşənəcən,
Ey sevgilim, geri qayıt,
Şişuclu dağların qoynunda olan
Ahuya, maral balasına bənzərsən.

3

1 Yatağımda bütün gecə
Könlümün sevgilisini axtardım,
Axtardım, amma tapa bilmədim.
2 Dedim: «Qoy könlümün sevgilisini axtarım,
Durub şəhəri dolaşım,
Küçələrdə, meydanlarda axtarım».
Axtardım, amma tapa bilmədim.
3 Şəhər asayişini qoruyanlar məni tapdı,
Onlardan soruşdum: «Könlümün sevgilisini görməmisiniz ki?»
4 Onlardan ayrılanda könlümün sevgilisini tapdım,
Tutub onu buraxmadım.

Onu anamın evinə –
Məni doğan qadının otağına apardım.

5 Ey Yerusəlimdəki qızlar, sizi and verirəm
Dişi ceyranlara, çöldəki marallara!
Bizi bu sevgidən oyatmayın, ayıltmayın,
Qoy könül istəyənəcən qalsın.

6 Səhradan keçən,
Tüstü sütunları kimi gələn,
Tacirlərin ətirli bitkiləri içərisində
Mirra və kündür ətri verən kimdir?
7 Budur Süleymanın taxt-rəvanı!
Ətrafını İsrail igidlərindən altmışı bürüyüb.
8 Onların hamısı qılınc daşıyır,
Mahir döyüşçüdür,
Hər biri qılıncını belinə bağlayıb,
Təhlükəli gecələr üçün hazırlanıb.
9 Taxt-rəvanını padşah Süleyman
Livanın ağaclarından düzəltdirib.
10 Sütunları gümüşdən, söykənəcəyi qızıldan,
Oturacağı tünd qırmızı qumaşdan düzəltdirib,
Yerusəlim qızları bu qumaşa zövqlə naxış vurub.
11 Ey Sion qızları, çıxın,
Padşah Süleymana baxın!
O, toy günündə, ürəkdən sevindiyi gündə
Başına anasının verdiyi tacı qoyub!

4

Oğlan:
1 Ey yarım, nə gözəlsən, nə gözəlsən,
Yaşmaq altda gözlərin göyərçinə oxşayır,
Saçların Gilead dağının yamaclarından
Tökülən keçi sürüsü tək qapqaradır.
2 Dişlərin qırxılmış, yenicə yuyunub çıxan qoyun sürüsü tək düzülüb,
Bu qoyunların hamısının əkiz balası var,
Aralarında balasız olanı yoxdur.
3 Dodaqların qırmızı qaytan kimi aldır,
Dilin nə qədər şirindir,
Kəsilmiş nar kimi yaşmaqladığın yanaqlarından qan damır.
4 Boynun sursat üçün tikilmiş Davud qülləsi kimi vüqarlıdır,
Sanki buradan pəhləvan qalxanı olan min sipər asılmışdır.
5 Döşlərin cüt ceyran balası kimi qoşadır,
Zanbaqlıqda otlayan əkiz maral balasına oxşayır.

6 Gün sərinləşənəcən, kölgələr düşənəcən,
Mirra dağına, kündür təpəsinə gedəcəyəm.

7 Təpədən dırnağa qədər gözəlsən,
Yarım, tamamilə eyibsizsən.

8 Ay gəlin, Livan bölgəsindən mənimlə gəl,

Gəl, Livandan mənimlə gəl.
Amana təpəsindən, Senir, Xermon təpələrindən, dağlardan,
Aslanlar yurdundan, dağlardan, bəbirlər məskənindən en.

9 Ay həmdəmim, ay gəlin!
Bir baxışınla qəlbimi aldın.
Ləl-cəvahiratı boynuna saldın,
Gözəlliyinlə qəlbimi aldın.
10 Ay həmdəmim, ay gəlin!
Sevgin necə gözəldir,
Eşqin şərabdan da ləzzətlidir,
Sənin ətrin ətirlərin ən gözəlidir.
11 Ay gəlin, dodaqlarından şanı balı axır,
Bal və süd sənin dilinin altındadır.
Paltarlarından Livanın ətri gəlir.
12 Ay həmdəmim, ay gəlin!
Bir qapısı bağlı bağçasan,
Örtülü bir bulaq, möhürlənmiş bulaqsan.
13 Sənin fidanların nar bağçasına oxşayır,
Elə bil cənnətdir, orada seçmə meyvələr,
Xına və nard çiçəkləri var.
14 Nard çiçəyi və zəfəran,
Ətirli qamışla darçınlar,
Hər cür buxur ağacı,
Mirralar və əzvaylar,
Hər cür seçmə ətriyyat var.
15 Sən bağçaların bulağısan,
Canlı su qaynağısan,
Livanın axar suyusan.
Qız:
16 Oyan, ey şimal küləyi,
Dur gəl, ey cənub küləyi,
Gəlin mənim bağçamda əsin,
Qoy o, ətrini hər yana versin.
Sevgilim öz bağçasına gəlsin,
Seçmə meyvələrdən yesin.

5

Oğlan:
1 Ay həmdəmim, ay gəlin! Öz bağçama girmişəm,
Ətriyyatlarımla mirramı yığmışam.
Şanı balını – öz balımı yemişəm,
Şərabımı və südümü içmişəm.
Qızın rəfiqələri:
Ay dostlar, yeyin,
Ay sevgililər, için, doyunca için!
Qız:
2 Yatsam da, qəlbim oyaq idi.
Qapını döyən sevgilimin səsi gəldi:
«Qapını aç, ay həmdəmim, ay yarım!
Ay göyərçinim, ay eyibsizim!
İslandı başım şehdən,

Saçım gecənin nəmindən».
3 Soyunmuşam paltarımı,
Geyinimmi təzədən?
Yumuşam ayaqlarımı,
Bulaşdırımmı yenidən?
4 Sevgilim əlini qapının deşiyindən uzatdı,
Onun üçün mənim köksüm oynadı.
5 Mən sevgilim üçün qapı açmağa qalxdım,
Əllərimə mirra damdı,
Barmaqlarımdan süzüldü,
Cəftə üstə töküldü.
6 Mən sevgilimə qapı açanda
Sevgilim çıxıb getmişdi.
O məni çağıranda huşumu itirmişdim.
Mən onu axtardım, tapa bilmədim,
Mən onu çağırdım, lakin cavab gəlmədi.
7 Şəhər asayişini qoruyanlar məni tapdılar,
Döyüb bədənimi yaraladılar,
Hasar keşikçiləri örpəyimi açdılar.
8 Ey Yerusəlimdəki qızlar, mən sizə and verirəm,
Tapsanız sevgilimi, deyin ona: «Mən eşq xəstəsiyəm».

Qızın rəfiqələri:

9 Ey gözəllər gözəli,
Sevgilinin digərlərindən fərqi nədir?
Onu fərqləndirən nədir?
Axı niyə bizə belə and verirsən?

Qız:

10 Sevgilim nur saçır, əlvan rənglidir,
O, on minlərin arasından seçilir.
11 Başı sanki saf qızıldır,
Qıvrım saçı qara qarğa tək qaradır.
12 Gözləri axar sular kənarındakı göyərçinlərə oxşayır,
Süd içində yuyunmuşlar,
Öz yuvasında cəvahir tək görünərlər.
13 Yanaqları ətirli gülüstana oxşayır,
Hər yana ətir saçır,
Dodaqları zanbaqlara bənzəyir,
Ondan mirra tökülür.
14 Əlləri sanki sarı yaqutla bəzənən qızıl budaqdır,
Qaməti sanki yaqutlarla naxışlanan fil dişidir.
15 Qıçları saf qızıl ayaqlıqlar üstündə dayanan
Mərmər sütunlara oxşar.
Görkəmi Livanın dağları kimidir,
Nadir sidr ağacları kimidir.
16 Şirindillidir,
Təpədən dırnağadək gözəldir.
Ey Yerusəlimdəki qızlar, mənim sevgilim budur,
Mənim yarım budur.

6

Qızın rəfiqələri:

1 Ey gözəllər gözəli, sevgilin hara gedib?
O hansı yana dönüb?
Sənինlə birgə onu axtarmağa gedək.
Qız:
2 Sevgilim öz bağçasına –
Ətirli gülüstana gedib,
Bağçalarda sürüsünü otarmağa,
Zanbaq gülü toplamağa gedib.
3 Mən sevgilimin, sevgilim də mənimdir,
O, sürüsünü zanbaqlıq içərisində otarır.
Oğlan:
4 Ey yarım, sən
Tirsa şəhəri qədər gözəlsən,
Yerusəlim kimi sevimlisən,
Müzəffər ordu kimi möhtəşəmsən.
5 Gözlərini məndən ayır,
Onlar məni mat qoyur.
Saçların Gilead dağının yamaclarından
Tökülən keçi sürüsü tək qapqaradır.
6 Dişlərin yenicə yuyunub çıxan qoyun sürüsü tək düzülüb,
Bu qoyunların hamısının əkiz balası var,
Aralarında balasız olanı yoxdur.
7 Kəsilmiş nar kimi yaşmaqladığın yanaqlarından qan damır.
8 Altmış mələkə var,
Cariyələr səksənə çatır,
Kənizlər isə saysızdır.
9 Göyərçinimin, eyibsizimin tayı yoxdur,
Anasının yeganə qızıdır,
Onu doğanın canı-gözüdür.
Qızlar onu görərkən
Söyləyirlər: «Bəxtəvərsən!»
Mələkələr və cariyələr də onu mədh edir.
Qızın rəfiqələri:
10 Şəfəq saçan,
Ay tək gözəl, gün tək parlayan,
Müzəffər ordu kimi möhtəşəm olan kimdir?
Qız:
11 Mən qoz bağına endim,
Yaşıllaşan vadini görmək istədim.
Üzüm tumurcuqlanıbmı, narlar çiçəklənibmi?
Bunu seyr edim.
12 Heç özüm də bilmədən ruhum məni apardı,
Şanlı xalqımın döyüş arabalarının üstünə qaldırdı.
Qızın rəfiqələri:
13 Qayıt, ey Şulam qızı, qayıt,
Qayıt, səni görək, qayıt.
Oğlan:
Maxanayim oyununa tamaşa etdiyiniz kimi
Niyə Şulam qızına baxmaq istəyirsiniz?

7

1 Ey əsilzadə qızı, başmaqlı ayaqların gözəldir,
Budlarını sanki heykəltəraş yonub, cəvahirə bənzəyir.
2 Göbəyin cürbəcür şərabların tükənmədiyi
Dəyirmi piyaləyə bənzəyir.
Belin zanbaqlara bürünən
Bir dəstə sünbülə bənzəyir,
3 Döşlərin cüt ceyran balası kimi,
Əkiz maral balası kimi qoşadır.
4 Boynun fil dişi qülləsi kimi gözəldir.
Gözlərin Bat-Rabbim darvazası yanındakı
Xeşbon hovuzuna bənzəyir.
Burnun Dəməşqə baxan Livan qülləsi kimi gözəldir.
5 Başın Karmel dağı kimi dik durur,
Başındakı tellər tünd qırmızı rəngə çalır,
Padşah zülfünün əsiri olur.
6 Nə qəşəngsən, nə şirinsən,
Ey məlahətli sevgilim.
7 Qamətin xurma ağacına,
Döşlərin salxımlara bənzəyir.
8 Dedim: «Qoy xurma ağacına çıxım,
Meyvəli budaqlarından yapışım».
Döşlərindən üzüm salxımları kimi dadım,
Nəfəsindən alma ətrini duyum.
9 Dodaqların gözəl şərab dadı verir.
Qız:
Bu şərab birbaşa sevgilim üçün tökülsün,
Biz yatanların dodaqlarına süzülsün.
10 Mən sevgiliminkiyəm,
Onun meyl etdiyi mənəm.
11 Sevgilim, gəl çölə gedək,
Kəndlərdə gecələyək.
12 Səhər tezdən üzüm bağlarına gedək,
Üzüm tumurcuqlanıbmı, pöhrə veribmi?
Narlar çiçəklənibmi? Bunu seyr edək.
Qoy orada sevgimi sənə verim.
13 Ey sevgilim, məhəbbət otları ətir saçır,
Qapımızın yanında köhnə, təzə – cürbəcür meyvələr var,
Sənin üçün saxlanılıb.

8

1 Kaş ki mənə ananın döşlərindən süd əmən
Bir qardaş kimi olaydın,
Küçədə sənինlə rastlaşarkən səni öpərdim,
Heç kim məni qınamazdı.
2 Qarşına düşəydim, mənə öyüd verən
Anamın evinə aparaydım.
Şirin şərabdan, narımın şirəsindən
Sənə içirəydim.

3 Sevgilim sol əlini başımın altına salır,

Sağ əli ilə məni qucağına alır.
4 Ey Yerusəlimdəki qızlar, sizi and verirəm
Dişi ceyranlara, çöldəki marallara!
Bizi bu sevgidən oyatmayın, ayıltmayın,
Qoy könül istəyənəcən qalsın.
Qızın rəfiqələri:
5 Sevgilisinə söykənib çöldən gələn
Bu gözəl kimdir?
Qız:
Alma ağacı altda səni oyatdım.
Sən orada ananın bətnində düşmüsən,
Orada anan ağrı çəkib, səni doğub.

6 Məni qəlbinin başında, qolunun üstündə
Bir möhür kimi saxla.
Çünki sevgi ölüm qədər qüvvətlidir,
Qısqanclıq ölülər diyarı kimi möhkəmdir,
Onun odu alovlanır,
O, atəşdir, tamamilə yandırıb-yaxır.
7 Sevgini ümman sular söndürə bilməz,
Onu çağlayan çaylar batıra bilməz.
Bir insan sevgisi uğrunda var-yoxunu versə belə,
Hamı ona xor baxar.
Qızın rəfiqələri:
8 Bir kiçik bacımız var,
Hələ döşləri çıxmayıb.
Bacımıza elçi gələn gün
Onun üçün nə edək?
9 Əgər o, bir hasar olsaydı,
Biz üstünə gümüşdən bürc vurardıq.
Əgər o, bir qapı olsaydı,
Onu sidrdən xonça bağlayıb dövrəyə alardıq.
Qız:
10 Mən bir hasaram,
Döşlərim qüllələrə oxşar,
Ona görə yarımın gözləri məndən razı qalar.
11 Süleymanın Baal-Hamonda bir üzüm bağı var idi,
O bu bağı kirayəyə verirdi.
Məhsula görə hər kirayə alan
Ona min parça gümüş gətirməli idi.
12 Mənim də bağım var, onun sahibiyəm,
Ey Süleyman, min parça gümüş sənin olsun,
İki yüz gümüş kirayə alanlara qalsın.
Oğlan:
13 Sən, ey bağçalarda məskən salan gözəl,
Dostlar səni dinləyir,
Mənə də səsini eşitdir.
Qız:
14 Ey sevgilim, qaç,
Ətir saçan dağların üstündə,
Bir ahu, bir maral balası kimi ol.

YEŞAYA
PEYĞƏMBƏRİN KİTABI
GİRİŞ

«Yeşaya» Kitabının adı miladdan əvvəl VIII əsrin ikinci yarısında Yerusəlimdə yaşamış Yeşaya adlı böyük peyğəmbərin adı ilə bağlıdır. Yeşaya ibrani dilində «Rəbb xilas edir» mənasını verir. Kitabın belə adlanması müəyyən mənada kitaba bir mahiyyət verir.

Kitabı üç əsas hissəyə bölmək olar:

(1) 1-39-cu fəsillər cənub padşahlığı olan Yəhudanın qüvvətli qonşusu Aşşur ölkəsi tərəfindən təhdid edildiyi dövrə aiddir. Peyğəmbər alovlu nitqləri ilə xalqı və onun başçılarını salehliyə və doğru həyata çağırır. Yeşaya dönə-dönə xəbərdarlıq edirdi ki, Allaha itaətsizlik ölkənin dağılmasına və xalqın məhv olmasına səbəb olacaq. O həm də bütün dünyaya sülh və Davud nəslindən kamil padşah gələcəyini qabaqcadan xəbər verirdi.

(2) 40-55-ci fəsillər tarixi vəziyyətin dəyişməsini özündə əks etdirir. Bu fəsillər Yəhuda xalqının Babil əsarətində olduğu dövrə aiddir. Aşşurlulardan sonra Orta Şərqdə hakimiyyəti ələ keçirən Babillilər miladdan əvvəl 586-cı ildə Yerusəlimi zəbt edib əhalisini Babilə sürgün etdilər. Babil əsirliyi zamanı Yəhuda xalqı ümidini itirmiş və miskin hala düşmüşdü. Belə vəziyyətdə Yeşaya peyğəmbərlik edir ki, Allah Öz xalqını azad edəcək və onlar Yerusəlimdə yeni həyata başlayacaq. Bu fəsillər göstərir ki, tarixi idarə edən Allahdır və Onun Öz xalqına olan amalını başqa millətlər üçün də tətbiq etmək istəyir. Burada bütün millətlərin İsrail vasitəsilə xeyir-dua alacağından bəhs edilir.

(3) 56-66-cı fəsillərdə sürgündə olan yəhudilərin Yerusəlimdə yenidən yaşayacağı və Allahın Öz vədlərinə sadiq qalmasına əmin ola biləcəkləri bəyan edilir. Burada salehliyə və ədalətə əməl etməyə, Şənbə gününə düzgün riayət edilməsinə, qurban təqdiminə, duaya və oruca xüsusi diqqət yetirilir.

Kitabın məzmunu:

1:1–12:6 Xəbərdarlıq və vədlər
13:1–23:18 Millətlərin cəzalandırılması
24:1–27:13 Allahın dünyanı mühakimə etməsi
28:1–35:10 Sonrakı xəbərdarlıq və vədlər
36:1–39:8 Yəhuda padşahı Xizqiya və Aşşurlular
40:1–55:13 Təsəlli və ümid sözləri
56:1–66:24 Xəbərdarlıq və vədlər

1 * * * * Yəhuda padşahları Uzziya, Yotam, Axaz, Xizqiyanın dövründə
Yəhuda və Yerusəlim barəsində Amots oğlu Yeşayaya görünən görüntü.

Rəbb xalqına xəbərdarlıq edir

2 Ey göylər, eşidin,
Ey yer üzü, dinləyin!
Çünki Rəbb belə söylədi:
«Övladlar yetişdirib böyütdüm,
Amma onlar Mənə qarşı üsyankar oldular.

---

* **1:1** 2Pad. 15:1-7; 2Saln. 26:1-23 * **1:1** 2Pad. 15:32-38; 2Saln. 27:1-9 * **1:1** 2Pad. 16:1-20; 2Saln. 28:1-27 * **1:1** 2Pad. 18:1–20:21; 2Saln. 29:1–32:33

3 Öküz yiyəsini,
Eşşək də sahibinin təknəsini tanıyır,
Lakin İsrail xalqı Məni tanımır,
Xalqım anlamır».

4 Günah edən millətin,
Şər işlər görən xalqın,
Yolunu azmış nəslin,
Pozulmuş övladların vay halına!
Onlar Rəbbi tərk etdilər,
İsrailin Müqəddəsinə xor baxdılar,
Ondan üz döndərdilər.

5 Siz nə üçün yenə döyüləsiniz,
Niyə üsyan etməkdə davam edirsiniz?
Xoralar başınızı tamamilə bürüyüb,
Ürəyiniz azara düşüb.
6 Təpədən dırnağacan bədəniniz xəstədir,
Bir sağlam yeriniz yoxdur:
Yaralarınız, zədələriniz,
Yenə də vurulmuş yaralarınız
Təmizlənməmiş, sarılmamış,
Məlhəmlə yumşaldılmamışdır.
7 Ölkəniz viran qaldı,
Şəhərləriniz alışıb-yandı,
Yadellilər gözünüzün önündəcə torpağınızı yeyib-dağıtdı.
Torpağınız kimsəsiz qalıb,
Sanki yad adamlar oranı talayıb.
8 Sion qızı bağdakı çardaq, bostandakı koma,
Mühasirəyə alınmış şəhər kimi tək qalıb.
9 * Əgər Ordular Rəbbi
Bizim üçün bir neçə adamı sağ qoymasaydı,
Biz Sodom kimi olardıq,
Homorraya bənzəyərdik.

10 Ey Sodom başçıları,
Rəbbin sözünü eşidin!
Siz, ey Homorra xalqı,
Allahımızın təlimini dinləyin!
11 * Rəbb deyir:
«Qurbanlarınız çoxalıb, Mənə nə?
Yandırma qoç qurbanlarından,
Bəslənmiş heyvanların piyindən doymuşam.
Buğa, quzu, təkə qanını istəmirəm.
12 Hüzuruma gələrkən
Əlinizdə bunları gətirməyinizi kim istədi?
Məbədimin həyətlərinə boş yerə ayaq basırsınız.
13 Mənə artıq batil təqdimlər gətirməyin,
Buxur Məndə ikrah yaradır.
Pisliklə dolu

* **1:9** Yar. 19:24; Rom. 9:29 * **1:11** Amos 5:21-22

Təzə Ay mərasimlərinizə,
Şənbə günlərinizə,
Müqəddəs toplantılarınıza
Dözə bilmirəm!
14 Təzə Ay mərasimlərinizə,
Bayram günlərinizə
Ürəkdən nifrət edirəm.
Bunlar Mənə yük oldu,
Onları daşımaqdan yoruldum.
15 Siz əl açıb Mənə yalvaranda
Göz yumacağam.
Nə qədər çox dua etsəniz də,
Yenə qulaq asmayacağam.
Əllәriniz qanla doludur,
16 Yuyunub təmizlənin,
Gözümün önündə işlərinizi şərdən uzaqlaşdırın,
Pislik etməkdən vaz keçin.
17 Yaxşılıq etməyi öyrənin,
Ədaləti axtarın,
Məzlumları qurtarın,
Yetimin haqqını qoruyun,
Dul qadını müdafiə edin».

18 Rəbb deyir:
«Gəlin indi birgə düşünək bu an,
Günahlarınız qıpqırmızı parça kimi görünsə də,
Onlar qar kimi ağ olacaq,
Tünd qırmızı rəngə çalsa da,
Onlar ağ yun kimi bəyaz olacaq.
19 İtaətkar olub sözə baxsanız,
Torpağın ən gözəl bəhrələrindən yeyərsiniz.
20 Əgər üsyankar olub Məni rədd etsəniz,
Qılınc sizi yeyəcək».
Bu sözlər Rəbbin ağzından çıxıb.

Günahlı şəhər

21 Rəbbə sadiq şəhər
Necə də fahişəyə bənzər oldu!
Axı o, ədalətlə dolu idi,
Orada salehlik məskunlaşmışdı,
İndi isə qatillərlə doludur!
22 Gümüşünüz tullantıya çevrildi,
Şərabınıza su qatıldı.
23 Başçılarınız üsyankar olub oğrularla əlbirdir.
Hər kəs rüşvəti sevir, bəxşiş dalınca düşür.
Yetimin haqqını qorumur,
Dul qadını müdafiə etmək haqqında düşünmür.

24 Buna görə də Sahibimiz, Ordular Rəbbi,
İsrailin Qadir Allahı
Belə bəyan edir:
«Yağılarımı cəzalandırıb rahatlanacağam,

Düşmənlərimdən qisas alacağam.
25 Ey İsrail xalqı, sənə əlimi uzadacağam,
Paxırını gilabı ilə təmizləyəcəyəm,
Bütün çirkini yuyacağam.
26 Hakimlərini, məsləhətçilərini
Əvvəlki kimi geri qaytaracağam.
Sənə yenidən:
“Salehlik şəhəri, sadiq şəhər” deyiləcək».
27 Sion ədalətlə,
Tövbə edən sakinləri salehliklə qurtulacaq.
28 Lakin üsyankarlarla günahkarlar
Birgə həlak olacaq,
Rəbbi tərk edənlər yox olacaq.

29 Palıd ağaclarına səcdə etməkdən xəcalət çəkəcəksiniz,
Seçdiyiniz bağlarda ibadət etməkdən utanacaqsınız.
30 Yarpaqları solmuş palıd ağacına,
Susuz bağa dönəcəksiniz.
31 Güclü adam kətan qırıntısına oxşayacaq,
Gördüyü iş qığılcım kimi olacaq,
İkisi birlikdə yanacaq,
Onları söndürən olmayacaq.

2

Rəbbin dağı
(Mik. 4:1-3)

1 Amots oğlu Yeşayanın Yəhuda və Yerusəlim barəsində gördükləri:
2 Axır zamanda Rəbbin evi olan dağ
Dağların zirvəsində möhkəm duracaq,
Təpələrdən yuxarı ucalacaq.
Bütün millətlər ona sarı gələcək.
3 Çox xalqlar gəlib deyəcək:
«Gəlin Rəbbin dağına,
Yaqubun Allahının evinə qalxaq,
Qoy Rəbb bizə Öz yollarını öyrətsin,
Biz Onun rizləri ilə gedək».
Siondan Rəbbin təlimi,
Yerusəlimdən Onun kəlamı yayılacaq.
4 * Millətlər arasında Rəbb hakim olacaq,
Çox xalqlar haqqında qərar çıxaracaq.
Onlar qılınclarından kotan,
Nizələrindən isə dəryaz düzəldəcək.
Millət millətə qarşı qılınc qaldırmayacaq,
Artıq dava etməyi öyrənməyəcək.

5 Ey Yaqub nəsli, gəlin Rəbbin nurunda gəzək.

Rəbbin günü

6 Ya Rəbb, xalqını – Yaqub nəslini atdın,
Çünki onlar

* **2:4** Yoel 3:10

Şərqdən gələn mövhumatlara uymuşdular,
Filiştlilər kimi falçılıq edirlər,
Əcnəbilərin adət-ənənələrinə əməl edirlər.
7 Ölkələri qızıl-gümüşlə dolu,
Xəzinələrinin sonu yoxdur.
Ölkələrində çoxlu atlar var,
Döyüş arabaları külli miqdardadır.
8 Ölkələri bütlərlə doludur,
Əlləri ilə düzəltdikləri,
Barmaqları ilə işlədikləri
Bütlərin qarşısında səcdə qılırlar.
9 Buna görə də hamı yerə səriləcək,
Hər kəs diz üstə çökdürüləcək.
Ya Rəbb, onları bağışlama!

10 * * Rəbbin zəhmli üzündən,
Ehtişamının əzəmətindən
Qayalıqlara gedin,
Yerin altında gizlənin.
11 Adamların təkəbbürlü baxışları alçaldılacaq,
İnsanların qüruru qırılacaq,
O gün yalnız Rəbb yüksəldiləcək.

12 Çünki o gün Ordular Rəbbi
Bütün qürurluları, lovğaları, məğrurları alçaldacaq.
13 Livanın bütün hündür və vüqarlı sidr ağaclarını məhv edəcək,
Bütün Başan palıdlarını yox edəcək.
14 Bütün ulu dağları, hündür təpələri,
15 Bütün yüksək qüllələri,
Qala divarlarını yerlə yeksan edəcək,
16 Bütün Tarşiş gəmilərini,*
Bütün gözəl gəmiləri yox edəcək.
17 Adamların təkəbbürü qırılacaq,
İnsanların qüruru alçaldılacaq,
O gün yalnız Rəbb ucaldılacaq.
18 Bütlər tamamilə aradan götürüləcək.

19 * Rəbb yeri sarsıtmağa qalxanda
Onun zəhmli üzündən, ehtişamının əzəmətindən
Hər bir insan qayalıqdakı mağaralara,
Yerin altındakı xəndəklərə qaçıb girəcək.
20 O gün insanlar
Səcdə etmək üçün düzəltdikləri
Qızıl və gümüş bütlərini götürüb
Köstəbək və yarasaların
Qabağına atacaqlar ki,
21 Rəbb yeri sarsıtmağa qalxarkən
Onun zəhmli üzündən, ehtişamının əzəmətindən
Qaçmaq üçün qayalıqdakı çatlaqlara,

* **2:10** 2Sal. 1:9 * **2:10** Vəhy 6:15 * **2:16** Tarşiş gəmiləri – yaxud ticarət gəmiləri. * **2:19** Vəhy 6:15

Uçurumlardakı yarıqlara girsinlər.

22 Nəfəsi burunda olan insandan əl çəkin,
Onun nə dəyəri var ki?

3

Yerusəlimdə qarmaqarışıqlıq

1 Budur, Sahibimiz, Ordular Rəbbi
Yerusəlimdən və Yəhudadan hər bir yardımı, köməyi,
Bütün çörək, su yardımını kəsəcək.
2 İgidlərlə cəngavərləri,
Hakimlərlə peyğəmbərləri,
Falçılarla ağsaqqalları,
3 Əllibaşılarla adlı-sanlı adamları, məsləhətçiləri,
Mahir sehrbazlarla cadugərləri aradan qaldıracaq.
4 Uşaqları onların üzərinə başçı qoyacağam,
Qoy körpələr onlara hökm etsin.
5 İnsan insanla, qonşu qonşusu ilə,
Cavan yaşlı ilə, adi adam nüfuzlu insanla
Həyasızcasına rəftar edəcək.

6 Ailədə qardaş qardaşa sarılıb deyəcək:
«Sənin heç olmasa əyninə geyməyə paltarın var.
Sən başçımız ol,
Qoy bu xarabalıqlar sənin əlinin altında olsun!»
7 O vaxt bu adam uca səslə söyləyəcək:
«Mən yaralarınızı sarımağı bacarmaram,
Çünki evimdə nə yemək, nə də paltar var,
Məni xalqın başçısı qoymayın».

8 Yerusəlim sarsıldı, Yəhuda dağıldı,
Çünki sözləri və əməlləri
Rəbbə qarşı oldu,
Onun əzəmətli hüzuru kimsə tərəfindən sayılmadı.
9 Sifətlərinin ifadəsi onlara qarşı şəhadət edir,
Günahları haqda Sodomdakı kimi açıq danışırlar,
Bunu gizlətmirlər.
Vay onların halına!
Axı bu bəlanı başlarına özləri gətirdi.

10 Saleh adamlara söyləyin ki,
Onlara yaxşılıq ediləcək,
Çünki onlar xeyirxahlıqlarının bəhrəsini yeyəcək.
11 Pis adamların vay halına!
Çünki onlara pislik olunacaq,
Elədikləri əməlləri qarşılarına çıxacaq.
12 Uşaqlar xalqıma zülm edir,
Qadınlar üzərimizdə hökm sürür!
Ey xalqım, sənə yol göstərənlər
Səni azdırır, yolunu dolaşdırırlar!

13 Rəbb məhkəməsini qurmaq üçün qalxır,

Xalqları mühakimə etmək üçün durur.
14 Rəbb xalqının rəhbərlərini,
Başçılarını məhkəməyə gətirir:
«Sizsiniz üzüm bağını yeyib-dağıdan,
Kasıbların malı ilə evlərinizi dolduran.
15 Nə haqla xalqıma zülm edib
Yoxsullara əzab verirsiniz?»
Bunu Ordular Rəbbi Xudavənd bəyan edir.

Yerusəlim qadınlarına xəbərdarlıq

16 Rəbb deyir: Madam ki
Sion qızları çox təkəbbürlüdür,
Boylana-boylana gəzir, göz-qaş oynadır,
Addımlarını asta-asta atırlar,
Ayaqlarındakı xalxalları cingildədib yeriyirlər,
17 Buna görə də Xudavənd
Sion qızlarının başlarına qotur salacaq.
Ayıb yerlərini açıb göstərəcək.

18 O gün Xudavənd onların bəzəklərini –
Topuqlara taxılan bilərziklərini,
Araqçınlarını, aypara şəkilli boyunbağılarını,
19 Sırğalarını, qolbaqlarını, örpəklərini,
20 Tac şəkilli başlıqlarını,
Bazubəndlərini, qurşaqlarını,
Ətirlə dolu mücrülərini,
Tilsimlənmiş bəzək əşyalarını,
21 Üzüklərini, burun halqalarını,
22 Bayram libaslarını, paltarlarını,
Örtüklərini, əl çantalarını,
23 Güzgülərini, nəfis toxunmuş kətan libaslarını,
Çalmalarını, duvaqlarını əllərindən alacaq;
24 O vaxt gözəl ətir yerinə üfunət,
Kəmər əvəzinə ip,
Lülə-lülə saç əvəzinə keçəl baş,
Bəzəkli paltar əvəzinə çul bürüncək,
Gözəllik əvəzinə dağlanma olacaq.
25 Kişiləriniz qılıncla,
İgidləriniz döyüşdə məhv olacaq.
26 Yerusəlimin darvazaları
Nalə çəkib yas tutacaq,
Bu şəhərsə kimsəsiz qadın tək
Quru yerdə oturacaq.

4

1 O gün yeddi qadın
Bir kişinin yaxasından tutub belə deyəcək:
«Öz çörəyimizi yeyib öz paltarımızı geyinərik,
Təki adın üstümüzdə olsun,
Bizi xəcalətdən qurtar».

Yerusəlimin gələcəyi

2 O gün Rəbbin Pöhrəsi gözəl və əzəmətli olacaq, İsrail xalqından xilas olub
sağ qalanlar torpağın verdiyi bəhrə ilə fəxr edib şərəflənəcəklər. 3 Sionda,
yəni Yerusəlimdə sağ qalanlara, orada qeyd olunub yaşayanlara «müqəddəs»
deyiləcək. 4 Xudavənd Sion qızlarının murdarlığını yuyan zaman ədalət və
alov ruhu ilə Yerusəlimi günahlı qandan təmizləyəcək. 5 * Sonra Rəbb Sion
dağının hər yanını, orada toplananların üzərini gündüz bulud və tüstü, gecə
isə parlaq alovla örtəcək. Həqiqətən, əzəmətli şəhərin üzərinə örtük olacaq.
6 Bu bir çardaq olub gündüz qızmar istidə kölgə olacaq, fırtına ilə yağışa qarşı
sığınacaq və daldalanma yeri olacaq.

5

Üzüm bağı haqqında nəğmə

1 * Sevgilimin üzüm bağı barəsində
Məhəbbət nəğməsini oxuyuram:

Torpağın məhsuldar bir təpəsində
Sevgilimin bir üzüm bağı var idi.
2 O, torpağı belləyib daşlardan təmizlədi,
Seçmə meynələr əkdi,
Ortada gözətçi qülləsi tikdi,
Üzümsıxan düzəltdi,
Üzümlüyün barını gözlədi,
Amma bağ cır üzüm gətirdi.

3 «İndi isə xahiş edirəm, ey Yerusəlimdə yaşayanlar,
Ey Yəhuda adamları,
Mənimlə üzüm bağımın arasında hakim olun!
4 Bağım üçün daha nə etməliyəm?
Üzümlüyün barını gözləyərkən
Axı nə üçün bağım cır üzüm gətirsin?
5 İndi qoy mən sizə bağımla nə edəcəyimi bildirim:
Çəpərini sökəcəyəm və onu yeyib-dağıdacaqlar,
Hasarını yıxacağam və onlar tapdalanacaq.
6 Oranı viranəliyə çevirəcəyəm,
Oranı nə budayacaqlar, nə də belləyəcəklər.
Orada tikan və qanqal bitəcək,
Buludlara əmr edəcəyəm ki,
Üzərinə yağış yağmasın».
7 İsrail nəsli Ordular Rəbbinin üzüm bağıdır,
Yəhuda adamları isə Onun sevimli meynələridir!
O, ədalət gözləyirdi,
Budur, zorakılıq gördü,
O, salehlik gözləyirdi,
Budur, fəryadlar gördü!

İnsanların pis əməlləri

8 Yer qalmayana qədər evi evə,
Tarlanı tarlaya birləşdirənlərin vay halına!
Yaşamağa yer qoymamısınız,

---

* **4:5** Çıx. 13:21; 24:16 * **5:1** Mat. 21:33; Mark 12:1; Luka 20:9

Məgər bu ölkədə tək siz yaşayırsınız?
9 Ordular Rəbbi mənə belə eşitdirdi:
«Böyük və yaraşıqlı çoxlu evlər xaraba qalacaq,
İçində yaşayan olmayacaq.
10 Üzümlüyün on sahəsindən * bir bat şərab əldə ediləcək,
Bir xomer toxumdan bir efa taxıl əmələ gələcək».

11 Vay halına səhər erkən qalxıb içki ardınca düşənlərin,
Gecə yarısınadək şərab içib keflənənlərin!
12 Onların ziyafətlərində
Lira, çəng, dəf və ney çalınar,
Şərab içilər,
Lakin onlar Rəbbin gördüyü işlərə
Diqqət etməzlər, əməllərinə baxmazlar!

13 Buna görə xalqım ağılsızlığından sürgünə gedəcək,
Onun adlı-sanlı adamları acından öləcək,
Adi adamlar isə susuzluqdan yanacaq!
14 Ölülər diyarı həddindən artıq ağzını açıb
Doymaq bilmir.
Yerusəlimin adlı-sanlıları,
Adi adamları, səs-küylə əylənən insanları bu diyara enəcək.
15 Buna görə də hamı yerə səriləcək,
Hər kəs diz üstə çökdürüləcək,
Təkəbbürlü baxışlar alçaldılacaq.
16 Amma Ordular Rəbbi
Ədaləti ilə ucaldılacaq,
Müqəddəs Allah salehliyi ilə
Müqəddəsliyini göstərəcək.
17 Quzular öz otlaqlarındakı kimi otlayacaq,
Varlıların viranə qalan evlərini yadellilər alacaq.

18 Pisliyi yalanla hörülmüş iplərlə,
Günahı araba kəndirləri ilə çəkənlərin vay halına!
19 Onlar deyir: «Qoy Allah tələssin,
Öz əməlini tez həyata keçirsin, biz də görək.
Qoy İsrailin Müqəddəsinin niyyəti gerçək olsun ki, bunu bilək!»
20 Vay halına pisə yaxşı, yaxşıya pis söyləyənlərin,
Qaranlığı işıq, işığı qaranlıq sayanların,
Acıya şirin, şirinə acı deyənlərin!
21 Vay halına özlərini müdrik zənn edənlərin, ağıllı sayanların!
22 Vay halına şərab içməkdə qəhrəman,
İçkiləri qarışdırıb içməkdə pərgar olanların!
23 Vay halına rüşvət alıb təqsirkara bəraət qazandıranların,
Haqlıların haqqını əlindən alanların!

24 Beləliklə, alovun dili samanı necə yeyib-qurtarırsa,
Küləş od içində necə əriyib-gedirsə,
Onlar da köklərindən elə çürüyəcək,

* **5:10** On sahə – ibrani dilində on cüt öküzün bir gündə şumladığı torpaq sahəsi, təqribən 16 000 kvadrat metr.

Tumurcuqları toz kimi havaya sovrulacaq,
Çünki Ordular Rəbbinin qanununu rədd etdilər,
İsrailin Müqəddəsinin sözünə xor baxdılar.
25 Buna görə də Rəbbin qəzəbi Öz xalqına qarşı alovlandı,
Əlini onlara qarşı uzadaraq onları vurdu.
Dağlar titrədi, küçələrdə meyitləri zibil kimi qaldı,
Bütün bunlara qarşı yenə də Rəbbin qəzəbi sönmədi,
Əli hələ də cəzalandırmağa hazır idi.

26 Rəbb uzaqda yaşayan millətləri
Bayraq işarəsi ilə,
Onları yer üzünün ucqarlarından
Fit səsi ilə səsləyəcək.
Tezliklə bu millətlər gələcək.
27 Aralarında yorulan, büdrəyən olmayacaq.
Onlar mürgüləməyəcək və yuxuya getməyəcək,
Belindəki kəmər açılmayacaq, ayaqqabı bağı qırılmayacaq.
28 Onların oxları iti, yayları da dartılmışdır.
Atların dırnaqları çaxmaq daşına bənzər,
Döyüş arabalarının təkərləri qasırğa kimidir.
29 Onların nərəsi bağıran şikarlarını qapıb aparan,
Kimsə onu əlindən ala bilməyən
Şirin, gənc aslanın nərəsinə bənzər.
30 O gün İsrailə qarşı onlar dənizin uğultusu kimi gurlayacaqlar.
Kim yerə baxarsa, budur, zülmət, dərd görəcək.
Axı işıq qara buludlarla örtülüb.

6

Yeşayanın görüntüsü

1 * Padşah Uzziya ölən il mən Xudavəndi gördüm. O, uca və əzəmətli taxtda oturmuş və geyimlərinin ətəyi məbədin döşəməsini örtmüşdü. 2 Onun ətrafında seraflar * dayanmışdı. Hər birinin altı qanadı var idi. Qanadının ikisi ilə üzlərini, ikisi ilə ayaqlarını örtmüş, ikisi ilə uçurdular. 3 * Biri o birini səsləyib deyirdi:
«Ordular Rəbbi müqəddəsdir, müqəddəsdir, müqəddəsdir!
Bütün yer üzü Onun əzəməti ilə doludur».

4 * Serafların səsindən qapı çərçivələri ilə kandarları sarsıldı, məbəd tüstü ilə doldu. 5 Mən dedim:
«Vay halıma, həlak oldum!
Çünki ağzı murdar bir adamam,
Həm də murdar ağızlı adamlar arasında yaşayıram.
Buna baxmayaraq, qarşımda Padşahı –
Ordular Rəbbini gözlərimlə gördüm».

6 Seraflardan biri mənə tərəf uçdu, əlində də maşa ilə qurbangahdan götürdüyü yanar kömür var idi. 7 O, kömürlə dodaqlarıma toxunaraq dedi:
«Budur, bu kömür dodaqlarına dəydi,
Pisliyin silindi, günahın bağışlandı».

* **6:1** 2Pad. 15:7; 2Saln. 26:23 * **6:2** Seraf – bir mələk növü. * **6:3** Vəhy 4:8 * **6:4** Vəhy 15:8

8 Sonra Xudavəndin səsini eşitdim: «Kimi göndərim? Bizim üçün kim
gedəcək?» Mən dedim: «Mən buradayam. Məni göndər». 9 * O dedi: «Get bu
xalqa bunu çatdır:
“Eşitdikcə eşidəcəksiniz, amma anlamayacaqsınız,
Gördükcə görəcəksiniz, amma qanmayacaqsınız.
10 Bu xalqın ürəyini kütləşdir, qulaqlarını ağır eşidən elə, gözlərini yum ki,
Gözləri ilə görməsinlər, qulaqları ilə eşitməsinlər,
Ürəkləri ilə anlamasınlar
Və Mənə sarı dönüb şəfa tapmasınlar”».
11 «Nə vaxtadək, ya Xudavənd?» deyə soruşdum. Rəbb cavab verdi:
«Şəhərlər xarabalıqlara dönüb kimsəsiz,
Evlər adamsız, bu torpaq büsbütün viranə qalanadək.
12 Rəbb adamları çox uzaqlara sürgün edəcək,
Ölkənin çox yerləri viran qalacaq.
13 Xalqın onda biri qalsa belə,
Ölkə yenə dağılacaq;
Lakin kəsiləndə kötüyü qalan
Yabanı püstə və palıd ağacı kimi
Müqəddəs nəsil onun kötüyüdür».

7

Padşah Axaza bir işarə: İmmanuel

1 * Uzziya oğlu Yotam oğlu Yəhuda padşahı Axazın hökm sürdüyü dövrdə
Aram padşahı Resinlə İsrail padşahı Remalya oğlu Peqah Yerusəlimə hücum
etdilər, amma oranı ala bilmədilər.
2 Davud nəslinə xəbər verildi ki, Aramlılarla Efrayimlilər birləşib ordu
düzəldib. Padşahın və xalqın ürəyi meşə ağacları küləkdən titrəyən kimi titrədi.
3 Rəbb Yeşayaya dedi: «Axazı qarşılamaq üçün oğlun Şear-Yaşuvla * birgə
yuxarı hovuzun su yolunun qurtaracağına, Mahudbasan tarlasına gedən
yola çıx». 4 Ona belə de: «Diqqətli və sakit ol, qorxma! Qoy ürəyin bu
tüstülənən, yarısı yanmış iki odun parçasından – Resinin, Aramın və Remalya
oğlunun qızğın qəzəbindən qorxmasın! 5 Aram, Efrayim və Remalya oğlu sizə
qarşı şər quraraq 6 belə deyir: “Gəlin Yəhudanın əleyhinə çıxaq, vahiməyə
salaraq zəbt edək və Tabel oğlunu oraya padşah qoyaq”». 7 Xudavənd Rəbb
belə deyir:
«Bu iş olmayacaq, baş tutmayacaq.
8 Çünki Aramın paytaxtı Dəməşqdir,
Dəməşqin başçısı da Resindir. Efrayim isə altmış beş ildən sonra
Darmadağın edilib xalq kimi qalmayacaq.
9 Efrayimin paytaxtı Samariyadır,
Samariyanın başçısı isə ancaq Remalyanın oğludur.
Əgər imanda möhkəm durmasanız,
Heç dayana bilməzsiniz».
10 Rəbb yenə Axaza söylədi: «Allahın Rəbdən bir işarə istə. 11 Qoy ya ölülər
diyarı qədər dərin ya da göylər qədər uca olsun». 12 Lakin Axaz cavab verdi:
«Xeyr, Rəbbi sınamaq istəmirəm». 13 Bunun üstündən Yeşaya belə dedi: «Eşidin,
ey Davud nəsli! İnsanları bezdirməyiniz bəs deyilmi ki, mənim Allahımı da

* **6:9** Mat. 13:14-15; Mark 4:12; Luka 8:10; Yəh. 12:39-40; Həv. 8:26-27 * **7:1** 2Pad. 16:5; 2Saln. 28:5-6 * **7:3** Şear-Yaşuv – ibrani dilində sağ qalanlar dönəcək.

bezdirirsiniz? 14 * Buna görə də Xudavənd Özü sizə işarə verəcək: budur,
bakirə qız hamilə olub oğlan doğacaq, adını İmmanuel † qoyacaq. 15 Bu uşaq
pisə pis deyib yaxşını seçə biləndə kəsmik və bal yeyəcək. 16 Amma bu
uşaq pisə pis deyib yaxşını seçə bilməzdən əvvəl səni dəhşətə salan o iki
padşahın torpaqları boş qalacaq. 17 Rəbb səni, xalqını və ata nəslini Efrayimin
Yəhudadan ayrıldığı bu günə qədər görünməyən fəlakətə uğradacaq, Aşşur
padşahını üstünüzə gətirəcək.

18 O gün Rəbb fit çalacaq və
Misir çaylarının mənsəblərində yaşayanları milçəklər kimi,
Aşşur torpaqlarında yaşayanları arılar kimi səsləyəcək.
19 Onlar axın-axın gəlib dərin vadilərdə,
Qaya yarıqlarında, bütün tikanlı kolluqlarda,
Otlaqlarda məskunlaşacaq.

20 O gün Xudavənd Fəratın o tayından muzdla tutduğu ülgüclə –
Aşşur padşahı ilə saçlarınızı,
Bədəndəki tüklərinizi və saqqallarınızı qırxacaq.

21 O gün bir düyə ilə bir cüt qoyun bəsləyən
22 Aldığı bol süd nəticəsində kərə yağı yeyəcək.
Ölkədə sağ qalan hər kəs kərə yağı ilə bal yeyəcək.

23 O gün min gümüş dəyərində min tənək olan
Bağ tikanlı, qanqallı çölə dönəcək.
24 Adamlar oralardan oxlarla, kamanlarla keçəcək,
Çünki ölkənin hər yanı tikan və qanqalla örtüləcək.
25 Bir vaxt şumlanıb əkin əkilən təpələr
Kimsənin girə bilməyəcəyi tikanlı, qanqallı çölə dönəcək,
Mal-qaranın gəzdiyi, qoyun-keçinin tapdaladığı yerlərə çevriləcək».

8

İşarə: Maher-Şalal-Xaş-Baz

1 Rəbb mənə belə dedi: «Böyük tumar götür və üstündə aydın hərflərlə
Maher-Şalal-Xaş-Baz * yaz. 2 Kahin Uriya ilə Yeverekya oğlu Zəkəriyyəni özümə
etibarlı şahid seçdim».

3 Sonra mən peyğəmbər olan arvadımla yaxınlıq etdim və o hamilə olub
bir oğlan doğdu. Rəbb mənə dedi: «Onun adını Maher-Şalal-Xaş-Baz qoy.
4 Çünki körpə “anam, atam” deməyi öyrənməzdən əvvəl Dəməşqin sərvəti və
Samariyanın qəniməti Aşşur padşahına aparılacaq».

5 Rəbb mənimlə yenə danışıb belə dedi:
6 «Bu xalq sakit axan Şiloah sularını rədd edib
Resinlə Remalyanın oğluna meyl saldıqlarına görə
7 Mən Xudavənd, Fəratın coşan güdrətli sularını –
Aşşur padşahı və onun qüvvətini bu xalqın üstünə gətirəcəyəm.
Bu sular öz yataqlarından yuxarı qalxaraq aşıb-daşacaq.
8 Bu sular Yəhudanı basacaq, daşıb içindən keçəcək,
Boğaza qədər çatacaq.

---

* **7:14** Mat. 1:22-23 † **7:14** İmmanuel – ibrani dilində Allah bizimlədir. * **8:1** Maher-Şalal-Xaş-Baz – ibrani dilində tez qarət elə, cəld talan et.

Ordular qanadlarını açıb bütün ölkəyə dolacaq, ey İmmanuel!»

9 Ey xalqlar, pis işlər görün və qırılın!
Ey yer üzünün bütün uzaq ölkələri, eşidin!
Döyüşə hazırlaşın və qırılın!
Bəli, döyüşə hazırlaşın və qırılın!
10 Birlikdə məsləhətləşin, o boşa çıxacaq.
İstədiyiniz qədər danışın, heç bir söz gerçək olmayacaq,
Çünki Allah bizimlədir.

Rəbbin Öz xalqına xəbərdarlığı

11 Rəbb bu xalqın tutduğu yol ilə getməməyi söyləyərək məni qüdrətli əli ilə saxladı və belə xəbərdarlıq etdi:
12 * «Bu xalqın sui-qəsd dediyi hər şeyə siz sui-qəsd deməyin,
Onların qorxduqlarından qorxmayın, lərzəyə gəlməyin.
13 Ordular Rəbbini müqəddəs sayın,
Ondan qorxun və lərzəyə gəlin!
14 * O, Müqəddəs məkan olacaq,
Amma İsrailin iki padşahlığına büdrəmə daşı və yıxma qayası,
Yerusəlim sakinlərinə tələ və tor olacaq.
15 Bir çoxları büdrəyib yıxılacaq və qırılacaq,
Tələyə düşüb əsir aparılacaq».

16 Ya Rəbb, şagirdlərimin arasında
Şəhadətini qoruyub saxla, təlimini möhürlə!
17 * Yaqub nəslindən üzünü gizlədən Rəbbi gözləyəcəyəm,
Ona ümid edəcəyəm.
18 Mən və Rəbbin mənə verdiyi övladlar
Sion dağında məskunlaşan Ordular Rəbbinin
İsraildəki rəmzləri və nişanələriyik.
19 Sizə bəzi adamlar deyəndə ki, «pıçıldayıb-mırtıldayan cindarlarla, ruhçağıranlarla danışın», onlara belə cavab verin: «Xalq öz Allahından məsləhət almamalıdırmı? Heç dirilər barəsində ölülərlə danışarlarmı? 20 Allahın təliminə, şəhadətinə sarı dönün! Əgər onlar Allahın kəlamı ilə danışmasa, onlar üçün nur şəfəqi saçmayacaq. 21 Onlar çarəsiz və ac qalaraq oradan keçəcəklər. Ac qalanda qəzəblənəcəklər, padşahlarını və özlərinin Allahını lənətləyəcəklər. 22 Göyə də, yerə də baxsalar, əzabdan, qaranlıqdan, zülmətdən savayı heç bir şey görməyəcəklər. Qatı zülmətə atılacaqlar».

9

Sülh Hökmdarı

1 * Lakin əzab çəkmiş xalq qaranlıqda qalmayacaq.
Keçmişdə Rəbb Zevulun və Naftali bölgələrini alçaltdı,
Gələcəkdə isə dənizkənarı yolu,
İordan çayının o biri tayını,
Müxtəlif millətlər yaşayan Qalileyanı
Şərəfə çatdıracaq.

* **8:12** 1Pet. 3:14-15 * **8:14** Rom. 8:32; 1Pet. 2:7-8 * **8:17** İbr. 2:13 * **9:1** Mat. 4:14-15

2 * Zülmətdə yaşayan xalq
Möhtəşəm bir işıq gördü.
Ölüm kölgəsi diyarında məskunlaşanların
Üzərinə nur doğdu.
3 Ya Rəbb, milləti çoxaldıb sevinclərini artırdın,
Əkib-biçənlərin fərəhləndiyi,
Qənimət bölənlərin sevindiyi kimi
Onlar da Sənin hüzurunda sevindilər.
4 Çünki onlara yük olan boyunduruğunu,
Çiyinlərini döyən çomağını,
Onlara zülm edənlərin dəyənəyini çilik-çilik etmisən
Midyanlıların başlarına gətirdiyin gün kimi.
5 Döyüşdə geyilən çəkmələri,
Qana bulanmış geyimləri yandırılacaq,
Oda yem olacaq.
6 Çünki bizim üçün körpə doğuldu,
Bizə oğul verildi,
Hakimiyyət onun çiyinləri üzərində olacaq,
Onun adı Ecazkar Məsləhətçi, Qüdrətli Allah,
Əbədi Ata, Sülh Hökmdarı olacaq.
7 * Hakimiyyətinin və sülhünün artmasının sonu olmayacaq,
O, Davudun taxtı və padşahlığı üzərində hökm sürəcək,
O, hakimiyyətini ədalətlə və salehliklə indidən sonsuzadək quracaq.
Ordular Rəbbinin qeyrəti bunu edəcək.

Rəbbin İsrailə qarşı qəzəbi

8 İsrail üzərində həyata keçirilsin deyə
Rəbb Yaqub nəslinin əleyhinə xəbərdarlıq etdi.
9 Bütün xalq,
Efrayimin, Samariyanın sakinləri
Bunu biləcək.
Bu qürurlu, təkəbbürlü xalq belə deyir:
10 «Kərpic evlərimiz yıxıldı,
Amma əvəzinə yonma daşdan evlər tikərik.
Firon ənciri ağacları kəsildi,
Amma biz onların əvəzinə sidr ağacları əkərik».
11 Buna görə Rəbb Resinin düşmənlərini gücləndirəcək,
Yağılarını dirçəldəcək,
12 Aramlılar şərqdən,
Filiştlilər qərbdən
Ağızlarını açıb İsraili udacaq.
Bütün bunlara qarşı yenə də Rəbbin qəzəbi sönmədi,
Əli hələ də cəzalandırmağa hazır idi.

13 Amma xalq onu cəzalandıran Rəbbə tərəf dönmədi,
Ordular Rəbbini axtarmadı.
14 Buna görə Rəbb İsraildən başı, quyruğu,
Xurma ağacının budağını, qarğını bir gündə kəsib atacaq.
15 Baş – ağsaqqal və hörmətli şəxsdir,
Quyruq isə yalan təlim verən peyğəmbərdir.

* **9:2** Mat. 4:16; Luka 1:79 * **9:7** Luka 1:32-33

16 Bu xalqa yol göstərənlər onları azdırır,
Onların ardınca gedənlər qırılır.
17 Buna görə də Xudavənd
Onların cavanlarına görə sevinməyəcək,
Yetimlərin və dul qadınların halına yanmayacaq.
Çünki hamı allahsızdır,
Şər işlər görür,
Hamının ağzından axmaq kəlmələr çıxır.
Bütün bunlara qarşı yenə də Rəbbin qəzəbi sönmədi,
Əli hələ də cəzalandırmağa hazır idi.

18 Ona görə pislik alovlanıb-yanır,
Tikanla qanqalı yandırıb-yaxır,
Meşədəki kolluqlar məhv olur,
Tüstü sütunları qalxır.
19 Ordular Rəbbinin qəzəbi
Ölkəni od kimi yandırdı,
Xalqı alov yandırıb-yaxır,
Qardaş qardaşa rəhm etmir.
20 Adamlar orada-burada tapdıqlarını yeyəcək,
Amma doymayıb ac qalacaq.
Hər kəs öz uşağının ətini yeyəcək.
21 Menaşşe Efrayimi yeyəcək,
Efrayim Menaşşeni.
Sonra birlikdə Yəhudaya hücum edəcəklər.
Bütün bunlara qarşı yenə də Rəbbin qəzəbi sönmədi,
Əli hələ də cəzalandırmağa hazır idi.

10

1 Haqsız qaydalar çıxaranların,
Ədalətsiz qanun qoyanların,
2 Yoxsullardan ədaləti əsirgəyənlərin,
Xalqımın kasıblarının haqqını əlindən alanların,
Dul qadınları soyanların,
Yetimlərin malını ələ keçirənlərin vay halına!
3 Cəza günü uzaqlardan başınıza bəla gələndə nə edəcəksiniz?
Kömək üçün kimin yanına qaçacaqsınız?
Mal-dövlətinizi harada saxlayacaqsınız?
4 Dustaqlar arasında əyilməkdən
Yaxud öldürülənlər arasında yıxılmaqdan
Başqa bir çarə qalmayacaq.
Bütün bunlara qarşı yenə də Rəbbin qəzəbi sönmədi,
Əli hələ də cəzalandırmağa hazır idi.

Allahın Aşşura verdiyi cəza

5 * «Vay Aşşurun halına,
O Mənim qəzəb əsam,
Əlindəki dəyənəksə qeyzimdir!
6 Aşşuru göndərəcəyəm allahsız millətin üstünə,
Qəzəbləndiyim xalqın üzərinə hücum etməyə,

* **10:5** Yeş. 14:24-27; Nah. 1:1–3:19; Sef. 2:13-15

Qarət etməyə, talan malı götürməyə.
Onları küçələrdəki palçıq kimi
Tapdalamağa əmr verəcəyəm.
7 Amma Aşşur padşahı
Bundan da pis niyyətlər haqda düşünür,
Bir neçə millətin kökünü kəsib məhv etməyi fikirləşir.
8 O deyir: “Məgər sərkərdələrimin hamısı padşahlardan artıq deyilmi?
9 Kalnonu Karkemiş kimi ələ keçirmədimmi?
Xamat və Arpad şəhərlərini süqut etdirmədimmi?
Samariya ilə Dəməşq bizə təslim olmadılarmı?
10 Yerusəlimlə Samariyadakından daha çox oyma bütləri olan
Bütpərəst ölkələri necə ələ keçirdimsə,
11 Samariyaya və onun bütlərinə nə etdimsə,
Yerusəlimə və onun bütlərinə də elə etmərəmmi?”»

12 Xudavənd Sion dağında və Yerusəlimdə işini bitirəndən sonra belə deyəcək:
«Aşşur padşahını qürurlu ürəyinə görə,
Təkəbbürlü baxışlarına görə cəzalandıracağam.
13 Çünki o deyir:
“Bunu mən əlimin qüvvəti ilə, hikmətim və ağlımla etdim.
Xalqları ayıran sərhədləri yox etdim, xəzinələrini talan etdim,
Bir güclü buğa kimi padşahları taxtlarından endirdim.
14 Elə bil əlimi quş yuvasına uzadıb
Xalqların var-dövlətini götürdüm.
Elə bil yiyəsiz yumurtaları yığıb
Bütün dünyanı mən beləcə zəbt etdim.
Qanad çırpan, ağzını açıb səsini çıxaran belə, olmadı”».

15 Balta onu işlədənin qarşısında öyünərmi?
Mişar onu qaldıranın qarşısında qürrələnərmi?
Sanki dəyənək onu götürəni işlədir,
Elə bil ağacdan düzəlmiş əsa canlını hərəkət etdirir.
16 Buna görə Sahibimiz, Ordular Rəbbi
Aşşurun güclü əsgərlərinə azar göndərəcək,
Möhtəşəm orduları od tutub yanacaq.
17 İsrailin Nuru od,
İsrailin Müqəddəsi alov olacaq.
Aşşuru tikan və qanqal kimi bir gündə yandırıb yox edəcək.
18 Gözəl meşələri, məhsuldar tarlaları
Tamamilə xarab olacaq,
Ağır xəstəliyə tutulan insanın canı kimi
Həlak olacaq.
19 Meşələrində qalan ağaclarsa
Bir uşağın saya biləcəyi qədər az qalacaq.

İsrailin sağ qalanları

20 O gün İsrailin sağ qalanları,
Yaqubun nəslindən xilas olub sağ qalanlar
Onları həlak edənlərə artıq bel bağlamayacaq.
Lakin, həqiqətən, Rəbbə –
İsrailin Müqəddəsinə arxalanacaq.

21 Sağ qalanlar, *
Yaqub nəslindən sağ qalanlar
Qüdrətli Allaha tərəf dönəcək,
22 * Ey İsrail, xalqın dəniz qumu qədər çox olsa belə,
Onlar arasından ancaq sağ qalanlar Allaha tərəf dönəcək.
Tükənməz ədalətlə dağıdılma hökmü verilib.
23 Xudavənd, Ordular Rəbbi dağıdılma hökmünü
Bütün dünyada yerinə yetirəcək.

Rəbb Aşşuru cəzalandıracaq

24 Buna görə də Xudavənd, Ordular Rəbbi belə deyir:
«Ey Sionda yaşayan xalqım,
Misirlilərin sənə etdiyi kimi
Səni dəyənəklə vuran,
Üzərinə çomaq qaldıran
Aşşurlulardan qorxma.
25 Çünki bu yaxında qəzəbim sönəcək,
Hiddətim Aşşurluların məhvinə səbəb olacaq».
26 Mən Ordular Rəbbi, Midyanlıları Orev qayasında vurduğum kimi
Onları da qırmancla vuracağam,
Dəyənəyimi Misirlilərə qarşı nə cür dənizin üzərinə uzatdımsa,
İndi də elə edəcəyəm.
27 O gün Aşşurun yükü çiyinizdən,
Boyunduruğu boynunuzdan götürüləcək.
Dirçəldiyinizə görə boyunduruq qırılacaq.

İşğalçıların hücumu

28 Ayat şəhərini alıb Miqrondan keçdilər,
Mikmasda yüklərini boşaltdılar.
29 Onlar keçidi keçdi, Gevada gecələdi,
Rama şəhəri lərzəyə gəldi,
Şaulun şəhəri Giveada yaşayanlar qaçdı.
30 Ey Qallim əhli, səsini ucalt!
Ey Layşa, dinlə,
Ey zavallı Anatot!
31 Madmena sakinləri qaçır,
Gevim sakinləri sığınacaq axtarır.
32 Bu gün işğalçılar Novda qalacaq,
Sion şəhərinin qurulduğu dağa –
Yerusəlim təpəsinə yumruq göstərəcək.

33 Budur, Sahibimiz, Ordular Rəbbi
Düşməni dəhşətli gücü ilə budaqlar kimi kəsəcək.
Ən hündür ağaclar qırılacaq,
Qürurlular alçaldılacaq.
34 Meşədəki kolluqları balta kimi
Kəsib yerə sərəcək.
Livan Qüdrətli Olanın önündə diz çökəcək.

---

* **10:21** Sağ qalanlar – ibrani mətnində *Şear-Yaşuv*. Yeşaya bu sözləri ilk oğluna ad kimi verdi. Bax: Yeş. 7:3. * **10:22** Rom. 9:27-28

11

Sülh ümidi

1 * Yesseyin kötüyündən yeni bir fidan çıxacaq,
Kökündən çıxan bir budaq bar verəcək.
2 Rəbbin Ruhu,
Hikmət və anlayış ruhu,
Öyüd-nəsihət və qüdrət ruhu,
Bilik və Rəbb qorxusu ruhu
Onun üzərində olacaq.
3 O, Rəbb qorxusunda sevinc tapacaq.
Gözlərinin gördüyü ilə hökm etməyəcək,
Qulağı ilə eşitdiyinə görə qərar çıxarmayacaq.
4 * * Lakin o, yoxsullara haqq ilə hökm edəcək,
Yer üzündəki fəqirlərin işinə ədalətlə qərar çıxaracaq.
Dünyanı ağzının dəyənəyi ilə vuracaq.
Pis adamları ağzının nəfəsi ilə öldürəcək.
5 * O, belini salehliklə qurşayacaq,
Sədaqəti kəmər kimi taxacaq.

6 * O gün qurdla quzu bir yerdə yaşayacaq,
Bəbirlə çəpiş birgə yatacaq,
Dana, gənc aslan və bəslənmiş mal-qara
Yan-yana duracaq,
Onları balaca uşaq gəzdirəcək.
7 İnəklə ayı bir yerdə otlayacaq,
Onların balaları bir yerdə yatacaq,
Şir də buğa tək saman yeyəcək.
8 Südəmər körpə əfi ilanın
Yuvası üstündə oynayacaq,
Süddən kəsilmiş uşaq
Əlini gürzənin yuvasına salacaq.
9 * Müqəddəs dağımın heç bir yerində
Heç kimə zərər dəyməyəcək,
Heç bir kəs o birisini məhv etməyəcək.
Çünki sular dənizi bürüdüyü kimi
Dünya Rəbbin biliyi ilə dolacaq.

Əsirlər geri qayıdacaq

10 * O gün Yesseyin kökü xalqlara bayraq olacaq,
Millətlər ona tərəf yönələcək
Məskunlaşdığı yer izzətlə dolacaq.

11 O gün Xudavənd Aşşurdan,
Misirdən, Patrosdan, Kuşdan,
Elamdan, Şinardan, Xamatdan və uzaq diyarlardan
Xalqının sağ qalanlarını qurtarmaq üçün
İkinci dəfə əlini uzadacaq.
12 Millətlər üçün bayraq qaldıracaq,

* **11:1** Vəhy 5:5; 22:1 * **11:4** Zəb. 96:12-13; Vəhy 19:11 * **11:4** 2Sal. 2:8 * **11:5** Ef. 6:14-15
* **11:6** Yeş. 65:25 * **11:9** Hab. 2:14 * **11:10** Rom. 15:12

Əsir düşmüş İsrail övladlarını yığacaq,
Dağılmış Yəhudalıları
Dünyanın dörd bucağından bir yerə gətirəcək.
13 Efrayimin qısqanclığı yox olacaq,
Yəhudanı sıxışdıranlar məhv olacaq.
Efrayim Yəhudaya qısqanmayacaq,
Yəhuda Efrayimi sıxışdırmayacaq.
14 Onların ikisi qərbdə Filiştlilərin üstünə hücum edəcək,
Birlikdə şərqdə yaşayanların var-dövlətini qarət edəcək,
Edom və Moav torpaqlarını zəbt edəcək,
Ammonlular onlara tabe olacaq.
15 * Rəbb Misirdəki dənizin körfəzini
Büsbütün qurudacaq.
Fərat çayının üzərində
Əlini yellədərək səmum küləyi gətirəcək,
O, çayı yeddi dərəyə böləcək,
Adamlar oradan çarıqlarla keçə biləcək.
16 İsrail övladları Misir torpağından çıxdığı kimi
Rəbbin Aşşurda sağ qalan xalqı üçün
Böyük bir çıxış yolu olacaq.

12

Şükür məzmuru

1 O gün sən, ey İsrail, belə deyəcəksən:
«Ya Rəbb, Sənə şükür edəcəyəm!
Sən mənə qəzəblənirdin,
Lakin qəzəbin söndü,
Mənə təsəlli verdin.
2 * Allah xilasımdır,
Ona güvənəcəyəm və qorxmayacağam,
Çünki Rəbb Allahımız qüvvətim, məzmurumdur,
O mənə xilas verdi!»

3 Sevinclə xilas mənbələrindən
Su çəkəcəksiniz.
4 * O gün belə deyəcəksiniz,
«Rəbbə şükür edin, Onun adını çağırın,
Xalqlar arasında Onun işlərini bəyan edin,
Onun adının ucalığını elan edin.
5 Rəbbi tərənnüm edin,
Çünki O, möhtəşəm işlər gördü,
Qoy bütün dünya bunu bilsin!
6 Ey Sion sakinləri, səsinizi ucaldın,
Sevinclə çığırın,
Çünki aranızdakı İsrailin Müqəddəsi böyükdür».

13

Allah Babili cəzalandıracaq

1 * Amots oğlu Yeşayaya Babil haqqında görüntü ilə nazil olan xəbərdarlıq:

* **11:15** Vəhy 16:12 * **12:2** Çıx. 15:2; Zəb. 118:14 * **12:4** 1Saln. 16:8; Zəb. 105:1 * **13:1** Yeş. 47:1-15; Yer. 50:1–51:64

2 Çılpaq dağın zirvəsinə bayraq sancın!
Döyüşçüləri bərkdən səsləyin,
Əl edin ki, onlar
Əsilzadələr üçün ayrılan qapılardan içəri girsin.
3 Mən seçdiklərimə əmr verdim,
Qəzəbimi düşmənlərə tökmək üçün
Cəsur cəngavərləri,
Ucalığımla öyünən igidləri səslədim.

4 Dağlardakı izdihamın gurultusunu eşidin,
Bu, böyük bir xalqın səsinə bənzər.
Bir yerə toplanan millətlərin,
Padşahlıqların nidasını dinləyin!
Ordular Rəbbi bir ordunu döyüşə çağırır!

5 Onlar uzaq ölkədən,
Üfüqlərin o biri tərəfindən gəlir.
Ölkəni tamamilə yerlə yeksan etmək üçün
Rəbb və Onun qəzəbinin silahı gəlir.

6 * Fəryad edin, çünki Rəbbin günü yaxınlaşır.
O gün Külli-İxtiyarın etdiyi qırğın kimi gəlir!
7 Buna görə hamının əlləri yanına düşəcək,
Hər kəs qorxub ürəyini yeyəcək.
8 Hər bir adamı dəhşət bürüyəcək,
Dərd və iztirab içində boğulacaq,
Doğan qadın kimi ağrı çəkəcək,
Çaşqın-çaşqın bir-birinə baxacaq,
Üzləri qızaracaq.

9 Budur Rəbbin günü gəlir,
Amansızlıqla, qeyzlə, qızğın qəzəblə gəlir ki,
Yeri səhraya döndərsin,
Oradakı günahkarları məhv etsin.
10 * Göydəki ulduzlar və bürclər işıq verməyəcək,
Günəş doğarkən tutulacaq,
Ay nurunu saçmayacaq.

11 Rəbb deyir: «Pisliyə görə dünyanı,
Günahlarına görə pis adamları cəzalandıracağam.
Təkəbbürlülərin qürurunu qıracağam,
Zalımların məğrurluğunu alçaldacağam.
12 İnsan saf qızıldan da az olacaq,
Adam Ofir qızılından da nadir halda tapılacaq.
13 Buna görə də Mən Ordular Rəbbi,
Qızğın qəzəb günündə
Qeyzlə göyləri titrədəcəyəm,
Yer üzü lərzəyə gələcək.
14 Hər kəs qovulan ceyrana, çobansız qoyunlara dönüb

* **13:6** Yoel 1:15 * **13:10** Yez. 32:7; Yoel 2:10,31; 3:15; Mat. 24:29; Mark 13:24-25; Luka 21:25; Vəhy 6:12-13; 8:12

Öz xalqının yanına qayıdacaq,
Öz vətəninə qaçacaq.
15 Bütün tutulanların bədəni dəlik-deşik olacaq,
Ələ keçənlərin hamısı qılıncdan keçiriləcək.
16 Onların gözləri önündə körpələri parça-parça ediləcək,
Evləri talan ediləcək,
Arvadlarının namusuna toxunulacaq.

17 Gümüşə qiymət verməyən,
Qızılı sevməyən Midiyalıları
Onlara qarşı qaldıracağam.
18 Ox-kamanları gəncləri parça-parça edəcək,
Körpələrə rəhm etməyəcəklər,
Uşaqları əsirgəməyəcəklər.
19 * Mən Allah Sodomla Homorranı necə dağıtdımsa,
Padşahlıqların ən gözəli olan,
Xaldeylilərin calalı və qüruru olan
Babili də elə yıxacağam.
20 * Orada bir daha heç kim yaşamayacaq,
Nəsildən-nəslə kimsə məskunlaşmayacaq.
Ərəblər çadırlarını qurmayacaq,
Çobanlar sürülərini orada saxlamayacaq.
21 * Ora vəhşi heyvanların yaşadığı yer olacaq,
Bayquşlar evlərdə qaynaşacaq,
Orada dəvəquşular məskən salacaq,
Təkələr oynaşacaq.
22 Saraylarında goreşənlər çığıracaq,
Gözəl imarətlərində çaqqallar gəzəcək.
Babilin sonu yaxınlaşır,
O günlər tez gəlib çatacaq».

14

Əsirlərin qayıtması

1 Rəbb Yaqub nəslinə rəhm edəcək,
İsrail xalqını yenə seçib torpaqlarına sakin edəcək,
Yadellilər də Yaqub nəslinə qoşulacaq, onlarla birləşəcək.
2 Xalqlar İsrail xalqını götürüb torpaqlarına aparacaq.
Onda İsrail xalqı Rəbbin torpağında
Onları özlərinə qul və kəniz edəcək;
Onları əsir aparanları özləri əsir edəcək,
Onlara zülm edənlərin üzərində hökm sürəcək.

Ölülər diyarına düşən Babil padşahı

3 Rəbb səni ağrıdan, sıxıntıdan,
Gördüyün ağır işdən qurtaranda
4 Babil padşahına lağ edib belə deyəcəksən:
«Zülmkarın sonu gör necə oldu!
Zorakılığın axırı gör necə oldu!
5 Rəbb pis adamların dəyənəyini,

* **13:19** Yar. 19:24 * **13:20** Yer. 50:39 * **13:21** Vəhy 18:2

Hökmdarların əsasını qırdı.
6 O əsa ki dayanmadan xalqları qəzəblə vurardı,
Millətləri qeyzlə, amansızca əzərdi.

7 İndi isə bütün dünya
Sakitlik və rahatlıq içində sevincdən coşur.
8 Livanın şam və sidr ağacları
Sənin fəlakətinə sevinərək deyir:
“Sənin ölümündən bəri heç kim bizi kəsməyə gəlmir”.

9 Yerin altındakı ölülər diyarı sənə “xoş gəldin” deyib,
Səni qarşılamağa can atır, ey Babil padşahı!
Yer üzünün ölən bütün başçıları
Sənin gəlişindən həyəcanlanır,
Millətlərin bütün keçmiş padşahları
Taxtlarından ayağa qalxır.
10 Hamı səni çağırıb belə deyəcək:
“Sən də bizim kimi zəif oldun, bizə bənzədin!”
11 Cah-calalın, çənglərinin səsi
Ölülər diyarına endirildi.
Altını qurd, üstünü həşərat bürüdü.

12 * Ey parlaq ulduz, dan oğlu,
Necə də göylərdən yerə düşdün!
Ey millətləri tapdalayıb keçən,
Necə də yerə yıxıldın!
13 * Sən ürəyində dedin:
“Göylərə qalxacağam,
Taxtımı Allahın ulduzları üzərində ucaldacağam,
Şimaldakı yüksək yerdə, toplantı dağında oturacağam,
14 Uca buludların üzərinə çıxacağam,
Haqq-Taala kimi olacağam”.
15 Ancaq ölülər diyarına,
Ölüm çuxurunun dərinliyinə endiriləcəksən.

16 Səni görənlər gözlərini zilləyib
Sənin haqqında düşünüb belə deyəcək:
“Dünyanı sarsıdan, padşahlıqları ləRzəyə salan,
17 Yer üzünü səhraya çevirən,
Şəhərlərini yerlə yeksan edən,
Dustaqları evlərinə buraxmayan adam bu deyilmi?”
18 Bütün millətlərin padşahları,
Hər biri öz əzəmətli sərdabəsində uyuyur.
19 Lakin sən iyrənc budaq kimi
Qəbrindən kənara, uzağa atıldın,
Bir çuxurun dibinə tullanan,
Bədənləri qılıncla deşilən meyitlərlə örtülmüsən,
Ayaq altında qalan leş kimisən.
20 Ölkəni dağıdıb xalqını öldürdüyünə görə
Başqaları kimi dəfn olmayacaqsan.

* **14:12** Vəhy 8:10; 9:1 * **14:13** Mat. 11:23; Luka 10:15

Pislik edənlərin nəsli bir daha xatırlanmayacaq.
21 Ataların günahına görə
Övladları üçün qırğın hazırlayın ki,
Onlar qalxıb dünyanı zəbt etməsinlər,
Dünyanın üzərini şəhərləri ilə bürüməsinlər».

22 «Babil xalqına qarşı qalxacağam»
Bunu Ordular Rəbbi bəyan edir.
«Babilin adını, sağ qalanlarını, oğullarını,
Nəsillərini yox edəcəyəm» Rəbb bəyan edir.
23 «Babili bayquş yuvasına, bataqlığa çevirəcəyəm,
Qırğın süpürgəsi ilə süpürəcəyəm»
Ordular Rəbbi bəyan edir.

Rəbb Aşşurluları cəzalandıracaq

24 * Ordular Rəbbi and içib belə deyir:
«Mütləq düşündüyüm kimi olacaq,
Niyyət etdiyim kimi gerçəkləşəcək.
25 Ölkəmdə Aşşurluları məhv edəcəyəm,
Dağlarımda onları tapdalayacağam.
Xalqım Aşşurun boyunduruğundan,
Çiyinlərindəki yükündən qurtulacaq.
26 Bütün dünya üçün hazırladığım hökm budur,
Bütün millətlərə qarşı uzanan əl budur.
27 Ordular Rəbbinin hökmünü kim poza bilər?
Uzanan əlini kim geri qaytara bilər?»

Rəbb Filiştliləri cəzalandıracaq

28 * Padşah Axazın öldüyü ildə görüntü ilə nazil olan xəbərdarlıq:
29 * «Ey bütün Filiştlilər, sevinməyin ki, sizi döyən dəyənək qırıldı,
Çünki ilanın kökündən gürzə törəyəcək,
Onun törəməsi də uçan ilan olacaq.
30 Kasıbların ən kasıbı doyacaq,
Fəqirlər rahat dincələcək.
Amma sizin kökünüzü qıtlıqla kəsəcəyəm,
Sağ qalanlarınız da öldürüləcək.
31 Ey darvaza, fəryad et!
Ey şəhər, ağla!
Ey bütün Filiştlilər, başdan-başa əriyin!
Çünki şimaldan tüstü gəlir,
Düşmən əsgərləri nizamı pozmadan gəlir».

32 O millətin elçilərinə nə cavab veriləcək?
«Rəbb Sionun təməlini qoyub,
Onun xalqının fəqirləri orada
Sığınacaq tapacaq» deyiləcək.

15

Moavın dağılması

* **14:24** Yeş. 10:5-34; Nah. 1:1–3:19; Sef. 2:13-15 * **14:28** 2Pad. 16:20; 2Saln. 28:27 * **14:29** Yer. 47:1-7; Yez. 25:15-17; Yoel 3:4-8; Amos 1:6-8; Sef. 2:4-7; Zək. 9:5-7

1 * Moav barədə xəbərdarlıq:
Moavın Ar şəhəri bir gecəyə xarabalığa döndü, dağıldı,
Moavın Kir şəhəri bir gecəyə viranəliyə döndü, dağıldı.
2 * Buna görə Divon xalqı ağlamaq üçün məbədə,
Səcdəgahlara çıxdı.
Moav xalqı Nevo və Medva üçün fəryad edir.
Yas tutmaq üçün hamı saçını kəsdi,
Saqqalını qırxdı.
3 Çula bürünərək küçələrdə,
Damlarda, meydanlarda hər kəs fəryad edir,
Göz yaşları sel kimi axır.
4 Xeşbon və Elale fəryad edir,
Səsləri Yahsaya qədər eşidilir.
Buna görə Moav əsgərləri nalə çəkir,
Ürəkləri qorxu içindədir.
5 Ürəyim Moav üçün kədərlənir,
Oranın qaçqınları Soara, Eqlat-Şelişiyaya doğru qaçdı.
Luxit yoxuşundan ağlayaraq çıxırlar.
Xoronayim yolunda məhv olduqları üçün ağlayırlar.
6 Nimrim suları quruduğu üçün ot soldu,
Bitkilər qalmadı, artıq göy-göyərti yox oldu.
7 Buna görə xalq qazandığı mal-dövlətini, yığdığı sərvətini
Söyüdlər vadisindən keçirir.
8 Xalqın ağlaşması Moav torpağını bürüyür,
Fəryadı Eqlayimədək, Beer-Elimədək çatır.
9 Çünki Dimon suları qanla doludur,
Amma Mən Dimonun başına daha betər bəla gətirəcəyəm,
Moavdan qaçıb-qurtulanların,
Ölkədə sağ qalanların üstünə şirlər göndərəcəyəm.

16

1 Seladan səhra yolu ilə Sion dağına,
Ölkənin hökmdarına quzular göndərin.
2 Moav qızları yuvalarından atılmış,
Ora-bura uçan quşlara bənzəyir,
Onlar Arnon çayının bərələrində dolaşır.

3 «Bizə öyüd ver, ədalət göstər,
Gündüzün istisində gecə kimi üstümüzə kölgə sal,
Sürgünləri saxla, qaçqınları təslim etmə.
4 Qoy Moavdan sürgün olanlar
Sənin lə birlikdə yaşasın,
Məhv edənlərə qarşı biz Moavlıların pənahı ol».
Qarət və qırğın qurtaranda,
Ölkəni ayaqları altına salanlar yox olanda,
5 Məhəbbət üzərində taxt qurulacaq,
Davud nəslindən bir nəfər
Sədaqətlə padşahlıq edəcək,

* **15:1** Yeş. 25:10-12; Yer. 48:1-47; Yez. 25:8-11; Amos 2:1-3; Sef. 2:8-11 * **15:2** Yer. 48:5,34,37

Hökm edərkən ədaləti axtaracaq,
Tezliklə salehliyi yerinə yetirəcək.

6 * Moavlıların nə dərəcədə
Qürurlanıb lovğalandıqlarını,
Nə cür təkəbbürlü olduqlarını eşitdik,
Boş yerə öyünürlər.
7 Buna görə Moavlılar Moav üçün fəryad edəcək;
Hamısı fəryad edəcək,
Qir-Xaresetin kişmiş kökələrini
Yada salaraq inləyib kədərlənəcək.
8 Çünki Xeşbon tarlaları,
Sivma tənəkləri qurudu.
Başqa millətlərin başçıları seçmə budaqlarını qırdı,
O budaqları ki Yazerə qədər uzanardı,
Səhraya çatırdı, şaxələnib dənizi aşırdı.
9 Buna görə Yazer ağlaşması ilə
Sivma tənəkləri üçün acı-acı ağlayıram.
Ey Xeşbon və Elale,
Çünki yay meyvələrinizin və biçininizin üzərinə
Döyüş nərəsi düşdü.
10 Meyvə bağlarından sevinc və fərəh götürüldü,
Üzümlüklərdə nə nəğmələr, nə də sevinc nidaları səslənir.
Üzümsıxanlardan şərab götürülməyəcək,
Onların sevinc səslərini kəsdim.
11 Buna görə ürəyim Moav üçün lira kimi inləyir,
Qəlbim Qir-Xareset üçün sızlayır.
12 Moav xalqı səcdəgahlarına çıxaraq
Boş yerə özünü yorur,
Dua etmək üçün Müqəddəs məkanına gedəcək,
Amma hər şey boş-boşunadır!

13 Rəbbin Moav haqqında keçmişdə dediyi sözü budur. 14 İndi isə Rəbb belə deyir: «Tam üç ilin ərzində Moavın şan-şöhrəti çoxsaylı xalqı ilə birgə alçaldılacaq, sağ qalanları azalıb zəifləyəcək».

17

Aram və İsrail haqqında peyğəmbərlik

1 * Dəməşq barədə xəbərdarlıq:
Budur, Dəməşq daha şəhər olmayacaq,
Bir yığın xarabalığa dönəcək.
2 Aroer şəhərləri tərk olunacaq.
Oralar sürülərin otlaq yeri olacaq,
Onları qorxudan olmayacaq.
3 Efrayimdə qalalı şəhər qalmayacaq,
Dəməşqin hakimiyyəti yox olacaq,
Sağ qalan Aramlıların qüvvəti
İsrail övladlarının qüvvəti tək olacaq.
Bunu Ordular Rəbbi bəyan edir.

* **16:6** Yer. 48:29,32-33 * **17:1** Yer. 49:23-27; Amos 1:3-5; Zək. 9:1

4 O gün Yaqub nəslinin əzəməti sönəcək,
Hamısı bir dəri, bir sümük qalacaq;
5 Biçinçi taxılı necə biçirsə,
Başaqları əli ilə necə yığırsa,
Refaim vadisində başaqları necə toplayırsa,
Onlar da elə olacaq.
6 Zeytun ağacı silkələnəndən sonra
Təpəsində iki-üç zeytun qaldığı kimi,
Bəhərli budaqlarında dörd-beş zeytun qaldığı kimi
Çox az adam sağ qalacaq.
Bunu İsrailin Allahı Rəbb bəyan edir.
7 O gün insan öz Yaradanına nəzər salacaq və gözləri İsrailin Müqəddəsini görəcək. 8 Əlləri ilə yaratdığı qurbangahlara baxmayacaq, barmaqları ilə düzəltdiyi ilahə Aşeranın rəmzi olan sütunlara, buxur qurbangahlarına nəzər salmayacaq.

9 O gün istehkamlı şəhərləri
İsrail övladlarından qaçan Hivlilərlə Emorluların tərk etdiyi
Şəhərlərə bənzəyəcək, viran qalacaq.
10 Sən, ey İsrail, sənə qurtuluş verən
Allahını unutdun,
Pənahgahın olan Qayanı xatırlamadın.
Buna görə də sən əcnəbi bütlər üçün bağ əkirsən,
Özgə ağacların budaqlarından peyvənd edirsən.
11 Onları əkdiyin gün böyüdürsən,
Ertəsi gün çiçəkləndirirsən,
Amma kədərli, sağalmayan ağrılı gündə məhsul verməyəcəklər.

12 Ah, çoxsaylı xalqların gurultusu
Dənizlərin gurultusuna bənzər!
Ümmətlərin nərəsi böyük suların çağlayışına oxşar!
13 Ümmətlərin səsi böyük suların gurultusuna bənzəyəcək,
Lakin Allah onları məzəmmət edəcək,
Onlar uzaqlara qaçacaq,
Küləyin qarşısında təpəliklərdəki saman çöpü kimi,
Qasırğanın önündə yuvarlanan küləş kimi qovulacaqlar.
14 Axşamçağı onlar dəhşət doğururlar,
Səhər açılmadan yox olurlar.
Bizi soyanların aqibəti budur,
Bizi qarət edənlərin sonu budur.

18

Allahın Kuşa cəza verməsi

1 Kuş çaylarının o tərəfində yerləşən,
Qanad vızıltıları eşidilən ölkənin vay halına!
2 Dəniz yolu ilə, qamış qayıqları ilə
Bu ölkə elçilər göndərir!
Ey sürətli qasidlər, yola düşün!
Çaylarla bölünmüş ölkəyə,
Ucaboylu, parlaq dərili millətin,

Hər yanda qorxu doğuran xalqın,
Güclü və işğalçı millətin yanına gedin!

3 Ey bütün yer üzündə yaşayanlar!
Ey dünya sakinləri!
Dağların zirvəsinə bayraq dikələndə baxın!
Şeypur çalınanda eşidin!
4 Çünki Rəbb mənə belə deyir:
«Günəş şüalarından yaranan qızmarlıq kimi,
Biçin vaxtının istisində şeh buludu kimi
Sakitcə məskənimdən baxacağam».
5 Çiçəklənmə qurtarıb məhsul yığımından əvvəl
Üzümlər qora bağlayanda
O, bağ qayçıları ilə pöhrələri kəsəcək,
Şaxələnmiş budaqları qırıb atacaq.
6 Hamısı dağın yırtıcı quşlarına,
Yerin vəhşi heyvanlarının qarşısına atılacaq.
Yayda yırtıcı quşlara,
Qışda bütün vəhşi heyvanlara yem olacaq.

7 O vaxt çaylarla bölünmüş ölkə
Ucaboylu, parlaq dərili xalq,
Hər yanda qorxu doğuran xalq
Güclü və işğalçı millət
Ordular Rəbbinə,
Ordular Rəbbinin adını qoyduğu yerə –
Sion dağına xərac gətirəcək.

19

Allahın Misirə cəza verməsi

1 * Misir barədə xəbərdarlıq:
Budur, Rəbb sürətlə gedən buludun üstünə minib Misirə gəlir.
Misir bütləri Onun qarşısında titrəyir,
Misirlilərin ürəkləri qorxudan əriyir.
2 Rəbb deyir:
«Mən Misirliləri Misirlilərə qarşı qaldıracağam,
Qardaş qardaşla, qonşu qonşu ilə,
Şəhər şəhərlə, ölkə ölkə ilə vuruşacaq.
3 Misirlilərin ruhu qırılacaq, niyyətlərini boşa çıxaracağam.
Onlar bütlərdən, ölü ruhlarından, cindarlardan,
Ruhçağıranlardan məsləhət istəyəcək.
4 Misirliləri qəddar bir sahibə təslim edəcəyəm,
Qüvvətli padşah üzərlərində hökm sürəcək».
Sahibimiz, Ordular Rəbbi belə bəyan edir.

5 Nilin suları azalacaq,
Çay çəkilib quruyacaq.
6 Çaylar iylənəcək,
Misirin arxları boşalıb quruyacaq,
Qamışlar və qarğılar çürüyəcək.
7 Nil kənarında, çayın qırağındakı qarğılar,

* **19:1** Yer. 46:2-26; Yez. 29:1–32:32

Nil boyunca əkilmiş zəmilər quruyacaq, sovrulub yox olacaq.
8 Balıqçılar, Nilə tilov atanların hamısı ağlayaraq yas tutacaq,
Nilə tilov atanların hamısı ağlayacaq,
Suya tor salanlar kədərlənəcək.
9 İncə kətan üzərində işləyənlər,
Ağ bez toxuyanlar ümidlərini itirəcək.
10 Misirin sütunları qırılacaq,
Bütün muzdlu işçilər ruhdan düşəcək.

11 Soan şəhərinin başçıları necə də axmaqdır!
Fironun hikmətli vəzirləri ağılsız məsləhətlər verir.
Onlar firona necə: «Mən müdriklərin,
Qədim padşahların nəslindənəm!» deyə bilər?
12 Ey firon, sənin hikmətli vəzirlərin indi haradadır?
Qoy sənə bildirsinlər
Ordular Rəbbi Misirə qarşı nə hazırlayıb.
13 Soan başçıları axmaq oldu,
Nof rəisləri aldandı,
Misir qəbilələrinin başçıları Misiri yoldan azdırdı.
14 Rəbb onların ağlını çaşdırdı.
Necə ki sərxoş adam öz qusduğunun ətrafında səndələyirsə,
Misir də öz əməllərində belə dolaşır.
15 Misirdə heç kim heç bir iş görə bilməyəcək:
Nə baş, nə quyruq və nə xurma budağı, nə də qamış.

Misir Rəbbə tərəf dönəcək

16 O gün Misirlilər qadına bənzəyəcək, Ordular Rəbbinin onlara qarşı qalxan əlinin önündə titrəyib dəhşətə gələcək. 17 Yəhuda torpağı Misirliləri dəhşətə gətirəcək. Ordular Rəbbinin Misirə qarşı hazırladığı niyyətə görə Yəhudanın adını eşidən hər kəs vəlvələyə düşəcək.

18 O gün Misirdə Kənan dilində danışan və Ordular Rəbbinin adına and içən beş şəhər olacaq. Onlardan biri Həlak şəhəri * adlandırılacaq.

19 O gün Misir ölkəsində Rəbbə qurbangah qurulacaq, sərhədində isə Ona sütun tikiləcək. 20 Bu, Misir torpağında Ordular Rəbbinin əlaməti və şəhadəti olacaq. Onlar zülmkarlardan qurtulmaq üçün Rəbbə fəryad edəcək. O, Misirlilərə xilaskar və müdafiəçi göndərib onları qurtaracaq. 21 Rəbb Özünü Misirlilərə tanıtdıracaq, onlar da o gün Rəbbi tanıyacaq. Misirlilər Rəbbə qurbanlar, təqdimlər gətirəcək, nəzir-niyaz edib yerinə yetirəcək. 22 Rəbb Misirliləri vuracaq və sonra şəfa verəcək. Onlar Rəbbə tərəf dönəcək, yalvarışları qəbul olunacaq və Rəbb onlara şəfa verəcək.

23 O gün Misirdən Aşşura böyük yol olacaq.
Aşşurlu Misirə, Misirli Aşşura gedib-gələcək.
Misirlilərlə Aşşurlular birlikdə Rəbbə səcdə edəcək.
24 O gün İsrail Misir və Aşşurun yanında üçüncü ölkə olacaq. Dünya bunların sayəsində xeyir-dua alacaq. 25 Ordular Rəbbi onlara xeyir-dua verib deyəcək:
«Xalqım Misir, yaratdığım Aşşur, irsim İsrail bərəkətli olsun».

* **19:18** Həlak şəhəri – ibrani dilində Günəş şəhəri mənasını verə bilər. Misirdəki Heliopolisə işarədir.

20

Misir və Kuş üçün əlamət

1 Aşşur padşahı Sarqonun əmri ilə ordusunun başçısı Aşdoda gəlib onu ələ
keçirtdiyi ildə 2 Rəbb Amots oğlu Yeşayaya belə dedi: «Get, əynindəki çulunu
və ayağındakı çarıqlarını çıxar». Yeşaya elə də etdi, lüt və ayaqyalın gəzməyə
başladı. 3 Rəbb dedi: «Misir və Kuş üçün əlamət və ibrət olaraq qulum Yeşaya
necə üç il ərzində çılpaq və ayaqyalın dolaşdısa, 4 elə də Aşşur padşahı Misiri
xəcalətli etmək üçün Misirliləri əsir, Kuşluları sürgün edib gəncləri, qocaları
çılpaq və ayaqyalın, ayıb yerləri açıq aparacaq. 5 Kuşa güvənən, Misirlə
fəxr edən xalq qorxacaq və xəcalətə düşəcək. 6 O gün bu sahil boyunca
yerləşən ölkənin sakinləri deyəcək: "Aşşur padşahının əlindən qurtulmaq
üçün köməyinə güvəndiyimiz, bel bağladığımız xalqların başına gör nələr
gəldi! Bəs biz nə cür qurtulacağıq?"»

21

Babilin düşkünlüyü haqqında görüntü

1 Dəniz sahilindəki səhra barəsində xəbərdarlıq:
Cənubdan necə fırtınalar gəlirsə,
Səhradan, dəhşətli ölkədən də elə bir fəlakət gəlir.
2 Dəhşətli görüntü mənə nazil oldu:
Xain xainlik edir, viranəçi viran edir.
Ey Elam, qalx! Ey Midiya, Babili mühasirəyə al!
Babilin bais olduğu bütün fəryadlara son qoyacağam.

3 Gördüklərimdən belimə sancı düşdü,
Doğan qadın tək məni ağrı tutdu.
Eşitdiklərimdən sarsıldım
Gördüklərimdən məni vahimə bürüdü.
4 Ürəyim əsir, dəhşət məni bürüyür.
Həsrətlə gözlədiyim sübh artıq məni qorxudur.
5 Gördüyüm görüntüdə süfrə hazırlayırlar,
Xalçalar sərirlər,
Yeyib-içirlər.
Qalxın, ey sərkərdələr,
Qalxanları yağlayın!

6 Xudavənd mənə belə dedi:
«Get, gözətçi təyin et,
Qoy o gördüklərini danışsın.
7 Qoşa atlı döyüş arabalarına,
Atlara, eşşəklərə, dəvələrə minmiş
Adamları gördükdə çox diqqət edin».

8 Gözətçi bağırdı: «Ey Xudavənd, gözətçi qülləsində daim duraram,
Hər gecə yerimdə növbəmdə olaram.
9 * Budur, döyüş arabalarında süvarilər cüt-cüt gəlir».
Sonra o çığırdı: «Yıxıldı, Babil yıxıldı!
Onun allahlarının bütləri isə yerə düşüb parça-parça oldu».
10 Ey xalqım, ey xırmanda buğda kimi döyülmüş xalqım!

* **21:9** Yer. 51:8; Vəhy 14:8; 18:2

İsrailin Allahı Ordular Rəbbindən eşitdiyimi sizə bildirmişəm.

Duma barəsində görüntü

11 Duma * barəsində xəbərdarlıq:
Bir nəfər Seirdən məni səsləyir:
«Ey gözətçi, gecənin qurtarmağına nə qədər qalıb?
Ey gözətçi, gecənin qurtarmağına nə qədər qalıb?»
12 Gözətçi cavab verdi: «Səhərin açılmağına az qalıb,
Lakin yenə gecə gələcək.
Soruşmaq istəsəniz, yenə gəlin soruşun».

Ərəbistan barəsində vəhy

13 Ərəbistan barəsində xəbərdarlıq:
Ey Dedan karvanları,
Ərəbistan meşələrində gecələyəcəksiniz!
14 Ey Tema sakinləri,
Susamışlara su gətirin!
Qaçıb qurtulanlara çörək verin!
15 Çünki onlar qılıncdan,
Sıyrılmış qılıncdan,
Çəkilmiş ox-kamandan, ağır döyüşdən qaçıb.
16 Xudavənd mənə belə dedi: «Tam bir ilin ərzində Qedarın bütün əzəməti qurtaracaq. 17 Oxatanlardan, Qedar nəslinin cəngavərlərindən az qalacaq».
İsrailin Allahı Rəbb belə dedi.

22

Yerusəlim barəsində görüntü

1 Görüntü vadisi barəsində xəbərdarlıq:
Ey şəhər xalqı, nə olub ki, hamınız damlara çıxmısınız?
2 Ey səs-küylü, əylənən, gurultulu şəhər,
Öldürülənləriniz nə qılıncdan keçirildi,
Nə də döyüşlərdə öldürüldü.
3 Başçılarınız birlikdə qaçdı,
Onlar kamanlarından ox atmamış yaxalandı.
Uzaqlara qaçdıqlarına baxmayaraq hamısı birgə yaxalandı.
4 Buna görə mən belə dedim:
«Məni tənha qoyun, qoy acı-acı ağlayım,
Əziz xalqım məğlub olduğuna görə
Mənə təsəlli verməyə cəhd göstərməyin».

5 Çünki Ordular Rəbbi Xudavəndin
Görüntü vadisində təlaş, basqın və çaşqınlıq günü var.
Divarların dağıdılması və fəryadın dağlara çatdığı gün gəlir.
6 Elamlılar oxdanlarını tutub adamlarla dolu döyüş arabaları ilə, süvariləri ilə gəldilər.
Kir sakinləri qalxanlarını açdılar.
7 Ən gözəl vadilərin döyüş arabaları ilə doludur,
Süvarilər şəhər darvazalarının qarşısına düzüldülər.
8 Yəhudanın istehkamları deşik-deşik oldu,
O gün siz «Meşə» adlı evdə saxlanılan silaha nəzər saldınız.

* **21:11** Duma – Edomun başqa adı.

9 Davudun şəhərinin divarlarında çoxlu dəlik-deşik əmələ gəldiyini gördünüz,
Aşağı hovuza su yığdınız.
10 Yerusəlimdəki evləri saydınız,
Şəhər divarının təmiri üçün evləri sökdünüz.
11 Köhnə hovuzun suları üçün
İki divar arasında su anbarı düzəltdiniz.
Lakin bu işi Görənə baxmadınız,
Bunu çoxdan hazırlayan Allaha nəzər salmadınız.

12 O gün Ordular Rəbbi Xudavənd sizi ağlaşmağa,
Yas tutmağa, saçınızı yolmağa, çula bürünməyə çağırdı.
13 * Fəqət bunun əvəzinə siz sevinc və şadlıq tapdınız,
«Qoy yeyib-içək, çünki sabah öləcəyik!» dediniz,
Cöngə, qoyun kəsdiniz, ət yediniz, şərab içdiniz.
14 Ordular Rəbbi bunu mənə açdı:
«Bu günah sizə ölənə qədər əsla bağışlanmaz!»
Ordular Rəbbi Xudavənd belə buyurur.

15 Ordular Rəbbi Xudavənd belə dedi:
Dur, saray rəisi Şevnanın yanına get və de:
16 «Sənin burada nə işin var?
Kim icazə verib ki,
Burada – yüksəkdə özün üçün məzar qazasan,
Qayanın içində özünə sərdabə düzəldəsən?
17 Ey güclü kişi, bax Rəbb səni var-qüvvə ilə atıb-tutacaq,
18 Top kimi yuvarlayacaq,
Gen-bol ölkəyə atacaq.
Orada öləcəksən və öyündüyün arabaların orada qalacaq,
Axı öz ağanın evini biabır edən sənsən!
19 Səni vəzifəndən atacağam,
Tutduğun yerindən qovacağam.

20 O gün qulum Xilqiya oğlu Elyaqimi çağırıb
21 Sənin geyimini ona geyindirəcəyəm,
Sənin qurşağını onun belinə bağlayacağam,
Səlahiyyətini onun ixtiyarına verəcəyəm.
Bu adam Yerusəlim sakinlərinə,
Yəhuda xalqına ata olacaq.
22 * Davud nəslinin açarını onun çiynindən asacağam,
Açdığını heç kim bağlaya bilməyəcək,
Bağladığını heç kim açа bilməyəcək.
23 Mən onu paya kimi bərk yerə vuracağam.
O, nəsli üçün fəxr olacaq.
24 Bütün nəslinin şöhrəti onun üzərində olacaq.
Nəslin və övladların şərəfi –
Taslardan tabaqlaradək
Bütün qab-qacaqların şöhrəti
Onun üzərində olacaq».
25 Ordular Rəbbi bəyan edir: «O gün bərk yerə vurulmuş paya qırılıb-düşəcək, onun üstünə asılan yük də yox olacaq». Çünki Rəbb belə söylədi.

* **22:13** 1Kor. 15:32 * **22:22** Vəhy 3:7-8

23

Sur şəhəri barəsində görüntü

1 * Sur barəsində xəbərdarlıq:
Ey Tarşiş gəmiləri, fəryad edin,
Çünki Sur şəhəri evləri ilə, limanları ilə birlikdə dağıldı,
Kittim torpağından onlara xəbər gəldi.

2 Ey sahil sakinləri, dənizçilərin sayəsində varlanan Sidon tacirləri, susun!
3 Şixorun taxılı, Nilin məhsulu
Dəniz yolundan gələn gəliriniz idi.
Bütün şəhər millətlərin alver yeri idi!

4 Utan, ey Sidon, dəniz sahilində yerləşən qala!
Çünki dəniz belə deyir:
«Mən heç doğuş ağrısı çəkmədim, doğmadım,
Nə oğlanlar yetişdirdim, nə də qızlar böyütdüm».
5 Sur haqqında xəbər Misirə çatanda
Misirlilərin ürəkləri üzüləcək.

6 Ey sahil sakinləri, Tarşişə doğru gedin, fəryad edin!
7 Uzaq ölkələri müstəmləkə etmiş,
Əylənib keflənən sakinləri olan
Qədim şəhər bu imiş?
8 Taclar geyindirən Sura qarşı
Bunları kim hazırladı?
Axı bu şəhərin tacirləri şahzadə idi,
Ticarətçiləri dünyanın ən hörmətli adamları idi.
9 Ordular Rəbbi bunu hazırladı ki,
Hər cür gözəlliyin qürurunu qırsın,
Yer üzünün hörmətli adamlarını utandırsın.

10 Ey Tarşiş qızı, öz torpaqlarından Nil kimi keç,
Artıq maneçilik yoxdur.
11 Rəbb dənizin üzərinə əlini uzatdı,
Padşahlıqları titrətdi,
Kənanın istehkamlarının dağılması haqqında əmr verdi.
12 Onda Rəbb dedi:
«Ey zorlanmış bakirə Sidon qızı,
Sən bir daha sevinməyəcəksən!
Qalx, Kittimə yollan,
Amma orada da canına rahatlıq tapmayacaqsan».

13 Xaldey ölkəsinə bax!
O xalq artıq yoxdur.
Aşşurlular o ölkəni
Vəhşi heyvanların məskəninə döndərdi.
Onlar hücum etmək üçün qüllələri tikdi,
Sarayları dağıtdılar,
Bu diyarı viranəliyə çevirdi.
14 * Fəryad edin, ey Tarşiş gəmiləri,

* **23:1** Yez. 26:1–28:19; Yoel 3:4-8; Amos 1:9-10; Zək. 9:2-4; Mat. 11:20-22; Luka 10:13-14 * **23:14** Vəhy 18:17-19

Çünki istehkamınız dağılıb.
15 Bundan sonra Sur şəhəri yetmiş il ərzində bir padşahın ömrü qədər
unudulacaq. Yetmiş il keçdikdən sonra Surun da başına fahişə qadın üçün
bəstələdiyi nəğmədəki kimi belə gələcək:
16 «Ey unudulmuş fahişə,
Əlinə bir lira al, şəhəri dolan!
Gözəl havalar çal, çoxlu nəğmələr oxu,
Qoy səni yada salsınlar!»
17 * Yetmişinci ilin sonunda Rəbb Sur şəhərini yada salacaq. Bu şəhər
yenə də ticarətə başlayacaq. Dünyanın bütün padşahlıqları ilə fahişəlik edəcək.
18 Amma Surun ticarətdən gələn gəliri Rəbbə həsr olunacaq. Ticarətdən
qazanılmış pullar xəzinələrə qoyulmayacaq, gizlədilməyəcək. Bu gəlir Rəbbin
hüzurunda gəzən adamların yeməyini və gözəl geyimini təmin edəcək.

24

Rəbbin dünyaya verəcəyi cəza

1 Budur, Rəbb yer üzünü boş qoyub xarabalığa çevirəcək,
Dünyanı alt-üst edəcək,
Sakinlərini dağıdacaq.
2 Nə xalqla kahin arasında,
Nə nökərlə ağası arasında,
Nə qarabaşla xanımı arasında,
Nə alıcı ilə satıcı arasında,
Nə borc verənlə borc alan arasında
Nə də sələmçi ilə borc alan arasında
Heç bir fərq qoyulmayacaq.
3 Yer üzü tamamilə boş qalıb xarabalığa çevriləcək.
Çünki Rəbb bu sözü söylədi.

4 Dünya saralıb-solur,
Yer üzü quruyub-solur.
Dünyanın məğrur insanları məyus olur.
5 Dünyanı sakinləri murdar etdi,
Çünki Allahın qanunlarını tapdaladı,
Qaydalarına xor baxdı,
Əbədi əhdi pozdu.
6 Bu səbəbə görə
Lənət yer üzünü məhv edir.
Yer üzünün sakinləri
Günahlarının cəzasını çəkir,
Buna görə yanır,
Çox az adam sağ qalacaq.
7 Təzə şərab qurtarır, meynələr solur,
Nə vaxtsa fərəhlənən adamlar kədərlənir.
8 * Dəflərin şən səsi kəsilib,
Sevinc nidası eşidilmir,
Liraların avazı gəlmir.
9 Bir daha nəğmə oxuyub şərab içmirlər,
İçkinin dadı içənə acı gəlir.

* **23:17** Vəhy 17:2; 18:3 * **24:8** Yez. 26:13; Vəhy 18:22

10 Viran qalmış şəhər xaraba qalıb,
Bütün evlər qıfıllanıb,
Heç kim ora girə bilmir.
11 Şərab çatmamazlığına görə küçələrdə qışqırırlar,
Fərəhdən əsər-əlamət qalmadı.
Dünyanın sevinci əsir aparıldı.
12 Şəhər viranə qaldı,
Darvazaları darmadağın oldu.
13 Zeytun ağacından zeytunları tökmək üçün ağacı silkələyib döyəndə necə olursa,
Üzüm məhsulu yığılandan sonra qalan salxımlar necə olursa,
Dünyadakı xalqlar da elə olacaq.

14 Sağ qalanlar səslərini ucaldıb
Sevinc ilahiləri söyləyəcək,
Qərbdə yaşayanlar Rəbbin əzəmətindən nəql edəcək.
15 Beləliklə, şərqdə yaşayanlar Rəbbi ucaldacaq,
Uzaq diyarların sakinləri İsrailin Allahı Rəbbin adını yüksəldəcək.
16 Dünyanın ən uzaq guşələrindən tərənnüm ilahisi eşidirik:
«Saleh Olana izzət olsun!»
Amma mən dedim: «Ölürəm, ölürəm! Vay halıma!
Xainlər xainliklərini davam edir,
Bəli, xainlər xaincəsinə hərəkət edir!»

17 * Ey dünya sakinləri,
Qarşınıza dəhşət, dərin çuxur və tələ çıxacaq!
18 Dəhşətdən qaçan dərin çuxura düşəcək,
Dərin çuxurdan çıxa bilən tələyə düşəcək.
Göylərin pəncərələri açılacaq,
Dünyanın təməlləri sarsılacaq.
19 Yer üzü çatlayacaq, çatlayacaq,
Dünya yarılacaq, yarılacaq,
Dünya lərzəyə gələcək, lərzəyə gələcək!
20 Dünya sərxoş kimi yırğalanacaq,
Külək əsəndə talvar kimi silkələnəcək,
Qanunsuzluğun ağırlığı altında yerə yatacaq,
Bir daha qalxa bilməyəcək.

21 O gün Rəbb yuxarıda – göydəki orduları,
Aşağıda – yer üzünün padşahlarını cəzalandıracaq.
22 Onlar yeraltı zindana dustaq kimi yığılacaq,
Həbsxanada bağlı saxlanacaq,
Uzun müddət keçəndən sonra cəzalanacaq.
23 Ay qaralacaq, günəş işıq saçmayacaq.
Çünki Ordular Rəbbi Sion dağında,
Yerusəlimdə hökm sürəcək.
Xalqın başçıları Onun əzəmətini görəcək.

25

Sevinc ilahisi

* **24:17** Yer. 48:43

1 Ya Rəbb, Sən mənim Allahımsan,
Səni ucaldıram, adına həmdlər oxuyuram.
Çünki Sən qədimdən bəri möcüzələrini, niyyətlərini
Sədaqətlə həyata keçirdin.
2 Çünki Sən şəhəri bir daş yığınına,
İstehkamlı şəhəri xarabalığa döndərdin.
O şəhər yadellilərin qalası idi,
Ondan əsər-əlamət qalmadı,
O bir daha bərpa olunmaz.
3 Buna görə qüvvətli xalqlar Səni izzətləndirəcək.
Qəddar millətlərə mənsub şəhərlər Səndən qorxacaq.
4 Çünki Sən yoxsula sığınacaq,
Sıxıntı içində olan fəqirə pənahgah,
Fırtına vaxtı çardaq,
İstilik vaxtı kölgəlik oldun.
Qəddarların nəfəsi divara çarpan fırtına kimidir,
5 Quraqlıqda bürkü kimidir.
Lakin Sən, ya Rəbb,
Zülmkarların azğınlığını bulud bürkünün qarşısını alan kimi aldın,
Amansız yağıların nəğmə səslərini kəsdin.

Rəbbin hazırladığı ziyafət

6 Bu dağda Ordular Rəbbi bütün xalqlar üçün
Zəngin yeməklərdən, gözəl şərablardan ibarət ziyafət düzəldəcək,
Orada ən ləziz yeməklər, ən dadlı şərablar olacaq.
7 Bu dağda bütün xalqların üzərindəki duvağı,
Bütün millətlərin üstündə olan toxunma örtüyü götürəcək.
8 * * Ölümü əbədi olaraq yox edəcək,
Xudavənd Rəbb bütün adamların üzündən göz yaşlarını siləcək,
Bütün yer üzündən xalqının rüsvayçılığını götürəcək.
Çünki Rəbb belə söylədi.

9 O gün deyəcəklər:
«Budur bizim Allahımız!
Ona etibar etdik, O bizi qurtardı,
Rəbb Odur, biz Ona ümid etdik.
İndi isə O bizi qurtardığına görə
Sevinib şadlanaq!»

Allahın Moava verdiyi cəza

10 * Rəbbin əli bu dağın üstündə olacaq,
Amma Moav peyinliyə düşən saman kimi tapdaq altında qalacaq.
11 Üzgüçü üzərkən əl-qol atdığı kimi
Moav peyinlikdə əl-qol atacaq,
Amma Allah Moavın qürurunu əllərinin məharəti ilə alçaldacaq.
12 O, Moavın istehkamlarını,
Yüksək divarlarını yerə endirəcək,
Dağıdıb yerlə yeksan edəcək.

---

* **25:8** 1Kor. 15:54 * **25:8** Vəhy 7:17; 21:4 * **25:10** Yeş. 15:1–16:14; Yer. 48:1-47; Yez. 25:8-11; Amos 2:1-3; Sef. 2:8-11

26

Həmd ilahisi

1 O gün Yəhuda diyarında belə ilahi oxunacaq:
«Qüvvətli şəhərimiz var,
Allahın qurtuluşu şəhər üçün divarlar, səngərlər kimidir.
2 Açın şəhərin darvazalarını,
Qoy sadiq qalan saleh millət içəri girsin.
3 Ağlı Sənə yönəlmiş adamlara
Sən kamil sülh verirsən,
Çünki onlar Sənə güvənir.

4 Rəbbə həmişə güvənin,
Çünki Rəbb Allah əbədi Qayadır.
5 O, yuxarıdan gedənləri alçaldar,
Onların yaşadığı şəhəri dağıdar,
Yerlə yeksan edər.
6 O şəhər məzlumların ayaqları,
Yoxsulların addımları altında tapdalanacaq.

7 Saleh adamın yolu düzdür.
Ey Düz Olan, saleh adamın yolunu Sən düz edirsən.
8 Həqiqətən, ya Rəbb, Sənin hökmlərinin yolunda biz Sənə ümid bağlayırıq,
Sənin adın, ismin ürəyimizin istəyidir.
9 Qəlbim gecələr Sənin üçün həsrət çəkər,
Bəli, ruhum daxilimdə Səni arayar.
Hökmlərin yer üzündə həyata keçdikcə
Dünyanın sakinləri doğruluğu öyrənir.
10 Pis adama rəhm etsələr də,
O, doğruluğu öyrənməz,
Doğruluq hökm sürən ölkədə də haqsızlıq edər,
Rəbbin əzəmətini görməz.
11 * Ya Rəbb, əlini qaldırdın,
Amma pis adamlar bunu görmür.
Öz xalqın üçün göstərdiyin qeyrəti görüb utansınlar.
Bəli, düşmənlərin üçün yağdırdığın od onları məhv edəcək.

12 Ya Rəbb, bizə sülh verən Sənsən,
Bütün işlərimizi Sən bizim üçün tənzimləyirsən.
13 Ey Allahımız Rəbb,
Səndən savayı başqa ağalar üzərimizdə hökm sürürdü,
Lakin biz yalnız Sənin adını tanıyırıq.
14 O ağalar öldü, artıq yaşamır,
Onlar kölgə kimidir, dirilməyəcək,
Çünki Sən onları cəzalandırıb məhv etdin,
Onlar haqqında hər bir xatirəni yox etdin.
15 Lakin Sən bu milləti çoxaltdın, ya Rəbb!
Bəli, milləti çoxaltdın,
Özünü izzətləndirdin.
Hər tərəfə ölkənin sərhədlərini genişləndirdin».

* **26:11** İbr. 10:26-27

16 Ya Rəbb, onlar bəlaya düşəndə Səni axtardı.
Sənin cəzan üzərlərində olanda
Sənə dua edib yalvardı.
17 Hamilə qadın doğuş vaxtı gələndə
Ağrı çəkib qovrularaq necə qışqırırsa,
Biz də Sənin qarşında elə idik, ya Rəbb!
18 Biz də sanki hamilə idik, ağrı çəkirdik,
Lakin küləkdən başqa bir şey doğmadıq.
Nə dünyaya qurtuluş gətirə bildik,
Nə də dünya sakinlərini həyata qovuşdurduq.
19 Sənin ölənlərin həyata qovuşacaq, meyitimlə birgə diriləcəklər.
Ey torpaq altında yatanlar, oyanın,
Sevinc nəğməsini oxuyun,
Çünki şeh torpağı necə təravətləndirirsə,
Rəbb də torpaqdakı ölüləri belə dirçəldəcək.

20 Ey xalqım, keç içəri otaqlara,
Qapıları ört,
Rəbbin qeyzi keçənəcən
Qısa bir müddətə gizlən!
21 Çünki budur, Rəbb yer üzünün sakinlərini
Qəbahətləri üzündən cəzalandırmaq üçün
Öz məskənindən gəlir.
Torpaq udduğu qanı üzə çıxaracaq,
Öldürülənləri artıq gizlətməyəcək.

27

İsrailin qurtuluşu

1 O gün Rəbb Livyatana, * qaçan ilana,
Bəli, Livyatana, qıvrılan ilana
Amansız, nəhəng və qüvvətli qılıncı ilə cəza verəcək,
Dənizdəki əjdahanı öldürəcək.

2 O gün Rəbb deyəcək:
«Xoşladığım bağ üçün nəğmələr oxuyun!
3 Mən Rəbb, bağı qoruyuram,
Tez-tez sulayıram,
Gecə-gündüz keşiyində dururam ki,
Heç kəs ona zərər verməsin.
4 Mən qəzəblənmirəm,
Kaş qarşıma tikan və qanqal çıxaydı,
Onda onlara qarşı çıxıb döyüşərdim,
Hamısını odda yandırardım.
5 Yaxud qoy Mənə pənah gətirsinlər,
Mənimlə barışsınlar,
Bəli, qoy Mənimlə barışsınlar».

6 Yaqub nəsli gələcəkdə kök salacaq,
İsrail şaxələnəcək, çiçəklənəcək,

* **27:1** Livyatan – bu gün bizə məlum olmayan nəhəng su heyvanı, şər rəmzi.

Yer üzünü bəhrələri ilə dolduracaq.

7 Rəbb İsraili vuran düşmənləri kimi onu vurdumu?
Yaxud O, başqalarını öldürdüyü kimi İsraili də öldürdümü?
8 Rəbb Öz xalqına hökm etdi,
Qovub sürgünə göndərdi.
Şərq küləyi əsən gün Rəbb onları şiddətli yeli ilə qovdu.

9 Yaqub nəslinin qəbahəti bununla bağışlanacaq,
Günahın aradan götürülməsinin tam bəhrəsi bu olacaq:
Bütpərəst qurbangahların daşları
Tabaşir kimi ovulacaq,
İlahə Aşeranın rəmzi olan sütunlar
Ya da buxur qurbangahları
Bir daha dikəlməyəcək.

10 İstehkamlı şəhər tənha, kimsəsiz yurd,
Səhra kimi boş qaldı.
Orada dana otlayıb yatacaq,
Budaqları yeyib-qurtaracaq.
11 Şaxələri quruyanda qoparılacaq,
Qadınlar gəlib onları yandıracaq.
Bu xalq ağılsız olduğuna görə
Yaradan onlara rəhm etməyəcək,
Xaliq onlara qarşı xeyirxah olmayacaq.

12 O gün Rəbb Fərat çayından
Misir vadisinə qədər
Öz bəhrələrini yığacaq.
Siz bir-bir toplanacaqsınız, ey İsrail övladları!
13 O gün böyük şeypur çalınacaq,
Aşşur torpağında itkin düşənlərlə
Misirə sürgün edilənlər gəlib
Yerusəlimdə Müqəddəs dağda
Rəbbə səcdə edəcək.

28

Şimal padşahlığına xəbərdarlıq

1 Məhsuldar vadinin başında yerləşən,
Şəraba uymuşların şəhərinin –
Efrayim sərxoşlarının qürurlu tacının,
İzzətli gözəlliyin və solan çiçəyin vay halına!

2 Budur, Rəbbin güclü, qüvvətli bir adamı var.
O, bərk yağan dolu,
Bəla gətirən fırtına kimi,
Hər şeyi yolunda məhv edən sel kimi gəlir,
Əlləri ilə şəhəri yerlə yeksan edəcək.
3 Efrayim sərxoşlarının şəhəri, qürur tacı
Ayaq altında tapdalanacaq.
4 Məhsuldar vadinin başında yerləşən şəhər,

İzzətli və gözəl tac,
Artıq solan çiçəyi xatırladan şəhər,
Vaxtından əvvəl yetişən əncir kimi olacaq.
Onu görən tez dərib yeyəcək.

5 O gün Ordular Rəbbi
Sağ qalan xalqı üçün
Gözəllik tacı, izzət çələngi olacaq.
6 Hökm kürsüsündə oturana ədalət ruhu,
Şəhər darvazalarını müdafiə edənlərə qüdrət verəcək.

Yeşaya sərxoş peyğəmbərlərə xəbərdarlıq edir

7 Kahinlər və peyğəmbərlər də şərabdan səndələyir,
İçkidən büdrəyir,
Şərab içib xumarlanıb,
İçkidən yollarını azıb.
Onlar yanlış görüntülər görür,
Tutarsız qərarlar qəbul edir.
8 Bütün süfrələri qusmaq və natəmizliklə doludur,
Bulanmamış yer yoxdur!

Yeşayaya edilən istehza

9 «Bu adam kimi öyrədir? Kimə öyüd verir?
Süddən kəsilmiş, ana döşündən ayrılmış körpə uşaqlaramı?
10 Bu nədir?
Əmr üstünə əmr, əmr üstünə əmr,
Sətir üstünə sətir, sətir üstünə sətir,
Bir az oradan, bir az buradan».

11 * Onda Rəbb bu xalqla
Yadellilərin ağzı ilə,
Başqa dildə danışacaq.
12 O sizin hamınıza dedi:
«Rahatlıq budur,
Yorğunlara dinclik verin, budur istirahət».
Amma onlar eşitmək istəmədilər.
13 Rəbbin sözü onlar üçün
«Əmr üstünə əmr, əmr üstünə əmr,
Sətir üstünə sətir, sətir üstünə sətir,
Bir az oradan, bir az buradan» olacaq ki,
Gedib arxası üstə yıxılsınlar, yaralansınlar,
Tələyə düşüb əsir aparılsınlar.

Sion üçün guşədaşı

14 Buna görə də, ey rişxəndçilər,
Yerusəlimdə olan bu xalqın rəhbərləri,
Rəbbin sözünə qulaq asın!
15 Madam ki siz dediniz:
«Ölümlə əhd bağladıq,
Ölülər diyarı ilə razılığa gəldik,
Ölkəyə böyük bəla gələndə
Bizə zərər verməyəcək,

* **28:11** 1Kor. 14:21

Çünki yalanı özümüzə sığınacaq etdik,
Hiylənin arxasında gizləndik»,

16 * Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir:
Budur, Sionda təməl olaraq bir daş,
Sınaqdan keçirilmiş daş, qiymətli bir guşədaşı qoyuram.
Ona iman edən hər kəs narahat olmayacaq.
17 Ədaləti ölçü, salehliyi şaqul edəcəyəm.
Yalan sığınacağını dolu məhv edəcək,
Gizləndiyiniz yerləri sellər yuyub-aparacaq.
18 Ölümlə bağladığınız əhd ləğv olunacaq,
Ölülər diyarı ilə razılığınız qüvvədən düşəcək.
Ölkəyə böyük bəla gələndə sizi məhv edəcək.
19 Bu bəla hər gələndə sizə toxunacaq.
O hər səhər, gecə-gündüz keçəcək.
Bu xəbəri anlayanda dəhşətə gələcəksiniz.

20 Yataq uzanmaq üçün qısa,
Yorğan bürünmək üçün dar olacaq.
21 * * Çünki Rəbb Perasim dağında etdiyi kimi qalxacaq,
Giveon vadisindəki kimi qəzəblənəcək.
O Öz işini, qeyri-adi işini yerinə yetirəcək!
Öz əməlini, naməlum əməlini həyata keçirəcək.
22 Buna görə də rişxənd etməyin ki,
Buxovlarınız daha da ağırlaşmasın.
Çünki Ordular Rəbbi Xudavənddən eşitmişəm ki,
Bütün ölkə məhv olacaq.

Allahın hikməti

23 Qulaq asın, səsimi eşidin, diqqət edin,
Dediyimi dinləyin.
24 Əkinçi əkin əkmək üçün durmadan yeri şumlayarmı,
Torpaqda şırım açıb malalayarmı?
25 O, torpağı hamarlayandan sonra qara çörək otunu, zirəni səpməzmi?
Buğdanı sıra ilə, arpanı ayırdığı yerə, pərinci də onun yanına əkməzmi?
26 Allah ona öyüd verər, onu öyrədər.
27 Çünki qara çörək otunu vəl ilə döyməzlər,
Zirənin üstünə araba təkərləri ilə sürməzlər.
Qara çörək otu dəyənəklə, zirə isə çubuqla döyülər.
28 Buğdanı çörək bişirmək üçün xırmanda döyürlər,
Amma o fasiləsiz döyülməz.
Xırmanın üstündən araba və atlar keçsə də, buğdanı əzməz.
29 Bu hikmət Ordular Rəbbindən gəlir.
Onun məsləhəti ecazkardır, hikməti böyükdür.

29

Vay Yerusəlimin halına!

---

* **28:16** Zəb. 118:22-23; Rom. 9:33; 1Pet. 2:6 * **28:21** 2Şam. 5:20; 1Saln. 14:11 * **28:21** Yeşua 10:10-12

1 Ariel,* ey Ariel, Davudun ordugah qurduğu şəhər!
İli ilə qat, bayramların keçirilsin.
2 Amma Arielə əzab verəcəyəm,
O, fəryad, fəğan edəcək,
Mənim üçün qurbangah ocağı kimi olacaq.
3 Sənə qarşı ətrafında ordugah quracağam,
Dövrəsinə istehkamlar düzəcəyəm,
Sənə hücum etmək üçün qüllələr tikəcəyəm.
4 Alçaldılacaqsan, yerin altından danışacaqsan,
Toz-torpaq içindən səsin boğuq gələcək,
Səsin ölü səsi kimi yerdən,
Sözlərin pıçıltı kimi torpağın altından çıxacaq.

5 Amma çoxlu düşmənlərin narın toz kimi,
Qorxunc adamların orduları sovrulmuş saman çöpü kimi olacaq.
Qəflətən bir an içində,
6 Ordular Rəbbi göy gurultusu ilə, zəlzələ ilə,
Böyük səs-küylə, qasırğa və fırtına ilə,
Hər şeyi məhv edən od ilə sənin yanına gələcək.
7 Sonra Arielə qarşı döyüşən bütün millətlərdən izdihamlar,
Ona və qalalarına qarşı savaşanların hamısı,
Ona zülm edənlər bir röya kimi,
Gecə görünən yuxu kimi yox olacaq.
8 Yuxuda çörək yediyini görən ac adam
Oyananda yenə acdır.
Yuxuda su içdiyini görən susuz adam
Oyananda yenə susuzluqdan yanır.
Sion dağına qarşı döyüşən
Bütün millətlərdən izdihamlar da belə olacaq.

9 Heyrətlənin və təəccüblənin,
Gözünüzü kor edin, qoy görməsin.
Şərab içmədən sərxoş olun,
İçki içmədən səndələyin.
10 * Çünki Rəbb sizi dərin yuxuya saldı.
Ey peyğəmbərlər, gözlərinizi yumdu,
Ey görücülər, sizi kor elədi.
11 * Bütün bu görüntü sizin üçün möhürlənmiş kitabın sözlərinə bənzəyir. Oxumağı bacarana bunu verib desələr: «Rica edirəm, bunu oxu!» O isə cavab verir: «Oxuya bilmərəm, çünki möhürlüdür». 12 Kitabı oxuya bilməyənə verib desələr: «Bunu oxu, rica edirəm», o isə cavab verir: «Mən oxuya bilmirəm».

13 * Xudavənd deyir:
«Bu xalq Mənə yaxınlaşıb
Dilləri və dodaqları ilə Mənə hörmət edir,
Amma qəlbləri Məndən uzaqdır.
Onların Mənə səcdə etmələri
İnsanlardan öyrəndikləri əmrlərdən gəlir.

* **29:1** Ariel – ibrani dilində qurbangah ocağı yaxud Allahın aslanı mənasını daşıyır. Yerusəlim şəhərinə işarədir. * **29:10** Rom. 11:8 * **29:11** Vəhy 5:1 * **29:13** Mat. 15:7-9; Mark 7:6-7

14 * Ona görə Mən bir də bu xalq üçün
Yeni möcüzə, ecazkar şeylər edəcəyəm,
Müdriklərinin müdrikliyi məhv olacaq,
Aqillərinin ağlı yox olacaq».

15 Öz niyyətlərini Rəbdən gizlətməyə çalışanların vay halına!
Qaranlıqda iş görən bu adamlar
«Bizi kim görür, kim tanıyır?» deyirlər.
16 * Bu nə cür ağılsız düşüncədir!
Heç dulusçunu gil ilə bir tutmaq olarmı?
Düzəldilən əşya onu düzəldən barədə
«O məni düzəltmədi» deyərmi?
Qab onu yaradan barədə
«O heç nə anlamır» deyərmi?

17 Livan tezliklə məhsuldar tarlaya,
Məhsuldar tarla isə meşəyə dönməyəcəkmi?
18 O gün karlar kitabdakı sözləri eşidəcək,
Korların gözləri zülmət qaranlıqda görəcək.
19 Fəqirlər Rəbdə sevinc tapacaq,
Yoxsullar İsrailin Müqəddəsində şadlanacaq.
20 Çünki zülmkarlar yox olacaq,
Rişxəndçilər itib-batacaq.
Pislik etməyə hazır olanlar məhv olacaq.
21 Onlar başqasına böhtan atanlar,
Şəhər darvazasında hakimə tələ quranlardır,
Haqlının haqqını nahaq yerə təhrif edənlərdir.

22 Buna görə də İbrahimi qurtaran Rəbb Yaqub nəslinə belə deyir:
«Yaqub nəsli artıq utanmayacaq,
Üzləri qorxudan saralmayacaq.
23 Əlimlə yaratdığım övladlarını
Aralarında görəndə
Adımı müqəddəs tutacaqlar,
Yaqubun Müqəddəsini təqdis edəcəklər,
İsrailin Allahından qorxacaqlar.
24 Yolunu azanlar anlayacaq,
Gileylənənlər təlim öyrənəcək».

30

Misirlə bağlanan əhd puçdur

1 Rəbb bəyan edir: «Bu dikbaş övladların vay halına,
Mənim niyyətlərimi yox, öz niyyətlərini qururlar,
Ruhuma uyğun olmayan razılaşma edirlər,
Eləcə günahı günaha qatırlar.
2 Məndən məsləhət almadan
Misirə gedirlər,
Fironun himayəsini axtarırlar,
Misirin kölgəsi altında sığınacaq tapırlar.

* **29:14** 1Kor. 1:19 * **29:16** Yeş. 45:9; Rom. 9:20

3 Fəqət fironun himayəsi
Onlar üçün xəcalətə,
Misir kölgəsi altındakı
Sığınacaq rüsvayçılığa çevriləcək.
4 Başçıları Soanda olduqlarına,
Elçiləri Xanesə yetişdiklərinə baxmayaraq,
5 Özlərinə faydası olmayan xalqa görə hamı utanacaq.
O xalqın onlara nə köməyi, nə də faydası olacaq,
Ancaq xəcalət və rüsvayçılıq olacaq».

6 Negev heyvanları barəsində xəbərdarlıq:
Yəhudanın elçiləri erkək və dişi aslanların,
Gürzələrin, uçan ilanların yaşadığı
Narahat və təhlükəli torpaqdan keçirlər.
Mal-dövlətini eşşəklərin belinə,
Xəzinələrini dəvələrin hürgücünə yükləyib
Onlara kömək edə bilməyən xalq üçün aparırlar.
7 Misirin köməyi boş və faydasızdır,
Buna görə də Mən Misirə
«Tənbəl Rahav» * adını qoydum.

8 «İndi get, sənə danışdığımı
Onların qarşısında bir lövhəyə yaz, kitaba köçür ki,
Gələcəkdə, əbədiyyətdə şahid olsun.
9 Çünki bu, üsyankar xalq,
Yalançılar nəslidir,
Rəbbin qanununa qulaq asmaq istəməyən bir soydur.
10 Onlar baxıcılara “bir daha görüntü görməyin”,
Görücülərə “bizim üçün düzgün şeylər haqqında peyğəmbərlik etməyin,
Bizə xoş sözlər söyləyin,
Arzuladığımızı peyğəmbərlik edin.
11 Yoldan çəkilin, bizə yol verin,
İsrailin Müqəddəsini bizimlə üzləşdirməyin” deyirlər».

12 Buna görə də İsrailin Müqəddəsi belə deyir:
«Bu sözü rədd etdiyinizə görə,
Zorakılığa və yalana güvənib bel bağladığınıza görə
13 Bu qəbahət sizin üçün hündür divarda əmələ gələn çata bənzəyir,
Qəflətən, bir an içində dağıla bilər.
14 Ölkəniz də bir gil qab kimi qırılacaq,
Elə xıncım-xıncım olacaq ki,
Ocaqdan od götürmək üçün
Yaxud hovuzdan su çəkmək üçün bir qırığı da qalmayacaq».

15 Xudavənd Rəbb, İsrailin Müqəddəsi belə deyir:
«Mənə tərəf dönüb rahatlıq tapanda xilas olarsınız,
Sakitləşib inanmaqla qüdrətli olarsınız,
Lakin siz bunu istəmirsiniz.
16 Siz dediniz: “Xeyr, atlara minib-qaçacağıq”,
Buna görə siz qaçmalı olacaqsınız.

* **30:7** Rahav – Misirin rəmzi.

“Çevik atlara minəcəyik”.
Buna görə təqibçiləriniz də çevik olacaq.
17 Min nəfər bir nəfərin hədəsinə görə qaçacaq,
Beş nəfərin hədəsinə görə hamınız qaçacaqsınız;
Sağ qalanlarınız dağın zirvəsindəki bayrağın şüvülü tək,
Təpədəki bayraq tək olacaq».

18 Amma Rəbb sizə lütf göstərmək üçün gözləyir,
Yenə də sizə rəhm etməyə hazırdır,
Çünki Rəbb adil Allahdır,
Onu intizarla gözləyənlər nə bəxtiyardır!

Rəbb xalqına bərəkət verəcək

19 Ey Yerusəlimdə yaşayanlar, ey Sion xalqı,
Siz artıq ağlamayacaqsınız,
Fəryad etdikdə Rəbb sizin üçün lütfkar olacaq,
Fəryadınızı eşidən kimi cavab verəcək.
20 Rəbb çörəyi əzabla, suyu çətinliklə sizə verəcək,
Lakin O bir daha Mürəbbinizi sizdən gizlətməyəcək,
Onu gözünüzlə görəcəksiniz.
21 Sağa ya sola azdığınız vaxt
Arxanızdan «Yol budur, gedin bu yolla»
Deyilən səsi eşidəcəksiniz.
22 Onda siz gümüşlə örtülən oyma bütlərinizi,
Qızılla örtülmüş tökmə bütlərinizi
Murdar hesab edəcəksiniz.
Murdar bir şeyi atdığınız kimi onları atıb deyəcəksiniz:
«Rədd ol!»

23 Rəbb yerə əkdiyiniz toxum üçün yağış verəcək,
Torpağın məhsulu bol və bərəkətli olacaq.
O gün mal-qaranız geniş otlaqlarda otlayacaq.
24 Torpağı şumlayan öküzlərlə eşşəklər
Kürəklə, yaba ilə sovrulmuş duzlu yem yeyəcək.
25 O böyük məğlubiyyət günündə
Qalalar yerə çökəndə
Hər hündür dağdan,
Hər uca təpədən sellər axacaq.
26 Rəbb Öz xalqının yaralarını sarıdığı gün,
Zərbəsi ilə açdığı yaralarına şəfa verən gün,
Ay işığı günəş işığı,
Günəşin işığı yeddi günün işığı kimi
Yeddi qat artıq parlayacaq.

Rəbb Aşşuru cəzalandıracaq

27 Budur, Rəbbin adı uzaqdan gəlir,
Qızğın qeyzlə qara bulud içində
Ağzı qəzəbli sözlərlə doludur,
Dili sanki hər şeyi məhv edən alovdur.
28 Onun nəfəsi insan boğazına çatmış daşan sel kimidir,
Millətləri ələkdən keçirəcək ki, məhv olsunlar,
Xalqların ağzına yüyən taxacaq ki, yolunu azsınlar.

29 Siz isə müqəddəs bayram gecəsi kimi
İlahilər oxuyacaqsınız.
Rəbbin dağına, İsrailin Qayasına tütək çalaraq çıxan tək
Ürəyiniz şadlanacaq.

30 Rəbb əzəmətli səsini eşitdirəcək,
Qızğın qəzəblə, hər şeyi yandıran alovla,
Fırtına ilə, güclü leysanla, dolu ilə
Qolunun qüdrətini göstərəcək.
31 Aşşur Rəbbin səsindən vahiməyə gələcək,
Rəbb dəyənəyi ilə onları vuracaq.
32 Rəbbin onlara endirdiyi dəyənəyinin hər zərbəsini
Dəf və liralar müşayiət edəcək.
Döyüşərkən əl-qol atıb onları vuracaq.
33 Tofet çoxdan hazırdır,
Aşşur padşahı üçün də
O yer dərinləşdirilib genişləndirilmişdir.
Od çuxurunda çoxlu odun, alov var.
Rəbbin nəfəsi kükürd axını kimi onu yandırar.

31

Misirə güvənməyin

1 Kömək üçün Misirə enənlərin,
Atlara güvənənlərin vay halına!
Onlar döyüş arabalarının çoxluğuna,
Süvarilərin gücünə bel bağlayır!
Amma İsrailin Müqəddəsinə baxmırlar,
Rəbbi axtarmırlar!
2 Lakin Rəbb tam hikmətə malikdir,
O bəla gətirər, Öz sözlərini geri götürməz,
Pislik edən adamlara,
Günahkarlara kömək edənlərə qarşı çıxar.
3 Misirlilər Allah deyil, insandır,
Atları da ətdəndir, ruhdan deyil.
Rəbb Öz əlini uzadanda
Yardım edən büdrəyəcək,
Yardım alan yıxılacaq,
Hamısı birlikdə məhv olacaq.

4 Çünki Rəbb mənə belə dedi:
«Şir ya gənc aslan öz şikarı üstünə nərə çəkəndə
Bir dəstə çoban ona qarşı haray salsa da,
Aslan onların səslərindən qorxmur,
Qışqırıqlarına məhəl qoymur.
Ordular Rəbbi də elə enəcək,
Sion dağını, onun təpələrini
Qorumaq üçün döyüşəcək.
5 Quş qanad açıb necə balalarını qoruyursa,
Ordular Rəbbi Yerusəlimi də belə qoruyacaq,
Müdafiə edəcək, qurtaracaq, saxlayacaq, xilas edəcək».

6 Ey İsrail övladları, üz döndərdiyiniz Rəbbə tərəf dönün! 7 Çünki o gün
hamınız əlinizlə günahkarcasına düzəltdiyiniz qızıl və gümüş bütlərinizi tullay-
acaqsınız.

8 «Aşşurlular qılıncdan məhv olacaq,
İnsan qılıncından yox.
Onlar qılıncdan keçiriləcək,
Amma bu insan qılıncı olmayacaq.
Aşşurlular döyüş meydanından qaçacaq,
Cavanları isə yaxalanıb qul olacaq.
9 Aşşur padşahı dəhşət içində qaçacaq.
Sərkərdələri bayraqlarını atıb vəlvələyə düşəcək».
Bunu alovu Sionda,
Ocağı Yerusəlimdə olan Rəbb bəyan edir.

32

Saleh padşah

1 Budur, padşah salehliklə hökm sürəcək,
Başçılar ədalətlə rəhbərlik edəcək.
2 Onların hər biri
Küləyə qarşı bir pənahgah,
Fırtınaya qarşı sığınacaq,
Quraqlıqda bulaqlar,
Cansıxıcı torpaqda kölgə salan böyük qaya kimi olacaq.
3 Görənlərin gözləri bir daha yumulmayacaq,
Eşidənlərin qulaqları dinləyəcək.
4 Ağılsızların ağlı biliyə doğru yönələcək,
Pəltəklər açıq-aydın danışacaq.

5 Artıq axmaq adama alicənab deyilməyəcək,
Alçağı ağayana insan saymayacaqlar.
6 Çünki axmaq səfeh-səfeh danışır,
Ürəyinin niyyəti pislik etməkdir.
Onun işi küfr edib,
Rəbbə qarşı təhqiranə danışmaq,
Acları ac, susuzları susuz qoymaqdır.
7 Alçaq adamın əməlləri pisdir.
O, hiylə işlədir ki,
Yalan sözlərlə haqlı olan yoxsula ziyan versin.
8 Amma alicənab adam
Alicənab şeylər barəsində fikirləşər.
Elədiyi xoş əməllər ona dayaqdır.

Hökm və qurtuluş

9 Ey qayğısız qadınlar,
Qalxın, səsimi eşidin!
Ey laqeyd qızlar, sözümü dinləyin!
10 Ey laqeyd qadınlar,
Siz bir ildən sonra sarsılacaqsınız,
Çünki bağda məhsul,
Meyvə yığımı olmayacaq.
11 Ey qayğısızlar, əsin!

Ey laqeydlər, lərzəyə gəlin,
Geyimlərinizi çıxarın,
Soyunun, belinizə çul qurşayın.
12 Gözəl tarlalar,
Məhsuldar meynələr üçün,
13 Xalqımın tikanlı kollar bitən torpağı üçün,
Zövq-səfalı şəhərlərdəki şən evləriniz üçün
Sinə döyün.
14 Çünki saray viranə,
İzdihamlı şəhər boş qalacaq,
Qala ilə gözətçi qülləsi
Əbədilik mağaralara çevriləcək,
Vəhşi eşşəklərin gəzdiyi,
Sürülərin otlaq yeri olacaq.

15 Bunlar yuxarıdan üzərimizə Ruh tökülənədək davam edəcək.
O vaxt səhra məhsuldar tarlaya,
Məhsuldar tarla isə meşəyə dönəcək.

16 Sonra ədalət səhrada məskunlaşacaq,
Salehlik məhsuldar tarlada yaşayacaq.
17 Salehliyin bəhrəsi əmin-amanlıq,
Nəticəsi isə əbədi sakitlik və təhlükəsizlik olacaq.
18 Xalqım əmin-amanlıq içində evlərində,
Təhlükəsiz məskəndə, rahat yerlərdə yaşayacaq.
19 Dolu meşələrə düşsə də,
Şəhər yerlə yeksan olsa da,
20 Bütün sulu torpaqlarda toxum əkənlər,
Oraya malını, eşşəyini sərbəst buraxanlar,
Siz nə xoşbəxtsiniz!

33

Kömək üçün yalvarış

1 Vay halına, ey yıxıb-dağıdan,
Amma özü yıxılmayan insan!
Vay halına, ey xain adam,
Hərçənd sənə qarşı xəyanət etməmişlər!
Sən məhv edib qurtaran zaman
Özün də yıxılacaqsan,
Sən xain əməllərindən dönəndə
Xəyanətlə rastlaşacaqsan.

2 Ya Rəbb, bizə qarşı lütfkar ol,
Çünki Sənə ümid etmişik.
Hər səhər bizim qüvvətimiz ol,
Fəlakət günündə bizi qurtar.
3 Sənin qüdrətli səsindən xalqlar qaçır,
Sən ayağa qalxarkən
Millətlər pərən-pərən olur.
4 Çəyirtkələr tarlanı nə cür talan edirlərsə,
Ey millətlər, qənimətiniz də o cür talan olacaq.
Malınızın üstünə çəyirtkə yığını kimi cumacaqlar.

5 Rəbb ucadır, yüksəklərdə oturur,
Sionu ədalətlə və salehliklə doldurur.
6 O, yaşadığınız dövrün təməlidir,
Qurtuluşun, hikmətin, biliyin mənbəyidir,
Rəbb qorxusu sənin xəzinəndir.

7 Budur, millətlərin igidləri küçələrdə çığırırlar.
Sülh qasidləri hönkürüb ağlayırlar.
8 Yollar boşalıb, səyyahlar yoxdur.
Düşmən əhdi pozdu,
Şəhərləri dağıtdı, adamları alçaltdı.
9 Ölkə yas tutur, zəifləyir,
Livan məğlub olub, solub,
Şaron səhraya dönür,
Başan və Karmelin ağacları yarpaqlarını tökür.

Rəbbin xalqlara xəbərdarlığı

10 Rəbb deyir:
«İndi qalxacağam,
İndi yüksələcəyəm,
İndi ucalacağam.
11 Samana hamilə qalıb küləş doğacaqsınız,
Nəfəsiniz sizi məhv edən alova dönəcək.
12 Xalqlar yanıb kül olacaq,
Kəsilib odda yandırılan tikanlı kollara oxşayacaq.
13 Ey uzaqda yaşayanlar,
Nə elədiyimi eşidin,
Ey yaxında yaşayanlar,
Mənim gücümü bilin».

14 Siondakı günahkarlar dəhşətə,
Allahsızlar lərzəyə gəldi:
«Hər şeyi məhv edən alovun yanında hansımız yaşaya bilərik?
Əbədi yanan atəşin yanında hansımız dayana bilərik?»
15 Amma salehlik yolu ilə gedən,
Doğru sözlər danışan,
Zorakılıqla əldə edilən qazancı rədd edən,
Əlini rüşvətdən uzaq tutan,
Qatillərin qurduğu qəsdə fikir verməyən,
Pisliyə qarşı gözlərini yuman
16 Yüksəkliklərdə yaşayacaq,
Təpələrin başındakı qalalar onun dayağı olacaq.
O, çörəklə, su ilə təmin olunacaq.

Parlaq gələcək

17 Gözlərin padşahı bütün gözəlliyi ilə görəcək,
Ucsuz-bucaqsız ölkəni seyr edəcək.
18 «Haradadır xərac yığan?
Haradadır qeydiyyat aparan?
Haradadır qüllələrə nəzər salan?» deyərək
Dəhşətli günlər haqqında düşünəcəksən.
19 Anlaşılmaz, yad dildə danışan
Təkəbbürlü xalqı daha görməyəcəksən.

20 Bayramlar keçirdiyimiz şəhərə – Siona bax!
Gözlərin Yerusəlimi,
Sarsılmaz çadırı, sülh məskənini görəcək.
Onun payaları heç vaxt sökülməyəcək,
Kəndirlərinin heç biri qırılmayacaq.
21 Lakin orada –
Geniş çayların, irmaqların olduğu yerdə
Əzəmətli Rəbb bizimlə olacaq.
Oradan avarlı qayıqlar, böyük gəmilər
Keçə bilməz.
22 Çünki Rəbdir hakim olan,
Rəbdir qanunumuzu qoyan,
Padşahımız Rəbdir, Odur bizi qurtaran.
23 Gəmilərinin ipləri boşaldı,
Dor ağacları yerində möhkəm dayanmadı,
Yelkənləri açılmadı.
O vaxt böyük talan malı paylanacaq,
Hətta topal adamlar da talan edəcək.
24 Heç bir Sion sakini
«Xəstəyəm» deməyəcək,
Orada yaşayan xalqın günahları bağışlanacaq.

34

Allahın millətlərə cəza verməsi

1 Ey millətlər, yaxın gəlin, eşidin,
Ey ümmətlər, dinləyin!
Ey dünya və sakinləri,
Yer üzü və onun bütün yetirmələri, qulaq asın!
2 Çünki Rəbb bütün millətlərə qarşı qəzəbləndi,
Onların ordularına qarşı qeyzə gəldi.
Onların hamısını məhv edəcək,
Ölümə məhkum edəcək.
3 Ölüləri kənara atılacaq,
Meyitlərindən üfunət qalxacaq,
Dağlar onların qanına bulanacaq.
4 * Bütün göy cisimləri çürüyəcək,
Göylər bir tumar kimi bükülәcək.
Göy ulduzları meynə yarpağı kimi,
Əncir yarpağı kimi düşəcək, saralıb-solacaq.

5 * Rəbb deyir:
«Çünki qılıncım göylərdə doyub,
Bax Edomun üzərinə,
Məhv etməyə qərar verdiyim xalqın üzərinə enir».
6 Rəbbin qılıncı qanla, quzu və təkə qanı ilə doydu,
Qoç böyrəklərinin yağı ilə piy bağladı.
Çünki Rəbb Bosrada qurban,
Edomda isə böyük qırğın hazırlayıb.
7 Onlarla birlikdə çöl öküzləri,

* **34:4** Vəhy 6:13 * **34:5** Yeş. 63:1-6; Yer. 49:7-22; Yez. 25:12-14; 35:1-15; Amos 1:11-12; Avd. 1-14; Mal. 1:2-5

Buzovlar, güclü buğalar yerə səriləcək.
Onların ölkəsi qanla dolacaq, torpaqları piylə münbit olacaq.

8 Çünki Rəbbin qisas günü var,
Siona edilən zülmlərin intiqam ili var.
9 Edomun axar suları qatrana,
Torpağı kükürdə dönəcək,
Ölkənin hər tərəfi yanan qatrana çevriləcək;
10 * Gecə-gündüz sönməyəcək, tüstüsü həmişə qalxacaq,
Nəsildən-nəslədək viran qalacaq,
Əsrlər boyu oradan heç kəs keçməyəcək.
11 Orada ancaq bayquşlarla kirpilər yurd salacaq,
Böyük bayquşlarla qarğalar orada yaşayacaq.
Rəbb oranı qarmaqarışıqlıq ipi, viranəlik şaqulu ilə ölçəcək.
12 Orada heç bir adlı-sanlı adam qalmayacaq ki,
Onu padşah elan etsinlər.
Bütün başçıların sonu gələcək.
13 Saraylarında tikanlar,
Qalalarında gicitkən və böyürtkən bitəcək.
Ora çaqqalların yurdu, dəvəquşların yuvası olacaq.
14 Vəhşi heyvanlarla goreşənlər orada görüşəcək,
Təkələr bir-birini səsləyəcək,
Gecə heyvanları da orada məskunlaşıb rahat yer tapacaq.
15 Orada bayquş yuva quracaq, yumurtlayacaq,
Öz kölgəsi altında balalar çıxaracaq.
Çalağanlar da orada cüt-cüt yığışacaq.

16 Rəbbin kitabını araşdırın, oxuyun,
Bunlardan heç biri əskik olmayacaq,
Hər bir dişi heyvan öz cütünü tapacaq,
Çünki bu əmr Onun ağzından çıxdı,
Ruhu da onları toplayacaq.
17 Rəbb Özü onlar üçün püşk atdı,
Əli ilə ölkəni ölçüb, onlara payladı.
Onlar bu ölkəyə əbədi malik olacaq,
Nəsildən-nəslə burada yaşayacaq.

35

Müqəddəs yol

1 Səhra və quru torpaq sevinəcək,
Çöl şadlanacaq, nərgiz kimi çiçəklənəcək.
2 Hər yan gül açacaq,
Şadlanacaq, sevincdən nəğmə oxuyacaq.
Livanın gözəlliyi, şan-şöhrəti,
Karmelin və Şaronun cah-calalı ona veriləcək.
Hamı Rəbbin izzətini, Allahımızın əzəmətini görəcək.

3 * Zəif əllərə qüvvət verin,
Əsən dizləri möhkəmləndirin.
4 Ürəklərində qorxanlara deyin:

* **34:10** Vəhy 14:11; 19:3 * **35:3** İbr. 12:12-13

«Möhkəm olun, qorxmayın!
Budur, Allahınız
İntiqam almaq, düşmənlərinizdən qisas almaq üçün gəlir.
O gəlib sizə qurtuluş verəcək!»

5 * O vaxt korların gözləri, karların qulaqları açılacaq,
6 Axsaqlar ceyran kimi hoppanacaq,
Lalların dili sevinclə nəğmə deyəcək,
Çünki səhrada bulaqlar fışqıracaq,
Quru torpaqda çaylar axacaq.
7 Qızmar qum hovuza, susuz torpaq su bulaqlarına çevriləcək.
Çaqqalların yaşadığı yerlərdə qamış və qarğı bitəcək.

8 Orada bir yol olacaq,
O yol «Müqəddəs yol» adlanacaq.
Murdar adam oradan keçməyəcək,
O yol qurtuluş tapanların yoludur.
Ora ilə gedənlərdən heç biri,
Hətta ağılsızlar da keçsələr,
Əsla yolunu azmayacaq.
9 Orada şirlər olmayacaq,
Yırtıcı heyvanlar o yola çıxmayacaq,
Onlara orada rast gəlməyəcəklər.
Ancaq qurtuluş tapanlar o yol ilə gəzəcək.
10 * Rəbbin satın alınmış adamları qayıdacaq,
Sevinclə nəğmə deyərək Siona gələcək.
Üzlərində əbədi sevinc olacaq,
Onlar fərəh və şadlıq tapacaq,
Kədər və qəm-qüssə yox olacaq!

36

Aşşurluların hədələməsi
(2Pad. 18:13-27; 2Saln. 32:1-19)

1 Xizqiyanın padşahlığının on dördüncü ilində Aşşur padşahı Sanxeriv Yəhudanın bütün qalalı şəhərlərinə hücum edib onları aldı. 2 Aşşur padşahı baş vəzirini böyük qoşunla Lakişdən Yerusəlimə, padşah Xizqiyanın yanına göndərdi. Baş vəzir Mahudbasan tarlası yoluna, yuxarı hovuzun su kəmərinin yanına qalxıb orada dayandı. 3 Saray rəisi Xilqiya oğlu Elyaqim, mirzə Şevna və salnaməçi Asəf oğlu Yoah onun qabağına çıxdılar.

4 Baş vəzir onlara dedi: «İndi Xizqiyaya söyləyin ki, böyük padşah – Aşşur padşahı belə deyir: “Nəyə güvənirsən? 5 Mən deyirəm ki, sən boş şeyə güvənirsən. Müharibə üçün tədbir və güc lazımdır. İndi sən kimə güvənirsən ki, mənə qarşı çıxırsan? 6 * Yəqin sən əzilmiş qamış çubuğuna – Misirə güvənirsən. Bil ki, kim ona söykənsə, əlinə batıb deşər. Misir padşahı firon ona güvənənlərin hamısı üçün belədir. 7 Bəlkə mənə ‹biz Allahımız Rəbbə güvənirik› söyləyəsən. Məgər bu o Allah deyildi ki, Xizqiya Onun səcdəgahlarını və qurbangahlarını aradan qaldırdı? O, Yəhudalılara və Yerusəlimlilərə də ‹yalnız qurbangahın önündə səcdə edin› demədimi? 8 İndi ağam Aşşur padşahı ilə mərcə gəl: əgər sən iki min süvari tapa bilsən, mən

* **35:5** Mat. 11:5; Luka 7:22 * **35:10** Yeş. 51:11 * **36:6** Yez. 29:6,7

sənə o qədər at verərəm. 9 Görək, sən ağamın kiçik qulu olan bir başçını necə
məğlub edəcəksən. Sən hələ döyüş arabaları və süvarilər almaq üçün Misirə
güvənirsən! 10 Məgər indi mən bu torpağı viran etməyə Rəbbin istəyi ilə
gəlmədimmi? Rəbb mənə ‹bu ölkəyə hücum edib onu viran et› dedi”».
11 Elyaqim, Şevna və Yoah baş vəzirə dedi: «Xahiş edirik, bu qullarınla Arami
dilində danış, biz bu dili başa düşürük. Ancaq divar üzərindəki xalqın eşitdiyi
yerdə bizimlə Yəhudi dilində danışma». 12 Baş vəzir dedi: «Məgər ağam məni
göndərib ki, bu sözləri təkcə sənin ağana və sənə, yoxsa divar üzərində oturan
bu adamlara söyləyim? Axı onlar da sizinlə birgə nəcislərini yeyib, sidiklərini
içəcəklər».
13 Onda baş vəzir durub Yəhudi dilində uca səslə bağıraraq dedi: «Böyük
padşahın – Aşşur padşahının sözünü eşidin! 14 Padşah belə deyir: “Xizqiya sizi
aldatmasın, sizi qurtara bilməyəcək. 15 Qoy Xizqiya sizə ‹Rəbb bizi hökmən
qurtaracaq və bu şəhər Aşşur padşahına təslim edilməyəcək› deyib Rəbbə
arxayın etməsin”. 16 Ona qulaq asmayın! Çünki Aşşur padşahı belə deyir:
“Mənimlə sülh bağlayın və yanıma gəlin. Mən gələnə qədər hər kəs öz üzüm
meynəsinin və əncir ağacının bəhrəsindən yeyib öz quyusunun suyundan
içəcək. 17 Sonra mən gəlib sizi ölkənizə bənzər bir ölkəyə – buğda, şərab, çörək,
üzüm bağları olan bir torpağa aparacağam. 18 ‹Rəbb bizi qurtaracaq› deyib
qoy Xizqiya sizi azdırmasın. Millətlərin allahlarından biri öz ölkəsini Aşşur
padşahının əlindən qurtardımı? 19 Hanı Xamatın və Arpadın allahları? Hanı
Sefarvayimin allahları? Samariyanı mənim əlimdən qurtardılarmı? 20 Bütün
bu allahlardan hansı öz ölkəsini mənim əlimdən qurtardı? Bəs Rəbb necə
Yerusəlimi mənim əlimdən qurtara bilər?”»
21 Camaat susdu və onun cavabında heç nə demədi. Çünki padşah «ona
cavab verməyin» deyə əmr etmişdi. 22 Saray rəisi Xilqiya oğlu Elyaqim, mirzə
Şevna və salnaməçi Asəf oğlu Yoah cırılmış paltarlarda Xizqiyanın yanına gəlib
baş vəzirin sözlərini ona çatdırdılar.

37

Padşah Xizqiya Yeşayadan məsləhət alır
(2Pad. 19:1-7)

1 Padşah Xizqiya bunu eşidəndə paltarını cırdı və çula bürünüb Rəbbin
məbədinə girdi. 2 O, saray rəisi Elyaqimi, mirzə Şevnanı və kahinlərin
ağsaqqallarını çula bürünmüş halda peyğəmbər Amots oğlu Yeşayanın yanına
göndərdi. 3 Onlar Yeşayaya dedilər: «Xizqiya belə deyir: “Bu gün bəla, təhqir
və rüsvayçılıq günüdür, çünki uşaqların doğulma vaxtı çatıb, ancaq doğmağa
güc yoxdur. 4 Bəlkə ağası Aşşur padşahının var olan Allahı təhqir etməyə
göndərdiyi baş vəzirin sözlərini Allahın Rəbb eşidib buna görə məzəmmət edər.
Ona görə də qalanlar üçün dua et”».
5 Padşah Xizqiyanın adamları Yeşayanın yanına gələndə 6 Yeşaya onlara dedi:
«Ağanıza söyləyin ki, Rəbb belə deyir: “Aşşur padşahının nökərlərinin Mənə
qarşı küfr edərək söylədiyi və sənin eşitdiyin sözlərdən qorxma. 7 Mən onun
daxilinə elə bir ruh göndərəcəyəm ki, bir xəbər eşidib öz ölkəsinə qayıdacaq və
orada onu qılıncla öldürtdürəcəyəm”».

Aşşur padşahının məktubu
(2Pad. 19:8-19)

8 Baş vəzir geri qayıdıb Aşşur padşahının Livna üzərinə hücum etdiyini
gördü. Çünki Lakişdən geri çəkildiyini eşitmişdi. 9 Aşşur padşahına «Kuş
padşahı Tirhaqa sənin üstünə vuruşmağa gəlir» xəbəri çatdı. O bunu eşidəndə

Xizqiyanın yanına qasidlər göndərib dedi: 10 «Yəhuda padşahı Xizqiyaya belə söyləyin: “Qoy güvəndiyin Allahın ‹Yerusəlim Aşşur padşahına təslim edilməyəcək› deyə səni aldatmasın. 11 Axı sən eşitdin ki, Aşşur padşahları bütün ölkələrə nə ediblər, oraları necə viran ediblər. Sən qurtula biləcəksənmi? 12 Atalarımın məhv etdikləri millətlərin – Qozanın, Xaranın, Resefin və Telassarda olan Edenlilərin allahları onları qurtardılarmı? 13 Hanı Xamat padşahı, Arpad padşahı, Sefarvayim şəhərinin, Henanın və Avvanın padşahı?”»

14 Xizqiya məktubu qasidlərdən alıb oxudu. O, Rəbbin məbədinə qalxıb məktubu Rəbbin önündə yerə sərdi. 15 Xizqiya Rəbbə dua edib dedi: 16 * «Ey keruvlar üstündə əyləşən Ordular Rəbbi olan İsrailin Allahı! Bütün dünya padşahlıqlarının Allahı yalnız Sənsən. Göyü və yeri Sən yaratmısan. 17 Ya Rəbb, qulağın eşitsin, gözün görsün. Sanxerivin var olan Allaha qarşı küfr edərək göndərdiyi bütün sözlərə qulaq as. 18 Ya Rəbb, doğrudur, Aşşur padşahları bütün ölkələri və onların torpaqlarını talan etdi, 19 allahlarını oda atıb məhv etdi. Çünki onlar Allah deyildi, insanlar onları ağac və daşdan düzəltmişdi. 20 Ey Allahımız Rəbb, indi isə yalvarıram, bizi onun əlindən qurtar və bütün dünya padşahlıqları bilsin ki, Rəbb yalnız Sənsən!»

Yeşaya Aşşurluların məğlubiyyəti barədə peyğəmbərlik edir (2Pad. 19:20-37)

21 Amots oğlu Yeşaya Xizqiyaya xəbər göndərib dedi: «İsrail Allahı Rəbb belə deyir: “Aşşur padşahı Sanxeriv barədə Mənə dua etdin”. 22 Onun haqqında Rəbbin söylədiyi söz budur:

“Bakirə Sion qızı
Sənə xor baxıb lağ edir,
Yerusəlim qızı
Sənin arxanca başını bulayır.
23 Kimi söyüb küfr etdin?
Kimə qarşı səsini qaldırdın?
Kimə lovğalıqla baxdın?
İsrailin Müqəddəsinə!
24 Nökərlərinin vasitəsilə Rəbbi təhqir edib dedin:
‹Çoxlu döyüş arabalarımla
Dağların zirvəsinə,
Livanın ən uca yerlərinə çıxdım.
Uca sidr ağaclarını,
Gözəl şam ağaclarını kəsdim,
Uzaq təpələrinə,
Yaşıl meşələrinə çıxdım.
25 Quyu qazdım və suларını içdim,
Misirin bütün çaylarını ayağımla qurutdum›.

26 Məgər eşitməmisən ki,
Mən çoxdan bu işi hazırladım,
Qədimdən bəri müəyyən etdiyimi
İndi yerinə yetirirəm ki,
Sən qalalı şəhərləri dağıdıb
Viranəliyə çevirəsən.
27 Bu şəhərlərin sakinləri zəiflədi,
Çaşqınlığa və xəcalətə düşdü.

* **37:16** Çıx. 25:22

Yetişməmişdən əvvəl yandırılan
Çöl otu, göyərti və damda bitən ot kimi oldu.
28 Sənin oturuşunu,
Girişini-çıxışını,
Mənə qarşı hiddətini bilirəm.
29 Mənə qarşı hiddətləndiyinə görə,
Lovğalığın qulağıma çatdığına görə
Halqamı burnuna və yüyənimi ağzına taxacağam,
Səni gəldiyin yolla geri qaytaracağam.

30 Ancaq sənin üçün əlamət budur, ey Xizqiya!
Bu il və gələn il özü yetişən barını,
Üçüncü il isə taxıl zəmilərini,
Üzüm bağları salıb onların bəhrəsini yeyin.
31 Yəhuda nəslindən qurtulub sağ qalanlar
Yenə aşağıya doğru kök atacaq,
Yuxarıya doğru bəhrə verəcək.
32 Çünki qalanlar Yerusəlimdən,
Xilas olanlar Sion dağından çıxacaq.
Ordular Rəbbinin qeyrəti bunu edəcək".

33 Buna görə Aşşur padşahı barədə Rəbb belə deyir:
"O bu şəhərə girməyəcək,
Oraya ox atmayacaq,
Qarşısına qalxanla çıxmayacaq,
Qala önündə torpaq qalağı qurmayacaq.
34 Ancaq gəldiyi yolla geri qayıdacaq,
Bu şəhərə girməyəcək"
Rəbb bəyan edir.
35 "Mən bu şəhəri Özüm üçün,
Qulum Davudun xatirinə qoruyub xilas edəcəyəm"».

36 O gecə Rəbbin mələyi çıxıb Aşşur ordugahında yüz səksən beş min nəfəri qırdı. Səhər erkən qalxıb gördülər ki, onların hamısı öldürülüb. 37 Aşşur padşahı Sanxeriv geri çəkilib getdi və Ninevada qaldı. 38 O öz allahı Nisrokun məbədində səcdə edərkən oğulları Adrammelek ilə Şareser onu qılıncla öldürdü və Urartu ölkəsinə qaçdı. Sanxerivin yerinə oğlu Esar-Xaddon padşah oldu.

38

Xizqiyanın xəstələnməsi
(2Pad. 20:1-11; 2Saln. 32:24-26)

1 O günlərdə Xizqiya ölümcül xəstələndi. Peyğəmbər Amots oğlu Yeşaya onun yanına gəlib dedi: «Rəbb belə deyir: "Evin üçün vəsiyyət et, çünki xəstəlikdən sağalmayıb öləcəksən"».

2 Xizqiya üzünü divara çevirdi və Rəbbə dua edib dedi: 3 «Yalvarıram, ya Rəbb, yadına sal ki, necə Sənin önündə salehliklə və sidq ürəklə davranmışam, necə Sənin gözündə yaxşı olan işlər etmişəm». Xizqiya acı-acı ağladı.

4 Sonra Rəbbin sözü Yeşayaya nazil oldu: 5 «Qayıt, Xizqiyaya söylə ki, baban Davudun Allahı Rəbb belə deyir: "Sənin duanı eşitdim, göz yaşlarını gördüm. Bax sənin ömrünü on beş il artırıram. 6 Səni və bu şəhəri Aşşur padşahının əlindən qurtaracağam. Bu şəhəri qoruyacağam. 7 Söylədiyi sözə əməl edəcəyinə Rəbbin verdiyi əlamət budur: 8 batan günəşin Axazın tikdiyi

günəş saatının üstünə düşən kölgəsi on dərəcə geri çəkiləcək"». Beləliklə, günəş enmə dərəcəsindən on dərəcə geri çəkildi.
9 Yəhuda padşahı Xizqiya xəstələnib şəfa tapdığından sonra bunu yazdı:
10 «Mən öz-özümə dedim:
Ömrüm yarıya çatan zaman
Ölülər diyarının qapısından keçməliyəm,
Həyatımın qalan illərindən məhrum olmuşam.
11 Dedim, Rəbbi dirilər arasında,
Bəli, Rəbbi bir daha görməyəcəyəm.
Bu dünyada yaşayanlar kimi
Artıq insan üzü görməyəcəyəm.
12 Evim çoban çadırı kimi dağıldı,
Əlimdən alındı.
Həyatım dəzgahda toxunan saplar kimi dövr edirdi,
Ya Rəbb, bu dəzgahdan məni kəsdin.
Bir günün içində əcəlimi çatdırdın.
13 Səhərə qədər ağrılardan çığırdım,
Rəbb aslan tək bütün sümüklərimi qırır.
Bir günün içində əcəlimi çatdırdın.
14 Qaranquş kimi, durna kimi çığırdım,
Mən göyərçin tək inləyirəm.
Göyə baxmaqdan gözlərim yoruldu.
Ya Xudavənd, imdadıma çat, zülmə düşmüşəm!

15 Nə deyim? Mənimlə danışan, bunu edən Rəbdir.
Çəkdiyim əzablardan sonra qalan illərimi
Sakit yaşayacağam.
16 Ya Xudavənd, adamları yaşadan Sənsən,
Məni də Sən yaşadırsan.
Məni yenə canlandıracaqsan,
Yaşat məni!
17 Çəkdiyim əzab-əziyyətim mənim xeyrimə oldu.
Sən sevginlə canımı qəbirdən qurtardın,
Bütün günahlarımı aradan götürdün.
18 Axı ölülər diyarı Sənə şükür etməz,
Ölüm həmdlər söyləməz,
Qəbirə düşənlər Sənin sədaqətinə ümid etməz.
19 Bu gün Sənə etdiyim kimi
Dirilər, yalnız dirilər Sənə şükür edər.
Atalar Sənin sədaqətini övladlarına tanıtdırır.

20 Rəbb mənə qurtuluş verdi,
Ömrümüz boyu Rəbbin məbədində
Səni simli alətlərlə, ilahilərlə mədh edərik».
21 Əvvəl Yeşaya demişdi: «Əncir kündəsi götürün, çibanın üstünə qoyun ki, padşah sağalsın». 22 Xizqiya dedi: «Rəbbin məbədinə qalxmağım üçün əlamət nədir?»

39

Xizqiyanın ağılsızlığı
(2Pad. 20:12-19)

1 O zaman Babil padşahı Baladan oğlu Merodak-Baladan Xizqiyaya
məktublar və hədiyyələr göndərdi, çünki Xizqiyanın xəstələndiyini və
sağaldığını eşitmişdi. 2 Bunlar Xizqiyanı sevindirdi. O, xəzinəsində olan
şeyləri – qızıl-gümüşü, ətriyyatı, qiymətli yağları, silah anbarındakı bütün
əşyaları elçilərə göstərdi. Xizqiyanın sarayında və bütün torpağında onlara
göstərmədiyi bir şey qalmadı.
3 Onda Yeşaya peyğəmbər padşah Xizqiyanın yanına gəlib, ona dedi: «Bu
adamlar nə dedi? Onlar sənin yanına haradan gəldi?» Xizqiya dedi: «Uzaq
bir ölkədən – Babildən gəldilər». 4 Yeşaya dedi: «Sənin sarayında nə gördülər?»
Xizqiya dedi: «Sarayımda olan bütün şeyləri gördülər. Xəzinəmdə onlara
göstərmədiyim bir şey qalmadı».
5 Onda Yeşaya Xizqiyaya dedi: «Ordular Rəbbinin sözünü dinlə: 6 "Bir
gün gələcək ki, sənin sarayında olan hər şey və atalarının bu günə qədər
yığdıqları şeylər Babilə aparılacaq, heç nə qalmayacaq" deyir Rəbb. 7* "Sənin
nəslindən olan və səndən törəyən bəzi oğullarını götürüb aparacaqlar və onlar
Babil padşahının sarayında hərəmağası olacaqlar"». 8 Xizqiya Yeşayaya dedi:
«Söylədiyin Rəbbin sözü yaxşı sözdür». Sonra dedi: «Heç olmasa mənim
dövrümdə sülh və əmin-amanlıq olacaq».

40

Təsəllivericisözlər

1 Allahınız deyir:
«Təsəlli verin xalqıma, təsəlli verin!
2 Yerusəlim sakinlərinə təskinlik verən sözlər söyləyin!
Əsirlik dövrünün qurtarmasını,
Təqsirlərinin əvəzinin verilməsini,
Bütün günahlarına görə Rəbbin əlindən
İkiqat cəza aldıqlarını onlara bəyan edin».

3** Nida edənin səsi gəlir:
«Səhrada Rəbbin yolunu hazırlayın,
Çöldə Allahımızın keçəcəyi yerləri hamar edin.
4 Hər dərə yüksəldiləcək,
Hər dağ və təpə aşağı endiriləcək,
Yoldakı əyriliklər düzələcək,
Kələ-kötür yerlər hamar ediləcək.
5 Rəbbin əzəməti aşkar olunacaq,
Bütün bəşər bunu birlikdə görəcək».
Bu sözlər Rəbbin ağzından çıxıb.

6* Səs deyir: «Bəyan et!»
«Nəyi bəyan edim?» deyə soruşdum.
«Bütün bəşər ota bənzər,
Onun bütün gözəlliyi çöl çiçəyi kimidir.
7 Rəbb nəfəsini üzərinə üfürəndə
Ot quruyar, çiçək solar,
Həqiqətən, bu xalq ota oxşar.
8 Ot quruyar, çiçək solar,

* **39:7** 2Pad. 24:10-16; 2Saln. 36:10; Dan. 1:1-7 * **40:3** Mat. 3:3; Mark 1:3; Yəh. 1:23 * **40:3** Luka 3:4-6 * **40:6** Yaq. 1:9-11; 1Pet. 1:24-25

Amma Allahımızın sözü əbədi qalar».

İsrail Allahı qüdrətlidir

9 Ey Siona müjdə gətirən, yüksək dağa çıx!
Ey Yerusəlimə xoş xəbər gətirən,
Ucalt səsini, car çək,
Qaldır səsini, qorxma.
Yəhuda şəhərlərinə de:
«Budur Allahınız!»
10 * Budur, Xudavənd Rəbb Öz qüvvəsi ilə gəlir,
O, qüdrətlə hökm edəcək,
Mükafatı Onunladır,
Ənamı önündədir.
11 * O Öz sürüsünü çoban kimi otaracaq,
Quzuları qucağına alacaq, sinəsində gəzdirəcək,
Sağmal heyvanların qayğısını çəkib otaracaq.

12 Kim dənizləri ovcu ilə,
Göyləri qarışı ilə ölçüb?
Yerin torpağını ölçü ilə,
Dağları qapanla,
Təpələri tərəzi ilə kim çəkib?
13 * Rəbbin Ruhuna kim yol göstərdi?
Ona kim məsləhətçi olub öyrətdi?
14 Ağıl öyrənmək üçün O kimdən məsləhət alıb?
Ədalət yolunu kimdir ona göstərən?
Kimdir Rəbbə bilik verən?
Kimdir Ona dərrakə yolunu anladan?

15 Rəbb üçün millətlər vedrədə bir damla su kimidir,
Tərəzidə toz zərrəsi kimi sayılar,
Budur, adaları da toz kimi göyə sovurar.
16 Qurbanları yandırmaq üçün
Livan meşəsi kifayət deyil,
Yandırma qurbanlar üçün oradakı heyvanlar bəs deyil.
17 Rəbbin önündə bütün millətlər heçdir,
Bu Onun önündə heçdən də az, boş sayılar.

18 * Bəs onda Allahı kimə bənzədərsiniz?
Onu nəyə oxşadarsınız?
19 Bütəmi? Onu usta tökür,
Zərgər qızılla örtür,
Gümüş zəncirlərlə bəzəyir.
20 Belə təqdimi gətirə bilməyən yoxsul adam
Çürüməyən bir ağac seçər,
Məharətli usta tapar ki,
Yerindən tərpənməyən büt düzəltsin.

21 Məgər siz bilmirsiniz?
Məgər eşitməmisiniz?
Başlanğıcdan bəri bunu sizə bildirmədilərmi?

* **40:10** Yeş. 62:11; Vəhy 22:12 * **40:11** Yəh. 10:11 * **40:13** Rom. 11:34; 1Kor. 2:16 * **40:18** Həv. 17:29

Dünyanın təməli qoyulduqdan bəri bunu dərk etmədinizmi?
22 Rəbb göy qübbəsinin üstündə oturur,
Yer üzündə yaşayanlar çəyirtkə kimidir.
Göyləri tül pərdə kimi açır,
Onları yaşamaq üçün çadır kimi qurur.
23 Rəbb padşahları heç edər,
Dünya hökmdarlarını heçə endirər.
24 Onlar yenicə basdırılan, yenicə əkilən,
Gövdələri yenicə kök salan ağaclara bənzəyər.
Üzərlərindən Rəbbin küləyi əsəndə quruyarlar,
Qasırğa onları saman çöpü kimi sovurar.

25 «Bəs Məni onda kimə bənzədərsiniz ki,
Mən ona oxşayım?»
Deyir Müqəddəs Olan.
26 * Başınızı göylərə qaldırıb baxın:
Bunları kim yaratdı?
Rəbb göy cisimlərini sıraya düzüb çıxarar,
Onların hamısını adları ilə çağırar.
Bol qüvvəsinə, böyük qüdrətinə görə
Onlardan heç biri əskik olmaz.

27 Ey Yaqub nəsli, ey İsrail!
Nə üçün «Rəbb başıma gələnləri bilmir,
Allahım mənim haqqıma diqqətsizlik edir?»
Deyib gileylənirsən?
28 Məgər sən bilmirsən?
Məgər eşitməmisən?
Rəbb əbədi Allahdır,
Odur bütün dünyanı yaradan.
Nə yorulur, nə taqətdən düşür,
Onun ağlı dərkedilməzdir.
29 O, yorğunlara güc verər,
Taqətsizlərin qüvvətini artırar.
30 Hətta cavanlar yorular, taqətdən düşər,
İgidlər əldən düşüb titrəyər.
31 Rəbbə ümid bağlayanlarsa
Yeni qüvvət alar,
Qanad açıb qartal kimi yüksəklərə uçar,
Qaçanda taqətdən düşməzlər,
Yol gedib yorulmazlar.

41

Allahın İsrailə verdiyi təminat

1 Rəbb deyir:
«Susun qarşımda, ey uzaq diyarlar!
Qoy ümmətlər yeni güc alsın,
Qoy yaxınlaşıb danışsınlar,
Məhkəmə üçün birgə toplaşaq.

* **40:26** Zəb. 147:4

2 Ədalətli adamı şərqdən kim ayağa qaldırdı?
Kim ona xidmət etməyi əmr etdi?
Millətləri onun ixtiyarına kim verdi?
Padşahları kim məğlub etdi?
O öz qılıncı ilə
Onları torpağın tozuna çevirir,
Yayı ilə göyə sovrulan samana döndərir.
3 O onları təqib edir,
Ayaqlarını basmadığı yoldan sağ-salamat keçir.
4 Bunları kim etdi, tamamladı?
Əzəldən bəri nəsilləri çağıran kimdir?
Mən Rəbbəm, birinciyəm və sonuncularla da Mən Oyam».

5 Uzaq diyarlar bunu görüb qorxdu,
Dünyanın ucqar yerləri lərzəyə gəldi.
Onlar yaxınlaşıb gəldilər,
6 Hər kəs qonşusuna kömək edir,
Qardaşına «Cəsur ol!» deyir.
7 Usta zərgəri ürəkləndirir,
Hamarlayan zindana çəkiclə vuranı ruhlandırır,
«Lehim yaxşı oldu» deyir.
Büt yerindən laxlamasın deyə bütün mıxları bərkidirlər.

8 * Lakin sən ey qulum İsrail,
Seçdiyim Yaqub nəsli,
Dostum İbrahimin övladları!
9 Səni dünyanın ucqar yerlərindən topladım,
Ən uzaq yerlərdən səslədim:
«Sən qulumsan, səni seçdim, rədd etmədim» dedim.
10 Qorxma, çünki Mən sənin ləyəm,
Dəhşətə gəlmə, çünki Allahın Mənəm.
Səni qüvvətləndirəcəyəm,
Sənə kömək edəcəyəm.
Sadiq sağ əlimlə sənə dayaq olacağam.

11 Sənə qarşı hirslənənlər hamısı xəcalət çəkib biabır olacaq,
Sənə qarşı çıxanlar heçə çıxıb tələf olacaq.
12 Sənin düşmənçilik edənləri axtaracaqsan,
Amma tapa bilməyəcəksən,
Sənin vuruşanlar heç olacaq,
13 Çünki sənin sağ əlindən tutub
«Qorxma, sənə kömək edəcəyəm» deyən Allahın Rəbb Mənəm.

14 «Ey torpaq qurdu olan Yaqub nəsli,
Ey İsrail əhli, qorxma!
Sənə kömək edəcəyəm» Rəbb bəyan edir.
Səni Satınalan İsrailin Müqəddəsidir.
15 Budur, səni təzə, dişləri iti vəl edəcəyəm.
Sən dağları döyüb əzəcəksən,
Təpələri saman çöpü kimi sovuracaqsan.

* **41:8** 2Saln. 20:7; Yaq. 2:23

16 Sən onları sovurduqda külək aparacaq,
Qasırğa onları dağıdacaq,
Sənsə Rəbdə sevinəcəksən,
İsrailin Müqəddəsi ilə öyünəcəksən.

17 Məzlumlar və fəqirlər
Su axtarıb tapmayanda
Dilləri susuzluqdan quruyur.
Mən Rəbb onlara cavab verəcəyəm.
Mən İsrailin Allahı onları tərk etməyəcəyəm.
18 Çılpaq təpələrdən çaylar,
Vadilərdə su mənbələri açacağam.
Səhranı gölməçəyə, quraq torpağı bulaqlara çevirəcəyəm.
19 Səhrada sidr, əbrişim, mərsin və zeytun əkəcəyəm.
Quru torpaqda şam, çinar və sərv ağacını bir sırada salacağam.
20 Beləcə insanlar görüb bilsin,
Birgə fikirləşib başa düşsün:
Bunu edən Rəbbin əlidir,
Bunu yaradan İsrailin Müqəddəsidir.

Rəbb bütlərə səcdə etməyin əleyhinədir

21 Rəbb deyir: «İşinizi təqdim edin,
Sübutlarınızı göstərin»,
Bunu Yaqubun Padşahı söyləyir.
22 Bütlərinizi gətirin və qoy onlar sonra nə olacağını bizə bildirsin,
Olub-keçənləri bizə nəql etsin,
Biz dərindən düşünüb sonunu öyrənək.
Yaxud onlar gələcəyi bizə agah etsin.
23 Ey bütlər, bundan sonra baş verən hadisələrdən bizə danışın,
Qoy sizin allah olduğunuzu biləkl
Yaxşılıq ya pislik edin ki, hamımız qorxub vahiməyə düşək.
24 Amma siz heç nəsiniz, əməlləriniz də heçdir.
Sizə səcdə etməyi seçən iyrəncdir!

25 Şimaldan bir nəfəri hərəkətə gətirdim, o gəlir.
O, gündoğandan adımı çağıracaq.
Dulusçu gili tapdalayan kimi
O, hökmdarları palçıq kimi tapdalayacaq.
26 Kim bunu başlanğıcdan bəyan etdi ki, biz bilək,
Əvvəlcədən kim bildirdi ki,
Biz «O haqlıdır» deyə bilək?
Amma bunu bəyan edən yox idi,
Bildirən yox idi,
Sözlərinizi eşidən də yox idi.
27 İlk olaraq Siona «budur, budur onlar» deyirəm.
Yerusəlimə müjdəçini göndərəcəyəm.
28 Baxdım, aralarında öyüd-nəsihət verə bilən heç kim yox idi ki,
Onlardan soruşum, bir cavab alım.
29 Budur, hamısı puçdur,
Etdikləri işlər də heç bir şeydir,
İnsanların tökmə bütləri yalnız küləkdir, fanidir.

42

Rəbbin qulu

1 * * Budur, Mənim saxladığım, seçdiyim qulum!
Könlüm ondan razıdır!
Mən Öz Ruhumu onun üzərinə qoymuşam.
O, millətlərə ədalət gətirəcək.
2 Çığırmayacaq, səsini qaldırmayacaq,
Küçələrdə heç kim onun səsini eşitməyəcək.
3 Əzilmiş qamışı qırmayacaq,
Tüstülənən piltəni söndürməyəcək.
O, ədaləti sədaqətlə yayacaq.
4 O, yer üzündə ədaləti quranadək
Ümidini, cəsarətini itirməyəcək,
Uzaq diyarlar onun qanununa etibar edəcək.

5 * Göyləri yaradıb onları sərən,
Yeri və onun üzərindəkiləri düzəldən,
Dünyadakı adamlara nəfəs verən,
Yer üzündə gəzən insanlara ruh verən
Rəbb Allah belə deyir:
6 * «Mən Rəbb salehliyimlə səni çağırdım,
Səni əlindən tutacağam,
Səni qoruyacağam,
Səni xalqım üçün əhd edəcəyəm,
Millətlərə nur edəcəyəm ki,
7 Korların gözlərini açasan,
Zindandan dustaqları,
Zülmətdə, həbsxanada oturanları azad edəsən.
8 Mən Rəbbəm, adım budur.
Öz izzətimi heç kimə vermərəm,
Həmdlərimi bütlərə bəxş etmərəm.
9 Budur, əvvəlki işlər həyata keçdi,
İndi Mən təzə işləri bəyan edirəm,
Onlar yetişməmişdən əvvəl
Sizi xəbərdar edirəm».

Şükür ilahisi

10 Ey dəniz səyyahları, dənizdəki canlılar,
Uzaq diyarlar və orada yaşayanlar,
Rəbbə yeni ilahi oxuyun!
Dünyanın ən ucqar yerlərindən
Ona həmdlər gətirin!
11 Qoy səhra və oradakı şəhərlər,
Qedar xalqı yaşayan kəndlər səsini ucaltsın,
Sela sakinləri tərənnüm nəğməsi söyləsin,
Dağların zirvəsindən qışqırsın.
12 Hamı Rəbbi izzətləndirsin,
Uzaq diyarlar da Ona həmd etsin.

---

* **42:1** Mat. 3:17; 17:5; Mark 1:11; Luka 3:22; 9:35 * **42:1** Mat. 12:17-21 * **42:5** Həv. 17:24-25
* **42:6** Yeş. 49:6; Luka 2:32; Həv. 13:47; 26:23

13 Rəbb cəsur igid kimi çıxacaq,
Cəngavər kimi qeyrətə gələcək,
Çığırıb döyüş nərəsi çəkəcək,
Düşmənlərinə Öz qüdrətini göstərəcək.

Rəbb Öz xalqına kömək etməyi vəd verir

14 Rəbb deyir:
«Xeyli vaxtdır ki, dinmirəm,
Susuram, səbir edirəm,
İndi isə doğuş ağrısı çəkən qadın kimi
Qışqıracağam, təngnəfəs olub zarıyacağam.
15 Dağları, təpələri dağıdacağam,
Bütün yaşıllıqlarını qurudacağam,
Çayları adalara çevirəcəyəm, hovuzları qurudacağam.
16 Korları tanımadıqları yolla aparacağam,
Onlara bilmədikləri yollarda rəhbər olacağam.
Qaranlığı qarşılarında işığa,
Kələ-kötür yolları düzənliyə çevirəcəyəm.
Bu şeyləri onlar üçün edəcəyəm,
Onları tərk etməyəcəyəm.
17 Oyma bütlərə güvənənlər,
Tökmə bütlərə "Sizsiniz allahlarımız" deyənlər
Geri qaytarılıb utandırılacaq.

Kor və kar İsrail

18 Ey karlar, eşidin!
Ey korlar, baxın, görün!
19 Qulum qədər kor olan varmı?
Göndərdiyim qasid qədər kar olan varmı?
Özünü Mənə həsr edən, Rəbbin qulu qədər kor olan varmı?
20 Siz çox şey gördünüz, amma nəzərə almadınız,
Qulaqlarınız açıq idi, amma eşitmədiniz!»
21 Rəbb Öz salehliyi naminə
Qanununu ucaldıb izzətləndirməkdən xoşlandı.
22 Lakin bu qarət olunmuş, soyulmuş xalqdır.
Hamısı qazamatlarda buxovlanıb zindanlarda saxlanılmışdır.
Onlar ovlanıb və qurtaranları yoxdur.
Onları qarət edirlər, «geri qaytarın» deyən yoxdur.

23 Sizdən kim buna qulaq asacaq,
Gələcəkdə kim diqqətlə dinləyəcək?
24 Yaqub nəslini, İsraili soyğunçular əlinə
Kim qarət edilmək üçün təslim etdi?
Məgər qarşısında günah işlətdiyimiz Rəbb deyilmi?
Onlar Onun yolları ilə getmək istəmədi,
Qanununa qulaq asmadı.
25 Buna görə alovlu qəzəbini, döyüşün şiddətini üstlərinə yağdırdı.
Od onları dövrəyə aldı,
Amma onlar anlamadılar,
Onları yandırdı,
Amma ona ciddi fikir vermədilər.

43

İsrailin yeganə qurtarıcısı Rəbdir

1 İndi isə, ey Yaqub, ey İsrail, səni yaradan,
Sənə həyat verən Rəbb belə deyir:
«Qorxma, çünki Mən səni satın aldım,
Səni adınla çağırdım, sən Mənimsən.
2 Dərin sulardan keçsən belə,
Mən səninlə olacağam,
Çaylardan keçəndə batmayacaqsan,
Odun içindən qaçsan belə, yanmayacaqsan,
Alov səni məhv etməyəcək.
3 Çünki Mən sənin Allahın Rəbbəm,
İsrailin Müqəddəsiyəm,
Sənin Xilaskarınam.
Misiri sənin üçün fidyə, *
Kuş və Seva ölkələrini
Sənin azadlığının əvəzinə verdim.
4 Sən nəzərimdə qiymətli, çox əziz olduğuna görə
Səni sevdiyim üçün,
Sənin əvəzinə adamları, həyatın üçün ümmətləri verəcəyəm.
5 Qorxma, Mən səninləyəm,
Nəslindən olanları şərqdən gətirəcəyəm,
Səni qərbdən toplayacağam.
6 Şimala "ver" deyəcəyəm,
Cənuba "saxlama" söyləyəcəyəm.
Oğullarımı uzaqlardan,
Qızlarımı dünyanın ucqar yerlərindən gətir.
7 Mənim adımla çağırılan hər insanı,
İzzətim üçün yaratdığım,
Bəli, həyat verdiyim,
Yaratdığım hər bir adamı gətir».

8 Gözləri olan kor,
Qulaqları olan kar xalqı gətir.
9 Bütün millətlər bir yerə yığılsın,
Ümmətlər toplansın.
Bunlardan kim bu sözü bəyan edər?
Olub-keçənləri bizə bildirər?
Qoy onların şahidləri irəli gəlib bəraət qazansın,
Dinləyib desin: «Bu düzdür».
10 Rəbb bəyan edir: «Sizsiniz Mənim şahidlərim, seçdiyim qullarım,
Belə ki Məni tanıyıb, Mənə arxalanasınız,
Həm də anlayasınız ki, Mən Oyam.
Məndən əvvəl Allah mövcud olmayıb,
Məndən sonra da olmayacaq.
11 Mənəm Rəbb, yalnız Mənəm,
Məndən başqa qurtarıcı yoxdur.
12 Mən dedim və Mən qurtardım,
Mən bəyan etdim,

* **43:3** Fidyə – girov tutulmuş yaxud əsir alınmış bir adamı azad etmək üçün verilən pul vəsaiti.

Aranızda başqa allahlar yox idi.
Sizsiniz şahidlərim».
Rəbb bəyan edir, «Allah Mənəm.
13 Əzəldən bəri Mən Oyam,
Mənim əlimdən qurtaran yoxdur.
Mən bir şey edəndə buna kim mane ola bilər?»

Babildən qurtuluş

14 Sizi Satınalan, İsrailin Müqəddəsi,
Rəbb belə deyir:
«Sizin xatirinizə Babilə ordu göndərəcəyəm.
Onların hamısını qaçqın edəcəyəm,
Xaldeylilər də öyündükləri gəmilərlə qaçacaq.
15 Mən Rəbbəm, sizin Müqəddəsinizəm,
İsraili yaradanam, Padşahınızam».

16 Dənizdə və azğın sularda yol, riz açan,
17 Atlarla döyüş arabalarını,
İgid cəngavərləri ilə ordunu birgə yola çıxaran Rəbb belə deyir:
«Onlar yıxılıb, qalxa bilməyəcək,
Basdırılıb piltə kimi söndürüldü.

18 Əvvəlki şeyləri yada salmayın,
Köhnə hadisələr barəsində düşünməyin.
19 Budur, Mən təzə bir şey edirəm,
O artıq baş verir,
Məgər siz bunu başa düşmürsünüz?
Bəli, Mən çöllükdə yol salacağam,
Quru torpaqda çaylar yaradacağam.
20 * Mənim seçdiyim xalqıma su içirtmək üçün
Çöllükdə su verdiyimə görə,
Quru torpaqda çaylar yaratdığıma görə,
Vəhşi heyvanlar, çaqqallar və dəvəquşuları Məni ucaldacaq.
21 Bu xalqı Mən Özüm üçün yaratdım ki,
Mənə həmdlər söyləsin.

İsrailin günahı

22 Lakin sən, ey Yaqub nəsli,
Mənim adımı çağırmadın,
Ey İsrail, Məndən bezdin.
23 Yandırma qurbanı üçün Mənə quzular gətirmədin,
Qurbanlarınla Mənə ehtiram etmədin.
Sənə təqdimlərə görə əziyyət vermədim,
Kündür təqdimləri ilə bezdirmədim.
24 Mənim üçün pulla ətirli qamış almadın,
Qurbanların piyi ilə Məni doydurmadın.
Əksinə, sən günahlarını Mənə yüklədin,
Təqsirlərinlə Məni yordun.

25 Mənəm Öz xatirimə görə sənin üsyankarlığını silən,
Bəli, Mən günahlarını yada salmaram.

* **43:20** 1Pet. 2:9

26 Yadıma sal, gəl mühakiməyə gedək,
Bəraət qazanmaq üçün məhkəmədə işindən danış.
27 İlk əcdadların günaha batdı,
Rəhbərlərin Mənə qarşı üsyankar oldu.
28 Buna görə də Mən
İbadətgahın rəhbərlərini murdarlığa vadar etdim.
Yaqub nəslini qırğına, İsraili isə rəzalətə məhkum etdim.

44

Rəbb yeganə Allahdır

1 İndi isə, ey qulum Yaqub nəsli,
Seçdiyim İsrail, qulaq as!
2 Səni yaradan, ana bətnində quruluş verən,
İmdadına çatan Rəbb belə deyir:
"Qorxma, ey qulum Yaqub nəsli,
Ey seçdiyim Yeşurun! *
3 Susamış torpağı sulayacağam,
Quru torpağa sellər axıdacağam,
Övladlarına Ruhumu ehsan edəcəyəm,
Nəslinə xeyir-duamı verəcəyəm.
4 Onlar otlar arasında,
Axar sular kənarında,
Söyüd ağacları kimi boy atacaq.
5 Biri ‹Mən Rəbbinəm› deyəcək,
O birisi Yaqubun adı ilə çağırılacaq.
Digəri də əlinə ‹Rəbbin quluyam› deyə yazacaq,
İsrail adını üzərinə götürəcək"».

6 * Rəbb, İsrailin Padşahı, Satınalanı,
Ordular Rəbbi belə deyir:
«Mən birinciyəm, Mən sonuncuyam,
Məndən başqa Allah yoxdur.
7 Mənə bənzəyən varmı? Xəbər versin.
Qədim xalqımı yaratdığımdan bəri olub-keçənləri,
Bundan sonra olduqlarını danışıb nəql etsin,
Bəli, gələcək hadisələri bildirin!
8 Qorxmayın, dəhşətə gəlməyin,
Mən sizə əzəldən bəri bunu söyləyib danışmadımmı?
Siz Mənim şahidlərimsiniz!
Məndən başqa Allah varmı?
Başqa Qaya yoxdur.
O birilərini tanımıram».

Bütlərə səcdə edənlər xəcalət çəkəcək

9 Bütləri düzəldən adamlar puçdur,
Zövq aldıqları əşyalardan heç bir xeyir yoxdur.
Bütlərə qulluq edənlər heç bir şey görmür,
Heç bir şey bilmir,

* **44:2** Yeşurun – İsrailin bir ləqəbi olub düz olan mənasını verir. * **44:6** Yeş. 48:12; Vəhy 1:17; 22:13

Onlar axırda xəcalət içində olacaq.
10 Kim istəyər fayda verməyən allah düzəltsin,
Tökmə büt yaratsın?
11 Budur, bunları düzəldənlərin hamısı xəcalət içində olacaq.
Ustalar isə özləri də insandır,
Qoy onların hamısı toplaşıb məhkəmədə dursun,
Dəhşətə düşüb birlikdə xəcalət çəksin.

12 Dəmirçi alətini götürüb,
Kömürün odunda işləyir,
Çəkiclə dəmirə ölçü verir,
Güclü əli ilə üstündə çalışır.
Onda ac qalır, taqətdən düşür,
Susuz qalıb üzülür.
13 Dülgər iplə ölçür,
Ağacı tabaşirlə nişanlayır,
Rəndələyir, istənilən şəklə salır,
Pərgarla dairə çəkir,
İnsan surəti verir,
İnsan gözəlliyinə bənzər düzəldərək
Evinə qoymaq üçün bir büt yaradır.
14 İnsan özü üçün sidr ağacları kəsir,
Şam ağacını, palıd ağacını seçir.
Meşədə özü üçün bir ağac götürür,
Küknar ağacı əkir və yağış onu böyüdür.
15 Sonra ağac oduna işlənir.
İnsan gətirdiyi odunla həm isinir,
Həm sobanı yandırır, çörək bişirir.
Həm də özünə bir allah düzəldir,
Düzəltdiyi bütün qarşısında səcdə edir,
Yerə sərilir.
16 Odunun bir hissəsini yandırır,
Alovunda ət qızardır,
Qarnını doyuraraq, isinib deyir:
«Ah, isindim, odun istisini hiss etdim!»
17 Ağacın qalığından özünə allah,
Bir oyma büt düzəldib
Qarşısında yerə sərilir, səcdə edir.
Bu bütə dua edib yalvarır:
«Məni xilas et, çünki sənsən mənim allahım!»

18 Onlar bilmir, dərk etmir,
Çünki gözləri də, zehinləri də elə bağlıdır ki,
Görməzlər, anlamazlar.
19 Buna fikir vermirlər, bilmirlər,
Dərk etmirlər ki, belə desinlər:
«Odunun bir hissəsini yandırdım,
Közündə də çörək bişirdim, ət qızartdım, yedim.
Qalığından bir murdar şey düzəldimmi?
Bir parça taxtanın qarşısında yerə sərilimmi?
20 Bu, kül yemək kimi boş işdir,
Aldanmış ürəkləri onları yoldan azdırır,
Canlarını qurtara bilmir və sağ əlimdəki əşya aldadıcı deyilmi?»

Rəbb Yaradan və Xilaskardır

21 «Ey Yaqub nəsli,
Dediyim sözləri xatırla,
Çünki sən qulumsan, ey İsrail,
Mən səni yaratdım, sən Mənim qulumsan,
Səni unutmaram, ey İsrail!
22 Üsyankarlığını bulud kimi dağıtdım,
Günahlarını duman kimi sildim,
Mənə tərəf dön,
Çünki Mən səni satın aldım».

23 Tərənnüm edin, ey göylər,
Çünki bunu edən Rəbdir.
Çığırın, ey torpağın dərinlikləri,
Ey dağlar, ey meşə, ey meşədəki bütün ağaclar,
Sevincdən haray çəkin,
Çünki Rəbb Yaqub nəslini satın aldı,
İsraildə izzətini aşkar etdi.

24 * * Səni Satınalan,
Ana bətnində quruluş verən Rəbb deyir:
«Bütün şeyləri yaradan, göyləri təkcə yayan,
Təkbaşına yer üzünü sərən,
25 Yalançı peyğəmbərlərin möcüzələrini boşa çıxaran,
Falçıları ifşa edən,
Müdrikləri geri qaytaran,
Onların biliyini heçə çevirən,
26 Qulunun sözlərini icra edən,
Elçilərinin sözlərini gerçək edən,
Yerusəlim üçün "burada sakinləri təzədən məskunlaşacaq",
Yəhuda şəhərlərinə "bunlar yenidən qurulacaq,
Xarabalıqları yenidən bərpa edəcəyəm" deyən Rəbb Mənəm.
27 Dərin sulara "Quru! Mən çaylarını qurudacağam" söyləyən,
28 Kir haqqında "o, çobanımdır,
Xoşuma gələnlərin hamısını həyata keçirəcək",
Yerusəlim haqqında "yenidən qurulacaq",
Məbəd haqqında "təməlin qoyulacaq" deyən Rəbb Mənəm».

45

Rəbb Fars padşahı Kiri seçir

1 Rəbb məsh etdiyi adama –
Sağ əlindən tutduğu Kirə belə deyir.
Onun önündə millətləri baş əydirəcəyəm,
Padşahları qüdrətindən məhrum edəcəyəm,
Önündə qapıları açacağam,
Darvazalar onun qarşısında bir daha bağlanmayacaq.
Rəbb deyir:
2 «Mən qarşında gedib dağları düzəngaha çevirəcəyəm,
Tunc qapıları qırıb

* **44:24** 1Kor. 1:20 * **44:24** 2Saln. 36:23; Ezra 1:2

Dəmir qıfılları sındıracağam.
3 Qaranlıqda gizlənmiş sərvətlərini,
Gizli yerlərdə saxlanılan xəzinələri sənə verəcəyəm ki, biləsən:
Səni adınla çağıran Rəbb Mənəm, İsrailin Allahıyam Mən.
4 Qulum Yaqub nəsli, seçdiyim İsrail naminə
Səni adınla çağırıb hörmət göstərdim,
Halbuki sən Məni tanımırdın.
5 Rəbb Mənəm, başqası yoxdur,
Məndən başqa Allah yoxdur.
Səni Mən gücləndirəcəyəm,
Halbuki Məni tanımırdın.
6 Beləliklə, gündoğandan günbatana qədər qoy bilsinlər ki,
Məndən savayı heç kim yoxdur,
Rəbb Mənəm, başqası yoxdur.
7 Nuru, qaranlığı, sülhü, fəlakəti yaradan Mənəm,
Bütün bunları edən Rəbb Mənəm.

8 Ey göylər, yuxarıdan damlayın,
Qoy buludlar salehlik yağdırsın,
Torpaq açılsın, xilas bəhrəsini yetişdirsin,
Onunla birlikdə salehlik bitsin.
Bunları yaradan Rəbb Mənəm».

Hər şeyi yaradan Allahdır

9 * Yaradanı ilə çəkişənin vay halına!
Çəkişən özü də saxsı qablar arasında yalnız saxsı parçasıdır.
Gil öz dulusçusuna «Nə düzəldirsən?»
Yaxud «yaratdığın şeyin dəstəkləri yoxdur» deyə bilərmi?
10 Atasına «Dünyaya məni nə üçün gətirdin?»
Anasına «Məni nə üçün doğdun?» deyənin vay halına!

11 İsrailin Müqəddəsi,
Onu yaradan Rəbb belə deyir:
«Övladlarımın gələcəyi haqqında
Mənə sual verə bilərsinizmi?
Gördüklərim işlər barəsində
Mənə əmr edə bilərsinizmi?
12 Dünyanı da, yer üzündə yaşayan adamı da Mən yaratdım.
Mənim əllərim göyləri yaydı,
Əmrimlə səma cisimləri quruldu.
13 Mən Kiri ədalətlə hərəkət etməyə vadar etdim.
Yollarını dürüst edəcəyəm.
O, şəhərimi tikəcək,
Sürgün olunmuş adamlarımı
Fidyəsiz, bəxşişsiz azad edəcək».
Bunu Ordular Rəbbi deyir.

14 Rəbb belə deyir:
«Misirlilərin var-dövləti, Kuşun ticarət gəliri,
Ucaboylu Sevalılar yanınıza gəlib qulunuz olacaq.
Onlar buxovlanacaq və ardınızca gedəcək,

* **45:9** Yeş. 29:16; Rom. 9:20

Qarşınızda yerə sərilib yalvaracaq:
“Allah yalnız sizinlədir və başqa birisi yoxdur.
Bundan savayı Allah yoxdur”».
15 Həqiqətən, Sən Özünü gizlədən Allahsan,
Ey İsrailin Allahı, ey Qurtarıcı!
16 Büt düzəldənlərin hamısı utandırılacaq,
Rüsvay olacaq, xəcalət çəkib uzaqlaşacaq.
17 Amma İsrailə qurtuluşu Rəbb verəcək.
Bu qurtuluş əbədi sürəcək.
Əsrlər boyu İsrail utanmayacaq, rüsvay olmayacaq.

18 Göyləri yaradan Rəbb bircə olan Allahdır!
O, dünyanı yaratdı, ona quruluş verdi,
Rəbb dünyanı qarmaqarışıq yaratmadı,
Onu yaşamaq üçün qurdu.
O deyir: «Mən Rəbbəm, başqası yoxdur!
19 Mən gizlində, qaranlıq dünyasında danışmadım,
Yaqub nəslinə “Məni qarmaqarışıq yerdə axtarın” demədim.
Doğrusunu söyləyən, ədaləti bəyan edən Rəbb Mənəm.

Allah və Babilin bütləri

20 Yığışın, gəlin, bir yerə toplaşın, ey millətlərdən sağ qalan kəslər!
Taxta bütləri gəzdirənlər,
Xilas verməyən allahlara dua edənlər heç nə bilmir.
21 Danışın, işinizi təqdim edin,
Qoy hamı birlikdə məsləhətləşib söyləsin:
“Bunu qədimdə kim bəyan etdi,
Keçmişdə kim bildirdi?”
Bunu Mən Rəbb, demədimmi?
Məndən başqa Allah,
Ədalətli Allah və Qurtarıcı yoxdur.
Məndən başqası yoxdur.

22 Ey yer üzünün qurtaracağınadək hər yerdə yaşayanlar,
Mənə tərəf dönün və xilas olun!
Çünki Mən Allaham və başqası yoxdur!
23 * Varlığıma and içdim,
Ağzımdan çıxan kəlmə doğrudur, boşa çıxmaz.
Hər diz önümdə çökəcək,
Hər dil Mənə and içəcək.

24 Mənim üçün belə deyəcəklər:
“Salehlik və qüvvət yalnız Rəbdədir.
Ona qarşı qəzəblənənlər hüzuruna gəlib utanacaqlar.
25 Bütün İsrail nəsli Rəbdə haqq qazanacaq və izzətlənəcək”».

46

1 «Bel allahı diz çökdü,
Nevo allahı əyildi,
Babilin bütləri heyvanlara, öküzlərə yükləndi,

* **45:23** Rom. 14:11; Fil. 2:10-11

Daşınan əşyalar heyvanlara ağır yük oldu.
2 Onlar birgə əyildilər, diz çökdülər,
Yük oldular, bundan qurtula bilməyib əsirliyə aparıldılar.

3 Qulaq asın Mənə, ey Yaqub nəsli,
Ey bütün İsrail nəslinin sağ qalanları!
Anadan olandan sizi aparıram,
Bətndən çıxandan sizi daşıyıram.
4 Siz qocalanacan Mən Oyam,
Saçlarınıza dən düşənəcən
Mən sizi aparacağam,
Sizi Mən yaratdım, Mən daşıyacağam.
Bəli, Mən sizi aparacağam və xilas edəcəyəm.

5 Məni kimə bənzədəcəksiniz, kimə oxşadacaqsınız,
Kiminlə müqayisə edəcəksiniz ki, biz oxşar olaq?
6 Kimsə pul kisəsindən qızıl çıxarır,
Tərəzidə gümüş çəkir,
Bu puldan zərgərə büt düzəltdirir,
Sonra önündə yerə sərilib səcdə edir!
7 Onu çiyinlərinə yükləyib daşıyırlar, yerinə qoyurlar.
Beləcə büt durur, yerindən tərpənmir.
Ona yalvarırlar, o cavab vermir,
Heç bir bəladan qurtarmır.

8 Ey üsyankar insanlar, bunu xatırlayın,
Mərd olun, yadınızdan çıxarmayın!
9 Qədimdən bəri olan hadisələri xatırlayın,
Çünki Allah Mənəm, başqası yoxdur,
Mənəm Allah, Mənə bənzəri yoxdur!
10 Axırı əvvəldən,
Baş verməmiş hadisələri əzəldən bildirən,
"Niyyətim baş tutacaq,
İstədiyim hər şeyi edəcəyəm" deyən Mənəm.
11 Şərqdən bir yırtıcı quşu,
Uzaq diyardan niyyətimi yerinə yetirən adamı çağıran Mənəm.
Mən bunları dedim,
Mütləq yerinə yetirəcəyəm,
Mən niyyət etmişəm, bunu icra edəcəyəm.

12 Ey salehlikdən uzaq olan dikbaş insanlar!
Məni dinləyin!
13 Salehliyiniz yaxındır, uzaq deyil,
Qurtuluşum ləngiməyəcək.
Siona xilası, İsrailə izzətimi bəxş edəcəyəm.

47

Babilin düşkünlüyü

1 * Ey bakirə Babil qızı,
Düş aşağı, torpaqda otur.

* **47:1** Yeş. 13:1–14:23; Yer. 50:1–51:64

Ey Xaldey qızı,
Artıq taxt yoxdur, yerdə otur.
Bundan sonra sənə
“Zərif, nazlı” deməyəcəklər.
2 Bir cüt dəyirman daşı götür, unu üyüt.
Örpəyini aç, balağını qaldır,
Baldırların açıb çaylardan keç.
3 Çılpaqlığın açılacaq, ayıb yerin görünəcək.
Mən intiqam alacağam,
Heç kimi əsirgəməyəcəyəm».
4 Bizi Satınalan İsrailin Müqəddəsidir,
Onun adı Ordular Rəbbidir.

5 Rəbb deyir: «Ey Xaldey qızı,
Qaranlığa çəkil, sakitcə otur!
Çünki bundan sonra səni daha
Padşahlıqların mələkəsi çağırmayacaqlar!
6 Öz xalqıma qəzəbləndim,
İrsimi kiçildib sənə verdim.
Lakin sən onların halına acımadın,
Hətta yaşlılara da ağır boyunduruq yüklədin.
7 * “Həmişə əbədi mələkə olacağam” deyə düşünürdün.
Bunları ürəyinə gətirmirdin, sonu düşünmürdün.

8 İndi isə qulaq as, ey əmin-amanlıqda yaşayan zövq düşkünü!
Sən ürəyində deyirdin: “Mən mənəm,
Məndən başqası yoxdur.
Heç vaxt dul qalmayacağam,
Övlad itirmək dərdini bilməyəcəyəm”.
9 Bu iki bəla bir gündə,
Qəflətən başına gələcək.
Böyük cadugərliyinə, hədsiz ovsunçuluq etdiyinə baxmayaraq,
Həm övladlarını itirəcək, həm də dul qalacaqsan.

10 Pisliyinə güvəndin,
Dedin: “Məni heç kim görmür”.
Sənin hikmətin və biliyin səni azdırdı.
Düşündün: “Mən mənəm,
Məndən başqası yoxdur”.
11 Lakin üzərinə bəla gələcək,
Sən onun qarşısını ala bilməyəcəksən,
Sən xərac versən də, bu fəlakət üstünə gələcək,
Bilmədiyin bəla qəflətən üzərinə düşəcək.
12 Gənc yaşlarından bəri
Məşğul olduğun ovsunçuluğuna və böyük cadugərliyinə davam et.
Bəlkə onlardan bir xeyir görərsən,
Bəlkə düşmənlərini onlarla vahiməyə sala bilərsən!
13 Aldığın çoxlu məsləhətlər səni üzdü.
Qoy ulduz falına baxanlar, münəccimlər,
Yeni ay çıxanda olacaq hadisələri bildirənlər

* **47:7** Sef. 2:15; Vəhy 18:7-8

İndi gəlib səni
Başına gələn bəlalardan xilas etsinlər.
14 Bax, onlar küləş kimidir,
Od onları yandırıb-yaxar.
Özlərini alovun gücündən xilas edə bilməyəcəklər.
Bu alov isinmək üçün kömürlü od deyil,
Qabağında oturulacaq od deyil.
15 Sənin işlədiyin, cavanlığından bəri alver etdiyin adamların
Aqibəti belə olacaq.
Hər kəs öz yolu ilə gedəcək, səni xilas edən olmayacaq.

48

İsrailin inadkarlığı

1 Ey Yaqub nəsli,
İsrail adı ilə çağırılan,
Yəhudanın belindən gələn,
Rəbbin adı ilə and içən,
İsrail Allahının adını etiraf edən,
Fəqət buna həqiqətlə və salehliklə əməl etməyən nəsil,
Buna qulaq as!
2 Müqəddəs şəhərdən olduğunuza görə,
İsrail Allahına bel bağladığınıza görə fəxr edirsiniz.
Onun adı Ordular Rəbbidir.

3 Olub-keçənləri əvvəldən Mən bəyan etdim.
Bu sözlər ağzımdan çıxdı və onları Mən bildirdim.
Sonra qəflətən bunları həyata keçirdim və onlar yerinə yetdi.
4 Bilirdim inadkar olduğunuzu,
Dəmir boyunlusunuz, tunc alınlısınız.
5 Bunları sizə qədimdən bəri bildirdim,
Baş verməmişdən əvvəl sizə xəbər verdim ki,
Siz "bunu bütüm etdi, oyma və tökmə bütlər
Bunları əmr etdilər" deməyəsiniz.

6 Bunu eşitdiniz, indi isə hamısına nəzər salın.
Bəs bunu qəbul etməyəcəksiniz?
İndi isə Mən sizə yeni şeyləri,
Bilmədiyiniz gizli şeyləri bildirəcəyəm.
7 Bunlar indi yaradılır, keçmişdə yox.
Siz bunu bu günə qədər bilmədiniz,
Ona görə "bunu bilirdik" deyə bilməzsiniz.
8 Siz bu barədə nə eşitmisiniz,
Nə də xəbəriniz olub,
Keçmişdən bəri qulaqlarınız bağlıdır.
Nə qədər xain olduğunuzu bilirəm,
Ana bətnindən belə, sizin üsyankar çağırılacağınızdan xəbərdaram.
9 Adım naminə qəzəbimi saxlayırdım,
Şöhrətim naminə qeyzimin qabağını alırdım ki, sizi məhv etməyim.
10 Budur, Mən sizi gümüş kimi olmasa da, təmizlədim,
Sizi iztirab ocağında çəkdim.
11 Öz xatirimə, Öz xatirimə bunu edirəm.

Axı niyə Mənim adım küfrlə çəkilsin?
Mən Öz izzətimi heç kimə verməram.

Rəbb İsraili satın alır

12 * Qulaq as Mənə, ey Yaqub nəsli, çağırdığım İsrail!
Mən Oyam, Mən birinciyəm, Mən sonuncuyam.
13 Mənim əlim yerin təməlini qoydu,
Sağ əlim göyləri sərdi.
Mən onları çağıranda onlar birlikdə düzülür.

14 Hamınız toplaşın, dinləyin!
Bütlərdən hansıdır bu şeyləri bəyan edən?
Rəbbin sevdiyi adam Babildə Onun məqsədini yerinə yetirəcək,
Onun əli Xaldeylilərə qarşı qalxacaq.
15 Mən, bəli Mən dedim,
Onu Mən çağırdım,
Onu gətirdim,
O öz yolunda uğurlu olacaq.
16 Mənə yaxın gəlin, bunu dinləyin!
Başlanğıcdan bəri Mən açıq danışdım,
O vaxtdan indiyədək oradayam.
Xudavənd Rəbb indi Məni və Ruhunu göndərdi».

17 Səni Satınalan, Rəbb, İsrailin Müqəddəsi belə deyir:
«Allahın Rəbb Mənəm,
Mən sənin xeyrinə səni öyrədirəm,
Getdiyin lazım olan yolla səni aparıram.
18 Ah, kaş ki sən Mənim əmrlərimə diqqət yetirəydin!
Onda əmin-amanlığın heç vaxt qurumayan çay kimi axardı,
Salehliyin dəniz dalğaları kimi olardı.
19 Nəslin dəniz qumu kimi,
Övladların qum dənələri kimi olardı.
Adları qarşımda nə pozulardı, nə də silinərdi».

20 * Babildən çıxın, Xaldeylilərin torpağından qaçın,
Sevinc səsi ilə bəyan edin, bunu bildirin,
Dünyanın ən uzaq yerlərinə bu xəbəri çatdırın,
Deyin: «Rəbb qulu Yaqub nəslini satın aldı».
21 Səhradan keçərkən susuzluq çəkmədilər.
Rəbb onlar üçün qayadan su axıtdı,
Qayanı yardı və oradan su fışqırdı.

22 * «Pislərə isə sülh yoxdur» Rəbb deyir.

49

Rəbbin qulu çağırışını izah edir

1 * Ey uzaq diyarlar, Məni dinləyin!
Ey uzaqda yaşayan ümmətlər, yaxşı qulaq asın!
Rəbb məni anadan olandan bəri çağırmışdı,

* **48:12** Yeş. 44:6; Vəhy 1:17; 22:13 * **48:20** Vəhy 18:4 * **48:22** Yeş. 57:21 * **49:1** Yer. 1:5

Ana bətnindən adımı yadına saldı.
2 * Ağzımı iti qılınc kimi etdi,
O məni əlinin kölgəsində gizlətdi.
O məni iti ox edib
Öz oxdanında saxladı.
3 Mənə dedi: «Qulumsan, ey İsrail,
Mən sənin lə izzətlənəcəyəm».
4 Amma mən dedim:
«Mən boş yerə çalışdım,
Gücümü hədər yerə tükətdim.
Rəbb mənə yenə haqq qazandırır,
Mükafatım Allahımdadır».

5 Rəbb məni qulu etmək üçün
Ana bətnində mənə quruluş verdi ki,
Yaqub nəslini Ona tərəf döndərim,
İsraili Onun önünə toplayım.
Onun gözündə hörmət qazandım,
Qüdrətim Allahım oldu.
Rəbb indi belə deyir.
6 * * O deyir:
«Yaqub qəbilələrinin bərpası,
İsrailin sağ qalanlarının geri qayıtması üçün
Qulum olmağın kifayət deyil.
Səni millətlərə nur edəcəyəm ki,
Xilasım dünyanın ən uzaq yerlərinə yayılsın».

Allah Öz qulunu ruhlandırır

7 Adamların nifrət etdiyi,
Millətin həqarətlə baxdığı,
Hökmdarların qulu olan şəxsə,
İsrailin Satınalanı, Müqəddəsi,
Rəbb belə deyir:
«İsrailin Müqəddəsi,
Sadiq Rəbb səni seçdiyinə görə
Padşahlar səni görüb ayağa qalxacaq,
Əmirlər qarşında yerə səriləcək».

8 * Rəbb belə deyir:
«Münasib vaxtda sənə cavab verdim,
Xilas günü sənə kömək etdim.
Səni hifz edəcəyəm.
Səni xalqım üçün əhd edəcəyəm ki,
Dağılmış ölkəni bərpa edəsən,
İrs olaraq yenə sahiblərinə verəsən.
9 Dustaqlara "çıxın",
Zülmətdə oturanlara
"Özünüzü göstərin!" deyəsən.
Onlar yol boyunca quzu kimi bəslənəcək,
Hər çılpaq təpədə otlaq tapacaq.

---

* **49:2** İbr. 4:12; Vəhy 1:16 * **49:6** Yeş. 42:6; Luka 2:32; Həv. 26:23 * **49:6** Həv. 13:47 * **49:8** 2Kor. 6:2

10 * Onlar nə ac, nə də susuz qalacaq,
Qızmar isti və günəş onları vurmayacaq.
Çünki onlara mərhəmət edən yol göstərəcək,
Onları bulaqlara doğru yönəldəcək.
11 Mən bütün dağlarımı yola döndərəcəyəm,
Yollarımı hamar edəcəyəm.
12 Budur, xalqım uzaq yerlərdən,
Kimisi şimaldan, kimisi qərbdən,
Kimisi isə Sinim * ölkəsindən gələcək».

13 Tərənnüm edin, ey göylər,
Ey yer üzü, fərəhlən!
Ey dağlar, sevinc nidalarına qoşulun!
Çünki Rəbb xalqına təsəlli verəcək,
İztirab çəkənlərinə rəhm edəcək.

Sionun bərpası

14 Amma Sion dedi: «Rəbb məni tərk etdi,
Xudavəndim məni unutdu».
15 Rəbb isə deyir: «Ana südəmər körpəsini heç unudarmı?
Bətnindən çıxan oğluna rəhm etməzmi?
Ana öz körpəsini unutsa belə,
Mən səni əsla unutmaram.
16 Mən sənin adını ovuclarımda həkk etmişəm,
Ey Sion, divarların daima önümdədir.
17 Oğulların tələsib yanına gələcək,
Səni qarət edənlər, soyğunçular çıxıb-gedəcək.
18 Qaldır başını, bax ətrafına:
Hamı yığılıb yanına gəlir.
Mən Rəbb Varlığıma and içib bəyan edirəm ki,
Onların hamısı sənin üçün bər-bəzək olacaq,
Gəlin kimi onları taxıb fəxr edəcəksən!

Allah İsrail xalqını bərpa edib artıracaq

19 Xarabalığa, viranəliyə dönmüşdün,
Ölkən yerlə yeksan olmuşdu.
Amma indi bu torpaq sakinlərin üçün dar olacaq,
Səni xaraba qoyanlar səndən uzaqda duracaq.
20 Sənin sürgündə doğulmuş övladların
Səsini ucaldıb belə deyəcək:
“Bu yer bizim üçün dar gəlir,
Yaşamaq üçün bizə yer ver”.
21 Sən qəlbində deyəcəksən:
“Axı bunları mənim üçün kim doğdu?
Övladlarım itkin düşmüşdü, sonsuz oldum,
Sürgün edilmişdim, qovulmuşdum.
Belə isə bunları kim böyütdü?
Mən tək-tənha qalmışdım,
Bəs bunlar haradan gəlib-çıxdı?”»

22 Xudavənd Rəbb belə deyir:

* **49:10** Vəhy 7:16-17 * **49:12** Sinim – zənn edilir ki, Misirdəki bir bölgənin adıdır.

«Budur, Mən əlimi millətlərə
Bir işarə kimi uzadacağam,
Bayrağımı xalqlar arasında qaldıracağam.
Onlar sənin oğullarını qucağında,
Qızlarını çiyinlərində gətirəcək.
23 Padşahlar sənə atalıq,
Məlәkələr sənə analıq edəcək.
Üzüstə yerə sərilib sənə səcdə edəcəklər,
Ayaqlarının tozunu yalayacaqlar.
Onda biləcəksən ki, Mən Rəbbəm,
Mənə güvənənlər utanmayacaq».

24 Məgər güclünün əlindən qənimət alına bilərmi?
Zorakının əlindən əsirlər qurtula bilərmi?
25 Amma Rəbb belə deyir:
«Bəli, güclünün əlindən əsirlər də alına bilər,
Zorakının əlindən qənimət də götürülə bilər,
Sənin lə çəkişənlərlə Mən çəkişəcəyəm,
Övladlarını Mən qurtaracağam.
26 Sənə zülm edənlərə öz ətlərini yedirəcəyəm,
Öz qanları ilə sərxoş olub
Şirin şərab içənlərin halına düşəcəklər.
Beləcə bütün bəşər biləcək ki,
Səni qurtaran Rəbb Mənəm.
Səni Satınalan, Yaqubun qüdrətli Allahı Mənəm».

50

İsrailin günahına görə cəzası

1 Rəbb belə deyir:
«Boşadığım ananızın talağı haradadır?
Borc verənlərimin hansı birinə satdım sizi?
Siz şər əməllərinizə görə satıldınız,
Ananız üsyankarlığınız üzündən qovuldu.
2 Bəs nə üçün Mən gələndə heç kim olmadı?
Axı niyə Mən çağıranda cavab verən olmadı?
Məgər Mənim əlim zəifləyib ki,
Xilas etməyə qadir olmasın?
Yaxud Mənim sizi qurtarmağa gücüm çatmazmı?
Mən qəzəbimlə dənizi quruduram,
Çayları səhraya çevirirəm.
Suyun çatışmazlığından balıqlar iylənir, susuzluqdan ölür.
3 Mənəm göyləri zülmətə bürüyən,
Oranı çulla örtən».

Rəbbin qulunun itaəti

4 Yorğunlara sözlə dayaq olmağı bilim deyə
Xudavənd Rəbb mənə savadlıların dilini verdi.
O hər səhər qulağımı oyadır ki,
Savadlı adamlar kimi dinləyə bilim.
5 Xudavənd Rəbb qulağımı açdı,
Mən qarşı durmadım, geri çəkilmədim.

6 * Məni döyənlər üçün belimi açdım,
Üzümü saqqalımı yolanlara tərəf uzatdım.
Təhqirlərdən, tüpürcəklərdən üzümü gizlətmədim.

7 Xudavənd Rəbb mənə kömək etdiyinə görə utanmayacağam.
Buna görə də üzümü çaxmaq daşı kimi etdim.
Bilirəm ki, əsla xəcalət çəkməyəcəyəm.
8 * Mənə haqq qazandıran yaxındadır.
Mənimlə kim mübahisə etmək istəyir?
Qoy mənimlə üz-üzə gəlsin.
Kimdir rəqibim?
Qoy yanıma gəlsin.
9 Mənə kömək edən Xudavənd Rəbdir.
Kim məni təqsirkar çıxara bilər?
Rəqiblərimin hamısı paltar kimi köhnələcək,
Onları güvə yeyib məhv edəcək.

10 Aranızda Rəbdən qorxan,
Qulunun sözünə qulaq asan varmı?
Qaranlıqda gəzən, nurdan məhrum olan
Rəbbin adına güvənsin, Allahına arxalansın.
11 Ey sizlər, od qalayıb, qığılcımı qoruyanlar,
Hamınız öz odunuza, yandırdığınız qığılcımın içinə atılın.
Mənim əlimdən aldığınız pay bu olacaq:
Əzab içində qalacaqsınız.

51

Yerusəlimə təsəlliverici sözlər

1 Ey salehliyi arayanlar, Rəbbi axtaranlar,
Məni dinləyin!
Yonulduğunuz qayaya,
Çıxarıldığınız çuxurun dərinliyinə baxın.
2 Atanız İbrahimə, sizi doğan Saraya baxın!
Mən onu tək çağırdım, xeyir-dua verdim,
Nəslini artırdım.
3 Həqiqətən, Rəbb Siona və onun xarabalıqlarına təsəlli verəcək.
Səhralarını Edenə, çöllərini Rəbbin bağına döndərəcək.
Orada sevinc və şadlıq tapacaqlar,
Şükürlər, ilahilər oxunacaq.

4 Ey xalqım, Məni dinlə,
Ey ümmətim, Məni eşit!
Qanun Məndən çıxacaq,
Ədalətimi nur tək
Xalqlara ehsan edəcəyəm.
5 Salehliyim yaxındır, qurtuluşum gəlir,
Xalqları Öz gücümlə mühakimə edəcəyəm.
Uzaq diyarlar Mənə bel bağlayır,
Qüvvətimə ümid edir.
6 Başınızı qaldırıb göylərə nəzər salın,

* **50:6** Mat. 26:67-68; Mark 14:65 * **50:8** Rom. 8:33-34

Aşağıya, yer üzünə baxın.
Çünki göylər dağılacaq tüstü kimi,
Yer üzü paltar kimi köhnələcək.
Beləcə yer üzünün sakinləri də qırılacaq.
Lakin Mənim xilasım əbədidir,
Salehliyim sonsuzdur.

7 Ey salehlikdən xəbərdar olanlar,
Qanunumu qəlblərində saxlayan xalq,
Mənə qulaq asın!
Adamların məzəmmətindən qorxmayın,
Onların söyüşlərindən dəhşətə düşməyin.
8 Onlar güvənin yediyi paltar kimi məhv olacaq,
Qurdun yediyi yun kimi məhv olacaq.
Lakin Mənim salehliyim əbədidir,
Qurtuluşum nəsillər boyu duracaqdır.

9 Qalx, qalx, güclən, ey Rəbbin qolu!
Qədim zamanlardakı kimi
Qalx əvvəlki nəsillərin vaxtında olduğu kimi!
Sən Rahavı * parça-parça etmədinmi?
Sən əjdahanın bədənini deşmədinmi?
10 Dənizi, dərin suları Sən qurutmadınmı?
Satın alınan xalqının keçməsindən ötrü
Dənizin dərinliklərini yola çevirən
Sən deyildinmi?
11 * Rəbbin satın alınmış adamları qayıdacaq,
Sevinclə nəğmə deyərək Siona gələcək.
Üzlərində əbədi sevinc olacaq,
Onlar sevinc və şadlıq tapacaq,
Kədər və qəm-qüssə yox olacaq.

12 Rəbb deyir: «Sizə təsəlli verən Mənəm, Mən!
Fani insandan, ot kimi solan bəşər oğlundan qorxan
Gör sən kimsən?
13 Səni yaradan, göyləri sərən,
Dünyanın təməlini qoyan Rəbbi necə unudursan?
Səni məhv etmək niyyətində olan
Zülmkarın qəzəbindən gün boyu, dayanmadan qorxursan.
Bəs hanı zülmkarın qəzəbi?
14 Zəncirlərlə buxovlanmış dustaqlar
Tezliklə azadlığa çıxacaq.
Ölüm çuxuruna düşməyəcək,
Çörəkləri əskik olmayacaq.
15 Allahınız Rəbb Mənəm.
Mənəm dənizi gur dalğalarla çalxalayan.
Ordular Rəbbidir Onun adı!
16 Mən sözlərimi sənin ağzına qoydum,
Əlimin kölgəsində səni gizlətdim ki,
Göyləri qurum, dünyanın təməlini qoyum,

* **51:9** Rahav – bax: Yeş. 30:7. * **51:11** Yeş. 35:10

Siona “Xalqım sənsən” deyim».

Yerusəlimin əzabının sonu

17 * Oyan, oyan, qalx ayağa, ey Yerusəlim!
Sən ki Rəbbin əlindən
Qəzəb kasasını alıb içdin.
Sərxoşluq kasasını axıra qədər boşaltdın.
18 Doğduğu bütün oğullardan ona yol göstərən,
Böyütdüyü bütün oğullardan ona əl tutan olmadı.
19 Bu iki bəla sənin başına gəldi,
Dərdinə kim şərik olacaq?
Qarət, dağıntı, qıtlıq və qılınc!
Səni necə təsəlli verim?
20 Övladların taqətdən düşüb,
Rəbbin qəzəbi, Allahının məzəmməti üzərlərindədir.
Onlar tələyə düşmüş cüyür kimi
Hər küçə başında uzanıb.
21 Buna görə də, ey yaralı Yerusəlim,
Şərabsız sərxoş xalq, bunu eşit!
22 Xudavəndin Rəbb, Öz xalqını müdafiə edən
Allahın belə deyir:
«Budur, sərxoşluq kasasını əlindən almışam.
Qəzəbimin kasasından artıq içməyəcəksən.
23 Bu kasanı sənin zülmkarlarının əlinə verəcəyəm.
Axı onlar sənə belə dedi:
“Uzan yerə, üstündən keçək”.
Sən də kürəyini torpaq kimi, yol kimi etdin ki, üstündən keçsinlər».

52

Yerusəlimin sevinci

1 * Qalx, qalx, ey Sion, qüdrətinə qurşan!
Ey müqəddəs şəhər, ey Yerusəlim,
Gözəl paltarlarını geyin!
Çünki sünnətsizlər, murdarlar
Sənin darvazalarından əsla keçməyəcək.
2 Üst-başındakı tozu çırp,
Qalx, ey Yerusəlim, taxtına otur,
Zənciri boynundan qır,
Ey əsir aparılan Sion qızı!

3 Rəbb belə deyir:
«Siz müftə satılmışdınız,
Müftə də satın alınacaqsınız».
4 Xudavənd Rəbb belə deyir:
«Xalqım qürbətdə yaşamaq üçün
Əvvəllər Misirə enmişdi.
Sonra Aşşurlular onlara boş yerə zülm etdi.
5 * Xalqım nahaq yerə götürülüb aparıldı,
İndi bundan Mənə nə qaldı?» Rəbb bəyan edir.
Bu, Rəbbin sözüdür:
«Onların başçıları ah-zar edir,

* **51:17** Vəhy 14:9-10; 16:19 * **52:1** Vəhy 21:2,27 * **52:5** Rom. 2:24

Həmişə, gün boyu adım küfrlə çəkilir.
6 Buna görə xalqım
Mənim adımı tanıyacaq,
O gün “budur, Mənəm” deyənin Mən olduğunu başa düşəcək».

7 * Sülh xəbəri gətirən,
Dağları aşıb-gələn
Müjdəçinin qədəmləri necə də gözəldir!
O, xoş müjdə gətirir,
Qurtuluş xəbəri verir,
Sion xalqına
«Allahınız hökm sürür!» bəyan edir.
8 Qulaq asın! Gözətçilər səslərini ucaldır,
Birlikdə mədh oxuyur,
Çünki Rəbbin Siona qayıdışını
Öz gözləri ilə görür.
9 Ey Yerusəlim xarabalıqları,
Şənlik edin, birlikdə mədh oxuyun,
Çünki Rəbb xalqına təsəlli verdi,
Yerusəlimi satın aldı.
10 Rəbb bütün millətlərin gözləri önündə
Müqəddəs qolunu çırmaladı,
Yer üzünün qurtaracağınadək hər yer
Allahımızın gətirdiyi xilası görəcək.

11 * Çəkilin, çəkilin, oradan çıxın,
Murdar şeylərə toxunmayın,
Oradan çıxıb təmizlənin,
Ey Rəbbin əşyalarını daşıyanlar!
12 Axı siz tələsmədən çıxacaqsınız,
Qaça-qaça getməyəcəksiniz,
Çünki Rəbb qarşınızda gedəcək,
İsrailin Allahı arxanızda olacaq.

Rəbbin qulunun iztirab çəkməsi və qələbəsi

13 Budur, Mənim qulum uğur qazanacaq,
O yüksəldiləcək, ucaldılacaq, çox izzətlənəcək.
14 Çoxları onun qarşısında mat qalacaq.
Bəli, onun görkəmi çox dəyişmişdi,
Zahirən insan surətindən çıxmışdı.
15 * Lakin o, çox millətləri heyrətə salacaq,
Onun qarşısında padşahlar ağzını yumacaq,
Çünki onlar bilmədiklərini görəcək,
Eşitmədiklərini anlayacaq.

53

1 * * Xəbərimizə kim inandı,
Rəbbin gücü kimə zahir oldu?
2 O, Rəbbin önündə bir fidan kimi,

* **52:7** Nah. 1:15; Rom. 10:15; Ef. 6:15 * **52:11** 2Kor. 6:17 * **52:15** Rom. 5:21 * **53:1** Yəh. 12:38 * **53:1** Rom. 10:16

Quru torpaqda bitən kök kimi böyüdü.
Baxanda onun nə görkəmi, nə gözəlliyi var idi,
Gözümüzü oxşayan zahiri siması da yox idi.
3 Adamlar ona həqarətlə baxıb rədd etdi.
O, dərdli, xəstəlikləri görən insan idi,
Adamlar ondan üz döndərdi, xor baxdı.
Biz ona qiymət vermədik.

4 * Əslində xəstəliklərimizi o çəkdi,
Dərdlərimizi öz üzərinə götürdü.
Biz isə onun Allah tərəfindən cəzalandırıldığını,
Vurulub iztirab çəkdiyini zənn etdik.
5 * Bizim üsyankarlığımıza görə onun bədəni deşildi,
Şər əməllərimiz naminə əzildi,
Bizim əmin-amanlığımız üçün o cəza aldı,
Onun yaraları ilə biz şəfa tapdıq.
6 * Hamımız qoyun kimi yolu azmışdıq,
Hər birimiz öz yolumuzla gedirdik.
Rəbb hamımızın şər əməllərinin yükünü onun üzərinə qoydu.

7 * * Ona zülm etdilər,
O iztirab çəkdi, amma ağzını açmadı.
Kəsilməyə aparılan quzu kimi,
Qırxımçıların qabağında dilsiz qoyun kimi
Ağzını açmadı.
8 Ədalətsizliklə məhkum olunaraq ölümə aparıldı.
Onun nəsli haqqında kim düşünə bilərdi?
Axı xalqımın üsyankarlığına görə
O edam olundu, dirilər arasından atıldı.
9 * O heç bir zorakılıq etmədiyi,
Ağzından yalan söz çıxmadığı halda
Qəbri pis adamların yanında quruldu,
Dövlətli adamın yanında dəfn olundu.

10 Amma Rəbb Özü onun bu iztirablarını istədi,
Çəkdiyi əziyyətlər Onun iradəsi idi.
Öz canını təqsir qurbanı təqdim edərsə,
Nəsil görəcək, ömür uzadacaq.
Rəbbin istəyi onun əli ilə uğur qazanacaq.
11 O çəkdiyi iztirablarının bəhrəsini görüb qane olacaq,
Mənim saleh qulum öz biliyi ilə çoxlarına bəraət qazandıracaq,
Onların şər əməllərinin yükünü üzərinə götürəcək.
12 * Buna görə Mən ona böyük adamların arasında pay verəcəyəm.
O, qəniməti güclülərlə bölәcək.
Çünki o, canını fəda etdi,
Üsyankarlara tay tutuldu.
Çox adamların günahını üzərinə götürdü,
Üsyankarlardan ötrü yalvardı.

* **53:4** Mat. 8:17 * **53:5** 1Pet. 2:24 * **53:6** 1Pet. 2:25 * **53:7** 1Pet. 2:23; Vəhy 5:6 * **53:7** Həv. 8:32-33 * **53:9** 1Pet. 2:22 * **53:12** Mark 15:28; Luka 22:37

54

Rəbbin İsrailə məhəbbəti

1 * «Şənlən, ey sonsuz, qısır qadın!
Sevinclə mahnı oxu,
Ey doğuş ağrısı çəkməyən qadın!
Çünki atılmış qadının övladları
Ərli qadının övladlarından çox olacaq»,
Bunu Rəbb deyir.
2 «Çadırının yerini genişləndir,
Məskənlərinin örtüklərini uzat,
Çəkinmə, ipləri uzat, payaları vur.
3 Çünki sağa və sola səpələnəcəksən,
Nəslin millətlərə yiyələnəcək,
Viran qalmış şəhərlərdə məskunlaşacaq.

4 Qorxma, çünki utanmayacaqsan,
Ruhdan düşmə, çünki rüsvay olmayacaqsan.
Cavanlığın xəcalətini unudacaqsan,
Bir daha dulluğun rüsvayçılığını
Yadına salmazsan».
5 Çünki sənin ərin səni Yaradandır,
Onun adı Ordular Rəbbidir.
Səni Satınalan İsrailin Müqəddəsidir,
O bütün dünyanın Allahı adlanır.
6 Allahın deyir:
«Rəbb səni çağırır
Atılmış və ruhu əzilmiş,
Gənc yaşında ərə getmiş,
Sonra isə rədd olunmuş bir qadın kimi.
7 Bir anlığa səni tərk etdim,
Amma böyük rəhmlə geri qəbul edəcəyəm.
8 Bir anlığa qızğın qəzəblə səndən üzümü döndərdim,
Lakin əbədi məhəbbətimlə sənə rəhm edəcəyəm».
Bunu səni Satınalan, Rəbb deyir.

9 * «Bu Mənim üçün sanki Nuhun dövründə baş verən daşqındır,
Nuhun dövründəki daşqının suları
Bir daha yer üzünü örtməyəcəyi barədə necə and içmişdimsə,
İndi də and içirəm ki,
Sənə qəzəblənməyəcəyəm, səni məzəmmət etməyəcəyəm.
10 Dağlar yerini dəyişsə də,
Təpələr sarsılsa da,
Sənə olan məhəbbətim dəyişməz,
Sülh əhdim sarsılmaz».
Bunu sənə rəhm edən Rəbb deyir.

Yeni Yerusəlimin xoşbəxtliyi

11 * «Ey tufana düşmüş,
Təsəlli tapmamış yazıq şəhər!
Sənin daşlarını əqiqlərlə,
Təməlini göy yaqutlarla qoyacağam.

* **54:1** Qal. 4:27 * **54:9** Yar. 9:8-17 * **54:11** Vəhy 21:18-21

12 Qüllələrini yaqutdan,
Darvazalarını ləl-cəvahirdən,
Divarlarını qiymətli daşlardan hörəcəyəm.
13 * Bütün övladlarını Mən Rəbb öyrədəcəyəm,
Onlar tam sülh içində olacaq.
14 Salehliyində möhkəmlənəcəksən,
Zülmdən uzaq olacaqsan, qorxmayacaqsan.
Qorxu hissi səndən uzaq olacaq, sənə yaxınlaşmayacaq.
15 Sənə hücum edən olsa, bil ki, bu Məndən deyil,
Sənə hücum edən hər kəs
Qarşında yerə yıxılacaq.

16 Budur, odda kömürü körükləyən,
Öz məqsədi üçün silah hazırlayan
Dəmirçini Mən yaratdım.
Məhv etmək üçün qırıcını da Mən yaratdım.
17 Sənə qarşı işlənən
Heç bir silah işə yaramayacaq.
Məhkəmədə səni təqsirləndirən
Hər kəsi təqsirkar çıxaracaqsan.
Rəbbə qulluq edənlərin irsi belədir.
Onların salehliyi Məndən gəlir».
Bunu Rəbb bəyan edir.

55

Rəbbin çağırışı

1 * Ey bütün susamışlar, gəlin su başına!
Ey pulu olmayanlar, gəlin, alın, yeyin!
Gəlin, şərabı və südü pulsuz, havayı alın!
2 Nə üçün pulunuzu çörək olmayan şeylərə,
Qazandığınızı sizi doydurmayan şeylərə xərcləyirsiniz?
Məni diqqətlə dinləyin ki,
Yaxşı şeylər yeyəsiniz, nemətlərdən dadasınız.
3 * Qulaq asın, Mənim yanıma gəlin,
Dinləyin ki, sağ qalasınız.
Mən sizinlə əbədi əhd,
Davuda vəd etdiyim sadiq məhəbbət əhdi kəsəcəyəm.
4 Budur, onu ümmətlərə şahid,
Xalqlara başçı və hökmdar etdim.
5 Tanımadığınız millətləri çağıracaqsınız.
Sizi tanımayan millətlər qaça-qaça yanınıza gələcək.
Allahınız Rəbbə görə,
İsrailin Müqəddəsindən ötrü onlar gələcək,
Çünki Rəbb sizi ucaltdı.

6 Tapmaq fürsəti olarkən Rəbbi axtarın,
O yaxın ikən Onu çağırın.
7 Qoy pis adam öz yolunu,
Şər adam öz fikirlərini atsın.

* **54:13** Yəh. 6:45 * **55:1** Vəhy 21:6; 22:17 * **55:3** Həv. 13:34

Qoy Rəbbə sarı dönsün ki, Onda mərhəmət tapsın.
Qoy Allahımıza tərəf dönsün,
Çünki Onun əfvi boldur.
8 «Çünki Mənim fikirlərim sizin fikirləriniz deyil,
Sizin yollarınız Mənim yollarım deyil»
Rəbb belə bəyan edir.
9 «Çünki göylər yer üzündən nə qədər yüksəkdirsə,
Yollarım da sizin yollarınızdan,
Fikirlərim də sizin fikirlərinizdən o qədər yüksəkdir.
10 * Yağış və qar necə göylərdən yağıb oraya qayıtmırsa,
Ancaq torpağı sulayıb yeri məhsuldar edirsə,
Əkinçiyə toxum, yeyənə çörək verirsə,
11 Ağzımdan çıxan kəlmə də belədir:
Boş yerə yanıma qayıtmaz,
Ancaq istədiyimi yerinə yetirər,
Onu göndərdiyim iş icra olunsun deyə həyata keçirər.

12 Sevinclə çıxacaqsınız,
Sülhlə müşayiət olunacaqsınız,
Dağlar, təpələr önünüzdə sevinclə nəğmə deyəcək,
Çöldəki bütün ağaclar əl çalacaq.
13 Tikanlı kol əvəzinə şam ağacı,
Qanqal əvəzinə mərsin ağacı bitəcək.
Bu, Rəbb üçün şöhrət,
Pozulmaz əbədi əlamət olacaq».

56

Rəbb bütün xalqları qəbul edəcək

1 Rəbb belə deyir:
«Ədaləti qoruyun, salehliyə əməl edin.
Çünki xilasım yaxındadır,
Salehliyim tezliklə aşkar olunacaq.
2 Bunu edən insan,
Buna itaət edən bəşər oğlu nə bəxtiyardır!
Şənbə gününü tutar, murdarlamaz,
Hər cür şərdən qorunar.

3 Qoy Rəbbə bel bağlayan heç bir yadelli deməsin:
“Əlbəttə, Rəbb məni Öz xalqından ayıracaq”.
Qoy heç bir xədim deməsin:
“Mən quru bir ağacam”».
4 Çünki Rəbb belə deyir:
«Şənbə günlərimə riayət edən,
Mənə xoş gələni seçən,
Əhdimə itaət edən xədimlərə
5 Evimdə, divarlarımın arasında
Oğul və qızlardan daha da yaxşı olan
Xatirə və ad verəcəyəm.
Onlara silinməz, əbədi bir ad verəcəyəm.
6 Rəbbə xidmət etmək, Onun adını sevmək,

* **55:10** 2Kor. 9:10

Onun qulu olmaq üçün Şənbə gününə riayət edən, o günü murdarlamayan,
Əhdimə itaət edən,
Rəbbə bel bağlayan bütün yadelliləri
7 * Müqəddəs dağıma gətirib
Dua evimdə sevindirəcəyəm.
Onların gətirdikləri
Yandırma qurbanları, bütün qurbanlar
Qurbangahımda qəbul olunacaq.
Çünki Mənim evim bütün xalqlar üçün
Dua evi adlandırılacaq».
8 İsrailin əsir düşmüş övladlarını toplayan
Xudavənd Rəbb belə bəyan edir:
«Mən hələ toplanmışların yanına başqalarını da yığacağam».

İsrailin pis başçıları mühakimə olunur

9 Ey bütün çöl heyvanları,
Ey bütün meşə heyvanları,
Gəlin yeməyə!
10 Xalqımın bütün gözətçiləri kordur, cahildir!
Onların hamısı hürə bilməyən lal itlərdir,
Yuxu görürlər, uzanırlar,
Yatmağı sevirlər!
11 Acgöz, azğın köpəklərdir bunlar,
Axmaq çobanlardır bunlar!
Hər kəs öz yolu ilə gedir,
Hər biri öz xeyrini güdür!
12 Bir-birlərinə deyirlər:
«Gəlin, şərab gətirək,
Bol-bol kefləndirici içki içək!
Sabahkı gün də bu gün kimi,
Hətta bundan da çox yaxşı olacaq!»

57

Vəfasız xalq

1 «Saleh adam ölür və bunu vecinə alan yoxdur.
Mömin adamlar da köçüb gedir,
Amma heç kim anlamır ki,
Bəla gəlməmiş saleh adam canını qurtarır.
2 Saleh adam sülhə qovuşur,
Doğru yolla gedən son yatağında rahat yatır.

3 Amma siz, ey cadugər qadının övladları,
Fahişə və zinakarlar nəsli, bura, yaxın gəlin!
4 Siz kimi məsxərəyə qoyursunuz?
Kimə ağız əyirsiniz?
Kimə dil göstərirsiniz?
Məgər siz itaətsiz övladlar,
Yalançı nəsil deyilsiniz?
5 Palıd ağacları arasında,
Hər kölgəli ağacın altında
Şəhvətlə alışıb-yanan,

* **56:7** Mat. 21:13; Mark 11:17; Luka 19:46

Vadilərdə, qaya oyuqlarında,
Övladlarınızı qurban gətirən
Siz deyilmisiniz?
6 Sizin payınız
Vadinin hamar daşlarından düzələn bütlərdir.
Onlardır, bəli, onlardır sizə nəsib olan.
Onların qarşısında içmə təqdimi tökdünüz,
Taxıl təqdimi gətirdiniz.
Bunlara görə Mən təsəlli taparammı?

7 Yatağınızı yüksək, uca dağda salmısınız,
Qurbanlarınızı kəsmək üçün də oraya çıxırsınız.
8 Qapılarınıza, qapıların yan taxtalarının arxasına
İyrənc işarələr düzmüsünüz.
Məni tərk edib yatağınızı geniş açdınız,
Orada uzandınız, oynaşlarınızla sövdələşdiniz,
Birlikdə yatmağa can atdınız,
Onların çılpaqlığına tamaşa etdiniz!
9 Ətirləri bol-bol vurandan sonra
Molek allahına sarı getdiniz.
Elçilərinizi uzaqlara göndərdiniz,
Özünüzü ölülər diyarına qədər endirdiniz.
10 Uzun yollar sizi taqətdən saldı.
Lakin siz “daha bəsdir” demədiniz.
Gücünüzü təzələyib qalxdınız,
Buna görə yorulmadınız.

11 Kim sizi qorxudub dəhşətə saldı ki,
Məni aldatdınız?
Məni yada salmadınız,
Ürəyinizdə Mənə yer vermədiniz?
Mən xeyli vaxt susduğuma görə,
Siz Məndən qorxmursunuz?
12 Mən sizin salehliyinizi,
Etdiyiniz əməlləri aşkara çıxaracağam,
Bunların sizə xeyri olmayacaq.
13 Siz fəryad edəndə
Bu yığdığınız bütlər
Görək sizi nə cür qurtaracaq!
Onların hamısını külək sovurub atacaq,
Bir nəfəs onları yerindən tərpədib aparacaq.
Lakin Mənə sığınan torpağı irs olaraq alacaq,
Müqəddəs dağımı mülk edəcək».

Rəbb xalqına şəfa verəcək

14 Rəbb deyir:
«Tikin, tikin, yol hazırlayın!
Xalqımın yolundakı əngəlləri götürün!»
15 Uca və əzəmətli,
Əbədi yaşayan, adı müqəddəs Olan
Belə deyir:
«Mən yüksək və müqəddəs yerdə yaşadığım halda

Ruhu əzilənlərlə, özünü aşağı tutanlarla birlikdəyəm ki,
Özünü aşağı tutanların ruhunu dirildim,
Əzilmişlərin ürəyini dirçəldim.
16 Həmişə çəkişib qəzəblənməyəcəyəm,
Yoxsa yaratdığım canlı insan qarşımda dura bilməz.
17 Tamahkarlıq günahına görə
Qəzəblənib xalqı cəzalandırdım,
Hiddətlənib üzümü ondan döndərdim.
O da inad edib öz yolu ilə getdi.
18 Əməllərini gördüm,
Amma bu xalqa şəfa verəcəyəm.
Ona rəhbərlik edəcəyəm,
Ona və onun yas tutanlarına təsəlli verəcəyəm.
19 * Ağızları ilə həmdlər söyləyəcəyəm.
Uzaqdakılara və yaxındakılara qoy sülh, sülh olsun».
Rəbb belə deyir: «Mən onlara şəfa verəcəyəm».
20 Pislər isə sanki dalğalanan dənizdir,
Bu dəniz sakit dura bilməz,
Onun suları palçıq və kir çıxarar.
21 * «Pislərə isə sülh yoxdur» deyir mənim Allahım.

58

Düzgün oruc

1 «Avazla çığırın, çəkinməyin,
Səsinizi şeypur səsi kimi ucaldın,
Xalqıma üsyankarlığını,
Yaqub nəslinə günahlarını bildirin!
2 Onlar hər gün Məni axtarır,
Mənim yolumu öyrənməkdən zövq alır.
Sanki bu əməlisaleh,
Allahının hökmündən ayrılmayan millət imiş.
Onlar Məndən düzgün hökmlər diləyirdi,
Allaha yaxınlaşmaqdan zövq alırdı.

3 Onlar belə deyir:
“Oruc tutduğumuzu nə üçün görmürsən,
Özümüzü aşağı tutanda,
Sən niyə fikir vermirsən?”
Baxın, oruc tutduğunuz gün
Siz istədiyinizi edirsiniz,
Bütün işçilərinizi sıxışdırırsınız.
4 Baxın, orucunuzu savaşma ilə,
Dava ilə, yumruqla, döyməklə keçirirsiniz.
Səsinizi ucalara çatdırmaq üçün
Bugünkü kimi sizə oruc tutmaq olmaz.
5 İstədiyim oruc, insanın özünü aşağı tutduğu gün belə olmalı idimi?
Bu, qamış kimi başınızı əyib,
Əyninizə çul geyib, kül üstündə oturmağınızdırmı?
Bunamı oruc və Rəbbə məqbul olan gün deyirsiniz?

* **57:19** Ef. 2:17 * **57:21** Yeş. 48:22

6 Mənim istədiyim orucsa
Haqsızlığın buxovlarını qırmaq,
Boyunduruğun iplərini açmaq,
Sıxıntı içində olanları azad etmək,
Hər cür boyunduruğu məhv etmək deyilmi?
7 Yediyiniz çörəyi acla bölüşdürmək,
Yurdsuz kasıbları evinizə gətirmək deyilmi?
Mənim istədiyim oruc bu deyilmi?
Çılpaq görəndə geyindirmək,
Yaxınlarınızdan köməyinizi əsirgəməmək deyilmi?
8 Onda nurunuz şəfəq kimi saçacaq,
Tezliklə şəfa tapacaqsınız,
Qarşınızda salehliyiniz gedəcək,
Rəbbin izzəti sizə arxa olacaq.
9 O vaxt Rəbbi köməyə çağıracaqsınız, Rəbb cavab verəcək.
Fəryad edəcəksiniz, O sizə “buradayam” deyəcək.

Əgər siz boyunduruğu,
Yəni başqalarına zülm etməyinizi
Aranızdan rədd etsəniz,
Barmaq uzadıb şər sözlər söyləməyə yol verməsəniz,
10 Can-dildən acların qayğısına qalsanız,
Fəqirlərin ehtiyaclarını ödəsəniz,
Nurunuz qaranlıqda parlayacaq,
Qaranlığınız günorta işığı kimi nur saçacaq.
11 Rəbb həmişə sizə yol göstərəcək,
Quru torpaqlarda sizi doyuzduracaq, güc verəcək.
Siz də sulanmış bağça kimi,
Suları heç vaxtı əskilməyən
Bulaq kimi olacaqsınız.
12 Sizdən törənənlər qədim dağıntıları tikəcək,
Nəsillərdən qalma təməllərin üstünü
Siz bərpa edəcəksiniz.
Sizə xarabalıqları bərpa edənlər,
Camaatın yaşaması üçün
Küçələri yenidən quranlar deyiləcək.

Şənbə gününə riayət edənlər üçün mükafat

13 Şənbə günündə büdrəməsəniz,
Müqəddəs günümdə istədiyinizi etməsəniz,
Şənbə gününü “şən gün”,
Rəbbin müqəddəs gününü
“Şərəfli gün” adlandırsanız,
Öz yolunuzla getməməklə,
İstədiyinizi əldə etməməklə,
Boşboğazlıqla məşğul olmamaqla,
O günü əziz tutsanız,
14 Rəblə ünsiyyətdən zövq alacaqsınız.
O zaman Mən sizi yer üzünün
Yüksək yerlərinə çıxaracağam,
Atanız Yaqubun payından dadacaqsınız».
Bu sözlər Rəbbin ağzından çıxıb.

59

Günah və etiraf

1 Ah, Rəbbin əli qısa deyil ki, xilas edə bilməsin,
Qulağı kar deyil ki, eşidə bilməsin.
2 Lakin şər əməlləriniz
Allahınızla sizin aranızda ayrılıq saldı.
Günahlarınıza görə Onun üzü sizdən döndü,
O səsinizi eşitmir.
3 Çünki əlləriniz qanla,
Barmaqlarınız şər əməllərlə murdarlanıb.
Dodaqlarınız yalan danışır,
Diliniz pislik söyləyir.
4 * Məhkəmədə ədalətlə işə baxan yoxdur,
Doğruluqla özünü müdafiə edən yoxdur,
Boş sözlərə güvənirlər, aldadırlar,
Əziyyətə hamilə olub pislik doğurlar.

5 Gürzə yumurtalarına qırt yatırlar,
Hörümçək toru toxuyurlar.
O yumurtalardan yeyən ölür,
Qırılan yumurtalardan əfi ilan çıxır.
6 Onların toxuduğu hörümçək torundan paltar çıxmaz,
Toxuduqları parça ilə özlərini örtə bilmirlər.
Elədikləri əməllər şər əməllərdir,
Əllərində zorakılıq işləri var.
7 * Ayaqları pis işlər etməyə tələsir,
Günahsız qan tökməyə cəlddir.
Fikirləri, niyyətləri şər əməllərdir,
Yollarında viranəlik, qırğın var.
8 Əmin-amanlıq yolu nədir, onlar bilmirlər,
Getdikləri yolda ədalət yoxdur,
Özlərinə əyri yol seçdilər,
O yoldan gedənlərin heç biri
Əmin-amanlıq nədir bilmir.

9 Buna görə ədalət bizdən uzaqlaşıb,
Salehliyə çata bilmirik.
İşıq ümidindəyik, lakin qaranlıqdayıq,
Aydınlıq gözləyirik, zülmətdə yeriyirik.
10 Kor kimi əllərimizlə divarı yoxlayırıq,
Gözü görməyənlər tək yol axtarırıq.
Günorta çağı gecə vaxtı olduğu kimi büdrəyirik,
Güclülər arasında ölülər kimiyik.
11 Hamımız ayı kimi nərildəyirik,
Göyərçin tək inildəyirik.
Ədalət gözləyirik, lakin heç bir şey yoxdur.
Qurtuluş gözləyirik, amma bizdən uzaqdır.
12 Çünki Önündə üsyankarlığımız böyükdür,
Günahlarımız bizə qarşı şəhadət edir.

* **59:4** Əyy. 15:35; Zəb. 7:14 * **59:7** Sül. 1:16; Rom. 3:15-17

Üsyankarlığımız bizi dövrəyə alıb,
Şər əməllərimizdən xəbərdarıq.
13 Üsyankar olub Rəbbi rədd etdik,
Allahımızın ardınca getmədik,
Zorakılıq, xəyanətlə dolu sözlər danışdıq,
Yalan kəlmələri ürəyimizdə gizlətdik,
Sonra aşkara çıxartdıq.
14 Ədalət geri çəkildi,
Salehlik uzaqda durdu,
Çünki həqiqət şəhər meydanında yıxıldı,
Dürüstlük aramıza daxil ola bilmir.
15 Həqiqət heç bir yerdə yoxdur,
Şərdən uzaq duran talan olunur.

Rəbb xalqını qurtaracaq

Rəbb bunları gördü,
Ədalətin yoxluğu Onun xoşuna gəlmədi.
16 * Rəbb gördü ki, heç kim yoxdur,
Havadarın olmadığına görə O mat qaldı.
Onda Onun qolu Ona zəfər gətirdi,
Salehliyi Ona dayaq oldu.
17 * * O, salehliyi zireh kimi geydi,
Qurtuluş dəbilqəsini başına taxdı.
Qisas geyimlərini geydi,
Qeyrət libasına büründü.
18 O hər kəsə əməllərinə görə əvəz verəcək.
Düşmənlərinə qəzəblə, yağılarına,
Uzaq diyarlara qisasla əvəz verəcək.
19 Beləcə qərbdən şərqədək adamlar
Rəbbin adından və əzəmətindən qorxacaq.
Çünki düşmən azğın bir çay kimi gəldikdə
Rəbbin nəfəsi onu qovacaq.

20 * Rəbb bəyan edir: «Satınalan Siona gələcək,
Yaqub nəslinin üsyankarlıqdan dönənlərinin yanına gələcək».
21 «Mənim onlarla bağladığım əhd budur: üzərindəki Ruhum, ağzına qoyduğum sözlərim indidən sonsuzadək sənin, övladlarının, nəvə-nəticələrinin ağzından düşməyəcək». Bunu Allah deyir.

60

Sionun şərəfli gələcəyi

1 Qalx, işıqlan, çünki nurun gəldi,
Rəbbin izzəti üzərinə gəldi!
2 Budur, dünyanı qaranlıq, ümmətləri zülmət bürüyəcək.
Amma Rəbb üzərinə nur saçacaq,
İzzəti səni əhatə edəcək.
3 * Millətlər sənin nuruna,
Padşahlar üzərinə çökən aydınlığa doğru gələcək.

4 Qaldır başını, bax ətrafına,

* **59:16** Yeş. 63:5 * **59:17** Ef. 6:14 * **59:17** Ef. 6:17; 1Sal. 5:8 * **59:20** Rom. 11:26-27
* **60:3** Vəhy 21:24

Hamı yığılıb yanına gəlir!
Oğulların uzaqdan gəlir,
Qızların qucaqda gətirilir.
5 O vaxt bunu görüb üzün nur saçacaq,
Ürəyin sevincdən tez-tez çırpınacaq.
Çünki uzaq ölkələrin var-dövləti sənə gətiriləcək,
Millətlərin sərvəti sənə gələcək.
6 Dəvə sürüləri, Midyan və Efa köşəkləri
Torpaqlarını dolduracaq.
Bütün Səba xalqı gəlib
Qızıl və kündür gətirəcək,
Rəbbə həmdlər söyləyəcək.
7 Qedarın bütün qoyun sürüləri yanına yığılacaq,
Nevayotun qoçları sənin əlinin altında olacaq,
Qurbangahıma Mənə məqbul olan qurbanlar gətiriləcək.
Şərəfli evimi daha da izzətləndirəcəyəm.

8 Kimdir bunlar, bulud kimi,
Yuvalarına yaxınlaşan göyərçin tək uçub gələnlər?
9 Uzaq diyarlar Mənə ümid bağladıqlarına görə
Tarşiş gəmiləri başda olmaqla
Allahın Rəbbin şərəfinə,
Səni ucaldan İsrailin Müqəddəsi üçün
Sənin övladlarını qızıl-gümüşü ilə
Uzaqdan gətirən gəmilərdir bunlar.
10 Əcnəbilər divarlarını tikəcək,
Padşahları sənə xidmət edəcək.
Qəzəbimdə səni vurdumsa da,
Lütfümlə sənə mərhəmət edəcəyəm.
11 * Darvazaların həmişə açıq qalacaq,
Nə gecə, nə də gündüz qıfıllanmayacaq ki,
Millətlərin sərvəti sənə təqdim olunsun,
Padşahları yanına gətirilsin.
12 Çünki sənə xidmət etmək istəməyən
Millət ya padşahlıq məhv olacaq,
Bəli, o millətlər tamamilə yox olacaq.

13 Livanın şan-şöhrəti olan şam ağacı, çinar və sərv ağacları
Müqəddəs məkanımdakı yeri gözəlləşdirmək üçün
Birgə yanına gətiriləcək,
Qədəm qoyduğum yeri şərəfləndirəcəyəm.
14 * Sənə zülm edənlərin övladları
Gəlib önündə təzim edəcək.
Sənə həqarətlə baxanların hamısı
Ayaqlarına düşüb səcdə edəcək.
Sənə Rəbbin şəhəri,
İsrailin Müqəddəsinin Sionu deyəcəklər.

15 Səni tərk edib nifrət etdilər,
Yanından heç kim keçmirdi,

* **60:11** Vəhy 21:25-26 * **60:14** Vəhy 3:9

İndi isə Mən səni əbədi fəxr,
Nəsillər boyu sevinc edəcəyəm.
16 Millətlər və padşahlar
Bir ana kimi sənə süd verəcəklər.
O vaxt biləcəksən ki, səni qurtaran Rəbb,
Səni Satınalan, Yaqubun qüdrətli Allahı Mənəm.

17 Sənə tunc əvəzinə qızıl,
Dəmir yerinə gümüş,
Ağac yerinə tunc,
Daş əvəzinə dəmir gətirəcəyəm.
Əmin-amanlığı başçın,
Salehliyi hökmdarın təyin edəcəyəm.
18 Ölkəndən zorakılıq,
Sərhədlərindən viranəlik,
Qırğın xəbəri gəlməyəcək.
Divarlarını «Xilas»,
Darvazalarını «Həmd» adlandıracaqsan.
19 * Artıq gündüz günəş sənin işığın olmayacaq,
Gecə ay sənə aydınlıq verməyəcək.
Çünki Rəbb əbədi nurun,
Allahın sənin şöhrətin olacaq.
20 Günəşin batmayacaq, ayın gizlənməyəcək,
Çünki Rəbb əbədi nurun olacaq,
Sənin yaslı günlərin qurtaracaq.
21 Bütün xalqın saleh olacaq,
Torpağı əbədi mülk olaraq alacaq.
Onlar əkdiyim fidandır,
Şöhrətimi göstərmək üçün əlimin işidir.
22 Ən kiçik ailədən böyük nəsil törəyəcək,
Azsaylı nəsil qüdrətli millət olacaq.
Mən Rəbb bunu öz vaxtında tez edəcəyəm.

61

Rəbbin lütf ili

1 * * * Xudavənd Rəbbin Ruhu üzərimdədir,
Çünki fəqirlərə müjdəni bildirmək üçün
O məni məsh etdi.
Qəlbi sınıq olanlar üçün, yaralarını sarımaq üçün,
Əsirlərə azadlıq,
Dustaqlara sərbəstlik elan etmək üçün,
2 Rəbbin lütf ilini,
Allahımızın qisas gününü bəyan etmək üçün,
Yaslıların hamısına təsəlli vermək üçün,
3 Sionda yas tutanları təmin etmək,
Kül yerinə çələng,
Yas yerinə sevinc gətirən məsh yağı,
Kədərli ruh əvəzinə
Həmd libasını bəxş etmək üçün
Rəbb məni göndərdi.

* **60:19** Vəhy 21:23; 22:5 * **61:1** Luka 4:18-19 * **61:1** Mat. 11:5; Luka 7:22 * **61:1** Mat. 5:4

Rəbbin şöhrətini aşkar etmək üçün
Onlara Rəbbin əkdiyi salehlik palıdları deyiləcək.
4 Onlar qədim dağıntıları inşa edəcək,
Əvvəlki xarabalıqları bərpa edəcək,
Nəsillər boyu viranə qalmış şəhərləri yenidən quracaq.

5 Yadellilər gəlib sürülərinizi otaracaq,
Əcnəbilər sizə əkinçilik və bağbanlıq edəcək.
6 Sizsə Rəbbin kahinləri,
Allahımızın xidmətçiləri adlanacaqsınız.
Millətlərin sərvəti ilə bəslənəcəksiniz,
Var-dövlətləri ilə fəxr edəcəksiniz.
7 Çəkdiyiniz xəcalət yerinə ikiqat şərəf,
Rüsvayçılıq əvəzinə payınızı alıb sevinəcəksiniz.
İndi isə torpağınızda ikiqat mülk alacaqsınız,
Sevinciniz əbədi olacaq.
8 Çünki Mən Rəbb ədaləti sevirəm.
Soyğunçuluğa, haqsızlığa nifrət edirəm.
Əlbəttə, əməllərinə görə onlara haqqını verəcəyəm,
Onlarla əbədi əhd kəsəcəyəm.
9 Nəsillərindən törəyənlər millətlər içində,
Övladları xalqlar arasında tanınacaq.
Onları görən hər kəs biləcək ki,
Rəbb nəsillərinə xeyir-dua verdi.

10 * Rəbdə böyük sevinc tapacağam,
Allahımda ürəyim şadlıqdan coşacaq,
Çünki çələnglə bəzənmiş bəy kimi,
Bər-bəzək taxmış gəlin kimi
Mənə qurtuluş paltarı geyindirdi,
Salehlik libası ilə bürüdü.
11 Torpaq zoğlarını necə cücərdirsə,
Bağ əkilən toxumları necə yetişdirirsə,
Xudavənd Rəbb də bütün millətlər qarşısında
Salehliyi və həmdi belə yetişdirəcək.

62

Sionun yeni adı

1 Salehliyi nur kimi saçanadək,
Qurtuluşu məşəl tək yananadək
Sion naminə susmayacağam,
Yerusəlim naminə sakit durmayacağam.
2 * Millətlər salehliyini,
Bütün padşahlar əzəmətini görəcək.
Rəbbin ağzı ilə deyəcəyi,
Sənə verəcəyi yeni bir adla çağırılacaqsan.
3 Sən Rəbbin əlində gözəllik tacı,
Allahının ovcunda padşahlıq çələngi olacaqsan.
4 Artıq sənə «atılmış»,
Ölkənə «viranə qalmış» deməyəcəklər.

* **61:10** Vəhy 21:2 * **62:2** Yeş. 65:15; Vəhy 2:17

Əvəzinə sənə «sevdiyim»,
Ölkənə isə «ərli» deyiləcək.
Çünki Rəbb səni sevəcək,
Ölkən də ərli sayılacaq.
5 Bir gənc bakirə qızla evləndiyi kimi
Səni Yaradan da sənlə evlənəcək.
Bəy gəlindən zövq aldığı kimi
Allahın da səndən zövq alacaq.

6 Ey Yerusəlim, divarlarının üstünə
Mən qarovulçular qoydum.
Gecə-gündüz onlar susmayacaq.
Ey Rəbbə sözünü xatırladan sizlər, susmayın,
7 Rəbb Yerusəlimi bərpa edənədək,
Onu yer üzünün tərifə layiq şəhərinə döndərənədək
Ona rahatlıq verməyin!

8 Rəbb sağ əlini, güclü qolunu
Qaldırıb and içdi:
«Düşmənlərinə sənin taxılını bir daha yedirtməyəcəyəm,
Yadellilər sənin əziyyətlə sıxdığın şərabını içməyəcək.
9 Taxılı yığan yeyəcək,
Rəbbə həmdlər edəcək.
Üzümü toplayan şərabını
Məbədimin həyətlərində içəcək».

10 Keçin, keçin şəhər darvazalarından,
Xalq üçün yol hazırlayın!
Tikin, yol salın,
Daşları kənara atın,
Xalqlar üçün bayraq qaldırın!
11 * Rəbb yer üzünün ən uzaq yerlərinə bəyan etdi:
«Sion qızına deyin:
“Budur, qurtuluşun gəlir,
Rəbbin mükafatı onunladır,
Ənamı önündədir”».
12 Sion xalqına
«Rəbbin satın aldığı, müqəddəs xalq» deyəcəklər.
Sən, ey Yerusəlim,
«Allahın axtardığı, tərk olmamış şəhər» adlanacaqsan.

63

Rəbbin qüdrəti

1 * Edomdan, Bosradan al geyimlər geyib
Bu gələn kimdir?
Təmtəraqlı libas içində,
Böyük qüdrətlə gələn kimdir?
«O Mənəm, həqiqətlə danışan,
Qurtarmağa qadir olan».

---

* **62:11** Yeş. 40:10; Vəhy 22:12 * **63:1** Yeş. 34:5-17; Yer. 49:7-22; Yez. 25:12-14; 35:1-15; Amos 1:11-12; Avd. 1-14; Mal. 1:2-5

2 Nə üçün geyimlərin qırmızıdır,
Nə üçün libasın al rəngdədir,
Sanki sən üzümsıxanda üzüm sıxırdın?
3 * * «Üzümsıxanda üzümü tək sıxdım,
Yanımda xalqlardan heç kim olmadı.
Qəzəb içində onları tapdaladım,
Qeyzlə təpiyimin altına saldım.
Qanları geyimlərimə sıçradı,
Bütün libaslarımı bulaşdırdım.
4 Çünki qisas günü qəlbimdə idi,
Xalqımı satın aldığım il gəldi.
5 * Mən baxdım, kömək edən bir kəs yox idi,
Mənim tərəfimi saxlayan olmadığına məəttəl qaldım,
Onda qolum mənə zəfər gətirdi,
Qeyzim mənə dayaq oldu.
6 Qəzəb içində xalqları tapdaladım,
Qeyzimi onlara içirtdim,
Qanlarını yerə axıtdım».

Rəbbin xeyirxahlığı

7 Rəbbin lütfkar işlərindən,
Həmdlərə layiq əməllərindən nəql edəcəyəm.
Böyük mərhəməti və məhəbbəti naminə,
İsrail nəslinə etdiyi böyük xeyirxahlığına görə,
Rəbbin bizə etdiyi bütün işlərinə görə
Onu xatırlayacağam.
8 Rəbb dedi:
«əlbəttə, onlar Mənim xalqımdır,
Məni aldatmayan övladlarımdır».
Beləcə onlara Qurtarıcı oldu.
9 Onlar əziyyət çəkdikdə
O da əziyyət çəkdi.
Hüzurundan gələn mələk onları xilas etdi.
Məhəbbəti və mərhəməti ilə
Onları satın aldı.
Bütün keçmiş günlərdə onları götürüb apardı.

10 * Lakin İsrail üsyankar olaraq
Onun Müqəddəs Ruhunu kədərləndirdi.
Rəbb də düşməni olub
Onlara qarşı döyüşdü.
11 * Sonra xalq keçmiş günləri –
Rəbbin qulu Musanın dövrünü yada saldı.
Onları sürüsünün çobanları ilə birgə
Dənizdən keçirən haradadır?
Onların daxilinə
Müqəddəs Ruhunu ehsan edən,
12 Öz əzəmətli gücü ilə Musanın sağ əlindən tutub,
Özünə əbədi ad qazandırmaq üçün
Suları qarşılarında yaran Rəbb haradadır?

* **63:3** Vəhy 14:20; 19:15 * **63:3** Vəhy 19:13 * **63:5** Yeş. 59:16 * **63:10** Həv. 7:51; Ef. 4:30
* **63:11** Çıx. 14:21

13 Bir at çöldə yıxılmadan çapan kimi
Onları da dərinliklərdən elə keçirən Rəbb haradadır?
14 Rəbbin Ruhu onlara elə rahatlıq verdi ki,
Elə bil naxır otu bol olan dərədə otarılır.
Bəli, Sən adını şərəfləndirmək naminə
Xalqına belə yol göstərdin.

Rəhm və imdad haqqında yalvarış

15 Ya Rəbb, göylərdən bax,
Müqəddəs, izzətli, uca məskənindən bizə nəzər sal!
Haradadır Sənin qeyrətin, gücün?
Qəlbindəki həsrəti, rəhmi bizdən əsirgədin.
16 Sənsən Atamız.
İbrahim bizi tanımasa da,
İsrail bizim kim olduğumuzu bilməsə də,
Atamız Sənsən, ya Rəbb,
Əzəldən bəri adın «Bizi Satınalan»dır.
17 Nə üçün, ya Rəbb,
Bizi yolundan azdırırsan,
Səndən qorxmayaq deyə
Qəlblərimizi inadkar edirsən?
Qullarının xatirinə,
İrsin olan qəbilələrinin xatirinə geri dön.
18 Müqəddəs xalqın qısa müddətə Sənin Müqəddəs məkanına sahib oldu.
İndi isə oranı düşmənlərimizin ayağı tapdalayır.
19 Əzəldən bəri heç vaxt
Hakimlik etmədiyin xalqa bənzədik,
Sanki Sənin adına bağlı xalq olmamışıq.

64

1 Ya Rəbb, kaş göyləri yarıb enəydin,
Dağlar hüzurunda sarsılardı!
2 Alov kolluğu yandıran kimi,
Od suyu qaynadan kimi
Adını yağılarına tanıtdıraydın,
Millətlər önündə lərzəyə gələrdi!
3 Sən gözləmədiyimiz əzəmətli işlər edəndə
Endin yer üzünə, dağlar önündə sarsıldı.
4 * Ona etibar edənlər üçün belə işlər edən Allahı,
Əzəldən bəri Səndən başqasını nə göz görüb, nə də qulaq eşidib.
5 Sevinə-sevinə salehlik edəni,
Yollarında Səni xatırlayanları qarşılayırsan.
Amma biz günaha batdıq, Sən qəzəbləndin.
Beləcə xeyli vaxt yaşadıq,
Bəs biz necə xilas ola bilərik?
6 Hamımız elə bil ki murdarlandıq,
Bütün saleh əməllərimiz murdar əskiyə bənzəyir.
Hamımız yarpaq kimi soluruq,
Şər əməllərimiz bizi külək tək sovurub-aparır.
7 Sənin adını çağıran yoxdur,
Sənə bağlanmaq üçün can atan yoxdur.

* **64:4** 1Kor. 2:9

Çünki bizdən üz döndərdin,
Şər əməllərimizə görə bizi yox etdin.
8 Yenə də, ya Rəbb, Sənsən Atamız:
Biz gilik, Sən isə dulusçu,
Biz hamımız Sənin əlinin işiyik.
9 Ya Rəbb, çox qəzəblənmə,
Şər əməllərimizi heç vaxt xatırlama,
Hamımız Sənin xalqınıq, bunu nəzərə al.
10 Müqəddəs şəhərlərin səhraya,
Sion çöllüyə döndü,
Yerusəlim viran qaldı.
11 Atalarımızın Sənə həmd etdikləri yer –
Müqəddəs, şanlı məbədimiz yandı,
Gözəl binalarımız xaraba qaldı.
12 Bütün bunlardan sonra,
Ya Rəbb, yenə də Özünü saxlayacaqsanmı?
Susub bizi nə qədər alçaldacaqsan?

65

Dikbaşlar cəza çəkəcək

1 * «Məni soruşmayanlara Mən zühur etdim,
Məni axtarmayanlar tərəfindən tapıldım.
Adımı çağırmayan millətə dedim:
“Buradayam! Buradayam!”
2 Pis yolla gedən,
Öz düşüncələri ilə hərəkət edən
Dikbaş xalqa gün boyu əllərimi uzadıb durdum.
3 O xalq ki bağlarda qurban kəsərək,
Kərpiclərin üstündə buxur yandırıb
Gözüm önündə daima Məni təhqir edir,
4 Qəbiristanlıqda oturub
Gizli yerlərdə gecələyir,
Donuz əti yeyir,
Qablarında haram ət qaynadır.
5 Onlar bir-birinə deyir: “Uzaq dur,
Mənə yaxınlaşma, çünki mən səndən müqəddəsəm”.
Belələri burnuma tüstü,
Bütün gün yanan alovdur.

6 Budur, qarşımda bunlar yazılıb:
Mən susmayacağam,
Ancaq onların əvəzini verəcəyəm,
Əməllərini başlarına çevirəcəyəm.
7 Onların da, atalarının da qəbahətlərinin cəzasını
Onlara çəkdirəcəyəm».
Rəbb deyir.
«Dağların başında buxur yandırdıqlarına görə,
Təpələrin başında Mənə küfr etdiklərinə görə
Mən əvvəlki əməllərini ölçüb onların əvəzini onlara çəkdirəcəyəm».

* **65:1** Rom. 10:20-21

8 Rəbb deyir:
«Üzüm salxımında şirə tapıldığına görə deyirlər:
“Salxımı xarab etməyin, içində bərəkət var”.
Mən də qullarımın xatirinə belə edərəm ki,
Onların hamısı məhv olmasın.
9 Yaqubdan törəyənlərin sayını artıracağam,
Yəhuda nəslindən dağlarıma varis çıxacaq,
Seçilmiş xalqım oranı irs alacaq.
Mənim qullarım orada məskunlaşacaq.
10 * Məni axtaran xalqım üçün
Şaron sürülərin otlağı,
Akor vadisi mal-qaranın rahatlandığı yer olacaq.

11 Lakin sizlər – Rəbbi tərk edənlər,
Müqəddəs dağımı unudanlar,
Tale allahına süfrə açanlar,
Qismət allahına camlarda şərab təqdim edənlər,
12 Mən də sizi qılınca qismət edəcəyəm,
Hamınız qırılmaq üçün diz çökəcəksiniz.
Çünki Mən çağıranda sizdən cavab almadım,
Danışanda qulaq asmadınız.
Gözümdə pis olanı etdiniz,
Mənə məqbul olmayanı seçdiniz».

13 Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir:
«Qullarım yeyəcək, sizsə ac qalacaqsınız,
Qullarım içəcək, sizsə susayacaqsınız,
Qullarım sevinəcək, sizsə utanacaqsınız.
14 Qullarım şadlanıb mədhiyyələr söyləyəcək,
Sizsə ürək ağrısından qışqıracaqsınız,
Kədərli ruhla fəryad edəcəksiniz.
15 * Sizin adınız seçilmiş xalqımın
Ağzında ancaq lənət kimi qalacaq.
Xudavənd Rəbb sizi öldürəcək,
Öz qullarına isə başqa ad verəcək.
16 Ölkədə kim xeyir-dua istəsə,
Sadiq Allahdan diləyəcək.
Ölkədə kim and içsə,
Sadiq Allahın adı ilə and içəcək.
Çünki keçmiş əziyyətlər unudulub
Gözümün önündən yox olacaq.

Yeni yer, yeni göylər

17 * Budur, Mən yeni göylər və yeni yer yaradıram.
Əvvəlki işlər bir daha xatırlanmayacaq,
Heç yada düşməyəcək.
18 Yaratdığımla əbədilik sevinin, şadlanın.
Çünki sevinc üçün yeni Yerusəlimi,
Sakinlərini xoşbəxtlik üçün yaradacağam.
19 * Mən Yerusəlim üçün sevinəcəyəm,

* **65:10** Yeşua 7:24-26 * **65:15** Yeş. 62:2; Vəhy 2:17 * **65:17** Yeş. 66:22; 2Pet. 3:13; Vəhy 21:1
* **65:19** Vəhy 21:4

Xalqım üçün şadlanacağam.
Orada nə ağlaşma, nə fəryad səsi
Bir daha eşidilməyəcək.
20 Uşaqlar artıq körpə çağlarında ölməyəcək,
Uzun ömür sürməyən qoca olmayacaq,
Yüz yaşında ölənlər cavan sayılacaq,
Yüz yaşına çatmayanlar lənətli sayılacaq.
21 Onlar evlər tikib orada məskunlaşacaq,
Üzüm bağları salacaq, bəhrələrindən yeyəcək.
22 Tikdikləri evdə özgələr yaşamayacaq,
Əkdikləri bağın meyvələrini başqaları yeməyəcək.
Çünki xalqım ağaclar tək uzun ömür sürəcək,
Seçilmişlərim əllərinin işlərindən zövq alacaq.
23 Onlar boş yerə əlləşməyəcək,
Övladları bəlalarla üzləşməyəcək.
Çünki özləri də, övladları da,
Rəbbin xeyir-dualı nəsli olacaq.
24 Onlar Məni çağırmamışdan
Mən onlara cavab verəcəyəm,
Onlar hələ danışarkən Mən eşidəcəyəm.
25 * Qurdla quzu bir yerdə otlayacaq,
Şir buğa tək saman yeyəcək,
İlanın yediyi torpaq olacaq.
Müqəddəs dağımın heç bir yerində
Heç kimə zərər dəyməyəcək,
Heç bir kəs o birisini məhv etməyəcək».
Rəbb belə deyir.

66

Mühakimə və ümid

1 * * Rəbb belə deyir:
«Göylər Mənim taxtımdır,
Yer ayaqlarımın altındakı kətildir.
Mənim üçün harada ev tikəcəksiniz,
Dincələcəyim yer harada olacaq?
2 Çünki bütün bunları Mənim əlim yaratdı,
Hər şey beləcə əmələ gəldi» Rəbb bəyan edir.
«Ancaq Mən özünü aşağı tutan və ruhu əzilmiş insana,
Sözümün önündə titrəyənə nəzər salaram.

3 Buğa kəsən şəxs adam öldürən kimidir,
Quzunu qurban verən şəxs itin boynunu qıran kimidir,
Taxıl təqdimi gətirən şəxs donuz qanını təqdim edən kimidir,
Kündür yandıraraq təqdim edən şəxs bütə pərəstiş edən kimidir.
Onlar öz yolları ilə gedir,
İyrənc işlərindən həzz alır.
4 Mən də onları çətinliyə düçar edəcəyəm,
Qorxduqları bəlanı başlarına gətirəcəyəm.
Çünki Mən çağıranda onlardan cavab almadım,

* **65:25** Yeş. 11:6-9 * **66:1** Mat. 5:34-35; 23:22 * **66:1** Həv. 7:49-50

Danışanda qulaq asmadılar,
Gözümdə pis olanı etdilər,
Mənə məqbul olmayanı seçdilər».

5 Ey Rəbbin sözü önündə titrəyənlər,
Onun dediklərini eşidin:
«Mənim adıma görə sizə nifrət edib təqib edən soydaşlarınız
“Qoy Rəbb izzətini göstərsin,
Biz də görək, necə sevinərsiniz” deyirdilər.
Amma onlar rüsvay olacaq.
6 Şəhərdən nərələr,
Məbəddən bir səs eşidilir!
Bu, düşmənlərindən qisas alan Rəbbin səsidir.

7 * Bir qadın ağrı çəkmədən,
Sancısı tutmadan bir oğlan uşağı doğdu.
8 Belə bir şey eşidən olubmu?
Belə şeyləri kim görüb?
Bir gündə ölkə yarana bilərmi?
Bir anda millət doğula bilərmi?
Sion isə ağrısı tutan kimi övladlarını doğdu.
9 Mən doğuş anınadək gətirib
Doğmağa güc vermərəmmi?» deyir Rəbb.
«Doğuş üçün güc verən Mən
Bətni bağlayarammı?» deyir Allahın.
10 «Yerusəlimlə birgə sevinin,
Ey onu sevənlər, hamınız onun üçün şadlanın.
Ey Yerusəlim üçün yas tutanlar,
Onunla birgə cuşa gəlin, fərəhlənin!
11 Siz ananız Yerusəlimin döşlərini əmib
Təsəlli tapacaqsınız, doyacaqsınız,
Onun bol nemətlərindən dadıb zövq alacaqsınız».

12 Rəbb belə deyir:
«Budur, Mən əmin-amanlığı bir çay tək,
Millətlərin sərvətini daşqın sel kimi
Ona sarı axıdacağam.
Siz ondan bəslənəcəksiniz,
Qucağında daşınacaqsınız,
Dizlərində oxşanacaqsınız.
13 Övladına təsəlli verən bir ana tək
Mən sizə təsəlli verəcəyəm.
Yerusəlimdə təsəlli tapacaqsınız.
14 Bunları görüb ürəyiniz sevinəcək;
Bədənləriniz yaşıl ot kimi qüvvətlənəcək.
Hər kəs biləcək ki,
Rəbbin qoruyucu əli qullarının,
Qəzəbi isə düşmənlərinin üstündədir».

15 Budur, Rəbb odla gəlir,
Onun döyüş arabaları qasırğa tək gəlir.

* **66:7** Vəhy 12:5

Şiddətli qəzəbini, məzəmmətini
Alov kimi tökməyə hazırdır.
16 Rəbb bütün bəşəri odla,
Qılıncı ilə mühakimə edəcək,
Çoxlarını məhv edəcək.
17 «Bağlara girmək üçün
Özlərini təqdis edib pak edənlər,
Mərkəzdə duranın ardınca gedərək
Donuz, siçan və digər murdar heyvanların
Ətini yeyənlərin hamısı məhv olacaq»
Rəbb bəyan edir.
18 «Çünki Mən onların əməllərini də, fikirlərini də bilirəm. Bütün millətləri və dilləri bir yerə topladığım vaxt gəlir. Onlar gəlib Mənim əzəmətimi görəcək.
19 Mən aralarında bir əlamət qoyacağam. Onlardan qaçıb-qurtulanları Mən millətlərə – Tarşişə, Pula, mahir oxatanların vətəni Luda, Tuvala, Yavana, şöhrətimi eşitməyən, əzəmətimi görməyən uzaq diyarlara göndərəcəyəm. Onlar Mənim əzəmətimi bu millətlər arasında bəyan edəcək. 20 İsrail övladları Rəbbin məbədinə pak qablarda təqdimlərini necə gətirirlərsə, onlar da bütün millətlərdən soydaşlarını atlarla, arabalarla, taxt-rəvanlarla, qatırlarla, dəvələrlə müqəddəs dağıma, Yerusəlimə, Rəbbə elə təqdim edəcək. 21 Onlardan bəzisini Mən kahin və Levili seçəcəyəm» Rəbb bəyan edir.

22 * «Yaradacağım yeni göylər və yeni yer önümdə necə qalacaqsa,
Nəsliniz və adınız da elə qalacaq»
Rəbb bəyan edir.
23 «Hər Təzə Ay mərasimində, hər Şənbə günündə
Bütün bəşər gəlib qarşımda səcdə edəcək».
Rəbb deyir.
24 * «Onlar eşiyə çıxanda
Mənə qarşı üsyankar olanların meyitlərini görəcək.
Meyitləri yeyən qurd ölməyəcək,
Onları yandıran alov sönməyəcək.
Bütün bəşər onlardan iyrənəcək».

* **66:22** Yeş. 65:17; 2Pet. 3:13; Vəhy 21:1 * **66:24** Mark 9:48

YEREMYA
PEYĞƏMBƏRİN KİTABI
GİRİŞ

Yeremya peyğəmbər miladdan əvvəl VII əsrin ikinci yarısında və VI əsrin birinci yarısında yaşamışdır. O, kahin idi. Uzun sürən xidmət müddətində Allahın xalqını bütpərəstliyə uymaqları və günah nəticəsində düçar olduqları bəla barədə xəbərdarlıq edirdi. Onun qabaqcadan söylədiyi peyğəmbərliklər – Yerusəlimin süqutu, Navuxodonosorun şəhəri və məbədi dağıtması, Yəhuda padşahının və xalqının Babilə sürgün edilməsi gerçək oldu. Yeremya həmçinin xalqın sürgündən qayıtmasını və millətin dirçəlişini də qabaqcadan söyləmişdi.

Yeremya peyğəmbər öz xalqını sevən, onun məhkum olmasından kədərlənən həssas bir adam idi. Kitabın çox yerində o, Allahın peyğəmbəri olduğu üçün iztirablar çəkməsi barədə ürək ağrısı ilə danışır. Rəbbin sözü onun qəlbində sanki yanar od idi, Yeremya onu ürəyində saxlaya bilmirdi.

Kitabda bəzi böyük peyğəmbərliklər Yeremyanın yaşadığı çətin dövrdən sonrakı gələcəyə işarə edir: Yeremya Yeni Əhd barədə danışır. Allahın xalqı bu əhdi yadda saxlayacaq, çünki həmin əhd onların qəlbinə yazılacaq.

Kitabın məzmunu

1:1-19 Yeremyanın çağırışı
2:1–25:38 Yoşiyanın, Yehoyaqimin, Yehoyakinin və Sidqiyanın hökmranlıq etdiyi dövrdə peyğəmbərliklər
26:1–45:5 Yeremyanın həyatında olan hadisələr
46:1–51:64 Millətlərə qarşı peyğəmbərliklər
52:1-34 Yerusəlimin süqutu

1 Bunlar Binyamin torpağındakı Anatotda yaşayan kahinlərdən biri olan Xilqiya oğlu Yeremyanın sözləridir. 2 * Yəhuda padşahı Amon oğlu Yoşiyanın
dövründə – padşahlığının on üçüncü ilində Yeremyaya Rəbbin sözü nazil oldu.
3 * * Bu, Yəhuda padşahı Yoşiya oğlu Yehoyaqimin dövründən Yəhuda padşahı
Yoşiya oğlu Sidqiyanın padşahlığının on birinci ilinin sonunadək, beşinci ayda
Yerusəlim əhalisinin sürgünə aparılmasına qədər davam etdi.

Yeremyaya çağırış

4 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu:
5 «Mən sənə ananın bətnində
Surət verməzdən əvvəl səni tanıdım,
Doğulmazdan əvvəl səni təqdis edib
Millətlərə peyğəmbər etdim».
6 Onda mən dedim: «Ah, ya Xudavənd Rəbb! Axı mənim danışıq qabiliyyətim
yoxdur, çünki hələ cavanam». 7 Rəbb mənə dedi: «Sən “cavanam” demə.
Mən səni kimin yanına göndərsəm, gedəcəksən, sənə nə əmr etsəm, onu
söyləyəcəksən. 8 Adamlardan qorxma, çünki səni qurtarmaq üçün Mən
səninlə olacağam» Rəbb belə bəyan edir. 9 Rəbb əlini uzadıb ağzıma toxundu
və mənə dedi: «Bax sözlərimi sənin dilinə qoydum. 10 Bu gün səni millətlər
və ölkələr üzərinə təyin etdim ki, onları kökündən yıxıb dağıdasan, qırıb məhv
edəsən, əkib tikəsən».

---

* **1:2** 2Pad. 22:3–23:27; 2Saln. 34:8–35:19 * **1:3** 2Pad. 23:36–24:7; 2Saln. 36:5-8 * **1:3** 2Pad. 24:18–25:21; 2Saln. 36:11-21

11 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: «Ey Yeremya, nə görürsən?» Mən dedim:
«Badam ağacının bir budağını görürəm».
12 Rəbb mənə dedi: «Düz görmüsən.
Axı Mən hər sözümü yerinə yetirməkdə sayığam». *
13 Mənə yenə Rəbbin bu sözü nazil oldu: «Nə görürsən?» Mən dedim:
«Şimaldan bu tərəfə yönəlmiş qaynar bir qazan görürəm».
14 Rəbb mənə dedi:
«Bu ölkədə yaşayanların hamısının üzərinə
Şimaldan bəla yağacaq.
15 Çünki Mən şimal ölkələrinin bütün tayfalarını çağıracağam»
Rəbb belə bəyan edir.
«Hər biri gəlib öz taxtını
Yerusəlim darvazalarının girişində,
Onun bütün darvazalarının ətrafında
Və bütün Yəhuda şəhərlərində quracaq.
16 Bütün pisliklərinə görə
Onların əleyhinə hökmlərimi bildirəcəyəm.
Çünki Məndən üz döndərib başqa allahlara buxur yandıraraq
Öz əl işlərinə səcdə etdilər.
17 Sən belini qurşayıb qalx, sənə əmr edəcəyim bütün şeyləri onlara söylə.
Onlardan qorxma, yoxsa Mən də səni onların önündə qorxuya salacağam.
18 Budur, Mən bu gün səni bütün ölkənin – Yəhuda padşahlarının, bu yerin
başçılarının, kahinlərinin və ölkə xalqının əleyhinə qalalı şəhər, dəmir sütun və
tunc divar etdim.
19 Onlar sənin lə vuruşacaq, ancaq gücləri çatmayacaq, çünki
səni qurtarmaq üçün Mən sənin lə olacağam» Rəbb belə bəyan edir.

2

İsrailin yoldan azması

1 Mənə Rəbbin sözü nazil oldu: «Get Yerusəlimə ucadan elan et ki, 2 Rəbb
belə deyir:
“Mən sənin cavanlığındakı mehrini,
Gəlin olanda məhəbbətini,
Səhrada, ot bitməyən torpaqda ardımca gəldiyini yadıma saldım.
3 Onda İsrail Rəbbə həsr olunmuşdu
Və Onun məhsulunun nübarı idi.
Onu udmaq istəyənlərin hamısı mühakimə olunur,
Üstlərinə bəla gəlirdi” Rəbb belə bəyan edir.

4 Ey Yaqub nəsli, ey İsrail nəslinin bütün tayfaları,
Rəbbin sözünü eşidin,
5 Rəbb belə deyir:
“Atalarınız Məndə nə haqsızlıq tapdılar ki,
Məndən uzaqlaşdılar və puç bütlər ardınca getdilər,
Özləri də puç adam oldular.
6 Daha demədilər ki, Misir torpağından bizi çıxaran,
Səhrada, uçurumlarla dolu boz çöllərdə,
Ölüm kölgəsində qalan quraq torpaqda,
Bir insanın keçmədiyi, heç kəsin yaşamadığı
Diyarda gəzdirən Rəbb haradadır?
7 Mən sizi bərəkətli torpağa gətirdim ki,

* **1:12** Badam – ibrani mətnində *şaqed* və sayıq – *şoqed*.

Onun meyvələrindən və nemətlərindən dadasınız.
Ancaq siz oraya girən kimi torpağımı murdar etdiniz,
Mülkümü iyrənc bir yerə çevirdiniz.
8 Kahinlər ‹Rəbbi axtaraq› demədilər,
Qanun müəllimləri Məni tanımadılar,
Rəhbərlər Mənə qarşı üsyan etdilər,
Peyğəmbərlər Baalın adı ilə peyğəmbərlik etdilər,
Faydasız şeylərin dalınca getdilər".

9 Buna görə Rəbb belə bəyan edir:
"Mən yenə sizinlə çəkişəcəyəm,
Mən övladlarınızın övladları ilə də çəkişəcəyəm.
10 Siz Kittim* adalarına gedib görün,
Qedara† adam göndərib öyrənin.
Görün belə bir şey oldumu?
11 Bir millət allahlarını dəyişdirdimi?
Əslində onlar allah deyil.
Ancaq Mənim xalqım öz Calalını faydasız bütlərə dəyişdi.
12 Ey göylər, siz buna heyrət edib tir-tir əsin və dəhşətə gəlin"
Rəbb belə bəyan edir.
13 "Çünki xalqım iki pis əməl etdi:
Məni – axar suların mənbəyini atıb
Özlərinə hovuzlar, su saxlamayan çatlı hovuzlar düzəltdilər.

14 Məgər İsrail quldur? Yoxsa o, kölə doğulmuşdu?
Bəs nə üçün qarət malı oldu?
15 Onun üstünə cavan aslanlar nərildədi və səslərini ucaltdılar.
Ölkəsini viran etdilər.
Şəhərləri yandı, bir nəfər sakin qalmadı.
16 Nof və Taxpanxes sakinləri sənin başını yardı.
17 Səni yolla aparan Allahın Rəbbi tərk etməklə
Bu işi öz başına gətirmədinmi?
18 Bəs Şixor‡ suyundan içmək üçün Misirə niyə gedirsən?
Fərat suyundan içmək üçün Aşşura niyə gedirsən?
19 Səni öz pisliyin cəzalandıracaq,
Dönüklüyün töhmətini alacaqsan.
Sən də görüb bil ki, Allahın Rəbbi atmağın,
Məndən qorxmamağın pis və acı şeydir"
Ordular Rəbbi Xudavənd belə bəyan edir.

20 "Sən boyunduruğunu ta qədimdən qırdın, iplərini qopardın
Və ‹sənə qulluq etməyəcəyəm› dedin.
Üstəlik hər uca təpənin üstündə,
Hər kölgəli ağacın altında yerə sərilib
Bütlərə səcdə edərək Mənə xəyanət etdin.
21 Mən səni gözəl meynə, tər-təmiz toxum kimi əkmişdim.
Sən necə əleyhimə çıxıb cır, yabanı meynə oldun?
22 İndi isə sən gilabı ilə yuyunsan, çoxlu sabun əritsən də,

* **2:10** Kittim – İsrailin qərbindəki ölkələr nəzərdə tutulur. † **2:10** Qedar – İsrailin şərqindəki ölkələr nəzərdə tutulur. ‡ **2:18** Şixor – Nil çayının qollarından biri.

Yenə günahın önümdə ləkə kimi qalacaq”
Xudavənd Rəbb belə bəyan edir.
23 “Axı necə deyə bilərsən ki, murdar olmadım,
Baal bütlərinin ardınca getmədim?
Dərədə necə rəftar etdiyinə bax, nə etdiyini gör.
Sən qızışan, ora-bura qaçan dişi dəvə kimi,
24 Şəhvətlə havanı iyləyən, səhraya öyrəşmiş vəhşi eşşək kimisən.
Qızanda onu kim saxlaya bilər?
Onu istəyənlər özlərini yormaz, cütləşmə vaxtı onu tapar.
25 Ayaqyalın gəzmə, boğazın susuzluqdan qurumasın.
Ancaq sən dedin: ‹Xeyr, olmaz!
Çünki mən yad allahları sevdim və onların ardınca gedəcəyəm›.

26 Oğru tutulanda necə utanırsa,
İsrail nəsli də padşahları, başçıları, kahinləri
Və peyğəmbərləri ilə birgə eləcə utanırlar.
27 Onlar ağaca ‹atamsan›, daşa ‹bizi sən doğdun› deyir.
Çünki Mənə tərəf üzlərini deyil, arxalarını çevirdilər.
Ancaq üstlərinə bəla gələndə ‹qalxıb bizi qurtar› deyirlər.
28 Bəs özün üçün düzəltdiyin bütlərin haradadır?
Başına bəla gəldiyi vaxt səni qurtara bilərlərsə, gəlsinlər.
Sənin allahların şəhərlərinin sayı qədərdir, ey Yəhuda!

29 Nə üçün Mənimlə çəkişirsiniz?
Hamınız Mənə qarşı üsyan etdiniz” Rəbb belə bəyan edir.
30 “Övladlarınızı nahaq yerə cəzalandırdım,
Çünki onlar ibrət götürmədilər.
Öz qılıncınız qırıb-çatan aslan kimi
Peyğəmbərlərinizi tələf etdi”.

31 Ey bu nəslin övladları, Rəbbin sözünə diqqət edin:
“Məgər Mən İsrail üçün bir səhra oldum?
Yaxud bir zülmət ölkəsi oldum?
Xalqım nə üçün deyir ki, biz öz-özümüzə ağayıq,
Bir daha Sənə tərəf gəlmərik?
32 Qız öz bəzəklərini, gəlin öz cehizini unuda bilərmi?
Ancaq xalqım uzun müddət Məni unutdu.
33 Oynaşlarının ardınca düşməkdə nə qədər mahirsən.
Ən pis arvadlar belə, səndən dərs ala bilər.
34 Sənin ətəklərin öldürdüyün
Məzlum, günahsız adamların qanına bulaşıb,
Halbuki onları oğurluq üstündə tutmadın.
Hələ bununla belə,
35 Sən deyirsən: ‹Mən təqsirsizəm,
Rəbbin qəzəbi hökmən məndən yan keçəcək›.
Bax Mən səni mühakimə edəcəyəm,
Çünki günah etmədiyini söyləyirsən.
36 Nə üçün tez-tez dolanıb dönüklük edirsən?
Aşşurda pərt olduğun kimi Misirdə də pərt olacaqsan.
37 Oradan da əllərinlə başını tutub çıxacaqsan,
Çünki bel bağladıqlarını Rəbb rədd etdi,

Onlarla uğur qazana bilməyəcəksən”.

3

Xəyanətkar İsrail

1 Əgər bir adam öz arvadını boşasa,
Arvad da onu tərk edib başqasına ərə getsə,
O adam bir də arvadının yanına qayıdarmı?
Belə etsə, ölkə də tamamilə murdar olmazmı?
Sənsə çoxlu oynaşla zina etdin, yenə də Mənə tərəf dönürsən?»
Rəbb belə bəyan edir.
2 «Başını çılpaq təpələrə tərəf qaldırıb bax.
Sevişmədiyin yer varmı?
Səhrada yaşayan bədəvi kimi
Yol kənarında oturdun və oynaşlarını gözlədin.
Zinakarlığın və pisliklərinlə ölkəni murdar etdin.
3 Buna görə də yağışların ardı kəsildi və yaz yağışı yağmadı.
Tərs sifətli fahişəyə oxşadın, utanmaq istəmədin.
4 İndi Məni “Atam, cavanlığımdan bəri mənim dostumsan.
5 Sən həmişə qəzəbli olacaqsan,
Əbədi kin saxlayacaqsanmı?” deyə çağırırsan.
Belə danışırsan, amma gücün çatdığı qədər pislik edirsən».

6 * Yoşiyanın padşahlığı dövründə Rəbb mənə dedi: «Dönük İsrailin nə etdiyini gördünmü? Hər uca təpənin üstünə, kölgəli ağacın altına gedib orada bütlərə səcdə edərək Mənə xəyanət etdi. 7 İsrail bütün bunları edəndən sonra “o Mənə tərəf qayıdacaq” dedim, ancaq o qayıtmadı. Xəyanətkar bacısı Yəhuda da bunu gördü. 8 Dəfələrlə zina etdiyi üçün dönük İsrailə talaq kağızı verib onu boşadım. Ancaq gördüm ki, onun xəyanətkar bacısı Yəhuda yenə qorxmadı, o da gedib fahişəlik etdi. 9 Heç əhəmiyyət vermədən zinakarlığı ilə ölkəni murdar etdi, daşlara və ağaclara səcdə edib xəyanət etdi. 10 Bütün bunlara baxmayaraq onun xəyanətkar bacısı Yəhuda Mənə bütün qəlbi ilə deyil, hiylə ilə üz tutdu» Rəbb belə bəyan edir.

11 Rəbb mənə dedi: «Dönük İsrail xain Yəhuda ilə müqayisədə daha saleh oldu. 12 Get, bu sözləri şimal səmtinə elan edib söylə: “Ey dönük İsrail, geri qayıt” Rəbb belə bəyan edir. “Sənə qəzəblə baxmayacağam, çünki Mən mərhəmətliyəm” Rəbb belə bəyan edir. “Əbədi kin saxlamaram. 13 Ancaq sən öz təqsirini boynuna al ki, Allahın Rəbbə qarşı üsyan etdin, hər kölgəli ağacın altında yad allahlara könül verdin və Mənim sözümə qulaq asmadınız” Rəbb belə bəyan edir.

14 “Ey dönük övladlar, geri qayıdın” Rəbb belə bəyan edir. “Çünki ağanız Mənəm. Sizi bir-bir şəhərdən, iki-iki tayfadan çıxarıb Siona gətirəcəyəm. 15 Ürəyimə yatan çobanları sizə verəcəyəm, sizə ağıl və müdrikliklə rəhbərlik edəcəklər. 16 Sizin törəyib çoxaldığınız günlərdə daha Rəbbin Əhd sandığından danışmayacaqlar” Rəbb belə bəyan edir. “O sandıq bir daha kimsənin ağlına gəlməyəcək, yada salınmayacaq, onun üçün heyfsilənməyəcəklər, yenisi də düzəldilməyəcək. 17 O zaman Yerusəlimə ‹Rəbbin taxtı› deyəcəklər. Bütün millətlər Rəbbin adı naminə Yerusəlimdə toplaşacaq. Daha pis ürəklərinin inadkarlığına görə hərəkət etməyəcəklər. 18 O günlərdə Yəhuda nəsli İsrail

* **3:6** 2Pad. 22:1–23:30; 2Saln. 34:1–35:27

nəsli ilə birləşib şimal ölkəsindən atalarınıza irs olaraq verdiyim torpağa birgə gələcək”.

19 Mən dedim:
“Necə də istərdim, səni oğullarımın arasına qoyum,
Sənə füsunkar torpağı – millətlər arasında ən gözəl irsi verim!
Güman etdim ki, Məni ‹Ata› deyə çağıracaqsınız,
Məndən üz döndərməyəcəksiniz.
20 Bir arvad öz ərinə xəyanət edirsə,
Siz də Mənimlə eləcə xəyanətlə rəftar etdiniz, ey İsrail nəsli!”
Rəbb belə bəyan edir.
21 “Çılpaq təpələr üzərində bir səs –
İsrail övladlarının
Ağlaşma və yalvarışları eşidilir,
Çünki onlar yollarını azdı,
Özlərinin Allahı Rəbbi unutdu.
22 Geri qayıdın, ey dönük övladlar,
Dönüklüyünüzə şəfa verim”.
Onlar da deyəcək:
“Budur, biz Sənə tərəf gəlirik,
Çünki Allahımız Rəbb Sənsən.
23 Doğrudan da, təpələrdən, dağlardan gələn
Hay-küy yalandır.
Əslində İsrailin xilası
Allahımız Rəbdədir.
24 Cavanlığımızdan bəri
Rüsvayçı bütlər
Atalarımızın zəhmətini,
Sürülərini və mal-qaralarını,
Oğullarını və qızlarını tələf etdi.
25 Biz xəcalətimiz içində yatırıq,
Rüsvayçılıq bizim yorğanımızdır,
Çünki cavanlığımızdan indiyədək
Biz və atalarımız
Allahımız Rəbbə qarşı günah etdik,
Allahımız Rəbbin sözünə qulaq asmadıq”».

4

1 Rəbb bəyan edir: «Ey İsrail, əgər geri qayıtsan,
Mənə tərəf qayıtsan,
İyrənc bütlərini önümdən götürsən,
Bir daha sərgərdan gəzməsən,
2 Həqiqət, ədalət və doğruluqla
“Var olan Rəbbə and olsun!” deyə and içsən,
O zaman millətlər
Rəbb vasitəsilə bərəkət alacaq,
Onunla öyünəcək».
3 * Çünki Yəhuda adamlarına və Yerusəlimə
Rəbb belə deyir:

* **4:3** Huşə 10:12

«Özünüz üçün təzə əkin yeri şumlayın,
Ancaq tikanlar arasında əkməyin.
4 Ey Yəhuda adamları və Yerusəlimdə yaşayanlar,
Özünüzü Rəbb üçün sünnət edin,
Ürəyinizin sünnət ətini kəsin.
Yoxsa pis əməllərinizə görə
Qəzəbim od kimi püskürüb yandıracaq,
Söndürən olmayacaq.

Yəhudaya hücum

5 Yəhudada elan edin,
Yerusəlimdə car çəkib deyin:
"Ölkədə şeypur çalın!"
Ucadan qışqırıb söyləyin:
"Gəlin toplanıb
Qalalı şəhərlərə girək!"
6 "Siona qaçın" deyə bayraq qaldırın,
Qaçıb qurtulun, dayanmayın.
Çünki Mən şimaldan
Bəla və böyük qırğın gətirəcəyəm».
7 Aslan yuvasından çıxdı,
Millətləri məhv edən yola düşdü.
Öz yerindən çıxdı ki,
Ölkənizi viran etsin.
Şəhərləriniz yerlə yeksan olacaq,
Orada sakin qalmayacaq.
8 Buna görə də çul geyinin,
Yas tutub ağlayın.
Çünki Rəbbin qızğın qəzəbi
Bizdən dönmədi.
9 «O gün padşahın və başçıların
Ürəyi gedəcək» Rəbb belə bəyan edir.
«Kahinlər çaşacaq,
Peyğəmbərlər karıxacaq».

10 Mən dedim: «Ah, ey Xudavənd Rəbb! Bu xalqı və Yerusəlimi tamamilə aldatdın. "Sizin üçün əmin-amanlıq olacaq" dedin, halbuki qılınc boğazımıza dirəndi».

11 O vaxt bu xalqa və Yerusəlimə deyiləcək: «Səhradakı çılpaq təpələrdən əziz xalqıma tərəf isti bir külək əsir. Bu külək dən sovurmayacaq, taxıl təmizləməyəcək. 12 Mənim əmrimlə bundan da güclü bir külək əsəcək və Mən indi onlara Öz hökmümü bildirəcəyəm».

13 Budur, düşmən buludlar kimi gəlir,
Onun döyüş arabaları qasırğa kimi yüksəlir,
Atları qartallardan iti gedir.
Vay halımıza! Çünki bərbad olduq.
14 Ey Yerusəlim, ürəyini pislikdən yuyub-təmizlə ki, xilas olasan.
Bəd fikirlərin nə vaxta qədər içində qalacaq?
15 Artıq Dandan bir səs gəlir,
Efrayimin dağlıq bölgəsindən bəd xəbər eşidilir.
16 «Millətlərə elan edin, Yerusəlimə xəbər çatdırın ki,

Uzaq bir ölkədən gələn qoşun onu mühasirəyə alacaq,
Yəhuda şəhərlərinin önündə nərə çəkəcək.
17 Onlar tarla nəzarətçiləri kimi hər tərəfdən şəhərə doğru gəlir,
Çünki o Mənə qarşı üsyan etdi» Rəbb belə bəyan edir.
18 «Bunları sənin başına gətirən öz işlərin, öz əməllərindir.
Cəzanın acısı lap ürəyinə çatıb.
19 Ah, sinəmdəki dərdim!
Əzabdan qıvrılıram.
Ah, qəlbim, qəlbim çırpınır, susa bilmirəm.
Çünki, ey canım, şeypur səsini, döyüş nərəsini eşidirəm.
20 Qırğın üstünə qırğın gəlir,
Bütün ölkə xaraba qalıb.
Çadırlarım qəflətən,
Pərdələrim bir anda dağıdıldı.
21 Nə vaxta qədər bayraq görəcəyəm,
Boru səsi eşidəcəyəm?

22 Həqiqətən, xalqım ağılsızdır,
Məni tanımır.
Onlar cahil övladlardır,
Dərrakələri yoxdur,
Ağılları pislik etməyə çatır,
Yaxşılıq etməyin nə olduğunu bilmirlər.

23 Yer üzünə baxdım,
Quruluşsuz və boşdur.
Göylərə baxdım,
İşıqları yoxdur.
24 Dağlara baxdım, titrəyirdilər,
Bütün təpələr yerlərindən qopurdu.
25 Baxıb gördüm ki, bir adam qalmayıb,
Göydəki quşların hamısı uçub getmişdir.
26 Baxıb gördüm ki, bəhərli torpaq
Səhraya çevrilib,
Rəbbin önündə bütün şəhərləri
Onun qızğın qəzəbi ilə dağılıb».

27 Bəli, Rəbb belə deyir:
«Bütün ölkə viran olacaq,
Ancaq tam məhv olmasına yol verməyəcəyəm.
28 Buna görə yer yas tutacaq,
Yuxarıda göylər qaralacaq,
Çünki bunu Mən demişəm,
Fikrimdən daşınmayacağam,
Sözümdən dönməyəcəyəm.

29 Bütün şəhərlərin əhalisi
Süvarilərin və oxatanların
Gurultusundan qaçacaq.
Onlar sıx meşələrə girir,
Qayalara dırmaşır.
Bütün şəhərlər tərk edilmiş,
Orada kimsə yaşamır.

30 Bəs sən ey viran şəhər, nə edəcəksən?
Qırmızı paltar geyinsən də,
Qızıl bəzəklər taxsan da,
Gözlərinə sürmə sürtsən də,
Əbəs yerə özünü bəzəyirsən.
Sənə oynaşların xor baxır,
Canını almaq istəyir.
31 Mən bir səs eşidirəm:
Sanki doğuş ağrısı çəkən,
Birinci dəfə doğan qadının –
Əllərini uzatmış,
Nəfəsi kəsilmiş Sion qızının səsidir.
O deyir: “Vay halıma!
Qatillərin önündə
Canım taqətdən düşdü”.

5

Yerusəlimin günahı

1 Yerusəlimin küçələrini dolaşın,
Ətrafa baxıb fikirləşin,
Onun meydanlarını axtarın.
Əgər bir nəfər düz iş görən,
Həqiqət axtaran adam tapsanız,
Mən şəhəri bağışlayaram.
2 Onlar “var olan Allaha and olsun” desələr də,
Yalandan and içirlər».
3 Ya Rəbb, gözlərin həqiqətə tərəf yönəlməyibmi?
Sən onları vurdun,
Ancaq ağrı hiss etmədilər.
Sən onları qırdın,
Ancaq ibrət götürmədilər.
Üzləri qayadan bərk olub,
Dönmək istəmədilər.

4 Mən dedim: «Bunlar ancaq yoxsul, ağılsız avamlardır,
Çünki Rəbbin yolunu,
Özlərinin Allahının hökmlərini bilmirlər.
5 Qoy mən böyüklərin yanına gedib
Onlarla danışım,
Çünki Rəbbin yolunu,
Özlərinin Allahının hökmlərini bilirlər».
Ancaq onlar da boyunduruğu sındırıb
İpləri qopardılar.
6 Buna görə də meşədən bir aslan çıxıb
Onları öldürəcək,
Səhradan qurd gəlib onları parçalayacaq,
Şəhər kənarında bəbir pusqu quracaq,
Şəhərdən çıxan hər adam parçalanacaq.
Çünki çox üsyan etdilər,
Dəfələrlə dönük oldular.

7 «Buna görə səni necə bağışlaya bilərəm?

Övladların Məni tərk etdi,
Allah olmayan bütlərin adı ilə and içdi.
Mən onları doydurdum,
Amma onlar zina etdi,
Fahişələrin evlərinə yığışdı.
8 Onlar harınlaşmış, şəhvətli atlar kimidir.
Hər biri qonşusunun arvadına kişnəyir».
9 Rəbb bəyan edir: «Bunlara görə
Mən onlara cəza verməyimmi?
Belə bir millətdən qisas almayımmı?
10 Onların bağlarını dolaşıb dağıdın,
Amma büsbütün məhv etməyin.
Meynə budaqlarını qoparıb atın,
Çünki onlar Rəbbə məxsus olmayan insanlardır».
11 Rəbb bəyan edir: «İsrail və Yəhuda nəsli
Mənə tamamilə xəyanət etdi.

12 Onlar Rəbb üçün yalandan dedi:
“O heç nə etməz,
Başımıza bəla gəlməz.
Nə qılınc görəcəyik, nə aclıq”.
13 Peyğəmbərlər boşboğazdır.
Allahın sözü onlarda deyil,
Qoy onların başına bu iş gəlsin».

14 Buna görə də Ordular Allahı Rəbb belə deyir:
«Belə sözlər dedikləri üçün,
Ey Yeremya, sözlərimi sənin ağzında atəşə,
Bu xalqı isə oduna çevirəcəyəm,
Atəş onları yandırıb-qurtaracaq».
15 Rəbb bəyan edir: «Ey İsrail xalqı,
Uzaqdan üstünüzə bir millət gətirəcəyəm.
Dilini bilmədiyin,
Dediklərini anlamadığın
Güclü, qədim bir millət.
16 Onların oxdanları
Açıq qəbir kimidir,
Hamısı igid döyüşçüdür.
17 Onlar sənin məhsul və çörəyini yeyəcək.
Oğul və qızlarını yeyəcək,
Sürü və naxırlarını yeyəcək,
Meynə və əncir ağaclarını yeyəcək.
Güvəndiyin qalalı şəhərləri
Qılıncla dağıdacaq».
18 Ancaq Rəbb bəyan edir: «Hətta o günlər sizi tamamilə qırıb-çatmayacağam.
19 Bir vaxt onlar soruşacaq: “Nə üçün Allahımız Rəbb bütün bunları başımıza gətirdi?” Onda onlara belə söylə: “Necə Məni tərk edərək öz ölkənizdə yad allahlara xidmət etdinizsə, eləcə də özgə ölkədə yadellilərə xidmət edəcəksiniz”.
20 Bunu Yaqub nəslinin içində bildirin,
Yəhudada elan edin.
21 * Ey gözləri olub görməyən,

* **5:21** Yeş. 6:9-10; Yez. 12:2; Mark 8:18-19

Qulaqları olub eşitməyən,
Ağılsız və dərrakəsiz xalq,
Bu sözə qulaq asın!
22 * Məndən qorxmursunuzmu?» Rəbb belə bəyan edir.
«Mənim qarşımda titrəmirsinizmi?
Axı Mən əbədi qayda ilə
Dəniz üçün qumu sərhəd qoydum,
Dəniz bu sərhədi keçə bilməz.
Dalğaları coşsa da,
Üstün gələ bilməz.
Nərə çəksə də, keçə bilməz.
23 Bu xalqın ürəyi inadlı və üsyankardır.
Onlar azıb öz yolları ilə getdi.
24 Daha öz-özlərinə demirlər ki,
Payız və yaz yağışlarını vaxtında verən,
Müəyyən biçin həftələrini bizim üçün qoruyan
Allahımız Rəbbə sitayiş edək.
25 Təqsirləriniz bunları sizdən aldı,
Günahlarınız sizi bu nemətdən məhrum etdi.
26 Mənim xalqımın içində pis adamlar var:
Quş ovçuları kimi pusquda dururlar,
Tələ qurub adam tuturlar.
27 Quşlarla dolu qəfəs kimi
Onların evləri hiylə ilə doludur.
Bunun sayəsində yüksəldilər, varlandılar.
28 Onlar piylənib, yoğunlaşıb,
Pis işlərlə hədlərini aşıb,
Məhkəmə işlərini,
Yetimlərin işlərini
Ədalətlə həll etmirlər ki,
Qalib gəlsinlər.
Yoxsulların haqqını müdafiə etmirlər».
29 Rəbb bəyan edir:
«Bunlara görə Mən onlara cəza verməyimmi?
Belə bir millətdən qisas almayımmı?
30 Bu ölkədə heyrətli və dəhşətli bir iş oldu:
31 Peyğəmbərlər yalandan peyğəmbərlik edir,
Kahinlər onların əli ilə hökmranlıq edir.
Xalqım da bunu bəyənir.
Amma axırda nə edəcəksiniz?»

6

Yerusəlimin mühasirəsi

1 Ey Binyamin övladları,
Yerusəlimin içindən qaçıb qurtarın.
Teqoada şeypur çalın,
Bet-Hakkeremdə odla işarə verin,
Çünki şimaldan fəlakət,
Böyük qırğın zahir olur.
2 Mən gözəl və zərif qızı –
Sion qızını talan edəcəyəm.

---

* **5:22** Əyy. 38:8-11

3 Çobanlar öz sürüləri ilə
Ona qarşı gələcək,
Hər tərəfdən onun önündə çadır quracaq.
Hər kəs öz yerində sürüsünü otaracaq.
4 Sion qızı ilə döyüşə hazırlaşın!
Qalxın, günorta çağı hücum edək!
Vay halımıza!
Gün tutqunlaşır,
Axşam kölgələri uzanır.
5 Qalxın, gecə vaxtı hücum edək!
Onun imarətlərini dağıdaq!

6 Ordular Rəbbi belə dedi:
«Ağac kəsin,
Yerusəlimin önündə torpaq qalağı qurun.
Bu şəhər cəzalanmalıdır,
Çünki zorakılıqla dolub-daşır.
7 Bir bulaqdan necə su axarsa,
Bu şəhərdən də eləcə pislik fışqırır.
İçində zorakılıq və soyğunçuluq səsi eşidilir.
Önümdə həmişə dərd və yara görürəm.
8 Ey Yerusəlim, ibrət al,
Yoxsa səndən üz döndərərəm,
Səni xarabaya, əhalisiz torpağa çevirərəm».

9 Ordular Rəbbi belə deyir:
«Tənəkdən son üzümlər yığılan kimi
İsrailin qalan əhalisi də
Yığılıb qurtaracaq.
Üzümyığan kimi
Yenə meynə budaqlarına əlini uzat».

10 Kiminlə danışım,
Kimə xəbərdarlıq edim ki, qulaq assın?
Axı qulaqları tıxanıb,
Eşidə bilmirlər.
Onların arasında Rəbbin sözünə lağ edilir,
Ondan xoşları gəlmir.
11 Buna görə də mən Rəbbin qəzəbi ilə dolmuşam,
Özümü ələ almaqdan yorulmuşam.
«Qəzəbini küçədə olan uşaqların,
Yığılan cavanların üzərinə tök.
Bəli, ər də, arvad da,
Qoca da, yaşa dolmuş adam da ələ keçəcək.
12 * Evləri, tarlaları və arvadları da
Başqalarına qalacaq.
Çünki əlimi ölkədə yaşayanlara qarşı uzadacağam»
Rəbb belə bəyan edir.

13 «Ona görə ki böyüyündən kiçiyinə qədər

* **6:12** Yer. 8:10-12

Hər kəs haram qazanc dalınca qaçır.
Peyğəmbərdən kahinə qədər hər kəs hiylə qurur.
14 * Xalqımın yarasını yüngülcəsinə müalicə edirlər,
"Sülh, sülh" deyirlər,
Amma sülh yoxdur.
15 İyrənc işlər görəndə utanırlarmı?
Yox, heç utanmırlar,
Utanıb qızarmaq bilmirlər.
Buna görə yıxılanlar arasında
Onlar da olacaq.
Mən onları cəzalandıranda
Yerə səriləcəklər» deyir Rəbb.

16 * Rəbb belə deyir:
«Yolayrıcında dayanıb baxın,
Əzəldən olan yolları soruşun.
Yaxşı yolun harada olduğunu öyrənin,
O yolla gedin.
Onda ürəyiniz dinclik tapar.
Ancaq siz "o yolla getməyəcəyik" dediniz.
17 Mən sizin üzərinizə
Gözətçilər qoyub dedim:
"Şeypur səsinə qulaq asın!"
Ancaq siz "qulaq asmayacağıq" dediniz.
18 Buna görə də, ey millətlər, qulaq asın,
Ey camaat, bilin ki,
Onların başına nə gələcək.
19 Eşit, ey yer üzü,
Mən bu xalqın başına fəlakət gətirəcəyəm.
Bu onların niyyətlərinin bəhrəsi olacaq.
Çünki Mənim sözlərimə qulaq asmadılar,
Mənim qanunumu rədd etdilər.
20 Səbadan gətirilən kündür,
Uzaq ölkədən gəlmiş ətirli qamış
Nəyimə lazımdır?
Yandırma qurbanlarınız Mənə məqbul deyil,
Başqa qurbanlarınız da Mənə xoş deyil».
21 Buna görə də Rəbb belə deyir:
«Mən bu xalqın qabağına
Maneələr qoyacağam.
Atalar və oğullar birlikdə
Onlara ilişib yıxılacaq.
Qonşu dostu ilə birgə həlak olacaq».

22 Rəbb belə deyir:
«Budur, şimal ölkəsindən
Bir xalq gəlir,
Dünyanın uzaq yerlərindən
Böyük bir millət hərəkətə gəlir.
23 Onlar əllərində ox-kaman və nizə tutub,
Rəhmsizdirlər, heç kəsə acımırlar.

* **6:14** Yer. 8:11; Yez. 13:10 * **6:16** Mat. 11:29

Səsləri dəniz kimi gurlayır,
Atlara miniblər.
Onlar yekdilliklə sənin
Müharibəyə hazırdır, ey Sion qızı!»

24 Onlar haqqında xəbər eşitdik,
Əllərimiz yanımıza düşdü.
Doğan qadın kimi bizi
Sıxıntı və əzab bürüdü.
25 Çölə çıxma, yola düşmə,
Çünki düşməndə qılınc,
Hər tərəfdə dəhşət var.

26 Ey əziz xalqım!
Çul geyin və küldə yuvarlan.
Vahid oğluna yas tutan kimi
Yas tutub acı-acı ağla.
Çünki məhv edən qəflətən başımızın üstünü alacaq.

27 Rəbb deyir: «Ey Yeremya, Mən səni qoydum ki,
Xalqımı yoxlayıb imtahan edəsən,
Onlara nəzər qoyub əməllərini sınayasan.
28 Hamısı inadkar dönükdür,
Böhtançılar kimi dolaşan adamlardır.
Tunc və dəmir kimi sərtdirlər,
Hamısı pozğun olub.
29 Körük basılır,
Atəşində qurğuşun əriyir.
Ancaq dəmirçi nahaq yerə əridir,
Çünki pislər ayrılmır.
30 Onlara isə "atılmış gümüş" deyəcəklər,
Çünki Rəbb onları atdı».

7

Məbəddə bütpərəstlik

1 Rəbdən Yeremyaya bu söz nazil oldu: 2 «Rəbbin məbədinin qapısında dur və orada bu sözü elan edib söylə ki, ey bütün Yəhuda, Rəbbə ibadət etmək üçün bu qapılardan girənlər, Rəbbin sözünə qulaq asın. 3 İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: "Yollarınızı və əməllərinizi islah edin ki, Mən sizi bu yerdə yaşamağa qoyum. 4 ‹Burada Rəbbin məbədi var, Rəbbin məbədi var, Rəbbin məbədi var› deyib yalan sözlərə güvənməyin. 5 Əgər yollarınızı və əməllərinizi tamamilə islah etsəniz, bir-birinizlə, həqiqətən, ədalətlə rəftar etsəniz, 6 qəribə, yetimə və dul qadına zülm etməsəniz, bu yerdə günahsız qan tökməsəniz, özünüzə zərər vuraraq başqa allahların tərəfdarı olmasanız, 7 o zaman burada əbədilik ataralarınıza verdiyim torpaqda sizi yaşamağa qoyacağam.

8 Siz isə faydasız olan yalan sözlərə güvənirsiniz. 9 Siz oğurluq edirsiniz, adam öldürürsünüz, zina edirsiniz, yalandan and içirsiniz, Baal bütlərinə buxur yandırır, tanımadığınız başqa allahların tərəfdarı olursunuz. 10 Sonra bütün bu iyrənc işləri görmək üçün Mənim adımla çağırılan bu məbədə gəlib

önümdə durur və ‹biz əmin-amanlıqdayıq› deyirsiniz. 11 * Mənim adımla
çağırılan bu məbəd, sizcə, quldur yuvasına çevrildimi? Amma Mən nə etdiyinizi
görürəm" Rəbb belə bəyan edir.
12 * "İndi adımı ilk dəfə qoyduğum Şilodakı məskənimə gedin və xalqım
İsrailin pisliyinə görə ona nə etdiyimi görün". 13 Rəbb bəyan edir: "Siz
bütün bu işləri gördünüz, dəfələrlə xəbərdarlıq etdiyim halda Mənə qulaq
asmadınız, sizi çağırdığım halda cavab vermədiniz. 14 Buna görə də Şilo ilə
necə rəftar etdimsə, Mənim adımla çağırılan, güvəndiyiniz məbədlə, sizə və
atalarınıza verdiyim bu yerlə də elə rəftar edəcəyəm. 15 Efrayim nəslindən
olan soydaşlarınızı necə rədd etdimsə, sizi də eləcə önümdən rədd edəcəyəm.
16 Sən isə, ey Yeremya, bu xalq üçün dua etmə, onlar üçün yalvarıb
xahiş etmə və önümdə mərhəmət istəmə, çünki sözünə qulaq asmaya-
cağam. 17 Yəhuda şəhərlərində, Yerusəlim küçələrində onların nə etdiklərini
görmürsənmi? 18 Uşaqlar odun yığır, ataları od yandırır, qadınlar Göylər
Məlikəsinə xəmir yoğurub kökə bişirir. Onlar başqa allahlara içmə təqdimləri
verir ki, Məni qəzəbləndirsinlər". 19 Rəbb bəyan edir: "Onlar Mənimi in-
cidirlər? Məgər özlərini rüsvay etmirlərmi?" 20 Buna görə də Xudavənd Rəbb
belə deyir: "Bax bu yerin, insanların, heyvanların, çöl ağaclarının, torpağın
məhsulu üzərinə qəzəbim və qızğınlığım töküləcək, alışıb sönməyəcək".
21 İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: "Yandırma qurbanlarınızı
başqa qurbanlarınıza qatıb ət yeyin. 22 Çünki atalarınızı Misir torpağından
çıxaran vaxt yandırma qurbanı və başqa qurban barədə onlara əmr etmədim
və bir söz demədim. 23 Ancaq onlara bunu əmr edib dedim: ‹Sözümə
qulaq asın. Onda Mən sizin Allahınız olacağam, siz də Mənim xalqım ola-
caqsınız. Hər barədə sizə əmr etdiyim yolla gedin ki, uğur qazanasınız›.
24 Ancaq Məni eşitmədilər, qulaq asmadılar. Bunun əvəzinə öz istəklərinə,
pis ürəklərinin inadkarlığına görə hərəkət etdilər, irəliyə deyil, geriyə get-
dilər. 25 Atalarınız Misir torpağından çıxdıqları gündən bu günə qədər Öz
qullarım olan peyğəmbərləri hər gün dəfələrlə yanınıza göndərdim. 26 Amma
Məni eşitmədilər, qulaq asmadılar, inadkarlıq etdilər, atalarından da pis işlər
gördülər.
27 Sən bütün bu sözləri onlara söyləyəcəksən, ancaq sənə qulaq asmaya-
caqlar, onları çağıracaqsan, ancaq sənə cavab verməyəcəklər". 28 Sən onlara
söylə: "Bu həmin xalqdır ki, öz Allahı Rəbbin sözünə qulaq asmır və cəzadan
ibrət almır. Onlarda həqiqət yox oldu, həqiqətdən heç danışmırlar.
29 Ey Yerusəlim, saçını kəsib at,
Çılpaq təpələr üzərində mərsiyə oxu,
Çünki Rəbb qəzəbləndiyi nəsli
Rədd edib tərk etdi.
30 Ona görə ki Yəhuda övladları gözümdə pis olan işlər gördü" Rəbb belə
bəyan edir. "Mənim adımla çağırılan məbədə iyrənc bütlərini qoyub oranı
murdarladılar. 31 * * Onlar oğul və qızlarını odda yandırmaq üçün Ben-Hinnom
vadisindəki Tofetdə səcdəgahlar düzəltdilər. Mən belə bir şeyi nə buyurdum,
nə də ağlıma gətirdim"».
32 Rəbb bəyan edir: «Buna görə də bir gün gələcək ki, oraya Tofet yaxud
Ben-Hinnom vadisi deyil, Qırğın vadisi deyiləcək. Tofetdə yer qalmayana
qədər ölüləri basdıracaqlar. 33 * Bu xalqın cəsədləri göydəki quşlara, yerdəki

* **7:11** Mat. 21:13; Mark 11:17; Luka 19:46 * **7:12** Yeşua 18:1; Zəb. 78:60; Yer. 26:6 * **7:31** Lev. 18:21 * **7:31** 2Pad. 23:10; Yer. 32:35 * **7:33** Qanun. 28:26

heyvanlara yem olacaq, onları qorxudub qaçıran olmayacaq. 34 * Yəhuda
şəhərlərində, Yerusəlim küçələrində sevinc və şadlıq səsını, bəy-gəlin səsini
kəsəcəyəm, çünki ölkə viran olacaq».

8

1 Rəbb bəyan edir: «O vaxt Yəhuda padşahlarının və başçılarının,
kahinlərinin, peyğəmbərlərin və Yerusəlimdə yaşayanların sümüklərini
qəbirlərindən çıxarıb atacaqlar. 2 Onların sümükləri sevdikləri, qulluq
etdikləri, tərəfdarı olduqları, müraciət və səcdə etdikləri günəşin, ayın və bütün
səma cisimlərinin önünə töküləcək. Onlar bir yerə yığılıb basdırılmayacaq,
torpağın üstündə peyin kimi olacaq. 3 * Bu pis tayfadan sağ qalanların
hamısı sürgün etdiyim hər yerdə həyatı yox, ölümü seçəcək» Ordular Rəbbi
belə bəyan edir.

Günah və mükafat

4 Onlara söyləyəcəksən ki, Rəbb belə deyir:
«Yıxılanlar qalxmazmı?
Yoldan azan geri qayıtmazmı?
5 Bəs nə üçün bu xalq yoldan azdı?
Nə üçün Yerusəlim daim dönüklük edir?
Onlar yalandan bərk yapışıb,
Dönmək istəmir.
6 Mən diqqət edib qulaq asdım:
Heç kəs düz danışmır,
"Nə etdim?" deyib öz pisliyindən tövbə etmir.
Hər biri döyüşə atılan at kimi
Öz yoluna tərəf dönür.
7 Hətta göydə uçan leylək də
Öz vaxtını bilir,
Qumru, qaranquş, durna da
Uçub gələcəkləri vaxtı gözləyir,
Amma Mənim xalqım Rəbbin hökmlərini bilmir.

8 Nə haqla deyirsiniz ki, biz müdrikik,
Rəbbin Qanunu bizdədir?
Budur, alimlərin hiyləgər qələmi
Onu yalan şərh edir.
9 Müdriklər rüsvay oldu,
Çaşıb tora düşdü.
Onlar Rəbbin sözünü rədd etdi.
Bəs onların müdrikliyi nədədir?
10 * Buna görə də arvadlarını başqa adamlara,
Tarlalarını isə başqa sahiblərə verəcəyəm,
Ona görə ki böyükdən kiçiyə qədər
Hər kəs haram qazanc dalınca qaçır.
Peyğəmbərdən kahinə qədər
Hər biri yalan iş görür.
11 * Əziz xalqımın yarasını
Yüngülcəsinə müalicə edirlər.
"Sülh, sülh" deyirlər,

* **7:34** Yer. 16:9; 25:10; Vəhy 18:23 * **8:3** Əyy. 3:21; Vəhy 9:6 * **8:10** Yer. 6:12-15 * **8:11** Yer. 6:14; Yez. 13:10

Amma sülh yoxdur.
12 İyrənc işlər görəndə utanırlarmı?
Yox, heç utanmırlar,
Utanıb-qızarmaq bilmirlər.
Buna görə yıxılanlar arasında
Onlar da olacaq.
Onları cəzalandırdığım vaxt
Yerə səriləcəklər» deyir Rəbb.

13 «Onları qırıb-çatacağam»
Rəbb belə bəyan edir.
«Tənək üzüm gətirməyəcək,
Əncir ağacı bar verməyəcək,
Yarpaqlar solacaq.
Mən onlara nə verdimsə,
Hamısı əllərindən alınacaq».

14 «Nə üçün yerimizdə oturmuşuq?
Yığılın, gedib qalalı şəhərlərə girək,
Orada həlak olaq,
Çünki Allahımız Rəbb
Bizi ölümə təslim etdi,
Bizə zəhərli su içirdi,
Ona görə ki Rəbbə qarşı günah etdik.
15 Sülh gözləyirik, amma xeyir gəlmir.
Şəfa vaxtını gözləyirik,
Amma dəhşət gəlir.
16 Dandan onların atlarının fınxırtısı eşidilir,
Ayğırlarının kişnəmə səsindən
Bütün ölkə titrəyir.
Onlar gəlir,
Torpağı və orada olan hər şeyi,
Şəhəri və orada yaşayanları yeyib-qurtarır.
17 Baxın Mən üstünüzə ilanlar,
Ovsunla ram olmayan gürzələr göndərəcəyəm,
Onlar sizi sancacaq» Rəbb belə bəyan edir.

Yeremyanın xalqın taleyi üçün narahatlığı

18 Dərdimə təsəlli yoxdur,
Ürəyim köksümdə taqətsizdir.
19 Baxın uzaq ölkədən
Əziz xalqımın fəryadını eşidirəm:
«Məgər Rəbb Sionda yoxdur?
Onun padşahı orada deyilmi?

Onlar nə üçün oyma bütləri,
Yad olan puç şeyləri ilə
Məni qəzəbləndirirlər?

20 Biçin sona çatdı, yay qurtardı,
Biz xilas olmadıq».

21 Əziz xalqımın yarasından

Mən də yaralandım,
Yas tutub dəhşətə gəldim.
22 Məgər Gileadda məlhəm yoxdur?
Orada həkim yoxdur?
Əgər varsa,
Əziz xalqıma nə üçün şəfa verilmədi?

9

1 Kaş ki başım bulaq olaydı,
Gözlərim yaş çeşməsinə dönəydi,
Əziz xalqımdan öldürülənlərə
Gecə-gündüz yas tutaydım.
2 Kaş ki kimsə mənə səhrada
Səyyahların sığınacağını verəydi!
Mən xalqımı tərk edib
Onlardan uzaqlaşardım.
Çünki onların hamısı
Zinakar və xain yığınıdır.

3 «Dillərini yalan üçün
Kaman kimi dartırlar.
Həqiqət naminə güc göstərmirlər.
Çünki pisliyi pislik dalınca edirlər,
Məni tanımırlar» Rəbb belə bəyan edir.
4 «Hər kəs dostundan çəkinsin,
Heç qardaşına da etibar etməsin.
Çünki hər qardaş başqasına badalaq gəlir,
Hər dost böhtançıdır.
5 Hər kəs öz dostunu aldadır,
Doğru söyləmir.
Onlar dillərini yalan danışmağa öyrətdi,
Yorulana qədər günah işlətdi.
6 Ey Yeremya, hiylə içində yaşayırsan,
Hiylədən ötrü Məni tanımaq istəmirlər»
Rəbb belə bəyan edir.

7 Buna görə də Ordular Rəbbi belə deyir:
«Mən onları əridəcəyəm,
Sınaqdan keçirəcəyəm.
Axı Mən əziz xalqımla
Başqa cür necə rəftar edə bilərəm?
8 Dilləri öldürücü oxdur,
Məkrlə danışırlar.
Ağzı ilə qonşusuna xoş sözlər söyləyir,
Ürəyində isə ona tələ qururlar».
9 Rəbb bəyan edir:
«Bunlara görə Mən onlara cəza verməyimmi?
Belə bir millətdən qisas almayımmı?»

10 Dağlar üçün ağlayıb nalə çəkəcəyəm,
Çölün otlaqları üçün mərsiyə oxuyacağam.
Çünki hamısı yandı,

Daha kimsə oradan keçmir,
Naxırın böyürtüsü eşidilmir.
Quşlar və heyvanlar da qaçıb getdi.

11 «Yerusəlimi daş qalaqlarına,
Çaqqal yuvasına döndərəcəyəm.
Yəhuda şəhərlərini
Sakinsiz bir xarabalığa çevirəcəyəm» deyir Rəbb.

12 Bir müdrik adam varmı, bunu anlasın? Rəbbin dili ilə danışan bir adam varmı, bunu izah etsin? Niyə bu ölkə məhv oldu, səhra kimi yandı və heç kəs oradan keçmir? 13 Rəbb deyir: «Ona görə belə oldu ki, onlar üçün qoyduğum qanunumu rədd etdilər, sözümə qulaq asıb əməl etmədilər, 14 ürəklərinin inadkarlığına görə rəftar etdilər və atalarının öyrətdiyi kimi Baal bütlərinə itaət etdilər. 15 * Buna görə də İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: “Mən bu xalqa yovşan yedirəcək, zəhərli su içirəcəyəm. 16 Onları özlərinin və atalarının tanımadıqları millətlər arasına səpələyəcəyəm. Onları məhv edənədək arxalarınca qılınc göndərəcəyəm”».
17 Ordular Rəbbi belə deyir:
«İndi düşünün,
Mərsiyəçi qadınları çağırın gəlsinlər,
Bu işdə bacarıqlı olanları
Gətirin gəlsinlər.
18 Qoy onlar tələsib o qədər
Bizim üçün fəryad etsinlər ki,
Gözlərimizdən yaş axsın,
Kirpiklərimizdən su süzülsün».
19 Çünki Siondan fəryad səsi eşidilir:
«Biz necə talan olunduq,
Yaman rüsvay edildik.
Çünki ölkəni tərk edirik,
Məskənlərimiz dağıdılır».

20 Ey qadınlar, Rəbbin sözünü eşidin,
Ağzından çıxan sözə qulaq asın.
Qızlarınıza fəryad etməyi öyrədin,
Hər kəs yoldaşına mərsiyə oxumağı öyrətsin.
21 Çünki ölüm pəncərələrimizə dırmaşdı,
Saraylarımıza girdi ki,
Küçədə uşaqları,
Meydanlarda cavanları qırıb-çatsın.

22 Sən söylə ki, Rəbb belə bəyan edir:
«İnsan cəsədləri tarlada peyin kimi,
Biçinçinin ardınca qalan taya kimi yerə yıxılacaq.
Onları yığıb aparan olmayacaq».

23 Rəbb belə deyir:
«Müdrik müdrikliyi ilə öyünməsin,
İgid öz gücü ilə öyünməsin,
Varlı öz sərvəti ilə öyünməsin.

* **9:15** Vəhy 8:11

24 * Ancaq öyünən onunla öyünsün ki,
Mən Rəbbin dünyada
Məhəbbət, ədalət və salehlik yaratdığını
Dərk edir və Məni tanıyır.
Çünki Mən bunlardan xoşlanıram»
Rəbb belə bəyan edir.
25 Bəli, Rəbb bəyan edir: «Gün gələcək ki, yalnız bədəni sünnət olanları
cəzalandıracağam. 26 Misiri, Yəhudanı, Edomu, Ammon övladlarını, Moavı,
çöldə yaşayıb kəkillərini qırxanların hamısını cəzalandıracağam, çünki bütün bu
millətlər sünnətsizdir, bütün İsrail nəslinin də ürəyi sünnətsizdir».

10

Allaha ibadət və bütlərə pərəstiş

1 Rəbbin sizə söylədiyi sözü eşidin, ey İsrail nəsli! 2 Rəbb belə deyir:
«Başqa millətlərin yolu ilə getməyin,
Göy əlamətlərindən qorxmayın,
Bunlardan başqa millətlər qorxur.
3 Çünki xalqların adətləri boş şeydir.
Meşədə ağac kəsirlər,
Usta əli kəski ilə onu düzəldir.
4 Sonra qızıl-gümüşlə bəzəyirlər,
Çəkiclə, mıxla bərkidirlər ki,
Yerindən tərpənməsin.
5 Bütləri xiyar bostanındakı müqəvva kimi
Danışa bilmir.
Onları daşımaq lazımdır,
Çünki gedə bilmirlər.
Onlardan qorxmayın,
Çünki nə pislik edə bilərlər,
Nə də yaxşılıq».

6 Sənin kimi Allah yoxdur, ya Rəbb.
Sən böyüksən, əzəmətdə adın ucadır.
7 * Ey millətlərin Padşahı,
Sənə kim hörmət etməz?
Sənə hörmət yaraşır,
Çünki millətlərin bütün müdrikləri arasında,
Bütün ölkələrində Sənin kimisi yoxdur.
8 Bütlərə səcdə edənlərin hamısı
Ağılsız və axmaqdır,
Boş şeylərdən təlim alırlar.
Büt bir ağacdır!
9 Tarşişdən döyülmüş gümüş,
Ufazdan qızıl gətirilir.
Ustanın və zərgərin əli ilə düzəldilən bütə
Bənövşəyi və tunc qırmızı paltar geyindirilir.
Hamısı bacarıqlı toxucu işidir.
10 Ancaq Rəbb həqiqi Allahdır.
Var olan Allahdır,
Əbədi Padşah Odur.

* **9:24** 1Kor. 1:31; 2Kor. 10:17 * **10:7** Vəhy 15:3-4

Qəzəbindən dünya titrəyər,
Hiddətinin qarşısında
Millətlər dura bilməz.
11 Allah mənə dedi ki, onlara belə söylə: «Yeri və göyü yaratmayan allahlar
yer üzündən və göyün altından yox olacaq». *

12 * Rəbb qüdrəti ilə yer üzünü yaratdı,
Hikməti ilə dünyanı qurdu,
Dərrakəsi ilə göyləri yaydı.
13 * O gurlayanda göylərdəki sular çağlayır,
Yerin ucqarlarından buludları yüksəldir,
Yağış üçün şimşək çaxdırır,
Anbarlarından külək çıxarır.
14 Hər kəs ağılsız oldu,
Bilikləri qalmadı.
Hər zərgər düzəltdiyi bütdən utanacaq,
Çünki onun tökdüyü büt puçdur,
Onda nəfəs yoxdur.
15 Onlar boş şey,
Masqaraçıların işidir.
Cəza vaxtı məhv olacaqlar.
16 Yaquba Nəsib Olan isə onlara bənzəməz,
Çünki hər şeyi yaradan Odur.
İsrail Onun irs qəbiləsidir,
Onun adı Ordular Rəbbidir.

17 Ey sən mühasirəyə alınan şəhərdə yaşayan,
Şələ-küləni yerdən yığışdır.
18 Çünki Rəbb belə deyir:
«Mən bu dəfə ölkənin sakinlərini
Sapandla kənara atacağam.
Onları dara salacağam ki,
Düşmən əlinə keçsinlər».

Yeremyanın duası

19 Əzabıma görə vay halıma!
Yaram sağalmaz.
Ancaq mən dedim:
«Həqiqətən, bu mənim dərdimdir,
Mən də ona dözməliyəm.
20 Çadırım yıxıldı,
Bütün iplərim qopdu.
Uşaqlarım məni tərk etdi,
Onlar artıq yoxdur.
Çadırımı quran, pərdələrimi asan qalmadı.
21 Çünki xalqın çobanları ağılsız oldu,
Rəbdən soruşmadılar.
Buna görə də uğur qazanmadılar,
Bütün sürüləri dağıldı.
22 Dinləyin, bir xəbər yayılır:

* **10:11** Bu ayə arami dilində yazılmışdır. * **10:12** Yer. 51:15-18 * **10:13** Zəb. 135:7; Yer. 51:16

Şimal ölkəsindən böyük gurultu gəlir ki,
Yəhuda şəhərlərini xarabalığa,
Çaqqal yuvasına çevirsin.

23 Ya Rəbb, bilirəm ki,
İnsanın ömrü öz əlində deyil.
Addımlarını düzəltmək
Gedən adamın işi deyil.
24 Mənə cəza ver, ya Rəbb,
Ancaq qəzəbinlə yox, ədalətinlə.
Yoxsa məni heçə çıxardarsan.
25 * Qəzəbini Səni tanımayan millətlərin,
Adını çağırmayan tayfaların üzərinə tök.
Çünki onlar Yaqub nəslini yedi,
Onu yeyib-qurtardı,
Yurdunu viran etdi».

11

Allahla olan əhdə xəyanət

1 Rəbdən Yeremyaya bu söz nazil oldu: 2 «Bu əhdin sözlərinə qulaq asın,
Yəhuda adamlarına və Yerusəlimdə yaşayanlara söyləyib 3 bildirin ki, İsrailin
Allahı Rəbb belə deyir: "Bu əhdin sözlərinə qulaq asmayana lənət olsun.
4 Bu əhd barəsində Mən atalarınızı Misir torpağından, dəmir əridən sobanın
içindən çıxardığım vaxt əmr edib dedim: ‹Mənim sözümə qulaq asın, sizə
əmr etdiyim hər şeyi edin. Onda siz Mənim xalqım, Mən də sizin Allahınız
olacağam. 5 Belə etsəniz, Mən də atalarınıza and içib vəd verdiyim şeyə əməl
edərəm, bu gün sizin olan torpağı – süd və bal axan torpağı sizə verərəm›"».
Mən də cavab verib «amin, ya Rəbb» dedim.

6 Rəbb mənə dedi: «Bu sözlərin hamısını Yəhuda şəhərlərində və Yerusəlim
küçələrində car çəkib söylə: "Bu əhdin sözlərinə qulaq asın, onlara əməl edin".
7 Bəli, Mən atalarınıza onları Misir torpağından çıxardığım gündən indiyə qədər
ciddi xəbərdarlıq etdim. Onlara dəfələrlə xəbərdarlıq edib dedim: "Mənim
sözümə qulaq asın". 8 Ancaq onlar qulaq asmadı, diqqət etmədi, inadkarlıqla
qara ürəklərinin istədiyinə uydu. Buna görə də Mən əhddə deyilən bütün
cəzaları onların başına gətirdim. Mən onlara bu əhdə əməl etməyi əmr
etmişdim, onlarsa əməl etmədi».

9 Sonra Rəbb mənə dedi: «Yəhuda adamları və Yerusəlimdə yaşayanlar
arasında bir qəsd üzə çıxdı. 10 Sözlərimə qulaq asmaq istəməyən əcdadlarının
günahlarına qayıtdılar, başqa allahların tərəfdarı olub onlara qulluq etdilər.
İsrail və Yəhuda nəsli onların ataları ilə bağladığım əhdimi pozdu. 11 Buna
görə də Rəbb belə deyir: "Mən onların üzərinə bəla gətirəcəyəm və onun
içindən çıxa bilməyəcəklər. Onlar Mənə üz tutub fəryad edəcək, amma Mən
onları eşitməyəcəyəm. 12 O zaman Yəhuda şəhərlərinin əhalisi və Yerusəlimdə
yaşayanlar gedib buxur yandırdıqları allahlara üz tutub fəryad edəcək, amma
başlarına bəla gələn vaxt bu allahlar onlara heç kömək etməyəcək. 13 Çünki
şəhərlərinin sayı qədər sənin bütlərin var, ey Yəhuda. Siz Yerusəlim
küçələrinin sayı qədər rüsvayçı şeylərə qurbangahlar, Baal bütlərinə buxur
yandırmaq üçün qurbangahlar düzəltdiniz".

* **10:25** Zəb. 79:6-7

14 Sən bu xalq üçün dua etmə, onlar üçün yalvarıb xahiş etmə. Çünki
fəlakətlərindən ötrü Mənə tərəf fəryad edəndə qulaq asmayacağam.
15 Sevimli xalqım, pis niyyətlər qurarkən
Mənim evimdə nə işin var?
Təqdis olunmuş ətin çoxluğu ilə
Üzərinizdən bəla çəkilərmi?
Çünki sən pis iş görəndə sevinirsən.
16 Rəbb sənin adını
“Dadlı meyvəsi olan
Yaşıl zeytun ağacı” qoydu.
İndi isə böyük fırtınanın gurultusu ilə
Ağaca od vuracaq,
Onun budaqları qırılacaq.
17 Səni əkən Ordular Rəbbi başına fəlakət gətirməyə qərar verdi. Çünki
İsrail və Yəhuda nəsli pislik etdi, Baal bütlərinə buxur yandırmaqla Məni
qəzəbləndirdi».

Yeremyaya qarşı qəsd

18 O vaxt Rəbb onların etdiklərini mənə göstərdi. O bunu mənə aşkar etdi,
mən də xəbərdar oldum. 19 Mənsə kəsilməyə aparılan müti quzu kimi idim,
bilmirdim ki, onlar «ağacı və meyvəsini məhv edək, onu dirilər arasından yox
edək ki, adı bir daha xatırlanmasın» deyərək mənə qəsd qururlar.
20 Ancaq, ey Ordular Rəbbi,
Ürəkləri və fikirləri sınayan ədalətli Hakim,
Mənə imkan ver ki, onlardan alacağın qisasını görüm!
Çünki mən öz işimi Sənə tapşırdım.
21 «Buna görə də Rəbb səni öldürmək istəyən və “Rəbbin adı ilə peyğəmbərlik
etmə, yoxsa bizim əlimizdə ölərsən” deyən Anatot əhalisi barədə belə deyir.
22 Bəli, Ordular Rəbbi belə deyir: “Bax Mən onları cəzalandıracağam: cavan-
ları qılıncla həlak olacaq, oğul və qızları aclıqdan öləcək. 23 Onların nəsli də
qalmayacaq, çünki Mən onlar üçün cəza gəldiyi ildə Anatot əhalisinin başına
fəlakət gətirəcəyəm”».

12

Yeremyanın Allahla söhbəti

1 Əgər Sənin lə mübahisə etsəm,
Sən haqlı çıxarsan, ya Rəbb.
Ancaq yenə də ədalət barədə
Sənin lə danışmaq istəyirəm.
Nə üçün pis adamlar əməllərində
Uğur qazanır,
Bütün xainlər dinc yaşayır?
2 Onları Sən əkdin, kök saldılar,
Qol-budaq atdılar,
Bar verdilər.
Sən onların dillərinə yaxınsan,
Amma ürəklərindən uzaqsan.
3 Məni isə, ya Rəbb, Sən tanıyırsan,
Görürsən və sınayırsan.
Ürəyim Sənin lədir.
Onları qurbanlıq qoyun kimi ayır,

Qırğın günü üçün hazırla.
4 Nə vaxta qədər torpaq yas tutacaq,
Bütün çöl otları quruyacaq?
Orada yaşayanların pisliyi üzündən
Heyvanlar və otlar məhv oldu.
Onlar isə «bu adam aqibətimizi görməyəcək» deyir.

Allahın cavabı

5 «Ey Yeremya, əgər sən piyadalarla qaçanda yoruldunsa,
Atlarla necə yarışa bilərsən?
Əgər əmin-amanlıq olan torpaqda büdrəsən,
İordan çayının kənarındakı sıx meşədə nə edəcəksən?
6 Hətta öz qardaşların – ata evin də
Sənə xəyanət etdi,
Onlar da sənin ardınca
Ucadan bağırdı.
Sənə yaxşı sözlər söyləsələr də,
Onlara inanma.

7 Evimi tərk etdim,
İrsimi əldən verdim,
Sevgilimi düşmənlərə təslim etdim.
8 İrsim Mənim üçün
Meşədəki aslan kimi oldu.
Üstümə nərə çəkdi,
Buna görə də ona nifrət etdim.
9 İrsim Mənim üçün
Alabəzək yırtıcı quş oldumu?
Hər tərəfdən yırtıcı quşlar
Onun üstünə töküldü.
Gedin bütün vəhşi heyvanları toplayın,
Yeyib-qurtarmaq üçün onun üstünə gətirin.
10 Çoxlu çoban bağımı viran etdi,
Tarlamı tapdalayıb əzdi,
Gözəl zəmimi boş çölə çevirdi.
11 Onu xaraba qoydular,
Xarabalıq içində önümdə ağlayır.
Bütün ölkə viran oldu,
Amma heç kəsin vecinə deyil.
12 Çöldəki bütün çılpaq təpələrə məhv edənlər gəldi.
Çünki ölkənin bir ucundan o biri ucuna qədər
Rəbbin qılıncı qırıb-çatır.
Heç kim salamat qalmır.
13 Onlar buğda əkdi, qanqal biçdi.
Zəhmət çəkdilər, xeyir görmədilər.
Rəbbin qızğın qəzəbindən ötrü
Məhsullarınızdan utanacaqsınız».

14 Rəbb belə deyir: «Xalqım İsrailə irs olaraq verdiyim mülkə toxunan bütün bədxah qonşularıma gəlincə, Mən onları torpaqlarından çıxarıb atacağam, onların arasından Yəhuda nəslini də çıxarıb atacağam. 15 Amma onları çıxarıb atdıqdan sonra yenə hallarına acıyacağam. Hər kəsi öz mülkünə, öz torpağına qaytaracağam. 16 Əgər onlar xalqımın yolunu yaxşı öyrənsələr, xalqımı Baal

adı ilə and içməyi öyrətdikləri kimi “var olan Rəbbə and olsun” deyib Mənim adımla and içsələr, o zaman xalqımın arasında sakin olacaqlar. 17 Ancaq qulaq asmasalar, o zaman belə bir milləti mütləq kökündən çıxarıb yox edəcəyəm» Rəbb belə bəyan edir.

13

Kətan qurşaqla müqayisə

1 Rəbb mənə belə dedi: «Get özünə bir kətan qurşaq al və belinə bağla, amma onu suya qoyma». 2 Mən Rəbbin sözünə görə qurşaq aldım və belimə bağladım. 3 Mənə yenə Rəbbin sözü nazil oldu: 4 «Belindəki aldığın qurşağı götürüb qalx və Fərat çayına tərəf get. Onu orada qayanın oyuğunda gizlət». 5 Mən gedib Rəbbin əmr etdiyi kimi onu Fərat çayının yaxınlığında gizlətdim. 6 Uzun müddət sonra Rəbb mənə dedi: «Qalx Fərat çayına tərəf get və sənə gizlətməyi əmr etdiyim qurşağı oradan götür». 7 Mən Fərat çayına tərəf getdim və qurşağı gizlətdiyim yerdən qazıb götürdüm. Gördüm ki, qurşaq çürüyüb və daha heç nəyə yaramır.

8 O zaman mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 9 «Rəbb belə deyir: “Yəhudanın təkəbbürünü və Yerusəlimin böyük qürurunu beləcə çürüdəcəyəm. 10 Sözlərimə qulaq asmayan, inadkarlıqla ürəklərinin istədiyinə uyan, başqa allahlara qulluq və səcdə edərək onların tərəfdarı olan bu pis xalq heç bir şeyə yaramayan həmin qurşaq kimi olacaq”. 11 Rəbb deyir: “Qurşaq insanın belinə necə yapışırsa, bütün İsrail nəslini və Yəhuda nəslini Özümə eləcə yapışdırdım ki, Öz xalqım olub Mənə şöhrət, tərif və izzət gətirsinlər, ancaq onlar qulaq asmadı”.

12 Buna görə onlara bu sözü çatdır ki, İsrailin Allahı Rəbb belə deyir: “Hər tuluq şərabla dolacaq”. Onda sənə deyəcəklər: “Hər tuluğun şərabla dolacağını biz də bilmirikmi?” 13 O zaman onlara söylə ki, Rəbb belə deyir: “Bütün bu ölkədə yaşayanları, Davudun taxtı üzərində oturan padşahları, kahinləri, peyğəmbərləri, bütün Yerusəlimdə yaşayanları sərxoş olana qədər şərabla doyduracağam”. 14 Rəbb bəyan edir: “Mən onları ata və oğulları ilə birlikdə bir-birlərinə çırpacağam. Onlara rəhm etməyəcək, aman verməyəcək, həlak etməyə heyfsilənməyəcəyəm”».

Əsarət barədə xəbərdarlıq

15 Eşidin və qulaq asın,
Qürurlu olmayın,
Çünki Rəbb belə söylədi.
16 Nə qədər ki qaranlıq çökdürməyib,
Zülmət dağlarında ayaqlarınız büdrəməyib,
Allahınız Rəbbi izzətləndirin.
Siz işıq gözləyirsiniz,
Amma Rəbb onu ölüm kölgəsinə çevirər,
Dərin zülmətə döndərər.
17 Ancaq siz ona qulaq asmasanız,
Gözlərim acı-acı yaş tökəcək,
Göz yaşları sel kimi axacaq.
Çünki Rəbbin sürüsünü
Sürgün etdilər.

18 Padşaha və onun anasına söylə:
«Taxtınızdan enin,
Çünki şərəf tacınız başınızdan düşdü».

19 Negev şəhərlərinin darvazaları bağlandı,
Açan yoxdur.
Bütün Yəhuda sürgün edildi,
Hamı sürgün edildi.
20 Başınızı qaldırıb
Şimaldan gələnləri görün.
Sənə verilən sürü,
Sənin gözəl sürün haradadır?
21 Rəbb müttəfiq kimi hazırladığın adamları
Sənə hakim qoyanda nə deyəcəksən?
Məgər doğan qadının çəkdiyi sancı kimi
Səni də ağrı tutmayacaqmı?
22 Əgər ürəyində
«Bütün bunlar nə üçün başıma gəldi» desən,
Bil ki, günahının çoxluğundan
Ətəklərin qaldırıldı və zorlandın.

23 Kuşlu öz dərisini,
Bəbir öz xallarını dəyişdirə bilərmi?
Pislik etməyə alışmış
Siz də yaxşılıq edə bilməzsiniz.
24 «Bundan ötrü səni çöl küləyi ilə
Sovrulan saman çöpü kimi səpələyəcəyəm.
25 Sənə düşən püşk,
Mənim sənə ayırdığım pay budur»
Rəbb belə bəyan edir.
«Çünki Məni unutdun,
Yalana güvəndin.
26 Bundan ötrü Mən də sənin ətəklərini
Üzünə qaldıracağam ki,
Ayıbın görünsün.
27 Çöldəki təpələr üzərində
Gördüyün iyrənc işləri,
Zinakarlığını, şəhvətlə kişnəməyini,
Həyasız əxlaqsızlığını gördüm.
Vay halına, ey Yerusəlim!
Sən nə vaxta qədər
Təmizlənə bilməyəcəksən?»

14

Qılınc, aclıq, vəba

1 Bu, quraqlıq haqqında Yeremyaya nazil olan Rəbbin sözüdür.
2 «Yəhuda yas tutur,
Onun şəhər darvazaları qəmli görünür.
Adamlar qara geyinmişlər,
Yerusəlimin fəryadı ucalmışdır.
3 Əyanlar nökərlərini su dalınca göndərir,
Onlar isə quyu yanına gəlib
Su tapmır,
Boş qablarla geri dönürlər,
Utanıb xəcalət çəkərək
Başlarını örtürlər.

4 Ölkədə yağış olmadığı üçün
Torpaq cadar-cadar oldu.
Əkinçilər utanır,
Başlarını örtür.
5 Hətta çöldəki maral da
Balasını doğub tərk edir,
Çünki ot yoxdur.
6 Vəhşi eşşəklər çılpaq təpələrdə durub,
Çaqqal kimi tez-tez nəfəs alır.
Onların gözləri korlaşır,
Çünki otlaq yoxdur».

7 Ya Rəbb, hərçənd təqsirlərimiz
Bizə qarşı şəhadət edir,
Sən Öz adından ötrü səy göstər.
Çünki dəfələrlə dönüklük etmiş,
Sənə qarşı günah etmişik.
8 Ey İsrailin Ümidgahı,
Məşəqqət zamanı Xilaskarı!
Nə üçün Sən bu torpaqda bir qərib,
Gecələmək üçün yoldan ayrılan bir səyyah kimisən?
9 Nə üçün çaşmış adam,
Qurtarmağa gücü çatmayan
İgid kimi olmusan?
Ancaq Sən aramızdasan, ya Rəbb.
Biz Sənə məxsusuq,
Bizi tərk etmə.
10 * Rəbb bu xalq barədə belə deyir: «Onlar gəzib-dolaşmağı o qədər sevir ki, ayaq saxlamırlar. Buna görə də Rəbb onlardan razı deyil. İndi onların təqsirkarlığını yada salacaq, günahları üçün cəza verəcək».
11 Rəbb mənə dedi: «Sən bu xalqın uğur qazanması üçün dua etmə. 12 Oruc tutsalar da, Mən onların fəryadını eşitməyəcəyəm. Yandırma qurbanı və taxıl təqdimi gətirdikləri zaman onlardan razı olmayacağam. Mən onları qılınc, aclıq və vəba ilə qırıb-çatacağam».
13 Mən dedim: «Ah, Xudavənd Rəbb, peyğəmbərlər onlara belə deyir: “Qılınc görməyəcəksiniz, aclıq olmayacaq. Ancaq Mən bu yerdə sizə həqiqi sülh verəcəyəm”». 14 Rəbb mənə dedi: «Peyğəmbərlər Mənim adımla yalançı peyğəmbərlik edir. Onları Mən göndərməmişəm, onlara əmr edib söz deməmişəm. Sizə peyğəmbərlik etdikləri şeylər yalan bir görüntü, falçılıq, boş bir şey, öz ürəklərinin uydurmasıdır. 15 Buna görə də Rəbb o peyğəmbərlər barədə belə deyir: “Onları göndərmədiyim halda Mənim adımla peyğəmbərlik edən, ‹bu torpaqda qılınc və aclıq olmayacaq› deyən bu peyğəmbərlər özləri qılınc və aclıqdan həlak olacaq. 16 Peyğəmbərlik etdikləri xalq da qılınc və aclıq üzündən Yerusəlim küçələrinə atılacaq. Onların özlərini, arvadlarını, oğullarını və qızlarını basdıran olmayacaq, çünki onların pisliklərini öz başlarına gətirəcəyəm”.
17 Onlara bu sözü söylə:
“Qoy gözlərim gecə-gündüz
Dayanmadan yaş töksün.
Çünki bakirə qıza bənzəyən əziz xalqım

* **14:10** Huşə 8:13

Ağır bir yara aldı,
Şiddətli bir zərbə yedi.
18 Çölə çıxıram,
Qılıncla öldürülənləri görürəm,
Şəhərə girirəm,
Aclıqdan üzülənləri görürəm.
Çünki peyğəmbər də, kahin də
Bixəbər olaraq ölkəni dolaşır”».

19 Məgər Sən Yəhudanı birdəfəlik rədd etmisən?
Məgər Siona nifrət edirsən?
Niyə bizi elə vurdun ki,
Sağaltmaq mümkün olmasın?
Sülh gözlədik, amma xeyir gəlmədi.
Şəfa vaxtını gözlədik,
Ancaq dəhşət gəlir.
20 Ya Rəbb, pisliyimizi,
Atalarımızın təqsirkarlığını bilirik.
Çünki Sənə qarşı günah etdik.
21 Öz adın naminə bizdən imtina etmə,
Öz izzətli taxtını alçaltma.
Bizimlə olan əhdini pozma, yada sal.
22 Millətlərin bütləri arasında
Yağış yağdıra biləni varmı?
Göylər leysan tökə bilərmi?
Bunu edən Sən deyilsənmi, ya Rəbb Allahımız?
Ümidimiz Sənədir.
Çünki bütün bu şeyləri Sən etdin.

15

Yəhuda xalqının məhvi

1 * * Rəbb mənə dedi: «Musa ilə Şamuel önümdə dursalar da, yenə ürəyim bu xalqa tərəf yönəlməz. Onları qarşımdan rədd et ki, getsinlər. 2 * Sənə “Hara gedək?” dedikləri zaman onlara söylə ki, Rəbb belə deyir:
“Vəba üçün ayrılanlar vəbaya,
Qılınc üçün ayrılanlar qılınca,
Aclıq üçün ayrılanlar aclığa,
Sürgün üçün ayrılanlar sürgünə”.
3 Rəbb bəyan edir: “Onların başına dörd növ bəla gətirəcəyəm: öldürmək üçün qılıncı, parçalamaq üçün itləri, yeyib həlak etmək üçün göydəki quşları və yerdəki heyvanları. 4 * Yəhuda padşahı Xizqiya oğlu Menaşşeyə, onun Yerusəlimdə etdiyi işlərə görə onları yer üzünün bütün ölkələrinin qarşısında dəhşətli hala salacağam”.
5 Ey Yerusəlim, bəs sənə kim acıyacaq?
Sənin üçün kim yas tutacaq?
Halını soruşmaq üçün
Kim yolundan dönüb sənin yanına gələcək?
6 Rəbb bəyan edir: “Sən Məni rədd etdin,

* **15:1** Çıx. 32:11-14; Say. 14:13-19 * **15:1** 1Şam. 7:5-9 * **15:2** Yer. 43:11; Vəhy 13:10 * **15:4** 2Pad. 21:1-16; 2Saln. 33:1-9

Geri çəkildin.
Mən də əlimi uzadıb səni məhv edirəm.
Daha bağışlamaqdan yoruldum.
7 Onları ölkənin şəhər darvazalarında
Kürəklə sovurdum,
Xalqımı övladsız qoydum,
Onları məhv etdim.
Çünki yollarından dönmədilər.
8 Mənim önümdə onların dul qadınlarının sayı
Dəniz qumundan da çox oldu.
Günorta çağı
Cavanlarının analarını ağlar qoymaq üçün
Məhv edəni gətirdim.
Qəflətən onları qorxu və dəhşətə saldım.
9 Yeddi uşaq doğan qadın zəifləyib can verdi,
Onun günəşi günorta çağı batdı,
Utanıb alçaldı.
Onlardan sağ qalanlarını
Düşmənlərinin önündə
Qılınca təslim edəcəyəm”»
Rəbb belə bəyan edir.

10 Vay mənim halıma!
Ey anam, sən məni bütün ölkə ilə
Mübahisə və dava etmək üçün doğmusan!
Mən heç kəsə sələm verməmişəm,
Heç kəs də mənə sələm verməmişdi.
Ancaq hamı məni lənətləyir.

11 Rəbb dedi:
«Bundan sonra mütləq səni
Xeyir üçün xilas edəcəyəm.
Bəla və kədər vaxtı düşmənlərini
Sənə yalvarmağa məcbur edəcəyəm.
12 Dəmiri, şimaldan gələn dəmiri və tuncu
Kim qıra bilər?

13 Sənin sərvətini və xəzinələrini
Qarət malı kimi başqalarına havayı verəcəyəm.
Bunu ölkənin hər tərəfində
Sənin günahlarından ötrü edəcəyəm.
14 Mən səni tanımadığın ölkədə
Düşmənlərinə qul edəcəyəm.
Çünki qəzəbim od tutub
Sizi yandıracaq».

15 Sən bilirsən, ya Rəbb!
Məni yada sal və qayğıma qal.
Məni təqib edənlərdən qisasımı al,
Səbirli olduğuna görə məni həlak etmə.
Bil ki, Sənin üçün rüsvay oldum.
16 Sözlərini tapıb yedim,
Sözlərin mənə sevinc və ürəyimə şadlıq gətirdi.

Çünki Sənə məxsusam,
Ey Ordular Allahı Rəbb!
17 Kef çəkənlərin məclisində oturaraq
Sevinib coşmadım,
Əlin üzərimdə olduğuna görə
Tək-tənha oturdum.
Çünki məni qəzəblə doldurmuşdun.
18 Nə üçün ağrım kəsilməz,
Yaram çarəsizdir,
Şəfasına ümid yoxdur?
Məgər mənim üçün suyu qurumuş,
Etibarsız bir vadi olacaqsan?

19 Buna görə Rəbb belə deyir:
«Əgər sən tövbə etsən,
Səni yenə qəbul edib xidmətimə təyin edərəm.
Əgər cəfəngiyat danışmaq əvəzinə
Qiymətli sözlər söyləsən,
O zaman Mənim dilimlə danışacaqsan.
Onlar özləri sənə tərəf dönəcək,
Amma sən onlara tərəf qayıtmayacaqsan.
20 Səni bu xalq üçün
Möhkəm tunc bir divar edəcəyəm.
Sənə qarşı döyüşəcəklər,
Ancaq qalib gələ bilməyəcəklər.
Çünki Mən sənինlə olacağam ki,
Səni qurtarıb azad edim»
Rəbb belə bəyan edir.
21 «Səni pis adamların əlindən azad edəcəyəm,
Zülmkarların pəncəsindən satın alacağam».

16

Fəlakət dövrü

1 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 2 «Özünə arvad alma, qoy bu yerdə oğulların və qızların olmasın. 3 Çünki bu yerdə doğulan oğullar və qızlar, onları doğan analar və onları törədən atalar üçün Rəbb belə deyir: 4 “Onlar ölümcül xəstəliklərdən öləcək. Onlar üçün yas tutulmayacaq, basdırılmayacaqlar, torpağın üstündə peyin kimi olacaqlar. Qılınc və aclıqla qırılıb-qurtaracaqlar. Cəsədləri də göydəki quşlara və yerdəki heyvanlara yem olacaq”.

5 Çünki Rəbb belə deyir: “Yas evinə girmə, ağlamaq üçün getmə, başsağlığı vermə, çünki bu xalqın arasından Öz sülhümü, məhəbbətimi və mərhəmətimi götürdüm” Rəbb belə bəyan edir. 6 “Bu ölkədə böyüklər də, kiçiklər də öləcək, qəbirə qoyulmayacaq, adamlar onlar üçün yas tutmayacaq, özlərini yaralayıb saçlarını qırxmayacaq. 7 Ölüdən ötrü yas tutana təsəlli vermək üçün kimsə onunla çörək kəsməyəcək, ata-analarına təsəlli kasasını içirməyəcək. 8 Sən onlarla oturaraq yeyib-içmək üçün ziyafət məclislərinə də girmə”. 9 * Çünki İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: “Bax bu yerdə sizin günlərinizdə gözlərinizin önündə sevinc və şadlıq səsini, bəygəlin səsini yox edəcəyəm”.

* **16:9** Yer. 7:34; 25:10; Vəhy 18:23

10 Bütün bu sözləri xalqa bildirəndə onlar sənə belə deyəcək: “Nə üçün Rəbb
başımıza bu qədər böyük bəla gətirəcəyini söylədi? Təqsirimiz nədir? Al-
lahımız Rəbbə qarşı nə günah etmişik?” 11 Sən onlara söylə ki: “Sizin atalarınız
Məni tərk etdi” Rəbb belə bəyan edir. “Başqa allahların tərəfdarı oldular,
onlara qulluq və səcdə etdilər, Məni tərk edib qanununa əməl etmədilər.
12 Siz ataларınızdan da artıq pislik etdiniz, özünüz də Mənə qulaq asmayaraq
qara ürəklərinizin inadı ilə hərəkət etdiniz. 13 Buna görə də sizi bu ölkədən
atalarınızın və özünüzün tanımadığı bir ölkəyə atacağam. Orada gecə-gündüz
başqa allahlara qulluq edəcəksiniz, çünki sizə mərhəmət etməyəcəyəm”».
14 Buna görə də Rəbb bəyan edir: «Bir gün gələcək ki, insanlar artıq
“İsrail övladlarını Misir torpağından çıxaran Rəbbin varlığına and olsun”
deməyəcəklər, 15 amma “İsrail övladlarını şimal ölkəsindən və qovduğu başqa
ölkələrdən çıxaran Rəbbin varlığına and olsun” deyəcəklər. Çünki onları
atalarına verdiyim torpağa qaytaracağam».
16 Rəbb bəyan edir: «Mən çoxlu balıqçı göndərəcəyəm, onları tutacaqlar.
Ondan sonra Mən çoxlu ovçu göndərəcəyəm, hər dağ və təpə üzərindən, qaya
oyuqlarından onları ovlayacaqlar. 17 Çünki Mənim nəzərim onların bütün yol-
larını izləyir. Onlar Məndən gizlənə bilməz, təqsirləri də Mənim nəzərimdən
qaça bilməz. 18 İlk növbədə onların təqsirlərinin və günahlarının əvəzini ala-
cağam. Çünki iyrənc bütlərinin qurbanları ilə ölkəmi murdarladılar, mülkümü
murdar bütlərlə doldurdular».
19 Ya Rəbb, qüvvətim və qalam,
Sıxıntı günündə sığınacağım!
Millətlər yer üzünün qurtaracağınadək hər yerdən
Sənin yanına gəlib deyəcək:
«Atalarımız saxta və puç bütlərə –
Heç bir fayda görmədikləri şeylərə varis oldu.
20 Adam da özünə bütlər düzəldər?
Axı onlar allah deyil.

21 Buna görə də onlara göstərəcəyəm,
Əlimi və qüdrətimi nümayiş etdirəcəyəm.
Onda biləcəklər ki, adım Rəbdir.

17

Yəhudanın günahı və cəzası

1 Yəhudanın günahı dəmir qələmlə yazıldı,
Ürəklərinin lövhələri və qurbangahlarının buynuzları üzərinə
Almaz uclu alətlə həkk edildi.
2 Onlar kölgəli ağacların yanında,
Yüksək təpələrdə, çöldəki dağlarda
Qurbangahlarına və Aşera bütlərinə
Öz uşaqlarına göstərdikləri qədər maraq göstərir.
3 Sənin mal-dövlətini,
Bütün xəzinələrini, səcdəgahlarını
Ölkənin hər tərəfində işlənən günahlardan ötrü
Qarətə təslim edəcəyəm.
4 Sənə verdiyim irsi
Öz qəbahətinlə yox edəcəksən.
Tanımadığın ölkədə səni

Düşmənlərinə qul edəcəyəm.
Çünki siz Mənim qəzəbimdən
Od alışdırdınız,
O əbədi yanacaq».

5 Rəbb belə deyir:
«O adam lənətlidir ki,
İnsana güvənir,
Bəşərin gücünə arxalanır,
Ürəyi Rəbdən ayrılır.
6 O, çöldəki yulğun ağacı kimi olacaq,
Xeyir gələndə onu görməyəcək.
Səhrada olan quraq yerlərdə
Heç kəs yaşamayan şoranlıqda sakin olacaq.
7 Nə xoşbəxtdir o adam ki
Rəbbə güvənir,
Rəbbi özünə arxa sayır.
8 * O, sular kənarında
Əkilmiş ağac kimi olacaq.
Elə ağac ki çay kənarında kök salar,
İsti gələndə qorxmaz,
Yarpağı həmişə yaşıl qalar,
Quraqlıq olan il qayğı çəkməz,
Bəhər verməkdən qalmaz».

9 İnsan ürəyi hər şeydən hiyləgərdir,
Çarəsi yoxdur.
Onu kim başa düşə bilər?
10 * * «Mən Rəbb ürəyi yoxlayıram,
İnsanın fikrini sınayıram ki,
Hər kəsə əməllərinə görə,
İşlərinin bəhrəsinə görə əvəz verim».

11 Haqsızlıqla var-dövlət toplayan adam
Özünün yumurtlamadığı yumurtaların üstünə
Oturan kəklik kimidir.
Ömrünün ortasında var-dövləti əldən gedəcək,
Axırda o adam axmaq çıxacaq.

12 Müqəddəs məkanımızdakı yer
Əvvəlcədən ucaldılmış izzət taxtıdır.
13 Ya Rəbb, İsrailin Ümidgahı,
Səni tərk edənlərin hamısı utanacaq.
Rəbb deyir:
«Məndən üz döndərənlərin adı
Toz-torpağa yazılacaq,
Çünki Rəbbi – axar sular mənbəyini tərk etdilər».

14 Ya Rəbb, mənə şəfa versən,

* **17:8** Zəb. 1:3 * **17:10** Zəb. 62:12; Yer. 32:19 * **17:10** Vəhy 2:23

Mən sağalaram.
Məni xilas etsən,
Mən xilas olaram.
Çünki həmd etdiyim Sənsən.
15 Bax onlar mənə
«Rəbbin sözü hanı?
Qoy yerinə yetsin!» deyir.
16 Mən Sənin xidmətində
Çoban olmaqdan boyun qaçırmadım.
Bəla gününün gəlməsini istəmədim.
Sən bilirsən ki,
Ağzımdan nə çıxdısa,
Sənin gözünün önündədir.
17 Məni dəhşətə salma,
Fəlakət günündə sığınacağım Sənsən.
18 Qoy məni təqib edənlər utansın,
Mənsə utanmayım.
Qoy onlar qorxuya düşsün,
Mən isə qorxmayım.
Qara günü onların başına gətir,
Tamamilə qırılana qədər onları qır.

Şənbə gününə əməl edilməsi

19 Rəbb mənə belə dedi: «Get Yəhuda padşahlarının girib-çıxdıqları Xalq darvazasında və Yerusəlimin bütün darvazalarında dayanıb 20 onlara söylə ki, ey Yəhuda padşahları, Yəhuda və Yerusəlimin bütün əhalisi, bu darvazalardan girənlər, Rəbbin sözünə qulaq asın. 21 * Rəbb belə deyir: "Öz canınızı qorumaq üçün Şənbə günü yük daşımayın, Yerusəlim darvazalarından içəri gətirməyin. 22 * Şənbə günü evlərinizdən yük çıxarmayın, heç bir iş görməyin. Atalarınıza əmr etdiyim kimi Şənbə gününü təqdis edin. 23 Ancaq onlar eşitmədi, qulaq asmadı. İnadkarlıq edərək Məni eşitmədilər və nəsihət almaq istəmədilər".

24 Rəbb bəyan edir: "Əgər siz Şənbə günü bu şəhərin darvazalarından yük daşımamaq, Şənbə gününü təqdis etmək və bu gün heç bir işlə məşğul olmamaqla Mənə, həqiqətən, itaət etsəniz, 25 o zaman Davudun taxtında oturan padşahlar və başçılar döyüş arabalarına və atlara minib Yəhuda adamları, Yerusəlimdə yaşayanlarla birgə bu şəhərin darvazalarından girəcək. Bu şəhər əbədi olaraq məskunlaşmış qalacaq. 26 Yəhuda şəhərlərindən, Yerusəlimin ətrafından, Binyamin torpağından, yamaclı-düzənlikli bölgədən, dağlıq bölgədən və Negevdən adamlar gəlib Rəbbin məbədinə yandırma qurbanları, başqa qurbanlar, taxıl təqdimləri, kündür və şükür təqdimləri gətirəcək. 27 Əgər siz Şənbə günü yük daşıyıb Yerusəlim darvazalarından girərək Şənbə gününü təqdis etməməklə Mənim sözümə qulaq asmasanız, onda Mən şəhərin darvazalarına od vuracağam, alov Yerusəlimin saraylarını yandırıb-yaxacaq və heç vaxt sönməyəcək"».

18

Yeremya dulusçunun evində

1 Rəbdən Yeremyaya bu söz nazil oldu: 2 «Qalx dulusçunun evinə en, orada sözlərimi sənə bildirəcəyəm». 3 Mən dulusçunun evinə endim. Gördüm ki, o,

* **17:21** Neh. 13:15-22; Yəh. 5:10 * **17:22** Çıx. 20:8-10; Qanun. 5:12-14

çarx üzərində işləyir. 4 Palçıqdan düzəltdiyi qab əlində xarab olanda dulusçu
özünün istədiyi kimi palçıqdan başqa bir qab düzəldirdi.
5 Mənə yenə Rəbbin sözü nazil oldu: 6 «Ey İsrail nəsli, Mən də sizinlə bu
dulusçunun etdiyi kimi rəftar edə bilmərəmmi?» Rəbb belə bəyan edir. «Bilin
ki, palçıq dulusçunun əlində necədirsə, siz də Mənim əlimdə o cürsünüz, ey
İsrail nəsli. 7 Bir vaxt Mən bir milləti yaxud ölkəni kökündən dağıdacağımı,
yıxıb məhv edəcəyimi söyləyəndə 8 əgər Mənim xəbərdarlıq etdiyim bu millət
öz pis əməlindən dönərsə, ona göndərmək istədiyim bəladan vaz keçəcəyəm.
9 Başqa vaxt bir milləti yaxud da ölkəni qurub-tikəcəyimi söyləyəndə 10 əgər
bu millət sözümə qulaq asmayıb pis əməl edərsə, ona vəd verdiyim yaxşılıqdan
vaz keçəcəyəm. 11 İndi Yəhuda adamlarına, Yerusəlimdə yaşayanlara söylə ki,
Rəbb belə deyir: "Mən sizə bir bəla hazırlayıram, sizə bir qəsd qururam. İndi
hər biriniz öz pis yolunuzdan dönüb yaşayışınızı və əməllərinizi islah edin".
12 Ancaq onlar deyir: "Boş sözdür, biz öz niyyətlərimizin dalınca gedəcəyik,
hər birimiz öz qara ürəyimizin inadına görə rəftar edəcəyik"».
13 Buna görə Rəbb belə deyir:
«İndi millətlər arasında soruşun ki,
Kim belə sözlər eşitmişdir?
Bakirə qıza bənzəyən İsrail
Dəhşətli bir iş etdi.
14 Livanın qarı qayalı dağ yamaclarından
Heç əskik olarmı?
Uzaqdan axan soyuq sular quruyarmı?
15 Amma xalqım Məni unutdu,
Saxta allahlara buxur yandırdı.
Bu allahlar onların gedəcəyi yollarda,
Qədim yollarda büdrəmələrinə səbəb oldu,
Onları hamar olmayan
Dolanbac yollarda gəzdirdilər.
16 Ölkələri viran ediləcək,
Əbədi kinayə hədəfinə çevriləcək.
Onda oradan ötən hər kəs
Heyrətə gəlib başını bulayacaq.
17 Onları səmum küləyi kimi
Düşmən önündə pərən-pərən salacağam.
Onlara fəlakət günündə
Üzümü deyil, arxamı göstərəcəyəm».
18 O zaman onlar dedi: «Gəlin Yeremyaya qəsd quraq. Çünki qanunu
öyrədəcək kahin, nəsihət verəcək müdrik adam, söz deyəcək peyğəmbər heç
vaxt əskik olmayacaq. Gəlin ona dilimizlə hücum edək, sözlərinə qulaq
asmayaq».
19 Ya Rəbb, mənə yaxşı qulaq as,
Mənimlə çəkişənlərin sözünü eşit.
20 Yaxşılığın əvəzində pislik edilərmi?
Onlar canımı almaq üçün quyu qazır.
Unutma, mən önündə ona görə dayanmışam ki,
Onlar üçün yaxşı şey istəyim,
Onlardan qəzəbini döndərim.
21 Buna görə də onların övladlarını
Aclığa ver, qılınc ağzına təslim et.

Qadınları uşaqsız və dul qalsın,
Ərlərini ölüm aparsın.
Cavanlarını müharibədə qılınc öldürsün.
22 Sən onların üzərinə
Qəflətən qarətçilər göndərəndə
Qoy evlərindən fəryad eşidilsin.
Çünki məni tutmaq üçün quyu qazdılar,
Ayağımın altında gizlincə tələ qurdular.
23 Ancaq, ya Rəbb, məni öldürmək üçün
Qurduqları bütün qəsdləri Sən bilirsən.
Təqsirlərini bağışlama,
Günahlarını önündən silmə.
Sənin önündə yıxılsınlar,
Qəzəbin vaxtı onlara qarşı hərəkət et.

19

Sınmış kuzə ilə müqayisə

1 Rəbb belə dedi: «Get, dulusçunun düzəltdiyi bir gil kuzə al. Sonra isə xalqın
və kahinlərin ağsaqqallarından bir neçəsini götür, 2 * Xarsit* darvazasının
girişində olan Ben-Hinnom vadisinə get. Sənə deyəcəyim sözləri orada elan
edib söylə ki, 3 ey Yəhuda padşahları, Yerusəlimdə yaşayanlar, Rəbbin sözünü
eşidin, İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: “Bax Mən bu yerin üzərinə
elə bir bəla gətirəcəyəm ki, hər eşidənin qulağı cingildəyəcək. 4 Çünki onlar
Məndən üz döndərdi, buranı yad bir ölkəyə çevirdi. Orada özlərinin, ataларının
və Yəhuda padşahlarının tanımadıqları başqa allahlara buxur yandırdılar və
bu yeri günahsız qanla doldurdular. 5 * Öz uşaqlarını odda Baal bütlərinə
yandırma qurbanı vermək üçün Baal səcdəgahlarını qurdular. Mən belə bir
şeyi nə buyurdum, nə söylədim, nə də ağlıma gətirdim”». 6 Rəbb bəyan edir:
«Buna görə də bir gün gələcək ki, daha bu yerə Tofet yaxud Ben-Hinnom
vadisi deyil, Qırğın vadisi deyiləcək. 7 Bu yerdə Yəhuda ilə Yerusəlimin
niyyətlərini boşa çıxaracağam. † Onları düşmənlərinin önündə canlarını almaq
istəyənlərin əli ilə qılıncla həlak edəcəyəm. Cəsədlərini göydəki quşlara və
yerdəki heyvanlara yem olaraq verəcəyəm. 8 Bu şəhəri viran edəcəyəm,
rişxənd hədəfinə çevirəcəyəm. Oradan keçən hər kəs onun başına gələn
bəlaları görüb heyrət içində fit çalacaq. 9 Oğullarının və qızlarının ətini özlərinə
yedirdəcəyəm. Canlarını almaq istəyən düşmənləri onları mühasirəyə alanda
çəkdikləri sıxıntıdan ötrü bir-birlərinin ətini yeyəcəklər».
10 Sonra səninlə gedən adamların gözü önündə kuzəni sındırıb 11 onlara söylə
ki, Ordular Rəbbi belə deyir: «Necə ki dulusçunun əlində qab sınanda bir də
düzəlmir, Mən də bu xalqı və şəhəri beləcə məhv edəcəyəm. Basdırmağa yer
qalmadığı üçün ölüləri Tofetdə də basdıracaqlar. 12 Bu yer və sakinləri ilə
belə rəftar edəcəyəm, bu şəhəri Tofet kimi edəcəyəm» Rəbb belə bəyan edir.
13 «Yerusəlimin evləri və Yəhuda padşahlarının sarayları Tofetin ərazisi kimi
murdar olacaq, çünki bütün evlərin damları üzərində səma cisimlərinə buxur
yandırdılar, yad allahlara içmə təqdimləri gətirdilər».
14 Peyğəmbərlik etmək üçün Rəbbin Tofetə göndərdiyi Yeremya oradan
qayıtdı. O, Rəbbin məbədinin həyətində dayanıb bütün xalqa dedi: 15 «İsrailin
Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: “Mən bu şəhər barədə söylədiyim

* **19:2** 2Pad. 23:10; Yer. 7:30-32; 32:34-35 * **19:2** Xarsit – ibrani dilində saxsı qırığı. * **19:5** Lev. 18:21 † **19:7** Boşa çıxarmaq – ibrani mətnində *baqa* və kuzə – *baqbuq* (19:1,10).

bütün fəlakətləri onun və ətrafında olan kəndlərin üzərinə gətirəcəyəm, çünki inadkarlıq edərək sözlərimə qulaq asmırlar”».

20

Yeremyanın Paşxurla mübahisəsi

1 Rəbbin məbədində baş nəzarətçi olan kahin İmmer oğlu Paşxur
Yeremyanın bu sözlərlə peyğəmbərlik etdiyini eşitdi. 2 Paşxur Yeremya
peyğəmbəri döydü və Rəbbin məbədinin yanındakı Yuxarı Binyamin
darvazasında olan kündəyə* saldı. 3 Ertəsi gün Paşxur Yeremyanı kündədən
çıxartdı. Yeremya ona dedi: «Rəbb sənin adını Paşxur deyil, Maqor-Missaviv†
qoydu. 4 Çünki Rəbb belə deyir: “Bax Mən səni özün və bütün səni sevənlər
üçün dəhşətə çevirəcəyəm. Onlar öz düşmənlərinin qılıncı ilə həlak olacaq
və sənin gözlərin bunu görəcək. Bütün Yəhudanı Babil padşahına təslim
edəcəyəm. O, xalqı Babilə sürgün edəcək və qılıncla həlak edəcək. 5 Bu şəhərin
bütün var-dövlətini, qazancını, qiymətli şeylərini və Yəhuda padşahlarının
bütün xəzinələrini düşmənlərə təslim edəcəyəm. Onları qarət edəcəklər,
götürüb Babilə aparacaqlar. 6 Sən Paşxur və evində yaşayanların hamısı Babilə
sürgün olunacaqsınız. Sən və yalandan peyğəmbərlik etdiyin bütün dostların
orada öləcəksiniz, orada da basdırılacaqsınız”».

Yeremyanın şikayəti

7 Ya Rəbb, Sən məni məcbur etdin,
Mən də məcbur oldum.
Sən məndən güclüsən,
Sən mənə üstün gəldin.
Bütün gün mənə gülürlər,
Hər kəs mənimlə əylənir.
8 Çünki mən danışmağa başlayan kimi
Fəryad edib
«Zorakılıq və talan!» deyə qışqırıram.
Rəbbin sözündən ötrü
Mən bütün gün rüsvay oldum,
Təhqir edildim.
9 Mən fikirləşdim:
«Daha Onu yada salmayacağam,
Onun adı ilə danışmayacağam».
Onda Onun sözü sümüklərimdə həbs edilən,
Ürəyimdə yanan bir od oldu.
Onu içimdə saxlamaqdan yoruldum,
Artıq bunu edə bilmirəm.
10 * Çünki çoxlarının
«Hər tərəfdə dəhşət!
Onu mühakimə edin,
Biz də onu mühakimə edək!»
Deyə pıçıldaşdığını eşitdim.
Bütün güvəndiyim adamlar
Büdrəməyimi gözləyərək
«Bəlkə aldanar, onda onu məğlub edərik,
Ondan qisasımızı alarıq» dedilər.

---

* **20:2** Kündə – dustaqları bağlamaq üçün cəza aləti. † **20:3** Paşxur – ibrani dilində azad, Maqor-Missaviv – ibrani dilində hər tərəfdə dəhşət. * **20:10** Zəb. 31:13

11 Ancaq Rəbb igid bir döyüşçü kimi mənimlədir.
Buna görə də məni təqib edənlər büdrəyəcək,
Qalib gələ bilməyəcək.
Uğur qazana bilmədikləri üçün
Böyük xəcalət çəkəcəklər.
Rüsvayçılıq əbədi olacaq,
Heç vaxt unudulmayacaq.

12 Ancaq, ey Ordular Rəbbi,
Sən salehi sınağa çəkirsən,
Fikri və ürəyi görürsən.
Qoy gözüm Sənin onlardan alacağın
Qisası görsün!
Çünki işimi Sənə tapşırdım.

13 Rəbbi tərənnüm edin,
Rəbbə həmd edin!
Çünki fəqiri
Zalımların əlindən qurtardı.

14 * Doğulduğum gün lənətə gəlsin!
Anamın məni doğduğu günə
Bir daş düşsün!
15 Atamı çox sevindirərək
«Bir oğlan uşağın oldu!»
Deyə müjdə verən adam
Lənətə gəlsin.
16 Qoy o adam Rəbbin
Yazığı gəlməyib dağıtdığı
Şəhərlər kimi olsun!
Səhər fəryad,
Günorta nalə eşitsin.
17 Çünki bətndə ikən məni öldürmədi.
Onda anamın qarnı qəbrim olardı,
Bətni daim hamilə qalardı.
18 Nə üçün ana bətnindən çıxdım?
Əzab-əziyyət görmək,
Ömrümü rüsvayçılıqla keçirmək üçünmü?

21

Allahın Sidqiyanın sözünü rədd etməsi

1 Padşah Sidqiya Malkiya oğlu Paşxuru və Maaseya oğlu Sefanyanı Yeremyanın yanına göndərəndə Rəbdən Yeremyaya söz nazil oldu. Paşxur ilə Sefanya belə demişdi: 2 * «Gəl bizim barəmizdə Rəbdən soruş. Çünki Babil padşahı Navuxodonosor bizə qarşı müharibə edir. Bəlkə Rəbb keçmişdə etdiyi möcüzələrə bənzər bir şey edər və Navuxodonosor bizdən əl çəkər?»

3 O zaman Yeremya onlara dedi: «Sidqiyaya söyləyin ki, 4 İsrailin Allahı Rəbb belə deyir: "Divarların o tərəfində sizi mühasirəyə alan Babil padşahı və Xaldeylilərlə müharibədə istifadə etdiyiniz silahları özünüzə qarşı çevirəcəyəm. Silahlarınızı bu şəhərin ortasına toplayacağam. 5 Mən sizə qarşı

* **20:14** Əyy. 3:1-19 * **21:2** 2Pad. 25:1-11; 2Saln. 36:17-21

əl qaldıracağam, güclü qolumla, qızğınlıq, qəzəb və böyük hiddətlə sizinlə vuruşacağam. 6 Bu şəhərdə yaşayan insanı da, heyvanı da məhv edəcəyəm. Onlar şiddətli vəbadan öləcək". 7 Rəbb belə bəyan edir: "Bundan sonra Yəhuda padşahı Sidqiyanı və əyanlarını, həmçinin bu şəhərdə vəbadan, qılıncdan və aclıqdan sağ qalanları Babil padşahı Navuxodonosora və canlarını almaq istəyən düşmənlərinə təslim edəcəyəm. O onları qılıncdan keçirəcək, onlara nə rəhm, nə şəfqət, nə də mərhəmət edəcək".

8 Bu xalqa söylə ki, Rəbb belə deyir: "Budur, həyat yolunu və ölüm yolunu önünüzə qoyuram. 9 Bu şəhərdə qalan qılınc, aclıq və vəbadan öləcək. Lakin kim bayıra çıxıb sizi mühasirəyə alan Xaldeylilərə təslim olsa, sağ qalacaq, heç olmasa öz canını qurtaracaq. 10 Ona görə ki bu şəhərə yaxşılıq deyil, pislik etməyə niyyət etdim" Rəbb belə bəyan edir. "Bura Babil padşahına təslim ediləcək, o da buranı yandırıb yox edəcək".

Zalım padşahları məzəmmət

11 Yəhuda padşahının ailəsinə söylə ki,
Rəbbin sözünü eşidin.
12 Ey Davud nəsli, Rəbb belə deyir:
"Hər səhər ədalətlə rəftar edin,
Məzlumu zalımın əlindən qurtarın.
Yoxsa pis əməllərinizə görə
Qəzəbim od kimi çıxıb yandıracaq,
Onu söndürən olmayacaq".
13 Rəbb bəyan edir:
"Mən sənə qarşıyam,
Ey vadinin üstündəki
Yaylada olan qayada oturan Yerusəlim!"
Siz deyirsiniz:
"Üstümüzə kim gələr?
Məskənlərimizə kim girər?"
14 Rəbb bəyan edir:
"Mən sizi əməllərinizin
Bəhrəsinə görə cəzalandıracağam.
Meşələrinə elə od vuracağam ki,
Ətrafındakı hər şeyi yandırıb-yaxacaq"».

22

Allahın padşah sülaləsinə müraciəti

1 Rəbb belə dedi: «Yəhuda padşahının sarayına get, orada bu sözü bildirib söylə ki, 2 ey Davudun taxtı üzərində oturan Yəhuda padşahı, ey bu darvazalardan girən əyanlarla xalq, Rəbbin sözünü eşidin. 3 Rəbb belə deyir: "Ədalət və salehliklə rəftar edin. Məzlumu zalımın əlindən qurtarın. Qəribə, yetimə və dul qadına haqsızlıq etməyin, zorakılıq etməyin, bu yerdə günahsız qan tökməyin. 4 Əgər siz bu əmrə, həqiqətən, əməl etsəniz, o zaman Davudun taxtında oturan padşahlar döyüş arabalarına və atlara minib əyanları və xalqları ilə birgə bu sarayın darvazalarından girəcək. 5 Lakin bu sözləri eşitməsəniz, Öz varlığıma and içirəm ki, bu ev viran qalacaq" Rəbb belə bəyan edir. 6 Bəli, Yəhuda padşahının sarayı barədə Rəbb belə deyir:
"Sən Mənim üçün Gilead,
Livanın zirvəsi kimisən.
Ancaq Mən hökmən səni bir çölə,

Kimsənin yaşamadığı şəhərlərə çevirəcəyəm.
7 Sənə qarşı həlak edənlər təyin edəcəyəm,
Hamısının əlində silah olacaq.
Sənin ən yaxşı sidr ağaclarını kəsəcəklər,
Onları oda atacaqlar.
8 * Bir çox millətlər bu şəhərin yanından keçib bir-birlərindən soruşacaq:
‹Bu böyük şəhəri Rəbb niyə belə xaraba qoydu?› 9 Onda deyəcəklər: ‹Çünki
özlərinin Allahı Rəbbin əhdini tərk etdilər, başqa allahlara səcdə və qulluq
etdilər›”».

Padşah Şallum barədə vəhy

10 Ölən padşah üçün ağlamayın,
Yas tutmayın.
Ancaq sürgünə gedən üçün acı-acı ağlayın,
Çünki daha qayıtmayacaq,
Doğma vətənini görməyəcək.
11 Bəli, atası Yoşiyanın yerinə Yəhuda padşahı olan və buradan çıxıb gedən
Yoşiya oğlu Şallum barədə Rəbb deyir: «O daha bura qayıtmayacaq, 12 sürgün
olunduğu yerdə öləcək və artıq bu ölkəni görməyəcək.

Padşah Yehoyaqim barədə vəhy

13 Vay o adamın halına ki,
Sarayını haqsızlıqla,
Yuxarı otaqlarını ədalətsizliklə tikir,
Öz soydaşını müftə işlədir,
Ona muzdunu vermir.
14 Vay o adamın halına ki,
“Özümə geniş yuxarı otaqları olan
Böyük bir saray tikdirəcəyəm” deyib
Oraya pəncərələr açır,
Ətrafını sidr ağacı ilə örtür.
Qırmızı rənglə boyayır.
15 Çoxlu sidr ağacın olduğu üçünmü
Özünü padşah sanırsan?
Atan da doyunca yeyib-içirdi,
Ədalət və salehliklə rəftar edirdi.
Ona görə də işləri uğurlu oldu.
16 Məhkəmədə məzlum, yoxsul adamın işinə baxırdı,
Ona görə də işləri uğurlu oldu».
Rəbb bəyan edir: «Məni tanımaq
Elə bu deyilmi?
17 Ancaq sənin gözlərin və ürəyin
Öz haram qazancında,
Tökmək istədiyin günahsız qanda,
Etmək istədiyin qəddarlıqda,
Zorakılıqda qalıb».
18 * Buna görə də Yəhuda padşahı Yoşiya oğlu Yehoyaqim barədə Rəbb belə
deyir:
«Onun üçün “vay qardaşım, vay bacım” söyləyib yas tutmayacaqlar,
“Vay ağam, heyf onun izzəti” söyləyib yas tutmayacaqlar.

* **22:8** Qanun. 29:24-26 * **22:18** 2Pad. 23:36–24:6; 2Saln. 36:5-7

19 Onu sürüyüb Yerusəlim darvazalarından kənara atacaqlar,
Eşşək basdırılan kimi basdırılacaq».

Yerusəlim barədə vəhy

20 «Livana qalxıb fəryad et,
Başanda səsini ucalt,
Avarimdən nalə çək,
Çünki bütün müttəfiqlərin əzildi.
21 Hər şeyin əmin-amanlıqda olanda
Sənə nəsihət etdim,
Ancaq "qulaq asmayacağam" dedin.
Uşaqlığından xasiyyətin belədir,
Sözümə qulaq asan deyilsən.
22 Külək bütün başçılarını alıb-aparacaq,
Müttəfiqlərin sürgünə gedəcək.
O zaman etdiyin bütün pisliklərdən ötrü
Utanıb rüsvay olacaqsan.
23 Ey sən "Livanda" * yaşayan,
Yuvasını sidr ağacından quran!
Sənə hamilə qadın kimi
Ağrılar, sancılar gələndə
Necə ah-zar edəcəksən!»

Padşah Yehoyakin barədə vəhy

24 * Rəbb bəyan edir: «Varlığıma and olsun ki, ey Yəhuda padşahı Yehoyaqim oğlu Yehoyakin, sağ əlimdəki möhür üzüyü olsan da, səni çıxarıb atardım. 25 Canını almaq istəyənlərə, qorxduğun adamlara, Babil padşahı Navuxodonosora və Xaldeylilərə səni təslim edəcəyəm. 26 Özünü, səni doğan ananı doğulmadığınız yad bir ölkəyə atacağam və orada öləcəksiniz. 27 Qayıtmağa can atdığınız ölkəyə bir daha qayıtmayacaqsınız».

28 Bu adam – Yehoyakin xor baxılan qırıq bir kasa, heç kəsin bəyənmədiyi bir qabdırmı? Bəs nə üçün özü də, övladları da aparılıb tanımadıqları bir ölkəyə atıldı? 29 Ölkə, ey ölkə, Rəbbin sözünü eşit, ey ölkə! 30 Rəbb deyir: «Bu adamı övladsız, ömründə işləri uğurlu olmayan bir kişi hesab edin. Çünki nəslindən heç kim uğur qazanmayacaq. Nəslindən heç kim Davudun taxtında oturmayacaq, Yəhudada bir daha padşahlıq etməyəcək».

23

Saleh padşah

1 Rəbb bəyan edir: «Otlağımın qoyunlarını məhv edən və pərən-pərən salan çobanların vay halına!» 2 Buna görə də İsrailin Allahı Rəbb xalqımı otaran çobanların əleyhinə belə deyir: «Siz Mənim sürümü pərən-pərən salıb qovdunuz, onların qayğısına qalmadınız. İndi Mən də etdiyiniz bəd əməllərə görə cəzanızın qayğısına qalacağam» Rəbb belə bəyan edir. 3 «Sürümün qalanlarını sürgün etdiyim bütün ölkələrdən yığıb-toplayacağam, onları yenə ağıllarına qaytaracağam və törəyib çoxalacaqlar. 4 Üstlərinə onları otaracaq çobanlar qoyacağam. Daha qorxub dəhşətə düşməyəcəklər, biri də itməyəcək» Rəbb belə bəyan edir.

5 * «Budur, Davud üçün saleh bir Pöhrə

* **22:23** Livan – Yerusəlimdəki padşah sarayının adı. Bax: 1Pad. 7:2. * **22:24** 2Pad. 24:8-15; 2Saln. 36:9-10 * **23:5** Yer. 33:14-16

Çıxaracağım günlər gəlir.
Bu Padşah müdrikliklə padşahlıq edəcək,
Ölkədə ədalətli və saleh işlər görəcək»
Rəbb belə bəyan edir.
6 «Onun dövründə Yəhuda xilas olacaq,
İsrail əmin-amanlıqda yaşayacaq.
Onu "Rəbb salehliyimizdir" çağıracaqlar».
7 Buna görə də Rəbb bəyan edir: «Bir gün gələcək ki, insanlar artıq "İsrail övladlarını Misir torpağından çıxaran Rəbbin varlığına and olsun" deməyəcək,
8 amma "İsrail nəslindən törəyənləri şimal ölkəsindən və sürgün etdiyi bütün başqa ölkələrdən geri qaytaran Rəbbin varlığına and olsun" deyəcək. Beləcə öz torpaqlarında yaşayacaqlar».

Yəhudanın yalançı peyğəmbərləri

9 Peyğəmbərlər haqqında:
Ürəyim içimdə parçalandı,
Bütün sümüklərim titrədi.
Rəbbə görə,
Onun müqəddəs sözlərinə görə
Bir sərxoş kimi,
Şəraba aludə olan adam kimiyəm.
10 Çünki ölkə zinakarlarla doludur,
Lənətə görə yas tutur.
Çöldəki otlaqlar quruyub,
Adamlar pis yola düşüb.
Güclərini zorakılığa sərf edirlər.
11 Rəbb bəyan edir:
«Peyğəmbər də, kahin də allahsızdır,
Məbədimdə pisliklərini gördüm.
12 Buna görə getdikləri yol
Qaranlıqda sürüşkən yer kimi olacaq,
Orada qovulub yıxılacaqlar.
Çünki cəzalanacaqları il
Başlarına fəlakət gətirəcəyəm»
Rəbb belə bəyan edir.
13 «Samariya peyğəmbərləri arasında
Bu iyrənc işi gördüm:
Baalın adı ilə peyğəmbərlik edərək
Xalqım İsraili yoldan azdırdılar.
14 * Yerusəlim peyğəmbərləri arasında
Bu qorxunc işi gördüm:
Zina edirlər,
Yalan dalınca gedirlər.
Zorakıların qoluna güc verirlər.
Beləcə heç kəs pisliyindən dönmür.
Hamısı Mənim üçün Sodom kimi,
Şəhər xalqı Homorra kimi oldu».

15 Buna görə də Ordular Rəbbi
Peyğəmbərlər haqqında belə deyir:

* **23:14** Yar. 18:20

«Baxın Mən onlara yovşan yedirəcəyəm,
Zəhərli su içirəcəyəm.
Çünki allahsızlıq Yerusəlim peyğəmbərlərindən
Bütün ölkəyə yayıldı».
16 Ordular Rəbbi belə deyir:
«Sizin üçün peyğəmbərlik edən
Peyğəmbərlərin sözünə qulaq asmayın.
Onlar sizə boş şeylər öyrədir.
Rəbbin ağzından çıxanları deyil,
Özlərinin uydurduqları görüntüləri söyləyirlər.
17 Onlar Mənə xor baxanlara deyir:
“Rəbb söylədi ki, sizin üçün
Əmin-amanlıq olacaq”.
İnadkarlıqla ürəklərinin istədiyinə uyanlara deyirlər:
“Üstünüzə fəlakət gəlməyəcək”.
18 Rəbbin sözünü anlayıb eşitmək üçün
Rəbbin məclisində kimsə durubmu?
Onun sözünə qulaq asıb eşidən varmı?
19 Budur, Rəbbin fırtınası qəzəblə qopacaq,
Qasırğa fırlanıb
Pis adamların başında çatlayacaq.
20 Ürəyinin istəyinə çatana qədər,
Onu bitirənə qədər
Rəbbin qəzəbi dayanmayacaq.
Gələcək günlərdə bunu açıq-aşkar anlayacaqsınız.

21 Bu peyğəmbərləri Mən göndərmədim,
Amma ora-bura qaçdılar.
Onlara Mən söz demədim,
Amma peyğəmbərlik etdilər.
22 Ancaq onlar məclisimdə dursaydılar,
Sözlərimi xalqıma çatdırardılar.
Pis yollarından, şər əməllərindən
Xalqı çəkindirərdilər».

23 Rəbb bəyan edir:
«Mən yalnız yaxında olan Allah deyiləm,
Həm də uzaqda olan Allaham.
24 Kimsə gizli yerlərdə saxlana bilər ki,
Mən onu görə bilməyim?»
Rəbb belə bəyan edir.
«Yeri, göyü Mən doldurmamışammı?»
Rəbb belə bəyan edir.
25 «Mənim adımdan yalan söyləyən peyğəmbərlərin “Yuxu gördüm, yuxu gördüm!” sözlərini eşitdim. 26 Nə vaxta qədər yalan söyləyən, öz ürəklərinin uydurmalarını bildirən peyğəmbərlər bu işlə məşğul olacaq? 27 Ataları necə Baal bütünə görə adımı unutdularsa, onlar da zənn edir ki, bir-birlərinə danışdıqları yuxularla xalqıma adımı unutduracaq. 28 Yuxu görən peyğəmbər yuxusunu söyləsin. Amma sözüm nazil olan adam onu dəqiq danışsın. Daha buğdanın yanında saman nədir?» Rəbb belə bəyan edir. 29 «Mənim sözüm bir od kimi, qayaları parçalayan gürz kimi deyilmi?» Rəbb belə bəyan edir.

30 «Buna görə də Mən peyğəmbərlərə qarşıyam, onlar sözlərimi bir-birlərindən
oğurlayır» Rəbb belə bəyan edir. 31 «Bax Mən peyğəmbərlərə qarşıyam. Onlar
öz dillərini tərpədib "Rəbb belə deyir" söyləyir» Rəbb belə bəyan edir. 32 «Bax
Mən yalançı yuxular görüb peyğəmbərlik edənlərə qarşıyam» Rəbb belə bəyan
edir. «Onlar bu yuxuları danışıb yalanları və boş lovğalıqları ilə xalqımı yoldan
azdırır. Onları Mən göndərmədim, onlara heç nə buyurmadım. Bu xalqa heç
bir faydaları yoxdur» Rəbb belə bəyan edir.

33 «Əgər bu xalqdan biri yaxud bir peyğəmbər ya da bir kahin səndən
"Bəs Rəbbin yük olan kəlamı nədir?" soruşsa, ona söylə: "Yük sizsiniz. Mən
sizi atacağam" Rəbb belə bəyan edir. 34 "Rəbbin yük olan kəlamıdır" deyən
peyğəmbərə, kahinə yaxud adi adama gəlincə, Mən o adamı da, onun ailəsini
də cəzalandıracağam. 35 Hər biriniz öz yoldaşınıza, soydaşınıza belə deyin:
"Rəbb nə cavab verdi? Rəbb nə söylədi?" 36 Bir daha Rəbbin yük olan kəlamını
yada salmayacaqsınız, çünki hər kəsin sözü özünə yük olacaq. Bununla
siz var olan Allahın, Ordular Rəbbinin, Allahımızın sözlərini təhrif etdiniz.
37 Peyğəmbərə belə söylə: "Rəbb sənə nə cavab verdi? Rəbb nə söylədi?"
38 "Rəbbin yük olan kəlamıdır" desəniz də, Rəbb hökmən belə deyər: "‹Rəbbin
yük olan kəlamıdır› deyirsiniz, halbuki Mən sizə xəbərdarlıq edib ‹Rəbbin
yük olan kəlamıdır› deməməyi söyləmişdim. 39 Buna görə də sizi tamamilə
unudacağam, sizi də, özünüzə və ataларınıza verdiyim şəhəri də önümdən rədd
edəcəyəm. 40 Üzərinizə heç vaxt unudulmayan biabırçılıq, əbədi rüsvayçılıq
gətirəcəyəm"».

24

İki səbət əncirlə müqayisə

1 * Babil padşahı Navuxodonosor Yəhuda padşahı Yehoyaqim oğlu Yehoy-
akini, Yəhuda başçılarını, ustaları və sənətkarları Yerusəlimdən sürgün edib
Babilə apardı. Bu hadisədən sonra Rəbb mənə Öz məbədi önündə qoyulmuş
iki səbət əncir göstərdi. 2 Bir səbətdə ilk məhsula oxşayan çox yaxşı əncirlər, o
biri səbətdə isə əzik olduqları üçün yeməyə yararsız olan çox pis əncirlər var
idi. 3 Rəbb mənə dedi: «Nə görürsən, Yeremya?» Mən dedim: «Əncir. Yaxşı
əncirlər çox yaxşıdır, pis əncirlər isə çox pis, əzilib yararsız hala düşmüşdür,
onları yemək olmaz».

4 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 5 «İsrailin Allahı Rəbb belə deyir:
"Buradan Xaldey ölkəsinə sürgünə göndərdiyim Yəhuda əsirlərini bu yaxşı
əncirlər kimi yaxşı hesab edəcəyəm. 6 Yaxşı yaşasınlar deyə gözlərim on-
ların üzərində olacaq və onları yenə bu ölkəyə qaytaracağam. Onları
dirçəldəcəyəm, yıxmayacağam, onları əkəcəyəm, çıxarmayacağam. 7 Onlara ürək
verəcəyəm ki, Mənim Rəbb olduğumu bilsinlər. Onlar Mənim xalqım, Mən də
onların Allahı olacağam, çünki onlar bütün qəlbləri ilə Mənə üz tutacaq".

8 Rəbb belə deyir: "Amma Yəhuda padşahı Sidqiyanı, onun başçılarını,
Yerusəlimdə salamat qalıb bu ölkədə yaxud Misirdə yaşayanları yeməyə
yararsız olan əzik əncir kimi edəcəyəm. 9 Onları yer üzünün bütün ölkələrinin
qarşısında dəhşətli hala salacağam. Onlar sürgün etdiyim hər yerdə rüsvay
olub ibrətə çevriləcək, kinayə və lənət qazanacaqlar. 10 Özlərinə və ataларına
verdiyim torpaqdan silinib qurtarana qədər üstlərinə qılınc, aclıq və vəba
göndərəcəyəm"».

* **24:1** 2Pad. 24:12-16; 2Saln. 36:10

25

Yetmiş illik sürgün

1 * Yəhuda padşahı Yoşiya oğlu Yehoyaqimin padşahlığının dördüncü
ilində bütün Yəhuda xalqı barədə Yeremyaya söz nazil oldu. Bu, Babil
padşahı Navuxodonosorun padşahlığının birinci ilində oldu. 2 Yeremya
peyğəmbər bütün Yəhuda xalqına və Yerusəlimdə yaşayanların hamısına bu
sözü bildirib dedi: 3 «İyirmi üç il ərzində – Yəhuda padşahı Amon oğlu Yoşiyanın
padşahlığının on üçüncü ilindən bu günə qədər Rəbbin sözü mənə nazil oldu.
Mən də dəfələrlə bu sözləri sizə bildirdim, amma siz qulaq asmadınız. 4 Rəbb
peyğəmbər qullarını dəfələrlə yanınıza göndərdi, amma eşitmədiniz, qulaq as-
madınız. 5 Onlar sizə belə söyləndi: "İndi öz pis yolunuzdan, pis əməllərinizdən
dönün ki, Rəbbin əbədi olaraq sizə və atalarınıza verdiyi torpaqda yaşayasınız.
6 Başqa allahlara qulluq və səcdə edərək onların tərəfdarı olmayın, əl işiniz
olan bütlərlə Məni qəzəbləndirməyin ki, Mən də sizə pislik etməyim". 7 Rəbb
bəyan edir: "Ancaq siz Mənə qulaq asmadınız, əl işiniz olan bütlərlə Məni
qəzəbləndirib özünüzə ziyan vurdunuz".

8 Buna görə də Ordular Rəbbi deyir: "İndi ki sözlərimə qulaq asmadınız,
9 Mən də bütün şimal tayfalarını və qulum Babil padşahı Navuxodonosoru
çağıracağam". Bu, Rəbbin sözüdür. "Onları bu ölkənin, burada yaşayanların
və bütün ətraf millətlərin üstünə gətirəcəyəm. Bunları tamamilə məhv
edəcəyəm, ölkəni dəhşət və rişxənd hədəfinə çevirəcək, əbədi bir xarabalığa
döndərəcəyəm. 10 * Sevinc və şadlıq sədasını, bəy-gəlin səsini, dəyirman
daşlarının taqqıltısını, çıraq işığını onların içindən yox edəcəyəm. 11 * Bütün bu
ölkə xarabaya, dəhşətli bir yerə çevriləcək. Bu millətlər Babil padşahına yetmiş
il qulluq edəcək".

12 Rəbb bəyan edir: "Yetmiş il bitəndən sonra isə günahlarına görə Babil
padşahını, onun millətini və Xaldey ölkəsini cəzalandıracağam. Oranı əbədi
olaraq viranəliyə çevirəcəyəm. 13 O ölkə üçün söylədiklərimin hamısını,
Yeremyanın bütün millətlər barəsində bu kitabda yazılmış peyğəmbərlik
sözlərinin hamısını oranın başına gətirəcəyəm. 14 Bir çox millət, böyük
padşahlar onları özlərinə qul edəcək. Əməllərinə və əllərinin işinə görə onlara
əvəz verəcəyəm"».

Rəbbin qəzəb kasası

15 Bəli, İsrailin Allahı Rəbb mənə belə dedi: «Budur, qəzəbimlə dolu bir şərab
kasası! Onu əlimdən al və səni yanına göndərəcəyim bütün millətlərə içirt.
16 Onlar içən kimi səndələyəcəklər, üstlərinə göndərəcəyim qılıncın qorxusun-
dan ağılları çaşacaq».

17 Onda mən kasanı Rəbbin əlindən aldım və Onun məni yanlarına
göndərdiyi bütün millətlərə içirtdim. 18 Kasadan bunlar içdi: indiki kimi
viranəliyə, dəhşətə, rişxənd hədəfinə və lənətə düçar olsunlar deyə Yerusəlim
əhalisi, Yəhuda şəhərləri, padşahları və başçıları, 19 Misir padşahı firon,
əyanları, başçıları və bütün xalqı, 20 Misirdə yaşayan bütün yadellilər, Us
ölkəsinin bütün padşahları, Filiştlərin bütün padşahları – Aşqelon, Qəzzə,
Eqron padşahları və Aşdodda sağ qalanlar, 21 Edom, Moav, Ammon övladları,
22 bütün Sur və Sidon padşahları, dənizin o tayındakı ölkələrin padşahları,
23 Dedan, Tema, Buz və kəkillərini qırxanların hamısı, 24 bütün Ərəbistan

* **25:1** 2Pad. 24:1; 2Saln. 36:5-7; Dan. 1:1-2 * **25:10** Yer. 7:34; 16:9; Vəhy 18:22-23 * **25:11** 2Saln. 36:21; Yer. 29:10; Dan. 9:2

padşahları, səhrada yaşayan yadelli xalqın padşahları, 25 bütün Zimri, Elam və
Midiya padşahları, 26 sıra ilə bütün yaxın və uzaq şimal padşahları, yer üzünün
bütün padşahları. Hamıdan sonra bu kasanı Şeşak * padşahı da içəcək.
27 «Sən onlara söylə ki, İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: "İçib
sərxoş olun, sonra qusun, üstünüzə göndərəcəyim qılıncla vurulub-yıxılın
və bir daha ayağa qalxmayın". 28 Əgər onlar kasanı əlindən alıb içmək
istəməsələr, söylə ki, Ordular Rəbbi belə deyir: "Mütləq içməlisiniz! 29 Bax
Mənim adımla çağırılan şəhərin üstünə fəlakət gətirməyə başlayıram. Elə
sanırsınız ki, siz cəzasız qalacaqsınız? Sizi cəzasız qoymayacağam. Mən yer
üzündə yaşayan hər kəsin üstünə qılınc gətirəcəyəm" Ordular Rəbbi belə bəyan
edir.
30 * Buna görə də bütün bu peyğəmbərlik sözlərini onlara bildirib söylə:
"Rəbb uca yerdən nərə çəkəcək,
Müqəddəs məskənindən gurlayacaq.
Öz otlağına qarşı şiddətlə nərə çəkəcək,
Dünyada yaşayanların hamısına qarşı hayqıracaq,
Üzüm əzənlər kimi bağıracaq.
31 Hay-küy dünyanın ucqarlarına qədər yayılacaq,
Çünki Rəbbin millətlərlə davası var.
Bütün bəşəri mühakimə edəcək,
Pisləri qılınca təslim edəcək"
Rəbb belə bəyan edir.

32 Ordular Rəbbi belə deyir:
"Bax millətdən millətə bəla yayılır,
Dünyanın uzaq yerlərindən
Böyük qasırğa qopur".
33 O gün Rəbb dünyanı bir ucundan o biri ucuna qədər öldürülənlərlə
dolduracaq. Onlar üçün yas tutulmayacaq, bir yerə yığılıb basdırılmayacaqlar,
torpağın üstündə peyin kimi olacaqlar.
34 Ey çobanlar, ağlayıb fəryad edin,
Ey sürü başçıları, torpaqda eşələnin.
Çünki qətl olunma,
Pərən-pərən salınma vaxtınız çatdı.
Siz qiymətli bir qab kimi yıxılacaqsınız.
35 Çobanlar qaça bilməyəcək,
Sürü başçıları qurtula bilməyəcək.
36 Çobanların fəryadını,
Sürü başçılarının bağırtısını eşit,
Çünki Rəbb onların otlaqlarını viran edir.
37 Rəbbin qızğın qəzəbindən
Dinc pəyələr də məhv oldu.
38 Rəbb cavan aslan kimi
Yuvasını tərk etdi.
Rəbbin qəzəbi üzündən –
Zor işlədənin qızğın qəzəbi üzündən
Ölkələri viran oldu».

* **25:26** Şeşak – şifrli şəkildə ifadə olunanda Babil adını bildirir. * **25:30** Yoel 3:16; Amos 1:2

26

Yeremyanın ölümlə hədələnməsi

1 * Yəhuda padşahı Yoşiya oğlu Yehoyaqimin padşahlığının əvvəlində Rəbdən
bu söz nazil oldu: 2 «Rəbb belə deyir: “Rəbbin məbədinin həyətində dur,
ibadət etmək üçün Yəhuda şəhərlərindən oraya gələn hər kəsə müraciət et.
Sənə buyurduğum hər şeyi onlara bildir, bir söz də əskiltmə. 3 Bəlkə qulaq
asarlar, öz pis yollarından dönərlər. Mən də pis əməllərinə görə başlarına
gətirəcəyim fəlakətdən vaz keçərəm”. 4 Onlara söylə ki, Rəbb belə deyir:
“Əgər sizə verdiyim qanuna görə davranmasanız, Mənə qulaq asmasanız,
5 dəfələrlə sizin yanınıza göndərdiyim qullarım olan peyğəmbərlərin sözlərinə
qulaq asmasanız – necə ki qulaq asmırsınız – o zaman 6 * bu məbədi də Şilo
kimi edəcəyəm, bu şəhəri yer üzünün bütün millətləri arasında lənətə düçar
edəcəyəm”».
7 Kahinlər, peyğəmbərlər və bütün xalq Yeremyanın Rəbbin məbədində
söylədiyi bu sözləri eşitdi. 8 Yeremya Rəbbin xalqa çatdırmasını buyurduğu
sözləri deyib qurtaranda kahinlər, peyğəmbərlər və oradakı bütün xalq
onu tutub söylədi: «Sən ölməlisən. 9 Nə üçün “bu məbəd Şilo kimi olacaq,
bu şəhər xaraba qalacaq, orada yaşayan olmayacaq” deyib Rəbbin adı ilə
peyğəmbərlik edirsən?» Rəbbin məbədində olan bütün xalq Yeremyanın
ətrafına yığıldı.
10 Yəhuda başçıları bunları eşidən kimi padşah sarayından çıxıb Rəbbin
məbədinə qalxdı və məbədin Yeni darvazasının girəcəyində oturdu. 11 O
zaman kahinlər və peyğəmbərlər başçılara və bütün xalqa söylədi: «Bu
adam ölümə layiqdir, çünki öz qulağınızla eşitdiyiniz kimi bu şəhərin əleyhinə
peyğəmbərlik etdi».
12 Onda Yeremya bütün başçılara və xalqa dedi: «Rəbb məni göndərdi ki, bu
məbədin və şəhərin əleyhinə eşitdiyiniz bütün peyğəmbərlik sözlərini bildirim.
13 İndi yaşayışınızı və əməllərinizi islah edin. Allahınız Rəbbin sözünə qulaq
asın. O zaman Rəbb başınıza gətirəcəyini bildirdiyi bəladan vaz keçəcək.
14 Mən isə sizin ixtiyarınızdayam. Gözünüzdə nə yaxşı və düzdürsə, mənimlə
eləcə də rəftar edin. 15 Ancaq yaxşı bilin ki, məni öldürsəniz, günahsız qanın
məsuliyyətini özünüzün, bu şəhərin və orada yaşayanların üzərinə götürmüş
olursunuz. Çünki Rəbb, həqiqətən, məni yanınıza göndərdi ki, bütün bu sözləri
sizə çatdırım».
16 Başçılar və bütün xalq kahinlərə və peyğəmbərlərə dedi: «Bu adama
ölüm hökmü çıxarmaq olmaz, çünki bizimlə Allahımız Rəbbin adından danışdı».
17 Ölkə ağsaqqallarından bir neçəsi qalxıb toplaşmış bütün xalqa dedi: 18 *
«Yəhuda padşahı Xizqiyanın dövründə Moreşetli Mikeya peyğəmbərlik edib
bütün Yəhuda xalqına söylədi ki, Ordular Rəbbi belə deyir:
“Sion tarla kimi şumlanacaq,
Yerusəlim daş qalağına dönəcək,
Məbədin tikildiyi dağ
Meşəli təpələrə çevriləcək”.
19 Yəhuda padşahı Xizqiya yaxud Yəhuda xalqından biri onu öldürdümü?
Əksinə, Xizqiya Rəbdən qorxub Ondan lütf istədi, Rəbb də onlara
göndərəcəyini söylədiyi bəladan vaz keçdi. Biz isə özümüzə böyük pislik
gətirmək təhlükəsindəyik».

---

* **26:1** 2Pad. 23:36–24:6; 2Saln. 36:5-7 * **26:6** Yeşua 18:1; Zəb. 78:60; Yer. 7:12-14 * **26:18** Mik. 3:12

Padşahın Uriya peyğəmbəri öldürməsi

20 Qiryat-Yearimli Şemaya oğlu Uriya adlı bir adam da Rəbbin adı ilə
peyğəmbərlik edirdi. O da eynilə Yeremya kimi danışaraq bu şəhərin
və ölkənin əleyhinə peyğəmbərlik edirdi. 21 Padşah Yehoyaqim, bütün
cəngavərləri və başçıları onun sözlərini eşitdi. Padşah onu öldürmək istədi.
Ancaq Uriya bunu eşidən kimi qorxub Misirə qaçdı. 22 Bundan sonra padşah
Yehoyaqim öz adamlarını – Akbor oğlu Elnatanı və bir neçə nəfəri Misirə
göndərdi. 23 Uriyanı Misirdən çıxarıb padşah Yehoyaqimin yanına gətirdilər.
Padşah onu qılıncla öldürüb ümumi qəbiristanlığa atdırdı.
24 Ancaq Yeremya öldürülmək üçün xalqa təslim edilmədi, çünki Şafan oğlu
Axiqam onu qorudu.

27

Yəhudanın Babilə təslim edilməsi

1 * Yəhuda padşahı Yoşiya oğlu Sidqiyanın* padşahlığının əvvəlində Rəbdən
Yeremyaya bu söz nazil oldu: 2 «Rəbb mənə belə dedi: “Özünə qayışlarla
bağlanan taxta bir boyunduruq düzəlt və boynuna tax. 3 Sonra Yerusəlimə,
Yəhuda padşahı Sidqiyanın yanına gələn qasidlər vasitəsilə Edomun, Moavın,
Ammon övladlarının, Surun və Sidonun padşahlarına xəbər göndər”. 4 Ağalarına
söyləmək üçün onlara bildir ki, İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir:
“Ağalarınıza söyləyin ki, 5 dünyanı da, yer üzündə olan insanı da, heyvanı da
böyük gücümlə və uzanan qolumla Mən yaratdım və kimə istəsəm, ona da
verərəm. 6 Bəli, bütün bu ölkələri Babil padşahı qulum Navuxodonosorun ix-
tiyarına verirəm. Hətta vəhşi heyvanları da xidmət etmək üçün ona verirəm.
7 Ölkəsinin axırı çatana qədər bütün millətlər ona, oğluna və nəvəsinə qulluq
edəcək. Sonra isə bir çox millətlər və böyük padşahlar onu özlərinə qul edəcək.
8 Hansı millət və ölkə Babil padşahı Navuxodonosora qulluq etməsə,
onun boyunduruğuna girməsə, həmin milləti onun əli ilə qırıb-çatana qədər
qılınc, aclıq və vəba ilə cəzalandıracağam” Rəbb bəyan edir. 9 “Siz isə
öz peyğəmbərlərinizə, falçılarınıza, yuxugörənlərinizə, gələcəyideyənlərinizə
və cadugərlərinizə qulaq asmayın. Onlar sizə ‹Babil padşahına qulluq
etməyəcəksiniz› söyləyir. 10 Onlar sizə yalandan peyğəmbərlik edir. Bunun
nəticəsində öz ölkənizdən qovulacaqsınız. Sizi sürgün edəcəyəm və məhv
olacaqsınız. 11 Ancaq Babil padşahının boyunduruğuna girən və ona qulluq
edən milləti öz torpağında saxlayacağam. Torpağı əkib orada yaşayacaqlar”
Rəbb belə bəyan edir».
12 Mən bütün bu sözləri Yəhuda padşahı Sidqiyaya bildirib dedim: «Ba-
bil padşahının boyunduruğuna girin, özünə və xalqına qulluq edin ki, sağ
qalasınız. 13 Babil padşahına qulluq etmək istəməyən hər millət Rəbbin dediyi
kimi məhv olacaq. Sən və xalqın qılınc, aclıq və vəbadan nə üçün öləsiniz?
14 Sizə “Babil padşahına qulluq etməyəcəksiniz” deyən peyğəmbərlərə qulaq
asmayın, çünki onlar sizə yalandan peyğəmbərlik edir. 15 Rəbb bəyan edir:
“Onları Mən göndərmədim, onlar Mənim adımla yalandan peyğəmbərlik edir.
Bunun nəticəsində Mən sizi sürgün edəcəyəm, siz də, sizə peyğəmbərlik edən
peyğəmbərlər də həlak olacaqsınız”».
16 Mən kahinlərə və bütün bu xalqa söylədim: «Rəbb belə deyir: “‹Rəbbin
məbədindən götürülən əşyalar tezliklə Babildən geri qaytarılacaq› deyib sizə

* **27:1** 2Pad. 24:18-20; 2Saln. 36:11-13; Yer. 28:1 * **27:1** Sidqiyanın – bəzi ibrani əlyazmalarında, süryani və ərəb tərcümələrində belədir, əksər ibrani əlyazmalarında isə Yehoyaqimin.

peyğəmbərlik edən peyğəmbərlərinizin sözlərinə qulaq asmayın. Çünki sizə yalandan peyğəmbərlik edirlər. 17 Onlara qulaq asmayın, Babil padşahına qulluq edin ki, sağ qalasınız. Bu şəhər niyə viran olsun? 18 Əgər onlar peyğəmbərdirsə, Rəbbin sözünü söyləyirlərsə, qoy indi Ordular Rəbbinə yalvarsınlar ki, Rəbbin məbədində, Yəhuda padşahının sarayında və Yerusəlimdə qalan əşyalar Babilə aparılmasın".

19 Sütunlar, hovuz, ayaqlıqlar və bu şəhərdə qalan başqa əşyalar barədə Ordular Rəbbi belə deyir. 20 Bəli, Yəhuda padşahı Yehoyaqim oğlu Yehoyakini və Yəhuda ilə Yerusəlimin bütün əyanlarını Yerusəlimdən Babilə sürgün etdiyi zaman Babil padşahı Navuxodonosorun aparmadığı, 21 Rəbbin məbədində, Yəhuda padşahının sarayında və Yerusəlimdə qalan əşyalar barədə İsrailin Allahı Ordular Rəbbi belə deyir: 22 "Onlar Babilə aparılacaq və Babillilərin işinə baxacağım günə qədər orada qalacaq. O zaman onları oradan çıxaracağam və bu yerə qaytaracağam" Rəbb belə bəyan edir».

28

Yalançı peyğəmbər Xananya

1 Həmin il Yəhuda padşahı Sidqiyanın padşahlığının əvvəlində – dördüncü ilinin beşinci ayında Giveonlu Azzur oğlu Xananya peyğəmbər Rəbbin məbədində, kahinlərin və bütün xalqın önündə mənə söylədi: 2 «İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: "Babil padşahının boyunduruğunu qırdım. 3 Əvvəl Rəbbin məbədində olan, Babil padşahı Navuxodonosorun buradan götürüb Babilə apardığı bütün əşyaları iki il ərzində bu yerə qaytaracağam. 4 Yəhuda padşahı Yehoyaqim oğlu Yehoyakini və Babilə sürgün olunmuş bütün Yəhudalıları bu yerə qaytaracağam" Rəbb belə bəyan edir, "çünki Babil padşahının boyunduruğunu qıracağam"».

5 O zaman Yeremya peyğəmbər kahinlərin və Rəbbin məbədində dayanan bütün xalqın önündə Xananya peyğəmbərə cavab verib 6 söylədi: «Amin! Qoy Rəbb belə etsin! Qoy Rəbb Öz evinin əşyalarını, sürgün olunmuş bütün adamları Babildən buraya qaytararaq söylədiyin peyğəmbərlik sözlərini yerinə yetirsin! 7 Ancaq indi sən və bütün xalq eşidərkən deyəcəyim bu sözə qulaq as: 8 qədim zamanlardan bəri məndən və səndən əvvəl yaşayan peyğəmbərlər bir çox ölkələrin və böyük padşahlıqların əleyhinə müharibə, fəlakət və vəba olacağını qabaqcadan söylədi. 9 Əgər salamatlıq olacağını söyləyən peyğəmbərin sözü doğru çıxarsa, həqiqətən, onun Rəbbin göndərdiyi peyğəmbər olduğu bilinər».

10 O zaman Xananya peyğəmbər Yeremya peyğəmbərin boynundan boyunduruğu götürüb qırdı. 11 Xananya bütün xalqın önündə söylədi: «Rəbb belə deyir: "İki il ərzində Babil padşahı Navuxodonosorun boyunduruğunu bütün millətlərin boynundan götürüb beləcə qıracağam"». Yeremya isə öz yoluna davam etdi.

12 Xananya peyğəmbər Yeremya peyğəmbərin boynundan boyunduruğu götürüb qırdıqdan sonra Yeremyaya Rəbbin bu sözü nazil oldu: 13 «Gedib Xananyaya söylə ki, Rəbb belə deyir: "Sən taxta boyunduruğu qırdın, ancaq onun yerinə dəmir boyunduruq düzəltməli olacaqsan". 14 Çünki İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: "Bütün bu millətlərin boynuna dəmir boyunduruq taxdım ki, Babil padşahı Navuxodonosora qulluq etsinlər və onlar ona xidmət edəcək. Vəhşi heyvanları da onun ixtiyarına verdim"». 15 Yeremya peyğəmbər Xananya peyğəmbərə dedi: «İndi eşit, ey Xananya, axı

səni Rəbb göndərməyib. Sən bu xalqı yalana inandırdın. 16 Buna görə də Rəbb belə deyir: “Bax Mən səni yer üzündən yox edəcəyəm. Bu il öləcəksən, çünki xalqı Rəbbə qarşı üsyana təhrik etdin”». 17 Xananya peyğəmbər həmin ilin yeddinci ayında öldü.

29

Sürgün olunanlara məktub

1 * Yeremya peyğəmbər sürgündə sağ qalan xalqın ağsaqqallarına, kahinlərə, peyğəmbərlərə və Navuxodonosorun Yerusəlimdən Babilə sürgün etdiyi bütün xalqa Yerusəlimdən bir məktub göndərdi. Məktubun mətni aşağıda verilir. 2 Bu məktub padşah Yehoyakinin, onun anasının, saray əyanlarının, Yəhuda və Yerusəlim başçılarının, ustaların, sənətkarların Yerusəlimdən sürgünə aparılmasından sonra göndərildi. 3 Onu Yəhuda padşahı Sidqiyanın Babil padşahı Navuxodonosorun yanına göndərdiyi Şafan oğlu Elasa və Xilqiya oğlu Gemarya apardı. Belə dedi:

4 «Mən İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi Yerusəlimdən Babilə sürgün etdiyim adamlara belə söyləyirəm: 5 “Evlər tikib yaşayın, bağçalar salıb meyvələrini yeyin. 6 Arvad alıb oğul-qız atası olun. Oğullarınıza arvad alın, qızlarınızı ərə verin ki, oğul-qızları olsun. Orada azalmayıb çoxalın. 7 Sizi sürgün etdiyim şəhərin rifahı üçün çalışın və o şəhər üçün Rəbbə dua edin. Çünki ora rifah içində olarsa, siz də rifahda yaşayarsınız”.

8 İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: “Aranızdakı peyğəmbərləriniz və falçılarınız sizi aldatmasın, gördüyünüz yuxulara əhəmiyyət verməyin. 9 Çünki onlar Mənim adımla sizə yalandan peyğəmbərlik edir. Onları Mən göndərmədim” Rəbb belə bəyan edir.

10 * Çünki Rəbb belə deyir: “Babildə yetmiş iliniz bitəndə Mən sizə yenə baş çəkəcəyəm və sizi buraya qaytaracağım barədə verdiyim xoş sözü yerinə yetirəcəyəm. 11 Çünki sizin barənizdə olan fikirlərimi Özüm bilirəm” Rəbb belə bəyan edir. “Mən sizin pisliyiniz deyil, salamatlığınız barədə düşünürəm ki, sizə ümidli bir gələcək verim. 12 Siz Məni çağıracaqsınız, gəlib Mənə dua edəcəksiniz, Mən də sizi eşidəcəyəm. 13 * Məni axtaracaqsınız, əgər bütün qəlbinizlə axtarsanız, tapacaqsınız. 14 Məni tapmağınıza izin verəcəyəm” Rəbb belə bəyan edir. “Sizi sürgündən geri qaytaracağam, sürgün etdiyim bütün yerlərdən və millətlərin arasından toplayacağam. Oradan sizi sürgün olunduğunuz yerə qaytaracağam” Rəbb belə bəyan edir.

15 Siz belə dediniz: “Rəbb bizə Babildə peyğəmbərlər verib”. 16 Davudun taxtında oturan padşah, bu şəhərdə yaşayan bütün xalq, sizinlə birgə sürgünə aparılmamış soydaşlarınız barədə Rəbb belə deyir. 17 Bəli, Ordular Rəbbi belə deyir: “Bax Mən onların üzərinə qılınc, aclıq və vəba göndərəcəyəm. Onları pisliyinə görə yeməyə yararsız olan əzik əncirə döndərəcəyəm. 18 Onları qılınc, aclıq və vəba ilə təqib edəcəyəm, yer üzünün bütün ölkələrinin qarşısında dəhşətli hala salacağam. Onları qovduğum bütün millətlərin arasında lənət, dəhşət, rişxənd və rüsvayçılıq hədəfi olacaqlar”. 19 Rəbb bəyan edir: “Ona görə ki sözlərimə qulaq asmadılar. Həmin sözləri qullarım olan peyğəmbərlər vasitəsilə dəfələrlə onlara çatdırdım, ancaq siz qulaq asmadınız” Rəbb belə bəyan edir. 20 Buna görə də, ey Yerusəlimdən Babilə göndərdiyim bütün sürgün olunmuş adamlar, Rəbbin sözünü eşidin.

* **29:1** 2Pad. 24:12-16; 2Saln. 36:10 * **29:10** 2Saln. 36:21; Yer. 25:11; Dan. 9:2 * **29:13** Qanun. 4:29

21 Mənim adımla sizə yalandan peyğəmbərlik edən Qolaya oğlu Axav
və Maaseya oğlu Sidqiya barədə İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə
deyir: “Bax Mən onları Babil padşahı Navuxodonosora təslim edəcəyəm
və o, gözlərinizin önündə onları öldürəcək. 22 Onlar barədə Babildəki bütün
sürgün olunmuş Yəhudalılar bundan sonra ‹Rəbb səni Babil padşahının diri-
diri yandırdığı Sidqiya və Axav kimi etsin› deyə lənət edəcək. 23 Çünki
İsraildə çirkin işlər gördülər, qonşularının arvadları ilə zina etdilər, onlara
əmr etmədiyim halda Mənim adımdan yalan sözlər söylədilər. Mən bunu
bilirəm və buna şahidəm” Rəbb belə bəyan edir».

Şemayaya müraciət

24 Nexelamlı Şemaya barədə söylə ki, 25 İsrailin Allahı Ordular Rəbbi belə
deyir: «Sən Yerusəlimdə olan başqa xalqa, kahin Maaseya oğlu Sefanyaya və
başqa kahinlərə öz adından məktublar göndərdin. Sefanyaya belə dedin:
26 “Rəbb Öz məbədinin cavabdehi kimi Yehoyadanın yerinə səni kahin
qoydu. Peyğəmbər kimi davranan hər dəliyə kündə və dəmir yaxa vur-
malısan. 27 Bəs nə üçün sizə özünü peyğəmbər elan edən Anatotlu Yere-
myanı məzəmmət etmirsən? 28 Çünki Yeremya biz Babildəkilərə bu xəbəri
göndərdi ki, sürgün uzun çəkəcək. Buna görə də evlər tikib, içində yaşayın,
bağça salıb, meyvələrini yeyin”».
29 Kahin Sefanya bu məktubu Yeremya peyğəmbərə uca səslə oxudu. 30 Bu
vaxt Yeremyaya Rəbbin bu sözü nazil oldu: 31 «Bütün sürgün olunmuşlara
xəbər göndərib söylə ki, Nexelamlı Şemaya barədə Rəbb belə deyir: “İndi ki Mən
göndərmədiyim halda Şemaya peyğəmbərlik edib sizi yalana inandırdı, 32 Mən
Rəbb də deyirəm ki, Nexelamlı Şemayanı və onun nəslini cəzalandıracağam.
Bu xalqın arasında onun nəslindən olan bir kəs sağ qalmayacaq, xalqıma
edəcəyim xeyirxahlığı görməyəcək, çünki o, xalqı Rəbbə qarşı üsyana təhrik
etdi” Rəbb belə bəyan edir».

30

Allahın öz xalqına vədi

1 Yeremyaya Rəbdən bu söz nazil oldu: 2 «İsrailin Allahı Rəbb belə deyir:
“Sənə söylədiyim bütün sözləri bir kitaba yaz”. 3 Çünki Rəbb bəyan edir:
“Xalqım İsraili və Yəhudanı sürgündən qaytaracağım günlər yaxınlaşır. Onları
atalarına verdiyim torpağa qaytaracağam və oranı mülk edəcəklər”. Bu,
Rəbbin sözüdür.
4 İsrail və Yəhuda üçün Rəbbin söylədiyi sözlər bunlardır. 5 Rəbb belə deyir:
“Qorxu səsi eşitdik,
Asayiş deyil, dəhşət səsi.
6 İndi soruşun, bilin ki,
Kişi də uşaq doğarmı?
Elə isə nə üçün doğan qadın kimi
Hər kişinin əllərini belində görürəm?
Nə üçün hamının bənizi solub?
7 Ah, bu nə dəhşətli gündür!
Bir daha belə gün olmayacaq,
Yaqub nəsli üçün sıxıntı dövrü olacaq,
Ancaq yenə də bundan qurtulacaq”.
8 Ordular Rəbbi bəyan edir: “O gün boynundakı boyunduruğu qıracaq,
iplərini qoparacağam. Bundan sonra yadellilər onları özlərinə qul etməyəcək.

9 Ancaq özlərinin Allahı Rəbbə, onlara təyin edəcəyim padşahları Davuda
qulluq edəcəklər”.

10 * Rəbb bəyan edir:
“Qorxma, ey qulum Yaqub,
Dəhşətə düşmə, ey İsrail.
Çünki səni uzaq yerlərdən,
Nəslini sürgün olunduğu ölkədən qurtaracağam.
Yaqub nəsli yenə geri qayıdacaq,
Rahatlıq tapıb qayğısız olacaq,
Onu kimsə qorxutmayacaq.
11 Çünki Mən sənинləyəm,
Səni qurtaracağam”
Rəbb belə bəyan edir.
“Səni aralarına apardığım
Millətlərin hamısını yox etsəm də,
Səni tamamilə məhv etməyəcəyəm,
Səni ədalətlə tərbiyələndirəcəyəm,
Amma cəzasız da qoymayacağam”.

12 Çünki Rəbb belə deyir:
“Sənin yaran şəfa tapmaz,
Xoran sağalmaz.
13 Məhkəmədə işinə baxan yoxdur,
Xəstəliyinə dərman yoxdur,
Sənin dərdinə əlac yoxdur.
14 Bütün müttəfiqlərin səni unutdu,
Səni arayıb-axtarmırlar.
Düşmən vuran kimi Mən səni vurdum.
Rəhmsizcəsinə cəzalandırdım.
Çünki təqsirkarlığın böyükdür,
Günahların çoxdur.
15 Niyə yarandan ötrü qışqırırsan?
Dərdin şəfa tapmaz.
Bu işləri ona görə sənə etdim ki,
Təqsirkarlığın böyükdür,
Günahların çoxdur.

16 Ancaq səni yeyənlərin də hamısı yem olacaq.
Bütün düşmənlərin sürgünə gedəcək.
Səni soyanlar soyulacaq,
Səni qarət edənlər qarət olunacaq”.
17 Rəbb bəyan edir:
“Mən səni yenə sağaldacağam,
Yaralarına şəfa verəcəyəm.
Çünki deyirlər ki,
Sion rədd edilib,
Onu axtaran yoxdur”.

18 Rəbb belə deyir:
“Mən Yaqubun çadırlarını

* **30:10** Yer. 46:27-28

Sürgündən geri qaytaracağam.
Onun məskənlərinə rəhm edəcəyəm.
Şəhər yenidən viranələri üzərində tikiləcək,
Saray öz yerində bərpa olunacaq.
19 Onların arasından
Şükür və şənlik səsləri eşidiləcək.
Mən onları çoxaldacağam, azalmayacaqlar,
İzzətləndirəcəyəm, alçalmayacaqlar.
20 Övladları əvvəlki kimi olacaq,
İcması önümdə möhkəm duracaq.
Onları sıxışdıranların hamısını cəzalandıracağam.
21 Rəhbərləri özlərindən olacaq,
Başçıları aralarından çıxacaq.
Onu Özümə yaxınlaşdıracağam,
O da Mənə yaxınlaşacaq.
Başqa cür kim Mənə özü yaxınlaşmağa
Cürət edə bilər?"
Rəbb belə bəyan edir.
22 "Beləcə siz Mənim xalqım,
Mən də sizin Allahınız olacağam"».

23 Budur, Rəbbin fırtınası qəzəblə qopacaq,
Şiddətli qasırğası
Pis adamların başında çatlayacaq.
24 Rəbb Öz ürəyinin istədiyini
Tamamilə edənə qədər
Qızğın qəzəbini söndürməyəcək.
Siz gələcəkdə bunu anlayacaqsınız.

31

1 Rəbb bəyan edir: «O zaman Mən bütün İsrail qəbilələrinin Allahı olacağam, onlar da Mənim xalqım olacaq».

İsrail xalqının öz yurduna dönməsi

2 Rəbb belə deyir:

«Mən İsrailə dinclik verməyə gedəndə
Qılıncdan qaçıb qurtulan xalq
Çöldə lütf tapdı».
3 Rəbb uzaqdan mənə görünüb dedi:
«Səni əbədi bir məhəbbətlə sevdim,
Buna görə də sevgi ilə
Səni Özümə tərəf çəkdim.
4 Səni yenidən ayağa qaldıracağam,
Sən də ayağa qalxacaqsan,
Ey bakirə qıza bənzəyən İsrail!
Sən yenə dəflərinlə bəzənib
Şadlıq edənlərlə birgə rəqsə qoşulacaqsan.
5 Yenə də Samariya dağlarında bağ salacaqsan,
Bağ salanlar onun meyvələrindən dadacaq.
6 Bir gün gələcək ki,
Efrayimin dağlıq bölgəsində

Keşikçilər “qalxın, Siona,
Allahımız Rəbbin yanına çıxaq”
Deyə qışqıracaq».

7 Rəbb belə deyir:
«Yaqubu sevinclə tərənnüm edin,
Millətlərin başçısı üçün səs qaldırın!
Ucadan həmd edib bildirin!
“Ya Rəbb, xalqını,
İsraildən sağ qalanları xilas et!” deyin.
8 Mən onları şimal ölkəsindən qaytaracağam,
Dünyanın uzaq yerlərindən toplayacağam.
Aralarında kor, topal,
Hamilə və doğan qadın da olacaq.
Böyük bir camaat olub buraya qayıdacaqlar.
9 Onlar ağlaya-ağlaya gələcək,
Yalvardıqları zaman
Onlara yol göstərib geri qaytaracağam.
Axar sular boyunca
Büdrəməyəcəkləri düz yolla aparacağam.
Çünki Mən İsrailin atasıyam,
Efrayim də ilk oğlumdur.

10 Ey millətlər, Rəbbin sözünü eşidin,
Uzaqlardakı adalarda elan edib deyin:
“İsraili səpələyən onu bir yerə toplayacaq,
Sürüsünü qoruyan çoban kimi
Onu qoruyacaq”.
11 Çünki Rəbb Yaqubu satın aldı,
Ondan güclü olanın əlindən qurtardı.
12 Onlar Sionun yüksək təpəsinə gəlib
Tərənnüm edəcək.
Rəbbin verdiyi nemətlər –
Taxıl, təzə şərab, zeytun yağı,
Qoyun-keçi, mal-qara önünə axışacaqlar.
Canları sulanmış bağça kimi olacaq,
Bir daha taqətdən düşməyəcəklər.
13 O zaman bakirə qız, cavan və qoca kişilər
Birlikdə rəqs edib sevinəcək,
Mən onların yasını şadlığa çevirəcəyəm,
Sevincə çevirəcəyəm.
Kədərlərinə təsəlli verib
Onları sevindirəcəyəm.
14 Kahinləri bol yeməklə doyduracağam,
Xalqım nemətlərimlə doyacaq»
Rəbb belə bəyan edir.

15 * * Rəbb belə deyir:
«Ramada bir səs eşidildi,
Yas və acı fəryad səsləri!
Rəhilə uşaqları üçün ağlayır,

* **31:15** Mat. 2:18 * **31:15** Yar. 35:16-19

Təsəlli istəmir.
Çünki onlar daha yoxdur».
16 Rəbb belə deyir:
«Səsini ağlamaqdan,
Gözlərini yaş tökməkdən qoru,
Çünki çəkdiyin zəhmətin əvəzi veriləcək,
Xalqım düşmən ölkəsindən qayıdacaq»
Rəbb belə bəyan edir.
17 «Gələcəyin üçün ümid var,
Övladların öz yurdlarına dönəcək»
Rəbb belə bəyan edir.

18 Bəli, Mən Efrayimin nalələrini eşitdim:
«Sən məni
Öyrədilməmiş dana kimi tərbiyələndirdin,
Mən də tərbiyə aldım.
Məni geri qaytar, qayıdım,
Çünki Allahım Rəbb Sənsən.
19 Mən yolumdan azdıqdan sonra tövbə etdim,
Ağlım başıma gələndə əllərimi yanıma çırpdım.
Cavanlığımda etdiyim eyib işlərdən
Utandım, rüsvay oldum.
20 Efrayim əziz oğlum deyilmi?
Mənim razı olduğum övlad deyilmi?
Hər dəfə əleyhinə danışanda
Yenə onu yadıma salıram.
Ürəyim onun üçün sızlayır,
Ona hədsiz rəhmim gəlir»
Rəbb belə bəyan edir.

21 «Yol işarələri qoy,
Yol göstərən lövhələr düzəlt.
Böyük yola – getdiyin yola fikir ver.
Geri dön, ey bakirə qıza bənzəyən İsrail,
Öz şəhərlərinə qayıt!
22 Nə vaxta qədər sərgərdan gəzəcəksən,
Ey dönük qız?
Rəbb dünyada yeni bir şey yaradacaq:
Qadın kişini qoruyacaq».

23 İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: «Mən onların sürgün olunmuşlarını geri qaytaranda Yəhuda torpağında və onun şəhərlərində yenə belə söyləyəcəklər:
“Ey ədalət yurdu, ey müqəddəs dağ,
Rəbb sənə xeyir-dua versin!”
24 Xalq – əkinçilər, sürüləri ilə gəzən çobanlar Yəhudada və onun şəhərlərində birlikdə yaşayacaq. 25 Çünki Mən yorğun adama su verəcəyəm, taqətsiz adamı doyduracağam».
26 Bu zaman oyanıb baxdım, yuxum şirin olmuşdu.
27 Rəbb bəyan edir: «İsrail və Yəhuda torpaqlarında insan toxumu və heyvan toxumu əkəcəyim günlər yaxınlaşır. 28 Kökündən çıxarıb yox edəndə, yıxıb-dağıdanda və bəla gətirəndə onlara necə nəzarət etdimsə, dirçəldib

yerləşdirəndə də eləcə nəzarət edəcəyəm» Rəbb belə bəyan edir. 29 * «O vaxt
adamlar daha "atalar kal üzüm yedi, oğulların dişi qamaşır" deməyəcək. 30 Hər
kəs öz təqsirinə görə öləcək. Kal üzüm yeyənin öz dişləri qamaşacaq».

Yeni Əhd

31 * * Rəbb bəyan edir: «İsrail xalqı və Yəhuda xalqı ilə Yeni Əhd bağlayacağım
günlər yaxınlaşır. 32 Bu Əhd ataларını Misir torpağından çıxartmaq üçün
əllərindən tutduğum gün onlarla bağladığım əhdə bənzəməyəcək. Onların
ağası olduğum halda o əhdimi pozdular» Rəbb belə bəyan edir. 33 * «O
günlərdən sonra İsrail xalqı ilə bağlayacağım Əhd belədir: qanunumu on-
ların daxilinə qoyub ürəklərinə yazacağam. Mən onların Allahı, onlar da
Mənim xalqım olacaq» Rəbb belə bəyan edir. 34 «Bundan sonra bir kəs öz
qonşusunu yaxud qardaşını "Rəbbi tanıyın" deyib öyrətməyəcək. Ona görə ki
böyükdən kiçiyə qədər hamı Məni tanıyacaq. Çünki təqsirlərini bağışlayacağam,
günahlarını daha yada salmayacağam» Rəbb belə bəyan edir.

35 Gündüz işıq olsun deyə günəşi çıxaran,
Gecə işıq olsun deyə aya və ulduzlara qaydalar qoyan,
Dalğaları kükrəsin deyə dənizi qabardan Rəbb –
Adı Ordular Rəbbi Olan belə deyir:
36 «Əgər qoyulan bu qayda-qanunlar
Önümdən götürülərsə,
Yalnız onda İsrail nəsli əbədilik
Bir millət olmaqdan çıxar»
Rəbb belə bəyan edir.
37 Rəbb belə deyir:
«Əgər yuxarıda göylər ölçülə bilsə,
Aşağıda yerin təməlləri üzə çıxarıla bilsə,
Mən də onda bütün etdikləri işlərdən ötrü
Bütün İsrail nəslini rədd edərəm»
Rəbb belə bəyan edir.
38 Rəbb bəyan edir: «Xananel qülləsindən Künc darvazasına qədər şəhərin
Mənim üçün yenidən tikiləcəyi günlər gəlir. 39 Oradan da ölçü ipi Qarev
təpəsinə doğru uzanıb Qoaya dönəcək. 40 Ölülərin və küllərin atıldığı
bütün vadi, Qidron vadisinə qədər uzanan tarlalar, şərqdə At darvazasının
küncünədək Rəbb üçün müqəddəs olacaq. Şəhər bir daha kökündən
çıxarılmayacaq, heç vaxt dağıdılmayacaq».

32

Yeremyanın tarla alması

1 * Yəhuda padşahı Sidqiyanın padşahlığının onuncu, Navuxodonosorun
padşahlığının on səkkizinci ilində Rəbdən Yeremyaya söz nazil oldu. 2 Bu
zaman Babil padşahının ordusu Yerusəlimi mühasirəyə almışdı. Yeremya
peyğəmbər Yəhuda padşahının sarayındakı mühafizəçilər həyətində məhbus
idi. 3 Yəhuda padşahı Sidqiya onu burada həbs edərək demişdi: «Sən nə
üçün bu cür peyğəmbərlik edib söyləyirsən ki, Rəbb belə deyir: "Bu şəhəri
Babil padşahına təslim edəcəyəm, o buranı ələ keçirəcək. 4 Yəhuda padşahı
Sidqiya Xaldeylilərin əlindən qaçıb qurtarmayacaq, hökmən Babil padşahına

* **31:29** Yez. 18:2 * **31:31** İbr. 8:8-12 * **31:31** Mat. 26:28; Mark 14:24; Luka 22:20; 1Kor. 11:25; 2Kor. 3:6 * **31:33** İbr. 10:16-17 * **32:1** 2Pad. 25:1-7

təslim ediləcək. Onunla üz-üzə söhbət edəcək, göz-gözə dayanacaq. 5 Sidqiya
Babilə aparılacaq, Mən ona baş çəkənə qədər orada qalacaq. Əgər Xaldeylilərlə
vuruşsanız, uğur qazanmayacaqsınız?" Rəbb belə bəyan edir».
6 Yeremya dedi: «Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 7 "Əmin Şallum oğlu
Xanamel sənin yanına gəlib deyəcək ki, Anatotdakı tarlamı satın al. Çünki
qəyyumum kimi tarlamın geri satınalma hüququ sənə məxsusdur". 8 Sonra
Rəbbin sözünə uyğun olaraq əmim oğlu Xanamel mühafizəçilər həyətində
yanıma gəlib dedi: "Binyamin bölgəsində olan Anatotdakı tarlamı satın al,
çünki miras haqqı da, qəyyumluq haqqı da sənə məxsusdur. Onu özün üçün
satın al". O zaman Rəbb sözünün yerinə yetdiyini başa düşdüm.
9 Beləcə Anatotdakı tarlanı əmim oğlu Xanameldən satın aldım. Tarlanın
əvəzində ona on yeddi şekel gümüş çəkib verdim. 10 Satış qəbzini çağırdığım
şahidlərin önündə imzalayıb möhürlədim, gümüşü tərəzidə çəkdim. 11 Qayda-
qanunlar yazılmış, möhürlənmiş satış qəbzini və açıq müqavilə kağızını
götürdüm. 12 Əmim oğlu Xanamelin, satış qəbzini imzalayan şahidlərin və
mühafizəçilər həyətində oturan bütün Yəhudalıların gözü önündə satış qəbzini
Maxseya oğlu Neriya oğlu Baruka verdim. 13 Onların gözü önündə Baruka əmr
edib dedim: 14 "İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: ‹Uzun müddət
qalsın deyə bu möhürlənmiş satış qəbzini və açıq müqavilə kağızını götürüb
bir gil qabın içinə qoy›". 15 Çünki İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir:
"Bu ölkədə yenə evlər, tarlalar və bağlar satın alınacaq".
16 Satış qəbzini Neriya oğlu Baruka verdikdən sonra Rəbbə dua edib
dedim: 17 "Ah Xudavənd Rəbb, böyük gücünlə və uzanan qolunla yeri, göyü
yaratdın. Edə bilməyəcəyin heç bir şey yoxdur. 18 Sən minlərlə insana
məhəbbət göstərirsən, amma ataların etdiyi günahların əvəzini övladlarından
alırsan. Sən böyük və güclü Allahsan, adın Ordular Rəbbidir. 19 Tədbirlərin
əzəmətli, işlərin böyükdür! İnsanların bütün əməlləri Sənin nəzərin altındadır,
hər kəsə işlərinə və etdiklərinin nəticəsinə görə əvəz verirsən. 20 Sən Misirdə,
İsraildə və bütün insanlar arasında bu günə qədər əlamətlər və möcüzələr
göstərdin. Bu gün olduğu kimi şöhrət qazandın. 21 Sən Öz xalqın İsraili
əlamətlərlə, möcüzələrlə, qüdrətli əllə, uzanan qolunla böyük dəhşət saçaraq
Misir torpağından çıxartdın. 22 Atalarına verəcəyinə and içdiyin bu torpağı
– süd və bal axan torpağı onlara verdin. 23 Onlar gəlib torpağı özlərinə
mülk etdilər, amma Sənin sözünə qulaq asmadılar, Sənin qanununa uyğun
yaşamadılar, əmr etdiyin şeylərin heç birinə əməl etmədilər. Buna görə də
bütün bu fəlakətləri başlarına gətirdin. 24 Şəhəri ələ keçirmək üçün divarlarının
yanına torpaq qalaqları yığılır. Şəhər qılınc, aclıq və vəba üzündən oraya
hücum edən Xaldeylilərə təslim ediləcək. Söylədiklərin yerinə yetdi, Sən də
bunu görürsən! 25 Amma, ya Xudavənd Rəbb, Sən mənə ‹tarlanı gümüşlə özün
üçün satın al və şahidlər çağır› dedin. Şəhər isə Xaldeylilərə təslim edilir"».
26 Yeremyaya Rəbbin bu sözü nazil oldu: 27 «Bütün bəşərin Allahı Rəbb
Mənəm. Mənim edə bilməyəcəyim bir şey varmı? 28 * Buna görə də Rəbb belə
deyir: "Bax Mən bu şəhəri Xaldeylilərə və Babil padşahı Navuxodonosora
təslim edəcəyəm, o da oranı alacaq. 29 Şəhərə hücum edən Xaldeylilər gəlib
oraya od vuracaq. Şəhəri də, evləri də yandıracaqlar. O evlərin damlarında
Baalın şərəfinə buxur yandırıb başqa allahlara içmə təqdimləri gətirərək Məni
qəzəbləndirmişdilər. 30 Çünki İsrail və Yəhuda övladları cavanlıqlarından bəri
həmişə gözümdə pis olan işlər görür. İsrail övladları əllərinin işi ilə Məni

* **32:28** 2Pad. 25:1-11; 2Saln. 36:17-21

qəzəbləndirməkdən başqa bir şey etmədi" Rəbb belə bəyan edir. 31 "Bu
şəhər tikildiyi vaxtdan indiyə qədər Məni o qədər qəzəbləndirdi ki, onu
önümdən rədd edib atacağam. 32 Çünki İsrail və Yəhuda övladlarının – özlərinin,
padşahlarının, başçılarının, kahinlərinin, peyğəmbərlərinin, Yəhudada və
Yerusəlimdə yaşayanların Məni qəzəbləndirmək üçün etdikləri pisliklərin sayı-
hesabı yoxdur. 33 Onlar Mənə üzlərini deyil, arxalarını çevirdi. Onları dəfələrlə
öyrətdimsə də, Mənə qulaq asmadılar və dərs almadılar. 34 * Mənim adımla
çağırılan bu məbədə iyrənc bütlərini qoyaraq onu murdarladılar. 35 * * Ben-
Hinnom vadisində Molek bütünə qurban olaraq oğullarını və qızlarını odda
qurban etməkdən ötrü Baal üçün səcdəgahlar qurdular. Mən belə iyrənc bir
şeyi etməyi və Yəhudanı günaha batırmağı nə onlara buyurdum, nə də ağlıma
gətirdim.

36 Siz bu şəhər barədə ‹qılınc, aclıq və vəba ilə Babil padşahına təslim edilir›
deyirsiniz". Amma indi İsrailin Allahı Rəbb deyir: 37 "Onları qızğın qəzəb
və böyük hiddətlə sürgün etdiyim bütün ölkələrdən toplayacağam. Onları
buraya qaytarıb əmin-amanlıq içində yaşamalarını təmin edəcəyəm. 38 Onlar
Mənim xalqım olacaq, Mən də onların Allahı olacağam. 39 Onlara eyni ürək,
eyni həyat tərzi verəcəyəm ki, özlərinin və övladlarının yaxşılığı üçün Mənə
həmişə hörmət etsinlər. 40 Onlarla əbədi bir əhd bağlayacağam. Onlara yaxşılıq
etməkdən dönməyəcəyəm, ürəklərinə Öz qorxumu qoyacağam ki, Məndən heç
vaxt ayrılmasınlar. 41 Onlara yaxşılıq etməyə şad olacağam. Həqiqətən, bütün
ürəyimlə, bütün canımla onları bu ölkədə dirçəldəcəyəm".

42 Rəbb belə deyir: "Bu xalqın başına bütün bu böyük fəlakətləri necə
gətirdimsə, söz verdiyim bütün yaxşılıqları da onlara bəxş edəcəyəm. 43 Sizin
‹viran olmuş, insansız, heyvansız qalmış, Xaldeylilərə təslim olunmuş›
dediyiniz bu torpaqda yenə tarlalar satın alınacaq. 44 Binyamin bölgəsində,
Yerusəlim ətrafındakı kəndlərdə, Yəhuda şəhərlərində, dağlıq bölgənin, ya-
maclı-düzənlikli bölgənin və Negevin şəhərlərində tarlalar gümüşlə satın
alınacaq, satış qəbzləri şahidlərin önündə imzalanıb möhürlənəcək, çünki on-
ların sürgün olunmuşlarını geri qaytaracağam" Rəbb belə bəyan edir».

33

Vətənə qayıtmaq vədi

1 Yeremya hələ mühafizəçilər həyətində məhbus olanda ikinci dəfə ona
Rəbbin sözü nazil oldu. 2 O dedi: «Dünyanı yaradan, qurub möhkəmləndirən,
adı Rəbb Olan belə deyir: 3 "Məni çağır, sənə cavab verim, bilmədiyin böyük,
dərkedilməz şeyləri sənə bildirim".

4 Mühasirə zamanı torpaq qalaqları və qılınca qarşı sipər olmaq üçün
bu şəhərin uçurulmuş evləri və Yəhuda padşahlarının uçurulmuş sarayları
barədə İsrailin Allahı Rəbb belə deyir: 5 "Xaldeylilər vuruşmaq, evləri qəzəb
və qızğınlıqla həlak etdiyim insanların cəsədləri ilə doldurmaq üçün gələcək.
Bu insanların etdikləri pisliklərə görə bu şəhərdən üz döndərdim. 6 Yenə də
bu şəhərə sağlamlıq və şəfa verəcəyəm. Əhalisini sağaldacağam, onların tam
salamatlıq və əmin-amanlıq içində yaşamalarını təmin edəcəyəm. 7 Yəhuda və
İsrail sürgünlərini yenə geri qaytaracağam. Onları əvvəlki kimi dirçəldəcəyəm.
8 Onları Mənə qarşı etdikləri bütün günahlardan təmizləyəcəyəm. Mənə qarşı
etdikləri günahları da, üsyankarlıqları da bağışlayacağam. 9 Dünyanın bütün

* **32:34** 2Pad. 23:10; Yer. 7:30-31; 19:1-6 * **32:35** Lev. 18:21 * **32:35** 2Pad. 23:10; Yer. 7:31

millətlərinin önündə bu şəhər Mənim üçün sevinc, tərif və şərəf mənbəyinə
çevriləcək. Bu millətlər Yerusəlim xalqına etdiyim yaxşılıqları, verdiyim əmin-
amanlığı görəndə qorxuya düşüb titrəyəcək".
10 Rəbb belə deyir: "Deyirsiniz ki, bu şəhər viran olmuş, insansız və hey-
vansız qalmışdır. Ancaq tərk edilmiş, insansız və heyvansız qalmış Yəhuda
şəhərlərində, Yerusəlim küçələrində 11 * sevinc və şadlıq səsası, bəy-gəlin səsi,
Rəbbin məbədinə şükür təqdimləri gətirənlərin səsi yenə eşidiləcək:
‹Ordular Rəbbinə şükür edin,
Çünki O, xeyirxahdır,
Məhəbbəti əbədidir›.
Çünki Mən ölkədən sürgün olunanları əvvəlki kimi geri qaytaracağam" Rəbb
belə bəyan edir.
12 Ordular Rəbbi deyir: "Viran olmuş, insansız və heyvansız qalmış
bu ölkənin bütün şəhərlərində yenə çobanların öz sürülərini dincəltdikləri
otlaqlar olacaq. 13 Dağlıq bölgənin, yamaclı-düzənlikli bölgənin, Negev,
Binyamin bölgəsinin şəhərlərində, Yerusəlimin ətrafındakı kəndlərdə, Yəhuda
şəhərlərində sürülər yenə çoban dəyənəyinin altından keçəcək" Rəbb belə
deyir.
14 * Rəbb bəyan edir: "İsrail və Yəhuda nəslinə verdiyim xoş vədi yerinə
yetirəcəyim günlər gəlir.
15 O zaman, o günlər
Davud üçün saleh bir Pöhrə yetişdirəcəyəm.
O, ölkədə ədalət və salehliklə davranacaq.
16 O günlər Yəhuda xilas olacaq,
Yerusəlim əmin-amanlıqda yaşayacaq.
O, ‹Rəbb salehliyimizdir› deyə çağırılacaq".
17 * Rəbb belə deyir: "Davud nəslindən İsrail taxtında oturan bir adam
heç vaxt əskik olmayacaq. 18 * Levili kahinlərdən önümə yandırma qurbanı
gətirən, taxıl təqdimi yandıran, qurban kəsən bir kəs heç vaxt əskik olmaya-
caq"».
19 Yeremyaya Rəbbin bu sözü nazil oldu: 20 «Rəbb belə deyir: "Necə
ki müəyyən vaxtlarda gecə və gündüz olması üçün gecə-gündüzlə kəsdiyim
əhdi poza bilməzsiniz, 21 eləcə də padşahlıq etməsi üçün taxtında oturan
bir oğlu barədə qulum Davudla və Mənə xidmət edən Levili kahinlərlə
bağladığım əhd pozula bilməz. 22 Qulum Davudun nəslini və Mənə xidmət
edən Levililəri saysız-hesabsız göy cisimləri və ölçülməz olan dəniz qumu qədər
çoxaldacağam"».
23 Yeremyaya Rəbbin bu sözü nazil oldu: 24 «Bu xalqın "Rəbb seçdiyi
iki ailəni rədd etdi" dediyini görmürsənmi? Xalqımı artıq bir millət kimi
saymayaraq ona xor baxırlar. 25 Rəbb belə deyir: "Necə ki gecə-gündüzlə əhd
bağlayıb yer və göyün dəyişməz qaydalarını qoydum, 26 eləcə də Yaqub nəsli ilə
qulum Davudu da rədd etməyəcəyəm. Davudun oğullarından birini İbrahim,
İshaq və Yaqub nəslinə padşahlıq etmək üçün seçəcəyəm. Çünki Mən onların
sürgün olunmuşlarını geri qaytaracağam və onlara rəhm edəcəyəm"».

34

Padşah Sidqiyaya müraciət

* **33:11** 1Saln. 16:34; 2Saln. 5:13; 7:3; Ezra 3:11; Zəb. 100:5; 106:1; 107:1; 118:1; 136:1 * **33:14** Yer. 23:5-6 * **33:17** 2Şam. 7:12-16; 1Pad. 2:4; 1Saln. 17:11-14 * **33:18** Say. 3:5-10

1 * Babil padşahı Navuxodonosor öz hakimiyyəti altındakı bütün
padşahlıqlar və xalqlardan yığılan ordusu ilə birgə Yerusəlimə və ətrafındakı
şəhərlərə qarşı döyüşən vaxt Rəbdən Yeremyaya bu söz nazil oldu: 2 «İsrailin
Allahı Rəbb deyir ki, get Yəhuda padşahı Sidqiya ilə danış, söylə ki, Rəbb
belə deyir: “Bu şəhəri Babil padşahına təslim edəcəyəm və o buraya od
vuracaq. 3 Sən Sidqiya onun əlindən qaçıb qurtulmayacaqsan, mütləq ələ
keçib ona təslim ediləcəksən. Babil padşahını öz gözünlə görəcəksən, o sənինlə
üzbəüz danışacaq. Sonra Babilə aparılacaqsan”. 4 Ancaq, ey Yəhuda padşahı
Sidqiya, Rəbbin sözünə qulaq as. Rəbb sənin barəndə belə deyir: “Qılıncla
öldürülməyəcəksən, 5 əmin-amanlıqda öləcəksən. Səndən əvvəl padşah olan
atalarının şərəfinə ətirli maddə yandırdıqları kimi sənin də şərəfinə ətirli
maddə yandırıb ‹ah, ağamız› deyərək yas tutacaqlar. Çünki Mən Rəbb bunu
söylədim”».

6 Yeremya peyğəmbər bütün bu sözləri Yerusəlimdə Yəhuda padşahı
Sidqiyaya söylədi. 7 Həmin vaxt Babil padşahının ordusu Yerusəlimə və
Yəhudanın hələ ələ keçirilməmiş şəhərləri olan Lakişə və Azeqaya hücum
edirdi. Yəhudanın qalalı şəhərlərindən yalnız bunlar qalmışdı.

Qullara azadlıq

8 Padşah Sidqiya Yerusəlimdəki xalqla əhd kəsərək qulların azadlığını elan
etdikdən sonra Rəbdən Yeremyaya söz nazil oldu. 9 Bu əhdə görə hər kəs İbrani
xalqından olan kişi və qadın qullarını azad etməli, Yəhudi soydaşını yanında
qul kimi saxlamamalı idi. 10 Bir-birləri ilə belə əhd bağlayan bütün başçılar və
xalq buna qulaq asıb öz kişi və qadın qullarını azad etdilər, bir daha heç kəsi
özlərinə qul etməyəcəklərinə söz verdilər, qulaq asıb qullarını azad etdilər.
11 Amma sonra fikirlərini dəyişib azad etdikləri kişi və qadın qulları yenə
özlərinə qul etdilər.

12 Bundan sonra Rəbdən Yeremyaya bu söz nazil oldu: 13 «İsrail Allahı Rəbb
belə deyir: “Mən atalarınızı Misir torpağından – köləlik diyarından çıxardığım
gün onlarla əhd bağlayıb dedim: 14 * ‹Sizə satılıb altı il qulluq edən İbrani
soydaşlarınızı yeddinci il azad edib sərbəst buraxın›. Ancaq atalarınız Məni
eşidib qulaq asmadı. 15 İndi isə siz tövbə edib gözümdə doğru olanı etdiniz.
Hamınız soydaşlarınızın azadlığını elan etdiniz. Mənim önümdə, Mənim
adımla çağırılan məbəddə bu barədə əhd bağladınız. 16 Amma sonra fikrinizi
dəyişib adıma hörmətsizlik etdiniz. İstəklərinə görə azad etdiyiniz kişi və qadın
qullarınızı təzədən zorla qul etdiniz”.

17 Buna görə də Rəbb belə deyir: “Qul olan soydaşlarınızı – öz
həmvətənlərinizi azad etməyərək Mənə qulaq asmadınız. İndi Mən də sizə
azadlıq – qılınc, vəba və aclıqdan məhv olmanız üçün azadlıq elan edəcəyəm.
Sizi yer üzünün bütün ölkələrinin qarşısında dəhşətli hala salacağam. 18 Əhdimi
pozan, önümdə bağladığım əhdin şərtlərinə əməl etməyən bu adamları iki yerə
bölüb parçaları arasından keçdikləri dana kimi edəcəyəm. 19 Dana parçalarının
arasından keçmiş Yəhuda və Yerusəlim başçılarını, saray əyanlarını, kahinləri
və bütün ölkə xalqını 20 öz düşmənlərinə – canlarını almaq istəyənlərə təslim
edəcəyəm. Cəsədləri göydəki quşlara və yerdəki heyvanlara yem olacaq.
21 Yəhuda padşahı Sidqiyanı və onun başçılarını canlarını almaq istəyən
düşmənlərinə – Babil padşahının üzərinizdən çəkilən ordusuna təslim
edəcəyəm”. 22 Rəbb bəyan edir: “Mən əmr edib Babilliləri bu şəhərə tərəf

* **34:1** 2Pad. 25:1-11; 2Saln. 36:17-21 * **34:14** Çıx. 21:2; Qanun. 15:12

geri qaytaracağam. Onlar hücum edib şəhəri ələ keçirəcək, ona od vuracaq. Yəhuda şəhərlərini heç kəsin yaşamadığı bir viranəliyə çevirəcəyəm”».

35

Rekavlıların nümunəsi

1 * Yəhuda padşahı Yoşiya oğlu Yehoyaqimin dövründə Rəbdən Yeremyaya bu söz nazil oldu: 2 «Rekavlıların evinə gedib onlarla danış. Onları Rəbbin məbədinin otaqlarından birinə aparıb içməyə şərab ver». 3 Bunun üçün Xavassinya oğlu Yeremya oğlu Yaazanyanı, onun qardaşlarını, bütün övladlarını və Rekav ailəsinin o biri üzvlərini yanına alıb 4 Allah adamı İqdalya oğlu Xananın oğullarının Rəbbin məbədindəki otağına apardım. Bu otaq astana keşikçisi Şallum oğlu Maaseyanın otağı üzərindəki başçılar otağının yanında idi. 5 Mən Rekav ailəsinin üzvlərinin qabağına şərab dolu camlar və kasalar qoyaraq «buyurun, şərab için» dedim. 6 Lakin onlar dedi: «Biz şərab içmirik. Çünki atamız Rekav oğlu Yehonadav bizə belə əmr etdi: “Siz və nəsliniz heç vaxt şərab içməyin! 7 Özünüz üçün ev tikməyin, toxum əkməyin, bağ salmayın. Bu şeyləri almayın, etməyin, ömrünüz boyu çadırlarda yaşayın. Belə etsəniz, köç etdiyiniz torpaqlarda uzun müddət yaşayarsınız”. 8 Atamız Rekav oğlu Yehonadavın bizə əmr etdiyi hər şeyə qulaq asdıq. Nə biz, nə arvadlarımız, nə də oğul-qızlarımız heç vaxt şərab içmədik. 9 İçində yaşamaq üçün evlər tikmədik, bağlar, tarlalar və əkinlər salmadıq. 10 Çadırlarda yaşadıq. Atamız Yehonadav nə əmr etdisə, hamısına qulaq asıb əməl etdik. 11 Amma Babil padşahı Navuxodonosor bu ölkəyə hücum edən zaman “gəlin Xaldey və Aram ordusundan qaçmaq üçün Yerusəlimə gedək” dedik. Buna görə də Yerusəlimdə qalırıq».

12 Bundan sonra Yeremyaya Rəbbin bu sözü nazil oldu: 13 «İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi deyir ki, get Yəhuda adamlarına və Yerusəlimdə yaşayanlara bunları söylə: “Siz heç bir dərs almayacaq, sözlərimə qulaq asmayacaqsınız?” Rəbb belə bəyan edir. 14 “Rekav oğlu Yehonadav öz nəslinə şərab içməmələrini əmr etdi, nəsli də onun əmrinə əməl etdi və bu günə qədər də şərab içmirlər. Çünki ataларının əmrinə qulaq asdılar. Mən isə sizinlə dəfələrlə danışdığım halda Mənə qulaq asmadınız. 15 Öz qullarım olan peyğəmbərləri dəfələrlə sizin yanınıza göndərdim. Onlar sizə dedi: ‹İndi hər biriniz öz pis yolunuzdan dönün, əməllərinizi islah edin, başqa allahların tərəfdarı olaraq onlara qulluq etməyin. Onda sizə və ataларınıza verdiyim ölkədə yaşayacaqsınız›. Amma Məni eşitməyib qulaq asmadınız. 16 Rekav oğlu Yehonadavın övladları ataларının əmr etdiyinə əməl etdi, amma bu xalq Mənə qulaq asmadı”. 17 Buna görə də İsrailin Allahı olan Ordular Allahı Rəbb belə deyir: “Mən söylədiyim bütün fəlakətləri Yəhuda və Yerusəlimdə yaşayan hər kəsin başına gətirəcəyəm. Çünki onlara xəbərdarlıq etdim, qulaq asmadılar, onları çağırdım, cavab vermədilər”».

18 Yeremya Rekav nəslinə dedi: «İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: “Siz atanız Yehonadavın əmrinə qulaq asdınız, onun bütün əmrlərinə əməl etdiniz, sizə əmr etdiyi hər şeyi yerinə yetirdiniz”. 19 Buna görə də İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: “Rekav oğlu Yehonadavın nəslindən Mənə xidmət edən bir adam heç vaxt əskik olmayacaq”».

* **35:1** 2Pad. 23:36–24:6; 2Saln. 36:5-7

36

Yehoyaqimin Yeremyanın tumarını yandırması

1 * Yəhuda padşahı Yoşiya oğlu Yehoyaqimin padşahlığının dördüncü ilində
Rəbdən Yeremyaya bu söz nazil oldu: 2 «Bir tumar götür, Yoşiyanın dövründə
səninlə ilk dəfə danışdığım gündən indiyə qədər İsrail, Yəhuda və başqa
millətlər haqqında sənə söylədiyim bütün sözləri oraya yaz. 3 Bəlkə Yəhuda
xalqı başına gətirməyi niyyət etdiyim bütün fəlakətlər barəsində xəbər
alanda öz pis yolundan dönər, Mən də onların təqsirlərini və günahlarını
bağışlayaram». 4 O zaman Yeremya Neriya oğlu Baruku çağırdı. Baruk da
Rəbbin Yeremyaya söylədiyi bütün sözləri onun dilindən eşidib tumara yazdı.
5 Yeremya Baruka əmr edib dedi: «Mən məhbusam, Rəbbin məbədinə gedə
bilmərəm. 6 Sən oruc günü Rəbbin məbədinə get. Oradakı xalqa mənim
dilimdən eşidib tumara yazdığın Rəbbin sözlərini oxu. Yəhuda şəhərlərindən
gələn bütün xalqa bunu oxu. 7 Bəlkə onda Rəbbə yalvarışla müraciət edib öz
pis yollarından dönərlər. Çünki Rəbbin bu xalq barədə ifadə etdiyi qəzəb və
hiddət böyükdür». 8 Neriya oğlu Baruk Yeremya peyğəmbərin əmr etdiyi hər
şeyə əməl etdi, tumarda yazılmış Rəbbin sözlərini Onun məbədində oxudu.
9 Yəhuda padşahı Yoşiya oğlu Yehoyaqimin padşahlığının beşinci ilinin do-
qquzuncu ayında Yerusəlimdə yaşayan və Yəhuda şəhərlərindən Yerusəlimə
gələn bütün xalq Rəbbin önündə oruc elan etdi. 10 Mirzə Şafan oğlu
Gemaryanın yuxarı həyətdə, məbədin Yeni darvazasının girişindəki otağında
Baruk tumardan Yeremyanın sözlərini Rəbbin məbədinə yığışmış bütün
xalqa oxudu.
11 Şafan oğlu Gemarya oğlu Mikeya tumardan oxunan Rəbbin sözlərini
eşidən kimi 12 aşağı enib saraydakı mirzə otağına getdi. Bütün başçılar orada
toplaşmışdı: mirzə Elişama, Şemaya oğlu Delaya, Akbor oğlu Elnatan, Şafan
oğlu Gemarya, Xananya oğlu Sidqiya və başqaları. 13 Mikeya Barukun xalqa
oxuduğu tumardan hər şeyi onlara danışdı.
14 Bundan sonra bütün başçılar Kuşi oğlu Şelemya oğlu Netanya oğlu Yehu-
dini Barukun yanına göndərdi. Yehudi Baruka «xalqa oxuduğun tumarı götür
gəl» dedi. Neriya oğlu Baruk əlində tumar onların yanına getdi. 15 Başçılar
ona dedi: «Buyur əyləş, bunu bizə də oxu». Baruk da tumarı onlara oxudu.
16 Onlar bütün bu sözləri eşidəndə qorxu içində bir-birlərinə baxıb Baruka
dedilər: «Bütün bu sözləri mütləq padşaha bildirməliyik». 17 Sonra Barukdan
soruşdular: «İndi bizə söylə, bütün bu sözləri necə yazdın? Yeremya diktə
etdimi?» 18 Baruk onlara dedi: «Bütün bu sözləri Yeremya mənə diktə etdi,
mən də mürəkkəblə tumara yazdım». 19 Başçılar Baruka dedi: «Sən də,
Yeremya da gedin gizlənin. Harada olduğunuzu heç kəs bilməsin».
20 Sonra onlar tumarı mirzə Elişamanın otağında qoyub həyətdə olan
padşahın yanına getdilər. Eşitdikləri hər şeyi ona danışdılar. 21 Padşah tumarı
götürüb gətirməsi üçün Yehudini göndərdi. Yehudi tumarı mirzə Elişamanın
otağından götürüb gətirdi. Onu padşaha və padşahın yanında duran bütün
başçılara oxudu. 22 Bu zaman doqquzuncu ay idi və padşah qış sarayında
yaşayırdı. Onun önündə odlu manqal yanırdı. 23 Yehudi tumardan hələ üç-
dörd sütun oxumuşdu ki, padşah mirzə bıçağı ilə onları kəsib manqaldakı
oda atdı. Bunu o vaxta qədər etdi ki, bütün tumar manqalda yanıb-qurtardı.
24 Tumardakı bütün sözləri eşidən padşah və onun əyanları nə qorxuya
düşdülər, nə də paltarlarını cırdılar. 25 Elnatan, Delaya və Gemarya tumarı

* **36:1** 2Pad. 24:1; 2Saln. 36:5-7; Yer. 45:1; Dan. 1:1-2

yandırmaması üçün yalvarsa da, padşah onlara qulaq asmadı. 26 Əksinə, o, şahzadə Yeraxmeelə, Azriel oğlu Serayaya və Avdeel oğlu Şelemyaya əmr etdi ki, mirzə Baruku və Yeremya peyğəmbəri tutsunlar. Ancaq Rəbb onları gizlətmişdi.

27 Barukun Yeremyanın dilindən eşidib yazdığı tumarı padşah yandırandan sonra Rəbdən Yeremyaya bu söz nazil oldu: 28 «Başqa bir tumar götür, bütün əvvəlki sözləri – Yəhuda padşahı Yehoyaqimin yandırdığı ilk tumarda olanları oraya yaz. 29 Yəhuda padşahı Yehoyaqim üçün də söylə ki, Rəbb belə deyir: "Sən bu tumarı yandırıb söylədin ki, nə üçün Babil padşahının mütləq gəlib bu ölkəni xarabalığa çevirəcəyini, oradakı insanları da, heyvanları da məhv edəcəyini bu tumara yazdın?" 30 Buna görə də Yəhuda padşahı Yehoyaqim barədə Rəbb belə deyir: "Onun nəslindən heç kəs Davudun taxtında oturmayacaq. Cəsədi gündüzün istisinə, gecənin ayazına atılacaq. 31 Özünü, nəslini və əyanlarını günahlarından ötrü cəzalandıracağam. Haqqında danışdığım bütün fəlakətləri onların, Yerusəlimdə yaşayanların və Yəhuda adamlarının başına gətirəcəyəm, çünki qulaq asmadılar"».

32 Yeremya başqa bir tumar götürüb mirzə Neriya oğlu Baruka verdi. Yəhuda padşahı Yehoyaqimin oda atıb yandırdığı tumardakı bütün sözləri Baruk Yeremyanın diktəsi ilə tumara yazdı. O sözlərə bənzər bir çox söz də oraya əlavə olundu.

37

Yeremya həbsxanada

1 * Babil padşahı Navuxodonosorun Yəhudaya təyin etdiyi Yoşiya oğlu Sidqiya, Yehoyaqim oğlu Yehoyakinin yerinə padşah oldu. 2 Ancaq Yeremya peyğəmbər vasitəsilə Rəbbin söylədiyi sözlərə nə padşah Sidqiya, nə onun əyanları, nə də ölkə xalqı qulaq asdı.

3 Padşah Sidqiya Şelemya oğlu Yehukalı və Maaseya oğlu kahin Sefanyanı Yeremya peyğəmbərin yanına göndərdi ki, ona desinlər: «Bizim üçün Allahımız Rəbbə dua et». 4 O vaxt Yeremya xalqın arasında açıq gedib-gəlirdi, çünki onu hələ zindana atmamışdılar. 5 Bu zaman fironun qoşunları Misirdən çıxmışdı. Yerusəlimi mühasirəyə alan Xaldeylilər bu barədə xəbər eşidən kimi Yerusəlimdən çəkildi.

6 O vaxt Yeremya peyğəmbərə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 7 «İsrailin Allahı Rəbb belə deyir: "Məndən soruşmaq üçün sizi yanıma göndərən Yəhuda padşahına söyləyin ki, sizə kömək etməyə çıxan fironun ordusu öz ölkəsinə – Misirə qayıdacaq. 8 Xaldeylilər yenə gəlib bu şəhərə hücum edəcək və onu ələ keçirib yandıracaq". 9 Rəbb belə deyir: "Xaldeylilər mütləq geri çəkiləcək" deyib özünüzü aldatmayın, çünki onlar geri çəkilməyəcək. 10 Əgər sizə hücum edən bütün Xaldey ordusunu məğlub etsəniz və onların arasında yalnız yaralı adamlar qalsa belə, yenə hər biri öz çadırından qalxıb bu şəhəri yandıracaq».

11 Firon ordusunun üzündən Xaldey ordusu Yerusəlimdən çəkilən zaman 12 Yeremya Binyamin torpağına getmək üçün Yerusəlimdən yola düşdü. Oradakı xalq arasında öz irs payını almaq istəyirdi. 13 Binyamin darvazasına çatanda keşikçilərin başçısı Xananya oğlu Şelemya oğlu İriyanı orada gördü. İriya «sən Xaldeylilərin tərəfinə keçirsən» deyərək onu tutdu. 14 Yeremya «yalandır, mən Xaldeylilərin tərəfinə keçmirəm» dedi. Ancaq İriya Yeremyaya qulaq asmadı və onu tutub başçıların yanına gətirdi. 15 Başçılar Yeremyaya

* **37:1** 2Pad. 24:17; 2Saln. 36:10

qəzəblənib onu döydülər. Sonra onu mirzə Yonatanın evinə – həbsxanaya saldılar, çünki o evi həbsxana etmişdilər. 16 Yeremya çəni olan zirzəmidə zindana salındı, uzun müddət orada qaldı.

17 O zaman padşah Sidqiya adam göndərib onu gətirtdi. Padşah öz sarayında gizlicə ondan soruşdu: «Rəbdən bir söz varmı?» Yeremya «var» deyə cavab verdi, «Babil padşahına təslim ediləcəksən». 18 Sonra Yeremya padşah Sidqiyaya dedi: «Sənə, əyanlarına və bu xalqa qarşı nə günah etdim ki, məni həbsxanaya saldınız? 19 "Babil padşahı sizə və bu ölkəyə hücum etməyəcək" deyə sizin üçün peyğəmbərlik edən peyğəmbərləriniz indi haradadır? 20 Ey ağam padşah, indi xahiş edirəm, qulaq as. Xahiş edirəm, bu yalvarışımı qəbul et və məni mirzə Yonatanın evinə qaytarma, qoy orada ölməyim».

21 Padşah Sidqiya əmr etdi və Yeremyanı keşikçilər həyətində saxladılar. Şəhərdə çörək ehtiyatı qurtarana qədər hər gün ona çörək bişirənlər küçəsindən gətirib bir parça çörək verirdilər. Beləcə Yeremya mühafizəçilər həyətində qaldı.

38

Yeremyanın quyuya atılması

1 Mattan oğlu Şefatya, Paşxur oğlu Gedalya, Şelemya oğlu Yehukal və Malkiya oğlu Paşxur Yeremyanın bütün xalqa dediyi bu sözləri eşitdi: 2 «Rəbb belə deyir: "Bu şəhərdə qalan adam qılıncdan, aclıqdan və vəbadan öləcək. Ancaq Xaldeylilərə təslim olan yaşayacaq, heç olmasa öz canını qurtarıb sağ qalacaq". 3 Rəbb belə deyir: "Bu şəhər hökmən Babil padşahının ordusuna təslim ediləcək və o bu şəhəri tutacaq"». 4 Başçılar padşaha dedi: «Qoy bu adam öldürülsün. Çünki belə sözlər deyib bu şəhərdə salamat qalan döyüşçüləri və bütün xalqı ruhdan salır. Yəqin bu adam xalqa yaxşılıq deyil, pislik arzulayır». 5 Padşah Sidqiya dedi: «Onu sizin əlinizə verirəm, çünki padşah sizin əleyhinizə bir iş görə bilməz». 6 O zaman onlar Yeremyanı götürüb padşahın oğlu Malkiyanın mühafizəçilər həyətində olan quyusuna atdılar. Yeremyanı kəndirlə oraya saldılar. Quyuda su yox idi, yalnız çirkab var idi. Yeremya çirkaba batdı.

7 Padşah sarayında olan hərəmağası Kuşlu Eved-Melek Yeremyanın quyuya atıldığını eşitdi. Bu zaman padşah Binyamin darvazasında oturmuşdu. 8 Eved-Melek padşah sarayından gəlib padşaha belə söylədi: 9 «Ağam padşah, bu adamlar Yeremya peyğəmbəri quyuya ataraq onunla pis rəftar etdi. O orada acından öləcək, çünki daha şəhərdə çörək qalmadı». 10 Padşah Kuşlu Eved-Melekə əmr edib dedi: «Özünlə otuz nəfər götür, nə qədər ki ölməyib, Yeremya peyğəmbəri quyudan çıxart». 11 Eved-Melek adamları özü ilə götürüb saray xəzinəsinin altında olan bir otağa girdi və oradan yırtıq paltarlar, cırıq əskilər götürdü. Sonra onları iplərlə quyuya Yeremyaya salladılar. 12 Kuşlu Eved-Melek Yeremyaya dedi: «Yırtıq paltarları və əskiləri iplərin üstündən qoltuqlarının altına qoy». Yeremya belə də etdi. 13 Yeremyanı iplərlə çəkib quyudan çıxartdılar. Yeremya mühafizəçilər həyətində qaldı.

Sidqiyanın yenə Yeremyaya sual verməsi

14 Padşah Sidqiya adam göndərib Yeremya peyğəmbəri öz yanına – Rəbbin məbədinin üçüncü girişinə gətirdi. Padşah Yeremyaya dedi: «Səndən bir şey soruşacağam, məndən heç nə gizlətmə». 15 Yeremya Sidqiyaya dedi: «Sənə bildirsəm, məni öldürəcəksən. Sənə nəsihət versəm də, mənə qulaq asmayacaqsan». 16 Padşah Sidqiya Yeremyaya gizlicə and içib dedi: «Bizə

nəfəs verən, var olan Allaha and olsun ki, səni öldürməyəcəyəm və canını almaq istəyən adamlara təslim etməyəcəyəm».
17 Yeremya Sidqiyaya dedi: «İsrailin Allahı olan Ordular Allahı Rəbb belə deyir: "Əgər sən Babil padşahının başçılarına təslim olsan, canın qurtaracaq və bu şəhər də odda yanmayacaq, ailənlə birgə sağ qalacaqsan. 18 Ancaq Babil padşahının başçılarına təslim olmasan, bu şəhər Xaldeylilərə təslim ediləcək və onu yandıracaqlar. Sən də onların əlindən qaçıb qurtara bilməyəcəksən"».
19 Padşah Sidqiya Yeremyaya dedi: «Xaldeylilərin tərəfinə keçən Yəhudilərdən qorxuram. Xaldeylilər məni onların əlinə verə bilər, onlar da mənimlə pis rəftar edər».
20 Yeremya dedi: «Verməzlər. Xahiş edirəm, sənə söyləyəcəyimə əməl edərək Rəbbin sözünə qulaq as. Onda xeyir taparsan, canın da amanda qalar. 21 Ancaq sən təslim olmaq istəmədiyin halda Rəbb mənə bunu göstərir:
22 Yəhuda padşahının sarayında qalan bütün qadınlar Babil padşahına təslim ediləcək. Onda o qadınlar deyəcək:
"Güvəndiyin adamlar səni aldadıb
Məğlubiyyətə düçar etdi.
Ayaqların palçığa batanda
Onlar səni qoyub qaçdı".
23 Sənin bütün arvadların və oğulların Xaldeylilərə təslim ediləcək. Özün də onların əlindən qaçıb qurtara bilməyəcəksən, Babil padşahı səni ələ keçirəcək. Bu şəhər də yandırılacaq».
24 Sidqiya Yeremyaya dedi: «Bu söhbəti heç kəs bilməməlidir, yoxsa ölə bilərsən. 25 Əgər səninlə danışdığımı başçılar eşitsə, yanına gəlib "padşaha nə söylədin və padşah sənə nə dedi, bizə bildir, bizdən gizlətmə, yoxsa səni öldürərik" desə, 26 onlara "padşaha yalvardım ki, məni Yonatanın evinə qaytarmasın və orada ölməyim" söylə».
27 Bütün başçılar Yeremyanın yanına gəlib ondan söz soruşdu. O da padşahın əmr etdiyi kimi bütün bu sözləri onlara söylədi. Daha ona bir söz demədilər, çünki bu söhbəti heç kəs eşitməmişdi. 28 * Yerusəlim alındığı zaman Yeremya orada idi və mühafizəçilər həyətində qalırdı.

39

Yerusəlimin süqutu
(2Pad. 25:1-12; Yer. 52:4-16)

1 Yəhuda padşahı Sidqiyanın padşahlığının doqquzuncu ilinin onuncu ayında Babil padşahı Navuxodonosor bütün ordusu ilə Yerusəlimin qarşısına gəlib şəhəri mühasirəyə aldı. 2 Sidqiyanın padşahlığının on birinci ilində, dördüncü ayın doqquzuncu günü şəhər divarında dəlik açıldı. 3 Babil padşahının bütün başçıları – Nerqal-Sareser, Samqar-Nevo, baş məmur Sarsekim, baş məsləhətçi Nerqal-Sareser və bütün başqa əyanlar içəri girib Orta darvazada oturdu.
4 Yəhuda padşahı Sidqiya və bütün döyüşçülər onları görəndə gecə vaxtı şəhərdən, padşah bağçası yolundan, iki divar arasındakı qapıdan çıxıb qaçdılar və Aravaya üz tutdular. 5 Xaldey ordusu onları təqib edib Yerixo düzənliyində Sidqiyaya çatdı. Sidqiyanı tutub Xamat torpağındakı Rivlaya, Babil padşahı Navuxodonosorun yanına gətirdilər. O, Sidqiya barədə hökm verdi. 6 Babil padşahı Rivlada Sidqiyanın gözü önündə onun oğlanlarını öldürtdü. Babil padşahı bütün Yəhuda əyanlarını da öldürtdü. 7 Sidqiyanın isə gözlərini kor etdi və onu Babilə aparmaq üçün zəncirlədi. 8 Xaldeylilər padşah

* **38:28** Yez. 33:21

sarayını və xalqın evlərini yandırdılar, Yerusəlimin divarlarını uçurtdular.
9 Keşikçilər rəisi Nevuzaradan şəhərdə sağ qalan xalqı, onun tərəfinə keçənləri
– sağ qalan bütün əhalini Babilə sürgün etdi. 10 Keşikçilər rəisi Nevuzaradan
xalqdan heç bir şeyi olmayan bəzi yoxsulları Yəhuda torpağında saxladı,
həmin gün onlara üzümlüklər və zəmilər verdi.

Yeremyanın azad olunması

11 Babil padşahı Navuxodonosor Yeremya barədə keşikçilər rəisi Ne-
vuzaradana əmr edib dedi: 12 «Onu aparıb yaxşı bax, pis rəftar etmə. Özü sənə
nə desə, onu elə». 13 Keşikçilər rəisi Nevuzaradan, baş məmur Nevuşazban, baş
məsləhətçi Nerqal-Sareser və Babil padşahının başqa əyanları adam göndərib
14 Yeremyanı mühafizəçilər həyətindən gətirdilər və evinə aparmaq üçün Şafan
oğlu Axiqam oğlu Gedalyaya tapşırdılar. O da xalqın arasında yaşamağa başladı.
15 Mühafizəçilər həyətində məhbus ikən Yeremyaya Rəbbin bu sözü nazil
olmuşdu: 16 «Get Kuşlu Eved-Melekə söylə ki, İsrailin Allahı olan Ordular
Rəbbi belə deyir: “Bu şəhərin üzərinə yaxşılıq deyil, pislik gətirərək dediyim
sözləri yerinə yetirəcəyəm. O gün bunlar sənin gözlərin önündə baş verəcək.
17 Ancaq o gün səni xilas edəcəyəm” Rəbb belə bəyan edir. “Qorxduğun
adamlara təslim edilməyəcəksən. 18 Bəli, Mən səni xilas edəcəyəm, sən qılıncla
həlak olmayacaqsan. Heç olmasa öz canını qurtaracaqsan, çünki sən Mənə
güvəndin” Rəbb belə bəyan edir».

40

Yeremya Gedalyanın yanında

1 Keşikçilər rəisi Nevuzaradan Yeremyanı Ramada qoyub getdikdən sonra
Rəbbin sözü Yeremyaya nazil oldu. Nevuzaradan onu Babilə sürgün olu-
nan bütün Yerusəlim və Yəhuda xalqı ilə birgə zəncirlənmiş halda Ramaya
aparmışdı. 2 Keşikçilər rəisi Yeremyanı tapıb ona dedi: «Bu yerin başına
Allahın Rəbb bu bəlanı gətirəcəyini söylədi, 3 sonra da onu yerinə yetirib
dediyi kimi etdi. Çünki Rəbbə qarşı günah etdiniz, sözünə qulaq asmadınız,
buna görə də başınıza bu iş gəldi. 4 İndi səni əlinə vurulan zəncirlərdən
azad edirəm. Əgər mənimlə birgə Babilə getmək istəyirsənsə, gəl gedək,
sənin qayğına qalaram. Ancaq mənimlə birgə Babilə getmək istəmirsənsə,
getmə. Bax bütün ölkə sənin qarşındadır, hara getmək sənin üçün yaxşı və
düzgündürsə, ora da get».

5 Yeremya hələ qayıtmamış Nevuzaradan dedi: «Babil padşahının Yəhuda
şəhərləri üzərinə qoyduğu Şafan oğlu Axiqam oğlu Gedalyanın yanına qayıt
və onunla birgə xalq arasında yaşa. Yaxud da hara getmək istəyirsən, ora
get». Keşikçilər rəisi ona azuqə və hədiyyə verib buraxdı. 6 Yeremya Mispaya
Axiqam oğlu Gedalyanın yanına getdi və onunla birgə ölkədə qalan xalq
arasında yaşadı.

Gedalyanın öldürülməsi
(2Pad. 25:22-26)

7 Çöldə olan bütün qoşun başçıları və onların adamları eşitdi ki, Babil
padşahı, Axiqam oğlu Gedalyanı ölkəyə başçı qoymuş və ölkənin yoxsul
əhalisindən Babilə sürgün olunmamış kişiləri, qadınları və uşaqları onun ixti-
yarına vermişdir. 8 Bu adamlar Mispaya, Gedalyanın yanına gəldi: Netanya
oğlu İsmail, Qareahın oğulları Yoxanan və Yonatan, Tanxumet oğlu Seraya,
Netofalı Efayın oğulları, Maakalının oğlu Yezanya və onların adamları. 9 Şafan
oğlu Axiqam oğlu Gedalya onlara və öz adamlarına and içib dedi: «Xaldeylilərə

qulluq etməkdən qorxmayın. Ölkədə qalıb Babil padşahına qulluq edin, sizin üçün yaxşı olar. 10 Mənə gəlincə, bizim yanımıza gələcək Xaldeylilərin qabağında sizi təmsil etmək üçün Mispada qalacağam. Ancaq siz şərab, yay meyvələri və zeytun yağı yığıb qablarınıza doldurun və aldığınız şəhərlərdə yaşayın».

11 Moavda, Ammonlular arasında, Edomda və başqa ölkələrdə olan bütün Yəhudilər Babil padşahının Yəhudada müəyyən sayda əhali saxladığını və Şafan oğlu Axiqam oğlu Gedalyanı onlara başçı qoyduğunu eşitdi. 12 Yəhudilərin hamısı sürgün olunduqları bütün yerlərdən qayıtdı. Yəhuda torpağına, Mispada olan Gedalyanın yanına gəldilər, çoxlu şərab və yay meyvələri topladılar.

13 Qareah oğlu Yoxanan və çöllərdə olan bütün qoşun başçıları Mispada olan Gedalyanın yanına gəlib 14 ona dedi: «Ammonluların padşahı Baalisin sənin canını almaq üçün Netanya oğlu İsmaili göndərdiyini bilirsənmi?» Ancaq Axiqam oğlu Gedalya onlara inanmadı. 15 Qareah oğlu Yoxanan Mispada Gedalyaya gizlicə söylədi: «Burax gedim, Netanya oğlu İsmaili öldürüm, heç kəs bilməyəcək. Nə üçün o səni öldürsün və ətrafına yığılmış bütün Yəhudilər dağılsın, Yəhudadan sağ qalanlar da məhv olsun?» 16 Ancaq Axiqam oğlu Gedalya Qareah oğlu Yoxanana dedi: «Bu işi etmə, çünki İsmail barəsində yalan danışırsan».

41

1 * Elə oldu ki, yeddinci ayda padşah nəslindən və əyanlarından olan Elişama oğlu Netanya oğlu İsmail on nəfərlə birgə Mispaya, Axiqam oğlu Gedalyanın yanına gəldi. Orada birlikdə yemək yeyərkən 2 Netanya oğlu İsmail və onunla birgə olan on nəfər qalxıb Babil padşahının ölkəyə başçı qoyduğu Şafan oğlu Axiqam oğlu Gedalyanı qılıncla vurub-öldürdülər. 3 İsmail Mispada Gedalya ilə birgə olan bütün Yəhudiləri və oradakı Xaldey döyüşçülərini də öldürdü. 4 Gedalyanın öldürülməsindən bir gün sonra, hələ heç kəs olanları bilməyərkən 5 Şekemdən, Şilodan və Samariyadan saqqalları qırxılmış, paltarları cırıq, bədənlərinə yara vurmuş, Rəbbin məbədinə gətirmək üçün əllərində taxıl təqdimi və buxur olan səksən nəfər adam gəldi. 6 Onları qarşılamaq üçün Mispadan Netanya oğlu İsmail gəldi. O ağlaya-ağlaya adamların qabağına çıxıb onlara dedi: «Axiqam oğlu Gedalyanın yanına gəlin». 7 Adamlar şəhərə girəndə Netanya oğlu İsmail və yanında olan adamlar onları öldürüb cəsədlərini quyuya atdılar. 8 Ancaq onlar arasında olan on nəfər İsmailə dedi: «Bizi öldürmə, çünki bizim tarlada saxlanan buğda, arpa, zeytun yağı və balımız var». İsmail də fikrindən dönüb onları yoldaşları ilə birgə öldürmədi.

9 İsmailin öldürdüyü Gedalya ilə adamlarının cəsədlərini atdığı quyunu padşah Asa İsrail padşahı Baaşaya qarşı müdafiə tədbiri olaraq qazmışdı. Netanya oğlu İsmail onu öldürülənlərlə doldurdu. 10 Sonra İsmail keşikçilər rəisi Nevuzaradanın Axiqam oğlu Gedalyanın ixtiyarına verdiyi Mispadakı bütün xalqı və padşah qızlarını əsir tutdu. Netanya oğlu İsmail Mispada qalan bütün xalqı əsir götürüb Ammonlulara sığınmaq üçün yola düşdü.

Yoxananın xalqı xilas etməsi

11 Qareah oğlu Yoxanan və onunla birgə olan bütün qoşun başçıları Netanya oğlu İsmailin etdiyi bütün pisliklər barədə eşitdi. 12 Onda bütün adamlarını

* **41:1** 2Pad. 25:25

götürüb Netanya oğlu İsmaillə vuruşmağa getdilər. Onu Giveonda olan böyük
hovuzun yanında tapdılar. 13 İsmailin yanında olan bütün xalq Qareah oğlu
Yoxananı və onunla olan bütün qoşun başçılarını görəndə sevindi. 14 İsmailin
Mispadan sürgün etdiyi bütün xalq dönüb geri qayıtdı və Qareah oğlu Yox-
ananın yanına getdi. 15 Ancaq Netanya oğlu İsmail səkkiz nəfərlə birgə
Yoxanandan qaçıb-qurtuldu və Ammonluların yanına getdi.
16 Qareah oğlu Yoxanan və yanındakı bütün qoşun başçıları sağ qalanların
hamısını – Axiqam oğlu Gedalyanı öldürən Netanya oğlu İsmailin Mispadan
əsir apardığı döyüşçüləri, qadınları, uşaqları və hərəmağalarını Giveondan
götürüb gətirdilər. 17 Xaldeylilərdən qaçmaq üçün Misirə tərəf yola düşdülər
və Bet-Lexem yaxınlığındakı Gerut-Kimhamda qaldılar. 18 Çünki Netanya
oğlu İsmail Babil padşahının ölkəyə başçı qoyduğu Axiqam oğlu Gedalyanı
öldürdüyü üçün Xaldeylilərdən qorxurdular.

42

Yeremyanın duasına Rəbbin cavabı

1 Bütün qoşun başçıları, Qareah oğlu Yoxanan, Hoşaya oğlu Yezanya * və
böyükdən kiçiyə qədər bütün xalq yaxınlaşıb 2 Yeremya peyğəmbərə dedi:
«Xahiş edirik, yalvarışımız sənə məqbul olsun, bizim üçün – bu qalan xalq
üçün Allahın Rəbbə dua et, çünki necə ki görürsən, o boyda xalqdan azalıb
bu qədər qalmışıq. 3 Qoy hara gedəcəyimizi, nə edəcəyimizi Allahın Rəbb
bizə bildirsin». 4 Yeremya peyğəmbər onlara dedi: «Razıyam. İstədiyiniz
kimi Allahınız Rəbbə dua edəcəyəm və barənizdə Rəbb nə cavab versə, sizə
bildirəcəyəm. Sizdən heç nəyi gizli saxlamayacağam». 5 Onlar Yeremyaya
dedi: «Allahın Rəbbin bizə bildirmək üçün sənə nazil etdiyi hər sözə əməl
etməsək, qoy Rəbb Özü əleyhimizə həqiqi və etibarlı şahid olsun. 6 Səni yanına
göndərdiyimiz Allahımız Rəbbin sözünü bəyənsək də, bəyənməsək də, ona
qulaq asacağıq ki, işimiz yaxşı getsin. Bəli, Allahımız Rəbbin sözünə qulaq
asacağıq».
7 On gün sonra Rəbbin sözü Yeremyaya nazil oldu. 8 Qareah oğlu Yoxananı,
onunla birgə olan bütün qoşun başçılarını, böyükdən kiçiyə qədər bütün xalqı
çağırıb 9 onlara dedi: «Yalvarışınızı önünə təqdim etmək üçün məni yanına
göndərdiyiniz İsrailin Allahı Rəbb belə deyir: 10 “Əgər bu ölkədə qalsanız,
Mən sizi dirçəldərəm, daha dağıtmaram, sizi əkərəm, daha çıxarmaram. Çünki
başınıza gətirdiyim bütün bəlalara görə təəssüflənirəm. 11 Babil padşahından
qorxmayın. Siz ondan qorxursunuz, ancaq qorxmayın” Rəbb belə bəyan
edir. “Çünki Mən sizinləyəm və sizi azad edib onun əlindən qurtaracağam.
12 Mən sizə mərhəmət göstərəcəyəm ki, o da rəhm edib sizi öz torpağınıza
qaytarsın”. 13 Ancaq siz “bu torpaqda yaşamayacağıq” deyərək Allahınız
Rəbbin sözünə qulaq asmasanız, 14 “yox, biz Misir torpağına gedəcəyik, orada
müharibə görməyəcəyik, şeypur səsi eşitməyəcəyik, aclıq çəkməyəcəyik və orada
qalacağıq” desəniz, 15 onda, ey qalan Yəhudalılar, Rəbbin sözünü eşidin. İsrailin
Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: “Əgər siz, doğrudan da, Misirə gedib
orada sakin olmağı qərara alsanız, 16 o zaman qorxduğunuz həmin qılınc
Misir torpağında sizə yetişəcək. Qorxduğunuz aclıq Misirdə sizi təqib edəcək və
orada öləcəksiniz. 17 Misirə gedib sakin olmağı qərara alan hər kəs qılınc, aclıq
və vəbadan öləcək. Onlardan heç kəs sağ qalmayacaq, başlarına gətirdiyim
bəladan qaçıb qurtarmayacaq”.

* **42:1** Yezanya – yaxud Azarya. Bax: Yer. 43:2.

18 Çünki İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: “Yerusəlimdə
yaşayanların üzərinə necə qəzəbim və qızğınlığım töküldüsə, siz Misirə getsəniz,
eləcə qızğınlığım üzərinizə töküləcək. Siz lənət, dəhşət, nifrin və rüsvayçılıq
hədəfi olacaqsınız. Bir daha bu yeri görməyəcəksiniz”. 19 Ey Yəhudanın qalan
camaatı, sizin üçün Rəbb “Misirə getməyin” söylədi. Yaxşı bilin ki, bu gün
sizə xəbərdarlıq etdim. 20 Çünki siz fəlakət gətirən bir səhv etdiniz. Məni
Allahınız Rəbbin yanına göndərib dediniz: “Allahımız Rəbbə bizim üçün dua
et, Allahımız Rəbbin deyəcəyi hər şeyi bizə bildir, biz elə də edərik”. 21 Mən
bu gün sizə xəbər verdim, ancaq siz məni yanınıza göndərdiyi heç bir işdə
Allahınız Rəbbin sözünə qulaq asmadınız. 22 İndi yaxşı bilin ki, gedib sakin
olmaq istədiyiniz yerdə qılınc, aclıq və vəbadan öləcəksiniz».

43

Yeremyanın Misirə aparılması

1 Yeremya bütün xalqa özlərinin Allahı Rəbbin sözlərini, Onun Yeremya
vasitəsilə onlara nazil etdiyi hər şeyi söyləməyi qurtaranda 2 Xoşaya oğlu
Azarya, Qareah oğlu Yoxanan və bütün dikbaş adamlar Yeremyaya dedi:
«Sən yalan söyləyirsən. “Gedib Misirdə sakin olmayın” demək üçün Allahımız
Rəbb səni bizim yanımıza göndərmədi. 3 Ancaq Neriya oğlu Baruk səni
bizə qarşı təhrik edir ki, Xaldeylilər bizi öldürsün yaxud da Babilə sürgün
etsin». 4 Qareah oğlu Yoxanan, bütün qoşun başçıları və xalq Rəbbin Yəhuda
torpağında qalmaq əmrinə qulaq asmadı. 5 * Əksinə, Qareah oğlu Yoxanan
və bütün qoşun başçıları sürgün olunduqları millətlərin arasından Yəhuda tor-
pağında sakin olmaq üçün qayıdan Yəhudalıların qalanını – 6 kişiləri, qadınları,
uşaqları, padşahın qızlarını, keşikçilər rəisi Nevuzaradanın Şafan oğlu Axiqam
oğlu Gedalyanın yanında qoyduğu hər kəsi, Yeremya peyğəmbəri və Neriya
oğlu Baruku götürüb getdilər. 7 Onlar Rəbbin sözünə qulaq asmayıb Misir
torpağına getdi və Taxpanxesə çatdı.

8 Taxpanxesdə Yeremyaya Rəbbin bu sözü nazil oldu: 9 «əlinə böyük daşlar
al və onları Yəhuda kişilərinin gözü önündə Taxpanxesə firon sarayına girilən
yerdə olan kərpic döşəmənin palçığında gizlət. 10 Sonra onlara söylə ki, İsrailin
Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: “Bax Mən xəbər göndərib qulum Babil
padşahı Navuxodonosoru gətirdəcəyəm və gizlətdiyim bu daşların üstündə
onun taxtını quracağam. Padşah öz çadırını onların üstündə açacaq. 11 *
O gəlib Misir ölkəsini məğlub edəcək. Ölüm üçün ayrılanlar ölümə, sürgün
üçün ayrılanlar sürgünə, qılınc üçün ayrılanlar qılınca təslim ediləcək. 12 Misir
allahlarının məbədlərində od qalayacağam. Babil padşahı onları yandıracaq,
bütləri alıb aparacaq. Bir çoban paltarını necə bitdən təmizləyirsə, o da
Misir ölkəsini eləcə təmizləyəcək. Sonra oradan sağ-salamat çıxacaq. 13 O,
Misir torpağında Günəş allahının məbədinin dik daşlarını dağıdacaq, Misir
allahlarının məbədlərini yandıracaq”».

44

Yeremyanın Misirdəki Yəhudalılara müraciəti

1 Misir ölkəsində, Miqdolda, Taxpanxesdə, Nofda yaşayan və Patros tor-
pağında sakin olan bütün Yəhudalılar barədə Yeremyaya bu söz nazil oldu:
2 «İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: “Yerusəlim və bütün Yəhuda

* **43:5** 2Pad. 25:26 * **43:11** Yer. 15:2; Vəhy 13:10

şəhərləri üzərinə gətirdiyim bəlanın hamısını gördünüz. 3 Etdikləri pis-
likdən ötrü o şəhərlər bu gün viran olmuş və sakinsiz qalmışdır. Onlar
özlərinin, sizin və atalarınızın tanımadıqları başqa allahlara buxur yandırıb qul-
luq edərək Məni qəzəbləndirdi. 4 Mən dəfələrlə qullarım olan peyğəmbərləri
sizin yanınıza göndərib ‹Mənim nifrət etdiyim iyrənc işləri görməyin› dedim.
5 Ancaq onlar eşitmədi, qulaq asmadı. Pisliklərindən dönmədilər, başqa
allahlara buxur yandırmağı dayandırmadılar. 6 Buna görə də qızğınlığım
və qəzəbim daşıb-töküldü, Yəhuda şəhərlərində, Yerusəlim küçələrində od
qaladı. Onlar bu gün olduğu kimi xaraba və viranə oldular”.

7 İndi İsrailin Allahı – Ordular Allahı Rəbb belə deyir: “Kişinizi də, qadınınızı
da, uşağınızı da, südəmərinizi də Yəhuda içində qırıb-çatacağam ki, sizdən heç
kəs sağ qalmasın. 8 Sakin olmaq üçün gəldiyiniz Misir torpağında əlinizlə
düzəltdiyiniz başqa allahlara buxur yandırmaqla Məni qəzəbləndirdiniz.
Beləcə öz başınıza fəlakət gətirirsiniz. Dünyanın bütün millətlərinin qarşısında
lənət və rüsvayçılıq hədəfinə çevriləcəksiniz. 9 Yəhuda ölkəsində, Yerusəlim
küçələrində atalarınızın, Yəhuda padşahlarının, onların arvadlarının, sizin və
arvadlarınızın etdikləri pislikləri unutdunuzmu? 10 Bu günə qədər itaətkarlıq
etmədilər, qorxmadılar, qanunuma, sizə və atalarınıza verdiyim qaydalara
əməl etmədilər”.

11 Buna görə də İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir: “Bax Mən
sizə pislik edib bütün Yəhudalıları qırıb-çatmağı qərara aldım. 12 Misirə gəlib
sakin olmağı qərara alan Yəhudanın sağ qalanlarını aradan götürəcəyəm
və onların hamısı Misir ölkəsində həlak olacaq. Qılıncdan keçiriləcək və
aclıqdan tələf olacaqlar, böyükdən kiçiyə qədər qılınc və aclıqdan öləcəklər.
Lənət, dəhşət, nifrin və rüsvayçılıq hədəfinə çevriləcəklər. 13 Yerusəlimi qılınc,
aclıq və vəba ilə necə cəzalandırdımsa, Misir torpağında yaşayanları da eləcə
cəzalandıracağam. 14 Sakin olmaq üçün Misir torpağına gələn Yəhudanın sağ
qalanlarından heç kəs qaçıb qurtarmayacaq, heç kəs salamat qalıb Yəhuda
torpağına qayıtmayacaq. Oraya qayıdıb sakin olmaq istəsələr də, bir neçə
qaçqından başqa qayıdan olmayacaq”».

15 Arvadlarının başqa allahlara buxur yandırdıqlarını bilən bütün kişilər,
orada dayanan qadınlar – böyük bir camaat və Misir torpağında, Patrosda
yaşayan bütün xalq Yeremyaya müraciət edib dedi: 16 «Sənin bizə Rəbbin adı
ilə söylədiyin sözə qulaq asmayacağıq. 17 Dediyimiz hər şeyi mütləq edəcəyik:
Göylər Mələkəsi ilahəyə buxur yandırıb içmə təqdimləri verəcəyik. Bir zaman-
lar bu işi biz, atalarımız, padşahlarımız və başçılarımız Yəhuda şəhərlərində,
Yerusəlim küçələrində etdik. O zaman çörəklə doyur, uğur qazanır və heç
bir zərər görmürdük. 18 Göylər Mələkəsi ilahəyə buxur yandırmağı, ona içmə
təqdimlər verməyi dayandırdığımız vaxtdan bəri hər şeyə möhtac olduq, qılınc
və aclıqdan həlak oluruq». 19 Qadınlar da dedi: «Biz Göylər Mələkəsi ilahəyə
buxur yandırarkən, ona içmə təqdimləri verərkən məgər ərlərimizin xəbəri
yox idi ki, onun təsvirinə oxşar kökələr düzəldib içmə təqdimləri veririk?»

20 O zaman Yeremya kişilərə və qadınlara – ona bu cavabı vermiş bütün
xalqa belə dedi: 21 «Sizin, atalarınızın, padşahlarınızın, başçılarınızın və ölkə
xalqının Yəhuda şəhərlərində və Yerusəlim küçələrində buxur yandırmağınızı
Rəbb yadına salmadımı, ağlına gətirmədimi? 22 Rəbb pis işlərinizə, etdiyiniz
iyrənc şeylərə daha dözə bilmir. Ona görə də indi ölkəniz sakini olmayan
xarabalığa, viranəliyə və lənət hədəfinə çevrildi. 23 Siz buxur yandırıb Rəbbə
qarşı günah etdiniz, Rəbbin sözünə qulaq asmadınız, qanununa, qaydalarına
və göstərişlərinə əməl etmədiniz. Buna görə də bu gün başınıza bu fəlakət
gəldi».

24 Yeremya qadınlar da daxil olmaqla bütün xalqa dedi: «Ey Misirdə olan
bütün Yəhuda xalqı, Rəbbin sözünə qulaq asın. 25 İsrailin Allahı olan Ordular
Rəbbi belə deyir: “Göylər Mələkəsi ilahəyə buxur yandırıb içmə təqdimləri
gətirməklə verdiyimiz vədi mütləq yerinə yetirəcəyik” deyərək siz və arvad-
larınız dilinizlə dediyinizi öz əlinizlə yerinə yetirdiniz. Eybi yox, verdiyiniz
sözə əməl edin və vədlərinizi yerinə yetirin.
26 Ey Misir torpağında yaşayan bütün Yəhuda xalqı, bu işlərə görə Rəbbin
sözünü eşidin: “Mən Öz böyük adıma and içdim ki, bir daha Misir torpağında
heç bir Yəhudalı şəxs ‹var olan Xudavənd Rəbbin haqqına and olsun› deyib
Mənim adımı çəkməyəcək. 27 İndi Mən onlara yaxşılıq etmək üçün deyil, pislik
etmək üçün məqam gözləyirəm. Misir torpağında olan bütün Yəhudalılar
yox olana qədər qılınc və aclıqdan həlak olacaq. 28 Az sayda adam qılıncdan
qurtarıb Misir torpağından Yəhuda torpağına qayıdacaq. Misir torpağına sakin
olmağa gələn Yəhuda xalqından sağ qalanların hamısı o zaman biləcək ki,
kimin sözü yerinə yetdi, Mənimki yoxsa onlarınkı? 29 Mən sizi bu yerdə
cəzalandıracağam ki, başınıza bəla gələcəyi barədə sözlərimin mütləq yerinə
yetəcəyini biləsiniz” Rəbb belə bəyan edir. “Bunun əlaməti belə olacaq”. 30 *
Rəbb belə deyir: “Yəhuda padşahı Sidqiyanı canını almaq istəyən düşməni
Babil padşahı Navuxodonosora necə təslim etdimsə, Misir padşahı firon
Xofranı da canını almaq istəyən düşmənlərinə eləcə təslim edəcəyəm”».

45

Allahın Baruka vədi

1 * Yəhuda padşahı Yoşiya oğlu Yehoyaqimin padşahlığının dördüncü ilində
Neriya oğlu Baruk, Yeremyanın dediyi bu sözləri kitaba yazanda Yeremya
peyğəmbər ona belə söylədi: 2 «Ey Baruk, sənin barəndə İsrailin Allahı Rəbb
belə deyir: 3 “Sən dedin ki, vay mənim halıma! Çünki Rəbb dərdlərimə kədər
də qatdı, iniltimdən yoruldum, rahatlıq tapmıram”. 4 Sən ona söylə ki, Rəbb
belə deyir: “Bax Mən tikdiyimi dağıdacağam, əkdiyimi çıxaracağam, özü də
bütün ölkədə. 5 Əgər sən özün üçün çox şey istəyirsənsə, istəmə. Çünki Mən
bütün bəşərin üzərinə bəla gətirəcəyəm” Rəbb belə bəyan edir. “Ancaq hara
gedirsən, get, heç olmasa canını qoruyacağam”».

46

Misirin məğlub olması

1 Bu, millətlər barədə Yeremya peyğəmbərə nazil olan Rəbbin sözüdür.
2 * Misir haqqında, Misir padşahı firon Nekonun ordusu barədə nazil olan
sözdür. Bu ordu Fərat çayı sahilində olan Karkemişdə idi. Yəhuda padşahı
Yoşiya oğlu Yehoyaqimin padşahlığının dördüncü ilində Babil padşahı Navux-
odonosor onu məğlub etdi.
3 «Qalxan və sipər hazırlayıb
Döyüşə girin!
4 Atlarınızı yəhərləyin,
Ayğırlarınıza minin, ey atlılar!
Dəbilqə geyinib sıraya düzülün,
Nizələrinizi itiləyib zireh geyinin!
5 Nə üçün mən bunu gördüm?

* **44:30** 2Pad. 25:1-7 * **45:1** 2Pad. 24:1; 2Saln. 36:5-7; Yer. 36:1; Dan. 1:1-2 * **46:2** Yeş. 19:1-25; Yez. 29:1–32:32

Onlar dəhşətə düşüb geri döndü,
Döyüşçüləri məğlub oldu,
Tez qaçıb heç geriyə də baxmadı.
Hər tərəfdə dəhşət var!»
Rəbb belə bəyan edir.
6 «Bərk qaçan qaça bilməyəcək,
Güclü qurtula bilməyəcək.
Şimalda Fərat çayı sahilində
Büdrəyib yıxılacaqlar.

7 Nil kimi qalxan,
Suları sel kimi çalxalanan kimdir?
8 Nil kimi qalxan,
Suları sel kimi çalxalanan Misirdir.
O deyir: “Qalxıb yer üzünü basacağam.
Şəhərləri və orada yaşayanları həlak edəcəyəm”.
9 Ey atlar, şahə qalxın!
Ey döyüş arabaları, dəli kimi cumun!
Ey qalxanla silahlanmış Kuş və Put döyüşçüləri,
Kaman götürən və onu çəkən Ludlular, irəli gedin!

10 O gün Ordular Rəbbi Xudavəndin günüdür,
Düşmənlərindən qisas alması üçün
Qisas günüdür.
Onları qılınc yeyib-doyacaq,
Qanlarını içib susuzluğunu yatıracaq.
Çünki şimal ölkəsində, Fərat çayı sahilində
Ordular Rəbbi Xudavənd qurban kəsir.
11 Ey bakirə qıza bənzəyən Misir,
Gileada çıx, məlhəm al.
Çoxlu dərman içməyin əbəsdir,
Sənin dərdinə əlac yoxdur.
12 Millətlər sənin rüsvayçılığını eşitdi,
Fəryadın yer üzünü bürüdü.
Çünki döyüşçü döyüşçünü büdrətdi,
İkisi də birdən yıxıldı».

13 * Babil padşahı Navuxodonosorun gəlib Misir torpağına hücum edəcəyi barədə Rəbb Yeremya peyğəmbərə bu sözləri nazil etdi:
14 «Misirdə bildirin,
Miqdolda eşitdirin,
Nofda və Taxpanxesdə elan edib deyin:
“Qalx və hazırlaş,
Çünki ətrafında olanları
Qılınc yeyib-qurtardı”.
15 Cəngavərlərin nə üçün yerə yıxıldı,
Dayana bilmədi?
Çünki Rəbb onu yerə vurdu.
16 Dəfələrlə büdrədilər,
Bir-birlərinin üstünə yıxılıb dedilər:
“Qalxın zalımların qılıncından qaçıb

* **46:13** Yer. 43:10-13

Öz xalqımızın yanına,
Doğma vətənimizə qayıdaq”.
17 Orada onlar bağırdılar:
“Misir padşahı firon boşboğazdır,
O, fürsəti əldən verdi”.

18 Adı Ordular Rəbbi olan Padşah bəyan edir:
“Varlığıma and olsun ki,
Tavor və dəniz sahilindəki Karmel dağları
Dağlar arasında necə nəzərə çarparsa,
Gələn şəxs də elə olacaq.
19 Ey Misirdə yaşayan,
Sürgünə getmək üçün əşyalarını hazırla.
Çünki Nof viran olub yanacaq,
İçində bir sakin qalmayacaq.

20 Misir çox gözəl bir düyədir,
Ancaq şimaldan üstünə mozalan gəlir.
21 Onun muzdlu əsgərləri də
Bəslənmiş dana kimidir.
Onlar üz çevirib birlikdə qaçdı,
Yerlərində durmadı.
Çünki fəlakətlərinin günü,
Cəzalarının vaxtı gəlmişdi.

22 Sürünən ilan kimi fışıltıları gəlir,
Çünki ordu ilə irəliləyirlər,
Ağac kəsənlər kimi ona qarşı
Balta ilə gəlirlər.
23 Keçilməz olsa da,
Yenə meşəni kəsəcəklər”
Rəbb belə bəyan edir.
“Çünki onlar çəyirtkələrdən çoxdur,
Hesaba gəlməzlər.
24 Misir utandırılacaq,
Şimal xalqına təslim ediləcək”.

25 İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi deyir: “Mən No şəhərinin allahı Amonu, fironu, Misiri, onun allahlarını, padşahlarını və firona güvənənləri cəzalandıracağam. 26 Canlarını almaq istəyənlərə – Babil padşahı Navuxodonosora və onun əyanlarına təslim edəcəyəm. Ancaq sonra əvvəllər olduğu kimi adamlar yenə Misirdə yaşayacaq” Rəbb belə bəyan edir.

Rəbbin Öz xalqına vədi

27 * “Qorxma, ey qulum Yaqub,
Dəhşətə düşmə, ey İsrail.
Çünki səni uzaq yerlərdən,
Nəslini sürgün olunduğu ölkədən qurtaracağam.
Yaqub geri qayıdacaq,
Rahatlıq tapıb qayğısız olacaq,
Onu qorxudan olmayacaq.
28 Qorxma, ey qulum Yaqub,

* **46:27** Yer. 30:10-11

Çünki Mən səninləyəm”
Rəbb belə bəyan edir.
“Səni aralarına sürgün etdiyim
Millətlərin hamısını yox etsəm də,
Səni tamamilə məhv etməyəcəyəm,
Ədalətlə tərbiyələndirəcəyəm.
Amma cəzasız qoymayacağam”».

47

Filiştlilər barədə vəhy

1 * Firon Qəzzəyə hücum etməzdən əvvəl Yeremya peyğəmbərə Filiştlilər
barədə Rəbbin bu sözü nazil oldu:
2 «Rəbb belə deyir:
“Budur, şimaldan sular qalxır,
Onlar sel kimi daşacaq,
Ölkənin və oradakı hər şeyin,
Şəhərin və orada yaşayanların üstünə axacaq.
İnsanlar fəryad edəcək,
O ölkədə yaşayanların hamısı nalə çəkəcək.
3 Ayğırlarının yeri döyən dırnaqlarının səsindən,
Döyüş arabalarının vəlvələsindən,
Təkərlərinin gurultusundan
Əlləri taqətdən düşdüyü üçün
Atalar dönüb oğullarına baxmır.
4 Çünki Filiştlilərin məhv ediləcəyi gün gəlir.
Sur və Sidona yardım edə bilən,
Sağ qalan hər kəs yox ediləcək.
Rəbb Kaftor sahilindən gələn *
Filiştlilərin sağ qalanlarını həlak edəcək.
5 Qəzzə saçını yolacaq,
Aşqelon susdurulacaq.
Ey düzənliklərində sağ qalanlar,
Nə vaxta qədər bədənlərinizi yaralayacaqsınız?
6 ‹Ey Rəbbin qılıncı,
Nə vaxt sakitləşəcəksən?
Qınına dön, dayan və sakit ol!› deyəcəksiniz.
7 Rəbb əmr etdiyi halda
Qılınc necə susa bilər?
Rəbb onu oraya – Aşqelona,
Dəniz sahilinə qarşı göndərdi”».

48

Moav barədə vəhy

1 * Moav barədə İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir:
«Vay Nevonun halına!
Çünki viranəliyə çevriləcək.
Qiryatayim dağılacaq,
Ələ keçiriləcək.

---

* **47:1** Yeş. 14:29-31; Yez. 25:15-17; Yoel 3:4-8; Amos 1:6-8; Sef. 2:4-7; Zək. 9:5-7 * **47:4** Kaftor – indiki Krit adası. * **48:1** Yeş. 15:1–16:14; 25:10-12; Yez. 25:8-11; Amos 2:1-3; Sef. 2:8-11

Qalası dağılacaq,
Darmadağın olacaq.
2 Artıq Moavın şöhrəti qalmayıb.
Xeşbonda * onun məhvi üçün niyyət qururlar:
“Gəlin onu yox edək ki,
Daha bir də belə millət olmasın”.
Ey Madmen, † sən də susdurulacaqsan,
Qılınc səni qovacaq.

3 Xoronayimdən fəryad səsi gələcək:
“Şəhər dağıldı və böyük qırğın oldu!”
4 Moav dağıdıldı,
Övladlarının fəryadı ucaldı.
5 * Ağlaya-ağlaya
Luxit yoxuşundan çıxırlar,
Çünki Xoronayim enişində
Qırğına görə acı fəryadlar eşidilir.
6 Qaçın, canınızı qurtarın!
Çöldəki yulğun ağacı kimi az-az görünün.

7 Öz istehkamlarına və mal-dövlətinə güvəndiyin üçün
Sən də ələ keçiriləcəksən.
Allahın Kemoş da kahinləri və başçıları ilə birlikdə
Sürgün ediləcək.
8 Rəbbin söylədiyi kimi
Məhv edən hər şəhərin üstünə gələcək,
Heç bir şəhər qurtulmayacaq.
Vadi yerlə yeksan olacaq,
Yayla viran ediləcək.
9 Moav torpağına duz tökün ki,
Bərəkətsiz olsun.
Şəhərləri elə viran olacaq ki,
Orada kimsə yaşamayacaq.

10 Rəbbin işini yarımçıq görənə
Lənət olsun!
Qılıncını qan tökməkdən saxlayana
Lənət olsun!
11 Moav cavanlığından bəri qayğısız idi.
Tortası dibdə qalan şəraba oxşayırdı.
Qabdan qaba boşaldılmadı,
Sürgünə getmədi.
Buna görə də dadını dəyişmədi,
Ətrini itirmədi.
12 Ancaq onu qabdan qaba tökəcək adamları göndərəcəyim günlər gəlir»
Rəbb belə bəyan edir. «Bəli, onu tökəcəklər, qablarını boşaldacaqlar, küplərini
parça-parça edəcəklər. 13 İsrail xalqı güvəndiyi Bet-Eldən necə utandısa, Moav
da allahı Kemoşdan eləcə utanacaq.
14 Nə üçün “biz igidik,

---

* **48:2** Xeşbon – ibrani dilində niyyət qurmaq sözünə oxşayır. † **48:2** Madmen – ibrani dilində susdurmaq sözünə oxşayır. * **48:5** Yeş. 15:5

Döyüşə qabil əsgərlərik” deyirsiniz?
15 Moav məhv olacaq,
Onun şəhərlərinə hücum edəcəklər.
Ən seçmə döyüşçüləri öldürülməyə gedəcək»
Adı Ordular Rəbbi olan Padşah bunu bəyan edir.
16 «Moavın fəlakəti gəlmək üzrədir,
Onun bəlası sürətlə yaxınlaşır.
17 Ey onun ətrafında olanlar,
Onun adını bilənlər,
Onun üçün yas tutub deyin:
“Qüdrətli əsa, əzəmətli dəyənək
Necə də qırıldı!”

18 Ey qıza bənzəyən Divonun sakini,
Cah-calalından düş,
Susuz yerdə otur.
Çünki Moavı məhv edən
Sənin də üstünə gələcək,
Qalalarını dağıdacaq.
19 Ey Aroer sakini,
Yol kənarında durub gözlə!
Qaçan kişidən, qurtulan qadından
“Nə olub?” deyə soruş.
20 Moav alçaldıldı,
Çünki dağıldı.
Fəryad et, bağır!
Moavın məhv olduğunu
Arnon vadisində bildir.
21 Yayladakı şəhərlər – Xolon, Yahsa, Mefaat, 22 Divon, Nevo, Bet-Divlatayim, 23 Qiryatayim, Bet-Qamul, Bet-Meon, 24 Qeriyot, Bosra – uzaq və yaxın bütün Moav şəhərləri məhkum oldu. 25 Moavın buynuzu kəsildi, qolu qırıldı» Rəbb belə bəyan edir.
26 «Moavı sərxoş edin, çünki Rəbbin qarşısında qürurlandı. Moav öz qusduğuna bələnəcək, masqaraya çevriləcək. 27 Bəs İsrail sənə masqara olmadımı? Məgər o, oğrular arasında tutuldu ki, ondan danışanda həqarətlə başını yelləyirsən?
28 Ey Moav sakinləri,
Şəhərlərinizi tərk edib
Qayalara sığının.
Yuvasını uçurumun ağzında quran
Göyərçin kimi olun.
29 * Moavın qüruru, onun hədsiz məğrurluğu,
Təkəbbürü, təşəxxüsü, lovğalığı,
Özünü yüksək tutması barədə biz eşitmişdik.
30 Azğınlığını bilirəm»
Rəbb belə bəyan edir.
«Öyünməsi də boş şeydir, etdikləri də.
31 Buna görə də Moav üçün nalə çəkəcəyəm,
Bütün Moav üçün fəryad edəcəyəm,
Qir-Xeres xalqı üçün yas tutacağam.

* **48:29** Yeş. 16:6,8,10

32 Ey Sivma tənəyi,
Sənin üçün Yazer xalqından çox ağlayacağam.
Budaqların dənizi aşdı,
Yazer dənizinə uzandı.
Məhv edən sənin yay meyvələrinin,
Yetişmiş üzümünün üstünə atıldı.
33 Moavın meyvə bağlarından, tarlalarından
Sevinc və fərəh götürüldü.
Üzümsıxanlardan axan şərabı kəsdim.
Heç kəs sevinc nidası ilə üzüm əzmir.
Gələn səda sevinc nidası deyil.
34 * Xeşbonun fəryadı Elaleyə qədər eşidilir. Yahsaya qədər, Soardan Horonayimə, Eqlat-Şelişiyaya qədər səslərini ucaltdılar. Çünki Nimrim suları da qurudu. 35 Moavda səcdəgahlarda qurban gətirənləri, öz allahlarına buxur yandıranları məhv edəcəyəm» Rəbb belə bəyan edir. 36 «Buna görə də Moav üçün ürəyim ney kimi inləyir. Qir-Xeres xalqı üçün ürəyim ney kimi inləyir. Çünki əldə etdiyi mal-dövlət yox oldu. 37 Hər kəs saçını, saqqalını kəsəcək, əlini yaralayacaq, belinə çul sarıyacaq. 38 Moav damlarından, meydanlarından yalnız ağlaşma səsi gəlir. Çünki Moavı heç kəsin bəyənmədiyi bir qab kimi qırdım» Rəbb belə bəyan edir. 39 «Moav necə viran oldu! Necə də fəryad edirlər! Moav xəcalətdən arxaya dönür. Bütün ətrafındakılar üçün rişxənd və dəhşət nümunəsi oldu».
40 Rəbb belə deyir:
«Bax düşmən qartal kimi uçub
Moav üzərində qanadlarını gərəcək.
41 Qeriyot ələ keçiriləcək,
Qalalar alınacaq.
O gün Moav döyüşçülərinin ürəyi
Doğuş ağrısı çəkən qadının ürəyi kimi olacaq.
42 Moav viran olacaq,
Xalqlar arasından silinəcək.
Çünki Rəbb qarşısında qürurlandı.
43 * Ey Moav sakinləri,
Qarşınıza dəhşət, dərin çuxur və tələ çıxacaq»
Rəbb belə bəyan edir.
44 «Dəhşətdən qaçan dərin çuxura düşəcək,
Dərin çuxurdan çıxa bilən tələyə düşəcək.
Çünki Moavın üzərinə
Cəza ilini gətirəcəyəm»
Rəbb belə bəyan edir.
45 * «Xeşbonun kölgəsində
Qaçqınlar taqətsiz durmuşlar.
Çünki Xeşbondan od,
Sixonun ortasından alov çıxdı.
Moavın alnını,
Hər yana səs salanların başlarını
Yandırıb-yaxdı.
46 Vay halına, ey Moav!
Kemoşun xalqı yox oldu.

* **48:34** Yeş. 15:2,4 * **48:43** Yeş. 24:17 * **48:45** Say. 21:28-29

Oğulların sürgünə göndərildi,
Qızların əsir alındı.

47 Ancaq gələcəkdə
Moavdan sürgün olunanları geri qaytaracağam»
Rəbb belə bəyan edir.

Moav barədəki hökm burada sona çatır.

49

Ammon barədə vəhy

1 * Ammon övladları barədə Rəbb belə deyir:
«İsrailin övladları yoxmu?
Onun varisi yoxmu?
Elə isə nə üçün Milkom Qada sahib oldu?
Niyə onun xalqı Qad şəhərlərində yaşayır?
2 Bu səbəbdən də o günlər gəlir ki,
Ammon övladlarının Rabba şəhərinə
Döyüş nərələri eşitdirəcəyəm»
Rəbb belə bəyan edir.
«Rabba bir xarabalıq qalağı olacaq,
Qəsəbələri yandırılacaq.
Beləcə İsrail onu torpağından qovanları qovacaq»
Rəbb belə deyir.

3 «Nalə çək, ey Xeşbon,
Çünki Ay şəhəri viran oldu.
Fəryad edin, ey Rabba qızları,
Çula bürünüb yas tutun.
Divarlar arasında ora-bura qaçın.
Çünki Milkom kahinləri və başçıları ilə birlikdə
Sürgünə gedəcək.
4 Vadilərlə nə üçün öyünürsən?
Taqətin kəsilir,
Ey dönük qız!
Sən mal-dövlətinə güvənərək
"Üstümə kim gələ bilər" deyirdin.
5 Ətrafında olanların hamısından
Sənin üzərinə dəhşət gətirəcəyəm»
Ordular Rəbbi Xudavənd belə bəyan edir.
«Hamı o yan-bu yana qaçacaq,
Qaçanları toplayan olmayacaq.
6 Ancaq bundan sonra sürgün olunan
Ammon övladlarını geri qaytaracağam»
Rəbb belə bəyan edir.

Edom barədə vəhy

7 * Edom barədə Ordular Rəbbi belə deyir:
«Teman şəhərində müdriklik qalmadımı?
Ağıllı adamların nəsihəti tükəndimi?

* **49:1** Yez. 21:28-32; 25:1-7; Amos 1:13-15; Sef. 2:8-11 * **49:7** Yeş. 34:5-17; 63:1-6; Yez. 25:12-14; 35:1-15; Amos 1:11-12; Mal. 1:2-5

Onların müdrikliyi söndümü?
8 Qaçın, arxaya dönün,
Dərin mağaralarda gizlənin,
Ey Dedanda yaşayanlar!
Çünki Esavı cəzalandırdığım vaxt
Başına fəlakət gətirəcəyəm.
9 Əgər üzüm yığanlar sənin bağına gəlsəydi,
Bir neçə salxımı saxlamazdılarmı?
Gecə oğrular gəlsəydi,
Yalnız istədiklərini oğurlamazdılarmı?
10 Amma mən Esavı çıl-çılpaq soyunduracağam.
Onun gizli yerlərini aşkar edəcəyəm.
Özü də gizlənə bilməyəcək,
Övladları, qohum-qonşuları həlak olacaq,
Özü də məhv olacaq.
11 Öz yetimlərini burax,
Onları Mən yaşadaram.
Dul qadınların da Mənə güvənsin».
12 Rəbb belə deyir: «Layiq olmayanlar da cəza kasası içmək məcburiyyətində
ikən sənmi cəzasız qalacaqsan? Yox, cəzasız qalmayacaqsan, mütləq bu
kasadan içəcəksən». 13 Rəbb bəyan edir: «Adım naminə and içirəm ki, Bosra
xarabalığa çevriləcək, dəhşət, rüsvayçılıq, viranəlik və lənətə düçar olacaq.
Bütün şəhərləri əbədi olaraq viran qalacaq.
14 Rəbdən bir xəbər eşitdim:
Millətlər arasına göndərdiyi qasid
“Edoma hücum etmək üçün yığılıb
Döyüşə hazırlaşın!” deyir.
15 Bax səni millətlər arasında kiçildəcəyəm,
İnsanlar sənə xor baxacaq.
16 Ey sən qaya* çatları arasında məskən salan,
Təpələrin başını əldə saxlayan!
Saldığın dəhşət və ürəyinin qüruru səni aldatdı.
Yuvanı qartal kimi yuxarılarda qursan da,
Səni oradan endirəcəyəm»
Rəbb belə bəyan edir.

17 «Edom dəhşət hədəfi olacaq,
Oradan keçən hər kəs
Bütün yaralarından ötrü
Heyrət içində ona fit çalacaq».
18 * Rəbb deyir:
«Sodomla Homorranı və ətrafındakı kəndləri
Necə dağıtdımsa,
Orada da kimsə yaşamayacaq,
O yerdə bəşər oğlu sakin olmayacaq.
19 Budur, aslan İordan çayının kənarındakı sıx meşədən
Yaxşı sulanan otlağa qalxdığı kimi
Mən də Edomluları bir anda öz yurdundan qovacağam.

* **49:16** Qaya – ibrani mətnində *sela*. Sela Edomun paytaxtı idi. * **49:18** Yar. 19:24-25

Seçib ona rəhbər qoyacağım adam kimdir?
Mənim kimisi varmı?
Mənimlə dava edən,
Mənim qabağımda duran bir çoban varmı?»
20 Buna görə də Rəbbin Edoma qarşı fikrini,
Temanda yaşayanlara qarşı məqsədini eşidin:
Sürünün ən kiçikləri də sürgün ediləcək,
Xalqına görə Edom otlaqları
Səhraya çevriləcək.
21 Dağılmalarının gurultusundan
Yer üzü titrəyəcək.
Qışqırıqlarının səsi
Qırmızı dənizədək eşidiləcək.
22 Düşmən qartal kimi qalxıb üstünə cumacaq,
Bosra üzərində qanadlarını gərəcək.
O gün Edom döyüşçülərinin ürəyi
Doğuş ağrısı çəkən qadının ürəyi kimi olacaq.

Dəməşq barədə vəhy

23 * Bu sözlər Dəməşq barədədir:
«Xamat və Arpad utanacaq,
Çünki pis xəbər eşidib
Ruhdan düşdülər.
Sakit durmayan dəniz kimi
Coşub narahat oldular.
24 Dəməşq əldən düşdü,
Qaçmağa üz qoydu,
Onu vahimə bürüdü.
Doğan qadın kimi
Onu sancı və ağrı tutdu.
25 Necə oldu ki, Məni sevindirən,
Şöhrətli şəhər tərk edilmədi?
26 Buna görə də cavanları
Meydanlarında həlak olacaq.
O gün bütün döyüşçüləri susdurulacaq»
Ordular Rəbbi belə bəyan edir.
27 «Dəməşqin divarlarına od salacağam,
Ben-Hadadın saraylarını yandırıb məhv edəcək».

Qedar və Xasor barədə vəhy

28 Babil padşahı Navuxodonosorun məğlub etdiyi Qedar və Xasor padşahlıqları barədə Rəbb belə deyir:
«Qalxın Qedara hücum edin,
Şərq xalqını məhv edin.
29 Onların çadırlarını və sürülərini
Əllərindən alacaqlar,
Çadır pərdələri, bütün əşyaları və dəvələri
Götürülüb aparılacaq.
Onlara “Hər tərəfdən dəhşət!”
Deyib bağıracaqlar.
30 Ey Xasorda yaşayanlar,
Qaçın, uzaqlaşın,

* **49:23** Yeş. 17:1-3; Amos 1:3-5; Zək. 9:1

Dərin mağaralarda gizlənin»
Rəbb belə bəyan edir.
«Çünki Babil padşahı Navuxodonosor
Sizin barənizdə bir fikrə gəldi,
Sizə qarşı tədbir tökdü.
31 Qalxın qayğısız və asayiş içində yaşayan
Xalqın üzərinə hücum edin»
Rəbb belə bəyan edir.
«Onların şəhər darvazaları və sürgüləri yoxdur,
Xalqı da özbaşına buraxılıb.
32 Dəvələri qarət ediləcək,
Saysız sürüləri qənimət kimi aparılacaq.
Kəkillərini qırxanları
Dörd tərəfə səpələyəcəyəm.
Hər yandan başlarına fəlakət gətirəcəyəm»
Rəbb belə bəyan edir.
33 «Xasor çaqqal yuvasına,
Əbədi viranəliyə çevriləcək.
Orada kimsə yaşamayacaq,
O yerdə bəşər oğlu sakin olmayacaq».

Elam barədə vəhy

34 Yəhuda padşahı Sidqiyanın padşahlığının əvvəlində Rəbb Yeremya peyğəmbərə Elam barədə bu sözləri nazil etdi:
35 «Ordular Rəbbi belə deyir:
“Baxın Elamın kamanını,
Əsas qüvvələrini sındıracağam.
36 * Elam üzərinə göylərin hər tərəfindən
Dörd küləyi gətirəcəyəm,
Xalqını dörd tərəfə səpələyəcəyəm.
Elamdan sürgün olunanların
Aralarına getmədiyi bir millət qalmayacaq.
37 Düşmənlərinin qarşısında,
Canını almaq istəyənlərin önündə
Elamı dəhşətə salacağam.
Başlarına fəlakət gətirib
Şiddətli qəzəbimi yağdıracağam”
Rəbb belə bəyan edir.
“Onları tamamilə yox edənə qədər
Arxalarınca qılınc göndərəcəyəm.
38 Elamda taxtımı quracaq,
Elam padşahı ilə başçılarını məhv edəcəyəm”
Rəbb belə bəyan edir.
39 “Ancaq gələcəkdə
Elamdan sürgün olunanları geri qaytaracağam”
Rəbb belə bəyan edir».

50

Babil barədə vəhy

* **49:36** Dan. 7:2; Vəhy 7:1

1 * Rəbb Babil və Xaldey ölkəsi barədə Yeremya peyğəmbər vasitəsilə bu
sözləri nazil etdi:
2 «Millətlərə bildirib elan edin.
Bayraq qaldırıb xəbər verin,
Heç nəyi gizlətməyin!
Deyin ki, Babil ələ keçiriləcək,
Bel allahı utandırılacaq,
Marduk allahı dəhşətə düşəcək,
Bütləri alçaldılacaq,
Məbudları parça-parça olacaq.
3 Çünki onun üstünə şimaldan
Bir millət hücum edəcək,
Ölkəsini viran edəcək.
Orada yaşayan olmayacaq,
İnsan da, heyvan da qaçıb gedəcək».

4 Rəbb bəyan edir: «O gün, o zaman
İsrail xalqı ilə Yəhuda xalqı
Birlikdə gələcək,
Onlar ağlaya-ağlaya gəlib
Özlərinin Allahı Rəbbi axtaracaq.
5 Üzləri Siona tərəf
Oraya gedən yolu soruşacaqlar,
Onlar gəlib unudulmaz, əbədi bir əhdlə
Rəbbə bağlanacaq.
6 Xalqım itmiş qoyunlar kimidir,
Çobanları onları azdırdı,
Dağlarda özbaşına dolandırdı,
Onlar dağdan təpəyə getdi,
Yatdıqları yeri unutdu.
7 Kim onları tapdısa, yedi.
Düşmənləri dedi:
“Biz təqsirkar deyilik,
Çünki onlara əsl otlaq olan Rəbbə –
Atalarının Ümidgahı Rəbbə qarşı günah etdilər”.

8 * Babildən qaçıb qurtarın!
Xaldey ölkəsini tərk edin,
Sürüyə yol göstərən təkə kimi olun!
9 Çünki Mən şimal ölkəsindən
Babilə qarşı böyük millətlər ittifaqını
Oyandırıb çıxaracağam.
Babilin önündə düzülüb
Onu şimaldan ələ keçirəcəklər.
Oxları mahir döyüşçü oxları kimi olacaq,
Heç biri əliboş qayıtmayacaq.
10 Xaldey ölkəsi qarət olunacaq,
Onu qarət edənlər maldan doyacaq»
Rəbb belə bəyan edir.

* **50:1** Yeş. 13:1–14:23; 47:1-15 * **50:8** Vəhy 18:4

11 «Ey irsimi talayanlar,
İndi ki sevinib şadlıqla coşursunuz,
Xırmanda taxıl döyən düyə kimi tullanırsınız,
Ayğır kimi kişnəyirsiniz,
12 Ananız çox utanacaq,
Sizi doğanın üzü qızaracaq.
Xaldey millətlərin ən zəifi,
Quraq, boz bir səhra olacaq.
13 Rəbbin qəzəbi üzündən
Heç kəs orada yaşamayacaq,
Tamamilə viran olacaq.
Hər keçən Babilin aldığı
Bütün yaraları görəndə
Heyrət içində fit çalacaq.

14 Ey bütün kaman çəkənlər,
Babilin ətrafında döyüş üçün düzülün.
Oraya ox atın, oxunuzu əsirgəməyin.
Çünki o, Rəbbə qarşı günah etdi.
15 Hər tərəfdən ona qarşı nərə çəkin,
O təslim oldu,
Qüllələri yıxıldı, divarları uçuldu.
Çünki bu, Rəbbin qisasıdır.
Ondan qisas alın,
O nə etdisə, başına onu gətirin.
16 Babildə əkinçiləri məhv edin,
Biçin vaxtı oraqçıları rədd edin.
Zalımların qılıncı üzündən
Hər kəs öz xalqının yanına qayıtsın,
Hamı öz ölkəsinə qaçsın.

İsrailin qayıtması

17 İsrail dağılmış bir sürüyə bənzər,
Onu aslanlar qaçırtdı.
Onu əvvəl Aşşur padşahı yedi,
Sonra Babil padşahı Navuxodonosor
Onun sümüklərini qırdı».
18 Buna görə də İsrailin Allahı olan
Ordular Rəbbi belə deyir:
«Aşşur padşahını necə cəzalandırdımsa,
Babil padşahı ilə ölkəsini də
Eləcə cəzalandıracağam.
19 Lakin İsraili yenə öz otlağına gətirəcəyəm,
O, Karmeldə və Başanda otlayacaq.
Efrayim və Gilead dağlıq bölgələrində
İstədiyi qədər yeyib-doyacaq.
20 O gün, o zaman
İsraildə təqsir axtarılacaq,
Ancaq olmayacaq.
Yəhudada da günah axtarılacaq,
Ancaq tapılmayacaq.

Çünki salamat qoyduğum adamları bağışlayacağam»
Rəbb belə bəyan edir.

Rəbbin Babili cəzalandırması

21 «Merataym torpağına,
Peqodda yaşayanlara hücum et.
Onları təqib edib öldür,
Bütünlüklə yox et»
Rəbb belə bəyan edir.
«Sənə nə buyururamsa, hamısını et.
22 Ölkədə müharibə və böyük qırğın
Gurultusu eşidilir.
23 Bütün dünyanın gürzü
Necə də qırılıb parçalandı!
Babil necə də millətlər arasında
Viranə oldu!
24 Sənin üçün tələ qurdum, ey Babil,
Sən də bilmədən tələmə düşdün.
Tutulub yaxalandın,
Çünki Rəbbə qarşı çıxdın.
25 Rəbb cəbbəxanasını açdı,
Qəzəbinin silahlarını çıxartdı.
Çünki Ordular Rəbbi Xudavəndin
Xaldey ölkəsində edəcəyi bir iş var.
26 Hər yandan ona hücum edin,
Anbarlarını açın,
Mallarını qalaq-qalaq yığın.
Onu tamamilə məhv edin,
Ondan bir şey qalmasın.
27 Bütün buğalarını kəsin,
Sallaqxanaya getsinlər.
Vay onların halına!
Çünki onların günü,
Cəza vaxtı gəldi.
28 Allahımız Rəbbin qisasını,
Onun məbədinin qisasını
Sionda elan etmək üçün
Babil ölkəsindən qaçıb qurtaranların
Səsini eşidin!

29 * Bütün oxçuları, kaman çəkənləri
Babilə qarşı çağırın.
Ətrafını mühasirəyə alın,
Heç kəs qaçıb qurtara bilməsin.
Ona işlərinə görə əvəz verin.
O nə etdisə, başına onu gətirin.
Çünki Rəbbə, İsrailin Müqəddəsinə qarşı
Məğrurluq etdi.
30 Buna görə də cavanları
Meydanlarda həlak olacaq,
O gün bütün döyüşçüləri susdurulacaq»
Rəbb belə bəyan edir.

---

* **50:29** Vəhy 18:6

31 «Budur, Mən sənə qarşıyam, ey məğrur»
Ordular Rəbbi Xudavənd belə bəyan edir.
«Çünki sənin günün,
Səni cəzalandıracağım vaxt gəldi.
32 Məğrur büdrəyib-yıxılacaq,
Onu qaldıran olmayacaq,
Şəhərlərinə od salacağam,
Bütün ətrafda olanları
Yandırıb yox edəcək».

33 Ordular Rəbbi belə deyir:
«Bütün İsrail xalqı da,
Yəhuda xalqı da əziyyət çəkir.
Onları əsir tutanlar möhkəm saxlayır,
Buraxmaq istəmir.
34 Amma onların Satınalanı güclüdür,
Onun adı Ordular Rəbbidir.
Rəbb mütləq onların işinə baxacaq ki,
Ölkəyə rahatlıq versin,
Amma Babil sakinlərinə təşviş gətirsin».

35 Rəbb bəyan edir: «Xaldeylilərə qarşı qılınc gəlsin!
Babildə yaşayanlara, Babil başçılarına,
Müdriklərinə qarşı qılınc gəlsin!
36 Yalançı peyğəmbərlərə qarşı qılınc gəlsin!
Axmaqlıqları üzə çıxacaq.
Döyüşçülərinə qarşı qılınc gəlsin!
Onlar çaşqınlığa düşəcək.
37 Atlarına, döyüş arabalarına,
Aralarındakı yadelli muzdlulara qarşı qılınc gəlsin!
Hamısı arvad kimi ürkək olacaq.
Xəzinələrinə qarşı qılınc gəlsin!
Onlar qarət ediləcək.
38 Sularına quraqlıq gəlsin!
Onlar quruyacaq.
Çünki Babil bütlər ölkəsidir,
Onlar qorxunc bütlərlə dəli oldu.

39 * Buna görə də orada vəhşi heyvanlar,
Çaqqallar, bayquşlar yaşayacaq,
Daha insan yaşamayacaq,
Əbədi olaraq orada heç kəs sakin olmayacaq.
40 * Sodomla Homorranı və ətrafındakı kəndləri
Allah necə dağıtdısa,
Orada kimsə yaşamayacaq,
O yerdə bəşər oğlu sakin olmayacaq.

41 Budur, şimaldan bir ordu gəlir,
Dünyanın uzaq yerlərindən
Böyük bir millət və çoxlu padşahlar

* **50:39** Yeş. 13:20; Vəhy 18:2 * **50:40** Yar. 19:24-25

Hərəkətə gəlir.
42 Onlar ox-kaman və nizə ilə silahlanmış,
Qəddar və rəhmsizdir.
Atların üstündə gələrkən
Səsləri dəniz kimi gurlayır.
Döyüşə hazır döyüşçülər
Önündə düzüləcək, ey Babil xalqı!
43 Babil padşahı onların xəbərini eşitdi,
Əlləri yanına düşdü.
Doğan qadın kimi
Onu üzüntü və sancı bürüdü.

44 Budur, aslan İordan çayının kənarındakı sıx meşədən
Yaxşı sulanan otlağa qalxdığı kimi
Mən də Xaldeyliləri bir anda öz yurdundan qovacağam.
Seçib ona rəhbər qoyacağım adam kimdir?
Mənim kimisi varmı?
Mənimlə dava edəcək,
Mənim qabağımda duracaq
Bir çoban varmı?»
45 Buna görə də Rəbbin Babilə qarşı fikrini,
Xaldey ölkəsinə qarşı məqsədini eşidin:
«Sürünün ən kiçikləri də sürgün ediləcək,
Xalqına görə otlaqlar səhraya çevriləcək.
46 “Babil süqut etdi” səsindən yer üzü titrəyəcək,
Millətlər arasında onun fəryadı eşidiləcək».

51

1 Rəbb belə deyir:
«Mən Babildə və Lev-Qamayda * yaşayanlara qarşı
Hələkedici bir külək əsdirəcəyəm.
2 Babilə taxılsovuranlar † göndərəcəyəm,
Onu sovurub ölkəsini boş qoyacaqlar,
Qara gündə hər yandan ona hücum edəcəklər.
3 Oxçu kamanını çəkməsin,
Zirehini geyməsin.
Onun cavanlarına rəhm etməyin,
Ordusunu tamamilə məhv edin.
4 Öldürülənlər Xaldey ölkəsində,
Yaralılar Babil küçələrində
Yerə səriləcək.

5 Ancaq İsrailin Müqəddəsinə qarşı
Ölkələri təqsirlə dolduğu halda
Özlərinin Allahı Ordular Rəbbi
İsrail və Yəhuda xalqlarını tərk etmədi.

6 * Babilin içindən qaçın!
Hər kəs canını qurtarsın!

---

* **51:1** Lev-Qamay – ibrani dilində düşmənlərimin ürəyi mənasında olub Xaldey ölkəsinin rəmzi adıdır.
† **51:2** Taxılsovuranlar – yaxud yadellilər. * **51:6** Vəhy 18:4

Onun günahına görə məhv olmayın.
Çünki Rəbbin qisas zamanıdır,
Ona öz əvəzini verəcək.
7 * Babil Rəbbin əlində bir qızıl kasa idi,
Bütün dünyanı sərxoş edirdi.
Millətlər onun şərabını içdi,
Ona görə də çılğınlaşdı.
8 * Babil qəflətən düşüb parça-parça olacaq,
Onun üçün yas tutun!
Yarasına məlhəm sürtün,
Bəlkə şəfa tapar.
9 * Babilə şəfa vermək istədik,
Amma sağalmadı.
Onu tərk edək,
Hər birimiz öz ölkəmizə qayıdaq.
Çünki Babilin hökmü göylərə çatır,
Buludlara qədər yüksəlir.
10 Rəbb bizə bəraət verdi.
Gəlin Allahımız Rəbbin nələr etdiyini
Sionda elan edək!

11 Oxları itiləyin,
Kaman qablarını doldurun!
Rəbb Midiya padşahlarını hərəkətə gətirdi.
Məqsədi Babili yox etməkdir,
Rəbb Öz qisasını, məbədinin qisasını alacaq.
12 Babil divarlarına qarşı
Bayraq yüksəldin!
Keşikçiləri çoxaldın,
Növbətçiləri öz yerinə qoyun,
Pusquda durun.
Çünki Rəbb Babildə yaşayanlara qarşı
Həm niyyət qurdu,
Həm də söylədiyini yerinə yetirdi.
13 * Ey axar suların sahilində yaşayanlar,
Çoxlu xəzinələri olanlar,
Axırınız gəldi,
Vaxtınız yetişdi».
14 Ordular Rəbbi Öz varlığına and içdi:
«Səni çəyirtkə sürüsü ilə dolduran kimi
Mütləq əsgərlərlə dolduracağam,
Sənə qarşı zəfər nərəsi çəkəcəklər».

Rəbbin mədhi

15 Rəbb qüdrəti ilə yer üzünü yaratdı,
Hikməti ilə dünyanı qurdu,
Dərrakəsi ilə göyləri yaydı.
16 * O gurlayanda göydəki sular çağlayır,
Yerin ucqarlarından buludları yüksəldir,
Yağış üçün şimşək çaxdırır,

---

* **51:7** Vəhy 17:2-4; 18:3 * **51:8** Yeş. 21:9; Vəhy 14:8; 18:2 * **51:9** Vəhy 18:5 * **51:13** Vəhy 17:1 * **51:16** Zəb. 135:7; Yer. 10:13

Anbarlarından külək çıxarır.
17 Hər kəs ağılsız oldu,
Bilikləri qalmadı.
Hər zərgər düzəltdiyi bütdən utanacaq,
Çünki onun tökdüyü büt puçdur,
Onda nəfəs yoxdur.
18 Onlar boş şey, masqaraçıların işidir,
Cəza vaxtı məhv olacaqlar.
19 Yaquba Nəsib Olan isə onlara bənzəməz,
Çünki irs qəbiləsi ilə birgə
Hər şeyi yaradan Odur.
Onun adı Ordular Rəbbidir.

Babilin cəzalanması

20 «Sən mənim toppuzum, döyüş silahımsan,
Sənin lə millətləri qırıram,
Sənin lə padşahlıqları məhv edirəm.
21 Sənin lə atları və süvariləri qırıram,
Sənin lə döyüş arabaları və minicilərini qırıram,
22 Sənin lə kişi və qadınları qırıram,
Sənin lə qoca və cavanları qırıram,
Sənin lə gənc oğlan və qızları qırıram.
23 Sənin lə çoban və sürüsünü qırıram,
Sənin lə əkinçi və öküzlərini qırıram,
Sənin lə valilərlə vəkilləri qırıram.
24 Amma Babildə və Xaldey ölkəsində yaşayanlara
Sionda etdikləri bütün pis əməllərinin əvəzini
Gözlərinizin önündə verəcəyəm»
Rəbb belə bəyan edir.

25 «Budur, sənə qarşıyam,
Ey həlak edən dağ»
Rəbb belə bəyan edir.
«Ey bütün dünyanı həlak edən!
Sənə əlimi qaldırıb
Qayanın başından yuvarlayacağam,
Səni yanmış bir dağa çevirəcəyəm.
26 Səndən künc və təməl daşı götürməyəcəklər,
Sən əbədi bir viranə olacaqsan»
Rəbb belə bəyan edir.

27 «Yer üzündə bayraq qaldırın!
Millətlər arasında şeypur çalın!
Millətləri Babilə qarşı döyüşə hazırlayın!
Urartu, Minni və Aşkenaz padşahlıqlarını
Ona qarşı toplayın.
Ona qarşı bir sərkərdə təyin edin,
Üstünə çəyirtkə sürüsü qədər atlar göndərin.
28 Millətləri – Midiya padşahlarını,
Valilərini və bütün vəkillərini,
Başçılıqları altındakı bütün ölkələri
Babilə qarşı döyüşə hazırlayın!

29 Ölkə titrəyib lərzəyə gəlir!
Çünki Rəbbin Babilə qarşı niyyəti –
Oranı sakinsiz bir viranəyə çevirmə niyyəti
Yerinə yetməlidir.
30 Babil döyüşçüləri vuruşmaqdan əl çəkdi,
Öz qalalarında oturdu.
Gücləri tükəndi,
Ürkək qadınlara döndülər.
Yaşadıqları yerlər oda verildi,
Darvaza sürgüləri qırıldı.
31 Qasid qasid dalınca,
Xəbərçi xəbərçi dalınca qaçıb
Bu xəbəri Babil padşahına çatdırır:
"Şəhər hər tərəfdən alındı,
32 Çay keçidləri tutuldu,
Qamışlıqlar yandırıldı,
Döyüşçülər çaşqınlığa düşdü"».

33 İsrailin Allahı olan Ordular Rəbbi belə deyir:
«Vaxtı gələndə xırman yeri necə tapdalanırsa,
Babil xalqı da elə olacaq.
Qısa müddətdən sonra
Onun da biçin zamanı gələcək».

34 «Babil padşahı Navuxodonosor
Bizi əzib yedi,
Boş bir qaba çevirdi.
Canavar kimi uddu,
Gözəl yeməklərimizlə qarnını doydurdu.
Sonra bizi qusdu.
35 Bizə və əhalimizə qarşı edilən zorakılıq
Babilin başına gəlsin»
Deyir Sion sakini.
«Tökülən qanımızın haqq-hesabı
Qoy Xaldeylilərdən soruşulsun»
Deyir Yerusəlim.

Rəbbin İsrailə köməyi

36 Buna görə Rəbb belə deyir:
«Məhkəmədə işinizə Mən baxacağam,
Qisasınızı Mən alacağam.
Onun çayını qurudacaq,
Bulağının suyunu kəsəcəyəm.
37 Babil daş qalaqlarına,
Çaqqal yuvasına dönəcək.
Dəhşət hədəfi olacaq,
İstehza ilə ona fit çalacaqlar.
Orada heç kəs yaşamayacaq.
38 Xalqı cavan aslanlar kimi kükrəyəcək,
Şir balaları kimi nərildəyəcək.
39 Ancaq qızışdıqları vaxt
Ziyafət düzəldib onları sərxoş edəcəyəm.

Qoy keflənsinlər,
Əbədi yuxuya dalsınlar,
Heç vaxt oyanmasınlar»
Rəbb belə bəyan edir.
40 «Onları quzu, qoç və təkə kimi
Kəsməyə aparacağam.

Babilin sonu

41 Şeşak ‡ necə alındı!
Bütün dünyanın qürurlandığı yer
Necə dəhşətli hala düşdü.
Babil millətlər arasında
Necə dəhşətli hala düşdü!
42 Babili çay basacaq,
Onu gurlayan dalğalar örtəcək.
43 Qəsəbələri viran olacaq,
Torpaqları heç kəsin yaşamadığı,
Bəşər oğlunun keçmədiyi
Quraq bir çölə dönəcək.
44 Babildə Bel bütünü cəzalandıracağam,
Udduğunu ona qusduracağam.
Artıq millətlər oraya axın-axın gəlməyəcək,
Babil divarı da yıxılacaq.

45 * Oradan çıx, ey xalqım!
Hamınız canınızı qurtarın!
Rəbbin qızğın qəzəbindən qaçın!
46 Ölkədə eşitdiyiniz şayiələrə görə
Cəsarətinizi itirib qorxmayın.
Bir il bir şayiə gəlir,
O biri il başqası.
Ölkədə zorakılıq,
Başçının başçıya qarşı çıxması barədə
Şayiələr yayılır.
47 Buna görə də yəqin ki
Babilin bütlərini cəzalandıracağım günlər gəlir.
Bütün ölkə utandırılacaq,
Öldürülənləri onun ortasında yerə səriləcək.
48 * O zaman yer, göy və onlardakı hər şey
Babilin başına gələnlərə sevinəcək.
Çünki şimaldan gələn məhv edənlər
Ona hücum edəcək»
Rəbb belə bəyan edir.
49 * «İsrailin öldürülənlərinə görə
Babil də məhv olmalıdır,
Necə ki yer üzündə öldürülən hər kəs
Babilə görə məhv oldu.

50 Ey qılıncdan qurtulanlar,
Qaçın, ləngiməyin!

‡ **51:41** Şeşak – bax: 25:26. * **51:45** Vəhy 18:4 * **51:48** Vəhy 18:20 * **51:49** Vəhy 18:24

Rəbbi uzaqdan yada salın,
Yerusəlim barədə düşünün!»
51 Biz utandıq,
Çünki təhqir eşitdik,
Üzümüzü rüsvayçılıq örtdü.
Çünki yadellilər Rəbbin məbədinin
Müqəddəs yerlərinə girdi.

52 «Buna görə də bütlərini
Cəzalandıracağım günlər gəlir,
Bütün ölkədə yaralılar inildəyəcək»
Rəbb belə bəyan edir.
53 «Babil göylərə çıxsa da,
Ucalardakı qalasını möhkəmləndirsə də,
Məhv edənləri üstünə göndərəcəyəm»
Rəbb belə bəyan edir.

54 «Babildən fəryad,
Xaldey ölkəsindən böyük qırğın səsi eşidilir.
55 Çünki Rəbb Babili məhv edir,
Onun hay-küyünü susdurur.
Düşmən dalğaları axar sular kimi kükrəyir,
Səslərinin gurultusu ucalır.
56 Çünki Babilə qarşı bir məhv edən çıxacaq,
Döyüşçüləri əsir tutulacaq,
Kamanları qırılacaq.
Çünki Rəbb əvəz verən bir Allahdır,
Mütləq cəzalandıracaq.
57 Babil başçılarını, müdriklərini,
Valilərini, vəkillərini, döyüşçülərini
Elə sərxoş edəcəyəm ki,
Əbədi yuxuya dalacaq,
Heç vaxt oyanmayacaqlar»
Adı Ordular Rəbbi olan Padşah belə bəyan edir.

58 Ordular Rəbbi deyir:
«Babilin qalın divarları yerlə yeksan ediləcək,
Uca darvazaları oda veriləcək.
Xalqlar boş-boşuna zəhmət çəkir,
Ümmətlərin çəkdiyi əziyyət
Oda təslim ediləcək».

Yeremyanın sözünün Babilə çatması

59 Yəhuda padşahı Sidqiyanın padşahlığının dördüncü ilində ordu təsərrüfatçısı Maxseya oğlu Neriya oğlu Seraya, Sidqiya ilə birgə Babilə gedərkən Yeremya peyğəmbər ona bu əmri tapşırdı. 60 Yeremya Babilin başına gələcək bütün fəlakətləri, Babil barədə yazılmış bütün bu sözləri bir tumara yazdı. 61 Yeremya Serayaya dedi: «Babilə çatanda bütün bu sözləri oxumağı unutma. 62 De ki: “Ya Rəbb, buranı dağıdacağını, içində insanın da, heyvanın da yaşamayacağını, ölkənin əbədi viran qalacağını söylədin”. 63 * Bu tumarı oxuyub qurtaranda sən ona bir daş bağlayıb Fərat çayının ortasına

* **51:63** Vəhy 18:21

at və 64 söylə: “Qoy Babil də belə batsın və Mənim onun başına gətirəcəyim fəlakətdən bir daha çıxa bilməsin, qoy onlar taqətdən düşsün”».

Yeremyanın sözləri buraya qədərdir.

52

Yerusəlimin süqutu
(2Pad. 24:18-25:21)

1 Sidqiya padşah olduğu vaxt iyirmi bir yaşında idi və Yerusəlimdə on bir il padşahlıq etdi. Anası Livnalı Yeremyanın qızı olub adı Xamutal idi. 2 O, Yehoyaqimin etdiyi kimi Rəbbin gözündə pis olan işlər gördü. 3 Həqiqətən, Rəbbin qəzəbinə görə Yerusəlimin və Yəhudanın başına bu iş gəldi. Axırda Rəbb onları hüzurundan kənar etdi. Sidqiya Babil padşahına qarşı üsyan etdi.

4 * Sidqiyanın padşahlığının doqquzuncu ilində, onuncu ayın onuncu günü Babil padşahı Navuxodonosor bütün ordusu ilə Yerusəlimin üzərinə hücum etdi, oraya qarşı ordugah qurdu və ətrafında mühasirə divarları düzəltdi. 5 Padşah Sidqiyanın hakimiyyətinin on birinci ilinə qədər şəhər mühasirədə qaldı. 6 Dördüncü ayın doqquzuncu günü şəhərdə aclıq elə gücləndi ki, ölkə xalqının yeməyə çörəyi qalmadı. 7 * Həmin vaxt şəhərin divarlarında dəlik açıldı. Gecə ikən Xaldeylilər şəhərin ətrafında olanda bütün döyüşçülər padşah bağçasının yanında olan iki divar arasındakı darvazadan qaçıb Arava yoluna çıxdı. 8 Ancaq Xaldeylilərin qoşunu padşahı təqib etdi və Yerixo düzənliyində Sidqiyaya çatdı. Sidqiyanın bütün ordusu onu tərk edib dağıldı. 9 Padşahı tutub Xamat torpağındakı Rivlaya, Babil padşahının yanına apardılar. Babil padşahı onun haqqında hökm verdi. 10 O, Sidqiyanın gözü önündə oğullarını öldürtdü, sonra bütün Yəhuda başçılarını da Rivlada öldürtdü. 11 * Həmçinin Sidqiyanın gözlərini çıxartdı, onu qandallayıb Babilə apardı. Babil padşahı onu ölənə qədər zindanda saxladı.

12 Babil padşahı Navuxodonosorun padşahlığının on doqquzuncu ilində, beşinci ayın onuncu günü Babil padşahına xidmət edən keşikçilər rəisi Nevuzaradan Yerusəlimə gəldi. 13 O, Rəbbin məbədinə, padşah sarayına, Yerusəlimdəki bütün evlərə od vurub bütün əsas binaları yandırdı. 14 Keşikçilər rəisinə tabe olan bütün Xaldey ordusu hər tərəfdən Yerusəlim divarlarını uçurtdu. 15 Keşikçilər rəisi Nevuzaradan yoxsul adamların bir hissəsini, şəhərdə qalan xalqı, Babil padşahının tərəfinə keçən fərariləri və sağ qalan sənətkarları sürgün etdi. 16 Ancaq o, bağçılıq, əkinçilik etmək üçün ölkədəki yoxsulların bir hissəsini orada saxladı.

17 * Xaldeylilər Rəbbin məbədində olan tunc sütunları, dayaqları və tunc hovuzu parçalayıb tunclarını Babilə apardı. 18 İbadət zamanı işlədilən qazanları, kürəkləri, maqqaşları, piyalələri, nimçələri və bütün tunc qabları götürüb apardılar. 19 Keşikçilər rəisi xalis qızıldan və gümüşdən olan tasları, buxurdanları, piyalələri, qazanları, çıraqdanları, nimçələri, kasaları götürüb apardı. 20 Rəbbin məbədi üçün padşah Süleymanın düzəltdiyi iki sütun, hovuz və altındakı on iki tunc buğa heykəli və dayaqlardan alınan tuncun ağırlığı hesaba gəlməzdi. 21 Bir sütunun hündürlüyü on səkkiz qulac idi, dairəsi on iki qulac idi. Hər biri dörd barmaq qalınlığında idi, içləri boş idi. 22 Üzərində tunc bir başlıq var idi. Başlığın hündürlüyü beş qulac idi. Bu başlığın ətrafında hörmə tor və narlar var idi, hamısı tuncdan düzəldilmişdi. O biri sütun da

* **52:4** Yez. 24:2 * **52:7** Yez. 33:21 * **52:11** Yez. 12:13 * **52:17** 1Pad. 7:15-47

narlarla bəzənmişdi və əvvəlkinə bənzəyirdi. 23 Yanlarda doxsan altı nar var
idi. Başlığı əhatəyə alan hörmə torların üzərində cəmi yüz nar var idi.
24 Keşikçilər rəisi Nevuzaradan başçı kahin Serayanı, başçı kahinin müavini
Sefanyanı və astana keşikçisi olan üç nəfəri əsir aldı. 25 Şəhərdə qalan
döyüşçülərin sərkərdəsini, padşahın məsləhətçilərindən şəhərdə olan yeddi
nəfəri, ölkə xalqını orduya yazan sərkərdənin mirzəsini və ölkə xalqından
şəhərdə qalan altmış nəfəri əsir tutdu. 26 Keşikçilər rəisi Nevuzaradan onları
götürüb Rivlaya, Babil padşahının yanına apardı. 27 Babil padşahı Xamat
torpağında olan Rivlada onları öldürdü. Beləcə Yəhuda xalqı öz ölkəsindən
sürgün olundu.
28 Navuxodonosorun sürgünə apardığı xalqın sayı belədir: yeddinci ildə
üç min iyirmi üç nəfər Yəhudi; 29 Navuxodonosorun padşahlığının on
səkkizinci ilində Yerusəlimdən səkkiz yüz otuz iki nəfər; 30 iyirmi üçüncü
ilində keşikçilər rəisi Nevuzaradanın sürgün etdiyi yeddi yüz qırx beş nəfər
Yəhudi. Ümumilikdə dörd min altı yüz nəfər idi.

Padşah Yehoyakinin azad edilməsi (2Pad. 25:27-30)

31 Yəhuda padşahı Yehoyakinin sürgündə olmasının otuz yeddinci ilində
Evil-Merodak Babil padşahı oldu. Həmin ilin on ikinci ayının iyirmi beşinci
günü Evil-Merodak Yəhuda padşahı Yehoyakinə mərhəmət göstərərək onu
zindandan azad etdi. 32 Onunla mehribanlıqla söhbət etdi və onun üçün
özü ilə birgə Babildə olan padşahların taxtından yuxarı bir taxt qoydurdu.
33 Yehoyakin həbsxana paltarlarını əynindən çıxartdı. O yaşadığı müddətdə
həmişə Babil padşahının süfrəsində yemək yeyərdi. 34 Bütün ömrü boyu ona
Babil padşahı tərəfindən öləcəyi günə qədər gündəlik azuqə verilirdi.

MƏRSİYƏLƏR KİTABI

GİRİŞ

«Mərsiyələr» Kitabı beş mərsiyədən ibarətdir. Miladdan əvvəl 586-cı ildə Yerusəlimin dağıdılıb əhalinin əsir aparılmasından sonra bu mərsiyələrin Yeremya peyğəmbər tərəfindən yazıldığı ehtimal olunur. Bu kitabın 1-4-cü fəslə qədər olan hissəsi akrostix şəklində yazılmışdır, yəni ayələrin sırası ibrani əlifbasının hərfləri ilə başlayır. Yalnız üçüncü fəsildə üç ayə eyni hərflə başlayır.

Bu kitab mərsiyə ruhunda yazılsa da, burada Allaha inam və gələcəyə ümid əhval-ruhiyyəsi də özünü göstərir. Bütün bu dəhşətli hadisələrə baxmayaraq, Yeremya peyğəmbər Allaha sonsuz dərəcədə etibar edib belə deyir:

«Amma bunları yada salarkən
Məndə ümid yaranır.
Rəbbin məhəbbətinə görə məhv olmadıq,
Çünki mərhəməti tükənməzdir.
Hər səhər bunlar təzələnir,
Sənin sədaqətin böyükdür.
Öz-özümə deyirəm: "Rəbb mənim nəsibimdir",
Ona görə Rəbbə ümid bəsləyirəm» (3:21-24).

Miladdan əvvəl 586-cı ildə İsrailliləri başına gələn milli fəlakətin xatirinə yəhudilər hər il tutduqları oruc günlərində ibadət zamanı *«Mərsiyələr»* Kitabından istifadə edirlər.

Kitabın məzmunu:

1:1-22 Yerusəlim dərdi
2:1-22 Yerusəlimin cəzası
3:1-66 Cəza və ümid
4:1-22 Dağılmış Yerusəlim
5:1-22 Mərhəmət duası

Yerusəlim dərdi

1 Yerusəlim şəhəri necə də boş qalıb,
Bir zaman insanlarla dolu idi,
İndi dul qadına bənzəyir –
Millətlər arasında ulu sayılan,
Ellər arasında mələkə olan,
Bu şəhər nökərçilik edir.

2 Gecələr acı-acı ağlar,
Göz yaşları ilə yanağı islanar,
Məşuqlarının arasından
Ona təsəlli verən yoxdur.
Bütün dostları ona xəyanət etdi, düşmən oldu.

3 Yəhuda dərdə, ağır zillətə düşüb,
İndi sürgünə gedir.
O, millətlər arasında yaşayır,
O torpaqlarda rahatlıq tapmır,
Yəhuda bu iztiraba düşəndə,
Təqibçilər ona çatdılar.

4 Siona gedən yollar yas tutur,
Çünki bayramlarına gələn yoxdur,
Buranın bütün darvazaları kimsəsiz qalıb,
Kahinləri ah-zar edir.
Bu şəhərin qızları əzab-əziyyət çəkir,
Buranın aqibəti acıdır,

5 İndi düşmənlər bu şəhərin üstündə hökmrandır,
Bu yağılar gör necə firavan yaşayır.
Çox üsyankar olduqlarına görə
Rəbb onları bu zülmə saldı,
Övladları düşmən önündə əsir aparıldı.

6 Sion qızının cah-calalı yox oldu,
Onların başçıları otlaqsız maral kimi oldu,
Onlar təqib edənlərin qarşısından
Taqətsiz qaçırlar.

7 Yerusəlim sıxıntı içində avara gəzərkən
Ötən günlərdə olan bütün sərvətini xatırlayır,
Xalqı düşmənlərinə təslim olanda köməyinə çatan yoxdur.
Düşmənləri ona baxır,
Yıxılmağına gülür.

8 Yerusəlim böyük günah işlətdi,
Ona görə özünü murdar etdi.
Yerusəlimə hörmət edənlərin hər biri
İndi ona xor baxır,
Çünki onu çılpaq görürlər,
O da üzünü yana çevirib inləyir.

9 Ətəyində ləkələr qaldı,
Sonunu düşünməz oldu,
Ona görə qorxunc surətdə yıxıldı,
Ona təsəlli verən yoxdur,
Ya Rəbb, gör bu əzabımı,
Çünki düşmən zəfər çaldı.

10 Onun bütün sərvətini talamaq üçün
Düşmən əlini uzatdı.
Göz önündəcə millətlər,
Camaatın arasına girməsini qadağan etdiyin
Müqəddəs məkanına soxuldu.
11 Oranın bütün xalqı zarıyır, çörək axtarır,
Canlarını taqətə gətirmək üçün
Sərvətlərinin əvəzinə azuqə alır.
«Ya Rəbb, indi bax, halımı gör,
Bir səfilə dönmüşəm».

12 Ey yoldan keçənlərin hamısı,
Bu iş sizin üçün boşdurmu?
Baxın dərdimə, bunun kimisi varmı,
Mənim başıma gətirilən dərd başqasında olarmı?

Rəbb qəzəbdən alovlananda
Bu dərdi başıma tökdü.

13 Yuxarıdan od göndərdi,
Sümüklərimədək bu odu yeritdi.
Ayaqlarım üçün tor qurdu,
Məni geri qaytardı.
Gün boyu məni yalqız qoydu, taqətdən saldı.

14 Xudavənd günahlarımı mənə boyunduruq etdi,
Əli ilə bir-birinə hördü,
Onları boynuma keçirtdi,
Taqətimi tükəndirdi.
Məni qarşısında dura bilmədiyim
İnsanlara təslim etdi.

15 Məni müdafiə edən cəngavərlər vardı,
Hamısı Xudavənd tərəfindən atıldı.
Mənə qarşı bir ordu göndərdi,
Seçmə igidlərimi qırıb tapdalatdı.
Bakirə Yəhuda qızını üzümsıxanda əzdi.

16 Bunlar üçün ağlayıram,
Gözlərimdən yaş axır.
Təsəlli verən məndən uzaqdır,
Məni dirçəldən uzaqdır.
Övladlarım yalqız qalıb,
Çünki düşmən zəfər çalıb.

17 Sion əl açıb,
Amma ona təsəlli verən yoxdur.
Rəbb Yaqub nəslinə qarşı bu əmrini verib:
«Qoy qonşuları onun düşməni olsun,
Çünki Yerusəlim onlar üçün murdar əskiyə çevrilib».

18 Rəbb adildir, mən isə əmrinə qarşı çıxdım,
Ey bütün xalqlar, siz mənə qulaq asın!
Mənim çəkdiyim bu dərdə baxın,
Bakirə qızlarım, igidlərim sürgünə gedib.

19 Müttəfiqlərimi çağırdım,
Lakin məni aldatdılar,
Kahinlərim, ağsaqqallarım cana gəlmək üçün
Yemək axtardılar,
Amma şəhərin içindəcə canlarını tapşırdılar.

20 Ya Rəbb, bax dara düşmüşəm,
Canım əzabdan yanır.
Çox üsyankarlıq etmişəm,
Buna görə ürəyim üzülür.
Bayırdakı qılınc məni övladsız qoyur,
Ölüm evimi içəridən bəzəyir.

21 Necə ah-zar çəkdiyimi eşidiblər,
Amma mənə təsəlli verən yoxdur,
Düşmənlərim bu əziyyətimdən xəbər tutdu,
Onlar başıma gələnlərə sevinir,
Elan etdiyin günü yetir!
Qoy onlar mənim vəziyyətimə düşsün.

22 Etdikləri pisliklərini yada sal,
Üsyankarlığıma görə mənə etdiyini onlara da et,
Çox ah-nalə çəkirəm,
Ürəyim taqətdən düşüb.

2

Yerusəlimin cəzası

1 Xudavənd Sion qızına qəzəblənərkən
Onu hər tərəfdən qara bulud aldı.
İsrailin əzəmətini göydən yerə tulladı,
Qəzəbləndiyi gün kətilini * xatirindən çıxardı.

2 Xudavənd aman vermədən
Yaqub nəslinin bütün məskənlərini dağıtdı,
Qəzəbi ilə Yəhuda qızının qalalarını yıxdı,
Padşahlığı, başçıları yerlə yeksan etdi.

3 Qızğın qəzəbi ilə İsrailin qüvvəsini kökündən kəsdi,
Düşmən önündə onun üstündən sağ əlini götürdü.
Sanki Yaqub nəslini hər tərəfdən oda saldı
Göndərdiyi atəşlə yandırıb-yaxdı.

4 Düşmən kimi kamanının yayını dartdı,
Yağı kimi sağ əlini qaldırdı,
Gözə xoş görünənləri tamamilə öldürdü.
Qəzəbini Sion qızının çadırına alov kimi tökdü.

5 Xudavənd İsraili uddu,
Onunla düşmən kimi rəftar etdi.
Bütün saraylarını yerlə yeksan etdi,
Qalalarını viran qoydu,
Yəhudanın fəryadını, fəğanını daha da artırdı.

6 Çardağını viranə bağlar tək qırıb tökdü,
Görüş yerlərini xarabalığa çevirdi,
Rəbb Siona bayram və Şənbə günlərini unutdurdu,
Qəzəbi ilə padşahını, kahinini atdı.

7 Xudavənd qurbangahını rədd etdi,
Müqəddəs məkanını tərk etdi.
Saraylarının sədlərini düşmən əlinə keçirtdi,
Onlar bayram günlərində olduğu kimi
Rəbbin məbədində haray qopardı.

---

* **2:1** Kətil – burada Əhd sandığı ya da Sion dağı mənasında işlənir.

8 Rəbb niyyət etdi ki,
Sion qızının divarlarını dağıtsın.
Ölçü ipini dartıb, dağıtmaq üçün ondan əl çəkməyəcək.
Qala divarını, səddini, matəmə bürüyüb,
Hamısı qüvvələrini itirib.

9 Onun darvazalarını yerə batırdı,
Cəftələrini qırıb atdı,
Padşahlarını, başçılarını
Yad millətlərin arasına saldı,
Qanuna əməl edilmir,
Artıq peyğəmbərlərinə Rəbdən görüntü gəlmir.

10 Sion qızının ağsaqqalları susub-dinmir,
Onlar toz-torpaq içində əyləşib,
Başlarına toz töküb, çul geyib,
Yerusəlimin bakirə qızları başlarını yerə dikib.

11 Ağlamaqdan gözlərimin nuru gedir,
Canım əzabdan yanır.
Əziz xalqım qırıldığına görə ürəyimdən qan axır.
Çünki şəhər meydanlarındakı
Körpələrin, uşaqların huşu başından çıxır.

12 Şəhər meydanlarında yaralılar kimi huşunu itirirlər,
Ana qucağında can verirlər.
Analarından soruşurlar:
«Hanı çörək, hanı şərab?»

13 Ey Yerusəlim qızı, sənə nə deyim?
Səni kimlə müqayisə edim?
Ey bakirə Sion qızı, səni kimə bənzədim?
Bununla mən sənə təsəlli verə bilim?
Çünki yaran dəniz qədər dərindir,
Sənə kim şəfa verə bilər?

14 Sənin üçün görülən görüntülər yalan oldu,
Peyğəmbərlərin səni aldatdı.
Firavanlığını sənə qaytarmaq üçün
Təqsirlərini üzə çıxartmadılar,
Amma bu peyğəmbərlər səni azdırdı,
Sənin üçün yalandan görüntülər gördü.

15 Yoldan keçən bütün insanlar
Qarşında əl çalırlar,
Başlarını yelləyib səni fitə basırlar.
Yerusəlim qızına belə deyirlər:
«Bütün dünyanın gözəllik və sevinc rəmzi olan şəhər budurmu?»

16 Bütün düşmənlərin səni ələ salır,
Fitə basır, diş qıcıdır,
«Onu udduq,
Bu günün həsrətini çəkdik, axır ki bunu gördük» deyirlər.

17 Rəbb Öz iradəsini yerinə yetirdi,
Qədim zamanlarda əmr etdiyi sözü həyata keçirtdi.
Səni viran qoydu, aman vermədi,
Düşmənlərini sənin halına sevindirdi,
Yağılarını gücləndirdi.

18 Xalq Xudavəndə ürəkdən fəryad etdi,
Ey Sion qızının divarı!
Qoy gecə-gündüz sənin gözlərindən sel kimi yaş axsın,
Dincəlmə, aç gözlərini, yumulmasın.

19 Qalx, gecə fəryad etməyə,
Gecə növbələri başlayarkən
Xudavəndin hüzurunda qəlbini sular kimi açıb tök.
Əllərini Ona aç, övladlarının sağ qalmasını dilə,
Onlar hər tin başında acından huşunu itirir.

20 Ya Rəbb, indi bax, xalqının halını gör!
Kiminlə belə rəftar etmisən?
Analar uşaqlarını, əziz balalarınımı yesin?
Kahinlər, peyğəmbərlər Xudavəndin Müqəddəs məkanındamı qətlə yetirilsin?

21 Gənclər, qocalar toz-torpaqda, küçələrdə yatır.
Bakirə qızlarım, igidlərim qılıncdan keçirilir.
Qəzəbləndiyin gün onları qətlə çatdırmısan,
Aman vermədən qırmısan.

22 Qorxduqlarımı hər yandan çağırmısan,
Elə bil bayrama dəvət etmisən.
Rəbbin qəzəb günündə qaçıb-qurtulan olmadı,
Onların arasından sağ qalan olmadı,
Sevə-sevə övlad böyütmüşdüm,
Onları düşmənim həlak etdi.

3

Cəza və ümid

1 Rəbbin qəzəb dəyənəyindən
Mən əzab çəkirəm,
2 O məni apardı,
İşıqda deyil, qaranlıqda gəzdirdi.
3 Bütün gün – dəfələrlə qaldırdığı əli
Mənə qarşıdır.

4 Ətimi, dərimi çürütdü,
Sümüklərimi sındırdı.
5 Məni əzabla, cəfa ilə sarıdı,
Mühasirəyə saldı.
6 Çoxdan ölüb-gedənlər kimi
Məni zülmətdə yaşatdı.
7 Ətrafımı hər tərəfdən hasara aldı,
Məni zəncirləyib, qaça bilmirəm.
8 Fəryad edib mən imdad istəyərkən

O, duamın qarşısına sədd çəkdi.

9 Yonma daşlarla yollarımı kəsdi,
Onları dolaşdırdı.

10 Mənə ayı kimi pusqu düzəldir,
Gizlənib aslan kimi məni güdür.
11 Yoldan sürükləyib məni parçaladı,
Çarəsiz hala saldı.
12 Kamanının yayını çəkdi,
Məni Özü üçün bir hədəf etdi.

13 Çəkib oxdanından ox atdı,
Böyrəyimə sapladı.
14 Gün boyu xalqımın gülüş hədəfinə döndüm,
Məzhəkəli nəğmə ilə məni ələ salırlar.
15 O, acı otlardan mənə doyunca yedirtdi,
Yovşan suyunu içirtdi.

16 Dişlərimi çınqılla qırdı,
Kül içində məni diz çökdürtdü.
17 Salamatlıqdan canımı uzaq etdi,
Yaxşılığı unutdum.
18 Dedim: «Üzərimdən əzəmətim getdi,
Rəbdən ümidim kəsildi».

19 Əzabımı və sərgərdanlığımı,
Acı yovşanı və zəhəri yada sal.
20 Daim onları xatırlayıram,
Ona görə köksümdən ürəyim üzülür.
21 Amma bunları yada salarkən
Məndə ümid yaranır.

22 Rəbbin məhəbbətinə görə məhv olmadıq,
Çünki mərhəməti tükənməzdir.
23 Hər səhər bunlar təzələnir,
Sənin sədaqətin böyükdür.
24 Öz-özümə deyirəm: «Rəbb mənim nəsibimdir»,
Ona görə Rəbbə ümid bəsləyirəm.

25 Rəbb Ona güvənənlərə,
Onu axtaran könüllərə xeyirxahdır.
26 Rəbbə ümid bəsləmək,
Sakitcə bizə qurtuluş verməsini gözləmək nə yaxşıdır.
27 Yaxşı olar ki, insan
Boyunduruğunu gənc yaşından daşısın.

28 Qoy susub tənha otursun,
Axı Rəbb boynuna boyunduruq salıb.
29 Üzünü yerə sürtsün,
Bəlkə hələ ümid var.
30 İzin versin, qoy sifətinə vursunlar,

Qoy ona doyunca böhtan atsınlar.

31 Çünki Xudavənd əbədilik
Bizi Özündən kənar etməz.
32 Qəm-qüssə versə belə,
Bol məhəbbətinə görə rəhmə gələr.
33 Çünki ürəkdən istəyərək bəşər övladlarına əzab verməz,
Heç kimi kədərləndirməz.

34 Dünyadakı bütün əsirlərin ayaq altında əzilməsini,
35 Haqq-Taalanın hüzurunda insanın
Öz haqlarından məhrum olmasını,
36 İnsanın ədalətdən məhrum olmasını
Xudavənd heç görmürmü?

37 Xudavənd əmr verməsə,
Kimin dediyi həyata keçər?
38 Həm xeyir, həm də şər,
Haqq-Taalanın əmri ilə gələr.
39 Öz günahının cəzasından
Sağ qalan insan niyə şikayətlənir?

40 Qoy yollarımıza diqqətlə baxaq,
Rəbbə yenidən üz tutaq.
41 Göylərdəki Allaha əllərimizi,
Həm də ürəklərimizi açaq.
42 Deyək: «Biz qanunsuzluq və üsyankarlıq etdik,
Bunu bizə bağışlamadın».

43 Qəzəbə bürünmüsən, bizi təqib etmisən,
Amansızlıqla öldürmüsən.
44 Özünə buludlardan örtük çəkdin,
Onların arasından dua keçmir.
45 Xalqlar arasında
Bizi zibilə, tullantıya çevirmisən.

46 Bütün düşmənlərimizin bizə qarşı
Ağızları açıldı.
47 Dəhşət və çuxur,
Məhv və qırğın birlikdə başımıza gəldi.
48 Qırılan əziz xalqıma görə
Gözlərimdən sel kimi yaş axdı.

49 Dinmədən, dayanmadan
Gözlərimdən yaş axacaq,
50 Rəbb göylərdən aşağıya baxana qədər,
Olanları görənə qədər.
51 Şəhərimdəki hər qızın taleyini görərkən
Ürəyimi kədər bürüyür.

52 Nahaq yerə mənə düşmən olanlar

Məni quş tək ovladılar.
53 Quyuya salıb məni öldürmək istədilər,
Daşqalaq etdilər.
54 Sular başımdan aşdı,
Dedim: «Ömrüm sona çatdı».

55 Ya Rəbb, ismini
O quyunun dibindən səslədim.
56 «Qulağını tıxama, fəryadımı dinlə» deyərkən
Səsimi eşitdin.
57 Səni çağıranda yanıma gəldin,
Mənə «qorxma» söylədin.

58 Ey Xudavənd, mənim əməlimə baxdın,
Həyatımı satın aldın.
59 Ya Rəbb, başıma gətirdikləri şəri gördün,
Bu iş barədə hökmünü ver.
60 Mənə bəslədikləri kini,
Mənə qarşı qurulan fəndləri gördün.

61 Ya Rəbb, mənə etdikləri həqarəti eşitdin,
Əleyhimə fənd qururlar.
62 Əleyhdarlarımın pıçıltısını,
Gün boyu mənə qarşı mırıltısını eşitdin.
63 Onların oturuşuna-duruşuna bax,
Onlara məzhəkə nəğməsi olmuşam.

64 Ya Rəbb, onların əllərinin əməllərinə görə
Əvəzini verəcəksən.
65 Onların qəlbini inadkar et,
Qoy lənətin onların üstünə gəlsin.
66 Ya Rəbb, qəzəbinlə onları qov,
Səma altından məhv edib at!

4

Dağılmış Yerusəlim

1 Qızıl necə də tutqunlaşdı,
Saf qızıl parıltıdan düşdü.
Müqəddəs daşlar
Hər küçə başına dağılmışlar.

2 Sion övladları tərəziyə qoyulanda
Saf qızıldan da qiymətli idi.
İndi isə onlar saxsı qablara,
Dulusçunun əl işinə bərabər olublar.

3 Çaqqallar belə, balalarına əmcək verir,
Onları əmizdirir.
Əziz xalqım isə insafı atır,
Səhra dəvəquşularına oxşayır.

4 Südəmər körpənin dili

Susuzluqdan damağına yapışır.
Uşaqlar yemək istəyir, verən yoxdur.

5 Ən ləziz yeməkləri yeyənlər
İndi küçələrdə taqətdən düşüblər.
Al rəngli paltar geyib-böyüyənlər
Zibillikdə yatırlar.

6 * Axı əziz xalqımın təqsiri
Sodomun günahını keçdi,
Bu şəhər əl toxunmadan
Bir andaca yerlə yeksan oldu.

7 Yerusəlimin başçıları qardan da təmiz idi,
Süddən də bəyaz idi,
Vücudları qırmızı yaqut kimi idi,
Zahirən göy yaquta bənzəyirdi.

8 İndisə üzləri kömür kimi qaralıb,
Küçələrdə heç birini tanımaq olmur,
Onlar cılızlaşaraq bir sümük, bir də dəri qalıb,
Ağac kimi quruyub.

9 Bu aclığın qurbanındansa
Qılınc qurbanı olan bəxtiyardır.
Zəminin məhsulundan məhrum olmuşdular,
Əriyən canlarında can qalmayıb.

10 * Hətta ən qəlbiyumşaq qadınlar
Öz əlləri ilə balalarını bişirirdi.
Əziz xalqım qırılarkən
Balalarının ətini yeyirdi.

11 Rəbb hiddətini boşaltdı,
Qızğın qəzəbini yağdırdı,
Sionda alovunu alışdırdı,
Onu təməlinədək yandırıb-yaxdı.

12 Dünyada heç bir padşah inanmazdı ki,
Yerusəlimin darvazalarından keçib
Yağılar və düşmənlər
Bu şəhəri zəbt edər.

13 Bu iş şəhərdə salehlərin qanının tökülməsi
Peyğəmbərlərin günahları, kahinlərin təqsirləri üzündən oldu,

14 Kor kimi küçələrdə dolanırdılar,
Qanla murdar oldular,
Onların libaslarına belə,
Kimsə toxuna bilməz.

* **4:6** Yar. 19:24 * **4:10** Qanun. 28:57; Yez. 5:10

15 İnsanlar onlara qışqırır: «Ey murdarlar, rədd olun!
İtilin buradan, bizə dəyməyin, rədd olun!»
Onlar qaçqın, sərgərdan dolanarkən
Başqa millətlər deyir: «Bunlar burada qalmasın!»

16 Rəbb Özü onları pərən-pərən saldı,
Onlara yenidən baxmaz,
O daha kahinlərə hörmət etmir,
Ağsaqqallara xeyirxahlıq göstərmir.

17 Hər an boş yerə yardım gözləməkdən
Gözlərimiz taqətdən düşdü,
Bizi qurtara bilməyən milləti
Hey gözlədik, gəlmədi.

18 Ardımızca düşmən düşüb,
Küçələrdə gəzə bilmirik.
Sonumuz çatdı, günlərimiz bitdi,
Aqibətimiz sona yetdi.

19 Bizi təqib edənlər
Göylərdəki qartallardan sürətlidirlər,
Dağlarda ardımızca düşdülər,
Pusqu qurub səhrada gözlədilər.

20 Rəbbin məsh etdiyi, həyatımızın nəfəsi
Onların xəndəklərində yaxalandı,
Halbuki deyirdik: «Onun kölgəsində
Millətlərin içində yaşayacağıq».

21 Ey Us ölkəsində yaşayan Edom xalqı,
Sevin, fərəhlən!
Sən də bu kasadan içəcəksən,
Sərxoş olub, çılpaq qalacaqsan.

22 Ey Sion qızı, təqsirinin cəzası sona çatdı,
Rəbb səni bir daha sürgünə göndərməyəcək,
Ey Edom xalqı, təqsirini cəzasına çatdıracaq,
Günahlarını meydana çıxaracaq.

5

Mərhəmət duası

1 Ya Rəbb, başımıza gələni yada sal
Gör bu xəcalətimizi, buna nəzər sal.
2 İrs torpağımız yadellilərin əlinə keçib,
Evlərimiz əcnəbilərə verilib.
3 Atalarımız öldü, yetim qaldıq,
Analarımız dul qaldı.
4 Suyumuzu pulla alıb içirik,
Pulla odun almağa məcburuq.
5 Bizi qovub başımızdan basırlar,
Yorulmuşuq, bizi rahat qoymurlar.

6 Doyunca çörək yemək üçün
Misirə, Aşşura əl açmışıq.
7 Ata-babalarımız günah işlədərək keçib-getdi,
Təqsirlərinin cəzası üstümüzə yükləndi.
8 Qullar bizə hökmran olub,
Bizi onların əlindən qurtaran yoxdur.
9 Çöldəki qılınca görə,
Canımız bahasına çörək qazanırıq.
10 Aclıq bizi yandırıb-yaxdığına görə
Dərimiz qaralıb, kürəyə bənzəyir.
11 Sionda qadınlar,
Yəhuda şəhərlərindəki bakirə qızlar zorlanır.
12 Başçılar əllərindən asılıb,
Ağsaqqallar hörmətdən düşüb.
13 Məcburiyyət qarşısında cavanlar əl dəyirmanını çəkir,
Oğlanlar odun yükləri altında səndələyir.
14 Şəhər darvazasında ağsaqqallar oturmur,
Gənclər çalğı alətlərində çalmır.
15 Ürəyimizdən şadlıq çəkilib,
Oyunlarımız yasa çevrilib.
16 Başımızın tacı düşüb,
Vay halımıza! Çünki günah işlətmişik.
17 Buna görə ürəklərimiz çəkilib,
Gözlərimiz qaralıb,
18 Çünki Sion dağı viran qalıb,
Üstündə tülkülər gəzib-dolaşır.

19 * Sən isə, ya Rəbb, əbədi hökmransan,
Nəsildən-nəslə qədər taxtında oturacaqsan.
20 Uzun zamandan bəri niyə bizi bu qədər tərk etmisən?
Niyə bizi bu qədər uzun müddətə tərk etmisən?
21 Ya Rəbb, bizi Özünə qaytar,
Təzədən əvvəlki günlərimizə qayıdaq!
22 Yoxsa hüzurundan bizi tamamilə atmısan,
Bizə qarşı hədsiz qəzəblənmisən?

* **5:19** Zəb. 102:12

YEZEKEL
PEYĞƏMBƏRİN KİTABI
GİRİŞ

Yezekel peyğəmbər miladdan əvvəl 593-571-ci illərdə peyğəmbərlik edirdi. O, Babildə sürgündə yaşayırdı. Onun sözləri həm sürgündə yaşayan həmvətənlərinə, həm də Yerusəlim əhalisinə aid idi. *«Yezekel»* Kitabında təsvir olunan vacib hadisələr bunlardır:

Allah Yezekeli peyğəmbər olmağa çağırır. Sonra o, insanların üzərinə gələn Allah cəzası, Yerusəlimin süqutu və dağıdılması barədə xəbərdarlıq edir.

Yezekel Allahın xalqına zülm edən millətlərin Onun tərəfindən mühakimə edilməsi barədə peyğəmbərlik edir. Lakin Allah sədaqətlidir, buna görə də Yerusəlimin süqutu və dağıdılmasından sonra İsrail xalqına təsəlliverici sözlər və gələcəyə parlaq ümid verir.

Kitabın məzmunu bir qədər çətin anlaşılır, çünki onun bir hissəsini görüntülər təşkil edir.

Bu kitabda həm də bərpa olunmuş məbəd və İsrail Yezekelin təsvirində böyük maraq doğurur. Yezekel böyük imana malik idi. O, ürəklərin və ruhani vəziyyətin yeniləşməsinin zəruriliyini, hər insanın öz günahlarına görə məsuliyyət daşımasını vurğulayırdı. Yezekel xalqın həyatının yeniləşməsi barədə car çəkirdi. O, kahin və peyğəmbər kimi məbədin bərpa olunmasına və İsrailin qanuna uyğun pak olmasına ehtiyac duyurdu.

Kitabın məzmunu:

1:1–3:37 Allah Yezekeli peyğəmbər olmağa çağırır
4:1–24:27 Yerusəlimin süqutu və dağıdılması barədə xəbərdarlıq
25:1–32:32 Allahın millətlər üzərində məhkəməsi
33:1–37:28 Allahın Öz xalqına vədləri
38:1–39:29 Qoqa qarşı peyğəmbərlik
40:1–48:35 Gələcək məbəd və ölkə barədə görüntü

Yezekelin ilk görüntüsü

1 * Otuzuncu ildə,* dördüncü ayın beşinci günü mən Kevar çayı sahilində, sürgündə yaşayanlar arasında olanda göylər açıldı və Allahdan gələn görüntüləri gördüm. 2 * Padşah Yehoyakinin sürgün olunmasının beşinci ilində, həmin ayın beşinci günü 3 Xaldey ölkəsində, Kevar çayı sahilində Buzinin oğlu kahin Yezekelə Rəbbin sözü nazil oldu. Orada Rəbbin əli onun üzərində idi.

4 Mən gördüm ki, budur, şimaldan çovğun yeli və dayanmadan şimşək çaxan böyük bir bulud gəlir. Onun ətrafında parıltı var idi, ortasında isə od içində kükrəyən metal kimi bir şey var idi. 5 * Ən ortasında canlı məxluqa bənzəyən dörd varlıq mövcud idi. Onların görünüşü insana bənzəyirdi. 6 Hər birinin dörd üzü və dörd qanadı var idi. 7 Onların bacaqları düz idi. Ayaqları dana ayaqlarına oxşayırdı və cilalanmış tunc kimi parıldayırdı. 8 Dörd yanlarında, qanadları altında insan əlləri var idi. Dördü də üzlərə və qanadlara malik idi. 9 Onların qanadları bir-birinə toxunurdu. İrəli gedərkən sağa-sola dönmürdülər, hər biri üz tutduğu tərəfə irəliləyirdi.

---

* **1:1** Vəhy 19:11 * **1:1** Otuzuncu ildə – yaxud otuz yaşında ikən. * **1:2** 2Pad. 24:10-16; 2Saln. 36:9-10 * **1:5** Vəhy 4:6

10 * Onların dörd tərəfə yönələn üzlərinin bənzəyişi belə idi: qabaq tərəfdə
insan üzü, sağ tərəfdə aslan üzü, sol tərəfdə öküz üzü, arxada isə qartal üzü
var idi. 11 Onların üzləri və qanadları yuxarıya doğru açılmışdı. Hər canlının
iki qanadı yanda o biri canlının qanadına toxunur, iki qanadı da bədənlərini
örtürdü. 12 Hər biri üz tutduğu tərəfə irəliləyirdi. Ruh hara gedirdisə, onlar da
ora gedirdi. İrəli gedərkən sağa-sola dönmürdülər. 13 * Bu canlılar görünüşcə
yanar köz kimi, məşəl kimi bir şeyə bənzəyirdi. Canlı məxluqların arasında
od hərəkətdə idi. Od parıldayırdı və ondan şimşək çaxırdı. 14 Canlı məxluqlar
şimşək çaxan kimi cəld o tərəf-bu tərəfə hərəkət edirdi.

15 * Mən canlı məxluqlara baxıb gördüm ki, hər birinin yanında yerə
dəyən bir təkər var. 16 Təkərlərin görünüşü və quruluşu belə idi: onlar sarı
yaqut kimi parıldayır və dördü də bir-birinə oxşayırdı. Onların görünüşü və
quruluşu elə idi ki, sanki bir təkər o biri təkər içində yerləşmişdi. 17 Getdikləri
zaman dörd tərəfə də gedə bilirdilər. İrəli gedərkən sağa-sola dönmürdülər.
18 * Təkərlərin sağanaqları hündür və qorxunc idi. Dördünün də sağanaqları
hər tərəfdən gözlərlə dolu idi. 19 Canlı məxluqlar irəlilədikcə təkərlər də
yanında fırlanır, canlı məxluqlar yerdən qalxdıqca təkərlər də qalxırdı. 20 Ruh
hara gedirdisə, onlar da ora gedirdi, təkərlər də onlarla bərabər qalxırdı,
çünki canlı məxluqların ruhu təkərlərdə idi. 21 Onlar irəliləyəndə bunlar da
irəliləyirdi, onlar dayananda bunlar da dayanırdı. Onlar yerdən qalxanda
yanlarındakı təkərlər də qalxırdı, çünki canlı məxluqların ruhu təkərlərdə idi.

22 * Yuxarı tərəfdə, canlı məxluqların başı üzərində büllur kimi parıldayan
göy qübbəsinə oxşayan qorxunc bir şey uzanırdı. 23 Qübbənin altında hər
canlı məxluq qanadlarını yanındakılara doğru uzadır, başqa iki qanadla da
bədənini örtürdü. 24 * Onlar irəlilədikləri zaman qanadlarının gurultusunu
eşitdim: sanki gur suların səsi, Külli-İxtiyarın sədası, güclü gurultu, qoşunun
tappıltısı gəlirdi. Onlar dayandıqları zaman qanadlarını endirirdi. 25 Onlar
qanadları enmiş halda dayanarkən başları üzərindəki qübbədən bir səs gəldi.
26 * Başları üzərindəki qübbənin üstündə sanki göy yaqutdan düzəldilmiş taxta
oxşar bir şey var idi. Yüksəkdə, taxta oxşayan şeyin üzərində insana bənzər
bir Şəxs var idi. 27 * Mən gördüm ki, Onun belindən yuxarı hissəsi kükrəyən
metala oxşayır, içi isə hər tərəfdən alov kimi idi. Mən Onun belindən aşağı
görünüşünü də gördüm: sanki bir alov idi və ətrafında parıltı var idi. 28 Yağış
günü buludda olan göy qurşağının görünüşü necə olursa, hər tərəfdən gələn
parıltının görünüşü də elə idi. Bu, Rəbbin izzətinə bənzər bir görüntü idi.

Bunu görəndə mən üzüstə yerə yıxıldım və danışan bir Şəxsin səsini eşitdim.

2

Allahın Yezekelə çağırışı

1 O mənə dedi: «Ey bəşər oğlu, ayağa qalx, Mən sənինlə danışacağam». 2 O
mənimlə danışarkən Ruh daxilimə girdi və məni ayağa qaldırdı. Mənimlə
danışan bir Şəxsin səsini eşitdim. 3 O mənə dedi: «Ey bəşər oğlu, səni Mənə
qarşı üsyan edən İsrail övladlarının – üsyankar bir millətin yanına göndərirəm.
Onlar ataları ilə birgə bu günə qədər Mənə qarşı üsyan edir. 4 Səni yanlarına
göndərəcəyim xalq dikbaş və inadkardır. Sən onlara deyəcəksən: “Xudavənd

* **1:10** Yez. 10:14; Vəhy 4:7 * **1:13** Vəhy 4:5 * **1:15** Yez. 10:9-13 * **1:18** Vəhy 4:8 * **1:22** Vəhy 4:6 * **1:24** Vəhy 1:4-15; 19:6 * **1:26** Yez. 10:1; Vəhy 4:2-3 * **1:27** Yez. 8:2

Rəbb belə deyir!" 5 İstəyirlər sənə qulaq assınlar, istəyirlər yox, çünki onlar üsyankar bir xalqdır. Ancaq bilsinlər ki, aralarında bir peyğəmbər var.
6 Ancaq, ey bəşər oğlu, sən qanqallar və tikanlar arasında olsan da, əqrəblər içində otursan da, o adamlardan qorxma, onların sözlərindən çəkinmə. Üsyankar bir xalq olsalar da, onların sözlərindən çəkinmə, onlardan qorxma.
7 Sən onlara Mənim sözlərimi söylə, istəyirlər sənə qulaq assınlar, istəyirlər yox, çünki onlar üsyankardır.
8 Ey bəşər oğlu, sənsə Mənim söylədiklərimə qulaq as, bu üsyankar xalq kimi sən də üsyankar olma. Ağzını aç və Mənim sənə verəcəyim şeyi ye». 9 * Mən baxıb gördüm ki, mənə tərəf bir əl uzandı və əlin içində bir tumar var. 10 O, tumarı qabağımda açdı. Tumarın önü və arxası yazılı idi, üzərində «mərsiyə, matəm, bəla» sözləri yazılmışdı.

3

1 * O yenə mənə dedi: «Ey bəşər oğlu, aldığın şeyi – bu tumarı yeyib get və İsrail nəslinə söylə». 2 Onda mən ağzımı açdım və O, tumarı mənə yedirdi.
3 Sonra mənə dedi: «Ey bəşər oğlu, mədəni bununla doldur, sənə verdiyim bu tumarla qarnını doydur». Mən yedim, ağzım bal kimi şirin oldu.
4 O mənə dedi: «Ey bəşər oğlu, qalx, İsrail nəslinin yanına get və sözlərimi onlara söylə. 5 Sən ləhcəsi, danışığı anlaşılmaz, dili çətin olan bir xalqın yanına deyil, İsrail nəslinin yanına göndərilirsən, 6 ləhcəsi, danışığı anlaşılmaz, dili çətin olan çoxlu xalq arasına göndərilmirsən. Əgər Mən səni onların yanına göndərsəydim, onlar sənə qulaq asardı. 7 Ancaq İsrail nəsli sənə qulaq asmaq istəməyəcək, onlar Mənə də qulaq asmaq istəmir, çünki bütün İsrail nəsli inadkar və dikbaşdır. 8 Bax Mən səni də onlar kimi inadkar edəcəyəm, onlar kimi dikbaş edəcəyəm. 9 Sənin inadını çaxmaq daşından möhkəm olan almaz kimi möhkəm edəcəyəm. Üsyankar bir xalq olsalar da, onlardan qorxma, qarşılarında vahiməyə düşmə».
10 O yenə mənə dedi: «Ey bəşər oğlu, Mənim dediyim bütün sözləri ürəyində saxla və qulaqlarınla eşit. 11 Qalxıb sürgün olunmuş soydaşlarının yanına get, onlarla danışıb söylə: "Xudavənd Rəbb belə deyir!" Onlar istəyirlər sənə qulaq assın, istəyirlər yox».
12 Sonra Ruh məni yuxarı qaldırdı və arxamdan böyük bir gurultu eşitdim: «Rəbbin izzətinə Öz yerində alqış olsun». 13 Canlı məxluqların qanadları bir-birinə toxunduqca onların səsini, yanlarındakı təkərlərin şaqqıltısını – böyük gurultunu eşitdim. 14 Ruh məni yuxarı qaldırdı və götürüb apardı. Mən də kədərli və acıqlı halda getdim. Rəbb əlini mənim üzərimdə möhkəm tutmuşdu.
15 Mən Tel-Avivdə olan sürgün olunmuş adamların – Kevar çayının sahilində yaşayanların yanına gəldim və onların yaşadıqları yerdə qaldım. Orada onların arasında yeddi gün çaşqınlıq içində yaşadım.

Rəbb Yezekeli İsrailə gözətçi qoyur

16 Yeddi gün keçdikdən sonra mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 17 «Ey bəşər oğlu, səni İsrail nəslinə gözətçi qoydum. Sən sözü ağzımdan eşidəndə Mənim adımdan onlara xəbərdarlıq et. 18 Mən pis adama "hökmən öləcəksən" dediyim zaman sən ona xəbərdarlıq etməsən, həyatı qurtulsun deyə pis adamı öz şər əməlindən döndərmək üçün xəbərdarlıq sözü söyləməsən, onda o pis adam öz təqsiri içində öləcək, lakin onun qanı üçün məsuliyyəti Mən sənin üzərinə

* **2:9** Vəhy 5:1 * **3:1** Vəhy 10:9-10

qoyacağam. 19 Ancaq sən pis adama xəbərdarlıq etsən, o isə pisliyindən və şər
əməlindən dönməsə, öz təqsiri içində öləcək, lakin sən bunun məsuliyyətindən
qurtarmış olursan.
20 Əgər bir saleh adam öz salehliyindən dönüb pislik etsə və Mən onun
qarşısına maneə qoysam, o öləcək. Ona xəbərdarlıq etmədiyin üçün o adam
öz günahı içində öləcək və etdiyi saleh əməlləri hesaba alınmayacaq, lakin
onun qanı üçün məsuliyyəti Mən sənin üzərinə qoyacağam. 21 Ancaq günah
etməməsi üçün saleh adama xəbərdarlıq etsən və o günah etməsə, hökmən
yaşayacaq, çünki xəbərdarlığı qəbul etmişdir, sənsə məsuliyyətdən qurtarmış
olursan».
22 Orada Rəbbin əli mənim üzərimdə idi. O mənə dedi: «Qalx, düzənliyə
çıx, Mən səninlə orada danışacağam». 23 Mən qalxıb düzənliyə çıxdım. Orada
da Kevar çayının sahilində gördüyüm izzət kimi Rəbbin izzəti durmuşdu.
Mən üzüstə yıxıldım. 24 Ruh daxilimə girdi və məni ayaq üstə qaldırdı. O
mənimlə danışıb belə dedi: «Get, evində qapını arxadan bağla. 25 Ey bəşər oğlu,
sənə kəndir vuracaqlar, səni kəndirlərlə bağlayacaqlar, daha xalqın arasında
gəzə bilməyəcəksən. 26 Dilini damağına yapışdıracağam və sən lal olacaqsan,
üsyankar bir xalq olsalar da, onları məzəmmət edə bilməyəcəksən. 27 Yalnız
Mən səninlə danışmağa başlayanda dilini açacağam, sən də onlara deyəcəksən:
“Xudavənd Rəbb belə deyir”. Qoy eşitmək istəyən eşitsin, eşitmək istəməyən
eşitməsin, çünki onlar üsyankar bir xalqdır.

4

Yerusəlimin mühasirəsinin təsviri

1 Sən ey bəşər oğlu, özün üçün bir kərpic götür və onu qarşına qoyub üstündə
Yerusəlim şəhərini təsvir et. 2 Onu mühasirəyə al, önündə mühasirə divarı tik,
qarşısında torpaq qalağı düzəlt, ətrafında ordugahlar qur və ona qarşı hər
tərəfdən qoçbaşı alətləri qoy. 3 Bir dəmir sac götürüb onu dəmir divar olmaq
üçün özünlə şəhərin arasına qoy və üzünü ona çevir. Şəhər mühasirədə olacaq
və sən onu mühasirəyə al. Bu, İsrail nəslinə bir əlamət olacaq.
4 Sən sol yanın üstünə uzan və İsrail nəslinin cəzasını öz üzərinə götür, o tərəfə
uzandığın günlərin sayına görə onların cəzasını çəkəcəksən. 5 Mən onların
cəza illərinin sayı qədər sənin üçün gün ayırdım. Beləcə üç yüz doxsan gün
İsrail nəslinin cəzasını çəkəcəksən. 6 Bunu etdikdən sonra bu dəfə sağ yanın
üstündə uzan və Yəhuda nəslinin cəzasını çək. Sənin üçün qırx gün – hər il
üçün bir gün ayırdım. 7 Üzünü Yerusəlimin mühasirəsinə çevir, çılpaq qolunu
qaldırıb ona qarşı peyğəmbərlik et. 8 Bax Mən səni kəndirlə bağlayacağam və
təsvir etdiyin mühasirə günləri qurtarmayınca bir yanından o biri yanın üstünə
çevrilə bilməyəcəksən.
9 Sən buğda, arpa, paxla, mərci, darı və pərinc götürüb onları bir qaba
qoy. Onlardan özünə çörək yap. Bir yanın üstünə uzandığın üç yüz doxsan
gün ərzində onu ye. 10 Gündəlik yeməyinin çəkisi iyirmi şekel olacaq, onu
müəyyən vaxtlarda ye. 11 Həmçinin suyu da ölçü ilə – bir hinin altıda biri qədər
iç, onu da müəyyən vaxtlarda iç. 12 Ondan arpa kökəsi düzəldərək hamının
gözü qabağında insan nəcisinə od vurub üstündə bişirib ye». 13 Rəbb yenə
dedi: «Bax İsrail övladları da aralarına sürgün edəcəyim millətlərin içində beləcə
murdar yemək yeyəcək». 14 Mən dedim: «Aman, ya Xudavənd Rəbb! Mən heç
vaxt murdar olmamışam. Cavanlığımdan indiyə qədər nə leş, nə də heyvan
parçalamış ət yemişəm, bir murdar ət mənim ağzıma dəyməyib». 15 O mənə

dedi: «Yaxşı, Mən insan nəcisini mal təzəyi ilə əvəz edirəm. Çörəyini onun
üstündə bişir». 16 Yenə mənə dedi: «Ey bəşər oğlu, Mən Yerusəlimdən çörəyin
kökünü kəsəcəyəm. Çörəyi dərd içində çəki ilə yeyəcəklər, suyu da çəşqınlıq
içində ölçü ilə içəcəklər. 17 Çünki çörəyə və suya möhtac olacaqlar. Hər kəs
çəşqınlığa düşərək öz təqsiri içində əriyib yox olacaq.

5

1 Sən ey bəşər oğlu, bir iti qılınc götürüb ondan dəllək ülgücü kimi istifadə
et, onu başına və saqqalına çək. Sonra bir tərəzi götür və qırxdığın tükləri
hissələrə ayır. 2 Onların üçdə birini şəhərin mühasirə vaxtı qurtaranda şəhərin
ortasında odda yandırar, üçdə birini götürüb şəhərin ətrafında doğrayar, üçdə
birini isə küləyə sovurarsan, Mən də onların arxasınca qılınc çəkəcəyəm.
3 Tüklərin bir azını da götürüb paltarının ətəyinə bağlayarsan. 4 Onlardan bir
qədər də götürüb odun içinə atar və onları odda yandırarsan. Bundan bütün
İsrail nəslinin üstünə od yağacaq».

5 Xudavənd Rəbb belə deyir: «Bu, Yerusəlimdir. Mən onu millətlərin,
ətrafında olan ölkələrin arasında yerləşdirdim. 6 Onun xalqı isə başqa
millətlərdən, ətrafındakı ölkələrdən də çox pislik edərək hökmlərimə və qay-
dalarıma qarşı üsyan etdi, çünki hökmlərimi rədd etdilər, qaydalarıma əməl
etmədilər». 7 Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: «Siz ətrafınızda olan
millətlərdən də çox azğınlıq etdiniz, qaydalarıma əməl etmədiniz, hökmlərimi
yerinə yetirmədiniz, hətta ətrafınızda olan millətlərin hökmlərinə görə də
davranmadınız».

8 Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: «Budur, Mən Özüm də sənə qarşı
durmuşam və başqa millətlərin gözü qabağında səni cəzalandıracağam. 9 Bütün
iyrənc işlərindən ötrü indiyə qədər etmədiyim və bundan sonra da bir daha
etməyəcəyim şeyi sənin başına gətirəcəyəm. 10 * Buna görə də sənin torpağında
atalar oğullarını, oğullarsa atalarını yeyəcək. Səni cəzalandıracağam, salamat
qalanlarının hamısını hər tərəfə sovuracağam».

11 Xudavənd Rəbb bəyan edir: «Buna görə də, Varlığıma and olsun, bütün
iyrənc və murdar şeylərinlə Müqəddəs məkanımı murdarladığın üçün Mən
hökmən səni qırıb-çatacağam, sənə yazığım gəlməyəcək və rəhm etməyəcəyəm.
12 Sənin əhalinin üçdə biri vəbadan öləcək, sənin içində aclıqdan tələf olacaq,
üçdə biri ətrafında qılıncla həlak olacaq, üçdə birini isə hər tərəfə sovurub
arxalarınca qılınc çəkəcəyəm.

13 Beləcə hədsiz qəzəbimi göstərəcəyəm, onların üzərində qızğınlığımı
söndürüb sakitləşəcəyəm. Onlara hədsiz qəzəbimi göstərəndə biləcəklər ki,
Mən Rəbb qısqanclıqdan onlara belə söylədim. 14 Ətrafında olan millətlər
arasında, yoldan keçən hər kəsin gözü önündə səni viranəliyə və rüsvayçılıq
hədəfinə çevirəcəyəm. 15 Qəzəb və hiddətimlə, qızğın məzəmmətlərimlə səni
cəzalandırarkən ətrafında olan millətlər üçün rüsvayçılıq, təhqir, ibrət və
dəhşət hədəfi olacaqsan. Mən Rəbb bunu söylədim. 16 Mən sizi məhv
etmək üçün üstünüzə aclığın amansız oxlarını göndərəcəyəm. Aranızda aclığı
gücləndirəcəyəm və çörəyin kökünü kəsəcəyəm. 17 * Üstünüzə aclıq və vəhşi
heyvanlar göndərəcəyəm, sizi uşaqlarınızdan məhrum edəcəklər. Aranızdan
vəba və tökülən qan keçəcək, üstünüzə qılınc gətirəcəyəm. Mən Rəbb bunu
söylədim».

* **5:10** Qanun. 28:57; Mərs. 4:10 * **5:17** Vəhy 6:8

6

Bütpərəstliyin pislənilməsi

1 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 2 «Ey bəşər oğlu, üzünü İsrail dağlarına çevir
və onların əleyhinə peyğəmbərlik edib 3 söylə ki, ey İsrail dağları, Xudavənd
Rəbbin sözünü dinləyin, dağlara, təpələrə, vadilərə və dərələrə Xudavənd Rəbb
belə deyir: "Baxın Mən üstünüzə qılınc gətirəcəyəm və səcdəgahlarınızı məhv
edəcəyəm. 4 Qurbangahlarınız xarabalığa çevriləcək, buxur qurbangahlarınız
sındırılacaq. Öldürülmüş adamlarınızı bütlərinizin qabağına atacağam. 5 İsrail
övladlarının cəsədlərini bütlərin qarşısında yerə sərəcək, sümüklərinizi qur-
bangahlarınızın ətrafına səpələyəcəyəm. 6 Məskən saldığınız bütün yerlərdə
şəhərlər viran olacaq, səcdəgahlar dağıdılacaq ki, qurbangahlarınız xara-
balığa və viranəliyə çevrilsin,* bütləriniz sındırılıb yox edilsin, buxur qurban-
gahlarınız kəsilsin və düzəltdiyiniz şeylər yer üzündən silinsin. 7 Aranızda
öldürülənlər yerə səriləcək. Onda biləcəksiniz ki, Rəbb Mənəm.

8 Lakin Mən bəzilərinizi sağ buraxacağam. Ölkələr arasına səpələndiyiniz
zaman millətlər içində qılıncdan qaçıb-qurtaranlarınız olacaq. 9 Sizin qaçıb-
qurtaranlarınız aralarına sürgün edildikləri millətlər arasında Məni yada sala-
caq. Mənə xəyanət edən ürəklərinə, bütlərə dikdikləri xəyanətkar gözlərinə
görə pərt oldum. Etdikləri pisliklərdən, bütün iyrənc işlərindən ötrü öz-
özlərindən ikrah edəcəklər. 10 Onda biləcəklər ki, Rəbb Mənəm və onların
başına bu bəlanı gətirəcəyimi nahaq yerə söyləməmişəm".

11 Xudavənd Rəbb belə deyir: "Əllərini bir-birinə vur, ayaqlarını yerə
çırpıb söylə ki, İsrail nəslinin bütün pis və iyrənc işlərinə görə vay onların
halına! Çünki qılıncdan, aclıqdan və vəbadan həlak olacaqlar. 12 Uzaqda
olan vəbadan öləcək, yaxında olan qılıncla həlak olacaq, mühasirə zamanı
sağ qalan aclıqdan öləcək, Mən onlara hədsiz qəzəbimi göstərəcəyəm. 13 Öz
bütləri arasında, qurbangahların ətrafında, hər yüksək təpədə, hər dağın
zirvəsində, hər kölgəli ağac altında, sıx yarpaqlı hər palıd ağacı altında, bütün
bütlərinə ətirli buxur təqdim etdikləri yerlərdə onların həlak olanları yerə
səriləcək. Onda biləcəksiniz ki, Rəbb Mənəm. 14 Onlara qarşı əl qaldıracağam,
səhradan Divlaya doğru yaşadıqları bütün yerlərdə ölkəni xaraba və sakinsiz
qoyacağam. Onda biləcəklər ki, Rəbb Mənəm"».

7

İsrailin aqibəti

1 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 2 «Sən ey bəşər oğlu, Xudavənd Rəbb
İsrail torpağına belə deyir: "Axırı çatdı, ölkənin dörd tərəfinin axırı çatdı.
3 İndi sənin axırın çatdı. Qəzəbimi sənin üstünə göndərəcəyəm, öz əməllərinə
görə səni cəzalandıracağam, bütün iyrənc işlərinin əvəzini başına gətirəcəyəm.
4 Sənə yazığım gəlməyəcək və rəhm etməyəcəyəm, öz əməllərinə görə səni
cəzalandıracağam, iyrənc işlərinin əvəzini alacaqsan. Onda biləcəksiniz ki,
Rəbb Mənəm".

5 Xudavənd Rəbb belə deyir: "Budur, bir bəla, tayı olmayan bir müsibət
gəlir. 6 Axırın çatıb, axırın çatıb, sənə qarşı qalxır. Budur, tezliklə gəlir! 7 Ey
ölkənin sakini, qiyamət günün çatdı, vaxt gəldi, gün yaxındadır. Dağların
üstündən sevinc nidası deyil, çaxnaşma səsi gəlir. 8 Tezliklə qızğınlığımı

* **6:6** Xarabalığa və viranəliyə çevrilsin – arami, süryani və latın tərcümələrində belədir, ibrani mətnində isə xarabalığa çevrilsin və təqsirkar çıxarılsın.

üstünə tökəcəyəm, sənə qarşı qəzəbimi bütünlüklə göstərəcəyəm, öz əməllərinə görə səni cəzalandıracaq, bütün iyrənc işlərinin əvəzini başına gətirəcəyəm. 9 Sənə yazığım gəlməyəcək və rəhm etməyəcəyəm, öz əməllərinə görə səni cəzalandıracağam, iyrənc işlərinin əvəzini alacaqsan. Onda biləcəksiniz ki, zərbə vuran Mən Rəbbəm.

10 Budur o gün! Gün gəldi, sənin qiyamət günün çatdı: əsa çiçəkləndi, qürur gül açdı. 11 Zorakılıq çoxalıb pisliyin əsası oldu. Buna görə də xalqdan, onların izdihamından, var-dövlətindən və əzəmətindən əsər-əlamət qalmayacaq. 12 Vaxt gəldi, gün yaxınlaşdı. Alıcı sevinməsin, satıcı heyfsilənməsin, çünki bütün kütlənin üstünə qəzəb yağacaq. 13 Hətta onlar yaşasalar da, satıcı satdığı torpağa qayıtmayacaq, çünki onların bütün camaatına aid olan bu vəhy hədəfindən dönməyəcək. Heç kəs təqsiri ilə həyatını davam etdirə bilməyəcək.

14 Şeypur çalındı və hər şey hazırlandı, ancaq müharibəyə gedən yoxdur. Çünki qəzəbim bütün camaatın üstünə yağacaq. 15 Bayırda qılınca, içəridə vəba və aclığa tuş gələcəklər, çöldə olan qılıncdan öləcək, şəhərdə olanı aclıq və vəba yeyəcək. 16 Sağ qalanları qaçıb-qurtulsa da, dərələrdəki göyərçinlər kimi dağlarda yaşayacaq, hər kəs təqsirindən ötrü ah-zar edəcək. 17 Hamının əli yanına düşəcək, hər kəsin dizləri titrəyəcək. 18 Çula bürünəcəklər, onları dəhşət saracaq. Hamının üzündə xəcalət olacaq, hamının başı daz olacaq. 19 Gümüşlərini küçələrə atacaqlar, qızılları napak sayılacaq. Rəbbin qəzəb günündə qızıl-gümüşləri onları qurtara bilməyəcək, bədənlərini qidalandırmayacaq, qarınlarını doydurmayacaq, çünki bu şeylər onların təqsirlərinə bais oldu. 20 Bər-bəzəklərinin gözəlliyi onları qürurlandırdı. Öz iyrənc və mənfur bütlərini bu şeylərdən düzəltdilər. Ona görə də bunları özləri üçün murdar bir şeyə çevirdim. 21 Bunları qənimət kimi özgələrə, qarət malı kimi dünyadakı pis adamların əlinə verəcəyəm və onları murdarlayacaqlar. 22 Mən xalqdan üz döndərəcəyəm, müqəddəs məskənim murdarlanacaq, quldurlar içəri girib oranı murdarlayacaq.

23 Sən zəncir düzəlt, çünki ölkə qanlı cinayətlərlə, şəhər zorakılıqla dolub. 24 Millətlərin ən qəddarını onların üstünə gətirəcəyəm və evlərini əllərindən alacaqlar. Güclülərin qüruruna son qoyacağam, müqəddəs yerləri murdarlanacaq. 25 Dəhşət gəlir. Əmin-amanlıq axtaracaqlar, amma tapmayacaqlar. 26 Bəla üstündən bəla gələcək, qara xəbər dalınca qara xəbər çatacaq. Peyğəmbərlərdən görüntü istəyəcəklər, kahinin qanun öyrətməyi bitəcək, ağsaqqallar nəsihət verməyəcək. 27 Padşah yas tutacaq, əmirləri məyusluq bürüyəcək, ölkə xalqının əli yanına düşəcək. Onları əməllərinə görə cəzalandıracağam, hökmlərinə görə hökm edəcəyəm. Onda biləcəklər ki, Rəbb Mənəm"».

8

Rəbbin məbədində bütpərəstlik

1 Sürgünlüyümüzün altıncı ilində, altıncı ayın beşinci günü mən evdə oturmuşdum və Yəhuda ağsaqqalları da qarşımda əyləşmişdi. O zaman orada üstümə Xudavənd Rəbbin əli endi. 2 * Mən baxıb insana * oxşar bir surət gördüm: belindən aşağı oda bənzəyir, belindən yuxarı isə metal kimi parıldayırdı. 3 O, ələ bənzər bir şey uzatdı və məni saçımdan tutdu. Onda Ruh məni yerlə göy arasına qaldırdı və Allahın görüntülərində Yerusəlimə, içəri həyətin şimal qapısının giriş yerinə gətirdi. Orada Allahda qısqanclıq oyadan qısqanclıq bütü

* **8:2** Yez. 1:27 * **8:2** İnsana – qədim yunan tərcüməsində belədir, ibrani mətnində isə oda.

qurulmuşdu. 4 * Düzənlikdə gördüyümə bənzər İsrail Allahının izzəti də orada idi.
5 O mənə dedi: «Ey bəşər oğlu, indi başını şimal tərəfə qaldır». Mən başımı şimal tərəfə qaldırıb gördüm ki, həmin qısqanclıq bütü qurbangah qapısının şimalında – giriş yerindədir. 6 O mənə dedi: «Ey bəşər oğlu, görürsənmi nə edirlər? İsrail nəsli burada çoxlu iyrənc işlər edir ki, Mən Müqəddəs məkanımdan uzaqlaşım. Hələ bundan da iyrənc şeylər görəcəksən».
7 O məni həyətin giriş yerinə gətirdi. Mən baxıb gördüm ki, divarda bir dəlik var. 8 O mənə dedi: «Ey bəşər oğlu, gəl divarı dəl». Mən divarı dəlib gördüm ki, bir qapı var. 9 O mənə dedi: «İçəri gir, onların orada pis və iyrənc işlərini gör». 10 Mən içəri girib gördüm ki, hər cür sürünənlərin, mənfur heyvanların surəti və İsrail nəslinin bütlərinin hamısının təsviri hər tərəfdən divara çəkilib. 11 İsrail nəslinin ağsaqqallarından yetmiş nəfər onların önündə durmuşdu. Şafan oğlu Yaazanya da onların arasında dayanmışdı. Hər birinin əlində buxurdan var idi və buxurun ətri bulud kimi göyə qalxırdı. 12 O mənə dedi: «Ey bəşər oğlu, görürsənmi İsrail nəslinin ağsaqqalları öz bütlərinin otaqlarında, qaranlıq yerlərdə nə edir? Ona görə ki onlar "Rəbb bizi görmür, Rəbb ölkəni tərk etdi" deyir». 13 O yenə mənə dedi: «Hələ onların bundan da iyrənc işlərini görəcəksən».
14 O məni Rəbbin məbədinin şimal tərəfdəki qapısının giriş yerinə gətirdi. Mən gördüm ki, Tammuz bütü üçün ağlayan qadınlar orada oturub. 15 O mənə dedi: «Görürsənmi, bəşər oğlu? Hələ bundan da iyrənc şeylər görəcəksən».
16 O məni Rəbbin məbədinin içəri həyətinə gətirdi. Gördüm ki, Rəbbin məbədinin giriş yerində eyvanla qurbangah arasında arxaları Rəbbin məbədinə, üzləri isə şərqə çevrilmiş təxminən iyirmi beş kişi var. Onlar şərqə üz tutaraq günəşə sitayiş edirdi. 17 O mənə dedi: «Görürsənmi, bəşər oğlu? Məgər Yəhuda nəsli üçün burada etdikləri iyrənc işlər az idi ki, üstəlik ölkəni zorakılıqla doldurur və bununla Məni daha da qəzəbləndirirlər? Bax indi onlar budağı burnuma soxaraq Məni təhqir edir. 18 Buna görə Mən də qəzəblə rəftar edəcəyəm, onlara yazığım gəlməyəcək və rəhm etməyəcəyəm. Məni ucadan çağırsalar da, onlara qulaq asmayacağam».

9

Yerusəlimin cəzalandırılması

1 Sonra Onun «qoy şəhəri cəzalandıranların hər biri öz qırğın silahı əlində şəhərə yaxınlaşsın» deyə ucadan qışqırdığını eşitdim. 2 Mən gördüm ki, şimal tərəfdəki yuxarı qapının yolu ilə altı nəfər gəldi. Hər birinin toppuzu əlində idi. Onların arasında kətan paltar geyinmiş, belində yazı qutusu olan bir adam var idi. Onlar içəri girdi və tunc qurbangahın yanında dayandı.
3 İsrail Allahının izzəti dayandığı keruvun üstündən qalxıb məbədin kandarına getdi. Rəbb kətan paltar geyinmiş, belində yazı qutusu olan adamı çağırıb 4 * ona dedi: «Yerusəlim şəhərini gəz və orada edilən bütün iyrənc işlərdən ötrü ah-nalə edən adamların alnına işarə qoy». 5 Sonra o biri adamlara bunu dediyini eşitdim: «Onun ardınca şəhəri gəzin və adamları qırın, yazığınız gəlməsin və rəhm etməyin. 6 Qocanı, cavanı, ərə getməmiş qızı, uşaqlarla qadınları öldürün, ancaq üstündə işarə olan adamlara toxunmayın. Mənim Müqəddəs məkanımdan başlayın». Onlar da məbədin

* **8:4** Yez. 1:28 * **9:4** Vəhy 7:2-3; 9:4; 14:1

önündə olan ağsaqqalları qırmağa başladı. 7 Rəbb onlara dedi: «Məbədi murdarlayın, həyətləri cəsədlərlə doldurun. Haydı, işə başlayın!» Sonra onlar gedib şəhərdəkiləri qırdı. 8 Onlar adamları qırarkən mən tək qalmışdım. Onda mən üzüstə düşərək fəryad edib dedim: «Aman, ya Xudavənd Rəbb! Yerusəlim üzərinə qəzəbini tökərkən İsrailin bütün yerdə qalanlarını da həlak edəcəksənmi?»

9 O mənə dedi: «İsrail və Yəhuda nəslinin təqsiri böyükdür, çox böyükdür. Ölkə qanla, şəhər azğınlıqla doludur. Çünki onlar "Rəbb ölkəni tərk etdi, Rəbb görmür" deyir. 10 Mənim də onlara yazığım gəlməyəcək və rəhm etməyəcəyəm, əməllərinin əvəzini başlarına gətirəcəyəm».

11 Mən gördüm ki, belində yazı qutusu olan, kətan paltar geyinmiş adam «mənə əmr etdiyin şeyə əməl etdim» deyib xəbər gətirdi.

10

Rəbbin izzəti məbədi tərk edir

1 * Mən baxıb gördüm ki, keruvların başı üzərindəki qübbənin üstündə göy yaqut daşı kimi görünüşcə taxta bənzər bir şey peyda oldu. 2 * Rəbb kətan geyinmiş adama belə söylədi: «Keruvların altındakı fırlanan təkərlərin arasına girib keruvların arasından iki ovuc odlu köz götür və şəhərin üzərinə səpələ». O adam gözümün qabağında oraya girdi. 3 O adam oraya girəndə keruvlar məbədin cənub tərəfində durmuşdu. Bu zaman bulud içəri həyətə doldu. 4 Rəbbin izzəti keruvun üstündən qalxıb məbədin kandarına getdi. Məbədi bulud bürüdü və həyət Rəbbin izzətinin nuru ilə doldu. 5 Keruvların qanadlarının səsi bayır həyətə qədər gəlirdi. Bu səs Külli-İxtiyar Allah danışdığı zaman çıxan səs kimi uca idi.

6 Rəbb kətan geyinmiş adama «keruvların və fırlanan təkərlərin arasından od götür» deyə əmr edəndə o girib bir təkərin yanında durdu. 7 Onda keruvlardan biri keruvların arasından əlini uzadıb onların ortasında olan odu götürdü və kətan geyinmiş adamın ovcuna qoydu. O adam da odu götürüb çıxdı. 8 Keruvların qanadları altında insan əlinə bənzər bir şey göründü.

9 * Mən baxıb gördüm ki, keruvların yanında dörd təkər və hər keruvun yanında bir təkər var. Təkərlər sarı yaqut kimi parıldayırdı. 10 Dördünün də görünüşü eyni cür idi, sanki bir təkər o biri təkər içində yerləşmişdi. 11 Getdikləri zaman dörd tərəfə hərəkət edirdilər, gedərkən sağa-sola dönmürdülər. Baş hansı tərəfə yönəlmişdisə, o tərəfə də gedirdilər, gedərkən sağa-sola dönmürdülər. 12 * Onların bütün bədəni, kürəyi, əlləri, qanadları və təkərləri – dördünün də təkərləri hər tərəfdən gözlərlə dolu idi. 13 Mən bu təkərlərə «fırlanan təkərlər» deyildiyini eşitdim. 14 * Canlı məxluqların hər birinin dörd üzü var idi: birincisi keruv üzü, ikincisi insan üzü, üçüncüsü aslan üzü və dördüncüsü qartal üzü idi.

15 Keruvlar yerdən qalxdı. Bunlar Kevar çayının sahilində gördüyüm həmin canlı məxluqlar idi. 16 Keruvlar gedəndə onların yanında olan təkərlər də gedirdi. Keruvlar yerdən qalxmaq üçün qanadlarını qaldıranda təkərlər də onların yanından ayrılmırdı. 17 Onlar dayananda bunlar da dayanırdı, onlar yerdən qalxanda bunlar da birlikdə yerdən qalxırdı, çünki canlı məxluqların ruhu təkərlərdə idi.

---

* **10:1** Yez. 1:26; Vəhy 4:2 * **10:2** Vəhy 8:5 * **10:9** Yez. 1:15-21 * **10:12** Vəhy 4:8 * **10:14** Yez. 1:10; Vəhy 4:7

18 Rəbbin izzəti məbədin kandarından çıxdı və keruvların üstündə durdu.
19 Keruvlar gedəndə qanadlarını qaldırıb gözümün önündə yerdən qalxdı,
təkərlər də yanlarında idi. Onlar Rəbbin məbədinin şərq darvazasının giriş
yerində dayandı. İsrail Allahının izzəti yuxarıda, onların üzərində idi.
20 Bunlar Kevar çayının sahilində, İsrail Allahının altında gördüyüm həmin
canlı məxluqlar idi. Mən bildim ki, onlar keruvdur. 21 Hər birinin dörd üzü
və dörd qanadı var idi. Qanadları altında insan əllərinə bənzər bir şey var idi.
22 Onların üzlərinin bənzəyişi Kevar çayı sahilində gördüyüm üzlərə oxşayırdı.
Hər biri üz tutduğu tərəfə irəliləyirdi.

11

Allahın cəzası

1 Ruh məni yerdən qaldırdı və şərqə yönəlmiş Rəbbin məbədinin şərq
darvazasına gətirdi. Orada darvazanın girəcəyində iyirmi beş nəfər var idi.
Mən onların arasında xalqın başçıları Azzur oğlu Yaazanyanı və Benaya oğlu
Pelatyanı gördüm. 2 Rəbb mənə dedi: «Ey bəşər oğlu, pis şeylər niyyət edən
və bu şəhərdə bəd məsləhətlər verən adamlar bunlardır. 3 Onlar "ev tikmək
vaxtı deyil. Şəhər qazan, bizsə ətik" deyir. 4 Buna görə də onlara qarşı
peyğəmbərlik et, ey bəşər oğlu, peyğəmbərlik et».
5 Rəbbin Ruhu üzərimə endi və mənə dedi: «Söylə ki, Rəbb belə deyir:
"Ey İsrail nəsli, siz nə deyirsiniz, nə düşünürsünüz, Mən bilirəm. 6 Bu
şəhərdə çoxlu adam öldürdünüz, şəhərin küçələrini ölülərlə doldurdunuz".
7 Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: "Şəhərdə qoyduğunuz ölülər ət,
şəhərsə qazandır. Ancaq Mən sizi şəhərdən çıxaracağam. 8 Siz qılıncdan
qorxursunuz, Mən də üstünüzə qılınc gətirəcəyəm" Xudavənd Rəbb belə
bəyan edir. 9 "Mən sizi şəhərdən çıxarıb yadellilərə təslim edəcəyəm. Sizi
beləcə cəzalandıracağam. 10 Qılıncla həlak olacaqsınız. Sizi İsrail ərazisində
cəzalandıracağam. Onda biləcəksiniz ki, Rəbb Mənəm. 11 Bu şəhər sizə
qazan olmayacaq, siz də onun içində ət olmayacaqsınız. Sizi İsrail ərazisində
cəzalandıracağam. 12 Onda biləcəksiniz ki, Rəbb Mənəm. Siz qaydalarıma
əməl etmədiniz, hökmlərimi yerinə yetirmədiniz, ətrafınızda olan millətlərin
hökmlərinə görə davrandınız"».
13 Mən peyğəmbərlik edən zaman Benaya oğlu Pelatya öldü. Mən üzüstə
yerə yıxıldım və ucadan fəryad edib dedim: «Aman, ya Xudavənd Rəbb! Məgər
Sən İsrailin yerdə qalanlarını tamamilə məhv edəcəksən?»
14 Onda mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 15 «Öz qohum-əqrəbana,
qəyyumlarına və bütün İsrail nəslinə gəlincə, ey bəşər oğlu, Yerusəlimdə
yaşayanlar onların hamısına belə deyir: "Rəbdən uzaq olun. Bu ölkə mülk
olaraq bizə verildi". 16 Buna görə də söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir:
"Onları uzaqdakı millətlərin arasına aparıb ölkələr arasına səpələdiyimə bax-
mayaraq, qısa bir müddət Mən onlara getdikləri ölkələrdə Müqəddəs məkan
oldum". 17 Buna görə də söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: "Sizi xalqlar
arasından toplayacağam, səpələndiyiniz ölkələrdən yığıb bir yerə gətirəcəyəm,
İsrail torpağını sizə verəcəyəm. 18 Oraya qayıdanda bütün mənfur və iyrənc
şeyləri o yerdən yox edəcəklər. 19 * Mən onlara eyni ürək verəcəyəm, onların
daxilinə yeni ruh qoyacağam. Kökləşindən daş ürəyi çıxarıb onlara ətdən olan
ürək verəcəyəm ki, 20 qaydalarıma əməl etsinlər, hökmlərimi saxlayıb yerinə

* **11:19** Yez. 36:26-28

yetirsinlər. O zaman onlar Mənim xalqım, Mən də onların Allahı olacağam.
21 Ancaq ürəkləri öz mənfur və iyrənc şeylərinin ardınca gedənlərə gəlincə,
Mən onların əməllərinin əvəzini başlarına gətirəcəyəm" Xudavənd Rəbb belə
bəyan edir».

22 * Bu zaman keruvlar qanadlarını qaldırdı, təkərlər də onların yanında idi.
İsrail Allahının izzəti yuxarıda, onların üzərində idi. 23 Rəbbin izzəti şəhərin
mərkəzindən qalxdı və şəhərin şərqindəki dağın üzərində dayandı. 24 Ruh
məni qaldırıb Allahın Ruhundan gələn görüntüdə Xaldey ölkəsinə, sürgün
olunanların yanına gətirdi. Sonra mənə görünən görüntü qeyb oldu. 25 Rəbbin
mənə göstərdiyi şeylərin hamısını sürgündə olanlara danışdım.

12

Sürgünün rəmzi

1 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 2 * «Ey bəşər oğlu, sən üsyankar bir
xalqın arasında yaşayırsan. Onların görmək üçün gözləri var, ancaq görmürlər,
eşitmək üçün qulaqları var, ancaq eşitmirlər, çünki onlar üsyankar bir xalqdır.
3 Ey bəşər oğlu, sən sürgünə getmək üçün şeylərini hazırla və onların gözü
önündə günün günorta çağı köç, onların gözü önündə öz yerindən başqa bir yerə
köç et. Üsyankar bir xalq olsalar da, bəlkə bunu başa düşdülər. 4 Öz şeylərini
sürgünə getmək üçün lazım olan şeylər kimi onların gözü önündə günün
günorta çağı çıxart. Özün də hamının gözü önündə axşamüstü sürgünə gedən
kimi çıx. 5 Onların gözü önündə divarda deşik aç və şeylərini oradan çıxart.
6 Hamının gözü önündə şeylərini çiynində daşı və qaranlıqda çıxart. Üzünü də
ört ki, torpağı görməyəsən, çünki səni İsrail nəslinə əlamət göstərirəm».

7 Mənə necə əmr olunmuşdusa, eləcə də etdim. Şeylərimi sürgünə getmək
üçün lazım olan şeylər kimi günün günorta çağı çıxartdım və axşamüstü divarı
əllərimlə deşdim. Şeylərimi qaranlıqda çıxartdım və onların gözü önündə
çiynimdə daşıdım.

8 Səhər tezdən mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 9 «Ey bəşər oğlu, İsrail
nəsli – o üsyankar xalq sənə "Nə edirsən?" demədimi? 10 Sən onlara söylə ki,
Xudavənd Rəbb belə deyir: "Bu xəbərdarlıq Yerusəlimdə olan rəhbər və orada
yaşayan bütün İsrail nəsli üçündür". 11 Sən belə de: "Mən sizin üçün əlamətəm.
Mən necə etdimsə, onlara da belə ediləcək, sürgünə və əsarətə gedəcəklər.
12 Aralarında yaşayan rəhbər şeylərini qaranlıqda çiynində daşıyacaq və bayıra
çıxacaq. Şeylərini çıxarmaq üçün divarı deşəcəklər. O, üzünü örtəcək ki, torpağı
gözləri ilə görməsin. 13 * Onun üstünə tor sərəcəyəm və Mənim tələmə düşəcək.
Onu Babilə – Xaldey ölkəsinə gətirəcəyəm. Oranı görməyəcək, amma orada
öləcək. 14 Ətrafındakıların hamısını – köməkçilərini və bütün qoşunlarını küləyin
əsdiyi dörd tərəfə səpəcək və onların arxasınca qılınc çəkəcəyəm. 15 Mən onları
millətlər arasına yayanda və başqa ölkələr arasına səpələyəndə biləcəklər ki,
Rəbb Mənəm. 16 Ancaq onlardan bir azını qılıncdan, aclıqdan və vəbadan sağ
buraxacağam ki, öz iyrənc işlərinin hamısını araların gedəcəkləri millətlərə
danışsınlar. Onda biləcəklər ki, Rəbb Mənəm"».

17 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 18 «Ey bəşər oğlu, çörəyini titrəyərək
ye, suyunu əsə-əsə, qorxu ilə iç. 19 Ölkə xalqına söylə ki, İsrail torpağında,
Yerusəlimdə yaşayanlar üçün Xudavənd Rəbb belə deyir: "Onlar çörəklərini

* **11:22** Yez. 43:2-5 * **12:2** Yeş. 6:9-10; Yer. 5:21; Mark 8:18 * **12:13** 2Pad. 25:7; Yer. 52:11

qorxu ilə yeyəcək, sularını dəhşətlə içəcək, çünki orada yaşayanların hamısının zorakılığından ötrü ölkələri bolluqdan məhrum olacaq. 20 Adam yaşayan şəhərlər viran olacaq və ölkə xarabalığa çevriləcək. Onda biləcəksiniz ki, Rəbb Mənəm”».

21 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 22 «Ey bəşər oğlu, İsrail torpağında nə üçün “günlər keçir, hər görüntü puç olur” məsəlini işlədirsiniz? 23 Buna görə də onlara söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: “Bu məsələ son qoyacağam, artıq İsraildə bu məsəli işlətməyəcəklər. Ancaq sən onlara söylə ki, hər görüntünün yerinə yetəcəyi günlər yaxınlaşdı. 24 Daha bundan sonra İsrail nəslinin arasında heç bir boş görüntü və aldadıcı falçılıq olmayacaq. 25 Çünki Rəbb Mənəm, Mən deyirəm və dediyim söz yerinə yetir, artıq təxirə salınmır. Ey üsyankar xalq, bu sözü sizin dövrünüzdə deyirəm və onu yerinə yetirəcəyəm” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir».

26 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 27 «Ey bəşər oğlu, İsrail nəsli belə deyir: “Ona gələn görüntü uzun müddət sonra olacaq, o, uzaq gələcək barədə peyğəmbərlik edir”. 28 Buna görə də onlara söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: “Heç bir sözümü təxirə salmayacağam, dediyim söz yerinə yetəcək” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir».

13

Yalançı peyğəmbərlərin cəzalanması

1 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 2 «Ey bəşər oğlu, peyğəmbərlik edən İsrail peyğəmbərlərinə qarşı peyğəmbərlik et və öz-özlərindən peyğəmbərlik edən adamlara söylə ki, Rəbbin sözünü eşitsinlər. 3 Xudavənd Rəbb belə deyir: “O axmaq peyğəmbərlərin vay halına! Onlar öz ruhları ilə ilhamlanır və heç bir vəhy almayıb. 4 Ey İsrail, sənin peyğəmbərlərin viranəliklərdə dolaşan tülkülərə bənzəyir. 5 Ey peyğəmbərlər, siz divarın dəliklərinə çıxmadınız, Rəbbin günündə döyüşdə bərk dayanmaq üçün İsrail nəslinin ətrafında divar qurmadınız. 6 Onlar boş şeylər görərək falçılıq edib yalan danışır. Söyləyirlər ki, bunu Rəbb bəyan edir, Rəbb isə onları göndərməyib. Yenə də ümid verirlər ki, sözləri yerinə yetəcək. 7 Sizin gördüyünüz görüntü boş və etdiyiniz falçılıq yalan deyilmi? Siz bunlara ‹Rəbb bəyan edir› deyirsiniz, Mənsə belə söyləmədim”.

8 Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: “İndi ki boş sözlər söyləyib yalan şeylər gördünüz, Mən sizə qarşıyam” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. 9 “Mən boş şeylər görən və falçılıq edib yalan danışan peyğəmbərləri Öz əlimlə cəzalandıracağam. Onlar Mənim xalqımın məclisində olmayacaq, İsrail nəslinin siyahısına yazılmayacaq və İsrail torpağına girməyəcək. Onda biləcəksiniz ki, Xudavənd Rəbb Mənəm. 10 * Bunu ona görə edəcəyəm ki, onlar sülh olmadığı halda ‹sülh› deyib xalqımı azdırır. Biri bünövrəsiz divar tikəndə o biri ona suvaq vurur. 11 Sən suvaq vuranlara söylə ki, o divar uçacaq. Şiddətli yağış yağacaq və dolu dənələrini yerə salacağam. Tufan küləyi divara qarşı əsəcək. 12 Bəs divar uçanda sizə ‹vurduğunuz suvaq necə oldu› deməyəcəklərmi?”

13 Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: “Mən Öz qəzəbimlə tufan küləyi əsdirib, Öz hiddətimlə şiddətli yağış və dolu yağdıracağam ki, divar qızğınlığımla məhv olsun. 14 Beləcə suvaq vurduğunuz divarı uçurub yerlə

* **13:10** Yer. 6:14; 8:11

yeksan edəcəyəm və bünövrəsi görünəcək. Siz də yıxılan divarın altında həlak olacaqsınız. Onda biləcəksiniz ki, Rəbb Mənəm. 15 Öz qızğınlığımı divarın və ona suvaq vuranların üzərində söndürəcəyəm. Sizə deyəcəyəm ki, divar da yoxdur, ona suvaq vuran İsrail peyğəmbərləri də. 16 O peyğəmbərlər Yerusəlim üçün peyğəmbərlik edir və sülh olmadığı halda orada sülh olacağı barədə görüntülər görür" Xudavənd Rəbb belə bəyan edir.

17 Sən ey bəşər oğlu, öz-özlərindən peyğəmbərlik edən xalqının qadınlarına üzünü tut və onların əleyhinə peyğəmbərlik edib 18 söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: "Canları ovlamaq üçün hər kəsin biləyinə yastıqçalar tikən və hər boyda olan adamın başına örtüklər düzəldən qadınların vay halına! Elə bilirsiniz ki, xalqımın canlarını ovlamaqla öz canınızı salamat saxlayacaqsınız? 19 Xalqımın önündə bir neçə ovuc arpa və bir neçə parça çörək üçün Məni izzətdən saldınız. Yalana qulaq asan xalqıma yalan söyləyərək ölməyə layiq olmayanları öldürdünüz və yaşamağa layiq olmayanları yaşatdınız".

20 Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: "İndi Mən sizin ovsun yastıqçalarınıza qarşıyam. Həmin yastıqçalarla siz orada adamları quş kimi ovlayırsınız. Mən onları qollarınızdan qoparacağam. Quş kimi ovladığınız adamları azad edəcəyəm. 21 Örtüklərinizi də yırtacaq və xalqımı əlinizdən qurtaracağam. Onlar daha bir ov kimi sizin əlinizdə əsir olmayacaq. Onda biləcəksiniz ki, Rəbb Mənəm. 22 Mənim kədərlənməsini istəmədiyim salehin ürəyini siz yalanlarla kədərləndirdiniz, pis adamın qoluna güc verdiniz ki, öz pis yolundan dönməsin və canını qurtarmasın. 23 Buna görə də artıq boş görüntülər görməyəcək və falçılıq etməyəcəksiniz. Mən Öz xalqımı sizin əlinizdən qurtaracağam. Onda biləcəksiniz ki, Rəbb Mənəm"».

14

Rəbb bütpərəstliyi pisləyir

1 İsrail ağsaqqallarından bəzisi yanıma gəlib önümdə oturdu. 2 Onda mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 3 «Ey bəşər oğlu, bu adamlar öz bütlərinə könül verdi və təqsir etmələrinə bais olan şeyləri üzləri önünə qoydu. Bundan sonra Mən onlara cavab verəcəyəmmi? 4 Buna görə də onlara müraciət edib söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: "İsrail nəslindən kimsə öz bütlərinə könül verib təqsir etməsinə bais olan şeyə səcdə etsə və peyğəmbərə müraciət etsə, Mən Rəbb ona bütlərinin çoxluğuna görə cavab verəcəyəm. 5 Ona görə ki bütlərindən ötrü Mənə yad olan bütün İsrail nəslinin ürəyini yenidən Özümə cəlb edim".

6 Buna görə də İsrail nəslinə söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: "Bütlərinizdən dönün, onları rədd edin və bütün iyrənc işlərinizdən üz döndərin. 7 Əgər İsrail nəslindən hər kəs və İsraildə yaşayan qəriblərdən kimsə Məni tərk etsə, öz bütünə könül verib təqsir etməsinə bais olan şeyə səcdə etsə və özü barədə Məndən soruşmaq üçün peyğəmbərə müraciət etsə, Mən Rəbb ona cavab verəcəyəm. 8 Mən üzümü həmin adama qarşı çevirəcəyəm, onu ibrət və kinayə hədəfi edəcəyəm, xalqımın arasından silib atacağam. Onda biləcəksiniz ki, Rəbb Mənəm.

9 Əgər peyğəmbər yoldan azıb bir söz söyləsə, bilin ki, o peyğəmbərin yoldan azmasına səbəb olan Mən Rəbbəm. Mən ona qarşı əlimi qaldıracaq və onu xalqım İsrailin arasından silib-atacağam. 10 Onlar öz təqsirlərinin cəzasını çəkəcək. Peyğəmbərdən soruşanın cəzası necə olacaqsa, peyğəmbərin də cəzası elə olacaq. 11 Bunu ona görə edəcəyəm ki, İsrail nəsli bir də Mənim

yolumdan sapmasın və bir daha bütün günahları ilə özlərini murdar etməsin. Beləcə onlar Mənim xalqım, Mən də onların Allahı olacağam" Xudavənd Rəbb belə bəyan edir».

12 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 13 «Ey bəşər oğlu, əgər bir ölkə Mənə xain çıxıb günah edərsə, Mən ona qarşı əlimi qaldıraram, çörəyinin kökünü kəsib üstünə aclıq göndərərəm və oradan insanla heyvanı silib ataram. 14 "Əgər Nuh, Daniel və Əyyub – bu üç adam orada olsa belə, salehlikləri ilə ancaq öz canlarını qurtarar" Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. 15 "Əgər Mən bu ölkəyə vəhşi heyvanlar göndərsəm, onlar oranı sakinsiz qoysa və o torpaq bu heyvanlara görə xaraba qalıb keçilməz olsa, 16 bu üç adam orada olsa belə" bəyan edir Xudavənd Rəbb, "Varlığıma and olsun, nə oğullarını, nə də qızlarını qurtarar, yalnız öz canlarını qurtarar, ölkə isə xaraba qalar. 17 Yaxud o ölkənin üzərinə qılınc gətirsəm və ona ‹ey qılınc, ölkəni qırıb keç› deyərək insanı və heyvanı oradan silib atsam, 18 bu üç adam orada olsa belə" bəyan edir Xudavənd Rəbb, "Varlığıma and olsun, nə oğullarını, nə də qızlarını qurtarar, yalnız öz canlarını qurtarar. 19 Yaxud o ölkəyə vəba göndərsəm, qan tökməklə onun üstünə qəzəbimi yağdıraraq insanı və heyvanı oradan silib atsam, 20 Nuh, Daniel və Əyyub orada olsa belə" bəyan edir Xudavənd Rəbb, "Varlığıma and olsun, nə oğullarını, nə də qızlarını qurtarar, salehlikləri ilə yalnız öz canlarını qurtarar".

21 * Çünki Xudavənd Rəbb belə deyir: "Hələ Mən Yerusəlimdən insanı və heyvanı silib atmaq üçün dörd ağır cəzamı – qılıncı, aclığı, vəhşi heyvanları və vəbanı onun üzərinə göndərəndə daha nələr olacaq! 22 Amma orada bir dəstə salamat qalacaq. Sağ qalan oğlan və qızlar oradan çıxarılıb sizin yanınıza gələcək. Siz də onların əməllərini və işlərini görəcəksiniz. Onda Yerusəlim üzərinə gətirdiyim bəlaya görə, oraya etdiyim hər şeydən ötrü təsəlli tapacaqsınız. 23 Onların əməllərini və işlərini gördüyünüz zaman bu sizə təsəlli olacaq. Onda biləcəksiniz ki, oraya etdiyim hər şeyi boş-boşuna etmədim" Xudavənd Rəbb belə bəyan edir».

15

Yerusəlimin tənəklə müqayisəsi

1 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 2 «Ey bəşər oğlu, üzüm tənəyinin ağacı hər hansı bir meşə ağacındakı budağın ağacından nə ilə üstündür? 3 Bir işdə istifadə etmək üçün ondan ağac alınırmı? Üstünə əşyalar asmaq üçün ondan payacıq düzəldilirmi? 4 Budur, o yanmaq üçün oda atılır. Od onun uclarını yandırandan və ortası qovrulandan sonra daha bir işə yarayarmı? 5 Bütöv olanda da bir işə yaramırdı, od onu yandırıb-qurtaranda və ortası qovrulanda heç bir işə yaramayacaq.

6 Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: "Meşə ağacları arasında üzüm tənəyini yanan şey kimi necə oda verdimsə, Yerusəlimdə yaşayanları da eləcə oda atacağam. 7 Mən üzümü onlara qarşı çevirəcəyəm. Oddan qaçsalar da, od yenə onları yandıracaq. Üzümü onlara qarşı çevirəndə biləcəksiniz ki, Rəbb Mənəm. 8 Ölkəni viran edəcəyəm, çünki onlar xainlik etdi" Xudavənd Rəbb belə bəyan edir».

16

Xəyanət etmiş Yerusəlim

* **14:21** Vəhy 6:8

1 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 2 «Ey bəşər oğlu, murdar əməllərini
Yerusəlimə bildirib söylə ki, 3 Xudavənd Rəbb Yerusəlimə belə deyir:
“Əslin və mənşəyin Kənan torpağındandır: atan Emorludur, anan isə Xetli.
4 Doğulduğun gün göbək bağın kəsilmədi, səni su ilə yuyub təmizləmədilər, duzla ovulmadın və qundağa bələnmədin. 5 Heç kəs sənə şəfqətlə baxmadı, rəhm
etmədi ki, bunların birini sənə etsin. Doğulduğun gün səndən iyrəndikləri
üçün çölə atıldın.

6 Mən sənin yanından keçərkən öz qanın içində qımıldandığını gördüm və öz
qanında ikən sənə ‹Yaşa!› dedim. Bəli, öz qanında ikən sənə ‹Yaşa!› dedim.
7 Səni çöl bitkiləri kimi çoxaltdım. Sən boy atıb böyüdün və həddi-büluğa çatdın.
Döşlərin böyüdü, saçların uzandı. Ancaq sən lüt və çılpaq idin.

8 Mən yanından keçəndə səni gördüm. Bu vaxt sənin məhəbbət çağın idi. Mən
sənin üstünə ətəyimi atıb çılpaqlığını örtdüm. And edib səninlə əhd bağladım”
bəyan edir Xudavənd Rəbb, “sən də Mənim oldun. 9 Mən səni su ilə yudum,
qanını tamamilə üstündən təmizlədim, yağla məsh etdim. 10 Sənə əlvan naxışlı
paltar geyindirdim, ayağına yunusbalığı dərisindən çarıq geydirdim, belinə
incə kətan qurşaq bağladım və səni ipəklərlə örtdüm. 11 Səni bəzəklərlə bəzədim,
qollarına bilərzik, boynuna zəncir taxdım. 12 Burnuna halqa, qulaqlarına
sırğa keçirdim və başına şərəf tacı qoydum. 13 Sən qızıl-gümüşlə bəzəndin, incə
kətandan, ipəkdən və əlvan naxışlı qumaşdan paltar geyindin. Narın un, bal
və zeytun yağı yedin. Həddindən artıq gözəl oldun və padşahlıq əzəmətinə
yüksəldin. 14 Gözəlliyinə görə millətlər arasında şöhrətləndin. Mənim sənə bəxş
etdiyim əzəmətdən ötrü gözəlliyin qüsursuz idi” Xudavənd Rəbb belə bəyan
edir.

15 “Ancaq sən gözəlliyinə güvəndin, şöhrətləndiyinə görə fahişəlik etdin,
hər yoldan keçənə özünü təslim edib pozğunluq etdin. 16 Öz paltarlarından
götürüb özünə müxtəlif səcdəgahlar düzəltdin və onların üstündə fahişəlik
etdin. Beləsi nə olmuşdu, nə də olacaq. 17 Mənim sənə verdiyim qızıl-
gümüşümdən hazırlanan zinətlərini götürüb özünə kişi surətləri düzəltdin və
onlarla pozğunluq etdin. 18 Əlvan naxışlı paltarını götürüb onların üstünə
örtdün, zeytun yağımı və buxurumu onların önünə qoydun. 19 Sənə verdiyim
çörəyimi, sənə yedirdiyim narın unu, zeytun yağını və balı da ətirli buxur
olaraq onların önünə qoydun. Bu iş baş verdi” Xudavənd Rəbb belə bəyan
edir.

20 “Mənim üçün doğduğun oğul və qızlarını götürüb bütlərə yemək olsun
deyə qurban etdin. Fahişəliyin az idi ki, 21 hələ övladlarımı da kəsdin və
onları bütlərə təqdim etdin? 22 Bütün iyrənc işlərini və fahişəliyini edərkən
öz cavanlıq günlərini xatırlamadın, o zaman lüt və çılpaq idin, öz qanın içində
qımıldanırdın”.

23 Xudavənd Rəbb bəyan edir: “Vay, vay sənin halına! Sən bütün pis
əməllərindən sonra 24 özünə fahişəlik yuvaları qurdun və hər meydanda
səcdəgahlar düzəltdin. 25 Hər yolun başında öz səcdəgahlarını düzəltdin.
Öz gözəlliyini murdar etdin, hər yoldan keçənə ayaqlarını araladın və
fahişəliyini artırdın. 26 Cinsiyyət üzvləri böyük olan qonşuların Misirlilərlə
pozğunluq etdin, Məni qəzəbləndirmək üçün fahişəliyini artırdın. 27 Buna
görə də əlimi sənə qarşı uzadıb sənə təyin olunan yeməyi azaltdım. Sənə
nifrət edən Filiştqızları sənin lə istədikləri kimi rəftar etsinlər deyə səni onlara
təslim etdim. Hətta onlar sənin əxlaqsız əməllərindən utanır. 28 Aşşurlularla
da pozğunluq etdin, çünki doymurdun. Onlarla pozğunluq etdin, ancaq bu da

sənə kifayət etmədi. 29 Öz pozğunluğunu ticarət ölkəsi olan Xaldey torpağına
qədər yaydın, ancaq bu da sənə kifayət etmədi".
30 Xudavənd Rəbb bəyan edir: "Bütün bunları edərkən ürəyin nə qədər
aciz oldu, sən həyasız fahişə kimi davrandın. 31 Hər yolun başında fahişəlik
yuvaları qurarkən, bütün meydanlarda səcdəgahlar düzəldərkən hətta fahişə
kimi də olmadın, çünki işinin əvəzində verilən hədiyyəyə xor baxdın. 32 Zina
edən, ərinin əvəzinə yadları qəbul edən bir qadın oldun. 33 Bütün fahişələrə
hədiyyə verirlər, ancaq bütün oynaşlarına sən hədiyyələr verirsən. Onlara
rüşvət verirsən ki, hər tərəfdən sənin yanına gəlsinlər və sənin pozğunluq
etsinlər. 34 Fahişəlik etməkdə başqa qadınlara bənzəmirsən, çünki heç kəs sənin
dalınca düşmür ki, fahişəlik edəsən, əksinə, bunun üçün sən hədiyyə verirsən,
sənə hədiyyə verilmir. Bu cəhətdən başqalarına bənzəmirsən".
35 Buna görə də, ey fahişə, Rəbbin sözünə qulaq as. 36 Xudavənd Rəbb
belə deyir: "Həyasızlığın aşkara çıxdığı üçün, oynaşlarınla fahişəlik edərkən
çılpaqlığın açıldığı üçün, bütün iyrənc bütlərindən və onlara qurban verdiyin
oğullarının qanından ötrü – 37 bütün bunlara görə əyləndiyin bütün oy-
naşlarını – sənin sevdiklərini də, nifrət etdiklərini də bir yerə yığacağam.
Onları hər tərəfdən sənə qarşı bir yerə yığacağam. Onların önündə səni
çılpaq edəcəyəm və ayıbını bütünlüklə görəcəklər. 38 Zina edən və qan tökən
qadınlara verilən cəza ilə səni cəzalandıracaq, qanlı qəzəbimə və qısqanclığıma
təslim edəcəyəm. 39 Səni oynaşlarının əlinə verəcəyəm. Fahişəlik yuvalarını
dağıdacaq, səcdəgahlarını uçuracaq, paltarlarını əynindən soyunduracaq,
zinətlərini əlindən alacaq, səni lüt və çılpaq qoyacaqlar. 40 Camaatı üzərinə
qaldıracaq, səni daşqalaq edəcək və qılınçları ilə parça-parça doğrayacaqlar.
41 Evlərinə od vuracaq, çoxlu qadının gözü önündə səni cəzalandıracaqlar.
Fahişəliyinə son qoyacağam və daha oynaşlarına hədiyyə verməyəcəksən.
42 Beləcə sənin üzərində qəzəbimi yatırdacağam, qısqanclığımı söndürəcəyəm.
Mən susacağam və bir daha qəzəblənməyəcəyəm. 43 İndi ki sən cavanlıq
günlərini yadına salmadın və bütün bu əməllərinlə Məni hiddətləndirdin, Mən
də əməllərinin əvəzini başına gətirəcəyəm" bəyan edir Xudavənd Rəbb. "Bütün
iyrənc işlərinə əlavə olaraq pozğunluq etmədinmi?
44 Bax məsəl söyləyən hər kəs sənə qarşı bu məsəli deyəcək: ‹Anası necədirsə,
qızı da elədir›. 45 Sən ərindən və övladlarından ikrah edən ananın qızısan,
sən ərlərindən və övladlarından ikrah edən bacılarının bacısısan. Ananız Xetli,
atanız isə Emorlu idi.
46 Böyük bacın öz qızları ilə sənin şimalında yaşayan Samariyadır. Kiçik bacın
isə qızları ilə sənin cənubunda yaşayan Sodomdur. 47 Ancaq sən onların yolları
ilə də getmədin, onların etdiyi iyrənc işlər qədər də etmədin. Bütün bunları
kiçik bir iş sayıb öz əməllərində onlardan da pozğun oldun. 48 Varlığıma and
olsun" bəyan edir Xudavənd Rəbb, "bacın Sodomla qızları sənin və qızlarının
etdiyi işləri etmədi. 49 Bacın Sodomun və onun qızlarının günahı bundan
ibarət idi: qürur, toxluq və qayğısızlıq içində yaşayarkən məzluma və fəqirə
əl tutmadılar. 50 Qürurlanıb Mənim önümdə iyrənc işlər etdilər. Mən bunu
görəndə onları rədd etdim.
51 Samariya sənin etdiyin günahların yarısını belə, etməmişdi. İyrənc işlərdə
onları da ötüb keçdin. Beləcə etdiyin iyrənc işlərlə bacılarını saleh kimi
göstərdin. 52 Sən də öz rüsvayçılığının yükünü daşı, çünki bacılarını təmizə
çıxardın. Etdiyin günahlar onlarınkından da iyrənc olduğuna görə onlar səndən
saleh göründü. Xəcalətindən utan, öz rüsvayçılığının yükünü daşı, çünki
bacılarını saleh kimi göstərdin.

53 Sodomdan və onun qızlarından sürgün olunmuşları, Samariyadan və
onun qızlarından sürgün olunmuşları, onlarla birgə səndən sürgün olun-
muşları yenidən öz yerlərinə qaytaracağam. 54 Onda öz rüsvayçılığının yükünü
daşıyacaqsan və etdiyin hər işdən utanacaqsan, çünki sən onlara təsəlli oldun.
55 Bacıların Sodomla qızları əvvəlki vəziyyətlərinə qayıdacaq, Samariya ilə
qızları əvvəlki vəziyyətlərinə qayıdacaq, sən və qızların da əvvəlki vəziyyətinizə
qayıdacaqsınız. 56 Pisliyin üzə çıxmadan, qürurlu olduğun günlərdə bacın
Sodomun adını çəkməzdin. 57 İndi sən ətrafındakıların hamısı ilə birgə Aram
qızları və Filişt qızları – səni təhqir edən ətraf xalqlar tərəfindən rüsvay
edilirsən. 58 Sən pozğunluğunun və iyrənc əməllərinin cəzasını çəkəcəksən”
Rəbb belə bəyan edir.
59 Bəli, Xudavənd Rəbb belə deyir: “Sən əhdi pozub anda xor baxdın.
Buna görə də sən necə etdinsə, Mən də sənə elə edəcəyəm. 60 Ancaq Mən
cavanlıq günlərində səninlə etdiyim əhdimi yada salacağam. Səninlə əbədi bir
əhd bağlayacağam. 61 Səndən böyük və səndən kiçik bacılarını yanına aldığın
zaman öz əməllərini yada salıb utanacaqsan. Qızların olmaq üçün onları sənə
verəcəyəm, amma səninlə bağladığım əhddə bu yox idi. 62 Səninlə yenidən
əhd bağlayacağam və biləcəksən ki, Rəbb Mənəm. 63 Eləcə bütün etdiklərini
bağışladığım zaman bunu yada salıb utanacaqsan, rüsvayçılığından bir daha
ağzını açmayacaqsan” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir».

17

İsrailin qartal və tənəklə müqayisəsi

1 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 2 «Ey bəşər oğlu, İsrail nəslinə bir tapmaca
de və bir məsəl danışıb 3 söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: “Qanadları
böyük, lələkləri uzun, üstü rəngbərəng tüklərlə dolu iri bir qartal Livana uçdu
və sidr ağacının başından bir zoğ götürdü. 4 Onun körpə budaqlarının başını
qoparıb ticarət ölkəsinə apardı və onu tacirlər şəhərinə qoydu. 5 O torpağın
toxumunu götürüb bərəkətli torpaqda əkdi. Söyüd ağacı əkilən kimi onu gur
axan suların kənarında yerləşdirdi. 6 O da böyüyüb enli, balacaboy bir üzüm
meynəsi oldu. Budaqları qartala doğru əyilirdi, kökləri isə altında qalırdı.
Beləcə şaxə verən, budaq salan bir üzüm tənəyi oldu.
7 Böyük qanadları, çoxlu tükləri olan başqa iri qartal da var idi. Üzüm tənəyi
köklərini ona tərəf döndərdi, budaqlarını əkildiyi ləklərdən ona doğru uzatdı
ki, sulansın. 8 O, gur axan suların kənarında, bərəkətli torpaqda əkildi ki, qol-
budaq atsın, meyvə yetirsin və möhtəşəm bir üzüm tənəyi olsun”.
9 Sən söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: “Bu üzüm tənəyi bəhərli olacaqmı?
Əvvəlki qartal onun köklərini qırıb meyvələrini qurumaq üçün qoparmaya-
caqmı? Onun təzə bitən bütün pöhrələri quruyacaq. Kökündən qırıb atmaq
üçün böyük qüvvəyə yaxud çoxlu adama ehtiyac olmayacaq. 10 O əkilsə də,
bəhrəsi olacaqmı? Şərq küləyi ona toxunan kimi tamamilə qurumayacaqmı?
Bəli, bitdiyi ləklərdə quruyacaq”».
11 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 12 * «İndi o üsyankar nəslə söylə:
“Bu şeylərin mənasını bilmirsinizmi?” Onlara de: “Budur, Babil padşahı
Yerusəlimə gəldi, oranın padşahını və başçılarını götürüb Babilə, öz yanına
apardı. 13 Padşah nəslindən olan bir nəfəri götürərək onunla əhd kəsib and
içdirdi. Ölkənin igid adamlarını da götürüb apardı ki, 14 padşahlıq alçaldılıb

* **17:12** 2Pad. 24:15-20; 2Saln. 36:10-13

daha qalxa bilməsin və əhdinə sadiq olub yerində qalsın. 15 Ancaq Yəhuda
padşahı atlar və çoxlu əsgər versinlər deyə elçilərini Misirə göndərərək Babil
padşahına qarşı üsyan qaldırdı. O uğur qazanacaqmı? Bu işləri görən salamat
qalacaqmı? Əhdi pozan salamat qalacaqmı?" 16 Xudavənd Rəbb bəyan edir:
"Varlığıma and olsun ki, hökmən onu taxta oturdan padşahın ölkəsində –
Babildə öləcək, çünki içdiyi anda xor baxdı, bağladığı əhdi pozdu. 17 Babillilər
çoxlu adam qırmaq üçün torpaq qalağı və mühasirə divarları düzəldəndə
firon güclü ordusu, böyük qoşunu ilə müharibədə ona kömək edə bilməyəcək.
18 Çünki o, əhdi pozaraq içdiyi anda xor baxdı, söz verdiyi halda bütün bu işləri
etdiyinə görə özü də qaçıb qurtara bilməyəcək".

19 Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: "Varlığıma and olsun ki, önümdə
içdiyi anda xor baxdığına görə, əhdimi pozduğu üçün onu cəzalandıracağam.
20 Onun üstünə Öz torumu sərəcəyəm, onu Öz tələmə salıb Babilə gətirəcəyəm.
Mənə xəyanət etdiyinə görə orada onu mühakimə edəcəyəm. 21 Onun bütün
fərari əsgərləri qılıncla həlak olacaq, yerdə qalanlar küləyin əsdiyi dörd tərəfə
dağılacaq. Onda biləcəksiniz ki, Mən Rəbb bunu söylədim".

22 Xudavənd Rəbb belə deyir:
"Mən hündür sidr ağacının başından
Bir zoğ götürüb əkəcəyəm.
Onun budaqlarının başından
Zərif bir budaq qoparacağam,
Onu hündür, dik bir dağın zirvəsində əkəcəyəm.
23 Onu İsrailin uca dağına əkəcəyəm.
O, qol-budaq atıb meyvə verəcək,
Möhtəşəm bir sidr ağacı olacaq.
Hər cür quş onun altına sığınacaq,
Budaqlarının kölgəsində yuva quracaq.
24 Bütün çöl ağacları biləcək ki,
Hündür ağacı Mən Rəbb alçaltdım,
Alçaq ağacı yüksəltdim,
Yaşıl ağacı qurutdum,
Quru ağacı yaşıllaşdırdım.
Mən Rəbb bunu söylədim və
Hökmən yerinə yetirəcəyəm"».

18

Əməllər üçün cavabdehlik

1 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 2* «Siz İsrail torpağı üçün
"Atalar kal üzüm yedi,
Oğulların dişi qamaşır"
məsəlini söyləyərək nə demək istəyirsiniz? 3 Xudavənd Rəbb bəyan edir:
"Varlığıma and olsun ki, daha siz İsraildə bu məsəli söyləməyəcəksiniz. 4 Axı
bütün adamlar Mənimdir: atanın canı Mənim olduğu kimi oğulun da canı
Mənimdir. Yalnız günah işlədən adam öləcək.
5 Əgər bir adam salehdirsə,
Ədalətli və saleh işlər görürsə,
6 Dağlarda gətirilən qurbandan yemirsə,
Gözlərini İsrail nəslinin bütlərinə dikmirsə,
Qonşusunun arvadını ləkələmirsə,

* **18:2** Yer. 31:29

Aybaşı olan qadınla yaxınlıq etmirsə,
7 Kimsəyə haqsızlıq etmirsə,
Borclunun girovunu qaytarırsa,
Soyğunçuluq etmirsə,
Ac olana çörək verirsə,
Çılpaq olanı geyindirirsə,
8 Sələmlə borc pul vermirsə,
Müamilə götürmürsə,
Pis əməldən çəkinirsə,
İki adam arasında ədalətlə mühakimə edirsə,
9 * Mənim qaydalarıma görə rəftar edirsə,
Hökmlərimə sədaqətlə əməl edirsə,
Bu adam salehdir və
Əlbəttə, yaşayacaq"
Xudavənd Rəbb belə bəyan edir.

10 "Deyək ki bu adamın bir oğlu olur.
Əgər bu oğul zorakılıq edib qan tökürsə,
Soydaşına qarşı bu işlərdən birini görürsə,
11 Atası bunlardan heç birini etmədiyi halda,
Oğul dağlarda gətirilən qurbandan yeyirsə,
Qonşusunun arvadını ləkələyirsə,
12 Fəqirə və yoxsula haqsızlıq edirsə,
Soyğunçuluq edirsə,
Girovu qaytarmırsa,
Gözlərini bütlərə dikirsə,
İyrənc işlər görürsə,
13 Sələmlə borc pul verib müamilə götürürsə,
Belə oğul yaşayacaqmı?
Xeyr, o yaşamayacaq.
Bütün bu iyrənc işləri gördüyü üçün öldürülməlidir.
Ölümü üçün də özü məsuliyyət daşıyacaq.

14 Deyək ki bu oğulun da bir oğlu olur.
Bu oğul atasının etdiyi bütün günahları görüb,
Diqqət edərək belə işlər etmirsə,
15 Dağlarda gətirilən qurbandan yemirsə,
Gözlərini İsrail nəslinin bütlərinə dikmirsə,
Qonşusunun arvadını ləkələmirsə,
16 Kimsəyə haqsızlıq etmirsə,
Girov almırsa,
Soyğunçuluq etmirsə,
Ac olana çörək verirsə,
Çılpaq olanı geyindirirsə,
17 Məzlumdan əl çəkirsə,
Sələm almırsa,
Müamilə götürmürsə,
Hökmlərimə əməl edib
Qaydalarıma görə rəftar edirsə,
Atasının günahına görə ölməyəcək,
Əlbəttə, yaşayacaq.

* **18:9** Lev. 18:5

18 Bu oğulun atası isə
İnsafsızlıqla qəddarlıq etdiyi üçün,
Soydaşını qarət etdiyinə görə,
Xalqı içində pis işlər gördüyü üçün
Öz təqsirindən ötrü, əlbəttə, öləcək.
19 Ancaq siz ‹atanın etdiyi təqsirin məsuliyyətini nə üçün oğul daşımasın?› deyirsiniz. Oğul ədalətli və saleh işlər gördü, bütün qaydalarıma riayət edib onlara əməl etdi. Əlbəttə, bu adam yaşayacaq. 20 * Yalnız günah işlədən adam öləcək. Oğul atanın təqsirinin məsuliyyətini daşımaz, ata da oğulun təqsirinin məsuliyyətini daşımaz. Saleh adam salehliyinin, pis adam isə pisliyinin əvəzini alacaq.
21 Pis adam etdiyi bütün günahlardan dönərsə, bütün qaydalarıma riayət edib ədalətli və saleh işlər görərsə, əlbəttə, ölməyib yaşayacaq. 22 Etdiyi günahlardan heç biri onun ayağına yazılmayacaq, gördüyü saleh işlərlə yaşayacaq". 23 Xudavənd Rəbb bəyan edir: "Elə bilirsiniz ki, Mən pis adamın ölümündən zövq alıram? İstəyirəm ki, o öz yolundan dönsün və yaşasın.
24 Ancaq saleh adam öz salehliyindən dönüb pislik edərsə, pis adamın etdiyi bütün iyrənc işləri görərsə, yaşayacaqmı? Etdiyi saleh işlərindən heç biri onun ayağına yazılmayacaq. Etdiyi xainlik və işlədiyi günahından ötrü öləcək.
25 Ancaq siz ‹Xudavəndin yolu düz deyil› deyirsiniz. Ey İsrail nəsli, indi qulaq asın: Mənimmi yolum düz deyil? Düz olmayan sizin yollarınız deyilmi? 26 Saleh adam öz salehliyindən dönüb pislik edərsə, buna görə öləcək. Bəli, etdiyi pisliyə görə öləcək. 27 Pis adam da etdiyi pislikdən dönüb ədalətli və saleh işlər görərsə, öz həyatını qoruyar. 28 Bir halda ki diqqət edib elədiyi bütün günahlardan dönürsə, əlbəttə, ölməyib yaşayacaq. 29 Ancaq İsrail nəsli ‹Xudavəndin yolu düz deyil› deyir. Ey İsrail nəsli, Mənimmi yollarım düz deyil? Düz olmayan sizin yollarınız deyilmi? 30 Buna görə, ey İsrail nəsli, sizin hər birinizi əməllərinizə görə mühakimə edəcəyəm" Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. "Tövbə edib bütün günahlarınızdan dönün ki, təqsir sizi məhvə sürükləməsin. 31 Etdiyiniz günahların hamısını üstünüzdən götürün, özünüzdə yeni ürək və yeni ruh yaradın. Nə üçün öləsiniz, ey İsrail nəsli?" 32 Xudavənd Rəbb bəyan edir: "Mən məhv olacaq adamın ölümündən zövq almıram. Buna görə də günahlardan dönün və yaşayın".

19

İsrail rəhbərləri üçün mərsiyə

1 Sən İsrail rəhbərləri üçün mərsiyə oxuyub söylə:
2 "Sənin anan nə idi?
Şirlər arasında dişi bir şir!
O, cavan aslanların içində yatardı,
Balalarını bəsləyərdi.
3 O, balalarından birini böyütdü,
Bala cavan bir şir oldu.
Şikar etməyi öyrəndi,
Adamları yeməyə başladı.
4 Millətlər onun xəbərini eşitdi,
Bu şir onların quyusuna düşüb ələ keçdi.
Burnuna halqa taxıb onu

* **18:20** Qanun. 24:16; 2Pad. 14:6; 2Saln. 25:4

Misir torpağına gətirdilər.
5 Dişi şir boş yerə gözlədiyini,
Ümid qalmadığını görəndə
Balalarından birini götürüb
Cavan bir şir etdi.
6 Bu bala şirlər arasında gəzirdi.
O da cavan bir şir olub
Şikar etməyi öyrəndi,
Adamları yeməyə başladı.
7 Onların qəsrlərini dağıtdı, *
Şəhərlərini viran etdi.
Bu şirin nərə səsindən
Ölkə və onun əhalisi dəhşət içində idi.
8 Ətraf ölkələrin millətləri
Onun üstünə gəldi,
Öz torlarını üzərinə atdı,
Bu şir onların quyusuna düşüb ələ keçdi.
9 Onun burnuna halqa taxıb qəfəsə saldılar.
Onu Babil padşahının yanına gətirdilər.
Sonra qalaya saldılar ki,
İsrail dağları üzərində
Bir daha səsi eşidilməsin.

10 Sənin anan da çay kənarındakı bağında
Əkilmiş bir üzüm tənəyi kimi idi.
Bol sulardan bəhərli oldu,
Çoxlu qol-budaq verdi.
11 Onun budaqları
Padşah əsası olacaq qədər gücləndi,
Boyu hündür ağaclara qədər ucaldı,
Onun çoxlu budaqları ilə
Hündürlüyü görünürdü.
12 Ancaq onu qəzəblə
Kökündən çıxarıb yerə atdılar,
Şərq küləyi onun meyvəsini qurutdu,
Möhkəm budaqları qoparıldı,
Onlar qurudu,
Onları od yandırıb-yaxdı.
13 O indi
Çöldə, quraq və susuz torpaqda əkildi.
14 Gövdəsinin bir budağından od çıxdı,
Onun meyvəsini yandırıb-yaxdı.
Onda padşah əsası olmaq üçün
Bir möhkəm budaq da qalmadı”.

Bu bir mərsiyə idi, mərsiyə olaraq da qalacaq».

20

Xəyanətkar İsrail

* **19:7** Qəsrlərini dağıtdı – arami tərcüməsində belədir, ibrani mətnində isə dul qadınlarını tanıdı.

1 Sürgünlüyümüzün yeddinci ilində, beşinci ayın onuncu günü İsrailin bəzi
ağsaqqalları Rəbdən soruşmaq üçün gəlib önümdə oturdu.
2 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 3 «Ey bəşər oğlu, İsrail ağsaqqallarına
söyləyib bildir ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: “Siz Məndən soruşmağa
gəldinizmi? Varlığıma and olsun ki, Mən sizin çağırışınıza cavab
verməyəcəyəm” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. 4 Onları mühakimə
edəcəksənmi, ey bəşər oğlu, mühakimə edəcəksənmi? Onlara ataларının
iyrənc işlərini bildirib söylə ki, 5 * Xudavənd Rəbb belə bəyan edir: “O gün
Mən İsraili seçdim, Yaqub nəslinin övladlarına and içdim, Misir torpağında
Özümü onlara aşkar etdim və ‹Allahınız Rəbb Mənəm› deyə and içdim. 6 O
gün söz verdim ki, onları Misir torpağından özləri üçün nəzərdə tutduğum
bütün ölkələrdən gözəl olan, süd və bal axan torpağa çıxaracağam. 7 Mən
onlara dedim: ‹Hər kəs gözünə xoş gələn iyrənc şeyləri atsın. Özünüzü
Misir bütləri ilə murdarlamayın, Allahınız Rəbb Mənəm›. 8 Ancaq onlar
Mənə qarşı üsyankar oldu və qulaq asmaq istəmədi. Heç biri gözünə xoş
gələn iyrənc şeyləri atmadı və Misir bütlərindən əl çəkmədi. Ona görə Mən
dedim: ‹Misir torpağında qəzəbimi üstlərinə tökəcəyəm, hədsiz qızğınlığımı
onlara göstərəcəyəm›. 9 Ancaq Mən Öz adım naminə elə etdim ki, aralarında
yaşadıqları millətlərin gözündə adım ləkələnməsin, çünki bu millətlərin gözü
önündə İsrail övladlarını Misir torpağından çıxarmaqla Özümü onlara göstərdim.
10 Mən onları Misir torpağından çıxarıb səhraya gətirdim. 11 * Onlara
qaydalarımı verib hökmlərimi bildirdim. Əgər insan bu hökmlərə əməl etsə,
onların vasitəsilə yaşayar. 12 * Onlara Öz Şənbə günlərimi də verdim ki,
Mənimlə onların arasında əlamət olsun və onları təqdis edənin Mən Rəbb
olduğunu bilsinlər. 13 Ancaq İsrail nəsli səhrada Mənə qarşı üsyankar oldu.
Qaydalarıma görə rəftar etmədilər, hökmlərimi rədd etdilər. Əgər insan
bu hökmlərə əməl edərsə, onların vasitəsilə yaşayar. Onlar Mənim Şənbə
günlərimə də heç məhəl qoymadı. Ona görə Mən dedim: ‹Səhrada onları məhv
etmək üçün qızğınlığımı üstlərinə tökəcəyəm›. 14 Ancaq Mən Öz adım naminə
elə etdim ki, millətlərin gözündə adım ləkələnməsin, çünki bu millətlərin gözü
önündə İsrail övladlarını Misirdən çıxarmışdım. 15 * Mən də səhrada onlara and
içdim ki, onları bütün ölkələrdən gözəl olan, özlərinə verdiyim süd və bal axan
torpağa gətirməyəcəyəm. 16 Çünki hökmlərimi rədd etdilər, qaydalarıma görə
rəftar etmədilər və Şənbə günlərimə məhəl qoymadılar. Ona görə ki onların
ürəkləri bütlərinə tərəf meyl edirdi. 17 Ancaq Mənim onlara yazığım gəldi,
onları həlak etmədim və səhrada qırıb-çatmadım.
18 Səhrada onların övladlarına dedim: ‹Ataларınızın qaydasına görə rəftar
etməyin, hökmlərinə riayət etməyin və onların bütləri ilə özünüzü murdar-
lamayın. 19 Allahınız Rəbb Mənəm. Mənim qaydalarıma görə rəftar edin,
hökmlərimə riayət edin və onlara əməl edin. 20 Şənbə günlərimi təqdis
edin. Qoy onlar Mənimlə sizin aranızda əlamət olsun. Onda biləcəksiniz
ki, Allahınız Rəbb Mənəm›. 21 Ancaq övladlar da Mənə qarşı üsyankar oldu.
Qaydalarıma görə rəftar etmədilər, hökmlərimə riayət və əməl etmədilər.
Əgər insan bu hökmlərə əməl etsə, onların vasitəsilə yaşayar. Onlar Mənim
Şənbə günlərimə də məhəl qoymadı. Ona görə Mən dedim: ‹Səhrada onları
məhv etmək üçün qəzəbimi üstlərinə tökəcəyəm, hədsiz qızğınlığımı onlara

* **20:5** Çıx. 6:2-8 * **20:11** Lev. 18:5 * **20:12** Çıx. 31:13-17 * **20:15** Say. 14:26-35

göstərəcəyəm›. 22 Ancaq Mən onlardan əl götürdüm və bunu Öz adım naminə
etdim ki, millətlərin gözündə adım ləkələnməsin, çünki bu millətlərin gözü
önündə İsrail övladlarını çıxarmışdım. 23 * Mən səhrada özlərinə and içib dedim
ki, onları millətlər arasına yayacağam, ölkələr arasına səpələyəcəyəm. 24 Çünki
onlar hökmlərimə əməl etmədi, qaydalarımı rədd etdi, Şənbə günlərimə məhəl
qoymadı və gözləri atalarının bütlərinə dikildi. 25 Mən də onlara xeyirli ol-
mayan qaydalar və həyat verə bilməyən hökmlər verdim. 26 İmkan verdim ki,
hər ilk doğulan övladı oddan keçirərək qurban etdikləri hədiyyələrlə özlərini
murdarlasınlar. Bunu etdim ki, onları dəhşətə salım, qoy bilsinlər ki, Rəbb
Mənəm”.

27 Ey bəşər oğlu, buna görə də İsrail nəslinə müraciət edib söylə ki, Xudavənd
Rəbb belə deyir: “Atalarınız bununla yenə xəyanət edərək Mənə küfr etdi.
28 Mən onları vəd etdiyim torpağa gətirəndə hər yüksək təpəni, hər qollu-
budaqlı ağacı görüb qurbanlarını orada kəsdilər, Mənim qəzəbimə səbəb olan
qurbanlarını orada təqdim etdilər, ətirli təqdimlərini orada qoydular və içmə
təqdimlərini orada səpdilər. 29 Ona görə Mən onlara dedim: ‹Getdiyiniz o
səcdəgah nədir?› Bura indiyə qədər Bama * adlanır”.

30 Buna görə də İsrail nəslinə söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: “Siz
atalarınızın yolu ilə gedib onların iyrənc işləri ilə pozğunluq edərək özünüzü
murdar edərsinizmi? 31 İndiyə qədər hədiyyələr gətirərək oğullarınızı oda qur-
ban verərək özünüzü bütlərinizlə murdar edirsiniz. Hələ bununla da Məndən
soruşmaq istəyirsiniz, ey İsrail nəsli?” Xudavənd Rəbb bəyan edir: “Varlığıma
and olsun ki, Məndən soruşmağınıza icazə verməyəcəyəm. 32 Ağlınıza gələn şey
heç vaxt həyata keçməyəcək. Siz deyirdiniz: ‹Millətlər, yadelli tayfalar kimi
biz də ağaca və daşa sitayiş edəcəyik›”.

33 Xudavənd Rəbb bəyan edir: “Varlığıma and olsun ki, sizin üzərinizdə
qüdrətli əllə, uzanan qolla və güclü qəzəblə hökmən padşahlıq edəcəyəm.
34 Mən sizi qüdrətli əllə, uzanan qolla və güclü qəzəblə xalqlar arasından
çıxaracağam, səpələndiyiniz ölkələrdən bir yerə toplayacağam. 35 Sizi xalqların
səhrasına gətirəcək və orada üz-üzə mühakimə edəcəyəm. 36 Atalarınızı
Misir torpağının səhrasında necə mühakimə etdimsə, sizi də eləcə mühakimə
edəcəyəm” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. 37 “Sizi əsanın altından keçirəcək
və əhdlə bağlayacağam. 38 Sizin aranızdan Mənə qarşı üsyankar olanları
və qanunsuzluq edənləri ayıracağam. Onları müvəqqəti qaldıqları ölkədən
çıxaracağam, ancaq İsrail torpağına girməyəcəklər. Onda biləcəksiniz ki, Rəbb
Mənəm”. 39 Xudavənd Rəbb belə deyir: “Siz ey İsrail nəsli, gedin hər
biriniz öz bütlərinizə qulluq edin. Ancaq bundan sonra Mənə qulaq asacaq,
hədiyyələriniz və bütlərinizlə bir daha müqəddəs adımı ləkələməyəcəksiniz”.

40 Xudavənd Rəbb bəyan edir: “Müqəddəs dağım olan İsrailin uca dağında,
həmin ölkədə hamı – bütün İsrail nəsli Mənə qulluq edəcək. Orada onlar-
dan razı olacağam. Bütün müqəddəs şeylərinizlə birgə təqdimlərinizi və ən
seçmə hədiyyələrinizi sizdən qəbul edəcəyəm. 41 Sizin arasında çıxardığım və
səpələndiyiniz ölkələrdən topladığım zaman ətirli təqdim kimi sizdən razı
qalacağam. Millətlərin gözü önündə sizin aranızda müqəddəs tutulacağam.
42 Sizi atalarınıza verməyi vəd etdiyim torpağa – İsrail torpağına gətirdiyim
zaman biləcəksiniz ki, Rəbb Mənəm. 43 Orada əməllərinizi və bütün işlərinizi
yada salacaqsınız, bu işlərlə siz özünüzü murdar etdiniz. Etdiyiniz bütün

* **20:23** Lev. 26:33 * **20:29** Bama – ibrani dilində səcdəgah, həmçinin *ba* – getmək, *ma* – nədir deməkdir.

pisliklərə görə öz-özünüzdən iyrənəcəksiniz. 44 Ey İsrail nəsli, pis əməllərinizə
və pozğun işlərinizə görə deyil, ancaq Öz adım naminə sizinlə belə rəftar
edəndə biləcəksiniz ki, Rəbb Mənəm" Xudavənd Rəbb belə bəyan edir».
45 Mənə yenə Rəbbin sözü nazil oldu: 46 «Ey bəşər oğlu, üzünü cənuba doğru
çevirib cənuba tərəf danış və Negev meşəsinə qarşı peyğəmbərlik et. 47 Negev
meşəsinə söylə ki, Rəbbin sözünü dinləsin. Xudavənd Rəbb belə deyir: "Mən
sənin içində od yandıracağam və səndə olan bütün yaşıl və quru ağacları
yandırıb-yaxacaq. Alışan alov sönməyəcək, cənubdan şimala qədər bütün üzlər
odda qovrulacaq. 48 Bütün bəşər görəcək ki, odu Mən Rəbb alışdırdım və o
sönməyəcək"». 49 Mən dedim: «Ah, ya Xudavənd Rəbb! Onlar mənim barəmdə
belə deyir: "Bu adam ancaq məsəllərlə danışır, elə deyilmi?"»

21

Rəbbin cəza qılıncı

1 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 2 «Ey bəşər oğlu, üzünü Yerusəlimə
tərəf çevirib Müqəddəs məkanlara qarşı danış və İsrail torpağının əleyhinə
peyğəmbərlik et. 3 Sən İsrail torpağına söylə ki, Rəbb belə deyir: "Budur, Mən
sənin əleyhinəyəm. Qılıncımı qınından çıxararaq sənin içində olan salehi də, pis
adamı da qırıb-çatacağam. 4 Sənin içində olan salehi də, pis adamı da qırıb-
çatım deyə Mənim qılıncım cənubdan şimaladək ərazidə yaşayan bütün bəşərin
üzərinə enmək üçün qınından çıxacaq. 5 Onda bütün bəşər biləcək ki, Mən Rəbb
qılıncımı qınından çıxardım və bir daha yerinə qayıtmayacaq".
6 İçini çək, ey bəşər oğlu, sən belini büküb onların gözü önündə acı-acı içini
çək. 7 Onlar sənə "Nəyə görə içini çəkirsən?" söyləyəndə onlara deyərsən:
"Gələn xəbərə görə. Hər ürək əriyəcək, hər əl yanına düşəcək, bütün ruhlar
zəifləyəcək və bütün dizlər titrəyəcək. O xəbər gəlir, bunlar yerinə yetəcək"
Xudavənd Rəbb belə bəyan edir».
8 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 9 «Ey bəşər oğlu, peyğəmbərlik edib söylə
ki, Xudavənd belə deyir:
"Söylə ki, qılınc, qılınc
İtilənib, cilalanıb.
10 Öldürmək üçün itilənib,
Şimşək kimi çaxsın deyə cilalanıb.
Necə sevinə bilərik?
Qılınc oğlumun əsasına
Hər hansı bir əl ağacı kimi xor baxdı.
11 Qılınc əldə tutulmaq üçün
Cilalanmağa verildi.
Öldürənin əlinə verilsin deyə
İtilənib cilalandı.
12 Ey bəşər oğlu, fəryad edib ağla.
Çünki bu qılınc xalqıma və
Bütün İsrail rəhbərlərinə qarşı qalxıb.
Onlar xalqımla birgə
Qılınca təslim edildi.
Bunun üçün sinə döy".
13 Xudavənd Rəbb bəyan edir:
"Qarşıda sınaq var.
Qılıncın xor baxdığı əsa
Daha salamat qalmazsa, nə olar?

14 Sən ey bəşər oğlu, peyğəmbərlik et,
Əllərini bir-birinə vur.
Qoy qılınc iki, üç dəfə vursun.
O öldürən bir qılıncdır,
Çoxlu adam qıran,
İnsanı hər tərəfdən saran qılıncdır.
15 Onların ürəyi ərisin,
Yerə sərilənlər çox olsun deyə
Bütün darvazalarında qırğın qılıncı qoydum.
Ah, o, şimşək kimi parıldadı,
Öldürmək üçün sıyrıldı.
16 Ey qılınc, sağa-sola dönüb kəs,
Sağa dön, sola dön,
Üzün hara çevrilsə, ora get.
17 Mən də əllərimi bir-birinə vuracağam,
Beləcə qəzəbimi yatırdacağam.
Bunu Mən Rəbb söylədim”».

18 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 19 «Sən ey bəşər oğlu, Babil padşahının qılıncının gəlməsi üçün iki yol hazırla, ikisi də bir ölkədən çıxsın. Bir yerdə nişan qoy, onu şəhər yolunun başında qoy. 20 Qılınc Ammon övladlarının Rabba şəhərinə, Yəhudaya və qalalı Yerusəlimə yönəlsin deyə yol hazırla. 21 Çünki Babil padşahı yolayrıcında – iki yolun başında falçılıq etmək üçün dayanacaq. Oxları qarışdıracaq, ev bütlərindən soruşacaq, kəsilən bir heyvanın qaraciyərinə baxacaq. 22 Onun sağ əlində Yerusəlimi göstərən fal var. Orada qoçbaşı alətləri qoyacaq, öldürmək əmri verəcək, döyüş nidası ucaldacaq, qoçbaşı alətlərini darvazaların önündə qoyacaq, torpaq qalağı və mühasirə divarları düzəldəcək. 23 Onunla and içib saziş bağlayanlar falın yalan olduğunu güman edəcək. Ancaq padşah təqsirlərini xatırlayıb onları əsir alacaq.

24 Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: “İndi ki təqsirlərinizi və üsyankarlığınızı göstərməklə bunları yada saldınız, bütün işlərinizdə günahlarınız aşkara çıxdı və yada salındınız, mütləq əsir düşəcəksiniz. 25 Sən ey murdar və pis olan İsrail rəhbəri, günün çatdı, nəhayət, cəza vaxtın gəldi”. 26 Xudavənd Rəbb belə deyir: “Çalmanı və tacı götür. Daha bu belə olmayacaq. Alçalanı yüksəlt, yüksələni alçalt. 27 Viran, viran, viran qoyacağam şəhəri! Haqq sahibi gələnə qədər bərpa olunmayacaq. Mən şəhəri ona verəcəyəm”.

28 * Sən ey bəşər oğlu, peyğəmbərlik edib söylə ki, Ammonlular və onların etdikləri təhqirə görə Xudavənd Rəbb belə deyir:
“Qılınc, qılınc həlak etmək üçün sıyrılıb,
Qırğın üçün itilənib ki,
Şimşək kimi parlasın.
29 Elə bir zamanda ki
Sənə boş görüntülər görünür,
Sənə yalan falçılıq açırlar.
Ölməli olan pis adamların
Boyunlarına enəcəksən, ey qılınc!
Bu adamların günü çatdı,
Nəhayət, cəza vaxtı gəldi.
30 Qılınc qınına qoyulsun!

* **21:28** Yer. 49:1-6; Yez. 25:1-7; Amos 1:3-15; Sef. 2:8-11

Səni yaradıldığın yerdə,
Doğulduğun ölkədə mühakimə edəcəyəm.
31 Qəzəbimi üstünə tökəcəyəm,
Hiddətimin odunu üstünə püfləyəcəyəm,
Səni vəhşi adamlara təslim edəcəyəm.
Onlar məhv etməkdə mahirdir.
32 Sən oda qida olacaqsan,
Ölkə içində qanın töküləcək.
Daha yada salınmayacaqsan,
Çünki Mən Rəbb bunu söylədim”».

22

Yerusəlimin günahları

1 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 2 «Sən ey bəşər oğlu, mühakimə edəcəksənmi, qan tökən şəhəri mühakimə edəcəksənmi? Gəl bütün iyrənc işlərini ona bildir. 3 Ona söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: “Əcəli gəlsin deyə öz içində qan tökən bütlər düzəldərək özünü murdarlayan şəhər! 4 Sən tökdüyün qana görə təqsirkar oldun, düzəltdiyin bütlərə görə murdar oldun. Sən əcəlini yaxınlaşdırdın, ömrün sona çatdı. Buna görə də səni millətlər içində rüsvayçılıq, bütün ölkələr arasında istehza hədəfinə çevirdim. 5 Ey adı pisliyə çıxan, fitnə dolu şəhər, yaxın olanlar da, uzaq olanlar da sənə istehza edəcək. 6 Budur, sənin içində olan hər bir İsrail rəhbəri əlindən gəldiyi qədər qan tökür. 7 * * Sənin içində ata-anaya hörmət edilmir, sənin içində qəribə qarşı zorakılıq, yetimə və dul qadına haqsızlıq edilir. 8 * Müqəddəs şeylərimə xor baxdın, Şənbə günlərimə məhəl qoymadın. 9 Sənin içində qan tökmək istəyən böhtançı adamlar var. Sənin içində dağlarda gətirilən qurbandan yeyir, şəhvətə qapılırlar. 10 * Sənin içində ögey anaları ilə yatanlar, aybaşı olub murdarlanan qadınları zorlayanlar var. 11 Sənin içində kimi qonşusunun arvadı ilə iyrənc iş edir, kimi həyasızlıqla gəlinini murdar edir, kimi öz atasının qızını – bacısını zorlayır. 12 * * Sənin içində qan tökmək üçün rüşvət alırlar. Sələm və müamilə ilə pul verirsən, zorakılıqla qonşularından haqsız muzd alırsan. Beləcə Məni unutdun” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir.

13 “Əldə etdiyin haqsız muzddan ötrü və sənin içində tökülən qana görə əllərimi bir-birinə vururam. 14 Sənə qarşı hərəkətə gəldiyim gün ürəyində taqət olacaqmı, qollarında qüvvət qalacaqmı? Mən Rəbb bunu söylədim və hökmən yerinə yetirəcəyəm. 15 Səni millətlər arasına yayacağam, ölkələr arasına səpələyəcəyəm, içindəki murdarlığı məhv edəcəyəm. 16 Millətlərin gözündə ləkələnəcəksən. Onda biləcəksən ki, Rəbb Mənəm”».

17 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 18 «Ey bəşər oğlu, mənim üçün İsrail nəsli metal tullantısına çevrilib. Hamısı soba içində qalan tunca, qalaya, dəmirə, qurğuşuna bənzəyir, gümüş tullantısı kimidir. 19 Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: “İndi ki hamınız metal tullantısı kimi oldunuz, Mən sizi Yerusəlimə yığacağam. 20 Əritmək üçün odu üfürüb gümüşü, tuncu, dəmiri, qurğuşunu və qalayı necə sobada toplayırlarsa, Mən də eləcə sizi qəzəb və hiddətimlə toplayacağam, sizi şəhərə qoyub əridəcəyəm. 21 Sizi toplayıb qəzəbimin odunu üstünüzə üfürəcəyəm və şəhərin içində əriyəcəksiniz. 22 Soba içində gümüş necə

* **22:7** Çıx. 20:12; Qanun. 5:16 * **22:7** Çıx. 22:21-22; Qanun. 24:17 * **22:8** Lev. 19:30; 26:2
* **22:10** Lev. 18:7-20 * **22:12** Çıx. 23:8; Qanun. 16:19 * **22:12** Çıx. 22:25; Lev. 25:36-37; Qanun. 23:19

əridilirsə, siz də şəhərin içində əriyəcəksiniz. Onda biləcəksiniz ki, üstünüzə qəzəbimi tökən Mən Rəbbəm”».

23 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 24 «Ey bəşər oğlu, ona söylə: “Sən qəzəb
günündə təmizlənməmiş, üstünə yağış yağmamış bir torpaqsan. 25 Ölkənin
peyğəmbərləri nərildəyən, ovunu parçalayan aslan kimi orada tələ qurdu,
canlara qıydı, xəzinə və qiymətli şeylər ələ keçirdi, şəhərdə çoxlu qadınları dul
qoydu. 26 * Kahinləri Mənim qanunumu pozdu, müqəddəs şeylərimi murdar-
ladı, müqəddəs şeyi adi şeydən ayırmadı, murdar şeylə pak şey arasındakı fərqi
öyrətmədi. Onlar Mənim Şənbə günlərimə göz yumdu və müqəddəsliyimə
etinasızlıq etdi. 27 Ölkə içindəki başçıları ovunu parçalayan canavar kimidir,
haqsız muzd əldə etmək üçün qan tökür, cana qıyırlar. 28 Peyğəmbərləri
uydurma görüntülər görüb, yalan fal açaraq bu günahların üstünə suvaq vurur.
Mən Rəbb elə deməd iyim halda ‹Xudavənd Rəbb belə deyir› söyləyirlər. 29 Ölkə
xalqı isə bir-birini qarət edərək soyğunçuluqla məşğuldur. Onlar məzlumu
və fəqiri incidir, haqsız yerə qəribə zülm edir. 30 Onların içində bir adam
axtardım ki, divarı təmir etsin və Mənim hüzurumda ölkə naminə divardakı
dəliklərin önündə dayansın ki, oranı yerlə yeksan etməyim, ancaq belə
adam tapmadım. 31 Buna görə də üstlərinə qəzəbimi tökəcəyəm, hiddətimlə
onları yandırıb məhv edəcəyəm. Əməllərinin əvəzini başlarına gətirəcəyəm”
Xudavənd Rəbb belə bəyan edir».

23

İki pozğun qadınla müqayisə

1 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 2 «Ey bəşər oğlu, eyni ananın qızları
olan iki qadın var idi. 3 Onlar cavanlıqlarında Misirdə olarkən fahişəlik etdi.
Onların döşləri orada əlləşdirildi, qızlıq sinələrinə orada əl sürtüldü. 4 Bu
qadınlardan böyüyünün adı Ohola, bacısınınkı isə Oholiva idi. Onlar Mənimki
oldu, oğullar və qızlar doğdu. Ohola Samariyaya, Oholiva Yerusəlimə verilən
addır.

5 Ohola Mənimki olarkən fahişəlik etdi. Oynaşları olan qonşu Aşşurlulara
aludə oldu. 6 Onların hamısı mavi paltar geyinmiş valilər və başçılar,
cazibədar cavanlar, atlara minmiş adamlar idi. 7 Onlarla fahişəlik etdi.
Onların hamısı Aşşurun ən seçmə adamları idi. Ohola kimə aludə oldusa,
onun bütün bütləri ilə özünü murdar etdi. 8 Misirdə başladığı fahişəliyindən
əl çəkmədi. Çünki cavanlığında onunla yatmışdılar, qızlıq sinəsinə əl
sürtmüşdülər, şəhvətlərini onun üstünə tökmüşdülər. 9 Buna görə də onu aludə
olduğu oynaşlarına – Aşşur övladlarına təslim etdim. 10 Onlar Oholanın ayıbını
açdı, oğullarını və qızlarını əlindən aldı, özünü isə qılıncla öldürdü. O, qadınlar
arasında rüsvay oldu, onun hökmünü yerinə yetirdilər.

11 Onun bacısı Oholiva bunu gördü, amma Oholivanın şəhvəti daha qızğın,
fahişəliyi bacısından daha betər idi. 12 O da qonşuları Aşşur övladlarına –
valilərə və başçılara, dəbdəbə ilə geyinmiş, atlara minmiş adamlara aludə
oldu. Onların hamısı cazibədar cavanlar idi. 13 Mən gördüm ki, o da
murdarlanıb və hər iki qadın eyni yolu gedir. 14 Oholiva get-gedə fahişəliyini
artırdı, çünki divara oyulmuş insan təsvirlərini – 15 bellərinə qurşaq, başlarına
böyük çalma bağlamış Xaldeylilərin qırmızı rəngli şəkillərini gördü. Onların
hamısı əsillərinə görə Xaldey ölkəsindən olan Babil zabitlərinə bənzəyirdi.
16 Oholiva görən kimi onlara aludə oldu və onların yanına – Xaldey ölkəsinə

* **22:26** Lev. 10:10; Yez. 44:23

qasidlər göndərdi. 17 Babil övladları Oholivanın yanına, işrət yatağına gəlib
şəhvətləri ilə onu murdarladı. O onlarla murdar olandan sonra onlardan
iyrəndi. 18 O, fahişəliyini göstərəndə, ayıbını açanda ürəyim bacısından iyrənən
kimi ondan da iyrəndi. 19 Misir torpağında fahişəlik etdiyi gənclik çağını yada
salıb fahişəliyini daha da artırdı. 20 Cinsiyyət üzvü eşşəyinki kimi, toxumları
ayğırınkı kimi olan oynaşlarına aludə oldu. 21 Beləcə sən gənclik çağında
etdiyin pozğunluğa qayıtdın. O zaman Misirlilər sənin sinənə əl sürtərək cavan
döşlərini əlləşdirirdi.

22 Buna görə də, ey Oholiva, Xudavənd Rəbb belə deyir: “Bax iyrəndiyin
oynaşlarını sənə qarşı təhrik edəcək, hər tərəfdən sənin üstünə gətirəcəyəm.
23 Babillilərlə bütün Xaldeyliləri, Peqod, Şoa və Qoa xalqını, bütün Aşşurluları
gətirəcəyəm. Onlar cazibədar cavanlar, valilər, başçılar, zabitlər və məşhur
adamlardır. Hamısı da atlara minib. 24 Onlar silahlarla, müharibə və yük
arabaları ilə, çoxlu xalqdan ibarət qoşunla üstünə gələcək, sipərlə, qalxanla və
dəbilqə ilə hər tərəfdən sənə qarşı düzüləcəklər. Hökm etmək ixtiyarını onlara
verəcəyəm, öz hökmlərinə görə səni mühakimə edəcək. 25 Qısqanclığımı sənə
qarşı çevirəcəyəm, səninlə qəzəblə rəftar edəcəklər. Burnunu və qulaqlarını
kəsib salacaqlar, sağ qalanların qılıncla həlak olacaq. Oğullarını və qızlarını
əsir alacaqlar, sağ qalanlarını od yandırıb məhv edəcək. 26 Sənin paltar-
larını soyunduracaq, gözəl bəzəklərini alacaqlar. 27 Beləcə Misir torpağından
gətirdiyin pozğunluğuna və fahişəliyinə son qoyacağam. Bu şeylərin artıq
həsrətini çəkməyəcək, daha Misiri yada salmayacaqsan”. 28 Çünki Xudavənd
Rəbb belə deyir: “Səni nifrət etdiyin adamlara, iyrəndiyin adamlara təslim
edəcəyəm. 29 Onlar səninlə nifrətlə rəftar edəcək, bütün zəhmətinin bəhrəsini
əlindən alacaq, səni lüt və çılpaq qoyacaq. Beləcə fahişəliyinin ayıbı üzə
çıxacaq. Pozğunluğun və fahişəliyin 30 bunları sənin başına gətirdi, çünki başqa
millətlərlə birgə fahişəlik etdin, onların bütləri ilə murdar oldun. 31 Öz bacının
yolu ilə getdin. Buna görə də onun kasasını sənin əlinə verəcəyəm”.
32 Xudavənd Rəbb belə deyir:
“Sən bacının kasasından içəcəksən.
O dərin və genişdir.
Sənə gülüb istehza edəcəklər,
Çünki dopdolu bir kasadır.
33 Sərxoşluq və kədərlə dolacaqsan.
Bacın Samariyanın kasası
Dəhşət və viranəlik kasasıdır.
34 Bu kasadan içəcəksən,
Onu boşaldacaqsan,
Parçalarını gəmirəcəksən,
Köksünü yırtacaqsan”.
Çünki bunu Mən söylədim,
Xudavənd Rəbb belə bəyan edir.

35 Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: “İndi ki Məni unutdun, Mənə
arxa çevirdin, pozğunluğun və fahişəliyin üçün cəzanı çək”».

36 Rəbb mənə dedi: «Ey bəşər oğlu, Oholanı və Oholivanı mühakimə
edəcəksənmi? Elə isə iyrənc işlərini özlərinə bildir. 37 Çünki onlar xəyanət etdi
və əlləri qana batıb. Onlar bütlərə səcdə edib xəyanət etdi. Hətta Mənim üçün
doğduqları oğullarını bütlərə yemək olmaq üçün təqdim etdilər. 38 Mənə qarşı
hələ bunları da etdilər: həmin gün Müqəddəs məkanımı murdar etdilər, Şənbə
günlərimə məhəl qoymadılar. 39 Onlar bütləri üçün övladlarını kəsdikdən sonra

həmin gün Müqəddəs məkanıma girərək oranı murdarladılar. Üstəlik bunu məbədimin ortasında etdilər.
40 Bundan başqa, qasidlər göndərib uzaqdan gələn adamlar gətirtdilər. Bu adamlar gələndə sən onlar üçün yuyundun, gözlərinə sürmə çəkdin və bərbəzək taxdın. 41 Möhtəşəm divan üzərində oturdun. Onun önündə hazırlanmış süfrə var idi. Mənim buxurumu və zeytun yağımı onun üstünə qoydun. 42 Ətrafında kef edən bir dəstənin gurultusu yüksəldi. Bayağı adamlar dəstəsi ilə səhradan Sevalılar oraya gətirildi. O iki qadının biləklərinə bilərziklər, başlarına şərəf tacları qoydular.
43 Mən zinakarlıqda qarımış qadın barədə dedim: "İndi qoy onlar bu qadınla zina etsin, çünki o, fahişədir". 44 Fahişənin yanına girən kimi onun yanına girdilər. Beləcə pozğun qadınlar olan Ohola ilə Oholivanın yanına girdilər. 45 Amma saleh adamlar zina edən qadına verilən cəzanı, qan tökən qadına verilən cəzanı onlara verəcək, çünki bu qadınlar zina edib və əlləri qana batıb.
46 Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: "Üstlərinə bir qoşun gətir və onları dəhşətə, talana düçar et. 47 Bu qoşun onları daşqalaq edəcək və qılıncla doğrayacaq. Oğullarını və qızlarını öldürüb evlərini yandıracaqlar. 48 Ölkədə olan pozğunluğa son qoyacağam. Bütün qadınlar bundan dərs alıb sizin kimi pozğunluq etməyəcək. 49 Pozğunluğunuzun cəzasını öz başınıza gətirəcəklər. Bütlərinizə tapınmağınızın əvəzini alacaqsınız. Onda biləcəksiniz ki, Xudavənd Rəbb Mənəm"».

24

Paslanmış qazanla müqayisə

1 Sürgünlüyümüzün doqquzuncu ilində, onuncu ayın onuncu günü mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 2 * «Ey bəşər oğlu, bu günün, məhz bu günün tarixini qeyd elə. Çünki Babil padşahı məhz bu gün Yerusəlimi mühasirəyə aldı. 3 Bu üsyankar xalqa bir məsəl danışıb söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir:
"Qazanı oda qoy, oda qoy,
İçinə su doldur.
4 Ətin parçalarını, ən yaxşı parçalarını,
Budu və döşü oraya yığ.
Onu seçilmiş sümüklərlə doldur.
5 Sürüdən ən yaxşı heyvanları götür,
Qazanın altına isə odun * yığ.
Qoy içindəki su qaynasın ki,
Qazandakı sümükləri də bişsin".

6 Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir:
"Qan tökən şəhərin vay halına!
Ora pas tutmuşdur,
Öz pasından təmizlənməmiş qazana bənzəyir.
Püşk atmadan əti parça-parça qazandan çıxarın.
7 Çünki onun tökdüyü qan hələ içindədir.
Qanı tozla örtmək üçün hətta yerə də tökmədi,
Düz çılpaq qayanın üstünə axıtdı.
8 Mən də qəzəbi alovlandıraraq
Qisas alınsın deyə

* **24:2** 2Pad. 25:1; Yer. 52:4 * **24:5** Odun – ibrani mətnində sümüklər.

Onun qanını çılpaq bir qayanın
Üstünə tökdüm ki, örtülməsin”.

9 Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir:
“Qan tökən şəhərin vay halına!
Mən də odun qalağını böyüdəcəyəm.
10 Odunları yığ, odu alovlandır,
Əti yaxşı bişir,
Ədviyyatını qat,
Sümüklər də yansın.
11 Onun közləri üstünə
Qazanı boş qoy ki, qızsın,
Misi yansın,
İçindəki murdarlığı getsin,
Pası ərisin.
12 Bütün zəhmət hədər getdi,
Qalın pası ərimək bilmir,
Pası odla da çıxmır.
13 Etdiyin pozğunluq səni murdarladı,
Səni təmizləmək istədim,
Amma sən təmizlənmək istəmədin.
Sənə qarşı qəzəbim yatana qədər
Öz murdarlığından təmizlənməyəcəksən.
14 Mən Rəbb bunu söylədim,
Vaxt çatdı ki, yerinə yetirim.
Çəkinməyəcəyəm, acımayacağam,
Peşman olmayacağam.
Adətlərinə və əməllərinə görə cəzalanacaqsan”
Xudavənd Rəbb belə deyir».

Yezekelin arvadının ölümü

15 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 16 «Ey bəşər oğlu, gözündə çox qiymətli olan bir nəfəri bir zərbə ilə əlindən alacağam. Amma sən yas tutma, ağlayıb göz yaşı tökmə. 17 İçin-için ağla, ölülər üçün yas tutma. Çalmanı başına qoyub çarığını ayağına gey. Üzünün alt hissəsini örtmə, yas tutanların † çörəyini yemə».

18 Mən səhər xalqa bu sözləri söylədim. Axşamüstü arvadım öldü. Ertəsi gün səhər mənə əmr olunanı etdim. 19 Xalq mənə dedi: «Etdiyin bu şeylərin bizə nə dəxli var? Bizə bildirməzsən?» 20 Mən onlara dedim: «Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 21 İsrail nəslinə söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: “Öyündüyünüz güc mənbəyinizi, gözünüzdə ən qiymətli olan şeyi, ürəyinizin arzusu olan Müqəddəs məkanımın murdarlanmasına izin verəcəyəm. Arxada qoyduğunuz oğullarınız və qızlarınız qılıncdan keçiriləcək. 22 Mən nə etdimsə, siz də elə edəcəksiniz: üzünüzün alt hissəsini örtməyəcəksiniz, yas tutanların çörəyini yeməyəcəksiniz. 23 Çalmanız başınızda, çarığınız ayağınızda olacaq. Yas tutmayacaq, ağlamayacaqsınız, ancaq təqsirlərinizin içində əriyib yox olacaq, baş-başa verib inləyəcəksiniz. 24 Yezekel sizə bir əlamət olacaq: o nə edəcəksə, siz də onu edəcəksiniz. Bu hadisələr olanda biləcəksiniz ki, Xudavənd Rəbb Mənəm”.

† **24:17** Yas tutanların – arami və latın tərcümələrində belədir, ibrani mətnində isə adamların.

25 Sən ey bəşər oğlu, qalalarını, sevinc və izzətlərini, gözlərində qiymətli
olan şeyi, ürəklərinin arzusunu, oğulları ilə qızlarını onlardan aldığım vaxt –
26 o gün fəlakətdən qaçıb qurtulan bir nəfər gəlib sənə bu xəbəri bildirəcək.
27 O gün bu qaçağın yanında dilin açılacaq, onunla danışacaq, artıq dinməz
qalmayacaqsan. Beləcə onlar üçün bir əlamət olacaqsan. Onda biləcəklər ki,
Rəbb Mənəm».

25

Ammonluların əleyhinə peyğəmbərlik

1 * Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 2 «Ey bəşər oğlu, üzünü Ammon
övladlarına tərəf çevir və onların əleyhinə peyğəmbərlik et. 3 Ammon
övladlarına söylə ki, Xudavənd Rəbbin sözünü dinləsinlər. Xudavənd Rəbb belə
deyir: “Siz Müqəddəs məkanım ləkələnəndə, İsrail torpağı viran ediləndə və
Yəhuda nəsli sürgünə gedəndə ‹nə yaxşı› dediniz. 4 Buna görə də Mən icazə
verəcəyəm ki, şərq xalqları sizin torpağınızı fəth etsin. Onlar torpağınızda
yurd salacaq, çadır quracaq. Meyvələrinizi onlar yeyəcək, südünüzü onlar
içəcək. 5 Rabbanı dəvələr üçün otlağa, Ammon övladlarının torpağını sürülər
üçün ağıla çevirəcəyəm. Onda biləcəksiniz ki, Rəbb Mənəm”. 6 Xudavənd Rəbb
belə deyir: “İndi ki siz əllərinizi bir-birinə vurub ayaqlarınızı yerə döydünüz
və İsrail torpağını təhqir edib fəlakətinə bütün qəlbinizlə sevindiniz, 7 Mən də
sizə qarşı əlimi uzadıb sizi qarət malı kimi millətlər arasında bölüşdürəcək,
xalqlar sırasından silib-atacaq, ölkələr içindən yox edəcək və məhv edəcəyəm.
Onda biləcəksiniz ki, Rəbb Mənəm”.

Moavlıların əleyhinə peyğəmbərlik

8 * Xudavənd Rəbb belə deyir: “Moav və Seir xalqı deyir ki, budur, daha
Yəhuda nəslinin başqa xalqlardan fərqi yoxdur. 9 Buna görə də Mən Moavın
sərhədini açıb ölkənin şöhrəti olan sərhəd şəhərlərini – Bet-Yeşimotu, Baal-
Meonu, Qiryatayimi müdafiəsiz qoyacağam. 10 Ammonlular bir daha xalqlar
arasında yada salınmasınlar deyə Moavı Ammonluların torpağı ilə birlikdə
şərq xalqlarına verəcəyəm. 11 Beləcə Moav xalqını cəzalandıracağam. Onda
biləcəklər ki, Rəbb Mənəm”.

Edomluların əleyhinə peyğəmbərlik

12 * Xudavənd Rəbb belə deyir: “Edom qisas alaraq Yəhuda nəsli ilə pis
rəftar etdi, onlardan intiqam alaraq böyük təqsir etdi”. 13 Buna görə də
Xudavənd Rəbb belə deyir: “Edom torpağına əlimi uzadıb insanı da, heyvanı
da oradan silib-atacaq, ölkəni viran edəcəyəm. Temandan Dedana qədər
Edomlular qılıncla vurulub həlak olacaq. 14 Mən xalqım İsrail vasitəsilə
Edomdan Öz qisasımı alacağam. İsraillilər Edomda qəzəb və hiddətimə görə
rəftar edəcək. Beləcə Edomlular Mənim qisasımın nə olduğunu anlayacaq”
Xudavənd Rəbb belə bəyan edir.

Filiştlilərin əleyhinə peyğəmbərlik

15 * Xudavənd Rəbb belə deyir: “Filiştlilər Yəhudadan qisas alaraq pis rəftar
etdi, ürəklərindəki əbədi ədavətlə onu yerlə yeksan edərək intiqam aldı”.
16 Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: “Mən Filiştlilərə qarşı əlimi uzadıb

* **25:1** Yer. 49:1-6; Yez. 21:28-32; Amos 1:13-15; Sef. 2:8-11 * **25:8** Yeş. 15:1–16:14; 25:10-12; Yer. 48:1-47; Amos 2:1-3; Sef. 2:8-11 * **25:12** Yeş. 34:5-17; 63:1-6; Yer. 49:7-22; Yez. 35:1-15; Amos 1:11-12; Avd. 1-14; Mal. 1:2-5 * **25:15** Yeş. 14:29-31; Yer. 47:1-7; Yoel 3:4-8; Amos 1:6-8; Sef. 2:4-7; Zək. 9:5-7

Keretliləri silib-atacağam, dəniz sahilində yaşayanlardan salamat qalanları məhv edəcəyəm. 17 Onları şiddətlə məzəmmətləyib böyük qisaslar alacağam. Onlardan qisas alanda biləcəklər ki, Rəbb Mənəm"».

26

Sur şəhərinin əleyhinə peyğəmbərlik

1 * Sürgünlüyümüzün on birinci ilində, ayın birinci günü mənə Rəbbin bu
sözü nazil oldu: 2 «Ey bəşər oğlu, Yerusəlimə qarşı Sur belə dedi: "Nə yaxşı ki
xalqların qapısı olan şəhər dağıldı, darvazaları mənim üçün açıldı. O dağıldığı
üçün mən varlanacağam". 3 Bu sözlərə görə Xudavənd Rəbb belə deyir: "Ey
Sur, Mən sənə qarşı gəlirəm. Dəniz necə dalğalarını coşdurursa, Mən də eləcə
çoxlu milləti sənin üstünə coşduracağam. 4 Onlar Surun divarlarını dağıdacaq
və qüllələrini uçuracaq. Töküntülərini silib-süpürəcək, onu çılpaq bir qayaya
çevirəcəyəm. 5 Sur dənizin ortasında torların sərildiyi bir yer olacaq, çünki
Mən bunu söylədim, Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. Sur millətlər üçün
qarət malı olacaq. 6 Oraya tabe olan sahil şəhərlərində yaşayanlar qılıncla
öldürüləcək. Onda biləcəklər ki, Rəbb Mənəm".
7 Xudavənd Rəbb belə deyir: "Mən padşahlar padşahı olan Babil padşahı
Navuxodonosoru atlar, döyüş arabaları, süvarilər, qoşun və çoxlu xalqla
birgə şimaldan Surun üstünə gətirəcəyəm. 8 Ey Sur, o sənə tabe olan sahil
şəhərlərində yaşayanları qılıncla öldürəcək, sənə qarşı mühasirə divarları,
torpaq qalağı quracaq və sipərini əleyhinə qaldıracaq. 9 Sənin divarlarını
vurub-dəlmək üçün qoçbaşı alətləri quracaq, baltaları ilə qüllələrini uçuracaq.
10 Atları çox olduğu üçün onların tozu səni örtəcək. Divarlarında oyuq
açılmış bir şəhərə girilən tək sənin darvazalarından girdikləri zaman atlıların,
təkərlərin və döyüş arabalarının gurultusundan divarların titrəyəcək. 11 O öz
atlarının dırnaqları ilə sənin bütün küçələrini tapdalayıb xarab edəcək, xalqını
qılıncla öldürəcək. Möhkəm sütunların yerlə yeksan olacaq. 12 Onlar sərvətini
talan edəcək, ticarət mallarını qarət edəcək. Sənin divarlarını dağıdacaq,
gözəl evlərini uçuracaq, daşlarını, taxtalarını və töküntülərini suya atacaqlar.
13 * Oxuduğun nəğmələrin səsinə son qoyacağam. Liralarının sədası artıq
eşidilməyəcək. 14 Səni çılpaq bir qayaya çevirəcəyəm, torların sərildiyi bir
yer olacaqsan. Bir daha tikilməyəcəksən", çünki Mən Rəbb bunu söylədim,
Xudavənd Rəbb belə bəyan edir.
15 Xudavənd Rəbb Sura belə deyir: "Səndə qırğın olanda, yaralılar in-
ildəyəndə dağılmağının gurultusundan sahil xalqları titrəməyəcəkmi? 16 *
Bütün dəniz ölkələrinin rəhbərləri taxtlarından enəcək, libaslarını çıxaracaq,
əlvan naxışlı paltarlarını soyunacaq, dəhşətə bürünəcək, yerə oturacaq, hər
an titrəyəcək və sənin taleyindən heyrətə düşəcək. 17 Onlar sənin üçün mərsiyə
oxuyub deyəcək:
‹Dənizçilərin yaşadığı məşhur şəhər,
Sən necə məhv oldun?
Dənizdə güclü idin.
Sən və sənin əhalin
Sahildə yaşayanların hamısını
Dəhşətə salmışdınız.
18 İndi dağıldığın gün
Adalar titrəyir,

* **26:1** Yeş. 23:1-18; Yoel 3:4-8; Amos 1:9-10; Zək. 9:2-4; Mat. 11:20-22; Luka 10:13-14 * **26:13** Yeş. 24:8; Vəhy 18:22 * **26:16** Vəhy 18:9-10

Adalarda yaşayanlar
Sənin yıxılmağından heyrətə düşür›”.
19 Xudavənd Rəbb belə deyir: “Səni sakinsiz qalmış şəhərlər kimi xaraba
bir şəhərə çevirdiyim, əngin dənizlərlə qərq etdiyim vaxt dərin sular səni
örtəndə 20 qəbirə enənlərlə birgə qədim zamanlarda yaşayanların yanına
endirəcəyəm. Sənin üçün qəbirə enənlərlə birgə qədim xarabalıqlar kimi yer
üzünün dərinliklərində məskən quracağam ki, bir daha qayıtmayasan və Mən
sənə dirilər arasında izzət verməyim. 21 * Aqibətini dəhşətli edəcəyəm. Sən
artıq yox olacaqsan. Səni axtaracaq, ancaq tapmayacaqlar” Xudavənd Rəbb
belə bəyan edir».

27

Sur şəhəri üçün mərsiyə

1 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 2 «Sən ey bəşər oğlu, Sur üçün mərsiyə
oxuyub 3 ona söylə ki, sən ey dəniz qapılarında yerləşən, çoxlu sahil xalqı ilə
ticarət edən şəhər, Xudavənd Rəbb belə deyir:
“Ey Sur, sən dedin:
‹Mən gözəllikdə qüsursuzam›.
4 Sərhədlərin dənizin qoynunda idi.
Səni tikənlər gözəlliyini kamil etdi.
5 Bütün taxtalarını
Senirin şam ağaclarından düzəltdilər.
Sənə dor qayırmaq üçün
Livandan sidr ağacları gətirdilər.
6 Avarlarını Başanın palıd ağaclarından qayırdılar,
Göyərtəni fil sümüyü ilə bəzənən,
Kittim sahillərindən gətirilən
Şam ağaclarından düzəltdilər.
7 Sənin yelkənin, bayrağın
Misirin naxışlı kətanından oldu.
Talvarın Elişa sahillərinin
Bənövşəyi və tünd qırmızı parçalarından idi.
8 Sidonda və Ervadda yaşayanlar
Sənin avar çəkənlərin idi.
Ey Sur, səndə bacarıqlı adamlar var idi,
Gəmiçilərin onlardan idi.
9 Gəmilərindəki yarıqları təmir edənlər
Gevalın təcrübəli və bacarıqlı adamları idi.
Dənizdəki bütün gəmilər və dənizçilər
Malların dəyişmək üçün
Sənin yanına gəldi.
10 Fars, Lud və Put əsgərləri
Ordunda xidmət edirdi.
Qalxanlarını, dəbilqələrini
Divarlarından asdılar,
Sənə əzəmət verdilər.
11 Ervaddan və Xelekdən gələnlər
Hər tərəfdən divarlarını qorudu.
Qammadlılar qüllələrində gözətçi oldu.
Qalxanlarını divarlarından asdı,

* **26:21** Vəhy 18:21

Gözəlliyini kamil etdi.

12 Səndə hər cür mal bol olduğu üçün
Tarşiş sənинlə ticarət etdi,
Mallarının əvəzinə sənə
Gümüş, dəmir, qalay və qurğuşun verdilər.
13 Yavan, Tuval və Meşek sənинlə ticarət etdi,
Mallarının əvəzinə sənə
Qullar və tunc qablar verdilər.
14 Bet-Toqarma xalqı
Mallarının əvəzinə sənə
At, döyüş atı və qatır verdi.
15 Dedan xalqı sənинlə ticarət etdi,
Çoxlu sahil xalqı sənin müştərin idi,
Səndən aldıqları malın əvəzinə
Fil sümüyü və abnos ağacı verdilər.
16 Sənin məmulatın çox olduğu üçün
Aram sənинlə ticarət etdi,
Mallarının əvəzində sənə
Firuzə, tünd qırmızı qumaş, naxışlı paltarlar,
İncə kətan, mərcan və yaqut verdilər.
17 Yəhuda və İsrail ölkəsi sənинlə ticarət etdi,
Mallarının əvəzinə sənə
Minnit buğdası, darı, bal,
Zeytun yağı və balzam verdilər.
18 Sənin məmulatın çox olduğu üçün,
Səndə hər cür mal bol olduğuna görə
Dəməşq sənинlə ticarət etdi,
Helbon şərabı, Saxar yunu ilə ticarət etdi.
19 Vadan və Uzaldan gələn
Yavan sənинlə ticarət etdi.
Sənə gətirilən mallar arasında
İşlənmiş dəmir, darçın və ətirli qamış var idi.
20 Dedan xalqı sənинlə ticarət edib
Sənə yəhər üçün qumaş verdi.
21 Ərəbistan və bütün Qedar rəhbərləri
Sənin müştərilərin idi,
Quzu, qoç və təkə ilə
Sənинlə ticarət etdilər.
22 Səba və Raama tacirləri
Sənинlə ticarət etdi.
Mallarının əvəzinə sənə
Hər cür dəyərli ətriyyat, qiymətli daşlar və qızıl verdilər.
23 Xaran, Kanne, Eden, Səba tacirləri, Aşşur və Kilmad
Sənинlə ticarət etdi,
24 Onlar bazarlarında
Gözəl paltar, bənövşəyi qumaş, naxışlı libaslar,
Sıx toxunmuş, iplərlə bağlanmış
Rəngli xalçalarla
Sənинlə ticarət etdi.

25 * Tarşiş gəmiləri * sənin mallarını daşıdı.
Dənizin qoynunda böyük yüklə doldun.
26 Avarçəkənlərin səni açıq dənizlərə çıxartdı,
Ancaq şərq yeli dənizin qoynunda səni parçaladı.
27 Gəmin qəzaya uğradığı gün
Var-dövlətin, malların, ticarət şeylərin,
Gəmiçilərin, sükançıların,
Təmirçilərin, ticarət şəriklərin,
Döyüşçülərin – içində olan bütün camaat
Dənizin dərinliklərinə batacaq.
28 Sükançıların fəryadından
Dənizin sahilləri titrəyəcək.
29 Avarçəkənlərin hamısı gəmilərini tərk edəcək,
Gəmiçilərlə sükançıların hamısı
Gəmilərindən düşüb quruda dayanacaq.
30 Uca səslə sənin üçün
Acı-acı fəryad edəcəklər.
Başlarına torpaq səpələyəcəklər,
Küldə eşələnəcəklər.
31 Sənin üçün saçlarını ülgüclə qırxacaqlar,
Çula bürünəcəklər.
Sənin üçün acı-acı ağlayıb
Yas tutacaqlar.
32 Yaslarında sənin üçün mərsiyə oxuyub
Belə deyəcəklər:
‹Dənizin ortasında
Sur şəhəri kimi susdurulan
Bir şəhər varmı görəsən?›
33 Malların dənizin o tayına çatanda
Çoxlu xalqı doydururdun.
Böyük var-dövlətinlə, malınla
Dünya padşahlarını sərvət sahibi edirdin.
34 İndi isə dənizdə, suların dərinliyində
Xarabalığa çevrildiyin zaman
Mal-dövlətin və bütün camaatın
Sənin lə birlikdə batdı.
35 Sahillərdə yaşayanların hamısı
Başına gələnlərdən heyrətə düşdü.
Onların padşahlarının tükləri biz-biz oldu,
Bənizləri soldu.
36 Millətlərin arasındakı tacirlər
Sənə görə fit çalacaq.
Aqibətin dəhşətli oldu,
Sən əbədi olaraq yox olacaqsan”».

28

Sur padşahının əleyhinə peyğəmbərlik

1 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 2 «Ey bəşər oğlu, Sur hökmdarına söylə ki,
Xudavənd Rəbb belə deyir: “Sən qürurlandın və belə söylədin:
‹Mən Allaham,

* **27:25** Vəhy 18:11-19 * **27:25** Tarşiş gəmiləri – yaxud ticarət gəmiləri.

Dənizlərin qoynunda,
Allahın taxtında otururam›.
Ürəyində özünü Allah sandın,
Ancaq sən Allah deyil, insansan.
3 Bax sən Danieldən daha müdriksən,
Heç kəs öz sirrini səndən gizlədə bilməz.
4 Müdrikliyin və ağlınla özünə sərvət yığdın,
Xəzinələrinə qızıl-gümüş topladın.
5 Ticarətdə çox bacarıqlı olduğun üçün
Öz sərvətini artırdın.
Var-dövlətin çoxalanda
Özünə qürrələndin”.

6 Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir:
“İndi ki ürəyində özünü Allah sandın,
7 Mən də yadelliləri, ən rəhmsiz millətləri
Üstünə göndərəcəyəm.
Onlar sənin müdrikliyinin gözəlliyinə
Qılınc çəkib
Əzəmətini murdarlayacaq.
8 Səni məzara endirəcəklər.
Sən dənizlərin qoynunda
Dəhşətli bir ölümlə məhv olacaqsan.
9 Səni öldürənlərə də
‹Mən Allaham› deyəcəksənmi?
Səni öldürənlərin əlində
Sən Allah deyil, insansan.
10 Yadellilərin əlində
Sünnətsizlərin ölümü ilə öləcəksən”.
Çünki Mən bunu söylədim,
Xudavənd Rəbb belə bəyan edir».

11 Mənə yenə Xudavənd Rəbbin sözü nazil oldu: «Ey bəşər oğlu, Sur padşahı üçün mərsiyə oxuyub söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir:
12 “Sən kamilliyin möhürüsən,
Müdrikliyin bütöv,
Gözəlliyin qüsursuz idi.
13 * Sən Allahın bağçası olan
Eden bağında idin.
Cürbəcür qiymətli daşlarla –
Yaqut, topaz, almaz,
Sarı yaqut, damarlı əqiq, yəşəm daşı,
Göy yaqut, firuzə və zümrüdlə bəzənmişdin.
Qaxma və oyma işlərin qızıldan idi.
Bunlar yaradıldığın gün hazırlanmışdı.
14 Sən məsh edilmiş, qoruyucu bir keruv idin.
Səni bunun üçün qoymuşdum.
Allahın müqəddəs dağının üstündə idin,
Odlu daşlar arasında gəzirdin.
15 Yaradıldığın gündən
Səndə pislik tapılana qədər

* **28:13** Yar. 2:9

Yollarında qüsursuz idin.
16 Bol ticarətindən ötrü
İçin zorakılıqla doldu,
Sən günah etdin.
Buna görə də səni murdar bir şey kimi
Allahın dağından atdım,
Odlu daşların arasından qovdum,
Ey qoruyucu keruv!
17 Gözəl olduğun üçün ürəyin qürurlandı,
Əzəmətinə görə müdrikliyini korladın.
Beləcə səni yerə atdım,
Padşahların önündə tamaşaya çevirdim.
18 Çoxlu təqsir etdiyin üçün,
Ticarətdə əliəyriliyinə görə
Müqəddəs məkanlarını murdarladın.
Mən içindən bir od çıxardım ki,
Səni yandırıb məhv etsin.
Bütün seyr edənlərin gözü önündə
Səni torpaq üstündə külə çevirdim.
19 Xalqlar arasında səni tanıyanlar
Fəlakətinə heyrət etdi.
Aqibətin dəhşətli oldu,
Artıq salamat qalmayacaqsan"».

Sidonun əleyhinə peyğəmbərlik

20 * Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 21 «Ey bəşər oğlu, üzünü Sidona tərəf
çevirib onun əleyhinə peyğəmbərlik edərək söylə ki, 22 Xudavənd Rəbb belə
deyir:
"Ey Sidon, Mən sənin əleyhinəyəm,
Sənin içində izzət qazanacağam.
Mən sakinlərini cəzalandırıb
Onların arasında müqəddəs tutulanda
Biləcəklər ki, Rəbb Mənəm.
23 Əhalinin içinə vəba,
Küçələrinə qan göndərəcəyəm.
Hər tərəfdən onların üstünə gələn qılıncla
Vurulub həlak olacaqlar.
Onda biləcəklər ki, Rəbb Mənəm.

Allahın İsrail xalqına vədi

24 İsrail nəslinin ətrafında olub onları təhqir edən heç bir xalq bir daha
İsrail üçün batan tikan, sancan qanqal olmayacaq. Onda biləcəklər ki, Rəbb
Mənəm".
25 Xudavənd Rəbb belə deyir: "İsrail xalqını aralarına səpələdiyim xalqların
içindən yığanda, millətlərin gözü önündə müqəddəs tutulanda onlar qu-
lum Yaquba verdiyim torpaqlarında sakin olacaq. 26 Orada asayiş içində
yaşayacaq, evlər tikəcək və bağlar salacaqlar. Onları təhqir edən bütün ətraf
xalqları cəzalandırdığım zaman asayiş içində yaşayacaqlar. Onda biləcəklər ki,
Rəbb Mənəm"».

* **28:20** Yoel 3:4-8; Zək. 9:1-2; Mat. 11:21-22; Luka 10:13-14

29

Misirin əleyhinə peyğəmbərlik

1 * Sürgünlüyümüzün onuncu ilində, onuncu ayın on ikinci günü mənə
Rəbbin sözü nazil oldu: 2 «Ey bəşər oğlu, üzünü Misir padşahı olan firona tərəf
çevir, onun və bütün Misirin əleyhinə peyğəmbərlik edib söylə ki, 3 Xudavənd
Rəbb belə deyir:
“Ey öz çayları içində yatan
Böyük əjdaha Misir padşahı firon,
Mən sənin əleyhinəyəm.
Sən deyirsən: ‹Nil çayı mənimdir,
Onu özüm üçün yaratdım›.
4 Sənin çənənə qarmaq keçirəcəyəm,
Çaylarındakı balıqları
Sənin pulcuqlarına yapışdıracağam.
Pulcuqlarına yapışmış balıqlarla birgə
Səni çaylarından çıxaracağam.
5 Səni də, çaylarındakı bütün balıqları da
Səhraya atacağam.
Çöllərə düşəcəksən,
Yığılıb basdırılmayacaqsan.
Səni yem kimi vəhşi heyvanlara,
Göydəki quşlara verəcəyəm.
6 * Onda Misirdə yaşayan hər kəs
Biləcək ki, Rəbb Mənəm.
Çünki sən İsrail xalqı üçün
Qamışdan olan bir dəyənək oldun.
7 Səndən yapışdıqları zaman
Qırılıb onların çiyinlərini yardın,
Sənə söykəndikləri zaman
Qopub onların bellərini burxutdun”. *

8 Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: “Mən sənin üstünə qılınc
gətirəcəyəm, insanı da, heyvanı da üzərindən silib məhv edəcəyəm. 9 Misir
kimsəsiz qalacaq və xarabalığa çevriləcək. Onda biləcəklər ki, Rəbb Mənəm.
Firon dedi: ‹Nil çayı mənimdir, onu mən yaratdım›. 10 Buna görə də Mən
sənin və çaylarının əleyhinə olacağam. Misir torpağını Miqdoldan Asvana,
Kuş sərhədinə qədər kimsəsiz qoyacağam və xarabalığa çevirəcəyəm. 11 İçindən
insan ayağı da, heyvan ayağı da keçməyəcək, orada qırx il adam yaşamayacaq.
12 Misiri xaraba qalan ölkələr kimi xarabalığa çevirəcəyəm. Şəhərləri viran
olmuş şəhərlər kimi qırx il kimsəsiz qalacaq. Misirliləri millətlər arasına
yayacağam, ölkələr arasına səpələyəcəyəm”.

13 Xudavənd Rəbb belə deyir: “Qırx ildən sonra Misirliləri səpələndikləri
xalqların arasından bir yerə yığacağam. 14 Sürgün olunan Misirliləri Patros
torpağına – öz vətənlərinə geri qaytaracağam. Onlar orada zəif bir padşahlıq
yaradacaq. 15 Padşahlıqların ən gücsüzü olacaqlar, bir daha millətlərin

* **29:1** Yeş. 19:1-25; Yer. 46:2-26 * **29:6** 2Pad. 18:21; Yeş. 36:6 * **29:7** Burxutdun – qədim yunan və süryani tərcümələrində belədir, ibrani mətnində isə dikəltdin.

üzərində ağalıq etməyəcəklər. Daha millətlərə hökmran olmasınlar deyə onların sayını azaldacağam. 16 Misir bir daha İsrail xalqının güvəndiyi yer olmayacaq. Misirlilər onlara Misirə qayıtmaqla günah etdiklərini xatırladacaqlar. İsraillilər onda biləcəklər ki, Xudavənd Rəbb Mənəm”».

17 Sürgünlüyümüzün iyirmi yeddinci ilində, birinci ayın birinci günü mənə Rəbbin sözü nazil oldu: 18 «Ey bəşər oğlu, Babil padşahı Navuxodonosor Surla müharibədə öz ordusuna çox zəhmət verdi: əsgərlərin saçı töküldü, ağır yük daşımaqdan çiyinləri yağır oldu. Amma Surla müharibədə ordusuna zəhmət verməsinə baxmayaraq, bunun nə özünə, nə də ordusuna bir xeyri oldu. 19 Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: “Mən Misir ölkəsini Babil padşahı Navuxodonosora verəcəyəm. O, sərvətini aparıb ölkəni qarət və talan edəcək. Ordusunun xeyri bu olacaq. 20 Çəkdiyi zəhmətin əvəzində Misir ölkəsini ona verdim, çünki o da, ordusu da bu işi Mənim üçün etdi” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir.

21 “O gün İsrail nəslinin gücünü özünə qaytaracağam. Onların arasında sənin dilini açacağam. Onda biləcəklər ki, Rəbb Mənəm”».

30

Rəbbin Misirliləri cəzalandırması

1 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 2 «Ey bəşər oğlu, peyğəmbərlik edib söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir:
“‹Ah, o gün› deyib fəryad edin,
3 Çünki o gün yaxındır,
Rəbbin günü yaxındır.
O gün buludlu gündür,
Millətlərin qiyamət günüdür.
4 Misirin üstünə qılınc gələcək,
Kuş əzab çəkəcək.
Misirdə adamlar həlak olanda
Ölkənin sərvəti qarət olunacaq,
O öz təməlindən dağılacaq.
5 Misirlə birlikdə Kuş, Put, Lud,
Bütün Ərəbistan, Kuv və əhd bağladığı ölkənin adamları
Qılıncdan keçiriləcək”.

6 Rəbb belə deyir:
“Misirə arxa olanlar yıxılacaq,
Onun qürurlandığı qüdrət çökəcək.
Miqdoldan Asvana qədər ərazidə
Qılıncdan keçiriləcəklər”
Xudavənd Rəbb belə bəyan edir.
7 “Misir xaraba qalmış ölkələr kimi
Xaraba qalacaq.
Şəhərləri viran olmuş
Şəhərlər kimi viran olacaq.
8 Mən Misiri oda təslim edəndə,
Ona kömək edənlər əziləndə
Biləcəklər ki, Rəbb Mənəm.

9 O gün qayğısız Kuş əhalisini qorxutmaq üçün gəmilərlə qasidlər göndərəcəyəm. Onlar Misirin dağıldığı gün gələndə dəhşətə düşəcək. Budur, o gün gəlir!”

10 Xudavənd Rəbb belə deyir:
“Babil padşahı Navuxodonosor vasitəsilə
Misirin sərvətinə son qoyacağam.
11 O öz ordusu ilə, millətlər arasında ən rəhmsizi ilə
Ölkəni yerlə yeksan etmək üçün gətiriləcək.
Misirə qarşı qılınc çəkəcək,
Ölkəni ölülərlə dolduracaq.
12 Çayları qurudub,
Ölkəni pis adamlara satacağam.
Ölkəni də, orada olan hər şeyi də
Yadellilərin əli ilə viran edəcəyəm”
Mən Rəbb bunu söylədim.

13 Xudavənd Rəbb belə deyir:
“Bütləri məhv edəcəyəm,
Nofdakı* bütləri yox edəcəyəm.
Artıq Misirdə rəhbər qalmayacaq,
Ölkəni dəhşətə salacağam.
14 Patrosu xarabalığa çevirəcəyəm,
Soanı oda verəcəyəm,
No† şəhərini cəzalandıracağam.
15 Qəzəbimi Misirin qalası olan
Sin üzərinə tökəcəyəm,
No şəhərinin çoxlu əhalisini yox edəcəyəm.
16 Misiri oda verəcəyəm,
Sin ağrıdan qıvrılacaq,
No şəhərinin divarı yarılacaq.
Gündüz vaxtı Nofda
Düşmənlər cövlan edəcək.
17 On şəhərinin və Pi-Besetin cavanları
Qılıncdan keçiriləcək.
Oradakı əhali sürgün olunacaq.
18 Taxpanxesdə Misirin boyunduruğunu qırdığım zaman
Orada gündüz qaranlığa çevriləcək,
Qürurlandığı qüdrət məhv olacaq.
Şəhər buludlarla örtüləcək,
Qızları sürgün olunacaq.
19 Beləcə Misiri cəzalandıracağam.
Onda biləcəklər ki, Rəbb Mənəm”».
20 Sürgünlüyümüzün on birinci ilində, birinci ayın yeddinci günü mənə Rəbbin sözü nazil oldu: 21 «Ey bəşər oğlu, Misir padşahı fironun qolunu qırdım. Qolu sağalmaq üçün bağlanmadı, ona sarğı qoyulmadı ki, qılınc ələ alacaq qədər güclənsin.
22 Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: “Mən Misir padşahı fironun əleyhinəyəm. Hər iki qolunu – sağlam olanı da, sınanı da qıracaq, qılıncı əlindən salacağam. 23 Misirliləri millətlər arasına yayacağam, ölkələr arasına səpələyəcəyəm. 24 Babil padşahının qoluna güc verəcək, qılıncımı onun əlinə verəcəyəm. Fironun isə qollarını qıracağam. O, Babil padşahının önündə ağır yaralı kimi inildəyəcək. 25 Babil padşahının qoluna güc verəcəyəm, fironun

* **30:13** Nof – yunan adı Memfis. † **30:14** No – yunan adı Fiv.

qolları isə yanına düşəcək. Qılıncımı Babil padşahının əlinə verəndə, o da bu qılıncı Misir ölkəsinə tuşlayanda biləcəklər ki, Rəbb Mənəm. 26 Misirliləri millətlər arasına yayacağam və ölkələr arasına səpələyəcəyəm. Onda biləcəklər ki, Rəbb Mənəm"».

31

Sidr ağacı ilə müqayisə

1 Sürgünlüyümüzün on birinci ilində, üçüncü ayın birinci günü mənə Rəbbin
bu sözü nazil oldu: 2 «Ey bəşər oğlu, Misir padşahı firona və onun camaatına
söylə:
"Əzəmətdə kim sənin lə müqayisə edilə bilər?
3 Bax Aşşur Livandakı sidr ağacına bənzəyirdi,
Meşəyə kölgə salan gözəl budaqları var idi,
Çox uca idi, başı buludlara çatırdı.
4 Onu sular bəslədi,
Dərin su qaynaqları böyütdü.
Çayları əkildiyi yeri əhatə etdi,
Arxları çöldəki bütün ağaclara çatırdı.
5 Buna görə də çöldəki bütün ağaclardan böyük oldu,
Bol su içdiyi üçün qol-budaq atıb
Şaxələri uzandı.
6 Bütün göy quşları onun budaqlarında yuva qurdu,
Vəhşi heyvanlar şaxələri altında balaladı,
Bütün böyük millətlər kölgəsində yaşadı.
7 Böyüklüyü və uzun budaqları ilə gözəl oldu,
Çünki kökləri bol su içdi.
8 * Allahın bağçasındakı sidr ağacları da
Boyda ona çatmazdı,
Şam ağacları boyda onun budaqlarına yetməzdi,
Çinar ağacları onun şaxələri kimi deyildi,
Allahın bağçasındakı ağaclardan heç biri
Onun kimi gözəl deyildi.
9 Sıx budaqlarla o sidr ağacını gözəlləşdirdim,
Allahın bağçası olan Edendəki
Bütün ağaclar ona qısqandı".

10 Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: "İndi ki boyu ucalıb başı
buludlara çatanda ucalığına görə ürəyi qürurlandı, 11 Mən də onu millətlərin
başçısına təslim etdim. O da onunla pisliyinə görə rəftar edəcək. Mən onu
qovdum və 12 yadelli millətlərin ən rəhmsizi onu kəsib yerə yıxdı. Budaqları
dağlara və bütün dərələrə düşdü. Şaxələri ölkənin bütün vadilərində qırılıb
qaldı. Yer üzünün bütün xalqları kölgəsindən çəkilib onu tərk etdi. 13 Göydəki
bütün quşlar onun yıxılmış gövdəsi üstünə qondu, bütün vəhşi heyvanlar
şaxələri arasında yaşadı. 14 Bu ona görə oldu ki, bir daha suların yaxınlığında
bitən heç bir ağac boy-buxun atmasın, başını buludlara çatdırmasın, bol su
içən heç bir ağac bu qədər yüksəlməsin. Çünki onların hamısı qəbirə enən
insanlarla birgə ölümə – yerin dərinliklərinə təslim edildi".

15 Xudavənd Rəbb belə deyir: "Sidr ağacı ölülər diyarına endiyi gün ona
yas tutsunlar deyə dərin su qaynaqlarını örtdüm, çaylarını dayandırdım, gur

* **31:8** Yar. 2:9

sularının qabağını kəsdim. O ağac üçün Livana yas tutdurdum, bütün çöl ağaclarını qurutdum.
16 Qəbirə enənlərlə birgə onu ölülər diyarına endirdiyim zaman dağılmasının gurultusundan millətləri lərzəyə saldım. O zaman Eden bağındakı bütün ağaclar, Livanın ən seçilmiş, ən yaxşı və bol sulanan ağacları yerin dərinliklərində təsəlli tapdı. 17 Kölgəsində yaşayanlar, millətlər arasında ona arxa duranlar da onunla birlikdə ölülər diyarına – qılıncla öldürülmüş adamların yanına endi.
18 Eden ağaclarından hansı izzət və əzəmətdə sənin lə müqayisə edilə bilər? Ancaq sən Eden ağacları ilə birgə yerin dərinliklərinə endiriləcək, qılıncla öldürülənlərlə birgə sünnətsizlərin arasında yatacaqsan. Fironun və onun camaatının aqibəti belə olacaq" Xudavənd Rəbb belə bəyan edir».

32

Firon üçün mərsiyə

1 Sürgünlüyümüzün on ikinci ilində, on ikinci ayın birinci günü mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 2 «Ey bəşər oğlu, Misir padşahı firon üçün mərsiyə oxuyub ona söylə:
"Millətlər içində özünü cavan bir aslana bənzətdin,
Amma sən bir dəniz əjdahası kimisən.
Çayları qarışdırırsan,
Ayaqlarınla suları çalxalayıb
Çayları bulandırırsan".
3 Xudavənd Rəbb belə deyir:
"Çoxlu xalqdan ibarət bir qoşun göndərib
Torumu üstünə atacağam.
Onlar səni torumla dartıb çıxaracaq.
4 Səni quruya çıxaracağam,
Çölün üzünə atacağam,
Göydəki quşları üstünə qonduracağam.
Yer üzünün vəhşi heyvanlarını
Sənin lə doyduracağam.
5 Bədənini dağların üstünə sərəcəyəm,
Dərələri leşinlə dolduracağam.
6 Ölkəni dağlara qədər axan qanınla sulayacağam,
Vadilər meyitinlə dolacaq.
7 * Səni məhv etdiyim zaman
Göyləri bağlayacağam,
Ulduzları qaraldacağam,
Günəşi buludla örtəcəyəm,
Ay işığını verməyəcək.
8 Sənin üzərində nur saçan
Bütün səma cisimlərini qaraldacağam,
Ölkəni qaranlığa qərq edəcəyəm"
Xudavənd Rəbb belə bəyan edir.

9 "Sənin məhv olmaq xəbərini,
Millətlərin arasına,
Tanımadığın ölkələrə çatdırdığım zaman

* **32:7** Yeş. 13:10; Yoel 2:10,31; 3:15; Mat. 24:29; Mark 13:24-25; Luka 21:25; Vəhy 6:12-13; 8:12

Bir çox xalqların ürəyini kədərləndirəcəyəm.
10 Sənin başına gələnlərlə
Bir çox xalqı heyrətə salacağam.
Onların önündə qılıncımı yellədiyim zaman
Sənə görə padşahlarının tükləri biz-biz olacaq.
Yıxıldığın gün
Onların hamısı öz canları üçün
Durmadan qorxu içində titrəyəcək".

11 Xudavənd Rəbb belə deyir:
"Babil padşahının qılıncı sənin üstünə gələcək.
12 İzin verəcəyəm ki, millətlərin rəhmsiz igidləri
Sənin xalqını qılıncdan keçirsin.
Onlar Misirin qürurunu qıracaqlar,
Bütün ordusunu məhv edəcəklər.
13 Bol suların yanında otlayan
Bütün mal-qaranı yox edəcəyəm.
Bundan sonra insan ayağı da, heyvan ayağı da
Suları qarışdırıb bulandırmayacaq.
14 O zaman onların sularını duruldacağam,
Çaylarını yağ kimi axıdacağam"
Xudavənd Rəbb belə bəyan edir.
15 "Misiri xarabalığa çevirəndə,
Ölkəni hər şeydən məhrum edəndə,
Orada yaşayan hər kəsi məhv edəndə
Biləcəklər ki, Rəbb Mənəm".

16 Misir üçün oxunan mərsiyə budur. Millətlərin qızları bu mərsiyəni oxuyacaq. Misir və onun xalqı üçün bu mərsiyəni oxuyacaqlar. Xudavənd Rəbb belə bəyan edir».

17 Sürgünlüyümüzün on ikinci ilində, ayın on beşinci günü mənə yenə Rəbbin sözü nazil oldu: 18 «Ey bəşər oğlu, Misir xalqı üçün yas tut. Onları və güclü millətlərin qızlarını qəbirə enənlərlə birgə yerin dərinliklərinə endir. 19 Onlara söylə: "Məgər sən başqalarından daha gözəlsən? Yerin altına en və oradakı sünnətsizlərlə birgə uzan". 20 Misir xalqı qılıncla öldürülənlərin arasına düşəcək. Bu xalq qılıncın ixtiyarına verildi. Qoy Misir bütün camaatı ilə birgə sürüklənsin. 21 Qüdrətli başçılar ölülər diyarından Misir və ona arxa olanlar üçün belə söyləyəcək: "Yerin altına endilər, qılıncla öldürülən sünnətsizlər kimi indi burada yatırlar".

22 Aşşur və bütün ordusu oradadır. Qılıncdan keçirilmiş, ölmüş əsgərlərinin məzarları ətrafını bürümüşdür. 23 Onların məzarları qəbirin lap dibində, ordusu məzarının ətrafında uzanıb. Dirilər arasına qorxu salanların hamısı qılıncdan keçirilib öldürülmüşdür.

24 Elam oradadır və bütün xalqı öz məzarlarının ətrafında uzanıb. Onların hamısı qılıncdan keçirilmiş, ölmüş və sünnətsiz halda yerin dərinliklərinə enmişdir. Dirilər arasına qorxu salmışdılar, indi isə xəcalət içində qəbirə enənlərə qoşuldular. 25 Elam üçün öldürülənlər arasında bir yataq hazırlandı. Bütün xalqı məzarının ətrafındadır. Onların hamısı sünnətsiz halda qılıncdan keçirilib öldürülmüşdür. Dirilər arasına qorxu salmışdılar, indi isə xəcalət içində qəbirə enənlərə qoşulub öldürülənlərin arasına qoyuldular.

26 Meşek, Tuval oradadır və bütün xalqı öz məzarlarının ətrafında uzanıb. Onların hamısı sünnətsiz halda qılıncdan keçirilib öldürülmüşdür. Dirilər

arasına qorxu salmışdılar. 27 Onlar da döyüş silahları ilə ölülər diyarına enən, qılıncları başlarının altına qoyulan, sünnətsiz igidlərlə birgə məzara uzanacaq. Onların cəzası özlərinin üzərinə gəldi. Sağ ikən bu igidlər dirilər arasına qorxu salmışdılar.

28 Sən də, ey firon, qırılacaqsan, qılıncla öldürülənlərlə birgə sünnətsizlərin arasında uzanacaqsan.

29 Edom, padşahları və bütün rəhbərləri oradadır. Güclü olmalarına baxmayaraq, qılıncla öldürülənlərin yanına qoyuldular. Qəbirə enənlərin, sünnətsizlərin yanına uzanırlar.

30 Bütün şimal ölkələrinin başçıları, bütün Sidonlular oradadır. Gücləri ilə qorxu saldıqları halda öldürülənlərlə birgə rüsvayçılıq içində yerin altına endilər. Sünnətsiz halda qılıncla öldürülənlərlə birgə xəcalət içində qəbirə enənlərin yanına uzandılar.

31 “Firon və onun bütün ordusu qılıncla öldürülmüş bu böyük kütləni görəndə təsəlli tapacaq” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. 32 “Dirilər arasına qorxu salmasına izin verdiyimə baxmayaraq, firon və onun bütün xalqı qılıncla öldürülənlərlə birgə sünnətsizlərin yanına uzanacaq” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir».

33

Rəbb Yezekeli xalqa gözətçi qoyur

1 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 2 «Ey bəşər oğlu, xalqına mənsub olanlara belə söylə: “Deyək ki Mən bir ölkənin üstünə qılınc göndərəndə həmin ölkə xalqı arasından bir nəfəri seçib özü üçün gözətçi qoyur. 3 Bu gözətçi də ölkənin üstünə qılıncın gəldiyini görəndə şeypur çalıb xalqa xəbərdarlıq edir. 4 O zaman kim şeypur səsini eşidib xəbərdarlığa diqqət etməsə və qılınc gəlib onu öldürsə, ölümünün məsuliyyətini özü daşıyır. 5 O, şeypur səsini eşitmiş, ancaq xəbərdarlığa diqqət etməmişdir, buna görə də ölümünün məsuliyyətini özü daşıyır. Amma xəbərdarlığa diqqət etsəydi, canını xilas edərdi. 6 Lakin gözətçi gələn qılıncı görüb şeypur çalmırsa, xalqa xəbərdarlıq edilmirsə və qılınc da gəlib onlardan birini həlak edirsə, o adam öz təqsirinə görə öldürülmüşdür, ancaq ölümünün məsuliyyətini gözətçinin üzərinə qoyaram.

7 Sən ey bəşər oğlu, səni İsrail nəsli üçün gözətçi qoydum. Sən sözü Mənim ağzımdan eşidib Mənim tərəfimdən onlara xəbərdarlıq edəcəksən. 8 Pis adama Mən ‹ey pis adam, mütləq öləcəksən› deyəndə sən ona öz yolundan dönmək üçün xəbərdarlıq etməsən, o pis adam öz təqsirinə görə öləcək, ancaq ölümünün məsuliyyətini sənin üzərinə qoyacağam. 9 Əgər sən pis adama öz yolundan dönmək üçün xəbərdarlıq etsən, amma o öz yolundan dönməsə, öz təqsirinə görə öləcək, sənsə canını qurtarmış olursan”.

10 Sən ey bəşər oğlu, İsrail evinə belə söylə: “Siz deyirsiniz ki, üsyanlarımız və günahlarımız bizi üzür və biz onların içində əriyib yox oluruq. Belə halda necə yaşaya bilərik?” 11 Onlara de: “Varlığıma and olsun, pis adamın ölümündən yox, onun öz yolundan dönüb yaşamasından zövq alıram” Xudavənd Rəbb bəyan edir. “Dönün, pis yollarınızdan dönün. Nə üçün öləsiniz, ey İsrail nəsli?”

12 Sən ey bəşər oğlu, xalqına mənsub olanlara söylə: “Üsyan etdiyi halda salehin salehliyi onu xilas etməz. Pis adama gəlincə, o öz pisliyindən dönərsə, bundan ötrü həlak olmaz. Saleh adam günah etdiyi halda öz salehliyi ilə yaşaya bilməz. 13 Saleh adama ‹əlbəttə, yaşayacaqsan› dediyim zaman o öz salehliyinə güvənib pislik edərsə, saleh işlərindən heç biri yada salınmayacaq

və etdiyi pisliyə görə öləcək. 14 Pis adama ‹əlbəttə, öləcəksən› dediyim zaman günahından dönüb ədalətli və saleh işlər görərsə – 15 girovunu geri verərsə, soyğunçuluqla aldığını geri qaytararsa, pislik etmədən həyatverici qaydalara görə rəftar edərsə, əlbəttə, ölməyib yaşayacaq. 16 Bu adamın etdiyi günahlardan heç biri onun əleyhinə yada salınmayacaq. Ədalətli və saleh əməl etdiyi üçün, əlbəttə, yaşayacaq".

17 Ancaq sənin xalqına mənsub olanlar deyir: "Rəbbin yolu düz deyil". Halbuki onların öz yolları düz deyil. 18 Saleh adam öz salehliyindən dönüb pislik edərsə, bundan ötrü öləcək. 19 Pis adam öz pisliyindən dönüb ədalətli və saleh əməl etsə, bu əməllərlə yaşayacaq. 20 Ancaq siz deyirsiniz: "Rəbbin yolu düz deyil". Sizin hər birinizi öz əməlinə görə mühakimə edəcəyəm, ey İsrail nəsli!»

Yerusəlimin süqut xəbəri

21 * Sürgünlüyümüzün on birinci ilində, onuncu ayın beşinci günü Yerusəlimdən qaçıb qurtulmuş bir nəfər gəlib mənə dedi: «Şəhər zəbt edildi». 22 O qaçqın mənim yanıma gəlməmişdən əvvəl axşam vaxtı Rəbbin əli mənim üstümdə idi və mən danışa bilmirdim. Səhər adam yanıma gəlməzdən qabaq Rəbb dilimi açdı, dilim açıldı, artıq danışa bilirdim.

23 Onda mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 24 «Ey bəşər oğlu, İsrailin xaraba qalmış şəhərlərində yaşayanlar belə söyləyir: "İbrahim yalqız olduğu halda ölkəni mülk aldı. Biz isə çoxuq, ona görə də ölkə mülk olaraq bizə verilmişdir". 25 Bu sözlərdən ötrü onlara söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: "Əti qanı ilə yeyirsiniz, bütlərinizə güvənirsiniz və qan tökürsünüz. Belə olduğu halda ölkəni mülk ala biləcəksinizmi? 26 Qılıncınıza arxalanırsınız, iyrənc işlər görürsünüz, hər kəs öz qonşusunun arvadını murdar edir. Belə olduğu halda ölkəni mülk ala biləcəksinizmi?"

27 Onlara söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: "Varlığıma and olsun ki, xaraba qalan şəhərlərdə yaşayanlar hökmən qılıncla həlak olacaq. Çöldə qalanları yem olsunlar deyə vəhşi heyvanlara verəcəyəm. Qalalarda və mağaralarda olanlar vəbadan öləcək. 28 Ölkəni xaraba və sakinsiz qoyacağam. Qürurlandıqları qüdrət heç olacaq. İsrail dağları sakinsiz qalacaq, oradan kimsə keçməyəcək. 29 Etdikləri bütün iyrənc işlərdən ötrü ölkəni xaraba və sakinsiz qoyduğum zaman biləcəklər ki, Rəbb Mənəm.

30 Sənə gəlincə, ey bəşər oğlu, xalqına mənsub olanlar divarların dibində, evlərin qapısı qarşısında sənin barəndə danışır. Bir-birlərinə deyirlər: ‹Gəl gedək, Rəbb tərəfindən nazil olan sözə qulaq asaq›. 31 Xalq hər vaxt olduğu kimi sənin yanına gəlir. Mənim xalqım olduqları halda önündə oturur, sözlərinə qulaq asır, amma dediklərini etmirlər. Dilləri ilə səmimi olduqlarını iddia edirlər, ancaq ürəkləri haram qazanc dalınca gedir. 32 Sən onlar üçün gözəl səslə sevgi nəğmələri oxuyan yaxşı bir çalğıçı kimisən. Sözlərinə qulaq asır, ancaq dediklərini etmirlər. 33 Lakin bütün bunlar doğru çıxanda – mütləq doğru çıxacaq – aralarında bir peyğəmbər olduğunu başa düşəcəklər"».

34

İsrail başçılarına müraciət

1 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 2 «Ey bəşər oğlu, peyğəmbərlik et, İsrailin çobanlarına qarşı peyğəmbərlik edib onlara söylə ki, Xudavənd Rəbb

* **33:21** 2Pad. 25:3-10; Yer. 39:2-8; 52:4-14

belə deyir: “Yalnız özlərini bəsləyən İsrail çobanlarının vay halına! Çobanlar
sürünü bəsləməli deyilmi? 3 Yağdan yeyir, yundan paltar geyir, bəslənmiş
qoyun-keçini kəsirsiniz, ancaq sürünün qayğısına qalmırsınız. 4 Zəiflərə qüvvət
vermədiniz, xəstə olanı sağaltmadınız, yaralanana sarğı qoymadınız, azanı
geri qaytarmadınız, itəni axtarmadınız. Ancaq zor və qəddarlıqla onlara
ağalıq etdiniz. 5 * Onlar da çoban olmadığı üçün dağılışdı və vəhşi heyvanlara
yem oldu. 6 Mənim sürüm bütün dağları və yüksək təpələri avara dolaşdı.
Onlar bütün yer üzünə dağılışdı. Bir soruşan, bir axtaran yox”.
7 Buna görə də, ey çobanlar, Rəbbin sözünə qulaq asın. 8 Xudavənd Rəbb
bəyan edir: “Varlığıma and olsun, indi ki çoban olmadığı üçün sürüm qarət
edildi, bütün vəhşi heyvanlara yem oldu, çobanlarım da sürümü axtarmadı
və bəsləmədi, ancaq öz-özlərini bəslədi – 9 bütün bunlara görə, ey çobanlar,
Rəbbin sözünə qulaq asın. 10 Xudavənd Rəbb belə deyir: ‹Mən bu çobanların
əleyhinəyəm. Sürüm üçün hesab verələrini tələb edəcəyəm. Sürünü
otarmaq işini bir daha onlara həvalə etməyəcəyəm. Artıq çobanlar özlərini
bəsləməyəcək. Sürümü onların dişlərindən qurtaracağam, bir daha onlara
yem olmayacaqlar›”.
11 Çünki Xudavənd Rəbb belə deyir: “Mən Özüm qoyunlarımı soruşub
axtaracağam. 12 Dağılışmış qoyunlarının arasında olan bir çoban sürüsünü
necə yoxlayırsa, Mən də qoyunlarımı eləcə yoxlayacağam. Buludlu və
qaranlıq bir gündə ətrafa səpələndikləri hər yerdən onları qurtaracağam.
13 Onları xalqların arasından çıxaracağam, ölkələrdən toplayıb öz torpaqlarına
gətirəcəyəm. İsrail dağlarında, vadilərdə, ölkənin bütün məskuni yerlərində
onları otaracağam. 14 Onları gözəl bir otlaqda otaracağam. Yaylaqları
İsrailin uca dağları üzərində olacaq. Orada gözəl bir yaylaqda yatacaqlar.
İsrail dağları üzərində olan sıx otlaqda otlayacaqlar. 15 Sürümü Mən Özüm
otaracağam, onları Mən Özüm yatıracağam” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir.
16 “İtəni axtaracaq, azanı geri qaytaracaq, yaralı olana sarğı qoyacaq, xəstə
olana qüvvət verəcək, ancaq harınlayanları və güclü olanları həlak edəcəyəm.
Mən qoyunlarımı ədalətlə otaracağam”.
17 Siz ey Mənim sürüm, Xudavənd Rəbb belə deyir: “Qoyunla qoyun
arasında, qoçlarla təkələr arasında Mən hökm edəcəyəm. 18 Gözəl otlaqda
otlamağınız sizə az idi ki, otlaqlarınızın qalanını da ayaqlarınız altında tap-
dalayırsınız? Duru su içməyiniz sizə az idi ki, artığını da ayaqlarınızla bu-
landırırsınız? 19 Mənim qoyunlarım isə sizin ayaqlarınızla tapdaladıqlarınızı
yeyir, ayaqlarınızla bulandırdıqlarınızı içir”.
20 Buna görə də Xudavənd Rəbb onlara belə deyir: “Mən bəslənmiş qoyunla
zəif qoyun arasında hökm edəcəyəm. 21 Siz bütün zəif qoyunları böyrünüzlə və
çiyninizlə itələyir, kənara çıxarmaq üçün buynuzlarınızla vurursunuz. 22 Buna
görə də Mən sürümü xilas edəcəyəm. Onlar daha qarət malı olmayacaq və
qoyunla qoyun arasında Mən hökm edəcəyəm. 23 * Başlarına onları otaran
yeganə çoban olaraq qulum Davudu qoyacağam. Onları o otaracaq, çobanları
da o olacaq. 24 * Mən Rəbb onların Allahı olacağam, qulum Davud da onların
içində rəhbər olacaq” Mən Rəbb bunu söylədim.
25 “Onlarla bir sülh əhdi bağlayacağam, ölkədən zərərli heyvanları qova-
cağam ki, onlar çöldə asayiş içində yaşayıb meşələrdə yatsın. 26 Onların
özlərinə də, təpəmin ətrafındakı yerlərə də bərəkət verəcəyəm. Yağışı vaxtında

* **34:5** Say. 27:17; 1Pad. 22:17; 2Saln. 18:16; Zək. 10:2; Mat. 9:36; Mark 6:34
* **34:23** Vəhy 7:17
* **34:24** Yez. 37:24

yağdıracağam, bərəkətli yağışlar olacaq. 27 Çöldəki ağaclar meyvə yetirəcək, torpaq məhsul verəcək. Xalq öz torpağında asayiş içində yaşayacaq. Boyunduruq iplərini qırıb onları qul edənlərin əlindən qurtardığım zaman biləcəklər ki, Rəbb Mənəm. 28 Artıq millətlərin qarət malı olmayacaqlar, vəhşi heyvanlar da onları yeməyəcəklər. Asayiş içində yaşayacaqlar, onları qorxudan olmayacaq. 29 Onlar üçün şöhrətli bir şitillik yetişdirəcəyəm. Daha ölkədə aclıqdan tələf olmayacaq, millətlərin təhqirlərinə məruz qalmayacaqlar. 30 Onda biləcəklər ki, Mən – özlərinin Allahı Rəbb onlarlayam, onlar – İsrail nəsli də Mənim xalqımdır" Xudavənd Rəbb belə bəyan edir.

31 "Mənim qoyunlarım, otlağımın qoyunları siz insanlarsınız, Mən də sizin Allahınızam" Xudavənd Rəbb belə bəyan edir».

35

Edomun əleyhinə peyğəmbərlik

1 * Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 2 «Ey bəşər oğlu, üzünü Seir dağına çevir və onun əleyhinə peyğəmbərlik edib 3 söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir:
"Ey Seir dağı, Mən sənin əleyhinəyəm.
Mən əlimi sənə qarşı uzadacaq,
Səni xaraba, sakinsiz bir yerə çevirəcəyəm.
4 Şəhərlərini viran edəcəyəm və sən xarabalığa çevriləcəksən.
Onda biləcəksən ki, Rəbb Mənəm.

5 Sən İsrailliləra həmişə kin bəsləmisən, fəlakətə düşdükləri və cəzalandırıldıqları vaxt zirvəyə yetəndə onları qılınca təslim etmisən". 6 Buna görə də Xudavənd Rəbb bəyan edir: "Varlığıma and olsun ki, səni qana bulaşdıracağam, qan səni izləyəcək, qan tökməkdən imtina etmədiyinə görə qan səni izləyəcək. 7 Mən Seir dağını sakinsiz bir yerə və xarabalığa çevirəcəyəm. Oraya gedib-gələnin ayağını kəsəcəyəm. 8 Dağlarını ölülərlə dolduracağam, qılıncdan keçirilənlər sənin təpələrində, dərələrində, vadilərində yıxılıb həlak olacaq.
9 Səni əbədi olaraq xarabalığa çevirəcəyəm,
Şəhərlərində heç kəs yaşamayacaq.
Onda biləcəksən ki, Rəbb Mənəm.
10 Sən belə söylədin: ‹Rəbb o yerlərdə olsa da, bu iki millət, bu iki ölkə mənim olacaq, onları özümə mülk edəcəyəm›". 11 Buna görə də Xudavənd Rəbb belə bəyan edir: "Varlığıma and olsun ki, xalqıma kin bəslədiyinə görə onlarla necə qəzəb və qısqanclıqla rəftar etdinsə, Mən də səninlə elə rəftar edəcəyəm. Səni mühakimə etdiyim zaman onlara da Özümü göstərəcəyəm. 12 O zaman biləcəksən ki, Mən Rəbb İsrail dağlarına qarşı söylədiyin təhqirlərin hamısını eşitmişəm. Sən belə demişdin: ‹Yerlə yeksan oldular, yeyilmək üçün bizə verildilər›. 13 Ağzınızla Mənə qarşı qürurla danışdınız, Mənim əleyhimə hörmətsiz sözlər dediniz. Mən Rəbb də bunları eşitdim".

14 Xudavənd Rəbb belə deyir: "Bütün yer üzü sevindiyi halda Mən səni viran edəcəyəm. 15 İsrail xalqının irsi yerlə yeksan olanda sən necə sevindinsə, Mən də səninlə elə rəftar edəcəyəm. Ey Seir dağı, viran olacaqsan, bütün Edom da viran olacaq. Onda biləcəklər ki, Rəbb Mənəm".

* **35:1** Yeş. 34:5-17; 63:1-6; Yer. 49:7-22; Yez. 25:12-14; Amos 1:11-12; Avd. 1-14; Mal. 1:2-5

36

Allahın İsrailə xeyir-duası

1 Sən ey bəşər oğlu, İsrail dağları üçün peyğəmbərlik edib söylə ki, ey İsrail
dağları, Rəbbin sözünü eşidin. 2 Xudavənd Rəbb belə deyir: “Düşmən sizin
barənizdə ‹nə yaxşı, bu qədim təpələr bizim mülkümüz oldu› dedi”. 3 Buna
görə də peyğəmbərlik edib söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: “Sizi viran
etdilər, hər tərəfdən sıxışdırıb tapdaladılar, başqa millətlər mülkünüzə sahib
oldu, dillərə düşdünüz və xalqın dedi-qodusuna çevrildiniz”. 4 Bütün bunlara
görə, ey İsrail dağları, Xudavənd Rəbbin sözünü eşidin. Xudavənd Rəbb dağlara,
təpələrə, vadilərə, dərələrə, ətrafındakı başqa millətlərə, qarət və kinayə hədəfi
olan viran olmuş xarabalıqlara, tərk edilmiş şəhərlərə belə deyir. 5 Buna
görə də, Xudavənd Rəbb belə deyir: “Başqa millətlərə, xüsusilə bütün Edoma
qarşı qızğın qısqanclığımla danışdım. Onlar bütün ürəkləri ilə sevinib həqarət
edərək ölkəmə sahib çıxdılar ki, onun otlaqlarını qarət etsinlər”. 6 Buna görə
də İsrail ölkəsi üçün peyğəmbərlik edib dağlara, təpələrə, vadilərə və dərələrə
söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: “Millətlərin təhqirinə hədəf olduğunuz
üçün qısqanc qəzəbimlə danışdım”. 7 Buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir:
“And içirəm ki, ətrafınızdakı millətlər də mütləq təhqir olunacaq.

8 Ey İsrail dağları, siz qol-budaq atacaq, xalqım İsrail üçün meyvə
verəcəksiniz, ona görə ki xalqım İsrail tezliklə öz yurduna qayıdacaq. 9 Çünki
Mən sizin tərəfinizdəyəm, sizə tərəf dönəcəyəm. Torpağınız şumlanıb əkiləcək.
10 Ölkənizdə adamların sayını, bəli, bütün İsrail nəslinin sayını çoxaldacağam.
Şəhərlər məskunlaşacaq, xarabalıqlar abad ediləcək. 11 Ölkənizdə adamların
və heyvanların sayını çoxaldacağam, törəyib çoxalacaqlar. Keçmişdə olduğu kimi
ölkənizi insanlarla məskunlaşdıracaq və sizə əvvəlkindən də artıq yaxşılıq
edəcəyəm. Onda biləcəksiniz ki, Rəbb Mənəm. 12 Ölkənizdə xalqım İsraildən
olan insanları gəzdirəcəyəm və onlar sizə sahib olacaq. Siz də onların irsi
olacaqsınız. Onları bir daha övladlarından məhrum etməyəcəksiniz”.

13 Xudavənd Rəbb belə deyir: “Ey ölkə, insanlar sənə adam yeyən, millətini
övladdan məhrum edən bir ölkə deyir. 14 Ancaq bundan sonra sən daha adam
yeməyəcək, millətini övladdan məhrum etməyəcəksən” Xudavənd Rəbb belə
bəyan edir. 15 “Artıq Mən millətlərin təhqirlərini eşitdirməyəcəyəm, daha
xalqların kinayəsinə düçar olmayacaqsan. Millətini bir daha büdrətməyinə
izin verməyəcəyəm” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir».

16 Mənə Rəbbin sözü nazil oldu: 17 «Ey bəşər oğlu, İsrail nəsli öz torpağında
yaşayanda adət və əməlləri ilə onu murdar etdi. Onların adətləri Mənim
önümdə qadının aybaşı olduğu vaxtdakı murdarlığı kimi idi. 18 Mən də
qəzəbimi onların üstünə tökdüm, çünki ölkədə qan tökdülər, bütləri ilə onu
murdar etdilər. 19 Onları millətlər arasına yaydım, ölkələr arasına səpələndilər.
Onları adətlərinə və əməllərinə görə mühakimə etdim. 20 Millətlərin arasında,
getdikləri hər yerdə müqəddəs adımı ləkələdilər. Çünki onlar üçün belə
deyildi: “Bu xalq Rəbbin xalqı olduğu halda ölkəsindən çıxmağa məcbur oldu”.
21 İsrail nəslinin getdiyi millətlər arasında ləkələdiyi müqəddəs adımın izzətdən
düşməsi üçün təəssüfləndim.

22 Buna görə də İsrail nəslinə söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir:
“Ey İsrail nəsli, bunu sizin naminizə deyil, ancaq getdiyiniz millətlər
arasında ləkələdiyiniz müqəddəs adım naminə edirəm. 23 Millətlər
arasında ləkələdiyiniz böyük adımın müqəddəsliyini yenə göstərəcəyəm.

Millətlərin gözü önündə sizin içinizdə müqəddəsliyimi göstərən zaman
biləcəklər ki, Rəbb Mənəm" Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. 24 "Çünki
sizi millətlərin arasından götürəcək, bütün ölkələrdən toplayacaq və öz
torpağınıza gətirəcəyəm. 25 Üstünüzə təmiz su səpəcəyəm, pak olacaqsınız.
Sizi bütün murdarlıqlarınızdan və bütlərinizdən təmizləyəcəyəm. 26 * Mən
sizə yeni ürək verəcək, daxilinizə yeni ruh qoyacağam. Köksünüzdən
daş ürəyi çıxarıb sizə ətdən olan ürək verəcəyəm. 27 Öz Ruhumu sizin
daxilinizə qoyacağam. Elə edəcəyəm ki, siz qaydalarıma görə rəftar edəsiniz,
hökmlərimə diqqətlə riayət edəsiniz. 28 O zaman atalarınıza verdiyim ölkədə
yaşayacaqsınız. Siz Mənim xalqım, Mən də sizin Allahınız olacağam. 29 Sizi
bütün murdarlıqlarınızdan xilas edəcəyəm. Buğdaya əmr edib onu çoxaldacaq,
üstünüzə aclıq gətirməyəcəyəm. 30 Bir daha millətlər içində aclıq rüsvayçılığını
çəkməyəsiniz deyə ağacın meyvəsini, tarlanın məhsulunu çoxaldacağam. 31 O
zaman pis əməllərinizi, xeyirsiz işlərinizi yada salacaqsınız. Təqsirlərinizdən
və iyrənc işlərinizdən ötrü özünüzdən iyrənəcəksiniz. 32 Bilin ki, bunu sizin
naminizə etmirəm" Xudavənd Rəbb belə bəyan edir, "adətlərinizdən utanıb
xəcalət çəkin, ey İsrail nəsli!"

33 Xudavənd Rəbb belə deyir: "Sizi bütün təqsirlərinizdən təmizlədiyim
vaxt şəhərləri məskunlaşdıracaq, xaraba yerləri abad edəcəyəm. 34 Boş qalmış
ölkə şumlanacaq, halbuki hər yoldan keçənin nəzərində o bir viranə idi.
35 Onda deyəcəklər: ‹Viran olan bu torpaq Eden bağı kimi oldu. Xaraba
və viran qalmış, dağıdılmış şəhərlərin istehkamları tikildi, onların içində
adamlar yaşayır›. 36 Onda ətrafınızda qalan millətlər biləcək ki, dağıdılmış
yerləri Mən Rəbb tikdim, çölə çevrilmiş yerləri Mən abad etdim. Mən Rəbb
bunu söylədim və hökmən yerinə yetirəcəyəm".

37 Xudavənd Rəbb belə deyir: "Mən İsrail nəslinin xahişini qəbul edib
onlar üçün bunu edəcəyəm: əhalisini sürü kimi çoxaldacağam. 38 Bayram
günlərində Yerusəlimdə qurbanlıq heyvan sürüləri necə çox olursa, viran
edilmiş şəhərlər də eləcə insan sürüləri ilə dolu olacaq. Onda biləcəklər ki,
Rəbb Mənəm"».

37

Quru sümüklə müqayisə

1 Rəbbin əli üzərimdə idi. Rəbb Öz Ruhu ilə məni bayıra çıxarıb vadinin
ortasına qoydu. Vadi sümüklərlə dolu idi. 2 O məni onların üstündə gəzdirib
hər tərəfə apardı. Gördüm ki, vadinin üstündə saysız-hesabsız sümük var.
Onlar bərk qurumuşdu. 3 Rəbb mənə dedi: «Ey bəşər oğlu, bu sümüklər dirilə
bilərmi?» Mən cavab verdim: «Ey Xudavənd Rəbb, bunu Sən bilirsən». 4 O
mənə dedi: «Bu sümüklər üçün peyğəmbərlik edib onlara söylə ki, ey quru
sümüklər, Rəbbin sözünü eşidin. 5 Xudavənd Rəbb bu sümüklərə belə deyir:
"Mən sizin daxilinizə ruh qoyacağam və siz diriləcəksiniz. 6 Üstünüzə vətərlər
qoyacaq, ət bitirəcək, sizi dəri ilə örtəcəyəm, daxilinizə ruh qoyacağam və siz
diriləcəksiniz. Onda biləcəksiniz ki, Rəbb Mənəm"».

7 Mənə əmr olunduğu kimi peyğəmbərlik etdim. Mən peyğəmbərlik
edərkən bir gurultu qopdu, bir taqqıltı eşidildi. Sümüklər yaxınlaşdı, sümük
sümüyə bitişdi. 8 Mən baxıb gördüm ki, onların üstünə vətərlər gəldi, ət bitdi,
bunları isə dəri örtdü. Ancaq onlarda nəfəs yox idi. 9 Rəbb mənə dedi: «Ey
bəşər oğlu, nəfəs üçün peyğəmbərlik et, peyğəmbərlik edib nəfəsə söylə ki,

* **36:26** Yez. 11:19-20

Xudavənd Rəbb belə deyir: “Ey nəfəs, küləyin əsdiyi dörd səmtdən gəl, bu öldürülən adamların üzərinə üfür ki, dirilsinlər”». 10 * Mənə əmr olunduğu kimi peyğəmbərlik etdim. Nəfəs onların daxilinə girdi və onlar dirilib ayaq üstə qalxdı. Çox böyük bir kütlə yarandı.

11 Rəbb mənə dedi: «Ey bəşər oğlu, bu sümüklər bütün İsrail nəslinin rəmzidir. Onlar belə deyir: “Sümüklərimiz qurudu, ümidimiz yox oldu, işimiz bitdi”. 12 Buna görə də peyğəmbərlik edib onlara söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: “Ey xalqım, Mən qəbirlərinizi açıb sizi oradan çıxaracaq və İsrail torpağına gətirəcəyəm. 13 Ey xalqım, Mən qəbirlərinizi açanda, sizi qəbirlərinizdən çıxaranda biləcəksiniz ki, Rəbb Mənəm. 14 Mən daxilinizə Öz Ruhumu qoyacağam və siz diriləcəksiniz. Sizi öz torpağınıza yerləşdirəcəyəm. Onda biləcəksiniz ki, Mən Rəbb bunu söylədim və hökmən yerinə yetirəcəyəm” Rəbb belə bəyan edir».

Yəhuda və İsrailin birləşməsi

15 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 16 «Sən ey bəşər oğlu, əlinə bir əsa götür və onun üstünə “Yəhuda və müttəfiqləri olan İsrail övladları” sözlərini yaz. Sonra başqa bir əsa götür və onun üstünə “Yusif və müttəfiqləri olan bütün İsrail nəsli” sözlərini yaz. Bu, Efrayimin əsasıdır. 17 Bu əsaları bir-birinin üstünə qoyaraq öz əlində birləşdir. Elə et ki, əlində bir əsa olsun. 18 Əgər sənin xalqına mənsub olanlar “Etdiklərinin mənası nədir, bizə bildirməzsən?” deyə soruşsa, 19 onlara söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: “Efrayimin əlindəki əsanı – Yusif və onun müttəfiqləri olan İsrail qəbilələrinin əsasını götürərək Yəhudanın əsası ilə birləşdirib bir əsa edəcəyəm. Onlar əlimdə bir olacaq. 20 Üstünə yazı yazdığın əsaları onların görə biləcəyi şəkildə əlində tut. 21 Sonra onlara söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: İsrail övladlarını yanlarına getdikləri millətlərin arasından götürəcək, onları hər yerdən toplayıb öz torpaqlarına qaytaracağam. 22 Onları ölkədə, İsrail dağları üzərində vahid bir millət edəcəyəm. Hamısının vahid padşahı olacaq. Daha iki ayrı millət olmayacaq, iki padşahlığa bölünməyəcəklər. 23 Artıq bütləri, iyrənc şeyləri və üsyanları ilə özlərini murdar etməyəcəklər. Onları yaşadıqları və içində günah etdikləri yerlərdən qurtarıb pak edəcəyəm. Onlar Mənim xalqım, Mən də onların Allahı olacağam.

24 * Qulum Davud onların padşahı olacaq, onların hamısına vahid çoban olacaq. Onlar Mənim hökmlərimə görə rəftar edəcək, qaydalarımı saxlayıb yerinə yetirəcək. 25 Qulum Yaquba verdiyim, atalarının yaşadıqları ölkədə yaşayacaqlar, özləri, oğulları və nəvələri əbədi olaraq orada yaşayacaq. Qulum Davud da əbədi olaraq onların rəhbəri olacaq. 26 Mən onlarla sülh əhdi bağlayacağam. Bu onlarla əbədi bir əhd olacaq. Onları orada yerləşdirəcək və saylarını çoxaldacağam. Müqəddəs məkanımı əbədi olaraq onların arasında quracağam. 27 * Mənim məskənim onların arasında olacaq. Mən onların Allahı, onlar da Mənim xalqım olacaq. 28 Müqəddəs məkanım əbədi olaraq onların arasında yerləşəndə millətlər biləcək ki, İsraili təqdis edən Mən Rəbbəm”».

38

Qoq əleyhinə peyğəmbərlik

* **37:10** Vəhy 11:11 * **37:24** Yez. 34:24 * **37:27** Lev. 26:11-12; 2Kor. 6:16; Vəhy 21:3

1 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 2 * «Ey bəşər oğlu, Maqoq ölkəsindən olan
Roşun, Meşekin və Tuvalın rəhbəri Qoqa üz tut və onun əleyhinə peyğəmbərlik
edib söylə ki, 3 Xudavənd Rəbb belə deyir: “Ey Roşun, Meşekin və Tuvalın
rəhbəri Qoq, Mən sənin əleyhinəyəm. 4 Səni geri qaytaracağam, çənələrinə
çəngəllər taxacağam. Səni, bütün ordunu, atları, tam təchiz olunmuş atlıları,
hamısı qalxan, sipər və qılıncla silahlanmış böyük qoşunu qovub çıxaracağam.
5 Onlarla birgə hamısı qalxan və dəbilqəyə bürünmüş Farsları, Kuşluları, Put-
luları, 6 Qomeri və onun bütün qoşunlarını, ucqar şimaldan Toqarma nəslini və
onun bütün qoşunlarını, bunlarla birgə bir çox xalqları qovub çıxaracağam.
7 Hazır ol! Ətrafında toplanmış böyük bir qoşunla birgə hazırlaş. Onları sən
qoruyacaqsan. 8 Uzun müddət sonra döyüşə çağırılacaqsan. Gələcək illərdə
qılıncdan qurtulub rahatlanan ölkəyə hücum edəcəksən. O ölkənin sakinləri
çoxlu xalq içindən İsrail dağlarına toplanmışdı. Bu dağlar həmişə xarabalıq idi,
ancaq indi sakinləri xalqlar arasından geri qaytarılacaq və hamısı asayiş içində
yaşayacaq. 9 Sən, bütün qoşunun və sənin birgə bir çox xalq çıxıb tufan kimi
gələcəksiniz, ölkənin üzərini tutan buluda bənzəyəcəksiniz”.
10 Xudavənd Rəbb belə deyir: “O gün ağlına bəzi düşüncələr gələcək, pis
niyyətlər qurub 11 deyəcəksən: ‹Divarsız kəndləri olan bir ölkəyə hücum edib
asayiş və əmin-amanlıq içində yaşayan adamların üstünə gedəcəyəm. Bu
kəndlərin hamısı divarsızdır, darvazaları da, sürgüləri də yoxdur. 12 Viran
olmuş şəhərlərdə yaşayan xalqı qarət edib malını talayacağam›. Sürüsü və
malı olan, dünyanın ortasında yaşayan bu millətlərin arasından toplanmış
xalqa qarşı əlini uzadacaqsan. 13 Səba, Dedan, Tarşiş tacirləri və bütün
kəndlərinin əhalisi sənə deyəcək: ‹Qarət üçünmü gəldin? Talan etmək, qızıl-
gümüş götürmək, mal-qara və əşya aparmaq, bol qənimət ələ keçirmək üçünmü
qoşun topladın?›”
14 Buna görə də, ey bəşər oğlu, peyğəmbərlik edib Qoqa söylə ki, Xudavənd
Rəbb belə deyir: “O gün xalqım İsrail asayiş içində yaşayanda bunu dərk
etməyəcəksinizmi? 15 Sən və özünlə birgə bir çox xalqlardan olan və hamısı
ata minmiş böyük bir qoşun, güclü bir ordu öz yerindən – uzaq şimaldan
gələcəksən. 16 Ölkəni bürüyən bir bulud kimi xalqım İsrailin üstünə hücum
edəcəksən. Ey Qoq, gələcəkdə səni öz ölkəmin üstünə gətirəcəyəm ki, gözləri
önündə müqəddəsliyimi sənin vasitənlə göstərdiyim zaman millətlər məni
tanıya bilsin”.
17 Xudavənd Rəbb belə deyir: “Məgər sən qədim zamanlarda İsrail
peyğəmbərləri vasitəsilə haqqında danışdığım adam deyilsən? Bu
peyğəmbərlər o zaman səni onların üstünə gətirəcəyim barədə illərlə
peyğəmbərlik etdi. 18 O gün Qoq İsrail torpağına hücum etdiyi gün qəzəbim
alovlanacaq” deyir Xudavənd Rəbb. 19 “Qısqanclığımla və şiddətli qəzəbimlə
deyirəm ki, o gün İsrail torpağında böyük bir zəlzələ olacaq. 20 Dənizdəki
balıqlar, göydəki quşlar, çöldəki heyvanlar, yerdə sürünən bütün canlılar və
yer üzündəki bütün insanlar önümdə titrəyəcək. Dağlar yerlə yeksan olacaq,
sıldırım qayalar uçacaq, bütün divarlar yıxılacaq. 21 Bütün dağlarımda qılıncı
Qoqun üstünə getməyə çağıracağam” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir, “hər
kəs bir-birinin üstünə qılınc çəkəcək. 22 * Üstünə vəba gətirib qanını tökərək
onu cəzalandıracağam. Onun, ordularının və yanında gələn çoxlu xalqın
üstünə leysan yağış, iri dolu dənələri, od və kükürd yağdıracağam. 23 Beləcə

* **38:2** Vəhy 20:8 * **38:22** Vəhy 8:7; 14:9-10

əzəmətimi və müqəddəsliyimi göstərəcək, bir çox millətlərin gözü önündə Özümü tanıdacağam. Onda biləcəklər ki, Rəbb Mənəm".

39

Qoqun məğlub olması

1 Sən ey bəşər oğlu, Qoqun əleyhinə peyğəmbərlik edib söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: "Ey Roşun, Meşekin və Tuvalın rəhbəri Qoq, Mən sənin əleyhinəyəm. 2 Səni geri qaytarıb aparacağam, uzaq şimaldan çıxaracağam və İsrail dağları üzərinə gətirəcəyəm. 3 Sol əlindən kamanını, sağ əlindən oxlarını vurub salacağam. 4 Sən bütün ordularınla, yanında olan xalqlarla birgə İsrail dağları üzərində həlak olacaqsan. Səni qida olmaq üçün hər cür yırtıcı quşa və vəhşi heyvanlara verəcəyəm. 5 Açıq çöldə həlak olacaqsan, çünki Mən bunu söylədim, Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. 6 Mən Maqoqun və sahil ölkələrində əmin-amanlıq içində yaşayanların üstünə od göndərəcəyəm. Onda biləcəklər ki, Rəbb Mənəm.

7 Xalqım İsrailin arasında müqəddəs adımı tanıdacağam, artıq müqəddəs adımın ləkələnməsinə izin verməyəcəyəm. Onda millətlər biləcəklər ki, Mən Rəbbəm, İsraildə Müqəddəs Olanam. 8 Budur, o vaxt gəlir və mütləq baş verəcək" Xudavənd Rəbb belə bəyan edir, "bu gün Mənim dediyim gündür.

9 Onda İsrail şəhərlərində yaşayanlar çıxıb od qalayacaq. Silahlarını, qalxanlarını, sipərlərini, kamanlarını, oxlarını, toppuzlarını və nizələrini bu odda yandıracaqlar. Onları yeddi il ərzində yandıracaqlar. 10 Çöldən odun daşımayacaq, meşələrdən ağac kəsməyəcəklər, çünki silahlarla od qalayacaqlar. Onları qarət edənləri qarət edəcək, mallarını talan edənləri talan edəcəklər" Xudavənd Rəbb belə bəyan edir.

11 "O gün Duz dənizinin şərqində, Səyyahlar dərəsində Qoqa İsraildə bir qəbiristanlıq verəcəyəm. Orada Qoq və bütün qoşunu basdırılacaq. Bu yerə Hamon-Qoq * dərəsi deyiləcək. Oradan yol keçənlərin qabağı kəsiləcək. 12 Ölkəni təmizləmək üçün İsrail nəsli yeddi ay onları basdırmaqla məşğul olacaq. 13 Onları bütün ölkə xalqı basdıracaq. Mənim izzətləndiyim gün onlar üçün əlamətdar olacaq" Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. 14 "Ölkəni təmizləmək üçün adamlara iş tapşırılacaq. Bəziləri ölkəni dayanmadan dolaşacaq, bəziləri isə yerdə qalan cəsədləri basdıracaq. Yeddi aydan sonra axtarışlara başlayacaqlar. 15 Bu adamlar ölkənin hər yerini dolaşacaq. İnsan sümüyü görəndə qəbirqazanlar onu Hamon-Qoq dərəsində basdırana qədər yanına bir nişan qoyacaq. 16 Orada Hamona adlı bir şəhər olacaq. Beləcə ölkəni təmizləyəcəklər".

17 * Sən ey bəşər oğlu, Xudavənd Rəbb belə deyir: "Hər cür quşa və hər cür vəhşi heyvana söylə ki, toplaşıb gəlsinlər. Sizin üçün kəsəcəyim qurbanın – İsrail dağları üzərindəki böyük qurbanın yanına hər tərəfdən yığılın. Orada ət yeyib qan içəcəksiniz. 18 Başanın bəslənmiş heyvanlarının – qoçların, quzuların, təkələrin və buğaların ətini yeyib qanını içdiyiniz kimi igidlərin ətini yeyəcək, dünya rəhbərlərinin qanını içəcəksiniz. 19 Sizin üçün kəsdiyim qurbandan doyunca yağ yeyəcək, sərxoş olunca qan içəcəksiniz. 20 Süfrəmdə atlardan, süvarilərdən, igidlərdən və hər cür əsgərdən bol-bol yeyib-doyacaqsınız" Xudavənd Rəbb belə bəyan edir.

* **39:11** Hamon-Qoq – ibrani dilində Qoq qoşunu. * **39:17** Vəhy 19:17-18

21 “İzzətimi millətlər arasında göstərəcəyəm. Bütün millətlər onlara
verdiyim cəzanı və üstlərinə qoyduğum əlimi görəcək. 22 Bu gündən sonra
İsrail nəsli biləcək ki, onların Allahı Rəbb Mənəm. 23 Onda millətlər biləcək
ki, İsrail nəsli öz təqsirlərindən ötrü sürgünə getdi. Çünki onlar Mənə xəyanət
etdi, Mən onlardan üz döndərdim, onları düşmənlərinə təslim etdim, hamısı
qılıncla həlak oldu. 24 Murdarlıqlarına və üsyanlarına görə onlarla rəftar etdim,
onlardan üz döndərdim”.
25 Buna görə Xudavənd Rəbb belə deyir: “Yaqub nəslindən sürgün olunan-
ları indi geri qaytaracaq, bütün İsrail nəslinə rəhm edəcək və müqəddəs adım
naminə qısqanc olacağam. 26 Torpaqlarında əmin-amanlıq içində yaşayanda,
onları qorxudan bir kəs olmayanda rüsvayçılıqlarını və Mənə etdikləri bütün
xəyanətləri unudacaqlar. 27 Onları xalqlar arasından geri qaytarıb düşmən
ölkələrindən topladığım zaman çoxlu millətin gözü önündə, onların arasında
müqəddəs tutulacağam. 28 Onda biləcəklər ki, onların Allahı Rəbb Mənəm.
Çünki onları millətlər arasına sürgünə göndərdim. Amma öz torpaqlarına da
qaytaracağam, artıq heç birini qaldığı ölkəsində qoyub getməyəcəyəm. 29 Bir
daha onlardan üz döndərməyəcəyəm, çünki İsrail nəsli üzərinə Öz Ruhumu
tökəcəyəm” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir».

40

Yeni məbəd barədə vəhy

1 Sürgünlüyümüzün iyirmi beşinci ilində, birinci ayın onuncu günü,
Yerusəlim şəhərinin süqutunun on dördüncü ili – həmin o gün Rəbbin əli
mənim üstümdə idi. O məni oraya apardı. 2 * Görüntüdə Allah məni İsrail
ölkəsinə aparıb çox uca bir dağın başına qoydu. Dağın cənubunda şəhərə
bənzər tikililər var idi. 3 * Allah məni oraya apardı. Mən orada görünüşcə
tunca bənzər adam gördüm. Onun əlində bir kətan ip və ölçmək üçün bir
qamış var idi. O, darvazada durmuşdu. 4 O adam mənə dedi: «Ey bəşər oğlu,
gözünlə görüb, qulağınla eşit və sənə göstərəcəyim hər şeyə yaxşı-yaxşı bax.
Ona görə buraya gətirildin ki, bunları sənə göstərim. Gördüyün hər şeyi İsrail
nəslinə bildir».

Şərq qapısı

5 * Mən məbədi hər tərəfdən əhatəyə alan bir divar gördüm. Ölçmək üçün
o adamın əlində olan qamışın uzunluğu altı qulac idi. Hər qulaca bir ovuc
uzunluq əlavə edilmişdi. * O adam divarı ölçdü: qalınlığı bir qamış,
hündürlüyü bir qamış idi. 6 Sonra şərqə tərəf olan darvazaya tərəf getdi və
onun pilləkənləri ilə yuxarı qalxdı. Darvazanın kandarını ölçdü: eni bir
qamış idi. Bir kandarın eni bir qamış idi. 7 Keşikçi otaqlarının hər birinin
uzunluğu və eni bir qamış idi. Keşikçi otaqlarının arası beş qulac idi. Məbədə
baxan eyvanın yanındakı darvaza kandarı bir qamış uzunluğunda idi. 8 Sonra
o, darvaza eyvanını ölçdü: 9 eni səkkiz qulac idi. Yan taxtaların qalınlığı
iki qulac idi. Darvaza eyvanı məbədə baxırdı. 10 Şərq darvazasının hər iki
yanında üç-üç keşikçi otağı var idi. Üçünün də ölçüsü bir idi. Hər iki tərəfdə
olan bölmə divarlarının da ölçüsü bir idi. 11 O, darvazanın astanasının enini
ölçdü: on qulac idi. Darvazanın uzunluğu isə on üç qulac idi. 12 Hər iki tərəfdə

* **40:2** Vəhy 21:10-11 * **40:3** Vəhy 11:1; 21:15 * **40:5** 1Pad. 6:1-38; 2Saln. 3:1-9 * **40:5** 40-48-ci fəsillərdə işlədilən qulac xüsusi ölçüyə malik qulacdır. Adi qulacın ölçüsü 45 sm, buradakı qulacın ölçüsü isə 53 sm-dir.

olan keşikçi otaqlarının qarşısında bir qulac yüksəkliyində bir-bir arakəsmə var idi. Hər iki tərəfdə keşikçi otaqları dördbucaqlı idi. Kənarları hər tərəfdən altı qulac idi. 13 Sonra o, darvazanın enini – girişləri bir-birinin qarşısında olan keşikçi otaqlarının arxa divarlarının arasını ölçdü: iyirmi beş qulac idi. 14 Sütunları ölçdü: altmış qulac idi. Darvazanın ətrafındakı həyət sütunlara qədər uzanırdı. 15 Darvazanın astanasından eyvanın sonuna qədər məsafə əlli qulac idi. 16 Darvazanın içəri tərəfinin hər yanında keşikçi otaqlarının və bölmə divarlarının içəriyə baxan qəfəsli pəncərələri var idi. Eyvanlarda da belə idi. Hər yanın içəri tərəfindən pəncərələr var idi. Bölmə divarları üzərində xurma ağacı təsvirləri var idi.

Bayır həyət

17 O adam məni bayır həyətə gətirdi. Orada bayır həyəti əhatəyə alan otaqlar və daş yol var idi. Daş yol boyunca otuz otaq var idi. 18 Darvazaların hər iki tərəfindəki daş yolun eni qapıların uzunluğu qədər idi. Bu, aşağı daş yol idi. 19 O adam həyətin enini aşağı darvazadan içəri həyətin darvazasına qədər ölçdü: şərqdə və şimalda olan məsafə yüz qulac idi.

Şimal darvazası

20 O adam bayır həyətin şimala baxan darvazasının uzunluğunu və enini ölçdü. 21 Buranın hər iki tərəfində üç-üç keşikçi otağı var idi. Bölmə divarları və eyvanları birinci darvazanın ölçüsünə bərabər idi: uzunluğu əlli qulac, eni iyirmi beş qulac idi. 22 Pəncərələrin, eyvanın və xurma ağacı təsvirlərinin ölçüsü şərqə baxan darvazanın ölçüsünə bərabər idi. Oraya yeddi pillə ilə çıxırdılar, bunların qarşısında eyvan var idi. 23 Şərq darvazasında olduğu kimi şimal darvazasına da baxan bir içəri həyət darvazası var idi. O adam bu iki darvaza arasındakı məsafəni ölçdü: yüz qulac idi.

Cənub darvazası

24 O adam məni cənuba doğru apardı. Orada cənuba baxan bir darvaza gördüm. O, darvazanın yan taxtalarını və eyvanı ölçdü: ölçüləri o birilərinin ölçülərinə bərabər idi. 25 O birilərində olduğu kimi bu darvaza ilə eyvanın hər tərəfində də pəncərələr var idi. Eyvanın uzunluğu əlli qulac, eni iyirmi beş qulac idi. 26 Oraya yeddi pilləkənlə çıxırdılar. Bunların qarşısında eyvan var idi. Darvazanın yan taxtaları hər iki tərəfdən bir xurma ağacı təsviri ilə bəzənmişdi. 27 İçəri həyətin cənuba baxan bir darvazası var idi. O adam bu içəri darvazadan cənuba baxan darvazaya qədər olan məsafəni ölçdü: yüz qulac idi.

İçəri həyətin darvazaları

28 O adam məni cənub darvazasından içəri həyətə apardı. Cənub darvazasını ölçdü: ölçüləri o birilərinin ölçülərinə bərabər idi. 29 Keşikçi otaqlarının, bölmə divarlarının və eyvanın ölçüləri o birilərinin ölçülərinə bərabər idi. Darvaza ilə eyvanın hər tərəfində pəncərələr var idi. Darvazanın uzunluğu əlli qulac, eni iyirmi beş qulac idi. 30 Hər tərəfdə uzunluğu iyirmi beş qulac, eni beş qulac olan eyvanlar var idi. 31 Eyvanı bayır həyətə baxırdı. Darvazanın yan taxtaları xurma ağacı təsvirləri ilə bəzənmişdi. Oraya səkkiz pillə ilə çıxırdılar.

32 O adam məni şərqdəki içəri həyətə apardı. Oradakı darvazanı ölçdü. Ölçüsü o birilərinin ölçüsünə bərabər idi. 33 Keşikçi otaqlarının, bölmə divarlarının və eyvanının ölçüsü o birilərinin ölçüsünə bərabər idi. Darvaza ilə eyvanının hər tərəfində pəncərələr var idi. Darvazanın uzunluğu əlli qulac,

eni iyirmi beş qulac idi. 34 Eyvanı bayır həyətə baxırdı. Darvazanın yan
taxtaları iki tərəfdən xurma ağacı təsvirləri ilə bəzənmişdi. Oraya səkkiz
pilləkənlə çıxırdılar.
35 Sonra o adam məni şimal darvazasının yanına apardı. O, qapını ölçdü:
ölçüsü o birilərinin ölçüsünə bərabər idi. 36 Keşikçi otaqlarının, bölmə divar-
larının və eyvanının ölçüsü o birilərinin ölçüsünə bərabər idi. Darvazanın
hər tərəfində pəncərələr var idi. Darvazanın uzunluğu əlli qulac, eni iyirmi
beş qulac idi. 37 Yan taxtaları bayır həyətə baxırdı. Darvazanın yan taxtaları
hər iki tərəfdən xurma ağacı təsvirləri ilə bəzənmişdi. Oraya səkkiz pilləkənlə
çıxırdılar.

Qurbanların hazırlandığı otaqlar

38 İçəri həyətin darvazalarındakı eyvanların yanında qapısı eyvana açılan
bir otaq var idi. Yandırma qurbanları burada yuyulurdu. 39 Darvaza
eyvanının hər iki tərəfində iki sıra qoşa masa var idi. Yandırma qurbanı, günah
qurbanı və təqsir qurbanı olacaq heyvanlar bu masaların üstündə kəsilirdi.
40 Eyvanın bayır divarının yanında, şimal darvazasının pilləkənlərinin hər
iki tərəfində iki sıra qoşa masa da var idi. 41 Beləcə qurbanlıq heyvanları
kəsmək üçün darvazanın hər iki tərəfində dörd-dörd olmaqla səkkiz masa var
idi. 42 Yandırma qurbanları üçün yonulmuş daşdan dörd masa var idi. Hər
masanın uzunluğu və eni bir yarım qulac, hündürlüyü bir qulac idi. Yandırma
qurbanlarının və başqa qurbanların kəsilməsində istifadə olunan alətləri
bunların üstünə qoyurdular. 43 Otağın divarlarına qarmaqlar asılmışdı: hər
biri bir ovuc uzunluğunda idi. Masalar təqdim edilən heyvanın əti üçün
nəzərdə tutulmuşdu.

Kahinlər üçün ayrılan otaqlar

44 İçəri darvazanın bayır hissəsində, içəri həyətdə ilahiçilər üçün otaqlar
var idi. Bunlardan biri şimal darvazasının yanında idi və cənuba baxırdı,
o biri cənub † darvazasının yanında idi və şimala baxırdı. 45 O adam
mənə dedi: «Cənuba baxan otaq məbəd üçün cavabdeh olan kahinlərə
məxsusdur. 46 Şimala baxan otaq isə qurbangah üçün cavabdeh olan
kahinlərə məxsusdur. Onlar Levinin nəslindən olan və Rəbbə xidmət etmək
üçün Ona yaxınlaşan Sadoq övladlarıdır». 47 O adam həyəti ölçdü: həyət
dördbucaqlı olub uzunluğu yüz qulac, eni də yüz qulac idi. Məbədin önündə
qurbangah var idi.

Məbəd

48 Sonra o adam məni məbədin eyvanına aparıb eyvanın qapısının yan
taxtalarını ölçdü. Darvazanın hər iki tərəfindəki sütunların eni beş qulac
idi. Darvazanın hər iki tərəfinin eni isə üç qulac idi. 49 Eyvanın uzunluğu
iyirmi qulac, eni on iki qulac idi. Oraya pilləkənlə çıxırdılar. Darvazanın yan
taxtalarının yanında iki sütun var idi: biri bu tərəfində, digəri isə o tərəfində
idi.

41

1 Sonra o adam məni məbədin əsas hissəsinə gətirib oradakı darvazanın
yan taxtalarını ölçdü: yan taxtaların eni hər tərəfdən altı qulac idi. 2 Girişinin
eni on qulac, ona hər iki tərəfdən bitişən hər divarının eni isə beş qulac idi. O
adam məbədin əsas hissəsini də ölçdü: uzunluğu qırx, eni iyirmi qulac idi.

† **40:44** Cənub – qədim yunan tərcüməsində belədir, ibrani mətnində isə şərq.

3 Sonra o, iç otağa girib girişin yan taxtalarını ölçdü: hər birinin eni iki
qulac idi. Girişin eni altı qulac, ona hər iki tərəfdən bitişən divarların eni
yeddi qulac idi. 4 O adam əsas hissənin o biri tərəfindəki iç otağı ölçdü: həm
uzunluğu, həm də eni iyirmi qulac idi. O mənə «bura Ən Müqəddəs yerdir»
dedi.
5 Sonra məbədin divarını ölçdü: qalınlığı altı qulac idi. Məbədin ətrafındakı
yan otaqlardan hər birinin eni dörd qulac idi. 6 Bu yan otaqlar üç mərtəbə
idi, hər mərtəbədə otuz otaq var idi. Məbədin divarları boyu yan otaqlar
üçün dayaq olan çıxıntılar var idi ki, dayaqlar məbəd divarlarına girməsin.
7 Məbədin ətrafındakı yan otaqlar yuxarı mərtəbəyə tərəf çıxdıqca genişlənirdi.
Məbədin ətrafındakı tikilinin yuxarıya qalxan bir pilləkəni var idi. Yuxarıya
doğru çıxdıqca yan otaqlar genişlənirdi. Pilləkənlə aşağı mərtəbədən orta
mərtəbəyə, oradan da üst mərtəbəyə çıxırdılar.
8 Məbədin ətrafında yan otaqların bünövrəsini təşkil edən uca bir döşəmə
gördüm: uzunluğu bir qamış, yəni altı qulac idi. 9 Yan otaqların bayır
divarının qalınlığı beş qulac idi. Məbədin yan otaqları ilə kahin otaqları
arasında açıq bir sahə var idi. 10 Məbədin ətrafı boyunca uzanan sahənin eni
iyirmi qulac idi. 11 Yan otaqların girişləri açıq sahəyə baxırdı: biri şimalda, o
biri isə cənubda idi. Açıq sahəyə bitişən bünövrənin eni hər tərəfdən beş qulac
idi.
12 Məbədin qərbində açıq sahəyə baxan bir tikili var idi: eni yetmiş qulac
idi. Divarının qalınlığı hər tərəfdən beş qulac, uzunluğu doxsan qulac idi.
13 Sonra o adam məbədi ölçdü: uzunluğu yüz qulac idi. Açıq sahə, tikili və
onun divarları yüz qulac uzunluğunda idi. 14 Şərqdəki məbədin açıq sahəsinin
eni məbədin ön tərəfi ilə birgə yüz qulac idi.
15 O adam məbədin arxasındakı açıq sahəyə baxan tikilinin və hər iki
tərəfindəki dəhlizlərin uzunluğunu ölçdü: yüz qulac idi. Məbədin əsas hissəsi,
iç otaq, həyətə baxan eyvan, 16 darvaza astanaları, qəfəsli pəncərələr, as-
tananın qarşısında üç mərtəbəni əhatə edən dəhlizlər döşəmədən pəncərələrə
qədər ağacla örtülmüşdü. Pəncərələr açılıb-bağlanırdı.
17 Girişin üstü, iç otaq, onun bayırı, bütün içəri və bayır divarlar nizamlı
aralıqlarla, 18 keruv və xurma ağacı oyma təsvirləri ilə düzəldilmişdi. İki keruv
arasında bir xurma ağacı təsviri var idi. Hər keruvun iki üzü var idi: 19 bir
yandan xurma ağacına baxan insan üzü, o biri yandan xurma ağacına baxan
şir üzü. Məbəd başdan-başa bu oyma təsvirləri ilə bəzənmişdi. 20 Döşəmədən
girişin üstündəki hissəyə qədər məbədin əsas hissəsinin divarları keruv və
xurma ağaclarının oyma təsvirləri ilə düzəldilmişdi.
21 Əsas hissənin qapısının yan taxtaları dördbucaqlı şəklində idi. Ən
Müqəddəs yerin önündəki qapının yan taxtaları da bunlara bənzəyirdi.
22 Orada üç qulac hündürlüyündə, iki qulac uzunluğunda, iki qulac enində
ağacdan düzəldilmiş bir qurbangah var idi. Onun küncləri, altlığı* və yanları
da ağacdan idi. O adam mənə «Rəbbin önündə olan masa budur» dedi. 23 Əsas
hissənin və Ən Müqəddəs yerin cüt qanadlı qoşa qapısı var idi. 24 Hər qapının
iki tərəfə iki qanadı var idi: bir qapı üçün iki qanad, o biri qapı üçün iki
qanad. 25 Divarlar üzərində olduğu kimi əsas hissənin qapılarında da keruv
və xurma ağaclarının oyma təsvirləri düzəldilmişdi. Bayırda, eyvanın önündə
ağacdan olan bir asma tavan var idi. 26 Eyvanın yan divarlarındakı qəfəsli

* **41:22** Altlığı – qədim yunan tərcüməsində belədir, ibrani mətnində isə uzunluğu.

pəncərələrin hər iki tərəfi xurma ağaclarının oyma təsvirləri ilə örtülmüşdü. Məbədin yan otaqları ilə asma tavanları da bu cür idi.

42

Kahinlərin otaqları

1 O adam məni şimala gedən yoldan bayır həyətə çıxardı, məbədin açıq
sahəsinə və bayır həyətin şimalındakı tikililərə baxan otaqlara apardı. 2 Qapısı
şimala baxan bu tikilinin uzunluğu yüz, eni əlli qulac idi. 3 İçəri həyətin iyirmi
qulaclıq hissəsi ilə bayır həyətin daş yoluna baxan üç mərtəbənin dəhlizləri
qarşı-qarşıya idi. 4 Otaqların qabağında eni on qulac, uzunluğu isə yüz *
qulac olan bir içəri dəhliz var idi. Qapıları şimala baxırdı. 5 Tikilinin üst
mərtəbədəki otaqları alt və orta mərtəbədəki otaqlardan daha dar idi, çünki
üst mərtəbədəki dəhlizlər daha çox yer tuturdu. 6 Həyətlərdə sütunlar olduğu
halda üçmərtəbəli otaqların sütunları yox idi. Buna görə də üst mərtəbədəki
otaqlar alt və orta mərtəbədəki otaqlardan daha dar idi. 7 Otaqların
qabağında, otaqlarla və bayır həyətlə yanaşı bir bayır divar var idi: əlli qulac
uzunluğunda idi. 8 Çünki bayır həyətin yanındakı yanbayan otaqların uzun-
luğu əlli qulac idi. Məbədin əsas hissəsinə daha yaxın yanbayan otaqların
uzunluğu isə yüz qulac idi. 9 Bu otaqların aşağıda bayır həyətdən girmək üçün
şərqə tərəf bir qapısı var idi.

10 İçəri həyətin cənubu † boyu açıq sahəyə və bayır həyətdəki tikililərə baxan
başqa otaqlar var idi. 11 Şimal tərəfdəki otaqlarda olduğu kimi bu otaqların
qabağında da bir keçid var idi. Otaqların uzunluğu və eni eyni idi, çıxışları və
ölçüləri şimal tərəfdə olan otaqlarınkı kimi idi. Cənubdakı otaqların qapıları
da şimaldakılar kimi idi. 12 Keçidin başlanğıcında bir qapı var idi. Arxa divarlar
boyunca şərqə uzanan bu keçid otaqlara açılırdı.

13 Sonra o adam mənə dedi: «Məbədin açıq sahəsinə baxan şimaldakı
və cənubdakı otaqlar müqəddəsdir. Rəbbin önündə xidmət edən kahinlər
orada ən müqəddəs təqdimlərdən yeyəcək. Ən müqəddəs təqdimləri – taxıl
təqdimlərini, günah qurbanlarını və təqsir qurbanlarını orada qoyacaqlar,
çünki ora müqəddəsdir. 14 Kahinlər müqəddəs yerə girəndə xidmət edərkən
əyinlərindəki geyimləri orada qoymadan bayır həyətə çıxmasın, çünki bu
geyimlər müqəddəsdir. Onlar xalqın olduğu yerlərə getməzdən qabaq başqa
paltarlar geyməlidir».

15 O adam məbədin sahəsini içəridən ölçüb qurtarandan sonra məni şərq
qapısından bayıra apardı və hər tərəfdən bu sahənin bayırını ölçdü. 16 Şərq
tərəfini qamışla ölçdü: uzunluğu beş yüz qulac idi. 17 Şimal tərəfini də
qamışla ölçdü: uzunluğu beş yüz qulac idi. 18 Cənub tərəfini də qamışla
ölçdü: uzunluğu beş yüz qulac idi. 19 Qərb tərəfinə dönüb onu qamışla ölçdü:
uzunluğu beş yüz qulac idi. 20 Beləcə sahənin dörd tərəfini ölçdü. Müqəddəs
olanı müqəddəs olmayandan ayırmaq üçün sahənin ətrafında bir divar var idi:
uzunluğu və eni hər biri beş yüz qulac idi.

43

Rəbbin hüzurunun məbədə qayıtması

* **42:4** Yüz – qədim yunan və süryani tərcümələrində belədir, ibrani mətnində isə bir. † **42:10** Cənubu – qədim yunan tərcüməsində belədir, ibrani mətnində isə şərqi.

1 O adam məni şərqə baxan darvazanın yanına gətirdi. 2 * Mən gördüm ki,
şərq yolundan İsrail Allahının izzəti gəlir. Onun səsi gur axan suların səsi kimi
idi, izzətindən yer parıldayırdı. 3 Gördüyüm görüntü Allah şəhəri məhv etməyə
gəldiyi vaxt və Kevar çayı sahilində gördüyüm görüntülərə bənzəyirdi. Mən bu
zaman üzüstə yerə yıxıldım. 4 Rəbbin izzəti şərqə baxan darvazanın yolundan
məbədə girdi. 5 Ruh məni qaldırıb içəri həyətə gətirdi. Mən gördüm ki, Rəbbin
izzəti məbədi doldurub.
6 Adam yanımda durarkən məbəddən mənimlə danışan bir nəfərin səsini
eşitdim. 7 O mənə belə dedi: «Ey bəşər oğlu, taxtımın yeri, ayaqlarımın da-
banları dəyən, İsrail övladları arasında əbədi yaşayacağım yer buradır. Bundan
sonra İsrail xalqı ilə padşahları pozğunluqları və ölən padşahların cəsədləri ilə
bir daha müqəddəs adımı murdarlamayacaq. 8 Onlar astanalarını astanama,
qapılarının yan taxtalarını qapımın yan taxtalarına bitişdirdi. Mənimlə onların
arasında yalnız bir divar var idi. Etdikləri murdar işləri ilə müqəddəs adımı
murdarladılar. Mən də qəzəbimlə onları qırıb-çatdım. 9 İndi pozğunluqlarını
və padşahlarının cəsədlərini Məndən uzaqlaşdırsınlar, Mən də əbədi olaraq
onların arasında yaşayaram.
10 Sən ey bəşər oğlu, bu məbədi İsrail nəslinə təsvir et ki, üsyanlarından
utansınlar və məbədin layihəsini ölçsünlər. 11 Əgər etdikləri bütün işlərdən
utanırlarsa, məbədin şəklini, nizamını, giriş-çıxış yerlərini – bütün şəkillərini,
bütün qaydalarını, quruluşlarını və qanunlarını onlara bildir. Onların gözü
önündə bunları bir yerə yaz. Qoy bütün quruluş və qaydalarına əməl edib
onları yerinə yetirsinlər. 12 Məbədlə bağlı qanun budur: dağın başında hər
tərəfdən onun bütün ərazisi çox müqəddəs olacaq. Bəli, məbədin qanunu
budur.

Qurbangah

13 * Qurbangahın qulacla ölçüləri belədir. Hər qulaca bir ovuc əlavə
edilmişdir: qurbangahı əhatəyə alan xəndəyin dərinliyi bir qulac, eni bir
qulac, ətrafındakı çıxıntı bir qarış olacaq. Qurbangahın hündürlüyü isə
belədir: 14 qurbangahın yerdəki xəndəkdən alt çıxıntıya qədərki hissəsinin
hündürlüyü iki qulac, eni bir qulac, kiçik çıxıntıdan böyük çıxıntıya qədərki
hissənin hündürlüyü dörd qulac, eni bir qulac, 15 qurbangahın qurban
yandırılan üst hissəsinin hündürlüyü dörd qulac olacaq. Üst hissədən yuxarıya
doğru dörd buynuz uzanacaq. 16 Qurbangahın üst hissəsi dördbucaqlı şəklində
olacaq. Onun uzunluğu on iki, eni on iki qulac olacaq. 17 Üst çıxıntının dörd
tərəfdən uzunluğu və eni hər biri on dörd qulac olacaq. Ətrafındakı kənar
yarım qulac, xəndəyin dövrəsi bir qulac olacaq. Qurbangahın pillələri şərqə
baxacaq».
18 * O adam yenə dedi: «Ey bəşər oğlu, Xudavənd Rəbb belə deyir: "Qurban-
gah tikildiyi gün üstündə yandırma qurbanları gətirmək və qan tökmək barədə
olan qaydalar belədir. 19 Mənə xidmət etmək üçün hüzuruma çıxan, Sadoq
nəslindən Levili kahinlərə günah qurbanı olaraq bir buğa ver" Xudavənd
Rəbb belə bəyan edir. 20 "Buğanın qanından götürüb qurbangahın dörd
buynuzuna, çıxıntının dörd küncünə və ətrafındakı kənarın üstünə sürt. Beləcə
qurbangahı pak edib onun üçün kəffarə ver. 21 Günah qurbanı olaraq buğanı
götürüb Müqəddəs məkandan kənarda, məbədin təyin edilmiş yerində yandır.

* **43:2** Yez. 10:3-4,18-19; 11:22-23 * **43:13** Çıx. 27:1-2; 2Saln. 4:1 * **43:18** Çıx. 29:35-37

22 İkinci gün günah qurbanı olaraq qüsursuz bir təkə təqdim et. Qurbangah
buğanın qanı ilə pak edildiyi kimi təkənin qanı ilə də pak edilsin. 23 Pak
etmək işini qurtarandan sonra qüsursuz bir buğa ilə sürüdən bir qoç qurban
gətir. 24 Onları Rəbbin önünə gətir. Kahinlər onların üstünə duz səpib
Rəbbə yandırma qurbanı olaraq təqdim etsin. 25 Yeddi günün günah qurbanı
olaraq hər gün bir təkə hazırla. Qüsursuz bir buğa ilə sürüdən bir qoç da
hazırlansın. 26 Qoy yeddi gün qurbangah üçün kəffarə versinlər, onu pak edib
təqdis etsinlər. 27 Yeddi gün tamamlanandan sonra kahinlər səkkizinci gün
və ondan sonra yandırma və ünsiyyət qurbanlarınızı qurbangahın üstündə
təqdim etsin. O zaman sizdən razı olacağam" Xudavənd Rəbb belə bəyan
edir».

44

Məbəddə xidmət edənlər

1 O adam məni Müqəddəs məkanın şərqə baxan bayır darvazası yolundan
geri qaytardı. Darvaza bağlı idi. 2 Rəbb mənə dedi: «Bu darvaza bağlı qalacaq,
açılmayacaq, heç kəs oradan içəri girməyəcək, çünki İsrailin Allahı Rəbb oradan
içəri girmişdir, buna görə də bağlı qalacaq. 3 Yalnız rəhbər rəhbərliyinə görə
Rəbbin önündə çörək yemək üçün orada oturacaq. Darvaza eyvanı yolundan
girib, o yoldan da çıxacaq».

4 O adam məni şimal darvazası yolundan məbədin önünə gətirdi. Mən
baxıb gördüm ki, Rəbbin izzəti Öz məbədini doldurub. Bu zaman üzüstə
düşdüm. 5 Rəbb mənə dedi: «Ey bəşər oğlu, Rəbbin məbədinin bütün qayda-
qanunları ilə bağlı deyəcəyim sözləri yaxşı-yaxşı dinlə, onlara qulaq as,
hər şeyə diqqətlə bax. Müqəddəs məkana kimin girib-çıxacağına diqqət et.
6 Üsyankar olan İsrail nəslinə söylə ki, Xudavənd Rəbb belə deyir: "Ey İsrail
nəsli, artıq bəsdir! Etdiyiniz iyrənc işlərə daha son qoyun. 7 Ürəyi və bədəni
sünnət edilməmiş yadelliləri Müqəddəs məkanıma gətirdiniz, Mənə qida ol-
maq üçün piy və qan təqdim etməklə məbədimi murdarladınız. Beləcə iyrənc
işlərinizlə əhdimi pozdunuz. 8 Müqəddəs şeylərim üzərində vəzifənizi yerinə
yetirmədiniz. Müqəddəs məkanımda bu şeylərə nəzarət etməyi başqalarına
tapşırdınız". 9 Xudavənd Rəbb belə deyir: "İsrail xalqı arasında yaşayan ürəyi
və bədəni sünnət edilməmiş heç bir yadelli Müqəddəs məkanıma girməsin.

10 İsrail yoldan azdığı zaman Məndən uzaqlaşan və yoldan azıb bütlərinə
sitayiş edən Levililər öz günahlarının cəzasını çəkəcək, 11 lakin Müqəddəs
məkanımda bu işləri görəcək: məbədin darvazalarına nəzarət edəcək, məbədin
xidmət işlərini görəcək, xalq üçün yandırma qurbanları və başqa qurbanlıq
heyvanları kəsəcək, xalqın önündə durub onlara xidmət edəcək. 12 İndi ki
onlar bütlərinin önündə İsrail nəslinə xidmət edərək xalqı günaha batırdı,
Mən Rəbb də onları günahlarına görə cəzalandıracağıma and içdim" Xu-
davənd Rəbb belə bəyan edir. 13 "Onlar kahin kimi xidmət etmək üçün
Mənə yaxınlaşmayacaq, bütün müqəddəs şeylərimə, ən müqəddəs qurban-
larıma toxunmayacaq. Etdikləri iyrənc əməllərinin rüsvayçılığını çəkəcəklər.
14 Bundan sonra məbədin xidmət vəzifəsini və orada görülən bütün işləri
onlara tapşıracağam.

15 Ancaq İsrail Məni qoyub yoldan azdığı zaman Müqəddəs məkanımın
xidmət vəzifəsini yerinə yetirən Sadoq nəslindən Levili kahinlər önümdə
xidmət etmək üçün Mənə yaxınlaşacaq. Onlar piy və qan təqdim etmək üçün
hüzuruma çıxacaq" Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. 16 "Yalnız onlar Müqəddəs

məkanıma girəcək, yalnız onlar önümdə xidmət etmək üçün süfrəmə yaxınlaşıb buyruğumu yerinə yetirəcək.

17 * Kahinlər içəri həyətin darvazalarından girəcəkləri zaman kətan geyim
əyinlərində olsun, içəri həyətin darvazalarında yaxud məbəddə xidmət
edərkən yun paltar geyməsinlər. 18 Başlarına kətan çalma sarısınlar, bellərinə
kətan alt paltarı geysinlər. Bədənlərini tərlədən bir şey geyinməsinlər. 19 *
Bayır həyətə, bayır həyətdə olan xalqın yanına çıxmazdan qabaq xidmət
edərkən əyinlərindəki geyimləri çıxarıb müqəddəs otaqlara qoysunlar və
başqa paltarlar geysinlər ki, geyimləri ilə xalqı təqdis etməsinlər. 20 * Kahinlər
başlarını qırxmasın, saçlarını uzatmasın, yalnız saçlarını kəsib düzəltsin. 21 *
İçəri həyətə girəcəyi vaxt heç bir kahin şərab içməsin.

22 * Kahinlər dul yaxud boşanmış arvad almasın, ancaq İsrail nəslindən olan
bir bakirə qız yaxud da başqa kahindən dul qalmış arvadı ala bilərlər. 23 *
Onlar Mənim xalqıma müqəddəs olan şeyi adi şeydən, murdar şeyi pak şeydən
ayırmağı öyrədəcək. 24 Mübahisəli işlərdə onlar hakimlik edəcək, hökmlərimə
görə qərar verməlidirlər. Bayramlarımla bağlı qayda-qanunlarıma əməl
etməli, Şənbə günlərimi müqəddəs saymalıdırlar.

25 * Kahin adam meyitinə yaxınlaşıb özünü murdarlamasın, amma bu,
anasının, atasının, oğlunun, qızının, qardaşının yaxud ərə getməmiş bacısının
meyiti olsa, özünü murdarlaya bilər. 26 Pak olduqdan sonra hələ yeddi gün
gözləsin. 27 Məbəddə xidmət etmək üçün içəri həyətə girəcəyi gün özü üçün bir
günah qurbanı təqdim etsin" Xudavənd Rəbb belə bəyan edir.

28 * "Kahinlərin irsi var: onların irsi Mənəm. İsraildə onlara mülk verməyin.
Onların mülkü Mənəm. 29 * Kahinlər taxıl təqdimlərini, günah və təqsir
qurbanlarını yesin. İsraildə Rəbbə həsr olunan hər şey onlarınkı olsun.
30 Bütün nübarların ilk hissəsi və bütün xüsusi hədiyyələriniz kahinlərinki
olsun. Evinizə bərəkət yağsın deyə taxılınızın ilkini onlara verin. 31 * Kahinlər
ölü halda tapılmış yaxud vəhşi heyvanlar tərəfindən parçalanmış heç bir quş
və heyvan yeməsin.

45

Rəbbə verilən torpaq payı

1 Ölkəni irs olaraq payladığınız zaman Rəbb üçün torpaqdan pay kimi
iyirmi beş min qulac uzunluğunda, on min qulac enində müqəddəs bir bölgə
ayırın. Bütün bu bölgə müqəddəs olacaq. 2 Bu bölgədən dördbucaqlı şəklində
uzunluğu və eni beş yüz qulaclıq bir hissə müqəddəs məskən üçün, əlli qulaclıq
bir yer isə ətrafındakı açıq sahə üçün ayrılsın. 3 Bu ölçü ilə bir hissə ölç:
uzunluğu iyirmi beş min qulac və eni on min qulac olsun. Müqəddəs məkan
– Ən Müqəddəs yer orada olacaq. 4 Bu, ölkənin müqəddəs payı olacaq. Bu yer
məbəddə xidmət etmək üçün Rəbbə yaxınlaşan kahinlərə ayrılacaq. Burada
kahinlərin evləri, Müqəddəs məkan üçün müqəddəs yer olacaq. 5 Məbəddə
xidmət edən Levililərə mülk olaraq iyirmi beş min qulac uzunluğunda, on

* **44:17** Çıx. 28:39-43; Lev. 16:4 * **44:19** Lev. 16:23 * **44:20** Lev. 21:5 * **44:21** Lev. 10:9
* **44:22** Lev. 21:7,13-14 * **44:23** Lev. 10:10; Yez. 22:26 * **44:25** Lev. 21:1-4 * **44:28** Say.
18:20 * **44:29** Say. 18:8-19 * **44:31** Lev. 22:8

min qulac enində bir bölgə verilsin. Orada yaşamaları üçün onlara məxsus
şəhərlər olacaq. *
6 Müqəddəs bölgəyə düşən hissə ilə birlikdə şəhər üçün eni beş min, uzun-
luğu iyirmi beş min qulac olan bir hissə ayırın. Bu bütün İsrail xalqı üçündür.

Başçıya verilən torpaq payı

7 Müqəddəs bölgəyə düşən hissə ilə şəhərə düşən hissənin hər iki tərəfindəki
torpaqlar rəhbərə veriləcək. Bu torpaqlar qərbdən-qərbə, şərqdən-şərqə
doğru uzanacaq və qərb sərhədindən şərq sərhədinə qədər uzunluğu bir İsrail
qəbiləsinə düşən hissə qədərdir. 8 Bu torpaq İsrail rəhbərinin payı olacaq.
Bundan sonra rəhbərlərim xalqıma bir daha zülm etməyəcək, ancaq ölkəni
qəbilələrinə görə İsrail nəslinə verəcək".

9 Xudavənd Rəbb belə deyir: "Ey İsrail rəhbərləri, artıq bəsdir! Zorakılıqdan
və ziyankarlıqdan əl çəkin, ədalətli və saleh əməllər edin. Xalqımı öz tor-
paqlarından qovmayın" Xudavənd Rəbb belə bəyan edir. 10 * "Düzgün tərəzi
ilə çəkin. Çəkdiyiniz efa da, bat da düzgün olsun. 11 Efa ilə bat eyni
çəkidə olsun. Bat xomerin onda birinə, efa da xomerin onda birinə bərabər
olmalıdır. İkisinin çəkisi də xomerə görə olsun. 12 Bir şekel iyirmi geraya
bərabər olmalıdır. İyirmi, iyirmi beş, on beş şekel birlikdə bir minaya bərabər
olmalıdır.

Qurbanlar və bayramlar

13 Gətirəcəyiniz təqdimlər bunlardır: hər xomer buğdadan efanın altıda
biri qədər buğda, hər xomer arpadan efanın altıda biri qədər arpa verin.
14 Zeytun yağını isə bat çəkisinə görə ölçün və hər kor zeytun yağından batın
onda biri qədər təqdim edin. Bir kor on bat yaxud bir xomerə bərabərdir.
15 İsrailin sulu otlaqlarındakı sürüdən iki yüz qoyundan bir qoyun götürülsün.
Bu qoyunlardan taxıl təqdimləri, yandırma qurbanları və ünsiyyət qurbanları
üçün istifadə edilsin ki, xalq kəffarə olunsun" Xudavənd Rəbb belə bəyan
edir. 16 "Bütün ölkə xalqı bu təqdimi İsrail rəhbərinə verəcək. 17 İsraildə
keçirilən bütün bayramlarda – şənliklərdə, Təzə Ay mərasimlərində və Şənbə
günlərində yandırma qurbanları, taxıl və içmə təqdimlərini təmin etmək
rəhbərin işi olacaq. Günah qurbanını, taxıl təqdimini, yandırma qurbanını və
ünsiyyət qurbanlarını rəhbər təmin edəcək ki, İsrail nəsli üçün kəffarə versin".
18 Xudavənd Rəbb belə deyir: "Birinci ayın birinci günü qüsursuz bir buğa
götürüb Müqəddəs məkanı pak et. 19 Kahin günah qurbanının qanından
götürüb məbədin darvazasının yan taxtalarına, qurbangahın üst çıxıntısının
dörd küncünə, içəri həyətin darvazasının yan taxtalarına sürtsün. 20 Səhvən
yaxud bilmədən günah etmiş adam üçün də həmin ayın yeddinci günü eyni
şeyi et. Beləcə məbədi pak edəcəksən.
21 * Birinci ayın on dördüncü günü Pasxa bayramını yeddi gün keçirin və
mayasız çörək yeyin. 22 O gün rəhbər özü və bütün ölkə xalqı üçün günah
qurbanı olaraq bir buğa hazırlasın. 23 Yeddi gün bayram ərzində hər gün
Rəbbə yandırma qurbanı olaraq qüsursuz yeddi buğa ilə yeddi qoç, günah
qurbanı olaraq bir təkə təmin etsin. 24 Taxıl təqdimi olaraq hər buğa və qoç
üçün bir efa taxıl, hər efa üçün bir hin zeytun yağı təmin etsin.

---

* **45:5** Orada yaşamaları üçün onlara məxsus şəhərlər olacaq – qədim yunan tərcüməsində belədir, ibrani mətnində isə orada mülk olaraq iyirmi otaq alacaqlar. * **45:10** Lev. 19:36 * **45:21** Çıx. 12:1-20; Say. 28:16-25

25 * Yeddinci ayın on beşinci günü başlayan və yeddi gün davam edən bayramda rəhbər günah qurbanlarını, yandırma qurbanlarını, taxıl təqdimlərini və zeytun yağını hər gün eyni miqdarda təmin etsin".

46

1 Xudavənd Rəbb belə deyir: "İçəri həyətin şərqə baxan darvazası altı iş günü bağlı qalmalı, Şənbə günləri və Təzə Ay mərasimi günləri isə açıq olmalıdır. 2 Rəhbər bayırdan, darvaza eyvanı yolundan içəri girib darvazanın yan taxtalarının yanında dursun. Kahinlər onun yandırma qurbanını və ünsiyyət qurbanlarını təqdim etsin. Rəhbər darvaza kandarında ibadət etsin, sonra bayıra çıxsın, ancaq darvaza axşama qədər açıq qalsın. 3 Şənbə günləri və Təzə Ay mərasimi günləri ölkə xalqı bu darvazanın girişində Rəbbin önündə ibadət etsin.

4 Rəhbər Şənbə günü Rəbbə yandırma qurbanı olaraq verdiyi qüsursuz altı quzu, bir qoç təqdim etsin. 5 Qoç üçün veriləcək taxıl təqdimi bir efa olsun, quzular üçün isə istədiyi qədər taxıl təqdimi verə bilər. Hər efa taxıl üçün bir hin zeytun yağı versin. 6 Təzə Ay mərasimi günü qüsursuz bir buğa, altı quzu və bir qoç qurban gətirsin. 7 Buğa və qoç üçün taxıl təqdimi olaraq hərəsinə bir efa taxıl təmin etsin. Quzular üçün istədiyi qədər taxıl təmin edə bilər. Hər efa taxıl üçün bir hin zeytun yağı təmin etsin. 8 Rəhbər içəri girəcəyi zaman darvaza eyvanından girsin, həmin yolla da bayıra çıxsın.

9 Ölkə xalqı bayramlarda Rəbbin önünə gəldiyi zaman ibadət etmək üçün şimal darvazasından girən adam cənub darvazasından çıxsın, cənub darvazasından girən adam şimal darvazasından çıxsın. Heç kəs girdiyi darvazadan çıxmasın, hər kəs girdiyi darvazanın qarşısındakı darvazadan çıxsın. 10 Rəhbər xalqın arasında olsun, xalqla birgə girsin, xalqla birgə çıxsın. 11 Bayramlarda və müqəddəs günlərdə buğa və qoç üçün taxıl təqdimi olaraq hərəsinə bir efa taxıl versin. Quzular üçün isə istədiyi qədər taxıl təmin edə bilər. Hər efa taxıl üçün bir hin zeytun yağı versin.

12 Rəhbər Rəbbə könüllü olaraq verdiyi yandırma qurbanı yaxud ünsiyyət qurbanları təqdim edəcəyi zaman şərqə baxan darvaza onun üzünə açılsın. Yandırma qurbanı yaxud ünsiyyət qurbanlarını Şənbə günü qurban gətirdiyi kimi təmin etsin, sonra bayıra çıxsın. O çıxdıqdan sonra darvaza bağlansın.

13 Hər gün səhərlər yandırma qurbanı olaraq Rəbbə bir yaşında qüsursuz bir quzu təmin et. 14 Bununla yanaşı, hər səhər taxıl təqdimi olaraq efanın altıda biri qədər taxıl və narın unu islatmaq üçün bir hinin üçdə biri qədər zeytun yağı təmin et. Bu taxıl təqdiminin Rəbbə verilməsi daimi bir qayda olsun. 15 Beləcə hər səhər daimi yandırma qurbanı olaraq quzu, taxıl təqdimi və zeytun yağı təmin edilsin".

Rəhbərə düşən mülk

16 Xudavənd Rəbb belə deyir: "Əgər rəhbər oğullarından birinə öz mülkündən pay verərsə, öz irsi kimi nəslinə də keçsin, irs olaraq bu pay onların mülkü olsun. 17 * Lakin rəhbər öz mülkündən qulluqçularından birinə pay verərsə, bu pay azadlıq ilinə qədər qulluqçununku olsun, sonra isə rəhbərə qaytarılsın. Rəhbərin irsi ancaq oğullarına keçə bilər və onların olsun. 18 Lakin rəhbər xalqı mülkündən qovaraq irsindən məhrum etməməlidir. O, oğullarına yalnız öz mülkündən irs verə bilər, ona görə ki xalqımdan olan heç kəs mülkünü tərk edib kənara getməsin"».

Məbədin mətbəxləri

* **45:25** Lev. 23:33-36; Say. 29:12-38 * **46:17** Lev. 25:10

19 Sonra o adam məni darvazanın yanındakı girişdən şimala baxan,
kahinlərə məxsus müqəddəs otaqlara gətirdi və mənə qərb tərəfdə bir yer
göstərdi. 20 O mənə dedi: «Kahinlərin təqsir qurbanı ilə günah qurbanının
ətini qaynadacaqları və taxıl təqdimini bişirəcəkləri yer buradır. Ona görə ki
bunları bayır həyətə çıxarıb xalqı təqdis etməsinlər».
21 Sonra o adam məni bayır həyətə çıxarıb həyətin dörd küncündən keçirdi.
Gördüm ki, həyətin hər küncündə kiçik bir həyət var. 22 Həyətin dörd küncündə
olan bu qapalı həyətlərin hər birinin uzunluğu qırx, eni isə otuz qulac idi.
Künclərdəki həyətlər eyni boyda idi. 23 Dörd həyətin hər birinin ətrafında daş
divar var idi. Divarın dibində yemək bişirmək üçün yerlər düzəldilmişdi. 24 O
adam mənə dedi: «Bunlar məbədxidir. Məbəd xidmətçiləri xalqın qurbanlıq
ətlərini burada qaynadacaq».

47

Məbəddən axan su

1 * O adam yenə məni məbədin girişinə gətirdi. Məbədin kandarının altından
şərqə tərəf sular axdığını gördüm. Məbəd şərqə baxırdı. Sular məbədin cənub
tərəfinin altından, qurbangahın cənubundan aşağıya axırdı. 2 O məni oradan
– şimal darvazasından çıxarıb bayır yoldan şərqə baxan bayır darvazasına
apardı. Sular cənub tərəfdən axırdı.
3 O adam əlində ölçmək üçün bir iplə şərqə tərəf getdi. O, min qulac ölçdü və
məni topuğa qədər çıxan suların içinə gətirdi. 4 Daha min qulac ölçdü və məni
dizə qədər çıxan suların içinə gətirdi. Yenə min qulac ölçdü və məni belə qədər
çıxan suların içinə gətirdi. 5 Daha min qulac ölçdü və sular keçilməz bir çaya
döndü. Sular artmışdı, içindən piyada keçmək mümkün deyildi, adam üzən
qədər dərin bir çaya çevrilmişdi.
6 O adam mənə dedi: «Ey bəşər oğlu, bunu görürsənmi?» Sonra məni götürüb
yenə çayın sahilinə gətirdi. 7 Oraya çatanda çayın hər iki sahilində çoxlu ağac
gördüm. 8 O adam mənə dedi: «Bu sular şərq bölgəsinə tərəf axır, oradan
Arava vadisinə, sonra isə Duz dənizinə tökülür. Dənizə tökülən kimi oradakı
su şirin suya çevriləcək. 9 O zaman çayın axdığı yerlərdə hər cür qaynaşan
canlı məxluq yaşayacaq, çoxlu balıq olacaq, çünki bu sular oraya axır, oradakı
şor suyu şirin suya çevirir. Çay axdığı hər yerə həyat gətirəcək. 10 Çayın sahili
boyu balıqçılar dayanacaq. En-Gedidən En-Eqlayimə qədər tor sərilən yerlər
olacaq. Orada da Böyük dənizdəki kimi çoxlu balıq növləri olacaq. 11 Ancaq
Duz dənizinin palçıqlı və bataqlıq yerləri şirin suya çevrilməyəcək, şoranlıq
olaraq qalacaq. 12 Çayın hər iki sahilində hər cür meyvə ağacı yetişəcək.
Onların yarpaqları solmayacaq, meyvələri tükənməyəcək. Hər ay meyvə
verəcəklər, çünki Müqəddəs məkandan çıxan sular oraya axır. Meyvələrindən
yemək, yarpaqlarından şəfa vermək üçün istifadə olunacaq».

Ölkənin sərhədləri

13 Xudavənd Rəbb belə deyir: «Ölkəni irs olaraq İsrailin on iki qəbiləsi
arasında bu sərhədlərlə bölün: Yusifə iki pay düşsün. 14 Ölkəni on iki qəbilə
arasında hər birinə bərabər olaraq paylayın. Mən ölkəni sizin atalarınıza
verəcəyimə and içdim. Bu ölkə sizə irs olaraq veriləcək.
15 Ölkənin sərhədi belə olacaq: şimalda Böyük dənizdən Xetlon yolu ilə
Xamat keçidinə, Sedada, * 16 Berotaya və Dəməşq ilə Xamatın torpaqları

* **47:1** Zək. 14:8; Yəh. 7:38; Vəhy 22:1 * **47:15** Xamat keçidinə, Sedada – qədim yunan tərcüməsində belədir, ibrani mətnində isə Sedad keçidinə, Xamata.

arasında yerləşən Sivrayimə, Xavran sərhədində olan Xaser-Hattikona qədər uzanacaq. 17 Sərhəd dənizdən Xasar-Enona, Dəməşqin şimal sərhədi boyunca uzanacaq, Xamat sərhədi şimalda olacaq. Şimal sərhədi belədir.

18 Şərqdə sərhədi Xavranla Dəməşq arasından başlayıb Gileadı İsraildən ayıran İordan çayı boyunca Şərq dənizinə qədər ölçün. Şərq sərhədi belədir.

19 Cənubda sərhəd Tamardan Meriva-Qadeş sularına, Misir vadisi boyunca Böyük dənizə qədər uzanacaq. Cənub sərhədi belədir.

20 Qərbdə Xamat keçidinin qarşısındakı yerə qədər Böyük dəniz sərhəd olacaq. Qərb sərhədi belədir.

21 Bu ölkəni İsrail qəbilələrinə görə öz aranızda bölüşdürün. 22 Ölkəni öz aranızda və aranızda yaşayarkən övladları doğulan yadellilərlə irs olaraq bölüşdürün. Onları da İsrail övladları arasında yerlilər kimi hesab edin. Onların da İsrail qəbilələri arasında sizin kimi irsləri olacaq. 23 Yadelli hansı qəbilədə yaşayırsa, orada ona düşən payı irs olaraq verin» Xudavənd Rəbb belə bəyan edir.

48

Torpağın bölüşdürülməsi

1 «Qəbilələrin adları belədir: şimal sərhədində olan Dana bir pay veriləcək. Danın sərhədi Xetlon yolundan Xamat keçidinə qədər uzanacaq. Xasar-Enon və Xamata yaxın Dəməşqin şimal sərhədi şərqdən qərbə qədər uzanan sərhədin bir hissəsini tutacaq. 2 Aşerə bir pay veriləcək. Sərhədi Danın şərqdən qərbə qədər uzanan sərhədinə bitişik olacaq. 3 Naftaliyə bir pay veriləcək. Sərhədi Aşerin şərqdən qərbə qədər uzanan sərhədinə bitişik olacaq. 4 Menaşşeyə bir pay veriləcək. Sərhədi Naftalinin şərqdən qərbə qədər uzanan sərhədinə bitişik olacaq. 5 Efrayimə bir pay veriləcək. Sərhədi Menaşşenin şərqdən qərbə qədər uzanan sərhədinə bitişik olacaq. 6 Ruvenə bir pay veriləcək. Sərhədi Efrayimin şərqdən qərbə qədər uzanan sərhədinə bitişik olacaq. 7 Yəhudaya bir pay veriləcək. Sərhədi Ruvenin şərqdən qərbə qədər uzanan sərhədinə bitişik olacaq.

8 Yəhudanın şərqdən qərbə qədər uzanan sərhədinə bitişik torpaqlar ayıracağınız xüsusi pay olacaq. Eni iyirmi beş min qulac, şərqdən qərbə uzunluğu isə bir qəbiləyə düşən pay qədər olacaq. Müqəddəs məkan oranın ortasında olacaq. 9 Rəbbə xüsusi olaraq verəcəyiniz payın uzunluğu iyirmi beş min qulac, eni on min qulac olacaq. 10 Bu, kahinlər üçün müqəddəs pay olacaq. Şimalda uzunluğu iyirmi beş min qulac, qərbdə eni on min qulac, şərqdə eni on min qulac, cənubda uzunluğu iyirmi beş min qulac olacaq. Rəbbin Müqəddəs məkanı oranın ortasında olacaq. 11 Bu bölgə Sadoq nəslindən təqdis olunmuş kahinlər üçün olacaq. Onlar buyruğumu yerinə yetirdi, İsrail xalqı yoldan azan zaman Levililər də yoldan azdı, ancaq onlar yoldan azmadı. 12 O yer ölkənin müqəddəs payından xüsusi bir pay olaraq onlara veriləcək. Ora Levililərin torpaqlarına bitişik çox müqəddəs bir bölgə olacaq.

13 Kahinlərin sərhədi yaxınlığında Levililərin iyirmi beş min qulac uzunluğunda, on min qulac enində bir payları olacaq. Bu bölgənin uzunluğu iyirmi beş min qulac, eni on min qulac olacaq. 14 Levililər oranı satmasın və başqa yerə dəyişməsin. Bu, ölkənin ən yaxşı hissəsidir və başqa adamın əlinə keçməməlidir, çünki ora Rəbbə həsr edilmişdir.

15 Rəbbə verdiyiniz bu xüsusi payın qalan iyirmi beş min qulac uzunluqda
və beş min qulac enindəki hissəsi müqəddəs deyil və şəhər üçündür. Bu yer
evlərə, otlaqlara ayrılacaq. Şəhər onun ortasında olacaq. 16 Şəhərin ölçüləri
belə olacaq: şimal tərəfi dörd min beş yüz qulac, cənub tərəfi dörd min beş
yüz qulac, şərq tərəfi dörd min beş yüz qulac, qərb tərəfi dörd min beş yüz
qulac. 17 Şəhər üçün ayrılan otlağın ölçüləri belə olacaq: şimalda iki yüz əlli
qulac, cənubda iki yüz əlli qulac, şərqdə iki yüz əlli qulac, qərbdə iki yüz əlli
qulac. 18 Müqəddəs bölgənin sərhədində qalan yerin həm şərq tərəfi, həm də
qərb tərəfi on min qulac olacaq. Müqəddəs bölgəyə bitişik torpaqlarda yetişən
məhsul şəhərdə işləyənlərə məxsus olacaq. 19 İsrailin hər qəbiləsindən şəhərdə
işləyənlər torpağı şumlayacaq. 20 Bu bölgənin ərazisi dördbucaqlı şəklindədir,
hər yanı iyirmi beş min qulacdır. Siz xüsusi bir pay olaraq şəhərin mülkü ilə
birlikdə müqəddəs bölgəyə düşən payı ayırın.

21 Müqəddəs bölgəyə aid olan hissə ilə şəhərə aid olan hissədən başqa,
ayırdığınız xüsusi paydan hər iki tərəfdə qalan torpaqlar rəhbərə veriləcək.
Bu torpaqlar müqəddəs bölgəyə aid olan iyirmi beş min qulaclıq hissənin
şərqindən və qərbindən ölkənin şərq və qərb sərhədlərinə qədər uzanacaq.
Qəbilələrə düşən paylar boyunca uzanan bu iki bölgə rəhbərə məxsus olacaq.
Müqəddəs yerə aid olan hissə ilə məbədin Müqəddəs məkanı oranın ortasında
olacaq. 22 Beləcə Levililərə düşən mülklə şəhərə aid olan mülk rəhbərə
verilən torpaqların arasında qalacaq. Rəhbərə veriləcək torpaqlar Yəhuda ilə
Binyaminin sərhədi arasında olacaq.

23 Qalan qəbilələrə düşən pay belədir: Binyaminə bir pay veriləcək. Sərhədi
şərqdən qərbə qədər uzanacaq. 24 Şimeona bir pay veriləcək. Sərhədi
Binyaminin şərqdən qərbə qədər uzanan sərhədinə bitişik olacaq. 25 İssakara
bir pay veriləcək. Sərhədi Şimeonun şərqdən qərbə qədər uzanan sərhədinə
bitişik olacaq. 26 Zevuluna bir pay veriləcək. Sərhədi İssakarın şərqdən qərbə
qədər uzanan sərhədinə bitişik olacaq. 27 Qada bir pay veriləcək. Sərhədi
Zevulunun şərqdən qərbə qədər uzanan sərhədinə bitişik olacaq. 28 Qadın
sərhədi ölkənin cənub sərhədi olub Tamardan Meriva-Qadeş sularına, oradan
da Misir vadisi boyunca Böyük dənizə qədər uzanacaq. 29 İrs olaraq İsrail
qəbilələri arasında bölüşdürəcəyiniz torpaq budur. Onlara düşəcək paylar
bunlardır» Xudavənd Rəbb belə bəyan edir.

Şəhərin darvazaları

30 * «Şəhərin çıxış yerləri bunlardır: dörd min beş yüz qulac uzun-
luğunda olan şimal tərəfdə darvazalar olacaq. 31 Şəhərin darvazalarına İsrail
qəbilələrinin adları veriləcək. Şimal tərəfdə üç darvaza olacaq: bir Ruven
darvazası, bir Yəhuda darvazası, bir Levi darvazası. 32 Dörd min beş yüz
qulac uzunluğunda olan şərq tərəfdə üç darvaza olacaq: bir Yusif darvazası,
bir Binyamin darvazası, bir Dan darvazası. 33 Dörd min beş yüz qulac
uzunluğunda olan cənub tərəfdə üç darvaza olacaq: bir Şimeon darvazası,
bir İssakar darvazası, bir Zevulun darvazası. 34 Dörd min beş yüz qulac
uzunluğunda olan qərb tərəfdə üç darvaza olacaq: bir Qad darvazası, bir
Aşer darvazası, bir Naftali darvazası. 35 Şəhərin dairəsi on səkkiz min qulac
olacaq və o gündən sonra şəhər Yahve-Şamma * adlanacaq».

* **48:30** Vəhy 21:12-13 * **48:35** Yahve-Şamma – ibrani dilində Rəbb oradadır.

DANİEL
PEYĞƏMBƏRİN KİTABI
GİRİŞ

«Daniel» Kitabı yəhudi xalqının Babil və Fars imperatorluqlarının hakimiyyəti altında olduğu dövrdən bəhs edir.

Kitab iki əsas hissəyə bölünür. İlk hissədə Daniel və onunla birgə əsir olan üç gənc yoldaşının hekayəti nəql edilir. Onlar Allaha etibar edib itaətli olmaqla düşmənlərinə qalib gəlir. İkinci hissədə isə Danielin görüntüləri təsvir olunur. Rəmzlər şəklində Babildən başlayaraq bir neçə imperatorluğun uğuru və süqutu, zülmkarın məhv olması və Allah xalqının qələbəsi barədə danışılır.

Kitabın məzmunu:

1:1–6:28 Daniel və onun yoldaşları
7:1–12:13 Danielin görüntüləri
7:1-28 Dörd heyvan
8:1–9:27 Qoç və təkə
10:1–11:45 Səmavi mələk
12:1-13 Axır zaman

Daniel və onun yoldaşları Babil sarayında

1 * Yəhuda padşahı Yehoyaqimin padşahlığının üçüncü ilində Babil padşahı Navuxodonosor Yerusəlimə hücum edib oranı mühasirəyə aldı. 2 * Xudavənd Yəhuda padşahı Yehoyaqimi və Allah məbədinin əşyalarından bir hissəsini ona təslim etdi. Navuxodonosor onları Şinar torpağına, öz allahının məbədinə apardı və əşyaları həmin məbədin xəzinəsinə qoydu.

3 Padşah hərəmağalar rəisi Aşpenaza əmr etdi ki, padşah nəslindən və zadəganlardan olan İsraillilərin arasından 4 bədənlərində qüsur olmayan, yaraşıqlı, hər elmdən xəbərdar, bilikli, dərrakəli, sarayda padşaha xidmət etməyə layiq olan cavanlar seçərək onlara Xaldeylilərin dilini və ədəbiyyatını öyrətsin. 5 Padşah onlara özünün yediyi yeməklərdən və içdiyi şərabdan gündəlik yemək payı təyin etdi ki, üç il onlara tərbiyə versinlər, sonra isə padşahın xidmətinə gətirsinlər. 6 Onların arasında Yəhuda nəslindən olan Daniel, Xananya, Mişael və Azarya var idi. 7 Hərəmağalar rəisi onlara yeni ad qoydu: Danieli Belteşassar, Xananyanı Şadrak, Mişaeli Meşak və Azaryanı Aved-Neqo adlandırdı.

8 Daniel qərara aldı ki, padşahın yediyi yeməklərlə və içdiyi şərabla özünü murdar etməsin. Buna görə də özünü murdar etməmək üçün hərəmağalar rəisinə müraciət etdi. 9 Allah hərəmağalar rəisinin gözündə Danielə lütf və rəğbət qazandırdı. 10 Hərəmağalar rəisi Danielə dedi: «Sizin yeyib-içməyinizi təyin edən ağam padşahdan qorxuram. Nə üçün o sizin simanızı həmyaşıdınız olan cavanların simasından solğun görsün? Siz bununla padşahın yanında həyatımı təhlükə altına qoyursunuz». 11 Daniel hərəmağalar rəisinin özü, Xananya, Mişael və Azaryanın üzərinə qoyduğu məmura dedi: 12 «Gəl qullarını on gün ərzində yoxla. Qoy bizə yemək üçün göyərti, içmək üçün su versinlər. 13 Sonra isə sənin hüzurunda həm bizim üzümüzə, həm də padşah yeməklərindən yeyən cavanların üzünə baxsınlar. Bunu görəndən

* **1:1** 2Pad. 24:1; 2Saln. 36:5-7 * **1:2** 2Pad. 20:17-18; 24:10-16; 2Saln. 36:10; Yeş. 39:7-8

sonra qullarınla necə istəyərsən, elə də rəftar edərsən». 14 Məmur bu məsələdə
cavanların sözünə qulaq asdı və onları on gün yoxladı. 15 On gün sonra
onların siması padşah yeməklərindən yeyən başqa cavanların simasından
daha gözəl göründü və onlar bədəncə daha dolğun idi. 16 Onda məmur
cavanların yeməyini və içəcəkləri şərabı götürüb onlara göyərti verdi.
17 Allah bu dörd gəncə hər cür ədəbiyyatı və elmi öyrənmək üçün bilik və
dərrakə verdi. Daniel isə hər cür görüntüləri və yuxuları yozmağı bacarırdı.
18 Onların gətirilməsi üçün padşahın əmr etdiyi gün çatanda hərəmağalar
rəisi onları Navuxodonosorun hüzuruna gətirdi. 19 Padşah onlarla danışdı və
hamının arasında Daniel, Xananya, Mişael və Azarya kimisi tapılmadı. Onlar
padşahın hüzurunda xidmətə qoyuldu. 20 Padşah onlardan hər cür elm və bilik
barədə soruşanda gördü ki, bunlar ölkəsindəki sehrbazların və ruhçağıranların
hamısından on qat üstündür. 21 Daniel padşah Kirin hökmranlığının birinci
ilinə qədər orada qaldı.

2

Navuxodonosorun yuxusu

1 Navuxodonosor padşahlığının ikinci ilində bir yuxu gördü, buna görə
ürəyi sıxıldı və yuxusu qaçdı. 2 Padşah əmr etdi ki, yuxusunu yozmaq
üçün onun yanına sehrbazlar, ruhçağıranlar, cadugərlər və Xaldeyli müdriklər
çağırılsın. Onlar gəlib padşahın hüzurunda dayandı. 3 Padşah onlara dedi: «Bir
yuxu görmüşəm və ürəyim sıxılır. İstəyirəm ki, bu yuxunun yozumunu bilim».
4 Xaldeyli müdriklər Arami dilində padşaha dedi: * «Padşah sağ olsun, yuxunu
bu qullarına danış, biz də onu yozaq». 5 Padşah Xaldeyli müdriklərə cavab
verdi: «Mən belə qərara gəlmişəm: əgər siz mənə həm yuxunu, həm də yozu-
munu söyləməsəniz, parça-parça ediləcəksiniz və evləriniz də viran ediləcək.
6 Əgər yuxunu və yozumunu söyləsəniz, məndən hədiyyələr, mükafatlar və
böyük hörmət görəcəksiniz. İndi isə mənə yuxunu və yozumunu söyləyin».
7 Onlar yenə cavab verdi: «Padşah yuxunu bu qullarına danışsın, biz də
onu yozaq». 8 Padşah cavab verdi: «Yəqin bilirəm ki, siz vaxt qazanmaq
istəyirsiniz, çünki görürsünüz ki, mənim qərarım qətidir. 9 Əgər yuxunu
mənə söyləməsəniz, sizin üçün yalnız bir cəza olacaq. Siz mənə yalan və
uydurma sözlər demək üçün sözləşmisiniz ki, bəlkə vəziyyət dəyişdi. İndi isə
mənə yuxunu söyləyin, onda bilərəm ki, siz onu yozmağa qadirsiniz».
10 Xaldeyli müdriklər padşaha cavab verdi: «Yer üzündə padşahın tələbini
yerinə yetirə bilən adam yoxdur. Ən əzəmətli və qüdrətli padşah da bir
sehrbazdan, ruhçağırandan yaxud Xaldeyli müdrikdən belə bir şey istəməyib.
11 Padşahın istədiyi şey elə çətindir ki, allahlardan başqa heç kəs bunu padşaha
aşkar edə bilməz. Onların da məskəni insanlar arasında deyil».
12 Padşah bu sözə özündən çıxıb bərk qəzəbləndi və əmr etdi ki, bütün Babil
müdriklərini məhv etsinlər. 13 Müdrikləri öldürmək barədə əmr çıxanda Danieli
və onun yoldaşlarını öldürmək üçün axtardılar.
14 O zaman Daniel Babil müdriklərini öldürməyə gedən padşahın keşikçilər
rəisi Aryokla müdriklik və nəzakətlə danışdı. 15 O, padşahın hərbi rəisi olan
Aryokdan soruşdu: «Niyə padşah belə sərt fərman verib?» Onda Aryok
əhvalatı Danielə danışdı. 16 Daniel içəri girib padşahdan xahiş etdi ki, yux-
unun yozumunu padşaha bildirmək üçün ona vaxt versin.

* **2:4** 2:4–7:28-ə qədər mətn arami dilində yazılmışdır.

17 Daniel öz evinə qayıdıb əhvalatı dostları Xananya, Mişael və Azaryaya
danışdı ki, 18 bu sirr barədə göylərin Allahından mərhəmət diləsinlər və
Daniellə onun yoldaşları başqa Babil müdrikləri ilə birgə məhv olmasın. 19 O
zaman bu sirr Danielə gecə gələn görüntüdə aşkar oldu, buna görə də Daniel
göylərin Allahına şükür etdi.
20 Daniel söylədi:
«Allahın adı əbədi olaraq izzətlənsin!
Çünki hikmət və qüdrət Ona məxsusdur.
21 Vaxtı və dövrü dəyişdirən Odur.
O, padşahları taxtdan salar və taxta qoyar,
Müdriklərə hikmət, aqillərə ağıl verər.
22 Dərin və gizli sirləri O açar,
Qaranlıqda qalanı O bilər.
İşıqla əhatə olunan Odur.
23 Ey ataларımın Allahı,
Sənə şükür və həmd olsun ki,
Mənə hikmət və qüdrət verdin,
Səndən dilədiyimiz şeyi mənə aşkar etdin.
Beləcə padşahın məsələsini bizə bildirdin».

Danielin yuxunu yozması

24 Bundan sonra Daniel Babil müdriklərini öldürmək üçün padşahın təyin
etdiyi Aryokun yanına gəlib ona dedi: «Babil müdriklərini öldürmə. Məni
padşahın yanına apar, yuxusunu yozum». 25 Onda Aryok Danieli tez
padşahın yanına gətirib ona dedi: «Mən sürgün olunmuş Yəhudalılar arasından
padşaha yuxunu yoza bilən bir adam tapdım». 26 Padşah Belteşassar ad-
lanan Danieldən soruşdu: «Gördüyüm yuxunu və yozumunu mənə söyləyə
bilərsənmi?» 27 Daniel padşahın önündə cavab verdi: «Padşahın soruşduğu
sirri müdriklər, ruhçağıranlar, sehrbazlar və əlamət baxıcıları ona açа bilməz.
28 Ancaq göylərdə sirləri açan bir Allah var və gələcəkdə nə olacağını padşah
Navuxodonosora O bildirdi. Yatarkən gördüyün yuxu və görüntü belə idi:
29 Ey padşah, sən öz yatağında düşünürdün ki, bundan sonra nə olacaq?
Sirləri Açan da nə olacağını sənə göstərdi. 30 Mənə bu sirr başqa adamlardan
müdrik olduğum üçün açılmadı, yalnız yuxu padşaha bildirilsin və sən də öz
ürəyinin düşüncələrini biləsən deyə bu sirr mənə açıldı.
31 Ey padşah, sən yuxuda böyük bir heykəl görmüsən. Nəhəng və çox parlaq
olan bu heykəl sənin önündə dururdu, onun görünüşü qorxunc idi. 32 Bu
heykəlin başı xalis qızıldan, sinəsi və qolları gümüşdən, qarnı və budları tunc-
dan idi. 33 Baldırları dəmirdən, ayaqlarının bir hissəsi dəmirdən, bir hissəsi
isə gildən idi. 34 Sən baxdığın zaman əl dəymədən bir daş yerindən qoparıldı,
heykəlin dəmir və gil ayaqlarından vurub onları parça-parça etdi. 35 O zaman
dəmir, gil, tunc, gümüş və qızıl birlikdə parçalandı və yay xırmanlarındakı
saman çöpü kimi sovruldu. Külək onları apardı və onlardan əsər-əlamət
qalmadı. Heykəli dağıdan daş isə böyük bir dağ oldu və bütün dünyanı tutdu.
36 Yuxu budur. İndi isə padşahın önündə onu yozaq. 37 Ey padşah, sən
şahənşahsan. Göylərin Allahı padşahlığı, qüvvəti, qüdrəti və izzəti sənə verib.
38 O hər yerdə yaşayan bəşər övladlarını, çöl heyvanlarını və göy quşlarını
ixtiyarına verməklə səni onlara hökmdar edib. Qızıldan olan baş sənsən!
39 Sonra səndən aşağı səviyyədə olan başqa padşahlıq yaranacaq. Ondan
sonra isə tuncdan olan, bütün dünyaya hökmranlıq edən üçüncü bir padşahlıq
olacaq. 40 Dördüncü padşahlıq isə dəmir kimi möhkəm olacaq, çünki dəmir hər

şeyi qırıb-dağıtdığı kimi o da başqalarını hər şeyi əzən dəmir tək qırıb-əzəcək.
41 Ayaqların və barmaqların bir hissəsinin dulusçu gilindən, bir hissəsinin
isə dəmirdən olduğunu görməyinin mənası budur ki, o bölünmüş padşahlıq
olacaq. Onda bir qədər dəmir möhkəmliyi qalacaq, necə ki sən dəmiri dulusçu
gili ilə qarışıq görmüsən. 42 Ayaq barmaqlarının bir hissəsi dəmirdən, bir
hissəsi gildən olduğu kimi bu padşahlığın da bir hissəsi möhkəm, bir hissəsi
kövrək olacaq. 43 Dəmiri dulusçu gili ilə qarışıq gördüyünün mənası budur ki,
onlar müxtəlif insan nəsilləri vasitəsilə bir-birləri ilə qarışacaq, ancaq dəmir
gillə birləşmədiyi kimi onlar da bir-birləri ilə birləşməyəcək.
44 O padşahların dövründə göylərin Allahı heç vaxt dağılmayan bir padşahlıq
quracaq və bu padşahlıq başqa xalqın əlinə keçməyəcək. O bütün əvvəlki
padşahlıqları əzib-dağıdacaq, özü isə əbədi qalacaq. 45 Sən gördün ki, dağdan
bir daş əl dəymədən qoparıldı, dəmiri, tuncu, gili, gümüşü və qızılı parça-parça
etdi. Beləcə böyük Allah bundan sonra nə olacağını padşaha bildirib. Bu yuxu
doğrudur və onun yozumu da etibarlıdır».
46 O zaman padşah Navuxodonosor üzüstə düşüb Danielə səcdə etdi, onun
üçün təqdim gətirməyi və buxur yandırmağı əmr etdi. 47 Padşah Danielə
dedi: «İndi ki sən bu sirri açа bildin, həqiqətən, sizin Allahınız allahların
Allahı və padşahların Ağasıdır, sirləri açan da Odur». 48 Bundan sonra padşah
Danieli yüksək vəzifəyə qoydu və ona çoxlu qiymətli hədiyyə verdi. Onu Babil
vilayətinin başçısı və bütün Babil müdriklərinin baş rəisi təyin etdi. 49 Daniel
padşahdan xahiş etdi, o da Şadrakı, Meşakı və Aved-Neqonu Babil vilayətinə
məmur qoydu. Daniel isə padşah sarayında qaldı.

3

Qızıl büt və odlu soba

1 Padşah Navuxodonosor bir qızıl heykəl düzəltdi. Onun hündürlüyü altmış
qulac, eni altı qulac idi. Onu Babil vilayətində olan Dura çölündə qoydu.
2 Sonra padşah Navuxodonosor canişinləri, əmirləri, valiləri, müşavirləri,
xəzinədarları, hakimləri, vəkilləri, xülasə, bütün vilayətlərin məmurlarını
toplamaq üçün xəbər göndərdi ki, qoyduğu heykəlin həsretmə mərasiminə
gəlsinlər. 3 O zaman padşah Navuxodonosorun qoyduğu heykəlin həsretmə
mərasiminə canişinlər, əmirlər, valilər, müşavirlər, xəzinədarlar, hakimlər,
vəkillər, xülasə, bütün vilayətlərin məmurları toplaşdı. 4 Carçı ucadan elan
etdi: «Ey müxtəlif xalqlara, millətlərə və dillərə mənsub adamlar, sizə əmr
olunur ki, 5 şeypur, zurna, lira, arfa, səntur, tuluq zurnası və hər cür musiqi
alətlərinin səsini eşidən vaxt yerə əyilib padşah Navuxodonosorun qoyduğu
qızıl heykələ səcdə edəsiniz. 6 * Kim yerə əyilib səcdə etməsə, o saat odla
qızmış sobanın içinə atılacaq». 7 Beləliklə, bütün xalqlara, millətlərə və dillərə
mənsub adamlar şeypur, zurna, lira, arfa, səntur, tuluq zurnası və hər cür
musiqi alətlərinin səsini eşidən zaman yerə əyilib padşah Navuxodonosorun
qoyduğu qızıl heykələ səcdə etdi.
8 Elə bu vaxt bəzi Xaldeyli müdriklər Yəhudiləri ittiham etdi. 9 Onlar padşah
Navuxodonosora dedi: «Qoy padşah həmişə sağ olsun, 10 sən əmr etmisən ki,
şeypur, zurna, lira, arfa, səntur, tuluq zurnası və hər cür musiqi alətlərinin
səsini eşidən hər kəs yerə əyilib qızıl heykələ səcdə etsin. 11 Kim yerə əyilib
səcdə etməsə, odla qızmış sobanın içinə atılacaq. 12 Sənin Babil vilayətinə
məmur qoyduğun Şadrak, Meşak və Aved-Neqo adlı Yəhudilər var. Ey padşah,

* **3:6** Mat. 13:41-42

bu adamlar sənə itaət etmir, sənin allahlarına xidmət etmir və qoyduğun qızıl heykələ səcdə etmir».

13 O zaman Navuxodonosor qızğın qəzəblə əmr etdi ki, Şadrakı, Meşakı və Aved-Neqonu gətirsinlər. Bu adamlar padşahın hüzuruna gətirildi. 14 Navuxodonosor onlara dedi: «Ey Şadrak, Meşak və Aved-Neqo, bu doğrudur ki, siz mənim allahlarıma qulluq etmirsiniz? Mənim qoyduğum qızıl heykələ səcdə etmirsiniz? 15 Yaxşı olar ki, indi şeypur, zurna, lira, arfa, səntur, tuluq zurnası və hər cür musiqi alətlərinin səsini eşidən zaman yerə əyilib düzəltdiyim heykələ səcdə edəsiniz. Əgər səcdə etməsəniz, o saat odla qızmış sobaya atılacaqsınız. O zaman sizi hansı allah mənim əlimdən qurtara bilər?» 16 Şadrak, Meşak və Aved-Neqo padşaha cavab verdi: «Ey Navuxodonosor, bizim bu iş üçün sənin önündə özümüzü müdafiə etməyimizə ehtiyac yoxdur. 17 Ey padşah, əgər belə olsa, qulluq etdiyimiz Allahımız bizi odla qızmış sobadan xilas etməyə qadirdir və sənin də əlindən qurtaracaq. 18 Sənə məlum olsun ki, ey padşah, əgər belə olmasa da, biz sənin allahlarına qulluq edən deyilik və sənin qoyduğun qızıl heykələ də səcdə etməyəcəyik».

19 O zaman Navuxodonosor bərk qəzəbləndi və Şadraka, Meşaka, Aved-Neqoya qarşı siması dəyişdi. O əmr etdi ki, sobanı adətən qızdırdıqlarından yeddi dəfə artıq qızdırsınlar. 20 Ordusunun ən güclü əsgərlərinə əmr etdi ki, Şadrakın, Meşakın və Aved-Neqonun əl-qolunu bağlayıb onları odla qızmış sobaya atsınlar. 21 Onda əyinlərində cübbə, şalvar, çalma və başqa paltarlar olan bu adamların əl-qolunu bağladılar və odla qızmış sobaya atdılar. 22 Padşahın əmri qəti idi. Soba həddindən artıq qızdırıldığı üçün alovun dilləri Şadrakı, Meşakı və Aved-Neqonu oda atan adamları öldürdü. 23 Bu üç nəfər – Şadrak, Meşak və Aved-Neqo isə əl-qolları bağlanmış halda odla qızmış sobanın içinə yıxıldı.

24 O zaman padşah Navuxodonosor heyrətə gəlib tez ayağa qalxdı və öz müşavirlərinə dedi: «Biz üç nəfər əl-qolu bağlanmış adamı oda atmadıqmı?» Onlar cavabında padşaha dedi: «Doğrudur, ey padşah!» 25 O dedi: «Budur, mən odun içində əl-qolu bağlanmamış dörd nəfərin gəzdiyini görürəm və onlara heç nə olmur. Onlardan dördüncüsü allahların oğluna bənzəyir». 26 O zaman Navuxodonosor odla qızmış sobanın astanasına yaxınlaşdı və səsləyib dedi: «Ey Allah-Taalanın qulları Şadrak, Meşak və Aved-Neqo! Çıxın və buraya gəlin». Onda Şadrak, Meşak və Aved-Neqo odun içindən çıxdı. 27 Ətrafa toplaşmış canişinlər, əmirlər, valilər və padşahın müşavirləri gördü ki, od bu adamların bədəninə heç bir zərər vurmayıb: nə onların saçları yanmış, nə də paltarları dəyişmişdi, hətta odun hisi də onlara hopmamışdı.

28 Onda Navuxodonosor dedi: «Şadrakın, Meşakın və Aved-Neqonun Allahına şükür olsun ki, Öz mələyini göndərib Ona arxalanan qullarını xilas etdi. Onlar padşahın əmrinə qarşı çıxıb özlərini qurban vermək istədilər ki, özlərinin Allahından başqa bir allaha qulluq yaxud səcdə etməsinlər. 29 Mən fərman verirəm ki, Şadrakın, Meşakın və Aved-Neqonun Allahına küfr edən hər xalqa, millətə və dilə mənsub olan adam parça-parça ediləcək və onların evləri zibilliyə çevriləcək, çünki bu cür xilas edən başqa bir allah yoxdur». 30 O zaman padşah Babil vilayətində Şadrakın, Meşakın və Aved-Neqonun vəzifələrini yüksəltdi.

4

1 Padşah Navuxodonosor bütün dünyada yaşayan xalqlara, millətlərə və dillərə mənsub adamlara müraciət etdi:

«Sülhünüz bol olsun! 2 Məsləhət bildim ki, Allah-Taalanın mənim üçün
etdiyi əlamətləri və möcüzələri sizə elan edim.
3 Onun əlamətləri necə də böyükdür,
Onun möcüzələri necə də qüdrətlidir!
Onun padşahlığı əbədi padşahlıqdır,
Onun hökmranlığı nəsildən-nəslə qalacaq».

Navuxodonosorun ikinci yuxusu

4 Mən Navuxodonosor öz evimdə – sarayımda rahat və naz-nemət içində
yaşayırdım. 5 Ancaq bir gün məni qorxudan bir yuxu gördüm. Yatarkən
düşüncələrim və gördüyüm görüntülər məni vahiməyə saldı. 6 Ona görə də əmr
etdim ki, yuxunu yozmaq üçün bütün Babil müdriklərini hüzuruma çağırsınlar.
7 Onda sehrbazlar, ruhçağıranlar, Xaldeyli müdriklər və əlamət baxıcıları
gəldi. Mən yuxumu danışdım, ancaq onlar yuxunu yoza bilmədi. 8 Nəhayət,
allahımın adı ilə Belteşassar adlanan və müqəddəs allahların ruhuna malik
olan Daniel hüzuruma gəldi. Mən yuxumu ona danışaraq dedim:
9 «Ey sehrbazların ən böyüyü Belteşassar! Bilirəm ki, səndə müqəddəs
allahların ruhu var və sənin üçün hər hansı bir sirri açmaq çətin deyil. İndi
yuxuda gördüyüm görüntüləri və onların yozumunu mənə söylə. 10 Yatarkən
belə yuxu görmüşdüm: dünyanın ortasında çox hündür bir ağac var idi. 11 Ağac o
qədər böyüdü və möhkəmləndi ki, başı göylərə çatdı. O, dünyanın hər tərəfindən
görünürdü. 12 Onun gözəl yarpaqları və çoxlu meyvələri var idi, üstündə hər
kəs üçün qida var idi. Ağacın altında çöl heyvanları kölgə tapır, budaqlarında
göy quşları yuva salır və bütün canlı məxluqlar onunla qidalanırdı.
13 Yatarkən yuxumda gördüm ki, göylərdən qoruyucu, müqəddəs bir mələk
endi. 14 O ucadan elan edib dedi: “Bu ağacı kəsin, budaqlarını qırın,
yarpaqlarını yolun və meyvəsini səpələyin. Qoy heyvanlar onun altından,
quşlar isə budaqlarından qaçsın. 15 Ancaq kötüyü ilə köklərini dəmir və tuncla
çənbərləyib torpağın içində, çöl otları arasında saxlayın. Qoy o, göylərin şehi
ilə islansın və heyvanlarla birgə yerin otu ilə qidalansın. 16 Onun insan
ağlı əlindən alınsın və ona heyvan ağlı verilsin. Yeddi il keçənə qədər belə
qalsın. 17 Qoruyucu mələklər belə əmr edib, müqəddəs mələklər belə qərara
gəlib ki, indi yaşayanlar bunu bilsin: insan padşahlıqları üzərində Allah-Taala
hökmranlıq edir, padşahlığı kimə istəyir, ona verir və insanlar arasında ən aşağı
olanı onlara başçı qoyur”.
18 Mən padşah Navuxodonosor belə bir yuxu gördüm. Ey Belteşassar, sən bu
yuxunu yoz, çünki padşahlığımın müdrik adamlarından heç biri bu yuxunu
yoza bilmir. Sən isə bunu edə bilərsən, çünki səndə müqəddəs allahların ruhu
var».

Danielin yuxunu yozması

19 O zaman Belteşassar adlanan Daniel bir müddət heyrət içində qaldı və
fikirləri onu vahiməyə saldı. Padşah belə dedi: «Ey Belteşassar, bu yuxu və
onun yozumu səni vahiməyə salmasın». Belteşassar cavab verdi: «Ey ağam, bu
yuxu sənə nifrət edənlərin, onun yozumu sənin düşmənlərinin nəsibi olsun!
20 Sənin gördüyün böyük və möhkəm olan, başı göylərə çatan və dünyanın
hər tərəfindən görünən, 21 yarpaqları gözəl, meyvələri çox və hər kəs üçün
qidası olan, altında çöl heyvanları kölgə tapan və budaqlarında göy quşları
yuva quran 22 ağac sənsən, ey padşah. Sən böyüyüb möhkəmləndin, əzəmətin
artıb göylərə, hakimiyyətin dünyanın hər tərəfinə çatdı. 23 Padşah gördü ki,
qoruyucu, müqəddəs bir mələk göylərdən enib dedi: “Bu ağacı kəsib xarab

edin, ancaq kötüyü ilə köklərini dəmir və tuncla çənbərləyib torpağın içində,
çöl otları arasında saxlayın. Qoy o, göylərin şehi ilə islansın və yeddi il keçənə
qədər çöl heyvanları ilə birgə qidalansın".
24 Ey padşah, yuxunun yozumu və Allah-Taalanın ağam padşaha qarşı
hökmü belədir: 25 sən insanlar arasından qovulacaqsan, çöl heyvanları ilə
yaşayacaqsan, sənə öküz kimi ot yedirəcəklər, göylərin şehi ilə islanacaqsan.
Yeddi il keçəcək ki, Allah-Taalanın insan padşahlığı üzərində hökmranlıq et-
diyini və onu kimə istəsə verdiyini dərk edəsən. 26 Ağacın kötüyü ilə köklərinin
qalması barədə olan fərmanın mənası budur ki, sən göylərin hökmranlıq
etdiyini dərk edəndən sonra padşahlığın sənə qaytarılacaq. 27 Ey padşah, buna
görə də sən mənim məsləhətimi qəbul et: ədalətlə rəftar etməklə günahlarından,
yoxsullara mərhəmət etməklə təqsirlərindən vaz keç. Bəlkə bununla sənin
əmin-amanlığının müddəti uzadılar».

Yuxunun çin çıxması

28 Bütün bunlar padşah Navuxodonosorun başına gəldi. 29 On iki ay
keçəndən sonra Babildəki sarayının damında gəzən padşah dedi: 30 «Bu, şan-
şöhrətim üçün böyük qüdrətimlə paytaxt kimi tikdiyim böyük Babil deyilmi?»
31 Söz padşahın ağzından çıxmamışdı ki, göylərdən səs gəldi: «Ey padşah Navux-
odonosor, sənə deyilir ki, padşahlığın əlindən alındı. 32 Sən insanlar arasından
qovulacaq, çöl heyvanları ilə yaşayacaqsan, sənə öküz kimi ot yedirəcəklər.
Yeddi il keçəcək ki, Allah-Taalanın insan padşahlığı üzərində hökmranlıq
etdiyini və onu kimə istəsə verdiyini dərk edəsən».
33 Deyilən hadisələr o saat Navuxodonosorun başına gəldi: o, insanlar
arasından qovuldu, öküz kimi ot yeməyə başladı və göylərin şehi ilə islandı.
Onun tükü qartal tükü kimi, dırnağı quş dırnağı kimi uzandı.
34 «O günlərin sonunda mən Navuxodonosor üzümü göylərə tutdum və
ağlım başıma qayıtdı. Allah-Taalaya həmd etdim, Əbədi Yaşayanı mədh edib
izzətləndirdim.
Onun hökmranlığı əbədidir,
Padşahlığı nəsildən-nəslə qalır.
35 Dünyada yaşayanların hamısı heç bir şey sayılır.
O həm səma ordusunun, həm də dünyada yaşayanların arasında
Öz hökmünü yeridir.
Onun əlini saxlayacaq yaxud Ona "Nə edirsən?" deyəcək bir kəs yoxdur.
36 O zaman ağlım başıma gəldi. Padşahlığımın izzəti üçün cah-calalım yenə
özümə qayıtdı. Müşavirlərim və əyanlarım məni axtarıb tapdı. Mən yenə öz
taxtıma qayıtdım və əzəmətim daha da artdı. 37 İndi isə mən Navuxodonosor
göylərin Padşahına həmd edirəm və Onu mədh edib izzətləndirirəm, çünki
Onun bütün işləri həqiqət, əməlləri ədalətlidir və qürurla gəzənləri alçaltmağa
qüdrəti var».

5

Belşassarın ziyafəti

1 Padşah Belşassar min nəfər əyanı üçün böyük bir ziyafət qurdu və onlarla
şərab içdi. 2 Belşassar şərab içərkən əmr etdi ki, babası Navuxodonosorun
Yerusəlimdəki məbəddən çıxardığı qızıl və gümüş qabları gətirsinlər və padşah,
əyanları, arvadları və cariyələri onlarla şərab içsin. 3 Onda məbəddən –
Allahın Yerusəlimdə olan evindən çıxarılmış qızıl qablar gətirildi. Padşah,
əyanları, arvadları və cariyələri bunlarla şərab içməyə başladı. 4 Onlar şərab
içərək qızıl, gümüş, tunc, dəmir, ağac və daş allahlara həmd etdi.

5 Elə bu an bir insan əlinin barmaqları göründü və şamdanın yanında padşah
sarayının divarının suvağı üzərinə nəsə yazdı. Padşah yazan əli gördü. 6 Onda
padşahın bənizi soldu və düşüncələri onu vahiməyə saldı. Belinin əzələləri
zəifləndi və dizləri bir-birinə dəyməyə başladı. 7 Padşah ucadan qışqırdı ki, ov-
sunçuları, Xaldeyli müdrikləri və falçıları gətirsinlər. Gələn Babil müdriklərinə
padşah belə dedi: «Kim bu yazılanı mənə oxuyub mənasını izah etsə, ona
qırmızı libas geyindiriləcək, boynuna qızıl zəncir asılacaq və padşahlıqda
üçüncü adam olacaq». 8 Padşahın bütün müdrikləri içəri girdi, ancaq yazılanı
nə oxuya, nə də mənasını padşaha izah edə bildilər. 9 Onda padşah Belşassar
daha da vahiməyə düşdü və bənizi soldu, əyanları da heyrətə düşdü.

10 Məlikə padşahın və əyanlarının sözlərini eşidib ziyafət otağına gəldi.
Məlikə belə dedi: «Qoy padşah həmişə sağ olsun, fikirlərin səni vahiməyə
salmasın, bənizin də solmasın. 11 Sənin padşahlığında müqəddəs allahların
ruhuna malik olan bir adam var. Sənin babanın dövründə o, nuraniliyə,
dərrakəyə və allahların müdrikliyi qədər müdrikliyə malik olması ilə tanınırdı.
Baban padşah Navuxodonosorun özü onu sehrbazların, ruhçağıranların,
Xaldeyli müdriklərin və əlamət baxıcılarının başçısı qoymuşdu. 12 Çünki
padşahın Belteşassar adlandırdığı bu adam – Daniel iti ağla, biliyə, dərrakəyə,
yuxuları yozmaq, müəmmaları açmaq və çətinlikləri həll etmək qabiliyyətinə
malik olması ilə tanınmışdı. İndi qoy Danieli çağırsınlar, o sənə bunun
mənasını izah edəcək».

13 Onda Danieli padşahın hüzuruna gətirdilər və padşah ondan soruşdu:
«Padşah babamın Yəhudadan sürgün edərək gətirdiyi Yəhudalılardan olan
Daniel sənsənmi? 14 Mən sənin barəndə eşitmişəm ki, səndə allahların ruhu
var, nuranilik, dərrakə və böyük müdriklik sahibisən. 15 Budur, hüzuruma
müdriklər və ovsunçular gətirildi ki, bu yazılanı oxuyub mənasını mənə
açsınlar, ancaq onlar bunu mənə izah edə bilmədi. 16 Sənin barəndə isə
eşitmişəm ki, yozum verib çətinlikləri həll edə bilirsən. Əgər indi bu yazılanı
oxuyub mənasını izah edə bilsən, sənə qırmızı libas geyindiriləcək, boynuna
qızıl zəncir asılacaq və padşahlıqda üçüncü adam olacaqsan».

17 Onda Daniel padşaha cavab verdi: «Qoy hədiyyələrin özünə qalsın,
mükafatlarını da başqasına ver. Yazılanı isə mən padşaha oxuyub mənasını
izah edə bilərəm. 18 Ey padşah! Allah-Taala sənin baban Navuxodonosora
padşahlıq, əzəmət, izzət və cah-calal vermişdi. 19 Allahın ona verdiyi əzəmətə
görə bütün xalqlara, millətlərə və dillərə mənsub adamlar ondan qorxub
əsirdi. O istədiyi adamı öldürər, istədiyi adamı sağ buraxardı, istədiyi adamı
yüksəldər, istədiyi adamı alçaldardı. 20 Ancaq ürəyi qürurlanıb inadkar olanda
padşahlıq taxtından salındı və izzəti əlindən alındı. 21 O, insanlar arasından
qovuldu, ağlı heyvan ağlına çevrildi və vəhşi eşşəklərlə yaşamağa başladı. Ona
öküz kimi ot yedirirdilər, bədəni göylərin şehi ilə islanırdı. Nəhayət, dərk etdi
ki, Allah-Taala insan padşahlıqları üzərində hökmranlıq edir və kimi istəyirsə,
onlara başçı qoyur. 22 Sən – onun övladı Belşassar da bütün bunları bildiyin
halda itaətkarlıq etmədin, 23 əksinə, göylərin Rəbbinə qarşı qürurlandın. Onun
məbədinin qablarını sənin hüzuruna gətirdilər və sən, əyanların, arvadların,
cariyələrin bunlarla şərab içdiniz. Sən qızıl-gümüş, tunc, dəmir, ağac və daşdan
olub, görməyən, eşitməyən, anlamayan allahlara həmd etdin, ancaq nəfəsin
əlində olan və etdiyin hər şeyə göz qoyan Allahı izzətləndirmədin.

24 Buna görə də Onun tərəfindən bir əl göndərilib bu sözləri yazdı. 25 Yazılan

sözlər budur: Mene, Mene, Teqel və Parsin. * 26 Sözlərin mənası isə budur:
Mene – Allah sənin padşahlıq müddətini hesabladı və ona son qoydu; 27 Teqel
– sən tərəzidə çəkildin və yüngül olduğun bilindi; 28 Peres – sənin padşahlığın
bölünərək Midiyalılara və Farslara verildi».

29 Onda Belşassarın əmri ilə Danielə qırmızı libas geyindirdilər, boynuna
qızıl zəncir asdılar və o, padşahlıqda üçüncü adam elan olundu.

30 Həmin gecə Xaldey padşahı Belşassar öldürüldü. 31 Altmış iki yaşlı
Midiyalı Dara hakimiyyəti əlinə aldı.

6

Daniel şirlərlə quyuda

1 Dara qərara aldı ki, ölkəyə başçılıq etmək üçün padşahlığın bütün ərazisinə
yüz iyirmi canişin təyin etsin, 2 onlara isə üç vəzir başçılıq etsin. Bu canişinlər
onlara hesabat versin, padşaha da ziyan dəyməsin. Həmin üç vəzirdən biri
Daniel idi. 3 Bu adam – Daniel başqa vəzirlərdən və canişinlərdən üstün idi,
çünki o, iti ağla malik idi. Buna görə də padşah qərara gəlmişdi ki, onu bütün
ölkəyə başçı qoysun.

4 Belə olanda vəzirlər və canişinlər Danieli ölkənin idarə işlərində ittiham
etmək üçün bir bəhanə axtarmağa başladılar, ancaq heç bir bəhanə və təqsir
tapa bilmədilər, çünki Daniel etibarlı idi və onda heç bir səhv yaxud təqsir
tapılmadı. 5 Nəhayət, bu adamlar dedi: «Əgər bu adamın – Danielin Al-
lahının dinində onun əleyhinə bir şey tapmasaq, ona qarşı bir bəhanə tapa
bilməyəcəyik».

6 Onda bu vəzirlər və canişinlər padşahın yanına gəldi və ona belə dedi: «Qoy
padşah Dara həmişə sağ olsun! 7 Ölkənin bütün vəzirləri, əmirləri, canişinləri,
müşavirləri və valiləri birlikdə razılaşdı ki, belə bir padşah fərmanı və qadağan
əmri verilsin: ey padşah, otuz gün ərzində kim səndən başqa bir allaha yaxud
insana dua etsə, şirlər olan quyuya atılsın. 8 Ey padşah, indi bu qadağan əmrini
ver, Midiya və Fars qanunlarına əsasən dəyişilməz və heç vaxt pozulmayan bir
fərmanı imzala». 9 Padşah Dara belə bir fərmanı və qadağan əmrini imzaladı.

10 Daniel belə bir fərmanın imzalandığını öyrəndikdə öz evinə qayıtdı.
Onun yuxarı otağının Yerusəlimə tərəf olan pəncərələri açıq idi. Daniel
əvvəllər etdiyi kimi gündə üç dəfə diz çöküb öz Allahına dua etdi və Onun
önündə şükür etdi. 11 Onda bu adamlar birlikdə oraya gedib Danielin Allaha
dua etdiyini və yalvardığını gördülər. 12 Sonra gəlib padşaha öz qadağan
əmri barədə dedilər: «Ey padşah, otuz gün ərzində kim səndən başqa bir
allaha yaxud insana dua edərsə, şirlər olan quyuya atılsın deyə qadağan əmri
imzalamadınmı?» Padşah cavab verdi: «Bu qərar dəyişilməz olan Midiya və
Fars qanunlarına əsasən qətidir». 13 O vaxt onlar padşaha dedi: «Ey padşah,
sürgün olunmuş Yəhudalılardan olan Daniel səni və imzaladığın qadağan
əmrini saymayaraq gündə üç dəfə dua edir». 14 Padşah bu sözləri eşidəndə çox
kədərləndi və ürəyində niyyət etdi ki, Danieli qurtarsın. Padşah hətta günəş
batana qədər onu xilas etməyə çalışdı. 15 Ancaq o adamlar birlikdə padşahın
yanına gəlib ona dedi: «Ey padşah, bunu bil ki, Midiya və Fars qanunlarına
görə padşahın təsdiq etdiyi qadağan əmri və fərman dəyişilməz».

* **5:25** Mene – arami dilində hesablanmış yaxud mina (pul vahidi), Teqel – çəkilmiş yaxud şekel (pul vahidi), Parsin – bölünmüş, Farslar yaxud yarım şekel.

16 Bunu eşitdikdə padşah əmr etdi və Danieli gətirib şirlər olan quyuya atdılar. Padşah Danielə belə dedi: «Daim qulluq etdiyin Allahın səni qurtarsın!» 17 Sonra bir daş gətirilib quyunun ağzına qoyuldu. Danielin hökmündə heç nə dəyişməsin deyə padşah özünün möhür üzüyü və əyanlarının üzükləri ilə daşı möhürlədi. 18 Sonra padşah öz sarayına qayıtdı. Gecəni yemək yemədən və əylənmədən keçirdi, yuxusu da qaçdı.

19 Səhər açılanda padşah yerindən qalxıb tələsik şirlərin olduğu quyuya getdi. 20 Oraya yaxınlaşanda kədərli səslə Danieli çağırıb dedi: «Ey Daniel, var olan Allahın qulu! Daim qulluq etdiyin Allahın səni şirlərdən qurtara bildimi?» 21 Onda Daniel padşaha dedi: «Qoy padşah həmişə sağ olsun! 22 Allahım Öz mələyini göndərib şirlərin ağzını bağladı və onlar mənə toxunmadı, çünki mənim Allahın önündə təqsirsiz olduğum bilindi. Ey padşah, sənə qarşı da heç bir cinayət etməmişəm». 23 Onda padşah çox sevindi və Danieli quyudan çıxarmağı əmr etdi. Daniel quyudan çıxarılanda onun bədənində heç bir zədə yox idi, çünki öz Allahına güvənmişdi. 24 Padşah əmr etdi və Danieli ittiham edən adamlar gətirildi. Onları uşaqları və arvadları ilə birlikdə şirlərin olduğu quyuya atdılar. Quyunun dibinə çatmamış şirlər onları qapıb sümüklərini qırdı.

25 O zaman padşah Dara bütün dünyada yaşayan xalqlara, millətlərə və dillərə mənsub olan adamlara belə yazdı: «Sülhünüz bol olsun! 26 Fərman verirəm ki, bütün padşahlığımın ərazisində olan adamlar Danielin Allahından qorxub titrəsin.
O, var olan Allahdır, əbədi olaraq mövcuddur,
Onun padşahlığı dağılmaz və hökmranlığı sonsuzdur.
27 O qurtarıb xilas edər, göydə və yerdə əlamətlər,
Möcüzələr göstərər.
Danieli şirlərin pəncəsindən O qurtardı».

28 Bu adam – Daniel Daranın, Fars Kirin padşahlığında uğur qazandı.

7

Danielin birinci görüntüsü

1 Babil padşahı Belşassarın padşahlığının birinci ilində Daniel yatarkən bir yuxu gördü və ona görüntülər gəldi. Sonra yuxunu yazıb məzmununu qeyd etdi. 2 * Daniel danışmağa başlayıb dedi: mən gecə gələn görüntüdə gördüm ki, budur, göylərin dörd küləyi böyük bir dənizin üstündə çarpışır. 3 * Dənizdən bir-birinə oxşamayan dörd böyük heyvan çıxdı. 4 * Birincisi şirə bənzəyirdi, amma onun qartal qanadları var idi. Mən baxarkən onun qanadları qoparıldı və o, yerdən qaldırılıb insan kimi ayaq üstə qalxdı. Ona insan ürəyi verilmişdi. 5 Başqa birisi – ikinci heyvan ayıya bənzəyirdi. O, bir yanı tərəfə əyilmişdi və ağzında – dişləri arasında üç qabırğa sümüyü var idi. Ona belə deyildi: «Qalx çoxlu ət ye». 6 Bundan sonra mən bəbirə bənzəyən başqa bir heyvan gördüm. Heyvanın belində dörd quş qanadı və onun dörd başı var idi. Ona hakimiyyət verilmişdi. 7 * Bundan sonra mən gecə gələn görüntülərdə dəhşətli, heybətli və çox güclü olan dördüncü heyvanı gördüm. Onun böyük dəmir dişləri var idi. O hər şeyi əzib yeyir, qalıqları isə ayaqları altında tapdalayırdı. O, heyvanların hamısından fərqlənirdi və on buynuzu var idi. 8 * Mən buynuzlara baxırdım ki, onların arasından yenə kiçik bir

* **7:2** Yer. 49:36; Vəhy 7:1 * **7:3** Vəhy 13:1; 17:8 * **7:4** Vəhy 13:2 * **7:7** Vəhy 12:3; 13:1 * **7:8** Vəhy 13:5-6

buynuz çıxdı və əvvəlki buynuzlardan üçü onun qarşısından götürüldü. Bu buynuzun insan gözləri kimi gözləri və təkəbbürlə danışan ağzı var idi.

9 * * Nəhayət, mən gördüm ki,
Taxtlar quruldu və Əzəldən Var Olan oturdu.
Onun əynində qar kimi bəyaz paltar var idi,
Saçları yun kimi ağappaq idi.
Taxtı alov dilləri tək, çarxları yanar od kimi idi.
10 * * Önündən odlu çay çıxıb axırdı.
Minlərlə nəfər Ona xidmət edir,
On minlərlə nəfər Onun hüzurunda durmuşdu.
Məhkəmə iclası başlandı və kitablar açıldı.

11 O zaman buynuzun söylədiyi təkəbbürlü sözlər mənim diqqətimi cəlb etdi. Heyvan gözlərimin qabağında öldürüldü və bədəni parçalanıb yanan oda atıldı. 12 Həmçinin başqa heyvanların da hakimiyyəti əllərindən alındı, ancaq ömürləri müəyyən müddətə qədər uzadıldı.

13 * Gecə gələn görüntülərdə gördüm ki, budur, bəşər oğluna bənzər Biri göyün buludları ilə gəlir. O, Əzəldən Var Olana yaxınlaşdı və Onun hüzuruna gətirildi. 14 * Ona hakimiyyət, izzət və padşahlıq verildi ki, bütün xalqlara, millətlərə və dillərə mənsub adamlar Ona xidmət etsin. Onun hakimiyyəti sona yetməyən əbədi hakimiyyətdir. Onun padşahlığı əsla yox olmayacaq.

15 Mən Danielin isə bədənimdə ruhum titrədi və gələn görüntülər məni vahiməyə saldı. 16 Ayaq üstə duran adamlardan birinə yaxınlaşıb «Bütün bu şeylərin həqiqi mənası nədir?» deyə soruşdum. O adam bu şeylərin mənasını mənə izah edib bildirdi: 17 «Bu dörd böyük heyvan yerdən çıxacaq dörd padşahlıqdır. 18 * Sonra padşahlığı Haqq-Taalanın müqəddəsləri alacaq, əbədi və daim padşahlığa sahib olacaq». 19 Onda mən başqalarından fərqlənən dördüncü heyvan barədə dəqiq izahat istədim. O, çox qorxunc idi, dəmir dişləri və tunc dırnaqları ilə əzib-yeyirdi, qalıqları isə ayaqları altında tapdalayırdı. 20 Onun başında on buynuz var idi. Daha biri çıxdı və üçü onun önündə düşdü. Bu həmin o buynuz idi ki, gözləri və təkəbbürlə danışan ağzı var idi və görünüşü o biri buynuzlarından daha heybətli idi. 21 * Mən gördüm ki, bu buynuz müqəddəslərlə döyüşüb onlara üstün gəlir; 22 * o vaxta qədər ki Əzəldən Var Olan gəldi, Haqq-Taalanın müqəddəslərinin xeyrinə hökm verildi və padşahlığa müqəddəslərin sahib olduğu vaxt yetişdi.

23 O bunu belə izah etdi: «Dördüncü heyvan yer üzündə olacaq dördüncü padşahlıqdır. O başqa padşahlıqlardan fərqli olub bütün yer üzünü udacaq və hər şeyi tapdalayıb əzəcək. 24 * On buynuzun mənası budur ki, bu padşahlıqdan on padşah çıxacaq. Onlardan sonra isə əvvəlkilərdən fərqli başqası çıxıb üç padşahı yıxacaq. 25 * Haqq-Taalanın əleyhinə sözlər deyəcək və Haqq-Taalanın müqəddəslərinə zülm edəcək. Hətta təqvimi və qanunları dəyişməyə cəhd göstərəcək. Onlar bir vaxt, vaxtlar və yarım vaxt ərzində ona təslim ediləcək. 26 Sonra isə məhkəmə qurulacaq və onun hakimiyyəti əlindən alınacaq, əbədilik məhv olub yox olacaq. 27 * * Padşahlıq, hakimiyyət və göylərin altındakı bütün padşahlıqların əzəməti Haqq-Taalanın

* **7:9** Vəhy 20:4 * **7:9** Vəhy 1:14 * **7:10** Vəhy 5:11 * **7:10** Vəhy 20:12 * **7:13** Mat. 24:30; 26:64; Mark 13:26; 14:62; Luka 21:27; Vəhy 1:7,12-13; 14:14 * **7:14** Vəhy 11:15 * **7:18** Vəhy 22:5 * **7:21** Vəhy 13:7 * **7:22** Vəhy 20:4 * **7:24** Vəhy 17:12 * **7:25** Dan. 12:7; Vəhy 12:14; 13:5 * **7:27** Vəhy 20:4 * **7:27** Vəhy 22:5

müqəddəs xalqına veriləcək. Onun padşahlığı əbədi padşahlıq olacaq və bütün
hökmdarlar Ona qulluq edib itaət edəcək».
28 Burada söz bitir. Mən Danieli isə düşüncələrim bərk vahiməyə saldı və
bənizim soldu. Ancaq bu sözləri yadımda saxladım.

8

Danielin ikinci görüntüsü

1 Əvvəl mənə gələn görüntüdən sonra padşah Belşassarın hökmranlığının
üçüncü ilində mən Danielə başqa bir görüntü gəldi. 2 Görüntüdə özümü Elam
vilayətinin Şuşan qalasında gördüm. Həmin görüntüdə mən Ulay kanalının
kənarında dayanmışdım. 3 Başımı qaldırıb gördüm ki, kanalın kənarında bir
qoç durub. Onun iki buynuzu var idi. Buynuzlarının hər ikisi uzun idi, biri
digərindən uzun idi və uzun olan sonradan çıxdı. 4 Mən gördüm ki, bu qoç
qərbə, şimala və cənuba tərəf buynuz vurur. Heç bir heyvan onun qabağında
dura bilmirdi və onun əlindən qurtaran yox idi. O istədiyini etdi və özünü
yüksəltdi.
5 Mən bu barədə düşünərkən qərbdən bir təkə gəldi. Onun gözləri arasında
gözə çarpan bir buynuzu var idi. O, ayağı yerə toxunmadan bütün yer
üzünü keçdi. 6 O, kanalın kənarında durduğunu gördüyüm iki buynuzu olan
qoçun yanına gəldi və böyük qızğınlıqla onun üstünə atıldı. 7 Mən gördüm ki,
o qeyzə gəlib qoçа hücum etdi və qoçu vurub iki buynuzunu qırdı. Qoçda
onun qabağında durmağa qüvvət yox idi. O, qoçu yerə yıxıb tapdaladı. Qoçu
onun əlindən qurtaran olmadı. 8 Bir müddət təkə özünü çox yüksəltdi, ancaq
qüvvətlənəndə böyük buynuzu qırıldı. Onun əvəzinə göylərin dörd səmtinə
doğru yönəlmiş gözə çarpan dörd buynuz çıxdı.
9 Onların birindən başqa bir kiçik buynuz çıxıb cənuba, şərqə və Gözəl
ölkəyə * doğru çox uzandı. 10 * Səma ordusuna qədər uzanıb bu ordunun
və ulduzların bir hissəsini yerə salaraq tapdaladı. 11 Hətta bu ordunun
Başçısına qədər özünü yüksəltdi. Onun daimi yandırma qurbanı dayandırıldı
və Müqəddəs məkanı təhqir olundu. 12 Qanunsuzluq üzündən bu ordu və
daimi yandırma qurbanı kiçik buynuza təslim edildi. O, həqiqəti yerə vurub
etdiyi hər işdə uğur qazandı. 13 Mən bir müqəddəsin səsini eşitdim və başqa bir
müqəddəs danışana sual verdi: «Daimi yandırma qurbanı və viranəlik gətirən
qanunsuzluq barədəki görüntü nə vaxta qədər uzanır? Müqəddəs yerin və
ordunun tapdalanmasına nə vaxta qədər icazə veriləcək?» 14 Sonra mənə
dedi: «İki min üç yüz axşam və səhər keçənə qədər. Ondan sonra müqəddəs
yer bərpa olunacaq».
15 Mən Daniel bu görüntünü görəndə onun mənasını öyrənmək istədim.
Bu zaman qarşımda insan simasında olan bir nəfər dayandı. 16 * Mən Ulay
kanalından bir insan səsi eşitdim. O nida edib «ey Cəbrayıl, bu görüntünü ona
izah et» dedi. 17 O dayandığım yerə yaxınlaşdı. Yanıma çatanda mən dəhşətə
düşüb üzüstə yıxıldım. O mənə dedi: «Ey bəşər oğlu, bil ki, bu görüntü axır
zamana aiddir». 18 O mənimlə danışdığı vaxt üzüstə yıxılıb dərin yuxuya
getmişdim. O məni tutub ayaq üstə qaldırdı 19 və dedi: «Bax daha sonra
Allahın qəzəb günlərində nə baş verəcəyini sənə bildirirəm, çünki görüntü axır
zamanın müəyyən vaxtına aiddir.
20 Gördüyün iki buynuzlu qoç Midiya və Fars padşahlarıdır. 21 Tüklü təkə
isə Yunan padşahıdır, onun gözləri arasında olan böyük buynuz isə birinci

* **8:9** Gözəl ölkə – İsrail nəzərdə tutulur. * **8:10** Vəhy 12:4 * **8:16** Dan. 9:21; Luka 1:19,26

padşahdır. 22 Qırılan buynuzun yerinə çıxan dörd buynuz o millətdən çıxacaq
dörd padşahlığı təmsil edir. Ancaq onlar birinci padşah qədər güclü olmay-
acaq. 23 Onların hakimiyyətinin sonunda isə qanunsuzlar azğınlıq edəndə
həyasız və hiyləgərlikdə mahir bir padşah çıxacaq. 24 O çox güclənəcək, ancaq
öz gücü ilə yox. Heyrətləndirici dağıntılar törədəcək, etdiyi hər işdə uğur
qazanacaq, igid adamları və müqəddəs xalqı qıracaq. 25 Öz hiyləgərliyi ilə
məkrli işlərində uğur qazanacaq və ürəyində özünə qürrələnəcək. Əmin-
amanlıqda yaşayan çoxlu adamı həlak edəcək və başçılar Başçısına qarşı çıxacaq,
ancaq əl dəymədən məhv olacaq. 26 Axşam və səhər barədə sənə göstərilən bu
görüntü həqiqətdir. Ancaq sən bu görüntünü gizli saxla, çünki o, uzaq dövrə
aiddir».
27 Onda mən Daniel taqətdən düşdüm və bir neçə gün xəstə oldum. Sonra
qalxıb padşahın işləri ilə məşğul olmağa başladım. Mən bu görüntüdən çaşqın
hala gəlmişdim, onu anlaya bilmirdim.

9

Danielin öz xalqı üçün duası

1 * Midiya tayfasından Axaşveroşun oğlu Daranın padşahlığının birinci ili idi.
O, Xaldey ölkəsinə padşah qoyulmuşdu. 2 Onun padşahlığının birinci ilində
mən Daniel Yerusəlimin viranə qalacağı müddətin yetmiş il olduğu barədə
Rəbbin Yeremya peyğəmbərə göndərdiyi sözü kitablardan anladım.
3 Mən Xudavənd Allaha üz tutdum, çul geyib külə oturdum, oruc tutaraq
dua və yalvarışla Onu axtardım. 4 Allahım Rəbbə dua etdim və etiraf edərək
dedim:
«Sənə dua edirəm, ey böyük və zəhmli Xudavənd Allah! Səni sevənlər və
əmrlərinə əməl edənlər üçün əhdinə sadiq qalıb məhəbbət göstərirsən. 5 Biz
günah və təqsir etdik, pislik edib Sənə qarşı üsyankar olduq. Sənin əmrlərindən
və hökmlərindən üz döndərdik. 6 Padşahlarımıza, başçılarımıza, atalarımıza
və ölkənin bütün xalqına Sənin adınla söz deyən qulların peyğəmbərlərə
qulaq asmadıq. 7 Ey Xudavənd, Səndə ədalət var, bizdə isə bugünkü kimi üz
qaralığı! Bu, Yəhuda adamlarına, Yerusəlimdə yaşayanlara və Sənə qarşı et-
dikləri xainlikdən ötrü sürgün etdiyin bütün ölkələrdə, yaxında və uzaqda olan
İsraillilərin hamısına aiddir. 8 Ya Rəbb, bizim padşahlarımızın, başçılarımızın
və atalarımızın üzü qaradır, çünki Sənə qarşı günah etmişik. 9 Mərhəmət və
bağışlamaq isə Xudavənd Allahımıza məxsusdur, çünki biz Ona qarşı üsyan
etmişik. 10 Allahımız Rəbbin sözünə qulaq asmadıq, Öz qulları peyğəmbərlər
vasitəsilə bizə verdiyi qanunlarına əməl etmədik. 11 Bütün İsraillilər Sənin
qanununu pozub azdı, Sənin sözünə qulaq asmadı. Buna görə də Allahın
qulu Musanın Qanununda yazılmış lənət başımıza yağdı və and yerinə yetdi,
çünki Ona qarşı günah etdik. 12 O da başımıza böyük bəla gətirərək bizə və
hökm edən hakimlərimizə qarşı dediyi sözləri yerinə yetirdi, çünki Yerusəlimə
gələn bəla göylər altında olan heç bir yerə gəlməyib. 13 Musanın Qanununda
yazıldığı kimi bütün bu bəla başımıza gəldi. Ancaq biz Allahımız Rəbbə üz
tutmadıq ki, təqsirlərimizdən dönək və Onun həqiqətini dərk edək. 14 Rəbb
də bu bəlanı başımıza gətirməyə tərəddüd etmədi, çünki Allahımız Rəbb etdiyi
bütün işlərində ədalətlidir, ancaq biz Sənin səsinə qulaq asmadıq. 15 Ey
Allahımız Xudavənd, Sən Öz xalqını Misir torpağından qüdrətli əlinlə çıxardın
və bu günə qədər davam edən izzət qazandın! Biz isə günah işlətdik, pislik
etdik. 16 Ey Xudavənd, bütün ədalətli işlərinə görə Sənə yalvarıram, qeyz və

* **9:1** Yer. 25:11; 29:10

qəzəbini Öz şəhərin Yerusəlimdən, müqəddəs dağından döndər. Çünki bizim günahlarımızdan və atalarımızın təqsirlərindən ötrü Yerusəlim və Sənin xalqın bütün ətraf xalqlar arasında rüsvay oldu. 17 Ey Allahımız, indi qulunun duasını və yalvarışlarını eşit. Ey Xudavənd, Öz xatirinə işıqlı üzünü viran olan Müqəddəs məkanına tərəf çevir. 18 Ey Allahım, qulaq verib eşit, gözünü açıb bizim viranlıqlarımızı və Sənə məxsus olan şəhəri gör. Çünki öz salehliyimizə görə deyil, Sənin böyük mərhəmətinə görə yalvarışlarımızı Sənin önündə təqdim edirik. 19 Ey Xudavənd, eşit, ey Xudavənd, bağışla, ey Xudavənd, diqqət et və hərəkətə gəl. Ey Allahım, Öz adın naminə gecikmə, çünki şəhərin və xalqın Sənə məxsusdur».

Yetmiş dəfə yeddiillik dövr barədə vəhy

20 Mən hələ danışıb duada özümün və xalqım İsrailin günahlarını etiraf edərək Allahımın müqəddəs dağı üçün yalvarışımı Allahım Rəbbə təqdim edən zaman – 21 * hələ dua edərkən əvvəl görüntüdə gördüyüm insana bənzər mələk Cəbrayıl axşam qurbanı verilən vaxt cəld uçaraq yanıma gəldi. 22 O məni başa saldı və mənimlə danışıb dedi: «Ey Daniel! İndi mən gəldim ki, sənə müdriklik və dərrakə verim. 23 Sənin duanın başlanğıcında Allah cavab verdi və mən də gəldim ki, onu sənə çatdırım, çünki Allah səni çox sevir. İndi isə sözüm barədə düşün və görüntünü bil.

24 Sənin xalqın və müqəddəs şəhərin üçün yetmiş dəfə yeddiillik dövr təyin olunub ki, qanunsuzluq bitsin, günah sona çatdırılsın, təqsirlər üçün kəffarə verilsin, əbədi ədalət gətirilsin, görüntü və peyğəmbərlik möhürlənsin, Ən Müqəddəs yer məsh edilsin. 25 Bunu bil və anla: Yerusəlimi bərpa edib tikmək üçün verilən fərmanın çıxmasından məsh olunmuş hökmdara qədər yeddi yeddiillik* dövr keçəcək. Altmış iki yeddiillik dövr ərzində Yerusəlim yenidən küçələr və xəndəklərlə tikiləcək, amma bu çətin vaxtlarda olacaq. 26 Altmış iki yeddiillik dövrdən sonra məsh olunan həlak olacaq, amma bu özü üçün olmayacaq. Gələcək hökmdarın xalqı şəhəri və Müqəddəs yeri viran edəcək. Onun sonu daşqın kimi olacaq. Müharibə sona qədər davam edəcək. Viranəliklər olacağına qərar verilib. 27 * Həmin hökmdar yeddiillik bir dövr ərzində çoxları ilə əhd bağlayacaq. Bu yeddiillik dövrün ortasında qurbanla təqdimi dayandıracaq, məbədin qülləsində viranəlik gətirən iyrənc şey qoyacaq və viranəlik gətirən şey onun təyin edilmiş aqibətinə qədər orada qalacaq».

10

Danielə mələyin görünməsi

1 Fars padşahı Kirin hökmranlığının üçüncü ilində Belteşassar adlanan Danielə bir vəhy gəldi. Bu vəhy həqiqi idi, amma anlaşılması çox çətin oldu. Görüntü ilə izah ediləndə o bu vəhyi dərk etdi.

2 O günlər mən Daniel üç həftə yas tutdum. 3 Üç həftə bitənə qədər mən dadlı yemək yemədim, ət və şərab dilimə dəyməd və heç bir ətirli yağ sürtmədim.

4 Birinci ayın iyirmi dördüncü günü mən böyük Dəclə çayının kənarında idim. 5 * Başımı qaldırıb gördüm ki, qarşımda kətan paltar geyinmiş, beli xalis qızılla qurşanan bir nəfər var. 6 Onun bədəni sarı yaqut kimi, üzü şimşəyə bənzər,

* **9:21** Dan. 8:16; Luka 1:19,26 * **9:25** Yeddiillik – hərfi tərcümədə həftə, yeddigünlük. * **9:27** Dan. 11:31; 12:11; Mat. 24:15-16; Mark 13:14 * **10:5** Vəhy 1:12-15; 2:18; 19:12

gözləri yanar məşəllər tək, qolları və ayaqları cilalanmış tunc kimi işıldayırdı, danışıq səsi kütlənin gurultusu kimi idi.
7 Yalnız mən Daniel bu görüntünü gördüm, mənimlə birgə olan adamlar isə bunu görmədi. Ancaq onların arasına elə vəlvələ düşdü ki, gizlənmək üçün qaçdılar. 8 Mən tək qaldım. Bu böyük görüntünü görəndə məndə qüvvət qalmadı, üzümün siması dəyişdi və taqətdən düşdüm. 9 Mən onun danışıq səsini eşitdim. Danışıq səsini eşidəndə dərin yuxuya getdim və üzüstə düşüb torpağa uzandım.
10 Bu vaxt mənə bir əl toxundu və məni əllərimlə dizlərimin üstünə qoydu. 11 O mənə dedi: «Ey Allahın sevimlisi olan Daniel! Sənə dediyim sözləri dərk et və ayağa qalx, çünki indi sənin yanına göndərilmişəm». O bu sözləri deyəndə mən titrəyərək ayağa qalxdım. 12 O mənə dedi: «Qorxma, Daniel! Dərrakə qazanmağa meyl edib, Allahın önündə özünü aşağı tutmağı qərara aldığın üçün ilk gündən sözlərin eşidildi və mən sənin sözlərinə görə gəldim. 13 * Lakin Fars ölkəsinin hamisi olan mələk iyirmi bir gün mənə qarşı dayandı. O zaman baş mələklərdən biri olan Mikael köməyimə gəldi, çünki mən orada Fars ölkəsinin hamisi olan mələklə birgə qalmışdım. 14 İndi gəldim ki, gələcəkdə xalqının başına nə gələcəyini sənə başa salım, çünki bu görüntü gələcək dövrə aiddir».
15 O belə sözlər söyləyərkən mən üzüstə yerə yıxılıb dinməz qaldım. 16 Bu vaxt bəşər övladına bənzəyən bir nəfər dodaqlarıma toxundu. Mən ağzımı açıb danışmağa başladım və qarşımda durana dedim: «Ağam, bu görüntüyə görə əzaba qərq oldum və taqətim qalmadı. 17 Mən qulun ağamla necə danışa bilərəm? Çünki mənim gücüm tükəndi və canımda nəfəs qalmadı».
18 Onda insan simasında olan həmin şəxs yenə mənə toxunub güc verdi. 19 O dedi: «Ey Allahın sevimlisi, qorxma, sənə sülh olsun, möhkəm ol, möhkəm ol!» O mənimlə danışanda mən qüvvət tapıb dedim: «Ey ağam, danış, çünki sən mənə güc verdin». 20 O dedi: «Bilirsənmi mən niyə sənin yanına gəlmişəm? İndi mən Fars hamisi olan mələklə mübarizə etməyə qayıdıram. Mən gəlincə Yunan hamisi olan mələk gələcək. 21 Ancaq əvvəlcə mən həqiqət Kitabında yazılmış şeyləri sənə bildirəcəyəm. Onlara qarşı mübarizədə başçınız Mikaeldən başqa mənə köməkçi olan heç kəs yoxdur.

11

1 Mən Midiyalı Daranın padşahlığının birinci ilində ona dayaq olmaq və onu qorumaq üçün yanında qaldım.

Şimal və cənub padşahlarının müharibəsi

2 İndi həqiqəti sənə bildirirəm: Fars ölkəsində daha üç padşah olacaq. Dördüncüsünün isə hamısından çox var-dövləti olacaq və bunun hesabına qüvvətlənəndə hamını Yunan padşahlığına qarşı qaldıracaq. 3 Sonra igid bir padşah gələcək, çox qüdrətli hökmdar olacaq və öz istədiyini edəcək. 4 Ancaq onun gəldiyi vaxt padşahlığı dağılıb göylərin dörd küləyinin səmtinə bölünəcək, onun nəslinə keçməyəcək və hökmranlığı kimi güclü olmayacaq. Çünki onun padşahlığı dağılacaq və nəslindən olmayan adamlara qalacaq.
5 Cənub padşahı güclənəcək, ancaq sərkərdələrindən biri ondan daha güclü olacaq, hökmranlıq edəcək və qüdrətli hökmdar olacaq. 6 Ancaq bir neçə ildən sonra onlar razılığa gələcək. Cənub padşahının qızı şimal padşahının yanına gedəcək ki, sülh sazişi bağlasın. Amma bu qadın öz mövqeyini saxlaya bilməyəcək. Şimal padşahının ömrü də, hakimiyyəti də uzun sürməyəcək.

* **10:13** Vəhy 12:7

Qadın, onu müşayiət edənlər, atası və o vaxt ona dayaq duranlar təslim ediləcək. 7 Lakin o qadının nəslindən biri cənub padşahının yerinə keçəcək. O, şimal padşahının ordusuna hücum edib onun qalasına girəcək. Onlarla vuruşub üstün gələcək. 8 Hətta onların allahlarını, tökmə bütlərini qiymətli qızıl və gümüş qabları ilə birlikdə Misirə çəkib aparacaq. Bir neçə il ərzində şimal padşahını rahat buraxacaq. 9 Hərçənd o da cənub padşahının ölkəsinə hücum edəcək, ancaq öz torpağına qayıdacaq.

10 Sonra şimal padşahının oğulları silahlanıb çoxlu qoşun toplayacaq. Qoşun sel kimi gəlib keçəcək və irəliləyərək cənub padşahının qalasına hücum edəcək. 11 Cənub padşahı qəzəblənib çıxacaq və onunla – şimal padşahı ilə vuruşacaq. O da böyük bir qoşun çıxaracaq, lakin bu qoşun cənub padşahına təslim ediləcək. 12 Qoşun məğlub olanda cənub padşahı ürəyi qürrələnərək on minlərlə adamı həlak edəcək, ancaq qələbəsi uzun sürməyəcək. 13 Çünki şimal padşahı qayıdıb əvvəlkindən daha böyük qoşun çıxaracaq və bir neçə ildən sonra tam silahlanmış böyük bir ordu ilə gələcək.

14 O zaman bir çoxu cənub padşahına qarşı çıxacaq. Görüntü yerinə yetsin deyə sənin xalqından qoluzorlular da ayağa qalxacaq, ancaq uğur qazanmayacaq. 15 Şimal padşahı gəlib hasarlara torpaq yığaraq istehkamlı şəhəri alacaq. Cənubun qüvvələri onun qarşısında tab gətirməyəcək, seçmə qoşunu da müqavimət göstərə bilməyəcək. 16 İstilaçı şimal padşahı istədiyini edəcək və heç kəs onun qarşısında dura bilməyəcək. Gözəl ölkədə bir müddət qalacaq və oranı viran etməyə qadir olacaq.

17 Şimal padşahı ölkəsinin bütün qüvvələri ilə birgə gəlməyi qərara alacaq. Sülh sazişinin şərtlərini təklif edib yerinə yetirəcək və cənub padşahlığını məhv etmək üçün ona gənc bir arvad verəcək, ancaq hiyləsi baş tutmayacaq və ona kömək olmayacaq. 18 Sonra nəzərini sahil ölkələrinə çevirəcək və onların çoxunu alacaq. Ancaq bir sərkərdə onun etdiyi təhqirə son qoyacaq, hətta təhqirini öz başına gətirəcək. 19 Sonra nəzərini öz ölkəsinin qalalarına tərəf çevirəcək. Ancaq büdrəyib yıxılacaq və ondan bir əsər qalmayacaq.

20 Onun yerinə keçən padşah padşahlıq izzəti üçün öz vergiyığanını göndərəcək, ancaq az müddət sonra o da həlak olacaq. Amma bu, üsyan yaxud müharibə zamanı olmayacaq.

Qəddar şimal padşahı

21 Onun yerinə padşahlıq izzətinə layiq olmayan namərd bir adam keçəcək. O gözlənilmədən gəlib yaltaqlıqla hakimiyyəti qəsb edəcək. 22 Sel kimi istilaçı qoşunlar onun önündən silinib-süpürüləcək, onlar da, əhdin başçısı da məhv olacaq. 23 Onunla ittifaq bağlandıqdan sonra o hiylə işlədəcək və gəlib kiçik bir millətlə güc qazanacaq. 24 O gözlənilmədən ən münbit torpaqları istila edəcək, atalarının və babalarının görmədiyi işləri görəcək. Talan və qarət olunmuş mal-dövləti adamlarına paylayacaq və qalalara hücum etmək niyyətində olacaq, amma bu uzun sürməyəcək.

25 Sonra güc və cəsarət toplayıb böyük bir qoşunla cənub padşahına qarşı çıxacaq. Cənub padşahı da böyük və çox güclü bir ordu ilə döyüşə girəcək, ancaq müqavimət göstərə bilməyəcək, çünki ona qarşı qəsd quracaqlar. 26 Onunla bir süfrədə oturanlar onu məhv edəcək. Ordusu silinib-süpürüləcək və çoxlu tələfat olacaq. 27 Bu padşahların hər ikisinin ürəyində pislik olacaq və bir süfrə arxasında yalan danışacaqlar. Ancaq heç bir şey baş tutmayacaq, çünki onların sonu müəyyən vaxtda olacaq.

28 Şimal padşahı böyük sərvətlə öz ölkəsinə qayıdacaq. Onun müqəddəs əhdə qarşı pis niyyəti olacaq və hərəkətə gəlib öz ölkəsinə dönəcək. 29 Müəyyən

bir vaxt yenə cənubu istila edəcək, ancaq nəticə əvvəlki kimi olmayacaq.
30 Kittim * gəmiləri ona qarşı gələcək və o, ruhdan düşüb geri dönəcək.
Qəzəblənib müqəddəs əhdə qarşı çıxacaq və yenə müqəddəs əhdə xəyanət
edənlərlə yaxşı davranacaq. 31 * Onun göndərdiyi qoşunlar qalxıb qalanı –
Müqəddəs məkanı murdarlayacaq, daimi yandırma qurbanını dayandıracaq
və viranəlik gətirən iyrənc şeyi orada qoyacaqlar. 32 O, əhdə xəyanət edənləri
yaltaqlıqla yoldan azdıracaq, lakin öz Allahını tanıyan xalq qüvvətlənib
hərəkətə gələcək. 33 Xalqın ağıllı adamları çoxunu öyrədəcək, ancaq bir müddət
qılıncla öldürüləcək, yandırılacaq, əsir düşəcək və qarət ediləcəklər. 34 Onlar
məğlub olanda bir qədər kömək alacaqlar, ancaq çox adam riyakarcasına
onlara qoşulacaq. 35 Ağıllı adamlardan bəzisi həlak olacaq ki, qalanları axır
zamana qədər paklanıb təmizlənsin və ləkəsiz olsun. Çünki axır zaman yenə
də müəyyən vaxtda olacaq.

Şimal padşahının məğrurluğu

36 * * Bu padşah istədiyini edəcək, qürurlanaraq özünü bütün allahlardan
üstün sayacaq, allahlar Allahına qarşı eşidilməmiş küfr söyləyəcək və Allahın
qəzəbi icra olunana qədər uğur qazanacaq, çünki müəyyən edilən şey yerinə
yetməlidir. 37 Heç bir allaha – nə öz atalarının allahlarına, nə də qadınların
sevdiyi ilahəyə ehtiram göstərməyəcək, çünki özünü bütün allahlardan
üstün sayacaq. 38 Ancaq onun əvəzinə qalalar allahını izzətləndirəcək, ata-
larının tanımadığı bir allahı qızıl, gümüş, qiymətli daşlar və gözəl əşyalarla
izzətləndirəcək. 39 O, yad allaha ümid etməklə ən güclü qalalara hücum
edəcək. Onu qəbul edənləri həddindən artıq izzətləndirəcək, çoxlu adama
başçı qoyacaq və mükafat olaraq torpağı bölüşdürəcək.
40 Axır zamanda isə cənub padşahı onunla vuruşacaq. Şimal padşahı
öz döyüş arabaları, atlıları və çoxlu gəmiləri ilə qasırğa kimi onun üstünə
hücum çəkəcək, müxtəlif ölkələri istila edəcək və onlardan sel kimi keçəcək.
41 Gözəl ölkəyə də girəcək. Çoxlu ölkə işğal olunacaq, ancaq Edom, Moav
və Ammonluların başçıları onun əlindən qurtaracaq. 42 O, müxtəlif ölkələrə
zərbə vuracaq, Misir ölkəsi də xilas ola bilməyəcək. 43 Misirin qızıl-gümüş
xəzinələrini və bütün sərvətlərini ələ keçirəcək. Liviyalılar və Kuşlular da ona
tabe olacaq. 44 Ancaq şərqdən və şimaldan gələn xəbərlər onu narahat edəcək.
Bir çoxlarını öldürüb məhv etmək üçün böyük qızğınlıqla yola düşəcək. 45 Öz
padşah çadırlarını dənizlə gözəl müqəddəs dağın arasında quracaq. Ancaq
onun aqibəti çatacaq və heç kəs ona kömək edə bilməyəcək.

12

Axır zaman

1 * * O vaxt xalqına mənsub olanların dayağı baş mələk Mikael qalxacaq
və sənin millətin yaranandan bəri olmamış əzablı vaxt gələcək. O vaxt
sənin xalqından kitabda adı yazılmış olan hər kəs xilas olacaq. 2 * Torpağın
altında yatanların çoxu əbədi həyat, bəzisi isə əbədi xəcalət və rüsvayçılıq üçün
oyanacaq. 3 Ağıllı adamlar göy qübbəsinin parıltısı kimi, çoxunu salehliyə
döndərənlər ulduzlar kimi əbədi və daim parlayacaq. 4 * Ancaq, sən ey Daniel,

---

* **11:30** Kittim – dar mənada Kipr adası, geniş mənada isə Aralıq dənizi xalqları, xüsusilə Romalılar nəzərdə tutulur. * **11:31** Dan. 9:27; 12:11; Mat. 24:15-16; Mark 13:14 * **11:36** 2Sal. 2:4 * **11:36** Vəhy 13:5-6 * **12:1** Vəhy 12:7 * **12:1** Mat. 24:21; Mark 13:19; Vəhy 7:14 * **12:2** Mat. 25:46; Yəh. 5:29 * **12:4** Vəhy 22:10

axır zamana qədər bu sözləri sirr saxla və bu kitabı möhürlə. Çox adam özünü
ora-bura vuracaq və bilik artacaq».
5 Onda mən Daniel gördüm ki, başqa iki adam – biri çayın bu tayında,
biri isə çayın o tayında durub. 6 Bir adam çayın suları üzərində olan kətan
geyinmiş adama dedi: «Bu əcaib hadisələrin sonu nə vaxt olacaq?» 7 * * Mən
eşitdim ki, çayın suları üzərində olan kətan geyinmiş adam sağ və sol əlini
göyə qaldırıb Əbədi Yaşayanın adına and içdi: «Bir vaxt, vaxtlar və yarım vaxt
keçəcək, müqəddəs xalqın gücü tamamilə tükənəndən sonra bütün bunlar
qurtaracaq».
8 Mən bunu eşitdim, ancaq başa düşməyib soruşdum: «Ey ağam, bəs bunların
nəticəsi necə olacaq?» 9 O cavab verdi: «Get, ey Daniel. Çünki bu sözlər axır
zamana qədər sirr olacaq və möhürlü qalacaq. 10 * Çoxları paklanıb ləkəsiz
və təmiz olacaq, pis adamlar isə şər işlərindən dönməyəcək. Pis adamlardan
heç biri bu sözləri başa düşməyəcək, ağıllı adamlar isə başa düşəcək. 11 *
Daimi yandırma qurbanlarının dayandırıldığı və viranəlik gətirən iyrənc şeyin
qoyulduğu vaxtdan min iki yüz doxsan gün keçəcək. 12 Gözləyib min üç yüz
otuz beş günə yetişən nə bəxtiyardır! 13 Sən isə öz aqibətinə qədər yaşa, çünki
ölüb rahat olacaqsan və axirət günü dirilib qismətini alacaqsan».

* **12:7** Vəhy 10:5 * **12:7** Dan. 7:25; Vəhy 12:14; 13:5 * **12:10** Vəhy 22:11 * **12:11** Dan. 9:27; 11:31; Mat. 24:15-16; Mark 13:14

HUŞƏ
PEYĞƏMBƏRİN KİTABI
GİRİŞ

Huşə peyğəmbər İsrailin şimal padşahlığının paytaxtı Samariyada vəz edirdi. O, miladdan əvvəl 721-ci ildə Aşşurlular tərəfindən zəbt edilən Samariyanın süqutundan qabaq yaşamışdı. Huşə xüsusilə İsrail xalqının bütpərəstliyinə və Allaha sadiq qalmamasına görə narahat idi. İsrail xalqı bütpərəstliyə tərəf dönmüşdü. Huşə öz uğursuz nikahının nümunəsində İsrailin Allaha xəyanət etməsini cəsarətlə təsvir edir. Huşənin arvadı Qomer ərinə vəfasız olub onu tərk etdiyi kimi Allahın xalqı da vəfasız çıxıb Ondan üz döndərmişdi. Buna görə də İsrail cəzasını alacaq. Amma Allahın məhəbbəti üstün olacaq:

«Ey İsrail, səni necə təslim edim?
...Köksümdə ürəyim alt-üst oldu,
Mərhəmət hisslərim alovlandı» (11:8).

Huşə dövrünün ictimai-siyasi vəziyyəti barədə də danışır. O, İsrailin başqa dövlətlərə deyil, Allaha güvənməsini istəyir.

Kitabın məzmunu:

1:1–3:5 Huşənin nikahı və ailəsi
4:1–13:16 Rəbbin İsraili məzəmmət etməsi
14:1-9 Rəbbin İsraili tövbəyə çağırması və vədlər verməsi

1 * * * * * Bu, Yəhuda padşahları Uzziya, Yotam, Axaz, Xizqiya və İsrail padşahı Yoaş oğlu Yarovamın dövründə Beeri oğlu Huşəyə nazil olan Rəbbin sözüdür.

Huşənin arvadı və uşaqları

2 Rəbb Huşənin vasitəsilə danışmağa başlayarkən ona belə dedi: «Get xəyanətkar bir arvad al və onun kimi xəyanətkar uşaqların olsun, çünki ölkənin xalqı Rəbdən üz döndərərək Ona hədsiz xəyanət edir». 3 Huşə gedib Divlayimin qızı Qomeri özünə arvad aldı. Qomer hamilə olub ona bir oğul doğdu. 4 * Rəbb Huşəyə dedi: «Onun adını İzreel qoy, çünki tezliklə Mən İzreeldə tökülən qanın əvəzini Yehunun nəslindən alacağam və İsrail nəslinin padşahlığına son qoyacağam. 5 Həmin gün İzreel vadisində İsrailin kamanını qıracağam».

6 Qomer yenə hamilə olub bir qız doğdu. Rəbb Huşəyə dedi: «Onun adını Lo-Ruxama* qoy, çünki Mən daha İsrail nəslinə mərhəmət edib onu bağışlamayacağam. 7 Yəhuda nəslinə isə Mən – onların Allahı Rəbb mərhəmət göstərəcəyəm, onları xilas edəcəyəm, ancaq onları nə kaman, nə qılınc, nə müharibə, nə atlar, nə də süvarilərlə xilas edəcəyəm».

8 Qomer Lo-Ruxamanı süddən kəsən kimi yenə hamilə olub bir oğul doğdu. 9 Rəbb dedi: «Onun adını Lo-Ammi† qoy, çünki siz Mənim xalqım deyilsiniz, Mən də sizin Allahınız olmayacağam.

---

* **1:1** 2Pad. 15:1-7; 2Saln. 26:1-23 * **1:1** 2Pad. 15:32-38; 2Saln. 27:1-8 * **1:1** 2Pad. 16:1-20; 2Saln. 28:1-27 * **1:1** 2Pad. 18:1–20:21; 2Saln. 29:1–32:33 * **1:1** 2Pad. 14:23-29 * **1:4** 2Pad. 10:11 * **1:6** Lo-Ruxama – ibrani dilində mərhəmət tapmamış. † **1:9** Lo-Ammi – ibrani dilində xalqım deyil.

10 * Ancaq İsrail övladları dəniz qumu kimi saysız-hesabsız olacaq. Onlara “siz Mənim xalqım deyilsiniz” deyilən yerdə “siz var olan Allahın övladlarısınız” deyiləcək. 11 Yəhuda və İsrail övladları bir yerə yığılıb özlərinə vahid başçı təyin edəcək. Onlar ölkədən çıxacaq, çünki İzreel‡ günü möhtəşəm bir gün olacaq.

2

1 Qardaşlarınızı “xalqım”, bacılarınızı isə “mərhəmət tapmış” deyə çağırın.

İsrailin xəyanəti

2 Qınayın siz ananızı, qınayın,
Çünki o Mənim arvadım deyil,
Mən də onun əri deyiləm.
Qoy üzündə görünən fahişəliyi,
Qoynunda olan xəyanəti atsın.
3 Yoxsa onu çıl-çılpaq soyundurub
Lüt, anadangəlmə edəcəyəm.
Mən onu səhra, quru torpaq kimi edəcəyəm,
Susuzluqdan öldürəcəyəm.
4 Onun balalarına da rəhm etməyəcəyəm,
Çünki onlar da xəyanət övladıdır.
5 Onların anası zina etdi.
Onlara hamilə qalan qadın rəzillik etdi,
Çünki dedi: “Oynaşlarımın dalınca gedəcəyəm,
Axı çörəyimi, suyumu, yunumu, kətanımı,
Zeytun yağımı və içkimi verən onlardır”.

6 Buna görə də onun yolunu qanqallarla kəsib
Önünə hasar çəkəcəyəm.
Öz yolunu tapa bilməyəcək.
7 Oynaşlarının dalınca gedəcək,
Ancaq onlara çatmayacaq.
Onları axtaracaq,
Ancaq tapmayacaq.
O zaman deyəcək:
“Qoy öz əvvəlki ərimin yanına qayıdım,
Çünki o vaxt halım indikindən yaxşı idi”.
8 Amma o bilmirdi ki,
Ona taxılı, təzə şərabı,
Zeytun yağını verən Mənəm.
Baal bütü üçün sərf etdikləri
Qızıl-gümüşü çoxaldan Mənəm.
9 Buna görə də öz vaxtında taxılımı,
Öz mövsümündə təzə şərabımı geri alacağam.
Onun çılpaqlığını örtmək üçün verdiyim
Yunu və kətanı əlindən alacağam.
10 İndi oynaşlarının önündə
Onun ayıbını üzə çıxaracağam.
Kimsə onu əlimdən qurtara bilməyəcək.
11 Onda olan bütün şadlıqlara,

* **1:10** Rom. 9:26 ‡ **1:11** İzreel – ibrani dilində Allah əkir mənasında olub inkişaf və rifah deməkdir.

Bayramlara, Təzə Ay mərasimlərinə,
Şənbə günlərinə və bütün təntənələrə son qoyacağam.
12 Onun meynələrini və əncir ağaclarını məhv edəcəyəm.
O bunlar barədə deyirdi:
“Bu, oynaşlarımın mənə verdiyi muzddur”.
Bağlarını tikanlığa çevirəcəyəm,
Çöl heyvanlarına yem olacaqlar.
13 Baal bütlərinə buxur yandırdığı günlər üçün
Onu cəzalandıracağam.
O vaxt halqalar və cəvahiratla özünü bəzəyərək
Oynaşlarının dalınca getmiş,
Məni isə unutmuşdu»
Rəbb belə bəyan edir.

14 «Amma Mən onu dilə tutub
Səhraya aparacağam,
Onun ürəyincə olan sözlər deyəcəyəm.
15 * Orada ona üzüm bağları verəcəyəm,
Akor * vadisini ümid qapısına çevirəcəyəm.
Cavanlıq günlərində olduğu kimi,
Misir torpağından çıxdığı gün kimi
Orada nəğmə oxuyacaq».
16 Rəbb bəyan edir: «Həmin gün
Mənə “ərim” deyəcəksən,
Artıq “ağam” † deməyəcəksən.
17 Baal bütlərinin adını dilindən siləcəyəm,
Onların adı bir də yada salınmayacaq.

18 O gün sənin asayişin üçün
Çöl heyvanları, göy quşları və
Yerdə sürünənlərlə əhd kəsəcəyəm.
Ölkədən kamanı, qılıncı,
Müharibəni götürəcək,
Səni əmin-amanlıqda yatıracağam.
19 Səni əbədi olaraq Özümə nişanlayacağam,
Salehlik, ədalət, məhəbbət və mərhəmətlə
Səni özümə nişanlayacağam.
20 Səni sədaqətlə Özümə nişanlayacağam,
Sən də Rəbbi tanıyacaqsan».

21 Rəbb bəyan edir: «O gün hay verəcəyəm,
Göylərə hay verəcəyəm,
Onlar da yerə hay verəcək.
22 Yer isə taxıla, təzə şəraba və
Zeytun yağına hay verəcək,
Onlar da İzreelə hay verəcək.
23 * Xalqımı ölkədə Özüm üçün əkəcəyəm,
“Mərhəmət tapmamış” dediyimə
Mərhəmət edəcəyəm.

* **2:15** Yeşua 7:24-26 * **2:15** Akor – ibrani dilində əziyyət. † **2:16** Ağam – ibrani mətnində Baali sözü olub mənim Baalım deməkdir. * **2:23** Rom. 9:25; 1Pet. 2:10

“Xalqım deyil” dediyimə
“Xalqımsan” deyəcəyəm.
O isə Mənə “Allahımsan” deyəcək».

3

Huşə və vəfasız qadın

1 Rəbb mənə dedi: «Get yenə də aşnasının sevdiyi zina edən qadını sev, necə
ki Rəbb İsrail övladlarını sevir, onlarsa başqa allahlara üz tutur və bunlara
təqdim edilən üzüm kökələrini sevir». 2 Mən də qadını özüm üçün on beş
gümüşə və bir yarım xomer arpaya satın aldım. 3 Ona dedim: «Uzun müddət
mənim yanımda qal, başqa bir kişi ilə olub zina etmə. Mən də sənin belə
rəftar edərəm. 4 Ona görə ki İsrail övladları uzun müddət padşah və başçı,
qurban və müqəddəs daş, efod və ev bütləri olmadan yaşayacaq. 5 Sonra İsrail
övladları dönüb özlərinin Allahı Rəbbi və padşahı Davudu axtaracaq. Axır
zamanda lərzə içində Rəbbə və Onun xeyirxahlığına doğru yönələcəklər».

4

Rəbbin İsraili məzəmmət etməsi

1 «Ey İsrail övladları, Rəbbin sözünü eşidin,
Çünki bu ölkədə yaşayanları
Rəbb ittiham edir.
Sədaqət, məhəbbət, Allahı tanımaq
Bu yerdə yox olub.
2 Lənət, yalan, qətl, oğurluq və zina
Hər yerə yayılıb.
Qoluzorluluq edərək
Qan üstünə qan tökürlər.
3 Bundan ötrü ölkə yas tutur,
Orada yaşayan hər kəs bezib.
Həmçinin çöl heyvanları, göy quşları,
Hətta dənizdəki balıqlar da məhv olur.

4 Ancaq heç kəs dava etməsin,
Heç kəs başqasını təqsirləndirməsin,
Çünki Mənim davam sənin ilədir, ey kahin. *
5 Sən gündüz büdrəyəcəksən,
Peyğəmbər də gecə sənin ilə birgə.
Sənin ananı † məhv edəcəyəm.
6 Xalqım biliksizlikdən məhv oldu.
Sən biliyi rədd etdiyin üçün
Mən də səni rədd edəcəyəm ki,
Bir daha Mənə kahinlik etməyəsən.
İndi ki öz Allahının qanununu unutdun,
Mən də sənin balalarını unudacağam.
7 Kahinlər nə qədər çoxaldısa,
Mənə qarşı o qədər çox günah etdi.
Onların izzətini rüsvayçılığa çevirəcəyəm. ‡

* **4:4** Mənim davam sənin ilədir, ey kahin – yaxud xalqın kahinlə çəkişənlərə bənzəyir. † **4:5** Sənin anan – İsrail xalqı nəzərdə tutulur. ‡ **4:7** Onların izzətini rüsvayçılığa çevirəcəyəm – əksər ibrani əlyazmalarında Mənim izzətimi rüsvayçılığa çevirdilər.

8 Xalqımın günahı ilə bəslənirlər,
Onların qəbahətinə can atırlar.
9 Xalqın başına gələn
Kahinin də başına gələcək.
Tutduqları yol üçün onları cəzalandıracağam.
Əməllərinin əvəzini onlara ödəyəcəyəm.
10 Yeyəcəklər, amma doymayacaqlar,
Fahişəlik edəcəklər, amma çoxalmayacaqlar,
Çünki onlar Rəbbi tərk edib
Başqa allahlara könül verdi.

11 Zina, köhnə və təzə şərab
Onların ürəklərini cəlb edib.
12 Xalqım ağacdan olan əşyaya sual verir,
Əsalarından cavab alır,
Çünki xəyanət ruhu onları azdırdı.
Özlərinin Allahından ayrılıb xəyanət etdilər.
13 Dağların başında qurban kəsirlər,
Təpələrdə palid, ağcaqovaq və yabanı püstə ağacı altında
Kölgələri gözəl olduğu üçün buxur yandırırlar.

Buna görə də qızlarınız fahişəlik edir,
Gəlinləriniz də zinakardır.
14 Fahişəlik edən qızlarınızı,
Zina edən gəlinlərinizi cəzalandırmayacağam.
Çünki kişiləriniz fahişələrlə oynaşır,
Məbəd fahişələri ilə birgə qurban kəsir.
Dərrakəsiz xalq məhv olacaq.

15 Ey İsrail, sən xəyanət etsən də,
Heç olmasa Yəhuda təqsirkar olmasın.
Qilqala getməyin,
Bet-Avenə çıxmayın.
“Var olan Rəbbin haqqı üçün”
Deyib and içməyin.
16 Bəli, İsrail inadkar bir düyə kimi inad etdi.
İndi Rəbb onları
Otlaqda quzu otaran kimi necə otarsın?

17 Efrayim bütlərindən yapışdı,
Burax onu!
18 Onlar içkiləri qurtarandan sonra
Hələ pozğunluq da edir.
Onların başçıları rüsvayçılığı çox sevir.
19 Külək onları qanadları ilə sarıyacaq,
Qurbanlarından ötrü utanacaqlar.

5

İsrailin cəzası

1 Ey kahinlər, bunu eşidin!
Ey İsrail nəsli, diqqətlə dinləyin!

Ey padşah sarayında olanlar, qulaq verin!
Sizin barənizdə hökm çıxarıldı,
Çünki siz Mispada bir tələ,
Tavor dağına sərilmiş bir tor oldunuz.
2 Qanunsuzlar adam öldürməklə məşğuldur.
Amma Mən onların hamısını cəzalandıracağam.
3 Efrayimi tanıyıram,
İsrail Məndən gizli deyil,
Çünki indi sən fahişəlik edirsən, ey Efrayim,
İsrail də murdarlanıb.
4 Əməlləri qoymur ki, onlar
Özlərinin Allahına tərəf dönsün,
Çünki içlərində xəyanət ruhu var,
Rəbbi də tanımırlar.
5 İsrailin qüruru özünə qarşı şəhadət edir.
İsraillə Efrayim
Günahlarından ötrü büdrəyib-yıxılır.
Yəhuda da onlarla birgə yıxılır.
6 Qoyun-keçi, mal-qara qurban edərək
Rəbbi axtarmağa gedəcəklər,
Amma tapmayacaqlar,
Çünki Rəbb onları tərk etdi.
7 Onlar Rəbbə xəyanət etdi,
Çünki bic uşaqlar doğdu.
İndi Təzə Ay mərasimi olanda
Onlar tarlaları ilə birlikdə məhv olacaq.

8 Giveada şeypur çalın,
Ramada kərənay çalın,
Bet-Avendə car çəkin,
Düşmən arxandadır, ey Binyamin!
9 Efrayim cəza günündə viran olacaq,
Bu yəqin sözü İsrail qəbilələri arasında bəyan edirəm.
10 Yəhuda başçıları
Sərhəd daşı dəyişənlərə bənzəyir.
Qəzəbimi sel kimi onların üstünə tökəcəyəm.
11 Efrayim zülm gördü,
Hökm ilə əzildi,
Çünki bilə-bilə
Boş şeylərin dalınca getdi.
12 Mən Efrayimlilərə qarşı güvə,
Yəhuda nəsli üçün kif olacağam.
13 Efrayim xəstəliyini,
Yəhuda yarasını gördü.
Efrayim Aşşura getdi,
Böyük padşahdan kömək istədi,
Amma o sizə şəfa verməz,
Yaranızı sağaltmaz.
14 Bəli, Mən Efrayimlilərə qarşı bir şir,
Yəhuda nəsli üçün cavan aslan olacağam.
Mən, Mən onu parçalayıb gedəcəyəm,

Sürüyəcəyəm və kimsə əlimdən qurtarmayacaq.
15 Sonra qayıdıb Öz məskənimə gedəcəyəm,
O vaxtacan ki özlərini günahkar sayaraq
Mənim hüzurumu axtaracaqlar.
Bəlaya düşəndə həsrətlə Məni axtaracaqlar».

6

İsrailə çağırış

1 «Gəlin Rəbbə qayıdaq.
O bizi parçaladı,
O da bizə şəfa verəcək.
O bizi yaraladı,
O da yaramızı sarıyacaq.
2 İki gün sonra bizi dirildəcək,
Üçüncü gün ayağa qaldıracaq,
Onun hüzurunda yaşayacağıq.
3 Gəlin Rəbbi tanıyaq, tanımağa səy edək.
O hökmən dan yeri kimi doğacaq,
Yağış kimi,
Torpağı sulayan yaz yağışı kimi
Yanımıza gələcək».

4 Allah deyir:
«Ey Efrayim, sənə nə edim?
Ey Yəhuda, bəs sənə nə edim?
Çünki məhəbbətiniz səhər dumanı,
Erkən uçub gedən şeh kimidir.
5 Buna görə də sizi peyğəmbərlər vasitəsilə parçaladım,
Ağzımdan çıxan sözlərlə öldürdüm.
Sizin üzərinizdə hökmüm
Şimşək kimi parıldayır.
6 * Çünki Mən qurban deyil,
Məhəbbət istəyirəm.
Yandırma qurbanlarından çox
Allahı tanımağınızı istəyirəm.

7 Ancaq onlar Adəm kimi əhdi pozdu,
Orada Mənə xəyanət etdi.
8 Gilead şər adamların şəhəridir,
Qan izləri ilə doludur.
9 Quldur dəstələri necə insan üçün pusquya yatırsa,
Kahin dəstələri də Şekemə gedən yolda adam öldürür,
Bəli, xəbislik edir.
10 İsrail nəslində qorxunc bir şey gördüm,
Efrayim fahişəliyə batmış,
İsrail murdarlanmışdır.
11 Ey Yəhuda, sənin üçün də
Bir biçin günü təyin edildi.

Mən xalqımı sürgündən qaytaranda,

* **6:6** Mat. 9:13; 12:7

7

1 İsrailə şəfa vermək istəyəndə
Efrayimin günahları,
Samariyanın pisliklәri ortaya çıxır.
Çünki hiylə ilə davranırlar.
Evlərə oğru girir,
Küçədə quldur soyğunçuluq edir.
2 Ürəklərində düşünmürlər ki,
Mən onların bütün pisliklərini yada salıram.
İndi günahları onları dövrələyib və
Gözümün önündədir.

3 Padşahı pisliklәri ilə,
Başçıları yalanları ilə sevindirirlər.
4 Hamısı zinakardır,
Yoğrulan xəmir acıyana qədər
Təndirçinin odunu qurdalamağa ehtiyac görmədiyi
Soba kimi şəhvətlə yanırlar.
5 Padşahımızın ad günündə
Başçılar şərabın atəşindən xəstələndi,
Padşah da istehzaçılarla əl-ələ verdi.
6 Pusquda yatarkən
Ürəkləri soba kimi qızar.
Qəzəbləri bütün gecə için-için yanar,
Səhər də alovlu atəş kimi parlayar.
7 Onların hamısı soba kimi qızışıb
Öz hakimlərini həlak etdi.
Bütün padşahları yıxıldı,
Aralarında Məni çağıran yoxdur.

8 Efrayim başqa xalqlara qarışır;
Efrayim bir üzü çiy qalan kökədir.
9 Onun gücünü özgələr yedi,
O isə bilmir,
Saçına dən düşüb,
O isə bilmir.
10 İsrailin qüruru özünə qarşı şəhadət edir.
Ancaq yenə də özlərinin Allahı Rəbbə tərəf dönmür,
Onu axtarmırlar.

11 Efrayim səfeh və dərrakəsiz bir göyərçin kimidir.
Gah Misirliləri çağırır,
Gah Aşşura gedirlər.
12 Onlar gedən zaman
Mən onların başına torumu atacağam.
Göydəki quşlar kimi
Onları vurub yerə salacağam.
İcmalarında bildirildiyi kimi
Onları cəzalandıracağam.

13 Vay onların halına!
Çünki Məndən uzaqlaşdılar.

Başlarına bəla gəlsin!
Çünki Mənə qarşı üsyan etdilər.
Mən onları qurtarmaq istəyirdim,
Onlarsa Mənə böhtan deyir.
14 Ürəkdən Mənə fəryad etmirlər,
Ancaq yataqlarının içində ulayırlar.
Taxıl və təzə şərab üçün özlərini yaralayırlar,
Amma Məndən üz döndərirlər.
15 Mən onlara nəsihət verdim,
Qollarına güc verdim.
Onlarsa Mənə qarşı qəsd qurur.
16 Onlar üz tutur,
Ancaq ucalara tərəf yox.
Hədəfi əyri vuran kamana bənzəyirlər.
Dillərinin arsızlığı üzündən
Başçıları qılınca tuş gələcək.
Buna görə də Misirdə
Kinayə hədəfi olacaqlar.

8

İsrailin bütpərəstliyi

1 Şeypur çalmağa hazırlaş!
Rəbbin evinin üzərinə
Düşmən qartal kimi hücum çəkir.
Çünki İsraillilər Mənim əhdimi pozdu,
Mənim qanunuma qarşı çıxdı.
2 Onlar Mənə fəryad edib deyəcək:
“Allahım, biz İsraillilər Səni tanıyırıq”.
3 İsrail yaxşılığı rədd etdi,
Düşmən onu təqib edəcək.
4 Məndən soruşmadan
Özlərinə padşah qoydular.
Məndən xəbər almadan
Başçılar seçdilər.
Özlərinə qızıl və gümüşlərindən
Ölümlərinə yol açan
Bütlər düzəltdilər.
5 Ey Samariya, dana bütün rədd edildi!
Mənim qəzəbim onlara qarşı alovlandı.
Nə vaxta qədər onlar pak olmayacaq?
6 Çünki bu büt İsrailin işidir,
Usta onu düzəldib,
Ona görə də Allah deyil.
Samariyadakı dana bütü
Xıncım-xıncım olacaq.

7 Onlar külək qaldırdı,
Qasırğa alacaqlar.
Sünbül bitirməyən buğda un verməz,
Versə də, yadlar onu udacaq.
8 İsrail udulmuşdur,

İndi onlar millətlər arasında
Heç kəsin bəyənmədiyi bir qab kimi oldu.
9 Onlar tənha gəzən vəhşi eşşək kimi
Aşşur tərəfə getdi.
Efrayim muzdla özünə oynaşlar tutdu.
10 Onlar millətlər arasında muzdla oynaş tutsalar da,
Mən indi onları bir yerə toplayacağam.
Onlar qüdrətli padşahın zülmündən
Azalmağa başlayacaq.
11 Efrayim günah təqdimi üçün
Çoxlu qurbangah tiksə də,
Bunlar onu günaha batıran qurbangahlar oldu.
12 Mən onlar üçün çoxlu qanun yazdım,
Onlarsa bunları yad bir şey hesab etdi.
13 * Mənə kəsilən qurbanlara gəlincə,
Əti Mənə qurban gətirib
Özləri yeyir.
Rəbb onlardan razı deyil.
İndi onların qəbahətlərini yada salacaq,
Günahlarına görə onları cəzalandıracaq.
Onlar Misirə qayıdacaq.
14 İsrail də Yaradanını unutdu,
Özünə saraylar qurdu.
Yəhuda da çoxlu qalalı şəhər tikdi,
Ancaq Mən onun şəhərlərinə od göndərəcəyəm,
Qalalarını alov yeyəcək.

9

İşrailin cəzası

1 Ey İsrail, başqa xalqlar kimi
Sevinib coşma,
Çünki öz Allahına xəyanət etdin.
Bütün xırmanlarda
Fahişəlik muzduna könül verdin.
2 Xırman və üzümsıxan xalqı doydurmayacaq,
Təzə şərab onlara qismət olmayacaq.
3 Rəbbin torpağında yaşamayacaqlar,
Efrayim Misirə qayıdacaq,
Aşşurda murdar yemək yeyəcək.
4 Rəbbə təqdim olaraq şərab tökməyəcəklər,
Qurbanları Ona məqbul olmayacaq.
Qurbanlar onlara yas çörəyi olacaq,
Onu yeyənlərin hamısı murdar olacaq.
Çörəkləri özlərinə qismət olacaq,
Amma Rəbbin evinə gətirilməyəcək.

5 Təntənəli bayramda,
Rəbbin bayram günündə nə edəcəksiniz?
6 Məhvdən qaçsalar da,
Misir onları yığacaq,

* **8:13** Yer. 14:10

Memfis qəbirə basdıracaq.
Onların gümüş xəzinələrini gicitkən tutacaq,
Çadırlarında qanqal bitəcək.
7 * Onların cəza günləri gəldi,
Haqq-hesab günləri yetişdi.
Qoy İsrail bunu bilsin!
Təqsirlərinizin çoxluğundan,
Düşmənçiliyinizin böyüklüyündən
Peyğəmbəri əbləh,
Ruhani adamı divanə saydınız.
8 Peyğəmbər Allahımın Efrayim üzərində qoyduğu gözətçidir.
Amma onun getdiyi hər yerdə tor qurdular,
Allahın evində düşmənçilik var.
9 * Givea günlərində olduğu kimi
Onlar böyük pozğunluğa düçar oldu.
Allah onların təqsirlərini yada salacaq,
Günahları üçün onları cəzalandıracaq.

10 * Səhrada üzüm tapan kimi
Mən İsraili tapdım,
İlk dəfə məhsul verən əncir nübarı kimi
Mən atalarınızı gördüm.
Amma onlar Baal-Peora çatanda
Rüsvayçı bütlərə təslim oldu.
Özləri də sevdikləri şeylər kimi
İyrənc oldu.
11 Efrayimin calalı
Bir quş kimi uçub gedəcək.
Nə doğum, nə hamiləlik, nə mayalanma olacaq.
12 Öz uşaqlarını böyütsələr də,
Balalarını əllərindən alacağam,
Onları kimsəsiz qoyacağam.
Mən onları tərk etdikdə vay hallarına!
13 Mən gördüm ki, Efrayim
Sur şəhəri kimi gözəl bir yerdə məskən salıb.
Amma Efrayim öz övladlarını
Qatil qabağına çıxaracaq».
14 Ya Rəbb, nə verəcəksən, ver onlara,
Onlara uşaq salan bətn, südsüz döşlər ver!

15 Rəbb deyir: «Onlar bütün pis əməllərini
Qilqalda edir,
Orada onlara nifrət etdim.
Etdikləri günahlardan ötrü
Onları evimdən qovacağam.
Artıq onları sevməyəcəyəm.
Bütün başçıları üsyankardır.
16 Efrayim kəsildi,
Kökləri qurudu.

* **9:7** Luka 21:22 * **9:9** Hak. 19:1-30 * **9:10** Say. 25:1-5

Onlar bar verməyəcək.
Əgər doğsalar da,
Bətnlərinin əziz barını Mən məhv edəcəyəm».

17 Allahım onları rədd edəcək,
Çünki Ona qulaq asmadılar.
Millətlər arasında sərgərdan gəzəcəklər.

10

1 İsrail bir qollu-budaqlı meynədir ki,
Bol-bol bar gətirir.
Ancaq barı artdıqca
Qurbangahları da artırdı.
Torpağı bərəkətli olduqca
Daha gözəl olan müqəddəs daşları da düzəltdi.
2 Onların ürəkləri yalanla doldu,
Günahlarına görə də cəzalanacaqlar.
Rəbb onların qurbangahlarını dağıdacaq,
Müqəddəs daşlarını sındıracaq.

3 Onda onlar deyəcək:
«Bizim padşahımız yoxdur,
Çünki biz Rəbdən qorxmadıq.
Padşahımız olsa da,
Bizə nə edəcəkdi?»
4 Əhd bağlayanda boş vədlər verir,
Yalandan and içirlər.
Buna görə də məhkəmə işləri
Şumlanmış tarladakı zəhərli ot kimi böyüyür.
5 Samariya sakinləri
Bet-Avendəki dana bütlərinə görə
Qorxuya düşəcək.
Onun üçün xalqı yas tutacaq.
Onun calalı ilə coşan kahinləri
Sürgünə aparıldığı üçün ağlayacaq.
6 Büt özü Aşşura – böyük padşaha
Hədiyyə aparılacaq.
Efrayim biabır olacaq,
İsrail aldığı məsləhətdən utanacaq.
7 Samariya və onun padşahı
Su üstündəki çubuq kimi
Axıb-gedəcək.
8 * İsrailin günahı olan
Avendəki * səcdəgahlar yox olacaq,
Onun qurbangahlarında
Tikan və qanqal bitəcək.
O zaman dağlara «Bizi örtün!»,
Təpələrə «Üstümüzə yıxılın!» deyəcəklər.

---

* **10:8** Luka 23:30; Vəhy 6:16 * **10:8** Aven – burada Bet-El, Allahın evi şəhəri pislik mənası verən bu sözlə adlandırılır.

9 * «İsrail Giveada keçirdiyi
Günlərdən bəri günah etdi.
Orada öz işlərini davam etdirdilər.
Şər adamlara qarşı müharibə
Onları Giveada yaxalamazmı?
10 Mən istədiyim zaman
Onları cəzalandıracağam.
Xalqlar onlara qarşı birləşib,
İkiqat cinayətlərindən ötrü
Onları əsir edəcək.
11 Efrayim əhliləşmiş,
Taxıl döyməyi sevən düyəyə bənzər.
Mən onun incə boynunu əsirgədim.
İndi isə Efrayimi sürdürəcəyəm.
Yəhuda yer şumlasın,
Yaqub isə dırmıq çəksin.
12 * Özünüz üçün salehlik əkin,
Məhəbbət bəhərini biçərsiniz.
Dincə qoyulmuş torpağınızı şumlayın,
Çünki Rəbbi axtarmaq vaxtıdır.
Nəhayət, O gəlib üstünüzə
Salehliyin nemətlərini yağdıracaq.
13 Amma siz pislik əkib,
Qəbahət biçdiniz.
Yalanın bəhərini yediniz.
Çünki öz üsulunuza,
Çoxlu cəngavərlərinizə güvəndiniz.
14 Xalqınızın içində müharibə gurultusu qopacaq,
Bütün qalalarınız dağılacaq,
Necə ki Şalman müharibə günündə
Bet-Arbeli dağıtdı,
Ana uşaqları ilə birgə yerə çırpılıb parçalandı.
15 Ey Bet-El, pisliyinin çoxluğu üzündən
Sənin də belə rəftar ediləcək.
Dan ağaranda İsrail padşahı həlak olacaq.

11

Allahın İsrailə məhəbbəti

1 * İsrail uşaq ikən onu sevdim,
Öz oğlumu Misirdən çağırdım.
2 Peyğəmbərlər İsraili çağırdıqca
İsrail onlardan uzaqlaşdı.
Baal bütlərinə qurban kəsdilər,
Oyma bütlərə buxur yandırdılar.
3 Efrayimə gəzməyi Mən öyrətdim,
Onları qollarım üstünə aldım.
Ancaq bilmədilər ki,
Onlara Mən şəfa verdim.
4 Onları insani tellərlə,

* **10:9** Hak. 19:1-30 * **10:12** Yer. 4:3 * **11:1** Çıx. 4:22; Mat. 2:15

Sevgi bağları ilə Özümə çəkdim.
Onlar üçün çənələrindən boyunduruğu qaldıran
Bir kəs oldum,
Əyilib onlara yemək verdim.

5 Məgər Misirə qayıtmayacaqlar?
Aşşur onlara padşah olmayacaq?
Çünki onlar Mənə üz tutmaq istəmədilər.
6 Şəhərlərinin içində qılınc fırlanacaq,
Onların qapı sürgülərini qıracaq.
Fitnələri üzündən onları yeyib-qurtaracaq.
7 Xalqım Məndən üz döndərməyi qərara alıb.
Haqq-Taalanı çağırsalar da,
Onları heç vaxt ucaltmayacaq.

8 * Ey Efrayim, səni necə əldən verim?
Ey İsrail, səni necə təslim edim?
Admaya etdiyimi sənə necə edim?
Səni necə Sevoyim kimi edim?
Köksümdə ürəyim alt-üst oldu,
Mərhəmət hisslərim alovlandı.
9 Mən qızğın qəzəbimlə rəftar etmərəm,
Efrayimi artıq məhv etmərəm.
Çünki Mən Allaham, insan deyiləm,
Aranızda Müqəddəs Olanam.
Qəzəblə üzərinizə gəlmərəm.
10 Onlar aslan kimi nərə çəkən
Rəbbin arxasınca gedəcək.
O nərə çəkəndə
Övladları qərbdən titrəyərək gələcək.
11 Misirdən quşlar kimi,
Aşşur ölkəsindən göyərçinlər kimi
Titrəyərək gələcəklər.
Onları evlərində sakin edəcəyəm»
Rəbb belə bəyan edir.

İsrailin günahı

12 Efrayim yalanla, İsrail nəsli hiylə ilə
Ətrafımı bürüdü.
Amma Yəhuda hələ də Allahla birgə gedir,
Müqəddəs Olana sadiqdir.

12

1 Efrayim yellə bəslənir,
Bütün gün şərq küləyinin dalınca düşür.
Yalanı, qoluzorluluğu artırır.
Aşşurla saziş bağlayır,
Misirə zeytun yağı göndərir.

2 Yəhuda ilə Rəbbin davası var,

* **11:8** Qanun. 29:23

Yaqubu getdiyi yola görə cəzalandıracaq,
Əməllərinə görə əvəz verəcək.
3 * * O hələ ana bətnində ikən
Qardaşının topuğundan tutdu,
Böyüklük çağında Allahla güləşdi.
4 * Mələklə güləşib ona üstün gəldi,
Ağlayaraq Ondan xeyirxahlıq istədi.
Allah onu Bet-Eldə tapdı.
5 Ordular Allahı Rəbb
Bizimlə orada danışdı.
Onun adı «Rəbb»dir.
6 Buna görə də sən Allahına üz tut,
Məhəbbətə, ədalətə bağlan,
Daim Allahına ümid bağla.
7 Efrayim tacirdir,
Əlindəki aldadıcı tərəzi ilə
Aldatmağı sevir.
8 Efrayim deyir:
«Doğrudan da, mən varlandım,
Özüm üçün sərvət topladım.
Çoxlu şeylər qazansam da,
Məndə günah sayılacaq bir təqsir tapılmayacaq».

9 * «Ancaq səni Misir torpağından çıxaran
Allahın Rəbb Mənəm.
Bayram günlərində olduğu kimi
Səni yenə öz çadırlarında məskunlaşdıracağam.
10 Mən peyğəmbərlərlə danışdım,
Çoxlu görüntü göndərdim,
Peyğəmbərlərin dilindən məsəllər söylədim».

11 Gilead xalqı pis xalqdır,
Doğrudan da, yaramazdır.
Qilqalda buğaları qurban kəsirlər.
Onların qurbangahları
Şumlanmış tarladakı daş qalaqları kimidir.

12 * Yaqub Aram torpağına qaçdı,
İsrail arvad üçün qul oldu,
Arvada görə qoyun otardı.
13 * Rəbb İsraili bir peyğəmbər vasitəsilə
Misirdən çıxartdı,
Bir peyğəmbər vasitəsilə qorudu.
14 Efrayim Allahı bərk qəzəbləndirdi,
Tökdüyü qanı öz başına gətirəcək,
Xudavənd onun rüsvayçılığını özünə qaytaracaq.

13

Rəbbin İsrailə qəzəbi

* **12:3** Yar. 25:26 * **12:3** Yar. 32:24-26 * **12:4** Yar. 28:10-22 * **12:9** Lev. 23:42-43 * **12:12** Yar. 29:1-20 * **12:13** Çıx. 12:50-51

1 Efrayim danışanda hamı titrəyirdi.
İsraildə ucalmışdı,
Amma Baala tapınıb təqsir edəndə məhv oldu.
2 İndi günah üstünə günah edirlər,
Gümüşlərindən özlərinə tökmə bütlər,
Məharətlə düşünülmüş bütlər düzəldirlər.
Hamısı usta işidir.
«Qurban gətirən adamlar
Danaları öpsün!» deyirlər.
3 Buna görə də səhər dumanı,
Erkən uçub gedən şeh,
Xırmanda sovrulan saman çöpü,
Bacadan çıxan tüstü kimi olacaqlar.

4 «Ancaq Səni Misir torpağından çıxaran
Allahın Rəbb Mənəm.
Sən Məndən başqa allah tanımamalısan,
Çünki Məndən başqa xilaskar yoxdur.
5 * Mən sənə çöldə, quraq torpaqlarda göz-qulaq oldum.
6 Onları bəslədiyimə görə doydular,
Doyandan sonra onların ürəyi qürurlandı,
Buna görə də Məni unutdular.
7 Mən onlara bir aslan olacağam,
Bəbir kimi yol kənarında
Pusquda duracağam.
8 Balalarından məhrum olmuş ayı kimi
Onlara hücum çəkəcəyəm,
Ürəklərinin pərdəsini yırtacağam.
Dişi aslan kimi onları yeyib-qurtaracağam,
Vəhşi canavar onları parçalayacaq.

9 Ey İsrail, Mənə – Köməkçinə qarşı çıxmağın
Səni ölümə aparır.
10 * İndi padşahın haradadır ki,
Bütün şəhərlərində səni xilas etsin?
Hakimlərin haradadır?
Sən ki onlar barədə
“Mənə bir padşah və başçılar ver” deyirdin.
11 * * Qəzəb içində sənə padşah verdim,
Hiddətlənəndə onu apardım.

12 Efrayimin qəbahəti yığılıb,
Günahı qeydə alınıb.
13 Doğan qadının ağrıları ona çatır,
Amma o, ağılsız oğuldur.
Çünki vaxtı çatanda
Bətndən çıxmağa ləngiyir.

14 * Mən onları ölülər diyarının

* **13:5** Qanun. 8:11-17 * **13:10** 1Şam. 8:5-6 * **13:11** 1Şam. 10:17-24 * **13:11** 1Şam. 15:26
* **13:14** 1Kor. 15:55

Əlindən satın alacağam,
Onları ölümdən xilas edəcəyəm.
Ey ölüm, bəlaların hanı?
Ey ölülər diyarı, həlakın hanı?

Gözümdə mərhəmət görünməyəcək.
15 Efrayim öz qardaşları arasında
Barlı-bəhərli olsa da,
Şərq yeli, səhradan qalxan
Rəbbin küləyi gələcək,
Onun bulağı quruyacaq,
Çeşməsinin suyu kəsiləcək.
Bütün qiymətli şeylər xəzinəsi qarət olunacaq.
16 Samariya günahının cəzasını çəkəcək,
Çünki Allahına qarşı üsyankar oldu.
Onlar qılıncdan həlak olacaq.
Balaları yerə çırpılıb parçalanacaq,
Hamilə qadınlarının qarnı yarılacaq».

14

Rəbbin İsrailə müraciəti

1 Allahın Rəbbə üz tut, ey İsrail,
Çünki günahlarından ötrü büdrədin.
2 Dua sözləri ilə Rəbbə tərəf dönün.
Ona belə deyin:
«Hər qəbahətimizi bağışla,
Bizi mərhəmətlə qəbul et.
Buğalar yerinə ağzımızdan çıxan
Şükürləri təqdim edirik.
3 Aşşur bizi xilas etməyəcək,
Atların belinə minməyəcəyik,
Artıq əl işlərimizə
“Allahlarımız” deməyəcəyik.
Çünki yetim Səndən mərhəmət görəcək».

4 «Onların dönüklüyünə əlac edəcəyəm,
Onları ürəkdən sevəcəyəm,
Çünki qəzəbim onlardan vaz keçdi.
5 Mən İsrailə bir şeh olacağam,
O, zanbaq kimi çiçək açacaq,
Livan sidri kimi kök atacaq.
6 Qollu-budaqlı olacaq,
Zeytun ağacı kimi gözəl olacaq,
Livan sidri kimi ətir saçacaq.
7 Adamlar yenə də kölgəsi altında oturub
Buğda kimi cücərəcək,
Meynə kimi tumurcuqlayacaq,
Şöhrəti Livan şərabı kimi olacaq.
8 Efrayim deyəcək:
“Artıq bütlər nəyimə gərəkdir?”
Mən onun səsini eşidəcəyəm,
Ona nəzər salacağam.
Mən həmişəyaşıl şam kimiyəm,

Sənin bar verməyin Məndən gələcək.

9 Kim müdrikdirsə, bu sözləri dərk etsin,
Kim dərrakəlidirsə, bunları başa düşsün.
Çünki Rəbbin yolları düzdür.
Salehlər o yollarla gedir,
Ancaq üsyankarlar o yollarda büdrəyir».

YOEL
PEYĞƏMBƏRİN KİTABI
GİRİŞ

Yoel peyğəmbər İsrailin üzərinə gələn çəyirtkələrin dəhşətli hücumundan və böyük quraqlıqdan danışır. Bu hadisələrdə o, Rəbbin gününü, Onun ədalətli hökmünə qarşı çıxanların cəzalandırılacağı vaxtın əlamətlərini görür. Peyğəmbər Allahın xalqını tövbəyə çağırır və Onun xalqına verdiyi xeyir-dualı vədləri yadına salır. Burada vacib fikir odur ki, Rəbb Öz Ruhunu bütün xalqın, o cümlədən qadın və kişilərin, gənc və qocaların üzərinə tökməyi vəd edir.

Kitabın məzmunu:

1:1–2:17 Çəyirtkə bəlası və tövbə çağırışı
2:18-27 Rəbbin cavabı və bərəkət vədi
2:28–3:21 Rəbbin günü

Məhv olmuş məhsul üçün yas

1 Petuelin oğlu Yoelə nazil olan Rəbbin sözü budur:
2 Ey ağsaqqallar, bunu dinləyin.
Ey bütün ölkə əhalisi, buna qulaq asın,
Sizin və atalarınızın dövründə
Belə bir şey olubmu?
3 Siz bunu övladlarınıza danışın.
Övladlarınız da öz övladlarına,
Onların övladları isə gələcək nəslə danışsın.

4 Kəsici çəyirtkələrdən qalanı qaynaşan çəyirtkə yedi,
Qaynaşan çəyirtkədən qalanı tullanan çəyirtkə yedi,
Tullanan çəyirtkədən qalanı dağıdıcı çəyirtkə yeyib-qurtardı.

5 Ayılın, ey sərxoşlar və ağlayın.
Ey şirin şərab içənlər, hamınız nalə çəkin,
Ona görə ki, şirin şərab ağzınızdan alındı.
6 * Çünki mənim torpağımın üzərinə
Qüvvətli və saysız-hesabsız bir millət gəldi.
Onların dişləri aslan dişləri kimidir,
Onlarda dişi aslanın köpək dişləri var.
7 Tənəyimi məhv etdi,
Əncir ağacımı gəmirdi,
Qabıqlarını tamamilə soyub yerə atdı,
Budaqları ağ qaldı.

8 Cavanlıqda nişanlısını itirən,
Büsbütün çul geyinən
Bir qız kimi yas tutun.
9 Rəbbin evindən
Taxıl təqdimi və içmə təqdimi kəsildi,
Rəbbə xidmət edən kahinlər yas tutur.
10 Zəmi viran qalıb, torpaq ağlayır,
Çünki taxıl zay oldu, təzə şərab qurudu,

* **1:6** Vəhy 9:8

Zeytun yağı qurtardı.

11 Buğda və arpaya görə
Ey əkinçilər, utanın!
Ey bağbanlar, nalə çəkin!
Çünki torpağın məhsulları yoxa çıxdı,
12 Tənək qurudu,
Əncir ağacı soldu,
Nar, xurma, alma,
Çölün bütün ağacları qurudu.
Görün ki, bəşər övladları arasından sevinc yox oldu.

Tövbəyə çağırın

13 Ey kahinlər, çul geyinərək yas tutun!
Ey qurbangah xidmətçiləri, nalə çəkin!
Ey Allahıma xidmət edənlər,
Gəlin çulda gecələyin,
Çünki Allahınızın evindən
Taxıl təqdimi və içmə təqdimi yox oldu.
14 Oruc üçün vaxt təyin edin,
Təntənəli toplantı çağırın.
Ağsaqqalları, ölkənin bütün əhalisini
Allahınız Rəbbin evinə yığın,
Rəbbə fəryad qoparın.

15 * Vay o günə!
Budur, Rəbbin o günü yaxındır,
O gün Külli-İxtiyar fəlakət gətirəcək.
16 O yemək gözlərimizin önündən,
Sevinc və şadlıq Allahımızın evindən yox olmadımı?

17 Torpaq kəsəkləri altında toxumlar çürüdü,
Zirzəmilər boş qaldı,
Anbarlar dağıldı,
Çünki taxıllar məhv oldu.
18 Heyvanlar necə də inildəyir,
Naxırlar çaşbaş qalıb,
Çünki onlar otlaqsız qalıb,
Sürülər də susuzluqdan əldən düşür.

19 Ya Rəbb, Sənə fəryad edirəm,
Çünki çölün otlaqlarını alov yandırıb-yaxdı,
Bütün düzəngahın ağacları odda qovruldu.
20 Çöl heyvanları da Səni çağırır,
Axı axar sular quruyub,
Çölün otlaqlarını alov yandırıb-yaxdı.

2

Rəbbin günü - qaranlıq və zülmət günü

1 Sionda şeypur çalın,
Müqəddəs dağımda bərkdən çalın.

* **1:15** Yeş. 13:6

Qoy ölkənin bütün əhalisi titrəsin,
Çünki Rəbbin günü gəlir,
Həmin gün yaxındadır.
2 * * Qaranlıq zülmətli bir gün!
Buludlu və qatı qaranlıq bir gün!
Bir qoşun gəlir
Dağlar üzərində yayılan dan kimi
Çoxsaylı və qüvvətli bir qoşun.
Elə bir qoşun ki,
Əzəldən bəri bunun kimisi olmamışdır,
Bundan sonra da nəsillər boyu olmayacaqdır.

3 Önlərindəki hər şeyi od yandırıb-yaxır,
Arxada qalanları alov qovurur.
Önlərindəki Eden bağına bənzər yerdir,
Arxalarında olansa izsiz bir səhradır,
Heç nə onlardan qaçıb qurtara bilmir.

4 * Onlar görkəmcə ata bənzəyir.
Atlar necə çapırlarsa,
Onlar da eləcə çapırlar.
5 Döyüş arabalarına bənzəyən səslə,
Küləşi yandırıb-yaxan od-alovun səsi ilə,
Dağların zirvələri üzərindən tullanırlar.
Onlar hücum üçün düzülən güclü bir qoşuna bənzəyirlər.
6 * Onların qarşısında xalqlar sanki ağrı çəkir,
Bütün üzlər solur.
7 Qaçırlar igidlər kimi,
Divara dırmaşırlar cəngavərlər kimi.
Hamı nizamla gedir sırasını pozmadan.
8 Heç kim yoldaşını tapdalamadan
Yolundan çıxmır.
Silahlar sırasını yarıb-keçirlər,
Lakin salamat qalırlar.
9 Şəhərə doğru qaçışır,
Divarlardan atlanıb evlərə soxulurlar,
Quldur kimi pəncərələrdən girirlər.

10 * Qarşılarında yer sarsılır,
Göylər lərzəyə gəlir,
Günəş və ay qaralır,
Ulduzlar işıqlarını gizlədir.
11 * Rəbb Öz ordusu önündə səs salır:
Ordularının sayı-hesabı yoxdur.
Onun sözünü yerinə yetirənlər güclüdür.
Rəbbin günü möhtəşəm və çox dəhşətlidir.
Buna kim dözə bilər?

Rəbbə dönün
12 Rəbb belə bəyan edir:

---

* **2:2** Sef. 1:15 * **2:2** Çıx. 10:14 * **2:4** Vəhy 9:7-9 * **2:6** Nah. 2:10 * **2:10** Vəhy 8:12
* **2:11** Vəhy 6:17

«İndi isə orucla, ağlamaqla, yas tutmaqla
Bütün qəlbinizlə Mənə dönün.
13 * Paltarlarınızı deyil, ürəyinizi yırtın,
Allahınız Rəbbə tərəf qayıdın».
Çünki O, lütfkar və rəhmlidir,
Hədsiz səbirlidir, bol məhəbbətlidir,
Bəla göndərməz, rəhm edər.
14 Kim bilir, bəlkə rəhm edib dönər?
Sonra Allahınız Rəbbə
Taxıl və içmə təqdimlərini verəsiniz deyə
Sizə bərəkət verər.

15 Sionda şeypur çalın,
Oruc üçün vaxt təyin edin,
Təntənəli toplantı çağırın.
16 Xalqı bir yerə yığın,
Camaatı təqdis edin,
Ağsaqqalları yığın,
Uşaqları və südəmər çağaları toplayın.
Bəy öz otağından,
Gəlin də öz gərdəyindən çıxsın.
17 Rəbbə xidmət edən kahinlər
Məbədin eyvanı ilə qurbangah arasında ağlayıb desin:
«Ya Rəbb, xalqına qıyma,
Öz irsini rüsvay olmağa qoyma!
Qoyma onlar millətlərin dilinə düşsün.
Axı nə üçün xalqlar arasında belə deyilsin:
“Bəs hanı onların Allahı?”»

Rəbbin cavabı və bərəkət vədi

18 O zaman Rəbb Öz torpağına qıymayacaq,
Öz xalqına rəhm edəcək.
19 Rəbb xalqına belə cavab verəcək:
«Budur, sizə taxıl,
Təzə şərab və zeytun yağı göndərəcəyəm,
Bunlarla doyacaqsınız,
Artıq sizi millətlər arasında rüsvay etməyəcəyəm.
20 Şimal tərəfdən gələn ordunu sizdən uzaqlaşdıracağam.
Onu quraq, izsiz bir yerə,
Qarşıdakı ordunu Şərq dənizinə, *
Arxadan gələnləri isə Qərb dənizinə aparacağam. †
Onların cəsədlərinin pis iyləri ətrafa yayılacaq».
Həqiqətən, Rəbb böyük işlər gördü.

21 Qorxma, ey torpaq, sevin, fərəhlən.
Bu böyük işləri görən Rəbdir.
22 Qorxmayın, ey çöl heyvanları,
Çünki çölün otlaqları göyərir.
Ağac meyvəsi ilə yüklənir,
Əncir ağacı, tənək bəhrələrini verir.

---

* **2:13** Çıx. 34:6; Say. 14:18; Neh. 9:17; Zəb. 86:15; 103:8; 145:8; Yun. 4:2 * **2:20** Şərq dənizi – Ölü dəniz. † **2:20** Qərb dənizi – Aralıq dənizi.

23 Ey Sion xalqı,
Allahınız Rəbdə sevinin və şadlanın,
Çünki payız yağışını sizə kifayət qədər verir. ‡
Əvvəlki kimi payız yağışı ilə
Yaz yağışını yağdırır.
24 Xırmanlar taxılla dolu olacaq,
Təknələr təzə şərab və zeytun yağı ilə daşacaq.

25 «Aranıza göndərdiyim böyük qoşunumun –
Kəsici çəyirtkənin, qaynaşan çəyirtkənin,
Tullanan çəyirtkənin və dağıdıcı çəyirtkənin
Yeyib-qurtardığı illərin əvəzini verəcəyəm.
26 Bol-bol, doyunca yeyəcəksiniz,
Sizin üçün möcüzəli şeylər edən
Allahınız Rəbbin adına şükürlər edəcəksiniz.
Xalqım əbədi olaraq rüsvay olmayacaq.
27 Onda biləcəksiniz ki,
Mən İsrailin arasındayam,
Allahınız Rəbb Mənəm,
Başqası yoxdur.
Xalqım əbədi olaraq rüsvay olmayacaq.

Rəbbin günü

28 * Ondan sonra isə
Bütün bəşər üzərinə Ruhumu tökəcəyəm.
Oğullarınız və qızlarınız peyğəmbərlik edəcək,
Ağsaqqallarınız röyalar,
Cavanlarınızsa görüntülər görəcək.
29 O günlərdə qul və qarabaşların üzərinə də
Ruhumu tökəcəyəm.

30 Göylərdə və yerdə əlamətlər göstərəcəyəm:
Qan, alov və tüstü dirəkləri görünəcək.
31 * Rəbbin möhtəşəm və dəhşətli günü gəlməzdən əvvəl
Günəş qaranlığa və ay qan rənginə dönəcək.
32 * Amma Rəbbin adını çağıran hər kəs xilas olacaq,
Çünki Rəbbin dediyi kimi
Sion dağında və Yerusəlimdə qurtuluş olacaq,
Rəbbin çağırdığı sağ qalanlar arasında olacaq.

3

Rəbb millətləri mühakimə edir

1 O günlərdə Yəhuda və Yerusəlimin
Sərvətlərini geri qaytardığım zaman
2 Bütün millətləri yığıb
Yehoşafat * vadisinə endirəcəyəm.
İrsim və xalqım İsraildən ötrü
Orada millətləri mühakimə edəcəyəm,

‡ **2:23** Payız yağışını sizə kifayət qədər verir – yaxud sizə salehliyi öyrədən müəllimi verir. * **2:28** Həv. 2:16-21 * **2:31** Mat. 24:29; Mark 13:24-25; Luka 21:25; Vəhy 6:12-13 * **2:32** Rom. 10:13 * **3:2** Yehoşafat – ibrani dilində Rəbb mühakimə edir.

Çünki xalqımı millətlər arasında dağıtdılar,
Torpağımı da böldülər.
3 Xalqım üçün püşk atdılar,
Oğlan uşaqlarını fahişə əvəzinə verdilər,
İçki içsinlər deyə
Qızları şəraba satdılar».
4 * * «Ey Surlular, Sidonlular və bütün Filişt vilayətlərinin əhalisi, siz kimsiniz ki, Məndən qisas alasınız. Əgər siz Məndən qisas alsanız, çox tezliklə Mən sizin etdiyinizin əvəzini öz başınıza döndərəcəyəm. 5 Siz qızılımı və gümüşümü aldınız və qiymətli şeylərimi məbədlərinizə apardınız, 6 Yəhuda və Yerusəlim xalqını öz vətənlərindən uzaqlaşdırmaq üçün Yunan xalqına satdınız. 7 Amma Mən onları satdığınız yerdən götürəcəyəm, etdiyinizin əvəzini öz başınıza döndərəcəyəm. 8 Oğul-qızlarınızı Yəhuda xalqına satacağam və Yəhuda xalqı isə onları ucqar bir millətə – Səbalılara satacaq». Rəbb belə söylədi.
9 «Millətlər arasında bunu elan edin:
Döyüşə hazırlaşın,
İgidləri qızışdırın,
Bütün döyüşçülər yaxınlaşıb yuxarı çıxsın.
10 * Kotanlarınızdan qılınc,
Dəryazlarınızdan nizə düzəldin.
Qoy zəif olan "güclüyəm" desin.
11 Tələsin, ey hər tərəfdəki millətlər,
Gəlin və toplaşın.
Ya Rəbb, igidlərini oraya endir.
12 Millətlər hərəkətə gələrək
Yehoşafat vadisinə çıxsın,
Çünki hər tərəfdəki bütün millətləri
Mühakimə etmək üçün orada oturacağam.
13 * * Oraq çalın,
Çünki məhsul yetişib.
Gəlin ayağınızla əzin,
Çünki üzümsıxanlar doludur,
Təknələr daşır.
Çünki onların pisliyi böyükdür».

14 Kütlələr, mühakimə vadisində olan kütlələr,
Çünki mühakimə vadisində Rəbbin günü yaxındır!
15 Günəş və ay qaralır,
Ulduzlar işıqlarını gizlədir.

16 * Rəbb Siondan nərə çəkəcək,
Yerusəlimdən guruldayacaq,
Göy və yer sarsılacaq.
Lakin Rəbb Öz xalqı üçün sığınacaq yer,
İsrail övladları üçün qala olacaq.

---

* **3:4** Yeş. 23:1-18; Yez. 26:1–28:26; Amos 1:9-10; Zək. 9:2-4; Mat. 11:20-22; Luka 10:13-14 * **3:4** Yeş. 14:29-31; Yer. 47:1-7; Yez. 25:15-17; Amos 1:6-8; Sef. 2:4-7; Zək. 9:5-7 * **3:10** Yeş. 2:4; Mik. 4:3 * **3:13** Vəhy 14:15 * **3:13** Vəhy 14:19-20; 19:15 * **3:16** Yer. 25:30; Amos 1:2

Allahın Öz xalqına xeyir-duası

17 «O zaman biləcəksiniz ki,
Müqəddəs dağım Sionda məskən salan
Allahınız Rəbb Mənəm!
Yerusəlim müqəddəs olacaq,
Artıq yadellilər oradan keçməyəcək.

18 O gün belə olacaq:
Dağlardan şirin şərab damacaq,
Təpələrdən süd axacaq,
Yəhudanın bütün dərələrində sular axacaq.
Rəbbin evindən bir qaynaq çıxacaq,
Əbrişimlər † vadisini sulayacaq.
19 Yəhuda xalqına qəddarlıq etdiyinə,
Torpaqlarında günahsız qan tökdüyünə görə
Misir viran qalacaq,
Edom izsiz bir səhra olacaq.
20 Lakin Yəhuda əbədi qalacaq,
Yerusəlim nəsildən-nəslə keçəcək.
21 Onların tökdüyü qanları
İndiyə qədər bağışlamamışam,
Lakin bundan sonra bağışlayacağam.
Rəbb Sionda məskən salır».

† **3:18** Əbrişimlər – ibrani mətnində *Şittim*.

AMOS
PEYĞƏMBƏRİN KİTABI
GİRİŞ

«Amos» Kitabı miladdan əvvəl VIII əsrin ortalarında yaşayan Amos peyğəmbərin ədalətsizliyə qarşı mübariz sözlərindən bəhs edir. Əhdi-Ətiqdə Musa peyğəmbərdən sonra sözləri ətraflı şəkildə göstərilən ilk peyğəmbər Amosdur. Amos yəhudalı idi, amma o, İsrailin şimal padşahlığına qarşı öz səsini qaldırırdı. Çünki bu dövrdə ədalətsizlik və yoxsulların istismarı bahasına firavan və arxayın yaşayan insanların ruhani aləmi təmiz deyildi. İnsanlar özlərini sədaqətli göstərirdi, lakin onların mənəviyyatı yox idi.

Amos peyğəmbər cəsarətlə deyirdi ki, Allah Öz xalqını cəzalandıracaq:
«Lakin qoy ədalət sular kimi tökülsün,
Salehlik davamlı sel kimi axsın!» (5:24),
«Bəlkə Ordular Allahı Rəbb
Qalan Yusif övladlarına lütf edər» (5:15).

Kitabın məzmunu:

1:1–2:5 İsrailin qonşularının cəzalandırılması
2:6–6:14 İsrailliləin cəzalandırılması
7:1–9:15 Beş görüntü

1 ** Bu, Teqoada sürü sahiblərindən biri olan Amosun sözləridir. O, Yəhuda
padşahı Uzziyanın və İsrail padşahı Yoaş oğlu Yarovamın dövründə – böyük
zəlzələdən iki il qabaq İsrail barədə belə görüntü görmüşdü. 2 * Amos belə dedi:
«Rəbb Siondan nərə çəkir,
Yerusəlimdən guruldayır.
Bundan otlaqlar solur,
Karmel dağının başı quruyur.

Rəbbin Aramlılara verəcəyi cəza

3 * Rəbb belə deyir:
“Dəməşqlilərin üç-dörd qat günahına görə
Onları cəzasız buraxmayacağam,
Çünki onlar Gileadı dəmirdişli vəllərlə döydü.
4 Buna görə də Xazaelin sarayına od yağdıracağam ki,
Ben-Hadadın qalalarını yandırıb-yaxsın.
5 Dəməşqin darvazalarının sürgülərini qıracağam,
Aven dərəsindən əhalini silib-atacağam,
Bet-Edendən əsa gəzdirəni kəsəcəyəm,
Aram xalqı Qirə sürgünə aparılacaq” Rəbb belə deyir.

Rəbbin Filiştlilərə verəcəyi cəza

6 * Rəbb belə deyir:
“Qəzzəlilərin üç-dörd qat günahına görə
Onları cəzasız buraxmayacağam.
Çünki onlar bütün camaatı əsir edib Edoma təslim etdi.
7 Buna görə də Qəzzənin divarlarına od yağdıracağam ki,

---

* **1:1** 2Pad. 15:1-7; 2Saln. 26:1-23 * **1:1** 2Pad. 14:23-29 * **1:2** Yer. 25:30; Yoel 3:16 * **1:3** Yeş. 7:1-3; Yer. 49:23-27; Zək. 9:1 * **1:6** Yeş. 14:29-31; Yer. 47:1-7; Yez. 25:15-17; Yoel 3:4-8; Sef. 2:4-7; Zək. 9:5-7

Oranın qalalarını yandırıb-yaxsın.
8 Aşdoddan əhalini silib-atacağam,
Aşqelondan əsa gəzdirəni kəsəcəyəm.
Eqrona qarşı əlimi qaldıracağam,
Qalan Filiştlilər də yox olacaqlar” Xudavənd Rəbb belə deyir.

Rəbbin Surlulara verəcəyi cəza

9 * Rəbb belə deyir:
“Surluların üç-dörd qat günahına görə
Onları cəzasız buraxmayacağam,
Çünki onlar bütün camaatı Edoma əsir edib qardaşlıq əhdini pozdu.
10 Buna görə də Surun divarlarına od yağdıracağam ki,
Oranın qalalarını yandırıb-yaxsın”.

Rəbbin Edomlulara verəcəyi cəza

11 * Rəbb belə deyir:
“Edomluların üç-dörd qat günahına görə
Onları cəzasız buraxmayacağam,
Çünki onlar mərhəmət hissini qılıncla boğub qardaş xalqı qovdular,
Heç vaxt azğınlıqlarının qarşısını almadılar və yırtıcılıq etdilər.
12 Buna görə də Temana od yağdıracağam ki,
Bosranın qalalarını yandırıb-yaxsın”.

Rəbbin Ammonlulara verəcəyi cəza

13 * Rəbb belə deyir:
“Ammonluların üç-dörd qat günahına görə
Onları cəzasız buraxmayacağam,
Çünki onlar ərazilərini genişləndirmək üçün
Gileadda hamilə qadınların qarınlarını yırtdılar.
14 Buna görə də Rabbanın divarına od vuracağam ki,
Oranın qalalarını yandırıb-yaxsın.
Bu yer döyüş zamanı qışqırtı ilə,
Qasırğa günü fırtına ilə dağılacaq.
15 Onların padşahları ilə başçıları
Birgə sürgünə aparılacaq” Rəbb belə deyir.

2

Rəbbin Moavlılara verəcəyi cəza

1 * Rəbb belə deyir:
“Moavlıların üç-dörd qat günahına görə
Onları cəzasız buraxmayacağam,
Çünki onlar Edom padşahının sümüklərini yandırıb əhəng hazırladı.
2 Buna görə də Moava od yağdıracağam ki,
Qeriyotun qalalarını yandırıb-yaxsın.
Moav qışqırtı və şeypur səsi altında,
Səs-küylə məhv olacaq.
3 Onların arasından hakimləri kəsib-atacağam,
Bütün başçılarını da öldürəcəyəm” Rəbb belə deyir.

---

* **1:9** Yeş. 23:1-18; Yez. 26:1–28:19; Yoel 3:4-8; Zək. 9:2-4; Mat. 11:20-22; Luka 10:13-14 * **1:11** Yeş. 34:5-17; 63:1-6; Yer. 49:7-22; Yez. 25:12-14; 35:1-15; Avd. 1-14; Mal. 1:2-5 * **1:13** Yer. 49:1-6; Yez. 21:28-32; 25:1-7; Sef. 2:8-11 * **2:1** Yeş. 15:1–16:14; 25:10-12; Yer. 48:1-47; Yez. 25:8-11; Sef. 2:8-11

Rəbbin Yəhudalılara verəcəyi cəza

4 Rəbb belə deyir:
“Yəhudalıların üç-dörd qat günahına görə
Onları cəzasız buraxmayacağam,
Çünki onlar Rəbbin qanununa xor baxıb qaydalarına riayət etmədi,
Atalarının sitayiş etdiyi saxta bütlər onları da yollarından azdırdı.
5 Buna görə də Yəhudaya od yağdıracağam ki,
Yerusəlimin qalalarını yandırıb-yaxsın”.

Rəbbin İsrailliləra verəcəyi cəza

6 Rəbb belə deyir:
“İsrailliləin üç-dörd qat günahına görə
Onları cəzasız buraxmayacağam,
Çünki onlar düz adamları pula,
Möhtacları da bir cüt çarığa satır,
7 Yoxsulları toz-torpağın içinə salıb əzir,
Məzlumlara yol vermir.
Ata və oğul eyni qızla yatıb
Müqəddəs adımı ləkələyir.
8 İsrailliləra hər qurbangahın yanında
Girov götürdükləri paltarın üzərində yatır,
Özlərinin Allahının məbədində
Cərimə üçün gətirilən şərabı içirlər.

9 * Amma Mən sidr ağacı kimi hündür,
Palıd ağacı kimi möhkəm olan
Emorluları qarşınızda yox etdim,
Yuxarıdan bəhrəsini, aşağıdan kökünü kəsdim.
10 Mən sizi Misir torpağından çıxarıb
Qırx il çöldə gəzdirmişdim ki,
Siz Emorluların torpağına sahib olasınız.
11 * Oğullarınızdan peyğəmbərlər,
Cavanlarınızdan Nəzirilər təyin etdim.
Ey İsrailliləra, bu belə deyilmi?” Rəbb bəyan edir.
12 “Siz isə Nəzirilərə şərab içirdiniz,
Peyğəmbərlərə ‹peyğəmbərlik etmə› əmri verdiniz.

13 Dərzlə dolu olan araba torpağı necə əzirsə,
Mən də sizi elə əzəcəyəm.
14 Bərk qaçan qaça bilməyəcək,
Qüvvətli isə gücünü göstərə bilməyəcək.
İgid canını qurtara bilməyəcək,
15 Yay çəkən də mövqe tuta bilməyəcək.
Ayaqdan çevik olan qurtula bilməyəcək,
Süvari də canını qurtara bilməyəcək.
16 Hətta ən igid döyüşçü belə,
O gün əliyalın qaçacaq” Rəbb belə bəyan edir.

* **2:9** Qanun. 3:8-11 * **2:11** Say. 6:1-8

3

1 Ey İsraillilər! Rəbbin əleyhinizə dediyi sözü dinləyin! Misir torpağından
çıxardığı bu nəslin hamısına belə deyir:
2 “Yer üzündəki nəsillərin arasında yalnız sizinlə ünsiyyət yaratmışam.
Ona görə Mən bütün cəzanızı öz başınıza gətirəcəyəm”.

Peyğəmbərlik işi

3 İki nəfər razılaşıb görüşməsə,
Birgə yol gedərmi?
4 Şikarı olmayan şir
Meşədə nərə çəkərmi?
Heç nə ovlamamış gənc aslan
Yuvasında nərildəyərmi?
5 Yerdə tələ qurub yem qoyulmazsa,
Oraya quş düşərmi?
Bir şey tutmayan tələ
Yerindən atılarmı?
6 Şəhərdə şeypur çalınarsa,
Xalq qorxuya düşməzmi?
Əgər Rəbb bəla göndərməsə,
Hansısa bir şəhərə bəla gələrmi?
7 Həqiqətən, Xudavənd Rəbb qulu olan peyğəmbərlərə
Öz niyyətini açmadan heç nə etmir.
8 Şir nərə çəkəndə
Kim ondan qorxmaz?
Xudavənd Rəbb söyləyəndə
Kim peyğəmbərlik etməz?

Samariyanın taleyi

9 Aşdodun qalalarında,
Misir torpağının qalalarında belə elan edin:
“Samariya dağlarının üzərinə yığılın.
Oradakı böyük qarışıqlığı,
Onun içindəki təzyiqi görün”.
10 Rəbb bəyan edir:
“Hətta düz iş görməyi bacarmırlar.
Onlar qalalarına zorakılıqla,
Soyğunçuluqla qənimət yığır”.
11 Ona görə də Xudavənd Rəbb belə deyir:
“Düşmən gəlib ölkəni mühasirəyə alacaq,
Səni gücdən salıb qalalarını qarət edəcək”.

12 Rəbb belə deyir:
“Çoban şir ağzından necə iki bud sümüyü
Yaxud qulağın bir parçasını çəkib qurtararsa,
Samariyada divan üzərində,
Dəməşqdə yataqda oturan
İsrail övladları da eləcə xilas olacaq”.

13 “Buna qulaq asın!
Yaqub nəslinə xəbərdarlıq edin!”
Ordular Allahı Xudavənd Rəbb belə deyir.

14 * “Mən İsraillilərə günahlarına görə cəza verəcəyim gün
Bet-Eldəki qurbangahı da cəzalandıracağam.
O qurbangahın buynuzları kəsilib yerə tullanacaq.
15 Mən qış sarayı ilə yay sarayını yıxacağam,
Fil sümüyü ilə bəzənmiş evlər dağılacaq,
Böyük saraylar viran qalacaq” Rəbb belə bəyan edir.

4

1 Ey sizlər, Samariya dağında bəslənən Başan inəkləri!
Bu sözü dinləyin, ey yoxsullara zülm edən,
Möhtacları sıxışdıran, ərlərinə “gətir içək” deyən qadınlar!
2 Xudavənd Rəbb Öz müqəddəsliyi naminə belə and içmişdir.
“Budur, üstünüzə elə vaxt gəlir ki,
Hamınız balıq kimi çəngəllərlə çəkiləcəksiniz,
Tilovlarla tutulacaqsınız.
3 Hər biriniz qarşısındakı dəlmə-deşikdən çıxarılacaq,
Harmona tərəf atılacaqsınız” Rəbb belə bəyan edir.

İsrailin inadkarlığı

4 “Bet-Elə gedib günah işlədin!
Qilqala gəlib günahlarınızı çoxaldın!
Hər səhər qurbanlarınızı gətirin,
Hər üç gündən bir qazancınızın onda birini verin.
5 Təşəkkür üçün mayalı çörək yandırıb təqdim edin,
Öz könüllü təqdimlərinizlə öyünün.
Ey İsraillilər, sizin xoşunuza gələn budur!” Xudavənd Rəbb belə bəyan edir.
6 “Mən bütün şəhərlərinizdə ağzınızı boş qoydum. Hər yerdə sizə çörək qıtlığı verdim. Lakin yenə Mənim tərəfimə dönmədiniz” Rəbb belə bəyan edir.
7 “Mən biçin vaxtına üç ay qalmış sizdən yağışı kəsdim. Bir şəhərin üzərinə yağış yağdırdım, o birinin isə üzərinə yağdırmadım. Yağış bir əkin üzərinə yağdı, o birinin isə üzərinə yağmadığına görə o qurudu. 8 İki-üç şəhər su içmək üçün bir şəhərə getdi, doyunca su içmədi. Lakin yenə Mənə tərəf dönmədiniz” Rəbb belə bəyan edir.
9 “Əkininizə səmum küləyi və kif göndərərək sizə zərər vurdum. Bağlarınızı və üzümlüklərinizi, əncir və zeytun ağaclarınızı çəyirtkə yedi. Lakin yenə Mənə tərəf dönmədiniz” Rəbb belə bəyan edir.
10 “Misirdə olduğu kimi aranıza vəba göndərdim. Cavanlarınızı qılıncla öldürtdüm. Atlarınızı sürüb apartdırdım. Ordunuzdan meyit iyini burnunuza çatdırdım. Lakin yenə Mənə tərəf dönmədiniz” Rəbb belə bəyan edir.
11 * “Mən Sodomla Homorranı necə dağıtdımsa, sizdən bəzilərini də elə məhv etdim. Siz oddan götürülən odun kimi sağ qaldınız. Lakin yenə Mənə tərəf dönmədiniz” Rəbb belə bəyan edir.
12 “Ey İsraillilər, buna görə də sizinlə belə rəftar edəcəyəm. Bu rəftarıma görə Allahınızı qarşılamağa hazır olun, ey İsraillilər!”
13 Odur dağlara quruluş verən, küləyi yaradan,
Nə düşündüyünü insana bildirən,
Dan işığını qaranlıq edən,
Yer üzünün yüksək yerlərinə ayaq basan –

* **3:14** 2Pad. 23:15 * **4:11** Yar. 19:24

Onun adı Ordular Allahı Rəbdir.

5

İsrail üçün mərsiyə

1 Ey İsrail nəsli, sizin barənizdə mərsiyə kimi oxuduğum bu sözləri dinləyin!
2 “İsrail zorlanmış bir qız kimi yıxılıb,
Bir daha qalxmayacaq.
Öz torpağı üstə atılıb,
Onu qaldıran yoxdur”.

3 Çünki Xudavənd Rəbb belə deyir:
“Bir şəhərdən min nəfər döyüşə çıxsa,
Yüz nəfəri sağ qalacaq,
Yüz adam döyüşə çıxsa,
İsrail nəslindən on nəfər sağ qalacaq”.

İsrail bəladan necə qurtara bilər

4 Rəbb İsrail nəslinə belə deyir:
“Mənə tərəf dönün ki, sağ qalasınız!
5 Bet-Elə dönməyin,
Qilqala getməyin,
Beer-Şevaya keçməyin,
Çünki sürgün olunmaq hökmən Qilqala gəlir,
Bet-El bir heçə dönəcək”.
6 Rəbbə tərəf dönün ki, sağ qalasınız!
Yoxsa O, Yusif nəslini od kimi yandırıb-yaxacaq,
Bet-Eldəki odu söndürən olmayacaq.

7 Ey ədaləti çevirib acı yovşan edənlər,
Ey salehliyi yerə vurub tapdalayanlar!
8 * Odur Ülkər və Orion bürclərini yaradan,
Qaranlığı aydın səhərə çevirən,
Gündüzü gecə edib qaraldan,
Dəniz sularını götürüb yer üzünə tökən –
Onun adı Rəbdir.
9 Güclüləri ildırım kimi məhv edər,
Qalalarını viran edər.

10 Siz isə haqsızlığa etirazını bildirənlərə,
Düz danışanlara nifrət edirsiniz.
11 Kasıbı ayaq altına saldığınıza görə,
Ondan taxıl qopardığınıza görə
Yonulmuş daşdan evlər tikib
Onların içində yaşamayacaqsınız.
Gözəl üzümlüklər salıb
Onların şərabını içməyəcəksiniz.
12 Çünki cinayətlərinizin çox,
Günahlarınızın ağır olduğunu bilirəm.
Ey salehi incidənlər, rüşvət alanlar,
Möhtacların haqqını tapdalayanlar!

* **5:8** Əyy. 9:9; 38:31

13 Bu zəmanə o qədər pisdir ki,
Ağlı başında olan susur.

14 Pislikdən yaxşılığa dönün ki, sağ qalasınız!
Beləcə iddia etdiyiniz kimi
Ordular Allahı Rəbb,
Həqiqətən, sizə yar olacaq.
15 Pisliyə nifrət edin,
Yaxşılığı sevin,
Məhkəmədə ədalətə üstünlük verin.
Bəlkə Ordular Allahı Rəbb
Qalan Yusif övladlarına lütf edər.

İsrail üçün fəğan

16 Ordular Allahı Xudavənd Rəbb belə deyir:
"Bütün meydanlardan fəğan qopacaq,
Bütün küçələrdə ah-zar edəcəklər.
Fəğan edən mərsiyə oxuyanlarla
Kəndlilər yas tutmağa çağırılacaqlar.

17 Bütün üzüm bağlarından da fəğan qopacaq,
Çünki aranızdan Mən keçəcəyəm" Rəbb belə deyir.

İsrailin saxta inamının aqibəti

18 Vay halınıza, ey Rəbbin gününün həsrətini çəkənlər!
Rəbbin günü siz nə əldə edəcəksiniz?
İşıq yox, qaranlıq.
19 Şirdən qaçan adamın qarşısına ayı necə çıxarsa
Yaxud evə gəlib əlini divara dayayanı ilan necə çalarsa,
20 Rəbbin günü də eləcə işıq yox, qaranlıq olmayacaqmı?
O, zülmətdir, onda nur yoxdur.

21 * Rəbb belə deyir:
"Bayramlarınıza nifrət edirəm,
Xor baxıram,
Təntənəli toplantılarınızdan iyrənirəm.
22 Mənə yandırma qurbanlarınızı,
Taxıl təqdimlərinizi gətirsəniz də, razı qalmayacağam.
Mənə kökəldilmiş heyvanlarınızdan
Ünsiyyət qurbanı təqdim etsəniz də,
Onlara nəzər salmayacağam.
23 Gurultulu ilahilərinizi Məndən uzaq edin!
Çənglərinizin səsinə qulaq asmayacağam.
24 Lakin qoy ədalət sular kimi tökülsün,
Salehlik davamlı sel kimi axsın!

25 * Ey İsrail nəsli,
Qırx il çöldə olanda Mənə qurban və təqdimlər gətirmişdinizmi?
26 Öz düzəltdiyiniz saxta Sakkut padşahınızı,
Kiyun bütlərinizi, ulduz allahlarınızı gəzdirmişdinizmi?
27 Elə buna görə də sizi

* **5:21** Yeş. 1:11-14 * **5:25** Həv. 7:42-43

Dəməşqin o tayına sürgünə aparacağam” Rəbb belə deyir.
Onun adı Ordular Allahıdır.

6

İsrailin nahaq yerə gücə arxalanması

1 Vay halınıza, ey Sionda laqeyd olanlar,
Samariya dağında arxayın oturanlar,
İsrail nəslinin müraciət etdiyi
Millətlər arasında adlı-sanlılar!
2 Kalneyə keçib görün,
Oradan böyük Xamata gedin,
Filiştlilərin Qat şəhərinə gəlin.
Onların halı bu ölkələrdən daha yaxşıdırmı?
Onların ərazisi sizinkindən böyükdürmü?
3 Vay halınıza, ey bəla gününü uzaq sanıb
Zorakılığı taxtına yaxınlaşdıranlar!

4 Ey fil dişi ilə bəzənmiş çarpayılarda yayxanıb,
Yataqlarda uzanıb,
Sürüdəki quzulardan,
Axurun yanındakı danalardan götürüb yeyənlər!
5 Çəng çalıb bədahətən oxuyanlar,
Guya Davud kimi musiqi alətləri ilə nəğmə deyənlər,
6 Piyalə-piyalə şərab içənlər,
Bədənlərinə əla yağlar sürtənlər,
Lakin Yusif nəslinin qırğınına görə
Narahat olmayanlar!
7 Bundan ötrü indi sürgünə
Başda siz gedəcəksiniz.
Keflənib yayxananların ziyafəti başa çatacaq.

8 Xudavənd Rəbb Öz haqqına and içir,
Ordular Allahı Rəbb bəyan edir:
“Yaqub nəslinin qüruruna nifrət edirəm,
Qalalarından zəhləm gedir.
İçində olanlarla birlikdə
Paytaxtlarını təslim edəcəyəm”.
9 Əgər bir evdə on nəfər qalsa, onlar da öləcək. 10 Ölən bir nəfərin qohumu onun cəsədini götürüb yandırmaq üçün gələcək. Evin içində olana “Yanında kim var?” deyə soruşanda, o da “heç kim” söyləyəcək. Onda o qohum belə deyəcək: “Sus, Rəbbin adını çəkmək olmaz”. 11 Çünki Rəbb əmr edəndə böyük evlər parça-parça olub yıxılacaq, kiçik komalar da qırıq-qırıq olub dağılacaq.
12 Qaya üzərində atlar çaparmı?
Orada kim öküzlərlə kotan sürər?
Siz isə ədaləti zəhərə döndərmisiniz,
Bəraəti də acıya çevirmisiniz.
13 Ey Lo-Devarı * tutub “Qarnayimi † öz gücümüzlə almadıqmı?” deyərək lovğalananlar! 14 Ordular Allahı Rəbb belə bəyan edir: “Budur, ey İsrail nəsli!

* **6:13** Lo-Devar – ibrani dilində heç nə. † **6:13** Qarnayim – ibrani dilində buynuzlar, yəni güclü.

Mən sizə qarşı bir millət çıxarıram. Xamat keçidindən Arava vadisinə qədər
onlar sizə zülm edəcək".

7

Çəyirtkə sürüsü barədə görüntü

1 Xudavənd Rəbb mənə bu görüntünü göstərdi: budur, padşahın payı
biçilməndən sonra əmələ gələn ot bitməyə başlayanda O, çəyirtkə sürüsü
düzəldirdi. 2 Çəyirtkələr ölkədə bütün bitkiləri yeyib-qurtarmaq üzrə olanda
mən dedim: "Ya Xudavənd Rəbb, yalvarıram, bağışla. Buna Yaqub nəsli necə
dözər? Axı o kiçikdir". 3 Buna görə Rəbb bu niyyətdən döndü. Rəbb dedi: "Bu
olmayacaq".

Alov barədə görüntü

4 Sonra Xudavənd Rəbb mənə bu görüntünü göstərdi: budur, Xudavənd
Rəbb cəza vermək üçün alov çağırdı. Alov dənizləri dibindən udaraq torpağı
da yandırıb-yaxmaq üzrə olanda 5 mən dedim: "Ya Xudavənd Rəbb, yalvarıram,
əl saxla. Buna Yaqub nəsli necə dözər? Axı o kiçikdir". 6 Buna görə Rəbb bu
niyyətdən də döndü. Xudavənd Rəbb dedi: "Bu olmayacaq".

Şaqul barədə görüntü

7 Sonra mənə bu görüntünü göstərdi: budur, Xudavənd şaqulla düz tikilmiş
bir divarın yanında dayanıb. Onun əlində bir şaqul var idi. 8 Rəbb məndən
soruşdu: "Amos, sən nə görürsən?" Mən cavab verdim: "Bir şaqul". Xudavənd
dedi: "Budur, Mən xalqım İsraili yoxlamaq üçün aralarına bir şaqul qoyuram.
Artıq onlardan əl çəkməyəcəyəm.

9 İshaqın nəslinin səcdəgahları xaraba qalacaq,

İsrailin Müqəddəs məkanları viran olacaq.
Yarovamın nəslinə qarşı qılıncla çıxacağam"».

Amos və Bet-El kahini Amasya

10 Bet-El kahini Amasya İsrail padşahı Yarovama belə xəbər göndərdi: «Amos
İsrail nəsli arasında sənə qarşı qəsd hazırlayır. Onun sözlərinin öhdəsindən bu
ölkə gələ bilməz. 11 Çünki Amos belə deyir:
"Yarovam qılıncdan keçirilib öləcək.

İsrail xalqı öz torpağından hökmən sürgünə aparılacaq"».

12 Sonra Amasya Amosa dedi: «Ey görücü, buradan get, Yəhuda torpağına
qaç. Peyğəmbərliyini orada et, onların çörəyini ye. 13 Bir də Bet-Eldə
peyğəmbərlik etmə, çünki bura padşahın müqəddəs məkanı və padşahlıq
məbədidir».

14 Amos Amasyaya cavab verib dedi: «Mən nə peyğəmbərəm, nə də
peyğəmbərin şagirdi. Mən yalnız bir çobanam, firon ənciri ağaclarını
yetişdirirəm. 15 Mən sürü otaran idim, Rəbb məni götürüb belə dedi: "Get,
xalqım İsrailə peyğəmbərlik et". 16 İndi isə Rəbbin sözünü dinlə. Sən "İsrailə
qarşı peyğəmbərlik etmə və İshaq nəslinin əleyhinə vəz etmə" deyirsən.
17 Buna görə də Rəbb belə deyir:
"Sənin arvadın şəhərdə fahişəlik edəcək,
Oğulların və qızların qılıncdan keçiriləcək,
Torpağın ölçülüb paylanacaq.
Sən isə yad eldə – murdar bir ölkədə öləcəksən.
İsrail xalqı öz torpağından hökmən sürgünə aparılacaq".

8

Yay meyvəsi barəsində görüntü

1 Xudavənd Rəbb mənə belə bir görüntü göstərdi: budur, bir səbət yay
meyvəsi gördüm. 2 O məndən soruşdu: “Amos, sən nə görürsən?” Mən cavab
verdim: “Bir səbət yay meyvəsi”. Rəbb mənə dedi:
“Xalqım İsrailin axır günü yetişib.
Artıq onlardan əl çəkməyəcəyəm.
3 Həmin gün saray nəğmələri fəryada çevriləcək.
Meyit meyit üstə düşəcək, hər tərəfə atılacaq.
Sonra sükut olacaq”.
Xudavənd Rəbb belə bəyan edir.

Allah İsrailə cəza verəcək

4 Siz, ey möhtacları tapdalayıb əzənlər, ey kasıbların başını yeyənlər, indi
buna qulaq asın! 5 Deyirsiniz: “Təzə Ay mərasimi nə vaxt sona çatacaq ki, taxılı
başqasına sataq? Şənbə günü nə vaxt qurtaracaq ki, buğdanı satışa qoyaq?
Qoy ölçünü azaldaq, qiyməti də artıraq, aldadıcı tərəzi quraq. 6 Qoy yoxsulları
pula, möhtacları bir cüt çarığa satın alaq, buğdanın tör-töküntüsünü də sataq”.
7 Yaqubun fəxri olan Rəbb belə and içmişdir: “Onların bütün işlərini heç
vaxt unutmayacağam”. 8 Bundan ötrü deyilmi ki, yer titrəyəcək, orada
yaşayan hər kəs yasa batacaq? Bəli, bütün yer Nil çayı kimi qabaracaq,
Misirdəki Nil çayı kimi coşandan sonra çəkiləcək.
9 Xudavənd Rəbb bəyan edir:
“Həmin gün günorta günəşi batıracağam,
Yer üzündə gündüzü qaraldacağam.
10 Bayramlarınızı yasa döndərəcəyəm,
Bütün mahnılarınızı mərsiyəyə çevirəcəyəm.
Hər kəsin belinə çul bürüdürəcəyəm,
Hər başın saçını qırxdıracağam.
Yeganə oğula yas tutulan kimi
O günü sona qədər acı edəcəyəm”.

11 Xudavənd Rəbb bəyan edir:
“Budur, elə günlər gələcək ki,
Ölkəyə qıtlıq göndərəcəyəm.
Bu günlərdə çörək və suyun qıtlığı deyil,
Rəbbin sözlərinin qıtlığı olacaq.
12 İnsanlar Rəbbin sözünü axtaracaq.
Dənizdən-dənizə,
Şimaldan şərqə qədər
Sürətlə gəzib-dolaşacaqlar,
Lakin onu tapmayacaqlar.
13 Həmin gün gözəl qızlar, igid oğlanlar
Susuzluqdan qəşş edəcəklər.
14 Samariyanın bütlərə and içib
‹Ey Dan, allahının haqqı!›,
‹Beer-Şevaya gedən yol haqqı!› deyən adamlar
Yıxılacaq və bir daha qalxmayacaq”.

9

1 Xudavəndi qurbangah yanında duran gördüm. O dedi:

“Sütun başlıqlarını elə vur ki,
Astanalar sarsılsın.
Binanı hamının başına uçur.
Sağ qalanları Mən qılıncdan keçirəcəyəm.
Onlardan heç kim qaçıb qurtula bilməz.
2 Ölülər diyarına girsələr belə,
Onları orada ələ keçirəcəyəm.
Göylərə qalxsalar belə,
Onları endirəcəyəm.
3 Karmel dağının təpəsində gizlənsələr belə,
Onları axtarıb oradan götürəcəyəm.
Gözümdən yayınıb dənizin dibinə girsələr belə,
İlana əmr edəcəyəm ki, onları sancsın.
4 Düşmən önündə əsir aparılsalar belə,
Qılınca əmr edəcəyəm ki, onları qırsın.
Gözlərimi yaxşılıq üçün deyil,
Pislik üçün onların üzərinə dikəcəyəm”.

5 Ordular Rəbbi Xudavənd toxunub yeri titrədər,
Orada yaşayan hər kəsi yasa batırar,
Bütün yer Nil çayı kimi qabarar,
Misirdəki Nil çayı kimi çəkilər.
6 Otaqlarını göylərdə tikən,
Qübbəsini yer üzündə quran,
Dəniz sularını götürüb yer üzünə tökən Odur –
Onun adı Rəbdir.

Məhvdən sonra bərpa

7 Rəbb bəyan edir: “Ey İsraillilər! Mənim üçün Kuşlular kimi deyilsinizmi?
Siz İsrailliləri Misir torpağından çıxaran kimi Filiştliləri Kaftordan, Aramlıları
Qirdən çıxarmadımmı? 8 Budur, Xudavənd Rəbbin gözləri bu günahkar ölkəyə
dikilir. Onları yer üzündən silib-atacağam. Amma Yaqub nəslini tamamilə
silib-atmayacağam” Rəbb belə bəyan edir. 9 “Çünki, budur, Mən belə əmr
edirəm: Mən İsrail nəslini bütün millətlər arasında xəlbirdən keçirəcəyəm.
Xəlbirləyəndə bir çınqıl belə, yerə düşməyəcək. 10 Xalqımdan bütün günah
işlədənlər, Mənə ‹bəla bizə yaxınlaşmaz, bizə rast gəlməz› deyənlərin hamısı
qılıncdan keçiriləcək.

11 * Həmin gün Davudun yıxılan çadırını bərpa edəcəyəm. Onun dəlmə-
deşiklərini tutub cırılan yerlərini tikəcəyəm. Onu əvvəlki halına salacağam,
12 ona görə ki qalan Edomlulara və Mənim adımla çağırılan bütün millətlərə
sahib olsunlar” Rəbb belə bəyan edir.
13 Rəbb bəyan edir:
“Budur, elə günlər gələcək ki,
Kotan sürən biçinçiyə yetişəcək,
Üzüm sıxan meynə əkənlə rastlaşacaq,
Dağlardan şirin şərab damacaq,
Bütün təpələrdən də axacaq.
14 Xalqım İsraili əsirlikdən qaytaracağam,
Viran şəhərləri tikib məskən salacaqlar.
Üzümlüklər əkib şərabını içəcəklər,

* **9:11** Həv. 15:15-18

Bağlar salıb meyvəsindən yeyəcəklər.
15 Onları özlərinin torpağında yerləşdirəcəyəm,
Onlara verdiyim torpaqdan bir daha kənara atılmayacaqlar” Allahın Rəbb belə deyir».

AVDİYA
PEYĞƏMBƏRİN KİTABI

GİRİŞ

«Avdiya» Kitabı miladdan əvvəl 586-cı ildə Babillilərin Yerusəlimi zəbt etdiklərindən sonra yazılıb. Yəhudanın qədim düşməni Esavın nəslindən olan Edomlular Yerusəlimin süqutuna sevinib şəhərin talanmasında işğalçılara kömək etdilər. Avdiya peyğəmbər Edomun dağılması və məğlubiyyəti barədə peyğəmbərlik etmişdi.

Kitabın məzmunu:

1:1-14 Edomun cəzalandırılması
1:15-21 Rəbbin günü

1 * Bu, Avdiyaya zühur olan görüntüdür.

Edom üzərində Allahın məhkəməsi

Xudavənd Rəbb Edom barəsində belə deyir:
Biz Rəbdən xəbər eşitdik,
Millətlər arasına
«Qalxın, Edoma qarşı döyüşək!» deyən qasid göndərildi.
2 «Bax səni millətlər arasında kiçildəcəyəm,
Hamı sənə xor baxacaq.
3 Ey sən qaya * çatlarında məskən salan,
Evini yüksəklərdə quran!
Ürəyinin qüruru səni aldatdı,
Çünki sən qəlbində "Məni kim yerə yıxa bilər?" dedin.
4 Sən qartal kimi yuxarı uçub
Yuvanı ulduzlar arasında qursan da,
Səni oradan endirəcəyəm».
Rəbb bəyan edir.

5 «Əgər gecə yanına oğrular, quldurlar gəlsəydi,
Ancaq öz istədikləri qədər oğurlamazdılarmı?
Əgər üzüm yığanlar sənin bağına gəlsəydi,
Bir neçə salxımı saxlamazdılarmı?
Amma gör səni nə cür müsibətlər gözləyir!
6 Esavın hər şeyi talan ediləcək,
Gizli xəzinələri aşkara çıxarılacaq.
7 Sənin lə əhd bağlayanların hamısı
Səni ölkəndən qovacaq,
Müttəfiqlərin səni aldadıb məğlub edəcək.
Sənin lə çörək yeyənlər sənə tələ quracaq,
"Onun ağlı haradadır?" deyəcək».
8 Rəbb bəyan edir:
«O gün Edomun hikmətli adamlarını,
Esav dağındakı müdrikləri məhv edəcəyəm.
9 Ey Teman, † igid adamların elə qorxuya düşəcək ki,

* **1:1** Yeş. 34:5-17; 63:1-6; Yer. 49:7-22; Yez. 25:12-14; 35:1-15; Amos 1:11-12; Mal. 1:2-5 * **1:3** Qaya – ibrani mətnində *sela* kimi səslənir. Sela Edomun paytaxtının adı idi. † **1:9** Teman – Edomun şəhərlərindən biri.

Esav dağlarının hər sakini qırğında öldürüləcək.

10 Qardaşın Yaquba etdiyin zorakılığa görə
Sən xəcalət içində qalacaqsan,
Əbədi məhv olacaqsan. ‡
11 Yadellilər onun sərvətini aparanda
Sən uzaqda durub tamaşa etdin.
Əcnəbilər onun şəhər darvazalarından girib
Yerusəlim üçün püşk atanda
Sən də onlardan biri kimi davrandın.
12 Sən gərək Yəhudalı soydaşlarının
Bədbəxtlik günündən zövq almayaydın,
Həlak olduqları gün sevinməyəydin,
O əzablı gündə rişxənd etməyəydin,
13 Xalqımın fəlakətli günündə
Onların şəhər darvazalarından girməyəydin,
Başlarına bəla gələn gün
Onların fəlakətini sevinclə seyr etməyəydin,
Başlarına bəla gələn gün
Onların malına əl uzatmayaydın!
14 Sən gərək qaçan Yəhuda övladlarını öldürmək üçün
Yol ayrıcında dayanmayaydın,
O əzablı gün qurtulanları
Düşmənə təslim etməyəydin!

Rəbbin günü yaxınlaşır

15 Axı bütün millətlər üçün Rəbbin günü yaxınlaşır,
Ey Edom, sən nə cür etdinsə, sənə də belə ediləcək,
Əməllərinin əvəzi öz başına gələcək!
16 Çünki siz Mənim müqəddəs dağımda içdiyiniz kimi
Bütün xalqlar durmadan içəcək,
İçib yox olacaq,
Sanki əvvəldən yox idi.

İsrailin zəfəri

17 Lakin qurtuluş tapanlar
Sion dağına toplanacaq,
O dağ müqəddəs olacaq.
Yaqub nəsli mülkünə sahib olacaq!
18 Yaqub nəsli od,
Yusif nəsli alov,
Esav nəsli isə küləş olacaq,
Yaqub və Yusif nəsli
Esav nəslini yandırıb məhv edəcək.
Esav nəslindən qurtulan olmayacaq.
Çünki Rəbb belə söylədi.

19 Negev sakinləri Esav dağını,
Yamaclı-düzənlikli bölgədə yaşayanlar Filiştlilərin bölgəsini,
Yəhudalılar Efrayimlə Samariya torpaqlarını,
Binyaminlilər isə Gileadı zəbt edəcək.

‡ **1:10** Yaqubla Esav doğma qardaş idi. Yaqub İsrailliların əcdadı idi. Esav Edomluların əcdadı idi.

20 Xalahda olan İsrail sürgünləri
Kənanın Sarfata qədər uzanan torpaqlarını,
Sefaradda olan Yerusəlim sürgünləri
Negev şəhərlərini zəbt edəcək.
21 Xalqı qurtaranlar Sion dağına çıxıb
Esav dağına hökm edəcək:
Rəbb səltənət sürəcək».

YUNUS
PEYĞƏMBƏRİN KİTABI
GİRİŞ

«Yunus» Kitabı Allahın əmrinə tabe olmaq istəməyən Yunus peyğəmbərin başına gələn əhvalatlardan bəhs edir. Allah ona möhtəşəm Aşşur imperatorluğunun paytaxtı Nineva şəhərinə getməyi buyurmuşdu. O dövrdə Aşşur İsrailin qatı düşməni idi. Buna görə də Yunus Allahın sözünü oradakılara çatdırmaq istəmirdi. Çünki o, Allahın rəhmli olmasına əmin idi. Bilirdi ki, Ninevalılar tövbə etsə, Allah onları məhv etməz. Bir neçə hadisə baş verəndən sonra, nəhayət, Yunus məcburiyyət qarşısında qalaraq Allaha itaət etdi. Yunusun peyğəmbərliyi yerinə yetməyəndə bu onu çox qəzəbləndirdi, Allah isə ona ibrət dərsi verdi.

Bu kitabdan aydın görünür ki, Allah təkcə İsrail xalqını deyil, bütün bəşəriyyəti cəzalandırmaq və məhv etmək əvəzinə bağışlamaq və xilas etmək istəyir.

Kitabın məzmunu:

1:1-17 Yunusun çağırışı və itaətsizliyi
2:1-10 Yunusun tövbəsi və xilası
3:1-10 Ninevalıların tövbə etməsi
4:1-11 Allahın Ninevalılara rəhmi

Yunusun çağırışı və itaətsizliyi

1 * Rəbbin sözü Amittay oğlu Yunusa nazil oldu: 2 «Qalx, Ninevaya – o
böyük şəhərə get və ona qarşı car çək, çünki oradakıların pisliyi gəlib Mənə
qədər çatmışdır». 3 Lakin Yunus Rəbbin hüzurundan Tarşişə qaçmaq üçün
qalxdı. Yafoya enib Tarşişə gedən bir gəmi tapdı. Yol haqqını verib Rəbbin
hüzurundan getmək üçün onlarla birlikdə Tarşişə gedən gəmiyə mindi.
4 Lakin Rəbb dəniz üzərində güclü külək qaldırdı, dənizdə böyük bir fırtına
qopdu və gəmi az qala parçalanacaqdı. 5 Gəmiçilər qorxuya düşüb hər biri öz
allahını çağırdı və gəmi yüngülləşsin deyə orada olan yükləri dənizə atdılar.
Yunus isə gəminin aşağı hissəsinə enmişdi və uzanıb bərk yuxuya getmişdi.
6 Gəmi rəisi onun yanına gəlib dedi: «Sən nə yatırsan? Qalx, öz allahını çağır.
Bəlkə sənin allahın bizi yada salar və biz məhv olmarıq».
7 Gəmiçilər bir-birlərinə dedi: «Gəlin püşk ataq, görək kimə görə bu bəla
başımıza gəldi?» Püşk atdılar və püşk Yunusa düşdü. 8 O zaman Yunusdan
soruşdular: «Bizə de, başımıza gələn bu bəla kimə görədir? Sənin sənətin nədir?
Haradan gəlirsən? Vətənin haradır? Hansı xalqdansan?» 9 Yunus cavab
verdi: «Mən İbraniyəm. Dənizi və torpağı yaradan göylərin Allahı Rəbdən
qorxuram». 10 Onlar çox qorxdu və dedi: «Sən bunu nə üçün etdin?» Çünki
Yunusun Rəbdən uzaqlaşmaq üçün qaçdığını bilirdilər, bunu onlara özü nəql
etmişdi.
11 Dəniz get-gedə coşduğuna görə onlar Yunusdan soruşdular: «Sənin lə nə
edək ki, dəniz qarşımızda sakitləşsin?» 12 Yunus onlara dedi: «Məni götürüb
dənizə atın, onda dəniz qarşınızda sakitləşər, çünki bilirəm, bu böyük fırtına
mənə görə baş verib». 13 Lakin gəmiçilər sahilə yan almaq üçün səylə avar
çəkməyə başladı, amma bacarmadı. Ona görə ki dəniz onlara qarşı get-
gedə coşurdu. 14 O zaman onlar Rəbbə fəryad edərək dedilər: «Ya Rəbb,

* **1:1** 2Pad. 14:25

Sənə yalvarırıq, qoyma bu adamın canından ötrü məhv olaq. Günahsız qan
üstümüzdə qalmasın! Çünki Sən, ya Rəbb, Öz istədiyini etmisən». 15 Onlar
Yunusu götürüb dənizə atdı və dənizdəki fırtına yatdı. 16 Onda adamlar
Rəbdən bərk qorxdu və Rəbbə qurban təqdim edərək əhd etdi.
17 * Yunusu udmaq üçün Rəbb böyük bir balıq yetirdi və Yunus üç gün-üç
gecə balığın qarnında qaldı.

2

Yunusun tövbəsi və xilası

1 Yunus balığın qarnından Allahı Rəbbə dua edib dedi:

2 «Əzab içində Rəbbi çağırdım,
O mənə cavab verdi.
Ölülər diyarının bağrından fəryad etdim,
Sən mənim səsimi eşitdin.
3 Sən məni dərinə, dənizin qoynuna atdın,
Məni sellər sarıdı,
Sənin bütün ləpələrin və dalğaların
Üstümdən keçdi.
4 Mən dedim: "Sənin gözlərinin önündən qovuldum",
Lakin yenə Sənin müqəddəs məbədini görəcəyəm.
5 Nəfəsim kəsilənə qədər məni sular bürüdü,
Məni dərinliklər aldı,
Başıma yosunlar sarıldı.
6 Dağların dibinə qədər endim,
Arxamca əbədilik dünya bağlandı.
Lakin, ya Rəbb Allahım, Sən canımı dərin çuxurdan çıxartdın.
7 Daxilimdə canım üzüləndə Rəbbə üz tutdum,
Mənim duam Sənə,
Sənin müqəddəs məbədinə çatdı.
8 Puç olan bütlərə səcdə edənlər
Onlara verilən lütfdən imtina edərlər.
9 Amma mən Sənə şükür nəğməsi ilə qurban gətirəcəyəm,
Əhdimi yerinə yetirəcəyəm.
Xilas Rəbdədir!»

10 Rəbb balığa əmr etdi və balıq Yunusu ağzından quruya qaytardı.

3

Nineva lıların tövbə etməsi

1 Rəbbin sözü Yunusa ikinci dəfə nazil oldu: 2 «Qalx, Ninevaya – o böyük
şəhərə get və sənə söyləyəcəyim sözləri onlara car çək». 3 Yunus Rəbbin sözünə
görə qalxıb Ninevaya getdi. Nineva Allahın nəzərində böyük şəhər idi. Oranı
üç günə gəzib-dolaşmaq olardı. 4 * Yunus şəhəri gəzməyə başlayıb bir günlük
yol getdi və car çəkərək dedi: «Qırx gündən sonra Nineva dağılacaq!»
5 Nineva lılar Allaha inandılar, oruc elan edərək böyükdən kiçiyə qədər hamı
çul geyindi. 6 Bu xəbər Nineva padşahına çatanda o, taxtından qalxaraq şahlıq
libasını əynindən çıxartdı və çul geyinib külün üstündə oturdu. 7 Padşah
özünün və əyanlarının adından buyurdu ki, Ninevada elan edib desinlər:

* **1:17** Mat. 12:40 * **3:4** Mat. 12:41; Luka 11:32

«Nə insanlar, nə heyvanlar, nə mal-qara, nə də ki qoyun-keçi heç nə
yeməsin, otlağa getməsin və su içməsin. 8 İnsanlar da, heyvanlar da çul
geyinsin və var gücləri ilə Allaha fəryad etsin. Hər kəs öz pis yolundan və
əllərinin zorakılığından dönsün. 9 Kim bilir, bəlkə Allah rəhmə gəlib, qızğın
qəzəbini bizdən döndərər və biz məhv olmarıq».
10 Allah onların işlərini, pis yoldan döndüklərini gördü. Ona görə də rəhm
edib əvvəlcə onların üstünə göndərmək istədiyi bəlanı göndərmədi.

4

Allahın Nineva lılara rəhmi

1 Bu iş Yunusun heç xoşuna gəlmədi və o hirsləndi. 2 * O, Rəbbə dua
edərək dedi: «Ya Rəbb! Mən hələ ölkəmdə ikən bunu demirdimmi? Buna
görə də mən Tarşişə qaçdım, çünki bilirdim, Sən lütfkar, rəhmli, hədsiz səbirli,
bol məhəbbətli Allahsan və rəhm edib bəla göndərməzsən. 3 İndi isə, ya
Rəbb, yalvarıram, mənim canımı al, çünki mənim üçün yaşamaqdansa, ölmək
yaxşıdır». 4 Rəbb dedi: «Hirslənməyin yaxşı işdirmi?»
5 Yunus şəhərdən çıxdı və şəhərin şərq tərəfində oturdu. Orada özünə çardaq
düzəldib kölgəsində oturdu ki, şəhərdə nə baş verəcəyini görsün. 6 Rəbb Allah
Yunusun başı üstünə qalxıb kölgə salmaq və onu pis halından qurtarmaq üçün
bir gənəgərçək bitkisi yetirdi. Yunus bu bitkiyə görə çox sevindi. 7 Lakin
ertəsi gün sübh tezdən Allah bir bitki qurdu yetirdi. Qurd bitkini içindən
yedi və bitki qurudu. 8 Günəş çıxanda Allah isti səmum küləyi yetirdi. Günəş
onun başını yandırdı və o taqətdən düşüb özü üçün ölüm diləyərək dedi:
«Mənim üçün yaşamaqdansa ölmək yaxşıdır». 9 Allah Yunusa dedi: «Məgər
sənin bu bitkiyə görə hirslənməyin yaxşı işdirmi?» O dedi: «əlbəttə, yaxşıdır,
elə hirsləndim ki, az qala öləm».
10 Onda Rəbb dedi: «Sən zəhmətini çəkmədiyin və yetişdirmədiyin, bir
gecədə bitən və bir gecədə məhv olan bitkiyə acıyırsan. 11 Bəs sağ əlini sol
əlindən ayıra bilməyən yüz iyirmi mindən çox insanın və çoxlu heyvanın
yaşadığı böyük şəhər Ninevaya Mən necə acımayım?»

* **4:2** Çıx. 34:6; Say. 14:18; Neh. 9:17; Zəb. 86:15; 103:8; 145:8; Yoel 2:13

MİKEYA
PEYĞƏMBƏRİN KİTABI

GİRİŞ

Mikeya peyğəmbər Yeşaya peyğəmbərlə bir dövrdə yaşamışdı. O, cənub padşahlığında, Yəhudanın bir kəndində anadan olmuşdu. O, Amos peyğəmbərin şimal padşahlığına çatdırdığı milli fəlakətin eyni şəkildə Yəhudanın da başına gələcəyinə əmin idi. Allah ədalətsizliyə görə xalqı cəzalandıracaqdı. Amma Amosdan fərqli olaraq Mikeyanın peyğəmbərliyində daha aydın, ümidli gələcəyin əlamətləri var. Bu hissələr xüsusilə diqqəti cəlb edir: Rəbbin bütün dünyada əmin-amanlıqla hökmranlıq etməsi (4:1-4), Davud nəslindən böyük hökmdarın gəlməsi və onun bütün millətlərə sülh gətirməsi (5:2-5a) barəsində peyğəmbərlik İsrail peyğəmbərlərinin dediklərinin ümumi nəticəsi kimi 6:8-də yekunlaşdırır:

«Ey insan, Allah sənə yaxşı olanı bildirdi;
Ədalət yaratmaqdan, məhəbbət göstərməyi sevməkdən,
İtaətkarcasına Allahınla bir yol getməkdən başqa
Rəbb səndən nə istəyir ki?»

Kitabın məzmunu:

1:1–3:12 İsrailin günahı
4:1–5:15 Rəbbin bütün dünyada əmin-amanlıqla hökm sürməsi
6:1–7:20 Rəbbin İsrailə xəbərdarlığı və ümid verməsi

Samariya və Yerusəlim üçün mərsiyə

1 * * * Yəhuda padşahları Yotam, Axaz və Xizqiyanın dövründə Samariya
və Yerusəlim barəsində Moreşetli Mikeyaya görüntü ilə Rəbbin bu sözü nazil
oldu.
2 Eşidin, ey bütün xalqlar,
Qulaq asın, yer üzü və orada yaşayanlar!
Qoy Xudavənd Rəbb sizə qarşı müqəddəs məbədindən
Şəhadət etsin.
3 Budur, Rəbb göylərdəki taxtından enir,
Yer üzünü dağların zirvəsi ilə gəzir.
4 Od yanında əriyən mum tək önündə dağlar əriyəcək,
Təpələrdən gələn sellər tək yarğanlar açacaq.

5 Bunlar Yaqub övladlarının üsyankarlığına,
İsrail xalqının günahlarına görədir.
Yaqub övladlarının üsyankarlığına görə
Axı kimdir müqəssir? Samariya deyilmi?
Yəhudanın bütpərəstliyinə görə
Axı kimdir təqsirkar? Yerusəlim deyilmi?
6 «Buna görə Mən Rəbb Samariyanı yerlə yeksan edəcəyəm,
Yerində üzümlük salınacaq.
Daşlarını dərəyə tökəcəyəm,
Təməllərini açıq qoyacağam.

---

* **1:1** 2Pad. 15:32-38; 2Saln. 27:1-7 * **1:1** 2Pad. 16:1-20; 2Saln. 28:1-27 * **1:1** 2Pad. 18:1–20:21; 2Saln. 29:1–32:33

7 Samariyanın bütün oyma bütləri parça-parça olacaq,
Məbədinə verilən hədiyyələr yandırılacaq,
Bütün heykəllərini dağıdacağam.
Axı bu hədiyyələr fahişəlik haqqı ilə yığılmışdı,*
Onlar yenə də fahişələr üçün işlədiləcək».

8 Buna görə Mən Mikeya, ağlayıb göz yaşı axıdacağam,
Ayaqyalın, lüt-üryan dolaşacağam,
Çaqqal kimi ulayacağam,
Bayquş kimi səs salacağam.
9 Samariyanın yaraları sağalmaz,
Yəhudayadək yayılıb,
Xalqımın darvazalarınadək,
Yerusəliməndək çatıb.

Düşmən Yerusəlimə yaxınlaşır

10 Bunu Qatda bildirməyin,
Önlərində ağlamayın.
Bet-Leafrada† toz-torpaqda yuvarlanın.
11 Siz ey Şafir‡ sakinləri,
Lüt-üryan, xəcalət içində əsarətə gedin!
Saananda§ yaşayanlar oradan çıxa bilməyəcək.
Bet-Esel əhli yas tutacaq,
Köməyini sizdən çəkəcək.
12 Marot** əhalisi xeyir arzulasa da,
Rəbb Yerusəlimin darvazasına bəla gətirir.
13 Ey Lakiş†† sakinləri, atlarınızı
Döyüş arabalarına qoşun
Sion qızını günaha batırdınız,
İsrailin üsyankarlığına bais oldunuz!
14 Buna görə Moreşet-Qata‡‡ cehiz verəcəksiniz,
Akziv§§ şəhəri İsrail padşahlarını aldadacaq.
15 Ey Mareşa*** sakinləri,
Rəbb üzərinizə yenə istilaçı gətirəcək,
Adullam mağarasına İsrailin adlı-sanlı adamları sığınacaq.
16 Ey Yəhuda, əziz balalarından ötrü saçını qırx,
Qoy başın kərkəs başı kimi keçəl olsun,
Çünki övladların sürgünə aparılacaq!

2

Kasıblara zülm edənlərin taleyi

1 Yatağında şər niyyətdə olanların,
Yamanlıq üçün qəsd quranların vay halına!
Onların gücü buna çatdığına görə
Ona səhər tezdən əməl edirlər!

---

* **1:7** Burada bütpərəst məbədlərində tətbiq olunan mərasim nəzərdə tutulur. † **1:10** Bet-Leafra – ibrani dilində toz evi. ‡ **1:11** Şafir – ibrani dilində xoş. § **1:11** Saanan – ibrani dilində çıxmaq. ** **1:12** Marot – ibrani dilində acı. †† **1:13** Lakiş – ibrani dilində bir dəstə at sözünə oxşayır. ‡‡ **1:14** Moreşet – ibrani dilində gəlin sözünə oxşayır. §§ **1:14** Akziv – ibrani dilində aldatmaq. *** **1:15** Mareşa – ibrani dilində istilaçı.

2 Tarlalara tamah salıb mənimsəyirlər,
Evlərə göz dikib sahib dururlar.
Ev sahibi ilə ailəsinə zülm edirlər,
Adamları mirasından məhrum edirlər!
3 Buna görə də Rəbb belə deyir:
«Bu xalqa bəla gətirməyə hazırlaşıram,
Ondan boyun qaçıra bilməyəcəksiniz.
Siz bir daha dikbaş gəzməyəcəksiniz,
Çünki pis zaman gəlir.
4 O gün sizi lağa qoyub,
Belə yanıqlı mərsiyə oxuyacaqlar:
“Biz tamam məhv olduq!
Rəbb xalqımın payını dəyişdirdi,
Onu necə məndən uzaqlaşdırdı,
Tarlamızı satqınlara payladı”.
5 Buna görə ölkə yenə püşklə bölünsə də,
Rəbbin camaatı arasında sizə pay verəcək kimsə olmayacaq».

Yalançı vaizlər

6 Adamlar deyir:
«Vəz etməyin,
Bu işlər barədə vəz etməyin,
Rüsvay olmayacağıq!»
7 Ey Yaqub nəsli, belə deyilirmi:
«Məgər Rəbbin səbri tükəndi?
O belə şeylər edərmi?»
Mənim sözlərim düzgün yolla gəzənlərin xeyrinə deyilmi?
8 Dünən xalqım idiniz,
Bu gün isə Mənə düşmən oldunuz.
Müharibədən qayıdanların,
Yoldan sakit keçənlərin
Əynindən paltarlarını alıb
Onları soyursunuz.
9 Xalqımın qadınlarını
Rahat evlərindən qovursunuz,
Uşaqlarını Mənim verdiyim bərəkətdən
Əbədilik məhrum edirsiniz.
10 Qalxın gedin,
Çünki bura istirahət yeri deyil.
Bu yer murdarlandığına görə
Dəhşətli surətdə darmadağın olacaq.
11 Əgər bir adam hiyləgər ruhla gəlib yalan vəz edib desə:
«Sənə vəz edim, şərab və başqa kefləndirici içkiniz bol olacaq»,
Bu adam xalqın vaizi olar!

Rəbbin ümid vədi

12 Ey Yaqub övladları,
Mən mütləq hamınızı bir yerə yığacağam,
İsrailin sağ qalanlarını toplayacağam.
Sizi ağıldakı qoyun-keçi kimi bir yerə yığacağam.
Otlaqdakı sürü kimi ölkəniz adamlarla dolacaq.
13 Azad edən qalxacaq,
Sağ qalanların yolunu açacaq.
Onlar darvazanı qıracaq,

Oradan keçib-çıxacaq.
Padşahları onların qabağında gedəcək,
Rəbb önlərində gedəcək.

3

Mikeya İsrail rəhbərlərini ittiham edir

1 Onda mən dedim:
«Dinləyin, ey Yaqub rəhbərləri,
Ey İsrail xalqının başçıları!
Axı siz ədalətli olmalısınız!
2 Siz ki yaxşıya nifrət edirsiniz,
Pisliyi sevirsiniz,
Xalqımın dərisini soyursunuz,
Ətini sümüklərindən qoparırsınız,
3 Siz xalqımın ətini yeyirsiniz,
Dərisini soyursunuz, sümüyünü qırırsınız.
Sanki qazanda, tavada bişirilən ət kimi
Xalqımı doğrayırsınız.
4 Gün gələcək, Rəbbə fəryad edəndə
O sizə cavab verməyəcək.
O zaman Rəbb üzünü sizdən gizlədəcək,
Çünki əməlləriniz pis olub».

5 Xalqını azdıran peyğəmbərlərə qarşı
Rəbb belə deyir:
«Yeməyiniz olanda
Sülh bəyan edirsiniz.
Sizə çörək verməyənlərə isə
Dava elan edirsiniz».
6 Buna görə sizə görüntüsüz gecə gələcək,
Qaranlıqda falçılıq edə bilməyəcəksiniz.
Peyğəmbərlər üçün günəş batacaq,
Gündüz onlar üçün zülmət olacaq.
7 Görücülər rüsvay olacaq,
Falçılar biabır olacaq,
Onların hamısı bundan utanıb susacaq,
Çünki Allahdan cavab olmayacaq.

8 Mən isə Yaqub övladlarına üsyankarlığını,
İsrailə günahını bildirmək üçün
Qüvvətlə, Rəbbin Ruhu ilə,
Ədalət və cəsarətlə qurşanıram.
9 Bunu dinləyin, ey Yaqub rəhbərləri,
Ey İsrail xalqının başçıları!
Siz ədalətə nifrət edirsiniz,
Hər cür düzlüyü əyriyə çevirirsiniz.
10 Sionu qan bahasına bina edirsiniz,
Yerusəlimi haqsızlıq üzərində tikirsiniz.
11 Rəhbərləri rüşvətlə hökm edir,
Kahinləri muzdla təlim verir,
Peyğəmbərləri falçılıq edib pul alır.
Amma Rəbbə güvənərək belə deyirlər:

«Rəbb aramızda deyilmi?
Üstümüzə bəla gəlməz».
12 * Buna görə də sizin üzünüzdən
Sion tarla kimi şumlanacaq,
Yerusəlim daş qalağına,
Məbədin tikildiyi dağ
Meşəli təpələrə çevriləcək.

4

Rəbb bütün dünyada əmin-amanlıqla hökm sürəcək (Yeş. 2:2-4)

1 Axır zamanda Rəbbin evi olan dağ
Dağların zirvəsində möhkəm duracaq,
Təpələrdən yuxarı ucalacaq.
Xalqlar ona sarı gələcək.
2 Çox millətlər gəlib deyəcək:
«Gəlin Rəbbin dağına,
Yaqubun Allahının evinə qalxaq,
Qoy Rəbb bizə Öz yollarını öyrətsin,
Biz Onun rizləri ilə gedək».
Siondan Rəbbin təlimi,
Yerusəlimdən Onun kəlamı yayılacaq.

3 * Rəbb çox xalqlar arasında hakim olacaq,
Güclü millətlər haqqında qərar çıxaracaq.
Onlar qılınclarından kotan,
Nizələrindən isə dəryaz düzəldəcək.
Millət millətə qarşı qılınc qaldırmayacaq,
Artıq dava etməyi öyrənməyəcək.
4 * Hər kəs öz meynəsinin, əncir ağacının altında əyləşəcək,
Onları qorxudan olmayacaq.
Ordular Rəbbi belə söz verdi.
5 Bütün xalqlar,
Öz allahlarının adı ilə getsələr belə,
Biz daim və əbədi
Allahımız Rəbbin adı ilə gedirik.

Rəbbin xalqı sürgündən qayıdacaq

6 «Gün gələcək» Rəbb bəyan edir,
«Mən şikəstləri yığacağam,
İncitdiyim pərən-pərən düşən xalqı
Bir yerə toplayacağam.
7 Şikəstləri sağ qalan xalq edəcəyəm,
Atılanları güclü millətə çevirəcəyəm.
Mən Rəbb onlara Sion dağından
İndidən sonsuzadək hökm edəcəyəm».

8 Sən, ey Yerusəlim, sürüyə nəzarət edən qüllə,
Sion qızının qalası,
Əvvəlki hakimiyyət sənə yenidən veriləcək,

* **3:12** Yer. 26:18 * **4:3** Yoel 3:10 * **4:4** Zək. 3:10

Yerusəlim qızının səltənəti gələcək.

9 İndi nə üçün uca səslə çağırırsan?
Niyə doğan qadın kimi ağrı çəkirsən?
Məgər sənin yanında padşah yoxdurmu?
Məsləhətçilərin həlak olubmu?
10 Ey Sion qızı, ağrıdan qovrul,
Doğan qadın kimi bərkdən qışqır,
Çünki şəhərdən çıxıb, çöldə yaşayacaqsan,
Babilə qədər gedəcəksən.
Lakin orada xilas olacaqsan,
Rəbb səni düşmənlərinin əlindən satın alacaq.

11 Amma indi çox millətlər
Sənə qarşı birləşib belə deyir:
«Qoy Sion rüsvay olub murdarlansın!
Bunu öz gözümüzlə görək!»
12 Lakin onlar Rəbbin düşüncələrini bilmir,
Məsləhətini anlamır.
Xırmanda yığılan dərzlər kimi
Rəbb onları bir yerə toplamışdır.
13 Rəbb belə deyir: «Ey Sion qızı,
Qalx, xırmandakı taxılını döy!
Səni dəmir buynuzlu buğa kimi,
Tunc dırnaqlı öküz kimi güclü edəcəyəm.
Sən çox xalqları əzəcəksən,
Onların qənimətini Mənə – Rəbbə,
Mal-dövlətini bütün yer üzünün Sahibinə həsr edəcəksən».

5

1 Ey qoşunlar qızı, indi qoşunlarını topla!
Bizi dövrəyə alıblar,
İsrail hökmdarının üzünə dəyənəklə vuracaqlar.

Gələcək kamil hökmdar

2 * Rəbb deyir:
«Ey Bet-Lexem Efrata, sən
Yəhuda nəsillərinin kiçiyi olsan da,
Mənim üçün İsrail üzərində
Hökmdar səndən çıxacaq.
Onun nəsli çox qədimlərə,
Zamanın başlanğıcına gedir».
3 Hamilə qadın doğana qədər
Rəbb Öz xalqını təslim edəcək.
İsrail övladlarının yanına
Qalan qohumları qayıdacaq.
4 Bu hökmdar Allahı Rəbbin əzəmətli adı ilə qalxacaq,
Rəbbin gücü ilə sürüsünü otaracaq.
Çünki yer üzünün qurtaracağınadək hər yerdə o böyük olacaq,
5 Xalq onun bəxş etdiyi sülhlə yaşayacaq.

* **5:2** Mat. 2:6; Yəh. 7:42

Qurtuluş və cəza

Əgər Aşşurlular ölkəmizə gələrsə,
Qalalarımıza ayaq açarlarsa,
Onlara qarşı başçılarımız –
Xalqımızdan olan çoxlu rəhbərlərimiz çıxar.
6 * Qılıncla Aşşur torpaqlarını,
Nəmrud ölkəsini viran edəcəklər.
Aşşurlular torpağımıza gələndə,
Sərhədimizi keçəndə
Bizi rəhbərlərimiz qurtaracaq.
7 Yaqub nəslinin sağ qalanları
Çoxlu xalqlar arasında
Heç kimi gözləmədən,
Bəşər övladlarından asılı olmadan
Rəbbin göndərdiyi şeh tək,
Ot üzərinə tökülən leysan kimi olacaq.
8 Yaqub nəslinin sağ qalanları
Çoxlu xalqların, millətlərin arasında
Sanki meşə heyvanları arasındakı şir,
Qoyun sürüsü arasındakı gənc aslandır.
Sürünün içinə girsə, didib dağıdar,
Heç kəs ondan qurtula bilməz.
9 Əlin düşmənlərin üzərinə qalxacaq,
Ey İsrail, yağıların məhv olacaq!

10 «Gün gələcək» Rəbb bəyan edir,
«Atlarınızı qıracağam,
Döyüş arabalarınızı yox edəcəyəm.
11 Ölkənizdəki şəhərləri darmadağın edəcəyəm,
Bütün qalalarınızı yerlə yeksan edəcəyəm.
12 Əlinizdəki cadugərliyi məhv edəcəyəm,
Sizdə gələcəyideyənlər bir daha olmayacaq.
13 Sizin bütlərinizi qıracağam,
Daş sütunlarınızı söküb-dağıdacağam.
Əllərinizlə düzəltdiyiniz əşyaya
Artıq səcdə etməyəcəksiniz.
14 Sizin Aşera bütlərinizi qırıb-dağıdacağam.
Şəhərlərinizi viran qoyacağam.
15 İtaətsiz millətlərdən qəzəblə, hiddətlə qisas alacağam».

6

Rəbbin İsrailə qarşı ittihamı

1 Rəbbin nə dediyini indi dinləyin:
«Məhkəmə qarşısında durun,
Qoy dağlar bunun şahidi olsun,
Qoy təpələr səsinizi eşitsin!
2 Ey dağlar və yerin sarsılmaz təməlləri,
Rəbbin ittihamını eşidin!
Rəbb Öz xalqını ittiham edir,
İsraili məhkəməyə verir.

* **5:6** Yar. 10:8-11

3 Ey xalqım, nə etmişəm sənə?
Nə ilə yormuşam səni?
Mənə cavab ver!
4 * * Səni Misir torpağından çıxaran,
Kölәlik diyarından sizi satın alan,
Musanı, Harunu, Məryəmi,
Sənin qabağına göndərən Mən oldum.
5 * * Ey xalqım, sənə qarşı
Moav padşahı Balaqın niyyətlərini,
Beor oğlu Bilamın ona nə cavab verdiyini xatırla,
Şittimdən Qilqala gedəndə yolda nə baş verdiyini xatırla ki,
Rəbbin sənə göstərdiyi sədaqətini biləsən».

Rəbbin adamlardan istəyi

6 Rəbbin hüzuruna nə ilə gedim?
Uca Allaha necə səcdə edim?
Önünə yandırma qurbanları ilə –
Birillik danalarla çıxımmı?
7 Minlərlə qoç qurbanı,
Zeytun yağının on minlərlə seli Rəbbin xoşuna gələrmi?
Üsyankarlığıma görə ilk oğlumu,
Günahım üçün öz övladımı verimmi?
8 Ey insan, Allah sənə yaxşı olanı bildirdi;
Ədalət yaratmaqdan, məhəbbət göstərməyi sevməkdən,
İtaətkarcasına Allahınla bir yol getməkdən başqa
Rəbb səndən nə istəyir ki?

9 Rəbbin səsi şəhərə nida edir,
Onun adından qorxmaq hikmətdir.
«Ey şəhərdə toplanan camaat, eşidin!
Ey şəhər sakinləri, dinləyin!
10 Məgər pislərin evindəki haram mal-dövlətdən,
Lənətli əskik ölçülərdən xəbərim yoxdur?
11 Saxta tərəzi və aldadıcı çəki daşlarından
İstifadə edəni haqlı sayarammı?
12 Şəhərin varlıları zorakılıq edir,
Sakinləri adamları aldadır –
Yalanla nəfəs alır.
13 Buna görə Mən sizi vurmağa,
Günahlarınıza görə əzab verməyə başladım.
14 Yeyəcəksiniz, amma doymayacaqsınız,
Qarınlarınız boş qalacaq.
Sərvət yığacaqsınız, amma saxlamayacaqsınız,
Qılıncla topladığınızı məhv edəcəyəm.
15 Siz əkəcəksiniz, amma biçməyəcəksiniz,
Zeytun sıxacaqsınız, yağından ətir düzəltməyəcəksiniz,
Üzüm sıxacaqsınız, şərab içməyəcəksiniz.
16 * * Axı padşah Omrinin qaydalarına riayət etmisiniz,
Axav sülaləsinin adətlərinə uymusunuz,

* **6:4** Çıx. 12:50-51 * **6:4** Çıx. 4:10-16; 15:20 * **6:5** Say. 22:2–24:25 * **6:5** Yeşua 3:1–4:19
* **6:16** 1Pad. 16:23-28 * **6:16** 1Pad. 16:29-34; 21:25-26

Onların məsləhətinə görə getmisiniz,
Buna görə də sizi viranəliyə döndərəcəyəm,
Sakinlərinizi rişxənd hədəfinə çevirəcəyəm,
Xalqım olduğunuz üçün rüsvay ediləcəksiniz».

7

Mikeyanın mərsiyəsi

1 Vay halıma!
Mən bir adama bənzəyirəm ki,
Yay mövsümündən sonra
Meyvəsi tamam yığılmış,
Tənəkləri təmizlənmiş,
Nə üzüm salxımı,
Nə də könlü istəyən bir dənə əncir yeməyə qalıb.
2 Ölkədə Allaha sadiq adam qalmadı,
İnsanlar arasında doğru adam tükəndi.
Hamı qan tökmək üçün pusquda durur,
Qardaş qardaşa tələ qurur.
3 Pis işlərə əlləri zirək olur,
Rəislər, hakimlər rüşvət tələb edir,
Dövlətlilər istədiklərini edir,
Hamısı hiylə ilə iş görür.
4 Bunların ən yaxşısı tikandan dəyərsizdir,
Ən salehi də alaq otundan pisdir.
Peyğəmbərlərin xəbərdarlıq etdiyi kimi
Cəza günü gəldi.
İndi siz çaşbaş qalmısınız.
5 Qonşunuza inanmayın,
Dostunuza bel bağlamayın,
Hətta qoynunuzda yatan arvadınızdan belə,
Ağzınızı möhkəm saxlayın.
6 * Çünki oğul atasına xor baxır,
Qız anasına, gəlin də qayınanasına qarşı qalxır.
İnsanın düşməni öz ev əhli olub.
7 Mən isə Rəbbə baxacağam,
Məni xilas edən Allahı gözləyəcəyəm.
O məni xilas edəcək,
Allahım məni eşidəcək.

Qurtuluş yolu

8 Halıma sevinmə, ey düşmənim!
Mən yıxılsam da, qalxacağam.
Qaranlıqda olsam da,
Rəbb mənim nurum olacaq!
9 Mənə bəraət qazandırıb
Hökmünü icra edənə qədər
Rəbbin qəzəbinə dözəcəyəm,
Çünki Ona qarşı günah işlətdim.
O sonra məni işığa çıxaracaq,
Onun salehliyini görəcəyəm.
10 Düşmənim bunu görüb xəcalət çəkəcək.

---

* **7:6** Mat. 10:35-36; Luka 12:53

O mənə demişdi:
«Allahın Rəbb haradadır?»
Bu düşmənin məğlubiyyətini görəcəyəm,
O, küçələrdə palçıq kimi tapdalanacaq.

11 Ey Yerusəlim, divarlarının bərpa günü yaxınlaşır,
O gün sərhədlərin genişlənəcək.
12 O gün xalqın Aşşurdan,
Misir şəhərlərindən,
Misirdən Fərat çayına qədər uzanan torpaqlardan,
Dənizdən dənizədək, dağdan dağadək,
Sənin yanına qayıdacaq.
13 Lakin sakinlərinin əməllərinə görə
Yer üzü viran olacaq.

Rəbbin İsrailə məhəbbəti

14 Ya Rəbb, mirasın olan sürünü –
Öz xalqını çomağınla otar.
O, çöldə indi tənha qalır,
Ətrafında isə yaxşı otlaq var.
Qoy keçmiş günlərdəki kimi
Başan və Gileadda otlasınlar.

15 «Misirdən çıxdığın günlərdəki kimi
Sizə möcüzələr göstərəcəyəm».

16 Millətlər bunu görəcək,
Öz qüvvətlərinə görə utanacaq.
Əlləri ilə ağızlarını yumacaq,
Qulaqları kar olacaq.
17 İlan kimi torpağı yalayacaq,
Əsə-əsə yuvalarından sürünənlər kimi çıxacaq.
Ey Allahımız Rəbb, onlar Səndən qorxub
Dəhşət içində Sənə tərəf dönəcək.

18 Sağ qalan xalqının cəzasını aradan götürən,
Üsyankarlığını bağışlayan
Sənin kimi Allah varmı?
Qəzəbini əbədi saxlamazsan,
Çünki məhəbbət göstərməyi xoşlayırsan.
19 Yenə bizə rəhm edib şər əməllərimizi siləcəksən,
Bütün günahlarımızı
Dənizin dərinliklərinə atacaqsan.
20 Qədim zamanda atalarımıza and içdiyin kimi
Yaqub nəslinə sədaqətini,
İbrahim övladlarına məhəbbətini göstərəcəksən.

NAHUM
PEYĞƏMBƏRİN KİTABI
GİRİŞ

«Nahum» Kitabı İsraillilərin qüdrətli düşməni olan Aşşurun paytaxtı Ninevanın süqutunu əvvəlcədən bildirən kitabdır. Miladdan əvvəl 614-cü ildə baş vermiş Ninevanın süqutu qəddar və təkəbbürlü millətin üzərində Allahın məhkəməsi kimi qiymətləndirilir.

Kitabın məzmunu:

1:1-15 Rəbbin Ninevadan aldığı qisas
2:1–3:19 Ninevanın dağılması

1 * Bu, Nineva haqqındakı xəbərdarlıq, Elqoşlu Nahumun görüntülərindən ibarət kitabdır.

Rəbbin Ninevadan aldığı qisas

2 Rəbb qısqancdır, qisas alan Allahdır,
İntiqam alır, qəzəblə doludur,
Düşmənlərindən qisas alır,
Yağılarına qarşı qəzəblidir.
3 Rəbb hədsiz səbirlidir, qüdrətlidir,
Təqsirkarı əsla cəzasız qoymaz,
Onun yolu qasırğadadır, fırtınadadır,
Buludlar ayaqlarının tozudur,
4 Dənizə əmr edib onu qurudar,
Bütün çayların sularını da qurudar,
Başan və Karmel meşələri saralır,
Livanın gül-çiçəyi solur.
5 Rəbbin hüzurundan dağlar titrəyir,
Təpələr əriyir,
Yer üzü Rəbbin önündə sarsılır,
Dünya və onun sakinləri lərzəyə gəlir.
6 Onun qəzəbinə qarşı kim dura bilər?
Qızğın hiddətinə kim tab gətirər?
Rəbbin qeyzi od kimi tökülər,
Qarşısında qayalar dağılar.
7 Rəbb xeyirxahdır, dar gündə sığınacaqdır,
Ona güvənənləri tanıyır.
8 Lakin O, Ninevanın olduğu yeri
Azğın sellərlə məhv edəcək.
Düşmənlərini zülmətə salacaq.

9 Rəbbə qarşı nə qəsd etsələr,
O hər şeyə son qoyacaq,
Onlardan bir daha bəla çıxmaz.
10 Tikanlar kimi bir-birinə dolaşmışlar,
Əyyaşlar kimi sərxoş olmuşlar,
Quru küləş tək tamamilə yanacaqlar.
11 Ey Nineva, Rəbbə qarşı pislik düşünən

* **1:1** Yeş. 10:5-34; 14:24-27; Sef. 2:13-15

Şər məsləhətçini sən yetirdin!
12 Rəbb belə deyir:
«Aşşurlular çox və güclü olsa da,
Yenə məhv olub gedəcək.
Ey xalqım İsrail, sənə çox əzab vermişəm,
Səni bir daha incitmərəm.
13 İndi boyunduruğunu parçalayıb,
Qandallarını qıracağam».

14 Ey Nineva, Rəbb sənin haqqında
Belə əmr verib:
«Artıq övladların olmayacaq, adını daşımayacaq,
Allahlarının məbədindən
Oyma bütləri, tökmə bütləri məhv edəcəyəm.
Qəbir qazacağam sənə, çünki alçaqsan!
15 * Budur, müjdə gətirənin
Ayaqları dağlar aşır, gəlir,
Sülh xəbəri gətirir.
Ey Yəhuda, bayramlarını keçir,
Əhdlərini yerinə yetir!
O pis millətin ayağı ölkəndən artıq keçməyəcək,
Çünki tamamilə məhv oldu».

2

Ninevanın dağılması

1 Ey Nineva, hələk edən qüvvə qarşına çıxdı,
İstehkamını qoru, yolunu qoru,
Belini möhkəm qurşa,
Bütün gücünü topla!

2 Rəbb Yaqub nəslini
İsrailin əvvəlki əzəmətinə qaytaracaq.
Hərçənd quldurlar onu viran etdi,
Tənəklərini dağıtdı.

3 İgidlərin qalxanları qıpqırmızıdır,
Cəngavərlərin libasları al rəngdədir.
Onlar hazır olan gün
Döyüş arabalarının dəmirləri necə də parıldayır,
Şam ağacından nizələr havada oynayır!
4 Döyüş arabaları küçələrdən dəlicəsinə qaçır,
Meydanlarda ora-bura yüyürür,
Məşəllər kimi parıldayır,
Şimşək kimi cəld qaçır.
5 Nineva padşahı seçmə əsgərlərini toplayır,
Amma onlar yolda büdrəyir.
Düşmən orduları şəhər divarına tərəf qaçır,
Qalxanlarını qaldırıb sipər qurur.
6 Çayların suyunu saxlayan bəndlər açıldı,
Sarayı dəhşət bürüdü.

* **1:15** Yeş. 52:7

7 Mələkəni lüt-üryan aparırlar,
Kənizləri qumru kimi inləyib
Sinələrinə vurur.
8 Qədimdən bəri Nineva
Sulu hovuz kimi idi,
İndi isə sular axıb gedir,
Onlara «Dayanın, dayanın!» deyirlər,
Amma geri dönən yoxdur.
9 Gümüşü talan edin, qızılı oğurlayın,
Sərvətlərin sonu yoxdur,
Bol miqdarda qiymətli əşyalar var.

10 * Nineva viran oldu, dağıldı, xaraba qaldı!
Sakinlərinin ürəyi əsir, dizləri taqətdən düşür.
Hamının bədənləri titrəyir, üzləri solur!
11 Nə oldu aslanlar yuvasına?
Gənc aslanların bəsləndiyi,
Şirlə dişisinin və balalarının qorxusuz gəzdiyi yerə nə oldu?
12 Aslan öz balalarına kifayət qədər şikar ovladı,
Dişisi üçün ovunu boğazladı,
Mağarasını ovladığı heyvanlarla,
Yuvasını şikarla doldurdu.

13 Ordular Rəbbi bəyan edir:
«Mən sizin əleyhinizəyəm,
Döyüş arabalarınızı tüstüdə yandıracağam,
Gənc aslanlarını qılınc yeyəcək,
Yer üzündən şikarını kəsəcəyəm,
Qasidlərinin səsi daha eşidilməyəcək».

3

1 Qanlı şəhərin vay halına!
O yalan və soyğunçuluqla doludur,
Orada quldurluğun ardı kəsilmir!
2 Qamçı səsi, təkərlər gurultusu,
Çapan atların, yırğalanan döyüş arabalarının səsası!
3 Süvarilər hücum edir, qılınclar parıldayır,
Nizələr bərq vurur, ölənlər yığın-yığın,
Cəsədlərin sayı yox,
İnsanların ayağı meyitlərə dolaşır!
4 Millətləri fahişəliyi ilə,
Xalqları cadugərliyi ilə satan, cazibəli,
Cadugərlikdə mahir fahişə – Ninevanın
Hədsiz əxlaqsızlığına görə
Bunlar baş verdi.

5 Ordular Rəbbi bəyan edir:
«Ey Nineva, Mən sənin əleyhinəyəm!
Paltarının ətəyini üzünə qaldıracağam,
Çılpaqlığını millətlərə göstərəcəyəm,

* **2:10** Yoel 2:6

Ayıbını ölkələrə açacağam.
6 Üstünə iyrənc şeyləri atacağam,
Səni rüsvay edəcəyəm,
Tamaşaya qoyacağam!
7 Səni görənlərin hamısı səndən qaçıb
Belə deyəcək:
“Nineva viran qaldı!
Onun üçün kim ağlayacaq?”
Haradan sənə təsəlli verənləri tapım?»

8 Axı sənin No-Ammondan * nəyin artıqdır?
O şəhər çaylar arasında yerləşib
Sularla əhatə olunmuşdu,
Sipəri dəniz,
Qala divarı isə Nil çayı idi.
9 Kuş və Misir onun sonsuz qüvvəti idi,
Put və Liviya da köməkçiləri idi.

10 Lakin əsir aparıldı, sürgün oldu,
Övladları parça-parça doğrandı,
Hər küçə başına atıldı,
Adlı-sanlı adamları üçün püşk atdılar,
Əyanlarını qandallara saldılar.
11 Sən də, ey Nineva, sərxoş olacaqsan,
Mat-məəttəl qalacaqsan,
Düşmənlərin əlindən pənahgah axtaracaqsan.

12 Bütün istehkamların
Əncir ağacının ilk yetişən meyvələri kimidir,
Silkələnəndə yeyənin ağzına düşür.
13 Budur, əsgərlərin qadın kimidir,
Ölkənin darvazaları düşmənlərin üzünə taybatay açılıb.
Qapı rəzələrini od yeyib.

14 Mühasirə vaxtı üçün özünə su çək,
Qalalarını möhkəmləndir,
Çamıra gir, palçığı tapda,
Kərpic kəsmək üçün qəlib götür!
15 Orada od səni yeyib-qurtaracaq,
Qılınc səni kəsib-qıracaq,
Çəyirtkələrin yedikləri əkin kimi yox olacaqsan.
Sayını çəyirtkə kimi artır,
Özünü qaynaşan çəyirtkə kimi çoxalt!
16 Tacirlərinin sayı
Göylərdəki ulduzlardan çoxdur,
Amma düşmənlərin
Çəyirtkə kimi ölkəni talan edib uçacaq.
17 Gözətçilərin çəyirtkə kimi,
Məmurların çəyirtkə sürüsü kimidir –
Soyuq gündə çəpərlərə yerləşir,

* **3:8** No-Ammon – qədim Misirin paytaxt şəhərlərindən biri.

Gün doğanda uçub gedir,
Getdikləri yer bilinmir.

18 Ey Aşşur padşahı,
Əyanların ölüm yuxusuna gedib,
Adlı-sanlı adamların yatıb.
Xalqın dağlara səpələnib,
Onları bir yerə yığan yoxdur.
19 Dərdinə dərman yoxdur, yaraların sağalmaz.
Barəndə xəbər eşidənlər sevinib əl çalır.
Axı sənin bu sonsuz pisliyin kimə dəyməyib?

HABAQQUQ
PEYĞƏMBƏRİN KİTABI
GİRİŞ

«Habaqquq» Kitabı miladdan əvvəl VII əsrin axırına – Babillilərin hökmranlıq etdiyi dövrə aiddir.

Bu qəddar xalqın törətdiyi zorakılıqdan narahat olan peyğəmbər Rəbbə sual verir:

«Pis özündən daha salehin başını yeyəndə
Axı niyə susursan?» (1:13).

Rəbb buna belə cavab verir:

«Budur, məğrurların niyyətləri düzgün deyil,
Amma saleh adam imanı ilə yaşayacaq» (2:4).

Kitabın qalan hissəsi pis adamların dəhşətli aqibətindən xəbər verir və Allahın böyüklüyünü izzətləndirən, Habaqqugun güclü imanını bəyan edən şairanə ilahi ilə bitir.

Kitabın məzmunu

1:1–2:5 Habaqqugun şikayəti və Rəbbin cavabı
2:6-20 Pis adamların aqibəti
3:1-19 Habaqqugun duası

1 Habaqquq peyğəmbərə görüntü ilə nazil olan xəbərdarlıq.

Habaqqugun şikayəti

2 Ya Rəbb, nə vaxta qədər Səni imdada çağıracağam?
Sənsə eşitmirsən.
«Zorakılıq var!» deyə Sənə fəryad edirəm,
Lakin bizi qurtarmırsan.
3 Niyə mənə şər göstərirsən,
Özün də haqsızlığa baxırsan?
Hara nəzər salsam,
Orada soyğunçuluq və zorakılıq var,
Davaların, çəkişmələrin sonu yoxdur.
4 Buna görə qanun qüvvədən düşdü,
Ədalətə üstünlük verilmir.
Pis adamlar salehləri dövrəyə alır,
Ona görə ədalət təhrif olunur.

Rəbbin cavabı

5 * Baxın o biri millətlərə,
Gördüklərinizə təəccüblənərək mat qalın.
Sizin vaxtınızda elə işlər görəcəyəm ki,
Bunu sizə danışsalar, inanmazsınız.
6 * Budur, Mən amansız və qəddar milləti –
Dünyanın dörd tərəfinə yüyürən,
Özgə məskənləri zəbt edən
Xaldeyliləri qaldırıram.
7 Onlar dəhşətli və qorxuncdur,
Ədalət və şərəf yalnız onlar deyəndir.

* **1:5** Həv. 13:40-41 * **1:6** 2Pad. 24:2

8 Atları bəbirdən çevik,
Özləri isə ac qurddan daha azğındır,
Süvariləri yeri deşərək uzaqdan gəlir,
Şikarını yeməyə cuman qartal kimi şığıyır.
9 Onların hamısı zorakılıq üçün gəlir,
Hamısı bir nəfər kimi irəliyə üz tutur,
Əsirləri qum kimi yığırlar.
10 Padşahlara rişxənd edirlər,
Hökmdarlara gülürlər.
Hər qalalı şəhərə lağ edirlər,
Oraya torpaq qalağı töküb ələ keçirirlər.
11 Onlar yel kimi keçib-gedir.
Qüvvələrini özlərinə allah edən bu adamlar
Təqsirkar sayılacaq.

Habaqquq yenə də Rəbbə şikayət edir

12 Əzəldən bəri var olan Sən deyilsənmi?
Ya Rəbb, Allahım, Müqəddəs Olanım,
Biz ölməyəcəyik.
Ya Rəbb, məhkum etmək üçün onları təyin etdin.
Ey Qayamız, bizi cəzalandırma hökmünü onlara verdin.
13 Sənin gözlərin çox təmizdir,
Şəri görən gözün yoxdur,
Pis əməllərə dözə bilmirsən.
Bəs xəyanətkarlara necə baxa bilirsən?
Pis özündən daha salehin başını yeyəndə
Axı niyə susursan?
14 Sən insanları sanki dəniz balıqlarına,
Başçıları olmayan sürünən canlılara çevirdin.
15 O onların hamısını qarmaqla çəkir,
Torla çıxarır, ağlarına* yığır,
Buna sevinib-şadlanır.
16 Buna görə torları üçün qurban kəsir,
Ağları üçün buxur yandırır,
Axı o bu torlarla
Bol və ləzzətli yemək əldə edir.
17 Torunu durmadan boşaltmağa,
Millətləri amansızcasına qırmağa davam edəcəkmi?

2

1 Keşiyimdə duracağam,
Gözətçi qülləsində dayanacağam.
Baxım Rəbb mənə nə deyəcək,
Görüm şikayətlərimə nə cavab verəcək?

Rəbbin cavabı

2 Rəbb mənə belə cavab verdi:
«Görüntünü yaz, lövhələrdə açıqla ki,
Qoy hər kəs tez onu oxuya bilsin.
3 * Çünki bu görüntü müəyyən vaxt üçündür,
Başa çatmağa tələsir və yalan deyil.

* **1:15** Ağ – torun bir növü. * **2:3** Rom. 1:17; Qal. 3:11; İbr. 10:37-38

Gecikmiş kimi görünsə də, gözləyin,
Hökmən gələcək, gecikməyəcək.
4 Bax, bu adam məğrurdur, köksündəki ürəyi düz deyil,
Amma saleh adam imanı ilə yaşayacaq.
5 Həm də bu məğruru şərab aldadır,
Bu təkəbbürlü adam sakit durmaz,
Acgözlüyünü ölülər diyarı kimi genişləndirir,
Ölüm kimi heç doymaz.
Bütün millətləri özü üçün toplayar,
Bütün xalqları özü üçün əsir alar.

Xaldeylilərin sonrakı aqibəti

6 Amma bütün bu əsir alınanlar
Onu lağa qoyacaqlar,
İstehzalı müəmmalarla deyəcəklər:
"Özünə aid olmayanı ələ keçirənin,
Xərac alıb varlananın vay halına!
Bu nə vaxta qədər davam edəcək?"
7 Sənə xərac verənlər bir gün
Qəflətən qiyam etməzmi?
Oyanıb sizi qorxutmazmı?
Budur, o vaxt onlara qənimət olacaqsan.
8 Bir çox milləti soyduğun üçün
Xalqlardan sağ qalanlar səni də soyacaq.
Çünki insan qanı tökdün,
Ölkələrə və şəhərlərə,
Orada yaşayan hər kəsə zorakılıq etdin.

9 Evini haram qazancla dolduranın,
Fəlakətdən qaçmaq üçün
Yuvasını yüksək yerdə quranın vay halına!
10 Sən çox xalqları qırmaqla
Öz evini rüsvay etdin,
Öz həyatına günah gətirdin!
11 Belə ki divar daşları bu barədə fəryad qoparacaq,
Taxta tirlər əks-səda verəcək!

12 Şəhəri qanlarla tikənin,
Kəndi haqsızlıqla quranın vay halına!
13 Xalqlar odda yandırılmaq üçün zəhmət çəkir,
Ümmətlər boş yerə özünü yorur.
Bu, Ordular Rəbbindən deyilmi?
14 * Çünki sular dənizi bürüdüyü kimi
Dünya Rəbbin izzətinin biliyi ilə doldurulacaq.

15 Qonşuların çılpaq bədənlərinə tamaşa etmək üçün
Onlara şərab içirdib sərxoş edənin,
İçkiyə zəhrimar qatanın vay halına!
16 Hörmət əvəzinə xəcalətlə doyacaqsan,
Sən də iç, çılpaqlığını göstər;

* **2:14** Yeş. 11:9

Rəbbin sağ əlindəki cam
Sənin üzərində fırlanacaq.
Rüsvayçılıq hörmətin üzərinə gələcək.
17 Livanda etdiyin zorakılıq öz başına gələcək,
Heyvanların qırğını səni dəhşətə gətirəcək;
Çünki insan qanı tökdün,
Ölkələrə və şəhərlərə,
Orada yaşayan hər kəsə zorakılıq etdin.

18 Sənətkarın oyduğu yonma ya tökmə bütün
Yalan öyrətməkdən başqa nə xeyri var?
Bütü düzəldən sənətkar öz işinə güvənir,
Amma onun düzəltdiyi
Dilsiz bütdən başqa nədir ki?
19 Taxtaya “Oyan!”, dilsiz daşa “Qalx!”
Deyən insanın vay halına!
Büt yol göstərə bilərmi?
Budur o, qızılla, gümüşlə örtülüb,
Daxilində isə həyat nəfəsi yoxdur.

20 Lakin Rəbb müqəddəs məbədindədir,
Qoy bütün dünya Onun önündə sussun!»

3

Habaqququn duası

1 Peyğəmbər Habaqququn duası,
Şiqqayonlar * kökü üstündə.

2 Ya Rəbb, Sənin şöhrətin haqqında eşitdim,
Ya Rəbb, gördüyün işlərə görə qorxdum.
Bizim vaxtımızda da eyni işlər gör,
Bizim dövrümüzdə bunları bildir!
Qəzəblənəndə mərhəmətini xatırla!

3 Allah Temandan,
Müqəddəs Olan Paran dağından gəldi.
Sela†
Ehtişamı göyü bürüdü,
Yer üzü Ona edilən həmd-sənalarla doldu.
4 Cah-calalı günəş tək parıldayır,
Əlindən nur tökülür,
Qüdrəti əlində gizli saxlanılıb.
5 Vəba Onun önündə gedir,
Ölümcül xəstəlik arxasınca gəlir.
6 O durdu, yeri tərpətdi,
Baxdı, millətləri sarsıtdı,
Qədim dağlar dağıldı,
Əzəldən qalan təpələr ona baş əydi.
Allahın yolu əbədidir.

* **3:1** Şiqqayonlar – fərz edilir ki, bu bir musiqi terminidir. † **3:3** Sela – fərz edilir ki, bu bir musiqi terminidir.

7 Gördüm ki, Kuşan çadırları əziyyət altındadır,
Midyan çadırlarının pərdələri lərzəyə gəldi.

8 Ya Rəbb, məgər Sən
Çaylara qarşı qəzəblənmisən?
Acığın irmaqlara qarşıdırmı?
Yoxsa dənizə qarşı hiddətlənmisən?
Axı atlarına, müzəffər döyüş arabalarına minmisən?
9 Yayını açdın,
Oxdanını oxlarla doldurdun.
Sela
Yer üzünü çaylarla yardın.

10 Səni görüb dağlar lərzəyə gəldi,
Sellər hər yanı süpürüb axdı,
Dərinliklər gurladı, dalğalar qalxdı.
11 Uçan oxlarının qığılcımından,
İşıldayan nizənin parıltısından
Günəş və ay yerlərində durdu.
12 Yer üzündə qəzəb içində gəzdin,
Millətləri hiddətlə tapdaladın.
13 Sən Öz xalqının qurtulması üçün,
Məsh etdiyinin xilası üçün çıxdın,
Şər nəslin başçısını əzdin,
Təpədən dırnağa qədər onu soydun.
Sela
14 Cəngavərləri fırtına tək
Bizi dağıtmağa gələndə
Onların başını öz nizələri ilə deşdin.
Onlar gizlənən zavallıları
Məhv edənlər kimi sevinərdi.
15 Sən Öz atlarınla dənizi tapdaladın,
Coşğun suları köpüklətdin.

16 Eşitdim və varlığım lərzəyə gəldi,
Səsindən dodaqlarım əsdi.
Çürüklük sümüklərimə girdi,
Dizlərim titrədi.
Amma bizə hücum edən xalqın
Fəlakətə düşdüyü günü səbirlə gözləyəcəyəm.
17 Əncir ağacı tumurcuqlanmasa da,
Meynələr bar gətirməsə də,
Zeytun ağaclarına çəkdiyim zəhmət boşa çıxsa da,
Tarlalar məhsul yetişdirməsə də,
Qoyun-keçi ağıllarda,
Mal-qara tövlələrdə yox olsa da,
18 Mən yenə Rəbdə sevinc tapacağam.
Xilasımın Allahı ilə şadlıqdan coşacağam!

19 * Xudavənd Rəbb mənim qüvvətimdir,
Ayaqlarımı marallar kimi çevik edir,

* **3:19** 2Şam. 22:34; Zəb. 18:33

Zirvələrimdə məni gəzdirir.

Musiqi rəhbəri üçün: simli alətlərin müşayiəti ilə.

SEFANYA
PEYĞƏMBƏRİN KİTABI

GİRİŞ

Sefanya peyğəmbər miladdan əvvəl VII əsrin 2-ci yarısında, ehtimala görə padşah Yoşiyanın 621-ci ildə etdiyi dini islahatlardan əvvəlki illərdə fəaliyyət göstərmişdir. Kitaba məlum olan peyğəmbərlik mövzuları daxildir: bütlərə ibadət etməsinə görə Yəhudanın üzərinə cəza və dağılma günü gələcək. Rəbb həmçinin başqa millətləri cəzalandıracaq. Yerusəlim də məhkum olacaq, lakin müəyyən vaxt bərpa olunacaq və orada həlim və saleh xalq yaşayacaq.

Kitabın məzmunu:

1:1–2:3 Rəbbin məhkəmə günü
2:4-15 Rəbbin millətlərə cəzası
3:1-20 Yerusəlimin gələcəyi

1 * Yəhuda padşahı Amon oğlu Yoşiyanın hökm etdiyi dövrdə Xizqiya oğlu Amarya oğlu Gedalya oğlu Kuşi oğlu Sefanyaya Rəbbin sözü nazil oldu.

Rəbbin məhkəmə günü

2 Rəbb belə bəyan edir:
«Yer üzündən hər şeyi silib-süpürəcəyəm».
3 Budur, Rəbb belə bəyan edir:
«İnsanları, heyvanları,
Göydəki quşları, dənizdəki balıqları,
Pis adamları ilə
Şər üçün qurulan tələlərini
Silib-süpürəcəyəm,
İnsanı yer üzündən yox edəcəyəm.

4 Əlimi uzadıb Yəhuda və Yerusəlim sakinlərinin
Hamısını cəzalandıracağam,
Baal bütlərinə ibadətin qalıqlarını,
Kahinlərlə bütpərəst din xadimlərinin adlarını da buradan silib atacağam.
5 Damlarda göy cisimlərinə səcdə edənləri,
Həm Rəbbin adına, həm də Milkom bütü adına
And içib səcdə edənləri,
6 Rəbbin yolundan dönənləri,
Rəbbə müraciət etməyənləri,
Rəbdən məsləhət almayanları
Buradan yox edəcəyəm».

7 Susun Xudavənd Rəbbin qarşısında,
Çünki Onun günü yaxınlaşır,
Rəbb qurban hazırlayıb, qonaqlarını dəvət edib.
8 Rəbb deyir: «O qurban günü əmirləri, şahzadələri,
Əcnəbi dəbi ilə geyinənləri cəzalandıracağam.
9 O gün kandarından tullanıb keçənləri,
Öz ağalarının evlərini zorakılıq və hiylə ilə
Dolduranları cəzalandıracağam».

---

* **1:1** 2Pad. 22:1–23:30; 2Saln. 34:1–35:27

10 Rəbb bəyan edir:
«O gün Yerusəlimdə Balıqlar darvazasından fəğan səsi,
İkinci Məhəllədən fəryadlar,
Təpələrdən isə böyük gurultu eşidiləcək».
11 Ey bazar məhəlləsinin sakinləri, nalə çəkin!
Bütün tacirləriniz məhv olacaq,
Tərəzidə gümüş çəkənləriniz qırılacaq.

12 O zaman Yerusəlimin hər tərəfini
Çıraqlarla axtaracağam,
Firavan yaşayan qayğısızları, *
Ürəklərində
«Rəbb nə yaxşılıq, nə də pislik –
Heç nə etməz»
Deyənləri cəzalandıracağam.
13 Var-dövlətləri talan olacaq,
Evləri xaraba qalacaq,
Tikdikləri evlərdə yaşamayacaqlar,
Onlar saldıqları üzümlüklərin
Şərablarını içməyəcəklər.

14 Rəbbin möhtəşəm günü yaxınlaşır,
Yaxınlaşır, tez gələcək.
Rəbbin günündə fəryad səsi çıxacaq,
İgid adam belə, fəryad edəcək.
15 * O gün qəzəb günüdür:
Hər tərəfi
Əziyyət və məşəqqətin,
Viran və talanın,
Qaranlıq və zülmətin,
Qara buludların bürüdüyü gündür!
16 O gün istehkamlı şəhərlərə,
Hündür künc qüllələrinə qarşı
Döyüş üçün çalınan şeypurların,
Döyüş nərələrinin səsləndiyi gündür!

17 Rəbb deyir:
«Adamlara elə bəla göndərəcəyəm ki,
Kor kimi hara gedəcəklərini bilməyəcəklər,
Çünki Mən Rəbbə qarşı günah ediblər.
Qanları su kimi axacaq, †
Bədənləri yerdə çürüyüb peyin olacaq».
18 Rəbbin qəzəb günündə
Qızıl-gümüşləri
Onları qurtara bilməyəcək,
Onun qısqanc qəzəbinin alovunda
Bütün ölkə yanıb yox olacaq,
Çünki O, bir anda ölkənin sakinlərini qıracaq.

---

* **1:12** Firavan yaşayan qayğısızlar – hərfi tərcümədə çöküntüsü dibə çökmüş şərab kimi olanlar.
* **1:15** Yoel 2:2 † **1:17** Qanları su kimi axacaq – hərfi tərcümədə qan toz kimi töküləcək.

2

Tövbəyə çağırış

1 Ey utanmaz millət, toplaşın!
2 Fərman çıxmadan,
O gün saman çöpü tək uçmadan,
Rəbbin qızğın qəzəbi başınıza gəlmədən,
Rəbbin qəzəb günü sizə yetişmədən öncə toplaşın!
3 Ey Rəbbin hökmünə əməl edən sizlər,
Ölkədəki itaətkar insanlar, Rəbbə meyl salın!
Salehliyə meyl salın!
İtaətkarlığa meyl salın!
Bəlkə siz Rəbbin qəzəb günündə qurtula bildiniz.

Rəbbin millətlərə cəzası

4 * Qəzzə bomboş qalacaq,
Aşqelon xarabalığa dönəcək,
Aşdod əhalisi günorta çağı qovulacaq,
Eqron özülündən söküləcək!
5 Dəniz sahilində yaşayanların –
Keretlilərin * vay halına!
Ey Filiştlilərin torpağı Kənan,
Rəbbin hökmü sizə qarşıdır,
Rəbb hamınızı yox edəcək.
Ölkədə heç bir sakin sağ qalmayacaq!

6 Dəniz sahilindəki ölkəniz otlaqlara,
Çoban daxmalarına və qoyun-keçi ağıllarına dönəcək!
7 Bu ölkə Yəhuda nəslindən qalanların əlinə keçəcək,
Sürülərini orada otaracaqlar,
Axşam Aşqelondakı evlərində yatacaqlar,
Çünki özlərinin Allahı Rəbb onları yada salaraq
Yenə firavan edəcək.

8 * *
«Moavlıların rişxəndlərini,
Ammonluların təhqirlərini eşitdim.
Xalqıma rişxənd edib lovğalanaraq dedilər ki,
Xalqımın sərhədlərini keçəcəklər.
9 * Buna görə də İsrailin Allahı, Ordular Rəbbi bəyan edir.
Varlığıma and olsun ki,
Moav mütləq Sodom kimi,
Ammon Homorra kimi olacaq:
Oraları alaqlar və duzlu çalalar basacaq,
Əbədi viranəliyə dönəcək.
Xalqımın qalanları oranı talan edəcək,
Torpaqlarına millətimdən sağ qalanlar
Sahib olacaq».

---

* **2:4** Yeş. 14:29-31; Yer. 47:1-7; Yez. 25:15-17; Yoel 3:4-8; Amos 1:6-8; Zək. 9:5-7 * **2:5** Keret – Krit adası nəzərdə tutulur. * **2:8** Yeş. 15:1–16:14; 25:10-12; Yer. 48:1-47; Yez. 25:8-11; Amos 1:13-15 * **2:8** Yer. 49:1-6; Yez. 21:28-32; 25:1-7; Amos 1:13-15 * **2:9** Yar. 19:24

10 Bu onların məğrurluğunun əvəzi olacaq,
Çünki bu xalqlar
Ordular Rəbbinin xalqına rişxənd edib lovğalandı.
11 Rəbb onları dəhşətə salacaq,
Yer üzünün bütün allahlarını yox edəcək.
Uzaqlarda yaşayan bütün millətlər
Olduqları yerlərdə Ona səcdə edəcək.

12 «Ey Kuşlular, siz də
Mənim qılıncımla öldürüləcəksiniz» Rəbb deyir.
13 * Rəbb əlini şimala doğru uzadıb
Aşşuru yox edəcək,
Ninevanı viranəliyə,
Səhra kimi quruya çevirəcək,
14 Ora sürülərin, hər cür heyvanın
Yatdığı yer olacaq.
Orada sütun başlarında,
Bayquşlar, yapalaqlar yuva quracaq,
Onlar pəncərələrdən ulayacaq,
Qarğalar kandarlardan qarıldayacaq
Evlərdə sidr tirləri görünəcək.
15 * Bu şəhər zövq-səfalı şəhər idi,
Əmin-amanlıq içində yaşayırdı.
Hey belə deyərdi:
«Mən mənəm, məndən başqası yoxdur!»
Necə də bu şəhər xarabalığa döndü,
Vəhşi heyvanların yuvası oldu!
Yanından keçən hər kəs vahimədən
Kənara çəkilir.

3

Yerusəlimin gələcəyi

1 Üsyankar, pozğun, qəddar şəhərin vay halına!
2 Söz dinləmədi, ibrət dərsi almadı,
Rəbbə güvənmədi, Allahına yaxınlaşmadı.
3 Başçıları nərildəyən aslanlara bənzəyir,
Hakimləri axşam gəzən ac qurdlar kimi
Səhərə qədər bir şey qoymaz.
4 Peyğəmbərləri məsuliyyətsiz, xain adamlardır,
Kahinləri müqəddəs olanı murdarlayıb,
Qanunun mənasını pozur.
5 Amma şəhərin içində olan Rəbb salehdir,
O haqsızlıq etməz.
Hər yeni günün səhərində
Durmadan ədalətini zühur etdirər,
Amma haqsız adam utanmaq bilməz.

6 Rəbb belə deyir:
«Millətləri məhv etdim,
Künc qüllələri dağıldı.

* **2:13** Yeş. 10:5-34; 14:24-27; Nah. 1:1–3:19 * **2:15** Yeş. 47:8

Küçələrini viran qoydum,
O küçələrdən artıq gəlib-keçən yoxdur!
Şəhərləri xarabalığa döndü,
Orada heç bir sakin də qalmadı.
7 Mən dedim:
“Xalqım Məndən qorxar,
İbrət dərsi alar”.
Onda məskənləri dağıdılmaz,
Verdiyim cəzaların hamısı üzərlərinə gəlməz,
Lakin onlar hər cür pozğun iş görməkdən zövq aldı».

8 Buna görə Rəbb bəyan edir:
«Şahid kimi qalxdığım
Günə qədər Məni gözləyin.
Çünki Mən millətləri yığmağı
Padşahlıqları toplamağı qərara almışam.
Qoy üzərlərinə qeyzimi, qızğın qəzəbimi töküm.
Çünki qısqanc qəzəbimin odu ilə bütün yer üzü tələf olacaq.
9 O zaman Mən xalqların nitqini dəyişib,
Onlara pak dil verəcəyəm ki,
Hamı Rəbbin adını çağırsın,
Mənə çiyin-çiyinə xidmət etsinlər.
10 Qürbətə dağılmış,
Mənə səcdə edənlər
Kuş çaylarının o tayından
Mənə təqdimlər gətirəcək.
11 O gün sən, ey xalqım,
Mənə qarşı üsyankarlıq etdiyinə görə
Daha xəcalətli olmayacaqsan.
Çünki qürurlu, təkəbbürlü adamları
Sənin arandan uzaqlaşdıracağam,
Müqəddəs dağımda bir daha təkəbbürlü olmayacaqsan.
12 Sizin aranızda itaətkar və məzlum bir xalqı sağ qoyacağam,
Onlar Rəbbin adına pənah gətirəcək.
13 * İsraildən sağ qalanlar haqsızlıq etməyəcək!
Kimsəni aldadaraq yalan söyləməyəcəklər,
Çünki onlar qarnı tox yatacaq,
Onları qorxudan olmayacaq».

Sevinc nəğməsi

14 Ey Sion qızı, tərənnüm elə,
Ey İsrail, uca səslə çığır!
Ey Yerusəlim qızı, bütün qəlbinlə sevin və fərəhlən!
15 Rəbb sənin cəzanı ləğv etdi, düşmənlərini qovdu!
İsrailin padşahı Rəbb sənin lədir,
Artıq pislikdən qorxmayacaqsan!

16 O gün Yerusəlimə deyiləcək:
«Qorxma, ey Sion, qoy əllərin taqətdən düşməsin!
17 Allahın Rəbb,
Qüvvətli Qurtarıcın sənin lədir!

* **3:13** Vəhy 14:5

O sənin üçün sevinib şadlanacaq,
Səni məhəbbəti ilə yeniləşdirəcək, *
Sənin üçün tərənnümlə coşacaq!
18 Bayram gününü qeyd edən kimi
Mən sənin üzərindən bəlaları götürəcəyəm ki,
Onlara görə xəcalətli olmayasan. †
19 Budur, vaxt gəlir,
Mən sizə zülm edənlərin hamısını cəzalandıracağam,
Şikəstləri qurtaracağam, sürgünləri yığacağam,
Bütün dünyada çəkdikləri xəcaləti
Şan-şöhrətə çevirəcəyəm.
20 O zaman sizi toplayıb yurdunuza geri qaytaracağam.
Görəcəksiniz, Mən sizi yenə firavan edəndə
Bütün dünya xalqları arasında
Sizə şan-şöhrət verəcəyəm»
Rəbb deyir.

* **3:17** Səni məhəbbəti ilə yeniləşdirəcək – qədim yunan və süryani tərcümələrində belədir, ibrani mətnində isə məhəbbəti ilə susacaq. † **3:18** Bayram gününü ... olmayasan – qədim yunan tərcüməsində belədir, ibrani mətnində isə bayramlar üçün kədərlənənləri səndən yığacağam.

HAQQAY
PEYĞƏMBƏRİN KİTABI
GİRİŞ

«Haqqay» Kitabı miladdan əvvəl 520-ci ildə Haqqay peyğəmbər vasitəsilə Rəbdən gələn qısa vəhylərdir. Bu kitab *«Ezra»*, *«Nehemya»* və *«Zəkəriyyə»* Kitabları ilə sıx əlaqəlidir. Kitabdakı hadisələrin tarixi dəqiq məlumdur. Sürgündən qayıdan İsrail xalqı bir neçə il idi ki, Yerusəlimdə yaşayırdı. Lakin məbəd hələ də xarabalıq vəziyyətində qalırdı. Bu vəhy vasitəsilə Rəbb xalqını məbədi bərpa etməyə çağırırdı.

Rəbb paklanmış, yeniləşmiş xalqa firavanlıq və sülh olan bir gələcək vəd verir.

Kitabın məzmunu:

1:1-15 Məbədin bərpası barəsində vəhy
2:1-23 Təsəlli və ümid xəbəri

Rəbb Yerusəlimdəki məbədinin bərpası haqqında əmr verir

1 * Padşah Daranın hakimiyyətinin ikinci ili, altıncı ayın birində * Yəhuda valisi Şealtiel oğlu Zerubbabilə və baş kahin Yehosadaq oğlu Yeşuaya peyğəmbər Haqqay vasitəsilə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 2 «Ordular Rəbbi belə deyir: "Bu xalq deyir ki, hələ Rəbbin məbədini qurmaq vaxtı çatmayıb"».

3 Rəbbin bu sözü peyğəmbər Haqqay vasitəsilə nazil oldu:

4 «Bu məbəd xaraba qaldığı halda
Sizin üçün damı yaraşıqlı evlərinizdə oturmaq vaxtıdırmı?»

5 İndi isə Ordular Rəbbi belə deyir:
«Həyat yollarınız haqqında yaxşı düşünün.
6 Çox əkdiniz, amma az götürdünüz.
Yeyirsiniz, amma doymursunuz.
İçirsiniz, amma susuzluğunuz yatmır.
Geyinirsiniz, amma geyiminiz sizi isitmir.
Məvacibiniz cırıq kisəyə qoyulur».

7 Ordular Rəbbi belə deyir:
«Həyat yollarınız haqqında yaxşı düşünün.
8 İndi dağlara çıxıb ağac gətirin və məbədi qurun.
Onda razı qalaram, izzətlənərəm».
Bunu deyən Rəbdir.
9 Ordular Rəbbi belə bəyan edir:
«Çox şey gözlədiniz, budur, az oldu.
Az olanı da evə gətirəndə onları sovurdum.
Nə üçün? Xaraba qalan məbədimə görə.
Amma siz öz evlərinizə üçün əlləşirsiniz.
10 Sizdən ötrü buna görə göylər şehini, yer də məhsulunu kəsdi.
11 Yerə, dağlara, taxıla, təzə şəraba, zeytun yağına,
Torpağın yetirdiyi nemətlərə,
Eləcə də insana, heyvana və əllərinizin bütün zəhmətinə
Mən quraqlıq elan etdim».

---

* **1:1** Ezra 5:1; 6:14 * **1:1** Miladdan əvvəl 29 avqust 520-ci il.

12 Şealtiel oğlu Zerubbabil ilə baş kahin Yehosadaq oğlu Yeşua və xalqın sağ
qalanları özlərinin Allahı Rəbbin dediklərinə – peyğəmbər Haqqayın sözünə
baxdılar. Çünki onu onların Allahı Rəbb göndərmişdi. Xalq Rəbdən qorxdu.
13 Rəbbin elçisi Haqqay Rəbbin müraciəti ilə xalqa belə dedi: «Rəbb deyir:
“Mən sizinləyəm”». 14 Rəbb Yəhuda valisi Şealtiel oğlu Zerubbabili, baş kahin
Yehosadaq oğlu Yeşuanı və xalqın sağ qalanlarını ruhlandırdı. Xalq yığılıb
özlərinin Allahı olan Ordular Rəbbinin məbədində işləməyə başladı. 15 Bu
hadisə padşah Daranın hakimiyyətinin ikinci ili, altıncı ayın iyirmi dördündə
baş verdi.

2

Məbədin bərpasının tərənnümü

1 Yeddinci ayın iyirmi birində peyğəmbər Haqqay vasitəsilə Rəbbin bu
sözü nazil oldu: 2 «İndi Yəhuda valisi Şealtiel oğlu Zerubbabilə, baş kahin
Yehosadaq oğlu Yeşuaya və xalqın sağ qalanlarına belə söylə: 3 * “Sizin aranızda
kim burada olan məbədin əvvəlki əzəmətini görmüşdür? İndi buranı necə
görürsünüz? Gözünüz önündə sanki bir heçə çevrilməyibmi?” 4 Rəbb deyir:
“İndi isə, ey Zerubbabil, qüvvətlən! Qüvvətlən, ey baş kahin olan Yehosadaq
oğlu Yeşua! Ey bütün ölkə xalqı, qüvvətlənin və işləyin! Çünki Mən sizinləyəm”.
Ordular Rəbbi belə bəyan edir: 5 * “Misirdən çıxan zaman sizinlə bağladığım
əhdə əsasən Ruhum aranızdadır. Qorxmayın!”

6 * Budur, Ordular Rəbbi belə deyir: “Tezliklə Mən göyləri, yeri, dənizi,
torpağı bir də lərzəyə gətirəcəyəm! 7 Bütün millətləri lərzəyə salacağam; bütün
millətlərin var-dövləti gələcək və bu evi əzəmətlə dolduracağam”. Ordular
Rəbbi belə deyir. 8 “Bütün qızıl-gümüş Mənimdir”. Ordular Rəbbi belə bəyan
edir. 9 Ordular Rəbbi belə deyir: “İndiki məbədin əzəməti əvvəlkindən üstün
olacaq. Bu yerə əmin-amanlıq verəcəyəm”. Ordular Rəbbi belə bəyan edir».

Məzəmmət və vəd

10 Daranın hakimiyyətinin ikinci ili, doqquzuncu ayın iyirmi dördündə
Rəbbin sözü peyğəmbər Haqqaya nazil oldu. 11 Ordular Rəbbi belə deyir:
«Qanun haqqında kahinlərə bir müraciət edin: 12 “Kimsə cübbəsinin ətəyində
təqdis olunmuş ət gəzdirən zaman ətəyi ilə çörəyə, şorbaya, şəraba, zeytun
yağına və yaxud hər hansı bir ərzağa toxunarsa, bunlar təqdis olunarmı?”»
Kahinlər bu suala «xeyr» deyə cavab verdi. 13 * Haqqay dedi: «Bəs ölü cəsədə
toxunub murdarlanan bir adam həmin ərzaqlardan birinə toxunarsa, bu
ərzaq murdar olarmı?» Kahinlər cavab verdi: «Murdar olar».

14 Haqqay sonra belə dedi: «Rəbb belə bəyan edir: “Bu xalq – bu millət
Mənim gözümdə belədir. Onların hər əməli belədir. Mənə təqdim etdikləri hər
şey murdardır. 15 İndi rica edirəm, bu gündən etibarən nə olacağını dərindən
düşünün. Rəbbin məbədinin daşı daş üstünə qoyulmazdan əvvəl işləriniz necə
gedirdi? 16 O zaman hər kim iyirmi kisə məhsul gözləyirdisə, on kisə olurdu.
Şərab çənindən kim əlli qab şərab çəkmək istəyirdisə, iyirmi qablıq şərab
tapırdı”. 17 Rəbb belə bəyan edir: “Özünüzü və əllərinizin bütün zəhmətini
səmum küləyi, kif və dolu ilə vurdum. Yenə Mənə sarı dönmədiniz. 18 Rica
edirəm, dərindən düşünün. Bu gün doqquzuncu ayın iyirmi dördündən –
Rəbbin məbədinin təməli qoyulan gündən sonra nə baş verəcəyi barədə yaxşı

* **2:3** Ezra 3:12 * **2:5** Çıx. 29:45-46 * **2:6** Haq. 2:21; İbr. 12:26 * **2:13** Say. 19:11-22

düşünün. 19 Anbarda toxum qalıbmı? Məgər üzüm, əncir, nar, zeytun ağacı
bar gətirməyib? Bu gündən etibarən sizə bərəkət verəcəyəm!"»

Rəbbin Zerubbabilə dediyi söz

20 Rəbbin bu sözü Haqqaya ikinci dəfə ayın iyirmi dördündə nazil
oldu: 21 «Yəhuda valisi Zerubbabilə belə de: "Mən göyləri və yeri lərzəyə
gətirəcəyəm. 22 Padşahlıqların taxt-taclarını alt-üst edəcəyəm. Millətlərin
padşahlıqlarının gücünü darmadağın edəcəyəm. Döyüş arabaları ilə
sürücülərini aşıracağam, atlarla süvarilər yerə səriləcəklər. Hamı qardaş
qılıncı ilə qırılacaq"».

23 Ordular Rəbbi bəyan edir: «Ey qulum Şealtiel oğlu Zerubbabil, o gün səni
götürüb möhürlü üzük edəcəyəm, çünki səni seçdim». Rəbb bu sözləri dedi. Bu,
Ordular Rəbbinin bəyanıdır.

ZƏKƏRİYYƏ
PEYĞƏMBƏRİN KİTABI

GİRİŞ

Zəkəriyyə peyğəmbər miladdan əvvəl VI əsrin ikinci yarısında yaşamışdır. Onun peyğəmbərliklərinin birinci hissəsi miladdan əvvəl 520-518-ci illər arasında Allahdan ona nazil olan peyğəmbərliklərdən ibarətdir. Onların əksəriyyəti görüntü şəklindədir. Bu peyğəmbərliklər Yerusəlimin bərpası, məbədin yenidən tikilməsi və Allah xalqının təqdis olunması barədədir. Son fəsillərdə Məsihin gözlənilən gəlişindən və son məhkəməsindən danışılır.

Kitabın məzmunu:

1:1–8:23 Xəbərdarlıq və ümid xəbəri
9:1-8 İsrailin qonşuları üzərində məhkəmə
9:9–14:21 Firavanlıq və sülh gətirən gələcək dövr

Rəbbin Öz xalqına müraciəti

1 * Daranın hakimiyyətinin ikinci ilində, səkkizinci ayda İddo oğlu Berekya
oğlu Zəkəriyyə peyğəmbərə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 2 «Rəbb atalarınıza çox
qəzəbləndi. 3 Ona görə də sən onlara söylə ki, Ordular Rəbbinin sözü belədir:
“Mənə tərəf qayıdın” bəyan edir Ordular Rəbbi,
“Mən də sizə tərəf qayıdaram” deyir Ordular Rəbbi.
4 “Atalarınız kimi olmayın! Əvvəlki peyğəmbərlər onlara müraciət edib
söyləndi ki, Ordular Rəbbi onlara ‹pis əməllərinizdən və pis işlərinizdən
qayıdın› deyir. Ancaq onlar eşitmədi və Mənə qulaq asmadı” Rəbb belə bəyan
edir.
5 “Atalarınız indi haradadır?
Peyğəmbərlər də əbədi yaşayırmı?
6 Amma qullarım peyğəmbərlərə əmr etdiyim
Sözlərim və qaydalarım atalarınıza gəlib çatmadımı?”
Onlar da tövbə edib dedi: “Ordular Rəbbi əməllərimizə və işlərimizə görə bizə
nə etməyi düşündüsə, bizimlə elə də rəftar etdi”».

Birinci görüntü: atlılar

7 Daranın hakimiyyətinin ikinci ilində, on birinci ay olan Şevat ayının iyirmi
dördüncü günü İddo oğlu Berekya oğlu Zəkəriyyə peyğəmbərə Rəbbin bu sözü
nazil oldu: 8 * gecə yarısı gördüm ki, qırmızı ata minmiş bir nəfər dərənin
dibində mərsin ağacları arasında durub. Onun arxasında isə qırmızı, kəhər
və ağ atlar var idi. 9 Mən soruşdum: «Ay ağam, bunlar nədir?» Mənimlə
danışan mələk dedi: «Bunların nə olduğunu sənə göstərəcəyəm». 10 Mərsin
ağacları arasında duran adam cavab verdi: «Bunları dünyanı dolaşmaq üçün
Rəbb göndərib». 11 Onlar mərsin ağacları arasında duran Rəbbin mələyinə
cavab verdi: «Biz dünyanı dolaşdıq və gördük ki, bütün dünya asayiş və əmin-
amanlıq içindədir».
12 Onda Rəbbin mələyi dedi: «Ey Ordular Rəbbi, bu yetmiş il ərzində
qəzəbləndiyin Yerusəlimə və başqa Yəhuda şəhərlərinə nə vaxta qədər
mərhəmət etməyəcəksən?» 13 Rəbb mənimlə danışan mələyə yaxşı vədlərlə,

* **1:1** Ezra 5:1; 6:14 * **1:8** Zək. 6:2-3; Vəhy 6:2,4

təsəlliverici sözlərlə cavab verdi. 14 Mənimlə danışan mələk mənə dedi:
«Müraciət edib söylə ki, Ordular Rəbbi belə deyir:
“Yerusəlim və Sion üçün böyük qısqanclıq duyuram.
15 Qayğısız olan millətlərə qarşı çox qəzəbliyəm.
Çünki Mən hələ az qəzəbləndiyim zaman
Onlar öz pis əməllərini daha da artırdı”.
16 Buna görə də Rəbb belə deyir:
“Mən mərhəmətlə Yerusəlimə qayıtdım.
Evim yenə orada qurulacaq,
Yerusəlimin üzərinə ölçü ipi çəkiləcək”
Bəyan edir Ordular Rəbbi.
17 Sən bir daha müraciət edib söylə ki,
Ordular Rəbbi belə deyir:
“Şəhərlərim yenə bolluqla dolub-daşacaq.
Rəbb Siona yenə təsəlli verəcək,
Yenə Yerusəlimi seçəcək”».

İkinci görüntü: dörd buynuz və dörd usta

18 Sonra başımı qaldırıb baxdım və dörd buynuz gördüm. 19 Mənimlə danışan mələyə dedim: «Bunlar nədir?» O mənə dedi: «Bunlar Yəhudanı, İsraili və Yerusəlimi dağıtmış buynuzlardır». 20 Onda Rəbb mənə dörd usta göstərdi. 21 Mən «Bunlar nə etməyə gəlir?» deyə soruşdum. O dedi: «Bu buynuzlar Yəhudanı elə dağıtdı ki, heç kəs başını qaldıra bilmədi. Bu ustalar da Yəhuda ölkəsini dağıtmaq üçün buynuz qaldıran millətləri dəhşətə gətirib buynuzlarını yerə çalmağa gəldi».

2

Üçüncü görüntü: ölçü ipi

1 Mən başımı qaldırıb baxdım və əlində ölçü ipi olan bir adam gördüm.
2 «Hara gedirsən?» deyib soruşdum. O mənə dedi: «Yerusəlimi ölçməyə, en və uzunluğunun nə qədər olduğunu öyrənməyə gedirəm». 3 Mənimlə danışan mələk yanımdan çıxanda başqa bir mələk onu qarşılamağa gəldi 4 və ona dedi:
«Qaç, o cavana söylə ki, içində adamlar
Və heyvanlar çox olduğu üçün
Yerusəlim divarsız bir şəhər olacaq.
5 “Mən Özüm onun ətrafında odlu divara çevriləcəyəm,
Onun içində izzət olacağam” bəyan edir Rəbb».

6 «Haydı, haydı! Şimal ölkəsindən qaçın» deyir Rəbb,
«Çünki sizi göydə dörd tərəfə əsən
Külək kimi dağıtmışdım» deyir Rəbb.
7 «Haydı! Ey Sion, sən ki Babil şəhərində yaşayırsan, qaçıb qurtar!»
8 Çünki Ordular Rəbbi deyir ki,
İzzəti üçün sizi qarət etmiş millətlərin yanına Məni göndərdi.
Sizə toxunan Onun göz bəbəyinə toxunmuş olur.
9 Mən o millətlərə qarşı əlimi qaldıracağam,
Əsarətlərində olanlar onları qarət edəcək.
Onda biləcəksiniz ki,
Məni Ordular Rəbbi göndərmişdir.
10 «Şadlıq edib sevin, ey Sion qızı!
Çünki aranızda yaşamağa gəlirəm» bəyan edir Rəbb.

11 «O gün çoxlu millətlər Rəbbə bağlanacaq,
Mənim xalqım olacaq.
O zaman aranızda yaşayacağam.
Siz biləcəksiniz ki,
Məni yanınıza Ordular Rəbbi göndərib.
12 Rəbb müqəddəs torpaqda
Yəhudanı Öz payı olaraq mülk alacaq,
Yenə Yerusəlimi seçəcək.
13 Ey bütün bəşər, Rəbbin önündə susun!
Çünki O Öz müqəddəs məskənindən qalxıb gəlir!»

3

Dördüncü görüntü: baş kahin Yeşua

1 * * Rəbb mənə bunu göstərdi: Rəbbin mələyinin önündə baş kahin Yeşua durmuşdu və onu ittiham etmək üçün sağında Şeytan dayanmışdı. 2 * Rəbb Şeytana dedi: «Rəbb səni məzəmmət etsin, ey Şeytan, Yerusəlimi seçən Rəbb səni məzəmmət etsin. Bu adam oddan çıxarılmış, yarısı yanmış odun parçasına bənzəmirmi?» 3 O vaxt Yeşua əyninə çox çirkli paltar geyinib mələyin önündə dayanmışdı. 4 Bu mələk önündə duran mələklərə dedi: «Onun əynindən çirkli paltarı çıxarın». Sonra Yeşuaya dedi: «Bax günahını sənin üzərindən götürdüm, indi sənə bayram paltarı geyindirəcəyəm». 5 Mən isə dedim: «Qoy başına da təmiz çalma bağlasınlar». Başına təmiz çalma bağlayıb ona paltar geyindirdilər. Rəbbin mələyi də yanında durmuşdu.

6 Sonra Rəbbin mələyi Yeşuaya şəhadət edib dedi: 7 «Ordular Rəbbi belə deyir:
“Əgər yollarımla getsən, verdiyim buyruğumu qoruyub saxlasan,
Evimə sən başçılıq edəcəksən, həyətlərimi sən qoruyacaqsan.
Burada duranların arasında içəri keçmək haqqını sənə verirəm”.
8 * Ey baş kahin Yeşua, sən və sənin önündə oturan yoldaşların qulaq assın!
Çünki onlar gələcək hadisələrin əlamətidir.
Mən “Pöhrə” adlı qulumu gətirəcəyəm.
9 Yeşuanın önünə qoyduğum daşa baxın!
O tək daşın yeddi gözü var.
Onun üzərinə bir yazı oyub yazacağam» bəyan edir Ordular Rəbbi,
«Bir gün içində bu ölkənin günahını ortadan götürəcəyəm.
10 * O gün hər biriniz qonşusunu öz tənəyi və əncir ağacı altına çağıracaq»
Bəyan edir Ordular Rəbbi.

4

Beşinci görüntü: çıraqdan və zeytun ağacları

1 Mənimlə danışan mələk geri qayıdıb məni yuxusundan oyanan adam kimi oyatdı. 2 * O məndən soruşdu: «Nə görürsən?» Mən dedim: «Büsbütün qızıldan olan bir çıraqdan görürəm. Onun başında zeytun yağı üçün bir qab, üzərində yeddi çıraq, çıraqlarda isə yeddi lülə var. 3 * Çıraqdanın yanında isə biri yağ qabının sağında, o biri solunda olmaqla iki zeytun ağacı var». 4 Sonra mənimlə danışan mələkdən soruşdum: «Ay ağam, bunlar nədir?» 5 Mənimlə

* **3:1** Ezra 5:2 * **3:1** Vəhy 12:10 * **3:2** Yəhd. 9 * **3:8** Yer. 23:5; 33:15; Zək. 6:12 * **3:10** Mik. 4:4 * **4:2** Vəhy 4:5 * **4:3** Vəhy 11:4

danışan mələk «Bunların nə olduğunu bilmirsənmi?» deyə soruşdu. Mən də
«yox, ağam» dedim. 6 * O mənə cavab verdi:
«Zerubbabilə Rəbbin sözü budur:
"Güclə, qüdrətlə yox, yalnız Mənim Ruhumla iş görəcəksən"
Deyir Ordular Rəbbi.
7 Sən kimsən, ey uca dağ?
Zerubbabilin önündə düzənliyə çevriləcəksən.
O "nə gözəldir, nə gözəldir" nidaları altında
Məbədin təpə daşını götürəcək».
8 Mənə Rəbbin sözü nazil oldu:
9 «Bu evin təməlini Zerubbabilin əlləri qoydu,
Onun əlləri də bunu sona çatdıracaq.
Onda biləcəksən ki, Ordular Rəbbi Məni sizin yanınıza göndərib.
10 * Bu günü kim əhəmiyyətsiz hesab edə bilər?
Məhz bu gün adamlar Zerubbabilin əlində şaqulu görəndə sevinəcək.
Bu yeddi çıraq isə Rəbbin bütün yer üzündə dolaşan gözləridir».
11 * Mən ondan soruşdum: «Bəs çıraqdanın sağ və solunda olan bu iki zeytun ağacı nədir?» 12 Sonra yenə soruşdum: «İki qızıl borucuq vasitəsilə içindən qızıl rəngində yağ axan bu iki zeytun budağı nədir?» 13 O məndən soruşdu: «Bunların nə olduğunu bilmirsənmi?» Mən də «yox, ay ağam» dedim. 14 O mənə dedi: «Bunlar bütün yer üzünün Sahibinin önündə duran məsh olunmuş iki nəfərdir».

5

Altıncı görüntü: uçan tumar

1 Mən yenə başımı qaldırıb baxanda uçan bir tumar gördüm. 2 Mələk «Nə görürsən?» deyib məndən soruşdu. Mən dedim: «Uçan bir tumar görürəm: onun uzunluğu iyirmi qulac, eni on qulacdır». 3 O dedi: «Bu bütün yer üzünə yağacaq lənətdir. Tumarın bir üzünə yazılanlara görə oğurluq edən hər kəs kəsilib-atılacaq, o biri üzünə yazılanlara görə isə yalandan and içənlər kəsilib-atılacaq.
4 Lənət yağdıracağam» bəyan edir Ordular Rəbbi,
«Oğrunun evinə və Mənim adımla
Yalandan and içən adamın evinə lənət girəcək,
O evin içində qalacaq,
Taxtaları və daşları ilə birlikdə onu yıxıb məhv edəcək».

Yeddinci görüntü: ölçü qabındakı qadın

5 Sonra mənimlə danışan mələk yaxınlaşıb dedi: «Başını qaldırıb ortaya çıxan bu şeyin nə olduğunu gör». 6 Mən «Bu nədir?» deyə soruşdum. O cavab verdi: «Bu ortaya çıxan şey bir ölçü qabıdır». Sonra əlavə etdi: «Bu bütün ölkə xalqının təqsiridir». 7 Qabın qurğuşun qapağı qaldırıldı. Qabın içində bir qadın oturmuşdu. 8 Mələk «bu qadın pislikdir» dedi və qadını ölçü qabının içinə atıb üstünə qurğuşun qapağı basdı.
9 Mən başımı qaldırıb baxanda gördüm ki, iki qadın çıxdı, onların qanadlarında külək var idi. Onların da leylək qanadlarına bənzər qanadları var idi. Onlar qabı yerlə göy arasına qaldırdı. 10 Mənimlə danışan mələkdən soruşdum: «Qabı hara aparırlar?» 11 O mənə dedi: «Şinar ölkəsində ona bir ev tikmək üçün oraya aparırlar. Ev hazır olanda qab oraya – öz yerinə qoyulacaq».

* **4:6** Ezra 5:2 * **4:10** Vəhy 5:6 * **4:11** Vəhy 11:4

6

Səkkizinci görüntü: dörd döyüş arabası

1 Yenə başımı qaldırıb baxanda iki dağ arasından dörd döyüş arabasının
çıxdığını gördüm. O dağlar misdən idi. 2 * Birinci döyüş arabasının qırmızı,
ikincisinin qara, 3 üçüncüsünün ağ, dördüncüsünün xallı atları var idi. Hamısı
qüvvətli atlar idi. 4 Mənimlə danışan mələkdən «Ay ağam, bunlar nədir?» deyib
soruşdum. 5 * Mələk mənə cavab verdi: «Bunlar bütün yer üzünün Sahibinə
xidmət etdikləri yerdən çıxan göylərin dörd səmtinin ruhudur. * 6 Qara atları
olan döyüş arabası şimal torpağına, ağ atları olan döyüş arabası qərbə, xallı
atları olan döyüş arabası isə cənuba tərəf gedir». 7 Qüvvətli atlar çıxıb yer
üzünü dolaşmaq üçün getmək istədi. Mələk «gedin yer üzünü dolaşın» dedi.
Onlar da gedib yer üzünü dolaşdı. 8 Mələk məni çağırıb dedi: «Bax şimal
torpağına gedənlər orada ürəyimi rahatlandırdı».

Yeşuaya tac qoyulması

9 Mənə Rəbbin bu sözü nazil oldu: 10 «Hədiyyələri sürgündən qayıdanlardan
– Babildən gələn Xelday, Toviya, Yedayadan götür və həmin gün Sefanya oğlu
Yoşiyanın evinə get. 11 Onların arasından qızıl-gümüş götürüb taclar düzəlt və
baş kahin Yehosadaq oğlu Yeşuanın başına qoy. 12 * Ona söylə ki, Ordular Rəbbi
belə deyir:
“Bax ‹Pöhrə› adlanan adam budur!
O olduğu yerdən qol-budaq atacaq,
Rəbbin məbədini tikəcək.
13 Bəli, Rəbbin məbədini o tikəcək.
O izzətlənəcək, taxtında oturub hökmranlıq edəcək.
Taxtının yanında kahin olacaq,
İkisinin arasında tam razılıq olacaq”.
14 Bu taclar Xeldayın, Toviyanın, Yedayanın, Sefanya oğlu Yoşiyanın xatirəsi
kimi Rəbbin məbədinə qoyulacaq. 15 Uzaqda olanlar da gəlib Rəbbin
məbədinin tikintisində çalışacaq. Onda biləcəksiniz ki, məni Ordular Rəbbi
sizin yanınıza göndərmişdir. Əgər Allahınız Rəbbin səsinə yaxşı qulaq assanız,
bunlar olacaq».

7

Ədalətin ibadətdən üstünlüyü

1 Padşah Daranın hakimiyyətinin dördüncü ilində, doqquzuncu ay olan
Kislev ayının dördüncü günü Zəkəriyyəyə Rəbbin sözü nazil oldu. 2 O
vaxt Bet-El əhalisi Sar-Eseri, Reqem-Meleki və onun adamlarını Rəbbin
hüzuruna yalvarmağa göndərdi ki, 3 Ordular Rəbbinin evində olan kahinlərlə
peyğəmbərlərdən «İllərlə etdiyimiz kimi beşinci ayda yenə də oruc tutub
ağlayaqmı?» deyə soruşsunlar.
4 Onda mənə Ordular Rəbbinin bu sözü nazil oldu:
5 «Bütün ölkə xalqına və kahinlərə söylə:
“Yetmiş il ərzində beşinci və yeddinci aylarda
Oruc tutub yas saxladığınız zaman
Mənim üçünmü oruc tuturdunuz?
6 Yeyib-içdiyiniz zaman

---

* **6:2** Zək. 1:8; Vəhy 6:2,4 * **6:5** Vəhy 7:1 * **6:5** Ruhudur – yaxud küləyidir. * **6:12** Yer. 23:5; 33:15; Zək. 3:8

Özünüz üçün yeyib-içmirdinizmi?"
7 Yerusəlim əmin-amanlıq içində yaşayarkən, ətrafındakı şəhərlər, Negev və
yamaclı-düzənlikli bölgədə insanlar sakin olarkən Rəbb indi dediyi bu sözləri
əvvəlki peyğəmbərlər vasitəsilə söyləməmişdimi?»
8 Zəkəriyyəyə Rəbbin bu sözü nazil oldu:
9 «Ordular Rəbbi belə deyir:
"Düzgün və ədalətlə mühakimə edin.
Hər kəs bir-birinə məhəbbət və mərhəmət göstərsin.
10 Dul qadına, yetimə, qəribə və yoxsula zülm etməyin.
Ürəyinizdə bir-birinizə qarşı pis niyyətlər tutmayın".
11 Ancaq onlar eşitməkdən boyun qaçırdı, inadkarlıqla arxa çevirdi,
eşitməmək üçün qulaqlarını bağladı. 12 Ordular Rəbbinin Öz Ruhu ilə əvvəlki
peyğəmbərlər vasitəsilə göndərdiyi qanunu və nəsihətləri eşitməmək üçün
ürəklərini almaz kimi sərtləşdirdilər. Buna görə də Ordular Rəbbi onlara
çox qəzəbləndi. 13 Ordular Rəbbi deyir: "İndi ki Mən onları çağıranda qulaq
asmadılar, onlar da çağıranda Mən qulaq asmayacağam. 14 Onları qasırğa
kimi tanımadıqları millətlərin arasına səpələdim. Arxada qoyduqları torpaq
elə viran qaldı ki, oraya gedib-gələn olmadı. Gözəl torpaq xaraba qaldı"».

8

Allahın Yerusəlimə xeyir-duası

1 Mənə Ordular Rəbbinin bu sözü nazil oldu: 2 Ordular Rəbbi belə deyir:
«Sion üçün böyük qısqanclıq duyuram. Bəli, onu çox qısqanıram». 3 Rəbb belə
deyir: «Siona qayıtdım, artıq Yerusəlimdə yaşayacağam. Yerusəlim Həqiqət
şəhəri, Ordular Rəbbinin dağı Müqəddəs dağ çağırılacaq».
4 Ordular Rəbbi belə deyir: «Yenə Yerusəlim meydanlarında qoca kişilər və
qadınlar oturacaq, hər kəs yaşı çox olduğuna görə əlinə əsa alacaq. 5 Şəhərin
meydanları orada oynayan oğlan və qız uşaqları ilə dolacaq».
6 Ordular Rəbbi belə deyir: «O günlər bu xalqın sağ qalanlarının gözündə
bu iş qeyri-mümkün görünürsə, Mənə də belə görünməlidirmi?» bəyan edir
Ordular Rəbbi. 7 «Bax Mən Öz xalqımı şərq və qərb ölkələrindən qaytara-
cağam» deyir Ordular Rəbbi. 8 «Mən onları gətirəcəyəm və onlar Yerusəlimdə
yaşayacaq. Onlar Mənim xalqım olacaq, Mən də sədaqət və salehliklə onların
Allahı olacağam».
9 Ordular Rəbbi belə deyir: «Ordular Rəbbinin evinin – məbədin tikilməsi
üçün təməli qoyulan gün orada peyğəmbərlərin dediyi bu sözləri o vaxt
eşidənlər, qoy qolunuza güc gəlsin. 10 O vaxtdan əvvəl insan yaxud heyvana
heç bir əvəz verilmirdi. Düşmən üzündən heç kəs əmin-amanlıq içində gedib-
gələ bilmirdi. Çünki adamları bir-birinin üstünə salışdırmışdım. 11 Ancaq
indi bu xalqın sağ qalanları ilə əvvəlki kimi rəftar etməyəcəyəm» bəyan
edir Ordular Rəbbi. 12 «Çünki əkilən toxum bəhərli olacaq: tənək bəhrəsini,
torpaq məhsulunu, göylər şehini verəcək. Bunların hamısını bu xalqın sağ
qalanlarına mülk olaraq verəcəyəm. 13 Sizi qurtaracağam, ey Yəhuda və İsrail
nəsli. Siz necə millətlər arasında lənət hədəfi oldunuzsa, indi bərəkət qaynağı
olacaqsınız. Qorxmayın, qolunuza güc gəlsin».
14 Ordular Rəbbi belə deyir: «Atalarınız Məni qəzəbləndirən zaman başınıza
fəlakət gətirmək istədim və fikrimdən dönmədim» deyir Ordular Rəbbi.
15 «İndi isə Yerusəlimə və Yəhuda nəslinə yenə yaxşılıq etmək fikrindəyəm.

Siz qorxmayın! 16 * Belə edin: hər kəs öz qonşusuna həqiqəti söyləsin, əmin-amanlıq üçün şəhər darvazalarında sədaqət və ədalətlə mühakimə edin. 17 Bir-birinizə qarşı ürəyinizdə pis niyyət tutmayın, yalandan and içməkdən əl çəkin, çünki bunların hamısı Mənim nifrət etdiyim şeylərdir» bəyan edir Rəbb.

18 Mənə Ordular Rəbbinin bu sözü nazil oldu: 19 Ordular Rəbbi belə deyir: «Dördüncü, beşinci, yeddinci və onuncu ayların orucları Yəhuda xalqı üçün sevinc və şadlıq dolu gözəl bayramlar olacaq. Ancaq siz düzgünlüyü və əmin-amanlığı sevin».

20 Ordular Rəbbi belə deyir: «Hələ çoxlu xalq, çoxlu şəhərin əhalisi də gələcək. 21 Bir şəhərdə yaşayanlar başqa şəhərə gedib deyəcək: "Gəlin yola düşək, Rəbbin hüzurunda yalvaraq, Ordular Rəbbini axtaraq. Mən də gedirəm". 22 Bir çox xalqlar və qüdrətli millətlər Ordular Rəbbini axtarmaq və Rəbbin hüzurunda yalvarmaq üçün Yerusəlimə gələcək».

23 Ordular Rəbbi deyir: «O günlərdə müxtəlif dillərdə danışan millətlərdən olan on adam bir Yəhudinin ətəyindən yapışıb "qoy sizinlə gedək, çünki Allahın sizinlə olduğunu eşitmişik" deyəcək».

9

İsrailin düşmənlərinə cəza

1 * Bu xəbərdarlıq Xadrak ölkəsi və onun rahatlıq yeri Dəməşq şəhəri barəsində nazil olan Rəbbin sözüdür, çünki insanların və bütün İsrail qəbilələrinin gözü Rəbbə baxır. 2 * Bu söz oranın sərhədində olan Xamat şəhərinə, çox tərəqqi etmiş Sur və Sidon şəhərlərinə də aiddir. 3 Sur özünə bir qala tikdi, torpaq qədər gümüş, küçə palçığı qədər saf qızıl yığdı. 4 Amma Rəbb onu qovacaq, dənizdəki gücünü yox edəcək, od onu yandırıb-yaxacaq. 5 * Aşqelon bunu görüb qorxacaq, Qəzzə də çox ağrı çəkəcək, Eqron da eləcə, çünki ümidi sönəcək. Qəzzədə padşah olmayacaq, Aşqelon sakinsiz qalacaq. 6 Aşdodda bic doğulanlar yaşayacaq, Filiştlilərin qürurunu qıracağam. 7 Ağızlarından qanı daman əti, dişlərinin arasından haram yeməkləri alacağam. Onların sağ qalanları Allahımıza məxsus olub Yəhudanın bir nəsli kimi olacaq. Eqronlular da Yevuslular kimi olacaq. 8 Hücum edən ordulara qarşı evimin ətrafında ordugah quracağam. Heç bir istilaçı daha xalqımın üzərinə tökülməyəcək. Çünki artıq xalqıma Mən keşik çəkirəm.

Rəbbin vədi

9 * Ey Sion qızı, böyük sevinclə coş,
Ey Yerusəlim qızı, hayqır!
Bax padşahın sənə tərəf gəlir.
O ədalətli və xilaskardır.
O itaətkardır və bir eşşəyə –
Eşşəyin balası olan sıpaya minib gəlir.
10 * Döyüş arabalarını Efrayimdən,
Atları Yerusəlimdən uzaqlaşdıracağam.
Döyüş kamanları qırılacaq.
Padşahınız millətlərə sülh elan edəcək.
Onun hökmranlığı dənizdən dənizə,

---

* **8:16** Ef. 4:25 * **9:1** Yeş. 17:1-3; Yer. 49:23-27; Amos 1:3-5 * **9:2** Yeş. 23:1-18; Yez. 26:1–28:26; Yoel 3:4-8; Amos 1:9-10; Mat. 11:20-22; Luka 10:13-14 * **9:5** Yeş. 14:29-31; Yer. 47:1-7; Yez. 25:15-17; Yoel 3:4-8; Amos 1:6-8; Sef. 2:4-7 * **9:9** Mat. 21:4-5; Yəh. 12:14-15 * **9:10** Zəb. 72:8

Çaydan yer üzünün qurtaracağınadək hər yerə uzanacaq.

11 Sizə gəlincə, əhd qurbanının qanından ötrü
Sürgündəki xalqınızı
Susuz quyudan çıxarıb xilas edəcəyəm.
12 Qalanıza qayıdın,
Ey ümid edən əsirlər!
Bu gün sizə bildirirəm ki,
Sizə zəhmətinizin ikiqat əvəzini verəcəyəm.
13 Yəhudanı Özüm üçün kaman kimi çəkəcəyəm,
Efrayimi ox kimi ona qoyacağam.
Ey Sion, övladlarını
Yunan övladlarının üstünə qaldıracağam.
Səni bir döyüşçü qılıncı tək edəcəyəm.
14 Onda Rəbb xalqının üzərində görünəcək,
Onun oxu şimşək kimi çaxacaq.
Xudavənd Rəbb şeypur çalacaq,
Cənub qasırğaları ilə irəli gedəcək.
15 Onları Ordular Rəbbi qoruyacaq.
Düşmənlərini tələf edəcəklər,
Sapand daşları ilə qırıb-çatacaqlar.
Onların qanını şərab kimi içib hay-küy salacaqlar.
Qurban qanı tökülən qablar kimi,
Qurbangahın künc-bucaqları kimi
Qanla dolu olacaqlar.

16 O gün özlərinin Allahı Rəbb
Xalqının sürüsü kimi onları xilas edəcək.
Onlar Onun torpağında
Tac daş-qaşı kimi parıldayacaq.
17 Necə yaraşıqlı, necə gözəl olacaqlar!
Oğlanlar taxılla,
Qızlar təzə şərabla gücə gələcək.

10

Yəhudanın xilası

1 Yaz yağışı mövsümündə
Rəbdən, şimşək çaxdıran Rəbdən
Yağış istəyin.
O, insanlara bolluca yağış və
Hər kəsin tarlasına ot verəcək.
2 * Ancaq ev bütlərindən alınan vədlər boş şeydir.
Falçılar boş görüntülər görür,
Mənasız yuxular danışaraq
Əbəs yerə təsəlli verir.
Buna görə də xalq sürü kimi dağınıqdır,
Zəhmət çəkirlər, çünki bir çoban yoxdur.

3 Rəbb deyir:
«Çobanlara qarşı qəzəbim alovlandı,
Başçılarına cəza verəcəyəm.

* **10:2** Say. 27:17; 1Pad. 22:17; 2Saln. 18:16; Yez. 34:5; Mat. 9:36; Mark 6:34

Ordular Rəbbi Öz sürüsü olan
Yəhuda nəslinin qayğısını çəkəcək.
Onlar əzəmətli döyüş atları kimi olacaq.
4 Künc daşı, çadır payası,
Döyüş kamanı ondan olacaq.
Bütün xalq başçıları ondan çıxacaq.
5 Onlar döyüşdə
Düşməni küçələrdə palçıqda tapdalayan
İgidlər kimi olacaq,
Rəbb onlarla olduğu üçün döyüşəcəklər,
Süvariləri utandıracaqlar.

6 Yəhuda nəslini qüvvətləndirəcəyəm,
Yusif xalqını qurtaracağam.
Sürgündən geri qaytaracağam,
Çünki onlara acıyıram.
Elə edəcəyəm ki, sanki onları
Heç əvvəlcədən rədd etməmişəm.
Çünki Mən onların Allahı Rəbbəm,
Onlara cavab verəcəyəm.
7 Efrayimlilər igidlər kimi olacaq,
Şərab içmiş kimi ürəkləri coşacaq.
Övladları bunu görüb sevinəcək,
Ürəkləri Rəbdə sevinc tapacaq.

8 Fit çalıb onları toplayacağam,
Çünki Mən onları satın almışam.
Əvvəllər necə çoxalırdılarsa,
İndi də eləcə çoxalacaqlar.
9 Onları xalqlar arasına səpələdimsə də,
Uzaq ölkələrdə Məni yada salacaqlar.
Övladları ilə birgə sağ qalacaq və
Geri qayıdacaqlar.
10 Mən onları yenə Misir ölkəsindən gətirəcək,
Aşşurdan toplayacağam.
Onları Gilead torpağına,
Livana gətirəcəyəm.
Onlara kifayət qədər yer tapılmayacaq.
11 Əziyyət dənizindən keçəcəklər,
Dənizin dalğaları sakitləşəcək,
Nilin bütün dərin suları quruyacaq.
Aşşurun qüruru alçaldılacaq,
Misirin padşahlıq əsası əlindən düşəcək.
12 Onları Rəbdə qüvvətləndirəcəyəm,
Onlar da Rəbbin adı ilə yaşayacaq»
Rəbb belə bəyan edir.

11

1 Ey Livan, qapılarını aç ki,
Od sənin sidr ağaclarını yandırıb-yaxsın.
2 Ey şam ağacı, fəryad et,

Çünki sidr ağacı yıxıldı,
Hündür ağaclar məhv oldu.
Fəryad edin, ey Başan palıdları,
Qalın meşənin ağacları böyrü üstə aşdı.
3 Çobanların fəryadını eşit,
Çünki onların fəxr etdikləri
Otlaqları məhv oldu.
Cavan aslanların nəriltisinə qulaq as,
Çünki İordan çayının kənarındakı sıx meşə yox oldu.

İki çoban

4 Allahım Rəbb belə deyir: «Kəsmək üçün ayrılmış sürünü sən otar. 5 O sürünün qoyunlarını alanlar onları kəssə də, təqsirsiz qalır. Onları satanlar isə "Rəbbə alqış olsun ki, dövlətli oldum" deyir. Çobanlar öz sürülərinə acımır. 6 Mən də daha ölkədə yaşayan xalqa acımayacağam» bəyan edir Rəbb. «Hər kəsi öz qonşusuna və padşahına təslim edəcəyəm. Ölkəni dağıdacaqlar, Mən də xalqı əllərindən qurtarmayacağam.

7 Buna görə də kəsmək üçün ayrılmış sürünün zəiflərini otardım. Özümə iki dəyənək götürdüm, birini "Lütf", o birini isə "Birlik" adlandırdım və sürünü otarmağa başladım. 8 Bircə ayın içində üç çobanı işdən qovdum, çünki onların əlindən təngə gəlmişdim, onların da Məndən zəhləsi gedirdi. 9 Sonra sürüyə dedim: "Daha sizi otarmayacağam. Ölən ölsün, kəsilən kəsilsin, yerdə qalanlar da bir-birlərinin ətini yesin". 10 Sonra "Lütf" adlı dəyənəyimi götürdüm və bütün xalqlarla bağladığım əhdi pozmaq üçün onu qırdım. 11 Beləcə əhd o gün pozuldu. Sürünün Mənə qulaq asan zəifləri bunun Rəbbin sözü olduğunu anladı. 12 * Mən onlara dedim: "Əgər bu sizə xoşdursa, Mənim muzdumu verin, əgər belə deyilsə, verməyin". Onlar Mənə muzd olaraq otuz gümüş verdi. 13 Rəbb Mənə dedi: "Onların Məni qiymətləndirdiyi bu yüksək muzdu dulusçuya at". Beləcə otuz gümüşü götürüb Rəbbin məbədində olan dulusçuya atdım. 14 Sonra Yəhuda ilə İsrail arasındakı qardaşlığı pozmaq üçün "Birlik" adlı o biri dəyənəyimi də qırdım.

15 Rəbb mənə dedi: "Yenə ağılsız bir çobanın əşyalarını özün üçün götür. 16 Mən ölkəyə elə bir çoban qoyacağam ki, oğurlananlara baxmayacaq, itmişləri axtarmayacaq, xəstələri sağaltmayacaq, sağlamları bəsləməyəcək. Ancaq kök qoyunların ətini yemək, pəncələrini kəsməklə məşğul olacaq.
17 Sürünü tərk edən yaramaz çobanın vay halına!
Qılınc onun qolunu və sağ gözünü vursun!
Qoy onun qolu qurusun, sağ gözü kor olsun!"»

12

Yerusəlimin xilas edilməsi

1 Bu xəbərdarlıq İsrail barədə nazil olan Rəbbin sözüdür: göyləri yayan, yerin təməlini qoyan, insanın içindəki ruha şəkil verən Rəbb belə bəyan edir: 2 «Bax Yerusəlimi ətrafındakı bütün xalqları səndələdən şərab dolu kasa edəcəyəm. Yerusəlim kimi Yəhuda da mühasirəyə alınacaq. 3 O gün Yerusəlimi bütün xalqlar üçün ağır bir daş edəcəyəm. Onu qaldıranların hamısı ağır yaralanacaq. Dünyanın bütün millətləri ona qarşı birləşəcək. 4 O gün hər atı dəhşətə, süvarisini dəliliyə düçar edəcəyəm» bəyan edir Rəbb, «Mən Yəhuda nəslinə göz qoyacağam, amma o biri xalqların bütün atlarını kor edəcəyəm.

* **11:12** Mat. 27:9-10

5 Onda Yəhuda başçıları ürəklərində deyəcək: “Özlərinin Allahı Ordular
Rəbbinin ucbatından Yerusəlimdə yaşayanlar mənim üçün qüvvə olub”.
6 O gün Yəhuda başçılarını odunların arasında yanan bir manqal, dərzlərin
ortasında alovlanan bir məşəl kimi edəcəyəm. Hər tərəfdə – sağda və solda
olan bütün xalqları yandırıb məhv edəcəklər. Yerusəlimlilər isə yenə öz
şəhərlərində yaşayacaq.
7 Mən Rəbb əvvəlcə Yəhuda xalqının məskənlərini qurtaracağam. Ona görə
ki Davud nəsli və Yerusəlimdə yaşayanlar Yəhudadan çox şərəfli olmasın. 8 Mən
Rəbb o gün Yerusəlimdə yaşayanları qoruyacağam. O gün onların arasında ən
gücsüz adam Davud kimi, Davud nəsli isə Allah kimi, onlara başçılıq edən
Rəbbin mələyi kimi olacaq. 9 O gün Yerusəlimə hücum etmək üçün gələn bütün
millətləri məhv etməyə çalışacağam.
10 * Davud nəsli və Yerusəlimdə yaşayanların üzərinə lütf və yalvarış ruhunu
tökəcəyəm. Onlar Mənə – bədənini deşdikləri şəxsə baxacaq və vahid oğluna
yas tutan adam kimi ona yas tutacaq, ilk oğlu üçün dərd çəkən adam
kimi dərd çəkəcək. 11 * O gün Yerusəlimdə böyük matəm olacaq, Megiddo
düzənliyində, Hadad-Rimmonda olduğu kimi böyük matəm olacaq. 12 Ölkədə
hər nəsil öz içində yas tutacaq: Davud nəsli ayrı, qadınları ayrı, Natan nəsli
ayrı, qadınları ayrı, 13 Levi nəsli ayrı, qadınları ayrı, Şimey nəsli ayrı, qadınları
ayrı yas tutacaq. 14 Bütün qalan nəsilləri ayrı-ayrı, qadınları isə ayrı yas
tutacaq.

13

Günahdan təmizlənmə

1 O gün Davud nəslini və Yerusəlimdə yaşayanları günahdan və murdarlıqdan
təmizləmək üçün bir bulaq açılacaq. 2 O gün ölkədən bütlərin adını birdəfəlik
siləcəyəm, onlar bir daha xatırlanmayacaq. Yalançı peyğəmbərləri də, natəmiz
ruhu da ölkədən uzaqlaşdıracağam» bəyan edir Ordular Rəbbi. 3 «Əgər
kimsə yenə peyğəmbərlik etsə, onu dünyaya gətirmiş ata-anası ona deyəcək:
“Sən yaşaya bilməzsən, çünki Rəbbin adı ilə yalan söyləmisən”. Sonra isə
peyğəmbərlik edəndə öz ata-anası onun bədənini deşəcək. 4 O gün hər
peyğəmbər peyğəmbərlik edərkən ona nazil olan görüntüdən utanacaq. O
daha insanları aldatmaq üçün tüklü paltar geyməyəcək. 5 O deyəcək: “Mən
peyğəmbər deyiləm, əkinçiyəm. Cavanlığımda bir adam məni özünə qul etdi”.
6 O biri ondan soruşacaq: “Bəs sinəndəki bu yaralar nədir?” O isə “dost-
larımın evində aldığım yaralardır” deyəcək.

Çobanın həlakı

7 * Oyan, ey qılınc,
Çobanımın, yaxınımın üstünə get»
Bəyan edir Ordular Rəbbi.
«Çobanı vur,
Qoyunları pərən-pərən olsun.
Mən də əlimi kiçiklərə qarşı qaldıracağam.
8 Bütün ölkədə
Xalqın üçdə ikisi vurulub-öldürüləcək,
Üçdə biri isə sağ qalacaq»
Bəyan edir Rəbb.

* **12:10** Yəh. 19:37; Vəhy 1:7 * **12:11** 2Pad. 23:29; Vəhy 16:16 * **13:7** Mat. 26:31; Mark 14:27

9 «Qalan üçdə birini oda salacağam,
Onları gümüşü təmizləyən kimi təmizləyəcəyəm.
Qızılı yoxlayan kimi yoxlayacağam.
Onlar Mənim adımı çağıracaq,
Mən də onlara cavab verib
“Bunlar Mənim xalqımdır” deyəcəyəm,
Onlar da “Rəbb Allahımızdır” deyəcək.

14

Allahın padşahlığı

1 Budur, Rəbbin günü gəlir! Ey Yerusəlim xalqı, sənin qarət olunmuş mallarını gözlərin önündə bölüşdürəcəklər. 2 Mən bütün millətləri Yerusəlimə qarşı müharibə etmək üçün toplayacağam. Şəhər ələ keçiriləcək, evlər qarət ediləcək, qadınlara təcavüz ediləcək. Şəhər əhalisinin yarısı sürgünə göndəriləcək, amma qalanların şəhərdən kökü kəsilməyəcək. 3 O zaman Rəbb çıxıb müharibə günündə necə döyüşdüsə, eləcə o millətlərə qarşı döyüşəcək. 4 O gün Onun ayaqları Yerusəlimin önündə – şərq tərəfində olan Zeytun dağının üzərində duracaq. Zeytun dağı şərqə və qərbə doğru ortadan yarılıb çox böyük bir vadi olacaq. Dağın yarısı şimala, yarısı cənuba çəkiləcək. 5 Siz isə dağlarımdakı vadi ilə qaçacaqsınız, çünki dağlardakı vadi Aselə qədər uzanacaq. Yəhuda padşahı Uzziyanın dövründə zəlzələ olarkən necə qaçdınızsa, eləcə qaçacaqsınız. O zaman Allahım Rəbb bütün müqəddəslərlə birgə gələcək.

6 O gün işıq olmayacaq, işıq verən göy cisimləri qaralacaq. 7 Yalnız Rəbbin bildiyi xüsusi bir gün olacaq. Gecə də, gündüz də olmayacaq. Axşam vaxtı işıqlı olacaq. 8 * O gün Yerusəlimdən həyat verən sular axacaq. Suların yarısı Şərq dənizinə, yarısı isə Qərb dənizinə* axacaq. Yayda da, qışda da belə olacaq.

9 Rəbb bütün dünyanın padşahı olacaq. O gün yalnız Rəbb və Onun adı ucalacaq. 10 Bütün ölkə Gevadan Yerusəlimin cənubundakı Rimmona qədər Arava düzənliyi kimi olacaq. Amma Yerusəlim yüksəklikdə olacaq, Binyamin darvazasından ilk darvazanın yerinə, Künc darvazasına, Xananel qülləsindən padşahın üzümsıxanlarına qədər öz yerində duracaq. 11 * İnsanlar orada sakin olub asayiş içində yaşayacaq. Yerusəlim bir daha məhvə düçar olmayacaq.

12 Yerusəlimə hücum edən bütün xalqları Rəbb bu bəla ilə cəzalandıracaq. Ayaq üstə olanda bədənləri, hədəqələrindəki gözləri, ağızlarındakı dilləri çürüyəcək. 13 O gün Rəbb onları böyük təlaşa düçar edəcək. Hər kəs qonşusunun əlini tutacaq, bir-birinin üstünə hücum çəkəcək. 14 Yəhudalılar da Yerusəlimdə vuruşacaq. Ətrafdakı bütün millətlərin sərvəti, çoxlu miqdarda qızıl, gümüş və paltar toplanacaq. 15 Düşmən ordugahlarındakı bütün heyvanlar da – atlar, qatırlar, dəvələr və eşşəklər bu cür bəlaya düçar olacaq.

16 Yerusəlimə hücum edən millətlərdən sağ qalanların hamısı Ordular Rəbbi olan Padşaha səcdə etmək və Çardaqlar bayramını keçirmək üçün hər il Yerusəlimə gedəcək. 17 Əgər yer üzündəki nəsillərdən hansısa Ordular Rəbbi olan Padşaha səcdə etmək üçün Yerusəlimə getməsə, onun ölkəsinə yağış yağmayacaq. 18 Misirlilər nəsli Yerusəlimə getməsə, onların torpağı suvarılmayacaq. Rəbb onlara da Çardaqlar bayramını keçirmək üçün Yerusəlimə getməyən bütün millətlərə verdiyi cəzanı verəcək. 19 Misirlilərə və Çardaqlar bayramını keçirmək üçün Yerusəlimə getməyən bütün millətlərə belə cəza veriləcək.

* **14:8** Yez. 47:1; Yəh. 7:38; Vəhy 22:1
* **14:8** Şərq dənizi – Ölü dəniz, Qərb dənizi – Aralıq dənizi.
* **14:11** Vəhy 22:3

20 O gün atların zınqırovları üzərinə “Rəbbə həsr edilmiş” sözləri yazılacaq.
Rəbbin evindəki qazanlar da qurbangahın önündəki ləyənlər kimi olacaq.
21 Yerusəlim və Yəhudada hər qazan Ordular Rəbbinə həsr olunacaq. Qurban
kəsən adamların hamısı gəlib bu qazanlardan qurban ətini bişirmək üçün
istifadə edəcək. O gün Ordular Rəbbinin evində artıq Kənanlı † qalmayacaq».

† **14:21** Kənanlı – yaxud tacir.

MALAKİ
PEYĞƏMBƏRİN KİTABI
GİRİŞ

«Malaki» Kitabında təsvir olunan hadisələr miladdan əvvəl VI əsrdə Yerusəlimdəki məbədin yenidən tikilməsindən sonrakı dövrə aiddir. «Malaki» adı ibrani dilində «Mənim elçim» deməkdir.

Peyğəmbərin əsas qayğısı kahinlərin və xalqın Allahla bağladığı əhdə sadiq qalmasıdır. Allah xalqının həyatında və Allaha ibadətində qüsurlar var idi. Onlar yollarını azmışdı. Kahinlərlə xalq təqdim və ianələri sidq ürəkdən vermir, Allaha hiyləgərliklə yanaşır və Onun təliminə uyğun yaşamırdılar. Amma Rəbb, yolunu hazırlamaq və əhdini elan etmək üçün Öz elçisini əvvəlcədən göndərəcək, sonra Özü xalqını mühakimə və pak etmək üçün gələcək.

Kitabın məzmunu:

1:1–2:16 İsrailin günahları
2:17–4:6 Allahın məhkəməsi və mərhəməti

1 Bu xəbərdarlıq Rəbbin Malaki vasitəsilə İsrailə dediyi sözdür.

Rəbbin İsrailə məhəbbəti

2 * * Rəbb «sizi sevdim» deyir. Ancaq siz «Bizi necə sevdin?» deyib soruşursunuz. Rəbb də cavab verir: «Esav Yaqubun qardaşı deyildimi? Amma Mən Yaqubu sevdim, 3 Esava isə nifrət etdim. Onun dağlarını viran etdim, mirasını çöl çaqqallarına verdim». 4 Edomlular deyir: «Biz əzildik, amma yenidən xarabalıqları bərpa edəcəyik». Ancaq Ordular Rəbbi belə deyir: «Qoy onlar qursun, amma Mən yıxacağam. Onların ölkəsi pislik ölkəsi, özləri isə həmişə Rəbbin qəzəbləndiyi xalq olaraq tanınacaq». 5 Siz bunu gözlərinizlə görəndə «Rəbb İsrail sərhədlərindən kənarda da əzəmətlidir!» deyəcəksiniz.

Kahinlərə məzəmmət

6 Ordular Rəbbi sizə deyir: «Ey adıma hörmət etməyən kahinlər! Oğul atasına, qul ağasına hörmət göstərir. Əgər Mən atayamsa, hanı Mənə hörmətiniz? Əgər ağayamsa, hanı Məndən qorxunuz? Ancaq siz "Adına necə hörmət etmədik?" deyib soruşursunuz. 7 Qurbangahımın üzərində murdar çörək təqdim edirsiniz, hələ "Səni necə murdar etdik?" deyib soruşursunuz. "Rəbbin süfrəsinə hörmət etmək lazım deyil" deməklə belə edirsiniz. 8 * Kor heyvanı qurban olaraq gətirmək pis iş deyilmi? Topal yaxud xəstə heyvan qurban etmək pis iş deyilmi? Belə bir heyvanı öz valinə təqdim et, gör səndən razı qalırmı yaxud səni qəbul edirmi?» deyir Ordular Rəbbi. 9 «İndi bizə lütf etməsi üçün Allaha yalvarın. Siz belə qurbanlar gətirərkən O heç sizi qəbul edərmi?» deyir Ordular Rəbbi.

10 «Kaş ki aranızdan bir nəfər qurbangahımda boş-boşuna od yandırmamaq üçün məbədin qapılarını bağlayaydı! Mən sizdən razı deyiləm, gətirəcəyiniz qurbanları da qəbul etməyəcəyəm» deyir Ordular Rəbbi. 11 «Günəşin çıxdığı yerdən batdığı yerə qədər Mənim adım millətlər arasında əzəmətli olacaq. Hər yerdə adıma buxur yandırılacaq, pak təqdimlər gətiriləcək. Çünki millətlər arasında adım əzəmətli olacaq» deyir Ordular Rəbbi.

---

* **1:2** Rom. 9:13 * **1:2** Yeş. 34:5-17; 63:1-6; Yer. 49:7-22; Yez. 25:12-14; 35:1-15; Amos 1:11-12; Avd. 1-14 * **1:8** Qanun. 15:21

12 «Siz “Rəbbin süfrəsi murdardır, çörəyinə isə hörmət etmək lazım
deyil” deyərək adımın müqəddəsliyini pozursunuz. 13 Üstəlik “bu nə
zəhmətdir” deyə Mənə burun sallayırsınız» deyir Ordular Rəbbi. «Siz qurban
olaraq oğurluq, çolaq, xəstə heyvan gətirirsinizsə, Mən onu sizdən qəbul
edəcəyəmmi?» deyə soruşur Rəbb. 14 «Sürüsündən nəzir etdiyi erkək heyvan
əvəzinə Rəbbə qüsurlu heyvan qurban edən fırıldaqçıya lənət olsun! Çünki
Mən böyük bir padşaham və adım millətlər arasında zəhmlidir» deyir Ordular
Rəbbi.

2

1 «İndi, ey kahinlər, bu əmr sizin üçündür». 2 Ordular Rəbbi deyir:
«Əgər sözə qulaq asmasanız, adıma izzət verməyi ürəkdən istəməsəniz,
üzərinizə lənət yağdırıb xeyir-dualarınızı lənətə çevirəcəyəm. Bəli, Mən onları
lənətlədim. Çünki Məni izzətləndirməyi ürəkdən istəmirsiniz. 3 Mən sizin
nəslinizi məzəmmət edəcəyəm. Bayramlarınızda qurban etdiyiniz heyvan-
ların təzəyini üzünüzə çırpacağam, siz onunla birgə atılacaqsınız. 4 * Onda
biləcəksiniz ki, Mən bu əmri Levi ilə bağladığım əhdimin yaşaması üçün sizə
göndərmişəm» deyir Ordular Rəbbi. 5 * «Onunla həyat və sülh verən bir əhd
bağladım, Mənə hörmət etdiyi təqdirdə bunları ona verdim. O da Məndən
qorxub adıma hörmət göstərdi. 6 Onun dilindən həqiqi nəsihət çıxardı, ağzından
hiylə çıxmazdı. O, sülh və düzlük içində Mənimlə bir yol gedirdi. Çoxunu da
günah yolundan qaytarmışdı. 7 Kahinin ağzı biliyi qorumalı, insanlar onun
dilində nəsihət axtarmalıdır. Çünki o, Ordular Rəbbinin elçisidir. 8 Ancaq siz
yoldan azdınız və nəsihətinizlə çox adamı günaha çəkdiniz. Levi ilə bağladığım
əhdi pozdunuz» deyir Ordular Rəbbi. 9 «Siz Mənim yollarımla getmədiniz,
qanunla bağlı məsələlərdə tərəfkeşlik etdiniz. Buna görə də Mən bütün xalqın
önündə sizi alçaldıb xəcalətli hala saldım».

Yəhuda xalqının xəyanəti

10 Hamımızın atası bir deyilmi? Bizi eyni Allah yaratmadımı? Elə isə nə
üçün biz atalarımızın bağladığı əhdi pozaraq öz qonşumuza xəyanət edirik?
11 Yəhuda xalqı xəyanət etdi. İsraildə və Yerusəlimdə iyrənc işlər edildi:
Yəhudalılar yad allahlara tapınan qızlarla evlənərək Rəbbin sevdiyi müqəddəs
yeri murdar etdi. 12 Bunu edən adam hətta keşik çəksə, cavabdeh olsa,
Ordular Rəbbinə qurban gətirsə də, Rəbb onu Yaqubun icmasından qovsun.

13 Siz başqa bir şeyi də edirsiniz: ağlayıb sızlamaqla Rəbbin qurbangahını göz
yaşları ilə doldurursunuz. Çünki Rəbb artıq gətirdiyiniz qurbanlara diqqət
etmir, onları sizdən könül xoşluğu ilə qəbul etmir. 14 Siz «Nə üçün?» deyib
soruşursunuz. Çünki səninlə cavanlığında evləndiyin arvadın arasında Rəbb
şahiddir. O qadın sənin yoldaşın və nikah əhdi ilə arvadın olduğu halda ona
xəyanət etdin. 15 Allah sizi bir bədən olaraq yaratmadımı? Bədənlə də, ruhla
da Ona aidsiniz. Bəs nə üçün bir? Çünki O Özü üçün xüsusi bir nəsil istəyirdi.
Buna görə də özünüzü gözləyin. Qoy heç kəs cavanlığında evləndiyi arvadına
xəyanət etməsin. 16 İsrailin Allahı Rəbb belə deyir: «Mən nikahını pozub
qəddarlığa bürünən adama nifrət edirəm. Buna görə də özünüzü gözləyin və
xəyanət etməyin» Ordular Rəbbi deyir.

Əhd Mələyinin gəlməsi

* **2:4** Say. 3:11-13 * **2:5** Say. 25:12

17 Dediklərinizlə Rəbbi yordunuz. «Onu nə ilə yorduq?» deyə soruşursunuz.
«Pislik edən hər kəs Rəbbin gözündə yaxşıdır və Rəbb onlardan razıdır» yaxud
«Ədalət keşikçisi olan Allah haradadır?» deyərək Onu yordunuz.

3

1 * «Budur, Mən Öz elçimi göndərirəm. O, önümdə yol hazırlayacaq. Axtardığınız Xudavənd qəflətən Öz məbədinə gələcək. Görmək arzusunda olduğunuz Əhd Mələyi gələcək» deyir Ordular Rəbbi. 2 * «Ancaq Onun gələcəyi
günə kim tab gətirə bilər? Zühur edəndə kim davam gətirə bilər? Çünki O,
əridicinin odu, yuyucunun sabunu kimi olacaq. 3 O, gümüş əridib təmizləyən
adam kimi rəftar edəcək: Levililəri saflaşdırıb qızıl və gümüşü təmizləyən
kimi təmizləyəcək. Beləcə salehliklə Rəbbə qurbanlar gətirəcəklər. 4 Onda
Yəhudanın və Yerusəlimin qurbanları əvvəlki vaxtlar, keçmiş illərdə olduğu
kimi Rəbbə xoş gələcək.

5 Mən cəza vermək üçün sizə yaxınlaşacağam. Ovsunçulara, zinakarlara,
yalandan and içənlərə, muzdurun, dul qadının, yetimin, qəribin haqqını tapdalayanlara – Məndən qorxmayanlara qarşı tezliklə şahid olacağam» Ordular
Rəbbi belə deyir.

Ondabirləri oğurlayanları məzəmmət

6 «Mən Rəbbəm və heç vaxt dəyişmirəm. Siz bunun üçün məhv olmadınız,
ey Yaqub övladları! 7 Atalarınızın dövründən bəri qaydalarımdan döndünüz
və onlara əməl etmədiniz. Mənə tərəf dönün, Mən də sizə tərəf dönərəm»
deyir Ordular Rəbbi. «Siz “Necə dönək?” deyə soruşursunuz. 8 İnsan
da Allahdan oğurlayarmı? Siz isə Məndən oğurlayırsınız. “Səndən nəyi
oğurlayırıq?” deyə soruşursunuz. Onda birləri və təqdimləri oğurlayırsınız.
9 Siz böyük lənətə düçar oldunuz. Çünki bütün millət – hamınız Məndən
oğurlayırsınız. 10 * Bütün ondabirlərinizi anbara gətirin ki, məbədimdə ərzaq
olsun». Ordular Rəbbi deyir: «Siz bununla Məni sınayın. Görəcəksiniz
ki, göylərin pəncərələrini sizə açacağam, üzərinizə ehtiyaclarınızdan da çox
bərəkət yağdıracağam. 11 Çəyirtkələri * əkinlərinizi yeməyə qoymayacağam,
tarlada meynəniz məhsulsuz qalmayacaq» deyir Ordular Rəbbi. 12 «Bütün
millətlər sizi bəxtiyar sayacaq. Çünki ölkəniz gözəl bir yer olacaq» deyir
Ordular Rəbbi.

13 «Mənə qarşı sərt sözlər söylədiniz» deyir Rəbb, «siz isə “Sənə qarşı nə
söylədik?” deyə soruşursunuz. 14 Siz dediniz: “Allaha xidmət etmək faydasızdır. Ordular Rəbbinin buyruğunu yerinə yetirsək də, Onun önündə yas
içində gəzsək də, bunlardan bizə nə xeyir oldu? 15 İndi biz məğrurları bəxtiyar
sayırıq. Pislik edənlər işlərində uğur qazanır, Allahı sınayanlar da cəzadan
qurtarır”».

16 O zaman Rəbdən qorxanlar bir-birləri ilə danışdı. Rəbb bu sözlərə qulaq
asıb dinlədi. Rəbdən qorxub adına hörmət edənlər üçün Onun önündə bir
yaddaş kitabı yazıldı. 17 Ordular Rəbbi deyir: «Fəaliyyətə keçdiyim gün onlar
Mənə məxsus xalq olacaq. Bir ata özünə xidmət edən oğluna necə rəhm edərsə,
Mən də onlara elə rəhm edəcəyəm. 18 O zaman siz salehlə pis adam, Allaha
qulluq edənlə etməyən arasındakı fərqi yenə görəcəksiniz».

---

* **3:1** Mat. 11:10; Mark 1:2; Luka 1:76-77; 7:27 * **3:2** Vəhy 6:17 * **3:10** Lev. 27:30; Say. 18:21-24; Qanun. 12:6; 14:22-29; Neh. 13:12 * **3:11** Çəyirtkələri – yaxud yeyənləri.

4

Rəbbin günü

1 Ordular Rəbbi deyir: «Budur, soba kimi yanan o gün gəlir. Bütün məğrurlar
və pislik edənlər saman kimi olacaq. Gələn o gün onları yandıracaq. Onlardan
nə kök, nə də budaq qalacaq. 2 Ancaq adıma hörmət edən sizlər üçün
şüalarında şəfa olan salehlik günəşi doğacaq. Tövlədən buraxılan danalar kimi
oynayacaqsınız. 3 Pis adamları tapdalayacaqsınız. Bu işləri etdiyim gün onlar
sizin ayağınızın altında kül olacaq» deyir Ordular Rəbbi.

4 «Qulum Musanın qanununu – Xorevdə olarkən bütün İsrail üçün ona
verdiyim qaydaları və hökmləri yadda saxlayın. 5 * Rəbbin böyük və dəhşətli
günü gəlməzdən qabaq İlyas peyğəmbəri sizin yanınıza göndərəcəyəm. 6 O, ata-
ların ürəklərini oğullarına, oğullarının ürəklərini isə ataların tərəf döndərəcək
ki, daha Mən gəlib ölkəni lənətləyib məhv etməyim».

* **4:5** Mat. 11:14; 17:10-13; Mark 9:11-13; Luka 1:17; Yəh. 1:21

MATTANIN NƏQL ETDİYİ MÜJDƏ

GİRİŞ

*«Mattanın nəql etdiyi Müjdə»*də İsa Məsihin vəd edilmiş Xilaskar olduğu barədə danışılır. Burada Onun vasitəsilə Allahın Əhdi-Ətiqdə Öz xalqına verdiyi vədlərin yerinə yetməsi vurğulanır. Bu Müjdə yalnız aralarında İsanın böyüyüb başa çatdığı Yəhudi xalqı üçün deyil, bütün dünya üçündür.

Mattanın nəql etdiyi Müjdə səlis ardıcıllıqla yazılıb. Bu kitab İsanın doğuluşu, vəftizi və sınağa çəkilməsindən başlayır. Sonra müəllif İsanın vəzləri, təlimləri və Qalileyada şəfa verməsi barədə danışır. Müjdə İsanın Qalileyadan Yerusəlimə səyahəti, Onun həyatında son həftə ərzində baş vermiş hadisələr, çarmıxa çəkilməsi və dirilməsi ilə bitir.

«Mattanın nəql etdiyi Müjdə» İsanı Qanunu izah etmək və Allahın Padşahlığı haqqında təlim vermək səlahiyyətinə malik olan böyük Müəllim kimi təqdim edir. Onun insanlara həyat verən təlimləri bu kitabda yazılmışdır.

Kitabın məzmunu:

1:1–2:23 İsa Məsihin nəsil şəcərəsi və doğulması
3:1-12 Vəftizçi Yəhyanın vəzi
3:13-17 İsa Məsihin vəftiz olunması
4:1-11 İsanın sınağa çəkilməsi
4:12–18:35 İsanın Qalileyada ictimai xidməti
19:1–20:34 Qalileyadan Yerusəlimə
21:1–27:66 İsanın Yerusəlimdəki son günləri
28:1-20 İsanın dirilməsi

İsa Məsihin nəsil şəcərəsi
(Luka 3:23-38)

1 Davudun Oğlu, İbrahimin də Oğlu olan İsa Məsihin nəsil şəcərəsi:

2 İbrahimdən İshaq törədi. İshaqdan Yaqub törədi. Yaqubdan Yəhuda və
onun qardaşları törədi. 3 Yəhudadan Tamarın doğduğu Peres və Zerah
törədi. Peresdən Xesron törədi. Xesrondan Ram törədi. 4 Ramdan Amminadav törədi. Amminadavdan Naxşon törədi. Naxşondan Salmon törədi.
5 Salmondan Raxavın doğduğu Boaz törədi. Boazdan Rutun doğduğu Oved
törədi. Oveddən Yessey törədi. 6 Yesseydən padşah Davud törədi.

Davuddan Uriyanın arvadının doğduğu Süleyman törədi. 7 Süleymandan
Rexavam törədi. Rexavamdan Aviya törədi. Aviyadan Asa törədi. 8 Asadan
Yehoşafat törədi. Yehoşafatdan Yehoram törədi. Yehoramdan Uzziya törədi.
9 Uzziyadan Yotam törədi. Yotamdan Axaz törədi. Axazdan Xizqiya törədi.
10 Xizqiyadan Menaşşe törədi. Menaşşedən Amon törədi. Amondan Yoşiya
törədi. 11 *Babil sürgünü zamanı Yoşiyadan Yekonya* və onun qardaşları
törədi.

12 Babil sürgünündən sonra Yekonyadan Şealtiel törədi. Şealtieldən Zerubbabil törədi. 13 Zerubbabildən Avihud törədi. Avihuddan Elyaqim törədi.

* **1:11** 2Pad. 24:14-15; 2Saln. 36:10; Yer. 27:20 * **1:11** Yekonya – başqa adı Yehoyakin.

Elyaqimdən Azur törədi. 14 Azurdan Sadoq törədi. Sadoqdan Yaxin törədi. Yaxindən Elihud törədi. 15 Elihuddan Eleazar törədi. Eleazardan Mattan törədi. Mattandan Yaqub törədi. 16 Yaqubdan Məryəmin əri Yusif törədi. Məryəmdən də Məsih adlanan İsa doğuldu.

17 Beləliklə, İbrahimdən Davuda qədər olan bütün nəsillər on dörd nəsildir, Davuddan Babil sürgününə qədər on dörd nəsildir, Babil sürgünündən Məsihə qədər də on dörd nəsildir.

İsa Məsihin doğulması (Luka 2:1-7)

18 *İsa Məsihin doğulması belə oldu. Anası Məryəm Yusifə nişanlanmışdı. Amma birlikdə olmalarından əvvəl Məryəmin Müqəddəs Ruhdan hamilə olduğu aşkar oldu. 19 Onun nişanlısı Yusif saleh bir adam idi və Məryəmi camaat arasında rüsvay etmək istəməyərək gizlicə boşamaq niyyətinə düşdü. 20 Amma belə düşündüyü halda Rəbbin bir mələyi röyada ona görünüb dedi: «Davud oğlu Yusif! Məryəmi özünə arvad etməkdən qorxma, çünki onun bətnindəki körpə Müqəddəs Ruhdandır. 21 *Məryəm bir Oğul doğacaq və Onun adını İsa† qoy, çünki O Öz xalqını günahlarından xilas edəcək».

22 *Bütün bunlar Rəbbin peyğəmbər vasitəsilə söylədiyi bu söz yerinə yetsin deyə baş verdi:

23 «Budur, bakirə qız hamilə olub Oğlan doğacaq, adını İmmanuel qoyacaqlar».
«İmmanuel» «Allah bizimlədir» deməkdir.

24 Yusif yuxudan oyananda Rəbbin mələyinin buyurduğu kimi etdi və arvadını qəbul etdi. 25 *Amma Məryəm bir Oğul doğana qədər Yusif onunla yaxınlıq etmədi. Doğulan Körpənin adını İsa qoydu.

2

Müdrik adamların ziyarəti

1 İsa padşah Hirodun dövründə Yəhudeyanın Bet-Lexem şəhərində anadan olduqda müdrik adamlar* şərqdən Yerusəlimə gəlib 2 *dedilər: «Yəhudilərin anadan olmuş Padşahı haradadır? Şərqdə Onun ulduzunu gördük və Ona səcdə qılmağa gəldik». 3 Padşah Hirod bunu eşitdikdə özü və bütün Yerusəlim xalqı təlaşa düşdü. 4 Hirod xalqın bütün başçı kahinlərini və ilahiyyatçılarını toplayaraq onlardan Məsihin harada doğulduğunu soruşdu. 5 «Yəhudeyanın Bet-Lexem şəhərində» dedilər. «Çünki peyğəmbər vasitəsilə belə yazılıb:

6 *“Ey Yəhuda torpağındakı Bet-Lexem, sən
Yəhuda hökmdarları arasında ən kiçik deyilsən,
Çünki xalqım İsrailə çoban olan
Hökmdar səndən çıxacaq”».

7 Onda Hirod müdrik adamları gizlicə çağırıb onlardan ulduzun göründüyü dəqiq vaxtı öyrəndi. 8 «Gedin, Körpəni diqqətlə axtarın, tapan kimi mənə xəbər verin ki, mən də gedib Ona səcdə qılım» deyərək onları Bet-Lexemə göndərdi. 9 Onlar padşahı dinlədikdən sonra yola düşdülər. O vaxt şərqdə gördükləri ulduz onlara yol göstərirdi. O, Körpənin olduğu yerin üzərinə çatdıqda dayandı.

---

* **1:18** Luka 1:26-27 * **1:21** Luka 1:31 † **1:21** İsa – ibrani dilində Rəbb xilas edir. * **1:22** Yeş. 7:14 * **1:25** Luka 2:21 * **2:1** Müdrik adamlar – hərfi tərcümədə mağlar, yəni şərq ölkələrindən olan din və elm adamları. * **2:2** Say. 24:17; Yer. 23:5; Zək. 9:9; Mark 15:2; Yəh. 1:49 * **2:6** 2Şam. 5:2; 1Saln. 11:2; Mik. 5:2

10 Onlar ulduzu gördükləri vaxt çox sevindilər. 11 Evə girib Körpəni anası
Məryəmlə birlikdə gördülər və yerə qapanaraq Ona səcdə qıldılar. Xəzinələrini
açıb Ona hədiyyələri – qızıl, kündür və mirranı təqdim etdilər. 12 Sonra röyada
Hirodun yanına qayıtmamaq üçün xəbərdarlıq aldıqlarına görə başqa yolla öz
ölkələrinə getdilər.

Misirə qaçış

13 Müdrik adamlar yola düşəndən sonra Rəbbin bir mələyi Yusifə röyada
görünərək dedi: «Qalx, Körpə ilə anasını götür, Misirə qaç. Mən sənə xəbər
verənə qədər orada qal. Çünki Hirod Körpəni öldürmək üçün axtarmağa
başlayır». 14 Beləliklə, Yusif qalxdı, həmin gecə Körpə ilə anasını götürüb
Misirə yollandı. 15 *Hirod ölənə qədər orada qaldı. Bu, Rəbbin peyğəmbər
vasitəsilə söylədiyi söz yerinə yetsin deyə baş verdi:
«Öz Oğlumu Misirdən çağırdım».

16 Hirod müdrik adamlar tərəfindən axmaq yerinə qoyulduğunu görəndə
çox hiddətləndi. O, müdrik adamlardan öyrəndiyi vaxta görə Bet-Lexem və
onun ətrafında yaşayan iki və iki yaşdan aşağı körpə oğlan uşaqlarını öldürtdü.
17 Beləliklə, Yeremya peyğəmbər vasitəsilə söylənən bu söz yerinə yetdi:

18 *«Ramada bir səs eşidildi,
Ağlaşma† və böyük fəryad səsləri!
Rəhilə uşaqları üçün ağlayır,
Təsəlli istəmir.
Çünki onlar daha yoxdur».

Misirdən Nazaretə dönüş

19 Hirod öləndən sonra Rəbbin bir mələyi Misirdə Yusifə röyada görünüb
20 dedi: «Qalx, Körpə ilə anasını götür, İsrail ölkəsinə qayıt. Çünki Körpənin
canını almaq istəyənlər öldü». 21 Yusif qalxdı, Körpə ilə anasını götürüb
İsrail ölkəsinə qayıtdı. 22 Amma Arxelanın öz atası Hirodun yerinə Yəhudeya
padşahı olduğunu eşidəndə oraya getməyə qorxdu. Röyada xəbərdarlıq alaraq
Qalileya bölgəsinə getdi. 23 Gəlib Nazaret deyilən şəhərdə məskən saldı. Bu,
peyğəmbərlər vasitəsilə söylənən «Ona Nazaretli deyiləcək» sözü yerinə yetsin
deyə baş verdi.

3

Vəftizçi Yəhyanın gəlişi
(Mark 1:1-8; Luka 3:1-18; Yəh. 1:19-28)

1 *O günlərdə Vəftizçi Yəhya Yəhudeya çölündə vəz edərək meydana çıxdı.
2 O belə deyirdi: «Tövbə edin! Çünki Səmavi Padşahlıq yaxınlaşıb». 3 *Bu o
adamdır ki, Yeşaya peyğəmbər onun barəsində demişdi:
«Səhrada nida edənin səsi gəlir:
“Rəbbin yolunu hazırlayın,
Onun keçəcəyi yerləri düz edin”».

4 *Yəhya dəvə yunundan paltar geymiş, belinə dəri qurşaq bağlamışdı, yeməyi
çəyirtkə və çöl balı idi. 5 Yerusəlim sakinləri, bütün Yəhudeya diyarından olan-
lar və İordan ətrafında yaşayanlar Yəhyanın yanına gəlirdi. 6 Onlar günahlarını
etiraf edərək onun tərəfindən İordan çayında vəftiz olunurdu.

---

* **2:15** Huşə 11:1 * **2:18** Yer. 31:15 † **2:18** Ağlaşma – bəzi əlyazmalarda Mərsiyə, ağlaşma. * **3:1** Mat. 4:17; Mark 1:15 * **3:3** Yeş. 40:3 * **3:4** 2Pad. 1:8

7 *Fariseylər və sadukeylərdən çoxunun vəftiz olmaq üçün onun yanına
gəldiyini görən Yəhya onlara belə dedi: «Ey gürzələr nəsli! Üzərinizə gələn
qəzəbdən canınızı qurtarmağı sizin beyninizə kim yeridib? 8 İndi isə tövbəyə
layiq bəhrə verin. 9 *Ürəyinizdə "atamız İbrahimdir" deyə düşünməyin. Mən
sizə deyirəm: Allah bu daşlardan İbrahimə övlad yaratmağa qadirdir. 10 *Artıq
balta ağacların dibində yatır. Beləliklə, yaxşı bəhrə verməyən hər ağac kəsilir
və oda atılır.
11 Mən sizi tövbəniz üçün su ilə vəftiz edirəm, amma məndən sonra Gələn
məndən daha qüdrətlidir. Mən Onun çarıqlarını daşımağa belə, layiq deyiləm.
O sizi Müqəddəs Ruhla və odla vəftiz edəcək. 12 Onun kürəyi əlindədir və
xırmanını sovuracaq, Öz taxılını anbara toplayacaq. Küləşi isə sönməz odda
yandıracaq».

İsanın vəftiz olunması
(Mark 1:9-11; Luka 3:21-22)

13 O vaxt İsa Yəhya tərəfindən vəftiz olmaq üçün Qalileyadan İordan çayına,
Yəhyanın yanına gəldi. 14 Yəhya Ona mane olmaq istəyərək dedi: «Sən Məni
vəftiz etməlisən, Sən niyə mənim yanıma gəlirsən?» 15 İsa ona cavab verdi:
«Hələlik buna razı ol. Çünki biz salehlik işini beləcə yerinə yetirməliyik». Onda
Yəhya razı oldu. 16 İsa vəftiz olunan kimi sudan çıxdı. O vaxt göylər yarıldı
və Allahın Ruhunun göyərçin kimi endiyini və Öz üzərinə qonduğunu gördü.
17 *Göylərdən bir səda gəldi: «Bu Mənim sevimli Oğlumdur, Ondan razıyam».

4

İsanın sınağa çəkilməsi
(Mark 1:12-13; Luka 4:1-13)

1 *Bundan sonra İsa iblis tərəfindən sınağa çəkilmək üçün Ruh tərəfindən
səhraya aparıldı. 2 İsa qırx gün-qırx gecə oruc tutandan sonra acdı. 3 O zaman
sınağaçəkən yaxınlaşıb Ona dedi: «Əgər Sən Allahın Oğlusansa, bu daşlara əmr
et ki, çörəyə dönsün». 4 *İsa ona belə cavab verdi: «"İnsan yalnız çörəklə deyil,
Allahın ağzından çıxan hər kəlmə ilə yaşayar" deyə yazılmışdır».
5 *Sonra iblis Onu müqəddəs şəhərə gətirdi və məbədin qülləsinə qoyub
6 dedi: «Əgər Sən Allahın Oğlusansa, Özünü aşağı at. Axı
"Allah Sənə görə mələklərinə əmr edər ki,
Səni əlləri üstündə aparsınlar,
Ayağın bir daşa dəyməsin"
deyə yazılmışdır». 7 *İsa ona dedi: «"Allahın Rəbbi sınama" deyə də
yazılmışdır».
8 İblis yenə İsanı çox yüksək bir dağa çıxartdı. Ona dünyanın bütün
padşahlıqlarını və şan-şöhrətini göstərib dedi: 9 «Əgər Sən yerə qapanıb mənə
səcdə etsən, bütün bu şeyləri Sənə verəcəyəm». 10 *İsa dedi: «Rədd ol, Şeytan!
"Allahın Rəbbə səcdə et və yalnız Ona ibadət et" deyə yazılmışdır».
11 Bundan sonra iblis İsanı tərk etdi və mələklər gəlib Ona xidmət edirdi.

---

* **3:7** Mat. 12:34; 23:33; Luka 3:7 * **3:9** Yəh. 8:33 * **3:10** Mat. 7:19 * **3:17** Zəb. 2:7; Yeş. 42:1; Mat. 12:18; 17:5; Mark 1:11; Luka 9:35 * **4:1** İbr. 2:18; 4:15 * **4:4** Qanun. 8:3 * **4:5** Zəb. 91:11-12 * **4:7** Qanun. 6:16 * **4:10** Qanun. 6:13

İsa xidmətinə başlayır
(Mark 1:14-15; Luka 4:14-15)

12 *İsa Yəhyanın həbs olunduğunu eşitdikdə Qalileyaya qayıtdı.
13 *Nazaretdən çıxıb Zevulun və Naftali bölgəsində, Qalileya gölü kənarında
yerləşən Kefernahumda məskən saldı. 14 *Bu, Yeşaya peyğəmbər vasitəsilə
söylənən həmin söz yerinə yetsin deyə baş verdi:
15 «Zevulun və Naftali bölgələri,
Dənizkənarı yol,
İordan çayının o biri tayı,
Müxtəlif millətlər yaşayan Qalileya –
16 Zülmətdə yaşayan xalq
Möhtəşəm bir işıq gördü.
Ölüm kölgəsi diyarında məskunlaşanların üzərinə
Nur doğdu».
17 *O vaxtdan İsa vəz edib belə deməyə başladı: «Tövbə edin! Çünki Səmavi
Padşahlıq yaxınlaşıb».

İlk şagirdlər
(Mark 1:16-20; Luka 5:1-11)

18 İsa Qalileya gölünün sahilində gəzərkən suya tor atan iki qardaşı –
Peter adlanan Şimonu və qardaşı Andreyi gördü. Bu adamlar balıqçı idi.
19 İsa onlara dedi: «Ardımca gəlin, Mən sizi elə balıqçı edəcəyəm ki, insan
tutacaqsınız». 20 Onlar dərhal torları kənara atıb Onun ardınca getdilər. 21 İsa
oradan irəli gedib başqa iki qardaşı – Zavday oğlu Yaqubu və qardaşı Yəhyanı
gördü. Onlar ataları Zavdayla birlikdə qayıqda torlarını düzəldirdilər. İsa
onları çağırdı. 22 Onlar da dərhal qayığı və ataларını qoyub Onun ardınca
getdilər.

İsa xəstələrə şəfa verir
(Mark 3:7-12; Luka 6:17-19)

23 *İsa bütün Qalileyanı gəzir, onların sinaqoqlarında öyrədir, Səmavi
Padşahlığın Müjdəsini vəz edir, xalq arasında hər cür xəstəliyə və hər cür
naxoşluğa şəfa verirdi. 24 Onun haqqındakı xəbər bütün Suriyaya yayıldı. Ona
görə də İsanın yanına hər cür xəstəlik və iztirab çəkənləri, cinlərə tutulmuşları,
epileptikləri və iflicləri gətirdilər. O da onlara şəfa verdi. 25 Qalileyadan,
Dekapolis bölgəsindən, Yerusəlimdən, Yəhudeyadan və İordan çayının o biri
tayından böyük izdihamlar İsanın ardınca gedirdi.

5

İsanın Dağüstü vəzi

1 İsa izdihamı görüb dağa çıxdı. Oturan kimi şagirdləri Onun yanına gəldi.
2 İsa danışmağa başlayıb onları öyrədərək dedi:

Bəxtiyar olanlar
(Luka 6:20-23)

3 «Nə bəxtiyardır ruhən yoxsullar!
Çünki Səmavi Padşahlıq onlarındır.

* **4:12** Mat. 14:3; Mark 6:17-18; Luka 3:19-20 * **4:13** Yəh. 2:12 * **4:14** Yeş. 9:1-2 * **4:17** Mat. 3:1-2 * **4:23** Mat. 9:35; Mark 1:39

4 *Nə bəxtiyardır yaslı olanlar!
Çünki onlar təsəlli tapacaq.
5 *Nə bəxtiyardır həlimlər!
Çünki onlar yer üzünü irs alacaq.
6 *Nə bəxtiyardır salehlik üçün acıb-susayanlar!
Çünki onlar doyacaq.
7 Nə bəxtiyardır mərhəmətli olanlar!
Çünki onlara mərhəmət ediləcək.
8 *Nə bəxtiyardır ürəyi təmiz olanlar!
Çünki onlar Allahı görəcək.
9 Nə bəxtiyardır sülhyaradanlar!
Çünki onlar Allahın övladları adlanacaq.
10 *Nə bəxtiyardır salehlik uğrunda təqib edilənlər!
Çünki Səmavi Padşahlıq onlarındır.
11 *İnsanlar Mənə görə sizi təhqir edib təqib edəndə, yalan söyləyib sizə hər cür böhtan atanda siz nə bəxtiyarsınız! 12 *Sevinin və şadlanın! Çünki göylərdə mükafatınız böyükdür. Axı sizdən qabaq gələn peyğəmbərləri də belə təqib ediblər.

Duz və nur

13 *Siz yer üzünün duzusunuz. Amma duz öz dadını itirərsə, nə ilə duzlanar? Artıq çölə atılıb insanlar tərəfindən tapdalanmaqdan başqa bir şeyə yaramaz.
14 *Siz dünyanın nurusunuz. Dağın zirvəsində qurulan şəhər gizli qala bilməz. 15 *Heç kim çırağı yandırıb qabın altına qoymaz. Əksinə, çıraqdana qoyar ki, evdəkilərin hamısını işıqlandırsın. 16 *Eləcə də sizin nurunuz insanların qarşısında elə parlasın ki, onlar xeyirxah işlərinizi görüb göylərdə olan Atanızı izzətləndirsinlər.

Qanun və Peyğəmbərlər

17 Sanmayın ki, Mən Qanun və Peyğəmbərlərin sözlərini ləğv etmək üçün gəldim. Mən onları ləğv etmək üçün yox, yerinə yetirmək üçün gəldim. 18 *Sizə doğrusunu deyirəm: göy və yer keçib getmədən, hər şey icra olmadan Qanundan ən kiçik bir hərf və ya bir nöqtə belə, yox olmayacaq. 19 Beləliklə, bu əmrlərdən ən kiçiyindən birini kim pozarsa və başqalarına da bu cür öyrədərsə, Səmavi Padşahlıqda ən kiçik sayılacaq. Amma kim bu əmrləri yerinə yetirər və başqalarına da öyrədərsə, Səmavi Padşahlıqda böyük sayılacaq. 20 Sizə bunu deyirəm: əgər sizin salehliyiniz ilahiyyatçılarla fariseylərin salehliyindən artıq olmasa, Səmavi Padşahlığa əsla girə bilməzsiniz.

Hirs və qətl

21 *Siz qədim zamanlarda adamlara “Qətl etmə, kim qətl edərsə, mühakiməyə məruz qalacaq” deyildiyini eşitmisiniz. 22 Mənsə sizə deyirəm ki, qardaşına hirslənən* hər kəs mühakiməyə məruz qalacaq. Kim qardaşına “axmaq” deyərsə, Ali Şuranın hökmünə məruz qalacaq. Kim qardaşına “səfeh”

---

* **5:4** Yeş. 61:1-3 * **5:5** Zəb. 37:11 * **5:6** Yeş. 55:1-2 * **5:8** Zəb. 24:3-4 * **5:10** 1Pet. 3:14 * **5:11** 1Pet. 4:14 * **5:12** 2Saln. 36:16; Həv. 7:52-53 * **5:13** Mark 9:50; Luka 14:34-35 * **5:14** Yəh. 8:12; 9:5 * **5:15** Mark 4:21; Luka 8:16; 11:33 * **5:16** 1Pet. 2:12 * **5:18** Luka 16:17 * **5:21** Çıx. 20:13; Qanun. 5:17 * **5:22** Hirslənən – bəzi əlyazmalarda əbəs yerə hirslənən.

deyərsə, cəhənnəm oduna məruz qalacaq. 23 Buna görə də qurbangah
qarşısına qurbanını gətirdiyin zaman yadına düşsə ki, qardaşının sənə
qarşı bir şikayəti var, 24 qurbanını qurbangahın qarşısında qoy, get, əvvəlcə
qardaşınla barış və ondan sonra gəl, qurbanını təqdim et. 25 *Səni ittiham
edənlə yolda ikən tez razılaş ki, o səni hakimə, hakim də səni mühafizəçiyə
verməsin və zindana atılmayasan. 26 Sənə doğrusunu deyirəm: axırıncı qəpik-
quruşunu verməyincə oradan əsla çıxmayacaqsan.

Zina və boşanma

27 *"Zina etmə" deyildiyini eşitmisiniz. 28 Mənsə sizə deyirəm ki, qadına
şəhvətlə baxan hər adam artıq ürəyində onunla zina etmiş olur. 29 *Əgər
sağ gözün səni pis yola çəkərsə, onu çıxar at. Çünki sənin üçün bədən
üzvlərindən birinin məhv olması bütün bədəninin cəhənnəmə atılmasından
yaxşıdır. 30 *Əgər sağ əlin səni pis yola çəkərsə, onu kəs at. Çünki sənin
üçün bədən üzvlərindən birinin məhv olması bütün bədəninin cəhənnəmə
düşməsindən yaxşıdır.

31 *"Kim arvadını boşayarsa, ona talaq kağızı versin" deyilmişdir. 32 Mənsə
sizə deyirəm ki, cinsi əxlaqsızlıqdan başqa bir səbəbə görə arvadını boşayan hər
kəs onu zinaya sövq edir. Boşanmış qadınla evlənən də zina edir.

And içmək

33 *Yenə qədim zamanlarda adamlara "Yalandan and içmə, amma and-
larını Rəbbin önündə yerinə yetir" deyildiyini eşitmisiniz. 34 *Mənsə sizə
deyirəm ki, heç and içmə, nə göyə, çünki o, Allahın taxtıdır; 35 nə yerə, çünki
yer Onun ayaqlarının altındakı kətildir; nə də Yerusəlimə, çünki ora böyük
Padşahın şəhəridir. 36 Başına da and içmə, çünki sən hətta bir dənə saçı belə, ağ
və ya qara edə bilməzsən. 37 Ancaq sözünüzdə "bəli"niz bəli, "xeyr"iniz xeyr
olsun. Bundan qalanı şər olandandır.

Düşmənlərinizi sevin (Luka 6:27-36)

38 *"Göz əvəzinə göz, diş əvəzinə diş" deyildiyini eşitmisiniz. 39 Mənsə sizə
deyirəm ki, pis adama qarşı durma. Əksinə, sağ üzünə şillə vurana o birini
də çevir. 40 Səni məhkəməyə verib köynəyini götürmək istəyənə üst paltarını
da ver. 41 Kim səni min addım yol getməyə məcbur edirsə, sən onunla iki
min addım yol get. 42 Səndən bir şey diləyənə ver, səndən borc istəyəni geri
qaytarma.

43 *"Qonşunu sev və düşmənini nifrət et" deyildiyini eşitmisiniz. 44 Mənsə
sizə deyirəm ki, düşmənlərinizi sevin, sizi təqib edənlər üçün dua edin.†
45 Belə ki siz göylərdə olan Atanızın övladları olasınız. Çünki O, günəşini həm
pislərin, həm yaxşıların üzərinə doğurur, yağışını da həm salehlərin, həm
də saleh olmayanların üzərinə yağdırır. 46 Əgər sizi sevənləri sevirsinizsə,
nə mükafatınız olacaq? Vergiyığanlar da belə etmirmi? 47 Əgər yalnız
qardaşlarınızı salamlayırsınızsa, başqalarından artıq nə etmiş olursunuz?

---

* **5:25** Luka 12:58-59 * **5:27** Çıx. 20:13; Qanun. 5:18 * **5:29** Mat. 18:9; Mark 9:47 * **5:30** Mat. 18:8; Mark 9:43 * **5:31** Qanun. 24:1-4; Mat. 19:7-9; Mark 10:4,11-12; Luka 16:18; 1Kor. 7:10-11 * **5:33** Lev. 19:12; Say. 30:2; Qanun. 23:21 * **5:34** Zəb. 48:2; Yeş. 66:1; Mat. 23:22; Yaq. 5:12 * **5:38** Çıx. 21:23-25; Lev. 24:20; Qanun. 19:21 * **5:43** Lev. 19:18 † **5:44** Sizi təqib edənlər üçün dua edin – bəzi əlyazmalarda sizi lənətləyənlərə xeyir-dua verin, sizə nifrət edənlərə yaxşılıq edin, sizi incidənlər və təqib edənlər üçün dua edin (Luka 6:27-28).

Bütpərəstlər‡ də belə etmirmi? 48 *Ona görə də Səmavi Atanız kamil olduğu
kimi siz də kamil olun.

6

Sədəqə vermək

1 *Ehtiyatlı olun, siz saleh iş görəndə bunu insanların önündə, onlara
göstərmək üçün etməyin. Yoxsa göylərdə olan Atanızdan mükafat almazsınız.
2 Ona görə də sədəqə verdiyin zaman önündə şeypur səsi ilə car çəkmə. Çünki
adamlar onları izzətləndirsin deyə ikiüzlülər sinaqoqlarda və küçələrdə belə
edirlər. Sizə doğrusunu deyirəm: onlar mükafatlarını alıblar. 3 Amma sən
sədəqə verdiyin zaman sol əlin sağ əlinin nə etdiyini bilməsin. 4 Belə ki
verdiyin sədəqə gizli qalsın. Gizlində olanı görən Atan səni mükafatlandıracaq.*

Necə dua etməli
(Luka 11:2-4)

5 *Dua etdiyiniz zaman da ikiüzlülər kimi olmayın. Çünki bələləri adamlar
onları görsün deyə sinaqoqlarda və küçə tinlərində durub dua etməyi sevirlər.
Sizə doğrusunu deyirəm: onlar mükafatlarını alıblar. 6 Amma sən dua etdiyin
zaman öz otağına gir və qapını örtüb gizlində olan Atana dua et. Gizlində olanı
görən Atan səni mükafatlandıracaq.†
7 Dua edəndə bütpərəstlər kimi boşboğazlıq etməyin. Çünki onlar düşünür ki,
çox söz söyləməklə eşidiləcəklər. 8 Siz onlara bənzəməyin! Çünki Atanız nələrə
ehtiyacınız olduğunu siz Ondan diləməzdən əvvəl bilir.
9 Buna görə siz belə dua edin:
“Göylərdə olan Atamız,
Adın müqəddəs tutulsun,
10 Padşahlığın gəlsin,
Göydə olduğu kimi
Yerdə də Sənin iradən olsun.
11 Gündəlik çörəyimizi bizə bu gün ver.
12 Bizə borclu olanları bağışladığımız kimi
Bizim borclarımızı da bağışla.
13 *Bizi sınağa çəkmə,
Lakin bizi şər olandan xilas et.
Çünki padşahlıq, qüdrət və izzət
Əbədi olaraq Sənindir. Amin”.‡
14 *Əgər başqa insanların təqsirlərini bağışlasanız, Səmavi Atanız da sizi
bağışlayar. 15 Amma siz başqa insanları bağışlamasanız, Atanız da sizin
təqsirlərinizi bağışlamaz.

Oruc

16 Oruc tutduğunuz zaman ikiüzlülər kimi qaşqabaqlı gəzməyin. Onlar oruc
tutduqlarını insanlara göstərmək üçün üzlərini tutqun hala salırlar. Sizə
doğrusunu deyirəm: onlar mükafatlarını alıblar. 17 Amma sən oruc tutanda
başına yağ çək və üzünü yu. 18 Belə ki insanlara deyil, gizlində olan Atana
oruclu görünəsən. Gizlində olanı görən Atan səni mükafatlandıracaq.

---

‡ **5:47** Bütpərəstlər – bəzi əlyazmalarda Vergiyığanlar. * **5:48** Lev. 19:2; Qanun. 18:13 * **6:1** Mat. 23:5 * **6:4** Mükafatlandıracaq – bəzi əlyazmalarda açıqca mükafatlandıracaq. * **6:5** Luka 18:9-14
† **6:6** Mükafatlandıracaq – bəzi əlyazmalarda açıqca mükafatlandıracaq. * **6:13** 1Saln. 29:11 ‡ **6:13** Çünki padşahlıq, qüdrət və izzət əbədi olaraq Sənindir. Amin. – bu sözlər ən qədim yunan əlyazmalarında yoxdur. * **6:14** Mark 11:25-26

Səmavi xəzinələr
(Luka 11:34-35; 12:33-34; 16:13)

19 *Yer üzündə özünüzə xəzinələr yığmayın. Orada güvə və pas onları məhv
edər ya da oğrular girib oğurlayar. 20 Bunun yerinə özünüzə göydə xəzinələr
yığın. Orada nə güvə, nə pas onları məhv edər, nə də oğrular girib oğurlayar.
21 Çünki xəzinən haradadırsa, ürəyin də orada olacaq.
22 Bədənin çırağı gözdür. Əgər gözün sağlam olarsa, bütün bədənin də nurlu
olacaq. 23 Yox, əgər gözün zəif görərsə, bütün bədənin qaranlıq olacaq. Əgər
səndəki "nur" qaranlıqdırsa, zülmət nə qədər böyükdür!
24 Heç kim iki ağaya qulluq edə bilməz. Çünki ya birinə nifrət edib o birisini
sevəcək ya da birinə bağlı qalıb o birisinə xor baxacaq. Siz həm Allaha, həm
də sərvətə§ qulluq edə bilməzsiniz.

Qayğı çəkməyin
(Luka 12:22-32)

25 Buna görə sizə deyirəm: "Nə yeyəcəyik?" və ya "Nə içəcəyik?" deyə canınız
üçün, "Nə geyinəcəyik?" deyə bədəniniz üçün qayğı çəkməyin. Can yeməkdən,
bədən isə geyinməkdən daha vacib deyilmi? 26 Göydə uçan quşlara baxın:
onlar nə əkir, nə biçir, nə də anbarlarda saxlayır. Amma Səmavi Atanız onları
yedizdirir. Siz onlardan daha qiymətli deyilsinizmi? 27 Hansı biriniz qayğı
çəkməklə ömrünü bir anlıq belə, uzada bilər? 28 Nəyə görə geyim üçün qayğı
çəkirsiniz? Görün çöl zanbaqları necə böyüyür: onlar nə zəhmət çəkir, nə də
ip əyirir. 29 *Lakin sizə bunu deyirəm ki, bütün cah-calalı içində olan Süleyman
belə, bunlardan biri kimi geyinməmişdi. 30 Ey imanı az olanlar, bu gün
olub sabah ocağa atılan çöl otunu Allah belə geyindirirsə, sizi geyindirəcəyi
daha da yəqin deyilmi? 31 Beləliklə, "Nə yeyəcəyik?", "Nə içəcəyik?" və ya
"Nə geyəcəyik?" deyə qayğı çəkməyin. 32 Çünki bütpərəstlər bütün bu şeyləri
axtarırlar. Doğrudan da, Səmavi Atanız bütün bunlara ehtiyacınız olduğunu
bilir. 33 Ona görə də siz əvvəlcə Allahın Padşahlığını və Onun salehliyini
axtarın. Onda bunların hamısı sizə əlavə olaraq veriləcək. 34 Beləliklə,
sabahın qayğısını çəkməyin. Çünki sabahkı gün özü üçün qayğı çəkəcək. Hər
günün öz yamanlığı kifayətdir!

7

Mühakimə etməyin
(Luka 6:37-42)

1 Mühakimə etməyin ki, siz də mühakimə olunmayasınız. 2 *Çünki hansı
hökmlə mühakimə etsəniz, onunla da mühakimə olunacaqsınız. Siz hansı ölçü
ilə ölçsəniz, sizin üçün də eyni ölçü ilə ölçüləcək. 3 Sən nə üçün qardaşının
gözündə çöpü görürsən, amma öz gözündəki tiri seçmirsən? 4 Öz gözündə tir ola-
ola qardaşına necə deyə bilərsən: "Qoy gözündəki çöpü çıxarım!" 5 Ey ikiüzlü,
əvvəlcə öz gözündən tiri çıxar, onda aydın görərsən ki, qardaşının gözündəki
çöpü necə çıxarmaq olar.
6 Müqəddəs olanı itlərə verməyin və mirvarilərinizi donuzlara atmayın;
yoxsa bunları ayaqları ilə tapdalayarlar və dönüb sizi parçalayarlar.

Dua haqqında təlim
(Luka 11:9-13)

---

* **6:19** Yaq. 5:2-3 § **6:24** Sərvət – arami dilində *mamon.* * **6:29** 1Pad. 10:4-7; 2Saln. 9:3-6
* **7:2** Mark 4:24

7 Diləyin, sizə veriləcək, axtarın, tapacaqsınız, qapını döyün və sizə açılacaq.
8 Çünki hər diləyən alar, axtaran tapar, qapı döyənə açılar. 9 Aranızdan
kimsə oğlu ondan çörək diləsə, ona daş verərmi? 10 Ya da balıq diləsə, ona
ilan verərmi? 11 Beləliklə, siz pis olduğunuz halda öz övladlarınıza yaxşı
hədiyyələr verməyi bilirsinizsə, göylərdə olan Atanızın Ondan diləyənlərə
gözəl hədiyyələr verəcəyi nə qədər yəqindir!
12 *İnsanların sizinlə necə rəftar etməsini istəyirsinizsə, siz də onlarla elə
rəftar edin. Çünki Qanun və Peyğəmbərlərin söylədiyi də elə budur.

Dar qapı və geniş qapı
(Luka 13:24)

13 Dar qapıdan girin. Çünki həlaka aparan qapı geniş və yolu enlidir. Bu
qapıdan girənlər çoxdur. 14 Amma həyata aparan qapı dar və yolu ensizdir,
onu tapanlar azdır.

Ağac və bəhrə
(Mat. 12:33-35; Luka 6:43-46; 13:25-27)

15 Yalançı peyğəmbərlərdən özünüzü gözləyin! Onlar yanınıza quzu
cildində gələrlər, amma daxilən yırtıcı qurddurlar. 16 Onları bəhrələrindən
tanıyacaqsınız. Qaratikandan üzüm yaxud qanqaldan əncir yığılarmı?
17 Beləcə də hər yaxşı ağac yaxşı bəhrə, pis ağac isə pis bəhrə verər. 18 Yaxşı
ağac pis bəhrə verə bilməz, pis ağac da yaxşı bəhrə verə bilməz. 19 *Yaxşı bəhrə
verməyən hər ağac kəsilər və oda atılar. 20 *Beləliklə, yalançı peyğəmbərləri
bəhrələrindən tanıyacaqsınız.
21 Mənə “ya Rəbb, ya Rəbb” deyən hər kəs Səmavi Padşahlığa girməyəcək;
lakin göylərdə olan Atamın iradəsini yerinə yetirən oraya girəcək. 22 O gün
bir çoxları Mənə deyəcək: “Ya Rəbb, ya Rəbb, biz Sənin adınla peyğəmbərlik
etmirdikmi? Sənin adınla cinləri qovmurduqmu? Sənin adınla bir çox
möcüzələr yaratmırdıqmı?” 23 *Onda Mən onlara bəyan edəcəyəm: “Ey
qanunsuzluq edənlər, Mən sizi heç vaxt tanımamışam, Məndən uzaq olun!”

Ağıllı bənna və ağılsız bənna
(Luka 6:47-49)

24 Beləliklə, bu sözlərimi eşidib onlara əməl edən hər kəs öz evini qaya
üzərində quran ağıllı adama bənzəyir. 25 Yağış yağar, sellər gələr, yellər əsər
və o evə hücum edər. Amma ev uçmaz, çünki təməli qaya üzərində qurulub.
26 Bu sözlərimi eşidib onlara əməl etməyən hər kəs isə öz evini qum üzərində
tikən ağılsız adama bənzəyir. 27 Yağış yağar, sellər gələr, yellər əsər və o evə
hücum edər. Ev uçar və onun yıxılması bir müsibət olar».
28 *İsa bu sözləri bitirəndə xalq Onun təliminə təəccübləndi, 29 çünki onlara
öz ilahiyyatçıları kimi deyil, səlahiyyət sahibi kimi təlim öyrədirdi.

8

İsa bir cüzamlıya şəfa verir
(Mark 1:40-45; Luka 5:12-16)

1 İsa dağdan endiyi zaman böyük bir izdiham Onun ardınca getdi. 2 Bu
zaman cüzamlı bir adam yaxınlaşıb «ya Rəbb, əgər istəsən, məni pak edə
bilərsən» deyərək Ona səcdə qıldı. 3 İsa əlini uzadıb ona toxundu və dedi:
«İstəyirəm, pak ol!» Dərhal bu adam cüzamdan pak oldu. 4 *İsa ona dedi: «Bax

* **7:12** Luka 6:31 * **7:19** Mat. 3:10; Luka 3:9 * **7:20** Mat. 12:33 * **7:23** Zəb. 6:8; Luka 13:27
* **7:28** Mark 1:22; Luka 4:32 * **8:4** Lev. 14:1-32

heç kəsə bir söz demə, amma get, özünü kahinə göstər. Hər kəsə şəhadət olsun
deyə Musanın buyurduğu təqdimi apar».

Yüzbaşının imanı
(Luka 7:1-10)

5 İsa Kefernahuma girərkən bir yüzbaşı Ona yaxınlaşıb yalvardı: 6 «Ya Rəbb,
xidmətçim iflic olub evdə yatır, çox iztirab çəkir». 7 İsa ona dedi: «Mən gəlib
ona şəfa verəcəyəm». 8 Yüzbaşı cavab verərək dedi: «Ya Rəbb, mən layiq
deyiləm ki, Sən mənim evimə girəsən. Ancaq bir söz söylə, onda xidmətçim
sağalacaq. 9 Çünki mən də tabeçilik altında olan bir adamam, mənim də
tabeçiliyimdə əsgərlər var. Birinə "Get!" deyirəm, o gedir, digərinə isə "Gəl!"
deyirəm, o da gəlir. Quluma "Bunu et!" deyirəm, o da edir». 10 Bunu eşidən
İsa heyrət etdi. O ardınca gələn xalqa dedi: «Sizə doğrusunu deyirəm: İsraildə
heç kimdə belə böyük iman görmədim. 11 *Sizə deyirəm ki, şərqdən və qərbdən
bir çoxu gələcək və Səmavi Padşahlıqda İbrahimlə, İshaqla və Yaqubla bir süfrəyə
oturacaq. 12 *Amma bu padşahlığın əsl övladları isə qaranlıq çölə atılacaq.
Orada ağlaşma və diş qıcırtısı olacaq». 13 Sonra İsa yüzbaşıya dedi: «Get, qoy
sənin imanına görə olsun». Yüzbaşının xidmətçisi də o saat sağaldı.

İsa çox adama şəfa verir
(Mark 1:29-34; Luka 4:38-41)

14 İsa Peterin evinə gəldi. Onun qayınanasının qızdırma içində yatdığını
gördü. 15 İsa onun əlinə toxundu və qadının qızdırması düşdü. Qadın qalxıb
İsaya xidmət etməyə başladı.

16 Axşam olduqda isə cinə tutulmuş bir çox adamı İsanın yanına gətirdilər.
O, sözlə ruhları çıxartdı və xəstələrin hamısına şəfa verdi. 17 *Bu, Yeşaya
peyğəmbər vasitəsilə söylənən bu sözlər yerinə yetsin deyə baş verdi:
«Bizim xəstəliklərimizi O çəkdi,
Naxoşluqlarımızı Öz üzərinə götürdü».

İsanın şagirdi olmaq nə deməkdir
(Luka 9:57-62)

18 İsa ətrafında izdihamı gördükdə əmr verdi ki, o biri sahilə keçsin. 19 Bu
zaman bir ilahiyyatçı Ona yaxınlaşıb dedi: «Müəllim! Sən hara getsən, Sənin
ardınca gedəcəyəm». 20 İsa ona dedi: «Tülkülərin də yuvası, göydə uçan quşların
da yuvası var. Amma Bəşər Oğlunun başını qoymağa belə, yeri yoxdur».

21 Şagirdlərindən bir başqası İsaya dedi: «Ya Rəbb, mənə icazə ver, əvvəlcə
gedim, atamı dəfn edim». 22 İsa ona dedi: «Ardımca gəl. Qoy ölülər öz ölülərini
dəfn etsin».

İsa tufanı yatırır
(Mark 4:35-41; Luka 8:22-25)

23 İsa qayığa mindiyi zaman şagirdləri də Onun ardınca getdi. 24 Göldə elə
böyük tufan qopdu ki, qayıq dalğalarla örtüldü. Amma İsa yatırdı. 25 Şagirdlər
yaxınlaşıb İsanı oyadaraq dedilər: «Ya Rəbb, bizi xilas et, biz həlak oluruq!»
26 İsa onlara «Ey imanı az olanlar, niyə qorxursunuz?» dedi. Sonra durub
küləklərə və gölə qadağan etdi, onda dərin sükut çökdü. 27 Onlar heyrət içində
qalıb dedilər: «Bu necə bir Adamdır ki, küləklər də, göl də Ona itaət edir?»

---

* **8:11** Luka 13:29 * **8:12** Mat. 22:13; 25:30; Luka 13:28 * **8:17** Yeş. 53:4

Cinə tutulmuş iki nəfər sağaldılır
(Mark 5:1-20; Luka 8:26-39)

28 İsa o biri sahildə yerləşən Qadaralıların* diyarına gəldiyi zaman qəbir
mağaralarından çıxan cinə tutulmuş iki nəfər Onunla qarşılaşdı. Onlar elə
təhlükəli idi ki, heç kim o yoldan keçə bilmirdi. 29 Budur, onlar bağırdılar:
«Ey Allahın Oğlu, bizdən nə istəyirsən? Buraya vaxtından əvvəl bizə iztirab
verməyəmi gəlmisən?» 30 Onlardan uzaqda böyük bir donuz sürüsü otlayırdı.
31 Cinlər İsaya yalvardılar: «Bizi qovacaqsansa, bu donuz sürüsünə göndər».
32 İsa onlara «Gedin!» dedi. Cinlər də adamlardan çıxıb donuzların içinə girdi.
Beləliklə, bütün sürü uçurumdan aşağı, gölə atılıb suda boğuldu. 33 Donuz
otaranlar isə qaçdılar, şəhərə gəlib hər şeyi və cinə tutulmuş adamların başına
gələn əhvalatı xəbər verdilər. 34 Bundan sonra bütün şəhər əhalisi İsanı
qarşılamağa çıxdı. İsanı görəndə Ona yalvardılar ki, onların bölgəsindən çıxsın.

9

İsa iflicə şəfa verir
(Mark 2:1-12; Luka 5:17-26)

1 İsa qayığa minərək gölü keçdi və Öz şəhərinə gəldi. 2 Onun yanına yataqda
yatan bir iflic adamı gətirdilər. İsa onların imanını görəndə iflic olan adama
dedi: «Cəsarətli ol, oğlum, günahların bağışlandı». 3 Onda bəzi ilahiyyatçılar öz-
özünə dedilər: «Bu Adam küfr danışır». 4 Onların nə düşündüklərini görərək
İsa dedi: «Niyə ürəyinizdə pis şeylər fikirləşirsiniz? 5 Bax hansı daha asandır?
"Günahların bağışlandı" deməkmi, yoxsa "Qalx, yeri!" demək? 6 Lakin siz
bilin ki, Bəşər Oğlunun yer üzündə günahları bağışlamaq səlahiyyəti var» və
onda iflicə dedi: «Qalx, yatağını götür və evinə get!» 7 Xəstə qalxıb evinə getdi.
8 Xalq bunu gördükdə qorxdu* və insanlara bu cür səlahiyyət verən Allahı
izzətləndirdi.

Matta şagirdlərə qoşulur
(Mark 2:13-17; Luka 5:27-32)

9 İsa oradan keçəndə vergi yığılan yerdə oturan Matta adlı bir adamı görüb
ona dedi: «Ardımca gəl». O da durub İsanın ardınca getdi.

10 *İsa evdə süfrəyə oturanda bir çox vergiyığanlarla günahkarlar gəlib
Onunla və şagirdləri ilə birgə oturdular. 11 Fariseylər bunu gördükdə Onun
şagirdlərinə dedilər: «Niyə Müəlliminiz vergiyığanlar və günahkarlarla birgə
yemək yeyir?» 12 Amma İsa bunu eşidəndə dedi: «Sağlamların deyil, xəstələrin
həkimə ehtiyacı var. 13 *Gedin və "Mən qurban deyil, mərhəmət istəyirəm"
sözünün mənasını öyrənin. Çünki Mən salehləri deyil, günahkarları çağırmaq†
üçün gəlmişəm».

Oruc barəsindəki sual
(Mark 2:18-22; Luka 5:33-39)

14 O zaman Yəhyanın şagirdləri İsanın yanına gəlib dedilər: «Nə üçün biz
və fariseylər çox oruc tuturuq, amma Sənin şagirdlərin oruc tutmur?» 15 İsa
onlara cavab verdi: «Bəy yanlarında olanda sağdışı və soldışı yas tuta bilərmi?

---

* **8:28** Qadaralıların – bəzi əlyazmalarda Gergesalıların. * **9:8** Qorxdu – bəzi əlyazmalarda heyrətləndi. * **9:10** Luka 15:1-2 * **9:13** Huşə 6:6; Mat. 12:7 † **9:13** Çağırmaq – bəzi əlyazmalarda tövbəyə çağırmaq.

Lakin bəyin onların arasından aparılacağı günlər gələcək və o zaman oruc tutacaqlar.
16 Heç kim köhnə paltara təzə parçadan yamaq vurmaz. Çünki təzə yamaq
köhnə paltardan qopar və yırtıq daha pis olar. 17 Eləcə də təzə şərabı köhnə
tuluqlara doldurmazlar. Yoxsa tuluqlar partlayar, şərab tökülər, tuluqlar da
zay olar. Təzə şərab təzə tuluqlara doldurular; onda hər ikisi qorunar».

Qızın dirilməsi və qadının şəfa tapması
(Mark 5:21-43; Luka 8:40-56)

18 Bu şeyləri onlara söyləyərkən bir rəis gəldi və Ona səcdə qılaraq dedi:
«Qızım indi ölür, amma gəlib əlini onun üstünə qoysan, yaşayacaq». 19 İsa qalxıb
şagirdləri ilə onun ardınca getdi.
20 Həmin vaxt on iki il qanaxma xəstəliyinə tutulan bir qadın İsanın arx-
asından gəlib Onun paltarının ətəyinə toxundu. 21 Çünki öz-özünə deyirdi: «Heç
olmasa paltarına toxunsam, sağalaram». 22 İsa da dönüb onu görərək dedi:
«Cəsarətli ol, qızım, imanın səni xilas etdi». Qadın o saat sağaldı.
23 İsa rəisin evinə gələndə tütək çalanları və qarışıqlıq salan izdihamı gördü
24 və dedi: «Çəkilin buradan, çünki qız ölməyib, sadəcə olaraq yatıb». Onlar
İsaya güldülər. 25 Amma camaat çölə çıxarılanda İsa içəri girdi və qızın əlindən
tutdu; qız da ayağa qalxdı. 26 Bu xəbər o torpağın hər tərəfinə yayıldı.

İki kor ilə bir lal sağaldılır

27 *İsa oradan keçərkən iki kor adam Onun ardınca gələrək qışqırırdı: «Ey
Davud Oğlu! Bizə rəhm elə!» 28 Evə girdikdə korlar Onun yanına gəldilər.
İsa onlara dedi: «Bunu etməyə qadir olduğuma inanırsınızmı?» Kor adamlar
Ona dedilər: «Bəli, ya Rəbb». 29 O zaman İsa onların gözlərinə toxunaraq
dedi: «Sizə imanınıza görə olsun». 30 Onların gözləri açıldı. İsa «baxın heç
kim bu barədə bilməsin» deyə onlara ciddi tapşırdı. 31 Onlar isə çıxıb Onun
haqqındakı xəbəri o torpağın hər tərəfinə yaydılar.
32 Onlar çıxarkən cinə tutulmuş lal bir adamı İsanın yanına gətirdilər. 33 Cin
qovulandan sonra lal danışmağa başladı. Xalq heyrətlənərək dedi: «İsraildə
heç vaxt belə bir şey baş verməmişdi». 34 *Lakin fariseylər deyirdilər: «O,
cinlərin başçısının gücü ilə cinləri qovur».

Məhsul çox, işçilər az

35 *İsa bütün şəhər və kəndləri gəzib-dolaşaraq onların sinaqoqlarında təlim
öyrədir, Səmavi Padşahlığın Müjdəsini vəz edir, hər cür xəstəliyə və hər cür
naxoşluğa şəfa verirdi. 36 *Lakin izdihamı görəndə İsanın onlara rəhmi
gəldi, çünki çobansız qoyunlar kimi taqətsiz və çarəsiz idilər. 37 *O zaman İsa
şagirdlərinə dedi: «Məhsul çoxdur, işçilərsə azdır. 38 Buna görə də məhsulun
Sahibinə yalvarın ki, Öz məhsulunu yığmaq üçün işçilər göndərsin».

10

On İki şagirdə verilən vəzifə
(Mark 3:13-19; 6:7-13; Luka 6:12-16; 9:1-6; 10:1-12)

* **9:27** Mat. 20:30 * **9:34** Mat. 10:25; 12:24; Mark 3:22; Luka 11:15 * **9:35** Mat. 4:23; Mark 1:39; Luka 4:44 * **9:36** Say. 27:17; 1Pad. 22:17; 2Saln. 18:16; Yez. 34:5; Zək. 10:2; Mark 6:34 * **9:37** Luka 10:2; Yəh. 4:35

1 İsa On İki şagirdini yanına çağırıb onlara natəmiz ruhlar üzərində səlahiyyət
verdi ki, bunları qovsunlar, hər cür xəstəliyə və hər cür naxoşluğa şəfa
versinlər. 2 Bu On İki həvarinin adları belədir: birincisi Peter adlanan
Şimon və onun qardaşı Andrey, Zavday oğlu Yaqub və qardaşı Yəhya, 3 Filip
və Bartalmay, Tomas və vergiyığan Matta, Halfay oğlu Yaqub və Tadday,*
4 Kənançı† Şimon və İsaya xəyanət edən Yəhuda İskaryot.
5 İsa həmin on iki nəfəri belə əmrlə göndərdi: «Başqa millətlərin arasına
getməyin və Samariyalıların heç bir şəhərinə girməyin, 6 amma İsrail xalqının
itmiş qoyunlarının yanına gedin. 7 *Getdiyiniz yerlərdə “Səmavi Padşahlıq
yaxınlaşıb” deyə vəz edin. 8 Xəstələrə şəfa verin, ölüləri dirildin, cüzamlıları
pak edin, cinləri çıxarın. Müftə aldınız, müftə verin. 9 *Qurşağınızda nə qızıl,
nə gümüş, nə də mis götürün. 10 *Yol üçün nə torba, nə iki köynək, nə çarıq,
nə də əsa götürün. Çünki işçi öz azuqəsinə layiqdir. 11 Hansı şəhərə ya kəndə
girsəniz, orada ləyaqətli kimdirsə, axtarın və yola çıxanacan onun evində
qalın. 12 O evə girərkən ev sakinlərini salamlayın. 13 Əgər ev layiqdirsə, əmin-
amanlığınız onun üzərinə gəlsin; layiq deyilsə, əmin-amanlığınız özünüzə
qayıtsın. 14 *Kim sizi qəbul etməyib sözlərinizi dinləməzsə, o evdən və ya
şəhərdən çıxarkən ayaqlarınızın tozunu çırpın. 15 *Sizə doğrusunu deyirəm:
qiyamət günü‡ Sodom və Homorra diyarının halı o şəhərin halından daha
asan olacaq.

Şagirdlərin sıxıntıları
(Mark 13:9-13; Luka 21:12-17)

16 *Budur, sizi qurdlar arasına quzular kimi göndərirəm. Ona görə də ilan
kimi müdrik və göyərçin kimi məsum olun. 17 İnsanlardan özünüzü gözləyin.
Çünki onlar sizi məhkəmələrə çəkəcək, sinaqoqlarında qamçılayacaqlar.
18 Onlara və millətlərə şəhadət etmək üçün siz Mənə görə valilərin və
padşahların qarşısına aparılacaqsınız. 19 *Onlar sizi təslim edəndə necə və
ya nə deyəcəyiniz barədə qayğı çəkməyin. Nə deyəcəyiniz həmin vaxt
sizə bildiriləcək, 20 çünki danışan siz yox, sizdə danışan Atanızın Ruhudur.
21 *Qardaş qardaşı, ata övladını ölümə təslim edəcək. Övladlar ata-anasına
qarşı çıxıb onları edam etdirəcək. 22 *Mənim adıma görə hamı sizə nifrət
edəcək. Amma axıracan dözən xilas olacaq. 23 Sizi bir şəhərdə təqib edəndə
başqasına qaçın. Çünki sizə doğrusunu deyirəm: siz İsrail şəhərlərini dolaşıb-
qurtarmamış Bəşər Oğlu gələcək.
24 *Şagird müəllimindən, qul da ağasından üstün deyil. 25 *Şagirdin öz
müəllimi, qulun isə öz ağası kimi olması ona kifayətdir. Əgər ev sahibinə Baal-
Zevul dedilərsə, onun ailə üzvlərinə bundan nə qədər artıq deyəcəklər!

Kimdən qorxmalı
(Luka 12:2-9)

---

* **10:3** Tadday – bəzi əlyazmalarda Tadday ləqəbi verilən Lebbay. † **10:4** Kənançı – Romalılara qarşı müqəddəs müharibəyə hazırlaşan yəhudi millətçi təşkilatının üzvünə verilən ad. * **10:7** Luka 10:4-12 * **10:9** Luka 10:4 * **10:10** 1Kor. 9:14; 1Tim. 5:18 * **10:14** Həv. 13:51 * **10:15** Yar. 19:24-28; Mat. 11:24 ‡ **10:15** Qiyamət günü – hərfi tərcümədə mühakimə günü. * **10:16** Luka 10:3 * **10:19** Luka 12:11-12 * **10:21** Mark 13:12; Luka 21:16 * **10:22** Mat. 24:9,13 * **10:24** Luka 6:40; Yəh. 13:16; 15:20 * **10:25** Mat. 9:34; 12:24; Mark 3:22; Luka 11:15

26 *Beləliklə, onlardan qorxmayın. Çünki elə örtülü bir şey yoxdur ki, aşkara
çıxmayacaq və elə gizli bir şey yoxdur ki, bilinməyəcək. 27 Sizə qaranlıqda
dediklərimi gün işığında söyləyin və qulağınıza pıçıldananı damlardan bəyan
edin. 28 Bədəni öldürüb canı öldürə bilməyənlərdən qorxmayın. Həm canı,
həm bədəni cəhənnəmdə məhv edə bilən Allahdan qorxun. 29 İki sərçə bir
qara pula satılmırmı? Onlardan biri belə, Atanızın izni olmadan yerə düşməz.
30 Sizin başınızdakı saçlar belə, sayılıb. 31 Ona görə də qorxmayın, siz saysız-
hesabsız sərçədən daha dəyərlisiniz.
32 İnsanlar qarşısında Məni iqrar edən hər kəsi Mən də göylərdə olan Atamın
qarşısında iqrar edəcəyəm. 33 *Amma kim insanlar qarşısında Məni inkar etsə,
Mən də onu göylərdə olan Atamın qarşısında inkar edəcəyəm.

İsaya layiq olmaq
(Luka 12:51-53; 14:26-27)

34 Düşünməyin ki, yer üzünə sülh gətirməyə gəlmişəm. Mən sülh deyil, qılınc
gətirməyə gəlmişəm. 35 *Çünki Mən oğulu atasından, qızı anasından, gəlini də
qayınanasından ayırmağa gəlmişəm.
36 “İnsanın düşməni öz ev əhli olacaq”.
37 Atasını ya anasını Məndən artıq sevən kəs Mənə layiq deyil. Oğlunu ya qızını
Məndən artıq sevən də Mənə layiq deyil. 38 *Çarmıxını götürməyib ardımca
gələn kəs də Mənə layiq deyil. 39 *Canını qoruyan kəs onu itirəcək, Mənim
uğrumda canını itirənsə onu qoruyacaq.
40 *Sizi qəbul edən kəs Məni qəbul edər. Məni qəbul edən də Məni
Göndərəni qəbul edər. 41 Peyğəmbəri peyğəmbər olduğu üçün qəbul edən kəs
peyğəmbərə layiq bir mükafat alacaq. Salehi saleh olduğu üçün qəbul edən də
salehə layiq bir mükafat alacaq. 42 *Kim bu kiçiklərdən birinə şagird olduğu
üçün hətta bir kasa soyuq su içirdərsə, sizə doğrusunu deyirəm: mükafatsız
qalmayacaq».

11

İsa Məsih və Vəftizçi Yəhya
(Luka 7:18-35)

1 İsa On İki şagirdinə nəsihət verib qurtarandan sonra öyrədərək vəz etmək
üçün onların şəhərlərinə getdi.
2 Yəhya isə Məsihin işlərini zindanda eşidərək öz şagirdlərini* göndərib
3 Ondan soruşdu: «Gəlməli Olan Sənsənmi, yoxsa başqasını gözləyək?» 4 İsa on-
lara belə cavab verdi: «Gedin, eşidib gördüklərinizi Yəhyaya bildirin: 5 *korlar
görür, axsaqlar yeriyir, cüzamlılar pak olur, karlar eşidir, ölülər dirilir və
yoxsullara Müjdə yayılır. 6 Kim Mənə görə büdrəməsə, nə bəxtiyardır!»
7 Onlar gedərkən İsa camaata Yəhya haqqında danışmağa başladı: «Çölə
nəyə baxmağa getmişdiniz? Küləyin sarsıtdığı qamışamı? 8 Bəs onda nəyə
baxmağa getmişdiniz? Nəfis toxunmuş paltar geymiş bir adamamı? Amma
nəfis toxunmuş paltar geyənlər padşahların saraylarında qalır. 9 Bəs onda

* **10:26** Mark 4:22; Luka 8:17 * **10:33** 2Tim. 2:12 * **10:35** Mik. 7:6 * **10:38** Mat. 16:24; Mark 8:34; Luka 9:23 * **10:39** Mat. 16:25; Mark 8:35; Luka 9:24; 17:33; Yəh. 12:25 * **10:40** Mark 9:36-37; Luka 9:47-48; 10:16; Yəh. 13:20 * **10:42** Mark 9:41 * **11:2** Şagirdlərini – bəzi əlyazmalarda şagirdlərindən ikisini (Luka 7:18). * **11:5** Yeş. 35:5-6; 61:1-3

nəyə baxmağa getmişdiniz? Bir peyğəmbərəmi? Bəli, sizə deyirəm, hətta
peyğəmbərdən də üstün birinə. 10 *Bu o adamdır ki, onun haqqında yazılıb:
“Budur, Sənin önündə Öz elçimi göndərirəm,
O Sənin qabağında yolunu hazırlayacaq”.
11 Sizə doğrusunu deyirəm: qadından doğulanlar arasında Vəftizçi Yəhyadan
daha üstün olan meydana çıxmayıb. Amma Səmavi Padşahlıqda ən kiçik
olan ondan üstündür. 12 *Vəftizçi Yəhyanın günlərindən indiyə qədər Səmavi
Padşahlıq zorla alınır və zor işlədənlər onu ələ keçirir. 13 Çünki bütün
Peyğəmbərlər və Qanun Yəhyaya qədər peyğəmbərlik etdi. 14 *Əgər onu qəbul
etmək istəyirsinizsə, gəlməli olan İlyas odur. 15 Qulağı olan eşitsin!
16-17 Bəs bu nəsli nəyə bənzədim? O, bazar meydanlarında oturan və
“Biz sizə tütək çaldıq, sizsə oynamadınız.
Biz mərsiyələr oxuduq, sizsə matəm tutmadınız”
deyib başqalarını səsləyən uşaqlara bənzəyir. 18 Çünki Yəhya gəldikdə nə çörək
yeyir, nə şərab içirdi və onlar deyirlər: “O, cinə tutulmuşdur”. 19 Bəşər Oğlu
gəldikdə yeyib-içdi və onlar deyirlər: “Bu qarınqulu və əyyaş adama baxın!
Vergiyığanlara və günahkarlara dost oldu!” Amma hikmət öz əməlləri ilə† təsdiq
olunur».

Tövbə etməyən şəhərlər (Luka 10:13-15)

20 Onda İsa bir çox möcüzələr göstərdiyi şəhərləri tövbə etmədikləri üçün
məzəmmət etməyə başladı. 21 *«Vay halına, ey Korazin! Vay halına, ey Bet-
Sayda! Sizdə baş vermiş möcüzələr Sur və Sidonda olsaydı, onlar çoxdan
çul geyinib külün üstündə oturaraq tövbə edərdilər. 22 Amma sizə deyirəm:
qiyamət günü‡ Sur və Sidonun halı sizinkindən daha asan olacaq. 23 *Sən, ey
Kefernahum, göyə qədər ucalacaqsanmı? Ölülər diyarına qədər enəcəksən.
Çünki səndə baş vermiş möcüzələr Sodomda olsaydı, o bu günə qədər du-
rardı. 24 *Ancaq Mən sizə deyirəm: qiyamət günü§ Sodom diyarının halı
sənin kindən daha asan olacaq».

Yorğunlara Müjdə (Luka 10:21-22)

25 O vaxt İsa davam edərək dedi: «Ey yerin-göyün Sahibi olan Ata! Səndən
razıyam ki, bu şeyləri müdrik və dərrakəli adamlardan gizlədib körpələrə agah
etdin. 26 Bəli, Ata! Çünki bu Sənin xoş niyyətin idi. 27 *Atam tərəfindən hər
şey Mənim ixtiyarıma verildi. Oğulu Atadan başqa heç kəs tanımaz. Atanı da
Oğuldan və Oğulun agah etmək istədiyi şəxsdən başqa heç kəs tanımaz.
28 Ey bütün yorğunlar və yükləri ağır olanlar, Mənim yanıma gəlin, Mən sizə
rahatlıq verərəm. 29 *Mənim boyunduruğumu üzərinizə götürün və Məndən
öyrənin. Çünki Mən həlim və qəlbən itaətkaram. Bununla canınıza rahatlıq
taparsınız. 30 Çünki Mənim boyunduruğum rahat və yüküm yüngüldür».

---

* **11:10** Mal. 3:1 * **11:12** Luka 16:16 * **11:14** Mal. 4:5; Mat. 17:10-13; Mark 9:11-13 † **11:19** Əməlləri ilə – bəzi əlyazmalarda övladları tərəfindən (Luka 7:35). * **11:21** Yeş. 23:1-18; Yez. 26:1–28:26; Yoel 3:4-8; Amos 1:9-10; Zək. 9:2-4 ‡ **11:22** Qiyamət günü – hərfi tərcümədə mühakimə günü. * **11:23** Yar. 19:24-28; Yeş. 14:13-15 * **11:24** Mat. 10:15; Luka 10:12 § **11:24** Qiyamət günü – hərfi tərcümədə mühakimə günü. * **11:27** Yəh. 1:18; 3:35; 10:15 * **11:29** Yer. 6:16

12

Şənbə günü haqqında təlim
(Mark 2:23-28; Luka 6:1-5)

1 *O vaxtlar İsa bir Şənbə günü taxıl zəmiləri arasından keçirdi. Şagirdləri
ac idi və sünbülləri qırıb yeməyə başladılar. 2 Fariseylər bunu görüb Ona
dedilər: «Budur, şagirdlərin Şənbə günü qadağan olunan işləri görürlər». 3 *İsa
onlara dedi: «Davud və yanındakılar ac olanda nə etdiklərini oxumamısınızmı?
4 O, Allahın evinə girdi; ona və yanındakılara deyil, yalnız kahinlərə yeməyə
icazə verilən təqdis çörəklərini yedilər. 5 Eləcə də Qanunda oxumamısınız ki,
kahinlər məbəddə Şənbəni pozurlar, lakin təqsirsiz sayılırlar? 6 Amma sizə
deyirəm ki, məbəddən daha üstün Olan buradadır. 7 *Əgər siz “Mən qur-
ban deyil, mərhəmət istəyirəm” sözünün mənasını bilsəydiniz, təqsirsizləri
məhkum etməzdiniz. 8 Ona görə ki Bəşər Oğlu Şənbə gününün Sahibidir».

Əli qurumuş adamın şəfası
(Mark 3:1-6; Luka 6:6-11)

9 İsa oradan ayrılıb onların sinaqoquna girdi. 10 Budur, orada əli qurumuş
bir adam var idi. Bəzi adamlar İsanı ittiham etmək məqsədi ilə «Şənbə günü
şəfa verməyə icazə varmı?» deyə soruşdular. 11 *İsa onlara belə cavab verdi:
«Hansınızın bir qoyunu olarsa və qoyun Şənbə günü çuxura düşərsə, onu tutub
çıxartmaz? 12 İnsan qoyundan nə qədər dəyərlidir! Beləliklə, Şənbə günü
xeyirxah iş görməyə icazə var». 13 Sonra İsa adama dedi: «Əlini uzat!» O, əlini
uzatdı və əli əvvəlki halına qayıdıb o biri əli kimi sağlam oldu. 14 Fariseylər
çıxıb İsanı necə məhv etmək barədə məsləhətləşdilər.

Allahın seçdiyi Qul

15 İsa bunu bilib oradan uzaqlaşdı. Böyük bir izdiham Onun ardınca getdi
və İsa onların hamısına şəfa verdi. 16 Amma onlara qadağan etdi ki, Onun kim
olduğunu deməsinlər. 17 *Bu, Yeşaya peyğəmbər vasitəsilə söylənən həmin söz
yerinə yetsin deyə baş verdi:
18 «Budur, Mənim seçdiyim Qulum!
Mənə sevimlidir, könlüm Ondan razıdır.
Mən Öz Ruhumu Onun üzərinə qoyacağam.
O, millətlərə ədalət elan edəcək.
19 O nə mübahisə, nə də fəryad edəcək.
Küçələrdə heç kim Onun səsini eşitməyəcək.
20 Ədaləti zəfərə çatdırana qədər
Əzilmiş qamışı qırmayacaq,
Tüstülənən piltəni söndürməyəcək.
21 Millətlər Onun adına ümid bağlayacaq».

İsa və Baal-Zevul
(Mark 3:20-30; Luka 6:43-45; 11:14-23)

22 Ondan sonra İsanın yanına cinə tutulmuş kor və lal bir adamı gətirdilər.
İsa ona şəfa verdi. Beləcə o danışmağa və görməyə başladı. 23 Bütün xalq
«Bu, Davudun Oğlu deyilmi?» deyə mat qaldı. 24 *Lakin fariseylər bunu

* **12:1** Qanun. 23:25 * **12:3** Lev. 24:9; 1Şam. 21:1-6 * **12:7** Huşə 6:6; Mat. 9:13 * **12:11** Luka 14:5 * **12:17** Yeş. 42:1-4 * **12:24** Mat. 9:34; 10:25

eşitdikdə dedilər: «Bu Adam ancaq cinlərin başçısı Baal-Zevulun gücü ilə cinləri qovur».

25 Fariseylərin nə düşündüklərini bilən İsa onlara dedi: «Öz daxilindən bölünmüş hər padşahlıq viran qalar və öz daxilindən bölünmüş hər şəhər yaxud ev davam gətirməz. 26 Əgər Şeytan Şeytanı qovarsa, özü daxilindən bölünmüş olur. Bu vəziyyətdə onun padşahlığı necə davam gətirər? 27 Əgər Mən cinləri Baal-Zevulun gücü ilə qovuramsa, bəs sizin adamlarınız kimin gücü ilə qovur? Buna görə də onlar sizin hakimləriniz olacaq. 28 Lakin Mən cinləri Allahın Ruhu ilə qovuramsa, deməli, Allahın Padşahlığı üzərinizə gəlib. 29 Bir kimsə güclü adamın evinə girib əvvəlcə onun əl-qolunu bağlamadan onun malını necə qarət edə bilər? Gərək o adamın əvvəlcə əl-qolunu bağlasın, sonra evini qarət etsin. 30 *Mənimlə olmayan Mənə qarşıdır və Mənimlə yığmayan dağıdır.

31 *Buna görə sizə deyirəm: hər bir günah və hər bir küfr insanlara bağışlanacaq; amma Ruha qarşı küfr bağışlanmayacaq. 32 Kim Bəşər Oğluna qarşı söz söyləyərsə, bağışlanacaq; amma kim Müqəddəs Ruha qarşı söyləyərsə, nə bu dövrdə bağışlanacaq, nə də gələcək dövrdə.

33 *Ya ağaca yaxşı, bəhrəsinə də yaxşı deyin yaxud ağaca pis, bəhrəsinə də pis deyin; çünki ağac bəhrəsindən tanınır. 34 *Ey gürzələr nəsli, siz pis olduğunuz halda necə yaxşı şeylər söyləyə bilərsiniz? Çünki ürək doluluğundan ağız danışar. 35 Yaxşı adam yaxşılıq xəzinəsindən yaxşı şeylər çıxarır, pis adam isə pislik xəzinəsindən pis şeylər çıxarır. 36 Mən sizə deyirəm: insanlar söylədikləri hər boş söz üçün qiyamət günü* hesab verəcəklər. 37 Çünki öz sözlərinə görə haqq qazanacaqsan və öz sözlərinə görə məhkum olunacaqsan».

Yunus peyğəmbərin əlaməti
(Mat. 16:1-4; Mark 8:11-12; Luka 11:24-26,29-32)

38 *O zaman bəzi ilahiyyatçılar və fariseylər İsaya dedilər: «Müəllim, Səndən bir əlamət görmək istəyirik». 39 İsa onlara belə cavab verdi: «Pis və vəfasız nəsil bir əlamət axtarır. Amma ona Yunus peyğəmbərin əlamətindən başqa heç bir əlamət verilməyəcək. 40 *Çünki Yunus üç gün-üç gecə nəhəng balığın qarnında necə qalmışdısa, Bəşər Oğlu da üç gün-üç gecə yerin bağrında elə qalacaq. 41 *Nineva xalqı qiyamət günündə† bu nəsillə birgə qalxıb onu məhkum edəcək. Çünki onlar Yunusun vəzinə görə tövbə etmişdilər. Budur, Yunusdan daha böyük Olan buradadır. 42 *Cənub məlikəsi‡ qiyamət günündə§ bu nəsillə birgə qalxıb onu məhkum edəcək. Çünki məlikə Süleymanın hikmətli sözlərini dinləmək üçün yer üzünün ucqarlarından gəlmişdi. Budur, Süleymandan daha böyük Olan buradadır.

43 Natəmiz ruh adamdan çıxdıqdan sonra quraq yerlərdə dolaşar, rahatlıq axtarar, lakin tapmaz. 44 O zaman deyər: "Çıxdığım evə dönüm". Evə qayıdanda onu boş, süpürülmüş və səliqə-sahman içində görər. 45 Bu vaxt o gedib özündən daha betər yeddi başqa ruhu özü ilə götürər. Onlar da oraya

* **12:30** Mark 9:40 * **12:31** Luka 12:10 * **12:33** Mat. 7:20 * **12:34** Mat. 3:7; 15:18; 23:33; Luka 3:7 * **12:36** Qiyamət günü – hərfi tərcümədə mühakimə günü. * **12:38** Luka 11:16 * **12:40** Yun. 1:17 * **12:41** Yun. 3:5 † **12:41** Qiyamət günündə – hərfi tərcümədə mühakimədə. * **12:42** 1Pad. 10:1-13; 2Saln. 9:1-12 ‡ **12:42** Cənub məlikəsi – yəni Süleymanın yanına gələn Səba məlikəsi. § **12:42** Qiyamət günündə – hərfi tərcümədə mühakimədə.

girib məskunlaşar. Onda bu adamın axırı əvvəlkindən daha pis olar. Bu pis
nəslin də başına belə iş gələcək».

İsanın anası və qardaşları kimdir?
(Mark 3:31-35; Luka 8:19-21)

46 İsa camaatla söhbət edəndə anası və qardaşları bayırda durub Onunla
danışmaq istəyirdilər. 47 Bir nəfər İsaya dedi: «Budur, anan və qardaşların
bayırda dayanıb Səninlə danışmaq istəyirlər». 48 Amma İsa bu sözü söyləyənə
cavab verib dedi: «Mənim anam və qardaşlarım kimlərdir?» 49 Əlini
şagirdlərinə doğru uzadaraq dedi: «Mənim anam və qardaşlarım bunlardır.
50 Çünki kim göylərdə olan Atamın iradəsini yerinə yetirirsə, Mənim qardaşım,
bacım və anam odur».

13

Səpilən toxum məsəli
(Mark 4:1-20; Luka 8:4-15)

1 O gün İsa evdən çıxdı və gedib göl kənarında oturdu. 2 *Yanına elə böyük
izdiham toplaşdı ki, Özü bir qayığa minib oturdu və bütün izdiham sahildə
durdu. 3 İsa onlara məsəllərlə bir çox şey öyrədərək dedi: «Bir əkinçi toxum
səpməyə çıxdı. 4 Səpin zamanı toxumlardan bəzisi yol kənarına düşdü və
quşlar gəlib onları dənlədi. 5 Bəzisi torpağı çox olmayan daş-kəsəkli yerlərə
düşdü. Torpağı dərin olmadığına görə tez cücərdi. 6 Lakin günəş doğanda
qarsalandı və kökləri olmadığına görə qurudu. 7 Bəzisi tikanlar arasına düşdü.
Tikanlar böyüyüb onları boğdu. 8 Başqaları isə münbit torpağa düşdü. Bəzisi
yüz, bəzisi altmış, bəzisi otuz qat səmərə verdi. 9 Qulağı olan eşitsin!»

10 Şagirdlər İsaya yaxınlaşıb dedilər: «Nə üçün onlara məsəllərlə danışırsan?»
11 O isə onlara belə cavab verdi: «Səmavi Padşahlığın sirlərini bilmə
qabiliyyəti sizə verilmişdir, lakin onlara verilməmişdir. 12 *Çünki kimin
varıdırsa, ona daha çox veriləcək və o, bolluq içində olacaq. Amma kimin
yoxudursa, əlində olan da ondan alınacaq. 13 *Mənim onlarla məsəllərlə
danışmağımın məqsədi budur ki, "gördükləri halda görməzlər, eşitdikləri halda
eşitməzlər və anlamazlar". 14 Yeşaya peyğəmbərin onlar üçün dediyi bu sözlər
yerinə yetir:

"Eşitdikcə eşidəcəksiniz, amma anlamayacaqsınız,
Gördükcə görəcəksiniz, amma qanmayacaqsınız.
15 Çünki bu xalqın ürəyi kütləşdi,
Qulaqları ağır eşitdi,
Gözlərini yumdular ki,
Gözləri ilə görməsinlər,
Qulaqları ilə eşitməsinlər,
Ürəkləri ilə anlamasınlar
Və Mənə sarı dönməsinlər ki,
Mən onlara şəfa verim".

16 *Amma sizin gözləriniz nə bəxtiyardır, çünki görür və qulaqlarınız nə
bəxtiyardır, çünki eşidir! 17 Sizə doğrusunu deyirəm: bir çox peyğəmbərlər
və saleh adamlar sizin gördüklərinizi görməyi arzuladılar, amma görmədilər,
eşitdiklərinizi eşitməyi arzuladılar, amma eşitmədilər.

* **13:2** Luka 5:1-3 * **13:12** Mat. 25:29; Mark 4:25; Luka 8:18; 19:26 * **13:13** Yeş. 6:9-10; Yəh. 12:39-40; Həv. 28:26-27 * **13:16** Luka 10:23-24

18 İndi əkinçi barədə məsəlin izahını dinləyin: 19 kim Səmavi Padşahlıqla
bağlı kəlamı eşidib anlamırsa, şər olan gəlib onun ürəyində səpilmiş olanı
oğurlayır. Yol kənarına səpilən toxum budur. 20 Daş-kəsəkli yerlərə səpilən
isə kəlamı eşidir və dərhal sevinclə qəbul edir. 21 Lakin onda kök olmadığına
görə dözümü az olur, kəlama görə əziyyət və təqibə məruz qalan kimi yıxılır.
22 Tikanlar arasına səpilən odur ki, kəlamı eşidir, lakin bu dövrün qayğıları və
var-dövlətin aldadıcılığı kəlamı boğur və kəlam barsız olur. 23 Münbit torpağa
səpilənsə odur ki, kəlamı eşidir, anlayır və doğrudan da, səmərə – bəzisi yüz,
bəzisi altmış, bəzisi otuz qat səmərə verir».

Dəlicə və buğda məsəli

24 İsa onlara başqa bir məsəl də çəkdi: «Səmavi Padşahlıq tarlasına yaxşı
toxum səpmiş bir adama bənzəyir. 25 Adamlar yatanda onun düşməni gəlib
buğdaların arasına dəlicə səpib getdi. 26 Buğda böyüyüb bəhrə verəndə dəlicələr
də göründü. 27 Ev sahibinin qulları gəlib ona belə dedilər: “Ağa, sən tarlana
yaxşı toxum səpmədinmi? Bəs bu dəlicə haradan əmələ gəldi?” 28 O isə
qullara dedi: “Bunu düşmən etmişdir”. Qullar da ona dedilər: “İstəyirsənmi
gedib onları çıxaraq?” 29 O dedi: “Yox, çünki dəlicələri çıxararkən onlarla birgə
buğdanı da qopararsınız. 30 Qoy biçinə qədər hər ikisi birlikdə böyüsün. Biçin
vaxtı mən biçinçilərə deyəcəyəm: ‹Əvvəlcə dəlicələri toplayın və yandırmaq
üçün onlardan dərz bağlayın, buğdanı isə anbarlarıma toplayın›”».

Xardal toxumu və maya məsəlləri (Mark 4:30-34; Luka 13:18-21)

31 İsa onlara başqa bir məsəl də danışaraq dedi: «Səmavi Padşahlıq bir
adamın götürüb öz tarlasında səpdiyi xardal toxumuna bənzəyir. 32 Xardal
toxumu bütün toxumların ən kiçiyi olsa da, böyüdükdə bütün bostan
bitkilərindən hündür, lap ağac boyda olur. Belə ki göydə uçan quşlar gəlib onun
budaqlarında yuva qurur».

33 İsa onlara başqa bir məsəl də söylədi: «Səmavi Padşahlıq xəmir mayasına
bənzəyir. Qadın onu götürüb üç kisə* una qarışdırıb bütün xəmir acıyanadək
saxlayır».

34 İsa bütün bu şeyləri xalqa məsəllərlə söyləyirdi və onlara məsəlsiz heç bir
şey söyləməzdi ki, 35 *peyğəmbər vasitəsilə söylənən bu söz yerinə yetsin:
«Ağzımı məsəllərlə açacağam,
Dünya yaranandan bəri
Gizli qalan şeyləri bəyan edəcəyəm».

Dəlicə və buğda məsəlinin izahı

36 O zaman İsa xalqdan ayrılıb evə girdi. Şagirdləri Onun yanına gəlib
dedilər: «Tarladakı dəlicələr məsəlini bizə izah et». 37 Cavabında İsa dedi:
«Yaxşı toxumu səpən Bəşər Oğludur. 38 Tarla isə dünyadır. Yaxşı toxum
Padşahlığın övladlarıdır. Dəlicə isə şər olanın övladlarıdır. 39 Dəlicələri səpmiş
olan düşmən iblisdir. Biçin dövrün sonudur və biçinçilər isə mələklərdir.
40 Dəlicələr toplanıb alovla yandırıldığı kimi bu dövrün sonunda da belə
olacaq. 41 Bəşər Oğlu mələklərini göndərəcək, onlar da pis yola çəkən bütün
şeyləri və qanunsuzluq edənləri Onun Padşahlığından toplayacaq 42 və onları
odlu sobaya atacaqlar. Orada ağlaşma və diş qıcırtısı olacaq. 43 O zaman

* **13:33** Kisə – yunan mətnində *saton*, təqribən 37 litr. * **13:35** Zəb. 78:2

salehlər özlərinin Atasının Padşahlığında günəş kimi parlayacaqlar. Qulağı olan eşitsin!

Dəfinə və mirvari məsəlləri

44 Səmavi Padşahlıq tarlada gizlədilən bir dəfinəyə bənzəyir. Tapan adam onu gizlətdi, sevinclə gedib bütün varını satdı və o tarlanı satın aldı.

45 Yenə Səmavi Padşahlıq gözəl mirvarilər axtaran bir tacirə bənzəyir. 46 O, çox dəyərli olan bir mirvari tapanda gedib bütün varını satdı və onu satın aldı.

Tor məsəli

47 Yenə Səmavi Padşahlıq dənizə atılan və hər cür balıq tutan bir tora bənzəyir. 48 Tor dolduğu zaman onu sahilə çəkdilər və oturub yaxşılarını qablara yığdılar, pisləri isə kənara atdılar. 49 Bu dövrün sonunda da belə olacaq. Mələklər gəlib pisləri salehlərin arasından kənar edəcəklər. 50 Sonra onları odlu sobaya atacaqlar. Orada ağlaşma və diş qıcırtısı olacaq».

51 İsa «Bütün bunları anladınızmı?» deyə soruşdu. Onlar İsaya «bəli, ya Rəbb» dedilər. 52 İsa da onlara dedi: «Ona görə də Səmavi Padşahlıq üçün şagirdlik etmiş hər ilahiyyatçı xəzinəsindən təzə və köhnə şeylər çıxaran ev sahibinə bənzəyir».

İsa Öz yurdunda rədd edilir
(Mark 6:1-6; Luka 4:16-30)

53 İsa bu məsəlləri bitirəndən sonra oradan ayrıldı. 54 Öz yurduna gələrək oradakı sinaqoqda xalqı öyrətməyə başladı. Camaat təəccüblənərək dedi: «Bu Adamda belə hikmət, belə möcüzələr yaradan qüdrət haradandır? 55 Bu, dülgərin Oğlu deyilmi? Anasının adı Məryəm deyilmi? Yaqub, Yusif, Şimon və Yəhuda Onun qardaşları deyilmi? 56 Bütün bacıları aramızda yaşamırmı? Bəs onda bu Adama bütün bu şeylər haradandır?» 57 *Onların İsaya acığı tutdu. Amma İsa onlara dedi: «Bir peyğəmbərə öz yurdundan və öz evindən başqa heç bir yerdə xor baxmazlar». 58 İsa onların imansızlığı üzündən orada çox möcüzə yaratmadı.

14

Yəhyanın edamı
(Mark 6:14-29; Luka 9:7-9)

1 *O vaxt İsa barədə olan xəbərləri hökmdar Hirod eşitdi. 2 Nökərlərinə dedi: «Bu, Vəftizçi Yəhyadır. O, ölülər arasından dirilib. Buna görə də O, möcüzələr yaradır».

3 *Hirod qardaşı Filipin arvadı Hirodiyaya görə Yəhyanı tutduraraq qollarını qandalladıb zindana saldırmışdı. 4 *Çünki Yəhya Hiroda demişdi: «Hirodiyanı almaq sənə qadağandır». 5 Hirod Yəhyanı öldürmək istəyirdi, amma camaatdan qorxurdu. Çünki camaat Yəhyanı peyğəmbər sayırdı.

6 Hirodun ad günü qeyd ediləndə Hirodiyanın qızı ortaya çıxıb rəqs etməyə başladı. Bu, Hirodun xoşuna gəldi. 7 O and içib bəyan etdi ki, qız nə istəsə, ona verəcək. 8 Qız isə anasının təhriki ilə dedi: «Vəftizçi Yəhyanın başını burada bir sini içində mənə ver». 9 Padşahı kədər bürüdü, amma içdiyi andlara və qonaqlara görə əmr etdi ki, ona istədiyini versinlər. 10 Beləliklə, zindanda Yəhyanın boynunu vurdurdu. 11 Onun başı bir sini içində gətirilib qıza verildi.

* **13:57** Yəh. 4:44 * **14:1** Mat. 16:13-14; Mark 6:14-15; Luka 9:7-8 * **14:3** Luka 3:19-20 * **14:4** Lev. 18:16; 20:21

Qız da anasına apardı. 12 Yəhyanın şagirdləri gəlib onun cəsədini götürdülər.
Onu basdırdılar və gəlib İsaya bu barədə xəbər verdilər.

İsa beş min nəfəri doydurur
(Mark 6:30-44; Luka 9:10-17; Yəh. 6:1-14)

13 İsa bunu eşidib qayığa minərək təkbaşına oradan kimsəsiz bir yerə çəkildi.
Bunu eşidən camaat şəhərlərdən piyada Onun ardınca getdi. 14 İsa sahilə
düşəndə böyük bir izdiham gördü, onlara rəhmi gəldi və xəstələrinə şəfa verdi.
15 Axşama yaxın şagirdlər Onun yanına gəlib dedilər: «Bura çöllükdür, vaxt
da gecdir. Camaatı burax, qoy gedib kəndlərdən özlərinə yemək alsınlar».
16 Amma İsa onlara dedi: «Getməklərinə ehtiyac yoxdur. Onlara yeməyi siz
verin». 17 Şagirdlər İsaya dedilər: «Burada beş çörək və iki balıqdan başqa bir
şeyimiz yoxdur». 18 İsa «onları buraya, Mənə gətirin» dedi. 19 Camaata əmr etdi
ki, otların üstündə otursunlar. İsa beş çörəyi və iki balığı götürüb göyə baxaraq
şükür duası etdi. Sonra çörəyi bölüb şagirdlərə verdi. Şagirdlər də camaata
payladılar. 20 Hamı yeyib-doydu. Artıq qalan hissələrdən on iki dolu zənbil
yığdılar. 21 Yemək yeyən adamların sayı qadınlar və uşaqlardan başqa, beş min
nəfərə yaxın idi.

İsa suyun üstü ilə yeriyir
(Mark 6:45-53; Yəh. 6:15-21)

22 Bundan dərhal sonra İsa camaatı evlərinə göndərərkən şagirdlərini də
məcbur etdi ki, qayığa minib Özündən əvvəl o biri sahilə keçsinlər. 23 İsa
camaatı göndərəndən sonra dua etmək üçün tək-tənha dağa çıxdı. Axşam
olanda orada tək idi. 24 Qayıq isə artıq qurudan çox stadi uzaqda* idi və
külək onlara qarşı olduğundan dalğalar qayığa zərbələr endirirdi. 25 Gecənin
dördüncü növbəsi† İsa gölün üstü ilə yeriyərək onların yanına gəldi. 26 Şagirdlər
isə İsanın gölün üstü ilə yeridiyini görəndə «Bu bir kabusdur!» deyərək lərzəyə
düşdülər və qorxudan qışqırdılar. 27 Lakin bu anda İsa onlara müraciət edib
dedi: «Cəsarətli olun, Mənəm, qorxmayın!» 28 Peter cavabında Ona dedi: «Ya
Rəbb, əgər Sənsənsə, mənə əmr et ki, suların üstü ilə yanına gəlim». 29 İsa
«Gəl!» dedi. Peter də qayıqdan çıxıb suların üstü ilə yeridi və İsaya tərəf getdi.
30 Amma küləyin güclü əsdiyini görəndə qorxdu və batmağa başladı. «Ya Rəbb,
məni xilas et!» deyə qışqırdı. 31 İsa o anda əlini uzadıb onu tutdu və dedi: «Ey
imanı az olan adam, nə üçün şübhə etdin?» 32 Onlar qayığa mindikləri zaman
külək sakitləşdi. 33 Qayıqda olanlar «Doğrudan da, Sən Allahın Oğlusan!» deyə
Ona səcdə qıldılar.

İsa Ginesarda xəstələrə şəfa verir
(Mark 6:53-56)

34 İsa və şagirdlər gölü keçib Ginesar sahilinə çatdılar. 35 O yerin adamları
İsanı tanıdıqları zaman ətrafdakı hər yerə xəbər yaydılar. Bütün xəstələri Onun
yanına gətirdilər. 36 Xəstələr heç olmasa İsanın paltarının ətəyinə toxunmaq
üçün yalvarırdılar. Ona toxunanların hamısı sağaldı.

---

* **14:24** Qurudan çox stadi uzaqda – bir stadi 200 metrə yaxındır; bəzi əlyazmalarda gölün ortasında (Mark 6:47). † **14:25** Gecənin dördüncü növbəsi – hazırkı vaxtla səhər saat üç ilə altı arası.

15

İnsanı murdar edən nədir?
(Mark 7:1-23)

1 Onda Yerusəlimdən fariseylər və ilahiyyatçılar İsanın yanına gəlib dedilər:
2 «Nə üçün şagirdlərin ağsaqqallardan qalan adət-ənənəni pozur və çörək
yedikləri zaman əllərini yumurlar?» 3 İsa cavabında onlara dedi: «Bəs siz nə
üçün öz adət-ənənəniz naminə Allahın əmrini pozursunuz? 4 *Çünki Allah
belə əmr etdi: "Ata-anana hörmət et" və "Atasını yaxud anasını söyən adam
öldürülməlidir". 5 Sizsə deyirsiniz: "Kim atasına yaxud anasına ‹məndən
umduğun yardım Allaha həsr olundu› desə, 6 onda atasına* hörmət etməyə
bilər". Beləliklə, siz öz adət-ənənəniz naminə Allahın kəlamını heç edirsiniz.
7 *Ey ikiüzlülər! Yeşaya peyğəmbər sizin üçün nə yaxşı söyləyib! O demişdir:
8 "Bu xalq dodaqları ilə Mənə hörmət edir,
Amma qəlbləri Məndən uzaqdır.
9 Boş yerə Mənə səcdə edirlər,
İnsan əmrlərindən çıxardıqları təlimləri öyrədirlər"».

10 İsa camaatı yanına çağırıb onlara dedi: «Qulaq asın və dərk edin. 11 Ağıza
daxil olan şey insanı murdar etməz, amma insanı murdar edən ağızdan çıxan
şeydir». 12 O zaman şagirdlər gəlib Ona dedilər: «Bilirsənmi fariseylər bu
sözü eşitdikdə incidilər».† 13 Amma İsa cavab verib dedi: «Səmavi Atamın
əkmədiyi hər bitki kökündən qoparılacaq. 14 *Onları buraxın. Onlar korların
kor rəhbərləridir. Əgər kor koru aparsa, ikisi də çuxura düşər».

15 Peter Ona cavab verərək dedi: «Bu məsəli bizə izah et». 16 İsa dedi: «Siz
də hələ dərk etməmisiniz? 17 Başa düşmürsünüz ki, ağıza girən hər şey qarına
gedir və ifraz olunur? 18 *Ağızdan çıxan şeylərsə ürəkdən çıxar, bunlar da insanı
murdar edər. 19 Çünki ürəkdən pis fikirlər, qatillik, zinakarlıq, cinsi əxlaqsızlıq,
oğurluq, yalançı şahidlik və küfr çıxar. 20 İnsanı murdar edən şeylər bunlardır.
Yuyulmamış əllərlə yemək isə insanı murdar etməz».

Kənanlı qadının imanı
(Mark 7:24-30)

21 İsa oradan çıxıb Sur və Sidon bölgələrinə çəkildi. 22 Budur, Kənanlı bir
qadın o diyardan çıxıb «ya Rəbb, ey Davud Oğlu, mənə rəhm elə. Qızım
ağır bir halda cinə tutulub» deyə çığırırdı. 23 İsa cavabında ona bir söz belə,
demədi. Şagirdləri yaxınlaşıb «onu burax, çünki arxamızca çığırır» deyərək İsaya
yalvardılar. 24 Amma İsa cavab verib dedi: «Mən yalnız İsrail xalqının itmiş
qoyunlarının yanına göndərilmişəm». 25 Qadınsa yaxınlaşdı və Ona səcdə qılıb
dedi: «Ya Rəbb, mənə imdad et». 26 İsa cavab verib dedi: «Uşaqların çörəyini
götürüb itlərə atmaq düzgün olmaz». 27 Qadın dedi: «Haqlısan, ya Rəbb! Amma
itlər də sahiblərinin süfrəsindən düşən qırıntılardan yeyir». 28 O zaman İsa
cavab verib qadına dedi: «Ey qadın! İmanın böyükdür; sənə istədiyin kimi
olsun». Onun qızı o saatda sağaldı.

İsa dörd min nəfəri doydurur
(Mark 8:1-10)

---

* **15:4** Çıx. 20:12; 21:17; Lev. 20:9; Qanun. 5:16 * **15:6** Atasına – bəzi əlyazmalarda ata-anasına.
* **15:7** Yeş. 29:13 † **15:12** İncidilər – hərfi tərcümədə büdrədilər. * **15:14** Luka 6:39 * **15:18** Mat. 12:34

29 İsa oradan çıxıb Qalileya gölünün sahilindən keçdi və dağın başına çıxıb
orada oturdu. 30 Onun yanına böyük bir izdiham gəldi və özləri ilə birlikdə
topallar, korlar, şikəstlər, lallar və daha başqa bir çoxunu gətirdilər. Onları
İsanın ayaqları yanına qoydular və İsa onlara şəfa verdi. 31 Xalq görəndə ki
lallar danışır, şikəstlər sağalır, topallar yeriyir və korlar görür, heyrətləndi və
İsrailin Allahını izzətləndirdi.
32 İsa şagirdlərini yanına çağırıb dedi: «Bu camaata yazığım gəlir, çünki üç
gündür ki, yanımdadırlar və yeməyə heç nələri yoxdur. Onları evlərinə ac yola
salmaq istəmirəm ki, yolda taqətdən düşməsinlər». 33 Şagirdlər Ona dedilər:
«Bu çöllükdə bu qədər camaatı doydurmaq üçün çörəyi haradan tapaq?» 34 İsa
onlardan soruşdu: «Neçə çörəyiniz var?» Onlar dedilər: «Yeddi və bir az da
kiçik balığımız var». 35 Onda İsa camaata əmr etdi ki, yerə otursunlar. 36 Yeddi
çörəklə balıqları götürdü və şükür edərək bölüb şagirdlərə, şagirdlər də camaata
verdi. 37 Hamı yeyib-doydu. Artıq qalan hissələri yığdılar, yeddi səbət doldu.
38 Yemək yeyən adamların sayı isə qadınlar və uşaqlardan başqa, dörd min nəfər
idi. 39 İsa camaatı buraxıb qayığa minərək Məcdəl bölgəsinə getdi.

16

Fariseylərin və sadukeylərin mayası
(Mat. 12:38-39; Mark 8:11-21; Luka 12:54-56)

1 *Fariseylər və sadukeylər yaxınlaşıb İsanı sınamaq üçün xahiş etdilər ki,
onlara göydən gələn bir əlamət göstərsin. 2 Amma İsa onlara cavab verdi:
«Axşam olanda siz: "Hava yaxşı olacaq, çünki göy qırmızıdır", 3 səhər çağı
"bu gün fırtına qopacaq, çünki göy qırmızıdır, tutqundur" deyirsiniz. Göyün*
görünüşünü seçə bilirsiniz, ancaq zamanın əlamətlərini seçə bilmirsiniz?
4 *Pis və vəfasız nəsil bir əlamət axtarır. Amma ona Yunusun əlamətindən
başqa heç bir əlamət verilməyəcək». İsa onları tərk edib getdi.

5 Şagirdlər o taya keçəndə çörək götürməyi yaddan çıxarmışdılar. 6 *İsa onlara
dedi: «Ehtiyatlı olun! Fariseylərin və sadukeylərin mayasından özünüzü
gözləyin». 7 Şagirdlər isə öz aralarında danışıb deyirdilər: «Bunu çörək
götürmədiyimiz üçün deyir». 8 İsa bunu bilərək dedi: «Ey imanı az olanlar!
Nə üçün çörəyinizin yoxluğundan danışırsınız? 9 *Hələ dərk etmirsinizmi? Beş
min nəfər üçün beş çörəyi və neçə zənbil yığdığınızı xatırlamırsınızmı? 10 Dörd
min nəfər üçün yeddi çörəyi və neçə səbət yığdığınızı da xatırlamırsınızmı?
11 Necə anlaya bilmirsiniz ki, Mən sizinlə danışanda çörəyi nəzərdə tut-
mamışdım? Fariseylərin və sadukeylərin mayasından özünüzü gözləyin».
12 O zaman onlar anladılar ki, İsa çörək mayasından yox, fariseylərin və
sadukeylərin təlimindən qorunmağı nəzərdə tutmuşdu.

Peterin Məsihi tanıması
(Mark 8:27-30; Luka 9:18-21)

13 İsa Filip Qeysəriyyəsi bölgəsinə gəldiyi zaman Öz şagirdlərindən soruşdu:
«Adamların dediyinə görə Bəşər Oğlu kimdir?» 14 *Onlar da dedilər: «Bəziləri
Vəftizçi Yəhya, başqaları İlyas, digərləri isə deyirlər ki, Yeremya yaxud
peyğəmbərlərdən biridir». 15 İsa onlara dedi: «Bəs siz nə deyirsiniz? Sizcə Mən

* **16:1** Luka 11:16 * **16:3** Göyün – bəzi əlyazmalarda Ey ikiüzlülər, göyün. * **16:4** Luka 11:29
* **16:6** Luka 12:1 * **16:9** Mat. 14:17-21; 15:34-38 * **16:14** Mat. 14:1-2; Mark 6:14-15; Luka 9:7-8

kimәm?» 16 *Şimon Peter cavab verdi: «Sən var olan Allahın Oğlu Məsihsən».
17 İsa ona cavab verib dedi: «Nə bəxtiyarsan, ey Yunus oğlu Şimon! Çünki bunu
sənə bildirən ət və qan† deyil, göylərdə olan Atamdır. 18 Mən sənə deyirəm ki,
sən Petersən‡ və Mən cəmiyyətimi bu Qayanın§ üzərində quracağam. Ölülər
diyarının qapıları ona qalib gələ bilməyəcək. 19 *Səmavi Padşahlığın açarlarını
sənə verəcəyəm. Yer üzündə bağlayacağın hər şey göylərdə bağlanmış olacaq və
yer üzündə açacağın hər şey göylərdə açılmış olacaq». 20 Bu sözlərdən sonra İsa
şagirdlərə qadağan etdi ki, Onun Məsih olduğunu heç kəsə danışmasınlar.

İsa ölüb-diriləcəyi barədə əvvəlcədən xəbər verir
(Mark 8:31-9:1; Luka 9:22-27)

21 *Bundan sonra İsa şagirdlərinə danışmağa başladı ki, Özü Yerusəlimə
getməli, ağsaqqallar, başçı kahinlər və ilahiyyatçılar tərəfindən çox əzab
çəkməli, öldürülməli və üçüncü gün dirilməlidir. 22 Peter Onu bir kənara
çəkib etiraz etməyə başladı: «Ya Rəbb, Özünə yazığın gəlsin! Bu əsla Sənin
başına gəlməyəcək!» 23 Amma İsa dönüb Peterə dedi: «Çəkil qarşımdan, Şeytan!
Sən Mənə mane olursan. Sən Allahın işləri haqqında deyil, insan əməlləri
barəsində fikirləşirsən».
24 *Sonra İsa şagirdlərinə dedi: «Əgər bir kəs Mənim ardımca gəlmək istəyirsə,
özündən imtina etsin və çarmıxını götürüb ardımca gəlsin. 25 *Kim canını
xilas etmək istəyirsə, onu itirəcək, amma kim Mənə görə canını itirirsə, onu
qoruyacaq. 26 İnsan bütün dünyanı qazanıb canını itirərsə, ona nə xeyri var?
Yaxud insan öz canının əvəzinə nə verə bilər? 27 *Çünki Bəşər Oğlu Atasının
izzəti içində Öz mələkləri ilə gələcək və o zaman hər kəsə öz əməlinə görə əvəzini
verəcək. 28 Sizə doğrusunu deyirəm: burada duranlardan bəzisi Bəşər Oğlunun
Padşahlığı ilə gəldiyini görmədən ölməyəcək».

17

İsanın görünüşü dəyişir
(Mark 9:2-13; Luka 9:28-36)

1 *Altı gündən sonra İsa Özü ilə yalnız Peter, Yaqub və qardaşı Yəhyanı
götürüb hündür bir dağa çıxdı. 2 Onların qarşısında görünüşü dəyişdi. Üzü
günəş kimi parladı və libası işıq kimi ağ oldu. 3 O an Musa və İlyas onlara
göründü. Onlar İsa ilə söhbət edirdi. 4 Peter sözə başlayıb İsaya dedi: «Ya Rəbb!
Nə yaxşı ki biz buradayıq. Əgər istəyirsənsə, burada üç çardaq qurum – biri
Sənin, biri Musa, biri də İlyas üçün». 5 *Peter hələ danışan zaman parlaq
bir bulud onların üzərinə kölgə saldı. Budur, buluddan bir səs gəldi: «Bu
Mənim sevimli Oğlumdur, Ondan razıyam, Ona qulaq asın!» 6 Şagirdlər bunu
eşidəndə üzüstə yerə qapandılar və onları böyük dəhşət bürüdü. 7 İsa gəlib
onlara toxunaraq «Qalxın, qorxmayın!» dedi. 8 Onlar da başlarını qaldıranda
İsadan başqa kimsəni görmədilər.

---

* **16:16** Yəh. 6:68-69 † **16:17** Ət və qan – yəni insan. ‡ **16:18** Peter – yunan mətnində *Petros* sözü olub daş deməkdir. § **16:18** Qaya – Xilaskar Rəbbin bir rəmzi. Bax: Qanun. 32:4; 2Şam. 22:47; Zəb. 89:26; Yeş. 26:4; 1Kor. 10:4. * **16:19** Mat. 18:18; Yəh. 20:23 * **16:21** Mat. 17:22-23; 20:19; 27:62-63 * **16:24** Mat. 10:38; Luka 14:27 * **16:25** Mat. 10:39; Luka 17:33; Yəh. 12:25 * **16:27** Zəb. 62:12; Mat. 25:31; Rom. 2:6; Vəhy 2:23 * **17:1** 2Pet. 1:17-18 * **17:5** Qanun. 18:15; Zəb. 2:7; Yeş. 42:1; Mat. 3:17; 12:18; Mark 1:11; Luka 3:21-22

9 Dağdan enərkən İsa şagirdlərinə əmr etdi: «Bəşər Oğlu ölülər arasından
dirilənə qədər gördüyünüzü heç kimə söyləməyin». 10 *Şagirdlər Ondan
soruşdular: «Elə isə, niyə ilahiyyatçılar deyirlər ki, əvvəlcə İlyas gəlməlidir?»
11 İsa onlara cavab verdi: «Düzdür, İlyas gəlib hər şeyi yoluna qoymalıdır.
12 *Lakin sizə deyirəm: artıq İlyas gəldi və onu tanımadılar, lakin nə istədilərsə,
onun başına gətirdilər. Eyni cür Bəşər Oğlu da onların əlindən əzab çəkəcək».
13 Şagirdlər o zaman başa düşdülər ki, İsa onlara bu sözləri Vəftizçi Yəhya
haqqında söyləyirdi.

Oğlandan cin çıxarılır
(Mark 9:14-29; Luka 9:37-43)

14 Onlar xalqın yanına gələndə bir adam gəlib İsanın qarşısında diz çökərək
dedi: 15 «Ya Rəbb! Oğluma rəhm elə, çünki o, epileptikdir və çox əzab çəkir. Tez-
tez gah oda, gah da suya düşür. 16 Onu Sənin şagirdlərinin yanına gətirdim,
lakin ona şəfa verə bilmədilər». 17 İsa cavab verərək dedi: «Ey imansız və
yolunu azmış nəsil! Nə vaxta qədər sizinlə olacağam? Nə vaxta qədər sizə
dözəcəyəm? Uşağı buraya, yanıma gətirin». 18 İsa cinə qadağan etdi və cin
uşaqdan çıxdı. Oğlan o saatda şəfa tapdı.

19 O zaman şagirdlər İsaya təklikdə yaxınlaşıb dedilər: «Nə üçün biz o ruhu
qova bilmədik?» 20 *İsa da onlara dedi: «İmanınız az olduğu üçün. Çünki sizə
doğrusunu deyirəm: bir xardal toxumu qədər imanınız olarsa və siz bu dağa
“buradan oraya köç” desəniz, o köçər və sizin üçün mümkün olmayan heç bir
şey olmaz». 21 *

İsa ölüb-diriləcəyi barədə yenə xəbər verir
(Mark 9:30-32; Luka 9:43-45)

22 Qalileyada yığılarkən İsa şagirdlərə dedi: «Bəşər Oğlu insan əllərinə təslim
ediləcək 23 və Onu öldürəcəklər, amma O, üçüncü gün diriləcək». Onlar çox
kədərləndilər.

Məbəd vergisi

24 *Kefernahuma gəldikləri zaman məbəd vergisini† yığanlar Peterə
yaxınlaşıb dedilər: «Sizin Müəlliminiz vergi ödəmirmi?» 25 Peter «ödəyir»
dedi. Evə gələndə İsa onu qabaqlayaraq dedi: «Şimon! Sən necə düşünürsən?
Yerin hökmdarları gömrük və yaxud vergini kimdən alırlar? Öz övladlarındanmı,
yoxsa kənar adamlardan?» 26 Peter Ona «kənar adamlardan» söylədikdə İsa
ona dedi: «Belə isə, övladlar sərbəstdir. 27 Lakin bu adamları incitməyək deyə
gölə get, tilov at və tilova düşən ilk balığı götür. Onun ağzını açanda bir gümüş
pul‡ tapacaqsan. Onu götür, həm Mənim, həm də öz əvəzinə ver».

18

Ən böyük kimdir?
(Mark 9:33-37,42-48; Luka 9:46-48; 17:1-2)

---

* **17:10** Mal. 4:5 * **17:12** Mat. 11:14 * **17:20** Mat. 21:21; Mark 11:23; Luka 17:5-6; 1Kor. 13:2
* **17:21** Olmaz – bəzi əlyazmalarda olmaz. 21 Bu cür ruhlar yalnız dua və orucla çıxar (Mark 9:29).
* **17:24** Çıx. 30:13; 38:26 † **17:24** Məbəd vergisi – yunan mətnində *didraxmon*, yəni iki dirhəm.
‡ **17:27** Bir gümüş pul – yunan mətnində *statir*, yəni dörd dirhəm.

1 *Həmin vaxt şagirdlər İsanın yanına gəlib dedilər: «Səmavi Padşahlıqda ən
böyük kimdir?» 2 *İsa yanına bir balaca uşaq çağırıb onu şagirdlərin arasına
qoydu. 3 O dedi: «Sizə doğrusunu deyirəm: əgər siz yolunuzdan dönüb uşaqlar
kimi olmasanız, Səmavi Padşahlığa əsla daxil ola bilməzsiniz. 4 Beləliklə, kim
bu uşaq kimi özünü aşağı tutarsa, Səmavi Padşahlıqda ən böyük odur. 5 Kim
Mənim adımla belə bir uşağı qəbul edərsə, Məni qəbul edər.

6 Amma kim Mənə iman edən bu kiçiklərdən birini pis yola çəkərsə,* öz
boynuna böyük bir dəyirman daşı asıb dənizin dibinə atılaraq boğulmaq onun
üçün daha yaxşı olar. 7 İnsanları pis yola çəkən şeylər üçün vay bu dünyanın
halına! Belə şeylərin gəlməsi qarşısıalınmazdır, amma vay o adamın halına ki,
bunlar onun vasitəsilə gəlir! 8 *Əgər əlin və ya ayağın səni pis yola çəkərsə,
onu kəs at. Sənin əbədi həyata şikəst və ya topal daxil olmağın iki əl və iki
ayaqla əbədi oda atılmağından yaxşıdır. 9 *Əgər gözün səni pis yola çəkərsə,
onu çıxarıb at. Sənin tək gözlə əbədi həyata daxil olmağın iki gözlə cəhənnəm
oduna atılmağından yaxşıdır.

İtmiş qoyun məsəli (Luka 15:3-7)

10 Bu kiçiklərdən birinə belə, xor baxmaqdan çəkinin. Çünki sizə deyirəm:
onların səmadakı mələkləri göylərdə olan Atamın üzünü daima görür. 11 †

12 Siz necə deyirsiniz? Bir adamın yüz qoyunu varsa və onlardan biri
yolunu azarsa, doxsan doqquzunu dağlarda qoyub yolunu azan qoyunu
axtarmağa getməzmi? 13 Sizə doğrusunu deyirəm: əgər onu tapa bilərsə,
yolunu azmayan doxsan doqquz qoyun üçün sevindiyindən artıq onun üçün
sevinər. 14 Beləcə bu kiçiklərdən birinin belə, həlak olması göylərdə olan
Atanızın iradəsi deyil.

Qardaş günah işlədəndə

15 *Əgər qardaşın sənə qarşı günah işlədərsə, get, onun günahını ona göstər.
Qoy hər şey yalnız ikinizin arasında qalsın. O sənə qulaq asarsa, qardaşını
qazandın. 16 *Amma qulaq asmazsa, özünlə bir və ya iki nəfər götür ki, “hər
iddia iki yaxud üç şahidin sözü ilə təsdiq edilsin”. 17 Əgər o bu adamların
da sözünə qulaq asmaq istəməsə, vəziyyəti imanlılar cəmiyyətinə bildir. Əgər
cəmiyyətin də sözünə qulaq asmaq istəməsə, onu bir bütpərəst və vergiyığan
hesab et.

18 *Sizə doğrusunu deyirəm: yer üzündə bağlayacağınız hər şey göydə
bağlanmış olacaq və yer üzündə açacağınız hər şey göydə açılmış olacaq. 19 Yenə
sizə doğrusunu deyirəm: yer üzündə sizlərdən iki nəfər diləyəcəkləri hər hansı
bir şey üçün razılığa gələrsə, göylərdə olan Atam onların istəklərini yerinə
yetirəcək. 20 Çünki harada iki və ya üç nəfər Mənim adımla yığılarsa, Mən də
orada, onların arasındayam».

İnsafsız qul məsəli

---

* **18:1** Luka 22:24 * **18:2** Mark 10:15; Luka 18:17 * **18:6** Pis yola çəkmək – hərfi tərcümədə büdrətmək. * **18:8** Mat. 5:30 * **18:9** Mat. 5:29 † **18:11** Görür – bəzi əlyazmalarda görür. 11 Çünki Bəşər Oğlu itmişləri xilas etməyə gəlmişdir (Luka 19:10). * **18:15** Luka 17:3 * **18:16** Qanun. 19:15 * **18:18** Mat. 16:19; Yəh. 20:23

21 *O zaman Peter gəlib İsaya dedi: «Ya Rəbb! Qardaşım mənə qarşı günah
işlədərsə, neçə dəfə mən onu bağışlamalıyam? Yeddi dəfəmi?» 22 İsa ona dedi:
«Sənə deyirəm: yeddi dəfə yox, yetmiş dəfə yeddi.
23 Ona görə də Səmavi Padşahlıq öz qulları ilə hesablaşmaq istəyən bir
padşaha bənzəyir. 24 Hesablaşmağa başladığı zaman onun yanına on min
talant‡ borcu olan biri gətirildi. 25 Amma onun ödəməyə bir şeyi olmadığı
üçün ağası əmr etdi ki, özü, arvadı, uşaqları və bütün malı satılaraq borcunu
ödəsin. 26 Elə bu vaxt qul yerə qapanıb ona səcdə edərək dedi: “Səbir et! Mən
hamısını ödəyəcəyəm”. 27 Ağasının o qula rəhmi gəldi, onu buraxdı və borcunu
bağışladı.
28 Amma o qul kənara çıxıb ona yüz dinar borclu olan bir yoldaşını tapdı.
Onu yaxaladı və “Borcunu ödə!” deyərək boğmağa başladı. 29 Yoldaşı yerə
qapanıb ona “səbir et, borcunu ödəyəcəyəm” deyə yalvardı. 30 O isə istəmədi.
Gedib borcunu ödəyənə qədər onu zindana saldırdı. 31 Ağanın digər qulları
baş verən hadisəni görəndə çox kədərləndilər və gedib bütün olanı ağalarına
nəql etdilər.
32 Onda ağa o qulu yanına çağırıb dedi: “Ey pis qul, bütün o borcu sənə
bağışladım, çünki mənə yalvardın. 33 Mən sənə mərhəmət etdiyim kimi sən də
yoldaşına mərhəmət etməli deyildinmi?” 34 Ağası qəzəblənib bütün borcunu
ödəyənə qədər onu işgəncə verənlərə təslim etdi. 35 Hər biriniz qardaşlarınızı
ürəkdən bağışlamasanız, Səmavi Atam da sizə elə edər».

19

Boşanma haqqında
(Mark 10:1-12)

1 İsa söhbətini bitirdikdən sonra Qalileyadan çıxıb Yəhudeyanın İordan
çayının o biri tayında yerləşən bölgəsinə getdi. 2 Böyük bir izdiham Onun
ardınca gəldi. İsa orada onlara şəfa verdi.
3 Bəzi fariseylər İsanın yanına gəlib Onu sınamaq üçün belə bir sual verdilər:
«İnsanın öz arvadını hər səbəbə görə boşamağa icazəsi varmı?» 4 *İsa cavab
verib dedi: «Oxumamısınız ki, Yaradan başlanğıcdan “onları kişi və qadın
olaraq yaratdı” və dedi: 5 *“Buna görə də kişi ata-anasını tərk edib arvadına
qovuşacaq və ikisi bir bədən olacaq”? 6 Artıq onlar iki deyil, bir bədəndir.
Buna görə də qoy Allahın birləşdirdiyini insan ayırmasın». 7 *Fariseylər İsaya
belə dedilər: «Onda Musa nə üçün bir talaq kağızı verərək arvadını boşamağı
əmr etdi?» 8 İsa onlara dedi: «Ürəyinizin inadkar olduğuna görə Musa
arvadlarınızı boşamağınıza icazə verdi. Amma başlanğıcdan belə deyildi.
9 *Mənsə sizə deyirəm ki, cinsi əxlaqsızlıqdan başqa, hər hansı bir səbəbə görə
arvadını boşayıb başqası ilə evlənən kəs zina edir».*
10 Şagirdləri İsaya dedilər: «Əgər ərlə arvad arasındakı münasibət belə isə,
deməli, evlənməmək daha yaxşıdır». 11 Amma İsa onlara dedi: «Hər adam
bu sözü qəbul edə bilməz, ancaq bu qabiliyyətin verildiyi adamlar qəbul edə
bilər. 12 Çünki elələri var ki, anadangəlmə xədimdir, elələri var ki, insanlar

* **18:21** Luka 17:3-4 ‡ **18:24** Talant – ən böyük ölçü, 34,5 kiloqram qızıl və yaxud gümüş. * **19:4** Yar. 1:27; 5:2 * **19:5** Yar. 2:24 * **19:7** Qanun. 24:1-4; Mat. 5:31 * **19:9** Mat. 5:32; Luka 16:18; 1Kor. 7:10-11 * **19:9** Zina edir – bəzi əlyazmalarda zina edir. Ərindən boşanmış qadınla evlənən də zina edir (Luka 16:18).

tərəfindən xədim ediliblər, elələri də var ki, Səmavi Padşahlıq uğrunda özlərini xədim sayırlar. Bunu qəbul edə bilən qəbul etsin».

İsa uşaqlara xeyir-dua verir
(Mark 10:13-16; Luka 18:15-17)

13 O zaman uşaqlar İsanın yanına gətirildi ki, İsa onların üzərinə əllərini
qoyub dua etsin. Şagirdlər isə onlara qadağan etdilər. 14 Amma İsa dedi:
«Uşaqları buraxın, qoy Mənim yanıma gəlsinlər! Onlara mane olmayın! Çünki
Səmavi Padşahlıq belələrinə məxsusdur». 15 İsa onların üzərinə əllərini qoyub
oradan getdi.

Var-dövlət və Səmavi Padşahlıq
(Mark 10:17-31; Luka 18:18-30)

16 Bir adam İsanın yanına gəlib dedi: «Müəllim,† mən nə yaxşılıq etməliyəm
ki, əbədi həyata malik olum?» 17 İsa ona dedi: «Nə üçün Məndən yaxşılıq
barəsində soruşursan? Yaxşı olan tək Biri vardır.‡ Əgər sən əbədi həyata
qovuşmaq istəyirsənsə, Onun əmrlərinə riayət et». 18 *O adam İsadan «Hansı
əmrlərə?» deyə soruşdu. İsa da dedi: «"Qətl etmə. Zina etmə. Oğurluq etmə.
Yalandan şahidlik etmə. 19 Ata-anana hörmət et". Həmçinin "qonşunu özün
kimi sev"».
20 Cavan adam İsaya dedi: «Bunların hamısına riayət etmişəm,§ daha nəyim
çatışmır?» 21 İsa ona dedi: «Əgər kamil olmaq istəyirsənsə, get, əmlakını sat və
yoxsullara payla. Onda göylərdə xəzinən olacaq. Sonra qayıt, Mənim ardımca
gəl». 22 Lakin cavan adam bu sözü eşitdikdə kədərlənib getdi, çünki var-dövləti
çox idi.
23 İsa şagirdlərinə dedi: «Sizə doğrusunu deyirəm: varlı adamın Səmavi
Padşahlığa daxil olması çətindir. 24 Yenə sizə deyirəm ki, dəvənin iynə
gözündən keçməsi varlı adamın Allahın Padşahlığına daxil olmasından
asandır». 25 Bunu eşidən şagirdlər çox təəccüblənərək dedilər: «Elə isə, kim xilas
ola bilər?» 26 İsa onlara baxıb dedi: «Bu, insanlar üçün qeyri-mümkündür,
amma Allah üçün hər şey mümkündür».
27 Bundan sonra Peter cavab verərək Ona dedi: «Bax biz hər şeyi qoyub
Sənin ardınca gəlmişik, əvəzində nəyimiz olacaq?» 28 *İsa onlara dedi: «Sizə
doğrusunu deyirəm: hər şey yeniləşəndə, Bəşər Oğlu izzətli taxtına oturanda
Mənim ardımca gələn sizlər də İsrailin on iki qəbiləsinə hökm etmək üçün
on iki taxt üzərində oturacaqsınız. 29 Mənim adım uğrunda ya evlərini ya
qardaşlarını ya bacılarını ya atasını ya anasını** ya uşaqlarını və yaxud
tarlalarını atan hər kəs bundan yüz dəfə artıq alacaq və əbədi həyatı da irs
olaraq alacaq. 30 *Amma birinci olanların çoxu axırıncı, axırıncı olanlarsa
birinci olacaq.

20

Üzüm bağının sahibi barədə məsəl

† **19:16** Müəllim – bəzi əlyazmalarda Ey yaxşı Müəllim. ‡ **19:17** Nə üçün Məndən yaxşılıq barəsində soruşursan? Yaxşı olan tək Biri vardır – bəzi əlyazmalarda Mənə niyə yaxşı deyirsən? Tək Allahdan başqa yaxşısı yoxdur (Mark 10:18; Luka 18:19). * **19:18** Çıx. 20:12-16; Qanun. 5:16-20; Lev. 19:18
§ **19:20** Riayət etmişəm – bəzi əlyazmalarda Gəncliyimdən bəri riayət edirəm (Mark 10:20; Luka 18:21). * **19:28** Mat. 25:31; Luka 22:30 ** **19:29** Ya anasını – bəzi əlyazmalarda ya anasını ya arvadını. * **19:30** Mat. 20:16; Luka 13:30

1 Səmavi Padşahlıq səhər erkən durub öz üzüm bağı üçün işçi tutmağa çıxan
ev sahibinə bənzəyir. 2 O, işçilərlə günü bir dinara razılaşıb onları üzüm bağına
göndərdi. 3 Üçüncü saat* radələrində çıxıb meydanda işsiz durmuş adamları
gördü. 4 Onlara da dedi: “Siz də üzüm bağına gedin və haqqınızı düz verərəm”.
5 Onlar da bağa getdilər. Altıncı† və doqquzuncu saat‡ radələrində yenə çıxıb
belə etdi. 6 On birinci saat§ radələrində çıxdı və orada duran başqalarını tapıb
onlara dedi: “Nə üçün bütün günü burada işsiz dursunuz?” 7 “Çünki heç
kim bizə iş verməsə” dedilər. Onlara “siz də üzüm bağına gedin”** dedi.
8 *Axşam olanda bağ sahibi öz nəzarətçisinə dedi: “İşçiləri çağır və
axırıncılardan başlayaraq birincilərə kimi muzdlarını ver”. 9 On birinci saat
radələrində işə gələnlər adambaşına bir dinar aldılar. 10 Birinci gələnlərsə
daha çox alacaqlarını düşündülər, lakin onlar da adambaşına bir dinar aldılar.
11 Pullarını aldıqları zaman ev sahibinə şikayət edərək dedilər: 12 “Bu ən
axırıncılar cəmi bir saat işlədilər və sən onları günün ağırlığını və qızmar
istisini çəkən bizlərlə bir tutdun”. 13 O isə onlardan birinə cavab verib
dedi: “Dostum, axı mən sənə haqsızlıq etmədim, sən mənimlə bir dinara
razılaşmadınmı? 14 Haqqını al, get! Axırıncıya da sənə verdiyim qədər vermək
istəyirəm. 15 Öz pulumla istədiyimi etməyə ixtiyarım yoxdurmu? Sən mənim
comərdliyimə qısqanırsan?” 16 *Beləcə də axırıncılar birinci, birincilər isə
axırıncı olacaq».††

İsa ölüb-diriləcəyi barədə üçüncü dəfə xəbər verir (Mark 10:32-34; Luka 18:31-34)

17 İsa Yerusəlimə gedərkən yolda On İki şagirdi kənara çağırıb ayrıca onlara
dedi: 18 «Bax Yerusəlimə qalxırıq, Bəşər Oğlu başçı kahinlərə və ilahiyyatçılara
təslim olunacaq. Onu ölümə məhkum edəcəklər; 19 ələ salaraq qamçılayıb
çarmıxa çəksinlər deyə başqa millətlərə təslim edəcəklər. O, üçüncü gün
diriləcək».

Kim üstündür (Mark 10:35-45)

20 O zaman Zavday oğullarının anası oğulları ilə birlikdə İsaya yaxınlaşıb
səcdə qılaraq Ondan nə isə dilədi. 21 İsa qadından «Sən nə istəyirsən?» deyə
soruşdu. Qadın Ona dedi: «Əmr et ki, mənim bu iki oğlum Sənin Padşahlığında
biri sağında, biri solunda otursun». 22 Amma İsa cavab verib dedi: «Nə
dilədiyinizi özünüz də bilmirsiniz. Mənim içəcəyim kasadan siz də içə
bilərsinizmi?»‡‡ Onlar dedilər: «Bilərik». 23 İsa onlara dedi: «Mənim içəcəyim
kasadan içəcəksiniz.§§ Amma sağımda və yaxud solumda oturmağa izin
vermək Məndən asılı deyil. Atam oranı kimlər üçün hazırlayıbsa, onlara
veriləcək».

---

* **20:3** Üçüncü saat – hazırkı vaxtla səhər saat doqquz. † **20:5** Altıncı saat – hazırkı vaxtla günorta saat on iki. ‡ **20:5** Doqquzuncu saat – hazırkı vaxtla günortadan sonra saat üç. § **20:6** On birinci saat – hazırkı vaxtla günortadan sonra saat beş. ** **20:7** Gedin – bəzi əlyazmalarda gedin və haqqınızı alarsınız. * **20:8** Lev. 19:13; Qanun. 24:15 * **20:16** Mat. 19:30; Mark 10:31; Luka 13:30 †† **20:16** Olacaq – bəzi əlyazmalarda olacaq; çünki dəvət edilmiş çox, seçilmiş isə azdır (Mat. 22:14). ‡‡ **20:22** Bilərsinizmi? – bəzi əlyazmalarda bilərsinizmi? Mən vəftiz olduğum kimi siz də vəftiz ola bilərsinizmi? (Mark 10:38). §§ **20:23** İçəcəksiniz – bəzi əlyazmalarda içəcəksiniz və Mən vəftiz olduğum kimi vəftiz olacaqsınız (Mark 10:39).

24 Bunu eşidən on şagirdin iki qardaşa acığı tutdu. 25 *İsa şagirdləri yanına
çağırıb dedi: «Bilirsiniz ki, millətlərin rəhbərləri onların üzərində hökmranlıq,
əyanları da onlara ağalıq edir. 26 Sizin aranızda isə qoy belə olmasın. Sizlərdən
böyük olmaq istəyən xidmətçiniz olsun. 27 Aranızda kim birinci olmaq istəsə,
başqalarının qulu olsun. 28 Beləcə Bəşər Oğlu gəlmədi ki, Ona xidmət etsinlər,
gəldi ki, Özü xidmət etsin və çoxlarını satın almaq üçün Öz canını fidyə versin».

İki kor adamın gözləri açılır
(Mark 10:46-52; Luka 18:35-43)

29 İsa şagirdləri ilə Yerixodan çıxarkən böyük bir izdiham Onun ardınca getdi.
30 *Yol kənarında oturan iki kor adam İsanın oradan keçdiyini eşitdikdə «Ya
Rəbb, ey Davud Oğlu! Bizə rəhm elə!» deyə bağırdı. 31 Camaat onlara qadağan
edib susdurmaq istədisə də, onlar «Ya Rəbb, ey Davud Oğlu! Bizə rəhm elə!»
deyə daha ucadan bağırdılar. 32 İsa dayanıb onları çağırdı və onlardan soruşdu:
«Nə istəyirsiniz, sizin üçün edim?» 33 Onlar dedilər: «Ya Rəbb, gözlərimiz
açılsın». 34 İsanın onlara rəhmi gəldi, gözlərinə toxundu. Həmin an onların
gözləri açıldı və İsanın ardınca getdilər.

21

İsanın Yerusəlimə girməsi
(Mark 11:1-11; Luka 19:28-40; Yəh. 12:12-19)

1 Yerusəlimə yaxınlaşıb Zeytun dağının yamacındakı Bet-Faqeyə gəldikləri
zaman İsa iki şagirdi göndərərək 2 onlara dedi: «Qarşınızdakı kəndə gedin.
Dərhal orada bağlanmış bir eşşəklə bir sıpa tapacaqsınız. Onları açıb Mənə
gətirin. 3 Kim sizə bir şey desə, ona "bunlar Rəbbə lazımdır, tezliklə onları
geri göndərəcək" deyərsiniz». 4 Bunlar da peyğəmbər vasitəsilə söylənən bu
söz yerinə yetsin deyə baş verdi:

5 *«Sion qızına* deyin ki,
"Bax Padşahın sənə tərəf gəlir;
O itaətkardır və bir eşşəyə –
Eşşəyin balası olan sıpaya minib gəlir"».

6 Şagirdlər gedib İsanın əmr etdiyi kimi etdilər. 7 Eşşəklə sıpanı gətirib
üzərlərinə paltarlarını qoydular və İsa sıpanın belinə mindi. 8 Camaatın çoxu
öz paltarlarını yola sərdi. Bəzisi də ağaclardan budaqlar kəsib yola döşədi.
9 *İsanın önündə gedən və ardınca gələn xalq belə nida edirdi:
«Davud Oğluna hosanna![†]
Rəbbin ismi ilə Gələnə alqış olsun!
Ən uca yerlərdə hosanna!»

10 İsa Yerusəlimə daxil olanda bütün şəhər «Bu Kimdir?» deyərək
sarsıldı. 11 Camaat isə deyirdi: «Bu, Qalileyanın Nazaret şəhərindən olan İsa
Peyğəmbərdir».

İsa satıcıları məbəddən qovur
(Mark 11:15-19; Luka 19:45-48; Yəh. 2:13-22)

12 İsa məbədə girib orada alver edənlərin hamısını qovdu. Sərrafların
masalarını və göyərçin satanların kürsülərini çevirdi. 13 *Onlara belə dedi:

---

* **20:25** Mat. 23:11; Mark 9:35; Luka 22:25-26 * **20:30** Mat. 9:27 * **21:5** Yeş. 62:11; Zək. 9:9
* **21:5** Sion qızına – yəni Yerusəlim əhalisinə. * **21:9** Zəb. 118:25-26 † **21:9** Hosanna – ibrani dilində xilas et. Nida kimi işlənir. * **21:13** Yeş. 56:7; Yer. 7:11

«“Mənim evim dua evi adlandırılacaq”
deyə yazılıb. Amma siz onu “quldur yuvasına” çevirmisiniz!»
14 İsa məbəddə Onun yanına gələn korlara və axsaqlara şəfa verdi. 15 Lakin
başçı kahinlər və ilahiyyatçılar Onun etdiyi heyrətamiz işləri və məbəddə
«Davud Oğluna hosanna!» deyə bağıran uşaqları gördükdə acıqlandılar 16 *və Ona
dedilər: «Bunların nə söylədiyini eşidirsənmi?» İsa da onlara dedi: «Bəli.
“Körpələrin və çağaların ağzından
Kamil həmd aldın”
sözünü heç oxumamısınızmı?» 17 İsa onları tərk edib şəhərdən çıxdı. Bet-
Anyaya gedib orada gecələdi.

Barsız əncir ağacı
(Mark 11:12-14,20-24; Luka 13:6-9)

18 Səhəri gün İsa şəhərə qayıdanda acmışdı. 19 Yol kənarında bir əncir ağacı
gördü və ona yaxınlaşdı. Amma ağacda yarpaqdan başqa bir şey tapmadı. İsa
ona dedi: «Qoy bir daha sənin meyvən çıxmasın». Əncir ağacı o anda qurudu.
20 Şagirdlər bunu gördükdə «əncir ağacı bir anda necə qurudu?» deyərək
heyrətləndilər. 21 *İsa cavab verib onlara dedi: «Sizə doğrusunu deyirəm:
əgər imanınız olub şübhə etməsəniz, nəinki əncir ağacının başına gətirilən şeyi
edərsiniz, hətta bu dağa “Qalx, dənizə atıl!” desəniz, elə də olacaq. 22 İmanla
dua edərək hər nə diləsəniz, alacaqsınız».

İsanın səlahiyyəti
(Mark 11:27-33; Luka 20:1-8)

23 İsa məbədə gəlib təlim öyrədərkən başçı kahinlər və xalqın ağsaqqalları
Ona yaxınlaşıb dedilər: «Sən bu işləri hansı səlahiyyətlə edirsən? Sənə bu
səlahiyyəti kim verib?» 24 İsa onlara belə cavab verdi: «Mən də sizə bir sual
verəcəyəm; onu Mənə desəniz, Mən də bunları hansı səlahiyyətlə etdiyimi sizə
deyərəm. 25 Yəhyanın vəftizi haradan idi? Göydən idi, yoxsa insanlardan?»
Onlarsa aralarında müzakirə edərək belə dedilər: «Əgər desək “göydən”, “Bəs
nə üçün ona inanmadınız?” deyəcək. 26 Amma desək “insanlardan”, camaat-
dan qorxuruq, çünki hamı Yəhyanı peyğəmbər sayır». 27 Cavabında İsaya
dedilər: «Bilmirik». İsa da onlara dedi: «Bunları hansı səlahiyyətlə etdiyimi
Mən də sizə demirəm.

İki oğul məsəli

28 Bəs siz necə düşünürsünüz? Bir adamın iki oğlu vardı. Gəlib birincisinə
“oğlum, bu gün get üzüm bağımda işlə” dedi. 29 O da cavab verib “istəmirəm”
dedi. Lakin sonra peşman olub getdi. 30 Həmin adam ikincisinə yaxınlaşıb
yenə eyni sözü söylədi. O cavab verib “Gedirəm, ağam!” dedi, amma getmədi.
31 Bu iki nəfərdən hansı atasının istəyini yerinə yetirdi?» Onlar «birincisi»
dedilər. İsa onlara dedi: «Sizə doğrusunu deyirəm: vergiyığanlar və fahişələr
Allahın Padşahlığına sizdən qabaq girirlər. 32 *Çünki Yəhya sizin yanınıza
salehlik yolunu göstərməyə gəldi. Sizsə ona inanmadınız, amma vergiyığanlar
və fahişələr ona inandılar. Siz bunu gördükdən sonra da peşman olub ona
inanmadınız.

Pis bağbanlar məsəli
(Mark 12:1-12; Luka 20:9-19)

* **21:16** Zəb. 8:2 * **21:21** Mat. 17:20; 1Kor. 13:2 * **21:32** Luka 3:12; 7:29-30

33 *Başqa bir məsəli dinləyin: Ev sahibi olan bir adam var idi. Üzüm bağı
saldı, oranın ətrafına çəpər çəkdi. İçində yer qazaraq üzümsıxan düzəltdi,
nəzarət qülləsi tikdi. Sonra isə bağı bağbanlara icarəyə verərək başqa ölkəyə
getdi. 34 Məhsul vaxtı çatanda məhsulunu almaq üçün qullarını bağbanların
yanına göndərdi. 35 Lakin bağbanlar onun qullarını tutub kimini döydülər,
kimini öldürdülər, kimini də daşqalaq etdilər. 36 Bağ sahibi yenə əvvəlkindən
daha çox başqa qullar göndərdi. Bağbanlar onlarla da əvvəlki kimi etdilər.
37 "Oğluma hörmət edərlər" deyərək axırda öz oğlunu onların yanına göndərdi.
38 Bağbanlarsa oğulu görəndə öz aralarında dedilər: "Varis budur. Gəlin onu
öldürək və miras bizə qalsın". 39 Beləcə onu tutub bağdan kənara çıxararaq
öldürdülər. 40 Beləliklə, bağın sahibi gəldikdə bu bağbanlara nə edəcək?»
41 Onlar İsaya dedilər: «Bu xainləri dəhşətli şəkildə həlak edəcək, üzüm
bağını isə başqa bağbanlara icarəyə verəcək ki, onlar məhsulu öz vaxtında ona
versinlər».
42 *İsa onlara dedi: «Məgər siz Müqəddəs Yazılarda bunu heç oxumamısınız?
"Bənnaların rədd etdiyi daş
Guşədaşı olub.
Bu, Rəbbin işi idi,
Gözümüzdə xariqəli bir işdir".
43 Buna görə sizə deyirəm: Allahın Padşahlığı sizdən alınıb onun məhsullarını
yetişdirəcək bir millətə veriləcək. 44 Bu daşın üstünə yıxılan kəs parçalanacaq,
daş isə kimin üzərinə düşərsə, onu əzəcək».‡
45 Başçı kahinlər və fariseylər Onun məsəllərini eşitdikdə bu sözləri onlar
üçün dediyini başa düşdülər. 46 Ona görə də Onu tutmaq üçün yol axtarırdılar,
lakin camaatdan qorxdular, çünki camaat İsanı peyğəmbər hesab edirdi.

22

Toy ziyafəti məsəli
(Luka 14:15-24)

1 İsa yenə onlara məsəllərlə xitab edərək dedi: 2 «Səmavi Padşahlıq oğluna
toy ziyafəti verən bir padşaha bənzəyir. 3 O, toy ziyafətinə dəvət olunanları
çağırmaq üçün qullarını göndərdi. Lakin onlar gəlmək istəmədi. 4 Bir daha
başqa qulları göndərərək onlara dedi: "Dəvət olunanlara deyin ki, budur, mən
ziyafətimi hazırladım, öküzlərim və bəslənmiş heyvanlarım kəsilib, hər şey
hazırdır, toy ziyafətinə gəlin!" 5 Amma dəvət olunanlar etinasızlıq göstərərək
kimi tarlasına, kimi ticarətinə getdi. 6 O biriləri isə onun qullarını tutub
təhqir etdilər və öldürdülər. 7 Padşah bundan xəbər tutaraq qəzəbləndi. Öz
qoşunlarını göndərib o qatilləri məhv etdi, şəhərlərini isə yandırdı. 8 Onda
qullarına dedi: "Toy ziyafəti hazırdır, fəqət dəvət olunanlar buna layiq deyil.
9 Beləliklə, yolayrıclarına gedin və kimi tapsanız, toy ziyafətinə dəvət edin".
10 Həmin qullar yollara çıxdılar. Pis-yaxşı kimi tapdılarsa, hamısını topladılar.
Toy məclisi qonaqlarla doldu.
11 Padşah qonaqlara baxmaq üçün girdikdə orada toy libası geyməmiş bir
nəfəri gördü, 12 ona dedi: "Dostum! Sən toy libası geyməmiş buraya necə
girdin?" O isə susdu. 13 *O zaman padşah xidmətçilərə dedi: "Onun əllərini,
ayaqlarını bağlayın və qaranlıq çölə atın! Orada ağlaşma və diş qıcırtısı olacaq".
14 Çünki dəvət edilmiş çox, seçilmiş isə azdır».

* **21:33** Yeş. 5:1-7 * **21:42** Zəb. 118:22-23 ‡ **21:44** Bəzi əlyazmalarda bu ayə yoxdur. * **22:13** Mat. 8:12; 25:30; Luka 13:28

Hər kəsin öz haqqı
(Mark 12:13-17; Luka 20:20-26)

15 O zaman fariseylər gedib məsləhətləşirdilər ki, Onu söz üstündə necə
tutsunlar. 16 Onlar hirodçularla birgə öz şagirdlərini İsanın yanına göndərib
dedilər: «Müəllim, biz bilirik ki, Sən etibarlı adamsan, Allahın yolunu
həqiqətə görə öyrədirsən və heç kimə tərəfkeşlik etmirsən. Çünki insanlar
arasında fərq qoymursan. 17 İndi bizə de görək, Səncə bizim üçün qeysərə
vergi verməyə icazə var ya yox?» 18 Amma İsa onların pis niyyətini bilərək
dedi: «Ey ikiüzlülər, Məni niyə sınağa çəkirsiniz? 19 Vergi verdiyiniz sikkəni
Mənə göstərin». Onlar da Ona bir dinar gətirdilər. 20 İsa onlara dedi: «Sikkənin
üstündəki bu təsvir və yazı kimindir?» 21 Ona dedilər: «Qeysərin». O vaxt İsa
onlara dedi: «Elə isə, qeysərin haqqını qeysərə, Allahın haqqını Allaha verin».
22 Bunu eşitdikləri zaman heyrətləndilər və İsanı tərk edib getdilər.

Dirilmə haqqında sual
(Mark 12:18-27; Luka 20:27-40)

23 *Həmin gün dirilmənin olmadığını iddia edən bəzi sadukeylər İsanın
yanına gəlib soruşdular: 24 *«Müəllim, Musa belə demişdir: “Əgər bir adam
övladsız ölsə, qardaşı onun dul qalmış arvadını alıb ölən qardaşın nəslini
davam etdirsin”. 25 Aramızda yeddi qardaş var idi. Birincisi bir arvad aldı
və öldü. Uşağı olmadığından arvadı ilə qardaşı evləndi. 26 İkincisi və üçüncüsü,
hətta yeddincisinə qədər eləcə öldü. 27 Hamısından sonra bu qadın da öldü.
28 İndi ölülər diriləndə bu qadın o yeddi nəfərdən hansının arvadı olacaq?
Çünki hamısı bu qadını almışdı».

29 İsa onlara cavab verib dedi: «Müqəddəs Yazıları və Allahın qüdrətini
bilmədiyinizə görə yanılırsınız. 30 Ona görə ki ölülər diriləndə insanlar nə
evlənir, nə də ərə gedirlər. Ancaq səmadakı mələklər* kimi olurlar. 31-32 *Bəs
ölülərin dirilməsinə gəlincə, Allah tərəfindən sizə “Mən İbrahimin Allahı,
İshaqın Allahı və Yaqubun Allahıyam” deyə söylənən sözü oxumamısınızmı?
Allah ölülərin deyil, dirilərin Allahıdır». 33 Bunları eşidən camaat Onun
təliminə təəccüblənirdi.

Allahın ən böyük əmri
(Mark 12:28-34; Luka 10:25-28)

34 Fariseylər İsanın sadukeyləri susdurduğunu eşidəndə bir yerə toplaşdılar.
35 Onlardan biri olan qanunşünas İsanı sınamaq məqsədi ilə Ondan bunu
soruşdu: 36 «Müəllim, Qanunda ən böyük əmr hansıdır?» 37 *İsa ona dedi:
«“Allahın Rəbbi bütün qəlbinlə, bütün varlığınla və bütün düşüncənlə sev”.
38 Bu, böyük və əsas əmrdir. 39 *Buna bənzəyən ikincisi budur: “Qonşunu özün
kimi sev”. 40 Bütün Qanun və Peyğəmbərlərin sözləri bu iki əmrə əsaslanır».

Məsih kimin Oğludur?
(Mark 12:35-37; Luka 20:41-44)

41 Fariseylər toplaşdıqda İsa onlardan bunu soruşdu: 42 «Məsih haqqında nə
düşünürsünüz? O kimin Oğludur?» Onlar da İsaya «Davudun Oğlu» dedilər. 43 İsa

---

* **22:23** Həv. 23:8 * **22:24** Qanun. 25:5 * **22:30** Səmadakı mələklər – bəzi əlyazmalarda Allahın səmadakı mələkləri. * **22:31-32** Çıx. 3:6 * **22:37** Qanun. 6:5 * **22:39** Lev. 19:18

onlara dedi: «Elə isə, nə üçün Davud Ruh vasitəsilə Ona “Ağa” deyə müraciət
edir?
44 *“Rəbb mənim Ağama dedi:
‹Mən düşmənlərini ayaqlarının altına salanadək
Sağımda otur›”
deyib. 45 Əgər Davud Ona “Ağa” deyə müraciət edirsə, O necə Davudun oğlu ola
bilər?» 46 Bunun cavabında İsaya kimsə bir söz deyə bilmədi. O gündən sonra
artıq heç kim Ondan bir şey soruşmağa cəsarət etmədi.

23

Vay halınıza!
(Luke 11:39-51)

1 Bundan sonra İsa camaata və şagirdlərinə müraciət edib 2 dedi:
«İlahiyyatçılar və fariseylər Musanın kürsüsündə oturmuşlar. 3 Buna görə
də sizə əmr etdikləri hər şeyə riayət və əməl edin. Amma onların etdiklərini
etməyin, çünki söyləyərlər, amma riayət etməzlər. 4 Ağır və çətin daşına bilən
yükləri bağlayıb insanların çiyninə yükləyərlər, özləri isə bu yükləri daşımaq
üçün barmaqlarını belə, tərpətmək istəməzlər. 5 *Onlar öz əməllərinin
hamısını insanlar görsün deyə edərlər. Çünki onlar dua qutucuqlarını*
genişləndirib geyimlərinin qotazlarını† uzadarlar. 6 Ziyafətlərdə yuxarı başı
və sinaqoqlarda baş kürsüləri tutmağı, 7 bazar meydanlarında salam almağı,
insanların onlara “Rabbi!”‡ deyə xitab etməsini sevərlər.
8 Amma kimsə sizi “Rabbi” deyə çağırmasın. Çünki sizin bir Müəlliminiz
var.§ Siz hamınızsa qardaşsınız. 9 Yer üzündə kimsəyə “ata” deməyin. Çünki
bir Atanız var, O da Səmavi Atadır. 10 Kimsə sizə “rəhbər” deməsin. Çünki
bir Rəhbəriniz var, O da Məsihdir. 11 *Aranızda ən böyük olan xidmətçiniz
olsun. 12 *Kim özünü yüksəldərsə, aşağı tutulacaq və kim özünü aşağı tutarsa,
yüksəldiləcək.
13 Vay halınıza, ey ilahiyyatçılar və fariseylər – ikiüzlülər! Çünki siz Səmavi
Padşahlığı insanların üzünə qapayırsınız. Nə özünüz girirsiniz, nə də girmək
istəyənləri buraxırsınız. 14 **
15 Vay halınıza, ey ilahiyyatçılar və fariseylər – ikiüzlülər! Çünki siz dənizi
və qurunu dolaşırsınız ki, bir nəfəri dinə gətirəsiniz. Dinə gətirdikdə isə onu
özünüzdən ikiqat artıq cəhənnəmlik edirsiniz.
16 Vay halınıza, ey kor rəhbərlər! Deyirsiniz ki, “kim məbədə and içirsə,
əhəmiyyətli bir şey deyil, lakin kim məbədin qızılına and içirsə, öz andına bor-
cludur”. 17 Ey ağılsızlar və korlar! Hansı daha böyükdür? Qızılmı, yoxsa qızılı
təqdis edən məbədmi? 18 Yenə də deyirsiniz ki, “kim qurbangaha and içirsə,

---

* **22:44** Zəb. 110:1 * **23:5** Mark 12:38-39; Luke 20:46 * **23:5** Dua qutucuqları – bu qutucuğa Tövratdan götürülən bəzi ayələr qoyulur. Yəhudilər dua edən zaman onu ya alına, ya da qola bağlayırlar. † **23:5** Qotaz – Rəbbin əmrlərini xatırlamaq üçün geyimlərin dörd tərəfinə taxılır. Bax: Say. 15:38-40; Qanun. 22:12. ‡ **23:7** Rabbi – yəni Müəllim. § **23:8** Var – bəzi əlyazmalarda var, O da Məsihdir. * **23:11** Mat. 20:25-27; Mark 9:35; 10:43-44; Luke 22:25-26 * **23:12** Luke 14:11; 18:14 ** **23:14** İkiüzlülər! ...buraxırsınız – bəzi əlyazmalarda ikiüzlülər! Çünki siz dul qadınların evlərini yeyib-dağıdar və özlərinizi göstərmək üçün uzun-uzadı dua edərsiniz. Bunun üçün sizin cəzanız daha ağır olacaq. 14 Vay halınıza, ey ilahiyyatçılar və fariseylər – ikiüzlülər! Çünki siz Səmavi Padşahlığı insanların üzünə qapayırsınız. Nə özünüz girirsiniz, nə də girmək istəyənləri buraxırsınız (Mark 12:40; Luke 20:47), bəzilərində isə 13-cü ayə ilə 14-cü ayənin yeri dəyişikdir.

əhəmiyyətli bir şey deyil; lakin qurbangah üzərindəki qurbana and içən öz andını yerinə yetirməlidir". 19 Ey korlar!†† Hansı daha böyükdür? Qurbanmı, yoxsa qurbanı təqdis edən qurbangahmı? 20 Beləliklə, qurbangaha and içən kəs ona və onun üstündə olan bütün şeylərə and içir. 21 Məbədə and içən kəs ona və içində Yaşayana and içir. 22 *Göyə and içən kəs də Allahın taxtına və taxtda Oturana and içir.

23 *Vay halınıza, ey ilahiyyatçılar və fariseylər – ikiüzlülər! Çünki siz nanə, şüyüd və zirənin onda birini verirsiniz, lakin Qanunun daha vacib işlərini, ədaləti, mərhəməti və imanı atırsınız. Amma onda biri verməklə yanaşı bunları da yerinə yetirməli idiniz. 24 Ey kor rəhbərlər! Ağcaqanadı süzgəclə çıxarır, dəvəni isə udursunuz!

25 Vay halınıza, ey ilahiyyatçılar və fariseylər – ikiüzlülər! Çünki siz kasanın və boşqabın bayır tərəfini təmizləyirsiniz, lakin onların daxili soyğunçuluq və pozğunluqla doludur. 26 Sən, ey kor farisey! Əvvəlcə kasanın‡‡ daxilini təmizlə ki, bayır tərəfi də təmiz olsun!

27 *Vay halınıza, ey ilahiyyatçılar və fariseylər – ikiüzlülər! Çünki siz ağardılmış məqbərələrə bənzəyirsiniz: onların bayır tərəfi gözəl görünür, daxili isə ölü sümükləri və hər cür murdarlıqla doludur. 28 Siz də zahirən insanlara saleh görünürsünüz, daxilən isə ikiüzlülük və qanunsuzluqla dolusunuz.

29 Vay halınıza, ey ilahiyyatçılar və fariseylər – ikiüzlülər! Çünki siz peyğəmbərlərə məqbərələr tikirsiniz, salehlərin abidələrini bəzəyirsiniz. 30 "Biz ata-babalarımızın yaşadığı günlərdə yaşasaydıq, peyğəmbərlərin qanını tökməkdə onlarla şərik olmazdıq" deyirsiniz. 31 Beləliklə, peyğəmbərləri öldürənlərin övladları olduğunuza özünüz şəhadət edirsiniz. 32 Elə isə, ata-babalarınızın başladığı işi başa çatdırın! 33 *Siz ey ilanlar, gürzələr nəsli! Cəhənnəmə məhkum edilməkdən necə qaçacaqsınız?

34 Ona görə də Mən sizə peyğəmbərlər, müdrik adamlar və ilahiyyatçılar göndərirəm. Siz onlardan bəzisini öldürəcək və çarmıxa çəkəcəksiniz. Bəzisini sinaqoqlarınızda qamçılayacaq və şəhərdən şəhərə qovacaqsınız; 35 *belə ki saleh olan Habilin qanından tutmuş məbədlə qurbangahın arasında öldürdüyünüz Berekya oğlu Zəkəriyyənin qanına qədər yer üzündə tökülən bütün saleh adamların qanı üçün məsuliyyət daşıyasınız. 36 Sizə doğrusunu deyirəm: bütün bu şeylər üçün bu nəsil məsuliyyət daşıyacaq.

Yerusəlimin aqibəti (Luka 13:34-35)

37 Ey Yerusəlim, Yerusəlim! Peyğəmbərləri öldürən və ora göndərilənləri daşqalaq edən şəhər! Toyuq cücələrini qanadları altına yığan kimi Mən də dəfələrlə sənin övladlarını yığmaq istədim, sizsə istəmədiniz! 38 *Baxın, eviniz viran qalır. 39 *Çünki Mən sizə bunu deyirəm:
"Rəbbin ismi ilə Gələnə alqış olsun!"
deyənə qədər Məni bir daha görməyəcəksiniz».

---

†† **23:19** Korlar – bəzi əlyazmalarda ağılsızlar və korlar. * **23:22** Yeş. 66:1; Mat. 5:34-35 * **23:23** Lev. 27:30 ‡‡ **23:26** Kasanın – bəzi əlyazmalarda kasanın və boşqabın. * **23:27** Həv. 23:3 * **23:33** Mat. 3:7; 12:34; Luka 3:7 * **23:35** Yar. 4:8; 2Saln. 24:20-21 * **23:38** Yer. 12:7; 22:5; 26:6 * **23:39** Zəb. 118:26

24

Axır zamanın əlamətləri
(Mark 13:1-23; Luka 21:5-24)

1 İsa məbəddən çıxıb gedərkən şagirdləri məbədin binalarını Ona göstərmək
üçün yanına gəldilər. 2 İsa onlara cavab verib dedi: «Bütün bunları
görürsünüzmü? Sizə doğrusunu deyirəm: onların daşı daş üstündə qalmaya-
caq, hamısı yerlə yeksan olacaq».

3 İsa Zeytun dağında oturanda şagirdlər ayrılıqda Onun yanına gəlib dedilər:
«Bizə söylə, bu dediklərin nə vaxt baş verəcək? Sənin zühurun və dövrün
sonuna hansı əlamətlər olacaq?» 4 İsa onlara cavab verib dedi: «Ehtiyatlı olun,
qoy sizi heç kim aldatmasın. 5 Çünki Mənim adımla çox adam gəlib "Məsih
mənəm" deyərək çoxlarını aldadacaq. 6 Siz müharibələr və müharibə xəbərləri
eşidəcəksiniz. Amma təlaşa düşməyin. Bunlar baş verməlidir, amma bu hələ
hər şeyin axırı deyil. 7 Çünki millət millətə, padşahlıq padşahlığa qarşı çıxacaq.
Yerbəyer aclıq* və zəlzələlər olacaq. 8 Bütün bunlar sanki doğuş ağrılarının
başlanğıcıdır.

9 *O zaman sizi əziyyətə təslim edib öldürəcəklər. Mənim adıma görə bütün
millətlər sizə nifrət edəcək. 10 Onda bir çoxu imandan büdrəyərək bir-birini
təslim edəcək və bir-birinə nifrət edəcək. 11 Bir çox yalançı peyğəmbər törəyib
çox adamı aldadacaq. 12 Qanunsuzluq çoxaldığı üçün bir çoxunun məhəbbəti
soyuyacaq. 13 *Amma axıracan dözən xilas olacaq. 14 Səmavi Padşahlığın bu
Müjdəsi bütün millətlərə şəhadət olmaq üçün bütün dünyada vəz ediləcək. O
zaman hər şeyin axırı gələcək.

15 *Beləliklə, Daniel peyğəmbərin bəhs etdiyi viranəlik gətirən iyrənc şeyin
Müqəddəs məkanda qoyulduğunu gördüyünüz zaman – qoy oxuyan bunu
anlasın – 16 Yəhudeyada olanlar dağlara qaçsın. 17 *Damda olan evindəki
əşyaları götürmək üçün aşağı enməsin. 18 Tarlada olan üst paltarını götürmək
üçün geri qayıtmasın. 19 Həmin günlər hamilələrin və körpə əmizdirənlərin
vay halına! 20 Dua edin ki, qaçmağınız qış fəslində və ya Şənbə günündə
baş verməsin. 21 *Çünki o vaxt elə dəhşətli əzab-əziyyət olacaq ki, dünyanın
başlanğıcından indiyə qədər belə olmayıb və heç olmayacaq da. 22 Əgər o
günlər qısaldılmasaydı, heç bir insan xilas ola bilməzdi. Amma seçilmişlərə görə
o günlər qısaldılacaq.

23 *O zaman əgər kimsə sizə desə ki, "bax, Məsih buradadır" yaxud da
"oradadır", inanmayın. 24 Çünki yalançı məsihlər və yalançı peyğəmbərlər
törəyəcək. Onlar böyük əlamətlər və xariqələr göstərəcəklər ki, imkan
taparlarsa, seçilmişləri də aldatsınlar. 25 Bax Mən sizə əvvəlcədən söyləmişəm.
26 *Ona görə sizə "bax, O çöldədir" desələr də, çıxmayın. "Bax, O daxili
otaqlardadır" desələr də, inanmayın. 27 Çünki şimşək şərqdə çaxıb qərbdə belə,
göründüyü kimi Bəşər Oğlunun zühuru da elə olacaq. 28 *Leş haradadırsa,
kərkəslər də orada toplaşar.

Bəşər Oğlunun zühuru
(Mark 13:24-31; Luka 21:25-33)

---

* **24:7** Aclıq – bəzi əlyazmalarda aclıq, vəba. * **24:9** Mat. 10:22 * **24:13** Mat. 10:22 * **24:15** Dan. 9:27; 11:31; 12:11 * **24:17** Luka 17:31 * **24:21** Dan. 12:1; Vəhy 7:14 * **24:23** Luka 17:21,23 * **24:26** Luka 17:23-24 * **24:28** Əyy. 39:30; Luka 17:37

29 *Amma o günlərin əzab-əziyyətindən dərhal sonra
Günəş tutulacaq,
Ay nurunu saçmayacaq,
Ulduzlar göydən töküləcək,
Səma cisimləri lərzəyə gələcək.
30 *O zaman Bəşər Oğlunun əlaməti göydə görünəcək. O vaxt yer üzünün
bütün tayfaları şivən qoparacaq və Bəşər Oğlunun göyün buludları üzərində
qüdrət və böyük izzətlə gəldiyini görəcək. 31 O, mələklərini uca şeypur səsi ilə
göndərəcək. Mələklər də göylərin bir ucundan o biri ucuna qədər dörd külək
istiqamətindən Onun seçdiklərini toplayacaq.
32 Əncir ağacından ibrət alın: onun budağı cücərib yarpaqlananda bilirsiniz
ki, yay fəsli artıq yaxındır. 33 Eləcə siz də bütün bu şeyləri görəndə bilin ki, Bəşər
Oğlu yaxındadır, lap qapıdadır. 34 Sizə doğrusunu deyirəm: bu nəsil ömrünü
sona çatdırmazdan əvvəl bütün bunlar baş verəcək. 35 Yer və göy keçib gedəcək,
amma Mənim sözlərim əsla keçib getməyəcək.

Bilinməyən gün və saat
(Luka 12:39-48; 17:26-35)

36 *Lakin o günü və o saatı nə göylərin mələkləri, nə də Oğul bilir.† Atadan
başqa heç kim bilmir. 37 *Nuhun günləri necə idisə, Bəşər Oğlunun zühuru
da elə olacaq. 38 Daşqından əvvəlki həmin günlərdə, Nuhun gəmiyə girdiyi
günə qədər insanlar yeyib-içir, evlənir, ərə gedirdi. 39 *Daşqın gəlib hamısını
aparana qədər bixəbər idilər. Bəşər Oğlunun zühuru da belə olacaq. 40 O zaman
tarladakı iki nəfərdən biri götürüləcək, o biri isə qalacaq. 41 Dəyirmanda dən
üyüdən iki qadından biri götürüləcək, o biri isə qalacaq.
42 *Ona görə də oyaq olun. Çünki Rəbbinizin hansı gün‡ gələcəyini
bilmirsiniz. 43 *Amma bunu bilin ki, əgər evin yiyəsi oğrunun gecə hansı
saatda gələcəyini bilsəydi, oyaq qalıb evinin yarılmasına imkan verməzdi.
44 Buna görə siz də hazır olun, çünki Bəşər Oğlu gözləmədiyiniz vaxt gələcək.
45 Vaxtlı-vaxtında onlara yemək vermək üçün ağasının öz nökərləri üzərinə
qoyduğu sadiq və ağıllı qul kimdir? 46 Nə bəxtiyardır o qul ki, ağası evinə
qayıdanda onu iş başında görür! 47 Sizə doğrusunu deyirəm: ağası bu qula bütün
əmlakı üzərində idarəçiliyi tapşıracaq. 48 Amma həmin qul pis olub ürəyində
“ağam gec gələcək” deyərsə, 49 öz yoldaşlarını döyməyə və əyyaşlarla yeyib-
içməyə başlayarsa, 50 o qulun ağası onun gözləmədiyi gün və ağlına gəlmədiyi
vaxt gələcək, 51 ona ağır cəza verəcək və onu ikiüzlülərlə bir yerdə saxlayacaq.
Orada ağlaşma və diş qıcırtısı olacaq.

25

On qız məsəli

1 *O zaman Səmavi Padşahlıq çıraqlarını götürüb bəyin qarşısına çıxan on
qıza bənzəyəcək. 2 Onlardan beşi ağıllı, beşi isə ağılsız idi. 3 Ağılsızlar özləri ilə
çıraqlarını götürmüşdü, amma yağ götürməmişdi. 4 Ağıllılarsa çıraqları ilə birgə
qablarda yağ da götürmüşdü. 5 Lakin bəy gecikdiyindən hamısını yuxu basdı

---

* **24:29** Yeş. 13:10; 34:4; Yez. 32:7; Yoel 2:10,31; 3:15; Vəhy 6:12-13 * **24:30** Dan. 7:13; Vəhy 1:7
* **24:36** Mark 13:32 † **24:36** Nə göylərin mələkləri, nə də Oğul bilir – bəzi əlyazmalarda göylərin
mələkləri belə, bilmir. * **24:37** Yar. 6:5-8 * **24:39** Yar. 7:6-24 * **24:42** Mark 13:35 ‡ **24:42**
Hansı gün – bəzi əlyazmalarda nə vaxt. * **24:43** Luka 12:39-40; Vəhy 3:3; 16:15 * **25:1** Luka 12:35

və onlar yatdı. 6 Amma gecə yarısı bir qışqırıq qopdu: “Budur, bəy gəlir, onu
qarşılamağa çıxın!” 7 O zaman o qızların hamısı durub öz çıraqlarını düzəltdilər.
8 Ağılsızlar ağıllılara dedi: “Yağınızdan bizə də verin, çünki çıraqlarımız sönür”.
9 Ağıllılarsa cavab verib dedilər: “Belə olmasın ki, yağ nə bizə çatsın, nə
sizə. Yaxşısı budur ki, gedib satıcılardan alasınız”. 10 Onlar yağ satın almağa
getdikləri zaman bəy gəldi. Hazır olanlar onunla toy məclisinə girdilər və
qapı bağlandı. 11 *O biri qızlar da sonradan gəlib “Ağa! Ağa! Qapını bizə aç!”
dedilər. 12 O isə cavab verib dedi: “Sizə doğrusunu deyirəm: sizi tanımıram”.
13 *Beləliklə, oyaq olun. Çünki siz nə günü,* nə də saatı bilirsiniz.

Əmanət pul məsəli (Luka 19:11-27)

14 *Səmavi Padşahlıq səyahətə çıxan bir adama bənzəyir. O, qullarını çağırıb
əmlakını onlara əmanət etdi. 15 O hər birinə öz qabiliyyətinə görə – birinə beş,
birinə iki, birinə də bir talant verdi və yola düşdü. 16 Beş talant alan dərhal
gedib bunları sərmayəyə qoydu, daha beş talant qazandı. 17 İki talant alan
da beləcə daha iki talant qazandı. 18 Bir talant alansa gedib torpağı qazdı və
ağasının pulunu gizlətdi.
19 Uzun zamandan sonra həmin qulların ağası gəldi və onlardan hesabat
tələb etdi. 20 Beş talant alan gəlib daha beş talant gətirərək dedi: “Ağa,
sən mənə beş talant əmanət etdin. Budur, mən daha beş talant qazandım”.
21 Ağası ona dedi: “Afərin, yaxşı və sadiq qulum! Sən xırda işlərdə sadiq oldun,
səni böyük işlər üzərinə qoyacağam. Ağanın sevincinə şərik ol!”
22 İki talant alan da gəlib dedi: “Ağa, mənə iki talant əmanət etdin. Budur,
mən daha iki talant qazandım”. 23 Ağası ona dedi: “Afərin, yaxşı və sadiq
qulum! Sən xırda işlərdə sadiq oldun, səni böyük işlər üzərinə qoyacağam.
Ağanın sevincinə şərik ol!”
24 Bir talant alan da gəlib dedi: “Ağa, sənin sərt bir adam olduğunu bilirdim.
Əkmədiyin yerdən biçərsən, səpmədiyin yerdən yığarsan. 25 Ona görə qorx-
dum, gedib sənin talantını torpaqda gizlətdim. Buyur, öz malını geri götür!”
26 Ağası isə cavab verib ona dedi: “Pis və tənbəl qul! Mənim əkmədiyim yerdən
biçdiyimi və səpmədiyim yerdən yığdığımı bilirdinmi? 27 Onda gərək mənim
pulumu sərraflara verəydin ki, mən qayıdanda onu faizlə geri alım. 28 İndi
əlindəki talantı ondan alın və on talantı olana verin! 29 *Çünki kimin varıdırsa,
daha çox veriləcək və o, bolluq içində olacaq, kimin yoxudursa, əlində olan da
ondan alınacaq. 30 *Yaramaz qulu isə qaranlıq çölə atın. Orada ağlaşma və diş
qıcırtısı olacaq”.

Qoyunlar və keçilər

31 *Bəşər Oğlu bütün mələklərlə birlikdə izzəti ilə gələn zaman Öz izzətli
taxtına oturacaq. 32 Bütün millətlər Onun önündə toplaşacaq, O da qoyunları
keçilərdən ayıran bir çoban kimi onları bir-birindən ayıracaq. 33 Qoyunları
sağına, keçiləri isə soluna qoyacaq.
34 O zaman Padşah sağındakılara deyəcək: “Ey sizlər, Atamın xeyir-dua
verdiyi adamlar! Gəlin, dünya yaranandan bəri sizin üçün hazırlanmış olan
Padşahlığı irs alın. 35 Çünki ac idim, Mənə yemək verdiniz; susamışdım, Mənə

* **25:11** Luka 13:25 * **25:13** Mark 13:33 * **25:13** Nə günü – bəzi əlyazmalarda Bəşər Oğlunun gələcəyi nə günü. * **25:14** Mark 13:34 * **25:29** Mat. 13:12; Mark 4:25; Luka 8:18 * **25:30** Mat. 8:12; 22:13; Luka 13:28 * **25:31** Mat. 16:27; 19:28

su verdiniz; qərib idim, Məni qəbul etdiniz; 36 çılpaq idim, Məni geyindirdiniz;
xəstə idim, qayğımı çəkdiniz; zindanda idim, yanıma gəldiniz". 37 Onda
salehlər Ona cavab verib deyəcəklər: "Ya Rəbb, biz Səni nə vaxt ac görüb
yemək verdik və ya susamış görüb su verdik? 38 Nə vaxt Səni qərib görüb
qəbul etdik və ya çılpaq görüb geyindirdik? 39 Nə vaxt Səni xəstə və ya
zindanda görüb yanına gəldik?" 40 Padşah da cavab verib onlara deyəcək:
"Sizə doğrusunu deyirəm: siz bu ən kiçik qardaşlarımdan birinə etdiyiniz Mənə
etmiş oldunuz".
41 O zaman solundakılara deyəcək: "Ey lənətə gəlmişlər, çəkilin önümdən!
İblislə onun mələklərinə hazırlanmış olan əbədi oda yollanın! 42 Çünki ac idim,
Mənə yemək vermədiniz; susamışdım, Mənə su vermədiniz; 43 qərib idim,
Məni qəbul etmədiniz; çılpaq idim, Məni geyindirmədiniz; xəstə və zindanda
idim, qayğımı çəkmədiniz". 44 Onda onlar da cavab verib deyəcəklər: "Ya
Rəbb, Səni nə vaxt ac, susamış, qərib, çılpaq, xəstə və yaxud zindanda gördük
ki, Sənə xidmət etmədik?" 45 O zaman onlara cavab verib deyəcək: "Sizə
doğrusunu deyirəm: siz bu ən kiçiklərdən birinə etmədiyinizi Mənə etməmiş
oldunuz". 46 *Bunlar əbədi əzaba, salehlərsə əbədi həyata gedəcək».

26

İsanı öldürmək üçün sui-qəsd hazırlanır
(Mark 14:1-2; Luka 22:1-2; Yəh. 11:45-53)

1 *İsa bütün bu sözləri bitirəndən sonra şagirdlərinə dedi: 2 «İki gün sonra
Pasxa bayramı olacağını bilirsiniz. Bəşər Oğlu çarmıxa çəkilmək üçün təslim
ediləcək».
3 O zaman başçı kahinlər* və xalqın ağsaqqalları Qayafa adlı baş kahinin
həyətinə toplaşdılar. 4 İsanı hiylə ilə tutub öldürmək üçün sui-qəsd hazırladılar.
5 Amma deyirdilər: «Bunu bayramda etməyək, yoxsa xalq arasında qarışıqlıq
düşər».

İsa Bet-Anyada
(Mark 14:3-9; Yəh. 12:1-8)

6 *İsa Bet-Anyada cüzamlı Şimonun evində ikən 7 bir qadın Onun yanına
gəldi və qadının əlində içində çox bahalı ətirli yağ olan ağ mərmər qab var
idi. İsa süfrəyə oturanda qadın yağı Onun başına tökdü. 8 Şagirdlər bunu
gördükdə acıqlanıb dedilər: «Bu israfçılıq nə üçündür? 9 Axı bu ətiri baha
qiymətə satıb pulunu yoxsullara vermək olardı». 10 Lakin İsa bunu bilərək
dedi: «Niyə qadını incidirsiniz? O Mənim üçün gözəl bir iş gördü. 11 *Yoxsullar
həmişə sizin yanınızdadır, Mənsə həmişə yanınızda olmayacağam. 12 Qadın bu
ətiri Mənim bədənimə tökməklə Məni dəfn üçün hazırladı. 13 Sizə doğrusunu
deyirəm: dünyanın hansı yerində Müjdə vəz ediləsə, bu qadının etdiyi iş də
danışılacaq ki, o yada salınsın».

Yəhudanın xəyanəti
(Mark 14:10-11; Luka 22:3-6; Yəh. 13:18-30)

14 O zaman On İki şagirddən Yəhuda İskaryot adlı biri başçı kahinlərin
yanına gedib dedi: 15 «Onu sizə təslim etsəm, mənə nə verərsiniz?» Onlar da

---

* **25:46** Dan. 12:2 * **26:1** Çıx. 12:1-27 * **26:3** Kahinlər – bəzi əlyazmalarda kahinlər, ilahiyyatçılar.
* **26:6** Luka 7:37-38 * **26:11** Qanun. 15:11

Yəhudaya otuz gümüş təklif etdilər. 16 O vaxtdan Yəhuda İsanı təslim etmək
üçün fürsət axtarmağa başladı.

Axırıncı şam yeməyi
(Mark 14:12-26; Luka 22:7-23; Yəh. 13:21-30; 1Kor. 11:23-25)

17 Mayasız Çörək bayramının ilk günü şagirdlər İsanın yanına gəlib dedilər:
«Sənin Pasxa yeməyin üçün harada hazırlıq görməyimizi istəyirsən?» 18 O
da cavab verdi: «Şəhərə girib filankəsin yanına gedin və ona deyin:
“Müəllim deyir: ‹Vaxtım yaxınlaşdı, şagirdlərimlə birgə Pasxanı sənin evində
keçirəcəyəm›”». 19 Şagirdlər İsanın əmrini yerinə yetirərək Pasxa yeməyi üçün
hazırlıq etdilər.

20 Axşam düşəndə İsa On İki şagirdi ilə birgə süfrəyə oturdu. 21 Onlar yemək
yeyərkən İsa dedi: «Sizə doğrusunu deyirəm: sizlərdən biri Mənə xəyanət
edəcək». 22 Onlar çox kədərlənib bir-bir Ondan soruşdular: «Ya Rəbb, mən
deyiləm ki?» 23 *O cavab verib dedi: «Mənimlə birlikdə əlini qaba batıran
Mənə xəyanət edəcək. 24 Bəşər Oğlu Özü barəsində yazıldığı kimi gedir. Amma
vay o adamın halına ki, Bəşər Oğluna xəyanət edir! O adam heç doğulmasaydı,
onun üçün daha yaxşı olardı». 25 Ona xəyanət edən Yəhuda «Rabbi, mən
deyiləm ki?» deyə soruşdu. İsa da ona «sən dediyin kimidir» dedi.

26 Onlar yeyəndə İsa çörək götürdü, şükür duası edib onu böldü və şagirdlərə
verərək dedi: «Alın, yeyin! Bu Mənim bədənimdir». 27 Sonra bir kasa
götürdü və şükür edib onu da şagirdlərə verərək dedi: «Bundan hamınız için!
28 *Çünki bu, Əhdin† bağlanması və günahların bağışlanması üçün çoxları uğrunda
axıdılan Mənim qanımdır. 29 Mən sizə deyirəm: Atamın Padşahlığında sizinlə
birlikdə təzəsini içəcəyim günə qədər üzüm ağacının bu məhsulundan əsla
içməyəcəyəm».

30 Onlar ilahi oxuyandan sonra çıxdılar və Zeytun dağına tərəf getdilər.

Peterin inkarı əvvəlcədən bildirilir
(Mark 14:27-31; Luka 22:31-34; Yəh. 13:36-38)

31 *Onda İsa şagirdlərinə dedi: «Bu gecə hamınız Məni atıb gedəcəksiniz,‡
çünki belə yazılıb:
“Çobanı vuracağam,
Sürünün qoyunları pərən-pərən olacaq”.
32 *Amma Mən diriləndən sonra sizdən qabaq Qalileyaya gedəcəyəm».
33 Peter Ona cavab verib dedi: «Hamı Səni atıb getsə də, mən əsla atıb
getməyəcəyəm». 34 İsa ona dedi: «Sənə doğrusunu deyirəm: bu gecə xoruz
banlamazdan əvvəl sən Məni üç dəfə inkar edəcəksən». 35 Peter Ona dedi:
«Əgər Səninlə birlikdə ölməyim lazım olsa belə, Səni əsla inkar etməyəcəyəm».
Bütün şagirdlər də belə dedilər.

Getsemani bağında
(Mark 14:32-42; Luka 22:39-46)

36 Sonra İsa şagirdlərlə birlikdə Getsemani adlanan bir yerə gəldi və onlara
dedi: «Mən oraya gedib dua edərkən siz burada oturub-qalın». 37 O, Peter ilə
Zavdayın iki oğlunu Özü ilə apardı. Özündə bir kədər və narahatlıq hiss etməyə

---

* **26:23** Zəb. 41:9 * **26:28** Çıx. 24:8; Yer. 31:31-34 † **26:28** Əhdin – bəzi əlyazmalarda Yeni Əhdin (Luka 22:20). * **26:31** Zək. 13:7 ‡ **26:31** Məni atıb gedəcəksiniz – hərfi tərcümədə Məndə büdrəyəcəksiniz. * **26:32** Mat. 28:16

başladı. 38 Onlara belə dedi: «Ürəyimi elə dərin kədər bürüyüb, az qalır ki,
ölüm. Burada qalın və Mənimlə birlikdə oyaq olun».
39 İsa bir qədər irəli getdi və üzüstə yerə qapanıb dua etdi: «Ey Atam,
mümkündürsə, qoy bu kasa§ Məndən yan keçsin. Amma Mənim yox, Sənin
iradən olsun». 40 İsa şagirdlərin yanına qayıdıb gördü ki, onlar yatıb. O, Peteri
səslədi: «Məgər Mənimlə birlikdə bir saat oyaq qala bilməzdinizmi? 41 Oyaq
durub dua edin ki, sınağa düşməyəsiniz. Ruh həvəsli, cisim isə gücsüzdür».
42 İsa yenə ikinci dəfə uzaqlaşdı və dua etdi: «Ey Atam, əgər Mən içmədən bu
kasanın yan keçməsi mümkün deyilsə, qoy Sənin iradən olsun».
43 İsa qayıdanda gördü ki, onlar yenə yatıb. Çünki onların gözləri yumulurdu.
44 Onları tərk edib təkrarən uzaqlaşdı, yenə eyni sözlərlə üçüncü dəfə dua
etdi. 45 Sonra İsa şagirdlərin yanına qayıdıb onlara dedi: «Hələ də yatıb
dincəlirsiniz? Budur, vaxt yaxınlaşıb və Bəşər Oğlu günahkarların əlinə təslim
olunur. 46 Qalxın gedək. Budur, Mənə xəyanət edən gəlir!»

İsa həbs olunur
(Mark 14:43-50; Luka 22:47-53; Yəh. 18:3-12)

47 İsa hələ danışarkən On İki şagirddən biri olan Yəhuda gəldi. Onun yanında
başçı kahinlərin və xalqın ağsaqqallarının göndərdiyi əli qılınclı və dəyənəkli
böyük bir dəstə adam var idi. 48 İsaya xəyanət edən Yəhuda onlara işarə
ilə bildirib demişdi: «Kimi öpsəm, İsa Odur, Onu tutun». 49 O anda İsaya
yaxınlaşıb «Salam, Rabbi!» deyərək Onu öpdü. 50 İsa da ona «Dostum, nə üçün
gəlmisən?» dedi. Elə bu vaxt İsaya yaxınlaşıb əl ataraq Onu tutdular. 51 Onda
İsa ilə birlikdə olanlardan biri əl atıb qılıncını çəkdi və baş kahinin qulunu
vurub qulağını qopartdı. 52 İsa ona dedi: «Qılıncını yerinə qoy, çünki qılınc
çəkənlərin hamısı qılıncla məhv olacaq. 53 Yoxsa elə düşünürsən ki, Atamdan
yardım istəyə bilmərəm? İstəsəm, dərhal Mənə on iki legiondan** artıq mələk
göndərər. 54 “Bunların olması gərəkdir” deyən Müqəddəs Yazılar onda bəs necə
yerinə yetərdi?»
55 *Həmin vaxt İsa camaata dedi: «Nə üçün quldur üstünə gələn kimi qılınc
və dəyənəklərlə Məni tutmağa gəlmisiniz? Hər gün məbəddə oturub†† təlim
verirdim, heç Məni tutmadınız. 56 Amma bunların hamısı peyğəmbərlərin
Yazıları yerinə yetsin deyə baş verdi». Onda bütün şagirdlər İsanı atıb qaçdılar.

İsa Ali Şuranın önündə
(Mark 14:53-65; Luka 22:54-55,63-71; Yəh. 18:13-24)

57 İsanı həbs edənlər Onu baş kahin Qayafanın yanına gətirdilər.
İlahiyyatçılar və ağsaqqallar da oraya toplaşdı. 58 Peter uzaqdan baş
kahinin həyətinə qədər İsanın ardınca gedirdi, sonu görmək üçün içəri girib
mühafizəçilərlə birgə oturdu.
59 Başçı kahinlər‡‡ və Ali Şuranın hamısı İsanı edam etmək üçün Onun
əleyhinə yalançı şahidlik ifadəsi axtarırdılar. 60 *Çoxlu yalançı şahid gəldi, lakin
yenə də axtardıqlarını tapmadılar. Axırda iki şahid gəlib 61 dedi: «Bu Adam
dedi: “Mən Allahın məbədini dağıdıb üç gün ərzində tikə bilərəm”».

---

§ **26:39** Kasa – İsanın çarmıxdakı ölümünün rəmzi. ** **26:53** Legion – təqribən 6000 əsgər. * **26:55** Luka 19:47; 21:37 †† **26:55** Oturub – bəzi əlyazmalarda sizinlə birgə oturub. ‡‡ **26:59** Kahinlər – bəzi əlyazmalarda kahinlər, ağsaqqallar. * **26:60** Yəh. 2:19

62 Baş kahin ayağa qalxıb İsaya dedi: «Sənin heç cavabın yoxdur? Onlar
Sənin əleyhinə bu nə ifadədir verirlər?» 63 Amma İsa susmaqda davam
etdi. Baş kahin isə Ona dedi: «Səni var olan Allaha and etdirirəm, bizə de,
Allahın Oğlu Məsih Sənsənmi?» 64 *İsa da ona dedi: «Sənin dediyin kimidir.
Hətta sizə deyirəm: bundan sonra Bəşər Oğlunun Qüdrətli Olanın§§ sağında
oturduğunu və göyün buludları üzərində gəldiyini görəcəksiniz». 65 *Onda
baş kahin əynindəki paltarını cırıb dedi: «O, Allaha küfr etdi! Artıq şahidlərə
nə ehtiyacımız var? Elə indi Onun küfr söylədiyini eşitdiniz! 66 Bəs buna nə
deyirsiniz?» Onlar cavab verib dedilər: «O, ölüm cəzasına layiqdir».

67 *Elə bu vaxt İsanın üzünə tüpürüb yumruq vurdular. Bəziləri də Ona
şillə vuraraq 68 dedilər: «Ey Məsih, bizə peyğəmbərlik elə görək, Səni vuran
kimdir?»

Peter İsanı inkar edir
(Mark 14:66-72; Luka 22:56-62; Yəh. 18:15-18,25-27)

69 Peter isə bayırda, həyətdə oturmuşdu. Bir qarabaş ona yaxınlaşıb dedi:
«Sən də Qalileyalı İsa ilə birlikdə idin». 70 Amma Peter hamının qarşısında
inkar edərək dedi: «Bilmirəm, sən nə danışırsan». 71 Sonra darvazaya gələndə
başqa bir qarabaş onu görüb oradakılara dedi: «Bu adam Nazaretli İsa ilə
birlikdə idi». 72 Peter yenə inkar edib and içdi: «Mən o Adamı tanımıram».
73 Bir az sonra orada duranlar gəlib Peterə dedilər: «Doğrudan da, sən də
onlardansan, çünki nitqin səni ifşa edir». 74 Peter özünü qarğıyıb and içərək
dedi: «O Adamı tanımıram».

Həmin anda xoruz banladı. 75 Peter İsanın «xoruz banlamazdan əvvəl sən
Məni üç dəfə inkar edəcəksən» dediyi sözü yadına saldı. Ona görə oradan çıxıb
hönkür-hönkür ağladı.

27

Yəhuda özünü asır
(Mark 15:1; Luka 23:1-2; Yəh. 18:28; Həv. 1:18-19)

1 Səhər açılanda bütün başçı kahinlərlə xalqın ağsaqqalları İsanı edam etmək
üçün məşvərət etdilər. 2 İsanın əl-qolunu bağlayaraq vali Pilatın yanına aparıb
ona təslim etdilər.

3 O zaman İsaya xəyanət edən Yəhuda Onun məhkum edildiyini görəndə
peşman oldu. Otuz gümüşü başçı kahinlərə və ağsaqqallara geri gətirib 4 «mən
təqsirsiz qanı təslim etməklə günah işlətdim» dedi. Onlarsa ona «Bundan bizə
nə? Özün bilərsən» dedilər. 5 Yəhuda gümüş pulları məbədin içinə atıb oradan
çıxdı, gedib özünü asdı.

6 Başçı kahinlər gümüş pulları götürüb dedilər: «Madam ki qan bahasıdır,
bu gümüş pulları məbədin xəzinəsinə qoymağa icazəmiz yoxdur». 7 Öz
aralarında məşvərət keçirərək o pulla yadellilləri dəfn etmək üçün dulusçunun
tarlasını satın aldılar. 8 Buna görə o tarlaya bu günə qədər «Qan tarlası» deyilir.
9 *Beləcə Yeremya peyğəmbər vasitəsilə söylənən bu söz yerinə yetdi:
«İsrail övladlarının qiymətləndirdiyi Adamın dəyərini – otuz gümüşü aldılar
10 və Rəbbin mənə buyurduğu kimi dulusçunun tarlası üçün verdilər».

---

* **26:64** Dan. 7:13 §§ **26:64** Qüdrətli Olan – yəni Allah. * **26:65** Lev. 24:16 * **26:67** Yeş. 50:6
* **27:9** Zək. 11:12-13

İsa Romalı vali Pilatın önündə
(Mark 15:2-15; Luka 23:3-5,13-25; Yəh. 18:29-19:16)

11 İsa valinin önündə dayanmışdı. Vali Ondan «Yəhudilərin Padşahı
Sənsənmi?» deyə soruşdu. İsa da ona dedi: «Sənin dediyin kimidir».
12 Başçı kahinlər və ağsaqqallar Onu ittiham etdikləri vaxt İsa heç bir cavab
verm ədi. 13 Onda Pilat Ona dedi: «Sənin əleyhinə edilən bu qədər şəhadəti
eşitmirsənmi?» 14 İsa onun heç bir sözünə cavab verm ədi. Vali buna çox
heyrətləndi.
15 Hər Pasxa bayramında valinin xalqın istədiyi bir məhbusu azad etməsi
adət idi. 16 O günlərdə Barabba adlı məşhur bir məhbus həbsdə saxlanılırdı.
17 Beləliklə, onlar bir yerə toplaşdıqları vaxt Pilat onlardan soruşdu: «Sizin
üçün kimi azad etməyimi istəyirsiniz? Barabbanı, yoxsa Məsih deyilən
İsanı?» 18 Çünki bilirdi ki, onlar İsanı paxıllıqdan təslim etmişdilər.
19 Pilat hökm kürsüsündə oturarkən arvadı «o saleh Adamla sənin heç bir
işin olmasın, çünki bu gün röyada Ona görə çox əzablar çəkmişəm» deyə xəbər
göndərdi.
20 Başçı kahinlər və ağsaqqallarsa xalqı təhrik edirdilər ki, Barabbanın azad
olmasını, İsanınsa ölümünü istəsinlər. 21 Vali onlardan soruşdu: «İkisindən
hansını sizin üçün azad etməyimi istəyirsiniz?» Onlar da «Barabbanı» dedilər.
22 Pilat onlara «Elə isə Məsih deyilən İsaya nə edim?» dedi. Onların hamısı
«Çarmıxa çəkilsin!» dedilər. 23 Vali «Axı O nə pislik edib?» deyə soruşdu.
Onlarsa «Çarmıxa çəkilsin!» deyə daha ucadan bağırdılar.
24 *Pilat əlindən heç bir şeyin gəlmədiyini və əksinə, iğtişaşın güclə ndiyini
görərək su götürüb xalqın önündə əllərini yudu və belə dedi: «Mən bu Adamın*
qanı üçün təqsirkar deyiləm, qoy sizin boynunuzda qalsın». 25 Bütün xalq
cavab verib dedi: «Onun qanının məsuliyyəti bizim və övladlarımızın üzərinə
olsun!» 26 Onda Pilat onlar üçün Barabbanı azad etdi. İsanı isə qamçılatdıqdan
sonra çarmıxa çəkilməyə təslim etdi.

Əsgərlər İsanı təhqir edir
(Mark 15:16-20; Yəh. 19:2-3)

27 Sonra valinin əsgərləri İsanı vali sarayına apardılar. Bütün alayı
Onun başına topladılar. 28 Onu soyundurub al rəngli xalat geyindirdilər.
29 Tikanlardan bir tac hörüb başına qoydular, sağ əlinə də bir qamış verdilər.
Önündə diz çöküb «Yəhudilərin Padşahı sağ olsun!» deyərək Onu ələ saldılar.
30 Ona tüpürdülər, qamışı götürüb başına vurdular. 31 Onu ələ salandan sonra
xalatı əynindən çıxarıb Öz paltarını geyindirdilər. Sonra Onu çarmıxa çəkməyə
apardılar.

İsa çarmıxa çəkilir
(Mark 15:21-32; Luka 23:26-43; Yəh. 19:17-25)

32 Bayıra çıxanda Şimon adlı Kirenalı bir adamla rastlaşdılar. Onu İsanın
çarmıxını daşımağa məcbur etdilər.
33 Qolqota, yəni «Kəllə yeri» adlanan yerə gələndə 34 Ona içməyə ödlə qarışıq
şərab verdilər. İsa onu daddıqda içmək istəmədi. 35 *Əsgərlər† Onu çarmıxa

---

* **27:24** Qanun. 21:6-9 * **27:24** Adamın – bəzi əlyazmalarda saleh Adamın. * **27:35** Zəb. 22:18 † **27:35** Əsgərlər – bəzi əlyazmalarda Peyğəmbərin dediyi «aralarında paltarlarımı bölüşdürdülər, geyimim üçün püşk atdılar» sözü yerinə yetsin deyə əsgərlər (Yəh. 19:24).

çəkdilər və püşk ataraq paltarlarını aralarında bölüşdürdülər. 36 Sonra orada
oturub Onun keşiyini çəkdilər. 37 Başı üzərinə «Yəhudilərin Padşahı İsa budur»
ittihamını yazıb qoydular. 38 O zaman İsa ilə birlikdə biri sağında, biri də
solunda iki quldur da çarmıxa çəkildi.
39 *Gəlib-keçənlər başlarını yırğalayıb Ona böhtan ataraq 40 *«Ey məbədi
dağıdıb üç gündə tikən! Əgər Allahın Oğlusansa, Özünü xilas et və çarmıxdan
düş!» deyirdilər. 41 Başçı kahinlər də ilahiyyatçılar və ağsaqqallarla birgə eyni
şəkildə İsanı ələ salaraq deyirdilər: 42 «Başqalarını xilas edirdi, amma Özünü
xilas edə bilmir! İsrailin Padşahıdır, qoy indi çarmıxdan düşsün və biz də Ona
iman edək. 43 *Allaha güvənirdi. Allah Onu sevirsə, qoy indi xilas etsin! Çünki
“Mən Allahın Oğluyam” dedi». 44 İsa ilə birlikdə çarmıxa çəkilən quldurlar da
Onu təhqir edirdilər.

İsanın ölümü
(Mark 15:33-41; Luka 23:44-49; Yəh. 19:25-30)

45 Altıncı saatdan‡ doqquzuncu saata qədər§ bütün yer üzünə qaranlıq
çökdü. 46 *Doqquzuncu saata yaxın İsa uca səslə nida edərək dedi:
«Eli, Eli, lema şabaqtani?»
Bu «Ey Allahım, Allahım, niyə Məni tərk etdin?» deməkdir. 47 Orada dayanan-
ların bəzisi bunu eşidərkən dedilər: «Bu Adam İlyası çağırır». 48 *Araların dan
biri dərhal qaçıb bir süngər gətirdi, şərab sirkəsinə batırıb bir qamışın ucuna
keçirərək İsaya verdi ki, içsin. 49 O biriləri isə dedilər: «Onu rahat burax, görək
İlyas gəlib Onu xilas edəcəkmi?» 50 İsa yenə uca səslə qışqırıb ruhunu tapşırdı.
51 *O anda məbədin pərdəsi yuxarıdan aşağıya qədər iki yerə parçalandı. Yer
sarsıldı, qayalar yarıldı. 52 Qəbirlər açıldı, vəfat etmiş bir çox müqəddəsin
cəsədi dirildi. 53 Onlar İsanın dirilməsindən sonra qəbirlərdən çıxıb müqəddəs
şəhərə** girdilər və bir çox insana göründülər.
54 İsaya nəzarət edən yüzbaşı və onunla birlikdə olan əsgərlər zəlzələni və
baş verən şeyləri gördükdə «doğrudan da, bu Adam Allahın Oğlu idi» deyərək
dəhşətə düşdülər.
55 *Orada olub-keçənlərə uzaqdan baxan bir çox qadın var idi ki, xidmət
etmək üçün Qalileyadan İsanın ardınca gəlmişdilər. 56 Məcdəlli Məryəm, Yaqub
ilə Yusifin anası Məryəm və Zavdayın oğullarının anası da onların arasında idi.

İsanın dəfni
(Mark 15:42-47; Luka 23:50-56; Yəh. 19:38-42)

57 Axşam düşəndə İsanın şagirdi olmuş varlı bir adam – Yusif adlı bir
Arimateyalı gəldi. 58 O, Pilatın yanına gedib İsanın cəsədini istədi. Pilat da
cəsədin ona verilməsini əmr etdi. 59 Yusif cəsədi alıb təmiz bir kəfənə büküb.
60 Onu qaya içində qazdığı öz yeni qəbrinə qoydu və qəbirin ağzına bir iri
daş yuvarlayıb getdi. 61 Məcdəlli Məryəm və o biri Məryəm orada, qəbirin
qarşısında oturmuşdular.

---

* **27:39** Zəb. 22:7; 109:25 * **27:40** Mat. 26:61; Yəh. 2:19 * **27:43** Zəb. 22:8 ‡ **27:45** Altıncı saat – hazırkı vaxtla günorta saat on iki. § **27:45** Doqquzuncu saat – hazırkı vaxtla günortadan sonra saat üç. * **27:46** Zəb. 22:1 * **27:48** Zəb. 69:21 * **27:51** Çıx. 26:31-33 ** **27:53** Müqəddəs şəhərə – yəni Yerusəlimə. * **27:55** Luka 8:2-3

62 *Ertəsi gün, yəni Hazırlıq günündən†† sonrakı gün başçı kahinlərlə
fariseylər Pilatın yanına toplaşıb 63 dedilər: «Ağa, biz xatırlayırıq ki, o yalançı
hələ sağ ikən "üç gün sonra diriləcəyəm" demişdi. 64 Ona görə də əmr et ki,
üçüncü günə qədər qəbirin təhlükəsizliyi qorunsun. Yoxsa şagirdləri gəlib‡‡
Onu oğurlayar və xalqa "O, ölülər arasından dirildi" deyərlər. Axırıncı yalan
birincisindən daha pis olar». 65 Pilat onlara dedi: «Bir dəstə keşikçi götürün,
gedin, bacardığınız kimi qəbirin təhlükəsizliyini qoruyun». 66 Onlar gedib
qəbirin qarşısında keşikçi dəstəsi qoydular və qəbir daşına möhür basdılar.
Beləliklə, qəbirin təhlükəsizliyi qorundu.

28

İsanın dirilməsi
(Mark 16:1-11; Luka 24:1-12; Yəh. 20:1-18)

1 Şənbə günü keçəndən sonra, həftənin ilk günü* səhər dan yeri ağarəndə
Məcdəlli Məryəm və o biri Məryəm qəbiri görməyə gəldilər. 2 Budur, böyük
bir zəlzələ oldu. Çünki Rəbbin bir mələyi göydən enib gələrək daşı bir tərəfə
yuvarladı və üzərində oturdu. 3 Onun görünüşü şimşək kimi, paltarı isə qar
kimi ağ idi. 4 Keşikçilər qorxudan titrəyib ölü kimi oldular. 5 Mələk qadınlara
müraciət edərək dedi: «Siz qorxmayın! Çarmıxa çəkilmiş İsanı axtardığınızı
bilirəm. 6 O burada yoxdur, dediyi kimi dirilmişdir! Gəlin, Onun† yatdığı
yeri görün. 7 Tez gedin, Onun şagirdlərinə belə söyləyin: "İsa ölülər arasından
dirildi. Qalileyaya sizdən qabaq gedir. Onu orada görəcəksiniz". Budur, mən
sizə xəbər verdim».
8 Qadınlar qorxu və böyük sevinclə dərhal qəbirdən çıxdılar. Onun
şagirdlərinə xəbər verməyə qaçdılar. 9 Amma‡ budur, İsa «Sizə salam!» deyə
onların qarşısına çıxdı. Onlar da yaxınlaşıb İsanın ayaqlarına sarılaraq Ona
səcdə qıldılar. 10 İsa onlara dedi: «Qorxmayın! Gedin, qardaşlarıma xəbər verin
ki, Qalileyaya getsinlər. Məni orada görəcəklər».

Keşikçilərin gətirdiyi xəbər

11 Qadınlar hələ yolda ikən keşikçilərdən bəzisi şəhərə gəlib baş verən bütün
şeyləri başçı kahinlərə bildirdilər. 12 Onlar ağsaqqallarla toplaşıb məşvərət
keçirdikdən sonra əsgərlərə çoxlu pul verib dedilər: 13 «Deyərsiniz ki, şagirdləri
gecə biz yatanda gəlib Onu oğurlayıblar. 14 Əgər bu xəbər valinin qulağına
gedib çatsa, biz onu inandırarıq, sizi də bəladan qurtararıq». 15 Beləliklə,
əsgərlər pulu alıb tapşırıldığı kimi etdilər. Bu söz bu günə kimi Yəhudilər
arasında yayılmışdır.

İsa şagirdlərinə tapşırıq verir
(Mark 16:14-18; Luka 24:36-49; Yəh. 20:19-23; Həv. 1:6-8)

16 *On Bir şagird Qalileyaya, İsanın onlara təyin etdiyi dağa getdi. 17 İsanı
gördükdə Ona səcdə qıldılar. Bəzisi isə şübhə etdi. 18 İsa yaxınlaşıb onlara dedi:
«Göydə və yer üzündə bütün səlahiyyət Mənə verilmişdir. 19 Beləliklə, gedin,
bütün millətləri Mənim şagirdim edin; onları Ata, Oğul və Müqəddəs Ruh adı ilə

---

* **27:62** Mat. 16:21; 17:23; 20:19; Mark 8:31; 9:31; 10:32-34; Luka 9:22; 18:31-33 †† **27:62** Hazırlıq günü – yəni Yəhudilərdə müqəddəs sayılan Şənbə günü üçün hazırlıq görülən cümə günü. ‡‡ **27:64** Gəlib – bəzi əlyazmalarda gecə gəlib. * **28:1** Həftənin ilk günü – yəni bazar günü. † **28:6** Onun – bəzi əlyazmalarda Rəbbin. ‡ **28:9** Amma – bəzi əlyazmalarda Amma onlar Onun şagirdlərinə xəbər verməyə gedərkən. * **28:16** Mat. 26:32; Mark 14:28

vəftiz edin; 20 sizə əmr etdiyim hər şeyə riayət etməyi onlara öyrədin. Budur,
Mən dövrün sonuna qədər hər gün sizinləyəm».

MARKIN
NƏQL ETDİYİ MÜJDƏ
GİRİŞ

«Markın nəql etdiyi Müjdə» «Allahın Oğlu İsa Məsihin Müjdəsinin başlanğıcı» bəyanatı ilə başlayır. İsa burada fəal və səlahiyyətə malik olan Şəxs kimi təsvir olunur.

Onun səlahiyyəti öyrətdiyi təlimdə, cinlərə qalib gəlməsində və insanların günahlarının bağışlanmasında aşkara çıxır. İsa Özü barəsində deyirdi ki, «Bəşər Oğlunun yer üzündə günahları bağışlamaq səlahiyyəti var» (2:10).

Mark İsadan danışarkən Onun barəsində açıq, çox qüdrətli tərzdə nəql edir. O, İsanın dediklərindən və təlimindən daha çox Onun etdiyi işləri vurğulayır. Vəftizçi Yəhyanın meydana çıxması, İsanın vəftizi və sınağa çəkilməsi barədə qısaca giriş verən müəllif dərhal İsanın şəfa vermə xidmətinə və təlim verməsinə keçir. Vaxt getdikcə İsanın ardıcılları Onu daha yaxşı başa düşür, İsanın rəqibləri isə Ona qarşı daha da çox nifrət hissi ilə dolur. Son fəsillər İsanın yer üzündə son həftəsini, xüsusilə, Onun çarmıxa çəkilməsini və dirilməsini təsvir edir.

Kitabın məzmunu:

1:1-13 Müjdənin başlanğıcı
1:14–9:50 İsanın Qalileyada ictimai xidməti
10:1-52 Qalileyadan Yerusəlimə
11:1–15:47 İsanın Yerusəlimdəki son günləri
16:1-8 İsanın dirilməsi
16:9-20 Dirilmiş Rəbbin görünməsi və göyə qaldırılması

Vəftizçi Yəhyanın gəlişi
(Mat. 3:1-12; Luka 3:1-18; Yəh. 1:19-28)

1 Allahın Oğlu İsa Məsihin Müjdəsinin başlanğıcı.

2 *Yeşaya peyğəmbərin kitabında belə yazılıb:

«Budur, Sənin önündə Öz elçimi göndərirəm.
O Sənin yolunu hazırlayacaq.
3 *Səhrada nida edənin səsi gəlir:
“Rəbbin yolunu hazırlayın,
Onun keçəcəyi yerləri düz edin”».

4 Yazıldığı kimi vəftiz edən Yəhya çöldə meydana çıxdı. O, insanların günahlarının bağışlanması üçün onların tövbə edib vəftiz olunmasını vəz edirdi. 5 Bütün Yəhudeya diyarından olanlar və Yerusəlim sakinlərinin hamısı onun yanına gəlirdi. Onlar günahlarını etiraf edərək onun tərəfindən İordan çayında vəftiz olunurdular. 6 *Yəhya dəvə yunundan paltar geymiş, belinə dəri qurşaq bağlamışdı, çəyirtkə və çöl balı yeyirdi.

7 Yəhya belə vəz edirdi: «Məndən sonra məndən daha Qüdrətlisi gəlir. Mən əyilib Onun çarıqlarının bağını açmağa belə, layiq deyiləm. 8 Mən sizi su ilə vəftiz etdim, amma O sizi Müqəddəs Ruhla vəftiz edəcək».

* **1:2** Mal. 3:1 * **1:3** Yeş. 40:3 * **1:6** 2Pad. 1:8

İsanın vəftiz olunması və sınağa çəkilməsi
(Mat. 3:13–4:11; Luka 3:21-22; 4:1-13)

9 O günlərdə İsa Qalileyanın Nazaret şəhərindən gəlib Yəhya tərəfindən
İordan çayında vəftiz olundu. 10 İsa sudan çıxan kimi göylərin yarıldığını və
Ruhun göyərçin kimi Öz üzərinə endiyini gördü. 11 *Göylərdən bir səda gəldi:
«Sən Mənim sevimli Oğlumsan, Səndən razıyam».
12 Ruh dərhal İsanı səhraya çəkib-apardı. 13 O, səhrada qırx gün qaldı və bu
müddət ərzində Şeytan tərəfindən sınağa çəkildi. İsa vəhşi heyvanlar arasında
idi və mələklər Ona xidmət edirdi.

İsa xidmətinə başlayır
(Mat. 4:12-17; Luka 4:14-15)

14 Yəhya həbs olunandan sonra İsa Qalileyaya gəlib Allahın Müjdəsini* vəz
edirdi: 15 *«Vaxt yetişib, Allahın Padşahlığı yaxınlaşıb. Tövbə edin və Müjdəyə
inanın».

İlk şagirdlər
(Mat. 4:18-22; Luka 5:1-11)

16 İsa Qalileya gölünün sahilindən keçərkən suya tor atan Şimonu və qardaşı
Andreyi gördü. Bu adamlar balıqçı idi. 17 İsa onlara dedi: «Ardımca gəlin,
Mən sizi elə balıqçı edəcəyəm ki, insan tutacaqsınız». 18 Onlar dərhal torları
kənara atıb Onun ardınca getdilər. 19 İsa bir az irəli gedib Zavday oğlu Yaqubu
və qardaşı Yəhyanı gördü. Onlar qayıqda torlarını düzəldirdilər. 20 İsa dərhal
onları çağırdı. Onlar da qayıqda olan ataları Zavdayı və muzdlu işçiləri qoyub
Onun ardınca getdilər.

İsa Kefernahum sinaqoqunda natəmiz ruhu qovur
(Luka 4:31-37)

21 Onlar Kefernahuma gəldilər. Şənbə günü İsa sinaqoqa girib təlim
öyrətməyə başladı. 22 *Onun təliminə təəccüblənirdilər, çünki onlara ilahiyy-
atçılar kimi deyil, səlahiyyət sahibi kimi təlim öyrədirdi. 23 Həmin vaxt
onların sinaqoqunda natəmiz ruha tutulmuş bir nəfər var idi. O çığırdı:
24 «Ey Nazaretli İsa, bizdən nə istəyirsən? Bizi məhv etməyəmi gəlmisən?
Mən bilirəm, Sən Kimsən: Allahın Müqəddəsisən!» 25 Amma İsa ona qadağan
edib dedi: «Sus və bu adamdan çıx!» 26 Natəmiz ruh bu adamı sarsıdıb
bərkdən çığıraraq ondan çıxdı. 27 Hamını heyrət bürüdü və onlar bir-birindən
soruşdular: «Bu nədir? Səlahiyyətli yeni bir təlimdir! O, natəmiz ruhlara belə,
əmr edir və bunlar da Ona itaət edirlər». 28 İsa haqqında xəbər dərhal Qalileya
bölgəsinin hər tərəfinə yayıldı.

İsa çox adama şəfa verir
(Mat. 8:14-17; Luka 4:38-41)

29 Onlar sinaqoqdan çıxan kimi Yaqub və Yəhya ilə birgə Şimon və Andreyin
evinə getdilər. 30 Şimonun qayınanası qızdırma içində yatırdı. Bunu dərhal İsaya
xəbər verdilər. 31 İsa xəstənin yanına gəlib əlindən tutaraq onu qaldırdı və
qadının qızdırması düşdü. Qadın onlara xidmət etməyə başladı.

---

* **1:11** Zəb. 2:7; Yeş. 42:1; Mat. 3:17; 12:18; Mark 9:7; Luka 3:21-22 * **1:14** Allahın Müjdəsini – bəzi əlyazmalarda Allahın Padşahlığının Müjdəsini. * **1:15** Mat. 3:1-2 * **1:22** Mat. 7:28-29

32 Axşam gün batanda bütün xəstələri və cinə tutulmuşları İsanın yanına
gətirdilər. 33 Bütün şəhər əhalisi qapının yanına yığıldı. 34 İsa müxtəlif
xəstəliyə tutulan çox adama şəfa verdi və bir çox cinləri qovdu. Amma cinlərə
danışmağa izin vermədi, çünki onlar İsanın Kim olduğunu bilirdilər.

İsa vəzini davam etdirir
(Luka 4:42-44)

35 Səhər alaqaranlıqda İsa qalxıb evdən çıxdı və kimsəsiz bir yerə gedib
orada dua etdi. 36 Şimon və onun yanındakılar İsanın ardınca düşdülər. 37 Onu
tapıb dedilər: «Hamı Səni axtarır». 38 İsa onlara dedi: «Gəlin başqa yerlərə
– ətrafdakı şəhərlərə gedək və orada da vəz edim, çünki Mən bunun üçün
gəlmişəm». 39 *Beləliklə, İsa onların sinaqoqlarında vəz edərək və cinləri
qovaraq bütün Qalileyanı gəzib-dolaşdı.

İsa cüzamlıya şəfa verir
(Mat. 8:1-4; Luka 5:12-16)

40 Bir gün cüzamlı bir adam İsanın yanına gəldi və diz çöküb yalvardı: «Əgər
istəsən, məni pak edə bilərsən». 41 İsanın ona rəhmi gəldi. Əlini uzadıb ona
toxundu və dedi: «İstəyirəm, pak ol!» 42 Dərhal bu adam cüzamdan sağalıb
pak oldu, 43 İsa o an onu yola salıb ciddi tapşıraraq 44 *belə dedi: «Bax heç
kəsə bir söz demə, lakin get, özünü kahinə göstər. Hər kəsə şəhadət olsun deyə
cüzamdan paklandığın üçün Musanın buyurduğu təqdimləri apar». 45 Lakin
o çıxıb bu sözü vəz edərək hər yanda yaymağa başladı. Ona görə də İsa artıq
heç bir şəhərə açıq girə bilmirdi, amma kənarda, kimsəsiz yerlərdə qalır və
adamlar hər tərəfdən Onun yanına gəlirdi.

2

İsa iflicə şəfa verir
(Mat. 9:1-8; Luka 5:17-26)

1 Bir neçə gün sonra İsa yenə Kefernahuma gələndə Onun evdə olma xəbəri
yayıldı. 2 O qədər çox adam yığıldı ki, qapının yanında durmağa belə, yer
qalmamışdı. İsa onlara kəlamı vəz edirdi. 3 Adamlar dörd nəfərin daşıdığı
bir iflici Onun yanına gətirdilər. 4 Amma böyük izdihama görə onu İsaya yaxın
gətirə bilmədilər. Ona görə də İsa olan evin damını söküb yer açandan sonra
iflici yatdığı döşəklə birgə aşağı endirdilər. 5 İsa onların imanını görəndə iflic
olan adama dedi: «Oğlum, günahların bağışlandı». 6 Lakin orada oturan bəzi
ilahiyyatçılar ürəklərində belə düşündülər: 7 «Bu Adam niyə belə danışır? Bu
ki küfrdür! Tək Allahdan başqa günahları kim bağışlaya bilər?» 8 İsa dərhal
onların ürəyində nə fikirləşdiyini ruhən dərk edib dedi: «Niyə ürəyinizdə
belə düşünürsünüz? 9 Bax hansı daha asandır? İflicə "günahların bağışlandı"
deməkmi, yoxsa "Qalx, döşəyini götür və yeri!" demək? 10 Lakin siz bilin ki,
Bəşər Oğlunun yer üzündə günahları bağışlamaq səlahiyyəti var» və iflicə dedi:
11 «Sənə deyirəm, qalx, döşəyini götür və evinə get!» 12 Xəstə qalxdı və dərhal
döşəyini götürərək hamının qarşısında çıxıb getdi. Hamı mat qaldı və Allahı
izzətləndirib dedi: «Biz heç vaxt belə şey görməmişik».

* **1:39** Mat. 4:23; 9:35 * **1:44** Lev. 14:1-32

Levi şagirdlərə qoşulur
(Mat. 9:9-13; Luka 5:27-32)

13 İsa yenə gölün sahilinə çıxdı. Bütün izdiham Onun yanına toplaşdı və O,
camaata təlim öyrədirdi. 14 Yolu keçəndə vergi yığılan yerdə oturan Halfay
oğlu Levini görüb ona dedi: «Ardımca gəl». O da durub İsanın ardınca getdi.
15 İsa Levinin evində süfrəyə oturanda bir çox vergiyığanlarla günahkarlar
gəlib Onunla və şagirdləri ilə birgə oturdular. Çünki İsanın ardınca gedənlər çox
idi. 16 Fariseylərdən olan ilahiyyatçılar* İsanın günahkarlar və vergiyığanlarla
birgə yemək yediyini görüb Onun şagirdlərinə dedilər: «O niyə vergiyığanlar
və günahkarlarla birgə yemək yeyir?»† 17 İsa bunu eşidəndə onlara dedi:
«Sağlamların deyil, xəstələrin həkimə ehtiyacı var. Mən salehləri deyil,
günahkarları çağırmaq‡ üçün gəlmişəm».

Oruc barəsində sual
(Mat. 9:14-17; Luka 5:33-39)

18 Yəhyanın şagirdləri və fariseylər oruc tuturdular. Bəzi adamlar İsanın
yanına gəlib soruşdular: «Nə üçün Yəhyanın şagirdləri və fariseylərin şagirdləri
oruc tutur, amma Sənin şagirdlərin oruc tutmur?» 19 İsa onlara cavab verdi:
«Bəy yanlarında olanda sağdışı və soldışı oruc tutarmı? Nə qədər ki bəy
onların yanındadır, onlar oruc tutmazlar. 20 Lakin bəyin onların arasından
aparılacağı günlər gələcək və o zaman oruc tutacaqlar.
21 Heç kim köhnə paltara təzə parçadan yamaq vurmaz. Yoxsa təzə yamaq
köhnə paltardan qopar və yırtıq daha pis olar. 22 Heç kim təzə şərabı köhnə
tuluqlara doldurmaz. Yoxsa şərab tuluqları partladar, həm şərab, həm də
tuluqlar zay olar. Təzə şərab təzə tuluqlara doldurulmalıdır».

Şənbə günü haqqında təlim
(Mat. 12:1-8; Luka 6:1-5)

23 *Bir Şənbə günü İsa taxıl zəmiləri arasından keçirdi. Şagirdləri yoldan
keçərkən sünbülləri qırmağa başladılar. 24 Fariseylər Ona dedilər: «Bəs niyə
onlar Şənbə günü qadağan olunan işləri görürlər?» 25 *İsa onlara dedi: «Davud
və yanındakılar ac və möhtac olanda nə etdiklərini heç oxumamısınızmı? 26 O,
baş kahin Evyatarın dövründə Allahın evinə girdi; kahinlərdən başqa heç
kəsə yeməyə icazə verilməyən təqdis çörəklərini yedi, yanındakılara da verdi».
27 Sonra İsa onlara dedi: «İnsan Şənbə günü üçün deyil, Şənbə günü insan üçün
yaradılıb. 28 Bax Bəşər Oğlu Şənbə gününün də Sahibidir».

3

Əli qurumuş adamın şəfası
(Mat. 12:9-14; Luka 6:6-11)

1 İsa yenə də sinaqoqa girdi. Orada əli qurumuş bir adam var idi. 2 Bəzi
adamlar İsanı ittiham etmək məqsədi ilə Ona göz qoyurdular ki, görsünlər,
bu adama Şənbə günü şəfa verəcək ya yox. 3 İsa əli qurumuş adama dedi:
«Qabağa çıx!» 4 Sonra İsa onlara dedi: «Hansına icazə var, Şənbə günü yaxşılıq,
yoxsa pislik etməyə, kiminsə canını xilas etməyə, yoxsa öldürməyə?» On-
larsa susurdu. 5 İsa ətrafındakılara qəzəblə baxdı və onların inadkar ürəkli

* **2:16** Fariseylərdən olan ilahiyyatçılar – bəzi əlyazmalarda İlahiyyatçılar və fariseylər. † **2:16** Yemək yeyir – bəzi əlyazmalarda yeyib-içir. ‡ **2:17** Çağırmaq – bəzi əlyazmalarda tövbəyə çağırmaq. * **2:23** Qanun. 23:25 * **2:25** Lev. 24:9; 1Şam. 21:1-6

olduqlarına görə kədərlənib o adama dedi: «əlini uzat!» O, əlini uzatdı və əli
əvvəlki halına qayıtdı. 6 Fariseylər çıxıb İsanı necə məhv etmək barədə dərhal
hirodçularla məsləhətləşdilər.

İsa xəstələrə şəfa verir
(Mat. 4:24-25; Luka 6:17-19)

7 İsa şagirdləri ilə birgə gölün bir tərəfinə çəkildi. Onun ardınca isə
Qalileyadan böyük izdiham gəldi. 8 İsanın etdiklərini eşidəndə Onun yanına
Yəhudeyadan, Yerusəlimdən, İdumeyadan, İordan çayının o biri tayından, Sur
və Sidon bölgəsindən çoxlu adam gəldi. 9 *İsa izdiham Onu sıxışdırmasın deyə
şagirdlərindən xahiş etdi ki, Onun üçün bir qayıq hazırlasınlar. 10 Çünki O,
çox adama şəfa vermişdi. Buna görə bütün xəstələr Ona toxunmaq üçün
can atırdılar. 11 Natəmiz ruhlar İsanı görəndə önündə yerə sərilib ucadan
çığırırdılar: «Sən Allahın Oğlusan!» 12 Lakin İsa onlara qadağan etdi ki, Onun
kim olduğunu deməsinlər.

On İki şagird
(Mat. 10:1-4; Luka 6:12-16)

13 İsa dağa çıxaraq Özü istədiyi adamları yanına çağırdı və onlar yanına
gəldilər. 14 İsa on iki nəfəri həvari adlandıraraq* təyin etdi ki, bu adamlar
Onun yanında olsun, həm də onları vəz etməyə göndərsin, 15 həmçinin cinləri
qovmaq† səlahiyyətinə malik olsunlar. 16 Beləliklə, İsa bu on iki nəfəri
təyin etdi: Peter adlandırdığı Şimon, 17 Bene-Rageş, yəni «İldırım oğulları»
adlandırdığı Zavday oğlu Yaqub və Yaqubun qardaşı Yəhya, 18 Andrey, Filip,
Bartalmay, Matta, Tomas, Halfay oğlu Yaqub, Tadday, Kənançı‡ Şimon 19 və
İsaya xəyanət edən Yəhuda İskaryot.

İsa və Baal-Zevul
(Mat. 12:22-32; Luka 11:14-23)

20 Sonra İsa evə getdi.§ Yenə də izdiham yığıldığına görə onlar yeməyə
belə, imkan tapa bilmədilər. 21 İsanın ailə üzvləri bu barədə eşidəndə Onu
aparmağa gəldilər. Çünki fikirləşirdilər ki, O, ağlını itirib. 22 *Yerusəlimdən
gələn ilahiyyatçılar isə deyirdilər: «O, Baal-Zevula tutulub, cinlərin başçısının
gücü ilə cinləri qovur».

23 İsa ilahiyyatçıları yanına çağırıb onlarla bu barədə məsəllərlə danışdı:
«Şeytan Şeytanı necə qova bilər? 24 Əgər bir padşahlıq öz daxilindən bölünübsə,
davam gətirməz. 25 Əgər bir ev öz daxilindən bölünübsə, davam gətirməz.
26 Şeytan da özünə qarşı qalxıb öz-özünə bölünübsə, davam gətirməz, yalnız
axırı çatar. 27 Heç kim güclü adamın evinə girib əvvəlcə onun əl-qolunu
bağlamadan malını qarət edə bilməz. Gərək o adamın əvvəlcə əl-qolunu
bağlasın, sonra evini qarət etsin.

28 *Sizə doğrusunu deyirəm: bütün günahlar və nə qədər küfr söylənərsə,
bəşər övladlarına bağışlanacaq. 29 Lakin kim Müqəddəs Ruha küfr edərsə, heç

---

* **3:9** Mark 4:1; Luka 5:1-3 * **3:14** Həvari adlandıraraq – bəzi əlyazmalarda bu sözlər yoxdur.
† **3:15** Cinləri qovmaq – bəzi əlyazmalarda xəstəliklərə şəfa vermək və cinləri qovmaq. ‡ **3:18**
Kənançı – Romalılara qarşı müqəddəs müharibəyə hazırlaşan yəhudi millətçi təşkilatının üzvünə verilən
ad. § **3:20** İsa evə getdi – bəzi əlyazmalarda onlar evə getdilər. * **3:22** Mat. 9:34; 10:25 * **3:28**
Luka 12:10

vaxt bağışlanmayacaq və günahı** boynunda əbədi qalacaq». 30 İsa bunu «Onda
natəmiz ruh var» dediklərinə görə söylədi.

İsanın anası və qardaşları kimdir?
(Mat. 12:46-50; Luka 8:19-21)

31 İsanın anası və qardaşları gəldi. Onlar bayırda durdular və İsanın yanına
xəbər göndərib Onu çağırdılar. 32 Bir kütlə adam İsanın ətrafında oturmuşdu.
Ona xəbər verdilər: «Budur, anan və bacı-qardaşların†† bayırda dayanıb Səni
istəyirlər». 33 İsa onlara cavab verdi: «Mənim anam və qardaşlarım kimdir?»
34 Sonra ətrafında oturanlara baxaraq dedi: «Mənim anam və qardaşlarım
bunlardır. 35 Çünki kim Allahın iradəsini yerinə yetirirsə, Mənim qardaşım,
bacım və anam odur».

4

Səpilən toxum məsəli
(Mat. 13:1-23; Luka 8:4-15)

1 *İsa gölün sahilində yenə xalqa təlim öyrətməyə başladı. Yanına elə böyük
izdiham toplaşdı ki, Özü bir qayığa minib gölün içərisində oturdu. Bütün
izdiham isə gölün sahilində dayanmışdı. 2 İsa onlara məsəllərlə bir çox şey
öyrədərək Öz təlimində belə dedi: 3 «Qulaq asın: bir əkinçi toxum səpməyə
çıxdı. 4 Səpin zamanı toxumlardan bəzisi yol kənarına düşdü və quşlar gəlib
onları dənlədi. 5 Bəzisi torpağı çox olmayan daş-kəsəkli yerə düşdü. Torpağı
dərin olmadığına görə tez cücərdi. 6 Lakin günəş doğanda qarsalandı və kökü
olmadığına görə qurudu. 7 Bəzisi tikanlar arasına düşdü. Tikanlar böyüyüb
onları boğdu və bu toxumlar bar vermədi. 8 Başqaları isə münbit torpağa
düşdü. Ona görə də böyüyüb artdı və bəzisi otuz, bəzisi altmış, bəzisi də yüz
qat səmərə verdi». 9 Daha sonra İsa dedi: «Eşitməyə qulağı olan eşitsin!»

10 İsa tək qalanda On İki şagird və ətrafında olanlar məsəllərin izahını
soruşdular. 11 O onlara dedi: «Allahın Padşahlığının sirri sizə açılmışdır, amma
kənarda olanlara hər şey məsəllərlə deyilir. 12 *Belə ki
"Gördükcə görsünlər, amma qanmasınlar,
Eşitdikcə eşitsinlər, amma anlamasınlar,
Yoxsa onlar dönüb bağışlanar"».

13 İsa onlara dedi: «Siz bu məsəli anlamırsınızmı? Bəs bütün məsəlləri necə
başa düşəcəksiniz? 14 Əkinçi Allahın kəlamını əkir. 15 Daxilinə kəlam əkilən
bəzi insanlar yol kənarına düşən toxumlara bənzəyir. Bunlar kəlamı eşidəndə
dərhal Şeytan gəlib əkilən kəlamı götürüb aparır. 16 Daş-kəsəkli yerlərə səpilən
bunlardır: kəlamı eşidəndə dərhal sevinclə qəbul edirlər. 17 Lakin onlarda
kök olmadığına görə dözümləri az olur, kəlama görə əziyyət və təqibə məruz
qalan kimi yıxılırlar. 18 Tikanlar arasına səpilən başqaları isə bunlardır: kəlamı
eşidirlər, 19 lakin bu dövrün qayğıları, var-dövlətin aldadıcılığı və başqa şeylərə
olan ehtiraslar araya girib kəlamı boğur və kəlam barsız olur. 20 Münbit
torpağa səpilənlərsə bunlardır: onlar kəlamı eşidib qəbul edir, bəzisi otuz,
bəzisi altmış, bəzisi isə yüz qat səmərə verir».

Çıraq məsəli
(Luka 8:16-18)

** **3:29** Günahı – bəzi əlyazmalarda məhkumiyyəti. †† **3:32** Bacı-qardaşların – bəzi əlyazmalarda qardaşların. * **4:1** Luka 5:1-3 * **4:12** Yeş. 6:9-10; Yəh. 12:39-40; Həv. 28:26-27

21 *İsa onlara dedi: «Çırağı qabın yaxud yatağın altına qoymaq üçünmü
gətirirsiniz? O, çıraqdana qoymaq üçün deyilmi? 22 *Elə gizli bir şey yoxdur
ki, aşkara çıxmasın və elə örtülü bir şey yoxdur ki, aydın olmasın. 23 Eşitməyə
qulağı olan eşitsin!»
24 *İsa yenə onlara dedi: «Eşitdiyinizə diqqət edin: hansı ölçü ilə ölçsəniz,
sizin üçün də eyni ölçü ilə ölçüləcək və daha artıq veriləcək. 25 *Çünki kimin
varıdırsa, ona daha çox veriləcək. Amma kimin yoxudursa, əlində olan da
ondan alınacaq».

Cücərmiş toxum məsəli

26 Sonra İsa dedi: «Allahın Padşahlığı torpağa toxum səpən əkinçiyə bənzəyir.
27 O, gecə yatır, gündüz qalxır. Toxum cücərib boy atır, amma əkinçi bunun
necə baş verdiyini bilmir. 28 Torpaq özü bar gətirir. Əvvəl cücərti çıxır, sonra
sünbül, daha sonra sünbülün dənləri iriləşib yetişir. 29 *Məhsul yetişəndə
əkinçi dərhal oraq vurur, çünki biçin vaxtı gəlmişdir».

Xardal toxumu məsəli
(Mat. 13:31-32,34; Luka 13:18-19)

30 Sonra İsa belə dedi: «Allahın Padşahlığını nəyə bənzədək? Onu hansı
məsəllə göstərək? 31 O, xardal toxumuna bənzəyir ki, yer üzündə torpağa
əkilən toxumların ən kiçiyi olsa da, 32 əkiləndən sonra böyüyüb bütün bostan
bitkilərindən hündür olur. O qədər böyük qol-budaq atır ki, göydə uçan quşlar
onun kölgəsində yuva qura bilər».
33 İsa xalqın başa düşəcəyi dərəcədə buna bənzər çoxlu məsəllərlə kəlam
söyləyirdi; 34 onlara məsəlsiz söz deməzdi. Amma Öz şagirdləri ilə tək qalanda
hər şeyi izah edirdi.

İsa tufanı yatırır
(Mat. 8:23-27; Luka 8:22-25)

35 Həmin gün axşam düşəndə İsa şagirdlərinə dedi: «Gəlin o biri sahilə
keçək». 36 Şagirdlər camaatdan ayrılaraq İsanı mindiyi qayıqla birgə apardılar;
onun yanında başqa qayıqlar da var idi. 37 Bu vaxt böyük bir tufan qopdu.
Dalğalar qayığa elə hücum çəkdi ki, su artıq onun içinə doldu. 38 İsa qayığın
arxa tərəfində başını yastığa qoyub yatırdı. Şagirdlər Onu oyadaraq dedilər:
«Müəllim! Axı biz həlak oluruq! Bu Səni narahat etmirmi?» 39 İsa durub
küləyə qadağan etdi və gölə dedi: «Sus, sakit ol!» Külək dayandı və dərin sükut
çökdü. 40 İsa onlara dedi: «Niyə qorxursunuz? Hələ imanınız yoxdurmu?»
41 Onlar dəhşətə düşüb bir-birindən soruşdular: «Bu Adam kimdir ki, külək də,
göl də Ona itaət edir?»

5

Cinə tutulmuş adam sağaldılır
(Mat. 8:28-34; Luka 8:26-39)

1 Onlar gölün o biri sahilində yerləşən Gerasalıların* diyarına getdilər.
2 İsa qayıqdan düşən kimi qəbir mağaralarından natəmiz ruha tutulmuş bir
adam Onunla qarşılaşdı. 3 O, mağaralarda yaşayırdı və heç kim onu hətta

* **4:21** Mat. 5:15; Luka 11:33 * **4:22** Mat. 10:26; Luka 12:2 * **4:24** Mat. 7:2; Luka 6:38 * **4:25** Mat. 13:12; 25:29; Luka 19:26 * **4:29** Yoel 3:13; Yəh. 4:44 * **5:1** Gerasalıların – bəzi əlyazmalarda Qadaralıların (Mat. 8:28).

zəncirləyərək saxlaya bilmirdi. 4 Neçə dəfə ona buxov, zəncir vurmuşdular,
lakin o, zəncirləri qırmış, buxovları parçalamışdı. Heç kəsin onu sakit etməyə
gücü çatmırdı. 5 Həmişə, gecə-gündüz qəbiristanlıqda, dağlarda çığırır və özünü
daşlarla yaralayırdı. 6 O, İsanı uzaqdan görəndə qaçıb Ona səcdə qıldı, 7 bərkdən
çığıraraq dedi: «Ey İsa, Allah-Taalanın Oğlu, məndən nə istəyirsən? Səni and
verirəm Allaha, mənə iztirab vermə!» 8 Çünki İsa ona demişdi: «Ey natəmiz
ruh, bu adamdan çıx!» 9 Sonra İsa ondan soruşdu: «Sənin adın nədir?» O
cavab verdi: «Mənim adım Qoşundur, çünki biz çoxuq». 10 Ruhları bu diyardan
qovmasın deyə o, İsaya çox yalvardı.

11 Orada – dağın yamacında böyük bir donuz sürüsü otlayırdı. 12 Natəmiz
ruhlar İsaya yalvardılar: «Bizi donuzlara göndər ki, onların içinə girək». 13 İsa
onlara izin verdi. Natəmiz ruhlar adamdan çıxıb donuzların içinə girdi. İki
min baş heyvandan ibarət sürü də uçurumdan aşağı, gölə atılıb orada boğuldu.

14 Donuz otaranlar qaçıb bu xəbəri şəhər və kəndlərdə yaydılar. Camaat nə
baş verdiyinə tamaşa etməyə gəldi. 15 Onlar İsanın yanına gəldilər, əvvəlcə
bir qoşun cinə tutulmuş adamın geyinmiş və ağıllanmış oturduğunu görüb
qorxuya düşdülər. 16 Hadisəni görənlər cinə tutulmuş adamın başına gələnlər
və donuzlar haqqında camaata söylədilər. 17 İsaya yalvarmağa başladılar ki,
onların bölgəsindən çıxsın. 18 İsa qayığa minəndə əvvəlcə cinə tutulmuş adam
Ona yalvardı ki, İsanın yanında qalsın. 19 İsa ona izin vermədi, amma dedi:
«Evinə, qohum-əqrəbanın yanına get, Rəbbin sənə etdiyi hər şeyi və sənə necə
mərhəmət göstərdiyini onlara danış». 20 Bu adam da gedib İsanın ona etdiyi
hər şeyi Dekapolis bölgəsində yaymağa başladı və hamı heyrətləndi.

Qızın dirilməsi və qadının şəfa tapması
(Mat. 9:18-26; Luka 8:40-56)

21 İsa yenə qayıqla o biri sahilə keçəndə yanına böyük bir izdiham yığıldı.
O, gölün sahilində idi. 22 Sinaqoq rəislərindən Yair adlı bir adam gəlib
İsanı görəndə ayaqlarına düşdü. 23 Ona çox yalvarıb dedi: «Qızcığazım can
üstündədir. Gəl əllərini onun üstünə qoy ki, sağalıb yaşasın». 24 İsa da
onunla birlikdə getdi. Ardınca böyük bir izdiham gedərək hər tərəfdən Onu
sıxışdırırdı.

25 Orada on iki il qanaxma xəstəliyinə tutulan bir qadın var idi. 26 O, neçə
həkimin əlindən xeyli əzab çəkmiş, bütün varını buna sərf etsə də, vəziyyəti
yaxşılaşmamış, daha da pisləşmişdi. 27 Bu qadın İsa haqqında eşidib izdihamın
içindən keçərək Onun arxasından gəldi və Onun paltarına toxundu. 28 Çünki bu
cür düşünürdü: «Heç olmasa paltarına toxunsam, sağalaram». 29 Dərhal onun
qanaxması kəsildi və bildi ki, bədənindəki xəstəlikdən sağaldı. 30 İsa dərhal
bildi ki, Ondan bir qüvvə çıxdı və izdihamın içində dönüb soruşdu: «Paltarıma
toxunan kim idi?» 31 Şagirdləri Ona cavab verdilər: «Görürsən ki, izdiham
Səni sıxışdırır. Necə soruşa bilərsən ki, Mənə toxunan kim idi?» 32 Bunu edəni
görmək üçün İsa ətrafa baxdı. 33 Qadınsa özünə nə olduğunu bildi. Qorxudan
titrəyərək gəlib İsanın ayağına düşdü və bütün həqiqəti Ona söylədi. 34 İsa da
ona dedi: «Qızım, imanın səni xilas etdi. Arxayın get və xəstəliyindən sağal».

35 İsa hələ danışırdı ki, sinaqoq rəisinin evindən adamlar gəlib dedi: «Qızın
öldü. Daha Müəllimi niyə narahat edirsən?» 36 Lakin İsa bu sözə məhəl

qoymayaraq† sinaqoq rəisinə dedi: «Qorxma, yalnız iman et!» 37 O, Peter,
Yaqub və Yaqubun qardaşı Yəhyadan başqa heç kimi ardınca gəlməyə qoy-
madı. 38 Onlar sinaqoq rəisinin evinə gələndə İsa çox hay-küy, ağlaşıb nalə
çəkənlər gördü. 39 İsa içəri girəndə onlara dedi: «Niyə hay-küy salıb ağlaşırsınız?
Uşaq ölməyib, sadəcə olaraq yatıb». 40 Onlar İsaya güldülər. Belə olanda İsa
hamını bayıra çıxarandan sonra uşağın ata-anasını, Özü ilə gələnləri götürüb
uşaq olan yerə girdi. 41 İsa uşağın əlindən tutub dedi: «Talita qum!» Bunun
mənası belədir: «Qızcığaz, sənə deyirəm: qalx!» 42 On iki yaşlı qız dərhal qalxıb
gəzməyə başladı. O an oradakılar tamamilə mat qaldı. 43 İsa onlara qadağan
etdi ki, bunu heç kəs bilməsin və sonra dedi ki, qıza yemək versinlər.

6

İsa Öz yurdunda rədd edilir
(Mat. 13:53-58; Luka 4:16-30)

1 İsa oradan ayrılıb Öz yurduna gəldi. Şagirdləri də Onun ardınca gəlirdi.
2 Şənbə günü olanda O, sinaqoqda təlim öyrətməyə başladı. Onu dinləyən
adamların çoxu təəccüblənərək dedi: «Bu Adamda belə şeylər haradandır?
Bu necə hikmətdir, Ona verilib? Bu cür möcüzələr Onun əlindən necə
gəlir? 3 Bu Adam həmin dülgər deyilmi? Məryəmin oğlu, Yaqubun, Yusifin,
Yəhudanın və Şimonun qardaşı deyilmi? Onun bacıları burada – bizim
aramızda yaşamırmı?» Onların İsaya acığı tutdu. 4 *İsa onlara dedi: «Bir
peyğəmbərə öz yurdundan, qohum-əqrəbaları arasından və öz evindən başqa
heç bir yerdə xor baxmazlar». 5 Orada O heç bir möcüzə yarada bilmədi,
yalnız bir neçə xəstənin üzərinə əl qoyub şəfa verdi. 6 İsa onların imansızlığına
heyrət edirdi. Sonra ətraf kəndlərdə təlim öyrədərək oraları gəzib-dolaşdı.

On İki şagirdə verilən vəzifə
(Mat. 10:1-15; Luka 9:1-6; 10:1-12)

7 İsa On İki şagirdi yanına çağırıb onları iki-iki göndərməyə başladı və onlara
natəmiz ruhlar üzərində səlahiyyət verdi. 8 *Onlara tapşırdı ki, yol üçün
əsadan başqa heç nə – nə çörək, nə torba, nə də qurşaqlarında pul götürsünlər,
9 ayaqlarına səndəl geysələr də, əyinlərinə iki köynək geyinməsinlər. 10 İsa
onlara dedi: «Harada bir evə girsəniz, çıxanacan orada qalın. 11 *Harada sizi
qəbul etməyib sizə qulaq asmaq istəməzlərsə, oradan ayrılarkən onlara qarşı
şəhadət olsun deyə ayaqlarınızın tozunu çırpın».* 12 Onlar da yola düşdülər
və vəz edərək insanları tövbəyə çağırdılar. 13 *Çoxlu cin çıxartdılar, yağla məsh
edərək çox xəstəyə şəfa verdilər.

Yəhyanın edamı
(Mat. 14:1-12; Luka 9:7-9)

14 *Padşah Hirod da olanları eşitdi, çünki İsanın adı tanınırdı. Adamlar
deyirdilər: «Vəftiz edən Yəhya ölülər arasından dirilib. Buna görə də O,
möcüzələr yaradır». 15 Digərləri isə deyirdilər: «Bu, İlyasdır». Bəziləri də

† **5:36** Bu sözə məhəl qoymayaraq – bəzi əlyazmalarda bu sözü eşidib. * **6:4** Mat. 13:57; Luka 4:24; Yəh. 4:44 * **6:8** Luka 10:4-11 * **6:11** Həv. 13:51 * **6:11** Tozunu çırpın – bəzi əlyazmalarda tozunu çırpın. Sizə doğrusunu deyirəm: qiyamət günü Sodom və Homorranın halı o şəhərin halından daha asan olacaq (Mat. 10:15). * **6:13** Yaq. 5:14 * **6:14** Mat. 16:14; Mark 8:28; Luka 9:19

deyirdi: «Keçmişdəki peyğəmbərlərdən birinə oxşar peyğəmbərdir». 16 Amma
Hirod bunu eşidəndə dedi: «Bu, boynunu vurdurduğum Yəhyadır, dirilib!»
17 *Hirod qardaşı Filipin arvadı Hirodiyaya görə Yəhyanı tutduraraq qol-
larını qandalladıb zindana saldırmışdı. Çünki Hirod Hirodiyanı özünə arvad
olaraq almışdı 18 və Yəhya Hiroda demişdi: «Qardaşının arvadını almaq sənə
qadağandır». 19 Hirodiya Yəhyaya qarşı kin saxlayıb onu öldürmək niyyətinə
düşmüşdü, amma bunu edə bilmirdi. 20 Çünki Hirod Yəhyanın saleh və
müqəddəs bir adam olduğunu bildiyinə görə ondan qorxub onu qoruyurdu.
Hirod ona qulaq asanda çaşqınlığa düşdü,† buna baxmayaraq, onu həvəslə
dinləyirdi.
21 Bir gün Hirodiyanın əlinə yaxşı bir fürsət düşdü. Hirod ad günündə
əyanlarına, minbaşılara və Qalileyanın nüfuzlu şəxslərinə ziyafət verdi.
22 Ziyafət zamanı Hirodiyanın qızı‡ içəri daxil olub rəqs etdi. Bu, Hirodun
və qonaqlarının xoşuna gəldi. Padşah qıza dedi: «Ürəyin istəyəni məndən dilə,
mən də sənə verim». 23 Sonra möhkəm and içərək yenə dedi: «Məndən hər
nə istəsən, hətta padşahlığımın yarısını belə, istəsən, sənə verəcəyəm». 24 Qız
isə çıxıb anasından soruşdu: «Mən nə istəməliyəm?» O cavab verdi: «Vəftiz
edən Yəhyanın başını». 25 Qız o saat padşahın yanına qaçdı və öz istəyini dedi:
«İstəyirəm ki, Vəftizçi Yəhyanın başını dərhal bir sini içində mənə verəsən».
26 Padşahı dərin kədər bürüdü, amma içdiyi andlara və qonaqlara görə qızın
sözünü yerə salmaq istəmədi. 27 Padşah dərhal bir cəllad göndərib Yəhyanın
başını gətirməyi əmr etdi. Cəllad gedib zindanda Yəhyanın boynunu vurdu
28 və onun başını bir sini içində gətirib qıza verdi. Qız da onu anasına verdi.
29 Yəhyanın şagirdləri isə bunu eşidəndə gəlib onun cəsədini götürdülər və
qəbirə qoydular.

İsa beş min nəfəri doydurur
(Mat. 14:13-21; Luka 9:10-17; Yəh. 6:1-14)

30 Həvarilər İsanın yanına yığıldı və gördükləri işlər, öyrətdikləri təlim
haqqında Ona nəql etdilər. 31 İsa onlara dedi: «Gəlin kimsəsiz yerdə bir
az dincəlin». Çünki gəlib-gedən çox olduğundan yemək yeməyə belə, vaxt
tapmırdılar.
32 Onlar da ayrılıb qayığa minərək hər biri təkbaşına kimsəsiz bir yerə get-
dilər. 33 Gedərkən camaat onları gördü və çoxu tanıdı; bütün şəhərlərdən axışıb
piyada getdilər, onlardan qabaq oraya çatdılar.§ 34 *İsa sahilə düşəndə böyük
bir izdiham gördü və onlara rəhmi gəldi. Çünki onlar çobansız qoyunlara
bənzəyirdi. İsa onlara çox şeylər haqqında təlim öyrətməyə başladı.
35 Vaxt keçirdi. Şagirdləri gəlib İsaya dedilər: «Bura çöllükdür, artıq gecdir.
36 Camaatı burax, qoy gedib ətrafdakı kənd və obalardan özlərinə bir şey
alıb yesinlər».** 37 Amma İsa onlara cavab verdi: «Onlara yeməyi siz verin».
Şagirdlər İsaya dedilər: «Bəlkə gedib iki yüz dinarlıq çörək alaq və onlara verək
ki, yesinlər?» 38 Amma İsa onlara dedi: «Gedin baxın, neçə çörəyiniz var?»
Onlar da baxıb dedilər: «Beş çörəyimiz və iki balığımız var». 39 İsa onlara əmr

---

* **6:17** Luka 3:19-20 † **6:20** Çaşqınlığa düşdü – bəzi əlyazmalarda çox məşğul idi. ‡ **6:22** Hirodiyanın qızı – bəzi əlyazmalarda Hirodun qızı Hirodiya. § **6:33** Çatdılar – bəzi əlyazmalarda çatdılar və İsanın başına yığıldılar. * **6:34** Say. 27:17; 1Pad. 22:17; 2Saln. 18:16; Yez. 34:5; Zək. 10:2; Mat. 9:36 ** **6:36** Özlərinə bir şey alıb yesinlər – bəzi əlyazmalarda özlərinə çörək alsın, çünki yeməyə bir şeyləri yoxdur.

etdi ki, camaatı dəstə-dəstə göy otların üstündə oturtsunlar. 40 Camaat yüz-
yüz, əlli-əlli dəstə şəklində oturdu. 41 İsa beş çörəyi və iki balığı götürüb göyə
baxaraq şükür duası etdi. Sonra çörəyi bölüb şagirdlərinə verdi ki, camaata
paylasınlar. İki balığı da hamıya bölüşdürdü. 42 Hamı yeyib-doydu. 43 Artıq
qalan çörək və balıq hissələrini yığdılar, on iki zənbil doldu. 44 Çörəkləri yeyən
kişilərin sayı beş min nəfər idi.

İsa suyun üstü ilə yeriyir
(Mat. 14:22-33; Yəh. 6:15-21)

45 Bundan dərhal sonra İsa camaatı evlərinə göndərərkən şagirdlərini də
məcbur etdi ki, qayığa minib Özündən əvvəl o biri sahilə – Bet-Saydaya
keçsinlər. 46 İsa camaatı yola salandan sonra dua etmək üçün dağa çıxdı.
47 Axşam olanda qayıq gölün ortasında idi. Amma İsa quruda tək dayanmışdı.
48 O gördü ki, şagirdləri güclə avar çəkir, çünki külək onlara qarşı əsirdi.
Gecənin dördüncü növbəsi†† İsa gölün üstü ilə yeriyərək onların yanına gəldi və
onları keçmək istədi. 49 Şagirdlərsə İsanın gölün üstü ilə yeridiyini görəndə Onu
bir kabus bilib qışqırdılar. 50 Çünki hamı Onu görüb lərzəyə düşmüşdü. Lakin
bu anda İsa onlara müraciət edib dedi: «Cəsarətli olun, Mənəm, qorxmayın!»
51 Qayığa minib onlara qoşuldu. Külək də sakitləşdi. Hamı tamamilə mat
qaldı. 52 Çünki inadkar ürəkli olduqlarına görə çörəklə bağlı işi hələ də başa
düşməmişdilər.

İsa Ginesarda xəstələrə şəfa verir
(Mat. 14:34-36)

53 İsa və şagirdlər gölü keçib Ginesar sahilinə çatdılar və qayığı bağladılar.
54 Onlar qayıqdan düşən kimi camaat İsanı tanıdı 55 və qaçıb ətraf yerləri
gəzib-dolaşdılar. İsanın harada olduğunu eşidəndə xəstələri yataqlar üstündə
oraya gətirməyə başladılar. 56 İsanın getdiyi hər yerdə – kəndlərdə, şəhərlərdə,
obalarda xəstələri gətirib meydanlara qoyurdular. Xəstələr heç olmasa İsanın
paltarının ətəyinə toxunmaq üçün yalvarırdılar. Ona toxunanların hamısı
sağalırdı.

7

İnsanı murdar edən nədir?
(Mat. 15:1-20)

1 Fariseylər və Yerusəlimdən gələn bəzi ilahiyyatçılar İsanın yanına yığıldı.
2 Onlar gördülər ki, İsanın şagirdlərindən bəzisi murdar əllərlə, yəni əllərini yu-
mamış çörək yeyir.* 3 Fariseylər və bütün Yəhudilər ağsaqqallardan qalan adət-
ənənəyə əməl edərək əllərini yaxşı-yaxşı yumadan yemək yeməzlər. 4 Onlar
bazardan gələndə yuyunmadan heç nə yeməzlər. Həmçinin bir sıra başqa adət-
ənənələrə də əməl edərlər. Belə ki onlar kasaları, dolçaları, tunc qazanları və
yataqları† yuyub paklayarlar. 5 Fariseylər və ilahiyyatçılar İsadan soruşdular:
«Nə üçün şagirdlərin ağsaqqallardan qalan adət-ənənəyə görə yaşamayaraq mur-
dar əllərlə çörək yeyirlər?» 6 *İsa onlara dedi: «Yeşaya peyğəmbər siz ikiüzlülər
üçün nə yaxşı söyləyib! Yazıldığı kimi:

†† **6:48** Gecənin dördüncü növbəsi – hazırkı vaxtla səhər saat üç ilə altı arası. * **7:2** Yeyirlər – bəzi əlyazmalarda yeyirlər. Onlara irad tutdular. † **7:4** Dolçaları, mis qazanları və yataqları – bəzi əlyazmalarda dolçaları və mis qazanları. * **7:6** Yeş. 29:13

“Bu xalq dodaqları ilə Mənə hörmət edir,
Amma qəlbləri Məndən uzaqdır.
7 Boş yerə Mənə səcdə edirlər,
İnsan əmrlərindən çıxardıqları təlimləri öyrədirlər”.
8 Siz Allahın əmrini atıb insan adət-ənənəsini tutursunuz».‡ 9 Sonra İsa onlara
dedi: «Öz adət-ənənənizi bərqərar etmək§ üçün Allahın əmrini kənara atmağı
necə də yaxşı bacarırsınız! 10 *Çünki Musa belə əmr etdi: “Ata-anana hörmət
et” və “Atasını yaxud anasını söyən adam öldürülməlidir”. 11 Sizsə deyirsiniz:
“Bir adam atasına yaxud anasına ‹məndən umduğun yardım qurban oldu›,
yəni ‹Allaha həsr olundu› desə”, 12 onda həmin adama izin vermirsiniz
ki, ata-anasına yardım etsin. 13 Bununla da siz nəsildən-nəslə ötürdüyünüz
adət-ənənənizlə Allahın kəlamını heç edirsiniz. Axı buna bənzər çox işlər
görürsünüz».
14 İsa yenə camaatı yanına çağırıb onlara dedi: «Hamınız Mənə qulaq asın və
dərk edin. 15 Kənardan insanın daxilinə girən şey insanı murdar edə bilməz.
Amma insanı murdar edən şeylər daxilindən çıxanlardır». 16 **

17 İsa camaatdan ayrılıb evə gələndə şagirdləri bu məsəl barəsində Ondan
soruşdular. 18 İsa onlara cavab verdi: «Siz də hələ dərk etməmisiniz? Başa
düşmürsünüz ki, kənardan insanın daxilinə girən şey insanı murdar edə
bilməz? 19 Çünki daxil olan şeylər onun ürəyinə deyil, qarnına gedir və
ifraz olunur». İsa bununla bütün yeməklərin təmiz olduğunu bəyan etdi.
20 O, sözünə davam etdi: «İnsanı murdar edən insandan çıxandır. 21 Çünki
insanların daxilindən, ürəyindən pis fikirlər, cinsi əxlaqsızlıq, oğurluq, qatillik,
22 zinakarlıq, tamahkarlıq, şər əməllər, hiylə, pozğunluq, paxıllıq, küfr, lovğalıq
və ağılsızlıq çıxar. 23 Bütün bu pis işlər insan daxilindən çıxıb onu murdar
edir».

Finikiyalı qadının imanı (Mat. 15:21-28)

24 İsa oradan ayrılıb Sur bölgəsinə†† getdi. O bir evə girdi və istəmədi ki,
harada olduğunu bilən olsun. Amma bunu gizlədə bilmədi. 25 Bir qadının
azyaşlı qızı natəmiz ruha tutulmuşdu. Qadın İsa haqqında xəbər tutan kimi
gəlib Onun ayaqlarına düşdü. 26 Bu qadın Suriya Finikiyasında doğulmuş bir
Yunan idi. O, İsaya yalvardı ki, qızından cini çıxartsın. 27 İsa ona dedi: «Qoy
əvvəl uşaqlar doysun, çünki uşaqların çörəyini götürüb itlərə atmaq düzgün
olmaz». 28 Qadınsa Ona cavab verdi: «Ya Rəbb, axı‡‡ itlər də uşaqların süfrə
altına tökdüyü qırıntılardan yeyir». 29 İsa qadına dedi: «Get, sənin bu sözünə
görə cin qızını tərk etdi». 30 Qadın evinə gələndə gördü ki, qızı yatağında uzanıb
və cin ondan çıxıb.

Kar və pəltək bir adamın sağalması

31 İsa yenə Sur bölgəsindən çıxdı, Sidonu keçdi və Dekapolis bölgəsindən
keçərək Qalileya gölünə çatdı. 32 Bir kar və pəltək adamı İsanın yanına

‡ **7:8** Tutursunuz – bəzi əlyazmalarda tutursunuz. Dolçaları və kasaları yuyub paklayır və buna bənzər çox işlər görürsünüz. § **7:9** Bərqərar etmək – bəzi əlyazmalarda saxlamaq. * **7:10** Çıx. 20:12; 21:17; Lev. 20:9; Qanun. 5:16 ** **7:16** Çıxanlardır – bəzi əlyazmalarda çıxanlardır. 16 Eşitməyə qulağı olan eşitsin! †† **7:24** Sur bölgəsinə – bəzi əlyazmalarda Sur və Sidon bölgələrinə (Mat. 15:21). ‡‡ **7:28** Ya Rəbb, axı – bəzi əlyazmalarda Haqlısan, ya Rəbb! Amma (Mat. 15:27).

gətirdilər və yalvardılar ki, əlini onun üzərinə qoysun. 33 İsa həmin adamı camaatdan ayırıb başqa bir yerə apardı və barmaqlarını bu adamın qulaqlarına qoydu, tüpürüb onun dilinə toxundu. 34 Göyə baxdı, ah çəkərək ona dedi: «Effata!», yəni «Açıl!» 35 O anda bu adamın həm qulaqları açıldı, həm də dilinin bağlılığı düşdü və o aydın danışmağa başladı. 36 İsa bunu görənlərə qadağan etdi ki, bu barədə heç kimə heç nə deməsinlər. Lakin nə qədər çox qadağan etsə də, o qədər çox xəbər yaydılar. 37 Hamı həddsiz təəccüblənərək dedi: «Hər işin öhdəsindən yaxşı gəlir: həm karların qulağını, həm də lalların dilini açır».

8

İsa dörd min nəfəri doydurur (Mat. 15:32-39)

1 O günlər yenə böyük izdiham toplaşdı. Onların yeməkləri olmadığı üçün İsa şagirdləri yanına çağırıb dedi: 2 «Bu camaata yazığım gəlir, çünki üç gündür ki, yanımdadırlar və yeməyə heç nələri yoxdur. 3 Əgər onları evlərinə ac yola salsam, yolda taqətdən düşərlər. Onların bəzisi uzaqdan gəlib». 4 Şagirdləri Ona cavab verdilər: «Kimsə bu çöllükdə haradan çörək tapa bilər ki, bu qədər insanı doydursun?» 5 İsa onlardan soruşdu: «Neçə çörəyiniz var?» Onlar dedilər: «Yeddi». 6 Onda İsa camaata əmr etdi ki, yerə otursunlar. Yeddi çörəyi götürdü və şükür edərək bölüb paylamaq üçün şagirdlərinə verdi. Şagirdlər də camaata payladı. 7 Onların bir neçə kiçik balığı da var idi və İsa şükür duası edəndən sonra bunları da paylamağı əmr etdi. 8 Camaat yeyib-doydu. Artıq qalan hissələri yığdılar, yeddi səbət doldu. 9 Orada dörd minə yaxın adam var idi. İsa onları yola saldı. 10 O, şagirdləri ilə birlikdə dərhal qayığa minib Dalmanuta bölgəsinə getdi.

Fariseylərin və Hirodun mayası (Mat. 12:38-39; 16:1-12)

11 *Fariseylər İsanın yanına gəlib Onunla mübahisə etməyə başladılar. Onu sınamaq üçün istədilər ki, göydən gələn bir əlamət göstərsin. 12 *O, ürəyində dərin bir ah çəkib dedi: «Niyə bu nəsil əlamət axtarır? Sizə doğrusunu deyirəm: bu nəslə heç bir əlamət verilməyəcək». 13 Sonra onları tərk edib yenə qayığa mindi və o biri sahilə tərəf üzdü.

14 Şagirdləri çörək götürməyi yaddan çıxarmışdılar. Qayıqda onların yalnız bir dənə çörəyi var idi. 15 *İsa onlara xəbərdarlıq edərək dedi: «Ehtiyatlı olun, fariseylərin mayasından və Hirodun mayasından özünüzü gözləyin». 16 Şagirdlər isə öz aralarında danışıb deyirdilər: «Bunu çörəyimiz olmadığı üçün deyir». 17 İsa bunu bilərək onlara dedi: «Nə üçün çörəyinizin yoxluğundan danışırsınız? Hələ dərk etmirsinizmi, başa düşmürsünüzmü? Niyə ürəyiniz inadkardır? 18 *Gözləriniz ola-ola görmürsünüzmü? Qulaqlarınız ola-ola eşitmirsinizmi? Məgər yadınızdan çıxıb? 19 Mən beş çörəyi beş min nəfərin arasında bölüb paylayanda yemək tikələrindən neçə zənbil doldurdunuz?» Onlar dedilər: «On iki». 20 «Yeddi çörəyi dörd min nəfərin arasında bölüb paylayanda çörək tikələrindən neçə səbət doldurdunuz?» Onlar dedilər: «Yeddi». 21 İsa onlara dedi: «Hələ başa düşməmisinizmi?»

Bet-Saydada olan korun şəfa tapması

* **8:11** Luka 11:16 * **8:12** Luka 11:29 * **8:15** Luka 12:1 * **8:18** Yeş. 6:9-10; Yer. 5:21; Yez. 12:2; Mark 4:12

22 Onlar Bet-Saydaya gəldilər. Bəzi adamlar İsanın yanına bir kor adam
gətirdilər və İsa bu adama toxunsun deyə Ona yalvardılar. 23 İsa korun əlindən
tutub kənddən kənara apardı. Sonra onun gözlərinə tüpürüb əllərini onun
üzərinə qoydu və soruşdu: «Bir şey görürsənmi?» 24 Kor yuxarı baxıb dedi:
«Adamlar görürəm, ağaclara oxşayır, amma yeriyirlər». 25 Onda İsa əllərini
yenidən bu adamın gözlərinin üstünə qoydu. Kor adam gözlərini açıb baxdı. O
şəfa tapdı və hər şeyi aydın görməyə başladı. 26 İsa onu evinə göndərdi və dedi:
«Kəndə belə, girmə».*

Peterin Məsihi tanıması
(Mat. 16:13-20; Luka 9:18-21)

27 İsa şagirdləri ilə birgə Filip Qeysəriyyəsinin kəndlərinə tərəf yollandı.
Yolda şagirdlərindən soruşdu: «Adamların dediyinə görə Mən kiməm?»
28 *Şagirdləri Ona belə cavab verdilər: «Bəziləri Vəftizçi Yəhya, başqaları
İlyas, digərləri isə deyirlər ki, peyğəmbərlərdən birisən». 29 *İsa onlardan
soruşdu: «Bəs siz nə deyirsiniz? Sizcə Mən kiməm?» Peter Ona cavab verdi:
«Sən Məsihsən». 30 İsa şagirdlərinə qadağan etdi ki, Onun haqqında heç kəsə
danışmasınlar.

İsa ölüb-diriləcəyi barədə əvvəlcədən xəbər verir
(Mat. 16:21-28; Luka 9:22-27)

31 İsa onlara təlim öyrətməyə başladı: «Bəşər Oğlu çox əzab çəkməli,
ağsaqqallar, başçı kahinlər və ilahiyyatçılar tərəfindən rədd edilməli,
öldürülməli və üç gündən sonra dirilməlidir». 32 İsa bu sözləri aydın deyirdi.
Peter isə Onu bir kənara çəkib etiraz etməyə başladı. 33 Amma İsa dönüb
şagirdlərinə baxdı və Peterə etiraz etdi: «Çəkil qarşımdan, Şeytan! Sən Allahın
işləri haqqında deyil, insan əməlləri barəsində fikirləşirsən».

34 *İsa şagirdləri ilə birgə camaatı da yanına çağırıb belə dedi: «Əgər bir kəs
Mənim ardımca gəlmək istəyirsə, özündən imtina etsin və çarmıxını götürüb
ardımca gəlsin. 35 *Kim canını xilas etmək istəyirsə, onu itirəcək, amma kim
Mənimlə Müjdə uğrunda canını itirirsə, onu xilas edəcək. 36 İnsana bütün
dünyanı qazanıb canını itirməyinin nə xeyri var? 37 İnsan öz canının əvəzinə
nə verə bilər? 38 Bu vəfasız və günahkar nəsil arasında kim Məndən və
Mənim sözlərimdən utanarsa, Bəşər Oğlu da Atasının izzəti içində müqəddəs
mələklərlə birgə gələndə o adamdan utanacaq».

9

1 İsa onlara dedi: «Sizə doğrusunu deyirəm: burada duranlardan bəzisi
Allahın Padşahlığının qüdrətli gəlişini görmədən ölməyəcək».

İsanın görünüşü dəyişir
(Mat. 17:1-13; Luka 9:28-36)

2 *Altı gündən sonra İsa Özü ilə yalnız Peter, Yaqub və Yəhyanı götürüb
hündür bir dağa çıxdı. Onların qarşısında görünüşü dəyişdi. 3 Onun libası göz
qamaşdırıcı ağ rəng aldı. Yer üzündə heç bir paltar təmizləyən onu belə ağ
edə bilməzdi. 4 O an İlyas və Musa onlara göründü. Onlar İsa ilə söhbət edirdi.

* **8:26** Girmə – bəzi əlyazmalarda girmə və orada heç kimə bir söz demə. * **8:28** Mark 6:14-15; Luka 9:7-8 * **8:29** Yəh. 6:68-69 * **8:34** Mat. 10:38; Luka 14:27 * **8:35** Mat. 10:39; Luka 17:33; Yəh. 12:25 * **9:2** 2Pet. 1:17-18

5 Peter sözə başlayıb İsaya dedi: «Rabbi! Nə yaxşı ki biz buradayıq. Gəl üç çardaq
quraq, biri Sənin, biri Musa, biri də İlyas üçün». 6 O bilmirdi ki, nə desin,
çünki onları dəhşət bürümüşdü. 7 *Bu zaman bir bulud onların üzərinə kölgə
saldı. Buluddan bir səs gəldi: «Bu Mənim sevimli Oğlumdur, Ona qulaq asın!»
8 Birdən ətrafa baxanda artıq yanlarında İsadan başqa kimsəni görmədilər.

9 Dağdan enərkən İsa şagirdlərinə qadağan etdi ki, Bəşər Oğlu ölülər arasından
dirilənə qədər orada gördüklərini heç kimə deməsinlər. 10 Onlar da bu sözü
ürəklərində saxladılar, amma bir-birlərindən soruşdular ki, ölülər arasından
dirilmək nə deməkdir. 11 *Ondan soruşdular: «Elə isə niyə ilahiyyatçılar
deyirlər ki, əvvəlcə İlyas gəlməlidir?» 12 İsa onlara belə dedi: «Düzdür, əvvəlcə
İlyas gəlib hər şeyi yoluna qoymalıdır. Bəs Bəşər Oğlu barəsində nə üçün yazılıb
ki, O, çox əzab çəkib alçaldılmalıdır? 13 Lakin sizə deyirəm: artıq İlyas gəldi və
haqqında yazıldığı kimi, nə istədilərsə, onun başına gətirdilər».

Oğlandan cin çıxarılır
(Mat. 17:14-20; Luka 9:37-43)

14 Onlar şagirdlərin yanına gələndə böyük bir izdihamın toplaşdığını və bir
neçə ilahiyyatçının şagirdlərlə mübahisə etdiyini gördülər. 15 İsanı görən kimi
bütün izdihamı heyrət bürüdü və qarşısına qaçıb Onu salamladılar. 16 İsa
adamlardan soruşdu: «Onlarla nə barədə mübahisə edirsiniz?» 17 Camaat
arasından biri Ona cavab verdi: «Müəllim! Mən Sənin yanına lallıq ruhuna
tutulmuş oğlumu gətirmişəm. 18 Ruh onu harada tutursa, yerə çırpır, uşağın
ağzı köpüklənir, dişlərini qıcıdır və qıc olur. Şagirdlərindən xahiş etdim ki,
bu ruhu qovsunlar, amma bacarmadılar». 19 İsa da cavabında onlara dedi:
«Ey imansız nəsil! Nə vaxta qədər sizinlə qalacağam? Nə vaxta qədər sizə
dözəcəyəm? Uşağı yanıma gətirin!» 20 Uşağı Onun yanına gətirdilər və İsanı
görən kimi ruh dərhal uşağı sarsıtdı. Uşaq yerə yıxılıb yuvarlanırdı və ağzından
köpük daşırdı. 21 İsa onun atasından soruşdu: «Bu uşaq nə vaxtdan belə hala
düşüb?» Uşağın atası dedi: «Körpəlikdən bəri. 22 Bu ruh onu həlak etmək üçün
dəfələrlə oda və suya atıb. Amma bacarırsansa, bizə kömək et, bizə rəhmin
gəlsin!» 23 İsa ona dedi: «“Bacarırsansa” nə sözdür?* İman edən üçün hər şey
mümkündür!» 24 Uşağın atası dərhal fəryad qopararaq dedi: «İman edirəm,†
kömək et ki, imansızlığım yox olsun!» 25 İsa camaatın qaçıb gəldiyini görəndə
natəmiz ruha qadağan edib dedi: «Ey lallıq və karlıq ruhu, Mən sənə əmr
edirəm, bu uşağın içindən çıx və bir daha ora girmə!» 26 Ruh çığırıb uşağı
sarsıdaraq çıxdı. Uşaq ölü kimi düşdü və çoxları dedi: «O öldü!» 27 Lakin İsa
uşağın əlindən tutub qaldırdı və o, ayağa qalxdı.

28 İsa evə girəndən sonra şagirdləri təklikdə Ondan soruşdular: «Bəs nə üçün
biz o ruhu qova bilmədik?» 29 İsa onlara cavab verdi: «Bu cür ruhlar yalnız
dua ilə‡ çıxa bilər».

İsa ölüb-diriləcəyi barədə yenə xəbər verir
(Mat. 17:22-23; Luka 9:43-45)

30 Onlar oranı tərk edib Qalileyadan keçirdilər. İsa istəmirdi ki, kimsə bun-
dan xəbər tutsun. 31 Çünki şagirdlərinə təlim öyrədirdi. Onlara belə deyirdi:

---

* **9:7** Mat. 3:17; Mark 1:11; Luka 3:21-22 * **9:11** Mal. 4:5; Mat. 11:14 * **9:23** “Bacarırsansa” nə sözdür? – bəzi əlyazmalarda İman edə bilirsənsə. † **9:24** Dedi: «İman edirəm – bəzi əlyazmalarda göz yaşları içində dedi: «Ya Rəbb, iman edirəm. ‡ **9:29** Dua ilə – bəzi əlyazmalarda dua və orucla.

«Bəşər Oğlu insan əllərinə təslim ediləcək və Onu öldürəcəklər. Öldürüldükdən üç gün sonra O diriləcək». 32 Lakin şagirdlər bu sözü başa düşmədilər və Ondan soruşmaqdan da qorxurdular.

Ən böyük kimdir?
(Mat. 18:1-9; Luka 9:46-50; 17:1-2)

33 Onlar Kefernahuma gəldilər. İsa evdə olanda şagirdlərdən soruşdu: «Yol boyu nə barədə mübahisə edirdiniz?» 34 *Heç kim dillənmədi, çünki yol boyu öz aralarında kimin ən böyük olması barədə mübahisə etmişdilər. 35 *İsa oturub On İki şagirdi yanına çağıraraq dedi: «Əgər bir kəs birinci olmaq istəyirsə, hamıdan axırıncı və hamının xidmətçisi olsun». 36 *O, balaca bir uşağı götürüb şagirdlərin arasına qoydu və sonra uşağı qucağına alıb onlara dedi: 37 «Kim Mənim adımla belə uşaqlardan birini qəbul edərsə, Məni qəbul edər. Kim Məni qəbul edərsə, Məni yox, Məni Göndərəni qəbul edər».

38 Yəhya Ona dedi: «Müəllim, biz Sənin adınla§ cinləri qovan bir nəfəri gördük, amma bizim ardımızca gəlmədiyinə görə ona mane olduq». 39 İsa onlara dedi: «Ona mane olmayın! Elə bir adam yoxdur ki, Mənim adımla möcüzə göstərsin və sonra Məni pisləsin. 40 *Çünki əleyhimizə olmayan bizim tərəfimizdədir. 41 *Məsihə məxsus olduğunuz üçün kim sizə bir kasa su içirdərsə, sizə doğrusunu deyirəm: mükafatsız qalmayacaq.

42 Kim Mənə iman edən bu kiçiklərdən birini pis yola çəkərsə, öz boynuna böyük bir dəyirman daşı asıb dənizə atılmaq onun üçün daha yaxşı olar. 43 *Əgər əlin səni pis yola çəkərsə, onu kəs. Sənin əbədi həyata şikəst olaraq daxil olmağın iki əllə cəhənnəmə, sönməz oda düşməyindən yaxşıdır. 44 ** 45 Əgər ayağın səni pis yola çəkərsə, onu kəs. Sənin əbədi həyata topal olaraq daxil olmağın iki ayaqla cəhənnəmə atılmağından yaxşıdır. 46 †† 47 *Əgər gözün səni pis yola çəkərsə, onu çıxart. Sənin tək gözlə Allahın Padşahlığına daxil olmağın iki gözlə cəhənnəmə atılmağından yaxşıdır. 48 *Oradakıları gəmirən qurd ölmür və oranın yanar odu sönmür. 49 *Çünki hamı odla duzlanacaq.‡‡ 50 *Duz yaxşı şeydir, amma əgər duz dadsız olarsa, ona nə ilə dad vermək olar? Qoy sizdə duz və aranızda da sülh olsun».

10

Boşanma haqqında
(Mat. 19:1-12)

1 İsa oradan ayrılıb Yəhudeya bölgəsinə və İordan çayının o biri tayına getdi. Yenə çoxlu adam Onun başına yığıldı və O, adətinə görə yenidən təlim öyrətməyə başladı.

---

* **9:34** Luka 22:24 * **9:35** Mat. 20:26-27; 23:11; Mark 10:43-44; Luka 22:25-26 * **9:36** Mat. 10:40; Luka 10:16; Yəh. 13:20 § **9:38** Sənin adınla – bəzi əlyazmalarda ardımızca gəlmədən Sənin adınla. * **9:40** Mat. 12:30; Luka 11:23 * **9:41** Mat. 10:42 * **9:43** Mat. 5:30 ** **9:44** Yaxşıdır – bəzi əlyazmalarda yaxşıdır. 44 Oradakıları gəmirən qurd ölmür və oranın yanar odu sönmür (Mark 9:48). †† **9:46** Cəhənnəmə atılmağından yaxşıdır – bəzi əlyazmalarda cəhənnəmə, sönməz oda atılmağından yaxşıdır. 46 Oradakıları gəmirən qurd ölmür və oranın yanar odu sönmür (Mark 9:43,48). * **9:47** Mat. 5:29 * **9:48** Yeş. 66:24 * **9:49** Lev. 2:13 ‡‡ **9:49** Duzlanacaq – bəzi əlyazmalarda duzlanacaq. Hər qurban da duzlanacaq. * **9:50** Mat. 5:13; Luka 14:34-35

2 Bəzi fariseylər İsanın yanına gəlib Onu sınamaq üçün belə bir sual verdilər:
«Kişinin öz arvadını boşamağa icazəsi varmı?» 3 İsa onlara cavab verdi: «Musa
sizə nə əmr etdi?» 4 *Onlar dedi: «Musa kişiyə talaq kağızını yazıb arvadını
boşamağa icazə verdi». 5 İsa da onlara belə dedi: «O bu əmri ürəyiniz inadkar
olduğuna görə yazdı. 6 *Allah yaradılışın başlanğıcından “onları kişi və qadın
olaraq yaratdı”. 7 *“Buna görə də kişi ata-anasını tərk edib arvadına qovuşacaq
8 və ikisi bir bədən olacaq”. Artıq onlar iki deyil, bir bədəndir. 9 Buna görə də
qoy Allahın birləşdirdiyini insan ayırmasın».

10 Onlar evdə olarkən şagirdlər İsaya bu barədə yenə sual verdilər. 11 *İsa
onlara belə cavab verdi: «Arvadını boşayıb başqası ilə evlənən kəs arvadına
münasibətdə zina edir. 12 Ərindən boşanıb başqasına gedən qadın da zina edir».

İsa uşaqlara xeyir-dua verir (Mat. 19:13-15; Luka 18:15-17)

13 Adamlar uşaqları İsanın yanına gətirirdilər ki, İsa onlara toxunsun.
Şagirdlərsə onlara qadağan etdilər. 14 Bunu görən İsa acıqlanaraq onlara dedi:
«Uşaqları buraxın, qoy Mənim yanıma gəlsinlər! Onlara mane olmayın! Çünki
Allahın Padşahlığı belələrinə məxsusdur. 15 *Sizə doğrusunu deyirəm: kim
Allahın Padşahlığını bir uşaq kimi qəbul etməsə, oraya əsla daxil ola bilməz».
16 Sonra uşaqları qucaqlayıb əllərini onların üzərinə qoydu və xeyir-dua verdi.

Var-dövlət və Allahın Padşahlığı (Mat. 19:16-30; Luka 18:18-30)

17 İsa yola çıxarkən bir nəfər qaça-qaça Onun yanına gəldi. Onun qarşısında
diz çökərək soruşdu: «Ey yaxşı Müəllim, mən nə etməliyəm ki, əbədi həyatı
irs olaraq alım?» 18 İsa ona dedi: «Mənə niyə yaxşı deyirsən? Tək Allahdan
başqa yaxşısı yoxdur. 19 *Onun əmrlərini bilirsən: “Qətl etmə. Zina etmə.
Oğurluq etmə. Yalandan şahidlik etmə. Kimisə aldatma. Ata-anana hörmət
et”». 20 Bu adamsa İsaya dedi: «Müəllim, bunların hamısına gəncliyimdən bəri
riayət edirəm». 21 İsa ona məhəbbətlə baxaraq dedi: «Sənin bir şeyin çatışmır:
get nəyin varsa, satıb yoxsullara payla. Onda göydə xəzinən olacaq. Sonra
qayıt,* Mənim ardımca gəl». 22 Bunu eşidən adam pərt oldu. Kədərlənib getdi,
çünki var-dövləti çox idi.

23 İsa ətrafındakılara baxdı və şagirdlərinə dedi: «Var-dövləti olanların Allahın
Padşahlığına daxil olması nə qədər çətindir!» 24 Onun sözlərindən şagirdləri
heyrət bürüdü. Amma İsa yenə onlara cavab verib dedi: «Övladlarım, Allahın
Padşahlığına daxil olmaq† nə qədər çətindir! 25 Dəvənin iynə gözündən keçməsi
varlı adamın Allahın Padşahlığına daxil olmasından asandır». 26 Onlar daha
da təəccüblənərək bir-birlərinə dedilər: «Elə isə, kim xilas ola bilər?» 27 İsa
onlara baxıb dedi: «Bu, insanlar üçün qeyri-mümkündür, amma Allah üçün
yox. Çünki Allah üçün hər şey mümkündür».

28 Peter Ona belə deməyə başladı: «Bax biz hər şeyi qoyub Sənin ardınca
gəlmişik». 29 İsa cavab verdi: «Sizə doğrusunu deyirəm: Mənimlə Müjdə

---

* **10:4** Qanun. 24:1-4; Mat. 5:31 * **10:6** Yar. 1:27; 5:2 * **10:7** Yar. 2:24 * **10:11** Mat. 5:32; Luka 16:18; 1Kor. 7:10-11 * **10:15** Mat. 18:2-3 * **10:19** Çıx. 20:12-16; Qanun. 5:16-20 * **10:21** Qayıt – bəzi əlyazmalarda qayıt, çarmıxını götür (Mark 8:34). † **10:24** Allahın Padşahlığına daxil olmaq – bəzi əlyazmalarda var-dövlətinə bel bağlayanlar üçün Allahın Padşahlığına daxil olmaq.

uğrunda ya evini ya qardaşlarını ya bacılarını ya anasını ya atasını ya uşaqlarını
və yaxud tarlalarını atan elə bir kəs yoxdur ki, 30 indi bu dövrdə çəkdiyi əzab-
əziyyətlə birgə bundan yüz qat artıq evlər, qardaşlar, bacılar, analar, uşaqlar,
tarlalar, gələcək dövrdə isə əbədi həyat almasın. 31 *Amma birinci olanların
çoxu axırıncı, axırıncı olanlarsa birinci olacaq».

İsa ölüb-diriləcəyi barədə üçüncü dəfə xəbər verir
(Mat. 20:17-19; Luka 18:31-34)

32 Onlar yola çıxıb Yerusəlimə gedirdilər. İsa onların qabağında gedirdi.
Şagirdləri isə heyrət bürümüşdü, Onun ardınca gələnlər qorxu içində idi. İsa
On İki şagirdi yenə bir tərəfə çəkib başına gələcək hadisələr barədə danışmağa
başladı: 33 «Bax Yerusəlimə qalxırıq, Bəşər Oğlu başçı kahinlərə və ilahiyy-
atçılara təslim olunacaq. Onu ölümə məhkum edib başqa millətlərə təslim
edəcəklər. 34 Onlar Bəşər Oğlunu ələ salacaq, Ona tüpürəcək və qamçılayıb
öldürəcəklər. O, üç gündən sonra diriləcək».

Kim üstündür?
(Mat. 20:20-28)

35 Zavdayın oğulları Yaqub və Yəhya Ona yaxınlaşıb dedilər: «Müəllim,
istəyirik ki, dilədiyimizi bizim üçün edəsən». 36 İsa onlardan soruşdu: «Nə
istəyirsiniz, sizin üçün edim?» 37 Onlar İsaya dedilər: «Sən izzətlənəndə qoy
birimiz sağında, o birimiz solunda otursun». 38 *Amma İsa onlara dedi:
«Nə dilədiyinizi özünüz də bilmirsiniz. Mənim içdiyim kasadan siz də içə
bilərsinizmi? Mənim vəftiz olduğum kimi siz də vəftiz ola bilərsinizmi?»
39 Onlar dedilər: «Bilərik». İsa onlara dedi: «Mənim içdiyim kasadan siz də
içəcəksiniz, Mənim vəftiz olduğum kimi siz də vəftiz olacaqsınız. 40 Amma
sağımda və yaxud solumda oturmağa izin vermək Məndən asılı deyil. Ora
kimlər üçün hazırlanıbsa, onlara veriləcək».

41 Bunu eşidən on şagirdin Yaqubla Yəhyaya acığı tutmağa başladı. 42 *Onda
İsa şagirdləri yanına çağırıb dedi: «Bilirsiniz ki, millətlərin rəhbəri sayılanlar
onların üzərində hökmranlıq, əyanları da onlara ağalıq edir. 43 Sizin aranızda
isə qoy belə olmasın. Sizlərdən böyük olmaq istəyən xidmətçiniz olsun.
44 Aranızda birinci olmaq istəyən hamının qulu olsun. 45 Çünki Bəşər Oğlu
gəlmədi ki, Ona xidmət etsinlər, gəldi ki, Özü xidmət etsin və çoxlarını satın
almaq üçün Öz canını fidyə versin».

Kor Bartimayın gözləri açılır
(Mat. 20:29-34; Luka 18:35-43)

46 Sonra onlar Yerixoya gəldilər. İsa şagirdləri ilə birgə böyük izdihamla
Yerixodan çıxanda Timay oğlu Bartimay adlı bir kor dilənçi yol kənarında
oturmuşdu. 47 Nazaretli İsanın orada olduğunu eşitdikdə «Ey Davud Oğlu İsa!
Mənə rəhm elə!» deyə bağırmağa başladı. 48 Çox adamsa ona qadağan edib
susdurmaq istədisə də, o «Ey Davud Oğlu! Mənə rəhm elə!» deyə daha ucadan
bağırdı. 49 İsa dayanıb dedi: «Onu çağırın». Onlar bu kor adamı çağıraraq
dedilər: «Cəsarətli ol, qalx, O səni çağırır». 50 O, üst paltarını üstündən atdı
və yerindən sıçrayaraq İsanın yanına gəldi. 51 İsa ondan soruşdu: «Nə istəyirsən,
sənin üçün edim?» Kor adam Ona dedi: «Rabbuni,‡ gözlərim açılsın». 52 İsa ona

* **10:31** Mat. 20:16; Luka 13:30 * **10:38** Luka 12:50 * **10:42** Mat. 23:11; Mark 9:35; Luka 22:25-26 ‡ **10:51** Rabbuni – arami dilində Müəllimim.

dedi: «Get, imanın səni xilas etdi». Həmin an bu adamın gözləri açıldı və o da İsanın ardınca getdi.

11

İsanın Yerusəlimə girməsi
(Mat. 21:1-11; Luka 19:28-40; Yəh. 12:12-19)

1 Onlar Yerusəlimə yaxınlaşarkən Zeytun dağının yamacındakı Bet-Faqe ilə
Bet-Anyaya gəldikləri zaman İsa şagirdlərindən ikisini göndərərək 2 onlara
dedi: «Qarşınızdakı kəndə gedin. Oraya girən kimi hələ heç kəsin minmədiyi,
bağlanmış bir sıpa tapacaqsınız. Onu açıb buraya gətirin. 3 Kim sizdən
soruşsa: "Bunu nə üçün edirsiniz?", ona "bu sıpa Rəbbə lazımdır, tezliklə
yerinə qaytaracaq" deyin».
4 Onlar getdilər. Küçədə bir evin qapısının kənarına bağlanmış sıpa tapıb onu
açdılar. 5 Orada duran bəzi adamlar onlardan soruşdu: «Nə edirsiniz? Bu
sıpanı nə üçün açırsınız?» 6 Şagirdlər İsanın dediklərini onlara təkrarlayanda
o adamlar şagirdlərə imkan verdilər. 7 Onlar sıpanı İsanın yanına gətirdilər
və öz paltarlarını sıpanın üstünə sərdilər. İsa sıpanın belinə mindi. 8 Bir çoxu
paltarlarını, bəzisi də ətrafdakı ağaclardan kəsdikləri budaqları yola döşədi.
9 *İsanın önündə gedənlər və ardınca gələnlər belə nida edirdilər:
«Hosanna!*
Rəbbin ismi ilə Gələnə alqış olsun!
10 Atamız Davudun gələn Padşahlığı xeyir-dualı olsun!
Ən uca larda hosanna!»
11 İsa Yerusəlimə daxil olub məbədə girdi. O hər şeyə nəzər saldı. Sonra On
İki şagirdlə bərabər Bet-Anyaya getdi, çünki artıq gec idi.

Barsız əncir ağacı
(Mat. 21:18-19; Luka 13:6-9)

12 Ertəsi gün onlar Bet-Anyadan çıxdılar. O zaman İsa acmışdı. 13 Uzaqda
yarpaqlı bir əncir ağacı gördü və ağaca yaxınlaşdı ki, bəlkə onda meyvə tapar.
Amma onun yanına gələndə ağacda yarpaqdan başqa bir şey tapmadı, çünki
əncirin bar mövsümü deyildi. 14 Onda İsa ağaca dedi: «Qoy səndən bir daha
heç kəs meyvə yeməsin!» Bunu şagirdləri də eşitdi.

İsa satıcıları məbəddən qovur
(Mat. 21:12-17; Luka 19:45-48; Yəh. 2:13-22)

15 Onlar Yerusəlimə gəldilər. İsa məbədə girib orada alver edənləri qovmağa
başladı. Sərrafların masalarını və göyərçin satanların kürsülərini çevirdi, 16 heç
kimi yük daşıyaraq məbəd həyətlərindən keçməyə qoymadı. 17 *Onlara təlim
öyrədərək dedi: «Məgər yazılmayıb ki,
"Mənim evim bütün xalqlar üçün
Dua evi adlandırılacaq"?
Amma siz onu "quldur yuvasına" çevirmisiniz!» 18 Bunu eşidən başçı kahinlər
və ilahiyyatçılar İsanı öldürmək üçün yol axtarırdılar. Çünki bütün xalq Onun
təliminə təəccübləndiyi üçün Ondan qorxurdular. 19 Axşam olanda İsa və
şagirdləri şəhərdən kənara çıxdı.

---

* **11:9** Zəb. 118:25-26 * **11:9** Hosanna – ibrani dilində xilas et. Nida kimi işlənir. * **11:17** Yeş. 56:7; Yer. 7:11

İmanın gücü
(Mat. 21:20-22)

20 Səhər erkən onlar əncir ağacının yanından keçəndə gördülər ki, ağac
kökündən quruyub. 21 Hadisəni xatırlayan Peter İsaya dedi: «Rabbi, bax
lənətlədiyin əncir ağacı quruyub». 22 İsa cavab verib onlara dedi: «Allaha
imanınız olsun. 23 *Sizə doğrusunu deyirəm: kim bu dağa "Qalx, dənizə
atıl!" deyərsə və ürəyində şübhə etmədən dediyinin olacağına inanarsa,
onun üçün ediləcək. 24 Buna görə sizə deyirəm: dua edib hər nə diləsəniz,
inanın ki, artıq almısınız† və istədiyiniz sizin üçün ediləcək. 25 *Durub dua
edəndə kimdən narazılığınız varsa, bağışlayın ki, göylərdə olan Atanız da
təqsirlərinizi bağışlasın». 26 ‡

İsanın səlahiyyəti
(Mat. 21:23-27; Luka 20:1-8)

27 Onlar yenə Yerusəlimə gəldilər. İsa məbəddə gəzən zaman başçı kahinlər,
ilahiyyatçılar və ağsaqqallar Ona yaxınlaşıb 28 dedilər: «Sən bu işləri hansı
səlahiyyətlə edirsən? Bu işləri görmək üçün Sənə bu səlahiyyəti kim verib?»
29 İsa onlara belə cavab verdi: «Mən də sizə bir sual verəcəyəm; ona
cavab versəniz, Mən də bunları hansı səlahiyyətlə etdiyimi sizə deyərəm.
30 Yəhyanın vəftizi göydən idimi, yoxsa insanlardan? Mənə cavab verin».
31 Onlarsa aralarında müzakirə edərək belə dedilər: «Əgər desək "göydən", "Bəs
nə üçün ona inanmadınız?" deyəcək. 32 Amma desək "insanlardan"?» O
zaman xalqdan qorxurdular, çünki hamı Yəhyanı həqiqi peyğəmbər sayırdı.
33 Cavabında İsaya dedilər: «Bilmirik». İsa da onlara dedi: «Bunları hansı
səlahiyyətlə etdiyimi Mən də sizə demirəm».

12

Pis bağbanlar məsəli
(Mat. 21:33-46; Luka 20:9-19)

1 *İsa məsəllər söyləyib onlarla danışmağa başladı: «Bir adam üzüm bağı
saldı, oranın ətrafına çəpər çəkdi. İçində yer qazaraq üzümsıxan düzəltdi,
nəzarət qülləsi tikdi. Sonra isə bağı bağbanlara icarəyə verərək başqa ölkəyə
getdi. 2 Məhsul vaxtı çatanda bağbanların yanına bir qul göndərdi ki, üzüm
bağının məhsulundan bir qədərini onlardan alsın. 3 Lakin bağbanlar qulu
tutub döydülər və əliboş geri qaytardılar. 4 Bağ sahibi onların yanına yenə
başqa bir qul göndərdi. Onun da başını vurub yardılar və biabır etdilər.
5 Başqasını göndərdi, onu isə öldürdülər. O, çox adam göndərdi, onlardan
bəzisini döydülər, bəzisini isə öldürdülər. 6 Yanında ancaq bir nəfər qalmışdı
ki, bu da onun sevimli oğlu idi. "Oğluma hörmət edərlər" deyərək axırda onu
onların yanına göndərdi. 7 Bağbanlarsa bir-birlərinə dedilər: "Varis budur.
Gəlin onu öldürək, onda miras bizə qalacaq". 8 Beləcə onu tutub öldürdülər
və bağdan kənara atdılar. 9 Beləliklə, bağ sahibi nə edəcək? Gəlib bağbanları
həlak edəcək və bağı başqalarına verəcək. 10 *Məgər siz bu Müqəddəs Yazını
oxumamısınız?
"Bənnaların rədd etdiyi daş

---

* **11:23** Mat. 17:20-21; 1Kor. 13:2 † **11:24** Artıq almısınız – bəzi əlyazmalarda alırsınız. * **11:25** Mat. 6:14-15; 18:35 ‡ **11:26** Bağışlasın – bəzi əlyazmalarda bağışlasın. 26 Əgər siz bağışlamasanız, göylərdə olan Atanız da sizin təqsirlərinizi bağışlamaz (Mat. 6:15). * **12:1** Yeş. 5:1-7 * **12:10** Zəb. 118:22-23

Guşədaşı olub.
11 Bu, Rəbbin işi idi,
Gözümüzdə xariqəli bir işdir”».

12 Yəhudi rəhbərləri başa düşdülər ki, İsa bu məsəli onlar barədə söylədi. Ona görə də İsanı tutmaq üçün yol axtarırdılar, lakin camaatdan qorxdular. Beləcə Onu tərk edib getdilər.

Hər kəsin öz haqqı
(Mat. 22:15-22; Luka 20:20-26)

13 Sonra İsanı dediyi sözlərlə tələyə salmaq üçün fariseylərdən və hirodçulardan bəzisini Onun yanına göndərdilər. 14 Onlar gəlib İsaya dedilər: «Müəllim, biz bilirik ki, Sən etibarlı adamsan və heç kimə tərəfkeşlik etmirsən. Çünki insanlar arasında fərq qoymursan və Allahın yolunu həqiqətə görə öyrədirsən. Bizim üçün qeysərə vergi verməyə icazə var ya yox? Biz vergi verək ya yox?» 15 Onların ikiüzlülüyünü bilən İsa dedi: «Məni niyə sınağa çəkirsiniz? Mənə bir dinar gətirin, baxım». 16 Onlar da gətirdilər. İsa soruşdu: «Sikkənin üstündəki bu təsvir və yazı kimindir?» Ona dedilər: «Qeysərin». 17 İsa onlara dedi: «Elə isə, qeysərin haqqını qeysərə, Allahın haqqını Allaha verin». Onlar İsanın sözlərinə heyrətləndilər.

Dirilmə haqqında sual
(Mat. 22:23-33; Luka 20:27-40)

18 *Dirilmənin olmadığını iddia edən bəzi sadukeylər İsanın yanına gəlib soruşdular: 19 «Müəllim, Musa bizim üçün belə yazmışdır: “Əgər bir adamın qardaşı ölsə, arvadı dul qalsa, amma övladı olmazsa, o biri qardaş bu dul arvadı alıb ölən qardaşın nəslini davam etdirsin”. 20 Yeddi qardaş var idi. Birincisi bir arvad aldı, amma övladı olmadan öldü. 21 Bu arvadı ikinci qardaş aldı, o da özündən sonra övlad qoymadan öldü, üçüncüsü də, 22 hətta yeddincisinə qədər belə etdi,* amma övladı olmadan öldü. Hamısından sonra bu qadın da öldü. 23 Qiyamət günündə,† ölülər diriləndə bu qadın onlardan hansının arvadı olacaq? Çünki yeddi qardaşın yeddisi də bu qadını almışdı».

24 İsa onlara belə cavab verdi: «Nə Müqəddəs Yazıları, nə də Allahın qüdrətini bilirsiniz. Yanılmanıza səbəb bu deyilmi? 25 İnsanlar ölülər arasından diriləndə nə evlənir, nə də ərə gedirlər. Ancaq səmadakı mələklər kimi olurlar. 26 *Bəs ölülərin dirildiyinə gəlincə, Musanın kitabındakı kolla bağlı əhvalatda Allahın necə ona “Mən İbrahimin Allahı, İshaqın Allahı və Yaqubun Allahıyam” dediyini oxumamısınızmı? 27 Allah ölülərin deyil, dirilərin Allahıdır. Beləliklə, siz çox yanılırsınız».

Əmrlərin ən əsası
(Mat. 22:34-40; Luka 10:25-28)

28 İlahiyyatçılardan biri gəlib onların mübahisələrinə qulaq asdı və İsanın onlara yaxşı cavab verdiyini görüb Ondan soruşdu: «Əmrlərin ən əsası hansıdır?» 29 *İsa cavab verdi: «Əmrlərin ən əsası budur: “Dinlə, ey İsrail! Allahımız Rəbb yeganə Rəbdir. 30 Allahın Rəbbi bütün qəlbinlə, bütün varlığınla, bütün düşüncənlə və bütün gücünlə sev”.‡ 31 *İkincisi də budur: “Qonşunu özün kimi

* **12:18** Qanun. 25:5; Həv. 23:8 * **12:22** Belə etdi – bəzi əlyazmalarda bu arvadla evləndi. † **12:23** Qiyamət günündə – hərfi tərcümədə Dirilmədə. * **12:26** Çıx. 3:6 * **12:29** Qanun. 6:4-5 ‡ **12:30** Sev – bəzi əlyazmalarda sev”. Bu, əsas əmrdir. * **12:31** Lev. 19:18

sev". Bunlardan böyük əmr yoxdur». 32 *İlahiyyatçı Ona dedi: «Müəllim, Sən
nə yaxşı dedin, həqiqəti söylədin. Allah yeganədir, Ondan başqası yoxdur.
33 Onu bütün qəlbinlə, bütün ağlınla§ və bütün gücünlə sevmək, qonşunu da
özün kimi sevmək yandırma qurbanlarının və başqa qurbanların hamısından
daha vacibdir». 34 Dərrakəli cavab verdiyini görən İsa ona dedi: «Sən
Allahın Padşahlığından uzaq deyilsən». Bundan sonra heç kim İsadan bir şey
soruşmağa cəsarət etmədi.

Məsih kimin Oğludur?
(Mat. 22:41-46; Luka 20:41-44)

35 İsa məbəddə təlim öyrədərək belə sual verdi: «Niyə ilahiyyatçılar Məsih
Davudun Oğludur deyirlər? 36 *Davud özü Müqəddəs Ruh vasitəsilə
"Rəbb mənim Ağama dedi:
‹Mən düşmənlərini ayaqlarının altına salanadək
Sağımda otur›"
deyib. 37 Davud özü Ona "Ağa" deyə müraciət edir. O necə Davudun oğlu ola
bilər?» Böyük izdiham sevinclə Ona qulaq asırdı.

İsa ilahiyyatçıları məzəmmət edir
(Mat. 23:5-7; Luka 20:45-47)

38 İsa təlim öyrədərək dedi: «İlahiyyatçılardan özünüzü qoruyun. Onlar uzun
paltarlarda gəzməyi, bazar meydanlarında salam almağı, 39 sinaqoqlarda
baş kürsüləri, ziyafətlərdə yuxarı başı tutmağı xoşlayarlar. 40 Onlar dul
qadınların evlərini yeyib-dağıdar və özlərini göstərmək üçün uzun-uzadı dua
edərlər. Bu adamların cəzası daha ağır olacaq».

Dul qadının ianəsi
(Luka 21:1-4)

41 İsa məbədin ianə qutusunun qarşısında oturub xalqın oraya necə pul
atmasına baxırdı. Bir çox varlı adam oraya böyük məbləğdə pul atırdı. 42 Bir
kasıb dul qadın da gəlib bir kodrant** məbləğində iki lepton†† pul atdı. 43 İsa
şagirdlərini yanına çağırıb onlara dedi: «Sizə doğrusunu deyirəm: bu kasıb dul
qadın ianə qutusuna hamıdan çox pul atdı. 44 Çünki onların hamısı varlarının
artıqlığından verdi, bu qadın isə kasıblığına baxmayaraq, dolanmaq üçün
əlində nə varsa, hamısını verdi».

13

Axır zamanın əlamətləri
(Mat. 24:1-28; Luka 21:5-24)

1 İsa məbəddən çıxarkən şagirdlərindən biri Ona dedi: «Müəllim, bax nə gözəl
daşlar, nə gözəl binalardır!» 2 İsa ona dedi: «Bu böyük binaları görürsənmi?
Onların daşı daş üstündə qalmayacaq, hamısı yerlə yeksan olacaq».

3 İsa məbədlə üzbəüz olan Zeytun dağında oturanda Peter, Yaqub, Yəhya
və Andrey Ondan ayrılıqda soruşdu: 4 «Bizə söylə, bu dediklərin nə vaxt
baş verəcək? Bunların hamısı başa çatmaq üzrə olanda hansı əlamətlər
olacaq?» 5 İsa onlara cavab verməyə başladı: «Ehtiyatlı olun, qoy sizi heç kim
aldatmasın. 6 Mənim adımla çox adam gəlib "mən Oyam" deyərək çoxlarını

---

* **12:32** Qanun. 4:35 § **12:33** Bütün ağlınla – bəzi əlyazmalarda bütün ağlınla, bütün varlığınla.
* **12:36** Zəb. 110:1 ** **12:42** Kodrant – pul vahidi. †† **12:42** Lepton – ən kiçik pul vahidi.

aldadacaq. 7 Müharibələr və müharibə xəbərləri eşidəndə təlaşa düşməyin.
Bunlar baş verməlidir, amma bu hələ hər şeyin axırı deyil. 8 Çünki millət
millətə, padşahlıq padşahlığa qarşı çıxacaq. Yerbəyer zəlzələlər və aclıq* olacaq.
Bunlar sanki doğuş ağrılarının başlanğıcıdır.
9 *Amma siz ehtiyatlı olun. Adamlar sizi məhkəmələrə çəkəcək, sinaqo-
qlarda döyəcəklər. Onlara şəhadət etmək üçün siz Mənə görə valilərin və
padşahların qarşısında duracaqsınız. 10 Əvvəlcə bütün millətlərə Müjdə vəz
olunmalıdır. 11 *Sizi aparıb məhkəməyə çəkəndə nə deyəcəyiniz barədə qabaq-
cadan qayğı çəkməyin,† amma həmin vaxt sizə nə bildirilərsə, onu danışın.
Çünki danışan siz yox, Müqəddəs Ruhdur. 12 Qardaş qardaşı, ata övladını
ölümə təslim edəcək. Övladlar ata-anasına qarşı çıxıb onları edam etdirəcək.
13 Mənim adıma görə hamı sizə nifrət edəcək. Amma axıracan dözən xilas
olacaq.
14 *Viranəlik‡ gətirən iyrənc şeyin heç olmamalı yerdə qoyulduğunu
gördüyünüz zaman – qoy oxuyan bunu anlasın – Yəhudeyada olanlar dağlara
qaçsın. 15 *Damda olan evindən nə isə götürmək üçün aşağı enib evinə
girməsin. 16 Tarlada olan üst paltarını götürmək üçün geri qayıtmasın.
17 Həmin günlər hamilələrin və körpə əmizdirənlərin vay halına! 18 Dua edin
ki, bu hadisə qış fəslində baş verməsin. 19 *Çünki o günlərdə elə bir əzab-
əziyyət olacaq ki, Allahın yaratdığı bu kainatın başlanğıcından indiyə qədər
belə olmayıb və heç olmayacaq da. 20 Əgər Rəbb o günləri qısaltmasaydı, heç
bir insan xilas ola bilməzdi. Amma Rəbb seçilmişlərə – Öz seçdiyi insanlara
görə o günləri qısaldıb.
21 *O zaman əgər kimsə sizə desə ki, “bax, Məsih buradadır” yaxud da “bax,
oradadır”, inanmayın. 22 Çünki yalançı məsihlər və yalançı peyğəmbərlər
törəyəcək. Onlar əlamətlər və xariqələr göstərəcəklər ki, imkan taparlarsa,
seçilmişləri də aldatsınlar. 23 Amma siz ehtiyatlı olun! Bax Mən sizə hər şeyi
əvvəlcədən söyləmişəm.

Bəşər Oğlunun zühuru
(Mat. 24:29-35; Luka 21:25-33)

24 *Amma o günlərdə, o əzab-əziyyətdən sonra
Günəş tutulacaq,
Ay nurunu saçmayacaq,
25 Ulduzlar göydən töküləcək,
Səma cisimləri lərzəyə gələcək.
26 *O zaman onlar Bəşər Oğlunun buludlar içində böyük qüdrət və izzətlə
gəldiyini görəcək. 27 Onda Bəşər Oğlu mələklərini göndərəcək və yer üzünün
ucundan göyün ucuna qədər dörd külək istiqamətindən Öz seçdiklərini toplay-
acaq.
28 Əncir ağacından ibrət alın: onun budağı cücərib yarpaqlananda bilirsiniz
ki, yay fəsli artıq yaxındır. 29 Eləcə siz də bu şeylərin baş verdiyini görəndə

---

* **13:8** Zəlzələlər və aclıq – bəzi əlyazmalarda zəlzələlər, aclıq və qarmaqarışıqlıqlar. * **13:9** Mat. 10:17-22; Luka 12:11-12 * **13:11** Luka 12:11-12 † **13:11** Qayğı çəkməyin – bəzi əlyazmalarda qayğı çəkməyin, götür-qoy etməyin. * **13:14** Dan. 9:27; 11:31; 12:11 ‡ **13:14** Viranəlik – bəzi əlyazmalarda Daniel peyğəmbərin bəhs etdiyi viranəlik (Mat. 24:15). * **13:15** Luka 17:31 * **13:19** Dan. 12:1; Vəhy 7:14 * **13:21** Luka 17:21,23 * **13:24** Yeş. 13:10; 34:4; Yez. 32:7; Yoel 2:10,31; 3:15; Vəhy 6:12-13 * **13:26** Dan. 7:13; Vəhy 1:7

bilin ki, Bəşər Oğlu yaxındadır, lap qapıdadır. 30 Sizə doğrusunu deyirəm: bu
nəsil ömrünü sona çatdırmazdan əvvəl bütün bunlar baş verəcək. 31 Yer və göy
keçib gedəcək, amma Mənim sözlərim əsla keçib getməyəcək.

Bilinməyən gün və saat
(Mat. 25:13-15; Luka 12:39-48)

32 *Lakin o günü və o saatı nə səmadakı mələklər, nə də Oğul bilir. Atadan
başqa heç kim bilmir. 33 Ehtiyatlı olun, oyaq olun.§ Çünki bilmirsiniz ki, o an
nə vaxt gələcək. 34 *Bu, səyahətə çıxan bir adama bənzəyir. Evindən ayrılarkən
qullarına səlahiyyət verir və hərəsinə bir iş tapşırır. Qapı nəzarətçisinə də əmr
edir ki, oyaq olsun. 35 *Ona görə də oyaq olun. Çünki ev sahibinin nə vaxt –
axşamı, gecə yarısını, xoruz banlayandamı yaxud sübh tezdənmi gələcəyini
bilmirsiniz. 36 Qoy o qəfil gəlib sizi yatan görməsin. 37 Sizə söylədiklərimi
hamıya deyirəm, oyaq olun!»

14

İsanı öldürmək üçün sui-qəsd hazırlanır
(Mat. 26:1-5; Luka 22:1-2; Yəh. 11:45-53)

1 *Pasxa və Mayasız Çörək bayramına iki gün qalmışdı. Başçı kahinlər və
ilahiyyatçılar İsanı hiylə ilə tutub öldürmək üçün bir yol axtarırdılar. 2 Onlar
deyirdilər: «Bunu bayramda etməyək, yoxsa xalq arasında qarışıqlıq düşər».

İsa Bet-Anyada
(Mat. 26:6-13; Yəh. 12:1-8)

3 *İsa Bet-Anyada cüzamlı Şimonun evində süfrəyə oturanda bir qadın Onun
yanına gəldi və qadının əlində içində çox bahalı xalis nard yağı olan ağ
mərmər qab var idi. Qadın qabı sındıraraq yağı İsanın başına tökdü. 4 Bəziləri
acıqlanıb bir-birlərinə dedilər: «Bu ətir niyə boş yerə israf olunur? 5 Axı bu
ətiri üç yüz dinardan artıq qiymətə satıb pulunu yoxsullara vermək olardı».
Onlar qadını danladılar. 6 Lakin İsa dedi: «Qadını rahat buraxın. Niyə onu
incidirsiniz? O Mənim üçün gözəl bir iş gördü. 7 *Yoxsullar həmişə sizin
yanınızdadır, istədiyiniz vaxt onlara kömək edə bilərsiniz. Mənsə həmişə
yanınızda olmayacağam. 8 Qadın bacardığını etdi. Mənim bədənimə dəfn üçün
əvvəlcədən yağ çəkdi. 9 Sizə doğrusunu deyirəm: dünyanın hansı yerində Müjdə
vəz edilərsə, bu qadının etdiyi bu iş də danışılacaq ki, o yada salınsın».

Yəhudanın xəyanəti
(Mat. 26:14-16; Luka 22:3-6; Yəh. 13:18-30)

10 O zaman On İki şagirddən biri olan Yəhuda İskaryot İsanı başçı kahinlərə
təslim etmək niyyəti ilə onların yanına getdi. 11 Başçı kahinlər bunu eşidərkən
sevindilər və Yəhudaya pul verəcəklərini vəd etdilər. O da İsanı təslim etmək
üçün fürsət axtarmağa başladı.

Axırıncı şam yeməyi
(Mat. 26:17-30; Luka 22:7-23; Yəh. 13:21-30; 1Kor. 11:23-25)

12 Pasxa quzusu qurban kəsildiyi Mayasız Çörək bayramının ilk günü
şagirdləri İsadan soruşdular: «Sənin Pasxa yeməyin üçün haraya gedib hazırlıq

---

* **13:32** Mat. 24:36 § **13:33** Oyaq olun – bəzi əlyazmalarda oyaq olun, dua edin. * **13:34** Luka 12:36-38 * **13:35** Mat. 24:42 * **14:1** Çıx. 12:1-27 * **14:3** Luka 7:37-38 * **14:7** Qanun. 15:11

görməyimizi istəyirsən?» 13 İsa da şagirdlərindən ikisini göndərdi və dedi:
«Şəhərə girin, orada qarşınıza səhənglə su daşıyan bir nəfər çıxacaq. Onun
ardınca gedin. 14 O hansı evə girərsə, oranın sahibinə deyin: “Müəllim deyir:
‹Şagirdlərimlə birgə Pasxa yeməyini yeyəcəyim qonaq otağım haradadır?›”
15 Ev sahibi sizə yuxarı mərtəbədə döşənib hazırlanmış böyük bir otaq
göstərəcək. Orada bizim üçün hazırlıq işləri görün». 16 Şagirdlər yola çıxıb
şəhərə getdilər. Hər şeyin Onun dediyi kimi olduğunu gördülər və Pasxa
yeməyi üçün hazırlıq etdilər.

17 Axşam düşəndə İsa On İki şagirdi ilə birlikdə gəldi. 18 *Onlar süfrəyə oturub
yemək yeyərkən İsa dedi: «Sizə doğrusunu deyirəm: sizlərdən biri – Mənimlə
yemək yeyən biri Mənə xəyanət edəcək». 19 Onlar kədərlənməyə başladılar
və bir-bir Ondan soruşdular: «Mən deyiləm ki?» 20 İsa onlara dedi: «Siz On
İki nəfərdən biridir. Mənimlə birlikdə çörəyini qaba batıran odur. 21 Bəşər
Oğlu Özü barəsində yazıldığı kimi gedir. Amma vay o adamın halına ki, Bəşər
Oğluna xəyanət edir! O adam heç doğulmasaydı, onun üçün daha yaxşı olardı».

22 Onlar yeyəndə İsa çörək götürdü, şükür duası edib onu böldü və şagirdlərə
verərək dedi: «Alın! Bu Mənim bədənimdir». 23 Sonra bir kasa götürdü və
şükür edib onu da şagirdlərə verdi və hamısı oradan içdi. 24 *İsa onlara dedi:
«Bu, Əhdin* bağlanması üçün çoxları uğrunda axıdılan Mənim qanımdır. 25 Sizə
doğrusunu deyirəm: Allahın Padşahlığında təzəsini içəcəyim günə qədər üzüm
ağacının məhsulundan əsla içməyəcəyəm».

26 Onlar ilahi oxuyandan sonra çıxdılar və Zeytun dağına tərəf getdilər.

Peterin inkarı əvvəlcədən bildirilir
(Mat. 26:31-35; Luka 22:31-34; Yəh. 13:36-38)

27 *İsa şagirdlərinə dedi: «Hamınız Məni atıb gedəcəksiniz,† çünki belə yazılıb:
“Çobanı vuracağam,
Qoyunlar pərən-pərən olacaq”.
28 *Amma Mən diriləndən sonra sizdən qabaq Qalileyaya gedəcəyəm».
29 Peter Ona dedi: «Hamı Səni atıb getsə də, mən belə etməyəcəyəm». 30 İsa ona
dedi: «Sənə doğrusunu deyirəm: bu gün, bu gecə xoruz iki dəfə banlamazdan
əvvəl sən Məni üç dəfə inkar edəcəksən». 31 Amma Peter daha qətiyyətlə
danışdı: «Əgər Sənինlə birlikdə ölməyim lazım olsa belə, Səni əsla inkar
etməyəcəyəm». Bütün şagirdlər də belə dedilər.

Getsemani bağında
(Mat. 26:36-46; Luka 22:39-46)

32 Sonra Getsemani adlanan bir yerə gəldilər. İsa şagirdlərinə dedi: «Mən
dua edərkən siz burada oturub-qalın». 33 O, Peteri, Yaqubu və Yəhyanı Özü
ilə apardı. Özündə bir həyəcan və narahatlıq hiss etməyə başladı. 34 Onlara
belə dedi: «Ürəyimi elə dərin kədər bürüyüb, az qalır ki, ölüm. Burada qalın
və oyaq olun».

35 İsa bir qədər irəli getdi və üzüstə yerə qapanıb dua etdi ki, mümkündürsə,
bu an Ondan yan keçsin. 36 O belə dedi: «Abba – Ata, Sənin üçün hər şey
mümkündür. Bu kasanı‡ Məndən uzaqlaşdır. Amma Mənim yox, Sənin iradən

---

* **14:18** Zəb. 41:9 * **14:24** Çıx. 24:8; Yer. 31:31-34 * **14:24** Əhdin – bəzi əlyazmalarda Yeni Əhdin (Luka 22:20). * **14:27** Zək. 13:7 † **14:27** Məni atıb gedəcəksiniz – hərfi tərcümədə Məndə büdrəyəcəksiniz. * **14:28** Mat. 28:16 ‡ **14:36** Kasa – İsanın çarmıxdakı ölümünün rəmzi.

olsun». 37 İsa şagirdlərin yanına qayıdıb gördü ki, onlar yatıb. O, Peteri səslədi:
«Şimon, yatmısan? Məgər bir saat oyaq qala bilməzdin? 38 Oyaq qalıb dua edin
ki, sınağa düşməyəsiniz. Ruh həvəsli, cisimsə gücsüzdür». 39 İsa yenə oradan
uzaqlaşdı və eyni sözləri təkrar edərək dua etdi.
40 Qayıdanda gördü ki, onlar yenə yatıb. Çünki onların gözləri yumulurdu.
Bilmədilər ki, İsaya nə desinlər. 41 İsa üçüncü dəfə onların yanına qayıdıb
dedi: «Hələ də yatıb dincəlirsiniz? Bəsdir! Vaxt yetişdi! Budur, Bəşər Oğlu
günahkarların əlinə təslim olunur. 42 Qalxın gedək. Budur, Mənə xəyanət edən
gəlir!»

İsa həbs olunur
(Mat. 26:47-56; Luka 22:47-53; Yəh. 18:3-12)

43 İsa hələ danışarkən On İki şagirddən biri olan Yəhuda gəlib çıxdı. Onun
yanında başçı kahinlərin, ilahiyyatçıların və ağsaqqalların göndərdiyi əli qılınclı
və dəyənəkli bir dəstə adam var idi. 44 İsaya xəyanət edən Yəhuda onlara işarə
ilə bildirib demişdi: «Kimi öpsəm, İsa Odur. Onu tutub möhkəm nəzarət altında
aparın». 45 O anda İsaya yaxınlaşıb «Rabbi!» deyərək Onu öpdü. 46 Yanındakı
adamlar əl atıb İsanı tutdular. 47 İsanın yanındakılardan biri qılınc çəkdi və baş
kahinin qulunu vurub qulağını qopartdı.
48 İsa onlara dedi: «Nə üçün quldur üstünə gələn kimi qılınc və dəyənəklərlə
Məni tutmağa gəlmisiniz? 49 *Hər gün məbəddə sizin yan-yörənizdə təlim
öyrədirdim, heç Məni tutmadınız. Amma qoy Müqəddəs Yazılar yerinə
yetsin». 50 Onda hamı İsanı atıb qaçdı.
51 Çılpaq bədənini kətan örtüklə bürüyən bir gənc İsanın ardınca gedirdi.
Əsgərlər onu yaxaladılar. 52 Amma o, kətan örtükdən sıyrılıb çılpaq qaçdı.

İsa Ali Şuranın önündə
(Mat. 26:57-68; Luka 22:54-55,63-71; Yəh. 18:13-24)

53 İsanı baş kahinin yanına gətirdilər. Başçı kahinlərin hamısı, ağsaqqallar və
ilahiyyatçılar da oraya toplaşdı. 54 Peter uzaqdan baş kahinin həyətinə qədər
İsanın ardınca gedirdi. O, mühafizəçilərlə birgə həyətdə, tonqalın ətrafında
oturub qızınırdı.
55 Başçı kahinlər və Ali Şuranın hamısı İsanı edam etmək üçün Onun əleyhinə
şahidlik ifadəsi axtarırdılar, amma tapa bilmirdilər. 56 Çoxları Onun əleyhinə
yalançı şahidlik etdi, lakin ifadələri bir-birinə uyğun gəlmirdi. 57 *Bəziləri
qalxıb Onun əleyhinə yalançı şahidlik edərək dedilər: 58 «Biz Onun belə
dediyini eşitdik: "Mən əllə qurulan bu məbədi dağıdıb üç gün ərzində əllə
qurulmayan başqa bir məbəd tikəcəyəm"». 59 Amma onların da ifadələri bir-
birinə uyğun gəlmirdi.
60 Baş kahin toplantı arasından ayağa qalxıb İsadan soruşdu: «Sənin heç
cavabın yoxdur? Onlar Sənin əleyhinə bu nə ifadədir verirlər?» 61 Amma İsa
susmaqda davam etdi, heç cavab vermədi. Baş kahin yenə Ondan soruşdu:
«Xeyir-dua Sahibi Olanın Oğlu Məsih Sənsənmi?» 62 *İsa ona dedi: «Mənəm!
Siz Bəşər Oğlunun Qüdrətli Olanın§ sağında oturduğunu və göyün buludları ilə
gəldiyini görəcəksiniz». 63 *Onda baş kahin əynindəki paltarını cırıb dedi:
«Artıq şahidlərə nə ehtiyacımız var? 64 Siz Onun küfr söylədiyini eşitdiniz! Bəs

---

* **14:49** Luka 19:47-48; 21:37 * **14:57** Yəh. 2:19 * **14:62** Dan. 7:13 § **14:62** Qüdrətli Olan – yəni Allah. * **14:63** Lev. 24:16

buna nə deyirsiniz?» Onların hamısı İsa üçün hökm verdi ki, O, ölüm cəzasına layiqdir.
65 Bəziləri Onun üstünə tüpürməyə, Onun gözlərini bağlayaraq yumruq vurmağa başladılar və dedilər: «Peyğəmbərlik elə görək!» Mühafizəçilər də tutub Ona şillə vurdular.

Peter İsanı inkar edir
(Mat. 26:69-75; Luka 22:56-62; Yəh. 18:15-18,25-27)
66 Peter aşağıda, həyətdə ikən baş kahinin qarabaşlarından biri gəldi. 67 Qızınmaqda olan Peteri görən kimi onu diqqətlə süzüb dedi: «Sən də Nazaretli İsa ilə birlikdə idin». 68 Amma Peter bunu inkar edərək dedi: «Bilmirəm və başa düşmürəm, sən nə danışırsan». O, bayır qapının önünə çıxdı və bu anda xoruz banladı. 69 Qarabaş Peteri görəndə yenə yanındakılara deməyə başladı: «Bu da onlardandır». 70 Peter yenə inkar etdi. Bir az sonra orada duranlar yenə ona dedilər: «Doğrudan da, sən onlardansan, çünki Qalileyalısan».** 71 Peter isə özünü qarğıyıb and içərək dedi: «Dediyiniz o Adamı tanımıram».
72 Həmin anda xoruz ikinci dəfə banladı. Peter İsanın «xoruz iki dəfə banlamazdan əvvəl sən Məni üç dəfə inkar edəcəksən» dediyi sözü yadına saldı. Ona görə ağlamağa başladı.

15

İsa Romalı vali Pilatın önündə
(Mat. 27:1-2,11-26; Luka 23:1-25; Yəh. 18:28-19:16)
1 Səhər erkən başçı kahinlər, ağsaqqallar, ilahiyyatçılar və Ali Şuranın hamısı dərhal məşvərət edəndən sonra İsanın əl-qolunu bağlayaraq Pilatın yanına aparıb ona təslim etdilər. 2 Pilat Ondan «Yəhudilərin Padşahı Sənsənmi?» deyə soruşdu. İsa cavabında ona dedi: «Sənin dediyin kimidir». 3 Başçı kahinlər Onu çox şeydə ittiham edirdilər. 4 Pilat Ondan yenə soruşdu: «Heç cavab verməyəcəksənmi? Gör Səni nə qədər ittiham edirlər!» 5 Amma İsa yenə də ona cavab vermədi. Pilat buna heyrətləndi.
6 Hər Pasxa bayramında Pilat xalqın xahişi ilə bir məhbusu azad edərdi. 7 Üsyan zamanı adam öldürən üsyançılarla birlikdə Barabba adlı bir nəfər də həbs olunmuşdu. 8 Xalq Pilatın yanına çıxıb ondan* xahiş etməyə başladı ki, həmişəki kimi onların istəyini yerinə yetirsin. 9 Pilat onlara cavab verərək dedi: «İstəyirsiniz, sizin üçün Yəhudilərin Padşahını azad edim?» 10 Çünki başçı kahinlərin İsanı paxıllıqdan təslim etdiyini bilirdi. 11 Ancaq başçı kahinlər xalqı qızışdırdılar ki, İsanın yox, Barabbanın azad olmasını xahiş etsinlər.
12 Pilat yenə onlardan soruşaraq dedi: «Bəs nə istəyirsiniz? Yəhudilərin Padşahı dediyiniz bu Adama nə edim?» 13 «Onu çarmıxa çək!» deyə yenə bağırdılar. 14 Pilat «Axı O nə pislik edib?» deyə soruşdu. Onlarsa «Onu çarmıxa çək!» deyə daha ucadan bağırdılar. 15 Xalqı razı salmaq istəyən Pilat onlar üçün Barabbanı azad etdi. İsanı isə qamçılatdıqdan sonra çarmıxa çəkilməyə təslim etdi.

** **14:70** Qalileyalısan – bəzi əlyazmalarda Qalileyalısan, nitqin də eynidir.
* **15:8** Pilatın yanına çıxıb ondan – bəzi əlyazmalarda bağırıb Pilatdan.

Əsgərlər İsanı təhqir edir
(Mat. 27:27-31; Yəh. 19:2-3)

16 Əsgərlər İsanı həyətdən içəriyə, yəni vali sarayına apardılar. Bütün alayı
topladılar. 17 Ona tünd qırmızı bir xalat geyindirdilər və tikanlardan bir tac
hörüb başına qoydular. 18 «Yəhudilərin Padşahı sağ olsun!» deyərək İsanı
salamlamağa başladılar. 19 Sonra qamışla Onun başına vurub Ona tüpürdülər
və önündə diz çökərək səcdə qıldılar. 20 Onu ələ salandan sonra tünd qırmızı
xalatı əynindən çıxarıb Öz paltarlarını geyindirdilər. Sonra Onu çarmıxa
çəkmək üçün bayıra apardılar.

İsa çarmıxa çəkilir
(Mat. 27:32-44; Luka 23:26-43; Yəh. 19:17-25)

21 *O vaxt Şimon adlı Kirenalı bir nəfər kənd yerindən gəlib oradan keçirdi.
O, İsgəndər və Rufusun atasıdır. Onu İsanın çarmıxını daşımağa məcbur etdilər.
22 İsanı Qolqota adlanan yerə gətirdilər. «Qolqota» «Kəllə yeri» deməkdir.
23 Ona mirra† ilə qarışıq şərab vermək istədilər, amma O imtina etdi. 24 *İsanı
çarmıxa çəkdilər. Paltarlarını isə «kimə nə düşdü-düşdü» deyə püşk ataraq
aralarında bölüşdürdülər. 25 Üçüncü saat‡ idi ki, İsanı çarmıxa çəkdilər.
26 Onun üzərində ittihamını göstərən belə yazı var idi: «Yəhudilərin Padşahı».
27 Onunla birlikdə biri sağında, biri də solunda iki qulduru da çarmıxa çəkdilər.
28 §
29 *Gəlib-keçənlər başlarını yırğalayıb Ona böhtan ataraq «Nə oldu, ey məbədi
dağıdıb üç gündə tikən! 30 İndi Özünü xilas et və çarmıxdan düş!» deyirdilər.
31 Başçı kahinlər də ilahiyyatçılarla birgə eyni şəkildə İsanı ələ salaraq bir-
birlərinə deyirdilər: «Başqalarını xilas edirdi, amma Özünü xilas edə bilmir!
32 İsrailin Padşahı Məsih qoy indi çarmıxdan düşsün ki, biz də görüb iman edək».
İsa ilə birlikdə çarmıxa çəkilənlər də Onu təhqir edirdilər.

İsanın ölümü
(Mat. 27:45-56; Luka 23:44-49; Yəh. 19:25-30)

33 Altıncı saatdan** doqquzuncu saata qədər†† bütün yer üzünə qaranlıq
çökdü. 34 *Doqquzuncu saatda İsa uca səslə nida edərək dedi:
«Elohi, Elohi, lema şabaqtani?»
Bu «Ey Allahım, Allahım, niyə Məni tərk etdin?» deməkdir. 35 Orada dayanan-
ların bəzisi bunu eşidərkən dedi: «Baxın, İlyası çağırır». 36 *Bir nəfər qaçıb
bir süngəri şərab sirkəsi ilə doldurdu və bir qamışın ucuna keçirərək İsaya
verdi ki, içsin və dedi: «Onu rahat buraxın, görək İlyas gəlib Onu çarmıxdan
düşürəcəkmi?» 37 İsa uca səslə qışqırıb son nəfəsini verdi.
38 *O anda məbədin pərdəsi yuxarıdan aşağıya qədər iki yerə parçalandı.
39 İsanın qarşısında duran yüzbaşı Onun son nəfəsini‡‡ belə verdiyini gördükdə
«doğrudan da, bu Adam Allahın Oğlu idi» dedi.

---

* **15:21** Rom. 16:13 † **15:23** Mirra – yəni ağrı kəsən dərman. * **15:24** Zəb. 22:18 ‡ **15:25** Üçüncü saat – hazırkı vaxtla səhər saat doqquz. § **15:28** Çarmıxa çəkdilər – bəzi əlyazmalarda çarmıxa çəkdilər. 28 Müqəddəs Yazılarda yazılan yerinə yetdi: «Üsyankarlara tay tutuldu» (Luka 22:37). * **15:29** Zəb. 22:7; 109:25; Mark 14:57-58; Yəh. 2:19 ** **15:33** Altıncı saat – hazırkı vaxtla günorta saat on iki. †† **15:33** Doqquzuncu saat – hazırkı vaxtla günortadan sonra saat üç. * **15:34** Zəb. 22:1 * **15:36** Zəb. 69:21 * **15:38** Çıx. 26:31-33 ‡‡ **15:39** Son nəfəsini – bəzi əlyazmalarda nida edib son nəfəsini.

40 *Olub-keçənlərə uzaqdan baxan qadınlar da var idi. Məcdəlli Məryəm, kiçik Yaqubun və Yusifin anası Məryəmlə Şalomit də onların arasında idi. 41 İsa hələ Qalileyada olanda bu qadınlar Onun ardınca getmiş və Ona xidmət etmişdilər. Onunla birgə Yerusəlimə gələn xeyli qadın da orada idi.

İsanın dəfni
(Mat. 27:57-61; Luka 23:50-56; Yəh. 19:38-42)

42 O gün Hazırlıq günü, yəni Şənbədən əvvəlki gün idi. Artıq axşam düşəndə 43 Ali Şuranın hörmətli üzvlərindən biri olan, Allahın Padşahlığını gözləyən Arimateyalı Yusif gəldi. O cəsarət edib Pilatın yanına getdi və İsanın cəsədini istədi. 44 Pilat İsanın belə tez ölməsinə heyrət etdi və yüzbaşını yanına çağırıb soruşdu: «O çoxdanmı ölüb?» 45 Yüzbaşıdan vəziyyəti öyrənəndən sonra cəsədi Yusifə verdi. 46 Yusif kəfən aldı, cəsədi çarmıxdan endirib kəfənə bükdü və qayada qazılmış qəbirə qoydu. O, qəbirin ağzına bir daş yuvarladı. 47 Məcdəlli Məryəm və Yusifin anası Məryəm baxıb cəsədin hara qoyulduğunu gördülər.

16

İsanın dirilməsi
(Mat. 28:1-8; Luka 24:1-9; Yəh. 20:1-10)

1 Şənbə günü keçəndən sonra Məcdəlli Məryəm, Yaqubun anası Məryəm və Şalomit ətirlər aldılar ki, gedib İsanın cəsədinə çəksinlər. 2 Həftənin ilk günü* səhər tezdən, günəş doğanda onlar qəbirin yanına gəldilər. 3 Onlar bir-birlərinə deyirdilər: «Görəsən qəbirin ağzındakı daşı bizim üçün kim kənara yuvarlayacaq?» 4 Başlarını qaldırıb baxanda gördülər ki, daş kənara yuvarlanıb. Bu daş nəhəng idi. 5 Qəbirə girib sağ tərəfdə ağ xalat geyinmiş bir gəncin oturduğunu gördülər və heyrətə gəldilər. 6 Bu şəxs onlara dedi: «Siz heyrətlənməyin! Çarmıxa çəkilmiş Nazaretli İsanı axtarırsınız. O dirilmişdir! Burada yoxdur. Bax bu Onu qoyduqları yerdir. 7 *İndi isə gedin, Onun şagirdlərinə və Peterə belə söyləyin: "İsa Qalileyaya sizdən qabaq gedir. Sizə dediyi kimi Onu orada görəcəksiniz"». 8 Qadınlar qəbirdən çıxıb qaçdılar. Onları bir lərzə bürümüşdü, mat qalmışdılar. Qorxularından heç kimə bir söz demirdilər.

İsa şagirdlərə görünür
(Mat. 28:9-10; Luka 24:13-35; Yəh. 20:11-18)

9 İsa həftənin birinci günü səhər tezdən, diriləndən sonra əvvəlcə yeddi cin qovduğu Məcdəlli Məryəmə göründü. 10 Məryəm gedib İsanın yanında olub, indi isə yas tutaraq ağlayanlara xəbər verdi. 11 Amma onlar İsanın diri olduğunu və Məryəmə göründüyünü eşidərkən inanmadılar.

12 Bundan sonra İsa kənd yerinə gedən yoldan keçən onlardan ikisinə başqa surətdə göründü. 13 Onlar geri qayıdıb o birilərinə xəbər verdilər, amma o biriləri də bunlara inanmadılar.

İsa şagirdlərinə tapşırıq verir
(Mat. 28:16-20; Luka 24:36-49; Yəh. 20:19-23; Həv. 1:6-8)

14 Nəhayət, İsa süfrəyə oturan On Bir şagirdə göründü; onları imansızlıqlarına və ürəklərinin inadkar olduğuna görə məzəmmət etdi, çünki Onun diri olduğunu görənlərə inanmamışdılar. 15 İsa şagirdlərinə dedi: «Dünyanın hər

* **15:40** Luka 8:2-3 * **16:2** Həftənin ilk günü – yəni bazar günü. * **16:7** Mat. 26:32; Mark 14:28

tərəfinə gedin, bütün yaradılışa Müjdəni vəz edin. 16 İman edib vəftiz olan
kəs xilas olacaq, iman etməyənsə məhkum olacaq. 17 İman edənləri isə bu
əlamətlər müşayiət edəcək: Mənim adımla cinləri qovacaqlar, yeni dillərdə
danışacaqlar, 18 ilanları əlləri ilə götürəcəklər, öldürücü zəhər içsələr belə,
onlara təsir etməyəcək, əllərini xəstələrin üzərinə qoyacaq və onlar şəfa
tapacaq».

İsanın göyə qaldırılması
(Luka 24:50-53; Həv. 1:9-11)

19 Beləcə Rəbb İsa onlarla danışandan sonra göyə qaldırıldı və Allahın sağında
oturdu. 20 Şagirdlərsə gedib hər yerdə Müjdəni vəz etdilər. Rəbb onlarla birgə
işləyirdi, onları müşayiət edən əlamətlərlə kəlamı təsdiqləyirdi.†

† **16:20** Ən qədim yunan əlyazmalarında bu ayələr yoxdur.

LUKANIN
NƏQL ETDİYİ MÜJDƏ
GİRİŞ

«Lukanın nəql etdiyi Müjdə» İsa Məsihi həm İsrailin, həm də bütün bəşəriyyətin vəd olunmuş Xilaskarı olaraq təqdim edir. Luka yazır ki, İsa «fəqirlərə müjdəni bildirmək üçün» göndərilmişdi. Bu Müjdə insan ehtiyaclarını aradan qaldırma yollarını göstərən və insanların qayğısına qalan fikirlərlə doludur. Lukanın nəql etdiyi Müjdənin xüsusi keyfiyyətlərindən biri də burada olan sevinc əhval-ruhiyyəsidir. Bu, xüsusilə, Müjdənin başlanğıcında İsanın gəlişini və sonda İsanın göyə qaldırılmasını bəyan edən fəsillərdə təsvir olunur. İsanın göyə qaldırılmasından sonra məsihçi imanının artıb-yayılması həmin müəllif tərəfindən *«Həvarilərin İşləri»* kitabında yazılmışdır.

Buraya daxil olan iki hissə (1-2 və 9-19-cu fəsillər) yalnız bu kitabda təsvir olunur. Onlardan biri mələklərin nəğməsi və İsa anadan olanda çobanların Onun yanına gəlməsidir. Bu hissələrə həmçinin yeniyetmə İsanın məbəddə olması, xeyirxah Samariyalı və itmiş oğul məsəlləri də daxildir.

Bu Müjdədə dua, Müqəddəs Ruhun fəaliyyəti, İsanın xidmətində qadınların rolu və Allahın günahları bağışlaması xüsusilə vurğulanır.

Kitabın məzmunu:

1:1-4 Kitabın Teofilə həsr olunması
1:5–2:52 Vəftizçi Yəhyanın və İsa Məsihin doğulması
3:1-20 Vəftizçi Yəhyanın xidməti
3:21–4:13 İsanın vəftizi və sınağa çəkilməsi
4:14–9:50 İsanın Qalileyada ictimai xidməti
9:51–19:27 Qalileyadan Yerusəlimə
19:28–23:56 Yerusəlimdəki son günlər
24:1-53 Rəbbin dirilməsi, görünməsi və göyə qaldırılması

Kitabın Teofilə həsr olunması

1 Hörmətli Teofil, çoxları aramızda baş vermiş hadisələrin tarixçəsini yazmağa cəhd göstərib. 2 Əvvəldən bəri Kəlamı öz gözləri ilə görənlər və Ona xidmət edənlər bu hadisələri bizə nəql etdiyi kimi 3 mən də əvvəlcədən hər şeyi diqqətlə araşdırıb bunları sənə ardıcıllıqla yazmağı münasib bildim. 4 Belə ki sən öyrəndiyin şeylərin doğru olduğunu biləsən.

Vəftizçi Yəhyanın doğulması əvvəlcədən bildirilir

5 Yəhudeya padşahı Hirodun dövründə Aviya bölüyündən* olan Zəkəriyyə adlı bir kahin var idi. Arvadı da Harun nəslindən idi, adı Elizavet idi. 6 Onların hər ikisi Allahın gözündə saleh idi və Rəbbin qoyduğu əmr və qaydaların hamısına nöqsansız əməl edirdilər. 7 Amma Elizavet sonsuz olduğuna görə onların övladı yox idi. Hər ikisinin yaşı çox idi.

8 Bir gün Zəkəriyyə öz bölüyünün növbəsində Allahın önündə kahinlik xidmətini icra edirdi. 9 Rəbbin məbədinə daxil olub buxur yandırmaq üçün kahinlik adətinə görə atılan püşk ona düşdü. 10 Buxur yandırma zamanı bütün

* **1:5** Aviya bölüyü – məbəd ibadətində xidmət edən kahinlərin 24 bölüyündən biri idi. Bax: 1Saln. 24:10.

camaat məbəddən kənarda dua edirdi. 11 Bu vaxt Rəbbin bir mələyi buxur
qurbangahının sağında durub Zəkəriyyəyə göründü. 12 Zəkəriyyə bunu görüb
təlaşa düşdü və çox qorxdu. 13 Mələk isə ona dedi: «Qorxma, Zəkəriyyə! Sənin
duan eşidildi. Arvadın Elizavet sənə bir oğul doğacaq. Sən də onun adını
Yəhya† qoy. 14 Sən sevinib şadlanacaqsan. Çox adam onun dünyaya gəlməsinə
görə sevinəcək. 15 *Çünki o, Rəbbin gözündə böyük olacaq. O, şərab və
başqa kefləndirici içki içməyəcək; hələ ana bətnində olarkən Müqəddəs Ruhla
dolu olacaq. 16 O, İsrail övladlarının çoxunu Allahı Rəbb tərəfə döndərəcək.
17 *Ataların ürəklərini övladlarına, itaətsiz adamları salehlərin düşüncə tərzinə
yönəltmək və Rəbbə hazırlanmış xalqı yetişdirmək üçün İlyasın ruhu və qüdrəti
ilə Rəbbin önündə gedəcək». 18 Zəkəriyyə mələyə dedi: «Mən bunu necə
bilərəm? Axı mən çox yaşlıyam, elə arvadımın da yaşı ötüb». 19 *Mələk ona
cavab verdi: «Mən Allahın önündə dayanan Cəbrayılam və səninlə danışıb
bu müjdəni sənə çatdırmaq üçün göndərilmişəm. 20 Budur, vaxtında həyata
keçəcək sözlərimə inanmadığına görə bu yerinə yetən günədək sən lal olub
danışa bilməyəcəksən».
21 Bu vaxt camaat Zəkəriyyəni gözləyirdi və onun məbəddə ləngiməsinə
heyrət edirdi. 22 O isə məbəddən çıxıb xalqla danışa bilmədi. Onlar da
Zəkəriyyənin məbəddə göründü gördüyünü başa düşdülər. Zəkəriyyə xalqa
işarə edirdi və lal olaraq qaldı.
23 Zəkəriyyə xidmət vaxtı qurtaranda evinə qayıtdı. 24 Bu vaxtdan sonra
arvadı Elizavet uşağa qaldı və beş ay evindən çıxmadı. 25 O deyirdi: «Bunu
mənim üçün Rəbb etdi. Bu vaxt O mənə nəzər salıb məni el arasında xəcalətdən
qurtardı».

İsanın doğulması əvvəlcədən bildirilir

26 *Elizavetin hamiləliyinin altıncı ayında mələk Cəbrayıl Allah tərəfindən
Qalileyadakı Nazaret adlanan şəhərə, 27 Davudun nəslindən olan Yusif adlı
bir kişiyə nişanlanan bakirə qızın yanına göndərildi. Həmin qızın adı Məryəm
idi. 28 Mələk onun yanına gəlib dedi: «Salam, ey lütfə nail olmuş qız! Rəbb
səninlədir».‡ 29 Məryəm bu sözlərdən tam lərzəyə gəldi və ürəyində bu salamın
nə demək olduğu barədə düşünməyə başladı. 30 Mələk ona dedi: «Qorxma,
Məryəm, çünki sən Allahın lütfünə nail oldun. 31 *Sən hamilə olub bir Oğul
doğacaqsan. Onun adını İsa qoy. 32 *O, böyük olacaq və Haqq-Taalanın Oğlu
adlanacaq. Rəbb Allah Ona atası Davudun taxtını verəcək. 33 O, Yaqub
nəslinin üzərində əbədi olaraq Padşah olacaq və Onun Padşahlığının sonu
olmayacaq». 34 Məryəm mələyə dedi: «Bu necə olacaq? Mən heç kişi üzü
görməmişəm». 35 Mələk cavabında ona dedi: «Müqəddəs Ruh sənin üzərinə
enəcək, Haqq-Taalanın qüdrəti üstünə kölgə salacaq. Buna görə də doğulacaq
müqəddəs Övlad Allahın Oğlu adlanacaq. 36 Bax qohumun Elizavetin də yaşlı
vaxtında bətninə oğlan uşağı düşüb. Onu sonsuz adlandırırdılar, amma o artıq
altı aydır ki, hamilədir. 37 *Çünki Allah üçün mümkün olmayan şey yoxdur».
38 Onda Məryəm dedi: «Mən Rəbbin quluyam, qoy mənə sənin dediyin kimi
olsun». Mələk onu tərk edib getdi.

---

† **1:13** Yəhya – ibrani dilində Rəbb lütf edir. * **1:15** Say. 6:3 * **1:17** Mal. 4:5-6 * **1:19** Dan. 8:16; 9:21 * **1:26** Mat. 1:18 ‡ **1:28** Rəbb səninlədir – bəzi əlyazmalarda Rəbb səninlədir. Sən qadınlar arasında xeyir-dualısan (Luka 1:42). * **1:31** Mat. 1:21 * **1:32** 2Şam. 7:12-16; Yeş. 9:7 * **1:37** Yar. 18:14

Məryəmlə Elizavetin görüşü

39 O vaxt Məryəm tələsik qalxıb Yəhudanın dağlıq bölgəsindəki bir şəhərə
yollandı. 40 O, Zəkəriyyənin evinə girib Elizaveti salamladı. 41 Elizavet
Məryəmin salamını eşidəndə bətnindəki körpə tərpəndi. Elizavet də Müqəddəs
Ruhla dolub 42 uca səslə çığırdı: «Sən qadınlar arasında xeyir-dualısan, sənin
bətninin bəhrəsi də xeyir-dualıdır! 43 Bu necə oldu ki, Rəbbimin anası yanıma
gəlib? 44 Bax sənin salamının səsi qulağıma çatanda bətnimdəki körpə sevinclə
tərpəndi. 45 Rəbbin ona dediyi sözlərin yerinə yetəcəyinə inanan qadın nə
bəxtiyardır!»

Məryəmin həmd ilahisi

46 *Məryəm isə dedi:
47 «Qəlbim Rəbbi ucaldır,
Ruhum Xilaskarım Allaha görə şadlanır,
48 Çünki O Öz qulunun yazıq halını gördü.
Bundan sonra bütün nəsillər məni bəxtiyar sayacaq,
49 Çünki Qadir Olan mənim üçün böyük işlər etdi,
Onun adı müqəddəsdir!
50 Onun mərhəməti də nəsildən-nəslə
Ondan qorxanlara göstərilər.
51 O, qolu ilə qüdrətli işlər gördü,
Ürəklərində qürurla düşünənləri pərən-pərən saldı.
52 Hökmdarları taxtlarından endirdi,
Məzlumları yüksəltdi.
53 Acları nemətlərlə doydurdu,
Varlıları isə əliboş yola saldı.
54-55 *Rəbb qulu İsrailin imdadına çatdı,
Ata-babalarımıza vəd etdiyi kimi
İbrahimə və onun nəslinə əbədilik
Mərhəmət göstərməyi yada saldı».
56 Məryəm Elizavetin yanında üç aya yaxın qalıb evinə qayıtdı.

Vəftizçi Yəhyanın doğulması

57 Elizavetin doğmaq vaxtı çatdı. O, bir oğlan doğdu. 58 Onun qohum-
qonşuları Rəbbin ona böyük mərhəmət göstərdiyini eşidəndə onunla birgə
sevindilər. 59 *Səkkizinci gün körpəni sünnət etməyə gəldilər. Ona atası
Zəkəriyyənin adını qoymaq istədilər. 60 Körpənin anası isə dedi: «Yox, onun
adı Yəhya olacaq». 61 Ona dedilər: «Axı qohumların arasında belə adı olan
bir kəs yoxdur». 62 Körpənin atasından körpəyə nə ad qoyulmasını işarə ilə
soruşdular. 63 O, bir yazı lövhəciyi istəyib yazdı: «Onun adı Yəhyadır». Hamı
heyrətə gəldi. 64 Həmin o anda Zəkəriyyənin dili açıldı. O, Allaha alqış etməyə
başladı. 65 Qonşuların hamısı qorxuya düşdü. Bütün bu hadisələr haqqında
Yəhudeyanın dağlıq bölgəsinin hər yerində danışırdılar. 66 Bu barədə eşidən
hər bir kəs fikrə gedib deyərdi: «Bu körpə böyüyüb nə olacaq?» Çünki Rəbbin
əli onun üzərində idi.

Zəkəriyyənin peyğəmbərliyi

67 Körpənin atası Zəkəriyyə Müqəddəs Ruhla dolub belə peyğəmbərlik etdi:
68 «Alqış olsun İsrailin Allahı Rəbbə!

---

* **1:46** 1Şam. 2:1-10 * **1:54-55** Yar. 17:7 * **1:59** Lev. 12:3

Çünki Öz xalqına nəzər salıb onları satın aldı.
69 O, qulu Davudun nəslindən
Bizə qüdrətli Xilaskar yetirdi.§
70 Qədimdən bəri Öz müqəddəs peyğəmbərlərinin vasitəsilə bildirdiyi kimi
71 Düşmənlərimizdən və bizə nifrət edənlərin əlindən bizi xilas etdi.
72 Beləcə ata-babalarımıza mərhəmət göstərib
Öz müqəddəs Əhdini xatırladı.
73 Atamız İbrahimə and içdiyi kimi
Bizə elə güc verdi ki,
74-75 Düşmənlərimizin əlindən qurtulub
Həyatımız boyu qorxmadan Rəbbin önündə
Müqəddəslik və salehliklə Ona ibadət edək.
76 *Ey körpə, sən Haqq-Taalanın peyğəmbəri adlanacaqsan,
Çünki Rəbbin önündə gedəcəksən,
Onun yolunu hazırlayacaqsan.
77 Onun xalqına günahlarının bağışlanması ilə
Xilas olunmaları barədə bildirəcəksən.
78 *Axı Allahımızın ürəyi mərhəmətlidir,
Onun bu mərhəmətinə görə
Ucalarda bizim üçün Günəş** doğacaq ki,
79 Zülmətdə və ölüm kölgəsində oturanların üzərinə nur saçsın,
Ayaqlarımızı sülh yoluna yönəltsin».

80 Körpə isə böyüyüb ruhən qüvvətlənirdi və İsrail xalqına görünən günədək çöldə qaldı.

2

İsanın doğulması
(Mat. 1:18-25)

1 O günlərdə qeysər Avqust bütün Roma ölkəsi üçün siyahıyaalma keçirmək barəsində fərman verdi. 2 Bu ilk siyahıyaalma Kirini Suriyanın valisi olanda keçirilmişdi. 3 Hamı siyahıya alınmaq üçün öz şəhərinə yollandı.

4 Yusif də Davudun əsil-nəslindən olduğuna görə Qalileyanın Nazaret şəhərindən çıxıb Yəhudeyaya, Davudun şəhəri olan Bet-Lexemə yollandı. 5 O oraya hamilə olan nişanlısı Məryəmlə birlikdə siyahıya alınmaq üçün getdi. 6 Onlar orada olarkən Məryəmin doğuş vaxtı çatdı. 7 O, ilk Oğlunu doğdu. Körpəni bələyib axura qoydu, çünki qonaq evində onlara yer tapılmadı.

Mələklər çobanlara xoş xəbər verir

8 O ərazidə sürülərinin yanında gecə növbəsini çəkən çobanlar var idi. Onlar çöldə gecələyirdi. 9 Birdən Rəbbin bir mələyi onların qarşısında zühur etdi və Rəbbin ehtişamı onların üzərinə nur saçdı. Çobanları böyük qorxu bürüdü. 10 Mələk onlara dedi: «Qorxmayın! Mən sizə bütün xalqı çox sevindirəcək bir Müjdə gətirmişəm. 11 Bu gün Davudun şəhərində sizin üçün Xilaskar doğuldu. Bu, Rəbb Məsihdir. 12 Sizə əlamət bu olacaq: axurda yatan bələnmiş Körpə tapacaqsınız». 13 Qəflətən mələyin yanında Allaha həmd edən çoxsaylı səmavi ordu göründü. Onlar belə deyirdi:
14 «Ən ucalarda Allaha izzət,

§ **1:69** Bizə qüdrətli Xilaskar yetirdi – hərfi tərcümədə Bizə xilas buynuzunu qaldırdı. * **1:76** Mal. 3:1 * **1:78** Yeş. 9:2 ** **1:78** Günəş – yəni Məsih.

Yer üzündə Onun razı olduğu insanlara sülh olsun!»
15 Mələklər çobanları tərk edib göyə qalxandan sonra onlar bir-birinə dedi:
«Gəlin Bet-Lexemə gedək və Rəbbin bizə bildirdiyi bu baş vermiş hadisəni
görək». 16 Onlar tələsik getdilər. Məryəmi, Yusifi və axurda yatan Körpəni
tapdılar. 17 Çobanlar Körpəni görəndə Onun haqqında onlara nəql edilənləri
bildirdilər. 18 Bunu eşidənlərin hamısı çobanların sözlərindən heyrətə gəldi.
19 Məryəm isə bütün bu şeyləri dərin düşünərək öz ürəyində saxlayırdı.
20 Çobanlar bütün gördükləri və eşitdiklərinə görə Allahı izzətləndirib həmd
edərək geri qayıtdılar. Çünki hər şey onlara söylənən kimi baş vermişdi.

İsanın sünnəti və Allaha həsr edilməsi

21 *Səkkizinci gün Körpənin sünnət olunması vaxtı gələndə Onun adını
İsa qoydular. Bu ad ona ana bətnində düşməzdən əvvəl mələk tərəfindən
verilmişdi.
22 *Musanın Qanununa görə paklanma dövrü tamamlanandan sonra
Yusiflə Məryəm Körpəni Rəbbə həsr etmək üçün Yerusəlimə gətirdilər, 23 *necə
ki Rəbbin Qanununda yazılıb: «Bətndən ilk doğulan bütün oğlanlar Rəbb üçün
müqəddəs sayılsın». 24 Həmçinin onlar qurban təqdim etdilər, necə ki Rəbbin
Qanununda əmr olunub: «İki qumru quşu yaxud iki göyərçin balası».

Şimeonun Allaha alqış duası

25 O vaxt Yerusəlimdə Şimeon adlı bir adam var idi. O, saleh və mömin
idi. İsrailə təsəlli veriləcəyini gözləyirdi və Müqəddəs Ruh onun üzərində idi.
26 Müqəddəs Ruh ona əvvəlcədən açıqlamışdı ki, o, Rəbbin Məsihini görməyincə
ölməyəcək. 27 Beləliklə, Şimeon Ruhdan ilham alıb məbədə gəldi. Körpənin ata-
anası Qanunda qoyulan adətə əməl etmək üçün Körpə İsanı məbədə gətirəndə
28 Şimeon Körpəni qucağına götürdü və Allaha alqış edərək belə dedi:
29 «Ey Pərvərdigar, indi Sənin sözünə görə
Mən – Sənin qulun arxayın ölə bilərəm.
30-32 *Çünki bütün xalqların gözləri önündə hazırladığın xilası,
Millətlərə aşkar edən nuru,
Xalqın İsrail üçün də izzəti
Öz gözlərimlə gördüm».
33 Körpənin ata-anası Onun barəsində deyilən sözlərə görə heyrətə gəldi.
34 Şimeon onlara xeyir-dua verib Körpənin anası Məryəmə belə dedi: «Bu
Körpə İsraildə bir çox adamın yıxılmasının ya ucalmasının səbəbkarı və insan-
ların rədd etdiyi bir əlamət olmaq üçün təyin olunub. 35 Sənin köksünə isə
sanki qılınc saplanacaq. Bütün bunlar bir çoxlarının qəlbindəki fikirlərin
aşkara çıxması üçün olacaq».

Xannanın peyğəmbərliyi

36 Orada Aşer qəbiləsindən olan Penuel qızı Xanna adlı qadın peyğəmbər
də var idi. O, çox yaşlı idi. Gənc yaşında ərə getmiş, əri ilə yeddi il yaşayıb
dul qalmışdı. 37 Bu, səksən dörd yaşında dul qadın idi. O, məbədi tərk etmirdi
və oruc tutub dua edərək gecə-gündüz Rəbbə ibadət edirdi. 38 Xanna da bu
zaman yaxınlaşdı və Allaha şükür edərək Yerusəlimin satın alınmasını gözləyən
bütün adamlara Körpə İsa barədə nəql etməyə başladı.

---

* **2:21** Lev. 12:3; Luka 1:31 * **2:22** Lev. 12:6-8 * **2:23** Çıx. 13:1-2,12 * **2:30-32** Yeş. 42:6-7; 49:6; 52:10

Nazaretə qayıtma

39 *Yusiflə Məryəm Rəbbin Qanununa əsasən hər şeyi icra edib qurtardıqdan
sonra Qalileyaya – öz şəhərləri olan Nazaretə qayıtdı. 40 Uşaq böyüyür,
qüvvətlənir və hikmətdə yetkinləşirdi. Allahın lütfü də Onun üzərində idi.

Yeniyetmə İsa məbəddə

41 *Hər il İsanın ata-anası Pasxa bayramında Yerusəlimə gedərdi. 42 İsanın
on iki yaşı tamam olanda onlar bayram adətinə görə yenə ora getdilər.
43 Bayram qurtarandan sonra onlar evə yollandılar. Amma yeniyetmə İsa
Yerusəlimdə qaldı, onun ata-anasının isə bundan xəbəri yox idi. 44 Onlar
İsanın səyyahlar dəstəsi içində getdiyini düşünürdülər. Amma bir günlük yolu
gedəndən sonra Onu dostların və qohumların arasında axtarmağa başladılar.
45 Onu tapmadılar və axtara-axtara Yerusəlimə qayıtdılar. 46 Üç gündən sonra
Onu məbəddə tapdılar. İsa müəllimlər arasında oturmuşdu və onlara qulaq
asır, suallar verirdi. 47 Onu dinləyən hər kəs Onun zəkasına və verdiyi
cavablara mat qalırdı. 48 Ata-anası Onu görüb təəccübləndi. İsanın anası
Ona dedi: «Oğlum, bu nədir başımıza gətirdin? Atanla mən nigaran qalıb
səni axtarırdıq». 49 İsa onlara cavab verdi: «Məni nə üçün axtarırdınız?
Məgər bilmirdiniz ki, Mən Atamın evində olmalıyam?» 50 Amma onlar Onun
nə demək istədiyini başa düşmədilər. 51 Sonra İsa ata-anası ilə Nazaretə
qayıtdı. O, ata-anasına itaətli idi. Onun anası isə bütün bu şeyləri öz ürəyində
saxlayırdı. 52 *İsa böyüyürdü və hikmətdə artırdı. O, Allahın və insanların
qarşısında lütf qazanırdı.

3

Vəftizçi Yəhyanın gəlişi
(Mat. 3:1-12; Mark 1:1-8; Yəh. 1:19-28)

1 Qeysər Tiberinin hakimiyyətinin on beşinci ili idi. O dövrdə Ponti Pilat
Yəhudeyanın valisi idi. Hirod* Qalileyada, qardaşı Filip İtureya və Traxonitis
bölgəsində, Lisaniya Abileniyada hökmranlıq edirdi. 2 Xananla Qayafa baş
kahin idi. O vaxt çöldə Zəkəriyyənin oğlu Yəhyaya Allahın kəlamı nazil
oldu. 3 O da İordan çayının ətrafındakı bütün bölgəni dolaşaraq insanların
öz günahlarının bağışlanması üçün tövbə edib vəftiz olunmasını vəz edirdi.
4 *Necə ki Yeşaya peyğəmbərin kitabında yazılıb:
«Səhrada nida edənin səsi gəlir:
“Rəbbin yolunu hazırlayın,
Onun keçəcəyi yerləri düz edin.
5 Hər dərə yüksəldiləcək,
Hər dağ və təpə aşağı endiriləcək,
Yoldakı əyriliklər düzələcək,
Kələ-kötür yerlər hamar ediləcək.
6 Bütün bəşər Allahın xilasını görəcək”».

7 *Yəhya vəftiz olunmaq üçün yanına gələn camaata deyirdi: «Ey gürzələr
nəsli! Üzərinizə gələcək qəzəbdən canınızı qurtarmağı sizin beyninizə kim
yeridib? 8 *İndi isə tövbəyə layiq bəhrələr verin. Ürəyinizdə “atamız

* **2:39** Mat. 2:23 * **2:41** Çıx. 12:1-27; Qanun. 16:1-8 * **2:52** 1Şam. 2:26; Sül. 3:4 * **3:1** Hirod – bu Hirod İsanın anadan olan vaxtında hökmranlıq edən padşah Hirodun oğludur. * **3:4** Yeş. 40:3-5 * **3:7** Mat. 12:34; 23:33 * **3:8** Yəh. 8:33

İbrahimdir" deməyə başlamayın. Mən sizə deyirəm ki, Allah bu daşlardan
İbrahimə övlad yaratmağa qadirdir. 9 *Artıq balta ağacların dibində yatır.
Beləliklə, yaxşı bəhrə verməyən hər ağac kəsilir və oda atılır».
10 Camaat ondan soruşurdu: «Bəs biz nə edək?» 11 Yəhya onlara belə cavab
verdi: «İki köynəyi olan birini köynəyi olmayana versin. Həmçinin yeməyi
olan adam da olmayanla bölüşsün». 12 *Vergiyığanlar da vəftiz olunmaq
üçün onun yanına gəlib soruşdular: «Müəllim, biz nə edək?» 13 Yəhya onlara
dedi: «Sizə tapşırılan məbləğdən artıq vergi yığmayın». 14 Bəzi əsgərlər də gəlib
ondan soruşdular: «Bəs biz nə etməliyik?» Yəhya da onlara cavab verdi:
«Heç kimdən zorla pul almayın, nahaq yerə ittiham etməyin, aldığınız maaşla
kifayətlənin».
15 Xalq ümidlə gözləyirdi və hamı ürəyində Yəhya haqqında öz-özündən
soruşurdu: «Görəsən bu, Məsihdirmi?» 16 Yəhya onların hamısına belə cavab
verdi: «Mən sizi su ilə vəftiz edirəm, amma məndən daha Qüdrətlisi gəlir. Mən
Onun çarıqlarının bağını açmağa belə, layiq deyiləm. O sizi Müqəddəs Ruhla və
odla vəftiz edəcək. 17 Öz xırmanını sovurmaq və taxılı anbarına toplamaq üçün
kürəyi əlində hazırdır. Küləşi isə sönməz odda yandıracaq».
18 Yəhya çoxlu başqa öyüd-nəsihət verərək xalqa Müjdəni vəz edirdi.
19 *Amma Yəhya hökmdar Hirodu qardaşı arvadı Hirodiyanı aldığına və etdiyi
hər cür pis işlərə görə məzəmmət etdikdə 20 Hirod etdiyi bütün pis işlərə bunu
da əlavə edərək Yəhyanı zindana saldırdı.

İsanın vəftiz olunması
(Mat. 3:13-17; Mark 1:9-11)

21 *Bütün xalq vəftiz olunanda İsa da vəftiz olundu. O dua edərkən
göy yarıldı, 22 Müqəddəs Ruh bədəncə göyərçin şəklində Onun üzərinə endi.
Göydən bir səda gəldi: «Sən Mənim sevimli Oğlumsan, Səndən razıyam».

İsanın nəsil şəcərəsi
(Mat. 1:1-17)

23 İsa Öz xidmətinə başlayanda təxminən otuz yaşında idi. İnsanların
zənnincə, O bu nəsildən idi: Yusif Oğlu Eli oğlu 24 Mattat oğlu Levi oğlu Melki
oğlu Yannay oğlu Yusif oğlu 25 Mattitya oğlu Amos oğlu Nahum oğlu Hasli
oğlu Naqqay oğlu 26 Mahat oğlu Mattitya oğlu Şimi oğlu Yoseh oğlu Yoda oğlu
27 Yoxanan oğlu Reşa oğlu Zerubbabil oğlu Şealtiel oğlu Neri oğlu 28 Melki oğlu
Addi oğlu Kosam oğlu Elmadam oğlu Er oğlu 29 Yeşua oğlu Eliezer oğlu Yorim
oğlu Mattat oğlu Levi oğlu 30 Şimeon oğlu Yəhuda oğlu Yusif oğlu Yonam oğlu
Elyaqim oğlu 31 Melea oğlu Menna oğlu Mattata oğlu Natan oğlu Davud oğlu
32 Yessey oğlu Oved oğlu Boaz oğlu Salmon oğlu Naxşon oğlu 33 Amminadav
oğlu Admin oğlu Arni oğlu† Xesron oğlu Peres oğlu Yəhuda oğlu 34 Yaqub oğlu
İshaq oğlu İbrahim oğlu Terah oğlu Naxor oğlu 35 Seruq oğlu Reu oğlu Peleq
oğlu Ever oğlu Şelah oğlu 36 Qenan oğlu Arpakşad oğlu Sam oğlu Nuh oğlu
Lemek oğlu 37 Metuşelah oğlu Xanok oğlu Yered oğlu Mahalalel oğlu Qenan
oğlu 38 Enoş oğlu Şet oğlu Adəm oğlu Allah oğlu.

---

* **3:9** Mat. 7:19 * **3:12** Luka 7:29 * **3:19** Mat. 14:3-4; Mark 6:17-18 * **3:21** Yar. 22:2; Zəb. 2:7; Yeş. 42:1; Mat. 3:17; Mark 1:11; Luka 9:35 † **3:33** Admin oğlu Arni oğlu – bəzi əlyazmalarda Ram oğlu.

4

İsanın sınağa çəkilməsi
(Mat. 4:1-11; Mark 1:12-13)

1 İsa Müqəddəs Ruhla dolaraq İordan çayından qayıtdı və Ruh tərəfindən
səhraya aparıldı. 2 Orada İsa qırx gün ərzində iblis tərəfindən sınağa çəkildi.
Bu müddətdə İsa heç nə yeədi və qırx gün keçəndən sonra acdı. 3 İblis Ona
dedi: «Əgər Sən Allahın Oğlusansa, bu daşa əmr et ki, çörəyə dönsün». 4 *Lakin
İsa ona belə cavab verdi: «“İnsan yalnız çörəklə yaşamaz”* deyə yazılmışdır».
5 Sonra iblis İsanı yuxarıya† çıxardı və bir anda dünyanın bütün
padşahlıqlarını Ona göstərdi. 6 İblis İsaya dedi: «Mən bütün bunların üzərindəki
səlahiyyəti və şan-şöhrəti Sənə verəcəyəm. Çünki bunlar mənə verilib və mən
kimə istəsəm, ona verə bilərəm. 7 Bax əgər Sən mənə səcdə etsən, bunların
hamısı sənin olacaq». 8 *İsa ona belə cavab verdi: «“Allahın‡ Rəbbə səcdə et
və yalnız Ona ibadət et” deyə yazılmışdır».
9 Sonra iblis Onu Yerusəlimə apardı və məbədin qülləsinə qoyub dedi: «Əgər
Sən Allahın Oğlusansa, özünü buradan aşağı at. 10 *Axı
“Allah Sənə görə mələklərinə əmr edər ki,
Səni qorusunlar,
11 *Səni əlləri üstündə aparsınlar,
Ayağın bir daşa dəyməsin”
deyə yazılmışdır». 12 *Amma İsa cavabında ona belə dedi: «“Allahın Rəbbi
sınama” deyilmişdir».
13 İblis sınaqların hamısını qurtarandan sonra bir müddət Onu tərk etdi.

İsa xidmətinə başlayır
(Mat. 4:12-17; Mark 1:14-15)

14 İsa Ruhun qüdrəti ilə Qalileyaya qayıtdı. Onun haqqında xəbər bütün
bölgəyə yayıldı. 15 İsa oranın sinaqoqlarında təlim öyrətməyə başladı. Hamı
Onu izzətləndirirdi.

İsa Nazaretdə rədd edilir
(Mat. 13:53-58; Mark 6:1-6)

16 İsa böyüdüyü Nazaret şəhərinə gəldi və adətinə görə Şənbə günü sinaqoqa
getdi. O, Müqəddəs Yazılardan oxumaq üçün ayağa qalxdı. 17 Ona Yeşaya
peyğəmbərin kitabını verdilər. İsa tumarı açıb bu sözlər yazılan hissəni tapdı:
18 *«Rəbbin Ruhu üzərimdədir,
Çünki fəqirlərə Müjdəni bildirmək üçün
O Məni məsh etdi.
Əsirlərə azadlıq,§
Korlara gözlərinin açılmasını elan etmək üçün,
Məzlumları sərbəstliyə buraxmaq üçün,
19 Rəbbin lütf ilini bəyan etmək üçün
Məni göndərdi».

---

* **4:4** Qanun. 8:3 * **4:4** İnsan yalnız çörəklə yaşamaz – bəzi əlyazmalarda İnsan yalnız çörəklə deyil, Allahın hər bir kəlməsi ilə yaşayar (Mat. 4:4). † **4:5** Yuxarıya – bəzi əlyazmalarda yüksək bir dağa.
* **4:8** Qanun. 6:13 ‡ **4:8** Verdi: «“Allahın – bəzi əlyazmalarda verdi: «Şeytan, rədd ol yanımdan! “Allahın. * **4:10** Zəb. 91:11 * **4:11** Zəb. 91:12 * **4:12** Qanun. 6:16 * **4:18** Yeş. 61:1-3
§ **4:18** Əsirlərə azadlıq – bəzi əlyazmalarda Qəlbi sınıq olanları sağalmaq üçün, Əsirlərə azadlıq.

20 Sonra İsa tumarı bağladı və xidmətçiyə verib oturdu. Sinaqoqda oturanların hamısı Ona diqqətlə baxırdı. 21 İsa onlara «eşitdiyiniz bu Müqəddəs Yazı bu gün yerinə yetdi» deyə danışmağa başladı.
22 Bu vaxt hamı Onun haqqında yaxşı sözlər deyirdi və Onun ağzından çıxan lütf dolu kəlmələrə heyrət edirdi. Onlar «Məgər bu, Yusifin Oğlu deyilmi?» deyirdilər. 23 İsa onlara belə dedi: «əlbəttə, siz Mənə "Ey həkim, öz-özünə şəfa ver!" məsəlini xatırladacaqsınız. "Kefernahumda etdiklərin barəsində eşitmişik. Burada, Öz yurdunda da həmin işləri et!" deyəcəksiniz». 24 *Sonra dedi: «Sizə doğrusunu deyirəm: heç bir peyğəmbər öz yurdunda qəbul edilməz. 25 *Yenə də sizə həqiqəti deyirəm ki, İlyasın dövründə göy üç il altı ay ərzində bağlı qalıb bütün ölkədə böyük aclıq olanda İsraildə çoxlu dul qadın var idi. 26 *Amma İlyas onlardan heç birinin yanına deyil, Sidonun Sarfat şəhərində olan bir dul qadının yanına göndərildi. 27 *Elişa peyğəmbərin dövründə İsraildə çoxlu cüzamlı var idi. Ancaq onlardan heç biri deyil, yalnız Aramlı Naaman pak oldu».
28 Sinaqoqdakı camaatın hamısı bu sözləri eşidib hiddətləndi. 29 Onlar ayağa durdular və İsanı şəhərin kənarına qovdular. Onu uçurumdan atmaq üçün şəhərin qurulduğu təpənin başına gətirdilər. 30 Amma İsa onların arasından keçərək oradan çıxıb getdi.

İsa Kefernahum sinaqoqunda cini qovur (Mark 1:21-28)

31 İsa Qalileyanın Kefernahum şəhərinə gəldi və Şənbə günü onlara təlim öyrətməyə başladı. 32 *Onun təliminə təəccüblənirdilər, çünki O, səlahiyyətlə danışırdı. 33 Həmin vaxt sinaqoqda cinə – natəmiz ruha tutulmuş bir nəfər var idi. O ucadan çığırdı: 34 «Nə olub? Ey Nazaretli İsa, bizdən nə istəyirsən? Bizi məhv etməyəmi gəlmisən? Mən bilirəm Sən Kimsən: Allahın Müqəddəsisən!» 35 Amma İsa ona qadağan edib dedi: «Sus və bu adamdan çıx!» Cin bu adamı hamının qabağında yerə yıxıb heç bir zərər vermədən ondan çıxdı. 36 Hamı heyrətə düşdü və bir-birinə dedi: «Bu söz nədir? O, natəmiz ruhlara səlahiyyət və qüdrətlə əmr edir, onlar da çıxır!» 37 İsa haqqında xəbər bu bölgənin hər yerinə yayıldı.

İsa çox adama şəfa verir (Mat. 8:14-17; Mark 1:29-34)

38 İsa sinaqoqdan çıxıb Şimonun evinə gəldi. Şimonun qayınanası isə yüksək qızdırma içində yatırdı. Bu qadından ötrü İsadan kömək istədilər. 39 İsa ona yaxınlaşıb qızdırma xəstəliyinə qadağan etdi və qadının qızdırması düşdü. Qadın o anda durub onlara xidmət etməyə başladı.
40 Gün batanda hamı müxtəlif xəstəliyə tutulanları İsanın yanına gətirdi. O hər birinin üzərinə əllərini qoyub onlara şəfa verdi. 41 Bir çoxlarındansa cinlər «Sən Allahın Oğlusan!» deyə bağıraraq çıxırdı. O isə onlara qadağan edir, danışmağa izin vermirdi. Çünki onlar İsanın Məsih olduğunu bilirdilər.

İsa vəzini davam etdirir (Mark 1:35-39)

---

* **4:24** Yəh. 4:44 * **4:25** 1Pad. 17:1 * **4:26** 1Pad. 17:8-16 * **4:27** 2Pad. 5:1-14 * **4:32** Mat. 7:28-29

42 Səhər açılanda İsa çıxıb kimsəsiz bir yerə getdi. Camaat isə Onu axtarırdı və İsanın yanına gəlib onları tərk etməsin deyə Onu yanlarında saxlamaq istədilər. 43 Lakin İsa onlara dedi: «Mən o biri şəhərlərə də Allahın Padşahlığının Müjdəsini yaymalıyam, çünki Mən bunun üçün göndərilmişəm». 44 Beləliklə, İsa Yəhudeyanın** sinaqoqlarında vəz etməyə davam etdi.

5

İlk şagirdlər
(Mat. 4:18-22; Mark 1:16-20)

1 *Bir gün İsa Ginesar gölünün sahilində dayanmışdı. İzdiham İsanı dövrəyə almışdı və Allahın kəlamına qulaq asırdı. 2 İsa göl kənarında duran iki qayıq gördü. Balıqçılar isə qayıqdan çıxıb torlarını yuyurdular. 3 İsa iki qayıqdan birinə – Şimonun qayığına minib onu gölün kənarından bir az uzaqlaşdırmasını xahiş etdi. Sonra İsa oturdu və qayıqdan izdihama təlim öyrətməyə başladı.

4 O, sözünü qurtaranda Şimona dedi: «Qayığı dərinliyə aparın və torlarınızı balıq tutmaq üçün suya atın». 5 *Şimon cavab verdi: «Ustad, biz bütün gecə çalışdıq, lakin heç nə tuta bilmədik. Amma Sənin sözünə görə yenə də torları ataram». 6 *Bunu etdilər və o qədər balıq tutdular ki, hətta torları cırılmağa başladı. 7 O biri qayıqdakı yoldaşlarına da işarə etdilər ki, gəlib kömək etsinlər. Onlar gəlib hər iki qayığı balıqla doldurdular. Qayıqlar da batmağa başladı. 8 Şimon Peter bunu gördükdə İsanın ayaqlarına düşdü və belə dedi: «Ya Rəbb, məndən uzaqlaş, axı mən günahkar bir adamam». 9 Çünki özü də, yanındakılar da tutduqları balıqların çoxluğuna görə heyrətə düşmüşdülər. 10 Şimonla ortaq olan Yaqub və Yəhya adlı Zavday oğulları da eyni hisslər keçirirdi. Amma İsa Şimona belə dedi: «Qorxma, bundan belə, balıq əvəzinə adam tutacaqsan». 11 Onlar qayıqları göl kənarına çıxarıb hər şeyi atdılar və İsanın ardınca getdilər.

İsa cüzamlıya şəfa verir
(Mat. 8:1-4; Mark 1:40-45)

12 Bir gün İsa şəhərlərin birində olarkən bütün bədəni cüzama tutulmuş bir kişi ilə rastlaşdı. Bu adam İsanı görüb üzüstə yerə qapanaraq yalvardı: «Ya Rəbb, əgər istəsən, məni pak edə bilərsən». 13 İsa əlini uzadıb ona toxundu və dedi: «İstəyirəm, pak ol!» Dərhal bu adam cüzamdan sağaldı. 14 *İsa ona tapşırdı ki, heç kəsə bir söz söyləməsin və dedi: «Amma get, özünü kahinə göstər. Hər kəsə şəhadət olsun deyə sənin cüzamdan paklandığın üçün Musanın buyurduğuna əsasən təqdimlər apar». 15 Amma indi İsa barəsində xəbər daha çox yayılırdı. Çoxlu camaat axışıb İsanın yanına gəlirdi ki, Ona qulaq assın və xəstəliklərdən şəfa tapsın. 16 Amma İsa kimsəsiz yerlərə çəkilib dua edirdi.

İsa iflicə şəfa verir
(Mat. 9:1-8; Mark 2:1-12)

17 Bir gün İsa təlim öyrədirdi. Qalileyanın və Yəhudeyanın bütün kəndlərindən və Yerusəlimdən gələn fariseylər və Qanun müəllimləri Onun yanında oturmuşdu. Onda şəfa vermək üçün Rəbbin qüdrəti var idi. 18 Bu vaxt bir neçə nəfər yataqda yatan bir iflic adamı gətirdi. Onlar bu adamı

** **4:44** Yəhudeyanın – bəzi əlyazmalarda Qalileyanın. * **5:1** Mat. 13:1-2; Mark 3:9-10; 4:1 * **5:5** Yəh. 21:3 * **5:6** Yəh. 21:6 * **5:14** Lev. 14:1-32

içəri gətirib İsanın önünə qoymağa çalışırdılar. 19 Amma böyük izdihama
görə iflici İsanın yanına gətirə bilmirdilər. Ona görə də evin damına çıxıb
kirəmitləri söküb açdıqları yerdən xəstəni yatağı ilə birgə aşağı endirdilər və
ortalığa, İsanın qarşısına qoydular. 20 İsa onların imanını görüb dedi: «Dostum,
günahların bağışlandı». 21 İlahiyyatçılar və fariseylər belə düşünməyə başladılar:
«Küfr danışan bu Adam kimdir ki? Tək Allahdan başqa günahları kim bağışlaya
bilər?» 22 İsa onların nə fikirləşdiyini dərk edib cavab verdi: «Niyə ürəyinizdə
belə düşünürsünüz? 23 Bax hansı daha asandır? "Günahların bağışlandı"
deməkmi, yoxsa "Qalx, yeri!" demək? 24 Lakin siz bilin ki, Bəşər Oğlunun
yer üzündə günahları bağışlamaq səlahiyyəti var» və iflicə dedi: «Sənə deyirəm,
qalx, yatağını götür, evinə get!» 25 Xəstə dərhal hamının qarşısında ayağa
qalxdı, yatağını götürdü və Allahı izzətləndirərək evinə getdi. 26 Hamı mat
qaldı və Allahı izzətləndirib böyük qorxu içində dedi: «Bu gün möcüzəli işlər
gördük!»

Levi şagirdlərə qoşulur
(Mat. 9:9-13; Mark 2:13-17)

27 Bundan sonra İsa bayıra çıxdı və vergi yığılan yerdə oturan Levi adlı
vergiyığanı görüb ona dedi: «Ardımca gəl». 28 O da durub hər şeyi atdı və İsanın
ardınca getdi.

29 Sonra Levi evində İsaya böyük bir qonaqlıq verdi. Onlarla birgə bir
çox vergiyığan və başqa adamlar süfrəyə oturmuşdu. 30 *Fariseylərlə onların
ilahiyyatçıları* şikayət etməyə başladı. Onlar İsanın şagirdlərinə dedi: «Niyə
vergiyığanlar və günahkarlarla birgə yeyib-içirsiniz?» 31 Amma İsa onlara belə
cavab verdi: «Sağlamların deyil, xəstələrin həkimə ehtiyacı var. 32 Mən
salehləri deyil, günahkarları tövbəyə çağırmaq üçün gəlmişəm».

Oruc barəsindəki sual
(Mat. 9:14-17; Mark 2:18-22)

33 Onlarsa İsaya dedilər: «Yəhyanın şagirdləri tez-tez oruc tutub dua edir,
fariseylərin şagirdləri də belə edirlər. Amma Sənin kilər yeyib-içirlər». 34 İsa
onlara cavab verdi: «Bəy yanlarında olanda sağdışı və soldışı oruc tutmağa
məcbur edə bilərsinizmi? 35 Lakin bəyin onların arasından aparılacağı günlər
gələcək və o zaman oruc tutacaqlar».

36 İsa onlara bir məsəl də çəkdi: «Heç kim təzə paltardan bir parça qoparıb
köhnə paltara yamaq vurmaz. Yoxsa təzə paltar həm cırılar, həm də təzə
paltardan qoparılan parça köhnə paltara yaraşmaz. 37 Heç kim təzə şərabı
köhnə tuluqlara doldurmaz. Yoxsa təzə şərab tuluqları partladar, həm şərab
tökülər, həm də tuluqlar zay olar. 38 Təzə şərab təzə tuluqlara doldurulmalıdır.
39 Heç kim köhnə şərabı içdikdən sonra təzəsini istəməz. Çünki deyər: "Köhnəsi
daha yaxşıdır"».

6

Şənbə günü haqqında təlim
(Mat. 12:1-8; Mark 2:23-28)

1 *Bir Şənbə günü İsa taxıl zəmiləri arasından keçirdi. Şagirdləri sünbülləri
qırır və ovuclarında ovub yeyirdilər. 2 Fariseylərdən bəzisi dedi: «Siz nə

* **5:30** Luka 15:1-2 * **5:30** Fariseylərlə onların ilahiyyatçıları – bəzi əlyazmalarda İlahiyyatçılar və fariseylər. * **6:1** Qanun. 23:25

üçün Şənbə günü qadağan olunan işləri görürsünüz?» 3 *İsa onlara cavab
verdi: «Davud və yanındakılar ac olanda nə etdiklərini oxumamısınızmı? 4 *O,
Allahın evinə girdi; kahinlərdən başqa heç kəsə yeməyə icazə verilməyən
təqdis çörəklərini götürüb yedi, yanındakılara da verdi». 5 Sonra İsa onlara
dedi: «Bəşər Oğlu Şənbə gününün Sahibidir».

Əli qurumuş adamın şəfası
(Mat. 12:9-14; Mark 3:1-6)

6 Başqa bir Şənbə günü İsa yenə də sinaqoqa girib təlim öyrədirdi. Orada
sağ əli qurumuş bir adam var idi. 7 İlahiyyatçılar və fariseylər İsanı ittiham
etməyə bəhanə tapmaq üçün Ona göz qoyurdular ki, görsünlər, Şənbə günü
şəfa verəcək ya yox. 8 Amma İsa onların nə düşündüklərini bilib əli qurumuş
kişiyə dedi: «Ayağa qalx və qabağa çıx!» O adam da ayağa qalxıb ortaya çıxdı.
9 Sonra İsa onlara dedi: «Sizdən soruşuram, hansına icazə var, Şənbə günü
yaxşılıq, yoxsa pislik etməyə, kiminsə canını xilas, yoxsa məhv etməyə?» 10 İsa
ətrafındakıların hamısına baxdı və o adama dedi: «Əlini uzat!» O da elə etdi və
əli əvvəlki halına qayıtdı.* 11 Onlarsa qəzəbdən coşub İsaya nə edə biləcəkləri
barədə bir-biri ilə müzakirə etməyə başladılar.

On İki şagird
(Mat. 10:1-4; Mark 3:13-19)

12 O günlərdə İsa dua etmək üçün dağa çıxdı. O bütün gecəni Allaha dua
etməklə keçirtdi. 13 Gün açılanda şagirdlərini yanına çağırdı və onlardan on
iki nəfəri seçib həvari adlandırdı: 14 Peter adını verdiyi Şimon, onun qardaşı
Andrey, Yaqub, Yəhya, Filip, Bartalmay, 15 Matta, Tomas, Halfay oğlu Yaqub,
Millətçi adlanan Şimon, 16 Yaqub oğlu Yəhuda və sonralar xəyanətkar olan
Yəhuda İskaryot.

İsa xəstələrə şəfa verir
(Mat. 4:24-25; Mark 3:7-12)

17 İsa onlarla birgə aşağı endi və düzəngahda dayandı. Orada çox sayda
şagirdlərindən ibarət izdiham var idi. Bütün Yəhudeyadan, Yerusəlimdən, Sur
və Sidon yaxınlığındakı sahil bölgələrindən çoxlu adam 18 Onu dinləmək və öz
xəstəliklərindən sağalmaq üçün gəlmişdi. Natəmiz ruhlardan əzab çəkənlər də
şəfa tapdılar. 19 Bütün izdiham İsaya toxunmağa çalışırdı. Çünki Ondan çıxan
qüdrət hamını sağaldırdı.

İsanın Dağüstü vəzi
(Mat. 5:1-12)

20 İsa Öz şagirdlərinə nəzər salıb dedi:
«Nə bəxtiyarsınız, ey yoxsullar!
Çünki Allahın Padşahlığı sizindir.
21 Nə bəxtiyarsınız, ey indi aclıq çəkənlər!
Çünki doyacaqsınız.
Nə bəxtiyarsınız, ey indi ağlayanlar!
Çünki güləcəksiniz.
22 *Bəşər Oğluna görə insanlar sizə nifrət edəndə, sizi cəmiyyətdən qovub
təhqir edəndə, adınızı bədnam edəndə nə bəxtiyarsınız! 23 *O gün sevinin və

* **6:3** 1Şam. 21:1-6 * **6:4** Lev. 24:9 * **6:10** Qayıtdı – bəzi əlyazmalarda qayıdıb o biri əli kimi sağlam oldu (Mat. 12:13). * **6:22** 1Pet. 4:14 * **6:23** 2Saln. 36:16; Həv. 7:52-53

sevincdən atılıb-düşün! Çünki göydə mükafatınız böyükdür. Axı onların ata-babaları da peyğəmbərlərlə belə davranıb.
24 Amma vay halınıza, ey varlılar!
Çünki artıq təsəllinizi almısınız.
25 Vay halınıza, ey indi tox olan sizlər!
Çünki aclıq çəkəcəksiniz.
Vay halınıza, ey indi gülənlər!
Çünki yas tutub ağlayacaqsınız.
26 Bütün adamlar sizin barənizdə yaxşı şeylər danışanda vay halınıza! Axı onların ata-babaları da yalançı peyğəmbərlərlə belə davranıb.

Düşmənlərinizi sevin (Mat. 5:38-48)

27 Amma sizə deyirəm, ey Məni dinləyənlər: düşmənlərinizi sevin, sizə nifrət edənlərə yaxşılıq edin, 28 sizi lənətləyənlərə xeyir-dua verin, sizi incidənlər üçün dua edin.
29 Bir üzünə şillə vurana o birini də çevir və üst paltarını aparandan köynəyini də əsirgəmə. 30 Səndən bir şey diləyən hər kəsə ver və sənin malını aparandan geri istəmə. 31 *İnsanların sizinlə necə rəftar etməsini istəyirsinizsə, siz də onlarla elə rəftar edin.
32 Əgər sizi sevənləri sevirsinizsə, hansı tərifə layiqsiniz? Çünki günahkarlar da onları sevənləri sevirlər. 33 Əgər sizə yaxşılıq edənlərə yaxşılıq edirsinizsə, hansı tərifə layiqsiniz? Çünki günahkarlar da elə edirlər. 34 Əgər geri almaq ümidi ilə insanlara borc verirsinizsə, hansı tərifə layiqsiniz? Günahkarlar da günahkarlara borc verirlər ki, həmin borcu tam geri alsınlar. 35 Sizsə düşmənlərinizi sevin, onlara yaxşılıq edin və heç bir şey ummadan borc verin. Onda alacağınız mükafat böyük olacaq və siz Haqq-Taalanın övladları olacaqsınız. Çünki O, nankorlara və pis adamlara da xeyirxahdır. 36 Atanız mərhəmətli olduğu kimi siz də mərhəmətli olun.

Mühakimə etməyin (Mat. 7:1-5)

37 Mühakimə etməyin, siz də mühakimə olunmazsınız. Hökm çıxarmayın, sizə də hökm çıxarılmaz. Başqalarını bağışlayın, siz də bağışlanacaqsınız. 38 Verin, sizə də veriləcək: silkələnib basa-basa dolan bol bir ölçü ilə sizə qucaq-qucaq veriləcək. Çünki hansı ölçü ilə ölçsəniz, sizin üçün də eyni ölçü ilə ölçüləcək».
39 *İsa onlara yenə də bir məsəl çəkdi: «Kor koru apara bilərmi? İkisi də çuxura düşməzmi? 40 *Şagird müəllimindən üstün deyil, amma tam təlim alandan sonra hər şagird öz müəllimi kimi olacaq. 41 Sən nə üçün qardaşının gözündə çöpü görürsən, amma öz gözündəki tiri seçmirsən? 42 Öz gözündəki tiri isə görmədən qardaşına necə deyə bilərsən: "Qardaşım! Qoy gözündəki çöpü çıxarım!" Ey ikiüzlü, əvvəlcə öz gözündən tiri çıxar, onda aydın görərsən ki, qardaşının gözündəki çöpü necə çıxarmaq olar.

Ağac və bəhrə (Mat. 7:15-20; 12:33-35)

43 Yaxşı ağac pis bəhrə gətirməz, pis ağac da yaxşı bəhrə gətirməz. 44 Çünki hər ağac öz bəhrəsindən tanınır. Qaratikandan əncir yığmazlar, tikan kolundan da üzüm dərməzlər. 45 Yaxşı adam ürəyinin yaxşılıq xəzinəsindən yaxşı

* **6:31** Mat. 7:12 * **6:39** Mat. 15:14 * **6:40** Mat. 10:24-25; Yəh. 13:16; 15:20

şeylər çıxarır, pis adamsa pislik xəzinəsindən pis şeylər çıxarır. Çünki ürək doluluğundan ağız danışar.

Ağıllı bənna və ağılsız bənna
(Mat. 7:21,24-27)

46 Nə üçün Məni “ya Rəbb, ya Rəbb” deyə çağırırsınız, amma dediklərimə
əməl etmirsiniz? 47 Mənim yanıma gələn, sözlərimi eşidib onlara əməl edən
hər adamın kimə bənzədiyini sizə izah edərəm: 48 o, ev tikən elə bir adama
bənzəyir ki, torpağı qazıb dərinə gedər və təməli qaya üzərində qurar. Daşqın
gəldiyi zaman sellər o evi bassa da, onu sarsıda bilməz. Çünki ev yaxşı tikilib.†
49 Amma sözlərimi eşidib onlara əməl etməyən kəs torpaq üzərində təməlsiz ev
tikən adama bənzəyir. Sellər o evi basar və ev o anda uçar. O evin yıxılması bir
müsibət olar».

7

Yüzbaşının imanı
(Mat. 8:5-13)

1 İsa Ona qulaq asan camaata sözlərini deyib qurtarandan sonra Ke-
fernahuma daxil oldu. 2 Orada bir yüzbaşının çox dəyərli qulu xəstələnib
ölüm yatağına düşmüşdü. 3 Bu yüzbaşı İsa haqqında eşidəndə gəlib qulunu
sağaltsın deyə Yəhudilərin bəzi ağsaqqallarını Onun yanına göndərdi. 4 Onlar
İsanın yanına gəlib Ona ürəkdən yalvardılar və belə dedilər: «Bu adam Sənin
köməyinə layiqdir. 5 Çünki o bizim millətimizi sevir və bizim üçün sinaqoq
tikdirib». 6 İsa onlarla birlikdə yola düşdü. O, evə yaxınlaşarkən yüzbaşı bəzi
dostlarını yollayıb Ona belə xəbər göndərdi: «Ya Rəbb, zəhmət çəkmə. Mən
layiq deyiləm ki, Sən mənim evimə girəsən. 7 Bu səbəbə görə yanına gəlməyə
də özümü layiq bilmədim. Amma bir söz söylə ki, xidmətçim sağalsın. 8 Çünki
mən də tabeçilik altında olan bir adamam, mənim də tabeçiliyimdə əsgərlər var.
Birinə “Get!” deyirəm, o gedir, digərinə isə “Gəl!” deyirəm, o da gəlir. Quluma
“Bunu et!” deyirəm, o da edir». 9 Bunu eşidən İsa yüzbaşıya heyrət etdi. O
dönüb ardınca gələn camaata dedi: «Sizə deyirəm: heç İsraildə də bu qədər
böyük iman görmədim». 10 Göndərilən adamlar evə qayıdanda xəstə qulun
sağlam olduğunu gördülər.

Dul qadının oğlu dirilir

11 Bundan bir az sonra İsa Nain adlanan bir şəhərə getdi. İsanın şagirdləri və
böyük bir izdiham Onu müşayiət edirdi. 12 O, şəhər darvazasına yaxınlaşarkən
bir dul ananın yeganə oğlunun cənazəsi çıxarılırdı. Şəhər sakinlərinin çoxu
da ana ilə gedirdi. 13 Rəbb onu görəndə ona rəhmi gəldi və qadına dedi:
«Ağlama!» 14 Yaxınlaşıb mafəyə toxundu və cənazəni aparanlar dayandılar. İsa
dedi: «Ey cavan oğlan, sənə deyirəm: qalx!» 15 Ölü durub oturdu və danışmağa
başladı. İsa onu anasına verdi. 16 Hamını qorxu bürüdü. «Aramızda böyük bir
peyğəmbər ortaya çıxdı!» və «Allah Öz xalqına nəzər saldı!» – deyərək Allahı
izzətləndirdilər. 17 İsa barəsindəki bu xəbər bütün Yəhudeyaya və ətraf bölgəyə
yayıldı.

İsa Məsih və Vəftizçi Yəhya
(Mat. 11:2-19)

† **6:48** Çünki ev yaxşı tikilib – bəzi əlyazmalarda Çünki evin təməli qaya üzərində qurulub (Mat. 7:25).

18 Yəhyanın şagirdləri də ona bütün bu hadisələr barədə xəbər verdilər.
Yəhya şagirdlərindən ikisini yanına çağırıb 19 göndərdi ki, Rəbdən soruşsunlar:
«Gəlməli Olan Sənsənmi, yoxsa başqasını gözləyək?» 20 Adamlar İsanın yanına
gəlib dedilər: «Vəftizçi Yəhya bizi Sənin yanına göndərdi ki, soruşaq: "Gəlməli
Olan Sənsənmi, yoxsa başqasını gözləyək?"» 21 Həmin vaxt İsa bir çox
xəstəliklərə, azarlara və şər ruhlara tutulmuş insanlara şəfa verdi, həm də
bir çox korların gözlərini açdı. 22 *İsa onlara belə cavab verdi: «Gedin, görüb
eşitdiklərinizi Yəhyaya bildirin: korlar görür, axsaqlar yeriyir, cüzamlılar pak
olur, karlar eşidir, ölülər dirilir və yoxsullara Müjdə yayılır. 23 Kim Mənə görə
büdrəməsə, nə bəxtiyardır!»

24 Yəhyanın elçiləri getdikdən sonra İsa camaata Yəhya haqqında danışmağa
başladı: «Çölə nəyə baxmağa getmişdiniz? Küləyin sarsıtdığı qamışamı?
25 Bəs onda nəyə baxmağa getmişdiniz? Nəfis toxunmuş paltar geymiş
bir adamamı? Amma gözəl paltar geyinib cah-calal içində yaşayanlar
padşah saraylarında qalırlar. 26 Bəs onda nəyə baxmağa getmişdiniz? Bir
peyğəmbərəmi? Bəli, sizə deyirəm, hətta peyğəmbərdən də üstün birinə.
27 *Bu o adamdır ki, onun haqqında yazılıb:

"Budur, Sənin önündə Öz elçimi göndərirəm.
O Sənin qabağında yolunu hazırlayacaq".

28 Sizə deyirəm: qadından doğulanlar arasında Yəhyadan üstün olan* yoxdur.
Amma Allahın Padşahlığında ən kiçik olan ondan üstündür».

29 *Yəhyanın vəftiz etdiyi xalqın hamısı, hətta vergiyığanlar da bunu
eşitdikdə Allahın ədalətini təsdiq etdilər. 30 Amma fariseylər və qanunşünaslar
Yəhyanın vəftizindən imtina etdilər və bununla Allahın onlar barəsindəki
iradəsini rədd etdilər.

31 İsa sözünü davam etdirdi: «Bu nəslin adamlarını nəyə bənzədim? Onlar
nəyə bənzəyir? 32 Bazar meydanında oturan və
"Biz sizə tütək çaldıq, sizsə oynamadınız,
Biz mərsiyələr oxuduq, sizsə ağlamadınız"
deyib bir-birini səsləyən uşaqlara bənzəyirlər. 33 Çünki Vəftizçi Yəhya gəldikdə
nə çörək yeyir, nə şərab içirdi və siz deyirsiniz: "O, cinə tutulmuşdur".
34 Bəşər Oğlu gəldikdə yeyib-içdi və siz deyirsiniz: "Bu qarınqulu və əyyaş
adama baxın! Vergiyığanlara və günahkarlara dost oldu!" 35 Amma hikmət öz
övladlarının hamısı tərəfindən təsdiq olunur».

İsa günahkar qadını bağışlayır

36 Fariseylərdən biri İsanı onunla birgə yeməyə dəvət etdi. O da fariseyin
evinə girdi və süfrəyə oturdu. 37 *Həmin şəhərdə günahkar bir qadın yaşayırdı.
O, fariseyin evində İsanın süfrəyə oturduğundan xəbər tutanda ağ mərmər bir
qabda ətirli yağ gətirdi. 38 Qadın arxada, İsanın ayaqlarının yanında durub
ağlayaraq göz yaşları ilə Onun ayaqlarını islatmağa başladı. O, İsanın ayaqlarını
saçları ilə sildi, öpdü və onlara ətirli yağ çəkdi.

39 İsanı evinə dəvət etmiş farisey bunu görüb öz-özünə belə dedi: «Əgər
bu adam peyğəmbər olsaydı, Ona toxunanın kim və nə cür qadın olduğunu
bilərdi, çünki bu qadın günahkardır». 40 İsa ona xitab edib belə söylədi: «Şimon,

* **7:22** Yeş. 35:5-6; 61:1-3 * **7:27** Mal. 3:1 * **7:28** Yəhyadan üstün olan – bəzi əlyazmalarda Vəftizçi Yəhyadan üstün peyğəmbər. * **7:29** Mat. 21:32; Luka 3:12 * **7:37** Mat. 26:6-7; Mark 14:3; Yəh. 12:3

Mənim sənə sözüm var». O da dedi: «Müəllim, buyur». 41 «Bir sələmçiyə iki
nəfərin borcu var idi. Biri beş yüz, o birisi isə əlli dinar borclu idi. 42 Onların
borcu ödəməyə imkanları yox idi. Ona görə də sələmçi hər ikisinin borcunu
bağışladı. De görüm, bu adamlardan hansı onu daha çox sevəcək?» 43 Şimon
cavab verdi: «Güman edirəm, o adam ki ona daha çox bağışlandı». İsa ona «düz
seçmisən» dedi. 44 Sonra İsa qadına tərəf baxıb Şimona dedi: «Sən bu qadını
görürsənmi? Mən sənin evinə gəldim, sən Mənim ayaqlarımı yumaq üçün
Mənə su da vermədin. Bu qadınsa ayaqlarımı göz yaşları ilə isladıb saçları ilə
sildi. 45 Sən Məni öpmədin, bu qadınsa Mən evə girəndən bəri ayaqlarımı hey
öpür. 46 Sən başıma zeytun yağı çəkmədin. O isə ayaqlarıma ətirli yağ çəkdi.
47 Buna görə də sənə deyirəm: bu qadının çox olan günahları bağışlandı. Böyük
məhəbbət göstərməsi də bu səbəbdəndir. Kimə az bağışlanıbsa, az sevər».
48 Sonra İsa qadına dedi: «Sənin günahların bağışlandı». 49 Onda İsa ilə birgə
süfrədə oturanlar öz aralarında danışmağa başladılar: «Bu adam kimdir ki,
günahları da bağışlayır?» 50 Amma İsa qadına dedi: «İmanın səni xilas etdi.
Arxayın get».

8

İsanın ardınca gedən qadınlar

1 Bu hadisədən sonra İsa şəhərləri və kəndləri gəzməyə başladı. O, Al-
lahın Padşahlığını vəz edərək Müjdəni yayırdı. On İki şagird Onunla birgə
idi. 2 *Həmçinin şər ruhlardan və xəstəliklərdən şəfa tapmış bəzi qadınlar,
daxilindən yeddi cin çıxmış Məcdəlli adlanan Məryəm, 3 Hirodun eşikağası
Xuzanın arvadı Yoxanna, Şoşanna və bir çox başqa qadınlar İsa ilə idi. Bu
qadınlar əmlakları ilə onlara* xidmət edirdilər.

Səpilən toxum məsəli
(Mat. 13:1-23; Mark 4:1-20)

4 Böyük izdiham toplaşanda, insanlar hər şəhərdən İsanın yanına gələndə İsa
onlara bir məsəl danışdı: 5 «Bir əkinçi toxumunu səpməyə çıxdı. Səpin zamanı
toxumlardan bəzisi yol kənarına düşdü, ayaq altında tapdalandı və göydə
uçan quşlar onları dənlədi. 6 Bəzisi daşlığa düşdü və cücərincə susuzluqdan
qurudu. 7 Bəzisi tikanlar arasına düşdü. Tikanlar toxumla birgə boy atıb onu
boğdu. 8 Başqaları isə münbit torpağa düşdü və böyüyüncə yüz qat artıq səmərə
verdi». İsa bunları deyərək nida etdi: «Eşitməyə qulağı olan eşitsin!»
9 *Şagirdləri isə Ondan soruşdular: «Bu məsəlin mənası nədir?» 10 O dedi:
«Allahın Padşahlığının sirlərini bilmə qabiliyyəti sizə verilmişdir. Başqalarına
isə hər şeyi məsəllərlə danışıram ki,
"Gördükləri halda görməsinlər,
Eşitdikləri halda anlamasınlar".
11 Məsəlin mənası budur: toxum Allahın kəlamıdır. 12 Yol kənarına
düşənlərsə kəlamı eşidənlərdir. Sonra iblis gəlir və iman etməyib xilas ol-
masınlar deyə kəlamı onların ürəyindən götürüb aparır. 13 Daşlığa düşənlərsə
kəlamı eşidəndə sevinclə qəbul edənlərdir. Lakin onlarda kök olmadığına görə
bir müddət iman edir və sınaq vaxtı gələndə imandan dönürlər. 14 Tikanlar
arasına düşənlərsə bunlardır: kəlamı eşidirlər, amma get-gedə bu həyatın
qayğılarından, var-dövlətindən, zövqlərindən boğulur və yaxşı bəhrə vermirlər.

* **8:2** Mat. 27:55-56; Mark 15:40-41; Luka 23:49 * **8:3** Onlara – bəzi əlyazmalarda Ona, yəni İsaya.
* **8:9** Yeş. 6:9-10; Həv. 28:26-27

15 Münbit torpağa düşənlərsə bunlardır: belə insanlar kəlamı eşidib xeyirxah
və sadiq ürəkdə saxlayırlar. Bunlar səbirlə səmərə verir.

Çıraq məsəli
(Mark 4:21-25)

16 *Heç kim çırağı yandırıb onu qabla örtməz yaxud yatağın altına qoymaz.
Əksinə, çıraqdana qoyar ki, içəri girənlər işığı görsünlər. 17 *Çünki elə gizli bir
şey yoxdur ki, aşkara çıxmayacaq və elə örtülü bir şey yoxdur ki, bilinib aydın
olmayacaq. 18 *Buna görə də necə dinlədiyinizə diqqət edin. Çünki kimin
varıdırsa, ona daha çox veriləcək. Amma kimin yoxudursa, özününkü zənn
etdiyi şey də əlindən alınacaq».

İsanın anası və qardaşları kimdir?
(Mat. 12:46-50; Mark 3:31-35)

19 İsanın anası və qardaşları Onun yanına gəldi. Amma izdihama görə Ona
yaxınlaşa bilmədilər. 20 İsaya xəbər verdilər: «Anan və qardaşların bayırda
dayanıb Səni görmək istəyirlər». 21 İsa onlara cavab verdi: «Mənim anam və
qardaşlarım Allahın kəlamını eşidib ona əməl edənlərdir».

İsa tufanı yatırır
(Mat. 8:23-27; Mark 4:35-41)

22 Bir gün İsa Öz şagirdləri ilə bir qayığa mindi və onlara dedi: «Gəlin gölün
o biri sahilinə keçək». Onlar yola düşdülər. 23 Onlar qayıqda gedərkən İsanı
yuxu apardı. Göldə tufan qopdu. Qayıq su ilə dolmağa başlayanda onlar
təhlükəli vəziyyətə düşdülər. 24 Şagirdlər yaxınlaşıb İsanı oyadaraq dedilər:
«Ustad, Ustad, biz həlak oluruq!» İsa durub küləyə və qalxan sulara qadağan
etdi. Tufan dayandı və sükut çökdü. 25 Onda O, şagirdlərinə dedi: «Sizin
imanınız haradadır?» Onlarsa qorxu və heyrət içində qalıb bir-birlərindən
soruşurdular: «Bu Adam kimdir ki, həm küləklərə, həm suya əmr verir, onlar
da itaət edir?»

Cinə tutulmuş adam sağaldılır
(Mat. 8:28-34; Mark 5:1-20)

26 Sonra onlar Qalileyanın qarşısında yerləşən Gerasalıların† diyarına
gəldilər. 27 İsa qayıqdan sahilə düşəndə şəhərdən olan bir nəfər Onunla
qarşılaşdı. Cinlərə tutulmuş və xeyli vaxtdır ki, paltar geyməyən bu adam
evdə yox, qəbir mağaralarında yaşayırdı. 28 O, İsanı görən kimi bağırıb Onun
qarşısında diz çökdü və bərkdən çığıra-çığıra dedi: «Ey İsa, Allah-Taalanın Oğlu,
məndən nə istəyirsən? Yalvarıram Sənə, mənə əzab vermə!» 29 Çünki İsa
natəmiz ruha əmr etmişdi ki, həmin adamdan çıxsın. Bu ruh o adamı çoxdan
tutmuşdu. Buna görə də o adamı qorumaq üçün onu zəncir və buxovlarla
bağlamışdılar. O isə zəncirləri qıraraq cin tərəfindən çölə qovulurdu. 30 İsa
ondan soruşdu: «Sənin adın nədir?» O cavab verdi: «Adım Qoşundur». Çünki
onun daxilinə çox cin girmişdi. 31 Onlar dibsiz dərinliyə düşmələrini əmr
etməsin deyə İsaya yalvarırdılar.

32 Orada – dağın yamacında böyük bir donuz sürüsü otlayırdı. Cinlər İsaya
yalvardılar ki, donuzların içinə girməyə izin versin. İsa da onlara izin verdi.

---

* **8:16** Mat. 5:15; Luka 11:33 * **8:17** Mat. 10:26; Luka 12:2 * **8:18** Mat. 25:29; Luka 19:26

† **8:26** Gerasalıların – bəzi əlyazmalarda Qadaralıların (Mat. 8:28).

33 Cinlər adamdan çıxıb donuzların içinə girdi. Sürü də uçurumdan aşağı, gölə
atılıb boğuldu.

34 Donuz otaranlar bunları görüb qaçdılar, bu xəbəri şəhər və kəndlərdə
yaydılar. 35 Camaat nə baş verdiyinə tamaşa etməyə çıxdı. Onlar İsanın yanına
gəldilər, daxilindən cinlər çıxmış adamın İsanın ayaqları yanında geyinmiş və
ağıllanmış oturduğunu görüb qorxuya düşdülər. 36 Hadisəni görənlərsə cinə
tutulmuş adamın necə sağaldığını camaata danışdılar. 37 Gerasalıların ətraf
diyarındakı bütün xalq İsadan xahiş etdi ki, oranı tərk etsin, çünki onları böyük
qorxu bürümüşdü. İsa da qayığa minib geri qayıtdı. 38 Daxilindən cinlər çıxmış
kişi İsanın yanında qalmaq üçün Ona yalvardı. 39 Amma İsa ona «qayıt evinə
və Allahın sənə etdiyi hər şeyi danış» deyərək onu buraxdı. Bu adam da gedib
İsanın ona etdiyi hər şeyi bütün şəhərə yaydı.

Qızın dirilməsi və qadının şəfa tapması (Mat. 9:18-26; Mark 5:21-43)

40 İsa geri qayıtdıqda xalq Onu qəbul etdi, çünki hamı Onu gözləyirdi. 41 Bu
vaxt Yair adlı sinaqoq rəisi olan bir kişi gəlib İsanın ayaqlarına düşdü və Ona
yalvardı ki, evinə gəlsin. 42 Çünki onun on iki yaşın içində olan bircə qızı var
idi və o, can üstə idi. İsa oraya gedərkən izdiham Onu sıxışdırırdı.

43 Orada on iki il qanaxma xəstəliyinə tutulan bir qadın var idi. O bütün
varını həkimlərə xərcləmişdi, lakin onların heç biri‡ ona şəfa verə bilməmişdi.
44 Bu qadın İsanın arxasından gəlib Onun paltarının ətəyinə toxundu və o
andaca onun qanaxması dayandı. 45 İsa dedi: «Mənə toxunan kim idi?»
Lakin hamı bunu inkar edəndə Peter§ dedi: «Ustad, izdiham Səni əhatə edib
sıxışdırır».** 46 Amma İsa dedi: «Mənə kimsə toxundu, çünki Məndən qüvvət
çıxdığını bildim». 47 Qadınsa gizlənə bilmədiyini gördükdə titrəyərək gəlib
İsanın ayağına düşdü. Bütün xalq qarşısında Ona nə səbəbdən toxunduğunu
və o anda necə sağaldığını İsaya nəql etdi. 48 İsa da ona dedi: «Qızım,†† imanın
səni xilas etdi. Arxayın get».

49 İsa hələ danışırdı ki, sinaqoq rəisinin evindən bir nəfər gəlib dedi: «Qızın
öldü. Müəllimi daha narahat etmə». 50 Amma İsa bunu eşidəndə sinaqoq
rəisinə dedi: «Qorxma, yalnız iman et! Qızın xilas olacaq». 51 İsa onun evinə
gələndə Peter, Yəhya, Yaqub və qızın ata-anasından başqa heç kimi Özü ilə
evə girməyə qoymadı. 52 Hamı qız üçün ağlayıb nalə çəkirdi. Amma İsa
dedi: «Ağlamayın, o ölməyib, sadəcə olaraq yatıb». 53 Onlarsa qızın öldüyünü
bildiklərinə görə İsaya güldülər. 54 Amma İsa‡‡ qızın əlindən tutub səslədi:
«Qızcığaz, qalx!» 55 Qızın ruhu bədəninə qayıtdı və o dərhal ayağa qalxdı. İsa
dedi ki, qıza yemək versinlər. 56 Qızın ata-anası mat qaldı. Amma İsa onlara
tapşırdı ki, bu hadisə barədə heç kəsə danışmasınlar.

---

‡ **8:43** O bütün varını ... heç biri – bəzi əlyazmalarda Heç kim. § **8:45** Peter – bəzi əlyazmalarda Peter və onun yanındakılar. ** **8:45** Sıxışdırır – bəzi əlyazmalarda sıxışdırır. Necə soruşa bilərsən ki, Mənə toxunan kim idi? (Mark 5:31). †† **8:48** Qızım – bəzi əlyazmalarda Cəsarətli ol, qızım (Mat. 9:22). ‡‡ **8:54** İsa – bəzi əlyazmalarda İsa hamını bayıra çıxarandan sonra (Mark 5:40).

9

On İki şagirdə verilən vəzifə
(Mat. 10:1-15; Mark 6:7-13)

1 İsa On İki şagirdi yanına çağırıb bütün cinlər üzərində və xəstəliklərə şəfa
verməк üçün onlara qüdrət və səlahiyyət verdi. 2 Onları göndərdi ki, Allahın
Padşahlığını vəz edib xəstələri sağaltsınlar. 3 *İsa onlara dedi: «Yol üçün heç
nə – nə əsa, nə torba, nə çörək, nə pul, nə də iki köynək götürün. 4 Hansı evə
girsəniz, orada qalın və oradan da yola çıxın. 5 *Harada sizi qəbul etməzlərsə,
o şəhərdən çıxarkən onlara qarşı şəhadət olsun deyə ayaqlarınızın tozunu
çırpın». 6 Onlar da yola düşüb hər yerdə Müjdəni yayaraq və şəfa verərək kənd-
kənd dolaşdılar.

Yəhyanın edamı
(Mat. 14:1-2; Mark 6:14-16)

7 *Hökmdar Hirod baş verən bütün hadisələr barədə eşitdi və çaşıb-qaldı.
Çünki bəziləri «Yəhya ölülər arasından dirilib», 8 digərləri «İlyas zühur edib»,
başqaları da «qədim peyğəmbərlərdən biri dirilib» deyirdi. 9 Hirod isə dedi:
«Yəhyanın boynunu mən vurdurdum, bəs haqqında bu xəbərləri eşitdiyim
Adam kimdir?» Hirod Onu görməyə can atırdı.

İsa beş min nəfəri doydurur
(Mat. 14:13-21; Mark 6:30-44; Yəh. 6:1-14)

10 Həvarilər İsanın yanına qayıdıb gördükləri işlər haqqında Ona danışdılar.
Sonra İsa yalnız onları Özü ilə götürüb Bet-Sayda adlanan bir şəhərə apardı.
11 Amma camaat bu barədə xəbər tutub Onun ardınca düşdü. İsa onları xoş
qarşıladı, onlara Allahın Padşahlığından danışdı və şəfaya möhtac olanları
sağaltdı.

12 Artıq gün batırdı. On İki şagird İsanın yanına gəlib Ona dedi: «Camaatı
burax, qoy ətrafdakı oba və kəndlərə gedib gecələsinlər və bir şey alıb yesinlər.
Axı biz burada çöllük yerdəyik». 13 Amma İsa onlara dedi: «Onlara yeməyi
siz verin». Şagirdlər Ona cavab verdilər: «Beş çörək və iki balıqdan başqa bir
şeyimiz yoxdur. Bəlkə biz gedib bütün bu camaat üçün bir şey alaq?» 14 Orada
beş minə yaxın kişi var idi. İsa şagirdlərinə dedi: «Onları dəstə-dəstə, əlli-əlli
oturdun». 15 Şagirdlər də eləcə edib hamını oturtdular. 16 İsa beş çörəyi və iki
balığı götürüb göyə baxaraq şükür duası etdi. Sonra onları bölüb şagirdlərə
verdi ki, camaata paylasınlar. 17 Hamı yeyib-doydu. Artıq qalan hissələr on
iki zənbilə yığıldı.

Peterin Məsihi tanıması
(Mat. 16:13-20; Mark 8:27-30)

18 Bir gün İsa tək dua edirdi. Şagirdlər də yanında idi. İsa onlardan soruşdu:
«Camaatın dediyinə görə Mən kiməm?» 19 *Onlar belə cavab verdilər: «Bəziləri
Vəftizçi Yəhya, başqaları İlyas, digərləri isə deyirlər ki, qədim peyğəmbərlərdən
biri dirilib». 20 *İsa onlara dedi: «Bəs siz nə deyirsiniz? Sizcə Mən kiməm?»
Peter cavab verdi: «Sən Allahın Məsihisən». 21 İsa şagirdlərinə qadağan edib
əmr etdi ki, bunu heç kəsə danışmasınlar.

---

* **9:3** Luka 10:4-11 * **9:5** Həv. 13:51 * **9:7** Mat. 16:14; Mark 8:28; Luka 9:19 * **9:19** Mat. 14:1-2; Mark 6:14-15; Luka 9:7-8 * **9:20** Yəh. 6:68-69

İsa ölüb-diriləcəyi barədə əvvəlcədən xəbər verir
(Mat. 16:21-28; Mark 8:31-9:1)

22 O dedi: «Bəşər Oğlu çox əzab çəkməli, ağsaqqallar, başçı kahinlər və ilahiyyatçılar tərəfindən rədd olunmalı, öldürülməli və üçüncü gün dirilməlidir».

23 *Sonra hamısına söylədi: «Əgər bir kəs Mənim ardımca gəlmək istəyirsə, özündən imtina etsin və hər gün* çarmıxını götürüb ardımca gəlsin. 24 *Kim canını xilas etmək istəyirsə, onu itirəcək, amma kim Mənim uğrumda canını itirirsə, onu xilas edəcək. 25 İnsan bütün dünyanı qazanıb canını məhv edər yaxud itirərsə, ona nə xeyri var? 26 Kim Məndən və Mənim sözlərimdən utanarsa, Bəşər Oğlu da Özünün, Atasının və müqəddəs mələklərin izzəti içində gələndə o adamdan utanacaq. 27 Amma sizə həqiqəti deyirəm: burada duranlardan bəzisi Allahın Padşahlığını görmədən ölməyəcək».

İsanın görünüşü dəyişir
(Mat. 17:1-8; Mark 9:2-8)

28 *Bu sözləri söyləyəndən təxminən səkkiz gün keçmişdi. İsa Özü ilə Peter, Yəhya və Yaqubu götürüb dua etmək üçün dağa çıxdı. 29 İsa dua edərkən üzünün görünüşü dəyişdi və libası gözqamaşdırıcı ağ rəng aldı. 30 O anda iki nəfər İsa ilə söhbət etməyə başladı. Onlar Musa və İlyas idi. 31 Onlar ehtişam içində göründülər və İsanın Yerusəlimdə yerinə yetirəcəyi bu dünyadan ayrılması barədə danışırdılar. 32 Peter və onun yoldaşları dərin yuxuya dalmışdılar. Yuxudan ayılanda isə İsanın ehtişamını və yanında duran iki kişini gördülər. 33 Onlar İsanın yanından gedəndə Peter İsaya dedi: «Ustad! Nə yaxşı ki biz buradayıq. Gəl üç çardaq quraq, biri Sənin, biri Musa, biri də İlyas üçün». Əslində o nə dediyini bilmirdi. 34 Peter bunu deyən zaman bir bulud gəldi və onların üzərinə kölgə saldı. Buluda daxil olarkən onları dəhşət bürüdü. 35 *Buluddan bir səs gəldi: «Bu Mənim Oğlumdur, seçilmişimdir,† Ona qulaq asın!» 36 Səs kəsiləndə onlar İsanı tək gördülər. Şagirdlər bunu sirr olaraq saxlayıb o günlərdə gördüklərini heç kimə danışmadılar.

Oğlandan cin çıxarılır
(Mat. 17:14-21; Mark 9:14-29)

37 Ertəsi gün onlar dağdan enəndə İsanı böyük bir izdiham qarşıladı. 38 Camaat arasından bir kişi çığırdı: «Müəllim, yalvarıram, oğluma nəzər sal, o mənim yeganə balamdır. 39 Bir ruh onu tutur, o birdən bağırır. Ruh onu ağzından köpük gələnəcən sarsıdır. Ona əziyyət verib güc-bəla ilə onu tərk edir. 40 Mən şagirdlərindən xahiş etdim ki, bu ruhu qovsunlar, amma bacarmadılar». 41 İsa da ona cavab verdi: «Ey imansız və yolunu azmış nəsil! Nə vaxta qədər Mən sizinlə qalıb sizə dözəcəyəm? Oğlunu yanıma gətir». 42 Oğlan İsaya yaxınlaşarkən cin onu yerə atıb sarsıtdı. Amma İsa natəmiz ruha qadağan etdi, oğlanı sağaldıb atasına qaytardı. 43 Hamı Allahın əzəmətinə təəccüblənirdi.

İsa öləcəyi barədə yenə xəbər verir
(Mat. 17:22-23; Mark 9:30-32)

---

* **9:23** Mat. 10:38; Luka 14:27 * **9:23** Hər gün – bəzi əlyazmalarda bu sözlər yoxdur. * **9:24** Mat. 10:39; Luka 17:33; Yəh. 12:25 * **9:28** 2Pet. 1:17-18 * **9:35** Yeş. 42:1; Mat. 3:17; 12:18; Mark 1:11; 14:13-15 † **9:35** Oğlumdur, seçilmişimdir – bəzi əlyazmalarda sevimli Oğlumdur (Mark 9:7).

Onlar hamısı İsanın etdiyi işlərə heyrət edərkən O, şagirdlərinə dedi: 44 «Bu
sözlərə qulaq asın: Bəşər Oğlu insan əllərinə təslim edilmək üzrədir». 45 Lakin
şagirdlər bu sözü başa düşmədilər. Bu sözün mənası onlar üçün gizli qaldı və
Ondan bu söz barədə soruşmaqdan da qorxurdular.

Ən böyük kimdir?
(Mat. 18:1-5; Mark 9:33-40)

46 Şagirdlər aralarında kimin ən böyük olduğu barədə mübahisə etməyə
başladılar. 47 Amma İsa onların ürəklərindən keçəni bilib bir balaca uşağı
götürüb yanına qoydu. 48 Sonra onlara dedi: «Kim Mənim adımla bu uşağı
qəbul edərsə, Məni qəbul edər. Kim Məni qəbul edərsə, Məni Göndərəni qəbul
edər. Sizin aranızda hamıdan kiçik olan ən böyükdür».

49 Yəhya cavabında dedi: «Ustad, biz Sənin adınla cinləri qovan bir nəfəri
gördük, amma bizimlə birgə getmədiyinə görə ona mane olduq». 50 Amma İsa
ona dedi: «Ona mane olmayın! Əleyhinizə olmayan sizin tərəfinizdədir».

Samariyalılar İsanı qəbul etmirlər

51 Dünyadan ayrılacağı günlər yaxınlaşdıqca İsa Yerusəlimə getmək qərarına
gəldi. 52 İsa qabağınca elçilər göndərdi. Onlar İsanın gəlişi münasibəti ilə
hazırlıq işləri görmək üçün gedib Samariyalıların bir kəndinə girdilər. 53 Lakin
Samariyalılar İsanı qəbul etmədilər, çünki O, Yerusəlimə doğru gedirdi.
54 Şagirdlərdən Yaqubla Yəhya bunu görüb dedilər: «Rəbb,‡ bunları məhv
etmək üçün bir əmrlə göydən alov yağdırmağımızı istəyirsənmi?» 55 Amma İsa
dönüb onlara qadağan etdi.§ 56 Sonra onlar başqa bir kəndə yollandılar.

İsanın şagirdi olmaq nə deməkdir
(Mat. 8:19-22)

57 Onlar yol boyu gedərkən bir nəfər İsaya dedi: «Sən hara getsən, Sənin
ardınca gedəcəyəm». 58 İsa ona dedi: «Tülkülərin də yuvası, göydə uçan quşların
da yuvası var. Amma Bəşər Oğlunun başını qoymağa belə, yeri yoxdur».

59 Bir başqasına İsa dedi: «Ardımca gəl». O isə dedi: «Ya Rəbb, mənə icazə ver,
əvvəlcə gedim, atamı dəfn edim». 60 İsa ona dedi: «Qoy ölülər öz ölülərini dəfn
etsin. Sənsə get, Allahın Padşahlığını bəyan et».

61 Yenə başqa bir adam dedi: «Ya Rəbb, Sənin ardınca gələrəm, amma əvvəl
icazə ver evimdəkilərlə vidalaşım». 62 Lakin İsa ona dedi: «Kotanı tutub geriyə
baxan Allahın Padşahlığına layiq deyil».

10

İsa yetmiş nəfəri vəz etməyə yollayır
(Mat. 10:5-16; 11:21-24; Mark 6:7-13; Luka 9:1-6)

1 Bu hadisələrdən sonra Rəbb başqa yetmiş* nəfəri təyin etdi və onları iki-
iki Özünün gedəcəyi hər şəhərə və hər yerə Özündən əvvəl göndərdi. 2 *Onlara
dedi: «Məhsul çoxdur, işçilərsə azdır. Buna görə də məhsulun Sahibinə yal-
varın ki, Öz məhsulunu yığmaq üçün işçilər göndərsin. 3 *Gedin, sizi qurdların

‡ **9:54** Rəbb – bəzi əlyazmalarda Rəbb, İlyas etdiyi kimi bizim də. § **9:55** Qadağan etdi – bəzi əlyazmalarda qadağan edərək dedi: «Siz hansı ruha malik olduğunuzu bilmirsiniz. 56 Çünki Bəşər Oğlu insanları məhv etmək üçün deyil, onları xilas etmək üçün gəlib». * **10:1** Yetmiş – bəzi əlyazmalarda yetmiş iki. * **10:2** Mat. 9:37-38; Yəh. 4:35 * **10:3** Mat. 10:16

arasına quzular kimi göndərirəm. 4 Özünüzlə nə kisə, nə torba, nə də çarıq götürün. Yolda heç kimlə salamlaşıb danışmayın. 5 Hansı bir evə girsəniz, əvvəl “Bu evə əmin-amanlıq olsun!” deyin. 6 Əgər orada əmin-amanlığa layiq bir adam varsa, dilədiyiniz əmin-amanlıq onun üzərində qalacaq. Əks halda o sizə qayıdacaq. 7 Girdiyiniz evdə qalın, sizə nə verirlərsə, yeyib-için, çünki işçi öz haqqına layiqdir. Evdən evə köçməyin. 8 Hansısa bir şəhərə girdiyiniz zaman sizi qəbul edirlərsə, qabağınıza qoyulanı yeyin. 9 Orada olan xəstələrə şəfa verin və onlara deyin: “Allahın Padşahlığı sizə yaxınlaşıb”. 10 Amma hansısa bir şəhərə girdiyiniz zaman sizi qəbul etməsələr, oranın küçələrinə çıxıb belə deyin: 11 “Sizin əleyhinizə çıxaraq şəhərinizin ayaqlarımıza yapışan tozunu belə, çırpırıq. Amma bunu bilin ki, Allahın Padşahlığı sizə yaxınlaşıb”. 12 Sizə bunu deyirəm: qiyamət günü† Sodomun halı o şəhərin halından daha asan olacaq.

13 Vay halına, ey Korazin! Vay halına, ey Bet-Sayda! Sizdə baş vermiş möcüzələr Sur və Sidonda olsaydı, onlar çoxdan çul geyinib külün üstündə oturaraq tövbə edərdi. 14 Amma qiyamət günü‡ Sur və Sidonun halı sizinkindən daha asan olacaq. 15 Sən, ey Kefernahum, göyə qədər ucalacaqsanmı? Ölülər diyarına qədər enəcəksən.

16 *Sizi dinləyən kəs Məni dinləyir, sizi rədd edən Məni rədd edir. Məni rədd edənsə Məni Göndərəni rədd edir».

Yetmiş şagird qayıdır

17 Yetmiş şagird sevinə-sevinə qayıtdı və dedi: «Ya Rəbb, Sənin adınla cinlər belə, bizə tabe olur!» 18 İsa onlara belə cavab verdi: «Mən Şeytanın ildırım kimi göydən düşməyini görmüşdüm. 19 *Baxın Mən sizə səlahiyyət vermişəm ki, ilanları, əqrəbləri və düşmənin bütün gücünü ayaq altında əzəsiniz və heç nə sizə zərər vurmayacaq. 20 Bununla belə, ruhların sizə tabe olduğuna görə sevinməyin, amma sevinin ki, adlarınız göylərdə yazılıb».

İsanın sevinci
(Mat. 11:25-27; 13:16-17)

21 İsa o vaxt Müqəddəs Ruhda şadlanıb dedi: «Ey yerin-göyün Sahibi olan Ata! Səndən razıyam ki, bu şeyləri müdrik və dərrakəli adamlardan gizlədib körpələrə agah etdin. Bəli, Ata! Çünki bu Sənin xoş niyyətin idi. 22 *Atam§ tərəfindən hər şey Mənim ixtiyarıma verildi. Oğulun kim olduğunu Atadan başqa heç kəs bilməz. Atanın kim olduğunu da Oğuldan və Oğulun agah etmək istədiyi şəxsdən başqa heç kəs bilməz».

23 Sonra İsa şagirdlərə sarı dönüb onlara ayrıca dedi: «Nə bəxtiyardır o gözlər ki, sizin gördüklərinizi görür! 24 Sizə bunu deyirəm: bir çox peyğəmbərlər və padşahlar sizin gördüklərinizi görmək istədilər, amma görmədilər, eşitdiklərinizi eşitmək istədilər, amma eşitmədilər».

Xeyirxah Samariyalı

25 *Bir qanunşünas İsanı sınamaq məqsədi ilə qalxıb dedi: «Müəllim, əbədi həyatı irs olaraq almaq üçün mən nə etməliyəm?» 26 İsa ondan soruşdu: «Qanunda nə yazılıb? Orada nə oxuyursan?» 27 *Bu adam İsaya belə cavab

† **10:12** Qiyamət günü – hərfi tərcümədə o gün. ‡ **10:14** Qiyamət günü – hərfi tərcümədə mühakimədə.
* **10:16** Mat. 10:40; Mark 9:36-37; Luka 9:47-48; Yəh. 13:20 * **10:19** Zəb. 91:13 * **10:22** Yəh. 1:18; 3:35; 10:15 § **10:22** Atam – bəzi əlyazmalarda Şagirdlərə sarı dönüb onlara dedi: «Atam... * **10:25** Mat. 22:35-40; Mark 12:28-34 * **10:27** Lev. 19:18; Qanun. 6:5

verdi: «“Allahın Rəbbi bütün qəlbinlə, bütün varlığınla, bütün gücünlə və
bütün düşüncənlə sev” və “Qonşunu özün kimi sev”». 28 *İsa ona dedi: «Sən
düz cavab verdin, buna əməl et və yaşayacaqsan». 29 Amma o özünə haqq
qazandırmaq üçün İsadan soruşdu: «Bəs mənim qonşum kimdir?»
30 İsa belə cavab verdi: «Bir nəfər Yerusəlimdən Yerixoya gedən yolda
quldurların əlinə düşdü. Quldurlar onu soyundurub döydülər və yarımcan
halda qoyub getdilər. 31 Təsadüfən o yoldan bir kahin enirdi. Bu adamı görən
kimi yolun o biri tərəfi ilə keçib getdi. 32 Bir Levili də ora yaxınlaşıb o adamı
görəndə yolun o biri tərəfi ilə keçib getdi. 33 O yolla gedən bir Samariyalı
isə bu adamı görəndə ona rəhmi gəldi. 34 Ona yaxınlaşdı və zeytun yağı
ilə şərab tökərək yaralarını sarıdı. Sonra bu adamı öz heyvanına mindirib
mehmanxanaya gətirdi və ona qayğı göstərdi. 35 Ertəsi gün o, iki dinar çıxarıb
mehmanxana sahibinə verərək dedi: “Onun qayğısını çək. Əgər bundan da
çox xərcin çıxsa, mən geri qayıdanda sənə verərəm”. 36 Səncə bu üç nəfərdən
hansı quldurların əlinə düşən adamın qonşusu idi?» 37 Qanunşünas cavab
verdi: «Ona mərhəmət göstərən». İsa da ona dedi: «Get, sən də elə et».

İsa Marta və Məryəmin evində

38 *İsa şagirdləri ilə yoluna davam edərkən bir kəndə girdi. Burada Marta
adlı bir qadın Onu öz evinə dəvət etdi. 39 Onun Məryəm adlı bir bacısı vardı.
O, Rəbbin ayaqları yanında oturub Onun sözünə qulaq asırdı. 40 Marta isə işin
çoxluğundan çaşıb-qalmışdı. O, İsaya yaxınlaşıb dedi: «Ya Rəbb! Görmürsən ki,
bacım işləri tək mənim üstümə yığıb? Ona de ki, mənə kömək etsin». 41 Rəbb
isə ona belə cavab verdi: «Marta, Marta, sən çox şeyin qayğısını çəkib təlaşa
düşürsən. 42 Yalnız bir şey lazımdır. Məryəm yaxşısını seçdi. Bu da onun
əlindən alınmayacaq».

11

Dua haqqında təlim
(Mat. 6:9-13; 7:7-11)

1 İsa bir yerdə dua edirdi. Duasını bitirəndə şagirdlərindən biri Ona dedi:
«Ya Rəbb, Yəhya öz şagirdlərinə öyrətdiyi kimi Sən də bizə dua etməyi öyrət».
2 İsa onlara dedi: «Dua edəndə belə deyin:
Göylərdə olan Atamız,
Adın müqəddəs tutulsun,
Padşahlığın gəlsin.
Göydə olduğu kimi yerdə də Sənin iradən olsun.*
3 Gündəlik çörəyimizi bizə hər gün ver.
4 Bizə borclu olan hər adamı bağışladığımıza görə
Bizim günahlarımızı da bağışla.
Bizi sınağa çəkmə».†
5 Sonra İsa onlara dedi: «Məsələn, sizlərdən birinin bir dostu var. O da gecə
yarısı dostunun yanına gedib deyir: “Dostum, mənə üç kömbə çörək borc ver,
6 çünki yanıma dostum gəlib, qabağına qoyacaq heç nəyim yoxdur”. 7 Dostu da
içəridən belə cavab verir: “Məni narahat etmə. Qapı artıq qıfıllıdır, uşaqlarım

* **10:28** Lev. 18:5 * **10:38** Yəh. 11:1 * **11:2** Göylərdə olan Atamız ... olsun – ən qədim yunan əlyazmalarında Ata, adın müqəddəs tutulsun, Padşahlığın gəlsin (Mat. 6:9-10). † **11:4** Çəkmə – bəzi əlyazmalarda çəkmə, lakin bizi şər olandan xilas et (Mat. 6:13).

yanımda yatıb, mən durub sənə bir şey verə bilmərəm”. 8 Sizə deyim ki, o
həmin adamla dost olduğu halda vermək istəməsə də, təkidlə xahiş etdiyinə
görə qalxıb nə qədər ehtiyacı olsa, ona verəcək.
9 Mən sizə bunu deyirəm: diləyin, sizə veriləcək, axtarın, tapacaqsınız,
qapını döyün və sizə açılacaq. 10 Çünki hər diləyən alar, axtaran tapar, qapı
döyənə açılar. 11 Aranızdan hansı ata oğlu ondan balıq diləsə,‡ ona balıq yerinə
ilan verər? 12 Yaxud yumurta diləsə, ona əqrəb verər? 13 Beləliklə, siz pis
olduğunuz halda öz övladlarınıza yaxşı hədiyyələr verməyi bilirsinizsə, göydə
olan Atanın Ondan diləyənlərə Müqəddəs Ruhu verəcəyi nə qədər yəqindir!»

İsa və Baal-Zevul
(Mat. 12:22-30; Mark 3:20-27)

14 İsa bir adamdan lal olan bir cini qovurdu. Cin çıxandan sonra lal
danışmağa başladı və camaat heyrətləndi. 15 *Amma onların bəzisi deyirdi:
«O, cinlərin başçısı Baal-Zevulun gücü ilə cinləri qovur». 16 *Başqaları isə İsanı
sınamaq üçün istədilər ki, göydən gələn bir əlamət göstərsin.
17 Nə düşündüklərini bilən İsa onlara dedi: «Öz daxilindən bölünmüş hər
padşahlıq viran qalar və öz içindən bölünmüş ev dağılar. 18 Əgər Şeytan da öz
daxilindən bölünübsə, onun padşahlığı necə davam gətirər? Siz də deyirsiniz
ki, Mən cinləri Baal-Zevulun gücü ilə qovuram. 19 Əgər Mən cinləri Baal-
Zevulun gücü ilə qovuramsa, bəs sizin adamlarınız kimin gücü ilə qovur?
Buna görə də onlar sizin hakimləriniz olacaq. 20 Lakin Mən cinləri Allahın
qüdrəti§ ilə qovuramsa, deməli, Allahın Padşahlığı üzərinizə gəlib. 21 Əgər
güclü bir adam təpədən-dırnağadək silahlanıb öz evini qoruyursa, onun
əmlakı əmin-amanlıqdadır. 22 Amma ondan güclüsü ona hücum edib qalib
gələrsə, onda onun güvəndiyi silahları əlindən alıb talan mallarını bölüşdürər.
23 *Mənimlə olmayan Mənə qarşıdır və Mənimlə yığmayan dağıdır.
24 Natəmiz ruh adamdan çıxdıqdan sonra quraq yerlərdə dolaşar, rahatlıq
axtarar, lakin tapmaz. O zaman deyər: “Çıxdığım evə dönüm”. 25 Evə
qayıdanda onu süpürülmüş və səliqə-sahman içində görər. 26 Bu vaxt o
gedib özündən daha betər yeddi başqa ruhu götürər. Onlar da oraya girib
məskunlaşar. Onda bu adamın axırı əvvəlkindən daha pis olar».
27 İsa bunu deyərkən bir qadın camaatın arasından uca səslə Ona dedi: «Səni
bətnində daşıyan və Səni əmizdirən nə bəxtiyardır!» 28 Amma İsa dedi: «Daha
doğrusu, Allahın kəlamını eşidib ona riayət edənlər nə bəxtiyardır!»

Yunus peyğəmbərin əlaməti
(Mat. 12:38-42)

29 *Camaat Onun ətrafına yığılanda İsa danışmağa başladı: «İndiki nəsil
pis nəsildir. Onlar əlamət axtarır, amma onlara Yunusun əlamətindən
başqa heç bir əlamət verilməyəcək. 30 *Çünki Yunus Nineva əhalisinə necə
bir əlamət oldusa, Bəşər Oğlu da bu nəsil üçün belə olacaq. 31 *Cənub
mələkəsi** qiyamət günündə†† bu nəslin adamları ilə birgə qalxıb onları
məhkum edəcək. Çünki mələkə Süleymanın hikmətli sözlərini dinləmək üçün

‡ **11:11** Balıq diləsə – bəzi əlyazmalarda çörək diləsə, ona daş verər? Ya da balıq diləsə (Mat. 7:9).
* **11:15** Mat. 9:34; 10:25 * **11:16** Mat. 12:38; 16:1; Mark 8:11 § **11:20** Qüdrəti – hərfi tərcümədə barmağı. * **11:23** Mark 9:40 * **11:29** Mat. 16:4; Mark 8:12 * **11:30** Yun. 3:4 * **11:31** 1Pad. 10:1-13; 2Saln. 9:1-12 ** **11:31** Cənub mələkəsi – yəni Süleymanın yanına gələn Səba mələkəsi.
†† **11:31** Qiyamət günündə – hərfi tərcümədə mühakimədə.

yer üzünün ucqarlarından gəlmişdi. Budur, Süleymandan daha böyük Olan buradadır. 32 *Nineva xalqı qiyamət günündə‡‡ bu nəsillə birgə qalxıb onu məhkum edəcək. Çünki onlar Yunusun vəzinə görə tövbə etmişdilər. Budur, Yunusdan daha böyük Olan buradadır.

Bədənin çırağı
(Mat. 6:22-23)

33 *Heç kim çırağı yandırıb onu gizli yerə yaxud da qabın altına qoymaz. Əksinə, çıraqdana qoyar ki, içəri girənlər işığı görsünlər.

34 Bədəninin çırağı gözündür. Gözün sağlam olanda bütün bədənin də nurlu olur. Gözün zəif görəndə isə bütün bədənin də qaranlıq olur. 35 Beləliklə, diqqət et ki, səndəki "nur" qaranlıq olmasın. 36 Əgər sənin bütün bədənin nurlu olub heç bir yerdə qaranlıq qalmırsa, çıraq sənə öz nuru ilə işıq saçdığı kimi bədənin də tamamilə nurlu olacaq».

Vay halınıza!
(Mat. 23:1-36)

37 İsa bunları deyib qurtaranda fariseylərdən biri Onu evinə yeməyə dəvət etdi. O da içəri girib süfrəyə oturdu. 38 İsanın yeməkdən əvvəl yuyunmadığını görən farisey heyrətləndi. 39 Lakin Rəbb ona dedi: «İndi siz fariseylər kasanın və boşqabın bayır tərəfini təmizləyirsiniz, lakin daxiliniz soyğunçuluq və pisliklə dolub. 40 Ey ağılsızlar, zahiri yaradanla daxili yaradan eyni deyilmi? 41 Yaxşısı budur ki, qablarınızın içindəkilərini sədəqə verəsiniz, onda sizin üçün hər şey təmiz olar.

42 *Vay halınıza, ey fariseylər! Çünki siz nanə, sədəfotu və hər cür göyərtinin onda birini verirsiniz, lakin ədalətə və Allah məhəbbətinə etinasızlıq göstərirsiniz. Amma onda biri verməklə yanaşı bunları da yerinə yetirməli idiniz.

43 Vay halınıza, ey fariseylər! Sinaqoqlarda baş kürsüləri tutmağı və bazar meydanlarında salam almağı sevirsiniz.

44 Vay halınıza! Çünki siz insanların xəbəri olmadan üstündən keçdikləri itmiş qəbirlərə oxşayırsınız».

45 Qanunşünaslardan biri İsaya cavab verdi: «Müəllim, sən bunları deməklə bizi də təhqir edirsən». 46 İsa da belə dedi: «Elə sizin də vay halınıza, ey qanunşünaslar! Çünki adamları ağır yüklərlə yükləyirsiniz, amma özünüz barmağınızın biri ilə də bu yüklərə toxunmursunuz.

47 Vay halınıza! Çünki peyğəmbərlərə məqbərələr tikirsiniz, amma onları sizin ata-babalarınız öldürdülər! 48 Beləliklə, siz ata-babalarınızın etdiklərinə şahidlik edib bəyənirsiniz. Çünki onlar peyğəmbərləri öldürüb, sizsə onlara məqbərələr tikirsiniz. 49 Buna görə də Allahın hikməti belə demişdi: "Mən onlara peyğəmbərlər və həvarilər göndərəcəyəm, onların bəzisini öldürüb, bəzisini isə təqib edəcəklər". 50-51 *Beləcə bu nəsil dünya yaranandan bəri Habilin qanından tutmuş qurbangahla məbədin arasında öldürülmüş Zəkəriyyənin qanına qədər bütün peyğəmbərlərin tökülən qanı üçün məsuliyyət daşıyacaq. Bəli, Mən sizə deyirəm: onun üçün bu nəsil məsuliyyət daşıyacaq.

---

* **11:32** Yun. 3:5 ‡‡ **11:32** Qiyamət günündə – hərfi tərcümədə mühakimədə. * **11:33** Mat. 5:15; Mark 4:21; Luka 8:16 * **11:42** Lev. 27:30 * **11:50-51** Yar. 4:8; 2Saln. 24:20-21

52 Vay halınıza, ey qanunşünaslar! Çünki bilik qapısının açarlarını
götürmüsünüz. Özünüz bu qapıdan girmədiniz, girmək istəyənlərə də mane
olduŋuz».
53 İsa oradan çıxanda ilahiyyatçılarla fariseylər ona çox təzyiq göstərərək
bir çox məsələlər barədə Onu sorğu-suala tutmağa başladılar. 54 Onlar fürsət
axtarırdılar ki, İsanın ağzından çıxan bir sözlə Onu tələyə salsınlar.

12

İsa ikiüzlülüyə qarşı xəbərdarlıq edir (Mat. 10:26-33)

1 *Bu vaxt saysız-hesabsız adam bir-birini sıxışdıra-sıxışdıra oraya yığıldı.
İsa əvvəl şagirdlərinə danışmağa başladı: «Fariseylərin mayasından, yəni
ikiüzlülükdən özünüzü gözləyin. 2 *Elə örtülü bir şey yoxdur ki, aşkara
çıxmayacaq və elə gizli bir şey yoxdur ki, bilinməyəcək. 3 Buna görə də
qaranlıqda dediyiniz gün işığında eşidiləcək, bağlı qapı arxasında qulağa
pıçıldadığınız damlardan bəyan olunacaq.
4 Ey dostlarım, sizə deyirəm: bədəni öldürən və ondan sonra başqa heç nə
edə bilməyənlərdən qorxmayın. 5 Amma Kimdən qorxmaq lazım olduğunu
sizə göstərim: adamı öldürəndən sonra cəhənnəmə atmağa ixtiyarı olan
Allahdan qorxun. Bəli, sizə deyirəm: Ondan qorxun! 6 Beş sərçə iki qara
pula satılmırmı? Onlardan biri belə, Allahın qarşısında yaddan çıxmır. 7 Sizin
başınızdakı saçlar belə, sayılıb. Qorxmayın, siz saysız-hesabsız sərçədən daha
dəyərlisiniz.
8 Mən sizə deyirəm: insanlar qarşısında Məni iqrar edən hər kəsi Bəşər Oğlu
da Allahın mələkləri qarşısında iqrar edəcək. 9 Amma insanlar önündə Məni
inkar edən özü də Allahın mələkləri önündə inkar olunacaq. 10 *Bəşər Oğluna
qarşı bir söz deyən hər kəs bağışlanacaq; amma Müqəddəs Ruha küfr edən
bağışlanmayacaq.
11 *Sizi sinaqoqlara, başçıların və hökmdarların qarşısına gətirəndə özünüzü
necə müdafiə edəcəyiniz və yaxud nə deyəcəyiniz barədə qayğı çəkməyin.
12 Müqəddəs Ruh sizə o anda nə deməli olduğunuzu öyrədəcək».

Var-dövlət və insan həyatı

13 İzdihamdan bir nəfər İsaya dedi: «Müəllim, qardaşıma de ki, mirası
mənimlə bölsün». 14 İsa ona belə cavab verdi: «Ey insan, Məni kim üzərinizə
hakim ya vəkil qoyub?» 15 Sonra İsa onlara dedi: «Diqqətli olun, hər cür
tamahkarlıqdan özünüzü qoruyun. Çünki insanın həyatı var-yoxunun bol-
luğundan asılı deyil».
16 İsa onlara bu məsəli danışdı: «Bir varlının torpağı bol məhsul verdi. 17 Bu
adam ürəyində düşündü: "Məhsulumu qoymağa yerim yoxdur. Axı nə edim?"
18 Sonra dedi: "Belə edərəm: anbarlarımı söküb daha böyüklərini tikəcəyəm.
Bütün taxılımı və malımı oraya yığaram. 19 Canıma deyərəm: ey canım, illərlə
kifayət qədər var-dövlət yığmısan. İndi dincəl, ye-iç, kef elə". 20 Amma Allah
ona dedi: "Ay axmaq, bu gecə canını səndən alacaqlar. Bəs hazırladığın kimə
qalacaq?" 21 Özü üçün xəzinə toplayan, amma Allahın önündə varlı olmayan
hər bir insanın axırı da elə olacaq».

---

* **12:1** Mat. 16:6; Mark 8:15 * **12:2** Mark 4:22; Luka 8:17 * **12:10** Mat. 12:31-32; Mark 3:28-29
* **12:11** Mat. 10:19-20; Mark 13:11; Luka 21:14-15

Qayğı çəkməyin
(Mat. 6:20-21,25-34)

22 İsa Öz şagirdlərinə belə dedi: «Buna görə sizə deyirəm: “Nə yeyəcəyik?”
deyə canınız üçün, “Nə geyinəcəyik?” deyə bədəniniz üçün qayğı çəkməyin.
23 Can yeməkdən, bədənsə geyinməkdən daha vacibdir. 24 Qarğalara baxın:
onlar nə əkir, nə də biçir, nə anbarları, nə də zirzəmiləri var. Amma Allah
onları yedizdirir. Siz quşlardan nə qədər qiymətlisiniz! 25 Hansı biriniz qayğı
çəkməklə ömrünü bir anlıq belə, uzada bilər? 26 Əgər siz elə balaca şeyi etməyi
bacarmırsınızsa, nə üçün başqa şeylərin qayğısını çəkirsiniz? 27 *Zanbaqların
necə böyüdüyünə baxın: onlar nə zəhmət çəkir, nə də ip əyirir. Lakin sizə
bunu deyirəm ki, bütün cah-calalı içində olan Süleyman belə, bunlardan biri
kimi geyinməmişdi. 28 Ey imanı az olanlar, bu gün çöldə olub sabah ocağa
atılan otu Allah belə geyindirirsə, sizi geyindirəcəyi nə qədər yəqindir! 29 “Nə
yeyəcəyik?”, “Nə içəcəyik?” deyə axtarıb narahat olmayın. 30 Çünki dünyadakı
bütpərəstlər bütün bu şeyləri axtarırlar. Doğrudan da, Atanız bunlara ehtiy-
acınız olduğunu bilir. 31 Lakin siz Allahın Padşahlığını axtarın, onda bunlar
da sizə əlavə olaraq veriləcək.

32 Qorxma, ey kiçik sürü! Çünki Atanız Padşahlığı sizə verməyi münasib
gördü. 33 Əmlakınızı satın və sədəqə verin. Özünüzə köhnəlməyən kisələr,
göylərdə tükənməyən xəzinə hazırlayın. Oraya nə oğru gələr, nə də onu güvə
yeyər. 34 Çünki xəzinəniz haradadırsa, ürəyiniz də orada olacaq».

Bilinməyən gün və saat
(Mat. 10:34-36; 24:42-51; Mark 13:32-36)

35 *«Qoy qurşaqlarınız bellərinizdə bağlı və çıraqlarınız yana-yana qalsın.
36 Toy ziyafətindən qayıdan ağasını gözləyən adamlara oxşayın. Onlar ağaları
gəlib qapını döyən kimi qapını açmağa hazır olurlar. 37 Nə bəxtiyardır o
qullar ki, ağa qayıdanda onları oyaq görür! Sizə doğrusunu deyirəm: o özü
qurşaqlanıb qullarını süfrəyə oturdacaq və gəlib onlara xidmət edəcək. 38 Ağa
istər gecəyarı, istər ondan gec, səhərə yaxın gəlib qulları oyaq görsə, o qullar
necə də bəxtiyardır!

39 Amma bunu bilin ki, əgər evin yiyəsi oğrunun hansı saatda gələcəyini
bilsəydi, evinin yarılmasına imkan verməzdi. 40 Beləcə siz də hazır olun, çünki
Bəşər Oğlu gözləmədiyiniz vaxt gələcək».

41 Peter dedi: «Ya Rəbb, bu məsəli ancaq bizə danışırsan, yoxsa hamıya?»
42 Rəbb cavab verdi: «Vaxtlı-vaxtında onlara yemək vermək üçün ağasının öz
nökərləri üzərinə qoyduğu sadiq və ağıllı idarəçi kimdir? 43 Nə bəxtiyardır
o qul ki, ağası evinə qayıdanda onu iş başında görür! 44 Sizə həqiqəti
deyirəm: ağası bu qula bütün əmlakı üzərində idarəçiliyi tapşıracaq. 45 Amma
həmin qul ürəyində “ağam gec gələcək” deyərsə, başqa nökər və qarabaşları
döyməyə, yeyib-içməyə, sərxoşluğa uymağa başlayarsa, 46 o qulun ağası onun
gözləmədiyi gün və ağlına gəlmədiyi vaxt gələcək, ona ağır cəza verəcək və onu
sədaqətsizlərlə bir yerdə saxlayacaq.

47 Ağasının istəyini bilib hazır olmayan və onun istəyinə əməl etməyən qul
çox döyüləcək. 48 Bilməyib o cəzaya layiq iş görənsə az döyüləcək. Kimə çox
verilibsə, ondan çox da istəniləcək. Kimə çox tapşırılıbsa, ondan daha çox tələb
olunacaq.

* **12:27** 1Pad. 10:4-7; 2Saln. 9:3-6 * **12:35** Mat. 25:1-13

49 Mən yer üzünə od yağdırmağa gəlmişəm. Kaş ki bu od artıq alışıb-yanaydı!
50 *Mənim alacağım bir vəftiz var. Bu vəftiz yerinə yetib qurtaranadək
nə qədər sıxıntı çəkməliyəm! 51 *Siz düşünürsünüz ki, Mən yer üzünə sülh
gətirməyə gəlmişəm? Xeyr, sizə deyirəm ki, Mən ayrılıq gətirməyə gəlmişəm!
52 Çünki bundan sonra bir evdə yaşayan beş nəfər bir-birindən ayrılaraq üç
nəfərə qarşı iki nəfər, iki nəfərə qarşı üç nəfər olacaq. 53 *Çünki ata oğlundan,
oğul atasından, ana qızından, qız anasından, qayınana gəlinindən, gəlin də
qayınanasından ayrılacaq».

Əlamətləri anlamaq
(Mat. 16:2-3)

54 İsa camaata bunu da dedi: «Siz qərb tərəfdən qalxan buludu görəndə
dərhal "yağış yağacaq" deyirsiniz, bu da olur. 55 Cənub küləyinin əsməsini
görəndə "qızmar isti olacaq" deyirsiniz, bu da olur. 56 Ey ikiüzlülər, yer üzünün
və göyün görünüşünü seçə bilirsiniz, bəs onda nə üçün indiki zamanı seçə
bilmirsiniz?
57 Nə üçün düzgün olan şeyə özünüz qərar vermirsiniz? 58 *Səni ittiham
edənlə birgə hakimin yanına gedəndə yolda ikən onunla barışmağa çalış.
Yoxsa səni hakimin qabağına sürüyər, hakimsə məhkəmə icraçısına ötürər,
o da səni zindana atar. 59 Sənə bunu deyirəm: axırıncı qəpik-quruşunu
verməyincə oradan əsla çıxmayacaqsan».

13

Tövbəyə çağırış

1 Bu vaxt orada olan bəzi adamlar İsaya xəbər verdilər ki, Pilat bəzi
Qalileyalıların qanını kəsdikləri qurbanların qanına qatmışdı. 2 İsa buna belə
cavab verdi: «Siz elə bilirsiniz ki, bu aqibətə uğramış Qalileyalılar bütün digər
Qalileyalılardan daha betər günahlı idilər? 3 Xeyr, Mən sizə deyirəm: tövbə
etməsəniz, hamınız onlar kimi məhv olacaqsınız. 4 Yaxud Şiloah qülləsi on
səkkiz adamın üstünə aşıb onları öldürəndə onların Yerusəlim sakinlərinin
hamısından təqsirkar olduqlarını fikirləşirsiniz? 5 Xeyr, Mən sizə deyirəm:
tövbə etməsəniz, hamınız onlar kimi məhv olacaqsınız».

Barsız əncir ağacı
(Mat. 21:18-19; Mark 11:12-14)

6 Sonra İsa bu məsəli danışdı: «Bir adamın bağında bir əncir ağacı əkilmişdi.
Bu adam gəlib ağacda meyvə axtardı, amma tapmadı. 7 O, bağbana dedi: "Bura
bax, üç ildir ki, mən gəlib bu əncir ağacında meyvə axtarıram, amma tapmıram.
Onu kəs! Nə üçün bu ağac əbəs yerə torpağı tutur?" 8 Bağbansa cavabında belə
dedi: "Ağa, bir il də buna əl dəymə. Mən onu belləyib dövrəsinə peyin tökərəm.
9 Gələn il bu ağac meyvə gətirsə, yaxşıdır, yox, gətirməsə, onu kəsərsən"».

Şənbə günü şəfa vermək olarmı?

10 İsa bir dəfə Şənbə günü sinaqoqlardan birində təlim öyrədirdi. 11 Orada
on səkkiz il daxilində xəstəlik ruhu olan beli bükülmüş bir qadın var idi. O,
belini heç düzəldə bilmirdi. 12 İsa bu qadını görəndə çağırıb dedi: «Ey qadın,
sən azarından azad oldun». 13 İsa əllərini qadının üstünə qoyanda o dərhal
dikəlib Allahı izzətləndirməyə başladı. 14 *Amma sinaqoqun rəisi İsanın Şənbə

* **12:50** Mark 10:38 * **12:51** Mat. 10:34-36 * **12:53** Mik. 7:6 * **12:58** Mat. 5:25-26 * **13:14** Çıx. 20:9-10; Qanun. 5:13-14

günü şəfa verdiyinə hiddətlənib camaata belə xitab etdi: «İş görmək üçün altı
gün var, o günlər gəlin və şəfa alın, Şənbə günü yox». 15 Rəbb isə ona belə
cavab verdi: «Ey ikiüzlülər, sizlərdən hər biriniz Şənbə günündə öz öküzünün
ya eşşəyinin bağını açıb tövlədən su içməyə aparmırmı? 16 İbrahimin qızı olan
bu qadını da on səkkiz il ərzində Şeytan buxovlamışdı. Şənbə günü bu qadının
buxovlarını açmaq lazım deyildimi?» 17 İsa bunları deyəndə Ona qarşı çıxanlar
hamısı utandı. Camaatın hamısı isə Onun etdiyi bütün izzətli işlərinə görə
sevinirdi.

Xardal toxumu və maya məsəlləri (Mat. 13:31-33; Mark 4:30-32)

18 Sonra İsa dedi: «Allahın Padşahlığı nəyə bənzəyir? Onu nəyə bənzədim?
19 O, bir adamın bağçasına əkdiyi xardal toxumuna bənzəyir. O toxum
böyüyüb ağac olur. Göydə uçan quşlar onun budaqlarında yuva qurur».

20 İsa yenə dedi: «Allahın Padşahlığını nəyə bənzədim? 21 O, xəmir mayasına
bənzəyir. Qadın onu götürüb üç kisə* una qarışdırıb bütün xəmir acıyanadək
saxlayır».

Dar qapı (Mat. 7:13-14,21-23)

22 İsa şəhər və kəndləri gəzib təlim öyrədərək Yerusəlimə tərəf gedirdi. 23 Bir
nəfər Ondan soruşdu: «Ya Rəbb, xilas tapanların sayı az olacaqmı?» İsa onlara
belə cavab verdi: 24 «Dar qapıdan girməyə çalışın. Sizə bunu deyirəm: çoxları
bu qapıdan girməyə can atacaq, amma girə bilməyəcək. 25 *Ev yiyəsi durub
qapını bağlayandan sonra siz bayırda durub qapını döyərək deyəcəksiniz: “Ey
ağam, bizə qapını aç!” O isə cavabında sizə deyəcək: “Mən sizin haradan
gəldiyinizi bilmirəm!” 26 Siz o vaxt belə deyəcəksiniz: “Biz Sənin qarşında
yeyib-içmişik. Sən bizim küçələrdə öyrədirdin”. 27 *O isə sizə deyəcək: “Ey
haqsızlıq edənlərin hamısı, Mən sizin haradan gəldiyinizi bilmirəm, Məndən
uzaq olun!” 28 *İbrahimi, İshaqı, Yaqubu və bütün peyğəmbərləri Allahın
Padşahlığında, özünüzü isə bayıra atılmış görəndə aranızda ağlaşma və diş
qıcırtısı olacaq. 29 Adamlar şərqdən, qərbdən, şimaldan, cənubdan gələcək və
Allahın Padşahlığında süfrəyə oturacaq. 30 *Budur, elə axırıncılar var ki, birinci
olacaq, elə birincilər var ki, axırıncı olacaq».

Yerusəlimin aqibəti (Mat. 23:37-39)

31 O zaman bəzi fariseylər gəlib İsaya dedilər: «Buradan çıx get, çünki Hirod
Səni öldürmək istəyir». 32 İsa onlara dedi: «Gedin o tülküyə deyin: “Budur,
Mən bu gün və sabah cinləri qovub camaatı sağaldacağam və üçüncü gün işimi
bitirəcəyəm”. 33 Yenə də bu gün, sabah və o biri gün yoluma davam etməliyəm.
Çünki peyğəmbər Yerusəlimdən kənarda öldürülə bilməz!

34 Ey Yerusəlim, Yerusəlim! Peyğəmbərləri öldürən və ora göndərilənləri
daşqalaq edən şəhər! Toyuq cücələrini qanadları altına yığan kimi Mən də
dəfələrlə sənin övladlarını yığmaq istədim, sizsə istəmədiniz! 35 *Baxın, eviniz
viran qalır. Mən sizə bunu deyirəm:
“Rəbbin ismi ilə Gələnə alqış olsun!”

---

* **13:21** Kisə – yunan mətnində saton, təqribən 37 litr. * **13:25** Mat. 25:11-12 * **13:27** Zəb. 6:8
* **13:28** Mat. 8:11-12; 22:13; 25:30 * **13:30** Mat. 19:30; 20:16; Mark 10:31 * **13:35** Zəb. 118:26; Yer. 12:7; 22:5; 26:6

deyənə qədər Məni bir daha görməyəcəksiniz».

14

İsa və farisey rəhbəri

1 Bir Şənbə günü İsa farisey rəhbərlərinin birinin evinə çörək yeməyə getdi.
Hamı Ona göz qoyurdu. 2 Onun qarşısında hidropos* xəstəliyinə tutulmuş bir
adam var idi. 3 İsa qanunşünas və fariseylərə xitab edərək soruşdu: «Şənbə
günü insanlara şəfa verməyə icazə var ya yox?» 4 Amma onlar dinmirdi. İsa
o adama əli ilə toxundu, onu sağaltdı və buraxdı. 5 *İsa onlara dedi: «Sizlərdən
kimin oğlu† yaxud öküzü Şənbə günü quyuya düşsə, onu dərhal oradan dartıb
çıxarmaz?» 6 Onlar İsanın bu sualına cavab verə bilmədilər.

Qonaqlar məsəli
(Mat. 22:1-10)

7 *İsa fikir verdi ki, dəvət olunanlar yuxarı başda oturmağı seçdilər. Onlara
belə bir məsəl söylədi: 8 «Bir nəfər səni toya dəvət edirsə, yuxarı başda oturma.
Bəlkə ev yiyəsinin səndən də hörmətli bir qonağı var. 9 İkinizi də toya dəvət
edən gəlib sənə "bu adama yer ver" desə, sən xəcalət içində aşağı başda
əyləşməli olarsan. 10 Amma dəvət olunanda gedib ən aşağı başda otur ki, səni
dəvət edən adam gəlib sənə "Dostum! Yuxarı başa keç" desin; o zaman sənin lə
birgə oturanların hamısının qarşısında hörmət qazanarsan. 11 *Çünki özünü
yüksəldən hər kəs aşağı tutulacaq, özünü aşağı tutansa yüksəldiləcək».

12 İsa Onu dəvət edənə də dedi: «Günorta yaxud axşam yeməyi verdiyin
vaxt öz dostlarını, qardaşlarını, qohumlarını, dövlətli qonşularını dəvət etmə
ki, onlar da səni çağıraraq sənə əvəzini versin. 13 Amma qonaqlıq verəndə
yoxsulları, əlilləri, topalları, korları çağır. 14 Onda onlar sənə əvəzini verə
bilmədiyinə görə sən bəxtiyar olacaqsan. Çünki salehlər dirildiyi zaman sənə
əvəz veriləcək».

15 Süfrəyə oturanlardan biri bunu eşidib İsaya dedi: «Allahın Padşahlığında
çörək yeyən nə bəxtiyardır!» 16 Amma İsa ona dedi: «Bir adam böyük ziyafət
hazırladı və oraya çoxlu qonaq çağırdı. 17 Yemək vaxtı gələndə öz qulunu
dəvət olunanların yanına göndərdi ki, onlara desin: "Buyurun, indi hər şey
hazırdır". 18 Amma hamı birdən üzr istəməyə başladı. Birincisi ona dedi:
"Mən bir torpaq sahəsi almışam, gedib ona baxmalıyam. Səndən xahiş edirəm,
məni bağışla". 19 Digəri isə dedi: "Mən beş cüt öküz satın almışam və onları
yoxlamağa gedirəm. Səndən xahiş edirəm, məni bağışla". 20 Üçüncüsü dedi:
"Mən təzə evlənmişəm, buna görə də gələ bilmərəm". 21 Qul qayıdıb bu şeyləri
ağasına bildirdi. O zaman ev yiyəsi qəzəblənib quluna dedi: "Qaç, şəhərin
küçə və tinlərində olan yoxsulları, əlilləri, korları və topalları buraya gətir".
22 Qul isə dedi: "Ağa, sənin əmrin yerinə yetirildi, hələ artıq yer də qalıb".
23 Ağası quluna dedi: "Get, bütün yolları və çəpərləri gəz. Evim dolsun deyə
adamları gəlməyə vadar et. 24 Sizə bunu deyirəm: ilk dəvət olunanların heç
biri mənim ziyafətimdən dadmayacaq"».

Şagird olmağın qiyməti
(Mat. 10:37-38)

---

* **14:2** Hidropos – yəni bədənə su yığılması xəstəliyi. * **14:5** Mat. 12:11 † **14:5** Oğlu – bəzi əlyazmalarda eşşəyi. * **14:7** Sül. 25:6-7 * **14:11** Mat. 23:12; Luka 18:14

25 İsa ilə birlikdə böyük izdiham yol gedirdi. İsa dönüb onlara dedi: 26 «Kim
Mənim yanıma gəlib ata-anasını, arvad-uşaqlarını, bacı-qardaşlarını, hətta öz
həyatını Məndən üstün tutsa,‡ Mənim şagirdim ola bilməz. 27 *Öz çarmıxını
daşıyıb ardımca gəlməyən kəs də Mənim şagirdim ola bilməz.
28 Sizlərdən kimsə bir qüllə tikmək istəyirsə, əvvəlcə oturub onun xərclərini
hesablamaz ki, görsün onu qurtarmaq üçün pulu çatacaq ya yox? 29 Çünki
qüllənin təməlini qoyub işi qurtara bilməsə, bunu görənlərin hamısı onu ələ
salıb deyəcək: 30 "Bu adam tikintiyə başlayıb qurtara bilmədi".
31 Yaxud da hansı padşah başqa padşahla müharibəyə gedəndə üstünə iyirmi
min əsgərlə gələnə qarşı on min əsgərlə durmağa qadir olmağı əvvəlcə oturub
götür-qoy eləməz? 32 Əgər padşah buna qadir deyilsə, o biri padşahın hələ
uzaqda olduğu vaxt elçilər göndərib sülh müqaviləsi bağlamaq istəyər. 33 Eyni
tərzdə sizdən hər biriniz bütün əmlakından əl çəkməsə, Mənim şagirdim ola
bilməz.
34 *Duz yaxşı şeydir, amma əgər duz öz dadını itirərsə, ona nə ilə dad verilə
bilər? 35 O nə torpağa yarayar, nə də peyinə. Onu çölə atarlar. Eşitməyə qulağı
olan eşitsin!»

15

İtmiş qoyun məsəli
(Mat. 18:12-14)

1 *Bütün vergiyığanlar və günahkarlar İsanı dinləmək üçün Ona
yaxınlaşırdılar. 2 Fariseylər və ilahiyyatçılar isə «bu adam günahkarları qəbul
edir və onlarla yemək yeyir» deyə deyinirdilər.
3 Amma İsa onlara bu məsəli çəkdi: 4 «Sizlərdən birinin yüz qoyunu olsa
və onlardan birini itirsə, doxsan doqquzunu çöldə qoyub itmiş qoyunu
tapanadək onu axtarmazmı? 5 Tapanda isə onu sevinclə çiyinlərinə qoyar.
6 Evə gələndə öz dostlarını və qonşularını çağırıb belə deyər: "Mənimlə birlikdə
sevinin, itmiş qoyunumu tapmışam!" 7 Sizə bunu deyirəm: beləcə də göydə
tövbə edən bircə günahkara görə tövbəyə ehtiyacı olmayan doxsan doqquz
saleh insan üçün olduğundan daha çox sevinc olacaq.

İtmiş pul məsəli
8 Yaxud on dirhəmi olan hansı bir qadın bir dirhəmini itirsə, çıraq yandırıb
evi süpürərək onu tapanadək diqqətlə axtarmaz? 9 Tapanda öz rəfiqələrini
və qonşularını çağırıb deyər: "Mənimlə birlikdə sevinin, itirdiyim dirhəmi
tapmışam!" 10 Sizə bunu deyirəm: Allahın mələklərinin önündə də tövbə edən
bir günahkara görə sevinc olur».

İtmiş oğul məsəli
11 İsa bunu da danışdı: «Bir adamın iki oğlu var idi. 12 Oğlanlardan kiçiyi
atasına dedi: "Ata! Var-dövlətindən payıma düşəni mənə ver". Atası da varını
onların arasında bölüşdürdü.
13 Bir neçə gün sonra kiçik oğul nəyi vardısa, yığıb uzaq bir diyara yollandı.
Orada pozğun həyat sürüb var-dövlətini heç-puç etdi. 14 Oğlan hər şeyini
xərclədikdən sonra o ölkədə böyük bir aclıq oldu. O korluq çəkməyə başladı.

‡ **14:26** Ata-anasını, arvad-uşaqlarını, bacı-qardaşlarını, hətta öz həyatını Məndən üstün tutsa – hərfi tərcümədə ata-anasına, arvad-uşaqlarına, bacı-qardaşlarına, hətta öz həyatına nifrət etməsə. * **14:27** Mat. 16:24; Mark 8:34; Luka 9:23 * **14:34** Mat. 5:13; Mark 9:50 * **15:1** Luka 5:29-30

15 Buna görə də oğlan gedib o ölkənin sakinlərindən birinin yanında iş tapdı.
Bu adam onu öz otlaqlarına donuz otarmağa göndərdi. 16 Oğlan donuzların
yediyi keçibuynuzu qabıqları ilə qarnını doydurmağa şad olardı. Amma heç
kim ona bir şey vermirdi.
17 Onda oğlan özünə gəlib dedi: “Atamın nə qədər muzdlu işçisi var,
hamısının da doyunca yeməyə çörəyi var. Mənsə burada acından ölürəm!
18 Durub atamın yanına gedəcəyəm və ona deyəcəyəm: ‹Ata, mən göyə* və sənə
qarşı günah etdim. 19 Mən artıq sənin oğlun adlanmağa layiq deyiləm. Məni
öz muzdlu işçilərinin biri kimi qəbul et›”. 20 O durub öz atasının yanına getdi.
Oğul hələ uzaqda ikən atası onu gördü. Ona rəhmi gəldi və qaçıb onun
boynuna sarıldı və öpdü. 21 Oğul dedi: “Ata! Mən göyə və sənə qarşı günah
etdim. Mən artıq sənin oğlun adlanmağa layiq deyiləm”. 22 Atası isə öz
qullarına dedi: “Tez olun, ən gözəl xalat gətirin və onu geyindirin. Barmağına
üzük və ayaqlarına çarıq taxın. 23 Kökəldilmiş dananı gətirin, kəsin: gəlin
yeyib-şadlanaq! 24 Çünki bu oğlum ölmüşdü, yenə həyata qayıtdı. O itmişdi,
tapıldı”. Beləliklə, şadlıq etməyə başladılar.
25 Atanın böyük oğlu isə tarlada idi. Qayıdaraq evə yaxınlaşanda çalğı və
rəqs səsləri eşitdi. 26 O, nökərlərdən birini yanına çağırıb soruşdu: “Bu nədir?”
27 Nökər ona dedi: “Qardaşın qayıdıb. Atan da onun sağ-salamat qayıtmasına
görə kökəldilmiş dananı kəsib”. 28 Böyük oğul isə hirsləndi və içəri girmək
istəmədi. Atası bayıra çıxıb ona yalvardı. 29 Amma o, atasına belə cavab
verdi: “Bax neçə ildir ki, sənin üçün qul kimi işləyirəm. Heç zaman sənin
əmrindən çıxmamışam. Amma mənə heç vaxt bir oğlağı belə, qıymadın ki,
dostlarımla şadlıq edim. 30 Bu oğlunsa sənin bütün varını fahişə qadınlara sərf
edib. Amma o qayıdanda sən onun üçün kökəldilmiş dananı kəsdin”. 31 Atası
isə ona dedi: “Oğlum, axı sən həmişə mənimləsən və bütün varım sənindir.
32 Lakin sevinmək və şadlanmaq lazımdır. Çünki sənin bu qardaşın ölmüşdü,
həyata qayıtdı. O itmişdi, tapıldı!”»

16

Fərasətli idarəçi məsəli

1 İsa şagirdlərə bunları danışdı: «Varlı bir adamın idarəçisi var idi. Ona
xəbər çatdırıldı ki, idarəçi onun əmlakını israf edir. 2 Varlı adam onu yanına
çağırıb dedi: “Bu nədir, sənin haqqında mən nələr eşidirəm? Mənə idarəçiliyinin
hesabatını ver. Sən artıq idarəçi ola bilməzsən”.
3 İdarəçi öz-özünə dedi: “Mən nə edəcəyəm? Ağam idarəçiliyi əlimdən
alır. Torpaq belləməyə gücüm yoxdur, dilənməkdən də utanıram. 4 İşdən
qovulanda məni öz evlərinə qəbul etsinlər deyə nə edəcəyimi bilirəm”.
5 Ona görə də öz ağasına borclu olanları bir-bir çağırıb birincisinə dedi:
“Mənim ağama nə qədər borclusan?” 6 O “yüz bat* zeytun yağı” dedi. İdarəçi
ona dedi: “Öz qəbzini götür, otur və tez yaz: əlli”. 7 Sonra o birisinə dedi: “Bəs
sənin nə qədər borcun var?” O cavab verdi: “Yüz kor† buğda”. İdarəçi ona
dedi: “Öz qəbzini götür və yaz: səksən”.
8 Ağası haqsızlıq edən idarəçini fərasətli hərəkət etdiyinə görə tərifləndi.
Çünki bu dövrün övladları öz nəsilləri ilə münasibətlərində nur övladlarından
daha fərasətlidir. 9 Mən sizə bunu deyirəm: haqsız qazanc olan sərvətlə‡

---

* **15:18** Göyə – yəni Allaha. * **16:6** Yüz bat – təqribən 3950 litr. † **16:7** Yüz kor – təqribən 39 500 litr. ‡ **16:9** Sərvət – arami dilində *mamon*.

özünüzə dostlar qazanın ki, bu sərvət yox olduqda siz əbədi məskənlərə qəbul olunasınız.
10 Ən balaca bir işdə sadiq olan kəs böyük işdə də sadiqdir, ən balaca bir işdə
haqsız olansa böyük işdə də haqsızdır. 11 Beləliklə, əgər siz haqsız sərvətdən
istifadə etməkdə sadiq olmadınızsa, əsl var-dövləti sizə kim əmanət edər?
12 Əgər başqasının malından istifadə etməkdə sadiq olmadınızsa, öz malınızı
sizə kim verər? 13 *Heç bir nökər iki ağaya qulluq edə bilməz. Çünki ya birinə
nifrət edib o birisini sevəcək ya da birinə bağlı qalıb o birisinə isə xor baxacaq.
Siz həm Allaha, həm də sərvətə§ qulluq edə bilməzsiniz».

14 Fariseylər pulpərəst olduqları üçün bütün bu sözləri eşidib İsaya istehza
ilə baxdılar. 15 İsa da onlara belə dedi: «İnsanların qarşısında özünüzü saleh
göstərən sizsiniz, amma Allah sizin ürəyinizi bilir. Çünki insanlar arasında
uca tutulan şey Allah qarşısında iyrənclikdir.

16 *Qanun və Peyğəmbərlər Yəhyanın gəlişinə qədər idi. O vaxtdan bəri
Allahın Padşahlığının Müjdəsi yayılır və hər kəs oraya zorla girməyə çalışır.
17 *Amma göyün və yerin keçib getməsi Qanundan bir nöqtənin düşməsindən
daha asandır.
18 *Arvadını boşayıb başqası ilə evlənən hər kəs zina edir. Ərindən boşanmış
qadınla evlənən də zina edir.

Varlı və yoxsul məsəli

19 Varlı bir adam var idi. O, tünd qırmızı və incə kətandan paltar geyərdi
və hər gün cah-calal içində kef edərdi. 20 Bütün bədəni yaralı olan Lazar adlı
yoxsul bir adam da var idi. O, varlı adamın qapısı ağzına gətirilib uzanmışdı.
21 Lazar varlı adamın süfrəsindən tökülən qırıntılarla qarnını doydurmaq
arzusunda idi. İtlər də gəlib onun yaralarını yalayırdı.

22 Bir gün yoxsul adam öldü və mələklər onu İbrahimin qucağına apardı.
Varlı adam da öldü və dəfn edildi. 23 Varlı adam ölülər diyarında iztirab
çəkəndə gözlərini qaldırıb uzaqda İbrahimi və onun qucağında Lazarı gördü.
24 O uca səslə dedi: “Ey İbrahim ata, mənə rəhm et! Lazarı göndər, barmağının
ucunu suya batırıb mənim dilimi sərinlətsin, çünki mən bu alov içində əzab
çəkirəm”. 25 Lakin İbrahim dedi: “Oğlum, yadına sal ki, sən öz həyatında yaxşı
şeyləri, Lazar isə pis şeyləri almışdır. İndi isə o, təsəlli tapır, amma sən əzab
çəkirsən. 26 Üstəlik, sizinlə bizim aramıza böyük bir uçurum qoyulmuşdur ki,
nə buradan sizin tərəfinizə keçmək istəyənlər keçə bilir, nə də oradan bizim
yanımıza gələ bilirlər”.

27 Varlı adam dedi: “Ata, elə isə yalvarıram sənə, Lazarı atamın evinə
göndər. 28 Çünki beş qardaşım var. Qoy onlara xəbərdarlıq etsin ki, onlar
da bu iztirab yerinə gəlməsinlər”. 29 İbrahim ona dedi: “Onlarda Musanın
və Peyğəmbərlərin sözləri var. Qoy onlara qulaq assınlar”. 30 Varlı adamsa
dedi: “Xeyr, İbrahim ata! Əgər ölülərdən biri onların yanına gəlsə, onlar tövbə
edərlər”. 31 Onda İbrahim ona dedi: “Əgər onlar Musaya və Peyğəmbərlərə
qulaq asmırlarsa, ölülərdən biri dirilsə belə, inanmazlar”».

---

* **16:13** Mat. 6:24 § **16:13** Sərvət – arami dilində *mamon*. * **16:16** Mat. 11:12-13 * **16:17** Mat. 5:18 * **16:18** Mat. 5:32; 19:19; Mark 10:11-12; 1Kor. 7:10-11

17

Günah, iman və vəzifə
(Mat. 18:6-7; Mark 9:42)

1 İsa şagirdlərinə belə dedi: «İnsanları pis yola çəkən şeylər mütləq olur.
Amma vay o adamın halına ki, bunların baisidir! 2 Bu kiçiklərdən birini pis
yola çəkməkdənsə öz boynuna böyük bir dəyirman daşı asıb dənizə atılmaq
onun üçün daha yaxşı olar. 3 *Özünüzə fikir verin. Əgər qardaşın sənə qarşı
günah edərsə, ona xəbərdarlıq et. Əgər o tövbə edərsə, onu bağışla. 4 *Əgər
gündə yeddi dəfə sənə qarşı günah etsə və gündə yeddi dəfə yanına gəlib sənə
"tövbə edirəm" deyərsə, onu bağışla».

5 *Həvarilər Rəbbə dedilər: «İmanımızı artır!» 6 Rəbb onlara belə dedi:
«Bir xardal toxumu qədər imanınız olsaydı, bu tut ağacına "Kökündən çıx və
dənizdə əkil!" deyərdiniz, o da sizin sözünüzə baxardı.

7 Sizlərdən hansı biriniz cütçülük və yaxud çobanlıq edən bir qula tarladan
qayıdanda "tez ol, gəl süfrəyə otur" deyər? 8 Əksinə, ona "axşam yeməyimi
hazırla və qurşanıb mənə xidmət et ki, mən yeyib-içim, sonra da sən özün
ye-iç" deməzmi? 9 Əmrlərini yerinə yetirdiyi üçün o, qula təşəkkür edərmi?
10 Beləcə siz də sizə əmr olunanların hamısını yerinə yetirəndən sonra deyin:
"Biz dəyərsiz qullarıq, çünki görməli olduğumuz işləri etmişik"».

On cüzamlının şəfası

11 İsa Yerusəlimə doğru yolunu davam edərkən Samariya ilə Qalileya
arasındakı sərhəddən keçirdi. 12 Kəndlərin birinə girəndə Onu on nəfər cüzamlı
kişi qarşıladı. Onlar uzaqda durub 13 ucadan çığırdılar: «İsa, Ustad, bizə rəhm
et!» 14 *İsa onları görüb «gedin, özünüzü kahinlərə göstərin» dedi. Onlar yol
gedə-gedə pak oldular. 15 Onlardan biri isə sağaldığını görəndə uca səslə Allahı
izzətləndirərək qayıtdı. 16 O üzüstə İsanın ayaqlarına düşərək Ona təşəkkür
etdi. Bu adam Samariyalı idi. 17 Onda İsa dedi: «Pak olanlar on nəfər
deyildimi? Bəs qalan doqquz adam haradadır? 18 Bu yadellidən savayı geri
dönüb Allaha izzət verən olmadımı?» 19 Sonra o adama dedi: «Ayağa qalx, get.
İmanın səni xilas etdi».

Allahın Padşahlığı nə zaman gələcək?

20 Fariseylər İsadan «Allahın Padşahlığı nə zaman gələcək?» deyə soruşanda
İsa onlara cavab verdi: «Allahın Padşahlığı müşahidə ilə gəlməz. 21 *Adamlar
"bax, o buradadır" yaxud "oradadır" deməyəcəklər, çünki budur, Allahın
Padşahlığı sizin daxilinizdədir».

22 İsa şagirdlərə də belə dedi: «Elə günlər gələcək ki, Bəşər Oğlunun günlərindən
birini görməyi arzulayacaqsınız, amma görməyəcəksiniz. 23 *Adamlar sizə
"bax, O oradadır" yaxud "bax, buradadır" deyəcək. Gedib onların arxasınca
düşməyin! 24 Çünki şimşək göyün bir kənarında çaxıb o biri kənarına qədər necə
parlayırsa, Bəşər Oğlu da Öz günündə elə olacaq. 25 Amma əvvəlcə O, çox əzab
çəkməli və indiki nəslin adamları tərəfindən rədd olunmalıdır.

26 * *Nuhun günlərində necə idisə, Bəşər Oğlunun günlərində də elə olacaq.
27 *Nuhun gəmiyə girdiyi günə qədər insanlar yeyib-içir, evlənir, ərə gedirdi.

---

* **17:3** Mat. 18:15 * **17:4** Mat. 18:21-22 * **17:5** Mat. 17:20 * **17:14** Lev. 14:1-32 * **17:21** Mat. 24:23; Mark 13:21 * **17:23** Mat. 24:23,26-27; Mark 13:21 * **17:26** Yar. 6:5-8 * **17:26** Mat. 24:37-39 * **17:27** Yar. 7:6-24

Sonra daşqın gəlib hamısını məhv etdi. 28 *Lutun günlərində də belə idi:
insanlar yeyib-içir, alıb-satır, əkir, tikirdi. 29 Lakin Lut Sodomdan çıxdığı gün
göydən od və kükürd yağdı və hamısını məhv etdi. 30 Bəşər Oğlunun zühur
edəcəyi gündə də belə olacaq.
31 *O gündə özü damda, əşyası isə evin içində olan adam onları götürmək
üçün aşağı enməsin. Eləcə də tarlada olan geri qayıtmasın. 32 *Lutun arvadını
yadınıza salın! 33 *Kim canını qorumaq istəsə, onu itirəcək, amma kim canını
itirsə, onu yaşadacaq. 34 *Sizə deyirəm: o gecə bir yataqda olan iki nəfərdən
biri götürüləcək, o biri isə qalacaq. 35 Birlikdə dən üyüdən iki qadından biri
götürüləcək, o biri isə qalacaq». 36 *
37 *Ona müraciət edib dedilər: «Ya Rəbb, bu hadisələr harada olacaq?» O isə
onlara dedi: «Leş haradadırsa, kərkəslər də orada toplaşar».

18

Dul qadın və ədalətsiz hakim məsəli

1 İsa şagirdlərinə daim dua etmək və heç ruhdan düşməmək lazım olduğu
barədə bir məsəl çəkdi. 2 O dedi: «Bir şəhərdə Allahdan qorxmayan və
adamlara hörmət etməyən bir hakim var idi. 3 Elə həmin şəhərdə bir dul qadın
da var idi. Qadın hey onun yanına gələrək deyərdi: “Rəqibimlə olan işimdə
mənim haqqımı qoru”. 4 Amma hakim bir müddət bunu etmək istəmədi,
sonra isə öz-özünə dedi: “Hərçənd mən nə Allahdan qorxur, nə də adamlara
hörmət edirəm, 5 bu qadın mənim zəhləmi tökdüyü üçün onun haqqını
qoruyum ki, bir də gəlib baş-qulağımı aparmasın”». 6 Rəbb sözünə belə davam
etdi: «Ədalətsiz hakimin nə dediyini dinləyin. 7 Məgər Allah Öz seçdiklərini,
gecə-gündüz Ondan imdad istəyənlərin haqqını qorumayacaqmı? Onları çox
gözlədəcəkmi? 8 Sizə bunu deyirəm: tezliklə onların haqqını qoruyacaq. Bəs
Bəşər Oğlu gələndə yer üzündə iman tapacaqmı?»

Farisey və vergiyığan məsəli

9 Özlərinin saleh olduğuna güvənib başqalarına xor baxan bəziləri üçün də
İsa belə bir məsəl çəkdi: 10 «Biri farisey, digəri isə vergiyığan olan iki nəfər dua
etmək üçün məbədə girdi. 11 Farisey ayaq üstə durub öz-özünə belə dua edirdi:
“Ya Allah, Sənə şükürlər olsun ki, mən başqaları kimi soyğunçu, haqsız, zinakar
ya da bu vergiyığan kimi deyiləm. 12 Həftədə iki dəfə oruc tuturam, bütün
qazandığımın onda birini verirəm”. 13 Vergiyığan isə uzaqda durub gözlərini
göyə qaldırmağa belə, cəsarət etmirdi, amma sinəsinə vurub hey deyirdi: “Ya
Allah! Mən günahkara rəhm et!” 14 *Sizə deyirəm ki, o farisey yox, vergiyığan
evinə saleh sayılaraq getdi. Çünki özünü yüksəldən hər kəs aşağı tutulacaq,
özünü aşağı tutansa yüksəldiləcək».

İsa uşaqlara xeyir-dua verir
(Mat. 19:13-15; Mark 10:13-16)

15 Adamlar körpələri də İsanın yanına gətirirdilər ki, İsa onlara toxunsun.
Bunu görən şagirdlərsə onlara qadağan etdilər. 16 Amma İsa uşaqları yanına

* **17:28** Yar. 18:20–19:25 * **17:31** Mat. 24:17-18; Mark 13:15-16 * **17:32** Yar. 19:26 * **17:33** Mat. 10:39; 16:25; Mark 8:35; Luka 9:24; Yəh. 12:25 * **17:34** Mat. 24:40-41 * **17:36** Qalacaq – bəzi əlyazmalarda qalacaq. 36 Tarladakı iki nəfərdən biri götürüləcək, o biri isə qalacaq (Mat. 24:40).
* **17:37** Əyy. 39:30; Mat. 24:28 * **18:14** Mat. 23:12; Luka 14:11

çağırıb dedi: «Uşaqları buraxın, qoy Mənim yanıma gəlsinlər! Onlara mane
olmayın! Çünki Allahın Padşahlığı belələrinə məxsusdur. 17 Sizə doğrusunu
deyirəm: kim Allahın Padşahlığını bir uşaq kimi qəbul etməsə, oraya əsla daxil
ola bilməz».

Var-dövlət və Allahın Padşahlığı
(Mat. 19:16-30; Mark 10:17-31)

18 Rəhbərlərdən biri İsadan soruşdu: «Ey yaxşı Müəllim, mən nə etməliyəm
ki, əbədi həyatı irs olaraq alım?» 19 İsa ona dedi: «Mənə niyə yaxşı deyirsən?
Tək Allahdan başqa yaxşısı yoxdur. 20 *Onun əmrlərini bilirsən: "Zina etmə.
Qətl etmə. Oğurluq etmə. Yalandan şahidlik etmə. Ata-anana hörmət et"».
21 Bu adamsa dedi: «Bunların hamısına gəncliyimdən bəri riayət edirəm». 22 İsa
bunu eşidib ona dedi: «Sənin bir şeyin çatışmır: nəyin varsa, satıb yoxsullara
payla. Onda göylərdə xəzinən olacaq. Sonra qayıt, Mənim ardımca gəl».
23 Amma bu sözləri eşitdikdə həmin adamı dərin kədər bürüdü, çünki çox varlı
idi.
24 İsa onun dərindən kədərləndiyini görəndə dedi: «Var-dövləti olanların
Allahın Padşahlığına daxil olması nə qədər çətindir! 25 Doğrudan da, dəvənin
iynə gözündən keçməsi varlı adamın Allahın Padşahlığına daxil olmasından
asandır». 26 Bunları eşidənlər dedilər: «Elə isə, kim xilas ola bilər?» 27 O isə
dedi: «İnsan üçün qeyri-mümkün olan, Allah üçün mümkündür».
28 Peter isə dedi: «Bax biz hər şeyi qoyub Sənin ardınca gəlmişik». 29 İsa
onlara dedi: «Sizə doğrusunu deyirəm: Allahın Padşahlığı uğrunda ya evini ya
arvadını ya bacı-qardaşlarını ya ata-anasını və ya uşaqlarını atan elə bir kəs
yoxdur ki, 30 bu dövrdə bundan neçə qat artıq, gələcək dövrdə isə əbədi həyat
almasın».

İsa ölüb-diriləcəyi barədə üçüncü dəfə xəbər verir
(Mat. 20:17-19; Mark 10:32-34)

31 İsa On İki şagirdi kənara çəkib onlara dedi: «Bax Yerusəlimə qalxırıq, Bəşər
Oğlu üçün peyğəmbərlər vasitəsilə yazılanların hamısı tam yerinə yetəcək.
32 Çünki O, başqa millətlərə təslim ediləcək. Onlar Onu ələ salıb təhqir
edəcək, Ona tüpürəcək 33 və qamçılayıb öldürəcəklər. O, üçüncü gün diriləcək».
34 Amma şagirdlər bu sözlərdən heç bir şey başa düşmədilər. Bu sözlər onlar
üçün gizli saxlandı və onlar deyilənləri anlamırdılar.

Kor adamın gözləri açılır
(Mat. 20:29-34; Mark 10:46-52)

35 İsa Yerixoya yaxınlaşanda bir kor adam yol kənarında oturub dilənirdi.
36 Yanından çoxlu adamın keçdiyini eşitdikdə soruşdu: «Nə olub?» 37 Ona xəbər
verdilər: «Nazaretli İsa buradan keçir». 38 Onda o qışqırdı: «Ey Davud Oğlu İsa!
Mənə rəhm elə!» 39 Qabaqda gedənlər ona qadağan edib susdurmaq istəsələr
də, o «Ey Davud Oğlu! Mənə rəhm elə!» deyə daha ucadan bağırdı. 40 İsa
dayanıb əmr etdi ki, onu yanına gətirsinlər. Adam yaxınlaşarkən İsa ondan
soruşdu: 41 «Nə istəyirsən, sənin üçün edim?» O dedi: «Ya Rəbb, gözlərim
açılsın». 42 İsa ona dedi: «Qoy gözlərin açılsın, imanın səni xilas etdi». 43 Həmin
an bu adamın gözləri açıldı və o, Allahı izzətləndirərək İsanın ardınca getdi.
Bunu görən bütün xalq Allaha həmdlər etdi.

---

* **18:20** Çıx. 20:12-16; Qanun. 5:16-20

19

İsa ilə Zakkay

1 İsa Yerixoya daxil olub oradan keçirdi. 2 Orada vergiyığanların rəisi olan
Zakkay adlı varlı bir adam var idi. 3 İsanın kim olduğunu görməyə can atırdı.
Amma balacaboy olduğuna görə izdihamın arasından Onu görə bilmirdi.
4 İsanı görmək üçün irəliyə qaçıb bir firon ənciri ağacına dırmaşdı. Çünki İsa
oradan keçməli idi.

5 İsa o yerə çatdıqda yuxarı baxıb onu gördü və ona dedi: «Ey Zakkay, tez
aşağı düş. Bu gün Mən sənin evində qalmalıyam». 6 O tez aşağı düşüb İsanı
sevinclə qəbul etdi. 7 Bütün xalq bunu gördükdə deyinməyə başladı: «Gedib
günahkar bir kişinin qonağı oldu!» 8 Zakkay isə ayağa qalxıb Rəbbə belə dedi:
«Ya Rəbb, əmlakımın yarısını yoxsullara verərəm və kimdən haqsızlıqla bir şey
almışamsa, ona dördqat qaytaracağam». 9 İsa ona dedi: «Bu gün bu evə xilas
gəldi, çünki bu adam da İbrahimin oğludur. 10 Çünki Bəşər Oğlu itmişləri axtarıb
xilas etmək üçün gəlmişdir».

Əmanət pul məsəli
(Mat. 25:14-30)

11 Onlar bu şeyləri dinləyərkən İsa bir məsəl də çəkdi. Çünki O, Yerusəlimə
yaxınlaşmışdı və onlar elə düşünürdülər ki, Allahın Padşahlığı dərhal üzə
çıxacaq. 12 İsa belə dedi: «Əsilzadələrdən olan bir nəfər padşah təyin olunub geri
dönmək üçün uzaq bir ölkəyə yola düşdü. 13 Getməmişdən əvvəl qullarından
on nəfəri çağırdı və onlara on mina* pul verib dedi: "Mən gələnədək bunlarla
ticarət et". 14 Lakin əhalisi bu adama nifrət etdi və onun ardınca elçilər
göndərib dedi: "Bu adamın üzərimizdə padşah olmasını istəmirik".

15 O, padşah təyin olunub qayıdanda pul verdiyi həmin qulları yanına
çağırtdırdı və nə qazandıqlarını öyrənmək istədi. 16 Birincisi gəlib dedi: "Ağa,
sənin bir minan on mina da qazandırdı". 17 Ağası ona dedi: "Afərin, yaxşı
qulum! Ən kiçik bir işdə mənə sadiq olduğun üçün on şəhərin idarəsini üzərinə
götür". 18 İkincisi gəlib dedi: "Ağa! Sənin bir minan beş mina da qazandırdı".
19 Ağası ona da "sən də beş şəhərə hakim ol" dedi.

20 Bir başqası gəlib dedi: "Ağa! Budur sənin minan, onu dəsmala büküb
saxlayırdım. 21 Çünki səndən qorxurdum, sən qəddar bir adamsan, özün
qoymadığını götürürsən və özün əkmədiyini biçirsən". 22 Ağası ona dedi: "Ay
pis qul, səni öz ağzından çıxan sözlərlə mühakimə edəcəyəm! Mənim qəddar
bir adam olduğumu, özüm qoymadığımı götürdüyümü və özüm əkmədiyimi
biçdiyimi bilirdinmi? 23 Bəs onda nə üçün mənim pulumu sərraflara
vermədin ki, mən qayıdanda onu faizlə geri alım?" 24 Sonra ətrafında olanlara
dedi: "Əlindəki minanı ondan alın və on minası olana verin!" 25 Ona dedilər:
"Ay ağa, axı artıq onun on minası var!" 26 *O, sözünə belə davam etdi: "Sizə
deyirəm: kimin varıdırsa, daha çox veriləcək, kimin yoxudursa, əlində olan
da alınacaq. 27 Mənim onların padşahı olmağımı istəməyən düşmənlərimi isə
buraya gətirin və mənim gözümün qabağında qılıncdan keçirin!"»

İsanın Yerusəlimə girməsi
(Mat. 21:1-11; Mark 11:1-11; Yəh. 12:12-19)

---

* **19:13** Mina – 100 dirhəmə bərabər, 100 günlük əmək haqqı idi. * **19:26** Mat. 13:12; Mark 4:25; Luka 8:18

28 İsa bu sözləri deyib qabaqda yeriyərək Yerusəlimə doğru qalxdı. 29 Zeytun
dağı adlanan dağın yamacındakı Bet-Faqe ilə Bet-Anyaya yaxınlaşarkən
şagirdlərdən ikisini göndərərək 30 dedi: «Qarşınızdakı kəndə gedin. Oraya
girəndə hələ heç kəsin minmədiyi, bağlanmış bir sıpa tapacaqsınız. Onu açıb
buraya gətirin. 31 Kim sizdən soruşsa: "Nə üçün sıpanı açırsınız?", ona "bu sıpa
Rəbbə lazımdır" deyərsiniz».
32 Göndərilənlər gedib hər şeyin Onun dediyi kimi olduğunu gördülər.
33 Onlar sıpanı açanda onun sahibləri onlara dedi: «Bu sıpanı nə üçün
açırsınız?» 34 Onlar cavab verdilər: «Bu sıpa Rəbbə lazımdır». 35 Sıpanı İsanın
yanına gətirdilər və öz paltarlarını sıpanın üstünə sərib İsanı onun belinə
mindirdilər. 36 O irəli gedərkən insanlar öz paltarlarını yola döşəyirdi.
37 İsa Zeytun dağının aşağı düşən yamacına yaxınlaşanda çoxlu şagird
gördükləri bütün möcüzələr üçün sevinib uca səslə Allaha həmd etməyə
başladı. 38 *Onlar deyirdi:
«Rəbbin ismi ilə gələn Padşaha alqış olsun!
Göydə sülh, ən ucalarda izzət olsun!»
39 İzdihamın arasından bəzi fariseylər Ona dedilər: «Müəllim, şagirdlərinə
qadağan et!» 40 Lakin İsa cavabında onlara dedi: «Sizə bunu deyirəm ki, əgər
onlar sussa, daşlar dilə gələr!»

İsa Yerusəlim üçün ağlayır

41 İsa Yerusəlimə yaxınlaşanda ona baxıb şəhər üçün ağladı. 42 O dedi: «Ah,
kaş sən də bu gün sülhə aparan yolu tanıyaydın! Amma bu yol hələlik sənin
nəzərindən gizlənib. 43 Çünki səni elə günlər gözləyir ki, düşmənlərin səni
sədlə əhatə edəcək, mühasirəyə alacaq və hər yerdən sıxışdıracaqlar. 44 Səni də,
qucağındakı övladlarını da yerlə-yeksan edəcəklər. Daşını daş üstə qoymaya-
caqlar, çünki Allahın sənə yaxınlaşdığı zamanı anlamadın».

İsa satıcıları məbəddən qovur
(Mat. 21:12-17; Mark 11:15-19; Yəh. 2:13-22)

45 İsa məbədə girib orada satıcılıq edənləri qovmağa başladı. 46 *Onlara belə
dedi:
«"Mənim evim dua evi olacaq"
deyə yazılıb. Amma siz onu quldur yuvasına çevirmisiniz!»
47 *İsa hər gün məbəddə təlim öyrədirdi. Başçı kahinlər, ilahiyyatçılar və
xalqın nüfuzlu adamları Onu öldürmək üçün yol axtarırdı, 48 amma bunu necə
edəcəklərini bilmirdilər. Çünki bütün xalq Onu böyük diqqətlə dinləyirdi.

20

İsanın səlahiyyəti
(Mat. 21:23-27; Mark 11:27-33)

1 Günlərin birində İsa məbəddə xalqa təlim öyrədir və Müjdəni yayırdı. Başçı
kahinlər, ilahiyyatçılarla ağsaqqallar yaxınlaşıb 2 Ona dedilər: «De görək, Sən bu
işləri hansı səlahiyyətlə edirsən? Sənə bu səlahiyyəti kim verib?» 3 İsa onlara
belə cavab verdi: «Mən də sizə bir sual verəcəyəm. Mənə deyin: 4 Yəhyanın
vəftizi göydən idimi, yoxsa insanlardan?» 5 Onlarsa öz aralarında müzakirə
edərək belə dedilər: «Əgər desək "göydən", "Bəs nə üçün ona inanmadınız?"
deyəcək. 6 Amma desək "insanlardan", bütün xalq bizi daşqalaq edər. Çünki

* **19:38** Zəb. 118:26 * **19:46** Yeş. 56:7; Yer. 7:11 * **19:47** Luka 21:37

xalq Yəhyanın peyğəmbər olmasına əmindir». 7 Axırda Ona cavab verdilər:
«Biz bilmirik haradandır». 8 İsa da onlara dedi: «Bunları hansı səlahiyyətlə
etdiyimi Mən də sizə demirəm».

Pis bağbanlar məsəli
(Mat. 21:33-46; Mark 12:1-12)

9 *İsa xalqa belə bir məsəl çəkməyə başladı: «Bir adam üzüm bağı saldı və
bağı bağbanlara icarəyə verərək uzun müddətə başqa ölkəyə getdi. 10 Məhsul
vaxtı çatanda bağbanların yanına bir qul göndərdi ki, onlar üzüm bağının
məhsulundan bir qədərini ona versinlər. Lakin bağbanlar qulu döyərək əliboş
geri qaytardılar. 11 Bağ sahibi başqa bir qul göndərdi, amma onlar bunu da
döyüb biabır etdilər və əliboş geri qaytardılar. 12 O, üçüncüsünü də göndərdi,
amma onlar onu da yaralayıb qovdular. 13 Onda bağ sahibi dedi: "Mən nə
edim? Qoy öz sevimli oğlumu göndərim, bəlkə ona hörmət edərlər". 14 Amma
bağbanlar onu gördükdə öz aralarında danışıb dedilər: "Varis budur. Gəlin onu
öldürək ki, miras bizə qalsın". 15 Beləcə onu bağdan kənara çıxarıb öldürdülər.
Beləliklə, bağ sahibi onlara nə edəcək? 16 Gəlib həmin bağbanları həlak edəcək
və bağı başqalarına verəcək». Bunu eşidənlərsə dedilər: «Qoy belə olmasın».

17 *Amma İsa onların gözlərinin içinə baxıb dedi: «Bəs bu Yazının mənası
nədir?
"Bənnaların rədd etdiyi daş
Guşədaşı olub".
18 Bu daşın üstünə yıxılan hər kəs parçalanacaq, daşsa kimin üzərinə düşərsə,
onu əzəcək».

19 İlahiyyatçılar və başçı kahinlər başa düşdülər ki, İsa bu məsəli onlar barədə
söylədi. Ona görə də həmin an Onu yaxalamaq üçün yol axtardılar, lakin
xalqdan qorxdular.

Hər kəsin öz haqqı
(Mat. 22:15-22; Mark 12:13-17)

20 İsanı güdürdülər və yanına özlərini dürüst insan kimi göstərən bir neçə
casus göndərdilər. Onu dediyi söz üstə tutub valinin hökm və səlahiyyətinə
təslim etmək məqsədləri var idi. 21 Onlar İsadan soruşdular: «Müəllim, biz
bilirik ki, Sən düz danışırsan, təlim öyrədirsən və heç kimə tərəfkeşlik etmirsən,
lakin Allahın yolunu həqiqətə görə öyrədirsən. 22 Bizim üçün qeysərə vergi
verməyə icazə var ya yox?» 23 Amma İsa onların hiyləsini başa düşüb belə
dedi:* 24 «Mənə bir dinar göstərin. Onun üstündəki təsvir və yazı kimindir?»
Onlar cavab verdilər: «Qeysərin». 25 İsa onlara dedi: «Onda qeysərin haqqını
qeysərə, Allahın haqqını Allaha verin». 26 İsanı xalq qarşısında söz üstə tuta
bilmədilər və Onun cavabına heyrət edib susdular.

Dirilmə haqqında sual
(Mat. 22:23-33; Mark 12:18-27)

27 *Dirilmənin olmadığını iddia edən sadukeylərdən bəzisi İsanın yanına
gəlib soruşdu: 28 «Müəllim, Musa bizim üçün belə yazmışdı: "Əgər bir adamın
evli qardaşı övladsız ölsə, o biri qardaş dul qalmış arvadı alıb ölən qardaşın
nəslini davam etdirsin". 29 Yeddi qardaş var idi. Birincisi bir arvad aldı və

* **20:9** Yeş. 5:1-7 * **20:17** Zəb. 118:22 * **20:23** dedi – bəzi əlyazmalarda dedi: «Məni niyə sınağa çəkirsiniz? (Mat. 22:18; Mark 12:15). * **20:27** Qanun. 25:5; Həv. 23:8

övladsız öldü. 30 İkincisi də,† 31 üçüncüsü də bu arvadla evləndi. Beləcə yeddisi
də özündən sonra övlad qoymadan öldü. 32 Hamısından sonra bu qadın da öldü.
33 Ölülər dirilərdə bu qadın onlardan hansının arvadı olacaq? Çünki yeddi
qardaşın yeddisi də bu qadını almışdı».
34 İsa onlara belə cavab verdi: «Bu dövrün insanları evlənir və ərə
gedir. 35 Amma gələcək dövrə yetişməyə və ölülər arasından dirilməyə layiq
sayılanlarsa nə evlənəcək, nə də ərə gedəcək. 36 Artıq ölə də bilməzlər, çünki
mələklərə bənzəyirlər və dirilmə övladları olduqlarına görə onlar Allahın
övladlarıdır. 37 *Amma ölülərin dirildiyini Musa da kolla bağlı əhvalatda Rəbbi
“İbrahimin Allahı, İshaqın Allahı və Yaqubun Allahı” adlandıraraq göstərib.
38 Allah ölülərin deyil, dirilərin Allahıdır. Çünki Onun yanında hamı diridir».
39 İlahiyyatçılardan bəzisi buna cavab olaraq dedi: «Müəllim, Sən nə gözəl
dedin». 40 Daha İsadan bir şey soruşmağa cəsarət etmədilər.

Məsih kimin Oğludur?
(Mat. 22:41-46; Mark 12:35-37)

41 Amma İsa onlara dedi: «Niyə Məsih Davudun Oğludur deyirlər? 42-43 *Axı
Davud özü Zəbur kitabında
“Rəbb mənim Ağama dedi:
‹Mən düşmənlərini ayaqlarının altına kətil kimi salanadək
Sağımda otur›”
deyib. 44 Deməli, Davud Ona “Ağa” deyə müraciət edir. O necə Davudun oğlu
ola bilər?»

İsa ilahiyyatçıları məzəmmət edir
(Mat. 23:5-7; Mark 12:38-40)

45 Bütün xalq bu sözləri dinləyəndə İsa Öz şagirdlərinə dedi:
46 «İlahiyyatçılardan özünüzü gözləyin. Onlar uzun paltarlarda gəzməyi
xoşlayar, bazar meydanlarında salam almağı və sinaqoqlarda baş kürsüləri,
ziyafətlərdə yuxarı başı tutmağı sevərlər. 47 Onlar dul qadınların evlərini
yeyib-dağıdar və özlərini göstərmək üçün uzun-uzadı dua edərlər. Bu
adamların cəzası daha ağır olacaq».

21

Dul qadının ianəsi
(Mark 12:41-44)

1 İsa başını qaldırıb baxdı və məbədin ianə qutusuna ianələri atan varlı
adamları gördü. 2 Bir kasıb dul qadını da gördü. O, ianə qutusuna iki lepton*
pul atdı. 3 İsa dedi: «Sizə həqiqəti deyirəm: bu kasıb dul qadın hamıdan çox pul
atdı. 4 Çünki onların hamısı varlarının artıqlığından ianə† verdilər, bu qadınsa
kasıblığına baxmayaraq, dolanmaq üçün əlində nə varsa, hamısını verdi».

Axır zamanın əlamətləri
(Mat. 24:1-28; Mark 13:1-23)

5 Bəzi adamlar məbədin gözəl daşlar və Allaha həsr olunmuş təqdimlərlə
bəzəndiyini söyləyərkən İsa dedi: 6 «Elə günlər gələcək ki, burada gördüyünüz
şeylərin daşı daş üstündə qalmayacaq, hamısı yerlə-yeksan olacaq».

---

† **20:30** İkincisi də – bəzi əlyazmalarda İkincisi də bu arvadı aldı, amma övladsız öldü. * **20:37** Çıx. 3:6 * **20:42-43** Zəb. 110:1 * **21:2** Lepton – ən kiçik pul vahidi. † **21:4** İanə – bəzi əlyazmalarda Allaha ianə.

7 Ondan soruşdular: «Müəllim, bəs bu dediklərin nə vaxt baş verəcək?
Bunlar baş vermək üzrə olanda hansı əlamətlər olacaq?» 8 İsa dedi: «Ehtiyatlı
olun, aldanmayın! Çünki Mənim adımla çox adam gəlib "mən Oyam" və "vaxt
yaxınlaşıb" deyəcək. Onların ardınca getməyin. 9 Müharibələr və üsyanlar
barədə eşidəndə təlaşa düşməyin. Çünki bunlar əvvəlcədən baş verməlidir,
amma hər şeyin axırı tez gəlməyəcək».
10 Sonra onlara belə dedi: «Millət millətə, padşahlıq padşahlığa qarşı çıxacaq.
11 Güclü zəlzələlər, yerbəyer aclıq və vəba, dəhşətli hadisələr və göydən böyük
əlamətlər olacaq.
12 *Amma bütün bu hadisələrdən əvvəl Mənim adıma görə sizi yax-
alayacaqlar, təqib edəcəklər, sinaqoqlara və zindanlara təslim edəcəklər,
padşahların və valilərin qarşısına aparacaqlar. 13 Bu işlər şəhadət etdiyiniz
vaxt olacaq. 14 *Buna görə də ürəyinizdə qərara alın ki, özünüzü necə müdafiə
edəcəyiniz barədə əvvəlcədən düşünməyəsiniz. 15 Çünki Mən sizə elə danışıq
qabiliyyəti və hikmət verəcəyəm ki, sizə qarşı çıxanların heç biri nə ona etiraz
edə biləcək, nə də ona qarşı dura biləcək. 16 Hətta ata-analarınız, bacı-
qardaşlarınız, qohumlarınız və dostlarınız sizi təslim edəcək və bəzinizi edam
etdirəcək. 17 Mənim adıma görə hamı sizə nifrət edəcək. 18 Amma başınızdan
bir tük belə, əskik olmayacaq. 19 Dayanıb dözməklə canlarınızı qurtarın.
20 Qoşunların Yerusəlimi mühasirə etdiyini görəndə bilin ki, onun viranə
qalacağı vaxt yaxınlaşmışdır. 21 O zaman Yəhudeyada olanlar dağlara qaçsın,
şəhərdə olanlar oradan çıxsın və ətrafda olanlar oraya girməsin. 22 *Çünki
bu günlər qisas günləridir ki, bütün yazılanlar yerinə yetsin. 23 Həmin günlər
hamilələrin və körpə əmizdirənlərin vay halına! Çünki yer üzünün başına
böyük fəlakət gələcək və bu xalq qəzəbə uğrayacaq. 24 Onlar qılıncdan keçiriləcək
və bütün millətlər arasına əsirliyə aparılacaq. Başqa millətlərin vaxtı tamam
olanadək Yerusəlim başqa millətlərin ayağı altında tapdalanacaq.

Bəşər Oğlunun zühuru
(Mat. 24:29-35; Mark 13:24-31)

25 *Günəşdə, ayda və ulduzlarda əlamətlər görünəcək. Yer üzündə dənizin
və dalğaların gurultusundan millətlər çaşqınlıq içində qalıb əzab çəkəcək.
26 İnsanlar qorxudan və dünya üzərinə gələn fəlakətləri gözləməkdən huşunu
itirəcək, çünki səma cisimləri lərzəyə gələcək. 27 *O zaman onlar Bəşər Oğlunun
bulud içində qüdrət və böyük izzətlə gəldiyini görəcək. 28 Bu hadisələr yerinə
yetməyə başladıqda başınızı qaldırın və yuxarı baxın, çünki satınalınmanız
yaxınlaşır».
29 İsa onlara bir məsəl də çəkdi: «Əncir ağacına və bütün ağaclara baxın:
30 onların yarpaqlandığını görəndə bilirsiniz ki, yay fəsli artıq yaxındır.
31 Eləcə siz də bu şeylərin baş verdiyini görəndə bilin ki, Allahın Padşahlığı
yaxınlaşıb. 32 Sizə doğrusunu deyirəm: bu nəsil ömrünü sona çatdırmazdan əvvəl
bütün bunlar baş verəcək. 33 Yer və göy keçib-gedəcək, amma Mənim sözlərim
əsla keçib-getməyəcək.
34 Özünüzə fikir verin! Qoy ürəkləriniz eyş-işrət və sərxoşluqla, bu həyatın
qayğıları ilə yüklənməsin. Qoy qiyamət günü‡ bir tələ kimi üzərinizə qəflətən
gəlməsin. 35 Çünki o gün yer üzündə yaşayanların hamısının üstünə gələcək.

* **21:12** Mat. 10:17-22 * **21:14** Luka 12:11-12 * **21:22** Huşə 9:7 * **21:25** Yeş. 13:10; Yez. 32:7; Yoel 2:31; Vəhy 6:12-13 * **21:27** Dan. 7:13; Vəhy 1:7 ‡ **21:34** Qiyamət günü – hərfi tərcümədə o gün.

36 Ona görə də baş verəcək bütün bu fəlakətlərdən qaçıb Bəşər Oğlunun önündə
dura bilmək üçün hər an dua edərək ayıq olun».
37 *İsa gündüzlər məbəddə təlim öyrədirdi, gecələri isə oradan çıxaraq Zeytun
dağı adlanan dağda keçirirdi. 38 Səhər tezdən bütün xalq İsanı dinləmək üçün
Onun yanına, məbədə gəlirdi.

22

İsanı öldürmək üçün sui-qəsd hazırlanır
(Mat. 26:1-5; Mark 14:1-2; Yəh. 11:47-53)

1 *Pasxa adlanan Mayasız Çörək bayramı yaxınlaşırdı. 2 Başçı kahinlər və
ilahiyyatçılar İsanı öldürmək üçün bir yol axtarırdılar, çünki xalqdan qorxur-
dular.

Yəhudanın xəyanəti
(Mat. 26:14-16; Mark 14:10-11; Yəh. 13:18-30)

3 O zaman Şeytan On İki şagirddən biri olan İskaryot adlanan Yəhudanın
ürəyinə girdi. 4 O da gedib başçı kahinlər və məbəd mühafizəçilərinin başçıları
ilə danışdı ki, İsanı necə onlara təslim etsin. 5 Onlar sevindilər və ona pul
verməyə razı oldular. 6 Buna söz verən Yəhuda İsanı xalqdan gizlin onlara
təslim etmək üçün fürsət axtarmağa başladı.

Axırıncı şam yeməyi
(Mat. 26:17-30; Mark 14:12-26; Yəh. 13:21-30; 1Kor. 11:23-25)

7 Pasxa quzusunun qurban kəsiləli olduğu Mayasız Çörək bayramı günü
gəldi. 8 İsa Peter və Yəhyanı qabaqca göndərib «gedin, Pasxa yeməyimiz
üçün bizə hazırlıq görün» dedi. 9 Onlarsa İsadan soruşdular: «Harada hazırlıq
görməyimizi istəyirsən?» 10 İsa onlara dedi: «Bax siz şəhərə girəndə qarşınıza
səhənglə su daşıyan bir nəfər çıxacaq. Onun ardınca gedin və onun girəcəyi
evə girin. 11 Oranın sahibinə deyin: “Müəllim sənə deyir: ‹Şagirdlərimlə birgə
Pasxa yeməyini yeyəcəyim qonaq otağı haradadır?›” 12 Ev sahibi sizə yuxarı
mərtəbədə hər şeyi hazırlanmış böyük bir otaq göstərəcək. Orada hazırlıq işləri
görün». 13 Onlar gedib hər şeyin Onun dediyi kimi olduğunu gördülər və Pasxa
yeməyi üçün hazırlıq etdilər.

14 Yemək vaxtı çatanda İsa həvarilərlə süfrəyə oturdu. 15 İsa onlara dedi:
«Mən əzab çəkməzdən əvvəl bu Pasxa yeməyini sizinlə birgə yeməyi çox
arzulayırdım. 16 Sizə bunu deyirəm: Pasxa Allahın Padşahlığında yerinə
yetənədək Mən bir daha onu yeməyəcəyəm».

17 Sonra İsa bir kasa götürüb şükür etdi və dedi: «Bunu götürün və aranızda
bölüşdürün. 18 Mən sizə deyirəm: Allahın Padşahlığı gələnədək üzüm ağacının
məhsulundan əsla içməyəcəyəm».

19 Sonra İsa çörək götürdü, şükür edib onu böldü və şagirdlərə verərək dedi:
«Bu Mənim sizin üçün verilən bədənimdir. Bunu Məni xatırlamaq üçün edin».
20 *Eləcə də axşam yeməyindən sonra kasanı götürüb dedi: «Sizin üçün axıdılan
bu kasa Mənim qanımla bağladığım Yeni Əhddir. 21 *Amma budur, Mənə
xəyanət edən Mənimlə birlikdə əlini bu süfrəyə uzadır. 22 Bəşər Oğlu təyin
edilmiş yolla gedir. Amma vay o adamın halına ki, Ona xəyanət edir!»
23 Şagirdlər öz aralarında bunu kimin edəcəyini araşdırmağa başladılar.

---

* **21:37** Luka 19:47-48 * **22:1** Çıx. 12:1-27 * **22:20** Yer. 31:31-34 * **22:21** Zəb. 41:9

24 *Aralarında onlardan kimin ən böyük sayılacağı barəsində bir mübahisə
də oldu. 25 *Amma İsa onlara dedi: «Millətlərin padşahları onların üzərində
hökm edir və bu hakimiyyətdə olanlar himayədar adlanır. 26 Amma siz
belə olmayın. Aranızda ən böyük olan ən kiçik kimi olsun və rəhbərlik edən
xidmətçi kimi olsun. 27 *Axı kim daha böyükdür, süfrədə oturan, yoxsa xidmət
edən? Süfrədə oturan deyilmi? Mənsə sizin aranızda xidmətçi kimiyəm.
28 Keçirdiyim sınaqlarda Mənimlə qalanlar sizsiniz. 29 Atam Mənə bir
padşahlıq tapşırdığı kimi Mən də sizə bir padşahlıq tapşırıram; 30 *belə ki
Mənim Padşahlığımda süfrəmdə yeyib-içəsiniz və İsrailin on iki qəbiləsinə hökm
etmək üçün taxtlarda oturasınız.

Peterin inkarı əvvəlcədən bildirilir
(Mat. 26:31-35; Mark 14:27-31; Yəh. 13:36-38)

31 Şimon, Şimon! Şeytan sizi buğda kimi xəlbirdən keçirməyə icazə istədi.
32 Amma Mən imanın itməsin deyə sənin üçün dua etdim. Sən də bir zaman
geri dönüb öz qardaşlarını qüvvətləndir». 33 O, İsaya cavab verdi: «Ya Rəbb,
mən Sənինlə zindana da, ölümə də getməyə hazıram». 34 Amma İsa dedi: «Peter,
sənə bunu deyirəm: bu gün xoruz banlamazdan əvvəl sən Məni tanıdığını üç
dəfə inkar edəcəksən».
35 *Sonra şagirdlərə dedi: «Mən sizi kisəsiz, torbasız və çarıqsız göndərəndə
bir şeydə korluq çəkmisinizmi?» Onlar cavab verdilər: «Heç bir şeydə».
36 Onda İsa onlara dedi: «İndi isə kisəsi və torbası olan bunları götürsün.
Qılıncı olmayan da öz paltarını satıb qılınc alsın. 37 *Çünki sizə deyirəm: bu
yazılmış olan
“Üsyankarlara tay tutuldu”
sözü Məndə tam yerinə yetməlidir. Çünki Mənim barəmdə yazılanlar tamam
olur». 38 Onlar dedilər: «Ya Rəbb, budur, burada iki qılınc var». O isə onlara
dedi: «Bu kifayətdir».

İsa Zeytun dağında dua edir
(Mat. 26:36-46; Mark 14:32-42)

39 İsa çıxıb adətinə görə Zeytun dağına getdi. Şagirdlər də Onun ardınca getdi.
40 Oraya çatanda İsa onlara dedi: «Dua edin ki, sınağa düşməyəsiniz». 41 İsa Özü
isə onlardan bir daş atımı qədər uzaqlaşdı və diz çöküb dua etdi. 42 O belə dedi:
«Ey Ata, əgər Sənin iradənə məqbuldursa, bu kasanı* Məndən uzaqlaşdır.
Amma Mənim yox, Sənin iradən olsun». 43 Göydən bir mələk İsaya göründü və
Onu qüvvətləndirdi. 44 İsa dəhşətli iztirab içində daha səylə dua edirdi. Onun
təri yerə düşən qan damlalarına bənzəyirdi.† 45 İsa duadan qalxıb şagirdlərin
yanına gəldi, onları kədərdən üzülmüş və yatmış tapdı. 46 O, şagirdlərə dedi:
«Nə üçün yatırsınız? Qalxın, dua edin ki, sınağa düşməyəsiniz».

İsa həbs olunur
(Mat. 26:47-56; Mark 14:43-50; Yəh. 18:3-12)

47 İsa hələ danışarkən bir izdiham göründü. On İki şagirddən biri, Yəhuda adlı
bir nəfər onlardan qabaqda gedirdi. O, İsanı öpmək üçün yaxınlaşdı. 48 Amma

---

* **22:24** Mat. 18:1; Mark 9:34; Luka 9:46 * **22:25** Mat. 20:25-27; 23:11; Mark 9:35; 10:42-44
* **22:27** Yəh. 13:12-15 * **22:30** Mat. 19:28 * **22:35** Mat. 10:9-10; Mark 6:8-9; Luka 9:3; 10:4
* **22:37** Yeş. 53:12 * **22:42** Kasa – İsanın çarmıxdakı ölümünün rəmzi. † **22:44** Ən qədim yunan əlyazmalarında bu ayələr yoxdur.

İsa ona dedi: «Yəhuda, sən Bəşər Oğlunu bir öpüşləmi satırsan?» 49 İsanın
ətrafında olanlar nə baş verəcəyini görəndə Ona dedilər: «Ya Rəbb, bəlkə
qılıncla vuraq?» 50 Onlardan biri baş kahinin qulunu vurub sağ qulağını
qopartdı. 51 Lakin İsa dedi: «Bəsdir, eləməyin». Sonra qulun qulağına
toxunaraq onu sağaltdı.
52 İsa üstünə gələn başçı kahinlərə, məbəd mühafizəçilərinin başçılarına və
ağsaqqallara dedi: «Nə üçün quldur üstünə gələn kimi qılınc və dəyənəklərlə
gəlmisiniz? 53 *Mən hər gün məbəddə sizinlə birlikdə olanda siz Mənə əl
qaldırmadınız. Amma indi sizin vaxtınızdır, zülmət hökmranlığıdır».

Peter İsanı inkar edir
(Mat. 26:57-58,67-75; Mark 14:53-54,65-72; Yəh. 18:13-18,25-27)

54 İsanı tutub apardılar və baş kahinin evinə gətirdilər. Peter isə uzaqdan
Onun ardınca gedirdi. 55 Həyətin ortasında tonqal qalanmışdı. Peter gəlib
onun ətrafında oturanların arasında oturdu.
56 Qarabaşlardan biri tonqalın işığında oturan Peteri gördü. Ona diqqətlə
baxıb dedi: «Bu adam da İsa ilə birlikdə idi». 57 Amma Peter «Ay arvad, mən
Onu tanımıram!» deyərək Onu inkar etdi. 58 Bir az sonra başqa bir adam onu
görüb dedi: «Sən də onlardansan». Amma Peter dedi: «Ay kişi, mən deyiləm!»
59 Bir saata yaxın vaxt keçdi və digər bir adam təkidlə dedi: «Doğrudan da, bu
adam da Onunla birlikdə idi, çünki Qalileyalıdır». 60 Peter isə dedi: «Ay kişi,
dediyini başa düşmürəm».
Elə o danışdığı an xoruz banladı. 61 Onda Rəbb dönüb Peterə baxdı. Peter
Rəbbin «bu gün xoruz banlamazdan əvvəl sən Məni üç dəfə inkar edəcəksən»
dediyi sözü yadına saldı. 62 Ona görə oradan çıxıb hönkür-hönkür ağladı.
63 İsanı tutub saxlayan adamlar Onu ələ sala-sala döyürdülər. 64 Gözlərini
bağlayıb Ondan soruşurdular: «Peyğəmbərlik elə görək, Səni vuran kimdir?»
65 Ona başqa sözlər də deyib çoxlu böhtan atırdılar.

İsa Ali Şuranın önündə
(Mat. 26:57-66; Mark 14:53-64; Yəh. 18:19-24)

66 Səhər açıldıqda xalqın ağsaqqalları, başçı kahinlər və ilahiyyatçılar yığıldı
və İsanı öz Ali Şuralarına gətirdilər. 67 Onlar dedilər: «Bizə de, Məsih Sənsənmi?»
İsa onlara dedi: «Əgər sizə desəm, inanmazsınız. 68 Əgər sizdən soruşsam,
Mənə cavab verməyəcəksiniz.‡ 69 Bundan sonra isə Bəşər Oğlu qüdrətli Allahın
sağında oturacaq». 70 Onların hamısı dedi: «Deməli, Sən Allahın Oğlusan?» İsa
onlara cavab verdi: «Sizin dediyiniz kimi O Mənəm». 71 Onda onlar dedilər:
«Artıq şəhadətə nə ehtiyacımız var? Axı biz özümüz Onun ağzından eşitdik».

23

İsa Romalı vali Pilatın və Qalileya hökmdarı Hirodun önündə
(Mat. 27:1-2,11-26; Mark 15:1-15; Yəh. 18:28-19:16)

1 Ali Şura üzvlərinin hamısı ayağa durub İsanı Pilatın yanına apardı. 2 Onu
ittiham etməyə başlayaraq dedilər: «Biz gördük ki, bu adam millətimizi yoldan
çıxarır. Qeysərə vergi verməyə mane olur və Özünü Məsih, Padşah adlandırır».
3 Pilat Ondan «Yəhudilərin Padşahı Sənsənmi?» deyə soruşdu. İsa cavabında
ona dedi: «Sənin dediyin kimidir». 4 Pilat başçı kahinlərə və xalqa dedi:

* **22:53** Luka 19:47-48; 21:37 ‡ **22:68** Verməyəcəksiniz – bəzi əlyazmalarda verməyəcəksiniz və Məni buraxmayacaqsınız.

«Mən bu Adamda heç bir təqsir görmürəm». 5 Amma onlar təkid edərək
deyirdilər: «Bu Adam Qalileyadan tutmuş bu yerə qədər bütün Yəhudeyada
təlim öyrədərək xalqı təşvişə salır».
6 Pilat Qalileya barədə eşidib soruşdu: «Məgər bu Adam Qalileyalıdır?»
7 İsanın Hirodun idarə etdiyi vilayətdən olduğunu bildikdə Onu Hirodun
yanına göndərdi. Çünki o günlər Hirod da Yerusəlimdə idi.
8 Hirod İsanı gördükdə çox sevindi. Onun haqqında eşitdiyi şeylərə görə Onu
çoxdan görmək istəyirdi. Ondan bir əlamət görməyi umurdu. 9 Hirod Ona
çox suallar verdi, amma İsa ona heç bir cavab vermədi. 10 Başçı kahinlər
və ilahiyyatçılar durub Onu şiddətlə ittiham edirdilər. 11 Hirod öz əsgərləri
ilə Onu təhqir edib ələ saldı. Onun əyninə bir gözəl paltar geyindirib Pilatın
yanına qaytardı. 12 Əvvəllər düşmən olan Pilatla Hirod o gün bir-biri ilə
dostlaşdı.
13 O zaman Pilat başçı kahinləri, rəhbərləri və xalqı toplayıb 14 onlara
dedi: «Siz bu Adamı mənim yanıma buna görə gətirdiniz ki, O, xalqı yoldan
çıxarır. Budur, mən sizin qarşınızda məsələni araşdırıb bu Adamı sizin irəli
sürdüyünüz ittihamların heç birində təqsirkar görmədim. 15 Hirod da bir şey
tapmadı. Çünki bu Adamı bizə geri göndərdi.* Budur, O, ölüm cəzasına layiq
heç bir şey etməyib. 16 Buna görə də mən Onu cəzalandırıb azad edəcəyəm».
17 †
18 Amma bütün xalq birlikdə çığırırdı: «Bu Adam öldürülsün! Bizə Barabbanı
azad et!» 19 Barabba şəhərdə üsyan qaldırmaq və adam öldürmək üstündə
zindana atılmışdı. 20 Pilat İsanı azad etmək istəyərək yenə də səsini ucaltdı.
21 Amma onlar «Onu çarmıxa çək, çarmıxa çək!» deyə bağırırdılar. 22 Pilat
üçüncü dəfə onlara dedi: «Axı O nə pislik edib? Mən Onda ölüm cəzasına layiq
heç bir təqsir görmədim. Buna görə də Onu cəzalandırıb azad edəcəyəm».
23 Amma onlar təkid edərək uca səslə tələb edirdilər ki, O, çarmıxa çəkilsin.
Onların‡ səsi hamıdan bərk gəlirdi.
24 Pilat onların tələbini yerinə yetirmək qərarına gəldi. 25 Üsyan qaldırıb
adam öldürdüyünə görə zindana atılmış adamı onların tələbinə görə azad etdi.
İsanı isə onların ixtiyarına təslim etdi.

İsa çarmıxa çəkilir
(Mat. 27:32-44; Mark 15:21-32; Yəh. 19:17-25)

26 Əsgərlər İsanı apararkən kənd yerindən gələn Şimon adlı Kirenalı bir
nəfəri yaxaladılar. Çarmıxı onun boynuna yükləyib İsanın ardınca daşımağa
məcbur etdilər.
27 İsanın ardınca böyük bir izdiham və Onun üçün ağlayıb nalə çəkən qadınlar
gedirdi. 28 İsa onlara tərəf dönüb dedi: «Ey Yerusəlim qızları, Mənim üçün
ağlamayın. Özünüz və övladlarınız üçün ağlayın. 29 Çünki elə günlər gəlir ki “Nə
bəxtiyardır sonsuz, doğmamış bətnlər və əmizdirməmiş döşləri olan qadınlar!”
deyəcəklər. 30 *“O zaman dağlara ‹Üstümüzə yıxılın!›, təpələrə ‹Bizi örtün!›
deməyə başlayacaqlar”. 31 Çünki yaşıl ağacın başına bunları gətirirlərsə, bəs
qurumuş ağaca nə olacaq?»

---

* **23:15** Bu Adamı bizə geri göndərdi – bəzi əlyazmalarda sizi onun yanına göndərmişdim, bəzilərində isə bu Adamı onun yanına göndərmişdim. † **23:17** Edəcəyəm – bəzi əlyazmalarda edəcəyəm». 17 Pilat bayrama görə bir əsiri azad etməli idi. ‡ **23:23** Onların – bəzi əlyazmalarda Onların və başçı kahinlərin. * **23:30** Huşə 10:8; Vəhy 6:16

32 İsa ilə birlikdə iki cinayətkar da edama aparılırdı. 33 Kəllə adlanan yerə
gələndə orada Onu və cinayətkarları – birini sağında, birini də solunda çarmıxa
çəkdilər. 34 *Amma İsa deyirdi: «Ata! Onları bağışla, çünki nə etdiklərini
bilmirlər».§ Onlar püşk ataraq paltarlarını aralarında bölüşdürdülər.
35 Camaat durub tamaşa edirdi. Onlarla birlikdə rəhbərlər də İsaya istehza
edib deyirdilər: «Başqalarını xilas edirdi. Əgər O, Allahın seçdiyi Məsihdirsə,
qoy Özünü də xilas etsin!» 36 Əsgərlər də yaxınlaşıb Onu ələ saldılar. Ona şərab
sirkəsi təqdim edib 37 belə dedilər: «Əgər Sən Yəhudilərin Padşahısansa, Özünü
xilas et!» 38 Onun üzərində «Yəhudilərin Padşahı budur» yazısı yazılmışdı.**
39 Çarmıxa asılmış cinayətkarlardan biri Ona böhtan ataraq deyirdi: «Məgər
Sən Məsih deyilsən? Özünü də, bizi də xilas et!» 40 O biri cinayətkarsa
ona qadağan edərək deyirdi: «Sən heç Allahdan qorxmursan? Sən özün də
eyni cəzaya məhkum olmusan! 41 Biz ədalətlə məhkum olunmuşuq, çünki
əməllərimizə layiq olan əvəzi alırıq. Bu Adamsa heç bir haqsızlıq etməmişdi».
42 Sonra İsaya dedi: «Ey İsa, Öz Padşahlığına gələndə məni xatırla!» 43 İsa
ona dedi: «Sənə doğrusunu deyirəm: bu gün sən Mənimlə birlikdə cənnətdə
olacaqsan».

İsanın ölümü
(Mat. 27:45-56; Mark 15:33-41; Yəh. 19:25-30)

44 *Gündüz altıncı saat†† idi. Doqquzuncu saata qədər‡‡ bütün yer üzünə
qaranlıq çökdü, 45 günəş işığını saçmırdı. Məbədin pərdəsi ortadan parçalandı.
46 *İsa uca səslə nida edərək dedi: «Ey Ata! Ruhumu Sənin əlinə verirəm». İsa
bunu deyib son nəfəsini verdi.
47 Bunları görən yüzbaşı «doğrudan da, bu Adam saleh idi» deyərək Allahı
izzətləndirdi. 48 Bunlara tamaşa etmək üçün yığılan bütün camaat baş verən
hadisəni gördükdə sinəsinə döyə-döyə geri döndü.
49 *İsanı tanıyan adamların hamısı və Onun ardınca Qalileyadan gəlmiş
qadınlar uzaqda durub olub-keçənlərə baxırdılar.

İsanın dəfni
(Mat. 27:57-61; Mark 15:42-47; Yəh. 19:38-42)

50 Ali Şuranın üzvü olan Yusif adlı xeyirxah və saleh bir kişi var idi. 51 O, Ali
Şuranın qərarı və əməli ilə razı olmamışdı. Bu adam Yəhudeyanın Arimateya
şəhərindən idi və o da Allahın Padşahlığını gözləyirdi. 52 O, Pilatın yanına gedib
İsanın cəsədini istədi. 53 Cəsədi çarmıxdan endirib kəfənə bükdü və qayada
qazılmış, hələ indiyədək heç kimin dəfn edilmədiyi bir qəbirə qoydu. 54 O gün
Hazırlıq günü§§ idi və Şənbə günü yaxınlaşırdı.
55 İsa ilə Qalileyadan gəlmiş qadınlar da Yusifin ardınca gedib qəbiri və
Onun cəsədinin necə qoyulduğunu gördülər. 56 *Onlar evlərinə qayıdıb ətirli
maddələr və qiymətli yağlar hazırladılar. Şənbə günü Allahın əmri ilə istirahət
etdilər.

---

* **23:34** Zəb. 22:18 § **23:34** Amma İsa ... bilmirlər» – bu sözlər ən qədim yunan əlyazmalarında yoxdur. ** **23:38** Yazılmışdı – bəzi əlyazmalarda yunan, latın və ibrani hərfləri ilə yazılmışdı. * **23:44** Çıx. 26:31-33 †† **23:44** Altıncı saat – hazırkı vaxtla günorta saat on iki. ‡‡ **23:44** Doqquzuncu saat – hazırkı vaxtla günortadan sonra saat üç. * **23:46** Zəb. 31:5 * **23:49** Luka 8:2-3 §§ **23:54** Hazırlıq günü – yəni Yəhudilərdə müqəddəs sayılan Şənbə günü üçün hazırlıq görülən cümə günü. * **23:56** Çıx. 20:10; Qanun. 5:14

24

İsanın dirilməsi
(Mat. 28:1-10; Mark 16:1-11; Yəh. 20:1-18)

1 Həftənin ilk günü* səhər çox erkən qadınlar hazırladıqları ətirləri götürüb
qəbirin yanına gəldilər.† 2 Qəbirin qapısındakı daşı yuvarlanmış gördülər.
3 Amma içəri girib Rəbb İsanın cəsədini tapmadılar. 4 Onlar bundan çaşqınlıq
içində olarkən şimşək kimi parıldayan paltar geymiş iki kişi qəflətən onların
qarşısında peyda oldu. 5 Qadınlar təlaş içində üzüstə yerə sərildilər. Kişilər
soruşdular: «Nə üçün siz Dirini ölülər arasında axtarırsınız? 6 *O burada
yoxdur, O dirilmişdir! Hələ Qalileyada olarkən Onun sizə dediklərini yadınıza
salın. 7 Demişdi ki, "Bəşər Oğlu günahkar insanlara təslim olmalı, çarmıxa
çəkilməli və üçüncü gün dirilməlidir"». 8 Qadınlar da İsanın sözlərini yada
saldılar.
9 Qəbirdən qayıdan qadınlar bütün bunları On Bir şagirdə və başqa
adamların hamısına xəbər verdilər. 10 Həvarilərə bu xəbəri çatdıranlar Məcdəlli
Məryəm, Yoxanna, Yaqubun anası Məryəm və onlarla birgə olan digər
qadınlar idi. 11 Amma bu sözlər həvarilərə mənasız göründü və qadınlara
inanmadılar. 12 Peter isə qalxıb qəbirə tərəf qaçdı. O əyilib yalnız kətan bezləri
gördü və bu hadisəyə heyrət edərək öz evinə qayıtdı.

İsa iki şagirdə görünür
(Mark 16:12-13)

13 Elə o gün onlardan ikisi Yerusəlimdən altmış stadi‡ uzaqlığında yerləşən
Xamma adlı kəndə gedirdi. 14 Onlar olub-keçən bütün bu hadisələr barədə
öz aralarında söhbət edirdi. 15 Onlar söhbət edərək öz aralarında müzakirə
edərkən İsa Özü yaxınlaşıb onlarla birlikdə yol getdi. 16 Amma onların gözləri
bağlanmışdı, buna görə də Onu tanımadılar.
17 İsa onlardan soruşdu: «Siz yol gedə-gedə öz aranızda nə barədə
danışırsınız?» Onlar qaşqabaqlı dayandılar. 18 Onlardan Kleopa adlı bir
nəfər İsaya cavab verdi: «Yerusəlimdə qalıb bu günlərdə orada baş vermiş
hadisələrdən xəbəri olmayan bircə sənsənmi?» 19 İsa onlara dedi: «Hansı
hadisələrdən?» Onlar da Ona dedilər: «Nazaretli İsa barəsindəki hadisələrdən.
O, Allahın və bütün xalqın önündə əməldə və sözdə qüdrətli bir peyğəmbər
idi. 20 Bizim başçı kahin və rəhbərlərimiz Onu ölümə məhkum etmək üçün
təslim edib çarmıxa çəkdirdilər. 21 Biz də ümid edirdik ki, bu, İsrailin gələcək
Satınalanıdır. Bundan əlavə, bu hadisələr artıq üç gündür ki, baş verib.
22 Üstəlik bizim qadınlardan bəzisi də bizi mat qoydular: onlar səhər erkən
qəbir üstünə gedib 23 Onun cəsədini orada tapa bilməyiblər və gəlib dedilər
ki, görüntüdə Onun diri olduğunu bəyan edən mələkləri görüblər. 24 Bizimlə
olan bəziləri qəbirə gedib oranın qadınların dediyi kimi olduğunu müəyyən
etdilər, amma Onu görmədilər».
25 Onda İsa onlara dedi: «Ey ağılsızlar və peyğəmbərlərin xəbər verdiklərinə
inanmaq üçün ürəyində ləngiyənlər! 26 Məsih bu əzabları çəkib Öz izzətinə
qovuşmalı deyildimi?» 27 Sonra Musa ilə bütün Peyğəmbərlərdən başlayaraq
Müqəddəs Yazıların hamısında Özü haqqında olanları onlara izah etdi.

---

* **24:1** Həftənin ilk günü – yəni bazar günü. † **24:1** Gəldilər – bəzi əlyazmalarda gəldilər. Bəzi başqa adamlar da onlarla birgə gəldilər. * **24:6** Mat. 16:21; 17:22-23; 20:17-19; Mark 8:31; 9:31; 10:32-34; Luka 9:22; 18:31-33 ‡ **24:13** Altmış stadi – təqribən 11 kilometr.

28 Onlar getdikləri kəndə yaxınlaşdılar. İsa Özünü yoluna davam etmək
istəyən kimi apardı. 29 Amma onlar İsadan təkidlə xahiş edib dedilər: «Bizimlə
qal, çünki axşam düşür və gün batmaq üzrədir». O da onlarla qalmaq üçün
içəri girdi.
30 İsa onlarla süfrəyə oturanda çörək götürüb şükür duası etdi, böldü və
onlara verdi. 31 Bu anda onların gözləri açıldı və onlar İsanı tanıdılar. Amma
İsa onlar üçün görünməz oldu. 32 Onlar bir-birlərinə dedilər: «O, yolda
bizimlə danışıb və Müqəddəs Yazıları bizə izah edəndə bizim ürəklərimiz
alışıb-yanmırdımı?»
33 Onlar elə o saat qalxıb Yerusəlimə qayıtdılar, On Bir şagirdi və onlarla
birlikdə olanları bir yerdə toplaşmış gördülər. 34 Bunlar deyirdi: «Rəbb,
doğrudan da, dirilmiş və Şimona görünmüşdür». 35 Onlar da yolda baş verənləri
və çörəyi böldüyü zaman Onu necə tanıdıqlarını nəql etdilər.

İsa On Bir şagirdə görünür
(Mat. 28:16-20; Mark 16:14-18; Yəh. 20:19-23; Həv. 1:6-8)

36 Onlar bu barədə danışarkən İsa Özü aralarında durub onlara «Sizə salam
olsun!» dedi. 37 Onlarsa çaşıb dəhşətə gələrək bir ruh gördüklərini zənn
etdilər. 38 Amma İsa onlara dedi: «Nə üçün təlaşa düşürsünüz? Nəyə görə
ürəklərinizə belə fikirlər gəlir? 39 Əllərimə və ayaqlarıma baxın. Bu – Mən
Özüməm! Mənə toxunun və baxın, çünki Məndə olduğunu gördüyünüz kimi
ruhun əti və sümüyü olmur». 40 İsa bunu deyib onlara əllərini və ayaqlarını
göstərdi. 41 Onlar hələ sevincdən inanmayıb heyrətlənərkən İsa onlara dedi:
«Burada yeməyə bir şey varmı?» 42 Ona bir tikə bişmiş balıq§ verdilər. 43 İsa da
yeməyi götürüb onların qabağında yedi.
44 Sonra İsa onlara dedi: «Sizinlə birgə olarkən söylədiyim sözlər bun-
lardır: Musanın Qanununda,** Peyğəmbərlərin kitablarında və Zəburda
Mənim haqqımda yazılanların yerinə yetirilməsi lazımdır». 45 Bundan sonra
Müqəddəs Yazıları anlamaq üçün onların zehnini açdı. 46 İsa onlara dedi:
«Belə yazılıb: Məsih əzab çəkib üçüncü gün ölülər arasından dirilməlidir.
47 Yerusəlimdən başlayaraq bütün millətlərə günahların bağışlanması üçün tövbə
Onun adı ilə vəz edilməlidir. 48 Siz bu hadisələrin şahidisiniz. 49 *Budur, Mən
Öz Atamın vəd etdiyini sizə göndərəcəyəm. Sizsə ucalardan gələn qüdrətə
bürünənədək bu şəhərdə qalın».

İsanın göyə qaldırılması
(Mark 16:19-20; Həv. 1:9-11)

50 İsa onları şəhərdən kənara çıxarıb Bet-Anyayadək gətirdi və əllərini
qaldırıb onlara xeyir-dua verdi; 51 xeyir-dua verərkən onlardan uzaqlaşdı və
göyə aparıldı. 52 Şagirdləri də İsaya səcdə etdilər və böyük sevinclə Yerusəlimə
qayıtdılar. 53 Onlar daim Allaha alqış edərək məbəddə olurdular.

---

§ **24:42** Balıq – bəzi əlyazmalarda balıq və bir parça bal pətəyi. ** **24:44** Musanın Qanunu – yəni Tövrat. * **24:49** Həv. 1:4

YƏHYANIN NƏQL ETDİYİ MÜJDƏ

GİRİŞ

«Yəhyanın nəql etdiyi Müjdə» İsanı Allahın əbədi Kəlamı kimi təqdim edir. «Kəlam bəşər olub, lütf və həqiqətlə dolu olaraq aramızda məskən saldı» (1:14).

Kitabda göstərildiyi kimi bu Müjdə elə yazılıb ki, oxucular İsanın vəd olunmuş Xilaskar və Allahın Oğlu olduğuna iman edərək Onun adı ilə həyata malik olsunlar (20:31).

İsanı Allahın əbədi Kəlamı kimi təqdim edən birinci ayələrdən sonra Müjdədə müxtəlif möcüzələr barəsində nəql edilir. Bu möcüzələr İsanın vəd olunmuş Xilaskar və Allahın Oğlu olduğunu göstərir. Bunlar göstərilən möcüzələri izah edən nitqlərlə müşayiət olunur. Kitabın bu hissəsi bəzi adamların İsaya necə inandığını və Onun ardıcılları olduğunu, digərlərininsə Ona qarşı durduğunu və Ona inanmadığını göstərir. 13-17-ci fəsillərdə isə İsanın həbs olunduğu gecə şagirdləri ilə yaxın ünsiyyəti və geniş söhbəti qələmə alınıb. İsa çarmıxa çəkilməmişdən öncə şagirdlərinə təsəlli verir və onları ruhlandırır. Son fəsillər isə İsanın həbs və məhkum olunması, çarmıxa çəkilməsi, dirilməsi və dirilərdən sonra şagirdlərə görünməsini təsvir edir.

Yəhya Məsih vasitəsilə bəxş olunan əbədi həyat yolunu göstərir. Bu, İsaya yol, həqiqət və həyat kimi iman edənlərə verilir. Yəhyanın Müjdəsini fərqləndirən cəhət odur ki, su, çörək, çoban və qoyunlar, meynə və üzüm kimi ifadələrlə İsa ruhani dəyərləri açıqlayır.

Kitabın məzmunu:

1:1-18 İsa Allahın Kəlamıdır
1:19-51 Vəftizçi Yəhyanın şəhadəti və İsanın ilk şagirdləri
2:1–12:50 İsanın ictimai xidməti
13:1–19:42 İsanın Yerusəlimdəki son günləri
20:1-31 Rəbbin dirilməsi və insanlara görünməsi
21:1-25 Rəbbin Qalileyada təkrarən görünməsi

Allah Kəlamı

1 Başlanğıcda Kəlam var idi. Kəlam Allahla birlikdə idi. Kəlam Allah idi. 2 O,
başlanğıcda Allahla birlikdə idi. 3 Hər şey Onun vasitəsilə yarandı və yaranan
şeylərdən heç biri Onsuz yaranmadı. 4 Həyat Onda idi və bu həyat insanların
nuru idi. 5 Nur qaranlıqda parlayır, qaranlıq isə onu bürüyə bilmədi.

6 *Allahın göndərdiyi bir adam ortaya çıxdı, onun adı Yəhya idi. 7 O, şəhadət
üçün gəldi ki, Nur barədə şəhadət etsin və hamı onun vasitəsilə iman etsin.
8 O özü Nur deyildi, amma Nur barədə şəhadət etmək üçün gəldi. 9 Bu, həqiqi
Nur idi və dünyaya gələrək hər bir insanı işıqlandırırdı. 10 O, dünyada idi, dünya
Onun vasitəsilə yarandı, amma dünya Onu tanımadı. 11 Öz diyarına gəldi,
amma soydaşları Onu qəbul etmədi. 12 Lakin Onu qəbul edənlərin hamısına,
adına iman edənlərə Allahın övladları olmaq ixtiyarını verdi. 13 Onlar nə
qandan, nə bəşər arzusundan, nə də kişi istəyindən deyil, yalnız Allahdan
doğuldu.

* **1:6** Mat. 3:1-2; Mark 1:4; Luka 3:1-2

14 Kəlam bəşər olub, lütf və həqiqətlə dolu olaraq aramızda məskən saldı; biz
də Onun ehtişamını – Atadan gələn vahid Oğulun ehtişamını gördük. 15 Yəhya
Onun barəsində şəhadət etdi və nida edib dedi: «"Məndən sonra Gələn
məndən üstündür, çünki məndən əvvəl var idi" deyib haqqında danışdığım
Şəxs budur». 16 Hamımız Onun bütövlüyündən lütf üstünə lütf aldıq. 17 Qanun
Musa vasitəsilə verildi, lütf və həqiqət isə İsa Məsih vasitəsilə gəldi. 18 Allahı
heç kəs heç vaxt görməyib, amma Atanın qucağında olan və Allah olan* vahid
Oğul Onu tanıtdı.

Yəhyanın şəhadəti
(Mat. 3:1-12; Mark 1:1-8; Luka 3:1-18)

19 Yəhudi başçıları Yəhyadan «Sən kimsən?» deyə soruşmaq üçün
Yerusəlimdən kahinlərlə Levililəri onun yanına göndərdilər. O zaman Yəhya
belə şəhadət etdi: 20 o, düzünü deyib inkar etmədi və «mən Məsih deyiləm»
deyə bəyan etdi. 21 *Onlar Yəhyadan soruşdular: «Bəs sən kimsən? Bəlkə
İlyassan?» Yəhya «xeyr, o deyiləm» dedi. Soruşdular: «Bəlkə gələməli olan
peyğəmbərsən?» Yəhya «xeyr» söylədi. 22 Sonra ona dedilər: «Bəs sən kimsən?
Bizi göndərənlərə nə cavab verək? Özün barədə nə deyirsən?» 23 *Yəhya dedi:
«Mən Yeşaya peyğəmbərin söylədiyi kimi
"Rəbbin yolunu düz edin"
deyə səhrada nida edənin səsiyəm».

24 Göndərilən bəzi fariseylər 25 Yəhyadan soruşdular: «Bəs sən Məsih, İlyas
yaxud gələməli olan peyğəmbər deyilsənsə, nə üçün vəftiz edirsən?» 26-27 Yəhya
onlara cavab verdi: «Mən su ilə vəftiz edirəm, amma aranızda məndən sonra
gələn† tanımadığınız bir Nəfər dayanıb. Mən Onun heç çarığının bağını açmağa
da layiq deyiləm». 28 Bu hadisələr İordan çayının o tayında olan Bet-Anyada,
Yəhyanın vəftiz etdiyi yerdə baş verdi.

29 Ertəsi gün Yəhya İsanın ona tərəf gəldiyini görüb dedi: «Dünyanın günahını
aradan götürən Allah Quzusu budur! 30 "Məndən sonra bir Şəxs gəlir ki,
məndən üstündür, çünki məndən əvvəl var idi" deyib haqqında danışdığım Kəs
budur. 31 Özüm Onu tanımırdım, amma Onun İsrailə zahir olması üçün mən su
ilə vəftiz edərək gəldim». 32 Yəhya şəhadət edib dedi: «Gördüm ki, Ruh göydən
göyərçin kimi endi və Onun üzərində qaldı. 33 Özüm Onu tanımırdım, lakin su
ilə vəftiz etmək üçün məni göndərənin Özü mənə dedi: "Ruhun kimin üzərinə
enib qaldığını görsən, bil ki, Müqəddəs Ruhla vəftiz edən Odur". 34 Mən də
görüb "Allahın Oğlu budur" deyə şəhadət etmişəm».

İsanın ilk şagirdləri

35 Ertəsi gün yenə Yəhya orada idi. Şagirdlərinin ikisi onun yanında idi. 36 İsa
yoldan keçərkən Yəhya Ona baxıb dedi: «Allah Quzusu budur!» 37 Həmin
iki şagird onun sözlərini eşidib İsanın ardınca getdi. 38 İsa dönüb ardınca
gəldiklərini görərək onlara «Sizə nə lazımdır?» dedi. Onlar İsaya dedi: «Rabbi,
Sən harada qalırsan?» «Rabbi» «Müəllim» deməkdir. 39 İsa onlara dedi:
«Mənimlə gəlin, görərsiniz». Onlar gedib İsanın harada qaldığını gördülər
və həmin gün Onunla qaldılar. Onuncu saat‡ radələri idi. 40 Yəhyadan

---

* **1:18** Və Allah olan – bəzi əlyazmalarda bu sözlər yoxdur. * **1:21** Qanun. 18:15,18; Mal. 4:5
* **1:23** Yeş. 40:3 † **1:26-27** Məndən sonra gələn – bəzi əlyazmalarda məndən sonra gələn, amma məndən əvvəl var olan. ‡ **1:39** Onuncu saat – hazırkı vaxtla günorta saat dörd.

eşidib İsanın ardınca gedən iki nəfərdən biri Şimon Peterin qardaşı Andrey idi.
41 Sonra o, ilk öncə qardaşı Şimonu tapıb ona «biz Məsihi tapdıq» dedi. «Məsih»
«Məsh olunmuş»§ deməkdir. 42 Onu İsanın yanına apardı. İsa Şimona baxıb
dedi: «Sən Yəhya oğlu Şimonsan, amma Kefa adlanacaqsan». Kefa isə Peter**
deməkdir.
43 Ertəsi gün İsa Qalileyaya getmək istədi. O, Filipi tapıb ona «ardımca gəl»
dedi. 44 Filip də Andrey və Peter kimi Bet-Sayda şəhərindən idi. 45 Filip
Natanaeli tapıb ona dedi: «Musanın Qanunda yazdığı, peyğəmbərlərin də
bəhs etdiyi Şəxsi – Yusif Oğlu Nazaretli İsanı tapdıq». 46 Natanael ona dedi:
«Nazaretdən yaxşı bir şey çıxarmı?» Filip isə ona «gəl özün bax» dedi. 47 İsa
Natanaelin Ona tərəf gəldiyini görüb haqqında belə dedi: «Bu, həqiqətən,
ürəyində hiylə olmayan bir İsraillidir». 48 Natanael «Sən məni haradan
tanıyırsan?» deyə Ondan soruşdu. İsa ona cavab verdi: «Filip səni çağırmazdan
əvvəl səni əncir ağacının altında gördüm». 49 Natanael Ona dedi: «Rabbi, Sən
Allahın Oğlusan, İsrailin Padşahısan!» 50 İsa ona cavab verib dedi: «Səni əncir
ağacının altında gördüyümü söylədiyim üçünmü Mənə iman edirsən? Sən
bunlardan daha böyük şeylər görəcəksən». 51 *Yenə ona dedi: «Doğrusunu,
doğrusunu sizə deyirəm: göyün yarıldığını və Allahın mələklərinin Bəşər Oğlu
üzərinə enib-qalxdığını görəcəksiniz».

2

İsa suyu şəraba döndərir

1 Bunun üçüncü günü Qalileyanın Qana kəndində toy oldu. İsanın anası
orada idi. 2 İsa ilə şagirdləri də toya çağırılmışdı. 3 Şərab qurtaranda anası İsaya
dedi: «Şərabları qalmadı». 4 İsa dedi: «Ay ana, Məndən nə istəyirsən? Mənim
vaxtım hələ çatmayıb». 5 Anası xidmətçilərə dedi: «Sizə nə desə, edin».
6 Yəhudilərin paklanma mərasimi üçün orada hər biri iki-üç ölçü* su tuta
bilən altı daş küp var idi. 7 İsa xidmətçilərə dedi: «Küpləri su ilə doldurun».
Onları ağzına qədər doldurdular. 8 O, xidmətçilərə dedi: «İndi bir az götürüb
toyağasına aparın». Onlar da apardı. 9 Toyağası şəraba çevrilmiş suyun dadına
baxdı. O bunun haradan gətirildiyini bilmirdi, bunu yalnız suyu götürən
xidmətçilər bilirdi. Toyağası bəyi çağırıb ona dedi: 10 «Hər kəs əvvəlcə əla
şərabı, çox içiləndən sonra isə adi şərabı təqdim edir. Amma sən əla şərabı
indiyə saxlamısan».
11 İsa Qalileyanın Qana kəndində bu ilk əlamətini göstərdi və izzətini üzə
çıxardı. Şagirdləri də Ona iman etdi. 12 *Bundan sonra anası, qardaşları və
şagirdləri ilə birgə Kefernahuma gedib orada bir neçə gün qaldı.

İsa satıcıları məbəddən qovur
(Mat. 21:12-13; Mark 11:15-17; Luka 19:45-46)

13 *Yəhudilərin Pasxa bayramı yaxınlaşırdı. İsa Yerusəlimə getdi.
14 Məbəddə öküz, qoyun, göyərçin satanların və sərrafların oturduğunu
gördü. 15 İplərdən bir qamçı düzəldib hamını qoyun və öküzlərlə birgə
məbəddən qovdu, sərrafların masalarını çevirib pullarını yerə tökdü,

§ **1:41** Məsh olunmuş – yunan mətnində *Xristos*. ** **1:42** Kefa – arami dilində, Peter – yunan dilində daş deməkdir. * **1:51** Yar. 28:12 * **2:6** İki-üç ölçü – hərfi tərcümədə iki-üç metrit, təqribən 80-120 litr. * **2:12** Mat. 4:13 * **2:13** Çıx. 12:1-27

16 göyərçin satanlara da dedi: «Bunları buradan götürün. Atamın evini
bazara döndərməyin». 17 *Şagirdləri də «evinin qeyrəti Məni yandırıb-yaxacaq»
deyə yazıldığını xatırladılar.
18 Sonra Yəhudi başçıları Ondan soruşdular: «Bunları etməyə ixtiyarın
olduğunu bizə hansı əlamətlə göstərə bilərsən?» 19 *İsa onlara cavab verdi: «Bu
məbədi dağıdın, üç günə Mən onu təzədən quraram». 20 Onda Yəhudi başçıları
dedilər: «Bu məbəd qırx altı ilə tikilib, Sən onu üç günəmi quracaqsan?»
21 Lakin İsa məbəd deyəndə Öz bədənini nəzərdə tuturdu. 22 İsa ölülər
arasından dirildiyi zaman şagirdləri Onun bu sözləri söylədiyini xatırladılar,
Müqəddəs Yazıya və İsanın söylədiyi sözə inandılar.
23 İsa Pasxa bayramı zamanı Yerusəlimdə olanda göstərdiyi əlamətləri
görən bir çox adam Onun adına iman etdi. 24 Amma İsa bütün adamların
daxilini bildiyi üçün onlara güvənməzdi. 25 Bir adam haqqında kiminsə Ona
şəhadət etməsinə ehtiyacı yox idi, çünki insanın ürəyindən keçənləri bilirdi.

3

İsa və Nikodim

1 Fariseylər arasında Nikodim adlı bir Yəhudi rəhbəri var idi. 2 O, gecə
ikən İsanın yanına gəlib dedi: «Rabbi, bilirik ki, Sən Allahın yanından gələn
bir müəllimsən. Çünki Allah ona yar olmasa, heç kəs Sənin göstərdiyin
əlamətləri edə bilməz». 3 İsa ona cavab verdi: «Doğrusunu, doğrusunu sənə
deyirəm: bir kəs yenidən doğulmasa, Allahın Padşahlığını görə bilməz».
4 Nikodim Ondan soruşdu: «Yaşa dolmuş bir adam necə yenidən doğula bilər?
O, ikinci dəfə anasının bətninə girib doğula bilərmi?» 5 İsa cavab verdi:
«Doğrusunu, doğrusunu sənə deyirəm: bir kəs sudan və Ruhdan doğulmasa,
Allahın Padşahlığına daxil ola bilməz. 6 Bəşərdən doğulan bəşərdir, Ruhdan
doğulan ruhdur. 7 Sənə "yenidən doğulmalısınız" dediyimə heyrət etmə.
8 Yel istədiyi yerdə əsir, onun səsini eşidirsən, amma haradan gəlib haraya
getdiyini bilmirsən. Ruhdan doğulmuş adam da belədir». 9 Nikodim «Bu
şeylər necə ola bilər?» deyə soruşdu. 10 İsa ona cavab verdi: «Sən İsrailin
müəllimisən. Bunları bilmirsənmi? 11 Doğrusunu, doğrusunu sənə deyirəm:
biz bildiyimizi söyləyirik, gördüyümüzə şəhadət edirik, amma siz bizim
şəhadətimizi qəbul etmirsiniz. 12 Əgər Mən sizə yerdəki işlərdən danışanda
inanmırsınızsa, göydəki işlərdən danışsam, necə inanacaqsınız? 13 Heç kəs göyə
çıxmayıb, yalnız göydən enmiş* Bəşər Oğlu orada olub. 14 *Musa çöldə ilanı
yuxarı qaldırdığı kimi Bəşər Oğlu da yuxarı qaldırılmalıdır ki, 15 Ona iman
edən hər kəs əbədi həyata† malik olsun».
16 Çünki Allah dünyanı elə sevdi ki, vahid Oğlunu verdi; bunu ona görə etdi
ki, Ona iman edən hər kəs həlak olmasın, amma əbədi həyata malik olsun.
17 Allah dünyanı mühakimə etmək üçün deyil, Oğlunun vasitəsilə xilas etmək
üçün Onu dünyaya göndərdi. 18 Ona iman edən mühakimə olunmur, iman
etməyənsə artıq mühakimə olunub, çünki Allahın vahid Oğlunun adına iman
etməyib. 19 Mühakimə bundan ibarətdir ki, dünyaya nur gəldi, amma insanlar
qaranlığı nurdan daha çox sevdilər, çünki əməlləri şər idi. 20 Pislik edən

* **2:17** Zəb. 69:9 * **2:19** Mat. 26:61; 27:40; Mark 14:58; 15:29 * **3:13** Göydən enmiş – bəzi əlyazmalarda göydən enmiş, indi də göydə olan. * **3:14** Say. 21:9 † **3:15** Hər kəs əbədi həyata – bəzi əlyazmalarda hər kəs həlak olmasın, amma əbədi həyata.

hər kəs nura nifrət edər, əməllərinin üzə çıxmaması üçün nura tərəf gəlməz.‡
21 Həqiqətə əməl edənsə nura tərəf gələr ki, əməllərini Allah naminə etdiyi bəlli olsun.

Yəhyanın İsa barədə şəhadəti

22 Bundan sonra İsa və Onun şagirdləri Yəhudeya diyarına gəldilər. İsa bir müddət onlarla orada qalıb vəftiz edirdi. 23 Yəhya da Şalim yaxınlığındakı Aynonda vəftiz edirdi, çünki orada çoxlu su var idi. Adamlar da gəlib vəftiz olunurdu. 24 *Yəhya hələ zindana salınmamışdı.

25 Bu zaman Yəhyanın şagirdləri ilə bir Yəhudi§ arasında paklanma barədə mübahisə düşdü. 26 Şagirdləri Yəhyanın yanına gəlib dedilər: «Rabbi, İordanın o tayında sənin yanında olan və barəsində şəhadət etdiyin Şəxs indi Özü vəftiz edir və hamı Onun yanına gəlir». 27 Yəhya cavabında dedi: «İnsana göydən verilməsə, o heç nə ala bilməz. 28 *“Mən Məsih deyiləm, ancaq Ondan əvvəl göndərilmişəm” sözümə özünüz şahidsiniz. 29 Gəlin kimindirsə, bəy odur. Amma bəyi gözləyərək ona qulaq asan sağdışı bəyin səsini eşidib çox sevinir. Mənim sevincim beləcə tam oldu. 30 İndi Ona böyümək, mənə kiçilmək gərəkdir».

31 Yuxarıdan Gələn hamıdan üstündür. Yer üzündən olan yerə məxsusdur və yer barədə danışar, göydən Gələnsə hamıdan üstündür. 32 Nə görüb-eşidibsə, ona şəhadət edər, amma şəhadətini heç kəs qəbul etməz. 33 Onun şəhadətini qəbul edən kəs Allahın haqq olduğuna möhür basıb. 34 Ona görə ki Allahın göndərdiyi Şəxs Allahın sözlərini söyləyər. Çünki Allah Ruhu hədsiz verir. 35 *Ata Oğulu sevir və hər şeyi Onun ixtiyarına verib. 36 Oğula iman edən şəxs əbədi həyata malikdir, Oğula itaət etməyənsə həyat görməyəcək, lakin Allahın qəzəbi onun üzərində qalır.

4

İsa və Samariyalı qadın

1 Fariseylər İsanın Özünə Yəhyadan daha çox şagird toplayıb vəftiz etdiyi barədə eşitdilər; 2 əslində İsanın Özü deyil, şagirdləri vəftiz edirdi. 3 İsa bundan xəbər tutan kimi Yəhudeyanı tərk edib Qalileyaya qayıtdı. 4 Onun yolu Samariyadan keçirdi. 5 *O, Yaqubun öz oğlu Yusifə verdiyi torpağa yaxın olan Samariyanın Sixar adlanan şəhərinə gəldi. 6 Yaqubun quyusu orada idi. Yol İsanı yorduğu üçün quyunun yanında oturdu. Altıncı saat* radələri idi.

7 Samariyalı bir qadın quyudan su çəkməyə gəldi. İsa ona «Mənə su ver, içim» dedi. 8 Çünki şagirdləri yemək almaq üçün şəhərə getmişdi. 9 *Samariyalı qadın Ona dedi: «Sən bir Yəhudisən, mənsə Samariyalı bir qadın. Sən necə məndən su istəyə bilərsən?» Çünki Yəhudilər Samariyalılarla ünsiyyət etmir. 10 *İsa ona cavab verdi: «Əgər sən Allahın bəxşişini və “Mənə su ver, içim” deyənin Kim olduğunu bilsəydin, özün Ondan su istəyərdin, O da sənə həyat suyu verərdi». 11 Qadın Ona dedi: «Ağa, su çəkmək üçün bir qabın yox, quyu da dərindir. Bəs o həyat suyunu haradan götürəcəksən? 12 Məgər Sən

‡ **3:20** Gəlməz – bəzi əlyazmalarda gəlməz, çünki əməlləri şərdir. * **3:24** Mat. 14:3; Mark 6:17; Luka 3:19 § **3:25** Bir Yəhudi – bəzi əlyazmalarda bəzi Yəhudilər. * **3:28** Yəh. 1:20 * **3:35** Mat. 11:27; Luka 10:22 * **4:5** Yar. 33:19; Yeşua 24:32 * **4:6** Altıncı saat – hazırkı vaxtla günorta saat on iki. * **4:9** Ezra 4:1-5; Neh. 4:1-2 * **4:10** Yəh. 7:38

bu quyunu bizə verən, oğulları və mal-qarası ilə buradan su içən atamız
Yaqubdan da üstünsən?» 13 İsa ona cavab verdi: «Bu sudan içən hər kəs yenə
susayar, 14 amma Mənim ona verəcəyim sudan kim içsə, heç vaxt susamaz.
Lakin ona verəcəyim su onun daxilində əbədi həyat verən bir su qaynağına
çevriləcək». 15 Qadın Ona dedi: «Ağa, bu suyu mənə ver ki, mən heç vaxt
susamayım və su çəkmək üçün buraya gəlməyim».

16 İsa qadına «get ərini çağır və buraya gəl» dedi. 17 Qadın da Ona «ərim
yoxdur» söylədi. İsa ona dedi: «"Ərim yoxdur" deməklə düz söylədin, 18 çünki
beş kişin olub, indi səninlə yaşayan da ərin deyil, sən bunu düz söylədin».
19 Qadın Ona dedi: «Ağa, görürəm ki, Sən peyğəmbərsən. 20 Bizim ata-
babalarımız bu dağda ibadət edirdi, amma siz deyirsiniz ki, ibadət etmək
üçün lazımi yer Yerusəlimdədir». 21 İsa ona dedi: «Ey qadın, Mənə inan, artıq
o zaman yetişir ki, Ataya nə bu dağda, nə də Yerusəlimdə ibadət edəcəksiniz.
22 Siz bilmədiyinizə ibadət edirsiniz, bizsə bildiyimizə ibadət edirik, çünki
xilas Yəhudilərdəndir. 23 Amma o zaman gəlir və artıq gəlib ki, həqiqi ibadət
edənlər Ataya ruhda və həqiqətdə ibadət etsin. Ata da Özünə belə ibadət
edənlər axtarır. 24 Allah ruhdur və Ona ibadət edənlər ruhda və həqiqətdə
ibadət etməlidir». 25 Qadın Ona dedi: «Bilirəm ki, "Məsih" deyilən məsh
olunmuş Şəxs gələcək və gələndə bizə hər şeyi bildirəcək». 26 İsa ona dedi:
«Səninlə danışan Odur, O Mənəm».

27 Bu arada İsanın şagirdləri gəldilər və Onun bir qadınla söhbət etməsinə
heyrətləndilər, ancaq heç biri «Nə istəyirsən?» yaxud «Niyə o qadınla
danışırsan?» demədi. 28 Bu zaman qadın səhəngini yerə qoydu və şəhərə gedib
adamlara dedi: 29 «Gəlin, etdiyim bütün əməlləri mənə söyləyən Adamı görün.
Bəlkə elə Məsih Odur?» 30 Adamlar da şəhərdən çıxıb İsanın yanına gəldilər.

31 Bu arada şagirdlər «Rabbi, yemək ye» deyə Ondan xahiş etdilər. 32 Lakin
İsa onlara dedi: «Məndə elə yemək var ki, siz ondan xəbərsizsiniz».
33 Onda şagirdlər «Görəsən kimsə Ona yemək gətirdimi?» deyə bir-birindən
soruşdular. 34 İsa onlara dedi: «Mənim yeməyim Məni Göndərənin iradəsini
yerinə yetirmək, Onun işini tamamlamaqdır. 35 *Siz "biçinə dörd ay qalıb"
demirsinizmi? Budur, Mən sizə deyirəm: başınızı qaldırıb tarlalara baxın;
məhsul bar verib, biçilməyə hazırdır. 36 Əkən də, biçən də birlikdə sevinsin
deyə indi biçinçi zəhmət haqqı alır və əbədi həyat üçün məhsul toplayır. 37 Bu
işlə bağlı "biri əkər, biri biçər" ifadəsi doğru deyilib. 38 Mən sizi zəhmətini
çəkmədiyiniz bir məhsulu biçməyə göndərdim. Başqaları zəhmət çəkdi, sizsə
onların zəhmətindən bəhrələndiniz».

39 «Etdiyim bütün əməlləri mənə söylədi» deyə şəhadət edən qadının sözünə
görə o şəhərdən olan Samariyalıların bir çoxu İsaya iman etdi. 40 Sonra
Samariyalılar İsanın yanına gəlib Ondan xahiş etdilər ki, onların yanında
qalsın. İsa da iki gün orada qaldı. 41 Daha çox adam da İsanın sözünə görə iman
etdi. 42 Onlar qadına deyirdilər: «Biz artıq sənin sözlərinə görə iman etmirik,
elə özümüz də eşidib bildik ki, həqiqətən, dünyanın Xilaskarı† Budur».

43 İsa iki gündən sonra oranı tərk edib Qalileyaya tərəf yola düşdü. 44 *Çünki
peyğəmbərin öz yurdunda hörməti olmadığı barədə İsa Özü bir vaxt şəhadət

---

* **4:35** Mat. 9:37-38; Luka 10:2 † **4:42** Xilaskarı – bəzi əlyazmalarda Xilaskarı olan Məsih. * **4:44** Mat. 13:57; Mark 6:4; Luka 4:24

etmişdi. 45 *İndi Qalileyaya gələndə Qalileyalılar Onu qəbul etdi, çünki onlar
da bayram zamanı Yerusəlimə gəlib Onun orada etdiyi hər şeyi görmüşdülər.

Məmur oğlunun şəfa tapması

46 *Beləcə İsa suyu şəraba çevirdiyi Qalileyanın Qana kəndinə yenə gəldi.
Kefernahumda hökmdarın bir məmuru var idi. Onun oğlu xəstələnmişdi.
47 O, İsanın Yəhudeyadan Qalileyaya gəldiyini eşidib yanına getdi və Ondan
xahiş etdi ki, gəlib oğlunu sağaltsın, çünki oğlu ölüm ayağında idi. 48 Onda
İsa ona dedi: «Siz əlamətlər və xariqələr görməyincə iman etməyəcəksiniz».
49 Hökmdarın məmuru Ona dedi: «Ağa, uşağım ölməzdən qabaq gəl!» 50 İsa ona
«get, oğlun sağ-salamatdır» dedi. O adam da İsanın sözünə inanıb getdi. 51 Evə
gələrkən qulları onu qarşılayaraq oğlunun sağ-salamat olduğunu söylədilər.
52 Oğlunun nə vaxt yaxşılaşdığını qullarından soruşdu, onlar da dedilər:
«Dünən yeddinci saatda‡ qızdırması düşdü». 53 O zaman ata başa düşdü ki, İsa
elə həmin vaxt ona «oğlun sağ-salamatdır» demişdi. Onda özü də, bütün ev əhli
də İsaya iman etdi. 54 Bu, İsanın göstərdiyi ikinci əlamət idi. Onu Yəhudeyadan
Qalileyaya gələndə etmişdi.

5

Hovuz kənarındakı xəstənin şəfa tapması

1 Bu hadisələrdən sonra Yəhudilərin bir bayramı oldu və İsa Yerusəlimə
getdi. 2 Yerusəlimdəki Qoyun darvazasının yanında, ibranicə Bet-Xasda
adlanan beş eyvanlı bir hovuz var. 3 Bu eyvanlarda çoxlu xəstə, kor, topal
və iflic adam yatardı. 4 * 5 Otuz səkkiz il xəstə olan bir adam da orada idi.
6 İsa onun yatdığını görəndə çoxdan xəstə olduğunu bilərək ondan soruşdu:
«Sağalmaq istəyirsənmi?» 7 Xəstə Ona cavab verdi: «Ağa, yanımda bir adam
yoxdur ki, su çalxalanan zaman məni hovuza salsın. Mən çatınca başqası
məndən əvvəl oraya enir». 8 İsa ona dedi: «Qalx, döşəyini götür və yeri!» 9 O
adam həmin anda sağaldı və döşəyini götürüb yeridi.

O gün Şənbə günü idi. 10 *Buna görə də Yəhudi başçıları şəfa tapan adama
dedilər: «Bu gün Şənbə günüdür, döşəyini daşımaq sənə qadağandır». 11 O
adam onlara cavab verdi: «Məni sağaldan Şəxs mənə “döşəyini götür və yeri”
dedi». 12 Ondan soruşdular: «Sənə “götür və yeri” deyən Adam kimdir?»
13 Lakin sağalan adam Onun kim olduğunu bilmirdi, çünki İsa o yerdə olan
izdihama qarışmışdı. 14 Bir az sonra İsa məbəddə həmin adamı tapıb dedi:
«Bax sən sağaldın, bir də günah etmə ki, başına daha pis iş gəlməsin». 15 O adam
gedib onu sağaldan Şəxsin İsa olduğunu Yəhudi başçılarına bildirdi. 16 Buna
görə Yəhudi başçıları İsanı təqib etməyə başladılar,† çünki bunları Şənbə günü
edirdi. 17 Lakin İsa onlara dedi: «Mənim Atam indiyə qədər iş görür, Mən də
iş görürəm». 18 Bundan sonra Yəhudi başçıları daha da səylə Onu öldürməyə
çalışırdılar, çünki İsa yalnız Şənbə gününü pozmadı, həm də Allahın Öz Atası
olduğunu söyləyərək Özünü Allaha bərabər saydı.

* **4:45** Yəh. 2:23 * **4:46** Yəh. 2:1-11 ‡ **4:52** Yeddinci saat – hazırkı vaxtla günorta saat bir.
* **5:4** Yatardı – bəzi əlyazmalarda yatardı və suyun çalxalanmasını gözləyərdi. 4 Çünki Rəbbin bir mələyi
hərdən hovuzun içinə enib suyu çalxalayardı. Suyun çalxalanmasından sonra oraya girən ilk adam, hansı
xəstəliyi olursa-olsun, sağlam olardı. * **5:10** Neh. 13:19; Yer. 17:21 † **5:16** Başladılar – bəzi
əlyazmalarda başladılar və Onu öldürməyə çalışdılar.

İsanın səlahiyyəti

19 Beləcə İsa onlara dedi: «Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: Oğul Atanın
nə etdiyini görməsə, Özündən bir şey etməz. Çünki Ata nə edərsə, Oğul da onu
edər. 20 Ona görə ki Ata Oğulu sevir və Özünün etdiyi hər şeyi Ona göstərir.
Ona bunlardan da böyük işlər göstərəcək ki, siz heyrətlənəsiniz. 21 Ata ölüləri
dirildib onlara həyat verdiyi kimi Oğul da istədiyi şəxslərə həyat verir. 22 Ata
heç kəsi mühakimə etmir, lakin hökm çıxarmağı Oğulun ixtiyarına verib ki,
23 hər kəs Ataya hörmət etdiyi kimi Oğula da hörmət etsin. Oğula hörmət
etməyən Onu göndərən Ataya da hörmət etmir.

24 Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: Mənim sözümə qulaq asıb Məni
Göndərənə inanan şəxs əbədi həyata malikdir və ona hökm çıxarılmayacaq,
əksinə, ölümdən həyata keçib. 25 Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: Allah
Oğlunun səsini ölülərin eşitdiyi zaman gəlir və artıq gəlib; bunu eşidənlər
yaşayacaq. 26 Çünki Atanın Özündə həyat olduğu kimi Oğula da Özündə həyat
olmağı bəxş etdi. 27 Hökm çıxarmaq səlahiyyətini də Ona verdi, çünki O,
Bəşər Oğludur. 28 Buna heyrət etməyin, çünki elə bir zaman gəlir ki, qəbirdə
yatanların hamısı Onun səsini eşidib 29* qəbirlərindən çıxacaq, yaxşılıq edənlər
həyat üçün diriləcək, pislik edənlərsə hökm üçün diriləcək.

30 Mən Özümdən heç nə edə bilmərəm, eşitdiyim kimi mühakimə edərəm və
Mənim verdiyim hökm ədalətlidir. Çünki məqsədim Öz iradəmi deyil, Məni
Göndərənin iradəsini yerinə yetirməkdir.

İsaya şəhadət

31 Əgər Mən Özüm barədə şəhadət etsəydim, şəhadətim etibarlı olmazdı.
32 Lakin Mənim barəmdə şəhadət edən başqasıdır və Mənim barəmdə et-
diyi şəhadətin etibarlı olduğunu bilirəm. 33 *Siz Yəhyanın yanına adamlar
göndərdiniz və o, həqiqətə şəhadət etdi. 34 Lakin insandan şəhadət qəbul
etdiyim üçün deyil, yalnız sizin xilas olmağınız üçün bunları söyləyirəm.
35 Yəhya yanan və nur saçan bir çıraq idi, siz bir müddət onun işığında
sevinmək istədiniz. 36 Amma Mənim barəmdə olan şəhadət Yəhyanın
şəhadətindən üstündür. Çünki Atanın Mənə tam yerinə yetirmək üçün
tapşırdığı işlər – indi etdiyim bu işlər Mənim barəmdə şəhadət edir ki, Ata
Məni göndərib. 37 *Məni göndərən Atanın Özü də Mənim barəmdə şəhadət
etdi. Siz heç vaxt nə Onun səsini eşitmisiniz, nə də surətini görmüsünüz.
38 Onun kəlamının da sizdə qalmasına imkan vermirsiniz, çünki Onun
göndərdiyi Şəxsə inanmırsınız. 39 Siz Müqəddəs Yazıları araşdırırsınız. Çünki
düşünürsünüz ki, onların vasitəsilə əbədi həyata malik olacaqsınız. Lakin
onlar da Mənim barəmdə şəhadət edir, 40 sizsə həyata malik olmaq üçün Mənə
tərəf gəlmək istəmirsiniz.

41 İnsanlardan izzət qəbul etmirəm. 42 Ancaq sizi tanıyıb bilirəm ki,
ürəyinizdə Allah məhəbbəti yoxdur. 43 Mən Atamın adı ilə gəlmişəm, amma
siz Məni qəbul etmirsiniz. Əgər bir başqası öz adı ilə gəlsə, onu qəbul edərsiniz.
44 Siz bir-birinizdən izzət qəbul edirsiniz, bir olan Allahdan gələn izzəti isə
axtarmırsınız. Bəs onda necə iman edə bilərsiniz? 45 Güman etməyin ki, Mən
sizi Atanın önündə ittiham edəcəyəm. Sizi ittiham edən ümid bağladığınız
Musadır. 46 Əgər siz Musaya inansaydınız, Mənə də inanardınız, çünki o

* **5:29** Dan. 12:2 * **5:33** Yəh. 1:19-27; 3:27-30 * **5:37** Mat. 3:17; Mark 1:11; Luka 3:22

Mənim barəmdə yazıb. 47 Lakin onun yazdıqlarına inanmırsınızsa, Mənim
sözlərimə necə inanacaqsınız?»

6

İsa beş min nəfəri doydurur
(Mat. 14:13-21; Mark 6:30-44; Luka 9:10-17)

1 Bu hadisələrdən sonra İsa Qalileya – Tiberiya gölünün o biri sahilinə keçdi.
2 Böyük bir izdiham Onun ardınca gedirdi, çünki Onun xəstələrlə göstərdiyi
əlamətləri görürdü. 3 İsa dağa çıxıb şagirdləri ilə oturdu. 4 Yəhudilərin Pasxa
bayramı yaxınlaşırdı.
5 İsa başını qaldıraraq böyük bir izdihamın yanına gəldiyini görüb Filipə
dedi: «Haradan çörək alıb bu adamları yedirək?» 6 Bu sözləri onu sınamaq
məqsədi ilə söyləmişdi, çünki Özü nə edəcəyini bilirdi. 7 Filip Ona cavab verdi:
«Bunlara iki yüz dinarlıq* çörək də çatmaz ki, hərəsi bir tikə yemək yesin».
8 Şagirdlərindən biri olan Şimon Peterin qardaşı Andrey Ona dedi: 9 «Burada
beş kiçik arpa çörəyi ilə iki balığı olan bir oğlan var, amma bu qədər adam
üçün bunlar nədir ki?» 10 İsa «xalqı yerə oturdun» dedi. Ora otla örtülmüşdü.
Xalq da oturdu. Kişilərin sayı beş minə yaxın idi. 11 O zaman İsa çörəkləri
götürüb şükür edərək balıqlarla birgə, oturanlara† – hər kəsə istədiyi qədər
payladı. 12 Onlar yeyib-doyandan sonra İsa şagirdlərinə dedi: «Artıq qalan
hissələri toplayın ki, heç bir şey zay olmasın». 13 Bunları topladılar və beş arpa
çörəyini yeyənlərin qabağından qalan hissələrdən on iki zənbil doldurdular.
14 O zaman İsanın göstərdiyi əlaməti görən adamlar «Həqiqətən, dünyaya
gəlməli olan peyğəmbər Budur!» deyirdi. 15 İsa bildi ki, adamlar gəlib Onu
padşah etmək üçün zorla aparmağa hazırlaşır, buna görə də təkbaşına dağa
çəkildi.

İsa suyun üstü ilə yeriyir
(Mat. 14:22-33; Mark 6:45-52)

16 Axşam çatanda İsanın şagirdləri gölə enib 17 bir qayığa mindilər. Onlar gölün
o biri sahilində olan Kefernahuma gedirdilər. Qaranlıq düşmüşdü, amma İsa
hələ onların yanına gəlməmişdi. 18 Güclü külək əsdiyindən göl dalğalanırdı.
19 Onlar beləcə avar çəkib iyirmi beş ya otuz stadi‡ gedəndən sonra gördülər
ki, İsa gölün üstü ilə yeriyir və qayığa yaxınlaşır. Qorxdular, 20 amma İsa
onlara «Mənəm, qorxmayın» dedi. 21 Onda şagirdlər Onu məmnunluqla
qayığa götürdülər. Sonra qayıq o andaca getdikləri sahilə çatdı.
22 Ertəsi gün gölün o biri sahilində qalan xalq başa düşdü ki, orada
yalnız bir qayıq§olub, İsa Öz şagirdləri ilə həmin qayığa minməyib, şagirdləri
Onsuz gedib. 23 O arada Tiberiyadan digər qayıqlar Rəbb şükür edəndən
sonra yemək yedikləri yerin yaxınlığına gəldilər. 24 Beləcə xalq İsanın da,
şagirdlərinin də orada olmadığını görüb qayıqlara minərək İsanı axtara-axtara
Kefernahuma gəldi.

Həyat çörəyi

---

* **6:7** Yüz dinarlıq – bir dinar fəhlənin bir günlük maaşına bərabər idi. † **6:11** Oturanlara – bəzi əlyazmalarda şagirdlərə, şagirdlər də oturanlara. ‡ **6:19** İyirmi beş ya otuz stadi – təqribən 5-6 km.
§ **6:22** Bir qayıq – bəzi əlyazmalarda bir qayıq, İsanın şagirdlərinin mindiyi qayıq.

25 İsanı gölün o biri sahilində görəndə «Rabbi, buraya nə vaxt gəldin?»
deyə soruşdular. 26 İsa onlara cavab olaraq dedi: «Doğrusunu, doğrusunu sizə
deyirəm: əlamətlər gördüyünüz üçün deyil, çörək yeyib doyduğunuz üçün
Məni axtarırsınız. 27 Keçib-gedən yemək üçün deyil, əbədi həyat verən, daim
qalan yemək üçün işlər görün, onu sizə Bəşər Oğlu verəcək. Çünki Ata Allah
Ona Öz möhürünü vurub». 28 Onlar İsadan soruşdular: «Allahın istədiyi işləri
görmək üçün biz nə edək?» 29 İsa onlara cavab verdi: «Allahın istədiyi iş budur:
Onun göndərdiyi Şəxsə iman edin».

30 Onlar İsaya dedilər: «Sən nə əlamət göstərərsən ki, görüb Sənə inanaq? Nə
iş görəcəksən? 31 *Ata-babalarımız çöldə manna yedi; bu barədə yazılıb: "On-
lara yemək üçün göydən çörək verdi"». 32 Onda İsa onlara dedi: «Doğrusunu,
doğrusunu sizə deyirəm: sizə göydən çörək verən Musa deyildi, göydən həqiqi
çörəyi sizə verən Atamdır. 33 Çünki Allahın çörəyi budur ki, göydən enir və
dünyaya həyat verir». 34 Ona dedilər: «Ağa, Sən daim bizə bu çörəyi ver».

35 İsa onlara dedi: «Həyat çörəyi Mənəm. Mənim yanıma gələn heç vaxt
acmaz, Mənə iman edən heç vaxt susamaz. 36 Lakin sizə dedim ki, Məni
görürsünüz, amma iman etmirsiniz. 37 Atanın Mənə verdiyi şəxslərin hamısı
yanıma gələcək və yanıma gələni heç vaxt kənara atmaram. 38 Çünki Öz
iradəmi deyil, Məni Göndərənin iradəsini yerinə yetirmək üçün göydən en-
mişəm. 39 Məni Göndərənin iradəsi budur ki, Mənə verdiyi şəxslərin heç birini
həlak olmağa qoymayım, lakin son gündə onları dirildim. 40 Çünki Atamın
iradəsi budur ki, Oğulu görüb Ona iman edən hər şəxs əbədi həyata malik
olsun və Mən onu son gündə dirildim».

41 Bunun cavabında Yəhudilər İsanın «göydən enmiş çörək Mənəm» sözünə
görə deyinib 42 dedilər: «Bu, ata-anasını tanıdığımız, Yusifin Oğlu olan İsa
deyilmi? İndi necə olur ki, "göydən enmişəm" deyir?» 43 İsa onlara cavab
verdi: «Öz-özünüzə deyinməyin. 44 Əgər Məni göndərən Ata bir kəsi cəzb
etməsə, o Mənim yanıma gələ bilməz. Yanıma gələni isə Mən son gündə
dirildəcəyəm. 45 *Peyğəmbərlərin kitablarında yazılıb: "Onların hamısını
Allah öyrədəcək". Atadan eşidib öyrənən hər kəs Mənim yanıma gəlir. 46 Əlbəttə,
Allahdan gələn Şəxsdən savayı Atanı heç kəs görməyib, yalnız O, Atanı görüb.
47 Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: iman edən əbədi həyata malikdir.
48 Həyat çörəyi Mənəm. 49 Ata-babalarınız çöldə manna yedilər və öldülər.
50 Bu isə göydən enən elə bir çörəkdir ki, ondan yeyən şəxs heç vaxt ölməz.
51 Göydən enmiş canlı çörək Mənəm. Əgər kimsə bu çörəkdən yesə, əbədi
yaşayar. Dünyanın həyatı üçün verəcəyim çörək Öz ətimdir».

52 Bunun cavabında Yəhudilər «Bu Adam yemək üçün Öz ətini bizə necə
verə bilər?» deyib bir-birləri ilə mübahisə etdilər. 53 Onda İsa onlara dedi:
«Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: Bəşər Oğlunun ətindən yeyib qanından
içməsəniz, daxilinizdə həyat olmayacaq. 54 Mənim ətimdən yeyib qanımdan
içən əbədi həyata malikdir və Mən onu son gündə dirildəcəyəm. 55 Çünki
Mənim ətim həqiqi yemək, qanım da həqiqi içkidir. 56 Mənim ətimdən yeyib
qanımdan içən Məndə qalır, Mən də onda qalıram. 57 Var olan Ata Məni
göndərdiyi kimi, Mən də Atanın sayəsində yaşadığım kimi Məndən yeyən də
Mənim sayəmdə yaşayacaq. 58 Göydən enmiş çörək budur, ata-babalarınızın

* **6:31** Çıx. 16:4,15; Zəb. 78:24 * **6:45** Yeş. 54:13

yediyi** kimi deyil. Onlar öldülər, amma bu çörəyi yeyən əbədi yaşayacaq».
59 İsa bu sözləri Kefernahumda, sinaqoqda təlim öyrədərkən söylədi.

Şagirdlərin çoxu İsanı tərk edir

60 Şagirdlərindən bir çoxu bu sözləri eşidəndə dedi: «Bu söz qəlizdir. Bunu
kim anlaya bilər?» 61 Lakin İsa şagirdlərinin buna görə deyindiklərini duyaraq
onlara dedi: «Bu söz sizi büdrədirmi? 62 Yaxşı, bəs Bəşər Oğlunun əvvəllər
olduğu yerə qalxdığını görsəniz, necə? 63 Həyat verən Ruhdur, cismani
təbiətinsə heç faydası yoxdur. Sizə söylədiyim sözlər Ruh və həyat gətirir.
64 Lakin sizin aranızda iman etməyənlər də var». Çünki İsa iman etməyənlərin
və Ona xəyanət edəcək adamın kim olduğunu əvvəlcədən bilirdi. 65 O dedi:
«Buna görə də sizə söyləd im ki, əgər Ata bir kəsə imkan verməsə, o Mənim
yanıma gələ bilməz».

66 Bunlardan sonra şagirdlərinin çoxu İsadan ayrılıb daha Onunla gəzmirdi.
67 Onda İsa On İki şagirdə dedi: «Yoxsa siz də Məni tərk etmək istəyirsiniz?»
68 *Şimon Peter Ona cavab verdi: «Ya Rəbb, biz kimin yanına gedək? Əbədi
həyatın sözlərini söyləyən Sənsən. 69 Biz də iman etmişik və bilirik ki, Allahın
Müqəddəsi†† Sənsən». 70 İsa onlara dedi: «Siz On İki şagirdi Mən seçmədimmi?
Amma sizdən biri iblisdir». 71 O bu sözləri Şimon İskaryot oğlu Yəhuda barədə
söylədi, çünki On İki şagirddən biri olduğu halda İsaya xəyanət edəcəkdi.

7

İsa Çardaqlar bayramına gedir

1 Bu hadisələrdən sonra İsa yalnız Qalileyada gəzirdi. Yəhudi başçılarının
Onu öldürməyə çalışdıqlarına görə daha Yəhudeyada gəzmək istəmirdi.
2 *Yəhudilərin Çardaqlar bayramı yaxınlaşırdı. 3 Qardaşları İsaya dedi: «Buradan
çıxıb Yəhudeyaya get ki, şagirdlərin də etdiyin işləri görsün. 4 Çünki Özünü
məşhur etməyə çalışan adam heç nəyi gizlicə etməz. Sən bunları edirsənsə,
Özünü dünyaya tanıtdır». 5 Çünki qardaşları da Ona iman etmirdi. 6 Onda İsa
onlara dedi: «Mənim vaxtım hələ gəlməyib, sizin üçünsə hər vaxt münasibdir.
7 Dünya sizə nifrət edə bilməz, amma Mənə nifrət edir, çünki Mən onun
əməllərinin şər olduğuna şəhadət edirəm. 8 Siz bayrama gedin, Mənsə hələ
vaxtım tamam olmadığı üçün bu bayrama getməyəcəyəm». 9 İsa bu sözləri
söylədikdən sonra Qalileyada qaldı.

10 Ancaq Onun qardaşları bayrama gedəndən sonra O da açıq yox, gizlicə
bayrama getdi. 11 Yəhudi başçıları bayramda İsanı axtararaq «O haradadır?»
deyirdilər. 12 Camaat arasında Onun barəsində çoxlu dedi-qodu gəzirdi. Bəzisi
«yaxşı adamdır», başqaları isə «xeyr, xalqı aldadır» deyirdi. 13 Lakin Yəhudi
başçılarının qorxusundan heç kəs Onun barəsində açıq danışmırdı.

14 Artıq bayramın yarısı keçəndə İsa məbədə gedib təlim öyrətməyə başladı.
15 Yəhudi başçıları buna heyrətlənib dedilər: «Bu Adam yaxşı təhsil almadığı
halda necə olub ki savadlıdır?» 16 İsa da onlara cavab verdi: «Öyrətdiyim
təlim Mənim deyil, Məni Göndərənindir. 17 Kim Onun iradəsini yerinə ye-
tirmək istəyirsə, təlimimin Allahdan olduğunu, yoxsa Özümdən söylədiyimi

** **6:58** Yediyi – bəzi əlyazmalarda yediyi manna. * **6:68** Mat. 16:16; Mark 8:29; Luka 9:20
†† **6:69** Allahın Müqəddəsi – bəzi əlyazmalarda Məsih, var olan Allahın Oğlu (Mat. 16:16). * **7:2** Lev. 23:34; Qanun. 16:13

biləcək. 18 Özündən söyləyən öz izzətini axtarır, lakin Onu Göndərənə izzət
axtaran Şəxs haqdır, Onda yalan olmaz. 19 Qanunu sizə Musa vermədimi?
Amma heç biriniz Qanuna əməl etmirsiniz. Niyə Məni öldürməyə çalışırsınız?»
20 Xalq cavab verdi: «Səndə cin var. Kim Səni öldürməyə çalışır?» 21 İsa
onlara dedi: «Mən bir iş gördüm və hamınız buna heyrətlənirsiniz. 22 *Musa
sizə sünnət etməyi buyurdu, amma Musa yox, ata-babalarınız bunun əsasını
qoydu. Siz Şənbə günü də adamı sünnət edirsiniz. 23 *Musanın Qanunu
pozulmasın deyə Şənbə günü adam sünnət edilir; bəs Şənbə günü bir adamı
tamam sağaltdığıma görə Mənə niyə qəzəblənirsiniz? 24 Zahirə görə mühakimə
etməyin, ədalətlə mühakimə edin».

İsa Məsihdirmi?

25 Onda Yerusəlimlilərin bəzisi dedi: «Öldürməyə çalışdıqları Bu deyilmi?
26 Budur, O açıq danışır, amma Ona bir söz demirlər. Bəlkə rəhbərlər,
doğrudan da, Onun Məsih olduğunu öyrəndilər? 27 Ancaq bu adamın haradan
olduğunu bilirik, halbuki Məsih gələndə Onun haradan olduğunu heç kəs
bilməyəcək». 28 İsa məbəddə təlim öyrədərkən nida edib dedi: «Doğrudan
da, Məni tanıyırsınızmı, haradan gəldiyimi bilirsinizmi? Mən Özümdən
gəlmədim, lakin Məni Göndərən haqdır. Siz Onu tanımırsınız, 29 Mənsə Onu
tanıyıram, çünki Ondan gəlmişəm və O Məni göndərdi». 30 Bu sözlərə görə İsanı
tutmağa çalışdılar, lakin heç kəs Ona toxunmadı, çünki vaxtı hələ çatmamışdı.
31 Ancaq xalq arasından çoxu Ona iman edib dedi: «Məsih gələndə bu Adamın
etdiklərindən çox əlamət göstərəcəkmi?»

32 Fariseylər xalqın İsa haqqında belə dedi-qodu etdiyini eşitdilər. Başçı
kahinlər və fariseylər Onu tutmaq üçün mühafizəçilər göndərdi. 33 İsa dedi:
«Bir az müddət də Mən sizinlə olacağam, sonra isə Məni Göndərənin yanına
gedəcəyəm. 34 Siz Məni axtarıb tapmayacaqsınız və Mənim olacağım yerə
gələ bilməzsiniz». 35 Bunun cavabında Yəhudilər öz aralarında dedilər: «Bu
Adam hara gedəcək ki, Onu tapa bilməyəcəyik? Yunanlar arasına səpələnmiş
Yəhudilərin yanına gedib Yunanlaramı təlim öyrədəcək? 36 "Siz Məni axtarıb
tapmayacaqsınız və Mənim olacağım yerə siz gələ bilməzsiniz" sözü ilə nə
demək istəyir?»

37 *Bayramın sonuncu, təntənəli günündə İsa qalxıb nida edərək dedi: «Kim
susayıbsa, yanıma gəlib içsin. 38 *Müqəddəs Yazılarda deyildiyi kimi, Mənə
iman edənin daxilindən həyat suyu axan çaylar çıxacaq». 39 Bunu Ona iman
edənlərin alacaqları Ruh barədə söylədi. Ruh isə hələ yox idi, çünki İsa hələ
izzətlənməmişdi.

40 *Xalqın bir qismi bu sözləri eşidəndə «Bu, doğrudan da, gəlməli olan
peyğəmbərdir» dedilər. 41 Başqaları isə «Bu, Məsihdir» söylədi, ancaq bəziləri
dedi: «Nə? Məsih Qalileyadanmı gəlir? 42 *Məgər Müqəddəs Yazılarda dey-
ilmir ki, Məsih Davudun nəslindən, Davudun yaşadığı Bet-Lexem kəndindən
gəlir?» 43 Beləcə İsa barədə xalq arasında fikir ayrılığı oldu. 44 Bəziləri Onu
tutmaq istədi, amma heç kəs Ona toxunmadı.

Yəhudi başçılarının imansızlığı

* **7:22** Yar. 17:10; Lev. 12:3 * **7:23** Yəh. 5:9 * **7:37** Lev. 23:36 * **7:38** Sül. 18:4; Yeş. 58:11; Yez. 47:1; Zək. 14:8 * **7:40** Qanun. 18:15-18 * **7:42** 2Şam. 7:12; Mik. 5:2

45 Buna görə də mühafizəçilər başçı kahinlərin və fariseylərin yanına
qayıtdılar. Onlar mühafizəçilərdən «Niyə Onu gətirmədiniz?» deyə soruşdu.
46 Mühafizəçilər cavab verdilər: «Hələ indiyəcən heç bir insan belə
danışmayıb». 47 Fariseylər onlara dedilər: «Yoxsa sizi də aldadıb? 48 Gör
bir rəhbər yaxud bir farisey Ona iman etdimi? 49 Bu Qanunu bilməyən
xalqa gəlincə, onlar lənətə gəlib!» 50 *Aralarından biri – bundan qabaq*
İsanın yanına gələn Nikodim onlara dedi: 51 «Qanunumuza görə, bir adama
qulaq asmadan və nə etdiyini bilmədən onu mühakimə etmək doğrudurmu?»
52 Onlar Nikodimə dedi: «Bəlkə sən də Qalileyadansan? Araşdırsan, görərsən
ki, Qalileyadan peyğəmbər çıxmaz».

İsa və zinakar qadın

53 Bundan sonra hər kəs öz evinə getdi.

8

1 Lakin İsa Zeytun dağına getdi. 2 Səhər tezdən yenə məbədə gəldi. Bütün
xalq Onun yanına toplaşdı, O da oturub onlara təlim öyrətməyə başladı.
3 İlahiyyatçılar və fariseylər zina üstündə tutulmuş bir qadını oraya gətirdilər.
Onu ortaya çıxarıb 4 İsaya dedilər: «Müəllim, bu qadın zina edərkən əməlində
yaxalandı. 5 *Qanunda Musa bizə əmr edib ki, belələrini daşqalaq edək. Bəs
Sən nə deyirsən?» 6 Bunu İsanı sınamaq üçün deyirdilər, Onu ittiham etmək
üçün bəhanə axtarırdılar. Amma İsa əyilib barmağı ilə yerə yazı yazmağa
başladı. 7 Ondan təkrar soruşduqları zaman dikəlib onlara dedi: «Sizdən kim
günahsızdırsa, qadına birinci daş atsın». 8 Sonra yenə əyilib yerə yazı yazdı.
9 Bu sözləri eşidənlər başda ağsaqqallar olmaqla bir-bir oradan uzaqlaşdılar.
İsanı tək qoydular, qadın da ortada idi. 10 İsa dikəlib ona dedi: «Qadın, onlar
hara getdilər? Bəs heç kim səni məhkum etmədi?» 11 Qadın «heç kim, Ağa»
dedi. Onda İsa dedi: «Mən də səni məhkum etmirəm, get, daha günah etmə».*

Doğru şəhadət

12 *Sonra İsa yenə xalqa dedi: «Dünyanın nuru Mənəm. Mənim ardımca
gələn heç vaxt qaranlıqda gəzməyəcək, həyat nuruna malik olacaq».
13 *Fariseylər Ona dedilər: «Sən Öz barəndə şəhadət edirsən, Sənin şəhadətin
etibarlı deyil». 14 İsa onlara cavab verdi: «Mən Öz barəmdə şəhadət etsəm
də, şəhadətim etibarlıdır, çünki haradan gəlib hara gedəcəyimi bilirəm. Sizsə
Mənim haradan gəlib hara gedəcəyimi bilmirsiniz. 15 Siz bəşər qaydalarına
görə mühakimə edirsiniz, Mənsə heç kəsi mühakimə etmirəm. 16 Mən mühakimə
etsəm də, verdiyim hökm doğrudur, çünki tək deyiləm, Məni göndərən Ata
da Mənimlədir. 17 *Sizin Qanununuzda da yazılıb ki, iki nəfərin şəhadəti
etibarlıdır. 18 Mən Öz barəmdə şəhadət edirəm, Məni göndərən Ata da Mənim
barəmdə şəhadət edir». 19 Onda İsadan soruşdular: «Atan haradadır?» İsa
cavab verdi: «Siz nə Məni, nə də Atamı tanıyırsınız. Əgər Məni tanısaydınız,
Atamı da tanıyardınız». 20 İsa bu sözləri məbəddə, nəzir qutuları olan yerdə
təlim öyrədərkən söylədi. Heç kəs də Onu tutmadı, çünki vaxtı hələ gəlməmişdi.

---

* **7:50** Yəh. 3:1-2 * **7:50** Bundan qabaq – bəzi əlyazmalarda gecə ikən. * **8:5** Lev. 20:10; Qanun. 22:22-24 * **8:11** Ən qədim yunan əlyazmalarında bu ayələr yoxdur. * **8:12** Mat. 5:14; Yəh. 9:5 * **8:13** Yəh. 5:31 * **8:17** Qanun. 17:6; 19:15

21 Sonra İsa yenə onlara dedi: «Mən çıxıb gedirəm, siz Məni axtara-
caqsınız və öz günahınız içində öləcəksiniz. Siz Mənim gedəcəyim yerə gələ
bilməzsiniz». 22 Onda Yəhudilər dedilər: «Məgər O Özünü öldürəcək ki, "siz
Mənim gedəcəyim yerə gələ bilməzsiniz" deyir?» 23 İsa onlara dedi: «Siz
aşağıdansınız, Mən yuxarıdanam, siz bu dünyadansınız, Mənsə bu dünyadan
deyiləm. 24 Buna görə də sizə "günahlarınız içində öləcəksiniz" dedim. Əgər
inanmasanız ki, Mən Oyam, günahlarınız içində öləcəksiniz». 25 Onda «Sən
Kimsən?» deyə İsadan soruşdular. İsa onlara dedi: «Əvvəlcədən sizə nə
söyləyirəmsə, Oyam. 26 Sizin barənizdə söyləyəcəyim və mühakimə edəcəyim
çox şeylər var. Lakin Məni göndərən haqdır və Mən Ondan eşitdiklərimi
dünyaya söyləyirəm». 27 İsanın onlara Ata barədə danışdığını anlamadılar.
28 Onda İsa dedi: «Bəşər Oğlunu yuxarı qaldırdığınız vaxt biləcəksiniz ki, Mən
Oyam və Özümdən bir şey etmirəm, ancaq Ata Mənə necə öyrədibsə, o cür
danışıram. 29 Məni Göndərən Mənimlədir. O Məni tək qoymadı, çünki Mən
daim Onun xoşuna gələnləri edirəm». 30 İsa bu sözləri söylədiyi zaman bir çox
adam Ona iman etdi.

İbrahim övladları və iblis övladları

31 O zaman İsa Ona inanmış Yəhudilərə dedi: «Əgər siz Mənim sözümə
sadiq qalsanız, həqiqətən, Mənim şagirdlərimsiniz. 32 Onda siz həqiqəti
biləcəksiniz və həqiqət sizi azad edəcək». 33 *Yəhudilər İsaya cavab verdilər:
«Biz İbrahimin nəslindənik, heç kəsə heç vaxt kölə olmamışıq. Bəs Sən niyə
"azad olacaqsınız" deyirsən?» 34 İsa onlara dedi: «Doğrusunu, doğrusunu sizə
deyirəm: günah edən hər kəs günahın köləsidir. 35 Kölə evdə daim qalmaz,
oğulsa daim qalar. 36 Buna görə də əgər Oğul sizi azad etsə, həqiqətən də,
azad olacaqsınız. 37 İbrahimin nəslindən olduğunuzu bilirəm, ancaq bununla
belə, Məni öldürməyə çalışırsınız. Çünki Mənim sözüm sizin ürəyinizdə yer
tapmır. 38 Mən Atanın yanında gördüklərimi söyləyirəm, sizsə öz atanızdan
eşitdiklərinizi† yerinə yetirirsiniz».

39 Onlar İsanın cavabında «bizim atamız İbrahimdir» dedilər. İsa onlara dedi:
«İbrahimin övladları olsaydınız, İbrahimin etdiyi əməlləri edərdiniz. 40 Sizsə indi
Məni – Allahdan eşitdiyi həqiqəti sizə söyləyən Adamı öldürməyə çalışırsınız.
İbrahim belə etmədi. 41 Siz öz atanızın əməllərini edirsiniz». Ona dedilər:
«Biz zinadan doğulmamışıq, bizim bir Atamız var, O da Allahdır». 42 İsa
onlara dedi: «Əgər Allah sizin Atanız olsaydı, Məni sevərdiniz, çünki Mən
Allahdan çıxıb gəlmişəm və indi buradayam. Mən Özümdən gəlmədim, lakin
O Məni göndərdi. 43 Söylədiyimi niyə anlamırsınız? Çünki Mənim sözümü
dinləyə bilmirsiniz. 44 Siz atanız iblisdənsiniz və atanızın arzularını yerinə
yetirmək istəyirsiniz. O, başlanğıcdan qatil idi və həqiqətə sadiq qalmadı,
çünki onda həqiqət yoxdur. Yalan söyləyəndə öz xasiyyətinə görə söyləyir,
çünki yalançıdır və yalanın atasıdır. 45 Mənsə həqiqəti söylədiyim üçün siz
Mənə inanmırsınız. 46 Sizdən kim sübut edər ki, Mən bir günah etmişəm? Mən
həqiqəti söyləyirəmsə, niyə Mənə inanmırsınız? 47 Allahdan olan şəxs Allahın
sözlərini dinləyər. Sizsə dinləmirsiniz, çünki Allahdan deyilsiniz».

İsanın izzəti

* **8:33** Mat. 3:9; Luka 3:8 † **8:38** Atanızdan eşitdiklərinizi – bəzi əlyazmalarda atanızın yanında gördüklərinizi.

48 Yəhudilər cavabında Ona dedilər: «Sən Samariyalısan və Səndə cin var.
Məgər doğru demirikmi?» 49 İsa cavab verdi: «Məndə cin yoxdur, amma
Atama hörmət edirəm, sizsə Məni hörmətdən salırsınız. 50 Mən Özümə izzət ax-
tarmıram, Mənə izzət axtaran və bu işi mühakimə edən Biri var. 51 Doğrusunu,
doğrusunu sizə deyirəm: kim Mənim sözümə riayət edərsə, heç vaxt ölüm
görməyəcək». 52 Yəhudilər Ona dedilər: «İndi bildik ki, Səndə cin var. İbrahim
də öldü, peyğəmbərlər də. Amma Sən "kim Mənim sözümə riayət edərsə,
heç vaxt ölməyəcək" deyirsən. 53 Yoxsa Sən atamız İbrahimdən də üstünsən?
O da öldü, peyğəmbərlər də. Axı Sən Özünü kim sayırsan?» 54 İsa cavab
verdi: «Əgər Mən Özümü izzətləndirirəmsə, Mənim izzətim heçdir, amma
Məni izzətləndirən Atamdır. Siz Onun barəsində "Allahımızdır" deyirsiniz,
55 lakin Onu tanımırsınız. Mənsə Onu tanıyıram. Əgər "Onu tanımıram"
desəydim, sizin kimi yalançı olardım. Lakin Mən Onu tanıyıram və sözünə
riayət edirəm. 56 Atanız İbrahim Mənim günümü görəcəyi üçün şad oldu,
görüb sevindi». 57 Buna görə Yəhudilər Ona dedilər: «Sənin heç əlli yaşın
yoxdur, İbrahimi necə görmüsən?» 58 *İsa onlara dedi: «Doğrusunu, doğrusunu
sizə deyirəm: İbrahim olmazdan qabaq Var Olan Mənəm». 59 O zaman İsanı
daşqalaq etmək üçün yerdən daş götürdülər, ancaq İsa gizləndi və məbəddən
çıxdı.‡

9

Kor adamın sağalması

1 İsa yolla gedərkən anadangəlmə kor bir adam gördü. 2 Şagirdləri Ondan
soruşdu: «Rabbi, kim günah etdi ki, bu adam kor doğuldu: özü, yoxsa ata-
anası?» 3 İsa cavab verdi: «Nə özü günah etdi, nə də ata-anası. Amma Allahın
işləri onun həyatında görünsün deyə belə oldu. 4 Nə qədər ki gündüzdür, Məni
Göndərənin işlərini görməliyik.* Tezliklə gecə gəlir, o zaman heç kim işləyə
bilməz. 5 *Dünyada olduğum müddətdə dünyanın nuru Mənəm». 6 Bu sözləri
deyəndən sonra yerə tüpürdü, tüpürcəklə palçıq düzəltdi və palçığı kor adamın
gözlərinə sürtdü. 7 Sonra ona dedi: «Get, Şiloah hovuzunda yuyun». «Şiloah»
«göndərilmiş» deməkdir. O da gedib yuyundu və gözləri açılmış halda qayıtdı.
8 Qonşuları və əvvəllər onu bir dilənçi kimi† tanıyanlar deyirdilər: «Əvvəllər
oturub dilənən adam bu deyilmi?» 9 Bəzisi «odur» dedi, bəzisi «xeyr, amma
ona oxşayır» dedi. Özü isə «mənəm» dedi. 10 Ondan «Elə isə gözlərin necə
açıldı?» deyə soruşdular. 11 O cavab verdi: «İsa deyilən Adam palçıq düzəldib
gözlərimə sürtdü və mənə "Şiloah hovuzuna get, yuyun" dedi, mən də gedib
yuyundum və gözlərim açıldı». 12 Ondan «Bəs İsa haradadır?» deyə soruşdular.
O isə «bilmirəm» dedi.

Fariseylərin istintaqı

13 Əvvəllər kor olan adamı fariseylərin yanına apardılar. 14 İsanın palçıq
düzəldib onun gözlərini açdığı gün Şənbə günü idi. 15 Fariseylər o adamdan
gözlərinin necə açıldığını soruşdular. O adam da onlara dedi: «O mənim
gözlərimə palçıq qoydu, mən də yuyundum və indi görürəm». 16 Onda

* **8:58** Çıx. 3:14; Yəh. 1:1; 8:24,28; Vəhy 1:4-6,8 ‡ **8:59** Məbəddən çıxdı – bəzi əlyazmalarda onların arasından keçərək məbəddən çıxdı. Sonra yoluna davam etdi. * **9:4** Görməliyik – bəzi əlyazmalarda görməliyəm. * **9:5** Mat. 5:14; Yəh. 8:12 † **9:8** Bir dilənçi kimi – bəzi əlyazmalarda kor olanda.

fariseylərdən bəzisi dedi: «Bu Adam Allahdan gəlməyib, çünki Şənbə gününə riayət etmir». Başqaları isə dedi: «Günahkar adam belə əlamətləri necə göstərə bilər?» Onların arasında fikir ayrılığı düşdü. 17 Onda yenə kor adamdan soruşdular: «Bəs sən bu Adam barədə nə deyirsən? Axı O sənin gözlərini açdı». Kor adam «O, peyğəmbərdir» dedi.

18 Yəhudi başçıları gözləri açılmış adamın ata-anasını çağırmayınca onun kor olub gözləri açıldığına inanmadılar. 19 Ata-anasından soruşdular: «Kor doğulduğunu söylədiyiniz oğlunuz budurmu? Elə isə necə olur ki, indi görür?» 20 Ata-anası dedi: «Bilirik ki, bu bizim oğlumuzdur və kor doğulub. 21 Ancaq bilmirik ki, indi necə görür ya gözlərini kim açıb. Özündən soruşun. Həddi-büluğa çatıb, qoy özü barədə özü danışsın». 22 Ata-anası Yəhudi başçılarından qorxduqları üçün bu sözləri söylədilər, çünki Yəhudi başçıları artıq qərara almışdılar ki, İsanın Məsih olduğunu iqrar edən hər kəs sinaqoqdan qovulsun. 23 Buna görə də o adamın ata-anası «həddi-büluğa çatıb, özündən soruşun» dedi.

24 Yəhudi başçıları əvvəllər kor olan adamı ikinci dəfə çağırıb ona dedilər: «Allahın izzəti naminə doğru söylə. Biz bu Adamın günahkar olduğunu bilirik». 25 O da cavab verdi: «O Adamın günahkar olub-olmadığını bilmirəm. Bir şeyi bilirəm ki, əvvəl kor idim, amma indi görürəm». 26 Ondan soruşdular: «O sənə nə etdi? Gözlərini necə açdı?» 27 Onlara cavab verdi: «İndicə sizə söylədim, amma qulaq asmadınız. Niyə bunu yenə eşitmək istəyirsiniz? Bəlkə siz də Onun şagirdi olmaq istəyirsiniz?» 28 Onu söyüb dedilər: «Onun şagirdi sənsən, bizsə Musanın şagirdləriyik. 29 Biz Allahın Musa ilə danışdığını bilirik, bu Adamınsa haradan gəldiyini bilmirik». 30 O adam onlara dedi: «Qəribədir ki, siz Onun haradan gəldiyini bilmirsiniz, amma O mənim gözlərimi açdı. 31 Allahın günahkarlara qulaq asmadığını bilirik, lakin mömin olub Allahın iradəsinə əməl edən adama Allah qulaq asır. 32 Əzəldən bəri eşidilməyib ki, kimsə anadangəlmə kor bir adamın gözlərini açsın. 33 Əgər bu Adam Allahdan gəlməsəydi, heç nə edə bilməzdi». 34 Onlar o adama cavab verdilər: «Başdan-ayağa günah içində doğuldun. İndi sənmi bizə dərs verirsən?» Onda onu bayıra atdılar.

Ruhani korluq

35 O adamı bayıra atdıqlarını İsa eşitdi və onu tapıb dedi: «Sən Bəşər Oğluna‡ iman edirsənmi?» 36 O soruşdu: «Ağa, O kimdir ki, Ona iman edim?» 37 İsa ona dedi: «İndi gördüyün və sənինlə danışan Adam Odur». 38 O da «ya Rəbb, iman edirəm» dedi və İsaya səcdə etdi. 39 İsa dedi: «Mühakimə etmək üçün bu dünyaya gəldim ki, qoy görməyənlər görsün, görənlərsə kor olsun».

40 Onun yanında olan bəzi fariseylər bu sözləri eşidib «Yoxsa biz də koruq?» deyə Ondan soruşdular. 41 İsa onlara dedi: «Əgər kor olsaydınız, günahınız olmazdı. Amma indi "görürük" dediyiniz üçün günahınız üstünüzdə qalır.

10

Yaxşı çoban

1 Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: qoyun ağılına qapıdan girməyib başqa yerdən aşan oğru və quldurdur. 2 Amma qapıdan girən qoyunların çobanıdır. 3 Keşikçi qapını onun üzünə açar və qoyunlar onun səsinə qulaq asar. O da öz

‡ **9:35** Bəşər Oğluna – bəzi əlyazmalarda Allahın Oğluna.

qoyunlarını adları ilə çağırar və onları çölə çıxarar. 4 Öz qoyunlarının hamısını
çölə çıxarandan sonra onların önündə gedər və qoyunlar da ardınca gedər, çünki
onun səsini tanıyırlar. 5 Amma yad adamın ardınca getməzlər, ondan qaçarlar,
çünki yad adamların səsini tanımazlar». 6 İsa bu məsəli onlara söylədi, amma
onlar İsanın sözlərinin mənasını anlamadılar.
7 İsa yenə onlara dedi: «Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: qoyunların
qapısı Mənəm. 8 Məndən əvvəl gələnlərin hamısı oğru və quldur idi, amma
qoyunlar onlara qulaq asmadı. 9 Qapı Mənəm, kim Məndən girərsə, xilas
olar, girib-çıxar və özünə otlaq tapar. 10 Oğru yalnız qarət etmək, öldürmək və
tələf etmək üçün gəlir. Mənsə gəldim ki, onlar həyata, bol həyata malik olsun.
11 Yaxşı çoban Mənəm, yaxşı çoban qoyunlar uğrunda canını qurban verər.
12 Qoyunların çobanı olmayan muzdur isə canavarın gəldiyini görəndə onları
atıb qaçar, çünki qoyunların sahibi deyil. Canavar da onları qapıb pərən-
pərən salar. 13 Muzdur qaçar, çünki muzdurdur, qoyunlar üçün qayğı çəkməz.
14-15 *Yaxşı çoban Mənəm. Necə ki Ata Məni tanıyır və Mən Atanı tanıyıram,
eləcə də özümünküləri tanıyıram, özümünkülər də Məni tanıyır. Mən quzular
uğrunda canımı qurban verirəm. 16 Bu ağıldan olmayan başqa quzularım var
ki, onları da gətirməliyəm. Onlar da səsimi eşidəcək, beləcə tək sürü, tək Çoban
olacaq.
17 Buna görə də Ata Məni sevir, çünki Mən canımı qurban verirəm ki, sonra
onu geri alım. 18 Canımı Məndən heç kəs ala bilməz, amma onu Özüm verirəm.
Onu verməyə də, sonra geri almağa da ixtiyarım var. Bu əmri Atamdan
almışam».
19 Bu sözlər üstündə Yəhudilər arasında yenə fikir ayrılığı düşdü. 20 Onların
çoxu dedi: «Onda cin var, dəlidir. Niyə Ona qulaq asırsınız?» 21 Başqaları
isə dedilər: «Bunlar cinə tutulmuş adamın sözləri deyil. Cin heç kor adamın
gözlərini açа bilərmi?»

Yəhudilərin İsa ilə mübahisəsi

22 O vaxt Yerusəlimdə Təqdis bayramı keçirilirdi. Qış idi. 23 İsa məbədin
həyətində olan Süleymanın eyvanında gəzirdi. 24 Yəhudilər İsanın ətrafına
yığılıb Ona dedilər: «Nə vaxta qədər ürəyimizi intizarda saxlayacaqsan? Əgər
Sən Məsihsənsə, bizə açıq söylə». 25 İsa onlara cavab verdi: «Sizə söyləd im,
ancaq buna inanmırsınız. Atamın adı ilə gördüyüm işlər Mənim barəmdə
şəhadət edir. 26 Amma siz inanmırsınız, çünki* Mənim quzularımdan dey-
ilsiniz. 27 Quzularım səsimi eşidir, Mən də onları tanıyıram və Mənim ardımca
gəlirlər. 28 Mən onlara əbədi həyat verirəm. Onlar heç vaxt həlak olmayacaq
və heç kim onları əlimdən qapmayacaq. 29 Onları Mənə verən Atam hamıdan
böyükdür. Onları heç kim Atanın əlindən qapa bilməz. 30 Mən və Ata birik».
31 Yəhudilər yenə yerdən daş götürdülər ki, Onu daşqalaq etsinlər. 32 İsa
onlara dedi: «Sizə Atadan gələn çoxlu yaxşı iş göstərdim. Siz bunların
hansına görə Məni daşqalaq etmək istəyirsiniz?» 33 *Yəhudilər Ona cavab
verdilər: «Səni yaxşı işinə görə deyil, insan olduğun halda Özünü Allah
sayaraq küfr etdiyinə görə daşqalaq edirik». 34 *İsa onlara dedi: «Məgər sizin
öz Qanununuzda yazılmayıb ki, “demişəm: ‹Siz allahlarsınız›”? 35 Allah Öz
kəlamını göndərdiyi adamlara “allahlarsınız” deyir. Müqəddəs Yazı ki pozula

* **10:14-15** Mat. 11:27; Luka 10:22 * **10:26** Çünki – bəzi əlyazmalarda çünki sizə dediyim kimi.
* **10:33** Lev. 24:16 * **10:34** Zəb. 82:6

bilməz. 36 Bəs siz niyə “Allahın Oğluyam” dediyim üçün Mənə – Atanın təqdis
edib dünyaya göndərdiyi Şəxsə “küfr edirsən” deyirsiniz? 37 Əgər Atamın
işlərini görmürəmsə, Mənə inanmayın. 38 Amma bu işləri görürəmsə, Mənə
inanmasanız da, bunlara inanın. Onda Atanın Məndə, Mənim də Atada
olduğumu anlayıb bilərsiniz». 39 Onlar yenə İsanı tutmağa çalışdı, amma O,
əllərindən sıyrılıb çıxdı.

40 *İsa yenə İordanın o biri sahilinə, Yəhyanın əvvəllər vəftiz etdiyi yerə getdi
və orada qaldı. 41 Çoxlu adam Onun yanına gəlib dedi: «Yəhya heç bir əlamət
göstərməsə də, onun bu Adam barədə dediyi bütün sözlər doğru çıxdı». 42 Bir
çox adam da orada İsaya iman etdi.

11

İsa ölən Lazarı dirildir

1 *Lazar adlı bir adam xəstələnmişdi. O, Məryəmlə bacısı Martanın yaşadığı
Bet-Anya kəndindən idi. 2 *Rəbbin üzərinə ətirli yağ çəkib ayaqlarını saçları ilə
silən həmin Məryəm idi. Xəstələnən Lazar onun qardaşı idi. 3 Bu səbəbdən iki
bacı «ya Rəbb, sevdiyin adam xəstədir» deyə İsaya xəbər göndərdi. 4 İsa bunu
eşidib dedi: «Bu xəstəliyin nəticəsi ölüm yox, Allahın izzəti və Allah Oğlunun
bununla izzət qazanması olacaq».

5 İsa Martanı, onun bacısını və Lazarı sevirdi. 6 Buna görə də Lazarın
xəstələndiyini eşidəndə olduğu yerdə daha iki gün qaldı. 7 Sonra isə şagirdlərə
«yenə Yəhudeyaya gedək» dedi. 8 Şagirdlər Ona dedilər: «Rabbi, oradakı
Yəhudilər bir az əvvəl Səni daşqalaq etməyə çalışırdı. Sən yenə də oraya
qayıdırsan?» 9 İsa cavab verdi: «Gündə on iki saat yoxdurmu? Kim gündüz
vaxtı gəzərsə, büdrəməz, çünki bu dünyanın nurunu görür. 10 Lakin kim
gecə vaxtı gəzərsə, büdrəyər, çünki daxilində nur yoxdur». 11 İsa bu sözləri
söylədikdən sonra onlara dedi: «Dostumuz Lazar uyuyub. Mən onu oyatmaq
üçün gedirəm». 12 Onda şagirdlər Ona dedilər: «Əgər uyuyubsa, sağalacaq».
13 İsa onun ölümü barədə danışmışdı, amma onlar elə bildilər ki, yuxuya
getdiyini söyləyib. 14 Onda İsa onlara açıqca dedi: «Lazar ölüb. 15 Mən də sizin
uğrunuzda, iman etməyiniz üçün orada olmadığıma sevinirəm. Amma gəlin
onun yanına gedək». 16 «Əkiz» adlanan Tomas o biri şagirdlərə dedi: «Biz də
gedək ki, Onunla ölək».

17 İsa gəlib Lazarın artıq dörd gündən bəri qəbirdə olduğunu bildi. 18 Bet-
Anya ilə Yerusəlim arasında on beş stadi* məsafə var idi. 19 Bir çox Yəhudi
Marta və Məryəmə qardaşlarının ölümünə görə təsəlli verməyə gəlmişdi.
20 Marta İsanın gəldiyini eşidəndə Onu qarşılamağa çıxdı, ancaq Məryəm evdə
oturmuşdu. 21 Marta İsaya dedi: «Ya Rəbb, əgər Sən burada olsaydın, qardaşım
ölməzdi. 22 Ancaq bilirəm ki, Sən indi də Allahdan nə diləsən, O Sənə verəcək».
23 İsa ona «qardaşın diriləcək» dedi. 24 Marta Ona dedi: «Bilirəm ki, dirilmə
zamanı, son gündə o da diriləcək». 25 İsa ona dedi: «Dirilmə və həyat Mənəm.
Mənə iman edən ölsə də, yaşayar, 26 yaşayıb Mənə iman edən də heç vaxt ölməz.
Buna inanırsanmı?» 27 Marta Ona cavab verdi: «Bəli, ya Rəbb, inanıram ki,
dünyaya gəlməli olan Allahın Oğlu Məsih Sənsən».

---

* **10:40** Yəh. 1:28 * **11:1** Luka 10:38-39 * **11:2** Yəh. 12:3 * **11:18** On beş stadi – təqribən 3 km.

28 Marta bunu söylədikdən sonra gedib bacısı Məryəmi gizlicə çağırdı və
dedi: «Müəllim buradadır, səni çağırır». 29 Məryəm bunu eşidən kimi tez
qalxıb İsanın yanına getdi. 30 İsa hələ kəndə girməyib Martanın Onu qarşıladığı
yerdə qalmışdı. 31 Məryəmlə birgə evdə olan və ona təsəlli verən Yəhudilər
qadının tez qalxıb bayıra çıxdığını görəndə elə bildilər ki, ağlamaq üçün qəbirin
yanına gedir. Buna görə də onun ardınca getdilər. 32 Məryəm İsanın olduğu
yerə gəlib Onu gördü və ayaqlarına düşüb dedi: «Ya Rəbb, əgər Sən burada ol-
saydın, qardaşım ölməzdi». 33 İsa onun və yanında gələn Yəhudilərin ağladığını
görəndə əhvalı pozuldu və təlaşa düşdü. 34 İsa onlardan «Mərhumu haraya
qoymusunuz?» deyə soruşdu. Ona «Ağa, gəl bax» dedilər. 35 İsa ağladı. 36 Onda
Yəhudilər «Bax onu necə də sevirmiş!» söylədilər. 37 Lakin onlardan bəzisi
dedi: «Korun gözlərini açan bu Şəxs bir şey edə bilməzdi ki, bu adam ölməsin?»
38 O zaman İsa yenə əhvalı pozulmuş halda qəbirin yanına gəldi. Qəbir bir
mağara idi və ağzına daş qoyulmuşdu. 39 İsa «daşı götürün» dedi. Mərhumun
bacısı Marta Ona dedi: «Ya Rəbb, artıq iylənib, çünki öldüyü dörd gündür».
40 İsa dedi: «Axı Mən sənə söyləmədimmi, iman etsən, Allahın izzətini
görəcəksən?» 41 Beləcə daşı[†] götürdülər. İsa da başını yuxarı qaldırıb dedi:
«Ey Ata, Məni eşitdiyin üçün Sənə şükür edirəm. 42 Bilirəm ki, Məni həmişə
eşidirsən. Lakin bunu ətrafımda duran xalq üçün söylədim ki, Məni Sən
göndərdiyinə inansınlar». 43 Bu sözləri söylədikdən sonra «Lazar, bayıra çıx!»
deyə bərkdən qışqırdı. 44 Ölü də bayıra çıxdı. Onun əl-ayağı sarğılarla və üzü
dəsmalla bağlanmışdı. İsa onlara «onu açın və buraxın getsin» dedi.

45 Onda Məryəmin yanına gələn və İsanın nə etdiyini görən Yəhudilərin bir
çoxu Ona iman etdi. 46 Lakin onlardan bəzisi fariseylərin yanına gedib İsanın
nə etdiyini onlara danışdı.

Fariseylərin İsanı öldürmək niyyətləri
(Mat. 26:1-5; Mark 14:1-2; Luka 22:1-2)

47 Onda başçı kahinlər və fariseylər Ali Şuranı toplayıb dedilər: «Nə edək?
Bu Adam çoxlu əlamət göstərir. 48 Əgər Ona mane olmasaq, hamı Ona iman
edəcək. Romalılar da gəlib məbədimizi və millətimizi məhv edəcək». 49 Orada
olanlardan biri, həmin il baş kahin olan Qayafa onlara dedi: «Siz heç nə
bilmirsiniz. 50 Başa düşmürsünüz ki, bütün bu millətin məhv olmağındansa
bir Adamın xalq uğrunda ölməsi sizin üçün[‡] daha yaxşıdır?» 51 O bu sözləri
özündən söyləmədi, lakin o il baş kahin olduğu üçün peyğəmbərlik edib xəbər
verdi ki, İsa bu millətin uğrunda – 52 təkcə millətin uğrunda deyil, Allahın hər
tərəfə səpələnmiş övladlarını bir yerə toplamaq üçün öləcək. 53 Beləcə o gündən
etibarən İsanı öldürməyi qərara aldılar.

54 Buna görə də İsa daha Yəhudilərin arasında açıq gəzmirdi. Oradan çöllüyə
yaxın diyara, Efrayim adlanan şəhərə getdi və şagirdlərlə orada qaldı.

55 Yəhudilərin Pasxa bayramı yaxınlaşırdı. Çoxlu adam paklanmaq üçün
Pasxadan qabaq kəndlərdən Yerusəlimə getdi. 56 Onlar İsanı axtarırdılar və
məbəddə dayanıb bir-birlərinə deyirdilər: «Necə fikirləşirsiniz? O, bayrama
heç gəlməyəcəkmi?» 57 Başçı kahinlər və fariseylər Onu tutmaq məqsədi ilə
«harada olduğunu kim bilirsə, göstərsin» deyə əmr vermişdilər.

[†] **11:41** Daşı – bəzi əlyazmalarda ölünün yatdığı yerdə olan daşı. [‡] **11:50** Sizin üçün – bəzi əlyazmalarda bizim üçün.

12

Məryəmin İsaya hədiyyəsi (Mat. 26:6-13; Mark 14:3-9)

1 Pasxadan altı gün əvvəl İsa Bet-Anyaya gəldi. İsanın ölülər arasından
diriltdiyi Lazar da orada idi. 2 Orada İsanın şərəfinə ziyafət verdilər. Marta
xidmət edirdi. Lazar da İsa ilə birgə süfrə arxasında oturanların arasında
idi. 3 *Məryəm isə bir litra* çox qiymətli xalis nard yağını götürərək İsanın
ayaqlarına çəkib onları saçları ilə sildi. Yağın ətri evi bürüdü. 4 Lakin İsanın
şagirdlərindən biri, Ona xəyanət edəcək Yəhuda İskaryot dedi: 5 «Nə üçün
bu ətir üç yüz dinara satılıb yoxsullara verilmədi?» 6 Bu sözü yoxsulların
qayğısına qaldığı üçün deyil, oğru olduğuna görə söyləndi, çünki özündə olan pul
qutusuna qoyulanların bir hissəsini oğurlayırdı. 7 Onda İsa dedi: «Qadını rahat
burax, qoy bunu Mənim dəfn günüm üçün saxlasın. 8 *Çünki yoxsullar həmişə
sizin yanınızdadır, Mənsə həmişə yanınızda olmayacağam».

9 Yəhudilərdən böyük bir kütlə İsanın orada olduğunu öyrənəndə həm İsaya
görə, həm də Onun ölülər arasından diriltdiyi Lazarı görmək üçün oraya
gəldi. 10 Onda başçı kahinlər öz aralarında Lazarı da öldürməyi qərara aldılar.
11 Çünki Lazara görə çoxlu Yəhudi gedib İsaya iman edirdi.

İsanın Yerusəlimə daxil olması (Mat. 21:1-11; Mark 11:1-11; Luka 19:28-40)

12 Ertəsi gün bayrama gələn böyük kütlə İsanın Yerusəlimə gələcəyini
eşidəndə 13 *xurma budaqları götürərək Onu qarşılamağa çıxdı. Onlar
«Hosanna!†
Rəbbin ismi ilə gələn İsrailin Padşahına alqış olsun!»
deyə qışqırırdı. 14 İsa bir sıpa tapıb belinə mindi. Necə ki yazılıb:
15 *«Ey Sion qızı,‡ qorxma.
Bax Padşahın bir sıpaya minib gəlir».

16 Şagirdləri o zaman bu şeyləri anlamadılar. Lakin İsa izzətlənəndən sonra
barəsində bunun yazıldığını və xalqın Ona nə etdiyini yada saldılar. 17 İsanın
Lazarı qəbirdən çağırıb ölülər arasından diriltdiyi zaman Onun yanında olan
camaat buna şahid idi. 18 Xalq İsanın bu əlaməti göstərdiyini eşitmişdi, buna
görə də Onu qarşılamağa çıxdı. 19 Bu səbəbdən fariseylər bir-birlərinə dedilər:
«Baxın əlinizdən bir iş gəlmir. Artıq aləm Onun ardınca getdi».

İsa öləcəyini əvvəlcədən bildirir

20 Bayramda Yerusəlimə ibadətə gələnlər arasında bəzi Yunanlar da var
idi. 21 Onlar Qalileyanın Bet-Sayda şəhərindən olan Filipin yanına gəlib «ağa,
biz İsanı görmək istəyirik» deyə ondan xahiş etdilər. 22 Filip gəlib Andreyə
söylədi, Andrey və Filip də birgə gəlib İsaya xəbər verdilər. 23 İsa cavabında
dedi: «Bəşər Oğlunun izzətlənmək vaxtı gəldi. 24 Doğrusunu, doğrusunu sizə
deyirəm: əgər bir buğda dənəsi torpağa düşüb ölmürsə, tək qalır, amma ölürsə,
çoxlu məhsul verir. 25 *Öz canını sevən kəs onu itirər, bu dünyada canı üçün
qayğı çəkməyənsə onu əbədi həyat üçün qoruyar. 26 Kim Mənə xidmət etmək

---

* **12:3** Luka 7:37-38 * **12:3** Bir litra – təqribən 300 qr. * **12:8** Qanun. 15:11 * **12:13** Zəb. 118:25-26 † **12:13** Hosanna – ibrani dilində xilas et. Nida kimi işlənir. * **12:15** Zək. 9:9 ‡ **12:15** Sion qızı – yəni Yerusəlim əhalisi. * **12:25** Mat. 10:39; 16:25; Mark 8:35; Luka 9:24; 17:33

istəsə, ardımca gəlsin. Mən harada olacağamsa, Mənim xidmətçim də orada olacaq. Kim Mənə xidmət etsə, Ata ona hörmət edəcək.

27 İndi ürəyim tələş keçirir. Nə deyim? “Ey Ata, Məni bu andan xilas
et” deyimmi? Lakin Mən elə bu an üçün gəldim. 28 Ey Ata, Öz adını
izzətləndir!» Bunun cavabında göydən «Öz adımı izzətləndirdim, yenə də
izzətləndirəcəyəm» deyə bir səs gəldi. 29 Orada duran xalqın bir qismi «göy
guruldadı» dedi, başqaları isə «Onunla bir mələk danışdı» söylədi. 30 İsa cavab
verdi: «Bu səs Mənim üçün deyil, sizin üçün gəldi. 31 İndi isə bu dünyaya
hökm veriləcək və bu dünyanın hökmdarı§ bayıra atılacaq. 32 Mən yerdən
yuxarı qaldırılsam, bütün insanları Özümə cəzb edəcəyəm». 33 İsa bu sözü
söyləməklə necə bir ölümlə öləcəyinə işarə etdi. 34 *Xalq Onun cavabında dedi:
«Qanundan eşitdiyimizə görə Məsih əbədi qalacaq. Bəs Sən niyə “Bəşər Oğlu
yuxarı qaldırılmalıdır” deyirsən? Bu Bəşər Oğlu kimdir?» 35 Onda İsa onlara
dedi: «Qısa bir müddət də nur sizin aranızda olacaq. Nurunuz olarkən gəzin
ki, sizi qaranlıq tutmasın. Çünki qaranlıqda gəzən hara getdiyini bilməz.
36 Nurunuz var ikən nura iman edin ki, nur övladları olasınız».

Xalqın inadkarlığı

İsa bu sözləri söyləyəndən sonra gedib onlardan gizləndi. 37 Onların
qabağında bu qədər əlamət göstərdiyi halda yenə Ona iman etmirdilər.
38 *Bunlar ona görə baş verdi ki, Yeşaya peyğəmbərin bu sözləri yerinə yetsin:
«Ya Rəbb, xəbərimizə kim inandı,
Rəbbin gücü kimə zühur oldu?»
39 Onlar iman edə bilmirdilər, ona görə ki Yeşaya başqa yerdə deyib:
40 *«Allah onların gözlərini kor etdi
Və ürəklərini kütləşdirdi ki,
Gözləri ilə görməsinlər,
Ürəkləri ilə anlamasınlar
Və Mənə sarı dönməsinlər ki,
Mən onlara şəfa verim».
41 Yeşaya İsanın ehtişamını gördüyü üçün bu sözləri deyərək Onun barəsində
danışıb. 42 Bununla bərabər, rəhbərlərdən bir çoxu İsaya iman etdi, lakin
sinaqoqdan qovulmasınlar deyə fariseylərə görə bunu açıq bildirmədilər.
43 Çünki insanlardan izzət qazanmağı Allahdan izzət almaqdan artıq sevdilər.

44 İsa nida edib dedi: «Mənə iman edən Mənə deyil, Məni Göndərənə iman
edir. 45 Məni görən də Məni Göndərəni görür. 46 Mən dünyaya nur olub
gəldim ki, Mənə iman edən hər kəs qaranlıqda qalmasın. 47 Kim sözlərimi
eşidib onlara riayət etməzsə,** Mən onu mühakimə etmərəm, çünki dünyanı
mühakimə etmək üçün deyil, onu xilas etmək üçün gəldim. 48 Məni rədd
edib sözlərimi qəbul etməyəni mühakimə edən bir şey var: bu da Mənim
söylədiyim sözdür ki, son gündə onu mühakimə edəcək. 49 Çünki Mən Özümdən
söyləmədim, Məni göndərən Ata nə deyəcəyim və nə söyləyəcəyim haqqında
Mənə əmr verdi. 50 Mən bilirəm ki, Onun əmri əbədi həyatdır. Beləcə Mənim
söylədiklərimi Ata Mənə necə dedisə, eləcə də söyləyirəm».

---

§ **12:31** Bu dünyanın hökmdarı – yəni Şeytan. * **12:34** Zəb. 110:4; Yeş. 9:7; Yez. 37:25; Dan. 7:14
* **12:38** Yeş. 53:1 * **12:40** Yeş. 6:10; Mat. 13:14-15; Mark 4:12; Həv. 28:26-27 ** **12:47** Onlara riayət etməzsə – bəzi əlyazmalarda inanmazsa.

13

İsa şagirdlərinin ayaqlarını yuyur

1 Pasxa bayramı ərəfəsi idi. İsa artıq bu dünyadan ayrılıb Atanın yanına
gedəcəyi məqamın gəldiyini bilirdi. O, dünyada Özünə məxsus olanları həmişə
sevmişdi və axıra qədər də sevdi. 2 Axşam yeməyi zamanı iblis artıq Ona
xəyanət etmək fikrini Şimon İskaryot oğlu Yəhudanın ürəyinə qoymuşdu. 3 İsa
Atanın hər şeyi Onun ixtiyarına verdiyini, Allahdan gəldiyini və Allahın
yanına qayıdacağını bilirdi. 4 O, süfrədən qalxıb üst paltarını bir yana qoydu
və bir dəsmal götürüb belinə bağladı. 5 Sonra ləyənə su töküb şagirdlərin
ayaqlarını yumağa və belinə bağladığı dəsmalla silməyə başladı. 6 İsa Şimon
Peterə yaxınlaşanda o, İsaya «Ya Rəbb, Sənmi mənim ayaqlarımı yuyacaqsan?»
dedi. 7 İsa cavabında ona dedi: «Mənim nə etdiyimi sən indi bilməzsən,
amma sonra anlayacaqsan». 8 Peter Ona dedi: «Mənim ayaqlarımı heç
vaxt yumayacaqsan!» İsa ona cavab verdi: «Əgər səni yumasam, Mənim
yanımda yerin olmaz». 9 Şimon Peter Ona dedi: «Ya Rəbb, təkcə ayaqlarımı
deyil, əllərimi və başımı da yu». 10 İsa ona dedi: «Çimmiş adam üçün təkcə
ayaqlarını yumaq kifayətdir, çünki başdan-başa təmizdir. Siz də təmizsiniz,
amma hamınız yox». 11 Çünki Ona kimin xəyanət edəcəyini bilirdi, buna görə
də «hamınız təmiz deyilsiniz» söylədi.

12 *İsa onların ayaqlarını yuduqdan sonra paltarını geyindi və yenə süfrəyə
oturaraq onlara dedi: «Mənim sizə nə etdiyimi bilirsinizmi? 13 Siz Məni
“Müəllim” və “Rəbb” deyə çağırırsınız və doğru deyirsiniz, çünki Mən elə Oyam.
14 İndi ki Mən Rəbb və Müəllim olduğum halda sizin ayaqlarınızı yudum, siz
də bir-birinizin ayaqlarını yumalısınız. 15 Çünki sizə nümunə göstərdim ki,
Mənim sizə etdiyimi siz də bir-birinizə edəsiniz. 16 *Doğrusunu, doğrusunu sizə
deyirəm: qul ağasından, elçi də onu göndərəndən üstün deyil. 17 Əgər bu şeyləri
bilib onlara əməl edirsinizsə, bəxtiyarsınız.

18 *Hamınız barədə söyləmirəm. Mən Öz seçdiklərimi tanıyıram. Amma
qoy “çörəyimi yeyən Mənə xəyanət etdi” deyən Müqəddəs Yazı yerinə yetsin.
19 İndi bu şeylər baş verməzdən əvvəl sizə bunları söyləyirəm ki, baş verəndə
inanasınız: Mən Oyam. 20 *Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: Mənim
göndərdiyim bir nəfəri qəbul edən şəxs Məni qəbul edər, Məni qəbul edən də
Məni Göndərəni qəbul edər».

Yəhudanın xəyanəti
(Mat. 26:20-25; Mark 14:17-21; Luka 22:21-33)

21 İsa bu sözləri söylədikdən sonra ürəyi təlaşa düşdü və şəhadət edib
dedi: «Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: sizlərdən biri Mənə xəyanət
edəcək». 22 Şagirdlər Onun kimin barəsində danışdığını bilməyib çaşqınlıq
içində qalaraq bir-birlərinə baxırdılar. 23 Şagirdlərindən biri – İsanın sevimli
şagirdi Onun köksünə sığınmışdı. 24 Şimon Peter həmin şagirdə işarə etdi ki,
kimin barəsində danışdığını Ondan soruşsun. 25 Həmin şagird İsanın sinəsinə
əyilərək Ondan soruşdu: «Ya Rəbb, o kimdir?» 26 İsa cavab verdi: «Bu
çörək tikəsini batırıb kimə versəm, odur». Tikəni batırıb Şimon İskaryot oğlu

* **13:12** Luka 22:27 * **13:16** Mat. 10:24; Luka 6:40; Yəh. 15:20 * **13:18** Zəb. 41:9 * **13:20** Mat. 10:40; Mark 9:37; Luka 9:48; 10:16

Yəhudaya verdi. 27 Yəhuda tikəni alan kimi Şeytan onun içinə girdi. İsa ona
«Nə edəcəksənsə, tez et!» dedi. 28 İsanın bunu niyə ona söylədiyini süfrədə
oturanların heç biri başa düşmədi. 29 Pul qutusu Yəhudada olduğu üçün
bəziləri güman etdi ki, İsa ona «bayrama bizə lazım olan şeyləri al» yaxud
«yoxsullara bir şey ver» deyir. 30 Yəhuda tikəni alan kimi dərhal bayıra çıxdı.
Artıq gecə idi.

Bir-birinizi sevin

31 O çıxandan sonra İsa dedi: «İndi Bəşər Oğlu izzətləndi və Allah da
Onda izzətləndi. 32 İndi ki Allah Onda izzətləndi, Allah da Onu Özündə
izzətləndirəcək, tezliklə izzətləndirəcək. 33 *Ey övladlarım! Az bir müddət də
sizinlə olacağam. Siz Məni axtaracaqsınız. Yəhudilərə "Mənim getdiyim yerə
siz gələ bilməzsiniz" dediyim kimi indi sizə də bunu söyləyirəm. 34 *Sizə yeni
bir əmr verirəm: bir-birinizi sevin, Mən sizi sevdiyim kimi siz də bir-birinizi
sevin. 35 Əgər bir-birinizə məhəbbətiniz olsa, bütün insanlar biləcək ki, siz
Mənim şagirdlərimsiniz».

Peterin inkarı barədə peyğəmbərlik (Mat. 26:31-35; Mark 14:27-31; Luka 22:31-34)

36 Şimon Peter İsadan soruşdu: «Ya Rəbb, hara gedirsən?» İsa cavab verdi:
«Getdiyim yerə indi ardımca gələ bilməzsən, amma sonra ardımca gələcəksən».
37 Peter Ona dedi: «Ya Rəbb, niyə indi ardınca gələ bilmərəm? Sənin üçün
canımı qurban verərəm». 38 İsa ona dedi: «Mənim üçün canını qurban
verərsənmi? Doğrusunu, doğrusunu sənə deyirəm: xoruz banlamazdan əvvəl
sən Məni üç dəfə inkar edəcəksən.

14

İsa Allaha gedən yoldur

1 Qoy ürəyiniz təlaşa düşməsin. Allaha iman edin, Mənə də iman edin.
2 Atamın evində çoxlu məskən var. Əgər olmasaydı, sizə deyərdim ki, sizin
üçün yer hazırlamağa gedirəm? 3 Gedib sizin üçün yer hazırlayandan sonra
yenə gəlib sizi Öz yanıma götürəcəyəm ki, Mənim olduğum yerdə siz də
olasınız. 4 Gedəcəyim yerə aparan* yolu tanıyırsınız».

5 Tomas İsaya dedi: «Ya Rəbb, hara gedəcəyini bilmirik, yolu necə tanıya
bilərik?» 6 İsa ona dedi: «Yol, həqiqət və həyat Mənəm. Mənim vasitəm
olmadan heç kim Atanın yanına gələ bilməz. 7 Əgər Məni tanısaydınız, Atamı
da tanıyardınız. İndidən siz Onu tanıyırsınız, Onu görmüsünüz». 8 Filip Ona
dedi: «Ya Rəbb, Atanı bizə göstər, bu bizim üçün kifayətdir». 9 İsa ona dedi:
«Xeyli müddətdir ki, Mən sizinləyəm, Məni tanımadınmı, Filip? Məni görən,
Atanı görmüş olur. Bəs sən niyə "Atanı bizə göstər" deyirsən? 10 Mənim Atada,
Atanın da Məndə olduğuna inanmırsanmı? Sizə söylədiyim sözləri Özümdən
söyləmirəm, Məndə olan Ata Öz işlərini görür. 11 Mən Atadayam, Ata da
Məndədir, bu sözümə inanın. Heç olmasa o işlərə görə inanın. 12 Doğrusunu,
doğrusunu sizə deyirəm: Mənə iman edən şəxs Mənim etdiyim işləri özü də
edəcək, hətta bunlardan da artığını edəcək. Çünki Mən Atanın yanına gedirəm

---

* **13:33** Yəh. 7:34 * **13:34** Yəh. 15:12,17; 1Yəh. 3:23; 2Yəh. 5 * **14:4** Gedəcəyim yerə aparan – bəzi əlyazmalarda Hara gedəcəyimi bilirsiniz və oraya aparan.

13 və Mənim adımla hər nə diləsəniz, onu edəcəyəm ki, Ata Oğulda izzətlənsin.
14 Əgər Mənim adımla Məndən bir şey diləsəniz, onu edəcəyəm.

Müqəddəs Ruh barədə vəd

15 Əgər Məni sevirsinizsə, əmrlərimə riayət edəcəksiniz. 16 Mən də Atadan
xahiş edəcəyəm və O sizə başqa bir Vəsatətçi göndərəcək ki, daim sizinlə olsun.
17 O, həqiqət Ruhudur. Onu dünya qəbul edə bilməz, çünki Onu nə görür, nə
də tanıyır. Sizsə Onu tanıyırsınız, çünki sizinlə qalır və daxilinizdə olacaq.
18 Sizi yetim qoymaram, yanınıza gələcəyəm. 19 Az bir müddətdən sonra dünya
daha Məni görməyəcək, amma siz Məni görəcəksiniz. Mən yaşadığım üçün siz
də yaşayacaqsınız. 20 O gün biləcəksiniz ki, Mən Atamdayam, siz Məndəsiniz
və Mən sizdəyəm. 21 Kim əmrlərimə bağlı qalıb onlara riayət edirsə, Məni
sevən odur. Məni sevəni Atam sevəcək. Mən də onu sevib Özümü ona zahir
edəcəyəm».

22 İskaryot deyil, o biri Yəhuda Ona dedi: «Ya Rəbb, necə olacaq ki, Özünü
dünyaya deyil, bizə zahir edəcəksən?» 23 İsa ona cavab verdi: «Kim Məni
sevsə, sözümə riayət edər, Atam da onu sevər və Biz onun yanına gəlib onunla
məskən salarıq. 24 Məni sevməyənsə sözlərimə riayət etməz. Eşitdiyiniz söz
Mənim deyil, Məni göndərən Atanın sözüdür.

25 Hələ yanınızda qalarkən sizə bu sözləri söylədim. 26 Lakin Vəsatətçi –
Atanın Mənim adımla göndərəcəyi Müqəddəs Ruh hər şeyi sizə öyrədəcək və
söylədiyim bütün sözləri yadınıza salacaq. 27 Aranızda sülh qoyub gedirəm,
Öz sülhümü sizə verirəm. Mən onu sizə dünyanın verdiyi kimi vermirəm.
Qoy ürəyiniz təlaşa düşməsin və qorxmayın. 28 Sizə “indi gedirəm, sonra
yenə yanınıza gələcəyəm” söylədiyimi eşitdiniz. Əgər Məni sevsəydiniz, Atanın
yanına gedəcəyimə sevinərdiniz, çünki Ata Məndən üstündür. 29 Bunu indi
öncədən sizə söylədim ki, baş verəndə buna inanasınız. 30 Daha sizinlə çox
danışmayacağam, çünki bu dünyanın hökmdarı gəlir. Onun Mənim üzərimdə
heç bir səlahiyyəti yoxdur. 31 Ancaq dünya bilməlidir ki, Mən Atanı sevirəm
və Ata Mənə nə əmr etdisə, ona əməl edirəm. İndi isə qalxın buradan gedək.

15

Meynə və budaqlar

1 Mən həqiqi Meynəyəm, Atam da Bağbandır. 2 Məndə olub bəhrə verməyən
hər budağı Atam qoparır. Bəhrə verən hər budağı isə budayıb təmizləyir ki,
daha çox bəhrə versin. 3 Sizə söylədiyim söz sayəsində siz artıq təmizsiniz.
4 Məndə qalın, Mən də sizdə qalım. Budaq meynədə qalmasa, özündən bəhrə
vermədiyi kimi siz də Məndə qalmasanız, bəhrə verə bilməzsiniz. 5 Meynə
Mənəm, sizsə budaqlarsınız. Kim Məndə qalsa, Mən də onda qalsam, çoxlu
bəhrə verər, çünki Mənsiz heç nə edə bilməzsiniz. 6 Kim Məndə qalmasa,
budaq kimi kənara atılıb quruyar. Belə budaqlar yığılıb oda atılaraq yanar.
7 Əgər Məndə qalsanız və sözlərim sizdə qalsa, nə istəyirsinizsə, diləyin, sizə
veriləcək. 8 Sizin çoxlu bəhrə verərək Mənim şagirdlərim olmağınızla Atam
izzətlənir. 9 Ata Məni sevdiyi kimi Mən də sizi sevdim. Mənim məhəbbətimdə
qalın. 10 Əgər əmrlərimə riayət etsəniz, Mənim məhəbbətimdə qalacaqsınız,
necə ki Mən Atamın əmrlərinə riayət edərək Onun məhəbbətində qalıram.

11 Bu sözləri sizə söylədim ki, sevincim sizdə olsun və sevinciniz kamil
olsun. 12 *Mənim əmrim belədir: Mən sizi sevdiyim kimi siz də bir-birinizi
sevin. 13 Heç kəsin məhəbbəti dostları uğrunda canını qurban verən adamın
məhəbbətindən üstün ola bilməz. 14 Əgər sizə əmr etdiyim şeylərə əməl etsəniz,
siz Mənim dostlarımsınız. 15 Artıq sizə qul demirəm, çünki qul ağasının nə
etdiyini bilmir. Mən sizə dost deyirəm, çünki Atamdan eşitdiyim bütün sözləri
sizə bildirdim. 16 Siz Məni seçmədiniz, Mən sizi seçib təyin etdim ki, gedib
bəhrə verəsiniz və bəhrəniz çox qalsın. Beləcə Mənim adımla Atadan nə
diləyirsinizsə, O sizə verəcək. 17 Beləliklə, sizə əmr edirəm: bir-birinizi sevin.

Dünyanın nifrəti

18 Əgər dünya sizə nifrət edərsə, onda yada salın ki, sizdən əvvəl Mənə nifrət
edib. 19 Əgər dünyadan olsaydınız, dünya özündən olan sizləri sevərdi. Amma
siz dünyadan deyilsiniz, Mən sizi dünyadan seçdim, buna görə dünya sizə nifrət
edir. 20 *Mənim sizə söylədiyim sözü yadınıza salın: “Qul ağasından üstün
deyil”. Əgər Məni təqib etdilərsə, sizi də təqib edəcəklər, Mənim sözümə riayət
etdilərsə, sizin də sözünüzə riayət edəcəklər. 21 Lakin bunların hamısını sizə
Mənim adıma görə edəcəklər, çünki Məni Göndərəni tanımırlar. 22 Əgər gəlib on-
lara söyləməsəydim, günahları olmazdı, amma indi günahları üçün bəhanələri
yoxdur. 23 Mənə nifrət edən Atama da nifrət edir. 24 Əgər Məndən başqa heç
kəsin etmədiyi işləri onların arasında etməsəydim, günahları olmazdı. Amma
indi Mənim nə etdiyimi gördülər, həm Mənə, həm də Atama nifrət etdilər.
25 *Lakin bu ona görə baş verdi ki, öz Qanunlarında yazılan “Mənə nahaqdan
nifrət etdilər” sözü yerinə yetsin.

26 Atadan sizə göndərəcəyim Təsəlliverən – Atanın yanından çıxan həqiqət Ruhu
gəldiyi zaman Mənim barəmdə şəhadət edəcək. 27 Siz də şəhadət edəcəksiniz,
çünki başlanğıcdan Mənimlə birlikdəsiniz.

16

1 Büdrəməyəsiniz deyə bunları sizə söylədim. 2 Sizi sinaqoqlardan qova-
caqlar. Hətta o zaman gəlir ki, sizi öldürən hər kəs Allaha xidmət etdiyini zənn
edəcək. 3 Onlar bunları edəcəklər, çünki nə Atanı, nə də Məni tanıdılar. 4 İndi
bu şeyləri sizə bildirdim ki, vaxtı gələndə sizə söylədiyimi yada salasınız.

Müqəddəs Ruhun işi

Əvvəldən bunları sizə söyləmədim, çünki sizinlə birlikdə idim. 5 İndi isə
Məni Göndərənin yanına gedirəm və heç biriniz Məndən “Hara gedirsən?”
deyə soruşmur. 6 Amma sizə bu şeyləri söylədiyim üçün ürəyiniz kədərlə
doldu. 7 Bununla belə, Mən sizə həqiqəti söyləyirəm: Mənim getməyim sizin
xeyrinizədir. Çünki getməsəm, Təsəlliverən yanınıza gəlməz, amma getsəm, Onu
sizə göndərəcəyəm. 8 O gələndə günah, salehlik və mühakimə barədə dünyanı
ifşa edəcək: 9 günah barədə, çünki Mənə iman etmirlər; 10 salehlik barədə,
çünki Atanın yanına gedirəm və daha Məni görməyəcəksiniz; 11 mühakimə
barədə, çünki bu dünyanın hökmdarı mühakimə olunub.

12 Hələ sizə söylənəcək çoxlu sözüm var, amma indi bunlar ağlınıza sığmaz.
13 Lakin O – həqiqət Ruhu gələndə sizə hər həqiqətə yol göstərəcək. Çünki
heç nəyi Özündən söyləməyəcək, nə eşidirsə, onu söyləyəcək və gələcəyi sizə

* **15:12** Yəh. 13:34; 15:17; 1Yəh. 3:23; 2Yəh. 5 * **15:20** Mat. 10:24; Luka 6:40; Yəh. 13:16 * **15:25** Zəb. 35:19; 69:4

bildirəcək. 14 O Məni izzətləndirəcək, çünki Mənim olandan götürüb sizə
bildirəcək. 15 Atanın hər nəyi varsa, Mənimdir. Buna görə də "Mənim olandan
götürüb sizə bildirəcək" söylədim. 16 Az bir müddətdən sonra Məni artıq
görməyəcəksiniz, az bir müddətdən də sonra Məni yenə görəcəksiniz».*

Kədəriniz sevincə dönəcək

17 O vaxt İsanın bəzi şagirdləri bir-birinə dedilər: «"Az bir müddətdən sonra
Məni görməyəcəksiniz, az bir müddətdən də sonra yenə görəcəksiniz" və
"çünki Atanın yanına gedirəm" sözlərinin mənası nədir?» 18 Öz aralarında
soruşurdular: «Söylədiyi "az bir müddət" nə deməkdir? Nə dediyini an-
lamırıq». 19 İsa Ondan soruşmaq istədiklərini bilib onlara dedi: «"Az bir
müddətdən sonra Məni görməyəcəksiniz, az bir müddətdən də sonra yenə
görəcəksiniz" sözüm barədəmi bir-birinizdən soruşursunuz? 20 Doğrusunu,
doğrusunu sizə deyirəm: siz ağlayıb nalə çəkəcəksiniz, dünya isə sevinəcək;
siz kədərlənəcəksiniz, amma kədəriniz sevincə dönəcək. 21 Qadın doğuş
zamanı kədərlənər, çünki vaxtı çatıb. Amma uşağı doğandan sonra dünyaya
bir insan gətirməyinin sevincinə görə çəkdiyi ağrını yaddan çıxarar. 22 Beləcə
siz də indi kədərlisiniz. Lakin Mən sizi yenə görəcəyəm, onda ürəyiniz
sevinəcək və heç kəs sevincinizi sizdən ala bilməyəcək. 23 O gün Məndən
heç nə soruşmayacaqsınız. Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: Mənim adımla
Atadan nə diləyirsinizsə, O sizə verəcək. 24 İndiyə qədər Mənim adımla heç nə
diləmədiniz. Diləyin, alacaqsınız, ta ki sevinciniz kamil olsun.

25 Sizə bu şeyləri məsəllərlə söylədim. İndi elə bir zaman gəlir ki, daha
məsəllərlə sizinlə danışmayacağam, amma Ata barədə sizə açıq danışacağam.
26 O gün siz Mənim adımla diləyəcəksiniz. Mən sizin barənizdə Atadan bir şey
xahiş edəcəyimi söyləmirəm. 27 Axı Ata Özü sizi sevir, çünki siz Məni sevdiniz
və Mənim Allahın yanından gəldiyimə inandınız. 28 Atanın yanından dünyaya
gəldim, yenə dünyanı tərk edib Atanın yanına gedirəm».

29 Şagirdləri dedi: «Budur, indi açıq danışırsan, heç bir məsəl söyləmirsən.
30 İndi anlayırıq ki, Sən hər şeyi bilirsən və heç kəsin Səndən soruşmasına
ehtiyacın yoxdur. Buna görə də Allahdan gəldiyinə inanırıq». 31 İsa onlara
dedi: «İndi inanırsınızmı? 32 Budur, hər birinizin dağılıb öz evinə gedəcəyiniz
və Məni tək qoyacağınız vaxt gəlir və artıq gəlib. Amma Mən tək deyiləm, çünki
Ata Mənimlədir. 33 Məndə sülhünüz olsun deyə bunları sizə söylədim. Dünyada
əziyyətiniz var, amma cəsarətli olun! Mən dünyaya qalib gəldim».

17

İsa şagirdləri üçün yalvarır

1 İsa bunları söylədikdən sonra başını göyə qaldırıb dedi: «Ey Ata, vaxt gəldi;
Öz Oğlunu izzətləndir ki, Oğul da Səni izzətləndirsin. 2 Sən Ona bütün bəşər
üzərində səlahiyyət verdin ki, Ona verdiyin şəxslərin hamısına əbədi həyat
versin. 3 Əbədi həyat da budur ki, Səni – yeganə həqiqi Allahı və göndərdiyin
İsa Məsihi tanısınlar. 4 Mən yerinə yetirməyi tapşırdığın işi tamamlamaqla
Səni yer üzündə izzətləndirdim. 5 Ey Ata, dünya yaranmazdan əvvəl Mən
Sənin yanında olarkən malik olduğum izzəti indi Mənə Öz yanında ver.

* **16:16** Görəcəksiniz – bəzi əlyazmalarda görəcəksiniz. Çünki Atanın yanına gedirəm.

6 Dünyadan Mənə verdiyin adamlara Sənin adını aşkar etdim. Onlar Səninki
idi. Sən onları Mənə verdin və onlar Sənin sözünə riayət etdilər. 7 İndi də
bilirlər ki, Mənə verdiyin bütün şeylər Səndəndir. 8 Çünki Mənə bildirdiyin
sözləri onlara bildirdim, onlar da qəbul etdilər. Sənin yanından çıxıb gəldiyimi
əminliklə bildilər və Məni Sən göndərdiyinə inandılar. 9 Mənim onlar üçün
xahişim var. Dünya üçün deyil, Mənə verdiyin kəslər üçün xahişim var,
çünki onlar Səninkidir. 10 Mənim olan hər şey Sənindir, Sənin olanlar da
Mənimdir və Mən onlarda izzətlənmişəm. 11 Mən artıq dünyada deyiləm,
onlarsa dünyadadır və Mən Sənin yanına gəlirəm. Ey Müqəddəs Ata, onları
Mənə verdiyin adınla qoru ki, Bizim kimi bir olsunlar. 12 *Onlarla birlikdə
olduğum zaman onları Mənə verdiyin adınla* qoruyurdum. Onları saxladım
və Müqəddəs Yazı yerinə yetsin deyə həlaka gedən adamdan başqa, onlardan
heç biri həlak olmadı. 13 İndi isə Sənin yanına gəlirəm. Dünyada ikən bu sözləri
söyləyirəm ki, Mənim sevincim onlarda kamil olsun. 14 Mən onlara Sənin
sözünü verdim. Dünya isə onlara nifrət etdi, çünki Mən dünyadan olmadığım
kimi onlar da dünyadan deyil. 15 Onları dünyadan götürməyi deyil, şər olandan
qorumağı Səndən xahiş edirəm. 16 Mən dünyadan olmadığım kimi onlar da
dünyadan deyil. 17 Onları həqiqətlə təqdis et. Sənin sözün həqiqətdir. 18 Sən
Məni dünyaya göndərdiyin kimi Mən də onları dünyaya göndərdim. 19 Mən
Özümü onların uğrunda təqdis edirəm ki, onlar da həqiqətlə təqdis olunsun.
20 Yalnız onlar üçün deyil, onların sözü ilə Mənə iman edənlər üçün də xahiş
edirəm ki, 21 hamısı bir olsun. Ey Ata, Sən Məndə, Mən də Səndə olduğum kimi
onlar da Bizdə olsun† ki, dünya Sənin Məni göndərdiyinə inansın. 22 Mənə
verdiyin izzəti Mən də onlara verdim ki, Biz bir olduğumuz kimi onlar da
bir olsun. 23 Mən onlarda, Sən də Məndə olmaqla bütünlüklə bir olsunlar
ki, dünya Sənin Məni göndərdiyini, Məni sevdiyin kimi onları da sevdiyini
bilsin. 24 Ey Ata, istəyirəm ki, Mənə verdiyin şəxslər də Mənim olduğum
yerdə Mənimlə birlikdə olub Mənim izzətimi görsünlər. Bu izzəti dünya
yaranmazdan əvvəl Məni sevdiyin üçün Mənə verdin. 25 Ey ədalətli Ata, dünya
Səni tanımadı, Mənsə Səni tanıdım, bunlar da Sənin Məni göndərdiyini bildilər.
26 Sənin adını onlara bildirdim və yenə bildirəcəyəm ki, Sənin Mənə bəslədiyin
məhəbbət onlarda olsun, Mən də onlarda olum».

18

İsanın həbs olunması
(Mat. 26:47-56; Mark 14:43-50; Luka 22:55-57)

1 İsa bunları söylədikdən sonra şagirdləri ilə birgə çıxıb Qidron vadisinin o
biri tayına keçdi. Orada bir bağça var idi. İsa və şagirdləri oraya girdilər. 2 Ona
xəyanət edən Yəhuda da bu yeri tanıyırdı, çünki İsa tez-tez şagirdləri ilə orada
yığışırdı. 3 Beləcə Yəhuda bir alay əsgərlə başçı kahinlərin və fariseylərin
göndərdiyi bəzi mühafizəçiləri götürüb çıraqlar, məşəllər və silahlarla oraya
gəldi. 4 İsa başına gələcək hər şeyi bildiyi üçün qabağa çıxdı və «Kimi ax-
tarırsınız?» deyə onlardan soruşdu. 5 Ona cavab verdilər: «Nazaretli İsanı».
İsa onlara «Mənəm» dedi. Ona xəyanət edən Yəhuda da onlarla yanaşı idi.
6 İsa onlara «Mənəm» deyəndə geri çəkilib yerə qapandılar. 7 Onda yenə «Kimi

* **17:12** Zəb. 41:9; Yəh. 13:18 * **17:12** Onlarla birlikdə ... adınla – bəzi əlyazmalarda Dünyada onlarla birlikdə olduğum zaman Mənə verdiyin kəsləri adınla. † **17:21** Olsun – bəzi əlyazmalarda bir olsun.

axtarırsınız?» deyə onlardan soruşdu. Onlar da «Nazaretli İsanı» dedilər. 8 İsa
cavab verdi: «Sizə dedim ki, Mənəm. Əgər Məni axtarırsınızsa, yanımdakıları
buraxın getsinlər». 9 Bunu etdi ki, əvvəlcə dediyi «Mənə verdiyin şəxslərin heç
birini həlak olmağa qoymadım» sözü yerinə yetsin. 10 Şimon Peterin yanında
qılınc var idi. Onu çəkib baş kahinin qulunu vuraraq sağ qulağını kəsdi. O
qulun adı Məlik idi. 11 *Onda İsa Peterə dedi: «Qılıncı qınına qoy! Atanın Mənə
verdiyi kasanı* içməyimmi?»

12 Beləcə minbaşı ilə alay və Yəhudi başçılarının mühafizəçiləri İsanı tutub
əl-qolunu bağladılar. 13 Onu əvvəlcə Xananın yanına apardılar, çünki Xanan
o il baş kahin olan Qayafanın qayınatası idi. 14 *Bu həmin Qayafa idi ki,
«bir Adamın xalq uğrunda ölməsi yaxşıdır» deyə Yəhudi başçılarına məsləhət
vermişdi.

Peterin ilk inkarı
(Mat. 26:69-70; Mark 14:66-68; Luka 22:55-57)

15 Şimon Peter və başqa bir şagird İsanın ardınca gedirdilər. Baş kahin həmin
şagirdi tanıdığı üçün o, İsa ilə birlikdə baş kahinin həyətinə girdi. 16 Peter
isə bayırda qapının yanında durmuşdu. O vaxt baş kahinin tanıdığı bu şagird
bayıra çıxıb qapıçı qızla danışdı və Peteri içəri gətirdi. 17 Bu arada qapıçı
qız Peterdən soruşdu: «Yoxsa sən də bu Adamın şagirdlərindənsən?» O isə
«xeyr, deyiləm» dedi. 18 Soyuq olduğu üçün qullar və mühafizəçilər orada ocaq
qalamışdılar və ətrafında dayanıb isinirdilər. Peter də onlarla yanaşı dayanıb
isinirdi.

Baş kahinin yanında sorğu-sual
(Mat. 26:59-66; Mark 14:55-64; Luka 22:66-71)

19 O vaxt baş kahin İsadan şagirdləri və təlimi barədə soruşdu. 20 İsa
ona cavab verdi: «Mən dünyaya açıq söyləmişəm, Yəhudilərin hamısının
toplaşdıqları sinaqoqlarda və məbəddə həmişə təlim öyrədirdim, Mən heç
nəyi gizli söyləməmişəm. 21 Niyə Məndən soruşursan? Nə dediyimi eşidən
adamlardan soruş. Axı onlar Mənim söylədiyim şeyləri bilirlər». 22 İsa
bu sözləri söyləyəndən sonra orada duran mühafizəçilərdən biri «Baş kahinə
beləmi cavab verirsən?» deyib Ona bir şillə vurdu. 23 İsa ona cavab verdi:
«Əgər haqsız danışdımsa, haqsız olduğunu sübut et. Əgər doğru dedimsə,
onda Məni nə üçün vurursan?» 24 Xanan Onu əl-qolu bağlı halda baş kahin
Qayafanın yanına göndərdi.

Peterin ikinci və üçüncü inkarı
(Mat. 26:71-75; Mark 14:69-72; Luka 22:58-62)

25 Şimon Peter bayırda durub isinirdi. Ondan soruşdular: «Yoxsa sən də
Onun şagirdlərindənsən?» O inkar edib «xeyr, deyiləm» söylədi. 26 Baş kahinin
qullarından biri Peterin vurub qulağını kəsdiyi adamın qohumu idi. Həmin
qul «Səni bağçada Onunla birlikdə görmədimmi?» deyə Peterdən soruşdu.
27 Peter yenə inkar etdi. Həmin anda xoruz banladı.

İsa vali Pilatın önündə
(Mat. 27:1-2,11-31; Mark 15:1-20; Luka 23:3-5,13-25)

28 Sonra Yəhudi başçıları İsanı Qayafanın yanından vali sarayına apardılar.
Səhər açılırdı. Amma özləri vali sarayına girmədilər ki, murdar olmasınlar

* **18:11** Mat. 26:39; Mark 14:36; Luka 22:42
* **18:11** Kasa – İsanın çarmıxdakı ölümünün rəmzi.
* **18:14** Yəh. 11:49-50

və Pasxa yeməyini yeyə bilsinlər. 29 Ona görə də Pilat bayıra, onların yanına
çıxıb dedi: «Bu Adamı nədə ittiham edirsiniz?» 30 Onlar Pilata cavab verdilər:
«Əgər bu Adam cinayətkar olmasaydı, Onu sənə təslim etməzdik». 31 Pilat
onlara dedi: «Onu siz götürüb öz Qanununuza görə mühakimə edin». Yəhudi
başçıları Pilata dedi: «Bizim heç kəsi edam etməyə icazəmiz yoxdur». 32*Onlar
belə dedilər ki, İsanın necə bir ölümlə öləcəyinə işarə edərək söylədiyi söz yerinə
yetsin.

33 Pilat yenə vali sarayına girdi, İsanı çağırıb Ona dedi: «Yəhudilərin
Padşahı Sənsənmi?» 34 İsa cavab verdi: «Sən bunu özündənmi söyləyirsən,
yoxsa başqaları sənə Mənim barəmdə danışdılar?» 35 Pilat dedi: «Məgər mən
Yəhudiyəm? Səni Öz millətin və başçı kahinlər mənə təslim etdi. Söylə, nə
etmisən?» 36 İsa cavab verdi: «Mənim Padşahlığım bu dünyadan deyil. Əgər
Mənim Padşahlığım bu dünyadan olsaydı, xidmətçilərim Yəhudi başçılarına
təslim edilməməyim üçün döyüşərdi, amma indi Mənim Padşahlığım buradan
deyil». 37 Pilat ona dedi: «Demək, Sən Padşahsan?» İsa cavab verdi: «Sənin
dediyin kimi Mən Padşaham. Mən həqiqət barədə şəhadət etmək üçün doğulub
dünyaya gəldim. Həqiqətdən olan hər kəs Mənim səsimə qulaq asar». 38 Pilat
Ona «Həqiqət nədir?» dedi.

Bunu deyəndən sonra yenə bayıra, Yəhudilərin yanına çıxıb onlara dedi:
«Mən Onda heç bir təqsir görmürəm. 39 Axı sizdə bir adətdir ki, Pasxa
zamanı mən sizin üçün bir nəfəri azad edirəm. İndi istəyirsinizsə, sizin üçün
Yəhudilərin Padşahını azad edim?» 40 Bunun cavabında onlar yenə bağırıb
dedi: «Bu adamı yox, Barabbanı azad et!» Barabba isə bir quldur idi.

19

İsanın ölümə məhkum edilməsi

1 Onda Pilat İsanı aparıb qamçılatdı. 2 Əsgərlər də tikandan bir tac hörüb
Onun başına qoydular və Ona tünd qırmızı paltar geyindirdilər. 3 Onlar
İsanın yanına gəlib «Yəhudilərin Padşahı sağ olsun!» deyirdilər və Ona şillə
vururdular. 4 Pilat yenə bayıra çıxıb Yəhudilərə dedi: «Budur, Onu bayıra, sizin
yanınıza gətirirəm ki, Onda bir təqsir görmədiyimi biləsiniz». 5 O zaman İsa
başında tikandan tac, əynində tünd qırmızı paltar bayıra çıxdı. Pilat onlara
dedi: «O Adam budur!» 6 Başçı kahinlər və mühafizəçilər Onu gördükdə
«Çarmıxa çək, çarmıxa çək!» deyə bağırdılar. Pilat onlara dedi: «Onu özünüz
götürüb çarmıxa çəkin, çünki mən Onda bir təqsir görmürəm». 7 Yəhudilər ona
cavab verdilər: «Bizim bir qanunumuz var, bu qanuna görə O ölməlidir, çünki
Özünü Allahın Oğlu adlandırır».

8 Pilat bu sözü eşidəndə daha da qorxdu. 9 Yenə vali sarayına girib İsadan
soruşdu: «Sən haradansan?» Amma İsa ona cavab vermədi. 10 Pilat Ona dedi:
«Mənəmi cavab vermirsən? Bilmirsən ki, Səni azad etməyə yaxud çarmıxa
çəkməyə səlahiyyətim var?» 11 İsa ona cavab verdi: «Əgər sənə yuxarıdan
verilməsəydi, Mənim üzərimdə heç bir səlahiyyətin olmazdı. Buna görə də
Məni sənə təslim edənin günahı daha böyükdür». 12 Bundan sonra Pilat Onu
azad etməyə çalışdı, ancaq Yəhudilər bağırıb dedilər: «Əgər bu Adamı azad
etsən, qeysərin dostu deyilsən. Kim özünü padşah elan edirsə, qeysərə qarşı
çıxmış olur».

* **18:32** Yəh. 3:14; 12:32

13 Pilat bu sözü eşitdikdə İsanı bayıra apardı və ibranicə Qabbata, yəni
Daş döşəmə deyilən yerdə hökm kürsüsünə oturdu. 14 Pasxaya hazırlıq günü
idi. Altıncı saat* radələri idi. Pilat Yəhudilərə «Padşahınız budur!» dedi.
15 Amma onlar «Yox, rədd olsun, rədd olsun! Onu çarmıxa çək!» deyə bağırdı.
Pilat onlardan soruşdu: «Padşahınızımı çarmıxa çəkim?» Başçı kahinlər cavab
verdilər: «Qeysərdən başqa padşahımız yoxdur!» 16 Onda Pilat İsanı çarmıxa
çəkilmək üçün onlara təslim etdi.

İsanın çarmıxa çəkilməsi
(Mat. 27:32-44; Mark 15:21-32; Luka 23:24-43)

Əsgərlər İsanı götürüb apardılar. 17 İsa çarmıxını Özü daşıyaraq ibranicə
Qolqota, yəni «Kəllə yeri» adlanan yerə çıxdı. 18 Orada Onu və başqa iki nəfəri
çarmıxa çəkdilər: biri İsanın sağında, o biri isə solunda idi, İsa da ortada idi.
19 Pilat bir lövhə yazıb onu çarmıxın üstündə asdırdı. Orada belə yazılmışdı:
«Yəhudilərin Padşahı Nazaretli İsa». 20 Yəhudilərin bir çoxu bu lövhəni oxudu,
çünki İsanın çarmıxa çəkildiyi yer şəhərə yaxın idi və lövhədə ibranicə, latınca
və yunanca yazılmışdı. 21 Bunu görüb Yəhudi başçı kahinləri Pilata dedilər:
«"Yəhudilərin Padşahı" yox, "Özünü Yəhudilərin Padşahı adlandıran" yaz».
22 Pilat cavab verdi: «Nə yazdımsa, yazdım».

23 Əsgərlər İsanı çarmıxa çəkdikləri zaman Onun paltarlarını götürüb hər
əsgər üçün bir pay olmaqla dörd hissəyə böldülər. Tikişsiz və başdan-ayağa
toxunma olan köynəyini götürdülər. 24 *Onlar bir-birinə dedilər: «Bunu
cırmayaq, püşk ataq, görək kimin olur». Müqəddəs Yazıdakı
«Aralarında paltarlarımı bölüşdürdülər,
Geyimim üçün püşk atdılar»
sözü yerinə yetsin deyə əsgərlər bunu etdilər.

25 İsanın çarmıxı yanında anası, anasının bacısı, Klopanın arvadı Məryəm
və Məcdəlli Məryəm dayanmışdı. 26 İsa anasını və onun yanında Öz sevimli
şagirdinin dayandığını gördükdə anasına dedi: «Ana, bu sənin oğlundur!»
27 Sonra isə şagirdə dedi: «Bu da sənin anandır!» Həmin andan sonra şagird
onu öz evinə apardı.

İsanın ölümü
(Mat. 27:45-56; Mark 15:33-41; Luka 23:44-49)

28 *Daha sonra İsa hər şeyin artıq tamam olduğunu bilərək Müqəddəs Yazı
tam yerinə yetsin deyə «Susadım!» dedi. 29 Orada şərab sirkəsi ilə dolu bir qab
qoyulmuşdu. Bir süngəri şərab sirkəsinə batıraraq züfaya taxıb İsanın ağzına
yaxınlaşdırdılar. 30 İsa şərab sirkəsini daddı. Sonra «tamam oldu» dedi və başını
əyib ruhunu tapşırdı.

31 Hazırlıq günü olduğuna görə Yəhudi başçıları Pilatdan çarmıxa çəkilənlərin
baldırlarının qırılmasını və cəsədlərin götürülməsini xahiş etdilər. Onlar
cəsədlərin Şənbə günü çarmıxda qalmasını istəmirdilər, çünki o Şənbə günü
böyük bir bayram idi. 32 Onda əsgərlər gəlib əvvəl İsa ilə çarmıxa çəkilən bir
adamın, sonra isə o biri adamın baldırlarını qırdılar. 33 İsanın yanına gələndə
isə Onun artıq öldüyünü görüb baldırlarını qırmadılar. 34 Amma əsgərlərdən
biri Onun böyrünü nizə ilə deşdi, o anda oradan qan və su axdı. 35 Bunu görən

* **19:14** Altıncı saat – hazırkı vaxtla günorta saat on iki. * **19:24** Zəb. 22:18 * **19:28** Zəb. 22:15; 69:21

adam özü şəhadət edir və onun şəhadəti doğrudur, sizin də iman etməyiniz üçün həqiqəti söylədiyini bilir. 36 *Bunlar ona görə oldu ki, Müqəddəs Yazıdakı «Onun bir sümüyü də qırılmayacaq» sözü yerinə yetsin. 37 *Yenə başqa bir Yazıda «bədənini deşdikləri Şəxsə baxacaqlar» deyilir.

İsanın dəfni
(Mat. 27:57-61; Mark 15:42-47; Luka 23:50-56)

38 Bundan sonra Arimateyalı Yusif Pilatdan İsanın cəsədini götürməyi xahiş etdi. Yusif İsanın şagirdi idi, amma Yəhudi başçılarından qorxduğu üçün bunu gizli saxlayırdı. Pilat ona izin verdi və Yusif gəlib İsanın cəsədini götürdü. 39 *Vaxtı ilə gecə ikən İsanın yanına gələn Nikodim də gəlib yüz litraya† qədər qarışıq mirra və əzvay gətirdi. 40 İsanın cəsədini götürüb Yəhudilərin dəfn adətinə uyğun olaraq ətirlərlə birgə kətan bezlərə sarıdılar. 41 İsanın çarmıxa çəkildiyi yerdə bir bağça, bu bağçanın içində də hələ heç kəsin qoyulmadığı təzə bir qəbir var idi. 42 Qəbir yaxında olduğuna görə İsanın cəsədini oraya qoydular, çünki o gün Yəhudilərin Hazırlıq günü idi.

20

İsanın dirilməsi
(Mat. 28:1-8; Mark 16:1-8; Luka 24:1-12)

1 Həftənin ilk günü* tezdən, hələ qaranlıq ikən Məcdəlli Məryəm qəbirin yanına gəldi. O gördü ki, daş qəbirin ağzından götürülüb. 2 Onda qaçıb Şimon Peterlə İsanın sevimlisi olan o biri şagirdin yanına gəldi və onlara dedi: «Rəbbi qəbirdən aparıblar və hara qoyulduğunu bilmirik». 3 Peterlə o biri şagird bayıra çıxıb qəbirə tərəf getdilər. 4 İkisi birgə qaçırdı, amma o biri şagird Peterdən daha cəld qaçdı və qabaqca qəbirə o çatdı. 5 Əyilib içəri baxdı və kətan bezlərin düşüb-qaldığını gördü, ancaq içəri girmədi. 6 O vaxt onun ardınca Şimon Peter də gəlib qəbirə girdi. O, düşüb-qalan kətan bezləri 7 və İsanın başına qoyulmuş dəsmalı gördü. Dəsmal kətan bezlərin yanında deyil, başqa bir yerdə bükülü qalmışdı. 8 Onda qəbirin yanına qabaqca gələn o biri şagird də içəri girib bunları gördü və iman etdi. 9 Çünki onlar İsanın mütləq ölülər arasından diriləcəyini bildirən Müqəddəs Yazını hələ anlamırdılar. 10 Beləcə şagirdlər yenə evlərinə qayıtdılar.

İsanın Məcdəlli Məryəmə görünməsi
(Mat. 28:9-10; Mark 16:9-11)

11 Məryəm isə ağlayaraq qəbirin bayırında dayanmışdı. Ağlaya-ağlaya əyilib qəbirin içinə baxdı. 12 Orada ağ paltar geymiş iki mələk gördü: biri İsanın cəsədinin qoyulduğu yerin başında, o biri isə ayağında oturmuşdu. 13 Onlar Məryəmdən «Ey qadın, niyə ağlayırsan?» deyə soruşdu. Məryəm də onlara dedi: «Rəbbimi qəbirdən aparıblar və hara qoyduqlarını bilmirəm». 14 Bunu deyəndən sonra arxaya dönüb İsanın orada dayandığını gördü, amma Onun İsa olduğunu bilmədi. 15 İsa ondan soruşdu: «Ey qadın, niyə ağlayırsan? Kimi axtarırsan?» Məryəm Onun bağban olduğunu güman edərək dedi: «Ağa, əgər Onu Sən aparmısansa, hara qoyduğunu mənə söylə, mən də Onu götürüm».

---

* **19:36** Çıx. 12:46; Say. 9:12; Zəb. 34:20 * **19:37** Zək. 12:10; Vəhy 1:7 * **19:39** Yəh. 3:1-2

† **19:39** Yüz litra – təqribən 30 kq. * **20:1** Həftənin ilk günü – yəni bazar günü.

16 İsa ona «Məryəm!» dedi. O da dönüb İsaya ibranicə «Rabbuni!» dedi.
«Rabbuni» «Müəllim» deməkdir. 17 İsa ona dedi: «Mənə toxunma, çünki
Mən hələ Atanın yanına qalxmamışam. Amma qardaşlarımın yanına gedib
onlara söylə: Öz Atamın – sizin Atanızın, Öz Allahımın – sizin Allahınızın
yanına qalxıram». 18 Məcdəlli Məryəm şagirdlərin yanına gəldi, onlara «Rəbbi
görmüşəm!» deyib onun özünə bunları söylədiyini bildirdi.

İsanın şagirdlərinə görünməsi
(Mat. 28:16-20; Mark 16:14-18; Luka 24:36-49)

19 O gün – həftənin ilk günü axşam çağı Yəhudi başçılarından qorxduqları
üçün şagirdlərin olduqları yerin qapıları bağlı olsa da, İsa içəri girdi. O ortada
durub onlara «Sizə salam olsun!» dedi. 20 Bunu söyləyib onlara əllərini və
böyrünü göstərdi. Şagirdlər də Rəbbi görüb sevindilər. 21 İsa yenə onlara dedi:
«Sizə salam olsun! Ata Məni göndərdiyi kimi Mən də sizi göndərirəm». 22 Bunu
söylədikdən sonra onların üzərinə üfürərək dedi: «Müqəddəs Ruhu alın!
23 *Kimin günahlarını bağışlasanız, bağışlanır, kimin günahlarını bağışlamasanız,
bağışlanmamış qalır».

İsanın Tomasa görünməsi

24 Lakin On İki şagirddən biri «əkiz» adlanan Tomas İsa gələndə onların
yanında deyildi. 25 O biri şagirdlər Tomasa «Rəbbi gördük» deyəndə onlara
söylədi: «Əgər Onun əllərində mıxların açdığı yaraları görməsəm, mıxların
yerinə barmağımla toxunmasam, böyrünə də əlimi qoymasam, buna heç
inanmaram». 26 Səkkiz gündən sonra İsanın şagirdləri yenə otaqda toplaşanda
Tomas da onların yanında idi. Qapılar bağlı olsa da, İsa içəri girdi. O ortada
durub «Sizə salam olsun!» dedi. 27 Bundan sonra Tomasa söylədi: «Barmağını
buraya uzat, əllərimə bax, əlini də uzat, böyrümə qoy. İmansız olma, imanlı
ol!» 28 Tomas cavab verib Ona «Ya Rəbbim və Allahım!» dedi. 29 İsa ona
dedi: «Sən Məni gördüyün üçünmü iman etdin? Görmədən iman edənlər nə
bəxtiyardır!»

30 İsa şagirdlərinin gözü önündə bir çox başqa əlamətlər də göstərdi ki, bu
kitabda yazılmayıb. 31 Amma buradakılar onun üçün yazılıb ki, siz İsanın
Məsih – Allahın Oğlu olduğuna inanasınız və iman edərək Onun adı ilə həyata
malik olasınız.

21

İsa göl kənarında

1 Bu hadisələrdən sonra İsa Tiberiya gölünün kənarında yenə şagirdlərə
göründü. Bu belə oldu: 2 Şimon Peter, «əkiz» adlanan Tomas, Qalileyanın
Qana kəndindən olan Natanael, Zavdayın oğulları və Onun başqa iki şagirdi
birlikdə idi. 3 *Şimon Peter onlara «balıq ovuna gedirəm» dedi. O birilər də
ona «biz də sənlə gedirik» dedilər. Onlar gedib qayığa mindilər, amma o
gecə bir şey tuta bilmədilər. 4 Günəş doğarkən İsa sahildə dayanmışdı, amma
şagirdlər Onun İsa olduğunu bilmədilər. 5 İsa onlara dedi: «Uşaqlar, yeməyə
bir şey tutmusunuzmu?» Ona «xeyr» deyə cavab verdilər. 6 *İsa yenə dedi:
«Toru qayığın sağ tərəfinə atın, orada tapacaqsınız». Eləcə də atdılar və o qədər

* **20:23** Mat. 16:19; 18:18 * **21:3** Luka 5:5 * **21:6** Luka 5:6

balıq tutdular ki, toru çəkə bilmirdilər. 7 Onda İsanın sevimli şagirdi Peterə
«Bu, Rəbdir» söylədi. Şimon Peter Onun Rəbb olduğunu eşidən kimi əynindən
çıxartdığı üst paltarına bürünüb gölə atıldı. 8 O biri şagirdlər isə balıq torunu
çəkə-çəkə qayıqda gəldilər, çünki sahildən uzaq deyildilər, cəmi iki yüz qulac*
məsafədə idilər.
9 Onlar quruya çıxanda orada közərmiş ocağı, onun üzərinə qoyulmuş
balığı və yanında olan çörəyi gördülər. 10 İsa onlara dedi: «İndi tutduğunuz
balıqlardan gətirin». 11 Şimon Peter qayığa minib yüz əlli üç böyük balıqla dolu
toru quruya çəkdi. Balıq lap çox olsa da, tor yırtılmadı. 12 İsa onlara dedi:
«Gəlin, səhər yeməyi yeyin». Şagirdlərdən heç biri Ondan «Sən kimsən?» deyə
soruşmağa cəsarət etmirdi, çünki Onun Rəbb olduğunu bilirdilər. 13 İsa gəlib
çörəyi götürdü və onlara verdi, eləcə balığı da verdi. 14 İsa ölülər arasından
dirildikdən sonra artıq üçüncü dəfə idi ki, şagirdlərə görünürdü.

İsanın Peterlə söhbəti

15 Səhər yeməyindən sonra İsa Şimon Peterə dedi: «Ey Yəhya oğlu Şimon, Məni
bunlardan çox sevirsənmi?» Peter ona dedi: «Bəli, ya Rəbb, Səni sevdiyimi
bilirsən». İsa ona dedi: «Quzularımı bəslə». 16 İkinci dəfə yenə Peterə dedi:
«Ey Yəhya oğlu Şimon, Məni sevirsənmi?» O da İsaya dedi: «Bəli, ya Rəbb,
Səni sevdiyimi bilirsən». İsa ona dedi: «Quzularımı otar». 17 Üçüncü dəfə
Peterə dedi: «Ey Yəhya oğlu Şimon, Məni sevirsənmi?» Peter üçüncü dəfə
İsanın ona «Məni sevirsənmi?» sualını verməyinə kədərləndi və Ona dedi: «Ya
Rəbb, Sən hər şeyi bilirsən, Səni sevdiyimi bilirsən». İsa ona dedi: «Quzularımı
bəslə. 18 Doğrusunu, doğrusunu sənə deyirəm: cavan olanda qurşağını özün
bağlayıb istədiyin yerə gedərdin, amma qocalanda əllərini uzadacaqsan və
başqası sənin qurşağını bağlayıb istəmədiyin yerə aparacaq». 19 İsa bunu ona
görə söylədi ki, Peterin necə öz ölümü vasitəsilə Allahı izzətləndirəcəyinə işarə
etsin. Bunu söylədikdən sonra ona «ardımca gəl» dedi.
20 *Peter də arxaya dönüb İsanın sevimli şagirdinin onların ardınca gəldiyini
gördü. Bu həmin şagird idi ki, axşam yeməyi zamanı İsanın sinəsinə əyilib
«Ya Rəbb, Sənə xəyanət edəcək adam kimdir?» demişdi. 21 Peter bu şagirdi
görüb İsaya dedi: «Ya Rəbb, bəs o necə olacaq?» 22 İsa ona dedi: «Əgər Mən
gələnə qədər onun sağ qalmasını istəyirəmsə, bundan sənə nə? Sən ardımca
gəl». 23 Beləcə o şagirdin ölməyəcəyi barədə imanlı bacı-qardaşlar arasında söz
yayıldı. Amma İsa onun ölməyəcəyini deməmişdi, sadəcə olaraq «Əgər Mən
gələnə qədər onun sağ qalmasını istəyirəmsə, bundan sənə nə?» demişdi.
24 Bu hadisələrə şəhadət edərək bunları yazan həmin şagirddir. Biz də bilirik
ki, onun şəhadəti etibarlıdır.
25 İsanın etdiyi çoxlu başqa şeylər də var. Əgər bunlar da bir-bir yazılsaydı,
fikrimcə, yazılan kitablar heç dünyaya sığmazdı.

* **21:8** İki yüz qulac – təqribən 100 m. * **21:20** Yəh. 13:25

HƏVARİLƏRİN İŞLƏRİ

GİRİŞ

«Həvarilərin İşləri» Lukanın nəql etdiyi Müjdənin davamıdır. Onun əsas mövzusu İsanın ilk ardıcıllarının Müqəddəs Ruhla dolduğunu və Onun haqqındakı Müjdəni «Yerusəlimdə, bütün Yəhudeya və Samariyada, həmçinin yer üzünün qurtaracağınadək hər yerdə» yaydıqlarını danışmaqdır (1:8).

Bu, Yəhudi xalqının arasında başlamış və sonralar bütün dünyaya yayılmış məsihçi imanının başlanğıcının tarixçəsidir. Bütün bu hadisələr imanlıların birlikdə yığıldığı yerdə, Əllinci Gün bayramı zamanı Müqəddəs Ruhun üzərlərinə enməsi ilə başlayır (2-ci fəsil). Müqəddəs Ruh kitabda təsvir olunmuş bütün hadisələr boyu imanlı cəmiyyətini, onun rəhbərlərini yönəldir və qüvvətləndirir. Müqəddəs Ruhun fəaliyyəti kitabı səciyyələndirən vacib mövzulardan biridir.

Sonrakı mühüm fəsillər isə imanlılar cəmiyyətinin addım-addım böyüyüb şaxələndiyini təsvir edir. İsa Məsihin həvariləri gəzib-dolaşaraq Müjdəni yayırdılar və Allahın möcüzələri onları müşayiət edib söylədikləri həqiqəti aşkar edirdi. Həvarilərin İşləri kitabında yazılmış hadisələr imanlıların həyatında İsa Məsihin Müjdəsinin qüdrətini nümayiş etdirir.

Kitabın məzmunu:

1:1-11 İsanın son əmri və göyə qaldırılması
1:12-26 Yəhudanın yerinə Mattiyanın seçilməsi
2:1–8:3 Yerusəlimdə Müjdə yayımı
8:4–12:25 Yəhudeya və Samariyada Müjdə yayımı
13:1–28:31 Paulun xidməti
13:1–14:28 Paulun ilk müjdəçi səyahəti
15:1-35 Yerusəlimdəki məşvərət
15:36–18:22 Paulun ikinci müjdəçi səyahəti
18:23–21:16 Paulun üçüncü müjdəçi səyahəti
21:17–28:31 Paulun Yerusəlimdə, Qeysəriyyədə və Romada həbs olunması

İsanın göyə qaldırılması

1 *Ey Teofil, birinci yazılarım İsanın göyə qaldırıldığı günədək başladığı
işlər və öyrətməyə başladığı tam təlim barəsindədir. 2 Göyə qaldırılmazdan
əvvəl İsa seçdiyi həvarilərə Müqəddəs Ruh vasitəsilə əmrlər verdi. 3 Ölüm
əzabını çəkəndən sonra həvarilərə çoxlu inandırıcı dəlillərlə Özünü diri olaraq
göstərdi. O, qırx gün ərzində onlara görünərək Allahın Padşahlığı barədə
danışırdı. 4 *İsa onlarla duz-çörək kəsəndə bu əmri verdi: «Yerusəlimdən
kənara çıxmayın, Atanın verdiyi, Məndən eşitdiyiniz vədin həyata keçməsini
gözləyin. 5 *Belə ki Yəhya su ilə vəftiz edirdi, amma siz bir neçə gündən sonra
Müqəddəs Ruhla vəftiz olacaqsınız».

6 Həvarilər bir yerə toplaşanda İsadan soruşdular: «Ya Rəbb, İsraildə Padşahlığı
indimi bərpa edəcəksən?» 7 İsa cavab verdi: «Atanın hökmü ilə təyin olunan

* **1:1** Luka 1:1-4 * **1:4** Luka 24:49 * **1:5** Mat. 3:11; Mark 1:8; Luka 3:16; Yəh. 1:33

vaxtları və tarixləri bilmək sizin işiniz deyil. 8 *Amma Müqəddəs Ruh
üzərinizə enəndə siz qüdrət alacaqsınız və Yerusəlimdə, bütün Yəhudeya
və Samariyada, həmçinin yer üzünün qurtaracağınadək hər yerdə Mənim
şahidlərim olacaqsınız». 9 *İsa bunları deyəndən sonra həvarilərin gözləri
qarşısında yuxarı qaldırıldı. Bir bulud İsanı götürüb onlardan gizlədi. 10 İsa
göyə qalxanda onlar səmaya baxırdılar. Elə həmin an ağ libaslı iki kişi
onların yanında peyda olub 11 soruşdu: «Ey Qalileyalılar, niyə səmaya baxa-
baxa qalmısınız? Aranızdan götürülüb göyə qaldırılan İsanın aparıldığını necə
gördünüzsə, elə də qayıdacaq».

Yəhudanın yerinə Mattiya seçilir

12 Bundan sonra həvarilər Zeytun dağı adlanan yerdən Yerusəlimə endilər.
Bu dağ Yerusəlimin yaxınlığındadır, oraya olan məsafə Şənbə yolu* qədərdir.
13 *Onlar şəhərə girib qaldıqları evin yuxarı otağına çıxdılar. Oradakılar
bunlar idi: Peter, Yəhya, Yaqub, Andrey, Filip, Tomas, Bartalmay, Matta,
Halfay oğlu Yaqub, Millətçi Şimon və Yaqub oğlu Yəhuda. 14 İsanın anası
Məryəmlə qardaşları və başqa qadınlar da həvarilərlə birlikdə dayanmadan
dua edirdilər.
15 Həmin günlərdə təxminən yüz iyirmi bacı-qardaşdan ibarət olan toplantı
arasından Peter qalxıb dedi: 16 «Qardaşlar, İsanı tutanlara yol göstərən Yəhuda
haqqında Müqəddəs Ruhun Davudun dili ilə əvvəlcədən dediyi Müqəddəs Yazı
sözləri yerinə yetməlidir. 17 Yəhuda bizə qoşuldu, bu xidmətdən ona da pay
düşdü. 18 *Bu adam etdiyi haqsızlığın haqqına bir tarla satın aldı, sonra
da oradan kəlləmayallaq aşıb qarnı yırtıldı və bağırsaqları töküldü. 19 Bütün
Yerusəlim əhalisi bunu eşitdi və o yeri öz dillərində “Haqal-Dema”, yəni “Qan
tarlası” adlandırdı. 20 *Axı Zəbur kitabında yazılıb:
“Məskəni viran olsun,
Kimsəsiz, boş qalsın”
və
“Vəzifəsini başqası tutsun”.
21-22 *Buna görə də Rəbb İsanın aramıza gəlib-getdiyi müddət ərzində, yəni
Yəhyanın vəftizindən başlayaraq Rəbb İsanın göyə qaldırıldığı günə qədər
yanımızdakılardan bir kişi Onun dirilməsinə bizimlə birgə şahid olmalıdır».
23 Beləliklə, iki nəfəri – Barsabba çağırılan, həm də Yust adlanan Yusifi və
Mattiyanı namizəd göstərdilər. 24 Sonra dua etdilər: «Ya Rəbb, Sən hamının
ürəyindən xəbərdarsan. Bu iki nəfərdən birini seçib bizə göstər ki, 25 qoy
onlardan biri bu xidmətə – həvari vəzifəsinə keçsin. Çünki Yəhuda öz yerini
tutsun deyə bu işi atdı». 26 Sonra püşk atdılar. Püşk Mattiyaya düşdü və o,
həvari sırasına – on bir nəfərin yanına keçdi.

2

Müqəddəs Ruhun gəlməsi

1 *Əllinci Gün bayramı* zamanı onların hamısı bir yerə yığılmışdı. 2 Birdən
güclü külək uğultusu kimi göydən bir səs gəlib onlar oturan evin hər tərəfini

---

* **1:8** Mat. 28:19; Mark 16:15; Luka 24:47-48 * **1:9** Mark 16:19; Luka 24:50-51 * **1:12** Şənbə yolu – təqribən 1 km. * **1:13** Mat. 10:2-4; Mark 3:14-19; Luka 6:13-16 * **1:18** Mat. 27:3-8 * **1:20** Zəb. 69:25; 109:8 * **1:21-22** Mat. 3:16; Mark 1:9; 16:19; Luka 3:21-22; 24:51 * **2:1** Lev. 23:15-21; Qanun. 16:9-11 * **2:1** Əllinci Gün bayramı – yunan mətnində *pentikosti* sözü olub Pasxa bayramından sonra əllinci gün qeyd edilir.

bürüdü. 3 Onlara göründü ki, nə isə alov kimi dillərə parçalanaraq hər birinin üstünə düşür. 4 Onların hamısı Müqəddəs Ruhla doldu və Ruhun danışdırdığına görə başqa dillərdə danışmağa başladılar.

5 Bu vaxt səma altında mövcud olan bütün millətlər arasından gələn mömin Yəhudilər Yerusəlimdə yaşayırdılar. 6 Bu səs gələndə orada böyük izdiham toplandı. Hamı öz dilində danışıldığını eşidəndə çaş-baş qaldı. 7 Mat qalaraq heyrət içində dedilər: «Bu danışanların hamısı Qalileyalı deyilmi? 8 Bəs necə olur ki, biz hamımız öz ana dilimizi eşidirik? 9 Biz Parfiyalılar, Midiyalılar, Elamlılar, Mesopotamiyada, Yəhudeyada, Kappadokiyada, Pontda və Asiya vilayətində,† 10 Frigiyada, Pamfiliyada, Misirdə və Liviyanın Kirenaya yaxın bölgələrində yaşayanlar, Romada yaşayan 11 Yəhudilər və Yəhudi dinini qəbul edənlər, Kritlilər, Ərəblər eşidirik ki, onlar bizim dilimizdə Allahın əzəmətli işlərindən danışır». 12 Hamı mat qalıb çaşqınlıq içində bir-birindən soruşurdu: «Bu nədir?» 13 Bəziləri də rişxəndlə deyirdi: «Bunlar şirin şərabdan sərxoş olublar».

Peterin Əllinci Gün bayramında etdiyi vəz

14 Peter On Bir həvari ilə bərabər irəli çıxdı və izdihama ucadan nida etdi: «Ey Yəhudilər və Yerusəlimin bütün sakinləri, sizə bildirirəm, sözlərimə qulaq asın. 15 Bu adamlar fikirləşdiyiniz kimi sərxoş deyil. Hələ günün üçüncü saatıdır.‡ 16 *Bu gördüklərniz Yoel peyğəmbər vasitəsilə əvvəlcədən deyilən hadisədir. 17 Allah dedi ki, axır zamanda
“Bütün bəşər üzərinə Ruhumdan tökəcəyəm.
Oğullarınız və qızlarınız peyğəmbərlik edəcək,
Cavanlarınız görüntülər,
Ağsaqqallarınızsa röyalar görəcək.
18 O günlərdə qul və qarabaşların üzərinə də
Ruhumdan tökəcəyəm,
Onlar da peyğəmbərlik edəcək.
19 Yuxarıda – göylərdə xariqələr,
Aşağıda – yerdə əlamətlər göstərəcəyəm:
Qan, alov və tüstü buxarları görünəcək.
20 Rəbbin möhtəşəm və əzəmətli günü gəlməzdən əvvəl
Günəş qaranlığa və ay qan rənginə dönəcək.
21 Rəbbin adını çağıran hər kəs xilas olacaq”.

22 Ey İsrailli lər, bu sözlərimə qulaq asın! Bildiyiniz kimi Allahın aranızda Nazaretli İsa vasitəsilə yaratdığı möcüzələr, xariqələr və əlamətlər aydın göstərdi ki, O, Allahdan gələn Şəxsdir. 23 *Allahın əzəldən bilib müəyyən etdiyi məqsədə uyğun olaraq siz bu Şəxsi qanunsuzlara təslim edib onların əli ilə çarmıxa mıxlatdıraraq öldürdünüz. 24 *Allah isə ölüm əzablarını kəsərək Onu diriltdi. Çünki Onu ölüm tutub saxlaya bilməzdi. 25 *Davud da Onun barəsində demişdi:
“Rəbbə həmişə üz tutmuşam,
Sağımda olduğu üçün sarsılmaram.
26 Elə bunun üçün qəlbim sevinir, dilim şad olur,
Cismim belə, ümidlə yaşayır.
27 Çünki məni ölülər diyarına atmazsan,

† **2:9** Asiya vilayəti – indiki Türkiyə ərazisində olmuş bir vilayət. ‡ **2:15** Üçüncü saat – hazırkı vaxtla səhər saat doqquz. * **2:16** Yoel 2:28-32 * **2:23** Mat. 27:35; Mark 15:24; Luka 23:33; Yəh. 19:18 * **2:24** Mat. 28:5-6; Mark 16:6; Luka 24:5 * **2:25** Zəb. 16:8-11

Mömin insanını çürüməyə qoymazsan.
28 Mənə həyat yolunu öyrədirsən,
Hüzurunda mənə doyunca sevinc verirsən”.
29 Qardaşlar, sizə cəsarətlə deməliyəm ki, doğrudan da, ulu babamız Davud
ölüb və dəfn olunub. Onun qəbri bu günə qədər buradadır. 30 *Davud
peyğəmbər idi və öz nəslindən bir Nəfəri§ onun taxtına çıxarmaq üçün Allahın
and içərək Davuda vəd etdiyini bilirdi. 31 *Ona görə Məsihin dirilməsini
əvvəlcədən görüb barəsində demişdi ki, Allah
Onu ölülər diyarına atmaz,
Cismini çürüməyə qoymaz.
32 Allah bu İsanı ölümdən diriltdi və hamımız buna şahid olduq. 33 Allah Onu
ucaltdı və sağ əlində oturtdu. O, vəd edilən Müqəddəs Ruhu Atadan götürüb
sizin görüb-eşitdiyiniz kimi üstümüzə tökdü. 34 *Davud özü göylərə qalxmadı,
amma belə dedi:
“Rəbb mənim Ağama dedi:
35 ‹Mən düşmənlərini ayaqlarının altına kətil kimi salanadək
Sağımda otur›”.
36 Ona görə də qoy bütün İsrail xalqı möhkəm bilsin ki, Allah sizin çarmıxa
çəkdiyiniz bu İsanı həm Rəbb, həm də Məsih təyin etmişdir».
37 Bu sözlər ona qulaq asanların ürəyinə ox kimi sancıldı. Onlar həm
Peterdən, həm də o biri həvarilərdən soruşdular: «Qardaşlar, bəs biz nə
edək?» 38 Peter onlara cavab verdi: «Tövbə edin, hamınız İsa Məsihin adı
ilə vəftiz olun. Onda günahlarınız bağışlanacaq və bəxşiş olaraq Müqəddəs
Ruhu alacaqsınız. 39 Çünki bu vəd siz, övladlarınız, uzaqdakıların hamısı –
Allahımız Rəbbin çağırdığı hər kəs üçündür». 40 Peter başqa çox söz deyib
onlara xəbərdarlıq etdi və yalvardı: «Bu əyri nəsildən xilas olun». 41 Onun
sözünü qəbul edənlər** vəftiz oldular. O gün üç min nəfərə yaxın insan
imanlılara qoşuldu. 42 Onlar da özlərini həvarilərin təliminə, hər şeydə şərik
olmağa, birgə çörək bölməyə və duaya həsr etdilər.

İmanlılar arasında birlik

43 Bütün imanlıların ürəyinə qorxu düşdü. Həvarilər vasitəsilə çoxlu
xariqələr və əlamətlər göstərilirdi. 44 *İman edənlərin hamısı bir yerdə idi,
bütün əmlaklarından da birgə istifadə edirdi. 45 Onlar mallarını, mülklərini
satıb pulu hər kəsə ehtiyacına görə paylayırdılar; 46 hər gün məbədə yığılmaqda
davam edir, evlərdə sevinə-sevinə, səmimi qəlbdən çörək bölüb yeyirdilər.
47 Onlar Allaha həmd edir və bütün xalq qarşısında lütf qazanırdılar. Rəbb isə
hər gün insanları xilas edir və imanlılara qoşurdu.

3

Şikəst dilənçinin şəfası

1 Bir gün Peterlə Yəhya doqquzuncu saatda,* dua vaxtı məbədə gedirdilər.
2 Bu zaman ayaqları anadangəlmə şikəst olan bir kişi məbədin Gözəl adlı
qapısına gətirilirdi. Hər gün bu adamı ona görə oraya gətirərdilər ki, məbədə

---

* **2:30** 2Şam. 7:12-13; 1Pad. 17:11-12; Zəb. 132:11 § **2:30** Öz nəslindən bir Nəfəri – bəzi əlyazmalarda Onun soy-kökündən olan Məsihi dirildib. * **2:31** Zəb. 16:10 * **2:34** Zəb. 110:1 ** **2:41** Qəbul edənlər – bəzi əlyazmalarda sevinə-sevinə qəbul edənlər. * **2:44** Həv. 4:32-35 * **3:1** Doqquzuncu saat – hazırkı vaxtla günortadan sonra saat üç.

gəlib-gedənlərdən dilənərək nəzir alsın. 3 O, məbədə girən Peterlə Yəhyanı
görüb onlardan nəzir istədi. 4 Peterlə Yəhya ona diqqətlə baxdı. Peter ona
dedi: «Bizə bax». 5 Bu kişi onlardan nə isə umaraq gözlərini onların üzünə
dikdi. 6 Peter ona dedi: «Nə qızılım, nə də gümüşüm var ki, sənə verim. Nəyim
varsa, sənə onu verirəm. Nazaretli İsa Məsihin adı ilə qalx, gəz». 7 Sonra sağ
əlindən tutub onu qaldırdı. Bu kişinin topuqları və ayaqları dərhal qüvvət
aldı. 8 Atılaraq ayağa qalxdı və yeriməyə başladı. Qaçıb tullana-tullana, Allaha
həmd edərək onlarla bərabər məbədə girdi. 9 Bütün xalq gördü ki, bu kişi
yeriyir və Allaha həmd edir. 10 Onun məbədin Gözəl qapısında oturub dilənən
kişi olduğunu tanıyanda hamı ondakı dəyişikliyə mat qalıb heyrətə düşdü.

Peterin məbəddəki vəzi

11 Bu kişi† Peterin və Yəhyanın əlindən yapışdı. Heyrətə düşən bütün xalq
onlara tərəf, Süleymanın eyvanı adlanan yerə qaçdı. 12 Bunu görən Peter
xalqa nida etdi: «Ey İsrailli lər, burada heyrətamiz nə var ki? Niyə gözlərinizi
bizə dikib baxırsınız? Elə bil biz öz qüdrətimizlə, öz möminliyimizlə bu kişinin
yeriməsinə səbəb olmuşuq. 13 *İbrahimin Allahı, İshaqın Allahı və Yaqubun
Allahı, ata-babalarımızın Allahı Qulu İsanı izzətləndirib. Siz Onu sataraq
Pilatın qarşısında rədd etdiniz. Pilat Onu azad etmək üçün qərar vermişdi,
14 *amma siz Müqəddəs və Saleh Olanı rədd edib bir qatilin azad edilməsini
istədiniz. 15 Siz Həyat Banisini öldürdünüz, amma Allah Onu ölülər arasından
diriltdi. Biz bunun şahidləriyik. 16 Gördüyünüz və tanıdığınız bu kişi İsanın adı
sayəsində, Onun adına olan imanla sağaldı. İsa vasitəsilə olan imanla bu kişi
hamınızın gözü qarşısında tam şəfa tapdı.

17 İndi, ey qardaşlar, bilirəm ki, rəhbərləriniz kimi siz də bunu bilmədən
etmisiniz. 18 Amma Allah peyğəmbərlərin dili ilə Öz Məsihinin əzab çəkməsi
barədə əvvəlcədən bəyan etdiyini yerinə yetirdi. 19 Beləliklə, günahlarınız
silinsin deyə tövbə edib Allaha tərəf dönün ki, 20 Rəbbin hüzurunda rahatlıq
vaxtı tapasınız və O da sizin üçün əvvəlcədən təyin olunan Məsihi, yəni
İsanı göndərsin. 21 Çünki Allahın qədimdən bəri müqəddəs peyğəmbərlərinin
dili ilə məlum etdiyi kimi hər şeyin yenidən hazırlanacağı vaxtacan İsanın
səmada qalması lazımdır. 22 *Musa‡ belə demişdi: “Allahınız Rəbb sizin
üçün öz soydaşlarınız içərisindən mənim kimi bir peyğəmbər yetirəcək. Sizə
nə söyləyəcəksə, ona qulaq asın”. 23 “Bu peyğəmbərə qulaq asmayan hər
adam xalqı arasından ayrılıb məhv ediləcək”. 24 Şamueldən başlayaraq bütün
peyğəmbərlər bu günləri elan etdilər. 25 *Siz də peyğəmbərlərin varisləri,
Allahın ata-babalarınızla kəsdiyi Əhdin varislərisiniz. Allah İbrahimə demişdi:
“Yer üzünün bütün tayfaları sənin nəslin vasitəsilə xeyir-dua alacaq”. 26 Allah
hər birinizi pis əməllərinizdən döndərmək və xeyir-dua vermək üçün Öz
Qulunu§ dirildərək əvvəlcə sizin yanınıza göndərdi».

4

Peterlə Yəhya Ali Şuranın qarşısında

† **3:11** Bu kişi – bəzi əlyazmalarda Şikəstlikdən sağalan bu kişi. * **3:13** Çıx. 3:15 * **3:14** Mat. 27:15-23; Mark 15:6-14; Luka 23:13-24; Yəh. 19:12-15 * **3:22** Qanun. 18:15,18,19; Lev. 23:29 ‡ **3:22** Musa – bəzi əlyazmalarda Musa ata-babalarımıza. * **3:25** Yar. 12:3; 22:18; 26:4; 28:14 § **3:26** Qulunu – bəzi əlyazmalarda Qulu İsanı.

1 Kahinlər, məbəd mühafizəçilərinin başçısı və sadukeylər xalqa vəz edən Peterlə Yəhyanın üstünə getdilər. 2 Çünki bu həvarilərin xalqı öyrətməsinə, İsaya şamil edərək ölülər arasından dirilməni bəyan etməsinə qıcıqlandılar. 3 Onları tutdular və axşam olduğu üçün sabahkı günə qədər zindanda saxladılar. 4 Lakin onların sözünə qulaq asanlardan bir çoxu iman etdi. Beləliklə, iman edən kişilərin sayı beş minə qədər çatdı.

5 Ertəsi gün Yəhudilərin rəhbərləri, ağsaqqalları və ilahiyyatçıları Yerusəlimə toplaşdılar. 6 Baş kahin Xanan, Qayafa, Yəhya, İsgəndər və baş kahinin nəslindən olanların hamısı orada idi. 7 Peterlə Yəhyanı onların qarşısına gətirib soruşdular: «Siz bunu hansı qüdrətlə, kimin adı ilə edirsiniz?» 8 O zaman Peter Müqəddəs Ruhla dolub dedi: «Ey xalqın rəhbərləri və ağsaqqalları! 9 Əgər bu gün biz bir xəstəyə etdiyimiz yaxşılığa və onun necə sağalmasına görə sorğu-suala çəkiliriksə, 10 hamınız, bütün İsrail xalqı bilsin ki, bu adam sizin çarmıxa çəkdiyiniz, lakin Allahın ölülər arasından diriltdiyi Nazaretli İsa Məsihin adı ilə qarşınızda sağlam durub. 11 *Siz “bənnaların rədd etdiyi daş guşədaşı olan” həmin İsadır. 12 Ondan başqa heç kimdə xilas yoxdur. Çünki səma altında biz insanlara verilən başqa bir ad yoxdur ki, onun vasitəsilə xilas olaq».

13 Onlar Peter və Yəhyanın cəsarətini görəndə, onların savadsız, sadə insanlar olduğunu biləndə heyrətə düşdülər, amma tanıdılar ki, onlar İsa ilə birgə olmuşdular. 14 Şəfa tapan adam Peter və Yəhya ilə birgə onların gözləri qarşısında durmuşdu, buna görə onların əleyhinə heç nə deyə bilmədilər. 15 Ali Şuranın üzvləri onlara bayıra çıxmağı əmr edəndən sonra aralarında müzakirəyə başlayıb 16 dedilər: «Bu adamlara nə edək? Bütün Yerusəlim əhalisinə aydın olub ki, bu adamların əli ilə əhəmiyyətli bir əlamət göstərilib və biz bunu dana bilmərik. 17 Amma bu xəbərin xalq arasında daha çox yayılmasının qarşısını almaq üçün onlara hədə-qorxu gələk ki, bundan sonra bu Adı çəkib heç kimə heç nə deməsinlər». 18 Beləcə onları çağırıb əmr verdilər ki, İsanın adını bəyan etmək və bu adla hər hansı bir təlim öyrətmək qadağandır. 19 Lakin Peterlə Yəhya cavab verib dedilər: «Özünüz qərar verin, Allaha deyil, sizə qulaq asmaq Allahın gözündə nə qədər doğrudur? 20 Axı eşidib-gördüklərimizi deməyə bilmərik». 21 Ali Şuranın üzvləri onlara cəza vermək üçün imkan tapa bilmədiklərinə görə onları bir daha hədələyəndən sonra azadlığa buraxdılar. Çünki bütün xalq baş verən hadisəyə görə Allahı izzətləndirdi. 22 Bu əlamət vasitəsilə sağalan adamın qırxdan artıq yaşı var idi.

İmanlılar Allahdan cəsarət istəyir

23 Azadlığa buraxılan Peter və Yəhya öz yoldaşlarının yanına gəlib başçı kahinlərlə ağsaqqalların sözlərini onlara çatdırdılar. 24 *Yoldaşları bunu eşidərkən bir nəfər kimi Allaha nida etdilər: «Ey Pərvərdigarımız, yeri, göyü, dənizi və bunların içindəki hər şeyi yaradan Sənsən. 25 *Müqəddəs Ruh vasitəsilə Öz qulun atamız Davudun dili ilə belə dedin:

“Nə üçün millətlər belə hirslənir,
Ümmətlər boş şeylər düşünür?
26 Dünya şahları yığışır,
Hökmdarlar Rəbbə və Onun məsh etdiyinə qarşı birləşir”.

* **4:11** Zəb. 118:22 * **4:24** Çıx. 20:11; Neh. 9:6; Zəb. 146:6 * **4:25** Zəb. 2:1-2

27 *Həqiqətən, Hirod və Ponti Pilat başqa millətlər və İsrail xalqı ilə birlikdə
Sənin məsh etdiyin müqəddəs Qulun İsanın əleyhinə bu şəhərdə* toplaşdı
ki, 28 Sənin əvvəldən qərar verdiyin, Sənin əlində və niyyətində olan şeyləri
həyata keçirsin. 29 İndi, ya Rəbb, onların etdikləri hədə-qorxuya bax! Biz
qullarına güc ver ki, Sənin sözlərini tam cəsarətlə yayaq. 30 Xəstələri sağaltmaq
üçün əlini uzat və müqəddəs Qulun İsanın adı ilə əlamətlər və xariqələr göstər».
31 Onlar dualarını qurtaran kimi toplandıqları yer lərzəyə gəldi və onların
hamısı Müqəddəs Ruhla dolub Allahın kəlamını cəsarətlə yaymağa başladı.

İlk imanlıların birlik içində həyatı

32 *İmanlıların hamısı canbir qəlbdə idi. Heç kim öz əmlakına «bu mənimdir»
demir, bütün əmlaklarından birgə istifadə edirdi. 33 Həvarilər Rəbb İsanın
dirilməsi barədə böyük qüdrətlə şəhadət edirdilər və hamısının üzərinə bol-
bol lütf ehsan olunurdu. 34 Onların arasında heç kim yoxsul deyildi. Çünki
onların arasında torpaq və ev sahibi olanlar mülkünü satıb pulunu gətirər,
35 həvarilərin ixtiyarına verərdi. Bu da hər kəsə ehtiyacına görə paylanardı.
36 Məsələn, Kiprdə anadan olan, həvarilərin Barnaba adlandırdığı (mənası
«Təsəlli oğlu») Levili Yusif 37 sahib olduğu torpaq sahəsini sataraq pulunu
gətirib həvarilərin ixtiyarına verdi.

5

Xananya və Sapfira

1 Xananya adında bir kişi arvadı Sapfira ilə razılığa gəlib bir mülk satdı.
2 O, pulun bir hissəsini özünə götürüb qalan hissəsini həvarilərin ixtiyarına
verdi. Arvadının da bu işdən xəbəri var idi. 3 Peter ona dedi: «Xananya,
niyə ürəyinə Şeytanı buraxıb Müqəddəs Ruha yalan söyləyərək torpağın pu-
lunun bir hissəsini özünə götürdün? 4 Bu torpaq satılmamışdan əvvəl sənin
deyildimi? Sən onu satandan sonra da pul sənin ixtiyarında deyildimi? Bu
nə niyyətdir, ürəyində tutmusan? Sən insanlara deyil, Allaha yalan satdın».
5 Xananya bunları eşidən kimi yerə yıxıldı və canı çıxdı. Bunu eşidən hər
kəsi böyük bir vahimə bürüdü. 6 Gənclər gəlib Xananyanın meyitini kəfənə
bürüdülər və aparıb dəfn etdilər.

7 Bundan təxminən üç saat sonra Xananyanın arvadı içəri daxil oldu. Onun
olub-keçənlərdən heç bir xəbəri yox idi. 8 Peter ondan soruşdu: «Mənə söylə,
torpağı bu qiymətəmi satdınız?» Qadın cavab verdi: «Bəli, o qiymətə». 9 Peter
ona dedi: «Niyə əlbir olub Rəbbin Ruhunu sınamaq istədiniz? Budur, ərini
dəfn edənlərin ayaq səsləri qapı ağzındadır, indi də səni aparmağa gəlirlər».
10 Qadın həmin an Peterin ayaqları qarşısına yıxıldı və canı çıxdı. İçəri daxil
olan gənclər gördülər ki, o da ölüb. Onlar onu götürüb ərinin yanında dəfn
etdilər. 11 Bütün imanlılar cəmiyyətini və bu hadisəni eşidənlərin hamısını
böyük bir vahimə bürüdü.

Həvarilər çox adama şəfa verdi

12 Həvarilər vasitəsilə xalq arasında çox əlamətlər və xariqələr göstərilirdi.
Bütün imanlılar Süleymanın eyvanına yığılardı. 13 Xalqın gözündə böyük nüfuz
qazansalar da, kənardan heç kim onlara qoşulmağa cürət etmirdi. 14 Buna
baxmayaraq, get-gedə daha çox qadın və kişi Rəbbə iman gətirirdi. 15 Buna

* **4:27** Mat. 27:1-2; Mark 15:1; Luka 23:1,7-11; Yəh. 18:28-29 * **4:27** Bu şəhərdə – bəzi əlyazmalarda bu sözlər yoxdur. * **4:32** Həv. 2:44-45

görə də Peter yoldan keçəndə heç olmasa kölgəsi xəstələrin üstünə düşsün deyə xalq öz xəstələrini döşək və çarpayı ilə birlikdə çıxarıb küçələrə qoyardı. 16 Yerusəlimin ətraf şəhərlərində yaşayanlar da axın-axın gələr, öz xəstələrini və natəmiz ruhdan əzab çəkənləri gətirərdi. Onların hamısı şəfa tapardı.

Həvarilər təqib olunur

17 Bu, baş kahini və yanındakıların hamısını, yəni sadukey təriqətinə mənsub olanları hərəkətə gətirdi, çünki qısqanclıqları aşıb-daşırdı. 18 Ona görə də həvariləri tutub ümumi zindana atdılar. 19 Amma Rəbbin mələyi gecənin bir vaxtında gəlib zindanın qapısını açdı, onları bayıra çıxarıb dedi: 20 «Gedin, məbəddə durun və camaata yeni həyatla bağlı sözlərin hamısını deyin». 21 Həvarilər bunu eşidəndə səhər tezdən məbədə daxil olub təlimlərini öyrətməyə başladılar.

Baş kahin və yanındakılar gəlib Ali Şuranı – İsrailin bütün ağsaqqallar məclisini çağırdı ki, bir yerə yığılsınlar. Onlar həvariləri gətirtmək üçün mühafizəçiləri zindana göndərdilər. 22 Lakin mühafizəçilər gəlib zindanda həvariləri tapa bilmədi və geri qayıdıb belə xəbər verdilər: 23 «Gördük ki, zindan bağlıdır, tamamilə nəzarət altındadır və gözətçilər qapıda dayanıb. Amma qapıları açanda içəridə heç kimi tapa bilmədik». 24 Bu sözləri eşidən məbəd mühafizəçilərinin başçısı ilə başçı kahinlər «Bu işin sonu necə qurtaracaq?» deyə çaşıb-qaldılar. 25 Elə bu zaman kimsə onların yanına gəlib xəbər verdi: «Baxın, zindana saldığınız adamlar məbəddə dayanıb camaata təlim öyrədir». 26 Bu vaxt başçı ilə mühafizəçilər gedib həvariləri gətirdilər. Xalqın onları daşqalaq etməsindən qorxduqları üçün güc tətbiq etmədilər.

27 *Onlar həvariləri Ali Şuranın qarşısına gətirdilər. Baş kahin onlardan soruşdu: 28 «Bu adla təlim öyrətməyi sizə qəti qadağan etmədikmi? Amma siz təliminizi bütün Yerusəlimə yaydınız və o Adamın qanını bizim boynumuza yükləmək istəyirsiniz». 29 Peter və başqa həvarilər belə cavab verdi: «İnsana deyil, Allaha itaət etmək daha vacibdir. 30 Ata-babamızın Allahı sizin çarmıxa çəkib* öldürdüyünüz İsanı diriltdi. 31 İsrailə günahlarından tövbə və bağışlanma imkanı vermək üçün Allah Onu Bani və Xilaskar olaraq Öz sağ tərəfinə qaldırdı. 32 Bu şeylər barədə biz şahidik, Allahın Özünə itaət edənlərə verdiyi Müqəddəs Ruh da şahiddir».

33 Onlar bunu eşidəndə çox qəzəbləndi və həvariləri öldürmək istədilər. 34 Lakin bütün xalqın hörmətini qazanmış Qanun müəllimi olan Qamliel adlı bir farisey Ali Şurada ayağa qalxdı və əmr etdi ki, bu adamları† qısa müddətə bayıra çıxarsınlar. 35 O, Ali Şuranın üzvlərinə belə dedi: «Ey İsrailliər, bu insanlara nə edəcəyiniz barədə yaxşı-yaxşı fikirləşin. 36 Bir qədər bundan əvvəl Tevda özü barəsində yüksək iddiada olaraq ortaya çıxdı və ona təxminən dörd yüz nəfər qoşuldu. Lakin bu kişi öldürüldü, bütün tərəfdarları darmadağın edildi və bu hərəkat yatırıldı. 37 Sonra siyahıyaalma zamanı Qalileyalı Yəhuda ortaya çıxdı və camaatı ardınca apardı. O da öldü və tərəfdarlarının hamısı darmadağın edildi. 38 İndiki iş barəsində sizə onu deyirəm ki, bu adamlardan əl çəkin və azad buraxın. Əgər bu hərəkat, bu iş insandandırsa, məhv olub gedəcək. 39 Yox, əgər Allahdandırsa, bu adamların işini məhv edə bilməzsiniz. Allaha qarşı çıxanların vəziyyətinə belə, düşə bilərsiniz». Onlar Qamlielin

---

* **5:27** Mat. 27:25 * **5:30** Çarmıxa çəkib – hərfi tərcümədə ağacdan asıb. † **5:34** Bu adamları – bəzi əlyazmalarda həvariləri.

sözünə baxdılar, 40 həvariləri içəri çağırıb qamçılatdılar və əmr etdilər ki, İsanın adını çəkərək heç nə danışmasınlar. Sonra onları azad etdilər.
41 Həvarilər bu ad uğrunda təhqirə layiq görüldükləri üçün sevinərək Ali Şuranın önündən ayrıldılar. 42 Onlar hər gün məbəddə və evlərdə təlim öyrətməkdən, İsanın Məsih olması barədə Müjdəni yaymaqdan əl çəkmədilər.

6

Yeddi köməkçi

1 O günlərdə – şagirdlərin çoxaldığı vaxtda yunanca danışan Yəhudilər ibranicə danışan Yəhudilərdən şikayət etməyə başladılar. Çünki gündəlik yardım paylananda onların dul qadınlarını nəzərə almamışdılar. 2 Ona görə On İki həvari bütün şagirdləri bir yerə yığıb belə dedi: «Allahın kəlamını vəz etmək işini atıb maddi işlərlə məşğul olmağımız düzgün deyil. 3 Ey qardaşlar, aranızda etibar qazanmış, Ruh və hikmətlə dolu olan yeddi kişi seçin ki, onları bu işə təyin edək. 4 Biz isə özümüzü duaya və Allahın kəlamını yaymağa həsr edək». 5 Bu sözlər bütün toplantının xoşuna gəldi. Stefanı, Filipi, Proxoru, Nikanoru, Timonu, Parmenanı və Yəhudi dinini qəbul edən Antakyalı Nikolanı seçdilər. Stefan iman və Müqəddəs Ruhla dolu bir kişi idi. 6 Bunları həvarilərin qarşısına çıxardılar. Həvarilər də dua edib onların üzərinə əl qoydular.
7 Allahın kəlamı yayılır, Yerusəlimdə şagirdlərin sayı xeyli artır və bir çox kahinlər də bu imana tabe olurdu.

Stefanın tutulması

8 Lütf və qüdrətlə dolu olan Stefan xalq arasında böyük xariqə və əlamətlər göstərirdi. 9 Belə olanda Azadlar Sinaqoqu adlanan sinaqoqun bəzi üzvləri, Kirenalılardan, İsgəndəriyyəlilərdən, Kilikiyadan və Asiya vilayətindən bəzi insanlar Stefana qarşı çıxıb onunla mübahisəyə başladılar. 10 Amma Stefanın sözündəki hikmətin və Ruhun qarşısında dayana bilmədilər. 11 Onda bir neçə nəfəri şirniklə ndirdilər ki, belə desinlər: «Bu adamın həm Musaya, həm də Allaha qarşı küfr dolu sözlər dediyini eşitmişik». 12 Beləliklə, xalqı, ağsaqqalları və ilahiyyatçıları da təşvişə saldılar. Stefanın üstünə gəlib onu tutdular və Ali Şuranın qarşısına gətirdilər. 13 Gətirdikləri yalançı şahidlər onun üzünə durub dedilər: «Bu adam dayanmadan bu Müqəddəs məkana və Qanuna qarşı danışır. 14 "Nazaretli İsa bu məkanı darmadağın edəcək və Musadan bizə əmanət qalan adətləri dəyişəcək" dediyini özümüz eşitmişik». 15 Ali Şurada oturanların hamısı Stefana diqqətlə baxanda gördü ki, onun üzü bir mələyin üzünə bənzəyir.

7

Stefanın nitqi

1 Baş kahin Stefandan soruşdu: «Bunlar doğrudurmu?» 2 *Stefan belə cavab verdi: «Qardaşlar və atalar, məni dinləyin! Atamız İbrahim hələ Mesopotamiyada ikən Xarandа məskunlaşmazdan əvvəl izzətli Allah ona göründü. 3 Ona belə dedi: "Öz torpağından, qohumlarının arasından çıx, sənə göstərəcəyim torpağa get". 4 *Buna görə İbrahim Xaldeylilərin ölkəsini tərk edib Xarana köçdü. Atasının ölümündən sonra Allah onu oradan da

* **7:2** Yar. 12:1 * **7:4** Yar. 11:31; 12:4

götürüb sizin indi yaşadığınız bu ölkəyə gətirdi. 5 *Burada ona irs olaraq
bir qarış belə, torpaq verməd̈i. Amma İbrahimin o zaman hələ övladı olmasa
da, Allah bu torpağı mülk olaraq ona və onun gələcək nəslinə verəcəyini vəd
etmişdi. 6 *Allah ona belə dedi: “Nəslin yad ölkədə qərib olacaq, orada olan
millətə kölәlik edəcək və onlara dörd yüz il zülm ediləcək”. 7 “Ancaq onların
kölәlik edəcəkləri milləti Özüm cəzalandıracağam” dedi Allah, “bundan sonra
oradan çıxacaqlar” və “bu yerdə Mənə ibadət edəcəklər”. 8 *Sonra Allah onunla
sünnətlə bağlı Əhd kəsdi. Beləliklə də, İbrahim İshaqın atası olarkən onu səkkiz
günlük olanda sünnət etdi. Bundan sonra İshaqdan Yaqub, Yaqubdan da on iki
ulu babamız törədi.
9 *Bu ulu babalarımız paxıllıqdan Yusifi qul kimi Misirə satdı. Lakin Allah
Yusifə yar idi. 10 Onu bütün əziyyətlərdən qurtardı və ona hikmət verərək
Misir hökmdarı fironun gözündə lütf qazandırdı. Firon onu Misirin və öz
sarayında olan bütün xalqın rəhbəri təyin etdi. 11 *Sonra bütün Misir və
Kənan torpağı aclıq və böyük əziyyətlərlə üzləşdi. Bu ata-babalarımız yemək
tapa bilmədi. 12 Yaqub eşidəndə ki, Misirdə taxıl var, bu ata-babalarımızı
birinci dəfə oraya göndərdi. 13 *Onlar ikinci dəfə Misirə gələndə Yusif özünü
qardaşlarına tanıtdı. Bununla da firon Yusifin ailəsi ilə tanış oldu. 14 *Yusif
atası Yaquba xəbər göndərib onunla birgə bütün qohumlarını – yetmiş beş
nəfəri çağırtdırdı. 15 *Beləliklə, Yaqub Misirə getdi. Özü ilə bu ata-babalarımız
da orada öldü. 16 *Onların cəsədləri sonradan Şekemə gətirildi və Şekemdə
İbrahimin Xamor övladlarından bir neçə gümüşə satın aldığı qəbirdə dəfn
olundu.
17 *Allahın İbrahimə bəyan etdiyi vədin həyata keçdiyi vaxt yaxınlaşanda
Misirdəki xalqımızın sayı bir xeyli çoxalmışdı. 18 Axırda Misirdə Yusifi
tanımayan yeni bir padşah taxta çıxdı. 19 *Bu adam soydaşlarımıza hiylə
işlətdi, zorakılıqla ata-babalarımızı məcbur etdi ki, yeni doğulan körpələrini
sağ qalmasın deyə bayıra atsınlar. 20 *Bu dövrdə son dərəcə gözəl bir körpə
olan Musa doğuldu. O, üç ay atasının evində bəsləndi. 21 Sonra o da bayıra
atıldı. Onu fironun qızı tapıb özünə övlad etdi və öz oğlu kimi böyütdü. 22 Musa
Misirlilərin bütün elmi biliklərinə bağlı tərbiyə alıb söz və əməlində güclü bir
şəxsiyyət oldu.
23 *Musa qırx yaşına çatanda ürəyində soydaşları İsrail övladlarının vəziyyətini
yaxından bilmək arzusu oyandı. 24 Onlardan birinin zərər çəkdiyini görəndə
Musa onu müdafiə etdi. Zərər vuran Misirlini öldürərək əzilən insanın
intiqamını aldı. 25 O belə fikirləşdi: “Soydaşlarım dərk edəcəklər ki, mənim
vasitəmlə Allah onları xilas edir”. Amma onlar bunu dərk etmədilər. 26 Ertəsi
gün Musa dalaşan iki İsraillini görəndə onları barışdırmaq istədi və dedi:
“Ay kişilər, siz soydaşsınız, niyə bir-birinizə zərər vurursunuz?” 27 Lakin
soydaşına zərər vuran kişi Musanı itələyib dedi: “Səni bizim üstümüzə kim
başçı və hakim qoyub? 28 Yoxsa dünən Misirlini öldürdüyün kimi məni də
öldürmək fikrindəsən?” 29 *Bu sözə görə Musa qaçdı. O, Midyan torpağında,
qürbətdə yaşadı və orada iki oğul atası oldu.

---

* **7:5** Yar. 12:7; 13:15; 15:18-21; 17:8 * **7:6** Yar. 15:13-14; Çıx. 3:12 * **7:8** Yar. 17:10-14; 21:2-4; 25:26; 29:31–35:18 * **7:9** Yar. 37:11,28; 39:2,21; 41:39-41 * **7:11** Yar. 42:1-2 * **7:13** Yar. 45:1-3; 47:2-10 * **7:14** Yar. 45:9-11,17-18; 46:27 * **7:15** Yar. 46:1-7; 49:33 * **7:16** Yar. 23:3-16; 33:19; 50:7-13; Yeşua 24:32 * **7:17** Çıx. 1:7-8 * **7:19** Çıx. 1:10-11,22 * **7:20** Çıx. 2:2-10 * **7:23** Çıx. 2:11-15 * **7:29** Çıx. 18:2-4

30 *Qırx il keçəndən sonra Musa Sina dağının yaxınlığındakı səhrada olanda
mələk ona bir kol arasından od-alov içərisində göründü. 31 Musa gördüklərinə
heyrətləndi. Baxmaq üçün oraya yaxınlaşanda Rəbbin səsini eşitdi: 32 "Mən
ata-babalarının Allahı – İbrahimin, İshaqın və Yaqubun Allahıyam". Musa
qorxusundan lərzəyə gəlib baxmağa belə, cəsarət etmədi. 33 Rəbb ona dedi:
"Ayaqlarından çarıqlarını çıxart, çünki durduğun yer müqəddəs torpaqdır.
34 Həqiqətən, Mən Misirdə olan xalqımın əziyyətini gördüm, fəryadlarını
eşitdim və onları qurtarmaq üçün endim. İndi get, Mən səni Misirə
göndərirəm".
35 Bu, həmin Musadır ki, onu rədd edib demişdilər: "Səni bizim üstümüzə
kim başçı və hakim qoyub?" Amma Allah Musanı bir kol arasında görünən
mələyin əli ilə başçı və qurtarıcı olaraq göndərdi. 36 *O, xalqı Misirdən çıxaran,
həm orada, həm Qırmızı dənizdə, həm də qırx il ərzində səhrada xariqə və
əlamətlər yaradan insan idi. 37 *İsrail övladlarına "Allah məni yetirdiyi kimi
sizin üçün öz soydaşlarınız içərisindən bir peyğəmbər yetirəcək"* deyən bu
Musadır. 38 *Bu, həmin adamdır ki, Sina dağında onunla danışan mələklə və
ata-babalarımızla birgə səhradakı cəmiyyətdə olmuşdu. O, canlı sözlər almışdı
ki, bizə versin. 39 Ata-babalarımızsa Musanın sözünə baxmaq istəmədi, onu
rədd etdi və Misirə qayıtmağı arzuladılar. 40 *Haruna dedilər: "Bizim üçün
allahlar düzəlt ki, qabağımızca getsinlər. Çünki bizi Misir torpağından çıxaran
adamın – bu Musanın başına nə iş gəldiyini bilmirik!" 41 O günlərdə dana
şəklində bir büt düzəldib ona qurban gətirdilər və öz əlləri ilə düzəltdikləri bu
büt üçün şənlik qurdular. 42 *Buna görə Allah ata-babalarımızdan üz döndərib
onları tərk etdi ki, səma cisimlərinə ibadət etsinlər. Peyğəmbərlərin kitabında
da belə yazılıb:

"Ey İsrail nəsli,
Qırx il çöldə olanda Mənə qurban və təqdimlər gətirmişdinizmi?
43 Səcdə edəsiniz deyə düzəltdiyiniz Molekin çadırını,
Tanrınız Refanın ulduz bütünü gəzdirdiniz.
Elə buna görə də sizi
Babilin o tayına sürgünə aparacağam".

44 *Səhrada ata-babalarınızın Şəhadət çadırı var idi. Musa bunu onunla
danışan Allahın əmr etdiyi kimi, gördüyü nümunəyə əsasən düzəltmişdi.
45 *Şəhadət çadırını əvvəlki nəsildən təhvil alan ata-babalarımız Yeşuanın
başçılığı ilə başqa millətlərin mülkünü ələ keçirəndə çadırı da özləri ilə
gətirmişdilər. Allah Özü millətləri ata-babalarımızın qarşısından qovdu.
Şəhadət çadırı Davudun dövrünə qədər qaldı. 46 *Allahın lütfünü qazanan
Davud yalvardı ki, Yaqubun nəsli† üçün bir məskən qura bilsin. 47 *Lakin
Allaha ev tikən Süleyman oldu. 48 *Amma Haqq-Taala əllə tikilən evlərdə
yaşamaz. Peyğəmbərin dediyi kimi
49 Rəbb belə deyir:
"Göylər Mənim taxtımdır,
Yer ayaqlarımın altındakı kətildir.

---

* **7:30** Çıx. 3:1-10 * **7:36** Çıx. 7:3; 14:21; Say. 14:33 * **7:37** Qanun. 18:15,18 * **7:37** Yetirəcək – bəzi əlyazmalarda yetirəcək. Ona qulaq asın. * **7:38** Çıx. 19:1–20:17; Qanun. 5:1-33 * **7:40** Çıx. 32:1-6 * **7:42** Amos 5:25-27 * **7:44** Çıx. 25:9,40; İbr. 8:5 * **7:45** Yeşua 3:14-17; 18:1 * **7:46** 2Şam. 7:1-16; 1Saln. 17:1-14 † **7:46** Yaqubun nəsli – bəzi əlyazmalarda Yaqubun Allahı. * **7:47** 1Pad. 6:1-38; 2Saln. 3:1-17 * **7:48** Yeş. 66:1-2

Mənim üçün nə cür ev tikəcəksiniz,
Dincələcəyim yer harada olacaq?
50 Bütün bunları Mənim əlim yaratmadımı?"

51 * Ey dikbaş, həm ürəkləri, həm də qulaqları "sünnət" edilməmiş insanlar, ata-babanız kimi siz də həmişə Müqəddəs Ruhun əleyhinə çıxırsınız. 52 Ata-babalarınızın təqib etmədiyi peyğəmbər varmı? Onlar Saleh Olanın zühuru barədə əvvəlcədən xəbər verənləri belə, öldürdülər. Sizsə bu Saleh Olana xəyanət edərək Onu qətlə yetirdiniz. 53 Mələklər vasitəsilə verilən Qanunu aldınız, lakin ona riayət etmədiniz».

Stefanın öldürülməsi

54 Ali Şuranın üzvləri bu sözləri eşidəndə çox qəzəbləndilər və Stefana dişlərini qıcırtdılar. 55 Müqəddəs Ruhla dolan Stefan isə gözlərini göyə dikib Allahın ehtişamını və Allahın sağında dayanan İsanı gördü. 56 O dedi: «Baxın, mən göylərin yarıldığını və Bəşər Oğlunun Allahın sağında dayandığını görürəm». 57 Onlar qulaqlarını tutub haray qopardılar və hamısı birlikdə Stefanın üstünə hücum çəkdilər. 58 Onu şəhərdən kənara çıxarıb daşqalaq etdilər. Stefanın əleyhinə şahidlik edənlər öz üst geyimlərini Şaul adlı bir gəncin ayaqları altına qoydular. 59 Stefan üstünə yağan daşlar altında belə yalvarırdı: «Ya Rəbb İsa, ruhumu qəbul et». 60 Sonra diz çöküb ucadan nida etdi: «Ya Rəbb, bunu onlara günah sayma». Bunu deyəndən sonra gözlərini bu həyata yumdu.

8

Şaul imanlıları təqib edir

1 Stefanın qətlindən Şaul da razı qalmışdı.
O gün Yerusəlimdə olan imanlılar cəmiyyətinə qarşı güclü təqib başladı. Həvarilərdən başqa bütün imanlılar pərən-pərən düşüb Yəhudeya və Samariyanın hər tərəfinə yayıldı. 2 Bəzi mömin kişilər isə Stefanı dəfn etdi və onun üçün dərin hüznlə yas saxladılar. 3 *Amma Şaul imanlılar cəmiyyətini dağıtmağa başladı. Belə ki o, evdən-evə gedərək qadın-kişi bilmədən imanlıları sürüyüb zindana salırdı.

Filip Samariyada

4 Pərən-pərən düşən imanlılar hər yerdə Allahın kəlamını – Müjdəni yayırdı. 5 Filip də Samariya şəhərinə gəlib Məsihi vəz edirdi. 6 Filipi eşidib, göstərdiyi əlamətləri görən izdiham onun sözlərinə birlikdə diqqət yetirirdi. 7 Natəmiz ruha tutulan çox adamdan bu ruhlar bərkdən çığıraraq çıxır, çox iflic və ayaqları şikəst olanlar şəfa tapırdı. 8 Ona görə bu şəhərdə bol sevinc var idi.

Cadugər Şimon

9 Amma bu şəhərdə bundan əvvəl cadugərlik edən və Samariya millətini mat qoyan Şimon adlı bir kişi var idi. O özünü böyük bir şəxsiyyət kimi təqdim edirdi. 10 Böyüklü-kiçikli hər kəs ona diqqətlə qulaq asır və belə deyirdi: «Böyük adlanan Allahın qüdrəti budur». 11 Onun cadugərliyi hamını çoxdan mat qoymuşdu. Buna görə də ona diqqətlə qulaq asırdılar. 12 Amma Filip Allahın Padşahlığı və İsa Məsihin adı ilə bağlı Müjdəni yayanda sözlərinə iman gətirdilər və kişilər də, qadınlar da vəftiz oldular. 13 Şimon özü də iman gətirdi. Vəftiz olduqdan sonra Filipin yanından ayrılmadı. Göstərilən əlamət və möcüzələr Şimonu mat qoydu.

* **7:51** Yeş. 63:10 * **8:3** Həv. 22:4-5; 26:9-11

14 Yerusəlimdə qalan həvarilər Samariyalıların Allahın kəlamını qəbul etdiklərini eşidəndə Peterlə Yəhyanı onların yanına göndərdi. 15 Peterlə Yəhya oraya çatanda dua etdilər ki, Samariyalı imanlılar Müqəddəs Ruhu alsınlar. 16 Çünki Ruh hələ onların heç birinin üzərinə enməmişdi, sadəcə olaraq Rəbb İsanın adı ilə vəftiz olmuşdular. 17 Sonra Peterlə Yəhya əllərini onların üstünə qoydular və onlar Müqəddəs Ruhu aldılar. 18 Həvarilərin əl qoyması ilə Ruhun verildiyini görən Şimon onlara pul təklif edərək 19 dedi: «Mənə də belə bir səlahiyyət verin. Əlimi kimin üstünə qoysam, Müqəddəs Ruhu alsın». 20 Peter ona dedi: «Pulun da yox olsun, sən də! Ona görə ki sən Allahın ənamını pulla əldə edə bilmək xəyalına düşmüsən. 21 Bu işdə sənin nə haqqın var, nə payın. Çünki Allahın qarşısında ürəyin düz deyil. 22 Bu pisliyin üçün tövbə et, Rəbbə yalvar. Bəlkə ürəyinin bu niyyəti bağışlanar. 23 Görürəm ki, səndə acı zəhər var və haqsızlığın əsirisən». 24 Şimon ona cavab verdi: «Mənim üçün Rəbbə siz yalvarın ki, dediklərinizin heç biri mənim başıma gəlməsin».

25 Peterlə Yəhya şəhadət edib Rəbbin kəlamını söyləyəndən sonra Samariyalıların yaşadığı xeyli kəndlərdə Müjdəni yaya-yaya Yerusəlimə qayıdırdılar.

Filip və Həbəşli hərəmağası

26 Bu zaman Rəbbin bir mələyi Filipə belə dedi: «Dur, cənuba tərəf, Yerusəlimdən Qəzzəyə düşən yola – səhra yoluna çıx». 27 Filip qalxıb getdi. Yolda Həbəşli bir hərəmağası ilə rastlaşdı. Bu, kandakinin, yəni Həbəşlilərin mələkəsinin vəzirlərindən biri idi. O, mələkənin bütün xəzinəsinə cavabdeh idi. Yerusəlimə ibadət etmək üçün gəlmişdi. 28 Arabasına oturub geri qayıdarkən Yeşaya peyğəmbərin kitabını oxuyurdu. 29 Ruh Filipə dedi: «Get, bu arabaya çatıb yanında qal». 30 Filip qaça-qaça arabanın yanına gəldi və eşitdi ki, hərəmağası Yeşaya peyğəmbərin kitabını oxuyur. Ondan soruşdu: «Görəsən oxuduğunu başa düşürsənmi?» 31 Hərəmağası ona dedi: «Əgər mənə yol göstərən yoxdursa, bunu necə başa düşmək olar?» Sonra Filipdən xahiş etdi ki, arabaya minib onun yanında otursun. 32 *O, Müqəddəs Yazılardan bu hissəni oxuyurdu:

«Kəsilməyə aparılan qoyun kimi,
Qırxanların qabağında dilsiz quzu kimi
Ağzını açmadı.
33 Alçaldığı zaman ədalətdən məhrum oldu.
Onun nəslini kim təsvir edə bilər?
Onun həyatı yer üzündən götürülür».

34 Hərəmağası Filipdən soruşdu: «Xahiş edirəm, deyin, burada peyğəmbər kimdən bəhs edir, özündən, yoxsa başqasından?» 35 Bundan sonra Filip sözə başlayıb danışdı və Müqəddəs Yazıların bu hissəsindən başlayıb İsa barədə olan Müjdəni bəyan etdi. 36 Onlar yol gedə-gedə gəlib su olan yerə çatdılar. Hərəmağası dedi: «Burada su var. Mənim vəftiz olmağıma nə isə mane olurmu?» 37 * 38 Sonra əmr etdi ki, araba dayansın. Filip hərəmağası ilə birgə suya girdi. Beləliklə, Filip hərəmağasını vəftiz etdi. 39 Sudan çıxanda Rəbbin Ruhu† Filipi götürüb oradan uzaqlaşdırdı. Filipi bir daha görməyən hərəmağası sevinə-sevinə yoluna davam etdi. 40 Filip bir də gördü ki, Aşdod

* **8:32** Yeş. 53:7-8 * **8:37** Mane olurmu? – bəzi əlyazmalarda mane olurmu?» 37 Filip dedi: «Əgər bütün qəlbinlə iman edirsənsə, mümkündür». Hərəmağası cavab verdi: «İsa Məsihin Allahın Oğlu olduğuna inanıram». † **8:39** Rəbbin Ruhu – bəzi əlyazmalarda Müqəddəs Ruh hərəmağasının üstünə endi. Rəbbin mələyi isə.

şəhərinə gəlib-çıxıb. O, Qeysəriyyəyə çatanacan bütün şəhərləri gəzib-dolaşaraq Müjdəni yaydı.

9

İsa Şaulla danışır

1 Şaul Rəbbin şagirdlərinə qarşı hələ də ölüm hədələri yağdırırdı. Baş kahinin yanına gedib 2 ondan Dəməşq sinaqoqlarına yazılan məktublar istədi ki, orada İsa yolunu* tutan kişi və qadınlardan kimi tapsa, əl-qolunu bağlayıb Yerusəlimə gətirmək üçün səlahiyyəti olsun. 3 Dəməşqə yollanıb oraya yaxınlaşanda birdən göydən gələn bir işıq onun ətrafında parladı. 4 Şaul yerə yıxıldı və bir səs eşitdi, ona deyirdi: «Şaul, Şaul, niyə Məni təqib edirsən?» 5 Şaul ona dedi: «Ey Ağam, Sən kimsən?» O cavab verdi: «Mən sənin təqib etdiyin İsayam. 6 Qalx ayağa, şəhərə get və nə etmək lazımdırsa, sənə deyiləcək». 7 Şaulla birlikdə yola çıxan adamlar yerlərindəcə susub qalmışdı. Səsi eşitsələr də, heç kimi görə bilmədilər. 8 Şaul yerdən qalxdı, amma gözlərini açanda heç nə görə bilmirdi. Sonra onun əlindən tutub Dəməşqə apardılar. 9 Üç gün ərzində Şaulun gözləri görmədi və o nə yedi, nə də içdi.

10 Dəməşqdə İsanın şagirdlərindən Xananya adlı bir nəfər var idi. Rəbb görüntü vasitəsilə «Xananya!» deyə çağırdı. O cavab verdi: «Bəli, ya Rəbb!» 11 Rəbb ona dedi: «Qalx, "Düz Küçə" adlanan küçəyə get və Yəhudanın evində adı Şaul olan Tarsuslu bir adamı soruş. Hal-hazırda orada dua edir. 12 O, görüntüdə görüb ki, yanına Xananya adlı bir kişi gəlib onun üzərinə əllərini qoyur ki, gözləri açılsın». 13 Xananya cavab verdi: «Ya Rəbb, bu kişi barədə çoxlarından eşitmişəm ki, Yerusəlimdə Sənin müqəddəslərinə nə qədər pislik edib. 14 Burada Sənin adını çağıranların hər birinin əl-qolunu bağlamaq üçün başçı kahinlərdən səlahiyyət alıb». 15 Amma Rəbb ona dedi: «Get! Başqa millətlərə, padşahlara və İsrail övladlarına Öz adımı bəyan eləmək üçün bu adam seçdiyim alətdir. 16 Mənim adım uğrunda çəkəcəyi əzabın nə qədər böyük olduğunu ona göstərəcəyəm». 17 Bundan sonra Xananya gedib həmin evə girdi və əllərini Şaulun üstünə qoyub dedi: «Qardaşım Şaul, Rəbb, yəni bura gələrkən yolda sənə görünən İsa məni göndərdi ki, sənin gözlərin açılsın və Müqəddəs Ruhla dolasan». 18 O andaca Şaulun gözlərindən sanki pulcuqlar töküldü və Şaul təkrar görməyə başladı. O qalxdı və vəftiz oldu. 19 Sonra yemək yeyib taqətə gəldi.

Şaul Dəməşqdə və Yerusəlimdə

Bir neçə gün Şaul Dəməşqdə olan şagirdlərin yanında qaldı. 20 Dərhal sinaqoqlarda İsanın Allahın Oğlu olduğunu vəz etməyə başladı. 21 Onu eşidənlərin hamısı mat qalıb deyirdi: «Yerusəlimdə bu adı çəkənləri dağıdan adam bu deyilmi? Buraya belələrini əl-qolunu bağlayıb başçı kahinlərin yanına aparmağa gəlməmişdimi?» 22 Şaul isə gündən-günə qüvvətlənirdi. İsanın Məsih olmasına dair sübutlar göstərməklə Dəməşqdə yaşayan Yəhudiləri çaş-baş saldı.

23 *Aradan xeyli gün keçdi. Yəhudilər Şaulu öldürmək üçün sui-qəsd hazırladı. 24 Amma onların bu qəsdi haqqında xəbər Şaula çatdı. Yəhudilər onu öldürmək üçün gecə-gündüz şəhərin qapılarında pusqu qururdu. 25 Amma Şaulun şagirdləri gecə olan kimi onu götürüb bir səbətin içinə qoyaraq şəhər divarlarından aşağı endirdilər.

* **9:2** İsa yolunu – hərfi tərcümədə Yolu. * **9:23** 2Kor. 11:32-33

26 Şaul Yerusəlimə çatanda oradakı şagirdlərə qoşulmağa çalışdı, lakin onların
hamısı Şauldan qorxur və inanmırdılar ki, o, İsanın şagirdidir. 27 Amma Barnaba
onu götürüb həvarilərin yanına apardı və onlara açıqladı ki, Şaul yolla gedəndə
Rəbbi necə görüb, Rəbb onunla necə danışıb, o, Dəməşqdə İsanın adını necə
cəsarətlə bəyan edib. 28 Beləliklə, Şaul onların yanında qalıb Yerusəlimdə
hər yerə bir gedib-gəlir və orada da Rəbbin adını cəsarətlə bəyan edirdi.
29 O yunanca danışan Yəhudilərlə söhbət edərək mübahisə edirdi. Onlar isə
Şaulu öldürmək istəyirdilər. 30 İmanlı bacı-qardaşlar isə bunu öyrənəndə Şaulu
Qeysəriyyəyə aparıb oradan Tarsusa göndərdilər.

31 Beləcə bütün Yəhudeya, Qalileya və Samariyadakı imanlılar cəmiyyəti
əmin-amanlığa çatdı. İnkişaf edən və Rəbb qorxusu içində yaşayan cəmiyyət
Müqəddəs Ruhun ürəkləndirməsi ilə sayca artırdı.

Eneya və Tabitanın sağaldılması

32 Bu zaman hər yanı dolaşan Peter Lodda yaşayan müqəddəslərin yanına
gəldi. 33 Orada Eneya adlı bir nəfərə baş çəkdi. Eneya iflic olmuşdu və səkkiz
il idi ki, yataqda idi. 34 Peter ona dedi: «Eneya, İsa Məsih səni sağaldır. Qalx,
yatağını yığışdır». Eneya dərhal ayağa qalxdı. 35 Lod və Şaronda yaşayanların
hamısı bu adamı görüb Rəbbə tərəf döndü.

36 Yafoda İsanın şagirdləri arasında Tabita adlı bir qadın var idi. «Tabita»
«Ceyran» deməkdir. Bu qadın həmişə xeyirxah işlər görür və yoxsullara kömək
edirdi. 37 Bu vaxtlarda o xəstələnib öldü. Onun meyitini yuyub yuxarı
mərtəbədəki otağa qoydular. 38 Lod Yafoya yaxın idi, ona görə də Peterin
Lodda olduğunu eşidən şagirdlər iki kişini onun yanına göndərdilər və onlar
gəlib xahiş etdilər: «Vaxt itirmədən yanımıza gəl». 39 Peter durub onlarla
getdi. Yafoya çatanda onlar Peteri evin yuxarı mərtəbəsinə çıxartdılar. Bütün
dul qadınlar ağlaşa-ağlaşa Peterin yanına yığıldı və Tabitanın onlarla birlikdə
olanda tikdiyi köynəkləri, paltarları göstərirdilər. 40 Peter isə onların hamısını
bayıra çıxartdı, sonra diz çöküb dua etdi. Bundan sonra isə ölüyə tərəf dönüb
dedi: «Tabita, qalx!» Qadın gözlərini açıb Peteri görən kimi dik oturdu. 41 Peter
əlini uzadıb onu ayağa qaldırdı və sonra müqəddəslərlə dul qadınları çağırdı.
Tabitanı sağ-salamat onların qarşısına çıxartdı. 42 Bu xəbər bütün Yafoya
yayıldı və çox adam Rəbbə iman gətirdi. 43 Peter isə xeyli gün Yafoda, Şimon
adlı bir dabbağın evində qaldı.

10

Mömin yüzbaşı

1 Qeysəriyyədə Korneli adlı bir nəfər yaşayırdı. O, İtaliyalı adlı alayın
yüzbaşılarından biri idi. 2 Həm özü, həm də bütün külfəti mömin olub Allah-
dan qorxardı. O, xalqa çox nəzir-niyaz paylayar, daim Allaha dua edərdi.
3 Bir gün təxminən doqquzuncu saat* radələrində görüntüdə aydın gördü ki,
Allahın bir mələyi yanına gəlib onu çağırdı: «Ey Korneli!» 4 Korneli qorxa-
qorxa ona baxıb dedi: «Nədir, ey ağam?» Mələk ona dedi: «Duaların və
nəzir-niyazların xatirə təqdimi kimi Allahın hüzurunda qəbul olundu. 5 İndi
Yafoya adamlar göndər, Peter adlanan Şimonu çağırtdır. 6 O, dabbağ Şimonun

* **10:3** Doqquzuncu saat – hazırkı vaxtla günortadan sonra saat üç.

dəniz kənarındakı evində qonaqdır».† 7 Onunla danışan mələk gedəndən
sonra Korneli xidmətçilərindən ikisini və mühafizəçilərindən bir mömin əsgəri
çağırtdırdı. 8 Onlara hər şeyi danışdı və sonra onları Yafoya göndərdi.

Peterin görüntüsü

9 Ertəsi gün təxminən altıncı saat‡ radələrində, onlar yolda olub şəhərə
yaxınlaşanda Peter dua etmək üçün dama çıxdı. 10 O acıb yemək istəyirdi.
Yemək hazırlanarkən Peterin fikrini bir görüntü apardı. 11 O gördü ki, göy
yarıldı, böyük mələfəyə bənzər bir şey dörd küncündən asılaraq yerə endi.
12 Onun üstündə hər cür dördayaqlılar, sürünənlər§ və göydə uçan quşlar var idi.
13 Ona bir səda gəldi: «Qalx, Peter, kəs və ye!» 14 Peter Ona dedi: «Əsla, ya Rəbb!
Mən heç vaxt nə haram, nə də murdar bir şey yeməmişəm». 15 Səda ikinci dəfə
yenə gəldi və Peterə dedi: «Allahın halal dediyi şeylərə sən haram demə». 16 Bu,
üç dəfə təkrarlanandan sonra o şey dərhal göyə çəkildi.

17 Peter bu görüntünün mənası barədə fikirləri ilə çaşbaş qalanda Kor-
nelinin göndərdiyi adamlar Şimonun evini soruşurdular. Onlar qapı ağzında
dayanıb 18 bərkdən soruşdular: «Peter deyə çağırılan Şimon burada qalırmı?»
19 Bu zaman görüntü barədə fikirləşən Peterə Ruh belə dedi: «Bax səni üç kişi
axtarır. 20 Dur, aşağı en və heç tərəddüd etmədən onlarla get. Çünki onları
Mən göndərmişəm». 21 Peter aşağı enib həmin adamlara dedi: «Axtardığınız
adam mənəm. Niyə gəlmisiniz?» 22 Onlar dedilər: «Korneli adlı bir yüzbaşı
var. O, saleh və Allahdan qorxan kişidir; buna bütün Yəhudi milləti də şahiddir.
Müqəddəs bir mələk ona əmr etdi ki, səni öz evinə çağırtdırsın və deyəcəyin
sözlərə qulaq assın». 23 Bundan sonra Peter onları içəri dəvət edib qonaq
saxladı.

Kornelinin evində

Ertəsi gün Peter qalxıb onlarla yola çıxdı və Yafodan olan bəzi qardaşlar da
onlara qoşuldu. 24 Sonrakı gün Qeysəriyyəyə çatdı. Korneli öz qohumlarını
və yaxın dostlarını bir yerə yığıb onları gözləyirdi. 25 Peter içəri girəndə
Korneli ayağına düşüb ona səcdə etdi. 26 Peter isə onu ayağa qaldıraraq
dedi: «Qalx, mən də sənin kimi insanam». 27 Peter Korneli ilə danışa-danışa
içəri daxil olanda gördü ki, oraya xeyli adam yığılıb. 28 Onlara belə dedi:
«Bilirsiniz ki, Yəhudilərə hər hansı bir yadelli ilə ünsiyyət yaratmaq, onlara
qonaq getmək qadağandır. Amma insanları haram və murdar saymamağı
Allah mənə göstərdi. 29 Buna görə məni çağıranda etiraz etmədən gəldim. Deyə
bilərsinizmi, məni niyə çağırmısınız?» 30 Korneli cavab verdi: «Üç gün əvvəl
elə bu vaxtlarda** doqquzuncu saatın†† duasını edirdim ki, birdən parlaq
libaslı bir kişi qarşımda dayandı 31 və dedi: "Ey Korneli, sənin duaların eşidildi
və nəzir-niyazların Allah tərəfindən yada salındı. 32 İndi Yafoya adamlar
göndər, Peter adlanan Şimonu çağırtdır. O, dabbağ Şimonun dəniz kənarındakı
evində qonaqdır".‡‡ 33 Ona görə sənin yanına adamlar göndərdim və sən də
xeyirxahlıq göstərərək gəldin. İndi hamımız Allahın önündəyik və Rəbbin sənə
əmr etdiyi hər sözə qulaq asmağa hazırıq».

† **10:6** Qonaqdır – bəzi əlyazmalarda qonaqdır. O sənə nə etməlisən deyəcək, bəzilərində isə qonaqdır. Onun sənə deyəcəyi sözlərlə həm sən, həm də külfətin xilas olacaq (Həv. 11:14). ‡ **10:9** Altıncı saat – hazırkı vaxtla günorta saat on iki. § **10:12** Sürünənlər – bəzi əlyazmalarda çöl heyvanları, sürünənlər. ** **10:30** Vaxtlarda – bəzi əlyazmalarda vaxtlarda oruc tutub. †† **10:30** Doqquzuncu saat – hazırkı vaxtla günortadan sonra saat üç. ‡‡ **10:32** Qonaqdır – bəzi əlyazmalarda qonaqdır. O gəlib sənə hər şeyi danışacaq.

34 *Peter sözə başlayıb dedi: «İndi bildim ki, həqiqətən, Allah tərəfkeşlik
etmir. 35 Milliyətindən asılı olmayaraq kim ki Ondan qorxub əməlisaleh
olarsa, Ona məqbuldur. 36 O, İsrail övladlarına Öz kəlamını göndərdi və hamının
Sahibi olan İsa Məsih vasitəsilə barışdırma Müjdəsini yaydı. 37 Bilirsiniz
ki, Yəhyanın vəftiz üçün çağırışından sonra Qalileyadan başlayaraq bütün
Yəhudeyada nələr baş verdi. 38 Allah Nazaretli İsanı Müqəddəs Ruhla və
qüdrətlə məsh etdi. İsa xeyirxahlıq edərək hər yanı gəzib iblisin təzyiqinə
məruz qalanların hamısını sağaltdı. Çünki Allah Ona yar idi. 39 Yəhudilərin
ölkəsində və Yerusəlimdə İsanın nələr etdiyinin şahidi olduq. Onu çarmıxa
çəkib§§ öldürdülər. 40-41 Amma Allah Onu üçüncü gün diriltdi və bütün
xalqa deyil, əvvəlcədən seçdiyi Öz şahidlərinə – ölülər arasından dirilməsindən
sonra Onunla birlikdə yeyib-içən bizlərə aydın göstərdi. 42 Bizə isə əmr verdi
ki, "Allahın təyin etdiyi ölülərlə dirilərin Hakimi Budur" deyə bunu xalqa
şəhadət etməklə vəz edək. 43 Onun barəsində bütün peyğəmbərlər şəhadət
edir ki, Ona iman edən hər kəsin günahı Onun adı ilə bağışlanır».

44 Peter bu sözləri deyirdi ki, Müqəddəs Ruh söhbətə qulaq asan hər kəsin
üzərinə endi. 45 Peterlə birlikdə gəlmiş sünnətli imanlılar Müqəddəs Ruhun
bəxşiş olaraq başqa millətlərin də üstünə tökküldüyünə mat qaldı; 46 onların
başqa dillərdə danışıb Allahı mədh etdiyini eşitdilər. Onda Peter belə dedi:
47 «Bu adamlar bizim kimi Müqəddəs Ruhu alıb. Bunların su ilə vəftiz
olmalarına kim mane ola bilər?» 48 Beləliklə, onların İsa Məsihin adı ilə vəftiz
olmalarını buyurdu. Sonra onlar Peterdən xahiş etdilər ki, bir neçə gün
onların yanında qalsın.

11

Peterin izahı

1 Həvarilərlə bütün Yəhudeyadakı imanlı bacı-qardaşlar eşitdilər ki, başqa
millətlər də Allahın kəlamını qəbul ediblər. 2 Peter Yerusəlimə gələndə sünnət
tərəfdarları onu tənqid edərək 3 dedilər: «Sən sünnətsizlərin evinə gedib
onlarla birgə yemək yemisən».

4 Peter sözə başlayıb onlara hər şeyi bir-bir izah etdi: 5 «Mən Yafo şəhərində
dua edirdim. Birdən fikrimi görüntü apardı. Gördüm ki, böyük mələfəyə
bənzər bir şey dörd küncündən asılaraq göydən enib mənim yanıma çatır. 6 Bu
şeyə gözlərimi dikib diqqətlə baxdım. Gördüm ki, onun üstündə yer üzərində
yaşayan dördayaqlılar, çöl heyvanları, sürünənlər və göydə uçan quşlar var.
7 Sonra eşitdim ki, bir səda mənə deyir: "Qalx, Peter, kəs və ye!" 8 Mən
dedim: "Əsla, ya Rəbb! Heç vaxt mənim ağzıma nə haram, nə də murdar
bir şey dəyməyib". 9 Yenə göydən səda gəldi: "Allahın halal dediyi şeylərə
sən haram demə". 10 Bu, üç dəfə təkrarlanandan sonra hər şey yenə göyə
çəkildi. 11 Elə bu zaman Qeysəriyyədən mənim yanıma göndərilən üç kişi
qaldığımız evin qapısında dayandı. 12 Ruh mənə dedi ki, tərəddüd etmədən
onlarla gedim. İmanlı qardaşlarımız olan bu altı nəfər də mənə qoşulub həmin
kişinin evinə girdik. 13 Bu adam bizə nəql etdi ki, öz evində dayanan mələk
görüb. Mələk ona demişdi: "Yafoya adamlar göndər, Peter adlanan Şimonu
çağırtdır. 14 Onun sənə deyəcəyi sözlərlə həm sən, həm də bütün külfətin xilas
olacaq". 15 Mən sözə başlayanda Müqəddəs Ruh başlanğıcda bizim üstümüzə

* **10:34** Qanun. 10:17 §§ **10:39** Çarmıxa çəkib – hərfi tərcümədə ağacdan asıb.

endiyi kimi onların da üstünə endi. 16 *Onda Rəbbin dediyi bu sözlər yadıma
düşdü: “Yəhya su ilə vəftiz etdi, amma siz Müqəddəs Ruhla vəftiz olacaqsınız”.
17 Beləliklə, Rəbb İsa Məsihə iman edən bizlərə verdiyi eyni bəxşişi Allah
onlara da veribsə, mən kiməm ki, Allaha qarşı çıxam?» 18 Bu sözləri eşidib
hamı sakitləşdi və Allahı izzətləndirib dedi: «Deməli, Allah başqa millətlərə də
imkan yaratdı ki, tövbə edib həyat tapsın».

Antakya cəmiyyətindəkilər

19 *Stefanın öldürülməsi ilə başlanan təqib nəticəsində pərən-pərən düşən
imanlılar Finikiya, Kipr və Antakyaya qədər getdilər. Allahın kəlamını
yalnız Yəhudilərə dedilər. 20 Amma onların arasından bəzi Kiprli və Kire-
nalılar Antakyaya gedib yunanca danışanlarla da söhbətə başladılar. Onlara
Rəbb İsa ilə bağlı Müjdəni yayırdılar. 21 Rəbbin əli onların üzərində idi və
bunun nəticəsində xeyli insan iman gətirib Rəbbə tərəf döndü. 22 Bunların
xəbəri Yerusəlimdəki cəmiyyətə çatdı və Barnabanı Antakyaya göndərdilər.
23 O oraya çatanda Allahın lütfünün bəhrəsini görüb sevindi. O hamını
həvəsləndirirdi ki, can-dildən Rəbbə bağlı qalsınlar. 24 Çünki özü Müqəddəs
Ruhla və imanla dolu, xeyirxah bir kişi idi. Bunun nəticəsində də böyük
bir kütlə Rəbbə iman gətirdi. 25 Sonra Barnaba Tarsusa gedib Şaulu axtardı.
26 Onu tapan kimi Antakyaya gətirdi. Bir il ərzində oradakı imanlılar
cəmiyyətinə qoşulub bir yerdə yığılaraq böyük bir kütləyə təlim öyrədirdi.
Şagirdlər ilk dəfə olaraq Antakyada məsihçi adlandırıldı.
27 Elə həmin günlərdə Yerusəlimdən Antakyaya bəzi peyğəmbərlər gəldi.
28 *Bunlardan Aqab adlı biri qalxıb Ruhun təsiri ilə bütün dünyada böyük
bir aclıq olacağını bildirdi. Bu aclıq Klavdinin hakimiyyəti dövrünə təsadüf
olundu. 29 Şagirdlər qərara aldılar ki, hər biri gücü çatan qədər Yəhudeyada
yaşayan imanlı bacı-qardaşlarına yardım göndərsin. 30 Bu qərara əməl edərək
yardımları Barnaba və Şaulun əli ilə cəmiyyət ağsaqqallarına göndərdilər.

12

Peterin zindandan qaçması

1 O vaxtlar padşah Hirod cəmiyyətin bəzi üzvlərinə zülm etməyə əl atdı.
2 Yəhyanın qardaşı Yaqubu qılıncdan keçirib edam etdirdi. 3 Bundan
Yəhudilərin razı qaldığını görüb üstəlik Peteri də tutdurdu. Bunu Mayasız
Çörək bayramı vaxtında etdi. 4 *O, Peteri yaxalatdırıb zindana saldırdı; onu
hər birində dörd nəfər olmaqla dörd əsgəri dəstəyə nəzarət altında saxlan-
maq üçün təslim etdi. Niyyətində tutmuşdu ki, Pasxa bayramından sonra
xalq qarşısında onun məhkəməsini keçirsin. 5 Peter buna görə zindanda
saxlanılırdı. Lakin imanlılar cəmiyyəti ciddi-cəhdlə onun üçün Allaha dua
edirdi.
6 Peter Hirodun ona məhkəmə quracağı günün əvvəlki gecəsi iki əsgər
arasında bir cüt zəncirə bağlanmış halda yatırdı. Qarovulçular da qapıda
dayanıb zindanın təhlükəsizliyini qoruyurdu. 7 Qəflətən Rəbbin bir mələyi
göründü. Zindanın otağı işıqlandı. Mələk Peterin böyrünə vurub onu oyatdı və
dedi: «Tez ol, qalx». O andaca Peterin biləklərindəki zəncirlər düşdü. 8 Mələk
ona dedi: «Qurşağını bağla, çarığını geyin». Peter belə də etdi. Mələk yenə
dedi: «Üst paltarını geyin, ardınca gəl». 9 Peter onun ardınca düşərək bayıra
çıxdı. Amma mələyin etdiyinin həqiqi olduğunu başa düşmürdü, elə bilirdi

* **11:16** Həv. 1:5 * **11:19** Həv. 8:1-4 * **11:28** Həv. 21:10 * **12:4** Çıx. 12:1-27

ki, bir görüntü görür. 10 Birinci, ikinci qarovulçunun yanından keçərək şəhərə
açılan dəmir darvazaya çatdılar. Onların qarşısında darvaza öz-özünə açıldı.
Onlar çıxıb küçə uzunu getdilər. Birdən mələk Peterdən ayrıldı. 11 O andaca
özünə gələn Peter dedi: «İndi əminliklə başa düşdüm ki, Rəbb Öz mələyini
göndərib məni Hirodun əlindən və Yəhudi xalqının gözlədiyi bütün bəlalardan
qurtardı».
12 Peter bunları dərk edəndə Mark adlanan Yəhyanın anası Məryəmin
evinə getdi. Orada xeyli adam yığılıb dua edirdi. 13 Peter həyət qapısını
döyməyə başladı və Roda adlı bir qarabaş eşidib qapıya getdi. 14 Qız Pe-
teri səsindən tanıdı və sevincindən qapını belə, açmadan yenə evə qaçdı.
Oradakılara xəbər verdi ki, Peter qapıda dayanıb. 15 Onlar isə belə dedilər:
«Dəli olmusan?» Amma qız dediyinin üstündə durdu. Belə olanda dedilər:
«Yəqin onu qoruyan mələkdir». 16 Peter isə dayanmadan qapını döyürdü.
Qapını açıb onu görəndə mat qaldılar. 17 Peter əli ilə susmaq işarəsi verərək
Rəbbin onu necə zindandan çıxardığını nəql etdi. Sonra «bu xəbəri Yaquba və
o biri qardaşlara da çatdırın» deyərək onlardan ayrılıb başqa yerə getdi.
18 Səhər açılanda əsgərləri böyük bir vahimə bürüdü. Bir-birlərindən
soruşdular: «Bəs Peter necə oldu?» 19 Hirod onu axtartdı. Tapa bilməyəndə isə
qarovulçuları sorğu-suala çəkdirəndən sonra edam edilmələrinə əmr verdi.

Padşah Hirodun ölümü

Bundan sonra Hirod Yəhudeyadan Qeysəriyyəyə yollandı və orada qaldı.
20 Hirod Sur və Sidon əhalisinə qarşı hiddətindən alışıb-yanırdı. Onlar birlikdə
onun yanına gəlib sarayın məişət işləri üzrə müdiri Blastı öz tərəflərinə çəkərək
sülh istədiklərini bildirdilər. Çünki onların ölkəsi padşahın ölkəsindən gələn
ərzaqdan asılı idi. 21 Təyin olunan gündə şahlıq libasını geyən Hirod hökm
kürsüsünə oturaraq Sur və Sidonlulara müraciət etdi. 22 Camaat qışqırmağa
başladı: «Bu bir insanın səsi deyil, bir allahın səsidir!» 23 O anda Rəbbin bir
mələyi Hirodu vurdu. Çünki izzəti Allaha vermədi. Onu daxildən qurdlar
yedi və canı çıxdı.

Barnaba ilə Şaula vəzifə tapşırılır

24 Allahın kəlamı isə yayılırdı və təsiri artırdı. 25 Barnaba və Şaul
Yerusəlimdəki xidmətlərini yerinə yetirəndən sonra Mark adlanan Yəhyanı
özləri ilə götürüb geri qayıtdılar.*

13

1 Antakyadakı cəmiyyətdə peyğəmbərlər və müəllimlər var idi: Barnaba,
Niger adlanan Şimeon, Kirenalı Luki, hökmdar Hirodun süd qardaşı Menaxem
və Şaul. 2 Bu adamlar Rəbbə xidmət edib oruc tutarkən Müqəddəs Ruh onlara
dedi: «Barnaba ilə Şaulu Mənim tapşırdığım iş üçün ayırın». 3 Beləliklə, oruc
tutub dua etdikdən sonra Barnaba ilə Şaulun üzərinə əllərini qoydular və
onları yola saldılar.

Kiprdə

4 Müqəddəs Ruhun əmri ilə yola çıxan Barnaba və Şaul Selevkiyaya get-
dilər və oradan da gəmi ilə Kiprə getdilər. 5 Salamisə çatanda Yəhudilərin
sinaqoqlarında Allahın kəlamını bəyan etməyə başladılar. Yəhya isə onların
köməkçisi idi. 6 Adanı başdan-başa gəzərək Pafosa çatdılar. Orada Baryeşu adlı
bir Yəhudi cadugər və yalançı peyğəmbərə rast gəldilər. 7 Baryeşu vali Sergi

* **12:25** Yerusəlimdəki öz xidmətlərini ... geri qayıtdı – bəzi əlyazmalarda öz xidmətlərini ... Yerusəlimdən qayıtdı.

Paula yaxın adam idi. Ağıllı kişi olan vali Barnaba ilə Şaulu çağırtdırıb Allahın
kəlamına qulaq asmaq istədi. 8 Lakin adı cadugər mənasını verən Elima,
yəni Baryeşu buna qarşı çıxaraq valini imandan azdırmağa çalışırdı. 9 Amma
Müqəddəs Ruhla dolan Şaul, yəni Paul gözlərini Elimaya dikib 10 dedi: «Ey
iblis oğlu, ürəyin hər cür hiylə və fırıldaqla doludur. Ey salehliyə tamamilə düşmən
kəsilən, Rəbbin haqq yolunu əyri qələmə verməkdən əl çəkməyəcəksənmi?
11 İndi isə bax, sənin üstünə Rəbbin əli gəlir. Kor olacaqsan, bir müddət gün
işığı görməyəcəksən». O anda həmin adamın üzərinə bir duman, bir qaranlıq
çökdü. Ora-bura gəzərək kimisə axtarırdı ki, onun əlindən tutub yol göstərsin.
12 Olanları görən vali Rəbbin təliminə təəccübləndi və iman etdi.

Pisidiyada olan Antakya

13 Paulla yanındakılar Pafosdan yelkən açıb Pamfiliya bölgəsindəki Perge
şəhərinə çatdı. Yəhya isə onlardan ayrılıb Yerusəlimə qayıtdı. 14 Onlar
yollarına davam edib Pergedən Pisidiyada olan Antakyaya çatdılar. Şənbə
günü sinaqoqa girib oturdular. 15 Qanunun və Peyğəmbərlərin yazılarının
oxunmasından sonra sinaqoq rəisləri onları çağırtdırıb dedilər: «Qardaşlar,
xalqa ürəkləndirici müraciətiniz varsa, buyurub deyin».

16 Paul ayağa qalxıb diqqəti cəlb etmək üçün əlini qaldıraraq dedi: «Ey
İsraillilər və Allahdan qorxanlar, qulaq asın. 17 *Bu xalqın, yəni İsraillilərin
sədə etdiyi Allah bizim ata-babalarımızı seçdi və Misirdə – qürbət eldə
yaşadıqları müddət ərzində onları böyük bir millət etdi. Sonra əlini uzadıb
onları Misirdən çıxartdı. 18 Qırx ilə yaxın səhrada qaldıqları müddət ərzində
onlara dözdü.* 19 *Kənan torpağında yaşayan yeddi milləti qırandan sonra
bu millətlərin torpaqlarını irs olaraq İsrail xalqına verdi. 20 Bütün bunlar
təqribən dörd yüz əlli ili əhatə etdi. Sonra Allah onlar üçün hakimlər yetirdi.
Bu, peyğəmbər Şamuelin dövrünə qədər davam etdi. 21 *Xalq padşah istəyəndə
isə Allah Binyamin qəbiləsindən olan Qiş oğlu Şaulu onlar üçün padşah təyin
etdi. O, qırx il padşahlıq etdi. 22 *Onu aradan götürəndən sonra Allah Davudu
ucaldıb onların üzərində padşah etdi və onun barəsində şəhadət etdi: “Öz
ürəyimə yatan adam olaraq Yessey oğlu Davudu tapdım və o Mənim bütün
istədiklərimi yerinə yetirəcək”. 23 Allah Öz vədinə sadiq qalıb bu adamın
soyundan olan Xilaskar İsanı İsrailə göndərdi. 24 *İsanın gəlişindən əvvəl Yəhya
bütün İsrail xalqına vəz etmişdi ki, tövbə edib vəftiz olunsunlar. 25 *Yəhya işini
qurtararkən dedi: “Məni kim sayırsınız? O Şəxs mən deyiləm. Məndən sonra
O gəlir. Mən Onun ayağındakı çarığını açmağa belə, layiq deyiləm”.

26 Qardaşlar, ey İbrahimin nəslinin övladları və aranızda olan Allahdan qorx-
anlar, bu xilas sözü bizə† göndərilib. 27 Çünki Yerusəlim əhalisi və onların
rəhbərləri İsanı tanımadı. Beləliklə, Onu mühakimə etməklə hər Şənbə günü ox-
unan peyğəmbərlərin sözünü yerinə yetirdilər. 28 *Onda ölümə layiq heç bir
təqsir tapmasalar da, Pilatdan Onun edam olunmasını tələb etdilər. 29 *Onun
barəsində yazılanların hamısını tam yerinə yetirəndən sonra Onu çarmıxdan
düşürüb qəbirə qoydular. 30 Lakin Allah Onu ölülər arasından diriltdi. 31 *İsa

---

* **13:17** Çıx. 1:7; 12:51; Say. 14:34; Qanun. 1:30-31 * **13:18** Onlara dözdü – bəzi əlyazmalarda onların qayğısına qaldı. * **13:19** Qanun. 7:1; Yeş. 14:1; Hak. 2:16; 1Şam. 3:20 * **13:21** 1Şam. 8:5; 10:21 * **13:22** 1Şam. 13:14; 16:12; Zəb. 89:20 * **13:24** Mark 1:4; Luka 3:3 * **13:25** Mat. 3:11; Mark 1:7; Luka 3:16; Yəh. 1:19-20,27 † **13:26** Bizə – bəzi əlyazmalarda sizə. * **13:28** Mat. 27:22-23; Mark 15:13-14; Luka 23:21-24; Yəh. 19:15 * **13:29** Mat. 27:57-61; Mark 15:42-47; Luka 23:50-56; Yəh. 19:38-42 * **13:31** Həv. 1:3

xeyli günlər ərzində daha əvvəl Qalileyadan Onunla Yerusəlimə gələnlərə göründü. Bu adamlar indi Onun barəsində xalq üçün şahiddir.

32 *Biz indi sizə bu Müjdəni bəyan edirik: ata-babalarımıza verilən vəd
həyata keçib, 33 Allah İsanı diriltməklə bu vədi onların övladları olan bizlər
üçün yerinə yetirib. İkinci məzmurda belə yazılıb:
"Sən Mənim Oğlumsan,
Mən bu gün Sənə Ata oldum".
34 *Allah Onu ölülər arasından dirildərək heç vaxt çürüməyə qoymayacaq.
Ona görə demişdi: "Davuda vəd etdiyim sadiq məhəbbəti sizə göstərəcəyəm".
35 *Buna görə də başqa yerdə belə deyir: "Mömin insanını çürüməyə qoy-
mazsan". 36 Davud öz müasirlərinə Allahın iradəsinə müvafiq xidmət edəndən
sonra vəfat etdi. O da ataları ilə uyudu və cəsədi çürüyüb-getdi. 37 Amma
Allahın diriltdiyi İnsanın cismi çürüməd ı.

38 Bununla da, ey qardaşlar, bilin ki, bu İnsan vasitəsilə günahların
bağışlanması sizə elan edilir. Belə ki Musanın Qanununa görə saleh
sayılmamanızın səbəblərinin heç birinə baxmayaraq, 39 iman edən hər kəs bu
İnsanda saleh sayılacaq. 40 *Ehtiyatlı olun ki, Peyğəmbərlərin dedikləri baş
verməsin:
41 "Baxın, siz ey xor baxanlar,
Mat qalın və yox olun.
Sizin vaxtınızda elə işlər görəcəyəm ki,
Sizə danışsaydılar, inanmazdınız"».

42 Paulla Barnaba sinaqoqdan çıxarkən camaat‡ onlardan xahiş etdi ki,
gələn Şənbə günü yenə də bu mövzudan danışsınlar. 43 Sinaqoqda olan camaat
çıxıb gedəndən sonra xeyli Yəhudi və Yəhudi dinini qəbul edən möminlər Paul
və Barnabanın ardınca getdilər. Onlar da bu adamlarla söhbətlər edir və
Allahın lütfündə dönməz olsunlar deyə onlara öyüd-nəsihət verirdilər.

44 Növbəti Şənbə Rəbbin kəlamına qulaq asmaq üçün demək olar ki bütün
şəhər əhalisi toplaşmışdı. 45 İzdihamı görən Yəhudiləri qısqanclıq bürüdü və
Paulun nitqinin əleyhinə qalxıb ona böhtan atdılar. 46 Paulla Barnaba isə
cəsarətlə dedilər: «Allahın kəlamı əvvəlcə sizə bəyan olunmalı idi. Sizin ondan
imtina etdiyiniz və özünüzü əbədi həyata layiq görmədiyiniz üçün biz indi
başqa millətlərə üz tuturuq. 47 *Çünki Rəbbin bizə əmri belə idi:
"Səni millətlərə nur etmişəm ki,
Xilası dünyanın ən uzaq yerlərinə yayasan"».
48 Başqa millətlərdən olanlar bunu eşidərkən sevinirdilər və Rəbbin kəlamını
izzətləndirirdilər. Əbədi həyat üçün təyin olunanların hamısı iman gətirdi.
49 Beləliklə, Rəbbin kəlamı bütün bölgəyə yayıldı. 50 Amma Yəhudilər hörmətli,
mömin qadınları və şəhərin nüfuzlu adamlarını təşviş ə saldılar. Onlar da Paulla
Barnabanı təqib edib o bölgədən qovdular. 51 *Buna görə də Paulla Barnaba
ayaqlarının tozunu onların üstünə çırpıb Konyaya getdilər. 52 Şagirdlər isə
sevinc və Müqəddəs Ruhla doldular.

14

Konyada

* **13:32** Zəb. 2:7 * **13:34** Yeş. 55:3 * **13:35** Zəb. 16:10 * **13:40** Hab. 1:5 ‡ **13:42** Camaat – bəzi əlyazmalarda Başqa millətlərdən olanlar. * **13:47** Yeş. 42:6; 49:6-7 * **13:51** Mat. 10:14; Mark 6:11; Luka 9:5; 10:10-11

1 Konyada Paulla Barnaba Yəhudilərin sinaqoquna birlikdə daxil olub elə
danışdılar ki, həm Yəhudilərdən, həm də Yunanlardan ibarət böyük kütləni
imana gətirdilər. 2 Amma inanmayan Yəhudilər başqa millətlərdən olanları
qızışdıraraq onları imanlıların əleyhinə qaldırdılar. 3 Xeyli vaxt orada qalan
Paulla Barnaba cəsarətlə Rəbb haqqında danışırdı. Rəbb isə onlara əlamət və
xariqə göstərmək gücünü verməklə Öz lütfü barədə kəlamı təsdiqlədi. 4 Amma
şəhər əhalisi iki hissəyə bölündü. Bəziləri Yəhudilərin, bəziləri isə həvarilərin
tərəfini saxladı. 5 Yəhudilərlə başqa millətlərdən olanlar və onların rəhbərləri
həvariləri təhqir edərək daşqalaq etmək üçün bir sui-qəsd hazırladı. 6 Bundan
xəbər tutan bu həvarilər Likaoniyanın Listra ilə Derbe şəhərlərinə və oranın
ətraf yerlərinə qaçdılar. 7 Orada da Müjdəni yaydılar.

Listra və Derbedə

8 Listrada ayaqlarından şikəst olan bir kişi var idi. Bu adam anadangəlmə
əlil idi, heç vaxt yeriməmişdi. 9 O, Paulun dediklərinə qulaq asırdı. Ona
göz qoyan Paul gördü ki, sağalacağına imanı var. 10 Ona görə bərkdən dedi:
«Qalx, ayaq üstə dur!» Bu adam yerindən atılıb yeriməyə başladı. 11 Camaat
Paulun etdiyini görəndə haray salıb Likaoniya dilində dedi: «Tanrılar insan
şəklində yanımıza gəlib!» 12 Barnabaya Zevs, Paula isə aparıcı natiq olduğuna
görə Hermes dedilər. 13 Şəhərin qarşısında yerləşən Zevs məbədinin kahini
şəhər darvazalarına buğalar və çələnglər gətirdi. O, camaatla birgə qurban
kəsmək istədi. 14 Amma həvarilər – Barnaba ilə Paul bunu eşidən kimi
paltarlarını cırdılar və izdihamın içinə girib haray çəkdilər: 15 «Ay ağalar,
niyə belə edirsiniz? Biz də sizin kimi insanıq, eyni varlığıq. Sizə Müjdə
gətirmişik. Əl çəkin bu boş şeylərdən. Yeri, göyü, dənizi və bunların içindəki
hər şeyi yaradan, var olan Allaha tərəf dönün. 16 O, əvvəlki nəsillərin dövründə
yaşayan bütün millətlərə öz yolları ilə getməyə izin verdi. 17 Lakin yenə də
Özünü şahidsiz qoymadı. Sizə yaxşılıq edərək göydən yağışlar yağdırır, cürbəcür
məhsullar yetişdirən fəsillər bəxş edir, sizi yeməklə doydurur və ürəyinizi
sevincə qərq edir». 18 Bu sözlərlə camaatın onlara qurban kəsməsinin
qarşısını bir çətinliklə aldılar.

19 Antakya* və Konyadan bəzi Yəhudilər gəlib xalqı öz tərəfinə çəkərək
Paulu daşqalaq etdilər. Elə bildilər ki, Paul ölüb, onu şəhərdən kənara
sürüdülər. 20 Şagirdlər ətrafına yığılanda isə Paul ayağa qalxıb şəhərə qayıtdı.
Ertəsi gün isə Barnaba ilə birlikdə Derbeyə getdi. 21 O şəhərdə də Müjdə yayıb
xeyli şagird hazırladılar.

Suriyada olan Antakyaya qayıtma

Paulla Barnaba daha sonra Listraya, Konyaya və Pisidiyada olan An-
takyaya qayıtdı. 22 Şagirdləri ruhən möhkəmləndirdilər və imanda dönməz
olsunlar deyə onları həvəsləndirərək dedilər: «Allahın Padşahlığına çox
əziyyətlərdən keçərək girməliyik». 23 İmanlılar üçün hər cəmiyyətdə ağsaqqallar
seçərək dua və orucla onları inandıqları Rəbbə əmanət etdilər.
24 Pisidiya bölgəsindən keçərək Pamfiliyaya gəldilər. 25 Pergedə kəlamı
yayandan sonra Antalyaya getdilər. 26 Oradan gəmi ilə Suriyadakı Antakyaya
qayıtdılar. Onların indi yerinə yetirdikləri xidmət üçün burada Allahın
lütfünə əmanət edilmişdilər. 27 Oraya çatanda cəmiyyəti bir yerə yığıb Allahın
onlar vasitəsilə nə etdiyini, başqa millətlərə iman qapısını necə açdığını
söylədilər 28 və şagirdlərin yanında uzun müddət qaldılar.

* **14:19** Antakya – yəni Pisidiyada olan Antakya.

15

Yerusəlimdəki məşvərət

1 *Yəhudeyadan gələn bəzi adamlar Antakyadakı imanlı bacı-qardaşlara
belə təlim öyrədirdi: «Əgər siz Musanın qoyduğu adətə görə sünnət olmasanız,
xilas ola bilməzsiniz». 2 Paul və Barnaba bu adamlarla çox çəkişib mübahisə
etdi. Nəhayət qərara alındı ki, Paulla Barnaba digər qardaşlardan bir
neçəsini götürərək Yerusəlimə gedib bu sualın müzakirəsi üçün həvarilər
və ağsaqqallarla görüşsünlər. 3 Beləliklə, cəmiyyət tərəfindən göndərilənlər
Finikiya və Samariya bölgələrindən keçdilər. Başqa millətlərin Allaha tərəf
necə dönmələrini xəbər verə-verə oradakı bütün imanlı bacı-qardaşları çox
sevindirdilər. 4 Yerusəlimə çatanda oradakı imanlılar cəmiyyəti və həvarilərlə
ağsaqqallar onları yaxşı qarşıladılar. Allahın onlar vasitəsilə etdiyi hər şeyi
danışdılar. 5 Amma farisey təriqətindən olmuş bəzi imanlılar qalxıb belə
dedilər: «Başqa millətlərdən olanları sünnət etmək və onlara Musanın Qa-
nununa riayət etmələrini əmr etmək lazımdır».

6 Həvarilərlə ağsaqqallar bu mövzunun müzakirəsi üçün toplaşdılar. 7 *Uzun-
uzadı mübahisələrdən sonra Peter ayağa qalxıb dedi: «Qardaşlar, bildiyiniz
kimi Allah aranızdan çoxdan bəri məni seçib ki, başqa millətlərdən olanlar
Müjdəni mənim dilimdən eşidib iman etsinlər. 8 *İnsanın ürəyindən xəbərdar
olan Allah bizə verdiyi kimi Müqəddəs Ruhu onlara da verməklə təsdiq etdi
ki, onları qəbul edir. 9 Onlarla bizim aramızda heç bir ayrı-seçkilik yaratmadı,
imanları ilə onların da ürəklərini təmizlədi. 10 Elə isə nə bizim, nə də ata-
babalarımızın gəzdirə bilmədiyi boyunduruğu niyə bu şagirdlərin boynuna
yükləyərək Allahı sınağa çəkirsiniz? 11 Əksinə, inanırıq ki, biz də Rəbb İsanın
lütfü ilə xilas oluruq, onlar da».

12 Onda bütün toplantı sakitləşdi və Barnaba ilə Paula qulaq asmağa
başladılar. Barnaba ilə Paul Allahın onlar vasitəsilə başqa millətlər arasında
göstərdiyi əlamət və xariqələrin hamısını danışdı. 13 Onlar sözlərini yekun-
laşdırandan sonra Yaqub söz alıb dedi: «Qardaşlar, mənə qulaq asın! 14 Allah
başqa millətlərdən Öz adı üçün bir xalq yaratmaq məqsədi ilə onlara ilk dəfə
necə nəzər salması barədə Şimon izahat verdi. 15 *Peyğəmbərlərin sözləri
bunu təsdiqləyir. Orada yazıldığı kimi:

16 “Bundan sonra qayıdacağam,
Davudun yıxılan çadırını bərpa edəcəyəm.
Onun dağılan yerlərini yenidən tikəcəyəm,
Onu əvvəlki halına salacağam,
17-18 Ona görə ki qalan insanlar –
Mənim adımla çağırılan bütün millətlər Rəbbi axtarsınlar.
Bunları qədimdən bəri məlum edən Rəbb belə deyir”.*

19 Beləliklə, bu qərara gəlmişəm ki, başqa millətlərdən Allaha tərəf dönənlərə
maneçilik törətməməliyik. 20 *Lakin onlara yazmalıyıq ki, bütlərə təqdim
olunub murdarlanan qurbanların ətini, boğularaq öldürülən heyvanların
ətini və qan yeməsinlər; əxlaqsızlıqdan da özlərini uzaq saxlasınlar. 21 Çünki
qədim nəsillərin dövründən bəri hər şəhərdə Musanın sözlərini vəz edənlər var
və bu sözlər hər Şənbə günü sinaqoqlarda oxunmaqdadır».

---

* **15:1** Lev. 12:3 * **15:7** Həv. 10:1-43 * **15:8** Həv. 2:4; 10:44 * **15:15** Amos 9:11-12
* **15:17-18** Bunları qədimdən bəri bəyan edən Rəbb belə deyir” – bəzi əlyazmalarda Bunların hamısını edən Rəbb belə deyir”. Allahın bütün işləri qədimdən bəri Özünə məlumdur. * **15:20** Çıx. 34:15-17; Lev. 17:10-16; 18:6-23

Yəhudi olmayanlara məktub

22 Buna görə bütün imanlılar cəmiyyəti ilə həvarilər və ağsaqqallar razılığa
gəldilər ki, öz aralarından adamlar seçib Paul və Barnaba ilə birlikdə An-
takyaya göndərsinlər. İmanlı bacı-qardaşlar arasında rəhbərlik edən Barsabba
adlanan Yəhuda ilə Silanı seçdilər. 23 Onların əlinə bu məktubu verib
göndərdilər:

«İmanlı qardaşlarınız olan biz həvarilərlə ağsaqqallardan Antakya, Suriya
və Kilikiyada yaşayan, başqa millətlərdən olan bacı-qardaşlara salam!
24 Eşitdik ki, bizlərdən bəzi adamlar yanınıza gəlib sözləri ilə sizi
lərzəyə salaraq düşüncələrinizi qarışdırıblar.† Lakin bunu onlara biz
tapşırmamışdıq. 25 Ona görə də aramızdan bəzi adamları seçib sevimli dost-
larımız Barnaba və Paulla bərabər sizin yanınıza göndərməyi yekdilliklə
qərara aldıq. 26 Hər ikisi Rəbbimiz İsa Məsihin adı uğrunda canını təhlükəyə
atıb. 27 Qərarımıza müvafiq sizin yanınıza Yəhuda ilə Silanı göndəririk ki,
eyni şeyləri sizə şifahi olaraq şərh etsinlər. 28 Müqəddəs Ruh və biz vacib
olan bu qaydalardan başqa sizin üstünüzə heç nəyi yükləməməyi lazım
bildik: 29 Bütlərə təqdim olunan qurbanların ətini, boğularaq öldürülən
heyvanların ətini və qan yeməyin; əxlaqsızlıqdan da özünüzü uzaq saxlayın.
Bunlardan qaçsanız, düz edərsiniz. Salamat qalın».

30 Beləliklə, adamlar yola düşüb Antakyaya getdilər və camaatı bir yerə
yığıb məktubu onlara verdilər. 31 İmanlılar ucadan oxunan məktubun
ürəkləndirici sözlərindən sevindilər. 32 İkisi də peyğəmbər olan Yəhuda və
Sila bir çox danışıqlar apararaq imanlı bacı-qardaşları ürəkləndirib ruhən
möhkəmləndirdilər. 33 Bir müddət orada qalandan sonra onları göndərənlərin
yanına qayıtmaq üçün bacı-qardaşlar tərəfindən əmin-arxayın yola salındılar.
34 ‡

35 Paulla Barnaba Antakyada qalıb xeyli başqa adamla birlikdə Rəbbin
kəlamını öyrədərək Müjdəni yaydılar.

Paulla Barnaba arasında fikir ayrılığı

36 Bundan bir qədər sonra Paul Barnabaya dedi: «Rəbbin kəlamını elan
etdiyimiz bütün şəhərlərə qayıdıb imanlı bacı-qardaşlara baş çəkək, hal-əhval
tutaq». 37 Barnaba istədi ki, Mark adlanan Yəhyanı da aparsınlar. 38 *Amma
Paul Pamfiliyada onları atıb gedən, onlarla birlikdə işini başa çatdırmayan
adamı özləri ilə götürməyi məsləhət bilmədi. 39 Onların arasında elə kəskin
fikir ayrılığı oldu ki, bir-birlərindən ayrıldılar. Barnaba Markı götürüb Kiprə
doğru yelkən açdı. 40 Paul isə Silanı seçdi və imanlı bacı-qardaşlar tərəfindən
Rəbbin lütfünə əmanət ediləndən sonra yola çıxdı. 41 Onlar Suriya və Ki-
likiyanı gəzib-dolaşdılar və cəmiyyətləri möhkəmləndirdilər.

16

Timotey Paul və Sila ilə

1 Paul Derbe və Listraya gəldi. Listrada Timotey adlı bir İsa şagirdi
var idi. Onun anası imanlı bir Yəhudi, atası isə Yunan idi. 2 Listra
və Konyadakı imanlı bacı-qardaşlar onun barəsində xoş sözlər deyirdi.
3 Timoteyi özü ilə aparmaq istəyən Paul bu şəhərlərdəki Yəhudilərə görə onu
sünnət etdi. Çünki hamı onun atasının Yunan olduğunu bilirdi. 4 Onlar

† **15:24** Qarışdırıblar – bəzi əlyazmalarda qarışdırıb və «sünnət olub Qanuna əməl etməlisiniz» deyiblər.

‡ **15:34** Salındılar – bəzi əlyazmalarda salındılar. 34 Amma Sila orada qalmaq istədi. * **15:38** Həv. 13:13

şəhərbəşəhər gəzib-dolaşır, Yerusəlimdəki həvarilərlə ağsaqqalların qərara aldığı qaydaları imanlılara deyir və göstərirdi ki, bunlara riayət etsinlər. 5 Beləliklə, cəmiyyətlər imanda güclənir və sayı günbəgün artırdı.

Paulun Makedoniyalı adam barədə görüntüsü

6 Müqəddəs Ruh onlara imkan vermədi ki, Asiya vilayətində kəlamı yaysınlar. Ona görə də onlar Frigiya və Qalatiya ərazisini keçib getdilər. 7 Misiya sərhədinə gələrkən Bitinyaya getməyə çalışdılar. Amma İsanın Ruhu onlara izin vermədi. 8 Ona görə Misiyadan keçib Troasa getdilər. 9 O gecə Paul bir görüntü gördü. Makedoniyalı bir nəfər onun qarşısında durub yalvarırdı: «Makedoniyaya gəl və bizə kömək et!» 10 Paul bu görüntünü görəndən sonra Makedoniyaya getmək üçün dərhal bir yol axtardıq. Bundan nəticə çıxartdıq ki, Allah bizi orada Müjdə yaymaq üçün çağırır.

Filipidə

11 Troasdan yelkən açıb birbaşa Samotraki adasına və ertəsi gün isə Neapolisə gəldik. 12 Oradan Filipiyə keçdik. Bura Makedoniya bölgəsində əhəmiyyətli bir şəhərdir, əhalisi əsasən Romalılardır. Bu şəhərdə bir neçə gün qaldıq. 13 Şənbə günü şəhər darvazasından çıxıb çay kənarına getdik. Elə bildik ki, Yəhudilər adətən oraya dua etmək üçün yığılır. Oturduq, oraya yığılan qadınlarla söhbət etməyə başladıq. 14 Bizə qulaq asanlar arasında Tiatira şəhərindən tünd qırmızı parça satan, Allaha mömin olan Lidiya adlı bir qadın var idi. Paulun sözlərinə qulaq asmaq üçün Rəbb ona açıq ürək vermişdi. 15 Lidiya ev əhli ilə bərabər vəftiz olunduqdan sonra bizi evinə dəvət edib dedi: «Əgər siz məni Rəbbə sadiq bir insan kimi qəbul edirsinizsə, gəlin, mənim evimdə qalın». O bizi buna razı etdi.

16 Bir gün biz dua yerinə gedərkən falçılıq ruhuna tutulan bir qarabaş qarşımıza çıxdı. Bu qız baxıcılıq edərək öz ağalarına nə qədər qazanc gətirmişdi. 17 O, Paulun və bizim ardımızca düşərək qışqıra-qışqıra deyirdi: «Bu adamlar Allah-Taalanın qullarıdır. Sizə* xilas yolunu bildirirlər». 18 Bunu günbəgün təkrar etdi. Bu, Paulu çox bezdirdi. Nəhayət, o çevrilib ruha dedi: «İsa Məsihin adı ilə sənə əmr edirəm, bu qızdan çıx!» Ruh dərhal qızdan çıxdı.

19 Qızın ağaları görəndə ki bu qazancdan ümidləri kəsildi, Paulla Silanı tutub bazar meydanına – rəhbərlərin qarşısına gətirdilər. 20 Onları hakimlərin qarşısına çıxararaq dedilər: «Bu adamlar Yəhudidir. Şəhərimizə qarışıqlıq salıblar. 21 Biz Romalılara qəbulu və icrası qadağan olunan adətləri yayırlar». 22 Xalq da Paulla Silanın əleyhinə çıxdı. Hakimlər əmr verdilər ki, onların əyinlərindəki paltarları soyundurub dəyənəklə döysünlər. 23 Onlara çox zərbə vurdular və sonra zindana atdılar. Zindanın baş mühafizəçisinə əmr etdilər ki, onları möhkəm nəzarət altında saxlasınlar. 24 Bu əmri alan baş mühafizəçi onları zindanın xüsusi otağına aparıb ayaqlarını kündəyə saldı.

25 Gecə yarısına yaxın Paulla Sila dua edir və Allaha ilahilər oxuyurdu. Digər məhbuslar da onlara qulaq asırdılar. 26 Birdən elə güclü zəlzələ oldu ki, zindanın təməli belə, yerindən oynadı. Bir andaca bütün qapılar açıldı, hamının zəncirləri töküldü. 27 Baş mühafizəçi oyanıb zindanın qapılarını açıq görəndə qılıncını çəkib canına qəsd etmək istədi. Elə bildi ki, məhbuslar qaçıb. 28 Amma Paul bərkdən qışqırıb dedi: «Canına qıyma, hamımız buradayıq!» 29 Baş mühafizəçi işıq gətirdib içəri qaçdı. Titrəyə-titrəyə Paul və Silanın qarşısında yerə döşəndi. 30 Onları bayıra çıxararaq soruşdu: «Ağalar, xilas

* **16:17** Sizə – bəzi əlyazmalarda Bizə.

olmaq üçün nə etməliyəm?» 31 Onlar dedilər: «Rəbb İsaya iman et, sən də, ev
əhlin də xilas olarsınız». 32 Sonra həm ona, həm də onun ev əhlinə Rəbbin
kəlamını bildirdilər. 33 Gecənin bu vədəsində baş mühafizəçi onları götürüb
yaralarını yudu. Sonra həm özü, həm də ev əhli dərhal vəftiz oldu. 34 Paulla
Silanı evinə aparıb onlar üçün süfrə açdı. Allaha iman etdiklərinə görə o və
bütün ev əhli şad oldular.
35 Səhər açılanda hakimlər yasavullar göndərib dedilər: «Bu adamları azad
et». 36 Baş mühafizəçi bu sözləri Paula çatdırdı: «Hakimlər xəbər göndərdi ki,
siz azad ediləsiniz. İndi çıxın, arxayın gedin». 37 Amma Paul yasavullara
belə dedi: «Roma vətəndaşı ola-ola bizi məhkəməsiz hamının qarşısında döyüb
zindana atdılar. İndi bizi gizli-gizli qovmaq istəyirlərmi? Belə şey ola bilməz!
Özləri gəlsin, bizi buradan çıxarsın!» 38 Yasavullar bu sözləri hakimlərə
çatdırdılar. Hakimlər Paulla Silanın Roma vətəndaşı olduğunu eşidəndə qorx-
dular 39 və gəlib onlardan üzr istədilər. Sonra onları bayıra çıxarıb xahiş etdilər
ki, şəhərdən çıxıb getsinlər. 40 Paulla Sila zindandan çıxandan sonra Lidiyanın
evinə getdilər. İmanlı bacı-qardaşlarla görüşüb onları ruhlandırandan sonra
yola düşüb getdilər.

17

Salonikdə

1 Onlar Amfipolis və Apolloniyadan keçərək Salonikə gəldilər. Burada bir
Yəhudi sinaqoqu var idi. 2 Paul adətinə görə Yəhudilərin yanına gedib üç
Şənbə dalbadal onlarla Müqəddəs Yazılar üstündə mübahisə etdi, 3 şərh və sübut
göstərdi ki, Məsihin əzab çəkərək ölüb ölülər arasından dirilməsi lazım idi və
dedi: «Sizə elan etməkdə olduğum bu İsa Məsihdir!» 4 Yəhudilərdən bəziləri,
mömin Yunanların böyük bir hissəsi, bir çox nüfuzlu qadınlar buna əmin oldu
və Paulla Silaya qoşuldu. 5 Yəhudilərin buna paxıllığı tutdu. Meydana* yığılan
camaatın içərisində olan bəzi şər adamlardan bir izdiham toplayıb şəhərdə
qarışıqlıq saldılar. Paulla Silanı xalqın önünə çıxarmaq məqsədi ilə Yasonun
evinə hücum etdilər. 6 Onları tapmayanda Yasonla bəzi imanlı qardaşları
sürüyə-sürüyə şəhər başçılarının qarşısına gətirib hay-küy saldılar: «Dünyaya
çaxnaşma salan bu adamlar gəlib buraya da çıxdı. 7 Yason onları öz evinə qəbul
edib. Bunların hamısı qeysərin fərmanlarının əksinə gedib deyir ki, İsa adlı
başqa bir padşah var». 8 Bu sözləri eşidən izdiham və şəhər başçıları lərzəyə
düşdülər. 9 Nəhayət, başçılar təminat alaraq Yason və digərlərini azad etdilər.

Veriyada

10 İmanlı bacı-qardaşlar isə gecə olan kimi Paulla Silanı dərhal Veriya
şəhərinə göndərdilər. Onlar oraya çatarkən Yəhudilərin sinaqoquna getdilər.
11 Veriyadakı Yəhudilərsə Salonikdə olanlardan daha açıq fikirli idi. Kəlamı
böyük həvəslə qarşılayaraq hər gün Müqəddəs Yazıları araşdırır, «Bu düzgün
təlimdirmi?» deyə yoxlayırdılar. 12 Beləliklə, onların arasından xeyli adam,
həmçinin çoxlu hörmətli Yunan qadınları və kişiləri iman etdilər. 13 Lakin
Salonikdəki Yəhudilər Paulun Veriyada da Allahın kəlamını elan etdiyini
biləndə oraya getdilər və xalqı qızışdırıb lərzəyə saldılar. 14 Bundan sonra
imanlı bacı-qardaşlar Paulu dərhal dəniz sahilinə gedən yolla göndərdilər. Sila
ilə Timotey isə Veriyada qaldı. 15 Paulu yola salanlar onu Afinaya qədər

* **17:5** Yəhudilərin buna paxıllığı tutdu. Meydana – bəzi əlyazmalarda İman etməyən Yəhudilər meydana.

ötürdülər. Sonra Paul onlara əmr verdi ki, geri qayıdıb Sila ilə Timoteyi təcili surətdə onun yanına göndərsinlər.

Afinada

16 Onları Afinada gözləyən Paul gördü ki, şəhər bütlərlə doludur. Bundan ötrü onun ürəyi çox narahat oldu. 17 Buna görə sinaqoqda Yəhudilərlə və mömin Yunanlarla, hər gün bazar meydanında rastlaşdığı insanlarla mübahisə edirdi. 18 Epikürçü və Stoist fəlsəfi cərəyanından olanların bəziləri onunla mübahisəyə girişdi. Kimisi deyir: «Bu boşboğaz nə demək istəyir?» Kimisi də deyir: «Deyəsən bu yad allahların təbliğatçısıdır». Çünki Paul İsa və dirilmə ilə bağlı Müjdəni yaymaqda idi. 19 Onlar Paulu götürüb Areopaq† məşvərətinə gətirdilər. Ondan soruşdular: «Sənin yaydığın bu yeni təlimin nə olduğunu bilmək olarmı? 20 Çünki qulağımız öyrəşmədiyi şeyləri bizə eşitdirirsən. İndi bunların mənasını bilmək istəyirik». 21 Bütün Afinalılar və şəhərdəki yadellilər vaxtlarını yalnız yeni fikirləri söyləyərək və qulaq asaraq keçirirdilər.

22 Paul Areopaqın qarşısına çıxıb belə söylədi: «Ey Afinalılar, sizin hər cəhətdən çox pərəstişkar olduğunuzu görürəm. 23 Belə ki mən ətrafda gəzəndə səcdəgahlarınıza diqqətlə nəzər salarkən bir qurbangaha da rast gəldim ki, onun üstündə yazılmışdı: “Naməlum Allaha məxsus”. Tanımadan ibadət etdiyiniz bu Allahı sizə tanıtmaq istəyirəm. 24 *Dünyanı və onda mövcud olan hər şeyi yaradan, yerin-göyün Sahibi olan Allah əllə tikilən məbədlərdə yaşamaz. 25 İnsan əli ilə edilən xidmətə Onun ehtiyacı yoxdur, çünki hər kəsə həyat, nəfəs və hər şeyi verən Odur! 26 Allah bütün bəşəriyyətin millətlərini bir insandan‡ yaratdı ki, bütün yer üzərində yaşasınlar. Yaşamaq üçün onlara zaman və məkan təyin etdi ki, 27 Onu axtarsınlar, yəni kor əllərini sürtə-sürtə yol axtardığı kimi axtarıb Onu tapa bilsinlər. Əslində Allah heç birimizdən uzaq deyil. 28 “Axı biz Onda yaşayırıq, hərəkət edirik, mövcuduq”. Bəzi şairlərinizin dediyi kimi: “Biz də Onun nəslindənik”. 29 Demək biz Allahın nəslindən olduğumuza görə belə düşünmək olmaz ki, İlahi Varlıq insan layihəsi və istedadı ilə yaranan qızıl, gümüş yaxud daşdan düzəldilən bir şeyə bənzəyir. 30 Allah cəhalət zamanlarında buna göz yumdu, amma indi hər yerdə hamının tövbə etməsini insanlara əmr edir. 31 Çünki Allah Öz seçdiyi Şəxs vasitəsilə dünyanı ədalətlə mühakimə edəcəyi günü təyin edib. Onu ölülər arasından diriltməklə hamının qarşısında bunu təsdiq edib».

32 Ölülərin dirilməsi ilə bağlı sözləri eşidən kimi bəziləri onu ələ saldı, kimisi də belə dedi: «Bu barədə səndən bir daha eşitmək istəyirik». 33 Beləliklə, Paul onların arasından çıxıb getdi. 34 Bir neçə insan isə ona qoşulub iman gətirdi. Bunların arasında Areopaq üzvü Dionis, Damaris adlı bir qadın və başqaları da var idi.

18

Korinfdə

1 Bundan sonra Paul Afinadan çıxıb Korinfə getdi. 2 Orada Pontda doğulan Akila adlı bir Yəhudiyə rast gəldi. O, arvadı Priskila ilə birlikdə İtaliyadan yenicə gəlmişdi. Çünki Klavdi* əmr vermişdi ki, Romada olan bütün Yəhudilər

† **17:19** Areopaq – yəni qədim Afinada ali məşvərət.

‡ **17:26** Bir insandan – bəzi əlyazmalarda bir qandan.

* **17:24** 1Pad. 8:27; 2Saln. 6:18; Yeş. 42:5

* **18:2** Klavdi – yəni o dövrdə hökm sürən Roma imperatoru.

oradan çıxsınlar. Paul onların yanına getdi. 3 Onların peşəsi çadırçılıq idi və
eyni peşə sahibi olan Paul buna görə onların yanında qalıb çalışdı. 4 Paul
hər Şənbə günü sinaqoqda mübahisə edib həm Yəhudiləri, həm də Yunanları
inandırırdı.
5 Sila ilə Timotey Makedoniyadan gələn kimi Paul özünü tamamilə kəlama†
həsr etdi və Yəhudilərə İsanın Məsih olmasına dair şəhadət edirdi. 6 Amma
Yəhudilər onun əleyhinə çıxaraq böhtan atmağa başlayan kimi Paul yaxasını
çırpıb onlara dedi: «Qanınız öz başınıza dönsün, mən bu işdə təmizəm. Bundan
sonra başqa millətlərdən olanların yanına gedəcəyəm». 7 Paul oradan çıxdı,
Allaha mömin olan Titi Yust adlı bir nəfərin evinə getdi. Onun evi sinaqoqa
bitişik idi. 8 Sinaqoq rəisi Krisp bütün ev əhli ilə birgə Rəbbə iman etdi.
Korinflilərin bir çoxu Paulu dinləyəndə iman gətirərək vəftiz oldu. 9 Bir gecə
Rəbb görüntüdə Paula dedi: «Qorxma, danış, susma. 10 Bax Mən səninləyəm,
heç kimin sənə pisliyi dəyməyəcək, çünki bu şəhərdə xalqım çoxdur». 11 Paul
orada il yarım qaldı və dayanmadan xalqa Allahın kəlamını öyrətdi.
12 Axayya valisi Qalliyo olan zaman Yəhudilər birləşərək Paula hücum
etdilər və onu valinin hökm kürsüsü qarşısına çıxartdılar. 13 Belə dedilər: «Bu
adam Allaha qeyri-qanuni şəkildə ibadət etmək üçün insanları tovlayır».
14 Paul danışmaq istəyirdi ki, Qalliyo Yəhudilərə dedi: «Ey Yəhudilər, əgər
ittihamınız bir haqsızlıq və yaxud ağır cinayət işinə görə olsaydı, sizi səbirlə
dinləməyi məsləhət bilərdim. 15 Amma məsələlər bir təlimlə, bəzi adlarla
və sizin qanununuzla bağlı olduğu üçün bu işi özünüz həll edin. Mən belə
şeylərə hakimlik etmək istəmirəm». 16 Beləliklə, onları hökm kürsüsündən
qovdu. 17 Hamı‡ sinaqoq rəisi Sosteni tutub hökm kürsüsünün qarşısında
döydü. Qalliyo isə bu hadisələrə əhəmiyyət vermədi.

Paul Antakyaya qayıdır

18 Paul Korinfdə olan imanlı bacı-qardaşların yanında xeyli gün qaldı və
sonra onlarla vidalaşıb Priskila və Akila ilə birgə Suriyaya getmək üçün
yelkən açdı. O, Kenxreya limanında saçını qırxdırmışdı, çünki bir əhd et-
mişdi. 19 Onlar Efesə çatanda Priskila ilə Akiladan ayrılaraq sinaqoqa girdi və
Yəhudilərlə mübahisə etməyə başladı. 20 Ondan xahiş edəndə ki burada daha
bir müddət qalsın, buna razı olmadı. 21 Amma onlarla vidalaşanda belə dedi:
«Allah§ qoysa, yenə yanınıza gələcəyəm». Sonra Efesdən yelkən açıb getdi.
22 Qeysəriyyəyə çatandan sonra Yerusəlimə gedərək imanlılar cəmiyyətinə baş
çəkdi və sonra oradan Antakyaya keçdi. 23 Bir müddət orada qalandan sonra
yola çıxdı. Qalatiya və Frigiya bölgələrini gəzib dolaşaraq oradakı şagirdləri
ruhən möhkəmləndirdi.

Apollo

24 Bu ərəfədə İsgəndəriyyədə doğulmuş Apollo adlı bir Yəhudi Efesə gəldi.
Onun yaxşı natiqliyi var idi və Müqəddəs Yazıları çox yaxşı bilirdi, 25 Rəbb
yolunda da təhsil almışdı. O, ruhda alışıb-yanaraq danışır və yalnız Yəhyanın
vəftizindən xəbəri olduğu halda İsa ilə bağlı həqiqətləri doğru öyrədirdi. 26 O,
sinaqoqda cəsarətlə danışmağa başladı. Ona qulaq asan Priskila ilə Akila
onu yanlarına çəkib Allah yolu barədə daha dəqiq izahat verdilər. 27 Apollo
Axayyaya getmək istəyəndə bacı-qardaşlar onu həvəsləndirdilər və oradakı
şagirdlərə məktub yazdılar ki, onu yaxşı qarşılasınlar. Apollo oraya çatanda

† **18:5** Kəlama – bəzi əlyazmalarda Ruha. ‡ **18:17** Hamı – bəzi əlyazmalarda Yunanların hamısı.
§ **18:21** Allah – bəzi əlyazmalarda Mütləq üzümüzə gələn bayramı Yerusəlimdə keçirməliyəm. Allah.

Allahın lütfü ilə iman edənlərə çox kömək etdi. 28 Belə ki Müqəddəs Yazılarla İsanın Məsih olduğunu sübuta yetirərək Yəhudilərin iddialarını açıq şəkildə və güclü surətdə inkar edirdi.

19

Efesdə

1 Apollo Korinfdə olarkən Paul daxili bölgələrdən keçərək Efesə gəldi və orada bir neçə şagirdlə rastlaşdı. 2 Onlara dedi: «İman etdiyiniz zaman Müqəddəs Ruhu aldınızmı?» Onlar dedilər: «Müqəddəs Ruhun mövcudluğundan belə, xəbərimiz yoxdur». 3 Paul onlardan soruşdu: «Elə isə nəyə əsasən vəftiz oldunuz?» Onlar cavab verdilər: «Yəhyanın vəftizinə əsasən». 4 *Paul dedi: «Yəhyanın etdiyi vəftiz tövbə ilə bağlı bir vəftiz idi. Xalqı özündən sonra Gələnə, yəni İsaya iman etməyə çağırdı». 5 Onlar bunu eşidən kimi Rəbb İsanın adı ilə vəftiz oldular. 6 Paul əllərini onların üzərinə qoyanda Müqəddəs Ruh onların üzərinə endi və onlar başqa dillərdə danışmağa və peyğəmbərlik etməyə başladılar. 7 Onlar təxminən on iki kişi idi.

8 Sinaqoqa daxil olan Paul cəsarətlə danışmağa başladı. Üç ay ərzində onlarla mübahisələr aparır və Allahın Padşahlığı barədə onları inandırırdı. 9 Bəziləri inadkar olub inanmaq istəmir və xalqın qarşısında İsa yolunu* pisləməyə başlayırdı. Buna görə Paul onlardan ayrılıb şagirdlərini də götürüb apardı. O, Tiranın mühazirə otağında hər gün mübahisələr edirdi. 10 Bu vəziyyət iki il davam etdi. Nəhayət, istər Yəhudi, istərsə də Yunan – bütün Asiya vilayəti əhalisi Rəbbin kəlamını eşitdi.

11 Allah Paul vasitəsilə fövqəladə möcüzələr yaradırdı. 12 Belə ki Paulun bədəninə toxunan dəsmallar və belinə bağladığı önlüklər belə, götürülüb xəstələrin üstünə qoyulanda insanların xəstəlikləri yox olur, şər ruhlar çıxırdı. 13 Bəzi ətrafı gəzib-dolaşan Yəhudi cindarlar da şər ruhlara əsir olanlara Rəbb İsanın adını çəkərək deyirdilər: «Paulun vəz etdiyi İsanın adı ilə sizə əmr edirəm!» 14 Yəhudilərin Skeva adlı başçı kahinin yeddi oğlu bu işlə məşğul idi. 15 Bir dəfə şər ruh onlara cavab verdi: «İsanı tanıyıram, Paul haqqında da hər şey bilirəm. Bəs siz kimsiniz?» 16 Daxilində şər ruh olan adam onların üstünə hücum çəkdi, hamısını təpiyinin altına salaraq məğlub etdi. Belə ki onlar o evdən lüt-üryan və yaralı halda qaçdılar.

17 Bu xəbər Efesdə yaşayan bütün Yəhudilərə və Yunanlara çatdı. Hamısını bir vahimə bürüdü və Rəbb İsanın adının nüfuzu böyüdü. 18 İman edənlərin çoxu gəlib öz əməllərini açıq etiraf edirdi. 19 Cadugərliklə məşğul olan bir dəstə insan da öz kitablarını yığıb hamının qarşısında yandırdı. Kitablarının qiyməti hesablananda məlum oldu ki, əlli min gümüş pula bərabər idi. 20 Beləliklə, Rəbbin kəlamı qüdrətlə böyüyüb təsirini artırırdı.

21 Bunlar baş verəndən sonra Paul qərara gəldi ki, Makedoniya və Axayyadan keçərək Yerusəlimə getsin. O dedi: «Oraya gedəndən sonra gərək Romanı da görəm». 22 Xidmətçilərindən ikisini – Timoteylə Erastı Makedoniyaya göndərərək özü bir müddət Asiya vilayətində qaldı.

Efesdəki qarışıqlıq

23 O ərəfədə İsa yolu† ilə bağlı böyük bir qarışıqlıq yarandı. 24 Dimitri adlı bir zərgər gümüşdən ilahə Artemidanın ev səcdəgahlarını düzəldirdi və

* **19:4** Mat. 3:11; Mark 1:4,7-8; Luka 3:4,16; Yəh. 1:26-27 * **19:9** İsa yolunu – hərfi tərcümədə Yolu.
† **19:23** İsa yolu – hərfi tərcümədə Yol.

sənətkarlara çoxlu gəlir gətirirdi. 25 O, sənətkarları və bu cür işlə məşğul
olanları bir yerə toplayıb belə dedi: «Ay kişilər, bilirsiniz ki, gəlirimiz bu işdən
asılıdır. 26 Amma bu Paul deyir ki, əl işi olan allahlar həqiqi allahlar deyil.
Yalnız Efesdə deyil, demək olar ki, bütün Asiya vilayətində nə qədər insanı
tovlayıb azdırdığını görmüsünüz və eşitmisiniz. 27 Onda böyük bir təhlükə ilə
üzləşirik. Bu həm bizim sənətimizin nüfuzunu itirə bilər, həm də ulu ilahə
Artemidanın məbədini gözdən sala bilər. Bununla da bütün Asiya vilayətinin
və bütün dünyanın ibadət etdiyi Artemidanın ululuğu heçə çıxar».
28 Oradakılar bunu eşidəndə bərk hiddətləndilər və qışqıra-qışqıra dedilər:
«Efes ilahəsi Artemida uludur!» 29 Şəhər bir-birinə qarışdı. Xalq Paulun
yol yoldaşları olan Makedoniyalı Qayla Aristarxı tutub sürüyərək birlikdə
teatra doluşdu. 30 Paul istədi ki, xalqın arasına girsin, amma şagirdlər onu
buraxmadılar. 31 Hətta Paulun dostları olan Asiya vilayətinin sədrlərinin
bəziləri də ona xəbər göndərib yalvardı ki, teatra ayaq basmasın. 32 Teatrdakı
yığıncaqda aləm qarışmışdı, hər ağızdan bir avaz gəlirdi. Onların çoxu isə
bilmirdi ki, buraya nə üçün gəlib. 33 Yəhudilər İsgəndəri qarşıya çıxaranda
izdihamın içərisindən bəziləri hadisəni onunla əlaqələndirdi. O isə xalqın
diqqətini cəmləşdirmək üçün əlini qaldırdı və onların qarşısında özünü müdafiə
etmək istədi. 34 Amma xalq onun Yəhudi olduğunu biləndə bir səslə iki saata
yaxın «Efes ilahəsi Artemida uludur!» deyə qışqırışdı. 35 İzdihamı sakitləşdirən
şəhərin icra məmuru dedi: «Ey Efeslilər, kim bilmir ki, Efes şəhəri ulu
Artemida məbədinin və göydən gələn heykəlinin keşikçisidir? 36 Bunları
heç kim inkar edə bilməz. Buna görə sakit olmanız və fikirləşmədən bir
iş görməməyiniz lazımdır. 37 Buraya gətirdiyiniz adamlar nə məbədimizi
soydu, nə də ilahəmizi söydü. 38 Əgər Dimitrinin və onun sənətkar dostlarının
kimdən şikayəti varsa, məhkəmələr açıqdır, valilər də var. Qoy bir-birlərini
orada ittiham etsinlər. 39 Sizin araşdıracağınız başqa hallar varsa, bunun da
qanuni bir yığıncaqda həll olması lazımdır. 40 Bugünkü hadisələrə görə üsyan
qaldırdığımız üçün ittiham olunmaq təhlükəsi qarşısındayıq. Biz bu səbəbsiz
iğtişaşa bəraət qazandıra bilmərik». 41 O bu sözləri deyərək yığıncağı dağıtdı.

20

Troasda

1 Hay-küy sakitləşəndən sonra Paul şagirdləri çağırıb ruhlandırdı. Sonra
onlarla vidalaşaraq Makedoniyaya getmək üçün yola çıxdı. 2 O tərəfləri
gəzib-dolaşaraq imanlılarla çoxlu söhbətlər aparıb onları ruhlandırandan sonra
Yunanıstana getdi. 3 Orada üç ay qaldı və dəniz yolu ilə Suriyaya getmək
istəyirdi ki, ona qarşı Yəhudilərin hazırladığı sui-qəsdə görə Makedoniya
yolu ilə qayıtmaq qərarına gəldi. 4 Pir oğlu Veriyalı Sopater, Saloniklilərdən
Aristarx və Sekund, Derbeli Qay, Timotey, Asiyalılardan Tixik və Trofim onu
müşayiət edirdi. 5 Bunlar bizdən əvvəl gedib bizi Troasda gözlədilər. 6 Biz də
Mayasız Çörək bayramından sonra Filipidən dəniz yolu ilə beş günə Troasa
gələrək onlarla görüşdük. Orada yeddi gün qaldıq.
7 Həftənin ilk günündə* çörək bölmək üçün bir yerə yığıldığımız zaman Paul
camaatla söhbət apardı. Ertəsi gün onlardan ayrılacaqdı, ona görə söhbəti gecə
yarısına qədər davam etdirdi. 8 Toplandığımız yuxarı mərtəbədəki otaqda
çoxlu çıraqlar yanırdı. 9 Eftik adlı bir yeniyetmə pəncərədə oturmuşdu. Paul
söhbəti uzadanda Eftiki dərin yuxu apardı. Yuxuya gedən kimi o, üçüncü

* **20:7** Həftənin ilk günündə – yəni bazar günündə.

mərtəbədən aşağı düşdü və yerdən onu qaldıranda o, ölü vəziyyətində idi.
10 Paul aşağı enib yeniyetmənin üstünə əyildi və onu qucaqlayaraq dedi:
«Narahat olmayın, indi canı sağdır». 11 Təkrar yuxarı qalxıb çörək böldü və
yemək yedi. Gün doğana qədər onlarla uzun-uzadı söhbət aparandan sonra
oradan ayrıldı. 12 Oğlanı sağ-salamat apardılar və bu hadisədən çox ruhlandılar.
13 Biz irəli gedərək gəmiyə mindik və Assosa tərəf üzdük. Çünki Paulu
oradan götürməli idik. O, quru ilə getmək istədiyi üçün bunu belə nizam-
lamışdı. 14 O bizi Assosda qarşılayanda onu gəmiyə mindirdik və Mitiliniyə
gəldik. 15 Oradan da dənizdən üzərək səhəri gün Xios adasının qarşısına və
bir gündən sonra isə Samosa çatdıq. Ertəsi gün† Miletə gəldik. 16 Çünki Paul
Asiya vilayətində vaxt itirməmək üçün Efesi ötüb keçmək qərarına gəlmişdi. O
tələsirdi ki, imkan tapıb Əllinci Gün bayramında Yerusəlimdə olsun.

Paul Efes cəmiyyətinin ağsaqqalları ilə vidalaşır

17 Paul Miletdən Efesə xəbər göndərərək cəmiyyət ağsaqqallarını yanına
çağırtdırdı. 18 Yanına gələndə onlara belə dedi: «Asiya vilayətinə qədəm bas-
dığım birinci gündən bəri sizinlə olduğum dövrdən bu vaxta qədər özümü necə
apardığım sizə məlumdur. 19 Yəhudilərin qəsd-qərəzi vasitəsilə sınaqlardan
keçərkən Rəbbə tam itaətkarlıqla, göz yaşı içində qulluq edirdim. 20 Xeyirli
olan hər şeyi sizə bəyan edərək istər açıq, istərsə də evdən-evə gəzib-dolaşaraq
təlim verməkdən çəkinmədim. 21 Həm Yəhudiləri, həm də Yunanları tövbə
edib Allaha tərəf dönməyə və Rəbbimiz İsaya iman gətirməyə çağırdım.
22 İndi də Ruhun təkidi ilə Yerusəlimə gedirəm və orada başıma nə gələcəyini
bilmirəm. 23 Lakin Müqəddəs Ruh hər şəhərdə xəbərdarlıq edirdi ki, məni
zəncirlər və əziyyətlər gözləyir. 24 *Öz canıma heç əhəmiyyət vermirəm,
onu qiymətləndirmirəm. Mənə kifayətdir ki, yolumu‡ – Rəbb İsanın mənə
tapşırdığı kimi Allahın lütfünü göstərən Müjdəni şəhadətetmə xidmətini başa
çatdırım.
25 İndi aranızda dolaşıb Padşahlıq barədə vəz etdiyim sizlərdən heç biriniz
mənim üzümü bir də görməyəcək. 26 Ona görə bu gün bunu sizə bəyan etmək
istəyirəm ki, mən təmizəm, heç kimin qanına bais olmamışam. 27 Çünki
mən çəkinmədən Allahın bütün iradəsini sizə çatdırmışam. 28 Həm özünüzə,
həm də Müqəddəs Ruhun sizi nəzarətçilər təyin etdiyi bütün sürüyə diqqətlə
baxın. Allahın Öz Oğlunun qanı bahasına əldə etdiyi bu cəmiyyətini bəsləyin.
29 Bilirəm ki, mən gedəndən sonra sürüyə rəhm etməyən yırtıcı canavar-
lar aranıza soxulacaq. 30 Aranızdan təhrif edilmiş sözlər deyən, şagirdləri
özlərinin ardınca çəkmək istəyən adamlar çıxacaq. 31 Buna görə oyaq olun.
Üç il boyu, fasiləsiz, gecə-gündüz göz yaşı tökərək hər birinizə necə nəsihət
verdiyimi yada salın.
32 İndi isə mən sizi Allaha və Onun lütfü barədəki kəlamına əmanət edirəm.
Bu kəlam sizi inkişaf etdirib təqdis olunmuş bütün insanlar arasında irsə
qovuşdurmağa qadirdir. 33 Mən heç kimin nə qızılına, nə gümüşünə, nə də pal-
paltarına göz dikmişəm. 34 Siz də bilirsiniz ki, bu əllər həm mənim, həm də
mənimlə olanların ehtiyaclarını təmin etdi. 35 Gördüyüm hər işdə Rəbb İsanın
“vermək almaqdan daha çox bəxtiyarlıq gətirər” sözünü yaddan çıxarmayıb
belə əmək sərf edərək zəiflərə kömək etməyin vacibliyini sizə göstərdim».

† **20:15** Ertəsi gün – bəzi əlyazmalarda Troqillidə qaldıqdan sonra ertəsi gün.
‡ **20:24** Yolumu – bəzi əlyazmalarda sevinə-sevinə yolumu.
* **20:24** 2Tim. 4:7

36 Paul bu sözləri söyləyəndən sonra diz çöküb onlarla birlikdə dua etdi.
37 Sonra hamısı ağlayaraq Paulun boynuna sarıldı və onu öpdü. 38 Onlar ən
çox «mənim üzümü bir də görməyəcəksiniz» sözündən kövrəldilər. Sonra onu
gəmiyə qədər yola saldılar.

21

Yerusəlimə səyahət

1 Onlardan ayrılıb dənizə çıxanda birbaşa Kosa getdik, səhəri gün isə Rodosa,
oradan da Pataraya keçdik. 2 Finikiyaya gedən bir gəmi tapdıq və ona
minib dənizlə getdik. 3 Kipri gördük və onun cənubundan keçdik. Suriya
istiqamətinə getdik və Sur şəhərində sahilə çıxdıq. Gəmi yükünü orada
boşaltmalı idi. 4 Orada şagirdləri axtarıb tapdıq və yanlarında bir həftə qaldıq.
Şagirdlər Ruhun təsiri ilə Paula xəbərdarlıq etdilər ki, Yerusəlimə getməsin.
5 Amma oradakı günlərimiz başa çatanda bu şəhərdən çıxıb yolumuza davam
etdik. İmanlıların hamısı öz arvad-uşaqları ilə bərabər bizi şəhərin kənarına
qədər ötürdü və sahildə diz çökərək dua etdik. 6 Bir-birimizlə vidalaşandan
sonra biz gəmiyə mindik, onlar da evlərinə qayıtdılar.
7 Surdan dəniz səyahətimizə davam edərək Ptolemaisə gəldik və orada
imanlı bacı-qardaşlara baş çəkib bir gün yanlarında qaldıq. 8 *Ertəsi gün
onlardan ayrılıb Qeysəriyyəyə gəldik. Yeddi köməkçidən biri olan müjdəçi
Filipin evinə gedib orada qaldıq. 9 Bu kişinin peyğəmbərlik edən dörd
subay qızı var idi. 10 *Oraya çatandan bir neçə gün sonra Yəhudeyadan
Aqab adlı bir peyğəmbər gəldi. 11 O bizə yaxınlaşıb Paulun kəmərini
götürüb öz əllərini və ayaqlarını bağlayaraq dedi: «Müqəddəs Ruh belə deyir:
“Yəhudilər bu kəmərin sahibini Yerusəlimdə belə bağlayıb başqa millətlərə
təslim edəcəklər”». 12 Bu sözləri eşidəndə həm biz, həm də oranın sakinləri
Paula yalvardıq ki, Yerusəlimə getməsin. 13 Buna cavab olaraq Paul belə dedi:
«Nə olub? Niyə ağlayıb ürəyimi sızladırsınız? Mən Rəbb İsanın adı uğrunda
Yerusəlimdə təkcə əl-ayağımın bağlanmasına deyil, ölümə də hazıram». 14 Paulu
razı sala bilmədikdə «Qoy Rəbbin iradəsi olsun!» deyərək susduq.
15 Bir müddət keçəndən sonra biz hazırlıq işlərini görüb Yerusəlimə tərəf
getdik. 16 Qeysəriyyədə yaşayan şagirdlərin bəzisi də bizimlə birgə gəldi. Onlar
bizi ilk şagirdlərdən biri olan Kiprli Minasonun evinə apardı, çünki biz onların
evində qalacaqdıq. 17 Yerusəlimə çatanda imanlı bacı-qardaşlar bizi sevinclə
qarşıladılar. 18 Ertəsi gün Paulla birlikdə Yaqubu görməyə getdik. Cəmiyyət
ağsaqqallarının hamısı oraya yığılmışdı. 19 Paul onlardan hal-əhval tutandan
sonra öz xidməti ilə əlaqədar olaraq Allahın başqa millətlər arasında gördüyü
işlərdən ətraflı məlumat verdi. 20 Bunları eşidəndə Allahı izzətləndirdilər.
Paula dedilər: «Görürsənmi, qardaş, Yəhudilər arasında on minlərlə imanlı
var və hamısı Qanunun qeyrətini çəkir. 21 Onlar sənin barəndə xəbər tu-
tublar ki, başqa millətlər arasında yaşayan bütün Yəhudilərə oğullarını sünnət
etməyib adət-ənənələrimizə görə yaşamamağı və Musadan dönməyi öyrədirsən.
22 İndi nə edək? Mütləq* sənin bura gəldiyini eşidəcəklər. 23 Ona görə sənə
dediklərimizə əməl et. Bizim aramızda əhd edən dörd kişi var. 24 Bunları
yanına al və onlarla birgə paklanma mərasiminə qoşul. Başlarını qırxdırmaq
üçün qurban xərclərini sən çək. Bununla da hamı biləcək ki, sənin haqqında

* **21:8** Həv. 6:1-6 * **21:10** Həv. 11:28 * **21:22** Mütləq – bəzi əlyazmalarda Mütləq camaat buraya yığışacaq, çünki.

eşitdikləri əsassızdır, sən də Qanuna riayət edirsən. 25 *Başqa millətlərdən
olan imanlılara gəlincə, biz qərara alıb onlara məktub vasitəsilə yazmışıq
ki, bütlərə† təqdim olunan qurbanların ətini, boğularaq öldürülən heyvan-
ların ətini və qan yeməsinlər, həmçinin özlərini əxlaqsızlıqdan saxlasınlar».
26 Bundan sonra Paul bu dörd kişini yanına alıb ertəsi gün onlarla bərabər
özünü pak etdi. Sonra məbədə girərək paklanma dövrünün nə vaxt qurtara-
cağını, hər birinin adına nə vaxt qurban təqdim ediləcəyini elan etdi.

Paulun həbsi

27 Yeddi günlük müddət qurtarmaq üzrə Asiya vilayətindən olan Yəhudilər
Paulu məbəddə görəndə bütün izdihamı təşvişə salaraq onu yaxaladılar 28 və
qışqırdılar: «Ey İsraillilər, kömək edin! Hər yerdə hər kəsə, xalqımıza, Qanuna
və bu Müqəddəs məkana qarşı təlim öyrədən adam budur. Həmçinin məbədə
bəzi Yunanları gətirərək bu Müqəddəs məkanı murdarladı». 29 *Bu Yəhudilər
Efesli Trofimi əvvəllər şəhərdə Paulun yanında gördükləri üçün elə bilirdilər
ki, onu Paul məbədə gətirib. 30 Bütün şəhər oyandı. Camaat hər tərəfdən qaçıb-
gələrək Paulu tutub məbəddən bayıra sürüdü. Dərhal məbəd qapıları bağlandı.
31 Onlar Paulu öldürməyə çalışırdılar ki, bütün Yerusəlimin təşvişə düşməsi
xəbəri Roma alayının minbaşısına çatdırıldı. 32 Minbaşı dərhal yüzbaşılarla
əsgərləri özü ilə götürərək izdiham olan yerə qaçdı. Minbaşı ilə əsgərləri görən
camaat Paulu döyməyi dayandırdı. 33 O zaman minbaşı yaxına gəlib Paulu
tutdu və əmr etdi ki, onu qoşa zəncirlə bağlasınlar. Sonra soruşdu: «Bu adam
kimdir? Nə edib?» 34 İzdiham içində hər ağızdan bir avaz gəlir, qışqırışırdılar.
Hay-küydən minbaşı heç nə müəyyənləşdirə bilmədi, ona görə Paulun qalaya
aparılmasını əmr etdi. 35 Paul pilləkəndə olanda xalq elə qızışmışdı ki, əsgərlər
onu əlləri üstündə aparmalı oldular. 36 Çünki izdiham onun ardınca düşüb
qışqırırdı: «Öldürün onu!»

Paulun özünü müdafiəsi

37 Paul qalaya gətirilməkdə ikən o, minbaşıdan soruşdu: «Səndən bir
söz soruşmaq olar?» Minbaşı dedi: «Sən Yunan dilini bilirsən? 38 Sən
bu yaxınlarda iğtişaş yaratmağa başlayan dörd min qatili‡ səhraya aparan
Misirli deyilsənmi?» 39 Paul dedi: «Mən Yəhudiyəm, Kilikiyanın Tarsus
şəhərindənəm, məşhur bir şəhərin vətəndaşıyam. Rica edirəm, bu xalqa bir
neçə söz deməyə izin ver». 40 Minbaşı icazə verəndən sonra Paul pilləkənlərin
üstünə çıxıb diqqəti cəlb etmək üçün xalqa əli ilə işarə etdi. Dərin sükut çökəndə
İbrani dilində danışmağa başlayaraq dedi:

22

1 «Qardaşlar və atalar, indi mənim özümü müdafiəmə qulaq asın!» 2 *Paulun
onlarla ibranicə danışdığını eşidəndə daha dərin sükut yarandı.

Paul sözünə davam etdi: 3 «Mən bir Yəhudiyəm, Kilikiyanın Tarsus
şəhərində doğuldum. Bu Yerusəlim şəhərində isə böyüyüb Qamlielin yanında
ata-babalarımızın Qanununa bağlı ciddi bir təlim almışam. Hamınızın bu
gün etdiyi kimi mən də Allah naminə qeyrət çəkirdim. 4 *İsa yolunda*

---

* **21:25** Həv. 15:28-29 † **21:25** Bütlərə – bəzi əlyazmalarda belə qaydalara deyil, yalnız bunlara riayət etsinlər: bütlərə. * **21:29** Həv. 20:4 ‡ **21:38** Qatil – bu orijinalda *sikari* sözü olub latın dilində xəncər işlədən mənasını verir. Sikarilər Roma işğalçılarına qarşı mübarizə edərkən terrora əl atan ifratçı yəhudilər idi. * **22:2** Həv. 5:34-39 * **22:4** Həv. 8:3; 26:9-11 * **22:4** İsa yolunda – hərfi tərcümədə Yolda.

olanları ölüncəyə qədər təqib edərdim və qadın-kişi bilmədən onların əl-qolunu bağlayıb zindana salardım. 5 Mənim dediklərim barədə baş kahin və bütün ağsaqqallar məclisi də şəhadət edə bilər. Hətta mən onlardan Dəməşqdəki soydaşlarımıza yazılmış bir məktub alaraq oradakı İsa yolunda olanların əl-qolunu bağlayıb cəzalandırmaq üçün Yerusəlimə gətirməyə gedirdim.

6 Mən günortaya yaxın yolda, Dəməşqə yaxınlaşmaqda ikən birdən-birə göydən böyük bir işıq ətrafımda parladı. 7 Mən yerə yıxıldım və eşitdim ki, bir səs mənə belə deyir: "Şaul, Şaul, niyə Məni təqib edirsən?" 8 Mən soruşdum: "Ey Ağam, Sən kimsən?" Səs mənə dedi: "Mən sənin təqib etdiyin Nazaretli İsayam". 9 Yanımdakılar işığı görsələr də,† mənimlə danışanın səsini eşitmədilər. 10 Mən dedim: "Ya Rəbb, mən nə edim?" Rəbb mənə dedi: "Qalx, Dəməşqə get, icra etməyin üçün təyin edilən hər şey orada sənə deyiləcək". 11 O işığın parlaqlığından gözlərim tutuldu. Yanımda olanlar əllərimdən tutub məni Dəməşqə apardılar.

12 Orada Xananya adlı bir mömin kişi var idi. Bu adam Qanuna əməl edir və o şəhərdə yaşayan Yəhudilər arasında hörmət sahibi idi. 13 O mənim yanıma gəlib dedi: "Qardaşım Şaul, qoy gözlərin açılsın". Dərhal gözlərim açıldı və onu gördüm. 14 O mənə dedi: "Ata-babalarımızın Allahı səni seçdi ki, Onun iradəsini biləsən və Saleh Olanı görüb ağzından bir səs eşidəsən. 15 Çünki görüb-eşitdiklərini bütün insanlara yayaraq Onun üçün şəhadət edəcəksən. 16 İndi nə gözləyirsən? Qalx, vəftiz ol və Onun adını çağıraraq günahlarını yu".

17 Mən Yerusəlimə qayıdıb məbəddə dua etməkdə idim ki, fikrimi bir görüntü apardı 18 və Rəbbi gördüm. O mənə dedi: "Tez ol, dərhal Yerusəlimi tərk et, çünki Mənim barəmdə etdiyin şəhadəti qəbul etməyəcəklər". 19 Mən dedim: "Ya Rəbb, bilirlər ki, mən sinaqoqdan-sinaqoqa gedərək Sənə iman edənləri həbs edir və döyürdüm. 20 *Hətta Sənin uğrunda şəhid olan Stefanın qanı töküləndə mən də orada idim. Edilənlərə razı olub onu öldürənlərin üst geyimlərini qoruyurdum". 21 Rəbb də mənə dedi: "Get, Mən səni uzaqlara, başqa millətlərin yanına göndərəcəyəm"».

Roma vətəndaşı Paul

22 Paula buraya qədər qulaq asanlar bu sözdən sonra haray salıb dedilər: «Belәsini yer üzündən silib-atmaq lazımdır! O yaşamağa layiq deyil!» 23 Onlar belə hay-küy qopararaq paltarlarını yelləyib havaya toz qaldıranda 24 minbaşı əmr etdi ki, Paulu qalaya salsınlar. Onların niyə belə hay-küy qoparmalarının səbəbini bilmək üçün onu qamçılatmaqla sorğuya çəkmək istədi. 25 Onu qamçılatmaq üçün bağlayanda Paul orada dayanan yüzbaşıya dedi: «Məhkum olmamış Roma vətəndaşını qamçılatmağa icazəniz varmı?» 26 Yüzbaşı bunu eşidən kimi minbaşının yanına gəlib xəbər verərək dedi: «Nə edəcəksən? Bu adam Roma vətəndaşıdır». 27 Minbaşı Paulun yanına gəlib soruşdu: «De görək, sən Roma vətəndaşısan?» Paul dedi: «Bəli». 28 Minbaşı cavabında «mən nə qədər pula bu vətəndaşlığı əldə etmişəm» dedi. Paul isə «amma mən doğulandan Roma vətəndaşıyam» dedi. 29 Onu sorğuya çəkmək istəyənlər dərhal onun yanından geri çəkildilər. Minbaşı qollarını bağladığı Paulun Roma vətəndaşı olduğunu öyrənərkən qorxdu.

Paul Ali Şuranın qarşısında

† **22:9** Görsələr də – bəzi əlyazmalarda görsələr də, qorxuya düşsələr də. * **22:20** Həv. 7:58

30 Minbaşı ertəsi gün Yəhudilərin Paulu nədə ittiham etdiklərini dəqiq öyrənmək istədi. Ona görə Paulu azad etdi. Minbaşı əmr verdi ki, başçı kahinlərlə bütün Ali Şura toplaşsın. Sonra Paulu aşağı endirib onların qarşısına gətirdi.

23

1 Ali Şuranı diqqətlə nəzərdən keçirən Paul dedi: «Qardaşlar, mən bu günəcən Allahın qarşısında təmiz vicdanla yaşamışam». 2 Baş kahin Xananya Paulun yanında duranlara əmr etdi ki, onun ağzından vursunlar. 3 *Bundan sonra Paul ona dedi: «Ey üzü ağardılan divar, səni Allah vuracaq! Həm oturub Qanuna əsasən məni mühakimə edirsən, həm də Qanunu pozaraq məni döyməyə üçün əmr verirsən». 4 Yanında duranlar ona dedilər: «Sən Allahın baş kahinini söyürsən?» 5 *Paul dedi: «Qardaşlar, onun baş kahin olduğunu bilmirdim. Əlbəttə, "xalqın başçısı barədə pis söz demə" deyə yazılıb».

6 *Onların bir hissəsinin sadukey, digər hissəsinin isə farisey olduğunu bilən Paul Ali Şuraya nida etdi: «Ey qardaşlar, mən farisey oğlu fariseyəm. Ölülərin dirilməsinə ümid bəslədiyim üçün burada mühakimə olunuram». 7 Paulun bu sözündən sonra fariseylərlə sadukeylər arasında çəkişmə başladı və toplantı iki hissəyə ayrıldı. 8 *Çünki sadukeylər iddia edirlər ki, ölümdən dirilmə, mələk və ruh yoxdur. Əksinə, fariseylər bunların hamısına inanırlar. 9 Toplantıda böyük bir hay-küy yarandı. Farisey tərəfini tutan bəzi ilahiyyatçılar qalxıb dava yaradaraq belə deyirdilər: «Bu adamda heç bir günah görmürük. Nə olsun ki, onunla bir ruh və yaxud mələk danışıb».* 10 Çəkişmə o qədər qızışdı ki, minbaşı onların Paulu parçalayacağından qorxdu. O, əsgərlərə əmr etdi ki, aşağı enib Paulu zorla onların arasından çıxararaq qalaya aparsınlar.

11 O gecə Rəbb Paulun yanında dayanıb dedi: «Cəsarətli ol, Yerusəlimdə Mənim haqqımda etdiyin şəhadəti Romada da etməyin lazımdır».

Paula qarşı sui-qəsd

12 Səhər açılanda Yəhudilər öz aralarında Paula sui-qəsd hazırlayaraq and içdilər: «Əgər Paulu öldürməmiş bir şey yeyib-içəriksə, lənətə gələk!» 13 Bu sui-qəsdə qoşulanların sayı qırxdan artıq idi. 14 Bu adamlar başçı kahinlərlə ağsaqqalların yanına gəlib belə dedilər: «Biz qəti and içmişik: "Əgər Paulu öldürməmiş bir şey yeyib-içəriksə, lənətə gələk!" 15 İndi siz Ali Şura ilə birgə guya Paulun işinə daha dəqiq baxmaq istəyərək minbaşıdan xahiş edin ki, onu yanınıza gətirsin. Paul buraya gəlməmiş biz onu öldürməyə hazır olacağıq». 16 Lakin Paulun bacısı oğlu onların pusqu qurduqlarını eşidib qalaya girdi və Paula xəbər verdi. 17 Paul yüzbaşılardan birini yanına çağırıb dedi: «Bu cavanı minbaşının yanına apar, ona çatdırılası bir xəbəri var». 18 Yüzbaşı cavanı götürüb minbaşının yanına apardı və dedi: «Məhbus Paul məni çağırıb xahiş etdi ki, bu oğlanı sənin yanına aparım. Sənə bir sözü var». 19 Minbaşı cavanın əlindən tutub bir tərəfə çəkdi və soruşdu: «Mənə nə demək istəyirsən?» 20 Cavan dedi: «Yəhudilər belə razılığa gəlib ki, guya Paulun işinə daha dəqiq baxmaq istəyirlər, ona görə sabah səndən onun Ali Şuraya gətirilməsini xahiş edəcəklər. 21 Amma sən onların sözünə qulaq asma, çünki qırx nəfərdən artıq kişi "Əgər Paulu öldürməmiş bir şey yeyib-içəriksə, lənətə gələk!" deyə and içib

* **23:3** Mat. 23:27-28 * **23:5** Çıx. 22:28 * **23:6** Həv. 26:5; Fil. 3:5 * **23:8** Mat. 22:23-24; Mark 12:18-19; Luka 20:27-28 * **23:9** Danışıb – bəzi əlyazmalarda danışıb. Gəlin Allaha qarşı çıxmayaq.

pusquda gözləyir. Onlar hazır dayanıb sənin razılığını gözləyirlər». 22 Minbaşı
ona belə tapşırdı: «Bunları mənə xəbər verdiyini heç kimə demə». Sonra oğlanı
evə göndərdi.

Paul Qeysəriyyəyə göndərilir

23 Minbaşı yüzbaşılardan ikisini yanına çağırıb belə dedi: «Gecənin üçüncü
saatı† Qeysəriyyəyə getmək üçün iki yüz piyada, yetmiş atlı və iki yüz nizəçi
hazırlayın. 24 Həmçinin minmək üçün heyvanlar gətirin və Paulu sağ-salamat
vali Feliksə çatdırın». 25 Sonra bu cür məktub yazdı:

26 «Möhtərəm vali Feliksə Klavdi Lisiyadan salamlar!

27 Bu kişini Yəhudilər tutub öldürmək istəyirdi. Mən biləndə ki bu adam
Roma vətəndaşıdır, özümü yetirib əsgərlərlə onu xilas etdim. 28 Onu
nədə təqsirləndirmələrini bilmək üçün Yəhudilərin Ali Şurasının qarşısına
çıxartdım. 29 Öyrəndim ki, onu özlərinin Qanunu ilə bağlı məsələlərdə
ittiham edirlər, amma ona ölüm yaxud həbsə layiq cəza vermək üçün heç
bir əsas yoxdur. 30 Mənə çatdırılanda ki bu kişiyə qarşı bir sui-qəsd qurulub,
dərhal onu sənin yanına göndərdim. Onu ittiham edənlərin də şikayətlərini
sənə bildirmələrini əmr etdim».‡

31 Əsgərlər onlara verilən əmrə əməl edərək gecə ikən Paulu götürüb An-
tipatrisə apardılar. 32 Ertəsi gün atlıları Paulla birlikdə yollarına davam
etmək üçün ötürəndən sonra qalaya qayıtdılar. 33 Atlılar Qeysəriyyəyə çatan
kimi məktubu valiyə verəndə Paulu da ona təslim etdilər. 34 Vali məktubu
oxuyandan sonra Paulun hansı vilayətdən olduğunu soruşdu. Öyrənəndə
ki Kilikiyadandır, 35 belə dedi: «Səni ittiham edənlər gələndə sənin işinə
baxacağam». Bundan sonra əmr verdi ki, Paulu Hirod sarayında nəzarət
altında saxlasınlar.

24

Paul vali Feliksin qarşısında

1 Bundan beş gün sonra baş kahin Xananya, bəzi ağsaqqallar və Tertul
adlı bir vəkil Qeysəriyyəyə gəlib Pauldan edilən şikayətləri valiyə çatdırdı.
2 Paul çağırılanda Tertul onu ittiham etməyə başladı: «Möhtərəm Feliks, sənin
sayəndə uzun müddətdir ki, əmin-amanlıq içində yaşamaqdayıq. Sənin uza-
qgörənliyinlə bu millət üçün keçirdiyin islahatları 3 hər yerdə, hər zaman
dərin minnətdarlıqla qəbul edirik. 4 Vaxtınızı çox almaq istəmirəm. Rica
edirəm, lütfkarlığınla bizi bir qədər dinlə. 5 Bizim gəldiyimiz nəticəyə görə
bu kişi dünyanın hər yerində olan Yəhudilər arasında iğtişaşlar salan bir
araqarışdırandır. O, Nəsrani* təriqətinin başçılarındandır. 6 Bu insan hətta
məbədi murdarlamağa çalışdı, amma biz onu yaxaladıq. 7-8 Onu† istintaq
etsən, bütün bu ittihamlarımızın doğru olduğunu özündən öyrənə bilərsən».
9 Oradakı Yəhudilər də deyilənlərin doğru olduğunu təsdiqləyərək bu işə
qoşuldu.

10 Vali Paula işarə verəndə o cavab verdi: «Bilirəm ki, sən neçə illərdir
bu millətin hakimisən. Buna görə sənin qarşında özümü müdafiə etməyimə
sevinirəm. 11 Sən özün də öyrənə bilərsən ki, ibadət etmək məqsədi ilə

† **23:23** Gecənin üçüncü saat – hazırkı vaxtla axşam saat doqquz. ‡ **23:30** Etdim – bəzi əlyazmalarda etdim. Salamat qal. * **24:5** Nəsrani – yəni məsihçi. † **24:7-8** Yaxaladıq. 7-8 Onu – bəzi əlyazmalarda yaxaladıq və bizim Qanunumuza münasib şəkildə mühakimə etmək istədik. 7 Lakin minbaşı Lisiya gəlib böyük güc tətbiq edərək onu bizim əlimizdən alıb sənin yanına göndərdi. 8 Onu ittihamlandıranlara əmr etdi ki, sənin yanına gəlsinlər. Onu.

Yerusəlimə gedişimdən bu yana sadəcə on iki gün keçib. 12 Bu adamlardan
heç biri görməyib ki, mən məbəddə, sinaqoqlarda yaxud şəhərin hansısa
bir yerində kiminləsə mübahisə edim və yaxud camaatı təşvişə salım. 13 Bu
anda mənə qarşı etdikləri ittihamları sənin hüzurunda sübut edə bilmirlər.
14 Lakin ata-babalarımızın Allahına onların təriqət adlandırdığı İsa yolunun‡
ardıcıllı olaraq ibadət etdiyimi sənin qarşında iqrar edirəm. Qanunda olan
və Peyğəmbərlərin kitablarında yazılan hər şeyə inanıram. 15 Eyni ilə bu
adamların qəbul etdikləri kimi həm saleh, həm də saleh olmayan insanların
diriləcəyinə dair Allaha ümid bəsləyirəm. 16 Bu məqsədlə mən istər Allah,
istərsə də insanların qarşısında hər zaman vicdanımın təmiz olması üçün
çalışıram. 17 *Uzun illərdən sonra millətimə yardım və hədiyyələr vermək üçün
Yerusəlimə gəldim. 18 Bununla məşğul olarkən məni məbəddə paklanmış
olaraq tapdılar. Ətrafımda nə izdiham, nə də hay-küy var idi. 19 Lakin
Asiya vilayətindən bəzi Yəhudilər orada idi. Onlar buraya – sənin hüzuruna
gəlməli və məndən şikayətləri varsa, ittihamlarını göstərməlidirlər. 20 Yaxud
özləri desinlər ki, Ali Şuranın qarşısında dayandığım vaxt hansı haqsızlığı
üzə çıxartdılar. 21 *Onların qarşısında dayananda nida edərək belə demişdim
və yalnız bunda mənim haqsız olduğumu hesab edə bilərlər: “Bu gün mən
ölülərin dirilməsi məsələsinə görə önünüzdə mühakimə olunuram”».

22 İsa yolu§ barədə dəqiq məlumatı olan Feliks bu işi təxirə salıb dedi:
«İşiniz barədə minbaşı Lisiya gələndən sonra qərarımı verəcəyəm». 23 Oradakı
yüzbaşıya əmr verdi ki, Paulu nəzarət altında saxlasın, lakin sərbəstlik versin
və ona xidmət edən dostlarına maneçilik yaratmasın.

24 Bir neçə gün keçəndən sonra vali Feliks Yəhudi arvadı Drusilla ilə birlikdə
gəlib Paulu çağırtdırdı və onun Məsih İsaya olan imanından danışdıqlarına
qulaq asdı. 25 Paul salehlik, nəfsə hakim olma və gələcək mühakimədən söhbət
edəndə Feliks qorxuya düşdü və dedi: «Bəsdir, indi get, imkan olanda yenə
səni çağırtdıracağam». 26 Digər tərəfdən də Pauldan** rüşvət umurdu. Ona görə
tez-tez Paulu yanına çağırtdırır və onunla söhbət edirdi.

27 İki il keçəndən sonra Feliks öz vəzifəsini Porki Festə təhvil verdi. Feliks
Yəhudilərin rəğbətini qazanmaq üçün Paulu həbsdə qoyub getdi.

25

Festin qarşısında olan məhkəmə

1 Vilayətə çatandan üç gün sonra Fest Qeysəriyyədən Yerusəlimə getdi.
2 Başçı kahinlərlə Yəhudilərin nüfuzlu adamları Paulla bağlı şikayətlərini
ona açıqladılar. 3 Onlara bir yaxşılıq etsin deyə Festə yalvararaq Paulun
Yerusəlimə gətirilməsini xahiş etdilər, çünki onu öldürmək üçün yolda pusqu
qururdular. 4 Fest cavab verdi: «Paul Qeysəriyyədə həbsdədir və tezliklə özüm
də oraya gedəcəyəm. 5 Aranızda səlahiyyəti olanlar mənimlə getsin və əgər bu
kişi haqsızlıq edibsə, onu ittiham etsin».

6 Fest onların yanında səkkiz ya on gündən artıq qalmadı və Qeysəriyyəyə
qayıtdı. Ertəsi gün hökm kürsüsünə çıxıb Paulun gətirilməsini əmr etdi.
7 Paul içəri girəndə Yerusəlimdən gələn Yəhudilər onun ətrafını bürüdü və
onun barəsində dəlil-sübutsuz bir çox ağır ittihamlar irəli sürdülər. 8 Paul
«nə Yəhudilərin Qanununa, nə məbədə, nə də qeysərə qarşı heç bir günah

‡ **24:14** İsa yolunun – hərfi tərcümədə Yolun. * **24:17** Həv. 21:17-28 * **24:21** Həv. 23:6 § **24:22** İsa yolu – hərfi tərcümədə Yol. ** **24:26** Pauldan – bəzi əlyazmalarda Paulu azad etmək üçün ondan.

işlətməmişəm» deyərək özünü müdafiə etdi. 9 Yəhudilərin rəğbətini qazanmaq üçün Fest Paula belə dedi: «Bu iş üzrə mənim qarşımda mühakimənin Yerusəlimdə olmasını istəyirsənmi?» 10 Paul dedi: «Mən qeysərin hökm kürsüsünün qarşısında dayanmışam. Mənim məhkəməm burada olmalıdır. Sən özün də yaxşı bilirsən ki, Yəhudilərə qarşı heç bir haqsızlıq etməmişəm. 11 Əgər haqsızlıq etmişəmsə, ölüm cəzasına layiq bir iş tutmuşamsa, ölümdən qaçmıram. Yox, əgər bunların ittihamları əsassızdırsa, məni onların əlinə təslim etmək üçün heç kimin səlahiyyəti yoxdur. Mən qeysərin məhkəməsinə müraciət etmək istəyirəm». 12 Fest öz məsləhət şurası ilə müşavirə keçirəndən sonra cavab verdi: «Sən qeysərin məhkəməsinə müraciət etmək istədiyin üçün qeysərin yanına gedəcəksən».

Fest Padşah Aqrippa ilə danışır

13 Bir neçə gündən sonra padşah Aqrippa ilə Berniki* Festi təbrik etmək üçün Qeysəriyyəyə gəldi. 14 Bir müddət orada qaldılar. Fest bu ərəfədə Paulun işini padşaha danışdı. O dedi: «Bir kişi var, Feliks onu məhbus saxlayaraq gedib. 15 Yerusəlimdə olduğum ərəfədə Yəhudilərin başçı kahinləri ilə ağsaqqalları onunla bağlı şikayətlərini açıqladı və onu cəzalandırmağımı istədi. 16 Mən dedim ki, ittiham edilən şəxsi ittihamçılarla üzləşdirmədən, ona edilən ittihamlara müdafiə imkanı vermədən, onlara† təslim etmək Romalıların adətinə xas deyil. 17 Onlar mənimlə buraya toplananda heç bir vaxt itirmədən ertəsi gün hökm kürsüsünə çıxıb bu kişinin gətirilməsini əmr etdim. 18 Amma ittihamçılar qalxıb danışanda mənim gözlədiyim cinayətlərin heç biri ilə onu təqsirləndirmədilər. 19 Lakin onunla öz dinləri barədə bir neçə məsələ qaldırdılar. Bunlar ölmüş və Paulun iddiasına görə sağ olan İsa adlı bir şəxslə bağlı məsələlərdir. 20 Bunları necə tədqiq edəcəyimdən şübhələndiyim üçün ondan soruşdum ki, Yerusəlimə gedib bu iş üçün orada mühakimə olmağa razıdır ya yox. 21 Amma Paul imperatorun məhkəməsinə müraciət etmək və bu olana qədər həbsdə qalmaq istədi. Mən də onu qeysərin yanına göndərəcəyim zamanacan həbsdə qalması barədə əmr verdim». 22 Aqrippa Festə dedi: «Bu adama mən də qulaq asmaq istəyirəm». Fest dedi: «Sabah qulaq asarsan».

Paul padşah Aqrippanın qarşısında

23 Ertəsi gün Aqrippa ilə Berniki təntənəli surətdə gəlib minbaşılar və şəhərin nüfuzlu şəxsləri ilə birlikdə iclas otağına daxil oldular. Festin əmrinə əsasən Paulu içəri gətirdilər. 24 Fest dedi: «Ey padşah Aqrippa və burada bizimlə olan bütün cənablar, istər Yerusəlimdə, istərsə də burada, bütün Yəhudi xalqının şikayət etdiyi bu insanı görürsünüzmü? “Bu adam daha yaşamamalıdır!” deyə Yəhudilər hay-küy salırdı. 25 Amma mən nəticəyə gəldim ki, bu adam ölümə layiq heç bir iş görməyib. Lakin imperatorun məhkəməsinə müraciət etmək istədiyinə görə onu göndərmək qərarına gəldim. 26 Amma onun barəsində qəti bir sözüm yoxdur ki, cənabıma yazam. Ona görə də onu sizin qarşınıza, xüsusən, padşah Aqrippa, sənin qarşına çıxarıram ki, bu işin istintaqından sonra yazmağa sözüm olsun. 27 Çünki bir məhbusu imperatorun qarşısına göndərəndə ona edilən ittihamları göstərməmək mənə məntiqsiz göründü».

---

* **25:13** Berniki – yəni padşah Aqrippanın bacısı. † **25:16** Onlara – bəzi əlyazmalarda edam olunmaq üçün onlara.

26

1 Aqrippa Paula dedi: «Özünü müdafiə edə bilərsən». Onda Paul əl hərəkəti
ilə özünü müdafiəyə başladı: 2 «Padşah Aqrippa, Yəhudilərin məni ittiham-
landırdığı hər şeyə görə bu gün sənin hüzurunda özümü müdafiə edəcəyim
üçün özümü xoşbəxt sayıram. 3 Çünki bütün Yəhudi adət-ənənələrinə və
mübahisələrinə yaxşı bələdsən. Ona görə rica edirəm, mənə səbirlə qulaq as.
4 Bütün Yəhudilər bilir ki, əzəldən, lap cavanlığımdan bəri həm öz elimdə,
həm də Yerusəlimdə necə həyat sürmüşəm. 5 *Məni əvvəldən tanıyırlar, bilirlər
ki, keçmişdə dinimizin ən ciddi təriqəti olan farisey təriqətinə necə bağlı
yaşayırdım. İstəsələr, bu barədə şəhadət edə bilərlər. 6 İndi isə Allahın ata-
babalarımıza verdiyi vədin həyata keçməsinə ümid bağladığım üçün burada
dayanıb mühakimə olunuram. 7 Xalqımızın on iki qəbiləsi də gecə-gündüz
Allaha sidq ürəkdən ibadət edə-edə həmin şeyə ümid bəsləyir. Ey padşah,
Yəhudilər məni bu ümidə görə ittiham edirlər. 8 Niyə Allahın ölüləri diriltməsi
aranızda inanılmaz bir şey sayılır?

9 *Doğrusu, mən buna əmin olmuşdum ki, Nazaretli İsanın adı əleyhinə
əlimdən gələni etməliyəm. 10 Yerusəlimdə də bunu edirdim. Başçı
kahinlərdən aldığım səlahiyyətə əsasən nə qədər müqəddəsi zindanlara
saldırdım və edam olunanda onların əleyhinə səs verdim. 11 Bütün sinaqo-
qları gəzib-dolaşaraq onları tez-tez cəzalandırır və öz etiqadlarına küfr etməyə
məcbur edirdim. Mən elə dəli olmuşdum ki, onları ölkə xaricində olan
şəhərlərdə belə, təqib edirdim.

12 Bu iş üçün başçı kahinlərdən aldığım səlahiyyət və tapşırıqla Dəməşqə
tərəf yola çıxdım. 13 Ey padşah, günorta vaxtı yol gedirdim ki, göydən məni və
yoldaşlarımı hər tərəfdən nurlandıran günəşdən daha parlaq bir işıq gördüm.
14 Hamımız yerə yıxıldıq. Bir səsin mənə İbrani dilində dediyini eşitdim: “Şaul,
Şaul, niyə Məni təqib edirsən? Bizin ucuna təpik vurmaq sənə zərər verər”.
15 Mən dedim: “Ey Ağam, Sən kimsən?” Rəbb cavab verdi: “Mən sənin
təqib etdiyin İsayam. 16 Qalx ayağa və dur. Mən ona görə sənə göründüm
ki, səni xidmətçi və haqqımda gördüyün, sənə göstərəcəyim şeylərin şahidi
olmağa təyin edim. 17 Səni öz xalqından, həm də başqa millətlərin əlindən
qurtaracağam. Səni o millətlərin yanına göndərirəm ki, 18 onların gözlərini
açıb qaranlıqdan işığa, Şeytanın hakimiyyətindən Allaha tərəf döndərəsən. Belə
ki onlar günahlarının bağışlanmasına və Mənə iman etməklə təqdis olunanlar
arasında irsə nail olsunlar”.

19 Buna görə mən, ey padşah Aqrippa, bu səmavi görüntüyə itaətsizlik
etmədim. 20 *Əvvəlcə Dəməşqin, sonra Yerusəlimin və bütün Yəhudeya
bölgəsinin əhalisini, başqa millətləri də tövbə edib Allaha tərəf dönməyə və
bu tövbəyə uyğun tərzdə iş görməyə çağırdım. 21 Yəhudilər buna görə məni
məbəddə tutub öldürməyə cəhd göstərirdilər. 22 Amma bu günə qədər Allah
mənim dayağımda durdu və bunun sayəsində burada durub böyükdən kiçiyə
qədər hamıya şəhadət edirəm. Mənim dediklərim peyğəmbərlərin və Mu-
sanın əvvəlcədən xəbər verdiyi hadisələrdən başqa bir şey deyil. 23 *Onlar
bildirib ki, Məsih əzab çəkəcək və ölümdən dirilənlərin birincisi olacaq, həm
Öz xalqına, həm də başqa millətlərə nur doğduğunu elan edəcək».

24 Paul özünü bu cür müdafiə edəndə Fest bərkdən dedi: «Paul, dəlilik
edirsən, çox oxumaqdan başın xarab olub». 25 Paul dedi: «Hörmətli Fest,

* **26:5** Həv. 23:6; Fil. 3:5 * **26:9** Həv. 8:3; 22:4-5 * **26:20** Həv. 9:18-20,28-29 * **26:23** Yeş. 42:6; 49:6; 1Kor. 15:20

mən dəlilik etmirəm, həqiqəti və ağla batan sözləri danışıram. 26 Padşahın
bu barədə məlumatı olduğu üçün onunla cəsarətlə danışıram. Əminəm ki,
olanların heç biri padşahın nəzərindən qaçmayıb. Çünki bu işlər künc-bucaqda
görülən işlər deyil. 27 Padşah Aqrippa, sən peyğəmbərlərə inanırsanmı?
Bilirəm ki, inanırsan». 28 Aqrippa Paula dedi: «Bu az müddətdə məni də
inandıraraq məsihçi edəcəksən?» 29 Paul dedi: «İstər az, istər çox müddət olsun,
Allahdan istəyirəm ki, təkcə sən yox, bu gün mənə qulaq asan hər bir adam bu
zəncirlərdən başqa mənim kimi olsun!»
30 Sonra padşah, vali, Berniki və onlarla birlikdə oturanlar qalxdılar.
31 Bayıra çıxanda aralarında belə danışdılar: «Bu adam ölümə yaxud həbsə layiq
bir şey etmir». 32 Aqrippa da Festə dedi: «Bu adam qeysərin məhkəməsinə
müraciət etmək istəməsəydi, azad edilə bilərdi».

27

Paul Romaya doğru yola çıxır

1 İtaliyaya doğru yelkən açmağa qərar veriləndə Paulu və bəzi başqa
məhbusları İmperator alayından Yuli adlı bir yüzbaşıya təhvil verdilər. 2 Asiya
vilayətinin sahilindəki limanlara gedən bir Edremit gəmisinə minərək
dənizlə getdik. Salonikdən Makedoniyalı Aristarx da yanımızda idi. 3 Ertəsi
gün Sidona çatdıq. Paulla dost kimi rəftar edən Yuli ona izin verdi ki,
lazımi kömək almaq üçün dostlarının yanına getsin. 4 Oradan yenə dənizlə
getdik. Küləklər bizə əks istiqamətdə əsdiyi üçün Kipri külək tutmayan
tərəfdən keçdik. 5 Dəniz yolu ilə Kilikiya və Pamfiliyanı keçib Likiyanın
Mira şəhərinə gəldik. 6 Yüzbaşı orada İtaliyaya gedən bir İsgəndəriyyə gəmisi
tapıb bizi o gəmiyə mindirdi. 7 Xeyli gün aşağı sürətlə, çətinliklə üzərək
Knid şəhərinin qarşısına çatdıq. Külək bizə yol vermədiyi üçün Salmoni
burnundan dolanaraq Kritin külək tutmayan tərəfi ilə getdik. 8 Sahil boyunca
çətinliklə irəliləyərək Laseya şəhəri yaxınlığındakı Gözəl Limanlar adlanan
körfəzə gəlib-çatdıq.
9 Xeyli vaxt itirmişdik, hətta oruc günü* də keçib-getmişdi. Artıq bu
mövsümdə dəniz yolu ilə getmək təhlükəli idi. Odur ki, Paul onlara xəbərdarlıq
edərək 10 dedi: «Ağalar, görürəm ki, bu səfər yalnız yük və gəmiyə deyil,
canımıza da çox ziyan və bəla gətirəcək». 11 Lakin yüzbaşı Paulun dediklərini
dinləməkdənsə gəmi sükançısının və sahibinin sözlərinə uydu. 12 Liman
qışlamaq üçün əlverişsiz idi. Buna görə gəmidəkilərin əksəriyyəti oradan
dənizə çıxıb imkan olarsa, Finiksə çataraq qışı orada keçirmək qərarına gəldi;
Finiks Kritdə olan, cənub-qərbə və şimal-qərbə baxan bir liman idi.

Fırtına

13 Cənubdan zəif bir külək əsməyə başlayanda gözlədikləri anın gəldiyini
zənn edərək lövbərləri çıxartdılar. Krit sahili boyu üzərək irəlilədilər. 14 Amma
çox keçmədi ki, qurudan Evrakilon† fırtınası qopdu. 15 Fırtınaya düşən gəmi
küləyə müqavimət göstərə bilmirdi, əlacsız qaldıq və külək bizi aparırdı.
16 Qavda adlı kiçik bir adanın külək zəif tutan tərəfinə düşəndə gəminin
qayığını güclə qurtara bildik. 17 Qayığı yuxarı çəkəndən sonra gəminin
kəndirlərini onun altından dolayıb bağlayaraq tədbir gördülər. Sirt körfəzində
saya oturmaqdan qorxub ləngəri aşağı saldılar və gəmi sürüklənməyə başladı.

---

* **27:9** Oruc günü – yəni Yəhudilərin sentyabr və ya oktyabr aylarında keçirdikləri günahların Kəffarə günü sayılan *Yom Kippur* bayramı. † **27:14** Evrakilon – yəni şimali şərq küləyi.

18 Fırtına bizi bir xeyli çalxaladı. Ertəsi gün gəminin yükünü atmağa başladılar.
19 Üçüncü gün isə öz əlləri ilə gəminin təchizatını atdılar. 20 Günlərlə nə günəş,
nə də ulduzlar göründü. Fırtına da o qədər şiddətlə davam edirdi ki, artıq
bundan xilas olmağa ümidimiz qalmamışdı.
21 Adamlar uzun müddət yemək yemədikdə Paul ortada durub dedi:
«Ağalar, gərək siz mənə qulaq asıb Kritdən çıxmayaydınız və bu ziyana, bu
bəlaya düşməyəydiniz. 22 İndi sizə öyüd verərək deyirəm: ürəkli olun, çünki
heç biriniz canını itirməyəcək, yalnız gəmi məhv olacaq. 23 Çünki mənsub
olub ibadət etdiyim Allahın bir mələyi bu gecə yanıma gəlib dedi: 24 "Qorxma,
Paul, sənin qeysərin qarşısına çıxmağın lazımdır. Sənինlə birgə gəmidə olan-
ların hamısını da Allah sənə bağışladı". 25 Ay ağalar, buna görə ürəkli olun!
Allaha inandığıma görə bilirəm ki, hər şey mənə deyilən kimi olacaq. 26 Amma
bizə bir adaya düşmək lazımdır».

Gəmi quruda oturur

27 On dördüncü gecə idi ki, biz İoniya dənizində sürüklənirdik. Gecə yarısına
yaxın gəmiçilər hiss etdilər ki, quruya yaxınlaşırlar. 28 Suyun dərinliyini
ölçəndə gördülər ki, iyirmi qolacdır.‡ Bir az gedəndən sonra bir daha ölçdülər
və gördülər ki, on beş qolacdır. 29 Qayalığa çıxmaqdan qorxaraq gəminin
dal tərəfindən dörd lövbər atıb sabahın açılması üçün dua etdilər. 30 Belə
olanda gəmiçilər qaçmağa çalışıb gəminin qabaq hissəsindən lövbərlər salmaq
bəhanəsi ilə qayığı dənizə endirdilər. 31 Amma Paul yüzbaşıya və əsgərlərə
dedi: «Bunlar gəmidə qalmasalar, siz xilas ola bilməzsiniz». 32 Bundan sonra
əsgərlər qayığın iplərini kəsib onu dənizə saldılar.
33 Dan yeri sökülənə Paul hamıya yemək yeməyi təkid edərək dedi: «Bu gün
on dörd gündür ki, nigarançılıq içindəsiniz və heç nə yemədiyinizə görə acsınız.
34 Bunun üçün sizdən xahiş edirəm ki, yemək yeyəsiniz. Bu, xilasınız üçün
lazımdır. Heç birinizin başından bir tük belə, əskik olmayacaq». 35 Paul bunu
deyəndən sonra çörək götürdü və hamının qarşısında Allaha şükür edərək
çörəyi bölüb yeməyə başladı. 36 Bundan hamı ürəklənib yemək yedi. 37 Gəmidə
cəmi iki yüz yetmiş altı nəfər idik. 38 Hamı doyandan sonra buğdanı dənizə
boşaldaraq gəmini yüngülləşdirdilər.
39 Hava işıqlananda gördükləri qurunu tanıya bilmədilər. Amma qum-
sal sahili olan bir körfəz gördülər. Qərara aldılar ki, imkan olsa, gəmini
orada oturtsunlar. 40 Lövbərləri kəsib dənizdə qoydular. Eyni zamanda
sükanları saxlayan kəndirləri açıb qabaq yelkəni qaldıraraq qumsallığa tərəf
yönəldilər. 41 Gəmi isə dayazlıqda qum üstündə oturdu. Gəminin burnu
quma batıb tərpənməz oldu. Arxa tərəfi isə dalğaların zərbəsindən sınmağa
başladı. 42 Əsgərlər məhbusları öldürmək istəyirdi ki, heç biri üzərək qaçmasın.
43 Amma Paulu xilas etmək istəyən yüzbaşı əsgərləri bu fikirdən daşındırdı.
Əmr etdi ki, əvvəlcə üzməyi bacaranlar dənizə tullanıb üzsünlər, 44 sonra dalda
qalanlar ya taxtalar ya da gəminin başqa parçaları üzərində sahilə çıxsınlar.
Beləliklə, hamısı sağ-salamat quruya çıxdı.

28

Maltada

1 Xilas olandan sonra öyrəndik ki, adanın adı Maltadır. 2 Oranın sakinləri
bizə gözlənilməz bir mehribanlıq göstərdi. Hava yağışlı və soyuq olduğu

‡ **27:28** Qolac – yunan mətnində *orquya*, təqribən 1.85 metr.

üçün ocaq qalayıb hamımızı hərarətlə qarşıladılar. 3 Paul bir dəstə çırpı
götürüb ocağa atdı. O zaman istinin təsirindən bir gürzə çıxıb onun əlinə
yapışdı. 4 Oranın sakinləri Paulun əlinə ilanın yapışdığını görəndə bir-
birlərinə dedilər: «Demək bu adam qatildir. Dənizdən xilas olsa da, ədalət
ilahəsi onu yaşamağa qoymur». 5 Amma Paul əlini silkələyib ilanı oda ataraq
heç bir xətər görmədi. 6 Camaat gözləyirdi ki, Paulun bədəni şişəcək yaxud
birdən-birə yıxılıb öləcək. Amma çox gözlədilər, ona heç nə olmadığını görəndə
fikirlərini dəyişib dedilər: «Bu bir allahdır».

7 O yerin yaxınlığında malikanə var idi ki, ora adanın baş məmuru Publi adlı
bir şəxsin idi. Bu adam bizi öz evində qəbul etdi və üç gün bizə mehribanlıqla
qonaqpərvərlik göstərdi. 8 O ərəfədə Publinin atası qızdırma və qanlı ishal
üzündən xəstə yatırdı. Paul xəstənin yanına gəldi və dua edərək əllərini onun
üzərinə qoyub sağaltdı. 9 Bu hadisədən sonra adadakı qalan xəstələr də gəlib
şəfa tapdılar. 10 Bizə çoxlu bəxşiş verərək şərəfləndirdilər. Biz dənizə çıxanda isə
bizə lazım olan şeyləri gəmiyə yüklədilər.

Romaya çatanda

11 Üç aydan sonra qışı adada keçirmiş, başında Əkiz Tanrılar heykəlini
gəzdirən bir İsgəndəriyyə gəmisi ilə dənizdən yelkən açdıq. 12 Sirakuza
şəhərinə çatıb üç gün orada qaldıq. 13 Oradan yolumuza davam edərək
Regiuma gəldik. Ertəsi gün əsməyə başlayan cənub küləyinin köməyi ilə iki
günə Puteoliyə çatdıq. 14 Orada rastlaşdığımız imanlı bacı-qardaşlar bizdən
xahiş etdilər ki, onların yanında bir həftə qalaq.

Sonra Romaya çatdıq. 15 Bizdən xəbər tutan Romadakı imanlı bacı-qardaşlar
bizi qarşılamaq üçün Appi Bazarına və Üç Mehmanxanaya qədər gəldilər. Paul
onları görəndə Allaha şükür edib ürəkləndi. 16 Romaya gələndə Paula* izin
verildi ki, bir əsgərin nəzarəti altında tək yaşasın.

Paulun Romada etdiyi işlər

17 Üç gün sonra Paul Yəhudilərin orada olan başçılarını toplantıya dəvət
etdi. Onlar bir yerə yığılandan sonra Paul onlara belə dedi: «Soydaşlar,
xalqımıza və ata-babalarımızın adət-ənənəsinə zidd heç nə etmədiyim halda
Yerusəlimdə həbs edilib Romalılara təslim edildim. 18 Onlar məni sorğu-
suala çəkəndən sonra azad etmək istədilər. Çünki ölüm cəzasına layiq bir
təqsirim yox idi. 19 *Amma Yəhudilər buna qarşı çıxanda məcbur olub
qeysərin məhkəməsinə müraciət etmək istədim, lakin öz millətimi heç nədə
ittihamlandırmaq istəmirdim. 20 Bu səbəbdən sizi buraya görüşüb söhbət
etmək üçün çağırmışam. Axı mən İsrailin ümidi uğrunda belə zəncirlənmişəm».
21 Onlar Paula dedilər: «Yəhudeyadan sənin barəndə nə məktub almışıq, nə
də buraya gələn soydaşlardan kimsə sənin barəndə bizə xəbər gətirərək pis bir
söz deyib. 22 Biz sənin fikirlərini sənin özündən eşitmək istəyirik. Çünki hər
yerdə bu təriqətə qarşı çıxıldığını bilirik».

23 Bir gün təyin edib, həmin gün daha böyük kütlə ilə Paulun qaldığı yerə
gəldilər. Paul səhərdən axşamacan Allahın Padşahlığından şəhadət edərək
onlara açıqlama verdi, həm Musanın Qanunundan, həm də Peyğəmbərlərin
yazdıqlarından onları İsaya inandırmağa çalışdı. 24 Bəziləri onun sözlərinə
inandı, bəziləri isə inanmadı. 25 Bir-birləri ilə razılığa gəlməyəndə Paulun

* **28:16** Paula – bəzi əlyazmalarda yüzbaşı məhbusları zabitə təhvil verdi. * **28:19** Həv. 25:11

bu son sözlərinə qulaq asıb ayrıldılar: «Müqəddəs Ruh Yeşaya peyğəmbərin
vasitəsilə ata-babalarınıza bu gözəl sözü dedi:
26 *“Get bu xalqa bunu çatdır:
‹Eşitdikcə eşidəcəksiniz, amma anlamayacaqsınız,
Gördükcə görəcəksiniz, amma qanmayacaqsınız.
27 Çünki bu xalqın ürəyi kütləşdi,
Qulaqları ağır eşitdi,
Gözlərini yumdular ki,
Gözləri ilə görməsinlər,
Qulaqları ilə eşitməsinlər,
Ürəkləri ilə anlamasınlar
Və Mənə sarı dönməsinlər ki,
Mən onlara şəfa verim›”.
28 İndi bilin ki, Allahın verdiyi bu xilas başqa millətlərə göndərilib və onlar
buna qulaq asacaqlar». 29 †
30 Paul düz iki il kirayə tutduğu evdə qalıb yanına gələnlərin hamısını qəbul
edirdi. 31 Heç bir maneə olmadan tam bir cəsarətlə Allahın Padşahlığını vəz
edir və Rəbb İsa Məsihlə bağlı həqiqətləri öyrədirdi.

* **28:26** Yeş. 6:9-10; Mat. 13:14-15; Mark 4:12; Luka 8:10; Yəh. 12:39-40 † **28:29** Asacaq – bəzi əlyazmalarda asacaqlar». 29 Paulun bu sözündən sonra Yəhudilər bir-biri ilə çox çəkişdi və getdi.

PAULUN ROMALILARA MƏKTUBU

GİRİŞ

Paul bu məktubu özünü və yaydığı Müjdəni Romadakı imanlılar cəmiyyətinə təqdim etmək üçün yazmışdı. O heç vaxt imperatorluğun paytaxtı olan bu şəhərdə olmamışdı, halbuki oradakı bir çox məsihçilərin adını bilirdi və onlara tezliklə baş çəkmək istəyirdi. Paul onlara özünün «həvari olmağa çağırılmış, Allahın Müjdəsini yaymaq üçün seçilmiş» olduğunu söyləyir (1:1). Onun yaydığı Müjdə bundan ibarət idi ki, Müjdə «iman edən hər kəsin – əvvəlcə Yəhudinin, sonra da Yunanın xilası üçün Allahın qüdrətidir» (1:16).

Paul həm də hamının günah edib, Allahın izzətindən məhrum olmasını oxucuların yadına salır (3:23). Amma Allah bizi necə qəbul edə bilər? Paul bu əsas suala Romalılara məktubda cavab verir. O, məktubda göstərir ki, heç kim Allahın tələblərini yerinə yetirməyə qadir deyil. Yəhudilər Musanın Qanununa tabe olmadılar; başqa millətlərlə isə Allah müxtəlif yollarla danışdısa da, onlar Onun barəsində hətta düşünməkdən belə, imtina etdilər (1:18–3:20).

Paul burada Allahın bizi necə qəbul etdiyini aydın göstərir:

> «Allahdan gələn bu salehlik İsa Məsihə iman vasitəsilə Ona iman gətirənlərin hamısına verilir. Heç kəsə fərq qoyulmur... Onun lütfü ilə də Məsih İsada satın alınmağa nail olaraq bir hədiyyə kimi saleh sayılır» (3:22,24).
>
> «İsa bizim təqsirlərimizə görə ölümə təslim edildi və bizim saleh sayılmağımız üçün dirildi» (4:25).

Məktubun məzmunu:

1:1-17 Salamlama və məktubun mövzusu
1:18–3:20 Xilasa ehtiyac
3:21–4:25 Allahın verdiyi xilas yolu
5:1–8:39 Məsihdə yeni həyat
9:1–11:36 Allahın İsrail üçün planı
12:1–15:13 Məsihçi davranışı
15:14–16:27 Yekun və şəxsi salamlar

1 İsa Məsihin qulu, həvari olmağa çağırılmış, Allahın Müjdəsini yaymaq
üçün seçilmiş mən Pauldan salam! 2 Allahın Öz peyğəmbərləri vasitəsilə
Müqəddəs Yazılarda əvvəlcədən vəd etdiyi o Müjdə 3-4 Oğlu Rəbbimiz İsa Məsih
haqqındadır. O, cismən Davud nəslindəndir, müqəddəslik Ruhuna görə isə
ölülər arasından dirilərək Allahın Oğlu olduğu qüdrətlə elan olundu. 5 Biz
Onun vasitəsilə lütfə və həvariliyə nail olduq ki, Onun adı naminə bütün
millətlərdən olan insanları imana itaət etməyə çağıraq. 6 Siz də İsa Məsihə
məxsus olmaq üçün çağırılmış o insanların arasındasınız. 7 Romada yaşayan,
Allahın sevdiyi və müqəddəs olmağa çağırdığı sizin hamınıza Atamız Allahdan
və Rəbb İsa Məsihdən lütf və sülh olsun!

Paulun Romaya getmək arzusu

8 Hər şeydən əvvəl, hamınız üçün İsa Məsihin vasitəsilə Allahıma şükür
edirəm ki, imanınız bütün dünyada elan olunur. 9 Oğlunun Müjdəsini yay-
maqda bütün qəlbimlə ibadət etdiyim Allah şahidimdir ki, mən sizi necə daim
yada salıram. 10 Dualarımda həmişə yalvarıram ki, Allahın iradəsi ilə nəhayət
yanınıza gəlməyə nail olum. 11 Çünki sizi qüvvətləndirmək üçün sizə ruhani

bir ənam çatdırmaq məqsədindəyəm; buna görə də sizi görmək üçün həsrət
çəkirəm. 12 Daha doğrusu, mən aranızda olarkən bir-birimizin imanı ilə
qarşılıqlı halda ruhlanaq. 13 *Ey qardaşlar, bixəbər olmağınızı istəmirəm
ki, başqa millətlərdən olan digərləri arasında etdiyim kimi sizin aranızda
da əməyimin bəhrəsini götürüm deyə dəfələrlə yanınıza gəlmək niyyətində
olmuşam, amma indiyədək maneələrə rast gəldim. 14 Mən həm Yunanlara,
həm də barbarlara, həm aqillərə, həm də cahillərə borcluyam. 15 Bu səbəbdən
mən Romada yaşayan sizlərə də bacardığım qədər Müjdəni yaymağa həvəsim
var.

Müjdədəki Allah salehliyi

16 *Mən Müjdədən utanmıram, çünki o, iman edən hər kəsin – əvvəlcə
Yəhudinin, sonra da Yunanın* xilası üçün Allahın qüdrətidir. 17 *Müjdədə
Allahın salehliyi aşkar olur və bu salehlik tamamilə imanla əldə edilir. Necə
ki yazılıb: «Saleh adam imanla yaşayacaq».

Adamların günahkarlığı

18 Həqiqətə haqsızlıqla əngəl törədən adamların hər cür allahsızlığı və
haqsızlığı ucbatından Allahın qəzəbi göydən aşkar olur. 19 Çünki Allah
haqqında məlum olan şeylər onlara aşkardır, Allah Özü bunu onlara aşkar
edib. 20 Dünyanın yaradılışından bəri Allahın gözə görünməyən xüsusiyyətləri,
yəni əbədi qüdrəti və ilahiliyi Onun yaratdıqları vasitəsilə üzə çıxır. Buna görə
də onlar üzrsüzdür. 21 *Adamlar Allahı tanıdıqları halda Ona nə Allah kimi
izzət verdilər, nə də şükür etdilər. Əksinə, boş düşüncələrə uydular və axmaq
ürəklərini qaranlıq bürüdü. 22 Müdrik olduqlarını iddia etdikləri halda ağılsız
olub, 23 *fani olmayan Allahın izzətini fani olan insana, quşlara, dördayaqlılara
və sürünənlərə bənzəyən bütlərlə əvəz etdilər.

24 Buna görə də Allah onları ürəklərinin şəhvəti üzündən murdarlığa təslim
etdi ki, bir-birlərinin bədənini rüsvay etsinlər. 25 Onlar Allahın həqiqətini
yalanla əvəz etdilər, Yaradanın yerinə yaradılışa səcdə və ibadət etdilər; o
Yaradana əbədi alqış olsun! Amin.

26 Bu səbəbdən Allah onları öz rəzil həvəslərinə təslim etdi. Onların
qadınları təbii əlaqəni qeyri-təbii əlaqə ilə əvəz etdilər, 27 eyni tərzdə kişilər
də qadınla olan təbii əlaqədən əl çəkib bir-birlərinə şəhvətlə qızdılar; kişilər
kişilərlə rüsvayçılıq edib öz daxillərində rəzilliklərinə layiq cəzanı aldılar.

28 Allahı şüurlarında saxlamağı yanlış saydıqları üçün Allah da onları yanlış
düşüncələrə təslim etdi ki, ədəbsiz işlər görsünlər. 29 Onlar hər cür haqsızlıq,
pislik, tamahkarlıq və kinlə doldular; paxıllıq, qatillik, münaqişə ruhu, hiylə
və pis niyyətlə dolub-daşdılar. Onlar qeybətçi, 30 böhtançı, Allaha nifrət edən,
söyüşçü, məğrur, təkəbbürlü, pis işlərdə bacarıqlı, ata-anaya itaətsiz, 31 axmaq,
xain, şəfqətsiz və rəhmsizdir. 32 Hərçənd ki belə işlərlə məşğul olanların ölümə
layiq olduğu barədə Allahın ədalətli hökmünü bilirlər, amma yenə də bu işləri
görürlər, hətta belə işlər görən başqalarını da alqışlayırlar.

2

Allahın ədalətli hökmü

* **1:13** Həv. 19:21 * **1:16** Mark 8:38 * **1:16** Yunan – yəni başqa millətdən olan. * **1:17** Hab. 2:4 * **1:21** Ef. 4:17-18 * **1:23** Qanun. 4:16-18

1 *Beləliklə, sən ey başqasını mühakimə edən adam, kim olursansa-ol, sən də
üzrsüzsən. Çünki başqasını mühakimə edərkən özünü də məhkum edirsən. Ona
görə ki başqasını mühakimə etdiyin halda özün də həmin işləri görürsən. 2 Bizsə
bilirik ki, belə işlərlə məşğul olanlara Allah həqiqətə əsasən hökm çıxarır. 3 Ey
belə işlərlə məşğul olanları mühakimə edərək özü də həmin işləri görən insan!
Məgər elə güman edirsən ki, Allahın hökmündən qaça biləcəksən? 4 Yaxud sən
Allahın zəngin xeyirxahlığına, həlimliyinə və səbirli olmağına xor baxırsan?
Bəs anlamırsan ki, Onun xeyirxahlığı səni tövbəyə yönəldir? 5 Amma sən Al-
lahın qəzəbinin və ədalətli hökmünün zahir olacağı gün inadkarlığına və tövbə
etməyən ürəyinə görə özün üçün qəzəb toplayırsan; 6 *Allah hər kəsə əməlinə
görə əvəzini verəcək: 7 dözümlə yaxşı əməl sahibi olaraq izzət, hörmət və
ölməzlik axtaranlara əbədi həyat, 8 özlərini göstərərək həqiqətə tabe olmayıb
haqsızlığa baş əyənlərə isə qəzəb və hiddət göndərəcək. 9 Pislik edən hər kəsə –
əvvəlcə Yəhudiyə, sonra da Yunana əziyyət və sıxıntı, 10 yaxşı əməl sahibi olan
hər kəsə isə – əvvəlcə Yəhudiyə, sonra da başqa millətdən olana izzət, hörmət
və sülh verəcək. 11 *Çünki Allah insanlar arasında tərəfkeşlik etməz.

12 Qanunu bilmədən günah edənlərin hamısı Qanunu bilməsələr də, həlak
olacaqlar. Qanunu bilərək günah edənlərin də hamısı Qanunla mühakimə ol-
unacaq. 13 Çünki Allahın nəzərində Qanunu eşidənlər deyil, ona əməl edənlər
saleh sayılır. 14 Beləcə Qanuna malik olmayan başqa millətlər təbiətlərinə
görə Qanuna əməl edəndə Qanuna malik olmadıqları halda onlar özləri üçün
qanun olur. 15 Onlar bununla göstərirlər ki, Qanunun tələbləri ürəklərində
yazılıb. Onların vicdanı buna şahiddir, düşüncələri də onları gah ittiham,
gah da müdafiə edir. 16 Mənim elan etdiyim Müjdəyə görə, Allahın Məsih İsa
vasitəsilə insanların gizli işlərini mühakimə edəcəyi gün belə olacaq.

Yəhudilər və Qanun

17 Ey özünü Yəhudi adlandıran! Qanuna güvənərək Allahla öyünürsən;
18 Onun iradəsini bilirsən, Qanundan təlim aldığın üçün ən üstün dəyərləri
ayırd edirsən; 19-20 əminsən ki, Qanunda bilik və həqiqətin əsasını tapdığın
üçün korlara bələdçi, zülmətdə olanlara işıq, ağılsızlara tərbiyəçi, uşaqlara
müəllimsən. 21 Bəs nə üçün başqalarını öyrətdiyin halda özün öyrənmirsən?
Oğurlamamağı bəyan edərkən özün oğurlayırsan? 22 «Zina etmə» dediyin halda
özün zina edirsən? Bütlərdən iyrənərkən məbədləri soyursan? 23 Qanunla
öyünməyinə baxmayaraq, onu pozub Allahı hörmətdən salırsan. 24 *Axı belə
yazılıb: «Sizin üzünüzdən millətlər arasında Allahın adına küfr edilir».

25 Sünnətin yalnız o zaman faydası var ki, sən Qanuna əməl edəsən. Əgər sən
Qanunu pozursansa, sünnətli olduğun halda sünnətsiz adam kimi olursan.
26 Eləcə də əgər sünnət olunmamış adam Qanunun ədalətli tələblərinə riayət
edirsə, sünnət olunmamasına baxmayaraq, sünnətli sayılır. 27 Onda cismən
sünnət olunmadığı halda Qanuna əməl edən adam səni mühakimə edəcək;
sən ki yazılı Qanuna və sünnətə malik olduğun halda Qanunu pozursan.
28 Çünki zahirən Yəhudi olan Yəhudi deyil, zahirən və cismən sünnət olunan
da sünnətli deyil. 29 *Yalnız daxilən Yəhudi olan Yəhudidir. Sünnət də ürəyə aid
olub, yazılı Qanuna görə deyil, Ruhun işidir. Belə adamın tərifi də insandan
yox, Allahdan gələr.

---

* **2:1** Mat. 7:1; Luka 6:37 * **2:6** Zəb. 62:12; Sül. 24:12 * **2:11** Qanun. 10:17 * **2:24** Yeş. 52:5
* **2:29** Qanun. 30:6

3

Allahın sədaqəti

1 Bəs Yəhudi olmağın nə üstünlüyü var? Sünnətin faydası nədir? 2 Hər
cəhətdən böyük üstünlüyü var. Hər şeydən əvvəl, Allahın sözləri Yəhudilərə
əmanət edilib. 3 Əgər onlardan bəzisi iman etmədisə, onda nə olacaq? Məgər
onların imansızlığı Allahın sədaqətini ləğv edə bilər? 4 *Əsla! Bütün insanlar
yalançı olsa da, Allah haqlıdır. Necə ki yazılıb:

«Sən Öz sözlərində haqlı çıxacaqsan,
Mühakimə etdiyin zaman qalib gələcəksən».

5 Bəs bizim haqsızlığımız Allahın ədalətli olduğunu üzə çıxarırsa, onda nə
deyə bilərik? İnsanların düşündüyü kimi soruşuram: Allah üzərimizə qəzəbini
gətirən zaman haqsızdırmı? 6 Əsla, haqlıdır! Bəs Allah dünyanı başqa cür
necə mühakimə edə bilər? 7 «Bəs mənim yalanım Allahın həqiqətini ucaldıb
Ona izzət gətirirsə, nə üçün mən üstəlik bir günahkar kimi mühakimə olun-
malıyam?» deyə soruşa bilərlər. 8 Belə isə, «gəlin pislik edək ki, bundan yaxşılıq
əmələ gəlsin» deyə bilərikmi? Bəzi adamlar bizə böhtan atıb söyləyir ki, biz
belə öyrədirik. Belə söyləyənlər haqlı olaraq cəza alacaq.

Saleh olan yoxdur

9 Bəs nə deyək? Biz Yəhudilərin üstünlüyü varmı? Əlbəttə, yox! Çünki biz
artıq həm Yəhudiləri, həm də Yunanları təqsirləndirdik ki, onların hamısı
günahın hökmü altındadır. 10 *Necə ki yazılıb:

«Saleh olan yoxdur,
Bir nəfər belə, yoxdur.
11 Dərk edən bir kəs yoxdur,
Allahı axtaran yoxdur.
12 Hamısı yoldan azıb,
Onlardan fayda yoxdur.
Bir nəfər də olsun
Yaxşı iş görən yoxdur».
13 *«Boğazları açıq qəbirdir,
Dilləri yalan danışır».
«Dodaqlarında gürzə zəhəri var».
14 *«Ağızları lənət və acı sözlərlə doludur».
15 *«Ayaqları qan tökməyə tələsir,
16 Yollarında viranəlik və fəlakət var,
17 Əmin-amanlıq yolu nədir, bilmirlər».
18 *«Onların gözündə Allah qorxusu yoxdur».

19 Biz bilirik ki, Qanunda deyilənlərin hamısı Qanunun hökmü altında
olanlara aiddir; belə ki bütün dillər sussun və bütün dünya Allahın hökmünə
məruz qalsın. 20 *Beləliklə, Qanuna əməl etməklə heç bir insan Allahın önündə
saleh sayılmayacaq. Çünki Qanun vasitəsilə günah dərk olunur.

İman və salehlik

21 Amma indi Qanuna bağlı olmayaraq Allahdan gələn salehlik zahir olub.
Buna Qanun da, Peyğəmbərlərin yazıları da şəhadət edir. 22 *Allahdan

---

* **3:4** Zəb. 51:4 * **3:10** Zəb. 14:1-3; 53:1-3 * **3:13** Zəb. 5:9; 140:3 * **3:14** Zəb. 10:7 * **3:15** Sül. 1:16; Yeş. 59:7-8 * **3:18** Zəb. 36:1 * **3:20** Zəb. 143:2; Qal. 2:16 * **3:22** Qal. 2:16

gələn bu salehlik İsa Məsihə iman vasitəsilə Ona iman gətirənlərin hamısına verilir. Heç kəsə fərq qoyulmur. 23 Çünki hamı günah edib, Allahın izzətindən məhrum olub 24 və Onun lütfü ilə də Məsih İsada satın alınmağa nail olaraq bir hədiyyə kimi saleh sayılır. 25 Allah İsanı kəffarə qurbanı olaraq təqdim etdi ki, iman edənlərin günahları Onun qanı vasitəsilə bağışlansın. Bunu Öz salehliyini göstərmək üçün etdi. Çünki səbirli olub qabaqca edilən günahları cəzasız qoymuşdu. 26 Bunu etdi ki, indiki zamanda salehliyini zahir etsin; beləcə Özü ədalətli olsun, İsaya olan imana əsaslananı da saleh saysın.

27 Bəs biz nə ilə öyünə bilərik? Heç bir şeylə. Hansı ehkama əsaslana bilərik? Qanuna əməl etmək ehkamınamı? Xeyr, yalnız iman ehkamına! 28 Çünki bu nəticəyə gəlirik ki, insan Qanuna əməl etməklə deyil, iman vasitəsilə saleh sayılır. 29 Məgər Allah yalnız Yəhudilərin Allahıdır? Başqa millətlərin də Allahı deyilmi? Əlbəttə, başqa millətlərin də Allahıdır. 30 *Çünki yalnız bir Allah var və O, sünnətliləri imanla, sünnətsizləri də iman vasitəsilə saleh sayacaq. 31 Onda biz iman vasitəsilə Qanunu ləğv edirikmi? Əsla! Əksinə, onu bir daha təsdiq edirik.

4

İbrahimin imanı

1 Bəs onda cismani əcdadımız İbrahim haqqında nə deyə bilərik? O nə əldə etdi? 2 Əgər İbrahim öz əməlləri ilə saleh sayılsaydı, öyünməyə haqqı olardı, amma Allahın önündə yox. 3 *Müqəddəs Yazı nə deyir?

«İbrahim Allaha iman etdi və bu ona salehlik sayıldı».

4 Əməl edənin muzdu ona hədiyyə sayılmaz, bu onun haqqıdır. 5 Lakin əməl etməyib allahsız adamları saleh sayan Allaha iman edən şəxsin imanı ona salehlik sayılır. 6 Davud da o adamın bəxtiyarlığından danışır ki, Allah əməlinə baxmayıb onu saleh sayır:

7 *«Üsyankarlığı bağışlanan,
Günahı əfv olunan insan
Nə bəxtiyardır!
8 Rəbb tərəfindən təqsirkar sayılmayan insan
Nə bəxtiyardır!»

9 Məgər bu bəxtiyarlıq yalnız sünnətlilərə məxsusdur, yoxsa sünnətsizlərə də aiddir? Bəli, biz deyirik ki, İbrahimin imanı ona salehlik sayıldı. 10 Nə vəziyyətdə sayıldı? Sünnət olunandan sonra, yoxsa sünnət olunandan əvvəl? Sünnət olunandan sonra deyil, sünnət olunandan əvvəl! 11 *O, sünnətsiz ikən imanla malik olduğu salehliyi təsdiq edən möhür olaraq sünnət əlamətini aldı. Beləcə İbrahim sünnətsiz olaraq iman edən hamının atası oldu ki, onlara da imanları salehlik sayılsın. 12 Atamız İbrahim həm də o sünnətli olanların atası oldu ki, sadəcə sünnətli olmaqla qalmayıb, onun sünnət edilməmişdən əvvəl malik olduğu iman izi ilə gedirlər.

13 *Çünki İbrahimə və onun nəslinə dünyanı irs almaq vədi Qanun vasitəsilə deyil, imanla saleh sayılmaq vasitəsilə verildi. 14 *Əgər Qanuna əsaslananlar varis olsaydı, onda iman mənasız, vəd də təsirsiz olardı. 15 Çünki qanun

* **3:30** Qanun. 6:4; Qal. 3:20 * **4:3** Yar. 15:6; Qal. 3:6; Yaq. 2:23 * **4:7** Zəb. 32:1-2 * **4:11** Yar. 17:10 * **4:13** Yar. 17:4-6; 22:17-18; Qal. 3:29 * **4:14** Qal. 3:18

Allahın qəzəbini üzə çıxarır. Amma qanun olmayan yerdə onun pozulması da olmur.
16-17 *Buna görə də vəd imanla həyata keçir ki, Allahın lütfünə bağlı olsun və İbrahimin bütün nəslini – yalnız Qanuna deyil, İbrahimin malik olduğu həmin imana da əsaslananları əhatə etsin. İbrahim iman etdiyi Allahın – ölülərə həyat verən, yoxluqdan varlıq yaradan Allahın önündə hamımızın atasıdır. Necə ki yazılıb: «Səni çoxlu millətin atası etdim».
18 *Heç bir ümid olmadığı halda İbrahim çoxlu millətin atası olacağına ümidlə inandı. Çünki ona deyilmişdi ki, «nəslin o qədər olacaq». 19 *Hətta təxminən yüz yaşında ikən öz bədəninin artıq ölüyə bənzədiyini, arvadı Saranın da bətninin ölü olduğunu anladı, amma* imanı azalmadı. 20 Allahın vədinə imansızlıqla şübhə etmədi, əksinə, imanında möhkəm durub Allahı izzətləndirdi. 21 Tamamilə əmin idi ki, Allah verdiyi vədi yerinə yetirməyə də qadirdir. 22 Buna görə də imanı ona salehlik sayıldı. 23 «Salehlik sayıldı» sözləri yalnız İbrahim üçün yazılmayıb; 24 Rəbbimiz İsanı ölülər arasından Dirildənə iman etməklə saleh sayılacaq bizlər üçün də belə yazılmışdır. 25 *İsa bizim təqsirlərimizə görə ölümə təslim edildi və bizim saleh sayılmağımız üçün dirildi.

5

Allahla barışmaq

1 Beləliklə, imanla saleh sayıldığımız üçün Rəbbimiz İsa Məsih vasitəsilə Allahla barışmış oluruq. 2 Elə Məsihin vasitəsilə də daxilində qaldığımız lütfə imanla nail olduq və Allahın izzətinə ümid bağlamağımızla fəxr edirik. 3 Yalnız bununla deyil, çəkdiyimiz əziyyətlərlə də fəxr edirik, çünki bilirik ki, əziyyətdən dözüm, 4 dözümdən Allaha xoş gəlmə, Allaha xoş gəlmədən ümid yaranır. 5 Ümidimiz də boşa çıxmır, çünki Allah məhəbbəti bizə verilən Müqəddəs Ruh vasitəsilə ürəklərimizə tökülüb.
6 Biz hələ gücsüz ikən Məsih müəyyən zamanda allahsız adamların uğrunda öldü. 7 Saleh bir adam uğrunda kiminsə ölməsi çətin işdir; bəlkə də yaxşı bir adam uğrunda kimsə ölməyə cəsarət edər. 8 Lakin Allah bizə olan məhəbbətini bununla sübut edir ki, biz hələ günahkar ola-ola Məsih bizim uğrumuzda öldü. 9 Beləcə Onun qanı ilə indi saleh sayıldığımıza görə Onun vasitəsilə də Allahın qəzəbindən mütləq xilas olacağıq. 10 Əgər biz Allahın düşməni olduğumuz vaxt Onun Oğlunun ölməsi ilə Allahla barışdıqsa, barışdıqdan sonra Onun həyatı vasitəsilə daha qəti olaraq xilas olacağıq. 11 Yalnız bununla deyil, Rəbbimiz İsa Məsih vasitəsilə Allahla da fəxr edirik ki, indi Onun vasitəsilə Allahla barışığa nail olmuşuq.

Adəm və Məsih

12 *Beləliklə, günah bir insan vasitəsilə, ölüm də günah vasitəsilə bu dünyaya gəldi. Beləcə ölüm bütün insanlara yayıldı, çünki hamı günah etdi. 13 Qanundan əvvəl də dünyada günah var idi. Amma qanun olmayanda günah hesaba alınmır. 14 Lakin Adəmdən Musaya qədər ölüm hamıya, hətta Adəmin əmri pozmasına bənzər bir günah etməyənlərə də hökmranlıq etdi. Adəm o gələcək İnsanın* əvvəlcədən göstərilən təsviri idi.

---

* **4:16-17** Yar. 17:5; Qal. 3:7 * **4:18** Yar. 15:5 * **4:19** Yar. 17:17 * **4:19** Bənzədiyini ... ölü olduğunu anladı, amma – bəzi əlyazmalarda bənzədiyinə ... ölü olduğuna məhəl qoymayaraq. * **4:25** Yeş. 53:4-5 * **5:12** Yar. 3:6 * **5:14** Gələcək İnsan – yəni İsa Məsih.

15 Amma Allahın ənamı təqsir kimi deyil. Çünki bir adamın təqsiri üzündən
çox adam öldüsə də, Allahın lütfü və bir Adamın, yəni İsa Məsihin lütfü ilə
verilən ənam bir çoxları üçün daha böyük təsir göstərdi. 16 Allahın ənamı
həmin bir adamın günahının nəticəsi kimi deyil: bir günahdan sonra gələn
hökm məhkumluq gətirdi, amma çoxlu təqsirdən sonra gələn ənam salehlik
gətirdi. 17 Əgər bir adamın təqsiri üzündən ölüm həmin adamın vasitəsilə
hökmranlıq etdisə, Allahın bol lütfünü və salehlik ənamını qəbul edənlər bir
Adam, yəni İsa Məsih vasitəsilə daha qəti olaraq həyatda hökmranlıq edəcək.
18 Deməli, necə ki bir təqsir üzündən bütün adamlar məhkum olundu, eləcə
də bir saleh əmələ görə bütün adamlara yaşamaq üçün salehlik verildi. 19 Necə
ki bir adamın itaətsizliyi üzündən bir çoxları günahkar sayıldı, eləcə də bir
Adamın itaəti sayəsində bir çoxları saleh sayılacaq. 20 Qanunun meydana
gəlməsi təqsirin çoxalmasına səbəb oldu. Lakin günah çoxalan yerdə Allahın
lütfü daha da çoxaldı. 21 Nəticədə günah ölüm vasitəsilə hökmranlıq etdiyi kimi
lütf də salehlik vasitəsilə hökmranlıq edir; belə ki lütf Rəbbimiz İsa Məsihin
vasitəsilə əbədi həyat versin.

6

Məsihlə ölüb-dirilmə

1 Bəs nə deyə bilərik? Günah işlətməyi davam etdirək ki, Allahın lütfü
çoxalsın? 2 Əsla! İndi ki biz günaha münasibətdə ölmüşük, artıq günah içində necə
yaşaya bilərik? 3 Məgər bilmirsiniz ki, biz hamımız Məsih İsa ilə birləşmək üçün
vəftiz olunarkən həmin vəftizlə Onun ölümü ilə birləşdik? 4 *Deməli, vəftiz
olunub Onun ölümü ilə birləşməklə biz də Onunla birgə dəfn olunduq; belə
ki Atanın izzəti ilə Məsih ölülər arasından dirildiyi kimi biz də həmin cür yeni
həyat sürək.
5 Əgər Onun ölümünə bənzər ölümdə Onunla bir olmuşuqsa, Onun
dirilməsinə bənzər dirilmədə də Onunla bir olacağıq. 6 Bunu bilirik ki, günahlı
bədənin aradan qaldırılması üçün, daha günaha qul olmayaq deyə köhnə
mənliyimiz Onunla birlikdə çarmıxa çəkildi. 7 Çünki ölmüş adam günahdan
azad olub.
8 Əgər Məsihlə ölmüşüksə, Onunla yaşayacağımıza da inanırıq. 9 Çünki bilirik
ki, Məsih ölülər arasından dirildiyinə görə bir daha ölməyəcək və ölüm Ona
artıq hökmranlıq etməz. 10 Onun ölümü günahın müqabilində ilk və son ölüm
oldu, yaşadığı həyatı isə Allah üçün yaşayır. 11 Beləcə siz də özünüzü Məsih
İsada olaraq günaha münasibətdə ölü, Allaha münasibətdə isə diri sayın.
12 Ona görə də qoymayın ki, günah sizin fani bədəninizə hökmranlıq etsin
və siz də bədəninizin ehtiraslarına itaət edəsiniz. 13 Bədəninizin üzvlərini
də haqsızlıq aləti olmaq üçün günaha təslim etməyin; əksinə, özünüzü ölülər
arasından dirilənlər kimi Allaha, bədəninizin üzvlərini də salehlik aləti olmaq
üçün yenə Allaha təslim edin. 14 Günah sizə hökmranlıq etməyəcək, ona görə ki
siz Qanun altında deyil, lütf altındasınız.

Salehliyə itaət

15 İndi nə edək? Qanun altında deyil, lütf altında olduğumuz üçün günah
edəkmi? Əsla! 16 Məgər bilmirsiniz ki, itaətli qullar kimi özünüzü kimə təslim
etsəniz, onun da qullarısınız? Ya ölümə aparan günahın ya da salehliyə aparan
itaətin qulları ola bilərsiniz. 17 Amma Allaha şükür olsun ki, əvvəllər günahın

* **6:4** Kol. 2:12

qulları olduğunuz halda özünüzü həsr etdiyiniz təlimin nümunəsinə ürəkdən itaət etdiniz. 18 Beləcə günahdan azad olub salehliyin qulu oldunuz.
19 Cismani təbiətinizin zəifliyi üzündən insanların düşündüyü kimi danışıram. Necə əvvəllər üzvlərinizi murdarlığa və Qanunu pozmaq üçün qanunsuzluğa qul kimi təslim etmişdiniz, eləcə də indi üzvlərinizi müqəddəs olmaq üçün salehliyə qul kimi təslim edin. 20 Çünki siz günahın qulları olanda salehliyə əməl etməkdən azad idiniz. 21 Bəs o zaman nə bəhrə götürdünüz? İndi artıq o şeylərdən utanırsınız. Axı onların axırı ölümdür. 22 Amma indi günahdan azad edilib Allaha qul olduğunuz üçün götürdüyünüz bəhrə sizi müqəddəsliyə aparır və bunun axırı da əbədi həyatdır. 23 Çünki günahın əvəzi ölümdür, Allahın ənamı isə Rəbbimiz Məsih İsada olan əbədi həyatdır.

7

Qanundan azad olmaq

1 Ey qardaşlar, bunu Qanunu bilənlərə söyləyirəm, məgər bilmirsiniz ki, insan yalnız sağ ikən qanun onun üzərində hökmə malikdir? 2 Məsələn, ərli qadın qanunla ərinə o vaxtacan bağlıdır ki, əri sağdır; amma əri öldükdə qadın nikah qanunundan azad olur. 3 Buna görə də əgər qadın əri sağ ikən başqa bir kişiyə ərə gedirsə, zinakar sayılır. Amma əri ölsə, qadın qanundan azad olur və başqa bir kişiyə ərə getdikdə zinakar olmur.
4 Eləcə də, qardaşlarım, siz də Məsihin bədəni vasitəsilə Qanuna münasibətdə ölmüsünüz ki, başqasına, yəni ölülər arasından dirilmiş Məsihə məxsus olasınız; belə ki Allah üçün bəhrə verək. 5 Çünki biz cismani təbiətə görə yaşayarkən günahın Qanun vasitəsilə gələn həvəsləri üzvlərimizdə fəal idi. Buna görə də biz ölüm üçün bəhrə verirdik. 6 Amma indi əvvəlcə əsiri olduğumuz Qanuna münasibətdə ölüb, ondan azad olduq. Nəticədə yazılı Qanunun köhnə yolunda deyil, Ruhun yeni yolunda qulluq edirik.

Günahla mübarizə

7 *Bəs nə deyə bilərik? Qanun günahdırmı? Əsla! Qanun olmasaydı, günahın nə olduğunu bilməzdim. Əgər Qanun «tamah salma» deməsəydi, tamahın nə olduğunu anlamazdım. 8 Lakin günah bu əmrin vasitəsilə fürsət tapıb məndə hər növ tamah əmələ gətirdi; çünki Qanun olmasa, günah ölüdür. 9 Bir vaxt Qanun məndə yox ikən mən sağ idim, amma o əmr mənə gələndə günah dirildi, 10 mənsə öldüm. Beləcə anladım ki, mənə həyat verməli olan bu əmr mənə ölüm gətirdi. 11 *Çünki günah o əmrin vasitəsilə fürsət tapıb məni azdırdı və onunla məni öldürdü. 12 Buna görə də Qanun müqəddəsdir, əmr də müqəddəs, ədalətli və yaxşıdır.
13 Belə çıxır ki, yaxşı olan bir şey mənə ölüm gətirdi? Əsla! Məhz günah, günah olduğu aşkar olsun deyə yaxşı olan bir şeyin vasitəsilə mənə ölüm gətirirdi; belə ki günah əmrin vasitəsilə hədsiz günahlı olduğunu göstərsin. 14 Biz bilirik ki, Qanun ruhanidir, mənsə cismani olub qul kimi günaha satılmışam. 15 Çünki nə iş gördüyümü anlamıram; istədiyimi deyil, nifrət etdiyim şeyi edirəm. 16 Əgər istəmədiyimi edirəmsə, onda təsdiq edirəm ki, Qanun yaxşıdır. 17 Elə isə artıq mən deyil, daxilimdə yaşayan günah bu işi görür. 18 Bilirəm ki, daxilimdə, yəni cismani təbiətimdə yaxşı bir şey yaşamır; çünki yaxşı şey etmək istəyi məndə var, amma onu yerinə yetirməyə qadir deyiləm. 19 İstədiyim yaxşı şeyi etmirəm, amma istəmədiyim pis şeyi edirəm. 20 Əgər

* **7:7** Çıx. 20:17; Qanun. 5:21 * **7:11** Yar. 3:13

istəmədiyim şeyi edirəmsə, onda artıq mən deyil, daxilimdə yaşayan günah bu işi görür.
21 Beləcə bu nəticəyə gəlirəm ki, yaxşılıq etmək istərkən məndə pislik üzə
çıxır. 22 Bir yandan daxili varlığım Allahın qanunundan zövq alır. 23 Amma
üzvlərimdə başqa bir qanun da görürəm ki, ağlımın təsdiq etdiyi Qanunla
mübarizə aparır və üzvlərimdə olan günah qanununa məni əsir edir. 24 Necə
də yazıq insanam! Ölümə düçar olan bu bədəndən məni kim xilas edə bilər?
25 Rəbbimiz İsa Məsihin vasitəsilə Allaha şükür olsun! Beləcə mən ağlımla
Allahın qanununa, cismani təbiətimlə isə günah qanununa qulluq edirəm.

8

Həyat verən Ruh

1 Deməli, indi Məsih İsada olanlara* heç bir məhkumluq yoxdur. 2 Çünki
həyat verən Ruhun qanunu səni günah və ölüm qanunundan Məsih İsa
vasitəsilə azad etdi. 3 Beləcə cismani təbiət üzündən gücsüz olan Qanunun edə
bilmədiyini Allah etdi: Öz Oğlunu günahlı cismin bənzərində günah qurbanı
olaraq göndərib günahı Onun cismi ilə məhkum etdi ki, 4 Qanunun ədalətli
tələbləri artıq cismani təbiətə görə yox, Ruha görə həyat sürən bizlərdə yerinə
yetsin. 5 Cismani təbiətə görə yaşayanlar cismani şeylər barədə düşünür, Ruha
görə yaşayanlar isə Ruhla bağlı şeylər barədə düşünür. 6 Cismani təbiətə uyan
fikirlər ölüm, Ruha uyan fikirlərsə həyat və sülh gətirir. 7 Çünki cismani təbiətə
uyan fikirlər Allaha qarşı düşmənçilik edir; belə ki bunlar Allahın qanununa
tabe deyil və ola da bilməz. 8 Həmçinin cismani təbiətdə olanlar Allahı razı
sala bilməz.
9 Lakin Allahın Ruhu sizdə yaşayırsa, siz cismani təbiətdə deyil, Ruhdasınız.
Kimdə Məsihin Ruhu yoxdursa, o adam Məsihə məxsus deyil. 10 Əgər Məsih
sizdədirsə, bədəniniz günah səbəbindən ölü, ruhunuzsa salehlik səbəbindən
diridir. 11 *Əgər İsanı ölülər arasından Dirildənin Ruhu sizdə yaşayırsa, Məsihi
ölülər arasından Dirildən, sizdə yaşayan Ruhu ilə sizin də fani bədənlərinizə
həyat verəcək.
12 Beləliklə, ey qardaşlar, biz cismani təbiətimizə borclu deyilik ki, ona
görə yaşayaq. 13 Çünki cismani təbiətə görə yaşayırsınızsa, öləcəksiniz,
amma bədənin pis əməllərini Ruhun vasitəsilə öldürürsünüzsə, yaşayacaqsınız.
14 Allahın Ruhu ilə yönəldilənlərin hamısı Allahın oğullarıdır. 15 *Axı siz
köləlik ruhunu almadınız ki, yenə də qorxu içində yaşayasınız; övladlıq Ruhunu
aldınız. Elə o Ruhun vasitəsilə Allaha «Abba, Ata» deyə nida edirik. 16 Elə
Ruh Özü bizim ruhumuzla birgə şəhadət edir ki, biz Allahın övladlarıyıq.
17 Əgər Onun övladlarıyıqsa, deməli, həm də varisləriyik. Əgər Məsihin izzətinə
şərik olmaq üçün Onun çəkdiyi əzablara şərik oluruqsa, Allahın varisləri və
Məsihin irs şəriki oluruq.

İzzətli gələcəyimiz

18 Belə düşünürəm ki, çəkdiyimiz indiki əzablar bizə zahir olacaq izzətlə
heç müqayisəyə gəlməz. 19 Yaradılış Allahın oğullarının zahir olmasını böyük
həsrətlə gözləyir. 20 *Çünki yaradılış öz iradəsi ilə deyil, onu Təslim Edənin

* **8:1** Məsih İsada olanlara – bəzi əlyazmalarda Məsih İsada olub cismani təbiətə görə yox, Ruha görə rəftar edənlərə (Rom. 8:4). * **8:11** 1Kor. 3:16 * **8:15** Mark 14:36; Qal. 4:5-7 * **8:20** Yar. 3:17-19

iradəsi ilə puçluğa təslim edildi. Amma ümidvardır ki, 21 yaradılış özü
də çürüməyə əsir olmaqdan xilas olub, Allah övladlarının izzətli azadlığına
qovuşacaq. 22 Çünki bilirik ki, bütün yaradılış indiyəcən birlikdə inildəyib
doğuş ağrısı çəkir. 23 *Ancaq təkcə yaradılış yox, Ruhun nübarını alan biz
özümüz də övladlığa qəbul olunmağımızı, yəni bədənimizin satın alınmasını
gözləyərək içimizdə inildəyirik. 24 Çünki biz ümidlə xilas olduq. Amma
gözə görünən ümid ümid deyil. Axı kim gördüyü şeyə ümid edər? 25 Amma
görmədiyimiz şeyə ümid edəndə onu səbirlə gözləyirik. 26 Beləcə Ruh da bizə
zəif olarkən köməк edir. Biz nə üçün və necə dua etməк lazım olduğunu
bilmirik, lakin Ruh Özü dillə deyilməyən ahlarla vəsatətçilik edir. 27 Ürəkləri
sınayan Allah da Ruhun nə düşündüyünü bilir, çünki Ruh Allahın iradəsinə
görə müqəddəslər üçün vəsatətçilik edir.

28 Biz bilirik ki, hər şey birlikdə Allahı† sevənlərin, Onun məqsədinə görə
çağırılanların xeyrinə işləyir. 29 Çünki Allah qabaqcadan tanıdığı adamları Öz
Oğlunun surətinə uyğunlaşmaq üçün əvvəlcədən təyin etdi ki, O, çoxlu qardaş
arasında ilk doğulan olsun; 30 əvvəlcədən təyin etdiyi adamları da çağırdı;
çağırdığı adamları da saleh saydı; saleh saydığı adamları da izzətləndirdi.

Məsihin məhəbbətindən bizi kim ayıra bilər?

31 Bəs bunlar barədə nə deyə bilərik? Əgər Allah bizimlədirsə, kim bizə
qarşı dura bilər? 32 O Öz Oğlunu belə, əsirgəməyib Onu hamımızın uğrunda
ölümə təslim etdisə, Onunla birgə bütün şeyləri də bizə lütf etməyəcəkmi?
33 Allahın seçdiyi adamları kim ittiham edə bilər? Onları saleh sayan Allahdır!
34 Məhkum edən kimdir? Ölmüş, üstəlik dirilmiş Məsih İsa həm Allahın
sağındadır, həm də bizim üçün vəsatətçilik edir. 35 Məsihin məhəbbətindən bizi
kim ayıra bilər? Əziyyətmi, sıxıntımı, təqibmi, aclıqmı, çılpaqlıqmı, təhlükəmi,
qılıncmı? 36 *Necə ki yazılıb:

«Biz gün boyu Sənin uğrunda öldürülürük,
Qurbanlıq qoyunlar sayılırıq».

37 Lakin bizi Sevənin vasitəsilə bütün bunlarda tam qələbə qazanırıq. 38 Çünki
əminəm ki, nə ölüm, nə həyat, nə mələklər, nə başçılar, nə indiki, nə də gələcək
şeylər, nə qüvvələr, 39 nə ucalıq, nə dərinlik, nə də başqa bir məxluq bizi
Rəbbimiz Məsih İsada olan Allah məhəbbətindən ayırmağa qadir olmayacaq.

9

Allahın İsraili seçməsi

1 Məsihdə həqiqəti söyləyirəm, yalan danışmıram, vicdanım dediklərimi
Müqəddəs Ruhda təsdiq edir ki, 2 ürəyimdə böyük bir kədər, daimi bir iztirab
var. 3 *Çünki qardaşlarımın, yəni cismani soydaşlarımın xatirinə mən özüm
Məsihdən uzaqlaşıb lənət qazanmağımı istərdim; 4 bu, İsrailliлərdir ki, övladlığa
götürülmə, izzət, əhdlər, Qanunun verilməsi, məbəd ibadəti və vədlər onlara
məxsusdur. 5 Əcdadlar* da onlara məxsusdur, Məsih də cismən onlardandır;
O hər şeyin üzərində olan Allahdır ki, Ona əbədi alqış olsun! Amin.

---

* **8:23** 1Kor. 15:35-54; 2Kor. 5:2-4 † **8:28** Hər şey birlikdə Allahı – bəzi əlyazmalarda Allah hər şeydə birlikdə Onu. * **8:36** Zəb. 44:22 * **9:3** Çıx. 4:22; 24:1-17 * **9:5** Əcdadlar – yəni İsrail xalqının ata-babaları.

6 Lakin bu o demək deyil ki, Allahın kəlamı boşa çıxıb. Çünki İsraildən
törəyənlərin heç də hamısı İsrailə məxsus deyil. 7 *İbrahimin nəslindən olan-
ların heç də hamısı İbrahimin övladları deyil. Amma «İshaqdan törəyənlər sənin
nəslin adlanacaq» deyilib. 8 Bu o deməkdir ki, Allahın övladları cismani
övladlar deyil, Allahın vədinə görə doğulan övladlardır ki, bunlar İbrahimin nəsli
sayılır. 9 *Çünki belə vəd verilmişdi: «Gələn il bu vaxt gələcəyəm və Saranın
bir oğlu olacaq». 10 Yalnız bu yox, Rivqa da bir kişidən, yəni babamız İshaqdan
hamilə oldu. 11-12 *Amma iki oğlu hələ anadan olmamış və yaxşılıq ya pislik
etməmiş ikən Allah Rivqaya «böyüyü kiçiyinə qulluq edəcək» dedi; belə ki
Allahın seçim məqsədi onların əməllərinə deyil, Öz çağırışına əsaslanaraq
bərqərar olsun. 13 *Necə ki yazılıb: «Yaqubu sevdim, Esava isə nifrət etdim».

14 Bəs indi nə deyə bilərik? Məgər Allah ədalətsizlik edir? Əsla! 15 *Çünki O,
Musaya deyir: «Kimə istəsəm, mərhəmət edərəm, kimə istəsəm, rəhm edərəm».
16 Beləliklə, seçim insanın istəyindən yaxud səyindən deyil, yalnız mərhəmət
edən Allahdan asılıdır. 17 *Ona görə də Müqəddəs Yazıda Allah firona deyir:
«Səni buna görə ucaltdım ki, Öz gücümü sənin üzərində göstərim və adım
bütün dünyaya elan edilsin». 18 Deməli, Allah kimə istəyirsə, mərhəmət edir,
kimi istəyirsə, inadkar edir.

Allahın qəzəbi və mərhəməti

19 İndi sən mənə deyə bilərsən: «Bəs Allah daha nə üçün bizi təqsirkar çıxarır?
Məgər kimsə Onun iradəsinin əleyhinə gedə bilər?» 20 *Amma, ey insan,
sən kimsən ki, Allahla mübahisəyə girişirsən? Məgər düzəldilən bir şey onu
düzəldənə «Məni niyə bu cür yaratdın?» deyə bilər? 21 Məgər dulusçunun
işlətdiyi gilə ixtiyarı çatmır ki, həmin gildən bir qabı şərəfli iş üçün, o biri qabı
isə şərəfsiz iş üçün düzəltsin? 22 Əgər Allah qəzəbini göstərmək və qüdrətini
bildirmək istəyərək qəzəbinə gəlib məhv olmağa hazırlanmış qablara böyük
səbirlə dözdüsə, biz nə deyə bilərik? 23 Məgər O bunu etdi ki, qabaqcadan
izzət üçün hazırladığı mərhəmət tapan qablara izzətinin necə zəngin olduğunu
bildirsin? 24 O qablar bizik ki, Allah yalnız Yəhudilər arasından deyil, həm də
başqa millətlər arasından çağırdı. 25 *Necə ki Huşənin kitabında deyilir:

«“Xalqım deyil” dediyimə
“Xalqımsan” deyəcəyəm,
“Sevdiyim deyil” dediyimə
“Sevdiyimsən” deyəcəyəm».

26 *«Onlara “siz Mənim xalqım deyilsiniz” deyilən yerdə “siz var olan Allahın
övladlarısınız” deyiləcək».

27 *Yeşaya da İsrail barədə belə nida edir:

«İsrail övladlarının sayı dəniz qumu qədər çox olsa belə,
Ancaq sağ qalanları xilas olacaq.
28 Çünki Rəbb yer üzündə hökmünü
Tam və tez yerinə yetirəcək».†

29 *Yeşayanın qabaqcadan söylədiyi kimi:

---

* **9:7** Yar. 21:12; İbr. 11:18 * **9:9** Yar. 18:10 * **9:11-12** Yar. 25:23 * **9:13** Mal. 1:2-3 * **9:15** Çıx. 33:19 * **9:17** Çıx. 9:16 * **9:20** Yeş. 29:16; 45:9 * **9:25** Huşə 2:23 * **9:26** Huşə 1:10 * **9:27** Yeş. 10:22-23 † **9:28** Rəbb yer üzündə hökmünü Tam və tez yerinə yetirəcək – bəzi əlyazmalarda Rəbb hökmünü ədalətlə, Tam və tez yerinə yetirəcək, Yer üzündə tez bitən bir iş görəcək. * **9:29** Yeş. 1:9

«Əgər Ordular Rəbbi
Bizim xalqdan bir neçə
Sağ qalan adam qoymasaydı,
Biz Sodom kimi olardıq,
Homorraya bənzəyərdik».

İsrailin imansızlığı

30 Bəs nə deyə bilərik? Salehliyin ardınca getməyən başqa millətlər salehliyi,
yəni imanla gələn salehliyi əldə etdilər. 31 Amma salehlik göstərən Qanunun
ardınca gedən İsrail xalqı bu Qanuna çata bilmədi. 32 *Nə üçün? Çünki imanla
yox, əməllərlə‡ gedirdilər. Beləcə büdrəmə daşına ilişdilər. 33 *Necə ki yazılıb:
«Budur, Sionda bir büdrəmə daşı və yıxma qayası qoyuram.
Ona iman edən kəs utandırılmaz».

10

1 Ey qardaşlar, İsrailliların xilasını ürəkdən arzulayıram və bunun üçün
Allaha dua edirəm. 2 Onların barəsində şəhadət edirəm ki, Allah naminə
qeyrət çəkirlər, amma bu qeyrət biliyə əsaslanmır. 3 Çünki onlar Allahdan
gələn salehliyi anlamayıb öz salehliklərini bərqərar etməyə çalışmaqla Allahın
salehliyinə tabe olmadılar. 4 Məsih Qanunun sonu olub ki, iman gətirən hər
kəs saleh sayılsın.

Hamı üçün xilas

5 *Musa Qanunla gələn salehlik haqqında belə yazır: «Bu şeyləri yerinə
yetirən adam bunların sayəsində yaşayacaq». 6 *Amma imanla gələn salehlik
barədə belə deyilir: «Ürəyində demə ki, “Kim göylərə, yəni Məsihi endirməyə
çıxacaq?” 7 ya da “Kim dibsiz dərinliyə, yəni Məsihi ölülər arasından qaldırmağa
enəcək?”» 8 Bəs onda nə deyilir? «Kəlam sənə çox yaxındır, o sənin dilində və
ürəyindədir». Biz elə həmin iman kəlamını vəz edirik: 9 əgər sən İsanın Rəbb
olduğunu dilinlə iqrar edib Allahın Onu ölülər arasından diriltdiyinə ürəkdən
inansan, xilas olacaqsan. 10 Çünki insan ürəkdən iman etməklə saleh sayılır
və dili ilə iqrar etməklə xilas olur. 11 *Belə ki Müqəddəs Yazıda deyilir: «Ona
iman edən hər kəs utandırılmayacaq». 12 Burada Yəhudi ilə Yunan arasında
fərq yoxdur, hamısının Rəbbi birdir və Onu çağıranların hamısına bol bərəkət
verir. 13 *Çünki «Rəbbin adını çağıran hər kəs xilas olacaq». 14 Bəs onlar
iman etmədikləri Şəxsi necə çağıracaqlar? Barəsində eşitmədikləri Şəxsə necə
iman edəcəklər? Vəz edən olmasa, necə eşidəcəklər? 15 *Göndərilməsələr,
necə vəz edəcəklər? Necə ki yazılıb: «Xoş xəbəri müjdələyənin qədəmləri necə
də gözəldir!» 16 *Amma Müjdəyə hamı qulaq asmadı. Çünki Yeşaya deyir:
«Ya Rəbb, xəbərimizə kim inandı?» 17 Beləliklə, iman eşitməkdən, eşitmək də
Məsihin kəlamı vasitəsilə yaranır.

18 *Lakin soruşuram: məgər onlar eşitmədilər? Əlbəttə ki, eşitdilər:
«Avazları bütün dünyaya yayıldı,
Sözləri yerin ucqarlarına çatdı».
19 *Bir də soruşuram: məgər İsrail anlamadı? Musa ilk olaraq deyir:
«Mən sizi xalq olmayanlarla qısqandıracağam,

---

* **9:32** Yeş. 8:14 ‡ **9:32** Əməllərlə – bəzi əlyazmalarda Qanuna əməl etməklə. * **9:33** Yeş. 28:16; 1Pet. 2:6-8 * **10:5** Lev. 18:5 * **10:6** Qanun. 30:12-14 * **10:11** Yeş. 28:16 * **10:13** Yoel 2:32 * **10:15** Yeş. 52:7 * **10:16** Yeş. 53:1 * **10:18** Zəb. 19:4 * **10:19** Qanun. 32:21

Axmaq bir millətlə qəzəbləndirəcəyəm».
20 * Yeşaya isə cəsarətlə deyir:
«Rəbb deyir:
“Məni axtarmayanlar tərəfindən tapıldım,
Məni soruşmayanlara Mən zühur etdim”».
21 İsrail barədə isə belə deyir:
«Gün boyu itaətsiz, dikbaş xalqa əllərimi uzadıb durdum».

11

Allahın seçdiyi xalq

1 *Beləliklə, soruşuram: məgər Allah Öz xalqını rədd etdi? Əsla! Çünki mən özüm də İbrahim nəslindən, Binyamin qəbiləsindən olan bir İsrailliyəm. 2 Allah qabaqcadan tanıdığı Öz xalqını rədd etmədi. Məgər siz bilmirsiniz ki, Müqəddəs Yazıda İlyas barədə nə deyilir? İlyas İsraildən Allaha şikayət edib deyir: 3 *«Ya Rəbb! Sənin peyğəmbərlərini öldürdülər, qurbangahlarını dağıtdılar. Təkcə mən qaldım, onlar canımı almaq üçün məni də axtarırlar». 4 *Bəs Allahdan ona hansı cavab gəldi? «Mən Özüm üçün Baal qarşısında diz çökməmiş yeddi min adamı saxlamışam».
5 Beləcə indi də Allahın lütfü ilə seçilmiş sağ qalanlar var. 6 Əgər bu, lütflə oldusa, daha əməllərlə deyil; yoxsa lütf daha lütf olmaz.*
7 Onda nə deyə bilərik? İsrail axtardığını əldə etmədi, seçilmişlər əldə etdilər; digərləri isə inadkar oldu. 8 *Necə ki yazılıb:
«Allah onları dərin yuxuya saldı,
Onlara bu günədək görməyən gözlər,
Eşitməyən qulaqlar verdi».
9 *Davud da belə deyir:
«Süfrələri onlara tələ, tor,
Büdrəmə daşı və cəza olsun.
10 Gözlərinə qara gəlsin, görməsinlər,
Belləri həmişə bükülü qalsın!»

Başqa millətlərin xilası

11 Beləliklə, soruşuram: məgər İsraillilər bir daha ayağa qalxmamaq üçün büdrəyib-yıxıldılar? Əsla! Amma onların təqsiri başqa millətlərin xilasına səbəb oldu ki, İsraillilərdə qibtə hissi oyandırsın. 12 Əgər onların təqsiri dünyaya zənginlik, onların qüsuru da başqa millətlərə zənginlik gətirdisə, gör onların bütövlüyü necə böyük zənginlik gətirəcək.
13 Lakin, ey başqa millətlər, sizə bildirirəm: mən başqa millətlərə göndərilən həvari olduğuma görə öz xidmətimi izzətli sayıram ki, 14 bəlkə soydaşlarımda qibtə hissi oyandırıb bəzilərini xilas edə bilim. 15 Çünki onların rədd edilməsi dünyanın Allahla barışması deməkdirsə, onların qəbul edilməsi ölülər arasından həyata dönmək deyilmi? 16 Əgər xəmirin ilk hissəsi müqəddəsdirsə, demək, xəmirin hamısı müqəddəsdir; əgər kök müqəddəsdirsə, budaqlar da müqəddəsdir.

---

* **10:20** Yeş. 65:1-2 * **11:1** Fil. 3:5 * **11:3** 1Pad. 19:10,14 * **11:4** 1Pad. 19:18 * **11:6** Lütf olmaz – bəzi əlyazmalarda lütf olmaz. Amma əgər əməllərlə oldusa, daha lütflə deyil; yoxsa əməl daha əməl olmaz. * **11:8** Qanun. 29:4; Yeş. 29:10 * **11:9** Zəb. 69:22-23

17 Amma bəzi budaqlar qoparılıbsa və sən, ey yabanı zeytun ağacı, onların
arasında peyvənd olunub zeytun ağacının barlı kökünə† şərik olmusansa, 18 o
budaqların qabağında öyünmə; öyünsən, bil ki, sən kökü deyil, kök səni daşıyır.
19 O zaman deyəcəksən: budaqlar qoparıldı ki, mən onların yerinə peyvənd
olunum. 20 Doğrudur; onlar imansızlıqlarına görə qoparıldı, amma sən imanına
görə yerində dursan. Buna görə təkəbbürlü olma, əksinə, qorx! 21 Çünki
Allah təbii budaqlara rəhm etmədisə, bəlkə‡ sənə də rəhm etməyəcək. 22 Sən
gör ki, Allah eyni zamanda həm xeyirxahdır, həm də sərt: yıxılanlara sərtlik,
sənə isə, əgər Onun xeyirxahlığına bağlı qalarsansa, xeyirxahlıq göstərər. Əks
təqdirdə sən də kəsilib atılacaqsan. 23 Əgər imansızlıqda qalmasalar, onlar da
peyvənd olunacaqlar, çünki Allah onları yenə də peyvənd etməyə qadirdir.
24 Əgər sən təbiətən yabanı olan zeytun ağacından kəsilib, təbiətinə uyğun
olmadan yetişdirilən zeytun ağacına peyvənd edildinsə, bu təbii budaqlar öz
zeytun ağacına necə də asanlıqla peyvənd olunacaq!

Bütün İsrail xilas olacaq

25 Ey qardaşlar, özünüzü ağıllı saymayasınız deyə bu sirdən bixəbər ol-
mağınızı istəmirəm: İsrailin bəzisi o vaxta qədər inadkar qalacaq ki, başqa
millətlərdən xilas olanların sayı tamamlansın. 26 *Beləcə bütün İsrail xilas
olacaq. Necə ki yazılıb:
«Qurtarıcı Siondan gələcək,
Yaqub nəslindən allahsızlığı uzaqlaşdıracaq».
27 «Günahlarını aradan qaldırdığım zaman
Mənim onlarla bağladığım Əhd budur».

28 Müjdə məsələsində İsraillilər sizin üçün Allaha düşməndir, amma Allah
onları seçdiyinə görə əcdadlarının xatirinə Onun üçün sevimlidir. 29 Çünki
Allahın ənamları və dəvəti geri alınmaz. 30 Siz bir zamanlar Allaha itaətsiz
idiniz və indi onların itaətsizliyi üzündən mərhəmət tapdınız; 31 eləcə də sizin
tapdığınız mərhəmətdən ötrü onlar indi itaətsiz oldular ki, özləri də indi
mərhəmət tapsınlar. 32 Çünki Allah hamını itaətsizliyə əsir edib ki, hamıya
mərhəmət göstərsin.

Allaha həmd

33 Allahın zənginliyi nə böyük,
Hikməti və biliyi nə dərindir!
Onun hökmləri necə də ağlasığmaz,
Yolları necə də anlaşılmazdır!
34 *«Rəbbin ağlını kim dərk etdi?
Ona kim məsləhətçi oldu?»
35 *«Kim Ona bir şey verdi ki,
Əvəzini Ondan istəyə bilsin?»
36 *Çünki hər şeyin mənbəyi Odur, hər şey Onun vasitəsilə və Onun üçün var
oldu. Ona əbədi olaraq izzət olsun! Amin.

12

Bədənlərinizi Allaha təqdim edin

† **11:17** Barlı kökünə – bəzi əlyazmalarda kökünə və şirəsinə. ‡ **11:21** Bəlkə – bəzi əlyazmalarda bu söz yoxdur. * **11:26** Yeş. 59:20-21; Yer. 31:33-34 * **11:34** Yeş. 40:13 * **11:35** Əyy. 41:11 * **11:36** 1Kor. 8:5-6

1 Beləliklə, ey qardaşlar, Allahın mərhəməti xatirinə sizə yalvarıram ki,
bədənlərinizi diri, müqəddəs və Allahı razı salan bir qurban olaraq Ona
təqdim edin; bu sizin ağılla etdiyiniz ibadətdir. 2 Bu dövrə uyğunlaşmayın,
əksinə, düşüncənizin təzələnməsi ilə dəyişin ki, Allahın yaxşı, razı salan və
kamil iradəsini ayırd edəsiniz.
3 Mənə verilən lütflə sizin hər birinizə deyirəm ki, lazım olduğundan artıq
özünüz barədə yüksək fikirdə olmayın; lakin hər biriniz Allahın ona verdiyi
imanın ölçüsünə görə ağıl-kamalla düşünün. 4 *Çünki bizim bir bədənimizdə
çoxlu üzvlər olduğu halda onların hər birinin vəzifəsi heç də eyni deyil.
5 Eləcə biz də çox olduğumuz halda Məsihdə bir bədənik və ayrı-ayrılıqda bir-
birimizə bağlı üzvlərik. 6 *Allahın bizə bağışladığı lütfə görə müxtəlif ruhani
ənamlarımız var. Bir kəsin ənamı peyğəmbərlikdirsə, imanının ölçüsünə
görə peyğəmbərlik etsin; 7 ənamı xidmətdirsə, xidmət etsin; müəllimlikdirsə,
öyrətsin; 8 nəsihət verəndirsə, nəsihət versin; pay verəndirsə, səxavətlə,
rəhbərdirsə, səylə, mərhəmət göstərəndirsə, sevinə-sevinə öz işini görsün.

Məhəbbətlə rəftar edin

9 Qoy məhəbbətiniz riyasız olsun. Pislikdən ikrah edin, yaxşılığa bağlanın.
10 Qardaşlıq sevgisi ilə bir-birinizi sevin. Hörmət göstərməkdə bir-birinizi
qabaqlayın. 11 Səyiniz azalmasın, ruhunuz alovlu olsun. Rəbbə qulluq
edin. 12 Ümidinizlə sevinin. Əziyyətdə dözümlü olun. Dayanmadan dua edin.
13 Ehtiyac içində olan müqəddəslərə yardım etməyə şərik olun. Qonaqpərvər
olmağa səy göstərin.
14 *Sizi təqib edənlərə xeyir-dua verin; lənət yox, xeyir-dua verin.
15 Sevinənlərlə sevinin, ağlayanlarla ağlayın. 16 *Bir-birinizlə həmfikir olun;
təkəbbürlü olmayın, məzlumlarla dostluq edin. Özünüzü ağıllı saymayın.
17 Heç kimə pislik əvəzinə pislik etməyin. Hamının gözündə yaxşı olan işlər
görməyə diqqət yetirin. 18 İmkan daxilində bacardıqca bütün adamlarla sülh
içində yaşayın. 19 *Ey sevimlilər, heç kəsdən qisas almayın, Allahın qəzəbinə
yer verin. Çünki yazılıb ki, Rəbb belə deyir: «Qisas Mənimdir, əvəzini Mən
verəcəyəm». 20 *Əksinə, «düşmənin acdırsa, onu yedizdir, susuzdursa, ona
su ver. Belə etməklə sanki onun başına köz tökərsən». 21 Pislik sənə üstün
gəlməsin, pisliyə yaxşılıqla qalib gəl.

13

Hakimiyyətlərə tabe olmaq

1 Hər kəs başçılıq edən hakimiyyətlərə tabe olsun. Çünki Allah tərəfindən
təyin olunmayan hakimiyyət yoxdur; mövcud olan hakimiyyətlər Allah
tərəfindən təyin olunub. 2 Buna görə də hakimiyyətə qarşı çıxan adam Allahın
təyin etdiyinin əleyhinə çıxır və əleyhinə çıxan bələləri özlərini mühakiməyə
düçar edir. 3 Çünki yaxşı iş görənlər deyil, pis iş görənlər hökmdarlardan
qorxmalıdır. İstəyirsənmi hakimiyyətdən qorxmayasan? Yaxşı iş gör, onda
o səni tərifləyər. 4 Hökmdar sənin xeyrin üçün Allaha xidmət edir. Amma
pis iş görürsənsə, qorx! Çünki o, əbəs yerə qılınc daşımır, Allaha xidmət edir
ki, pis iş görəndən qisas alsın və Allahın qəzəbini onun başına gətirsin. 5 Bu
səbəbdən yalnız qəzəbə görə deyil, vicdanın xatirinə də hakimiyyətə tabe

* **12:4** 1Kor. 12:12 * **12:6** 1Kor. 12:4-11 * **12:14** Mat. 5:44; Luka 6:27-28 * **12:16** Sül. 3:7
* **12:19** Qanun. 32:35; İbr. 10:30 * **12:20** Sül. 25:21-22

olmaq lazımdır. 6 *Vergini də siz buna görə ödəyirsiniz. Çünki hökmdarlar
Allahın xidmətçisidir və məhz bu işlə daim məşğuldurlar. 7 Beləliklə, hər kəsə öz
haqqını verin: vergi haqqı olana vergi, gömrük haqqı olana gömrük, qorxu
haqqı olana qorxu, hörmət haqqı olana hörmət.

Bir-birinizi sevin

8 Bir-birinizi sevməkdən başqa heç nədə heç kimə borclu qalmayın; çünki
başqasını sevən Qanunu yerinə yetirmiş olur. 9 *Belə ki «zina etmə, qətl etmə,
oğurluq etmə, tamah salma»* və bunlardan başqa nə əmr varsa, bu kəlamla
yekunlaşdırmaq olar: «Qonşunu özün kimi sev». 10 Sevən insan qonşusuna
qarşı pis iş görməz, buna görə də məhəbbət Qanunun tamamlanmasıdır.
11 Zəmanəni, yuxudan ayılmaq vaxtınızın gəldiyini anlayaraq belə rəftar
edin. Çünki indi xilasımız iman etdiyimiz vaxtda olduğundan daha yaxındır.
12 Gecə keçdi, gündüz isə yaxınlaşdı; buna görə də qaranlığın əməllərini
üzərimizdən ataq və nurun silahlarına bürünək. 13 Gün işığında olduğu kimi
ləyaqətlə həyat sürək; eyş-işrətə və sərxoşluğa, əxlaqsızlığa və pozğunluğa,
münaqişəyə və qısqanclığa qapılmayaq. 14 *Əksinə, Rəbb İsa Məsihə bürünün və
cismani təbiətinizin ehtiraslarına uymaq fikrində olmayın.

14

Başqasını mühakimə etməyin

1 *İmanı zəif olanı qəbul edin, amma onun fikirləri ilə mübahisəyə
girişməyin. 2 *Biri inanır ki, hər şeyi yeyə bilər, amma imanı zəif olan yalnız
tərəvəz yeyir. 3 Yeyən yeməyənə xor baxmasın, yeməyən də yeyəni mühakimə
etməsin. Çünki Allah onu qəbul edib. 4 Sən kimsən ki, başqasının xidmətçisini
mühakimə edirsən? O xidmətçini haqlı yaxud haqsız çıxarmaq ixtiyarı ağasına
məxsusdur. Xidmətçi haqlı çıxacaq, çünki Rəbb onu haqlı çıxarmağa qadirdir.
5 Kimsə bir günü o biri gündən üstün sayır, başqası isə hər günü eyni sayır.
Qoy hər kəs öz fikrinə əmin olsun. 6 Bir günü fərqləndirən adam onu Rəbb
üçün fərqləndirir.* Yeyən Rəbb üçün yeyir, çünki Allaha şükür edir. Yeməyən
də Rəbb üçün yemir və Allaha şükür edir. 7 Çünki bizim heç birimiz özümüz
üçün yaşamırıq və özümüz üçün ölmürük. 8 Yaşayırıqsa, Rəbb üçün yaşayırıq,
ölürüksə, Rəbb üçün ölürük. Buna görə yaşasaq da, ölsək də Rəbbə məxsusuq.
9 Çünki Məsih ona görə ölüb yenə yaşadı ki, həm ölülərin, həm də yaşayanların
Rəbbi olsun.
10 *Bəs sən nə üçün qardaşını mühakimə edirsən? Yaxud nə üçün qar-
daşına xor baxırsan? Axı biz hamımız Allahın† hökm kürsüsünün qarşısında
dayanacağıq. 11 *Çünki yazılıb:
«Rəbb deyir:
Varlığıma and içdim,
Hər diz önümdə çökəcək,
Hər dil Allah olduğumu bildirəcək».
12 Beləcə hər birimiz özü üçün Allaha hesabat verəcək.
13 *Buna görə də daha bir-birimizi mühakimə etməyək, əksinə, qərara

---

* **13:6** Mat. 22:21; Mark 12:17; Luka 20:25 * **13:9** Çıx. 20:13-17; Qanun. 5:17-19,21; Lev. 19:18
* **13:9** Tamah salma – bəzi əlyazmalarda yalandan şahidlik etmə, tamah salma. * **13:14** Yar. 3:21;
Qal. 3:27 * **14:1** Kol. 2:16 * **14:2** 1Kor. 8:1-13 * **14:6** Fərqləndirir – bəzi əlyazmalarda
fərqləndirir. Bir günü də fərqləndirməyən adam onu Rəbb üçün fərqləndirmir. * **14:10** 2Kor. 5:10
† **14:10** Allahın – bəzi əlyazmalarda Məsihin. * **14:11** Yeş. 45:23; Fil. 2:10-11 * **14:13** 1Kor.
8:1-13

alın ki, heç bir qardaşın önünə onu büdrədən yaxud pis yola çəkən bir şey qoymayasınız. 14 Rəbb İsada olaraq əminəm ki, heç bir şey özlüyündə murdar deyil. Amma nəyisə murdar sayan adam üçün o şey murdardır. 15 Əgər sənin qardaşın yediyin bir şeydən ötrü kədərlənirsə, onda sən məhəbbətə görə həyat sürmürsən. Uğrunda Məsihin öldüyü adamı öz yeməyinə görə həlaka təslim etmə. 16 İmkan verməyin ki, sizin yaxşı hesab etdiyiniz bir şey pislənsin. 17 Çünki Allahın Padşahlığı yemək-içməkdən ibarət deyil, Müqəddəs Ruhda salehlik, sülh və sevincdən ibarətdir. 18 Kim beləcə Məsihə qulluq edirsə, Allahı razı salır və insanların da rəğbətini qazanır.

19 Beləliklə, özümüzü sülh gətirən və bir-birimizi inkişaf etdirən işlərə həsr edək. 20 Qidaya görə Allahın işlərini pozma! Hamısı təmizdir. Amma yeməyi ilə başqasının büdrəməsinə səbəb olan adam pislik edir. 21 Ət yeməyərək, şərab içməyərək qardaşının büdrəməsinə səbəb olmayan isə yaxşılıq edir. 22 Bu məsələlərdə etiqadını Allahın önündə öz ürəyində saxla. Seçdiyi bir işdə özünü mühakimə etməyən adam nə bəxtiyardır! 23 Amma bir yeməyə şübhə edən adam o yeməyi yeyirsə, məhkum olur. Çünki gördüyü iş imana əsaslanmır və imana əsaslanmayan hər şey günahdır.‡

15

İmanınız günbəgün artsın

1 Biz imanı güclü olanlar imanı gücsüz olanların zəifliklərinə dözməliyik və yalnız özümüzü razı salmamalıyıq. 2 Hər birimiz yaxşılıq naminə inkişaf etdirmək məqsədi ilə qonşumuzu razı salaq. 3 *Çünki Məsih də Özünü razı salmadı. Necə ki yazılıb: «Səni təhqir edənlərin təhqirləri altında qaldım». 4 Bundan əvvəl yazılanların hamısı bizi öyrətmək üçün yazıldı ki, dözümlə və Müqəddəs Yazıların ürək-dirəyi ilə ümidimiz olsun. 5 Dözüm verən və ürəkləndirən Allah Məsih İsanın istəyinə uyğun olaraq sizə həmfikirlilik bəxş etsin ki, 6 hamınız birlikdə və bir səslə Rəbbimiz İsa Məsihin Atası olan Allahı izzətləndirəsiniz.

7 Buna görə də Məsih sizi qəbul etdiyi kimi siz də Allahın izzəti üçün bir-birinizi qəbul edin. 8 Mən də bunu bildirirəm: Məsih Allahın haqlı olduğunu göstərmək üçün sünnətlilərin xidmətçisi oldu ki, əcdadlara verilən vədləri yerinə yetirsin; 9 *beləcə başqa millətlər də Allahın mərhəmətinə görə Onu izzətləndirsinlər. Necə ki yazılıb:

«Buna görə millətlər arasında
Sənə şükür edəcəyəm,
İsminə tərənnüm söyləyəcəyəm».

10 *Yenə deyilir ki:

«Ey millətlər, Onun xalqı ilə birgə sevinin!»

11 *Başqa bir yerdə:

«Ey bütün millətlər, Rəbbə həmd edin!
Ey bütün ümmətlər, Onu mədh edin!»

12 *Yeşaya da belə deyir:

«Yesseyin Kökü gələcək,

‡ **14:23** Bəzi əlyazmalarda bu fəslin axırında 14:24-26 sayılan daha üç ayə gəlir. Bəzilərində isə həmin ayələr 16-cı fəslin axırında gəlir. Bu tərcümədə həmin ayələr 16:25-27 kimi yazılır. * **15:3** Zəb. 69:9 * **15:9** 2Şam. 22:50; Zəb. 18:49 * **15:10** Qanun. 32:43 * **15:11** Zəb. 117:1 * **15:12** Yeş. 11:10

Millətlərə hökmran olmaq üçün ucalacaq,
Millətlər Ona ümid bağlayacaq».
13 Qoy ümid mənbəyi olan Allah iman edən sizləri hər cür şadlıq və sülhlə
doldursun ki, Müqəddəs Ruhun qüdrəti ilə ümidlə dolub-daşasınız.

Məsihin xidmətçisi

14 Ey qardaşlarım, mən sizin barənizdə əminəm ki, siz yaxşılıqla dolu, hər
cür biliklə kamilsiniz və bir-birinizə nəsihət verməyə qadirsiniz. 15 Amma
Allahın mənə bəxş etdiyi lütflə bəzi məsələləri sizə xatırlatmaq üçün bu sözləri
cəsarətlə yazmışam. 16 Həmin lütfə görə mən başqa millətlər üçün Məsih
İsanın xidmətçisi oldum ki, bir kahin kimi Allahın Müjdəsini vəz edim və
başqa millətlər Müqəddəs Ruhla təqdis edilərək Allaha məqbul olan qurban
olsunlar. 17 Beləcə Allaha xidmət etdiyimə görə Məsih İsa ilə fəxr edirəm.
18-19 Başqa millətləri itaətə gətirmək üçün Məsihin mənim vasitəmlə söz və
əməllə, əlamət və xariqələrin qüvvəti ilə, Allahın Ruhunun qüdrəti ilə et-
diklərindən başqa bir şey barədə danışmağa cəsarət etmərəm. Belə ki mən
Yerusəlimdən başlayıb İllirikum diyarına qədər hər tərəfdə Məsihin Müjdəsini
yayıb qurtardım. 20 Bununla birgə, Müjdəni Məsihin adının hələ eşidilməd iyi
yerlərdə yaymaq başlıca məqsədim oldu ki, bir başqasının qoyduğu təməl
üzərində bina qurmayım. 21 *Amma necə ki yazılıb:
«Onun haqqında xəbəri olmayanlar görəcək,
Eşitməyənlər anlayacaq».

Paulun Romaya getmək niyyəti

22 *Bu səbəbdən sizin yanınıza gəlmək niyyətim bir neçə dəfə əngəlləndi.
23 İndi isə bu diyarlarda işləyəcəyim başqa bir yer qalmır, illərdir ki, yanınıza
gəlməyi arzu edirdim. 24 Buna görə İspaniyaya getmək niyyətindəyəm
və ümidvaram ki, yolüstü sizi də görüm və əvvəl qısa müddət də olsa,
dostluğunuzdan zövq alandan sonra məni oraya yola salasınız. 25 *Amma indi
mən müqəddəslərə yardım etmək üçün Yerusəlimə gedirəm. 26 Çünki Make-
doniya və Axayyada olanlar Yerusəlimdə müqəddəslər arasındakı kasıblar
üçün ianə yığmağı məsləhət bildilər. 27 *Əlbəttə, özləri məsləhət bildilər,
həm də əslində onlara borcludurlar. Çünki başqa millətlər Yerusəlim
müqəddəslərinin ruhani nemətlərinə şərik oldularsa, maddi nemətləri ilə
onlara xidmət etməyə borcludurlar. 28 Beləcə bu işi başa çatdırıb əldə olunan
səmərəni onlara çatdırandan sonra sizin yerlərdən keçib İspaniyaya gedəcəyəm.
29 Bilirəm ki, yanınıza gələndə Məsihin* tam xeyir-duası ilə gələcəyəm.

30 Ey qardaşlar, Rəbbimiz İsa Məsihin xatirinə, Ruhun məhəbbəti naminə
sizə yalvarıram, Allaha mənim üçün etdiyiniz dualarda mənimlə bir-
likdə mübarizə aparın ki, 31 Yəhudeyada olan imansızlardan xilas olum və
Yerusəlimə olan yardımımı müqəddəslər qəbul etsin. 32 Beləliklə, istəyirəm
ki, Allahın iradəsi ilə sevinclə yanınıza gəlib sizinlə könlümü fərəhləndirim.
33 Qoy sülh qaynağı olan Allah sizin hamınızla olsun. Amin.

16

Salamlar və xahişlər

---

* **15:21** Yeş. 52:15 * **15:22** Rom. 1:13 * **15:25** 1Kor. 16:1-4 * **15:27** 1Kor. 9:11 * **15:29** Məsihin – bəzi əlyazmalarda Məsihin Müjdəsinin.

1 Kenxreyadakı cəmiyyətin xidmətçisi olan bacımız Fibi barədə sizə
zəmanət verirəm. 2 Onu Rəbdə olduğu üçün müqəddəslərə layiq tərzdə qəbul
edin, nə ehtiyacı varsa, siz ona kömək edin. Çünki o, çoxlarına və şəxsən mənə
də hamilik edib.
3 *Məsih İsada həmkarlarım olan Priskila və Akilaya salam söyləyin. 4 Onlar
mənim həyatım üçün öz canlarını təhlükəyə saldılar. Onlara yalnız mən
yox, başqa millətlərin bütün cəmiyyətləri də təşəkkür edir. 5 Onların evində
toplanan cəmiyyətə də salam söyləyin.
Asiya vilayətindən Məsih üçün ilk məhsul olan sevimli qardaşım Epenetə
salam çatdırın.
6 Sizin üçün xeyli zəhmət çəkmiş Məryəmə salam söyləyin.
7 Həvarilər arasında şöhrət qazanmış, məndən əvvəl Məsihdə olmuş soy-
daşlarım və zindan yoldaşlarım Andronikosa və Yuniyaya salam çatdırın.
8 Rəbdə mənə sevimli olan Ampliyata salam söyləyin.
9 Məsihdə həmkarımız olan Urbana və mənə sevimli olan Staxisə salam
çatdırın.
10 Məsihdə sədaqəti sübut edilmiş Apellisə salam söyləyin.
Aristobulun ailəsindən olanlara salam çatdırın.
11 Soydaşım Hirodiona salam söyləyin.
Narkisin ailəsindən Rəbdə olanlara salam çatdırın.
12 Rəbbin xidmətində zəhmət çəkmiş Trifena ilə Trifosaya salam söyləyin.
Rəbbin xidmətində xeyli zəhmət çəkmiş sevimli Persisə salam çatdırın.
13 *Rəbdə seçmə insan olan Rufusa və mənə də analıq edən anasına salam
söyləyin.
14 Asinkritə, Fleqona, Hermesə, Patrobaya, Hermaya və onlarla birlikdə
olan bacı-qardaşlara salam çatdırın.
15 Filoloqa, Yuliyaya, Nereyə və onun bacısına, Olimpaya və onlarla birlikdə
olan bütün müqəddəslərə salam söyləyin.
16 Bir-birinizi müqəddəs öpüşlə salamlayın. Məsihin bütün cəmiyyətləri sizə
salam göndərir.
17 Qardaşlar, sizə yalvarıram ki, öyrəndiyiniz təlimin əleyhinə çıxaraq ayrılıq
salan və büdrəməyə səbəb olan adamlara nəzarət edin və onlardan uzaq
durun. 18 Çünki belə adamlar Rəbbimiz Məsihə deyil, öz qarınlarına qul-
luq edirlər; onlar yağlı və yaltaq nitqləri ilə sadəlövh adamların ürəklərini
tovlayırlar. 19 Sizin itaətiniz hamıya bəllidir. Buna görə də sizin üçün
sevinirəm. Amma istəyirəm ki, yaxşı işlərdə müdrik, pis işlərdə məsum
olasınız. 20 Sülh qaynağı olan Allah Şeytanı tezliklə ayaqlarınızın altında
əzəcək. Rəbbimiz İsanın lütfü sizə yar olsun!
21 *Həmkarım Timotey, soydaşlarım Luki, Yason və Sosipater sizə salam
göndərir.
22 Bu məktubu yazıya alan mən Terti də Rəbbin ismi ilə sizə salam
söyləyirəm.
23 *Məni və bütün cəmiyyəti qonaq saxlayan Qayın sizə salamı var.
Şəhərin xəzinədarı olan Erast və Kvart qardaş da sizə salam göndərir. 24 *

Allaha əbədi izzət olsun

* **16:3** Həv. 18:2-3 * **16:13** Mark 15:21 * **16:21** Həv. 16:1 * **16:23** Həv. 19:29; 1Kor. 1:14; 2Tim. 4:20 * **16:24** Göndərir – bəzi əlyazmalarda göndərir. 24 Rəbbimiz İsa Məsihin lütfü sizin hamınızla olsun. Amin. (Rom. 16:20; 2Sal. 3:18).

25 Allah mənim elan etdiyim Müjdəyə və İsa Məsih barədə vəzə görə,
əzəldən bəri gizli saxlanmış sirri aydınlaşdıran vəhyə uyğun olaraq, sizi
qüvvətləndirməyə qadirdir; 26 bu həmin sirdir ki, indi aşkar olmuş və əbədi
Allahın əmrinə əsasən peyğəmbərlərin Yazıları vasitəsilə bütün millətlərin
iman gətirib itaət etməsi üçün bəyan edilmişdir; 27 o yeganə və müdrik Allaha
İsa Məsih vasitəsilə əbədi izzət olsun! Amin.†

† **16:27** Bəzi əlyazmalarda bu ayələr yoxdur. Bəzilərində isə həmin ayələr 14:24-26 sayılaraq 14-cü fəslin axırında gəlir.

PAULUN KORİNFLİLƏRƏ BİRİNCİ MƏKTUBU

GİRİŞ

Paulun *«Korinflilərə Birinci Məktubu»*nun yazılmasının məqsədi onun Korinfdə əsasını qoyduğu cəmiyyətdə məsihçi həyatı və imanı ilə bağlı problemlərin həll edilməsi idi. Bu dövrdə Korinf Yunanıstanın böyük ümumdünyəvi şəhəri və Romanın Axayya adlanan vilayətinin paytaxtı idi. Korinf İonik və Egey dənizləri arasındakı ensiz bərzəxdə yerləşirdi. Şəhərin coğrafi mövqeyinə görə ticarət yaxşı inkişaf etmiş, burada müxtəlif dinlərin mövcud olmasına görə əxlaqsızlıq geniş yayılmışdı.

Həvari imanlı cəmiyyətindəki fikir ayrılığı, əxlaqsızlıq, cinsi münasibətlər, nikah, vicdan, nizam-intizam, Müqəddəs Ruhun ənamları və dirilmə məsələlərinə dair nöqteyi-nəzərlərə görə narahat idi. O, məktubunda Müjdənin bütün bu məsələlərə tamamilə cavab verdiyini açıqlayır. Məktubun 13-cü fəsli məhəbbəti Allahın Öz xalqına verdiyi ən gözəl ənamı kimi təqdim edir və bu, ən məşhur fəsildir.

Kitabın məzmunu:

1:1-9 Salamlar və minnətdarlıq
1:10–4:21 Korinf cəmiyyətindəki fikir ayrılığı
5:1–7:40 Əxlaqi məsələlər
8:1–11:1 Məsihçilər və bütpərəstlər
11:2–14:40 Məsihçi həyatı və ibadət
15:1-58 Məsihin və imanlıların dirilməsi
16:1-4 İanələr haqqında
16:5-24 Son xahişlər və salamlar

1 *Allahın iradəsi ilə Məsih İsanın həvarisi olmağa çağırılmış mən Pauldan və
qardaşımız Sostendən 2 Allahın Korinfdə olan imanlılar cəmiyyətinə salam!
Siz Məsih İsada təqdis olunmusunuz. Rəbbimiz İsa Məsihin adını hər yerdə
çağıran hamı ilə birlikdə müqəddəs olmağa çağırılmısınız. O həm onların, həm
də bizim Rəbbimizdir. 3 Atamız Allahdan və Rəbb İsa Məsihdən sizə lütf və sülh
olsun!

Cəmiyyətin sədaqəti

4 Allahın Məsih İsada sizə bəxş etdiyi lütfə görə sizin üçün həmişə Allahıma
şükür edirəm. 5 Çünki siz Məsihdə hər cəhətdən – hər cür sözdə və bilikdə
zənginləşmisiniz. 6 Buna görə Məsih haqqındakı şəhadətimiz sizdə təsdiqləndi.
7 Bu səbəbdən siz Rəbbimiz İsa Məsihin zühurunu gözləyərək ruhani ənamdan
heç bir korluq çəkmirsiniz. 8 Rəbbimiz İsa Məsih Öz günündə nöqsansız
olmanız üçün sizi sonadək qüvvətləndirəcək. 9 Sizi Oğlu Rəbbimiz İsa Məsihlə
şərik olmağa çağıran Allah sadiqdir.

Cəmiyyətdə fikir ayrılığı

10 Ey qardaşlar, Rəbbimiz İsa Məsih naminə sizə yalvarıram: hamınız
həmfikir olun. Qoy aranızda dəstəbazlıq olmasın, eyni düşüncədə və eyni
ağılda birləşin. 11 Qardaşlarım, Xloinin evindəkilərdən aranızda münaqişələr
olduğunu öyrəndim. 12 *Demək istədiyim budur ki, hər biriniz «mən Paulun

* **1:1** Həv. 18:1 * **1:12** Həv. 18:24

ardıcılıyam», «mən Apollonun ardıcılıyam», «mən Kefanın* ardıcılıyam» və yaxud «mən Məsihin ardıcılıyam» deyir. 13 Məgər Məsih bölünmüşdü? Məgər sizə görə çarmıxa çəkilən Paul idi? Məgər siz Paulun adı ilə vəftiz edildiniz? 14 *Mən Krisp və Qaydan başqa sizlərdən heç kimi vəftiz etmədiyimə görə Allaha şükür edirəm. 15 Belə etdim ki, heç kim mənim adımla vəftiz edildiyini deməsin. 16 *Yeri gəlmişkən, mən bir də Stefananın evindəkiləri vəftiz etdim. Bundan başqa kimisə vəftiz etdiyimi xatırlamıram.

Məsih Allahın qüdrəti və müdrikliyidir

17 Axı Məsih məni vəftiz etməyə deyil, Müjdəni yaymağa göndərdi. Məsihin çarmıxı boşa çıxmasın deyə Müjdəni müdrik sözlərlə yaymıram. 18 Çünki çarmıx barəsindəki kəlam məhv yolunda olanlar üçün ağılsızlıq, xilas yolunda olan bizlər üçünsə Allahın qüdrətidir. 19 *Necə ki yazılıb:

«Müdriklərin müdrikliyini məhv edəcəyəm,
Aqillərin ağlını yox edəcəyəm».

20 *Hanı müdrik? Hanı alim? Hanı bu dövrün mahir mübahisəçisi? Məgər Allah dünyanın müdrikliyinin ağılsızlıq olduğunu nümayiş etdirmədi? 21 Allahın müdrikliyində dünya öz müdrikliyi ilə Allahı tanımadığı üçün Allah iman edənləri ağılsız sayılan vəz vasitəsilə xilas etməyə razı oldu. 22 Çünki Yəhudilər möcüzəli əlamətlər istəyir, Yunanlar müdriklik axtarırlar. 23 Bizsə çarmıxa çəkilmiş Məsihi vəz edirik. Bu, Yəhudilər üçün büdrəmə daşı, başqa millətlər üçün isə ağılsızlıq sayılır. 24 Amma çağırılan həm Yəhudilər, həm də Yunanlar üçün Məsih Allahın qüdrəti və Allahın müdrikliyidir. 25 Çünki Allahın «ağılsızlığı» insan müdrikliyindən daha üstündür, Allahın «zəifliyi» insan gücündən daha güclüdür.

26 Qardaşlar, aldığınız çağırış barəsində düşünün. Bir çoxunuz bəşəri nöqteyi-nəzərdən müdrik, nüfuzlu və yaxud əsilzadə deyildiniz. 27 Allah isə müdrikləri utandırmaq üçün dünyanın ağılsız saydığı, güclüləri utandırmaq üçün dünyanın zəif saydığı, 28 dünyanın dəyərli sayılanlarını heç etmək üçün dünyanın xor baxdığı, əsilsiz və dəyərsiz sayılan kəsləri də seçdi ki, 29 Allahın qarşısında heç bir insan öyünməsin. 30 Amma siz Allahın sayəsində Məsih İsadasınız. O bizim üçün ilahi müdriklik, salehlik, müqəddəslik və satınalınma oldu. 31 *Buna görə yazıldığı kimi «öyünən Rəbdə öyünsün».

2

1 Ey qardaşlar, mən Allah barəsində sirli həqiqəti* elan etmək üçün sizə gələndə yüksək natiqlik və müdrikliklə gəlmədim. 2 Çünki mən aranızda olanda İsa Məsihdən, yəni çarmıxa çəkilmiş Şəxsdən başqa heç bir şey bilməməyi qərara aldım. 3 *Yanınıza zəiflik, qorxu və böyük lərzə içində gəldim. 4 Mənim sözüm də, vəzim də müdrikliyin inandırıcı sözlərindən deyil, Ruhun qüdrətini göstərməsindən asılı idi. 5 Belə ki imanınız insan müdrikliyinə yox, Allahın qüdrətinə əsaslansın.

Allahın müdrikliyi

6 Yetkin insanlar arasında isə biz müdrikliyi öyrədirik. Amma bu müdriklik nə indiki dövrün, nə də bu dövrün fani hökmdarlarının müdrikliyi deyil. 7 Biz

* **1:12** Kefa – yəni Peter. Bax: Yəhya 1:42. * **1:14** Həv. 18:8; 19:29; Rom. 16:23 * **1:16** 1Kor. 16:15-16 * **1:19** Yeş. 29:14 * **1:20** Əyy. 12:17; Yeş. 19:12; 33:18; 44:24-28 * **1:31** Yer. 9:23-24 * **2:1** Sirli həqiqəti – bəzi əlyazmalarda şəhadəti. * **2:3** Həv. 18:9

Allahdan gələn sirli müdrikliyi öyrədirik. Allah bu müdrikliyi bizim izzətimiz
üçün zaman başlamazdan əvvəl müəyyən etdi və gizli saxladı. 8 Bu dövrün
hökmdarlarından heç biri onu anlamadı. Çünki anlasaydılar, izzətli Rəbbi
çarmıxa çəkməzdilər. 9 *Amma necə ki yazılmışdı:
«Allahın Onu sevənlər üçün hazırladıqlarını
Nə göz görüb, nə qulaq eşidib,
Nə də insan ürəyi dərk edib».
10 Bizə isə Allah bunları Öz Ruhu ilə açdı. Çünki Ruh hər bir şeyi, Allahın
dərin düşüncələrini belə, araşdırır. 11 Axı insanın düşüncələrini insanın
daxilində olan ruhdan savayı kim bilər? Eləcə də Allahın düşüncələrini
Onun Ruhundan savayı heç kim bilməz. 12 Allahın bizə verdiyi ənamları
dərk edə bilməyimiz üçün biz bu dünyanın ruhunu yox, Allahdan olan Ruhu
qəbul etdik. 13 Bunları insani müdrikliyin öyrətdiyi deyil, Ruhun öyrətdiyi
sözlərlə bildiririk. Ruhani anlayışları ruhani sözlərlə ifadə edirik. 14 Təbiətcə
yaşayan adam Allahın Ruhuna aid olan şeyləri qəbul etmir, çünki bunları
ağılsızlıq sayır. Bunları başa düşə bilmir, çünki bunlar ruhani nöqteyi-
nəzərdən araşdırılır. 15 Ruhani adam isə hər şeyi araşdıra bilər. Fəqət onun
daxilini heç kim araşdıra bilməz. 16 *Axı «Rəbbin ağlını kim dərk etdi? Ona
kim məsləhətçi oldu?» Amma biz Məsihin ağlına malikik.

3

Həvarilər yalnız Allahın xidmətçiləridir

1 Ey qardaşlar, mən sizinlə ruhani insanlar kimi deyil, cismani təbiətə görə
yaşayan, Məsihdə körpə olan insanlar kimi danışa bildim. 2 *Mən sizi bərk
yeməklərlə deyil, südlə qidalandırdım. Çünki bərk yeməklərə hazır deyildiniz,
indi də hazır deyilsiniz. 3 Çünki siz hələ də cismanisiniz. Əgər aranızda
qısqanclıq və münaqişə* varsa, onda siz cismani deyilsinizmi? Adi insanlar
kimi həyat sürmürsünüzmü? 4 *Əgər biriniz «mən Paulun ardıcılıyam», başqası
isə «mən Apollonun ardıcılıyam» deyirsə, siz adi insanlar† deyilsinizmi?
5 Apollo kimdir, Paul kimdir? Rəbb hər birimizə təyin etdiyi kimi yalnız
iman etməyinizə vasitəçi olan xidmətçiyik. 6 *Mən əkdim, Apollo suladı,
amma Allah böyütdü. 7 Buna görə də mühüm olan əkən ya da sulayan deyil,
əkiləni böyüdən Allahdır. 8 Əkənlə sulayanın isə dəyəri eynidir. Hər biri öz
zəhmətinə görə mükafat alacaq. 9 Çünki biz Allahın əməkdaşlarıyıq. Sizsə
Allahın zəmisi, Allahın tikilisisiniz.
10 Allahın mənə verdiyi lütfə görə bir mahir bənna kimi bünövrəni qoydum,
başqası isə onun üzərində inşa edir. Amma hər kəs necə inşa etdiyinə diqqət
yetirsin. 11 Çünki heç kim qoyulan bünövrədən, yəni İsa Məsihdən başqa bir
təməl qoya bilməz. 12 Bu bünövrənin üstündə qızıldan, gümüşdən, qiymətli
daşlardan, taxtadan, samandan, küləşdən kim nə isə inşa edərsə, 13 onun əməli
bəlli olacaq və qiyamət günü‡ onu ortaya çıxaracaq, çünki odla aşkar olunacaq.
Od da hər birinin əməlinin keyfiyyətini sınaqdan keçirəcək. 14 Kimin inşa
etdiyi əməl tab gətirsə, mükafat alacaq. 15 Kimin əməli yanıb yox olsa, o zərər
çəkəcək. Özü isə xilas olacaq, amma sanki od içindən keçəcək. 16 *Məgər

* **2:9** Yeş. 64:4 * **2:16** Yeş. 40:13 * **3:2** İbr. 5:12-13 * **3:3** Qısqanclıq və münaqişə – bəzi əlyazmalarda qısqanclıq, münaqişə və fikir ayrılığı. * **3:4** 1Kor. 1:12 † **3:4** Adi insanlar – bəzi əlyazmalarda cismani. * **3:6** Həv. 18:4-11,24-28 ‡ **3:13** Qiyamət günü – hərfi tərcümədə gün.
* **3:16** 1Kor. 6:19; 2Kor. 6:16

bilmirsiniz ki, siz Allahın məbədisiniz və Allahın Ruhu sizdə yaşayır? 17 Kim Allahın məbədinə ziyan vursa, Allah da ona ziyan vuracaq. Çünki Allahın məbədi müqəddəsdir və bu məbəd sizsiniz.

18 Qoy heç kim özünü aldatmasın. Sizlərdən biri bu dövrdə özünü müdrik sayırsa, müdrik olmaq üçün ağılsız olsun. 19 *Çünki bu dünyanın müdrikliyi Allah qarşısında ağılsızlıqdır. Necə ki yazılıb: «O, müdrikləri hiylə qurarkən yaxalayır». 20 *Yenə də yazılıb: «Rəbb müdriklərin düşüncələrini, bunların boş olduğunu bilər». 21 Eləcə qoy heç kim insanlarla öyünməsin, çünki hər şey sizindir. 22 İstər Paul, istər Apollo, istər Kefa olsun, dünya, həyat, ölüm, indiki və gələcək zaman – hər şey sizindir. 23 Sizsə Məsihinsiniz, Məsih də Allahındır.

4

Həvarilərin xidməti

1 Beləcə insanlar bizi Məsihin xidmətçiləri və Allahın sirli niyyətini yerinə yetirən idarəçiləri saysın. 2 İdarəçilərdənsə tələb olunur ki, etibara layiq olsunlar. 3 Siz yaxud insan məhkəməsi mənim işlərimi təhlil edirsə, bu mənim üçün çox az əhəmiyyət kəsb edir; hətta mən öz işlərimi təhlil etmirəm. 4 Heç bir şeyə görə vicdan əzabı çəkməsəm də, beləcə özümə haqq qazandırmıram. Çünki mənim işlərimi təhlil edən Rəbdir. 5 Buna görə də münasib vaxtdan əvvəl, yəni Rəbb gəlməyənədək heç bir işi mühakimə etməyin. O gəlib qaranlıqda gizlənən şeylərə işıq salacaq və insan ürəklərinin niyyətlərini aşkara çıxaracaq. Onda hər kəs Allahdan ona düşən tərifi alacaq.

6 Ey qardaşlar, bizdən nümunə alaraq «yazılanlardan kənara çıxmayın» məsəlinin mənasını öyrənəsiniz deyə bunları özümə və Apolloya tətbiq etdim ki, heç kim başqasının qarşısında lovğalanıb o birisinə xor baxmasın. 7 Axı səni kim başqalarından fərqləndirir? Nəyin var ki onu əldə etməmisən? Əgər əldə etmisənsə, nə üçün əldə etməmiş kimi öyünürsən? 8 Siz daha doymusunuz! Siz artıq varlanmısınız! Siz bizsiz padşah olmusunuz! Kaş ki siz, doğrudan, padşah olaydınız ki, biz də sizinlə bərabər padşahlıq edəydik! 9 Çünki mənə elə gəlir ki, Allah biz həvariləri ölümə məhkum olunanlar kimi ən sonda nümayiş etdirdi. Biz də həm dünya, həm mələklər, həm də insanlar üçün bir tamaşa olduq. 10 Biz Məsih naminə ağılsızıq, sizsə Məsihdə ağıllısınız! Biz zəifik, siz güclüsünüz! Siz şərəfli adamsınız, bizsə hörmətsiz! 11 Bu vaxtadək biz acsusuz və cındır içindəyik. Biz döyülürük, qalmağa yerimiz də yoxdur. 12 *Öz əllərimizlə işləyib zəhmət çəkirik. Bizə böhtan atanda xeyir-dua veririk, təqib olunanda dözürük, 13 təhqir olunanda mülayim cavab veririk. Biz bu anadək dünyanın zibili, hamının tullantısı kimi olmuşuq.

14 Bunları sizi utandırmaq üçün yox, sevimli övladlarım kimi sizə öyüd-nəsihət vermək üçün yazıram. 15 Çünki sizin Məsih yolunda minlərlə mürəbbiniz olsa belə, ataларınız azdır; mən Müjdə vasitəsilə Məsih İsada olan atanız oldum. 16 *Buna görə sizə yalvarıram, məndən nümunə götürün. 17 Bu səbəbə görə Rəbdə mənə sadiq və sevimli olan oğlum Timoteyi sizin yanınıza göndərdim. O sizə hər yerdə, hər bir imanlılar cəmiyyətində öyrətdiyim kimi Məsih İsada getdiyim yolları xatırladacaq. 18 Sizdən bəziləri elə bilir ki, mən yanınıza gəlməyəcəyəm və buna görə də lovğa-lovğa danışırlar. 19 Amma Rəbb istəsə, mən bu yaxında yanınıza gələcəyəm. O vaxt bu lovğaların sözlərini

* **3:19** Əyy. 5:13 * **3:20** Zəb. 94:11 * **4:12** Həv. 18:2-3 * **4:16** 1Kor. 11:1; Fil. 3:17

yox, gücünü yoxlayacağam. 20 Çünki Allahın Padşahlığı sözdən deyil, gücdən ibarətdir. 21 Siz nə istəyirsiniz? Yanınıza dəyənəklə, yoxsa məhəbbət və həlimlik ruhu ilə gəlim?

5

İmanlılar arasındakı əxlaqsızlıq

1 *Danışırlar ki, aranızda cinsi əxlaqsızlıq baş verir: sizdən bir nəfər ögey anası ilə yaşayır. Belə cinsi əxlaqsızlığa hətta bütpərəstlər arasında da rast gəlmək mümkün deyil! 2 Siz hələ lovğa-lovğa danışırsınız! Bunun əvəzinə yas tutmalı idiniz. Belə əməlin sahibi aranızdan qovulmalıdır. 3 Mənsə cismən uzaqda olub ruhən aranızdayam və bu adam barəsində sanki aranızda olduğum üçün artıq hökm çıxarmışam: 4 siz Rəbbimiz İsanın adı ilə toplaşanda, mən də ruhən və Rəbbimiz İsanın qüdrəti ilə aranızda olanda, 5 həmin adamı Şeytana təslim edin ki, cismani təbiəti yox olsun, ruhu isə Rəbbin günündə xilas olsun. 6 *Sizin öyünməyiniz yaxşı deyil. Məgər bilmirsiniz ki, azacıq maya bütün xəmiri acıdır? 7 *Əslində mayasız olduğunuz kimi köhnə mayadan təmizlənin ki, təzə xəmir olasınız. Çünki bizim Pasxa quzumuz olan Məsih qurban* verildi. 8 *Buna görə köhnə maya ilə, kin və pislik mayası ilə yox, amma səmimiyyətin və həqiqətin mayasız çörəyi ilə bayram edək.

9 Mən əvvəlki məktubumda sizə əxlaqsızlıq edənlərlə ünsiyyətdə olmamağı yazmışdım. 10 Amma mən demək istəmədim ki, bu dünyanın əxlaqsızları, tamahkarları, soyğunçu və yaxud bütpərəstləri ilə ünsiyyətdə olmayın. Belə olsaydı, siz bu dünyanı tərk etməyə məcbur olardınız! 11 Əslində mən sizə yazmışdım ki, siz özünü bacı-qardaş adlandırıb, lakin əxlaqsızlıq, tamahkarlıq, bütpərəstlik, böhtançılıq, əyyaşlıq və yaxud soyğunçuluq edənlə ünsiyyətdə olmayın. Beləliklə ilə bir yerdə çörək belə, yeməyin. 12 Çünki cəmiyyətdən kənardakıları mühakimə etməyə mənim nə ixtiyarım var? Məgər sizin mühakimə etməli olduqlarınız cəmiyyətdəkilər deyilmi? 13 *Cəmiyyətdən kənardakıları Allah mühakimə edəcək. Siz isə öz aranızdan pis adamı atın.

6

Məhkəmələr barəsində

1 Sizlərdən birinin başqası ilə iddiası varsa, müqəddəslərin qarşısında yox, haqsızların qarşısında mühakimə olunmağa cəsarəti çatarmı? 2 Dünyanı müqəddəslərin mühakimə edəcəyini bilmirsinizmi? Madam ki dünyanı mühakimə edəcəksiniz, belə xırda işləri mühakimə etməyə ixtiyarınız çatmırmı? 3 Mələkləri bizim mühakimə edəcəyimizi bilmirsinizmi? Bəs gündəlik həyata aid işlər harada qaldı? 4 Əgər elədirsə, gündəlik həyatda məhkəməyə veriləcək işləriniz varsa, imanlılar cəmiyyətində saymadığınız adamlarımı hakim seçirsiniz? 5 Mən bunu sizi utandırmaq üçün deyirəm. Yəni öz bacı-qardaşlarınız arasında hakim olmaq üçün sizlərdən bir nəfər müdrik adam tapılmadı? 6 Amma qardaş qardaşla məhkəməyə gedir, üstəlik imansızlar qarşısında! 7 Əslində bir-birinizi məhkəməyə çəkməyiniz sizin üçün artıq tam məğlubiyyətdir. Əvəzində haqsızlığa qatlaşmaq daha yaxşı deyilmi? Aldanıb,

* **5:1** Lev. 18:8; 20:11; Qanun. 22:30; 27:20 * **5:6** Qal. 5:9 * **5:7** Çıx. 12:5 * **5:7** Qurban – bəzi əlyazmalarda bizdən ötrü qurban. * **5:8** Çıx. 13:7; Qanun. 16:3 * **5:13** Qanun. 13:5; 17:7

dözmək daha yaxşı deyilmi? 8 Amma siz özünüz haqsızlıq edib başqalarını aldadırsınız. Üstəlik bunu bacı-qardaşlarınıza edirsiniz.

9 Məgər bilmirsiniz ki, haqsızlıq edənlər Allahın Padşahlığını irs olaraq almayacaq? Aldanmayın, çünki əxlaqsızlar, bütpərəstlər, zinakarlar, fahişə kişilər, kişibaz kişilər, 10 oğrular, tamahkarlar, əyyaşlar, böhtançılar, soyğunçular Allahın Padşahlığını irs olaraq almayacaq. 11 Sizlərdən bəzisi belə idi. Amma Rəbb İsa Məsihin adı ilə və Allahımızın Ruhu ilə yuyulub təmizləndiniz, təqdis olundunuz və saleh sayıldınız.

Siz Məsihin üzvləri siniz

12 *«Mənim üçün hər şeyə icazə var» deyirsiniz, lakin hər şey xeyir vermir. Mən də «hər şeyə icazə var» deyə bilərəm, amma özümü heç bir şeyə tabe etməyəcəyəm. 13 «Yemək qarın üçün, qarın da yemək üçündür» deyirsiniz, amma Allah həm qarını, həm də yeməyi yox edəcək. İnsan bədəni də əxlaqsızlıq üçün deyil, Rəbb üçündür. Rəbb də bədən üçündür. 14 Rəbbi dirildən Allah Öz qüdrəti ilə bizi də dirildəcək. 15 Bilmirsiniz ki, bədənləriniz Məsihin üzvləridir? İndi Məsihin üzvlərini götürüb bir fahişənin üzvləri edimmi? Əsla! 16 *Bilmirsiniz ki, fahişə ilə birləşən onunla bir bədən olur? Çünki deyilmişdir: «İkisi bir bədən olacaq». 17 Rəblə birləşənsə Rəblə ruhən bir olur. 18 Cinsi əxlaqsızlıqdan uzaqlaşın. İnsanın etdiyi bütün digər günahlar bədəndən kənardadır, amma əxlaqsızlıq edən öz bədəninə qarşı günah edir. 19 *Məgər bilmirsiniz ki, bədəniniz Allahdan aldığınız, sizdə yaşayan Müqəddəs Ruhun məbədidir? Siz özünüzə məxsus deyilsiniz, 20 çox baha qiymətə satın alınmısınız. Beləliklə, bədəninizlə* Allaha izzət gətirin.

7

Nikah qaydaları

1 İndi isə «kişi qadına toxunmasa yaxşıdır» yazdığınıza gəlincə, 2 əxlaqsızlığın qabağını almaq üçün hər kişinin öz arvadı, hər qadının da öz əri olsun. 3 Ər arvadına aid, arvad da ərinə aid olan nikah borcunu yerinə yetirsin. 4 Arvadın bədəni özünün yox, ərinin ixtiyarındadır. Eləcə də kişinin bədəni özünün yox, arvadının ixtiyarındadır. 5 Müvəqqəti olaraq razılıqla, dua* üçün vaxt ayırmaqdan savayı bir-birinizi ər-arvadlıq təminatından məhrum etməyin. Bundan sonra yenə də bir yerdə olun ki, nəfsinizə hakim olmadığınıza görə Şeytan sizi sınağa çəkməsin. 6 Bunları əmr kimi yox, güzəşt kimi deyirəm. 7 Çünki bütün insanların mənim kimi olmasını istərdim. Amma hər bir insanın Allahdan aldığı öz ənamı var – birininki belədir, digərininki başqa cürdür.

8 Evli olmayanlara və dul qadınlara isə bunu deyirəm: mənim kimi qalsalar, onlar üçün yaxşı olar. 9 Əgər özlərini saxlaya bilmirlərsə, qoy ailə qursunlar. Çünki ehtirasdan yanmaqdansa ailə qurmaq daha yaxşıdır.

10 *Evli olanlara isə mən əmr edirəm, daha düzgün desəm, Rəbb əmr edir: qadın ərindən ayrılmasın. 11 Ayrılırsa, ərsiz qalmalıdır yaxud əri ilə barışmalıdır. Ər də arvadını boşamasın.

---

* **6:12** 1Kor. 10:23 * **6:16** Yar. 2:24 * **6:19** 1Kor. 3:16; 2Kor. 6:16 * **6:20** Bədəninizlə – bəzi əlyazmalarda Allaha məxsus olan bədəniniz və ruhunuzla. * **7:5** Dua – bəzi əlyazmalarda oruc və dua. * **7:10** Mat. 5:32; 19:9; Mark 10:11-12; Luka 16:18

12 Başqalarına isə Rəbb yox, mən deyirəm ki, əgər bir qardaşın iman
etməyən arvadı var və arvad onunla yaşamağa razıdırsa, əri onu boşamasın.
13 Bir arvadın iman etməyən əri varsa və əri onunla yaşamağa razıdırsa,
qoy arvadı ondan boşanmasın. 14 Çünki iman etməmiş ər arvadı vasitəsilə
təqdis olunur və iman etməmiş arvad imanlı əri vasitəsilə təqdis olunur.
Əks halda uşaqlarınız natəmiz olardı, indi isə onlar müqəddəsdir. 15 İman
etməyən ayrılırsa, qoy ayrılsın. Qardaş ya da bacı belə hallarda məcburiyyət
qarşısında deyil. Allah sizi sülhdə yaşamağa çağırıb. 16 Ey qadın, ərini xilas
edib-etməyəcəyini haradan bilirsən? Yaxud sən, ey ər, arvadını xilas edib-
etməyəcəyini haradan bilirsən?

Rəbbin çağırışına uyğunluq

17 Amma hər kəs Allahın ona təyin etdiyi kimi Rəbbin çağırışına uyğun
həyat sürsün. Bunu bütün cəmiyyətlərə əmr edirəm. 18 Əgər bir nəfər sünnətli
olaraq çağırış aldısa, sünnət olunmanı aradan qaldırmasın. Digəri isə sünnətsiz
olaraq çağırış aldısa, qoy sünnət olunmasın. 19 Sünnətlilik də, sünnətsizlik
də əhəmiyyət kəsb etmir, əhəmiyyət kəsb edən isə Allahın əmrlərini yerinə
yetirməkdir. 20 Qoy hər kəs çağırış aldığı vaxt nə vəziyyətdə idisə, elə də qalsın.
21 Çağırış alanda qul idinsə, fikir eləmə. Amma əgər azad olmağa imkanın
varsa, bu fürsəti əldən vermə. 22 Çünki Rəbdə çağırış alan vaxt qul artıq Rəbbin
azad insanıdır. Eləcə də çağırış alan vaxt azad insan Məsihin quludur. 23 Siz
çox baha qiymətə satın alınmısınız, insanlara qul olmayın! 24 Ey qardaşlar, hər
kəs çağırış alanda nə vəziyyətdə idisə, eləcə Allahla birlikdə qalsın.

Subay olmağın faydası

25 İndi isə qızlara gəlincə, bu barədə Rəbdən əmr almamışam. Amma
etibara layiq olmaq üçün Rəbbin mərhəmətinə nail olmuş bir insan kimi
öz fikirlərimi deyirəm. 26 Məncə, indi yaranmış çətin vəziyyətə görə insanın
olduğu kimi qalması yaxşıdır. 27 Arvadınla nikahla bağlısansa, ondan azad
olmağını arzu etmə. Arvadın yoxdursa, özünə arvad axtarma. 28 Amma
evlənməyin günah deyil. Qızın da ərə getməsi günah deyil. Amma belə
adamlar bu həyatda əziyyət çəkəcəklər. Mən sizi bundan qorumaq istəyirəm.
29 Qardaşlar, bunu demək istəyirəm: vaxta az qalıb. Bundan sonra arvadı
olanlar olmayanlar kimi, 30 yas tutanlar tutmayanlar kimi, sevinənlər sev-
inməyənlər kimi, mal alanlar malı olmayanlar kimi, 31 bu dünyanın işlərindən
faydalananlar bu işlərdən uzaq olanlar kimi olsunlar. Çünki bu dünyanın
indiki vəziyyəti keçib-gedir.
32 Sizin qayğısız olmanızı istəyirəm. Subay kişi Rəbbi necə razı salmaq
barəsində düşünüb Rəbbin işlərinin qayğısına qalır. 33 Evli isə arvadını razı
salmaqdan ötrü dünyəvi işlərin qayğısına qalır 34 və diqqəti yayınır. Ərsiz
qadın yaxud qız da Rəbbin işlərinin qayğısına qalır ki, həm bədəndə, həm
də ruhən müqəddəs olsun. Ərli qadın isə ərini razı salmaqdan ötrü dünyəvi
işlərin qayğısına qalır. 35 Bunu azadlığınızı məhdudlaşdırmaq üçün yox, yalnız
sizin xeyrinizə deyirəm ki, ədəblə davranıb fikirlərinizi dağıtmadan özünüzü
Rəbbə həsr edəsiniz.
36 Əgər bir nəfər nişanlandığı qızla düzgün davranmadığını düşünürsə, yaşı
çatıb və evlənmək lazım gəlirsə, qoy o adam istədiyini etsin. O, günah
etmir. Qoy onlar evlənsin. 37 Amma kim ürəyində qəti niyyət tutub, könüllü
surətdə, öz nəfsinə hakim olaraq nişanlandığı qızla evlənməmək qərarına
gəlirsə, o adam da yaxşı edir. 38 Buna görə də nişanlısı ilə evlənən yaxşı edir,
evlənməyənsə daha yaxşı edir.

39 Arvad əri sağ ikən ona† bağlı qalır. Əgər əri vəfat etsə, arvad azaddır və
kimə istəsə, ərə gedə bilər. Lakin o kişi Rəbdə olmalıdır. 40 Amma fikrimcə,
dul qadın olduğu kimi qalsa, daha xoşbəxt olar. Zənnimcə, məndə də Allahın
Ruhu var.

8

Bütlərə təqdim olunan qurban əti

1 Bütlərə təqdim olunan qurbanlara gəlincə, bizə məlumdur ki, bu barədə
«hamımızın biliyi var». Bilik insanın lovğalanmağına səbəb olur, məhəbbət isə
onu ruhən inkişaf etdirir. 2 Kim fikirləşir ki, bir şey bilir, o hələ lazım olduğu
kimi heç nə bilmir. 3 Amma kim Allahı sevirsə, Allah onun haqqında hər şeyi
bilir.
4 Beləliklə, bütlərə təqdim olunan qurban ətinin yeyilməsi barəsində bilirik
ki, «büt dünyada heç nədir» və «bir olan Allahdan başqası yoxdur». 5 Yerdə və
yaxud göydə «allahlar» adlandırılanlar varsa, hətta çoxlu «allahlar» və «sahiblər»
varsa, 6 bizim üçünsə bir Allah – Ata var. Hər şey Ondan gəlir, biz də Onun
üçün yaşayırıq. Həmçinin bizim bir Sahibimiz var, O da Rəbb İsa Məsihdir. Hər
şey Onun vasitəsilə yaranır, biz də Onun vasitəsilə yaşayırıq.
7 Amma bunu hamı bilmir. Hələ bütpərəst adətlərinə uymuş bəziləri
yedikləri ətin bütlərə təqdim olunan qurban əti olduğunu düşünür və onlar
zəif olduqlarından vicdanları ləkələnir. 8 Yemək bizi Allahın hüzuruna gətirmir.
Biz yeməyəndə heç nə itirmirik, yeyəndə də heç nə əldə etmirik. 9 Amma
diqqətli olun ki, sizin seçim ixtiyarınız zəif olanların büdrəməsinə səbəb
olmasın. 10 Əgər vicdan məsuliyyəti zəif olan şəxs görsə ki, bilik sahibi olan sən
büt evində süfrəyə oturmusan, bütlərə təqdim olunan qurbanın ətini yeməyə
cürət etməzmi? 11 Bunun nəticəsində bu zəif adam – uğrunda Məsihin öldüyü
bu bacı ya qardaş sənin biliyinin ucbatından həlak olacaq. 12 Beləliklə, zəif
olan bacı-qardaşlarınıza qarşı günah edib vicdanlarını yaralayanda siz Məsihə
qarşı günah edirsiniz. 13 Odur ki, əgər yemək qardaşımı büdrədirsə, mən heç
vaxt ət yeməyəcəyəm ki, qardaşım büdrəməsin.

9

Həvarinin haqqı və borcu

1 Mən azad deyiləmmi? Həvari deyiləmmi? Rəbbimiz İsanı görməmişəmmi?
Siz Rəbdə etdiyim əməlin səmərəsi deyilsinizmi? 2 Əgər başqaları üçün
həvari deyiləmsə, heç olmasa sizin üçün həvariyəm. Çünki Rəbdə siz mənim
həvariliyimin möhürüsünüz.
3 Mən işlərimi təhlil edənlərə qarşı belə müdafiə olunuram: 4 məgər bizim
yeyib-içməyə ixtiyarımız yoxdur? 5 Məgər digər həvarilər, Rəbbin qardaşları
və Kefa kimi yanımızda imanlı arvadımızı gəzdirməyə ixtiyarımız yoxdur?
6 İşləməyib dolanmaq üçün yalnız mənim və Barnabanın ixtiyarı yoxdur?
7 Kim öz hesabı ilə əsgərlik çəkər? Kim üzüm bağı salıb barından yeməz? Kim
sürünü otarıb südündən içməz? 8 Məgər mən ancaq insanların düşündüyü
kimi danışıram? Qanun eyni şeylər demirmi? 9 *Çünki Musanın Qanununda
yazılıb: «Xırman çəkən öküzün ağzını bağlama». Allah öküzlərinmi qayğısına
qalır, 10 yoxsa bu sözlər tamamilə bizə aid deyil? Əlbəttə, bu bizim üçün
yazılmışdır, çünki cütçü ümidlə şumlamalı, xırmançı da məhsula ortaq olmaq

† **7:39** Ona – bəzi əlyazmalarda qanuna görə ona. * **9:9** Qanun. 25:4; 1Tim. 5:18

ümidi ilə taxılı döyməlidir. 11 *Əgər biz aranızda ruhani toxumlar əkdiksə, sizdən maddi bir məhsul yığsaq, çoxdurmu? 12 Əgər başqalarının sizdən bunu istəməyə ixtiyarı varsa, bizim buna daha çox ixtiyarımız yoxdurmu?

Bizsə bu ixtiyardan istifadə etməmişik. Bunun əvəzinə Məsihin Müjdəsinin yayılmasına mane olmamaq üçün hər şeyə dözürük. 13 *Məgər bilmirsiniz ki, məbəddə iş görənlər məbədə gətirilən təqdimlərdən qidalanır və qurbangahın xidmətçiləri qurbangahdan öz paylarını götürürlər? 14 *Beləcə də Rəbb Müjdəni elan edənlərə Müjdədən dolanmağı əmr etmişdir. 15 Amma mən bu hüquqların heç birindən istifadə etməmişəm. Bunları yazmıram ki, mənə də belə edəsiniz. Fəxr etməyim üçün bu əsası heç kim boşa çıxarmaz! Belə olmaqdansa, ölməyim daha yaxşıdır. 16 Müjdəni yaymaqsa fəxr etməyim üçün əsas deyil. Çünki bu mənim mühüm borcumdur, əgər Müjdəni yaymıramsa, vay halıma! 17 Əgər bunu könüllü olaraq edirəmsə, mükafatım var. Yox, əgər bunu könüllü etmirəmsə, mənə tapşırılan vəzifəmi yerinə yetirirəm. 18 Bəs onda mükafatım nədir? Mükafatım budur ki, Müjdəni* yayaraq müftə vəz edirəm və Müjdəni yaymaqdan gələn ixtiyarımdan tam istifadə etmirəm.

19 Mən azadam və heç kəsə məxsus deyiləm, amma mümkün qədər çox insan əldə etmək üçün özümü hamıya qul etdim. 20 Yəhudiləri əldə etmək üçün Yəhudilərlə Yəhudi kimi davrandım. Mən Qanun altında olmasam da, Qanun altında olanları əldə etmək üçün Qanun altında olanlarla Qanun altında olan kimi davrandım. 21 Özüm Allahın qanunundan kənar deyil, Məsihin qanununa tabeyəmsə də, Qanundan kənar olanları əldə etmək üçün onlarla Qanundan kənar olan kimi davrandım. 22 Zəifləri əldə etmək üçün onlarla zəif kimi davrandım. Hər hansı bir yolla bəzilərini xilas etmək naminə hər kəs üçün hər şey oldum. 23 Bunun hamısını Müjdə uğrunda, onun bərəkətinə şərik olum deyə edirəm.

24 Qaçışda yarışanların hamısının qaçdığını, amma təkcə bir nəfərin mükafat aldığını bilmirsinizmi? Elə qaçın ki, mükafatı qazanasınız. 25 Yarışda iştirak edən hər kəs hər cəhətdən öz nəfsinə hakimdir. Onlar bunu solub gedən dəfnə çələngi almaq üçün edər, biz isə solmaz tac almaq üçün çalışırıq. 26 Beləliklə, mən də məqsədsiz qaçmıram. Havanı vuran adam kimi yumruq atmıram. 27 Lakin bədənimi məcburən özümə qul edirəm ki, başqalarına vəz edəndən sonra mükafatımdan məhrum olmayım.

10

İsrail tarixindən ibrət dərsləri

1 *Qardaşlar, bixəbər olmağınızı istəmirəm ki, ata-babalarımızın hamısı bulud altında qorundu, hamısı da dənizdən keçdi. 2 Hamısı Musanın ardınca getmək üçün buludda və dənizdə vəftiz edildi. 3 *Hamısı eyni ruhani qida yedi 4 *və eyni ruhani içki içdi. Çünki onlar ardlarınca gələn ruhani Qayadan içirdi. O Qaya da Məsih idi. 5 *Amma Allah onların çoxundan razı qalmadı və cəsədləri çölə sərildi.

---

* **9:11** Rom. 15:27 * **9:13** Qanun. 18:1 * **9:14** Mat. 10:10; Luka 10:7 * **9:18** Müjdəni – bəzi əlyazmalarda Məsih barəsində Müjdəni. * **10:1** Çıx. 13:21-22; 14:22-29 * **10:3** Çıx. 16:35 * **10:4** Çıx. 17:6; Say. 20:11 * **10:5** Say. 14:29-30

6 *Bu hadisələr bizim üçün ibrət olsun deyə baş verdi ki, biz onlar kimi
pisliyə meyl göstərməyək. 7 *Onlardan bəzisi kimi bütpərəst olmayın. On-
lar barədə belə yazılıb: «Xalq oturub yeyib-içdi, sonra isə qalxıb oynaşdı».
8 *Onlardan bəzisi kimi cinsi əxlaqsızlıq etməyək. Bir gündə onlardan iyirmi
üç min nəfər öldü. 9 *Məsihi* sınamayaq: onlardan bəziləri belə etdi və
ilanlar onları öldürdü. 10 *Deyinməyin, çünki onlardan da bəziləri deyindi
və məhvedici mələk onları öldürdü. 11 Bu hadisələr ibrət dərsi olub onların
başına gəldi və bu dövrün sonuna çatan bizim üçün öyüd-nəsihət kimi yazılıb.
12 Buna görə də kim ayaq üstə durduğunu düşünürsə, ehtiyatlı olsun ki,
yıxılmasın. 13 Siz insanın qarşılaşdığı sınaqdan başqa bir sınaqla qarşılaşmadınız.
Allah sadiqdir və O sizi gücünüzdən artıq sınağa çəkilməyə qoymaz. Sınaqla
yanaşı bu vəziyyətdən çıxış yolu ilə də təmin edəcək ki, tab gətirə biləsiniz.

Bütpərəstlik və Rəbbin süfrəsi

14 Beləliklə, ey sevimlilərim, bütpərəstlikdən uzaqlaşın. 15 Mən ağıllı insan-
lara xitab edirəm. Dediklərimi siz özünüz araşdırın. 16 *Xeyir-dua verdiyimiz
xeyir-dua kasası Məsihin qanına şəriklik deyilmi? Böldüyümüz çörək Məsihin
bədəninə şəriklik deyilmi? 17 Çörək bir olduğu kimi biz də çox olduğumuz
halda bir bədənik. Çünki hamımız bir çörəyi bölüb yeyirik. 18 *Soy-kökünə
görə İsrail xalqına nəzər salın: qurbanları yeyənlər qurbangaha şərik deyilmi?
19 Belədirsə, mən nə demək istəyirəm? Bütlərə təqdim olunan qurban ətinin
bir əhəmiyyəti varmı? Yaxud bütlərin əhəmiyyəti varmı? 20 *Xeyr, amma
deyirəm ki, bütpərəstlər qurbanlarını Allaha yox, cinlərə gətirirlər. Cinlərlə
şərik olmanızı istəmirəm. 21 Siz həm Rəbbin kasasından, həm də cinlərin
kasasından içə bilməzsiniz; həm Rəbbin, həm də cinlərin süfrəsindən yeyə
bilməzsiniz. 22 *Yoxsa Rəbbi qısqanclığa vadar edirik? Məgər biz Ondan
güclüyük?

İmanlının azadlığı

23 *«Hər şeyə icazə var» deyirsiniz, amma hər şey xeyir vermir. «Hər şeyə
icazə var», lakin hər şey ruhən inkişaf etdirmir. 24 Hər kəs öz xeyrini yox,
başqalarının xeyrini güdsün. 25 Ət bazarında nə satılırsa, vicdan məsələsini
qaldırmadan yeyin. 26 *Çünki «Rəbbindir yer üzü və orada mövcud olan-
lar». 27 Əgər imanlı olmayanlardan biri sizi yeməyə dəvət edir və siz
getmək istəyirsinizsə, qabağınıza nə qoysalar, vicdan məsələsini qaldırmadan
yeyin. 28 Amma biri sizə desə ki, «bu, qurban ətidir», onda həm sizə bunu
deyənin xatirinə, həm də vicdan xatirinə yeməyin.† 29 Mən sizin vicdanınızı
yox, başqasının vicdanını nəzərdə tuturam. Axı nə üçün mənim azadlığım
başqasının vicdanı ilə müəyyənləşdirilsin? 30 Əgər şükür edərək yeməkdə iştirak
edirəmsə, şükür etdiyim yeməyə görə nə üçün mənə şər atırlar? 31 Beləliklə,
nə yeyirsinizsə, nə içirsinizsə, nə edirsinizsə, hər şeyi Allahın izzəti üçün edin.
32 Yəhudilərin, Yunanların yaxud Allahın cəmiyyətinin büdrəməsinə səbəb
olmayın, 33 necə ki mən də hər şeydə hər kəsi razı salmağa çalışıram. Bunu öz
xeyrim üçün yox, çoxlarının xeyri üçün edirəm ki, onlar da xilas olsunlar.

---

* **10:6** Say. 11:4 * **10:7** Çıx. 32:6 * **10:8** Say. 25:1-18 * **10:9** Say. 21:5-6 * **10:9** Məsihi – bəzi əlyazmalarda Rəbbi. * **10:10** Say. 16:41-49 * **10:16** Mat. 26:26-28; Mark 14:22-24; Luka 22:19-20 * **10:18** Lev. 7:6 * **10:20** Qanun. 32:17 * **10:22** Qanun. 32:21 * **10:23** 1Kor. 6:12 * **10:26** Zəb. 24:1 † **10:28** Yeməyin – bəzi əlyazmalarda yeməyin. Çünki «Rəbbindir yer üzü və orada mövcud olanlar».

11

1 *Mən Məsihdən nümunə götürdüyüm kimi siz də məndən nümunə götürün.

Məsihçi nizam-intizamı

2 Hər işdə məni xatırladığınız və sizə tapşırdığım təlimlərə sadiq qaldığınız üçün sizi tərifləyirəm. 3 Bunu da bilmənizi istəyirəm ki, hər kişinin başı Məsih, arvadın başı ər, Məsihin başı isə Allahdır. 4 Başına nə isə qoyub dua yaxud peyğəmbərlik edən hər kişi öz başını şərəfsiz edir. 5 Başıaçıq dua yaxud peyğəmbərlik edən hər qadın da öz başını şərəfsiz edir. Belə qadınla saçları qırxılmış qadın arasında fərq yoxdur. 6 Əgər qadın başını örtmürsə, qoy saçlarını qısa kəssin. Amma əgər qadın üçün saçını qısa kəsməsi yaxud qırxması ayıbdırsa, qoy başını örtsün. 7 *Beləliklə, kişiyə Allahın surəti və izzəti olduğuna görə başını örtmək olmaz. Qadınsa kişinin izzətidir. 8 *Çünki kişi qadından yox, qadın kişidən yarandı. 9 Kişi qadın üçün yox, qadın kişi üçün yaradıldı. 10 Bu səbəbdən mələklərə görə qadının başı üzərində ixtiyarı olmalıdır. 11 Hər halda Rəbdə nə qadın kişidən, nə də kişi qadından müstəqildir. 12 Çünki qadın kişidən yarandığı kimi kişi də qadın vasitəsilə yaranır və hər şey Allahdan yaranır. 13 Özünüz qərara gəlin, Allaha başıaçıq dua etmək qadına yaraşarmı? 14 Məgər təbiətin özü sizə kişinin saçı uzun olmasının özü üçün hörmətsizlik, 15 qadının saçlarının uzun olması isə onun üçün şərəf olduğunu öyrətmir? Çünki qadına saç örtük kimi verilib. 16 Bu barədə kim mübahisə etmək istəyirsə, bilsin ki, bizim də, Allahın cəmiyyətlərinin də belə bir adəti yoxdur.

Rəbbin süfrəsinə aid təlimat

17 Sizin toplantılarınız xeyirdən çox zərər gətirdiyinə görə aşağıda yazılan əmrlərdən çıxış edərək sizi tərifləmirəm. 18 Çünki əvvəl eşitmişəm ki, cəmiyyətdə yığılanda aranızda dəstəbazlıq olur. Buna mən bir az da olsa, inanıram. 19 Çünki Allahın sınaqdan keçmiş adamları bəlli olsun deyə aranızda firqələrə bölünmə olmalıdır! 20 Xüsusən bir yerə toplaşanda yediyiniz Rəbbin süfrəsi deyil. 21 Çünki biriniz o birisini gözləmədən süfrənizi açırsınız və biri ac qalır, o birisi isə sərxoş olur. 22 Yeyib-içmək üçün evləriniz yoxdurmu? Bəlkə siz Allahın cəmiyyətinə xor baxırsınız və yoxsulları utandırmaq istəyirsiniz? Sizə nə deyim? Sizi tərifləyimmi? Əsla! Bu işdə sizi tərifləməyəcəyəm.

23 Çünki sizə çatdırdığım bu xəbəri Rəbbin Özündən qəbul etmişəm: Rəbb İsa Ona xəyanət edildiyi gecə əlinə çörək götürdü, 24 şükür edib onu böldü və dedi: «Bu* Mənim sizin üçün verilən† bədənimdir. Bunu Məni xatırlamaq üçün edin». 25 *Eləcə də axşam yeməyindən sonra kasanı götürüb dedi: «Bu kasa Mənim qanımla bağladığım Yeni Əhddir. Bunu hər dəfə içəndə Məni xatırlamaq üçün edin». 26 Çünki hər dəfə bu çörəyi yeyəndə və bu kasadan içəndə siz Rəbbin gəlişinədək Onun ölümünü bəyan edirsiniz.

27 Buna görə də kim layiq olmayan tərzdə Rəbbin bu çörəyini yeyib yaxud Onun kasasından içsə, Rəbbin bədəninə və qanına qarşı təqsirkardır. 28 Bunun əvəzinə qoy insan özünü yoxlasın və sonra bu çörəkdən yeyib bu kasadan içsin. 29 Çünki kim Rəbbin bədənini‡ dərk etməmiş yeyib-içsə, yeyib-içərək öz üzərinə mühakimə gətirir. 30 Bu səbəbdən də bir çoxunuz zəif və xəstədir, bəziləri

---

* **11:1** 1Kor. 4:16; Fil. 3:17 * **11:7** Yar. 1:26-27 * **11:8** Yar. 2:18-23 * **11:24** Bu – bəzi əlyazmalarda Alın və yeyin, bu (Mat. 26:26). † **11:24** Verilən – bəzi əlyazmalarda əzilən. * **11:25** Çıx. 24:6-8; Yer. 31:31-34 ‡ **11:29** Rəbbin bədənini – hərfi tərcümədə bədəni, bəzi əlyazmalarda layiq olmayan tərzdə Rəbbin bədənini.

isə vəfat etmişdir. 31 Əgər biz özümüzü düzgün dərk etsəydik, mühakiməyə
düşməzdik. 32 Rəbb bizi mühakimə edəndə dünya ilə birlikdə məhkum olun-
mayaq deyə bizi tərbiyə edir.
33 Beləliklə, qardaşlarım, yeməyə toplaşanda bir-birinizi gözləyin. 34 Ac
olan varsa, qoy evində yesin ki, toplantınız mühakiməyə çevrilməsin. Qalan
məsələləri isə özüm gələndə nizama salacağam.

12

Ruhani ənamlar

1 Qardaşlar, indi isə ruhani ənamlara gəlincə, bixəbər olmağınızı istəmirəm.
2 Bilirsiniz ki, siz bütpərəst olarkən necə tovlana-tovlana dilsiz-ağızsız bütlərə
tərəf yönəldiniz. 3 Buna görə sizi xəbərdar edirəm ki, Allahın Ruhu vasitəsilə
danışan heç kim «İsaya lənət olsun» deməz və heç kim Müqəddəs Ruh vasitəsi
olmadan «İsa Rəbdir!» deyə bilməz.

4 *Müxtəlif ənamlar var, amma Ruh eynidir. 5 Müxtəlif növlü xidmətlər
var, amma Rəbb eynidir. 6 Müxtəlif fəaliyyətlər də var, amma hamısını
hər adamda göstərən Allah eynidir. 7 Lakin Ruh hər kəsə xeyri üçün aşkar
olunur. 8 Birinə Ruh vasitəsilə hikmət sözü, başqasına isə eyni Ruhla bilik sözü
verilir. 9 Digərinə isə eyni Ruh imanı, o birisinə həmin Ruh şəfa ənamlarını
verir. 10 Birinə möcüzə yaratmaq, başqasına peyğəmbərlik, digərinə ruhları
ayırd etmək qabiliyyəti, bir başqasına müxtəlif dillərdə danışmaq, o birisinə
bu dilləri izah etmək ənamı verilir. 11 Bunların hamısı tək və eyni Ruhun
fəaliyyətidir. Ruh bu ənamları hər kəsə Öz istədiyi tərzdə paylayır.

İsa Məsihin bədəni barəsində

12 Bədən birdir və üzvləri çoxdur. Bədən üzvləri çox olduğu halda bir bədən
təşkil edir. Məsih də belədir; 13 çünki istər Yəhudi, istər Yunan, istər qul
yaxud azad, hamımız bir bədən olmaq üçün bir Ruhla vəftiz olunmuşuq
və hamımız eyni Ruhdan içirilmişik. 14 Bədən tək üzvdən deyil, çox üzvdən
ibarətdir. 15 Ayaq «mən əl olmadığıma görə bədənə aid deyiləm» desə, bu
səbəbdən bədəndən kənar deyil. 16 Qulaq «mən göz olmadığıma görə bədənə
aid deyiləm» desə, bu səbəbdən bədəndən kənar deyil. 17 Bütün bədən gözdən
ibarət olsaydı, necə eşidərdik? Bütün bədən qulaq olsaydı, necə iy bilərdik?
18 Amma Allah istədiyi tərzdə bədən üzvlərinin hər birini bədəndə yerləşdirdi.
19 Əgər hamısı bir üzv olsaydı, bədən nə vəziyyətdə qalardı? 20 Doğrudan da,
üzv çox, bədən isə birdir. 21 Göz ələ «sən mənə lazım deyilsən» və yaxud baş
da ayaqlara «siz mənə lazım deyilsiniz» deyə bilməz. 22 Əksinə, bədənin daha
zəif görünən üzvləri daha çox lazımlıdır, 23 dəyəri az saydığımız bədən üzvlərini
daha çox dəyərləndiririk, görünməyən üzvlərimizə də xüsusi qayğı göstəririk.
24 Görünən üzvlərimizin isə buna ehtiyacı yoxdur. Lakin Allah aşağı tutulan
üzvü daha çox dəyərləndirərək bədəni elə düzəltdi ki, 25 bədəndə ayrı-seçkilik
olmasın, əksinə, bütün üzvlər bir-birinə eyni qayğı göstərsin. 26 Buna görə əgər
bir üzv əzab çəkirsə, başqaları da onunla birgə əzab çəkir. Üzvlərdən biri şərəfə
çatırsa, başqaları da onunla birgə sevinir.
27 Siz də Məsihin bədənisiniz, ayrı-ayrılıqda isə bu bədənin üzvlərisiniz.
28 *Allah imanlılar cəmiyyətində birinci yerdə həvarilər, ikinci yerdə
peyğəmbərlər, üçüncü yerdə də müəllimlər təyin etdi. Sonra bəzilərinə
möcüzə yaratmağı, habelə şəfa ənamlarını, yardımçılığı, idarəçiliyi, müxtəlif

* **12:4** Rom. 12:4-8 * **12:28** Ef. 4:11

dillərdə danışmağı verdi. 29 Hamı həvaridirmi? Hamı peyğəmbərdirmi? Hamı müəllimdirmi? Hamı möcüzə yarada bilirmi? 30 Hamının şəfa ənamları varmı? Hamı naməlum dillərdə danışırmı? Hamı belə dilləri izah edə bilirmi? 31 Amma daha böyük ənamları səylə istəyin. İndi isə sizə bundan da əla yol göstərəcəyəm.

13

Məhəbbətin qüdrəti

1 Əgər mən insan və mələk dilləri ilə danışıramsa, lakin məhəbbətim yoxdursa, cingildəyən mis və ya danqıldayan sincəm. 2 *Əgər peyğəmbərlik ənamım varsa, bütün sirləri və hər cür biliyi dərk edirəmsə, dağları yerindən tərpədəcək dərəcədə tam imanım varsa, amma məhəbbətim yoxdursa, mən bir heçəm. 3 Əgər bütün var-dövlətimi paylayıb yoxsulları doyduraramsa və bədənimi oda* təslim edərəmsə, lakin məhəbbətim yoxdursa, bunun mənə heç bir xeyri yoxdur.

4 Məhəbbət səbirli, xeyirxahdır. Məhəbbət paxıllıq etməz, öyünməz, lovğalanmaz, 5 kobudluq etməz, öz xeyrini güdməz, hirslənməz, ona edilən pisllikləri sayıb-hesablamaz. 6 Məhəbbət haqsızlığa sevinməz, həqiqətə isə şadlanar. 7 O hər şeyə qatlaşar, hər şeyə inanar, hər şeyə ümid bəsləyər, hər şeyə dözər.

8 Məhəbbət əsla tükənməz. Amma peyğəmbərliklər sona çatacaq, dillər ənamı da qurtaracaq, bilik də aradan qalxacaq. 9 Çünki biliyimiz məhdud, peyğəmbərliyimiz də məhduddur. 10 Kamillik gələndə məhdud olan aradan qalxacaq. 11 Mən körpə olanda körpə kimi danışır, körpə kimi dərk edir, körpə kimi düşünürdüm. Boya-başa çatdıqda isə körpə fikirlərimi tərk etdim. 12 İndi biz güzgüdəki kimi tutqun görürük, o zaman isə üzbəüz görəcəyik. İndi biliyim məhduddur, o zaman isə haqqımda hər şey bilindiyi kimi mən də hər şeyi biləcəyəm. 13 İndi isə üç şey qalır: iman, ümid, məhəbbət. Amma bunların arasında məhəbbət üstündür.

14

Naməlum dillər və peyğəmbərlik ənamları

1 Məhəbbətin ardınca gedin və ruhani ənamları, xüsusilə, peyğəmbərlik ənamını səylə istəyin. 2 Çünki naməlum dildə danışan, adamlarla yox, Allahla danışır. Onu heç kim başa düşmür. O, Ruh vasitəsilə sirlər söyləyir. 3 Peyğəmbərlik edənsə adamlarla onları ruhən inkişaf etdirmək, həvəsləndirmək və təsəlli vermək üçün danışar. 4 Naməlum dildə danışan özünü inkişaf etdirir, peyğəmbərlik edənsə cəmiyyəti inkişaf etdirir. 5 İstərdim ki, hamınız dillərdə danışasınız, daha yaxşı olar ki, peyğəmbərlik edəsiniz. Çünki cəmiyyətin inkişafı üçün peyğəmbərlik edən insan dillərdə danışan və izah etməyən insandan üstündür.

6 İndi isə, qardaşlar, yanınıza gəlib dillərdə danışsam, amma nazil olan sözü, bilik, peyğəmbərlik yaxud təlim sözünü sizə deməsəm, sizə nə xeyrim dəyər? 7 Tütək ya da çəng kimi cansız alətlər fərqli səslər çıxarmazsa, eşidən nə çalındığını necə bilər? 8 Əgər şeypur aydın olmayan səs çıxararsa, döyüşə kim hazırlaşar? 9 Eyni tərzdə də əgər siz dilinizlə anlaşılan sözlər söyləməsəniz,

* **13:2** Mat. 17:20-21; 21:21; Mark 11:23 * **13:3** Bədənimi oda – bəzi əlyazmalarda öyünmək üçün bədənimi ölümə.

dediyinizi necə başa düşərlər? Siz havaya danışmış olursunuz! 10 Şübhəsiz,
dünyada bir çox cürbəcür danışıqlar var və onlardan heç biri mənasız deyil.
11 Amma söylənilən danışığın mənasını bilmirəmsə, mən danışan üçün yadelli
oluram, danışan da mənə yadelli olur. 12 Eləcə siz də ruhani ənamları səylə
istədiyiniz üçün cəmiyyəti inkişaf etdirən ənamlarda üstün olmağa çalışın.
13 Bu səbəbdən də naməlum dildə danışan öz dediklərini izah edə bilməsi
üçün dua etsin. 14 Çünki əgər mən naməlum dildə dua edirəmsə, ruhum
dua edir, amma şüurum bəhrəsiz qalır. 15 Bəs mən nə edim? Ruhən də,
şüurlu surətdə də dua edəcəyəm, ruhən də, şüurlu surətdə də ilahi oxuyacağam.
16 Təlim öyrənməmiş adamın vəziyyətini nəzərə al. Sən yalnız ruhən şükür
duası edirsənsə, o sənin şükranına necə «Amin!» desin? Axı sənin nə dediyini
başa düşmür. 17 Əlbəttə, sən yaxşı şükür edirsən, amma bu adam inkişaf
edə bilməz. 18 Mən dillərdə hamınızdan çox danışdığım üçün Allaha şükür
edirəm. 19 İmanlılar cəmiyyətində isə naməlum dildə minlərlə söz deməkdənsə
başqalarını öyrətmək üçün şüurlu surətdə beş kəlmə deməyi üstün tuturam.
20 Qardaşlar, əqlən uşaq olmayın. Pisliyə münasibətdə körpə olun, amma
əqlən yetkin olun. 21 *Qanunda yazılıb:
«Rəbb deyir:
“Bu xalqla yadellilərin ağzı ilə,
Başqalarının dilləri ilə danışacağam.
Amma onlar hətta o vaxt məni eşitmək istəməyəcəklər”».
22 Beləliklə, naməlum dillər iman edənlər üçün deyil, imansızlar üçün bir
əlamətdir. Peyğəmbərlik isə iman etməyənlər üçün deyil, imanlılar üçündür.
23 Əgər bütün cəmiyyət bir yerdə toplaşıb, hamı naməlum dillərdə danışmağa
başlayarsa və təlim öyrənməmiş adamlar yaxud iman etməyənlər oraya
girərlərsə, deməzlər ki, siz ağlınızı itirmisiniz? 24 Amma hamı peyğəmbərlik
edirsə və oraya iman etməyən yaxud təlim öyrənməmiş adam girirsə, o
hamı tərəfindən inandırılacaq, hər sözlə özünü araşdıracaq. 25 Ürəyindəki gizli
fikirlər aşkara çıxacaq və o üzüstə yerə döşənib Allaha səcdə edəcək və «Allah,
həqiqətən, aranızdadır!» deyib nida edəcək.

Düzgün ibadət

26 Bəs onda nə deyək, ey qardaşlar? Toplaşanda hər birinizin bir ilahisi,
bir dərsi, bir nazil olan sözü, bir naməlum dildə sözü, bir izahı var. Qoy
bunlar hamısı bir-birinizin inkişafı üçün olsun. 27 Əgər kimsə naməlum
dildə danışırsa, iki yaxud ən çox üç adam növbə ilə danışsın, bir nəfər də
izah etsin. 28 Əgər izah edən yoxdursa, naməlum dildə danışan cəmiyyətdə
sussun, yalnız özü ilə və Allahla danışsın. 29 İki ya üç peyğəmbər danışsın,
başqaları isə onların dediklərini ayırd etsin. 30 Əgər oturanlardan birinə
nazil olan söz gələrsə, ilk danışan sussun. 31 Çünki hamınız bir-birinizin
ardınca peyğəmbərlik edə bilərsiniz ki, hamınız təlim öyrənib ruhlanasınız.
32 Peyğəmbərlərin ruhları da peyğəmbərlərə tabe olur. 33 Çünki Allah
qarışıqlıq deyil, sülh qaynağıdır. Müqəddəslərin bütün cəmiyyətlərində
belədir.
34 Qadınlar cəmiyyət toplantılarında sussun, çünki onlara danışmağa icazə
verilmir; onlar Qanunun da buyurduğu kimi tabe olsunlar. 35 Öyrənmək
istədikləri bir şey varsa, evdə ərlərindən soruşsunlar. Çünki qadına cəmiyyətdə
danışmaq ayıbdır.

* **14:21** Yeş. 28:11-12

36 Məgər Allahın kəlamı siz Korinflilərdən qaynaqlandı, yoxsa yalnız sizə
çatdı? 37 Kim özünü peyğəmbər və ya ruhani hesab etsə, qoy bilsin ki,
sizə yazdıqlarım Rəbbin əmridir. 38 Kim buna əhəmiyyət verməsə, ona da
əhəmiyyət verilməyəcək. 39 Beləliklə, qardaşlarım, peyğəmbərlik etməyi səylə
istəyin və naməlum dillərdə danışmağa da mane olmayın. 40 Amma qoy hər
şey ədəblə və intizamla edilsin.

15

Məsihin dirilməsinin mühümlüyü

1 İndi, qardaşlar, sizə bəyan etdiyim və qəbul edib əsaslandığınız Müjdəni
yadınıza salmaq istəyirəm. 2 Əgər sizə bəyan etdiyim sözə bağlanmısınızsa, o
Müjdə ilə də xilas olmaqdasınız, yoxsa əbəs yerə iman etmisiniz. 3 *Özümün
də qəbul etdiyim bu ən əhəmiyyətli təlimi sizə çatdırdım: Müqəddəs Yazılara
uyğun olaraq, Məsih günahlarımız üçün öldü, 4 dəfn olundu və Müqəddəs
Yazılara uyğun olaraq, üçüncü gün dirildi. 5 *O əvvəl Kefaya, sonra On İki
şagirdə göründü. 6 Bundan sonra beş yüzdən çox bacı-qardaşa eyni anda
göründü. Bu bacı-qardaşlardan çoxu indi də yaşayır, bəziləri isə vəfat etmişdir.
7 *Məsih daha sonra Yaquba, sonra bütün həvarilərə göründü. 8 Hamıdan
sonra isə vaxtından əvvəl doğulmuş bir uşağa bənzəyən mənə də göründü.
9 *Çünki mən həvarilərin ən kiçiyiyəm və Allahın cəmiyyətini təqib etdiyim
üçün həvari adlanmağa layiq deyiləm. 10 Amma indi hər nəyəmsə, Allahın
lütfü ilə eləyəm. Onun mənə göstərdiyi lütf əbəs deyildi, çünki mən hamıdan
çox zəhmət çəkdim. Əslində mən yox, Allahın mənimlə birgə fəaliyyətdə olan
lütfü bu zəhməti çəkdi. 11 Beləcə istər mən, istərsə də onlar bu cür vəz edirik;
siz də belə iman etmisiniz.

Ölülərin dirilməsi

12 Əgər Məsih haqqında vəz olunursa ki, O, ölülər arasından dirildi, sizlərdən
bəzisi ölülərin dirilməsinin olmadığını necə söyləyə bilər? 13 Əgər ölülərin
dirilməsi yoxdursa, Məsih də dirilməyib. 14 Əgər Məsih dirilməyibsə, onda
həm bizim vəzimiz puç, həm də sizin imanınız puçdur. 15 Belə halda Allah
barədə yalançı şahid olduğumuz da aşkara çıxacaq. Çünki biz Allah barədə
şəhadət etdik ki, O, Məsihi diriltdi. Amma ölülər dirilməzsə, Allah Məsihi də
diriltmədi. 16 Çünki əgər ölülər dirilməzsə, Məsih də dirilməyib. 17 Əgər Məsih
dirilməyibsə, imanınız da əbəsdir, siz hələ günahlarınızın içindəsiniz. 18 Onda
Məsihdə vəfat edənlər əbədilik öldülər. 19 Əgər yalnız bu həyat üçün Məsihə
ümid bağlamışıqsa, biz hamıdan yazığıq.

20 Əslində Məsih ölülər arasından, vəfat edənlərin ilki olaraq dirildi. 21 Ölüm
bir insan vasitəsilə gəldiyinə görə ölülərin dirilməsi də bir İnsan vasitəsilə gəlir.
22 Adəmdə hamı öldüyü kimi Məsihdə də hamı həyata qovuşacaq. 23 Hər biri
öz növbəsi ilə – ilk növbədə Məsih, sonra Məsihin zühurunda Məsihə məxsus
olanlar həyata qovuşar. 24 Bundan sonra O hər başçını, hər hakimi və hər
qüvvəni aradan götürüb Padşahlığı Ata Allaha təslim edəcəyi zaman hər şey
tamamlanacaq. 25 *Çünki Allah Onun bütün düşmənlərini ayaqlarının altına
salanadək O, padşahlıq etməlidir. 26 Aradan götürüləcək son düşmən isə
ölümdür. 27 *Çünki Allah «hər şeyi Onun ayağının altına qoydu». Amma Məsihə

* **15:3** Zəb. 16:8-10; Yeş. 53:5-12; Mat. 12:40; Həv. 2:24-32 * **15:5** Mat. 28:16-17; Mark 16:14; Luka 24:34,36; Yəh. 20:19 * **15:7** Həv. 9:3-6 * **15:9** Həv. 8:3 * **15:25** Zəb. 110:1 * **15:27** Zəb. 8:6

hər şey tabe oldu deyiləndə aydın olur ki, hər şeyi Ona tabe etdirən Allah buraya daxil deyil. 28 Hər şey Oğula tabe olandan sonra Oğul Özü də Ona hər şeyi tabe etdirən Ataya tabe olacaq ki, Allah hər şeydə hər şey olsun.

29 Yoxsa ölülər uğrunda vəftiz olunanlar nə edəcək? Əgər ölülər heç vaxt dirilməsə, insanlar ölülər uğrunda niyə vəftiz olunur? 30 Biz də nə üçün hər an təhlükələrə uğrayırıq? 31 Ey qardaşlar, Rəbbimiz Məsih İsada sizinlə etdiyim fəxrin haqqı üçün mən hər gün ölümlə qarşılaşıram. 32 *Adi insanların bəslədiyi ümidlərlə Efesdə vəhşi heyvanlarla mübarizə aparmağımın mənə xeyri nə idi? Əgər ölülər dirilməzsə, «qoy yeyib-içək, çünki sabah öləcəyik!» 33 Aldanmayın:

«Pis adamlarla ünsiyyət yaxşı əxlaqı pozur».*

34 Ayılın, saleh olun, daha günaha batmayın. Axı bəzilərinizAllah barəsində heç nə bilmir. Utanasınız deyə bunu yazıram.

Dirilmədən sonrakı bədən

35 Lakin bir nəfər belə deyə bilər: «Ölülər necə diriləcək? Onlar nə cür bədənlə gələcəklər?» 36 Ey ağılsız insan! Sənin əkdiyin toxum ölməsə, həyata qovuşmaz! 37 Əkərkən hasil olacaq bədəni deyil, yalnız toxumu – bəlkə buğdanın ya digər bitkinin toxumunu əkirsən. 38 Amma Allah o toxuma istədiyi quruluşu verir. O hər bir bitən toxuma özünə məxsus quruluş verir. 39 Hər canlı məxluqun əti eyni deyil. İnsan əti başqa, heyvan əti başqa, quş əti başqa, balıq əti başqadır. 40 Səma cisimləri var, dünya cisimləri də var. Amma səmavi olanların ehtişamı başqa, dünyəvi olanların da başqadır. 41 Günəşin ehtişamı başqa, ayın ehtişamı başqa, ulduzların ehtişamı başqadır. Ulduz da digər ulduzdan ehtişamına görə fərqlənir.

42 Ölülərin dirilməsi də belədir. Əkilən toxum çürüyər, ondan əmələ gəlib dirilən bədən çürüməz; 43 əkilən toxum hörmətsiz, dirilən bədən izzətlidir; əkilən toxum zəif, dirilən bədən qüvvətlidir; 44 əkilən toxum təbii, dirilən bədən ruhanidir. Təbii bədən varsa, ruhani bədən də var. 45 *Necə ki yazılıb: ilk insan Adəm «canlı bir varlıq oldu». Sonuncu Adəm isə həyat verən ruh oldu. 46 Amma ilkin ruhani deyil, təbii bədəndir. Ruhani isə sonra gəlir. 47 İlk insan yerin torpağından, ikinci İnsan göydən yarandı.† 48 Torpaqdan yaranan adam necədirsə, torpaqdan yarananlar da elədir; səmavi Adam necədirsə, səmavilər də elədir. 49 Biz torpaqdan yarananın surətini necə gəzdiririksə, səmavi Olanın surətini də elə gəzdirəcəyik.

50 Ey qardaşlar, bunu demək istəyirəm ki, ət və qan Allahın Padşahlığını irs olaraq ala bilməz, eləcə də çürüyən bədən çürüməzliyi irs olaraq almaz. 51 *Baxın sizə bir sirr açmaq istəyirəm: hamımız vəfat etməyəcəyik, 52 amma son şeypur çalınanda bir andaca, bir göz qırpımındaca hamımız dəyişiləcəyik. Çünki şeypur çalınacaq, ölülər çürüməzliklə diriləcək, bizsə dəyişiləcəyik. 53 Çünki bu çürüyən bədən çürüməzliyə, bu ölümə düçar olan bədən ölməzliyə bürünməlidir. 54 *Çürüyən bədən çürüməzliyə və ölümə düçar olan bədən ölməzliyə büründükdə

«Ölüm yox edildi,
Onun üzərində qələbə çalındı!»

---

* **15:32** Yeş. 22:13 * **15:33** Bu sitat yunan dramaturqu Menandrın «Tais» komediyasındandır. * **15:45** Yar. 2:7 † **15:47** Torpağından, ikinci İnsan göydən yarandı – bəzi əlyazmalarda torpağından yarandı, ikinci İnsan göydən yaranan Rəbdir. * **15:51** 1Sal. 4:15-17 * **15:54** Yeş. 25:8

deyə yazılmış söz yerinə yetəcək.
55 *«Ey ölüm, qələbən hanı?
Ey ölüm, neştərin hanı?»‡
56 Ölümün neştəri günahdır, günah isə gücünü Qanundan alır. 57 Rəbbimiz İsa Məsih vasitəsilə bizə qələbə bəxş edən Allaha şükür olsun!
58 Beləliklə, ey sevimli qardaşlarım, Rəbdə çəkdiyiniz zəhmətin boşa çıxmayacağını bilərək möhkəm durun, sarsılmayın, hər zaman Rəbbin işində səylə çalışın.

16

İanələr haqqında

1 *İndi isə müqəddəslər* üçün ianələr yığmağa gəlincə, Qalatiya camiyyətlərinə necə buyurmuşamsa, siz də elə edin. 2 Hər həftənin birinci günü† hamınız qazancınıza görə müəyyən miqdarda pul ayırıb saxlayın ki, mən yanınıza gələndə ianə yığmağa ehtiyac qalmasın. 3 Oraya çatanda ianələrinizi Yerusəlimə çatdırmaq üçün seçdiyiniz adamları məktublarla göndərəcəyəm. 4 Əgər mənə də getmək məsləhət olsa, onlar mənimlə gedər.

Paulun səyahət niyyətləri

5 *Mən Makedoniyadan keçəndən sonra yanınıza gələcəyəm, çünki Makedoniyadan keçmək niyyətindəyəm. 6 Bəlkə də yanınızda bir az qalacağam, hətta qışı da keçirəcəyəm ki, siz məni gedəcəyim yerlərə yola salasınız. 7 Çünki mən sizinlə ötəri görüşmək istəmirəm. Rəbbin izni ilə yanınızda bir müddət qalmağa ümid edirəm. 8 * *Efesdə isə Əllinci Gün bayramınadək‡ qalacağam. 9 Çünki mənə fəal iş üçün geniş qapı açılıb. Mənə qarşı çıxanlar da çoxdur.
10 *Timotey nə vaxt yanınıza gəlsə, aranızda olanda onun heç bir şeydən qorxmamasına diqqət yetirin, çünki o da mənim kimi Rəbbin işini görür. 11 Bu səbəbə görə də qoy heç kim ona xor baxmasın. Fəqət onu əmin-arxayın yola salın ki, o yanıma gələ bilsin. Çünki mən qardaşlarla birgə onu gözləyirəm.
12 Apollo qardaşa gəlincə, mən ondan çox xahiş etdim ki, qardaşlarla birgə yanınıza getsin, amma o indi heç bir vasitə ilə getmək istəmir. Ona münasib olan vaxt gedəcək.

Son xahişlər

13 Ayıq olun, imanda sabit durun, mərd və möhkəm olun. 14 Qoy etdiyiniz hər bir əməl məhəbbətlə olsun.
15 *Qardaşlar, sizdən bir xahişim var. Siz Stefananın ailəsini tanıyırsınız və bilirsiniz ki, onlar Axayyanın ilk imanlılarıdır. Onlar özlərini müqəddəslərin xidmətinə həsr etmişlər. 16 Siz də belə adamlara və onlarla birlikdə çalışan və zəhmət çəkən hər kəsə tabe olun. 17 Stefana, Fortunat və Axaikin gəlməsinə sevinirəm, çünki onlar gələndə sizin üçün darıxmağımı unutdum. 18 Onlar sizin kimi mənim də ruhumu təzələdilər. Belələrinin qədrini bilin.

Salam göndərmə

---

* **15:55** Huşə 13:14 ‡ **15:55** Ey ölüm, qələbən hanı? Ey ölüm, neştərin hanı? – bəzi əlyazmalarda Ey ölüm, neştərin hanı? Ey ölülər diyarı, qələbən hanı? * **16:1** Rom. 15:25-26 * **16:1** Müqəddəslər – yəni Yerusəlimdə yaşayan, İsaya inanan yoxsul Yəhudilər. † **16:2** Həftənin birinci günü – yəni bazar günü. * **16:5** Həv. 19:21 * **16:8** Lev. 23:15-21; Qanun. 16:9-11 * **16:8** Həv. 19:8-10 ‡ **16:8** Əllinci Gün bayramı – yunan mətnində *pentikosti* sözü olub Pasxa bayramından sonra əllinci gün qeyd edilir. Bax Həv. 2:1. * **16:10** 1Kor. 4:17 * **16:15** 1Kor. 1:16

19 *Sizi Asiya vilayətinin cəmiyyətləri salamlayır.
Akila və Priskila öz evlərində toplaşan cəmiyyətlə birlikdə Rəbbin ismi ilə
sizə çoxlu salam göndərirlər.
20 Bütün bacı-qardaşlar sizə salam göndərir. Bir-birinizi müqəddəs öpüşlə
salamlayın.
21 Mən Paul bu salamı öz əlimlə yazıram. 22 Rəbbi sevməyənə lənət olsun.
Marana ta!§ 23 Rəbbimiz İsanın lütfü sizə yar olsun! 24 Mənim məhəbbətim
Məsih İsada olan hamınızla olsun!

* **16:19** Həv. 18:2-3 § **16:22** Marana ta – arami dilində Rəbbimiz, gəl!

PAULUN KORİNFLİLƏRƏ İKİNCİ MƏKTUBU

GİRİŞ

Paulun *«Korinflilərə İkinci Məktubu»* onun Korinf imanlılar cəmiyyəti ilə çətin münasibətlərdə olduğu vaxt yazılıb. Cəmiyyətin bəzi üzvləri Paula qarşı ciddi ittihamlar irəli sürürdü, amma o, səmimi qəlbdən barışmağa can atır, bu sərt münasibətlər tövbə və barışıqla nəticələnəndə isə sevincini büruzə verirdi. Sonra o, cəmiyyətdən xahiş etdi ki, Yəhudeyadakı imanlılara maddi yardım göstərsinlər. Son fəsillərdə Paul öz həvari xidmətini müdafiə edir, çünki Korinfdə bir neçə adam özlərinin həqiqi həvari olduqlarını bildirərək Paulu saxta həvari olmaqda ittiham edirdilər.

Kitabın məzmunu:

1:1-11 Giriş
1:12–7:16 Paul və Korinfdəki cəmiyyət
8:1–9:15 Yəhudeya cəmiyyəti üçün ianələr
10:1–12:21 Paulun müdafiəsi
13:1-13 Tövsiyə və salamlar

1 *Allahın iradəsi ilə Məsih İsanın həvarisi mən Paul və Timotey qardaşdan
Allahın Korinfdə olan cəmiyyətinə və bütün Axayyadakı müqəddəslərə salam!
2 Atamız Allahdan və Rəbb İsa Məsihdən sizə lütf və sülh olsun!

Təsəlli mənbəyi olan Allah

3 Rəbbimiz İsa Məsihin Allahına – Atasına alqış olsun! O, rəhmli Ata və hər
cür təsəlli verən Allahdır. 4 Çəkdiyimiz hər bir əziyyətdə O bizə təsəlli verir ki,
biz də Allahdan aldığımız təsəlli ilə hər cür əziyyət çəkənlərə təsəlli verə bilək.
5 Çünki Məsihin əzablarını necə böyük həcmdə çəkiriksə, Məsih vasitəsilə o
cür böyük təsəlli də tapırıq. 6 Əziyyət çəkiriksə, bu sizə təsəlli və xilas gətirir.
Təsəlli tapırıqsa, bu da bizim kimi çəkdiyiniz əzablara dözəsiniz deyə sizə güc
verən bir təsəlli almanız üçündür. 7 Sizinlə bağlı ümidimiz sarsılmaz. Çünki
əzablarımıza şərik olduğunuz kimi təsəllimizə də şərik olduğunuzu bilirik.

8 *Ey qardaşlar, Asiya vilayətində çəkdiyimiz əziyyətlərdən bixəbər ol-
mağınızı istəmirəm. Gücümüzdən daha artıq bir yük altında qaldıq. Hətta
yaşamaqdan belə, ümidimizi kəsmişdik. 9 Daxilən hiss etdik ki, ölümə məhkum
olmuşuq. Amma bu özümüzə deyil, ölüləri dirildən Allaha güvənməyimiz
üçün başımıza gəldi. 10 Allah bizi belə bir böyük ölüm təhlükəsindən qurtardı
və qurtarmaqda davam edəcək. Ümidimizi Ona bağlamışıq 11 və siz də du-
alarınızla bizə kömək etdikcə bizi yenə qurtaracaq. Belə ki bir çox insanın
etdiyi dua nəticəsində bizə verdiyi ənamdan ötrü qoy çoxları bizim üçün
Allaha şükür etsin.

Paulun gecikən səyahəti

12 Vicdanımız da şahiddir ki, dünyaya, xüsusən sizə görə bəşəri müdrikliklə
deyil, Allahın lütfü ilə, Allahdan gələn səxavət* və səmimiyyətlə həyat
sürmüşük. Biz buna görə fəxr edirik. 13-14 Biz elə bir şey yazmırıq ki,
siz oxuyub başa düşə bilməyəsiniz. Hələlik bizi bir az başa düşmüsünüz.

* **1:1** Həv. 18:1 * **1:8** 1Kor. 15:32 * **1:12** Səxavət – bəzi əlyazmalarda müqəddəslik.

Rəbbimiz İsa Məsihin günündə bizim fəxrimiz siz olduğunuz kimi sizin də fəxriniz biz olacağıq. Ümidvaram ki, bunu tamam başa düşəcəksiniz.

15 *Buna əmin olub əvvəlcə yanınıza gəlmək niyyətində idim ki, ikiqat xeyir† tapasınız. 16 Həm Makedoniyaya gedəndə, həm də Makedoniyadan qayıdanda yanınıza gəlmək niyyətində oldum. Bundan sonra siz məni Yəhudeyaya yola salmalı idiniz. 17 Bu niyyətdə olanda görəsən qərarsız idimmi? Ya da niyyətlərim cismani təbiətimdən doğur ki, gah «bəli, bəli», gah da «xeyr, xeyr» deyim? 18 Allahın sədaqətinə and olsun ki, sizə çatdırdığımız xəbər gah «bəli», gah da «xeyr» deyil. 19 *Sila və Timoteylə birlikdə sizə vəz etdiyimiz Allahın Oğlu İsa Məsih həm «bəli», həm də «xeyr» deyil. Onda yalnız «bəli» var. 20 Çünki Allahın bütün vədləri İsa Məsihdə «bəli»dir. Buna görə Allahın izzəti üçün Məsih vasitəsilə «Amin» deyirik. 21 Bizi sizlərlə birlikdə Məsihə möhkəm bağlayan və bizi məsh edən Allahdır. 22 O bizi möhürlədi və Ruhunu qəlbimizdə girov qoydu.

23 Allah şahidimdir, canıma and olsun ki, indiyədək sizə qıymadığım üçün Korinfə gəlmədim. 24 İmanınıza ağalıq etmək istəmirik, sevinməniz üçün sizinlə birgə çalışırıq. Çünki imanda dönməz dayanmısınız.

2

1 Mən sizi kədərləndirməmək üçün qərara aldım ki, yenə yanınıza gəlməyim. 2 Çünki sizi kədərləndirsəm, kədərləndirdiyim sizlərdən başqa məni kim şadlandıracaq? 3 Bunu yazmışdım ki, gəldiyim zaman məni sevindirəsi insanlar kədərləndirməsin. Hamınıza inanıram ki, mənim sevincim hər birinizin sevincidir. 4 Kədərləndirmək üçün deyil, sizə bəslədiyim hədsiz məhəbbəti dərk edəsiniz deyə sizə böyük əziyyət, ürək ağrısı və göz yaşları içində yazdım.

Günahkarı bağışlamaq

5 Əgər kimsə kədər gətiribsə, şişirtmədən deyim ki, mənə deyil, haradasa hamınıza kədər gətirib. 6 Beləsinə ictimaiyyətin verdiyi bu cəza bəsdir. 7 Hədsiz kədərə qərq olmasın deyə yaxşı olar ki, o insanı indi bağışlayasınız və təsəlli verəsiniz. 8 Buna görə sizdən xahiş edirəm ki, yenidən ona məhəbbət göstərin. 9 Bunu da sizə yazdım ki, hər vəziyyətdə sizin itaətli olmağınızı yoxlayım. 10 Kimi bağışlasanız, mən də bağışlayaram. Əgər mən bir şeyi bağışlamışamsa, Məsihin hüzurunda sizin xeyriniz üçün bağışlamışam ki, 11 Şeytan bizdən mənfəət qazanmasın. Çünki onun niyyətlərindən xəbərsiz deyilik.

Yeni Əhdin xidmətçiləri

12 *Məsihin Müjdəsini yaymaq məqsədi ilə Troasa gələndə Rəbdən mənim üçün bir qapı açıldı. 13 Amma qardaşım Titi orada tapmayanda ürəyim narahat oldu. Ona görə oradakılarla xudahafizləşib Makedoniyaya gəldim.

14 Bizi həmişə Məsihin zəfər təntənəsində addımladan, Onu tanımaqdan yaranan ətri bizim vasitəmizlə hər tərəfə yayan Allaha şükür olsun! 15 Çünki biz həm xilas, həm də həlak olanlar arasında Allaha xoş olan Məsih ətriyik. 16 Həlak olanlar üçün ölümə aparan ölüm qoxusu, xilas olanlar üçünsə həyata aparan həyat ətriyik. Belə bir iş üçün kim yararlıdır? 17 Axı biz çoxları kimi Allah kəlamının alverçiləri deyilik; əksinə, Allah tərəfindən göndərilib Allahın hüzurunda, Məsihdə olaraq səmimi qəlbdən danışırıq.

---

* **1:15** Həv. 19:21 † **1:15** Xeyir – bəzi əlyazmalarda sevinc. * **1:19** Həv. 18:5 * **2:12** Həv. 20:1

3

1 Özümüz barədə yenə zəmanət veririkmi? Yoxsa bəziləri kimi sizə yazılan
və yaxud sizin yazdığınız zəmanət məktublarına ehtiyacımız var? 2 Bütün
insanların tanıdığı, oxuduğu, ürəklərimizə yazılmış məktubumuz sizsiniz.
3 *Xidmətimizin nəticəsi olan bir Məsih məktubu olduğunuz aydın görünür;
bu məktub mürəkkəblə yox, var olan Allahın Ruhu ilə daş lövhələrə deyil,
ət ürəklərə yazılıb. 4 Məsih sayəsində Allah hüzurunda belə etibarımız var.
5 Özümüzdən yaranan qabiliyyətimiz yoxdur və bunu iddia da edə bilmərik.
Bizə qabiliyyət verən Allahdır. 6 *O bizi Yeni Əhdin xidmətçiləri olmaq üçün
qabiliyyətli etdi. Bu Yeni Əhd yazılı Qanuna deyil, Ruha əsaslanır. Çünki yazılı
Qanun öldürür, Ruh isə həyat verir.

Yeni Əhdin ehtişamı

7 *Ölümlə nəticələnən xidmət, yəni daş lövhələr üzərində həkk olunan
yazılı Qanun elə ehtişamla gəldi ki, Musanın üzündən parlayan ehtişam
ötəri olduğu halda İsrail övladları onun üzünə baxa bilmirdilər. 8 Onda
Ruha əsaslanan xidmət daha da ehtişamlı olmazmı? 9 Əgər insanı məhkum
edən xidmətin ehtişamı varsa, salehlik qazandıran xidmətin ehtişamı nə
qədər çoxdur. 10 Çünki əvvəllər ehtişamlı olanın indi həsdiz ehtişamı olanla
müqayisədə ehtişamı yoxdur. 11 Əgər ötəri olan ehtişamla gəldisə, daimi olanın
ehtişamı daha da böyükdür.
12 Belə bir ümidə sahib olduğumuz üçün böyük cəsarətlə danışa bilərik.
13 *İsrail övladları onun üzündəki ötəri ehtişamın keçib-getməsinə baxmasın
deyə üzünə niqab çəkən Musa kimi deyilik. 14 İsrail övladları fikirlərində
inadkar oldu. Bu günə qədər Köhnə Əhd oxunarkən onları eyni niqab qapayır,
açılmır, çünki bu yalnız Məsih vasitəsilə götürülür. 15 Hətta bu günə qədər
Musanın Yazıları nə vaxt oxunursa, onların ürəklərini bir niqab qapayır.
16 Amma kim Rəbbə tərəf dönürsə, o vaxt niqab aradan qaldırılır. 17 Rəbb
Ruhdur, Rəbbin Ruhu haradadırsa, azadlıq da oradadır. 18 Biz hamımız
niqabsız üzdə Rəbbin ehtişamını əks etdirərək Rəbbin surətinə dəyişilirik. Ruh
olan Rəbdən yaranan bu ehtişam get-gedə bizdə görünməyə başlayır.

4

Müjdə yaymaqda sədaqət

1 Beləliklə, bizə verilən mərhəmətlə bu xidmətə təyin olunduğumuz üçün
ümidimizi itirmirik. 2 Xəcalət gətirən gizli yolları rədd etmişik. Hiylə işlətmirik,
Allahın sözünü təhrif etmirik, amma həqiqəti açıq elan etməklə Allahın
önündə, hər insanın vicdanı qarşısında özümüz barədə zəmanət veririk. 3 Əgər
yaydığımız Müjdə qapalıdırsa, yalnız həlak olanlar üçün qapalıdır. 4 Onları
bu dövrün allahı* korazehin etdi ki, Allahın surəti olan Məsihin ehtişamlı
Müjdəsinin işığı imansızların üzərinə doğmasın. 5 Biz özümüzü yox, İsa Məsihi
Rəbb olaraq vəz edirik. Özümüzü isə İsa naminə qullarınız olaraq təqdim
edirik. 6 *Çünki «zülmətdən işıq parlayacaq» deyən Allah ürəyimizə nur saçdı
ki, İsa Məsihin üzündən saçan Öz ehtişamını tanımağımızdan doğan nuru bizə
versin.

---

* **3:3** Çıx. 24:12; Yer. 31:33; Yez. 11:19-20; 36:26 * **3:6** Yer. 31:31 * **3:7** Çıx. 34:29-30 * **3:13** Çıx. 34:33 * **4:4** Bu dövrün allahı – yəni Şeytan. * **4:6** Yar. 1:3

7 Üstün qüvvənin bizdən yaranmadığı, Allaha aid olduğu bilinsin deyə bu
xəzinəni saxsı qablarda† saxlayırıq. 8 Hər tərəfdən əziyyət çəkirik, amma
əzilmirik. Çaşqınlıq içindəyik, lakin çarəsiz deyilik. 9 Təqib olunuruq,
amma tərk edilmirik. Yıxıdılırıq, amma yox olmuruq. 10 İsanın ölümünü
bədənimizdə həmişə daşıyırıq ki, Onun həyatı bədənimizdə aydın görünsün.
11 Çünki İsanın həyatı fani cismimizdə aydın görünsün deyə biz yaşaya-yaşaya
İsa üçün həmişə ölümə təslim edilirik. 12 Beləliklə, ölüm bizdə, həyat isə sizdə
fəaliyyət göstərir.
13 *«İman etdim, buna görə danışdım»
deyə yazıldığı üçün eyni iman ruhuna sahib olaraq biz də iman edir və
buna görə danışırıq. 14 Çünki bilirik ki, Rəbb İsanı dirildən Allah bizi də İsa
ilə birlikdə dirildib sizinlə birgə Öz hüzuruna çıxaracaq. 15 Bütün bunlar sizə
görədir. Belə ki Allahın lütfü çoxalıb daha çox insana ehsan olunsun və Onun
izzəti üçün daha çox şükür edilsin.

Səmavi evimiz

16 Buna görə biz ümidimizi itirmirik. Zahirimiz get-gedə xarab olsa da,
daxilimiz gündən-günə təzələnir. 17 Çünki müvəqqəti, yüngül əziyyətlərimiz
bizə heç bir şeylə müqayisə edilməz dərəcədə böyük və əbədi izzət qazandırır.
18 Gözlərimizi görünən şeylərə deyil, görünməyən şeylərə dikirik. Çünki
görünənlər gəldi-gedər, görünməyənlərsə əbədidir.

5

1 Bilirik ki, sığındığımız bu dünyəvi çadır* dağılarsa, göylərdə Allahın bizə
verdiyi binamız, əllə tikilməyən əbədi bir evimiz var. 2 İndi isə səmavi
məskənimiz üstümüzü örtsün deyə həsrət çəkərək inləyirik. 3 Soyunuruqsa
da,† lüt-üryan qalmarıq. 4 Bu dünyəvi çadırda ikən hamımız ağır yük altında
inləyirik. Çünki soyunmamızı deyil, üstümüzün örtülməsini istəyirik ki,
həyat fani şeyləri yeyib-udsun. 5 Bizi məhz bunun üçün hazırlaşdıran Al-
lahdır. O, Ruhunu bizə girov verdi. 6 Buna görə həmişə arxayınlığımız
var, həm də bilirik ki, bu bədəndə məskunlaşdıqca Rəbdən uzağıq. 7 Gözlə
görünənə deyil, imana görə həyat sürürük. 8 Əlbəttə, arxayınlığımız var və
bu bədəndən uzaqlaşıb Rəbbimizin yanında məskunlaşmağı üstün tuturuq.
9 Buna görə bədəndə məskun və yaxud bədəndən uzaq olmağımıza baxma-
yaraq, məqsədimiz Rəbbi razı salmaqdır. 10 *Çünki hər birimiz bu bədəndə
olanda etdiyimiz əməllər pis də olsa, yaxşı da olsa, onların əvəzini almaq üçün
Məsihin hökm kürsüsü önünə çıxmalıyıq.

Barışdırma xidməti

11 Demək, Rəbdən qorxmanın nə olduğunu anladığımız üçün insanları
inandırmağa çalışırıq. Allaha bizim kim olduğumuz aşkardır və ümidvaram ki,
sizin vicdanınıza da aşkardır. 12 Sizə özümüz barədə yenə zəmanət vermək
istəmirik, amma ürəkləri ilə deyil, zahiri görünüşləri ilə öyünənlərə cavab
verə biləsiniz deyə bizimlə fəxr etməniz üçün sizə imkan yaradırıq. 13 Əgər
ağlımızı itirmişiksə, bu, Allah üçündür, yox, əgər ağlımız başımızdadırsa, bu
sizin üçündür. 14 Bizi məcbur edən Məsihin məhəbbətidir və bu qənaətə
gəlmişik ki, bir Nəfər hamı üçün öldüyünə görə hamı öldü. 15 Bəli, O hər kəs

† **4:7** Saxsı qablarda – yəni fani bədənlərimizdə. * **4:13** Zəb. 116:10 * **5:1** Dünyəvi çadır – yəni cismimiz. † **5:3** Soyunuruqsa da – bəzi əlyazmalarda Bu məskən üstümüzü örtsə. * **5:10** Rom. 14:10

uğrunda öldü ki, qoy yaşayanlar artıq özləri üçün deyil, onlar uğrunda Ölüb-Dirilən üçün yaşasınlar.
16 Bunun nəticəsində də biz artıq heç kimi bəşəri nöqteyi-nəzərdən tanımırıq. Nə vaxtsa Məsihi bəşəri nöqteyi-nəzərdən tanısaq da, indi Onu elə tanımırıq. 17 Deməli, kim Məsihdədirsə, yeni yaradılışdır, köhnə şeylər keçib-getdi, təzə şeylər gəldi. 18 Bunların hamısı Allahdandır. O, Məsih vasitəsilə bizi Özü ilə barışdırdı və bizə barışdırma xidmətini verdi. 19 Belə ki Allah insanların təqsirlərini onların əleyhinə qoymayaraq dünyanı Məsihdə Özü ilə barışdırmaqda idi. Barışdırma sözünü də bizə əmanət etdi. 20 Beləliklə, biz Məsihin nümayəndələriyik, sanki Allah bizim vasitəmizlə rica edir. Məsihin adı ilə yalvarırıq ki, Allahla barışın. 21 Günahla əlaqəsi olmayan Məsihi Allah bizim uğrumuzda günah qurbanı verdi ki, biz Onda Allahın salehliyinə nail olaq.

6

1 Buna görə Allahla birgə işləyən bizlər rica edirik ki, Onun lütfünü boş yerə qəbul etməyəsiniz. 2 *Çünki O deyir:
«Münasib vaxtda səni eşitdim,
Xilas günü sənə kömək etdim».
Budur, indi münasib vaxt, budur, indi xilas günü.

Paul dara düşəndə

3 Xidmətimiz etibardan düşməsin deyə heç kimi büdrədən bir şey etmirik. 4 *Əksinə, Allahın xidmətçisi olaraq hər şeydə özümüz barədə zəmanət veririk; hədsiz dözümdə, əziyyətlərdə, ehtiyaclarda, sıxıntılarda, 5 döyüləndə, həbslərdə, qarışıqlıqlarda, zəhmətdə, yuxusuz qalanda, aclıqlarda, 6 pak yaşayanda, bilikdə, səbirdə, xeyirxahlıqda, Müqəddəs Ruhda, riyasız məhəbbətdə, 7 həqiqəti elan edəndə, Allahın qüvvəsində, həm sağ, həm də sol əllərimizdə salehlik silahları ilə, 8 gah ucalıb gah alçalaraq təhqir olunanda, tərifləndə özümüz özümüzə zamin dururuq. Bizi yalançı sayırlar, amma biz doğruçuyuq. 9 Sanki naməlumuq, amma tanınırıq. Elə bil ölümün ağzındayıq, amma hələ yaşayırıq. Elə bil cəza çəkirik, amma öldürülmürük. 10 Sanki kədər içindəyik, əslində həmişə sevinirik. Yoxsul sayılırıq, amma çoxlarını varlandırırıq. Elə bil heç nəyimiz yoxdur, amma hər şeyə sahibik.
11 Ey Korinflilər, sizinlə açıq danışırıq, sizə ürəyimizi açmışıq. 12 Bizimlə yaxın münasibətinizə mane olan biz deyilik, bu manea sizin daxili hisslərinizdədir. 13 Buna cavab olaraq, sizə övladlarım kimi deyirəm: siz də ürəyinizi açın.

Allahın məbədi

14 İmansızlarla eyni boyunduruğa girməyin. Çünki salehliklə qanunsuzluğun nə şərikliyi var? İşıqla qaranlığın ortaq nəyi var? 15 Məsihlə Belialın* nə uyğunluğu var? Yaxud imanlı ilə imansızın ümumi nəyi var? 16 *Allahın məbədi ilə bütlərin sazişi ola bilərmi? Çünki biz var olan Allahın məbədiyik. Belə ki Allah demişdi:
«Mən aralarında yaşayıb-dolanacağam,
Onların Allahı olacağam,
Onlar da Mənim xalqım olacaq».

* **6:2** Yeş. 49:8 * **6:4** Həv. 16:23 * **6:15** Belial – yəni Şeytan. * **6:16** Lev. 26:12; Yez. 37:27; 1Kor. 3:16; 6:19; Vəhy 21:3

17 *Ona görə «aralarından çıxıb ayrılın»
Rəbb belə deyir,
«Murdar şeylərə toxunmayın»;
«Mən də sizi qəbul edəcəyəm».
18 *«Mən sizə Ata olacağam,
Siz də Mənə oğullar və qızlar olacaqsınız»
Külli-İxtiyar Rəbb belə deyir.

7

1 Sevimlilər, bu vədlərə malik olduğumuza görə Allahdan qorxub kamil müqəddəsliyə çataraq bizi cisimdə və ruhda murdarlayan hər şeydən özümüzü təmizləyək.

Paulun sevinci

2 Ürəyinizdə bizim üçün yer ayırın. Biz heç kimə haqsızlıq etməmişik, heç kimə zərər verməmişik, heç kimi istismar etməmişik. 3 Sözlərimlə sizi məhkum etmək istəmirəm, çünki əvvəlcədən dediyim kimi ürəyimizdə elə bir yeriniz var ki, ölsək də, yaşasaq da sizinlə bir olacağıq. 4 Sizə çox etibar edirəm, sizinlə çox fəxr edirəm. Nə cür əziyyət çəksək belə, təsəllim bol, sevincim hədsizdir.

5 *Makedoniyaya gələndə də cismən dinclik tapmadıq. Hər tərəfdən əziyyət çəkirdik. Bayırda çəkişmələr, daxildə qorxular var idi. 6 Lakin məzlumlara təsəlli verən Allah Titin gəlişi ilə bizə təsəlli verdi. 7 Ancaq Titin gəlişindən deyil, sizin ona verdiyiniz təsəllidən də təsəlli aldıq. Çünki Tit dedi ki, siz məndən ötrü darıxır, dərd və qeyrət çəkirsiniz. Buna görə sevincim daha da artdı.

8 Məktubumla sizi kədərləndirdimsə də, buna görə peşman deyiləm. Əslində məktubumla sizi bir anlıq da olsa kədərləndirdiyim üçün peşman olmuşdum. 9 Amma indi kədərinizə görə yox, bu kədər hissinin sizin tövbə etmənizə səbəb olduğu üçün sevinirəm. Allah istəyən tərzdə kədərləndiniz, buna görə də bizdən heç bir şeydə ziyan görmədiniz. 10 Allah istəyən tərzdə olan kədər insanda tövbə yaradıb onu xilasa aparır və bunda peşmançılıq yoxdur. Dünyanın kədəri isə ölüm yaradır. 11 Baxın Allah istəyən tərzdə çəkdiyiniz bu kədər sizdə nə qədər böyük cəhd, təmizə çıxmaq arzusu, qəzəb, qorxu, həsrət, qeyrət, ədalətpərvərlik yaratdı. Bu işdə hər cəhətdən saf olduğunuz barədə zəmanət verdiniz. 12 Sizə o məktubu yazanda haqsızlıq edənə yaxud haqsızlığa məruz qalana görə yazmadım. Bizim üçün etdiyiniz cəhdi Allah önündə aydın görməniz üçün yazdım. 13 Bütün bunlardan təsəlli alırıq.

Buna əlavə olaraq Titin sevinci bizi daha da sevindirdi. Hamınız onun ruhunu təzələdiniz. 14 Mən onun qarşısında sizinlə fəxr etmişdim, siz də məni utandırmadınız. Sizə dediyimiz hər şey necə doğru idisə, Titin qarşısında sizinlə fəxr etməyimiz də doğru çıxdı. 15 Hamınızın itaətli olduğunuzu, onu necə qorxu və lərzə ilə qəbul etdiyinizi yada saldıqca sizə olan sevgisi daha da artır. 16 Sizə hər işdə etibar edə bildiyim üçün sevinirəm.

8

Səxavətli olmaq

1 *Qardaşlar, sizə bildirmək istəyirik ki, Makedoniyadakı cəmiyyətlərə verilən Allahın lütfü nə etdi: 2 onlar böyük əziyyətlərlə sınananda coşğun

* **6:17** Yeş. 52:11; Yez. 20:34,41 * **6:18** 2Şam. 7:14; 1Saln. 17:13; Yeş. 43:5-7; Yer. 31:9 * **7:5** 2Kor. 2:12-13 * **8:1** Rom. 15:26

sevincləri hədsiz yoxsul olduqları halda zəngin səxavət göstərmələri ilə aşıb-daşdı. 3 Mən şahidəm ki, onlar bunu bacardıqları qədər, hətta artıqlaması ilə, könüllü surətdə etdilər. 4 Bizə yalvara-yalvara müqəddəslərə yardım işinə şərik olmaq lütfünə nail olmaq istədilər. 5 Bu, gözlədiyimizdən də artıq oldu, çünki onlar özlərini əvvəlcə Rəbbə, sonra Allahın iradəsi ilə bizə həsr etdilər. 6 Ona görə Titdən xahiş etdik ki, onun başladığı bu xeyriyyə işini sizin aranızda başa çatdırsın. 7 Sizsə hər şeydə – imanda, sözdə, bilikdə, hər cür cəhddə, sizə göstərdiyimiz məhəbbətdə* zəngin olduğunuz kimi bu xeyriyyəçilikdə də zəngin olun.

8 Mən bunları əmr edərək demirəm, lakin başqalarının cəhdi ilə müqayisədə sizin məhəbbətinizin həqiqiliyini sınaqdan keçirərək deyirəm. 9 Rəbbimiz İsa Məsihin lütfündən xəbərdarsınız: siz Onun yoxsulluğu vasitəsilə varlı olasınız deyə Özü varlı olduğu halda sizin uğrunuzda yoxsullaşdı. 10 Bu barədə sizə məsləhət verirəm. Siz keçən il bu işi nəinki gördünüz, hətta təşəbbüskarı oldunuz. Öz xeyriniz üçün 11 indi bu işi başa çatdırın. Buna həvəsiniz necə idisə, imkan daxilində bunu elə də başa çatdırın. 12 Çünki insanın həvəsi varsa, verdiyi yardım imkanı çatmadığı qədər yox, imkanına görə məqbul sayılır. 13 *Sizi əziyyətə salıb başqalarına rahatlıq vermək deyil, bərabərlik istəyirik. 14 İndi sizin əlavə vəsaitiniz qoy onların ehtiyaclarını ödəsin ki, lazım olanda onların vəsaiti də sizin ehtiyacınızı ödəsin. Beləcə qoy bərabərlik olsun. 15 Necə ki yazılıb: «Çox yığanın artığı, az yığanın əskiyi olmadı».

Tit Korinfə göndərilir

16 Titin ürəyində sizin üçün eyni cəhdi oyadan Allaha şükür olsun! 17 Çünki Tit bizim xahişimizi qəbul etməklə kifayətlənmədi, böyük cəhd göstərərək könüllü surətdə sizin yanınıza gəlir. 18 Müjdəni yaydığına görə bütün camiyyətlərdə tərifləndiyi bir qardaşı da onunla birgə yanınıza göndəririk. 19 Həmçinin o, Rəbbi izzətləndirmək və yardım etməyə həvəsli olduğumuzu göstərmək üçün apardığımız bu xeyriyyə işində yol yoldaşımız olmaq məqsədi ilə camiyyətlər tərəfindən seçildi. 20 Bu bol olan nəzir-niyazla əlaqədar xidmətimizdə heç kim bizdə səhv tutmasın deyə diqqət göstəririk. 21 *Çünki məqsədimiz yalnız Rəbbin gözündə deyil, insanların da gözündə doğru sayılan işləri görməkdir. 22 Çox işdə dəfələrlə sınaqdan keçirib cəhdini gördüyümüz, indi sizə bəslədiyi böyük etibar sayəsində daha da cəhd göstərən başqa qardaşımızı da onlarla bərabər göndəririk. 23 Titə gəlincə, o mənim şərikim, sizlərin arasında çalışan əməkdaşım, qardaşlarımızsa Məsihin izzəti üçün camiyyətlərin elçiləridir. 24 Buna görə də camiyyətlərin qarşısında məhəbbətinizi və sizinlə fəxr etməyimizin səbəbini onlara sübut edin.

9

Yoxsul imanlılara yardım

1 Müqəddəslərə göstəriləcək yardımla əlaqədar sizə yazmağıma ehtiyac yoxdur. 2 Çünki yardım etməyə həvəsiniz olduğunu bilirəm. Axayyada olan sizlərin keçən ildən bəri hazırlıqlı olduğunuzu söyləyərək Makedoniyalılar qarşısında fəxr etməkdəyəm. Sizin səyiniz onların çoxunu hərəkətə gətirdi. 3 Sizinlə etdiyimiz fəxr bu işdə boşa çıxmasın deyə qardaşları yanınıza

* **8:7** Sizə göstərdiyimiz məhəbbətdə – bəzi əlyazmalarda bizə göstərdiyiniz məhəbbətdə. * **8:13** Çıx. 16:18 * **8:21** Sül. 3:4

göndərirəm və dediyim kimi gərək hazır olasınız. 4 Belə ki bəzi Makedoniyalılar mənimlə gəlib sizin hazır olmadığınızı görərsə, sizə etibar etdiyimizə görə nə biz utanaq, nə də siz. 5 Ona görə də mən qardaşlardan xahiş etməyə ehtiyac duyuram ki, məndən əvvəl yanınıza gəlib vəd edilmiş bol bəxşişlərinizi qabaqcadan hazır etsinlər. Qoy bu bəxşişlər istismarçılıqla yox, könüllü surətdə hazır olsun.

6 Yadda saxlayın: az əkən az, bol-bol əkən bol-bol biçəcək. 7 Könülsüz yaxud məcburi yox, hər kəs ürəyinin niyyətinə görə pay versin. Çünki Allah sevinəsevinə pay verən adamı sevir. 8 Allah sizə hər bir neməti bol-bol verə bilər. Belə ki hər bir şeyə həmişə, hərtərəfli, kifayət qədər sahib olmaqla hər yaxşı əməl üçün bol-bol imkanınız olsun. 9 *Necə ki yazılıb:

«Səpələyər, fəqirlərə paylayar,
Salehliyi əbədi qalar».

10 *Əkinçiyə toxum və yemək üçün çörək ehtiyatı verən Allah sizin də əkin ehtiyatınızı çoxaldacaq və salehliyinizin bəhrəsini artıracaq. 11 Hər tərəfli səxavətli olmanız üçün hər baxımdan varlandırılacaqsınız. Səxavətiniz bizim vasitəmizlə Allaha şükür etməyə səbəb olacaq. 12 Çünki etdiyiniz bu xidmət yalnız müqəddəslərin ehtiyaclarını ödəməklə kifayətlənmir, həm də Allaha edilən çox şükürlərlə aşıb-daşır. 13 Bu xidmətlə sübut etdiyiniz kimi, iqrar etdiyiniz Məsihin Müjdəsinə itaət göstərdiyinizə, onlara və hamıya səxavətlə yardım göndərdiyinizə görə Allahı izzətləndirirlər. 14 Allahın sizə bəxş etdiyi həddsiz lütfə görə hər birinizin həsrətini çəkərək sizin üçün dua edirlər. 15 Allahın sözlə ifadə oluna bilməyən bəxşişinə görə Ona şükür olsun!

10

Paulun müdafiəsi

1 Yanınızda ürkək, lakin sizdən uzaq ikən cürətli olan mən Paul Məsihdən gələn həlimlik və mülayimliklə sizdən xahiş edir, 2 yalvarıram: yanınıza gələndə məni vadar etməyin ki, bizi cismani təbiətə görə həyat sürən insanlar zənn edən bəzi adamlara göstərməyi vacib saydığım cürəti sizə də göstərim. 3 Çünki cismən həyat sürsək də, cismani təbiətə görə döyüş aparmırıq. 4 Ona görə ki döyüş silahlarımız cisimdən düzəldilən silahlar deyil, qalaları dağıdan ilahi qüvvəyə malik silahlardır. Nəzəriyyələri, 5 Allah barədə biliyə qarşı çıxan hər bir səddi yıxıb hər bir düşüncəni əsir edərək Məsihə itaət etdiririk. 6 Siz Məsihə tamamilə itaət edəndə hər cür itaətsizliyi cəzalandırmağa hazır olacağıq.

7 Göz qabağında olanlara baxın. Kim Məsihə aid olduğuna arxalanırsa, yadda saxlasın ki, onun qədər biz də Məsihə aidik. 8 Sizi yıxmaq üçün deyil, inkişaf etdirmək üçün Rəbbin bizə verdiyi səlahiyyətə görə bir az artıq öyünsəm də, utanmaram. 9 Elə görünmək istəmirəm ki, məktublarımla sizi qorxuduram. 10 Mənim barəmdə deyirlər ki, «onun məktubları ciddi və təsirlidir, özünü görəndə isə zəhmsiz, nitqi də heçdir». 11 Kim bunu düşünürsə, qoy bilsin ki, uzaqda olanda məktublarımızla dediklərimizə yanınızda olanda da əməl edirik.

12 Öz-özü barədə zəmanət verən bəzi adamlarla özümüzü bərabər saymağa və yaxud da müqayisə etməyə sözsüz ki cəsarət etmirik. Özlərini öz arşınları ilə ölçə-ölçə, həmçinin özlərini özləri ilə müqayisə edə-edə onlar dərrakələrini itirdilər. 13 Biz isə hədsiz öyünməyəcəyik. Öyünməyimiz Allahın bizə verdiyi, sizin də daxil olduğunuz iş dairəsinin həddini aşmayacaq. 14 Sizə

* **9:9** Zəb. 112:9 * **9:10** Yeş. 55:10

yetişməyənlər kimi uzaqlara getmirik. Çünki Məsihin Müjdəsini sizə çatdıran bizik. 15 Başqalarının əməyi ilə öyünüb həddimizi aşmırıq. Ümidvarıq ki, imanınız böyüdükcə aranızda işimizin əhatə dairəsi daha da genişlənəcək. 16 Beləcə başqasının işinin əhatə dairəsində olan nailiyyətlərlə öyünmədən Müjdəni sizin o tayınızdakı diyarlarda da yaya biləcəyik. 17 *«Öyünən Rəbdə öyünsün». 18 Çünki özü barədə zəmanət verən insan yox, barəsində Rəbbin zəmanət verdiyi insan sınaqdan keçmiş olur.

11

Saxta həvarilər

1 Ümidvaram ki, mənim bir qədər ağılsızlığıma da dözəcəksiniz. Bəli, mənə bir qədər dözün. 2 Sizə görə ilahi bir qısqanclıq hiss edirəm. Çünki sizlər sanki bakirə qızsınız və sizi bir Oğlana, yəni Məsihə nişanlayıb təqdim etmişəm. 3 *Amma qorxuram ki, ilanın hiyləgərliyi ilə Həvvanı aldatması kimi düşüncələrinizin pozulub Məsihə olan səmimi və pak* həsr olunmasından azasınız. 4 Çünki əgər kimsə yanınıza gəlib bizim vəz etdiyimiz İsadan başqa bir İsanı təbliğ edirsə, aldığınızdan fərqli bir ruh alırsınızsa və yaxud qəbul etdiyinizdən fərqli bir müjdəni qəbul edirsinizsə, siz buna necə də məmnuniyyətlə dözürsünüz. 5 Zənnimcə bu «böyük həvarilər»dən mən heç də geri qalmıram. 6 Natiqlik məharətim olmasa da, bilikdə məharətsiz deyiləm. Bunu sizə hər vəziyyətdə hər tərəfli göstərdik.

7 Ucalmanız üçün özümü aşağı tutaraq Allah Müjdəsini müftə yaymaqla günah işlətdimmi? 8 Sizə xidmət etmək üçün başqa cəmiyyətlərdən təminat alaraq sanki onları soydum. 9 *Yanınızda olarkən ehtiyacım olduğu halda heç birinizə yük olmadım. Çünki Makedoniyadan gələn qardaşlar ehtiyacımı tamamilə ödədilər. Sizə yük olmaqdan özümü saxladım və gələcəkdə də özümü saxlayacağam. 10 Məndə olan Məsihin həqiqətinə and olsun! Axayya vilayətində heç kim məni susdura bilməz ki, buna öyünməyim. 11 Niyə? Sizi sevmədiyimə görəmi? Allah bilir ki, sevirəm.

12 Özlərini bizimlə bərabər sayaraq öyünənlər buna əsas axtarır. Mən etdiyimi edəcəyəm ki, onların əsasını kəsim. 13 Çünki bunlar saxta həvari, Məsih həvarisinin cildinə girən fırıldaqçılardır. 14 Buna heyrətlənmək lazım deyil, çünki Şeytan da işıq mələyi cildinə girir. 15 Şeytana xidmət edənlərin salehlik xidmətçilərinin cildinə girməsi qəribə deyil. Onların aqibəti əməllərinə görə olacaq.

Öyünmək lazımdırsa...

16 Yenə deyirəm, qoy heç kim məni ağılsız saymasın. Elədirsə, məni ağılsız kimi qəbul edin, qoy mən də bir az öyünüm. 17 Dediklərimi Rəbbin sözü kimi yox, öyünə-öyünə özünə güvənən ağılsız adam kimi deyirəm. 18 Madam ki bir çoxları cismani təbiətlərinə görə öyünürlər, mən də öyünəcəyəm. 19 Siz ağıllı olduğunuz üçün ağılsızlara necə də sevinclə dözürsünüz. 20 Belə ki sizi kölə edənlərə, istismar edənlərə, sizdən faydalananlara, özünü üstün sayanlara, hətta sifətinizə şillə vuranlara dözürsünüz. 21 Utanaraq qəbul edirəm ki, buna gücümüz çatmır!

---

* **10:17** Yer. 9:24 * **11:3** Yar. 3:1-13 * **11:3** Və pak – bəzi əlyazmalarda bu sözlər yoxdur. * **11:9** Fil. 4:15-18

Kimin bir şeylə öyünməyə cəsarəti varsa, bir ağılsız kimi deyirəm ki, mənim
də ona cəsarətim var. 22 Onlar İbranilərdirmi? Mən də İbraniyəm. Onlar
İsraillilərdirmi? Mən də İsrailliyəm. Onlar İbrahimin nəslindəndirmi? Mən
də İbrahimin nəslindənəm. 23 *Onlar Məsihin xidmətçiləridirmi? Dəli kimi
deyirəm ki, Onun daha böyük xidmətçisi mənəm, çünki zəhmətim daha
çox olub, həbsə düşməyim daha çoxdur, döyülməyimin sayı-hesabı yoxdur,
dəfələrlə ölümlə üz-üzə gəlmişəm. 24 *Beş dəfə Yəhudilərdən otuz doqquz
qırmanc yemişəm, 25 *üç dəfə dəyənəklə döyülmüşəm, bir dəfə məni daşqalaq
etdilər, üç dəfə gəmi qəzasına düşdüm və bir gün gecə-gündüz ucsuz-bucaqsız
dənizdə qaldım. 26 *Tez-tez səyahətdə olduğum müddətdə çaylarda təhlükəyə,
quldurlar arasında təhlükəyə, soydaşlarım arasında təhlükəyə, başqa millətlər
arasında təhlükəyə, şəhərdə təhlükəyə, çöldə təhlükəyə, dənizdə təhlükəyə,
saxta qardaşlar arasında təhlükəyə məruz qaldım. 27 Zəhmət və əmək çəkdim,
dəfələrlə yuxusuz qaldım. Aclığın, susuzluğun dadını gördüm. Çox vaxt yemək,
soyuqda paltar tapmadım. 28 Bunlarla yanaşı bütün cəmiyyətlər üçün hər
gün çəkdiyim qayğının yükü boynumdadır. 29 Kimsə zəif olanda mən də zəif
olmadımmı? Kimsə büdrəyəndə mən alışıb-yanmadımmı?

30 Öyünməliyəmsə, zəifliyimi göstərən şeylərlə öyünəcəyəm. 31 Rəbb İsanın
əbədi alqışlanan Allah və Atasına and olsun ki, yalan demirəm. 32 *Dəməşqdə
padşah Aretanın valisi məni tutmaq üçün şəhəri nəzarət altına almışdı.
33 Amma mən səbət içində şəhər divarlarının pəncərələrinin birindən yerə
sallandım və onun əlindən qaçdım.

12

1 Faydalı olmasa da, öyünməliyəm. İndi Rəbdən gələn görüntülərə və
vəhylərə keçirəm. 2 Məsihdə olaraq on dörd il bundan əvvəl – bədəndəmi,
yoxsa bədəndən xaricmi, mən bilmirəm, Allah bilir – götürülüb göyün üçüncü
qatına aparılan bir insanı* tanıyıram. 3 Bilirəm ki, bu adam – bədəndəmi,
yoxsa bədəndən kənarmı, mən bilmirəm, Allah bilir – 4 cənnətə aparılıb orada
dillə ifadə olunmayan, insanın danışması qadağan olunan sözlər eşitdi. 5 Belə
birisi ilə öyünəcəyəm, amma özümlə əlaqədar olaraq zəifliyimdən başqa bir
şeylə öyünməyəcəyəm. 6 Öyünmək istəsəm belə, ağılsız olmayacağam. Çünki
həqiqəti deyəcəyəm. Amma heç kim məni görüb eşitdiyindən artıq bir şəxs
saymasın deyə öyünməkdən çəkinirəm.

7 Aldığım vəhylərin üstünlüyü ilə qürurlanmayım deyə cismim üçün bir tikan,
yəni mənə əzab vermək üçün Şeytanın bir elçisi göndərildi ki, qürurlanmayım.
8 Bunun məndən uzaq olması üçün üç dəfə Rəbbə yalvardım. 9 Amma O
mənə dedi: «Lütfüm sənə kifayətdir, çünki zəiflik olanda qüvvə tam olur».
Məsihin qüvvəsi məndə məskən salsın deyə zəifliklərimlə daha çox sevinə-
sevinə öyünəcəyəm. 10 Ona görə də Məsih uğrunda zəifliklərə, təhqirlərə, ehtiy-
aclara, təqiblərə və sıxıntılara məmnuniyyətlə dözürəm, çünki mən zəifləyəndə
qüvvətlənirəm.

11 Mən ağılsızlaşdım, çünki siz məni vadar etdiniz. Amma siz mənim
barəmdə zəmanət verməli idiniz. Çünki özüm bir şey olmasam da, həmin
«böyük həvarilər»dən heç də geri qalmıram. 12 Həvariliyimin nişanələri

* **11:23** Həv. 16:23 * **11:24** Qanun. 25:3 * **11:25** Həv. 14:19; 16:22 * **11:26** Həv. 9:23; 14:5
* **11:32** Həv. 9:23-25 * **12:2** Bir insanı – yəqin ki Paul özü barədə danışır.

aranızda əlamətlər, xariqələr və möcüzələr vasitəsilə, böyük dözümlülüklə göstərildi. 13 Mən sizə yük olmadım, bundan başqa sizin digər cəmiyyətlərdən nə əskiyiniz var? Bu haqsızlığımı bağışlayın!

Paulun qayğısı

14 Budur, üçüncü dəfə yanınıza gəlməyə hazıram. Sizə yük olmayacağam, çünki sizdən heç nə istəmirəm, yalnız sizi istəyirəm. Axı övladların ata-ana üçün deyil, ata-ananın övladları üçün ehtiyat görməsi doğru sayılır. 15 Mən də sizin həyatınız uğrunda sevinə-sevinə malımdan və canımdan keçəcəyəm. Sizi daha da çox sevsəm, daha az seviləcəyəmmi? 16 Qoy belə olsun. Düşünürsünüz ki, mən sizə ağır yük olmadım, amma çoxbilmiş olduğuma görə sizi fənd işlədərək aldatdım. 17 Yanınıza göndərdiyim adamlardan hansı biri ilə sizi istismar etdim? 18 Titi yanınıza gəlmək həvəsinə saldım və o biri qardaşı da onunla göndərdim. Tit mənə görə sizi istismar etmədi, elə deyilmi? Eyni ruhda həyat sürmədikmi? Eyni izlə getmədikmi?

19 Bu vaxta qədər† qarşınızda özümüzü müdafiə etdiyimizi düşünürsünüzmü? Allahın qarşısında, Məsihdə olaraq danışırıq. Sevimlilər, etdiyimiz hər şey sizin inkişafınız üçündür. 20 Qorxuram ki, gəlişimdə sizi istədiyim vəziyyətdə tapmayım, siz də istədiyinizi məndə tapmayasınız və aranızda münaqişə, qısqanclıq, hiddət, özünü göstərmə, böhtan, qeybət, lovğalıq, qarışıqlıq tapam. 21 Bu da məni qorxudur ki, yanınıza gələndə Allahım məni sizin qarşınızda aşağı tutacaq: əvvəllər günah işlədərək batdıqları murdarlıq, əxlaqsızlıq və pozğunluqdan tövbə etməyən bir çox adamlar üçün yas tutacağam.

13

Tövsiyə və salamlar

1 *Bu, yanınıza üçüncü gəlişim olacaq. «Hər iddia iki yaxud üç şahidin sözü ilə təsdiq edilsin». 2 İkinci dəfə yanınızda olanda keçmişdə günah işlədənlərə xəbər verdiyim kimi indi uzaqda olanda da onların və başqalarının hamısına xəbərdarlıq edirəm ki, yenə yanınıza gələndə onların heç birini cəzasız qoymayacağam. 3 Məsihin mənim vasitəmlə danışdığına dair istədiyiniz sübut budur. Məsih aranızda zəifliklə deyil, qüdrətlə fəaliyyət göstərir. 4 Çünki O, zəiflik içində çarmıxa çəkildiyi halda Allahın qüdrəti ilə yaşayır. Biz də Onda zəifik, amma sizin xeyriniz üçün Onunla bərabər Allahın qüdrəti ilə yaşayacağıq.

5 Özünüzü yoxlayın və iman yolunda olub-olmadığınızı bilmək üçün sınaqdan keçirin. İsa Məsihin daxilinizdə olduğunu başa düşmürsünüzmü? Yoxsa sınaqdan keçmirsiniz? 6 Ümidvaram, bizim sınaqdan keçdiyimizi başa düşəcəksiniz. 7 Allaha dua edirik ki, pis iş görməyəsiniz; bu bizim sınaqdan keçməyimizi göstərmək üçün deyil, sınaqdan keçməyənlər kimi olsaq da, sizin yaxşılıq etməniz üçündür. 8 Çünki həqiqətə qarşı heç nə edə bilmərik, nə etsək, həqiqət uğrunda edirik. 9 Biz zəif, sizsə güclü olanda sevinirik. Bərpa olmanız üçün dua edirik. 10 Bunları sizə uzaqdan yazıram ki, yanınızda olanda Rəbbin yıxmaq üçün deyil, inkişaf etdirmək üçün mənə verdiyi səlahiyyəti sərt şəkildə istifadə etməyə məcbur olmayım.

11 Nəhayət, ey qardaşlar, sevinin. Bərpa olunun, təsəlli tapın, həmfikir olun, sülh içində ömür sürün. Məhəbbət və sülh qaynağı olan Allah sizinlə olacaq.

† **12:19** Bu vaxta qədər – bəzi əlyazmalarda Yenə. * **13:1** Qanun. 17:6; 19:15

12 Bir-birinizi müqəddəs öpüşlə salamlayın. Bütün müqəddəslər sizə salam göndərir.* 13 Rəbb İsa Məsihin lütfü, Allahın məhəbbəti və Müqəddəs Ruhun şərikliyi hamınıza yar olsun!

* **13:12** Bütün müqəddəslər sizə salam göndərir – bəzi tərcümələrdə bu sözlər 13-cü ayə sayılır, burada sayılan 13-cü ayə isə 14-cü ayə sayılır.

PAULUN QALATİYALILARA MƏKTUBU

GİRİŞ

Paulun bu məktubu Asiyadakı Roma vilayətlərindən biri olan Qalatiya imanlılarına ünvanlanıb. Məktubun əsas mövzusu Yəhudi olmayan millətlərin İsa Məsihi öz Rəbbi və Xilaskarı olaraq qəbul etdikdə Tövratın qanunlarına əməl edib-etməmək məsələsidir. Paul qanuna əməl etmənin vacib olmadığını sübut edirdi. O yazır ki, Məsihlə birgə həyat yalnız imana əsaslanmalıdır. Lakin Qalatiyadakı cəmiyyətlərin bir neçəsi Paula qarşı çıxmış və Allahla düzgün münasibətlər qurmaq üçün Tövratın qanunlarına əməl etməyi tələb etmişdi.

Paulun Qalatiyalılara məktub yazmağının məqsədi bu yanlış təlimlə aldanmış adamları həqiqi iman yoluna və əsl məsihçi dəyərlərinə qaytarmaq idi. Paul həm də İsa Məsihin həqiqi həvarisi kimi öz hüquqlarını müdafiə edirdi. O yazır ki, Allah onu Yəhudi olmayan xalqlar üçün həvari olmağa çağırmışdı. Sonra Paul Allahla insanlar arasındakı düzgün münasibətlərin yalnız iman vasitəsilə qurulmasını vurğulayır. Sonuncu fəsillərdə Paul göstərir ki, məsihçi davranışı Məsihə iman etməkdən qaynaqlanan məhəbbətə əsaslanmalıdır.

Kitabın məzmunu:

1:1-10 Giriş
1:11–2:21 Paulun həvari kimi səlahiyyəti
3:1–4:31 Allahın lütf müjdəsi
5:1–6:10 Məsihdə azadlıq və məsuliyyət
6:11-18 Son öyüdlər və salamlar

1 Nə insanlardan, nə də insan vasitəsilə, yalnız İsa Məsih və Onu ölülər
arasından dirildən Ata Allah vasitəsilə həvari təyin olunan mən Pauldan
2 və mənimlə olan bütün qardaşlardan Qalatiyada* olan imanlı cəmiyyətlərə
salam! 3 Atamız Allahdan və Rəbb İsa Məsihdən sizə lütf və sülh olsun!
4 Atamız Allahın iradəsinə görə Məsih günahlarımız üçün Özünü fəda etdi ki,
bizi indiki şər dövründən qurtarsın. 5 Allaha əbədi izzət olsun! Amin.

Tək Müjdə

6 Heyrətlənirəm ki, Məsihin lütfü ilə sizi çağıran Allahı belə tezliklə tərk edib
başqa bir müjdəyə tərəf dönürsünüz. 7 Əslində başqa müjdə yoxdur. Amma
sizi lərzəyə salıb Məsihin Müjdəsini təhrif etmək istəyənlər vardır. 8 Amma
istər biz, istərsə göydən gələn bir mələk belə, bizim sizə yaydığımız Müjdəyə
zidd bir şeyi müjdə kimi yaysa, ona lənət olsun! 9 Əvvəlcə dediyimizi indi bir
daha deyirəm: kim sizə qəbul etdiyiniz Müjdəyə zidd bir şey yayırsa, ona lənət
olsun! 10 İndi mən insanları, yoxsa Allahı məmnun etməyi axtarıram? Yoxsa
insanlarımı razı salmağa çalışıram? Əgər mən hələ də insanları razı salmaq
istəsəydim, Məsihin qulu olmazdım.

Paul Məsihin həvarisi olur

11 Qardaşlar, sizə bəyan edirəm ki, mənim yaydığım Müjdənin mənbəyi
insan deyil. 12 Çünki mən onu insandan almadım və insan tərəfindən də
öyrədilmədim. Bunu mənə İsa Məsih vəhy vasitəsilə açdı.

* **1:2** Qalatiya – indiki Türkiyə ərazisində olmuş bir vilayət.

13 *Yəhudi dininə bağlı olduğum günlərdə mənim necə həyat sürdüyümü
eşitdiniz. Mən Allahın cəmiyyətini hədsiz təqib edir, onu dağıdırdım. 14 Yəhudi
dinində soydaşlarım arasında yaşıdlarımın bir çoxundan daha irəlidə idim. Ata-
babalarımın adət-ənənələrinin qeyrətini həddindən artıq çəkirdim. 15 *Amma
hələ anamın bətnindən məni seçib lütfü ilə çağıran Allah 16 Öz Oğlu ilə bağlı
Müjdəni başqa millətlər arasında yayım deyə Onu mənə zahir etməyə razı
olanda dərhal insanlarla məsləhətləşmədim. 17 Yerusəlimə, məndən qabaq
həvari olanların yanına da getmədim, amma Ərəbistana getdim, sonra yenə
Dəməşqə qayıtdım.
18 *Üç il keçəndən sonra isə Kefa† ilə tanış olmaq üçün Yerusəlimə getdim
və on beş gün onun yanında qaldım. 19 O biri həvarilərin heç birini görmədim.
Yalnız Rəbbin qardaşı Yaqubu gördüm. 20 Allahın önündə sizə yazdıqlarımın
yalan olmadığını deyirəm. 21 Sonra Suriya və Kilikiya diyarlarına get-
dim. 22 Yəhudeyanın Məsihdə olan cəmiyyətləri isə məni şəxsən tanımırdılar.
23 Yalnız bu sözü eşidirdilər: «Bir zaman bizi təqib edən şəxs vaxtilə yox etməyə
çalışdığı imanı müjdələyir». 24 Beləliklə, mənə görə Allahı izzətləndirirdilər.

2

Digər həvarilər Paulu qəbul edir

1 On dörd il keçəndən sonra isə Barnaba ilə birlikdə Titi də özümlə götürüb
yenə Yerusəlimə getdim. 2 Vəhy vasitəsilə getdim. Başqa millətlər arasında
vəz etdiyim Müjdəni onlara, etibarlı olanlara şəxsən təqdim etdim ki, boş
yerə cəhd etməyim yaxud da cəhd etmiş olmayım. 3 Yanımda olan Tit də
Yunan olduğu halda sünnət olunmağa məcbur edilmədi. 4 Bu iş aramıza
gizlicə soxulan yalançı qardaşlar üzündən oldu. Onlar Məsih İsada malik
olduğumuz azadlığı əl altından öyrənib bizi kölə etmək üçün gizlicə aramıza
girdilər. 5 Onlara bir anlıq da olsa, baş əyib təslim olmadıq ki, Müjdənin
həqiqəti sizinlə qalsın.
6 *Etibarlı sayılan şəxslərə gəlincə, kim olursa olsun mənə vacib deyil,
Allah insanlara tərəfkeşlik etməz. Lakin bu etibarlı sayılan şəxslər mənim
dediklərimə heç nə artırmadılar. 7 Əksinə, sünnətlilərə* Müjdə yaymaq işi
Peterə tapşırıldığı kimi sünnətsizlər† arasında Müjdə yaymaq işinin mənə
tapşırıldığını gördülər. 8 Çünki sünnətlilərə həvari olması üçün Peterdə fəal
olan Allah başqa millətlər üçün məndə də fəal oldu. 9 Cəmiyyətin sütunları
sayılan Yaqub, Kefa və Yəhya mənə bağışlanan lütfü tanıdıqda mənə və Barn-
abaya sağ əllərini uzatdılar ki, şərikliyimiz olsun. Ona görə ki biz başqa
millətlərin, onlarsa sünnətlilərin yanına getsin. 10 Yalnız yoxsulları yad
etməyimizi istədilər, mən də məhz bunu icra etməyə səy göstərdim.

Paul Antakyada Peteri məzəmmətləyir

11 Kefa Antakyaya gəldikdə isə şəxsən ona qarşı çıxdım, ona görə ki tənqidə
layiq idi. 12 Çünki Yaqubun yanından bəzi adamlar gələməmişdən əvvəl Pe-
ter başqa millətlərdən olanlarla yemək yeyirdi. Həmin adamlar gəldikdə
isə sünnət tərəfdarlarından qorxaraq başqa millətlərin yanından çəkilib ayrı
durdu. 13 Onunla birlikdə o biri Yəhudilər də ikiüzlülük etdilər. Hətta Barnaba
belə, onların ikiüzlülüyünə qapıldı. 14 Amma mən Müjdənin həqiqətinə görə

* **1:13** Həv. 8:3; 22:2-5; 26:9-11 * **1:15** Həv. 9:3-6; 22:6-10; 26:13-18 * **1:18** Həv. 9:26-30 † **1:18** Kefa – yəni Peter. Bax: Yəhya 1:42. * **2:6** Qanun. 10:17 * **2:7** Sünnətlilər – yəni Yəhudilər. † **2:7** Sünnətsizlər – yəni başqa millətlər.

düzgün riayət etmədiklərini görəndə hamının qarşısında Kefaya dedim: «Əgər sən Yəhudi olduğun halda Yəhudi kimi deyil, başqa millətlərdən biri kimi yaşayırsansa, necə başqa millətləri Yəhudi kimi yaşamağa məcbur edirsən?»
15 Biz anadangəlmə Yəhudilərik, başqa millətdən olan «günahkarlar» deyilik.
16 *Lakin biz bilirik ki, insan Qanuna əməl etməklə deyil, yalnız İsa Məsihə iman etməklə saleh sayılır. Biz də Məsih İsaya iman etdik ki, Qanuna əməl etməklə deyil, Məsihə olan imanla saleh sayılaq. Çünki Qanuna əməl etməklə heç bir insan saleh sayılmaz. 17 Əgər biz Məsihdə saleh sayılmaq istərkən özümüz günahkar çıxsaq, belə çıxır ki, Məsih günah xidmətçisidir? Əsla! 18 Əgər mən əvvəlcə yıxdığımı yenidən tikirəmsə, özümü Qanunu pozan olaraq göstərirəm. 19 Çünki mən Qanun vasitəsilə Qanuna münasibətdə öldüm‡ ki, Allah üçün yaşayım. 20 Məsihlə birlikdə çarmıxa çəkildim. Artıq mən yaşamıram, Məsih məndə yaşayır. İndi cismən yaşadığım həyata gəlincə məni sevib uğrumda Özünü fəda edən Allahın Oğluna olan imanla yaşayıram.
21 Allahın lütfünü rədd etmirəm. Çünki əgər salehlik Qanun vasitəsilə qazanıla bilsəydi, deməli Məsih boş yerə öldü.

3

Qanun və iman

1 Ey ağılsız Qalatiyalılar! Sizi kim tilsimlədi?* İsa Məsihin çarmıxa çəkilməsi gözləriniz önündə açıqca təsvir olundu! 2 Sizdən yalnız bunu öyrənmək istəyirəm: Ruhu Qanuna əməl etməklə, yoxsa eşitdiyinizə iman etməklə aldınız? 3 Siz bu qədərmi ağılsızsınız? Ruhla başlayandan sonra indi cismani səyləmi bitirirsiniz? 4 Boş yerəmi o qədər əzab çəkdiniz? Həqiqətən, bunlar boş yerə idi? 5 Bəs sizi Ruhla təmin edən və aranızda möcüzələr yaradan Allah bunları Qanuna əməl etməyinizlə, yoxsa eşitdiyinizə iman etməyinizlə icra edir?
6 *Məsələn, «İbrahim Allaha iman etdi və bu ona salehlik sayıldı». 7 *İndi isə bunu bilin ki, İbrahimin övladları imana əsaslananlar olur. 8 *Müqəddəs Yazı Allahın başqa millətləri imanları ilə saleh sayacağını qabaqcadan görüb İbrahimə «bütün millətlər sənin vasitənlə xeyir-dua alacaq» deyərək Müjdəni qabaqcadan bildirdi. 9 Beləliklə, imana əsaslananlar iman etmiş olan İbrahimlə birlikdə xeyir-dua alırlar.
10 *Qanuna əməl etməyə əsaslananların hamısı lənət altındadır. Çünki yazılıb: «Qoy Qanun kitabında yazılan hər şeyə riayət etməyən, onu təsdiq etməyən hər kəsə lənət olsun!» 11 *Aydındır ki, Allah qarşısında heç kim Qanun vasitəsilə saleh sayılmır, çünki «saleh adam imanla yaşayacaq». 12 *Qanun isə imana əsaslanmamışdır. Əksinə, «bu şeyləri yerinə yetirən adam bunların sayəsində yaşayacaq». 13 *Məsih bizim uğrumuzda lənətlənərək bizi Qanunun lənətindən satın aldı. Çünki yazılıb: «ağacdan asılan hər kəsə lənət olsun!»
14 Belə ki İbrahimin aldığı xeyir-dua Məsih İsada bütün başqa millətlərin üzərinə gəlsin və biz vəd edilmiş Ruhu iman vasitəsilə alaq.

* **2:16** Zəb. 143:2; Rom. 3:20,22 ‡ **2:19** Qanuna münasibətdə öldüm – yəni Qanunun mənim üzərimdəki hakimiyyətindən qurtuldum. * **3:1** Tilsimlədi? – bəzi əlyazmalarda tilsimlədi ki, həqiqətə itaət etməyəsiniz? (Qal. 5:7). * **3:6** Yar. 15:6; Rom. 4:3; Yaq. 2:23 * **3:7** Rom. 4:16 * **3:8** Yar. 12:3 * **3:10** Qanun. 27:26 * **3:11** Hab. 2:4 * **3:12** Lev. 18:5 * **3:13** Qanun. 21:22-23

Qanun və Allahın vədi

15 Qardaşlar, insan düşüncəsi əsasında deyirəm: hətta insanın belə təsdiq
etdiyi əhdi heç kəs ləğv edə bilməz yaxud da ona heç bir şey əlavə edə bilməz.
16 *Vədlər yalnız İbrahimə və onun nəslinə verildi. Allah çox adam barədə
danışırmış kimi «və nəslindən olanlara» yox, tək bir adam barədə danışaraq
«və sənin nəslindən olana» deyir; bu «nəslindən olan» Məsihdir. 17 *Bunu
demək istəyirəm: Allahın təsdiq etdiyi† Əhdi bundan dörd yüz otuz il sonra
gələn Qanun qüvvədən sala bilməz ki, vədi ləğv etsin. 18 *Çünki əgər irs
Qanuna əsaslanırsa, artıq vədə əsaslanmır. Amma Allah İbrahimə irsi vəd
vasitəsilə lütfə görə verdi.

19 Bəs Qanun nə üçündür? Qanun Əhdi pozanları təqsirləndirmək üçün
əlavə olundu. Vədi alan və İbrahimin nəslindən olan Şəxs gələnə qədər qüvvədə
qalmalı idi. Mələklər vasitəsilə, bir vasitəçi əli ilə tərtib edildi. 20 Vasitəçi tək
bir nəfərə aid deyildir, Allah isə birdir.

Qanunun məqsədi

21 Deməli, Qanun Allahın vədlərinə ziddirmi? Əsla! Çünki əgər həyat
verməyə qadir olan bir Qanun verilsəydi, salehlik, həqiqətən, Qanunla
gələrdi. 22 Lakin Müqəddəs Yazı bütün kainatı günahın əsiri elan etdi ki, İsa
Məsihə olan imanla vəd olunan şeylər iman edənlərə verilsin.

23 Amma bu iman gəlməzdən qabaq biz Qanun altında saxlanmışdıq,
gələcək iman zühur edənə qədər əsir tutulmuşduq. 24 Yəni Qanun bizə Məsihə
qədər yol göstərən mürəbbimiz oldu ki, imanla saleh sayılaq. 25 Amma iman
gəldiyinə görə biz artıq mürəbbinin əli altında deyilik.

26 Siz hamınız Məsih İsaya olan iman vasitəsilə Allahın övladlarısınız. 27 Çünki
vəftizdə Məsihlə birləşən hamınız Məsihə bürünmüsünüz. 28 Artıq Yəhudi ilə
Yunan, qulla azad, kişi ilə qadın arasında fərq yoxdur. Çünki hamınız Məsih
İsada birsiniz. 29 *Əgər Məsihə aidsinizsə, deməli, İbrahimin nəslindənsiniz və
vədə görə varissiniz.

4

1 Mən bunu deyirəm: varis hər şeyin sahibi olsa da, uşaqlıq vaxtında kölədən
fərqlənmir. 2 O, atasının təyin etdiyi vaxta qədər qəyyumların və idarəçilərin
nəzarəti altındadır. 3 Bunun kimi biz də ruhani tərəfdən uşaq ikən dünyanın
ibtidai təlimlərinə kölə idik. 4 *Lakin vaxt tamam olanda Allah qadından,
Qanun altında doğulan Öz Oğlunu göndərdi ki, 5 Qanun altında olanları satın
alsın və biz övladlığa götürülək. 6 Övladlar olduğunuz üçün Allah Öz Oğlunun
«Abba, Ata!» deyərək nida edən Ruhunu ürəklərimizə göndərdi. 7 Buna görə
də sən artıq kölə deyil, övladsan. Əgər övladsansa, həmçinin Allahın təyin etdiyi
varissən.

Paulun Qalatiyalılar üçün qayğıları

8 Əvvəllər Allahı tanımadığınız vaxt təbiətcə allah olmayanların kölələri
idiniz. 9 İndi isə siz Allahı tanıdınız, daha doğrusu, Allah tərəfindən tanındınız.
Necə olur ki, təkrarən zəif və dəyərsiz olan ibtidai təlimlərə qayıdırsınız?
Yenidən onların köləsimi olmaq istəyirsiniz? 10 Xüsusi günlərə, aylara,

* **3:16** Yar. 12:7; 13:14-15 * **3:17** Çıx. 12:40 † **3:17** Təsdiq etdiyi – bəzi əlyazmalarda Məsih barəsində təsdiq etdiyi. * **3:18** Rom. 4:14 * **3:29** Rom. 4:13 * **4:4** Rom. 8:15-17

mövsümlərə və illərə riayət edirsiniz! 11 Sizin üçün qorxuram, bəlkə sizə görə
boş yerə zəhmət çəkmişəm.
12 Qardaşlar, sizə yalvarıram, mənim kimi olun, çünki mən də sizin kimi
oldum. Siz mənə heç bir haqsızlıq etməmisiniz. 13 Bildiyiniz kimi, mən
Müjdəni ilk dəfə sizə cismən zəif olaraq vəz etmişdim. 14 Cismani vəziyyətim
sizin üçün çətin bir sınaq oldusa da, nə mənə xor baxdınız, nə də məni rədd et-
diniz. Hətta məni, Allahın bir mələyini, Məsih İsanı qəbul edər kimi qəbul etdi-
niz. 15 İndi o xoşbəxtliyiniz necə oldu? Sizin haqqınızda şəhadət edirəm ki, əgər
mümkün olsaydı, gözlərinizi çıxardıb mənə verərdiniz. 16 Məgər sizə həqiqəti
söylədiyim üçün sizin düşməniniz oldum? 17 Onlar sizin qeyrətinizi çəkirlər,
amma yaxşı niyyətlə deyil. Siz onların qeyrətini çəkəsiniz deyə sizi məndən
ayırmaq istəyirlər. 18 Yaxşı niyyətlə olarsa, qeyrətimi çəkməniz yaxşıdır, amma
bu, yalnız yanınızda olduğum vaxt deyil, daimi olsun. 19 Övladlarım! Məsihin
surəti sizdə yaradılana qədər, sizlər üçün yenə doğuş ağrısı çəkirəm. 20 İndi
yanınızda olmaq və səsimi dəyişdirmək istəyirdim. Bu halınıza çaşıb-qalmışam.

Sara ilə Həcərin məsəli

21 Ey Qanun altında yaşamaq istəyənlər, mənə deyin görüm, Qanunun nə
dediyini eşitməmisinizmi? 22 *İbrahimin iki oğlu olduğu yazılmışdır. Bir
oğlu cariyədən, o biri oğlu isə azad qadından* doğulmuşdu. 23 Cariyədən
doğulan bəşəri arzusundan, azad qadından doğulan isə vədə görə doğulmuşdu.
24 Burada bir məcaz var. Çünki bu qadınlar iki Əhdi təmsil edir. Biri Sina
dağındandır, köləlik üçün uşaq doğur. Bu, Həcərdir. 25 Həcər Ərəbistandakı
Sina dağını təmsil edir və indiki Yerusəlimə bənzəyir. Çünki indiki Yerusəlim
övladları ilə birlikdə kölәlikdədir. 26 Səmavi Yerusəlim isə azaddır, o bizim
anamızdır. 27 *Çünki yazılıb:
«Şənlən, ey sonsuz, qısır qadın!
Sevinclə mahnı oxu, qışqır,
Ey doğuş ağrısı çəkməyən qadın!
Çünki atılmış qadının övladları
Ərli qadının övladlarından çoxdur».
28 Sizsə, qardaşlar, İshaq kimi vədə görə doğulan övladlarsınız. 29 *Amma o
zaman bəşər arzusundan doğulan şəxs Ruhun gücü ilə doğulan şəxsi necə təqib
etdisə, indi də belədir. 30 *Bəs Müqəddəs Yazı nə deyir? «Cariyəni və onun
oğlunu qov. Çünki cariyənin oğlu azad qadının oğlu ilə birgə varis olmayacaq».
31 Buna görə, qardaşlar, biz cariyənin deyil, azad qadının övladlarıyıq.

5

Məsihin verdiyi azadlıq

1 Məsih azad olmağımız üçün bizi azad etdi. Ona görə də möhkəm durun*
və yenidən kölәlik boyunduruğuna tabe olmayın.
2 Budur, mən Paul sizə deyirəm: əgər siz sünnət olunsanız, Məsih sizə heç
bir fayda verməz. 3 Sünnət olunan hər adama yenə şəhadət edirəm ki, elə
bir adam bütün Qanuna əməl etməyə borcludur. 4 Ey Qanun vasitəsilə saleh
sayılmaq istəyənlər, siz Məsihdən ayrıldınız, Allahın lütfündən uzaq düşdünüz.
5 Amma biz Ruh vasitəsilə imanla saleh sayılacağımıza ümid bağlayıb onu

* **4:22** Yar. 16:15; 21:2-3 * **4:22** Cariyədən ... azad qadından – yəni Həcərdən ... Saradan. * **4:27** Yeş. 54:1 * **4:29** Yar. 21:9-10 * **4:30** Yar. 21:10,12 * **5:1** Məsih ... durun – bəzi əlyazmalarda Ona görə də Məsihin bizə verdiyi azadlıqda möhkəm durun.

həvəslə gözləyirik. 6 Məsih İsada sünnətlilik də, sünnətsizlik də əhəmiyyət kəsb etmir, əhəmiyyət kəsb edən isə məhəbbətlə fəal olan imandır.

7 Yaxşı irəliləyirdiniz. Axı həqiqətə itaət etmə yolunuzu kim kəsdi? 8 Belə inandırılmağınız sizi Çağıranın istəyi deyil. 9 *Azacıq maya bütün xəmiri acıdır. 10 Mən Rəbdə sizə etimad edirəm ki, başqa cür düşünməyəsiniz. Sizi lərzəyə salansa, kim olursa olsun, öz cəzasını çəkəcək. 11 Amma, qardaşlar, əgər mən hələ də sünnəti vəz edirəmsə, nə üçün hələ də təqibə məruz qalıram? Elə olsaydı, onlara büdrəmə daşı olan çarmıx ləğv olunardı. 12 Ah, kaş sizi çaşdıranlar özlərini axtalayaydılar!

Cismani təbiət və Müqəddəs Ruh

13 Qardaşlar, siz azadlığa dəvət olunmusunuz. Amma bu azadlığı cismani təbiət üçün fürsətə çevirməyin, lakin bir-birinizə məhəbbətlə qulluq edin. 14 *Bütün Qanun tək bir sözdə tamamlanır: «Qonşunu özün kimi sev». 15 Əgər siz bir-birinizi didib-yeyirsinizsə, ehtiyatlı olun ki, bir-birinizi tələf etməyəsiniz.

16 Mən bunu deyirəm: Müqəddəs Ruha görə həyat sürün, o zaman siz cismani təbiətin ehtirasını əsla icra etməzsiniz. 17 Çünki cismani təbiət Ruha zidd və Ruh cismani təbiətə zidd olanı arzulayır. Onlar bir-birinə qarşı durur ki, siz istədiyinizi etməyəsiniz. 18 Amma Müqəddəs Ruhun rəhbərliyi altında olsanız, siz Qanun altında deyilsiniz.

19 Cismani təbiətin əməlləri isə bəllidir. Bunlar cinsi əxlaqsızlıq,† murdarlıq, pozğunluq, 20 bütpərəstlik, sehrbazlıq, düşmənçilik, münaqişə, qısqanclıq, hiddət, özünü göstərmə, nifaq, təfriqələr, 21 paxıllıq,‡ sərxoşluq, eyş-işrət və buna bənzər şeylərdir. Sizə əvvəllər xəbərdarlıq etdiyim kimi indi də xəbərdarlıq edirəm ki, bunları edənlər Allahın Padşahlığını irs almayacaqlar.

22 Müqəddəs Ruhun səmərəsi isə budur: məhəbbət, sevinc, sülh, səbir, xeyirxahlıq, yaxşılıq, sədaqət, 23 həlimlik, nəfsə hakim olmaq. Bu kimi şeylərə qarşı qanun yoxdur. 24 Məsih İsaya məxsus olanlar isə öz həvəs və ehtirasları ilə birlikdə cismani təbiəti çarmıxa çəkdilər. 25 Madam ki, biz Ruha görə yaşayırıq, Ruha görə də rəftar edək. 26 Şöhrətpərəst olmayaq, bir-birimizi hirsləndirməyək, bir-birimizə paxıllıq etməyək.

6

Bir-birinizin yüklərini daşıyın

1 Qardaşlar, əgər bir adam bir təqsir üstündə tutulsa, siz ruhanilər onu həlimlik ruhu ilə bərpa edin. Sən də sınağa düşməmək üçün özünə fikir ver. 2 Bir-birinizin yüklərini daşıyın və bu yolla Məsihin qanununu icra edin. 3 Çünki əgər kimsə heç olduğu halda özünü əhəmiyyətli sanırsa, öz-özünü aldadır. 4 Qoy hər kəs öz əməlini yoxlasın və onda başqasının etdikləri ilə deyil, yalnız öz etdikləri ilə fəxr edəcək. 5 Çünki hər kəs öz üzərinə düşən yükü daşımalıdır.

6 Kəlam haqqında təlim alan, təlim verənlə hər cür neməti bölüşdürsün.

7 Aldanmayın: Allaha istehza edilməz. Çünki insan nəyi əkərsə, onu da biçəcək. 8 Öz cismani təbiəti üçün əkən, bu təbiətdən məhv biçəcək. Ruh üçün əkənsə Ruhdan əbədi həyat biçəcək. 9 Yaxşılıq edərkən ruhdan düşməyək.

---

* **5:9** 1Kor. 5:6 * **5:14** Lev. 19:18 † **5:19** Cinsi əxlaqsızlıq – bəzi əlyazmalarda zinakarlıq, cinsi əxlaqsızlıq. ‡ **5:21** Paxıllıq – bəzi əlyazmalarda paxıllıq, qatillik.

Çünki əgər həvəsdən düşməsək, vaxtında biçərik. 10 Buna görə də nə qədər
fürsətimiz varsa, hamı üçün, xüsusən imanlılar ailəsi üçün yaxşı işlər görək.

Son öyüdlər və salamlar

11 Baxın, sizə öz əlimlə necə böyük hərflərlə yazdım! 12 Zahirən və cismən
yaxşı təsir buraxmaq istəyənlər yalnız Məsihin çarmıxı üzündən təqib olun-
mamaq üçün sizi sünnət olunmağa məcbur edirlər. 13 Axı sünnət olunanların
özləri də Qanuna riayət etmirlər. Lakin sizin sünnət olunmanızı istəyirlər
ki, sizin cisminizlə öyünsünlər. 14 Mənsə Rəbbimiz İsa Məsihin çarmıxından
başqa şeylə əsla öyünmərəm. Bunun vasitəsilə dünya mənim üçün çarmıxa
çəkildi, mən də dünya üçün çarmıxa çəkildim. 15 Çünki* əhəmiyyət kəsb edən
sünnətlilik yaxud sünnətsizlik deyil, yeni yaradılışdır. 16 Nə qədər bu qaydaya
riayət edənlər varsa, onların üzərinə, Allahın İsraili üzərinə sülh və mərhəmət
gəlsin.

17 Bundan sonra qoy heç kim mənə əziyyət verməsin. Çünki mən İsanın yara
izlərini bədənimdə daşıyıram.

18 Qardaşlar, Rəbbimiz İsa Məsihin lütfü ruhunuza yar olsun! Amin.

* **6:15** Çünki – bəzi əlyazmalarda Çünki Məsih İsada.

PAULUN
EFESLİLƏRƏ MƏKTUBU
GİRİŞ

Paulun *«Efeslilərə Məktubu»*nun mövzusu əsasən məktubun 1:10-cu ayəsinin ətrafındadır:

«Vaxt tamam olanda isə bu niyyətini yerinə yetirərək həm göylərdə, həm də yerdə olan hər şeyi Məsihdə birləşdirəcək».

Bu həm də Allahın xalqına bir xahişdir ki, onlar Allahın böyük planına uyğun olaraq yaşayıb insanları İsa Məsihdə birliyə çatdırsınlar.

Məktubun birinci hissəsində müəllif Ata Allahın Öz xalqını seçməsi, onların günahlarını Oğlu İsa Məsih vasitəsilə bağışlaması və Allahın Müqəddəs Ruh tərəfindən zəmanət verilmiş vədi barədə danışır. Məktubun ikinci hissəsində Paul oxucularından xahiş edir ki, onların Məsihdəki birliyi yaşadığı həyatları ilə uyğun olsun.

Paul bu məktubu yazarkən məcazi mənada ifadələr işlədir. Bunu Allahın xalqının Məsihdə birliyini nümayiş etdirmək üçün edir. Məsələn, imanlı cəmiyyəti insan bədəninə, Məsih isə bu bədənin başına yaxud imanlılar binaya, Məsih isə guşədaşına bənzədilir. Paul həm də burada Məsihdə Allahın verdiyi lütfdən çox danışır. Hər bir şey Məsihin məhəbbətinin, bağışlamasının, lütfünün və paklığının nurunda göstərilir.

Kitabın məzmunu:

1:1-2 Giriş
1:3–3:21 Məsih və imanlılar cəmiyyəti
4:1–6:20 Məsihdə yeni həyat
6:21-24 Son salamlar

1 *Allahın iradəsi ilə Məsih İsanın həvarisi olan mən Pauldan Məsih İsada
sadiq qalan Efesdəki müqəddəslərə salam! 2 Atamız Allahdan və Rəbb İsa
Məsihdən sizə lütf və sülh olsun!

Məsihdə bizə bəxş olunan bəxtiyarlıq

3 Bizə Məsihdə səmadakı hər cür ruhani nemətlə xeyir-dua verən Allaha
– Rəbbimiz İsa Məsihin Atasına alqış olsun! 4 O, dünya yaranmazdan qabaq
bizi Məsihdə seçdi ki, biz məhəbbətdə Onun qarşısında müqəddəs və nöqsansız
olaq. 5 Öz iradəsinin xoş məramına görə İsa Məsih vasitəsilə bizi əvvəlcədən
təyin etdi ki, Özü üçün övladlığa götürsün. 6 Belə ki sevimli Oğlunda bizə
bəxş etdiyi Öz lütfünün izzətini mədh edək. 7-8 *Tam hikmət və dərrakə
ilə bizə bol-bol göstərdiyi Öz zəngin lütfünə görə biz Oğlunda, Onun qanı
vasitəsilə satınalınmaya – təqsirlərimizin bağışlanmasına malikik. 9 Allah
əvvəlcə sirr olaraq saxladığı iradəsini xoş məramına görə bizə bildirdi. Bu
məramını O, Məsihdə əvvəlcədən təyin etmişdi. 10 Vaxt tamam olanda isə bu
niyyətini yerinə yetirərək həm göylərdə, həm də yerdə olan hər şeyi Məsihdə
birləşdirəcək.

11 Hər şeyi Öz iradəsindən yaranan qərarı ilə yerinə yetirən Allahın
məqsədinə görə biz əvvəlcədən təyin edilərək Məsihdə irs aldıq ki,
12 qabaqcadan Məsihə ümid bəsləyən bizlər Allahın izzətinin mədhi üçün

* **1:1** Həv. 18:19-21; 19:1 * **1:7-8** Kol. 1:14

mövcud olaq. 13 Həqiqət kəlamını, xilasınızın Müjdəsini eşidib Məsihə iman
edən zaman siz də vəd olunmuş Müqəddəs Ruhla Onda möhürləndiniz.
14 Müqəddəs Ruh Allaha məxsus olanların satın alınmasından ötrü irsimiz
üçün qoyulan girovdur. Belə ki Allahın izzətini mədh edək.

Paulun imanlılar üçün duası

15 Bundan ötrü mən də Rəbb İsaya olan imanınız və bütün müqəddəslərə
göstərdiyiniz məhəbbət barədə eşidib 16 sizi dualarımda yada salaraq dur-
madan sizin üçün şükür edirəm. 17 Dua edirəm ki, Rəbbimiz İsa Məsihin
Allahı olan izzətli Ata Özünü sizə tanıtmaq üçün hikmət və vəhy ruhunu
versin. 18 *Qoy O, qəlbinizin gözünü nurlandırsın ki, Onun çağırışından
yaranan ümidin nə olduğunu, müqəddəslərə verdiyi irsin izzətinin necə zəngin
olduğunu, 19 Onun böyük qüvvəsinin fəaliyyətinə görə iman edən bizlərə
sərf etdiyi qüdrətinin həddsiz böyüklüyünün nə olduğunu görəsiniz. 20 Allah
bu qüdrətlə Məsihdə elə fəaliyyət göstərdi ki, Onu ölülər arasından dirildib
səmada Öz sağında oturtdu 21 və hər başçı, hakim, qüvvə və ağadan, yalnız bu
dövrdə deyil, gələcək dövrdə də çəkiləcək hər addan Onu çox yüksəltdi. 22 **Hər
şeyi Ona tabe edərək ayaqlarının altına qoydu və Onu hər şey üzərində baş
olsun deyə imanlılar cəmiyyətinə verdi. 23 Bu cəmiyyət Onun bədənidir və hər
şeyi hərtərəfli Bütövləşdirənin bütövlüyüdür.

2

Ölümdən həyata keçdik

1 *Siz bir zamanlar təqsirləriniz və günahlarınız üzündən ölü idiniz. 2 Siz
bu dünyanın gedişinə və havada olan hakimiyyətin, yəni indi Allaha itaətsiz
insanlarda fəaliyyət göstərən ruhun hökmdarına uyaraq bu günahların içində
həyat sürürdünüz. 3 Hamımız bir zamanlar həmin insanlar arasında cismin və
əqlin istəklərini yerinə yetirərək cismani təbiətimizin ehtiraslarına görə həyat
sürürdük. Beləliklə, təbiətcə digər insanlar kimi Allahın qəzəbinə düçar idik.
4 Lakin mərhəməti bol olan Allah bizi böyük məhəbbətlə sevdiyi üçün
5 təqsirlərimiz üzündən ölü olduğumuz halda bizə Məsihlə birlikdə həyat
verdi. Onun lütfü ilə xilas oldunuz. 6 Allah bizi Məsih İsada, Onunla
birlikdə dirildib səmada oturtdu. 7 Bunu Məsih İsada bizə etdiyi xeyirxahlıqla
lütfünün həddsiz zənginliyini gələcək dövrlərdə də göstərmək üçün etdi. 8 Çünki
iman vasitəsilə, lütflə xilas oldunuz. Bu, sizin nailiyyətiniz deyil, Allahın
hədiyyəsidir. 9 Əməllərlə deyil ki, heç kim öyünə bilməsin. 10 Çünki biz Allahın
yaratdığı əsərlərik, əvvəlcədən hazırladığı yaxşı əməllərinə görə həyat sürmək
üçün Məsih İsada yaradıldıq.

Allahın yeni cəmiyyəti

11 Buna görə cismən başqa millətlərdən olan sizlər bir zamanlar kim
olduğunuzu yada salın; bədəndə əllə icra olunan sünnətə malik olub
«sünnətlilər» deyə tanınanların «sünnətsiz» adlandırdığı sizlər 12 o vaxt
Məsihsiz, İsrail vətəndaşlığından kənar, Allahın vədinə əsaslanan Əhdlərə
yad, dünyada ümidsiz və Allahdan məhrum idiniz. 13 Amma bir zamanlar
uzaq olan sizlər indi Məsih İsada Məsihin qanı sayəsində yaxın oldunuz.

* **1:18** Zəb. 110:1 * **1:22** Zəb. 8:6 * **1:22** Kol. 1:18 * **2:1** Kol. 2:13

14 *Çünki Məsih Özü barışığımızdır. O hər iki tərəfi bir etdi və bizi bir-
birimizdən ayıran səddi, yəni ədavəti Öz cismi ilə yıxdı. 15 Qanunu əmrləri
və qaydaları ilə birlikdə ləğv etdi ki, hər iki tərəfdən Özündə yeni bir insan
yaradaraq barışıq təmin etsin 16 və çarmıx vasitəsilə hər ikisini tək bədəndə
Allahla barışdırsın. O, ölümü ilə ədavəti yox etdi. 17 *O gəlib həm uzaqda olan
sizlərə, həm də yaxındakılara bu barışdırma Müjdəsini yaydı. 18 Çünki hər iki
tərəfdən olan bizlər Onun vasitəsilə bir Ruhda Atanın hüzuruna çıxa bilərik.
19 Deməli, artıq yad və qərib deyilsiniz, siz müqəddəslərlə birgə vətəndaş
və Allah ailəsinin üzvüsünüz. 20 Həvarilərlə peyğəmbərlərin təməli üzərində
tikilmisiniz, guşədaşı isə Məsih İsa Özüdür. 21 Bütün bina Onun üzərində
birləşərək Rəbbə aid müqəddəs məbəd olmaq üçün ucalır. 22 Siz də Ruh
vasitəsilə Allahın məskəni olmaq üçün birlikdə Məsih üzərində tikilirsiniz.

3

Paula vəhy vasitəsilə bildirilən sirr

1 Mən Paul siz başqa millətlərdən olanlar uğrunda Məsih İsanın
məhbusuyam. 2 Eşitdiyiniz kimi, Allahın sizin üçün mənə verdiyi lütfü sizə
çatdırmaq vəzifəsini daşıyıram. 3 Yuxarıda qısaca yazdığım kimi, Allah sirri
mənə vəhy vasitəsilə bildirdi. 4 *Yazdıqlarımı oxuyanda Məsihin bu sirrini
necə dərk etdiyimi anlaya bilərsiniz. 5 Bu sirr əvvəlki nəsillərin dövründə
bəşər övladlarına açıq bildirilməmişdi. İndisə Məsihin müqəddəs həvarilərinə
və peyğəmbərlərinə Ruh vasitəsilə açılmışdır. 6 Sirr budur ki, başqa millətlər
də Müjdə vasitəsilə Məsih İsada eyni irsin ortağı, eyni bədənin üzvü və eyni
vədin şərikidir.
7 Allah qüdrətli fəaliyyəti ilə lütfünü mənə verdi, buna əsasən Müjdəni
yaymaq üçün xidmətçi oldum. 8 Bütün müqəddəslərdən ən dəyərsiziyəm.
Lakin Allah mənə bu lütfü verdi ki, Məsihin ağlasığmaz zənginliyi ilə bağlı
Müjdəni millətlərə yayım 9 və hər şeyi yaradan* Allahda əzəldən bəri sirr
olaraq saxlanan niyyətinin nə olduğunu bütün insanlara izah edim. 10 Belə
ki Allahın çoxcəhətli hikməti indi imanlılar cəmiyyəti vasitəsilə səmadakı
başçılara və hakimlərə bildirilsin. 11 Bu, Allahın əzəldən bəri qurduğu və
Rəbbimiz Məsih İsa vasitəsilə yerinə yetirdiyi məqsədinə görə oldu. 12 Məsihdə
və Məsihə olan iman vasitəsilə Allaha cəsarət və etibarla yaxınlaşa bilirik.
13 Buna görə xahiş edirəm ki, mənim sizin üçün çəkdiyim əziyyətlərdən ötrü
ruhdan düşməyin. Bu sizə izzət gətirir.

Məsihin məhəbbətini dərk etmək

14-15 Buna görə göylərdə və yer üzündə hər ailəyə ad verən Atanın† qarşısında
diz çökürəm ki, 16 O, izzətinin zənginliyinə görə Öz Ruhu vasitəsilə sizi
daxili varlığınızda qüvvə ilə möhkəmləndirsin 17 və Məsih iman vasitəsilə
ürəklərinizdə yaşasın. Siz də məhəbbətdə kök salıb təməl qoyasınız, 18 belə ki
bütün müqəddəslərlə birlikdə Məsihin məhəbbətinin nə qədər geniş, uzun,
uca və dərin olduğunu başa düşməyə, 19 hər dərrakədən üstün olan bu
məhəbbəti dərk etməyə gücünüz çatsın. Beləliklə, siz Allahın bütövlüyündə
bütöv olasınız.

---

* **2:14** Kol. 1:19-20; 2:14 * **2:17** Yeş. 57:19 * **3:4** Kol. 1:25-27 * **3:9** Yaradan – bəzi əlyazmalarda İsa Məsih vasitəsilə yaradan. † **3:14-15** Atanın – bəzi əlyazmalarda Rəbbimiz İsa Məsihin Atasının.

20 Bizdə fəaliyyət göstərən qüdrətlə istədiyimiz yaxud düşündüyümüz hər
şeydən daha artığını etməyə qadir olan Allaha 21 imanlılar cəmiyyətində və
Məsih İsada izzət bütün nəsillər boyunca əbədi olsun! Amin.

4

Bədənin birliyi

1 Beləliklə, Rəbdə olduğum üçün məhbus olan mən sizə yalvarıram ki,
aldığınız çağırışa layiq şəkildə həyat sürəsiniz. 2 *Tamamilə itaətkar və həlim,
səbirli olub bir-birinizə məhəbbətlə dözün. 3 Ruhun birliyini sülh bağı ilə
qorumağa çalışın. 4 Çağırış aldıqda bir ümidə çağırıldığınız kimi bədən bir, Ruh
bir, 5 Rəbb bir, iman bir, vəftiz bir, 6 hamının Allahı və Atası birdir. O hamı
üzərində, hamı ilə və hamıdadır.

7 Hər birimizə isə Məsihin bəxşişinin ölçüsü ilə lütf verilmişdir. 8 *Bunun
üçün belə deyilir:

«Ucalara çıxıb əsirləri Özü ilə apardı,
İnsanlara hədiyyələr verdi».

9 Bəs bu «çıxıb» sözü nə deməkdir? Yalnız o deməkdir ki, Məsih əvvəlcə
aşağılara, yer üzünə də enmişdi. 10 Enən də Odur, hər şeyi bütövləşdirmək
üçün bütün göylər üzərinə çıxan da Odur. 11 Özü kimini həvari, ki-
mini peyğəmbər, kimini müjdəçi, kimini çoban* və müəllim təyin etdi ki,
12 Məsihin bədəninin inkişafından ötrü xidmət vəzifəsini yerinə yetirmək üçün
müqəddəsləri təmin etsinlər. 13 Bunun nəticəsində hamımız imanda və Allahın
Oğlunu tanımaqda birliyə, kamil insan səviyyəsinə, Məsihin tam yetkinliyi
həddinə çatacağıq. 14 Belə ki artıq insanların kələkbazlığı ilə, bizi yoldan
azdırmaq üçün hazırladıqları hiylələrlə, cürbəcür təlimin küləyi ilə çalxalanan
və ora-bura sürüklənən körpə uşaqlar olmayaq. 15 Əksinə, məhəbbətlə həqiqəti
yerinə yetirərək bədənin Başı olan Məsihə bənzəmək üçün hərtərəfli böyüyək.
16 *Bütün bədən Onunla birləşdiyi üçün hər buğumun köməyi ilə üzvi surətdə
Ona bağlanıb qurulur və hər üzvün ahəngdar işləməsi ilə böyüyür, məhəbbətlə
inkişaf edir.

Köhnə həyat və yeni həyat

17 Beləliklə, bunu Rəbdə olaraq deyir və xəbərdarlıq edirəm ki, siz artıq
başqa millətlər kimi boş düşüncələrlə həyat sürməyin. 18 Onların şüurlarını
qaranlıq alıb və mənəviyyatca nadan, qəlbən inadkar olduqlarına görə Allah
həyatına yad oldular. 19 Həssaslığı hərtərəfli itirərək hərisliklə hər cür murdar
işlər üçün özlərini pozğunluğa verdilər. 20 Sizsə Məsihi elə öyrənməmisiniz.
21 Əlbəttə, siz İsanın səsini eşitdiniz və İsada – Ondakı həqiqətə əsasən təlim
aldınız. 22 *Bu təlimə görə əvvəlki həyat tərzinizə məxsus olub aldadıcı
ehtiraslarla pozulmaqda olan köhnə mənliyi kənara atın, 23 ruhən və əqlən
yeniləşin, 24 əsl salehlik və müqəddəsliklə Allaha bənzər yaradılmış yeni
mənliyə bürünün.

25 *Buna görə yalanı kənara atın, hər biriniz öz qonşunuza həqiqəti söyləyin,
çünki hamımız eyni bədənin üzvləriyik. 26 *Qəzəblənərkən günah işlətməyin.
Günəş batmazdan əvvəl qəzəbinizi soyudub 27 iblisə yer verməyin. 28 Oğurluq

* **4:2** Kol. 3:12-13 * **4:8** Zəb. 68:18 * **4:11** Çoban – yəni cəmiyyət rəhbəri. * **4:16** Kol. 2:19
* **4:22** Yar. 1:26; Kol. 3:9,10 * **4:25** Zək. 8:16 * **4:26** Zəb. 4:4

edən artıq oğurluq etməsin, əksinə, zəhmət çəkib öz əlləri ilə yaxşı əməl etsin ki, ehtiyacı olanlarla bölüşdürməyə bir şeyi olsun. 29 Ağzınızdan heç bir pis söz çıxmasın, amma eşidənlərə xeyir versin deyə lazım olanda başqalarının inkişafına səbəb olan sözlər deyin. 30 *Allahın Müqəddəs Ruhunu kədərləndirməyin. Çünki satınalınma günü üçün o Ruhla möhürləndiniz. 31 Qoy hər cür kinlə birlikdə acılıq, hiddət, qəzəb, çığırtı, böhtançılıq büsbütün sizdən uzaq olsun. 32 *Amma bir-birinizə qarşı xeyirxah, rəhmli olun və Allah Məsihdə sizi bağışladığı kimi siz də bir-birinizi bağışlayın.

5

1 Beləliklə, sevimli övladlar kimi Allahdan nümunə götürün. 2 *Məsih bizi necə sevdisə, Özünü bizim üçün Allahın xoşuna gələn ətirli təqdim və qurban olaraq fəda etdisə, siz də məhəbbətdə elə həyat sürün.

3 Əxlaqsızlığın, hər cür murdarlığın və yaxud tamahkarlığın adı belə, aranızda çəkilməsin, çünki bunlar müqəddəslərə yaraşmaz. 4 Ədəbsizlik, boşboğazlıq və yaxud kobud zarafat da olmasın. Bunlar sizə yaramaz. Bunun əvəzində qoy şükür olsun. 5 Əlbəttə, bilirsiniz ki, heç bir əxlaqsız, murdar yaxud bütpərəstə tay olan tamahkar adam Məsihin və Allahın Padşahlığında irsə malik olmayacaq.

Nurda gəzin

6 Qoy heç kim sizi boş sözlərlə aldatmasın. Bu şeylərə görə Allahın qəzəbi itaətsiz adamların üzərinə gəlir. 7 Buna görə də onların şəriki olmayın. 8 Siz də bir zamanlar zülmət idiniz, indi isə Rəbdə nursunuz. Ona görə də nur övladları kimi həyat sürün. 9 Çünki nurun bəhrəsi* hər cür yaxşılıqda, salehlikdə və həqiqətdə görülür. 10 Rəbbi razı salan şeyləri ayırd edin, 11 qaranlığın səmərəsiz əməllərinə şərik olmayın. Əksinə, bunları ifşa edin. 12 Belə ki qaranlıqdakıların gizlicə etdikləri şeyləri söyləmək də ayıbdır. 13 Nurun ifşa etdiyi hər şey aşkardır, 14 bu cür nə aşkara çıxırsa, özü də nur olur. Buna görə belə deyilir:

«Ey yatan, oyan və ölülər arasından diril!
Məsih sənin üzərinə nur saçacaq».

15 Beləliklə, həyat tərzinizə ciddi diqqət yetirin, müdriklikdən məhrum olanlar kimi deyil, müdriklər kimi həyat sürün. 16 *Hər fürsətdən istifadə edin, çünki günlər şərdir. 17 Buna görə ağılsız olmayın, Rəbbin iradəsini dərk edin. 18 Şərabdan sərxoş olmayın, bu sizi mənəviyyatsızlığa aparır. Bunun əvəzinə Ruhla dolun. 19 *Bir-birinizə məzmurlar, ilahilər və ruhani nəğmələr oxuyun, Rəbbə ürəkdən nəğmələr çalıb-oxuyun. 20 Həmişə hər şeyə görə Rəbbimiz İsa Məsihin adı ilə Ata Allaha şükür edin.

Evdə olan münasibətlər

21 Məsih qorxusu ilə bir-birinizə tabe olun.

22 *Ey qadınlar, Rəbbə tabe olduğunuz kimi ərlərinizə tabe olun. 23 Çünki bədənin Xilaskarı olan Məsih imanlılar cəmiyyətinin Başı olduğu kimi ər də arvadının başıdır. 24 Ona görə cəmiyyət Məsihə tabe olduğu kimi arvadlar da hər vəziyyətdə öz ərlərinə tabe olsunlar.

25 *Ey ərlər, Məsih imanlılar cəmiyyətini sevib onun uğrunda Özünü fəda

* **4:30** Yeş. 63:10 * **4:32** Kol. 3:13 * **5:2** Çıx. 29:18; Zəb. 40:6 * **5:9** Nurun bəhrəsi – bəzi əlyazmalarda Ruhun səmərəsi (Qal. 5:22). * **5:16** Kol. 4:5 * **5:19** Kol. 3:16-17 * **5:22** Kol. 3:18; 1Pet. 3:1-2 * **5:25** Kol. 3:19; 1Pet. 3:7

etdiyi kimi siz də arvadlarınızı sevin. 26 Məsih bunu ona görə etdi ki,
cəmiyyəti su ilə yuyub kəlamla təmizləyərək təqdis etsin 27 və beləcə onda
ləkə, qırışıq yaxud başqa qüsur olmadan izzətli şəkildə, müqəddəs və nöqsansız
olaraq Öz hüzuruna çıxarsın. 28 Ərlər də eyni şəkildə arvadlarını öz bədənləri
kimi sevməlidirlər. Arvadını sevən özünü sevir. 29 Çünki heç kim heç zaman
öz vücuduna nifrət etməz. Əksinə, Məsih cəmiyyətə yanaşdığı kimi onu bəsləyib
qayğısına qalar. 30 Axı biz Onun bədən üzvləriyik.†

31 *«Buna görə də kişi ata-anasını tərk edib arvadına qovuşacaq və ikisi bir
bədən olacaq».
32 Bu sirr böyükdür, mən bunun Məsihə və cəmiyyətə dəxli olduğunu
söyləyirəm. 33 Sizə gəlincə, qoy hər kəs öz arvadını özü kimi sevsin, arvad isə
ərinə ehtiram etsin.

6

1 *Ey övladlar, Rəbdə olduğunuza görə ata-ananıza itaət edin. Bu haqdandır.
2 *İçində vəd olan ilk əmr budur: «Ata-anana hörmət et ki, 3 xoş güzəranın və
yer üzündə ömrün uzun olsun».

4 *Ey atalar, siz də övladlarınızı qəzəbləndirməyin, ancaq onları Rəbbin
tərbiyə və öyüdü ilə böyüdün.

5 *Ey qullar, Məsihə itaət etdiyiniz kimi dünyəvi ağalarınıza da qorxu və lərzə
ilə səmimi qəlbdən itaət edin. 6 Bunu yalnız insanları razı salmaq üçün gözə
xoş görünən xidmətlə deyil, Məsihin qulları kimi can-dildən Allahın iradəsini
yerinə yetirmək üçün edin. 7 İnsanlara deyil, Rəbbə qulluq etdiyiniz kimi
ürəkdən qulluq edin. 8 Bilin ki, istər qul, istərsə də azad – hər bir kəs gördüyü
yaxşı işin əvəzini Rəbdən alacaq.

9 *Ey ağalar, siz də həmçinin qullarınızla bu cür rəftar edin. Daha onlara
hədə-qorxu gəlməyin. Bilin ki, onların da, sizin də Ağanız göylərdədir və O,
insanlar arasında tərəfkeşlik etməz.

Allahın verdiyi ruhani zireh və silahlar

10 Nəhayət, Rəbdə və Onun böyük qüvvəsində möhkəmlənin. 11 İblisin
hiylələrinə qarşı dura bilmək üçün Allahın verdiyi bütün zireh və silahlara
bürünün. 12 Çünki mübarizəmiz qandan və ətdən ibarət olan insanlara qarşı
deyil, şər başçılarına və hakim olanlara, bu qaranlıq dünyanın hökmranlarına,
səmadakı ruhani şər qüvvələrə qarşıdır. 13 Buna görə Allahın bütün zireh və
silahlarını götürün ki, pis gündə müqavimət göstərib, əlinizdən gələn hər bir
şeyi etdikdən sonra dayana biləsiniz. 14-15 *Beləliklə, həqiqəti kəmər kimi
belinizə bağlamış, salehliyi zireh kimi döşünüzə taxmış, barışıq Müjdəsini
yaymaq hazırlığını ayaqlarınıza geyinmiş olaraq yerinizdə durun. 16 Bütün
bunlara əlavə olaraq şər olanın bütün yanar oxlarını söndürə bilmək üçün
iman qalxanını əlinizə götürün. 17 *Xilas dəbilqəsini və Ruhun qılıncını, yəni
Allahın kəlamını götürün. 18 Hər cür dua və yalvarışla, həmişə Ruhun idarəsi
ilə dua edin. Bu məqsəd uğrunda tamamilə mətin olub oyaq qalaraq bütün
müqəddəslər üçün dua edin. 19-20 Ağzımı hər açanda mənə lazımi söz verilsin
deyə mənim üçün də dua edin ki, uğrunda zəncirlə bağlı halda elçilik etdiyim
Müjdənin sirrini açım və bu Müjdəni lazımınca cəsarətlə bəyan edə bilim.

---

† **5:30** Üzvləriyik – bəzi əlyazmalarda üzvləriyik, Onun ətindən, sümüklərindənik. * **5:31** Yar. 2:24
* **6:1** Kol. 3:20 * **6:2** Çıx. 20:12; Qanun. 5:16 * **6:4** Kol. 3:21 * **6:5** Kol. 3:22-25 * **6:9**
Qanun. 10:17; Kol. 3:25; 4:1 * **6:14-15** Yeş. 52:7; 59:17 * **6:17** Yeş. 59:17; 1Sal. 5:8

Salam göndərmə

21 * *Necə olduğumu və nə iş gördüyümü siz də biləsiniz deyə Rəbdə sevimli
qardaş və sadiq xidmətçi Tixik sizə hər şeyi bildirəcək. 22 Onu bu məqsədlə
yanınıza göndərdim ki, bizim vəziyyətimizdən xəbərdar olasınız və o sizin
qəlbinizi ovutsun.
23 Ata Allah və Rəbb İsa Məsihdən bacı-qardaşlara sülh və imanla məhəbbət
olsun. 24 Rəbbimiz İsa Məsihi ölməz məhəbbətlə sevənlərin hamısına lütf
olsun!

* **6:21** Həv. 20:4; 2Tim. 4:12 * **6:21** Kol. 4:7-8

PAULUN
FİLİPİLİLƏRƏ MƏKTUBU

GİRİŞ

Paulun *«Filipililərə Məktubu»* onun Roma imperatorluğunun vilayəti olan Makedoniyada əsasını qoyduğu cəmiyyətə ünvanlanıb. Paul bu məktubu zindanda olarkən yazmışdı. O zaman həvari başqa məsihçi həmkarlarının ona qarşı çıxmasına və bu cəmiyyətdə yanlış təlimlərin yayılmasına görə narahat idi. Amma onun çəkdiyi əzab-əziyyətlərə baxmayaraq, bu məktub sevinc və inam ruhunda yazılmışdır. Bunu yalnız Paulun İsa Məsihə böyük imanı ilə izah etmək olar.

Bu məktubun yazılmasının səbəbi Paulun Filipi imanlılarına onun ehtiyac içində olarkən göndərdikləri maddi yardıma görə minnətdarlığını bildirmək idi. Həvari onları ruhlandırırdı ki, çəkdikləri əzablara baxmasınlar və onun kimi mətin olsunlar. Paul Filipi imanlılarını xudbin və qürurlu olmaq əvəzinə İsa Məsih kimi həlim və itaətkar olmağa çağırır. Paul yada salır ki, onların Məsihlə birliyi Allahın lütfü ilə, iman vasitəsilə aldıqları hədiyyədir və bu, Yəhudi qanununun mərasimlərinə əməl etmək vasitəsilə əldə olunmayıb. Paul həm də İsa Məsihlə birlikdə yaşayanlar üçün Allahın bəxş etdiyi sevinc və sülhdən yazır.

Bu məktub həm də məsihçi imanında və həyatında olan sevinc, əminlik, birlik və dözümü vurğulayır.

Məktubun məzmunu:

1:1-11 Salamlar, təşəkkür və dua
1:12-26 Paulun vəziyyəti
1:27–2:18 Ruhlandırıcı sözlər
2:19-30 Timotey və Epafrodit üçün planlar
3:1-21 Həqiqi salehlik
4:1-23 Son öyüdlər və təşəkkürlər

1 *Məsih İsanın qulları mən Paul və Timoteydən Filipidə olan cəmiyyət
nəzarətçiləri və xidmətçiləri ilə bərabər Məsih İsada müqəddəs olanların
hamısına salam! 2 Atamız Allahdan və Rəbb İsa Məsihdən sizə lütf və sülh
olsun!

Şükür və dualar

3 Sizi hər dəfə yada salanda Allahıma şükür edirəm. 4 Həmişə hamınız üçün
hər bir diləyimdə sevinə-sevinə dua edirəm. 5 Çünki ilk gündən indiyədək
Müjdəni yaymaqda şərik oldunuz. 6 Əminəm ki, sizdə xeyirli işə başlayan Allah
Məsih İsanın zühur edəcəyi günədək bunu başa çatdıracaq. 7 Hamınız haqqında
belə düşünməkdə haqlıyam, çünki qəlbimdə yeriniz var. İstər həbsdə olsam,
istər Müjdəni müdafiə və təsdiq etsəm, hamınız mənimlə bərabər Allahın
lütfünə şəriksiniz. 8 Allah şahidimdir ki, Məsih İsanın duyğusu ilə hər birinizin
həsrətini çəkirəm. 9 Dua edirəm ki, məhəbbətiniz bilik və hər cür idrak
baxımından get-gedə daha çox artsın, 10-11 siz Məsihin zühur edəcəyi gün pak və
nöqsansız, Allahın izzəti və mədhi üçün İsa Məsihdən gələn salehlik bəhrələri
ilə dolu olmaq üçün ən ali dəyərləri ayırd edə biləsiniz.

* **1:1** Həv. 16:12

Müjdəni yayma

12 Qardaşlar, bunu sizə bildirmək istəyirəm ki, başıma gələnlər Müjdə yay-
mağı daha da irəli apardı. 13 *Belə olanda bütün saray mühafizəçiləri daxil
olmaqla hamıya məlum oldu ki, Məsihdə olduğuma görə həbs olunmuşam.
14 Həmçinin qardaşlardan əksəriyyəti mənim həbsimdən ötrü Rəbbə güvənərək
kəlamı* qorxmadan bəyan etmək üçün daha çox cəsarət göstərdi.
15 Doğrusu, bəziləri paxıllıq və rəqabət, bəziləri isə yaxşı niyyətlə Məsihi vəz
edirlər. 16 Bəziləri bunu məhəbbətlə edirlər, çünki bilirlər ki, mən Müjdəni
müdafiə etmək üçün təyin edilmişəm. 17 Bəziləri isə Məsihi səmimiliklə deyil,
məhbus halımda guya mənə əziyyət verməklə özlərini göstərmək üçün bəyan
edirlər.† 18 Nə olar? İstər riyakarlıqla, istərsə də səmimiliklə, nə cür olursa-
olsun, əsasən Məsih bəyan edilir, mən buna sevinirəm. Əlbəttə, sevinəcəyəm,
19 çünki bilirəm ki, bunun nəticəsi dualarınızla və İsa Məsihin Ruhunun
köməyi ilə mənim xilasım olacaq. 20 Böyük həvəslə gözləyir və ümidvaram ki,
heç bir vəziyyətdə utandırılmayacağam, yaşasam da, ölsəm də, həmişəki kimi
indi də bədənimdə Məsihin ucalması üçün tam cəsarət göstərə biləcəyəm.
21 Çünki mənim üçün yaşamaq Məsihdir, ölməksə qazancdır. 22 Lakin cismən
yaşasam, faydalı işlər görə biləcəyəm. Buna görə nə seçəcəyimi bilmirəm.
23 Hər iki tərəfdən yolum kəsilib. Arzum buranı tərk edib Məsihlə olmaqdır,
çünki bu lap yaxşıdır. 24 Amma sağ qalmağım sizin üçün daha lazımlıdır.
25 Buna əmin olaraq bilirəm: sağ qalacağam və hamınızla birlikdə qalmaqda
davam edəcəyəm ki, imanda həm irəliləyəsiniz, həm də sevinəsiniz. 26 Belə ki
bir də yanınıza gəldiyim üçün mənə görə Məsih İsada fəxriniz artsın.
27 Lakin həyat tərziniz Məsihin Müjdəsinə layiq olsun. Gəlib sizi görsəm
də, gəlməyib haqqınızda eşitsəm də, bilim ki, siz bir ruhda möhkəm dayanıb
Müjdəyə əsaslanan imanda canbir olaraq səy göstərirsiniz 28 və heç bir şəkildə
əleyhdarlarınızdan qorxmursunuz. Bu onlar üçün həlak, sizin üçünsə xilas
əlamətidir. Bu da Allahın işidir. 29 *Çünki sizə yalnız Məsihə iman etmək
deyil, Onun uğrunda əzab çəkmək üstünlüyü də ehsan olundu. 30 Apardığım
mübarizəni əvvəldən gördünüz, indi də bunun haqqında eşidir və siz də həmin
mübarizəni aparırsınız.

2

Məsihdən nümunə götürün

1 Beləliklə, Məsihdə bir ruhlandırılma, məhəbbətdən yaranan bir təsəlli,
Ruha bir şəriklik, bir rəhm və mərhəmət varsa, 2 həmfikir olub bir-
birinizə eyni məhəbbəti göstərərək canbir və həmrəy olmağınızla sevincimi
bütövləşdirin. 3 Heç bir işi özünü göstərərək və ya lovğalıqla etməyin. Qoy hər
biriniz itaətkarlıqda digərini özündən üstün saysın 4 və yalnız öz mənfəətini
deyil, başqalarının da mənfəətini güdsün. 5 Məsih İsa necə düşündü, siz də elə
düşünün. 6 Allah surətində olduğu halda O Özünü Allaha bərabər tutmağı bir
haqq saymadı. 7 Lakin Özünü heç etdi və qul surətinə salıb insanlara oxşar
oldu. İnsan şəklini alıb 8 Özünü aşağı tutdu və ölümə qədər – çarmıx üzərində
ölümə qədər itaət göstərdi. 9 Buna görə də Allah Onu çox ucaltdı və Ona lütflə
bütün adlardan ali bir ad verdi ki, 10 *göydə, yerdə və yerin altında olanların

* **1:13** Həv. 28:30 * **1:14** Kəlamı – bəzi əlyazmalarda Allahın kəlamını. † **1:17** Bəzi əlyazmalarda 16-cı ayə ilə 17-ci ayənin yeri dəyişikdir. * **1:29** Həv. 16:19-40 * **2:10** Yeş. 45:23; Rom. 14:11

hamısı İsanın adına ehtiram edərək diz çöksün 11 və hər dil Ata Allahın izzəti
üçün İsa Məsihin Rəbb olduğunu bəyan etsin.

Xilasınızı əməllərinizdə göstərin

12 Belə isə, ey sevimlilərim, həmişə itaətli olduğunuz kimi yalnız mən
yanınızda olanda yox, xüsusən yanınızda olmadığım bu anda belə, qorxu və
lərzə ilə xilasınızı əməllərinizdə göstərin. 13 Çünki sizdə fəaliyyət göstərən
Allahdır, belə ki Onun xoş məramını həm istəyəsiniz, həm də bunun üçün
fəaliyyət göstərəsiniz. 14 Hər şeyi şikayətlənmədən, mübahisə etmədən yerinə
yetirin ki, 15 nöqsansız və saf olaraq bu əyri və azmış nəsil arasında Allahın
ləkəsiz övladları olasınız. Onların arasında dünyanın nuru kimi parlayın.
16 Həyat sözünü təqdim edin. Qoy Məsihin zühur edəcəyi gündə fəxr edə bilim
ki, nə boş yerə cəhd etdim, nə də boş yerə zəhmət çəkdim. 17 Lakin sizin
imanınızın qurban və xidməti üzərinə içmə təqdimi kimi töküləcəyəmsə də,
sevinirəm və hamınızın sevincinə şərikəm. 18 Siz də məhz bunun üçün sevinin
və mənim sevincimə şərik olun.

Timotey və Epafrodit

19 Vəziyyətinizdən xəbərdar olub ürəyim sakitləşsin deyə bu yaxınlarda
Timoteyi yanınıza göndərəcəyim üçün Rəbb İsada ümidim var. 20 Çünki Timotey
kimi mənimlə canbir olan, həqiqətən qayğınıza qalan başqa kimsəm yoxdur.
21 Ona görə ki hər kəs İsa Məsihin xeyrini deyil, öz xeyrini güdür. 22 Amma
Timoteyin öz dəyərini necə sübut etdiyini, atasının yanında qulluq edən
oğul kimi Müjdəni yaymaq işində mənimlə birgə qulluq etdiyini bilirsiniz.
23 Beləliklə, işlərimin nə yerdə olduğunu bilən kimi onu yanınıza göndərmək
ümidindəyəm. 24 Mən də yaxında yanınıza gəlməyim barədə Rəbbə güvənirəm.
25 Lakin ehtiyacımın təminatına görə mənə yardım etmək üçün
göndərdiyiniz nümayəndəni, qardaşım, əməkdaşım və birlikdə mübarizə
apardığım Epafroditi yanınıza qaytarmağı lazım bildim. 26 Çünki o hər
birinizdən ötrü darıxır və onun xəstə olduğunu eşitdiyinizə görə çox narahat
idi. 27 O, həqiqətən, elə xəstələnmişdi ki, az qala ölsün. Lakin Allahın ona,
yalnız ona deyil, kədərimin üstünə kədər gəlməsin deyə həm də mənə rəhmi
gəldi. 28 Onu yanınıza göndərməyə daha çox buna görə razılıq verdim ki, onu
yenidən görüb sevinəsiniz və mənim də kədərim yüngülləşsin. 29 Rəbdə olan
bu adamı tam sevinclə qəbul edin və belələrini qiymətləndirin. 30 Çünki o,
Məsihin işi uğrunda az qala öləcəkdi. Sizin mənə edə bilmədiyiniz köməyi
etmək üçün canını təhlükəyə atdı.

3

Həqiqi salehlik

1 Nəhayət, qardaşlarım, Rəbdə sevinin! Sizə eyni şeyləri yazmaq məni
yormaz, amma sizi qoruyar.

2 Özünüzü «itlər»dən qoruyun, pis iş görənlərdən qoruyun, bədəni sünnət
edərək kəsib-atanlardan qoruyun. 3 Çünki əsl sünnətlilər Allahın Ruhu va-
sitəsilə ibadət edən, Məsih İsa ilə fəxr edən və cismani şeylərə güvənməyən
bizlərik. 4 Əslində mən cismani şeylərə də güvənə bilərdim. Əgər başqası
cismani şeylərə güvənməyi düşünürsə, mən daha çox güvənə bilərəm. 5 *Mən
səkkizgünlük ikən sünnət olundum. İsrail nəslindən, Binyamin qəbiləsindən,
İbranilərdən törəmiş bir İbraniyəm. Qanuna münasibətdə farisey idim.

* **3:5** Həv. 23:6; 26:5; Rom. 11:1

6 *Qeyrət çəkməyə gəlincə, Allahın cəmiyyətini təqib edirdim. Qanuna əsaslanan salehliyə gəlincə, nöqsansız idim. 7 Amma mənə fayda gətirən nə varsa, Məsih uğrunda ziyan saymışam. 8 Bundan əlavə, Rəbbim Məsih İsanı tanımağın ali dəyərinin yanında hər şeyi ziyan hesab edirəm. Onun uğrunda var-yoxumu atıb tullantı sayıram ki, Məsihi qazanıb 9 Onda hesab olunum. Belə ki Qanunla gələn öz salehliyimə deyil, Məsihə imandan yaranan, imanla Allahdan gələn salehliyə malik olum. 10 Belə ki Məsihi və Onun dirilmə qüdrətini, əzablarına şərikliyi də dərk edim və Onun ölümündə Ona bənzəyim ki, 11 nə olursa-olsun, ölülər arasından dirilməyə nail olum.

Hədəfə doğru qaçaq

12 Demirəm ki, indi bunlara malik olmuşam və yaxud kamilləşmişəm. Amma hədəfdən tutmaq üçün qaçıram. Çünki Məsih İsa məni bu məqsəd üçün tutub. 13 Qardaşlar, hesab etmirəm ki, bunu tutmuşam. Yalnız bir şey edirəm: arxada qalanları unudub qarşımda olana çatmaq üçün cəhd edirəm 14 və hədəfə doğru qaçıram ki, mükafatı alım, yəni Allahın Məsih İsada yuxarıya çağırışına nail olum. 15 Beləliklə, aramızda kim kamildirsə, qoy belə düşünsün. Hər hansı bir mövzuda fərqli düşüncələriniz varsa, Allah bunu da sizə açacaq. 16 Ancaq çatdığımız səviyyəyə uyğun həyat sürək.*

17 *Qardaşlar, hamınız birlikdə məndən nümunə götürün və sizə göstərdiyimiz nümunəyə uyğun həyat sürənlərə diqqətlə baxın. 18 Sizə dəfələrlə söylədiyim kimi indi də göz yaşları içində təkrar deyirəm: bir çoxları Məsihin çarmıxına düşmən olaraq həyat sürür. 19 Onların sonu həlakdır. Onların allahı qarınlarıdır. Öz rüsvayçılıqları ilə fəxr edir, yalnız dünyəvi şeylər barədə düşünürlər. 20 Bizsə səma vətəndaşlarıyıq və oradan Xilaskar olan Rəbb İsa Məsihi həvəslə gözləyirik. 21 O hər şeyi Özünə tabe etməyə qadir olan qüvvəsinin təsiri ilə bizim yazıq bədənimizi dəyişdirib Öz izzətli bədəninə bənzər hala gətirəcək.

4

Son öyüdlər

1 Beləliklə, ey həsrətini çəkdiyim sevimli qardaşlarım, sevincim və başımın tacı, Rəbdə olaraq bu cür dönməz durun, ey sevimlilər!

2 Evodiyaya yalvarıram, Sintixiyə yalvarıram ki, Rəbdə həmfikir olsunlar. 3 Bəli, ey əsl əməkdaşım, səndən də xahişim var, bu qadınlara kömək et. Çünki onlar mənimlə, Klementlə və adları həyat kitabında olan digər əməkdaşlarımla bərabər Müjdəni yaymaq üçün səy göstəriblər.

4 Rəbdə həmişə sevinin! Bir də deyirəm: sevinin! 5 Qoy sizin mülayimliyiniz bütün insanlara məlum olsun. Rəbb yaxındır. 6 Heç nəyin qayğısını çəkməyin, amma hər barədə xahişlərinizi Allaha dualarla, yalvarışlarla, şükür edə-edə bildirin. 7 Onda Allahın ağlagəlməz sülhü ürəklərinizi və düşüncələrinizi Məsih İsada qoruyacaq.

8 Nəhayət, qardaşlar, doğru, ləyaqətli, saleh, pak, cazibəli, etibarlı nə varsa, əgər əla və tərifə layiq nə varsa, bunları düşünün. 9 Məndən öyrəndiyiniz, qəbul etdiyiniz, eşitdiyiniz və məndə gördüyünüz nə varsa, bunları həyata keçirin. Onda sülh qaynağı olan Allah sizinlə olacaq.

---

* **3:6** Həv. 8:3; 22:4; 26:9-11 * **3:16** Sürək – bəzi əlyazmalarda sürək və eyni düşüncədə olaq.
* **3:17** 1Kor. 4:16; 11:1

Paulun təşəkkürü

10 Mən Rəbdə bol-bol sevinirəm ki, nəhayət indi mənim barəmdəki qayğınızı
yenidən canlandırdınız. Əslində qayğınız vardı, amma bunu göstərməyə fürsət
tapa bilmirdiniz. 11 Ehtiyaca düşdüyüm üçün bunları söyləmirəm, çünki hansı
şəraitdə yaşasam, ondan razı qalmağa alışmışam. 12 Mən məzlumluğun da,
bolluğun da nə olduğunu bilirəm. İstər tox, istər ac, istər bolluq, istər ehtiyac
içində olum, hər şəraitdə, hər vəziyyətdə razı qalmağın sirrini öyrənmişəm.
13 Mənə qüvvət verən Məsihin köməyi ilə hər işə gücüm çatır. 14 Buna baxma-
yaraq nə yaxşı ki əziyyətimə şərik oldunuz.

15 *Ey Filipililər, özünüz də bilirsiniz ki, aranızda Müjdə yayımının
başlanğıcında, mən Makedoniyanı tərk edən zaman sizdən başqa heç bir
cəmiyyət nəzir vermək və toplamaq üçün mənimlə şərik iş görmədi. 16 *Mən
Salonikdə olanda belə, ehtiyacım üçün dəfələrlə siz mənə yardım göndərdiniz.
17 Bu o demək deyil ki, mən bəxşiş axtarıram. Mən ancaq sizin hesabınıza
yazıla bilən səmərəni axtarıram. 18 *Mənsə tamamilə təmin olunmuşam və
bolluq içindəyəm. Epafroditin əli ilə göndərdiyiniz hədiyyələri alandan sonra
ehtiyacım qalmadı. Bu, Allahın xoşuna gələn ətirli təqdim, Ona məqbul olan
və razı salan qurbandır. 19 Sizin hər ehtiyacınızı isə Allahım Məsih İsada olan
Öz izzətli zənginliyinə görə ödəyəcək. 20 Qoy Atamız Allaha əbədi izzət olsun!
Amin.

Salam göndərmə

21 Məsih İsada müqəddəs olan hər kəsi salamlayın.
Mənimlə olan qardaşlar sizə salam göndərir. 22 Sizi bütün müqəddəslər,
xüsusən qeysərin sarayında işləyənlər salamlayır.

23 Rəbb İsa Məsihin lütfü ruhunuza* yar olsun!

* **4:15** 2Kor. 11:9 * **4:16** Həv. 17:1 * **4:18** Çıx. 29:18 * **4:23** Ruhunuza – bəzi əlyazmalarda hər birinizə.

PAULUN KOLOSSELİLƏRƏ MƏKTUBU

GİRİŞ

Paulun bu məktubu indiki Türkiyə ərazisindəki Efes şəhərinin şərqində yerləşən Kolosse şəhərinin imanlılar cəmiyyətinə ünvanlanıb. Bu cəmiyyət Paul tərəfindən yaradılmamışdı, lakin Paul özünü məsuliyyətli hiss edirdi, çünki oraya Efesdən işçilər göndərmişdi. Paul xəbər tutmuşdu ki, o cəmiyyətdəki yalançı müəllimlər Allahı tanımaq və tamam xilas almaq üçün insanın mələklərə və başqa ruhani qüvvələrə səcdə etmələrinin lazım olduğunu öyrədirdi. Bundan əlavə, bu müəllimlər həm də sünnət, yemək qaydaları və digər ənənələrə əməl etməyi tələb edirdilər.

Paul bu saxta təlimlərə qarşı duraraq həqiqi məsihçi təlimini nümayiş etdirir. Həvarinin öyrətdiklərinə əsasən yalnız İsa Məsih xilas etməyə qadirdir, digər əqidələr və işlər əslində insanı Ondan uzaqlaşdırır. Allah-Taala İsa Məsih vasitəsilə dünyanı yaratdı və Onun vasitəsilə dünyanı Özünə tərəf döndərir. Dünyanın xilas ümidi yalnız İsa Məsihlə birlikdə olmaqdır. Sonra Paul imanlıların həyatları üçün bu böyük təlimi necə tətbiq etdiyini izah edir.

Maraqlı odur ki, Paulun bu məktubunu Kolosse cəmiyyətinə çatdıran Tixik Onisimlə birgə yola çıxmışdı; bu adam haqqında Paul Filimona xahiş məktubunu yazmışdır.

Kitabın məzmunu:

1:1-8 Giriş
1:9–2:19 Məsihin təbiəti və işi
2:20–4:6 Məsihdə yeni həyat
4:7-18 Son salamlar

1 Allahın iradəsi ilə Məsih İsanın həvarisi mən Pauldan və Timotey qardaşdan 2 Kolossedəki Məsihdə olan müqəddəs və sadiq bacı-qardaşlara salam!
Atamız Allahdan* sizə lütf və sülh olsun!

Paul Allaha şükür edir

3 Sizin üçün həmişə dua edərkən Allaha – Rəbbimiz İsa Məsihin Atasına şükür edirik. 4 Çünki sizin Məsih İsaya imanınızdan və bütün müqəddəslərə göstərdiyiniz məhəbbətdən xəbərdar olduq. 5 İmanınız və məhəbbətiniz göylərdə sizin üçün saxlanan şeylərə bağladığınız ümiddən qaynaqlanır. Bu barədə sizə çatan, Müjdə olan həqiqət kəlamından əvvəlcədən eşitmisiniz. 6 Bu Müjdə onu eşitdiyiniz, həqiqətdə Allahın lütfünü dərk etdiyiniz gündən bəri sizdə olduğu kimi bütün dünyada da bəhrə verməkdə və yayılmaqdadır. 7 *Bunu bizimlə birgə Məsihin qulu və sizin üçün† çalışan Onun sadiq xidmətçisi sevimli Epafradan öyrəndiniz. 8 O, Ruhdan qaynaqlanan məhəbbətinizin xəbərini də bizə çatdırdı.

Paulun Kolosselilər üçün duası

---

* **1:2** Allahdan – bəzi əlyazmalarda Allahdan və Rəbb İsa Məsihdən (Rom. 1:7). * **1:7** Kol. 4:12; Flm. 23-24 † **1:7** Sizin üçün – bəzi əlyazmalarda bizim üçün.

9 Ona görə bunu eşitdiyimiz gündən bəri sizin tam hikmət və ruhani idrakla
Allahın iradəsini bütünlüklə qavramanız üçün biz də dualarımızı və yal-
varışlarımızı kəsmədik. 10 Belə ki Rəbbə layiq şəkildə həyat sürərək Onu hər
cəhətdən razı salasınız və hər cür xeyirli əməldə bəhrə verib Allahı tanımaqda
böyüyəsiniz, 11 hər şeyə dözərək səbir edə bilməniz üçün Onun izzətli
qüvvəsinə güvənərək hər cür qüdrətlə möhkəmlənəsiniz, 12 müqəddəslərin
nurda olan irsinə şərik olmanız üçün sizə səlahiyyət verən Ataya sevinclə
şükür edəsiniz. 13 O bizi zülmət hakimiyyətindən xilas edib Öz sevimli
Oğlunun Padşahlığına köçürtdü. 14 *Oğlunda‡ satınalınmaya – günahlarımızın
bağışlanmasına malikik.

Məsihin şəxsiyyəti və vəzifəsi

15 Görünməz Allahın surəti və bütün yaradılış üzərində ilk doğulan Odur.
16 Çünki göylərdə və yerdə olan, görünən və görünməyən hər şey – taxtlar,
ağalar, başçılar, hakimlər Onda yarandı. Nə varsa, Onun vasitəsilə və Onun
üçün yarandı. 17 Hər şeydən əvvəl var olan Odur və hər şey Onda bərqərar
olur. 18 *Bədənin, yəni imanlılar cəmiyyətinin Başı da Odur. Hər şeydə birinci
olsun deyə başlanğıc olan, ölülər arasından dirilərək ilk doğulan Odur. 19 Çünki
Allah Onda tam bütövlüyü ilə yaşamağa 20 və Onun vasitəsilə, çarmıxda axıdılan
qanı ilə barışıq yaradaraq həm yerdə, həm də göylərdə olan hər şeyi Özü ilə
barışdırmağa razı oldu.

21 Etdiyiniz pis əməllərə görə bir zamanlar düşüncələrinizdə Allaha yad və
düşmən idiniz. 22 İndi isə Məsih cismən ölməklə Öz bədəni vasitəsilə sizi Allahla
barışdırdı ki, sizi Onun qarşısında müqəddəs, ləkəsiz və nöqsansız təqdim etsin.
23 Bir şərtlə ki eşitdiyiniz Müjdənin verdiyi ümiddən sarsılmadan, iman əsasında
möhkəm və sabit duranız. Bu Müjdə səma altında olan bütün yaradılışa vəz
olundu və mən Paul Müjdənin xidmətçisi oldum.

Paulun imanlılara xidməti

24 İndi sizin üçün əzab çəkdiyimə sevinirəm və Məsihin Öz bədəni olan
imanlılar cəmiyyəti uğrunda çəkdiyi əziyyətlərin qalanını canıma cəfa verərək
tamamlayıram. 25 Allahın sizin üçün mənə verdiyi vəzifəyə görə mən
bu cəmiyyətin xidmətçisi oldum ki, Allahın kəlamını, 26 yəni əsrlərdən və
nəsillərdən gizlədilən, indi isə Onun müqəddəslərinə açılan sirrini tam bəyan
edim. 27 Allah millətlər arasında bu sirrin izzətinin necə zəngin olduğunu
müqəddəslərə bildirmək istədi. Bu sirr sizdə olan Məsihdir. O sizə izzətə
qovuşmaq ümidini verir. 28 Hər bir insanı Məsihdə kamilləşmiş olaraq Allaha
təqdim etmək üçün hamıya tam müdrikliklə nəsihət və təlim verərək Məsihi
bəyan edirik. 29 Bu məqsədlə də zəhmət çəkirəm və Onun məndə qüdrətlə
fəaliyyət göstərən qüvvəsi ilə mübarizə aparıram.

2

1 İstəyirəm ki, həm siz, həm Laodikeyada olanlar, həm də mənim üzümü
görməyənlərin hamısı üçün nə qədər böyük mübarizə apardığımı biləsiniz.
2 Ürəklərinin cəsarət tapıb məhəbbətdə birləşməsini istəyirəm; belə ki idrakın
verdiyi kamil etimadın bütün zənginliyinə nail olsunlar, Allahın sirri olan
Məsihi* dərk etsinlər. 3 Çünki hikmət və biliyin bütün xəzinələri Məsihdə

* **1:14** Ef. 1:7 ‡ **1:14** Oğlunda – bəzi əlyazmalarda Oğlunda, Onun qanı vasitəsilə. * **1:18** Ef. 1:22-23; 2:14-16 * **2:2** Allahın sirri olan Məsihi – bəzi əlyazmalarda Allahın – həm Atanın, həm də Məsihin sirrini.

gizlədilmişdir. 4 Bunu mən ona görə deyirəm ki, kimsə sizi dilə tutub aldatmasın. 5 Çünki cismən uzaqda olsam da, ruhən sizinləyəm. İntizamınızı və Məsihə olan imanınızın möhkəmliyini görüb sevinirəm.

Məsihin qoyduğu həyat tərzi

6 Buna görə Rəbb Məsih İsanı qəbul etdiyiniz kimi Onda həyat sürün. 7 Şükürlərlə dolub-daşaraq Onda kök salıb inkişaf edin və öyrəndiyiniz kimi imanda möhkəmlənin.

8 Baxın, Məsihə deyil, insan adət-ənənəsinə, dünyanın ibtidai təlimlərinə istinad edərək fəlsəfə və boş aldadıcı sözlərlə kimsə sizi əsir etməsin. 9 Çünki Allahın tam bütövlüyü bədəncə Məsihdə yaşayır. 10 Siz də Onda tamamlanmısınız. O hər başçının və hakimin Başıdır. 11 Həmçinin siz Məsihdə insan əli ilə deyil, Onun təmin etdiyi sünnətlə cismani təbiətdən† ayrılaraq sünnət olundunuz. 12 *Vəftizdə Onunla birlikdə dəfn edildiniz və Onu ölülər arasından dirildən Allahın gücünə olan iman vasitəsilə Onunla birlikdə dirildiniz. 13 *Siz təqsirləriniz və cismani sünnətsizliyiniz üzündən ölü ikən Allah sizə Məsihlə birgə həyat verdi və bütün təqsirlərimizi bağışlayıb 14 *tələbləri ilə əleyhimizə və zərərimizə olan borc sənədini‡ ləğv etdi, onu çarmıxa mıxlayaraq qarşımızdan götürdü. 15 Allah başçıları və hakimləri§ tərk-silah edib, onlara çarmıxda qələbə çalaraq aləmdə rüsvay etdi.

16 *Buna görə qoy heç kim yemək-içmək üzündən yaxud bayram, Təzə Ay mərasimi ya Şənbə gününə görə sizi mühakimə etməsin. 17 Çünki bunlar gələcək şeylərin kölgəsidir, əsli isə Məsihdədir. 18 Qoy heç kim sizdən mütilik və mələklərə səcdə tələb edərək sizi mükafatınızdan məhrum etməsin. Belə bir şəxs gördüyü görüntülərə** güvənir və boş yerə öz cismani ağlı ilə lovğalanır. 19 *O, bədənin Başı olan Məsih ilə əlaqəni itirdi. Bütün bədən†† buğumlar və bağlarla üzvi surətdə Məsihə bağlanaraq təmin olunur, qurulur və Allah bəslədiyinə görə böyüyür.

Məsihdə yeni həyat

20 Məsihlə birgə ölüb dünyanın ibtidai təlimlərindən qurtulduğunuz halda nə üçün dünyadakılar kimi yaşayaraq 21 «buna əl vurma, bunu yemə, buna toxunma» kimi əmrlərə əməl edirsiniz? 22 Bunların hamısı istifadə olunduqca məhv olub gedən şeylərlə əlaqədar olur, çünki insanların verdiyi əmrlərə və təlimlərə əsaslanır. 23 Şübhəsiz, bu qaydalar uydurma dindarlıq, mütilik və bədənə xətər yetirməkdə zahirən müdrik görünür, amma cismani təbiətin həvəsinin qarşısını almaq üçün onların heç bir dəyəri yoxdur.

3

1 *Beləliklə, Məsihlə birlikdə dirildiyinizə görə ucalardakı şeyləri axtarın. Orada Məsih Allahın sağında oturub. 2 Dünyəvi şeyləri deyil, ucalardakı şeyləri düşünün. 3 Çünki siz ölmüsünüz və həyatınız Məsihlə birlikdə Allahda saxlanılıb. 4 Həyatınız olan Məsih zühur edəndə siz də Onunla birgə izzətlə zühur edəcəksiniz.

---

† **2:11** Cismani təbiətdən – bəzi əlyazmalarda günahkar cismani təbiətdən. * **2:12** Rom. 6:4 * **2:13** Ef. 2:1-5 * **2:14** Ef. 2:14-16 ‡ **2:14** Borc sənədi – yəni Musanın Qanunu. § **2:15** Başçıları və hakimləri – yəni qüvvətli şər ruhları. * **2:16** Rom. 14:1-6 ** **2:18** Gördüyü görüntülərə – bəzi əlyazmalarda görmədiyi şeylərə. * **2:19** Ef. 4:16 †† **2:19** Bədən – yəni imanlılar cəmiyyəti. * **3:1** Zəb. 110:1

5 Buna görə cisminizin dünyəvi meylləri olan cinsi əxlaqsızlığı, murdarlığı, şəhvəti, pis ehtirası və bütpərəstliyə tay olan tamahkarlığı öldürün.
6 Bunlara görə Allahın qəzəbi itaətsizlərin üzərinə* gəlir. 7 Əvvəllər siz
bunların içində yaşayanda belə həyat sürdünüz. 8 İndi isə siz də qəzəbi,
hiddəti, kini, böhtanı, ağzınızdan çıxan ədəbsiz sözlər kimi şeylərin hamısını
kənara atın. 9 *Bir-birinizə yalan deməyin, çünki köhnə mənliyinizi və onun
əməllərini üzərinizdən çıxarıb 10 yeni mənliyə büründünüz. Yeni mənliyiniz
onu Yaradanın surətinə bənzər şəkildə təzələnir ki, biliyiniz tam olsun. 11 Bu
təzələnmədə Yunanla Yəhudi, sünnətli ilə sünnətsiz, barbar, Skif, qulla azad
arasında fərq yoxdur: Məsih hər şeydir və hamımızdadır.

12 *Beləliklə, Allahın seçilmişləri, müqəddəsləri və sevimliləri kimi ürək
mərhəməti, xeyirxahlıq, itaətkarlıq, həlimlik və səbirə bürünün. 13 *Bir-
birinizə dözün və birinizin digərindən şikayəti varsa, bağışlayın. Rəbb sizi
bağışladığı kimi siz də bağışlayın. 14 Bütün bunlardan əlavə, kamil birliyin
bağı olan məhəbbətə bürünün. 15 Məsihin sülhü qoy ürəklərinizdə münsiflik
etsin, çünki bir bədənin üzvləri kimi bu sülhə dəvət olundunuz. Həmçinin
şükür edənlər olun! 16 *Qoy aranızda Məsihin kəlamı bütün zənginliyi ilə
yaşasın. Bir-birinizə tam müdrikliklə təlim və nəsihət verin, məzmurlar,
ilahilər və ruhani nəğmələr söyləyib ürəklərinizdə Allaha minnətdar ola-ola
nəğmə oxuyun. 17 Dediyiniz və etdiyiniz hər şeyi Rəbb İsanın adı ilə edin, Onun
vasitəsilə Ata Allaha şükür edin.

Evdə olan münasibətlər

18 *Ey qadınlar, Rəbdə olanlara layiq olduğu kimi ərlərinizə tabe olun.

19 *Ey ərlər, öz arvadlarınızı sevin və onlarla sərt davranmayın.

20 *Ey övladlar, hər işdə ata-ananıza itaət edin, çünki bu, Rəbbi razı salır.

21 *Ey atalar, övladlarınızı incitməyin, yoxsa cəsarətləri qırılar.

22 *Ey qullar, hər işdə dünyəvi ağalarınıza itaət edin. Bunu insanları razı
salmaq üçün gözə xoş görünən xidmətlə deyil, səmimi qəlbdən, Allahdan
qorxaraq edin. 23 Gördüyünüz hər işi insanlar üçün deyil, Rəbb üçün edən
kimi can-dildən edin. 24 Bilin ki, Rəbdən bunun əvəzinə irs alacaqsınız, çünki
siz Rəbb Məsihə qulluq edirsiniz. 25 *Kim haqsızlıq edərsə, işlətdiyi haqsızlığın
əvəzini alacaq, çünki Rəbb tərəfkeşlik etməz.

4

1 *Ey ağalar, bilin ki, göydə sizin də Ağanız var. Ona görə qullarınızla ədalətli
və insaflı olun.

Müxtəlif öyüdlər

2 Özünüzü duaya həsr edin və duada şükür edərək oyaq durun. 3 Eyni
zamanda bizim üçün də dua edin ki, kəlamı yaymaq üçün Allah bizə bir qapı
açsın və uğrunda həbs olunduğum Məsihin sirrini elan edim. 4 Dua edin ki,
mən bu sirri lazımınca açıq-aşkar bildirim.

---

* **3:6** İtaətsizlərin üzərinə – bəzi əlyazmalarda bu sözlər yoxdur. * **3:9** Yar. 1:26; Ef. 4:22-24 * **3:12** Ef. 4:2 * **3:13** Ef. 4:32 * **3:16** Ef. 5:19-20 * **3:18** Ef. 5:22; 1Pet. 3:1-2 * **3:19** Ef. 5:25; 1Pet. 3:7 * **3:20** Ef. 6:1 * **3:21** Ef. 6:4 * **3:22** Ef. 6:5-8 * **3:25** Qanun. 10:17; Ef. 6:9 * **4:1** Ef. 6:9

5 *Kənar insanlarla müdrikliklə rəftar edin və hər fürsətdən istifadə edin.
6 Sözünüz duzlu və hər zaman lütflə dolu olsun. Beləcə hər adama necə cavab
vermək lazım olduğunu biləsiniz.

Salam göndərmə

7 * *Rəbdə sevimli qardaş, sadiq xidmətçi və əməkdaş olan Tixik mənim
barəmdə hər şeyi sizə bildirəcək. 8 Onu bu məqsədlə yanınıza göndərdim
ki, bizim vəziyyətimizdən xəbərdar olasınız* və o sizin qəlbinizi ovutsun.
9 *Onunla birlikdə sizlərdən biri olan sadiq və sevimli Onisim qardaşı da
göndərirəm. Onlar sizə buradakı bütün işlər barədə məlumat verəcək.
10 *Mənimlə birlikdə məhbus olan Aristarx və Barnabanın əmisi oğlu Mark
da sizə salam göndərir. Mark haqqında əmrləri almısınız. Yanınıza gəlsə, onu
qəbul edin. 11 Yust çağırılan Yeşua da sizə salam göndərir. Sünnətlilərdən yalnız
bunlar Allahın Padşahlığı üçün mənim əməkdaşlarımdır və onlar mənə təsəlli
verdilər.
12 *Məsih İsanın qulu və sizlərdən olan Epafra sizə salam göndərir. Allahın
hər iradəsini yerinə yetirərək kamil və tam əminliklə möhkəm dayanasız deyə
o sizin üçün hər zaman dualar edərək mübarizə aparır. 13 Onun haqqında
şəhadət edirəm ki, sizin üçün, Laodikeyada və Hierapolisdə olanlar üçün çox
zəhmət çəkir.
14 *Sevimli həkim Luka və Dima da sizə salam göndərir.
15 Laodikeyada olan bacı-qardaşlara, Nimfaya və onun evindəki cəmiyyətə
salam söyləyin.
16 Bu məktub aranızda oxunduqdan sonra onu Laodikeyalılar cəmiyyətində
də oxudun, Laodikeyadan gələn məktubu isə siz də oxuyun. 17 *Arxipə bunu
deyin: «Rəbdə sənə tapşırılan xidməti diqqətlə başa çatdır».
18 Mən Paul bu salamı öz əlimlə yazıram. Unutmayın ki, mən həbsdəyəm.
Sizə lütf olsun!

* **4:5** Ef. 5:16 * **4:7** Həv. 20:4; 2Tim. 4:12 * **4:7** Ef. 6:21-22 * **4:8** Bizim vəziyyətimizdən xəbərdar olasınız – bəzi əlyazmalarda sizin vəziyyətinizdən xəbərdar olsun. * **4:9** Flm. 10-12
* **4:10** Həv. 12:12,25; 15:37-39; 19:29; 27:2; Flm. 23-24 * **4:12** Kol. 1:7; Flm. 23-24 * **4:14** 2Tim. 4:10-11; Flm. 23-24 * **4:17** Flm. 1-2

PAULUN SALONİKLİLƏRƏ BİRİNCİ MƏKTUBU

GİRİŞ

Salonik Roma imperatorluğunun Makedoniya vilayətinin paytaxtı idi. Paul Filipini tərk edəndən sonra burada imanlı cəmiyyəti yaratdı. Amma Yəhudilər tezliklə Paulun Yəhudi olmayan xalqların arasında Müjdəni uğurla vəz etdiyini eşidib qısqandılar. Paul Saloniki tərk edib Veriyaya getməyə məcbur oldu. O, Korinfə çatanda öz həmkarı və əməkdaşı olan Timoteydən Salonik cəmiyyətindəki vəziyyət haqqında məktub aldı.

Paulun Saloniklilərə birinci məktubu oradakı məsihçiləri ruhlandırmaq üçün yazılıb. Paul bu məsihçilərin iman və məhəbbəti haqqında yeniliklər eşidib onlara minnətdarlığını bildirir, sonra onların arasında yaşayarkən sürdüyü həyat tərzini yadlarına salır. Paul cəmiyyətdə müzakirə olunan bu suallara cavab verir: Məsihin təkrar gəlişindən əvvəl dünyasını dəyişən imanlıların aqibəti necə olacaq? Məsih nə vaxt zühur edəcək? Paul onlara Məsihin gəlişinə qədər dinc yaşamağı, öz işləri ilə məşğul olmağı və hörmətəlayiq şəkildə həyat sürməyi məsləhət görür (4:11-12).

Kitabın məzmunu:

1:1-10 Saloniklilərin imanı
2:1-16 Paulun Salonikdəki xidməti
2:17–3:13 Salonikdən gələn xəbər
4:1-12 Məsihçi davranışına aid tövsiyələr
4:13–5:11 Məsihin zühuruna aid təlimat
5:12-28 Son öyüdlər və salamlar

1 *Paul, Sila və Timoteydən Ata Allah və Rəbb İsa Məsihdə olan Saloniklilər
cəmiyyətinə salam! Sizə* lütf və sülh olsun!

Nümunəvi iman

2 Dualarımızda sizi yada salıb həmişə hər birinizə görə Allaha şükür edirik.
3 Çünki imandan yaranan əməllərinizi, məhəbbətdən doğan zəhmətinizi
və Rəbbimiz İsa Məsihə bağladığınız ümidin verdiyi dözümü Atamız Allah
qarşısında daim yada salırıq. 4 Ey Allahın sevimlisi olan qardaşlar, bilirik
ki, O sizi seçib. 5 Ona görə ki yaydığımız Müjdə yalnız sözlə deyil, qüvvə ilə,
Müqəddəs Ruhla və çox inandırıcılıqla sizə çatıb. Aranızda ikən sizin üçün necə
bir adam olduğumuzu bildiniz. 6 *Siz də böyük əziyyət içində Müqəddəs Ruhun
verdiyi sevinclə kəlamı qəbul edib bizdən və Rəbdən nümunə götürdünüz.
7 Beləliklə, siz Makedoniya və Axayyadakı bütün imanlılar üçün nümunə
oldunuz. 8 Çünki Rəbbin kəlamının sədası sizdən yayıldı. Allaha imanınızın
sorağı yalnız Makedoniya və Axayyaya deyil, hər yerə çatıb. Daha bizə söz
deməyə ehtiyac qalmadı. 9-10 Çünki özləri xəbər yaydılar ki, bizi nə qədər yaxşı
qarşıladınız və var olan həqiqi Allaha qulluq etmək üçün, həmçinin Onun
ölülər arasından diriltdiyi Oğlunun, yəni bizi gələcək qəzəbdən qurtaran İsanın
göylərdən zühurunu gözləmək üçün bütlərdən Allaha tərəf necə döndünüz.

---

* **1:1** Həv. 17:1 * **1:1** Sizə – bəzi əlyazmalarda Atamız Allah və Rəbb İsa Məsihdən sizə. * **1:6** Həv. 17:5-9

2

Paulun Salonikdəki xidməti

1 Qardaşlar, özünüz də bilirsiniz ki, yanınıza gəlməyimiz əbəs olmadı.
2 *Bildiyiniz kimi, əvvəlcə Filipidə əziyyət çəkmiş, təhqir olunmuşduq. Amma
böyük ziddiyyətlərə baxmayaraq, Allahın Müjdəsini sizə bəyan etmək üçün
Allahımızdan cəsarət aldıq. 3 Çünki bizim çağırışımız aldatmağa, murdarlığa
əsaslanmır və bunun hiyləgərliyə də dəxli yoxdur. 4 Əksinə, Allah tərəfindən
Müjdəni yaymaq tapşırığını almağa layiq görüldüyümüzə görə insanları deyil,
ürəklərimizi sınaqdan keçirən Allahı razı salmaqdan ötrü danışırıq. 5 Siz
bilirsiniz ki, heç vaxt yanınıza yaltaq sözlərlə yaxud tamahkarlığı gizlədən
riyakarlıqla gəlmədik. Allah da buna şahiddir. 6 İzzəti heç bir insanda – nə
sizdə, nə də başqalarında axtardıq. 7 Məsihin həvariləri kimi bunu sizdən
tələb edə bilərdik, amma biz sizinlə övladlarını isti qucağına alıb yedirdən ana
kimi mülayim rəftar etdik. 8 Sizlərə elə könül bağlamışdıq ki, yalnız Allahın
Müjdəsini deyil, öz canlarımızı belə, sizə verməyə razı idik. Çünki bizim
sevimlilərimiz idiniz.
9 Bəli, qardaşlar, bizim əmək və zəhmətimizi xatırlayırsınız: heç birinizə yük
olmamaq üçün gecə-gündüz çalışaraq sizə Allahın Müjdəsini vəz etdik. 10 Siz
imanlılarla necə müqəddəs, saleh və nöqsansız davrandığımıza həm özünüz,
həm də Allah şahiddir. 11 Bildiyiniz kimi, ata övladları ilə necə rəftar edirsə, biz
də hər birinizlə elə rəftar etdik. 12 Sizə öyüd verdik, ruhlandırdıq və yalvardıq
ki, Öz Padşahlığına və izzətinə çağıran Allaha layiq şəkildə həyat sürəsiniz.
13 Biz də dayanmadan Allaha şükür edirik ki, siz bizdən eşitdiyiniz
Allah kəlamını qəbul edəndə onu bəşəri söz kimi deyil, həqiqətən, Al-
lahın kəlamı olaraq qəbul etdiniz. Siz imanlılarda fəaliyyət göstərən də
bu kəlamdır. 14 *Çünki qardaşlar, siz Allahın Yəhudeyadakı Məsih İsada
olan cəmiyyətlərindən nümunə götürdünüz. Onların Yəhudilərdən* çəkdiyi
əzabları eynilə siz də öz soydaşlarınızdan çəkdiniz. 15 Yəhudilər Rəbb İsanı
və peyğəmbərləri öldürdülər, bizi də təqib etdilər. Onlar Allahı narazı salır
və bütün insanlara qarşı çıxırlar. 16 Çünki başqa millətlər xilas olsunlar
deyə biz onlarla danışanda bu Yəhudilər bizə mane olur. Beləcə hər zaman
günahlarının üzərinə günah gətirirlər. Axırda Allahın qəzəbinə düçar oldular.

Gecikən səyahət

17 Bizsə, qardaşlar, qısa bir müddət üçün qəlbən deyil, şəxsən sizdən məhrum
olduq, ona görə böyük arzu ilə üzünüzü görməyə daha çox səy göstərdik. 18 Biz
yanınıza gəlməyi arzu etdik, dəfələrlə mən Paul bunu istədim, amma Şeytan
bizə mane oldu. 19 Rəbbimiz İsa zühur edəndə ümidimiz, sevincimiz yaxud
Onun önündə fəxr tacımız nədir? Siz deyilsinizmi? 20 Çünki siz bizim izzətimiz
və sevincimizsiniz.

3

1 *Buna görə də artıq dözməyib Afinada tək qalmağa razı olduq 2 və qar-
daşımız, Məsihin Müjdəsini yaymaqda Allahın əməkdaşı* olan Timoteyi sizi
imanda möhkəmləndirmək və ruhlandırmaq üçün göndərdik. 3 Belə ki qoy bu

* **2:2** Həv. 16:19-24; 17:1-9 * **2:14** Həv. 9:23,29; 13:45,50; 14:2,5,19; 17:5,13; 18:12 * **2:14** Yəhudilər – burada bütün yəhudi xalqından deyil, yalnız İsa Məsihi rədd edən yəhudilərdən söz gedir.
* **3:1** Həv. 17:15 * **3:2** Allahın əməkdaşı – bəzi əlyazmalarda Allahın qulu və bizim əməkdaşımız.

əziyyətlərdən heç kim sarsılmasın. Özünüz bilirsiniz ki, biz bunun üçün təyin olunmuşuq. 4 Çünki yanınızda olarkən əziyyət çəkəcəyimizi sizə əvvəlcədən demişdik və bildiyiniz kimi, belə də oldu. 5 Buna görə mən artıq dözməyib Timoteyi yanınıza göndərdim ki, imanınızdan xəbərdar olum. Qorxdum ki, sınağaçəkən† bəlkə sınaqları ilə sizi yoldan çıxarmış olar və əməyimiz hədər gedər.

Salonikdən şad xəbərlər gəlir

6 *Amma yanınızdan indicə qayıdan Timotey imanınız və məhəbbətiniz haqqında bizə şad xəbər gətirdi. O dedi ki, siz bizi daim xoş təəssüratla yada salırsınız və biz həsrətinizi çəkdiyimiz kimi siz də həsrətimizi çəkirsiniz. 7 Ona görə də, qardaşlar, bütün sıxıntı və əziyyətimizə baxmayaraq, imanınıza görə sizdən təsəlli aldıq. 8 Çünki sizin Rəbdə qalmağınız indi bizə həyat verir. 9 Allahımız qarşısında sizə görə tam sevincimiz var. Belə olmasaydı, sizə görə Allaha necə şükür edə bilərdik? 10 Sizin üzünüzü görmək və imanınızda çatışmayanları tamamlamaq üçün gecə-gündüz səylə dua edirik.

11 Qoy Atamız Allah Özü və Rəbbimiz İsa bizim üçün sizin tərəflərə yol açsın. 12 Rəbb bir-birinizə və bütün insanlara olan məhəbbətinizi sizə olan məhəbbətimiz tək artırıb-çoxaltsın. 13 Belə ki Rəbbimiz İsa bütün müqəddəsləri ilə birgə zühur edəcəyi vaxt Atamız Allahın önündə müqəddəslikdə nöqsansız olmağınız üçün ürəklərinizə qüvvə versin. Amin.

4

Allahı razı salmaq

1 Qardaşlar, necə həyat sürmək və Allahı razı salmaq barədə bizdən təlimat aldınız. Nəhayət, Rəbb İsa naminə sizdən xahiş edir və yalvarırıq ki, belə həyat sürməkdə daha çox inkişaf edin. 2 Rəbb İsanın səlahiyyəti ilə sizə hansı əmrləri verdiyimizi bilirsiniz.

3 Çünki Allahın iradəsinə görə müqəddəslik yolunuz belədir: cinsi əxlaqsızlıqdan qaçın, 4-5 hər biriniz Allahı tanımayan bütpərəstlər kimi şəhvət və ehtirasla deyil, müqəddəslik və hörmətlə arvad almağı öyrənin, 6 heç kim haqsızlıq edib bacı-qardaşını istismar etməsin. Çünki əvvəlcə sizə dediyimiz və xəbərdarlıq etdiyimiz kimi, Rəbb bütün bunlara görə qisas alacaq. 7 Çünki Allah bizi murdarlığa deyil, müqəddəsliyə çağırmışdır. 8 Ona görə bu təlimatı rədd edən kəs insanı deyil, sizə Öz Müqəddəs Ruhunu bəxş edən Allahı rədd edir.

9 Qardaşlıq sevgisinə gəlincə, sizə yazmağa ehtiyac yoxdur, çünki Allah bir-birinizi sevməyi öyrədib. 10 Əslində, siz bütün Makedoniyadakı bacı-qardaşların hamısı ilə belə davranırsınız. Lakin ey qardaşlar, rica edirik ki, belə işlərin sayını artırın. 11 Sizə əmr etdiyimiz kimi çalışın ki, dinc yaşayasınız, öz işinizlə məşğul olasınız və əliniz işdə-gücdə olsun; 12 belə ki kənar şəxslərin qarşısında hörmətəlayiq şəkildə həyat sürəsiniz və heç kimdən təminat almağa ehtiyac duymayasınız.

Rəbbin zühuru

13 Qardaşlar, vəfat edənlər haqqında bixəbər qalmağınızı istəmirik ki, ümidsiz olan digər adamlar kimi kədərlənməyəsiniz. 14 Axı İsanın ölüb-dirilməsinə inanırıqsa, demək İsaya bağlanaraq vəfat edənləri də Allah Onunla

† **3:5** Sınağaçəkən – yəni Şeytan. * **3:6** Həv. 18:5

birgə qaytaracaq. 15 *Çünki Rəbbin kəlamına əsaslanaraq sizə deyirik
ki, Rəbbin zühurunadək sağ qalan bizlər vəfat edənlərdən əsla qabağa
keçməyəcəyik. 16 Rəbb Özü əmrini səsləndirməklə, baş mələyin sədası və
Allahın şeypuru ilə göydən enəcək. Əvvəlcə Məsihdə olaraq ölənlər diriləcək.
17 Ondan sonra sağ qalan bizlər Rəbbi havada qarşılamaq üçün onlarla birgə
buludlar içində götürülüb-aparılacaq və beləcə daim Rəblə olacağıq. 18 Buna
görə bir-birinizə bu sözlərlə təsəlli verin.

5

1 Qardaşlar, zaman və məqamlar barədə sizə yazmağa ehtiyac yoxdur.
2 *Çünki özünüz də çox yaxşı bilirsiniz ki, Rəbbin günü oğru gecə gəldiyi kimi
gələcək. 3 İnsanlar «sülh və təhlükəsizlik» deyəndə hamilə qadının ağrıları necə
qəfildən tutursa, onlar da elə qəfil məhvə düçar olacaq və bundan əsla qaça
bilməyəcəklər. 4 Amma, qardaşlar, siz qaranlıqda deyilsiniz ki, o gün sizi oğru
kimi yaxalasın. 5 Axı hamınız nur və gündüz övladlarısınız. Biz nə gecənin,
nə də qaranlığın övladlarıyıq. 6 Ona görə gəlin başqaları kimi yatmayaq,
əksinə, oyanıb ayıq-sayıq dayanaq. 7 Çünki yatanlar gecə yatır, əyyaşlar da
gecə vaxtı əyyaşlıq edir. 8 *Gündüzə aid olan bizlərsə iman və məhəbbətlə
döşümüzə zireh taxaraq xilas ümidini dəbilqə kimi başımıza qoyub ayıq-sayıq
olaq. 9 Çünki Allah bizi qəzəbə düçar olmaq üçün deyil, Rəbbimiz İsa Məsih
vasitəsilə xilasa nail olmaq üçün təyin edib. 10 Məsih bizim uğrumuzda öldü ki,
oyaq olsaq da, yatmış olsaq da, Onunla birlikdə yaşayaq. 11 Buna görə indiki
kimi bir-birinizi ürəkləndirin və ruhən inkişaf etdirin.

Son öyüdlər və salamlar

12 Ey qardaşlar, xahiş edirik ki, aranızda zəhmət çəkənlərin, Rəbdə sizə
başçılıq edib nəsihət verənlərin qədrini bilin. 13 Etdikləri əmələ görə on-
lara hədsiz məhəbbətlə hörmət göstərin. Bir-birinizlə sülh içində yaşayın.
14 Qardaşlar, sizə yalvarırıq, avaralara nəsihət verin, cəsarətsizləri ruh-
landırın, zəiflərə yardım edin, hamıya qarşı səbirli olun. 15 Diqqətli olun
ki, heç kim pisliyə pisliklə cavab verməsin, əksinə, bir-birinizə və bütün
insanlara həmişə yaxşılıq etməyə çalışın.
16 Daima sevinin, 17 durmadan dua edin, 18 hər vəziyyətdə şükür edin. Çünki
bunlar Məsih İsada olan sizlər üçün Allahın iradəsidir. 19 Ruhu söndürməyin.
20 Peyğəmbərlik sözlərinə xor baxmayın. 21 Hər şeyi sınaqdan keçirin və yaxşı
olandan möhkəm tutun. 22 Hər cür şərdən uzaq durun.
23 Qoy sülh qaynağı olan Allahın Özü sizi tamamilə təqdis etsin və Rəbbimiz
İsa Məsihin zühurunda ruhunuz, canınız və bədəniniz nöqsansız olaraq qorun-
sun. 24 Sizi çağıran Allah sadiqdir və bunu edəcək.
25 Qardaşlar, bizim üçün dua edin. 26 Bütün bacı-qardaşları müqəddəs öpüşlə
salamlayın. 27 Rəbb naminə sizə and verirəm ki, bu məktubu bütün bacı-
qardaşlara* oxuyun.
28 Rəbbimiz İsa Məsihin lütfü sizə yar olsun!

* **4:15** 1Kor. 15:51-52 * **5:2** Mat. 24:43; Luka 12:39; 2Pet. 3:10; Vəhy 16:15 * **5:8** Yeş. 59:17; Ef. 6:13-17 * **5:27** Bacı-qardaşlara – bəzi əlyazmalarda müqəddəslərə.

PAULUN SALONİKLİLƏRƏ İKİNCİ MƏKTUBU

GİRİŞ

İsa Məsihin ikinci gəlişi ilə əlaqədar Salonik imanlı cəmiyyətində yenə də narahatlıqlar davam edirdi. Saloniklilərdə belə bir fikir var idi ki, Rəbbin günü artıq gəlib.

Paul bu fikrə düzgün istiqamət verərək yazır ki, Məsihin zühurundan öncə şər və pislik kulminasiya nöqtəsinə çatacaq. Bu, müəmmalı olan şəxsin, «həlak edilməli qanunsuz adam»ın (2:3) rəhbərliyi altında baş verəcək. Bu şəxs Məsihin əleyhdarı olacaq.

Həvari vurğulayır ki, imanlılar əzab-əziyyət və çətinliklərə baxmayaraq, imanda möhkəm durmalı, özlərini dolandırmaq üçün Paul və onun əməkdaşları kimi işləyib yaxşı əməllərini davam etdirməlidirlər.

Məktubun məzmunu:

1:1-12 Salamlar və minnətdarlıq
2:1-17 Məsihin zühuruna aid təlimat
3:1-15 Məsihçi davranışına aid öyüd-nəsihət
3:16-18 Xudahafizləşmə

1 *Paul, Sila və Timoteydən Atamız Allah və Rəbb İsa Məsihdə olan Saloniklilər cəmiyyətinə salam! 2 Atamız Allahdan və Rəbb İsa Məsihdən sizə lütf və sülh olsun!

Hökm günü

3 Qardaşlar, sizin üçün həmişə Allaha şükür etməliyik və belə etməyimiz yerinə düşər, çünki imanınız artdıqca artır və hamınızın bir-birinizə olan məhəbbəti çoxalır. 4 Bunun üçün tab gətirdiyiniz bütün təqiblərə, əziyyətlər zamanı dözümünüzə və imanınıza görə Allahın cəmiyyətlərində sizinlə özümüz də fəxr edirik.

5 Bu şeylər Allahın ədalətli hökmünün əlamətidir ki, nəticədə uğrunda indi əzab çəkdiyiniz Allahın Padşahlığına layiq sayılasınız. 6 Çünki Allahın hüzurunda haqq olan işdir ki, sizə əziyyət verənlərə əziyyət, 7 əziyyət çəkən sizlərə isə bunun əvəzində bizimlə birlikdə rahatlıq veriləcək. Bu, Rəbb İsanın qüdrətli mələkləri ilə od-alov içərisində göydən zühur etdiyi zaman olacaq. 8 O zaman Rəbbimiz İsa Allahı tanımayanlardan və Özü barədə olan Müjdəyə itaət etməyənlərdən qisas alacaq. 9 Onlara Rəbbin hüzurundan və qüdrətinin izzətindən məhrum qalıb əbədi olaraq məhv edilmə cəzası veriləcək. 10 Bunlar Rəbbin Öz müqəddəsləri arasında izzət qazanmaq və bütün imanlıları heyrətə gətirmək üçün gəldiyi gün baş verəcək. Siz də belə imanlılardansınız, çünki etdiyimiz şəhadətə inandınız. 11 Buna görə sizin üçün daim dua edirik ki, Allahımız sizi Öz çağırışına layiq görsün, hər yaxşı niyyətinizi və imandan asılı hər əməlinizi Öz qüdrəti ilə yerinə yetirsin. 12 Belə ki Allahımızın və Rəbb İsa Məsihin lütfünə görə Rəbbimiz İsanın adı sizdə izzət qazansın və siz də Onda izzət qazanasınız.

* **1:1** Həv. 17:1

2

Qanunsuz adam

1 *Rəbbimiz İsa Məsihin zühuruna və bizim Onunla birlikdə olmaq üçün
toplaşmağımıza gəlincə, qardaşlar, sizdən xahiş edirik: 2 qoy «Rəbbin günü
çatmışdır» deyə iddia edən hər hansı bir ruh, bir söz yaxud guya bizdən gələn
bir məktub sizi tez ağıldan çıxarıb təlaşa salmasın.
3 Heç kim sizi heç bir şəkildə aldatmasın. Çünki əvvəl üsyan qaldırılaraq
həlak edilməli qanunsuz adam* meydana çıxmayınca o gün gəlməyəcək. 4 *O
adam, allah adlanan yaxud səcdə edilən hər şeyə qarşı çıxaraq özünü hamıdan
üstün tutacaq. Belə ki Allahın məbədində əyləşib özünün Allah olduğunu elan
edəcək.
5 Hələ yanınızda olarkən bunları sizə söylədiyim yadınızda deyilmi? 6 Bəli,
vaxtı çatanda meydana çıxsın deyə indi o adama nəyin mane olduğunu
bilirsiniz. 7 Hələ indi də qanunsuzluğun sirli gücü fəaliyyətdədir. Ancaq
hələlik həmin gücə mane olan şəxs aradan qalxanadək belə olacaq. 8 *Sonra
həmin qanunsuz adam meydana çıxacaq və Rəbb İsa onu ağzından çıxan nəfəsi
ilə öldürəcək, Öz zühurunun əzəməti ilə məhv edəcək. 9 *Bu qanunsuz adam
Şeytanın fəaliyyətinə əsaslanaraq hər cür yalan möcüzə, əlamət və xariqələrlə
10 və həmçinin hər cür haqsızlığın hiyləsi ilə gələcək ki, həqiqəti sevərək xilas
olmaq əvəzinə, bunu rədd etdikləri üçün həlak olacaq insanları aldatsın.
11 Buna görə Allah onların üzərinə aldadıcı bir qüvvə göndərir ki, yalana
inansınlar. 12 Belə ki həqiqətə inanmayıb haqsızlıq etməkdən zövq alanların
hamısı mühakimə olunsun.

Möhkəm dayanın

13 Bizsə, ey Rəbbin sevdiyi qardaşlar, sizin üçün həmişə Allaha şükür
etməliyik. Çünki Allah başlanğıcdan sizi Ruhun təqdisi və həqiqətə iman
vasitəsilə xilas üçün seçdi. 14 Rəbbimiz İsa Məsihin izzətinə nail olmağınız
üçün O bizim yaydığımız Müjdə ilə sizi bu xilasa çağırdı. 15 Beləliklə, qardaşlar,
möhkəm dayanın və sözümüz yaxud məktubumuz vasitəsilə öyrəndiyiniz
təlimlərə bağlı qalın.
16 Rəbbimiz İsa Məsihin Özü və bizi sevib lütfü ilə əbədi cəsarət və xeyirli
ümid verən Atamız Allah 17 sizi ürəkləndirsin, hər yaxşı söz və əməldə
möhkəmləndirsin.

3

Bizim üçün dua edin

1 Nəhayət, qardaşlar, bizim üçün dua edin ki, Rəbbin kəlamı aranızda
olduğu kimi sürətlə yayılıb izzət qazansın, 2 pis və şər adamlardan xilas
olaq. Çünki iman hamıya məxsus deyil. 3 Amma Rəbb etibarlıdır. O sizi
möhkəmləndirib şər olandan qoruyacaq. 4 Biz də Rəbbə güvənərək sizdən
arxayınıq ki, verdiyimiz əmrlərə əməl edirsiniz və edəcəksiniz. 5 Qoy Rəbb
ürəklərinizi Allahın məhəbbətinə və Məsihin dözümünə yönəltsin.

Dolanışığınızı zəhmətinizlə qurun

6 Ey qardaşlar, Rəbbimiz İsa Məsihin adı ilə sizə əmr veririk ki, bizdən
qəbul etdiyi təlimə görə yaşamayan, avara həyat sürən hər bir bacı-qardaşdan

---

* **2:1** 1Sal. 4:15-17 * **2:3** Qanunsuz adam – bəzi əlyazmalarda günah adamı. * **2:4** Yez. 28:2; Dan. 11:36 * **2:8** Yeş. 11:4 * **2:9** Mat. 24:24

uzaqlaşın. 7 Bizlərdən necə nümunə götürmək lazım olduğunu özünüz də
bilirsiniz. Çünki yanınızda olarkən avara dolanmadıq, 8 heç kimin çörəyini
müftə yemədik. Əksinə, gecə-gündüz əmək və zəhmət çəkərək işlədik ki,
heç birinizə yük olmayaq. 9 Bunu ixtiyarımız çatmadığına görə deyil, sizə
nümunəvi yol göstərərək bu yolla getməyiniz üçün etdik. 10 Hətta biz sizinlə
olarkən sizə bu əmri verdik: kim işləmək istəmirsə, yemək də yeməsin.
11 Eşitmişik ki, sizlərdən bəzisi avara həyat sürür; heç bir iş görmədikləri halda
hər şeyə qarışırlar. 12 Belələrinə Rəbb İsa Məsih naminə əmr verib xəbərdarlıq
edirik ki, sakitcə işləyib öz çörəklərini yesinlər. 13 Sizsə, qardaşlar, yaxşılıq
etməkdən yorulmayın.

14 Əgər kimsə bu məktubdakı sözlərimizə qulaq asmaq istəməzsə, onu
nəzərdə saxlayın və onunla əlaqəni kəsin ki, utansın. 15 Yenə də onu düşmən
sanmayın, bir qardaş kimi ona nəsihət verin.

Salam göndərmə

16 Sülh qaynağı olan Rəbbin Özü isə sizə hər zaman və hər vəziyyətdə sülh
versin! Rəbb hamınıza yar olsun!

17 Mən Paul salamı sizə öz əlimlə yazıram. Bunu hər məktubumda xüsusi bir
işarə kimi yazıram. 18 Rəbbimiz İsa Məsihin lütfü hamınıza yar olsun!

PAULUN TİMOTEYƏ BİRİNCİ MƏKTUBU

GİRİŞ

Gənc məsihçi Timotey Likaonyanın Listra şəhərində anadan olmuşdu. Onun atası Yunan, anası isə Yəhudi idi. Timotey müjdəçilik işində Paula köməkçi və əməkdaş oldu. Paulun *«Timoteyə Birinci Məktubu»* üç əsas məsələni həll edir.

Məktub ilk növbədə imanlı cəmiyyətində verilən yanlış təlimə qarşıdır. Bu təlim Yəhudi və Yəhudi olmayanların ideyalarının qarışığı idi. Bu yanlış təlimə görə fiziki dünya şərdir və buna əsasən bəzi yeməklərdən imtina etməklə, xüsusi gizli biliyə malik olmaqla və evlənməməklə xilasa nail olmaq olar. Məktubda həm də imanlı cəmiyyətinin idarə olunmasına və ibadətə aid təlimatlar var. Bundan əlavə, burada imanlı cəmiyyətinin rəhbərlərinin və köməkçilərinin davranışının necə olması göstərilir.

Nəhayət, Paul Timoteyə İsa Məsihin yaxşı xidmətçisi olması üçün və imanlıların müxtəlif qruplarına qarşı məsuliyyətinə aid məsləhətlər verir.

Kitabın məzmunu:

1:1-2 Salamlar
1:3–3:13 İmanlı cəmiyyətinin xidmətçilərinə aid təlimatlar
3:14–4:5 Möminliyin böyük sirri
4:6–6:21 Timoteyə verilən təlimat

1 *Xilaskarımız Allahın və ümidimiz olan Məsih İsanın əmrinə görə Məsih
İsanın həvarisi mən Pauldan 2 imanda mənə əsl oğul olan Timoteyə salam!
Ata Allahdan və Rəbbimiz Məsih İsadan sənə lütf, mərhəmət və sülh olsun!

Yanlış təlimlərdən çəkinin

3 Makedoniyaya gedərkən mən səndən xahiş etdiyim kimi Efesdə qal və
bəzi insanlara əmr et ki, yad təlim yaymasınlar, 4 əfsanə və bitməz-tükənməz
nəsil şəcərələri ilə məşğul olmasınlar. Çünki bu şeylər Allahın niyyətinin imanla
yerinə yetməsi üçün faydalı deyil, əksinə, boş mübahisələrə səbəb ola bilər.
5 Bu əmrin məqsədi pak ürəkdən, təmiz vicdandan və riyasız imandan gələn
məhəbbətdir. 6 Bəzi adamlar isə bunlardan azaraq boşboğazlığa qapıldılar.
7 Qanun müəllimi olmaq istəyirlər, amma nə söylədikləri sözləri, nə də üstündə
durduqları mövzuları anlayırlar.

8 Biz bilirik ki, kimsə Qanundan qanuni şəkildə istifadə edərsə, Qanun
yaxşıdır. 9 Bunu da bilirik ki, Qanun saleh üçün deyil, qanunsuzlar və
itaətsizlər, allahsızlarla günahkarlar, müqəddəs olmayanlar və Allahla əlaqəsi
olmayanlar, ata və analarını öldürənlər, qatillər, 10 əxlaqsızlar, kişibazlar, adam
oğruları, yalançılar, andı pozanlar və sağlam təlimə zidd olan bütün başqaları
üçün qoyulmuşdur. 11 Bəxtiyarlıq mənbəyi olan Allahın mənə əmanət etdiyi
izzətli Müjdəyə görə bu belədir.

Allah mərhəmətlidir

12 Mənə qüvvət verən Rəbbimiz Məsih İsaya şükür edirəm ki, məni sadiq
sayıb Öz xidmətinə təyin etdi. 13 *Əvvəllər Ona küfr edən, təqibçi və
söyüşkən olduğum halda mənə mərhəmət edildi. Çünki nə etdimsə, cahillik və
imansızlıq üzündən etdim. 14 Amma Rəbbimizin lütfü Məsih İsada olan iman

* **1:1** Həv. 16:1 * **1:13** Həv. 8:3; 9:4-5

və məhəbbətlə birlikdə mənə bol-bol ehsan edildi. 15 Məsih İsa günahkarları
xilas etmək üçün dünyaya gəldi, bu söz etibarlı və tamamilə qəbul olunmağa
layiq sözdür. O günahkarlardan ən betəri mənəm. 16 Lakin ən betəri olduğum
halda mənə buna görə mərhəmət edildi ki, Məsih İsa mənim vasitəmlə hədsiz
səbrini göstərsin. Ona görə ki gələcəkdə Ona iman edib əbədi həyata malik
olanlara mən nümunə olum. 17 Əsrlərin Padşahı, ölməz, görünməz və bir olan
Allaha* əbədi olaraq hörmət və izzət olsun! Amin.
18 Oğlum Timotey, əvvəlcədən sənin haqqında söylənən peyğəmbərlik
sözlərinə əsasən bu əmri sənə həvalə edirəm ki, bu sözlərə güvənərək yaxşı
mübarizə aparasan, 19 imana və təmiz vicdana sarılasan. Bəziləri təmiz vicdanı
rədd edərək imanlarını qəzaya uğrayan gəmi kimi batırdılar. 20 Himeney və
İsgəndər də onlardandır. Küfr etməməyi öyrənsinlər deyə onları Şeytana təslim
etdim.

2

Dua və ibadət

1-2 Hər şeydən əvvəl xahiş edirəm: möminlik və ləyaqətlə sakit və rahat ömür
sürməyimiz üçün, bütün insanlar, o cümlədən, padşahlar və hakimiyyət sahibi
olanların hamısı üçün yalvarış, dua, vəsatət və şükürlər edilsin. 3 Çünki bu
yaxşıdır və Xilaskarımız Allahı razı salır. 4 O bütün insanların xilas olub
həqiqəti dərk etməsini istəyir. 5 Çünki bir Allah və Allahla insanlar arasında
bir Vasitəçi vardır. O, İnsan olan Məsih İsadır. 6 O hamını satın almaq üçün
Özünü fidyə verdi və bu da münasib vaxtda edilən şəhadətdir. 7 *Mən də həmin
şəhadətin vaizi və həvarisi təyin edildim – yalanı deyil, həqiqəti* söyləyirəm.
Başqa millətlərə iman və həqiqət öyrədən müəllim oldum.
8 Buna görə istəyirəm ki, kişilər qəzəblənmədən, mübahisə etmədən hər
yerdə müqəddəs əllər qaldırıb dua etsinlər, 9 *qadınlar da ədəbli görkəmlə,
abır-həya və ağıl-kamalla bəzənsinlər. Dəbdəbəli saç düzümü ilə, qızıllarla,
mirvarilərlə və yaxud bahalı paltarlarla deyil, 10 mömin olduqlarını bəyan
edən qadınlara yaraşan tərzdə xeyirli işlərlə bəzənmələrini istəyirəm. 11 Qadın
sakitlik və tam bir tabelik içində öyrənsin; 12 qadının öyrədib kişiyə ağalıq
etməsinə izin vermirəm, qadın sakit olsun. 13 *Çünki ilk yaradılan Adəm
oldu, sonra Həvva. 14 Aldadılan da Adəm deyildi, qadın aldadılıb əmri
pozdu; 15 amma qadın doğuşla xilas olacaq, bir şərtlə ki ağıl-kamalla imanda,
məhəbbətdə və müqəddəslikdə yaşamağa davam etsin.

3

İmanlılar cəmiyyətinin başçıları

1 Bu söz etibarlıdır: kim cəmiyyətdə nəzarətçi olmağa can atırsa, xeyirli iş
arzu edir. 2 *Nəzarətçi nöqsansız, tək arvadlı olaraq ona sadiq, ayıq, ağıllı-
kamallı, ədəbli, qonaqpərvər olmalı, öyrətməyi bacarmalıdır. 3 Şərab düşkünü
olmamalı; zorakı deyil, mülayim* olmalı; davakar və pulpərəst olmamalıdır.
4 Öz evini yaxşı idarə etməli, tam bir ləyaqətlə uşaqlarını öz tabeliyində saxla-
malıdır. 5 Öz şəxsi evini idarə edə bilməyən Allahın cəmiyyətinin qayğısına

* **1:17** Allaha – bəzi əlyazmalarda müdrik Allaha. * **2:7** 2Tim. 1:11 * **2:7** Həqiqəti – bəzi əlyazmalarda Məsihdə olan həqiqəti. * **2:9** 1Pet. 3:3 * **2:13** Yar. 2:7,21-22; 3:1-6 * **3:2** Titə 1:6-9 * **3:3** Mülayim – bəzi əlyazmalarda haqsız qazanca həris deyil, mülayim.

necə qala bilər? 6 Nəzarətçi yeni iman etmiş adam olmamalıdır. Yoxsa qürurlanıb iblisin uğradığı eyni mühakiməyə uğraya bilər. 7 Kənar insanlar tərəfindən də yaxşı bir insan kimi tanınmalıdır. Belə ki iblisin qurduğu tora düşüb utandırılmasın.

8 Cəmiyyət xidmətçiləri də ləyaqətli olmalıdır. Riyakar, şərab düşkünü yaxud haqsız qazanca həris olmamalıdır. 9 İman sirrini təmiz vicdanla saxlamalıdırlar. 10 Onlar da əvvəlcədən sınaqdan keçsinlər, əgər nöqsanları olmazsa, o zaman xidmət etsinlər. 11 Qadınlar da böhtançı deyil, ləyaqətli, ayıq və hər şeydə sadiq olmalıdırlar. 12 Xidmətçilər tək arvadlı olaraq ona sadiq olsun, öz uşaqlarını və evlərini yaxşı idarə etsinlər. 13 Çünki yaxşı xidmət edənlər özləri üçün yaxşı bir mövqe və Məsih İsaya olan imanlarında böyük cəsarət qazanırlar.

Böyük sirr

14 Tezliklə yanına gəlmək ümidi ilə bu şeyləri sənə yazıram ki, 15 əgər geciksəm belə, sən Allahın ev xalqı arasında necə həyat sürmək lazım olduğunu biləsən. Bu xalq var olan Allahın camiyyəti, həqiqətin dirəyi və bünövrəsidir.
16 Şübhəsiz ki, möminliyin sirri böyükdür:
O,† cismən zühur etdi,
Ruh tərəfindən təsdiq olundu,
Mələklərə göründü,
Millətlərə vəz olundu,
Dünyada Ona iman edildi,
İzzətlə göyə çəkildi.

4

İmandan dönüş

1 Ruh aydın şəkildə deyir ki, gələcəkdə bəziləri imandan dönəcək, aldadıcı ruhlara və cinlərin təlimlərinə qulaq asacaqlar. 2 Bu təlimlər yalançıların ikiüzlülüyü ilə yayılır. Onların vicdanı sanki yanıq yarası kimi hissiyyatını itirmişdir. 3 Bu yalançılar evlənməyi qadağan edir və bəzi yeməklərdən çəkindirirlər. Amma Allah bu yeməkləri iman edib həqiqəti dərk edənlərin şükürlə qəbul etməsi üçün yaradıb. 4 Çünki Allahın yaratdığı hər şey yaxşıdır, şükürlə qəbul edilən heç bir şey rədd edilməməlidir. 5 Çünki hər şey Allahın kəlamı və dua ilə təqdis olur.

Məsihin yaxşı xidmətçisi

6 Bunları bacı-qardaşlara öyrətsən, imanın və əməl etdiyin yaxşı təlimatın sözləri ilə qidalanaraq Məsih İsanın yaxşı bir xidmətçisi olarsan. 7 Allahsız, axmaq qoca qarı əfsanələrindən uzaq dur. Mömin olmaq üçün özünü yetişdir. 8 Bədən məşqinin az faydası olur, möminlik isə hər şey üçün faydalıdır, çünki bunda indi və gələcək üçün həyat vədi var. 9 Bu söz etibarlıdır və tamamilə qəbul olunmağa layiq sözdür. 10 Ona görə də biz zəhmət çəkir və mübarizə aparırıq.* Çünki ümidimizi bütün insanların, xüsusən iman edənlərin Xilaskarı, var olan Allaha bağlamışıq.

11 Bunları buyur və öyrət. 12 Gənc olduğun üçün qoy heç kim sənə xor baxmasın. Amma sözdə, həyat tərzində, məhəbbətdə, imanda,† paklıqda imanlılara nümunə ol. 13 Mən gəlincə Müqəddəs Yazıları hamıya oxumaqla,

† **3:16** O – bəzi əlyazmalarda Allah. * **4:10** Mübarizə aparırıq – bəzi əlyazmalarda təhqirə dözürük.
† **4:12** İmanda – bəzi əlyazmalarda ruhda, imanda.

nəsihət verməklə, təlim verməklə məşğul ol. 14 Ağsaqqallar əllərini sənin
üzərinə qoyanda sənə peyğəmbərlik sözü ilə verilən səndə olan ruhani ənama
etinasızlıq etmə. 15 Bunların hamısına səy göstərərək özünü həsr et ki, sənin
inkişafın hamıya aşkar olsun. 16 Özünə və verdiyin təlimə diqqətli ol. Bu
işlərlə məşğul olmağa davam et. Çünki bunu etməklə həm özünü, həm də səni
dinləyənləri xilas edəcəksən.

5

İmanlılar cəmiyyətində məsuliyyətlər

1 Ağsaqqalla sərt danışma, ona ata kimi, cavanlara isə qardaş kimi,
2 ağbirçəklərə ana kimi, gənc qadınlara tamamilə saf ürəklə bir bacı kimi
nəsihət ver.
3 Həqiqi dul qadınlara hörmət et. 4 Lakin əgər bir dul qadının uşaqları ya
da nəvələri varsa, bunlar əvvəlcə öz ailələrinə yardım edərək möminliyi, yaşlı
ailə üzvlərinə də haqqını verməyi öyrənsinlər. Çünki bu, Allahı razı salır.
5 Həqiqətən, dul qalıb kimsəsiz olan qadın öz ümidini Allaha bağlamışdır, gecə-
gündüz Ona yalvarmağa və dua etməyə davam edir. 6 Keflə yaşayan dul
qadınsa yaşadığı halda ölüdür. 7 Nöqsansız olmaqları üçün bu əmrləri tapşır.
8 Öz yaxınlarının, xüsusən, ailə üzvlərinin qayğısına qalmayan insan imanı
inkar etmiş və imansızdan betərdir.
9 Qoy bir dul qadının adı dullar siyahısına bu şərtlə yazılsın: ən azı
altmış yaşına çatmış, ərinə sadiq olmuş, 10 *etdiyi yaxşı işlərlə tanınmış
olsun, məsələn, uşaqlar böyütmüş, qonaqpərvərlik göstərmiş, müqəddəslərin
ayaqlarını yumaqla xidmət etmiş, əziyyət çəkənlərə yardım etmiş, hər cür
xeyirli işlə məşğul bir şəxs olmalıdır.
11 Altmış yaşa çatmamış dul qadınları isə siyahıya yazma. Çünki cismani
istəkləri Məsihə bağlılıqlarına qalib gələn kimi ərə getmək istəyərlər. 12 Beləcə
verdikləri ilk sözdən çıxdıqları üçün mühakiməyə məruz qalırlar. 13 Eyni
zamanda evdən evə gəzərək tənbəlliyə öyrənərlər. Yalnız tənbəllik deyil, lazım
olmayan sözlər danışaraq qeybət edərlər, başqalarının işlərinə burunlarını
soxarlar. 14 Beləliklə, yaşa dolmamış dul qadınların ərə getməsini, uşaq
doğmasını, evini idarə etməsini, düşmənə heç bir böhtan atmaq fürsətini
verməməsini istəyirəm. 15 Artıq bəziləri azıb Şeytanın ardınca getmişdir.
16 İmanlı bir qadının* dul qadın yaxınları varsa, qoy onlara yardım etsin.
İmanlılar cəmiyyəti belə yükün altına girməsin ki, həqiqi dul qadınlara yardım
edə bilsin.
17 Cəmiyyəti yaxşı idarə edən ağsaqqallar, xüsusən, vəz və təlim işində zəhmət
çəkənlər maddi və mənəvi cəhətdən təmin olunmağa layiq görülsün. 18 *Çünki
Müqəddəs Yazıda belə deyilir: «Xırman çəkən öküzün ağzını bağlama» və «işçi
öz haqqına layiqdir». 19 *İki yaxud üç şahid olmadıqda bir ağsaqqala qarşı olan
ittihama əhəmiyyət vermə. 20 Günah işlədən ağsaqqalları hamının qarşısında
məzəmmət et ki, digərləri də günah işlətməkdən qorxsun. 21 Allahın, Məsih
İsanın və seçilmiş mələklərin önündə sənin öhdənə qoyuram ki, ayrı-seçkilik
salmadan, tərəfkeşlik etmədən bu təlimatlara riayət edəsən. 22 Heç kimin
üzərinə tələsərək əl qoyma, başqalarının günahlarına şərik olma, özünü pak
saxla.

---

* **5:10** Qanun. 25:4; Luka 12:7 * **5:16** Qadının – bəzi əlyazmalarda kişinin yaxud da qadının.
* **5:18** Qanun. 25:4; Mat. 10:10; Luka 10:7 * **5:19** Qanun. 17:6; 19:15

23 Yalnız su içməkdən vaz keç; mədənə və tez-tez baş verən xəstəliklərinə
görə bir az şərab da iç.
24 Bəzi insanların günahları mühakiməyə düşəndən əvvəl də bəllidir,
digərlərininki isə sonradan ortaya çıxar. 25 Beləcə yaxşı işlər də qabaqcadan
bəllidir, bəlli olmayanlar da gizli qala bilməyəcək.

6

1 Qul boyunduruğu altında olanların hamısı öz ağalarını tam hörmətə layiq
saysınlar ki, Allahın adına və təliminə küfr söylənməsin. 2 Ağaları iman etmiş
olanlarsa qardaş olduğu üçün ağalarına xor baxmasınlar. Əksinə, onlara
daha yaxşı qulluq etsinlər. Çünki bu qulluqdan faydalananlar sevdikləri
imanlılardır.
Bu şeyləri öyrət və nəsihət ver.

Allah yoluna bağlılıq

3 Kim yad təlimlər yayıb Rəbbimiz İsa Məsihin sağlam sözləri ilə və mö minliyə
uyğun təlimlə razı deyilsə, 4 o adam qürurlanıb heç bir şey dərk etmir,
lakin mübahisə və sözlərin mənası barədə dava yaratmaq xəstəliyinə tutulub.
Bunların nəticəsi paxıllıq, münaqişə, böhtançılıq və bədgümanlıqdır; 5 pozğun
düşüncəli, həqiqətdən məhrum, mö minliyi qazanc mənbəyi kimi zənn edən
adamların fasiləsiz mübahisələridir.*
6 Əlindəki ilə kifayətlənərək mömin olmaqsa böyük qazanc mənbəyidir.
7 Çünki dünyaya heç bir şey gətirməmişik və oradan heç bir şey də götürə
bilmərik. 8 Yeməyimiz və paltarımız varsa, bunlarla kifayətlənirik. 9 Zəngin
olmaq istəyənlərsə sınağa və tora düşərlər; insanı məhvə və həlaka aparan bir
çox axmaq və ziyanverici ehtiraslara batırlar. 10 Çünki hər cür pisliyin kökü
pulpərəstlikdir. Kimlərsə bu həvəslə imandan azıb öz-özlərinə sanki bıçaq
soxmuş kimi çox əzab verdilər.
11 Amma sən, ey Allah adamı, bu şeylərdən qaç. Salehliyin, mö minliyin,
imanın, məhəbbətin, dözümün, həlimliyin ardınca get. 12 İman uğrunda yaxşı
mübarizə apar. Əbədi həyatı bərk tut; bunun üçün çağırıldın və yaxşı əqidəni
bir çox şahid qarşısında iqrar etdin. 13 *Hər şeyə həyat verən Allahın və Ponti
Pilatın önündə öz yaxşı əqidəsinə şəhadət edən Məsih İsanın hüzurunda sənə
tapşırıram ki, 14 Rəbbimiz İsa Məsihin zühurunadək Allahın əmrinə ləkəsiz və
nöqsansız riayət et. 15 Allah Onu Öz vaxtında zahir edəcək. O, bəxtiyarlıq
mənbəyi olan tək Hökmdar, şahların Şahı və ağaların Ağasıdır. 16 Yeganə
ölməzliyə malik olan, əlçatmaz nurda yaşayan Odur. Onu insanlardan heç kəs
görməyib və görə də bilməz. Ona izzət və əbədi qüdrət olsun. Amin.
17 Bu dövrdə varlı olanlara buyur ki, təkəbbürlü olmasınlar və gəldi-gedər
var-dövlətə yox, zövq almağımız üçün bizə hər şeyi bol-bol verən Allaha ümid
bəsləsinlər. 18 Xeyirxahlıq göstərsinlər, yaxşı işlərlə zəngin, əliaçıq olub öz
malını başqaları ilə bölüşsünlər. 19 Beləliklə, gələcək üçün özlərinə sağlam təməl
olacaq bir xəzinə toplasınlar. Yəni həqiqi həyatı† bərk tutsunlar.
20 Ey Timotey, sənə verilən əmanəti qoru! Allahsız boşboğazlıqdan və yalan
yerə «bilik» adlanan şeyin zidd fikirlərindən uzaq dur. 21 Bəziləri bu biliyə
sahib olduqlarını iddia edərək imandan azdılar.
Sizə lütf olsun!

---

* **6:5** Mübahisələridir – bəzi əlyazmalarda mübahisələridir. Belə adamlardan uzaq ol. * **6:13** Yəh. 18:37 † **6:19** Həqiqi həyatı – bəzi əlyazmalarda əbədi həyatı.

PAULUN
TİMOTEYƏ İKİNCİ MƏKTUBU
GİRİŞ

Paul *«Timoteyə İkinci Məktubu»*nda öz gənc həmkarı və əməkdaşı olan Timoteyə çoxlu məsləhətlər verir. Əsas mövzu dözümdür. Paul Timoteyi İsa Məsihin Müjdəsini sədaqətlə vəz etməyə çağırır. Həm də o, Müjdənin və Əhdi-Ətiqin təliminə sadiq qalmağa ruhlandırır. Həvari öz gənc həmkarına tövsiyə edir ki, çəkdiyi iztirabların, rastlaşdığı müqavimətlərin heç birinə əhəmiyyət verməndən müjdəçilik və müəllimlik işini davam etdirsin.

Paul Timoteyə xüsusi məsləhət verir: «Axmaq və cahil mübahisələrdən uzaq ol. Çünki bunların dava-dalaşa səbəb olmasını bilirsən» (2:23). Bütün bunların hamısını yekunlaşdıraraq Paul öz həyatını və məqsədini nümunə göstərərək iman, məhəbbət, dözümə və təqiblərdə əzablara səbirli olmağa çağırır.

Kitabın məzmunu:

1:1–2:13 Salamlar və tövsiyələr
2:14–4:5 Məsləhət və xəbərdarlıq
4:6-18 Paulun düşdüyü vəziyyət barəsində
4:19-22 Xudahafizləşmə

1 *Məsih İsada olan həyat vədinə görə Allahın iradəsi ilə Məsih İsanın həvarisi
mən Pauldan 2 mənə sevimli oğul olan Timoteyə salam! Ata Allahdan və
Rəbbimiz Məsih İsadan sənə lütf, mərhəmət və sülh olsun!

Müjdəyə sadiq qalmaq

3 Durmadan, gecə-gündüz dualarımda səni yada saldığım zaman ata-
babalarım kimi təmiz vicdanla ibadət etdiyim Allaha şükür edirəm. 4 Sənin
göz yaşlarını xatırlayaraq səni görməyə həsrət çəkirəm ki, sevinclə dolum.
5 *Səndəki riyasız imanı yadıma salıram. Əvvəlcə nənən Lois və anan Evnikinin
saxladığı bu imanı, əminəm ki, sən də saxlayırsan. 6 Bu səbəbdən sənin üzərinə
əl qoymağımla Allahın sənə verdiyi ənamı alovlandırmağını xatırladıram.
7 Çünki Allah bizə qorxaqlıq ruhu deyil, güc, məhəbbət və ağıllı-kamallı
olmaq ruhu vermişdir. 8 Buna görə Rəbbimiz barədə şəhadət etməkdən
və Onun uğrunda məhbus olan məndən utanma. Allahın gücü ilə Müjdə
uğrunda mənimlə birlikdə əzaba qatlaş. 9 Allah bizi əməllərimizə görə deyil,
öz məqsədinə və lütfünə görə xilas edib müqəddəs olmağa çağırdı. Zaman
başlamazdan əvvəl o lütf bizə Məsih İsada verilmişdi, 10 indi isə Xilaskarımız
Məsih İsanın zühuru ilə üzə çıxdı. O, ölümü yox etdi, Müjdə vasitəsilə həyatı
və ölməzliyi aşkar etdi. 11 *Mən bu Müjdə üçün vaiz, həvari və müəllim*
təyin olundum. 12 Bu əzabları çəkməyimin səbəbi də budur. Amma bundan
utanmıram, çünki Kimə iman etdiyimi bilirəm və əminəm ki, mənə verdiyi
əmanəti qiyamət gününə† qədər saxlamağa qadirdir. 13 Məsih İsada olan iman
və məhəbbətlə məndən eşitdiyin sağlam sözlərdən nümunə götür. 14 Sənə verilən
yaxşı əmanəti bizdə yaşayan Müqəddəs Ruh vasitəsilə saxla.

---

* **1:1** Həv. 16:1 * **1:5** Həv. 16:1 * **1:11** 1Tim. 2:7 * **1:11** Müəllim – bəzi əlyazmalarda millətlərin müəllimi. † **1:12** Qiyamət gününə – hərfi tərcümədə o günə.

15 Bilirsən ki, Asiya vilayətində olanların hamısı məndən üz döndərdi.
Həmçinin Figel və Hermogen də bunların sırasındadır. 16 Rəbb Onisi-
forun ev əhlinə mərhəmət etsin. Çünki dəfələrlə məni ruhlandırdı, mənim
zəncirlənməyimdən utanmadı. 17 Əksinə, Romada olarkən məni səylə axtarıb
tapdı. 18 Qoy Rəbb qiyamət günü‡ ona mərhəmət tapmağa imkan versin.
Efesdə onun mənə nə qədər xidmət etdiyini sən çox yaxşı bilirsən.

2

Məsih uğrunda əziyyətə dözmək

1 Sənsə, ey oğlum, Məsih İsada olan lütflə güclən. 2 Bir çox şahidlərin önündə
məndən eşitdiyin sözləri başqalarına da öyrətməyə qadir olan sadiq adamlara
həvalə et. 3 Məsih İsanın yaxşı əsgəri kimi mənimlə birgə əzaba qatlaş.
4 Əsgərlik edən insan gündəlik həyatla bağlı işlərə sürüklənməz, ona əmr edən
zabiti razı salmağa çalışar. 5 Həmçinin yarışlara qoşulan insan da qaydaya
görə yarışmazsa, başına zəfər çələngi qoyulmaz. 6 Zəhmətkeş əkinçinin payına
məhsulunun ilk bəhrəsi düşməlidir. 7 Dediklərimə fikir ver. Rəbb söylədiyim
hər şeydə sənə anlayış verəcək.
8 Yaydığım Müjdədə açıqlandığı kimi, Davudun nəslindən olub ölülər
arasından dirilən İsa Məsihi yadında saxla. 9 Bu Müjdə naminə zəncirə
vurulmuş bir cinayətkar kimi əzaba qatlaşıram. Amma Allahın kəlamı
zəncirlənməmişdir. 10 Bu səbəbdən seçilmişlərə görə, onlar da Məsih İsada olan
xilasa əbədi izzətlə bərabər nail olsunlar deyə hər şeyə dözürəm. 11 Bu söz
etibarlıdır ki,
«Əgər Onunla öldüksə,
Onunla da yaşayacağıq;
12 *Əgər dözəriksə,
Onunla da birlikdə padşahlıq edəcəyik.
Əgər Onu inkar etsək,
O da bizi inkar edəcək.
13 Biz sadiq qalmasaq da,
O sadiq qalacaq.
Çünki Öz təbiətinə zidd davrana bilməz».

Sınaqdan keçmiş işçi

14 Bunları imanlıların yadına sal. Sözlərin mənası barədə dava etməməyi
Allahın önündə onların öhdəsinə qoy; çünki bu fayda verməz, dinləyənlərə isə
ziyan vurar. 15 Özünü Allaha sınaqdan keçmiş, həqiqət kəlamını doğruluqla
işlədən alnıaçıq bir işçi kimi təqdim etməyə çalış. 16 Allahsız boşboğazlıqdan
uzaq dur. Çünki belə boşboğazlıqlar insanı daha da allahsızlığa aparır.
17 Onların sözü irinli yara kimi yayılacaq. Himeney və Filit onların sırasındadır.
18 Onlar dirilmənin artıq baş verdiyini deyərək həqiqətdən azıb bəzilərinin
imanını alt-üst edirlər. 19 Lakin Allahın atdığı möhkəm təməl bu sözlərlə
möhürlənib durur: «Rəbb Özününküləri tanıyır» və «Rəbbin adını ağzına alan
hər kəs haqsızlıqdan uzaqlaşsın».
20 Böyük bir evdə yalnız qızıl və gümüş qablar deyil, həmçinin taxta və gil
qablar da var. Onlardan bəzisi şərəfli, bəzisi də şərəfsiz iş üçün istifadə olunur.

‡ **1:18** Qiyamət günü – hərfi tərcümədə o gün. * **2:12** Mat. 10:33; Luka 12:9

21 Beləliklə, kim özünü şərəfsiz işlərdən təmizləsə, şərəfli işlərə uyğun, təqdis
olunmuş, Sahibinə faydalı, hər yaxşı iş üçün hazırlanmış qab olacaq.
22 Gənclik ehtiraslarından qaç. Təmiz ürəklə Rəbbi çağıranlarla birlikdə
salehliyin, imanın, məhəbbətin və sülhün ardınca get. 23 Axmaq və cahil
mübahisələrdən uzaq ol. Çünki bunların dava-dalaşa səbəb olmasını bilirsən.
24 Rəbbin qulu davakar olmamalıdır. Əksinə, hamı ilə mülayim rəftar etməli,
öyrətməyə qabil, səbirli olmalıdır. 25 Ona qarşı olanları həlimliklə tərbiyə
etməlidir. Bəlkə Allah onlara tövbəyə imkan verəcək. Beləliklə, onlar həqiqəti
anlayar, 26 ayıq ola bilərlər və istəyini yerinə yetirmək üçün onları əsir edən
iblisin torundan çıxarlar.

3

Axır zamanda

1 Bunu bil ki, bu axır zamanda çətin dövrlər olacaq. 2 Çünki insan-
lar xudbin, pulpərəst, təkəbbürlü, məğrur, təhqir edən, valideynlərinə itaət
etməyən, nankor, müqəddəslikdən məhrum, 3 şəfqətsiz, barışmaz, böhtançı,
nəfsini saxlamayan, rəhmsiz, yaxşılığın düşməni, 4 xain, ehtiyatsız, qürurlu
olacaq, Allahdan çox kef çəkməyi sevəcəklər. 5 Mömin kimi görünüb bu
yolun gücünü inkar edəcəklər. Bu cür adamlardan uzaq dur. 6 Bunların
arasında evlərə soxulub zəif iradəli qadınları əsir edən adamlar var. Belə
qadınlar günahla yüklənmiş müxtəlif ehtiraslarla sövq edilir, 7 daima öyrənir,
amma həqiqəti heç zaman anlaya bilmirlər. 8 *Yannis və Yambris Musaya
necə zidd getdilərsə, bu adamlar da eləcə həqiqətə zidd gedirlər. Onlar
düşüncələri pozğun, imanları sınaqdan keçməmiş insanlardır. 9 Amma daha
irəli gedə bilməyəcəklər. Çünki Yannislə Yambrisin axmaqlığı kimi bunların
da axmaqlığını hamı açıqca görəcək.

Timoteyə son öyüdlər

10 *Sənsə mənim təlimimi, davranışımı, məqsədimi, imanımı, səbrimi,
məhəbbətimi, dözümümü, 11 Antakyada, Konyada, Listrada başıma gələn
təqibləri, çəkdiyim əzabları diqqətlə izlədin. Nə cür təqiblərə qatlandım!
Amma Rəbb məni bunların hamısından xilas etdi. 12 Məsih İsada möminliyə
yaraşan bir həyat sürmək istəyənlərin hamısı təqibə məruz qalacaq. 13 Amma
pis adamlar və saxtakarlar aldadıb-aldanaraq getdikcə daha betər olacaqlar.
14 Sənsə öyrəndiyin və güvəndiyin şeylərə sadiq qal. Çünki bunları kimlərdən
öyrəndiyini bilirsən, 15 Müqəddəs Yazıları uşaqlıqdan bilirsən. Onlar Məsih
İsaya olan iman vasitəsilə sənə xilas gətirən hikmət verməyə qadirdir. 16 Bütün
Müqəddəs Yazılar Allahdan ilham almış və təlim, məzəmmət, islah, salehlik
tərbiyəsi üçün faydalıdır; 17 beləcə Allah adamı bacarıqlı olub hər yaxşı iş
üçün təchiz edilsin.

4

1 Allahın və dirilərlə ölüləri mühakimə edəcək Məsih İsanın önündə Onun
zühuru və Padşahlığının haqqı üçün sənə buyururam ki, 2 Allahın kəlamını
vəz edəsən, hansı vaxt olursa-olsun hazır olasan, insanlara tam səbirlə təlim
öyrədərək məzəmmət, xəbərdarlıq və nəsihət verəsən. 3 Çünki elə bir zaman
gələcək ki, sağlam təlimə dözməyəcəklər. Qulaq oxşayan sözlər eşitmək üçün
ətraflarına öz ehtiraslarına uyğun müəllimlər toplayacaqlar. 4 Qulaqlarını
həqiqətdən döndərəcək, əfsanələrə meyl göstərəcəklər. 5 Amma sən hər

* **3:8** Çıx. 7:11 * **3:10** Həv. 13:14–14:20

vəziyyətdə ayıq ol. Əzaba qatlaş, müjdəçilik işini yerinə yetir, öz xidmətinə tam əməl et.
6 Çünki qanım artıq içmə təqdimi kimi tökülmək üzrədir. Artıq ayrılma
zamanım gəldi. 7 Mən yaxşı mübarizə aparmışam, yolumu sona çatdırdım,
imanı saxladım. 8 İndi salehlik tacı mənim üçün hazır durur. Ədalətli Hakim
olan Rəbb qiyamət günü* onu mənə – yalnız mənə deyil, Onun zühuruna can
atanların hamısına verəcək.

Şəxsi ricalar və salamlar

9 Yanıma tez gəlməyə çalış. 10 *Çünki Dima indiki dövrü sevdiyi üçün məni
tərk edib Salonikə getdi. Kreskent Qalatiyaya, Tit isə Dalmatiyaya getdi.
11 *Yalnız Luka yanımdadır. Markı da götür özünlə gətir, çünki o etdiyim
xidmətdə mənə yardım edir. 12 *Tixiki isə Efesə göndərdim. 13 *Troasda
Karpın yanında qoyduğum yapıncını, kitabları, xüsusən, yazılı dəriləri də
gələndə gətir.
14 *Misgər İsgəndər mənə çox pislik etdi. Rəbb ona əməllərinin əvəzini
verəcək. 15 Sən də ondan özünü gözlə. Çünki söylədiklərimizə ciddi-cəhdlə zidd
getdi.
16 Mən ilk dəfə müdafiə olunanda heç kim mənə tərəfdar çıxmadı, hamı məni
tərk etdi. Qoy onlara günah sayılmasın. 17 Lakin Rəbb köməyimə gəlib mənə
güc verdi ki, vəz mənim vasitəmlə tam elan edilsin və onu bütün millətlər
eşitsin. Mən aslanın ağzından xilas oldum. 18 Rəbb məni hər cür pis əməldən
qurtaracaq və Öz Səmavi Padşahlığı üçün xilas edəcək. Ona əbədi olaraq izzət
olsun! Amin.
19 *Priskila ilə Akilaya və Onisiforun ev əhlinə salam söylə.
20 *Erast Korinfdə qaldı. Trofimi isə xəstə halda Miletdə qoydum. 21 Çalış
ki, qışdan əvvəl gələsən. Evvul, Pudent, Lin, Klavdiya və bütün bacı-qardaşlar
sənə salam göndərir.
22 Rəbb sənin ruhuna yar olsun! Sizə lütf olsun!

* **4:8** Qiyamət günü – hərfi tərcümədə o gün. * **4:10** 2Kor. 8:23; Qal. 2:3; Kol. 4:14; Titə 1:4; Flm. 24 * **4:11** Həv. 12:12,25; 15:37-39; Kol. 4:10,14; Flm. 24 * **4:12** Həv. 20:4; Ef. 6:21-22; Kol. 4:7-8 * **4:13** Həv. 20:6 * **4:14** Zəb. 62:12; Rom. 2:6; 1Tim. 1:20 * **4:19** Həv. 18:2-3; 2Tim. 1:16-17 * **4:20** Həv. 19:22; 20:4; 21:29; Rom. 16:23-24

PAULUN
TİTƏ MƏKTUBU
GİRİŞ

Tit Paulun vəzi ilə İsa Məsihi qəbul edən bir yunan gənc idi (1:4). O, Paula müjdəçilik işində köməkçi olmuşdu. Paul gənc köməkçisini Krit adasındakı imanlı cəmiyyətində nəzarətçi kimi xidmət etməyə təyin etmişdi. Bu məktub da ona kömək məqsədi ilə ünvanlanıb. Bu məktubda üç əsas məsələyə toxunulur.

Birinci, Paul bir çox Kritlilərin xasiyyətini nəzərə alaraq Titin yadına salır ki, imanlı cəmiyyətinin rəhbəri necə olmalıdır. Sonra o, cəmiyyətdə imanlıların müxtəlif qruplarını – yaşlı kişiləri və qadınları, gəncləri və qulları necə öyrətmək barədə məsləhətlər verir.

Məktubun sonunda Paul Titə məsihçi davranışına aid öyüdlər verir və xüsusən, sülhsevər və dost münasibətində olmağı, nifrətdən, mübahisələrdən və cəmiyyətdə fikir ayrılığından uzaq durmağı məsləhət görür.

Kitabın məzmunu:

1:1-4 Salamlar
1:5-16 Titin Kritdəki vəzifəsi
2:1–3:11 Sağlam təlim və davranış
3:12-15 Xahişlər və xudahafizləşmə

1 Allahın qulu və İsa Məsihin həvarisi, mən Pauldan salam! Allahın seçdiyi
insanların iman edib möminliyə uyğun olan həqiqəti dərk etmələri üçün
təyin olundum. 2 Allah yolu əbədi həyat ümidinə əsaslanır. Bu ümidi yalan
danışmayan Allah zaman başlamazdan əvvəl vəd etmişdi. 3 Xilaskarımız Allah
Öz əmrinə görə mənə əmanət edilmiş vəzlə kəlamını vaxtında aşkar etdi.
4 *Ümumi imana görə mənə əsl oğul olan Titə Ata Allahdan və Xilaskarımız
Məsih İsadan lütf* və sülh olsun!

Titin Kritdəki vəzifəsi

5 Tamamlanmamış işləri sahmana salasan və sənə tapşırdığım kimi
hər şəhərdə cəmiyyət ağsaqqalları təyin edəsən deyə səni Kritdə saxladım.
6 *Ağsaqqal seçilən şəxs nöqsansız və tək arvadlı olaraq ona sadiq olsun.
Övladları imanlı olmalı, mənəviyyatsızlıqda ittiham olunan yaxud itaətsiz
olmamalıdır. 7 Çünki cəmiyyət nəzarətçisi Allahın iş idarəçisi olduğuna görə
nöqsansız olmalıdır. Dikbaş, hirsli, şərab düşkünü, zorakı, haqsız qazanca
həris olmamalı, 8 əksinə qonaqpərvər, yaxşılığı sevən, ağıllı-kamallı, saleh,
müqəddəs, nəfsinə hakim olmalıdır. 9 Həm başqalarına sağlam təlimlə nəsihət
verməyə, həm də ona qarşı çıxanları təkzib etməyə qadir olsun deyə aldığı
təlimə uyğun olan etibarlı kəlamı bərk tutmalıdır.

10 Çünki, xüsusilə, sünnət tərəfdarları arasında bir çox itaətsiz, boşboğaz və
saxtakar insanlar var. 11 Onları sakitləşdirmək lazımdır. Çünki onlar haqsız
qazanc əldə etmək üçün lazımsız şeyləri öyrədərək bəzi ailələri tamamilə alt-üst edirlər. 12 Onlardan biri – öz peyğəmbərlərindən biri belə demişdir:
«Kritlilər daima yalançı, azğın heyvan, tənbəl qarınquludur». 13 Bu şəhadət
etibarlıdır. Ona görə də onları sərt bir şəkildə məzəmmət et ki, imanları sağlam

* **1:4** 2Kor. 8:23; Qal. 2:3; 2Tim. 4:10 * **1:4** Lütf – bəzi əlyazmalarda lütf, mərhəmət. * **1:6** 1Tim. 3:2-7

olsun, 14 Yəhudi əfsanələrinə və həqiqətdən dönən insanların əmrlərinə qulaq asmasınlar. 15 Paklar üçün hər şey pakdır, ləkəli imansızlar üçünsə pak heç bir şey yoxdur. Amma onların həm düşüncəsi, həm də vicdanı ləkələnmişdir. 16 Onlar Allahı tanıdıqlarını iqrar edirlər, amma əməlləri ilə bunu inkar edirlər. İyrənc və itaətsizdirlər, heç bir yaxşı iş görməyə yaramazlar.

2

Sağlam təlimin əhəmiyyəti

1 Sənsə sağlam təlimə uyğun olanı öyrət. 2 Yaşlı kişilər ayıq, ləyaqətli, ağıllı-kamallı, imanda, məhəbbətdə və dözümdə sağlam olsunlar. 3 Yaşlı qadınlar da eyni şəkildə müqəddəslərə yaraşan tərzdə davransınlar. Böhtançı, şərab düşkünü olmasınlar və xeyirli şeyləri öyrədərək 4 tərbiyə etsinlər ki, gənc qadınlar ərlərini və uşaqlarını sevsinlər, 5 ağıllı-kamallı, ismətli, evdar, xeyirxah, öz ərlərinə tabe olsunlar. O zaman Allahın kəlamına küfr olunmaz. 6 Gənc oğlanlara da ağıllı-kamallı olmaq üçün nəsihət ver. 7 Yaxşı işlər görərək hər şeydə özünü nümunə göstər. Təlimdə dürüst və ləyaqətli* olaraq 8 tənqid olunmaz sağlam sözlər danış ki, sənə qarşı çıxanlar bizim haqqımızda pis bir söz deyə bilməyib utansın.

9 Qulları başa sal ki, hər şeydə öz ağalarına tabe olsunlar, onları razı salsınlar. Qoy cavab qaytarmasınlar, 10 oğurluq etməsinlər, amma hər baxımdan etibarlı olduqlarını göstərsinlər. Beləliklə, Xilaskarımız Allahın təlimini hər cəhətdən cazibəli etsinlər.

11 Çünki Allahın bütün insanlara xilas gətirən lütfü zühur etdi. 12 Bu lütf bizə allahsızlığı və dünyəvi ehtirasları rədd edib, bu dövrdə ağıllı-kamallı, saleh və möminliyə uyğun bir ömür sürməyi öyrədir. 13 Bu ərəfədə bəxtiyarlıq gətirən ümidimizin gerçəkləşməsini, ulu Allah və Xilaskarımız İsa Məsihin izzətinin zühurunu gözləyək. 14 *O Özünü bizim üçün fəda etdi ki, bizi hər cür qanunsuzluqdan satın alsın, təmizləyib Özünə məxsus və yaxşı işlərə səy göstərən bir xalq yaratsın. 15 Bunları tam bir səlahiyyətlə bildir, nəsihət ver və məzəmmət et. Qoy heç kim sənə hörmətsizlik etməsin.

3

İmanlılara yaraşan rəftar

1 İmanlılara xatırlat ki, başçılar və hakimlərə tabe olub itaət etsinlər. Hər cür xeyirli iş görməyə hazır olsunlar. 2 Heç kimə şər atmasınlar, davakar deyil, mülayim olsunlar və bütün insanlarla həlim davransınlar. 3 Çünki bir zamanlar biz də ağılsız, itaətsiz, yolunu azmış, müxtəlif ehtiraslar və zövqlərə qul olan, kin, paxıllıq içində yaşayan mənfur və bir-birimizə nifrət edən adamlar idik. 4 Amma Xilaskarımız Allah xeyirxahlığını və insana olan sevgisini açıq göstərdiyi zaman 5 bizim salehliklə etdiyimiz əməllərlə deyil, Öz mərhəmətinə görə bizi xilas etdi. Bunu bizi yumaqla, yəni Müqəddəs Ruhun bizi yenidən doğuzdurub təzələməsi ilə etdi. 6 Allah Xilaskarımız İsa Məsih vasitəsilə üzərimizə bol-bol Müqəddəs Ruhu tökdü ki, 7 Onun lütfü ilə saleh sayılıb ümidimiz olan əbədi həyatın varisi olaq. 8 Bu söz etibarlıdır.

Mən bunların üzərində dayanmağını istəyirəm ki, Allaha iman etmişlər xeyirxah işlərlə məşğul olmağa diqqət yetirsinlər. Bu, insanlar üçün

* **2:7** Dürüst və ləyaqətli – bəzi əlyazmalarda dürüst, ləyaqətli və əxlaqlı. * **2:14** Çıx. 19:5; Qanun. 4:20; 7:6; 14:2; 1Pet. 2:9

xeyirli və faydalıdır. 9 Lakin axmaq mübahisələrdən, nəsil şəcərələrindən,
münaqişələrdən, Qanunla bağlı dava-dalaşlardan uzaq dur. Çünki bunlar fay-
dasız və boş şeylərdir. 10 Təfriqəçi adamdan birinci və ikinci xəbərdarlıqdan
sonra əlaqəni kəs. 11 Belə adamın yolunu azmış və günahkar olduğuna əmin
ola bilərsən. O öz-özünü məhkum etmişdir.

Xahişlər və xudahafizləşmə

12 *Mən Artema və ya Tixiki yanına göndərən kimi çalış ki, yanıma, Nikopo-
lisə gələsən. Çünki qışı orada keçirməyi qərara almışam. 13 *Qanunşünas Zena
ilə Apollonu səylə yola sal, qoy onların heç bir şeyə ehtiyacı olmasın. 14 Qoy
bizimkilər də təcili ehtiyacları ödəmək üçün xeyirli işlərlə məşğul olmağı
öyrənsinlər ki, bəhrəsiz qalmasınlar.
15 Yanımdakıların hamısı səni salamlayır. Bizi sevən imanlılara salam söylə.
Hamınıza lütf olsun!

* **3:12** Həv. 20:4; Ef. 6:21-22; Kol. 4:7-8; 2Tim. 4:12 * **3:13** Həv. 18:24; 1Kor. 16:12

PAULUN FİLİMONA MƏKTUBU

GİRİŞ

Filimon Kolosse şəhərinin imanlı cəmiyyətinin mötəbər məsihçisi idi. O, Onisim adlı qulun sahibi idi. Bu qul öz sahibindən qaçıb Paulla tanış olmuşdu. Paul o vaxt zindanda idi. Paulun vasitəsilə Onisim məsihçi oldu. Paul məktubunda Filimondan xahiş edir ki, o, keçmiş qulu ilə barışsın, çünki Paul onu sahibinə geri göndərirdi. Paul Filimona tövsiyə edir ki, Onisimi bağışlasın, çünki o artıq qaçqın bir qul deyil, Məsihdə ona qardaşdır.

Kitabın məzmunu:

1:1-3 Salamlar
1:4-7 Şükür və dua
1:8-22 Paulun Onisim üçün xahişi
1:23-25 Xudahafizləşmə

1 Məsih İsa uğrunda həbs olunan mən Pauldan və Timotey qardaşdan sevimli
əməkdaşımız Filimona, 2 *bacımız Apfiyaya, birlikdə mübarizə apardığımız
Arxipə və Filimonun evində toplaşan imanlılar cəmiyyətinə salam! 3 Atamız
Allahdan və Rəbb İsa Məsihdən sizə lütf və sülh olsun!

Şükür və dua

4 Dualarımda səni yada salıram və Allaha daima şükür edirəm. 5 Çünki Rəbb
İsaya olan imanını və bütün müqəddəslərə bəslədiyin məhəbbəti eşidirəm. 6 Sən
Məsihdə malik olduğumuz hər xeyirli şeyi dərk etdikcə imanını başqaları ilə
paylaşmaqda fəal olmağın üçün dua edirəm. 7 Qardaşım, sənin məhəbbətin
mənim üçün böyük sevinc və təsəlli qaynağı oldu. Çünki müqəddəslərin ürəyi
sənin sayəndə təravətləndi.

Paulun Onisim üçün xahişi

8 Buna görə münasib olanı sənə buyurmağa Məsihdə böyük cəsarətim olsa
da, 9 indi Məsih İsa uğrunda həbsdə olan mən – yaşlı Paul sənə məhəbbətlə
yalvarıram. 10 *Həbsdə ikən ruhani atası olduğum oğlum Onisimlə bağlı
səndən bir xahişim var. 11 O bir vaxtlar sənə yararsız idi, amma indi həm
sənə, həm də mənə yararlıdır.* 12 Onun özünü, yəni can-ciyərimi sənin
yanına göndərirəm.† 13 Müjdə uğrunda həbsdə olduğum müddətdə sənin əvəzinə
mənə xidmət etməsi üçün onu yanımda saxlamaq istəyirdim. 14 Amma sənin
razılığın olmadan heç bir iş görmək istəmədim. İstədim ki, etdiyin yaxşılıq
məcburi deyil, könüllü olsun.
15 Onisimin bir müddət səndən ayrılması bəlkə də bundan ötrü oldu ki, sən
onu həmişəlik, 16 artıq qul kimi deyil, quldan üstün, sevimli bir qardaş kimi
qəbul edəsən. O, xüsusilə, mənim üçün çox sevimlidir. Lakin həm cismən, həm
də Rəbdə olaraq sənin üçün daha artıq sevimli qardaşdır.
17 İndi məni özünə şərik sayırsansa, onu da məni qəbul edəcəyin kimi
qəbul et. 18 Əgər sənə hər hansı bir haqsızlıq etmişsə yaxud borcludursa,

* **1:2** Kol. 4:17 * **1:10** Kol. 4:9 * **1:11** Onisim – yunan mətnində *Onisimos* sözü olub yararlı deməkdir. † **1:12** Onun özünü ... göndərirəm – bəzi əlyazmalarda Onu sənin yanına göndərirəm. Sən də onu, can-ciyərimi qəbul et.

bunu mənim hesabıma yaz. 19 Mən Paul bunu öz əlimlə yazıram ki, əvəzini
mən ödəyəcəyəm. Sənin öz həyatın üçün mənə borclu olduğunu demək
istəmirəm. 20 Bəli, qardaş, Rəbdə mənə bir yardımın olsun. Ürəyimi Məsihdə
təravətləndir.
21 İtaətkar olduğuna əmin olaraq bunu sənə yazıram. Bilirəm ki,
istədiklərimi artıqlaması ilə yerinə yetirəcəksən. 22 Bununla yanaşı, mənə bir
qonaq otağı hazırla. Ümidvaram ki, dualarınız vasitəsilə sizə bəxş olunacağam.

Xudahafizləşmə

23 *Məsih İsada olub mənimlə birgə həbs olunan Epafra, 24 *əməkdaşlarım
Mark, Aristarx, Dima, Luka da sənə salam göndərir.
25 Rəbb İsa Məsihin lütfü sizin ruhunuza yar olsun!

* **1:23** Kol. 1:7; 4:12 * **1:24** Həv. 12:12,25; 15:37-39; 19:29; 27:2; Kol. 4:10,14; 2Tim. 4:10-11

İBRANİLƏRƏ MƏKTUB

GİRİŞ

«İbranilərə Məktub» qarşıdurmalarla üzləşən və imanından dönmək təhlükəsində olan məsihçi imanlılara ünvanlanıb. Məktubun müəllifi onları imanda ruhlandırır və hər şeydən öncə göstərir ki, İsa Məsih Allahın izzətinin təzahürü və onun mahiyyətinin tam surətidir. Bunu etməklə o, üç əsas həqiqəti vurğulayır: İsa Məsih Allahın əbədi Oğludur. O çəkdiyi əzablarla Ataya itaətli olmağı öyrəndi. İsa Məsih Allahın Oğlu olaraq Əhdi-Ətiqin peyğəmbərlərindən, xüsusilə də, Musadan da üstündür. İsa Məsih kahinlərdən üstün olaraq Allah tərəfindən əbədi Kahin elan olunmuşdur. İmanlılar İsa Məsihə iman etmək vasitəsilə günahdan, qorxudan və ölümdən qurtulur. İsa Baş Kahin kimi həqiqi xilası təmin edir.

Məktubun müəllifi İsrail tarixində məşhur adamları nümunə gətirərək oxucuları sadiq qalmağa çağırır. O, oxuculara iztirab və təqiblər zamanı İsaya baxıb dözümlü olmağı tövsiyə edir. Məktub məsləhət və xəbərdarlıqla bitir.

Kitabın məzmunu:

1:1-14 Allahın Oğlunun mələklərdən üstünlüyü
2:1-18 İmanlılara öyüd-nəsihət
3:1–4:13 İsanın Musadan üstünlüyü
4:14–7:28 İsa Məsih baş kahinimizdir
8:1-13 Məsihin Əhdinin üstünlüyü
9:1-22 Yeni Əhdin qurbanı köhnəsindən üstündür
9:23–10:39 Son qurban
11:1-40 İman qəhrəmanları
12:1-29 Allahın ata ürəyi barəsində
13:1-25 Öyüd-nəsihətlər

Allahın Oğlu mələklərdən üstündür

1 Allah qədim zamanlarda dəfələrlə və müxtəlif yollarla əcdadlarımıza
peyğəmbərlər vasitəsilə müraciət etmişdi. 2 Amma bu axır zamanda O bizə
Oğul vasitəsilə müraciət etdi; Onu hər şeyin varisi təyin etmişdi və Onun
vasitəsilə kainatı yaratmışdı. 3 Oğul Allahın izzətinin əksi və mahiyyətinin
tam surətidir. O hər şeyi qüdrətli kəlamı ilə saxlayır. O, günahlardan
təmizlənməni təmin edəndən sonra ucalarda möhtəşəm Allahın sağında
oturdu. 4 Mələklərdən nə qədər üstün adı irs olaraq aldısa, o qədər onlardan
üstün oldu.
5 *Axı Allah mələklərin hansına nə vaxtsa
«Sən Mənim Oğlumsan,
Mən bu gün Sənə Ata oldum»
yaxud
«Mən Ona Ata, O isə Mənə Oğul olacaq»
demişdir? 6 *Yenə də Allah İlk Doğulanı dünyaya gətirəndə deyir:
«Allahın bütün mələkləri qoy Onun qarşısında səcdə etsin».
7 *Mələklər barəsində isə deyir:

* **1:5** 2Şam. 7:14; 1Saln. 17:13; Zəb. 2:7 * **1:6** Zəb. 97:7 * **1:7** Zəb. 104:4

«Öz mələklərini küləklərə,
Öz xidmətçilərini yanar oda döndərir!»
8 *Amma Oğul haqqında bunu deyir:
«Ey Allah, taxtın əbədilik, sonsuzadək qalır,
Sənin şahlıq əsan insaf əsasıdır.
9 Salehliyi sevib qanunsuzluğa nifrət etmisən.
Ona görə Allah, Sənin Allahın
Sevinc yağı ilə
Yoldaşlarından çox Səni məsh edib».
10 *Yenə deyir:
«Ya Rəbb, Sən yerin təməlini əzəldən qurmusan,
Göylər Sənin əllərinin işidir!
11 Onlar yox olacaq, amma Sən qalacaqsan,
Hamısı paltar kimi köhnələcək,
12 Onları geyim kimi bükəcəksən,
Onları paltar kimi dəyişdirəcəksən.
Amma Sən dəyişməzsən,
İllərin tükənməzdir».
13 *Lakin Allah mələklərin hansına nə vaxtsa
«Mən düşmənlərini ayaqlarının altına kətil kimi salanadək
Sağımda otur»
demişdir? 14 Bütün mələklər xilası irs olaraq alacaq şəxslərə xidmət etmək üçün göndərilən xidmətçi ruhlar deyilmi?

2

Diqqətli olaq

1 Buna görə də biz eşitdiklərimizə daha da diqqətli olmalıyıq ki, axın bizi aparmasın. 2 Çünki mələklər vasitəsilə bəyan edilən söz qüvvəyə mindi, hər cür təqsir və itaətsizliyə haqlı cəza verildisə, 3 bu cür böyük xilasa məhəl qoymasaq, biz necə qurtula bilərik? Bu xilas əvvəlcə Rəbb tərəfindən bildirildi və Onu eşidənlər tərəfindən bizə təsdiq olundu. 4 Allah da əlamət, xariqələr, müxtəlif möcüzələr və Öz iradəsinə uyğun olaraq payladığı Müqəddəs Ruhun ənamları ilə şəhadət etdi.

5 Barəsində danışdığımız gələcək dünyanı Allah mələklərə tabe etmədi. 6 *Lakin kimsə bir yerdə belə şəhadət etdi:
«İnsan kimdir ki, onun haqqında düşünürsən?
Bəşər oğlu kimdir ki, onun qayğısını çəkirsən?
7 Onu mələklərdən az müddət ərzində aşağı tutdun,
İzzət və əzəmət tacını onun başına qoydun.*
8 Hər şeyi onun ayağının altına qoyub tabe etdin».
Allah hər şeyi insana tabe etdiyinə görə ona tabe olmamış heç nə qoymadı. Lakin indi biz hər şeyin ona tabe olduğunu hələ görmürük. 9 Amma Allahın lütfü ilə hər kəsin uğrunda ölmək üçün mələklərdən az müddət ərzində aşağı tutulmuş Şəxsi, yəni İsanı görürük. Çəkdiyi ölüm əzabına görə Onun başına izzət və əzəmət tacı qoyuldu.

---

* **1:8** Zəb. 45:6-7 * **1:10** Zəb. 102:25-27 * **1:13** Zəb. 110:1 * **2:6** Zəb. 8:4-6 * **2:7** Qoydun – bəzi əlyazmalarda qoydun, Əllərinin işləri üzərində onu hökmdar etdin.

10 Hər şey Allah üçün və Allah vasitəsilə mövcuddur. Bir çox övladı izzətə
çatdırmaq üçün onların xilasının Banisini əzablar vasitəsilə kamil etməsi Al-
laha münasib idi. 11 Çünki təqdis edən Şəxsin və təqdis olunanların hamısının
Atası eynidir. Bu səbəbdən İsa onları qardaş çağırmaqdan utanmayıb deyir:
12 *«İsmini qardaşlarıma elan edəcəyəm,
Toplantı arasında Sənə həmd söyləyəcəyəm».
13 *Yenə də deyir:
«Mən Ona güvənəcəyəm»
və yenə
«Budur, Mən və Allahın Mənə verdiyi övladlar».
14 Bu səbəbdən bu övladlar tərkibcə qan və ətdən yarandıqlarına görə İsa
Özü də onların insan təbiətinə şərik oldu ki, ölüm üzərində hakimiyyət sahibi
olanı, yəni iblisi Öz ölümü vasitəsilə təsirsiz hala gətirsin 15 və ölüm qorxusuna
görə ömürləri boyu əsarətdə olanların hamısını azad etsin. 16 Şübhəsiz, O,
mələklərə deyil, İbrahim nəslinə yardım edər. 17 Buna görə də O hər cəhətdən
qardaşlarına bənzər olmalı idi; belə ki Allaha xidmətində mərhəmətli və sadiq
Baş Kahin olub xalqının günahları üçün kəffarə edə bilsin. 18 Çünki Özü sınağa
çəkilib əzab çəkdiyi üçün sınağa çəkilənlərə kömək edə bilər.

3

İsa Musadan üstündür

1 Bu səbəbə görə, ey səmavi çağırışa ortaq olan müqəddəs qardaşlar,
əqidəmizin Elçisi və Baş Kahini İsa haqqında düşünün. 2 *İsa Onu təyin edən
Kəsə sadiq qaldı; necə ki Musa da Allahın bütün evində Ona sadiq qaldı.
3 Evin bənnası evdən daha çox hörmət qazandığı kimi İsa da Musadan daha
böyük izzətə layiq görüldü. 4 Çünki hər evin bir bənnası var, hər şeyin bənnası
isə Allahdır. 5 Musa gələcəkdə deyiləcək sözlərə şəhadət etmək üçün Allahın
bütün evində bir xidmətçi kimi sadiq qaldı. 6 Amma Məsih Onun evi üzərində
Oğul olaraq sadiqdir. Əgər biz cəsarətimizi və fəxr etdiyimiz ümidi qoruyub*
saxlasaq, Onun evi bizik.

İmansızlığa qarşı xəbərdarlıq

7 *Buna görə Müqəddəs Ruhun dediyi kimi:
«Bu gün əgər Onun səsini eşitsəniz,
8 Qoy ürəklərinizi üsyan vaxtı olduğu kimi,
Səhradakı sınaq günündə olduğu kimi inadkar olmasın.
9 Orada atalarınız Məni sınadılar,
Qırx il əməllərimi görərək Məni yoxladılar.
10 Buna görə o nəsildən zəhləm getdi.
Dedim: “Onlar həmişə ürəklərində azır,
Yollarımı tanımırlar”.
11 Buna görə qəzəblənib and içmişəm:
“Onlar Mənim rahatlıq diyarıma girməyəcəklər”».
12 Ey qardaşlar, diqqətli olun ki, sizlərdən heç birinizdə var olan Allahdan
uzaqlaşan şər və imansız ürək olmasın. 13 Amma «bu gün» adlanan hər
gün bir-birinizi ürəkləndirin ki, heç biriniz günahın aldadıcılığı ilə inadkar

* **2:12** Zəb. 22:22 * **2:13** Yeş. 8:17-18 * **3:2** Say. 12:7 * **3:6** Qoruyub – bəzi əlyazmalarda sona qədər möhkəm qoruyub. * **3:7** Zəb. 95:7-11

olmasın. 14 Çünki əvvəldən bizdə olan etimadı sonadək möhkəm saxlasaq,
Məsihlə ortaq olarıq. 15 *Necə ki deyilmişdir:
«Bu gün əgər Onun səsini eşitsəniz,
Qoy ürəklərinizi üsyan vaxtı olduğu kimi inadkar olmasın».

16 *Bəs eşidib üsyan edənlər kimdir? Musanın başçılığı ilə Misirdən çıxanların
hamısı deyilmi? 17 Allah qırx il kimə qəzəblənirdi? Günaha batmış, meyitləri
çöldə sərilənlərə deyilmi? 18 Bəs O kimlərə and içdi ki, Onun rahatlıq diyarına
girməyəcəklər? Məgər itaət etməyənlərə deyil? 19 Beləliklə, görürük ki, onlar
imansızlıqlarına görə oraya girə bilmədilər.

4

Allahın rahatlıq diyarı

1 Beləliklə, Allahın rahatlıq diyarına girmək vədi hələ də qüvvədə olarkən hər
birinizin bundan məhrum olmasından qorxaq. 2 Çünki Misirdən çıxanlar kimi
biz də Müjdə aldıq. Amma onların eşitdiyi kəlam onlara xeyir gətirmədi, çünki
bu kəlama qulaq asanların imanına şərik olmadılar.* 3 *Biz iman etmişlərsə
rahatlıq diyarına girməkdəyik, necə ki Allah demişdir:
«Buna görə qəzəblənib and içmişəm:
“Onlar Mənim rahatlıq diyarıma girməyəcəklər”».
Halbuki Onun işləri dünya yaranandan bəri tamamlanmışdır. 4 *Çünki bir
yerdə yeddinci gün barəsində belə deyib: «Allah bütün gördüyü işlərdən ayrılıb
yeddinci gün istirahət etdi». 5 *Bu barədə yenə deyib: «Onlar Mənim rahatlıq
diyarıma girməyəcəklər».
6 Beləliklə, bəzilərinə o rahatlıq diyarına girmək üçün, şübhəsiz ki, imkan
qalır. Lakin Müjdəni əvvəlcədən eşidənlər itaətsizliyə görə ora girə bilmədilər.
7 *Bu səbəbə görə Allah xeyli vaxt keçəndən sonra Davud vasitəsilə «bu gün»
deyərək təkrar müəyyən bir gün təyin edir, necə ki əvvəlcə deyilmişdir:
«Bu gün əgər Onun səsini eşitsəniz,
Qoy ürəklərinizi inadkar olmasın».
8 *Çünki Yeşua onlara rahatlıq diyarı versəydi, Allah bundan sonra başqa bir
gün barəsində danışmazdı. 9 Beləcə Allahın xalqı üçün hələ də bir istirahət
qalır. 10 *Allah Öz işlərini qurtarıb Şənbə günü istirahət etdiyi kimi Onun
rahatlıq diyarına girən də öz işlərini qurtarıb istirahət etdi. 11 Buna görə də bu
rahatlıq diyarına girməyə çalışaq ki, heç kəs eyni itaətsizlik nümunəsinə əməl
edib yıxılmasın.
12 Allahın kəlamı canlı və təsirlidir, hər ikiağızlı qılıncdan da itidir, canla
ruhu, oynaqlarla iliyi bir-birindən ayıraraq keçir, ürəyin fikir və niyyətlərini
ayırd edir. 13 Allahdan gizli heç nə yoxdur. Lakin Onun gözləri qarşısında hər
şey çılpaq və açıq-aşkardır. Biz Ona hesabat verəcəyik.

İsa Məsih bizim Baş Kahinimizdir

14 Beləliklə, Allahın Oğlu İsa göylərdən keçən böyük Baş Kahinimiz olduğuna
görə əqidəmizi möhkəm tutaq. 15 Çünki bizim Baş Kahinimiz belə deyil ki,
zəifliklərimizdə bizim halımıza acıya bilməsin. Əksinə, hər cəhətdən bizim
kimi sınağa çəkilmiş, lakin günah etməmişdir. 16 Buna görə də lütfkar Allahın

* **3:15** Zəb. 95:7-8 * **3:16** Say. 14:1-35 * **4:2** Bu kəlama qulaq asanların imanına şərik olmadılar – bəzi əlyazmalarda eşidəndə bu kəlamı imanla qovuşdurmadılar. * **4:3** Zəb. 95:11 * **4:4** Yar. 2:2
* **4:5** Zəb. 95:11 * **4:7** Zəb. 95:7-8 * **4:8** Qanun. 31:7; Yeşua 22:4 * **4:10** Yar. 2:2

taxtına cəsarətlə yaxınlaşaq ki, vaxtında köməyə nail olmaq üçün mərhəmət alıb lütf tapaq.

5

1 İnsanlar arasından seçilən hər baş kahin günahlardan ötrü təqdim və qurbanlar vermək, Allahla bağlı olan işlərdə insanları təmsil etmək üçün təyin edilir. 2 Cahillərlə və yolunu azmışlarla həlim davrana bilir, çünki özü də zəifliyə məruzdur. 3 *Buna görə o, xalqın günahları üçün olduğu kimi öz günahları üçün də qurbanlar təqdim etməlidir. 4 *Heç kəs bu şərəfə öz-özünə nail olmur, ancaq Harun kimi Allah tərəfindən çağırılanda nail olur.

5 *Eləcə də Məsih də Baş Kahin olmaq üçün Öz-Özünü izzətləndirmədi, Ona
«Sən Mənim Oğlumsan,
Mən bu gün Sənə Ata oldum»
deyən Allah Onu izzətləndirdi. 6 *Digər yerdə isə O belə deyir:
«Sən Melkisedeq vəzifəli əbədi bir Kahinsən».

7 *Məsih yer üzündə cisimdə olduğu günlərdə Onu ölümdən qurtarmağa qadir olan Allaha böyük fəryad və göz yaşları ilə dua edib yalvardı və möminliyinə görə eşidildi. 8 O, Oğul olduğu halda çəkdiyi əzablarla itaətli olmağı öyrəndi. 9 Kamilliyə çatandan sonra Ona itaət edənlərin hamısı üçün əbədi xilas qaynağı oldu 10 və Allah tərəfindən Melkisedeq vəzifəli Baş Kahin təyin edildi.

Kamilliyə doğru irəliləyək

11 Bu mövzuda deyiləsi sözümüz çoxdur, amma bunları izah etmək çətindir. Çünki sizin qulağınız ağır eşidir. 12 *Siz artıq müəllim olmalı idiniz; amma kimsənin sizə təkrarən Allahın kəlamının ibtidai təlimlərini öyrətməsinə hələ də möhtacsınız. Siz bərk yeməyə yox, südə möhtac olmusunuz. 13 Südlə bəslənən hər kəs körpə olduğu üçün salehlik barəsində olan kəlamda təcrübəsizdir. 14 Bərk yemək isə yetkinlər, yəni duyğularını xeyirlə şəri ayırd etməkdən ötrü həssas edənlər üçündür.

6

1 Bunun üçün Məsih barəsindəki ibtidai təlimi geridə buraxıb kamilliyə doğru irəliləyək. Ölüm gətirən əməllərdən tövbə edib Allaha iman etmənin təməlini, 2 vəftizlər, əl qoyub təqdis etmə, ölülərin dirilməsi və əbədi məhkəmə haqqındakı təlimin əsasını yenidən qurmayaq. 3 Allah izin verərsə, bunlara da əməl edəcəyik.

4 Bir dəfə nurlanmış, səmavi ənamdan dadmış və Müqəddəs Ruha şərik olmuş, 5 Allahın xoş kəlamını və gələcək dövrün qüvvələrini dadmış olduqları halda 6 imandan dönənləri yenidən tövbə edəcək vəziyyətinə gətirmək mümkün deyil. Çünki özləri Allahın Oğlunu yenidən çarmıxa çəkib rüsvay edirlər. 7 Dəfələrlə üstünə yağan yağışı içən və kimlər üçün işlənirsə, onlara faydalı bitkilər yetişdirən torpaq Allahdan xeyir-bərəkət alır. 8 Tikan və qanqal yetişdirən torpaq isə yararsız və lənətə yaxındır, onun sonu yanmaqdır.

9 Lakin, ey sevimlilər, biz bu cür danışsaq belə, əminik ki, vəziyyətiniz daha yaxşıdır və xilasa malik olursunuz. 10 Axı Allah ədalətsiz deyil ki, əməlinizi və Onun adı ilə müqəddəslərə əvvəldən və indi də xidmət etməklə

* **5:3** Lev. 9:7 * **5:4** Çıx. 28:1 * **5:5** Zəb. 2:7 * **5:6** Zəb. 110:4 * **5:7** Mat. 26:36-46; Mark 14:32-42; Luka 22:39-46 * **5:12** 1Kor. 3:2

göstərdiyiniz məhəbbəti unutsun. 11 Ümidin verdiyi tam etimada nail olmaq
üçün axıra qədər hər birinizin eyni səyi göstərməyinizi arzulayırıq ki, 12 siz
tənbəl olmayasınız, amma vəd olunan şeyləri iman və səbirlə irs alanlardan
nümunə götürəsiniz.

Allahın vədi

13 *Allah İbrahimə vəd verdiyi vaxt adına and içmək üçün Özündən üstün
birinin olmadığına görə Öz varlığına and içərək dedi:
14 «Sənə mütləq xeyir-dua verəcəyəm və nəslini çoxaldacağam».
15 Beləliklə, İbrahim səbirlə gözləyərək vədə nail oldu. 16 İnsanlar özlərindən
daha üstün olanın adına and içirlər və sözlərini təsdiq edən and hər iddiaya
son qoyur. 17 Eləcə də Allah vədin varislərinə iradəsinin dəyişməzliyini daha
açıq-aşkar etmək istəyərək Öz vədini andla təsdiqlədi. 18 Belə ki qarşımıza
qoyulan ümidə bağlanmaq üçün Allaha sığınan bizlər Allahın bunlarda yalan
danışması qeyri-mümkün olduğuna görə iki dəyişilməz şeydə – Onun vəd və
andında böyük təsəlliyə malik olaq. 19 *Can lövbərimiz kimi möhkəm və
sarsılmaz olan bu ümid məbədin pərdəsinin arxasındakı iç otağa daxil olur.
20 *İsa ilk olaraq bizim uğrumuzda oraya daxil oldu; O, Melkisedeq vəzifəli
əbədi Baş Kahin olmuşdu.

7

Kahin Melkisedeq

1 *Bu Melkisedeq Salem padşahı və Allah-Taalanın kahini idi. Padşahları
məğlub edib geri qayıdan İbrahimin pişvazına çıxdı və ona xeyir-dua verdi.
2 İbrahim də ona hər şeyin onda bir hissəsini verdi. Melkisedeq ən əvvəl
öz adının mənasına görə salehlik padşahıdır, sonra isə Salem padşahı, yəni
sülh padşahıdır. 3 O, atasız, anasız olub nəsil şəcərəsi yoxdur. Nə günlərinin
başlanğıcı, nə də həyatının sonu var. Lakin Allahın Oğluna bənzədilmiş əbədi
kahin olaraq qalır.
4 Baxın bu adam necə böyükdür ki, ulu babamız İbrahim belə, qənimətlərinin
onda bir hissəsini ona verdi. 5 *Levi oğullarından kahinlik vəzifəsini alan-
lar, Qanuna görə xalqdan, yəni İbrahim nəslindən olduqları halda, öz qar-
daşlarından onda bir hissəni almaq əmrinə malikdirlər. 6 Amma onların
nəslindən olmayan Melkisedeq İbrahimdən onda bir hissəni aldı və vədlərə
malik olana xeyir-dua verdi. 7 Şübhəsiz ki, böyük özündən kiçiyə xeyir-dua
verər. 8 Burada onda bir hissəni ölümlü insanlar alır, orada isə yaşadığına dair
şəhadətə malik olan bir nəfər alır. 9 Demək olar ki, onda bir hissəni alan Levi
də İbrahim vasitəsilə onda bir hissəni vermişdi. 10 Çünki Melkisedeq İbrahimin
pişvazına çıxanda Levi hələ əcdadının belində idi.

Yeni kahinlik nizamı

11 Beləliklə, əgər kamillik Levililərin kahinliyi vasitəsilə əldə edilsəydi –
çünki xalq bu kahinliyə əsasən Qanunu alıb – Harun vəzifəli deyil, Melkisedeq
vəzifəli başqa bir kahinin təyin edilməsi barədə danışmağa daha nə ehtiyac
vardı? 12 Çünki kahinlik dəyişiləndə Qanunun da dəyişilməsinə ehtiyac
var. 13 Haqqında bu sözlər deyilən Adam başqa bir qəbiləyə mənsubdur və
bu qəbilədən heç kəs qurbangahda xidmət etməmişdir. 14 Axı Rəbbimizin

* **6:13** Yar. 22:16-17 * **6:19** Lev. 16:1-2 * **6:20** Zəb. 110:4 * **7:1** Yar. 14:17-20 * **7:5** Say. 18:21

Yəhuda qəbiləsindən törəməsi məlumdur. Musa bu qəbilə barəsində kahinlərə aid bir söz deməmişdi. 15 Melkisedeqə bənzər başqa bir Kahinin təyin edilməsi bunu daha da aydın göstərir. 16 O, Qanunun cismani kahinlik əmrinə görə deyil, tükənməz həyat qüdrətinə görə Kahin oldu. 17 *Çünki
«Sən Melkisedeq vəzifəli əbədi bir Kahinsən»
deyə şəhadət olunur. 18 Bundan əvvəlki əmr zəif və yararsız olduğuna görə ləğv olunur. 19 Çünki Qanun heç bir şeyi kamilləşdirməyib. Bunun yerinə bizi Allaha yaxınlaşdıran daha gözəl ümid verilir.

20 Bu kahinlik isə andsız olmadı. O biri kahinlər andsız kahin oldu. 21 *Lakin İsa Ona
«Rəbb and içdi, qərarını dəyişməz:
"Sən əbədi* bir Kahinsən"»
deyən Allah vasitəsilə andla kahin oldu. 22 Buna görə İsa daha yaxşı Əhdin zəmanətçisi oldu.

23 Bununla belə, həmin kahinlərin sayı çox idi, çünki ölüm onların vəzifədə qalmasına mane olurdu. 24 Lakin İsa əbədi yaşadığı üçün daimi kahinliyə malikdir. 25 Buna görə O Özü vasitəsilə Allaha yaxınlaşanları tam xilas etməyə qadirdir. Çünki O onlar üçün vəsatətçilik etməkdən ötrü həmişə yaşayır.

Yeni Əhdin Baş Kahini

26 Həqiqətən, bizə belə bir Baş Kahinin olması münasibdir ki, O, müqəddəs, günahsız, ləkəsiz, günahkarlardan ayrılmış, göylərdən daha ucalara qaldırılmış olsun. 27 *O başqa baş kahinlər kimi əvvəlcə öz günahları, sonra da xalqın günahları üçün hər gün qurban təqdim etmək məcburiyyətində deyil. Çünki Özünü qurban verməklə bunu birdəfəlik etdi. 28 Qanun zəifliyi olan insanları baş kahin təyin edir. Lakin Qanundan sonra verilmiş and sözü əbədi olaraq kamilləşdirilmiş Oğulu təyin etdi.

8

1 *Deyilənlərin əsası isə budur: bizim elə bir Baş Kahinimiz var ki, göylərdəki möhtəşəm Allahın taxtının sağında oturub. 2 O, Müqəddəs məkanda və insanın deyil, Rəbbin qurduğu həqiqi çadırda xidmət edir. 3 Hər baş kahin təqdim və qurban gətirmək üçün təyin olunur. Buna görə bizim də Baş Kahinimizin təqdim etmək üçün nəyisə olmalıdır. 4 Əgər Özü yer üzündə olsaydı, əsla Kahin olmazdı. Çünki Qanuna əsasən təqdim gətirənlər var. 5 *Onlar göylərdəkilərin təsviri və kölgəsi olan yerdə ibadət edir, necə ki Musa İbadət çadırını qurmaq üzrə olanda Allah onu xəbərdar etmişdi:
«Dağda sənə göstərilən nümunəyə görə bunların hamısını ehtiyatla düzəlt».
6 Amma indi İsa daha yaxşı vədlər üzərində qurulmuş daha yaxşı bir Əhdin Vasitəçisi olduğu qədər üstün bir xidmətə nail oldu.

7 Əgər ilk Əhd qüsursuz olsaydı, ikinci Əhdə səbəb axtarılmazdı. 8 *Çünki Allah Öz xalqını təqsirkar çıxararaq deyir:
«Rəbb bəyan edir:
"İsrail xalqı və Yəhuda xalqı ilə
Yeni bir Əhd bağlayacağım günlər yaxınlaşır.
9 Bu Əhd

---

* **7:17** Zəb. 110:4 * **7:21** Zəb. 110:4 * **7:21** Əbədi – bəzi əlyazmalarda Melkisedeq vəzifəli əbədi.
* **7:27** Lev. 9:7 * **8:1** Zəb. 110:1 * **8:5** Çıx. 25:40; Həv. 7:44 * **8:8** Yer. 31:31-34

Atalarını Misir torpağından çıxartmaq üçün
Əllərindən tutduğum gün
Onlarla bağladığım əhdə bənzəməyəcək.
Çünki onlar əhdimə sadiq qalmadılar,
Mən də onlardan üz döndərdim"
Rəbb belə bəyan edir.
10 "O günlərdən sonra
İsrail xalqı ilə
Bağlayacağım Əhd beladir"
Rəbb bəyan edir,
"Qanunlarımı onların zehinlərinə qoyub
Ürəklərinə yazacağam.
Mən onların Allahı,
Onlar da Mənim xalqım olacaq.
11 Bir kəs öz həmvətənini yaxud qardaşını
‹Rəbbi tanı› deyib öyrətməyəcək.
Çünki böyükdən kiçiyə qədər hamı Məni tanıyacaq.
12 Çünki təqsirlərinə qarşı mərhəmətli olacağam,
Günahlarını daha yada salmayacağam"».
13 Allah «Yeni Əhd» deməklə birincisinin köhnə olduğunu göstərir. Köhnələn və yaşa dolansa çox keçmədən yox olur.

9

Yeni Əhdin qurbanı köhnəsindən üstündür

1 Birinci Əhdin də ibadət barəsindəki qaydaları və dünyəvi Müqəddəs məkanı var idi. 2 *Bir çadır qurulmuşdu. Müqəddəs yer adlanan ilk bölmədə çıraqdan, masa və təqdis çörəkləri var idi. 3 *İkinci pərdə arxasında isə Ən Müqəddəs yer adlanan bir bölmə var idi. 4 *Burada qızıl buxur qurbangahı ilə hər tərəfdən qızılla örtülmüş Əhd sandığı var idi. Sandığın içində manna ilə dolu qızıl qab, Harunun tumurcuqlamış əsası və Əhd lövhələri var idi. 5 *Sandığın üzərində isə kəffarə qapağına kölgə salan izzətli keruvlar var idi. Lakin bunlar barəsində indi ətraflı danışa bilmirik.

6 *Bu şeylər belə qurulduqdan sonra kahinlər həmişə çadırın ilk bölməsinə daxil olub ibadət aparırlar. 7 *İkinci bölməsinə isə yalnız baş kahin daxil ola bilər. O da özü üçün və xalqın bilmədən işlətdiyi günahlar üçün orada təqdim etdiyi qurban qanı olmadan o yerə daxil ola bilməz. 8 Müqəddəs Ruh bununla göstərir ki, çadırın ilk bölməsi durduqca Ən Müqəddəs yerə gedən yol hələ aşkar olmamışdır. 9 Bu çadır indiki vaxt üçün bir misaldır. Bu səbəbdən ibadət edənin vicdanını kamilləşdirə bilməyən təqdimlər və qurbanlar verilir. 10 Bunlar ancaq yemək, içmək və cürbəcür yuyunma tərzləri ilə, yəni hər şeyin nizama salınacağı vaxtadək qüvvədə olub cismani işlərə məxsus olan qaydalarla əlaqədardır.

11 Lakin Məsih indi gələn* nemətlərin Baş Kahini olaraq gəldi. İnsan əli ilə qurulmayan, yəni bu yaradılışdan olmayan daha böyük və daha mükəmməl çadırdan keçib 12 *təkələrlə danaların qanı ilə yox, Öz qanı ilə Ən Müqəddəs yerə

* **9:2** Çıx. 25:23-40; 26:1-30; 36:8-34; 37:10-24 * **9:3** Çıx. 26:31,33 * **9:4** Çıx. 16:33; 25:10-16; 30:1-6; 37:25-28; Say. 17:8-10; Qanun. 10:3-5 * **9:5** Çıx. 25:17-22; 37:6-9 * **9:6** Say. 18:2-6 * **9:7** Lev. 16:1-34 * **9:11** İndi gələn – bəzi əlyazmalarda gələcək. * **9:12** Lev. 16:15-16; Say. 19:9,17-19

birdəfəlik daxil oldu; əbədi satınalınmanı təmin etdi. 13 Çünki əgər təkələrlə buğaların qanı və düyənin külünün murdar olanların üstünə səpilməsi onları təqdis edib cismən təmizləyirsə, 14 deməli, əbədi Ruh vasitəsilə Özünü qüsursuz olaraq Allaha təqdim etmiş Məsihin qanı var olan Allaha ibadət edə bilməmiz üçün vicdanımızı ölüm gətirən əməllərdən nə qədər çox təmizləyəcək!

15 Buna görə də çağırılmışların vəd edilən əbədi irsi alması üçün Məsih Yeni Əhdin Vasitəçisidir. Çünki O, Birinci Əhd zamanı etdikləri təqsirlərdən onları satın almaq üçün ölmüşdü. 16 Bir vəsiyyətnamə varsa, vəsiyyət edənin ölümünü sübut etmək lazımdır. 17 Çünki vəsiyyətnamə yalnız ölümdən sonra qüvvəyə minir. Vəsiyyət edən sağ olanda vəsiyyətnamənin heç bir qüvvəsi yoxdur. 18 Bu səbəbə görə Birinci Əhd də qan axıdılmadan qüvvəyə minmədi.

19 *Musa Qanunun hər əmrini bütün xalqın önündə bəyan edəndən sonra su, al rəngli yun və züfa otu ilə dana və təkələrin† qanını götürüb həm kitabın özünə, həm də bütün xalqın üzərinə səpərək dedi:

20 «Budur Allahın sizə əmr etdiyi Əhdin qanı».

21 *Eyni tərzdə çadır və bütün xidmət əşyalarının üzərinə qan səpdi. 22 *Demək olar ki, Qanuna görə hər bir şey qanla təmizlənir və qan axıdılmadan bağışlanma olmur.

Son qurban

23 Beləliklə, göylərdəkilərin təsvirlərini bu qurbanlarla, göylərdəkiləri isə bunlardan daha yaxşı qurbanlarla təmizləmək lazım idi. 24 Məsih əsl Müqəddəs məkanın nümunəsi olub insan əli ilə qurulan Müqəddəs məkana deyil, göyün özünə daxil oldu ki, indi bizim üçün Allahın hüzurunda zahir olsun. 25 Baş kahin hər il özünün olmayan qanla ən Müqəddəs yerə girər. Amma Məsih Özünü dəfələrlə təqdim etmək üçün göyə girmədi. 26 Elə olsaydı, O, dünya yaranandan bəri dəfələrlə əzab çəkməli olardı. İndi isə dövrlərin sonunda, O Özünü qurban verməklə günahı aradan qaldırmaq üçün bir dəfə zühur etdi. 27 *Necə müəyyən edilmişdir ki, insanlar bir dəfə ölüb ondan sonra mühakimə olunsunlar, 28 eləcə də Məsih bir çoxlarının günahını Öz üzərinə götürmək üçün bir dəfə təqdim edilmişdir və ikinci dəfə günahın öhdəsindən gəlmək üçün deyil, xilas gətirmək üçün Onu gözləyənlərə zühur edəcək.

10

1 Qanunda gələcək nemətlərin əsli deyil, kölgəsi var. Buna görə də Qanun ildən-ilə daimi bir surətdə təqdim olunan eyni qurbanlar vasitəsilə Allaha yaxınlaşanları əsla kamil edə bilməz. 2 Əks təqdirdə, bu qurbanların təqdim olunmasına son qoyulardı. Çünki ibadət edənlər birdəfəlik təmizlənəndən sonra artıq günahlarına görə vicdan əzabı çəkməzdilər. 3 Amma bu qurbanlar vasitəsilə insanlar ildən-ilə günahlarını yadlarına salır. 4 Çünki buğaların və təkələrin qanı ilə günahları aradan qaldırmaq qeyri-mümkündür.

5 *Buna görə Məsih dünyaya gələndə deyir:

«Qurban və təqdim istəmədin,
Amma Mənə bir bədən hazırladın.
6 Yandırma qurbanı, günah qurbanından xoşun gəlmədi.
7 O zaman dedim: “Budur, gəlmişəm,
Kitab tumarında Mənim haqqımda yazılıb.

---

* **9:19** Çıx. 24:6-8 † **9:19** Dana və təkələrin – bəzi əlyazmalarda danaların. * **9:21** Lev. 8:15
* **9:22** Lev. 17:11 * **9:27** Yeş. 53:12 * **10:5** Zəb. 40:6-8

Ay Allah, Sənin iradəni yerinə yetirim”».
8 Məsih əvvəl dedi:
«Qurban, təqdim, yandırma qurbanı və günah qurbanı istəmədin,
Bunlardan xoşun gəlmədi».
Bunlar hamısı Qanuna görə təqdim olunur. 9 Sonra dedi: «Budur, gəlmişəm,
Sənin iradəni* yerinə yetirim». Yəni, Məsih ikinci Əhdi qüvvəyə mindirmək
üçün birincisini ləğv edir. 10 Bu iradəyə əsasən biz İsa Məsihin bədəninin
birdəfəlik təqdim olunmasına görə təqdis olunduq.
11 Hər bir kahin hər gün xidmətini icra edərək əsla günahları aradan qaldıra
bilməyən eyni qurbanları dəfələrlə təqdim edir. 12 *Amma Məsih günahlar
üçün yalnız bir qurban təqdim edəndən sonra əbədi olaraq Allahın sağında
oturdu. 13 O vaxtdan bəri O, düşmənlərinin Onun ayaqları altına kətil kimi
salınmasını gözləyir. 14 Çünki O yalnız bir təqdim vasitəsilə təqdis olunmaqda
olanları həmişəlik kamilləşdirdi.
15 Müqəddəs Ruh da bu haqda bizə şəhadət edir. Çünki əvvəl deyir:
16 *«“O günlərdən sonra
Onlarla bağlayacağım Əhd belədir”
Rəbb bəyan edir,
“Qanunlarımı onların ürəyinə qoyub
Zehinlərinə yazacağam”».
17 Sonra deyir:
«Günahlarını və qanunsuzluqlarını yada salmayacağam».
18 Günahların bağışlanması olanda isə artıq günah üçün təqdim etmə yoxdur.

Nəsihət və xəbərdarlıq

19 Beləliklə, ey qardaşlar, İsanın qanı sayəsində Ən Müqəddəs yerə daxil
olmağa cəsarətimiz çatır. 20 O bizə pərdədən, yəni Öz cismindən keçən yeni
və canlı bir yol açmışdır. 21 Həm də O, Allahın evi üçün cavabdeh olan
böyük bir Kahinimizdir. 22 *Ona görə ürəklərimiz pis vicdandan paklan-
mış, bədənlərimiz də təmiz su ilə yuyulmuş halda imanın tam etimadı ilə,
səmimi qəlblə Allaha yaxınlaşaq. 23 Ümid verən əqidədən möhkəm tutaq, çünki
vəd verən Allah sadiqdir. 24 Bir-birimizi məhəbbətə və xeyirxah əməllər
etmək üçün necə həvəsləndirmək haqqında fikirləşək. 25 Bəzi adamların
vərdiş etdiyi kimi birgə yığışmağımızı tərk etməyək. Lakin qiyamət gününün†
yaxınlaşdığını gördükcə bir-birimizi daha çox ruhlandıraq.
26 *Həqiqəti dərk edib qəbul edəndən sonra qəsdən günah etməkdə davam
etsək, artıq günah üçün qurban qalmır. 27 Lakin mühakimənin və Al-
lahın düşmənlərini yandırıb-yaxan şiddətli alovun dəhşətlə gözlənməsi qalır.
28 *Musanın Qanununu heç sayan adam iki yaxud üç şahidin sözü ilə rəhm
edilmədən öldürülür. 29 *Əgər bir nəfər Allahın Oğlunu tapdalayaraq təqdis
edildiyi Əhdin qanını adi bir şey sayıb Allahın lütfkar Ruhunu təhqir edərsə,
sizcə bundan nə qədər ağır cəzaya layiq sayılacaq? 30 *Çünki
«Qisas Mənimdir, əvəzini Mən verəcəyəm»
və yenə də
«Rəbb Öz xalqını mühakimə edəcək»

---

* **10:9** Sənin iradəni – bəzi əlyazmalarda Ay Allah, Sənin iradəni. * **10:12** Zəb. 110:1 * **10:16** Yer. 31:33-34; İbr. 8:10-12 * **10:22** Lev. 8:30; Yez. 36:25 † **10:25** Qiyamət günü – hərfi tərcümədə gün. * **10:26** Yeş. 26:11 * **10:28** Qanun. 17:6; 19:15 * **10:29** Çıx. 24:8 * **10:30** Qanun. 32:35-36; Rom. 12:19

deyəni tanıyırıq. 31 Var olan Allahın əlinə düşmək dəhşətdir!

32 Siz əvvəlki günləri xatırlayın. O vaxt Allahın nuru üzərinizə saçandan sonra əzablı, böyük mübarizəyə tab gətirdiniz. 33 Bəzən təhqir və əziyyətlərə uğrayıb tamaşaya qoyuldunuz, bəzənsə eyni rəftara məruz qalanların dərdinə şərik oldunuz. 34 Həm də siz məhbusların çəkdiyi əzablara şərik oldunuz, özünüzün daha yaxşı və daimi malınız olduğunu bilərək əmlakınızın talan edilməsini sevinclə qəbul etdiniz. 35 Buna görə cəsarətinizi itirməyin, bu cəsarətə görə mükafatınız böyükdür. 36 Çünki Allahın iradəsini yerinə yetirib vəd olunan şeyi almaq üçün sizin tab gətirməyə ehtiyacınız var. 37 *Çünki

«Bir az müddətdən sonra
Gələn gələcək, gecikməyəcək.
38 Amma saleh adamım imanla yaşayacaq.
Əgər geri çəkilsə, ondan razı qalmayacağam».
39 Bizsə geri çəkilib həlak olanlardan deyilik; iman edib canlarının xilasına nail olanlardanıq.

11

İman qəhrəmanları

1 İman ümid edilənlərə etibar etmək, görünməyən şeylərə əmin olmaqdır. 2 Əcdadlarımız imanları üçün müsbət şəhadət aldılar.

3 *İman vasitəsilə dərk edirik ki, kainat Allahın kəlamı ilə yarandı, beləcə də görünən şeylər görünməyənlərdən törədi.

4 *İman vasitəsilə Habil Allaha Qabildən daha yaxşı bir qurban təqdim etdi. Bunun vasitəsilə saleh olduğu təsdiq edildi, çünki Allah onun təqdimləri barədə şəhadət etdi. Habil ölmüş olduğu halda iman vasitəsilə hələ də danışır.

5 *Xanok ölümü görməsin deyə iman vasitəsilə dünyadan götürüldü. Onu tapa bilmədilər, çünki Allah onu dünyadan götürmüşdü. Götürülməzdən əvvəl o, şəhadət almışdı ki, Allahı razı salıb. 6 İman olmadan Allahı razı salmaq qeyri-mümkündür. Çünki Allaha yaxınlaşan şəxs inanmalıdır ki, O var və Onu axtaranlara mükafat verir.

7 *Nuh hələ gözə görünməyən şeylər barəsində edilən xəbərdarlığa iman vasitəsilə ciddi yanaşaraq öz ev əhlinin xilası üçün gəmi düzəltdi. O, iman vasitəsilə dünyanı məhkum etdi və imana görə olan salehliyi irs olaraq aldı.

8 *İbrahim çağırılanda iman vasitəsilə itaətli olub irs alacağı torpağa getdi. O hara getdiyini bilməyərək yola çıxdı. 9 *İman vasitəsilə vəd edilmiş ölkədə bir qərib kimi məskunlaşdı. O eyni vədin həmvarisləri olan İshaq və Yaqubla birlikdə çadırlarda yaşadı. 10 Çünki İbrahim memarı və banisi Allah olan bünövrəli şəhəri gözləyirdi. 11 *Sara özü sonsuz və yaşı ötmüş olduğu halda iman vasitəsilə nəsil yaratmaq üçün güc aldı, çünki vəd Edəni sadiq saydı. 12 *Buna görə də bir kişidən, artıq ölüdən fərqlənməyən birindən sayca göydəki ulduzlar qədər, dəniz kənarındakı qum kimi saysız-hesabsız nəsil törədi.

13 *Bunların hamısı imanlı olaraq öldü. Vəd edilən şeylərə nail olmadılar, amma bunları uzaqdan görüb salamladılar və özlərinin yer üzündə yad və qərib olduqlarını iqrar etdilər. 14 Axı belə sözləri deyənlər bir vətən

* **10:37** Hab. 2:3-4; Rom. 1:17; Qal. 3:11 * **11:3** Yar. 1:1; Zəb. 33:6,9; Yəh. 1:3 * **11:4** Yar. 4:3-10 * **11:5** Yar. 5:21-24 * **11:7** Yar. 6:13-22 * **11:8** Yar. 12:1-5 * **11:9** Yar. 35:27 * **11:11** Yar. 18:11-14; 21:2 * **11:12** Yar. 15:5; 22:17; 32:12 * **11:13** Yar. 23:4; 1Saln. 29:15; Zəb. 39:12

axtardıqlarını göstərirlər. 15 Əgər onlar çıxdıqları ölkə barəsində düşünsəydilər,
qayıtmağa imkanları olardı. 16 Amma əslində onlar daha yaxşı bir ölkəni,
yəni səmavi vətəni arzu edirdilər. Buna görə Allah Özünü onların Allahı
adlandırmaqdan utanmır, çünki O onlar üçün şəhər hazırlamışdır.
17 *İbrahim sınağa çəkildiyi vaxt iman vasitəsilə İshaqı qurban olaraq təqdim
etdi. Vədlərə nail olmuş İbrahim bircə oğlunu qurban vermək niyyətində idi.
18 *Halbuki ona «İshaqdan törəyənlər sənin nəslin adlanacaq» deyilmişdi. 19 O,
Allahı onu ölülər arasından diriltməyə qadir saydı. Buna görə də məcazi
mənada İshaqı ölümdən geri aldı.
20 *İman vasitəsilə İshaq gələcək hadisələrlə əlaqədar Yaquba və Esava xeyir-
dua verdi.
21 *Yaqub ölərkən Yusifin hər iki oğluna iman vasitəsilə xeyir-dua verdi və
öz dəyənəyinin başına söykənib Allaha səcdə etdi.
22 *Yusif də ölərkən İsrail övladlarının Misirdən çıxacaqları haqqında iman
vasitəsilə söz söyləyərək öz sümükləri barəsində əmr verdi.
23 *Musa doğulanda anası və atası iman vasitəsilə onu üç ay gizlətdilər. Çünki
onlar uşağın gözəl olduğunu görüb padşahın fərmanından qorxmadılar.
24 *Musa böyüyəndən sonra firon qızının oğlu adlanmaqdan iman vasitəsilə
imtina etdi. 25 Günahdan müvəqqəti zövq almaqdansa Allahın xalqı ilə
birlikdə əzab çəkməyi üstün tutdu. 26 Məsih naminə çəkdiyi təhqiri Misir
xəzinələrindən daha böyük var-dövlət saydı, çünki gözünü alacağı mükafata
dikmişdi. 27 *İman vasitəsilə padşahın qəzəbindən qorxmayıb Misirdən çıxdı,
çünki o, gözə Görünməyəni sanki görmüş kimi möhkəm dayandı. 28 *İman
vasitəsilə Musa Pasxa qurbanının kəsilməsini və onun qanının çilənməsini
həyata keçirtdi ki, ilk doğulanları öldürən məhvedici mələk İsraillilərə toxun-
masın.
29 *İman vasitəsilə İsraillilər Qırmızı dənizi qurudan keçən kimi keçdilər.
Misirlilər də bunu etməyə cəhd etdilər, amma boğuldular. 30 *İman vasitəsilə
İsraillilər yeddi gün Yerixonun ətrafında gəzdikdən sonra onun divarları
yıxıldı. 31 İman vasitəsilə fahişə Raxav casusları dostcasına qarşıladığı üçün
itaətli olmayanlarla birgə həlak olmadı.
32 *Daha nə deyə bilərəm? Gideon, Baraq, Şimşon, İftah, Davud, Şamuel və
başqa peyğəmbərlər barəsində danışsam, vaxtım çatmaz. 33 *İman vasitəsilə
onlar padşahlıqları məğlub etdilər, ədaləti icra etdilər, vədlərə nail oldular,
aslanların ağızlarını bağladılar, 34 *şiddətli alovu söndürdülər, qılıncın ağzından
qaçdılar, zəiflikdən qüvvətləndilər, döyüşdə güclü oldular, yadellilərin ordu-
larını qovdular. 35 *Qadınlar öz ölülərini dirilmiş geri aldılar. Bəziləri işgəncə
çəkəndə qurtulmaqdan imtina etdilər ki, dirilib daha yaxşı həyata nail olsun-
lar; 36 *digərləri də təhqir olunub döyüldülər, habelə zəncirlərə və həbslərə
məruz qaldılar; 37 *onlar daşqalaq edildilər, mişarlanıb bölündülər,* qılıncdan

---

* **11:17** Yar. 22:1-14 * **11:18** Yar. 21:12; Rom. 9:7 * **11:20** Yar. 27:27-29,39-40 * **11:21** Yar. 47:31–48:1-20 * **11:22** Yar. 50:24-25; Çıx. 13:19 * **11:23** Çıx. 1:22; 2:2 * **11:24** Çıx. 2:10-12 * **11:27** Çıx. 2:15 * **11:28** Çıx. 12:21-30 * **11:29** Çıx. 14:21-31 * **11:30** Yeşua 2:1-21; 6:12-25 * **11:32** Hak. 4:6–5:31; 6:11–8:32; 11:1–12:7; 13:2–16:31; 1Şam. 1:1–28:3; 16:11; 1Pad. 2:11 * **11:33** Dan. 6:1-27 * **11:34** Dan. 3:1-30 * **11:35** 1Pad. 17:17-24; 2Pad. 4:25-37 * **11:36** 1Pad. 22:26-27; 2Saln. 18:25-26; Yer. 20:2; 37:15; 38:6 * **11:37** 2Saln. 24:21 * **11:37** Bölündülər – bəzi əlyazmalarda bölündülər, sınağa çəkildilər.

keçirilib öldürüldülər. Bəziləri isə qoyun dərisinə və keçi gönünə bürünərək
gəzib-dolaşdılar, yoxsulluğa, əzab-əziyyətə məruz qaldılar. 38 Dünya onlara
layiq deyildi. Onlar səhralarda, dağlarda, mağaralarda və yeraltı oyuqlarda
dolaşıb gəzdilər.
39 Onların hamısı iman vasitəsilə müsbət şəhadət aldı, amma vəd edilənə
nail olmadı. 40 Çünki Allah bizim üçün daha yaxşı şey hazırlamışdır ki, onlar
bizsiz kamilliyə çatmasın.

12

Allah tərbiyə verən Atadır

1 Buna görə bu qədər böyük şahidlər buludu ilə əhatə olunduğumuz üçün
biz hər bir yükü və bizi asanlıqla çaşdıran günahı tərk edib qarşımızdakı
yarışda dözümlə qaçaq. 2 Gözümüzü imanımızın Banisi və Kamilləşdiricisi olan
İsaya dikək. O, qarşısına qoyulan sevincə görə rüsvayçılığı heç sayıb çarmıxa
çəkilməyə tab gətirdi və Allahın taxtının sağında oturdu. 3 Günahkarlardan Ona
qarşı olan bu qədər düşmənçiliyə dözən Şəxs barəsində düşünün ki, yorulub
ruhdan düşməyəsiniz.
4 Günaha qarşı etdiyiniz mübarizədə hələ qan töküləcək qədər möhkəm
durmamısınız. 5 *Sizə oğul deyib verilən bu nəsihəti unutdunuz:
«Oğlum, Rəbbin verdiyi tərbiyəyə xor baxma,
Onun məzəmmətindən ruhdan düşmə.
6 Çünki Rəbb sevdiyini tərbiyələndirər,
Qəbul etdiyi hər oğulu döyər».
7 Tərbiyəyə tab gətirin. Allah sizinlə övladları kimi rəftar edir. Elə bir oğul
varmı atası onu tərbiyələndirməsin? 8 Hər kəs üçün ümumi olan tərbiyədən
məhrum olsanız, deməli, siz oğul yox, qeyri-qanuni övladsınız. 9 Həm də əgər
bizi tərbiyələndirən cismani atalarımıza hörmət ediriksə, ruhani Ataya daha
çox tabe olaraq yaşamalı deyilikmi? 10 Atalarımız bizi qısa bir müddətə öz dərk
etdikləri kimi tərbiyələndirdilər. Amma Allah Onun müqəddəsliyinə ortaq
olaq deyə bizi xeyrimiz üçün tərbiyələndirir. 11 Hər tərbiyə isə indiki vaxt
sevinc deyil, kədər verən bir şey kimi görünür, amma sonradan bu yolda
yetişdirilənlərə salehliyin dinclik səmərəsini hasil edir.
12 *Buna görə yorğun əllərinizi qaldırın və zəiflənmiş dizlərinizi gücləndirin.
13 Ayaqlarınız üçün düz yollar seçin ki, axsaq bədən üzvləriniz yerindən
çıxmasın, əksinə sağalsın.

Allahın lütfünü rədd etməyin

14 Hamı ilə birlikdə sülh içində yaşamağa və müqəddəs olmağa can atın, çünki
müqəddəsliyə nail olmadan heç kim Rəbbi görməyəcək. 15 *Diqqət edin ki, heç
kim Allahın lütfündən məhrum olmasın, aranızda bir acı kök böyüyüb əziyyət
verməsin və bununla bir çoxlarını murdar etməsin. 16 *Qoy heç kim əxlaqsız
və yaxud Esav kimi allahsız olmasın. O, bir qab xörəyə görə öz ilk oğulluq
haqqını satdı. 17 *Bilirsiniz ki, bundan sonra da o, xeyir-duanı irs olaraq
almaq istəyirdi, lakin rədd olundu. Xeyir-duanı göz yaşları ilə axtardısa da,
atasının fikrini dəyişməyə qadir olmadı.

---

* **12:5** Əyy. 5:17; Sül. 3:11-12; Vəhy 3:19 * **12:12** Sül. 4:26; Yeş. 35:3 * **12:15** Qanun. 29:18
* **12:16** Yar. 25:29-34 * **12:17** Yar. 27:30-40

18 *Siz toxunula bilən, odla yanan bir şeyə,* qaranlığa, zülmətə, qasırğaya,
19 şeypur gurultusuna və kəlam söyləyən səsə yaxınlaşmadınız; o səsi eşidənlər
onlara daha bir söz deyilməsin deyə yalvardılar. 20 *Çünki «əgər dağa bir
heyvan belə, toxunsa, o, daşqalaq edilsin» əmrinə tab gətirə bilməzdilər. 21 *Bu
mənzərə o qədər qorxunc idi ki, Musa «mən qorxu və lərzə içindəyəm» dedi.
22 *Lakin siz Sion dağına, var olan Allahın şəhərinə – səmavi Yerusəlimə,
saysız-hesabsız mələklərə, 23 göylərdə adları qeyd edilmiş ilk doğulanların
ümumi məclisinə və cəmiyyətinə, hamının Hakimi olan Allaha, kamala çatmış
salehlərin ruhlarına, 24 Yeni Əhdin Vasitəçisi olan İsaya və Habilin qanından
daha üstün söz deyən səpilmiş qana yaxınlaşdınız.
25 *Bunu Deyəni rədd etməyəsiniz deyə diqqətli olun. Çünki əgər yer üzündə
xəbərdarlıq edəni rədd edənlər cəzadan qaça bilmədilərsə, biz göylərdən
xəbərdarlıq Edəndən üz döndərsək, cəzadan qaça bilməyəcəyimiz daha çox
yəqindir. 26 *O vaxt Onun səsi yeri sarsıtdı. Amma indi
«Mən bir dəfə də yalnız yeri yox, göyü də lərzəyə gətirəcəyəm»
deyə vəd etmişdir. 27 «Bir dəfə də» sözü bunu göstərir: sarsıla bilən, yəni
yaradılmış şeylər aradan qaldırılacaq ki, sarsıla bilməyənlər daim var olsun-
lar. 28 Buna görə sarsılmaz Padşahlığa nail olduğumuz üçün minnətdar olaq;
belə ki möminlik və ehtiramla Allaha məqbul tərzdə Ona ibadət edək. 29 *Çünki
Allahımız yandırıb-yaxan alovdur.

13

Öyüd-nəsihətlər

1 Aranızda daimi qardaşlıq sevgisi olsun. 2 *Qonaqpərvər olmağı da un-
utmayın, çünki belə davranan bəziləri bilmədən mələklərə qonaqpərvərlik
göstərmişlər. 3 Özünüzü həbsdə olanların yerinə qoyaraq onları yada salın.
Əzab-əziyyət içində olanları da elə xatırlayın ki, sanki özünüz onlarla birgə
əzab-əziyyət çəkirsiniz. 4 Qoy hər kəs nikaha hörmətlə yanaşsın. Qoy ər-arvad
yatağı murdarlanmasın. Çünki Allah əxlaqsızları və zinakarları mühakimə
edəcək. 5 *Həyatınız pulpərəstlikdən azad olsun, nəyiniz varsa, ona qane
olun. Çünki Allah Özü demişdir: «Səni heç vaxt atmaram, səni heç vaxt tərk
etmərəm». 6 *Buna görə biz arxayınlıqla deyirik:
«Rəbb mənə yardım edəndir, heç qorxmaram.
İnsan mənə nə edə bilər?»
7 Allahın kəlamını sizə danışan rəhbərlərinizi yada salın. Onların həyat
tərzinin nəticəsinə baxıb imanlarını nümunə olaraq götürün. 8 İsa Məsih
dünən, bu gün və əbədi olaraq eynidir. 9 Müxtəlif və yad təlimlərlə yoldan
azmayın, çünki ürək yeməklərlə deyil, Allahın lütfü ilə qüvvətlənsə, yaxşıdır.
Bu cür yemək qaydalarına riayət edənlər bir xeyir görmədilər. 10 Bizim
bir qurbangahımız var ki, ibadət çadırında xidmət edənlərin ondan yeməyə
icazəsi yoxdur. 11 *Çünki baş kahin günah qurbanı olan heyvanların qanını
Müqəddəs yerə gətirir, cəsədləri isə düşərgənin kənarında yandırılır. 12 Bunun
kimi İsa da Öz qanı ilə xalqı təqdis etmək üçün şəhər darvazasının kənarında

* **12:18** Çıx. 19:16-22; 20:18-21; Qanun. 4:11-12; 5:22-27 * **12:18** Bir şeyə – bəzi əlyazmalarda dağa.
* **12:20** Çıx. 19:12-13 * **12:21** Qanun. 9:19 * **12:22** Yar. 4:10 * **12:25** Çıx. 20:22 * **12:26**
Haq. 2:6 * **12:29** Qanun. 4:24; 9:3 * **13:2** Yar. 18:1-8; 19:1-3 * **13:5** Qanun. 31:6,8; Yeşua 1:5
* **13:6** Zəb. 118:6 * **13:11** Lev. 16:27

əzab çəkdi. 13 Buna görə Onun gördüyü təhqiri daşıyaraq düşərgənin kənarına
çıxıb Onun yanına gedək. 14 Çünki burada daimi şəhərimiz yoxdur, amma biz
gələcək şəhəri axtarırıq. 15 Onda İsa vasitəsilə həmişə Allaha həmd qurbanını,
yəni Onun adını iqrar edənlərin dilinin bəhrəsi olan sözləri təqdim edək.
16 Xeyirxahlıq etməyi və varınızı başqaları ilə bölüşməyi unutmayın, çünki
Allah bu cür qurbanlardan razı qalır.

17 Öz rəhbərlərinizə itaətli olun və onlara tabe olun. Axı onlar hər vaxt
həyatınız üçün qayğı çəkir, çünki hesabat verəcəklər. Qoy onlar bunu sevinclə
etsinlər, ah-zarla etməsinlər, çünki bu sizə fayda verməz.

18 Bizim üçün dua edin. Biz əminik ki, vicdanımız təmizdir və hər cəhətcə
yaxşı həyat tərzi sürməyə can atırıq. 19 Yanınıza tez qayıtmağım üçün dua
etmənizi xüsusilə xahiş edirəm.

20 Sülh qaynağı olan Allah – qoyunların böyük Çobanı olan Rəbbimiz İsanı
əbədi Əhdin qanı ilə ölülər arasından dirildən Allah 21 sizi hər cür yaxşı şeylə
təmin etsin ki, İsa Məsih vasitəsilə Özünə xoş olanı bizdə* icra etsin və siz
Onun iradəsini həyata keçirəsiniz. İsa Məsihə əbədi izzət olsun! Amin.

22 Qardaşlar, sizdən xahiş edirəm, bu öyüd-nəsihət sözünü dözümlə qəbul
edin, çünki sizə qısaca yazdım. 23 Xəbəriniz olsun ki, qardaşımız Timotey
azadlığa buraxılmışdır. Əgər tezliklə yanıma gələrsə, onunla birlikdə sizi
görəcəyəm.

24 Bütün rəhbərlərinizi və müqəddəslərin hamısını salamlayın. İtaliyadan
olanlar sizə salam göndərirlər.

25 Hamınıza lütf olsun!

* **13:21** Bizdə – bəzi əlyazmalarda sizdə.

YAQUBUN MƏKTUBU

GİRİŞ

«Yaqubun Məktubu» «millətlər arasına səpələnmiş on iki qəbiləyə» ünvanlanıb. Bu məktubda təcrübi təlimatlar və öyüd-nəsihətlər var. Müəllif məsihçi münasibətlərini və davranışını öyrətmək üçün məcazi mənada bir çox ifadələr işlədir. Yaqub məsihçi nöqteyi-nəzərindən bir çox mövzulara toxunur. O öz məktubunda var-dövlət, yoxsulluq, sınaqlar, yaxşı davranış, iman və əməllər, dilimizdəki sözlər, müdriklik, münaqişələr, qürur və itaətkarlıq, başqalarını mühakimə etmək, öyünmək, səbir və digər vacib mövzulardan yazır. Yaqubun məktubu məsihçilərə imanla bərabər əməlləri də tətbiq etməyi vurğulayır.

Kitabın məzmunu:

1:1-18 Sınaqlara dözmək
1:19-27 Eşitmək və icra etmək haqqında
2:1-13 Var-dövlət və yoxsulluq
2:14-26 İman və əməllər
3:1-12 Dil haqqında
3:13-18 Həqiqi müdriklik
4:1-17 Allaha tabe olmaq haqqında
5:1-6 Varlılara xəbərdarlıq
5:7-20 Səbir haqqında

1 *Allahın və Rəbb İsa Məsihin qulu mən Yaqubdan millətlər arasına
səpələnmiş on iki qəbiləyə* salam!

Sınaqlara dözmək

2 Ey qardaşlarım, müxtəlif sınaqlarla üzləşəndə bunu böyük bir sevinc hesab
edin. 3 Çünki bilirsiniz ki, imanınızın sınaqdan keçməsi dözüm yaradır. 4 Dözüm
də öz əməlini kamil etsin ki, siz yetkin və kamil adamlar olasınız, heç bir
çatışmazlığınız olmasın.
5 Əgər sizlərdən birinin müdrikliyi çatışmırsa, hər kəsə səxavətlə və
məzəmmət etmədən verən Allahdan diləsin və ona veriləcək. 6 Amma qoy
heç şübhə etmədən, imanla diləsin. Çünki şübhə edən adam küləyin qaldırdığı
və hərəkətə gətirdiyi dəniz dalğasına bənzəyir. 7 Qoy belə adam düşünməsin
ki, Rəbdən bir şey alacaq. 8 O qərarsızdır, heç bir yolunda sabit deyil.
9 *Qoy həqir qardaş öz ucalığı ilə fəxr etsin, 10 varlı qardaşsa öz həqirliyi ilə
fəxr etsin, çünki varlı insan otun çiçəyi kimi solub gedəcək. 11 Günəş çıxır, bərk
isti olur və otu qurudur. Otun çiçəyi tökülür və onun zahiri gözəlliyi itir. Varlı
adam da beləcə, işləyə-işləyə solacaq.
12 Sınağa dözən adam nə bəxtiyardır! Çünki sınaqdan keçəndən sonra Rəbbin
Onu sevənlərə vəd etdiyi həyat tacını alacaq. 13 Sınağa düşəndə qoy heç kim
«Allah məni sınağa çəkir» deməsin. Çünki Allah pisliklə sınağa çəkilmir və Özü
də heç kimi sınağa çəkmir. 14 Lakin hər kəs öz ehtirası ilə aparılıb yoldan
çıxarılaraq sınağa çəkilir. 15 Sonra ehtiras boylu qalıb günah doğurur. Günah
da yetişəndə ölüm törədir.
16 Ey sevimli qardaşlarım, aldanmayın: 17 hər yaxşı bəxşiş və hər kamil
hədiyyə yuxarıdan, Özündə heç bir dəyişiklik ya dönüklük kölgəsi olmayan

* **1:1** Mat. 13:55; Mark 6:3; Həv. 15:13; Qal. 1:19 * **1:1** On iki qəbiləyə – yəni imanlılara. * **1:9** Yeş. 40:6-7

nurlar Atasından† gəlir. 18 O Öz iradəsinə görə həqiqət kəlamı ilə doğulmağımıza
səbəb oldu ki, biz Onun yaratdıqlarının bir növ nübarı olaq.

Eşitmək və icra etmək

19 Beləliklə, ey sevimli qardaşlarım, qoy hər bir adam eşitməkdə cəld, söz
söyləməkdə təmkinli və qəzəblənməkdə də təmkinli olsun. 20 Çünki insanın
qəzəbi Allahın salehliyini hasil etmir. 21 Buna görə də hər cür murdarlığı və
dolub-daşan pisliyi kənara ataraq ürəyinizə əkilən, canlarınızı xilas etməyə
qadir olan kəlamı həlimliklə qəbul edin.

22 Bu kəlamın icraçısı olun, yalnız eşidənlər olub özünüzü aldatmayın.
23 Çünki kəlamı eşidən, amma icraçısı olmayan şəxs güzgüdə öz üzünün
cizgilərinə baxan adama bənzəyir: 24 O öz-özünə baxır, kənara çəkilir və
dərhal necə olduğunu unudur. 25 Lakin kamil qanuna, azadlıq qanununa
diqqətlə baxıb ona bağlı qalan şəxs unutqan eşidən deyil, əməldə icraçıdır;
belə adam öz işində nə bəxtiyardır!

26 Əgər sizdən biri özünün mömin olduğunu düşünür, amma ürəyini aldadıb
öz dilini yüyənləmirsə, onun möminliyi puçdur. 27 Ata Allahın hüzurunda pak və
nöqsansız möminlik budur: yetimlərə və dullara onların əziyyətlərində qayğı
göstərmək və özünü dünyadan qoruyub ləkəsiz olmaq.

2

1 Qardaşlarım, izzətli Rəbbimiz İsa Məsihə iman edənlər olaraq insanlar
arasında tərəfkeşlik etməyin. 2 Məsələn, toplandığınız yerə qızıl üzüklü, gözəl
geyinmiş bir adamla eyni vaxtda kasıb, nimdaş paltarlı adam da gələrsə,
3 gözəl geyinmiş adama diqqət yetirib «buyurun, burada əyləşin», kasıba da
«sən orada dur» və yaxud «yerdə otur» deyərsinizsə, 4 öz aranızda ayrı-seçkilik
edib pis fikirli hakimlər kimi davranmırsınızmı? 5 Ey sevimli qardaşlarım,
dinləyin: Allah bu dünyada kasıbları imanda zənginləşmək və Onu sevənlərə
vəd etdiyi Padşahlığın varisi olmaq üçün seçmədimi? 6 Sizsə kasıbı hörmətdən
saldınız. Məgər sizi sıxışdıran varlılar deyilmi? Sizi məhkəmələrə çəkən
onlar deyilmi? 7 Sizin məxsus olduğunuz Şəxsin şərəfli adına küfr edən onlar
deyilmi?

8 *Əgər siz «qonşunu özün kimi sev» deyən Müqəddəs Yazıya görə Padşahınız
Allahın qanununa həqiqətən əməl edirsinizsə, yaxşı edirsiniz. 9 Amma əgər
insanlar arasında tərəfkeşlik edirsinizsə, günah etmiş olursunuz və Qanuna
əsasən onu pozanlar kimi məhkum olunursunuz. 10 Çünki kim Qanunun
hamısına riayət edərək birində büdrəyirsə, o bütün Qanuna qarşı təqsirkar
olur. 11 *Çünki «zina etmə» deyən, «qətl etmə» də demişdir. Əgər zina etməyib
qətl edirsənsə, sən Qanunu pozmuş olursan. 12 Azadlıq qanunu ilə mühakimə
olunacaq adamlar kimi danışın və bu cür davranın. 13 Çünki mərhəmət
göstərməyən mərhəmətsiz mühakimə olunur. Mərhəmət mühakimeyə qalib
gəlir.

İman və əməllər

14 Qardaşlarım, əgər bir kimsə yaxşı əməlləri olmadığı halda imanının
olduğunu bildirirsə, bunun xeyri nədir? Belə iman onu xilas edə bilərmi?
15 Əgər qardaş-bacılardan birinin paltarı və gündəlik yeməyi yoxdursa 16 və
sizdən biri ona «arxayın get, isin və qarnını doydur» deyib onların yaşayışı

† **1:17** Nurlar Atasından – yəni nur Olan və səma cisimlərini yaradan Ata Allahdan. Bax: Yar. 1:14-19;
1Yəh. 1:5. * **2:8** Lev. 19:18 * **2:11** Çıx. 20:13-14; Qanun. 5:17-18

üçün lazım olanları vermirsə, nə faydası var? 17 İman da elədir, əgər yaxşı
əməlləri yoxdursa, özü-özlüyündə ölüdür.
18 Lakin kimsə belə deyə bilər: «Sənin imanın var, mənim də əməllərim». Sən
imanını mənə əməlsiz göstər, mən də sənə imanımı əməllərimlə göstərəcəyəm.
19 Sən Allahın bir olduğuna inanırsansa, yaxşı edirsən. Cinlər də buna inanır
və əsirlər! 20 Ey ağılsız adam, əməlsiz imanın puç olduğuna sübut istəyirsənmi?
21 *Atamız İbrahim öz oğlu İshaqı qurbangahda Allaha təqdim edəndə əməllərlə
saleh sayılmadımı? 22 Görürsən, iman onun əməlləri ilə birgə fəaliyyətdə idi və
iman əməllərlə tamamlanmışdır. 23 *Beləliklə, «İbrahim Allaha iman etdi və bu
ona salehlik sayıldı» deyən Müqəddəs Yazı belə yerinə yetdi və İbrahim Allahın
dostu adlandırıldı. 24 Görürsünüz ki, insan yalnız imanla deyil, əməlləri ilə
də saleh sayılır. 25 *Eyni tərzdə məgər fahişə Raxav belə, qasidləri qəbul edib
başqa yolla geri göndərərək öz əməlləri ilə saleh sayılmadımı? 26 Çünki ruhsuz
bədən ölü olduğu kimi əməlsiz iman da ölüdür.

3

Dil haqqında

1 Qardaşlarım, bildiyiniz kimi biz müəllimlər daha ciddi bir mühakimədən
keçəcəyik. Bu səbəbə görə də çoxunuz müəllim olmayın. 2 Çünki hamımız
çox büdrəyirik. Sözləri ilə büdrəməyən bir kimsə bütün bədəni də yüyənləyə
bilən kamil bir insandır. 3 Bizə itaət etsinlər deyə atların ağzına yüyən taxırıq,
beləcə bütün bədənlərini döndəririk. 4 Bax gəmilər də böyük olduqları və
güclü küləklər tərəfindən aparıldıqları halda sükançının könlü haraya istəyirsə,
kiçicik bir sükanla oraya dönür. 5 Dil də elədir, bədənin kiçik üzvüdür, amma çox
öyünür.
Baxın, balaca bir qığılcım böyük bir meşəni yandırır! 6 Dil də oddur. Dil
bədən üzvlərimizin arasında haqsızlıq dünyasıdır. O bütün bədənimizi ləkələyir
və özü cəhənnəmdən odlandırıldığı kimi həyatımızın gedişatını da odlandırır.
7 Çünki istər heyvanların, istərsə də quşların, istər sürünənlərin, istərsə də dəniz
məxluqlarının hər cinsi insan nəsli tərəfindən əhliləşdirilir və əhliləşdirilmişdir.
8 Amma dili heç bir insan əhliləşdirə bilmir. Dil qarşısıalınmaz bəladır və
öldürücü zəhərlə doludur. 9 *Dilimizlə Rəbb Ataya alqış edirik. Dilimizlə
də Allahın surətində yaradılmış insanları lənətləyirik. 10 Alqış və lənət eyni
ağızdan çıxır. Qardaşlarım, bu belə olmamalıdır. 11 Bir bulağın eyni gözündən
şirin və acı su çıxarmı? 12 Qardaşlarım, əncir ağacı zeytun və üzüm tənəyi də
əncir yetişdirə bilərmi? Eləcə də şor bulaqdan şirin su* gələ bilməz.

Həqiqi müdriklik

13 Aranızda müdrik və dərrakəli olan varmı? Qoy o öz yaxşı həyat tərzi
ilə, müdriklikdən yaranan həlimliklə yaxşı əməllərini göstərsin. 14 Amma
ürəyinizdə acı qısqanclıq, xudbin ehtiras varsa, öyünməyin və həqiqəti inkar
etməyin. 15 Belə müdriklik yuxarıdan nazil olan müdriklik deyil, ancaq
dünyəvi, ruhani olmayan və şeytani müdriklikdir. 16 Çünki harada qısqanclıq
və xudbin ehtiras varsa, orada qarışıqlıq və hər cür pis əməl vardır.
17 Amma yuxarıdan nazil olan müdriklik əvvəla safdır, sonra da sülhpərvərdir,
mülayimdir, itaətlidir, mərhəmət və xeyirli bəhrələrlə doludur, qərəzsizdir,

* **2:21** Yar. 22:1-14 * **2:23** Yar. 15:6; 2Saln. 20:7; Yeş. 41:8; Rom. 4:3,9; Qal. 3:6 * **2:25** Yeşua 2:1-21 * **3:9** Yar. 1:26 * **3:12** Şor bulaqdan şirin su – bəzi əlyazmalarda heç bir bulaqdan həm şor, həm də şirin su.

riyasızdır. 18 Sülh yaradanların əkdiyi sülh toxumlarından salehlik bəhrəsi yetişir.

4

Allaha tabe olun

1 Aranızda dava və çəkişmələrin kökü haradandır? Bədənlərinizin üzvlərində mübarizə edən ehtiraslarınızdan deyilmi? 2 Nə isə arzu edib əldə etməyincə adam öldürürsünüz. Həsəd aparırsınız, amma istədiyinizə nail olmayınca çəkişib dava edirsiniz. Əldə edə bilmirsiniz, çünki diləmirsiniz. 3 Diləyirsiniz, amma almırsınız, çünki öz kefinizə sərf etmək üçün pis niyyətlə diləyirsiniz. 4 Ey vəfasızlar, dünya ilə dostluğun Allaha qarşı düşmənçilik olduğunu bilmirsinizmi? Buna görə də dünya ilə dost olmaq istəyən özünü Allaha düşmən edər. 5 Bəlkə güman edirsiniz ki, Müqəddəs Yazı əbəs yerə

«Allahın daxilimizə verdiyi* ruh qısqanclıqla həsrət çəkər»

deyir? 6 *Lakin Allah daha çox lütf verir. Bunun üçün belə deyilir:
«Allah məğrurlara qarşıdır,
İtaətkarlara isə lütf göstərər».

7 Buna görə də Allaha tabe olun. İblisə qarşı durun və o sizdən qaçacaq. 8 Allaha yaxınlaşın, O da sizə yaxınlaşacaq. Ey günahkarlar, əllərinizi paklayın! Ey qərarsız insanlar, ürəklərinizi saflaşdırın! 9 Kədərlənin, yas tutun, ağlayın! Qoy gülüşünüz yasa, sevinciniz də qəmə dönsün! 10 Rəbbin önündə özünüzü aşağı tutun, O da sizi ucaldacaq.

11 Qardaşlar, bir-birinizi pisləməyin. Qardaşını pisləyən yaxud qardaşını mühakimə edən kəs Qanunu pisləyir və Qanunu mühakimə edir. Amma sən Qanunu mühakimə edirsənsə, Qanunun icraçısı deyil, onun hakimisən. 12 Qanunverən və Hakim birdir, xilas etməyə və həlak etməyə qadir olan Odur. Bəs sən kimsən ki, qonşunu mühakimə edirsən?

13 *İndi siz belə deyirsiniz: «Bu gün yaxud sabah biz filan şəhərə gedib orada bir il qalacağıq və ticarətlə məşğul olub pul qazanacağıq». 14 Əslində isə sabah nə baş verəcəyini bilmirsiniz. Axı həyatınız nədir ki? Qısa bir müddətə görünüb sonra da yox olan buxardır. 15 Bunun əvəzinə «əgər Rəbb istəyərsə, sağ qalarıq, bu və ya digər işi görərik» deməlisiniz. 16 İndi isə siz öz təkəbbürlü olmağınızla öyünürsünüz. Bu cür öyünmələrin hamısı pisdir. 17 Deməli, kimsə bir yaxşı işi görməli olduğunu bilib onu etmirsə, günah edir.

5

Varlılara xəbərdarlıq

1 İndi isə, ey varlılar, başınıza gələcək kədərli hadisələrə görə fəryad edib ağlayın! 2 *Var-dövlətiniz çürüyüb, paltarlarınızı da güvə yeyib. 3 Qızıl-gümüşünüz paslanıb. Onların pası sizə qarşı şahidlik edəcək və ətinizi od kimi yandırıb-yaxacaq. Bu axır zamanda var-dövlət yığmısınız. 4 *Bax zəmilərinizi biçən işçilərdən hiyləgərcəsinə gizlətdiyiniz əmək haqqı sizə qarşı haray çəkir. Biçinçilərin fəryadı Ordular Rəbbinin qulaqlarına çatıb! 5 Siz yer üzündə firavan yaşayıb kef çəkmisiniz. Boğazlanma günündə də özünüzü kökəldirsiniz! 6 Sizə müqavimət göstərməyən salehi məhkum edib öldürdünüz.

---

* **4:5** Allahın daxilimizə verdiyi – bəzi əlyazmalarda Daxilimizdə qalan. * **4:6** Sül. 3:34 * **4:13** Sül. 27:1 * **5:2** Mat. 6:19 * **5:4** Qanun. 24:14-15

Səbirli olun

7 Beləliklə, ey qardaşlar, Rəbbin zühuruna qədər səbirli olun. Görün
əkinçi birinci və axırıncı yağış yağanacan səbir edərək torpağın qiymətli
məhsulunu gözləyir. 8 Siz də səbirli və ürəkli olun, çünki Rəbbin zühuru
yaxındır. 9 Qardaşlar, mühakimə olunmamaq üçün bir-birinizdən gi-
leylənməyin. Budur, Hakim qapı arxasında durur! 10 Qardaşlar, Rəbbin adı
ilə danışmış peyğəmbərləri əzablara tab gətirmək və səbir nümunəsi kimi
götürün. 11 *Budur, biz dözümlü olanları bəxtiyar hesab edirik. Əyyubun
dözümü barəsində eşitmisiniz və Rəbbin axırda nə etdiyini də gördünüz, çünki
Rəbb çox rəhmli və mərhəmətlidir.

12 *Lakin hər şeydən əvvəl, qardaşlarım, nə göyə, nə yerə, nə də başqa bir
şeyə and için. Qoy sizdə «bəli»niz bəli, «xeyr»iniz xeyr olsun ki, mühakiməyə
düşməyəsiniz.

13 Aranızda əzab çəkən varmı? Qoy dua etsin. Şadlanan varmı? Qoy
ilahi oxusun. 14 *Aranızda xəstə olan varmı? Qoy imanlılar cəmiyyətinin
ağsaqqallarını çağırtdırsın. Onlar da Rəbbin adına onu yağla məsh edərək dua
etsinlər. 15 İmanla edilən dua xəstəni sağaldacaq və Rəbb onu ayağa qaldıracaq.
Əgər o adam günah edibsə, bağışlanacaq. 16 Beləliklə, günahlarınızı bir-birinizə
etiraf edin və bir-biriniz üçün dua edin ki, sağalasınız. Saleh adamın duası çox
güclü və təsirlidir. 17 *İlyas təbiətcə bizim kimi bir adam idi və o səylə dua etdi
ki, yağış olmasın. Üç il altı ay torpağa yağış yağmadı. 18 *O yenə də dua etdi və
göy yağış yağdırdı, torpaq da barını verdi.

19 *Qardaşlarım, əgər aranızdan biri haqq yolundan azar və kimsə onu doğru
yola qaytararsa, 20 qoy bilsin ki, günahkarı azdığı yolundan qaytaran onun
canını ölümdən xilas edər və bir çox günahın üstünü örtər.

---

* **5:11** Əyy. 1:20-22; 2:10; Zəb. 103:8 * **5:12** Mat. 5:34-37 * **5:14** Mark 6:13 * **5:17** 1Pad. 17:1; 18:1 * **5:18** 1Pad. 18:41-45 * **5:19** Sül. 10:12; 1Pet. 4:8

PETERİN BİRİNCİ MƏKTUBU

GİRİŞ

«Peterin Birinci Məktubu» Asiya vilayətinin şimal bölgəsinə yayılmış «Ruh tərəfindən təqdis olunan» (1:2) məsihçilərə ünvanlanıb. Məktubun yazılmasının məqsədi imana görə təqiblərə və iztirablara məruz qalan məsihçiləri ruhlandırmaqdır. Peter oxucularına İsa Məsihin Müjdəsini, Onun ölümünü, dirilməsini və vəd olunmuş zühurunu xatırladaraq onlara ümid verir. İmanlılar bunu anlayaraq iztirablara qatlanmalıdırlar. Onlar əmin olmalıdırlar ki, həqiqi imana malik olmaları üçün bu sınaqdan keçməlidirlər. Peter onları inandırır ki, «imanınızın sınaqdan keçməsi İsa Məsihin zühurunda sizə tərif, izzət və şərəf» gətirəcək (1:7).

Həvari Peter bu çətin dövrdə bacı-qardaşlarını ruhlandıraraq onları Məsihə məxsus olan adamlar kimi həyat tərzi keçirməyə çağırır.

Kitabın məzmunu:

1:1-12 Göylərdəki irs
1:13–2:10 Müqəddəs həyata çağırış
2:11-25 Məsihçilərin qarşısında duran işlər
3:1-7 Ər-arvad münasibətləri
3:8-22 Məsihçilərin iztirab zamanı davranış tərzi
4:1-19 Məsihçi həyat tərzi
5:1-14 Ağsaqqallara öyüd-nəsihət və xudahafizləşmə

1 İsa Məsihin həvarisi mən Peterdən seçilmiş, Pont, Qalatiya, Kappadokiya,
Asiya vilayəti və Bitinyaya yayılmış qəriblərə salam! 2 Ata Allahın qabaq-
cadan bilməsinə görə siz Ruh tərəfindən təqdis olunaraq İsa Məsihə itaət
etməniz və Onun qanının üzərinizə səpilməsi üçün seçilmisiniz. Qoy lütf və sülh
sizə bol-bol verilsin!

Göylərdəki irs

3 Rəbbimiz İsa Məsihin Allahına – Atasına alqış olsun! O Öz böyük
mərhəmətinə görə yenidən doğulmamızı təmin etdi. İsa Məsihin ölülər
arasından dirilməsi ilə bizi canlı ümidə, 4 çürüməz, ləkəsiz, solmaz bir irsə
qovuşdurdu. Bu irs sizin üçün göylərdə saxlanılır. 5 Siz Allahın qüdrəti
ilə axır zamanda aşkar olunmağa hazır olan xilas üçün iman vasitəsilə
qorunursunuz. 6 Buna görə hal-hazırda qısa bir müddət cürbəcür sınaqlarda
kədərə düşməyə məcbur olsanız da, hədsiz sevinirsiniz; 7 belə ki imanınızın
sınaqdan keçməsi İsa Məsihin zühurunda sizə tərif, izzət və şərəf gətirsin. Bu
imanınız odla təmizlənsə belə, fani qızıldan daha çox dəyərlidir. 8 Siz İsa Məsihi
görməmisiniz, amma Onu sevirsiniz. Hətta siz Onu indi də görmürsünüz,
lakin Ona iman edib təsvirolunmaz və izzətli sevinclə hədsiz sevinirsiniz.
9 Çünki imanınızın nəticəsində canınızın xilasına nail olursunuz.

10 Sizə göstəriləcək lütf barəsində əvvəlcədən xəbər verən peyğəmbərlər
bu xilasa dair araşdırma və tədqiqatlar aparardı. 11 Onların daxilində
olan Məsihin Ruhu Məsihin əzabları və onlardan sonrakı izzəti barədə
əvvəlcədən şəhadət edirdi. Bunların necə və nə vaxt gələcəyi barədə Ruhun nə
göstərdiyini araşdırdılar. 12 Bu şeyləri elan edərək özlərinə deyil, sizə xidmət
etdikləri onlara açıqca göstərildi. Müjdəni göydən göndərilmiş Müqəddəs Ruh

vasitəsilə sizə yayanlar indi həmin xəbəri sizə bildirdilər. Mələklər də bu şeyləri yaxından tanımaq arzusundadırlar.

Müqəddəs həyata çağırış

13 Buna görə ağlınızı toplayıb ayıq durun. Ümidinizi bütünlüklə İsa Məsihin
zühurunda sizə veriləcək lütfə bağlayın. 14 İtaətkar uşaqlar kimi cahil ikən
qapıldığınız əvvəlki ehtiraslara uymayın. 15 Amma sizi çağıran Allah
müqəddəs olduğuna uyğun olaraq siz də bütün həyat tərzinizdə müqəddəs
olun, 16 *necə ki yazılıb: «Müqəddəs olun, çünki Mən müqəddəsəm».

17 Tərəfkeşlik etmədən öz əməlinə görə hər kəsi mühakimə edən Allahı
«Ata» deyə çağırdığınız üçün bu qürbət dünyadakı vaxtınızı Allah qorxusunda
keçirin. 18 Bildiyiniz kimi, siz ata-babalarınızdan irs olaraq aldığınız puç
həyat tərzindən qızıl ya gümüş kimi fani şeylərlə deyil, 19 qüsursuz və ləkəsiz
quzuya bənzəyən Məsihin qiymətli qanı bahasına satın alınmısınız. 20 Dünya
yaranmazdan əvvəl tanınmış Məsih bu axır zamanda sizə görə zühur etdi.
21 Məsih vasitəsilə siz Onu ölülər arasından dirildib izzətləndirən Allaha iman
edirsiniz. Beləliklə, imanınız və ümidiniz Allaha bağlıdır.

22 Həqiqətə* itaət edərək ürəklərinizi saflaşdırıb riyasız qardaşlıq
məhəbbətinə sahib oldunuz. Buna görə bir-birinizi var gücünüzlə səmimi
qəlbdən sevin. 23 Çünki siz çürüyən toxumdan deyil, çürüməzdən, Allahın
canlı, davamlı olan kəlamı vasitəsilə yenidən doğulmusunuz. 24 *Ona görə ki
«Bütün bəşər ota bənzər,
Onun bütün gözəlliyi çöl çiçəyi kimidir.
Ot quruyar, çiçək tökülər,
25 Amma Rəbbin sözü əbədi qalar».
Sizə vəz olunan Müjdə sözü budur.

2

1 Beləliklə, hər cür pisliyi, hiyləni, ikiüzlülüyü, paxıllığı və hər cür
böhtançılığı üzərinizdən atın. 2 Anadan təzə olmuş çağalar kimi pak ruhani
südə susayın ki, bununla bəslənib böyüyərək xilasa nail olasınız. 3 *Çünki siz
daddınız ki, Rəbb nə qədər xeyirxahdır.

Diri daş və seçilmiş xalq

4 İnsanların rədd etdiyi, amma Allahın qiymətli sayıb-seçdiyi diri Daşa, Rəbbə
yaxınlaşaraq 5 özünüz də diri daşlar kimi hörülün ki, ruhani ev qurulsun.
Orada müqəddəs kahin dəstəsi olasınız və İsa Məsih vasitəsilə Allaha məqbul
olan ruhani qurbanlar təqdim edəsiniz. 6 *Çünki Müqəddəs Yazıda yazılıb:
«Budur, Sionda bir daş,
Seçilmiş, qiymətli bir guşədaşı qoyuram.
Ona iman edən kəs əsla utandırılmaz».
7 *Beləliklə, iman edən sizlər üçün bu daş qiymətlidir, amma iman etməyənlər
üçün «bənnaların rədd etdiyi daş guşədaşı olub», 8 *«büdrəmə daşı və yıxma
qayası» da oldu. Onlar kəlama itaət etmədikləri üçün büdrəyir və onların
təyinatı budur.

---

* **1:16** Lev. 11:44-45; 19:2 * **1:22** Həqiqətə – bəzi əlyazmalarda Ruh vasitəsilə həqiqətə. * **1:24** Yeş. 40:6-8 * **2:3** Zəb. 34:8 * **2:6** Yeş. 28:16 * **2:7** Zəb. 118:22 * **2:8** Yeş. 8:14-15

9 *Amma siz seçilmiş nəsil, Padşahın kahin dəstəsi, müqəddəs millət, Allaha
məxsus olan xalqsınız. Sizi qaranlıqdan Öz heyrətamiz nuruna çağıran Allahın
çox gözəl işlərini elan etmək üçün seçilmisiniz. 10 *Bir zamanlar xalq deyildi-
niz, amma indi Allahın xalqısınız. Bir zamanlar mərhəmət tapmamışdınız,
indi isə mərhəmət almısınız.
11 Sevimlilər, sizə yalvarıram, cana qarşı mübarizə aparan cismani ehti-
raslardan uzaqlaşın. Çünki siz bu dünyada qərib və gəlməsiniz. 12 İmanlı
olmayanların arasında yaxşı həyat tərzi sürün ki, sizi pislik edən adamlar
kimi təqsirləndirib böhtan atsalar da, yaxşı işlərinizi müşahidə edib Allahın
onlara yaxınlaşdığı gündə Onu izzətləndirsinlər.

Rəhbərlərə tabe olun

13 *İnsanın yaratdığı hər quruma Rəbb naminə tabe olun; həm ali
hakimiyyət olduğuna görə padşaha, 14 həm də pislik edənləri cəzalandırmaq,
yaxşılıq edənləri də tərifləmək üçün onun tərəfindən göndərilən valilərə tabe
olun. 15 Çünki Allahın iradəsi yaxşılıq edərək axmaqların cahilliyini susdur-
manızdır. 16 Azad insanlar kimi yaşayın. Amma azadlığınızı pislik etmək
üçün bəhanə saymayıb Allahın qulları olaraq yaşayın. 17 Hamıya hörmət edin.
İmanlı bacı-qardaşları sevin, Allahdan qorxun, padşaha hörmət edin.
18 Ey xidmətçilər! Yalnız xeyirxah və mülayimlərə deyil, zalım ağalarınıza
da tam ehtiramla tabe olun. 19 Əgər biri Allah qarşısındakı vicdan naminə,
haqsız yerə əzab çəkib kədərə tab gətirirsə, bu, tərifə layiqdir. 20 Axı etdiyiniz
günahlara görə döyülsəniz və buna dözsəniz, bu sizə nə şərəf gətirər? Amma siz
yaxşılıq etdiyiniz üçün əzab çəkib dözsəniz, bu Allah qarşısında tərifə layiqdir.
21 Siz məhz bunun üçün çağırıldınız. Çünki Məsih də sizin üçün əzab çəkdi və
sizə nümunə oldu ki, siz də Onun izi ilə gedəsiniz.
22 *O heç bir günah etmədi,
Ağzından hiylə sözü çıxmadı.
23 *Onu söydülər, O isə cavabında söymürdü,
Əzab çəkərək heç kimi hədələmirdi,
Əksinə, ədalətli Hakimə Özünü təslim etdi.
24 *O, bədəni çarmıxa çəkilərək* bizim günahlarımızı Öz üzərinə götürdü ki, biz
günaha münasibətdə ölüb salehlik üçün yaşayaq. Onun yaraları ilə siz şəfa
tapdınız. 25 *Hamınız qoyun kimi yolunuzu azmışdınız, indi isə canınızın
Çobanına və Nəzarətçisinə tərəf döndünüz.

3

Ər-arvad münasibətləri

1-2 *Ey arvadlar, siz də eyni tərzdə öz ərlərinizə tabe olun. Əgər onlardan
bəzisi Allahın kəlamına itaət etməzsə, siz arvadların ismətli, ehtiramlı həyat
tərzinizi müşahidə etsinlər; beləcə onları dinməz-söyləməz qazana bilərsiniz.
3 *Qoy sizin bəzəyiniz saçlarınızı hörüb qızıl bər-bəzək taxmaq və gözəl gey-
imlər geyməklə zahiri şeylər deyil, 4 gizli olan daxili varlığınız, həlim və
sakit ruhun solmayan gözəlliyindən ibarət olsun. Bu, Allahın qarşısında
çox dəyərlidir. 5 Çünki qədim zamanlarda Allaha ümid bağlayan müqəddəs

* **2:9** Çıx. 19:5-6; Qanun. 4:20; 7:6; 14:2; Yeş. 43:20-21; Titə 2:14 * **2:10** Huşə 2:23 * **2:13** Rom. 13:1 * **2:22** Yeş. 53:9 * **2:23** Yeş. 53:7 * **2:24** Yeş. 53:5 * **2:24** Çarmıxa çəkilərək – hərfi tərcümədə ağacdan asılaraq. * **2:25** Yeş. 53:6 * **3:1-2** Ef. 5:22; Kol. 3:18 * **3:3** 1Tim. 2:9-10

qadınlar öz ərlərinə tabe olaraq belə bəzənərdilər. 6 *Məsələn, Sara İbrahimi
«ağam» deyə çağıraraq ona itaət edirdi. Siz də yaxşılıq edib heç bir qorxuya
qapılmasanız, Saranın övladları olursunuz.

7 *Ey ərlər, siz də bunun kimi arvadlarınızla ədəblə, onların daha zərif
varlıqlar olduğuna uyğun davranın. Sizinlə birlikdə Allahın lütf etdiyi həyatı
irs olaraq aldıqlarına görə onlara hörmət göstərin ki, dualarınıza maneçilik
törədilməsin.

Salehlik uğrunda əziyyət çəkmək

8 Nəhayət, hamınız həmfikir olun. Başqalarının hər bir hissinə şərik olun,
bir-birinizi qardaşlıq məhəbbəti ilə sevin, rəhmli və itaətkar olun. 9 Pisliyə
pisliklə, söyüşə də söyüşlə cavab verməyin, əksinə xeyir-dua edin. Çünki
bunun üçün çağırılmısınız ki, xeyir-duaları irs olaraq alasınız. 10 *Çünki:
«Kim həyatdan kam almaq,
Xoş gün görmək istəyirsə,
Qoy dilini şərdən,
Ağzını hiylə danışmaqdan qorusun,
11 Qoy şərdən çəkinib yaxşılıq etsin,
Qoy sülhü axtarıb ardınca getsin!
12 Çünki Rəbbin gözü salehlərin üzərindədir,
Qulaqları onların fəryadlarına açıqdır.
Amma Rəbbin üzü şər işlər görənlərə qarşıdır».

13 Əgər yaxşılıq etməyə səy göstərsəniz, sizə kim pislik edər? 14 *Amma
salehlik uğrunda əzab çəksəniz belə, siz bəxtiyarsınız. İnsanların hədə-qorxu
gəlməsindən qorxmayın və lərzəyə düşməyin. 15 Lakin Məsihi* Rəbb kimi
ürəyinizdə müqəddəs tutun. Daxilinizdə olan ümid barəsində sizdən hesabat
istəyən hər kəsə cavab vermək üçün hazır olun. 16 Vicdanınızı təmiz tutaraq
bunu həlimliklə və ehtiramla edin ki, Məsihdə olan yaxşı davranışınızı təhqir
edənlər sizə atdıqları† böhtandan utansınlar. 17 Əgər Allahın iradəsi budursa,
yaxşılıq etdiyi üçün əzab çəkmək pislik etdiyi üçün əzab çəkməkdən yaxşıdır.
18 Çünki saleh olan Məsih də saleh olmayanlar uğrunda, onların günahları üçün
bir dəfə əzab çəkdi‡ ki, sizi Allahın hüzuruna gətirsin. O cismən edam edilmiş,
amma ruhən həyata qovuşmuşdur. 19 O ruhən gedib zindandakı ruhlara da
vəz etdi. 20 *Bunlar bir vaxtlar, Allah Nuhun gəmi düzəltdiyi dövrdə səbirlə
gözlədiyi vaxt itaətsiz idi. O gəmidə isə az adam, başqa sözlə, səkkiz nəfər
sudan sağ-salamat çıxdı. 21 Bu nümunəyə uyğun olaraq vəftiz indi sizə İsa
Məsihin dirilməsi ilə xilas gətirir. Vəftiz cismani çirki yumaqdan ötrü deyil,
təmiz vicdanla Allah qarşısında söz vermək üçündür. 22 İsa Məsih göyə qalxıb
və Allahın sağındadır. Mələklər, hakimlər və qüvvələr də Ona tabedir.

4

Allahın iradəsinə görə yaşamaq

1 Beləliklə, Məsih cismən* əzab çəkdiyinə görə siz də eyni düşüncələrlə
silahlanın. Çünki cismən əzab çəkən günahdan vaz keçmişdir. 2 Nəticədə

---

* **3:6** Yar. 18:12 * **3:7** Ef. 5:25; Kol. 3:19 * **3:10** Zəb. 34:12-16 * **3:14** Yeş. 8:12-13; Mat. 5:10 * **3:15** Məsihi – bəzi əlyazmalarda Allahı. † **3:16** Sizə atdıqları – bəzi əlyazmalarda sizi pislik edən adamlar kimi təqsirləndirib atdıqları (1Pet. 2:12). ‡ **3:18** Əzab çəkdi – bəzi əlyazmalarda bizim uğrumuzda öldü, bəzilərində isə sizin uğrunuzda öldü. * **3:20** Yar. 6:1–7:24 * **4:1** Cismən – bəzi əlyazmalarda bizim üçün cismən.

cisimdə qalan vaxtını isə artıq bəşəri ehtiraslara görə deyil, Allahın iradəsinə görə yaşayır. 3 Siz keçmiş vaxtlarda imanlı olmayanların istəklərini yerinə yetirib həyatınızı əxlaqsızlıqla, ehtirasla, əyyaşlıqla, eyş-işrətlə, içib azğınlıq etməklə, iyrənc bütpərəstliklə keçirdiyiniz yetər! 4 İmanlı olmayanlar onlarla birlikdə eyni cür pozğunluğa uymadığınıza görə təəccüb edir, sizə şər atırlar. 5 Onlar diriləri və ölüləri mühakimə etməyə hazır olan Allaha cavab verəcəklər. 6 Çünki bu səbəbə görə Müjdə ölülərə də yayıldı ki, cismən onlar bütün insanlar kimi mühakimə olunduğu halda, ruhən Allah kimi yaşasınlar.

7 Hər şeyin sonu yaxındır. Beləliklə, ağıllı-kamallı olun və dua etmək üçün ayıq durun. 8 *Hər şeydən əvvəl, bir-birinizi can-dildən sevin, çünki «məhəbbət çox günahı örtər». 9 Şikayət etmədən bir-birinizə qonaqpərvərlik göstərin. 10 Hər kəs Allahın çoxcəhətli lütfünün yaxşı idarəçiləri kimi aldığı ənama görə bir-birinə xidmət etsin. 11 Kim danışırsa, Allahın sözlərini danışan kimi danışsın. Kim xidmət edirsə, Allahın verdiyi qüvvətlə xidmət etsin. Beləcə Allah hər şeydə İsa Məsih vasitəsilə izzətlənəcək. İzzət və qüdrət əbədi olaraq İsa Məsihindir. Amin!

Məsih uğrunda əzab çəkmək

12 Sevimlilər, sizi sınamaq üçün aranızda baş verən odlu imtahana sanki başınıza gələn qəribə bir iş kimi təəccüb etməyin. 13 Əksinə, Məsihin əzablarına nə qədər şərik olursunuzsa, o qədər sevinin ki, Onun izzətli zühurunda hədsiz sevinəsiniz. 14 Məsihin adına görə təhqir olunsanız, siz nə bəxtiyarsınız! Çünki Allahın izzətli Ruhu üzərinizdə qalır.† 15 Lakin heç biriniz qatil, oğru ya başqa cür cinayətkar kimi yaxud başqalarının işinə qarışan şəxs kimi əzab çəkməsin. 16 Amma bir insan məsihçi kimi əzab çəkirsə, qoy bundan utanmasın, bu adı daşıyaraq Allahı izzətləndirsin. 17 Çünki mühakimənin Allahın ev xalqından başlandığı vaxt gəlir. Əgər mühakimə əvvəl bizdən başlanarsa, Allahın Müjdəsinə itaət etməyənlərin sonu necə olacaq? 18 *Əgər saleh belə, çətinliklə xilas olursa, bəs allahsız və günahkar necə olacaq? 19 Bunun üçün qoy Allahın iradəsinə görə əzab çəkənlər yaxşılıq edərək həyatlarını sadiq olan Yaradana həvalə etsinlər.

5

Allahın sürüsü

1 *Ey aranızda olan ağsaqqallar! Mən də sizin kimi ağsaqqal və Məsihin əzablarının şahidiyəm, zühur edəcək izzətə də şərikəm. 2 Sizə yalvarıram, Allahın sizə həvalə etdiyi sürüsünü otarın. Ona zorla yox, könüllü və Allahı razı salan* tərzdə, haqsız qazanca həris olmadan, həvəslə nəzarət edin. 3 Sizə tapşırılanlar üzərində ağalıq etməyin, amma sürüyə nümunə olun. 4 Baş Çoban zühur etdiyi zaman siz solmayan izzət tacı alacaqsınız.

5 *Eyni ilə, siz də, ey gənclər, ağsaqqallara tabe olun. Hamınız bir-birinizə itaətkarlıq† göstərin. Çünki «Allah məğrurlara qarşıdır, itaətkarlara isə lütf göstərər». 6 *Allahın qüdrətli əli altında özünüzü aşağı tutun, onda Allah sizi

---

* **4:8** Sül. 10:12; Yaq. 5:19-20 † **4:14** Qalır – bəzi əlyazmalarda qalır. Digərlərin arasında söyülür, sizin aranızda izzətlənir. * **4:18** Sül. 11:31 * **5:1** Yəh. 21:15-17 * **5:2** Və Allahı razı salan – bəzi əlyazmalarda bu sözlər yoxdur. * **5:5** Sül. 3:34 † **5:5** İtaətkarlıq – bəzi əlyazmalarda tabe olaraq itaətkarlıq. * **5:6** Mat. 23:12; Luka 14:11; 18:14

vaxtı çatanda ucaldacaq. 7 *Bütün qayğı yükünüzü Ona ötürün, çünki O sizin
qayğınıza qalır.
8 Ayıq durun, oyaq olun. Çünki düşməniniz olan iblis nərildəyən və kimisə
aşırmaq istəyən aslan kimi dolaşır. 9 Möhkəm imanla ona qarşı durun. Bilin
ki, bütün dünyada bacı-qardaşlarınız da eyni cür əzab çəkirlər. 10 Siz qısa
bir müddət əzab çəkdikdən sonra sizi İsa Məsihdə Özünün əbədi izzətinə
çağırmış, hər cür lütf verən Allah Özü sizi bərpa edəcək, möhkəmlədəcək,
qüvvətləndirəcək və sarsılmaz təmələ oturdacaq. 11 Qüdrət‡ əbədi olaraq Onun
olsun! Amin.

Cəmiyyətə salamlar

12 *Bu qısa məktubu etibarlı saydığım qardaşımız Sila vasitəsilə sizə
yazıram. Sizi həvəsləndirərək şəhadət etdim ki, Allahın həqiqi lütfü budur.
Ona bağlı qalın.
13 *Sizin kimi seçilmiş Babildəki cəmiyyət və oğlum Mark da sizi salamlayır.
14 Bir-birinizi məhəbbətlə öpərək salamlayın.
Məsihdə olan hamınıza sülh olsun!

---

* **5:7** Zəb. 55:22 ‡ **5:11** Qüdrət – bəzi əlyazmalarda İzzət və qüdrət. * **5:12** Həv. 15:22,40 * **5:13** Həv. 12:12,25; 15:37-39; Kol. 4:10; Flm. 23-24

PETERİN İKİNCİ MƏKTUBU

GİRİŞ

«Peterin İkinci Məktubu» ilk məsihçilərə ünvanlanıb. Peter bu məktubda yanlış təlim yayan müəllimlərə və oradan qaynaqlanan mənəviyyatsızlığa qarşı mübarizə aparır. Bu problemlərin cavabı Allahın və Rəbb İsa Məsihin əsl təlimini bilməkdir. Bu təlimi isə İsa Məsihi şəxsən tanıyan və Onun təlimini eşidən adamlar düzgün çatdıra bilərdi.

Müəllif İsa Məsihin zühuru haqqında olan yanlış təlimə görə xüsusən narahatdır. Peterə görə Məsihin zühuru ona görə yubanır ki, «O heç kəsin həlak olmasını istəmir, amma hər kəsin tövbə etməsini istəyir» (3:9).

Kitabın məzmunu:

1:1-21 Salamlama və məsihçinin çağırışı
2:1-22 Yanlış təlim yayanlar barəsində
3:1-13 Rəbbin günü
3:14-18 Öyüd-nəsihətlər

1 İsa Məsihin qulu və həvarisi mən Şimon Peterdən Allahımız və Xilaskarımız
İsa Məsihin salehliyi sayəsində bizimlə bərabər qiymətli iman əldə etmiş
olanlara salam! 2 Allahı və Rəbbimiz İsanı tanıdıqca lütf və sülh sizə bol-bol
verilsin!

İlahi çağırış

3 Bizi Öz izzəti və alicənablığına Çağıranın ilahi gücü Onu tanımağımız
vasitəsilə yaşamağımız və mömin olmağımız üçün lazım gələn hər şeyi bizə
bəxş etdi. 4 Beləliklə, O bizə çox böyük və dəyərli vədlər verdi ki, bunlar
vasitəsilə ehtirasın nəticəsi olan dünyadakı pozğunluqdan qaçıb ilahi təbiətə
şərik olasınız. 5 Elə buna görə də siz bütün səylə imanınıza alicənablıq,
alicənablığınıza bilik, 6 biliyinizə nəfsə hakim olmaq, nəfsə hakim olmağınıza
dözüm, dözümünüzə möminlik, 7 möminliyinizə qardaşlıq sevgisi və qardaşlıq
sevgisinə məhəbbət əlavə edin. 8 Çünki əgər bunlar sizdə varsa və artırsa,
sizi Rəbbimiz İsa Məsihi tanımaqda fəaliyyətsiz və səmərəsiz olmaqdan
qoruyacaq. 9 Bunlar kimdə yoxdursa, o kordur, uzağı görə bilməz və
əvvəlki günahlarından təmizləndiyini unutmuşdur. 10 Beləliklə, ey qardaşlar,
çağırıldığınızı və seçildiyinizi təsdiq etmək üçün daha da səy göstərin. Çünki
əgər bunu etsəniz, heç vaxt büdrəməzsiniz. 11 Beləcə Rəbbimiz və Xilaskarımız
İsa Məsihin əbədi Padşahlığına girmək səlahiyyəti sizə bol-bol ehsan ediləcək.

12 Ona görə də bunları bilsəniz və sahib olduğunuz həqiqətlə möhkəm dur-
sanız da, daima bunları sizə xatırladıram. 13 Bu bədəndə yaşadığım müddətdə
xatırlatmaqla sizi oyandırmağı doğru hesab edirəm. 14 *Çünki Rəbbimiz İsa
Məsihin mənə bildirdiyi kimi, bu bədəndən ayrılmağımın yaxın olduğunu
bilirəm. 15 Buna görə də çalışıram ki, mən bu dünyadan köçdükdən sonra da
siz bunları həmişə yada salasınız.

Məsihin izzəti və peyğəmbərlik sözü

16 Rəbbimiz İsa Məsihin qüdrətini və zühurunu sizə bildirərkən uydurma
əfsanələrə əsaslanmadıq. Amma öz gözümüzlə Onun ululuğunun şahidləri

* **1:14** Yəh. 21:18

olduq. 17 *Çünki Böyük Ehtişamı Olandan Ona belə bir səs gəldi: «Bu Mənim sevimli Oğlumdur, Ondan razıyam». O vaxt Ata Allahdan izzət və şərəf qəbul etdi. 18 Müqəddəs dağda Onunla birgə olduğumuz üçün göydən gələn bu səsi biz də eşitdik.

19 Həmçinin bizdə daha əmin olan peyğəmbərlik sözləri var. Onlar qaranlıq yerdə işıq saçan bir çırağa bənzəyir. Səhər açılıb dan ulduzu ürəklərinizdə doğana qədər bu sözlərə diqqət verirsinizsə, yaxşı edirsiniz. 20 Hər şeydən əvvəl bunu bilməlisiniz ki, Müqəddəs Yazılardakı peyğəmbərlik sözlərinin heç birini şəxsən şərh etmək olmaz. 21 Çünki heç vaxt peyğəmbərlik insan iradəsi ilə qaynaqlanmamışdır, lakin Müqəddəs Ruh tərəfindən yönəldilən insanlar Allahdan gələn sözləri söylədi.*

2

Yanlış təlim yayanların aqibəti (Yəhd. 3-16)

1 Amma Allahın xalqı arasında yalançı peyğəmbərlər də ortaya çıxdı. Eləcə də sizin aranızda yanlış təlim yayanlar ortaya çıxacaq. Bunlar hətta özlərini satın alan Sahibini inkar edib gizlicə aranıza dağıdıcı və təfriqəçi təlim gətirəcəklər. Bələləri öz başlarına tezliklə həlak gətirəcək. 2 Hətta çoxları onların pozğunluğuna qoşulacaq və onların üzündən həqiqət yoluna küfr ediləcək. 3 Tamahkarlıqlarından uydurma sözlərlə sizi istismar edəcəklər. Onların mühakiməsi çoxdan davam edir və həlakı hazırdır.

4 Çünki Allah günahkar mələkləri cəzasız qoymadı, onları qiyamət gününə* qədər saxlanmaq üçün cəhənnəmə ataraq zülmətdə buxovladı.† 5 *O, allahsız adamların yaşadığı qədim dünyaya daşqın göndərərək o dünyanı cəzasız qoymadı, amma səkkiz nəfəri, o cümlədən, salehliyi bəyan edən Nuhu qoruyub saxladı. 6 *O, Sodom və Homorra şəhərlərini yandırıb-yaxaraq viran olmağa məhkum etdi və bələliklə, gələcəkdə olan allahsız adamlara‡ nümunə göstərdi. 7 *Pozğun insanların əxlaqsız həyat tərzindən əziyyət çəkən saleh Lutu isə qurtardı. 8 Çünki onların arasında yaşayan bu saleh insan günbəgün onların qanunsuz əməllərini görüb-eşidib öz saleh ruhunda iztirab çəkirdi. 9 Əlbəttə ki, Rəbb möminləri sınaqdan necə qurtarmağı, haqsızları isə qiyamət gününə§ kimi cəza altında necə saxlamağı bilir.

10 O, xüsusilə, cismani murdar ehtirasına uyaraq ağalığa xor baxanları belə saxlayır. Belə adamlar həyasız və dikbaşdırlar, ehtişamlı varlıqlara şər atmaqdan qorxmurlar. 11 Halbuki onlardan qüvvət və qüdrətdə üstün olan mələklər Rəbbin önündə ehtişamlı varlıqlara şər ataraq ittiham etməz. 12 Bu adamlarsa sanki dərrakəsiz, qeyri-iradi surətdə aparılan heyvanlardır ki, tutulub kəsilmək üçün doğulublar. Onlar başa düşmədiyi şeylərə şər atırlar. Heyvanlar necə kəsilirsə, onlar da elə kəsiləcəklər. 13 Etdikləri zərərin əvəzini alacaqlar. Gündüz kef çəkməyi əyləncə sayırlar. Sizinlə yeyib-içərkən sanki aranızda ləkələr və nöqsanlar olaraq öz hiylələrindən zövq alırlar. 14 Onların

---

* **1:17** Mat. 17:1-5; Mark 9:2-7; Luka 9:28-35 * **1:21** İnsanlar Allahdan gələn sözləri söylədi – bəzi əlyazmalarda Allahın müqəddəs insanları danışırdılar. * **2:4** Qiyamət gününə – hərfi tərcümədə mühakiməyə. † **2:4** Cəhənnəmə ataraq zülmətdə buxovladı – bəzi əlyazmalarda cəhənnəmin qaranlıq çuxurlarına atdı. * **2:5** Yar. 6:1–7:24 * **2:6** Yar. 19:24 ‡ **2:6** Gələcəkdə olan allahsız adamlara – bəzi əlyazmalarda allahsız adamların başına gələcək şeylər haqqında. * **2:7** Yar. 19:1-16 § **2:9** Qiyamət gününə – hərfi tərcümədə mühakimə gününə.

gözləri zina ilə doludur, günahdan doymurlar. Qərarsız insanları yoldan çıxarırlar. Ürəkləri tamahkarlığa alışdırılmış lənətli insanlardır. 15 *Haqsızlıqla əldə etdiyi qazancı sevən Beor oğlu Bilamın yolunu tutaraq düz yolu qoyub azdılar. 16 Bilam işlədiyi günaha görə ifşa olundu: dilsiz-ağızsız eşşək insan səsi ilə danışıb bu peyğəmbəri dəlilik etməkdən çəkindirdi.

17 Bu insanlar susuz bulaqlar, qasırğanın dağıtdığı buludlar kimidir. Allah qatı qaranlığı onlar üçün saxlayır.** 18 Çünki boş və lovğa sözlər söyləyərək səhv yolla gedənlərin arasından çətinliklə qaçanları cismani ehtiraslarla və əxlaqsızlıqla yoldan azdırırlar. 19 Onlara azadlıq vəd edirlər, halbuki özləri pozğunluğun köləsidirlər. Çünki insan nəyə məğlub olarsa, onun köləsi olar. 20 Rəbbimiz və Xilaskarımız İsa Məsihi tanımaqla dünyanın çirkabından qaçdıqdan sonra yenə həmin işlərlə məşğul olub məğlub olarlarsa, son vəziyyətləri əvvəlkindən betər olar. 21 Çünki salehlik yolunu tanıyıb özlərinə əmanət edilən müqəddəs əmrdən geri dönməkdənsə bu yolu tanımamaq onlar üçün daha yaxşı olardı. 22 *Bu doğru məsəllərdə deyilənlər onların öz başına gəldi: «İt öz qusuntusuna qayıdar» və «çimdirilmiş donuz palçıqda ağnamağa qayıdar».

3

Rəbbin günü

1 Sevimlilər, indi bu mənim sizə yazdığım ikinci məktubdur. Hər iki məktubumda təmiz düşüncəli olmağınızı xatırladaraq sizi oyaq edirəm. 2 Müqəddəs peyğəmbərlərin qabaqcadan söylədiyi sözləri və Xilaskarımız Rəbbin həvarileriniz vasitəsilə verdiyi əmri yada salmalısınız. 3 *Hər şeydən əvvəl bunu bilməlisiniz ki, axır zamanda öz ehtiraslarına görə hərəkət edən rişxəndçilər gələcək və rişxəndlə 4 deyəcəklər: «Rəbbin vəd etdiyi zühuru haradadır? Axı ata-babalarımız vəfat edəndən bəri, yaradılışın başlanğıcından hər şey eyni cür olaraq qalır». 5 *Onlar qəsdən unutmuşlar ki, Allahın kəlamı ilə göylər qədimdən bəri mövcuddur, quru da sudan ayrılaraq su vasitəsilə yarandı. 6 *Yenə də su ilə, yəni daşqınla o dövrkü dünya məhv oldu. 7 İndiki yer və göylər isə həmin kəlamla oda təslim olmaq üçün təyin olunub, allahsızların mühakimə və həlak olacağı günədək saxlanılır.

8 *Sevimlilər, bu bir şeyi yadınızdan çıxarmayın ki, Rəbb üçün bir gün min il kimidir, min ilsə bir gün kimidir. 9 Bəziləri bunu gecikmə sayar, amma Rəbb vədini yerinə yetirməkdə gecikməz, lakin sizə görə səbir edir. Çünki O heç kəsin həlak olmasını istəmir, amma hər kəsin tövbə etməsini istəyir. 10 *Rəbbin günü isə oğru* kimi gələcək. O gün göylər böyük gurultu ilə aradan qalxacaq. Ünsürlər yanaraq məhv olacaq. Yer üzü və onun üstündə hər şey ifşa olunacaq.†

11 Hər şey belə məhv olacaqsa, siz nə cür insanlar olmalısınız? Müqəddəs həyat sürməli, mömin olmalısınız. 12 Allahın zühur gününü gözləyərək tezləşdirməlisiniz. O gün göylər od tutub məhv olacaq və ünsürlər yanıb

---

* **2:15** Say. 22:4-35 ** **2:17** Saxlayır – bəzi əlyazmalarda əbədi saxlayır. * **2:22** Sül. 26:11 * **3:3** Yəhd. 18 * **3:5** Yar. 1:6-9 * **3:6** Yar. 7:11-12 * **3:8** Zəb. 90:4 * **3:10** Mat. 24:43; Luka 12:39; 1Sal. 5:2; Vəhy 16:15 * **3:10** Oğru – bəzi əlyazmalarda gecə gələn oğru. † **3:10** İfşa olunacaq – bəzi əlyazmalarda yanıb yox olacaq.

əriyəcək. 13 *Amma biz Allahın vədinə əsasən salehliyin sakin olacağı yeni göyləri və yeni yeri gözləyirik.

Öyüd-nəsihətlər

14 Buna görə, sevimlilər, madam ki bunları gözləyirsiniz, Allahın önündə ləkəsiz və nöqsansız olaraq sülh içində yaşamağa səy göstərin. 15 Sevimli qardaşımız Paulun da ona bəxş edilmiş müdrikliklə sizə yazdığı kimi, Rəbbimizin səbrini də xilas fürsəti kimi sayın. 16 Paul bütün məktublarında bu mövzulara eyni cür toxunur. Məktublarında çətin başa düşülən bəzi işlər var; cahillər və qərarsızlar digər Müqəddəs Yazılar kimi bunların da mənasını təhrif edərək öz həlaklarına səbəb olurlar.

17 Beləliklə, siz, ey sevimlilər, bunu əvvəlcədən bilib pozğun adamlar sizi aldadaraq yoldan azdırmasın və sabit vəziyyətinizdən ayrılmayasınız deyə özünüzü qoruyun. 18 Lakin Rəbbimiz və Xilaskarımız İsa Məsihin lütfündə və Onu tanımaqda böyüyün. Ona indi və əbədi olaraq izzət olsun! Amin.

* **3:13** Yeş. 65:17; 66:22; Vəhy 21:1

YƏHYANIN BİRİNCİ MƏKTUBU

GİRİŞ

*«Yəhyanın Birinci Məktubu»*nun yazılmasında iki məqsəd var: imanlıları Allahla və Onun Oğlu İsa Məsihlə sıx ünsiyyətdə yaşamağa çağırmaq; bu ünsiyyəti məhv edə bilən yanlış təlim yayanlara qarşı xəbərdarlıq.

Bu yanlış təlimdə bildirilirdi ki, şər cismani dünya ilə təmasdan yaranır və Allahın Oğlu İsa Məsih insan təbiətinə malik deyil. Bu müəllimlər öyrədirdi ki, insan xilas tapmaq üçün bu dünyanın qayğılarından tam azad olmalıdır. Onlar həm də məsihçi imanlısı üçün mənəviyyatın və yaxınını sevməyin mühüm olduğunu inkar edirdilər.

Yəhya bütün bunlara qarşı durub aydın öyrədir ki, İsa, həqiqətən, insan idi. O həm də bəyan edir ki, İsa Məsihə iman edib Allahı sevənlər bir-birini də sevməlidir.

Kitabın məzmunu:

1:1-4 Həyat Kəlamı
1:5–2:17 Nur və qaranlıq
2:18-29 Məsihin əleyhdarı
3:1-24 Allahın övladları
4:1-6 Ruhları tanımaq barəsində
4:7-21 Allah məhəbbətdir
5:1-21 Qalib gələn iman və əbədi həyat

Həyat Kəlamı

1 *Biz Həyat Kəlamını elan edirik; bu həmin Kəlamdır ki, başlanğıcdan var
idi və biz Onu eşitdik, gözlərimizlə gördük, seyr etdik və əllərimizlə hiss etdik.
2 *Həyat zahir oldu, biz də onu görüb şahidlik edirik və Ata ilə birlikdə olub bizə
zahir olan əbədi həyatı sizə elan edirik. 3 Biz sizə gördüyümüzü və eşitdiyimizi
elan edirik ki, sizin də bizimlə şərikliyiniz olsun; bizim şərikliyimiz də Ata və
Onun Oğlu İsa Məsihlədir. 4 Biz bunları yazırıq ki, sevincimiz* kamil olsun.

Nurda yaşayın

5 Məsihdən eşitdiyimiz və sizə elan etdiyimiz xəbər budur: Allah nurdur və
Onda zərrə qədər də qaranlıq yoxdur. 6 Əgər biz «Allahla şərikliyimiz var»
dediyimiz halda qaranlıqda gəziriksə, demək, yalan danışırıq və həqiqətə
əməl etmirik. 7 Amma O, nurda olduğu kimi biz də nurda gəziriksə, onda
bir-birimizlə şərikliyimiz var və Onun Oğlu İsanın qanı bizi hər günahdan
təmizləyir. 8 Əgər günahsız olduğumuzu iddia ediriksə, özümüzü aldadırıq
və daxilimizdə həqiqət yoxdur. 9 Amma günahlarımızı etiraf ediriksə, Allah sadiq və ədalətli olduğu üçün günahlarımızı bağışlayacaq və bizi hər
haqsızlıqdan təmizləyəcək. 10 Əgər günahkar olmadığımızı iddia ediriksə, onda
Onu yalançı yerinə qoyuruq və daxilimizdə Onun sözü olmur.

2

1 Övladlarım, bunları sizə yazıram ki, günah etməyəsiniz. Əgər kimsə günah
etsə belə, Atanın hüzurunda Vəsatətçimiz var; O, saleh olan İsa Məsihdir.

* **1:1** Yəh. 1:1 * **1:2** Yəh. 1:14 * **1:4** Sevincimiz – bəzi əlyazmalarda sevinciniz.

2 O bizim günahlarımıza görə – təkcə bizim günahlarımıza görə deyil, bütün
dünyanın günahlarına görə kəffarə qurbanıdır.
3 Onu tanıdığımızı bundan bilirik ki, Onun əmrlərinə riayət edirik. 4 Kim
«Onu tanıyıram» deyir, amma Onun əmrlərinə riayət etmirsə, yalançıdır və
onun daxilində həqiqət yoxdur. 5 Lakin kim Onun sözünə riayət edirsə, Allah
məhəbbəti onda, həqiqətən, kamilliyə çatıb. Bundan bilirik ki, biz Allahdayıq.
6 Kim Onda qaldığını deyirsə, İsa Məsihin həyat sürdüyü kimi həyat sürməlidir.
7 *Sevimlilər, sizə yeni əmr yazmıram, əvvəldən bəri malik olduğunuz qədim
bir əmri yazıram; qədim əmr isə eşitdiyiniz* sözdür. 8 Yenə də sizə yeni bir əmr
yazıram; bunun həqiqi olduğu Məsihdə və sizdə görünür. Çünki qaranlıq keçir
və həqiqi nur artıq parlayır.
9 Kim nurda olduğunu deyir, amma qardaşına nifrət edirsə, hələ də
qaranlıqdadır. 10 Qardaşını sevən nurda qalır və onda büdrəmə səbəbi yoxdur.
11 Amma qardaşına nifrət edən qaranlıqdadır. O, qaranlıqda gəzir və hara
getdiyini bilmir, çünki qaranlıq onun gözlərini kor edib.
12 Ey övladlar, sizə yazıram, çünki Onun adı naminə günahlarınız bağışlanıb.
13 Ey atalar, sizə yazıram, çünki başlanğıcdan bəri Var Olanı tanıyırsınız.
Ey gənclər, sizə yazıram, çünki şər olana qalib gəlmisiniz.
14 Ey uşaqlar, sizə yazdım, çünki Atanı tanıyırsınız.
Ey atalar, sizə yazdım, çünki başlanğıcdan bəri Var Olanı tanıyırsınız.
Ey gənclər, sizə yazdım, çünki güclüsünüz, Allahın kəlamı sizdə qalır, şər
olana da qalib gəlmisiniz.
15 Dünyanı və dünyada olan şeyləri sevməyin. Kim dünyanı sevirsə, onda
Atadan olan məhəbbət yoxdur. 16 Çünki dünyada olan hər şey – cismani
ehtiraslar, acgözlük və dünya malına görə təkəbbür Atadan yox, dünyadan gəlir.
17 Dünya və ondakı ehtiraslar keçib-gedir, amma Allahın iradəsinə əməl edən
əbədi qalır.

Məsih əleyhdarı

18 Ey uşaqlar, axır zamandır. Siz «Məsih əleyhdarı»nın gələcəyini eşitmisiniz,
indi də çoxlu Məsih əleyhdarı meydana çıxıb. Bundan bilirik ki, axır za-
mandır. 19 Onlar bizim aramızdan çıxdılar, amma bizə məxsus deyildilər. Əgər
bizə məxsus olsaydılar, bizimlə qalardılar. Amma qalmadılar ki, heç birinin
bizə məxsus olmadığı aşkara çıxsın.
20 Lakin siz Müqəddəs Olandan bir məsh almısınız və hamınız biliklisiniz.†
21 Mən sizə həqiqəti bilmədiyiniz üçün deyil, onu bildiyiniz üçün yazdım; siz
bunu da bilirsiniz ki, heç bir yalanın həqiqətlə əlaqəsi yoxdur. 22 Bəs yalançı
kimdir? İsanın Məsih olduğunu inkar edən şəxs! O, Atanı və Oğulu inkar edən
Məsih əleyhdarıdır. 23 Oğulu inkar edən hər kəs Ataya da malik deyil, lakin
Oğulu iqrar edən kəs Ataya da malikdir. 24 Sizin əvvəldən bəri eşitdiyiniz söz
qoy sizdə qalsın. Əgər əvvəldən bəri eşitdiyiniz söz sizdə qalsa, siz də Oğul və
Atada qalarsınız. 25 Onun bizə verdiyi vəd budur: əbədi həyat!
26 Bunları sizi aldatmaq istəyənlər barəsində yazıram. 27 Sizə gəlincə, Ondan
aldığınız məsh daxilinizdə qalır və kimsənin sizə təlim verməsinə ehtiyacınız
yoxdur. Əksinə, Onun bu məshi sizə hər şey barədə təlim verir və bu, yalan
deyil, həqiqətdir. Ona görə də sizə öyrətdiyi kimi Onda qalın.

Allahın övladları

* **2:7** Yəh. 13:34 * **2:7** Eşitdiyiniz – bəzi əlyazmalarda əvvəldən bəri eşitdiyiniz. † **2:20** Hamınız biliklisiniz – bəzi əlyazmalarda hər şeyi bilirsiniz.

28 Beləliklə, ey övladlar, Onda qalın ki, O zahir olanda cəsarətimiz olsun,
Onun zühuru zamanı önündə utanmayaq. 29 Əgər Onun saleh olduğunu
bilirsinizsə, həm də bilin ki, saleh iş görən hər kəs Ondan doğulub.

3

1 *Görün Ata bizə necə məhəbbət göstərib ki, biz Allahın övladları adlanırıq!
Doğrudan da, beləyik! Dünya Onu tanımadığına görə bizi də tanımır. 2 Ey
sevimlilər, indi biz Allahın övladlarıyıq, amma nə olacağımız hələ üzə çıxmayıb.
Lakin bilirik ki, Məsih zühur edəndə biz Ona bənzəyəcəyik, çünki Onu olduğu
kimi görəcəyik. 3 Ona bu cür ümid bağlayan hər kəs O pak olduğu kimi özünü
pak edir.
4 Günah edən hər kəs Qanunu da pozar, çünki günah Qanunu pozmaqdır.
5 *Siz bilirsiniz ki, Məsih günahları aradan qaldırmaq üçün zühur etdi. Onda
günah yoxdur. 6 Onda qalan hər kəs günahını davam etdirməz. Günahını
davam etdirən hər kəs nə Onu görüb, nə də Onu tanıyır.
7 Ey övladlar, heç kəs sizi aldatmasın; saleh iş görən şəxs Məsihin saleh
olduğu kimi salehdir. 8 Günahını davam etdirən şəxs iblisdəndir, çünki iblis
başlanğıcdan bəri günah edir. Allahın Oğlu buna görə zühur etdi ki, iblisin
əməllərini puça çıxarsın. 9 Allahdan doğulan hər kəs günahını davam etdirməz,
çünki Allahın toxumu onda qalır. O, günahını davam etdirə bilməz, çünki
Allahdan doğulub. 10 Kimin Allahın övladı, kiminsə iblisin övladı olması
bundan aydın olur: saleh iş görməyən, həmçinin qardaşını sevməyən hər kəs
Allahdan deyil.

Bir-birimizi sevək

11 *Əvvəldən bəri eşitdiyiniz xəbər budur: bir-birimizi sevək. 12 *Şərdən olub
qardaşını öldürən Qabil kimi olmayaq. O, qardaşını niyə öldürdü? Ona görə ki
öz əməlləri şər, qardaşının əməlləri isə saleh idi. 13 Beləliklə, qardaşlar, dünya
sizə nifrət edirsə, heyrətlənməyin. 14 *Qardaşlarımızı sevdiyimizə görə biz
bilirik ki, ölümdən həyata keçmişik. Sevməyənsə ölümdə qalır. 15 Qardaşına
nifrət edən hər kəs qatildir. Bildiyiniz kimi, heç bir qatil özündə qalan əbədi
həyata malik deyil. 16 Məhəbbətin nə olduğunu bundan anladıq ki, Məsih
Öz canını bizim üçün fəda etdi. Biz də öz canımızı qardaşlarımız üçün fəda
etməliyik. 17 Əgər kimsə dünya malına sahib olarkən qardaşını ehtiyac içində
görüb ona rəhmi gəlmirsə, Allah məhəbbəti onda necə qala bilər?
18 Ey övladlar, sözdə və dildə deyil, əməldə və həqiqətdə sevək. 19-20 Bununla
həqiqətdən olduğumuzu biləcəyik və ürəyimiz bizi məhkum edirsə, ürəyimizi
Allahın önündə sakitləşdirəcəyik. Çünki Allah bizim ürəyimizdən üstündür və
hər şeyi bilir. 21 Ey sevimlilər, əgər ürəyimiz bizi məhkum etmirsə, demək,
Allahın hüzurunda cəsarətlə danışa bilərik 22 və Ondan nə diləyiriksə, alırıq.
Ona görə ki Onun əmrlərinə riayət edirik və önündə Ona məqbul olan işlər
görürük. 23 *Onun əmri də budur ki, biz Onun Oğlu İsa Məsihin adına iman
edək və Onun bizə əmr etdiyi kimi bir-birimizi sevək. 24 Onun əmrlərinə
riayət edən şəxs Allahda, Allah da onda qalır. Onun bizdə qaldığını bu yolla,
bizə verdiyi Ruh vasitəsilə bilirik.

4

Ruhları sınayın

* **3:1** Yəh. 1:12 * **3:5** Yəh. 1:29 * **3:11** Yəh. 13:34 * **3:12** Yar. 4:8 * **3:14** Yəh. 5:24
* **3:23** Yəh. 13:34; 15:12,17

1 Ey sevimlilər, hər ruha inanmayın; ruhların Allahdan olub-olmadığını
bilmək üçün onları sınaqdan keçirin. Çünki dünyada çoxlu yalançı peyğəmbər
meydana çıxıb. 2 Allahın Ruhunu bundan tanıya bilərsiniz: İsa Məsihin
cismən gəldiyini iqrar edən hər ruh Allahdandır, 3 İsanı* iqrar etməyən hər
ruhsa Allahdan deyil. Bu, «Məsih əleyhdarı»nın ruhudur ki, bu ruhun
gələcəyini eşitmisiniz və indi də artıq dünyadadır. 4 Sizsə, ey övladlar, Al-
lahdansınız və yalançı peyğəmbərlərə qalib gəlmisiniz. Çünki sizdə olan
Ruh dünyada olandan üstündür. 5 Onlar dünyadandır, buna görə də dünyəvi
mövqedən danışırlar və dünya onlara qulaq asır. 6 Bizsə Allahdanıq. Allahı
tanıyan bizə qulaq asır, Allahdan olmayansa bizə qulaq asmır. Həqiqət
ruhunu və aldatma ruhunu bundan tanıyırıq.

Allah məhəbbətdir

7 Ey sevimlilər, bir-birimizi sevək, çünki məhəbbət Allahdandır. Sevən hər
kəs də Allahdan doğulub və Allahı tanıyır. 8 Sevməyən kəs Allahı tanımır, çünki
Allah məhəbbətdir. 9 Allahın bizə olan məhəbbəti belə zahir oldu: Allah Öz
vahid Oğlunu dünyaya göndərdi ki, biz Onun vasitəsilə yaşayaq. 10 Məhəbbət
bizim Allahı sevməyimizlə bağlı deyil, amma bundan ibarətdir: O bizi sevdi
və Öz Oğlunu bizim günahlarımıza görə kəffarə qurbanı olaraq göndərdi. 11 Ey
sevimlilər, Allah bizi bu cür sevdiyi üçün biz də gərək bir-birimizi sevək.
12 *Allahı heç kim heç zaman görməyib. Əgər biz bir-birimizi sevsək, Allah
bizdə qalır və Onun məhəbbəti bizdə kamil olur.

13 Bizim Onda, Onun da bizdə qaldığını bundan bilirik ki, O bizə Öz
Ruhundan verib. 14 Biz görüb şahidlik edirik ki, Ata Oğlunu dünyanın Xilaskarı
olaraq göndərdi. 15 Kim iqrar edir ki, İsa Allahın Oğludur, Allah onda, o da
Allahda qalır. 16 Biz Allahın bizə olan məhəbbətini anlayıb buna inandıq.

Allah məhəbbətdir. Kim məhəbbətdə qalarsa, Allahda qalar, Allah da onda
qalar. 17 Məhəbbət bizdə ona görə kamil oldu ki, qiyamət günündə† cəsarətimiz
olsun. Çünki Məsih necədirsə, biz də bu dünyada eləyik. 18 Məhəbbətdə qorxu
yoxdur, əksinə, kamil məhəbbət qorxunu qovar. Çünki qorxu cəzaya aiddir,
qorxan insan məhəbbətdə kamil deyil.

19 Biz sevirik,‡ çünki öncə O bizi sevdi. 20 Kim «mən Allahı sevirəm» deyir,
amma öz qardaşına nifrət edirsə, yalançıdır. Axı gördüyü qardaşını sevməyən
görmədiyi Allahı sevə bilməz. 21 Bizim Ondan aldığımız əmr budur ki, Allahı
sevən gərək öz qardaşını da sevsin.

5

Allahın Oğluna iman

1 İsanın Məsih olduğuna inanan hər kəs Allahdan doğulub. Doğanı sevən
ondan doğulanı da sevir. 2 Biz Allahın övladlarını sevdiyimizi bundan an-
layırıq ki, Allahı sevib Onun əmrlərinə əməl edirik. 3 *Çünki Allah məhəbbəti
Onun əmrlərinə riayət etməyimizi tələb edir. Onun əmrləri isə ağır deyil.
4 Çünki Allahdan doğulan hər kəs dünyaya qalib gəlir. Bizə dünya üzərində zəfər
qazandıran öz imanımızdır. 5 Dünyaya qalib gələn kimdir? Əlbəttə ki, İsanın
Allahın Oğlu olmasına inanan!

---

* **4:3** İsanı – bəzi əlyazmalarda İsa Məsihin cismən gəldiyini. * **4:12** Yəh. 1:18 † **4:17** Qiyamət
günündə – hərfi tərcümədə mühakimə günündə. ‡ **4:19** Sevirik – bəzi əlyazmalarda Onu sevirik.
* **5:3** Yəh. 14:15

6 Su və qanla gələn Şəxs həmin İsa Məsihdir. O yalnız su ilə deyil, su və
qanla gəldi. Buna şəhadət edən Ruhdur, çünki Ruh həqiqətdir. 7 Bəli, üç
şahid var: 8 Ruh, su və qan.* Bunların üçü də bir-birinə uyğun gəlir. 9 Biz
insanların şəhadətini qəbul edirik, amma Allahın şəhadəti bundan üstündür.
Çünki bu, Allahın şəhadətidir; O Öz Oğlu barədə şəhadət edib. 10 Allahın Oğluna
iman edən kəs öz daxilində bu şəhadətə malikdir. Amma Allaha inanmayan
Onu yalançı yerinə qoyub. Çünki Allahın Öz Oğlu barədə verdiyi şəhadətə
inanmayıb. 11 *Bu şəhadət ondan ibarətdir ki, Allah bizə əbədi həyat verib
və bu həyat Onun Oğlundadır. 12 Oğula malik olan şəxsin həyatı var, Allahın
Oğluna malik olmayan şəxsin isə həyatı yoxdur.

Əbədi həyat

13 Bunları sizə – Allahın Oğlunun adına iman edənlərə yazdım ki, əbədi
həyata malik olduğunuzu biləsiniz.† 14 Biz Onun hüzurunda ona görə cəsarətlə
danışa bilirik ki, Onun iradəsinə uyğun nəsə dilədikdə O bizi eşidir. 15 Bilirik
ki, nə diləyiriksə, O bizi eşidir; beləcə də bilirik ki, Ondan dilədiklərimizi alırıq.
16 Əgər bir kəs qardaşının ölümə aparmayan günah etdiyini görsə, qoy
Allahdan onun sağ qalmasını diləsin və beləcə ona – ölümə aparmayan günah
edən kəsə həyat versin. Ölümə aparan günah da var. Demirəm ki, bu barədə
Allahdan istəsin. 17 Hər cür haqsızlıq günahdır, amma ölümə aparmayan
günah da var.
18 Bilirik ki, Allahdan doğulan hər kəs günahını davam etdirməz. Əksinə,
Allahdan doğulan Oğul onu qoruyur və şər olan ona toxuna bilmir. 19 Bilirik
ki, biz Allahdanıq, amma bütün dünya şər olanın hakimiyyəti altındadır.
20 Bunu da bilirik ki, Allahın Oğlu gəlib bizə Haqq Olanı tanımaq üçün dərrakə
verdi. Biz də Haqq Olanda, Onun Oğlu İsa Məsihdəyik. Həqiqi Allah və əbədi
həyat Odur.
21 Ey övladlar, özünüzü bütlərdən qoruyun!

---

* **5:8** Bəli, üç şahid var: 8 Ruh, su və qan – yunan dilində ilk nəşr olunan mətndə və bəzi tərcümələrdə Bəli, göydə üç şahid var: Ata, Kəlam və Müqəddəs Ruh; bunların üçü də birdir. 8 Yerdə də üç şahid var: Ruh, su və qan. * **5:11** Yəh. 3:36 † **5:13** Biləsiniz – bəzi əlyazmalarda biləsiniz və Allahın Oğlunun adına inanasınız.

YƏHYANIN İKİNCİ MƏKTUBU

GİRİŞ

«Yəhyanın İkinci Məktubu» «ağsaqqal» tərəfindən «seçilmiş xanıma və onun övladlarına» ünvanlanıb. Yəqin ki burada imanlı cəmiyyəti və onun üzvləri nəzərdə tutulur. Qısa məktubda Yəhya imanlıları bir-birini sevməyə çağırır və onlara yanlış təlim yayanlar barədə xəbərdarlıq edir.

Kitabın məzmunu:

1:1-6 Məhəbbət və həqiqət
1:7-11 Yanlış təlimə qarşı xəbərdarlıq
1:12-13 Xudahafizləşmə

1 Mən ağsaqqaldan həqiqətə görə sevdiyim seçilmiş xanıma və onun
övladlarına salam! Yalnız mən deyil, həqiqəti dərk edənlərin hamısı sizi
sevir. 2 Çünki həqiqət daxilimizdə qalır və əbədi olaraq bizimlə olacaq. 3 Ata
Allahdan və Atanın Oğlu İsa Məsihdən olan lütf, mərhəmət, sülh də həqiqət və
məhəbbət əsasında bizimlə olacaq.

Məhəbbət və həqiqət

4 Sənin övladlarının arasında Atadan aldığımız əmrə uyğun olaraq həqiqətə
görə həyat sürənlərə rast gələndə çox sevindim. 5 *Ey xanım, indi də səndən
xahiş edirəm ki, bir-birimizi sevək. Sənə yazdığım yeni bir əmr deyil,
əvvəldən bəri malik olduğumuz əmrdir. 6 Məhəbbət Atanın əmrlərinə görə
həyat sürməyimizi tələb edir. Əvvəldən bəri eşitdiyiniz kimi əmr budur; gərək
bu əmrə görə həyat sürəsiniz.

7 Çünki dünyada çoxlu yalançı meydana çıxıb ki, İsa Məsihin cismən gəldiyini
iqrar etmir. Bunu edən şəxs yalançı və Məsih əleyhdarıdır. 8 Özünüzü
qoruyun ki, bizim çəkdiyimiz zəhməti bada verməyib tam mükafatı əldə
edəsiniz.* 9 Həddi aşıb Məsihin təliminə sadiq qalmayan hər kəs Allaha malik
deyil, həmin təlimə sadiq qalan kəs isə həm Ataya, həm də Oğula malikdir.
10 Əgər bir kəs yanınıza gəlib sizə bu təlimi öyrətməsə, onu qonaq qəbul
etməyin və onunla salamlaşmayın. 11 Çünki onunla salamlaşan kəs onun şər
əməllərinə şərik olur.

Xudahafizləşmə

12 Sizə yazılası çox sözüm var, amma bunları kağız və mürəkkəblə bildirmək
istəmədim. Lakin ümid edirəm ki, özüm yanınıza gəlib sizinlə üz-üzə söhbət
edim və beləcə sevincimiz† tamam olsun.

13 Sənin seçilmiş bacının övladları sənə salam göndərir.

---

* **1:5** Yəh. 13:34; 15:12,17 * **1:8** Bizim çəkdiyimiz zəhməti ... əldə edəsiniz – bəzi əlyazmalarda öz çəkdiyiniz zəhməti ... əldə edəsiniz, bəzilərində isə biz öz çəkdiyimiz zəhməti ... əldə edək. † **1:12** Sevincimiz – bəzi əlyazmalarda sevinciniz.

YƏHYANIN ÜÇÜNCÜ MƏKTUBU

GİRİŞ

«Yəhyanın Üçüncü Məktubu» cəmiyyətin Qay adlı bir rəhbərinə ünvanlanıb. Həvari Yəhya onu başqa məsihçilərə kömək etməsinə görə tərifləyir və Diotref adlı bir nəfərə xəbərdarlıq edir.

Kitabın məzmunu:

1:1-8 Qaya tərif və nəsihət
1:9-12 Diotref və Dimitri barədə
1:13-15 Xudahafizləşmə

1 *Mən ağsaqqaldan həqiqətə görə sevdiyim əziz Qaya salam!

Tərif və nəsihət

2 Ey sevimli, dua edirəm ki, canın uğurlu olduğu kimi özün də hər cəhətdən
uğurlu və sağlam olasan. 3 Bəzi qardaşlar gəlib sənin həqiqətə bağlılığına, yəni
həqiqətə görə həyat sürdüyünə şəhadət edəndə mən çox sevindim. 4 Mənim
üçün öz övladlarımın həqiqətə görə həyat sürdüyünü eşitməkdən böyük sevinc
ola bilməz.
5 Ey sevimli, sənə hətta yad olduqları halda qardaşlara xidmət etməkdə
sədaqət göstərirsən. 6 Onlar cəmiyyətin qarşısında sənin məhəbbətin barədə
şəhadət ediblər. Sən onları Allaha layiq bir tərzdə yola salarkən yaxşı iş
görəcəksən. 7 Çünki onlar imansız olanlardan heç nə götürmədən Onun
naminə yola çıxdılar. 8 Beləcə biz həqiqət işində həmkar olmaq üçün bu cür
adamlara dayaq olmalıyıq.
9 Cəmiyyətə bir şey yazdım, amma onların arasında başçılıq etməyi sevən
Diotref bizim səlahiyyətimizi tanımır. 10 Buna görə də mən gələndə onun
etdiyi əməllərlə bağlı məsələ qaldıracağam: o bizim barəmizdə pis sözlərlə
qeybət edir, hətta bununla kifayətlənməyərək qardaşları özü qəbul etmir,
qəbul etmək istəyənlərə də mane olur və onları cəmiyyətdən qovur.
11 Ey sevimli, pislikdən yox, yaxşılıqdan nümunə götür. Yaxşılıq edən
Allahdandır, pislik edənsə Allahı görməyib. 12 Hamı Dimitrinin yaxşı adam
olduğuna şəhadət edir, həqiqətin özü də bunu təsdiq edir. Biz də buna şəhadət
edirik və sən də bilirsən ki, bizim şəhadətimiz etibarlıdır.

Xudahafizləşmə

13 Sənə yazılası çox sözüm var, amma bunları sənə qələm və mürəkkəblə
yazmaq istəmirəm. 14 Amma ümid edirəm ki, tezliklə səni görəcəyəm və
səninlə üz-üzə söhbət edəcəyəm.
15 Sənə sülh olsun. Dostlar sənə salam göndərir. Oradakı dostlara bir-bir
salam söylə.

* **1:1** Həv. 19:29; Rom. 16:23-24; 1Kor. 1:14-15

YƏHUDANIN MƏKTUBU

GİRİŞ

«Yəhudanın Məktubu» özlərini imanlı adlandıran yanlış təlim yayan müəllimlərə qarşıdır. Bu qısa məktub məzmunca Peterin ikinci məktubuna yaxındır. Müəllif burada imanlıları «əmanət edilən iman uğrunda mübarizə aparmağa» (1:3) çağırır.

Kitabın məzmunu:

1:1-2 Salamlama
1:3-16 Səhv təlim yayanların məhkumiyyəti
1:17-25 Xəbərdarlıq və nəsihətlər

1 *İsa Məsihin qulu, Yaqubun qardaşı mən Yəhudadan Ata Allahın sevdiyi,* İsa Məsih üçün qorunmuş olan çağırılanlara salam! 2 Mərhəmət, sülh və məhəbbət sizə bol-bol verilsin!

Günah və məhkumiyyət
(2Pet. 2:1-22)

3 Sevimlilər, ümumi xilasımızla bağlı sizə yazmağa çox səy göstərirdim. Bu arada müqəddəslərə ilk və son dəfə əmanət edilən iman uğrunda mübarizə aparmağa sizi həvəsləndirmək üçün sizə yazmağı özümə borc bildim. 4 Çünki Allahımızın lütfünü pozğunluq üçün bəhanələrə çevirən, yeganə Pərvərdigarı – Rəbbimiz† İsa Məsihi inkar edən bəzi allahsız adamlar gizlicə aranıza girdilər. Onların mühakiməyə uğrayacaqları çoxdan yazılmışdır.

5 *Bütün bunları bildiyiniz halda sizə xatırlatmaq istəyirəm ki, ilk və son dəfə xalqı‡ Misirdən xilas edən Rəbb sonra iman etməyənləri məhv etdi. 6 *Öz başçılıqlarını saxlamayan, məskunlaşdığı yerləri tərk edən mələkləri də böyük qiyamət günü§ üçün əbədi zəncirlərlə bağlayaraq zülmətdə saxlamışdı. 7 *Sodom, Homorra və ətrafdakı şəhərlər də özlərini buna bənzər tərzdə cinsi əxlaqsızlığa və qeyri-təbii münasibətlərə təslim etdilər; sonra bu şəhərlər əbədi odla yandırılma cəzasını çəkərək bir nümunə oldu.

8 Eyni şəkildə aranıza girən bu röyagörənlər də öz cismini murdar edir, ağalığı rədd edir, ehtişamlı varlıqlara şər atırlar. 9 *Hətta baş mələk Mikael də Musanın cəsədi barəsində iblisin əleyhinə çıxıb ona şər söyləyərək hökm verməyə cəsarət etmədi, ancaq «Qoy Rəbb sənə qadağan etsin!» dedi. 10 Amma bu adamlar başa düşmədikləri hər şeyə şər atırlar. Onlar dərrakəsiz heyvanlar kimi qeyri-iradi surətdə nə anlayırlarsa, bunlarla məhv olurlar. 11 *Vay onların halına! Çünki onlar Qabilin yolu ilə getdilər. Qazanca görə özlərini Bilamın yalanına düçar etdilər. Qorah kimi üsyan qaldırdıqları üçün həlak oldular. 12 Belə adamlar sizin məhəbbət süfrələrinizi ləkələyirlər. Onlar sizinlə birlikdə yeyib-içərək qorxmadan özlərini bəsləyirlər. Bunlar küləklərin tərpətdiyi susuz buludlardır. Payızda meyvə vermədiyi üçün kökündən qoparılmış və iki dəfə ölmüş ağaclardır. 13 Öz xəcalətini köpük kimi

---

* **1:1** Mat. 13:55; Mark 6:3 * **1:1** Allahın sevdiyi – bəzi əlyazmalarda Allahda təqdis edilib. † **1:4** Rəbbimiz – bəzi əlyazmalarda Allahımız və Rəbbimiz. * **1:5** Çıx. 12:51; Say. 14:28-30 ‡ **1:5** Bütün ... xalqı – bəzi əlyazmalarda Bütün bunları başdan-başa bildiyiniz halda sizə xatırlatmaq istəyirəm ki, xalqı. * **1:6** Yar. 6:1-4 § **1:6** Böyük qiyamət günü – hərfi tərcümədə böyük günün mühakiməsi. * **1:7** Yar. 19:1-24 * **1:9** Qanun. 34:6; Dan. 10:13,21; 12:1; Zək. 3:2; Vəhy 12:7 * **1:11** Yar. 4:3-8; Say. 16:1-35; 22:1-35

sovuran şiddətli dəniz dalğalarıdır. Səyyar ulduzlardır ki, onlar üçün Allah
qatı qaranlığı əbədi saxlayır.
14 *Adəmlə birlikdə yeddinci nəsil sayılan Xanok da bu adamlara aid
peyğəmbərlik edərək demişdir: «Budur, Rəbb saysız-hesabsız müqəddəs
mələkləri ilə gəldi ki, 15 hamını mühakimə etsin və** Allaha qarşı gördükləri
allahsız işlər və allahsız günahkarların Özünə qarşı inadkarcasına dedikləri
bütün sözlər üçün məhkum etsin». 16 Bu adamlar deyinərək öz talelərindən
gileylənirlər. Onlar öz ehtiraslarına uyğun hərəkət edirlər. Ağızlarından lovğa
sözlər çıxır və öz xeyirlərinə görə yaltaqlanırlar.

Xəbərdarlıq və nəsihətlər

17 Amma siz, ey sevimlilər, Rəbbimiz İsa Məsihin həvarilərinin əvvəlcədən
söylədikləri sözləri xatırlayın. 18 *Onlar sizə dedilər: «Axır zamanda öz allahsız
ehtiraslarına görə hərəkət edən rişxəndçilər ortaya çıxacaq». 19 Bunlar ayrılıq
salan, öz təbiətinə əsir olan, Ruha malik olmayan insanlardır. 20 Siz isə,
sevimlilər, özünüzü ən müqəddəs olan imanınızın təməli üzərində inkişaf
etdirin və Müqəddəs Ruhun idarəsi ilə dua edin. 21 Rəbbimiz İsa Məsihin
əbədi həyata aparan mərhəmətini gözləyərək özünüzü Allah məhəbbətində
qoruyun. 22 Şübhə edən adamlara qarşı mərhəmətli olun;†† 23 başqalarını
oddan qaparaq xilas edin; digərlərinə isə mərhəmət edin.‡‡ Amma qorxu
içində cismin ləkələdiyi paltardan belə, çəkinin.
24 Sizi büdrəməkdən qoruyub Öz izzətli hüzuruna böyük sevinclə nöqsansız
çıxarmağa qadir olan 25 Xilaskarımız, yeganə§§ Allaha Rəbbimiz İsa Məsih
vasitəsilə əzəldən bəri, indi və əbədi olaraq izzət, əzəmət, qüdrət və səlahiyyət
olsun! Amin.

---

* **1:14** Yar. 5:18,21-24 ** **1:15** Və – bəzi əlyazmalarda və bütün allahsız adamları. * **1:18** 2Pet. 3:3-4 †† **1:22** Qərarsız adamlara qarşı mərhəmətli olun – bəzi əlyazmalarda Dərrakəli olaraq bəzilərinə qarşı mərhəmətli olun. ‡‡ **1:23** Digərlərinə isə mərhəmət edin – bəzi əlyazmalarda bu sözlər yoxdur. §§ **1:25** Yeganə – bəzi əlyazmalarda yeganə və müdrik (Rom. 16:27).

YƏHYAYA NAZİL OLAN VƏHY GİRİŞ

«Vəhy Kitabı» məsihçilərin İsa Məsihə Rəbb kimi iman etdiklərinə görə təqib olunduqları dövrdə yazılıb. Ehtimal olunur ki, kitab ya imperator Neronun hakimiyyətinin (miladdan sonra 54-68) son illərində ya da imperator Domisianın hakimiyyəti (miladdan sonra 81-96) dövründə yazılıb. Müəllifin əsas qayğısı imanlılara bu təqiblərdə və iztirablar zamanı təsəlli verməkdir. Kitabın böyük bir hissəsi rəmzi dillə təsvir olunmuş vəhy və görüntülərdən ibarətdir.

Bu kitabın izahına aid müxtəlif rəylər mövcud olsa da, əsas mövzu aydındır: İsa Məsih vasitəsilə Allah, nəhayət, Şeytan da daxil olmaqla düşmənlərini tamamilə məğlub edəcək. Allah tam qalib gələndə Öz sadiq övladlarını yeni göy və yeni yer xeyir-duaları ilə mükafatlandıracaq.

Kitabın məzmunu:

1:1-3 Giriş
1:4–3:22 Açıq görüntü və yeddi cəmiyyətə məktub
4:1–8:1 Yeddi möhürlü tumar
8:2–11:19 Yeddi şeypur
12:1–13:18 Əjdaha və iki heyvan
14:1–15:8 Müxtəlif görüntülər
16:1-21 Allahın hiddəti və yeddi kasa
17:1-18 Fahişə qadın
18:1-24 Babilin dağılması
19:1-21 Göylərdə sevinc
20:1-15 Minillik Padşahlıq
21:1–22:5 Yeni göy, yeni yer, yeni Yerusəlim
22:6-21 İsanın zühuru

1 Bu, İsa Məsihin vəhyidir. Allah bunu Ona verdi ki, tezliklə baş verməli
hadisələri Öz qullarına aşkar etsin. Məsih də bunu Öz mələyi vasitəsilə
qulu Yəhyaya göndərərək bəyan etdi. 2 Yəhya Allahın kəlamı və İsa Məsihin
şəhadəti, yəni gördüyü hər şey barədə şəhadət etdi. 3 Nə bəxtiyardır bu
peyğəmbərlik sözlərini oxuyan, eşidənlər və orada yazılanlara riayət edənlər!
Çünki vaxt yaxındır.

Yeddi imanlılar cəmiyyətinə müraciət

4-5 *Mən Yəhyadan Asiya vilayətindəki yeddi imanlılar cəmiyyətinə salam!
Var Olan, Var Olmuş və Gələməli Olandan, Onun taxtının önündəki yeddi
ruhdan, həmçinin ölülər arasından ilk doğulan, yer üzünün padşahlarının
başçısı olan sadiq şahid İsa Məsihdən sizə lütf və sülh olsun!

Bizi sevən, Öz qanı bahasına bizi günahlarımızdan azad edərək* 6 bizdən bir
padşahlıq təşkil edən və bizi Öz Atası Allah üçün kahinlər təyin edən Şəxsə
əbədi olaraq izzət və qüdrət olsun! Amin.

7 *Budur, O, buludlarla gəlir!

---

* **1:4-5** Çıx. 3:14; 19:6; Zəb. 89:27; Yeş. 55:4; Vəhy 4:5; 5:10 * **1:4-5** Günahlarımızdan azad edərək – bəzi əlyazmalarda günahlarımızdan yuyaraq. * **1:7** Dan. 7:13; Zək. 12:10; Mat. 24:30; Mark 13:26; Luka 21:27; Yəh. 19:34,37; 1Sal. 4:17

Hər göz Onu görəcək,
Hətta Onun bədənini deşənlər də
Onu görəcək.
Yer üzünün bütün tayfaları
Onun üçün ah-nalə edəcək.
Bəli, belə olacaq. Amin.

8 *Var Olan, Var Olmuş və Gəlməli Olan, Külli-İxtiyar Rəbb Allah deyir: «Alfa və Omeqa† Mənəm!»

9 Əziyyətə, Allahın Padşahlığına və dözümə sizinlə İsada şərik olan mən – qardaşınız Yəhya Allahın kəlamından ötrü və İsa barədə şəhadət etdiyimə görə Patmos adlanan adada idim. 10 Rəbbin günü Ruhun təsirinə düşdüm. Arxamdan şeypur səsinə bənzər uca bir səsin belə söylədiyini eşitdim: 11 «Gördüyünü bir kitaba yaz və bunu yeddi cəmiyyətə, yəni Efesə, İzmirə, Berqamaya, Tiatiraya, Sarda, Filadelfiyaya və Laodikeyaya göndər».

12 *Onda çevrildim ki, mənimlə danışanın kim olduğunu görüm. Çevrildikdə yeddi qızıl çıraqdan gördüm. 13 Çıraqdanların arasında uzun cübbə geymiş, sinəsinə qızıl qurşaq bağlamış bəşər oğluna bənzər Biri var idi. 14 Onun başı, saçı yun və qar kimi ağ, gözləri isə odlu alov kimi idi; 15 ayaqları kürədə xalis olan pardaqlanmış tunc kimi idi, səsi də gur suların səsinə bənzəyirdi. 16 O, sağ əlində yeddi ulduz tutmuşdu, ağzından ikiağızlı iti bir qılınc çıxırdı; Onun üzü tam qüvvəsi ilə parlayan günəşə bənzəyirdi.

17 *Mən Onu gördükdə ölü kimi ayaqlarına düşdüm. O isə sağ əlini mənim üstümə qoyub dedi: «Qorxma! Birinci və Sonuncu Olan, 18 Diri Olan Mənəm. Mən ölmüşdüm, indi isə əbədi olaraq diriyəm. Ölümün və ölülər diyarının açarları Məndədir. 19 Beləliklə, öz gördüklərini, indi və bundan sonra baş verəcək hadisələri yaz. 20 Mənim sağ əlimdə gördüyün yeddi ulduzun və yeddi qızıl çıraqdanın sirrinə gəlincə, yeddi ulduz yeddi cəmiyyətin mələkləri, yeddi çıraqdan da yeddi cəmiyyət deməkdir.

2

Efesdəki cəmiyyət

1 Efesdə olan cəmiyyətin mələyinə yaz:
Yeddi ulduzu sağ əlində Tutan, yeddi qızıl çıraqdanın arasında Gəzən belə deyir: 2 sənin əməllərindən, zəhmətindən, dözümündən və şər adamlara dözmədiyindən xəbərdaram. Həvari olmadıqları halda özlərini həvari adlandıranları sınaqdan keçirdin və onların yalançı olduğunu müəyyən etdin. 3 Sən dözümlü oldun, Mənim adım naminə tab gətirdin və yorulmadın.

4 Amma səndən bir şikayətim var: əvvəlki məhəbbətindən əl çəkmisən. 5 Buna görə də haradan yıxıldığını yadına sal, tövbə et və əvvəl etdiyin işləri gör. Əks təqdirdə, tövbə etməsən, yanına gəlib* çıraqdanını yerindən götürəcəyəm. 6 Amma yaxşı ki sən nikolaçıların əməllərinə nifrət edirsən; Mən də onlara nifrət edirəm.

7 *Qulağı olan qoy eşitsin ki, Ruh cəmiyyətlərə nə deyir. Qalib gələnə Allahın cənnətində olan həyat ağacından yeməyə imkan verəcəyəm.

---

* **1:8** Çıx. 3:14; Vəhy 21:6; 22:13 † **1:8** Alfa və Omeqa – bəzi əlyazmalarda Alfa və Omeqa, Başlanğıc və Axır (Vəhy 21:6). * **1:12** Yez. 1:24; 43:2; Dan. 7:9,13; 10:5-6 * **1:17** Yeş. 44:6; 48:12; Vəhy 2:8; 22:13 * **2:5** Yanına gəlib – bəzi əlyazmalarda tezliklə yanına gəlib. * **2:7** Yar. 2:9; Yez. 28:13; 31:8; Vəhy 22:2

İzmirdəki cəmiyyət

8 *İzmirdə olan cəmiyyətin mələyinə yaz:

Birinci və Sonuncu Olan, ölüb yenidən Dirilən belə deyir: 9 sənin əziyyətindən† və yoxsulluğundan xəbərdaram, amma sən zənginsən. Yəhudi olduqlarını iddia edənlərin küfründən də xəbərdaram, amma onlar Yəhudi deyil, Şeytan yığıncağıdır. 10 Çəkəcəyin əzabdan heç qorxma. Bax iblis aranızdan bəzisini zindana atacaq ki, sınaqdan keçəsiniz. Siz on gün əziyyət çəkəcəksiniz. Ölüm bahasına olsa da, sadiq qal, Mən sənə həyat tacını verəcəyəm.

11 *Qulağı olan qoy eşitsin ki, Ruh cəmiyyətlərə nə deyir. Qalib gələn ikinci ölümdən heç zərər görməyəcək.

Berqamadakı cəmiyyət

12 Berqamada olan cəmiyyətin mələyinə yaz:

İkiağızlı iti qılıncı Olan belə deyir: 13 gör harada,‡ Şeytanın taxtı olan yerdə yaşadığın halda Mənim adıma bağlı qaldığından xəbərdaram. Barəmdə sədaqətlə şəhadət edən, aranızda, Şeytanın yaşadığı yerdə öldürülən Antipanın günlərində belə, Mənə olan imanından imtina etmədin.

14 *Amma səndən bir az şikayətim var: aranızda Bilamın təliminə bağlı olanlar var. O, Balaqı öyrətdi ki, İsrail övladlarını büdrədərək bütlərə təqdim olunan qurbanların ətini yeməyə və əxlaqsızlığa azdırsın. 15 Eləcə də sənin içində nikolaçıların bu cür təliminə bağlı olanlar var. 16 Buna görə də tövbə et. Yoxsa tezliklə sənin yanına gəlib ağzımdan çıxan qılıncla onlarla döyüşəcəyəm.

17 *Qulağı olan qoy eşitsin ki, Ruh cəmiyyətlərə nə deyir. Qalib gələnə Mən gizli§ saxlanan mannadan verəcəyəm. Ona bir ağ daş da verəcəyəm ki, üstündə yeni ad yazılıb; bu adı da daşı alandan başqa heç kəs bilmir.

Tiatiradakı cəmiyyət

18 Tiatirada olan cəmiyyətin mələyinə yaz:

Gözləri odlu alova, ayaqları da pardaqlanmış tunca bənzəyən Allah Oğlu belə deyir: 19 sənin əməllərindən, məhəbbətindən, imanından, xidmətindən və dözümündən xəbərdaram; son işlərin də əvvəlkilərdən daha çoxdur.

20 *Amma səndən şikayətim var: sən özünü peyğəmbər adlandıran qadın İzevelə imkan verirsən ki, Mənim qullarıma əxlaqsızlıq və bütlərə təqdim olunan qurbanların ətini yeməyi öyrədərək onları aldatsın. 21 Mən ona möhlət verdim ki, tövbə etsin, amma əxlaqsızlığından tövbə etmək istəmir. 22 Bax onu xəstəlik yatağına salıram. Onunla zina edənlər birgə etdikləri əməllərdən tövbə etməsələr, onları da böyük əziyyətə düçar edəcəyəm. 23 *Onun övladlarını azara salıb öldürəcəyəm. Bütün cəmiyyətlər də biləcək ki, insanın daxilini və ürəyini araşdıran Mənəm və hər birinizə əməllərinizə görə əvəz verəcəyəm.

24 Amma siz Tiatirada olan digərlərinə, yəni bu təlimi qəbul etməyənlərə və Şeytanın dərin sirri adlandırılan şeyləri öyrənməyənlərə deyirəm:

---

* **2:8** Yeş. 44:6; 48:12; Vəhy 1:17; 22:13 † **2:9** Əziyyətindən – bəzi əlyazmalarda əməllərindən, əziyyətindən. * **2:11** Vəhy 20:14; 21:8 ‡ **2:13** Gör harada – bəzi əlyazmalarda sənin əməllərindən və gör harada. * **2:14** Say. 22:5,6; 25:1-3; 31:16; Qanun. 23:4 * **2:17** Çıx. 16:14-15,33-35; Yeş. 62:2; 65:15; Yəh. 6:31,48-50,58 § **2:17** Gizli – bəzi əlyazmalarda yemək üçün gizli. * **2:20** 1Pad. 16:31; 2Pad. 9:22,30 * **2:23** Zəb. 7:9; 62:12; Yer. 17:10

üstünüzə başqa bir yük qoymuram; 25 ancaq Mən gəlincəyə qədər özünüzdə
olana bağlı qalın.
26 *Qalib gələnə və Mənim buyurduğum işlərə sonadək riayət edənə
millətlər üzərində səlahiyyət verəcəyəm.
27 "Dəmir əsa ilə onlara ağalıq edəcək,
Saxsı qablar kimi onları çilik-çilik edəcək".
28 Bunu Atamdan necə aldımsa, eləcə də ona verəcəyəm. Dan ulduzunu
da ona verəcəyəm. 29 Qulağı olan qoy eşitsin ki, Ruh cəmiyyətlərə nə deyir.

3

Sarddakı cəmiyyət

1 Sardda olan cəmiyyətin mələyinə yaz:
Allahın yeddi ruhuna və yeddi ulduza malik Olan belə deyir: sənin
əməllərindən xəbərdaram. Adın var ki, guya dirisən, əslində isə ölüsən.
2 Oyaq ol və sağ qalıb ölmək üzrə olan nəyin varsa, onu möhkəmləndir. Çünki
Mən sənin əməllərinin Allahımın önündə kamil olmadığını gördüm. 3 Buna
görə də nə aldığını və nə eşitdiyini yadına sal. Bunlara riayət et və tövbə
elə. Əgər oyaq olmasan, bir oğru kimi gələcəyəm və hansı saat sənin üstünə
gələcəyimi də bilməyəcəksən.
4 Amma Sardda, sənin yanında öz paltarlarını ləkələməyən bir neçə
şəxs də var. Onlar Mənimlə birlikdə ağ paltarda gəzəcəklər, çünki buna
layiqdirlər. 5 Qalib gələn hər kəs də ağ paltar geyinəcək. Mən onun adını
həyat kitabından əsla silməyəcəyəm, Atamın və Onun mələklərinin önündə
adını iqrar edəcəyəm. 6 Qulağı olan qoy eşitsin ki, Ruh cəmiyyətlərə nə deyir.

Filadelfiyadakı cəmiyyət

7 *Filadelfiyada olan cəmiyyətin mələyinə yaz:
Müqəddəs və Haqq Olan, Davudun açarının Sahibi, açdığını heç kəs
bağlamayan, bağladığını heç kəs açmayan belə deyir: 8 sənin əməllərindən
xəbərdaram. Bax Mən sənin üzünə elə bir qapı açmışam ki, heç kəs onu
bağlaya bilməz. Gücün az olduğu halda Mənim sözümə riayət etmisən və
Mənim adımdan imtina etməmisən. 9 *İndi isə Şeytan yığıncağından olub
Yəhudi olmadıqları halda özlərini Yəhudi adlandıran yalançıları məcbur
edəcəyəm ki, gəlib sənin ayaqlarına düşsünlər və Mənim səni sevdiyimi
bilsinlər. 10 Dözüm göstərərək Mənim sözümə riayət etmisən. Buna görə Mən
də səni yer üzündə yaşayanları sınamaq üçün bütün dünyanın üzərinə gələcək
sınaq zamanından qoruyub saxlayacağam. 11 Tezliklə gəlirəm. Nəyin varsa,
ona bağlı qal ki, heç kəs tacını götürməsin.
12 *Qalib gələni Allahımın məbədinə sütun qoyacağam və bir daha oranı
tərk etməyəcək. Onun üzərinə Allahımın adını, Allahıma məxsus şəhərin,
yəni göydən, Allahımın yanından enən yeni Yerusəlimin adını və Öz yeni
adımı yazacağam. 13 Qulağı olan qoy eşitsin ki, Ruh cəmiyyətlərə nə deyir.

Laodikeyadakı cəmiyyət

14 *Laodikeyada olan cəmiyyətin mələyinə yaz:
Amin Olan, sadiq və etibarlı Şahid, Allahın yaratdıqlarının Mənşəyi belə
deyir: 15 sənin əməllərindən xəbərdaram. Sən nə soyuqsan, nə də isti. Kaş
ki ya soyuq ya da isti olaydın! 16 İndi ki nə isti, nə də soyuq olub ilıqsan,

* **2:26** Zəb. 2:8-9 * **3:7** Əyy. 12:14; Yeş. 22:22 * **3:9** Yeş. 43:4; 49:23; 60:14 * **3:12** Yeş. 62:2; 65:15; Vəhy 21:2 * **3:14** Sül. 8:22

səni ağzımdan qaytaracağam. 17 Çünki deyirsən: “Varlıyam, zəngin olmuşam
və heç nəyə möhtac deyiləm”. Amma bilmirsən ki, zəlil, yazıq, yoxsul, kor
və çılpaqsan. 18 Sənə məsləhət görürəm ki, zəngin olmaq üçün Məndən od
içində xalis olan qızıl alasan, həmçinin geyinib çılpaqlığının ayıbını açmamaq
üçün ağ paltar alasan, gözlərinə sürtüb görmək üçün də göz məlhəmi alasan.
19 *Mən kimi sevirəm, onu məzəmmət və tərbiyə edirəm. Buna görə də
qeyrətə gəl və tövbə et. 20 Bax qapının önündə durub onu döyürəm; kim
səsimi eşidib qapını açsa, onun yanına gələcəyəm və Mən onunla, o da
Mənimlə birgə şam edəcəyik.
21 Qalib gələnə Mənimlə birgə Öz taxtımda oturmağa imkan verəcəyəm;
Mən də eləcə qalib gəlib Atamla birgə Onun taxtında oturmuşam. 22 Qulağı
olan qoy eşitsin ki, Ruh cəmiyyətlərə nə deyir».

4

Göydəki taxt

1 Bundan sonra gördüm ki, göyə açılmış bir qapı var. Əvvəlcə mənimlə
danışdığını eşitdiyim, şeypura bənzər səs dedi: «Bura qalx. Bundan sonra
baş verməli hadisələri sənə göstərəcəyəm». 2 *Elə o an mən Ruhun təsirinə
düşdüm. Budur, göydə bir taxt qurulub, taxtda da Biri oturub. 3 Oturanın
görünüşü yəşəm və qırmızı əqiq daşına bənzəyirdi. Taxtın ətrafında da
görünüşcə zümrüdə bənzəyən göy qurşağı var idi. 4 Taxtın hər tərəfində daha
iyirmi dörd taxt var idi və onların üstündə ağ paltar geyinmiş, başında qızıl
tac olan iyirmi dörd ağsaqqal oturmuşdu. 5 *Taxtdan şimşək, uğultu və göy
gurultusu çıxırdı. Taxtın önündə yeddi məşəl yanırdı; bunlar Allahın yeddi
ruhudur. 6 *Taxtın önündə sanki büllura bənzəyən şüşə dəniz var idi.

Taxtın ətrafında, hər dörd yanında önü də, arxası da gözlərlə örtülmüş dörd
canlı məxluq var idi. 7 Birinci məxluq aslana, ikinci məxluq danaya, üçüncü
məxluqun üzü insan üzünə, dördüncü məxluq da uçan qartala bənzəyirdi.
8 Bu dörd məxluqdan hər birinin altı qanadı var idi; məxluqların hər tərəfi,
hətta qanadlarının alt tərəfi də gözlərlə örtülmüşdü. Bu məxluqlar gecə-gündüz
dayanmadan deyir:
«Var Olmuş, Var Olan və Gəlməli Olan,
Külli-İxtiyar Rəbb Allah
Müqəddəsdir, müqəddəsdir, müqəddəsdir!»
9 Canlı məxluqlar hər dəfə taxtda Oturana, əbədi Yaşayana izzət və şərəf verib
şükür edəndə 10 iyirmi dörd ağsaqqal taxtda Oturanın önündə yerə qapanıb
əbədi Var Olana səcdə edir və taclarını taxtın önünə atıb deyirlər:
11 «Ey bizim Rəbbimiz və Allahımız!
Sən izzət, şərəf və qüdrət almağa layiqsən.
Çünki hər şeyi Sən yaratdın,
Hər şey Sənin iradənlə var olub yarandı».

5

Möhürlü tumar və Quzu

* **3:19** Sül. 3:12; İbr. 12:6 * **4:2** Yez. 1:26-28; 10:1 * **4:5** Çıx. 19:16; Yez. 1:13; Vəhy 1:4; 8:5; 11:19; 16:18 * **4:6** Yeş. 6:2-3; Yez. 1:5-10,18,22; 10:12,14

1 *Mən taxtda Oturanın sağ əlində bir tumar gördüm ki, onun hər iki tərəfi
də yazılmışdı və yeddi möhürlə möhürlənmişdi. 2 Həmçinin gördüm ki, qüdrətli
bir mələk uca səslə elan edir: «Tumarın möhürlərini qırmağa və onu açmağa
kim layiqdir?» 3 Amma nə göydə, nə yer üzündə, nə də yer altında bir kəs
bu tumarı açmağı yaxud onun içinə baxmağı bacarmadı. 4 Mən çox ağladım,
çünki tumarı açmağa yaxud onun içinə baxmağa layiq olan bir kəs tapılmadı.
5 *Onda ağsaqqallardan biri mənə dedi: «Ağlama! Budur, Yəhuda qəbiləsindən
olan Aslan, Davudun Kökü qalib gəlib; buna görə də O, tumarı və onun yeddi
möhürünü aça bilir».
6 *Gördüm ki, taxtla dörd canlı məxluqun ortasında və ağsaqqalların arasında
bir Quzu dayanıb; O sanki kəsilmiş vəziyyətdə idi. Onun yeddi buynuzu və
yeddi gözü var idi ki, bunlar da bütün yer üzünə göndərilmiş Allahın yeddi
ruhudur. 7 Quzu yaxınlaşıb taxtda Oturanın sağ əlindən tumarı götürdü. 8 *O,
tumarı götürdüyü zaman dörd canlı məxluq və iyirmi dörd ağsaqqal Quzunun
önündə yerə qapandı. Hər birinin əlində çəng var idi və buxurla dolu qızıl
nimçələr tuturdular ki, bunlar müqəddəslərin dualarıdır. 9 *Onlar yeni bir
nəğmə oxuyaraq deyirdi:
«Sən tumarı götürüb
Onun möhürlərini qırmağa layiqsən.
Çünki Sən kəsildin
Və hər tayfadan, dildən, xalqdan və millətdən olanları*
Allah üçün Öz qanın bahasına satın aldın.
10 Onları Allahımızla birgə
Padşahlığa və kahinliyə şərik etdin;
Onlar da yer üzünə padşahlıq edəcək».
11 *Taxtın, canlı məxluqların və ağsaqqalların ətrafında saysız-hesabsız mələk
gördüm və onların səsini eşitdim. 12 Onlar uca səslə deyirdi:
«Kəsilmiş Quzu
Qüdrəti, sərvəti, hikməti, qüvvəti,
Şərəfi, izzəti və alqışı
Almağa layiqdir».
13 Həmçinin mən göydə, yer üzündə, yer altında, dənizdə olan bütün
məxluqların və oralardakı bütün varlıqların belə dediyini eşitdim:
«Taxtda Oturana və Quzuya əbədi olaraq
Alqış, şərəf, izzət və qüdrət olsun!»
14 Dörd canlı məxluq da «Amin!» deyirdi. Onda ağsaqqallar yerə qapanıb səcdə
etdilər.

6

Yeddi möhür

1 Mən gördüm ki, Quzu yeddi möhürün birini açdı. Onda dörd canlı
məxluqdan birinin göy gurultusuna bənzər səslə «gəl» dediyini eşitdim.
2 *Gördüm ki, bir ağ at və onun belində oturan atlının əlində ox-kaman var.
Ona bir tac verildi və bir qalib kimi yola çıxdı ki, qələbə qazansın.
3 Quzu ikinci möhürü açanda ikinci canlı məxluqun «gəl» dediyini eşitdim.
4 Onda ayrısı – od rəngində bir at ortaya çıxdı. Onun belində oturan atlıya izin

* **5:1** Yeş. 29:11; Yez. 2:9-10 * **5:5** Yar. 49:9; Yeş. 11:1,10 * **5:6** Yeş. 53:7; Zək. 4:10 * **5:8** Zəb. 141:2 * **5:9** Çıx. 19:6; Zəb. 33:3; 98:1; Yeş. 42:10; Vəhy 1:6 * **5:9** Olanları – bəzi əlyazmalarda olan bizi. * **5:11** Dan. 7:10 * **6:2** Zək. 1:8; 6:2-3,6

verildi ki, yer üzündə sülhü aradan götürsün və insanlara bir-birini qırdırsın. Atlıya böyük bir qılınc verildi.
5 Quzu üçüncü möhürü açanda üçüncü canlı məxluqun «gəl» dediyini
eşitdim. Gördüm ki, bir qara at və onun belində oturan atlının əlində tərəzi
var. 6 Dörd canlı məxluqun arasından sanki bir səsin belə dediyini eşitdim:
«Bir xiniks buğda bir dinara, üç xiniks arpa da bir dinaradır;* amma zeytun
yağına və şəraba ziyan vurma».
7 Quzu dördüncü möhürü açanda dördüncü canlı məxluqun «gəl» dediyini
eşitdim. 8 *Gördüm ki, bir solğun rəngdə at var. Onun belində oturan atlının
adı Ölüm idi. Ölülər diyarı da onun ardınca gedirdi. Onlara yer üzünün dörddə
biri üzərində səlahiyyət verildi ki, qılınc, aclıq, azar və yer üzündəki vəhşi
heyvanlarla insanları qırsınlar.
9 Quzu beşinci möhürü açanda qurbangahın altında Allahın kəlamına və
etdikləri şəhadətə görə kəsilən canları gördüm. 10 Onlar uca səslə fəryad
edirdi: «Ey müqəddəs və haqq olan Pərvərdigar, nə vaxta kimi mühakimə
etməyib yer üzündə yaşayanlardan qanımızın qisasını almayacaqsan?» 11 Onda
hər birinə ağ xalat verilib deyildi ki, özləri ilə birgə qulluq edən, onlar kimi
öldürüləcək bacı-qardaşlarının sayı tamam olana qədər bir az vaxt da rahat
olsunlar.
12 *Quzu altıncı möhürü açanda gördüm ki, böyük bir zəlzələ baş verdi.
Günəş qıldan toxunan çul kimi qaraldı və ayın rəngi bütünlüklə qan kimi
oldu. 13 *Göydəki ulduzlar da əncir ağacının güclü küləkdən sarsılıb kal
meyvələrini tökdüyü kimi yerə töküldü. 14 *Göy də bükülən tumar kimi
çəkilib getdi. Hər dağ və ada yerindən tərpəndi. 15 *Onda yer üzünün
padşahları, böyük adamlar, sərkərdələr, varlılar, güclülər, hər qul və azad adam
mağaralarda və dağlardakı qayalar arasında gizlənib 16 *dağlara və qayalara
dedilər: «Üstümüzə qopub düşün və bizi taxtda Oturanın üzündən, Quzunun
qəzəbindən gizlədin. 17 *Çünki qəzəblərinin böyük günü gəlib çatdı və ona
qarşı kim dura bilər?»

7

Möhürlənmiş şəxslər

1 *Bundan sonra mən yer üzünün dörd küncündə dayanan dörd mələk
gördüm. Onlar yer üzünün dörd küləyini tutmuşdular ki, nə quru, nə dəniz
və nə də bir ağac üstünə yel əssin. 2 *Gündoğan tərəfdən qalxan başqa bir
mələk də gördüm ki, var olan Allahın möhürünə malik idi. O, uca səslə
quruya və dənizə ziyan vurmaq izni verilmiş dörd mələyi çağırıb dedi: 3 «Biz
Allahımızın qullarının alnını möhürləyənə qədər quruya, dənizə və ağaclara
ziyan vurmayın». 4 Möhürlənmiş şəxslərin sayını da eşitdim; İsrail övladlarının
bütün qəbilələrindən 144 000 nəfər möhürlənmişdi:
5 Yəhuda qəbiləsindən 12 000 möhürlənmiş nəfər;
Ruven qəbiləsindən 12 000 nəfər;
Qad qəbiləsindən 12 000 nəfər;

---

* **6:6** Bir xiniks ... dinaradır – yəni bir litr buğda, yaxud üç litr arpa fəhlənin bir günlük əmək haqqına satılır. * **6:8** Yez. 14:21 * **6:12** Yeş. 13:10; Yoel 2:10,31; 3:15; Mat. 24:29; Mark 13:24-25; Luka 21:25; Vəhy 11:13; 16:18 * **6:13** Yeş. 34:4 * **6:14** Vəhy 16:20 * **6:15** Yeş. 2:19-21 * **6:16** Huşə 10:8; Luka 23:30 * **6:17** Yoel 2:11; Mal. 3:2 * **7:1** Yer. 49:36; Dan. 7:2; Zək. 6:5 * **7:2** Yez. 9:4,6

6 Aşer qəbiləsindən 12 000 nəfər;
Naftali qəbiləsindən 12 000 nəfər;
Menaşşe qəbiləsindən 12 000 nəfər;
7 Şimeon qəbiləsindən 12 000 nəfər;
Levi qəbiləsindən 12 000 nəfər;
İssakar qəbiləsindən 12 000 nəfər;
8 Zevulun qəbiləsindən 12 000 nəfər;
Yusif qəbiləsindən 12 000 nəfər;
Binyamin qəbiləsindən 12 000 möhürlənmiş nəfər.

9 Bundan sonra mən gördüm ki, hər millətdən, hər tayfadan, hər xalqdan və hər dildən olan, heç kəsin saya bilməyəcəyi böyük bir kütlə taxtın və Quzunun önündə dayanıb. Onlar ağ xalat geyinib, əllərində xurma budaqları tutublar.
10 Uca səslə nida edirdilər:
«Xilas taxtda oturan Allahımıza və Quzuya məxsusdur!»
11 Bütün mələklər də taxtın, ağsaqqalların və dörd canlı məxluqun ətrafında dayanmışdı. Onlar taxtın önündə üzüstə yerə qapanaraq Allaha səcdə edib dedilər:
12 «Amin! Allahımıza əbədi olaraq
Alqış, izzət, hikmət, şükür, şərəf,
Qüdrət və qüvvət olsun! Amin!»

13 Bu arada ağsaqqallardan biri məndən soruşdu: «Ağ xalat geyinmiş bu şəxslər kimdir və haradan gəliblər?» 14 *Ona dedim: «Ağa, bunu sən bilərsən». O mənə dedi: «Bunlar böyük əziyyətdən keçib gələnlərdir. Onlar öz xalatlarını yuyub Quzunun qanı ilə ağartdılar. 15 Buna görə də
Onlar Allahın taxtının önündədir,
Gecə-gündüz məbədində Ona ibadət edirlər.
Taxtda Oturan da
Onların üzərində məskən salacaq.
16 *Onlar bir daha nə ac,
Nə də susuz qalacaq,
Günəş və qızmar isti
Onları vurmayacaq.
17 Çünki taxtın ortasında olan Quzu
Onların Çobanı olacaq,
Onları həyat suyunun qaynaqlarına aparacaq,
Allah onların bütün göz yaşlarını siləcək».

8

Yeddinci möhür və qızıl buxurdan

1 Quzu yeddinci möhürü açanda göydə təxminən yarım saat sükut yarandı.
2 Onda mən Allahın önündə dayanan yeddi mələyi gördüm. Onlara yeddi şeypur verildi.

3 Başqa bir mələk də gəlib qurbangahın önündə durdu. Onun əlində qızıl buxurdan var idi və ona çoxlu buxur verildi ki, bunu bütün müqəddəslərin duaları ilə birgə taxtın önündə olan qızıl qurbangahın üstündə təqdim etsin.
4 Buxurun tüstüsü müqəddəslərin duaları ilə birgə mələyin əlindən Allahın önünə yüksəldi. 5 *Onda mələk buxurdanı götürüb qurbangahdakı odla

* **7:14** Dan. 12:1; Mat. 24:21; Mark 13:19 * **7:16** Zəb. 23:1-2; Yeş. 25:8; 49:10; Yez. 34:23 * **8:5** Çıx. 19:16; Lev. 16:12; Yez. 10:2; Vəhy 11:19; 16:18

doldurdu və onu yer üzünə atdı. Göy gurultusu, uğultu, şimşək və zəlzələ baş verdi.

Altı şeypurun çalınması

6 Yeddi şeypuru olan yeddi mələk onları çalmağa hazırlaşdı.

7 *Birinci mələk şeypurunu çaldı. Onda qanla qarışıq dolu və od əmələ gəlib yer üzünə yağdırıldı. Yer üzünün üçdə biri, ağacların üçdə biri və bütün yaşıl otlar yandırıldı.

8 İkinci mələk şeypurunu çaldı. Onda sanki böyük bir dağ odla yanaraq dənizin içinə atıldı. Dənizin üçdə biri qana döndü. 9 Dənizdə olan canlı məxluqların üçdə biri öldü. Gəmilərin də üçdə biri məhv oldu.

10 *Üçüncü mələk şeypurunu çaldı. Onda göydən məşəl kimi yanan böyük bir ulduz enib çayların üçdə birinin və su qaynaqlarının üstünə düşdü. 11 *O ulduzun adına «Yovşan» deyilir. Suların üçdə biri yovşana döndü. Çoxlu adam sulardan öldü, çünki sular acı olmuşdu.

12 *Dördüncü mələk şeypurunu çaldı. Onda günəşin, ayın və ulduzların üçdə biri vuruldu; buna görə də onların üçdə biri qaraldı. Gündüzün üçdə biri, gecənin də elə o qədəri işıqsız qaldı.

13 Onda göyün ortasında uçan bir qartal* gördüm və onun uca səslə belə dediyini eşitdim: «Şeypurlarını çalacaq o biri üç mələyin şeypur səslərindən yer üzündə yaşayanların vay, vay, vay halına!»

9

1 Beşinci mələk şeypurunu çaldı. Onda mən göydən yerə düşmüş bir ulduz gördüm. Dibsiz dərinliyə enən quyunun açarı ona verildi. 2 *O, dibsiz dərinliyə enən quyunu açdı və quyudan iri bir kürənin tüstüsünə bənzər tüstü çıxdı. Günəş və hava quyudan çıxan tüstüdən qaraldı. 3 *Tüstünün içindən yer üzünə çəyirtkələr çıxdı və onlara yer üzündəki əqrəblərin gücü qədər güc verildi. 4 *Onlara deyildi ki, yer üzündəki otlara, heç bir yaşıllığa, heç bir ağaca deyil, yalnız alınlarında Allahın möhürü olmayan insanlara zərər vursunlar. 5 Onlara izin verildi ki, insanları öldürmədən onlara beş ay işgəncə versinlər. Onların verdiyi işgəncə əqrəbin insanı sancdığı zaman olan işgəncəyə bənzəyir. 6 *O günlərdə insanlar ölüm axtaracaq, amma tapmayacaqlar. Özlərinə ölüm arzulayacaqlar, amma ölüm onlardan qaçacaq.

7 *Çəyirtkələrin görünüşü döyüşə hazırlanan atlara bənzəyirdi. Başlarında sanki qızıl tac var idi, üzləri də insan üzü kimi idi. 8 *Onların qadınlarda olan kimi saçları var idi, dişləri də aslan dişləri kimi idi. 9 *Döş zirehləri dəmir zirehlər kimi idi. Qanadlarının səsi döyüşə qaçan çoxlu sayda arabalarla atların səsinə bənzəyirdi. 10 Onların əqrəb kimi quyruqları və neştərləri var idi. Quyruqlarında elə gücləri var idi ki, insanlara beş ay zərər verə bilərdilər. 11 Dibsiz dərinliyin mələyi onların üzərində padşahlıq edirdi; onun adı ibranicə «Avaddon», yunanca «Apollion»* idi.

12 Birinci bəla ötüb keçdi. Budur, ondan sonra daha iki bəla gəlir.

13 *Altıncı mələk şeypurunu çaldı. Onda mən Allahın önündəki qızıl qurban-

* **8:7** Çıx. 9:23-25; Yez. 38:22 * **8:10** Yeş. 14:12 * **8:11** Yer. 9:15 * **8:12** Yeş. 13:10; Yez. 32:7; Yoel 2:10,31; 3:15 * **8:13** Qartal – bəzi əlyazmalarda mələk. * **9:2** Yar. 19:28 * **9:3** Çıx. 10:12-15 * **9:4** Yez. 9:4 * **9:6** Əyy. 3:21; Yer. 8:3 * **9:7** Yoel 2:4 * **9:8** Yoel 1:6 * **9:9** Yoel 2:5 * **9:11** Apollion – yəni Məhvedici. * **9:13** Çıx. 30:1-3; 37:25-26

gahın dörd buynuzundan gələn bir səs eşitdim. 14 Bu səs şeypuru olan altıncı
mələyə deyirdi: «Böyük Fərat çayının kənarında bağlanan dörd mələyi burax».
15 Həmin o saat, o gün, o ay və o il üçün hazırlanmış dörd mələk buraxıldı
ki, insanların üçdə birini öldürsün. 16 Atlı qoşunların sayı iki yüz milyon idi;
mən onların sayını eşitdim. 17 Mən görüntüdə atları və onların belində oturan
atlıları bu cür gördüm: onların od, tünd göy və kükürd rəngində döş zirehləri
var idi, atların başı aslan başı kimi idi və ağızlarından od, tüstü və kükürd
çıxırdı. 18 Bu üç bəladan, yəni onların ağzından çıxan od, tüstü və kükürddən
insanların üçdə biri həlak oldu. 19 Çünki atların gücü onların ağzında və
quyruğundadır. Onların quyruğu başı olan ilana oxşayır və atlar bu başlarla
da zərər vururlar.
20 *Bu bəlalardan həlak olmayıb sağ qalan adamlar öz əlləri ilə düzəltdikləri
şeylərdən dönüb tövbə etmədilər. Cinlərə və görməyə, eşitməyə, yeriməyə
qadir olmayan qızıl, gümüş, tunc, daş, taxta bütlərə səcdə etməkdən əl
çəkmədilər. 21 Həmçinin onlar nə qatilliklərindən, nə sehrbazlıqlarından, nə
əxlaqsızlıqlarından, nə də oğurluqlarından tövbə etdilər.

10

Mələk və kiçik tumar

1 Mən göydən enən başqa bir güclü mələyi gördüm. O, buluda bürünmüşdü
və başının üstündə göy qurşağı var idi. Üzü günəşə, ayaqları da od sütununa
bənzəyirdi. 2 Əlində açılmış kiçik bir tumar var idi. O, sağ ayağını dənizin
üstünə, sol ayağını isə quruya qoydu. 3 Aslan nəriltisinə bənzər uca səslə
nida etdi. O nida edəndə yeddi göy gurultusu öz səsi ilə danışdı. 4 Yeddi
göy gurultusu danışdığı zaman mən yazmağa hazırlaşırdım ki, göydən danışan
bir səs eşitdim: «Yeddi göy gurultusunun söylədiklərini möhürlü saxla, on-
ları yazma». 5 *Onda dənizdə və quruda dayandığını gördüyüm mələk sağ
əlini göyə tərəf qaldırıb 6 əbədi Var Olanın, göyü və oradakıları, yeri və
oradakıları, dənizi və oradakıları Yaradanın adına and içərək dedi: «Daha
möhlət verilməyəcək, 7 amma yeddinci mələyin şeypur çalacağı günlər Allahın
sirli niyyəti, qulları olan peyğəmbərlərə açdığı kimi tam yerinə yetəcək».

8 *Göydən eşitdiyim səs yenə də mənimlə danışıb belə dedi: «Get, dənizdə
və quruda dayanan mələyin əlindəki açılmış kiçik tumarı götür». 9 Mən də
mələyin yanına gedib ona dedim ki, kiçik tumarı mənə versin. O mənə dedi:
«Onu götür, ye. O sənin mədəndə acı, ağzında isə bal kimi şirin olacaq». 10 Mən
tumarı mələyin əlindən götürüb yedim. O, ağzımda bal kimi şirin idi, amma
onu yeyəndən sonra mədəmdə acılıq oldu. 11 Mənə belə də deyildi: «Sən gərək
yenə də çoxlu xalq, millət, dil və padşah barədə peyğəmbərlik edəsən».

11

İki şahid

1 *Mənə əsaya oxşayan bir qamış verildi və mənə deyildi: «Qalx Allahın
məbədini, qurbangahı ölç və orada səcdə edənləri say. 2 *Amma məbədin
bayır həyətini nəzərə alma və oranı ölçmə. Çünki ora başqa millətlərə ver-
ildi və onlar müqəddəs şəhəri qırx iki ay tapdaq edəcək. 3 Öz iki şahidimi

* **9:20** Zəb. 115:4-7; 135:15-17; Dan. 5:23 * **10:5** Qanun. 32:40; Dan. 12:7; Amos 3:7 * **10:8** Yez. 2:8–3:3 * **11:1** Yez. 40:3; Zək. 2:1-2 * **11:2** Luka 21:24

göndərəcəyəm ki, çula bürünərək həmin min iki yüz altmış gün ərzində peyğəmbərlik etsinlər».

4 *Bunlar yer üzünün Sahibinin önündə dayanan iki zeytun ağacı və iki
çıraqdandır. 5 Əgər kimsə onlara zərər vurmaq istəsə, ağızlarından od çıxıb
düşmənlərini yandırıb-yaxır. Beləcə onlara zərər vurmaq istəyən hər kəs bu
cür öldürülməlidir. 6 *Onların göyü bağlamağa ixtiyarı var ki, peyğəmbərlik
etdikləri günlər yağış yağmasın. Həmçinin onların suları qana döndərməyə və
yer üzünə istədikləri qədər hər cür bəla gətirməyə ixtiyarı var.
7 *Onlar öz şəhadətlərini bitirdikdən sonra dibsiz dərinlikdən çıxan vəhşi
heyvan onlarla döyüşəcək və onları məğlub edib öldürəcək. 8 *Cəsədləri
onların Rəbbinin də çarmıxa çəkildiyi böyük şəhərin baş küçəsinə səriləcək;
həmin şəhər rəmzi olaraq Sodom və Misir adlanır. 9 Müxtəlif xalqlar-
dan, tayfalardan, dillərdən və millətlərdən olan adamlar üç gün yarım on-
ların cəsədinə baxacaq və qəbirə qoyulmasına yol verməyəcəklər. 10 Yer
üzündə yaşayanlar onların bu halına sevinib bayram edəcək və bir-birlərinə
hədiyyələr göndərəcək. Çünki bu iki peyğəmbər yer üzündə yaşayanlara iztirab
vermişdi. 11 *Lakin həmin üç gün yarım bitəndə Allahdan gələn həyat nəfəsi
onların içinə girdi və onlar ayağa qalxdı. Onda onları görənlərin canına
böyük qorxu düşdü. 12 *O iki peyğəmbər göydən onlara «Bura qalxın!» deyən
uca bir səs eşitdilər və buludun içində göyə qalxdılar. Düşmənləri də onlara
baxdı. 13 *O saat böyük bir zəlzələ baş verdi və şəhərin onda biri dağıldı.
Zəlzələdə yeddi min nəfər həlak oldu, qalanları isə qorxuya düşüb göydəki
Allahı izzətləndirdilər.
14 İkinci bəla ötüb keçdi. Budur, tezliklə üçüncü bəla gəlir.

Yeddinci şeypur

15 *Yeddinci mələk şeypurunu çaldı. Göydə belə deyən uca səslər eşidildi:
«Rəbbimiz və Onun Məsihi
Dünya üzərində Padşahlığa sahib oldu!
O əbədi olaraq padşahlıq edəcək!»
16 Onda Allahın önündə öz taxtlarında oturan iyirmi dörd ağsaqqal üzüstə yerə
qapanıb Allaha səcdə edərək 17 dedi:
«Ey Var Olan, Var Olmuş
Külli-İxtiyar Rəbb Allah,
Sənə şükür edirik!
Çünki Öz böyük qüdrətini alıb
Padşahlıq taxtına çıxdın.
18 *Millətlər qəzəbləndi,
Sənin də qəzəbinin vaxtı gəldi.
Ölüləri mühakimə etmək,
Sənin qulların olan
Peyğəmbərlərə, müqəddəslərə,
Sənin adından qorxanlara,
Kiçiklərə və böyüklərə mükafat vermək,
Yer üzünü məhv edənləri

* **11:4** Zək. 4:3,11-14 * **11:6** Çıx. 7:17-19; 1Pad. 17:1; 1Sal. 4:8 * **11:7** Dan. 7:7,21; Vəhy 13:1-7; 17:8 * **11:8** Yeş. 1:9-10 * **11:11** Yez. 37:10 * **11:12** 2Pad. 2:11 * **11:13** Vəhy 6:12; 16:18 * **11:15** Çıx. 15:18; Dan. 2:44; 7:14,27 * **11:18** Zəb. 2:5; 110:5; 115:13

Məhv etmək vaxtı çatdı».
19 *Allahın göydəki məbədi açıldı və Onun Əhd sandığı orada zahir oldu.
Onda şimşək, uğultu, göy gurultusu, zəlzələ və güclü dolu gəldi.

12

Qadın və əjdaha

1 Göydə böyük bir əlamət zahir oldu: günəşi əyninə geyinmiş, ayaqları
altında ay və başında on iki ulduzlu tac olan bir qadın göründü. 2 O hamilə idi
və doğmaq üzrə idi, ağrı və iztirab çəkərək qışqırırdı. 3 *Göydə başqa bir əlamət
zahir oldu: yeddi başlı, on buynuzlu, başlarının üstündə də yeddi kiçik tac
olan böyük və od rəngində əjdaha göründü. 4 *Onun quyruğu göy ulduzlarının
üçdə birini süpürüb yer üzünə atdı. Əjdaha doğmağa hazırlaşan qadının önündə
dayandı ki, qadın doğan kimi onun uşağını udsun. 5 *Qadın bir oğlan uşağı
doğdu ki, «dəmir əsa ilə bütün millətlərə ağalıq edəcək». Bu uşaq Allahın və
Onun taxtının yanına qapılıb götürüldü. 6 Qadınsa çölə qaçdı. Orada onun min
iki yüz altmış gün bəslənməsi üçün Allah tərəfindən hazırlanmış yeri var.

7 *Göydə döyüş oldu. Mikael və onun mələkləri əjdaha ilə döyüşdü. Əjdaha
və onun mələkləri də onlarla döyüşdü, 8 amma gücləri çatmadı. Göydə artıq
onlara yer qalmadı. 9 *O böyük əjdaha – iblis və Şeytan deyilən, bütün dünyanı
aldadan qədim ilan yer üzünə atıldı, mələkləri də onunla birgə atıldı.

10 *Mən göydə uca bir səsin belə dediyini eşitdim:
«İndi Allahımızın xilası, gücü, Padşahlığı və
Onun Məsihinin hakimiyyəti həyata keçdi.
Çünki bacı-qardaşlarımızı Allahımızın önündə
Gecə-gündüz təqsirləndirən ittihamçı kənara atıldı.
11 Onlar Quzunun qanı və öz şəhadət sözləri vasitəsilə
Ona qalib gəldilər.
Hətta ölümlə üzbəüz olanda da
Öz canlarını sevmədilər.
12 Buna görə də, ey göylər və
Orada məskən salanlar, bayram edin!
Qurunun və dənizinsə vay halına!
Çünki iblis böyük hiddətlə yanınıza endi,
Bilir ki, onun az vaxtı qalıb».

13 Əjdaha yer üzünə atıldığını görəndə oğlan uşağı doğan qadının ardınca
düşdü. 14 *Amma qadına böyük qartalın iki qanadı verildi ki, çölə – öz yerinə
uçsun və orada, ilandan kənarda bir vaxt, vaxtlar və yarım vaxt ərzində
bəslənsin. 15 İlan qadının ardınca ağzından sel kimi su püskürdü ki, sel onu
aparsın. 16 Lakin quru qadına kömək etdi: quru ağzını açdı və əjdahanın
ağzından püskürdüyü seli içib qurtardı. 17 Onda əjdaha qadına qəzəbləndi,
onun nəslindən Allahın əmrlərinə riayət edən və İsa barədə şəhadət edən
başqaları ilə döyüşmək üçün getdi 18 və dəniz sahilinin qumları üzərində
dayandı.*

---

* **11:19** Vəhy 8:5; 16:18,21 * **12:3** Dan. 7:7 * **12:4** Dan. 8:10 * **12:5** Zəb. 2:9; Yeş. 66:7
* **12:7** Dan. 10:13,21; 12:1; Yəhd. 9 * **12:9** Yar. 3:1; Luka 10:18 * **12:10** Əyy. 1:9-11; Zək. 3:1
* **12:14** Dan. 7:25; 12:7 * **12:18** Və dəniz sahilinin qumları üzərində dayandı – bəzi əlyazmalarda, 13-cü fəslin başlanğıcı olaraq Mən dəniz sahilinin qumları üzərində dayandım.

13

Dənizdən çıxan vəhşi heyvan

1 *Dənizdən çıxan on buynuzlu və yeddi başlı bir vəhşi heyvan gördüm.
Onun buynuzlarının üstündə on kiçik tac var idi, başlarının üzərində isə küfr
olan adlar yazılmışdı. 2 Gördüyüm vəhşi heyvan bəbirə oxşayırdı. Onun
ayaqları ayı ayaqları kimi, ağzı da aslan ağzı kimi idi. Əjdaha ona öz gücünü,
taxtını və böyük səlahiyyət verdi. 3 Vəhşi heyvanın başlarından biri sanki
ölümcül yaralanmışdı, ancaq o, ölümcül yarasından sağaldı. Bütün yer üzü
heyrət içində vəhşi heyvanın ardınca getdi. 4 Əjdahaya səcdə etdilər, çünki vəhşi
heyvana səlahiyyət verən o idi. Həmçinin vəhşi heyvana səcdə edib dedilər:
«Kim bu vəhşi heyvana tay olar və onunla döyüşə bilər?»

5 *Vəhşi heyvana lovğa və küfr danışan bir ağız da verildi. Həm də ona
səlahiyyətini qırx iki ay icra etmək izni verildi. 6 O, ağzını açdı ki, Allaha
küfr etsin, Onun adına, həmçinin məskəninə, yəni göydə məskən salanlara küfr
söyləsin. 7 *Ona izin verildi ki, müqəddəslərlə döyüşüb onlara qalib gəlsin.
Həmçinin ona bütün tayfalar, xalqlar, dillər və millətlər üzərində səlahiyyət
verildi. 8 *Kəsilmiş Quzunun həyat kitabına dünya yaranandan bəri adı
yazılanlardan savayı, yer üzündə yaşayanların hamısı ona səcdə edəcək.

9 Kimin qulağı var, qoy eşitsin.

10 *Kim əsir olmalıdırsa,
Əsirliyə gedir,
Kim qılıncla öldürülməlidirsə,
Qılıncla öldürülür.*
Gərək müqəddəslərin dözümü və imanı olsun.

Yerdən çıxan vəhşi heyvan

11 Mən yerdən çıxan başqa bir vəhşi heyvan da gördüm. Onun quzu
buynuzuna oxşayan iki buynuzu var idi, amma əjdaha kimi danışırdı. 12 O,
birinci vəhşi heyvanın bütün səlahiyyətini onun önündə icra edir, yer üzünü
və orada yaşayanları ölümcül yarasından sağalan həmin vəhşi heyvana səcdə
etməyə məcbur edir. 13 İkinci vəhşi heyvan böyük əlamətlər göstərir, hətta
insanların önündə göydən yerə od yağdırır. 14 Birinci vəhşi heyvanın önündə
göstərilməsinə izin verilmiş əlamətlərlə yer üzündə yaşayanları aldadaraq
onlara deyir ki, qılıncla yaralanan, amma sağ qalan həmin vəhşi heyvanın
surətini yaratsınlar. 15 Ona həmin vəhşi heyvanın surətinə nəfəs vermək
qüdrəti verildi ki, bu surət də danışsın və ona səcdə etməyən hər kəsin
öldürülməsini əmr etsin. 16 İkinci vəhşi heyvan hamını – böyükləri və kiçikləri,
varlıları və yoxsulları, azadları və qulları məcbur edir ki, sağ əlləri yaxud
alınları damğalansın. 17 Beləcə bu damğanı, yəni həmin vəhşi heyvanın adını ya
da adını təmsil edən sayı daşımayan bir kəsə alıb-satmağa icazə verilmir. 18 Bu
işdə müdrik olmaq lazımdır. Kimin ağlı var, qoy bu vəhşi heyvana məxsus sayı
hesablasın, çünki bu bir insanın sayıdır. Onun sayı altı yüz altmış altıdır.

14

Quzu və 144 000 nəfər

* **13:1** Dan. 7:3-6; Vəhy 17:3,7-12 * **13:5** Dan. 7:8,25; 11:36 * **13:7** Dan. 7:21 * **13:8** Zəb. 69:28 * **13:10** Yer. 15:2; 43:11 * **13:10** Kim qılıncla ... öldürülür – bəzi əlyazmalarda Kim başqalarını qılıncla öldürürsə, Özü də qılıncla öldürülməlidir.

1 *Mən gördüm ki, Quzu Sion dağında durub. Onunla birlikdə 144 000 nəfər
var idi. Onların alnında Quzunun adı və Onun Atasının adı yazılmışdı. 2 Mən
göydən gur suların səsinə və güclü göy gurultusuna bənzər bir səs eşitdim.
Eşitdiyim səs çəng çalanların çənglərinin səsi kimi idi. 3 Onlar taxtın, dörd canlı
məxluqun və ağsaqqalların önündə yeni bir nəğmə oxuyurlar. Yer üzündən
satın alınmış bu 144 000 nəfərdən başqa heç kəs bu nəğməni öyrənə bilmədi.
4 Bunlar özlərini qadınlarla ləkələməmiş şəxslərdir, çünki bakirdirlər. Quzu
hara getsə, onlar da Onun ardınca gedir. Onlar Allah və Quzu üçün nübar
olaraq insanlar arasından satın alındı. 5 *Ağızlarından heç vaxt yalan çıxmayıb,
onlar ləkəsizdir.

Üç mələk

6 Mən göyün ortasında uçan başqa bir mələk gördüm. O, yer üzündə
yaşayanlara – hər millətə, hər tayfaya, hər dilə və hər xalqa yaymaq üçün əbədi
bir Müjdə gətirirdi. 7 Mələk uca səslə deyirdi: «Allahdan qorxun, Ona izzət
verin! Çünki Onun mühakimə edəcəyi vaxt gəldi. Göyü, yeri, dənizi və su
qaynaqlarını Yaradana səcdə edin!»

8 *İkinci mələk də onun ardınca gələrək deyirdi: «Dağıldı, böyük Babil dağıldı!
O, əxlaqsızlığının coşğun şərabını bütün millətlərə içirtmişdi».

9 *Bunların ardınca üçüncü bir mələk də gələrək uca səslə deyirdi: «Kim vəhşi
heyvana və onun surətinə səcdə edib öz alnının yaxud əlinin damğalanmasını
qəbul edərsə, 10 o da Allahın qəzəb kasasına qarışıqsız tökülmüş coşğun
şərabından içəcək. Belələrinə müqəddəs mələklərin və Quzunun önündə od və
kükürdlə işgəncə veriləcək. 11 *Onlara verilən işgəncənin tüstüsü əbədi olaraq
qalxacaq. Vəhşi heyvana və onun surətinə səcdə edib adına aid damğanı qəbul
edənlər gecə-gündüz rahatlıq tapmayacaq».

12 Allahın əmrlərinə riayət edən və İsaya imanına sadiq qalan müqəddəslərin
gərək dözümü olsun.

13 Onda göydən belə deyən bir səs eşitdim: «Yaz: bundan sonra Rəbdə ölənlər
nə bəxtiyardır!» Ruh deyir: «Bəli, onlar zəhmətlərindən ayrılıb rahatlıq
tapacaqlar, çünki əməllərinin nəticəsi onların ardınca gedir».

Biçinin başlanması

14 *Mən gördüm ki, ağ bir bulud var və buludun üstündə bəşər oğluna bənzər
Biri oturub. Onun başında qızıl tac və əlində iti oraq var idi. 15 *Başqa bir
mələk də məbəddən çıxıb buludun üstündə Oturana uca səslə dedi: «Orağını işə
sal və biç. Çünki yer üzündəki əkin yetişdiyi üçün biçin zamanı gəldi». 16 Onda
buludun üstündə Oturan Öz orağını yer üzünə saldı və yer üzü biçildi.

17 Başqa bir mələk də göydəki məbəddən çıxdı. Onun əlində də iti oraq
var idi. 18 Od işinə məsul olan başqa bir mələk də qurbangahdan çıxıb iti
orağı olan mələyə uca səslə nida etdi: «İti orağını işə sal və yer üzündəki
üzüm tənəyindən salxımları kəs yığ, çünki üzümləri yetişib». 19 Mələk orağını
yer üzünə salaraq yerdəki üzüm tənəyindən üzümləri kəsib yığdı və Allah
hiddətinin böyük üzümsıxanına atdı. 20 *Üzümlər şəhərdən kənarda olan
üzümsıxanda tapdalandı. Üzümsıxandan qan çıxdı və at yüyənlərinə qədər
qalxaraq 1600 stadiyə* bərabər məsafəyə axdı.

---

* **14:1** Yez. 9:4; Vəhy 7:2-3 * **14:5** Sef. 3:13 * **14:8** Yeş. 21:9; Yer. 51:8; Vəhy 18:2 * **14:9** Yar. 19:24; Yeş. 51:17; Yez. 38:22 * **14:11** Yeş. 34:10 * **14:14** Dan. 7:13 * **14:15** Yoel 3:13 * **14:20** Yeş. 63:3; Mərs. 1:15; Vəhy 19:15 * **14:20** 1 600 stadi – təqribən 300 km.

15

Bəla gətirən yeddi mələk

1 Mən göydə başqa bir böyük və heyrətli əlamət – yeddi bəlanı gətirən
yeddi mələk gördüm. Bunlar son bəlalardır, çünki Allahın hiddəti bunlarla
tamamlanırdı.
2 Sanki odla qarışıq şüşədən olan bir dəniz gördüm. Vəhşi heyvana, onun
surətinə və adına aid saya qalib gələnlər əllərində Allahın verdiyi çənglərlə
şüşə dənizin üstündə durub. 3 *Onlar Allahın qulu Musanın nəğməsini və
Quzunun nəğməsini oxuyaraq deyir:
«Ey Külli-İxtiyar Rəbb Allah,
Sənin işlərin böyük və heyrətlidir.
Ey millətlərin Padşahı,*
Sənin yolların ədalətli və həqiqidir.
4 Ya Rəbb, kim Səndən qorxmaz,
Kim Sənin adını izzətləndirməz?
Çünki yalnız Sən müqəddəssən.
Bütün millətlər gəlib
Sənin önündə səcdə edəcək,
Çünki Sənin ədalətli hökmlərin aşkar oldu».
5 *Bundan sonra gördüm ki, göydəki məbəd, yəni Şəhadət çadırı açıldı 6 və
yeddi bəlanı gətirən yeddi mələk məbəddən çıxdı. Onlar təmiz və parlaq
kətan paltar geyinmiş, sinələrinə qızıl qurşaqlar bağlamışdı. 7 Onda dörd canlı
məxluqdan biri yeddi mələyə əbədi var olan Allahın hiddəti ilə dolu yeddi qızıl
nimçə verdi. 8 *Məbəd Allahın izzət və qüdrətinə görə tüstü ilə doldu. Beləcə
yeddi mələyin gətirdiyi yeddi bəla tamam olana qədər heç kəs məbədə girə
bilmədi.

16

Allahın hiddətinin yeddi nimçəsi

1 Mən məbəddən yeddi mələyə «gedin, Allahın hiddətinin yeddi nimçəsini
yer üzünə boşaldın» deyən uca bir səs eşitdim.
2 *Birinci mələk gedib öz nimçəsini quruya boşaltdı və vəhşi heyvanın
damğasını daşıyan, onun surətinə səcdə edən adamlarda pis və ağrılı yaralar
əmələ gəldi.
3 İkinci mələk öz nimçəsini dənizə boşaltdı və dəniz ölünün qanına bənzər qatı
qana döndü, dənizdə olan bütün canlı varlıqlar məhv oldu.
4 *Üçüncü mələk öz nimçəsini çaylara və su qaynaqlarına boşaltdı və onlar
qana döndü. 5 Onda mən sular mələyinin belə dediyini eşitdim:
«Ey Var Olan, Var Olmuş, Müqəddəs Olan,
Sən ədalətlisən ki, belə hökm çıxartdın.
6 Çünki müqəddəslərin və peyğəmbərlərin qanını tökdülər.
Sən də onlara içmək üçün qan verdin.
Onlar buna layiqdir».
7 Qurbangahdan gələn bir səs də eşitdim:
«Bəli, ey Külli-İxtiyar Rəbb Allah,
Sənin hökmlərin həqiqi və ədalətlidir».

* **15:3** Çıx. 15:1; Zəb. 86:9; Yer. 10:7 * **15:3** Millətlərin Padşahı – bəzi əlyazmalarda əsrlərin Padşahı.
* **15:5** Çıx. 38:21 * **15:8** Çıx. 40:34; 1Pad. 8:10-11; 2Saln. 5:13-14; Yeş. 6:4 * **16:2** Çıx. 9:10
* **16:4** Çıx. 7:17-21; Zəb. 78:44

8 Dördüncü mələk öz nimçəsini günəşə boşaltdı və ona adamları odla
qarsalamaq gücü verildi. 9 Adamları qızmar isti qarsaladı və onlar bu bəlaları
idarə edən Allahın adına küfr etdilər, lakin tövbə edib Onu izzətləndirmədilər.
10 *Beşinci mələk öz nimçəsini vəhşi heyvanın taxtına boşaltdı və onun
padşahlığını qaranlıq bürüdü. Adamlar iztirabdan dillərini dişlərinə sıxdılar
11 və öz iztirab və yaralarına görə göylərin Allahına küfr etdilər, lakin öz
əməllərindən tövbə etmədilər.
12 *Altıncı mələk öz nimçəsini böyük Fərat çayına boşaltdı və onun suyu
qurudu ki, gündoğandan gələn padşahlar üçün yol açılsın. 13 Gördüm ki,
əjdahanın ağzından, vəhşi heyvanın ağzından və yalançı peyğəmbərin ağzından
qurbağaya bənzər üç natəmiz ruh çıxır. 14 Bunlar əlamətlər göstərən cin ruh-
larıdır və bütün dünyanın padşahlarının yanına gedirlər ki, onları Külli-İxtiyar
Allahın böyük günündə baş verəcək döyüşə toplasınlar. 15 *Rəbb deyir: «Budur,
oğru kimi gəlirəm; oyaq qalan, çılpaq gəzərək ayıbını göstərməmək üçün
paltarlarını əynində saxlayan kəs nə bəxtiyardır!» 16 *Bu ruhlar padşahları
ibranicə Har-Magedon adlanan yerə topladı.
17 Yeddinci mələk öz nimçəsini havaya boşaltdı və məbəddəki* taxtdan
«Tamam oldu!» deyən uca bir səs gəldi. 18 *Onda şimşək, uğultu, göy gurultusu
və böyük bir zəlzələ baş verdi. Zəlzələ elə güclü idi ki, insanın yer üzündə
yaşamağa başladığı dövrdən bəri bundan böyüyü olmamışdı. 19 *Böyük şəhər
üç yerə bölündü və millətlərin şəhərləri dağıldı. Allah tərəfindən böyük
Babil yada salındı ki, Allahın şiddətli qəzəb şərabı ilə dolu kasa ona verilsin.
20 *Bütün adalar aradan qalxdı və dağlar yox oldu. 21 *Göydən adamların
üstünə hərəsinin çəkisi bir talant olan böyük dolu dənələri yağdı. Adamlar
dolu bəlasına görə Allaha küfr etdilər, çünki bu bəla çox şiddətli idi.

17

Fahişə qadın

1 *Yeddi nimçəsi olan yeddi mələkdən biri gəlib mənimlə danışdı və dedi:
«Gəl, çoxlu suların üzərində oturmuş bədnam fahişə barədə çıxacaq hökmü sənə
göstərim. 2 *Yer üzünün padşahları onunla əxlaqsızlıq etdilər və yer üzündə
yaşayanlar onun əxlaqsızlıq şərabından sərxoş oldular». 3 *O məni Ruhda
çölə apardı. Orada mən gördüm ki, bir qadın yeddi başlı, on buynuzlu və
üstündə başdan-başa küfr adları yazılan al rəngli bir vəhşi heyvanın belində
oturub. 4 *Qadın tünd qırmızı və al rəngli paltar geyinmiş, qızıl, qiymətli daş və
mirvari ilə bəzənmişdi. Onun əlində iyrənc şeylər və öz əxlaqsızlığının çirkabı
ilə dolu qızıl kasa var idi. 5 Alnında isə bu sirli ad yazılmışdı: «Yer üzünün
fahişələrinin və iyrənclikərinin anası olan böyük Babil». 6 Mən gördüm ki,
qadın müqəddəslərin qanından və İsaya şəhadət edənlərin qanından sərxoş
olub.
Bunu görüb hədsiz heyrətləndim. 7 Onda mələk mənə dedi: «Nə üçün
heyrətə düşdün? Mən sənə qadının və onu daşıyan yeddi başlı, on buynuzlu

* **16:10** Çıx. 10:21-23 * **16:12** Yeş. 11:15 * **16:15** Mat. 24:43-44; Luka 12:39-40; Vəhy 3:3
* **16:16** 2Pad. 23:29; Zək. 12:11 * **16:17** Məbəddəki – bəzi əlyazmalarda göydəki məbəddə olan.
* **16:18** Vəhy 8:5; 11:13,19 * **16:19** Yeş. 51:17 * **16:20** Vəhy 6:14 * **16:21** Çıx. 9:23-25; Vəhy
11:19 * **17:1** Yer. 51:13 * **17:2** Yeş. 23:17; Yer. 51:7 * **17:3** Vəhy 13:1 * **17:4** Yer. 51:7

vəhşi heyvanın sirrini açacağam. 8 *Gördüyün vəhşi heyvan var olmuş, indi yox olan və dibsiz dərinliklərdən çıxmaq üzrə olaraq həlaka gedir. Yer üzündə yaşayan və dünya yaranandan bəri adı həyat kitabına yazılmamış adamlar vəhşi heyvanı görəndə heyrətə düşəcək, çünki o var olmuş, yox olan, amma yenə gəlməli olandır. 9 Bu işdə müdrik ağıl lazımdır. Yeddi baş qadının oturduğu yeddi təpədir. Bunlar həm də yeddi padşahdır. 10 Onlardan beşi ölüb, biri qalıb, digəri isə hələ gəlməyib və gələndə də qısa müddət qalmalıdır. 11 Bir zaman var olmuş, indi isə yox olan vəhşi heyvan da səkkizinci padşahdır. O, yeddi padşahdan biridir və həlaka gedir. 12 *Gördüyün on buynuz hələ padşahlıq etməyən on padşahdır. Onlar vəhşi heyvanla birgə səlahiyyəti ələ alıb bir saat padşahlıq edəcəklər. 13 Onların vahid bir niyyəti var, öz qüdrət və səlahiyyətlərini vəhşi heyvana təhvil verəcəklər. 14 Onlar Quzu ilə döyüşəcəklər, lakin Quzu onlara qalib gələcək. Çünki O, ağaların Ağası, padşahların Padşahıdır və Onunla birgə olanlar da çağırılmış, seçilmiş və sadiq şəxslərdir».

15 Mələk mənə dedi: «Fahişənin üzərində oturduğunu gördüyün sular – xalqlar, kütlələr, millətlər və dillərdir. 16 Gördüyün vəhşi heyvan və on buynuz isə fahişəyə nifrət edərək onu soyub çılpaq qoyacaq, ətini yeyəcək və onu odda yandıracaq. 17 Çünki Allah bunu onların ürəyinə qoydu ki, Allahın niyyətini yerinə yetirsinlər, həmfikir olub Onun sözləri tamamlanana qədər padşahlıqlarını vəhşi heyvana təhvil versinlər. 18 Gördüyün qadın da yer üzünün padşahları üzərində padşahlıq edən böyük şəhərdir».

18

Babilin dağılması

1 Bundan sonra göydən enən başqa bir mələyi gördüm. O, böyük səlahiyyətə malik idi. Yer üzü onun ehtişamı ilə işıqlandı. 2 *O, uca səslə nida edib dedi:

«Dağıldı! Böyük Babil dağıldı!
O, cinlərin məskəni,
Hər cür natəmiz ruhun sığınacağı,
Hər cür murdar quşun yuvası,
Hər cür murdar və mənfur vəhşi heyvanın oylağı oldu.*
3 *Çünki bütün millətlər
O qadının coşğun əxlaqsızlıq şərabından içdi.†
Yer üzünün padşahları
Onunla əxlaqsızlıq etdi.
Dünyanın tacirləri
Onun şəhvətpərəstliyi ilə qazanılan sərvətdən varlandı».

4 *Mən göydən belə deyən başqa bir səs də eşitdim:

«Ey Mənim xalqım, oradan çıxın ki,
Onun günahlarına şərik olmayasınız,
Onun uğrayacağı bəlalara düçar olmayasınız.
5 *Çünki onun günahları qalaqlanıb göyə çatdı,
Allah onun haqsız işlərini yada saldı.

---

* **17:8** Dan. 7:7; Vəhy 11:7 * **17:12** Dan. 7:24 * **18:2** Yeş. 13:19-21; 21:9; Yer. 50:39; 51:8; Vəhy 14:8 * **18:2** Hər cür murdar quşun ... oylağı oldu – bəzi əlyazmalarda Hər cür murdar və mənfur quşun yuvası oldu. * **18:3** Yeş. 23:17; Yer. 51:7 † **18:3** İçdi – bəzi əlyazmalarda içib dağıldı. * **18:4** Yeş. 48:20; Yer. 50:8; 51:6,45 * **18:5** Yar. 18:20-21; Yer. 51:9

6 *O nə etdisə,‡
Siz də əvəzində ona belə edin.
Əməllərinin əvəzini ona ikiqat verin.
Tökdüyü kasadakı şərabın
İkiqatını töküb ona verin.
7 *Özünü nə qədər izzətləndirib
Şəhvətpərəstlik içində yaşadısa,
Ona o qədər də işgəncə və yas verin.
Çünki ürəyində deyir:
“Mən mələkə taxtında oturmuşam,
Dul deyiləm, əsla yas tutmayacağam”.
8 Buna görə də bir günün içində
Onun üstünə bəlalar gələcək,
Azara, yasa, aclığa düçar olacaq, odda yandırılacaq.
Çünki onu mühakimə edən Rəbb Allah qüdrətlidir».

9 *Onunla əxlaqsızlıq edən və şəhvətpərəstlik içində yaşayan yer üzünün padşahları onun yanğınından çıxan tüstünü görəndə onun üçün ağlayıb ahnalə edəcəklər. 10 Onun çəkdiyi işgəncənin qorxusundan uzaqda dayanıb deyəcəklər:
«Vay, vay halına, böyük şəhər,
Möhkəm şəhər Babil!
Çünki bir saat içində cəzan çatdı».

11 *Yer üzünün tacirləri də onun üçün ağlayıb yas tutur, çünki onların malını – 12 *qızıl, gümüş, qiymətli daşlar və mirvariləri; incə kətan, ipək, tünd qırmızı və al rəngli parçaları; hər cür ətirli ağacı; fil sümüyündən, ən qiymətli ağacdan, tuncdan, dəmirdən və mərmərdən olan hər cür əşyanı; 13 darçın, hil,§ buxur, ətirli yağ və kündürü; şərab, zeytun yağı, narın un və buğdanı; mal-qara, qoyunlar, atlar və arabaları; insan bədənləri və canlarını da artıq heç kəs almır. 14 Onlar deyirlər:
«Ürəyinin arzuladığı bəhrələr əlindən çıxdı,
Bütün cah-calallı malların yox oldu.
Heç kəs onları bir daha tapmayacaq».

15 *Orada bu mallarla varlanan tacirlər bu şəhərin çəkdiyi işgəncənin qorxusundan uzaqda dayanacaq və ağlayıb yas tutaraq deyəcəklər:
16 «Vay, vay halına,
İncə kətan, tünd qırmızı, al rəngli
Parçalardan paltar geyən,
Qızıl, qiymətli daşlar və mirvarilərlə
Bəzənən böyük şəhər!
17 *Çünki bu qədər var-dövlət
Bir saat içində viran oldu».

Bütün gəmi rəisləri, sərnişinlər, dənizçilər və dənizdə ticarət edənlərin hamısı uzaqda dayanaraq 18 onun yanğınından çıxan tüstüyə baxıb nida edirdilər: «Hansı şəhər bu böyük şəhərə tay ola bilər?» 19 Onlar başlarına toz töküb fəryad edir və ağlayıb yas tutaraq deyirdilər:

---

* **18:6** Zəb. 137:8; Yer. 50:29 ‡ **18:6** O nə etdisə – bəzi əlyazmalarda O sizə nə etdisə. * **18:7** Yeş. 47:7-9 * **18:9** Yez. 26:16-18 * **18:11** Yez. 27:31,36 * **18:12** Yez. 27:12-13,22 § **18:13** Hil – bəzi əlyazmalarda bu söz yoxdur. * **18:15** Yez. 27:31,36 * **18:17** Yeş. 23:14; Yez. 27:26-34

«Vay, vay halına,
Dənizdə gəmisi olanların hamısının
Oranın çox qiymətli malları ilə
Varlandığı böyük şəhər!
Çünki bir saat içində viran oldun».

20 *Ey göylər,
Müqəddəslər, həvarilər və peyğəmbərlər,
Onun halını bayram edin!
Onun sizin üçün çıxartdığı hökmü
Allah onun öz başına gətirdi.
21 *Bir güclü mələk dəyirman daşı boyda böyük bir daşı götürərək dənizə atıb dedi:
«Böyük şəhər Babil də
Belə zorakılıqla yıxılacaq,
Bir daha görünməyəcək.
22 *Çəng çalanların, müğənnilərin,
Tütək və şeypur çalanların səsi
Artıq səndən gəlməyəcək.
Hər cür sənətlə məşğul olan sənətkar
Artıq səndə olmayacaq.
Dəyirman səsi də
Artıq səndən gəlməyəcək.
23 *Çıraq işığı
Artıq səndə görünməyəcək.
Bəy-gəlin səsası
Artıq səndən gəlməyəcək.
Çünki sənin tacirlərin
Yer üzünün böyük adamları idi,
Bütün millətlər
Sənin sehrbazlığınla aldanmışdı.
24 *Peyğəmbərlərin, müqəddəslərin və
Yer üzündə kəsilənlərin hamısının qanı
O şəhərdə üzə çıxdı».

19

Göydə sevinc

1 Bundan sonra göydə böyük bir kütlənin səsinə bənzər uca bir səs eşitdim.
Onlar deyirdi:
«Halleluya!*
Xilas, izzət və qüdrət
Allahımıza məxsusdur!
2 *Çünki Onun hökmləri
Həqiqi və ədalətlidir.
O, əxlaqsızlığı ilə yer üzünü azdıran
Böyük fahişəni mühakimə etdi,
Öz qullarının qanının qisasını

* **18:20** Qanun. 32:43; Yer. 51:48 * **18:21** Yer. 51:63-64 * **18:22** Yeş. 24:8; Yez. 26:13 * **18:23** Yer. 7:34; 16:19 * **18:24** Yer. 51:49 * **19:1** Halleluya – *Rəbbə həmd edin* deməkdir. * **19:2** Qanun. 32:43; 2Pad. 9:7

Ondan aldı».
3 *Onlar dedi:
«Halleluya!
Fahişədən çıxan tüstü əbədi olaraq yüksəlir».
4 Onda iyirmi dörd ağsaqqal və dörd canlı məxluq yerə qapanaraq taxtda oturan Allaha səcdə edib dedi:
«Amin! Halleluya!»
5 *Taxtdan da belə bir səs gəldi:
«Ey Onun bütün qulları,
Böyükdən kiçiyə qədər
Ondan qorxanlar,
Allahımızı mədh edin!»
6 *Mən böyük bir kütlənin, gur suların və güclü göy gurultusunun səsinə bənzər bir səs də eşitdim. Bu səs deyirdi:
«Halleluya!
Çünki Külli-İxtiyar Rəbb Allahımız
Padşahlıq taxtına çıxdı!
7 Gəlin sevinib şad olaq,
Onu izzətləndirək!
Çünki Quzunun toyu başlayır.
Gəlini özünü hazırlayıb;
8 Geyinmək üçün ona
Təmiz, parlaq və incə kətan verildi».
İncə kətan müqəddəslərin saleh əməllərinin rəmzidir.

9 *Onda mələk mənə dedi: «Yaz: Quzunun toy ziyafətinə dəvət olunanlar nə bəxtiyardır!» Yenə də mənə dedi: «Bunlar Allahın həqiqi sözləridir». 10 Mən ona səcdə etmək üçün ayaqlarına düşdüm. Amma o mənə dedi: «Yox, olmaz! Mən də səninlə və İsa barədə şəhadət edən qardaşlarınla birgə Allahın quluyam. Allaha səcdə et. Çünki İsanın şəhadəti peyğəmbərlərə ilham verir».

Ağ atın Süvarisi

11 *Mən gördüm ki, göy yarılıb və orada bir ağ at var. Onun belində oturan Süvari Sadiq və Haqq adlanır və ədalətlə hökm çıxararaq döyüşür. 12 *Onun gözləri odlu alova bənzəyir. Başında çoxlu sayda kiçik tac var və üzərində Özündən başqa heç kəsin bilmədiyi bir ad yazılıb. 13 O, qana batmış† bir paltar geyinib və Onun adı Allahın Kəlamıdır. 14 Göydə olan ordular ağ, təmiz və incə kətan geyinərək ağ atların belində Onun ardınca gedirdi. 15 *Onun ağzından millətlərə zərbə vurmaq üçün iti bir qılınc çıxır. O, «dəmir əsa ilə onlara ağalıq edəcək». Külli-İxtiyar Allahın şiddətli qəzəb şərabının hazırlandığı üzümsıxanı Özü tapdalayacaq. 16 Onun paltarının və budunun üstündə bu ad yazılıb: «Padşahların Padşahı və ağaların Ağası».

17 *Günəşdə dayanan bir mələyi də gördüm. O, uca səslə nida edib göyün ortasında uçan bütün quşlara dedi: «Allahın böyük ziyafətinə gəlin. Bir yerə yığılın ki, 18 padşahların, sərkərdələrin, igidlərin ətini, atların və bellərində

---

* **19:3** Yeş. 34:10 * **19:5** Zəb. 115:13 * **19:6** Zəb. 93:1; 97:1; 99:1; Yez. 1:24 * **19:9** Mat. 22:2-3 * **19:11** Yeş. 11:4; Yez. 1:1 * **19:12** Dan. 10:6 † **19:13** qana batmış – bəzi əlyazmalarda üzərinə qan səpilmiş. * **19:15** Zəb. 2:9; Yeş. 63:3; Yoel 3:13; Vəhy 14:20 * **19:17** Yez. 39:17-20

oturan atlıların ətini, azadların və qulların, böyük və kiçiklərin hamısının ətini yeyəsiniz».

19 Mən gördüm ki, vəhşi heyvan, yer üzünün padşahları və onların orduları atın belində oturan Süvari ilə və Onun qoşunu ilə döyüşməyə toplaşıb. 20 *Vəhşi heyvan yaxalandı; onun önündə əlamətlər göstərmiş, bunlarla onun damğasını qəbul edib surətinə səcdə edənləri aldatmış yalançı peyğəmbər də yaxalandı. Hər ikisi diri-diri kükürdlə yanan od gölünə atıldı. 21 Başqaları isə atın belində oturan Süvarinin ağzından çıxan qılıncla həlak oldu. Bütün quşlar da onların ətini yeyib doydu.

20

Minillik Padşahlıq

1 Mən göydən enən bir mələyi gördüm. Onun əlində dibsiz dərinliyin açarı və böyük bir zəncir var idi. 2 *O, əjdahanı – iblis və Şeytan deyilən o qədim ilanı tutub min il müddətinə zəncirlədi. 3 Onu dibsiz dərinliyə atdı və qapısını bağlayıb möhürlədi ki, min il bitənə qədər millətləri daha aldada bilməsin. Bundan sonra isə o, qısa bir müddətə azad edilməlidir.

4 *Taxtları və onların üzərində oturanları da gördüm. Onlara hökm etmək ixtiyarı verildi. İsa barədə şəhadət və Allahın kəlamı uğrunda boynu vurulmuş canları da gördüm. Vəhşi heyvana və onun surətinə səcdə etməyib alınlarına və əllərinə damğanı qəbul etməmişdilər. Onlar dirilib Məsihlə birgə min il padşahlıq etdi. 5 Bu, birinci dirilmədir. Qalan ölülərsə min il bitməyincə dirilmədi. 6 Birinci dirilmədə iştirak edənlər bəxtiyar və müqəddəsdir. İkinci ölümün onlar üzərində səlahiyyəti yoxdur. Əksinə, onlar Allahın və Məsihin kahinləri olub Onunla birgə min il padşahlıq edəcək.

Şeytanın cəzalandırılması

7 Min il bitəndən sonra Şeytan atıldığı zindandan azad ediləcək. 8 *Oradan çıxacaq ki, yer üzünün dörd tərəfində olan millətləri – Qoq və Maqoqu* aldadıb döyüşə toplasın; onların sayı dəniz qumu qədər çoxdur. 9 Onlar yer üzünün hər tərəfinə hücum edib müqəddəslərin düşərgəsini və sevimli şəhəri mühasirəyə aldılar. Lakin göydən† od düşüb onları yandırıb-yaxdı. 10 Onları aldadan iblis də vəhşi heyvanın və yalançı peyğəmbərin atıldığı yerə – odlu kükürd gölünə atıldı. Bunlar gecə-gündüz, əbədi olaraq işgəncə çəkəcək.

Ölülərin mühakiməsi

11 *Böyük ağ taxt və onun üstündə Oturanı gördüm. Yer və göy Onun önündən qaçdı və onlara yer tapılmadı. 12 Mən gördüm ki, böyükdən kiçiyə qədər ölülər taxtın önündə dayanıb. Kitablar açıldı və həyat kitabı olan başqa bir kitab da açıldı. Ölülər kitablarda yazılanlara əsasən öz əməllərinə görə mühakimə olundu. 13 Dəniz öz içində olan ölüləri, ölüm və ölülər diyarı da öz qoynunda olan ölüləri təslim etdi. Hər biri öz əməlinə görə mühakimə olundu. 14 Ölüm və ölülər diyarı odlu gölə atıldı. Bu odlu göl ikinci ölümdür. 15 Kimin adı həyat kitabına yazılmayıbsa, o, odlu gölə atıldı.

---

* **19:20** Vəhy 13:1-18 * **20:2** Yar. 3:1 * **20:4** Dan. 7:9,22 * **20:8** Yez. 7:2; 38:2,9,15 * **20:8** Qoq və Maqoqu – yaxud Yəcuc-Məcucu. † **20:9** Göydən – bəzi əlyazmalarda göydən, Allahın önündən. * **20:11** Dan. 7:9-10

21

Yeni göy və yeni yer

1 *Mən yeni bir göy və yeni bir yer gördüm. Çünki əvvəlki yerlə əvvəlki
göy keçib getmişdi, dəniz də artıq yox idi. 2 *Mən müqəddəs şəhərin – yeni
Yerusəlimin göydən, Allahın yanından endiyini gördüm. Şəhər öz bəyi üçün
bəzədilmiş gəlin kimi hazırlanmışdı. 3 *Taxtdan* belə deyən uca bir səs eşitdim:
«Budur, Allahın məskəni insanların arasındadır. Allah onlarla birgə məskən
salacaq; onlar Onun xalqı olacaq, Allah Özü onların Allahı olaraq† aralarında
yaşayacaq. 4 *Allah onların bütün göz yaşlarını siləcək. Artıq ölüm olmayacaq.
Yas, nalə və ağrı bir daha olmayacaq. Çünki əvvəlki şeylər keçib getdi».
5 Taxtda Oturan dedi: «Budur, Mən hər şeyi yenidən qururam». Yenə dedi:
«Yaz, çünki bu sözlər etibarlı və həqiqidir». 6 *O mənə dedi: «Tamam oldu!
Alfa və Omeqa, Başlanğıc və Axır Mənəm. Mən susayana həyat suyunun
qaynağından müftə su verəcəyəm. 7 *Qalib gələn bunları irs alacaq; "Mən
ona Allah, o isə Mənə oğul olacaq". 8 Qorxaqların, imansızların, iyrənclərin,
qatillərin, əxlaqsızların, sehrbazların, bütpərəstlərin və bütün yalançıların
aqibəti isə od və kükürdlə yanan göldə olacaq; bu, ikinci ölümdür».

Yeni Yerusəlim

9 Son yeddi bəla ilə dolu yeddi nimçəsi olan yeddi mələkdən biri gəlib
mənimlə danışaraq dedi: «Gəl, mən sənə Quzunun arvadı olacaq gəlini
göstərim». 10 *O məni Ruhda böyük və uca bir dağın başına apardı. Oradan
mənə göydən, Allahın yanından enən müqəddəs‡ şəhəri, Yerusəlimi göstərdi.
11 Allahın ehtişamı orada idi; oradakı işıq ən qiymətli daş – büllur yəşəm daşı
kimi parıldayırdı. 12 *Oranın böyük və uca divarı, on iki darvazası var idi.
Darvazalarda on iki mələk durmuşdu. Darvazaların üstündə İsrailin on iki
qəbiləsinin adı həkk olunmuşdu. 13 Şərqdə üç darvaza, şimalda üç darvaza,
cənubda üç darvaza və qərbdə üç darvaza var idi. 14 Şəhər divarının on iki
təməli var idi və təməllərin üstündə Quzunun On İki həvarisinin adı var idi.

15 *Mənimlə danışan mələyin əlində şəhəri, oranın darvazalarını və divarını
ölçmək üçün bir qızıl ölçü qamışı var idi. 16 Şəhər dördbucaqlı şəklində idi
və oranın uzunluğu eninə bərabərdir. Mələk qamışla şəhəri ölçdü: oranın
uzunluğu, eni və hündürlüyü bərabər olub 12 000 stadi§ idi. 17 O, şəhərin
divarını da ölçdü: onun hündürlüyü mələyin istifadə etdiyi insan ölçüsünə
görə 144 qulac** idi. 18 *Divar yəşəm daşından tikilmişdi, şəhər isə şəffaf şüşəyə
bənzər saf qızıldan idi. 19 Şəhər divarının təməlləri hər cür qiymətli daşla
– birinci təməl yəşəmlə, ikincisi göy yaqutla, üçüncüsü əqiqlə, dördüncüsü
zümrüdlə, 20 beşincisi damarlı əqiqlə, altıncısı qırmızı əqiqlə, yeddincisi sarı
yaqutla, səkkizincisi berillə, doqquzuncusu topazla, onuncusu zəbərcədlə,
on birincisi sirkonla, on ikincisi ametistlə bəzədilmişdi. 21 On iki darvaza

---

* **21:1** Yeş. 65:17; 66:22; 2Pet. 3:13 * **21:2** Yeş. 52:1; 61:10; Vəhy 3:12 * **21:3** Lev. 26:11,12; Yez. 37:27 * **21:3** Taxtdan – bəzi əlyazmalarda Göydən. † **21:3** Onların Allahı olaraq – bəzi əlyazmalarda bu sözlər yoxdur. * **21:4** Yeş. 25:8; 65:19 * **21:6** Yeş. 55:1 * **21:7** 2Şam. 7:14; Zəb. 89:26-27 * **21:10** Yez. 40:2 ‡ **21:10** Müqəddəs – bəzi əlyazmalarda böyük müqəddəs. * **21:12** Yez. 48:30-34 * **21:15** Yez. 40:3 § **21:16** 12 000 stadi – təqribən 2 200 kilometr. ** **21:17** 144 qulac – təqribən 65 metr. * **21:18** Yeş. 54:11-12

on iki mirvaridən idi, hər darvaza bir mirvaridən düzəldilmişdi. Şəhərin baş küçəsi isə şüşə kimi şəffaf olan xalis qızıldan idi.

22 Mən orada məbəd görmədim, çünki oranın məbədi Külli-İxtiyar Rəbb Allah
və Quzudur. 23 *Şəhərin işıqlanması üçün nə günəşə, nə də aya ehtiyacı var,
çünki Allahın ehtişamı oranı işıqlandırır, Quzu da oranın çırağıdır. 24 *Millətlər
şəhərin işığında gəzəcək, yer üzünün padşahları cah-calalını†† oraya gətirəcək.
25 *Oranın darvazaları gündüz heç bağlanmayacaq, orada gecə olmayacaq.
26 Millətlərin cah-calal və şərəfi oraya gətiriləcək. 27 *Oraya murdar olan heç
bir şey, iyrənc iş görən və yalan danışan heç kim əsla girməyəcək, yalnız adları
Quzunun həyat kitabına yazılanlar girəcək.

22

1 *Mələk mənə həyat suyu* axan çayı göstərdi. Bu çay büllur kimi parlaq
olub Allahın və Quzunun taxtından çıxır 2 *və şəhərin baş küçəsinin ortasından
axırdı. Çayın hər iki tayında on iki cür meyvə gətirən həyat ağacı var idi. O
ağac hər ay meyvə gətirir. Onun yarpaqları millətlərə şəfa vermək üçündür.
3 *Daha lənətlənən heç bir şey olmayacaq. Allahın və Quzunun taxtı orada
olacaq və qulları Ona ibadət edəcək. 4 Onlar Onun üzünü görəcək, alınlarında
Onun adını daşıyacaqlar. 5 *Artıq gecə olmayacaq, heç kəsin çıraq və günəş
işığına ehtiyacı olmayacaq. Çünki Rəbb Allah onlara işıq verəcək və onlar
əbədi olaraq padşahlıq edəcək.

İsanın zühuru

6 Mələk mənə dedi: «Bu sözlər etibarlı və həqiqidir. Peyğəmbərlərin ruh-
larına ilham verən Rəbb Allah mələyini göndərib ki, Öz qullarına tezliklə baş
verməli hadisələri göstərsin». 7 İsa deyir: «Budur, tezliklə gəlirəm! Bu kitabın
peyğəmbərlik sözlərinə riayət edən kəs nə bəxtiyardır!»

8 Mən Yəhya bunları eşitdim və gördüm. Eşidib gördükdə bunları mənə
göstərən mələyə səcdə etmək üçün onun ayaqlarına düşdüm. 9 Amma o mənə
dedi: «Yox, olmaz! Mən səninlə, peyğəmbər qardaşlarınla və bu kitabın
sözlərinə riayət edənlərlə birgə Allah quluyam. Allaha səcdə et». 10 Yenə
də mənə dedi: «Bu kitabın peyğəmbərlik sözlərini möhürləmə, çünki vaxt
yaxındır. 11 *Haqsızlıq edən qoy daha da haqsızlıq etsin. Murdar olan daha da
murdarlansın. Saleh olansa qoy daha da saleh işlər görsün. Müqəddəs olan
daha da müqəddəs olsun».

12 *İsa deyir: «Budur, tezliklə gəlirəm. Verəcəyim mükafat Mənimlədir və hər
kəsə öz əməlinə görə əvəz verəcəyəm. 13 *Alfa və Omeqa, Birinci və Sonuncu,
Başlanğıc və Axır Mənəm!»

14 *Xalatlarını günahdan təmizləyənlər† nə bəxtiyardır! Bununla da həyat
ağacından yeməyə icazələri olacaq, darvazalardan keçib şəhərə girəcəklər. 15 İt
kimi murdarlar, sehrbazlar, əxlaqsızlar, qatillər, bütpərəstlər və yalanı sevib
danışan hər kəssə kənarda qalacaq.

---

* **21:23** Yeş. 60:19-20 * **21:24** Yeş. 60:3 †† **21:24** Cah-calalını – bəzi əlyazmalarda cah-calal və şərəflərini. * **21:25** Yeş. 60:11 * **21:27** Yeş. 52:1; Yez. 44:9 * **22:1** Yez. 47:1; Zək. 14:8 * **22:1** Həyat suyu – bəzi əlyazmalarda təmiz həyat suyu. * **22:2** Yar. 2:9 * **22:3** Zək. 14:11 * **22:5** Yeş. 60:19; Dan. 7:18 * **22:11** Dan. 12:10 * **22:12** Zəb. 28:4; Yeş. 40:10; 62:11; Yer. 17:10 * **22:13** Yeş. 44:6; 48:12; Vəhy 1:8,17; 2:8 * **22:14** Yar. 2:9; 3:22 † **22:14** Xalatlarını günahdan təmizləyənlər – bəzi əlyazmalarda Əmrlərinə əməl edənlər.

16 *Yenə deyir: «Mən İsa Öz mələyimi göndərdim ki, cəmiyyətlərə aid olan bu
şəhadəti sizə versin. Mən Davudun Kökü və Nəsli, parlaq Dan Ulduzuyam».
17 *Ruh da, gəlin də deyir: «Gəl!» Qoy eşidən də desin: «Gəl!» Susayan qoy
gəlsin, arzu edən həyat suyunu müftə götürsün.
18 *Mən bu kitabın peyğəmbərlik sözlərini eşidən hər kəsə xəbərdarlıq
edirəm: kim bunlara bir şey artırarsa, Allah da ona bu kitabda yazılan bəlaları
artıracaq; 19 kim bu peyğəmbərlik kitabının sözlərindən bir şey götürərsə,
Allah da bu kitabda yazılmış həyat ağacından və müqəddəs şəhərdən ona düşən
payı götürəcək.
20 Bunlara şəhadət edən deyir: «Bəli, tezliklə gəlirəm!» Amin. Gəl, ya Rəbb
İsa!
21 Rəbb İsanın lütfü hamıya‡ yar olsun! Amin.

* **22:16** Yeş. 11:1,10 * **22:17** Yeş. 55:1 * **22:18** Qanun. 4:2; 12:32 ‡ **22:21** Hamıya – bəzi əlyazmalarda bütün müqəddəslərə.